This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

VE RI TAS

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DICTIONNAIRE

FRANCOIS-FLAMAND

PAR J. DES ROCHES.

NOUVELLE ÉDITION,

Rédigée d'après le Dictionnaire de l'Académie Françoise, augmentée de cinq mille articles, outre les vingt-quatre mille dont l'édition précédente a été enrichie.

Les augmentations contiennent :

Les mots nouvellement adoptés.
Les termes d'arts et sciences.
Les mots grecs introduits dans la langue françoise.
Les solutions des difficultés grammaticales.
L'emploi des mots au propre et au figuré.
La prononciation des mots, lorsqu'elle s'écarte de l'usage ordinaire.
La formation du pluriel en cas d'exception.
Les temps des verbes, lorsqu'ils présentent des irrégularités.
A la fin de ce volume, les conjugaisons des deux verbes auxiliaires *Avoir* et *Être*, et des quatre verbes réguliers.

PAR A. GRANGÉ.

ANVERS, CHEZ A. GRANGÉ,
Imprimeur-Libraire.

1824.

Digitized by Google

8274,11

Harvard College Library
July 1, 1914.
Bequest of
Georgina Lowell Putnam

Quand J. DES ROCHES composa son *Dictionnaire François-Flamand* et *Flamand-François*, il n'avoit en vue que l'instruction de la jeunesse, et tel il a été imprimé par J. GRANGÉ feu mon père.

La Langue Françoise, devenue indispensable dans ces contrées, j'ai voulu rendre ce Dictionnaire à l'usage de tout le monde. Des augmentations considérables et des corrections plus considérables encore dans les articles existans devenoient également nécessaires. Tout a été refondu, et rien n'est resté du Dictionnaire primitif que le nom de son Auteur.

Le Dictionnaire que je publie aujourd'hui, n'ayant donc rien de commun avec le Dictionnaire tel que J. DES ROCHES le composa, est par conséquent ma propriété particulière. La Loi accorde la propriété aux auteurs, et le Code pénal défend toute contrefaçon en entier ou en partie. Je déclare donc que je poursuivrai tout contrefacteur de ce Dictionnaire.

A. Grangé

1639
43-219
H1

Digitized by Google

NOUVEAU
DICTIONNAIRE
FRANÇOIS-FLAMAND.

A

A, *subst. masc.*, *première lettre de l'Alphabet.* Ne savoir ni a ni b. *Geene a voór eene b weéten. (geheel onweétende zyn)* Il ne sauroit faire une panse d'a. *Hy kan niet eene letter schryven.*

A, *artikel. (teeken van den* dativus) *Aen.* A moi. *Aen my.* A sa femme. *Aen zyne vrouw.* Cette maison appartient à votre maître. *Dat huys hoort toe aen uwen meester. (zie voorders)* Au.

A, *prépositie.* (staende voór steden of voór dorpen) *Tot*, *te.* A Rome. *Tot Roomen.* A Bruxelles. *Te Brussel.* A (staende voór ueren van den dag) *Ten.* A deux heures. *Ten twee ueren.* A *(in plaets van* avec) *Met.* Peindre à l'huile. *Met olie-verf schilderen.* Du canon chargé à mitraille. *Geschut met schroot geladen.* A *(in plaets van* après) *By.* A la chandelle. *By de keers* of *met licht.* A (tusschen twee getallen) *Of.* Cinq à six mille hommes. *Vyf of zes duyzend mannen.* A *(in plaets van* par) *Doór.* Il se laisse prendre à l'apparence. *Hy laet zich doór den schyn bedriegen* A *(in plaets van* selon) *Volgens.* A mon avis. *Volgens myne meyning* A ce que l'on dit. *Volgens dat men zegt.* A *(in plaets van* pour) *Voór.* Prendre à témoin. *Voór getuygen neémen.* Tenir à honneur. *Voór eer houden.* A *(drukt uyt waer toe iets dient)* Salle à manger. *Eet-zael.* Livre à écrire. *Schryf-boek.* Verre à boire. *Drink-glas.* Aiguille à coudre. *Naey-naelde.* A *(word gesteld voór den prys)* A bon marché. *Goed-koop.* Du drap à seize escalins l'aune. *Laken van zestien schellingen de el.* A *(in plaets van* sur) *Te.* Monter à cheval. *Te peerd ryden.* Aller à pied. *Te voet gaen.* A *(in plaets van* en *of* dans) *In.* Elle est à l'église. *Zy is in de kerk.* A *(in plaets van* entre) *Onder.* Ils n'ont qu'un florin à trois. *Zy hebben onder hun dry maer eenen gulden.* A *(dient om de manier uyt-te-drukken)* Vivre à la françoise. *Op zyn fransch leéven.* Être habillé à la polonoise. *Op zyn poólsch gekleed zyn.* Recevoir à bras ouverts. *Met opene armen ontfangen.* Faire quelque chose à la hâte. *Iets met haeste doen.* A *(toont de gedaente en hoedaenigheyd aen)* Monstre à cent têtes. *Gedrogt met honderd koppen.* Moulin à vent. *Wind-molen.* Étoffe à fleurs. *Gebloemde stoffe.* A *(word gezet voór de afgelégenheyd)* A dix lieues d'Anvers. *Tien ueren van Antwerpen.* A cinq journées de Londres. *Vyf dag-reyzen van Londen.* A *(hangt dikwils af van een voórgaende* adjectivum *of* substantivum *in eenen passiven zin)* Horrible à voir. *Schrikkelyk om te zien.* Agréable à lire. *Aengenaem om te leézen.* Maison à louer ou à vendre. *Huys te hueren of te koop.* A *(hangt dikwils af van een voórgaende* verbum) Apprendre à lire. *Leeren leézen.* Commencer à parler. *Beginnen te spreéken.* Il y a bien à dire. *Het verschilt veél.* Il n'y a que trois mois à dire que vous n'ayez mon âge. *Het verschilt maer dry maenden, of gy hebt mynen ouderdom.*

N. B. Wy gaen hier nog veéle spreék-wyzen voórby, in de welke het woórdeken *à* gebruykt word; vermits zy verbandeld worden op die plaets, alwaer de woórden, die na *à* volgen, zullen voórkoómen. Voorders moet men hier over de fransche Spraekkonst te raede gaen en indagtig zyn, dat de *à* aldus moet geteekend zyn, als zy *artikel* of *prepositie* is, om zo

Digitized by Google

te onderscheyden van het *verbum il a*, hy heeft; *il y a*, daer is *of* daer zyn; en van het *substantivum*, *la lettre a*, de letter a.

Abaco, *s. m. Kleyne tafel (waer op de oude volkeren getallen teekenden om de cyffer-konst te leeren)* s. f. — *oud hoofd-cieraed (der Koningen van Engeland)* s. n.

Abaisse, *s. f. Onderste pastey-korst.*

Abaissement, *s. m. Verleeging*; — (fig.) *vernédering*, *verootmoediging*, s. f.

Abaisser, *v. a. Leeger maeken*, *verleegen*, *neérlaeten*. Abaisser un toit de maison. *Een dak van een huys leeger maeken.* Abaisser les voiles. *De zeylen laeten vallen.* — (fig.) *Vernéderen*, *verootmoedigen.*

s'Abaisser, *v. r. Leeger worden*, v. n. — (fig.) *zich vernéderen*, v. r.

Abaisseur, *s. m. et adj.* (ontleéd k.) Muscle abaisseur. *Neérwaerts-buygende spier*, s. f. Abaisseur de l'œil. *Spier die de oogen doet neérwaerts buygen.*

Abalourdir, *v. a.* (*zoek*) Abruiir.

Abandon, *s. m. Verlaetenheyd*, *verlaeting*, *begeéving*; — *overgeéving*, s. f. A l'abandon, *adv.* Verlaeten Laisser à l'abandon. *Verlaeten*, *ten prooy laeten.*

Abandonné, ée, *adj. et s. m et f. Verlaeten*; — *eerloos.* Une abandonnée. *Eene eerlooze vrouws-persoon.*

Abandonnement, *s. m. Verlaetenheyd*, s. f. *het begeéven*, *het verlaeten*, s n. — *ongebondenheyd*, *ongeréeldheyd*, s. f.

Abandonner, *v. a. Verlaeten*, *begeéven.* Mes forces m'abandonnent. *Myne kragten begeéven my.* S'abandonner au désespoir. *Zich aen de wanhoop overgeéven.*

Abannation, *s. f. Ballingschap* of *uytbanning voór een jaer.*

Abaque, *s. m.* (bouw-k.) *Kroonstuk*, *opperste lid (van het kapiteel van eene zuyl)* s. n. — *tafel* en *kas (by de oude volkeren)* s. f

Abas, *s. m* (de s word uytgespr.) *Gewigt (in Persiën om de peérlen te weégen)* s. n.

Abasourdir, *v. a.* (oud) *Ontstellen*

Abatage, *s. m. Afkapping (van hout in een bosch enz)* s. f.

Abatant, *s. m Op- en afslaende blind* of *luyk (voór de vensters in eenen winkel)* s. n.

Abâtardir, *v. a. Verbasteren*, *bederven*, *ontaerden.* — *v. r. Verbasteren*, *verergeren*, v. n.

Abâtardissement, *s m. Ontaerdi verbastering*, *bederving*, s. f.

Abat-chauvée, *s. f. Slegte wol Vrankryk).*

Abatée, *s f.* (schippers w.) *Wen op zyde (van een schip met ha wind zeylende).*

Abatellement, *s. m. Vonnis van consul (in de havens der Levant)*

Abat-faim, *s. m.* (gem.) *Grof vleesch*, s. n.

Abatis, *s. m. Afgebroke* of *afgek zaeken*, s. f. pl. *puyn-hoopen*, s. m Un abatis de maisons. *Afgebroke huy* Un abatis d'arbres. *Boom-velling. gekapte boomen.* Des abatis de vola *Kop*, *hals*, *vleugels enz. van gevo byeen gestooſd*; — *slagtery*, s. f. *s huys*, s. n.

Abat-jour, *s. m. Val-licht*, *koekoek*, s. m. *venster die het van boven en schuyns in eene pl brengt*, s. f.

Abattement, *s. m. Verslaegenhe kleynmoedigheyd*, *moedeloosheyd*, *moedigheyd*, s f.

Abatteur, *s. m. Afbreéker*, *afkap* — (gem.) *zwetser*, *wind-breéker.*

Abattre, *v. a. irrég.* (word gec als *Battre*) *Afslaen*, *afkappen*, *houwen*, *vellen*, *neérhakken*, *afb ken*, *slegten.* La pluie abat le vent. *régen doet den wind liggen.* — (f *Verzwakken*, *de kragt beneémen*; *moedeloos maeken*, *den moed beneé* — *v. n.* (schipp.) *Vervallen*, *den ten streék niet houden.*

s'Abattre, *v. r. Vallen*, *neérval bezwyken*, v. n. L'oiseau s'abat *vogel strykt.* — (fig.) *Neérslagti moedelons worden*, v. n. *zynen n verliezen.*

Abattu, ue, *adj. Afgekapt*, *ge liggende*; — (fig.) *moedeloos*, *zo moed*, *mismoedig*, *neérslagtig.*

Abattures, *s. f. plur.* (jagt) *Tak struyken enz. (die eenen gejaegden breékt)* s m. plur.

Abat-vent, *s m. Wind-schutsel.*

Abat-voix, *s m. Verhémelte eenen preék-stoel)* s. n.

Abbatial, ale, *adj. Van den van de abdy.* Maison abbatiale. *van den Abt.*

Abbaye, *s. f.* (spreék uyt *ab Abdy*, s. f. *stigt*, *stift*, s. n.

Abbé, *s. m. Abt*, *Prelaet (van abdy).* (men noemt in Vrankryk die priesterlyke kleederen draegen zyn zy geene Prelaeten).

Digitized by Google

Abbesse, *s. f. Abdis.*

A-b-c, *s. m. A-b-boek, kruysken a*, s. n.

Abcéder, *v. n.* (heel-k.) *Zweêren, verzweêren.*

Abcès, *s. m. Zweêr, verzweêring*, s. f. *etter-gezwel*, s. n.

Abdication, *s. f. Afstand*, s. m. *neêrlegging (der souvereyne weêrdigheyd)* s. f. — (recht) *acte waer doór eenen vader zynen zoón uyt zyn huysgezin verstoot*, s. m.

Abdiquer, *v. a. et n. Afstaen, afstand doen, neêrleggen.* Abdiquer un fils. *Eenen zoón verstooten.*

Abdomen, *s. m.* (latynsch w. der ontleéd-k.) *Onderbuyk.*

Abdominal, ale. *adj.* (ontleéd-k.) *Van den onderbuyk.*

Abducteur, *s. m. et adj.* (ontleéd-k.) Muscle abducteur. *Buytenwaerts beweêgende spier.*

Abduction, *s. f.* (ontleéd-k.) *Buytenwaertsche beweêging der spieren.*

Abécédaire, *s. m. A-b-boek*, s. n. — *a-b-c-ling, imand die het a-b-c leert*, s. m. — *adj.* Livre abécédaire. *A-b-boek.*

Abecquer, *v. a. (zoek)* Abéquer.

Abée, *s. f. Opening waer langs het water loopt (om eenen water-molen te doen draeyën).*

Abeille, *s. f. Bie, honing-bie.*

Abénévis, *s. m.* (leen-recht) *Verzuinning van eenen leen-heer van de waters der beêken te gebruyken voór water-molens enz.*, s. f.

Abéquer, *v. a.* Abéquer un oiseau. *Eenen vogel aezen, voeden, het eêten in den bek geêven.*

Aberration, *s. f.* (sterre-k.) *Schynbaere beweêging* of *afwyking der sterren*: — (gezigt-k.) *verspreyding der licht-straelen in de kyk-glaezen*; — (fig.) *dooling*, s. f. *misslag*, s. m.

Abêtir, *v. a. Het verstand beneêmen, verbeesten, van eenen mensch eene beest maeken.* Le vin l'a abêti. *Den wyn heêft hem van zyn verstand beroofd* — *v. n. Van zyn verstand beroofd worden, als eene beest worden.*

Ab hoc et ab hac. (latyn) *Verward.*

Abhorrer, *v. a Verfoeyën.*

Abigéat, *s. m.* (recht) *Vee-dievery*, s. f.

Abîme, *s. m. Diepte*, s. f. *afgrond*, s. m. — (wapen-k.) *midden van een wapen-schild*, s. n. — (keêrsmaekers w.) *bak voór het gesmolte roet*, s. m.

Abîmé, ée, *adj. Bedorven, vernield.* Abîmé de tâches. *Vol plekken.*

Abîmer, *v. a. In den afgrond dompelen* of *doen zinken.* Dieu les a abîmés. *God heêft ze in den afgrond gedompeld.* — (fig.) *Bederven, vernielen.* Son luxe l'a abîmé. *Zyne pragt heêft hem bedorven.* — *v. n Verzinken, inzinken, vergaen.*

s'Abîmer, *v r. Zich in den afgrond werpen*; — (fig) *iets diep doórgronden* of *onderzoeken*; — *zich ergens diep inlaeten* of *insteeken*

Ab intestat *(zoek)* Intestat.

Abject, ecte, *adj. Verworpen, veragtelyk.*

Abjection, *s. f. Verworpenheyd, ongeëigtheyd, veragtelykheyd.*

Abjuration, *s. f. Verzaeking, afzweêring, verloochening.*

Abjurer, *v. a. Verzaeken, afzweêren, verloochenen.*

Ablactation, *s. f.* (geneés-k.) *Het speênen (der kinderen van het zuygen)* s. n.

Ablais, *s. m. Kaf van koórn*, s. n.

Ablaques, *s. f. pl. (zoek)* Ardassines.

Ablatif, *s. m.* (spraek-k.) *Ablativus, den neêmer.*

Ablation, *s. f.* (geneés-k.) *Afdryving der kwaede stoffen*; — *onthouding van zekere spyzen*, s. f. — *goeden dag van imand die de koórts heêft*, s. m.

Able, *s. m. Witvisch, alft, alfenaer, nesteling.*

Ablégat, *s. m. Eenen die in sommige omstandigheden het ampt van pausselyken afgezant verrigt*

Ableret, *s. m. Kruys-net, ophael-net (om visch te vangen)* s. n.

Ablette, *s. m (zoek)* Able.

Abluer, *v. a. Wasschen (een oud geschrift)*

Ablution, *s. f.* (kerk-w.) *Afwassching der vingeren (na de communie)* s. f — *het wasschen der kleederen (in de kloosters)* s. n. Ablution des médicamens (apotheêkers w.) *Zuyvering der geneés-middelen.*

Abnégation, *s. f. Verloochening, verzaeking* Abnégation de soi-même. *Zelfs-verloochening, verloochening zyns zelfs.*

Aboi, *s. m Geblaf, gekef, gebas, het blaffen, het keffen*, s. n.

Aboiement, *s. m (zoek)* Aboi.

Abois, *s. m plur. Uytersten nood*; — *doods-nood*, s. m. Être aux abois. *In den uytersten nood zyn*; ook *zieltoogen, in doods-nood zyn.*

Digitized by Google

Abolir, *v. a.* (van wetten enz. spr.) *Te niet doen, vernietigen, afschaffen, afbreeken.* — *v. r.* (van wetten enz. spr.) *Ophouden, in ongebruyk komen.*

Abolissement, *s. m.* (van wetten enz. spr.) *Vernietiging, afschaffing*, s. f.

Abolition, *s. f.* (van wetten enz. spreek.) *Vernietiging, afschaffing*; — (oud) *kwytschelding (van eene misdaad).*

Abominable, *adj. Grouwelyk, afgrysselyk, verfoeyelyk, vervloekelyk, ysselyk.*

Abominablement, *adv. Grouwelyk, afgrysselyk, op eene ysselyke wyze.*

Abomination, *s. f. Grouwelykheyd, afgrysselykheyd, ysselykheyd*, s. f. *grouwel*, s. m.

Abominer, *v. a.* (oud) *Verfoeyen.*

Abondamment, *adv. Overvloediglyk, rykelyk, in overvloed.*

Abondance, *s. f. Overvloed*, s. m. *overvloedigheyd*, s. f. Parler d'abondance. *Zonder voorbereyding spreeken.*

Abondant, ante, *adj. Overvloedig.*

d'Abondant, *adv.* (recht) *Te meer, daerenboven.*

Abonder, *v. n. Overvloeyen, in overvloed zyn.* Aborder en son sens. *Styf op zyne gevoelens staen.*

Abonné, ée, *s. m. et f. Ingeschreeven, eenen die voor zeker geld iets geniet.*

Abonnement, *s. m. Verpagting* of *verdrag wegens onzekere inkomsten*; — *inschryving* of *voorruytbetaeling op het genot eener zaek.*

Abonner, *v. a. Verpagten, onzekere inkomsten op eene vaste somme stellen.* — *v. r. Inschryven, een verdrag aengaen.*

Abonnir, *v. a. Beter maeken, verbeteren*; — (steen- en pot-bakkers w.) *ten halven laeten droogen, wind-droog laeten worden.* — *v. n. et r.* (gem.) *Beter worden, beteren*, v. n.

Abord, *s. m. Aenkomst, toekomst, bykomst, naedering*, — *landing*, s. f. Une côte de facile abord. *Eene kust daer men gemakkelyk kan aenkomen* of *landen.* Avoir l'abord civil et honnête. *Minzaem en beleefd zyn in imand te begrooten of aen-te-spreeken.* — *Loop, toeloop, aenloop (van menschen* of *waeren)* — (oorlogs w.) *aenval*, s. m.

d'Abord, *adv. Ten eersten, voor eerst.* Tout d'abord. *Aenstonds, terstond, daetelyk, op staenden voet.* Du premier abord, de prime abord. *Van den eersten oogenblik, op het eerste gezigt.*

Abordable, *adj. Toegangelyk*, *naekbaer.*

Abordage, *s. m.* (schipp. w.) *Oo zeyling, stooting (van het een sch tegen het ander)* — (zee-oorlogs w *entering, aen-boord-klamping*, s. f.

Aborder, *v. a. Aendoen, aenspre ken.* Il m'a abordé dans la rue. *I heeft my op de straet aengedaen.* (schippers w.) *Naderen*; — *overzo len, tegen malkander stooten*; (zee-oorlogs w.) *enteren, aen boo klampen.*

Aborder, *v. n.* (word onverschil met *être* of *avoir* geconjugeerd) *La den, aenlanden*; — *inkomen.* On peut aborder de cette église, tant e est pleine de monde. *Daer is zoo v volk in die kerk, dat men er niet k inkomen.*

Aborigènes, *s. m. plur. Eerste natuerlyke inwooners van een land.*

Abornement, *s. m.* (land-meeto w.) *Bepaeling*, s. f.

Aborner, *v. a.* (land-meeters w *Bepaelen.*

Abortif, ive, *adj. Onvoldraeger onvolwassen, voor den tyd voortgebra* Médicament abortif. *Vrugt-afdryve middel, de baering verhaestend midd*

Abouché, ée, *adj.* Des tuya abouchés l'un à l'autre. *Pypen die m hunne opening aeneen gevoegd zyn.*

Abouchement, *s. m. Mond-gespree* s. n. — (ontleed-k.) *vereeniging ontmoeting, raeking, saemen-loopin* s. f.

Aboucher, *v. a. In gespreek do komen.* — *v. r. Met een ander in spreek komen, malkander mondelin spreeken*; ook (ontleed-k.) *saem loopen*, v. n. *zich vereenigen*, v. r.

Abouement, *s. m.* (schrynwerk w.) *Gelyke ineen-zetting (van ho werk)* s. f.

Abougri, ie (*zoek*) Rabougri, ie

Abouquement, *s. m. Byvoeging nieuw zout op eenen hoop oud zo* s. f.

Abouquer, *v. a. Versch* of *nie zout by het oud zout ophoopen.*

About, *s. m.* (schrynwerkers w *Eynde van een verwerkt stuk hou* s. n.

Abouté, ée, *adj.* (wapen-k.) *A de punten tegen een.*

Aboutir, *v. n. Aenpaelen, aengrenz* Ce champ aboutit au grand chem *Dit veld paelt aen den grooten weg. Eyndigen, toeloopen.* Cette monta

Digitized by Google

abouir en pointe. *Dien berg loopt spits toe.* — *Ergens toe dienen.* A quoi aboutissent tous vos raisonnemens? *Waer toe dienen alle uwe redenen?* — (heel-k.) *Ryp worden, etteren.* — *v. r.* (hoveniers w.) *In de bloem-knop staen.* — *v. a.* Aboutir deux tuyaux. *Twee buyzen ineen-passen.*

Aboutissans, *s. m plur. Aengrenzingen, aenpaelingen.* s. f plur. Je sais tous les tenans et les aboutissans de cette affaire. *Ik weét alle de omstandighéden van die zaek.*

Aboutissant, ante, *adj. Aenpaelende, aengrenzende.*

Aboutissement, *s. m.* (heel-k.) *Rypheyd van een etter-gezwel, tot-etter-wording* s. f. — *aengenaeyden lap,* s. m. *lengsel,* s. n.

Aboyant, ante, *adj. Bassende, keffende, blaffende.*

Aboyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Keffen, blaffen, bassen* Aboyer après quelqu'un. *Imand al lasterende naschreeuwen.* Aboyer après une succession. *Driftiglyk naer eene erffenis trekken.* Aboyer à la lune. *Tégen de maen blaffen* (*te vergeéfs schreeuwen tégen die magtiger zyn*).

Aboyeur, *s. m. Keffer, blaffer, basser, bassenden hond;* — (gem.) *schreeuwer, blaffer, lasteraer.* Aboyeur de bénéfices. *Eenen die driftiglyk naer ampten snakt.*

Abrasion, *s. f.* (geneés-k.) *Scherpe prikkeling* (*die doór geweldig werkende geneés-middelen in de maeg en in de darmen ontstaet*).

Abrégé, *s. m. Korten inhoud,* s. m. *kort begryp, uyttreksel,* s. n. *verkorting,* s. f. En abrégé. *In het kort, met weynige woorden.*

Abrégé, ée, *adj. Kort, verkort, beknoopt.*

Abrégement, *s. m.* (oud) *Verkorting, vermindering,* s. f.

Abréger, *v. a. et n.* (j'abrège, j'abrégerai) *Verkorten.*

Abreuver, *v. a. Bevogtigen, nat maeken, begieten.* Abreuver la terre. *De aerde bevogtigen.* Abreuver un cheval. *Een peérd te drinken geéven.* Tout le pays en est abreuvé. *Het geheel land weét het.* — (vernissers w.) *Grond-verven.* — *v. r.* (fig.) *Zich vergaeden, zich verzaedigen.*

Abreuvoir, *s. m. Wedde, drink-plaets* (*voór peérden*) s. f. Abreuvoir à mouches. (gem.) *Groote wonde in het hoofd.*

Abréviateur, *s. m. Boek-verkorter;* — *opsteller der bullen* (*in de roomsche cancelary*).

Abréviation, *s. f. Verkorting, letter-korting woórd-korting.*

Abri, *s m. Schuyl-plaets;* — *veyligheyd, zékerheyd, hoede, beschutting, beschérming.* s f. Leur amitié me doit servir d'abri contre la nécessité. *Hunne vriendschap moet my voór de armoede beveyligen* A l'abri. *In veyligheyd.* Se mettre à l'abri de la pluie. *Schuylen, zich voór den régen beschutten.*

Abricot, *s. m.* (vrugt) *Abrikok, abrikoós.* s. f.

Abricotier, *s. m. Abrikok-boom.*

Abrité, ée, *adj.* (hoveniers w.) *Gedekt, tégen het kwaed weér beschut.*

Abriter, *v. a.* (hoveniers w.) *Dekken, tégen het kwaed weér beschutten.*

Abrivent, *s. m. Deksel voór den wind,* s. n.

Abriver, *v. n. Aen wal hoómen* (*in eene rivier*).

Abrogation, *s. f.* (van wetten enz. spr.) *Afschaffing, vernietiging, afbreeking.*

Abroger, *v. a.* (van wetten enz. spr.) *Afschaffen, vernietigen, te niet doen, intrekken.*

Abrotone (plant) (*zoek*) Aurone.

Abrouti, ie, *adj. Afgeknaegd.*

Abrutir, *v. a. Het verstand beneémen, verbeesten* (*eenen mensch*) *tot eene beest maeken.* — *v. r. Als eene beest worden,* v. n.

Abrutissement, *s. m. Verbeesting, beestagtigheyd, beestige botheyd, domheyd, plompheyd,* s. f.

Abscission, *s. f.* (heel-k.) *Afsnyding* (*van een zagt deel des lichaems*).

Absence, *s. f. Afwézen,* s. n. *afwézendheyd, afwézing,* s. f. Absence d'esprit. *Verstrooydheyd van het verstand, wildheyd in de gedagten.*

Absent, ente, *adj. et subst. Afwézend, afwézig.*

s'Absenter, *v. r. Weggaen,* v. n. *zich verwyderen,* v. r.

Abside, *s. f.* (bouw-k.) *Gewelf, welfsel;* — *half rond gewelf* (*in eene kerk boven den hoogen autaer*) s. n.

Absinthe, *s. f.* (plant) *Alsem, alst,* s. m.

Absolu, ue, *adj. Onafhangelyk;* — *volstrekt, volkomen;* — *hoogmoedig, trots, meesteragtig.*

Absolument, *adv. Onafhangelyk;* — *volstrektelyk, volkomenlyk;* —

Digitized by Google

hoogmoediglyk, trotselyk; — in het algemeyn, zonder uytneeming; — (spraekk.) zonder regiem, zonder casus.

Absolution, *s. f. Kwytschelding, vrysprееking, vergiffenis, ontslaeging.*

Absolutoire, *adj.* (recht) *Vrysprееkend.*

Absorbant, ante, *adj. et subst. m.* (geneés-k.) *Verslindend* of *opdroogend geneés-middel, zuer-breekend geneés-middel*, s n.

Absorbé, ée, *adj. Verslonden.* Il est absorbé dans l'étude. *Hy is in de studie verslonden.*

Absorber, *v. a. Opslokken, verslinden, inzwelgen; — verdooven.* Le noir absorbe toutes les autres couleurs. *Het zwart verdooft alle andere koleuren.* — *v. r. Ingezwolgen worden*, v. pass. *verdwynen* v n Les pluies s'absorbent dans les sables. *De régens worden ingezwolgen door het zand.*

Absorption, *s f. Inzwelging.*

Absoudre, *v. a. irrég.* (J'absous, tu absous, il absout, nous absolvons, vous absolvez, ils absolvent. J'absolvois. J'ai absous. J'absoudrai J'absoudrois. Absous. Qu'il absolve. Absolvant) *Vrysprееken, ontslaen, vergiffenis geeven.* Les juges l'ont absous. *De rechters hebben hem vrygesproken.*

Absous *of* absout, oute, *adj. Gerechtveerdigd, ontslaegen.*

Absoute, *s f. Openbaere absolutie (die op witten donderdag gegeeven word)*

Abstème, *s. m. et f. Die zich van wyn onthoud.*

s'Abstenir, *v. r. irrég.* (word geconjugeerd als *Tenir*) *Zich onthouden, zich speenen*, v. r. *nalaeten*. v. n.

Abstergent (*zoek*) Abstersif.

Absterger, *v. a.* (heel-k. van wonden spr.) *Zuyveren.*

Abstersif, ive, *adj. et s. m.* (heel-k.) *Zuyverend middel (voor wonden enz.)* s. n.

Abstersion, *s. f.* (heel-k.) *Zuyvering (van wonden enz.)*

Abstinence, *s. f. Onthouding; — maetigheyd.*

Abstinent, ente, *adj. Maetig in eeten en drinken.*

Abstractif, ive, *adj.* (wysbegeerte) Terme abstractif. *Woord dat dient om afgezonderde denkbeelden uyt-te-drukken.*

Abstraction, *s. f.* (wysbegeerte) *Afscheyding, afzondering.* Faire abstraction. *Ter zyde stellen, niet in overweeging neemen.* — *s. f. plur. Verstrooydheden.*

Abstractivement, *adv. Afzonderl*
afgescheydenlyk.

Abstraire, *v. a. irrég.* (word gec
als *Traire*) *Afscheyden, afzonderen*

Abstrait, aite, *adj. Duyster, di*
zinnig, moeyelyk om te begrype
overnatuer-kundig; — afgescheyd
afgezonderd; — beschouwende,
spiegelende; — verstrooyd van gedagt
die verstrooyde gedagten heeft.

Abstraitement, *adv. Afzonderly*
afgescheydenlyk.

Abstrus, use, *adj. Verborgen, moe*
lyk om te verstaen, diepzinnig, duys

Absurde, *adj. Onredelyk, aensto*
lyk, ongeschikt, ongerymd, strydig
de gezonde reden.

Absurdement, *adv. Onredelyk, a*
stootelyk, dwaeslyk, op eene ongeryn
wyze.

Absurdité, *s. f. Onredelykheyd, a*
stootelykheyd, ongerymdheyd, stry
heyd aen de gezonde reden.

Abus, *s. m. Misbruyk*, s. n. C'est
abus manifeste. *'T is een openbaer n*
bruyk. — *Misslag*, s. m. *dwaeli*
s. f. C'est un abus de croire que
puisse réussir. *Het is eenen miss*
te denken dat die zaek wel kan uyt
len. Le monde n'est qu'abus et van
De wereld is niet als bedrog en ydeihe

Abuser, *v. n.* (reg. *abl.*) *Misbruyk*
v a. Abuser des Sacremens. *De Sac*
menten misbruyken. — *v. a. Bedrieg*
misleyden. Vous abusez le monde.
bedriegt de menschen. — *v. r. Z*
bedriegen, v. r. *dwaelen, doöl*
v. n.

Abuseur, *s. m.* (gem.) *Misbruyk*
bedrieger, verleyder.

Abusif, ive, *adj. Verkeerd, kwa*
gebruykt, oneygenlyk, misbruykelyk

Abusivement, *adv. Verkeerdelyk.*

Abuter, *v. n.* (kegel-spel) *Om c*
met eenen kegel naer den bol werp
om eerst gooyen, houlen.

Abutilon, *s. m.* (plant) *Geelen hee*
wortel, s m. *geele maluwe*, s. f.

Abyme etc. (*zoek*) Abîme etc.

Acabit, *s. m. Aerd, smaek (*
vrugten).

Acacia, *s. m.* (doornagtig hees
gewas) *Acacia-boom*, s. m. *s*
pruymen.

Académicien, *s. m. Academist,*
van eene academie; — wysgeer
den aenhang van Plato (in Athene

Académie, *s. f. Academie, kon*
school, hooge school, s f. *konst-gene*
schap, s. n. — *ry-school; — sche*

Digitized by Google

schoól; — *speél-plaets*, *dobbel-schoól*, s. f.

Académique, *adj. Académisch*, *van eene konst-schoól.*

Académiquement, *adv. Op eene académische wyze.*

Académiste, *s. m. Academist*, *die op eene ry-schoól leert.*

Acaguarder, *v. a.* (gem) *Luy en reddig maeken.* — *v. r. Een luy en lekker leven leyden.*

Acajou, *s. m.* Bois d'acajou. *Mahonie-hout*, s. n.

A califourchon, *adv. Schrydelings.*

Acalifourchonné, ée, *adj. Schrydelingsch.*

Acanacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Distelagtig*, *van den aerd der distels.*

Acanthabole, *s. m.* (heel-k.) *Tangsken* (*om splinters*, *hairkens enz. uytte-trekken*) s. n.

Acanthacé, ée, (*zoek*) Acanacé, ée.

Acanthe, *s. f.* (plant) *Beéren-klauw*, s. m.

Acanthophage, *adj.* (van sommige vogelen spr.) *Van distels leévende.*

Acaparer etc. (*zoek*) Accaparer etc.

Acare, *s. m. Ziertje*, *wormken*, s. n.

Acariâtre, *adj. Koppig*, *spytig.*

Acarus, *s. m* (*zoek*) Acare.

Acatalecte, *adj.* (latynsche en griekische dicht-k.) *Volmaekt.*

Acatalectique, *adj.* (*zoek*) Acatalecte.

Acatalepsie, *s. f. Ziekte van begryp-gebrek*; — *leering van twyffel en onzekerheyd in alle kennissen.*

Acataleptique, *subst. et adj. Die aen alles twyffelt*, *wysgeêr-twyffelaer.*

Acaule, *adj. f.* (kruyd-k.) Plante acaule. *Plant welkers stam boven de aerde niet of maer een weynig uythomt.*

Accablant, ante, *adj. Droevig*, *overlastend*, *lastig*, *bezwaerlyk.*

Accablement, *s. m. Overlast*, s. m. *bezwaering*, *benauwdheyd*, s. f.

Accabler, *v. a. Overlasten*, *bezwaeren*, *benauwen*; — *verpletten.* Être accablé par le nombre. *Overmand zyn*, *door de overmagt bezwyhen.*

Accaparement, *s. m. Opkooping van waeren*, s. f.

Accaparer, *v. a. Ophoopen*, *waeren ophoopen om ze in prys te doen stygen.*

Accapareur, euse, *s. m. et f. et adj. Opkooper*: *opkoopster* (*van waeren*).

Accarer, *v. a.* (recht) *Beschuldigden tégen malkander hooren.*

Accariation, *s. f.* (recht) *Het hooren van beschuldigden tégen malkander*, s. n.

Accastillage, *s. m.* (schippers w.) *Voór- en agterkasteel* (*van een schip*) s. n. *vertuyning*, s. f. *bak en schans.*

Accastillé, ée, *adj.* (schippers w.) Vaisseau accastillé. *Schip met voór- en agterkasteel*, *schip met bak en schans*, *vertuynd schip.*

Accéder (à un traité) *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Toestemmen*, *bytreéden* (*in eene verbintenis*) v. n. *zich vervoegen*, v. r.

Accélérateur, trice, *adj. et subst.* (ontleéd-k.) Muscles accélérateurs. *Water-voortdryvers.*

Accélération, *s. f. Verhaesting*, *voortzetting*, *voortdryving.*

Accélérer, *v. a. Haesten*, *verhaesten*, *voortdryven*, *voortzetten.* Il faut accélérer ce travail. *Men moet dat werk voortzetten.*

Accense, *s. f.* (recht) *Afhangelykheyd van een land-goed.*

Accenser, *v. a.* (recht) *Vereenigen*, *aeneen-voegen.* Accenser un pré à une ferme. *Eene wey aen eene pagt-hoef voegen.*

Accenses, *s. m. plur. Deurwaerders* (*by de oude Romeynen*).

Accent, *s. m. Uytspraek*, *stembuyging*, s. f. *spraek-geluyd*, s. n. Il n'a pas l'accent françois. *Hy heéft geene goede fransche uytspraek* — (spraek-k.) *Geluyd-teeken*, *klank-teeken*, *letter-teeken*, s. n. Accent aigu. *Scherp klank-teeken.* Accent grave. *Zwaer klank-teeken.* Accens plaintifs. (dicht-k.) *Geklag.*

Accentuation, *s. f.* (spraek-k.) *Het stellen der klank-teekens*, s. n.

Accentuer, *v. a. et n.* (spraek-k.) *Met een klank-teeken teekenen.*

Acceptable, *adj. Ontfangbaer*, *aenneémelyk.*

Acceptant, ante, *s. m. et f. Aenneémer*: *aenneémster.*

Acceptation, *s. f. Aenneéming*, *aenveérding*, s. f. *ontfang*, s. m.

Accepter, *v. a. Aenneémen*, *aenveérden.* J'en accepte l'augure. *Ik hoóp dat het wel zal uytvallen.*

Accepteur, *s. m.* (koopmans w.) *Aenveérder* (*van eenen wissel-brief*).

Acceptilation, *s. f.* (recht) *Kwytschelding.*

Acception, *s. f. Aenzien*, s. n. *verkiezing*, s f. Rendre la justice sans acception de personnes. *Recht doen zonder aenzien van persoonen.* — (spraek-k.) *Zin*, s. m. *beteekenis*, *beteekening*, s. f. Ce mot a plusieurs

Digitized by Google

acceptions. *Dit woórd heéft veéle beteekenissen.*

Accès, *s. m. Toegang*, s. m. *nadering*, s. f. Château de difficile accès. *Kasteel van eenen moeyelyken toegang.* Accès de fièvre, accès de folie. *Bevanging, aenval, aenkomst, overkomst* of *wéderkomst van koórts, van zotheyd.*

Accessible, *adj. Toegangelyk, genaekbaer.* Ce seigneur est fort accessible. *Dien heer is zeer gespraekzaem* of *zeer vriendelyk.*

Accession, *s. f. Aenkomst, toekomst.* Accession au trône. *Komst tot den troon.* — *Toestemming.* Le juge a ordonné une accession de lieu. *Den rechter heéft bevoólen van zich ter plaetse te begeéven.*

Accessit, *s. m.* (latyn) *Belooning welke gegeéven word aen die den naesten aen den prys* of *den tweeden is*, s. f.

Accessoire, *adj. Aenhangelyk, byhoorig.* — *s. m. Byhoorigheyd*, s. f. *aenhangsel, bywerk*, s. n. Ce n'est pas la chose même, ce n'en est que l'accessoire. *Het is de zaek zelve niet, het is er maer een aenhangsel van.*

Accessoirement, *adv. Byhooriglyk, aenhangelyk.*

Accident, *s. m. Geval, toeval*, s. n. Par accident. *By geval.* — *Ongeval, ongeluk*, s. n. *ramp*, s. f.

Accidentel, elle, *adj. Gevallig, toevallig.*

Accidentellement, *adv. By geval, gevalliglyk, toevalliglyk.*

Accise, *s. f. Accys*, s. n. *belasting op bier, wyn enz.*, s. f. Frauder l'accise. *Smokkelen, sluyken.*

Acclamateur, *s. m. Toejuyger.*

Acclamation, *s. f. Toejuyging*, s. f. *gejuyg, vreugde-geroep*, s. n.

Acclamper, *v. a.* (schipp.) *Eenen mast wangen, met klampen vastmaeken.*

Acclimater, *v. a. Aen eenen nieuwen locht-streek gewennen.* — *v. r. Zich gewennen aen eenen nieuwen locht-streek.*

Accointance, *s. f.* (oud) *Gemeynschap, verkeering.*

s'Accointer de quelqu'un, *v. r.* (oud) *Met imand gemeynzaemelyk verkeeren*, v. n.

Accoisement, *s. m.* (geneés-k.) *Verzagting*, s. f.

Accoiser, *v. a.* (oud) *Stillen, bedaeren.* Accoiser les humeurs. (geneés-k.) *De vogten verzagten.*

Accolade, *s. f.* (oud) *Omhelzing, omarming.* Donner l'accolade. *Ridder slaen.* Accolade de lapereaux. (k[illegible] w.) *Twee lampreyén* of *jonge ko[illegible] nen te saemen aen het spit gebraed* — (boek-drukkers w.) *Saementre[illegible]* s. m. *linie aen beyde kanten gekron[illegible]* s. f.

Accolage, *s. m. Het opbinden [illegible] den wyngaerd*, s. n.

Accolé, ée, *adj.* (wapen-k.) *[illegible] eenen hals-band voórzien*; — ([illegible] twee wapen-schilden spr.) *naest m[illegible] kandet gevoegd.*

Accoler, *v. a.* (gem.) *Omhelze[illegible] omarmen.* Accoler la botte à quelqu'[illegible] (spreék-w.) *Imand zeer ootmoe[illegible] groeten.* Accoler la vigne. *Den w[illegible] gaerd opbinden.* Accoler plusieurs [illegible] ticles dans un compte. *Verscheyde a[illegible] kels van eene rekening byeen-trekk[illegible]* — (koks w.) *Twee lampreyén te saem[illegible] aen het spit braeden.*

Accolure, *s. f.* (akker-bouw) *Str[illegible] band, wisch-band*, s. m.

Accommodable, *adj. Inschikkely[illegible] byleggelyk, dat bygelegd kan word[illegible]* Cette affaire est accommodable. *I[illegible] zaek kan bygelegd* of *vereffend word[illegible]*

Accommodage, *s. m. Het gere[illegible] maecken, het bereyden der spyzen*; *het opschikken van het hair*, s. n.

Accommodant, ante, *adj. Toege[illegible] vend, inschikkend, gevoegzaem.* C' un esprit accommodant. *Hy is h[illegible] toegeévend, het is eenen gevoegzaem mensch.*

Accommodation, *s. f.* (recht) *V[illegible] drag, vergelyk*, s. n.

Accommodé, ée, *adj. Opgeschi[illegible] opgetooyd, opgecierd.*

Accommodement, *s. m. Verzoenin[illegible] bevrédiging, bemiddeling, vereenin[illegible]* s. f. *vergelyk, verdrag*, s. n. Un m[illegible] chant accommodement vaut mieux q[illegible] le meilleur procès. *Een slegt verdr[illegible] is béter als het beste geding.* C' un homme d'accommodement. *'T[illegible] eenen gevoegzaemen mensch.* — *Gemo[illegible] gerief (in een huys)* s. n.

Accommoder, *v. a. Wel koómen dienstig zyn, gemak bezorgen.* Cela m'accommode pas. *Dat koómt my n[illegible] wel.* — *Opschikken, optooyén, oppr[illegible] ken.* Vous avez accommodé vo[illegible] maison. *Gy hebt uw huys opgeschi[illegible]* Accommoder les cheveux. *Het h[illegible] opschikken.* — *Herstellen, in bete[illegible] staet stellen*; — *byleggen, bevrédige[illegible] verzoenen bemiddelen, beslegten, s[illegible] sen.* Il faut accommoder cette affaire. *I[illegible] zaek moet bygelegd worden.* — *Sch[illegible]*

Digitized by Google

ken, vegen. Accommoder la Religion à ses intérêts. *Den Godsdienst schikken naar zyne belangen.* — (gem. w.) *Mishandelen, afsmeeren, afrossen.* Il l'a accommodé de toutes pièces, il ne l'a pas mal accommodé. *Hy heeft hem brief afgesmeerd* of *afgerost.* — *Bedienen.* On y est bien accommodé. *Men word daer wel bediend.* — *v. a. et n.* (van spyzen spr.) *Gereed maeken, bereyden.*

s'Accommoder, *v. r. Zich schikken, zich voegen.* Il faut s'accommoder à tout. *Men moet zich naer alles schikken.* — *Zyn gemak neémen;* — *bygelegd worden, bevrédigd worden,* v. pass. *zich bevrédigen,* v. r. — *vergenoegd zyn, te vreden zyn,* v. n. *zyn behaegen scheppen;* — *wel uytvallen, wel ten eynde loopen,* v. n. *eenen goeden uytval hebben.* S'accommoder de quelque chose. *Zich ergens van bedienen of het zyn eygen was, zich iets toeëygenen.*

Accompagnateur, trice, *s. m. et f.* (muziek) *Verzeller: verzelster, die eene stem verzeld met een speéltuyg.*

Accompagnement, *s. m. Vergezelschapping, verzelling;* — (muziek) *verzelling der stem met een speéltuyg,* s. f. — (wapen-k.) *pronk-stukken* (*rondom een wapen-schild*) s. n. plur.

Accompagner, *v. a. Vergezelschappen, verzellen.* Cette coiffure accompagne bien son visage. *Dit hoofdcieraed staet haer wel.* — (muziek) *De stem met een speéltuyg verzellen.* s'Accompagner de quelqu'un, *v. r. Imand met zich neémen.*

Accompli, ie, *adj. Volmaekt;* — *uytmentend, uytsteékend.*

Accomplir, *v. a. Volmaeken, voltrekken, vervullen, volbrengen.* — *v. r. Voltrokken worden, vervuld worden,* v. pass.

Accomplissement, *s. m. Volbrenging, vervulling, voltrekking,* s. f.

Accon, *s. m.* (schippers w.) *Platbodemde schuyt,* s. f.

Accoquiner etc. (*zoek*) Acoquiner etc.

Accord, *s. m. Toestemming, overeenkomst,* s. f. *accoórd, verdrag;* — (muziek) *accoórd,* s. n. *saemenkleding,* s. f. Être d'accord. *Eensgezind zyn;* ook (muziek) *op den toon gesteld zyn.*

d'Accord! *interj. Ik stem er in toe.*

Accordable, *adj. Bevrédelyk, dat ligt te bevrédigen is.*

Accordailles, *s. f. plur.* (gem.) *Houweiyksche voórwaerden.*

Accordant, ante, *adj.* (muziek) *Welluydende.*

Accordé, ée, *s. m. et f. Verloófden, ondertrouwden bruydegom: verloófde, ondertrouwde bruyd.*

Accorder, *v. a. Doen overeenkomen;* — *bevrédigen, verzoenen;* — *toestaen, toestemmen, vergunnen, inwilligen.* Je lui accorde tout ce qu'il demande. *Ik staen alles toe dat hy vraegt.* Accorder les instrumens. (muziek) *De speéltuygen op den toon stellen.* — *v. r. Overeenkoómen,* v. n. Ces gens s'accordent bien ensemble. *Die lieden koómen wel overeen.*

Accordeur, *s. m. Eenen die de orgels* of *clavecimbels op den toon stelt.*

Accordoir, *s. m. Stel-hamer* (*om de clavecimbels enz. te stellen*).

Accorné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gehoórnd, met hoórnen voórzien.*

Accort, orte, *adj.* (oud) *Heusch, beleéfd, gedienstig.*

Accortise, *s. f.* (oud) *Heuschheyd, beleefdheyd, gedienstigheyd.*

Accostable, *adj.* (gem.) *Lieftallig, spraekzaem, gespraekzaem, beleéfd, vriendelyk, minzaem.*

Accoster quelqu'un, *v. a.* s'accoster de quelqu'un, *v. r.* (gem.) *Imand, die men ontmoet, aenspreéken.* S'accoster de quelqu'un. *Met imand verkeeren.*

Accoter, *v. a.* (gem.) *Zydelings ondersteunen.* S'accoter sur une chaise. *Zydelings op eenen stoel leunen.*

Accotoir, *s. m.* (gem.) *Zydelingsch steunsel,* s. n.

Accouchée, *s. f. Kraem-vrouw.*

Accouchement, *s. m. Het baeren,* s. n. *baering,* s. f.

Accoucher, *v. n.* (word met être geconjugeérd) *Baeren, van een kind bevallen.* — *v. a.* Accoucher une femme. *Eene vrouw verlossen, in het baeren helpen.*

Accoucheur, euse, *s. m. et f. Vroedmeester: vroed-vrouw.*

Accouder, *v. n.* s'accouder, *v. r. Op den elleboóg rusten.*

Accoudoir, *s. m. Elleboóg-steunsel,* s. n. — (bouw-k.) *schoór,* s. f. *schoórbalk, steun,* s. m.

Accouple, *s. f.* (jagt) *Band* (*daer men de honden méde te saemen bind*) s. m.

Accouplement, *s. m. Koppeling, aeneenkoppeling, paering;* — *bespringing* of *dekking ter voortteeling,* s. f.

Digitized by Google

Accoupler, *v. a. Koppelen, aeneenkoppelen, paeren.* — *v. r. Bespringen, dekken ter voortteeling.*

Accourcir, *v. a. Korter maeken, afkorten, inkorten, verkorten.* — *v. r. Korter worden, korten,* v. n.

Accourcissement, *s. m. Verkorting,* s. f. *het korten,* s. n.

Accourir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Courir* en onverschilliglyk met *être* of *avoir*) *Toeloopen, toeschieten, loopen.*

Accourse, *s. f.* (schippers w.) *Gang langs de kiel van de voórstéven naer de agterstéven,* s. m.

Accoutrement, *s. m.* (gem.) *Optooysel, verciersel, cieraed,* s. n.

Accoutrer, *v. a.* (gem.) *Optooyën, opschikken, vercieren.* Il est bien accoutré, il est accoutré de toutes pièces. (spreek-w.) *Hy is wel afgerost, zeer mishandeld.*

Accoutumance, *s. f.* (oud) *Gewoonte,* s. f. *aenwensel,* s. n.

Accoutumé, ée, *adj. Gewoon, gewoonelyk.* Avoir accoutumé *of* être accoutumé. *Gewoon zyn.* (als *accoutumé* verzeld is met *avoir*, vereyscht het *de* na zich; als het vervoegd is met *être*, vraegt het *à*) J'ai accoutumé de me promener *of* je suis accoutumé à me promener. *Ik ben gewoon te wandelen.* A l'accoutumée. (gem.) *Naer gewoonte.*

Accoutumer, *v. a. Gewoon maeken, wennen, gewennen, aengewennen.* Je l'ai accoutumé à travailler. *Ik heb hem gewoon gemaekt te werken.* — *v. r. Gewoon worden,* v. n. *zich gewennen,* v. r. S'accoutumer au froid. *Zich aen de koude gewennen.*

Accouvé, ee, *adj.* (gem) *Die altyd lédig by het vuer zit.*

Accravanter, *v. a.* (oud) *Verpletten, verpletteren.*

Accrédité, ée, *adj. Geágt, geéerd, in agting;* — *gemagtigd.* Il est accrédité par sa cour. *Hy is gemagtigd doór zyn hof.*

Accréditer, *v. a. In agting brengen, agting doen krygen.* — *v. r. Agting krygen, geloofweérdig worden.*

Accrétion, *s. f.* (geneés-k.) *Aengroeying,* s. f. *aenwas,* s. m.

Accroc, *s. m.* (de laeste *c* word uytgesproken) *Haek,* s. m. *klink, scheur (in een kleed)* s. f. Accroc, *s. m.* accroche, *s. f.* (gem.) *Haek,* s. m. *zwaerigheyd,* s. f. *beletsel,* s. n. Il y a quelque accroche dans cette affaire. *Daer is eene zwaerigheyd in die zaek.*

Accroche, *s. f.* (*zoek onder*) Acc

Accrochement, *s. m. Aenhaeki vasthaeking,* s. f. *het haeken,* s. n

Accrocher, *v. a. Vasthaeken, haeken vastmaeken, opschakelen;* (fig.) *verstraegen, verhinderen;* (gem.) *met loosheyd afhaelen* of *winnen.*

Accroire, *v. n.* (word niet gebr als in *infinit.* met het verbum *fa* Faire accroire. *Wys maeken, doen ge ven het geéne niet waer is.* Il lui a accroire cette fable. *Hy heéft hem verdichtsel wys gemaekt.* En faire croire à quelqu'un. *Imand wat maeken.* S'en faire accroire, *v. r. Z verhooveérdigen, laetdunkend zyn.*

Accroissement, *s. m. Aengroeyi vermeerdering, aenwinning,* s f.

Accroître, *v. a. irrég.* (word gec als *Croître*) *Vermeerderen, vergroo*

Accroître, *v. n.* (word onverschi lyk met *être* of *avoir* geconjugeér S'accroître, *v. r. Aengroeyën, toe men, vermeerderen,* v. n.

s'Accroupir, *v. r. Neérhukken,* v *zich op zyne hukken zetten,* v. r.

Accroupissement, *s. m. Neérhukki* s. f.

Accru, ue, *adj. Vergroot, verm derd, toegenomen.*

Accrue, *s. f.* (recht) (van bossc spr.) *Aenwinning, aengroeying.*

Accueil, *s. m. Onthael,* s. n. *haeling,* s. f. Faire accueil à quelqu' *Imand wel onthaelen.*

Accueillir, *v. a. irrég.* (word gec als *Cueillir*) *Onthaelen.* La pauvreté accueilli. *De armoede heéft hem ov vallen.* Être accueilli par la temp *Doór den storm overvallen worden.*

Accul, *s. m.* (de *l* word uytgesp ken) *Nauwen hoek,* s. m. *gat d men nauwelyks uyt kan komen,* s. r

Acculer, *v. a. In eenen hoek dry* — *v. r. Met den rug ergens tégen sta*

Accumulateur, *s. m. Verzamela opeenhooper.*

Accumulation, *s. f. Verzamelin opeenhooping, vermeerdering.*

Accumuler, *v. a. Verzamelen, eenhoopen, opeenstapelen.* — *v. r. V meerderen, aengroeyën,* v n.

Accusable, *adj. Beschuldigbaer, beschuldigd kan worden.*

Accusateur, trice, *s. m. et f. Besch diger, aenklaeger, betigter: besch digster, aenklaegster, betigster.*

Digitized by Google

Accusatif, s. m. (spraek-k.) *Accusative, aenklaeger.*

Accusation, s. f. *Beschuldiging, aenklaeging, betigting, oplegging.*

Accusatoire, adj. *Beschuldigende.*

Accusé, ée, s. m. et f. *Beschuldigden: beschuldigde.* — adj. *Beschuldigd.*

Accuser, v. d. *Beschuldigen, betigten, aenklaegen.* Il m'accuse à tort. *Hy beschuldigt my ten onrecht.* — *Berigten, verklaeren.* Accuser la réception d'une lettre. *Berigten dat men eenen brief ontfangen heeft.* Accuser faux. *Onnauwkeurig zyn in zyne verhaelen.* Accuser juste. *Nauwkeurig in zyne verhaelen zyn.*

Acens, s. m. *Cyns-goed*, s. n.

Acensement, s. m. *Verpagting*, s. f.

Acenser, v. a. *In pagt geéven, verpagten.*

Acéphale, adj. *Hoofdeloos, zonder hoofd.* Statue acéphale. *Beéld zonder hoofd.*

Acérain, adj. masc. Fer acérain. *Staelagtig yzer.*

Acerbe, adj. et s. m. *Scherp, vrang.*

Acerbité, s. f. *Scherpheyd, vrangheyd.*

Acéré, ée, adj. *Verstaeld;* — (fig.) *scherp, bytend.* Plume acérée. *Bytenden schryf-stiel.* — (geneés-k.) *Scherp, bytend.*

Acérer, v. a. *Verstaelen.*

Acéride, s. m. *Plaester zonder was toebereyd*, s. f.

Acérure, s. f. *Toebereyde stael-plaet (waer mede het yzer verstaeld word).*

Acescence, s. f. (geneés-k.) *Gesteltenis tot de scherpheyd.*

Acescent, ente, adj. (geneés-k.) *Scherpagtig, naer het scherp hellend.*

Acétabule, s. m. (ontleéd-k.) *Beenkolke (waer in andere beenderen zich voegen ter beweéging)* s. f.

Acété, ée, adj. *Scherp, zuer.*

Acéteux, euse, adj. *Azynagtig.*

Achalandé, ée, adj. *Neêringagtig, neêringryk, daer goede neêring is.*

Achalander, v. a. *Kalanten* of *neêring aenbrengen.* — v. r. *Kalanten* of *neering krygen.*

Acharné, ée, adj. *Uytspoóriglyk aen iets vastgekleéfd;* — *verwoed.*

Acharnement, s. m. *Uytspoórigen drift*, s. m. — *woede, verwoedheyd*, s. f.

Acharner, v. a. *Aenhitsen, ophitsen.* — v. r. *Met grooten drift najaegen, uytspoóriglyk aengekleéfd zyn;* ook *opgehitst zyn, woedende zyn.*

Achat, s. m. *Koop, inkoop.*

Ache, s. f. (plant) *Eppe, eppekruyd*, s. n. Ache d'eau. *Water-pungen, water-eppe, wilde porcelyn.* Ache de montagne. *Lavas.*

Achées, s. m. plur. *Wormen tot aes voór visch of voór vogels.*

Achemens, s. m. plur. (wapen-k.) *Helm-dekken.*

Acheminé, ée, adj. (ry-schoól) Cheval acheminé. *Byna geöeffend peèrd.*

Acheminement, s. m. *Aenleyding*, s. f. *middel, toegang*, s. m.

Acheminer, v. a. *Aenleyden, beschikken, aenleyding geéven.* Acheminer un cheval. (ry-schoól) *Een peèrd oeffenen.* — v. r. *Zich op weg begeéven, naer toe gaen.*

Achéron, s. m. (spreék uyt *akéron*) (fabel-k.) *Helle-vloed.*

Acheter, v. a. (j'achète, j'achetois) *Koopen, inkoopen, afkoopen.*

Acheteur, euse, s. m. et f. *Kooper, inkooper: koopster, inkoopster.*

Achevé, ée, adj. *Volmaekt, doórvrogt, voleyndigd, voleynd, volbragt.*

Achèvement, s. m. *Voleynding, volbrenging, volmaeking, voltooying*, s. f.

Achever, v. a. (j'achève, j'achevois) *Voleynden, volbrengen, opmaeken, volmaeken, afmaeken, voltooyen, eyndigen.* L'un voleur l'a blessé, et l'autre l'a achevé. *Den eenen dief heéft hem gekwetst, en den anderen heéft hem gedood.* — v. r. *Op zyn eynde loopen*, v. n. *voltooyd worden*, v. pass.

Achille. (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (ontleéd-k.) Le tendon d'Achille. *De groote voet-peés.*

Achillée, s. f. (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (plant) *Sint Jacobs kruyd*, s. n.

Achoppement, s. m. Pierre d'achoppement. *Steen des aenstoots*, s. m. *verergernis*, s. f.

Achores, s. m. plur. (spreék uyt *akór*) (geneés-k.) *Dauw-worm*, s. m. *zweèrkens (aen het hoofd der kinderen)* s. n. plur.

Achromatique, adj. (spreék uyt *akromatik*) (gezigt-k.) Lunette achromatique. *Zien-buys, doór de welke men niet gewaer word de koleuren van den oog-ring.*

Achronique, adj. (spreék uyt *akronik*) (sterre-k.) Astre acronique. *Ster tégengesteld aen de zon in haeren opgang* of *ondergang.*

Acide, adj. et s. m. *Zuer, scherp, bytend, serp, vrang.*

Digitized by Google

Acidifiable, *adj.* *Dat kan zuer gemaekt worden.*

Acidité, *s.f.* *Zuerheyd, scherpheyd, vrangheyd.*

Acidule, *adj.* *Zuer, scherp.*

Aciduler, *v.a.* *Zuer, scherp* of *bytend maeken, met zuere zappen vermengen.*

Acier, *s.m.* *Stael*, s. n.

Aciérie, *s.f.* *Stael-fabriek, staelmaekery.*

Acolitat, *s.m.* (kerkelyk w.) *Acolietschap*, s. n.

Acolyte, *s.m.* (kerkelyk w.) *Acoliet.*

Acompte *of* à-compte, *s.m.* *Somme op afrekening* of *korting van eene grootere somme*, s. f. Il n'a reçu qu'un acompte. *Hy heeft maer eene somme op afrekening ontfangen.*

Aconit, *s.m.* (plant) *Wolfs-wortel, honden-dood, moniks-kappen.*

Acoquinant, ante, *adj.* (gem.) *Aentrekkelyk; — gemakkelyk, vaddig.*

Acoquiner, *v.a.* (gem.) *Aenwennen, gewoon maeken; — tot zich trekken; — luy en vaddig maeken* — *v.r.* *Zich te zeer vasthegten*, v. r. *te zeer gekleefd zyn*, v. n. S'acoquiner au jeu. *Te zeer aen het spel gekleefd zyn*

Acore, *s.f.* (*zoek*) Écore.

Açores, *s.f.plur.* *Vlaemsche eylanden*. s. n. plur.

Acotylédone, *adj et s.* (kruyd-k.) Plante acotylédone. *Lobbenloos gewas, gewas zonder lobben.*

Acousmate, *s.m.* *Geluyd van stemmen* of *speeltuygen die men meynt te hooren in de locht*, s. n.

Acoustique, *adj.* (ontleed-k.) Nerf acoustique. *Oor-zenuw.* Remèdes acoustiques. *Gehoor-middelen.* — *s.f.* *Bespiegeling over het geluyd en zyne eygendommen.*

Acquéreur, *s.m.* *Verwerver, verkryger, kooper.*

Acquérir, *v.a.* *irreg.* (J'acquiers, tu acquiers, il acquiert, nous acquérons, vous acquérez, ils acquièrent. J'acquérois. J'acquis. J'ai acquis. J'acquerrai. J'acquerrois. Acquiers, qu'il acquière. Que j'acquière, que tu acquières, qu'il acquière, qu'ils acquièrent. Que j'acquisse. Acquérant; acquis, ise) *Verwerven, verkrygen, bekoomen, koopen.*

Acquêt, *s.m.* (gem.) *Voordeel*, s. n. *winst*; — (recht) *verkryging, aenwinning*, s. f. *verkreege goederen*, s. n. plur.

Acquêter, *v.a.* (recht) *Verkrygen, aenwinnen.*

Acquiescement, *s.m.* *Toestemming, involging, inwilliging*. s. f.

Acquiescer, *v.a.* *Toestemmen, toestaen, inwilligen, involgen.*

Acquis, *s.m.* *Weetenschap, bekwaemheyd, geleerdheyd*, s. f.

Acquisition, *s.f.* *Verwerving, bekooming, verkryging, kooping*, s. f. *koop*, s. m.

Acquit, *s.m.* *Quitancie, kwytschelding*. s f. *kwyt-brief*. s. m. Acquit à caution. *Quitancie onder borgtogt (op de comptoiren van 's lands rechten).* — *Kwyting, pligt*, s. f. Pour l'acquit de sa conscience. *Tot kwyting van zyn gewis.* Faire l'acquit de son devoir. *Zyne pligt volbrengen.* Par macière d'acquit. *Onagtzaemelyk* Jouer à l'acquit. *Speelen wie het heel verlies betaelt.*

Acquittement, *s.m.* *Betaeling, voldoening*. s f.

Acquitter, *v.a.* *Betaelen, voldoen.* — *v.r.* *Zich kwyten*, v. r. *kwyten, voldoen, volbrengen*, v. a. S'acquitter de sa promesse. *Zyne belofte kwyten* of *volbrengen.*

Acra ie, *s.f.* (geneés-k.) *Onbewergbaerheyd, onbekwaemheyd van zich te konnen beweegen.*

Acre, *s.m.* (land-maet) *Aker.*

Acre, *adj.* *Scherp, ineetend, bytend.*

Acreté, *s.f.* *Scherpheyd*

Acridophage, *s.m.* *Springhaen-eeter.*

Acrimonie, *s.f.* *Scherpheyd*

Acrimonieux, euse, *adj.* *Scherp, ineetend bytend.*

Acrisie, *s.m.* (geneés-k.) *Gesteldheyd van eene ziekte eer zy op het hoogste geklommen is*, s. f.

Acrobate, *s.m.* (oudh.) *Koordedanser.*

Acrocome, *s.m et f.* *Lang-gehairden, die lang hair heeft.*

Acromion, *s.m.* (ontleed-k.) *Bovendeel der rugge-graet, schouder-bandshoofd*, s. n. *schouder-top*, s. m.

Acromphalion, *s.m.* (ontleed-k.) *Eynde der navel-streng*, s. n.

Acronyque (*zoek*) Acronique.

Acrostiche, *s.m. et adj.* Vers acrostiches. *Letter-vers, naem-dicht, gedicht waer van ider vers met eene letter van imands naem begint*, s. n.

Acrotères, *s.m. plur.* (bouw-k.) *Zuyl-voet (aen de gevels om beelden enz. op-te-zetten)* s. m.

Acte, *s.m.* *Werking, uytwerking,*

Digitized by Google

daed, s f. *werk*, *bedryf*, s. n. — *oeffening*, s. f. Acte de foi. *Oeffening van geloof*. — *Bedryf* (*in een treur-spel* of *bly-spel*) s. n. — (recht) *act*, s. m. *blyk*, *bescheed*, *kennis-schrift*, *schrift* (*voór eenen notaris* of *in de greffie gemaekt*) *bezégeld vonnis*, s n. — *schriftelyke getuygenis*. s. f. Acte de décharge. *Ontlast-brief*, *ontlast-schrift*. Acte de renvoi. *Verzend-schrift*, *verzend-brief*. Acte de comparution. *Verschyning*, *getuygenis van verschyning* Faire acte de comparution. *Op den bestemden tyd en plaets verschynen*. — *Openbaere verdédiging* (*van stellingen in de hooge schoólen*) s. f. — *s. m. pl. Staets-schriften*, *openbaere schriften* of *besluyten*. s. n. plur. *staets-handelingen*, s. f. plur. Les actes du concile de Trente. *De besluyten der kerk-vergadering van Trenten*.

Acteur, *s. m. Bedryver*, *uytvoerder*, *bewerker*, *bestierder*; — *toneel-speéler*, *comédiant*.

Actif, ive, *adj. Werkzaem*, *werkelyk*, *neérstig*, *vlytig*. Dette active. *Schuld die men ontfangen moet*. Voix active. *Recht om te kiezen*. Citoyen actif. *Borger die alle de vereyschte hoedanigheden heeft om in eene vergadering zyne stem te geéven*. Actif, *adj. m.* (spraek-k.) Verbe actif. *Bedryvend werk-woórd*, *werkend werk-woórd*, *verbum activum*.

Action, *s. f. Beweéging*, *bézigheyd*. Il est toujours en action. *Hy is altyd in beweéging*. Se mettre en action. *Beginnen te werken*. — *Werk*, *bedryf*, s. n. *daed*, *werking*, s. f. Action courageuse. *Kloeke daed*. Action de grâces. *Dankzegging*. Je vous rends mille actions de grâces. *Ik bedank u duyzend-maal*. — (oórlogs-w.) *Gevegt*, s. n. Engager une action. *Een gevegt beginnen*. — *Beweéging met de handen enz*. Ce prédicateur a l'action noble. *Dien prédikant heéft eene schoone manier van preéken*. — *Actie* of *aendeel* (*in een genoótschap*). Les actions de la banque. *De actiën van de bank*. — (recht) *Aenspraek*, s. f. *recht om iemand in rechten te vervolgen*, s. n. Action réelle. *Aenspraek* of *recht op eenig goed*. Action personnelle. *Aenspraek op imands persoon*.

Actionnaire, *s. m. Deelhebber* (*in een koophandel-genoótschap enz*)

Actionner, *v. a.* (recht) *In recht betrekken*, *voór het gerecht* of *voór de wet roepen*.

Activement, *adv. Werkzaem*, *op eene werkzaeme wyze*; — (spraek-k.) *in eenen werkenden zin*, *als een verbum activum*.

Activer, *v. a. Verhaesten*; — *werkstellig maeken*, *in werkzaemheyd brengen*.

Activité, *s. f. Werkzaemheyd*, *vlytigheyd*, *neérstigheyd*, *beïvering*.

Actrice, *s f. Toneel-speélster*.

Actuel, elle, *adj. Daedelyk*, *werkelyk*. Péché actuel. *Daedelyke zonde*. Feu actuel. *Werkelyk vuer*, *gloeyénd brand-yzer*. — *Tégenwoórdig*.

Actuellement, *adv. Daedelyk*, *werkelyk*, *tégenwoórdiglyk*.

Acuminé, ée, *adj.* (kruyd-k.) Feuille acuminée. *Blad welkers top seffens puntig toeloopt*.

Acutangle, *s. m. et adj.* (meét-k.) Triangle acutangle. *Dry-hoek met dry scherpe hoeken*.

Acutangulaire, *adj.* (meét-k.) *Scherp-hoekig*.

Acutangulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Scherp-puntig*, *met eenen spitsen punt*.

Adage, *s. m. Spreék-woórd*, s. n. *zin-spreuk*, s. f.

Adagio, *adv.* (italiaensch w. der muziek) *Langzaem*, *traeg*.

Adamantin, ine, *adj. Diamantagtig*, *van den aerd van diamant*.

Adamique, *adj.* Terre adamique. *Aengewonne land doór het afloopen van het water*.

Adamites, *s. m. plur.* (ketters) *Adamieten*.

Adaptation, *s. f. Toepassing*, *toeëygening*.

Adapter, *v. a. Toepassen*, *toeëygenen*.

Adarce, *s. m. Bloem van zee-zout*, s. f. *zout-schuym* (*dat in de moerassen aen het riet en aen andere gewassen kleéft*) s. n.

Adarige, *s. m.* (schey-k.) *Ammoniak-zout*, s. n.

Adatis, *s. m. Oost-indischen nételdoek*.

Addition, *s. f. Toevoeging*, *byvoeging*, s f. *byvoegsel*, *aenhangsel*, s. n. — (cyffer-k.) *optelling*, *oprékening*, *additie*, *opcyffering*, s. f.

Additionnel, elle, *adj. Byvoegelyk*, *dat moet bygevoegd worden*.

Additionner, *v a.* (cyffer-k.) *Addeéren*, *byeen-tellen*, *optellen*, *oprékenen*, *opcyfferen*.

Adducteur, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Muscle adducteur. *Binnenwaerts beweégende spier*.

Digitized by Google

Adduction, *s. f.* (ontleéd-k.) *Binnenwaertsche beweéging der spieren.*

Adélopode, *adj.* (natuerl. historie) *Welkers pooten niet zigtbaer zyn.*

Ademption, *s. f.* (recht) *Herroeping, afschaffing.*

Adénographie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Klier-beschryving.*

Adénoïdes, *adj. plur.* (ontleéd-k.) *Klieragtig, klier-vormig.*

Adénologie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Klier-verhandeling.*

Adenos, *s. m. Katoen van Aleppo*, s. n.

Adénotomie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Klier-ontleéding.*

Adent, *s. m.* (timmermans w.) *Burg-haek, verborgen zwaluw-steert.*

Adéphagie, *s. f.* (geneés-k.) *Onverzaedelyken honger*, s. m.

Adepte, *s. m. Goudmaeker die den steen der wysgeêren meynt gevonden te hebben; — imand die in de geheymen van eene secte ingelyfd is.*

Adéquat, ate, *adj.* (spreék uyt *adékwa*) (wysbegeêrte) Idée adéquate. *Evenmaetig* of *volmaekt denkbeéld.*

Adextré, ée, *adj.* (wapen-k.) *Aen de regte zyde van het schild staende.*

Adhérence, *s. f. Aenkleéving.*

Adhérent, *s. m. Aenhanger, aenkleéver, navolger, volger.*

Adhérent, ente, *adj. Aenkleévende, aenhangende.*

Adhérer, *v. n.* (reg. *dat.*) *Ergens aenkleéven;* — (fig.) *van imands gevoelen* of *party zyn;* — (recht) *bevestigen.*

Adhéritence, *s. f. Goedenis, in bezitstelling, leen-hulding, leen-goeding.*

Adhésion, *s. f. Aenkleéving.*

Adiante, *s. m.* (*zoek*) Capillaire.

Adiaphore, *s. m.* (apotheékers w.) *Geest van wynsteen.*

Adiapneustie, *s. f.* (geneés-k.) *Opstopping van uytwaesseming.*

Adiarrhée, *s. f.* (geneés-k.) *Opstopping van natuerlyke ontlasting des lichaems.*

Adieu, *adv. et subst. m.* Adieu, mon ami. *Vaer wel, mynen vriend* Eternel adieu. *Eeuwig afscheyd.* Dire adieu *of* faire ses adieux. *Afscheyd neémen.* Adieu l'étude. *'T is met de studie gedaen.*

Adige, *s. m.* (rivier) *Adéze.*

Adipeux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Vet, smeérig.* Veines adipeuses. *Smeérvaten.* Membrane adipeuse. *Vet-rok, vet-vlies.*

Adipsie, *s. f.* (geneés-k.) *Dorstloosheyd*, s. f. *gebrek van dorst*, s. n.

Adirer, *v. n.* (recht) *Weggeraeken, verloóren zyn.* Mes titres sont adirés. *Myne bewys-schriften zyn verloóren.*

Adition d'hérédité, *s. f.* (recht) *Erffenis-aenveérding.*

Adjacent, ente, *adj. Aengrenzende, naestgelégen, aenpaelende, nabuerig, aenliggende.*

Adjectif, *s. m. et adj.* (spraek-k.) Nom adjectif. *Adjectivum, byvoeglyk naem-wóórd*, s. n.

Adjection, *s. f.* (schóól-w.) *Byvoeging.*

Adjectivement, *adv.* (spraek-k.) *Als een adjectivum, als een byvoeglyk naem-wóórd.*

Adjoindre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Joindre*) (word maer van persoonen gezeyd) *Byvoegen.*

Adjoint, *s. m. Bygevoegden.* Adjoints, *s. m. plur.* (welspreék.) *Byvoegsels, aenhangsels*, s. n. plur. *omstandighéden eener zaek*, s. f. plur.

Adjonction, *s. f.* (recht) *Byvoegsel*, s. n. *byvoeging, toevoeging*, s. f.

Adjudant, *s. m. Helper van eenen generael.*

Adjudicataire, *s. m. et f. Imand aen wie iets van den rechter toegeweézen is.* Il est adjudicataire de cette maison. *Dat huys is hem toegeweézen.*

Adjudicatif, ive, *adj.* (recht) *Toewyzend.*

Adjudication, *s. f. Toewyzing.*

Adjuger, *v. a. Toewyzen.*

Adjuration, *s. f.* (kerkelyk w.) *Bezweéring.*

Adjurer, *v. a.* (kerkelyk w.) *Bezweéren.*

Admettre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Mettre*) *Ontfangen, aenneémen, toelaeten.*

Adminicule, *s. m.* (recht) *Omstandigheyd, bewysbaerheyd, waerschynlykheyd, blykbaerheyd, gissing*, s. f. *vermoeden*, s. n. — (geneés-k.) *alles dat dient om het goed uytwerksel van een geneés-middel te vergemakkelyken.*

Administrateur, trice, *s. m. et f. Bestierder, opzigter, bewind-hebber: bestiersster enz.*

Administratif, ive, *adj. Bestierende.*

Administration, *s. f. Bestier, bewind*, s. n. *bestiering, bediening*, s. f. Administration des Sacremens. *Beregting, bediening der Sacramenten (aen de zieken).*

Administrativement, *adv. Van wégens het bestier, van ampts wégen.*

Digitized by Google

Administré, ée, *s. m. et adj. Bestierd, die bestierd word.*

Administrer, *v. a. Bestieren, regeéren, bedienen.* Administrer un malade. *Eenen zieken beregten.* — (recht) *Verschaffen, bezorgen*

Admirable, *adj. Wonderlyk, wonderbaer, verwonderlyk, verwonderenswaerdig.*

Admirablement, *adv. Wonderlyk, wonderbaerlyk, op eene wonderlyke wyze.*

Admirateur, trice, *s. m. et f. Verwonderaer: verwonderaersten.*

Admiratif, ive, *adj.* (spraek-k.) Point admiratif, ! *Teeken van verwondering.* !

Admiration, *s. f. Verwondering.*

Admirer, *v. a. Verwonderen.* — *v. n. Verwonderd zyn.*

Admissibilité, *s. f. Aenneémbaerheyd, aenneémelykheyd.*

Admissible, *adj. Aenneémelyk, ontfangbaer.*

Admission, *s. f. Aenneéming, toelaeting.*

Admonété, *s. m.* (recht) *Berisping, vermaening*, s. f.

Admonéter, *v. a.* (recht) *Berispen, vermaenen.*

Admoniteur, trice, *s. m. et f. Vermaener, berisper: vermaenster, berispster.*

Admonition, *s. f. Vermaening, berisping.*

Adolescence, *s. f. Jongelingschap*, s. n. *jongheyd (van veertien tot vyf-entwintig jaeren)* s. f.

Adolescent, *s. m.* adolescente, *s. f. Jongeling, jongman: jonge dogter.*

Adonis, *s. m.* (bloem) *Vogel-oog, faisanten-oog*, s. n. — *schoonen jongeling*, s. m.

s'Adonisier, *v. r.* (gem.) *Zich opschikken, zich optooyén.*

Adonné, ée, *adj. Zeer genégen, overgegeéven*

s'Adonner, *v. r. Zich ergens geheel toe begeéven, zich overgeéven aen iets, ergens zeer toe genégen zyn.* Si votre chemin s'y adonne, vous viendrez chez moi. *Komt by my als uwen weg u daer naer toe leyd.* S'adonner à une personne. *Met imand veél verkeeren of sterk aenhouden.* — *v. n.* Le vent adonne. (schippers w.) *Den wind gaet voórdeelig worden.*

Adopter, *v. a. Voór zyn kind aenneémen.* Auguste adopta Tibère. *Augustus nam Tibérius aen voór zynen zoón.* — *Aenneémen.* J'adopte votre sentiment. *Ik neém uw gevoelen aen.* — *Zich toeéygenen, aen zich toeschryven.* Adopter les œuvres d'autrui. *Een anders werken aen zich toeéygenen.*

Adoptif, ive, *adj. Aengenomen.*

Adoption, *s. f. Aenneéming.*

Adorable, *adj. Aenbiddelyk.* Dieu seul est adorable. *God alleen is aenbiddelyk.* — (in eenen minderen zin) *Zeer minnelyk.* Une fille adorable. *Eene zeer minnelyke dogter.*

Adorateur, trice, *s. m. et f. Aenbidder; aenbidster;* — (in eenen minderen zin) *verwonderaer, eer-bewyzer: verwonderaerster, eer-bewyster.*

Adoration, *s. f. Aenbidding, goddelyke eer-bewyzing;* — (in eenen minderen zin) *groote eer-bewyzing.*

Adorer, *v. a. Aenbidden, goddelyke eer bewyzen;* — (in eenen minderen zin) *groote eer bewyzen.*

Ados, *s. m.* (hoveniers w.) *Schuyns opgehoopte aerde langs eenen muer (die in de zon gelégen is)* s. f.

Adosser, *v. a. Met den rug ergens tégen zetten* of *leggen.* — *v. r. Zich ruggelings* of *met den rug tégen malkander stellen.*

Adouber, *v. a.* (w. van het schaekken dammen-spel) *Herstellen, regten zonder te willen speélen.* J'adoube. *Ik regt.* — (schippers w.) *Kalfateren.*

Adouci, *s. m.* L'adouci d'une glace. *Den glans* of *de polysting van een spiegel-glas.*

Adoucir, *v. a. Verzagten, verzoeten, maetigen;* — *polysten.* — *v. r. Zich bedaeren, zich stillen*, v. r. *bedaerd worden, zagter worden*, v. n.

Adoucissage, *s. m.* (ververs w.) *Verzwakking* of *verflauwing der verve*, s. f.

Adoucissant, ante, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Verzagtend geneés-middel*, s. n.

Adoucissement, *s. m. Verzagting, verzoeting, maetiging*, s. f.

Adoucisseur, *s. m. Glas-slyper, die spiegel-glazen glad maekt en polyst.*

Adoué, ée, *adj.* (jagt) *Gepaerd, gekoppeld.*

Adragant, *s. m.* (gom) *Dragant.*

Adressant, ante, *adj.* (recht) *Te bestellen.* Lettres-patentes adressantes à... *Opene brieven te bestellen aen...* (in alle andere gevallen zegt men *adressé*).

Adresse, *s. f. Opschrift (van eenen brief) adres*, s. n. *aenwyzing;* —

Digitized by Google

behendigheyd, gauwheyd, handigheyd, knaphandigheyd, konst-greep; — aenspraek, s. f. Adresse au peuple. *Aenspraek tot het volk. — Vertoog, verzoek*, s. n.

Adresser, *v. a. Bestellen, beschikken, toestieren, toezenden; — rigten, stieren.* Adresser ses prières à Dieu. *Zyne gebeden tot God stieren. — Opdraegen, toeëygenen, — v. n. Treffen, raeken*, v. a. Adresser au but. *Het doel-wit treffen. — v. r. Zich begeeven, zich stieren, zynen toevlugt neemen.* Cela s'adresse à moi. *Dat gaet my aen.* Cette lettre s'adresse à moi. *Dien brief is aen myn opschrift.*

Adriatique, *adj.* Mer adriatique. *Adriatische zee.*

Adrogation, *s. f.* (recht) *Aenneeming tot kind niet onder vaderlyke magt zynde, aenneeming van eenen vryen persoon.*

Adroit, oite, *adj. Behendig, handig, vernuftig, gauw, wel afgeregt, knaphandig.*

Adroitement, *adv. Behendiglyk, vernuftiglyk, handiglyk.*

Adulateur, trice, *s. m. et f. Laffen vleyer, pluym-stryker, lof-tuyter: laffe vleyster, pluym-strykster, lof-tuytster.*

Adulation, *s. f. Laffe vleyery, lof-tuyting, pluym-strykery.*

Aduler, *v. a. Laffelyk streelen* of *vleyen.*

Adulte, *adj. et subst. Bejaerd, volwassen, die tot de jaeren van verstand gekoomen is.*

Adultération, *s. f.* (recht) *Verslegting, vervalsching.*

Adultère, *s. m. et f. Overspeeler, egt-schender: overspeelster, egt-schendster. — s. m. Overspel*, s. n. *egt-breuk, egt-schending*, s. f. — *adj Overspeelig, egt-schendig.* Mélange adultère. (van zaeken spreek.) *Gebrekkelyke mengeling.*

Adultérer, *v. n.* (recht) *Overspel bedryven. — v. a.* (apothéékers w.) *Vervalschen.*

Adultérin, ine, *adj. In overspel gewonnen.*

Aduste, *adj.* (geneés-k.) *Verbrand.* Sang aduste. *Verbrand bloed.*

Adustion, *s. f.* (geneés-k.) *Verbrandheyd.*

Adventice, *adj.* (kruyd-k.) Plante adventice. *Plant die groeyt zonder gezaeyd te zyn.*

Adventif, ive, *adj.* (recht) Biens adventifs. *Toevallige goederen daer imand het bezit van krygt anders als door eene regt-gaende erffenis.*

Adverbe, *s. m.* (spraek-k.) *Adverbium, bywoord*, s. n.

Adverbial, ale, *adj.* (spraek-k.) *Adverbiael, bywoordig.*

Adverbialement, *adv* (spraek-k.) *Bywoordelyk, als een bywoord.*

Adverbialité, *s. f.* (spraek-k.) *Bywoordelykheyd.*

Adversaire, *s. m. et f. Tegenstryder, tegenstreever, vyand, tegendinger*, s. m. *tegenparty*, s. f.

Adversatif, ive, *adj.* (spraek-k.) Conjonction *of* particule adversative. *Voeg-woord dat eene tegenstelling beteekent tusschen het geene voorgaet en het geene volgt (als* mais, toutefois etc., *maer, egter enz.)*

Adverse, *adj. Tegenstrydende.* Fortune adverse. *Tegenspoed.* Partie adverse. *Tegenparty.* Avocat adverse. *Tegenadvokaet.*

Adversité, *s. f. Tegenspoed*, s. m. *wederwaerdigheyd*, s. f.

Advertance, *s. f.* (oud) *Aendagt, overweeging.*

Adynamie, *s. f.* (geneés-k.) *Kragtloosheyd.*

Ægagropile, *s. f.* (natuerl. hist.) *Haïren bal (in de maeg van sommige dieren)* s. m.

Ægilops, *s. m.* (geneés-k.) *Traenfistel*, s. f. *geyten-oog*, s. n.

Aémère, *adj.* (kerkelyk w.) *Die geenen vast-bestemden dag heeft.*

Aéré, ée, *adj.* (van gebouwen spr.) *Lochtig, helder.*

Aérer, *v. a. Locht geeven.*

Aérien, enne, *adj. Van de locht, locht-stoffig.*

Aériforme, *adj. Dat de natuerlyke eygenschappen der locht heeft.*

Aérographie, *s. f. Locht-beschryving.*

Aérolite, *adj.* Pierre aérolite. *Locht-steen, donder-steen.*

Aérologie, *s. f. Verhandeling over den aerd en de eygenschap der locht.*

Aéromancie, *s. f. Waerzeggery uyt de locht.*

Aéromètre, *s. m. Locht-meeter*, s. m. *werktuyg om de dikheyd en dunheyd der locht te meeten*, s. n.

Aérométrie, *s. f. Locht-meet-kunde.*

Aéronaute, *s. m. Reyzer in eenen locht-bal.*

Aérophobe, *adj.* (geneés-k.) *Die de locht vreest.*

Aérophobie, *s. f.* (geneés-k.) *Schrik* of *vreeze van de locht.*

Digitized by Google

Aérostat, *s. m. Locht-bal.*

Aérostateur, *s. m. (zoek)* Aéronaute.

Aérostation, *s. f. Konst van locht-ballen te maeken en in de locht te bestüeren.*

Aérostatique, *adj. Van eenen locht-bal: — in de locht hangend.*

Aérostier, *s. m. Locht-bal-schipper, die eenen locht-bal bestiert.*

Aétite, *s f. (zoek)* Étite.

Affabilité, *s. f. Gemeynzaemheyd, beleefdheyd, gespraekzaemheyd, vriendelykheyd.*

Affable, *adj. Gemeynzaem, beleefd, gespraekzaem, vriendelyk*

Affablement, *adv. Gespraekzaemlyk, vriendelyk.*

Affabulation, *s. f. Zedelyken zin van een verdichtsel*, s. m.

Affadir, *v. a. Laf maeken, flauw en smaekeloos maeken, doen walgen.*

Affadissement, *s. m. Walging, flauwte*, s. f.

Affaire, *s. f. Zaek.* C'est une affaire importante. *Het is eene zaek van gewigt.* Affaires domestiques. *Huyszaeken.* Faire bien ses affaires. *Wel voeren, goede winsten doen.* Avoir affaire. *Te doen hebben, van doen hebben* J'ai bien affaire de cet homme-là! *Wat heb ik met dien mensch te doen!* Avoir affaire à *of* avec quelqu'un. *Met iemand iet te verhandelen hebben.* — *Krakeel, geschil, ongenoegen*, s. n. *twist*, s. m. *moeyelykheyd, zwaerigheyd*, s. f. Se tirer d'affaires. *Zich uyt eene zwaerigheyd trekken.* — *s. f. plur. Natuerlyke noodzaekelykhéden, het kabken en pissen* Aller à ses affaires. *Naer het huysken gaen.* Faire ses affaires. *Op het huysken zitten, zyn gevoeg doen.*

Affairé, ée, *adj.* (gem.) *Die veel te doen heeft, die het druk heeft.*

Affaissé, ée, *adj. Ingezakt, neérgestort.*

Affaissement, *s. m. Inzakking, instorting, afzakking, doórzakking*; — (fig.) *verzwakking*, s. f.

Affaisser, *v. a. Doen néderzakken*; — (fig.) *doen bezwyken, verzwakken.* — *v. r. Inzakken, doórzakken, instorten, inzinken, afzakken*; ook (fig.) *bezwyken*, v. n.

Affaitage, *s. m* (valke-jagt) *Het leeren der vogel-jagt aen eenen roofvogel* s. n.

Affaitement, *s. m. (zoek)* Affaitage.

Affaiter, *v. a.* (valke-jagt) *Eenen roof-vogel de vogel-jagt leeren.* Affaiter des peaux. *Vellen bereyden.*

Affaiteur, *s. m.* (valke-jagt) *Die eenen roof-vogel de vogel-jagt leert.*

Affaler, *v. a.* (schippers w.) *Afschaeken, neerlaeten, aflaeten.* — *v. r. Te digt onder het land* of *aen leeger wal vervallen*, v. n.

Affamé, ée, *adj. et subst. Hongerig, verhongerd, uytgehongerd*; — *greétig, begeérig.* Être affamé de gloire. *Zeer eerzuchtig zyn.* — *Te eng, te nauw.* Lettres affamées, caractères affamés. *Al te schraele letters.*

Affamer, *v. a. Uythongeren.*

Affameur, *s. m Uythongeraer, eenen die hongers-nood veroorzaekt.*

Affanures, *s. f. plur. Koórn dat in plaets van geld aen de maeyérs en dorschers gegeéven word*, s. n.

Affféagement, *s. m.* (leen-recht) *Verpagting van ridderlyk goed*, s. f.

Affféager, *v. a.* (leen-recht) *Ridderlyk goed verpagten*

Affectation, *s. f. Gemaektheyd, verregezogtheyd* Parler avec affectation. *Gemaekt* of *met gemaektheyd spreeken.* — *Pand, onderpand, grond-pand*, s. m.

Affecté, ée, *adj. Gemaekt, gedwongen, niet natuerlyk.* Démarche affectée. *Gemaekten gang.* — *Geraekt, ontsteld, beroerd, aengedaen*; — *gehegt, eygen, vastgemaekt, verknogt, verbonden*: — *geschikt, bestemd, toegepast.* Cette somme est affectée à l'entretien des hôpitaux. *Dat geld is geschikt tot onderhoud der gasthuyzen.* — (recht) *Verpand, verbonden, tot onderpand gesteld*; — (geneés-k.) *lydend, ongezond, ontsteld.* Il est affecté de la poitrine. *Zyne borst is ontsteld*

Affecter, *v. a. Zich aenmaetigen*, v. r. *met grooten iver naer iets tragten*, v. n. Il affectoit la première place. *Hy tragtte naer de eerste plaets.* — *Met gemaektheyd doen* of *zeggen.* Il affecte certaines gestes. *Hy heeft zekere gemaekte manieren.* — *Raeken, indruk doen*; — *hegten, saemen voegen.* Affecter un droit à une charge. *Een voórrecht aen eene bediening hegten.* — *Schikken, toepassen, bestemmen*; — (recht) *verpanden, tot onderpand stellen, verbinden*; — (geneés-k.) *nadeel doen, ontstellen, bevangen.* — *v. a. et n. Zich gelaeten*, v. r. *tragten, willen*, v. n. Il affecte de paroître savant. *Hy wilt geleerd schynen.* — *v. r. Geraekt zyn, aengedaen zyn*, v. n. *zich ontstellen, zich aentrekken*, v r.

Affectif, ive, *adj. Beweéglyk, ziel-*

Digitized by Google

roerend. Ce sermon est fort affectif. *Dit sermoon is zeer beweéglyk.*

Affection, *s. f. Genégenheyd* of *genégendheyd*, *liefde*, *goedgunstigheyd*, *goedhertigheyd*; — (natuer-k.) *gesteldheyd.* Le thermomètre marque les différentes affections de l'air. *Het weérglas wyst de verscheyde gesteldhéden der locht.* — (geneés-k.) *Nadeeligen indruk.* s. m. *ontsteltenis*, *bevanging.* s f.

Affectionné, ée, *adj. Genégen*, *toegenégen*, *goedgunstig.* Affectionné à son pays. *Zyn land genégen.* Bien affectionné pour une personne. *Voór imand genégen*, *imand toegenégen.* Mal affectionné envers ses frères. *Zyne broeders ongenégen*, *ongunstig tot zyne broeders.*

Affectionner, *v. a. Beminnen*, *tot iet zeer genégen zyn*, *toeneygen.* s'Affectionner à une chose, *v. r. Tot iet zeer genégen zyn*, *iets ter herte neémen.*

Affectueusement, *adv. Met genégenheyd*, *goedgunstiglyk*, *goedhertiglyk.*

Affectueux, euse, *adj. Toegenégen*, *hertelyk*; — *beweéglyk.*

Afférent, ante, *adj.* (recht) J'ai eu de cette succession ma part afférente. *Ik heb myn aendeel in deeze erffenis gehad.*

Affermer, *v a. Verpagten*; — *pagten.*

Affermir, *v. a. Vaster en sterker maeken*; — *styver* of *bondiger maeken*; — (fig.) *bevestigen.*

s'Affermir, *v. r. Zich sterken*, v. r. *vaster worden*; — *styver* of *bondiger worden.* v. n. — (fig.) *zich bevestigen.* v. r.

Affermissement, *s. m. Versterking*, *bevestiging.* s. f. — (fig.) *steun*, s. m. *steunsel*, s. n.

Affété, ée *adj Gemaekt*, *gedwongen.* Manières affétées. *Gedwonge manieren*, *die niet eygen*, *niet natuerlyk zyn.*

Afféterie, *s. f. Gemaektheyd.*

Affeurage, *s. m.* (oud) *Het stellen van den prys* (*op de waeren*) s n.

Affeurer, *v. a.* (oud) *Den prys stellen*, *de weérde bepaelen.*

Affiche, *s. f. Plakkaert*, *aenplakschrift*, *aenplaksel*, s. n.

Afficher, *v. a. Plakken*, *aenplakken*; — *wéreldkundig maeken*, *openbaer maeken.* — *v. a. et r. Zich uytgeéven.* Afficher le savant *of* s'afficher pour savant. *Zich voór geleerd uytgeéven.* Un homme sensé ne s'affiche point *Eenen welbedagten mensch stelt zich niet ten toon*, *beroemt zich nergens op.*

Afficheur, *s. m. Plakker*, *aenplakker.*

Affidé, *s. m. Vertrouwden*, *vertrouweling.*

Affidé, ée, *adj. Vertrouwd*, *daer men betrouwen in heéft.*

Affilé, ée. *adj. Gescherpt*, *gewet*, *aengezet.* Avoir la langue bien affilée. (gem.) *Eene gesleépe tong hebben*, *veél klaps hebben.*

Affiler, *v. a. Wetten*, *scherp maeken*, *scherpen*, *aenzetten*; — (goud-draedtrekkers w.) *doór het trek-yzer haelen* of *trekken.* — (hoveniers w.) *afmeéten* of *stellen op eene regte linie.*

Affiliation, *s. f. Aenneéming*; — *vereeniging.*

Affilier, *v. a. Aenneémen*; — *vereenigen.* S'affilier à une congrégation. *Zich inschryven in eene vergadering.*

Affiloir, *s. m. Olie-steen*, *synen slyp-steen.*

Affinage, *s. m. Zuyvering*, *loutering*, *fineéring*, s f.

Affinement, *s. m* (*zoek*) Affinage.

Affiner, *v. a. Zuyveren*, *louteren*, *fineéren*; — (zeel-draeyërs w.) *doórhaelen de kennip doór den hékel haelen.* Affiner du carton. (boek-binders w.) *Bord-papier met kloppen styver en gladder maeken.* Affiner le fromage. *Den kaes syner van smaek doen worden.* — *Verschalken*, *betrekken*, *bedriegen.*

Affiner, *v n.* (spr. van de locht of het weér) *Opklaeren*, *helder worden.* — *v. r. Zuyverder worden*; — *syner worden*; — *slimmer worden.* v. n

Affinerie, *s. f. Zuyver-plaets*, *plaets daer de fineéring geschied*; — *yzer-draed-trekkers smisse* of *oven.*

Affineur, *s. m. Fineérder*, *die het goud en zilver zuyvert*; — *yzer-draedtrekker.*

Affinité, *s. f. Moegschap*, *verwantschap*, s. n. Les divers degrés d'affinité. *De verscheyde trappen van maegschap.* — *Overeenkomst.* La poésie et la peinture ont une grande affinité. *De dicht-konst en de schilder-konst hebben veél overeenkomst.* — *Aengekleéfdheyd tusschen persoonen*: — (schey-k.) *gesteltenis der zaeken om zich te vereenigen.*

Affinoir, *s. m. Zeel-draeyërs hékel.*

Affiquet, *s. m. Brey-houtje*, s. n. — *s. m. plur.* (gem.) *Cieraed der juffrouwen*, s. n.

Affirmant, ante, *adj.* (réde-k.) *Bevestigend.*

Affirmatif, ive, *adj. Bevestigend.*

Affirmation, *s. f. Bevestiging.*

Digitized by Google

Affirmative, *s f. Bevestiging, bevestigende meyning.* L'un soutenoit l'affirmative, l'autre la négative. *Den eenen bevestigde de zaek, den anderen ontkende ze; den eenen zeyde ja, den anderen neén.* Prendre l'affirmative pour quelqu'un. *Zich voór imand verklaeren.*

Affirmativement, *adv. Bevestigende, op eene bevestigende wyze.*

Affirmer, *v. a. Bevestigen, bekraftigen, verzekeren.*

Affleurer, *v. a. Water-pas maeken; — digt byeen-voegen.*

Affliction, *s. f. Kwelling, bedruktheyd, droefheyd, mistroostigheyd — s. f. plur. Bezoekingen, beproevingen.* Recevoir les afflictions de la main de Dieu *De beproevingen, die God overzend, verduldiglyk verdraegen.*

Afflictive, *adj. fém.* Peine afflictive. *Lyf-straffe.*

Affligé, ée, *adj. et subst. Bedrukt, mistroostig.* Consoler les affligés *De bedrukten vertroosten.* Partie affligée. *Lydend deel.*

Affligeant, ante, *adj. Bedrukkend, bedroevend.*

Affliger, *v. a. Bedroeven; — drukken, beproeven; — afmatten, pynigen; — verwoesten, vernielen.* s'Affliger (reg. *abl.*) *v. r. Zich bedroeven,* v. r. *droevig zyn, treuren.* v. n. *(over iets).*

Affluence, *s. f. Toevloed, overvloed, toeloop,* s. m.

Affluent, ente, *adj.* (spr. van rivieren) *Ineen-loopend, ineen-vloeyend, zich ontlastend.*

Affluer, *v. n.* (spr. van rivieren) *Toevloeyen, toeloopen, ineen-vloeyen,* v. n. *zich ontlasten,* v. r. — *in overvloed aenkoómen, in overvloed zyn,* v. n.

Affoiblir, *v. a. Verzwakken, kragteloos maeken, krenken.* Affoiblir les espèces d'or et d'argent. *Het geld verslegten, van minderen prys of weérde maeken. — v. r. Verzwakken, zwakker worden, kragteloos worden,* v. n. *zyne kragten verliezen.*

Affoiblissant, ante, *adj. Verzwakkend.* Il y a des remèdes confortatifs, il y en a d'affoiblissans. *Daer zyn versterkende geneés-middelen, daer zyn er verzwakkende.*

Affoiblissement, *s. m. Verzwakking,* s f. Affoiblissement de monnoie. *Verslegting van het geld.*

Affolé, ée, *adj.* (gem.) *Verzot.* Être affolé de quelque chose. *Ergens op verzot zyn.* Boussole affolée. (schippers w.) *Misweyzend kompas, kompas dat de noórd-zyde niet wel wyst.*

Affoler, *v a.* (gem.) *Zot* of *gek maeken, de herssens kwetsen, krenken* of *ontstellen. — v. n Gek worden.* S'affoler de quelqu'un. *Voór imand sterk ingenomen zyn.*

Affonder, *v. n. et r.* (oud) *Inzinken,* v. n.

Afforage, *s. m.* (leen-recht) *Recht dat men aen den heer betaelt om wyn by de kleyne maet te mogen verkoopen,* s. n.

Afforer, *v. a. (zoek)* Affeurer.

Affouage, *s. m.* (recht) *Recht om brand-hout ten behoeve van zyn huysgezin in een bosch te mogen hakken,* s. n.

Affouguer, *v. a. Vuerig maeken, driftig maeken.*

Affourage ment, *s m. Het geéven van voeder* of *strooy aen de beesten,* s. n.

Affourager, *v. a. Voeder* of *strooy aen de beesten geéven, voederen.*

Affourche, *s. f.* (schipp. w.) Ancre d'affourche. *Tuy-anker, vertuy-anker.*

Affourcher, *v. a.* (schipp. w.) *Vertuyen, voór en agter een anker uytwerpen.*

Affourrer, *v a. (zoek)* Affourager.

Affranchi, ie, *s. m. et fem. Vrygemaekten slaef: vry-gemaekte slaevin.*

Affranchir, *v. a. Verlossen, vrymaeken; — bevryden, ontslaen.* Affranchir une lettre, un paquet. *Eenen brief, een pak vragt-vry maeken*

Affranchissement, *s. m. Vrymaeking; — bevryding, ontslaeging,* s f.

Affres, *s. f. plur.* (er word maer eene *f* uytgesproken) *Benauwdheyd,* s. f. Les affres de la mort. *De benauwdheyd der dood.*

Affrètement, *s. m. Bevragting* of *inhuering (van een schip)* s f.

Affréter, *v. a.* Affréter un vaisseau. *Een schip bevragten* of *inhueren.*

Affréteur, *s. m. Bevragter, koopman die een schip huert.*

Affreusement, *adv. Afgrysselyk, grouwelyk.*

Affreux, euse, *adj. Afgrysselyk, grouwelyk, ysselyk, vreesselyk, afschrikkelyk, naer.*

Affriander, *v. a. Verlekkeren, lekker maeken. — v. r. Lekker worden, verlekkeren.* v. n.

Affricher, *v. n* Laisser une terre affricher. *Een land brack laeten liggen.*

Affrioler, *v. a.* (gem.) *Verlekkeren, aenlokken.*

Digitized by Google

Affriter, *v. a.* Affriter une poêle. *Eene pan tot het bakken gereed maeken.*

Affrodille, *s. f.* (*zoek*) Asphodèle.

Affront, *s. m. Veragting, oneer.* s. f. *smaed, hoón*, s. m. Faire un affront à quelqu'un. *Imand smaed aendoen.*

Affrontailles, *s. f. plur. Grens-paelen (van eenen akker tégen andere aengrenzende)* s. m. plur.

Affronté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met het aengezigt tégen elkander staende.*

Affronter, *v. a. Stoutelyk aentasten, onbeschroomd zich in het gevaer begeéven zonder iets te ontzien.* Affronter la mort et les périls. *De dood en het gevaer niet ontzien, zich onbeschroomd in de dood en in de gevaeren begeéven.* — (oud) *Bedriegen.*

Affronterie, *s. f. Bedrog*, s. n.

Affronteur, euse, *s. m. et f. Bedrieger: bedriegster.*

Affublé, ée, *adj.* (gem.) *Gekleed, opgepronkt.*

Affublement, *s. m. Kleedsel (dat het heel lichaem bedekt)* s. n.

Affubler, *v. a.* (gem.) *Geheel het lichaem bedekken.* S'affubler d'un manteau. *Zich met eenen mantel bedekken.* S'affubler de quelqu'un. (fig.) *Voór imand sterk ingenomen zyn.*

Affusion, *s. f.* (apothegékers w.) *Het opgieten (van eenig vogt op geneés-middelen)* s. n.

Affut, *s. m. Affuyt, rooperd, rampeérd (van een kanon)* s. n. — (jagt) *verschuyling, schuyl-plaets (van eenen jaeger daer hy het wild verwagt om het te schieten)* s. f. Être à l'affut. *Op zyne luymen liggen, ergens op schildwagt staen (om de gelegenheyd waer-te-neémen).*

Affûtage, *s. m* (oórlogs w.) *Het stellen van het geschut*, s. n. — *scherping, slyping (van gereedschappen)* s. f. — *alle de schrynwerkers gereedschappen*, s. n. plur.

Affuté, ée, *adj.* (schrynwerkers w.) *Gesleépen, aengezet; — van alle zyne gereedschappen voórzien*

Affuter, *v. a.* (schrynwerkers w.) *Slypen, aenzetten.* Affuter le canon. *Het geschut stellen.*

Afilager, *s. m. Toezigter (in de openbaere verkoopingen te Amsterdam).*

Afin de, *conj.* (reg. *infinit*) *Om te.* Afin de pouvoir dire. *Om te konnen zeggen.*

Afin que, *conj.* (reg. *conj.*) *Op dat, ten eynde.* Afin que vous le sachiez. *Op dat gy het weéten moógt.*

Africain, aine, *s. m. et f. Afri*
africaensche. — *adj. Africae*
Les côtes africaines. *De africae*
kusten.

Afrique, *s. f.* (wereld-deel) *A*

Aga, *s. m. Aga, turkschen b*
hebber.

Agaçant, ante, *adj. Tergend,*
hitsend.

Agace, *s. f.* (vogel) *Zwarte el*
Œil d'agace. *Ekster-oog*

Agacé, ée, *adj. Eggig, stomp.*

Agacement des dents, *s. m. Stomp*
of *sleeuwheyd der tanden, boomigh*
eggigheyd, s. f. Agacement des n
(geneés-k.) *Terging* of *ophitsing*
zenuwen.

Agacer, *v. a. Tergen, ophitsen.*
m'agace toujours. *Hy tergt my al*
— *Sleeuw* of *stomp maeken, boo*
of *eggig maeken.* Le citron agace
dents. *De citroen maekt de tan*
stomp.

Agacerie, *s. f. Aenhitsing, aenl*
king (om imand verliefd te maeken

Agacin, *s. m.* (oud) *Ekster-o*
s. f.

Agalactie, *s. f.* (geneés-k.) *Geb*
van melk (in eene kraem-vrouw) s

Aganippe, *s. f.* (fabel-k.) *Bron*
den Helicon (in Béotiën).

Agape, *s. f. Liefde-maeltyd (by*
eerste christenen in gebruyk).

Agapètes, *s. f. plur. Maegden*
gemeynschap leevende (in de eers
christene kerk).

Agaric, *s. m.* (soórt van kampe
noelie) *Agarik, lorken-zwam.*

Agasillis, *s. m. Boom die de amm*
niak-gom voortbrengt.

Agate, *s. f.* (gesteente) *Agaet.*

Agatis, *s. m.* (de *s* word uytg
sproken) (recht) *Schade op het vel*
veroorzaekt doór de beesten, s. f.

Age, *s. m. Ouderdom, tyd, lévens*
tyd, s. m. A l'âge de trente ans. *I*
den ouderdom van dertig jaeren. Que
âge avez-vous? *Hoe oud zyt gy?* Ce
homme est l'ornement de notre âge
Dien man is het cieraed van onze
tyd. — *Bejaerdheyd*, s. f. *jaeren*
s. n. plur. L'âge de discrétion. *D*
jaeren van bescheydenheyd. Être en
âge. *Mondig zyn, bejaerd zyn.* Être en
bas âge. *Onmondig zyn, minderjaerig*
zyn. Age avancé, grand âge. *Hoog-*
bejaerdheyd, hooge jaeren. — *Eeuw*
s. f. L'âge de fer. *De yzere eeuw.* Le
moyen âge. *De midden-eeuw.*

Agé, ée, *adj. Oud, bedaegd,*

Digitized by Google

bejaard. Agé de quarante ans. *Veertig jaren oud.*

Agence, *s. f.* *Agentschap*, *zaekvoerderschap*, s. n.

Agencement, *s. m.* (gem.) *Schikking*, s. f. *order*, s. n.

Agencer, *v. a.* (gem.) *Schikken*, *te order zetten*, *opschikken*.

Agenda, *s. m* (latyn) *Lyst van het geene men te doen heeft*, s. f. *aenteekenboeksken*, *memorie-boeksken*, s. n.

s'Agenouiller, *v. r.* *Knielen*, *nederknielen*, v. n.

Agenouilloir, *s. m.* *Treéde van eene kniel-bank*, s. f.

Agent, *s. m.* *Agent*, *zaek-voerder*, Agent de change *of* de banque. *Makelaer in wissels.* — (wysbegeêrte) *Werker*, *bedryver*, *uytwerker*, *uytvoerder*.

Agent, ente, *adj.* (natuer-k.) *Werkend.*

Agéométrésie (*zoek*) Agéométrie.

Agéométrie, *s. f.* *Gebrek van kennis in de meet-kunde*, s. n.

Agérasie, *s. f.* (geneés-k.) *Wakkeren en sterken ouderdom*, s. m.

Agglomération, *s. f.* *Opeen-hooping.*

s'Agglomérer, *v. r.* *Opeen-hoopen*, v. n. Les neiges se sont agglomérées. *Den sneeuw is opeen-gehoopt.*

Agglutinant, ante, *adj.* (heel-k.) *Aeneen-heelend.*

Agglutinatif, ive (*zoek*) Agglutinant.

Agglutination, *s. f.* (heel-k.) *Aeneenheeling.*

Agglutiner, *v. a.* (heel-k.) *Aeneenheelen.*

Aggravant, ante, *adj.* *Bezwaerend.*

Aggravanter, *v. a.* (*zoek*) Accravanter.

Aggravation, *s. f.* (geestelyk recht) *Tweede of bezwaerend vermaen-schrift voor den ban*, s. n.

Aggrave, *s. m* (*zoek*) Aggravation.

Aggraver, *v. a.* *Bezwaeren*, *verzwaeren.*

Aggréger etc. (*zoek*) Agréger etc.

Agile, *adj.* *Snel*, *ras*, *rap*, *gezwind*, *gauw*, *fluks.*

Agilement, *adv.* *Snellyk*, *rasselyk*, *gezwindelyk.*

Agilité, *s. f.* *Snelheyd*, *rasheyd*, *gauwheyd*, *fluksheyd*, *gezwindheyd.*

Agio, agiot, *s. m* *Agio*, *opgeld*, s. n.

Agiographe, agiologique etc. (*zoek*) Hagiographe, hagiologique etc.

Agiotage, *s. m.* *Actie-handel*, s. m. *makelaery in actiën*, s. f. — *actie-handel met woeker*, s. m.

Agioter, *v. n.* *Actie-handel dryven*, *actien koopen en verkoopen*; — *actie-handel dryven met woeker.*

Agioteur, *s. m.* *Actie-handel-dryver*, *makelaer in actiën*; — *actie-handel-dryver met woeker.*

Agir, *v. n.* *Handelen*, *te werk gaen.* Ce n'est pas agir en homme d'honneur. *'T is niet handelen als eenen eerlyken man.* Agir contre quelqu'un. (recht) *Imand betrekken*, *in het recht trekken.* Agir d'autorité. *Zyn gezag te werk stellen.* — *Werken*, *indruk hebben.* L'exemple des supérieurs agit fortement sur les inférieurs. *Het voorbeeld der oversten werkt of heeft eenen sterken indruk op de onderdaenen.* Il s'agit, *v. imperson.* *Het komt hier op aen.* (word nooyt naer de letter vertaeld) Il s'agit du salut de l'état. *De behoudenis van het land is daer aen gelégen of hangt daer van af.* Il s'agit de choisir entre l'un ou l'autre. *Er moet eenen keus gedaen worden van eene van die twee zaeken.*

Agissant, ante, *adj.* *Werkend*, *werkzaem*, *neêrstig*, *vlytig.*

Agitateur, *s. m.* *Oproer-verwekker*, *oproer-maeker.*

Agitation, *s. f.* *Beweéging*, *rusteloosheyd*, *ongerustheyd*, *onstuymigheyd*, *onrust*; — *kabbeling.* L'agitation de l'eau. *De kabbeling van het water.*

Agité, ée, *adj.* *Ongerust*; — *onstuymig*, *hol.* Mer agitée. *Holle zee.*

Agiter, *v. a* *Beweégen*, *slingeren*, *schudden.* Le vent agitoit à peine les feuilles des arbres. *De bladeren van de boomen wierden nauwelyks beweégd door den wind.* — *Ontrusten*; — *onderzoeken*, *betwisten.* On agita longtemps cette affaire. *Die zaek wierd lang betwist.* — *Oproerig doen worden*, *tot oproer verwekken.*

s'Agiter, *v. r.* *Kabbelen*, v. n. La rivière s'agite contre la chaussée. *De rivier kabbelt tegen den dyk* — *Zich ontrusten*, v. r. *woelen*, v. n. — *betwist worden*, v. pass. — *oproerig worden*, v. n.

Aglomération etc. (*zoek*) Agglomération etc.

Agluer, *v. a.* *Met vogelen-teêr bestryken.*

Agnat, *s. m.* (spreék uyt *ag-na*) (recht) *Bloed-verwant van de vaderlyke zyde.*

Agnation, *s. f.* (spreék uyt *ag-nacion*) (recht) *Bloed-verwantschap van de vaderlyke zyde*, s. n.

Agnatique, *adj.* (spreék uyt *ag-natik*) Ligne agnatique. *Bloed-verwanten van de vaderlyke zyde.*

Digitized by Google

Agneau, *s. m.* *Lam*, s. n. Agneau de lait. *Zuyg-lammeken*, s. n.

Agneler, *v. n.* *Lammeren werpen.*

Agnelet, *s. m.* (oud) *Lammeken*, *lammetje*, s. n.

Agnelin, *s. m.* *Lams-vel daer de wol nog op is*, s. n.

Agneline, *adj. fém.* Laine agneline. *Lams-wol.*

Agnès, *s. f.* (de *s* word uytgespr.) C'est une agnès. *'T is eene eenvoudige sloor.*

Agnus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Gewyde Agnus-Dei.*

Agnus-castus, *s. m.* (boomken) *Kuysch-lam*, s. n. *kuysch-boom*, s. m.

Agonales, *s. f. plur.* (feesten der oude Romeynen) *Agonaelen.*

Agonie, *s. f.* *Dood-stryd*. *doods-nood*, s. m. *zieltoóging*; — *groote kwelling* of *benauwdheyd des geests*, s. f.

Agonisant, ante, *adj. et subst.* *Stervende*, *zieltoógende.*

Agoniser, *v. n.* *In dood-stryd zyn*, *zieltoógen.*

Agonostarque, *s. m.* (oudheyd) *Voórzitter in de gevegten der worstelaers.*

Agonostique, *s. f.* (oudheyd) *Worstelaers-konst.* — *adj.* *Van de gevegten der worstelaers.*

Agonothète, *s. m.* *Magistraets-persoon die voórzat in de openbaere spélen (by de grieken).*

Agoranome, *s. m.* (oudheyd) *Toezigter op de openbaere merkten.*

Agrafe, *s. f.* *Haek (aen een kleed enz.)* — *haek om steenen op-te-ligten*; — *boord van eene mand*, s. m.

Agrafer, *v. a.* *Haeken*, *toehaeken.* — *v. r.* *Zich ergens aen grypen* of *vasthouden.*

Agraire, *adj. f.* Lois agraires. *Akkerwetten (by de oude Romeynen).*

Agrandir, *v. a.* *Vergrooten*, *grooter maeken*. — *v. r.* *Zich vergrooten*, v. r. *grooter worden*, v. n.

Agrandissement, *s. m.* *Vergrooting*, s. f.

Agraver etc. (*zoek*) Aggraver etc.

Agréable, *adj. et subst.* *Aengenaem*, *vermaekelyk*. *lieflyk*, *liefiallig*. *behaegelyk*, *bevallig.* Préférer l'agréable à l'utile. *Het aengenaem voór het noodig stellen.*

Agréablement, *adv.* *Aengenaemlyk*, *vermaekelyk*, *lieflyk.*

Agréer, *v. a.* (de *conj. que* na *agréer* reg. *conj.*) *In dank aenneémen*, *voór aengenaem houden.* Agréez mes foibles services. *Neémt myne zwakke diensten in dank aen*, *laet myne zwakke diensten u aengenaem zyn.* — (schipp.) *Toetakelen*, *van want en touw-werk voórzien.* — *v. n.* *Behaegen*, *bevallen.* Son service ne m'agrée pas. *Zynen dienst behaegt my niet.*

Agréeur, *s. m.* (schipp. w.) *Takelmeester.*

Agrégat, *s. m.* (schoól-w.) *Verzameling*, *byeenvoeging*, s. f.

Agrégation, *s. f.* *Ontfanging* of *aenneeming in een genoótschap enz.*; — (schey-k.) *vereeniging van verscheyde zaeken van de zelve natuer.* — natuer-k.) *Vereeniging van verscheyde zaeken die met malkander geene natuerlyke overeenkomst hebben.*

Agrégé, *s. m.* *Bygevoegden leeraer in de rechten die geenen professor is.*

Agrégée, *adj. f.* (kruyd-k.) Fleurs agrégées. *Bloemen waer van er verscheyde op den zelven steel van eenen stam groeyen.*

Agréger, *v. a.* (nous agrégeons, agrégeâmes) *In een genootschap*, *academie enz. aenneémen.*

Agrément, *s. m.* *Liefialligheyd*, *bevalligheyd*. *behaegelykheyd*. *vermaekelykheyd*. *lieflykheyd*, s. f. La solitude a ses agrémens. *De eenigheyd heeft haere vermaekelykheden.* — *Goedkeuring*, *toestemming*, s. f. Je ne veux rien faire sans votre agrément. *Ik wil niets doen zonder uwe toestemming.* — *Cieraed*, s. n. Habit uni sans aucun agrément. *Effen kleed zonder cieraed.*

Agrès, *s. m. plur.* *Want*, s. n. *scheeps touw-werk*, *zeylen enz.* Agrès et apparaux. *Staend en loopend want.*

Agresser, *v. a.* (oud) *Aenvallen*, *aenranden.*

Agresseur, *s. m.* *Aenvaller*, *aenrander*, *die eerst den stryd begint.*

Agression, *s. f.* *Aenval*, s. m. *aenranding*, s. f.

Agreste, *adj.* *Rouw*, *boeragtig.*

Agricole, *s. m.* *Land-bouwer*, *akkerman.* — *adj.* *Land-bouwend.*

Agriculteur, *s. m.* *Land-bouwer*, *akker-man.*

Agriculture, *s. f.* *Land-bouwing*, s. f. *akker-bouw*, s. m. *het land-bouwen*, s. n.

Agrie, *s f.* *Soórt van schurfiheyd.*

Agrier, *s. m.* agrière, *s. f.* (recht) *Jaerlyksche land-cyns die men in geld betaelt*. s. f.

s'Agriffer, *v. r.* *De klauwen ergens in slaen.*

Digitized by Google

Agrimoine, *s. f.* (*zoek*) Aigremoine.

Agrimoines, *s. f. pl.* (oud.) *Bacchus-feesten*, s. n. plur.

Agrophage, *s. m. et f. Die van wilde dieren leeft.*

Agrostème, *s. f.* (plant) *Hert-kruyd*, s. n.

Agripper, *v. a.* (gem.) *Aengrypen, over zich haelen.*

Agronome, *s. m. Akker-bouw-kundigen.*

Agronomie, *s. f. Akker-bouw-kunde.*

Agronomique, *adj. Akker-bouw-kundig.* Auteur agronomique. *Schryver over den akker-bouw.*

Agrouper, *v. a.* (*zoek*) Grouper.

Agrypnie, *s. f.* (geneés-k.) *Slaep-loosheyd.*

Aguerrir, *v. a. Tot den oórlog afrigten, de krygs-konst leeren*; — (fig.) *oeffenen, gewoon maeken.* — *v. r. Zich in de oórlogs-konst oeffenen, in de krygs-konst ervaeren worden*; ook (fig.) *zich oeffenen, zich gewennen.*

Aguets, *s. m. plur.* Être aux aguets, se mettre *of* se tenir aux aguets. *Bespieden, afluyteren, op zyne luymen liggen.*

Ah! *interj. Ach!*

Ahan, *s. m.* (gem.) *Vermoeydheyd*, s. f. *zwaeren arbeyd*, s. m.

Ahaner, *v. n.* (gem.) *Heygen van vermoeydheyd, zwaeren arbeyd doen.*

Aheurté, ée, *adj.* (gem.) *Koppig, ryfzinnig, hardnekkig.*

Aheurtement, *s. m.* (gem.) *Hardnekkigheyd, koppigheyd*, s. f.

Aheurter, *v. a.* (gem.) *Hardnekkig maeken.* — *v. r. Hardnekkig zyn*, v. n.

Ahi! *interj.* (als men pyn gevoelt) *Ach my!*

Ahui, ie, *adj.* (gem.) *Verbaesd, verstomd*; — (fig.) *wargeestig, twist-stookend.*

Ahuris, *v. a.* (gem.) *Verwonderd maeken, verbaesd of verstomd maeken.*

Aide, *s. f. Hulp, behulpzaemheyd, handreyking*, s. f. *onderstand, bystand*, s. m. Demander de l'aide. *Hulp vraegen.* — *s. m. et f. Helper: helpster.* Aide-de-camp. *Adjudant.* Aide de cuisine. *Onderkok.* Aide à maçon. *Metsers-diender.* A l'aide. *Om hulp.* Crier à l'aide. *Om hulp roepen.* A l'aide. *By middel, met.* A l'aide d'une telle chose. *By middel van zoo eene zaek.*

Aideau, *s. m. Schort* (*van eene kar*) s. n.

Aider, *v. a. Helpen, bystaen, handreyken.* — *v. r. Zich behelpen, zich bedienen.*

Aides, *s. f. plur. Onderstand-gelden*, s. n. plur.

Aidoiagraphie, *s. f. Beschryving der teel-deelen.*

Aidoialogie, *s. f. Verhandeling over de teel-deelen.*

Aidoiatomie, *s. f. Ontléding der teel-deelen.*

Aïe, *interj.* (als men pyn gevoelt) *Ach my!*

Aïeul, eule, *s. m et f. Groot-vader: groot-moeder.* (*Aïeul* heeft in deeze beteekenis in plur. *aïeuls*). Aïeux. *Voorouders.*

Aigail, *s. m.* (jagt-w.) *Morgen-dauw.*

Aigayer, *v. a.* Aigayer du linge. *Lynwaet spoelen.* Aigayer un cheval. *Een peerd baeden.*

Aigle, *s. m. Adelaer, arend*; — *kerk-lessenaer.* — *s. f. Adelaer, arend-standaerd* (*der oude Romeynen*) — *arend* (*in de wapen-schilden*) s. m.

Aigle-faucon, *s. m.* (vogel) *Arend-valk* (*die de roof-vogels vangt*).

Aiglefin, *s. m.* (visch) *Schelvisch.*

Aiglettes, *s. f. plur.* (wapen-k.) *Arenden zonder bek en klauwen*, s. m. plur.

Aiglon, *s. m. Arentje*, s. n. *jongen arend*, s. m.

Aiglures, *s. f. plur.* (valke-jagt) *Rosse plekken* (*op den rug der vogels*).

Aigre, *adj. Zuer, scherp, vrang*; — (fig.) *scherp, steekend, bits, spytig.*

Aigre, *s. m. Zuerheyd, scherpte*, s. f. Il y a encore de l'aigre dans l'air. *Daer is nog zuerheyd in de locht.*

Aigre-de-cèdre, *s. m. Limonade*, s. f.

Aigre-doux, ouce, *adj. Zuer-zoet, zuer en zoet te saemen.*

Aigrefin, *s. m.* (gem.) *Listigaerd, fynaerd.*

Aigrelet, ette, *adj. Zueragtig, scherpagtig, vrangagtig, zerp.*

Aigrement, *adv.* (word maer in het figuerlyk gebruykt) *Scherpelyk, vinniglyk, met steekende woórden.*

Aigremoine, *s. f.* (plant) *Édel léver-kruyd*, s. n. *agrimonie*, s. f.

Aigremort, *s. m.* (vuer-werkers w.) *Koól die tot stof gemaekt is*, s. f.

Aigret, ette (*zoek*) Aigrelet, ette.

Aigrette, *s. f.* (vogel) *Kleynen witten reyger*; — *véder-bos*, s. m. *kuyf, pluymagie*; — (kruyd-k.) *véder* (*over de zaed-korrelen van sommige bloemen*) s. f.

Digitized by Google

Aigretté, ée, *adj.* (kruyd-k.) Graines aigrettées. *Zaed-korrelen met véders.*

Aigreur, *s.f. Zuerheyd, scherpheyd, vrangheyd, zerpheyd*, s. f. — (fig.) *haet, afkeêr*, s. m. *verbittering*; — *bitterheyd*, s. f. *ongenoegen, verdriet, hert-zeer*, s. n.

Aigreurs, *s.f. plur. Het zuer in de maeg*, s. n. *zuere oprisping*, s. f. — (plaet-snyders w.) *inbytingen (waer het sterk water te zeer in gebeeten heêft)* s. f. plur.

Aigrir, *v. a. Verzueren, zuer doen worden, zuer maeken.* La chaleur aigrit le lait. *De warmte maekt de melk zuer.* — (fig.) *Tergen, verbitteren*; — *verergeren, erger maeken.* Cela ne fait qu'aigrir le mal. *Dat verergert maer het kwaed.*

s'Aigrir, *v. r. Zuer worden, zueren*; — (fig.) *verbitterd worden, gram* of *toornig worden*; — *erger worden*, v. n.

Aigu, uë, *adj. Spits, scherp, puntig.* Accent aigu. (spraek-k.) *Scherp klank-teeken.* — *Scherp, doordringend, schetterend.* Voix aiguë *Schetterende stem.* — *Geweldig, hevig, vinnig.* Maladie aiguë. *Hevige ziekte.* Douleur aiguë. *Vinnige smert.*

Aiguade, *s. f.* (spreek uyt *égad*) (schippers w.) *Voorraed van zoet water*, s m. — *plaets waer men het zoet water haeft*, s. f. Faire aiguade. *Zich van versch water voorzien.*

Aiguail *(spreek uyt en zoek)* Aigail.

Aiguayer *(spreek uyt en zoek)* Aigayer.

Aigue-marine, *s. f.* (edel gesteente van een zee-groen koleur) *Beril-steen*, s. m.

Aiguière, *s.f. Lampet-kan.*

Aiguièrée, *s. f. Lampet-kan vol water.*

NB. In de woorden aldus „ geteekend, word de *u* uytgesproken.

„ Aiguillade, *s. f. Prikkel, langen stok om de ossen te stouwen*, s. m.

„ Aiguille, *s. f. Naeld.* Aiguille à coudre. *Naey-naeld.* Grosse aiguille, aiguille à emballer. *Pak-naeld.* Aiguille à ravauder. *Stop-naeld.* Aiguille à tricoter *Bry-priem, bry-naeld.* Aiguille d'un cadran. *Uer-wyzer, naeld die de ueren wyst.* — *Spits* of *naeld van eenen toren*; — *spits toeloopende zuyl*; — (zee-visch met eenen langen spitsen snuyt) *sneeper, naeld-visch*, s. m. *zee-snep*, s. f.

„ Aiguillée, *s. f. Draed om eene naeld te vessemen*, s. m.

„ Aiguiller, *v. a.* (oog-meesters w.) *Het oog-vlies wegneemen.*

„ Aiguilleté, ée, *adj. Genesteld, die aen zyn kleed nestels* of *nestelingen draegt.*

„ Aiguilleter, *v. a.* (oud) *Vastrygen met eenen nestel.* Aiguilleter les lacets. *Nestels beslaen.* Aiguilleter le canon. (schippers w.) *Het kanon sterk vastmaeken (als het storm-weêr is).*

„ Aiguillerier, *s. m. Nestel maeker.*

„ Aiguillette, *s.f. Nestel, véter*, s. m. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Kleyn touw-werk*, s. n. Couper par aiguillettes. *In riemen snyden.*

„ Aiguiller, *s. m. Naelde-maeker*; — *naelde-koker.*

„ Aiguillon, *s. m. Prikkel*; — *bie-angel.*

„ Aiguillonner, *v. a. Prikkelen, aenporren.*

Aiguisement, *s. m. Slyping, scherping, wetting*, s. f.

Aiguiser, *v. a. Scherpen, opscherpen, wetten, slypen, afslypen, spitsen.*

Ail, *s. m. (plur.* aux *of* aus) (plant) *Look, knof-look*, s n. Ail serpentin. *Victorie-wortel, das-look, veld-look.*

Aile, *s. f. Vleugel*, s. m. *vlerk, wiek*, s. f. Ailes de moulin. *Zwengels, wieken* of *roeyen van eenen wind-molen.* — (fig.) *Bescherming.* Seigneur, couvrez-moi de vos ailes. *Heer, neem my onder uwe bescherming.* Cette fille est encore sous l'aile de sa mère. *Deeze dogter is nog onder het bestier van haere moeder.* Aile *of* ale (ontleend van het engelsch) *Bier dat zonder hop gebrouwen word*, s. n.

Ailé, ée, *adj. Gevleugeld.*

Aileron, *s. m. Eynde der vleugels*, s n. — *vin der visschen*; — *plank waer op het water valt om eenen water-molen te doen draeyen*, s. f. — *s. m. plur.* (ontleed-k.) *Kraek-beentjes (ter zyden van den neus)* s. n. plur.

Aillade, *s. f. Look-saus.*

Ailleurs, *adv. Ergens, elders, op een ander, by een ander.* D'ailleurs. *Van elders, van eene andere plaets*; ook *daerenboven, ten anderen.*

Aimable, *adj. Minnelyk, minzaem, vermaekelyk, beminnelyk, beminnens-weêrdig, aengenaem.*

Aimant, *s. m.* Pierre d'aimant. *Zeyl-steen, magneêt-steen.*

Aimant, ante, *adj. Minzaem, zoet-aerdig, gezellig, mensch-lievend.*

Digitized by Google

Aimanter, *v. a.* *Met zeyl-steen bestryken.*

Aimantin, ine, *adj.* *Van den zeyl-steen.*

Aime, *s. f.* (maet) *Aem.*

Aimé, ée, *adj.* *Geliefd, bemind.* Mon fils bien-aimé. *Mynen teer-beminden zoón.*

Aimer, *v. a.* *Minnen, beminnèn, liefhebben.* Aimer à lire. *Geerne leezen.* Aimer à se promener. *Geerne wandelen.* Aimer mieux. *Liever hebben.* Il aime mieux se taire que de mal parler. *Hy heeft liever te zwygen als kwaly te spreeken.* — *v. r.* *Ergens behaegen in scheppen, genégenheyd ergens toe hebben, geerne doen, geerne zyn.* Les pigeons s'aiment où il y a de l'eau. *De duyven zyn geerne daer water is.*

Aine, *s. f.* *Lies, eechenis.*

Aîné, ée, *adj. et s. m. et f.* *Eerstgeboóren, oudsten.*

Ainesse, *s. f.* Droit d'ainesse. *Recht van eerst-geboórte.*

Ains, *conj.* (oud) *Maer.*

Ainsi, *adv.* *Aldus, dus, alzoo.* Ainsi soit-il. *Amen, het zy aldus, dat het zoo zy.*

Ainsi que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo als.*

Air, *s. m.* *Locht*, s. f. Prendre l'air. *De locht scheppen.* Battre l'air. *Vergeefschen arbeyd doen.* — *Zwier*, s. m. *manier*, s. f. Air galant. *Aerdigen zwier.* Se donner des airs, prendre des airs. *Pronken, zich veel laeten voórstaen.* — *Lied, gezang*; — *gelaet, wezen, aengezigt*, s. n. *gedaente*, s. f. Il a l'air d'un écolier. *Hy heeft het gelaet van eenen schoólier, hy ziet er uyt als eenen schoólier.* Il a l'air triste. *Hy ziet er droevig uyt.* Il a bien l'air de ne pas venir. *Het schynt wel dat hy niet komen zal.* Vous avez l'air de vouloir me tromper. *Het schynt als of gy my wilde bedriegen.*

Airain, *s. m* *Koper*, s. n. Ciel d'airain. *Schraeel en dor wéder.* Cet homme a un front d'airain. (spreek-w.) *Dien mensch is zeer onbeschaemd.*

Aire, *s. f.* *Dorsch-vloer*; — (valkejagt) *nest (van roof-vogels)* s. m. — (meét-k.) *grootte* of *inwendige ruymte (van eene wis-konstige figuer)* — (bouw-k.) *ruymte tusschen de mueren van een gebouw*, s. f. — (stad) *Ariën.*

Aire-de-vent, *s. m.* (schippers w.) *Kompas-streek, wind-streek, ruymte op het kompas voór ideren der twee-en-dertig wind-streeken*, s. f.

Airée, *s. f.* *Dorsch-vloer vol koórn*, s. m.

Airelle, *s. f.* (gewas) *Haver-bézie, kraek-bézie, postel-bézie, vosse-bézie, mirten-bézie, blauw-bézie, bosch-bézie.*

Airer, *v n.* (spr. van roof-vogels) *Nestelen, zynen nest maeken.*

Airier, *v. a.* (*zoek*) Aérer.

Airigne, *s. f.* (*zoek*) Erigne.

Ais, *s. m.* *Deel, plank*, s. f. *bord*; — (boek-binders w.) *blad bordpapier*, s. n.

Aisance, *s. f.* *Gemak*, s. n. *ligtheyd*, s. f. — *s. f. plur.* *Kak-huys, huysken, gemak, secreet*, s. n.

Aisceau, *s. m.* (kuypers gereedschap) *Dissel.*

Aise, *s. f.* *Vergenoeging, blydschap.* Je suis transporté d'aise. *Ik ben van blydschap vervoerd.* — *Gemak*, s. n. *gemakkelykheyd*, s. f. Chercher ses aises. *Zyn gemak zoeken.* Il est à son aise, il vit à son aise. *Hy kan het wel stellen, hy is ryk genoeg om te leéven.* A l'aise, à son aise. *Op zyn gemak, gemakkelyk.*

Aise, *adj.* *Blyde.* Je suis bien aise. *Ik ben blyde.*

Aisé, ée, *adj.* *Gemakkelyk, ligt.* Cela est aisé à dire. *Dat is ligt te zeggen.* Avoir les manières aisées. *Ongedwonge* of *zwierige manieren hebben.* — *Bemiddeld.* Homme aisé. *Man die genoeg heeft om van te leéven.* — *s. m. plur.* *Bemiddelde persoonen.* Taxe des aisés. *Schatting der bemiddelde persoonen.*

Aisement, *s. m.* *Heymelyk gemak, kak-huys*, s. n.

Aisément, *adv.* *Gemakkelyk, ligtelyk.*

Aisselier, *s. m.* (timmermans w.) *Bind-stuk*, s. n.

Aisselle, *s. f.* *Oksel, holheyd onder de armen.*

Aissette, *s. f.* (kuypers werktuyg) *Disseltje*, s. n.

Aissieu, *s. m.* (*zoek*) Essieu.

Aitiologie, *s. f.* (*zoek*) Etiologie.

Aix-la-Chapelle (stad) *Aken.*

Ajonc, *s. m.* (plant) (*zoek*) Genêt épineux.

Ajouré, ée, *adj.* (wapen-k.) *Doórlugtig, met gaten* of *openingen.*

Ajourné, ée, *adj.* (recht) *Gedaegd.*

Ajournement, *s. m.* (recht) *Daeging, indaeging, dagvaerding, beschryving, inroeping*; — *verschuyving, uytstelling (tot eenen bestemden dag)* s. f.

Ajourné, *v. a.* (recht) *Daegen,*

Digitized by Google

dagvaerdsn, *beschryven*, *invoepen*; — *opschorssen*, *verschuyven*, *uytstellen*.

Ajoutage, *s. m.* (metael-gieters w.) *Byvoeging*, *toevoeging*, s. f. *byvoegsel*, s. n.

Ajoutée, *s. f.* (meét-k.) *Verlengde linie*.

Ajouter, *v. a.* *Byvoegen*, *invoegen*. Ajouter foi. *Geloof geéven*.

Ajoutoir, *s m.* (*zoek*) Ajutage.

Ajustage, *s. m.* (munters w.) *Het wigtig-maeken* (*der geld-stukken*) s. n.

Ajuste, *s. f.* (schippers w.) *Aeneensplitsing* (*von touwen*).

Ajusté, ée, *adj.* *Opgeschikt*; — *vereffend*.

Ajustement, *s. m.* *Opschik*, s. m. *optooysel*, s. n. *kleeding*; — *vereffening*, *gelykmaeking*, s. f.

Ajuster, *v. a.* *Opschikken*, *optooyën*, *vercieren*; — *effenen*, *vereffenen*, *gelykmaeken*; — *doen passen*. Ajuster un poids, une mesure. *Een gewigt*, *eene maet zyne behoorlyke zwaerheyd* of *grootheyd geéven*. — *Vereffenen*, *vereenigen*, *overeen-brengen*, *byleggen*. Ajuster un différent. *Een geschil vereffenen*.

s'Ajuster, *v. r.* *Zich opschikken*, *zich optooyën*; — *zich in staet stellen om iet te gaen doen*; — *zich schikken*, *zich voegen*, v. r. *overeen-komen*, v. n.

Ajusteur, *s. m.* (munters w.) *Wigtig-maeker* (*der geld-stukken*).

Ajustoir, *s. m.* (munters w.) *Kleyne weeg-schael*, s. f.

Ajutage, *s. m.* (spr. van fonteynen) *Mond-stuk*, s. n.

Alabastride, *s. f.* (mineael-k.) *Valsch albast*, s. n.

Alaise, *s. f.* (*zoek*) Alèze.

Alambic, *s. m.* *Distileer-ketel*, s. m. *overhael-vat*, s. n. — *doórzyp-zak*, s. m. Cette affaire a passé par l'alambic. *Die zaek is nauw uytgehaeld*.

Alambiqué, ée, *adj.* *Te nauw uytgehaeld*. Discours alambiqué. *Te nauw uytgehaelde réde*.

Alambiquer, *v. a.* *Overhaelen*, *distileéren*. S'alambiquer l'esprit. *Zyn hoofd breéken*, *zynen geest uytputten*.

Alan, *s. m.* (jagt-w.) *Bul-hond*.

Alangouri, ie, *adj.* (oud) *Kwynend*, *magteloos*, *kragteloos*.

Alaque, *s. f.* (bouw-k.) *Plint*, s. f. *platten grond-band*, s. m.

Alarguer, *v. n.* (schippers w.) *Van wal afwenden*, *afhouden*, *in zee steéken*.

Alarmant, ante, *adj.* *Verschrikkend*, *ontstellend*, *beroerend*.

Alarme, *s. f.* *Wapen-roep*, *alarm*, s m. *veld-geschrey*, s. n. On sonna l'alarme. *Daer wierd alarm geslagen*. — *Schrik*, s. m. *vreeze*, *ontstelteniis*, s f. Vivre dans de continuelles alarmes. *In geduerige vreeze leéven*.

Alarmer, *v. a.* *Vrees aenjaegen*, *verschrikken*, *ontstellen*, *beroeren*. — *v. r.* *Zich verschrikken*, *zich ontstellen*.

Alarmiste, *s. m.* *Schrik-zaeyër*.

Alaterne, *s. m.* *Alaternus-boom*, *scharlaken-bézie-boom*.

Albâtre, *s. m.* *Albast*, s. n. — (dicht-k.) *witheyd*, s. f. Gorge d'albâtre. *Zeer witten hals*.

Albe-Jule (stad) *Weissenburg*.

Alberge, *s. f.* (vrugt) *Vroege markaton*.

Albergier, *s. m.* *Vroege markaton-boom*.

Albe royale (stad) *Stul-Weissenburg*.

Albigeois, *s. m. plur.* (ketters) *Albigensen*.

Albion, *s. m.* (oudheyd) *Groot-Britanien*, s. n.

Albique, *s. f.* *Wit kryt*, s. n.

Albran, *s. m.* (*zoek*) „ Halbran.

Albrener, *v. a.* (*zoek*) „ Halbrener.

Albuginé, ée, *adj.* (ontleéd-k.) La tunique albuginée de l'œil. *Het wit oog-vlies*, *het ongenoemd oog-vlies*.

Albugineux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Witagtig*.

Albugo, *s. f.* (geneés-k.) *Witte plek* (*die zich veropenbaert aen het hoórn-vlies van het oog*).

Album, *s. m.* (latyn) *Zak-boekskes* (*der reyzers*) s. n.

Alcade, *s. m.* *Rechter* (*in Spanjen*).

Alcalescence, *s. f.* (geneés-k.) *Verrottende gisting doór het alcali-zout veroorzaekt*.

Alcalescent, ente, *adj.* (geneés-k.) *Dat eene alcalische verrottende gisting begint te krygen*.

Alcali, *s. m.* (schey-k.) Sel alcali. *Alcali-zout*, *zuyver-zout* (*uyt de verkalkte gewassen en berg-stoffen doór de schey-konst gehaeld*) s. n.

Alcalin, ine, *adj.* (schey-k.) *Dat eenige eygendommen van het alcali-zout heeft*.

Alcalisation, *s. f.* (schey-k.) *Trekking van het zout uyt de verkalkte gewassen en berg-stoffen*.

Alcaliser, *v. a.* (schey-k.) *Het zout uyt de verkalkte gewassen en berg-stoffen trekken*.

Digitized by Google

Alcée, *s.f.* (plant) *Zigtmaer-kruyd*, s. n. *wilde malowe*, s. f.

Alchimie, *s. f. Gewaende goud-maekery.*

Alchimille, *s.f.* (plant) *Leeuwen-klauw.*

Alchimique, *adj. Van de gewaende goud-maekery.*

Alchimiste, *s. m. Gewaenden goud-maeker.*

Alcohol, *s. m.* (schey-k.) *Zeer fyn* of *onvatbaer poeyér*, s. n. — *wyn-geest*, s. m.

Alcoholisation, *s.f.* (schey-k.) *Het maeken tot onvatbaer poeyér*, s. n.

Alcoholiser, *v. a.* (schey-k.) *Brengen* of *maeken tot onvatbaer stof*; — *den wyn-geest tot den hoogsten graed verhaelen.*

Alcoran, *s. m. Wet-boek van Mahomet*, s. n.

Alcove, *s.f. Ingemaekt bed*, s. n.

Alcyon, *s. m. Zee-vogel*, *ys-vogel.*

Alcyoniens, *adj. m. plur.* Jours alcyoniens. *De zeven dagen voór en de zeven dagen na den winter-zonne-stand.*

Alcyonium, *s. m.* (gewas) *Zee-schuym*, *zee-gras*, s. n.

Ale, *s.f.* (*zoek*) Aile.

Aléatoire, *adj.* (recht) Contrat aléatoire. *Voórwaerde welkers uytwerksel afhangt van een onzéker geval.*

Alectorienne, *s.f. Haenen-steen*, *steen die somtyds in de léver of maeg der oude haenen gevonden word*, s. m.

Alectryomancie, *s.f. Waerzeggery met eenen haen.*

Aléger, *v. a.* (horlogie-maekers w.) *De ronde gaten binnenwaerts glad maeken*; — *de kanons uytbooren.* Aléger les carreaux. (monneers w.) *De stukken regt kloppen.*

Alègre, *adj.* (gem.) *Ras*, *snel*, *wakker.*

Alégrement, *adv.* (oud) *Rasselyk.*

Alégresse, *s.f. Blydschap*, *vreugd.*

Aléne, *s.f. Elzen*, s. f. *priem*, s. m.

Aléné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Elzen-vormig*, *priem-vormig.*

Alénier, *s. m. Elzen-maeker*; — *elzen-verkooper*; — *soórt van zifi.*

Alentir, *v. a.* (*zoek*) Ralentir.

Alentour, à l'entour, *adv. Rond-om*, *omliggende.* Les lieux d'à l'entour. *De omliggende plaetsen.*

Alentours, *s. m. plur. Omliggende plaetsen*, s. f. plur. *omvang*, *omtrek*, s. m.

Alerte, *s.f. Schrik*, s. m. *verslaegenheyd*, *vreeze*, s. f. — *adj. Snel*, *ras*, *gauw*, *fluks*, *rap*, *gezwind.*

Alésoir, *s. m.* (horlogie-maekers w.) *Elzen* (*om de ronde gaten grooter en glad te maeken*) s. n. — *kanon-boor*, s. f.

Alésure, *s.f. Uytboorsel* (*van het kanon*) s. n.

Alette, *s.f.* (bouw-k.) *Post*, *styl*, s. m. *néven-pilaer*, s. f.

Aleu, *s. m.* (*zoek*) Alleu.

Aleuromancie, *s.f. Waerzeggery met meél.*

Alevin, *s. m. Groey*, *kweek-visch.*

Alevinage, *s. m. Uytschot van visch die de visschers weér in het water werpen*, s. n.

Aleviner, *v. a. Eenen uytgevischten vyver met kleyne visschen voórzien.*

Alexandrin, *adj. m.* Vers alexandrins. *Helden-versen van twelf en dertien sillaben.*

Alexien, *s. m. Cellebroer*, *celle-broeder.*

Alexipharmaque (*zoek*) Alexitère.

Alexipyrétique, *adj.* (geneés-k.) *Koórts-verdryvend.*

Alexitère, *adj.* (geneés-k.) *Vergift-wéderstaende*, *vergift-afdryvend.*

Alézan, *s. m. Vos*, s. m. *rosagtig peérd*, *vael peérd*, s. n.

Alézan, ane, *adj.* (van peérden spr.) *Rosagtig*, *vael.*

Alèze, *s.f. Linnen laken dat men onder eenen ziéken legt*; — (schryn-werkers w.) *sluyt-stuk*, s. n.

Alezé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Verminderd*, *verkort.*

Alfane, *s.f. Merrie-peérd*, s. n.

Alfange, *s.f.* (hof-gewas) *Soórt van latouw.*

Alfénic, *s. m. Gedraeyd suyker*, s. n.

Alfonsin, *s. m.* (*zoek*) Tire-balle.

Alfos, *s. m.* (geneés-k.) *Plek op het vel*, s. f.

Algalie, *s.f.* (*zoek*) Cathéter.

Alganon, *s. m. Kéten der galey-slaeven*, s. f.

Algarade, *s.f. Schimp*, *smaed*, *hoón*, s. m.

Algarot, algaroth, *s.m.* (apotheékers w.) *Braek-poeder*, s. n.

Algèbre, *s.f. Algebra*, *stel-konst*, *réken-konst met de letters van het a-b-c.* C'est de l'algèbre pour moi. (spreék-w.) *Dat is grieksch voór my*, *dat gaet myn verstand te boven.*

Algébrique, *adj. Stel-konstig*, *van de stel-konst.*

Digitized by Google

Algébriser, *v. a. et n.* (gem.) *Zich in de stel-konst oeffenen; — veel van de stel-konst spreeken* of *schryven.*

Algébriste, *s. m. Algebrist, stelkundigen.*

Alger (stad) *Algiers.*

Algérien, *s. m. Algeryn, inwooner van Algiers.*

Algonquin, ine, *s. m. et f. Inwooner van nieuw Vrankryk (in América).*

Algorithme, *s. m. Reken-konst, weetenschap van de grond-regels der cyffer-konst*, s. f.

Algue, *s. f.* (plant) *(zoek)* Goëmon.

Alibanies, *s. f. plur. Oost-indisch katoene lynwaet*, s n.

Alibi, *s m.* (latynsch w. van het recht) Prouver son alibi. *Bewyzen dat in den zelven tyd, als men beschuldigd word een feyt op zekere plaets begaen te hebben, men alsdan op eene andere plaets was.*

Alibiforain, *s. m.* (gem.) *Ydelen uytvlugt, leur-termeyn.*

Aliboron, *s. m.* (gem.) *Eenen die vrugtbaer is in leur-termeynen; — eenen die den grooten en geleerden man speelt.* Maître aliboron. *Bemoey-al, die zich met alle dingen bemoeyën wilt.*

Alichon, *s. m Schep-berd*, s. n. *plank waer op het water valt om eenen water-molen te doen draeyën*, s. f.

Alidade, *s. f.* (wis-k.) *Beweegbaere linie geplaetst op het midden-punt van een werktuyg om de hoeken te meeten.*

Aliénable, *adj. Vervremdbaer, dat vervremd kan worden.*

Aliénation, *s. f. Vervremding, overdragt (van een land-goed, huys enz.)* s f. — *afkeer*, s. m. *verwydering van vriendschap*, s. f. Aliénation d'esprit. *Zinneloosheyd, verzwakking van verstand.*

Aliéner, *v. a. Verkoopen, vervremden; — afkeerig doen worden.* Aliéner l'esprit. *Zinneloos maeken.* Avoir l'esprit aliéné *of* être aliéné d'esprit. *Zinneloos zyn.*

Alignement, *s. m. Afmeeting* of *stelling in regte linie*, s. f.

Aligner, *v. a. Afmeeten* of *stellen op eene regte linie.*

Aliment, *s. m. Voedsel*, s. n. *spys*, s. f. Un père doit les alimens à ses enfans. *Eenen vader is het onderhoud verschuldigd aen zyne kinderen.*

Alimentaire, *adj.* Pension alimentaire. *Kost-geld, jaer-geld geschikt om imand te onderhouden.* — (kruyd-k.) *Voedend, voedzaem.*

Alimenter, *v. a.* (recht) *Voeden, spyzen, onderhouden;* — (fig.) *voeden, sterken.*

Alimenteux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Spyzend, voedend, dat voedsel geeft.*

Alinéa, *s. m.* (neémt geene *s* in plur.) *Ad lineam, nieuwe linie (die men begint in het schryven).*

Alinger, *v. a. Met lynwaet voórzien.*

Aliquante, *adj. f.* (spreék uyt *alikwant*) (wis-k.) Partie aliquante. *Getal waer doór een ander getal niet volkomen kan verdeeld worden.*

Aliquote, *adj. et s. fem.* (spreék uyt *alikot*) (wis-k.) Partie aliquote. *Getal waer doór een ander getal volkomen kan verdeeld worden.*

Alisier, *s. m. Lotus-boom.*

Alité, ée, *adj. Te bedde liggend.*

Aliter, *v a. Het bed doen houden.* — *v. r. Zich te bedde houden.*

Alize, *s. f. Vrugt van den lotus-boom.*

Alizés, *adj. masc. plur.* (schipp. w.) Vents alizés. *Vaste passaet-winden.*

Alizier, *s. m. Lotus-boom*

Alkali etc. *(zoek)* Alcali etc.

Alkekenge, *s. f. (zoek)* Coqueret.

Alkermès, *s. m. Vermenging van scharlaken-beziën* of *kermes met andere zaeken*, s f.

Allaitement, *s. m. Het te zuygen geeven*, s. n.

Allaiter, *v. a. Te zuygen geeven, met zyn melk voeden.*

Allant, *s. m. Gaende.* Les allans et les venans. *Den gaenden en komenden man.*

Allantoïde, *s. f.* (ontleéd-k.) *Pisvlies, worst-vlies*, s. n.

Alléchement, *s. m. Aenlokking*, s. f.

Allécher, *v. a.* (j'allèche, j'allécherai) *Aenlokken, lokaezen.*

Allée, *s. f. Laen, dreef, wandeldreef*, s. f. — *gang, doórgang*, s. m. Allées et venues. *Het heen en weér loopen.*

Allégateur, *s. m. Aenhaeler, bybrenger (van spreuken enz.)*

Allégation, *s. f. Bybrenging, aenhaeling (van eene spreuk, zaek enz.)* s. f. — *voórstel*, s. n.

Allége, *s. f. Ligter*, s. m. *vaertuyg om de laeding uyt de schépen te neémen.*

Allégeance, *s. f.* (oud) *Verligting.* Serment d'allégeance. *Eed van getrouwheyd (die de engelschen aen den Koning, als wéreldlyken heer, doen).*

Allégement, *s. m. Verligting*, s. f.

Alléger, *v. a.* (j'allége, nous allégeons, l'allégeai) *Verligten, ligter maeken;* — (fig.) *verkwikken, verzagten.*

Digitized by Google

Allégir, *v. a.* *Verdunnen*, *dunner maeken.*

Allégorie, *s. f.* *Zin-spel*, s. n, *zin-spreuk*, *leen-spreuk*, *verbloeming*, s. f.

Allégorique, *adj.* *Leen-spreukig*, *oneygen*, *verbloemd.*

Allégoriquement, *adv.* *Leen-spreukigelyk*, *op eene verbloemde wyze*

Allégoriser, *v. a.* *Doór eene leen-spreuk* of *verbloeming uytleggen.*

Allégoriseur, *s. m.* (schimp-w.) *Verbloemden rédenaer.*

Allégoriste, *s. m.* *Verbloemden uytlegger*, *die veéle leen-spreuken gebruykt.*

Allégresse, *s. f.* *Blydschap*, *vreugd.*

Allégro, *s. m. et adv.* (italiaensch w. der muziek) *Vrolyk*, *lévendig* (*in de beweéging*).

Allégner, *v. n. et a.* (j'allégue) *Bybrengen*, *inbrengen*, *te berde brengen*, *aenhaelen.*

Allélúia, *s. m.* (neémt geene *s* in *plur.*) (kerkelyk hebreeuwsch w.) *God zy lof.* — (plant) *Koekoeks-brood*, s. n. *zuere klaver*, *klaver-zuering*, *schaeps-zuering*, s. f.

Allemagne, *s. f.* *Duytsland*, s. n.

Allemand, ande, *s. m. et f.* *Duytscher*: *duytsche.* — *adj.* *Duytsch*, *hoogduytsch.* l'Allemand, *s. m.* la langue allemande. *Het hoogduytsch*, s. n. *de hoogduytsche tael*, s. f. Allemande, *s. f.* *Hoogduytschen dans.* A l'allemande. *Op zyn duytsch.*

Aller, *v. n. irrég.* (Je vais, tu vas, il va; nous allons, vous allez, ils vont. J'allois. J'allai. Je suis allé. J'irai. Va, vas-y, va y donner, qu'il aille. Que j'aille. Que j'allasse. Allant; allé, ée) *Gaen.* Aller au-devant de quelqu'un. *Imand te gemoet gaen.* Aller à l'église. *Naer de kerk gaen.* Aller à pied. *Te voet gaen.* Aller à cheval. *Te peérd ryden.* Aller à bride abattue. *Jaegen*, *haestig te peérd ryden.* Aller son train. *Zynen gang gaen.* Aller par eau. *Vaeren*, *te water vaeren.* Aller à fond. *Zinken.* Aller en course. *Ter kaep vaeren.* Aller à la bouline. *Laeéren.* Aller à trait et à rames. *Zeylen en roeyén.* Aller son grand chemin. *Eenvoudig te werk gaen.* Aller pied à pied dans une affaire. *Voórzigtig ergens in te werk gaen.* Aller en pointe. *Spits weloopen.* — *Strekken*, *opuytloopen*, *reiken.* Je n'ai rien dit qui aille à vous. *Ik heb niets gezegt dat u raekt.* Ces conseils vont à vous perdre. *Dien raed strekt tot uw verderf.* Il y va, *v. impers.* Il y va de votre réputation. *Het raekt* of *het betreft uwe eer*, *uwe eer is er aen gelégen.* (in *futuro* en *incerto* word *y* niet uytgedrukt) Il ira de votre vie. *Uw léven zal er aen gelégen zyn.* — (spr. van kleederen) *Staen*, *gaen.* Cet habit lui va fort bien. *Dat kleed staet hem heel wel.* Aller à tout vent. *Met alle winden draeyén*, *onstandvastig zyn in zyne voórneémens.* Aller quérir. *Haelen*, *gaen haelen.*

S'en aller, *v. r. irrég.* (Je m'en vais, je m'en allois, je m'en allai, je m'en suis allé, je m'en irai, je m'en irois, va-t-en, qu'il s'en aille) *Uytgaen*, *vertrekken*, *weggaen*, *ergens naer toe gaen.* Il s'en est allé. *Hy is weggegaen.* Faire en aller. *Weg doen gaen*, *wegjaegen.* Se laisser aller aux pleurs comme des enfans. *Zich in traenen uytlaeten als kinderen*, *gryzen als kinderen.* Se laisser aller au torrent. *Doen gelyk de andere.*

Aléser etc. (*zoek*) Aléser etc.

Alleu, *s. m.* (leen-recht) Franc alleu. *Vry land-goed*, *vry erf-leen*, s. n.

Alliage, *s. m.* (van metaelen spr.) *Mengeling*, *vereeniging*, s. f.

Alliaire, *s. f.* (plant) *Wilden knoflook*, s. m.

Alliance, *s. f.* *Bond-genoótschap*, *eedgenoótschap*, *verbond*: — *houwelyk*, *aengetrouwd maegschap*, s. n. Ces maisons sont jointes par plusieurs alliances. *Die familiën zyn doór verscheyde houwelyken aen malkander verbonden.* — *Mengeling.* Faire une alliance du sacré et du profane. *Het heylig en het onheylig ondereen-mengen.*

Allié, *s. m.* *Bond-genoót*, *eedgenoót.*

Allié, ée, *adj.* *Bond-genoótschaplyk.*

Allier, *s. m.* (in twee sillaben) *Patrys-net*, s. n.

Allier, *v. n.* (in dry sillaben) (van metaelen spr.) *Mengelen*, *ondereensmelten*; — *een verbond maeken*, *een verbond aengaen*; — *trouwen*; — (fig.) *vereenigen*, *vervoegen.* — *v. r.* *Zich verbinden*, *een verbond maeken* of *aengaen.* S'allier avec *of* à une famille par le mariage. *Zich doór het houwelyk vermaegschappen* of *verzwageren.*

Allitération, *s. f.* (welspreékendh.) *Herhaeling der zelve letteren* of *der zelve sillaben.*

Allobroge, *s. m.* *Ouden inwooner van Savoyén*: — (gem.) *lompen onbeschaefden en boeragtigen mensch.*

Allocation, *s. f.* *Goedkeuring* of

Digitized by Google

aenneeming van eenen artikel (in eene rekening).

Allocution, *s. f. Aensprack.*

Allodial, ale, *adj.* (recht) *Leenvry, vryhavig, onleenig. dat niet leenroerig is.* Bien allodial. *Vry-eyge goed.* Terre allodiale. *Vry land.*

Allodialité, *s. f.* (recht) *Onleenroerigheyd, leen-vryheyd.*

Allonge etc. *(zoek)* Alonge etc.

Allons, *interj. Wakker, sa, lustig.*

Allouable, *adj. Dat in eene rekening aenneemelyk is.*

Allouer, *v. a. Inwilligen, laeten gelden, aenneemen (eenen artikel in eene rekening).*

Alluchon, *s. m. Tand die in het kam-rad van eenen molen vat.*

Allumer, *v. a. Ontsteeken, aensteeken.* — *v. r. Aengaen, in brand raeken*, v. n. Le feu s'allume. *Het vuer gaet aen.*

Allumette, *s. f. Solfer-stek, zwavelstok*, s. m.

Allumeur, *s. m. Aensteeker (van vuer of van licht).*

Allure, *s. f. Gang*; — (fig.) *streek*, s. m. *handel-wyze*, s. f. *gedrag*, s. n.

Allusion, *s. f. Betrekking, zinspeling.*

Alluvion, *s. f. Schorre (aenspoeling, gors*, s. f. *aenwas van land*, s. m.

Almadie, *s. f. Kleyne schuyt (der wilden op de kust van Africa)* s. f. — *lang indiaensch vaertuyg*, s. n.

Almageste, *s. m.* (sterre-k.) *Verzameling van sterre-kundige waerneeminingen*, s. f.

Almanach, *s. m.* (spreek uyt *almana*) *Almanak, dag-wyzer.*

Almandine, *s. f.* (edel gesteente) *Soort van robyn.*

Aloès, *s. m.* (plant) *Aloë.*

Aloétique, *adj.* (apotheekers w.) *Bezonderlyk uyt aloë bestaende.*

Alogne, *s. f. (zoek)* Balise.

Alogotrophie, *s. f.* (geneés-k.) *Onregelmaetige voeding.*

Aloi, *s. m. Alloi*, s. m. *weerde van goud* of *zilver*; — (fig.) *hoedanigheyd*, s. f.

Aloïde, *s. f.* (plant) *Water-ruyters-kruyd*, s. n. *krabben-klauw*, s. f.

Alomancie, *s. f.* (oudheyd) *Waerzeggery met zout.*

Alonge, *s. f. Verleng-stuk, stuk om iets langer te maeken*, s. n. Alonges d'écubiers, *s. f. plur.* (schippers w.) *Kluys-houten*, s. n. plur.

Alongement, *s. m. Verlenging, uytrekking*; — (fig.) *vertraeging*, s. f. *uytstel*, s. m.

Alonger, *v. a. Verlengen, uytrekken, langer maeken.* Alonger une botte. *Eenen steek toebrengen.* Alonger la corroie. (fig) *Zuynig leeven.* Alonger la terre. (schipp.) *Langs de wal vaeren, langs de kust zeylen.* — *v. r. Langer worden*, v. n. *zich uytrekken*, v. r.

Alopécie, *s. f. (zoek)* Pelade.

Alors, *adv. Dan, alsdan, toen, in dien tyd.* D'alors. *Van dien tyd.*

Alôse, *s. f.* (visch) *Elft.*

Alost (stad) *Aelst.*

Alouchi, *s. m. Gom van den kaneelboom*, s. f.

Alouette, alouète, *s. f.* (vogel) *Leeuwerk, leeuwerik*, s. m.

Alourdir, *v. a.* (gem.) (word niet gebruykt als in *part. pass.*) *Baloorig maeken.* — *v. r. Baloorig worden*, v. n.

Alouvi, ie, *adj.* (gem.) *Zeer hongerig, onverzaedelyk.*

Aloyage, *s. m. Mengeling der metaelen*, s. f.

Aloyau, *s. m. Harst*, s. m. *ruggestuk (van eenen os)* s. n.

Aloyer, *v. a.* (munters w.) *Het goud en zilver de vereyschte weerde geeven.*

Alpen, alpage, *s. m.* (oud) *Onbebouwd land*, s. n.

Les Alpes, *s. f. plur. Het alpisch gebergte*, s. n.

Alpha, *s. m. Eerste letter van het grieksch a-b*, s. f. — (fig.) *beginsel, eerste*, s. n.

Alphabet, *s. m. A-b-c-boek*, s. n. *de letteren van het a-b-c*, s. f. plur.

Alphabétique, *adj. Op order van het a-b-c, alphabétisch.*

Alphabétiquement, *adv. Volgens order van het a-b-c.*

Alphénic etc. *(zoek)* Alfénic etc.

Alpiou, alpion, *s. m.* (w. van het spel) Faire un alpion. *Zynen inleg verdobbelen (als men gewonnen heeft).*

Alpiste, *s. m.* (plant) *Kanari-zaed*, s. n.

Alquifoux *(zoek)* Mine de plomb.

l'Alsace, *s. f.* (landschap) *Den Elzas.*

Alsine, *s. n.* (plant) *(zoek)* Mouron.

Alte, *s. f. (zoek)* Halte

Altérable, *adj. Verergerbaer, vervalschbaer, dat vervalscht kan worden.*

Altérant, ante, *adj. Dorst-verwekkend.* — *s. m.* (geneés-k.) *Geneesmiddel dat de kwaede vogten verbétert* of *afdryft*, s. n.

Digitized by Google

Altératif, ive, *s. m. et adj.* (*zoek*) Altérant, ante.

Altération, *s. f.* *Verergering*, *verandering van goed tot kwaed*, *vervalsching*: — *ontroering*, *ontsteltenis*, *s. f.* — *grooten dorst*, s. m.

Altercas (oud) (*zoek*) Contestation.

Altercation, *s. f.* (*zoek*) Contestation.

Altéré, ée, *adj.* *Ontroerd*, *ontsteld*. Altéré de sang. *Bloeddorstig*, *bloedgierig*.

Altérer, *v. a.* *Verergeren*, *veranderen van goed tot kwaed*, *vervalschen*; — *ontroeren*, *ontstellen*: — *grooten dorst veroorzaeken*. — *v. r.* *Bederven*, *verderven*, *van aerd veranderen*, v. n. *bederven worden*, v. pass.

Alternat, *s. m.* *Het beurtelingsch doen*, s. n.

Alternatif, ive, *adj.* *Beurtelingsch*, *by beurte omgaende*. Proposition alternative. *Voorstelling die twee tégenstrydige deelen in zich besluyt*.

Alternation, *s. f.* *Verandering*, *verwisseling*.

Alternative, *s. f.* *Keus van twee zaeken*, s. m. *het een of het ander*, s. n.

Alternativement, *adv.* *By beurte*, *beurtelings*.

Alterne, *adj.* (meét-k.) Angles alternes. *Wissel-hoeken* (*welke van eene linie*, *die twee évenstandige liniën doorsnyd*, *gemaekt worden*). Feuilles alternes. (kruyd-k.) *Beurtelings en alleen staende bladen* (*van eenen tak*).

Alterné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Kruyswyze over malkander geplaetst*.

Alterner, *v. n.* *Iets beurtelings doen*.

Altesse, *s. f.* (titel van Prinsen) *Hoogheyd*. Son altesse royale. *Zyne of hoere koninglyke hoogheyd*.

Altéa (plant) (*zoek*) Guimauve.

Altier, ière, *adj.* *Trots*, *hoogmoedig*, *weeblaezen*, *hooghertig*.

Altièrement, *adv.* *Trotselyk*, *hoogmoediglyk*.

Altimètre, *s. m.* (wis-konstig werktuyg) *Hoogte-meéter*.

Altimétrie, *s. f.* *Hoogte-meéting*, *hoogte-meét-kunde*.

Alto, *s. m.* (snaer-speéltuyg) *Altoviool*, s. f.

Alude, *s. f.* *Gekoleurd bazaen* (*om boeken te binden*) s. n.

Aludel, *s. m.* (schey-k.) *Sublimeérnet*, s. n. *glazen pot* of *pyp zonder bodem*.

Aluine, *s. f.* (plant) (*zoek*) Absinthe.

Alumelle, *s. f.* (oud) *Lemmer van een mes*, s. m.

Alumière, *s. f.* *Plaets daer den aluyn bewerkt word*.

Alumine, *s. f.* (schey-k.) *Kley-aerde*.

Alumineux, euse, *adj.* *Aluynagtig*.

Alun, *s. m.* (berg-stoffe) *Aluyn*. Alun de plume. *Pluym-aluyn*. Alun de roche. *Klip-aluyn*.

Aluner, *v. a.* *Aluynen*, *in aluynwater steeken*.

Alunière, *s. f.* (*zoek*) Alumière.

Alvéolaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de tand-kas*.

Alvéole, *s. f.* *Celleken* (*in eenen bie-korf*) s. n. — (ontleéd-k.) *kas* of *holte* (*daer den tand in staet*) s. f.

Amabilité, *s. f.* *Beminnelykheyd*, *aentrekkelykheyd*.

Amades, *s. f. plur.* (wapen-k.) *Dry banden over elkander*, s. m. plur.

Amadis, *s. m.* *Enge kamisoól-mouw*, s. f.

Amadote, *s. f.* *Amadot-peêr*. — *s. m.* *Amadot-peêren-boom*.

Amadou, *s. m.* *Zwam*, s. f.

Amadouement, *s. m.* (gem.) *Vleying*, *streeling*, s. f.

Amadouer, *v. a.* (gem.) *Vleyën*, *streelen*.

Amadoueur, *s. m.* *Zwam-maeker*; — (gem.) *vleyër*, *streeler*.

Amaigrir, *v. a.* *Uytmergelen*, *mager maeken*, *vermageren*. — *v. n. et r.* *Mager worden*, *vermageren*, v. n.

Amaigrissement, *s. m.* *Vermagering*, *uytmergeling*, s. f.

Amalgamation, *s. f.* (schey-k.) *Vermenging van metael met kwik-zilver*.

Amalgame, *s. m.* (schey-k.) *Vermengd metael met kwik-zilver*, s. n.

Amalgamer, *v. a.* (schey-k.) *Eenig metael met kwik-zilver vermengen*; — (fig.) *vermengen*, *vereenigen*. Amalgamer les idées nouvelles avec les anciennes. *Nieuwe denkbeélden met de oude vereenigen*. — *v. r.* (schey-k.) *Zich vermengen*.

Amande, *s. f.* *Amandel*. Amande en écaille. *Kraek-amandel*. — *Pit* of *kern* (*in de steenen der vrugten*).

Amandé, *s. m.* *Amandel-melk*, s. f.

Amandier, *s. m.* *Amandel-boom*.

Amant, ante, *s. m. et f.* *Minnaer*, *beminden*, *vryër*: *minnaeres*, *beminde*, *vryster*.

Amaranthe, *s. f.* (plant) *Fluweelbloem*, *duyzend-schoon*. — *adj.* *Ligtpaers*.

Amaranthine, *s. f.* (bloem) *Soórt van anemonie*.

Digitized by Google

Amariner, *v. a.* (schippers w.) Amariner un vaisseau. *Een genomen schip met boots-lieden voórzien* of *herplaetsen.*

Amarque, *s. f.* (*zoek*) Balise.

Amarrage, *s. m.* (schippers w.) *Het ankeren; — het vastmaeken (van de scheépen)* s. n.

Amarre, *s. f.* (schippers w.) *Kabel, dikke touw.*

Amarrer, *v. a.* (schippers w.) *Vastleggen, meeren, aenleggen.*

Amas, *s. m. Verzameling, ménigte,* s. f. *hoop,* s. m.

Amasser, *v. a. Verzamelen, inzamelen, ingaderen, byeen-haelen.*

Amassette, *s. f. Stryk-mes (om de gemaele verven van den vryf-steen opte-neémen)* s. n.

Amateloter, *v. a.* (schippers w.) *De boots-gezellen paeren.*

Amateur, trice, *s. m. et f. Liefhebber, konst-lievenden, minnaer: liefhebster, konst-lievende, minnaeres.* Être amateur de quelque chose. *Ergens in liefhebbereéren, liefhebber van iets zyn.*

Amatir, *v. a.* (van metaelen spr.) *Mat maeken, ontluysteren.*

Amaurose, *s. f.* (geneés-k.) *Verduystering der oogen (veroorzaekt doór de verslapping der gezigt-zénuwen).*

Amazone, *s. f. Amazoón; — kloekmoedige vrouw.*

Ambages, *s. f. plur.* (weynig in gebruyk) *Groote omwégen in de réde,* s. m. plur. *omslag van woórden,* s. m.

Ambassade, *s. f. Gezantschap, ambassaedschap,* s. n.

Ambassadeur, drice, *s. m. et f. Gezant, afgezant: ambassadeurs vrouw;* ook *gezante.*

Ambe, *s. m. Vervoegd twee-tal (in de lotery)* s. n.

Ambesas, *s. m.* (*zoek*) Bezet.

Ambi, *s. m.* (heel-k.) *Werktuyg om de verstuykdng van den arm te herstellen,* s. n.

Ambiant, ante, *adj.* (natuer-k.) *Omringend, omcingelend.*

Ambidextre, *adj. Evenhandig, slinks en regts.*

Ambigu, *s. m. Mengeling van tégenstrydige zaeken; — tafel waer op te gelyk de spyzen en het nageregt worden opgediend.* s. f.

Ambigu, uë, *adj. Dobbelzinnig, twyffelagtig.*

Ambiguité, *s. f. Twyffelagtigheyd, dobbelzinnigheyd.*

Ambigûment, *adv. Dobbelzinniglyk.*

Ambité, *adj. m.* (glas-blaezers w.) Verre ambité. *Week glas (by gebrek van zand).*

Ambitieusement, *adv. Hoogmoediglyk, heerschzugtiglyk, eerzugtiglyk, trotselyk.*

Ambitieux, euse, *adj. et s. m. et f. Hoogmoedig, heerschzugtig, eerzugtig, trots, opgeblaezen.*

Ambition, *s. f. Hoogmoed,* s. m. *eerzugtigheyd, heerschzugt, roemzugt,* s. f.

Ambitionner, *v. a. Zeer begeérig zyn,* v. n. *vueriglyk betragten,* v. a.

Amble, *s. m.* (ry-schoól) *Tel, pas-gang, lammeren-gang (van een peérd).*

Ambler, *v. n.* (oud) *Den tel gaen, den tel-gang houden.*

Ambleur, *s. m. Stal-meester van Konings kleynen stal.*

Amblygone, *s. m.* (meét-k.) *Stompen hoek. — adj. Stomp-hoekig.*

Amblyopie, *s. f.* (geneés-k.) *Verduystering der oogen.*

Amboine (eyland) *Amboina.*

Ambon, *s. m. Hoog-zael, verhéve plaets der zangers (in de kerken)* s. f.

Ambonoclaste, *s. m. Eenen die het kerk-muziek voór onbetaemelyk houd.*

Ambouchoir (*zoek*) Embouchoir.

Amboutir, *v. a. Dryven, een stuk metael aen den eenen kant hol en aen den anderen kant bol maeken.*

Amboutissoir, *s. m. Nagel-yzer waer méde de koppen aen de nagels gemaekt worden,* s. n.

Ambre, *s. m.* Ambre gris. *Amber, amber-grys.* Ambre jaune. *Brand-steen, barn-steen, emmer, geélen amber.*

Ambréadé, *s. f. Valschen amber,* s. m. *muskus-zaed,* s. n.

Ambrer, *v. a. Amberen, met amber bereyden.*

Ambrette, *s. f.* (plant) *Amberbloem,* s. f. *muskus-zaed,* s. n. Poire d'ambrette. *Amber-peér.*

Ambroisie, *s. f.* (fabel-k.) *Ambrozyn, spys der goden; — kostelyke spys; —* (plant) *Jérusalemsche eyke.*

Ambrosie, *s. f.* (*zoek*) Ambroisie.

Ambulant, ante, *adj. Reyzende.* Hôpital ambulant. *Veld-hospitael.* Vie ambulante. *Ongestadige levens-wyze.*

Ambulatoire, *adj.* (van gerechtshoven spr.) *Van plaets veranderende, geene vaste plaets hebbende.* La volonté de l'homme est ambulatoire. *Den wil van den mensch is onstandvastig.*

Digitized by Google

Ame, s. f. *Ziel.* Rendre l'ame. *Den geest geven, sterven* L'ame raisonnable, sensitive, végétative. *De rédelyke, gevoelige, groeyige ziel;* — *ziel.* s. f. *beginsel des lévens* of *der beweeging, alles het geene iets werkzaem maekt,* s. n. — *grond, steun,* s. m. — *ziel,* s. f. *persoon, mensch,* s. m. — *gewis, geweeten, gemoed;* — *hert,* s. n. *moed,* s. m. *kloekmoedigheyd;* — *ziel,* s. f. *hertje, liefste, voórwerp dat men zeer lief heeft;* — *gevoelen.* s. n. *gevoeligheyd,* s. f. Ame d'un violon. *Stapel in eene vioól.* Ame d'un canon. *Hole, opening van een kanon.*

Amé, ée, *adj.* (oud w dat men nog vind in de koninglyke opene brieven) *Lieve, beminde.*

Amélioration, *s. f. Verbétering.*

Améliorer, *v. a. Verbéteren, in béteren staet stellen.*

Amen. (hebreeuwsch w.) Ainsi soit il. *Amen, dat het zoo zy.*

Aménage, *s. m. Overvoering, toevoering,* s. f.

Aménagement, *s. m. Het kappen en zaegen van het hout in een bosch,* s. n.

Aménager, *v. a.* Aménager du bois. *Hout in een bosch kappen en zaegen.*

Amendable, *adj. Boet-weêrdig, dat boet verdient.*

Amende, *s. f. Breuk, boet, geldboet.* Mettre à l'amende. *In de boet zien.* Amende arbitraire. *Willekeurige boet.* Amende honorable. *Openbaere boet, openbaere schuld-belydenis.*

Amendement, *s. m. Bétering, bétering;* — *verbétering;* — *mest,* s. f.

Amender, *v. a.* (recht) *In de boet zaen;* — *verbéteren.* Amender les terres. *Het land mesten.*

Amender, *v. n. Béter worden.* Ce malade n'a pas amendé depuis la saignée. *Den zieken is niet béter geworden na de laeting.* — *In prys afslaen.* — *Zich beteren, zich bekeeren.*

Amené, *s. m.* (kerkelyk recht) Un amené sans scandale. *Bevel van imand zulke voór den rechter te brengen.*

Amener, *v. a.* (j'amène) *Geleyden, brengen, médebrengen, bybrengen, bebrengen;* — *tot zich trekken;* — *verréden, overhaelen;* — (w. van het teêrling-spel) *gooyën, werpen.* J'ai amené tous les six. *Ik heb alle de zeven gegooyd.* Amener les voiles, le pavillon. (schippers w.) *De zeylen, het vlag stryken* of *laeten vallen.*

Aménité, *s. f. Aengenaemheyd, bevalligheyd, lieffelykheyd.*

Aménorrhée, *s. f.* (geneés-k.) *Ophouding der maend-stonden.*

Aménuiser, *v. a. Verdunnen, dunner maeken.*

Amer, ère, *adj.* (de *r* word uytgesproken) *Bitter;* — (fig.) *smertelyk, droevig, pynelyk.*

Amer, *s. m. Het bitter,* s. n. L'amer et le doux sont des qualités contraires. *Het bitter en het zoet zyn tégenstrydige hoedanighéden.* — (spreékende van visschen en sommige dieren) *Gal,* s. f.

Amèrement, *adv. Bitterlyk, pynelyk.*

Américain, aine, *s. m. et f. Américaen: américaensche;* — *adj. Américaensch*

Amérique, *s. f.* (wéreld-deel) *América.*

Amertume, *s. f. Bitterheyd,* s. f. *bitteren smaek,* s. m. — (fig.) *bitterheyd, smert, droefheyd,* s. f.

Améthyste, *s. f.* (kostelyken purperagtigen steen) *Amethist*

Ameublement, *s. m. Huys-cieraed,* s. n. *stoffeéring,* s. f.

Ameubler, *v. a.* (*zoek*) Meubler.

Ameublir, *v. a.* (recht) *In roerende goederen veranderen;* — (akker-bouw) *eenen grond een weynig omspitten*

Ameublissement, *s. m.* (recht) *Verandering in roerende goederen,* s. f. — *het geéne dat in roerende goederen veranderd is.*

Ameuloner, *v. a.* (van graen, haver, enz spr.) *Opstapelen*

Amenter, *v. a* (jagt) *De honden byeenhaelen;* — (fig.) *ophitsen tot oproer, doen byeenrotten.* — *v. r. Oproeriglyk byeenkomen, byeenrotten,* v n.

Amfigouri etc. (*zoek*) Amphigouri etc.

Ami, ie, *s. m. et f. Vriend: vriendin.* Ami intime. *Boezem-vriend.*

Ami, ie, *adj. Gunstig.* Destins amis. *Gunstig nood-lot.* Couleurs amies. *Koleuren die by malkander wel voegen.*

A mi. *adv. Half, ten halven* A mi chemin. *Half wegs* (*zoek voorders*) Mi.

Amiable. *adj. Vriendelyk.* A l'amiable. *In het vriendelyk, in der minnen;* ook *uyterhand.*

Amiablement, *adv. Vriendelyk.*

Amiante, *s. m.* (steenagtigen aluyn die niet verbrand) *Aerd-vlas, salamander-hair,* s n.

Amical, ale, *adj. Vriendelyk.*

Amicalement, *adv. Vriendelyk,*

Digitized by Google

Amict, s. m. (spreek uyt *amit*) *Priesterlyk hoofd-deksel* of *schouder-kleed*, s. n.

Amidon, s. m. *Ameldonk*, s. m. *amelmeel*, s. n. Amidon bleu. *Blauwsel.*

Amidonier, amidonnier, s. m *Ameldonk-maeker*; — *ameldonk-verkooper.*

Amigdales, s. f. pl. (zoek) Amygdales.

Amignarder, v. a. (gem.) *Vleyen*, *streelen*, *liefkoozen.*

Amignoter, v. a. (zoek) Amignarder.

Amincir, v. a. *Dunner maeken*, *verdunnen.*

Amineur, s. m. *Zout-meeter.*

Amiral, s. m. *Admirael*, *zee-oversten*, (*die het bevel over eene vloot voert*). Vaisseau amiral. *Admiraels-schip.*

Amirale, s. f. *admiraels galey*; ook *vrouw van eenen admirael.*

Amirauté, s. f. *Admiraelschap*, *vloot-heerschap*, s. n. — *admiraeliteyt*, s. f.

Amissibilité, s. f. (godsgeleerdh.) *Verliesbaerheyd.*

Amissible, adj. (godsgeleerdheyd) *Verliesbaer*, *dat men kan verliezen.*

Amit, s. m. (zoek) Amict.

Amitié, s. f. *Vriendschap*, *genegenheyd*, *gunst.* Amitié intime. *Boezem-vriendschap.* Amitié des couleurs. *Overeenkomst der koleuren.*

Ammocryse, s. f. *Goud-zand*, s. n.

Ammodyte, s. m. *Zand-slang*, s. f. — (visch) *zand-ael*, s. m.

Ammon, s. m. Corne d'ammon. *Schroefs-wyze versteende schelp.*

Ammoniac, aque, adj. Sel ammoniac. *Ammoniak-zout*, s. n.

Ammonite, s. f. *Zand-steen*, s. m.

Amnésie, s. f. (geneés-k.) *Groote verzwakking der memorie.*

Amnion, amnios, s. m. (ontleéd-k.) *Lam-vlies*, *binnenste vlies dat onmiddelyk de heele vrugt omringt*, s. n.

Amnistie, s. f. *Algemeyne vergiffenis*, s. f. *generael pardon*, s. n.

Amobile, adj. (zoek) Amovible.

Amodiateur, s. m. *Land-pagter*; — *land-verpagter.*

Amodiation, s. f. *Land-pagting*; — *land-verpagting.*

Amodier, v. a. Amodier une terre. *Een land-goed pagten* of *verpagten.*

Amoindrir, v. a. *Verminderen*, *verkleynen.* — v. n. et r. *Verminderen*, *minder* of *kleyner worden*, v. n. Son revenu s'amoindrit tous les jours. *Zyne inkomsten verminderen dagelyks.*

Amoindrissement, s. m. *Vermindering*, *verkleyning*, s. f.

A moins que, conj. (reg. conj vereyscht *ne*) *Ten zy*, *ten zy dat* moins que vous ne changiez de cond *Ten zy dat gy van gedrag verande*

A moins que de, conj. (reg. in *Ten zy*, *ten zy dat.* A moins que de cela, il perd mon estime. *Hy ver myne agting*, *ten zy dat hy dat d*

Amoises, s. f. plur. (timmermans *Gordingen.*

Amolettes, s. f. plur. (schippers *Spil-gaten*, s. n. plur.

Amollir, v. a. *Week maeken*, *maeken*, *verzagten*, *vermorwen*; (fig.) *verwyven*, *verwyfd maeken* v. r. *Week*, *malsch* of *zagt wor* ook (fig.) *verwyfd worden*, v n.

Amollissement, s. m. *Vermora weekwording*; — (fig.) *verwyfdh* s. f.

Amome, s. m. (plant) *Amonie*,

Amonceler, v. a. (word geco als *Appeler*) *Ophoopen*, *opeen-hoo opeen-stapelen.*

Amont, adv. (schippers w.) *waerts*, *hooger aen.* Le vent d'a *Den oosten wind.*

Amorce, s. f. *Aenlokset*, *lok-* — *laed-poeder*, *laed-kruyd*, s. n.

Amorcer, v a. *Lokken*, *aenlo lok-aezen*, *met lok-aes tot zich ken*; — *met lok-aes voórzien*; — *laed-poeder voórzien* (*de pan va vuer-roer enz.*)

Amorçoir, s. m. *Steek-boor*, *boor*, s. f.

Amortir, v a. *Verdooven*, *vern ren*, *verzwakken.* Amortir une r une pension. *Eene rente*, *een pe aflossen* of *afleggen.* — v. r. *zwakken*, *zyne kragten verliezen*

Amortissable, adj. (recht) *Lo dat afgelost kan worden.*

Amortissement, s. m. (recht) *vergund aen eene doode hand om goederen enz. te moógen verk* Caisse d'amortissement. *Aflossing* Amortissement d'une rente. *Aflossi eene rente.* — (bouw-k.) *Top-ci het hoogste* (*van een gebouw enz.*

Amour, s. m. *Liefde*, *min* Amour ardent. *Minne-brand.* conjugal. *Egte liefde.* Amour m amour réciproque. *Wederliefde dermin.* Amour-propre. *Eyge- zelfs-liefde.* Faire l'amour. *Vryë vryen gaen.* — s. f. plur. *Mi vryagie*, *vrycry*, s. f. Les tableau ses amours. *Hy is grooten n van schilderyen.*

Digitized by Google

Amouraché, ée, *adj.* (gem.) *Verliefd.*

Amouracher, *v. a.* (gem.) *In eene zotte liefde doen vervallen.* — *v. r. In eene zotte liefde vervallen, verliefd worden.*

Amourette, *s. f. Minnery, kalverliefde*, s. f. *minnen-handel*, s. m.

Amoureusement, *adv. Minnelyk, met liefde.*

Amoureux, *s. m. Minnaer, vryër, verliefden.* Amoureux transi. *Koelen vryër, blooden minnaer.*

Amoureux, euse, *adj. Verliefd.*

Amovibilité, *s. f. Afzettelykheyd (van eenig ampt).*

Amovible, *adj. Afzetbaer, die afgezet kan worden (van zyn ampt).*

Ampan, *s. m.* (*zoek*) Empan.

Ampasteler, *v. a. Met weede bereyden.*

Ampélite, *adj. et s. f.* (zwarte aerde) Terre ampélite. *Aerd-harst, jooden-lymige aerde, aerde voor den wyngaerd.*

Amphiarrose, *s. f.* (ontleed-k.) *Twyffelagtige beweeging der gevrigten.*

Amphibie, *adj. Half-slachtig, dat te water en te land leeft.* — *s. m. Half-slachtig dier*, s. n.

Amphibiolithe, *s. m. Versteend half-slachtig dier*, s. n.

Amphibiologie, *s. f. Verhandeling over de half-slachtige dieren.*

Amphiblestroïde, *s. f.* (ontleed-k.) *Zagt wit en slymagtig oog-vlies* s. n.

Amphibologie, *s. f. Dobbelzinnigheyd, twyffelagtigheyd (van eene rede)*

Amphibologique, *adj. Dobbelzinnig, twyffelagtig.*

Amphibologiquement, *adv. Dobbelzinnigyk, op eene twyffelagtige wyze.*

Amphibranchies, *s. f. plur* (ontleed-k.) *Ruymten tusschen de klieren van het tand-vleesch.*

Amphictyons, *s. m. plur.* (oudh.) *Voorzitters in de vergadering der staeten* of *in den grooten raed der steden (by de Grieken).*

Amphigouri, *s. m.* (gem.) *War-rede, verwarde spreek-wyze*, s. f. *gezeg* of *gedicht zonder order of bepaelden zin*, s. n.

Amphigourique, *adj.* (gem.) *Verward, zonder order of bepaelden zin.*

Amphiprostyle, *s. m.* (oud) *Gebouw met zuylen voor en agter*, s. n.

Amphisbène, *s. m. Slang die twee hoofden schynt te hebben en voorsyt en agteruyt gaet*, s. f.

Amphisciens, *adj. et s. m. pl.* (land-beschryving) *Twee-zyd-schaduwige inwooners van de gezengde locht-streek.*

Amphismèle, *s. f.* (ontleed-k.) *Incisie-mes dat aen beyde zyden scherp is*, s. n.

Amphithéâtre, *s. m. Plaets der aenschouwers tegen over het tonneel*, s. f.

Amphore, *s. f. Zekere natte maet (by de oude Romeynen).*

Ample, *adj. Ruym, breed, wyd, volkomen*; — (fig) *uytvoerig, wydloopig.*

Amplement, *adv. Ruym*; — (fig.) *wydloopigyk.*

Ampleur, *s. f.* (spr. van kleederen enz.) *Ruymte, wydte.*

Amplexicaule, *adj.* (kruyd-k.) Feuille amplexicaule. *Stam-omvattend blad.*

Ampliatif, ive, *adj. Uytbreydend, byvoegend* Bref ampliatif, bulle ampliative. *Pausselyken brief, die nieuwe voorrechten by die van eenen voorgaenden brief voegt.*

Ampliation, *s. f.* (recht) *Uytbreyding van een recht* of *vryheyd*, s. f. — *het dobbel van eenen kwyt-brief*, s. n.

Amplier, *v. a.* (recht) *Uytstellen, verschuyven*; — *uytbreyden, byvoegen.* Amplier un prisonnier. *Eenen gevangen meer vryheyd geeven.*

Amplificateur, *s. m. Uytbreyder, vergrooter, die de zaeken te veel vergroot.*

Amplification, *s. f* (welspreekendheyd) *Uytbreyding, vergrooting.*

Amplifier, *v. a. et n. Uytbreyden, vergrooten*

Amplissime, *adj.* (eer-titel van sommige kerkelyke persoonen) *Hoogagtbaer.*

Amplitude, *s. f.* (oorlogs w.) *Kring die eene geschoote bombe maekt*; — (sterre-k.) *kring die eene ster maekt van haeren opgang tot haeren ondergang*, s. m.

Ampoule, *s. f Blaesken dat op het vel komt*, s. n. La sainte ampoule. *De heylige ampulle (die te Rheims word bewaerd tot zalving der Koningen van Vrankryk).*

Ampoulé, ée, *adj.* (van den schryf-stiel spr.) *Opgeblaezen.*

Ampoulette, *s. f* (schippers w.) *Zand-looper*, s. m *uer-glas*, s. n.

Amputation, *s. f.* (heel-k.) *Afzetting, afsnyding.*

Amputer, *v. a* (heel-k.) *Afzetten, afzaegen, afsnyden.*

Amulette, *s. m. Hals-dragt*, s. f. *beeld, letter enz. die op het lichaem word gedraegen (waer aen de bygeloovigheyd veele kragt toeschryft).*

Digitized by Google

Amurer, *v. a.* (schippers w.) *Het groot zeyl toezetten* of *spannen.*

Amures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Hals-klampen*, s. f. plur. *hals-gaten*, s. n. plur.

Amurque, *s. f. Droessem van uytgeperste olyven*, s m.

Amusable, *adj. Verzettelyk, die te verzetten is.*

Amusant, ante, *adj. Aengenaem, tyd-kortend, tyd-verdryvend, vermaekelyk.*

Amusement, *s. m. Tyd-korting, vermaekelykheyd*, s. f. *verzet, tyd-verdryf*; — *bedrog*, s. n. *misleyding*, s. f.

Amuser, *v. a. Ophouden, tyd doen verliezen, bézig houden.* Il ne faut qu'une mouche pour l'amuser. *Eene vlieg kan hem bézig houden.* — *Vermaeken, verzetten.* Je ne joue que pour m'amuser. *Ik speél maer om my te vermaeken.* — *Op hoóp doen leéven, wat wys maeken, bedriegen.* Amuser le tapis. (spreék-w.) *Met omwégen handelen, den tyd met ydele voórstellen doórbrengen.* S'amuser à la moutarde. *Met kaelighéden zynen tyd doórbrengen.*

Amusette, *s. f.* (gem.) *Kleyn gering vermaek*, s. n. *speélpop*, s. f.

Amuseur, *s. m. Bedrieger, misleyder, verleyder.*

Amusoire, *s. f.* (gem.) *Tyd-verdryf*, s. n.

Amyante, *s. m.* (*zoek*) Amiante.

Amygdales, *s. f. plur.* (ontleéd-k.) *Amandelen (in de keél.)*

Amygdaloïde, *s. f. Gebloemden steen die aen eene amandel gelykt*, s. m.

An, *s. m. Jaer*, s. n. Le nouvel an *of* le jour de l'an. *Nieuw-jaer.* Bon an mal an. *Het een jaer doór het ander.* D'un an. *Jaerig, van een jaer.* Enfant d'un an. *Jaerig kind.* Par an. *Jaerlyks.*

Ana, *s. m.* (word gevoegd by den naem der schryvers, als *Menagiana, Sevigniana*) *Verzameling van verschillende gedagten, stukken, gedichten enz.*

Anabaptisme, *s. m* (spreék uyt *anabatism*) *Secte der herdoopers*, s f.

Anabaptiste, *s. m.* (spreék uyt *anabatist*) (ketters) *Wéderdooper, herdooper.*

Anabrose, *s. f.* (geneés-k.) *Ineéting doór scherpe vogten.*

Anacamptique, *adj.* (van de lichtstraelen en weérklanken spr.) *Weérkaetsend, terug-kaetsend.*

Anacatharse, *s. f.* (geneés-k.) *Zuyvering doór braeken, niezen, speeken enz.*

Anacathartique, *s. m. et adj.* (gene k.) *Middel die het uytwerpen kwaede vogten bevoordert doór speeken*, s. n.

Anacéphaléose, *s. f.* (welspreéke heyd) *Korte herhaeling der hoo zaeken eener réde.*

Anaclastique, *s. f.* (*zoek*) Dioptric

Anachorète, *s. m.* (spreék uyt *a korèt*) *Eremyt.*

Anachronisme, *s. m.* (spreék *anakronism*) *Misslag in de tyd-réke (bestaende in eene geschiedenis te v te stellen).*

Anacréontique, *adj.* Vers anacré tiques. *Versen in den smaek der zangen van Anacreon.*

Anadrome, *s. f.* (geneés-k.) *opstygen der ziekte-stoffen van onder-deelen naer de boven-deelen lichaems*, s. n.

Anagallis (plant) (*zoek*) Mouro

Anaglyphe, *s. m.* (oudheyd) *K van dryven* of *opwerk te maeken.*

Anagogie, *s. f.* (godsgeleerdhe *Verheffing van den geest om den borgen zin der H. Schriftuer te verst*

Anagogique, *adj.* (godsgeleerd *Verborgen, geheym-zinnig, besch wend.*

Anagrammatiser, *v. a.* Anagram tiser un nom. *De letters van e naem keeren* of *verzetten.*

Anagrammatiste, *s. m. Naem-le keerder.*

Anagramme, *s. f. Letter-keering eenen naem.*

Anagyris, *s. m.* (plant) *Stink klaver, boon-klaver*, s. f.

Analectes, *s. m. plur. Verzam van uytgezogte schriften*, s. f.

Analême, *s. m.* (sterre-k.) *St meét-kundige afteekening van hémel-bol op den kruys-kring zonne-standen*, s. f.

Analepsie, *s. f.* (geneés-k.) *He ling van kragten (na eene ziekte).*

Analeptique, *adj. et s. m.* (geneé *Versterkend geneés-middel*, s. n. *s. f.* (*zoek*) Hygiène.

Analise etc. (*zoek*) Analyse etc

Analogie, *s. f. Gelykvormighe évenrédigheyd, overeenkomst.*

Analogique, *adj. Overeenkom évenrédig, gelykvormig.*

Analogiquement, *adv. Overeenk tiglyk, gelykvormiglyk.*

Analogisme, *s. m. Vergelyking overeenkomst tusschen verscheyde ken*, s. f.

Digitized by Google

Analogue, *adj.* *Overeenkomend, evenaertig.* — *s. m.* *Overeenkomst*, s. f.

Analyse, *s. f.* *Oplossing, ontléding, ontbinding.*

Analyser, *v. a.* *Ontbinden, oplossen, ontleden.*

Analyste, *s. m.* *Eenen die in de wiskonstige oplossingen ervaeren is.*

Analytique, *adj.* *Ontbindend ontlédend, ontvouwend.* Examen analytique. *Ontlédend onderzoek.*

Analytiquement, *adv.* *Op eene ontlédende wyze.*

Anamnétique, *s. m et adj.* (geneés-k.) *Geheugen-versterkend middel*, s. n.

Anamorphose, *s. f.* *Schildery vertoonende verscheyde voórwerpen volgens dat zy op verschillende plaetsen word aenschouwd.*

Ananas, *s. m.* (vrugt) *Ananas.*

Anapeste, *s. m.* (dicht-k.) *Voet van twee korte en eene lange sillabe (in de grekische en latynsche dicht-konst).*

Anapestique, *adj.* (dicht-k.) Vers anapestique. *Vers welkers voeten bestaen in twee korte en eene lange sillabe.*

Anapétie, *s. f.* (geneés-k.) *Spanning der bloed-vaten.*

Anaphalanthise, *s. f.* *Het uytvallen der wenkbrauwen*, s. n.

Anaphonèse, *s. f.* *Het sterk worden der stem doór het dikwils zingen*, s. n.

Anaphore, *s. f.* (welspreékendheyd) *Herhaeling van het zelve woórd in het begin van verscheyde agtereen-volgende zinnen.*

Anaphrodisie, *s. f.* (geneés-k.) *Onmagt tot de voortteeling.*

Anaphrodite, *adj.* (geneés-k.) *Onbekwaem tot de voortteeling.*

Anaplérose, *s. f.* (heel-k.) *Het aenwassen van nieuw vleesch* of *vel*; — *het konstig aenzetten van een nieuw lid in de plaets van het verloóre lid*, s. n.

Anaplérotique, *adj.* (heel-k.) *Vleesch-maekend, dat het vleesch doet aengroeyén.*

Anapneuse, *s. f.* (genées-k.) *Ademing, uytwaesseming.*

Anarchie, *s. f.* *Regeéringsloosheyd*, s. f. *wanorder in het lands bestier*, s. n.

Anarchique, *adj.* *Regeéringsloos, zonder bestier.*

Anarchiste, *s. m. et f.* *Aenhanger der regeéringsloosheyd.* — *adj.* *Genégen tot de regeéringsloosheyd.*

Anas, *s. m.* *Wilde duyf*, s. f.

Anasarque, *s. f.* (geneés-k.) *Lyfwater, tusschen vel en vleesch liggend water*, s. n. *ledenzugt*, s. f.

Anaspage, *s. f.* (geneés-k.) *Toetrekking der maeg.*

Anastaltique, *adj.* (geneés-k.) Remède anastaltique. *Trek-middel, trekplaester.*

Anastase, *s. f.* (geneés-k.) *Afleyding der vogten van het een lichaems deel naer het ander.*

Anastomose, *s. f.* (ontleéd-k.) *Inmonding der vaten, vereeniging van de eynden der aderen en slag-aderen*, s. f. *kus-vaten*, s. n. plur.

s'Anastomoser, *v. r.* (ontleéd-k., van de bloed-vaten spr.) *Zich vereenigen met de eynden*, v. r. *met de eynden ineen-schieten*, v. n.

Anastomotique, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Geneés-middel dat doór zyne scherpheyd de verstopte monden der bloed-vaten opent*, s. n.

Anastrophe, *s. f.* (welspreékendh.) *Verkeerde woórd-zetting.*

Anathématiser, *v. a.* *In den kerken-ban slaen*; — *vervloeken, verfoeyén.*

Anathématisme, *s. m.* *Kerkelyken régel die den ban behelst.*

Anathème, *s. m.* *Kerken-ban*; — *persoon die in den ban is*, s. m. — *vervloeking*, s. f.

Anatifère, *adj.* (schelp-k.) Conque anatifère. *Ganze-mossel bernakel-schelp.*

Anatocisme, *s. m.* *Woeker bestaende in den interest van den interest te neémen.*

Anatomie, *s. f.* *Ontléding, ontleéd-konst, ontleéd-kunde.*

Anatomique, *adj.* *Ontleéd-kundig.*

Anatomiquement, *adv.* *Ontleéd-kundiglyk.*

Anatomiser, *v. a.* *Ontléden, ontlitten.*

Anatomiste, *s. m.* *Ontléder, ontleéd-kundigen.*

Anatron, *s. m.* *Verdikt salpéter-vogt (dat aen onderaerdsche gewelven gevonden word)* s. n. — *(zoek)* Natron.

Ancêtres, *s. m. plur.* *Voórvaders, voórouders.*

Anche, *s. f.* (meuldets w.) *Houte buys (waer doór het meél in den trémel valt).* Anche de haut-bois etc. *Tongetje* of *riet van eene hoboo enz.*, s. n.

Anché, ée, *adj.* (wapen-k.) Cimeterre anché. *Gekromd zweérd.*

Ancher, *v. a.* *Een blaes-speéltuyg met een rietje voórzien.*

Anchilops, *s. m.* (heel-k.) *Zweér aen den binnenhoek van het oog*, s. f.

Digitized by Google

Anchois, *s. m.* (visch) *Anchovis.*

Ancien, *s. m.* *Ouderling.* Les anciens. *De ouden, de oude volken.*

Ancien, enne, *adj.* *Oud.*

Anciennement, *adv.* *Van ouds, in oude tyden.*

Ancienneté, *s. f.* *Oudheyd*

Anciles, *s. m. plur.* (oudh) *Geheyligde schilden.*

Ancolie, *s. f.* (bloem) *Akely*, s. f. *kloksken*, s. n.

Anconé, *s. m.* (ontleed-k.) *Elleboogspier*, s. f.

Ancrage, *s. m.* (schipp. w.) *Ankergrond.* Droit d'ancrage. *Haven-geld, haven-recht*

Ancre, *s. f.* *Anker, scheeps-anker;* — *anker, yzer in de mueren;* — (wyn-maet) *anker*, s. n.

Ancrer, *v. n.* (schippers w.) *Ankeren*

Ancrure, *s. f* *Vouw in het laken.*

Ancylomèle, *s. f.* (heel-k.) *Kromme sonde*, s. f. *krom tent-yzer*, s. n

Ancylotome, *s. m.* (heel-k.) *Krom meshen om kinderen van de span-ader te snyden*, s. n.

Andabate, *s. m.* (oudh.) *Geblinden schermer.*

Andaillots, *s. m. pl.* (*zoek*) Daillots.

Andain, *s. m.* *Zwad, zwade*, s. f. *het geene eenen maeyer op eenen keer afmaeyt.* L'herbe est couchée en andains. *Het gras ligt op zwaden.*

Andante, *s. m.* (italiaensch w. der muziek) *Gemaetigde beweeging*, s. f.

Andelle, *s. f.* Bois d'andelle. *Soort van beuken-hout.*

Andouille, *s. f.* *Worst, braed-worst.*

Andouiller, *s. m.* *Kleynen tak der herts-hoornen.*

Andouillette, *s. f.* *Frikkadel*, s. f. *balleken van gehakt kalfs-vleesch*, s. n.

Andratomie, *s. f.* *Ontleding van het menschelyk lichaem, mensch-ontleding.*

Andrinople (stad) *Adrianopelen.*

Androgyne, *s. m. et adj.* (*zoek*) Hermaphrodite.

Androïde, *s. f.* *Werktuyg-kundig beeld dat zich beweegt en spreekt*, s. n.

Andromanie, *s. f.* (geneés-k.) *Vrouwe-drift tot de mans*, s. m.

Androtomie, *s. f.* (*zoek*) Andratomie.

Ane, *s. m.* *Ezel, styl-oor;* — (fig.) *botterik, weet-niet, bot-muyl, ezel.* D'âne. *Ezelagtig.* adj. Contes de peau d'âne. (gem.) *Kinder-vertelsels, kinder-praetjes.*

Anéantir, *v. a.* *Vernietigen, te niet doen, in eenen niet veranderen.* — *v. r.* *T'e niet gaen*, v. n. *vernietigd worden*, v. pass. s'Anéantir devant Dieu. *Zich met eene diepe nederigheyd voor God verootmoedigen, zyne nietigheyd erkennen*

Anéantissement, *s. m.* *Vernietiging*, s f. Anéantissement devant Dieu. *Diepe vernedering voor God.*

Anecdote, *s. f.* *Geheyme geschiedenis*, s. f. *geheym-schrift*, s. n.

Anecdotier, *s. m.* (schimp-w.) *Verteller van onzekere geschiedenissen.*

Anecdotique, *adj.* Mémoires anecdotiques. *Gedenk-schriften van geheyme geschiedenissen.*

Anée, *s. f.* *Ezels-vragt, zoo veel als eenen ezel kan draegen.*

Anégyraphe, *adj.* *Titelloos, zonder titel.*

Anémase, *s. f.* (geneés-k.) *Ziekte die ontstaet uyt gebrek van bloed.*

Anémie, *s. f.* (geneés-k.) *Gebrek van bloed*, s. n.

Anémographie, *s. f.* *Beschryving van den wind.*

Anémomètre, *s. m.* *Wind-meeter*, s. m. *werktuyg om de kragt van den wind te meeten*, s. n.

Anémométrie, *s. f.* *Wind-meetkonst.*

Anémométrographe, *s. m.* *Werktuyg om de verandering van den wind te meeten*, s. n.

Anémone, *s. f.* (bloem) *Anemonie, wind-bloem.*

Anémoscope, *s. m.* *Wind- en weerwyzer.*

Anépigraphe, *adj.* *Zonder titel, titelloos.* Médaille anépigraphe. *T'itelloozen gedenk-penning.*

Anerie, *s. f.* *Ezelagtigheyd, groote botheyd.*

Anesse, *s. f.* *Ezelin.*

Anesthésie, *s. f.* (geneés-k.) *Gevoelloosheyd.*

Anet, *s. m.* (plant) *Dille.*

Anéthique, *adj.* (geneés-k.) *Pynstillend, verzagtend.*

Anévrismal, ale, *adj.* Tumeur anévrismale (*zoek*) Anévrisme.

Anévrisme, *s. m.* (geneés-k.) *Slagader-breuk* s. f. *gezwel veroorzaekt door uytzetting van eene slag-ader*, s. n.

Anfractueux, euse, *adj.* *Bogtig, dat veele bogten heeft.*

Anfractuosité, *s. f.* *Bogt-kromte, bogtigheyd.*

Angar, *s. m.* (*zoek*) Hangar.

Digitized by Google

Ange, s. m. *Engel*. L'Ange gardien. *Den Engel bewaerder*. Ange tutélaire. *Bescherm-engel*. Rire aux anges. (gem.) *Alleen en zonder reden lachen*; ook *uyt er maeten lachen*. — (kanoniers w.) *Bout-kogel*, *ketings-kogel*. — s. f. (visch) *Zee-engel*, s. m.

Angéiographie, s. f. *Beschryving van de maeten, gewigten en werktuygen vóór den akker-bouw*.

Angéio hydrographie, s. f. (ontleéd-k.) *Beschryving der water-vaten*.

Angéio-hydrologie, s. f. (ontleéd-k.) *Verhandeling over de water-vaten*.

Angéio-hydrotomie, s. f. (ontleéd-k.) *Ontléding der water-vaten*.

Angélique, s. f. (plant) *Angélica*, s. f. *engel-wortel*, s. m. — adj. *Engelsch*, *engelagtig*, *van eenen engel*.

Angéliquement, adv. *Als eenen engel*.

Angelot, s. m. (oude goude munt) *Engeltje*, s. n. — *soórt van kaes (in Normandiën)*.

Angême, angêne, angênin, s. m. (wapen k.) *Vercierde bloem die zes bladeren heéft*, s. f.

Angine, s. f. (*zoek*) Esquinancie.

Angiographie, s. f. (ontleéd-k.) *Beschryving der vaten*.

Angiologie, s. f. (ontleéd-k.) *Verhandeling over de vaten*.

Angioscope, s. m. (heel-k.) *Werktuyg om de endel-aders te beschouwen*, s. n.

Angiosperme, adj. (kruyd-k.) Plante angiosperme. *Plant welkers zaed in een zaed-huys besloóten is*.

Angiospermie, s. f. (kruyd-k) *Slach van planten welkers zaed in een zaed-huys besloóten is*, s. n.

Angio-ténique, adj. (geneés-k.) *Hésigheyd* of *ontsteeking veroorzaekende*.

Angiotomie, s. f. (ontleéd-k.) *Ontléding der vaten*.

Angle, s. m. (meét-k.) *Hoek*. En angle. *Hoeks-wyze*.

Anglé, ée, adj. (wapen-k.) Croix anglée *Kruys uyt welkers hoeken andere figueren voortkoómen*.

Anglet, s. m. (bouw-k.) *Ruymte tusschen twee verband-steenen*, s. f.

Angleterre, s. f. (koningryk) *Engeland* Drap d'Angleterre. *Engelsch laken*.

Angleux, euse, adj. Noix angleuse. *Okkernoót*.

Anglican, s. m. *Anglicaen*, *die van de Engelsche kerk is*.

Anglican, ane, adj. *Engelsch*. Église anglicane. *Engelsche kerk*.

Anglicisme, s. m. *Engelsche spreekwyze*, s. f.

Angloir, s. m. *Hoek-meéter*, *zwaeyhaek*.

l'Anglois, s. m. *Het engelsch*, s. n. *de engelsche tael*, s. f. Savez-vous l'anglois? *Kont gy engelsch?*

Anglois, oise, s. m. et f. *Engelschman*: *engelsche vrouw*. — adj. *Engelsch*, *van Engeland*. Les troupes angloises. *De engelsche krygsbenden*.

Anglomane, s. m. et f. *Engelschminnaer*, *engelsch-zot* of *zottin*.

Anglomanie, s. f. *Verzotheyd op alles dat in Engeland gemaekt word* of *engelsch is*.

Angoisse, s. f. *Benauwdheyd*, s. f. *angst*, s. m. Poire d'angoisse. *Vrange peér*; ook *soórt van slot dat men in imands mond steékt om het schreeuwen te beletten*. On lui a fait avaler bien des poires d'angoisse. *Men heéft hem veél hertzeer aengedaen*.

Angon, s. m. (oudheyd) *Werp-spies (der Franken)* s. f.

Anguichure, s. f. (de eerste *u* word niet uytgesproken) *Band waer aen eenen jagt-hoórn* of *post-hoórn hangt*, s. m.

Anguillade, s. f. (de *u* word niet uytgesproken) *Slag met een palings-vel* of *met eene zweep*, s. m.

Anguille, s. f. (de *u* word niet uytgesproken) (visch) *Paling*; — *ael*, s. m.

Anguillers, s. m. plur. anguillées, s. f. plur. (de *u* word niet uytgesproken) (schippers w.) *Log-gaten* of *lok-gaten*, s. n. plur. *water-leydingen (langs de kiel van een schip om het water naer de pomp te brengen)* s. f. plur.

Anguillière, s. f. (de *u* word niet uytgesproken) *Ael-vyver*, *paling-vyver*, s. m.

Angulaire, s. f. (ontleéd-k.) *Slag-ader die den grooten hoek der oog doórgaet*. — adj. *Hoekig*. Pierre angulaire. *Hoek-steen*. De figure angulaire. *Hoeks-wyze*.

Angulairement, adv. *Hoeks-wyze*.

Angulé, ée, adj. (kruyd-k.) *Hoekig*, *met hoeken*.

Anguleux, euse, adj. *Hoekig*, *met hoeken*.

Angusticlave, s. m (oudh) *Purperen boord (die de roomsche ridders droegen om hun kleedsel)*.

Angustié, ée, adj. (van wegen spreékende) *Eng*, *nauw*, *smal*.

Digitized by Google

Anicroche, *s. f.* (gem.) *Zwaerigheyd, belemmering.*

Anier, ière, *s. m. et f. Ezel-dryver; ezel-dryfster.*

Anil, *s. m. Indigo-plant.* s. f.

Anille, *s. f.* (wapen-k.) *Twee haeken tegen malkander gebonden*, s. m. plur.

Animadversion, *s. f.* (recht) *Berisping, bestraffing met woórden;* — (oud w.) *aenmerking, aenteekening.*

Animal (*plur.* animaux) *s m. Dier, bezield schepsel*, s. n. Les animaux *Het gedierte, de dieren, alle leevende schepsels.*

Animal, ale, (*plur.* aux, ales) *adj. Dierlyk.*

Animalcules, *s m plur. Onzigtbaere diertjes, diertjes die men niet kan zien zonder vergroot-glas*, s. n. plur.

Animalité, *s f.* (natuerl. historie) *Dierlykheyd.*

Animation, *s. f.* (schoól-w.) *Bezieling, instorting der ziele, mededeyling des levens.*

Animer, *v. a. Bezielen, de ziel en het leven geeven.* Dieu anima le premier homme. *God bezielde den eersten menseh.* Animer la conversation. *Het gezelschap leevende maeken* of *vervrolyken.* — *Aenmoedigen, opwekken, moed geeven.* Il anime ses enfans par son exemple. *Hy moedigt zyne kinderen doór zyn voórbeeld aen.* — *Aenhitsen, ophitsen* On l'a fort animé contre moi. *Men heeft hem zeer tegen my aangehitst.* — *v. r. Moed krygen, moedig worden.* Il s'anime au travail. *Hy krygt moed in het werk.*

Animosité, *s. f. Verbittering*, s. f. *haet. afkeer*, s. m.

Anis, *s. m. Anys-plant*, s. f. — *anys*, s. m. *anys-zaed;* — *anys-suyker*, s n. Anis étoilé, anis des Indes. *Grysagtig hout (voór inleg-werk enz.)*

Aniser, *v. a. Met anys bestrooyen.*

Anisette, *s f. Anys-water*, s n.

Ankiloglosse, *s. m.* (geneés-k.) *Tong-riems aenwas.*

Ankilose, *s. f.* (geneés-k.) *Gevrigtsverstyving.*

Annal, ale, *adj. Een-jaerig, van een jaer, dat een jaer duert.*

Annales, *s. f. plur. Jaer-boeken*, s. n. plur. *chronyken*, s. f. plur.

Annaliste, *s. m. Schryver van jaerboeken, chronyk-schryver.*

Annate, *s. f. Jaerlyksche inkomst (die den Paus geniet van een openstaende bisdom, abdy enz.)*

NB. In de volgende woórden, aldus „ geteekend, mag maer eene *n* uytgesproken worden.

„ Anneau, *s. m. Ring.* Anneau d'un rideau. *Gordyn-ring.* Anneau nuptial. *Trouw-ring.*

„ Année, *s. f. Jaer*, s. n. Année commune. *Het een jaer doór het ander.* Revenu d'une année. *Jaerlyksche inkomst.*

„ Annelé, ée, *adj. Geringd, met ringen.*

„ Anneler, *v a.* (weynig in gebruyk) *Het hair in krollen zetten.*

„ Annelet, *s. m. Ringetje*, s. n.

„ Annelure, *s. f. Het zetten van het hair in krollen*, s. n.

Annexe, *s. f.* (recht) *Byvoegsel, aenhangsel*, s n.

Annexer, *v. a.* (recht) *Byvoegen, aenhangen.*

Annexion, *s. f.* (spr. van bedieningen waer aen het priesterschap vast is) *Vereeniging, vervoeging.*

Annihilation, *s. f.* (schoól-w.) *Vernietiging.*

Annihiler, *v. a.* (schoól-w.) *Vernietigen.*

Anniversaire, *s. m. Jaer-getyde*, s. n. *verjaering*, s. f. *verjaer-dag*, s. m. — *adj Jaerlyksch.*

Annoise, *s. f.* (plant) *Sint Jans kruyd*, s. n.

„ Annonce, *s f. Afkondiging, bekendmaeking*, s. f. *berigt*, s. n. — *s. f. plur. Gebod*, s. n. *houwelyks proclamatie (by de protestanten)* s. f.

„ Annoncer, *v. a. Afkondigen, bekend maeken, boodschappen, aenkondigen, verkondigen, berigten.*

„ Annouceur, *s. m. Toneel-speeler die de stukken aenkondigt, aenkondiger.*

„ Annonciation, *s. f.* (feest-dag) *Boodschap van Maria.*

„ Annotateur, *s. m. Aenteekenaer, eenen die aenmerkingen maekt op eenig schrift.*

„ Annotation, *s. f. Aenteekening, aenmerking over eenig schrift.*

„ Annoter, *v. a.* (recht) *Aenteekenen, opteekenen*

Annotine, *adj. f.* Pâque annotine. *Jaerlykschen paesschen.*

Annuaire, *s. m. Dag-wyzer, almanak.*

Annuel, *s. m. Dagelyksche misse geduerende een jaer voór eenen overleden*, s. f.

Annuel, elle, *adj. Jaerlyksch.*

Digitized by Google

Annuellement, *adv.* *Jaarlyks, alle jaeren.*

Annuité, *s. f.* (in vier sillaben) *Annuiteyten, te niet loopende leening, rente enz*

., Annulaire, *adj.* *Ringvormig.* Doigt annulaire. *Ring-vinger.*

Annullatif, ive. *adj.* *Vernietigend, afschaffend, intrekkend.*

Annullation, *s. f.* (recht) *Vernietiging, afschaffing, intrekking.*

Annuller, *v. a.* (recht) *Te niet doen, vernietigen, afschaffen, intrekken, krachteloos maeken.*

Anobli, *s. m.* *Eenen die nieuwelings verredeld is.*

Anobir, *v. a.* *Edel maeken.*

Anoblissement, *s. m.* *Edelmaeking*, s. f.

Anodin, ine, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Verzagtend* of *pyn-stillend geneés-middel*, s. n.

Anodinie, *s. f.* (geneés-k.) *Pynloosheyd.*

Anomal, ale, *adj.* (spraek-k.) *Onregelmaetig*; — (kruyd-k.) *wanschapen, onregelmaetig.*

Anomalie, *s. f.* (spraek-k.) *Onregelmaetigheyd*; — (kruyd-k.) *wanschapenheyd, onregelmaetigheyd*; — (sterre-k.) *schynbaere ongeregeldheyd der dwael-sterren.*

Anomalistique, *adj.* (sterre-k.) Année anomalistique. *Tyd op welken den aerd-bodem zyne groote ronde doet.*

Anomien, enne, *adj.* *Wetloos, zonder wet.*

Anomies, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Ongelyk-schelpige schelp-visschen*, s. m. plur.

Anomites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Verstorende ongelyk-schelpige schelp-visschen*, s. m. plur.

Anomphale, *adj.* (geneés-k.) *Die zonder navel-snoer geboóren is.*

Anon, *s. m.* *Ezels-veulen, jong van eene ezelin*, s. n. — *schelvisch*, s. m.

Anonime, *adj. et s. m.* (van schryvers, boeken enz. spr.) *Zonder naem, ongenaemd, naemloos, onbekend.*

Anonnement, *s. m.* *Stamering in het kezen* of *in het spreeken*, s f.

Anonner, *v. a. et n.* (gem.) *Al stamerende leezen* of *spreeken.* — *v. n.* *Een ezels-veulen werpen.*

Anordie, *s. f.* *Onweer dat doór eenen noórden wind verwekt word*, s. n.

Anorexie, *s. f.* (geneés-k.) *Walging van spys*, s. f. *gebrek aen eet-lust*, s. n.

Anosmie, *s. f.* (geneés-k.) *Reukloosheyd.*

Anse, *s. f.* *Oor, handvatsel (van eenen pot enz.)* s. n. — *golf, baey (die weynige diepte heeft)* s. f. Anse-de-panier. (bouw-k.) *Flauw-rond boóggewelf*, s. n.

Anséatique, *adj.* Villes anséatiques. *Hanze-steden.*

Anser, *v. a.* *Met een oor voórzien, ergens een oor* of *handvatsel aen maeken.*

Ansette, *s. f.* *Oorken, handvatseltje*, s. n — *s. f. plur.* (schippers w.) *Zoom-touwen der zeylen*, s. f. plur. *oogen in de touwen*, s. n. plur.

Anspect, *s. m.* (schipp. w.) *Handboom, hand-spaek.*

Anspessade, *s. m.* *Landpesaed, onderkaporael.*

Antagoniser, *v. a.* *Tegenstreeven*; *tegenwerken.*

Antagonisme, *s. m.* *Tegenstreeving, tegenwerking*, s. f.

Antagoniste, *s. m.* *Tegenstreever, tegenstryder, tegendinger, tegenstander.* Muscles antagonistes. (ontleéd-k.) *Spieren die tegenstrydige werkingen doen.*

Antal, *s. m.* *Buysvormige schelp*, s. f.

Antalgique, *adj. et subst.* (*zoek*) Anodin.

Antan, *s m.* (oud en gem.) Neiges d'antan. *Sneeuw van voórléde jaer.* Figue d'antan. *Vyg van voórléde jaer.*

Antanaclase, *s. f.* (welspreékendh.) *Herhaeling van het zelve woórd in verscheyde zinnen genomen.*

Antanagoge, *s. f.* *Tegenbeschuldiging.*

Antanaire, *adj. m.* (valkeniers w.) Oiseau antanaire. *Vogel die de pluymen van het voórléde jaer nog heeft.*

Antaphrodisiaque, antaphroditique, *adj.* (geneés-k.) *De vleeschelyke lusten verdryvend.*

Antarctique, *adj.* *Zuyd.* Pôle antarctique. *Zuyd-poól.*

Antarthritique, *s. m. et adj.* (*zoek*) Antiarthritique.

Antécédemment, *adv.* (godsgeleerdheyd) *Voórgaendelyk.*

Antécédent, *s. m.* (réde-k.) *Eerste stelling van een bewys*, s. f.

Antécédent, ente, *adj.* *Voórgaende.*

Antécesseur, *s. m.* *Leeraer in de rechten (in eene hooge schoól).*

Antéciens (*zoek*) Antesciens.

Antechrist, *s. m.* (spreek uyt *antekri*) *Antechrist, vyand van Christus.*

Digitized by Google

Antédiluvien, enne, *adj.* *Dat den algemeynen water-vloed is voórgegaen.*

Antémétique, *adj.* (geneés-k.) *Tégen het braeken.*

Antenne, *s.f.* (schippers w.) *Ree*, s. f. *dwarsmast*, s. m. — *s. f. plur.* *Hoórntjes (op het hoofd van sommige insecten)* s. n. plur.

Antépénultième, *adj. et subst. fém.* (spraek-k.) *Op twee na de laetste letter-greép van een woórd.*

Antéphialtique, *adj.* (geneés-k.) *Goed tégen de nagt-merrie.*

Antérieur, eure, *adj.* *Voórste, voórgaende, vroeger.*

Antérieurement, *adv.* *Voórgaendelyk, vroeger, eerder.*

Antériorité, *s.f.* (recht) *Oudere dag-teekening.*

Antes, *s.m.plur.* (bouw-k.) *Hoek-pilaeren (aen de mueren der oude gebouwen)* s. f. plur.

Antesciens, *s.m.plur.* (land-beschryving) *Tégenvoeters onder de zelve middag-linie.*

Antestature, *s.f.* (oórlogs w.) *Borstweêring, verschansing met haest opgeworpen.*

Anthélix, *s.m.* (ontleéd-k.) *Binnen-rond der oor*, s n.

Anthelmintique, *subst. masc. et adj.* (geneés-k.) *Geneés-middel tégen de wormen, worm-afdryvend geneés-middel.* s. n.

Anthère, *s.f.* (kruyd-k.) *Koppeken, helmken (op de meél-draedjes der bloemen)* s. n.

Anthologie, *s.f.* *Verzameling van bloemen: — verzameling van grieksche punt-dichten.*

Anthologique, *adj.* (schoól-w.) *Verzamelend, byeen-brengend*

Anthracose, *s.f.* (geneés-k.) *Brand-oog*, s. n. *schabbige ineétende zweèr in het oog*, s. f.

Anthrax, *s.m.* (ziekte) *Karbonkel, pest-buyl*, s. f. *négen-oog*, s. n.

Anthropoforme, *adj* *Aen de menschelyke gedaente gelykende.*

Anthropogénie, *s.f.* (ontleéd-k.) *Kennis der menschelyke voortteeling.*

Anthropoglyphite, *s.f.* (natuerlyke hist.) *Steen die eenig deel van het menschelyk lichaem verbeéld*, s m.

Anthropographie, *s.f.* (ontleéd-k.) *Mensch-beschryving, beschryving van het menschelyk lichaem.*

Anthropolite, *s.f.* (natuerl. hist.) *Versteend deel van het menschelyk lichaem*, s. n.

Anthropologie, *s.f.* (ontleéd-k. *Verhandeling over het menschelyk li chaem)* — (wysbegeêrte) *verhande ling over de zédelyke gesteltenis va den mensch.*

Anthropologie, anthropopathie, *s.* (godsgeleerdheyd) *Figuerlyke spreek wyze die aen God menschelyke léde en herts-togten toeschryft.*

Anthropomancie, *s.f.* *Waerzegger uyt de ingewanden van eenen doode mensch.*

Anthropométrie, *s.f.* *Ontleéd-kundig beschouwing van 's menschen lichaem*

Anthropomorphe, *adj.* *Aen de men schelyke gedaente gelykende.*

Anthropomorphisme, *s.m.* *Gevoele der geéne die aen God eene mensch lyke gedaente toeschryven*, s. n.

Anthropomorphite, *s.m.* *Ketter di aen God eene menschelyke gedaen toeschreéf.*

Anthropopathie, *s.f.* (*zoek*) An thropologie.

Anthropophage, *s.m.* *et adj.* *Men schen-eeter, die menschen-vleesch eet.*

Antropophagie, *s.f.* *Mensche eéting*, s f. *het eéten van mensche vleesch*, s. n.

Anthroposomatologie, *s.f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over het saemenst van het menschelyk lichaem.*

Anthroposophie, *s.f.* *Kennis va den aerd der menschen.*

Anthropotomie (*zoek*) Andratomie.

Anthypnotique, *s. m.* (geneés-k. *Geneés-middel tégen de slaepzugt*, s. — *adj.* *Slaep-verdryvend.*

Anthystérique, *s. m. et adj.* (*zoek* Antihysterique.

Anti. (word gehegt aen verscheyd woórden; als het beteekent *voór* komt het voort van het latynsch woór *ante*) Anti-chambre, *voórkamer.* (a het beteekent *tégen*, komt het voo van het grieksch woórd *anti*) Antidote *tégenvergift.*

Antiapoplectique, *subst. m. et ad* (geneés-k.) *Geneés-middel tégen geraektheyd*, s. n.

Antiarthritique, *s.m. et adj.* (geneés-k *Geneés-middel tégen het flérecyn*, s.

Antiasthmatique, *subst. m. et ad* (geneés-k.) *Geneés-middel tégen kortborstigheyd*, s. n.

Anticachectique, *adj. et subst. m* (geneés-k.) *De kwaede vogten ve dryvend.*

Anticabinet, *s. m.* *Voórkamerlie kleyn vertrek voór eene zael*, s. n.

Digitized by Google

Antiarctique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Tegen de brandende koórts.*

Antichambre, *s. f. Voórkamer.*

Antichrèse, *s. f.* (recht) *Onderpand in bewaring van den schuld-eysscher gesteld, die het genot of de vrugten er van trekt voór den interest van zyn geld*, s. m.

Antichrétien, enne, *adj. Antechristisch, tegen het christendom strydend.*

Antichristianisme, *s. m. Antechristendom*, s. n. *leering strydig tegen het christendom*, s. f.

Antichthone, *s. m.* (*zoek*) Antipode.

Anticipation, *s. f.* (recht) *Vervroeging* Par anticipation. *Voór den tyd, by vervroeging — Overweldiging van een anders recht of goed: —* (welspreekendheyd) *voóraf gaende wederlegging van eene zaek om de opwerpingen tegen de zelve te voórkomen.*

Anticipé, ée, *adj. Voórtydig, vervroegd, voór den tyd komende.*

Anticiper, *v. a. Vervroegen, voór den tyd doen* Il a anticipé le payement. *Hy heeft voór den tyd betaeld. — v. n.* (reg. de prep. sur) *Onrechtveerdiglyk in bezit nemen, overweldigen.* v. a. Il a anticipé sur ses revenus. *Hy heeft zyne inkomsten voór den tyd ontfangen of te vroeg verteerd*

Anticœur, *s. m. Gezwel aen de borst der peerden tegen over het hert*, s. n.

Anticonstitutionnaire, *adj. et subst.* (godgeleerdheyd) *Tegenstrydig aen de constitutie* Unigenitus.

Anticonvulsionnaire, *adj. et subst.* (godgeleerdheyd) *Die de stuyptrekkingen niet bovennatuerlyk gelooft.*

Anticour, *of beter* avant-cour, *s. f. Voorplaets.*

Antidate, *s. f. Valsche vervroegde dag-teekening.*

Antidater, *v. a. Te vroeg dag-teekenen.*

Anti-démoniaque, *s. m. et f. Duyvel-loochenaer, eenen die loochent dat er duyvels zyn.*

Antidinique, *adj.* (geneés-k.) *Tegen de draeyingen in het hoofd.*

Antidosaire, *s. m. Boek waer in de tegengiften beschreéven zyn*, s. n.

Antidotaire, *s. m.* (*zoek*) Antidosaire.

Antidote, *s. m. Tegengift, tegenvergift*, s. n.

Antidyssentérique, *s. m. et f. Geneésmiddel tegen den rooden loop*, s. n.

Antienne, *s. f.* (kerkelyk w.) *Voórzang*, s. m. *vers dat voór en na de Psalmen gezongen word*, s. n.

Antiépileptique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tegen de vallende ziekte*, s. n.

Antiétique, antihectique, *s. m. et adj. Geneés-middel tegen de teering of long-ziekte*, s. n.

Antifébrile, *adj. et s. m. Geneésmiddel tegen de koórts*, s. n.

Antigorium, *s. m. Grof blauwsel*, s. n.

Antihémorroïdal, ale, *adj.* (geneés-k.) *Tegen het speén.*

Antiherpétique, *adj.* (geneés-k.) *Tegen het schurft.*

Antihydrophobique, *adj.* (geneés-k.) *Tegen de raezerny.*

Antihydropique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tegen de waterzugt*, s. n.

Antihypocondriaque, *s. m. et adj. Geneés-middel tegen de miltzugt*, s. n.

Antihystérique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tegen de dampen*, s. n.

Antilogie, *s. f.* (schoól-w.) *Strydigheyd tusschen twee woórden of zinnen.*

Antiloimique, *adj.* (geneés-k.) *Tegen de pest.*

Antimélancolique, *subst. m. et adj. Geneés-middel tegen de droefgeestigheyd*, s. n.

Antiméphytique, *s. m. et adj. Middel tegen de stinkende dampen*, s. n.

Antimétatèse, *s. f.* (welspreekendh.) *Herhaeling der zelve woórden in eenen tegenstrydigen zin.*

Antimoine, *s. m. Antimonie*, s. f. *spiesglas, spisglas*, s. n.

Antimonarchique, *adj. Die tegen de eenhoofdige regeering is.*

Antimonial, ale, *adj. Van spiesglas, spiesglasagtig.*

Antinational, ale, *adj. Die zynen landaerd niet bemint, die tegen zyn land is.*

Antinéphrétique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tegen de lenden-pyn*, s. n.

Antinomie, *s. f.* (recht) *Strydigheyd tusschen twee wetten.*

Antinomien, antinomiste, *s. m. Ketter die zich tegen alle wetten verzet.*

Antiorgastique, *adj.* (geneés-k.) *Tegen de dryftige gisting des bloeds.*

Antipape, *s. m. Scheur-paus, onwettigen Paus.*

Antiparalytique, *s. m et adj. Geneésmiddel tegen de lamheyd*, s. n.

Antipathie, *s. f. Afkeer, tegenzin*, s. m. *tegenheyd*, s. f.

Antipathique, *adj. Afkeerig, tegenstrydig.*

Antipéristaltique, *adj.* (geneés-k.) Mouvement antipéristaltique. *Verkeerde beweeging der ingewanden.*

Digitized by Google

Antipéristase, *s. f.* (school-w.) *Werking van twee tégenstrydige hoedanighéden, van welke de eene de kragt der andere vermeerdert.*

Antipestilentiel, elle, *adj. Tégen de pest.*

Antiphlogistique, *adj.* (geneés-k.) *De al te drifstige gisting des bloeds verminderend.*

Antiphonaire, *s. m. Antiphonarium, boek der kerkelyke voórzangen.* s. n.

Antiphone, *s. f.* (kerkelyk w.) *Antiphoón*, s. f. *voórzang*, s. m.

Antiphonier (*zoek*) Antiphonaire.

Antiphrase, *s. f.* (spraek-k.) *Spotréde bestaende in eene dobbelzinnige spreék-wyze.*

Antipleurétique, *s. m. et adj. Geneés-middel tégen het pleuris*, s. n.

Antiphthisique, *adj.* (geneés-k.) *Tégen de teéring.*

Antiphysique, *adj. Tégen de natuer.*

Antipodagrique, *s. m. et adj. Geneés-middel tégen de jigt*, s. n.

Antipodal, ale, *adj.* (land-beschryving) *Van de tégenvoeters.*

Antipode, *s. m.* (land-beschryving) *Tégenvoeter*; — (fig.) *tégenkanter, bestryder.*

Antiptose, *s. f.* (spraek-k.) *Verkeerde zetting van eenen casus.*

Antipraxie, *s. f.* (geneés-k.) *Tégenstrydigheyd van werkingen in verscheyde deelen des lichaems.*

Antiputride, *adj. et s. m. Verrotting-wéderstaende middel*, s. n.

Antipyique, *adj.* (geneés-k.) *Tégen de etterwording.*

Antipyrétique, *s. m. et adj. Geneés-middel tégen de koórts*, s. n.

Antipyrotique, *s. m. et adj. Geneés-middel tégen het branden*. s. n.

Antiquaille, *s. f.* (spreék uyt *antikail*) (w. van veragting) *Oude vod, oud meubel, oude schildery enz*

Antiquaire, *s. m.* (spreék uyt *antikair*) *Oudheyd-kundigen, oudheydkenner.*

Antiquariat, *s. m.* (spreék uyt *antikarid*) *Kennis der oudhéden*, s. f.

Antique, *adj. Oud, ouderwetsch.* — *s. f. Een oud stuk*, s. n. A l'antique. *Op de oude wyze, ouderwets.*

Antiquer, *v. a.* (boek-binders w.) *De sneé van een boek met verscheyde bloemen enz. beschilderen.*

Antiquité, *s. f. Oudheyd*, s. f. *oude tyden*, s. m. plur.

Antirépublicain, aine, *adj. Tégenrepublieksch.* — *s. m. tégenrepublikaen.*

Antisalle, *s. f. Voórzael.*

Antisciens (*zoek*) Antesciens.

Antiscorbutique, *s. m. et adj. Geneés-middel tégen het scheurbuyk* of *blauwschuyt*, s. n.

Antiseptique, *adj. et s. m. Geneés-middel tégen de verrotting*, s. n.

Antisocial, ale, *adj. Tégenborgerlyk, die tégen de saemenléving is.*

Antispase, *s. f.* (geneés-k.) *Afirekking* of *overbrenging van een vogt naer eene andere plaets.*

Antispasmodique, *s. m. et adj. Geneés-middel tégen de stuypen*, s. n.

Antispastique, *adj.* (geneés-k.) *Afirekkend, afleydend, overbrengend.*

Antispode, *s. m. Assche van gebrande planten of dieren*. s f.

Antistrophe, *s. f.* (spraek-k.) *Omkeering van eene spreék-wyze.*

Antithèse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Tégenstelling (in de réde).*

Antithétique, *adj.* (welspreékendh.) *Van de tégenstelling in de réde.*

Antitrinitaire, *s. m. Eenen die de H. Dryvuldigheyd loochent* of *bestryd.*

Antitype, *s. m.* (*zoek*) Type.

Antivénérien, enne, *adj. et s. m. Geneés-middel tégen de vénus-kwaelen*, s. n.

Antivermineux, euse, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Worm-verdryvend middel*, s. n.

Antivérolique, *adj.* Remède antivérolique. *Geneés-middel tégen de kinderpokskens*, s. n.

Antizymique, *adj. Tégen de gisting.*

Antoiser, *v. a.* (hoveniers w.) Antoiser du fumier. *Mest op hoopen leggen.*

Antoit, *s. m.* (scheéps-maekers werktuyg) *Schot-hout*, s. n.

Antonins, *s. m plur. Religieuzen van den heyligen Antonius.*

Antonomase, *s. f.* (welspreékendh.) *Gemeynen naem die men gebruykt in de plaets van den eygen naem*, s. m. (den Apostel *in plaets van* Paulus; den engelschen leeraer *in plaets van* Thomas van Aquinen).

Antre, *s. m. Hol*, s. n. *spelonk*, s. f.

s'Anuiter, *v. r. Doór den nagt overvallen worden*, v. pass. *zich doór den nagt laeten overvallen*, v. r.

Anus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der ontleéd-k. enz.) *Naers-gat*, s. n.

Anvers, *s. m.* (stad) *Antwerpen.*

Anversois, oise, *s. m. et f. Antwerpenaer: antwerpenaerster.* — *adj. Antwerpsch.*

Digitized by Google

Anxiété, *s. f.* *Angst*, s. m. *benauwdheyd des geests*, s. f.

Aorist, *s. m* (spreék uyt *orist'*) (spreek-k.) *Aoristus*, *onbepaelden voórléden tyd* (*in de grieksche tael*) — *perfectum simplex*, *eenvoudigen voórléden tyd* (*in de fransche spraek-konst*).

Aorte, *s. f.* (ontleéd-k.) *Groote slag-ader.*

Août, *s. m.* (spreék uyt *ou*) *Augustus*, *de maend augustus*, *oogst-maend*; — *oogst.*

Août, ée, *adj.* (de *a* word uytgesproken) *Volwassen*, *ryp.*

Aoûter, *v. a.* (de *a* word uytgesproken) *Ryp doen worden.*

Aoûteron, *s. m.* (spreék uyt *outeron*) *Maeyér*, *oogster.*

Apagogie, *s. f.* (réde-k.) *Bewys eener voórstelling doór de ongerymdheyd der tégenstrydende voórstelling*, s. n.

Apaiser, *v. a.* *Bevrédigen*, *stillen*, *verzagten*, *bedaeren.* — *v. r.* *Zich bedaeren*, *zich stillen*, v. r. *bevrédigd worden*, v. pass. Le vent s'apaise. *Den wind gaet liggen.*

Apanage, *s. m.* *Landen* of *goederen die de vorsten aen hunne laest-geboóre kinderen in lyf-togt geéven.* Il lui donna la Bourgogne en apanage. *Hy gaf hem Bourgondiën in bezit.* — *Gevolg*, s. n. *afhangelykheyd*, s. f. La maladie et la mort sont les apanages de la nature. *De ziekte en de dood zyn de afhangelykhéden der natuer.*

Apanager, *v. a.* (spr. van goederen enz. die de prinsen aen hunne laestgeboóre kinderen tot eenen lyf-togt geéven) *In bezit geéven.*

Apanagiste, *s. m.* Prince apanagiste. *Prins aen wie eenen lyf-togt of vast inkomen toegelegd is.*

Apantropie, *s. f.* (geneés-k.) *Afkeer der menschen*, *menschen-haet voortkomende uyt ziekte*, s. m.

Aparté, *s. m.* (heéft geene *s* in *plur.*) *Het geéne eenen toneel-speéler aen de aenschouwers ter zyde zegt*, *als of het van de andere toneel-speélers niet verstaen wierd.*

Apathie, *s. f.* (wysbegeérte) *Ongevoeligheyd.*

Apathique, *adj.* *Ongevoelig.*

Apathiste, *s. m.* *Ongevoeligen mensch.*

Apaturies, *s. f. plur.* (oudheyd) *Feesten ter eere van Bacchus*, s. n. plur.

Apédeute, *s. m.* *Onweétenden by gebrek van onderwyzing.*

Apédeutisme, *s. m.* *Onweétendheyd voortkomende uyt gebrek van onderwyzing*, s. f.

Apepsie, *s. f.* (geneés-k.) *Onverteéring*, *verteérloosheyd*, *kwaede verteéring*, *zuerheyd in de maeg.*

Apercevable, *adj.* *Bespeurlyk*, *zigtbaer.*

Apercevance, *s. f.* *Bespeurings-kragt.*

Apercevoir, *v. a. et r.* *Gewaer worden*, *ontdekken*, *zien*, *merken*, *verneémen*, *bespeuren*, v. a. J'aperçus sa ruse *et* je m'aperçus de sa ruse. *Ik wierd zyne listen gewaer.*

Apercher, *v. a.* Apercher un oiseau. *De plaets bemerken waer eenen vogel zich neérzet om den nagt doór-tebrengen.*

Aperçu, *s. m.* (recht) *Korten inhoud der bezonderste punten van eene zaek*, s. m. — *ligte schatting*, s. f. *overslag*, s. m.

Apéritif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Afzettend*, *afdryvend*, *openend.* — *s. m.* *Afdryvend middel*, s. n.

Apertement, *adv.* (oud) *Openbaerlyk*, *klaerblykelyk.*

Apétale, *adj.* (kruyd-k.) *Zonder bloem-bladen.*

Apetissement, *s. m.* (spreék. van voórwerpen die men van verre ziet) *Verkleyning*, s. f.

Apetisser, *v. a.* (spr. van voórwerpen die men van verre ziet) *Verkleynen*, *kleyner maeken.* — *v. n. et r.* *Kleyner worden*, *krimpen*, v. n.

A peu près, *adv.* *Ten naesten by*, *byna*, *bykans.*

Aphélie, *s. f.* (sterre-k.) *Versten afstand der aerde of van eenige andere planeét van de zon*, s. m.

Aphérèse, *s. f.* (latynsche spraek-k.) *Afsnyding van eene of meer letters in het begin van een woórd.*

Aphilanthropie, *s. f.* *Menschen-haet*, *afkeer van alle menschen*, s. m.

Aphonie, *s. f.* (geneés-k.) *Spraekloosheyd*, *stemloosheyd*, *uytdooving*, s. f. of *verlies der stem*, s. n.

Aphorisme, *s. m.* *Grond-régel* (*van eene weétenschap*) *zet-régel*, s. m. — *zin-spreuk*, *kortbondige spreuk*, s. f.

Aphoristique, *adj.* *Grond-régelig*; — *zin-spreukig.*

Aphrodisiaque, *adj.* (geneés-k.) *Lust tot de voortteeling verwekkend.*

Aphronille, *s. f.* (*zoek*) Asphodèle.

Aphronitre, *s. m.* *Zout-steen-schuym*, *salpeter-schuym*, *muer-zout*, *rotssalpéter*, s. n.

Digitized by Google

Aphte, aphthe, *s. m.* (geneés-k.) *Zweêr in den mond*, s. f.

Aphyle, *adj.* (kruyd-k.) *Bladerloos, zonder bladen.*

Apiquer, *v. n.* (schippers w.) Le cable apique. *De kabel-touw begint te spannen.* — *v. a.* Apiquer la vergue. *De ree optoppen.*

Apis, *s. m. Os, stier (die de oude Egiptenaeren aenbaden).*

Apitoyer, *v. a.* (J'apitoie, tu apitoies, il apitoie; nous apitoyons, vous apitoyez, ils apitoient. J'apitoyois. nous apitoyions. J'apitoyai. J'ai apitoyé. J'apitoierai. Que j'apitoie, que nous apitoyions. Apitoyant; apitoyé, ée) *Tot médelyden opwekken, weemoedig maeken.* Rien ne put l'apitoyer sur mon sort. *Niets konde hem weemoedig maeken over myn lot.* — *v. r. Weemoedig worden*, v. n.

Aplaner, *v. a. Eene sargie kaerden of rauwen, de wol van eene sargie ophaelen.*

Aplaneur, *s. m. Sargie-kaerder* of *rauwer, eenen die de wol van eene sargie ophaelt.*

Aplanir, *v. a. Effen-maeken, gelyk-maeken, effenen, vereffenen.*

Aplanissement, *s. m. Gelykmaeking, effening, vereffening*, s. f.

Aplatir, *v. a. Plat-maeken, platten.* — *v. r. Plat worden*, v. n.

Aplatissement, *s. m. Platmaeking, platting*, s. f.

Aplester, *v. a.* (schippers w.) Aplester les voiles. *De zeylen ontvouwen.*

Aplestie, *s. f.* (geneés-k.) *Onverzaedelykheyd.*

Aplets, *s. m. plur. Haring-netten*, s. n. plur.

Aplomb, *s. m. Regtheyd, lood-regte rigting, regt-vallende linie*, s f.

d'Aplomb, *adv. Lood-regt, regt-vallende, regtstandig*, adj. Ce mur est d'aplomp. *Dien muer is lood-regt.*

Aplotomie, *s. f.* (heel-k.) *Snéde in een week deel des lichaems.*

Apnée, *s. f.* (geneés-k.) *Gebrek aen adem-haeling*, s. n.

Apocalypse, *s. f. Veropenbaering*, s. f. — *boek der veropenbaering*, s. n. — (fig.) *duystere réde*, s. f.

Apocalyptique, *adj. Veropenbaerings*; — *vol geheymenissen, duyster*

Apocénose, *s. f.* (geneés-k.) *Bloed-loop zonder koórts* of *verhitting*, s. m.

Apochylime, *s. m.* (*zoek*) Rob.

Apocope, *s. f.* (spraek-k.) *Afsnyding van eene of meer letters op het eynde van een woórd*; — (heel-k.) *afsnyding van een lid.*

Apocrisiaire, *s. m.* (oud) *Afgezant die de antwoórden des prins droeg*; — *schat-bewaerder (in sommige kloosters).*

Apocroustique, *s. m.* (geneés-k.) *Geneés-middel om de kwaede vogten te verdryven*, s. n.

Apocryphe, *adj. Onzéker, twyffel-agtig, verborgen*; — *verdagt.*

Apocyn, *s. m.* (plant) *Honds-gras*, s. n. *honden-dood*, s. f.

Apodacrytique, *adj.* (geneés-k.) *Traen-verwekkend*

Apode, *s. m.* (vogel) *Zee-zwaluwe met korte pooten*, s. f.

Apodictique, *adj.* (réde-k.) *Overtuygend en bewyzend, onwéderleggelyk.*

Apogée, *s. m. et f. et adj.* (sterre-k.) *Stip waer in de dwael-sterren het verste van de aerde verwyderd zyn*, s. n. Sa gloire est dans son apogée. (fig.) *Zynen roem is op het hoogste geklommen.*

Apographe, *s. m. Afschrift van eenig boek* of *geschrift*, s. n.

Apointement etc. (*zoek*) Appointement etc

Apollinaire, *adj.* (oudh.) Les jeux apollinaires. *Spélen die verrigt wierden ter eere van Apollo.*

Apollinaristes, *s. m. plur. Ketters die niet geloofden dat Christus van de heylige Maegd een waeragtig vleesch had aengenomen.*

Apollon, *s. m.* (dicht-k.) *Apollo, god van Parnassus*; — (fig.) *grooten dichter*, s. m. — *korte slaep-jak*, s. f.

Apologétique, *adj. Verdédigend.* — *s. m. Verdédig-schrift, verweér-schrift*, s. n. *verdédiging*, s. f.

Apologie, *s. f. Verdédiging*, s. f. *verdédig-schrift*, s. n.

Apologiste, *s. m Verdédiger.*

Apologue, *s. m Zédelyken zin van eene fabel*, s. m. *zédelyk en leerzaem verdichtsel*, s. n.

Apoltronir, *v. a.* (valke-jagt) *De nagels van eenen roof-vogel korten.*

Apométométrie, *s. f. Meét-konst van den afstand der verwyderde voórwerpen.*

Aponévrologie, aponévrographie, *s. f. Beschryving van de eynden der spier-aderen.*

Aponévrose, *s. f.* (ontleéd-k.) *Eynde der spier-aderen*, s. n.

Aponévrotique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het eynde der spier-aderen.*

Aponévrotomie, *s. f. Ontléding van de eynden der spier-aderen.*

Digitized by Google

Apophlegmatisant, ante, *adj.* *Speekselverwekkend, slym-loozend.*

Apophlegmatisme, *s. m.* *Knauwartseny*, s. f. *knauw-geneés-middel (om speeksel te verwekken)* s. n.

Apophthegme, *s. m.* *Gedenk-spreuk, leer-spreuk*, s. f.

Apophyge, *s. f.* (bouw-k.) *Plaets daer eene pilaer uyt zyne grond-vlakte* of *voet komt.*

Apophyse, *s. f.* (ontleéd-k.) *Uytstek van een been* of *knok*, s. m.

Apoplectique, *adj.* *Van de geraektheyd, die eene geraektheyd heéft.* — *s. m.* *Geneés-middel tégen de geraektheyd*, s. n.

Apoplexie, *s. f.* *Geraektheyd, lichaems beroerdheyd.*

Apore, *s. m.* (wis-k.) *Moeyelyk voórstel*, s. n.

Aporeptie, *s. f.* (geneés-k.) *Het verschieten van eenige vogten in het lichaem*, s. n.

Aposème, *s. m.* (apotheékers w.) *Afkooksel (van kruyden, bloemen, wortelen enz)* s. n.

Aposiophèse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Snelle afbreéking van eene réde om tot eene andere over-te-gaen*

Aposirie, *s. f.* (geneés-k.) *Walg, walging.*

Apostasie, *s. f.* *Afval*, s. m. *verzaeking van het geloof* of *van de kloosterlyke beloften*, s. f.

Apostasier, *v. n.* *Van het geloof afvallen, het geloof* of *de kloosterlyke beloften verloochenen.*

Apostat, ate, *s. m. et f. et adj.* *Afvalligen van het geloof*; — *verloochenaer der kloosterlyke beloften.*

Apostème, *s. m.* (*zoek*) Apostume.

Aposter, *v. a.* *Omkoopen* of *aenstellen (om iet kwaeds uyt-te-werken).*

Apostillateur, *s. m.* (recht) *Die kant-teekeningen maekt (op een boek, gedenk-schrift enz.)*

Apostille, *s. f.* *Kant-teekening*; — *post-scriptum.*

Apostiller, *v. a.* *Kant-teekeningen op een schrift stellen.*

Apostis, *s. m.* (schippers w.) *Riembalk (op eene galey).*

Apostolat, *s. m.* *Apostelschap, apostelampt*, s. n.

Apostolicité, *s. f.* *Apostolische hoedanigheyd*; — *gelykvormigheyd van leering en zéden met die der Apostelen.*

Apostolique, *adj.* *Apostolyk, apostolisch.*

Apostoliquement, *adv.* *Apostolyk.*

Apostrophe, *s. f.* (spraek-k.) *Apostroóf*, s. f. *teeken van letter-uytlaeting, letter-wegneémings-teeken*, s. n. — (welspreékendh.) *spraek-wending (tot imand of tot iets in eene rédevoering)* — *berisping*, s. f. *verwyt*, s. n.

Apostropher, *v. a.* *Zich tot imand of tot iets wenden (in eene rédevoering)* — *berispen, verwyten.* Apostropher quelqu'un d'un soufflet. *Imand met eenen kaek-slag begroeten.*

Apostume, *s. m.* *Zweér, verzweéring*, s. f. *gezweér, etter-gezwel*, s. n.

Apostumer, *v. n.* (geneés-k.) *Zweéren, verzweéren, uytzweéren.*

Apothéose, *s. f.* (oudh.) *Vergoding, aenstelling van vermaerde mannen onder de goden*; — (fig.) *zeer groote verheffing*, s. f. of *lof (die men aen imand geéft)* s. m.

Apothéoser, *v. a.* (oudh.) *Vergoden, in het getal der valsche goden stellen*; — (fig.) *grootelyks verheffen.*

Apothicaire, *s. m.* *Apotheéker, geneésmiddel-bereyder, artseny-bereyder, kruyd-menger.*

Apothicairerie, *s. f.* *Apotheék, geneésmiddel-bereydery*, s. f. *artseny-winkel*, s. m.

Apothicairesse, *s. f.* *Nonne die de geneés-middelen in de gast-huyzen bereyd.*

Apothrause, *s. f.* (heel-k.) *Beenbreuk met afscheyding van eenige been-splinters.*

Apotome, *s. m.* (wis-k.) *Wegsnyding*, s. f.

Apôtre, *s. m.* *Apostel.*

Apotropéen, enne, *s. m. et f. et adj.* (fabel-k.) *Die iet kwaeds of een onheyl afwend.*

Apozème, *s. m.* (*zoek*) Aposème.

Appaiser, *v. a.* (*zoek*) Apaiser.

Apparat, *s. m.* *Pragt*, s. f. *luyster, toestel*, s. m. — *woórden-boek voór de beginnende leerlingen*, s. n.

Apparaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Alle het scheéps-gereedschap (als want, touw-werk, kanons enz.)* s. n.

Appareil, *s. m.* *Toestel*, s. m. *bereydsel*, s. n. *bereyding*, s. f. On fait de grands appareils de guerre. *Daer word grooten toestel tot den oórlog gemaekt.* — (heel-k.) *Verband op eene wond*, s. n. Appareil de pompe. (schippers w.) *Zuyger van de scheéps-pomp.*

Appareillé, ée, *adj.* (schippers w.) Voile appareillée. *Uytgespanne zeyl.*

Digitized by Google

Appareiller, *v. a. Twee zaeken te saemen voegen.* Voilà un beau cheval, je cherche à l'appareiller. *Dat is een schoon peërd, ik zoek naer de weërgade.* — *v. n.* (schippers w.) *Zich zeylveërdig maeken.* v. r. *onder zeyl gaen*, v. n. — *v. r. Zich met zyne weërgade vervoegen*, v. r. ook (van vogelen spr.) *paeren*, v. n.

Appareilleur, *s. m. Bereyder van koussen en mutsen*; — (bouw-k.) *opzigter die in de gebouwen de maet der steenen opgeeft.*

Appareilleuse, *s. f.* (schimp-w.) *Koppelaerster.*

Apparemment, *adv. Waerschynlyk, naer allen schyn.*

Apparence, *s. f. Schyn*, s. m. *waerschynlykheyd, kans, schynbaerheyd*, s. f. Sauver les apparences. *In het uytwendig zyne eer behouden, zich naer de betaemelykheyd schikken.* Pour sauver les apparences. *Om welstaens wil, welstaens halve.*

Apparent, ente, *adj. Waerschynlyk, schynbaer.* Le plus apparent, la plus apparente, *adj et s. Bezonderste, voórnaemste.* Il s'adressa au plus apparent de la compagnie. *Hy sprak den bezondersten van het gezelschap aen.*

Apparenter, *v. a. Vermaegschappen, verzwageren.* — *v. r. Maegschap worden*, v. n. *zich vermaegschappen*, v. r.

Apparesser, *v. a.* (gem.) Apparesser l'esprit. *Den geest bezwaeren, luy maeken.* — *v. r. Luy worden*, v. n.

Appariement, *s. m. Paering, koppeling*, s. f.

Apparier, *v. a. By zyn paer voegen, paeren, koppelen.*

Appariment (*zoek*) Appariement.

Appariteur, *s. m. Bode van het geeslyk hof.*

Apparition, *s. f. Verschyning*, s. f. *verschynsel*, s n.

Apparoir, *v. impers.* (recht) (word niet gebruykt als in den derden persoon *sing.* van het *præs. indicat.* en in *infinit.*) Il appert. *Het blykt, het schynt.* Faire apparoir. *Doen blyken, toonen.* Faire apparoir de son droit. *Zyn recht doen blyken.*

Apparoître, *v. n. irrég.* (word geconjugeërd als *Connoître* en onverschilliglyk met *être* of *avoir*) (spreëk uyt *apparaître*) *Verschynen.* Faire apparoître de son pouvoir. *Zyne volmagt toonen.* — *v. impers.* (recht) *Schynen, dunken.*

Apparoné, ée, *adj.* (van bier, wyn enz. spr.) *Geroeyd, gemeëten.*

Appartement, *s. m. Vertrek, gedeelte van een huys*, s n.

Appartenance, *s. f. Toebehoorte*; — *toehooriglheyd, onderhooriglheyd.*

Appartenant, ante, *adj. Toebehoorend, behoorend.*

Appartenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Toebehooren, behooren.* Cette maison m'appartient. *Dat huys hoort my toe.* Cette question appartient à la théologie. *Dat vraegstuk behoort aen de godsgeleerdheyd.* Appartenir à quelqu'un. *Imands dienstbode zyn*; ook *met imand vermaegschapt zyn.* — *v. impers. Betaemen, passen, voegen, toekomen.* Il ne vous appartient pas de parler de la sorte. *Het past u niet zoo te spreëken.*

Appas, *s. m. plur. Bekoórlykheyd, aenvalligheyd, aentrekkelykheyd, bevalligheyd*, s. f. *aenloksel*, s. n.

Appât, *s. m. Aes, lok-aes*, s. n.

Appâter, *v. a. Met aes aenlokken*; — *aezen.*

Appaumé, ée, *adj.* (wapen-k.) Main appaumée. *Openstaende hand.*

Appauvrir, *v. a. Arm maeken, verarmen*; — (fig.) *verslegten, vermageren.* — *v. r. Arm worden*, v. n.

Appauvrissement, *s. m. Verarming*: — (fig) *verslegting, vermagering*, s. f.

Appeau, *s. m. Kwakkel-beentje, lok-fluytje*, s n. — *lok-vogel*, s. m.

Appel, *s. m.* (recht) *Beroep* of *betrek op hooger recht*, s. n. — *trommel-slag om de krygslieden byeen-te-roepen*, s. m. — *oproeping*, s. f. Appel nominal. *Naemelyke oproeping.* — *Uytdaeging, uyteyssching*, s. f.

Appelant, *s. m. Lok-vogel.*

Appelant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Beroeper: beroepster op hooger recht.*

Appeler, *v. a.* (J'appelle, tu appelles, il appelle; nous appelons, vous appelez, ils appellent. J'appelois. J'appelai. J'ai appelé. J'appellerai. J'appellerois. Appelle. Que j'appelle. Que nous appelions. Que j'appelasse. Appelant; appelé, ée) *Roepen, doen komen, inroepen oproepen.* Appelez-mes gens. *Roept myn volk.* — *Noemen.* On ne doit pas appeler sages que ceux qui pratiquent la vertu. *Die alleen moet men wys noemen die de deugd oeffenen.* — *Beroepen.* Appeler quelqu'un en duel. *Imand tot lyf-gevegt beroepen.* — (recht) *Betrekken, in het recht betrekken, voór het gerecht betrekken,*

Digitized by Google

voor het gerecht, *voor de wet roepen*, *daegen*. — *v. n.* (recht) *Tot hooger recht beroepen*. Appeler d'une sentence. *Van een vonnis tot hooger recht beroepen*. — *v. r.* *Heeten*, *genaemd* of *genoemd worden*, *genaemd zyn*, v. n. Il s'appelle François. *Hy heet Franciscus*, *hy word Franciscus genaemd*.

Appellatif, ive, *adj.* (spraek-k.) Nom appellatif. *Algemeynen naem* (*als* boom, dier, vogel, visch, *om dat er verscheyde soorten van zyn*).

Appellation, *s. f.* (recht) *Betrek*, *het betrekken van een vonnis op hooger recht*, s. n. Appellation des lettres. *Noeming der letteren*, *spelling*, *het spellen*.

Appendice, *s. f.* *Byhangsel*, *byvoegsel*, *aenhangsel*, s. n.

Appendre, *v. a.* (*Iets in eene kerk of in eene openbaere plaets tot een gedenkteeken*) *ophangen*.

Appentis, *s. m.* *Afdak*, s. n.

Appercevoir etc. (*zoek*) Apercevoir etc.

Appert, il appert (*zoek*) Apparoir.

Appesantir, *v. a.* *Bezwaeren*, *verzwaeren*, *zwaerder maeken*: — *dof maeken*. — *v. r.* *Zwaerder worden*; ook *dof worden*, v. n. S'appesantir sur un sujet. *Te lang van eene stoffe spreeken*.

Appesantissement, *s. m.* *Verzwaering*, *bezwaering*; — *verdoffing*, s. f.

Appétence, *s. f.* (natuer-k.) *Groote begeerte*, s. f. *lust*, s. m. *verlangen*, s. n.

Appéter, *v. a.* (natuer-k.) *Heviglyk verlangen*.

Appétibilité, *s. f.* (wysbegeêrte) *Begeêrlykheyd*, *begeêrte uyt natuerlyke neyging*.

Appétible, *adj.* *Wenschelyk*, *bekoorlyk*.

Appétis, *s. m. plur.* (plant) *Hondslook*, *bies-look*, s. m. *bies-porey*, s. f. *ajuyntjes*, s. n. plur.

Appétissant, ante, *adj.* *Smaekelyk*, *eét-lust verwekkend*.

Appétissement etc. (*zoek*) Apétissement etc.

Appétit, *s. m.* *Smaek*, *eét-lust*, *spyslust*, *appetyt*, s. m. — (wysbegeêrte) *begeêrte*, *genégenheyd*, *vuerigheyd*, *zugt*, *drift*, s. f. Avoir de l'appétit pour quelque chose *of* être en appétit de quelque chose. *Iets vueriglyk verlangen*. A l'appétit. (gem.) *Uyt spaerzaemheyd*.

Appétitif, ive, *adj.* (wysbegeêrte) *Begeêrlyk*.

Appétition, *s. f.* (wysbegeêrte) *Het begeêren*, s. n.

Appiécement etc. (*zoek*) Rapiécement etc.

Appiétrir, *v. n.* s'appiétrir, *v. r.* (spr. van koopmanschappen) *In weêrde verminderen*; — *bederven*, v. n.

Applaudir, *v. a. et n.* *Toejuygen*, *goedkeuren*. — *v. r.* *Ergens behaegen in scheppen*, *vergenoegd zyn*, v. n. ook *zich beroemen*, v. r.

Applaudissement, *s. m.* *Toejuyging*, *goedkeuring*, s. f. *gejuyg*, *hand geklap*, s. n.

Applaudisseur, *s. m.* *Toejuyger*, *goedkeurder*.

Applicable, *adj.* *Toepasselyk*; — *ten behoeve*. Applicable aux pauvres. *Ten behoeve van den armen*.

Application, *s. f.* *Toepassing*, *toeeygening*, *toevoeging*. Cette application est juste. *Die toepassing is regt*. Application d'un emplâtre. *Het leggen van eene plaester* (*op een ziek deel*). — *Aendagt*, *neêrstigheyd*, *beneêrstiging*, *bevlytiging*. Il n'a point d'application à l'étude. *Hy heéft geene aendagt in zyne studie*.

Applique, *s. f.* *Stuk dat ergens aen gezet word*, s. n. — *konst van ingeleyd werk te maeken*, s. f. Or d'applique. *Blad goud* (*om te vergulden*).

Appliqué, ée, *adj.* *Iverig*, *neêrstig*, *vlytig*.

Appliquer, *v. a.* *Toepassen*, *toeëygenen*, *toevoegen*; — *beleggen*, *opleggen*. Appliquer des couleurs sur une toile. *Eenen doek met verven beleggen*. Appliquer un emplâtre. *Eene plaester op een ziek deel leggen*. — *Zetten*, *aenzetten*. Appliquer des ventouses. *Koppen zetten*. Appliquer un criminel à la question. *Eenen misdaedigen op de pyn-bank zetten*. Appliquer un soufflet. (gem.) *Eene klap geéven*. — *Aenleggen*, *gebruyken*, *bézigen*, *toeleggen*, *schikken*. Appliquer son esprit à quelque chose *of* s'appliquer à quelque chose. *Iets met aendagt*, *met neêrstigheyd doen*, *beneêrstigen*, *bevlytigen*. — *v. r.* *Zich toeëygenen*, *zich toeschryven*. Ils se sont appliqué cet honneur. *Zy hebben zich die eer toegeëygend*.

Appoint, *s. m.* *Pas-geld*, s. n. *kleyne munt* (*die in de betaeling van eene somme by de groote stukken word gevoegd*) s. f.

Appointé, *s. m. et adj.* (oórlogs w.) *Gevryden*, *krygsman die hoogere bezolding trekt als de gemeene*.

Digitized by Google

Appointé, ée, *adj.* (recht) Cause appointée. *Geding dat by schriftelyk verslag moet gepleyt worden.* — (wapen-k.) *Met de punten tégen een.* Ils sont appointés contraires. *Zy hebben strydige gevoelens.*

Appointemens, *s. m. plur. Jaer-geld*, s. n. *jaer-wedde*, s. f. *jaerlykschen loon*, s. m. Appointement, *s. m.* (recht) *Schikking om eene zaek by schriftelyk verslag te doen pleyten.*

Appointer, *v. a.* (recht) *By schriftelyk verslag pleyten*; — (leêr-touwers w.) *het leêr voór de laeste mael betreéden*; — (oud) *byleggen in der minne.*

Appointeur, *s. m.* (recht) *Rechter die op de recht-zael niet verschynt als om de uytspraek van eene zaek te vertraegen ten voórdeele van eene party*; — *bevrédiger.*

Apport, *s. m. Merkt*, s. f. — *s. m. plur.* (recht) *Goed dat eene vrouw ten houwelyk inbrengt*, s. n.

Apportage, *s. m. Pak-draegers arbeyd*; — *draeg-loon.*

Apporter, *v. a. Brengen, médebrengen, aenbrengen, bybrengen, toebrengen, toevoeren*; — *veroorzaeken, verwekken.* La guerre n'apporte jamais que du dommage. *Den oórlog brengt niet als schade aen.* — *Aenbrengen, berigten, bekend maeken*: — *gebruyken, in het werk stellen.* J'ai apporté tous les soins imaginables pour faire réussir cette affaire. *Ik heb alle bedenkelyke zorgen gebruykt, op dat die zaek wel zou uytvallen.*

Apposer, *v. a.* (recht) *Stellen, zetten.* Apposer le scellé. *De zégels stellen, zégelen.* Apposer une condition à un contrat. *Een besprek stellen aen eene verbintenis.*

Apposition, *s. f.* (natuer-k.) *Vervoeging.* Apposition du scellé (recht) *Verzégeling*: — (spraek-k.) *byzetting, saemenvoeging van twee of meer substantiva tot eene zaek behoorende*: B. V. Cicéron l'orateur romain *Cicero den roomschen rédenaer.* Attila le fléau de Dieu *Attila den geessel Gods.*

Appréciable, *adj Schatbaer.*

Appréciateur, *s. m. Schatter, weêrdeérder.*

Appréciatif, ive, *adj Schattend, weêrdeérend*

Appréciation, *s. f. Schatting, weêrdeéring.*

Apprécier, *v. a.* (j'apprécie; nous apprécions. J'appréciois; nous appréciions, vous appréciiez. Que j'apprécie; que nous apprécions, que vous appréciiez) *Schatten, weêrdeéren*

Appréhender, *v. a. et n. Vreezen, dugten, bedugt zyn.* — *v. a.* (recht) *By den kop vatten, gevangen neémen.*

Appréhensif, ive, *adj.* (recht) *Vreesagtig, schroomagtig, verveêrd, bevreesd, bekommerd.*

Appréhension, *s. f. Vreeze, bedugtheyd, bevreesdheyd*; — (wysbegeêrte) *bevatting*, s. f. *begryp*, s. n. — (recht) *gevangenneéming*, s. f.

Apprendre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Prendre*) *Leeren, onderwyzen, onderregten.* Il apprend l'arithmétique à ma sœur. *Hy leert de cyfferkonst aen myne zuster* of *hy onderwyst myne zuster in de cyffer-konst.* — *Leeren, by zich zelven* of *by een ander leeren.* J'apprends la géographie. *Ik leer de land-beschryving.* — *Berigten, verwittigen, kennis geéven*; — *vernemen, verstaen.*

Apprenti, ie, *s. m. et f. Leerling, leerjongen, leergast*, s. m. *leermeysken*, s. n.

Apprentissage, *s. m. Leerjaeren*, s. n. plur. *leertyd*, s. m. *het leeren*, s. n.

Apprêt, *s. m. Gereedmaeking*, s. f. *toestel*, s. m. *toebereydsel*, s. n. Apprêt des viandes. *Toebereyding der spyzen.* — *Pap*, s. f. *gom-water (daer men de stoffen of de hoeden méde glanst)* s. n. — *visch-lym*, s. m. Peinture d'apprêt. *Schildering op glas.*

Apprête, *s. f.* (oud) (*zoek*) Mouillette.

Apprêté, ée, *adj.* Air apprêté. *Gemaekt gelaet.*

Apprêter, *v. a. et n. Gereed maeken, bereyden, toebereyden, vervaerdigen.* Apprêter à rire à une compagnie. *Met zich doen tachen in een gezelschap.* — *v. r. Zich bereyden, zich veêrdig maeken, zich gereed maeken.*

Apprêteur, *s. m. Gereedmaeker, toebereyder*: — *schilder op glas.*

Appris, ise, *adj.* Bien appris. *Wel opgevoed.* Mal appris. *Slegt opgevoed.*

Apprivoisement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Temming, tammaeking*, s. f.

Apprivoiser, *v. a. Temmen, tam maeken* — *v. r. Tam worden*, v. n. ook *zich gewennen*, v. r.

Approbateur, trice, *s. m. et f. Keurder, goedkeurder*: *goedkeurster.*

Approbatif, ive, *adj. Goedkeurend.*

Approbation, *s. f. Goedkeuring.*

Digitized by Google

Approchant, ante, *adj.* *Nabykomend*, *weynig verschillend*. Ce sont deux couleurs fort approchantes l'une de l'autre. *Dat zyn twee koleuren die weynig verschillen.*

Approchant, *prep. et adv.* *By*, *ontrent*. Il lui a donné cent pistoles ou approchant. *Hy heeft hem ontrent honderd pistoolen gegeeven.*

Approche, *s. f.* *Nadering*, *genacking*. Lunette d'approche. *Zien-buys*. Les approches. (vesting-bouw-k.) *De loopgraven.*

Approcher, *v. a.* *Nader bybrengen*, *doen bykomen*. Approcher le Roi. *Den vryen toegang by den Koning hebben.* — *v. n.* *Nabykomen*, *bykans gelyk zyn*, *weynig verschillen*. Cela n'en approche pas. *Dat gelykt er niet aen.* — *v. n. et r.* *Naderen*, *bykomen*, *naeken*, *genaeken.*

Approfondir, *v. a.* *Dieper maeken*, *verdiepen*; — (fig.) *doorgronden*, *grondig onderzoeken.*

Approfondissement, *s. m.* *Verdieping*, — (fig.) *doorgronding*, s. f.

Appropriance, *s. f.* (recht) *Bezitmeeming.*

Appropriation, *s. f.* *Toeëygening*, *toeschryving*, *aenmaetiging.*

Approprier, *v. a.* *Toepassen*, *toeëygenen*; — (oud) *reynigen*, *opschikken*. — *v. r.* *Zich eygen maeken*, *zich toeëygenen*, *zich aenmaetigen.*

Approvisionnement, *s. m.* *Bezorging van voorraed*, s. f.

Approvisionner, *v. a.* *Van voorraed voorzien.*

Approvisionneur, *s. m.* *Bezorger van voorraed.*

Approuver, *v. a.* *Goedkeuren*, *goedvinden.*

Approximatif, ive, *adj.* *Nabykomend*, *weynig verschillend*, *daer ontrent zynde*. Evaluation approximative. *Nabykomende schatting.*

Approximation, *s. f.* (wis-k.) *Het nabykomen*, s. n.

Approximativement, *adv.* *Daer ontrent*, *by aennadering*, *ten naesten by*, *onbegreepen der maete.*

Approximer, *v. a.* (spr. van weeteenschappen) *Nabykomen.*

Appui, *s. m.* *Steun*, *schoor*, *stut*, s. m. *steunsel*, s. n. *ondersteuning*, *leuning*; — (fig.) *bescherming*, *hulp*, s. f. *onderstand*, s. m.

Appui-main, *s. m.* (schilders w.) *Hand-steun*, *stok waer op de hand der schilders rust als zy schilderen.*

Appuyer, *v. a.* (J'appuie, tu appuies, il appuie; nous appuyons, vous appuyez, ils appuient. J'appuyois; nous appuyions, vous appuyiez. J'appuyai. J'appuierai. J'appuierois. Appuie. Que j'appuie, que tu appuies, qu'il appuie; que nous appuyions, que vous appuyiez, qu'ils appuient. Que j'appuyasse. Appuyant; appuyé, ée) *Ondersteunen*, *schooren*, *tegensteunen*; — (fig.) *verdedigen*, *voorstaen*, *beschermen*, — *v. n.* *Aenhouden*, *aendringen*. Vous avez trop appuyé sur ce fait. *Gy hebt op die daed te veel aengedrongen.* — *v. n. et r.* *Leunen*, *steunen*. Appuyer sur un cachet. *Een signet ergens indrukken.*

Apre, *adj.* *Scherp*, *rouw*, *vrang*, *zuer*; — *streng*; — *greetig*, *begeerig*, *happig*. Il est âpre à l'argent. *Hy is greetig naer het geld.* — (van de wegen spr.) *Hobbelig*, *oneffen.*

Apre artère, *s. f.* (ontleed-k.) *Locht-zyp.*

Aprèle, *s. f.* (plant) (*zoek*) Prêle.

Aprement, *adv.* *Scherpelyk*, *rouwelyk*; — *strengelyk*; — *happiglyk*, *greetiglyk.*

Après, *prep.* (reg. *acc.*) *Na*. Après le déluge. *Na den zond-vloed.* L'on court après les honneurs. *Men loopt de weerdigheden na.* Être après quelque chose *of* être après à faire quelque chose. (gem.) *Tegenwoordig aen iets werken.* D'après. *Naer*, *volgens*. Un portrait d'après nature. *Eene beeltenis naer het leven.*

Après, *adv.* *Naderhand*, *daer na*, *vervolgens*. Ci-après. *Hier na*, *na deezen*. Après cela, après quoi. *Daer na.* Après coup. *Te laet.* Vous venez après coup. *Gy komt te laet.* Après tout. *Toch*, *doch*. Après tout c'est votre affaire. *Toch het zyn uwe zaeken.*

Après que, *conj.* (reg. *indic.*) *Na dat*

Après-demain, *adv. et s. m.* *Overmorgen.*

Après-dînée, après-midi, *s. f.* *Agternoen*, *agtermiddag*, *namiddag*, s. m.

Après-minuit, *s. m.* *Nanagt*, *namiddernagt*

Après-soupée, *s. f.* après-soupé, après-souper, *s. m.* *Tyd na het avondmaet*, s. m.

Apreté, *s. f.* *Scherpheyd*, *vrangheyd*, *rouwheyd*, *zuerheyd*; — *greetigheyd*, *begeerigheyd*, *happigheyd*; — (van de wegen spr.) *hobbeligheyd*, *oneffenheyd.*

Apside, *s. f.* (sterre-k.) *Stip waer*

Digitized by Google

in eene planeét het digste of het verste van de zon of van de aerde is, s. n.

Apte, *adj.* (recht) *Bekwaem.*

Aptère, *adj.* *Ongevleugeld*, *vleugelloos*. Insecte aptère. *Ongevleugeld insecte.*

Aptitude, *s. f.* *Bekwaemheyd*, *behendigheyd.*

Apurement, *s. m.* (financie-w.) *Zuyvering* of *in-order-brenging van eene rekening*, s. f.

Apurer, *v. a.* (financie-w.) *Eene rekening zuyveren* of *in order brengen.*

Apyre, *adj.* (natuerl. hist.) Pierres apyres, terre apyre. *Steenen* of *aerde die aen het vuer wederstaen en daer doór aen geene verandering onderworpen zyn.*

Apyrexie, *s. f.* (geneés-k.) *Stilstand van de koórts*, *tyd dat den zieken de koórts niet heéft*, s. m.

Aquatile, *adj.* (spreék uyt *akwatil*) (natuerl. hist.) *Dat in het water geteeld word en leéft.* Animaux aquatiles. *Waterdieren.*

Aquatique, *adj.* (spreék uyt *akwatik*) *Wateragtig.* Plante aquatique. *Watergewas.*

Aqueduc, *s. m.* (spreék uyt *akeduk*) *Waterleyding*, s. f.

Aqueux, euse, *adj.* (spreék uyt *akeu*) *Wateragtig.*

Aquilin, *adj. m.* (spreék uyt *akilen*) Nez aquilin *Papegaeys neus.*

Aquilon, *s. m.* (spreék uyt *akilon*) *Noórden wind.*

Aquilonaire, *adj* (spreék uyt *akilonair*) Vents aquilonaires. *Noórde winden.*

Arabe, *s. m.* *Arabier*; — (fig.) *woekeraer*, *smaus.*

Arabe, *adj.* *Arabisch*. l'Arabe, s. m. La langue arabe. *Het arabisch*, s. n. *de arabische tael*, s. f.

Arabesque, *adj.* *Arabisch.*

Arabesques, *s. f plur.* (schilder-k.) *Trekken van loof-werk*, *bloemen en figueren niet naer de natuer maer naer de invallen des konstenaers gevormd*, s. m. pl.

Arabesse, *s. f.* *Arabische vrouw.*

Arabie, *s. f.* (land) *Arabiën*, s. n.

Arabique, *adj* *Arabisch.* Gomme arabique. *Arabische gom.* Golfe arabique. *Arabische golf* of *zee-boezem*, *roode zee.*

Arabisme, *s. m.* *Arabische spreékwyze*, *uytspraek aen de arabiers eygen*, s. f.

Arable, *adj.* *Beploegbaer*, *bebouwbaer.*

Arachnoïde, *s. f.* (ontleéd-k.) *Kristallyne oog-vlies*, *spinnewebs-vlies*, s. n.

Arack, *s. m.* (sterken drank) *Arak*, *rak.*

Araignée, *s. f.* *Spin*, *spinne-kop*; — (oórlogs w.) *onderaerdsche myn met verscheyde takken voortgezet*, s. f. — (schippers w.) *doods-hoofds blok*, s. m.

Aramber, *v. a.* (schippers w.) *Aenklampen.*

Aramer, *v. a.* (laken-bereyders w.) *Op de raem spannen.*

Aras, *s. m.* (vogel) *Grooten pagegaey.*

Arasement, *s. m.* (bouw-k.) *Het éven hoog metsen*, s. n.

Araser, *v. a.* (bouw-k.) *Éven hoog metsen.*

Arases, *s. f plur.* (bouw-k.) *Laeg steenen hooger* of *leeger als de andere laegen*, s. f.

Aratoire, *adj.* *Van den akker-bouw.*

Arbalestrille, *s. f.* (sterre-k.) *Graedboóg* (*om de hoogten te neémen*) s. m.

Arbalète, *s. f.* *Voet-boóg*, *kruys-boóg*, s. m. — (*zoek*) Arbalestrille.

Arbalétrier, *s. m.* *Kruys-boóg-schutter*, *voet-boóg-schutter.* Maison des arbalétriers. *Kruys-boógen-hof*, *voetboógen-hof.*

Arbitrage, *s. m.* *Twist-scheyding*, *beslissing* of *uytspraek van eenen twist doór scheydsmannen*; — (koopmans w.) *vergelyking van wissels tégen malkander*, s. f.

Arbitraire, *adj. et subst.* *Willekeurig*, *dat van imands wil afhangt*, *naer imands wil.*

Arbitrairement, *adv.* *Willekeuriglyk.*

Arbitral, ale, *adj.* *Scheyds-rechtelyk*, *van scheydsmannen.* Sentence arbitrale. *Uytspraek van scheydsmannen.*

Arbitralement, *adv.* *Doór scheydsmannen.* Nous ferons juger notre affaire arbitralement. *Wy zullen onze zaek doór scheydsmannen doen uytspreéken.*

Arbitrateur, *s. m.* (recht) *Scheydsrechter*, *scheydsman* (*die niet verpligt is het rechts-gebruyk te volgen*).

Arbitre, *s. m.* *Scheydsman*, *twistscheyder.* Dieu est l'arbitre de la vie et de la mort. *God is den opperheer over léven en dood.* Le franc arbitre, le libre arbitre. *Den vryën wil.*

Arbitrer, *v. a.* *Beslissen*, *uytspreéken* (*doór scheydsmannen*).

Arboise, *s. f.* *Haeg-appel*, s. m.

Arboré, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Houtagtig.* Tige arborée. *Houtagtigen stam.*

Arborer, *v. a.* *Uytsteéken opsteéken*, *laeten waeyën.* Arborer le pavillon françois. *De fransche vlag laeten waeyën.* — (fig.) *Openlyk verklaeren*, *roemen*,

Digitized by Google

v. a. *zich beroemen*, v. r. Il a arboré l'impiété. *Hy beroemt zich over zyne goddeloosheyd.*

Arborescent, ente, *adj.* (natuerlyke historie) *Boomvormig, met takken.*

Arborisée, *adj f.* (natuerl. hist.) Pierre arborisée *of* arborisation, *s. f.* (*zoek*) Dendrites.

Arbouse, *s. f. Haeg-appel*, s. m.

Arbousier, *s. m. Haeg-appel-boom.*

Arbre, *s. m. Boom.* Arbre fruitier. *Fruyt-boom.* Arbre en pyramide *of* en plein vent. *Alleen-staenden fruyt-boom (die tégen geenen muer is opgeléden).* Arbre généalogique. *Geslacht-boom.* Les arbres. *Het geboomte.* — *Spil (van verscheyde werktuygen)* s. f. Arbre de diane, arbre philosophique *of* arbre d'argent cristallisé. (schey-k.) *Zilver gemengd met kwik-zilver.*

Arbret, *s. m. Teêr-roey (om vogelen te vangen)* s. f.

Arbrisseau, *s. m. Heester*, s. f. *heester-gewas, boomken*, s. n.

Arbrot, *s. m.* (*zoek*) Arbret.

Arbuste, *s. m. Kleyn boomken (dat niet hoog wast)* s. n.

Arc, *s m.* (spreék uyt *ark*) *Boóg, schiet-boóg, hand-boóg*, s m. Tirer de l'arc. *Met den boóg schieten.* — *Boóg*, s. m. *halve ronde*, s. f. Arc de triomphe, arc triomphal. *Eer-boóg, triomf-boóg, zége-boóg, prael-boóg*, s. m. *eer-poort*, s. f. En arc, en arcade, en forme d'arc. *Boógagtig, boógvormig, boógswyze, als eenen boóg.*

Arcade, *s. f. Boóg*, s. m. *boógswyze opening*, s f.

Arcane, arcanée, *s. f. Soórt van rood kryt.* Arcane, *s. f. Geheyme werking der gewaende goudmaekers.*

Arcanson, *s. f. Harst, spiegel-harst*, s. m.

Arcasse, *s. f.* (schippers w.) *Spiegel*, s. m. *het agterste van een schip*, s. n. — *blok zonder schyf*, s. m.

Arc-boutant (*plur.* arcs-boutans) *s. m.* (spreék uyt *arboutan*) (bouw-k.) *Fryt-boóg*, s. m. *half-boógswyze pilaer*, s. f. — (fig.) *Steun*, s m. *pilaer*, s. f. Cet homme est l'arc-boutant de son parti. *Dien man is den steun van zynen aenhang.* — (schippers w.) *Gyk, spier, spaek*, s. f.

Arc-bouter, *v. a.* (spreék uyt *arboutè*) (bouw-k.) *Ondersteunen.*

Arc doubleau (*plur.* arcs-doubleaux) *s. m.* (spreék uyt *ark-doubló*) (bouw-k.) *Boóg die uytspringt op de holte van een gewelf.*

Arceau, *s. m. Boóg, kromming (van een gewelf).*

Arcenal, *s. m.* (*zoek*) Arsenal.

Arc-en-ciel (*plur.* arcs-en-ciel) *s. m. Régen-boóg.*

Archaïsme, *s. m.* (spreék uyt *arkaïsm*) (spraek-k.) *Oude uytdrukking, verouderde spreék-wyze*, s. f.

Archal, *s. m.* (*zoek*) Fil d'archal.

Archange, *s. m.* (spreék uyt *arkange*) *Aerts-engel.*

Archangélique, *adj.* (spreék uyt *arkangélik*) *Aerts-engelsch.*

Archangélique, *s. f.* (plant) *Angélica.*

Arche, *s. f. Brug-gewelf*, s. m. *boóg van eene brug*, s. m. Arche de Noé. *Ark van Noë.* Être hors de l'arche. *Buyten de gemeenschap der heylige Kerk zyn.* Arche d'alliance. *Ark des verbonds, verbond-kist.*

Archée, *s. f.* (schey-k.) *Vuer in het midden der aerde (volgens de scheykundigen)* — (geneés-k.) *beginsel des lévens in het menschelyk lichaem*, s. n.

Archelet, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Drilboógsken*, s. n.

Archéologe, *s. m. Oudheyd-kenner.*

Archéologie, *s. f. Rédevoering over de oudheyd; — verhandeling over de gevoeleps enz. der ouden.*

Archéologique, *adj. Betrekkelyk tot de schriften der ouden.*

Archer, *s. m. Boóg-schutter; — gerechts-dienaer.*

Archet, *s. m. Boóg, strykstok (om op viool of bas te speélen) — drilboóg*, s. m. Archet de berceau. *Hoofd van eene wieg.* Être sous l'archet. *In het zweet-bed liggen, de pokken uytzweeten.*

Archétype, *s. m.* (spreék uyt *arkétip*) (godsgeleerdheyd) *Oorsprongelyk voórbeéld*, s. n. — (munters w.) *algemeene maet en gewigt der geld-stukken.*

Archevêché, *s. m. Aerts-bisdom*, s. n. — *aerts-bisschops wooning*, s. f.

Archevêque, *s. m. Aerts-bisschop.*

Archi. (voortkomende uyt het grieksch, word in den gemeenzaemen stiel voór sommige *substant.* gezet om er de beteekenis van te vergrooten) *Aerts, berugt, groot, zeer.* Archi-fou. *Grooten zot.* Archi-coquin. *Aerts-schelm.* Archi-noble. *Zeer édel.* — *Aerts, eerste, voórnaemste, opper* (als in de volgende woórden te bespeuren is).

Archiâtre, *s. m. Eersten geneésheer, oppergeneésheer.*

Archichambellan, *s. m. Opperkamerheer.*

Digitized by Google

Archiconfraternité, *s. f. Aerts-broederschap*. s. n.

Archidiaconat, *s. m. Aerts-diaken-schap*, s. n. *weêrdigheyd van aerts-diaken*. s. f.

Archidiaconé, *s. m. Geestelyk rechts-gebied van eenen aerts-diaken*, s. n.

Archi-diacre, *s. m. Aerts-diaken.*

Archiduc, *s. m. Aerts-hertog.*

Archiducal, ale, *adj. Aerts-hertogelyk.*

Archiduché, *s. m. Aerts-hertogdom*, s. n.

Archiduchesse, *s. f. Aerts-hertogin.*

Archiéchanson, *s. m. Opperschenker (van het keyzerryk).*

Archiépiscopal, ale, *adj.* (spreêk uyt *arkiépiskopal*) *Aerts-bisschoppelyk.*

Archiépiscopat, *s. m.* (spreêk uyt *Arkiépiskopa*) *Weêrdigheyd van aerts-bisschop*, s. f.

Archimandritat, *s. m. Weêrdigheyd van oversten van een klooster*, s. f.

Archimandrite, *s. m. Abt, oversten van een klooster.*

Archimaréchal, *s. m. Opperveldheer (van het keyzerryk).*

Archipel, *s. m. Verzameling van eenige eylanden; — de zee tusschen de engte der Dardanellen en het eyland Candia*, s. f.

Archipompe, *s. f.* (schippers w.) *Pomp-kas.*

Archipresbitéral, ale, *adj. Aerts-priesterlyk.*

Archipresbitérat (*zoek*) Archiprêtré.

Archiprêtré, *s. m. Aerts-priesterdom, aerts-priesterschap*, s. n.

Archiprêtre, *s. m. Aerts-priester.*

Architecte, *s. m. Bouw-meester, bouw-kundigen.*

Architectonique, *adj. Bouw-konstig. — s. f. Bouw-konst.*

Architectonographe, *s. m. Beschryver van gebouwen* of *van de bouw-kunde.*

Architectonographie, *s. f. Beschryving van gebouwen* of *van de bouw-kunde.*

Architecture, *s. f. Bouw-konst, bouw-kunde.* Architecture navale. *Scheêps-bouw, scheêps-bouw-kunde.* Architecture militaire. *Vesting-bouw, vesting-bouw-kunde.* Architecture hydraulique. *Water-bouw-kunde.*

Architrave, *s. f.* (bouw-k.) *Architraef*, s. f. *onderbalk*, s. m. *leegste lid van het dekstuk*, s. n.

Architravé, ée, *adj.* Corniche architravée. *Lyst zonder fries.*

Architriclin, *s. m.* (oudh.) *Eenen die belast is met de uytvoering van een feest.*

Archives, *s. f. plur. Staets-schriften, oude titels enz.; — bewaer-plaets der staets-schriften.*

Archiviste, *s. m. Bewaerder der staets-schriften.*

Archivolte, *s. f* (bouw-k.) *Binnensten omtrek van eenen boóg of band met opwerk vercierd*, s. m.

Archontat, *s. m.* (spreêk uyt *arkonta*) (oudh.) *Weêrdigheyd van voórnaemsten magistraets-persoon (in Athénen)* s. f.

Archonte, *s. m.* (spreêk uyt *arkont*) (oudh.) *Voórnaemsten magistraets-persoon (in Athénen).*

Archure, *s. f. Kap om de molen-steenen.*

Arçon, *s. m. Zadel-boom, boom van eene zadel.* Perdre *of* vider les arçons. *Van het peêrd vallen*; ook (fig.) *in de twist-réde dwaelen.* Être ferme dans *of* sur ses arçons. *Styf op zyne gevoelens staen.* — (hoedemaekers werktuyg) *Boóg (om de wol te kloppen).*

Arçonner, *v. a.* (hoedemaekers w.) Arçonner la laine. *De wol met den boóg kloppen.*

Arçonneur, *s. m.* (hoedemaekers w.) *Wol-klopper.*

Arctique, *adj. Noórd.* Pôle arctique. *Noórd-poól.*

Arctitude, *s. f.* (ontleêd-k.) *Engte.*

Ardasses, *s. f. plur. Grofste zyde van Persiën*, s. f.

Ardassines, *s. f. plur. Parel-zyde, fynste zyde van Persiën*, s. f.

Ardélion, *s. m.* (gem.) *Moey-al die meer woórden als uytwerksel heêft.*

Ardemment, *adv. Vuerigelyk, zeer iverig.*

Ardent, ente, *adj. Vuerig, brandend, vlammend, gloeyënd.* Chapelle ardente. *Licht rondom eene lyk-baer.* Miroir ardent. *Brand-spiegel.* Verre ardent. *Brand-glas.* Cheveux d'un blond ardent. *Rosagtig hair.* Fièvre ardente. *Brandende* of *heete koórts.* — (fig.) *driftig, togtig, geweldig, vuerig, hévig, hitsig.*

Ardent, *s. m.* (nagt-verschynsel) *Vree-vuer, stal-licht, dwael-licht*, s. n. — *s. m plur. Ziekten die brandende koórtsen hebben.*

Arder, *v. a.* (oud) *Branden.*

Ardeur, *s. f. Hitte, vuerigheyd*, s. f. — (fig.) *iver, grooten drift*, s. m. *vuerigheyd*, s. f. Ardeur d'urine. *Koude pis, droppel-pis.*

Digitized by Google

Ardillon, *s. m. Doórn (van eene gesp)*

Ardoise, *s. f. Schalie, ley.* Toit d'ardoise. *Schalie-dak, ley-dak.*

Ardoisé, ée, *adj. Schalie-blauw.*

Ardoisière, *s. f. Schalie-berg*, s. m. *zyn door de schalie uytgehaeld word*, s. f.

Ardre, *v. a.* (oud) *Branden.*

Ardu, ue, *adj.* (oud) *Moeyelyk.*

Are, *s. m. Nieuwe fransche maet doende honderd méters vierkant.*

Arène, *s. f.* (oud) *Zand, zavel*, s. n. — *ren-baen, loop-baen, plaets daer de speél-gevegten verrigt wierden (by de oude volken)* s. f. Descendre dans l'arène. *Zich aenbieden tot den stryd.*

Aréner, *v. n.* (bouw-k.) *Inzakken.*

Aréneux, euse, *adj.* (dicht-k.) *Zandig.*

Aréole, *s. f.* (ontleéd-k.) *Tépelkring*, s. m. *mem-schyf*, s. f.

Aéromètre, *s. m.* (natuer-k.) *Vogtmeeter, vogt-weeger*, s. m. *weeg-glas om de verschillende graeden van zwaerte der vogten te onderscheyden*, s. n.

Aréopage, *s. m.* (oudh.) *Vergadering der raedsmannen (van Athénen)* s. f.

Aréopagite, *s. m.* (oudh.) *Rechter, raedsman (van Athénen).*

Aréostatique *(zoek)* Aérostatique.

Aérostyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw welkers pilaeren verre van malkander staen*, s. n.

Aréotectonique, *s. f.* (oórlogs w.) *Krygs-kunde betrekkelyk tot den aenval en de verdédiging.*

Aréotique, *s. m.* (geneés-k.) *Zweetmiddel die de kwaede vogten vermindert*, s. n.

Arer, *v. n.* (schippers w.) *Voór anker ryden, op zyn anker ryden.*

Arête, *s. f. Graet, visch-graet*, s. f. — *rand (van eene schotel enz.)* s. m. Vive arrête. (bouw-k.) *Scherpen kant.*

Arêtes, *s. f. pl. Zénuw-gezwellen (aen de beenen der peérden)* s. n. plur. — (kruyd-k.) *baerd (aen de airen van sommige graen-gewassen)* s. m.

Arêtier, *s. m.* (timmermans w.) *Hoórn-boom.*

Arêtières, *s. f. plur. Aengestreéke zy-hoeken van het dak*, s. m. plur.

Arétologie, *s. f. Zédelyke wysbegeérte (handelende van de deugd).*

Arganeau, *s. m.* (schippers w.) *Dikken yzeren ring.*

Argémone, *s. f.* (plant) *Stékelige maen-kop, wilde bastaerd heul.*

Argent, *s. m. Geld*, s. n. Argent comptant. *Gereed geld.* Argent courant. *Courant geld*; ook *gangbaer geld.* Argent de change. *Wissel-geld.* Argent blanc. *Zilver-geld, wit geld.* Argent mignon. *Pot-geld.* — *Zilver*, s. n. Argent en lingot *of* en masse. *Staefzilver, baer-zilver.* Argent de coupelle. *Fynste zilver.* Argent-vif, vif-argent. *Kwik-zilver.* Argent trait. *Zilver-draed.* — (wapen-k.) *Het wit*, s. n.

Argenter, *v. a. Verzilveren, overzilveren.*

Argenterie, *s. f. Zilver-werk*, s. n.

Argenteur, *s. m. Verzilveraer.*

Argenteux, euse, *adj.* (gem.) *Geldig, die veél gereed geld heéft.*

Argentier, *s. m. Rent-meester (van groote heeren).*

Argentin, ine, *adj. Zilver-kolewig, zilver-vervig.* Voix argentine. *Heldere* of *klaere stem.* Son argentin. *Helderen klank.*

Argentine, *s. f.* (plant) *Blik, zilverschoon*, s. n. *ganzerik*, s. f.

Argenture, *s. f. Het verzilveren*, s. n. *verzilvering*, s. f.

Argile, *s. f. Pot-aerde, kley, kleyaerde*, s. f *leem*, s. n.

Argileux, euse, *adj. Kleyagtig, leemagtig, van pot-aerde.*

Argot, *s. m. Onbekende brabbel-tael*, s. f. — (hoveniers w.) *doode en onnoodige takken (van eenen boom)* s. m. plur.

Argoter, *v. a.* (hoveniers w.) *Het dood en onnoodig hout van eenen boom afsnyden.*

Argoulet, *s. m.* (oud) *Carabinier*; — (fig.) *slegten mensch, guyt.*

Argousin, *s. m.* (schippers w.) *Oppasser der galey-boeven.*

Argue, *s. f.* (spreék uyt *arg*) *Trekbank (om de goud-staeven en zilverstaeven dunner te trekken).*

Arguër, *v. a.* (in dry sillaben) (recht) *Tégenspreéken, betwisten.*

Arguer, *v. a.* (de *u* word niet uytgesproken) (goud-draed-trekkers w.) *Doór de trek-bank haelen.*

Argument, *s. m. Bewys*, s. n. *bewysréde*, s. f. Puissant argument. *Kragtig bewys.* — *Korten inhoud*, s. m. Argument d'un livre. *Korten inhoud van een boek.*

Argumentant, *s. m. Bewyzer in eene twist-réde.*

Argumentateur, *s. m. Twist-rédenaer, twistzugtigen mensch.*

Argumentatif, ive, *adj. Overtuygend doór rédeneéring.*

Argumentation, *s. f. Twist-réde.*

Digitized by Google

Argumenter, *v. n.* *Zintwisten*, *twistrédenen.*

Argus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Schranderen en klaerziendenmensch.* Avoir des yeux d'Argus. *Zeer klaerziende en schrander zyn.*

Argutie, *s. f.* (spreek uyt *arguci*) (weynig in gebruyk) *Hairklievery*, *spitsvinnigheyd.*

Argyraspides, *s. m. plur.* (oudh.) *Uytgeleeze bende van het léger van Alexander*, s. f.

Argyrite, *s. f.* *Zilver-steen*, *steen waer in men zilver vind*, s. m.

Argyrodamas, *s. m.* *Witten doórlugtigen steen van een zilver-koleur die wéderstaet aen het geweldigste vuer.*

Argyrogonie, *s. f.* *Steen der wyzen*, s. m. *gewaende goudmaekery*, s. f.

Argyrolithe, *s. f.* *Zilver-koleurigen steen*, s. m.

Argyropée, *s. f.* (gewaende goudmaekery) *Konst om zilver te maeken.*

Arianisme, *s. m.* *Ariaensche kettery*, s. f.

Aride, *adj.* *Verdord*, *onvrugtbaer*, *schrael*, *dor.*

Aridité, *s. f.* *Dorheyd*, *verdordheyd*, *onvrugtbaerheyd*, *schraelheyd.*

Aridure, *s. f.* (*zoek*) Atrophie.

Arien, *s. m.* *Ariaen*, *ariaenschen ketter.*

Arlette, *s. f.* *Alleen-gezang*, s. n.

Arigot, *s. m.* (*zoek*) Larigot.

Arille, *s. m.* (kruyd-k.) *Zaed-dop*, s. m. *zaed-schil*, s. f. — *kernen* of *zaed-steentjes in de béziën.*

Arillé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *In eenen zaed-dop* of *zaed-schil besloóten.*

Aristarque, *s. m.* *Strengen oórdeeler* (*van een anders schrifien*).

Aristé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Gebaerd*, *met eenen baerd.*

Aristocrate, *s. m. et adj.* *Lidmaet* of *aenhanger der adel-regeéring.*

Aristocratie, *s. f.* *Adel-regeéring*, s. f. *gemeenebest waer in het opperste gezag bekleed word doór de grooten des lands*, s. n.

Aristocratique, *adj.* *Aristocratisch*, *van de regeéring der grooten*, *van de adel-regeéring.*

Aristocratiquement, *adv.* *Doór de grooten des lands.*

Aristo-démocratie, *s. f.* *Regeéring bestaende uyt den adel en de afgeveérdigden des volks.*

Aristo-démocratique, *adj.* *Van de regeéring die uyt den adel en de afgeveérdigden des volks bestaet.*

Aristoloche, *s. f.* (plant) *Osterlucie*, s. f. *sarrasyns-kruyd*, *geboórte-kruyd*, s. n. *hol-wortel*, s. m.

Aristotélicien, enne, *adj.* *Van Aristoteles.*

Aristotélisme, *s. m.* *Leering van Aristoteles*, s. f.

Arithmancie, *s. f.* *Konst om doór getallen te raeden.*

Arithméticien, enne, *s. m. et fém.* *Réken-kundigen*, *cyffer-kundigen.*

Arithmétique, *s. f.* *Réken-konst*, *tel-konst*, *cyffer-konst*, s. f. *het cyfferen*, s. n.

Arithmétique, *adj.* *Réken-konstig*, *cyffer-konstig*, *van de cyffer-konst.*

Arithmétiquement, *adv.* *Réken-kundiglyk*, *op eene cyffer-kundige wyze.*

Arithmomancie (*zoek*) Arithmancie.

Arlequin, *s. m.* *Poetsemaeker.*

Arlequinade, *s. f.* *Poets.*

Armadille, *s. f.* *Spaensch vlóótje* (*in América*) s. n.

Armateur, *s. m.* *Kaeper*, s. m. *kaep-schip*, s. n. — *uytreeder van een kaep-schip*, s. m.

Armature, *s. f.* *Yzer-beslag*, s. n. — (natuerl. hist.) *korst rondom de gebloemde steenen*, s. f.

Arme, *s. f.* *Wapen*, s. n. Arme à feu. *Schiet-geweér*. Armes blanches. *Sabel*, *dégen en alle wapenen die geen schiet-geweér zyn.* Faire *of* tirer des armes. *Schermen.* Maître d'armes. *Schermmeester.* Faire ses premières armes. *Zynen eersten veldtogt doen.* Aux armes! (oórlogs w.) *Neémt de wapenen op!*

Armes, *s. f. plur.* *Wapen*, *wapenschild*, s. n. Trophée d'armes. *Wapenprael.* — (kruyd-k.) *Steékels.*

Armé, ée, *adj.* *Gewapend.* Armé de toute pièce. *Gewapend van het hoofd tot de voeten.* A main armée. *Gewapender hand.*

Armée, *s. f.* *Léger*, *heyr*, s. n.

Armeline, *s. f.* *Armelyn-bont*, *armelyn-vel*, s. n.

Armement, *s. m.* *Toerusting ten oórlog*, *krygs-toerusting*, *wapening*, s. f.

Arménie, *s. f.* (land) *Arméniën.*

Arménien, ne, *s. m. et f.* *Arméniaen*: *arméniaensche.* — *adj.* *Arméniaensch.*

Armer, *v. a.* *Wapenen*, *van wapenen voórzien*; — *beslaen.* Armer une pierre d'aimant. *Eenen zeyl-steen beslaen* of *met een yzere beslag vastmaeken.* — *v. r.* *Zich wapenen*, *de wapenen aengrypen*, *zich van geweér voórzien.* S'armer contre le froid. *Zich tégen de koude voórzien.*

Digitized by Google

Armet, *s. m. Storm-hoed, helm.* Il en a dans l'armet. *Hy is dronken.*

Armillaire, *adj.* (spreek uyt *armilair*) Sphère armillaire. *Hémel-bol aenwyzende doór verscheyde kringen den loop der planeéten.*

Armilie, *s. f.* (bouw-k.) *Band om eene pilaer*, s. m.

Arminianisme, *s. m. Secte* of *leering van Arminius* of *der remontranten*, s. f.

Arminien, *s. m. Arminiaen, navolger van de arminiaensche leering.*

Arminien, enne, *adj. Arminiaensch.*

Armistice, *s. m. Stilstand van wapenen, wapen-stilstand*, s. m. *wapen-schorssing*, s. f.

Armogan, *s. m.* (schippers w.) *Bekwaem wéder om te vaeren*. s. n.

Armoire, *s. f. Kas, schapraey.* Armoire vitrée. *Glaze-kas.*

Armoiries, *s. f. pl. Wapens, wapen-schilden (van eene familie)* s. n. plur.

Armoise, *s. f.* (plant) *Byvoet*, s. m. *sint jans kruyd*, s. n.

Armoisin, *s. m.* (zyde stoffe) *Armozyn*, s. n.

Armoniac, *s. m. (zoek)* Ammoniac.

Armons, *s. m. plur.* (wagenmaekers w.) *Tang*, s. f. *twee houten daer den dissel-boom ingelaeten word*, s. n. plur.

Armorial (*plur.* armoriaux) *s. m. Geslacht-register, wapen-boek*, s. n.

Armorial, ale, *adj. Van de wapen-kunde.*

Armorier, *v. a. Wapens schilderen.*

Armoriste, *s m. Kenner der wapen-kunde, wapenschild-kundigen.*

Armure, *s. f. Harnas*, s. n. *tuygen die het lichaem beschutten*, s. n. plur. Armure de l'aimant. *Beslag van den zeyl-steen*, s. n.

Armurier, *s. m. Harnasmaeker. wapensmid, geweêrmaeker, roermaeker.*

Aromate, *s. m. Welriekende kruyden*, s. n. plur.

Aromatique, *adj. Welriekende.*

Aromatisation, *s. f.* (apotheékers w.) *Vermenging van welriekende kruyden.*

Aromatiser, *v. a.* (apoth. w.) *Welriekende kruyden ergens onder mengen.*

Aromatite, *s. f. Spécery-steen, mirrhen-steen*, s. m.

Arôme, *s. m.* (schey-k.) *Welriekend deel der planten*, s. n.

Aron, *s. m. (zoek)* Pied-de-veau.

Aronde, *s. f.* (timmermans w.) Queue d'aronde. *Zwaluw-steert.*

Arondelat, *s. m. Jongsken van eene zwaluwe*, s. n.

Arondelière, *s. f. (zoek)* Chélidoine.

Arondelles de mer, *s. f. plur.* (schippers w.) *Ligte schépen*, s. n. plur.

Arpailleur, *s. m. Goud zoeker (aen de rivieren)* — *eenen die de mynen zoekt te ontdekken.*

Arpégement, *s. m.* (muziek) *Manier van na malkander en snellyk de toonen van een accoórd te slaen*, s. f.

Arpéger, *v. n.* (muziek) *Alle de toonen van een accoórd snellyk na malkander slaen.*

Arpent, *s. m. Morgen-lands, geweét*, s. n.

Arpentage, *s. m. Land-meéting*; — *land-meét-konst*, s. f.

Arpenter, *v. a. Land-meéten.* — *v. n.* (gem.) *Snel voorttreéden, met groote schreéden voortgaen wyde stappen doen*; ook *doórloopen, doórkruyssen.*

Arpenteur, *s. m. Land-meéter.*

Arqué, ée, *adj. Geboógen, boógswyze gekromd.*

Arquebusade, *s. f. Roer-schoót, schoót van een vuer-roer*, s. m. Eau d'arquebusade. *Wond-water.*

Arquebuse, *s. f.* (vuer-roer) *Bus*, Arquebuse à vent. *Wind-bus.*

Arquebuser, *v. a. Met een vuer-roer dood-schieten.*

Arquebuserie, *s. f. Vuer-roer-maekery.*

Arquebusier, *s. m. Bus-schieter*; — *roermaeker.*

Arquer, *v. a. Boógswyze buygen.* — *v. n. et r. Zich buygen, zich boógen.*

Arquifou (*zoek*) Mine de plomb.

Arrachement, *s. m. Uyttrekking, uytrukking*, s. f.

d'Arrache-pied, *adv.* (gem.) *Zonder ophouden, onophoudelyk, zonder stilstaen.*

Arracher, *v. a. Uyttrekken, uytrukken, aftrekken, afrukken, ontrukken, ontweldigen.* Ce livre a eu le plus grand succès, on se l'arrache. *Dit boek heéft grooten trek, men wilt het, kost dat kost.* C'est un homme fort recherché, on se l'arrache. *Dien man word zeer gezogt.*

Arracheur, *s. m.* Arracheur de dents. *Tanden-trekker.* Arracheur de cors. *Uytsnyder van ekster-oogen.*

Arrachis, *s. m.* (recht) *Het uyttrekken van jonge boomen*, s. n.

Arrageois, oise, *s. m. et f. Eenen van Atrecht* of *Arras.* — *adj. Atrechts.*

Arraisonner, *v. a.* s'arraisonner, *v. r.* (oud) *Met imand in gespreek komen, hem willen doen réden verstaen.*

Arrangement, *s. m. Schikking, ran-*

Digitized by Google

schikking, *in-order-stelling*; — (fig.) *bevrédiging*, *bylegging*, s. f.

Arranger, *v. a.* *Schikken*, *rangschikken*, *voegen*, *in order stellen*; — (fig.) *bevrédigen*, *byleggen*.

Arras, *s. m.* (stad) *Atrecht*, *Arras*.

Arrasement, arraser etc. (*zoek*)

Arasement, araser, etc.

Arrentement, *s. m.* *Op-rente-geéving*; — *op-rente-neéming*, s. f.

Arrenter, *v. a.* *Op rente geéven*; — *op rente neémen*.

Arréager, *v. n.* *Den interest der renten laeten oploopen*, *ten agteren blyven in de betaeling van den interest der renten*.

Arréages, *s. m. plur.* *Agterstal*, s. m. *agterstallige renten*, *onbetaelde renten*, s. f. plur.

Arrestation, *s. f.* *Aenhouding* (*van persoonen*).

Arrestographe, *s. m* (*zoek*) Arrêtiste.

Arrêt, *s. m.* *Beslag*; — *besluyt*, *vonnis*, s. n. *uytspraek*; — *tégenhouding*, *terug-houding* (*in sommige werktuygen*) s. f. Mettre aux arrêts. (oórlogs w.) *Gevangen zetten*. Ce pistolet est en arrêt. *Dit pistoól is in zyne rust*. Mettre la bayonnette en arrêt. *De bayonnet regt voóruyt houden*. C'est un homme sans arrêt. *'T is eenen losbol*, *eenen mensch daer geenen staet op te maeken is*. — (naeysters w.) *Lis*, *litse*, s. f. *koordeken* (*aen de opening van een hemd enz. om het scheuren te beletten*) s. n.

Arrêté, *s. m.* *Besluyt*, s. n. Arrêté de compte. *Slot-rékening*.

Arrêté, ée, *adj.* *Vast*. Il n'a pas la vue arrêtée. *Hy heéft geen vast gezigt*. Dessin arrêté. *Uytvoerige teekening*.

Arrête-bœuf, *s. m.* (plant) *Prangwortel*, s. m. *stal-kruyd*, *ézels-kruyd*, *ossebreék*, s. n.

Arrête-charrue (*zoek*) Arrête-bœuf.

Arrête-neuf, *s. m* (*zoek*) Rémora.

Arrêter, *v. a.* *Tégenhouden*, *ophouden*. Ne m'arrêtez pas. *Houd my niet op*. Arrêter le sang. *Het bloed stelpen*. — *In hegtenis neémen*, *gevangen zetten*, *in beslag neémen*. On l'a arrêté pour dettes. *Hy is voór schuld gevangen gezet*. — *Beraemen*, *bestemmen*, *vaststellen*, *besluyten*, *bepaelen*. Arrêter une maison, un laquais. *Een huys*, *eenen knegt hueren*. Arrêter une place dans une voiture publique. *Eene plaets bespreéken in een openbaer rytuyg*. — *Vestigen*.

s'Arrêter, *v. r.* *Zich houden*. Après avoir écouté différentes propositions, il s'arrêta à la première. *Na verscheyde voórstellingen aenhoord te hebben*, *hield hy zich aen de eerste*. — *Stil blyven staen*, *niet voortgaen*, v. n. *zich tégenhouden*, *zich ophouden*, *zich bézig houden*, v. r. Il s'arrête à des sottises. *Hy houd zich bézig met zotternyén*.

Arrêtiste, *s. m.* *Verzamelaer van vonnissen*.

Arrher, *v. a.* *Eenen gods-penning geéven*, *pand-geld geéven*, *hand-geld geéven*.

Arrhes, *s. f. plur.* *Gods-penning*, *huer-penning*, s. m. *pand-geld*, *hand-geld*, s. n.

Arriéré, ée, *adj.* *Die op den gestelden tyd niet heéft betaeld*, *die ten agteren is in betaeling*.

Arrière, *s. m.* (schippers w.) *Agterschip*, s. n. *agterstéven*, s. f.

En arrière, *adv.* *Agteruyt*, *terug*, *agterwaerts*; — *ten agteren*. Être en arrière. *Ten agteren zyn in betaeling*. Ce fermier est en arrière de trois quartiers. *Dien pagter is dry vierendeelen jaers ten agteren*. — *Agter rug*, *in het afweézen*. Il me loue en présence et me déchire en arrière. *Hy pryst my in myne tégenwoórdigheyd en verscheurt my in myn afweézen*.

Arrière-ban, *s. m.* (leen-recht) *Opontbieding der édellieden tot den oórlog*, s. f.

Arrière-boutique, *s. f.* *Agterwinkel*, s. m.

Arrière-caution, *s. f.* (recht) *Agterborg*, *borg van borg*.

Arrière-change, *s. m.* *Interest van interest*.

Arrière-corps, *s. m.* (bouw-k.) *Agterbouw*.

Arrière-cour, *s. f.* *Agterplaets*.

Arrière-faix, *s. m.* (ontleéd-k.) *Nageboórte*, s. f. *moeder-koek*, s. m.

Arrière-fermier, *s. m.* *Onderpagter*.

Arrière-fief, *s. m.* *Agterleen*, s. n.

Arrière-garant, *s. m.* *Agterborg*, *borg van borg*, s. f.

Arrière-garde, *s. f.* *Agterhoede*, *agterbende* (*van een léger*).

Arrière-goût, *s. m.* *Nasmaek*.

Arrière-hypothèque, *s. f.* (recht) *Agterpand*, *médepand*, s. m. *médepandschap*, s. n.

Arrière-moisson, *s. f.* *Naoogst*, s. m.

Arrière-neveu, *s. m.* *Agterneéf*, *naneéf*.

Arrière-pensée, *s. f.* *Nagedagt*, *iet geheyms*, s. n. Cet homme a toujours des arrière-pensées dans ses démarches. *Dien man heéft altyd iet geheyms in zynen handel*.

Digitized by Google

Arrière-petite-fille, *s. f. Kinds-kinds-dogter.*

Arrière-petit-fils, *s. m. Kinds-kinds-zoon.*

Arrière-point, *s. m.* (naeysters w.) *Agterstek.*

Arriérer, *v. a.* Arriérer un payement. *Eene betaeling uytstellen, op den verval-dag niet betaelen.* — *v. n. et r. Agter-blyven*; ook *ten agteren blyven in be-taeling*, v. n.

Arrière-récolte, *s. f. Naoogst*, s. m.

Arrière-saison, *s. f. Najaer, agter-jaer*, s. n. — (fig.) *hoogen ouder-dom*, s. m.

Arrière-vassal, *s. m. Agterleenman.*

Arrière-voussure, *s. f.* (bouw-k.) *Boog-ronding agter deuren of vensters.*

Arrimage, *s. m.* (schippers w.) *Schikking der scheeps-laeding*, s. f.

Arrimer, *v. a.* (schippers w.) *De waeren schikken (in een schip).*

Arrimeur, *s. m. Schikker der waeren (in een schip).*

Arriser, *v. a.* (schippers w.) *Neer-haelen, neerlaeten.*

Arrivage, *s. m.* (schippers w.) *Aen-komst (van een schip in eene haven)* s. f.

Arrivée, *s. f. Komst, aenkomst, toekomst.*

Arriver, *v. n. Aenkomen, aenlanden.* Il est arrivé à Paris. *Hy is tot Parys aengekomen.* Les vaisseaux sont arrivés. *De scheepen zyn aengeland.* — (schipp. w.) *Voór den wind afhouden.* Arriver sur un vaisseau. *Op een schip aenzeylen.* — *Gelukken, tot zyn oogwit komen.* Avec de tels moyens on arrive. *Men gelukt met zulke middelen.* — *v. n. et impers. Gebeuren, geschieden, voór-vallen.* Il arrive souvent. *Het gebeurt dikwils.*

Arroche, *s. f.* (plant) *Milde, melde.*

Arrogamment, *adv. Hooveërdiglyk, trotselyk, verwaendelyk.*

Arrogance, *s. f. Hooveërdigheyd, trotsheyd, laetdunkendheyd, verwaend-heyd.*

Arrogant, ante, *adj. et subst. Hoo-veërdig, trots, verwaend, laetdunkend.*

s'Arroger, *v. r. Zich aenmaetigen.*

Arroi, *s. m.* (oud) *Treyn, stoet*, s. m. *koets en peerden.*

Arrondir, *v. a. Rond maeken, ron-den, rond snyden.* Arrondir une pé-riode. *Eene evenrédigheyd in eenen zin brengen.* Arrondir sa terre *of alleenlyk* s'arrondir. *Zyn land-goed vergrooten.*

Arrondissement, *s. m. Rondmaeking, ronding*, s. f. — *omtrek van een grond-gebied*, s. m. Arrondissement d'une période. *Evenrédigheyd in eenen zin.*

Arrosage, *s. m.* (water-bouw-k.) *Watering (om de droogte landen te bevogtigen)* s. f.

Arrosement, *s. m. Begieting, bevog-tiging, besproeying*, s. f.

Arroser, *v. a. Begieten, bevogtigen, nat maeken, besprenkelen.* Le Danube arrose beaucoup de pays. *Den Donauw loopt door veele landen.* Arroser ses créanciers. *Zyne schuld-eysschers te vréde stellen* of *paeyén.*

Arrosoir, *s. m. Gieter (om eenen hof te begieten).*

Arrugie, *s. f. Water-afleyding (in de mynen).*

Arrumage, *s. m.* arrumer, *v. a.* ar-rumeur, *s. m. (zoek)* Arrimage etc.

Ars, *s. m. plur. Aderen van een peerd (die men opent tot bloed-laeting)* s. f. plur.

Arschot (stad) *Aerschot.*

Arsenal (*pl.* arsenaux) *s. m. Wapen-huys, tuyg-huys*, s. n.

Arsenic, *s. m. Ratte-kruyd*, s. n.

Arsenical, ale, *adj. Ratte-kruyd-agtig, vergiftig als ratte-kruyd.*

Arsenique, *adj.* (schey-k.) *Ratte-kruydagtig, vergiftig als ratte-kruyd.*

Arsis, *s. m. Wyn die eenen gebraeden smaek heeft*, s. m. — (spreek-k.) *verheffing der stem (als men een vers begint te letzen)* s. f.

Art, *s. m. Konst*, s. f. Arts libéraux. *Vrye konsten.* Arts mécaniques. *Hand-werk-konsten.* Beaux arts. *Schoone konsten.* Le grand art. *De gewaende goudmaekery.* Art de penser (*zoek*) Logique. Art de parler (*zoek*) Rhé-torique. — (fig.) *Behendigheyd, gauwheyd*, s. f.

Artémon, *s. m.* (schippers w.) *Onderste katrol van eene takel*, s. f.

Artère, *s. f.* (ontleéd-k.) *Slag-ader.* Apre artère (*zoek*) Trachée-artère. Grosse artère (*zoek*) Aorte.

Artériaque, *adj.* (geneés-k.) Re-mède artériaque. *Geneés-middel tégen de ziekten der long-pyp.*

Artériel, elle, *adj. Slag-aderlyk, van de slag-aders.*

Artérieux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Slag-aderlyk.* Veine artérieuse. *Slag-aderlyke ader, long-slag-ader.*

Artériographie (*zoek*) Artériologie.

Artériole, *s. f. Kleyne ader, vázel-ader.*

Digitized by Google

Artériologie, *s.f.* *Verhandeling over de slag-aders.*

Artériotomie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Opening der slag-aders.*

Arthritique, *s. f.* (plant) *Sleutelbloem*, s. f. *sint Petrus kruyd*, s. n. *hoe langer hoe liever.*

Arthritique, *adj.* Remède arthritique. *Geneés-middel tégen de gevrigtziekten.*

Arthrodie, *s.f.* (ontleéd-k) *Inléding (van een gebeente in den koker van het ander).*

Arthrodynie, *s.f.* (geneés-k.) *Pyn in de gevrigten.*

Arthron, *s. m.* (ontleéd-k.) *Geléding, gevrigting*, s. f.

Arthrose, *s.f.* (ontleéd-k.) *Platte inléding der beenderen.*

Artichaut, *s. m.* (plant) *Artichok, pyn-distel*, s. f. Cul d'artichaut. *Artichok-stoel.* Foin de l'artichaut. *Hair van de artichok.*

Article, *s. m.* *Artikel*, s. m. *lid, punt*, s. n. Article principal. *Hoofd-artikel, hoofd-punt.* — (spraek-k.) *Lid-woórd*; — (ontleéd-k.) *gevrigt*, s. n. *kneukel*, s. m *saemen-voeging van het gebeente*, s. f. A l'article de la mort. *In den stond der dood.*

Articulaire, *adj.* (geneés-k.) *Van de gevrigten.* Maladie articulaire. *Gevrigtkwael (als flérecyn enz.)*

Articulation, *s.f.* (ontleéd-k.) *Geléding, gevrigting.* Articulation des doigts. *Geléding der vingeren.* Articulation de la voix. *Bescheyde uytspraek der woórden.* Articulation de faits. (recht) *Voórstelling van feyten doór lid-verdeelingen.*

Articuler, *v.a.* *Duydelyk uytspreéken.* Articuler un fait. (recht) *Een feyt doór lid-verdeelingen voórstellen, van lid tot lid ontvouwen* of *voórdraegen.* — *v. r.* (ontleéd-k. van de beenderen spr.) *Zich vervoegen.*

Artien, *s. m.* *Student in de wysbegeérte.*

Artifice, *s. m.* *Konst*, s. f. Cette montre est faite avec un artifice merveilleux. *Dit zak-uerwerk is met eene wonderlyke konst gemaekt.* — *Brandstoffe*, s. f. Feu d'artifice. *Vuer-werk.* — *Konst-greép, loosheyd*, s. f. *bedrog*, s. n. *list, arglist*, s. m. Un homme sans artifice. *Eenen man zonder bedrog.*

Artificiel, elle, *adj.* *Konstig, doór konst gemaekt.* Jour artificiel. *Tyd tusschen den opgang en den ondergang der zon, lichten dag.* Mémoire artificielle. *Middel om de geheugenis van zékere zaeken gemakkelyker te maeken.*

Artificiellement, *adv.* *Konstiglyk, konstwerkelyk.*

Artificier, *s. m.* *Vuerwerker.*

Artificieusement, *adv.* *Listiglyk, arglistiglyk, looslyk.*

Artificieux, euse, *adj.* *Listig, arglistig, loos, doórtrapt.*

Artillé, ée, *adj.* (schippers w.) *Met geschut voórzien.*

Artilleur, *s. m.* *Werkman die aen het geschut werkt.*

Artillerie, *s. f.* *Geschut, kanon*, s. n. La grosse artillerie. *Het grof geschut.*

Artilleur, *s. m.* *Die het geschut bedient, artillerist.*

Artillier, *s. m.* (*zoek*) Artiller.

Artimon, *s. m.* (schipp. w.) *Bezaensmast*, s m. — *bezaens-zeyl*, s. n.

Artisan, *s. m.* *Ambagts-man*; — (fig.) *stigter*, s. m. *oorzaek*, s. f.

Artison, *s. m.* (insecte) *Houtwormken*, s. n.

Artisonné, ée, *adj.* (van hout spr.) *Vermolmd, van de wormen doórknaegd.*

Artiste, *s. m.* *Konstenaer.*

Artistement, *adv.* *Konstiglyk, met konst.*

Artoison, *s. m.* (*zoek*) Artison.

Artolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen die de gedaente van een brood heéft*, s. m.

Artuson, *s. m.* artusonné, ée, *adj.* (*zoek*) Artison etc.

Arum, *s. m.* (*zoek*) Pied-de-veau.

Arundinacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Rondvoórmig.*

Aruspice, *s. m.* (oudh.) *Waerzegger uyt de ingewanden der beesten.*

Arvien, enne, *adj.* (kruyd-k.) *Dat op de graen-velden groeyt.*

Arythénoïdes, *s. m. plur.* (ontleéd-k.) *Kraek-beentjes van het hoofd der locht-pyp*, s. n. plur.

Arythénoïdien, enne, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de kraek-beentjes van het hoofd der locht-pyp.*

Arythme, *s. m.* (geneés-k.) *Verflauwing* of *onrégelmaetigheyd van den pols*, s. f.

Arzel, *adj.* Cheval arzel. *Peérd met eenen witten agtervoet.*

As, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Aes*, s. n. L'as de pique. *Schoppen aes.* — *Getal* 1 *op den teérling.* Amener deux as. *Twee eenen werpen.*

Asaret, *s. m.* (plant) *Mans-oor*, s. n. *hazel-wortel*, s. m.

Asbeste, *s. m.* (*zoek*) Amiante.

Digitized by Google

Ascarides, *s. m. plur.* (geneés-k.) *Aers-maeyën*, s. f. plur. *aers-wormen, kleyne wormen die in de regte darmen groeyën*, s. m. plur.

Ascendant, ante, *adj. et subst.* (spr. van persoonen daer men van afstamt) *Opgaend, opklimmend.* Ascendans *of* ligne ascendante. *Opklimmend maegschap, voórzaeten.*

Ascendant, *s. m. Magt*, s. f. *invloed*, s. m. *gezag op imands gemoed*; — *geluk in de waeg-spëlen*, s. n.

Ascension, *s. f. Hemelvaert (van Christus)* — (natuer-k.) *opklimming.*

Ascensionnel, elle, *adj.* (sterre-k.) Différence ascensionnelle. *Verschil tusschen de regte en schuynsche opklimming.*

Ascète, *s. m. Eenen die zich aen de oefeningen van godvrugtigheyd opgedraegen heeft.*

Ascétère, *s. m. Klooster*, s. n.

Ascétique, *adj. Godvrugtig, geestelyk.* — *s. m. Schryver van geestelyke boeken.*

Asciens, *s. m. plur.* (land-beschryving) *Bewooners der verzengde lochtstreek die geene schaduwe op den middag hebben, wanneer de zon regt boven hun staet.*

Ascite, *s. f.* (geneés-k.) *Waterzugt in den onderbuyk.*

Ascitique, *adj.* (geneés-k.) *Waterzugtig, met de waterzugt in den onderbuyk gekweld.*

Asciépiade, *adj. et s. m. Latynsch en grieksch vers van vier sillaben.*

Asciépias, *s. m.* (plant) *Zwaluwwortel.*

Asiarchat, *s. m.* (spreëk uyt *asiarka*) *Weërdigheyd van voórzitter in de algemeene geheyligde spëlen (van oud Griekenland).*

Asiarque, *s. m. Voórzitter in de algemeene geheyligde spëlen (van oud Griekenland).*

Asiatique, *adj. Asiatisch.* Style asiatique *Opgeblaezen schryf-stiel vol onnoodige woórden.* Luxe asiatique. *Bovenmaetige pragt.* Mœurs asiatiques. *Verwyfde zeden.*

Asie, *s. f.* (wëreld-deel) *Asia.*

Asile, *s. m. Plaets van toevlugt, schuyl-plaets, vry-plaets*, s. f. — (fig.) *beschermer, toevlugt*, s. m.

Asine, *adj. f.* (recht) Bête asine. *Ezel: ezelin.*

Asodès, *s. f.* (geneés-k.) *Aenhoudende koórts die groote onrust veroorzaekt rondom het hert of de maeg.*

Aspect, *s. m. Gezigt*, s. n. *beschouwing*, s. f. *opslag der oogen*; — *stand*, s. m. *gelëgenheyd*, s. f. L'aspect d'une maison. *De gelëgenheyd van een huys.*

Asperge, *s. f.* (hof-gewas) *Spergie, aspergie.*

Asperger, *v. a.* (kerkelyk w.) *Besproeyën, besprenkelen.*

Aspergès, *s. m.* (de laeste *s* word uytgesproken) *(zoek)* Aspersoir.

Aspergoute, *s. f.* (plant) *Sterrekruyd*, s. n. Aspergoute de mer. *Zeesterre-kruyd, blauwe kamille, blauwe madelieven.*

Aspalathe, *s. m. Rhodisch hout, ligt paradys-hout*, s. n.

Aspérité, *s. f. Ongelykheyd, hobbeligheyd*; — (fig.) *hardheyd, rouwheyd.*

Aspersion, *s. f.* (kerkelyk w.) *Besproeying, besprenkeling.*

Aspersoir, *s. m. Wy-water-kwispel.*

Aspérule, *s. f.* (plant) *Wal-meester, onzer lieve Vrouwe wieg-stroo* of *bedstroo.*

Asphalite, *s. f.* (ontleëd-k.) *Vyfde wervel-been der lenderen*, s. n.

Asphalte, *s. m. Joóden-lym, joódenharst.*

Asphodèle, *s. m.* (plant) *Asfodille, wilde lëlie*, s. f.

Asphyxie, *s. f.* (geneés-k.) *Schielyke berooving van gevoel en beweëging*, s. f. *stilstand van den pols*, s. m.

Asphyxié, ée, *adj.* (geneés-k.) *Die schielyk van gevoel en beweëging beroofd word.*

Aspic, *s. m.* (serpent) *Adder, adder-slang*, s. f. De l'huile d'aspic. *Lavendel-olie, spyk-olie.* Langue d'aspic. *Laster-tong.*

Aspirant, *s. m. Betragter van eene plaets* of *weërdigheyd.*

Aspirant, ante, *adj.* Pompe aspirante. *Trek-pomp, pomp waer mëde het water om hoog getrokken word.*

Aspiration, *s. f.* (spraek-k.) *Uytgalming.* L'*h* n'est qu'une aspiration. *De* h *is maer eene uytgalming.* — *Ademhaeling*; — *verzugting, beweëging.* Aspiration à Dieu. *Verzugting tot God.*

Aspirer, *v. a. Ademen, inademen.* Aspirer une lettre. *Eene letter uytgalmen.* — *v. n. Verlangen, ergens naer haeken* of *naer tragten.* Il aspiroit à l'empire. *Hy tragtte naer het ryk.*

Aspre, *s. m.* (turksch geld) *Asper.*

Assablé, ée, *adj. Bezand, met zand aengehoogd*; — (schippers w.) *op het zand vastgeraekt.*

Assabler, *v. a. Zanden, bezanden*;

Digitized by Google

met zand aenhoogen. — *v. r. Met zand opgehoopt worden*, v. pass. ook (schippers w.) *op eene zand-plaet vast raeken*, v. n.

Assa-doux, assa-dulcis, *s. m.* (welriekende gom) *Benzoin, benjuyn.*

Assa-fœtida, *s. m.* (stinkende gom) *Duyvels-drek.*

Assaillant, *s. m. Aenvaller, bespringer, aentaster, bestormer.*

Assaillir, *v. a. irrég.* (J'assaille. J'assaillois. J'assaillis. J'assaillirai. J'assaillirois. Que j'assaille. Que j'assaillisse. Assaillant; assailli, ie) *Bespringen, aenvallen, aentasten, overvallen.*

Assainir, *v. a. Gezond maeken.*

Assainissement, *s. m. Gezondmaeking*, s. f.

Assaisonnement, *s. m. Toebereyding (van spyzen)* — (fig.) *aengenaemheyd (waer méde men iet zegt of doet)* s. f.

Assaisonner, *v. a.* (van spyzen spr.) *Gereed maeken, toebereyden;* — (fig.) *verzellen, byvoegen, aengenaem maeken.*

Assaisonneur, *s. m. Spys-bereyder.*

Assassin, *s. m. Moordenaer, moorder.*

Assassin, ine, *adj. Moorddaedig.*

Assassinant, ante, *adj.* (gem.) *Verdrietig, lastig, vermoeyënd.*

Assassinat, *s. m. Moord*, s. f. *doodslag*, s. m.

Assassiner, *v. a. Moorden, vermoorden, om hals brengen, ombrengen.* Assassiner de médisances. *Doór kwaedspreekendheyd verdrukken.* Assassiner de visites. *Met veel bezoek overlast aendoen.*

Assation, *s. f.* (apotheekers w.) *Branding, koóking* of *stoóving der geneés-middelen in hun eyge vogt zonder byvoeging van iet anders.* Le café se prépare par assation. *Den koffi word met branden bereyd.*

Assaut, *s. m. Bestorming* s. f. *storm*, s. m. Prendre une ville d'assaut. *Eene stad stormender-hand inneémen.* Faire assaut. *Schermen.* Ces deux personnes faisoient assaut de latin. *Die twee persoonen kampten om het meest uyt-temunten in het latyn.*

Asseau, *s. m.* (*zoek*) Assette.

Assécher, *v. n.* (schippers w.) *Droog loopen.*

Assécution, *s. f.* (*zoek*) Obtention.

Asséeur, *s. m. Heffer van het hoofdgeld en andere schattingen.*

Assemblage, *s. m. Verzameling, vergadering, byeenvoeging.*

Assemblée, *s. f. Vergadering, byeenkoómst*, s. f. *gezelschap*, s. n.

Assemblement, *s. m.* (oud) *Verzameling, vergadering, byeenvoeging*, s. f.

Assembler, *v. a. Vergaderen, verzamelen, byeenvoegen, byeenbrengen, byeendoen.*

Assener, *v. a.* (j'assène, j'assénerai) *Toebrengen.* Il lui assena un coup sur la tête. *Hy bragt hem eenen slag toe op zyn hoofd.*

Assentiment, *s. m. Toestemming, inwilliging, goedkeuring*, s. f.

Assentir, *v. n.* (recht) *Toestemmen, inwilligen, goedkeuren.* Assentir à un acte. *Eene acte inwilligen.*

Asseoir, *v. a. irrég.* (J'assieds, tu assieds, il assied; nous asseyons, vous asseyez, ils asseyent. J'asseyois; nous asseyions, vous asseyiez. J'assis. J'assiérai *of* j'asseyerai. J'assiérois *of* j'asseyerois. Assieds; asseyez. Que j'asseye; que nous asseyions, que vous asseyiez. Que j'assisse. Asseyant; assis, ise) (spreek uyt *assoir*) *Zetten, stellen.* Asseyez cet enfant sur une chaise. *Zet dat kind op eenen stoel.* Asseoir les tailles. *De schattingen uyt-schryven.* Asseoir une rente sur un fond. *Eene jaerlyksche inkomst op een vast goed toeleggen* of *bezetten.* Asseoir un camp. *Een léger-veld betrekken.* Asseoir un jugement. *Een oórdeel vellen* of *vestigen.* On ne peut asseoir aucun fondement sur ses paroles. *Men kan geenen staet maeken op zyne woórden.* Asseoir une cuve. (ververs w.) *Eene verf-kuyp bereyden.* — *v. r. Zitten, néderzitten, neérzitten*, v. n.

Assermenté, ée, *adj. Beëedigd, die den eed heéft gedaen.*

Assermenter, *v. a. Den eed afeyschen.* — *v. r. Den eed doen.*

Asserteur de la vérité, *s. m. Voórstaender der waerheyd.*

Assertion, *s. f. Bewys*, s. n. *bewyzing*; — (recht) *bekragtiging, verzékering*, s. f.

Assertivement, *adv. Bekragtigender wyze, bevestigender wyze.*

Asservir, *v. a. Onderwerpen, dienstbaer maeken.* Asservir ses passions. *Zyne driften bedwingen.*

Asservissement, *s. m. Onderdaenigheyd, onderwerping, dienstbaerheyd*, s. f.

Asesseur, *s. m. Bygevoegden rechter, byzitter.*

Assette, *s. f. Schalie-dekkers hammer*, s. m.

Digitized by Google

Assez, *adv.* *Genoeg*, *algenoeg*, *genoegzaam.*

Assident, *adj.* (geneés-k.) Signe assident. *Teeken dat gemeenlyk eene ziekte verzeld.*

Assidu, ue, *adj.* *Iverig*, *vlytig*, *neérstig*, *arbeydzaam*, *aenhoudend.*

Assiduité, *s.f.* *Vlytigheyd*, *neérstigheyd*, *arbeydzaemheyd*, *aenhoudendheyd*, *aenhouding.*

Assidûment, *adv.* *Iverig*, *vlytiglyk*, *neérstiglyk*, *arbeydzaemlyk*, *by aenhoudendheyd.*

Assiégeans, *s.m.plur.* *Belégeraers.*

Assiégeant, ante, *adj.* *Belégerende.*

Assiéger, *v.a.* *Belégeren.* Assiéger quelqu'un. *Imand gedurig byblyven*, *rondom imand zwerven*; ook *imand overlasten.*

Assiégés, *s.m.plur.* *Belégerden.*

Assiente, *s.f.* *Maetschappy van den slaven-handel* (*in Spanjen*).

Assientiste, *s.m.* *Deelhebber in de maetschappy van den slaeven-handel* (*in Spanjen*).

Assiette, *s.f.* *Telloor*, s. f. *bord*, *tafel-bord*, *schotelt je*, s. n. Assiette à dessert. *Nageregt-schotelt je.* Assiette à soupe. *Soep-telloor.* — *Stand*, *staet*, s. m. *gelégenheyd*, *gesteltenis*, s. f. — (recht) *grond waer op eene rente is bezet*, s. m. — *hoofd-schatting*, *verdeeling* of *uytschryving van het hoofdgeld*, s. f.

Assiettée, *s.f.* *Eene telloor vol.*

Assignable, *adj.* *Bewysbaer.*

Assignat, *s.m.* *Bewys tot betaeling van eene rente op goederen die er voór verpand staen*; — *staets-briefken welkers betaeling is verpand op de inkomst of verkooping van sommige goederen*, s. m.

Assignation, *s.f.* *Assignatie*, s. f. *bewys* (*ter betaeling*) s. n. — *plaetsbestemming*; — (recht) *daeging*, *dagvaerding*, s. f.

Assigner, *v.a.* *Bestemmen*, *aenwyzen*; — *bewyzen*, *maeken*, *toeleggen.* Assigner une partie de ses biens à ses enfans. *Zyne kinderen eenig erf-goed bewyzen.* — (recht) *Daegen*, *indaegen*, *dagvaerden.*

Assimilation, *s.f.* (natuer-k.) *Gelykmaeking.*

Assimiler, *v.a.* *Gelyk maeken*; — *vergelyken.* — *v.r.* *Aen malkander gelyken*, *overeenkomen*, v. n. ook *zich vergelyken*, v. r.

Assise, *s.f.* (metsers w.) *Laeg steenen* (*in eenen muer*). — s. f. plur. *Zitdag*, s. m. Cour d'assises. *Zitdags gerechts-hof.*

Assistance, *s.f.* *Hulp*, *behulpzaemheyd*, *handseyking*, s. f. *bystand*, *onderstand*, s. m. — (recht) *tegenwoórdigheyd*, *verschyning*, s. f. *het bywoonen*, s. n. — (oud) *vergadering*, *byeenkomst*, s. f.

Assistans, *s.m.plur.* *Bystaenders*, *omstaenders.* Un des assistans. *Eenen der omstaenders.*

Assistant, ante, *s.m.et f.* *Helper*, *médehelper*: *helpster*, *médehelpster.* — *adj.* *Helpend.*

Assister, *v.a.* *Helpen*, *bystaen*, *bystand doen*, *handreyken.* Assister ses amis de ses conseils. *Zyne vrienden met raed bystaen.* — *v.n.* *Bywoonen*, v. a. *tégenwoórdig zyn*, v. n. Assister à la Messe. *In de Misse tégenwoórdig zyn*, *de Misse bywoonen.*

Association, *s.f.* *Maetschappy*, s. f. *genoótschap*, s. n.

Associé, ée, *s.m.et f.* *Médehandelaer*, *médegenoót*: *médehandelaerster.*

Associer, *v.a.* *In maetschappy* of *in genoótschap aenneémen.* — *v.r.* *Zich met imand verbinden*, *met imand maetschappy maeken.*

Assogue, *s.f.* (spaensch w.) *Kwikzilver*; — *spaensch galjoen-schip dat het kwik-zilver naer de West-indiën vervoert*, s. n.

Assolement, *s.m.* *Verdeeling van een bebouwbaer stuk land* (*B. V. om 'er een deel van met terwe te bezaeyén*, *een ander deel met een ander gewas enz.*)

Assoler, *v.a.* (akker-bouw) *Verdeelen.* (*zie voorders*) Assolement.

Assommer, *v.a.* *Doodslaen*, *den hop inslaen.* Assommer de coups. *De huyd vol slagen geeven.* — (fig.) *Doodelyk verveelen.*

Assommoir, *s.m.* *Val* (*om ratten enz. te vangen*) s. f. — *stok met eenen looden bol*, s. m.

Assomption, *s.f.* *Hémelvaert van Maria*; — (réde-k.) *tweede* of *mindere stelling van eene sluyt-réde.*

Assonnance, *s.f.* (dicht-k.) *Onvolmaekte gelykheyd in den uytgang der woórden.*

Assonnant, ante, *adj.* (dicht-k.) *Dat eene onvolmaekte gelykheyd in den uytgang der woórden heeft.*

Assorti, ie, *adj.* *Voórzien*, *gestofféerd.* Mariage mal assorti. *Kwalyk geschikt houwelyk.*

Assortiment, *s.m.* *Saemen-schikking*, *saemen-voeging*, *sorteéring*, s. f. Livres

Digitized by Google

d'assortiment. *Boeken die eenen boekverkooper verkoopt, maer die hy niet gedrukt heeft.*

Assortir, *v. a. Saemen-schikken, saemen-voegen, soórteeren; — verzorgen, voórzien, stoffeeren.* Assortir une boutique de toute sorte de marchandises. *Eenen winkel voórzien met alle soórt van goederen. — v. n. et r. Overeenkomen.* Ces couleurs n'assortissent pas bien ensemble. *Die koleuren komen niet wel overeen.*

Assortissant, ante, *adj. Overeenkomend.*

Assoté, ée, *adj.* (gem.) *Verzot.*

Assoter, *v. a.* (gem.) *Zot maeken, verzotten.*

Assoupi, ie, *adj. Slaepagtig, slaeperig, vaekerig, slaepdronken, sluymerig, sluymeragtig, half in slaep.*

Assoupir, *v. a. Slaeperig maeken, vaekerig maeken, in slaep doen vallen; — verzagten.* Ce remède a assoupi la douleur. *Dat hulp-middèl heeft de pyn verzagt. —* (fig.) *Stillen, slissen, byleggen.* Assoupir une querelle. *Eenen twist stillen. — v. r. Slaeperig zyn, vaekerig zyn, half in slaep zyn,* v. n. *vaek hebben.*

Assoupissant, ante, *adj. Slaepverwekkend, verdoovend.* Potion assoupissante. *Slaep-drank.*

Assoupissement, *s. m. Slaeperigheyd, vaekerigheyd, sluymering; —* (fig.) *volstrekte onagtzaemheyd,* s. f.

Assouplir, *v. a. Verzagten, zagt maeken.*

Assourdi, ie, *adj. Doof, die niet wel hoort.*

Assourdir, *v. a. Doof maeken; —* (schilder-k.) *verdooven, de helderheyd beneémen. — v. r. Doof worden,* v. n.

Assouvir, *v. a. Verzaedigen, voldoen.*

Assouvissement, *s. m. Verzaediging,* s. f. L'assouvissement de ses passions. *De verzaediging zyner driften.*

Assujéti *of* assujetti, ie, *adj. Onderworpen, onderdaenig.*

Assujétir *of* assujettir, *v. a. Onderwerpen, veroveren, onderdaenig maeken, bedwingen.*

Assujétissant *of* assujettissant, ante, *adj. Onderworpen maekend, onderdaenig maekend.* Métier assujettissant. *Slaefagtigen stiel.*

Assujétissement *of* assujettissement, *s. m. Onderwerping, onderdaenigheyd,* s. f.

Assurance, *s. f. Verzekering, zekerheyd, gewisheyd; — stoutmoedigheyd,* s. f. — *onderpand,* s. m.

Assuré, ée, *adj. Gewis, zeker; — stoutmoedig, vrymoedig.*

Assuré, *s. m. Geassureerden, eygenaer van iets dat in de assurantiekamer verzekerd is.*

Assurement, *s. m.* (oud w.) *(zoek)* Assurance.

Assurément, *adv. Zekerlyk, gewisselyk, voórzeker, ongetwyffeld, immers.*

Assurer, *v. a. Verzekeren, bevestigen, bekragtigen.* Assurer un vaisseau. *Een schip verzekeren (op de kamer van assurantie). — Verstouten, stout maeken.* Assurer la bouche d'un cheval. (ryschoól) *Den mond van een peérd tot den toom gewennen.* S'assurer en quelqu'un. *Op imand betrouwen.* S'assurer de quelqu'un *of* de la protection de quelqu'un. *Zich van imands bescherming verzekeren.* S'assurer de quelqu'un *of* de sa personne. *Imand in hegtenis neémen, gevangen zetten.*

Assureur, *s. m.* (koopmans w.) *Assureérder, verzekeraer.*

Astacolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Versteende kreéft.*

Astéisme, *s. m.* (welspreékendh.) *Fyne spot-réde,* s. f.

Astelle, *s. f.* (heel-k.) *Steunsel om de been-breuken te binden,* s. n.

Aster, *s. m.* (plant) *Sterre-bloem,* s. f. *sterre-kruyd,* s. n.

Astéréomètre, *s. m. Werktuyg om den opgang en ondergang der sterren te meeten,* s. n.

Astérie, *s. f.* (kostelyke gesteenten) *Sterre-steen; — opael-steen,* s. m.

Astérisme, *s. m.* (sterre-k.) *Gesternte,* s. n. *verzameling van sterren,* s. f.

Astérisque, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Ster (die in de boeken word gezet tot een teeken)* s. f.

Astéroïde, *s. f. Plant die stervormige bloemen draegt.*

Asthénie, *s. f.* (geneés-k.) *Verzwakking der spieragtige vézels.*

Asthmatique, *adj. et subst.* (spreék uyt *asmatik*) *Kortborstig, kortademig.*

Asthme, *s. m.* (spreék uyt *asm*) *Kortborstigheyd, kortademigheyd,* s. f.

Astic, *s. m. Schoenmaekers lik-been,* s. n.

Asticoler, *v. a.* (gem.) *Begrimmen, bekyven.*

Astragale, *s. m.* (bouw-k.) *Astragael, ring rondom eene pilaer,* s. m.

Digitized by Google

— (ontleed-k.) *Grootste hiel-been*, s. n.

Astragalomancie, *s. f. Waerzeggery met beentjes.*

Astral, ale, *adj. Van het gesternte.*

Astre, *s. m. Hémelsch licht*, s. n. *ster*; — (fig.) *glinsterende schoonheyd*, s. f.

Astrée, *s. f.* (fabel-k.) *Godin der rechtveerdigheyd.*

Astreindre, *v. a. irrég.* (J'astreins. J'astreignis. J'astreindrai. Astreignant; astreint, einte) *Verbinden, dwingen, verpligten, noodzaeken.*

Astriction, *s. f.* (geneés-k.) *Stopping, saementrekking (door geneés-middelen).*

Astringent, ente, *adj. et subst. masc.* (geneés-kunde) *Stoppend* of *saementrekkend geneés-middel*, s n.

Astroïte, *s. f. Sterre-steen*, s. m. *katte-oog*, s. n.

Astrolabe, *s. m. Sterren-hoogte-meeter.*

Astrologie, *s. f. Sterre-kykery.* Astrologie judiciaire. *Sterre-wigchelaery, voorzeggery uyt de sterren.*

Astrologique, *adj Van de sterre-kykery.*

Astrologue, *s. m. Sterre-kyker, sterre-wigchelaer.*

Astromètre, *s. m. Zonne-meeter.*

Astronome, *s. m. Sterre-kundigen.*

Astronomie, *s. f. Sterre-kunde, sterre-konst, sterre-loop-konst.*

Astronomique, *adj. Sterre-kundig, sterre-konstig, sterre-loop-kundig.*

Astronomiquement, *adv. Sterre-kundiglyk, sterre-loop-kundiglyk.*

Astroscopie, *s. f. Konst van door verrekykers de sterren na-te-speuren*

Astuce, *s. f. Loosheyd, listigheyd, arglistigheyd.*

Astucieux, euse, *adj. Loos, listig, arglistig.*

Astucieusement, *adv. Looselyk, listiglyk, arglistiglyk, op eene looze wyze.*

Asyle, *s. m.* (*zoek*) Asile.

Asymétrie, *s. f.* (cyffer-k.) *Onmeetbaerheyd.*

Asymptote, *adj. et s. f.* (meet-k.) *Twee liniën elkander gedurigelyk naderende zonder zich te raeken.*

Asyndeton, *s. m.* (welspreekendh.) *Spreekwyze bestaende in de conjunctiën, die de zinnen aeneenvoegen, agter-telaeten.*

Ataraxie, *s. f.* (*zoek*) Apathie.

Ataxie, *s. f.* (geneés-k.) *Ongeregeldheyd in den aenval der koorts.*

Atechnie, *s. f. Konstloosheyd*, s. f. *gebrek van konst*, s. n.

Atelier, *s. m. Werkhuys*, s. n. *winkel (daer schilders, beeldhouwers, timmerlieden enz. in werken)* s. m.

Atelanes, *s. f. plur. Aerdige en schimpende klugt-spelen (by de oude Romeynen)* s. n. plur.

Atermoiement, atermoiment, *s. m. Tyd-verlenging (voor de betaeling van eene schuld)* s. f.

Atermoyé, ée, *adj.* Billet atermoyé. *Briefken dat op zekeren tyd moet betaeld worden.*

Atermoyer, *v. a.* (word geconj. als *Apitoyer*) (koopmans w.) *Uytstel ter betaeling vergunnen.* S'atermoyer avec ses créanciers *Een verdrag met zyne schuld-eysschers maeken om die op zekere tyden te betaelen.*

Ath (stad) *Aeth.*

Athanor, *s. m.* (schey-k.) *Smelt-oven waer in men met het vuer werkingen doet die verscheyde hitten vereysschen.*

Athée, *s. m. et f. God-loochenaer, ongodist.* — *adj. God-loochenende.*

Athéisme, *s. m. God-loochening*, s. f. *ongodistendom*, s. n.

Athénée, *s. m. Leer-school, oeffen-school*, s. f

Athènes (stad) *Athénen.*

Athénien, enne, *s. m et f. Athener: atheensche* — *adj. Atheensch.*

Athéromateux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Etter-gezwelagtig, van een etter-gezwel.*

Athérome, *s. m.* (geneés k.) *Etter-gezwel, pap-gezwel*, s. n. *bry-puyst*, s. f.

Athlète, *s. f.* (oudh.) *Worstelaer, kamp-vegter*; — (fig.) *kloeken sterken mensch.* Les athlètes de Jésus-Christ. *De martelaeren van Christus.*

Athlétique, *s. f. Worstelaers-konst, kampvegters-konst.* — *adj. Van de kampvegters.*

Athlotète, *s. m. Voorzitter in de kampvegters spelen (der oude Grieken).*

Athymie, *s. f.* (geneés-k.) *Moedeloosheyd, misselykheyd.*

Atinter, *v. a.* (gem.) *Opcieren met gemaektheyd.* — *v. r. Zich al te gemaekt opcieren.*

Atlantes, athlantes, s. m. plur. (bouw-k.) *Lastdraegers*, s. m. plur. *lastbeelden*, s. n plur

Atlantique, *adj.* Mer atlantique. *Atlantische zee.*

Atlas, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Land-kaert-boek*, s. n *verzameling van land-kaerten*, s. f. Atlas marin. *Zee-atlas.* — (ontleed-k.) *Eerste hals-wervel-been, hoofd-draegend wervel-been*; — *indiaensche zyde satyn*, s. n.

Digitized by Google

Atmomètre, *s. m. Teêrlingvormig vat om de uytwaesseming van het water te meeten*, s. n.

Atmosphère, *s. m. Damp-kring*, s. m. *leegste deel der locht dat de aerde omringt*, s. n.

Atmosphérique, *adj. Damp-kringagtig, van den damp-kring.*

Atole, *s. f. Meêl-pap van turksch koorn.*

Atome, *s. m. Ondeel, kleyn ondeelbaer lichaem. — s. m. plur. Stof dat door de zon opgetrokken word*, s. n.

Atonie, *s. f.* (geneés-k.) *Vezelverzwakking, verzwakking in de vaste deelen des lichaems.*

A tort et à travers, *adv. In het wild, onbedagtelyk, onbezonnen.*

Autour, *s. m. Verciersel, optooysel (van vrouwen)* s. n. Dame d'atour. *Kamenier (van eene Koningin enz.)*

Atourner, *v. a.* (spr. van vrouwspersoonen) *Opcieren, optooyen.*

Atout, *s. m.* (in het kaert-spel) *Troef.*

Atrabilaire, *adj. et s. m. Galziek, galzugtig.*

Atrabile, *s. f.* (geneés-k.) *Zwarte gal.*

Atramentaire, *s. f. Vitrioöl-steen*, s. m.

A travers, *prep.* (reg. *accus.*) *Dwars door.* A travers la muraille. *Dwars door den muer.*

Atre, *s. m. Heêrd (in eene schouw)* s. m. *heêrd-stede*, s. f.

Atroce, *adj. Verfoeyelyk, grouwelyk, afschrikkelyk.*

Atrocement, *adv. Grouwelyk, afschrikkelyk.*

Atrocité, *s. f. Verfoeyelykheyd, grouwelykheyd.*

Atrophie, *s. f.* (geneés-k.) *Groote vermagering, uytteering, afteering.*

Atrophié, ée, *adj.* (geneés-k.) *Vermagerd, uytgeteêrd, afgeteêrd.* Membre atrophié. *Afgeteêrd lid.*

Attabler, *v. a.* (gem.) *Aen tafel zetten. — v. r. Aen tafel gaen zitten*, v. n.

Attachant, ante, *adj. Aenlokkend, aenlokkelyk.*

Attache, *s. f. Band (om peêrden, honden enz. vast-te-maeken)* s. m. Chien d'attache. *Keting-hond.* — (fig.) *Aenlokkelykheyd*, s. f. *aenloksel*, s. n. Cette passion est une furieuse attache pour lui. *Dien drift is een sterk aenloksel voor hem.* — (fig.) *Iver*, s. m. *neêrstigheyd, vlyt, aengekleêfdheyd*, s. f. Avoir de l'attache à quelque chose. *Iver voor iets hebben.* — (oud) *Order, bevel*, s. n.

Attaché, ée, *adj. Vastgemaekt; — verbonden, aengekleêfd.*

Attachement, *s. m. Aenkleeving, genegenheyd; — bevlytiging*, s. f. *iver*, s. m.

Attacher, *v. a. Hegten, vasthegten, vastmaeken.* Attacher les yeux sur quelque chose. *De oogen op iets vasthegten. — Verbinden, verpligten, vasthegten.* Son devoir l'attache auprès de vous. *Zyne pligt verbind hem aen u.*

s'Attacher, *v. r. Kleeven, aenkleeven*, v. n. Cela s'attache aux doigts. *Dat kleeft aen de vingeren. — Bevlytigen, werk van iets maeken.* On s'attachera le plus à la géographie. *Men zal de landbeschryving het meest bevlytigen, men zal er het meeste werk van maeken.*

Attaquable, *adj. Aentastelyk, aentasthaer.*

Attaquans, *s. m. plur. Aenvallers, aentasters, bespringers, bestormers.*

Attaque, *s. f. Aenval*, s. m *bespringing, bestorming*, s. f. Attaque de maladie. *Overval van ziekte.*

Attaquer, *v. a. Aentasten, aenvallen, aenranden, bespringen, bestormen, bevegten, bestryden.*

Attédier, *v. a.* (oud) *Door gepraet lastig vallen.*

Atteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Agterhaelen, inhaelen; —* (fig.) *évenaeren. — v. n. et. a. Bereyken, treffen, raeken.* Atteindre au but. *Het doelwit bereyken.* Atteindre l'âge de discrétion. *De jaeren van verstand bereyken.*

Atteint, einte, *adj. Aengerand.* Atteint de maladie. *Door ziekte aengerand* of *overvallen. — Geraekt, getroffen.* Atteint d'un coup de pierre. *Door eenen steen-worp getroffen.* Atteint et convaincu de vol. *Beschuldigd en overtuygd van dievery.*

Atteinte, *s. f. Slag, raek*, s. m. Rude atteinte. *Harden slag.* Hors d'atteinte. *Buyten bereyk.* Atteinte de goutte, de gravelle etc. *Aenranding van flêtecyn, graveel enz.* — (van peêrden spr.) *Kwetzing, kwetzuer*, s. f. Atteinte aux lois. *Schending der wetten.* Donner *of* porter atteinte à l'honneur de quelqu'un. (fig.) *Imands eer benadeelen.*

Attel, *s. m. Gareel-boom*, s. m. *krom planksken boven op de kraeg van een kar-peêrd*, s. n.

Attelage, *s. m. Gespan, getrek*, s. n.

Digitized by Google

Atteler, *v. a.* (J'attelle. J'attelai. J'attelleri. Que j'attelle. Attelant ; attelé, ée) *Inspannen, aenspannen, voorspannen.*

Atelier, *s. m. (zoek)* Atelier.

Attelle, *s. f.* (beelmeesters werktuyg) *Spalk (waer tusschen een gebroke been gespalkt word).*

Atteloire, *s. f. Dissel-nagel*, s. m. *pin waer méde den dissel-boom vast is*, s. f.

Attenant, ante, *adj. Naest-gelégen, naest.*

Attenant, *adv. et prep.* (reg. *accus.* of *genit.* of *dativ.*) *Naest, névens.* Il loge tout attenant cette maison *of* de cette maison *of* à cette maison. *Hy woont névens dat huys.*

En attendant, *adv. Ondertusschen, in afwaging.*

Attendre, *v. a. Wagten, verwagten, afwagten, vertoeven, verbeyden.* — *v. r. Verwagten, staet maeken op iets, te gemoet zien.* Je ne m'attendois pas à cela. *Ik had dat niet verwagt.*

Attendri, ie, *adj. Doór médelyden geraekt.*

Attendrir, *v. a. Verzagten, vermorven, malsch maeken, zagt maeken;* — (fig.) *tot médelyden verwekken, beweégen.* — *v. r. Malsch worden, zagt worden;* ook (fig.) *médelyden hebben, zich laeten beweégen.*

Attendrissant, ante, *adj. Beweéglyk, zielroerend, teerhertig.*

Attendrissement, *s. m. Beweéging, teerhertigheyd*, s. f.

Attendu, *prep.* (reg. *acc.*) *Aengezien, in aenzien van.* Il fut exempté du service, attendu son âge. *Hy wierd van den dienst ontslaegen, in aenzien van zyne jaeren.*

Attendu que, *conj.* (reg. *indic.*) *Aengezien, nadien, vermits, dewyl, gemerkt, nademael.*

Attentat, *s. m. Boozen toeleg* of *aenslag*, s. m. *schelmagtig bestaen*, s. n.

Attentatoire, *adj.* (recht) *Tégenhoudend, tégenstreévend.*

Attente, *s. f. Verwagting, afwagting.* Pierres d'attente *(zoek)* Harpes.

Attenter, *v. n. Op imand* of *op iets toeleggen, tot imands nadeel iets ondernemen.* Attenter à la vie de quelqu'un. *Op imands léven toeleggen.*

Attentif, ive, *adj. Aendagtig, oplettend, opmerkend.*

Attention, *s. f. Aendagt, aendagtigheyd, oplettendheyd, agt, agtzaemheyd.*

Attentivement, *adv. Aendagtiglyk, aerstiglyk, met oplettendheyd.*

Atténuant, ante, *adj. et subst. m.* (geneés-k.) *Verdunnend geneés-middel*, s. n. — *adj.* (recht) *Verzagtend, verminderend, verkleynend.*

Atténuation, *s. f. Verzwakking, vermindering van kragten;* — (recht) *vermindering* of *verkleyning van bezwaernissen (tégen eenen beschuldigden).*

Atténuer, *v. a. Verzwakken.* Atténuer les humeurs. (geneés-k.) *De vogten verdunnen.*

Attérage, *s. m.* (schippers w.) *Aenlandings-plaets, plaets waer een schip kan aenlanden*, s. f.

Attérir, *v. n.* (schippers w.) *Landen, aenlanden, aen land komen.*

Atterrer, *v. a. Ter aerde werpen, nédersmyten;* — (fig.) *ten onder brengen, bederven;* — *zeer bezwaeren, verpletten.* Cette nouvelle l'a atterré. *Die tyding heéft hem verplet.*

Atterrir, *v. n. (zoek)* Attérir.

Atterrissement, *s. m. Verzanding, ophooping van zand (het welk een deel van de zee of van eene rivier tot land doet worden)* s. f.

Attestation, *s. f. Bewys-schrift, getuyg-schrift*, s. n.

Attester, *v. a. Getuygen;* — *tot getuygen roepen.*

Atticisme, *s. m. Fyne manier van spreéken enz. (die eygen was aen de Athéners)* s. f.

Atticurges, *s. f. plur.* (bouw-k.) *Vierkante pilaeren*

Attiédir, *v. a. Lauw maeken.* — *v. r. Lauw worden;* ook (fig.) *verflauwen*, v. n.

Attiédissement, *s. m. Verflauwing, vermindering van iver enz.*, s. f.

s'Attifer, *v. r.* (gem.) *Zich opschikken, zich optooyén.*

Attifet, s. m. (oud) *Hoofd-cieraed (der vrouwen)* s. n.

Attinter, *v. a. (zoek)* Atinter.

Attique, *s. f. Land-streék waer van Athénen de hoofd-stad was.* — *s. m.* (bouw-k.) *Kleyne stagie boven de andere met bezondere cieraeden*, s. f.

Attique, *adj. Attisch, atheénsch, van Athénen.* Sel attique. *Fynheyd, scherpzinnigheyd scherpzinnige manier van spreéken (die eygen was aen de Athéners).*

Attique-faux, *s. m.* (bouw-k.) *Soórt van voet-stuk onder de zuylen.*

Attirail, *s. m. Sleep, nasleép*, s. m. *gevolg*, s. n. *bagagie*, s. f.

Digitized by Google

Attirant, ante, *adj.* *Aentrekkelyk*, *aentrekkend*, *bekoórlyk*, *bekoórend.*

Attirer, *v. a.* *Trekken*, *tot zich trekken*, *met zich trekken*, *uytlokken.* Sa politesse lui attire tous les cœurs. *Zyne beleefdheyd trekt alle herten tot hem.* — *v. r.* *Tot zich trekken*, *op den hals trekken*, *winnen*, v. a. S'attirer l'estime des honnêtes gens. *De agting der eerlyke lieden winnen.* Il s'attire la haine de tout le monde. *Hy trekt den haet van idereen op den hals.*

Attiser, *v. a.* *Aenstoóken*, *opstoóken*: — (fig.) *aenhitsen*, *ophitsen.*

Attiseur, euse, *s. m. et f.* *Aenstoóker*, *aenhitser*: *aenstoókster*, *aenhitster.*

Attisonoir, *s. m.* *Metael-gieters vuerhaek.*

Attitré, ée, *adj.* Commissionnaire attitré. *Aengestelden commissionnaris.* Témoins attitrés. *Omgekogte getuygen.*

Attitude, *s. f.* *Houding*, *gestalte.*

Attombisseur, *s. m.* (valkeniers w.) *Valk die den ryger in de vlugt aengrypt.*

Attouchement, *s. m.* *Aenraeking*, s. f.

Attractif, ive, *adj.* (natuer-k.) *Aentrekkend*, *tot zich trekkend.*

Attraction, *s. f.* (natuer-k.) *Aentrekking*, *tot-zich-trekking*, *algemeyne neyging der zaeken tot malkander.*

Attractionnaire, *s. m.* (natuer-k.) *Aenhanger van het saemenstel der natuerlyke neyging van de zaeken tot malkander.*

Attraire, *v. a.* (word maer in *infin.* gebruykt) *Aenlokken.*

Attrait, *s. m.* *Aenloksel*, s. n. *aenlokking*, *aentrekkelykheyd*, s. f.

Attrape, *s. f.* (gem.) *Bedrog*, s. n. *bedriegelyken schyn*, s m. — (schippers w.) *takel waer méde een schip in het kielhaelen of als het van stapel loopt*, *tegengehouden word*, s. f.

Attrape-mouche, *s. m.* (plant) *Vliegen-net*, *tuyltjes*, *tuyltjes-bloemen.*

Attraper, *v. n.* *Vangen*, *agterhaelen*, *betrappen.* Attraper un renard dans un piége. *Eenen vos vangen in eenen strik.* — *Krygen*, *bekoómen.* Attraper un rhume. *Eene vatting krygen* — (gem.) *Met list bekoómen*; — *bedriegen*; — (fig.) *bevatten*, *verstaen*, *begryven.*

Attrapette, *s. f.* (gem.) *Ligt bedrog*, s. n. *kleyne list*, s f.

Attrapeur, euse, *s. m. et f.* *Bedrieger*: *bedriegster.*

Attrapoire, *s. f.* *Strik*, s. m. *val*; — (fig.) *list*, *arglistigheyd*, s. f.

Attrayant, ante, *adj.* *Aenlokkend*, *aenlokkelyk*, *aentrekkend*, *bekoórlyk.*

Attrempance, *s. f.* (oud) *Intooming van drifien.*

Attremper, *v. a.* (oud) *Het yzer harden*; — (fig.) *in toom houden*, *bedwingen.*

Attribuer, *v. a.* *Toeëygenen*, *toeschryven*, *toerékenen.*

Attribut, *s. m.* *Eygenschap*, s. f.

Attributs divins *Goddelyke eygenschappen.* — (réde-k.) *Toepassing*, s. f. — (schilder-k.) *zinnebeeld*, s. n.

Attributif, ive, *adj.* (recht) *Toeëygenend*, *toeschryvend.*

Attribution, *s. f.* (recht) *Toeëygening*, *toeschryving*, s. f. — *voórrecht*, s n.

Attristant, ante, *adj.* *Bedroevend.*

Attrister, *v. a.* *Bedroeven.*

Attrit, ite, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Bedroefd.*

Attrition, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Onvolmaekt berouw*, s. n. — (natuer-k.) *vryving*, s f.

Attroupé, ée, *adj.* *Byeengerot.*

Attroupement, *s. m.* *Byeenrotting*, *oproerige vergadering*, s. f.

Attrouper, *v. a.* (van volk spr.) *Byeenvergaderen*, *byeenraepen.* — *v. r.* *Met benden byeenvergaderen*, *byeenrotten.*

Au, *article défini.* (teeken van den *dativus singul.* der nomina mascul., die met eene consonant beginnen; maer beginnen zy met eene vocael of stomme *h*, dan verandert men *au* in *à l'*) *Aen den*, *aen de*, *aen het* of *aen 't* (in plur. *aux* voór alle nomina zoo masc. als fem.) *aen de.* Obéir au Roi. *Aen den Koning gehoorzaemen.* La ville s'est rendue aux ennemis. *De stad heeft zich aen de vyanden overgegeéven.*

Au, aux, *prep.* (geéft de plaets te kennen daer men is *of* daer men naer toe gaet) Être au logis. *Te huys zyn.* Aller au logis. *Naer huys gaen.* Etre aux champs. *Buyten zyn*; ook *in het veld zyn.* Aller aux champs. *Naer buyten gaen*; ook *naer het veld gaen.* Au, aux (*drukt den tyd uyt*) Au printemps. *In de lente.* Aux heures de loisir. *Op de lédige ueren.* Au (*wyst het werktuyg aen*, *waer méde iets word gemaekt*) Un dessein fait au crayon. *Eene teekening met kryt gemaekt.* Au (*in plaets van* dans) *In.* Être au lit. *Te bedde zyn.* Au, aux (*word gesteld voór het gewoonelyk gebruyk dat men maekt van eene*

Digitized by Google

plaets of van eene zoek) Marché au blé *Koórn-merkt.* Marché aux chevaux *Peérden-merkt.* Pot au lait. *Melk-pot.* Au *(in de plaets van* selon le) *Volgens, naer.* Au jugement de l'université. *Volgens het oordeel der hooge schoól.* Au pied de la lettre. *Naer de letter.*

NB. De spreékwyzen, daer de prépositie *au* of *aux* in voórkomt, zal men vinden aen de woórden, die na *au* of *aux* volgen; *B V.* Au bout du compte. *Ten laetsten, eyndelyk (zoek)* Bout. Ook als er na *au* eene *prépositie* of *adverbium* volgt, zal men die hier na vinden op hun order, of wel aen het woórd dat onmiddelyk na *au* volgt.

Aubade, *s. f. Morgen-muziek*, s. f. *wek-gezang*; — (in eenen averegtschen zin) *gelyf, getier*, s. n.

Aubain, *s. n. Vremdeling die het recht van borger niet heeft.*

Aubaine, *s. f.* Droit d'aubaine. *Recht dat eenen prins heeft op de erffenis van eenen vremdeling die in zyn land gestorven is.* Aubaine. (gem.) *Toevallig voórdeel*, s. n. *onverwagte erffenis*, s. f.

Auban, *s. m.* (recht) Droit d'auban. *Recht dat moet betaeld worden om winkel te mogen houden.*

Aube, *s. f.* Aube du jour. *Dageraed*, s. m. *het krieken* of *het aenbreéken van den dag*, s. n — (kerkelyk w.) *Priesterlyke albe*, s. f. Aube du moulin *(zoek)* Aliéton.

Aubépin, *s. m.* aubépine, *s. f.* (gewas) *Doórn-boom, haeg-doórn*, s. m.

Aubère, *adj.* (van peérden spr.) *Van koleur als de bloessem van perziken.*

Auberge, *s. f. Herberg, afspanning*; — (vragt) *Vroege markaton.*

Aubergiste, *s. m. Herbergier, weérd.*

Aubeson, *s. m.* (slotmaekers w.) *Kram (daer de tong van het slot inschiet)* s. f.

Auberonnière, *s. f.* (slotmaekers w.) *Plaetje (daer de kram van een slot aen vast is)* s. n.

Aubier, *s. m. Spint, spek (in het hout)* s. n — (heester) *(zoek)* Obier.

Aubifoin, *s. m.* (plant) *Blauwe koórn-bloem, rogge-bloem*, s. f.

Aubin, *s. m. Ey-wit, wit van een ey*, s. n. — (ry-schoól) Cheval qui va l'aubin. *Peérd dat eenen gebroken gang gaet tusschen den tel en den gallop.*

Aubinet, *s. m.* Saint aubinet. (schippers w.) *Voórvinke-net*, s. n.

Aubours, *s. m.* (gewas) *Soórt van heester klaver* of *geyte-klaver.*

Aucun, une, *adj. Geen, geenerhande, geenerley, niemand.*

Aucunement, *adv. In geenerley manieren, geenzins.*

Audace, *s. f. Stoutmoedigheyd, onvertsaegdheyd*; — *onbeschaemdheyd, schaemteloosheyd, vermételheyd, stoutheyd.*

Audacieusement, *adv. Stoutmoediglyk, onvertsaegdelyk*; — *schaemteloos, vermételyk.*

Audaci-ux, euse, *adj. Stoutmoedig, onvertsaegd*; — (dicht-k.) *hoog, verhéven, trots.* — *adj. et subst. Verméten, vermétel, schaemteloos.*

Au deçà, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Aen deéze zyde, aen deézen kant.* Au deçà de l'Euphrate. *Aen deéze zyde van den Euphraet.*

Au delà, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Aen de andere zyde, aen de overzyde.* Au delà de la rivière. *Aen de overzyde der rivier.*

Au-dessous, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Onder, benéden.* Au-dessous du lit. *Onder het bed.*

Au-dessus, *adv. et prép.* (reg. *gén.*) *Boven, boven op.* Au-dessus du four. *Boven op den oven.*

Au-devant, *prép.* (reg. *génit.*) *Te gemoet.* Aller au-devant de quelqu'un. *Imand te gemoet gaen.* Aller au-devant du mal. *Het kwaed voórkomen.*

Audience, *s. f. Gehoor*, s. n. Donner audience. *Gehoor geéven.* Demander audience. *Gehoor vraegen*; — *het pleyten*, s. n. — *pleyt-zael, gerechtzael*; — *vergadering der rechters in de pleyt-zael*; — *vergadering van toehoorders in de pleyt-zael*, s. f. (spr. van de spaensche bezittingen in America) *landschap*, s. n. ook *land-voogdy*, s. f.

Audiencier, *s. m. Deurwaerder van een gerechts-hof.* Grand audiencier. *Grooten amptenaer van den zégel.*

Auditeur, *s. m. Toehoorder*; — *secrétaris van eenen nuncius.* Auditeur des comptes. *Réken-meester, opzigter in de réken-kamer.* Auditeur de la chambre apostolique. *Rechter in de apostolyke kamer (te Roomen).*

Auditif, ive, *adj. Van het gehoor.*

Audition, *s. f.* (natuer-k.) *Het hooren*, s. n. Audition des témoins. (recht) *Verhooring der getuygen.*

Digitized by Google

Audition de compte. *Het overzien van eene rékening.*

Auditoire, *s. m. Gehoor*, s. n. *vergadering der toehoorders*, s. f. *toehoorders*, s. m. plur. — (recht) *gehoorkamer, gehoor-plaets*, s. f.

Auge, *s. f. Bak; — eétens-bak, drink-bak (voór de beesten) — kalkbak*, s. m. — *góót (waer doór het water op het molen-rad valt om het te doen draeyén)* s. f.

Augée, *s. f. Bak vol kalk*, s. m.

Auget, *s. m. Baksken; — eétbaksken (van een vogel-huysken)* s. n. — *looden bak (aen de goóten der groote gebouwen)* s. m.

Augite, *s. f. Kostelyk licht-groen gesteente*, s. n.

Augment, *s. m.* (recht) Augment de dot. *Bruyds-schat*, s. m. *bruydsgift*, s. f.

Augmentateur, *s. m. Vergrooter* of *vermeerderaer (van een boek)*.

Augmentatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Vermeerderend.*

Augmentation, *s. f. Meerdering, vermeerdering, vergrooting, byvoeging.*

Augmenter, *v. a. Vermeerderen, meerderen, vergrooten.* Augmenter un domestique. *Den loon van eenen dienstbode verhoogen.* — *v. n et r. Vermeerderen, aengrooyén, aenwassen, toeneémen, groot worden*, v n.

Augural, ale, *adj. Waerzeggers, van de waerzeggery.* Robe augurale. *Waerzeggers kleed.*

Augure, *s. m. Voórteeken*, s. n. Oiseau de bon augure. *Geluks-vogel.* Oiseau de mauvais augure. *Ongeluksvogel.* J'en accepte l'augure. *Ik hoóp dat het zoo zal uytvallen.* — *Waerzegger, wigchelaer doór het vliegen enz. der vogelen (by de oude Romeynen)* s. m. — *waerzeggery doór het zelve*, s. f.

Augurer, *v. a. et n. Gissen, voórspellen, voórzien.* J'en augure bien. *Ik voórzien daer iet goeds uyt.*

Auguste, *adj. Hoogweérdig, hoogverhéven, hoogagtbaer.*

Augustement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Op eene hoogagtbaere wyze.*

Augustin, *s. m. Augustyn, augustynermonik.* Saint-Augustin. (boek-drukkers w.) *Augustyn-letter*, s. f.

Augustine, *s. f. Augustyner-non.*

Augustinien, *s. m. Aenkleéver der leering van den H. Augustinus;* — (oude ketters) *Augustiniaen.*

Aujourd'hui, *adv. Van daeg, héden; — nu ter tyd, hédendags.* D'aujourd'hui. *Hédendagsch*, adj. La mode d'aujourd'hui. *De hédendagsche manier.*

Aulique, *adj. Van het hof.* Conseil aulique. *Hof-gericht.* — *s. f. Thésis verdédigd doór eenen student der godsgeleerdheyd, welkers voórzitter de leeraers muts ontfangt.*

Aumailles, *s. f. plur. et adj.* (recht) Troupeau d'aumailles *of* de bêtes aumailles. *Vee, kudde van hoórne-beesten.*

Aumelette, *s. f. (zoek)* Omelette.

Aumône, *s. f. Aelmoes, liefde-gift.* Demander l'aumône. *Bédelen.*

Aumôner, *v. a.* (recht) Il est condamné à aumôner cent couronnes aux pauvres. *Hy is veroórdeeld om honderd kroonen aen den armen te boeten.*

Aumônerie, *s. f. Aelmoesseniers ampt (in sommige abdyén)* s. n.

Aumônier, *s. m. Aelmoessenier, armmeester; — veld-pater, veld-paep.*

Aumônier, ière, *adj. Goed-arms, milddaedig tot den armen.*

Aumuce, aumusse, *s. m.* (armgewaed der kanoniken) *Armelyn*, s. n. *almuce*, s. f.

Aunage, *s. m. Meéting met de elle, elle-maet*, s. f.

Aunaie, *s. f. Elzen-bosch*, s. n.

Aune, *s. m. Elzen-boom.* De l'aune, bois d'aune. *Elzen-hout*, s. n.

Aune, *s. f. Elle, elle-maet.*

Aunée, *s. f.* (plant) *Alant, alantswortel*, s. m.

Auner, *v. a. Met de elle meéten.*

Auneur, *s. m. Ellemaeker; — toezigter over de elle-maet.*

Auparavant, *adv. Eerst, van te voóren, voórmaels, voór af, alvoórens.*

Au pis aller, *adv. Ten ergsten, ten ergsten genomen.*

Auprès, *adv. et prep.* (reg. *genit.*) *By, digt by.* Auprès du feu. *By het vuer.*

Auréole, *s. f. Strael-kroon (om de hoofden der Heyligen).*

Auricu'aire, *adj. Oor, van het oor.* Confession auriculaire. *Oor-biegt.* Témoin auriculaire. *Oor-getuygen.* Remède auriculaire. *Oor-middel, geneés-middel voór de ooren.* Doigt auriculaire. *Pink, kleynen vinger.*

Auricule, *s. f.* (bloem) *Auricula*, s. f. *beéren-oor*, s. n.

Aurifique, *adj.* (gewaende goudmaekery) Vertu aurifique. *Goudmaekende kragt, kragt van iets in goud te veranderen.*

Aurillard, aurillas *(zoek)* Oreillard.

Digitized by Google

Aurone, *s. f.* (plant) *Averuyt*, *averoon.*

Aurore, *s. f. Morgenstond*, *dageraed*, s m. Cet art n'est encore qu'à son aurore. *Deeze konst is nog verre van haare volmaektheyd.* Beauté dans son aurore. *Ophoómende of jonge schoonheyd.* C'est l'aurore d'un beau jour. *'T is den voórbode van een grooter geluk* — (dicht-k.) *Oosten*, s. n. Aurore boréale *Noórder-licht*, s. n.

Aurore, *adj. Auroórvervig*, *geëlagtig*, *goudvervig.*

Ausonie, *s. f.* (dicht-k.) *Italiën.*

Auspice, *s. m. Waarzeggery uyt het vliegen enz. der vogelen* (*by de oude Romeynen*) s. f. — *s. m. plur Gezag*, *beleyd*, s. n. *bestiering*, *bescherming*, s. f. Sous d'heureux auspices. *Onder gelukkige voórteekens.*

Aussi, *adv. Ook.* Vous le voulez et moi aussi. *Gy wilt het en ik ook.* Il faut être reconnoissant, aussi l'est-il. *Men moet dankbaer zyn*, *ook is hy het* Ces étoffes sont belles, aussi coûtent-elles beaucoup *Deeze stoffen zyn schoon*, *ook zyn zy dier.* — *adv comparat. Alzoo* Il est aussi riche que moi. *Hy is alzoo ryk als ik.*

Aussi-bien, *adv. Om dat.* Je ne veux point y aller, aussi-bien est-il trop tard. *Ik wil daer niet gaen*, *om dat het te laet is.* Aussi-bien que. *Zoo wel als*, *even eens als.*

Aussi tôt, *adv. Zoo haest*, *alzoo haest.* Aussi-tôt votre lettre reçue, j'ai fait votre commission. *Zoo haest als ik uwen brief ontfangen had*, *heb ik uwe boodschap verrigt.* Aussi-tôt dit, aussi-tôt fait. *Zoo gezeyd*, *zoo gedaen.*

Aussi-tôt que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als.* Aussi-tôt que j'eus reçu son ordre, je suis parti. *Zoo haest als ik zyn bevel ontfangen had*, *ben ik vertrokken.*

Aussière, *s. f.* (schippers w.) *Dikke koorde van dry strengen.*

Auster, *s. m. Zeer warmen wind*, *zuyden wind.*

Austère, *adj. Streng*, *hard*, *straf.*

Austèrement, *adv. Strengelyk*, *straffelyk*, *scherpelyk.*

Austérité, *s. f. Strengheyd*, *strafheyd.*

Austral, ale, *adj. Zuyden*, *van het zuyden*, *zuydelyk.*

Autan, *s. m.* (dicht-k.) *Zuyden wind.*

Autant, *adv. Zoo veél*, *zoo zeer.* Cela en fait ou autant vaut. *Dat is zoo goed als gedaen.* D'autant mieux. *Zoo veél te beter.* D'autant moins. *Zoo veél te minder.* D'autant plus. *Zoo veél te meer.* D'autant plus grand, d'autant plus petit. *Des te grooter*, *des te kleyner.*

Autant que, d'autant que, *conj.* (reg. *indic.*) *Voór zoo veél als*, *vermits.*

Autel, *s m. Altaer*, *autaer.* Maître-autel. *Hoogen autaer.* Elever autel contre autel. (fig.) *Eene scheuring in de kerk maeken.*

Auteur, *s. m. Beginsel*, s. n. *oorsprong*; — *uytvinder*; — *boek-schryver*, *opsteller*, s. m. (*auteur* word ook van vrouwen gezeyd) Elle est l'auteur de ce livre. *Zy heéft dit boek gemaekt.* — *s. m. plur.* (recht) *Voórouders*, *voórzaeten.*

Authenticité, *s. f. Wettigheyd*, *gelooſweêrdigheyd.*

Authentique, *adj. Wettig*, *gelooſweêrdig.* — *s. m. Wettig schrift*, s. n. — *s. f. Zékere wetten van het roomsch recht.*

Authentiquement, *adv. Wettiglyk*, *gelooſweêrdiglyk.*

Authentiquer, *v. a.* (recht) *Wettig maeken.* Authentiquer une femme. *Eene vrouw van overspel overtuygd verklaeren.*

Autocéphale, *adj. Onafhangelyk*, *niet onderworpen.* — *s. m. Griekschen Bisschop die niet onderworpen was aen het rechts-gebied der Patriarchen.*

Autocrate, autocrator, *s. m.* autocratrice, *s. f.* (titel der russische Keyzers en Keyzerinnen) *Zelf-heerscher*: *zelf-heerschster.*

Autocratie, *s. f. Zelf-heersching met onbepaelde magt.*

Autocthones (*zoek*) Aborigènes.

Auto-da-fé, *s. m.* (spaensch w.) *Gelooſs-oeffening*, *uytwerking van het vonnis* (*der inquisitie*) s. f.

Autographe, *adj. Eygenhandig.* — *s. m. Eygenhandig schrift*, s. n.

Automate, *s. m Beeld* of *werktuyg dat zich doór konst beweégt*, s. n. — (fig.) *domkop*, *botmuyl*, *botterik*, s. m.

Automatique, *adj.* (natuer-k.) Mouvemens automatiques. *Onvrywillige beweégingen die maer alleen van de dierlyke saemenstelling der werktuygen van het lichaem afhangen.*

Automnal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.* en de *m* word uytgesproken) *Herfst*, *dat in den herfst komt.*

Automne, *s. m. et f.* (spreék uyt *otón*) *Herfst*, *herfst-tyd*, s. m. — (fig.) *de afgaende jaeren*, s. n. plur.

Autonome, *adj.* (oudh.) Villes

Digitized by Google

autonomes. *Grieksche stéden die zich bestierden door haere eyge wetten.*

Autonomie, *s. f.* (oudh.) *Vryheyd van zich te bestieren door zyne eyge wetten.*

Autopsie, *s. f. Beschouwing, plegtigheyd der heydensche geheymenissen, waer door de ingewyden meynden toegelaeten te worden tot de beschouwing der godheyd.*

Autorisation, *s. f.* (recht) *Magtgeéving, magtiging.*

Autoriser, *v. a. Bekragtigen, magtigen, magt geéven, gezag geéven.* — *v. r. Gezag krygen, bekragtigd worden.*

Autorité, *s. f. Gezag, aenzien, gebied, vermogen*, s. n. d'Autorité. *Met gezag, op eene gebiedende wyze.* De son autorité privée. *Door zyn eyge gezag, zonder er toe geregtigd te zyn.*

Autour, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Rondom.* Autour de la ville. *Rondom de stad.* Il loge ici autour. *Hy woont hier ontrent.*

Autour, *s. m.* (roof-vogel) *Havik.*

Autourserie, *s. f.* (valkeniers w.) *Konst om de havikken op de faisantjagt en patrys-jagt af-te-regten.*

Autoursier, *s. m. Eenen die de havikken oppast en op de vogel-jagt afregt.*

Au travers, *prép.* (reg. *gén.*) *Dwars door.* Au travers du corps. *Dwars door het lichaem.*

Autre, *pron. relat. et adj. Ander.* L'autre jour. *Onlangs, over eenige dagen, eenigen tyd geleden.* De jour à autre. *Allengskens.* D'un jour à autre. *Alle twee dagen, overanderen dag.* A d'autres. (spreek-w.) *Maekt dat een ander wys; maekt dat de ganzen wys.* Nous autres, vous autres, eux autres. (gem.) *Wy, gylieden, zy.* Bien d'autres, *en niet*, bien des autres. *Meer andere als gy.* Autre part. *Elders, ergens, op een ander.* D'autre part. *Daerenboven.*

Autrefois, *adv. Voor deezen, eertyds, voormaels.* D'autre fois. *Den anderen keer, dan.* Quelquefois il se met en colère, d'autrefois il est doux comme un agneau *Den eenen keer word hy gram, den anderen keer is hy zagmoedig als een lam.*

Autrement, *adv. Anders, anderzins.*

Autriche, *s. f.* (landschap) *Oostenryk.*

Autrichien, enne, *s. m. et f. Oostenryker; oostenryksche.* — *adj. Oostenryksch.*

Autruche, *s. f. Struysvogel*, s. m. Estomac d'autruche. *Wel verteêrende maeg, sterken eeter.*

Autrui, *s. m.* (zonder *plur.*) *Een ander, imand anders.* Le bien d'autrui. *Een anders goed.*

Auvent, *s. m. Luyffel, afdak, dak (over sommige winkels)* s. n.

Auvernat, *s. m. Soort van orleanschen wyn.*

Auvesque, *s. m. Soort van appeldrank.*

Aux, *art. défini plur.* (teeken van den *dativ.*) *Aen de.* Aux hommes. *Aen de mannen.* Aux femmes. *Aen de vrouwen.* Aux enfans. *Aen de kinderen.* (*zoek voorders*) Au.

Auxiliaire, *adj. Hulp, helpende.* Troupes auxiliaires. *Hulp-krygsbenden.* Verbes auxiliaires. (spraek-k.) *Helpende werk-woorden.*

Auzomètre, *s. m. Werktuyg om de vergrooting van de voorwerpen, die men door de kykglazen ziet, te meeten*, s. n.

s'Avachir, *v. r.* (van leêr, stoffen enz. spr.) *Week worden, verslappen;* — (van de takken der boomen spr.) *afhangen, neêrhangen;* — (fig.) *luy en tracg worden.*

Aval, *adv.* (schippers w.) *Nederwaerts, naer beneden, afwaerts.* Vent d'aval. *Westen wind.* — *s. m.* (koopmans w.) *Borg-teekening van eenen wissel-brief*, s. f.

Avalage, *s. m. Het aflaeten van wynvaten in den kelder*, s. n.

Avalaison, *s. f. Water-val door stortregen veroorzaekt*, s. m.

Avalanche, *s. f.* (*zoek*) Avalange.

Avalange, *s. f. Grooten sneeuw-klomp (die van de bergen afrolt)* s. m.

Avalant, ante, *adj.* (schippers w.) *Stroom-afvaerend.*

Avalasse, *s. f.* (*zoek*) Avalaison.

Avalé, ée, *adj. Afhangend.* Joues avalées. *Afhangende wangen.*

Avalée, *s. f. Zoo veel als eenen weever kan afwerken zonder zyne boomen af- en op-te-rollen.*

Avaler, *v. a. Inzwelgen, inslikken, inslorpen, indrinken, inslokken;* — (fig.) *opkroppen, verdouwen, verdraegen.* Avaler des couleuvres. *Veel verdriet opkroppen.* Avaler le calice, avaler le morceau. *Zich met tégenzin aen iet onaengenaems onderwerpen.* Avaler du vin dans la cave. (gem.) *De wynvaten in den kelder aflaeten.* Avaler une branche. (hoveniers w.) *Eenen tak by den stam afhakken.* — *v. n.* (schipp. w.) *Met den stroom afvaeren.*

Digitized by Google

Avaleur, *s. m.* (gem.) *Zwelger, gulzigaerd, vreeter.* Avaleur de pois gris. *Slokop, verslindende maeg.* Avaleur de charrettes ferrées. *Pochhans, blaeskoek, zwetser.*

Avaies, *s. f. plur.* (koopmans w.) *Wol der vellen van geslagte schaepen,* s. f.

Avaloire, *s. f.* (gem.) *Wyde keel.*

Avalure, *s. f. Sponsagtigen hoórn een den hoef der peerden,* s. m.

Avance, *s. f. Voórdeel,* s. n. *voóruyt,* adv. C'est une grande avance pour lui. *Dat is een groot voórdeel voór hem.* Je lui donnerai dix pas d'avance. *Ik zal hem tien passen voóruyt geeven.* — *Verschot,* s. n. *voóraf-betaeling,* s. f. Il lui a fait une avance de mille florins. *Hy heeft hem duyzend guldens verschooten.* — (bouw-k.) *Uytsprong* of *uytsteek (in een gebouw)* s. m. Faire les avances. *Den eersten stap doen.* Un bon chrétien n'hésite pas de faire les avances pour se réconcilier avec son ennemi. *Eenen goeden christen twyffelt niet den eersten stap te doen om zich met zynen vyand te verzoenen.* D'avance, par avance. *Voóruyt, voóraf.*

Avancé, ée, *adj. Gevoorderd;* — (oórlogs w.) *voóruyt-staende.*

Avancement, *s. m. Voordering, bevoordering, voortzetting,* s. f.

Avancer, *v. a. Voortschuyven, voortzetten, byzetten.* Avancez la table. *Zet de tafel by.* — *Vervroegen, verhaesten.* Il a avancé le jour de son départ. *Hy heeft den dag van zyn vertrek verhaest.* — *Voorderen, voortzetten, bevoorderen.* Cet ouvrage est bien avancé. *Dat werk is wel gevoorderd.* — *Verschieten, voóraf betaelen.* Je lui avancerai toute la somme. *Ik zal hem de geheele somme verschieten.* — *Voórstellen, voórhouden, zeggen.* Je n'avance rien de moi-même. *Ik zeg niets uyt my zelven.* Avancer quelqu'un. *Imand voorthelpen, imands welvaert bevoorderen.* Avancer une montre. *Een zak-uerwerk gauwer doen gaen.*

Avancer, *v. n.* s'avancer, *v. r. Voortrekken, voortstappen, voórwaerts gaen, voórwaerts koómen, voordeten.* Cette montre avance. *Dit zak-uerwerk loopt te gauw.* — *Uytsteeken, uytstaen, voóruytstaen,* v. n. Cette poutre avance trop. *Dien balk steekt te veel uyt.* Je me suis avancé jusqu'à lui offrir mille florins. *Ik ben zoo verre gegaen van hem duyzend guldens aen-te-bieden.* — *Voorderen, toenemen, voortgang doen; — zyn geluk voortzetten, zyne fortuen maeken.*

Avanie, *s. f. Versmaeding, beledíging; — knévelaery, afperssing (die de turken tegen de christenen pleegen).*

Avant du vaisseau, *s. m. Voórsteven van een schip,* s. f.

Avant, *adv. Eer, eerder, vroeger.* J'y serai avant vous. *Ik zal er eerder zyn als gy.*

Avant, *prép.* (reg. *accus.*) *Voór.* Avant Pâque. *Voór Paesschen.* Avant dîné. *'S middags voór het eeten.* Avant soupé. *'S avonds voór het eeten.* Bien avant dans la nuit. *Diep in den nagt.*

d'Avant, *prép.* (reg. *accus.*) *Van voór.* Les hommes d'avant le déluge. *De menschen van voór den zond-vloed.*

Avant de *of* avant que de, *conj.* (reg. *infin.*) *Eer dat, voór dat.*

Avant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Eer dat, voór dat, alvoórens dat.*

En avant. *Voóruyt.* Pousser en avant. *Voóruyt stooten.* Mettre en avant. *Voórdraegen, voórstellen, bybrengen.*

Avantage, *s. m. Voórdeel; — voórrecht,* s. n. — *overhand,* s f. — (schippers w) *galioen (van een schip)* s. n. Avantage du vent. *Loef, voórdeel van den wind.*

Avantager, *v. a. Bevoórdeelen.*

Avantageusement, *adv. Voórdeeligh.*

Avantageux, euse, *adj. Voórdeelig, nuttig.*

Avantageux, *adj. et s. m.* (gem.) *Verwaend, laetdunkend.*

Avant-bec, *s. m.* (bouw-k.) *Uytstek (van groote steenen waer op den boóg van eene brug wederzyds rust).*

Avant-bras, *s. m.* (ontleed-k.) *Voórarm.*

Avant-cœur, *s m. (zoek)* Anti-cœur.

Avant-corps, *s. m.* (bouw-k.) *Voórgebouw, voóruytsteekend deel van een gebouw,* s. n.

Avant-cour, *s. f. Voórhof,* s. m. *voórplaets,* s. f.

Avant-coureur, *s. m. Voórlooper, voórbode.*

Avant-courière, *s. f.* (dicht-k.) *Voórloopster.*

Avant-dernier, ière, *adj. Laesten op een na.*

Avant-duc, *s. m.* (bouw-k.) *Paelwerk (aen den kant van een water om eene brug aen-te-leggen)* s. n.

Avant-fossé, *s. m.* (vesting bouw-k.) *Voórgragt,* s. f.

Avant-garde, *s. f. Voórtogt, voórhoede (van een léger).*

Digitized by Google

Avant-goût, *s. m. Voórsmaek*, s. m. *voórproef*, s. f.

Avant-hier, *adv. Eergisteren.*

Avant-jour, *s. m. Tyd voór den opgang der zon.*

Avant-logis, *s. m.* (oud w.) *Voórwooning*, s. f. *voórhuys*, s. n.

Avant-main, *s. f. Het binnenste van de hand*, s. n.

Avant-midi, *s. m. Voórmiddag.*

Avant-minuit, *s m. Voórnagt.*

Avant-mur, *s. m. Voórmuer*, s. m. — (vesting-bouw-k.) *buytenwal*, s. f.

Avant-part, *s. m.* (*zoek*) Préciput.

Avant-pêche, *s. f. Vroege merkaton.*

Avant-pied, *s. m Voórvoet.*

Avant-propos, *s. m. Voórréde*, s. f. *voórberigt*, s. n.

Avant-quart, *s. m. Half quaert voór eene uer of halve uer*, s. n.

Avant-scène, *s. f. Voórste deel van een toneel; — eerste deel van een toneel-stuk*, s. n.

Avant-toit, *s. m. Voórdak, uytsteékend dak*, s. n.

Avant-train, *s. m. Voórtryn*, s. m. *voórgestel (van een rytuyg)* s. n.

Avanture etc. (*zoek*) Aventure etc.

Avant-veille, *s. f. Twee dagen te voóren*, s. m. plur.

Avare, *adj. Gierig, geld-dorstig, geld-gierig. — s. m. Vrek, gierigaerd.*

Avarement, *adv.* (oud) *Gieriglyk.*

Avarice, *s. f. Gierigheyd, vrekheyd, geld-gierigheyd.*

Avaricieux, cuse, *adj. Gierig.*

Avaricieux, *s. m. Vrek, gierigaerd.*

Avarie, *s. f.* (koopmans w.) *Avary. zee-schade*, s. f. *verlies dat een schip op zee lyd; — haven-recht*, s. n.

Avarié, ée, *adj.* (van koopmanschappen spr.) *Op zee beschadigd.*

A vau-l'eau, *adv. Met den stroom.* Cette entreprise est allée à vau-l'eau. (spreék-w.) *Die onderneéming is mislukt.*

Avé, avé-Maria, *s m Weés gegroet.*

Avec, *prep.* (reg. *acc.*) (de c word uytgesproken) *Met, méde, benévens; — uyt, van.* Séparer l'or d'avec l'argent. *Het goud uyt het zilver scheyden.* Distinguer l'ami d'avec le flatteur. *Den vriend onderscheyden van den vleyér.*

Aveindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) (gem.) *Uythaelen, uyttrekken.*

Aveine, *s. m.* (*zoek*) Avoine.

Avelanède, *s. f. Eekel-bast*, s. m. *eekel-schelp*, s. f.

Aveline, *s. f. Groote hazel-noót, seldery-noót.*

Avelinier, *s. m.* (*zoek*) Coudrier.

Avenage, *s. m.* (leen-recht) *Havercyns (die men aen den grond-heer schuldig is)* s. f.

Avenant, *partic.* (recht) Avenant le décès de l'un de deux. *Als het gebeurt dat een van twee sterft.* A l'avenant. (gem.) *Naer proportie, naer évenrédigheyd.*

Avenant, ante, *adj. Aenvallig, minnelyk, aengenaem.*

Avénement, *s. m. Komst, aenkomst, toekomst*, s. f. Son avénement au trône. *Zyne komst tot den troon.*

l'Avenir, *s. m.* Le temps à venir. *Den toekomenden tyd*, s. m. *het toekomende*, s. n. A l'avenir *Na deézen, voortaen, in het toekomende, namaels.*

Avenir, *s. m.* (recht) *Vermaening aen de tégenparty om te verschynen op den gestelden tyd*, s. f.

Avenir, *v. n impers. et irrég.* (word geconj. als *Venir* in den derden persoon van *sing.* en *plur.*) *Gebeuren, geschieden, voórvallen.*

Avent, *s. m. Advent.*

Aventer, *v. a.* (schipp. w.) *Den wind vangen, het zeyl naer den wind zetten.*

Aventure, *s. f. Geval, voórval, wédervaeren*, s n. *geschiedenis, gebeurtenis*, s. f. A l'aventure. *By geval, zoo als het valt.* D'aventure, par aventure. (gem.) *By geval.* Mettre à la grosse aventure. *Zyn geld op bodemery zetten.* Diseur, diseuse de bonne aventure. *Goede-geluk-zegger, goede-geluk-zegster.* Mal d'aventure. *Fyt, zweér aen het eynde der vingeren.*

Aventurer, *v. a. Waegen. — v. r. Zich in gevaer stellen, zich bloot stellen.*

Aventureux, euse, *adj.* (oud) *Stout, onderneémend, wáegagtig.*

Aventurier, *s. m.* (oud oórlogs w.) *Waeghals.*

Aventurier, ière, *s. m. et f. Die leéft door list, zwerver, geluk-zoeker: zwérster, geluk-zoekster.*

Aventurine, *s. f.* (geélagtig édel gesteente) *Goud-steen*, s. m.

Avenue, *s. f. Toegang*, s. m. — *laen, dreéf, wandel-dreéf*, s. f.

Avérer, *v a. Bewyzen, de waerheyd van eene zaek aentoonen, bewaerhéden.*

Averne, *s. m.* (dicht-k.) *Hel*, s. f.

Averse, *s. f.* (gem.) *Giet-régen, slag-régen, stort-régen*, s. m.

A verse, *adv.* Il pleut à verse. *Het régent dat het giet, het stort-régent.*

Digitized by Google

Aversion, *s. f. Haet, afkeer, tégenzin*, s. m. *ongenégenheyd*, s. f. Avoir de l'aversion pour *of* contre quelqu'un. *Eenen afkeer van* of *tégen imand hebben.*

Avertin, *s. m. Zékere ziekte der schaepen*; — (oud w.) *ziekte des geests waer doór imand raezend word*, s. f. ook *eenen die van die ziekte is aengerand.*

Avertir, *v. a. Waerschouwen, berigten, kennis geéven, bekend maeken.*

Avertissement, *s. m. Waerschouwing, bekendmaeking*, s. f. *berigt*, s. n.

Avertisseur, *s. m. Waerschouwer, aanpteaer die waerschouwt als den Koning gaet eéten.*

Aveu, *s. m. Belydenis, bekentenis*; — *toestemming, bewilliging*, s. f. De l'aveu de tout le monde. *Volgens ideeren, zoo idereen bekent.* Gens sans aveu. *Zwervers, onbekende lieden die doór het land zwerven zonder eene vaste woonplaets te hebben.*

Aveuer, avuer, *v. a.* (jagt) *In het oog houden, naspeuren in het vliegen.*

Aveugle, *s. m. et f. Blinden: blinde.* — *adj. Blind.* A l'aveugle, en aveugle. *Blindelyk, blindelings, als eenen blinden.*

Aveuglement, *s. m.* (oud) *Blindheyd*; — (fig.) *verblindheyd*, s. f.

Aveuglément, *adv. Blindelyk, blindelings, onbedagtelyk, onbezonnen.*

Aveugler, *v. a. Blind maeken*; — (fig.) *verblinden.*

A l'aveuglette, *adv.* (gem.) *Blindelings, op den tast.*

Avicmailler etc. (zoek) Avituailler etc.

Avide, *adj. Begeérig, greétig, baetzagtig, hebagtig, happig.*

Avidement, *adv. Begeériglyk, greétiglyk, happiglyk.*

Avidité, *s. f. Begeérigheyd, greétigheyd, baetzugt, hebagtigheyd, happigheyd.*

Avilir, *v. a. Veragtelyk maeken, versmaedelyk maeken*; — *in prys* of *weérde doen verminderen.* — *v. n. In prys* of *weérde verminderen.*

Avilissant, ante, *adj. Veragtelyk, versmaedelyk.*

Avilissement, *s. m. Veragting, vermaeding*, s. f.

Avillonner, *v. a.* (valke-jagt) *Met de agterklauwen klampen.*

Avillons, *s. m. plur.* (valke-jagt) *Agterklauwen* (*der roof-vogels*) s. f. pl.

Avine, ée, *adj. Van wyn doórtrokken.* Homme avine. *Man die veél wyn drinkt.*

Aviner, *v. a. Met wyn laeten doórtrekken.*

Aviron, *s. m.* (schippers w.) *Riem*, s. m. *roey-spaen*, s. n.

Avironner, *v. a.* (schippers w.) *Frikkelen, vrikken, met den riem wiggelen.*

Avis, *s. m. Waerschouwing, vermaening*; — *bekendmaeking*, s. f. *berigt*, s. n. Donner avis. *Berigten, berigt geéven.* Lettre d'avis. *Advies-brief, berigt-brief.* — *Raed*, s. m. Donner des avis. *Raed geéven.* — *Gevoelen, goeddunken*, s. n. *meyning*, s. f. A mon avis. *Naer myn gevoelen, naer myn dunken.*

Avisé, ée, *adj. Voórzigtig, wys, beraeden, bezonnen.*

Aviser, *v. a.* (oud) *Waerschouwen, berigten*: — (gem.) *ontdekken, gewaer worden.*

Aviser, *v. n.* (reg. *dativ.*) s'aviser, *v. r.* (reg. *ablativ.*) *Bedenken*, v. a. *op denken, op peyzen, agt op slaen.* Avisez à vos affaires. *Peyst op uwe zaeken.* Il ne s'avise de rien. *Hy peyst nergens op.*

Avitaillement, *s. m. Bezorging van levens-middelen* (*voór een léger, plaets of schip*) s. f.

Avitailler, *v. a. Van lévens-middelen voórzien.*

Avitailleur, *s. m. Bezorger van lévens-middelen.*

Avitaillement, *s. m. Het bezorgen van lévens-middelen* (*voór een schip*) s. n.

Avitailler, *v. a.* (van scheépen spr.) *Met lévens-middelen voórzien.*

Avitailleur, *s. m. Bezorger van scheéps lévens-middelen.*

Aviver, *v. a. Ophelderen, glans geéven, lévendiger maeken*; — (beéldhouwers w.) *zoetjes afschrabben, schoon maeken.* Aviver une pierre, une poutre. *Eenen steen* of *balk zuyver vierkant maeken.*

Avives, *s. f. plur. Klieren aen den gorgel van een peérd.*

Avivoir, *s. m. Metael-vergulders werktuyg om het vermengd goud te verspreyden op hunne werken*, s. n.

Avocasser, *v. n.* (schimp-w.) *Advokaeteéren, den advokaet speélen.*

Avocasserie, *s. f.* (schimp-w.) *Advokaetery.*

Avocat, ate, *s. m. et f. Advokaet, voórspreéker: voórspreékster.*

Avocatoire, *adj.* Lettres avocatoires. *Brieven waer doór eenen souvereyn zynen*

Digitized by Google

onderdaen, die zich in een vremd land begeeven had, terug-eyscht.

Avoine, *s. f. Haver.* Folle avoine. *Wind-havet.* — *s. f. plur. Haver die te velde staet.*

Avoir, *v. a. et auxil. Hebben.* Il y a, *v. imp. Daer is, daer zyn*; ook *het is geleden.*

Avoir, *s. m.* (gem.) *Bezit*, s. n. *rykdom*, s. m. C'est tout mon avoir. *Dat is allen mynen rykdom.*

Avoisiner, *v. a Aengrenzen, aenpaelen.* — *v. r. Toteenkomen, naderschap bieden.*

Avortement, *s. m. Miskraem, misval*, s. n. *misbaering, baering voór den tyd*, s. f.

Avorter, *v. n. Miskraemen, voór den tyd baeren.* Faire avorter. *Een miskraem veroorzaeken, voór den tyd doen baeren.* — (fig.) *Mislukken.* Faire avorter. *Verydelen, doen mislukken.*

Avortif, ive, *adj. Vrugt-afdryvend, dat de baering verhaest.*

Avorton, *s. m. Misdragt, misgeboórte, vrugt die voór den tyd geboóren is*, s. f. *ontydeling*, s. m. — (fig.) *mismaekt schepsel*, s. n. *iets dat mismaekt is.*

Avoué, *s m. Pleytbezorger, procureur*; — (oud) *voórstaender, beschermer, schutsheer (van eene kerk).*

Avouer, *v. a. Bekennen, belyden.* Je vous avoue mon foible. *Ik belyd u myne zwakheyd.* — *Toestemmen, goedkeuren, erkennen.* J'avoue tout ce qui s'est fait. *Ik keur goed al wat er verrigt is.* S'avouer de quelque chose. *Iets belyden* of *bekennen.* S'avouer de quelqu'un. *Imands gezag* of *naem gebruyken.*

Avoutre, avouètre, *s. m.* (oud) *Bastaerd*, s. m. *onwettig kind*, s. n.

Avoyer, *s. m Eersten 'amptenaer (in sommige zwitsersche land-streeken).*

Avoyer, *v n.* (schippers w.) *Beginnen te waeyën*: — *uyt eenen anderen streek waeyën.*

Avril, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *April*, s. m. *gras-maend*, s. f

Avuste, *s. m.* (schipp. w.) *Knoop (die twee koorden aeneenbind).*

Avuster, *v. a.* (schippers w.) *Twee koorden aeneen-knoopen.*

Axe, *s. m. As, spil (daer eenen bol op draeyt*; — (verrezigt-k.) *gezigtstrael*, s. f.

Axifuge, *adj.* (werktuyg-k.) *Van de as afwykend, dat de kragt heeft om van de as, op welke het draeyt, af-te-wyken.*

Axillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (ontleéd-k.) *Van d'oksels.* Veines axillaires. *Okseladeren.*

Axinomancie, *s. f. Wigchelaery met bylen.*

Axiôme, *s. m. Grond-régel, zetrégel*, s. m *klaerblykelyk grond-beginsel*, s. n.

Axipère, *adj.* (natuer-k.) *Tot de as naderend, dat de kragt heeft om tot de as, op welke het draeyt, te naderen.*

Axonge, *s. f. Reuzel, vet*, s. n. *lies*, s. f. Axonge de verre. *Schuym die op de glas-stoffe komt, eer zy glas word.*

Ayeul etc. (*zoek*) Aïeul etc.

Aynet, *s. m. Stoksken (waer aen men den haring rygt om te rooken)* s. n.

Aze, *s. m.* (gem.) *Ezel.*

Azédarac, *s. m. Egiptischen wilden vygen-boom, korael-boom.*

Azerole, *s. f. Wilde mispel.*

Azerolier, *s. m. Wilden mispel-boom.*

Azile, *s. m. (zoek)* Asile.

Azime, *adj. et s. m.* (*zoek*) Azyme.

Azimut, *s. m.* (sterre-k.) *Top-boóg, top-kring.*

Azimutal, ale, *adj* (sterre-k.) Instrument azimutal. *Werktuyg om de top-kringen te meeten.*

Azone, *adj.* (fabel-k.) Dieux azones *Algemeene goden (die doór alle volken geëerd en aenbéden wierden.*

Azote, azoth, *s. m.* (schey-k.) *Stik-stoffe, salpéter-stoffe*, s. f.

Azur, *s. m. Azuer, hémels-blauw koleur*, s. n. Pierre d'azur. *Azuersteen.*

Azuré, ée, *adj. Hémels-blauw.* Voûtes azurées. (dicht-k.) *Azuergewelven, blauw gewelf, hémel.* Plaines azurées. *Azuere velden, de zee.*

Azygos, *s. m.* (ontleéd-k.) *Groote ongepaerde bloed-ader aen den regten kant der borst*, s. f.

Azyme, *adj. et s. m.* Pain azyme. *Ongezuerd brood, ongedeessemd brood.* Fête des azymes. *Feest der ongedeessemde brooden.*

Azymite, *s. m.* (naem die de Grieken aen de Roomsch-catholyken geéven) *Azimiet, die ongedeessemd brood gebruykt in de Misse.*

Digitized by Google

B

B, *subst. mascul.*, *seconde lettre de l'Alphabet.* Être marqué au B. *(om dat de fransche woórden* boiteux, bossu, borgne *met eene* b *beginnen) Kreupel zyn, eenen bult* of *maer eene oog hebben.*

Babel, *s. m.* (hebreeuwsch w.) Tour de Babel. (fig.) *Verwarring*. s f.

Babeurre, *s. m. Boter-melk*, s f.

Babiche, *s. f. Juffers hondeken, schoot-hondje*, s. n.

Babichon, *s. m. Soórt van hond.*

Babil, *s. m. Gebabbel, geklap, gekef, gekakel, gesnap*, s. n. — *speur-hond, spoór-hond*, s m.

Babillard, arde, *s. m. et f. Babbelaer, klapper, praeter : klapster, klappey.* — *adj. Klapagtig, babbelagtig.*

Babiller, *v. n. Babbelen, klappen, kakelen, snappen, klappyën, praeten*; — (van groote jagt-honden spr.) *bassen* : — (van kraeyën spr.) *schreeuwen.*

Babine, *s. f. Lippen (van aep, koey en sommige andere dieren)* s. f. plur.

Babiole, *s. f. Kinder-speéldingen*, s. n. plur. — *zaeken van geene weérde*, s. f. plur. *snuystering*, s. f.

Bâbord, *s. m.* (schippers w.) *Bakboord*, s. n. *slinke zyde (van een schip)* s. f. — *leegboordig schip*, s. n.

Babouche, *s. f. Turkschen schoen*; — *kamer-muyt*, s. m.

Babouin, *s. m.* (grooten aep) *Baviaen*, s. m. — *geschilderd snaeks-hoofd*, s. n. Faire baiser le babouin à quelqu'un. *Imand tot eene schandelyke onderwerping noodzaeken.*

Babouin, ine, *s. m. et f. Jongen gek, halven zot : jonge zottin, malloot.*

Babouiner, *v. n.* (oud w.) *Den zot speélen.*

Babylone (oude stad) *Babiloniën*

Babylonien, enne, *s. m. et f. Babilonier : babilonische vrouw.* — *adj. Babilonisch.*

Bac, *s. m. Pleyt, pont, platte schuyt*, s. f. Passer le bac. *In eene pleyt de rivier overvaeren.* — *Kom*, s. f. *waterbak (van eene fonteyn)* s. m.

Bacalas, bacalab, *s. m.* (schippers w.) *Kajuyt-lyst.*

Bacaliau, *s. m.* (visch) *Bakkeljauw.*

Bacassas, *s. m. Schuyt die byna gemaekt is als eene prouw*, s. f.

Baccalauréat, *s. m. Graed van basselier in de godsgeleerdheyd*

Bacchanal, *s. m.* (spreék uyt *bakanal*) *Getier, geraes, groot gerugt*, s. n.

Bacchanale, *s. f.* (spreék uyt *bakanal*) *Schildery die eenen dans van bacchus-vrouwen en van bosch-goden verbeéld*; — (gem. w.) *slempery waer groot gerugt gemaekt word*, s. f. Faire bacchanale. *Groot gerugt maeken, tieren.* — *s. f. plur. Bacchus-feest*, s. n.

Bacchanaliser, *v. n.* (spreék uyt *bakanalisé*) (gem.) *Tieren, slempen met groot gerugt.*

Bacchante, *s. f.* (spreék uyt *bakant*) *Vrouw die het bacchus-feest vierde*; — (fig.) *verwoede en raezende vrouws-persoon.*

Baccharis, *s. f.* (plant) *Hazelwortel*, s m.

Bacchas, *s. f. Moer van citroen-sap.*

Bacche, bacchique, *s. m.* (spreék uyt *bak* en *bakik*) *Voet van een grieksch of latynsch vers van eene korte en twee lange sillaben.*

Bacchionites, *s. m. plur.* (spreék uyt *bakionit*) *Wysgeéren die alles veragten.*

Bacchique, *adj. Van Bacchus.*

Bacchus, *s. m.* (spreék uyt *bakus*) *Bacchus, wyn-göd, god der dronkenschap.*

Baccifère, *adj.* (kruyd-k.) *Béziëndraegend.*

Bacha, *s. m.* (eer-titel in Turkyën) *Bevelhebber van een léger, bestierder van een landschap enz.*

Bache, *s. f. Huyf*, s. f. *kleed, overdek (van eenen wagen* of *schuyt)* s. n.

Bachelette, *s. f.* (oud) *Jong meysken*, s. n.

Bachelier, *s. m. Basselier in de godsgeleerdheyd*; — (oud) *jongeling, jongen knaep.*

Bacher, *v. a. Met eene kuyf overdekken.*

Bachique, *adj. Van Bacchus.* Chanson bachique *Bacchus-lied, drink-lied.*

Bachot, *s. m. Bootje, kleyn schuytje*, s. n.

Bachotage, *s. m. Het overzetten (op eene rivier)* s. n.

Bachoteur, *s m. Voerman, overzetter (op eene rivier).*

Bachoue, *s. f. Houte kruyk (van boven breed en van onder smal).*

Bacile, *s. m.* (plant) *Zee-venkel.*

Bâclage, *s. m. Het schikken der schépen (in eene haven)* s. n.

Bâclé, ée, *adj.* (gem.) *Bestemd, vastgesteld, besloóten.*

Digitized by Google

Bâcler, *v. a. Deur of venster met eenen boom sluyten; — een schip op eene bekwaeme plaets leggen ter laeding of ontlaeding; — iets met haest afwerken.*

Baculométrie, *s. f. Meêt-kunde der hoogten doór middel van eenen stok.*

Badaud, **aude**, *s. m. et f. Dommen mensch, botterik, sul: malloot.*

Badaudage, *s. m. Botheyd, onnoozelheyd, sulagtigheyd*, s. f.

Badauder, *v. n. (zoek)* Niaiser.

Badauderie, *s. f. (zoek)* Badaudage.

Badaudisme, *s. m. (zoek)* Badaudage.

Badelaire, *s. m.* (wapen-k.) *Sabel.*

Badian, *s. m.* (plant) *Ster-anys.*

Badigeon, *s. m. Steen-mortel, geêlagtigen mortel.*

Badigeonner, *v. a. Met steen-mortel overstryken of bezetten.*

Badin, **ine**, *adj. Klugtig, boertig, kortswylig, koddig, snaekig, snaeksch. — s. m. et f. Snaek: snaekin.*

Badinage, *s. m. Kortswyl, koddigheyd, boertery*, s. f. Les problêmes les plus difficiles ne sont pour lui qu'un badinage. *De moeyelykste vraegstukken zyn voór hem maer een spel.*

Badinant, *s. m. Overtallig peêrd in een getrek*, s. n.

Badine, *s. f. Dun gaen-stokken*, s. n.

Badines, *s. f. plur. Kleyne vuer-tang*, s. f.

Badinement, *adv. Klugtiglyk.*

Badiner, *v. n. Spotten, lachen, kortswylen, mallen.* Cette draperie badine agréablement. *Dit kleedsel heêft eenen lossen zwier. — v. a.* (gem.) *Bespotten, uytlachen.*

Badinerie, *s. f. Zotheyd, kaelheyd, beuzelaery.*

Bafetas, *s. m. Lynwaet van wit oostindisch katoen*, s. n.

Bafouer, *v. a. Smaedelyk handelen, beschimpen, veragten.*

Bâfre, *s. f.* (gem.) *Gulzigheyd, slempery.*

Bâfrer, *v. n.* (gem.) *Vreêten, gulziglyk eêten, slempen.*

Bâfreur, *s. m.* (gem.) *Gulzigaerd, vreêter, slemper.*

Bagace, *s. f. Gekraekt suyker-riet (om er suyker uyt-te-trekken)* s. n.

Bagage, *s. m. Reystuyg, reys-goed*, s. n. *bagagie*, s. f. — *léger-tros*, s. m. Trousser bagage *of bêter* plier bagage. (gem.) *Heymelyk vertrekken.* Il a plié bagage. (fig.) *Hy is gestorven.*

Bagarre, *s. f.* (gem.) *Geraes, getier*, s. n.

Bagasse, *s. f.* (schimp-w.) *Hoer, smots.*

Bagatelle, *s. f. Kleynheyd, voddery, kaelheyd, beuzeling*, s. f. Bagatelle! *interj.* Il vous fera de la peine, bagatelle! *Hy zal u kwellen, zyt er niet bang voór!*

Bagne, *s. m.* (van het italiaensch ontleend) *Plaets daer men de slaeven of galey-boeven opsluyt*, s. f.

Bagnolet, *s. m.* bagnolette, *s. f. Kuyf, vrouwe-muts*, s. f.

NB. In de volgende woórden aldus „ gereekend, word de *u* niet uytgesproken.

„ **Bague**, *s. f. Ring*, s. m. Sortir bagues sauves d'une affaire. *Heelshoofds* of *zonder kleer-scheuren van eene zaek afkomen.*

„ **Baguenaude**, *s. f.* (vrugt) *Lombaerdsche linzen.*

„ **Baguenauder**, *v. n.* (gem.) *Kinderpraetjes vertellen, zich met kaelhêden ophouden.*

„ **Baguenaudier**, *s. m. Linzen-boom, lombaerdsche linzen-boom, valsche séne-boom, blaes-boom; — eenen die kinder-praetjes vertelt, eenen die zich met kaelhêden ophoud.*

„ **Baguer**, *v. a.* (kleermaekers w.) *De plooyên in een kleed driegen; —* (recht) *aen zyne bruyd juweelen vereeren.*

„ **Baguette**, *s. f. Stokken, rysje*, s. n. — *spits-roede*, s. f. Passer par les baguettes. *Doór de spits-roeden loopen.* Baguette de fusil. *Laed-stok* of *stamper van een fuziek*, s. m. Baguette de fusée. *Stok van eenen vuer-pyl*, s. m. Baguette divinatoire. *Wigchel-roede*, s. f. *wigchel-stokken*, *toover-stokken*, s. n. Baguettes de tambour. *Trommel-stokken, trommelstekken*, s. m. plur. — (bouw-k.) (*zoek*) Astragale.

„ **Baguier**, *s. m. Ring-doosje, ring-doosken*, s. n.

Bahut, *s. m.* (spreêk uyt *bahu*) *Koffer*, s. n. *kist*, s. f.

Bahutier, *s. m. Koffer-maeker.*

Bai, *adj.* (van peêrden spreêk.) *Kastanie-bruyn.*

Baie, *s. f. Baey, golf*, s. f. *inham, zee-boezem*, s. m. — (gem.) *bedrog*, s. n. *bedriegery*; — (vrugt) *bézie*, s. f. Baie de genièvre. *Genever-bézie, dam-bézie.* — (metsers w.) *Venstergat*, s. n. *opening in eenen muer om eene deur of venster in te maeken*, s. f.

Digitized by Google

Baïene, *s. f.* (wolle stoffe) *Baey*, s. m.

Baigner, *v. a. Baeden, het bad doen gebruyken, in het bad stellen; — bespoelen*, v. a. *spoelen, stroomen*, v. n. L'Escaut baigne les murs d'Anvers. *De Schelde spoelt langs de mueren van Antwerpen.* — (fig.) *Besproeyen, bevogtigen.* Visage baigné de larmes. *Aengezigt met traenen besproeyd* — *v. n. Weeken.* Il faut que ces herbes baignent dans le vinaigre. *Die kruyden moeten in den azyn weeken.* Baigner dans le sang. *In zyn bloed zwemmen, alle zyn bloed verliezen.* — *v. r. Zich baeden, het bad gebruyken.* Se baigner dans le sang. *In het bloed zwemmen, zyn behaegen scheppen in een anders bloed te vergieten.*

Baigneis, *s. m. plur.* (gebak) *Broedertjes*, s. n. plur.

Baigneur, euse, *s. m. et f. Baeder: baedster, die het bad gebruykt; — bad-meester: bad-meestersse.*

Baignoir, *s. m. Baed-plaets (in eene rivier) bekwaeme plaets om te baeden*, s. f.

Baignoire, *s. f. Bad-kuyp, kuyp om in te baeden.*

Bail, (*plur.* baux) *s. m. Huerceel, huer-cedulle*, s. f. Bail à ferme. *Pagt-verbintenis.*

Baile. *s. m. Venetiaenschen gezant by de Porte.*

Baille, *s. f.* (schippers w.) *Tob (om zout vleesch en stokvisch in te weeken).*

Bâillement, *s. m. Gegeeuw, gegaep, het geeuwen, het gaepen*, s. n.

Bâiller, *v. n. Geeuwen. gaepen.*

Bailler, *v. a.* (recht) *Geeven.* Bailler des terres à ferme. *Landeryen verpagten of in pagt geeven.* Vous me la baillez belle. (gem.) *Gy maekt my wat schoons wys.*

Baillet, *adj.* (spreek. van peerden) *Bleek-ros.*

Bailleul, *s. m.* (*zoek*) Renoueur.

Bâilleur, euse, *s. m. et f. Geeuwer, gaeper: geeuwster, gaepster.*

Bailleur, bailleresse, *s. m. et f.* (recht) *Verpagter, verhuerder: verpagster, verhuerster.*

Baillî, *s. m.* baillive, *s. f. Bailieuw, drossaerd, dorp-schout: vrouw van eenen bailieuw, drossaerds vrouw.*

Baillage, *s. m. Bailieuwschap, drossaerdschap*, s. n.

Bâillon, *s. m. Iets dat men in den mond steekt om het schreeuwen of byten te beletten.*

Bâillonné, ée, *adj.* (wapen-k.) Chien bâillonné. *Hond die eenen stok tusschen de tanden heeft.*

Bâillonner, *v. a. Iets in den mond steeken om het schreeuwen of byten te beletten.* Bâillonner une porte. *Eene deur buytenwaerts met een hout vastmaeken.*

Bailloques, *s. f. plur. Pluymen van verschryde koleuren.*

Baillotte, *s. f.* (schippers w.) *Schepeemer, water-eemer*, s. m.

Bain, *s. m. Bad, water-bad, zweet-bad*, s. n. *bad-stoof*; — *bad-kuyp* of *baed-kuyp*, s. f. Bain de vapeurs. *Waessem-bad.* Demi-bain. *Half-bad, bad waer in men tot het half-lyf in het water is.*

Bain-marie, *s. m.* (schey-k.) *Water-stoof*, s. f.

Bains, *s. m plur. Natuerlyke warme waters om in te baeden*, s. n. plur.

Baïonnette, *s. f. Bayonnet.*

Baïoque, *s. f. Kleyne italiaensche munt.*

Bairaim, beiram, *s. m. Jaerlyksch feest by de Turken na hunnen vasten*, s. n.

Baisemains, *s. m. plur.* (oud) *Gebiedenis, begroeting, pligtpleeging*, s. f. A belles baisemains. (gem.) *Met onderdaenigheyd en verzoek*

Baisement, *s. m. Het kussen*, s. n. Baisement des pieds du Pape. *Voet-kus, het kussen der voeten van den Paus.*

Baiser, *s. m. Kus, zoen*, s. m. *gekus*, s. n.

Baiser, *v. a. Kussen, zoenen.* — *v. r.* (fig.) *Raeken, aeneenzyn*, v. n. Deux pains qui se baisent dans le four. *Twee brooden die aeneen gebakken zyn in den oven.*

Baiseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Kusser, zoener: kusster, zoenster, die veel kust.*

Baisotter, *v. a.* (gem.) *Veel kussen, dikwils kussen.*

Baisse, *s. f. Vermindering, daeling (in prys).* La baisse des eaux. *Het vallen* of *leegen der waters.*

Baissé, ée, *adj.* Aller tête baissée contre l'ennemi. *Kloekmoedig op den vyand aenvallen.* Donner tête baissée dans une affaire. *Zonder overleg* of *onvoorzigtiglyk in eene zaek treeden.*

Baisser, *v. a. Nederbuygen, laeten zakken.* Baisser la tête. *Het hoofd nederbuygen.* Baisser la voix. *Zagter spreeken.* Baisser les yeux. *De oogen nederslaen.* Baisser les voiles. (schipp. w.)

Digitized by Google

De zeylen stryken of *laeten vallen.* Baisser le pavillon, baisser la lance. (fig.) *Wyken, zich ten onder geéven.* Baisser l'oreille. *De ooren laeten hangen, moedeloos worden.*

Baisser, *v. n. Daelen, zakken, leeger worden.* La rivière baisse. *De rivier zakt.* Le jour baisse. *Den dag daelt.* — *Daelen, in prys daelen;* — *verminderen, verslappen, verzwakken, vervallen.* Son esprit baisse. *Zyn verstand verzwakt.* — *v. r. Nederbukken,* v. n. *zich nederbuygen,* v. r.

Baissière, *s. f. Het onderste van den wyn (als hy aen de moer gaet komen)* s. n.

Baisure, *s. f. Kruymige zyde (van een heel brood).*

Bajoire, *s. f. Gedenk-penning* of *stuk geld waer op twee hoofden staen, waer van het een gedeeltelyk over het ander komt.*

Bajoue, *s. f. Kinnebak (van een verken).* — *s. f. plur. Zystukken van eenen glazemaekers lood-trekker,* s. n. plur.

Bal, *s. m. Dans-feest,* s. n.

Balade, *s. f. (zoek)* Ballade.

Baladin, ine, *s. m. et f. Hansworst, poetsmaeker, klugtspeéler: poetsmaekster;* — (oud) *Danser: danster.*

Baladinage, *s. m. Verdrietige poetsmaekery,* s. f.

Balafre, *s. f. Sneéde (in het aengezigt)* s. f. — *lidteeken er van,* s. n.

Balafrer, *v. a. Eene sneéde in het aengezigt geéven.*

Balai, *s. m. Bessem.* Balai de bouleau. *Rys-bessem.* Balai du ciel. (schippers w.) *Noord-westen wind.* Rôtir le balai. *Een ongebonde léven leyden;* ook *langen tyd in eenige bediening geweést hebben.*

Balais, *adj. m.* Rubis balais. *Bleekrooden robyn-steen.*

Balance, *s. f. Schael, weeg-schael, waeg.* Tenir la balance égale. *Onzydig handelen, het evenwigt houden.* — (fig.) *Weeg-schael, onzékerheyd, twyffelagtigheyd.* La victoire a été long-temps en balance. *De overwinning is lang in onzékerheyd geweést.* — (koopmans w.) *(zoek)* Bilan.

Balancé, *s. m. Zékeren dans-sprong.*

Balancement, *s. m. Over-en-weérslingering,* s. f.

Balancer, *v. a. In balans houden;* — (fig.) *overweégen, bedenken, overdenken.* — *v. n. Waggelen, wankelen, onzéker* of *twyffelagtig zyn.* — *v. r. Over-en-weér slingeren, (in het gaen)* v. n.

Balancier, *s. m. Balans-maeker, weégschael-maeker;* — *balans-verkooper;* — *slinger (van een uerwerk enz.)* s. m. *onrust;* — *schroef (om geld en penningen te slaen)* s. f. — *koordedansers stok,* s. m. Balancier de boussole. (schippers w.) *Beugel van het kompas.*

Balancines, *s. f. plur.* (schippers w.) *Toppenants-brassen.* Balancine de chaloupe. *Geyk-touw.*

Balançoire, *s. f. Touter,* s. m.

Balançons, *s. m. plur. Denne-hout dat in het kleyn vertierd word,* s. n.

Balandran, balandras, *s. m.* (oud) *Reys-mantel, groven mantel.*

Balandre, *s. m.* (schip) *Bylander.*

Balant, *s. m* (schippers w.) *Looze* of *slappe bogt van een touwwerk,* s. f.

Balanus, *s. m.* (latynsch woord der ontleéd-k.) *Eekel,* s. m. *hoofd van het mannelyk lid,* s. n.

Balasse, *s. f. Bed van havere kaf,* s. n.

Balassor, *s. m Oost-indische stoffe gemaekt van boom-schors,* s. f.

Balast, ballast, *s. m. Ballast (van een schip).*

Balauste, *s. f. Vrugt van den wilden granaet-appel-boom.*

Balaustier, *s. m. Wilden granaetappel-boom.*

Balayer, *v. a.* (Je balaie, tu balaies, il balaie; nous balayons, vous balayez, ils balaient. Je balayois; nous balayions, vous balayiez. Je balayai. Je balaierai. Je balaierois. Balaie, qu'il balaie; qu'ils balaient. Que je balaie, que tu balaies, qu'il balaie; que nous balayions, que vous balayiez, qu'ils balaient. Que je balayasse. Balayant; balayé, ée) *Keéren, veégen met eenen bessem, uytkeéren, uytveégen.*

Balayeur, euse, *s. m. et f. Keérder, veéger: keérster, veégster.*

Balayures, *s. f. plur. Vuyligheyd,* s. f. *uytkeérsel, uytveégsel, uytwaegsel,* s. n.

Balbutiement, *s. m.* (spreék uyt *balbuciman*) *Stamering, hakkeling,* s. f.

Balbutier, *v. a.* (Je balbutie; nous balbutions. Je balbutiois; nous balbutiions, vous balbutiiez. Que je balbutie; que nous balbutiions, que vous balbutiiez. Balbutiant, balbutié, ée) (spreék uyt *balbucié*) *Al stamerende uytspreéken, hakkelen.* — *v. n. Stameren, hakkelen.*

Digitized by Google

Balcon, *s. m.* *Uytsteek, uytstek (aen den gevel van een huys)* s. n.

Baldaquin, *s. m.* *Hemel*, s. m. *verhémelte (waer onder het H. Sacrament gedraegen word enz.)* s. n.

Bâle (stad) *Bazel.*

Baleine, *s. f.* *Walvisch*, s. m. — *baleyn*, s. f. *walvisch-been*, s. n.

Baleiné, **ée**, *adj.* *Baleyne, met baleynen.* Corps baleiné. *Baleyne stuklyf.*

Baleineau, **baleinon**, *s. m.* *Jong walvischken*, s. n.

Baleneau, *s. m.* *Teel-lid van eenen walvisch*, s. n.

Balèvre, *s. f.* *Onderlip*; — (bouwk.) *het geene van eenen steen buyten de andere uytsteekt.*

Balin, *s. m.* *Grof laken (daer het graen op valt als men het zift of want)* s. n.

Baline, *s. f.* *Pak-lynwaet*, s. n.

Balise, *s. f.* *Baek, ton in het water (om de zand-plaeten aen-te-wyzen)* — *boey, anker-boey*, s. f. *teeken om te weeten waer het anker gevallen is*, s. n.

Baliser, *v. a.* *Baeken in het water stellen.*

Baliseur, *s. m.* *Baeken-meester.*

Balistaire, *s. m.* (oudh.) *Zorgdraeger voór de wapenen en oórlogstuygen.*

Baliste, *s. f.* (oudheyd) *Slinger-gevaerte, oórlogstuyg om steenen te werpen*, s. n.

Balistique, *s. f.* *Konst van den worp van zwaere lichaemen te meeten (als bomben, kanons-ballen enz.)* — *konst van bomben te werpen.*

Balivage, *s. m.* (recht) *Opteekening der jonge telgen (die in het kappen der bosschen niet afgehouwen worden)* s. f.

Balivéau, *s. m.* *Scheut*, s. m. *jonge telg (die men laet staen als men een bosch kapt)* s. f. — *jongen eyken-boom (onder de veertig jaeren)* s. m. — *s. m. plur.* (meuers w.) *Stellagie-sparren*, s. f. plur.

Baliverne, *s. f.* (gem.) *Onnutten klap*, s. m.

Baliverner, *v. n.* (gem.) *Zotten praet* of *onnutten klap vertellen.*

Ballade, *s. f.* *Ouden franschen rym.*

Balladin, **ine** (*zoek*) Baladin, ine.

Ballarin, *s. m.* (vogel) *Soórt van valk.*

Balle, *s. f.* *Bal, kaets-bal*; — *kogel*, s. m. — *bael*, s. f. *pak koopmanschappen*, s. n. — *kraemers-mars*, s. f. Marchandises de balle. *Slegte waeren.* — *Kaf*, s. m. *bast van het koórn*, s. f.

Balles d'imprimeur, balles à imprimer. *Boek-drukkers ballen* of *bollen*, s. m. plur.

Baller, *v. n.* (oud) *Dansen.*

Ballet, *s. m.* *Toneel-dans.*

Ballon, *s. m.* *Bol*; — *wind-bol*, s. m. *blaes vol wind*, s. f.

Ballonnier, *s. m* *Bolmaeker.*

Ballot, *s. m.* *Bael*, s. f. *pak koopmanschappen*, s. n.

Ballottade, *s. f.* (ry-schoól) *Sprongen (van een peérd tusschen twee stylen)* s. m. plur.

Ballottage, *s. m.* *Verkiezing* of *stemming met lot-ballekens*, s. f.

Ballotte, *s. f.* *Lot-balleken*, s. n. — (plant) (*zoek*) Marrube.

Ballottement, *s. m* (*zoek*) Ballottage.

Ballotter, *v. a.* *Heén en weér schudden, hutselen.* — *v. a. et n.* *Met lot-ballekens zyne stem in eene verkiezing geéven.* Ballotter une affaire. *Eene zaek wel overweégen.* Ballotter quelqu'un. *Imand voór den zot houden, hem heén en weér zenden.* — *v. n.* *Met den kaets-bal speélen.*

Ballottin, *s. m.* *Jongen die de lot-ballekens trekt*, s. m. — *baeltje met koopmanschappen*, s. n.

Balnéable, *adj.* Eau balnéable. *Badwater.*

Baloire, *s. f.* (scheéps-bouw-k.) *Scheér-gang, zet-gang*, s. m. *lange houten die een schip zyne gedaente geéven*, s. n. plur.

Baloise, *s. f.* *Tulip met dry koleuren.*

Balotade, *s. f.* (*zoek*) Ballottade.

Balotin, *s. m.* *Soórt van oranie-boom.*

Balottes, *s. f. plur.* *Wyn-oogst-vaten*, s. n. plur.

Balourd, **ourde**, *s. m. et f.* *Lomperik, dommerik, botmuyl*, s. m. *bothoofd*, s. n.

Balourdise, *s. f.* *Botheyd, lompheyd.*

Balsamine, *s. f.* (spreék uyt *balzamien*) (bloem) *Balzamien.* Balsamine sauvage (*zoek*) Noli-me-tangere.

Balsamique, *adj.* (spreék uyt *balzamik*) *Balsemagtig.*

Balsamite, *s. f.* (plant) *Reyn-varen, worm-kruyd*, s. n.

Baltadgy, *s. m.* *Turkschen bevel-voerder over de bostangis.*

Baltique, *adj.* Mer baltique. *Baltische zee, oost-zee.*

Balustrade, *s. f.* *Hek, hekken*, s. n. *balie, leuning (van eene brug enz.)* s. f

Balustré, *s. m.* *Schey-stok* of *pilder (van eene hek enz.)*

Digitized by Google

Balustré, ée, *adj.* *Met een hek voórzien.*

Balustrer, *v. a.* *Met een hek omsluyten.*

Balzan, *adj.* Cheval balzan. *Zwart* of *bruyn peèrd met witte plekken aen de beenen.*

Balzane, *s. f.* *Witte plek (aen het been van een peèrd).*

Bambin, *s. m.* (gem) *Kindeken*, s. n.

Bambochade, *s. f.* (schilder-k.) *Schildery met snaeksche beèlden en vertooningen.*

Bamboche, *s. f.* *Soórt van indiaensch geknobbeld riet; — levens-groote marionet, groote speèl-pop;* — (schimp-w.) *korte en dikke vrouws-persoon*, s. f.

Bambou (*plur.* bambous) *s. m.* (indiaensch riet) *Bamboes.*

Ban, *s. m.* *Bekendmaeking, uytkondiging*, s. f. — *houwelyksche geboden*, s. n. plur. — *ban, ryks-ban*, s. m. Cette ville fût mise au ban de l'empire. *Die stad wierd in den ryks-ban geslaegen.* — (*zoek*) Bannissement. — (leen-recht) Moulin à ban. *Dwang-molen.* Four à ban. *Dwang-oven.* Pressoir à ban. *Dwang-wyn-pers.* Ban et arrière-ban. *Byeenroeping van den èdeldom (om den Koning in den oórlog te hulp te komen).*

Banal, ale, *adj.* (leen-recht) *Aen dwang-recht onderworpen.* Témoin banal. *Eenen die voór idereen bereyd is tot getuygen te dienen.* Galant banal, *Stads minnaer.* — *Gemeen, slegt, nèderig.*

Banalité, *s. f.* (leen-recht) *Dwang-recht, dwang-rechts-gebied*, s. n.

Banane, *s. f.* (vrugt) *Banaen, paradys-vyg.*

Bananier, *s. m.* *Banaen-boom, paradys-vygen-boom.*

Banc, *s. m.* (spreèk uyt *ban*) *Bank, zitbank*, s. f. Banc de sable. *Zandplaet (in de zee of rivieren)*

Bancalle, *s. f.* (schimp-w) *Vrouws-persoon met scheeve beenen.*

Bancelle, *s. f.* (oudh.) *Zitbanksken*, s. n.

Banche, *s. f.* (schippers w.) *Gladden en zagten grond*, s. m.

Bancroche, *s. m.* (schimp-w.) *Mans-persoon met scheeve beenen.*

Bandage, *s. m.* *Verband, windsel*, s. n. *band, breuk-band*, s. m. Bandage d'une arme à ressort. *Het overhaelen* of *het opspannen van den haen van een vuerroer enz.* — (wagenmaekers w.) *Beslag*, s. n. *yzere banden (rondom de wielen van een rytuyg)* s. m. plur.

Bandagiste, *s. m.* *Breuk-bandmaeker.* Chirurgien bandagiste. *Breuk-meester.*

Bande, *s. f.* *Band, reep, strook*, s. m. *windsel*, s. n. — *bende*, s. f. *gezelschap*, s. n. Faire bande à part. *Zich van het gezelschap afzonderen.* — (wapen-k.) *Dwarse streèp van den regten bovenhoek naer den slinken benèdenhoek (in een wapen-schild).* Bande du nord. (schippers w.) *De noórd-streèk van het kompas.* Bande du Sud. *Zuyd-streèk.* Mettre à la bande. *Krengen, op eene zyde haelen.*

Bandé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gestreèpt, streèpswyze geschilderd.*

Bandeau, *s. m.* *Hoofd-doek, hoofd-band, band om het hoofd;* — *blind-doek, band voór de oogen.*

Bandelette, *s. f.* *Bandeken*, s. n.

Bander, *v. a.* *Verbinden.* Bander une plaie. *Eene wond verbinden.* Bander les yeux. *De oogen verblinden* — *Spannen, ovspannen, overhaelen.* Bander un arc. *Eenen boóg spannen.* Bander le fusil. *Den haen overhaelen.* Bander la caisse. *De trommel opspannen;* ook (fig.) *zyne matten oprollen, doórgaen, wegvlugten.* Bander son esprit. *Zynen geest opspannen, iets met groote oplettendheyd doen.* — (fig.) *Aenhitsen, ophitsen.* Il a bandé tout le monde contre moi. *Hy heèft idereen tègen my opgehitst.* — *v. n.* *Spannen, gespannen zyn.* Cette corde bande trop. *Deèze koorde spant te zeer.* — *v r.* *Tègen imand opstaen, eene saemenspanning maeken, zich ergens tègen verzetten*

Bandereau, *s. m.* *Trompet-snoer, koorde van eene trompet*, s f.

Banderole, *s. f.* *Wimpel, wimpel-vlag, langwerpige vlag*, s. f. — *vaentje aen eene trompet*, s. n.

Bandière, *s. f.* (oud) *Pronk-vaen.*

Bandins, *s. m. plur.* (schippers w.) *Traliewerk (agter aen een schip)* s. n.

Bandit, *s. m.* *Landlooper, stryk-roover, bandiet.*

Bandoir, *s. m.* *Span-rad (aen een weèf-getouw)* s. n.

Bandoulier, *s. m.* *Roover (die zich in het gebergte ophoud)* — *gauwdief.*

Bandoulière, *s. f.* *Bandelier*, s m.

Bangemer, *s. m.* (stoffe) *Soórt van kamelot.*

Banians, *s. m. plur.* *Oost-indische afgoden-dienaers.*

Banlieue, *s. f.* *Omliggende dorpen*

Digitized by Google

(*van eene stad*) s. n. plur. *omgang*, *omtrek*, s. m.

Banal etc. (*zoek*) Banal etc.

Banne, *s. f. Koól-mand*, *mand tot vervoering der koólen*, s. f. — *Zeyldoek* (*daer men de gelaede schuyten en wagt-wagens méde overdekt* s. m.

Banner, *v. a. Met zeyl-doek dekken.*

Banneret, *adj.* (leen-recht) Seigneur banneret. *Baender-heer*

Banneton, *s. m. Visch-beun*, s. f.

Banneue, *s. f. Korf*, s. m. *mand* (*om koopmanschappen te vervoeren*) s. f.

Banni, ie, *adj. Gebannen*, *uytgebannen.* — *s. m. Balling.*

Bannière, *s. f. Vaen.*

Bannir, *v. a. Bannen*, *verbannen*, *uytbannen*; — *wegjaegen*, *uytsluyten.* Se bannir du monde. *Zich van de wéreld afscheyden.*

Bannissable, *adj. Banbaer*, *bannens-weérdig*, *verbannens-weérdig.*

Bannissement, *s. m. Ballingschap*, s. n. *banning*, *verbanning*, *uytbanning*, s. f.

Banque, *s. f. Bank*, *wissel bank.* La banque d'Amsterdam. *De bank van Amsterdam.* Argent de banque. *Bank-geld*

Banqué, *adj. m.* Vaisseau banqué. *Visschers schip op de bank van Terranova.*

Banqueroute, *s. f. Bank-breuk*, s. f. *bankeroet*, s. n. Faire banqueroute. *Bank-breéken*, *failleéren*, *bankeroet speélen.* Faire banqueroute à l'honneur. (gem.) *Aen zyne eer ontbreéken*, *tégen zyne pligt te werk gaen.*

Banqueroutier, ière, *s. m. et f. Bank-breeker*, *bankeroetier*: *bank-breékster*, *bankeroet-speélster.*

Banquet, *s. m. Gastmael*, *banket*, s. n. *hoftelyke maeltyd*, s. f.

Banqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Gastery houden*, *smeéren*, *brassen.*

Banquette, *s. f. Opgehoogden voetweg*, s m. — *zitbank*; — (vesting-bouw-k.) *treéde agter eene borstweéring*, s. f.

Banquier, *s. m. Banquier*, *bankhouder.*

Bans, *s. m. plur.* (jagt) *Honds-nesten.*

Banse, *s. f. Groote vierkante mand.*

Banvin, *s. m.* (leen-recht) *Voórrecht van den heer om den wyn*, *die hy gewonnen heéft*, *binnen zéheren tyd*, *ter uytslyting van alle andere van zyne heerlykheyd*, *te verkoopen*, s. n.

Baptême, *s. m.* (spreék uyt *bateim*) *Doop*, s. m. *doopsel*, s. n. Baptême par aspersion. *Doopsel met besproeying.* Baptême par immersion. *Doopsel met indompeling.*

Baptiser, *v. a.* (spreék uyt *batisé*) *Doopen.*

Baptismal, ale, *adj.* (de *p* en de *s* worden uytgesproken) *Doop*, *van den doop.* Les fonds baptismaux. *De doopvont.*

Baptistaire, *s. m.* (spreék uyt *batisteir*) *Doop-kapelle*, s. f. — *kerstenbrief*, *doop-brief*, s. m *doop-ceel*, *doop-cédel*, s n. — *adj.* Extrait baptistaire. *Kersten-brief.* Registre baptistaire. *Doop-boek*, *kersten-boek.*

Baptistère (*zoek*) Baptistaire.

Baquet, *s. m. Bak*, *houten* of *steenen bak*, s m. — *ondervat*, *leegboordig tobbeken*, s. n. Baquet à laver. (boekdruykers w.) *Loog-bak*, *steenen bak daer men de vormen in wascht.*

Baqueter, *v. a.* (hoveniers w.) Baqueter l'eau. *Water uythoózen* of *uytscheppen.*

Baquetures, *s. f. plur. Lek-wyn*, *stort-wyn* (*in het vullen der flesschen*) s. m.

Bar, *s. m. Zwaere draeg-berrie*, s. f.

Baradas, *s. m. Bruyn-roode giroffel* of *nagel-bloem*, s. f.

Baragouin, *s. m. Slegte tael*, *onverstaenbaere tael*, *brabbel-tael*, s. f.

Baragouinage, *s. m.* (*zoek*) Baragouin.

Baragouiner, *v. a. Uytbrabbelen.* Il a baragouiné son discours. *Hy heéft zyne réde uytgebrabbeld.* — *v. n. Eene brabbel-tael* of *eene onverstaenbaere tael spreéken.*

Baragouineur, euse, *s. m. et f. Brabbelaer*: *brabbelaerster*, *die onverstaenbaer spreékt.*

Barandage, *s. m. Verboóde visschery*, s. f.

Barange, *s. m.* (oudheyd) *Sleutelbewaerder van eene stad*, *alwaer den griekschen Keyzer zich bevond.*

Baraque, *s. f. Hut*, *barak.*

Se baraquer, *v. r. Zyne hut stellen.*

Barat, *s. m.* (*zoek*) Baratterie.

Baratte, *s. f. Kern*, *boter-kern*, s f. *vat daer de boter word in gemaekt*, s. n.

Baratter, *v. a. Kernen*, *boteren*, *boter maeken.*

Baratterie, *s. f.* (schippers w) *Ontrouw*, s. f. *bedrog* (*van den schipper*) s. n.

Barbacane, *s. f.* (bouw-k.) *Opening*

Digitized by Google

in eenen muer (tot afleyding van het water) s. f. — (oórlogs w.) *schiet-gat (in de mueren der kasteelen)* s. n.

Barbacole, *s. m. Zéker dobbel-spel.*

Barbare, *adj. Vreed, onmenschelyk, barbaersch*; — (fig.) *onbeschaefd, woest, wild.* Peuple barbare. *Woest volk.* — *s. m. Barbaer, vreeden mensch.*

Barbarement, *adv. Op eene onmenschelyke wyze, vreedelyk.*

Barbaresque, *adj. Barbarisch, van Barbariën.* — *s. m. Inwooner van Barbariën.*

Barbaricaire, *s. m. Tapytmaeker.*

Barbarie, *s. f. Vreedheyd, onmenschelykheyd, moorddaedigheyd, barbaerschheyd*; — *onbeschaefdheyd, woestheyd, wildheyd*; s. f. — (land) *Barbariën*, s. n.

Barbarisme, *s. m.* (spraek-k) *Wantael, groote faut tégen de zuyverheyd der tael*, s. f.

Barbe, *s. m. et adj.* Cheval barbe. *Africaensch* of *barbarisch peèrd*, s. n. — *s. f. Baerd*, s. m. Barbe d'épis de blé. *Angels der koórn-aiven.* Barbes d'un vaisseau. (schippers w.) *Spliesgangen in den boeg.*

Barbe-de-bouc, *s. f.* (winter-salaed) *Boks-baerd*, s. m. *josephs-bloemen*, s. f. plur. *morgen-ster*, s. f

Barbe-de-chèvre, *s. f.* (plant) *Geyten-baerd*, s. m.

Barbe-de-Jupiter, *s. f.* (plant) *Donder-baerd*, s. m.

Barbe-de-moine, *s. f.* (plant) *Vrang-kruyd, vilt-kruyd*, s. n.

Barbe-de-renard, *s. f.* (plant) *Boksdoórn*, s. m.

Barbe-sainte *(zoek)* Sainte-barbe.

Barbé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gebaerd.*

Barbeau, *s. m.* (visch) *Barbeel, barm, berm*, s. m. — (plant) *blauwe enkele koórn-bloem*, s. f.

Barbéier, *v. n.* (word geconjug. als *Confier*) (schippers w. van de zeylen spr) *Wapperen, labbéren.*

Barbelé, ée. *adj.* (van pylen spr.) *Met weérhaeken.*

Barberie, *s. f. Het baerd-scheèren*, s. n. — *plaets in de kloosters waer men gaschoóren word*, s. f.

Barberot, *s. m.* (gem.) *Slegten baerdscheèrder.*

Barbet, *s. m. Krul-hond, water-hond.*

Barbette, *s. f. Teéf van den waterhond*; — (vesting-bouw-k.) *bedding, beukery, verhéve plaets waer op het geschut gesteld word*, s. f. — *nonnen hals-doek*, s. m.

Barbichon, *s. m. Water-hondeken*, s. n.

Barbier, *s. m. Baerd-scheèrder, barbier.*

Barbifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (gem.) *Den baerd scheèren.*

Barbillon, *s. m.* (visch) *Kleynen barbeel*; — *baerd (van sommige visschen)* s. m. — *puysten (op de tong der peèrden en van sommige andere beesten)* s. f. plur.

Barbon, *s. m.* (schimp-w.) *Ouden man.*

Barbonnage, *s. m. Oude-manschap*, s. n. *hoedanigheyd van ouden man*, s. f.

Barbote, *s. f.* (rivier-visch) *Puytael.* s. m.

Barboter, *v. n.* (spr. van endvogels en ganzen) *In modderig water slobberen*; — *met de hand in het water roeren*, v. n. — *zich beslyken, zich bemorssen*, v. r. — (schippers w.) *wapperen, labberen*, s. n.

Barboteur, *s. m. Tammen endvogel.*

Barboteuse, *s. f.* (gem.) *Straet-hoer.*

Barbotine, *s. f.* (plant) *Worm-kruyd, zéver-kruyd*, s. n.

Barbouillage, *s. m. Slegte schildering, kladdery*, s. f. — *slegt geschrift*, s. n. — *brabbel-réde*, s. f.

Barbouiller, *v. a. Kladden, bekladden, bemorsen, vuylmaeken*: — *kladschilderen, grof schilderen.* Barbouiller son discours. *Zyne réde ondereenbrabbelen.*

Se barbouiller, *v. r.* (spreèk. van eenen rédenaer) *Geheugen ontbreèken*; — (spr. van eenen dronkaerd) *stameren*; — (gem) *zyne eer verdooven, zynen naem verkleynen* Se barbouiller de grec et de latin. *Zynen geest met grieksch en latyn verwarren.*

Barbouilleur, *s. m. Klad-schilder, grof-schilder*; — (fig.) *slegten schilder, morser (die de konst niet verstaet) knoeyër, kladder*; — *slegten schryver*; — *brabbelaer (die zyne réde ondereenbrabbelt).*

Barbu, ue, *adj. Gebaerd, met eenen baerd.*

Barbue, *s. f.* (visch) *Griet*, s. f. — (hoveniers w.) *ingeleyden wyngaerdrank*, s. m.

Barbuquet, *s. m.* (oud) *Razynenbaerd*, s m. *puysten rondom den mond*, s. f. plur.

Barbures, *s. f. pl. Baerd (aen gegoóte metael dat uyt den vorm komt)* s. m.

Bard, *s. m. Zwaere draeg-berrie*, s. f.

Digitized by Google

Bardache, *s. m.* (oneerbaer w.) *Schend-jongen, schand-jongen.*

Bardane, *s. f.* (*zoek*) Glouteron.

Barde, *s. f.* (eertyds gebruykelyk) *Borst-wapen (van een peërd)* s. n. Barde de lard. *Sneede spek.* — *s. m. Heydenschen priester (van oud Vrankryk).*

Bardeau, *s. m. Dek-planksken (waer méde men de wind-molens dekt in de plaets van schaliën)* s. n.

Bardelle, *s. f. Slegten boeren-zadel*, s. m.

Barder, *v. a. Lardeëren, bespekken*; — *op eene berrie laeden.* Barder un cheval. *Een peërd het borst-wapen aendoen.*

Bardeur, *s. m. Berrie-draeger.*

Bardis, *s. m.* (schippers w.) *Zetgangen*, s. m. plur. *looze stelling*, s. f.

Bardit, *s. m. Krygs-geschrey (der oude Duytschen)* s. n.

Bardot, *s. m. Muyl-ézeltje (dat het reystuyg draegt)* s. n. — (fig.) *eenen daer men den zot méde houd in een gezelschap*; — *eenen op wie dè andere den last leggen.*

Barer, *v. n.* (jagt) *Van het spoór geraeken.*

Baret, *s. m. Geloey, gekrysch (van eenen olifant of rinoceros)* s n.

Bargache, *s. m. Soórt van mug.*

Barge, *s. f. Hoop kleyn hout*, s. m. — *hooy-muyt*, s. f.

Barguignage, *s. m.* (gem.) *Getater*, s. n. *talmery, onzékerheyd om een beslyt te neémen*, s. f.

Barguigner, *v. n.* (gem.) *Dingen, lang dingen eer men iet koopt, tateren, knibbelen.*

Barguigneur, euse, *s. m. et f. Tateraer, knibbelaer, dinger: knibbelaerster, dingster.*

Baril, *s. m.* (spreék uyt *bari*) *Ton*, s. f. *vat*, s. n.

Barillage, *s. m. Het afstappen van wyn in vatjes, flessen enz.*, s. n.

Barillar, *s. m.* (schippers w.) *Botteliér*

Barillet, *s. m. Tonneken, vatje*, s. n. Barillet de montre. *Trommel van een zak-werwerk.* — (water-bouw-k.) *Hoós van eene water-pomp, dikke buys waer in den eemer werkt*, s. f.

Bariolage, *s m.* (gem.) *Kakel-bont*, s. n. *verzameling van verscheyde koleuren die verwardelyk gemengd zyn*. s f.

Bariolé, ée, *adj.* (gem.) Habit bariolé. *Kleed dat met verscheyde koleuren gelapt is.*

Barioler, *v a.* (gem.) *Kakel-bont verven, verwardelyk schilderen.*

Barique, *s. f.* (*zoek*) Barrique.

Barlong, ongue, *adj.* (van kleeren spr.) *Te lang op sommige plaetsen, ongelyk hangend.*

Barnabite, *s. m. Barnabiter-monik.*

Barnache, *s f.* (vogel) *Wilde gans (op de zee-kusten).*

Barocher, *v. a.* (schilder-k.) *De omtrekken niet zuyver schilderen.*

Baromètre, *s. m. Locht-wyzer, weérwyzer (ten aenzien van natheyd en droogte) barométer.*

Barométrique, *adj. Van den barométer, weér-kundig.*

Baron, onne, *s. m. et f. Baron, vryheer: barones, vryvrouw.*

Baronnage, *s. m. Baronschap, vryheerschap*, s. n.

Baronnet, *s. m.* Chevalier baronnet. *Ridder baronet, eenen van het derde orden des adeldoms (in Engeland).*

Baronnie, *s. f. Barony, vryheerlykheyd.*

Baroque, *adj.* (van peërlen spr.) *Niet volkomen rond*; — (fig.) *onrégelmaetig*; — *grillig, zot, mottig, vies.*

Barosanème, *s. m.* (natuer-k.) *Wind-weéger.*

Baroscope, *s. m.* (*zoek*) Baromètre.

Barot, *s. m* (schippers woórd) *Verdeks-balk, dwars-balk*, s. m. *kniestuk*, s. n.

Barotin, *s. m.* (schippers w.) *Kleynen verdeks-balk.*

Barque, *s. f. Schuyt, trek-schuyt.*

Barquerole, *s. f. Schuytje*, s. n.

Barquette, *s. f. Schuytje*, s. n.

Barrage, *s. m. Tol*, s. m. *weg-geld, brug-geld*, s n.

Barrager, *s m. Ontfanger (van het weg-geld* of *brug-geld).*

Barraque, *s. f. Hut, barak.*

Barre, *s. f. Baer, staef.* Or en barre. *Eene staef goud.* — *Boom, draeg-boom*; — *sluyt-boom*, s m. Barre de fer. *Staef-yzer, yzere lat, yzeren boom.* Barre de la cour. *Balie, hek, schutsel in een gerechts-hof.* Barre d'une rivière ou d'un port. *Zand-plaet in het inkomen van eene rivier of van eene haven.* — *Berd te midden over den bodem van een vat*, s n. — *brug (van eene clavecimbel* of *vioól)* — *streép (waer méde men iets aenteekent, vaneenscheyd* of *doórhaelt)* s. f.

Barré, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gestreépt.*

Barreau, *s. m. Yzeren* of *houten sluyt-*

Digitized by Google

boom (*van eene deur* of *venster*) — *boom* (*van eene drukpers*) s. m. — *hek*, s. n. *balie* (*tusschen de rechters en advokaeten*) — *pleyt-zaal*, *vierschaer*, s. f. — (fig.) *advokaets-ampt*, s. n.

Barrer, *v. a. Met yzere* of *houte boomen sluyten*. Barrer le chemin, barrer le passage. *Den weg afsluyten*, *den doórtogt afsluyten*; ook *imand dwarsboomen*. Barrer une écriture. *Een geschrift doórhaelen* of *doórschrabben*. — *met een berd* of *klamp versterken*. Barrer un violon, un clavecin etc. *Eene vioól*, *eene clavecimbel enz. met eene brug voórzien*.

Barres, *s. f. plur. Gedeelte van het tand-vleesch van een peêrd agter de tanden*. s. n. Jeu de barres. (kinderspel) *Dieskens-spel*. Jouer aux barres. *Dieskens speelen*.

Barrette, *s. f. Mutsken* (*dat de Kardinaelen enz. draegen*) s. n. Parler à la barrette de quelqu'un. (spreek-w.) *Imand héviglyk bekyven* of *berispen*.

Barreur. *s. m. Hond* (*voór de jagt der ree-bokken*).

Barricade, *s. f. Afsluyting*, *verschansing*.

Barricader, *v. a. Afsluyten*, *verschansen*.

Barrier, *s. m.* (munters w.) *Werkman die den boom van de schroef omdraeyt*.

Barrière, *s. f. Draeyboom*, *sluytboom*, s. m. *barreel*, *afsluyting*; — *grens-plaets*, *beschermplaets* (*aen den ingang van een land*) s. f. — (fig.) *beletsel*, s. n. *hinderpael*, *tégenstand*, s. m. *verhindering*, s. f. — (oudh.) *stryd-perk*, s. n.

Barriquaut, *s. m. Tonneken*, *kinneken*, s. n.

Barrique, *s. f.* (groot vat) *Okshoofd*, s. n.

Barses, *s. f. plur. Chineésche tinne thee-doozen*.

Bartavelle, *s. f.* (vogel) *Veld-hoen met roode pooten*.

Baryphonie, *s. f.* (geneés-k.) *Belemmering in de spraek*.

Baryton, *s. m.* (muziek) (*zoek*) Basse-taille.

Bas, *s. m. Kous*, s. f. Bas de coton. *Katoene kous*.

Le bas, lieu bas, *s. m. Leegte*, *laegte*, s. f. *het onderste*, *het leegste*, s. n. Au bas de la montagne. *In de leegte van den berg*.

Bas, asse, *adj. Leeg*, *laeg*. Siége bas. *Leegen stoel*. — *Néder*. La basse région de l'air. *Het néder gedeelte der locht*. La basse Alsace. *Den néder Elzas*. — *Gering*, *kleyn*. Bas prix. *Kleynen prys*. Acheter une chose à bas prix. *Iets voór weynig geld koopen*. Style bas. *Geringen schryf-stiel*. Messe basse. *Leezende Misse*. Avoir la voix basse. *Eene stille spraek hebben*. Avoir la vue basse. *Byziende zyn*. L'air est bas. *De locht is vol wolken*. Le carême est bas. *Den vasten komt vroeg*. Basse latinité. *Vervalle latynsche tael*. Bas empire. *Vervalle keyzerryk*. Faire main basse. *Dooden*, *om hals brengen*; ook (fig.) *ten vollen verwerpen*. — (fig.) *Laeg*, *slegt*, *verworpen*, *veragtelyk*, *snood*, *schandelyk*, *eerloos*. Avoir l'ame basse, avoir le cœur bas. *Eene slegte ziel hebben*, *laege gevoelens hebben*.

Bas, *adv. Stilletjes*, *stillekens*. Parlez bas. *Spreekt stillekens*. Mettre bas. (van beesten spr.) *Jongen werpen*. Mettre bas les armes. *De wapenen néderleggen*. Les choses d'ici bas sont périssables. *De aerdsche zaeken zyn vergankelyk*. A bas. *Af*, *te néder*. Cette maison n'est bonne qu'à jeter à bas. *Dat huys is maer goed om afgesmeéten te worden*. A bas l'orateur. *Weg dien rédenaer*. En bas, par bas. *Benéden*, *néderwaerts*, *om leeg*. Il est en bas. *Hy is benéden*. Traiter quelqu'un de haut en bas. *Imand veragtelyk handelen*. Là-bas *Ginder*, *ginter*. Ici-bas. *Hier benéden*.

Basalte, *s. m. Soórt van zwarten marmer*.

Basane, *s. f.* (boek-binders w.) *Bezaen*, *bereyd schaeps-leêr*, s. n.

Basané, ée, *adj. Vart de zon verbrand*, *zwartagtig*, *bruyn*.

Bas-bord, *s. m.* (*zoek*) Bâbord.

Basconnade, *s. f. Bishaeysche manier van spreéken*.

Bascule, *s. f. Wip*, *wapper*. Bascule d'un moulin à vent. *Vang van eenen wind-molen*.

Base, *s. f. Steunsel*, s. n. *voet*, s. m. — (fig.) *beginsel*, s. n. *grond*, *grondrégel*, s. m.

Basé, ée, *adj. Gegrond*, *gegrondvest*, *steunende*.

Baser, *v. a. Gronden*, *grondvesten*, *doen steunen*. — *v. r. Steunen*, *gegrond zyn*, v. n.

Bas-fond, *s. m. Ondiepte*; — (akkerbouw) *diepte*, *leegte*, s. f.

Basilaire, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Os basilaire. *Wigge-been*.

Digitized by Google

Basilic, *s. m.* (verdicht serpent) *Basiliscus*, s. m. — (plant) *basilicum, balsem-kruyd*, s. n.

Basilicon, *s. m.* (trek-zalf) *Basilicum*, s. n.

Basilidion, *s. m. Was-zalf, trekplaester van was*, s. f.

Basilique, *s f. Kruys-kerk, hoofdkerk, groote kerk. — s. f. et adj.* (ontleed-k.) Veine basilique. *Hoofdader*, s. f.

Basiliques, *s. f plur.* (recht) *Verzameling der roomsche wetten die in het grieksch vertaeld zyn door bevel van Keyzer Basilius.*

Basin, *s. m.* (stoffe) *Bombazyn, bomezyn.*

Basioglosse, *s. m.* (ontleed-k.) *Spier die de tong neêrwaerts beweegt*, s. f.

Basque, *s. f. Pand van een kleed*, s. m.

Basque, *s. m. Biskaeyër, die uyt Biskacyën is*, s. m. — *biskaeysche tael*, s. f. — *adj. Biskaeysch.* Langue basque. *Biskaeysche tael.*

Bas-relief, *s. m.* (beeld-houw-k) *Half uytloopend* of *plat beeld-werk, basserd-lêven*, s n.

Basse, *s f.* (w. der muziek) *Bas*, s m. *grond-stem*, s f — (speeltuyg) *Bas*, s. m. — *leegste deel der muziek*, s. n. *grond der muziek*, s. m. Basse continue. *Algemeenen bas, doorgaenden bas, vergeleydenden bas.*

Basse-contre, *s. f.* (muziek) *Leegen bas*, s. m. *tegengrond-stem*, s. f.

Basse-cour, *s f. Voorplaets, voorpleyn*, s. f. *voorhof (daer het gevogelte enz. loopt)* s. m. Animaux de basse-cour. *Tamme dieren.*

Basse-eau, *s. f. Ebbe*, s. f. *leeg water*, s. n.

Basse-fosse, *s. f. Donker en diep gat*, s. n. *donkere onderaerdsche gevangenis*, s. f.

Basse-lice, *s. f. (zoek)* Lice.

Basse-licier, *s. m. Tapyt-weever van leege* of *liggende scheering.*

Bassement, *adv. Verogtelyk, op eene slegte wyze.*

Basser, *v. a.* (weevers w.) Basser la chaine. *De keting bestryken met syfsel (om de draeden glad te maeken).*

Basses, *s. f. plur.* (schippers w.) *Barning, branding*, s f. *hooge zanden*, s. n. plur. *hooge steenagtige gronden*, s. m plur.

Bassesse, *s. f. Geringheyd, verworpenheyd, leegheyd, laegheyd.*

Basset, *s. m.* (jagt-hond) *Das-hond.*

Basset, ette, *adj. et subst. Welkers beenen te kort zyn volgens het lyf.*

Bassette *s. f.* (kaert-spel) *Basset-spel*, s n.

Basse-taille, *s. f.* (muziek) *Hooge bas-stem, leege tenor-stem.* — (beeldhouwers w.) *(zoek)* Bas-relief.

Basse-voile, *s. f.* (schippers w.) *Groot-zeyl; — fokke-zeyl*, s. n.

Bassile, *s. f. (zoek)* Bacile.

Bassin, *s. m. Bekken, koelvat*, s. m *lampet-schotel, diepe schotel*, s. f. Bassin à barbe. *Scheerbekken. — Dok*, s. n. *kom (van eene haven, van eene fonteyn enz.)* s. f. — *vyver*, s. m. Bassin de balance. *Schael, schotel van eene weeg-schael.* Bassin de chambre, bassin de garde-robe. *Kak-pot onder eenen kakkedoor, kakstoel-pot.*

Bassine, *s. f. Diepe en ruyme kopere pan.*

Bassiner, *v. a. Met warm water wasschen* of *zuyveren.* Bassiner un lit. *Een bed warmen met eene bed-pan.*

Bassinet, *s. m. Pan, kaed-pan (van een fuzick, pistool enz.) — boterbloem*, s. f.

Bassinoire, *s. f. Bed-warmer*, s. m. *bed-pan (om het bed te warmen)* s. f.

Basson, *s. m* (speeltuyg) *Basson; — basson-speeler.*

Bastant, ante, *adj.* (gem.) *Genoegzaem.*

Baste, *s. m.* (homber-spel) *Klaveraes*, s n. — *s. f. Bast, stoffe van boom-bast gemaekt.*

Baste! *interj.* (gem.) *Weg daer méde! genoeg daer van!*

Baster, *v. n.* (oud) *Genoegzaem zyn.*

Basterne, *s. f.* (oudh.) *Wagen (die door ossen voortgetrokken wierd)* s. m.

Bastille, *s. f. Oud kasteel met torens*, s. n

Bastillé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met torens voorzien.*

Bastinguage, *s. m.* (zee-oorlogs w.) *Het spannen van schans-kleeren*, s. n.

Bastingue, *s. f.* (zee-oorlogs w.) *Schans-kleed*, s. n. *zeyl-schans*, s. f.

Se bastinguer, *v. r.* (zee-oorlogs w.) *Schans-kleeren spannen.*

Bastion, *s. m. Bolwerk*, s. n.

Bastionné, ée, *adj. Bebolwerkt, met een bolwerk voorzien.*

Bastir, *v. a.* (hoedemaekers w.) *Eenen hoed de gedaente geeven, vilten.*

Bastonnade, *s. f. Stok-slagen*, s. m. plur.

Digitized by Google

Bastringue, *s. m.* (gem.) *Herbergs bal-feest*, s. n.

Bastude, *s. f.* (schippers w.) *Vischnet (waer méde in de zoute meéren gevischt word)* s. n.

Bas-ventre, *s. m. Onderbuyk.*

Bat, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) *Steert van eenen visch.*

Bât, *s. m. Draeg-zadel, zadel (van een last-dier)* s. m. *bagge*. s. f. Cheval de bât *(zoek onder)* Cheval.

Bâtage, *s. m. Schatting op de last-beesten*, s. f.

Bataille, *s. f. Veld-slag, stryd*, s. m. *gevegt (tusschen twee légers)* s. n. Bataille navale. *Zee-stryd, zee-gevegt.*

Bataillé, ée, *adj.* (wapen-k.) Cloche bataillée. *Klok welkers klépel van een ander koleur is.*

Batailler, *v. n.* (oud) *Slag léveren*; — (fig.) *twisten, stryden.*

Bataillère, *s. f. Dunne koorde (aen den molen-klapper.*

Bataillon, *s. m.* (oórlogs w.) *Bataillon*, s. n. *verdeeling voet-volk*, s f.

Batanomes, *s. f. plur. Lynwaeten (die tot Caïro verkogt worden)* s. n plur.

Bâtard de racage, *s. m.* (schipp. w.) *Rakketouw*, s. f.

Bâtard, arde, *s. m. et f. Bastaerd, onegteling*, s m. *onegt kind*, s. n.

Bâtard, arde, *adj. Onwettig, onegt.* Porte bâtarde. *Groote deur, kleyne poort.* — (spr. van boomen en planten) *Wild, ongegriffeld, ongeënt*; — (spr. van beesten) *van verschillig slach voortgekomen.*

Bâtarde, *s. f.* (schippers w.) *Grootste zeyl (van eene galey)* s. n.

Bâtardeau, *s. m. Kist-dam, dyk van paelen, planken en aerde gemaekt.*

Batardier, *s. m. (zoek)* Crible.

Batardière, *s. f. Kweekery van geënte boomen.*

Bâtardise, *s. f. Bastaerdy, onwettigheyd, onegtheyd, onegte geboórte.*

Batâte, *s. f. (zoek)* Patate.

Batave, *s. m.* (naem der Hollanders, Gelderschen enz.) *Batavier.* — *adj. Bataefsch.*

Batavie, *s. f.* (land) *Holland.*

Bateau, *s. m. Schuyt*, s. f. *kleyn schip*; — *beurt-schip*, s. n. Bateau de transport. *Vragt-schip, vragt-schuyt.* — (zaelmaekers w.) *Geraemte van eene koets*, s. n.

Batelage, *s. m. Poetsenmaekery*, s. f.

Batelée, *s. f. Vragt, laeding van eene schuyt.* Une bâtelée de gens. *Eenen hoop volks.*

Batélement, *s. m.* (bouw-k.) *Leegste rey pannen van een dak waer langs het water afloopt*, s. f.

Batelet, *s. m. Schuytje, bootje*, s. n.

Bateleur, euse, *s. m. et f. Toneelzot, poetsenmaeker, klugt-speeler: poetsenmaekster, klugt-speelster.*

Batelier, *s. m. Schipper, vragtschipper, vaerman.* Batelière, *s. f. Schippers vrouw.*

Batême etc. *(zoek)* Baptême etc.

Bâter, *v. a.* (van last-dieren spr.) *Zadelen.*

Bâti, *s. m.* (kleermaekers w.) *Driegdraed*, s. m. *drieg-garen*, s. n.

Bâtier, *s. m Draeg-zadelmaeker*; — *draeg-zadel-verkooper.*

Batifoler, *v. n* (gem.) *Speélen met malkander (gelyk de kinderen)*

Bâtiment, *s. m. Bouw*, s. m. *gebouw*; — *vaertuyg, schip*, s. n.

Bâtir, *v. a. Bouwen, timmeren, stigten.* Bâtir des châteaux en Espagne, bâtir en air. *Kasteelen in de locht bouwen, ydele voórneémens smeéden* of *verzinnen.* Je suis bâti ainsi. *Ik ben zoo gesteld, ik ben van dien aerd.* Voilà un homme bien bâti. *Dat is eenen welgemaekten mensch.* Bâtir sur le devant. *Eenen dikken pens krygen.* — (kleermaekers w.) *Driegen, met groote steéken naeyén*; — (fig.) *vestigen, stellen.* Il a bâti sa fortune sur la ruine de son ennemi. *Hy heéft zyn geluk gevestigd op den ondergang van zynen vyand.*

Bâtisse, *s. f. Metsing, opmetsing*, s. f. *metselwerk (van een gebouw)* s. n.

Bâtisseur, *s. m.* (gem.) *Imand die geérne bouwt*; — *slegten bouwmeester.*

Batiste, *s. f.* (fyn lynwaet) *Batist*, s. n.

Bâton, *s. m. Stok.* Gros bâton. *Kluppel.* Bâton de commandement. *Bevel-staf.* Bâton de Jacob. (wis-kundig werktuyg) *Jacobs-staf, graed-boog, pyl-stok*, s. m. — *guychel-stoksken, wigchel-stoksken*, s. n. Bâton de cire. *Stok* of *pyp lak.* A bâtons rompus. *Afgebroken, in verscheyde reyzen.*

Bâtonnée d'eau, *s. f. Zoo veél water als eenen pomp-trek geéft.*

Bâtonner, *v. a. Stok-slagen geéven*; — *een geschrift doórschrabben.*

Bâtonnet, *s. m.* (kinder-spel) *Wip-stoksken, speél-stoksken*, s. n.

Bâtonnier, *s. m. Staf-draeger (van een broederschap).*

Digitized by Google

Batrachite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Padde-steen, hollen groenen steen verbeeldende een oog in het midden*, s. m.

Batrachomyomachie, *s. f.* (fabel-k.) *Stryd tusschen de kikvorschen en de ratten*, s. m.

Batrachus, *s. m.* (spreek uyt *batrahus*) (*zoek*) Ranule.

Battage, *s. m. Het dorschen* (*van het graen*) s. n. — *tyd die men besteed om het graen te dorschen*, s. m.

Battant, *s. m. Klépel* (*van eene klok*) — *deur-vleugel*, s. m. *de helft van eene dubbele deur*, s. f. Porte à deux battans. *Deur met twee vleugels, deur die aen beyde kanten of in twee open gaet.*

Battant, ante, *adj.* Porte battante. *Toevallende deur, deur die van zelf toevalt.* Il a trois métiers battans. *Hy heeft dry getouwen in werkzaemheyd.* Un habit tout battant neuf. *Een gantsch nieuw kleed.*

Batte, *s. f. Houten stamper*, s. m. Batte à beurre. *Kern-stok.* — *Arlequins sabel*, s. m. — *wasch-bank*, s. f.

Battée, *s. f. Zoo veel papier als eenen boek-binder op eene reys klopt.*

Battement, *s. m. Klopping*, s. f. *het kloppen, het slaen*, s. n. Battement de mains. *Hand-geklap*, s. n. *toejuyging*, s. f. Battement de pieds. *Getrappel, het trappelen met de voeten*, s. n.

Batterie, *s. f. Battery, schiet-schans, beukery.* Dresser une batterie contre quelqu'un. *Eenen listigen aenslag tegen imand smeeden.* Changer de batterie. *Andere middelen gebruyken.* — (gem.) *Vegtery*, s. f. *twist*, s. m. *gevegt*, s. n. — *werhaet*, s. m. *deksel der laedpan* (*van een vuerroer*) s. n. — *trommel-slag*, s. m. Batterie de cuisine. *Keuken-goed, keuken-gerief, koper en tin*, s. n.

Batteur, *s. m.* (gem.) *Slaeger, die veel slaet.* Batteur en grange. *Koórn-dorscher.* Batteur d'or. *Goud-slaeger.* Batteur de pavé. *Lédigganger.* Batteurs d'estrade. (oórlogs w.) *Buyters die uytgezonden worden ter ontdekking.*

Battitures, *s. f. plur. Hamer-slag*, s. m. *schilfers* (*die van het metael springen als het gesmeed word*) s. f. plur.

Battoir, *s. m. Linnen-klopper*, s. m. — *palet* (*om in de kaetsbaen te speelen*) s. m.

Battoire, *s. f.* (*zoek*) Baratte.

Battologie, *s. f.* (spraek-k.) *Overtolligheyd van woórden*; — *onnoodige herhaeling van woórden.*

Battre, *v. a. irrég.* (Je bats, tu bats, il bat; nous battons, vous battez, ils battent. Je battois. Je battis. Je battrai. Bats, qu'il batte. Que je batte. Que je battisse. Battant; battu, ue) *Slaen, kloppen, afkloppen, afrossen, priegelen*; — *uytkloppen*. Battre la mesure. *De maet slaen* (*in de muziek*). Battre monnoie. *Geld munten, geld slaen.* Battre l'ennemi. *Den vyand verslaen.* Battre le coq. *Den haen kluppelen.* Battre le beurre. *Kernen, boter kernen, boteren.* Battre le blé, battre en grange. *Dorschen, koórn dorschen.* Battre une forteresse à coups de canon. *Eene sterkte met grof geschut beschieten.* Battre en brèche. *Bres schieten.* Battre une ville en ruine. * *Eene stad geheel verwoesten* of *vernielen.* Je l'ai battu en ruine *of* j'ai battu toutes ses raisons en ruine. *Ik heb hem gantsch overredend* of *gebotmuyld.* Battre la campagne. *Het land doórzwerven*; ook *niet wel by zyne zinnen zyn*; ook *eene verwarde tael spreeken, niet weeten wat men zegt*; ook *veele onnoodige zaeken zeggen.* Battre la plaine, battre le bois. *Over het veld, doór een bosch loopen al jaegende.* Battre les oreilles à quelqu'un. *Imand de ooren warm maeken.* Battre du plâtre. *Plaester beslaen.* Battre les buissons. *Het wild uyt de struyken jaegen* Nous avons battu les buissons, et un autre a pris les oiseaux. *Wy hebben gezaeyd, en een ander heeft gemaeyd*; *wy hebben agter het net gevischt* Battre des œufs. *Eyeren roeren* Battre le pavé. *Lédig gaen.* Battre l'eau. *Te vergeefs werken, vergeefschen arbeyd doen* Le soleil battoit à plomb cette montagne. *De zon schoót haere straelen regt op deezen berg neér.* Battre le fer. *Het yzer smeeden*; ook *dikwils schermen* Battre les cartes. *De kaert doórschieten.* Battre la carte. *Met de kaert speelen.* Battre la caisse (*zoek*) Caisse. Battre l'estrade. (oórlogs w.) *Uytgaen ter ontdekking.* Battre bien du pays. *Veel land doórreyzen*; ook (fig.) *veel spreeken en weynig zeggen.* Battre les murs d'une ville. (van eene rivier spr.) *De mueren van eene stad bespoelen.*

Battre, *v. n. Kloppen, slaen.* Son pouls ne bat plus. *Zynen pols klopt niet meer.* Battre des mains. *Met de handen klappen, toejuygen.* Battre du flanc. (van peerden spr.) *Dempig worden.* Battre de l'aile. *Klap-wieken, met de vleugels klappen.* Battre des ailes. *Vliegen.* Il ne bat plus que d'une aile. *Zyne zaeken*

Digitized by Google

staen slegt; hy is gekort-vleugeld. Battre froid à quelqu'un. *Imand slegt onthaelen.* Le fer d'un cheval bat. *Het hoefyzer is los.* Le cœur lui bat. *Hy is bevreesd.* Battre en retraite. *Wyken, agteruyt-gaen;* ook *zich van de wereld afstrekken;* ook *zyn gezelschap verlaeten;* ook *ergens van afzien.* — *v. r. Vegten, stryden,* v. n. Se battre en retraite. *Al vegtende agteruyt-gaen.* Se battre à la perche. *Vergeefschen arbeyd doen.*

Battu, ue, *adj. Geslaegen, afgerost, mishandeld, verslaegen.* Battu de la tempête. *Doór het onweér overvallen.* Des yeux battus. *Holle* of *ingezonke oogen.* — *Gebaend, geslegt, betreéden;* — *bespoeld (van eenen stroom).*

Battu, *s. m. Geslaegen, die geslaegen is.* Le battu paye l'amende. *Den geslaegen betaelt de boet; den onnoozelen betaelt het gelag.*

Battue, *s. f.* (jaegers w.) *Het kloppen der bosschen om er de wolven, vossen enz. te doen uytkomen,* s. n.

Batture, *s. f. Verguldsel van honing en lym-water,* s. n.

Battures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Barningen, brandingen, hooge steenagtige gronden.*

Bau, *s. m.* (schippers w.) *Verdeksbalk, dwars-balk,* s. m. *knie-stuk,* s. n.

Baubi, *s. m. Soórt van jagt-hond.*

Baudes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Zink-steenen (aen de visch-netten)* s. m. plur.

Baudet, *s. m.* (dier) *Ézel;* — (fig.) *ézel, plompert, botmuyl, weétniet,* s. m. — (timmermans w.) *schraeg (daer het hout op gezaegd word)* s. f.

Baudir, *v. a.* (jaegers w.) *De honden ophitsen tot het loopen.*

Baudrier, *s. m. Gordel, draeg-band.*

Baudruche, *s. m. Goud-vlies,* s. n.

Baufrer, *v. n.* (*zoek*) Báfrer.

Baufreur, *s. m* (*zoek*) Báfreur.

Bauge, *s. f. Mortel van leem en gehakt stroo,* s. m. — *schuyl-plaets (van een wild zwyn)* s. f. A bauge. (gem.) *In overvloed.*

Baugue, *s. f.* (plant) *Zee-gras,* s. n.

Baume, *s. m. Balsem,* s. m. — (plant) *melisse,* s. f. *citroen-kruyd,* s. n. — *s. f. Spelonk van de heylige Magdaléna.*

Baumier, *s. m. Balsem-boom,*

Bauquin, *s. m. Mondstuk (van eene glasblaezers pyp)* s. n.

Bavard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Babbelaer, klapper: babbelaerster.* — *adj. Babbelagtig, klapagtig.*

Bavardage, *s. m.* (*zoek*) Bavarderie.

Bavarder, *v. n.* (gem.) *Babbelen, onbezonnen klappen.*

Bavarderie, *s. f.* (gem.) *Gebabbel, ydel geklap,* s. n.

Bavardise, *s. f.* (*zoek*) Bavarderie.

Bavarois, oise, *s. m. et f. Beyérschen: beyérsche.* — *adj. Beyérsch.*

Bavaroise, *s. f. Treksel van thee met het kruyd vrouwen-hair,* s n.

Bave, *s. f. Zéver, kwyl,* s. n.

Baver, *v. n. Zéveren, zabberen, kwylen.*

Bavette, *s. f. Zéver-doek, slab-doek,* s. m. *slab,* s. f.

Baveur, euse, *s. m. et f. Zéveraer, zabberaer, kwyler: zéveraerster, zabberaerster, kwylster.* — *adj. Zéverend, kwylend.*

Baveuse, *s. f.* (zee-visch) *Kwab.*

Baveux, euse (*zoek*) Baveur, euse.

Bavière, *s f.* (land) *Beyeren,* s n.

Bavocher, *v. n.* (boek-drukkers w.) *Slegt drukken, niet zuyver drukken.*

Bavochure, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Gekladden druk, onzuyveren druk,* s. m.

Bavolet, *s. m. Linnen kapsel (der boerinnen)* s. n.

Bavure, *s. f.* (van metael spreék.) *Braem, baerd,* s. m.

Bayer, *v. n.* (word geconj. als *Payer*) *Gaepen, met open mond staen zien.* — (gem.) *Ergens zeer naer tragten.* Bayer après les richesses. *Zeer naer de rykdommen tragten.*

Bayeur, euse, *s. m. et f. Gaeper: gaepster, die met den mond open staet.*

Bayonnette, *s. f.* (*zoek*) Baïonnette.

Bazac, *s. m. Fyn-gesponne katoen (die van Jerusalem komt)* s. n.

Bazar, *s. m. Openbaere merkt (in de oostersche landen)* — *plaets waer men de slaeven opsluyt,* s f.

Béant, ante, *adj. Gaepend, wyd open.* Gueule béante. *Gaepend bakhuys;* ook (fig.) *gulzigaerd, vreéter.*

Béat, ate, *s. m. et f.* (schimp-w.) *Die zich voór devoót en heylig uytgeéft.*

Béatification, *s. f.* (kerkelyk w.) *Zalig-verklaering, inwyding in het getal der gelukzaligen.*

Béatifier, *v. a.* (kerkelyk w) *Zalig verklaeren, in het getal der gelukzaligen stellen.*

Béatifique, *adj.* (godsgeleerdheyd) Vision béatifique. *Goddelyk aensehyn (in den hémel).*

Béatilles, *s. f. plur. Allerley lekkernyën (die in de pastyën worden gedaen).*

Digitized by Google

Béatitude, *s. f.* *Zaligheyd*, *gehukzaligheyd*.

Beau, bel, belle, *adj.* *Schoon*, *cierlyk*, *fraey*, *aengenaem*. (*Beau* word gebruykt voór de *subst. masc.* die met eene consonant beginnen; *bel* voór de *masc.* die met eene vocael of stomme *h* beginnen; en *belle* voór het *fem.*) (*zoek voorders*) Bel. Le beau monde. *Het fraey volk*. Un homme du bel air. *Eenen man met eenen hofschen zwier*. La belle plume fait le bel oiseau. *De kleeren maeken den man*. Coucher à la belle étoile. *Onder den blauwen hémel slaepen*. Il nous la baille belle. *Hy wilt ons wat op de mouw speeten*, *hy wilt ons wat wys maeken*. Vous nous en contez de belles. *Gy vertelt ons schoone leugeneel*. Il l'a échappé belle. *Hy is een groot gevaer ontkomen*. Il est rentré de plus belle. *Hy begon weér op nieuws*. Il fait beau. *Het is schoon wéder*. Il a beau courir. *Hoewel of schoon hy hard loopt*, *'t is te vergeéfs dat hy hard loopt*. Bel et beau *of* bien et beau. (gem.) *Gantschelyk*, *gantsch*, *volstrektelyk*, *ten vollen*, adv.

Le beau, *s. m.* *Het schoon*, s. n. *schoonheyd*, *fraeyheyd*, s. f.

Tout beau, *interj.* *Stillekens*, *zoetjes*, *houd op*.

Beaucoup, *adv.* *Veel*, *ménigvuldig*. Il s'en faut beaucoup *of* de beaucoup. *Het schilt veel*.

Beau-fils (*plur.* beaux-fils) *s. m.* *Schoon-zoón*; — *stief-zoón*, *zoón van een ander bedde*.

Beau-frère (*plur.* beaux-frères) *s. m.* *Schoon-broeder*, *zwager*.

Beau-père (*plur.* beaux-pères) *s. m.* *Schoon-vader*; — *stief-vader*.

Beaupré, *s. m.* (schippers w.) *Boegspriet*, s. f.

Beauté, *s. f.* *Schoonheyd*, *cierlykheyd*, *fraeyheyd*.

Bec, *s. m.* *Bek*, *snater*. Bec affilé. (gem.) *Praeister*, *gesteépe tong*. Il a bon bec. *Hy kan zich wel verantwoórden*. Donner des coups de bec à quelqu'un. (gem.) *Imand happen geéven* of *uytschelden*. Il a bec et ongles. *Hy kan zich wel verweéren*; *hy heéft hair op zyne tanden*. Faire le bec à quelqu'un. *Imand in den mond geéven wat hy moet zeggen*.

Bécarre, *s. m. et adj.* (muziek) *Teeken dat voór eene noót word gezet om die te herstellen in haeren natuerlyken toon*, s. n.

Bécasse, *s. f.* (vogel) *Snep*, *hout-snep*.

Bécasseau, *s. m.* *Jonge snep*, s. f.

Bécassine, *s. f.* *Water-snep*, *poelsnep*.

Beccard, *s. m.* (visch) *Wyfken van den zalm*, s. n.

Bec-d'âne, *s. m.* (timmermans gereedschap) *Schiet-bytel*.

Bec-de-canne, *s. m.* *Heelmeesters werktuyg om eenen kogel enz. uyt eene wond te trekken*, s. n. — *smids haek*, s. m. — *yzere kram*, s. f.

Bec-de-cigogne (*zoek*) Bec-de-grue.

Bec-de-corbin, *s. m.* *Heelmeesters kromme tang*, s. f. — *krommen bek* (*van eenen gaen-stok*) s. m. — *zeker hellebaerd*; ook *hellebaerdier die zulk een hellebaerd droeg*.

Bec-de-grue, *s. m.* (plant) *Kraenenbek*, *oyevaers-bek*, *geranium*.

Bec-de-lièvre, *s. m.* *Haeze-mond*, s. m. *gekloóve bovenlip*, s. f.

Bec-figue (*plur.* bec-figues) *s. m.* (vogel) *Vygen-eéter*, s. m. *groentje*, s. n.

Bécharu, *s. m.* (*zoek*) Flamant.

Bêche, *s. f.* *Spit*, *spaede*.

Bêchée, *s. f.* *Eene spaede vol*.

Bêcher, *v. a.* *Spitten*, *omspitten*, *spaeden*, *omgraeven*.

Bêchet, *s. m.* *Kémel met twee bulten*.

Bêcheur, *s. m.* *Spitter*, *spaeder*.

Béchique, *adj.* (geneés-k.) *Goed voór de borst*, *borst-zuyverend*. Tablettes béchiques. *Borst-koekskens*. — *s. m.* *Borst-geneésmiddel*, s. n.

Becquée, *s. f.* *Een beksken vol*, *zoo veel als eenen vogel gelyk in den bek neémt*.

Becqueter, *v. a* (word geconj. als *Jeter*) *Met den bek pikken*. — *v. r.* *Trekhebekken*, v. n.

Bécune, *s. f.* (visch) *Zee-snoek*, s. m.

Bédaine, *s. f* (gem.) *Dikken buyk*, *pens*, s. m.

Bedeau, *s. m.* *Bedel*, *roey-draeger* (*van eene hooge school*, *kapittel enz.*)

Bédégar, *s. m.* (*zoek*) Eglantier.

Bedon, *s. m.* (oud) *Trommel*, s. f. Gros bedon. (gem. w.) *Dik-pens*, *dik-buyk*.

Bée, *adj. f.* Tonneaux à gueule bée. *Tonnen die langs eenen kant zonder bodem zyn*.

Beffroi, *s. m.* *Wagt-toren*, s. m. — *brandklok*, *stormklok*, s. f. — *timmerwerk daer de klokken in den toren aen hangen*, s. n.

Begaiement, *s. m.* *Stamering*, *hakkeling*, *hapering*, s. f.

Digitized by Google

Begayer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Payer*) *Hakkelen, stameren, uyt-hakkelen, uytstameren.*

Bégu, uë, *adj.* Cheval bégu. *Peërd dat blyft teekenen.*

Bègue, *adj.* (spreëk uyt *beg*) *Hakkelend, stamerend.* — *s. m. Hakkelaer, stameraer.*

Bégueule, *s. f.* (gem.) *Malloot, zottin.*

Bégueulerie, *s. f.* (gem.) *Zotheyd, malheyd.*

Béguin, *s. m. Hul kinder-muts*, s. f.

Béguinage, *s. m. Beggyn-hof*, s. n.

Béguine, *s. f. Beggyn*; — (gem.) *schynheylige.*

Béguins, *s. m. plur. Zékere ketters.*

Beige, *s. f. Saergie (van onbereyde wol).*

Beignet, *s. m.* (gebak) *Broedertje*, s. n.

Béjaune, *s. m.* (gem.) *Plompheyd, botheyd. ézelagtigheyd*, s. f. — (*zoek*) Blanc-bec.

Bel, *adj. Schoon.* (word gebruykt in de plaets van *beau* voór de *subst. masc.* die met eene vocael of stomme *h* beginnen) Bel oiseau. *Schoonen vogel.* Men zegt ook: Philippe le bel. *Philippus den schoonen.* Charles le bel. *Karel den schoonen.* (*zoek voorders*) Beau.

Bélainge, *s. f.* (stoffe) *Tierentyn.*

Bélandre, *s. m.* (vaertuyg) *Bylander, damlooper.*

Bélant, ante, *adj. Bleëtend*

Bélement, *s. m. Gebleët, het bleëten (van een schaep)* s. n.

Bélemnite, *s. f. Donder-steen, linx-steen*, s. m.

Bêler, *v. n. Bleëten.*

Bel-esprit (*plur.* beaux-esprits) *s. m. Schranderen geest*; — *waenwyzen, imand die zich voór verstandig uytgeëft. die op zyn verstand roemt.*

Belette, *s. f.* (dier) *Wézel*, s. f. *wézeltje*. s n.

Belge, *s. m. Néderlander.*

Belgicisme, *s. m. Néderlandsche uytdrukking* of *spreëkwyze*, s. f.

Belgique, *adj. Néderlandsch.* — *s. f. Néderland*, s. n.

Belier, *s. m.* (manneken van het schaep) *Ram*: — (oud oórlogs tuyg) *storm-ram, muer-breëker.*

Belière, *s. f. Ring (daer den klépel van de klok aen hangt)* — *ring (van eene hang-lamp)* s. m.

Belitraille, *s. f. Schurken-volk*, s n.

Belitre, *s. m. Guyt, schavuyt, schurk, deugniet, boef.*

Belitrerie, *s. f. Guytery, schurkery, deugnietery.*

Bella-dona, *s. f.* (plant) *Nagtschaduwe*, s. f. *dolle béziën*, s. f. plur.

Belâtre, *adj. et s. m. Eenen die schoon denkt te zyn.*

Belle, *adj.* (*fém. van* beau) (*zoek*) Beau *en* bel. De plus belle. *Sterker dan te voóren, meer als ooyt.* — *s. f.* (gem) *Schoonheyd, schoone vrouws-persoon*, s. f. — (schippers w.) *Hals, kuyl (van een schip)* s. m.

Belle-dame, *s. f.* (*zoek*) Bella-dona.

Belle-de-jour (*plur.* belles-de-jour) *s. f.* (plant) (*zoek*) Hémérocale.

Belle-de-nuit, *s. f.* (plant) *Jalap*, s. m.

Belle-fille (*plur.* belles-filles) *s. f. Schoon-dogter*; — *stief-dogter, dogter van een ander bed.*

Belle-mère (*plur.* belles-mères) *s. f. Schoon-moeder*; — *stief-moeder.*

Belle-sœur (*plur.* belles-sœurs) *s. f. Schoon-zuster, zwagerin.*

Bellement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Zagtjes, stillekens.*

Belligérant, ante, *adj. Oórlogend, oórlog-voerend.*

Belliqueux, euse, *adj. Strydbaer, krygshaftig, oórlogs-zugtig.*

Bellissime, *adj.* (gem.) *Zeer schoon.*

Bellot, otte, *adj.* (gem. van kinderen spr.) *Fraey.*

Bélomancie, *s. f. Waerzeggery met pylen.*

Belouse etc. (*zoek*) Blouse etc.

Belvéder, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) *Verhéve plaets waer men zeer verre kan zien*, s. f.

Bémol, *s. m.* (muziek) *Teeken om de noót, daer het voórstaet, eenen halven toon te verleegen*, s. n.

Bénarde, *s. et adj. f.* (slotmaekers w.) Serrure bénarde. *Slot dat van binnen en van buyten open en toe gedaen word.*

Bénédicité, *s. m.* (latynsch w.) *Gebed voór het eëten*, s. n.

Bénédictin, ine, *s. m. et f. Bénedictiner-monik: bénedictiner-non.*

Bénédiction, *s. f. Zégening, gebénedyding*, s. f. *zégen*, s. m.

Bénédictionnaire, *s. m. Boek met kerkelyke zégeningen*, s. n.

Bénéfice, *s. m. Voórdeel*; — *kerkelyk ampt*, s. n. Lettres de bénéfice d'âge. (recht) *Brieven van bejaerdmaeking.* Bénéfice d'inventaire. (recht)

Digitized by Google

Bénéficie van inventaris, *act uyt kragt van welke eenen erfgenaem de erffenis aenneemt ponder zich met de schulden te belasten mits doende inventaris maeken.* Bénéfice de nature, bénéfice de venre. *Natuerlyken afgang.*

Bénéficence, *s. f.* (*zoek*) Bienfaisance.

Bénéficiaire, *adj.* (recht) Héritier bénéficiaire. *Erfgenaem onder bénéficie van inventaris.*

Bénéficial, ale, *adj.* *De kerkelyke ampten betreffend, der kerkelyke ampten.*

Bénéficier, *s. m.* (in vier sillaben) *Die een kerkelyk ampt bezit.*

Bénéficier, *v. n.* (in vyf sillaben) (word geconj. als *Apprécier*) (koopmans w.) *Profyt doen.*

Bénéfique, *adj.* (sterre-kykers w.) *Gunstig, geluk-voorspeelend.*

Benêt, *s. m.* *Sul, bloed*, s. m. *slegt hoofd*, s. n. — *adj masc.* *Sulagtig.*

Bénévole, *adj.* (weynig in gebruyk) *Gunstig, genegen.*

Béni, ie, *adj.* *Gezegend, gebenedyd*; — (van God spr.) *geloofd.* (*zoek voorders*) Bénit, ite.

Bénignement, *adv.* *Zagtmoedigly k, goedgunstigly k, goedertierenly k.*

Bénignité, *s. f.* *Zagtmoedigheyd, goedgunstigheyd, goedertierenheyd.*

Bénin, igne, *adj.* *Zagtzinnig, zagtmoedig, goedgunstig, goedertieren*; — (fig.) *gunstig, voordeelig, van goeden aard.*

Bénir, *v. a.* *Zegenen, gebenedyden, wyden*; — (van God spr.) *loven, dankzeggen.*

Bénit, ite, *adj.* (van zaeken spr. die door de Priesters gewyd worden) *Gewyd, gezegend.* (*zoek voorders*) Béni, ie.

Bénitier, *s. m.* *Wy-water-vat*, s. n.

Benjoin, *s. m.* (welriekende gom) *Benzoin, benjuyn.*

Benoite, *s. f.* (plant) *Nagel-kruyd, gezegend kruyd*, s. n. *nagel-wortel*, s. m.

Béqueter, *v. a.* (*zoek*) Becqueter.

Béquillard, *s. m.* (gem.) *Kruk-man, eenen die op krukken gaet.*

Béquille, *s. f.* *Kruk.*

Béquiller, *v. n.* (gem.) *Met eene kruk gaen.* — *v. a.* *Ligt omspitten* (*een bed in eenen hof*).

Béquillon, *s. m.* (hoveniers w.) *Smal spits blad* (*van sommige bloemen*) s. n.

Berberis, *s. m.* (plant) (*zoek*) Epine-vinette.

Bercail, *s. m.* *Schaeps-stal*; — (fig.) *den schoot der H. Kerk.*

Berce, *s. m.* (vogel) *Rood-baerdje, rood-borstje, paephen*, s. n. — *s. f.* (plant) *Duytsche beeren-klauw, valsche beeren-klauw.*

Berceau, *s. m.* *Wieg*; — (fig.) *kindschheyd, opkomst*, s. f. *begin*; — *overdekt wandel-pad, priëel*; — (bouw-k.) *half-rond boog-gewelf*, s. n.

Bercelles, *s. f. plur.* (zilver-smids w.) *Emaljeer-tangetje*, s. n.

Bercer, *v. a.* *Wiegen, in slaep wiegen*; — (fig.) *met yeele belofien ophouden.*

Berche, *s. f.* (soort van kleyn scheeps-kanon) *Goteling, draeybas.*

Bergame, *s. f.* *Gemeyn tapytwerk* (*dat te Bergame gemaekt word*) s. n.

Bergamote, *s. f.* *Bergamot-peer*; — *bergamot-olie*, s. f.

Berge, *s. f.* *Stylen kant* (*van eene rivier*) s. m. — *schuyt*, s. f.

Berger, ère, *s. m. et f.* *Herder, schaep-herder schaep-hoeder*: *herderin, schaep-herderin*; — (dicht-k.) *vryer, minnaer*: *vryster, minnaeres.*

Bergère, *s. f.* *Leun-stoel*, s. m.

Bergerette, *s. f.* *Drank van wyn en honing*, s. m.

Bergerie, *s. f.* *Schaeps-stal*, s. m. *schaeps-koey*; — (fig.) *vergadering van persoonen onder een opperhoofd*, s. f. — *s. f. plur.* *Herder-gedichten*, s. n. plur.

Bergeronnette, *s. f.* (vogeltje) *Kwiksteert, bastaerd-nagtegael*, s. m. — (oud) *herderinneken*, s. n.

Bergerot, otte, *s. m. et f.* (oud) *Herderken*: *herderinneken*, s. n.

Bergue-Saint-Vinox, *s. f.* (stad) *Winox-bergen.*

Béril, *s. m.* (*zoek*) Aigue-marine.

Berle, *s. f.* (plant) *Water-pungen, water-eppe, wilde porcelyn.*

Berline, *s. f.* (rytuyg) *Berlyn.*

Berlingot, *s. m.* (rytuyg) *Soort van berlyn.*

Berlue, *s. f.* (gem.) *Oogen-schémering, verblinding, duysterheyd van het gezigt.* Avoir la berlue. *Zich vergissen, verblind zyn.*

Berme, *s. f.* (vesting-bouw-k.) *Bedekten weg* (*tusschen de wal en de gragt*) s. f.

Bernable, *adj.* *Opwippens-weerdig*; — (fig.) *bespottens-weerdig.*

Bernacle, *s. f.* (water-vogel) *Meerend*; — (schelp-visch) *enden-mossel.*

Bernardin, ine, *s. m. et f.* *Bernardiner-monik*: *bernardiner-non.*

Digitized by Google

Berne, *s. f. Opwipping*; — *saergie*, s. f. *laken (daer men méde opwipt)* s. n. Mettre le pavillon en berne. (schippers w.) *Het scheeps-vlag oprollen.*

Bernement, *s. m. Opwipping*; — (fig.) *spotterny*, s. f. *schimp*, *hoôn*, s. m.

Berner, *v. a. Opwippen*; — (fig.) *bespotten*, *foppen.*

Berneur, *s. m. Opwipper*; — (fig.) *bespotter*, *fopper.*

Bernicles, *s. f. pl. Praetjes*, s. n. pl.

Berniesque, *s. m. et adj.* Style berniesque. *Klugtigen schryf-stiel.*

Berniquet, *s. m.* (gem.) Être au berniquet. *Tot-armoede gekomen zyn.* Mettre quelqu'un au berniquet. *Imand in den grond helpen.*

Bérubleau, *s. m. Groene assche*, s. f.

Béryl, béril *(zoek)* Aigue-marine.

Bérytion, *s. m. Oog-water*; — *geneés-middel tégen den rooden loop*, s. n.

Bésace, *s. f. Bédelzak*, s. m.

Besacier, *s. m.* (gem.) *Bédelzak-draeger.*

Bessigre, *adj.* Vin bessigre. *Zuer-agtigen wyn.*

Bessiguë *s. f.* (timmermans gereed-schap) *Snik*, *steékbyl*, s. f. — *glaze-maekers hamer*, s. m.

Besant, bezant, *s. m. Zéker oud goude muntstuk*; — (wapen-k.) *gouden* of *zilveren penning (in de wapen-schilden).*

Beset, *s. m.* (tiktak-spel) *Twee aezen in eenen worp.*

Bésicles, *s. f. plur.* (gem.) *Bril (die om het hoofd sluyt)* s. m.

Besogne, *s. f.* (gem.) *Arbeyd*, s. m. *werk*, s. n. *bézigheyd*, s. f.

Besogner (oud) *(zoek)* Travailler.

Besoin, *s. m. Nood*, s. m. *behoefte*, *noodzaekelykheyd*, *noodwendigheyd*; s. f. Avoir besoin *(reg gen.)* *Van noode hebben*. *noodig hebben.* Il n'est pas besoin. *Het is niet van noode*, *het is niet noodig.*

Bessière, *s. f. (zoek)* Baissière.

Besson, onne, *adj.* (oud) *Tweeling.*

Besson, *s. m.* (schippers w.) *Ronde van het verdek van een schip*, s. f.

Bestiaire, *s. m.* (oudh.) *Stryder tégen de wilde dieren.*

Bestial, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.*) *Beestelyk*, *beestagtig.*

Bestialement, *adv. Beestelyk*, *als eene beest*, *beestagtiglyk.*

Bestialité, *s. f. Beestagtigheyd*, *onnatuerlyke ontugt met eene beest.*

Bestiasse, *s. f.* (schimp-w.) *Lompe beest*, s. f. *dommerik*, s. m.

Bestiaux, *s. m. pl. Vee*, s. n. *hoórne beesten*, s. f. plur.

Bestiole, *s. f. Beestje*, s. n.

Bestion, *s. m.* (schipp. w.) *Leeuw*, *bek* of *punt (aen het galioen van een schip).*

Bêta, *s. m.* (gem.) *Lomperik*, s. m. *botte beest*, s. f.

Bétail, (*plur.* bestiaux) *s. m. Vee*, s. n. *hoórne beesten*. s. f. plur.

Bête, *s. f. Beest.* Bêtes à laine. *Woldieren.* Bêtes à cornes. *Hoórne-vee.* Bêtes de somme *of* de charge. *Last-beesten*, *last-dieren.* Faire la bête. (gem.) *De beest speélen.* Remonter sur sa bête. *Zyne schade inhaelen.*

Bête, *adj.* (gem.) *Lomp*, *beestagtig.* Propos bête. *Lomp gezeg.* Conduite bête. *Beestagtig gedrag.*

Betel, *s. m.* (plant) *Bettele*, s. f.

Bêtement, *adv. Beestagtiglyk*, *bottelyk*, *dommelyk.*

Bétille, *s. f. Soórt van nételdoek.*

Bêtise, *s. f. Domheyd*, *bottigheyd*, *groote botheyd.*

Bétoine, *s. f.* (nies-kruyd) *Betonie.*

Béton, *s. m. Mortel (die men in de fondamenten der gebouwen werpt en die als steen word.*

Bette, *s. f.* (hof-gewas) *Beet*, s. f. *beet-wortel*, s. m. Bette rouge *(zoek)* Betterave.

Betterave, *s. f.* (hof-gewas) *Roode beet.* Nez de betterave. *Rooden neus.*

Bétuses, *s. f. plur. Half opene tonnen (om den visch lévendig te vervoeren).*

Beuglement, *s. m. Gelory*, *gebulk*, *het loeyén (van koeyén en ossen)* s. n.

Beugler, *v. n. Loeyén*, *bulken.*

Beurre, *s. m. Boter*, s. f. Beurre du printemps. *Gras-boter.* Beurre de spergule. *Speurrie-boter.* Beurre de l'arrière-saison. *Herft-boter.* Beurre d'hiver, beurre de fourrage. *Hoey-boter.* Beurre fait de petit lait. *Wey-boter.*

Beurré, *s. m. Boter-peér*, s. f.

Beurrée, *s. f. Boterham*, s. m.

Beurrer, *v. a. Boteren*, *met boter smeéren*; — *in boter weeken.*

Beurrier, ière, *s. m. et f. Boter-verkooper*, *boter-kraemer*: *boter-verkoopster*, *boter-kraemster.*

Beuvante, *s. f.* (schippers w.) *Recht dat eenen schipper aen zich behoud*, *als hy zyn schip ter bevragting verhuert*, s. n.

Beuveau, beveau, biveau, *s. m.* *(zoek)* Buveau.

Digitized by Google

Bevue, *s.f. Misslag*, s. m. *misgrèèp, faut*, s. f.

Bey, *s. m. Bey, landvoogd (in Turkyèn)*.

Bezestan, *s. m. Overdekte markt (in Turkyèn)* s. f.

Bézoar, *s. m. Bézoar-steen.*

Bézoardique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Hert-sterkend en vergif-afdryvend middel*, s. n.

Biais, *s. m. Schuynschheyd, schuynte*; — (fig.) *wyze, manier*, s. f. *middel*, s. m De biais. *Overhoeks, schuyns.*

Biaisement, *s. m. Draeying* of *helling in het gaen*, s. f. — (fig.) *omweg om te bedriegen*, s. m.

Biaiser, *v. n. Scheef zyn, schuyn zyn, niet regt zyn.* Cette muraille biaise. *Dien muer is scheef.* — (fig.) *Niet regt handelen, onopregtelyk handelen.*

Biaiseur, *s. m. Eenen die onopregtelyk handelt.*

Biambonées, *s. f. plur. Indiaensche stoffen van schors gemaekt.*

Biarque, *s. m. Opzigter der lèvensmiddelen (by de Keyzers van Constantinopelen).*

Biasse, *s. f. Rouwe levantsche zyde.*

Biberon, *s. m. Dronkaerd, drinkebroer, zuyper*, s. m. — *flesch met eenen bek*, s. f.

Bible, *s. f. Bybel*, s. m. *heylige Schrifture*, s. f. *boeken van het oud en het nieuw Verbond*, s. n. plur.

Bibliographe, *s. m. Boek-kundigen, boek-kenner.*

Bibliographie, *s. f. Boek-kunde, boek-kennis.*

Bibliographique, *adj. Boek-kundig, van de boek-kunde.*

Bibliologie, *s. f. (zoek)* Bibilographie.

Bibliomane, *s. m Grooten liefhebber van boeken, imand die verzot is op de boeken.*

Bibliomanie, *s. f. Boekzugt, groote liefhebbery in boeken, verzotheyd op de boeken.*

Bibliophile, *s. m. Minnaer van boeken.*

Bibliothèque, *s. m. Eenen die boeken bezit zonder die aen imand méde-tedeelen.*

Bibliothécaire, *s. m. Bibliothecaris, opzigter der boek-zael*

Bibliothèque, *s. f. Bibliotheek, boekkamer, boek-zael*; — *boek-kas.*

De bibus. (de *s* word uytgesproken) (gem.) *Van geener weerde.*

Bicapsulaire, *adj.* (kruyd-k.) *Dat twee zaed-vliezen heeft.*

Biceps, *s. m.* (de *ps* word uytgesproken) (ontleed-k.) *Twee-hoofdige spier*, s. f.

Biche, *s. f.* (wyfken van den hert) *Hinde.*

Bichet, *s. m. Zekere koorn-maet*; — *(zoek)* Roucou.

Bichetage, bichenage, *s. m. Marktrecht op het koorn*, s. n.

Bicho, bicios, *s. m. Worm die onder het vel voorkomt.*

Bichon, onne, *s. m. et f. Schoothondeken, kleyn langhairig hondeken*, s. n.

Bicoq, *s. m. Derden voet van eene krikkemik (om groote lasten op-te-haelen).*

Bicoque, *s. f. Kleyn stédeken (dat niet sterk is)* — *kleyn huysken*, s. n.

Bicornis, *s. m.* (ontleed-k.) *Spier die den arm doet uytrekken*, s. f.

Bicornu, ue, *adj. Twee-hoornig, dat twee punten heeft.*

Bicotylédone, *adj.* (kruyd-k.) *Dat twee zaed-lobben heeft.*

Bidauct, *s. m.* (ververs w.) *Schouwroet*, s. n.

Bidenté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Tweetandig, met twee tanden.*

Bidet, *s. m. Peerdeken, kleyn peerd*, s. n. Pousser son bidet (gem.) *Zyn voorneemen voortzetten.*

Bidon, *s. m. Houte kruyk (op de zeeschepen)* s. f. — *blekken water-eemer (der krygslieden)* — *langagtigen kogel*, s. m.

Bien, *s. m. Welstand*, s m, *welvaert*, s. f *welvaeren, goed, welzyn*, s n. Cela se fait pour le bien de la famille. *Dat geschied tot welstand der familie.* Le souverain bien, Dieu. *Het opperste goed, God.* Le bien public. *Het gemeenebest.* — *Deugd, vroomheyd, eerlykheyd, deugdzaemheyd*, s. f. Ce jeune homme se porte au bien. *Dien jongeling is tot de deugd genégen.* Homme de bien. *Deugdzaemen man.*

Bien, *s. m.* biens, *s. m. plur. Goed*, s n. *goederen*, s. n. plur. Amasser du bien. *Goederen verzaeren.* Biens immeubles. *Vaste* of *onroerende goederen.* Biens meubles. *Roerende goederen.* Biens-fonds. *Grond-goederen.*

Bien, *adv. Wel.* Il parle bien. *Hy spreekt wel.* — (reg. *gén.* met den *artikel défini*) *Veel, ter deeg, van deeg.* Il y a bien du monde. *Er is veel volk.* — *Zeer, heel, geheel.* Il s'est levé bien matin. *Hy is heel vroeg opgestaen.*

Eh bien! *interj. Wel, wel nu!*

Digitized by Google

Bien-aimé, ée, *adj. et subst. Welbemind.*

Bien-aise, *adj. Blyde, verblyd.*

Bien-dire, *s. m.* Se mettre sur son bien-dire. (gem.) *Zyn best doen om wel te spreeken.*

Bien-disant, ante, *adj.* (gem.) *Welspreekend.*

Bien-être, *s. m. Welvaert*, s. f *welvaeren*, s. n. *welstand*, s. m.

Bienfaisance, *s. f. Weldaedigheyd, goeddaedigheyd.*

Bienfaisant, ante, *adj. Weldoende, weldaedig, goeddaedig.*

Bienfait, *s. m Weldaed*, s. f.

Bienfaiteur, trice, *s. m. et f. Weldoender, gunst-bewyzer: weldoenster, gunst-bewyster.*

Bienheureux, euse, *adj. Gelukzalig.* Bienheureux, *s. m plur. Hemellingen, hemelsche inwooners, gelukzaligen.*

Bien loin de, *conj. Wel verre van.*

Biennal, ale, *adj. Twee-jaerig, dat twee jaeren duert.*

Bien que, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoewel, alhoewel, al is't dat, al is't zaeke dat.*

Bienséance, *s. f. Gevoeglykheyd, betaemelykheyd, geschiktheyd.* Cela est contre la bienséance. *Dat is tegen de geschiktheyd, tegen de goede manieren.* Cette maison est à sa bienséance. *Dat huys gelykt hem wel* of *zou hem wel komen.*

Bienséant, ante, *adj. Gevoeglyk, betaemelyk.*

Bien-tenant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Goed-bezitter, erf-bezitter: goed-bezitster, erf-bezitster.*

Bientôt, *adv. Haest, wel haest, in het kort, strak, straks.*

Bienveillance, *s. f. Gunst, goedwilligheyd, genegenheyd.*

Bienveillant, ante, *adj. Gunstig, genegen, goedwillig.*

Bien-venu, ue, *adj. et subst. Welkom, wel onthaeld.* Soyez le bien-venu. *Welkom hier.*

Bien-venue, *s. f. Welkomst, intreede.*

Bienvoulu, ue, *adj. Lief, geliefd, geagt.*

Bière, *s. f. Dood-kist*, s. f. — *bier*, s. n. Bière fraîche. *Jong bier*; ook *koel bier.* Bière rassise. *Geteerd bier.*

Bièvre, *s m.* (dier) *Kastoor, bever.*

Biez, *s. m. Water-leyding (waer door het water op eenen molen word gebragt om hem te doen draeyen)* s. f.

Biffer, *v. a. Doorschrabben, uytdoen.*

Biflore, *adj.* (kruyd-k.) *Twee-bloemig.*

Bifurcation, *s. f.* (spr. van tand *of* boomen) *In-twee-verdeeling, twee-splyting.*

Bifurqué, ée, *adj.* (spr. van tand *of* boomen) *Twee-takkig, gespleet.*

Se bifurquer, *v. r.* (spr. van tand *of* boomen) *Zich in twee verdee.* of *splyten.*

Bigaille, *s. f. Vliegende insecte* s. n. plur.

Bigame, *adj. et subst. Die met te vrouwen te gelyk getrouwd is; — twee vrouwen agter malkander ha gehad.*

Bigamie, *s. f. Houwelyk met te vrouwen te gelyk; — tweede houwely* s. n.

Bigarade, *s. f. Zueren en bitte oranie-appel*, s. m.

Bigarré, ée, *adj. Veelvervig, verscheyde koleuren, bont.*

Bigarreau, *s. m.* (vrugt) *Spaens kers, bonte kers*, s. f.

Bigarreautier, *s. m. Spaensche-kers boom, bonte-kersen-boom.*

Bigarrer, *v. a. Veelvervig maek met verscheyde koleuren mengen, spikkelen.*

Bigarrure, *s. f. Menging van scheyde koleuren, bespikkeling*, s. f. (fig.) *mengelmoes*, s. n. *ondere mengeling van zaeken, die met malkan niet overeenkomen*, s. f.

Bigle, *adj. et subst. Scheel. — s. Engelschen jagt-hond (die haezen konynen vangt).*

Bigler, *v. n. Scheel zien.*

Bigne, *s. f.* (oud) *Buyl aen voorhoofd.*

Bigorne, *s. f.* (smids w.) *Spe haek*, s. m.

Bigorneau, *s. m.* (smids w.) *Spe haeksken*, s. n. *kleynen speer-haek*, s.

Bigorner, *v. a.* (smids w.) *Op speer-haek rond slaen* of *omkloppe*

Bigot, ote, *adj. Schynheylig, veynsd.* Bigot, *s. m. Huychela schynheyligen.*

Bigoterie, *s. f. Schynheylighey geveynsdheyd, huychelaery, geveyn godvrugtigheyd.*

Bigotisme, *s. m. (zoek)* Bigoterie

Biguer, *v. a. Tuyschen, verruyle*

Bigues, *s. f. plur.* (scheeps-bouw. *Stutten, geyn-balken (om een schi kielen)* s. m. plur.

Bijon, *s. m. Soort van terpentyn.*

Bijou (*plur.* bijous) *s. m. Juwe pronk-juweel, kostelyk cieraed*, s. *kleynodie*, s. f.

Digitized by Google

Bijouterie, *s. f. Juweel-handel*, s. m. *juweel-verkooping*, s. f.

Bijoutier, *s. m. Juwelier, juweel-handelaer.*

Bil *of* bill, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *Bil, acte van het parlement (in Engeland)*

Bilan, *s. m.* (koopmans w.) *Balans*, s. f. *staet van ontfang en uytgeef*, s. m.

Bilboquet, *s. m.* (kinder-spel) *El*, s. f. — *manneken met lood aen de voeten dat altyd overend staet*; — *stokskens met een lapje stoffe (waer mede de vergulders het goud opleggen)* s. n.

Bile, *s. f. Gal*; — (fig.) *gramschap, oploopendheyd*

Biliaire, *adj.* (ontleed-k.) Vaisseaux biliaires. *Gal-vaten.*

Bilieux, euse, *adj. et subst. Galagtig, galziek*; — (fig.) *oploopend, toórnig, haestig.*

Billard, *s. m. Billard*, s. m. *trok-tafel*, s. f. — *billard-stok, trok-stok*, s. m. — *billard-spel, trok-spel*, s. n. — *billard-kamer*, s. f.

Billarder, *v. n. Zynen trok-bal tweemaet in het speelen aenstooten.*

Bille, *s. f. Ivooren trok-bal*; — *pak-stok, stok waer mede men de pakken aensluyt*, s. m. — (schippers w.) *zwieping*, s. f. Bille d'acier. *Een vierkant stuk staal*

Billebarrer, *v. a.* (gem.) *Allerhande holeuren op een kleed zetten.*

Billebande, *s. f.* (gem.) *Verwarring, ongeregeldheyd.* A la billebande. *Verwardelyk, alles ondereen.*

Biller, *v. a. Met eenen pak-stok toehaelen*: — (schippers w.) *De touw aen de peêrden vastmaeken om een schip voort-te-trekken.*

Billet, *s. m. Briefken*, s. n. Billet de banque. *Bank-briefken.* Billet doux. *Minne-briefken.* Billet blanc. *Niet (in de lotery).*

Billeté, ée, *adj.* (koopmans w.) *Met een merk* of *getal voórzien*; — (wapen-k.) *met vierkante blokskens versierd.*

Billeter, *v. a.* (word geconjug als *Jeter*) (koopmans w.) *De waeren teekenen* of *merken*

Billette, *s. f.* (wapen-k.) *Vierkant blokskens (in een wapen)* s. n.

Bille-vesée, *s. f.* (gem.) *Voddery, beuzeling, kaelheyd. slegte praet.*

Billion, *s. m. Duyzend millioenen.*

Billon, *s. m. Afgezet geld*; — *kwaed geld*, s. n. Billon *of* monnoie de billon. *Snuyster-geld, kleyn geld.*

Billon, *s. m.* Terre billonnée. *Aerde die doór de ploeg opgeworpen is.*

Billonnage, *s. m. Ongeóórloofde uytgeéving* of *wisseling van kwaed* of *ongangbaer geld*, s. n.

Billonnement, *s. m. (zoek)* Billonnage.

Billonner, *v. n. Kwaed* of *ongangbaer geld wisselen* of *uytgeéven.*

Billonneur, *s. m. Wisselaer* of *uytgeéver van kwaede* of *afgezette geldstukken.*

Billot, *s. m. Blok, houw-blok, kap-blok*; — *stok aen den hals der honden (om hun te beletten van doór de haegen enz. te loopen)* s. m. — *muyze-val*, s. f. — *s. m. plur.* (scheepmaekers w.) *Sluyt-stukjes*, s. n. plur.

Biloculaire, *adj.* (kruyd-k.) *Tweevakkig, met twee holten.*

Bimauve, *s. f.* (plant) *Soórt van vigemaer-kruyd.*

Bimbelot, *s. m. Kinder-speelding*, s. n.

Bimbeloterie, *s. f. Fabriek van kinder-speeldingen*, s. f. — *koophandel van kinder speeldingen*, s. m.

Bimbelotier, *s. m. Kinder-speeldingmaeker.*

Binage, *s. m.* (akkerbouw) *Ligte omspitting*; — *omspitting voór de tweede mael*, s. f. — *het leezen van twee Missen doór den zelven Priester op eenen dag*, s. n.

Binaire, *adj.* (cyffer-k.) *Tweeledig, tweevoudig.*

Binard, *s. m. Blok-wagen, wagen met vier wielen van gelyke hoogte.*

Binement, *s. m.* (akkerbouw) *Omspitting voór de tweede mael*, s. f.

Biner, *v. a.* (akkerbouw) *De aerde voór de tweede mael omspitten.* — *v. n. Twee Missen op eenen dag leezen.*

Binet, *s. m. Profyter, eynden-brander*, s. m. *buysken op eenen kandelaer (waer op de eynden heêrs uytbranden*, s. n.

Binette, *s. f. Houweeltje (om de aerde een weynig op-te-ligten)* s. n.

Binocle, *s. m. Zien-buys met twee pypen (waer doór men met de twee oogen te gelyk ziet)* s. f.

Binoculaire, *adj. Het geene voór de twee oogen dient.*

Binome, *s. m.* (stel-k.) *Tweevoudige grootheyd*, s. f.

Biographe, *s. m. Levens-beschryver.*

Biographie, *s. f. Levens-beschryving.*

Digitized by Google

Biographique, *adj. Lévens-beschryvend, van de lévens-beschryving.*

Bipédal, ale, *adj. Dat twee voeten lang is.*

Bipède, *adj. et subst. Twee-voetig, dat op twee voeten gaet.*

Bique, *s. f.* (dier) *Geyt.*

Biquet, *s. m. Goud-schaeltje*, s. n. — (dier) *geytje*, s. n. *jonge geyt*, s. f.

Biqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (spr. van geyten) *Jongen werpen.* — *v. a. Met het goud-schaeltje weégen.*

Birambrot, *s. m. Bier-en-brood*, s. n.

Bire, *s. f. Visch-fuyk.*

Birème, *adj. et s. f.* (oudh.) *Schip dat aen beyde zyden twee ryén riemen heéft*, s. n.

Biribi, *s. m. Zéker dobbel-spel.*

Birloir, *s. m. Schoórtje (om eene schuyf-raem of het deksel van eene kist, lessenaer enz. op-te-houden)* s. n.

Birotine, *s. f. Zékere levantsche zyde.*

Bis, ise, *adj. Bruyn.* Pain bis. *Bruyn-brood, brood van rog en terwe.*

Bis, *adv.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w.) *Twee-mael.*

Bisage, *s. m. Herverving*, s. f.

Bisaïeul, eule, *s. m. et f. Over-groot-vader, oud-groot-vader: overgroot-moeder, oud-groot-moeder.*

Bisannuel, elle, *adj.* (kruyd-k.) Plantes bisannuelles. *Twee-jaerige planten, planten die sterven na twee jaeren geleéfd te hebben.*

Bisarre etc. (*zoek*) Bizarre etc.

Bisbille, *s. f.* (gem.) *Geschil*, s. n. *twist*, s. m.

Bis-blanc, *adj. m.* (spreék uyt *biblan*) Pain bis-blanc. *Brood van fyn en grof meél.*

Biscapit, *s. m. Misslag van iets tweemael in rékening te brengen*

Biscaye, *s. f.* (landschap) *Biskaryén.*

Biscayen, enne, *s. m. et f. Biskaryér: biskaeysche.* — *adj. Biskaeysch.*

Biscayen, *s. m. Fuziek dat zeer verre draegt*, s. n.

Bisché, *adj. m.* Œuf bisché. *Bebroeyd ey.*

Biscornu, ue, *adj.* (gem.) *Mismaekt.*

Biscuit, *s. m. Beschuyt*; — *scheéps-beschuyt*, s. f. *scheéps-brood*, s. n. *tweebak*, s. m. S'embarquer sans biscuit. (spreék-w.) *Iets onderneémen dat men niet kan uytvoeren.* — *Wit en ongeschilderd porcelyn dat twee-mael gebakken is*, s. n.

Bise, *s. f.* Vent de bise. *Noórden-wind.*

Biseau, *s. m. Schuyns-gesleépen kant (van een spiegel-glas* of *gesteente)* s. m. — *schuynte (aen het scherp van eenen beytel enz.)* s. f. — *rand (van eenen ring daer den steen in staet)* s. m. — *kruymige zyde van een brood*; — (boek-drukkers w.) *scheén*, s. f.

Biseigle, *s. m. Schoenmaekers lik-hout*, s. n.

Biser, *v. n.* (van koórn spr.) *Bruyn worden*, — *v. a.* Biser une étoffe. *Eene stoffe herverven.*

Biset, *s. m et adj.* Pigeon biset. *Duyf met donker-blauwe veéren, boere-duyf.* Caillou biset. *Zwartagtigen key* of *kassey-steen.*

Bisette, *s. f. Slegte kant, geringe kant.*

Bisettière, *s. f. Werkster van geringe kant.*

Bisexe, *adj.* (kruyd-k.) *Twee-slachtig.*

Bismuth, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (half metael) *Blinkend tin, peérel-wit, spaensch-wit*, s. n.

Bison, *s. m.* (dier) *Wilden os.*

Bisouard, *s. m. Kleynen koopman die zyne waeren draegt.*

Bisquains, *s. m. pl. Bereyde schaeps-vellen daer de wol nog op is*, s. n. plur.

Bissac, *s. m.* (de *c* word uytgesproken) *Knap-zak, twee-zak.*

Bisse, *s. f.* (wapen-k.) *Serpent*, s. n.

Bissexte, *s. m. Schrikkel-dag, dag die in het schrikkel-jaer word gevoegd.*

Bissextil, ile. *adj. Schrikkel.* L'année bissextile. *Het schrikkel-jaer.*

Bistoquet, *s. m. Korten stok (in het billard-spel gebruykelyk).*

Bistorte, *s. f.* (plant) *Herts-tong*, s. f. *water-wortel*, s. m.

Bistortier, *s. m. Houten stamper.*

Bistouri, *s. m.* (heelmeesters werk-tuyg) *Incisie-mes, sny-mes*, s. n.

Bistourné, ée, *adj. Scheef, gedraeyd.* Jambes bistournées. *Scheeve beenen.*

Bistourner, *v. a. De zaed-ballen der beesten omdraeyén* of *afbinden.*

Bistre, *s. f. Gekoókt roet (dat de schilders en teekenaers gebruyken*)* s. n.

Bisulce, *adj. (zoek)* Bisulque.

Bisulque, *adj.* (natuerl. hist.) Animal bisulque. *Dier dat gespleéte voeten heéft (als ossen, geyten enz.)*

Bitord, *s. m.* (schipp. w.) *Schiemansgaren*, s. n. *dunne touw van twee draeden*, s. f.

Bitter, *v. a.* (schippers w.) Bitter le câble. *De touw op de bétting winden.*

Digitized by Google

Bittern, *s. m. Overblyvend vogt (na dat het zout tot steen geworden is)* s. n.

Bittes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Béting*. s. f.

Bitton, *s. m.* (schippers w.) *Kruys-béting, kruys-houting*, s. f.

Bitonnières, *s. f. pl. (zoek)* Anguillers.

Bitume, *s. m. Joóden-lym*, s. m. *joóden-spek*, s. n.

Bitumineux, euse, *adj. Joóden-lymagtig.*

Bivac, bivaquer *(zoek)* Bivouac etc.

Bivalve, *s. f. Twee-schelpigen schelp-visch (als oesters, mosselen enz.)* s. m. — *adj.* Fruit bivalve. *Vrugt die in twee splyt* of *zich in twee verdeeld (als abrikoózen, merkatons enz.)*

Biveau, *s. m. (zoek)* Buveau.

Biventer, *s. m.* (ontleéd-k.) *Spier van het onderste kaeks-been*, s. f.

Biviaire, *adj. Daer eenen weg zich in twee scheyd.*

Bivoie, *s. f. Weg-scheyding, plaets waer den weg zich in twee scheyd.*

Bivouac, *s. m.* (spreék uyt *Bivak*) (oórlogs w.) *Veld-wagt, uytgezette schildwagt 's nagts in een léger*, s. f.

Bivouaquer, passer la nuit au bivouac, *v. n.* (spreék uyt *Bivaqué*) *'S nagts onder de locht in de wapens staen.*

Bizarre, *adj. Koppig, eygenzinnig; — mottig, vies, wonderlyk.*

Bizarrement, *adv. Koppiglyk, eygenzinniglyk; — vies, wonderlyk.*

Bizarrerie, *s. f. Koppigheyd, eygenzinnigheyd; — viesheyd, wonderlykheyd.*

Blafard, arde, *adj. Bleek, bleekagtig.*

Blaireau, bléreau, *s. m.* (dier) *Das.*

Blâmable, *adj. Mispryzelyk, berispelyk, onloflyk.*

Blâme, *s. m. Mispryzing, afkeuring, berisping, opspraek, laeking*, s. f.

Blâmer, *v. a. Mispryzen, afkeuren, berispen, laeken.*

Blanc, *s. m. Wit, wit koleur*, s. n. Chapeau en blanc. *Ongeverfden hoed.* Livre en blanc. *Ongebonden boek, boek in losse bladeren.* Quittance en blanc. *Kwyt-brief waer in den naem van dien, die moet betaelen, in het wit gelaeten is.*

Blanc, anche, *adj. Wit.* Cheval blanc. *Wit peérd.* Cheveux blancs. *Gryze hairen.* Avoir blanche *of* avoir cartes blanches. *Niet als witte kaerten hebben.* Avoir carte blanche. *Volmagt hebben. — Schoon, dat niet vuyl is, blank.* Linge blanc. *Schoon lynwaet.*

Blanc-bec *(plur.* blancs-becs) *s. m. Jongeling zonder kennis* of *ondervinding.*

Blanc de baleine, *s. m. Walvisch-herssenen, walschot.*

Blanc de plomb, *s. m. Loodwit*, s. n.

Blanc-seing, *s. m. (zoek)* Blanc-signé.

Blanc-signé, *s. m. Wit papier met imands naem onderteekend (aen imand toebetrouwd om het te beschryven)* s. n.

Blanchaille, *s. f. Wit-visch*, s. m. *kleyne vischkens*, s. n. plur.

Blanchâtre, *adj. Witagtig, wit-vervig, naer het wit trekkend.*

Blanche, *s. f.* (muziek) *Halve witte noót doende twee zwarte nooten.*

Blanchement, *adv.* Il faut tenir les enfans blanchement. *Men moet de kinderen dikwils van lynwaet verschoonen.*

Blancher, *s. m. Huydevetter die de kleyne leêren bereyd.*

Blancherie, *s. f. Bleek-hof, bleek*, s. m. *bleekery*, s. f.

Blanchet, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Wollen pers-doek.*

Blanchette, *s. f. (zoek)* Boursette.

Blancheur, *s. f. Witheyd, blankheyd.*

Blanchiment, *s. m. Bleeking*, s. f. *het bleeken; —* (zilver-smids w.) *het wit-kooken (van het zilver)* s. n.

Blanchir, *v. a. Witten, wit maeken; —* (van lynwaet spr.) *wasschen, schoon maeken; —* (zilver-smids w.) *wit kooken; —* (timmermans w.) *zuyver schaeven; —* (smids w.) *schoon vylen, zuyver vylen; —* (fig.) *verontschuldigen, onnoozel verklaeren.*

Blanchir, *v. n. Wit worden; — bleeken; — grys worden.* Ses cheveux commencent à blanchir. *Zyn hair begint grys te worden. — Vrugteloos zyn.* Toutes vos raisons ne font que blanchir. *Alle uwe rédenen zyn vrugteloos.*

Blanchissage, *s. m. Het wasschen, het bleeken*, s. n. *de wasch*, s. f.

Blanchissant, ante, *adj.* (dicht-k. van de zee spr.) *Schuymend.*

Blanchisserie, *s. f. Bleek-hof*, s. m. *bleekery*, s. f.

Blanchisseur, euse, *s. m. et f. Bleeker: bleekster, wasschersse.*

Blandices, *s. f. plur.* (oud) *Listige vleyery*, s. f.

Blandir, *v. a.* (oud) *Vleyën, streelen.*

Blanque, *s. f. Soórt van lotery.* Hasard à la blanque. (spreék-w.) *Laet er van komen wat het wilt.*

Blanquette, *s. f. Witten gemeynen wyn (van Languedoc)* s. m. — *blanket-peer*, s. f. — *soórt van kleyn wit bier; — zéker gestoófd van kalfs vleesch.*

Blasé, ée, *adj.* C'est un homme

Digitized by Google

blasé. *'Tis eenen man die bedorven is door den drank.*

Blaser, *v. a. Verslyten, bederven.* Les excès l'ont blasé. *De onmaetigheyd heeft hem versleeten.* — *v. r. Zich bederven door het onmaetig drinken.*

Blason, *s. m. Familie-wapens.* s. n. plur. — *wapen-kunde, wapen-konst, wapen-schild-kunde,* s. f.

Blasonnement, *s. m. Wapen-beschryving,* s. f.

Blasonner, *v. a. Wapens schilderen;* — *de wapens uytleggen;* — (gem.) *beknibbelen.*

Blasonneur, *s. m. Schryver over de wapen-konst;* — (gem.) *beknibbelaer.*

En blasphémant *Gods-lasterlyk,* adv.

Blasphémateur, *s. m Gods-lasteraer.*

Blasphématoire, *adj. Gods-lasterend, gods-lasterlyk.*

Blasphême, *s. m. Gods-lastering,* s. f.

Blasphémer, *v. n. God lasteren.* — *v. a. Lasteren.* Blasphémer le nom de Dieu. *Den naem Gods lasteren.*

Blatier, *s. m. Graen-verkooper.*

Blatrer, *v. a. Aen het graen een fraey oog geeven.*

Blattaire, *s. f.* (plant) *Motten-kruyd,* s. n.

Blaude, *s. f. Keel, boeren-keel, linnen-keel,* s m.

Blé, *s. m. Koorn, graen, graengewas,* s. n. Blé de Turquie. *Turksch koorn.* Blé en herbe. *Onryp koorn.* Blé en gerbe. *Koorn in schooven gebonden.* Blé noir, blé sarrasin. *Boekweyt.* Blé barbu. *Zorg-zaed.* Blé de vache. *Wilde tarwe, koe-tarwe, zwart koorn.*

Blèche, *adj et subst.* (gem.) *Lafhertig.*

Blèchir, *v n. Lafhertig worden.*

Bleime, *s. f. Zekere voet-kwaal der peerden.*

Blême, *adj. Bleek, wit, bestorven, doodvervig, doodsch.*

Blêmir, *v n. Bleek worden, verbleeken, besterven*

Blêmissement, *s. m. Bleekheyd, verbleeking,* s. f.

Blenne, *s. m.* (visch) *Lump, lomp.*

Blêreau, *s m.* (dier) *Das*

Blessé, ée, *adj. Gekwetst, gewond*

Blessé, *s m Gekwetsten, gewonden.*

Blesser, *v a Kwetsen, wonden, steeken;* — (fig.) *beledigen, verongelyken, krenken.*

Blessure, *s. f. Kwetsing, kwetsuer, wond;* — (fig.) *lastering, smaedheyd,* s f. *ongelyk, onrecht,* s. n.

Blet, ette, *adj. Buykziek, al te ryp.* Fruits blets. *Al te rypе vrugten.*

Blette, *s. f.* (plant) *Meyer,* s. m.

Bleu, eue (*plur.* bleus, eues) *adj. Blauw.* Bleu céleste. *Hemels-blauw.* Bleu obscur, bleu turquin. *Donkerblauw.* Bleu pâle. *Bleek-blauw.* Parti bleu. (oorlogs woord) *Moeskoppers, stroopers.* Contes bleus. *Praetjes voor den vaek.*

Bleu *s. m Blauw,* s. n. *blauwheyd,* s. f. Bleu de Prusse. *Berlins blauw.* Bleu d'empoi. *Blauwsel.*

Bleuâtre, *adj. Blauwagtig, op het blauw trekkend.*

Bleuir, *v. a. Blauwen, blauw maeken.*

Blin, *s. m.* (scheeps werktuyg) *Ram.*

Blindage, *s m.* (oorlogs w.) *Dekking met blinden* of *luyken.* s. f.

Blinde, *s. f.* (oorlogs w.) *Blind, luyk.*

Blinder, *v. a.* (oorlogs w.) *Met blinden* of *met luyken dekken.*

Bloc, *s. m* (spreek uyt *blok*) *Blok.* Bloc de marbre. *Marmeren blok.* Bloc de marchandises *Hoop koopmanschappen.* Vendre en bloc. *By den hoop* of *met den hoop verkoopen.*

Blocage, *s. m.* (metsers w.) *Steengruys (om de holheden tusschen de mueren te vullen)* s. n. — (boek-drukkers w.) *omgekeerde letter (die de plaets van eene ontbreekende bekleed)* s. f.

Blocaille, *s. f. (zoek)* Blocage.

Blochet, *s. m.* (timmermans w.) *Dwars-sparre,* s. f.

Blocus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (oorlogs w.) *Bloheering, insluyting (van eene vesting)* s. f.

Blond, onde, *adj. et subst. m. et f. Blond, blondhairig, blond van hair.* Blond doré. *Geel-blond, goud-geel.* Blond ardent. *Rosagtig.*

Blond, *s. m. Blond koleur,* s. n.

Blonde, *s. f. Zyde kant.*

Blondin, ine, *adj. et subst. m. et f. Blond, blondhairig.* C'est un blondin. (gem.) *'T is eenen salet-jonker.*

Blondir, *v. n Blond worden.*

Blondissant, ante, *adj.* (dicht-k.) *Blond wordend*

Bloquer, *v. a* (oorlogs w.) *Bloheeren, eene vesting insluyten* of *omcingelen;* — (boek-drukkers w.) *omgekeerde letters stellen in de plaets van ontbreekende;* — *de reeten van een schip met werk digt maeken;* — *de*

Digitized by Google

reeten tusschen de steenen met kalk toestryken; — den bal in den billard met geweld in een zakskes stooten. — v. n et r. (valke-jagt) *In de locht dryven zonder de vleugels te klappen.*

Blot, *s. m.* (schippers w.) *Wegmeeter*, s. m. *werktuyg om den weg, die een schip doet, te meeten*. s. n. — (valkeniers w.) *rust-stok (van eenen valk)* s. m.

Se blotir, *v r. Ineenkruypen*, v. n.

Blouse, *s. f. Billard-zakskes*, s. n. — *Keel, boeren-keel, linnen-keel*, s. m.

Blouser, *v. a.* (billard-spel) *Den bal van zyne tegenparty in een der zakskens stooten.* Se blouser soi-même. *Zynen eygen bal in een der billard-zakskens stooten. — v. r.* (gem.) *Zich bedriegen, zich misgrypen.*

Blousse, *s. f. Korte wol.*

Bluet, *s. m. Blauwe koorn-bloem, rogge-bloem*. s f.

Bluette, *s. f. Vonkskes, glinsterkes*, s. n. *sprankel*, s. f.

Bluteau, *s. m. Buyl, buydel, meelbuyl.*

Bluter, *v. a. Buylen, buydelen, meel buylen.*

Bluterie, *s. f. Buyl-plaets, plaets daer het meel gebuyld word.*

Blutoir, *s. m. Buyl, buydel, meelbuyl.*

Bobêche, *s. f. Pyp, handelaer-pyp.*

Bobine, *s. f. Bobyn, garen-klos.*

Bobiner, *v. a.* (van garen enz. spr.) *Spoelen, op klossen winden.*

Bobinette, *s. f. Bobyntje*, s. n. *kleyne garen-klos*, s. f.

Bobineuse, *s. f. Spoelster, eene die het garen enz. op klossen wind.*

Bocage, *s. m. Boschkes, kleyn bosch*, s. n. *boschagie*, s f.

Bocager, ère, *adj.* (dicht-k.) Nymphe bocagère. *Bosch-godin.*

Bocal (*plur.* bocaux) *s. m. Bokael, groot drink-glas; — licht-glas*, s. n. *witte glaze flesch (met water gevuld, waer mede men de licht-straelen verzamelt en op zyn werk laet schynen)* s. f. — *mond-stuk (van sommige blaes-speeltuygen)* s n.

Bocane, *s. f. Zekeren ouden staetigen dans.*

Bochet, *s. m.* (apotheekers w.) *Tweede afkooksel van zweet-verwekkend hout*, s. n.

Bodine, *s. f. Kiel (van een vaertuyg).*

Bodinerie, *s. f. Bodemery.*

Bodinure, *s. f.* (schippers w.) *Bewinding van den anker-ring.*

Bodruche, *s. m. Goud-vlies*, s. n.

Boëtse, *s. f.* (w. der munters, beeldhouwers enz.) *Krats-borstel*, s. m.

Boësser, *v. a.* (w. der munters, beeldhouwers enz.) *Kratsen.*

Boëte etc. (*zoek*) Boite etc.

Bœuf (*plur.* bœufs) *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Os.* Du bœuf. *Osse-vleesch, rund-vleesch.*

Bogue, *s. f. Bolster*, s. f. *omslag (der kastanien)* s. m. — *s. m.* (zeevisch) *Houting.*

Bohême, *s. f.* (koningryk) *Boheemen.* Homme de Bohême, femme de Bohème (*en niet* bohémien, enne) *Boheemer: boheemsche.*

Bohême *of* bohémien, enne, *s. m. et f. Land-loopenden goede-geluk-zegger: goede-geluk-zegster: heyden: heydin; hand-kyker: hand-kykster; egiptenaer.*

Bohémillon, *s. m. Land-loopend goede-geluk-zeggerken*, s. n.

Boiard, *s. m.* (*zoek*) Boyard.

Boire, *v. a irreg.* (Je bois tu bois, il boit; nous buvons, vous buvez, ils boivent Je buvois. Je bus. Je boirai. Bois. Qu'il boive. Que je busse. Buvant; bu, ue) *Drinken, indrinken.* Boire a la ronde. *Omdrinken, in de ronde drinken.* Boire comme un trou. *Onmaetiglyk drinken, zich vol zuypen.* À boire. *Schenk in.* Boire un affront. *Eenen smaed opkroppen. — v a. et n. Doorslaen, vloeyen.* Ce papier boit l'encre, *of alleenlyk*, ce papier boit. *Dat papier vloeyt.* Faire boire. *In de week leggen, laeten weeken.* Donner pour boire. *Drink-geld geeven.*

Le boire, *s. m. Het drinken*, s. n. *drank*, s. m.

Boirin, *s. m.* (schippers w.) *Koorde aen de anker-boey*, s. f.

Bois, *s. m. Hout*, s. n. Bois mort. *Dood hout.* Mort-bois. *Slegt hout om verwerkt te worden.* Bois de quartier. *Tal-hout, half-hout.* Bois de corde. *Wis-hout.* Bois combuge. *Verwaterd hout.* Bois en grume. *Ruyg hout, hout dat zyne schorz nog heeft.* Bois de chauffage, bois à brûler. *Brand-hout.* Bois d'éclisse. *Spaen-hout.* Bois de roses. *Roozen-hout.* Bois de sainte Marthe. *Sinte Marthas-hout.* Bois jaune de Brésil. *Geel hout, stokvisch-hout.* Bois à panneaux. *Wagenschot.* Bois de raspe. *Schaer-hout.* Bois de charpente. *Timmer-hout.* Bois de

Digitized by Google

refend. *Hout dat in het vierkant gezaegd is (als balken, ribben enz.)* Bois de brin. *Juffers, hout dat niet gezaegd maer in het rauw regt gekapt is.* Bois-flotté. *Hout-vlot.* De bois. *Houte*, adj. *van hout.* Pont de bois. *Houte brug.*

Bois, *s. m. Bosch, woud, wald*, s. n. Bois de haute futaie. *Hoogstammig bosch.* Bois taillis. *Hak-bosch, houw-bosch, bosch dat van tyd tot tyd gekapt word.* Bois à écorce. *Blek-bosch.* Bois sur le retour. *Oude boomen.* Bois chablis. *Omgewaeyde boomen.*

Bois courbes, *s. m. plur.* (scheépsmaekers w.) *Krom-houten*, s. n. plur. *krommers*, s. m. plur.

Bois de lit, *s. m. Lédekant*, s. n.

Bois d'un cerf, *s. m. plur. Hoórnen van eenen hert, herts hoórns.*

Bois-gentil, *s. m. (zoek)* Lauréole.

Bois-le-duc, *s. m.* (stad) *'s Hertogenbosch, den Bosch*

Boisage, *s. m. Beschot-hout*, s. n.

Boisé, ée, *adj. Met hout-werk beschoóten* of *bekleed.* Terre boisée. *Boomryk land-goed.*

Boiser, *v. a. Boizeéren, met hout-werk bekleeden.*

Boiserie, *s. f. Beschot van hout, paneel-werk*, s. n. *boizeéring*, s. f.

Boiseux, euse, *adj.* (van planten spr.) *Houtagtig.*

Boisilier, *s. m.* (schippers w.) *Hout-kapper.*

Bois-puant, *s. m. (zoek)* Anagyris.

Boisseau, *s. m.* (maet) *Schépel*; — *knopmaekers vlegt-kussen*, s. n.

Boisselée, *s. f. Een schépel vol.* Boisselée de terre. *Zoo veél land als men met een schépel kan bezaeyën.*

Boissellier, *s. m. Schépelmaeker, maeker* of *verkooper van houte maeten.*

Boisellerie, *s. f. Houte maetmaekery.*

Boisson, *s. f. Drank*, s. m.

Boîte, *s. f. Doos, bas*, s. f. Boîte à amadou. *Tintel-doos.* Boîte à thé. *Thé-bus.* Boîte de montre. *Kas van een zak-uerwerk.* Boîte de la poste, boîte aux lettres. *Brief-kas.* Boîte des os. (ontleéd-k.) *Gevrigt der beenderen.*

Boite, *s. f. Tyd dat den wyn genoeg gewerkt heéft en goed is om te drinken*, s. m.

Boiter, *v. n. Hinken, kreupel gaen, mank gaen.*

Boiteux, euse, *adj. et s. m. et f. Kreupel, mank, hinkend.*

Boitier, *s. m. Chirurgyns doos, zalf-doos, zalf-bas*, s. f. — (oud w.) *doosmaeker*, s. m.

Boitout, *s. m.* (gem.) *Roomer zonder voet.*

Bokas, *s. f. plur. Katoene lynwaeten van Surate*, s. n. plur.

Bol, bolus, *s. m.* (de *s* in *bolus* word uytgesproken) (geneés-k.) *Brok, stik-artsery*, s. f. *geneés-middel dat met eene ouwel word ingenomen*, s. n.

Bol, *s. m.* (fyne aerde) *Bolus, rood-steen.*

Bolaire, *adj.* Terre bolaire. *Soórt van zeer fyne pot-aerde* of *kley.*

Bolduc, *s. m. (zoek)* Bois-le-duc.

Bolétite, *s. f. Leemagtigen steen van een aschagtig koleur*, s. m.

Bombance, *s. f.* (gem.) *Slempery, brassery.*

Bombarde, *s. f. Kort en dik kanon*; — (oudh.) *oórlogs tuyg om groote steenen te werpen*; — *sterkste ronkwerk (in een orgel)* s. n.

Bombardement, *s. m.* (oórlogs w.) *Bombardeéring, beschieting met bomben*, s. f.

Bombarder, *v. a.* (oórlogs w.) *Bombardeéren, met bomben beschieten.*

Bombardier, *s. m.* (oórlogs w.) *Bombardier.*

Bombasin, *s. m.* (stoffe) *Bombazyn, bomezyn.*

Bombe, *s. f.* (oórlogs w.) *Bomb*, s. f. *vuer-kogel*, s. m.

Bombement, *s. m.* (bouw-k.) *Boógswyze uytholting*, s. f.

Bomber, *v. n. Boógswyze maeken.* — *v. n. Boógswyze krom zyn* of *worden.* Cette menuiserie bombe. *Dit houtwerk is boógswyze krom getrokken.*

Bombique, *adj.* (schey-k.) *Van zy-wormen.*

Bomerie, *s. f. Bodemery.*

Bon, *s. m. Het goed*, s. n. Il y a tant de bon. *Daer is zoo veél te goed.* Le bon du Roi. *De schrifielyke toestemming des Konings.*

Bon, onne, *adj. Goed.* Bon homme. *Sul, bloed.* Un bon jour. *Eenen feestdag.* Faire son bon jour. *Te communie gaen.* C'est un bon spôtre. *'T is eenen loozen vos.* — *Goedhertig, regtschaepen.* Tout de bon. *Ter goeder trouwe, opregtelyk, te meynens.* De bonne part. *Van goeder hand.* Une bonne fois. *Eens voór goed.* De bonne foi. *Ter goeder trouwe.* De bonne heure. *Vroeg, goed-tyds.* A la bonne heure. *Ter goeder uere, van passe*; ook

Digitized by Google

zeer wel, 't is goed, zoo veél te béter, het zy zoo. Tenir bon. *Verweéren, tégenstand bieden;* ook *by zyn voórneémen blyven.* Trouver bon. *Goedvinden, goedkeuren.* Trouver tout bon. *Met alles te vréde zyn.* Faire bon. *Instaen.* Je fais bon de cent florins. *Ik staen in voór honderd guldens.* La donner bonne à quelqu'un. *Imand wat wys maeken.* La garder bonne. *Vroeg of laet vergelden.*

Bon, *interj. Goed, dat gaet wel.*

Bonace, *s. f. Kalmte, stilte (op het water).*

Bonasse, *adj.* (gem.) *Goed, eenvoudig.*

Bonbunc, *s. m. Witten steen (die omtrent Parys uytgegraeven word).*

Bonbon, *s. m. Lekker-dingen*, s. n. plur. *kinder-lekkerny*, s. f.

Bonbonnière, *s. f. Lekkerny-doos.*

Boncore, *s. m. Soórt van narcisse-bloem.*

Bond, *s. m. Sprong*, s. m. *huppeling; — stuyt*, s. f. *weérsprong (van eenen bal)* s. m. Prendre la balle au bond. *Den bal in den weérsprong grypen;* ook (fig.) *zich van de gelégenheyd bedienen.*

Bonde, *s. f. Klep, val-deur, schot-deur (van eene sluys).* Lâcher la bonde à ses larmes. *Aen zyne traenen eenen vryen loop geéven.* — (*zoek*) Bondon.

Bondir, *v. n. Opspringen, huppelen, stuyten.* Le cœur me bondit de cette viande. *Ik heb eene walging van die spyze.*

Bondissant, ante, *adj. Opspringend, springend, huppelend.*

Bondissement, *s. m. Het opspringen, gehuppel, het huppelen*, s. n. *huppeling, opspringing;* — (fig.) *walging*, s. f.

Bondon, *s. m. Spond, bom (van een vat)* s. f. — *bom-gat*, s. n.

Bondonner, *v. a. Eene spond in een vat doen, toebommen.*

Bondonnière, *s. f. Bom-boor, spond-boor.*

Bonheur, *s. m. Geluk, welvaeren, heyl*, s. n. *voórspoed*, s. m. Par bonheur. *By geluk.*

Bonhomie, *s. f.* (gem.) *Goedaerdigheyd.*

Bonier, *s. m.* (*zoek*) Bonnier.

Bonification, *s. f. Verbétering*, s. f. *het verbétteren*, s. n. — *vergoeding*, s. f. *het vergoeden*, s. n.

Bonifier, *v. a. Bétet maeken, verbéteren.* Bonifier une terre. *Een land verbétteren.* — *Vergoeden, goedmaeken.* Si cette place ne vous vaut pas mille florins, je vous bonifierai ce qui s'en manquera. *Als die plaets u geene duyzend guldens uytdoet, ik zal u vergoeden het geéne er ontbreékt.* Bonifier une baleine. *Walvisch-spek snyden.* — *v. r. Béter worden*, v. nr Le vin rouge se bonifie en bouteilles. *Den rooden wyn word béter in flesschen.*

Bonite, *s. f. Springvisch*, s. m.

Bonjour, *s. m. et interj. Goeden dag.*

Bon-mot, *s. m. Kwinkslag*, s. m. *klugtig gezeg*, s. n.

Bonne, *s. f. Bestierster van kinderen.*

Bonne-dame, *s. f.* (plant) *Milde, melde.*

Bonne-fortune, *s. f. Goed wéder-vaeren, goede-geluk*, s. n.

Bonneau, *s. m.* (schippers w.) *Boey, anker-boey*, s. f.

Bonnement, *adv.* (gem.) *Ter goeder trouwe, eenvoudiglyk, opregtelyk.*

Bonnet, *s. m. Muts*, s. f. Bonnet de nuit. *Nagt-muts, slaep-muts.* Bonnet rouge. *Kardinaels muts.* Porter le bonnet vert. *Zyn goed aen zyne schuldeysschers overgegeéven hebben.* Il a la tête près du bonnet. *Hy is kort van stof, hy is zeer korzelig.* — *Bloem-pot (om tulipen in-te-zetten)* s. m. — *tweede maeg der herknauwende dieren*, s. f. Bonnet à prêtre. (vesting bouw-k.) *Paepe-muts*, s. f. *zwaluw-steert*, s. m.

Bonnetade, *s. f.* (gem.) *Eerbewyzing met den hoed of muts af-te-neémen.*

Bonneter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Den hoed dikwils af-neémen.*

Bonneterie, *s. f. Mutsmaekers stiel*, s. m. *het mutsmaeken*, s. n.

Bonneteur, *s. m.* (gem.) *Gauw-dief die met zyne beleéfdhéden imand zoekt te bedriegen.*

Bonnetier, *s. m. Mutsmaeker, muts-verkooper.*

Bonnette, *s. f.* (vesting-bouw-k.) *Kleyn ravelyn, half maentje*, s. n. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Ly-zeylen (die men op zee gebruykt als er weynig wind is)* s. n. plur.

Bonnier, *s. m. Bunder (lands)* s. n.

Bon-plaisir, *s. m. Welbehaegen, believen*, s. n. *beliefte*, s. f.

Bonsoir, *s. m. et interj. Goeden avond.*

Bonté, *s. f. Goedheyd, goedertierenheyd, liefdaedigheyd; — goede hoedanigheyd, deugdzaemheyd, sterkte.*

Bonze, *s. m. Heydenschen priester (in China en Japoniën).*

Digitized by Google

Boquillon, *s. m.* (oud) *Hout-kapper, hout-hakker.*

Borachique, *adj. Van boras.*

Borax, *s. m.* (oost-indische mynstoffe) *Boras* of *borax*, s. m. *goud-soudeérzel*, s. n. — *steen in het hoofd der padden*, s. m.

Borborisme, *s. m.* (geneés-k.) *Gerommel*, s. n. of *wind in de darmen*, s. m.

Borborygme (*zoek*) Borborisme.

Bord, *s. m. Rand, boord, kant.* J'ai son nom sur le bord des lèvres. *Zynen naem legt op myne lippen* of *op myne tong.* Avoir l'ame *of* le cœur sur le bord des lèvres. *Openhertig zyn.* — (schippers w.) *Boord, schip*, s. n. Venir à bord. *Aen boord* of *te scheep komen.* Bord à bord. *Gelyks den kant.* L'eau étoit bord à bord du quai. *Het water stond met de kaey gelyk.* Bord à bord. *Boord aen boord, aen elkanders boord.*

Bordage, *s. m.* (schippers w.) *Buytenplanken*, s. f. plur. *beklevdsels (van een schip)* s. n plur.

Bordayer, *v. n.* (word geconj. als *Effrayer*) (schippers w.) *Laveéren, water-gangen maeken.*

Bordé, ée, *adj.* Chemin bordé d'arbres. *Weg aen beyde kanten met boomen beplant.*

Bordé, *s. m. Boordsel*, s. n. *galon*, s. f.

Bordée, *s. f.* (zee-oórlogs w.) *Laeg (van het geschut)* s. f. — (schippers w.) *water-gang, gang als het schip tégen wind zeylt*, s. m. Courir des bordées. *Water-gangen maeken.*

Bordel, *s. m.* (gemeyn) *Hoere-kot*, s. n.

Border, *v. a. Boorden, omboorden, met een boordsel beleggen, omzoomen.* Border la côte. (schippers w.) *Langs de kust zeylen.* Border la voile. *Het zeyl byhaelen.*

Bordereau, *s. m. Bordereel, spécie-briefken*, s. n. Bordereau de compte. *Bordereel* of *uyttreksel van eene rékening.*

Bordier, *adj. m.* (schippers w.) Vaisseau bordier. *Boordig schip schip dat eene slag-zyde* of *scheeve zyde heeft.*

Bordigue, *s. f. Riet-park op het strand (om visch te vangen)* s. n.

Bordure, *s. f. Boordsel*, s. n. *rand, boord, kant*, s. m. *lyst*. s. f.

Boréal, ale, *adj. Noórdelyk, van het noórden, noórd. noórdsch.*

Borée, *s. m.* (dicht-k.) *Noórden wind.*

Borgne, *adj. et subst. Eenoogig, di maer een oog heeft.* Cabaret borgne (gem.) *Herberg daer niet veél toeloop is*

Borgnesse, *s. f.* (schimp-w.) *Een oogige.*

Bornage, *s. m.* (recht) *Bepaeling grens-paeling*, s. f.

Borne, *s. f. Grens-pael; — pae (die men aen de poorten of tégen d mueren zet)* s. m. — *s. f. plur. Grenzen*

Borné, ée, *adj. Bepaeld; —* (fig. *middenmaetig. bekrompen.*

Borner, *v. a. Afpaelen, bepaelen.*

Bornoyer, *v. a.* (word geconj. a *Employer*) *Met een oog mikken, zie of iets regt is.*

Bornoyeur, *s. m. Mikker met ee oog of iets regt is.*

Borozail, *s. m. Vénus-ziekte (d eygen is aen de Afrikaenen)* s. f.

Bosan, *s. m. Gerste-water*, s. n. *dran van gerst in water gekoókt*, s. m.

Bósel, *s. m.* (*zoek*) Tore.

Bosphore, *s. m.* (land-beschryving *Zee-engte*, s. f. Le bosphore de Tracé *De zee-engte van Thraciën.*

Bosquet, *s. m. Boschken, lus boschken*, s. n.

Bossage, *s. m.* (bouw-k.) *Uytstek kende steenen (in eenig metsel-werk* s. m. plur. — *kromte (van een stu hout)* s. f.

Bosse, *s. f. Bult, knobbel, bobbel bochel* s. m. *bluts. buyl* s. f. Ouvra relevé en bosse. *Basterd-léven, verhé beeldwerk*; ook (zilversmids woórd *gedreéve werk.*

Bosselage, *s. m.* (zilversmids w. *Gedreéve werk*, s. n.

Bosseler, *v. a.* (word geconj. *Appeler*) (zilversmids w.) *Dryven gedreéve werk maeken.*

Bosselure, *s. f.* (zilversmids w. *Natuerlyke bolheyd (aen bloemen bladeren).*

Bosseman, *s. m.* (schippers w. *Hoog-bootsman.* Sous-bosseman. *Hoo bootsmans maet.*

Bosser *v. a.* (schippers w.) Boss l'ancre. *Het anker opzetten, op d boeg zetten.* Bosser le câble. *De kol vastmaeken.*

Bossetier, *s. m. Flesch-blaezer; koper-gieter.*

Bossette, *s. f. Knopje (waer méde gebit van een peérd aen weérskant verrierd word)* s. n.

Bosseurs, *s m. plur.* (schippers w *Kraen*, s. f. *kraen-balk*, s. m.

Bossoirs, *s m. plur.* (*zoek*) Bossem

Digitized by Google

Bosse, ue, *s. m. et f.* *Bultenaer, die eenen bult heeft: gebulte.* — *adj.* *Gebolt, bultig, gebocheld.*

Bosser, *v. a.* (van tin- en koperwerk spr.) *Bluisen, bulten in maeken.*

Bostangi, *s. m.* *Turksche hovenier.*

Bostangi-bachi. *Opzigter der hovingen van den grooten Heer.*

Bosuel, *s. m.* (bloem) *Geele kroon, reuk-tulp*, s. f.

Bot, *adj. m.* (de *t* word uytgesproken) Pied bot. *Stomp-voet, horle-voet.* — *s. m.* (spreek uyt *bó*) (vaertuyg) *Boot.*

Botal, *adj. m.* (ontleed-k.) Trou botal. *Opening waer door het bloed in de ongeboore kinderen vloeyt.*

Botanique, *s. f.* *Kruyd-kunde, kruyd-konst, plant-konst.* — *adj.* *Kruyd-kundig, plant-kundig.*

Botaniste, *s. m.* *Kruyd-kundigen, kruyd-kenner, plant-kundigen.*

Botanographie, *s. f.* *Kruyd-beschryving, beschryving der planten.*

Botanologie, *s. f.* (*zoek*) Botanographie

Botanomancie, *s. f.* *Waerzeggery met planten.*

Bothrion, *s. m.* (geneés-k.) *Kleyne zweer in het hoorn-vlies van het oog*, s. f.

Botrys, *s. m.* (plant) *Druyven-kruyd*, s. n.

Botte, *s. f.* *Bussel, bondel*; — *leers, stevel*, s. f. — (scherm-school) *steek, scherm-stoot*, s. m.

Botté, ée, *adj.* *Geleersd, met leerzen aen.*

Bottelage, *s. m.* *Het binden van hooy enz. in bussels*, s. n.

Botteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *In busselen binden.*

Botteleur, *s. m.* *Hooy-bosser, die het hooy, strooy enz in bussels bind.*

Botter, *v. a. et n.* *Leerzen maeken*; — *leerzen aendoen.* — *v. r.* *Zich leerzen, zyne leerzen aantrekken*; ook *in het gaen slyk aen de schoenen krygen.*

Bottes, *s. f. plur.* *Slyk dat aen de schoenen kleeft*, s. n.

Bottier, *s. m.* *Leerzenmaeker.*

Bottine, *s. f.* *Halve leers, kleyne leers.*

Bouard, *s. m.* (munters w.) *Schroot-hamer.*

Bouc, *s. m* (de *c* word uytgesproken) (mannetjen van de geyt) *Bok.*

Boucage, *s. m.* (plant) *Wilde pimpernel*, s. f.

Boucan, *s. m.* *Hut (daer de wilden het vleesch in rooken)* s. n. — *houten roester (waer op de wilden het vleesch lacten berooken)* s. m. — (gem.) *hoere-hot*, s. n.

Boucaner, *v. a.* *Vleesch of visch lacten berooken, (op de wyze der wilden).* — *v. n.* *Naer de wilde ossen en andere dieren jaegen*; ook (gem.) *in hoere-hoten loopen.*

Boucanier, *s. m.* *Jaeger, roover (in America).*

Boucassin, *s. m.* (stoffe) *Soort van diemit.*

Boucassiné, ée, *adj.* Toile boucassinée. *Grof linnen.*

Boucant, *s. m.* *Pak-vat*, s. n. *pakton*, s. f.

Boucharde, *s. f.* (beeldhouw-k.) *Spitsen beytel*, s. m.

Bouche, *s. f.* *Mond*, s. m. Munitions de bouche. *Mond-behoeften.* De bouche. *Mondelings, mondelyk.* Faire la petite bouche. *Een kleyn mondje trekken*; ook *zich gesloten* of *geveynsd houden.* La déesse à cent bouches. (dicht-k.) *De faem.* — *Mond, ingang*, s. m. *opening*, s. f. *gat*, s. n. Bouche du canon. *Tromp van het geschut.* — *s. f. plur.* *Monden, persoonen, menschen*, s. m. plur. Bouches à feu. *Grof geschut*, s. n.

Bouché, ée, *adj.* *Gestopt.* Il a l'esprit bouché. *Hy is dom, hy kan niets begrypen.*

Bouchée, *s. f.* *Mond-vol.*

Boucher, *v. a.* *Stoppen, toestoppen, opstoppen, digt maeken.* Se boucher les oreilles. *Zyne ooren stoppen.*

Boucher, ère, *s. m. et f.* *Vleesch-houwer, beenhouwer, slagter: beenhouwers vrouw.*

Boucherie, *s. f.* *Vleesch-huys*, s. n. *vleesch-hal*; — (fig.) *slagt-bank, slagting*, s. f. *bloedig gevegt, bloed-bad*, s. n.

Bouchet, *s. m.* (drank) *Suyker-water*, s. n.

Boucheture, *s. f.* *Hek, hek-deur (aen eene weyde enz.)*

Bouchin, *s. m.* (schippers w.) *Buytenbreedte (van een schip)* s. f.

Bouchoir, *s. m.* *Oven-deur*, s. f.

Bouchon, *s. m.* *Stopsel*, s. n. *stop*, s. f. Bouchon de liége. *Korken-stop.* — *Bom (van een vat)* — *strooy-wisch*, s. f. — (gem., als men kleyne kinderen aenspreekt) *Myn liefste, myn bekje*; — *zekere engelsche wolle.* Bouchon de linge. *Hoop lynwaet.*

Bouchonner, *v. a.* *Met eene strooy-wisch vryven.* Bouchonner du linge.

Digitized by Google

Lynwaet ineenfommelen. Bouchonner les enfans. (gem.) *De kinderen streelen.*

Bouchot, *s. m. Teen-perk (aen den zee-strand om visch te vangen)* s. n.

Boucle, *s. f. Gesp.* Boucle de cheveux. *Hair-lok.* Boucles d'oreilles. *Oor-ringen.*

Bouclé, ée, *adj. Gekrold, gekruld.* Port bouclé. *Besloote haven.*

Bouclement, *s. m.* (peerde-kweekers w.) *Toegesping, toesluyting,* s. f.

Boucler, *v. a. Gespen, toegespen, vastgespen.* Boucler les cheveux. *Het hair ringswyze krollen* Boucler un port. *Eene haven toesluyten.*

Bouclette, *s. f.* (weevers w.) *Kleynen ring (om eenen draed van de keting door-te-trekken)* s. m.

Bouclier, *s. m. Schild;* — (fig.) *beschermer, voorstaender.*

Boucon, *s. m.* (gem.) *Vergift,* s. n. *vergiftige brok,* s. f.

Boudelle, *s. f. Boutje,* s. n. *harde schryf-pen,* s. f.

Bouder, *v. n. Pruylen, pratten, een stuers aengezigt toonen.* — *v. a.* Bouder quelqu'un. *Tegen imand pruylen.*

Bouderie, *s. f. Pruyling.*

Bouderur, euse, *s. m. et f. Pruyler, pratter: pruylster, pratster.* — *adj. Pruylig, prat.*

Boudin, *s. m. Beuling.* Boudin blanc. *Witten beuling.* Boudin noir. *Bloed-beuling.*

Boudine, *s. f. Beduyn, knop (in het midden van eene ronde glas-schyf)* s. m.

Boudinière, *s. f. Worst-hoorn,* s. m.

Boudinure, *s. f. (zoek)* Bodinure.

Boudoir, *s. m. Kleyn eenzaem vertrek,* s. n.

Boue, *s. f. Slyk,* s. n. *modder,* s. m. Ame de boue. *Eerlooze ziel, onedel gemoed.* Tirer quelqu'un de la boue. *Imand uyt den drek helpen, van eenen slegten tot eenen goeden staet brengen.* — (heel-k.) *Etter (van eene wond)* s. m.

Bouée, *s. f. (zoek)* Balise.

Boueur, *s. m. Mozemeyer, vuylnisman.*

Boueux, euse, *adj. Slykerig, slykagtig, modderagtig.*

Bouffant, ante, *adj. Opzwellend, opblaezend, bol staende.*

Bouffée, *s. f. Iets dat haestig opkomt en voorbygaet;* — *damp,* s. m. — *buy, vlaeg,* s. f.

Bouffer, *v. n. Bol staen.* Bouffer de colère. (gem.) *Opzwellen van gramschap.* — *v. a.* Bouffer une bête tuée. (beenhouwers w.) *Eene geslagte beest opblaezen.*

Bouffette, *s. f. Strik van smal lint (aen het hoofd-hulsel der juffers)* — *wollen kwast (aen de tuygen van een last-peerd)* s. m.

Bouffi, ie, *adj. Gezwollen, opgeblaezen.* Style bouffi. *Opgeblaezen schryf-stiel.*

Bouffir, *v. a. Doen opzwellen.* — *v. n. Opzwellen.* Il a le visage bouffi. *Zyn aengezigt is opgezwollen.*

Bouffissure, *s. f. Opzwelling, gezwollenheyd.* Bouffissure de style. *Opgeblaezenheyd van schryf-stiel.*

Bouffoir, *s. m. Pyp (om eene geslagte beest op-te-blaezen)* s. f.

Bouffon, onne, *s. m. et f. Poetsemaeker, grillemaeker, snaek: poetsemaekster, grillemaekster, snaekin.*

Bouffon, onne, *adj. Klugtig, koddig, snaeksch, snaekerig, om te lachen.*

Bouffonner, *v. n. Poetsen maeken, iets zeggen om andere te doen lachen.*

Bouffonnerie, *s. f. Klugtigheyd, kuer, poets, snaekery.*

Bouge, *s. m. Kamerken naest eene groote;* — *vuyl huyshouden,* s. n. — (kuypers w.) *buyk,* s. m. *middenste van een vat,* s. n.

Bougeoir, *s. m. Licht-pan,* s. f.

Bouger, *v. n. Zich verroeren,* v. r. Ne bouger pas. *Blyft zitten, blyft staen, blyft stil.*

Bougette, *s. f. Leeren reys-zak,* s. m.

Bougie, *s. f. Was-keers,* s. f. *wasticht,* s. n.

Bougier, *v. a.* (kleermaekers w.) *De kanten van de stoffe met was bestryken.*

Bougonner, *v. n.* (gem.) *Mompelen, preutelen, binnens monds grimmen.*

Bougran, *s. m.* (gegomd lynwaet) *Kanefas,* s. n. *trillie,* s. f *regtdraed,* s. m.

Bougrané, ée, *adj.* Toile bougranée. *Kanefas, trillie, gegomd lynwaet.*

Bouillant, ante, *adj. Ziedend, kookend;* — (fig.) *driftig, haestig, oploopend.* — *s. m.* Le bouillant de l'âge. *Den drift der jonge jaeren.*

Bouillard, bouillar, *s. m.* (schippers w.) *Regen- en wind-buy,* s. f. *schielyk onweer,* s. n.

Bouille, *s. f.* (visschers w.) *Pols, pols-stok, langen stok om het slyk te roeren,* s. m. — *merk,* s. n. *stempel (aen lakens en stoffen)* s. m.

Bouiller, *v. a.* (visschers w.) *Pol-*

Digitized by Google

sen, *met den pols-stok het water roeren*; — *stempelen* (*lakens en stoffen in de tol-huyzen*).

Bouilli, *s. m. Gezoode vleesch*, s. n.

Bouillie, *s. f. Pap*, *bloem-pap*, *bry*, *meel-pap*.

Bouillir, *v. n. irreg.* (Je bous, tu bous, il bout; nous bouillons, vous bouillez, ils bouillent. Je bouillois. Je bouillis. Je bouillirai. Bous, qu'il bouille. Que je bouille. Que je bouillisse. Bouillant; bouilli, ie) *Zieden*, *kooken*. Bouillir à gros bouillons. *Hard kooken*, *sterk zieden*. — (van bier, wyn enz. spr.) *Gisten*, *gist opwerpen*.

Bouillitoire, *s. m.* (munters w.) Donner le bouillitoire aux flancs. *De munt-stukken wit kooken*.

Bouillon, *s. m.* (munters w.) *Kook-vat*, s. n.

Bouilloire, *s. f. Vaes*, s. f. *thee-ketel* (*om water in te zieden*) s. m.

Bouillon, *s. m. Zop*, *vleesch-zop*, *vleesch-vat*, s. n. — *bobbel* (*als het water kookt of zeer word geroerd*) s. m. Les bouillons de l'âge. *De drifften der jongheyd*. Modérer les bouillons de sa colère. *De oploopendheyd van zyne gramschap bedwingen*. — *Groote ronde holle plooy* (*tot zieraad in stoffen*).

Bouillon-blanc, *s. m.* (plant) *Wolle-kruyd*, *toorts-kruyd*, s. n. *wolle-bladen*, s. n. plur.

Bouillonnant, ante, *adj. Kookend*, *ziedend*.

Bouillonnement, *s. m. Het zieden*, *het kooken*, s. n. *zieding*, *kooking*, *bobbeling*, *opborling*, *opwelling*; — (van bier, wyn enz. spr.) *gisting*, *gist-opwerping*, s. f.

Bouillonner, *v. n. Sterk zieden*, *opborlen*, *opwellen*, *bobbelen*.

Bouis, *s. m.* (*zoek*) Buis.

Boulaie, *s. f. Plaets met berken-boomen beplant*.

Boulanger, ère, *s. m. et f. Bakker*, *brood-bakker*, *broodmaeker*: *bakkers vrouw*, *bakkerin*.

Boulanger, *v. a. et n. Brood maeken*, *brood bakken*. Ce pain est bien boulangé *Dit brood is wel gebakken*.

Boulangerie, *s. f. Bak-huys*, s. n. *bakkery*, s. f. — *bakkers-stiel*, s. m.

Boulidure, *s. f. Gragt* (*onder het rad van eenen water-molen*).

Boule, *s. f. Bol*, *kloot*, *bal*, s. m.

Bouleau, *s. m. Berken-boom*, *berke-laer*, *birk*, s. m. — *berken-hout*, s. n.

Bouler, *v. n.* (spr. van duyven) *De krop opblaezen*; — (van planten spr.) *aen den wortel uytgroeyen*.

Boulet, *s. m. Kanons-bal*, *kanons-kogel*. Boulet rouge *Gloeyenden kogel*. Boulet ramé, boulet à branche, boulet à deux têtes. *Bout-kogel*, *kneppel-kogel*. Boulet à chaîne. *Keting-kogel*. Boulet de la jambe du cheval. *Gewrigt boven de knie-schyf der peerden*

Bouleté, ée, *adj.* Cheval bouleté. *Peerd dat zyn been verstuykt heeft*.

Boulette, *s. f. Frikkadel*, s. f. *balleken* (*van gehakt vleesch*) s. n.

Bouleux, *s. m. Ineen-gedronge peerd*; — (van menschen spr.) *middenbaar verstand*, s. n.

Boulevard, boulevart, *s. m. Bol-werk*, s. n.

Bouleversement, *s. m. Omkeering*, *verwoesting*, *overhoop-smyting*, s. f. *wanorder*, s. n.

Bouleverser, *v. a. Omkeeren*, *verwoesten*, *overhoop-smyten*; — *verwarren*, *in wanorder brengen*. Bouleverser l'esprit. *Den geest verwarren*.

A boulevue, à la boulevue, *adv. Onbedagtelyk*, *zonder overleg*, *in het wild*.

Bouliche, *s. f. Groote aerde kruyk* (*op de schepen*).

Boulimie, *s. f.* (geneés-k.) *Onverzaedelyken honger*, s. m. *vreet-ziekte*, s. f.

Boulin, *s. m. Duyven-nest*. Trou de boulin. *Stelling-gat*.

Bouline, *s. f.* (schippers w.) *Boelyn*. Vent de bouline. *Haloen wind*. Aller à la bouline (*zoek*) Bouliner.

Bouliner, *v. n.* (schippers w.) *By den wind zeylen*, *met haloen wind zeylen*, *laveeren*; — (oorlogs w.) *vrybuyten*, *rooven*, *steelen* (*in een leger-veld*).

Boulineur, *s. m.* (spreek uyt *boelineu*) *Leger-dief*, *vrybuyter*.

Boulingrin, *s. m. Perk van groezen* (*in eenen hof*) s. n.

Boulingue, *s. f.* (schippers w.) *Top-zeyl*, s. n.

Boulinier, *s. m.* (schippers w.) *Schip dat by den wind zeylt*, s. n.

Bouloir, *s. m. Kalk-kloet* (*om den kalk te roeren*).

Boulon, *s. m. Yzeren bout* (*met eenen ronden kop aen het een eynde en eene opening aen het ander voor eene spie*).

Boulonner, *v. a. Met yzere bouten vastmaeken*.

Bouque, *s. f.* (schippers w.) *Engen doortogt*, s. m.

Bouquer, *v. n.* (gem.) *Zich onder-*

Digitized by Google

werpen, v. r. Faire bouquer quelqu'un. *Imand dwingen tot onderwerping.*

Bouquet, *s. m. Bloem-tuyltje, bloem-busseltje*, s. n. *bloem-tros, bloem-ruyker*, s. m.

Bouquetier, *s. m. Bloem-pot.*

Bouquetière, *s. f. Bloem-ruyker-verkoopster, vrouw die bloem-tuyltjes maekt en verkoopt.*

Bouquetin, *s. m.* (dier) *Wilden bok, steen-bok.*

Bouquin, *s. m.* (dier) *Ouden bok*, s. m. — *mannetjen van haezen en konynen* s. n. Vieux bouquin. (schimpw.) *Ontugtigen ouderling*; ook *oud boek van weynige weerde.*

Bouquiner, *v. n. Oude boeken opzoeken* of *leezen*; — (spr. van haezen) *dekken ter voortteeling.*

Bouquinerie, *s. f. Winkel daer oude boeken verkogt worden*, s. m.

Bouquineur, *s. m. Opzoeker* of *leezer van oude boeken.*

Bouquiniste, *s. m. Verkooper van oude boeken.*

Boura, *s. f.* (*zoek*) Bure.

Bouracan, *s. m.* (stoffe) *Barkan, groven kamelot.*

Bouracanier, *s. m. Barkan-weever.*

Bourbe, *s. f. Slyk*, s. n. *modder*, s. m. Poisson qui sent la bourbe. *Grondigen visch.*

Bourbelier, *s. m.* (jagt) *Borst van een wild zwyn*, s. f.

Bourbeux, euse, *adj. Grondig, slykerig, slykagtig, modderig, modderagtig.*

Bourbier, *s. m. Modder-poel*, s. m. — (fig.) *gevaer*, s. n. *zwaerigheyd, groote moeyelykheyd*, s. f.

Bourbillon, *s. m.* (geneés-k.) *Verdikten en verharden etter.*

Bourcer, *v. n.* (schippers w.) *Het zeyl half ophaelen* of *ophyssen.*

Bourcet, *s. m.* (schippers w.) *Fok-mast*, s. m. — *fok-zeyl*, s. n.

Bourdaigne, *s. f. Soort van bastaerd pastel* of *teeken-kryt.*

Bourdaine, *s. f. Pyl-hout*, s. n. *spork, sporken-boom*, s. m. *zwarte els*, s. f.

Bourdalou, *s. m. Langwerpigen pispot* of *water-pot.*

Bourdaloue, *s. f. Hoed-band*, s. m. — *s. m.* (*zoek*) Bourdalou.

Bourde, *s. f.* (gem.) *Leugen*, s. f. *verdichtsel*; — (schippers w.) *byzeyl*, s. n.

Bourdelai, *s. m. Groote druyf (die aen opgeleyde wyngaerden wast)* s. f.

Bourder, *v. n.* (gem.) *Liegen, leugens vertellen.*

Bourdeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Leugenaer: leugenaerster.*

Bourdillon, *s. m. Gekloóven eyken-hout (om duygen van te maeken)* s. n.

Bourdon, *s. m. Hommel, hommelbie*; — *groote klok (der hoofd-kerk van Parys)* s. f. — *pelgrims-stok*, s. m. — *brom-pyp (in het orgel)* s. f. Bourdon de musette. *Brommer van eene zak-pyp.* — (boek-drukkers w.) *Uytlaeting van een of meer woórden*, s. f.

Bourdonnement, *s. m. Gedommel, gehommel*; — *gemompel*, s. n. *mompeling*, s. f. Bourdonnement d'oreille. *Suyzing, tuyting der ooren*, s. f.

Bourdonner, *v. n. Ruysschen, brommen, hommelen*; — *mompelen.*

Bourdonnet, *s. m.* (heel-k.) *Wiek van pluk*, s. f.

Bourg, *s. m.* (spreék uyt *boerk*) *Vlek*, s. n. *stad zonder poorten*, s. f.

Bourgade, *s. f. Kleyn vlek*, s. n.

Bourgène, *s. f.* (*zoek*) Bourdaine.

Bourgeois, oise, *s. m. et f. Borger, poorter: borgeresse.* — *adj. Borgerlyk, borgeragtig, gemeyn.*

Bourgeoisement, *adv. Borgerlyk, op zyn borgers.*

Bourgeoisie, *s. f. Borgerschap, poorterschap*, s. n. — *borgery*, s. f.

Bourgeon, *s. m. Knop*, s. m. *uytspruytsel (van de boomen)* s. n. — *puyst (in het aengezigt)* s. f.

Bourgeonné, ée, *adj. Puystig, puystagtig.* Visage bourgeonné. *Puystig aengezigt.*

Bourgeonner, *v. n. Knoppen, uytbotten, jonge takskens schieten*; — *puysten in het aengezigt krygen.*

Bourgépine, *s. f.* (*zoek*) Nerprun.

Bourgmestre, *s. m. Borgermeester.*

Bourgogne, *s. f.* (landschap) *Bourgondiën.* — *s. m.* (gem.) *Wyn van Bourgondiën.* — *s. f.* (plant) (*zoek*) Sainfoin.

Bourguemaître, *s. m. Borgermeester.*

Bourguignon, onne, *s. m. et f. Eenen* of *eene van Bourgondiën.* — *adj. Bourgondisch.*

Bourguignote, *s. f. Storm-hoed*, s. m.

Bouriquet, *s. m. Haspel, draeyboom (om de stukken op-te-haelen in de mynen).*

Bourlet, *s. m.* (*zoek*) Bourrelet.

Bourrache, *s. f.* (plant) *Bernaeje, bourraesie.*

Bourrade, *s. f. Stoot met een fuziek*; — (gem.) *uytval met harde woórden (in eene twist-réde)* s. m.

Digitized by Google

Bourras, *s. m.* (grove wolle stoffe) *Py*, s. f. *karsaey* of *kaersaey*, s. n

Bourrasque, *s. f.* (spreek uyt *boerask*) *Bey*, *wind-bey*, s. f. *storm-wind*, s. m. — (fig.) *geweldige kwelling* of *vervolging van korten duer*; — *oploopendheyd*, s. f.

Bourre, *s. f.* *Scheêr-hair*, *vul-hair*, *ossen-hair*, *koey-hair*, s. n. Bourrelaine. *Wolle wotten*, *krats-wôl*. Bourre-tontice. *Scheêr-wol*, *scheêr-dekken*. Bourre de soie. *Zyde watten*, *fok-zyde*, *rafel-zyde*. — *Prop* (*die men in het schiet-geweêr op het poeyër stampt*) — (gem.) *onnoodige* of *slegte zaken* (*daer men een boek mêde opvult*) s. f. plur.

Bourreau, *s. m.* *Scherprechter*, *beul*; — (fig.) *vreeden en ongenadigen mensch*. De bourreau. *Beulagtig*, adj. Traitement de bourreau. *Beulagtige behandeling*.

Bourrée, *s. f.* *Kleynen takkebos*, *fago*, s. m. — *zekeren dans*.

Bourreler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Plaegen*, *kwellen*, *knaegen*. La conscience bourrèle les méchans. *Het gewis knaegt de kwaeden*.

Bourrelet, *s. m.* *Val-hoêd* (*voór kleyne kinderen*) s. m. — *kussen* (*in eenen kak-stoel*) — (oud w.) *gareel* (*der trek-peêrden*) s. n. — (schippers w.) *Muys*, *saemenvlegting van touwen om sommige masten*, s. f. — *gezwel in de lenden der waterzugtigen*, s. n.

Bourrelier, *s. m.* *Gareelmaeker*.

Bourrelle, *s. f.* *Beuls vrouw*, *beulin*; — (fig.) *moeder die haere kinderen te straf behandelt*.

Bourrer, *v. a.* *De prop op het geweêr stampen*; — (gem.) *slaen*, *slagen geeven*. Bourrer quelqu'un dans une dispute. (gem.) *Imand botmuylen in eenen twist*.

Bourriche, *s. f.* *Wildbraed-mand*.

Bourriers, *s. m. plur.* (oud w.) *Kof* (*onder het gedorscht graen*) s. n.

Bourrique, *s. f.* *Ezelin*, s. f. — *slegt peêrd*, s. n. — (gem) *botterik*, s. m.

Bourriquet, *s. m.* *Jongen ezel*.

Bourroche, *s. f.* (*zoek*) Bourrache.

Bourru, *s. m.* *Kwast*, *halven zot*.

Bourru, ue, *adj.* *Koppig zot*, *eygenzinnig*, *stryfzinnig*. Vin bourru. *Most*, *ongeklaerden witten wyn*.

Boursault, *s. m.* *Soórt van wilgenboom*.

Bourse, *s. f.* *Beurs*, *borze*. Bourse à cheveux. *Hair-borze*, *hair-zaksken*. — *Tesch* of *tasch*, *geld-beurs*; — *beurs*, *borze*, *vergadering der kooplieden*; — (kerkelyk w.) *korporaelborze*, s. f. — (ontleêd-k.) *blaeshen*, s. n. Bourses. *Bal-zak*, s. m. *vlies dat de zaed-ballen bedekt*, s. n. Bourse à pasteur. (plant) *Herders tessche*, s. f. *teschkens-kruyd*, *borzekens-kruyd*, s. n.

Bourseau, *s. m.* (loodgieters w.) *Klopper*, s. m. — *loode deksel* (*op het hoogste van een schaliën-dak*) s. n.

Boursette, *s. f.* (plant) *Veld-salaed*, *vette-kous*.

Boursier, *s. m.* *Eenen die op eene beurs studeêrt*

Boursier, ière, *s. m. et f.* *Borzemaeker*, *borze-verkooper*: *borzemaekster*, *borze-verkoopster*.

Boursiller, *v. n.* (gem.) *Eenig geld uytleggen*, *elk een weynig geeven*.

Boursin, *s. m* (*zoek*) Bousin.

Bourson, *s. m* *Borzeken*, *binnenborzeken* (*in den broek-band*) s. n.

Boursouflage, *s. m.* *Opgeblaezenheyd* (*van schryf-stiel*) s. f.

Boursoufflé, ée *adj.* *Bol*, *bolagtig*, *gezwollen*, *opgeblaezen*. Boursoufflé, *s. m.* (gem.) *Dik bokhuys*, *trompetters aenzigt*, s. n.

Boursoufler, *v. a.* *Opblaezen*, *doen opzwellen*.

Boursouflure, *s. f.* *Opgeblaezenheyd*, *bolagtigheyd*, *gezwollenheyd*

Bouse, *s. f.* *Osse-mest*, *koey-mest*, s. f *koey-drek*, s. m.

Bousillage, *s. m.* *Het bouwen van mueren met kley-aerde en mest* (*aen gemeyne boere-huyzen*) s. n. — (gem.) *broddelaery*, *knoeyery*, s. f. *slegt werk*, s. n.

Bousiller, *v. a.* *Eenen muer met kley-aerde en mest maeken*; — (gem.) *brodden*, *broddelen*, *knoeyën*.

Bousilleur, *s. m.* *Boeren-metser die met kley-aerde en mest werkt*.

Bousilleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Knoeyër*, *brodder*: *knoeyster*, *brodster*.

Boustin, *s. m.* (metsers w.) *Aerdekorst* (*die aen de steenen vast is als zy uyt de myn komen*) s. f.

Bousquier, *v. n.* (zee-oórlogs w.) *Buyt maeken*.

Boussoir, *s. m.* (schippers w.) *Anker-hout*, s. n.

Boussole, *s. f.* *Kompas*, *zee-kompas*, s. n. *streek-wyzer*; — (fig.) *leydsman*, *régel*, s. m. *voórbeêld*, s. n.

Boustrophédon, *s. m.* *Geschrift dat beurtelings van den regten naer den*

Digitized by Google

slinken kant en van den slinken naer den regten kant gaet, s. n.

Bout, *s. m. Eynd, eynde, het uyterste*, s. n. Le bout de la chandelle. *Het eynde van de keërs.* Bout des doigts. *Tip der vingeren.* D'un bout à l'autre. *Van het een eynde tot het ander*; ook *van het beginsel tot het eynde.* Bout de l'oreille. *Lel, oor-lel*, s. f. *lelleken van het oor*, s. n. Bout d'homme, petit bout d'homme. *Kleyn manneken.* Bout d'argent. *Staef fyn zilver daer men draed van trekt.* Bout de l'an. *Jaerlyksche uytvaert.* Brûler la chandelle de deux bouts. *Onnoodige en schadelyke onkosten doen.* Rire du bout des dents. *Veynzen te lagchen.* Goûter du bout des lèvres. *Eene zeer ligte proef ergens van neémen.* Avoir un mot sur le bout de la langue. *Een woórd op de tong hebbén.* Il sait tout cela sur le bout du doigt. *Hy weét dit alles op zyn duymken.* Aller bout au vent. (schippers w.) *Tégen den wind zeylen.* Avoir vent de bout. *Den wind tégen hebben.*

A bout, *adv. Ten eynde, op het uyterste.* Je viendrai à bout de cette affaire. *Ik zal die zaek ten eynde brengen.* Ma patience est à bout. *Myn geduld is op het uyterste.* Venir à bout de quelqu'un. *Imand tot zyne pligt* of *tot réden brengen.* Pousser quelqu'un à bout. *Imand tot het uyterste brengen* of *zyn geduld doen verliezen.* Tirer quelqu'un à bout portant. *Imand met de tromp op de borst dood schieten.* A chaque bout de champs, à tout bout de champs. *Alle oogenblikken.* Il parle de sa noblesse à tout bout de champs. *Hy spreekt alle oogenblikken van zynen édeldom.* Au bout. *Op het eynde.* Au bout de l'année. *Op het eynde van het jaer.* Au bout du compte. *Ten laetsten, eyndelyk.* De bout en bout. *Van het een eynde tot het ander.*

Boutade, *s. f. Wonderlyken zin*, s. m. *zotte gril*, s. f. — *zékeren dans.*

Boutant (*zoek*) Arc-boutant *en* Pilier boutant.

Boutargue, *s. f. Kuyt van gezouten visch in azyn opgemaekt.*

Bout-d'aile, *s. m.* (*zoek*) Boudelle.

Boute, *s. f.* (schippers w.) *Vat met zoet water*, s. n.

Bouté, ée, *adj.* Cheval bouté. *Peérd dat regte schenkels heéft.*

Bouteau, *s. m.* (schippers woórd) *Schep-net* (*om op het zand te vischen*) s. n.

Boutée, *s. f.* (bouw-k.) *Schoór, stut.*

Boute-en-train, *s. m. Roep-vogel*; — (gem.) *aenmoediger.*

Boute-feu (*plur.* boute-feux) *s. m. Brandstigter, brandstoóker*; — (fig.) *oproermaeker, twistmaeker, belhamel, stoókebrand*; — (kanoniers w.) *Losbrander* (*van het grof geschut*) — *lontstok.*

Boute-hors, *s. m.* (schippers w.) *Gyk, spier, spaek*; — *zéker oud spel.* Jouer au boute-hors. (spreék-w.) *Malkander poogen den voet te ligten.* Il a du boute-hors. (gem.) *Hy drukt zich gemakkelyk uyt.*

Bouteille, *s. f. Flesch, bottel*; — *water-blaes*, s. f. *blaesken op het water*, s. n. *water-bobbel*, s. m. — *s. f. plur.* (schippers w) *Galderyén.*

Bouteillier, *s. m. Schenk-meester* (*van Konings huys*).

Bouter, *v. a.* (leértouwers w.) Bouter un cuir. *Het vleesch van eene huyd afschaeven.* — *v. n.* (van wyn spr.) *Lyperen.* Bouter à lof. (schippers w.) *Met halven wind zeylen, laveéren.* Boutez-vous là. (gem.) *Zit daer neér.*

Bouterolle, *s. f. Buysken, beslag* (*aén het eynde der scheede van eenen dégen*) s. n.

Boute-selle (*plur.* boute-selles) *s. m.* (oórlogs w.) *Geblaes der trompet* (*om de ruyters te waerschouwen dat zy moeten te peérd stygen*) s. n.

Boute-tout-cuire, *s. m.* (gem.) *Doórbrenger, slemper, die alles verteért.*

Boutillier, *s. m.* (*zoek*) Bouteillier.

Boutique, *s. f. Winkel*, s. m. *kraem*, s. n.

Boutiquier, *s. m. Winkelier, kraemer.*

Boutis, *s. m.* (jagt) *Plaets daer de wilde verkens vroeten*, s. f.

Boutisse, *s. f. et adj.* Pierre boutisse. *Steen in eenen muer welkers smalle zyde zich alleen vertoont*, s. m.

Boutoir, *s. m.* (jagt) *Muyl, smoel* (*der wilde verkens*) s. m. — (hoefsmids w.) *veég-mes, hoef-mes, steékmes*, s. n.

Bouton, *s. m. Knop* (*aen kleederen*) s. m Bouton de chemise. *Hemd-knopje.* — *Bot* (*aen de boomen*) — *pop* (*aen de punt van een fleuret*) — *puyst in het aengezigt*) s. f. Bouton de mire. (oórlogs w.) *Mik-knop.*

Boutonné, ée, *adj. Geknopt, met knoppen vastgemaekt*; — *puystig, vol puysten*; — (van boomen spr.) *Uytgebot,*

Digitized by Google

geknopt. Cet homme est toujours boutonné. (fig.) *Dien man is altyd geheym.*

Boutonner, *v. a. Knoppen, vastknoppen, toeknoppen.* Boutonner son habit *of* se boutonner. *Zyn kleed toeknoppen.* — *v. n. Botten, knoppen schieten, uytschieten, uytspruyten.* Ces rosiers commencent à boutonner. *Die rooze-boomen beginnen uyt-te-schieten.*

Boutonnerie, *s. f. Het knopmaeken, knopmaekers werk*, s. n. *knop-handel*, s. m.

Boutonnier, *s. m. Knopmaeker.*

Boutonnière, *s. f. Knop-gat*, s. n.

Bout-rimés, *s. m. plur.* (dicht-k.) *Voorgegeeve slot-woorden, laetste rym-woorden (van verzen die moeten ingevuld worden)* s. n. plur.

Bout-tigneux, *s. m. Hals-stuk (van een geslagt schaep* of *kalf)* s. n.

Bouture, *s. f. Uytspruytsel*, s. n. *spruyt (van eenen boom)* s. f. *takskens (die aan den wortel van eenen boom uytspruyten)* s. n. plur. — *wynsteen-water, geteuperd sterk water (om het zilver wit te kooken)* s. n.

Bouvard, *s. m.* (munters w.) *Hamer (waer mede men geld pleeg te slaen).*

Bouvement, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Lyst-schaef, kornis-schaef*, s. f.

Bouverie, *s. f. Ossen-stal*, s. m.

Bouvet, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Ploeg-schaef*, s. f.

Bouvier, ière, *s. m. et f. Ossen-dryver, ossen-hoeder, vee-dryver: ossen-dryfster, ossen-hoedster.*

Bouvier, *s. m.* (schimp-w.) *Boer, plompaerd.*

Bouvillon, *s. m. Jongen os.*

Bouvreuil, *s. m.* (vogel) *Goud-vink*, s. f.

Bouze, *s. f.* (*zoek*) Bouse.

Boyard, *s. m. Barrie (om de bakkeljauwen op te draegen)* s. f. — *russischen édelman*, s. m.

Boyau, *s. m. Darm.* Les boyaux. *Het gedarmte.* Boyau culier. *Naers-darm.* — (oorlogs w.) *Regte linie (der loopgraeven*, s. f.

Boyaudier, *s. m. Snaermaeker.*

Boyautier, *s. m. Snaermaeker.*

Boyé, *s. m. Américaenschen priester.*

Boyer, *s. m.* (soort van boot) *Boeyër.*

Bozel, *s. m.* (bouw-k.) *Ring (om den voet van eene zuyl).*

Brabançon, onne, *s. m. et f. Brabander: brabandsche.* — *adj. Brabandsch.*

Brabant, *s. m.* (landschap) *Braband.*

Brac, *s. m. (zoek)* Braque.

Bracelet, *s. m. Arm-cieraed*, s. n. *arm-ring, arm-band*, s. m.

Bracher, *v. a.* (schippers w.) *De hang-matten spannen* of *ontspannen (op een schip).*

Brachet, *s. m. (zoek)* Braque.

Brachial, ale, *adj.* (spreek uyt *brekial*) (ontleed-k.) Muscle brachial. *Arm-spier.*

Brachio, *s. m. Jong van eenen beer*, s. n.

Brachygraphe, *s. m. Schryver door verkortingen.*

Brachygraphie, *s. f. Konst van schryven door verkortingen.*

Brachypnée, *s. f.* (spreek uyt *brekipné*) (geneés-k.) *Kortademigheyd.*

Bracmane, *s. m. (zoek)* Bramin.

Braconner, *v. n. Wild stroopen, op eene verbode jagt jaegen, op een anders gebied te jaegen gaen.*

Braconnier, *s. m. Wild-stroeper, jaeger op eene verbodde jagt* of *op een anders gebied.*

Bracté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Bloeybladen-draegend.*

Bractée, *s. f.* (kruyd-k.) *Bloeyblad*, s. n.

Bractéifère, *adj. (zoek)* Bracté, ée.

Bractéole, *s. f. Goud-blad*, s. n.

Bradypepsie, *s. f.* (geneés-k.) *Langzaeme en onvolmaekte vertedring der spyzen.*

Brague, *s. f.* (schippers w.) *Braek, braeking, vastsorring.* — *s. f. plur.* (gem.) *Vrolykheden, snaekaryën.*

Braguer, *v. n.* (gem.) *Vrolyk leeven.*

Brai, *s. m.* (schippers w.) *Teer*, s. m. *pek, harpuys*, s. n.

Braie, *s. f.* (schippers w.) *Lap van een zeyl-kleed (die men van onder aen den mast doet voor den régen) — gat-doek (der kleyne kinderen)* s. m. Sortir d'une affaire les braies nettes. (gem. spreek-wyze) *Er zonder kleerscheuren afkomen.*

Braier, *s. m.* braiette, *s. f. (zoek)* Brayer, brayette.

Braillard, arde, *s. m. et f. et adj. (zoek)* Brailleur, euse.

Brailler, *v. n. Schreeuwen, veel gerugt maeken.* — *v. a.* Brailler le hareng. *Haring zouten.*

Brailleur, euse, *s. m. et f. Schreeuwer: schreeuwster.* — *adj. Schreeuwend, die veel schreeuwt.*

Braiment, braiement, *s. m. Geballk, geschreeuw van de ezels*, s. n.

Braire, *v. n. irrég.* (word niet ge-

Digitized by Google

bruykt als in *Infinit.* en in den derden persoon van *sing.* en *plur.* der volgende *tyden:* Il brait, ils braient; il braira, il brairoit) *Balken, ruchelen, schreeuwen (als eenen ezel).*

Braire, *s. m.* (*zoek*) Braiment.

Braise, *s. f. Gloeyende koolen*, s. f. plur. *gloed*, s. m.

Braisier, *s. m.* (bakkers w.) *Kool-bak.*

Braisière, *s. f.* (bakkers w.) *Doofpot, blusch-pot, smoor-pot, smoor-ketel*, s. m.

Bramer, *v. n.* (van herten spr.) *Schreeuwen.*

Bramin, bramine, *s. m. Indiaenschen priester* of *wysgeer.*

Bran, *s. m. Drek, menschen-drek, stront.* Bran de vous. (schimp-w.) *Ik geef den bruy van u.* Bran de vos promesses. *Ik lag met uwe beloften* Bran de Judas. (gem.) *Roode plekken in het aengezigt* of *aen de handen* Bran de scie. *Zaegsel, zaeg-meel.* Bran de son. *Grove zemelen.*

Brancades, *s. f. plur. Boeyen (der galey-boeven).*

Brancard, *s. m. Baer, berrie, draegberrie, draeg-baer, ros-baer*, s. f. — *draeg-stoel*, s. m. — *dissel-boomen (van een rytuyg)* s. m. plur.

Brancardier, *s. m. Berrie-draeger.*

Branchage, *s. m. Takken (van eenen boom)* s. m. pl. *kapruyn*, s. m. *kapruyn-hout*, s. n.

Branche, *s. f. Tak*, s. m. *telg*, s. f. — *arm (van eenen kandelaer)* — *beugel (van een degen-gevest)* s. m. Branche de ciseaux. *Blad van eene scheer.* Branche de trompette. *Handvat van eene trompet.* Branches d'une brouette. *Handboomen van eenen kruy-wagen* Branches de la bride d'un cheval. *Stangen van eenen toom.* Branches d'ogives. (bouwk.) *Kruys-boogen.*

Branche-ursine, *s. f.* (plant) *Beerenklauw.*

Brancher, *v. a. Aen den tak van eenen boom ophangen.* — *v. n. Op eenen tak zitten.* Ces oiseaux branchent. *Die vogelen zitten op de takken.*

Branchial, ale, *adj. Van de visch-ooren.*

Branchier, *adj. et s. m. Jongen roofvogel die van den eenen tak op den anderen begint te vliegen.*

Branchies, *s. f. plur. Visch-ooren*, s. n. plur.

Branchu, ue, *adj. Getakt.*

Brande, *s. f. Boomken (dat groeyt in onbebouwde landen)* s. n.

Brandebourg, *s. m.* (landschap) *Brandenburg;* — *vercierd knop-gat*, s. n. — *s. f. Regen-rok*, s. m. *reyskleed*, s. n.

Branderie, *s. f. Brandery, brandewynstookery.*

Brandevin, *s. m. Brandewyn.*

Brandevinier, ière, *s. m. et f Brandewyn-verkooper: brandewyn-verkoopster (in een leger).*

Brandi, ie, *adj.* (gem.) *Schielyk.* Enlever quelqu'un tout brandi. *Imand schielyk en met geweld wegneemen.*

Brandillement, *s. m. Toutering, beweeging, schongeling*, s. f.

Brandiller, *v. a. Touteren, schoppen, schongelen, beweegen.*

Brandilloire, *s. f. Touter, schop, schop-stoel, schongel*, s. m.

Brandir, *v. a.* (oud) *Verroeren, beweegen;* — (timmermans w.) *pinnen, met houte pinnen vastmaeken.*

Brandon, *s. m. Strooy-fakkel, strooytoorts*, s. f. Brandon de la discorde. *Fakkel* of *toorts der tweedragt.* — (recht) *Strooy-wisch (tot een teeken dat eenen akker met beslag belegd* of *aengeslaegen is)* s. f. — *s. m. plur. Gloeyende stoffen die in eenen brand opvliegen*, s. f. plur.

Brandonner, *v. a.* (recht) *Met beslag* of *arrest beleggen, met eene strooy-wisch te koop stellen.*

Branlant, ante, *adj. Waggelend.*

Branle, *s. m. Roering, schudding, beweeging, waggeling, slingering, hutseling*, s. f. *geschok*, s. n. Le branle du carosse lui fera du mal *Het geschok van de koets zal hem kwaed doen.* Mettre en branle. *In gang brengen, in beweeging stellen.* — *Rondendans.* Mener le branle. *Den aenleyder van iets zyn, iets beginnen om van andere gevolgd te worden.* Faire danser un branle de sortie à quelqu'un. (gem.) *Imand ten huyze uytjaegen.* — (schippers w.) *Hang-mat*, s. f. *hang-bed*, s. n. — (fig.) *onzekerheyd, twyffeling*, s. f.

Branle-bas, *s. m.* (zee-oorlogs w.) Faire branle-bas. *Zich tot het gevegt gereed maeken, de hang-matten afneemen en alles opruymen.*

Branlement, *s. m. Het schudden, het beweegen*, s. n. *schudding, beweeging, waggeling*, s. f. Le branlement de tête. *Het schudden met het hoofd.*

Branle-queue, *s. f.* (vogel) *Kwiksteert*, s. m.

Branler, *v. n. Waggelen, los zyn,*

Digitized by Google

los staen, leuteren, v. n. *zich beweégen, zich verroeren*, v. r. — *wankelen, deynzen, ogeruyt gaen*; — (fig.) *wankelen, twyffelen, onzéker zyn*, v. n. — *v. a. Schudden, beweégen, verroeren.*

Branloire, *s. f. Touter-plank*; — *léten (waer méde men den blaesbalg van eene smisse trekt).*

Braque, *s. m.* (jagt-hond) *Brak, dryf-hond.*

Braquemart, *s. m Korten en breeden degen (die men voór deézen pleég te draegen).*

Braquement du canon, *s. m. Het planten van het grof geschut*, s. n.

Braquer, *v. a. Omdraeyén, omkeeren, omwenden, ergens tégen aen stellen.* Braquer un canon. *Een stuk geschut planten.*

Braques, *s. f. plur. Kreéft-scheéren.*

Bras. *s. m Arm.* Avoir quelqu'un sur le bras. *Imand op den hals* of *tot zynen last hebben.* Avoir beaucoup d'affaires sur le bras. *Veéle zaeken op den hals hebben, met veéle zaeken belast zyn.* Avoir les bras longs. *Veél gezag* of *veéle magt hebben.* — (schippers w.) *Bras* of *brassen, spriet-touwen, gaffel-touwen* Bras de revers. *Ly-brassen.* Bras d'écrevisse (*zoek*) Braques. Bras dessus bras dessous. *Met vriendschap, met gemeynzaemheyd.* A bras, à force de bras. *Met geweld.* A tour de bras. *Uyt alle zyne magt.*

Braser, *v. a. Braseéren, aeneensoldeéren.*

Brasier, *s. m. Gloeyénde koólen*, s. f. plur. *gloed*; — *vuer-wagen (om eene plaets te verwarmen)* s. m.

Brasiller, *v. a.* Faire brasiller. *Over koólen braeden* of *roosten.* — *v. n.* (weynig in gebruyk) *Lichten (zoo als de zee des nagts doet).*

Brasque, *s. f.* (métael-gieters w.) *Mengeling van leem en gestampte koól (om de forneyzen van binnen te bestryken).*

Brassage, *s. m. Munters loon.*

Brassard, *s. m. Arm-wapen*, s. n. *arm-plaet*, s f.

Brasse, *s. f. Vadem*, s m. *vaem, lengde van twee uytgestrekte armen*, s. f.

Brassée, *s. f. Eenen arm-vol*, s. m. *zoo veél als men kan omarmen.*

Brasséier, *v. a.* (*zoek*) Bracher.

Brasselet, *s. m.* (*zoek*) Bracelet.

Brasser, *v. a. Brouwen*; — *ondereenmengen*; — (munters w.) *metaele stoffen roeren (als zy vloeyénde zyn)* — (schippers w.) *de brassen aenhaelen, brassen, aenbrassen.*

Brasserie, *s. f. Brouwery.*

Brasseur, euse, *s. m et f. Brouwer, bier-brouwer*: *brouwster.*

Brassiage, *s. m. Meéting met vadems*, s. f.

Brassicourt, *s. m.* (ry-schoól) *Peérd dat kromme beenen heéft*, s n.

Brassières, *s. f. plur. Nagt-kleedsel (der vrouwen en kinderen)* s. n. Être en brassières. (gem.) *Geene vrye magt hebben om te handelen gelyk men wilt, gebonde handen hebben.*

Brassin, *s. m Brouw-kuyp*, s. f. *brouw-kétel*, s. m. — *brouwsel, gebrouw*, s. n. *het geéne in eenen keer gebrouwen word.*

Brassoir, *s. m.* (munt) *Roer-stok (om het metael te roéren als het vloeyénd is).*

Brasure, *s. f. Plaets waer twee stukken yzer aeneen-gebraseérd zyn.*

Bravache, *s. m.* (gem.) *Groot-spreéker, snorker, zwetser.*

Bravade, *s. f. Gezwets*, s. n.

Brave, *adj. et subst. Braef, moedig, kloekmoedig, dapper, manhaftig.* Brave capitaine. *Kloeken kapiteyn.* — *adj. Eerlyk, deftig.* Brave homme. *Eerlyken man.* — (gem.) *Wel opgeschikt, wel uytgedost, net gekleed.* Les femmes veulent être braves. *De vrouwen zyn geérne net gekleed.*

Brave, faux-brave, *s. m.* (schimp-w.) *Zwetser, dégen-trekker, voórvegter.*

Bravement, *adv. Kloekmoedigly*k; — (gem.) *deftigly*k, *treffely*k.

Braver, *v. a. Tergen, trotseéren, niet ontzien.*

Braverie, *s. f.* (gem.) *Pragt*, s. f. *pragtige kleederen*, s. n. plur.

Bravo. (italiaensch w. van toejuyging) *Deftig.*

Bravoure, *s. f Kloekheyd, kloekmoedigheyd, dapperheyd vroómheyd.*

Brayer, *s. m. Breuk-band, navelband*; — *leéren-band om het lyf met een zaksken (waer in den vaen-stok rust).*

Brayer, *v. a.* (word geconj. als *Payer*) (schippers w.) *Teéren, pekken, bepekken.*

Brayette, *s. f. Opening* of *spleét voór aen eene broek.*

Bréane, *s. f. Lynwaet (dat in Normandiën gemaekt word)* s. n.

Bréant, *s. m.* (vogel) *Geél-gors.*

Bréhiage, *s. m. Schatting* of *belasting op de schaepen*, s. f.

Digitized by Google

Brebis, *s.f.* (wyfken van den ram) *Schaap*, s. n. *ooi oye*, s. f.

Brèche, *s.f. Bres, muer-breuk*, s f. *storm-gat*, s. n Entrer par la brèche dans une ville. *In eene stad langs de bres ingaen* Battre en brèche *Bres schieten.* — *Schaerd (in een mes)* s. f. Ce canif a une brèche. *Dat pennen-mes heeft eene schaerd.* — (fig.) *Nadeel*, s. n *verkleyning vermindering*, s f. C'est une grande brèche à sa réputation. *Dat is een groot nadeel aen zyne eere* — *Soort van marmer.*

Brèche-dent, *subst et adj Breuktandig, die eenen of meer van de voorste tanden verlooren heeft* Je suis brèche-dent. *Ik ben eenen tand kwyt voor in den mond.*

Brechet *s. m.* (ontleed-k.) *Borstbeen (waer aen de ribben zich voegen)* s. n

Bredi-breda, *adv.* (gem.) *Onbezonnen*

Bredindin, *s. m.* (scheeps werktuyg om kleyne lasten op-te-haelen) *Staggarnaet*

Bredouille, *s. m.* (tiktak-spel) Gagner le bredouille *Dobbel winnen.* Sortir bredouille d'un lieu. *Met onverrigte zaeken weggaen.*

Bredouillement, *s. m. Stamering, hakkeling* s f.

Bredouiller, *v. a. Uythakkelen al stamerende uytspreeken.* Bredouiller un discour. *Eene rede uythakkelen.* — *v. n Stameren, hakkelen.*

Bredouilleur, euse, *s. m et f. Stameraer. hakkelaer: stameraerster, hakkelaerster die hakkelt* of *stamert*

Bref, *s m Brève* s. f *pausselyken brief* s m — *cartabel* s f. *almanak voor den kerkelyken dienst* s m.

Bref, ève, *adj Kort van weynigen duer* C'est un homme bref dans ses discours. *Dien man is kort in zyne redenen.*

Bref. *adv.* (gem.) *In het kort, eyndelyk. kortom. in weynige woorden* Parler bref *Te haestig spreeken* En bref (oud) *In het kort. wel haest.*

Bregin, *s. m Ansiovis-net* s. n.

Bréhaigne, *adj f.* (van dieren spr.) *Onvrugtbaer* Vache bréhaigne *Kween, onvrugtbaere koe* — *s.f.* (schimp-w.) *Onvrugtbaere vrouw*

Brelan, *s. m Tuysch-school* s f. *tuysch-huys*, s. n. — *zeker kaert-spel.*

Brelander, *v n Tuysschen geduerig met de kaert speelen*; — *geduerig in de tuysch-huyzen verkeeren.* Il ne fait que brelander. *Hy doet niet als tuysschen, als speelen*

Brelandier, ière, *s m et f Tuysscher, dobbelaer: dobbelaerster, die verzet is op het spel*; — *mars-draeger: mars-draegster*; *die zyn kraem op de straet stelt*

Brelicbreloque, *adv.* (gem.) *Onagtzaemlyk, zonder order.*

Brelle. *s f. Kleyn vlot van timmerhout*, s. n.

Breloque, *s. f. Voddery, prul, zaek van kleyne weerde* — *s. f plur* (scheer, naelde-koker enz. die aen eene keten hangen) *Berlokken.*

Bréluche, *s. f. Zekere stoffe van garen en wol.*

Brème, *s. f.* (rivier-visch) *Braessem*, s. m.

Breneux, euse, *adj. Behakt, bescheeten, bevuyld, bestront, bedrekt.*

Brequin, *s. m Boor*, s. f.

Brésil *s. m.* (de *l* word vogtigelyk uytgesproken) (land) *Brezilien* Brésil *of* bois de Brésil. *Brezilie-hout rood-hout.*

Brésiller, *v. a. In kleyne stukskens breeken*; — (ervers woord) *met brezilie-hout verven.*

Brésillet, *s. m Gemeyn brezilie-hout*, s. n.

Bressin, *s m (zoek)* Palan

Breste *s f Vogelen-vangst met teer.*

Grande Bretagne. (koningryk) *Groot Brittanien.*

Brétailler, *v. n. Om een woord den degen trekken.*

Brétailleur, *s. m Zwetser, vegter.*

Bretauder *v. a* Bretauder un cheval ou un chien. *Een peerd of hond motsen* of *kortooren.* Bretauder les cheveux. *Het hair ongelyk snyden*; ook *het hair kort snyden.*

Bretelle, *s. f. Draegband, kruyband* s m. *draegzeel gereel (om iets mede te draegen* of *om de broek op-te-houden enz.)* s n.

Bretessé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Onder en boven overhand getand*

Breton, *s. m. Witte en ongelyke schelp*, s f.

Breton, onne *adj et subst Inwooner van Bretagne (in Vrankryk)* Les Bretons. *De Britten, de oude inwooners van Engeland.*

Brette *s. f. Stoot-degen, langen degen*, s m

Bretté ée, *adj Getand* Outil bretté. *Getande gereedschap*

Bretteler, *v a* (*t* word geconjugeerd als *Appeler*) (*zoek*) Bretter.

Digitized by Google

Bretter, *v. a.* (metsers w.) *Eenen muer afbikken.*

Breteur, *s. m.* *Voórvegter, twistzoeker.*

Breture, *s. f.* *Tanden (aen sommige werktuygen)* s. m. plur.

Breuil, *s. m.* *Diergaerde*, s. f. *omsloote bosch*, s. n.

Breuiller, *v. a.* (schippers w.) *Gyen.*

Breuils, *s. m. plur.* (*zoek*) Cargues.

Breuvage, *s. m.* *Drank.*

Brève, *s. f. et adj.* (spraek-k.) Syllabe brève. *Korte letter-greep,* — *s. f.* (muziek) *Muziek-nóót doende twee maten.*

Brevet, *s. m.* *Brevet*, s. n. *gunst-brief* (*tot aenstelling van eenige weérdigheyd*) s. m. — (*zoek*) Connoissement.

Brevetaire, *s. m.* (recht) *Draeger van eenen gunst-brief.*

Breveter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Aen imand den gunst-brief van eenig ampt of jaerlyksch inkomen geeven.*

Bréviaire, *s. m.* *Brevier*, s. m. *gebey-boek*, s. n. Dire son bréviaire. *Zyne getyden lezen.*

Bribe, *s. f.* (gem.) *Een stuk brood*, s. n. Des bribes. *Overgeschoóte brokken van de tafel.* Des bribes de latin. *Latynsche spreuken hier en daer uytgehaeld.*

Bricole, *s. f.* *Spring-riem (aen het geteyg der hoets-peérden)* s. m. — *het weérom-stuyten (van eenen bal)* s. n. — (fig.) *draey*, s. m. *beuzelagtige verschooning*, s. f. — *kruy-band, draegband, leéren-band (die de draegers en kruyers om den hals doen)* s. m.

Bricoler, *v. n.* (billard-spel) *Weérom-stuyten, terug-springen;* — (gem.) *onregelyk handelen.*

Bricolier, *s. m.* *Peérd dat néevens de dissel-boomen van eene post-chees gespannen is*, s. n.

Bricoteaux, *s. m. plur.* *Treé van een weef-gelaew*, s. m.

Bride, *s. f.* *Toom, breydel*, s. m. Courir à toute bride *of* à bride abattue. *Zoo hard ryden als het peérd kan loopen.* — *Trenssen der knop-gaten*, s. f. plur. Bride de beguin. *Keél-band aen de muts der kleyne kinderen*, s. m.

Bridé, ée, *adj.* (schimp-w.) Juge bridé. *Onweétenden rechter.* Oison bridé. *Sul, snul, gek; gekkin.*

Brider, *v. a. et n.* *Breydelen, toomen, den toom aendoen;* — (fig.) *in toom houden, intoomen, betoomen, bedwingen, beteugelen.* Son habit le bride. *Zyn kleed is te eng, zyn kleed benauwt hem.* Brider l'ancre. (schippers w.) *Het anker bekleeden.*

Bridon, *s. m.* (ry-schoól) *Ligten toom.*

Brief, iève, *adj.* (recht) *Kort, van weynigen duer.*

Briévement, *adv.* *Beknooptelyk, in het kort, in weynige woórden.*

Briéveté, *s. f.* *Kortheyd, beknooptheyd.*

Brifer, *v. a.* (gem.) *Inslokken, vreéten, greétighyk eéten.*

Brifeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Grooten eéter, vreéter: groote eétster, vreétster.*

Brigade, *s. f.* *Bende krygs-volk.*

Brigadier, *s. m.* *Brigadier, bevelhebber van eene bende krygs-volk.*

Brigand, *s. m.* *Roover, struyk-roover, strooper;* — *afpersser.*

Brigandage, *s. m.* *Roovery, strooperij;* — *gewéldenaery, afperssing*, s. f.

Brigandeau, *s. m.* (schimp-w.) *Bedriegenden advokaet* of *procureur;* — (gem.) *kleynen struyk-roover.*

Brigander, *v. n.* *Rooven, strooperen.*

Brigandine, *s. f.* *Malién-kolder*, s. m.

Brigantin, *s. m.* (schip) *Brigantyn.*

Brignole, *s. f.* (vrugt) *Brignolepruym, pruymelle.*

Brigue, *s. f.* *Kuypery, bekuyping.*

Briguer, *v. a.* *Kuypen, bekuypen, alle moeyte doen om iets te verkrygen.*

Brigueur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Ampt-kuyper, najaeger van eenig ampt.*

Brillamment, *adv.* *Op eene glinsterende* of *uytmuntende wyze.*

Brillant, ante, *adj.* *Blinkend, glinsterend.* Brillant comme le soleil. *Blinkend als de zon* — (fig.) *Schoon.* Vertu brillante. *Schoone deugd.* — *Seherpzinnig, vol geest.* Pensée brillante. *Scherpzinnige gedagte.*

Brillant, *s. m.* *Glans, luyster*, s. m. — (fig.) *scherpzinnigheyd, schranderheyd des geests*, s. f. — *s. m. et adj.* Diamant brillant. *Brillant, diamant met ruyten gesleepen onder en boven.*

Brillanté, ée, *adj.* Style brillanté. *Opgepronkten schryf-stiel zonder bondigheyd.*

Brillanter, *v. a.* *Brillant slypen.*

La Brille, *s. f.* (stad) *Den Briel.*

Briller, *v. n.* *Blinken, glinsteren, flikkeren, afschynen;* — (fig.) *uytmunten, uytschynen.* Il brille par son esprit. *Hy munt uyt doór zyn verstand.*

Brimbale, *s. f.* *Arm (van eene pomp) gek-stok*, s. m.

Digitized by Google

Brimbaler, *v. a. et n.* (gem.) *De klokken luyën; — gerugt maeken (met iets dat klinkt).*

Brimborion, *s. m.* (gem.) *Voddery, kleynigheyd*, s. f.

Brin, *s. m. Grasken*, s. n. C'est un beau brin d'homme. *'T is eenen fraeyën mans-persoon.* Bois de brin. *Juffers, hout dat niet gezaegd maer in het rouw regt gekapt is.* N'avoir que trois brins de cheveux. *Zeer weynig hair hebben.* Brin d'estoc. *Spring-stok.* Brin-à-brin. *Van stukskes tot beëtje, van grasken tot grasken;* ook *hairken voór hairken.*

Brinde, *s. f.* (oud) Faire des brindes, boire des brindes. *Gezondheden drinken in de ronde.*

Brindille, *s. f. Stukskens* of *tokskens van hout*, s. n. plur.

Brioche, *s. f.* (gebak) *Eyër-brood*, s. n. *eyër-koek*, s. m.

Brioine, *s. f.* (*zoek*) Bryone.

Brion, *s. m. Mos (die aen de schors van eyke en sommige andere boomen wast)* s. m. — (schippers w.) *bovenste stuk van een schips voórstéven*, s. n.

Briotre, *s. f.* (bloem) *Soórt van klaproos* of *anemonie.*

Brique, *s. f. Kareel, kareel-steen, bak-steen*, s. m. Brique d'Hollande. *Klinkert.*

Briquet, *s. m. Vuer-slág, vuer-stael, stael om vuer te slaen uyt eenen key*, s. n.

Briquetage, *s. m. Baksteenvormig pleysterwerk*, s. n.

Briqueté, ée, *adj.* (geneés-k.) Urine briquetée. *Baksteenvervigen* of *roodagtigen pis.*

Briqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) Briqueter une muraille. *Eenen muer rood verven en baksteens wyze verdeelen.*

Briqueterie, *s. f. Steen-bakkery*, s. f. *steen-oven*, s. m.

Briquetier, *s. m. Steen-bakker.*

Bris, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (recht) *Braek, huys-braek*, s. f. Bris de prison. *Ontsnapping uyt de gevangenis* — (schippers w.) *Vrak*, s. n. *stukken van een verongelukt schip*, s. n. plur.

Brisans, *s. m plur. Blinde klippen, steen-klippen onder het water*, s. f. plur. — *branding, barning*, s. f. *het slaen van de golven tégen den oever*, s. n.

Briscambille, *s. f. Zéker kaert-spel tusschen twee persoonen.*

Brise, *s. f.* (schippers w.) *Zee-wind*, s. m. — (timmermans w.) *wip (o iets op-te-haelen)* s. f

Brisé, ée, *adj. Gebroken.* Por brisée. *Vouw-deur.*

Brise-cou, *s. m.* (gem.) *Gevaerlyk trap.*

Brise-glace, *s. m. Paelen voór bruggen enz. om het ys af-te-keere* s. m. plur. — *ys-breéker*, s m.

Brise-raison, *s. m.* (gem.) *Babbelaa mond-roover, eenen die zonder réd spreékt* of *in een anders réde valt.*

Brise-scellé, *s m. Zégel-verbreéke die de verzégelde zaeken steélt.*

Brise-vent, *s. m. Wind-schutsel*, s.

Brisées, *s. f. plur. Takken (eenen jaeger op de wégen strooyt het wild te béter te ontdekken)* s. plur. Suivre les brisées de quelqu'u *Imands voetstappen* of *voórbeéld w gen.* Aller *of* courir sur les brisées quelqu'un. *Imand ergens in onderkr pen.* Revenir sur ses brisées, reprend ses brisées. *Tot zyne voórige réden tot zynen voórigem weg, tot zyn eer voórneémen wéder-keeren.*

Brisement, *s. m. Het breéken*, s. *verbryzeling*, s. f. Le brisement flots. *Het breéken der golven* Brisem de cœur. *Verbryzeling des hert hévige droefheyd.*

Briser, *v. a. Breéken, in stuk breéken, bryzelen, verbryzelen, m zelen; — afmatten, vermoeyén.* L'a tation du carosse l'a brisé. *Het sch ken der koets heeft hem gantsch af mat.* — *v. n et r. Breéken, in stuk springen*, v. n. Briser avec quelqu' *De vriendschap met imand afbreek* Brisons là-dessus. *Laet ons daer niet meer spreéken.* — *v r. In t open gaen*, v. n. Cette porte se bri *Die deur gaet in twee open.*

Briseur, *s. m.* Briseur d'ims *Beéldstormer.* Briseur de sel. *Z stamper, die het zout in de zout-ke stampt* of *breékt.*

Brisis, *s m.* (bouw-k.) *Opper van een plat dak*, s. n.

Brisoir, *s. m. Brack*, s. f. *v hamer, blouwel*, s. m. *werktuyg vlas enz. te braeken*, s. n

Brisure, *s. f.* (vesting-bouw-) *Korte linie van vier of vyf vademe aen de gordyn en borstweéring*, — (wapen-k.) *balk, keep*, s *vernéderend byvoegsel (in een wap* s. n.

Britannique, *adj. Van groot tanien.*

Digitized by Google

Brizomancie, *s. f. Waerzeggery door droomen.*

Broc, *s. m.* (spreek uyt *bro*) *Groote kruyk*, s. f. *grooten pot* (*voor bier of wyn*) s. m. De broc en bouche. *Van het spit in den mond.*

Brocante, *s. f. Schachery.*

Brocanter, *v. a. et n. Schacheren.*

Brocanteur, *s. m. Schacheraer.*

Brocard, *s. m.* (gem.) *Bespotting, beschimping, spot-rede*, s. f. *steekend woord, schimp-woord*, s. n.

Brocarder, *v. a.* (gem.) *Beschimpen, bespotten, met woorden steeken.*

Brocardeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Beschimper, bespotter: beschimpster, bespotster.*

Brocart, *s. m. Goude of zilvere stoffe.*

Brocatelle, *s. f. Zekere stoffe van garen ex wol; — soort van marmer.*

Brochant, *adj. indécl.* (wapen-k.) *Over het gantsch wapen gaende.* Brochant sur le tout. (gem.) *Alles overtreffend, boven de andere uytmuntend.*

Broche, *s. f. Spit, braed-spit*, s. n. — *brey-priem*, s. m. *brey-naeld; — spil* (*daer eene bobyn op draeyt*) s. f. Broche de serrure. *Pin van een slot daer den pyp-sleutel op draeyt.* Broche de tonneau. *Zwiksken in een vat.* — (boek-drukkers w.) *Rons* (*aen de druk-pers*) — (schoenmaekers w.) *bros*, s. f. — *stoksken* (*waer aen de heersen, haringen enz. hangen*) s. n. — *s. f plur.* (jagt) *Slag-tanden* (*van een wild zwyn*) s. m. plur.

Brochée, *s. f. Een spit vol, zoo veel als aen een braed-spit kan steeken; — stoksken vol heersen, haringen enz.*, s. n.

Brocher, *v. a.* (boek-binders w.) *Innaeyen, brocheeren.* Brocher un livre. *Een boek innaeyen.* — (hoef-smids w.) *Eenen nagel in den hoef van een peerd slaen; —* (schoenmaekers woord) *de pollevyen der schoenen vastpinnen; — oplegwerk op eene stoffe maeken; — breyden, breyen, strikken; —* (fig.) *iets met haeste doen.* — *v. n.* (boveniers w.) Cet arbre commence à brocher. *Dien boom begint takken uyt-te-schieten.*

Brochet, *s. m.* (visch) *Snoek.* Brochet carreau. *Snoek der grootste soort.*

Brocheter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Aen het spit steeken* (*om te braeden*).

Brocheton, *s. m. Snoekskes*, s. n. *kleynen snoek, haring-snoek*, s. m.

Brochette, *s. f. Speetje* (*om iets aen-te-rygen*) s. n. Élever un oiseau à la brochette. *Eenen vogel met de pen opbrengen;* ook (fig.) *een kind met groote zorg opvoeden.*

Brocheur, euse, *s. m. et f. Breyer, breyster; — die boeken innaeyt of brocheert.*

Brochoir, *s. m. Hoef-hamer, hamer om de peerden te beslaen.*

Brochure, *s. f. Ingenaeyd boek; — het innaeyen van een boek*, s. n.

Brocoli, *s. m.* (italiaensch w.) *Italiaensche kool, spruyt-kool*, s. f.

Brodé, ée, *adj. Geborduerd.* Brodé en or. *Met goud geborduerd.*

Brodequins, *s. m. plur. Halve leerzen*, s. f. plur. — *been-yzers, voet-yzers* (*waer in men de gevangenen sluyt*) s. n. plur.

Broder, *v. a. Bordueren, stikken.* Broder un conte. (gem.) *Een verhael vercieren* of *met aardige omstandigheden opschikken.*

Broderie, *s. f. Borduersel, naeldewerk, borduerwerk, stiksel, stikwerk*, s. n. Broderie d'un récit. (gem.) *Opschikking* of *verciering van een verhael.*

Brodeur, euse, *s. m. et f. Borduerwerker, stik-werker: borduer-werkster.*

Broie, *s. f.* (*zoek*) Brisoir.

Broiement, *s. m. Het stooten, het stampen, het maelen*, s. n. Le broiement des couleurs. *Het vryven der verven.*

Broier etc. (*zoek*) Broyer etc.

Broiment, *s. m.* (*zoek*) Broiement.

Bromographie, *s. f. Geneés-konst handelende van de vaste spyzen.*

Bromos, *s. m.* (plant) *Ydel-haver, wilde haver*, s. f.

Bronchade, *s. f. Struykeling, mistreé.*

Broncher, *v. n. Struykelen, eenen valschen stap doen, mistreeden;* — (fig.) *feylen, haperen, missen.* Il n'y a si bon cheval qui ne broncche. (spreekw.) *Er is niemand of hy kan missen.*

Bronches, *s. f. plur.* (ontleed-k.) *Locht-scheppende long-vaten*, s. n. pl.

Bronchial, ale, *adj.* (ontleed-k.) *Van de locht-scheppende long-vaten.*

Bronchies, *s. f. pl.* (*zoek*) Bronches.

Bronchocèle, *s. m.* (spreek uyt *bronkocèle*) (geneés-k.) *Gorgel-gezwel, keel-scheur, krop-gezwel*, s. n.

Bronchotomie, *s. f.* (spreek uyt *bronkotomi*) (heel-k.) *Stroot-sneé.*

Bronze, *s. m.* (gemengd koper) *Brons*, s. n.

Digitized by Google

Bronzé, ée, *adj. Bronsvervig, verkoperd. kopervervig, metaelvervig.*

Bronzer, *v. a. Bronzeéren, metaelkoleur schilderen.*

Broquart, *s. m.* (jaegers w.) *Dier van een jaer*, s. n.

Broque, *s. f.* (*zoek*) Brocoli.

Broquette, *s. f. Nageltjes met koppen (om de behangsels vast te maeken)* s. n. plur.

Brossailles, *s. f. plur. Struyken*, s. m. plur. *kreupel-gewas*, s. n.

Brosse, *s. f. Borstel, kleer-borstel; — schilder-borstel, kwast*, s m.

Brosser, *v. a. Borstelen, afborstelen, uytborstelen — v. a. et n. Door heggen en struyken loopen.*

Brossier, *s. m. Borstelmaeker.*

Brossures, *s. f. plur. Het verven van vellen met eenen borstel*, s n.

Brou, *s. m. Bolster, groene schel (van nooten enz)* s. f.

Brouailles, *s. f. plur. Ingewand (van visschen en vogelen)* s n.

Brouée, *s. f. Stofregen, nével, mist*, s. m.

Brouet, *s. m. Kandeel, wyn-sop, bruyd-sop*, s. f. *zuypen*, s. n. Tout s'en est allé en brouet d'andouilles. (spreek-w.) *De zaek is heel mislukt.*

Brouette, *s. f. Kordewagen, kruywagen*, s. m.

Brouetter, *v. a. Met den kordewagen voeren, kruyën.*

Brouetteur, *s. m. Kruyër (die menschen in eenen handwagen vervoert).*

Brouettier, *s. m. Kruyër (die iets vervoert met eenen kruywagen).*

Brouhaha, *s. m.* (gem.) *Hand-geklap*, s. n. *toejuyging (in het toneel)* s. f.

Brouhi, *s. m.* (zilversmids woord) *Blaespypken, soudeérpypken*, s. n.

Brouillamini, *s. m.* (gem.) *Verwarring, brabbeling, haspeling*, s. f.

Brouillard, *s. m. Mist, nével.* Papier brouillard. *Klad-papier, vloey-papier, zuyg-papier.*

Brouille, *s. f.* (gem.) *Tweedragt, oneenigheyd*, s. f. *twist*, s. m.

Brouillement, *s. m.* (gem.) *Verwarring, mengeling*, s. f. Le brouillement des couleurs. *De mengeling der koleuren.*

Brouiller, *v. a. Verwarren, ondereenmyten.* Il a brouillé tous ses papiers. *Hy heeft alle zyne papieren ondereengesmeeten. — Oneenig maeken.*

Se brouiller, *v. r. Oneenig worden.* Nous sommes brouillés il y a longtemps. *Wy hebben al lang in oneenigheyd geleefd. — Verlegen zyn, zich ontstellen.* Le temps se brouille. *De locht overtrekt.*

Brouillerie, *s. f. Tweedragt, oneenigheyd*, s. f. *twist*, s. m.

Brouillon, *s. m. Klad*, s. f. *papier waer op men een eerste ontwerp stelt; — klad boek*, s. n.

Brouillon, onne, *s. m. et f. Broddelaer, brodder, knoeyër: brodster, broddelaerster, knoeyster: — twistmaeker, wargeest: twistmaekster. — adj. Twistmaekend.*

Brouir, *v. a.* (spr. van de graenen en vrugten) *Verbranden, verzengen, verdorren.*

Brouissure, *s. f. Verbranding, verdorring, verzenging (van den bloessem en bladeren der boomen).*

Broussailles, *s. f. pl.* (*zoek*) Brossailles.

Broussin d'érable, *s. m. Zwam van eenen mast-boom.*

Brout, *s. m. Jonge spruyten der boomen*, s. f. plur. — (*zoek*) Brou.

Broutant, ante, *adj. Weydend, graezend.*

Brouter, *v. a. et n. Weyden, afweyden, graezen, afeéten. — v. a.* (hoveniers w.) *De toppen der kleyne takken afbreeken* of *afsnyden.*

Broutilles, *s. f. plur. Kleyne takskens (waer van men fago* of *takkebossen maekt)* s. n. plur. — *kleynigheden, zaeken van kleyne weerde*, s. f. plur.

Broye, *s f* broyement, *s. m.* (*zoek*) Broie, broiement.

Broyer, *v. a.* (Je broie; nous broyons, ils broient. Je broyois; nous broyions, vous broyiez. Je broyai. Je broierai Je broierois. Broie, qu'il broie. Que je broie; que nous broyions, que vous broyiez, qu'ils broient. Que je broyasse. Broyant; broyé, ée) *Stampen, stooten, tot gruys maeken.* Broyer des couleurs. *Verven vryven.* Broyer de la moutarde. *Mostaert maelen.* — (van vlas en kemp spr.) *Knappen, braeken, blouwen, de halmen breeken.*

Broyeur, *s. m. Verf-vryver, eenen die verf vryft.*

Broyon, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Vryver*, s. m *vryf-hout (daer men den inkt mede vryft)* s. n.

Bru, *s. f. Schoon-dogter.*

Bruant, bruand, *s. m.* (vogel) *Geelgors.*

Brugeois, oise, *s. m. et f. Bruggenaer: bruggenaerster. — adj. Brugsch, van Brugge.*

Bruges, *s. f.* (stad) *Brugge.*

Digitized by Google

Bruine, *s. f. Kouden motrégen, stofrégen* s m.

Bruiné ée, *adj.* (spr van de graenen) *Doór den motrégen beschadigd of bedorven.*

Bruiner, *v. impers. Stofrégenen, motrégenen.*

Bruire, *v. n. irrég.* (word niet gebruykt als in *infinit* en in den derden persoon *sing* en *plur.* van het *imperf indicat.*) Le vent bruyoit *Den wind bulderde.* Les flots bruyoient. *De golven ruyschten.*

Bruissement, *s. m. Ruysching, bruysching* s. f.

Bruit, *s m. Gerugt geraes, gedommel, gedruys, geklank gefier* s. n. A petit bruit. *Zagtjes, stillekens.* — Moere, s f. *gerugt*, s. n. Le bruit court que .. *Het gerugt loopt dat...* — Krakeel, s n. *twist*, s. m *moeyelykheyd*, s. f.

Brûlant, ante, *adj. Brandend blaekend;* — (fig) *hévig, hitsig, vinnig.* Style brûlant *Hévigen schryf-stiel.*

Brûlé, *s m. Iets dat aengebrand* of *verzengd is.* Cette viande sent le brûlé *Dat vleesch is aengebrand.*

Brûlé ée, *adj.* Cerveau brûlé, cervelle brûlée. *Geestdryver.*

Brûlement, *s m Het verbranden*, s. n *verbranding*, s. f

Brûler, *v. a. et n. Branden, verbranden, afbranden, doórbranden, inbranden, uytbranden* Brûler la cervelle à quelqu'un *Imand doór den kop schieten.* Brûler à petit feu. *Allengskens verbranden:* ook (fig) *met ongeduld afwagten* Brûler sa chandelle de deux bouts *Zyn geld verkwisten* — *Verzengen* Brûler son habit. *Zyn kleed verzengen.* — *Verdroogen, verdorren.*

Brûler, *v. n.* (fig.) *Blaeken, branden in brand staen* Brûler d'amour. *Van liefde blaeken.* Brûler d'envie *of alleenlyk* brûler. *Vlammen ergens op vlammen ergens naer haeken.* — *Heet zyn.* Les mains lui brûlent. *Zyne handen zyn heet.* Le tapis brûle. (w. van het kaert-spel) *Daer heeft niemand ingezet.*

A brûle pourpoint, *adv.* Tirer coutre quelqu'un à brûle pourpoint. *Met de tromp op de borst imand dood schieten.*

Brûleur de maisons, brûleur de granges, *s. m. Brandstigter.*

Brûlot, *s m* (zee oórlogs w.) *Brander*, s. m. *brand-schip*, s. n. — (oudh.) *werp-toórts;* — *brand-brok* s f *iets dat te sterk gepéperd en gezouten is;* — (fig, *hévigen voórstaender van een partyschap*

Brûlure *s f Gebrandheyd plek doór branden veroorzaekt*, s. f Onguent pour la brûlure. *Brand-zalf*

Brumaire *adj Wintersch winter dat in den winter komt* Fleur brumale *Winter-bloem.*

Brume *s f Zwaeren nével, damp, dikken mist (op het water)* s m.

Brumeux, euse, *adj. Névelagtig, mistagtig.*

Brun, *s m. Het bruyn, bruyn koleur*, s. n.

Brun, une, *adj Bruyn, bruynwervig.* Il commence à faire brun *Het begint donker te worden, den avond valt.* Sur la brune *In het vallen van den avond, in de schemering* Le temps est brun *'T is overtrokke locht.* Avoir l'humeur brune. *Zwaermoedig* of *droefgeestig zyn; eene droefgeestige inborst hebben* — *s. m. et f. Bruynhairigen, die bruyn hair heeft.*

Brunelle, *s. f.* (plant) *Brunellenkruyd*, s n,

Brunet, ette, *s. m et f Bruynhairigen: bruynhairige.*

Brunette, *s. f. Gemakkelyk en aerdig liedeken*, s. n.

Bruni, *s. m* (zilversmids w.) *Het glad het gebruyneerd* s n

Brunir, *v. a Bruyn maeken bruyn verven;* — *bruyneéren, glad maeken, glans geéven* — *v. n et r Bruyn worden* Ses cheveux brunissent *Zyn hair word bruyn*

Brunissage, *s. m. Het bruyneéren, het gladmaeken*, s. n.

Brunisseur, euse, *s. m et f. Bruyneérder: bruyneérster*

Brunissoir, *s. m Bruyneér-yzer*, s. n. *bruyneér-steen*, s. m

Brunissure, *s. f. Bruyneérsel*, s. n.

Brusque *adj Stuer, barsch oploopend haestig* — *s. m.* (plant) (*zoek* Genêt épineux

Brusquement, *adv. Barschelyk, onverhoeds.*

Brusquer *v. a. Barschelyk tégen imand uytvallen* Brusquer une place *Met den eersten aenval eene plaets Inneemen.* Brusquer une affaire *Eene zaek haestig afwerken.*

Brusquerie, *s. f. Barschheyd, oploopendheyd, haestigheyd.*

Brut, ute, *adj.* (de *t* word ook uytgesproken in *mascul.*) *Ruw, rouw,*

Digitized by Google

ongesleepen, onbearbeyd, onbewerkt. Sucre brut. *Ongeraffineerd* of *ongezuyverd suyker.*

Brutal, *s. m. Buffel, onbeschoften vent.*

Brutal, ale (*plur.* aux, ales) *adj. Onbeschoft, buffelagtig, beestagtig*

Brutalement, *adv. Onbeschoftelyk, buffelagtiglyk, beestagtiglyk.*

Brutaliser, *v. a. Onbeschoftelyk handelen* of *bejegenen, imand beestigheden zeggen*

Brutalité, *s. f. Onbeschoftheyd, beestagtigheyd.*

Brute, *s. f. Beest, viervoetige beest,* s. f *onredelyk dier,* s. n.

Brutier, *s. m.* (roof-vogel) *Soort van valk.*

Bruxelles, *s. f.* (stad) *Brussel.*

Bruxellois, oise, *s. m. et f. Brusselaer: brusselaerster. — adj. Brusselsch.*

Bruyamment, *adv. Met groot gerugt* of *getier.*

Bruyant, ante, *adj. Tierend, bulderend, bruysschend, dat groot gerugt maekt.* Rue bruyante. *Woelige straet.*

Bruyère, *s. f. Hey, heyde.*

Bryone, *s. f.* (plant) *Brionie,* s. f. *wilden wyngaerd, wyngaerds wortel,* s. m. *kwartel-bezien,* s. f. plur.

Buanderie, *s. f. Wasch-huys,* s. n.

Buandier, ière, *s. m. et f. Wasscher: wasschersse (van nieuw lynwaet).*

Bubale, *s. m.* (dier) *Buffel.*

Bube, *s. f. Kleyn gezwel, puystje,* s. n. *bladder,* s. f.

Buberon, *s. m. (zoek)* Biberon

Bubon, *s. m.* (geneés-k.) *Liesgezwel, klap-oor,* s. n. *vénus-buyl, las-buyl, las-klier,* s. f.

Bubonocèle, *s. m.* (geneés-k.) *Liesbreuk,* s. f.

Buccale *adj. f.* (ontleed-k.) Artère buccale. *Mond-slag-ader.* Glandes buccales *Mond-klieren.*

Buccellation, *s. f.* (schey-k.) *Verdeeling in groote stukken.*

Buccin, *s. m. Hoorn-schelp, schelp aen eenen hoorn gelykende,* s. f.

Buccinateur, *adj. m.* (ontleed-k.) Muscle buccinateur. *Kaek-spier.*

Buce, *s. f. (zoek)* Buisard.

Bucentaure, *s. m Venetiaensch schip op het welk de jaerlyksche plegt der trouwing met de zee wierd verrigt.*

Bucéphale, *s. m. Peerd van Alexander; — pronk-peerd; —* (schimp-w.) *slegt peerd,* s. n.

Bûche, *s. f. Houten blok (om te branden) —* (fig.) *botterik, dommerik,* s. m. — *haring-buys,* s. f. *schip dat haring-vangst vaert,* s. n.

Bûcher, *s. m. Hout-zolder,* s. *hout-schuer; — hout-meyt,* s. f. *ho stapel,* s. m.

Bûcheron, *s. m. Hout-kapper, ho kliever.*

Bûchette, *s. f. Hout-rys, kleyn ho* s. n.

Bucolique, *adj.* Poème bucoliq *Herder-gezang. — s. f plur.* Les bu liques de Virgile. *De herder-gezan van Virgilius. —* (fig.) *Zaeken kleyne weerde, kleynigheden.*

Budjet, *s. m.* (engelsch w.) *'S la rekening,* s. f. *staet van ontfang uytgeef van een land* of *stad,* s. m.

Buée, *s. f.* (oud) *Loog,* s. f. *lo water,* s. n.

Buffet, *s. m. Kas voor het taf gerief; — aenregt-tafel,* s. f. *aenre disch,* s. m. *tafel-servies, tafel-geri* s. n. — *orgel-kas,* s. f. *hout-w van eene orgel,* s. n. Buffet d'orgu *Kleyne orgel, huys-orgel,* s. f.

Buffeter, *v. a.* (word geconj. *Jeter*) *Uyt de vaten drinken (die m vervoert).*

Buffeteur, *s. m. Voerman die den weg uyt de vaten drinkt die vervoert.*

Buffetier, *s. m. Schuym-loope tafel-vriend.*

Buffetin, *s. m. Jongen buffel.*

Buffle, *s. m. Buffel, wilden o* s m. — *buffels vel, buffels leer,* s. — *buffelsen kolder, leeren rok;* (fig.) *onbeschaefden vent,* s. m. R passer le buffle à quelqu'un. (gem *Imand stok-slagen geeven.*

Buffletin, *s. m. Jongen buffel.*

Bugle, *s. f.* (plant) *Zenegroen, groen,* s. n. *kleynen wael-wortel,* s. t

Buglose, *s. f.* (plant) *Osse-ton* Buglose sauvage. *Slangen-hoofd, slange kruyd,* s. n. *wilde osse-tong,* s. f.

Bugrande, bugrane, bugronde, s. (plant) *(zoek)* Arrête-bœuf.

Buire, *s. f. Kruyk,* s. f. *grooten p met een oor,* s. m.

Buis, *s. m. Palm; — palm-boom buks-boom,* s. m. — *palm-hout,* s. n

Buisserie, *s f. Vat-hout, hout o duygen voor tonnen te maeken,* s. n.

Buisson, *s. m. Braem-bosch, door bosch, haeg-bosch,* s. n. *doorn-heg* s. f. — *dwerg-boom,* s. m. Buisso ardent. *Stekeligen mispel-boom.*

Buissonnet, *s. m. Braem-boschken* s. n.

Digitized by Google

Buissonneux, euse, *adj.* *Braembboschagtig, doórn-boschagtig.*

Buissonnier, *s. m.* *Opzigthebber (op de binnenlandsche vaert).*

Buissonnier, ière, *adj* Lapins buissonniers *Konynen die in braem-bosschen houden.* Faire l'école buissonnière. *Fatsen, speélen* of *wandelen in plaets van naer de schoól te gaen.*

Bulbe, *s. f.* *Bloem-bol, bol-wortel,* s. m. *klister,* s. f.

Bulbeux, euse, *adj.* Plantes bulbeuses. *Planten die uyt eenen bol groeyën.*

Bulbifère, *adj.* (kruyd-k.) *Boldraegend.*

Bulbiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Bolvormig.*

Bulbonac, *s. m.* (spreék uyt *bulbonak*) (plant) *Zilver-kruyd, maenkruyd,* s. n. *penning-bloem, paes-bloem,* s. f.

Bullaire, *s. m.* *Verzameling van bullen* of *pausselyke brieven,* s. f.

Bulle, *s. f.* *Bulle,* s. f. *pausselyken brief,* s. m. — (natuer-k.) *water-blaesken, locht-bolleken, blaesken (dat op het water komt)* s. n. *water-bobbel,* s. m.

Bullé, ée, *adj.* *In behoorlyke form, met de noodige zégels voórzien; — met pausselyke brieven voórzien*

Bulletin, *s. m.* *Dag-verhael, dagboek, dag-register; — briefsken (waer van de Kardinaelen zich bedienen in den keus van eenen Paus)* s. n.

Bukeau, *s. m.* *Boom met eene bolvormige kruyn.*

Bunette, *s. f.* (vogel) *Haeg-musch.*

Bunias, *s. m.* (plant) *Wilde raep, stek-raep,* s. f.

Bupthalme, *s. m.* (plant) *Osse-oog,* s. n. *koedille, padde-bloem,* s. f.

Bupreste, *s. f.* *Zékere vergiftige vlieg.*

Burail, *s. m.* (stoffe) *Soórt van ratien.*

Buraliste, *s. m.* *Komptoor-schryver, bureel-schryver, schryver op een komptoor.*

Burat, *s. m.* *Grof laken, py-laken,* s. n.

Burazine, *s. f.* *Zékere stoffe van zyde en wol.*

Bure, *s. f.* (grove wolle stoffe) *Py,* s. f. *karsaey* of *kaersaey,* s. n. — *ingang eener myne.* s. m. — (*zoek*) Bire.

Bureau, *s. m.* *Bureel, komptoor,* s. n. Bureau des postes. *Post-komptoor, postery.* Bureau d'adresse. *Komptoor van berigten;* ook *imand die rond loopt om alle nieuws te weéten en uyt-te-strooyën.* — *Schryf-tafel,* s. f. — (stoffe) *karsaey* of *kaersaey,* s. n.

Burelé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met smalle dwarse streépen bezet.*

Burèles, *s. f. pl.* (wapen-k.) *Smalle dwarse streépen.*

Buret, *s. m.* *Purper-visch.*

Burette, *s. f.* *Ampulle (voór den wyn en het water in de Misse)* s. f. — *olie-flesken,* s. n.

Burgalèse, *s. f.* *Wol van Burgos.*

Burgandine, *s. f.* *Schoonste peérlemoer* s. n.

Burgau, *s. m.* *Meér-slak (die het schoonste peérlemoer geéft)* s. f.

Burgrave, *s. m.* *Burggraef.*

Burgraviat, *s. m.* *Burggraefschap,* s. n.

Burin, *s. m.* *Graveér-yzer,* s. n. *graveér-naeld,* s. f.

Buriner, *v. a.* *Graveéren, plaetsnyden.* Buriner les dents. *De tanden zuyveren van de kalk met een steékyzer.* Cet écrivain burine ce qu'il écrit. *Dien schryver drukt zich kragtiglyk uyt.*

Burlesque, *adj.* *Klugtig, snaeksch, boertig, boertagtig, koddig.* — *s. m.* *Klugtige schryfwyze,* s. f.

Burlesquement, *adv.* *Klugtiglyk, koddiglyk, boertiglyk.*

Bursal, ale, *adj* Édits burseaux. *Geld-plakkaerten, plakkaerten waer by het volk buytengewoonelyke belastingen worden opgelegd.*

Busard, *s. m.* (roof-vogel) *Buzaerd.*

Busc, *s. m.* (spreék uyt *busk*) *Stoksken, yzer* of *baleyn (die men in de ryglyven steékt).*

Busche, *s. f* *Haring-buys,* s. f. *schip ter haring-vangst uytgereed,* s. n.

Buse, *s. f.* (roof-vogel) *Muys-valk;* — (fig.) *gek, zot, botmuyl,* s. m.

Busquer, *v. a.* *Een ryglyf met een stoksken* of *baleyn voórzien:* — (gem.) *zoeken.* Busquer fortune. *Zyne fortuen zoeken.*

Busquière, *s. f.* *Borst-stuk (om het voórste van het ryglyf te dekken)* s. n. — *scheede in een ryglyf (om een stoksken* of *baleyn in-te-steéken)* s. f.

Bussard, *s. m.* *Houte vat,* s. n.

Buste, *s. m.* *Borst-beéld, half-lyf,* s. n.

Bustrophe, *s. f.* (*zoek*) Boustrophédon.

Bustuaire, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter (by de hout-stapels waer op de doode lichaemen verbrand wierden).*

But, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) *Schyf,* s. f. *doel-wit, wit daer men naer schiet;* — (fig.) *oogmerk, oog-*

Digitized by Google

wit, s. n. Je n'ai d'autre but que de vous rendre heureux *Ik heb geen ander oogmerk als u gelukkig te maeken.* Arriver à son but. *Tot zyn oogmerk geraeken.* Aller au but. *Tot het hoofdpunt gaen.* But à but. (speélers w.) *Zonder voórdeel van den eenen of anderen kant.* De but en blanc *Onbezonnen, onbedagtelyk zonder overleg.*

Bute, *s. f.* (hoef-smids w.) *Steekmes, veeg-mes*, s. n.

Butée, *s. f.* (bouw-k.) *Hoek-muer (waer op den boóg van eene brug rust)* s. m.

Buter, *v. n. Mikken, doelen, ergens op oogen;* — (van peêrden spr.) *struykelen.* — *v. r. Een besluyt neémen; besluyten:* ook *malkander altyd tégenstreéven.* Ce sont des gens qui se butent *Het zyn lieden die malkander altyd tégenstreeven.*

Butin, *s. m.* (heéft geenen *plur.*) *Roof, buyt.*

Butiner, *v. n. Op buyt uytgaen, rooven.*

Butireux, euse, *adj. Boteragtig.*

Butor, *s. m.* (vogel) *Roerdomp, butoor, putoor.*

Butor, orde, *s. m. et f Botterik, plompaerd: botte vrouws-persoon*

Butte, *s. f. Hoogte van aerde* s. f. — *doel (daer de schutters naer het wit schieten)* s. m. Être en butte aux médisances. *Bloot gesteld zyn aen de kwaedspreekendheyd.*

Butter, *v. a.* (hoveniers w.) *Aenaerden, met aerde bedekken.* Butter du céleri. *Selder aenaerden.* — (met sers w.) *Eenen muer met fryten voórzien (om het uytwyken te beletten).*

Buttière, *s. f. et adj.* Arquebuse buttière. *Groot en zwaer vuerroer (om op de doelen te schieten)* s. n.

Buvable; *adj.* (gem.) *Drinkbaer.*

Buveau, *s. m.* (bouw-k.) *Zwaey, zwaey-haek.*

Buvetier, *s. m. Weérd van eene verversch-plaets.*

Buvette, *s. f. Verversch-plaets (voór de bedienden der gerechts-hoven)* s. f. — (gem.) *gastmael (onder goede vrienden)* s. n.

Buveur, euse, *s. m. et f. Drinker, drinkbroer, zuyper: drinkster, zuypster.* Buveur d'eau. *Water-drinker.*

Buveur, *s. m.* (ontleéd-k.) *Derde oog-spier (die het oog naer den neus doet beweégen)* s. f.

Buvotter, *v. n.* (gem.) *Met kleyne teugen en dikwils drinken.*

Buze, *s. f. (zoek)* Busche.

By, *s. m. Groote gragt aen eenen vyver (die het water ontfangt als den vyver afloopt)* s. f.

Bysse, *s. m* (w. der H. Schrifture) *Kostelyke stoffe (waer van de oude volken kleederen droegen)* s. f.

C

C, *subst. mascul., troisième lettre de l'Alphabet.*

De *C*, staende voór *e* of *i*, en ook als zy geteekend is met eene cedille of steêrtje ç, word uytgesproken als *s*. B. V. *cerf, civique leçon*; in alle andere gevallen word de *C* uytgesproken als *k* B. V. *car, corde, cube*

Cà, *adv. Hier.* Viens çà. *Kom hier.* Çà et là *Hier en daer.* — *interj. Sa, lustig aen, wakker!* Çà, travaillons *Lustig aen! laet ons werken.*

Ça (in plaets van cela) *pron* (gem.) *Dit, dat* Donnez-moi ça *Geeft my dat.*

Caablé, ée, *adj* (spr. van boomen) *Omgewaeyd*

Caachira, *s. f. Indigo-plant.*

Cabacet, *s. m (zoek)* Cabasset.

Cabal, *s. m Koopmans-hap (die men van imand overneemt voór de helft, een derde of een vierde winst)* s. f.

Cabalant, ante, *adj Kabael maekend*

Cabale, *s. f. Kabael, heymelyke saemenspanning, kuypery* s. f. *aenhang*, s. m. — *kabael, geheym-kunde, verborge uytlegging van het oud Testament (die de Jooden gebruyken)* s. f.

Cabalé, ée, *adj. Doór kuypery verkreegen*

Cabaler *v. n Kabael maeken, kuypen saemenzweéren saemenspannen.*

Cabaleur, *s. m Saemenzweérder, kabaelmaeker.*

Cabaliste, *s. m. Kabalist, geheymkundigen (die de verborge uytlegging der Jooden verstaet en gebruykt)*

Cabalistique *adj. Geheym-kundig, dat de verborge uytlegging van het oud Testament betreft*

Caban, *s. m (zoek)* Cabal.

Cabane, *s. f. Hut* s. f. *arm huysken*, s. n. — *groote vogel-koey;* — (schippers w.) *koey slaep-plaets (aen het agterste van het schip)* s. f.

Se cabaner, *v. r. Hutten stellen* of *maeken*

Cabanon, *s. m. Afgesloóte kamerken (in de gevangen-huyzen)* s. m.

Digitized by Google

Cabaret, *s. m. Herberg* s. f. *bierhuys, drinkhuys*. s. n. Cabaret borgne. *Slegte herberg, kroeg.* — *Schenk-blad, theé-blad, theé-berd*, s. n. — (plant) *mans-oor*, s. n. *hazel-wortel*, s. m.

Cabaretier, ière, *s. m. et f. Herbergier, weèrd, tapper: weèrdin, herbergierster.*

Cabarétique, *adj.* (gem.) *Herbergagtig, kroegagtig.*

Cabarre, *s. m. Plat schip*, s. n.

Cabas, *s. m. Kabas, biezen korf*, s. m. — (schimp-w.) *oud versleète rytuyg*, s. n.

Cabasset, *s. m.* (oud) *Storm-hoed*, s. m *storm-muts*, s. f.

Cabestan, *s. m.* (schippers w.) *Spil (daer de anker-touw op loopt)* s. f.

Cabillaud, *s. m.* (visch), *Kabeljauw.*

Cabillots, *s. m plur.* (schippers w.) *Juffers, rond-houten, wand-klooten, karviel-nagels.*

Cabinet, *s. m. Kabinet*, s. n. *konstkamer; binnenkamer, geheym-kamer*, s. f. La science du cabinet. *De kennis der staetkundige geheymen.* Homme de cabinet. *Man van studie* of *geleerdheyd.* — *Zomer-huysken, priëel*, s. n. — *kas (met verscheyde laeyën)* s. f. — (gem.) *kakhuys*, s. n. cabinet d'orgue. *Kleyne orgel, kamer-orgel.*

Câble, *s. m.* (schippers w.) *Kabel, kabel-touw, dikke touw, anker-touw*, s. f.

Câblé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met touwen omgewonden.*

Câbleau, *s. m. Dunne kabel-touw* s. f.

Câbler, *v. a. Van veèle draeden eene touw maeken.*

Câblot, *s. m. (zoek)* Câbleau.

Caboche, *s. f. Kleynen nagel met eenen grooten kop*, s. m. — (gem.) *hoofd*, s. n. *kop* s. m. C'est une bonne caboche. *'T is eenen verstandigen man.*

Cabochon, *s. m et adj.* Rubis cabochon. *Ongekloóven robyn-steen.* — *s. m. Kleynen schoen-nagel met eenen grooten kop.*

Cabosse, *s. f. Bast van kakau*, s. m.

Cabotage, *s. m.* (schippers w.) *Zeyling langs de kusten van de eene haven tot de andere; — kennis der reeden, anker-grond, ondiepten, enz. langs de kusten*, s. f.

Caboter, *v. n.* (schippers w.) *Langs de kust van de eene haven naer de andere zeylen.*

Cabotier, caboteur, *s. m.* cabotière, *s. f.* (kleyn vaertuyg) *Kust-vaerder*, s. m.

Cabre, *s. f.* (schippers w.) *Krikkemik (om zwaere lasten op-te-haelen).*

Cabré, ée, *adj.* (wapen-k.) Cheval cabré *Steygerend* of *overend staende peèrd.*

Se cabrer, *v. r.* (van peèrden spr.) *Steygeren, op de agterste pooten springen*, v. n Faire cabrer. *Doen steygeren.* Cabrer, faire cabrer, *v. a.* (fig.) *Imand kwaed maeken, doen opvliegen van kwaedheyd* Se cabrer *v. r.* (fig.) *Opvliegen van kwaedheyd opspringen*, v. n. Se cabrer contre la raison. *Tegen de reden aenkanten.*

Cabri, *s. m.* (dier) *Jonge geyt*, s. f. *geytje*, s. n.

Cabriole, *s. f. Locht-sprong*, s. m.

Cabrioler, *v. n. Locht-sprongen maeken.*

Cabriolet, *s. m.* (rytuyg) *Ligte chees*, s. f.

Cabrioleur, *s. m. Locht-springer, sprong-maeker.*

Cabrions, *s. m. plur. Klampen onder de wielen der affuyten (op de scheèpen)* s. f. plur.

Cabron, *s. m. Leèr van eene jonge geyt*, s. n.

Cabus, *adj.* Chou cabus. *Sluyt-kool, kabuys-kool.*

Caca, *s. m.* (gem.) *Drek, kinderdrek.*

Cacaber, *v. n.* (van patryzen spr.) *Schreeuwen.*

Cacade, *s. f.* (gem.) *Afgang, stoelgang*, s. m. *buyk-loozing*; — (fig.) *mislukte onderneeming*, s. f.

Cacagoghe, *adj. et s m.* (geneès-k.) *Afgang-verwekkende zalf*, s. f.

Cacalia, *s. f. (zoek)* Tussilage.

Cacao, *s. m. Kakau (daer den chocolaet van word gemaekt).*

Cacaotier, *s. m. Kakau-boom.*

Cacaoyer, *s. m. Kakau-boom.*

Cacaoyère, *s. f. Plaets met kakauboomen beplant.*

Cacergète, *adj. Schadelyk, nadeelig.*

Cachalot, *s. m.* (soórt van walvisch) *Potvisch.*

Cache, *s. f.* (gem.) *Schuylplaets*, s. f. *schuylhoek*, s. m.

Caché, ée, *adj. Geheym, verborgen, verholen.* Tenir une chose cachée. *Eene zaek geheym houden.* — (fig.) *Geveynsd, vermomd, bedekt.*

Cachectique, *s. m.* (spreèk uyt *kakektik*) (geneès-k.) *Die eene kwaede lichaems-gesteldheyd heèft, die in een kwaed vel steèkt.*

Digitized by Google

Cachectique, *adj. et s. m.* Remède cachectique. *Geneés-middel tégen de bedorve lichaems gesteldheyd die uyt kwaede vogten ontstaet*, s. n.

Cache-entrée, *s. f.* *Yzere plaetje (voór het sleutel-gat van een slot)* s. n.

Cachement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Verberging*, s. f.

Cachemire, *s m.* *Zékere stoffe van geyten-hair gemaekt.*

Cacher, *v. a.* *Verbergen, wegsteéken, wegstoppen, versteéken, bedekken*; — (fig.) *veynzen, ontveynzen.* — *v. r.* *Zich versteéken, zich verbergen, niet te voórschyn koómen.* Se cacher de quelqu'un. *Zyne handelwyze aen imand verbergen.* Je ne m'en cache point. *Ik wil het wel bekennen.*

Cacheron, *s. m.* *Grof bind-garen*, s. n.

Cachet, *s. m.* *Zégel, zégel-ring*, s. m. *cachet, signet*, s. n. Cachet volant. *Cachet op eenen open brief (om hem daer méde naer wil te sluyten).* Lettre de cachet. *Gezégelden last-brief (des Konings).*

Cacheter, *v. a.* (Je cachette, tu cachettes, il cachette; nous cachetons, vous cachetez, ils cachettent. Je cachetois. Je cachetai. Je cachetterai. Je cachetterois. Cachette qu'il cachette; qu'ils cachettent. Que je cachette, que tu cachettes, qu'il cachette; que nous cachetions, que vous cachetiez, qu'ils cachettent. Que je cachetasse. Cachetant, cacheté, ée) *Zégelen, toezégelen, bezégelen, verzégelen.* Pain à cacheter. *Ouwel, ouweltje, brief-ouwel.*

Cachette, *s. f.* (gem.) *Schuylhoeksken*, s. n. En cachette. *In het heymelyk, in het verborgen, in het geheym.*

Cachexie, *s. f.* (spreék uyt *kakeksi*) (geneés-k.) *Bedorve lichaems gesteldheyd uyt kwaede vogten ontstaende.*

Cachot, *s m.* *Kot, donker kot (in de gevangen-huyzen)* s. n.

Cachotterie, *s. f.* (gem.) *Geheyme manier van handelen of spreéken (om geringe zaeken te verbergen).*

Cachou, *s. m.* *Japonsche aerde*, s. f.

Cacique, *s. m.* *Souwereynen vorst (in eenige land-streéken van América).*

Caciz, *s. m.* *Leeraer (der wet van Mahomet).*

Cacochylie, *s. f.* (geneés-k.) *Kwaede gylmaeking, slegte verteéring.*

Cacochyme, *adj.* (geneés-k.) *Kwaed-vogtig, kwaed-bloedig.* Esprit cacochyme. *Verkeerd verstand dat alles ten kwaeden uytlegt.*

Cacochymie, *s. f.* (geneés-k.) *Kwaed-vogtigheyd, kwaede gesteldheyd van het bloéd.*

Cacodémon, *s. m.* *Duyvel, kwaeden geest.*

Cacoèthe, *s. m.* (heel-k.) *Ingewortelde en kwaedaerdige verzweéring*, s. f.

Cacophonie, *s. f.* *Kwaedluydendheyd, kwaed geluyd*, s. n. *misklank*, s. m.

Cacothymie, *s. f.* *Kwaede gesteldheyd van den geest.*

Cacotrophie, *s. f.* (geneés-k.) *Kwaede voeding (ontstaende uyt eene ongesteldheyd van het bloed).*

Cadastre, *s. m.* *Schatting-register, erf-register*, s. n.

Cadavéreux, euse, *adj.* *Lykvervig, doodsch, als een lyk.*

Cadavérique, *adj.* (geneés-k.) *Van de lyken, van de doode lichaemen.*

Cadavre, *s. m.* *Lyk, dood lichaem*, s. n.

Cadeau, *s. m.* *Vereering, giste*, s. f. — *lossen trek (met de pen)* s. m. — (gem.) *maeltyd (die men voórnaementlyk aen de juffers geéft)* s. f.

Cadenas, *s. m.* *Hang-slot, mael-slot*, s. n.

Cadenasser, *v. a.* *Met een hang-slot sluyten.*

Cadence, *s. f.* *Welluyding, nette overeenkomst van de deelen eener réde, gepaste maethouding*; — (muziek) *stemvalling*; — *dans-maet.*

Cadencer, *v. a.* Cadencer les périodes. *De zinnen eener réde behoorlyk schikken, vloeyénd maeken, aengenaem voór het gehoor maeken, welluydend* of *welklinkend maeken.*

Cadène, *s. f.* (schippers w.) *Puttingen*; — (oud) *slaeven-kéten*: — *soórt van turksche tapyt.*

Cadenette, *s. f.* *Gevlogte hair-vlok.*

Cadet, *s. m.* *Cadet, adelborst.*

Cadet, ette, *s. m. et f. et adj.* *Den jongsten: de jongste.*

Cadette, *s. f.* *Vierkanten gehouwen vloer-steen*, s. m.

Cadetter, *v. a.* *Vierkanten gehouwen vloer-steen leggen.*

Cadi, *s. m.* *Turkschen rechter.*

Cadilesker, *s. m.* *Turkschen krygsrechter.*

Cadis, *s. m.* *Soórt van gemeyne sergie.*

Cadisé, *s. m.* (stoffe) *Soórt van droget.*

Cadmie, *s. f.* (berg-stof) *Kalamynsteen*; — *koper-erts*, s. m. *ovenbreuk*, s. f.

Cadole, *s. f.* *Klink (van eene deur).*

Digitized by Google

Cadran, *s. m. Wyzer-plaet, plaet (waer op de ueren van een uerwerk geteekend staen)* s. f. Cadran solaire. *Zonnewyzer.*

Cadrature, *s. f.* (uerwerkmaekers w.) *Gedeelte van het uerwerk dat de naeld doet beweegen*, s. n.

Cadre, *s. m. Lyst*; — (fig.) *schikking*, s. f. of *order van een schrift*, s. n.

Cadrer, *v. n. Overeenkomen, passen, voegen.*

Caduc, uque, *adj.* (spreek uyt *kaduk*) *Oud en zwak*; — *bouwvallig.* Voix caduque. *Stem die in eene vergadering om eenige bezondere reden niet geteld word.* Mal caduc. *Vallende ziekte.*

Caducéateur, *s. m.* (oudh.) *Schildknaep (die de Romeynen afzonden om de vrede te verkondigen).*

Caducée, *s. m.* (fabel-k.) *Slangroede (van Mercurius)* s. f. — *stok (van eenen schildknaep)* s. m.

Caducité, *s. f. Zwakken ouderdom*, s. m. *zwakheyd*; — *bouwvalligheyd*, s. f.

Cafard, arde, *s. m. et f. Huychelaer: huychelaerster.* — *adj. Schynheylig, geveynsd.* Damas cafard. (stoffe) *Damast van zyde en fleuret.*

Cafarderie, *s. f. Schynheyligheyd.*

Café, *s. m. Koffi, kaffi*, s. m. *koffiboonen*, s. f. plur. — *koffi-huys*, s. n.

Caféière, *s. f. Land met koffi-boonen beplant*, s. n.

Cafetan, *s. m. Kleed (dat den turkschen Keyzer als een eer-teeken geeft)* s. n.

Cafetier, ière, *s. m. et f. Koffi-schenker: koffi-schenkster, die koffi-huys houd.*

Cafetière, *s. f. Koffi-pot*, s. m. *koffi-kan*, s. f.

Cafier, *s. m. Koffi-boom.*

Cage, *s. f. Kouw, kévie, vogel-kooy*, s. f. *vogel-huysken*; — (fig.) *kleyn huysken*, s. n. — *teene horde (voór de vensters)* — *tralie (waer in de zilversmids hun zilverwerk voórzetten)* — *kas (van een staende uerwerk)* s. f. — *romp*, s. m. *huys (van eenen windmolen)* s. n. — (schippers w.) *mars*, s. f. Cage d'un bâtiment. *Omtrek van een gebouw, de vier buytenmueren.* Mettre en cage. (gem.) *Gevangen zetten.* Être en cage. *Gevangen zyn.*

Cagée, *s. f. Eene kévie vol.*

Cagier, *s. m. Vogel-kraemer, vogelaer, eenen die vogels verkoopt.*

Cagnard, *s. m. Luyaerd.*

Cagnard, arde, *adj. Luy, vaddig, lédig.*

Cagnarder, *v. n.* (gem.) *Een luy léven leyden, vaddig leéven.*

Cagnardise, *s. f.* (gem.) *Luyheyd, lédigheyd, vaddigheyd.*

Cagneux, euse, *adj. Scheef-beenig, krom-beenig.* — *s. m et f. Krom-been*, s. n. *die binnenwaerts geboogde beenen heeft.*

Cagot, ote, *adj. Schynheylig, geveynsd.* — *s. m. et f. Huychelaer: huychelaerster.*

Cagoterie, *s. f. Schynheyligheyd, geveynsdheyd, huychelaery.*

Cagotisme, *s. m.* (*zoek*) Cagoterie.

Cagou, *s. m.* (gem.) *Vrek, ongezelligen mensch.*

Cagouille, *s. f.* (schippers w.) *Krol, knop (van het galjoen).*

Cague, *s. f.* (hollandsch vaertuyg) *Kaeg.*

Cahier, *s. m. Quatern*, s. f. *eenige bladeren papier by een*; — *schriftelyke beraedslagingen van eene vergadering*, s. f. plur. Cahier de charges. *Verkoopconditiën, last-voórwaerden.* Cahier de frais. *Rekening van onkosten.*

Cahieu, *s. m.* (*zoek*) Caïeu.

Cahin-caha, *adv.* (gem.) *Bezwaerlyk, ten halven, niet wel.*

Cahot, *s. m. Schok (van een rytuyg).*

Cahotage, *s. m. Het schokken* of *geschok (van een rytuyg)* s. n.

Cahoter, *v. a. Schokken.*

Cahutte, *s. f. Hutteken*, s. n. *hut*, s. f.

Caïc, *s. m.* (schippers w.) *Sloep (van eene galey)* — *schuyt (daer de kozakken méde vaeren)* s. f.

Caïer, *s. m.* (*zoek*) Cahier.

Caïeu, *s. m. Aenwassend bloembolleken (aen eenen grooten bol)* s. n. — *bloem van zulk bolleken*, s. f.

Caille, *s. f.* (vogel) *Kwakkel, wagtel, kwartel.*

Caillé, *s. m. Geronne melk*, s. f.

Caillé, ée, *adj. Geronnen, gestremd, gescheyden.* Sang caillé. *Geronne bloed.* Lait caillé. *Stremsel, gescheyde* of *gestremde melk.*

Caillebotte, *s. f Klont gestremde melk.*

Caillebotté, ée, *adj. Gestremd, verdikt, geronnen.*

Caillebottis, *s. m.* (schippers w.) *Traliewerk (op het dek van een schip)* s. n.

Caille-lait, *s. m.* (kruyd dat de melk doet stremmen) *Walstroo*, s. n.

Caillement, *s. m.* (van melk, bloed enz. spr.) *Stremming*, s. f. *het stremmen, het scheyden*, s. n.

Digitized by Google

Cailler, *v. a. Doen stremmen, doen kabbelen, doen scheyden.* — *v. r. Stremmen, stollen, klonteren, schiften, scheyden, kabbelen, ronnen*, v. n.

Cailletage, *s. m. Slegten praet.*

Cailleteau, *s. m.* (vogel) *Jonge kwakkel*, s. f.

Cailletot, *s. m.* (visch) *Griet*, s. f. *kleynen tarbot*, s. m.

Caillette, *s. f. Onderste maeg (der herknauwende dieren, die het stremsel inhoud)* — (gem.) *klappye, praetster.*

Caillot, *s. m. Klont geronne bloed*, s. f.

Caillotis, *s. m. Soórt van weed-assche (aen key-steenen gelykende).*

Caillot-rosat, *s. m.* (vrugt) *Roozepeêr*, s. f.

Caillou (*plur.* cailloux) *s. m. Kassey, key*, s. f *kassey-steen, vuer-steen*, s. m.

Cailloutage, *s. m. Kassey-werk*, s. n.

Caïmacan, *s. m. Lieutenant van den grooten Visir.*

Caïmacani, *s. f. Eyn lynwaet van Bengale*, s. n.

Caïman, *s. m.* (soórt van krokodil) *Kaeyman.*

Caimand, ande, *s. m. et f.* (*zoek*) Caimandeur, euse.

Caimander, *v. n. Schooyën, bedelen.*

Caimanderie, *s. f. Schooyery.*

Caimandeur, euse, *s. m. et f. Bedelaer, schooyër: bedelaerster, schooyster.*

Caïque, *s. m.* (*zoek*) Caïe.

Caisse, *s. f. Kist, kas*, s. f. *koffer*, s. n. — *trommel*, s. f. Battre la caisse. *Trommelen, de trommel slaen*; ook *krygs-volk werven*; ook (gem) *tragten geld te ligten*; ook *tragten aenhangers te krygen.* Bander la caisse (*zoek*) Bander. Caisse du tambour. (ontleed-k.) *Trommel-holte (van het oor)* s. f.

Caissetin, *s. m. Razyn-kistje*, s. n.

Caissier, *s. m. Kassier, kashouder*; — *koffermaeker.*

Caisson, *s. m. Léger-kist*, s. f. *léger-wagen (voór mond-kost* of *krygsbehoeften)* s. m.

Cajoler, *v. a. Vleyën, streelen, liefkoozen, fleemen, pluymstryken*; — (schippers w.) *met vloed tégen wind opdryven*; — *met korte gangen laveëren.*

Cajolerie, *s. f. Vleyery, pluymstrykery, streeling.*

Cajoleur, euse, *s. m. et f. Vleyër, fleemer, liefkoozer, pluymstryker, streeler: vleyster, fleemster, streelster.*

Cajute, *s. f.* (schippers w.) *Kajuyt, kapiteyns kamer (op een schip).* — *s. f. plur. Kooy, slaep-plaets (in de schépen)* s. f.

Cal, *s. m. Eelt, weer*, s. n. *vereeltheyd, hardheyd (aen handen en voeten)* s. f.

Calade, *s. f. Schuyns heuveltje (in de ry-schoól om een peêrd op en af te laeten loopen)* s. n.

Calais (stad) *Calis.*

Calaison, *s. f.* (schippers w.) *Diepte (van een schip van het verdek tot aen den grond).*

Calamba, calampart, calambouc, *s. m. Paradys-hout, beste aloës-hout*, s. n.

Calament, *s. m.* Calamente, *s. f.* (plant) *Kalamint, wilde poley*, s. f. *berg-munt*, s. n.

Calamine, pierre calaminaire, *s. f. Kalamyn-steen*, s. m.

Calamistrer, *v. a.* (gem.) *Poeyeren, frizeëren.*

Calamite, *s. f. Zeyl-steen*, s. m.

Calamité, *s. f. Ellende, ramp*, s. f. *ongeluk*, s. n.

Calamiteux, euse, *adj.* (spr. van pest en hongers-nood) *Ellendig, rampspoedig.* Temps calamiteux. *Rampspoedige tyden.*

Calandre, *s. f.* (vogel) *Grooten leeuwerk*, s. m. — (*zoek*) Charançon. — *Kalander-molen, kalander-steen (om lakens of stoffen glans te geëven)* s m.

Calandrer, *v. a. Kalanderen, glans geëven.*

Calandreur, *s. m. Kalanderaer, glanser.*

Calasie, *s. f.* (oogmeesters woórd) *Verslapping der vezeltjes van het hoórn-vlies van het oog.*

Calastique, *adj. et s.* (geneés-k.) *Vlies-verslappend, vlies-verzwakkend.*

Calbas, *s. m.* (*zoek*) Calebas.

Calcaire, *adj.* (word van steenen en aerde gezeyd, die doór het vuer in kalk konnen veranderd worden) *Kalkagtig.* Terre calcaire. *Kalk-aerde.*

Calcaneum, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Hiel-been, veersen-been*, s. n.

Calcanthum, *s. m.* (latynsch w.) *Rood-gemaekten vitrioól.*

Calcédoine, *s. f.* (soórt van agaetsteen) *Kalcedony-steen*, s. m.

Calcédoineux, euse, *adj.* (juweliers w.) Pierre calcédoineuse. *Steen met eene witte plek.*

Calcet, *s. m.* (schippers w.) *Ezelshoofd (op eenen galey-mast)* s. n.

Digitized by Google

Calcidique, *s. m. Groote en pragtige zael* s. f.

Calcination, *s. f* (schey-k.) *Verkalking, tot kalkmaeking.*

Calciner, *v a Verkalken, tot kalkmaeken* of *verbranden*

Calcite *s. m Vitrioól die natuerlyk verkalkt is doór onderaerdsch vuer.*

Calcographe, *s. m. Graveerder op metaelen*

Calcographie, *s. f. Graveér-konst op metaelen; — pausselyke drukkery (te Roomen).*

Calcul, *s m. Oprékening, uytcyffering, uytrékening.* s f. — (geneés-k.) *steen* s. m. *graveel* s. n.

Calculable, *adj Oprékenbaer, dat opgerékend kan worden.*

Calculateur, *s m. Rékenaer, opteller.*

Calculer, *v. a. Rékenen, uytrékenen, oprékenen, opmaeken, uytcyfferen.*

Calculeux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Steenagtig, graveelagtig.*

Cale, *s. f. Schuyl-plaets op zee tusschen twee reisen; —* (zékere straf op zee) *kielhaeling.* Donner la cale. *Kielhaelen.* Le fond de cale *Het ruym, het onderste ruym van een schip. — Schuynte (om ergens op en af te gaen).* Cale d'embarquement. *Veér-dam. — Spie.* s f *spaentje (dat men onder den voet van eenig schrynwerk steekt)* s. n. *— geringe muts, boere muts*, s. f.

Calebas, *s. m.* (schippers w.) *Rakketalie*, s. f.

Calebasse, *s. f.* (vrugt) *Kalebas, kauwoerde; — kalebas-flesch, pompoen-flesch* Frauder *of* tromper la calebasse. (gem) *Imands paert agterhouden.*

Calebassier, *s. m. Kauwoerden-boom, kalebas-boom.*

Calebotin, *s. m* (schoenmaekers w.) *Kortken met gereedschap*, s n.

Calèche, *s. f.* (open rytuyg *en* vrouwen hoofd-deksel) *Kalesse*

Caleçon, *s. m. Onderbroek*, s. f.

Caleçonnier, *s. m. Onderbroek-maeker.*

Caléfaction, *s. f.* (schoól-w.) *Verwarming.*

Calemar, *s. m.* calemare, *s. f.* (oud) *Pennen-koker*, s. m.

Calembourg, calembour, *s. m.* (gem) *Woórd-speeling*, s. f. *woórd-spel*, s. n.

Calement, *s. m.* (plant) *Kalamint, wilde poley, berg-munt*, s. f.

Calencar, *s. m. Gedrukten indischen katoen.*

Calender, *s. m. Turkschen* of *persiaenschen religieus.*

Calendes, *s f. pl Kalenden, eersten dag van elke maend (by de oude Romeynen).* Renvoyer quelqu'un aux calendes grecques. (spreékw) *Imand zyn verzoek afslaen. — Vergaderingen der dorp-pastoors doór bevel van den Bisschop*

Calendrier, *s. m. Almanak, dagwyzer tyd-wyzer.*

Calenture *s f. Brandende koórts (onder de zeeluyden)*

Calepin *s. m Oud vermaerd woórdenboek in elf taelen; — memorie-boeksken*, s. n.

Caler, *v a Een spaentje onder eenig schrynwerk steeken.* Caler la voile. (schippers w.) *Het zeyl neérlaeten* of *stryken* : ook (gem.) *gehoorzaemen, zich onderwerpen*

Calfat, *s m. Scheéps-kalfateraer, breeuwer; — breeuw-hamer, kalfaethamer; — (zoek)* Calfatage.

Calfatage, *s m Het kalfateren (van een schip) het breeuwen; — werk waer méde de scheuren van een schip gestopt worden*, s. n.

Calfater, *v. a. Kalfateren, breeuwen, een schip lappen.*

Calfateur, *s. m. Scheéps kalfateraer.*

Calfatin, *s. m Kalfaet-jongen, knegt van eenen scheéps kalfateraer.*

Calfeutrage, *s. m Stopping der spleéten (van deuren of vensters tégen den wind)* s. f.

Calfeutrer, *v. a. De spleéten van deuren en vensters stoppen* of *digt maeken.*

Calibé, ée, *adj* (apotheékers w.) De l'eau calibée. *Water met stael bereyd.*

Calibre, *s. m. Caliber, zwaerte, grootte, dikte, wydte, opening (van sommige zaeken)* s. f. — *model*, s. n. *schets (van een schip)* — (gem.) *hoedanigheyd, bekwaemheyd*, s. f.

Calibrer, *v. a. Vormen, op den vorm* of *wydte maeken, van behoorlyke grootte maeken.*

Calice, *s. m. Kelk, drink-béker* Boire le calice. (fig.) *Iets bezwaerlyks tégen zynen dank doen. —* (kruyd-k.) *Kelk, koker (van eene bloem).*

Calicinal, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Uyt den kelk spruytend.*

Calicette, *s. f.* (gewas) *Geélen paddestoel*, s. m.

Califat, *s. m. Weérdigheyd van Calife*, s. f.

Digitized by Google

Calife, *s. m.* *Souvereynen opperpriester (by de Arabiers enz.)*

A califourchon, *adv.* (gem.) *Schrydelings.* Cet enfant étoit à califourchon sur un bâton. *Dat kind zat schrydelings op eenen stok.*

Caligineux, euse, *adj.* *Duyster, donker.*

Calin, *s. m.* *Soórt van chineés metael gelyk aen tin of lood.*

Câlin, *s. m.* (gem.) *Luyaerd.*

Se câliner, *v. r.* (gem.) *Zyn gemak neémen, luy zyn.*

Caliorne, *s. f.* (schippers w.) *Gyn*, s. n. *top-reep*, s. m.

Callée, *s. f.* Cuir de callée. *Soórt van zeer schoon barbarisch leér.*

Calleux, euse, *adj.* *Eeltig, weeragtig (aen handen, voeten enz.)*.

Calligraphe, *s. m.* *Schryf-kundigen, eenen die schoon kan schryven;* — (oud) *copist, naschryver.*

Calligraphie, *s f.* *Schryf-kunde.*

Callipédie, *s. f.* *Konst om schoone kinderen voort-te-teelen.*

Callosité, *s. f.* *Eeltagtigheyd, weeragtigheyd (aen handen, voeten enz.)*

Callots, *s. m. plur.* *Schalie-steenen (zoo als die uyt de mynen komen).*

Calmande, *s. f.* (wolle stoffe) *Kalmink, kalmank.*

Calmant, *s. m.* (geneés-k.) *Pynstillend middel*, s. n.

Calmar, *s. m.* (*zoek*) Calemar.

Calme, *adj.* *Stil, gestild, vreédzaem, gerust, bedaerd.* — *s. m.* *Stilte, kalmte*, s. f. *stil weér*, s. n. — *gerustheyd*, s. f. Je vis ici dans un grand calme. *Ik leéf hier zeer gerust* of *in groote gerustheyd.*

Calmer, *v. a.* *Stillen, gerust stellen, bedaeren, bevrédigen.* — *v. r.* *Stil worden.* v. n. *zich bedaeren.* v. r.

Calmouc, *s. m.* (stoffe) *Kalmoek.*

Calomel, *s. m.* (apotheékers w.) *Kwik met solfer gemengd.*

Calomniateur, trice, *s. m. et f.* *Lasteraer, eer-dief, eer-roover, kwaedspreéker: lasteraerster, eer-roofster.*

Calomnie, *s. f.* *Lastering, lastertael, eer-rooving*, s. f. *laster*, s. m.

Calomnier, *v. a.* *Lasteren, imands eere schenden, beliegen.*

Calomnieusement, *adv.* *Lasterlyk.*

Calomnieux, euse, *adj.* *Lasterend, lasteragtig eer-roovend.*

Calorimètre, *s m.* (natuer-k.) *Warmte-stoffe-meéter.*

Calorimétrie, *s. f.* (natuer-k.) *Warmte-stoffe-meéting.*

Calorique, *s. m.* (natuer-k.) *Warmstoffe*, s f.

Calot. Figure à Calot. *Belagchely figuer (in print-verbeélding)*

Calots, *s. m. plur.* (*zoek*) Callots.

Calotte, *s. f.* *Mutsken*, s. n. Calot rouge. *Kardinaels muts.*

Calottier, *s m* *Mutskens-maeker* — *mutskens-verkooper.*

Calottin, *s. m.* *Zot, uytzinnigen.*

Calottine, *s. f.* *Schimp- en klugdicht.*

Caloyer, *s. m.* *Griekschen monik van het orden van den H. Basilius.*

Calqué, ée, *adj.* Son style calqué sur celui de Tacite. *Zyn schryf-stiel is gevormd op dien van Tacitus, volgt dien van Tacitus na.*

Calque, *s. m.* *Doórgetrokke teekning*, s. f.

Calquer, *v. a.* *Doórtrekken (om zelve teekening te hebben).*

Calumet, *s. m.* *Lange tabaks-pyp (der Indiënen)* s. f.

Calus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (heel-k.) *Verdikte stof (die de gebroke beenen vereenigt)* — (fig.) *versteendheyd (van hert of geest)* s. f.

Calvaire, *s. m.* *Berg van Calvarië, kruys-berg. Calvarie-berg.*

Calvanier, *s. m.* *Werkman die schooven in de schuer tast.*

Calville, *s. m.* (appel) *Kalvieldeling.*

Calvinisme, *s. m.* *Calvinistendom* s. n. *calvinistery, kettery van Calvien* s. f.

Calviniste, *s. m. et f.* *Calvinist calvinistsche.*

Calvitie, *s. f.* (spreék uyt *kalvici*) *Kaelhoofdigheyd, hairloosheyd.*

Camaïeu, *s. m.* *Fynen steen van twee koleuren;* — *allerhanden steen waar op doór de natuer iets verbeéld staet* s. m. — *eenkoleurige schildery*, s. f.

Camail, *s. m.* (de *l* word vogtigly uytgesproken en heéft in plur. *camails*) (kerkelyk w.) *Koor-manteltje (van Bisschoppen enz.)* s. n.

Camalduie, camaldolite, *s. m* *Camalduler-monik.*

Camanioc, *s. m.* (plant) *Groote maniok.*

Camarade, *s. m. et f.* *Kamaraed, médegezel, maet, makker: médegezellin.*

Camaraderie, *s. f.* (gem.) *Maetsgemeynschap.*

Camard, arde, *s. m. et f.* *Plat-neus*

Digitized by Google

stomp-neus. — *adj. Platneuzig, stompneuzig.*

Camayen, *s. m. (zoek)* Camaïeu.

Cambage, *s. m. Bier-accys*, s. n. — *bier-brouwery*, s. f.

Cambiste, *s. m.* (koopmans w.) *Handelaar in wissel-brieven.*

Cambouis, *s. m. Zwart vet (dat uyt de wagen-assen of druk-persen afdrupt)* s. n.

Cambrai, *s. m.* (stad) *Kameryk.* Toile de Cambrai. *Kameryks, kameryks doek, kameryks lynwaet.*

Cambrer, *v. a. Krommen, buygen, met eene bogt maeken.* — *v. r. Krom worden, buygen*, v. n.

Cambrure, *s. f. Bogt, kromte.*

Camérade, *s. f. Berg-pepen.*

Camée, *s. m. Steen met plat beeldwerk beneeden.*

Caméléon, *s. m.* (dier) *Kaméleon*; — (fig.) *veranderlyken mensch.*

Caméléopard, *s. m.* (wild dier) *Kameel-panther.*

Cameline, *s. f.* (plant) *Lyn-dotter, vlas-dotter*, s. m.

Camelot, *s. m.* (stoffe) *Kamelot, greyn.* Mettre quelqu'un au pli du camelot. (fig.) *Imand dwingen om te gehoorzaemen.* Il est comme le camelot. *Hy is niet tot béternis te brengen.*

Camelotté, ée, *adj. Geweeven* of *gewaterd als kamelot.*

Camelotier, *s. m. Zeer gemeene soort van papier.*

Camelotine, *s. f. Stoffe gewaterd als kamelot.*

Camerier, *s. m. Pausselyken kamerheer.*

Camerlingat, *s. m. Weerdigheyd van pausselyken kamer-heer*, s. f.

Camerlingue, *s. m. Kardinaal kamerheer.*

Camion, *s. m. Kleyne dunne spelde*, s. f. — *wagentje (om zwaere lasten te vervoeren)* s. m.

Camisade, *s. f. Vyandelyken aanval in den nagt*, s. m.

Camisole, *s. f. Slaeplyf*, s. n. *hemdrok*, s. m.

Camoïard, *s. m. Stoffe van wilde geyten-hair*, s. f.

Camomille, *s. f.* (plant) *Kamille*; — *kamille-bloem*, s. f. — *kamille-zaed*, s. n.

Camonflet, *s. m. Rook, smoor (die men imand die slaept uyt spot in den neus blaest)* — (gem.) *smaed, hoon.*

Camp, *s. m.* (spreek uyt *kan*) *Léger, léger-veld*, s. n. *léger-stéde, léger-plaats*, s. f. Camp volant. *Vliegend léger.*

Campagnard, arde, *s. m. et f. Landman, boer: land-vrouw, boerin.* — *adj. Boeragtig.* Gentilhomme campagnard. *Boeren édelman.*

Campagne, *s. f. Veld*, s. n. *landsdouwe*, s. f. Rase campagne. *Vlak veld.* Maison de campagne. *Hof-stéde, landhuys.* A la campagne. *Buyten, uyt de stad, op het land.* Battre la campagne (*zoek onder*) Battre. — (oórlogs w.) *Veldtogt*, s. m. Pièce de campagne. (stuk geschut) *Veldstuk.* Se mettre en campagne. *Te veld trekken*; ook (gem.) *gram worden.*

Campane, *s. f. Kampaen, versiersel met franiën en kwispels*; — (bouw-k.) *corinthiënsch kapiteel verbeeldende een korfken met bloemen*, s. n.

Campanette, *s. f.* (plant) *Enkele geele tyloosen.*

Campaniforme, *adj.* (kruyd-k.) *Klokvormig.*

Campanille, *s. f.* (bouw-k.) *Kleynen doórlugtigen klokken-toren*, s. m. — *lanteérn, kleyne koepel*, s. f.

Campanule, *s. f.* (plant) *Klokskens-kruyd, hals-kruyd*, s. n.

Campèche, *s. m.* Bois de campèche. *Campéche-hout*, s. n.

Campement, *s. m. Légering, veldlégering, kampeéring*, s. f.

Camper, *v. a. et n. Légeren, het léger nédersaen, kampeéren.*

Camperche, *s. f. Boom (in een tapytgetouw)* s. m.

Campestre, *s. m. Broek (die de krygs-mannen van oud Roomen droegen in hunne krygs-verrigtingen)* s. f.

Camphorique, *adj. Kamferagtig, van kamfer.*

Camphre, *s. m.* (oost-indische gom) *Kamfer.*

Camphré, ée, *adj. Gekamferd.*

Camphrée, *s. f.* (plant) *Ciprès-kruyd, kamfer-kruyd*, s. n.

Campine, *s. f.* (land-streek in Braband) *Kempen*, s. f. plur. *kempenland*; — *gemest jong kiekskens*, s. n.

Campo, *s. m. Wolle van Seviliën*, s. f.

Campos, *s. m.* (spreek uyt *kanpo*) *Oórlof, speél-tyd, speél-dag.*

Camus, use, *s. m. et f. Platneus, stomp-neus.* — *adj. Platneuzig, stompneuzig.* Le voilà bien camus. (gem.) *Hy is bedroógen in zyne meyning, hy heeft eenen neus.* On

Digitized by Google

l'a rendu camus. *Men heeft hem gebotmuyld.*

Canacopole, *s. m. Onderwyzer in de christelyke leering (by de indiäenen).*

Canaille, *s. f. Gespuys, het grouw, slegt volk, schuym van volk, ruygt van volk, canalie*, s. n.

Canaillocratie, *s f. Regeering doór het slegt volk.*

Canal (*plur.* canaux) *s. m. Gragt, ruy, vliet*, s. f. *kanael*, s. n. *vaert; — zee-engte; — buys, goót pyp*, s. f. *water-loop; —* (fig.) *middel, weg*, s. m. *bron-ader*, s. f. Vous réussirez dans cette affaire par le canal d'un tel. *Gy zult in die zaek gelukken doór middel van zoo eenen.* — (onleéd-k.) *Pyp, buys, holheyd*, s. f. Canal thorachique. *Borst-pyp, gyl-leyder. — Stamper-groef (van een fuziek enz.)* s. f.

Canaliculé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met eene groef.*

Canapé, *s. m Rust-bank*, s. f. *rust-stoel (voór twee of meer menschen)* s. m.

Canapsa, *s. m Knap-zak, leéren zak.*

Canard, *s. m. Endvogel, woerd; — water-hond.*

Canarder, *v. a. Heymelyk doodschieten.*

Canardière, *s. f. Plaets om wilde endvogels te vangen*, s. f. *— schiet-gat (in de mueren der oude kasteelen)* s. n.

Canari, *s. m Canari, canari-vogel.*

Canaries, *s. f. plur. Canariën, canarische eylanden*, s. n. plur.

Canasse, canastre, *s. m. Smoor-tabak.*

Cancan, *s. m.* (*zoek*) Quanquan.

Cancanias, *s. m. Indiäensch zyde satyn*, s. n.

Cancel, *s. m. Afgesloóte plaets voór den hoogen autaer; — bewaer-plaets der zégels*, s. f.

Cancellation, *s. f.* (recht) *Vernietiging eener acte.*

Cancelle, *s. m. Kleyne rosagtige zee-krab*, s. f.

Canceller, *v. a.* (recht) *Doórschrabben, vernietigen.*

Cancer, *s. m* (de *r* word uytgesproken) (geneés-k.) *Kanker, wolf*, s. m. — (teeken van den dier-kring) *Kreéft*, s. f. Cancer de Galien. (heelk.) *Soórt van Hoofd-band.*

Cancereux, euse, *adj. Kankeragtig.*

Cancre, *s. m. Krab, zee-krab*, s. f. — (schimp-w.) *sul, armen bloed; — vrek*, s. m.

Candélabre, *s. m. Kroon-kandelaer, kandelaer met verscheyde armen.*

Candelette, *s. f.* (schippers w.) *Boeg-touw, partuer-lyn.*

Candeur, *s. f. Opregtheyd, ongeveynsdheyd, regtzinnigheyd.*

Candi, *adj.* Sucre-candi. *Kandysuyker stok-suyker.*

Candidat, *s. m. Candidaet, eenen die naer eene bediening* of *weèrdigheyd staet.*

Candide, *adj. Oprogt, ongeveynsd, regtzinnig.*

Candidement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Opregtelyk, openhertiglyk, ongeveynsdelyk.*

Candir, *v. n.* se candir, *v. r.* (van suyker spreék.) *Kandeliseeren, kandy worden, hard* of *styf worden* v. n.

Cane, *s. f. End*, s. f. *wyfken van den endvogel*, s. n. Faire la cane. (gem.) *Schrik toonen, verveèrd zyn.*

Canelle, *s. f.* (*zoek*) Cannelle.

Canepétière, *s. f.* (vogel) *Veld-end.*

Canepin, *s. m. Dun schaepen-leèr*, s. n.

Canequin, *s. m. Wit oost-indisch katoene lynwaet*, s. n.

Caneter, *v. n. Waggelen* of *gaen als de endvogels.*

Caneton, *s. m. Jongen endvogel.*

Canette, *s. f. Jonge end; — bierkan*, s. f. *— zy-weèvers spoeltje*, s. n.

Canevas, *s. m.* (grof lynwaet) *Kanefas*, s. n. *— schets*, s. f. *ontwerp, plan*, s. n. Cette histoire n'est pas achevée, ce n'est qu'un canevas. *Die geschiedenis is niet voltrokken, het is maer een ontwerp.*

Cangrène etc. (*zoek*) Gangrène etc.

Caniche, *s. f. Teéf van den waterhond.*

Caniculaire, *adj.* Jours caniculaires. *Honds-dagen.*

Canicule, *s. f.* (sterte-k.) *Hondster*, s. f. *gesternte van den hond*, s. n.

Canif, *s. m. Pennen-mes*, s. n.

Canin, ine, *adj.* Faim canine. *Honds-honger, verscheurenden honger, vreètzugt.* Dent canine. *Honds-tand.*

Caniveaux, *s. m plur. Groote kasseysteenen* of *straet-steenen.*

Cannage, *s. m. Metting met eenen meèt-stok*, s. f.

Cannaie, *s. f. Plaets met riet* of *rotting beplant.*

Cannamelle, *s. f. Suyker-riet*, s. m.

Canne, *s. f Riet*, s. n. *rotting*, s. f. *riet-stok, gaen-stok; — meèt-stok*, s. m. Canne à sucre. *Suyker-riet.*

Digitized by Google

Canneberge, *s. f.* (plant) *Veenbezien*, s. f. plur.

Canelas, *s. m.* *Kaneel-suyker*, s. f.

Cannelé, ée, *adj.* *Uytgegroefd*, *met groeven.*

Canneler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (bouw-k. van zuylen spr.) *Uytgroeven*, *met groeven maeken.*

Cannelle. *s. f.* (tweede schors van den kaneel-boom) *Kaneel*, s. n. Fleur de cannelle. *Kaneel-bloem.* Bâton de cannelle. *Kaneel-pyp*, *kaneel-stok.* Gaufre à cannelle. *Kaneel-wafel.* Eau de cannelle. *Kaneel-water.* — *Kraen* (*van een vat* of *fonteyn*) — *holheyd een een naelde-oog.*

Cannellier, *s. m.* *Kaneel-boom.*

Cannelure, *s. f.* *Groef* (*in zuylen*).

Cannequin, *s. m.* *Indiäensch katoene lynwaet*, s. n.

Canner, *v. a.* *Meeten met eenen meet-stok.*

Cannetille, *s. f.* *Slangs-wyze gedraeyden zilver-draed*, s. m.

Cannibale, *s. m.* (volk van América dat menschen-vleesch eét) *Cannibal*; — (fig.) *zeer weeden mensch*, *bloeddorstigen mensch.*

Canon, *s. m.* *Kerkelyken régel.* Droit canon. *Geestelyk* of *kerkelyk recht.* — *Het bezonderste* of *wézenlyk deel der Misse*, s. n. Canon des écritures. *Lyst der boeken die van de catholyke Kerk aenzien worden als van God ingegeéven.* — *Kanon*, *geschut*, s. n. Coup de canon. *Kanon-schoót.* — *Ronde pyp* of *buys*, s. f. Canon de clef. *Sleutel-pyp.* Canon de fusil. *Loop van eenen snaphaen.* Canon de la jambe du cheval. *Been-pyp van een paerd.* — (apotheékers w.) *Zalf-pot*, s. m.

Canonial, ale, *adj.* *Kanoniks*, *domheerlyk.* Heures canoniales, office canonial. *Koor-getyden.*

Canonicat, *s. m.* *Kanoniksdy*, s. f. *domheerschap*, s. n.

Canonicité, *s. f.* Canonicité des livres saints. *Wettigheyd der heylige boeken.*

Canonique, *adj.* *Kanoniek*, *wettig*, *volgens de kerkelyke régels.*

Canoniquement, *adv.* *Wettiglyk*, *volgens de kerkelyke régels.*

Canonisation, *s. f.* *Canonisatie*, *heylig-verklaering.*

Canoniser, *v. a.* *Canoniseéren*, *heylig verklaeren*, *in het getal der Heyligen stellen*; — (fig.) *pryzen*, *verheffen.*

Canoniste, *s. m.* *Kerkelyken rechtsgeleerden*, *eenen die in het kerkelyk recht ervaeren is.*

Canonnade, *s. f.* *Kanonneéring*, s. f. *het schieten met het kanon*, s. n.

Canonner, *v. a.* *Beschieten*, *kanonneéren.*

Canonnier, *s. m.* *Kanonnier*, *kanonschieter*, *konstapel.*

Canonnière, *s. f.* (oórlogs w.) *Schiet-gat voór het grof geschut in eenen muer*, s. n. — *goót* of *opening in de dikke mueren* (*om het water laeten af-te-loopen*) — *kanoniers tent*: — *klapbus* (*waer méde de kinderen speelen*) s. f. — *s. f. et adj.* Barque canonnière. *Kanonneér-schuyt.*

Canot, *s. m.* *Indiäensche boom-schuyt*, s. f. — *bootje*, *schuytje*, s. n.

Cantal, *s. m.* *Kantael-kaes* (*die in Auvergne word gemaekt*).

Cantanettes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Roer-gaten* (*van eene galey*) s. n. plur.

Cantate, *s. f.* (muziek) *Zang-stuk*, s. n.

Cantatille, *s. f.* (muziek) *Kleyn zang-stuk*, s. n.

Cantatrice, *s. f.* *Zangster.*

Cantharide, *s. f. et adj.* (insecte) Mouche cantharide. *Spaensche vlieg.*

Canthus, *s. m.* (ontleéd.-k.) *Hoek van het oog.*

Cantibai, *s. m.* (timmermans w.) *Gespleéte stuk hout dat nergens toe dienstig is*, s. n.

Cantine, *s. f.* *Reys-kelderken*, *reyskofferken*, s. n. — *cantin*, *plaets waer men wyn en bier aen de krygs-lieden verkoopt*. s. f.

Cantinier, *s. m.* *Cantin-houder.*

Cantique, *s. m.* *Lof-zang aen God*, *goddelyken lof-zang.* Cantique des cantiques. *Boek der zangen van Salomon*, s. n.

Canton, *s. m.* *Land-streek*, s. f.

Cantonade, *s. f.* *Beyde de zyden van het schouwburg* (*waer de schednen zyn*) s. f. plur.

Cantonné, ée, *adj.* (wapen-k.) Croix cantonnée de quatre étoiles. *Kruys vercierd met vier sterren.*

Cantonnement, *s. m.* *Cantonneéring*, *legging van het krygs-volk in verscheyde aeneen-grenzende dorpen*, s. f.

Cantonner, *v. a et n.* (van krygsvolk spr.) *Cantonneéren*, *in verscheyde aeneen grenzende dorpen leggen.* — *v. r.* *Zich verschansen*, *zich ergens néderzetten om zich te verdédigen tégen den vyand.*

Digitized by Google

Cantonnière, *s.f. Gordyn-val (van een lédekant).*

Canule, *s.f.* (beel-k.) *Pyp (om in eene wond te zetten)* s. f. — *pypken (aen eene klisterie-buys)* s. n.

Caoba, *s.m.* Bois de caoba. *Suyker-kisten-hout.*

Cap, *s.m. Kaep*, s. f. *voórgebergte, hoofd*, s. n. Cap de bonne espérance. *Kaep der goede hoóp.* Cap verd. *Caboverde, groene kaep.* Être armé de pied en cap. *Gewapend zyn van het hoofd tot de voeten.* Parler cap à cap. (gem.) *Mond aen mond* of *mondelings spreeken.* Pièce d'étoffe à cap et à queue. *Stuk stoffe daer niets afgesneeden is. dat nog heel is.* — (schippers w.) *Gallioen*, s. n. Mettre *of* porter le cap au vent. *By den wind zeylen, den neus in den wind zetten.* Porter le cap au large. *Zeewaerts zeylen.* Cap de mouton. (schippers w.) *Juffer*, s. f.

Capable, *adj. Bekwaem.*

Capacité, *s.f. Bekwaemheyd*, s. f. — *inhoud*, s. m. *binnenruymte, grootte, diepte en breedte*; — (meet-k.) *uytgestrektheyd (van eene afteekening)* s. f.

Caparaçon, *s.m. Schabernak, schabrak, dekkleed (voór een peérd)* s. n.

Caparaçonner, *v.a. Een dekkleed op een peérd leggen.*

Cape, *s.f. Kap*, s. f. *vrouwen hoofd-deksel*, s. n. — *groven lakenen mantel (met eene kap)* s. m. Rire sous cape. *In de vuyst lachen* Vendre sous cape. *In het heymelyk verkoopen.* N'avoir que la cape et l'épée. *Weynig of niets bezitten.* — (schippers w.) *Schoverzeyl, groot zeyl*, s. n.

Capéer, *v.n.* (schippers w.) *Met een zeyl byleggen.*

Capelan, *s.m.* (schimp-w.) *Armen priester (die in geene agting is)* — (kleynen zee-visch) *kaplaen.*

Capeler, *v.a.* (word geconj. als *Appeler*) (schippers w.) Capeler les haubans. *Het wand om den mast leggen.*

Capelet, *s.m. Knie-gezwel (aen een peérd)* s. n.

Capeline, *s.f. Zon-hoed, strooyhoed (die de juffers draegen voór cieraed)* — (heelmeesters verband) *hoofd-zwagtel, halster-band*, s. m. *hoofd-kap*, s. f.

Capeluche, *s.f.* (hoofd-deksel) *Kap.*

Capendu, *s.m. Aegt-appel.*

Capilament, *s.m.* (kruyd-k.) *Vézeldraed*, s. m. *vézelagtigheyd (der wortelen* of *der bladeren)* s. f.

Capillaire, *s.m.* (de *ll* worde niet vogtiglyk uytgesproken) (plant *Vrouwen-hair, vénus-hair, steen-ruyt* s. n. — *adj. Als hair, dat zoo dun als hair is.* Veines capillaires. (ontleék.) *Endel-aders, dunste aders.*

Capillature, *s.f. (zoek)* Capilament

Capilotade, *s.f. Opstoósel (van overgeschoóte stukken vleesch)* s. n. Mettre quelqu'un en capilotade. (fig. *Imand doór kwaedspreekendheyd verscheuren, alle kwaed van hem zeggen.*

Capitaine, *s.m. Kapiteyn, hopman, hoofdman.* Capitaine de cavalerie *Ritmeester.* Capitaine de vaisseau *Scheéps kapiteyn.* Capitaine de port *Haven-meester.* — *Krygs-held.* Le prince Eugène étoit un grand capitaine. *Den prins Eugénius was een grooten krygs-held.*

Capitainerie, *s.f. Opperjaegermeesterschap*; — *slot-voogdschap*, s. n.

Capital, ale, *adj. Hoofd, hoofdzaekelyk, voórnaemste.* Le point capital de cette affaire. *Het hoofd-punt, het voórnaemste punt van deéze zaek.* Péchés capitaux. *Hoofd-zonden.* Lettres capitales. *Strik-letters, hoofd-letters, groote letters, kapitaele letters.* Peine capitale. *Dood-straf.*

Capital, *s.m. Het voórnaemste, het bezonderste, hoofd-punt*, s. n. *hoofdzaek*; — *hoofd-somme*, s. f. *kapitaele* s. n.

Capitale, *s.f. et adj.* Ville capitale *Hoofd-stad.*

Capitaliste, *s.m. Rentier, rentenier, kapitalist.*

Capitan, *s.m* (schimp-w.) *Zwetser, snorker*, s. m. *blaeskaek*, s. f.

Capitan-bacha, *s.m. Turkschen zee-oversten.*

Capitane, *s.f. Hoofd-galey, voórnaemste galey (van eene vloót).*

Capitation, *s.f. Hoofd-geld*, s. n. *schatting die ideren persoon moet betaelen*, s. f.

Capitel, *s.m. Klaerste loog-water* s. n.

Capiteux, euse, *adj. Hoofdig, dat naer het hoofd trekt.* Vin capiteux *Hoofdigen wyn.*

Capitole, *s.m. Capitolium (te Rome)* s. n.

Capiton, *s.m. Vlok-zyde*, s. f. *tonneken, spinsel (van eenen zy-worm)* s. n.

Digitized by Google

Capitulaire, *adj.* *Van het capittel, in het capittel gemaekt, capitulair.* Acte capitulaire. *Acte in het capittel gemaekt.*

Capitulairement, *adv.* *By capittel, capittels-wyze.*

Capitulaires, *s. m. plur.* *Inzettingen of instellinggen over kerkelyke* of *borgerlyke zaeken*, s. f.

Capitulant, *s. m. et adj.* Chanoine capitulant. *Domheer die stem in het capittel heeft.*

Capitulation, *s. f.* *Verdrag*, s. n. *capitulatie*, s. f.

Capitule, *s. m.* (kerkelyk w.) *Kleyne les (op het eynde van sommige getyden)* s. f.

Capituler, *v. n.* *Capituleeren, in verdrag treeden (wegens overgaeve).*

Caplan, capelan, *s. m.* (kleynen zee-visch) *Kaplaen.*

Capnomance, capnomancie, *s. f.* *Waerzeggery door den rook.*

Capoc, *s. m.* (spreek uyt *kapok*) (soort van watte) *Korte boom-wol*, s. f.

Capon, *s. m.* (gem.) *Valschen speeler (die in het speelen bedriegt)* — (schippers w.) *penter, punter (om het anker op-te-zetten).*

Caponner, *v. n.* (gem.) *Bedriegelyk speelen.* — *v. a.* (schippers w.) Caponner l'ancre. *Het anker met den punter-haek vangen* of *aenhegten.*

Caponnière, *s. f.* (vesting bouw-k.) *Kuyl (in eene drooge gracht van eene belegerde stad om er krygs-volk in te plaetsen)* s. m.

Capoquier, *s. m.* *Wol-boom.*

Caporal, *s. m.* *Kaporael, rotmeester.*

Caposer, *v. n.* (schippers w.) *Het roer vastzetten en het schip aen den wind overgeeven.*

Capot, *s. m.* (soort van mantel) *Kapoot, kapot*, s f. Faire capot. (piket-spel) *Alle de slagen ophaelen.* Être capot. *Geenen eenen slag ophaelen.* Être *of* demeurer capot. (gem.) *Beschaemd* of *verlegen staen.*

Capote, *s. f.* *Engelschen mantel*, s. m.

Capre, *s. m.* *Kaper*, s. m. *kaep-schip*, s. n.

Câpres, *s. f. plur.* (vrugt) *Kappers.*

Caprice, *s. m.* *Eygenzinnigheyd, koppigheyd; — buy, gril; — invallende gedagte*, s. f.

Capricieusement, *adv.* *Koppiglyk, eygenzinniglyk.*

Capricieux, euse, *adj.* *Eygenzinnig, koppig, hoofdig, grillig.*

Capricorne, *s. m.* (teeken van den dier-kring) *Steen-bok.*

Câprier, *s. m.* *Kappers-boom.* Faux câprier. *Dobbel-blad, boon-kapper.*

Caprisant, *adj. masc.* (geneés-k.) Pouls caprisant. *Ongelyken pols.*

Capron, *s. m.* *Kleyne moniks-kap; —* (hoveniers w.) *engelsche aerdbezie*, s. f.

Capse, *s. f.* *Lot-bus (waer in men in een genoótschap de stem-briefkens legt).*

Capsulaire, *adj.* (ontleed-k.) Veines capsulaires. *Zak-aderen.*

Capsule, *s. f.* (kruyd-k.) *Zaed-vlies, zaed-huysje (der planten)* — (ontleed-k.) *beurzeken, zaeksken*, s. n.

Captal, *s. m.* (oud) *Hoofd, opperhoofd*, s. n.

Captateur, *s m.* (recht) *Eenen die in een testament weet in-te-sluypen door list of bedrog.*

Captation, *s. f.* (recht) *Insluyping in een testament door list of bedrog.*

Captatoire, *adj.* (recht) *Door list verkreegen.*

Capter, *v. a.* Capter la bienveillance *of* les suffrages de quelqu'un. *Imands gunst* of *genegenheyd winnen.*

Captieusement, *adv.* (spreek uyt *kapcieuseman*) *Bedriegelyk, listiglyk.*

Captieux, euse, *adj.* (spreek uyt *kapcieu*) *Bedriegelyk, listig.*

Captif, ive, *s. m. et f.* *Slaef, gevangenen: slaevin. — adj. Slaefsch.* Il tient ses enfans captifs. *Hy houd zyne kinders ingeteugeld.*

Captiver, *v. a.* *Onderwerpen, verslaeven.* Captiver le cœur d'une personne. *Imands hert* of *genegenheyd winnen.*

Captivité, *s. f.* *Slaeverny; — gevangenis.*

Capture, *s. f.* *Roof, buyt*, s. m. — *gevangen-neeming; — in-beslag-neeming*, s. f.

Capturer, *v. a.* *Gevangen neemen; — in beslag neemen.*

Capuce, *s. m.* *Moniks hoofd-kap; — regen-kap*, s. f.

Capuchon, *s. m.* (*zoek*) Capuce.

Capucin, ine, *s. m. et f.* (monik) *Capucien: capucinersse.*

Capucinade, *s. f.* (gem.) *Slegte redeneering.*

Capucine, *s. f.* (plant) *Indiaensche kers, hof-kers, tuyn-kers*, s. f. — *aerde kommeken (met een steeltje)* s. n.

Capucinière, *s. f.* (gem.) *Capucienen klooster*, s. n.

Digitized by Google

NB. In de volgende woórden, aldus „ geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

„ Caquage, *s. m. Het kaeken van den haring*, s. n.

„ Caque, *s. f. Haring-vatje*, s. n. Caque de poudre. *Buskruyd-vatje.*

„ Caque-denier, *s. m.* (gem.) *Gierigaerd.*

„ Caquer, *v. a.* (*zoek*) Encaquer.

„ Caquerolle, *s. f. Kopere pan (met dry voeten en eenen langen steel).*

„ Caquet, *s. m. Gekaekel, gebabbel, gesnap*, s. n. *klap*, s. m. Rabaisser *of* rabattre le caquet de quelqu'un. (gem.) *Imand den mond snoeren.*

„ Caquetage, *s. m.* (*zoek*) Caqueterie.

„ Caquête, *s. f. Visch-bak*, s. m. *visch-tobbeken*, s. n.

„ Caqueter, *v. n.* (word geconj. als *Cacheter*) *Kaekelen, babbelen, klappen, praeten*; — (van kiekens spr.) *kaekelen.*

„ Caqueterie, *s. f. Gekaekel, geklap*, s. n.

„ Caqueteur, euse, *s. m. et f. Babbelaer, klapper, kaekelaer: klappye, klapster, praetster.*

„ Caquetoire, *s. f. Praet-stoel, klap-stoel*, s. m.

„ Caqueur, *s. m Haring-kaeker.*

Car, *conj. Want.*

Carabé, *s. m.* (*zoek*) Ambre jaune.

Carabin, *s. m.* (oud) (*zoek*) Carabinier. — (fig.) *Eenen die maer een weynig waegt in het spel en aenstonds er uytscheyd het zy hy wint of verliest; — eenen die in een gezelschap* of *in eene twist-réde maer weynige woórden zegt en dan zwygt of heenen gaet.*

Carabinade, *s. f.* (gem.) Il fit une carabinade et s'en alla. *Hy wendde zich snellyk om en ging weg.*

Carabine, *s. f. Karabyn, kort vuerroer*, s. n.

Carabiner, *v. a. In den loop van een vuerroer groeven trekken.* — *v. n. Vegten als de karabiniers.*

Carabinier, *s. m. Karabinier, ruyter met een karabyn gewapend.*

Carache, carag, *s. m. Tol*, s. m. *schatting (die de christenen en joódden aen den turkschen Keyzer betaelen)* s. f.

Caracol, *s. m.* (bouw-k.) Escalier en caracol. *Wentel-trap*; — (schelpvisch) *krékel*, s. f.

Caracole, *s. f. Kringswyze omdraeying (van een peérd).*

Caracoler, *v. n. Kringswyze omdraeyen (met een peérd).*

Caracouler, *v. n.* (van duyven spr.) *Korren, schreeuwen.*

Caractère, *s. m Letter, druk-letter*, s. f. Beaux caractères. *Schoone letters.* — *Schrift, hand-schrift*, s. n. *hand*, s. f. — *ampt*, s. n. *weérdigheyd, bediening*, s. f. Être revêtu du caractère d'ambassadeur. *Het ampt van afgezant bekleeden.* — *Merkteeken, kenteeken*, s. n. Le Sacrement du Baptême imprime un caractère ineffaçable. *Het Sacrament des Doopsels drukt een onuytwisschelyk merkteeken in.* — *Aerd*, s. m. *inborst*, s. f. Un homme d'un bon caractère. *Eenen man van goeden aerd.* — *Bezweering*, s. f. *toover-teeken*; — *bestek, het geene waer in imand ervaeren is*, s. n. D'abord qu'il sort de son caractère, il réussit très-mal. *Zoo haest als hy buyten zyn bestek gaet, geluki hy zeer kwaelyk.*

Caractérisé, ée, *adj. Tastbaer, zigtbaer, klaerblykelyk.* Malveillance caractérisée. *Zigtbaere kwaedaerdigheyd.*

Caractériser, *v. a. Afmaelen, uytdrukken, kenschetsen, den aerd doen kennen.* — *v. r. Zynen aerd doen kennen.*

Caractérisme, *s. m.* (kruyd-k.) *Overeenkomst* of *gelykenis der planten met eenige deelen van het menschelyk lichaem*, s. f.

Caractéristique, *adj. Afbeeldend, afschetsend, onderscheydend, dat den aerd van iets doet kennen.* Lettre caractéristique. (spraek-k.) *Merk-letter, stam-letter, letter de welke een woórd behoud in de verscheyde veranderingen die het ondergaet in zyne conjugatie.*

Carafe, *s. f. Tafel-flesch (van wit glas) schroef-flesch.*

Carafon, *s. m. Koel-vat (daer men water of wyn in zet om te verkoelen)* s. n. — *tafel-flesch (van wit glas)* s. f.

Caragach, *s. m.* (spreek uyt *karagak*) *Zéker katoen van Smirna.*

Caragne, *s. f. Soórt van welriekenden harst.*

Caraïte, *s. m. Joód die zich aen de Schriftuer alleen houd en de overléveringen verwerpt.*

Caramel, *s. m. Karamel, hard gebakke suyker goed tégen de verkoudheyd*, s. f.

Caramoussat, *s. m. Turksch hoopvaerdy-schip met een hoog agterkastel*, s. n.

Digitized by Google

Carapace, *s. f.* *Rug-schelp (van de schildpad).*

Caraque, *s. f.* (groot portugeésch schip) *Kraek.*

Carat, *s. m.* (goud- en diamant-gewigt) *Karaet*, s. n. — *kleynen diamant die met het karaet verkogt word*; — *graed van fyne in het goud*. s. m. *keur*. s. f.

Caravane, *s. f.* *Karavaen*, *bende kooplieden (die te saemen door de woestyn reyzen)* — *verscheyde koopvaerdy-scheepen die met malkander vaeren.*

Caravanes, *s. f. plur.* *Togt (die de ridders van Malta in hunnen proef-tyd op zee deeden)* s. m.

Caravaneur, *s. m.* *Schip* of *schipper die van Marseille met koopmanschappen naer de levant vaert.*

Caravanier, *s. m.* *Kameel-voerman (die in de karavaenen de last-beesten bestiert).*

Caravanserai, *s. m.* *Groot openbaer gebouw in het oosten om de karavaenen te herbergen*, s. n.

Caravelle, *s. f.* (kleyn en rond portugeésch schip) *Boeyër*, *karveel*

Carbarine, *s. f.* *Huyd van eene beest die eerst geslagt is.*

Carbet, *s. m.* *Groote hut (der wilden)* s. f.

Carboncle, *s. m.* *Pest-buyl*, s. f. — *robyn*, *robyn-steen*, s. m.

Carbone, *s. m.* (schey-k.) *Koól*, s. f.

Carbonique, *adj.* (schey-k.) *Van koól*, *uyt koól getrokken.*

Carbonisation, *s. f.* (schey-k.) *Tot koól maeking.*

Carbonnade, *s. f.* *Karmeney*, *koól-braed*, *dunne sneede mager vleesch om te braeden enz.*

Carbouilton, *s. m.* *Tol op het zout (in Normandiën).*

Carcailler, *v. n.* (van het geluyd der kwakkels spr.) *Slaen.*

Carcaise, *s. m.* (*zoek*) Carquèse.

Carcan, *s. m* *Yzeren hals-band (waer mede eenen misdaedigen aen eenen paal word gesloóten)* s. m. — *hals-cieraed van diamanten*, s. n.

Carcasse, *s. f.* *Romp*, s. m. *geraemte*, s. n. Ce n'est qu'une carcasse. *Hy heeft maer het vel over de beenen.* Carcasse de vaisseau. *Geraemte van een schip.* — (oórlogs w.) *Groote langwerpige bombe vol hand-grenaeten.*

Carcassière, *s. f.* *Soórt van vaertuyg ten oórlog uytgerust.*

Carcinomateux, euse, *adj.* (heel-k.) *Kankeragtig.*

Carcinome, *s. m.* (heel-k.) *Kanker*, s. f.

Cardamine, *s. f.* (plant) *Wilde wolfs-kers.*

Cardamome, *s. m.* (plant) *Paradys-koórn*, *paradys-zaed*, s. n.

Cardasse, *s. f.* *Kaerde (om flos-zyde te kaerden)* — (plant) (*zoek*) Opuntia.

Carde, *s f.* *Kaerde*, *artichok-rib*, s. f. — *wol-kam*, s. m. *wol-kaerde*, s. f.

Cardée, *s. f.* *Kaerdsel*, s. n.

Carder, *v. a.* *Kaerden.*

Cardeur, euse, *s. m. et f.* *Kaerder*: *kaerdster.*

Cardiagraphie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Beschryving van het hert.*

Cardiaire, *adj.* (geneés-k.) Ver cardiaire. *Hert-worm*, *worm die groeyt in het hert van den mensch.*

Cardialgie, *s. f.* (geneés-k.) *Maegpyn verzeld met hert-klopping.*

Cardialogie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over het hert.*

Cardiaque, *adj et s. m* (geneés-k.) Remède cardiaque. *Hert-sterkend middel*. s. n. — *adj* *Van het hert.* Glandes cardiaques. *Hert-klieren.* — *s. f.* (plant) *Hert-kruyd*. s n.

Cardiatomie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Ontleeding van het hert.*

Cardier, *s. m.* *Kaerdemaeker*; — *kaerde-verkooper.*

Cardinal, ale, *adj.* *Voórnaeme*, *hoofd.* Vertus cardinales. *Hoofd-deugden.* Nombres cardinaux. *Hoofd-getallen.* Vents cardinaux. *Hoofd-winden.* Points cardinaux de la sphère. *Hoofd-punten van den hemel-bol.*

Cardinal, *s. m.* *Kardinael.*

Cardinalat, *s. m.* *Kardinaelschap*, s. n. *weerdigheyd van Kardinael*, s. f.

Cardiogme, *s. m.* (geneés-k.) *Steekende kreveling aen den mond der maeg*, s f.

Cardite, *s. f.* (geneés-k.) *Hert-ontsteeking.*

Cardon, *s. m.* (soórt van artichok) *Kardoen.*

Carême, *s. m.* *Veertig-dagschen vasten.* Face de carême. (klugtig w.) *Bleek verstorve aenziet.* La mi-carême. *Half-vasten.* Carême-prenant. *De dry vasten-avond-dagen*, s. m. plur. ook *vasten-avond-zot*, s. m.

Carénage, *s. m.* *Scheeps kalfaterplaets*, s. f. — *het kalfateren (van de scheepen)* s. n.

Carence, *s. f.* (recht) Procès-verbal

Digitized by Google

de carence. *Getuyg-schrift dat eenen oflyvigen geene goederen heeft agtergelaeten.*

Carène, *s.f.* (schipp. w.) *Onderste gedeelte van een schip (zoo diep als het in het water gaet)* s. n. Donner carène à un vaisseau *of* mettre un vaisseau en carène. *Een schip krengen* of *kielhaelen.*

Caréner, *v.a. Krengen, kielhaelen, een schip op zyde overhaelen om te kalfateren.*

Caressant, ante, *adj. Streelend, vleyënd, liefkoozend.*

Caresse, *s.f. Liefkoozing, troeteling, streeling*, s. f. *gestreel, gevley*, s. n.

Caresser, *v.a. Liefkoozen, streelen, troetelen, vleyën.*

Caret, *s. m. Schildpad; — plaet* of *schild der schildpad*, s. f. — (schippers w.) Fil de caret. *Vézels*, s. f. plur. of *uytgepluysd werk van oude touwen*, s. n. — (zeeldraeyërs w.) *draed om koorden te maeken*, s. m.

Cargaison, *s. f. Laeding van een schip, schips vragt, scheeps vragt*, s. f. — *getyde van het jaer eygen tot het laeden van sommige waeren*, s. n.

Carguer, *v. a.* (schippers w.) *Gyën, optuyën, ophaelen, zeyl minderen.* — *v. n. Op zyde zeylen, hellen, krengen.*

Cargues, *s. f. plur.* (schippers w.) *Gytouwen, gyën, gordings.*

Cargueur, *s. m.* (schippers w.) *Gyblok, bramzeyls valblok.*

Cariatides, *s. f. plur.* (bouw-k.) *Vrouwe-beelden die den kroon-lyst ondersteunen*, s. n. plur.

Caricature, *s. f.* (schilder-k.) *Onmaetige vergrooting* of *bezwaering.*

Carie, *s. f* (van beenen, tanden en graen spr.) *Been-bederving, ineeting, rotting*, s. f. *bederf*, s. n.

Carié, ée, *adj.* (van hout spr.) *Vermolmd, doorwormd, wormsteekig.*

Carier, *v. a.* (van beenen, tanden en graen spr.) *Doen rotten, bederven.* Les pluies ont carié les blés. *De régens hebben de graenen bedorven.* — *v. r.* (van beenen, tanden en graen spr.) *Rotten, ineeten*; ook (van hout spr.) *vermolmen*, v n. *van de wormen doorknaegd worden*, v. pass.

Carillon, *s. m. Beyaerd*, s. m. *klokke-spel*; — (fig.) *geraes, groot gerugt, gerommel*, s. n.

Carillonner, *v. n. Op den beyaerd speelen, beyaerden.*

Carillonneur, *s. m. Klokke-speeler, beyaerder, klokkenist.*

Carinthie, *s. f.* (landschap) *Carinthiën.*

Carinthien, enne, *s. m. et f. Eene die van Carinthiën is.*

Carisée, *s. f.* (wolle stoffe) *Karsaai* of *kaersaey*, s. n. *py*, s. f.

Carisel, *s. m. Groven doek (of kanefas om er tapyt op te werken).*

Caristade, *s. f.* (gem.) *Aelmoes.*

Carlet, *s. m. (zoek)* Cárrelet.

Carline, *s. f.* (plant) *Ever-wortel*, s. m.

Carlingue, *s. f.* (schippers w. *Kolsem, kolswyn, zaedhout, tégenkiel band op de kiel.*

Carme, *s. m* (monik) *Carmeliet lieve-vrouwe-broer.* Carmes déchaussés *Ongeschoende carmelieten, discalsei* — (oud) *Vers*, s. n. — *s. m. plu* (tiktak-spel) *Twee vieren*, s. f. plur.

Carmeline, *adj* Laine carmeline *De tweede soort van vigogje-wol.*

Carmélite, *s. f.* (non) *Carmeliterss*

Carmin, *s. m.* (roode verve) *Kar myn.*

Carminatif, ive, *adj.* (geneés-k. *Wind-verdryvend.*

Carnage, *s. m. Moordery, slagting* s. f. *bloed-bad*, s. n.

Carnassier, ière, *adj.* (van beeste spr.) *Vleesch-verslindend*; — (va menschen spr.) *die veel vleesch eet.*

Carnassière, *s. f. Jaegers zak* or *het dood wild in-te-steeken*, s. m.

Carnation, *s. f.* (schilder-k. *Vleesch-verve*, s. f. *het naekt (de beelden in de schilderyën)* s. n.

Carnaval, *s. m. Vasten-avond vasten-avond-tyd*, s. m. *vasten-avond vreugd*, s. f.

Carne, *s. f. Spitsen hoek (van eene steen, van eene tafel enz.)* s. m.

Carné, ée, *adj.* (van bloemen spr. *Vleeschvervig, lyfvervig.*

Carnèle, *s. f.* (munt-w.) *Gekerfde rand (der geld-stukken)* s. m.

Carneler, *v. a.* (munt-w.) *Randen eenen gekerfden rand aen de geld stukken maeken.*

Carner, *v. n.* (van bloemen spr. *Vleeschvervig worden.*

Carnet, *s. m. Koopmans schuld-register*

Carnier, *s. m. (zoek)* Carnassière.

Carnification, *s. f.* (geneés-k. *Vleeschwording, verandering der beenderen in vleesch.*

Se carnifier, *v. r.* (geneés-k.) *To vleesch worden*, v. n.

Carnivore, *adj. et subst. Vleeschéetend, die van vleesch leeft.*

Digitized by Google

Carnosité, *s. f.* (geneés-k.) *Vleezigen uytwas*, s. m.

Carogne, *s. f.* (schimp-w.) *Pry, ondeugende vrouwes-persoon.*

Caroline, *s. f.* (landschap) *Carolina*; — (plant) *Ever-wortel*, s. m.

Carou, *s. m. Zy*, s. f. *reep spek (daer het mager afgesneeden is)* s. m.

Carounade, *s. f. Kanon dat ballen schiet van zestig tot honderd ponden zwaer*, s. n.

Caroncules, *s. f. plur.* (ontleéd-k.) *Kieragtig vleesch*, s. n.

Carotidal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Slaep-slagaderlyk, van de slaep-slagaderen.*

Carotides, *adj. et s. f. plur.* (ontleéd-k.) Artères carotides. *Slaep-slagaderen, krop-slagaderen, slagaderen die het bloed naer de hersens leyden.*

Carotique, *adj. et subst.* (geneés-k.) *Die eene zwaere slaep-ziekte zonder koórts heeft.* — *s. m.* (ontleéd-k.) *Opening van het slaep-been (die den doórtogt geeft aen de slaep-ader)* s. f.

Carotte, *s. f.* (hof-gewas) *Geele peé*, s. f. *geelen wortel*, s. m. Carotte de tabac. *Karóót van tabak, prik.*

Carotter, *v. n. Vreesagtig speelen, niet veél derven waegen.*

Carottier, ière, *s. m. et f. Die beschroomd speelt, die niet veél derft waegen.*

Caroube, carouge, *s. m.* (vrugt) *Sint Jans brood*, s. n.

Caroubier, *s. m. Carobou, sint Jans brood-boom.*

Carpe, *s. f.* (rivier-visch) *Karper*, s. m. Faire la carpe pamée. (gem.) *Den zieken speelen, zich ziek geveynzen.* — *s. m.* (ontleéd-k.) *Voórhand*, s. f.

Carpeau, *s. m.* (rivier-visch) *Kleynen karper*, s. m. *karpertje*, s. n.

Carpettes, *s. f. pl. Groven pak-doek*, s. m.

Carpillon, *s. m.* (*zoek*) Carpeau.

Carpolites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Versteende vrugten.*

Carpophage, *adj.* (*zoek*) Frugivore.

Carquèse, *s. m. Kalcineér-oven, glas-oven.*

Carquois, *s. m. Pyl-koher.*

Carre d'un chapeau, *s. f. Het bovenste van den hoed-bol*, s. n. — d'un soulier. *Neus* of *tip van eenen schoen*, s. m. — d'un habit. *Bovenkyf van een kleed*, s. n. Avoir une bonne carre. *Breed van schouders zyn.*

Carré, *s. m. Vierkant*, s. n. *vierhoek*, s. m. Carré de mouton. *Schaeps-quartier.*

Carré, ée, *adj. Vierkant, vierkantig, vierhoekig.* Être carré des épaules. *Breed van schouders zyn.*

Carreau, *s. m. Ruyt*, s. f. *vierkant*, s. n. Carreau de vitre. *Glaze ruyt, glas-ruyt.* — *Ruyten, ruyte-haert*, s. f. Valet de carreau. *Ruyten boer*; ook (schimp-w.) *veragtelyken mensch.* — *Vloer-steen*, s. m. *plavey*, s. f. Carreau de faïence. *Aster.* — *Kussen (om op te knielen* of *te zitten)* — *bed (in eenen hof)* — (kleermaekers w.) *pers-yzer*, s. n. — (smids w.) *groote vierkante vyl*; — *visch-myn*, s. f. — (visschers w.) *kruys-net*, s. n. — (geneés-k.) *verstopheyd*, s. f. *harden en gezwollen buyk (der kinderen)* s. m. Brochet carreau. *Snoek van de grootste soórt.* Jeter *of* coucher quelqu'un sur le carreau. *Imand doodelyk kwetsen* of *dooden.* Demeurer sur le carreau. *Ter plaetse dood blyven.* Coucher sur le carreau. (gem.) *Op den grond slaepen.* Jeter les meubles sur le carreau. *De meubelen op de straet smyten.*

Carrefour, *s. m. Kruys-straet*, s. f. *kruys-weg*, s. m.

Carréger, *v. n.* (schippers w.) *Kruysen, laveéren.*

Carrelage, *s. m. Plaveysel, het leggen van plaveyën*, s. n.

Carreler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Plaveyën, met vierkante steenen vloeren* of *beleggen*; — *schoenen* of *leérzen verzoólen* of *lappen.*

Carrelet, *s. m.* (visch) *Schar, scharre*, s. f. Gros carrelet. (visch) *Griet*, s. f. — *kruys-net*, s. n. — *schoenmaekers naelde*, s. f.

Carrelette, *s. f. Zoet-vyl, zeer fyne vyl.*

Carreleur, *s. m. Plaveyër, metser die vloeren legt.*

Carrelier, *s. m. Plavey-bakker.*

Carrelure, *s. f. Het verzoólen (van schoenen* of *leérzen)* s. n. — *nieuwe zoólen (aen oude schoenen* of *leérzen)* s. m. plur. Bonne carrelure de ventre. (gem.) *Buyk die met spys opgevuld is.*

Carrément, *adv. In het vierkant, vierkantig.*

Carrer, *v. a. Vierkantig maeken.* — *v. r.* (gem.) *Met de handen in de zyde gaen, trots* of *hooveérdig gaen.*

Carret, *s. m.* (*zoek*) Carrelet.

Carrier, *s. m. Eygenaer van eenen*

Digitized by Google

steen-kuyl; — *werkman in de steen-kuylen.*

Carrière, *s. f. Steen-groeve*, s. f. *steen-kuyl*, s. m. — *ren-baen*, *loop-baen*, s. f. — (fig.) *lévens-tyd*, *lévens-loop*; — *tyd van eenig ampt*, *werk*, *enz.* s. m. — *taek*; s. f. Achever sa carrière. *Ten eynde van zynen arbeyd zyn*; ook *zynen lévens-loop voleynden.* Ouvrir à quelqu'un une belle carrière. *Imand gelégenheyd verschaffen om uyt-te-munten.* Donner carrière à ses idées. *Eene volle vlugt aen zyné denkbeélden geéven.* Se donner carrière. *Los en ongebonden leéven*, *zyn vermaek neémen.* Se donner carrière aux dépens de quelqu'un. *Met imand den zot houden.*

Carrillon, *s. m.* (*zoek*) Carillon.

Carriole, *s. f. Post-kar.*

Carrosse, *s. m. Koets*, s. f.

Carrossée, *s. f. Eene koets vol volk.*

Carrossier, *s. m. Koets-maeker*, s. m. — *koets-peérd*. s. n.

Carrousel, *s. m. Ry-spel*, *ridderlyk spel*. s. n. — *plaets daer de ry-spélen geschieden*, s. f.

Carrousse, *s. f.* (gem.) Faire carrousse. *Slempen*, *brassen.*

Carrure, *s. f. Schouder-breedte.*

Cartame, *s. m.* (*zoek*) Carthame.

Cartaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Zee-kaerten*, *pas-kaerten*, s. f plur.

Cartayer. *v. n.* (word geconj. als *Effrayer*) *Op eenen aerd-weg in het ryden het spoór vermyden.*

Carte, *s. f. Kaert*, *speél-kaert.* Carte à visite. *Bezoekings kaert*, *vizietkaert.* Cartes blanches. *Kaerten zonder beélden*, *leege kaerten.* Donner carte blanche à quelqu'un. *Imand volmagt geéven.* Brouiller les cartes. *De zaeken verwarren.* Savoir le dessous des cartes. *Het geheym der zaeken kennen.* Tirer les cartes à quelqu'un. *Imand uyt de schikking der kaerten het toekomende voórzeggen.* — *Kaert.* Carte de géographie, carte géographique. *Land-kaert.* Carte enluminée. *Afgezette kaert.* Carte marine, carte hydrographique. *Pas-kaert*, *zee-kaert.* Carte réduite. *Wassend-graedige kaert.* Carte plate. *Gelyk-graedige kaert.* — *Rékening der onkosten van eene maeltyd.*

Cartel, *s. m. Verdrag* (*tot uytwisseling der krygs-gevangenen*) s. n. — *uytdaeg-brief*, s. m. *uytdaeging* (*tot een twee-gevegt*) s. f.

Cartelade, *s. f. Zékere land-meéters maet.*

Cartelet, *s. m. Zékere wolle stoffe.*

Cartelette, *adj. f.* Ardoise cartelette. *Dunnen schalie-steen.*

Cartelle, *s. f. Zwalp*, *dikke plank* (*daer de molen-steenen op rusten*) s. f. — *houte spaen* (*voór inleg-werk*) s. n.

Cartero, *s. m. Kleyne brief-tesch*, s. f.

Carteron, *s. m.* (*zoek*) Quarteron.

Cartésianisme, *s. m. Leer-stellingen van Descartes*, s. f. plur.

Cartésien, *s. m. Cartésiäen*, *wysgeér die de gevoelens van Descartes volgt.*

Carthage (verwoeste stad) *Carthago.*

Carthagène (stad) *Carthagéna.*

Carthame, *s. m.* (plant) *Wilde safraen*, *safloers*, s. f.

Cartier, *s. m. Kaertmaeker*; — *kaert-verkooper.*

Cartilage, *s. m.* (ontleéd-k.) *Kraek-been*, *kners-been*, *knor-been*, s. n.

Cartilagineux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Kraek-beenig*, *kraek-beenagtig*, *knoragtig.*

Cartomancie, *s. f. Waerzeggery met kaerten.*

Cartomancien, *s. m. Waerzegger met kaerten.*

Carton, *s. m. Karton*, *bord-papier*; — (boek-drukkers w.) *herdrukt bladje* (*om in plaets van een ander te zetten daer druk-fauten in zyn*) s. n.

Cartonner, *v. a. Een boek in bord-papier binden.*

Cartonnerie, *s. f. Kartonmaekery.*

Cartonnier, *s. m. Kartonmaeker*, *bord-papiermaeker*; — *karton-verkooper.*

Cartonnières, *s. f. plur. Wespen welkers nest gelykt aen eene kartonne doos.*

Cartouche, *s. m. Loofwerk*, *bywerk* (*tot cieraed in eene schildery enz.*) s. n. — *s. f. Kardoes* (*daer méde geschoóten word*) s. f. *patroon*; — *afscheyds-brief* (*der krygslieden*) s. m.

Cartouchier, *s. m. Patroon-tesch*, s. f.

Cartulaire, *s. m. Verzameling der bewys-schriften* (*van een klooster of kerk*) s. f.

Carus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (geneés-k.) *Diepe slaepzugt*, s. f.

Carvi, *s. m.* (plant) *Karwey*, *hof-komyn*, *veld-komyn*, s. f.

Carybde, *s. f. Diepen afgrond der zee by Messina*, s. m.

Caryophilloïde, *s. f.* (natuerl. hist.) *Gebloemden steen aen eenen kruyd-nagel gelykende*, s. m.

Cas, *s. m. Geval*, *voórval*, s. n. *gelegenheyd*, s. f. Cas de conscience.

Digitized by Google

Gewis-geval. Cas réservés. *Voorbehoudene of uitgezonderde gevallen, zonden welkers vergeeving den Paus* of *den Bisschop een zich behoud.* Faire cas de quelqu'un *of* de quelque chose. *Veel werk van imand* of *van iets maeken, veel agting voór imand* of *voór iets hebben.* — (spraek-k.) *Natem-val, cazus.*

En cas que, au cas que, *conj.* (reg. *conj.*) *In geval dat, indien, is 't dat, is 't zaeke dat, by zoo verre.*

En tout cas, *adv. In alle geval, in alle voórval, hoe het zy.*

Cas, asse, *adj.* Voix casse. *Zwakke en heesche stem.*

Casanier, ère, *adj. et subst. Die den tyd te huys overbrengt, still, lédig, vaddig.*

Casque, *s. f. Kazak*, s. m. *overkleed*, s. n. Tourner casque. *Van party veranderen.*

Casquin, *s. m. Vrouwe-jak zonder plooyen*, s. f.

Cascade, *s. f. Water-val*, s. m.

Cascanes, *s. f. plur.* (mynders w.) *Wal-helders, bedekte gangen onder den grond (om de mynen der vyanden te ontdekken en te vernielen)* s. m. plur.

Case, *s. f.* (gem.) *Huysken*, s. n. *hut*; — *ruyt (op een schaek-berd* of *dam-berd*, s. f.

Caséeux, euse, *adj. Kaesagtig, van de natuer van de kaes.*

Casemate, *s. f.* (vesting-bouw-k.) *Kasemat*, s. f. *gewelf onder de vest (met schiet-gaten voórzien)* s. n.

Casematé, *adj. m.* (vesting-bouw-k.) Bastion casematé. *Bolwerk met kasematten voórzien.*

Caser, *v. n.* (tiktak-spel) *Banden maeken.* — *v. r.* (gem.) *Ergens zynen intrek neémen.*

Caserette, *s. f. Houten kaes-vórm*, s. m.

Caserne, *s. f. Barak (daer de krygslieden in woonen).*

Casserner, *v. a. In de barakken plaetsen.* — *v. n. In de barakken woonen.*

Caseux, euse, *adj. Kaesagtig, van de natuer van de kaes.*

Cailleux, euse, *adj.* (glazemaekers w.) *Broos, sprok.*

Casoar, *s. m.* (indiäenschen vogel) *Casuaris, casuarius.*

Casque, *s. m. Helm, storm-hoed*, s. m. *helmet*, s. n.

Casqué, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met eenen helm op het hoofd.*

Cassade, *s. f.* (gem.) *List, schalkheyd, valsche belofte*, s. f. *bedrog*, s. n. Donneur de cassades. (gem.) *Bedrieger, leugenaer, valschen beloover.*

Cassaille, *s. f.* (akker-bouw) *Eerste omspitting (van het land).*

Cassant, ante, *adj. Broos, breekbaer, dat ligt breekt.*

Cassation, *s. f.* (recht) *Afschaffing, vernietiging.*

Cassave, *s. f. Grof meel van manioks-wortel*, s. n.

Casse, *s. f.* (vrugt van eenen indiäenschen boom) *Cassie, cassia*; — (boek-drukkers w.) *letter-kas*; — (oórlogs w.) *afdanking, verjaeging*, s. f. — *gedeelte van eenen zak-inktkoker daer de pennen in zyn*, s. n.

Cassé, ée, *adj. Gebroken, verbryzeld, aen stukken*; — (fig.) *zwak, kragteloos.* Homme cassé. *Kragteloozen mensch.* Voix cassée. *Zwakke stem.*

Casseau, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Helft van eene letter-kas*, s. f. Casseau d'en haut. *Bovenkas.* Casseau d'en bas. *Onderkas.*

Casse-cou, *s. m. Plaets daer men in gevaer is van te vallen*, s. f.

Casse-cul, *s. m.* (gem.) *Gat-val, gat-slag, zwaeren val op den aers.*

Casse-museau, *s. m.* (gem.) *Slag, stoot* of *val die het aenzigt kwetst.*

Casse-noisette, *s. m. Nóote-kraeker.*

Casse-noix, *s. m.* (vogel) *Soórt van meérle.*

Casse-nole, *s. f. Gal-nóót.*

Casser, *v. a. Breeken, aen stukken slaen, verbryzelen.* Casser un verre. *Een glas breeken.* Casser la tête à quelqu'un d'un coup de pistolet. *Imand met een pistoól doór den kop schieten.* — (fig.) *Vernietigen, intrekken, verbreeken, casseéren.* Casser un testament. *Een testament vernietigen.* Casser les gens de guerre. *Het krygs-volk afdanken.* Casser un officier. *Eenen officier wegjaegen* of *casseéren.* Casser aux gages. (gem.) *Eenen dienstbode afdanken.* — *Verzwakken.* Les fatigues l'ont fort cassé. *De afmattingen hebben hem zeer verzwakt.* — *v. n. et r. Breeken*, v. n. Ce verre cassera. *Dat glas zal breeken.* Se casser la tête. *Zynen geest kwellen, zyn hoofd breeken.* Se casser le cou. *Den hals breeken.* Se casser le nez. (fig.) *In zyne onderneémingen mislukken.* — *v. r.* (spr. van stoffen) *Kerven, klieven*; ook (fig.) *oud en zwak worden*, v. n.

Digitized by Google

Casserole, *s. f.* *Kookpan*, *stoofpan*, *kasserol.*

Casse-tête, *s. m.* *Knods*, *knods-stok*, s. m. — (gem.) *hoofdbreekery*, *hoofdbreeking*, s. f. — *hoofdbreekenden wyn*, s. m.

Cassetin, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Baksken* (*in de letter-kas*) s. n.

Cassette, *s. f.* *Kofferken*, *kistje*, s. n. *sluyt-doos*, s. f.

Casseur de raquettes, *s. m.* (gem.) *Pofhans*, *stoffer*, *zwetser.*

Cassidoine, *s. f.* (kostelyk gesteente) *Cassidonie-steen*, s. m.

Cassier, *s. m.* *Cassia-boom.*

Cassin, *s. m.* *Raem* (*van een weefgetouw*) s. f.

Cassine, *s. f.* *Land-huysken*, *hofstédeken*, s. n.

Cassis, *s. m.* (*zoek*) Caciz.

Cassolette, *s. f.* *Reuk-vat*, *wierookvat*, s. n. — *aengenaemen reuk*, s. m. — *zak-reuk-doosken*, s. n.

Cassónade, *s. f.* *Bruyne poeyersuyker.*

Cassure, *s. f.* *Breuk*, *breeking.*

Castagnette, *s. f.* *Zekere stoffe van zyde*, *wol en garen gemaekt.* — *s. f. plur.* *Kastanjetten*, s. f. plur. *klaphoutjes*, s. n. plur.

Castagneux, *s. m.* (vogel) *Kleynen duyker* of *duykelaer.*

Caste, *s. f.* *Stam* (*waer in de volken in Indën verdeeld zyn*) s. m.

Castelogne, *s. f.* *Fyne wolle sargie.*

Castille, *s. f.* (gem.) *Kyvagie*; s. f. *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Castine, *s. f.* (steen-aerde om yzer te doen smelten) *Toeslag*, s. m.

Castor, *s. m.* (dier) *Kastoór*, *béver*; — *kastoór-hoed* Castor et Pollux. (*zoek*) Feu saint Elme.

Castoréum, *s. m.* (latynsch apotheékers w.) *Béver-geél*, s. n. *béver-wyn*, s. m.

Castramétation, *s. f.* (oudh.) *Légerkunde*, *léger-meeting* (*om een léger voórdeeligtyk néder-te-slaen*).

Castrat, *s. m.* *Gelubden*, *castraet*, *eenen die gesneeden is om eene hooge stem te behouden.*

Castration, *s. f.* (beel-k.) *Lubbing*, *ontmanning.*

Castrense, *adj.* Couronne castrense. *Kroon die de oude Romeynen gaven aen eenen krygs-held die den eersten het vyandlyk léger-veld was ingedrongen.*

Casualité, *s. f.* (schoól-w.) *Toevalligheyd*, *toevallige zaek.*

Casuel, *s. m.* *Toevallige inkomst* (*van een ampt enz.*) s. f. — (vogel) *casuaris*, *casuarius*, s. m.

Casuel, elle, *adj.* *Toevallig*, *gevallig*, *dat by geval geschied.*

Casuellement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Toevalligtyk*, *by geval.*

Casuiste, *s. m.* *Casuist*, *leeraer die de gemoeds bezwaernissen oplost*, *uytlegger van de geweetens gevallen.*

Catabaptiste, *s. m.* *Ketter die de noodzaekelykheyd van het Doopsel loochende.*

Catacaustique, *s. f.* *Brand-middel door terug-straeling*, s. n.

Catachrèse, *s. f.* (spreek uyt *katakreés*) (spraek-k.) *Oneyge gebruyk*, s. n. of *misbruyking* (*van een woórd dat niet gepast is tot de zaek waer van men spreékt*) s. f.

Cataclysme, *s. m.* (schoól-w.) *Groote overstrooming*, s. f.

Catacombes, *s. f. pl.* *Onderaerdsche begraef-plaetsen* (*der oude volkeren*).

Catacoustique, *s. f.* *Weetenschap der terug-kaetsing van het geluyd.*

Catadioptrique, *adj.* *Terug-straelend*, *strael-breekend.*

Catadoupe, catadupe, *s. f.* *Waterval*, s. m.

Catafalque, *s. f.* *Pragtige graf-naeld* (*in eene kerk op de lyk-staetie van eenen Vorst*).

Catagmatiques, *adj. et s. m. plur.* (geneés-k.) *Geneés-middelen tot heeling der been-breuken*, s. n. plur.

Cataire, *s. m.* (plant) *Nipt*, *kattekruyd*, s. n.

Catalan, ane, *s. m. et f.* *Eenen die van Catalonien is.*

Catalecte, catalectique, *adj.* (griekksche en latynsche dicht-k.) Vers catalectique. *Onvolmaekt vers.*

Catalectes, *s. m. plur.* *Verzameling van stukken der oude schryvers*, s. f.

Catalepsie, *s. f.* (geneés-k.) *Ledenstyving*, s. f. *zinvang*, *overval die de styving der lidmaeten veroorzaekt*, s. m.

Cataleptique, *adj. et subst.* (geneés-k.) *Die door eene styving in de lidmaeten overvallen word.*

Catalogne, *s. f.* (landschap) *Catalonien.*

Catalogue, *s. m.* *Naem-rol*, *lyst*, *naem-lyst*, s. f.

Catalotique, *s. m.* (geneés-k.) *Middel om de grove lid-teekens te doen verdwynen*, s. n.

Catapasme, *s. m.* *Fyn gestoote poeder* (*om het vel te poederen*) s. n.

Catophonique, *s. f.* *Weetenschap der terug-kaetsing van het geluyd.*

Digitized by Google

Cataphore, *s.f.* (*zoek*) Coma.

Cataplasme, *s.m.* (heel-k.) *Pap*, *pap-plaester*, s. f.

Cataplexie, *s.f.* (geneés-k.) *Schielyke verstyving in de lidmaeten.*

Catapuce, *s.f.* (plant) (*zoek*) Épurge.

Catapulte, *s.f.* (oudh.) *Oórlogs tuig om pylen te werpen*, s. n.

Cataracte, *s.f.* *Water-val*, s. m. — (oogmeesters w.) *staer*, *val-vlies*, *oog-pel*, *oog-schel*, *pérel*, s. f.

Se cataracter, *v. r.* (oogmeesters w.) *Een vlies of pel op het oog krygen.*

Catarral, ale, *adj.* (geneés-k.) Fièvre catarale. *Zinkings koórts.*

Catarre, catharre, *s.m.* (geneés-k.) *Herssen-vloed*, s. m. *zinking*, *valling*, s. f.

Catarreux, catarrheux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Herssen-vloedig*, *aen zinkingen onderworpen*, *met vallingen gekweld.*

Catastrophe, *s.f.* *Droevig eynde*; — *treurig voórval*, s. n

Catéchèse, *s.f.* (*zoek*) Catéchisme.

Catéchiser, *v. a.* *In het geloof onderwyzen*, *catechizeéren.*

Catéchisme, *s.m.* (de *s* word uytgesproken) *Geloofs onderwyzing*, *christelyke leering*, s. f. *catechismus*, s. m. Faire le catéchisme. *In de christelyke leering onderwyzen.*

Catéchiste, *s.m.* *Geloofs onderwyzer.*

Catéchistique, *adj.* *Geloof-onderrigtend*, *by wyze van catechismus.*

Catéchuménat, *s.m.* (spreék uyt *katékuména*) (kerkelyk w.) *Tyd als de leerlingen onderweézen wierden tot het Doopsel.*

Catéchumène, *s.m.* *et f.* *et adj.* (spreék uyt *katékumeén*) *Leerling die tot het Doopsel onderweézen word.*

Catégorie, *s.f.* (réde-k.) *Order*, s. n. *schikking*; — (gem.) *soórt*, s. f. *slach*, s. n.

Catégorique, *adj.* *Betaemelyk*, *behoorlyk*, *klaer en duydelyk.*

Catégoriquement, *adv.* *Betaemelyk*, *behoorlyk*, *duydelyk.*

Catéroles, *s.f.* *plur.* *Konyne-hollen*, s. n. plur.

Caterre, *s.m.* caterreux, euse, *adj.* (*zoek*) Catarre; catarreux, euse.

Cathartique, *adj.* (apotheékers w.) *Zuyverend*, *purgeérend.*

Cathédrale, *s.f.* *et adj.* Église cathédrale. *Hoofd-kerk*, *dom-kerk.*

Cathédrant, *s.m.* *Voórzitter* (*in de verdédiging van eene thésis*).

Cathédrer, *v. n.* *Voórzitten* (*in de verdédiging van eene thésis*).

Cathérétique, *adj.* (apotheékers w.) Remède cathérétique. *Byt-middel*, *brand-middel* (*om het wild vleesch weg-te-neémen*).

Cathète, *s.f.* (meét-k.) *Regtvallende linie die met de linie*, *op de welke zy valt*, *eenen regten winkelhaek maekt*; — (bouw-k.) *as*, *spil* (*van eene zuyl*).

Cathéter, *s.m.* (de *r* word uytgesproken) (heel-k.) *Blaes-pyler*, s. m. *buyshen* (*om het water uyt de blaes te tappen*) s. n.

Cathétérisme, *s.m.* (heel-k.) *Wateraftapping* (*uyt de blaes*) s. f.

Catholicisme, *s.m.* *Catholyken Godsdienst*

Catholicité, *s.f.* *Catholykheyd*, *algemeenheyd van het geloof*, s. f. — *de landen daer den catholyken Godsdienst héerscht*, s. n. plur.

Catholicon, *s.m.* (apotheékers w.) *Algemeen zuyverend geneés-middel*, s. n.

Catholique, *adj.* *et subst.* *Catholyk*, *algemeen.* Fourneau catholique. (scheyk.) *Smelt-oven gebruykbaer voór alle schey-kundige werkingen.* Cadran catholique. *Zonnewyzer die op alle poóls-hoogten de ueren aenwyst.*

Catholique-romain, aine, *adj.* *et s.m.* *et f.* *Roomsch*, *roomsch-catholyk*, *van den roomschen Godsdienst.*

Catholiquement, *adv.* *Op eene catholyke manier.*

Cati, *s.m.* *Persing en glansing* (*van wolle stoffen*) s. f.

Catimini, *adv.* (gem.) *Heymelyk*, *bedektelyk.*

Catin, *s.m.* *Kom* (*daer het gesmolte metael in loopt*) s. f. — *s.f.* (schimpw.) *Pop*, *hoer*, *ligweérdige vrouwspersoon.*

Catir, *v.a.* (van wolle stoffen spr.) *Persen en glansen.*

Catisseur, *s.m.* *Perser en glanser* (*van wolle stoffen*).

Catoche, *s.f.* (*zoek*) Catalepsie.

Catodon, *s.m.* *Soórt van walvisch die geene tanden heéft als in het onderste kaek-been.*

Catoptrique, *s.f.* *Weérschyn-kunde*, *spiegel-kunde*, *spiegelzigt-kunde.* — *adj.* *Weérschyn-kundig*, *spiegelzigtkundig*; ook *doór weérschyn.*

Catoptromancie, *s.f.* *Waerzeggery met eenen spiegel.*

Digitized by Google

Catotérique, *adj.* (geneés-k.) *Zuyverend, purgeérend.*

Caucalis, *s. m.* (plant) *Wilde pétersélie*, s. f.

Caucase, *s. m. Den berg Caucasus.*

Cauchemar, *s. m.* (geneés-k.) *Nagtmerrie, nagt-drukking, benauwdheyd in den slaep*, s. f. Il me donne le cauchemar. (gem.) *Hy is my tot last en verdriet.*

Cauchois, *adj.* Pigeons cauchois. *Soórt van groote duyven.*

Caudataire, *s. m. Sleép-draeger, die den sleép van den Paus* of *Kardinaalen enz. draegt.*

Caudé, ée, *adj.* (wapen-k.) Comète caudée. *Steért-ster.*

Caulescent, ente, *adj.* (kruyd-k.) Plante caulescente. *Plant die eenen stam heéft.*

Caulicoles, *s. f. plur.* (bouw-k.) *Takskens in het korintisch kapiteel*, s. n. plur.

Caulinaire, *adj.* (kruyd-k.) *Dat onmiddelyk op den stam groeyt.*

Cauris, *s. m. Kleyne schelp (voór geld dienende in Africa en Indiën)* s. f.

Causal, ale, *adj. (zoek)* Causatif, ive.

Causalité, *s. f.* (schoól-w.) *Wyze op de welke eene oorzaek werkt.*

Causant, ante, *adj.* (gem.) *Die geérne klapt.*

Causatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Dat eene oorzaek aenduyd, réden-geévend.* Conjonction causative. *Réden-geévend voeg-woórd.*

Cause, *s. f. Oorzaek, réden; — party, zaek*, s. f. *belang, belangen*, s. n. Être pour la bonne cause. *Voór de goede zaek zyn.* La cause des pauvres. *Het belang van den armen.* — (recht) *Zaek, gerechts-zaek, pleyt-zaek*, s. f. *geding*, s. n. Plaider une cause. *Eene zaek bepleyten.* Prendre fait et cause pour quelqu'un. *Zich voór imand verklaeren, imand verdédigen.* Ses héritiers ou ayans cause. (recht) *Zyne erfgenaemen of die daer toe gerechtigd zyn.* Donner gain de cause *of* donner cause gagnée. *Zyne zaek gewonnen geéven aen zyne tégenparty.* Avoir gain de cause *of* avoir cause gagnée. *Zyn proces gewonnen hebben.* A ces causes. (recht) *Zoo is 't dat.* Cause majeure. (kerkelyk recht) *Pleyt-zaek over de welke den Paus zich de uytspraek toeéygent.*

A cause, *prep.* (reg. *gen.*) *Om, ter oorzaek, uyt inzigt.* A cause de sa jeunesse. *Uyt inzigt van zyne jongheyd.* A cause de lui. *Om zynent wil.* A cause de cela. *Des wegens, hierom, uyt dit inzigt.*

A cause que, *conj.* (reg. *indic.*) *Om dat uyt réden dat.*

Causer, *v. a. Veroorzaeken, verwekken, baeren, de oorzaek zyn.* — *v. n. Klappen, kouten, praeten.*

Causerie, *s. f. Geklap, gekout, gepraet*, s. n.

Causeur, euse, *s. m. et f. Klapper, praeter: klapster, praetster.* — *adj. Klappend, praetend.*

Causticité, *s. f. Scherpheyd, inbytende kragt;* — (fig.) *scherpheyd* of *bitterheyd in het spreéken.*

Caustique, *s. m.* (geneés-k.) *Inbytend* of *inbrandend geneés-middel*, s. n.

Caustique, *adj. Scherp, bytend, inbytend, brandend;* — (fig.) *scherp, bitter, bytend in het spreéken.*

Cautèle, *s. f.* (recht) *Omzigtigheyd, voórzorg;* — (oud) *list, loosheyd.*

Cautelensement, *adv. Listiglyk, bedriegelyk.*

Cauteleux, euse, *adj. Listig, bedriegelyk.*

Cautère, *s. m.* (heel-k.) *Brandmiddel*, s. n. — *fistel*, s. f. *zypgat*, s. n.

Cautérétique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Vleesch-verbrandend* of *vleeschverteérend middel*, s. n.

Cautérisation, *s. f.* (geneés-k.) *Het branden, het inbyten;* — *het zetten van eene fistel*, s. n.

Cautérisé, ée, *adj.* Conscience cautérisée. (fig.) *Ongevoelig en verhard geweéten.*

Cautériser, *v. a.* (geneés-k.) *Branden, inbyten;* — *een zypgat maaken, eene fistel zetten.*

Caution, *s. f. Borg, borgtogt, borgstelling.* Être caution *of* se rendre caution pour quelqu'un. *Voór imand borg blyven.* Il est sujet à caution. *Men mag zich niet veél op hem betrouwen.*

Cautionnement, *s. m. Borgtogt, borgblyving, borgstelling*, s. f.

Cautionner, *v. a. Borg blyven, borg zyn, voór imand instaen.* Je l'ai cautionné de mille florins. *Ik ben voór hem borg gebleéven voór duyzend guldens.*

Cavalage, *s. m. Paering van twee schildpadden ter voortteeling*, s. f.

Cavalcade, *s. f. Plegtiryn te peérd*, s. m. — *plegtige inhaeling*, s. f.

Cavalcadour, *s. m. Stalmeester*, s. m.

Digitized by Google

Cavée, *s. f.* *Merrie*, s. f. *merrie-peérd*, s. n.

Cavalerie, *s. f.* *Ruytery*, s. f. *peérde-volk*, s. n.

Cavilet, *s. m.* *Deksel* (*van eenen smelt-oven*) s. n.

Cavalier, *s. m.* *Ruyter*, *peérd-ryder*; — *déiman die in den krygs-dienst is*; — *jongen heer die eene juffer vergeleyd*, s. m. — (vesting-bouw-k.) *kat*, *schiet-kat*, *storm-kat*, *hoogte om het geschut op-te-stellen*, s. f.

Cavalier, ière, *adj.* *Ridderlyk*, *onbedwongen*, *zwierig* Il a l'air cavalier. *Hy heeft een ridderlyk gelaet.* — *Trots*, *stout*, *wypostig*, *spytig*. Réponse cavalière. *Trots* of *spytig antwoord*. A la cavalière. *Ridderlyk*, *onbedwongen*, *zwierigly k*, adv.

Cavalièrement, *adv.* *Ridderlyk*, *onbedwongen*, *zwierigly k*; — *stoutely k*, *wypostigly k*, *trotselyk*.

Cavalquet, *s. m* (oórlogs w.) *Wyze van blaezen op de trompet* (*wanneer de ruytery eene stad nadert* of *door de zelve trekt*) s. f.

Cave, *s. f.* *Kelder*, s. m. Monter sa cave, faire sa cave. *Zynen kelder voórzien met wyn*, *bier enz.* — *Reys-kelderken*, *reys-kofferken* (*waer in flessehen met wyn enz. gesloóten zyn*) — (kaert-spel) *geld dat ideren kaert-speéler voór zich legt*, s. n — *adj.* (ontleéd-k.) Veine cave. *Holle ader*, *léver-ader*.

Caveau, *s. m.* *Kelderken*, s. n. — *graf-kelder*, s m.

Caveçon, *s. m.* *Kaperson*, *neus-pranger*, *neus-nyper* (*voór de peérden*).

Cavée, *s. f.* *Hollen weg*, s. m.

Caver, *v. a. et n.* *Graeven*, *uytgraeven*, *uythollen*. — *v. a.* (kaert-spel) *Geld voór zich leggen om het te verspéeden*. Caver au plus fort. *Zoo veél geld in het spel zetten als den hoogsten speéler*: ook (fig.) *tot het uyterste drijven*.

Caverne, *s. f.* *Hol*, s. n. *spelonk*, *grot*, s. f.

Caverneux, euse, *adj.* *Grotagtig*, *spelonkagtig*.

Cavernosité, *s. f.* *Holheyd*.

Caveson, *s. m.* (*zoek*) Caveçon.

Cavet, *s. m.* (bouw-k.) *Hol snywerk* (*op eene zuyl*) s. n.

Caviar, *s. m.* (voebereyden kuyt van grooten steur) *Kaviar*.

Cavier, *s. m.* *Kelder-knegt*.

Cavillation, *s. f.* (de *ll* worden niet voorgelyk uytgesproken) *Strik-réde*, *bedrieg-réde*, *valsche réde*.

Cavin, *s. m.* (oórlogs w.) *Hollen weg* (*om veyligly k den vyand te naderen*).

Cavité, *s. f.* *Holheyd*.

Ce, cet, cette (*plur.* ces) *pron. démonstr.* *Deézen*, *deéze*, *dit*, *dien*, *die*, *dat*, plur. *deéze*, *die*. (*Ce* word gebruykt voór een woórd dat met eene consonant begint; *cet* voór een woórd dat met eene vocael of stomme *h* begint; en *cette* voór het *fem.* Ce *of* c' is dikwils den *nomin.* van het verbum *être*, en word in het néderduytsch vertaeld doór *het* of *'t*) C'est la vérité. *'T is de waerheyd.* Ce sont d'honnêtes gens. *Het zyn eerlyke lieden.* C'est moi. *Ik ben het.* C'en est fait. *'T is er méde gedaen.*

Ce qui, *in nominat.*, ce que, *in acc.*, *pron. démonst.* *Het geéne*, *wat.* Je vous raconterai ce qui m'est arrivé. *Ik zal u vertellen het geéne of wat my wédervaeren is.* Je vous écris ce que j'ai vu. *Ik schryf u het geéne ik gezien heb.*

Céans, *adv.* *Hier in huys*, *hier binnen.*

Ceci, *pron. démonst.* *Dit*, *deézu zaek.*

Cécité, *s. f.* *Blindheyd.*

Cédant, ante, *adj. et subst.* (recht) *Afstaender*, *afstand-doender*, *die iets afstaet.*

Céder, *v. a.* (Je cède, il cède, nous cédons) *Afstaen*, *afstand doen*, *overlaeten*, *overgeéven*. Céder sa place à un autre. *Zyne plaets een een ander overgeéven.* — *v. n.* *of* le céder. *Wyken*, *zwigten.* Il faut céder à nos supérieurs. *Wy moeten zwigten voór onze overheyd.* Il ne le cède à personne en mérite. *Hy wykt voór niemand in verdienste.*

Cédille, *s. f.* (de *ll* worden voorgelyk uytgespr.) (spraek-k.) *Steéri-c*, (*teeken onder de* ç, *als zy staet voór* a, o *of* u, *wanneer zy uytgesproken word als* s *en niet als* k) Façade, façon, reçu.

Cédon, *s. m.* (plant) *Muer-péper*, s. m. *huys-kruyd*, s n.

Cédrat, *s. m.* *Soórt van welriekende citroen*; — *boom die deéze vrugt draagt.*

Cèdre, *s. m* *Céder-boom*, s. m. — *céder-hout*, s. n.

Cédrie, *s. f.* *Céder-harst.*

Cédule, *s. f.* *Hand-briefken*, *handschrift*, s n.

Ceignante, *s. f.* (ontleéd-k.) *Twaelfste rug-wervelbeen*, s. n.

Ceindre, *v. a. irrég.* (Je ceins, tu ceins, il ceint; nous ceignons, vous ceignez, ils ceignent. Je ceignois. Je

Digitized by Google

ceignis. Je ceindrai. Je ceindrois. Ceins, qu'il ceigne. Que je ceigne. Que je ceignisse. Ceignant; ceint, cinte) *Gorden, omgorden, omringen, ombinden.* Ceindre une ville de murailles. *Eene stad met mueren omringen.* Ceindre l'épée à un chevalier. *Eenen ridder met den degen omgorden.* Ceindre le diadême. *De koninglyke kroon op het hoofd zetten.*

Ceintes, *s. f. plur.* (schipp. w.) *Berghouten*, s. n. plur. *hok-balken*, s. m. plur.

Ceintrage, *s. m.* (schipp. w.) *Touwen (om te binden* of *om te gorden)* s. f plur.

Ceinture, *s. f. Gordel, gordel-riem*, s. m. *omgording*, s. f. — *midden-lyf*, s. n. Ceinture de culotte. *Broeks-band.* — (bouw-k.) *Lystje, bandeken (boven en onder aen eene zuyl)* s. n.

Ceinturette, *s. f. Leère riemken (om eenen jagt-hoorn)* s. n.

Ceinturier, *s. m. Gordelmaeker; — gordel-verkooper.*

Ceinturon, *s. m. Degen-riem, heupgordel (daer den degen aen hangt).*

Ceinturonnier, *s. m. Degen-riemmaeker.*

Cela, *pron. démonst. Dat, dit, die zaek.*

Céladon, *s. m. et adj. Zee-groen*, s. n. et adj. *zee-groen koleur*, s. n.

Célébrant, *s. m. Priester die de Misse doet.*

Célébration, *s. f. Viering, célebreering.*

Célèbre, *adj. Vermaerd, befaemd, roemrugtig, beroemd, berugt.*

Célébrer, *v. a. Vieren, célebreeren; — uytgalmen, roemen.*

Célébrité, *s. f. Viering. plegtigheyd; — vermaerdheyd, berugtheyd, roemrugtigheyd.*

Celer, *v. a. Verbergen, verzwygen.*

Céleri, *s. m.* (hof-gewas) *Selder, seldery*, s. f.

Célerin, *s. m.* (visch) *Soort van sardyn.*

Célérité, *s. f. Snelheyd, gezwindheyd, spoedigheyd, rasheyd.*

Céleste, *adj. Hemelsch.*

Célestin, *s. m. Célestien, célestiner monik.*

Célétomie, *s. f.* (heel-k.) *Breuksnyding.*

Céliaque, *s. f. et adj.* (geneés-k.) Flux céliaque. *Spys-loop; grauwe-loop, rauwe gyl-vloed.* Artère céliaque. *Maeg-slagader.*

Célibat, *s. m. Ongetrouwden staet, ongehouwden staet.*

Célibataire, *s. m. Ongetrouwden, eenen die in den ongetrouwden staet leeft.*

Celle, *pron. fém. (zoek)* Celui.

Cellérerie, *s. f. Spys-meesterschap (in een klooster)* s. n.

Cellérier, ière, *s. m. et f. Spysmeester: spys-meesterse (in een klooster).*

Cellier, *s. m. Provisie-kelder, spyskelder.*

Cellite, *s. m. Cellebroer.*

Cellulaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Holagtig.*

Cellule, *s. f. Cel*, s. f. *celleken, kamerken (der moniken) — biecelleken; — laeyken (in eene kist of kas)* s. n. — (ontleéd-k.) *kleyne holheyd der herssenen*, s. f.

Celluleux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Met cellekens, met holhéden.*

Célotomie, *s. f.* (heel-k.) *Breuksnyding.*

Celui, celle (*plur.* ceux, celles) *pron. démonstr. disjoint. Deézen, dien, deéze, die, de geéne, dit.* Celui-ci, celle-ci (*plur.* ceux-ci, celles-ci). *Deézen, deéze, dit.* Celui-là, celle-là (*plur.* ceux-là, celles-là). *Dien, die, dat*, plur. *die.*

Cément, *s. m* (schey-k.) Poudre cémentatoire. *Mengsel* of *poeyer tot zuyvering der metaelen.*

Cémentation, *s. f.* (schey-k.) *Zuyvering* of *loutering der metaelen.*

Cémentatoire, *adj. (zoek)* Cément.

Cémenter, *v. a.* (schey-k.) *De metaelen zuyveren.*

Cémétérial, ale, *adj. Kerk-hofs, van het kerk-hof.*

Cénacle, *s. m.* (schriftuer-w.) *Eétzael*, s. f.

Cendre, *s. f. Asch, assche.* Cendre gravelée. *Potassche.* Les cendres, mercredi des cendres. *Asch-dag, assche-woensdag.* Cendre de plomb. *Hagel om méde te schieten.* Cendre de Saturne, cendre de plomb. *Loodassche.* Cendre bleue. *Berg-blauw.*

Cendré, ée, *adj. Asch-grauw, aschoevrig.*

Cendrée, *s. f. Hagel (om méde te schieten)* s m. — *lood-schuym*, s. n.

Cendreux, euse, *adj. Aschagtig, met assche bestrooyd.*

Cendrier, *s. m. Asch-bak*, s. m. *onderste van een forneys* of *homfoor daer de assche in valt*, s. n.

Cendrures, *s. f. plur. Aderen in het staal.*

Cène, *s. f. Laetste avondmael (van Christus met zyne Apostelen) — avondmael, nagtmael (der calvinisten)* s. n.

Cénelle, *s. f.* (vrugt) *Halster-bézie.*

Digitized by Google

Cénisme, *s. m. Gebrekkelyke manier van spreeken (die by de Griekken bestond in verwardelyk te gebruyken verscheyde uytspraeken)* s. f.

Cénobiarque, *s. m. Klooster-oversten.*

Cénobite, *s. m. Kloosterling.*

Cénobitique, *adj.* Vie cénobitique. *Klooster-leven.*

Cénotaphe, *s. m. Eer-graf, praelgraf, pronk-graf (ter eere van imand die elders begraeven is)* s. n.

Cens, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Cyns*, s. f.

Censal, *s. m. Makelaer in de levant.*

Cense, *s. f. Pagt-hoef, land-hoef.* Donner à cense. *Verpagten, in pagt geven.* Prendre à cense. *Pagten, in pagt neemen.*

Censé, ée, *adj.* Être censé. *Geagt, aenzien of gehouden worden.*

Censerie, *s. f. Makelaery in de levant.*

Censeur, *s. m. Keurder, boek-keurder; — berisper, tugt-meester, bestraffer, zeden-meester (by de oude Romeynen).*

Censier, *adj. m.* Seigneur censier. *Grond-heer, cyns-heer, heer die magt heeft om eenig grond-recht te eyschen.*

Censier, ière, *s. m. et f. Hoef-pagter: hoef-pagterisse.*

Censitaire, *s. m. et f. Bezitter: bezitster van een cynsbaer goed.*

Censive, *s. f.* (recht) *Cyns*, s. f. — *cynsbaer land-goed*, s. n.

Censuel, elle, *adj. Van eene cyns, cynsbaer.*

Censurable, *adj. Berispelyk, bestraffbaer.*

Censure, *s. f. Berisping, bestraffing;* — (van boeken spreek.) *afkeuring, kwaedkeuring*, s. f. — *zeden-meesterschap, opzigterschap over de zeden, tugt-meesterschap (by de oude Romeynen)* s. n. Censure ecclésiastique *(zoek)* Excommunication.

Censurer, *v. a. Berispen, bestraffen;* — (van boeken spreek.) *afkeuren, kwaedkeuren.*

Cent, *adj. Honderd.* (voór een subst. neém *cent* in plur. eene *s* aen, maer niet als er nog een getal volgt) Trois cents hommes. *Dry honderd menschen.* Deux cent soixante chevaux. *Twee honderd zestig peerden.*

Cent, *s. m. Honderd*, adj. et s. n. (*Cent* als *subst.* word maer gezeyd van eet-waeren enz. die ter merkt verkogt worden) Un cent d'œufs. *Honderd eyeren.* Un cent de fagots. *Honderd tokkebossen.* (in andere spreekwyzen moet men *centaine*, s. f. of *cent*, adj. gebruyken).

Centaine, *s. f. Honderd, getal van honderd*, s. n. J'en ai vu à centaines *of* par centaines. *Ik heb er met honderde gezien.* — Band (*van eene streng garen of zyde*) s. m.

Centaure, *s. m.* (fabel-k.) *Centaurus, half peerd en half mensch.*

Centaurée, *s. f.* (plant) *Santorie, aerd-gal*, s. f. *duyzend-kruyd, duyzend-gulden-kruyd*, s. n.

Centenaire, *adj. et subst. Van honderd jaeren, honderd-jaerig.*

Centène, *s. f.* (oudh.) *Bediening van honderdsten man.*

Centenier, *s. m.* (oudh.) *Honderdsten man, kapiteyn over honderd mannen.*

Centième, *adj. Honderdste.* — *s. m. Honderdste gedeelte*, s. n.

Centigramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende het honderdste gedeelte van eene gramme*, s. n.

Centimètre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende het honderdste gedeelte van eenen méter*, s. f.

Centinode, *s. f.* (plant) *(zoek)* Renouée.

Centon, *s. m. Gedicht saemengesteld uyt verzen van verscheyde dichters;* — *boek vervuld met stukken die uyt verscheyde schryvers genomen zyn*, s. n.

Central, ale, *adj. Midden-puntig, dat in het midden-punt is.*

Centralisation, *s. f. Vereeniging in een midden-punt.*

Centraliser, *v. a. Vereenigen in een midden-punt.*

Centre, *s. m. Midden-punt*, s. n.

Centrer, *v. a. Een glas bol slypen.*

Centrifuge, *adj.* (natuer-k.) *Van het midden-punt afwykend.*

Centripète, *adj.* (nauer-k.) *Tot het midden-punt hellend.*

Centrobarique, *adj.* (werktuyg-k.) Méthode centrobarique. *Wyze om den inhoud der uytgestrektheyd door het midden-punt der zwaerte te bepaelen.*

Centroscopie, *s. f. Meet-konst handelende van het midden-punt der grootten.*

Centumvir, *s. m.* (latynsch w.) *Honderd-man, magistraets-persoon (om de borgerlyke zaeken te vonnissen (in oud Roomen).*

Centumviral, ale, *adj.* (spr. van oud Roomen) *Van de honderd-mans.*

Centumvirat, *s. m Rechts-bank der honderd-mans (in oud Roomen)* s. f.

Centuple, *s. m. Honderdvoud*, s. n.

Digitized by Google

— *adj.* *Honderdvoudig, honderdmael zoo veel.*

Centupler, *v. a.* *Honderdmael zoo groot maeken, honderdmael verdobbelen.*

Centuriateurs de Magdebourg, *s. m. plur.* *Luthersche kerkelyke geschiedenisschryvers van Maegdenborg.*

Centurie, *s. f.* (roomsche hist.) *Honderd-tal*, s. n. Centuries de Nostradamus. *Voórzeggingen van Nostradamus die in honderd-tallen zyn verdeeld.*

Centurion, *s m.* (*zoek*) Centenier.

Cep, cep de vigne *s. m* (de *p* word uytgesproken) *Wyngaerd-stam.*

Cepeau, *s. m.* (munters w.) *Munt-blok.*

Cépée, *s. f.* *Scheuten* (*van eenen boom welkers kruyn is afgehapt*) s. m. plur.

Cependant, *adv.* *Nogtans, egter, evenwel, niettemin; — ondertusschen, daerentusschen, middeler-tyd, middelerwyl, inmiddels.*

Céphalagie, *s. f.* (geneés-k.) *Hévige hoofd-pyn.*

Céphalalogie, *s. f* (ontleéd k.) *Verhandeling over de herssenen.*

Céphalagraphie (*zoek*) Céphalalogie.

Céphalante, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen bolswyze* of *hoofdswyze verzameld zyn*, s. n.

Céphalartique, *adj.* (geneés-k.) *Hoofd-zuyverend.*

Céphalatomie, *s. f.* *Ontleéd-kundige beschryving der deelen van het hoofd.*

Céphalée, *s. f.* (geneés-k.) *Verouderde hoofd-pyn.*

Céphalique, *adj.* (geneés-k.) *Van het hoofd. voór het hoofd.* Veine céphalique. *Hoofd-ader.* — *adj. et s. m.* *Hoofd-versterkend.*

Céphalitis, *s. f.* (de *s* word uytgesproken) (geneés-kunde) *Herssenontsteéking.*

Céphaloïde, *adj.* (kruyd-k.) *Hoofdvormig, bolvormig.*

Céphalopharyngien, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) *Slok-darms hoofd-spier*, s. f.

Céphaloponie, *s. f.* (geneés-k.) *Pyn* of *zwaerte in het hoofd.*

Ceps, *s. m. plur.* (oud) *Boeyën*, s. f. plur.

Céramique, *s. m.* (oudh.) *Plaets in Athénen, alwaer ten koste der gemeente de lyk-staetsiën geschiedden van de geene die in den kryg gesneuweld waeren*, s. f.

Céraste, *s. m.* *Hoórn-slang*, s. f.

Cérat, *s. m.* *Was-zalve, was-plaester*, s. f.

Cération, *s. f.* (schey-k.) *Toel reyding der stoffen tot smelting.*

Cératoglosse, *s. m.* (ontleéd-k *Tong-beens hoórn-spier, spier tot weeging der tong*, s. f.

Cératoïde, *s. f.* (ontleéd-k.) *Hoó vlies der oogen*, s. n.

Céraunochryson, *s. m.* (gewaer goudmaekery) *Donder-goud, jasp poeder*, s. n.

Cerbère, *s. m.* (fabel-k.) *Dryho digen hel-hond*; — (schey-k.) *sal ter*: — (fig.) *onbeschofien* of *lom poortier.*

Cerce, *s. f.* (*zoek*) Cherche.

Cerceau, *s. m.* *Reep* (*van een v hoep, hoepel, hoepel-band*, s. m (vogel-net) *reep-net*; — *jok* (*d de water-draegers hunne eemers d draegen*) s. n. — *s. m. plur.* *Sl veëren* (*der roof-vogels*) s. f. plur.

Cercelle, *s. f.* (vogel) *Taeling.*

Cerche, *s. f.* (*zoek*) Cherche.

Cercle, *s. m.* *Cirkel, kring.* cercle. *Kringswyze.* — *Reep* (*een vat*) s. m. — (fig.) *vergoderi byeenkomst*, s. f. — *kreyts*, s. L'Allemagne étoit divisée en dix cercl *Duytsland was in tien kreytsen* deeld.

Cercler, *v. a.* *Reepen* of *ban omleggen.*

Cercler, *s. m.* *Reepmaeker, hoep maeker.*

Cercopithèque, *s. m.* (dier) *Me kat*, s. f. *steërt-aep*, s. m.

Cercueil, *s. m.* *Dood-kist*, s. f.

Céréales, *s. f. plur.* *Feesten eere van de wugt-godin Cères*, s. plur. — *adj.* Plantes céréales. *Gra gewassen.*

Cérébral, ale, *adj.* (ontleéd-k Artères cérébrales. *Herssen-slagad*

Cérémonial, *s. m.* *Plegtigheyd, céremoniëel*; — *boek der kerk plegtigheden*, s. n.

Cérémonial, ale, *adj.* *Van de tigheden.*

Cérémonie, *s. f.* *Plegtigheyd*, *monie*; — *pligtpleéging*, s. f. *pliment*, s. n. En cérémonie. *tiglyk.*

Cérémonieux, euse, *adj.* *Die complimenten maekt.*

Cérès, *s. f.* (fabel-k.) *Cères*, *godin.*

Cerf, *s. m.* (de *f* word nooyt gesproken) (dier) *Hert.* Bois cerf. *Herts-hoórnen, hoórnen van hert.*

Digitized by Google

Cerfeuil, *s. m.* (plant) *Kervel*, s. f. *kervel-kruyd*, s. n.

Cerf-volant, *s. m.* (insecte) *Schalbyter, vliegenden hert; — papieren vlieger.*

Cérinthée, *s. f.* (*zoek*) Mélinet.

Cerisaie, *s. f.* *Krieken-boomgaerd*, s. m.

Cerise, *s. f.* (vrugt) *Kriek.*

Cerisier, *s. m.* *Krieken-boom.* Fleur de cerisier. *Krieken-bloeysel.*

Cerne, *s. m.* *Kring, krans, omtrek.*

Cerné, ée, *adj.* Avoir les yeux cernés. *Blauwe ringen aen de oogen hebben.*

Cerneau, *s. m.* *Pit, kern* (*van eene noot*) s. f.

Cerner, *v. a.* *Omringen, insluyten.* Cerner une ville. *Eene stad insluyten.* — *Bond* of *kringsgewyze snyden.* Cerner des noix. *Nooten uytkernen.*

Cérofétaire, *s. m.* (kerkelyk w.) *Kandelaer-draeger, keërs-draeger.*

Cérographe, *s. m.* *Zegel-ring*

Céromance, céromancie, *s. f.* *Wigchelaery door wasse figueren.*

Ceron, *s. m.* *Ceroen*, s. n. *bael koopmanschappen bedekt met eene versche essen-huyd.*

Céropise, *s. f.* *Plaester van pek en harst.*

Cerquemanage, cerquemanement, *s. m.* (recht) *Het stellen van grens-paelen; — het bezigtigen der grens-paelen tot twist-vereffening*, s. n.

Cerquemaner, *v. a.* (recht) *Grens-paelen zetten; — de grens-paelen bezigtigen tot twist-vereffening.*

Cerquemaneur, *s. m.* (recht) *Landmeter die de grens-paelen stelt.*

Cerre, *s. m.* *Soort van eyken-boom.*

Certain, aine, *adj.* *Zeker, gewis, vast.* (in deeze beteekenis moet *certain* na de *substant.* volgen) Nouvelle certaine. *Vaste tyding.* — *Gesteld, vastgesteld.* L'assemblée se tiendra à jour certain. *De vergadering zal gehouden worden op den vastgestelden dag.* — *Zeker, sommige.* (in deeze beteekenis moet *certain* voór de *subst.* staen) Certaine personne. *Zekeren persoon.* Certaines choses. *Sommige zaeken.*

Certain, *s. m.* *Het zekere*, s. n. Il ne faut pas quitter le certain pour l'incertain. *Men moet het zeker niet verlaeten voór het onzeker.*

Certainement, *adv.* *Zekerlyk, gewisselyk, immers.*

Certes, *adv.* *Zekerlyk, gewisselyk, immers, voórwaer.*

Certificat, *s. m.* *Verzeker-brief.*

Certificateur, *s. m.* *Bekragtiger van eene borgstelling, eenen die borg van eene borg blyft.*

Certification, *s. f.* *Schriftelyke getuygenis, verzekering* of *verklaering.*

Certifier, *v. a.* *Verzekeren, verklaeren, betuygen, bewaerheden, bekragtigen.*

Certitude, *s. f.* *Zekerheyd, verzekering, gewisheyd, vastheyd.*

Cérumen, *s. m* (latynsch w. der geneës-k.) *Oor-smeër*, s. n. *dikke en geëlagtige stoffe in de ooren*, s. f.

Cérumineux, euse, *adj.* (ontleëd-k.) Glandes cérumineuses *Was-klieren* of *smeër-klieren der ooren.*

Céruse, *s. f.* *Loodwit, ceruys*, s. n. — (fig.) *valschen schyn*, s. m. *klatergoud*, s. n.

Cervaison, *s. f.* (jagt) *Herten-tyd, tyd dat de herten vet en goed zyn om gejaegd te worden*, s. m.

Cerveau, *s. m.* *Herssens*, s. f. plur. *breyn*; — (fig.) *verstand, oórdeel*, s. n. *geest*, s. m. Avoir le cerveau timbré *of* creux *of* blessé. *In de herssens geraekt zyn, gek zyn.* Cerveau brûlé. *Geestdryver.*

Cervelas, *s. m.* *Socies, gedroogde en gekruyde worst*, s. f.

Cervelet, *s. m.* (ontleëd-k.) *Agterbreyn*, s. n. *byherssenen*, s. f. plur.

Cervelle, *s. f.* (*zoek*) Cerveau. Cervelle de lièvre. *Imand die geen geheugen heeft.*

Cervical, ale, *adj.* (ontleëd-k.) Veine cervicale. *Breyn-ader, nek-ader, hals-ader.*

Cervoise, *s. f.* *Soórt van bier* (*der oude volkeren*).

Ces (*plur. van* ce) (*zoek*) Ce.

César, *s. m.* *Keyzer.*

Césarienne, *adj. f.* (beel-kunde) Opération césarienne. *Keyzers-snee; moeder-snee.*

Cessant, ante, *adj.* *Ophoudend.*

Cessation, *s. f.* *Ophouding, staeking*, s. f. *stilstand*, s. m.

Cesse *s. f.* N'avoir point de cesse. (gem.) *Niet ophouden.* Il n'a ni repos ni cesse. *Hy heeft noch rust noch duer.* Sans cesse. *Onophoudelyk, zonder ophouden, gestadiglyk.*

Cesser, *v. a. et n.* *Ophouden, staeken, uytscheyden, aflaeten.*

Cessible, *adj.* (recht) *Afstaenbaer, dat afgestaen kan worden.*

Digitized by Google

Cession, *s. f. Afstand*, s. m. *overgaef, overlaeting*, s. f.

Cessionnaire, *s. m. et adj.* (recht) *Afstaender, die zyn goed afstaet; — afstand-houder, die den afstand van een anders goed aenneemt.*

Ceste, *s. m.* (oudh.) *Leère handschoen met lood bezet (daer de kampvegters méde vogten)* s. f. — (fabel-k.) *gordel (van Vénus* of *van Juno)* s. m.

Cestiphore, *s. m.* (oudheyd) *Kampvegter die gewapend was met eene leère hand-schoen met lood bezet.*

C'est pourquoi, *adv. Daerom, weshalven.*

Césure, *s. f.* (dicht-k.) *Snyding, rusting (in de verzen).*

Cet, cette, *pron. démons. (zoek)* Ce.

Cétacée, *adj. et s. m.* Poissons cétacées. *Zee-visschen van de grootste soort* of *van het slach der walvisschen.*

Cétérac, cétérach, *s. m.* (plant) *Steen-varen, mild-kruyd*, s. n.

Cha, *s. m. Zyde stoffe (die de Chineezen voór zomer-kleederen gebruyken)* s. f.

Chablage, *s. m. Opzigterschap over het afvaeren der schuyten en over den doórtogt der bruggen*, s. n.

Chableau, *s. m. Koorde (om de vaertuygen op de rivieren voort-te-trekken)* s. f.

Chabler, *v. a.* (schippers w.) *Eene dikke touw om eenen zwaeren last slaen (om den zelven op-te-hyssen).*

Chableur, *s. m. Opzigter over het afvaeren der schuyten en over den doórtogt der bruggen.*

Chablis, *s. m. Omgewaeyde boomen*, s. m. plur.

Chabot, *s. m.* (visch) *Post*. s. f. — *s. m. plur.* (metsers w.) *Dunne touwen (om de houten van eene stellagie vast-te-binden)* s. f. plur.

Chacal, *s. m.* (dier) *Jakhals.*

Chacelas, *s. m. Witte zoete druyf*, s. f.

Chaconne, *s. f. Zéker muziek-stuk.*

Chacun, une, *pron. indéf.* (heeft geenen *plur*) *Een ider, ider een, een igelyk, elk een.*

Chafée, *s. f.* (styfselmaekers w.) *Zémelen*

Chafouin, ine, *s. m et f.* (gem.) *Aepen-gezigt, leelyk manneken, leelyk wyfken*, s. n. — *adj Leelyk.*

Chagrin, *s. m. Droefheyd*, s. f. *hertleed, hertzeer, verdriet*, s. n. Mourir de chagrin. *Sterven van verdriet.* — *Spyt*, s. n. *bitterheyd, gémelykheyd*, s. f. Dissimuler son chagrin. *Zyn spyt verbergen.* — (leèr) *Ségryn*, s. n.

Chagrin, ine, *adj. Droef, droevig onlustig; — grimmig, gémelyk.*

Chagrinant, ante, *adj. Kwellend verdrietig, verdrietelyk.*

Chagriner, *v. a. Bedroeven, kwellen, drukken, bedrukken, misnoegen — v. r. Gémelyk zyn*, v. n. *zich kwellen*, v. r.

Chaîne, *s. f. Kéten, kéting; — reeks, schakeling*, s. f. *vervolg*, s. n — (weévers w.) *scheéring, kéting* s. f. *garen dat op het getouw geschoóren staet*, s. n. — *s. f. plur. Boeyèn* Briser ses chaînes. *Zyne boeyèn breéken.*

Chaînetier, *s. m. Kétenmaeker, die haeken en oogen maekt.*

Chaînette, *s. f. Kétentje*, s. n. — *kin-kéting (van een peérden-gebit)* s. f.

Chaînon, *s. m. Schalm*, s. m. *kéten schakel, schakel (van eene kéten)* s. f.

Chair, *s. f. Vleesch*; — (schilder-k.) *het vleeschagtige, het vleezige*, s. n. — (fig.) *begeérlykheyd, bedorve neygingen der menschelyke natuer*, s. f.

Chaircutier, ière, *s. m. et f. (zoek)* Charcutier, ière.

Chaire, *s. f. Prédik-stoel; — stoel zétel*, s. m. La chaire apostolique *Den heyligen stoel van Roomen.*

Chaise, *s. f. Stoel*, s. m. Chaise à bras. *Arm-stoel, stoel met arm-leunen.* Chaise à porteurs. *Draeg-stoel.* Chaise roulante. *Rol-stoel.* Chaise percée *Kak-stoel*, s. m *kak-stille, kakkedoór* s. f. Chaise de moulin à vent. *Molenstoel*, s. m. *stelling van eenen molenstander.* — (rytuyg) *Chees*, s. f.

Chaland, ande, *s. m. et f. Kalandt* Pain chaland. *Huys-bakken brood.*

Chalandise, *s. f. Kalandizie, neèring.*

Chalasie, *s. f. (zoek)* Calasie.

Chalastique *(zoek)* Calastique.

Chalcédoine *(zoek)* Calcédoine.

Chalcées, *s. f. pl.* (oudh.) *Atheénsche feesten ter eere van Vulkaen*, s. n. plur.

Chalcidique *(zoek)* Calcidique.

Chalcite, *s. m. (zoek)* Calcite.

Chalcographe, *s. m.* chalcographie *s. f. (zoek)* Calcographe, calcographie

Chalcopyrite, *s. f. Koperagtige solfer-steen*, s. m.

Chaldaïque, *adj.* (spreèk uyt *kaldaïk*) *Chaldeésch, chaldeeuwsch.* Langue chaldaïque, *s. m. De chaldeésche tael* s. f.

Chaldéen, enne, *s. m. et f. et adj.*

Digitized by Google

(spreek uyt *haldéin*) (naem van een oud volk ontrent het joóden-land) *Chaldéer*; *chaldeésch*. Le chaldéen, la langue chaldéenne. *De chaldeesche taal.*

Châlet, *s. m. Kleyn gebouw*, s. n. *hut (in het gebergte van Gruyère waer in de haes gemaekt word)* s. f.

Chaleur, *s. f. Warmte, hitte, heette*; — *hitsigheyd*, s. f. *speél-tyd (der dieren)* s. m. — (fig.) *hévigheyd, werigheyd*, s. f. *drift*, s. m. Il parla avec beaucoup de chaleur. *Hy sprak met groote hevigheyd.*

Chaleureux, euse, *adj.* (word van persoonen gezeyd en is weynig in gebruyk) *Heet, van eenen heeten aerd.*

Calibé, ée, *adj.* (*zoek*) Calibé, ée.

Châlit, *s. m.* (oud) *Lédekant*, s. n.

Chaloir, *v. n. et impers.* (oud en gem.) Il ne m'en chaut *of* peu m'en chaut. *Het scheélt my niet, daer is my weynig aengelégen.*

Chalon, *s. m.* (visschers w.) *Groot slyp-net*, s. n.

Chaloupe, *s. f. Boot*, s. m. *sloep*, s. f. *schuytje*, s. n.

Chalumeau, *s. m. Stroey-halm*, s. m. — *riet-pyp*; — *schalmey*, s. f. — (zilversmids w.) *soudeér-pyphen*, s. n.

Chamade, *s. f. Trommel-slag tot overgaef van eene stad*, s. m.

Chamailler, *v. n.* se chamailler, *v. r.* (gem.) *In het honderd slaen, onder een vegten*; — *in woórden-twist zyn*, v. n.

Chamailis, *s. m.* (gem.) *Gevegt in het honderd*, s. n.

Chamarrer, *v. a. Met galonnen enz. boorden* of *bezetten*. Chamarrer quelqu'un de ridicules. (gem.) *Met imand spotten.*

Chamarrure, *s. f. Boordsel van een kleed*, s. n. *galonneéring*, s. f.

Chambellage, *s. m.* (leen-recht) *Gift die den onderdaen by sommige veranderingen aen zynen leen-heer geéven moet.*

Chambellan, *s. m. Kamer-heer, kamerling.*

Chambourin, *s. m. Soórt van steen waer van kristal-glas gemaekt word.*

Chambranle, *s. m.* (bouw-k.) *Deur-boord*, s. m. *lyst- en snyw-werk (rondom deuren, vensters en schouwen)* s. n.

Chambre, *s. f. Kamer* Chambre à manger. *Eét-kamer.* Chambre du milieu. *Midden-kamer.* Chambre haute, chambre d'en haut. *Boven-kamer.* Chambre basse, chambre d'en bas. *Beuéden-kamer.* Chambre à coucher. *Slaep-kamer.* Chambre de la cour. *Hof-gericht.* Chambre aulique. *Keyzerlyk hof-gericht.* Chambre basse, chambre des communes. *Laeger-huys*, *het huys der gemeenten (in Engeland).* Chambre haute. *Hooger huys (in Engeland).* — (glazemaekers woórd) *Groeve* of *holheyd in het lood waer in het glas word gezet*; — *kruyd-kamer van een kanon.* — *s. f. plur. Fauten* of *holhéden in gegoóte metael.*

Chambrée, *s. f. Krygs-lieden die in de zelve kamer* of *tent te saemen woonen*, s. m. plur. — *geld dat de toneel-speélers voór het vertoonen van een stuk ontfangen*, s. n.

Chambrelan, *s. m.* (gem.) *Werkman die te huys werkt zonder vryën meester te zyn*; — *kamer-bewooner.*

Chambrer, *v. a. Imand in eene kamer opgeslooten houden*; — *in een gezelschap imand ter zyde trekken om hem te spreeken in het geheym.* — *v. n.* (oórlogs w.) *De zelve kamer* of *tent bewoonen.*

Chambrerie, *s. f. Inmaenerschap van de inkoómsten eener abdy*, s. n.

Chambrette, *s. f.* (gem.) *Kamerken*, s. n.

Chambrier, *s. m. Inmaener der inkoómsten van eene abdy.*

Chambrière, *s. f. Kamenier*; — (ry-schoól) *lange zweep.*

Chameau, *s. m.* (dier) *Kémel, kameel*, s. m — *gesponne kémels-hair*, s. n.

Chamedrys, *s. m.* (plant) *Manderkruyd*, s. n.

Chameleucée, *s. f.* (plant) *Hoefblad*, s. n. *peérds-klauw*, *meérts-bloem*, s. f. *ézels-poot*, s. m.

Chamelier, *s. m. Kémel-dryver.*

Chamois, *s. m.* (dier) *Gems, wilde geyt, berg-geyt*, s. f. — *zeem, zeemleér*, s. n.

Chamoiserie, *s. f. Zeem-bereydery.*

Chamoiseur, *s. m. Zeem-bereyder*; — *zeem-verkooper.*

Champ, *s. m.* (spreek uyt *chan*) *Veld*, s. n *akker*, s. m. Champ de blé. *Koórn-akker, koórn-land.* Champ clos. *Stryd-baen.* Champ de bataille. *Slag-veld.* — (fig.) *Voórwerp*, s. n. *stoffe*, s. f. Poser un poutre de champ. *Eenen balk op zyne smalle zyde leggen.* A chaque bout de champ. (gem.) *Telkens, gedueriglyk, alle oogenblikken.* Sur-le-champ. *Aenstonds, op staenden voet, met eenen* — *s. m. plur Het land*, s. n. *den buyten*, s. m. Maison des champs. *Land-huys, hof-stéde.*

Digitized by Google

Champagne, *s. m. Champagne-wyn, wyn die in Champagne gewonnen word.*

Champart, *s. m.* (leen-recht) *Vrugt-cyns*, s. f. *heerlyk recht op het koórn*, s. n.

Champarter, *v. a.* (leen-recht) *De vrugt-cyns heffen.*

Champarteresse, *adj. et s. f.* (leen-recht) Grange champarteresse. *Schuer waer in het koórn is dat den heer ligt.*

Champarteur, *s. m.* (leen-recht) *Inmaener der inkoómsten van het koórn wégens den heer.*

Champeaux, *s. m. plur. Wey-landen*, s. n. plur.

Champenois, oise, *s. m. et f. Inboórling van Champagne.*

Champêtre, *adj. Van het veld, van het land, boersch.* Vie champêtre. *Land-léven.* — *s. m.* Ce champêtre est agréable. *Dien buyten* of *dat landgoed is aengenaem.*

Champignon, *s. m.* (plant) *Kampernoelie*, s. f. — *knods (aen den katoen van eene brandende lamp)* s. m.

Champignonnière, *s. f. Plaets daer de kampernoeliën groeyen.*

Champion, *s. m. Kampioen, kampvegter.*

Chance, *s. f. Kans*, s. f. *geluksgeval*, s. n. — *zéker teérling-spel.*

Chancelant, ante, *adj. Waggelend, wankelend*; — (fig.) *wankelbaer, ongestadig, onstandvastig.*

Chanceler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) *Waggelen, waggelbeenen, wankelen, zwieren*; — (fig.) *ongestadig* of *onstandvastig zyn.*

Chancelier, ière, *s. m et f. Cancelier, zégel-bewaerder: canceliers vrouw.*

Chancelière, *s. f. Beére-leéren zak (om 's winters de voeten in-te-steéken* s. m.

Chancellement, *s. m. Waggeling, wankeling*, s. f.

Chancellerie, *s. f. Cancellery.*

Chanceux, euse, *adj.* (gem.) *Gelukkig, voórspoedig.*

Chanci, ie, *adj. Beschimmeld.*

Chancir, *v. n.* se chancir, *v. r. Beschimmelen, uytslaen.*

Chancissure, *s. f. Beschimmeling*, s. f. *uytslag*, s. m.

Chancre, *s. m.* (kwael) *Kanker*, s. f.

Chancreux, euse, *adj. Kankeragtig, ineetend.*

Chandeleur, *s. f.* (feestdag) *Lichtmisse, zuyvering van Maria.*

Chandelier, *s. m. Kandelaer*; — *keérsmaeker*; — *keérs-verkooper.*

Chandelle, *s. f. Keérs*, s. f. *licht*, s. n. Chandelles de glace. (gem.) *Ys-kégels.* — *Zéker geél hout van de Antilles eylanden.*

Chanfrein, *s. m. Voórhoofd (van een peérd)* — *cieraed (op het hoofd van een peérd)* s. n. — (timmermans w.) *schuynsen kant (aen een stuk hout)* s. m.

Chanfreindre, *v. a.* (uerwerkmaekers w.) *Een rond gat schuyns maeken* of *buytenwaerts verbreéden.*

Chanfreiner, *v. a.* (timmermans w.) *Den kant van eene plank schuyns afschaeven.*

Change, *s. m. Wissel*; — *wisselhandel*, s. m. *wissel-konst*; — *wisselbank*; — *vergader-plaets der wisselhandelaers*; — *ruyling, verwisseling, mangeling*, s. f. Vous ne perdrez rien au change. *Gy zult by die verwisseling niet verliezen.* Donner *of* faire prendre le change à quelqu'un. *Imand misleyden of bedriegen.* Prendre le change. *Zich laeten misleyden*; ook *van zyne stoffe afwyken (in eene rédevoering).* Rendre le change à quelqu'un *of* lui donner son change. *Imand spitsvinniglyk op zyne spotterny antwoórden.* — (jaegers w) *Dwars-loop (van eenen hert)* s. m.

Changeant, ante, *adj. Wisselvaltig, veranderlyk, onstandvastig, wankelbaer, wispeltuerig.* Couleur changeante. *Weérschyn.* Etoffes changeantes. *Stoffen met weérschyn.*

Changement, *s. m. Verandering*, s. f.

Changer, *v a. Verruylen, wisselen, verwisselen, mangelen.* — *v. n. Veranderen.* Changer d'habit. *Van kleed veranderen.* Le vent a changé. *Den wind is veranderd.* Changer de batterie. (gem.) *Andere middelen in het werk leggen.*

Changeur, *s. m. Wisselaer, geldwisselaer.*

Chanlattes, *s. f. plur.* (timmermans w.) *Dak-sparren die over den muer uytsteéken.*

Chanoine, *s. m. Kanonik, dom-heer, stift-heer.*

Chanoinesse, *s. f. Kanonikersse, dom-juffer.*

Chanoinie, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Kanoniksdy*, s. f. *dom-heerschap*, s. n.

Chanson, *s. f. Lied, gezang, liedeken, deuntje*, s. n. Chanter une chanson *Een liedeken zingen.* Chanson pastorale. *Herders-lied.* — (fig.) *Voddery, beuzeling*, s. f. Il nous conta bien des chansons. *Hy maekte ons veéle*

Digitized by Google

beuzelingen uyt. Chanson que tout cela. (gem.) *Het zyn lautere vodderyën.*

Chansonner, *v. a.* Chansonner quelqu'un. *Liedekens tegen imand maeken.*

Chansonnette, *s. f. Liedeken, deuntje*, s. n.

Chansonnier. *s. m. Lied-boek*, s. n. *verzameling van liedekens*, s. f.

Chansonnier, ière, *s. m. et f.* (gem.) *Lied-dichter, liedmaeker: lied-dichtster, liedmaekster.*

Chant, *s. m. Gezang, het zingen*, s. n. Plain-chant, chant d'église, chant grégorien. *Kerk gezang. koor-gezang, gregoriaenschen zang.* Chant pastoral. *Herders-zang.* Le chant du coq *Het gekraey, het haene-gekraey.*

Chantant, ante. *adj. Zingbaar, gemakkelyk om te zingen; — eygen om op stem-muziek gesteld te worden.*

Chanteau, *s. m Homp.* s. f. *hagt.* s. m. *groot stuk brood; — overschot*, s. n. *lap (van een stuk laken)* s. m. — *las*, s. f. *stuk (dat aen eenen mantel enz. gelast is)* s. n.

Chantepleure, *s. f. Tregter met eene lange pyp met gatjes onder aen*, s. m. — *opening in eenen muer tot afleyding van het water*, s. f.

Chanter, *v. a. et n. Zingen.* Chanter à livre ouvert. *Op het eerste gezigt zingen.* — *v. n* (van haenen spr.) *Kraeyën.* — *v. a.* (dicht-k.) *Roemen, loven, pryzen.* Chanter pouilles à quelqu'un. (gem.) *Imand uytschelden* of *leelyk uytmaeken.* Pain à chanter. *Ouwel*: ook *mis-brood.*

Chanterelle, *s. f. Lok-vogel*, s. m. — *fynste snaer (van eene vioól enz.)* s. f.

Chanteur, euse, *s. m. et f. Zanger: zangster, zangeres.*

Chantier, *s. m Stelling (om bier, wyn enz. op-te-leggen)* — *werkplaets (der timmerlieden) timmerwerf*; — *scheeps timmerwerf*, s. f. *stapel*, s. m. — *plaets daer de hout-verkoopers hun hout zetten*; — *plaets daer de hoeds-verhuerders hunne rytuygen zetten*, s. f.

Chantignole, *s. f. Klamp waer op de dak-gordingen rusten*; — *soort van gebakken steen.*

Chantourné, *s. m. Cieraed aen het hoofd-eynde van een ledekant*, s. n.

Chantourner, *v. a. Een stuk hout of lood uytsnyden (volgens eene teekening).*

Chantre, *s. m. Voórzanger, cantor*; — *kerk-zanger*; — (fig.) *dichter, poëet.*

Chantrerie, *s. f. Voórzangerschap, cantorschap*, s. n.

Chanvre, *s. m. Kennep, kennip, kemp, hennip.* Chanvre mâle. *Zaedeling-hennip.* Chanvre femelle. *Gelling-hennip, kennipin.*

Chanvrier, *s. m. Kemp-hékelaer*; — *kemp-verkooper.*

Chaomancie, *s. f.* (spreek uyt *kaómanci*) *Waerseggery doór locht-waerneémingen.*

Chaos, *s. m.* (spreek uyt *kaó*) *Verwarring, mengeling van alle dingen ondereen*, s. f. *mengel-klomp*, s. m.

Chape, *s. f. Koor-kap*, s. f. *koor-kleed*, s. n — *tabbaerd (der geestelyken)* — *gesp-beugel*, s. m. *kap*, s. f. *scheel (van eenen overhael-ketel enz.)* — *bestryksel (der vormen om metaal in-te-gieten)* s. n.

Capé, *adj. m.* (wapen-k.) *Als eene kap, gekapt.*

Chapeau *s. m. Hoed.* Chapeau bas. *Bloods-hoofds.* Coup de chapeau. *Groetenis met den hoed*

Chapelain, *s. m. Kapellaen.* Chapelain d'un régiment. *Veld-paep, veld-prédiker.*

Chapeler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) Chapeler du pain *De korst van het brood raspen, brood ontkorsten.*

Chapelet, *s. m. Pater-noster*, s. m. *roozen-hoedje*, s. n. Le chapelet se défile. (spreekw.) *De streng breekt los.* — *Ronde bollekens (tot cieraed van lyst-werk enz.)* s. n. plur. — *pokkige puysten (rondom het voórhoofd)* s. f. plur. — *aengeschakelde eemers (om het water op-te-haelen in een water-werktuyg)* s. m. plur. — (ry-schoól) *styg-leeren*, s. n. pl. *styg beugel-riemen*, s. m. plur.

Chapelier, ière, *s. m et f. Hoedemaeker: hoedemaekster*; — *hoede-verkooper: hoede-verkoopster.*

Chapelle, *s. f. Kapelle*, s. f. *kapelleken*; — *het zilverwerk van eene kapelle*, s. n. — *de muzikanten en andere bedienden van eene kapelle*, s. m. plur. *gewelf van eenen oven*, s. n.

Chapellenie, *s. f. Prove van eenen kapellaen.*

Chapelure, *s. f. Afraspsel van brood*, s. n.

Chaperon, *s. m. Kap, kuyf*, s. f. *kappeken*, s. n. *kapruyn*, s. m. — *kap op eenen muer*, s. f. Chaperon de potence. *Dwars hout van eene galg.* Mains de chaperon. (boek-drukkers w.) *Overboeken.* — (fig.) *Persoon die toezigt*

Digitized by Google

heeft over jonge meyskens en haer vergezelt als zy uytgaen.

Chaperonner, *v. a.* Chaperonner un faucon. *Eenen valk kappen.* Chaperonner une muraille. *Eenen muer met eene kap dekken.*

Chaperonnier, *s. m.* (valkeniers w.) *Jagt-vogel met eene kap.*

Chapier, *s. m. Priester met eene koorkap gekleed*, s. m. — *kerk-gewaed-kas*, s. f.

Chapiteau, *s. m.* (bouw-k.) *Zuylkap*, s. f. *kapiteel, kroon-stuk*, s. n. — *houte kap (op het laed-gat van een geschut)* s. f. — (schey-kundig werktuyg) *helm (van eenen overhael-ketel)* s. m.

Chapitre, *s. m. Kapittel*, s. n. *vergadering van Kanoniken*, s. f. — *kapittel, hoofd-stuk, hoofd-deel (van een boek)* s. n. — *berisping, bestraffing*. s. f.

Chapitrer, *v. a.* (gem.) *Kapittelen, bestraffen, berispen.*

Chapon, *s. m. Kapuyn, gesneeden haen*, s. m. — *een stuk brood in het koókend vleesch-nat geweekt*, s. n.

Chaponneau, *s. m. Jongen kapuyn.*

Chaponner, *v. a.* (van haenen spr.) *Kapuynen, snyden.*

Chaponnière, *s. f. Pan om eenen kapuyn in te stoóven.*

Chaque, *pron. indéf. conjoint.* (heeft geenen *plur.*) *Ider, elk, igelyk.* Chaque homme. *Ideren mensch.*

Char, *s. m. Wagen.* Char de triomphe. *Zége-wagen, triomf-wagen*, s. m *praelkoets*, s. f. Char marin, char de Neptune. *Zee-wagen, wagen van Neptunus.*

Charac, *s. m.* (*zoek*) Carache.

Charade, *s. f. Woórd-raedsel*, s. n.

Charançon, *s. m.* (insecte) *Kalander, koórn-worm, koórn-byter.*

Charbon, *s. m. Koól, hout-koól, bosch-koól*. s. f. Charbon ardent. *Gloeyende koól.* Charbons de terre. *Smeékoólen, steen-koólen.* — *Pest-buyl, pest-koól, négen-oog*, s. f. *pest-gezwel*, s. n. — *verrotting* of *ineéting der graenen*, s. f. *brand in het koórn*, s. m.

Charbonné, ée, *adj.* Blés charbonnés. *Bedórve graenen.*

Charbonnée, *s. f. Karmeney, koólbraed*

Charbonner, *v. a. Zwart maeken, met bus-koólen beschryven*; — (fig.) *imand bekladden, imands eer steelen.*

Charbonneux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Pest-gezwelagtig.*

Charbonnier, ière, *s. m. et f. Koóldraeger: koól-draegster*; — *koólbrander: koól-brandster.*

Charbonnière, *s. f. Koól-brandery, plaets in de bosschen daer men de houtkoólen brand.*

Charbouiller, *v. a.* (spr. van de graenen) *Verbranden, bederven.*

Charbucle, *s. f. Soórt van honingdauw die het koórn bederft.*

Charcanas, *s. m. Indiaensche stoffe van zyde en katoen.*

Charcuter, *v. a. Het vleesch onschikkelyk snyden*; — (van eenen onkundigen heel-meester spr.) *Snyden, villen.*

Charcuterie, *s. f. Vettewaery.*

Charcutier, ière, *s. m. et f. Spekverkooper, vettewaerier: spek-verkoopster, vettewaerierster.*

Chardon, *s. m.* (plant) *Distel*, s. f. Charbon-bénit. *Witte distel, gezégende distel.* Chardon-marie *of* chardon marbré. *Onzer vrouwe distel, melk-distel, wilde artichok.* Chardon étoilé. *Sterredistel.* Chardon doré. *Zomer-distel.* — *s. m. plur.* (smids w.) *Yzere pinnen* of *haeken (die men ergens opstelt om het overklimmen te beletten).*

Chardonner, *v. a.* (droogscheérders w.) *De wol ophaelen, opkaerden, rouwen.*

Chardonneret, *s. m.* (vogel) *Distelvink*, s. f.

Chardonnette, *s. f.* (plant) *Soórt van wilde artichok.*

Chardonnière, *s. f. Land vol distels*, s. n.

Châtée, *s. f. Uytgeloogde assche.*

Charge, *s. f. Last*, s. m. *vragt, bevragting*, s. f. *voeder*. s. n. Charge pesante. *Zwaeren last.* Bête de charge. *Last-beest.* — *Ampt*, s. n. *bediening*. s. f. Acheter une charge. *Een ampt koopen.* — *Last*, s. m. *belasting, schatting*, s. f. Payer les charges de la ville. *De stads lasten betaelen.* Être à charge de quelqu'un. *Imand moeyelyk vallen* of *tot last dienen.* — (recht) *Beschuldiging, beétging*, s. f. — *last*, s. m. *bevel, gebied*. s. n. — *laeding*, (*van kanon* of *ander schiet-geweér*) s. f. — *aenval*, s. m. *gevegt*, s. n. Furieuse charge. *Hévigen aenval.* Revenir à la charge. *Het gevegt hernieemen*; ook (fig.) *zyn verzoek gedueriglyk hernieuwen.* — (*zoek*) Caricature. — (peérde-meesters w.) *Peérde-plaester.* A charge, à la charge. *Onder besprek, op voórwaerde, onder beding, met last.*

Chargé, ée, *adj. Gelaeden, belae-*

Digitized by Google

den, *belast*, *bezwaerd*. Avoir les yeux chargés. *Gezwolle en loopende oogen hebben*. Temps chargé. *Overtrokke locht*. Couleur chargée. *Donkere verve*.

Chargement, *s. m. Scheeps-vragt*, *scheeps-laeding*, s. f. — *scheeps-vragtbrief*, s. m.

Chargeoir, *s. m Laeder*, *lépel*, s. m. *tuig om het geschut te laeden*. s. n.

Charger, *v. a. Bevragten*, *belasten*, *laeden*, *oplaeden*, *belaeden*, *bezwaeren*. Cela chargera trop cet homme. *Dat zal dien man te veel belasten*. Cela charge ma conscience. *Dat bezwaert myn gewisse*. — (-van kanon en handgeweer spr.) *Laeden*. Charger l'ennemi. *Den vyand aenvallen*. — *Lasten*, *belasten*, *beveelen*, *last geeven*; — (recht) *beschuldigen*, *betigten*. — *v. r.* (reg. *oblat.*) *Zich overlaeden*, *zich overkroppen*; ook *zich verbinden*, *zich verpligten*, *zich belasten*.

Chargeur, *s. m. Bevragter*; — *konstapel* (*die het geschut laed*) — *stapelmeester*, *hout-meeter*; — *laeder*, *opperman die de draegers laed*.

Chargeure, *s. f.* (spreek uyt *charjuer*) (wapen-k.) *Dwars-stuk*, s. n. *stukken die malhander bedekken*.

Chariage, *s. m.* (*zoek*) Charriage.

Chârier, *s. m. Loog-doek*.

Chariot, *s. m. Wagen*.

Charitable, *adj. Medelydend*, *bermhertig*, *goed-arms*, *liefdaedig*.

Charitablement, *adv. Met medelyden*, *met liefde*, *liefdaedigly k*.

Charité, *s. f. Liefde*, *liefdaedigheyd*; — *aelmoes*, *liefde-gift*, s. f. — *bestier van den armen*, s. n.

Charivari, *s. m. Geraas*, *groot gerugt*; — *wanluydend muziek*, s. n.

Charlatan, *s. m. Kwakzalver*, *zalfverkooper*.

Charlataner, *v. a.* (gem.) *Kwakzalven*, *den kwakzalver speelen*, *met schoone woorden verleyden*.

Charlatanerie, *s. f. Kwakzalvery*, s. f. — *gezwets*, s. n.

Charlatanesque, *adj. Kwakzalveragtig*.

Charlatanisme (*zoek*) Charlatanerie.

Charmant, ante, *adj. Bekoorlyk*, *aenlokkend*, *lieflyk*, *aengenaem*, *bevallig*, *aentrekkelyk*, *aenlokkelyk*.

Charme, *s. m. Betoovering*, *toovery*; — *lieflykheyd*, *aentrekkelykheyd*, *bevallykheyd*, *bekoorlykheyd*, *aenlokkelykheyd*, *aengenaemheyd*, s. f. — (boom) *jok-boom*, *boog-houten-boom*, *wielboom*, *haege-beuk*, *hesselter*, s. m.

Charmé, ée, *adj. Verrukt*, *zeer blyde*.

Charmer, *v. a. Betooveren*; — *zeer behaegelyk zyn*, *bekoören*, *verrukken*; — *stillen*, *verzoeten*, *opschorsen*. Il a charmé ma douleur par ses discours. *Hy heeft myne pyn gestilt door zyne redenen*.

Charmeur, *s. m. Tooveraer*, *betooveraer*.

Charmeuse, *s. f.* (klugtig w.) *Tooveres*, *aenlokkelyke vrouws-persoon*.

Charmille, *s. f. Plantsoen van hesselter*, s. n. — *haeg van hesselter*, s. f.

Charmole, *s. f. Plaets met hesselter beplant*.

Charnage, *s. m.* (gem.) *Vleesch-tyd*, *tyd wanneer het toegelaeten is vleesch te eeten*.

Charnaigre, *s. m.* (jaegers w.) *Jagthond die de konynen opdryft*.

Charnel, elle, *adj. Vleeschelyk*.

Charnellement, *adv. Vleeschelyk*, *op eene vleeschelyke wyze*.

Charneux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Vleezig*, *vleeschagtig*.

Charnier, *s. m. Doods-beenderhuysken*, s. n. — *plaets waer in het gezoute en gerookt vleesch bewaerd word*; — *bussel-wyngaerd-staeken*, s. f.

Charnière, *s. f. Scharnier*, s. n.

Charnon, *s. m. Gelid van een scharnier*, s. n.

Charnu, ue, *adj. Vleezig*, *gevleeschd*.

Charnure, *s. f.* (van menschen spr.) Charnure ferme, molle, belle. *Vast*, *zagt*, *schoon vleesch*.

Charogne, *s. f. Kreng*, *pry*, *doode beest*, s. f. *dood aes*, s. n.

Charoi etc. (*zoek*) Charroi etc.

Charpente, *s. f. Timmer*, *timmerwerk*, s. n. Charpente du corps. *Schikking* of *aeneenschakeling van het lichaem*.

Charpenter, *v. a. Timmeren*, *timmerwerk maeken*; — (gem.) *het vleesch onzindelyk* of *morsig snyden*.

Charpenterie, *s. f.* (*zoek*) Charpente.

Charpentier, *s. m. Timmerman*.

Charpie, *s. f. Rafeling*, s. f. *pluk*, s. m. *pluksel*, s. n. Viande en charpie. *Uytgekookt vleesch*.

Charrée, *s. f. Uytgeloogde assche*.

Charretée, *s. f. Voeder*, s. n. *eenen wagen vol*, *eene karre vol*, *de vragt van eenen wagen* of *karre*.

Charretier, ière, *s. m. et f. Voerman*, *karreman*: *karredryfster*; — *ploegdryver*. — *adj.* Voie charretière. *Karre-weg*.

Digitized by Google

Charrette, *s. f.* *Kar*, *karre*. Charrette à main. *Stoot-wagen.*

Charriage, *s. m.* *Het vervoeren met eene karre* of *wagen*, s. n. — *vragt-loon*, *voer-loon*, s. m.

Charrier, *s. m.* *Loog-doek.*

Charrier, *v. a.* *Met eenen wagen* of *kar vervoeren*; — *médesleepen.* La rivière charrie du sablé. *De rivier sleept zand mede.* Charrier droit, *v. n.* (gem.) *Zich wel gedraegen*, v. r.

Charriot, *s. m.* (*zoek*) Chariot.

Charroi, *s. m.* *Wagen-vragt*, s. f. — *vragt-loon*, s. m.

Charron, *s. m.* *Wagenmaeker.*

Charronnage, *s. m.* *Wagenmaekers werk*, *het wagenmaeken*, s. n. Bois de charronnage. (hout) *Wagenschot.*

Charroyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met kar* of *wagen vervoeren.*

Charroyeur, *s. m.* *Voerman.*

Charrue, *s. f.* *Ploeg.* Mettre la charrue devant les bœufs. (gem.) *Den wagen voór de peerden spannen*, *eene zaek verkeerd aenvangen.*

Charte, *s. f.* *Oude bewys-schriften*, s. n. plur.

Charte-partie, charttre-partie, *s. f.* (schippers w.) *Vragt-brief*, s. m.

Chartil, *s. m.* *Bak van eene kar*, s. m. — *groote kar om de graenen te vervoeren*, s. f. — *wagen-huys*, s. n. *overdekte plaets om wagens en karren onder te zetten*, s f.

Chartre, *s. f.* *Oude bewys-schriften*, s n. plur. — (oud) *kerker*, s. m. *gevangenis*, s. f. Tenir en chartre privée. (recht) *Zonder toestemming van het gerecht in de gevangenis houden.* — (van kinderen spr.) *Teering*, *kwynende ziekte* Être *of* tomber en chartre. *De teering hebben.*

Chartreuse, *s. f.* *Kartuyzers klooster*, s. n.

Chartreux, euse, *s. m. et f.* (monik) *Kartuyzer*: *kartuyzerin.*

Chartrier, *s. m* *Plaets daer de bewys-schriften* of *handvesten van eene gemeynte bewaerd worden*, s. f. — *bewaerder van zulke schriften*, s. m.

Chas, *s. m.* *Oog* (*van eene naeld*) — (weevers w.) *styfsel*; — (metsers w.) *pas-lood*, s. n.

Châsse, *s. f.* *Relique-kas*, *beenderbus*, s. f. — *beugel* (*van eene gesp*) s. m. — *scheer* (*van eene weeg-schael*) — *lyst* (*van eenen spiegel*) s. f. — *beslag* (*van eenen bril*) s n.

Chasse, *s. f.* *Jagt.* Chasse au cerf. *Herte-jagt.* Donner chasse *of* la chasse à l'ennemi. (zee-oórlogs w.) *Jagt op den vyand maeken.* Prendre chasse. *Vlugten*, *de vlugt neemen.* Soutenir chasse. *Al wykende vegten.* — (van ruyen, vlieten enz. spr.) *Het spoelen*, *het doórjaegen*, s. n.

Chassé, *s. m.* *Zekeren dans-sprong.*

Chasse-avant, *s. m.* *Opzigter over de werklieden.*

Chasse-bosse, *s. f.* (plant) *Wederik*, *weeg-bree*, *joódden-kruyd*, *partyke*, s. n.

Chasse-chien, *s. m.* *Honde-slaeger* (*in eene kerk*).

Chasse-clou, *s. m.* (timmermans w.) *Doórslag.*

Chasse-coquin (*zoek*) Chasse-chien.

Chasse-cousin, *s. m.* *Styven schermdégen die niet buygt*; — (gem.) *slegten wyn.*

Chasselas, *s. m.* *Witte zoete druyf*, s. f.

Chasse-marée, *s. m.* *Vent-jaeger*, *visch-voerder.*

Chasse-mouche, *s. m.* *Bessemken om de vliegen te verjaegen*; — *peerde-net tegen de vliegen*, s n.

Chasse-mulet, *s. m.* *Eezel-dryver.*

Chasse poignée, *s. f.* *Dryf-hout* (*om het degen-gevest vast-te-maeken*) s. n.

Chasser, *v. a.* *Verjaegen*, *verdryven*, *wegjaegen*; — *indryven*, *voortdryven*, *injaegen.* Chasser le troupeau dans l'étable. *Het vee den stal indryven.* Chasser à coups de pied. *Uytschoppen*, *wegschoppen*, *uytstampen.* Chasser à coups de fouet. *Uytzweepen.* Chasser à force de coups *of* à coups de bâton. *Uytslaen.* — *v. a. et n.* *Jaegen*, *op de jagt gaen*, *gaen jaegen.* Chasser le lièvre. *De haezen jaegen.* Chasser aux perdrix. *Naer of op de patryzen jaegen.* — *v. n.* (van druk-letters spr.) Ce caractère chasse plus que l'autre. *Die letter strekt zich breeder uyt als de andere.* Chasser sur ses ancres. (schippers w.) *Op zyne ankers dryven* of *ryen.* Cette voiture chasse bien. *Dat rytuyg loopt ligt en gemakkelyk.*

Chasse-rage, *s. f.* (plant) *Péperkruyd*, s. n. *péper-wortel*, s. m.

Chasseresse, *s. f.* (dicht-k.) *Jagtgodin.*

Chasseret, *s. m.* *Houten kaes-vorm.*

Chasseur, euse, *s. m. et f.* *Jaeger*, *wey-man*: *jaegerin*, *jaegster.*

Chassie, *s. f.* *Leepheyd*, *leepigheyd*, *leep-oogigheyd*, s. f. *leep-oogen*, s. n. plur.

Digitized by Google

Chassieux, euse, *adj. et subst. Leep, leepoogig, met leepe oogen.*

Châssis, *s. m. Raem*, s. f. Châssis dormant. *Staende raem, venster die niet open gaet.* Châssis d'une table. *Voet-gestel van eene tafel.*

Chassoir, *s. m.* (kuypers w.) *Dryver.* s. m. *dryf hout*, s. n.

Chaste, *adj. Kuysch, reyn, zuyver, eerbaer.*

Chastement, *adv. Kuyschelyk, reynelyk, zuyverlyk.*

Chasteté, *s. f. Kuyschheyd, eerbaerheyd reynheyd, zuyverheyd.*

Chasuble, *s. f.* (priesterlyk gewaed) *Kazuyfel*, s. m.

Chasublier, *s. m. Kazuyfelmaeker; — kazuyfel-verkooper.*

Chat, *s. m.* chatte, *s. f. Kater*, s. m. *kat, kattin*, s. f.

Chat, *s. m. Kat-schip*, s. n.

Châtaigne, *s. f.* (vrugt) *Kastanie.*

Châtaigneraie, *s. f. Kastanie-boomgaerd*, s. m.

Châtaignier, *s. m. Kastanie-boom.*

Châtain, *adj. m.* (van hair spr.) *Kastanie-bruyn.*

Chataire, *s. m.* (*zoek*) Cataire.

Château, *s. m. Kasteel, slot*, s. n. *burgt*, s. m. Bâtir des châteaux en Espagne. (spreekw.) *Kasteelen in de lucht bouwen.*

Châtelain, *s. m. Kasteleyn, burgtvoogd, slot-voogd.*

Châtelé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met kasteelen voórzien, gekasteeld.*

Châtelet, *s. m. Koninglyk gerechtshof (voór deezen te Parys)* s. n.

Châtellenie, *s. f. Kasteleynschap*, s. n. *kasteleyn*, s. f. *gebied van eenen kasteleyn* of *burgt-voogd*, s. n.

Chate-peleuse, *s. f.* (insecte) *Kalander, koórn-worm, koórn-byter.*

Chat-huant, *s. m.* (de *t* in *chat* word niet uytgesproken en de *h* in *huant* word geäspireerd) (vogel) *Busch-uyl.*

Châtiable, *adj. Strafbaer, strafweerdig, die straf verdient.*

Châtier, *v. a. Straffen, kastyden, tugtigen.* Châtier un enfant. *Een kind kastyden.* Châtier un ouvrage. *Een werk beschaeven* of *verbeteren.*

Chatière, *s. f. Katte-gat (in eene deur)* s. n.

Châtiment, *s. m. Straf, kastyding, tugtiging*, s. f.

Chaton, *s. m. Katteken*, s. n. *jonge kat; — groene* of *buytenste schil (van eene hazel-noót)* s. f. — *zaed-vlies (der tulippen)* s. n. — *ring-kas, kas van eenen ring (waer in den steen staet)* s. f.

Chatouillement, *s. m. Kitteling, kitteling*, s. f.

Chatouiller, *v. a. Kitelen, kittelen.*

Chatouilleux, euse, *adj. Kitelagtig, kittelig.* Affaire chatouilleuse. *Nitelige zaek.* Homme chatouilleux. *Korzelen mensch.*

Chatoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (diamant-slypers w.) *Straelen, straelen uytschieten.*

Chat-pard, *s. m.* (wild dier) *Pantherkat*, s. f.

Châtrer, *v. a. Kastreeren, kubben, snyden, ontmannen; —* (fig.) *het onnoodige wegneemen.* Châtrer un ouvrage. (gem.) *Een boek verminken, eenige plaetsen uyt een boek schrabben.*

Châtreur, *s. m. Lubber, die beesten lubt.*

Chats, *s. m. plur. Wilden bloessem (van den nooten-boom, hazelaer enz.)* s. m.

Chatte, *s. f. Kat, kattin; — platte schuyt (om de scheepen te laeden en te ontlaeden).*

Chattemitte, *s. f.* (gem.) *Huychelaer, schynheyligen*, s. m.

Chatter, *v. n. Jonge katten werpen.*

Chatton, *s. m.* (*zoek*) Chaton.

Chaud, *s. m. Heette, warmte*, s. f.

Chaud, aude, *adj. Warm, heet.* Il fait chaud. *'T is heet weer.* — (fig.) *Oploopend, haestig; — iverig, vuerig.* Il la leur a donné bien chaude. *Hy heeft hun grooten schrik aengejaegd.* Pleurer à chaudes larmes. *Bitterlyk weenen, overvloedige traenen storten.* — (van dieren spr.) *Hitsig, ritsig, loops.*

Chaud, *adv. Heet, warm.* A la chaude, tout chaud. *Op staenden voet, haestelyk, schielyk, zonder toeven.*

Chaude, *s. f.* (smids w.) *Gloey.*

Chaudeau, *s. m.* (drank) *Kandeel, wyn-sop, bruyd-sop*, s. f. *zuypen*, s. n.

Chaudement, *adv. Warm, heet; —* (fig.) *vueriglyk, met iver.*

Chaude-pisse, *s. f.* (vénus-ziekte) *Druyperd, zaed-loop*, s. m.

Chauderet, *s. m.* (goudsiegers w.) *Werktuyg waer in het goud dun geslaegen word*, s. n.

Chaudier, *v. n.* (van wind-honden spr.) *Loops* of *ritsig worden.*

Chaudière, *s. f. Grooten ketel*, s. m. Chaudière de brasseur. *Brouw-ketel.*

Chaudron, *s. m. Ketel (om het eeten in te koóken).*

Digitized by Google

Chaudronnée, *s. f. Eenen kétel vol.*
Chaudronnerie, *s. f. Koperwerk*, s. n.
Chaudronnier, *s. m. Koperslager, kételmaeker, kétellapper.*
Chauffage, *s. m. Brand, alles daer men zich aen warmt.*
Chauffe, *s. f. Koól-pan* of *schouw (in eenen smelt-oven).*
Chauffe-chemise, *s. m. Vuer-mand*, s. f.
Chauffe-cire, *s. m. Bedienden eener kancelery die de brieven zégelt.*
Chauffe-lit, *s. m. Bed-pan*, s. f.
Chauffe-pied, *s. m. Stoóf (om de voeten te warmen)* s. f.
Chauffer, *v. a. Warmen, heetmaeken, heeten.* — *v. n. Warm worden, heet worden.* Le four chauffe. *Den oven word heet.* — *v. r. Zich warmen, zich aen het vuer warmen.*
Chaufferette, *s. f. Stoóf (om de voeten te warmen).*
Chaufferie, *s. f. Smis, smids.*
Chauffeur, *s. m. Blaezer, eenen die den blaesbalg van eene smis trekt.*
Chauffoir, *s. m. Warm-huys*, s. n. *plaets daer men zich warmt*, s. f. — *s. m. plur. Warm-doeken.*
Chauffure, *s. f. Schilfering van het yzer doór te geweldig vuer.*
Chaufour *(of béter)* four à chaux, *s. m. Kalk-oven.*
Chaufournier, *s. m. Kalk-brander.*
Chaulage, *s. m. Koórn-bereyding met kalk-water (eer dat het gezaeyd word)* s. f.
Chauler, *v. a.* Chauler le blé. *Het koórn met kalk-water bereyden (eer dat het gezaeyd word).*
Chaumage, *s. m. Het afsnyden* of *het uyttrekken der stoppelen (op het veld)* s. n.
Chaume, *s. m. Dak-strooy, dek-strooy, dek-riet (daer men de boeren-huyzen méde dekt)* s. n. *walm*, s. m. — *koórn-stoppels, stoppels (die na den oogst op het veld blyven)* s. m. plur. — *veld waer op de stoppels nog staen*, s. n.
Chaumer, *v. a. et n. De stoppelen afsnyden* of *uyttrekken (op het veld).*
Chaumière, *s. f. Strooy-hut*, s. f. *strooy-huysken, arm huysken met een strooyén dak*, s. n.
Chaumine, *s. f. Strooyén hutteken*, s. n.
Chaussage, *s. m. Onderhoud van schoenen en kousen*, s. n.
Chaussant, ante, *adj.* (spreék. van kousen) *Dat zich gemakkelyk laet aentrekken.*

Chausse, *s. f. Leeraers schouder-* (*in de hooge schoólen*). Chausse d sance. *Pyp van een kalk-huys.* Cha d'hypocras *of alleenlyk* chausse. (sc k.) *Doórzyp-zak, zak om de wa te laeten doórzakken.* — *s. f. p Broek*, s. f. ook (oud w.) *kozes* s. f. plur.
Chaussé, ée, *adj. Geschoend.*
Chausséage, *s. m. Dyk-recht, a geld, weg-geld*, s. n.
Chaussée, *s. f. Dyk, hoogen w* s. m. Chaussée de pavé. *Steen-w kassey-weg.*
Chausse-pied, *s. m. Schoen-a trekker, leéren riem om de schoe aen-te-trekken*; — (fig.) *midd bevoorderings middel*, s. m. *hulp*, s *alles dat dient om iets te vergem kelyken.*
Chausser, *v. a. Schoenen* of *kou aentrekken*; — *schoenen maeken v imand.* Qui est-ce qui vous chauss *Wie maekt uwe schoenen? wie uwen schoenmaeker?* — *v. n.* souliers, ces bas chaussent bien. *schoenen, die kousen passen wel.* deux hommes chaussent à même po (fig.) *Deéze twee menschen zyn eenen aerd.* — *v. r. Zich schoen zyne schoenen en kousen aendoen.*
Chaussetier, *s. m. Kous-weéver*; *kous-verkooper.*
Chausse-trape, *s. f. Voet-yzer*, s *voet-angel*, s. m. *wolven-klem*; (plant) *sterre-distel*, s. f.
Chaussette, *s. f. Onderkous.*
Chausson, *s. m. Zok, voet-zok*, — *scherm-schoen*, s. m.
Chaussure, *s. f. Alles wat dient de voeten* of *beenen te dekken* (*kousen, schoenen, leérzen enz.*)
Chaut, peu m'en chaut, *v. imp* (*zoek*) Chaloir.
Chauve, *adj. Kael, kaelhoof, die geen hair heéft, hairloos*, o *haird.* Devenir chauve. *Zyn hair liezen, kael worden.*
Chauve-souris, *s. f.* (vogel) *Vlé muys, vleér-muys.*
Chauveté, *s. f. Hairloosheyd*, *k hoofdigheyd.*
Chauvir, *v. n.* (van peérden *of é* spr.) Chauvir les oreilles. *De o opsteéken.*
Chaux, *s. f. Kalk*, s. m. Chaux v *Ongebluschten kalk.* Chaux éteint amortie. *Gebluschten kalk.* Chaux plomb. *Loodwit, ceruys.*
Chavirer, *v. n.* (van een schip s

Digitized by Google

Omslaegen. — *v. a.* Chavirer une manœuvre. (schippers w.) *Touw-werk omwenden of omkeeren.*

Chef, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Hoofd*, s. n. *kop*, s. m. — (fig.) *opperhoofd*, s. n. *gebieder*, *oversten*, s. m. Commandant en chef. *Opperbevelvoerder.* — *Hoofd-punt*, *voórnaemste punt*; — *voórreynde van een stuk laken*, s. n. — (heel-k.) *windel voór de bloedlaetingen in het voórhoofd*, s. m. — (wapen-k.) *bovendeel van een schild*, s. n. De son chef. *Op zyn eyge gezag*, *doór eyge beweeging*; ook (van erffenissen spr.) *van zynen kant*, *van zyne zyde.* Il a cette terre du chef de sa femme. *Hy heeft dat land-goed van den kant van zyne vrouw.*

Chef-d'escadre, *s. m. Schout-by-nagt*, *oversten van eene vloót-verdeeling.*

Chef-d'œuvre (*plur.* chefs-d'œuvre) *s. m.* (de *f* word niet uytgesproken) *Konststuk*, *meesterstuk*, *zeer konstig werk*; — *proefstuk*, s. n. *proeve om als meester in eenig ambagt aengenomen te worden*, s. f.

Chef-lieu, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Hoofd-plaets*, *voórnaemste plaets*, s. f.

Cheik, *s. m. Opperhoofd der geslachten (by de Arabiers).*

Chéiroptère, *adj.* (natuerl. hist. van dieren spr.) *Dat voórpooten heeft die voórzien zyn met een vleugelvormig vlies.*

Chélidoine, *s. f.* (spreek uyt *kélidoin*) (plant) *Gouw*, *stinkende gouw*, s. f. *schel-kruyd*, *gouw-kruyd*, *zwaluwe-kruyd*, *goud-kruyd*, s. n.

Chélonite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Schildpad-steen*, s. m.

Se chêmer, *v. r.* (van kinderen spr.) *Mager worden*, *wytteeren.*

Chemin, *s. m. Weg*, *gang.* Chemin plain et uni. *Gelyken en effen weg.* Chemin battu. *Gebaenden weg.* Chemin de traverse. *Dwarsweg*, *binnenweg.* Chemin fourchu. *Scheyweg*, *weg die zich in twee wégen verdeelt (om naer twee verscheyde plaetsen te gaen).* Chemin détourné. *Omweg*, *zyweg.* Chemin trompeur. *Dwaelweg.* En chemin. *Onderwége.* Chemin faisant. *In den zelven tyd*, *by die gelégenheyd.* — (fig.) *Weg*, *middel.*

Cheminée, *s. f. Schouw*, s. f. *schoórsteen*, s. m. Faire quelque chose sous la cheminée. *Iets in het heymelyk doen.*

Cheminer, *v. n. Gaen*, *reyzen*, *voórtrekken.* Cheminer droit. *Opregt in zynen handel zyn.*

Chemise, *s. f. Hemd*, *hembd*, s. n. — (vesting-bouw-k.) *muer die de wal bekleed*, s. m.

Chemisette, *s. f. Slaep-kyf*, s. n. *hemd-rok*, s. m. — *half-hemd*, *over-hemd*, s. n.

Chémolsie, chémose, *s. f.* (geneés-k.) *Geweldige oog-ontsteeking waer in het wit boven het zwart uytsteekt.*

Chênaie, *s. f. Eyken-bosch*, s. n.

Chenal, *s. m.* (schippers w.) *Kil*, *diepte tusschen twee hoogten*, s. f.

Chenaler, *v. n.* (schippers w.) *Eenen doórtogt doór eene kil zoeken.*

Chenapan, *s. m.* (uyt het hoogduytsch ontleend) *Deugniet*, *bandiet.*

Chêne, *s. m. Eyke*, *eyke-boom*, s m. — *eyke-hout*, s. n.

Chêneau, *s. m. Eyke telg*, *jonge eyke*, s. f. *jongen eyken-boom*, s m.

Chêneau, *s. m. Hang-goót*, *hang-buys*, s. f.

Chenet, *s. m. Brand-yzer*, *haerd-yzer*, s. n.

Chêneteau, *s. m.* (*zoek*) Chêneau.

Chêne-vert, *s. m.* (boom) *Groene-eyke*, *steen-eyke*, s f.

Chenevière, *s. f. Kemp-akker*, s m.

Chenevis, *s. m. Kemp-zaed*, s. n.

Chenevotte, *s. f. Halm van kemp*, *kennip-stok*, s. m.

Chenevotter, *v. n.* (van wyngaerden spr.) *Zwak hout schieten.*

Chenil, *s. m.* (spreek uyt *cheni*) *Honde-kot*, s. n. *honde-nest*, s. m.

Chenille, *s. f.* (insecte) *Risp*, *rispe*, *rups*, *rupse.*

Chenille-plante, *s. f.* (*zoek*) Scorpioïde.

Chenillette, *s. f.* (*zoek*) Scorpioïde.

Chenu, ue, *adj. Wit* of *grys van ouderdom* Devenir chenu. *Grys worden.* — (dicht-k.) *Met sneeuw bedekt.*

Chepteil, chepteil, *s. m.* (spreek uyt *chétel*) (recht) *Vee-pagt om de helft der baet*, s. f.

Cher, ère, *adj. Lief*, *weerd*, *bemind*, *dierbaer.* C'est une personne qui m'est chère. *'T is eenen persoon die my zeer lief is*, *die my veel weerd is.* — *Duer*, *dier*, *hoog in prys*, *kostelyk.* Cette étoffe est chère. *Die stoffe is duer.*

Cher, *adv. Duer*, *dier*, *hoog in prys.* Acheter cher. *Duer inkoopen.*

Cherche, *s. f.* (bouw-k.) *Onregelmaetige ronde die doór verscheyde midden-punten gemaekt word.*

Digitized by Google

Chercher, *v. a. et n. Zoeken, opzoeken; — tragten.* Il cherche à se faire aimer. *Hy tragt zich bemind te maeken.* (*Chercher* word niet in *passivo* gebruykt; men zegt niet: *je suis cherché*, maer *on me cherche*). Il est allé chercher *of* quérir du vin. *Hy is gaen wyn haelen.*

Chercheur, euse, *s. m. et f. Zoeker: zoekster.*

Cherconée, *s. f. Indiäensche stoffe van zyde en katoen.*

Chère, *s. f. Maeltyd, cier.* Faire bonne chère. *Goede cier maeken.* Il ne sait quelle chère lui faire. *Hy weét niet hoe hem te onthaelen.*

Chèrement, *adv. Duer, dier, hoog in prys; — téderlyk, teerlyk.*

Chéri, ie, *adj. Bemind, lief, geliefd.*

Chérif, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Prins der Araben; — afstammeling van Mahomet.*

Chérir, *v. a. Liefhebben, beminnen.*

Chérissable, *adj. Liefdens-weêrdig, beminnens-weêrdig.*

Chersonèse, *s. f.* (spreék uyt *kersoneês*) *Half-eyland*, s. n.

Chersydre, *s. m.* (halfslachtig dier) *Pyl-slang*, s. f.

Cherté, *s. f. Duerte, dierte.*

Chérubin, *s. m.* (eenen van de négen kooren der Engelen) *Chérubien.*

Chervis, chervi, *s. m.* (plant) *Suyker-plant, suyker-pé*, s. f.

Chétif, ive, *adj. Gering, slegt, arm; — veragtelyk, ellendig.*

Chétivement, *adv. Geringelyk, armelyk; — veragtelyk.*

Chétolier, *s. m.* (recht) *Vee-pagter om de helft der baet.*

Cheval, *s. m. Peêrd*, s. n. De beaux chevaux. *Schoone peêrden.* Cheval entier. *Hengst.* Cheval hongre, cheval châtré. *Ruyn, gelubd peêrd.* Cheval de carosse. *Koets-peêrd.* Cheval de main. *Hand-peêrd.* Cheval de selle. *Ry-peêrd.* Cheval à deux mains. *Ryen trek-peêrd.* Cheval de bataille. *Peêrd dat wel ten oórlog is afgeregt*; ook (fig.) *kragtige bewys-réden.* Cheval de bois. *Houte peêrd.* Cheval marin. *Zeepeêrd.* Cheval de frise. (oórlogs w.) *Storm-paal, vrieschen ruyter.* Cheval de bât. *Last-peêrd*; ook (fig.) *lomperd, lampen vlégel.* Jouer au cheval fondu. (kinder-spel) *Bok sta vast speélen.*

Chevalement, *s. m.* (bouw-k.) *Schoór, staun* (*om een gebouw te schraegen*).

Chevaler, *v. a. et n. Onderschraegen, onderstutten, onderschoóren, onderstemnen.* — *v. n.* (oud) *Over en weér loopen.*

Chevaleresque, *adj. Ridderlyk.*

Chevalerie, *s. f.* Ordre de chevalerie. *Ridderschap, ridder-orden*, s. n.

Chevalet, *s. m. Raem* (*daer de misdaedigen eertyds op gepynigd wierden*) — *houte peêrd* (*tot straf der krygslieden enz.*) s. n. — *kam* (*van snaerturygen*) — (schilders werktuyg) *ézel*, s. m. — *schraeg* (*daer hout op gezaegd word*) s. f. — *schoór* (*om een gebouw te ondersteunen*) s. m. — *galg* (*van eene druk-pers*) s. f.

Chevalier, *s. m. Ridder*, s. m. Chevalier du guet. *Kapiteyn der nagtwagt* (*te Parys*). Chevalier d'industrie. *Loozen uytvinder van middelen om te bestaen.* — (water-vogel) *Paelsnep*, s. f.

Chevaline, *adj. fem.* (recht) Bête chevaline. *Merrie-peêrd.*

Chevance, *s. f.* (oud) Il a perdu toute sa chevance. *Hy heéft verloóren al wat hy bezat.*

Chevaucher, *v. n.* (schalie-dekkers w.) *De schaliën ruytelings op malkander nagelen*; — (boek-drukkers w. van letteren spr.) *uyt de regte linie staen*; — (oud) *te peêrd ryden*

A chevauchons, *adv. Schrydelings, schrylings.*

Chevau-légers, *s. m. plur. Ligte peêrden*, s. n. plur. *ligt-gewapende ruyters*, s m. plur.

Chevêche, *s. f.* (*zoek*) .. Huet.

Chevelé, ée, *adj.* (wapen-k.) Tête chevelée d'or. *Hoofd met gulden hair.*

Chevelu, ue, *adj. Hairig, langhairig, die veél hair heéft*; — (van wortels spr.) *hairig, vézelagtig*; — (van steêrt-sterren spr.) *gestraeld, met straelen.*

Chevelu, *s. m.* (van planten spr.) *Het vézelagtige*, s. n. *vézeltjes*, s. n. plur.

Chevelure, *s. f. Hair* (*van het hoofd*) s. n. Chevelure de comète. *Steêrt* of *straelen van eene steêrt-ster.* Chevelure des racines. *Vézels* of *uytschietsels der wortelen* — (dicht-k.) *Loof*, s. n. *bladeren* (*der boomen*) s. n. plur.

Chever, *v. a.* (diamant-slypers w.) *Eenen diamant van onder uythollen.*

Chevet, *s. m. Hoofd-eynde* (*van een bed*; ook *van eene kerk agter den hoogen autaer*) s. n. — *hoofd-peuluwe* (*van een bed*) s. f. Chevet de canon.

Digitized by Google

Houten blok daer het agterste van het kanon op rust (op de schépen).

Chevêtre, *s. m.* (heel-k.) *Band voór de breuk om het onderste kaek-been;* — (oud) (*zoek*) Licou.

Cheveu (*plur.* cheveux) *s. m. Hair, hairtje (van het hoofd)* s. n. Faire les cheveux à quelqu'un. *Imands hair snyden.*

Cheville, *s. f. Houte pin;* — *vys, pin (van een snaer-speéltuyg)* s. f. Cheville de fer. *Bout, yzeren bout,* s. m. Cheville du pied. *Knoesel,* s. f. *enkel* of *enklauw (van den voet)* s. m. Cheville dans un vers. *Stop-woórd* of *vul-woórd in een vers.* — *s. f. plur. Takken der herts-hoórns,* s m. plur.

Chevillé, ée, *adj.* (van herts-hoórns spr.) *Getakt.* Il a l'ame chevillée dans le corps. (gem.) *De ziel is in hem verroest.*

Cheviller, *v. a. Pinnen, vastpinnen.*

Chevillots, *s. m. plur.* (schippers w.) *Karveel-nagels (waer aan het scheéps-wand vast gemaekt word).*

Chevilture, *s. f. Takken der herts-hoórns,* s. m. plur.

Chevir, *v. n.* (oud) *In toom houden, bedwingen;* — (recht) *tot een vergelyk komen.*

Chevissance, *s. f.* chevissement, *s. m.* (recht) *Vergelyk, verdrag,* s. n.

Chèvre, *s. f.* (wyfken van den bok) *Geyt.* Chèvre sauvage. *Berg-geyt, wilde geyt.* — *Krikkemik,* s. f. *werktuyg om zwaare lasten op-te-ligten,* s. n.

Chèvre-pied, *adj.* (van de boschgoden *of* satyrs spr.) *Boks-voetig.* — *s. m. Geyte-voet, boks-voet.*

Chevreau, *s. m.* (dier) *Geytje.* s. n.

Chèvre-feuille, *s. m.* (plant) *Kaperfolie, kamperfolie,* s. f. *geyte-blad, mammekens-kruyd,* s. n.

Chevrette, *s. f.* (wyfken van den ree-bok) *Ree-geyt,* s. f. — *kleyn brand-yzer,* s. n. — (apothekers w.) *Siroóp-pot,* s. m. Chevrette *of* crevette. (schaal-visch) *Garnaet,* s. m. ook *steur-krab,* s. f.

Chevreuil, *s. m.* (dier) *Ree, ree-bok.*

Chevrier, *s. m. Geyten-hoeder, geyten-herder.*

Chevrillard, *s. m.* (dier) *Jongen ree-bok.*

Chevron, *s. m. Spar, rib, dak-spar, dak-rib,* s f. — (wapen-k.) *képer (in een wapen-schild)* s. m.

Chevronné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met eenen képer voórzien.*

Chevrotage, *s. m. Recht dat eenen geyten-hoeder jaerlyks aan zynen heer betaelen moet,* s. n.

Chevroter, *v. n. Geyten werpen of voortbrengen;* — *met eene bevende stem zingen;* — *al huppelende gaen;* — (gem.) *grom worden.*

Chevrotin, *s. m. Geyte-leér,* s. n. Gants de chevrotin. *Geyte-leére handschoenen.*

Chevrotine, *s. f. Hagel om reebokken te schieten,* s. m.

Chez, *prép.* (reg. *accus.*) *By, tot, te.* Il demeure chez nous. *Hy woont by ons, tot onzent, te onzent.* Je sors de chez lui. *Ik koóm van hem* of *uyt zyn huys.* J'ai passé par chez vous. *Ik ben voór by uw huys* of *voór by uwent gegaen.* Avoir un chez-soi. *Eene eyge wooning hebben.* J'ai un chez-moi. *Ik heb een eygen huys.*

Chiasse, *s. f. Metael-schuym,* s. n. — *muggen-scheét, vliegen-scheét, wormen-scheét,* s. m. Il est la chiasse de la compagnie. (gem.) *Hy is den veragtelyksten van het hool gezelschap.*

Chicabaut, chicambaut, *s. m.* (schippers w.) *Botloef, loefhouder.*

Chicane, *s. f. Hairklievery, knibbeling, dwarsdryvery,* s. f. *het onredelyk twisten,* s. n.

Chicaner, *v. a. et n. Hairklieven, knibbelen, dwarsdryven, onredelyk twisten;* — (gem.) *lastig vallen.*

Chicanerie, *s. f.* (*zoek*) Chicane.

Chicaneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Twister, knibbelaer, dwarsdryver, hairklieve: dwarsdryfster enz*

Chicanier, ière, *adj. Twistgierig, twistzugtig.* — *s. m. et f.* (gem.) (*zoek*) Chicaneur, euse.

Chiche, *adj. Gierig, vrekkig, karig;* — *gering, gemeen.* Pois chiches. *Cicers, grauwe erten, spaensche erten.*

Chichement, *adv. Gierigelyk, vrekkigelyk, kariglyk.*

Chicon, *s. m.* (salaed) *Roomsche latouw,* s. f.

Chicoracé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Andyvigtig, van den aard van den andyvie.*

Chicorée, *s. f.* (plant) *Andyvie,* s. m. Chicorée frisée. *Krol-andyvie.* Chicorée sauvage. *Suykery, suykeryloof, bitter-loof, wegewaert, hémelsleutel.* Racine de chicorée sauvage. *Bitter-péén, suykery-péén, suykerywortelen.*

Chicot, *s. m. Houte splinter,* s. f. —

Digitized by Google

overgebleeve stuk (van den wortel van eenen boom of *van eenen tand)* s. n.

Chicoter, *v. n.* (gem.) *Knibbelen, hairklieven.*

Chicotin, *s. m. Zap van den kwintappel*, s. n.

Chien, *s. m. Hond, reu, rèkel.* Chien de basse-cour, chien d'attache. *Hofhond, leg-hond.* Chien domestique, chien de garde. *Huys-hond.* Chien de chasse. *Jagt-hond.* Chien couchant. *(zoek)* Braque. Chien d'un fusil *of* d'un pistolet. *Haen van een roer* of *van een pistool.* Entre chien et loup. (fig.) *Tusschen licht en donker.*

Chien-dent, *s. m.* (plant) *Hondsgras, lid-gras, kweek*, s. n. *hondstand, honds-wortel*, s. m.

Chien-loup, *s. m.* (dier) *Wolfhond.*

Chien-marin, *s. m.* (visch) *Zeehond.*

Chienne, *s. f.* (wyfken van den hond) *Teef, hondin.*

Chienner, *v. n. Honden werpen* of *voortbrengen.*

Chier, *v. a. et n. Kakken, schyten.*

Chieur, euse, *s. m. et f. Kakker, schyter: kakster, schytster.*

Chiffe, *s. f. Slegte stoffe.*

Chiffon, *s. m. Vodde, lomp*, s. f. *ouden lap*, s. m.

Chiffonner, *v. a. Kreuken, kronkelen, kroóken, fommelen.* Cela me chiffonne. (gem.) *Dat kwelt mynen geest.*

Chiffonnier, ière, *s. m. et f. Voddekoopèr, vodde-man*, s. m. *voddekoopster*, s. f. *vodde-wyf*, s. n.

Chiffonnière, *s. f. Tafeltje* of *kasken (waer op de juffers haere snuystery leggen)* s. n.

Chiffre, *s. m. Cyffer-letter*, s. f. *cyffer*; — *naem-cyffer*. s. n. *doóreenvlegting der eerste letteren van imands naem*, s. f.

Chiffrer, *v. a. et n. Cyfferen.* Chiffrer une lettre. *Eenen brief in cyffers schryven.*

Chiffreur, *s. m. Cyfferaer.*

Chifon, onne, *adj.* (hoveniers w.) Branches chifonnes. *Wilde takken.*

Chignon, *s. m. Nek. agterhals*, s. m. — *hair dat in den hals omgeslaegen en op het hoofd vastgespeet is*, s. n.

Chile etc. *(zoek)* Chyle etc.

NB. In de woórden aldus „ geteekend, word *ch* als *k* uytgesproken.

„ Chiliade, *s. f. Verzameling van sommige zaeken by duyzend.*

„ Chiliarque, *s. m.* (oudh.) *Oversten over duyzend mannen.*

„ Chiliogone, *s. m.* (meét-k.) *Duyzend-hoekige figuer*, s. f. *duyzend hoek*, s. m.

„ Chiliombe, *s. f.* (oudh.) *Offerand van duyzend ossen.*

Chimère, *s. f.* (fabel-k.) *Wange drogt*; — (fig.) *verdichtsel*, s. n. *ydel inbeelding, herssen-schim*, s. f.

Chimérique, *adj. Verdicht, onge grond, ingebeeld, ydel, in inbeeldin bestaende.*

Chimériquement, *adv. Ydelyk, o eene ongegronde* of *ingebeelde wyze.*

Chimie, *s. f. Schey-konst, sto schey-kunde, stof-scheyding.*

Chimique, *adj. Schey-kundig, sto schey-kundig.*

Chimiste, *s. m. Schey-kundigen, sto scheyder.*

Chine, *s. f.* (keyzerryk) *China.*

Chiner, *v. a.* Chiner une étoffe d soie. *Eene zyde stoffe met bloeme in weeven.*

Chinfreneau, *s. m.* (gem.) *Slag i het aengezigt met eenen stok* of *m eenen degen.*

Chinois, oise, *s. m. et f. Chineés chineesche vrouw.* — *adj. Chineésch van China.* Le chinois, *s. m.* La langu chinoise. *Het chineés*, s. n. *de chine sche tael*, s. f.

Chinquer, *v. n.* (gem.) *Zuypen zwelgen, sterk drinken.*

Chiourme, *s. f. Roey-bank (van ee galey)* s. f. — *roeyers (op eene galey* s. m. plur.

Chipage, *s. m. Bereyding (die leertouwers aen sommige leeren ge ven)* s. f.

Chiper, *v. a.* (leertouwers woórd Chiper les peaux. *Eene bezondere b reyding aen de leeren geeven.*

Chipoter, *v. n.* (gem.) *Talmen futselen*; — *knibbelen, krakeelen.*

Chipotier, ière, *s. m. et f.* (gem. *Talmer, futselaer: talmster, futselae ster*; — *knibbelaer, krakeeler: kni belaerster, krakeelster.*

Chique, *s. f. Marbol, knikker (da de kinderen mede speelen)* s. m. kleyne koffi-tas, s. f. — *soórt w wormken.*

Chiquenaude, *s. f. Knip met de v gers*, s. m.

Chiquer, *v. a. Toebak knauwen.*

Chiquet, *s. m.* (gem.) Payer chiqu à chiquet. *Met een weynig seffens b taelen.*

Digitized by Google

„ Chirage, *s. f.* (geneés-k.) *Handjigt*, s. f. *ferecyn aen de handen*, s. n. — *s. m. Eenen die met de hand-jigt geteweld is.*

„ Chirite, *s. f. Gebloemden steen verbeeldende eene hand*, s. m.

„ Chirographaire, *s. m.* (recht) *Schuld-eyscher welkers recht op een hand-schrift gegrond is.*

„ Chirologie, *s. f. Konst van zyne gedagten uyt-te-drukken door teekens en beweégingen met de vingers.*

„ Chiromancie, *s. f. Hand-lyking, waerzeggery door het bezien der handen.*

„ Chiromancien, *s. m. Hand-kyker, waerzegger door het bezien der handen.*

„ Chironomie, *s. f. Konst om een voorléde bedryf door beweéging van het lichaem en der handen aen-te-duyden.*

Chirurgical, ale, *adj. Wondheelers, heel-kundig.*

Chirurgie, *s. f. Heel-kunde, wondheel-konst.*

Chirurgien, *s. m. Heel-kundigen, wondheeler, heelmeester.*

Chirurgique (*zoek*) Chirurgical, ale.

„ Chiste, *s. m.* (*zoek*) Kyste.

Chire, *s. f. Sits, fyn katoen* (*gedrukt met vaste koleuren*) s. n.

Chirome, *s. m. Opperhoofd van den godsdienst* (*by de zwarten*) s. n.

Chiûre, *s. f. Vliege-scheét*, s. m.

NB. De woórden, die men niet vind onder *chi*, moet men zoeken onder *chy*.

„ Chlamyde, chlamide, *s. f. Mantel* (*by de oude volkeren*) s. m.

„ Chlorose, *s. f.* (geneés-k.) *Bleekzugt, geepsheyd, dogters-ziekte.*

„ Chlorotique, *adj.* (geneés-k.) *Bleekzugtig, van de bleekzugt*

Choc, *s. m.* (spreék uyt *chok*) *Stoot, schok*; — *aenval*, s. m. *gevegt*, s. n. Choc de verres. *Geklink der glazen.*

Chocailler, *v. n.* (oud en gem.) *Zich dronken zuypen*; — *met de glazen klinken.*

Chocaillon, *s. f.* (oud en gem.) *Dronke vrouws-persoon.*

Chocolat, *s. m. Chocolaet.*

Chocolatier, *s. m. Chocolaetmaeker*; — *chocolaet-verkooper.*

Chocolatière, *s. f. Chocolaet-kan*, s. f. *chocolaet-pot*, s. m.

„ Chœur, *s. m. Choor, koor* (*in de kerken*) s. f. Enfant de chœur. *Koorjongen, koorael.* — *Koor, rey* (*van zangers enz.*) s. f. Les neuf chœurs des Anges. *De négen kooren der Engelen.*

Choir, *v. n. irrég.* (word niet gebruykt als in *infinit.* en in *part. pass.* chu) *Vallen.*

Choisi, ie, *adj. Uytgezogt, uytgeleézen.*

Choisir, *v. a. Kiezen, uytkiezen, verkiezen, uytkippen, uytzoeken.*

Choix, *s. m. Keus*, s. m. *verkiezing, uytkiezing*, s. f.

„ Cholagogue, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Gal-verdryvend middel*, s. n.

„ Cholédographie, *s. f. Geneés-kundige beschryving der gal.*

„ Cholédologie, *s. f. Geneés-kundige verhandeling over de gal.*

„ Cholédoque, *adj.* (ontleéd-k.) Canal *of* port cholédoque. *Gal-leyder, buys die de gal van de lever brengt in den eersten dunnen darm.*

„ Choléra-morbus, *s. m.* (*zoek*) Coléra-morbus.

„ Cholérique, *adj. Galzugtig, galziek.*

Chômable, *adj.* Jours chômables. *Vierdagen, feestdagen.*

Chômage, *s. m. Ophouding van werken*, s. f. *het ledig zyn, het vieren*, s. n.

Chômer, *v. a. Ophouden van arbeyden, vieren.* Chômer les dimanches. *De zondagen vieren.* C'est un saint qu'on ne chôme plus. (fig.) *Dien man word niet meer geteld.*

Chômer, *v. n. Geen werk hebben, ledig zyn.* Les terres chôment. *De landen leggen braek.* Le moulin chôme. *Den meulen maelt niet, staet stil.* — (reg. *genit.*) (gem.) *Niet hebben, ontbreéken.* Il chôme de livres. *Hy heéft geene boeken.*

„ Chondrille, *s. f.* (plant) *Vrattekruyd*, s. n.

„ Chondrographie, „ chondrologie, *s. f. Ontleéd-kundige verhandeling over de knars-beenen.*

„ Chondrotomie, *s. f. Ontleéding der knars-beenen.*

Chopine, *s. f. Uper*, s. n. *halve pint*, s. f.

Chopiner, *v. n.* (gem.) *Sterk drinken, zuypen.*

Chopinette de pompe, *s. f. Pompslot, slot in de buys van eene pomp*, s. n.

Choppement, *s. m.* (oud) *Het stooten met den voet ergens tégen*, s. n.

Chopper, *v. n. Met den voet ergens tégen aenstooten*; — (fig.) *eene grove faut begaen.*

Digitized by Google

Choquant, ante, *adj. Aenstootelyk, belédigend, mishaegelyk.*

Choquer, *v. a. Belédigen*, v. a. — *mishaegen*, v. n. Choquer les verres. *Klinken met de glazen.* — *v. r.* (spr. van twee légers) *Handgemeen worden, slags raeken, op malkander aenvallen*, v. n. Se choquer de quelque chose. *Zich ergens over stooren, ergens over kwaed worden.*

„ Chordapse, *s. m.* (geneés-k.) *(zoek)* Miséréré.

„ Chorée, *s. m. Voet der grieksche en latynsche dicht-konst bestaende in eene lange en eene korte sillabe.*

„ Chorége, *s. m. Bestierder der schouw-spélen (by de oude Grieken).*

„ Chorégraphie, *s. f. Dans-teekening, konst om den dans op het papier te teekenen.*

„ Chorévêque, *s. m. Bisschop ten platten lande (in voórige tyden).*

„ Choriambe, *s. m. Voet-maet van een grieksch en latynsch vers bestaende uyt twee korte sillaben tusschen twee lange.*

„ Chorion, *s. m.* (ontleed-k.) *Aderlies, buytenvlies (dat de vrugt omringt)* s. n.

„ Choriste, *s. m. Koor-zanger.*

„ Chorobate, *s. m. Water-pas, pas-lood (der oude volkeren)* s. n.

„ Chorographie, *s. f. Landschaps beschryving.*

„ Chorographique, *adj. Van de landschaps beschryving.* Carte chorographique. *Bezondere kaerten, kaerten van een landschap.*

„ Choroïde, *s. f.* (ontleed-k.) *Netvormig vlies (waer in den oog-appel is)* s. n.

„ Chorus, *s. m.* (latynsch w.) *Choor.* Faire chorus. (gem.) *Alle gelyk zingen (aen tafel).*

Chose, *s. f. Ding*, s. n. *zaek* s. f. Quelque chose. *Iet, iets* Quelque chose de beau. *Iet schoons.* Ce n'est pas grand'chose. *Het beteekent niet veél.* La chose publique. *Het gemeene best.*

Chou, *s. m. Kool*, s. f. Choux rouges. *Roode koolen.* Choux de Savoie *of* de Milan. *Savoy-koolen.* Chou-salé, chou-croûte. *Zuer-kool.*

Chou-colza, *s. m. (zoek)* Chou navet.

Chou-fleur *(plur.* choux fleurs) *s. m. Bloem-kool*, s. f.

Chou-navet, *s. m. Kool-raep, sloor-zaed-raep*, s. f.

Choucas, *s. m.* (vogel) *Soórt van bonte kraey.*

Chouette, *s. f.* (vogel) *Steen-uyl*, s. m. Faire la chouette. *In het piket-spel alleen speélen tégen verscheyde die beurtelings speélen.* Être la chouette d'une compagnie. *Voór gek dienen in een gezelschap*

Chouquet, *s. m.* (schippers w.) *Ézels-hoofd*, s. n. *scheeps bi.ok*, s. m.

Chover, *v. a.* (word geconjugeérd als *Employer*) (gem) *Gaedeslaen, groote zorg draegen.* Choyer quelqu'un. *Imand ontzien, groote agting hebben voór imand.* — *v. r. Zich vieren, veél werk van zyn zelven maeken.*

„ Chrême, *s. m.* (kerkelyk w.) *Chrisma*, s. n. *heylige olie*, s. f.

„ Chrêmeau, *s. m. Vormsel-mutsken, fyn linnen mutsken (dat men de kinderen opzet na het ontfangen van het Vormsel)* s. n.

„ Chrétien, enne, *adj. Christen, christelyk.* Vie chrétienne. *Christelyk léven* — *s m et f. Christen.*

„ Chrétiennement, *adv. Christelyk, op eene christelyke wyze.*

„ Chrétienté, *s. f. Christendom, christenryk*, s. n. *christenheyd*, s. f.

„ Chrie, *s. f.* (welspreékendheyd) *Kortbondige spreuk (die men aen de leerlingen voórstelt om uyt-te-breyden).*

„ Chrismation, *s f. Zalving (in den Doop en in het Vormsel).*

„ Christ, *s. m. Gezalfden. Christus.* (in het woórd *Christ* word st uytgesproken, maer niet in *Jésus-Christ*).

„ Christianiser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Christen maeken.*

„ Christianisme, *s. m. Christendom*, s. n. *christelyken godsdienst*, s. m.

„ Chromatique, *adj. et s. m* (muziek) *Kromatiek, met veéle agtereen-volgende halve toonen.*

„ Chronique, *s. f. Chronyk*, s. f. *tyd-boek*, s. n. Chronique scandaleuse. *kwaede gerugten, lasterlyke schriften.* — *adj.* (geneés-k.) Maladie chronique. *Langduerige* of *aenhoudende ziekte.*

„ Chroniqueur, *s m.* (oud) *Chronyk-schryver, tyd-boek schryver.*

„ Chronogramme, *s. m. Jaer-schrift, chronicon*, s. n.

„ Chronographe, *s. m. Jaer-schrift, chronicon*, s. n.

„ Chronographie, *s. f. Tyd-beschryving.*

„ Chronogunée, *s. f.* (ontleed-k.) *Maend-stonden*, s m plur.

„ Chronologie, *s. f. Tyd-rékening, tyd-reken-kunde.*

„ Chronologique, *adj. Tyd-rékenkundig.*

Digitized by Google

„ Chronologiste, *s. m. Tyd-rekenkundigen, tyd-rekenaer.*
„ Chronologue (*zoek*) Chronologiste.
„ Chronomètre, *s. m. Tyd-meeter.*
„ Chronométrique, *adj. Tyd-meetkundig.*
„ Chronoscope, *s. m. Tyd-meeter.*
„ Chrysalide, *s. f. Popken (van eene rup enz.)* s. n.
„ Chrysanthême, *s. m.* (plant) (*zoek*) Œil-de-bœuf.
„ Chrysite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Minerraelen goud-steen*, s. m.
„ Chrysobéril, *s. m. Edel gesteente van een licht-groen koleur* s. n.
„ Chrysocolle, *s. f. Berg-groen*, s. n. *goud-lym*, s. f.
„ Chrysocome, *s. f.* (plant) *Geele amarant.*
„ Chrysogonum, *s. m.* (plant) *Matten-kruyd*, s. n.
„ Chrysographe, *s. m. Schryver die goude letteren maekt.*
„ Chrysolite, *s. f.* (soort van topaes) *Chrisoliet-steen, goud-steen*, s. m.
„ Chrysopée, *s. f.* (gewaende goudmaekery) *Konst van goud te maeken*, s. f. *steen der wysgeeren* s. m.
„ Chrysoprase, *s. f. Edel gesteente van een groen koleur met eenen goudagtigen weerschyn*, s. n.
„ Chrysulée, *s. f. Goud ontbindend scheywater*, s. n.
Chucheter, *v. n.* (word geconj als *Jeter*) *Zingen als eene musch.*
Chuchoter, *v. a. et n.* (gem.) *Stil in het oor luysteren, in het oor spreeken.*
Chuchoter quelques mots à l'oreille. *Eenige woorden stil in het oor zeggen.*
Chuchoterie, *s. f.* (gem.) *Het stil spreeken in het oor*, s. n.
Chuchoteur, euse, *s. m. et f. Eenen die stil in het oor spreekt.*
Chut, *interj.* (de *t* word uytgesproken) *Stil.*
Chute, *s. f. Val, omval*, s. m. *nederstorting*, s. f. — (fig.) *verval*, s. n. *ondergang*, s. m. Chute d'eau. *Water-val.*
Chyle, *s. m.* (geneés-k.) *Gyl*, s. f. *maeg-slym, maeg-zap*, s. n.
Chyleux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Gylagtig, maeg-slymagtig.*
Chylifoque, *adj.* (*zoek*) Chylifère.
Chylifère, *adj.* (ontleed-k.) Vaisseaux chylifères. *Gyl-vatjes.*
Chylification, *s. f.* (geneés-k.) *Gylmaeking, gyl-wording, verandering der spyze in gyl.*
Chylose, *s. f.* (*zoek*) Chylification.
Chymie etc. (*zoek*) Chimie etc.
Chymose, *s. f.* (geneés-k.) *Ontsteeking die het binnenste der oog-scheelen naer buyten doet keeren.*
Ci, *adv. Hier.* Ci-joint. *Hier nevens.* Ci-dessus. *Hier boven.* Ci-après *Hier na.* Ci-devant. *Hier voor*; ook *voor deezen, voor heen, te voeren, voormaelig*, adj. Celui-ci. *Deezen.* (*Ci* moet voor de *adv.* en *adj.*, maer na de *subst.* en *pron.* geseld worden).
Cible, *s. f. Doel-wit*, s. n. Tirer à la cible. *Naer het doel-wit schieten.*
Ciboire, *s. m. Ciborie*, s. f. *communiekop*, s. m.
Ciboule, *s. f.* (plant) *Bies-look.*
Ciboulette, *s. f.* (plant) *Fyne bieslook.*
Cicatrice, *s. f. Lid-teeken, wondteeken*, s. n.
Cicatricule, *s. f. Haene-treé (in een ey)* s. m. — (weynig in gebruyk) *lid teekentje, kleyn lid-teeken*, s. n.
Cicatrisé, ée, *adj. Met lid-teekens.*
Cicatriser, *v. a. Lid-teekens geeven, lid-teekens doen krygen.* — *v. r.* (van wonden spr.) *Zich sluyten.*
Cicéro, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Médiaen-letter*, s. f.
Cicerole, *s. f.* (hof-gewas) *Sissers, soort van kleyne erten.*
Cicérone, *s. m* (italiaensch w.) *Geleyder der vremdelingen (te Roomen).*
Cicéronien, enne, *adj.* Style cicéronien. *Schryf-stiel gelykende aen dien van Cicero.*
Ciclamen, *s. m.* (plant) *Verkensbrood, aerd-brood*, s. n.
Cicle etc. (*zoek*) Cycle etc.
Cicutaire, *s. f.* (plant) *Water-dollekervel, wilde kervel.*
Cid, *s. m.* (de *d* word uytgesproken) (arabisch w.) *Opperhoofd, hevel-hebber.*
Cidre, *s. m. Cider-dronk, appeldrank.*
Ciel (*plur.* cieux) *s. m. Hémel*, s. m. *hémelryk*, s. n. Vers le ciel *Hémelwaerts, naer den hémel.* — *de locht*, s. f. (in de dry volgende beteekenissen heeft *ciel* in plur. *ciels*) Ciel de lit. *Hémel van een bed.* Ciel de tableau. *Locht van eene schildery* Ciel d'une carrière. *Welfsel van eene steen-myn.*
Cierge, *s. m Was-keers*, s. f.
Ciergier, *s. m. Was-keersmaeker*; — *was-keers-verkooper.*
Cigale, *s. f.* (diertje) *Krekel, heykrekel, boom-krekel.*
Cigare, *s. m. Smoor-toebaks rolleken*, s. n.

Digitized by Google

Cigne, *s. m.* (*zoek*) Cygne.

Cigogne, *s. f.* (vogel) *Oyevaer*, s. m. Conte de la cigogne *of* à la cigogne. *Spinrok-praetje, oud-wyfsch vertelsel.*

Cigogneau, *s. m.* (spreék uyt *cigonó*) *Oyevaertje*, s. n. *jongen oyevaer*, s. m.

Ciguë, *s. f.* (plant) *Dolle kervel, dolle petersélie, scheèrling, winterling*, s. f. *pyp-kruyd*, s. n.

Cil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Hair van de wenkbrauwen*, s. n.

Ciliaire, *adj.* (ontleéd-k.) Ligament ciliaire. *Band der oogen die het kristallya-vogt bevat.*

Cilice, *s. m. Hairen-gordel.*

Cilindre etc. (*zoek*) Cylindre etc

Cillement, *s. m. Blikking der oogen, knipping met de oogen*, s. f.

Ciller, *v. a. et n.* Ciller les yeux. *Knipoogen, met de oogen blikken.* Cheval qui commence à ciller. *Peèrd dat gryze wenkbrauwen begint te krygen.*

Cimaise, *s. f.* (*zoek*) Cymaise.

Cimbale, *s. f.* (*zoek*) Cymbale.

Cimbalaire, *s. f.* (plant) *Navel-kruyd*, s. n.

Cime, *s. f. Het hoogste*, s. n. *top* (*van de bergen, klippen enz.*) s. m.

Ciment, *s. m. Cement, tiras*, s. n. — (fig.) *band*, s. m. *vereeniging*, s. f.

Cimenter, *v. a. Tirassen, met cement* of *tiras metsen*; — (fig.) *bekragtigen, versterken, bevestigen.*

Cimentier, *s. m. Cementmaeker, tirasmaeker.*

Cimeterre, *s. m. Slag-zweèrd*, s. n.

Cimetière, *s. m. Kerk-hof* (*daer de doode lichaemen begraeven worden*) s. n.

Cimeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Top-vormig.*

Cimier, *s. m. Helm-kam*, s. m *cieraed op eenen helm*; — *bil-stuk* (*van eenen os enz.*) s. n

Cimolie, *s. f. Soórt van zégel-aerde.* — *adj. f.* Matière cimolie. *Slypsel* (*dat in den bak van den slyp-steen valt*).

Cinabre, *s. m.* (roode verve) *Vermilioen*, s. f. *berg-rood, cinaber* s. n.

Cincenelle, *s. f.* (schippers woórd) *Koorde om de schépen op de rivieren voort-te-trekken.*

Cinéfaction, *s. f.* (*zoek*) Cinération.

Cinéfier, *v. a.* (schey-k) *Tot assche branden.*

Cinéraire, *adj.* Urne cinéraire. *Asch-bus, bus daer de assche der verbrande lichaemen in bewaerd wierd* (*by de oude volkeren*).

Cinération, *s. f.* (schey-k.) *Asch-maeking, verbranding tot assche.*

Cinglage, *s. m.* (schippers w.) *Weg die een schip op vier-en-twintig ueren doet*; — *zee-volks loon.*

Cingleau, *s. m.* (bouw-k.) *Meét-snoer om het verminderen der zeylen te meéten*, s. n.

Cingler, *v. a.* Il m'a cinglé le visage d'un coup de fouet. *Hy heéft my met eene zweep eene streék in het aengezigt gegeéven.* Le vent cingle le visage. *Den wind snyd doór het aengezigt.* — *v. n.* (schippers w.) *Met volle zeylen vaeren, loopen.* Il cingla vers les îles *Hy voer met volle zeylen naer de eylanden.*

Cinnamome, *s. m.* (oudh.) *Kaneel*, s. n.

Cinq, *s. m et adj. Vyf*, s. f. et adj. C'est un cinq. *Het is eene vyf.*

Cinquantaine, *s. f. Vyftig*, adj. *vyftigtal*, s. n. Une cinquantaine d'écus. *Vyftig kroonen.*

Cinquante, *adj. Vyftig.*

Cinquantenier, *s. m. Hopman* of *bevelhebber over vyftig mannen.*

Cinquantième, *adj. et s. m. Vyftigste*, adj. et s. n.

Cinquième, *adj. et s. m. Vyfde*, adj. et s. n.

Cinquièmement, *adv. Ten vyfden.*

Cintrage, *s. m.* (schippers w.) *Koordewerk waer méde iets omwonden* of *vastgehouden word*, s. n.

Cintre, *s. m. Boóg*, s. m. *boóg-ronding*, s. f. *gewelf*; — *houte gestel om een steene gewelf op te metsen*, s. n. Voûte en plein cintre. *Boóg-gewelf van eene halve ronde.*

Cintrer, *v. a. Boógswyze maeken.*

Cion, *s. m.* (ontleéd-k.) *Huyg*, s. f. *lelleken in de keel*, s. n.

Cippe, *s. m.* (bouw k) *Halve zuyl zonder kroon-stuk*; — *pyn-bank* (*by de oude volkeren*) s. f.

Cirage, *s. m. Het smeèren* of *het vryven met was*; — *was-smeèrsel* (*voór schoenen en leèrzen*) s. n.

Circée, *s. f.* (plant) *Klissen-kervel.*

Circompolaire, *adj.* (land-beschryving) *De aspunten omringend.*

Circoncire, *v. a. irrég.* (Je circoncis; nous circoncisons. Je circoncisois. Je circoncis. Je circoncirai. Je circoncirois. Que je circoncise. Que je circoncisse Circoncisant; circoncis, ise) *Besnyden.*

Circoncis, ise, *adj. et subst. Besneéden.*

Circoncisseur, *s. m. Besnyder.*

Digitized by Google

Circoncision, *s. f. Besnydenis, besnyding.*

Circonférence, *s. f. Omtrek, omvang, omkring, omloop*, s. m. *buytenrond*, s. n.

Circonflexe, *s. m. et adj.* (spraek-k.) Accent circonflexe. *Circonflexus, kap (boven sommige letters).*

Circonlocution, *s. f. Omréde, omschryving.*

Circonscription, *s. f. Omschryving, bepaeling.*

Circonscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ecrire*) *Omschryven, omtrekken, omteekenen; — bepaelen.*

Circonscrit, ite, *adj. Bepaeld.*

Circonspect, ecte, *adj. Omzigtig, voórzigtig.*

Circonspection, *s. f. Omzigtigheyd, voórzigtigheyd.*

Circonstance, *s. f. Omstandigheyd.*

Circonstanciel, *adj. m.* (spraek-k.) Mot circonstanciel. *Omstandig woórd, woórd dat de hoedanigheyd van iets te kennen geéft.*

Circonstancier, *v. a. De omstandigheden van iets verhaelen.* Cette histoire est bien circonstanciée. *Die geschiedenis is wel met alle haere omstandigheden beschreéven.*

Circonvallation, *s. f.* (oórlogs w.) *Omschansing, omwalling.*

Circonvenir, *v. a.* (recht) *Bedriegen, arglistiglyk misleyden.*

Circonvention, *s. f.* (recht) *Bedrog*, s. n. *arglistigheyd*, s. f.

Circonvoisin, ine, *adj. Omleggend, nabuerig.*

Circonvolution, *s. f. Omloop van een midden-punt*, s. m.

Circuit, *s. m. Omtrek, omvang, omkring, omloop*, s. m *buytenrond*, s. n. Circuit de paroles. *Overtolligheyd van woorden.*

Circulaire, *adj. Rond, dat in het rond loopt.* Figure circulaire. *Ronde figuer. — s. f. et adj.* Lettre circulaire. *Omzend-brief, brief over de zelve stoffe aan verscheyde persoonen geschreéven.*

Circulairement, *adv. In het rond, rondloopend.*

Circulant, ante, *adj. Gangbaer, gang-hebbend.* Espèces circulantes. *Gangbaere geld-stukken.*

Circulateur, *s. m.* (oud) *Landloper, kwakzalver.*

Circulation, *s. f. Omloop*, s. m. — (schey-k.) *dikwils hervatte overhaeling*, s. f.

Circulatoire, *adj.* (schey-k.) Vaisseau circulatoire. *Omloop-vat, vat dienende om een vogt dikwils over-te-haelen.*

Circuler, *v. n. Omloopen, rondgaen, rondloopen.* Faire circuler l'argent. *Het geld onder den man brengen, in omloop brengen. — v. a.* (schey-k.) *Dikwils overhaelen.*

Cire, *s. f. Was*, s. m. Cire vierge. *Maegde-was. — Lak*, s. m. Cire à cacheter, cire d'Espagne. *Zégel-lak.* Cire des oreilles. *Oor-smeér*, s. n. *geélagtige stoffe in de ooren*, s. f.

Ciré, ée, *adj. Gewast.* Toile cirée. *Gewast lynwaet.*

Cirer, *v. a. Wassen, met was vryven of bestryken.*

Cirier, *s. m. Was-keérsmaeker; — was-keérs-verkooper.*

Cirogne, *s. m.* (heel-k.) *Plaester (om op eene kneuzing te leggen)* s. f.

Ciron, *s. m. Ziertje myt, zeer kleyn wormken; —* (fig.) *ziertje, iets dat zeer kleyn en byna onzigtbaer is*, s. n.

Cirque, *s. m. Renbaen, renplaets (by de oude Romeynen)* s. f.

Cirrhe, *s. m.* (kruyd-k.) *Klauwiertje*, s. n. *synen draed*, s. m. *vézeling (waer méde sommige planten zich vasthegten)* s. f.

Cirrhé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Als klauwiertjes.*

Cirrheux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Met klauwiertjes.*

Cirrhifère, *adj.* (kruyd-k.) *Klauwiertjes draegend.*

Cirsacas, *s m. Indiäensche stoffe van zyde en katoen.*

Cirsocèle, *s. f.* (heel-k.) *Uytzetting* of *zwelling der zaed-aderen*, s. f. *klootader-gezwel*, s n.

Cirule, *s. f. Was-smeérsel*, s. n.

Cisaille, *s. f.* (munters w.) *Afsnydsel (van het goud, zilver en koper)* s. n.

Cisailler, *v. a.* (munters w.) *Met eene groote scheér valsch* of *onwigtig geld doórsnyden.*

Cisailles, *s. f. plur.* (munters w.) *Groote scheér*, s f.

Cisalpin, ine, *adj. Aen deéze zyde der alpische bergen (ten opzigte van Roomen).*

Ciseau, *s. m. Beytel. — s. m. plur.* (word somtyds in *singul.* gebruykt) *Scheér*, s. f.

Ciseler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Dryven, snyden (op metael enz.) — bloemen snyden (op fluweel).*

Ciselet, *s. m. Dryf-yzer*, s. n.

Ciseleur, *s. m. Dryver, snyder (op*

Digitized by Google

metael enz.) — *bloemmaeker* (*op fluweel*).

Ciselure, *s. f. Dryfwerk, snywerk* (*op metael* of *steen*) s. n.

Cismontain, aine, *adj. Aen deeze zyde der bergen.*

Cisoir, *s. m. Groote scheêr* (*voór zilversmids enz.*) s. f.

Cisoire, *s. f. Graveér-yzer*, s. n.

Cissoïdal, ale, *adj.* (meét-k.) *Kromlynig als een klimop-blad.*

Cissoïde, *s. f.* (meét-k.) *Kromme lyn gelykende aen een klimop-blad.*

Ciste, *s. m.* (plant) *Rots-roos*, s. f.

Cisthépatique, *adj.* (ontleéd-k.) Conduit cisthépatique. *Buys die de gal in de gal-blaes brengt.*

Cistiques, *adj. plur.* (ontleéd-k.) Veines cistiques. *Aderen der gal-blaes.*

Cistophore, *s. m. Gedenk-penning waer op korfkens verheeld staen.*

Cistre, *s. m.* (snaer-speeltuyg der oudheyd) *Cister*, s. f.

Citadelle, *s. f. Kasteel*, s. n.

Citadin, ine, *s. m. et f. Stédeling.*

Citation, *s. f. Aenhaeling, bybrenging* (*van eene spreuk*) — (recht) *dagvaerding, indaeging*, s. f. *daegbrief*, s. m.

Citatoire, *adj.* (recht) *Van dagvaerding.* Lettres citatoires. *Brieven van dagvaerding.*

Cité, *s. f. Stad.* La cité céleste. *Den hemel.*

Citer, *v. a. Aenhaelen, bybrengen*; — (recht) *dagvaerden, voór den rechter roepen, beschryven, inroepen, indaegen.*

Citérieur, eure, *adj. Aen deeze zyde leggend.*

Citerne, *s. f. Régen-put, régen-bak, régen-water-bak*, s. m. Eau de citerne. *Régen-water.*

Citerneau, *s. m. Kleynen régen-bak.*

Citoyen, enne, *s. m. et f. Borger, stédeling: borgeres.*

Citragon, *s. m.* (plant) *Melisse*, s. f. *citroen-kruyd*, s. n.

Citrin, ine, *adj. Citroenvervig, citroen-geel.*

Citrique, *adj.* (schey-k.) Acide citrique. *Citroen-zuer.*

Citron, *s. m. Citroen*, s. f. *citroen-appel*, s. m. Taffetas citron. *Citroenvervig taffetas.*

Citronnat, *s. m. Sukade*, s. f. *gekonfyte citroen-schellen*, s. f. plur.

Citronné, ée, *adj. Citroenagtig, het geene als citroen riekt* of *smaekt.*

Citronnelle, *s. f.* (plant) *Melisse*, s. f. *citroen-kruyd*, s. n. — *drank van citroen en brandewyn*, s. m.

Citronnier, *s. m. Citroen-boom.*

Citrouille, *s. f.* (plant) *Watermeloen, citrulle.*

Civadière, *s. f.* (schippers w.) *Blinde*, s. f. *zeyl van de boeg-spriet*, s. n.

Cive, *s. f.* (plant) *Bies-look.*

Civette, *s. f.* (dier) *Civet-kat*, s. f. — *muskus der civet-kat*, s. m. — (plant) *kleyne bies-look*, s. f.

Civière, *s. f. Draeg-baer, berrie.*

Civil, ile, *adj. Borgerlyk.* Guerre civile. *Borgerlyken oórlog, borger-krygg.* — *Beleéfd, gemanierd, welleévend.*

Civilement, *adv. Borgerlyk*; — *beleéfdeiyk, heuschelyk.*

Civilisation, *s. f. Gezelligheyd, beschaefdheyd*; — *gezelligmaeking, beschaeving*, s. f. — (recht) *vonnis dat eene hals-zaek in eene geld-zaek verandert*, s. n.

Civiliser, *v. a. Beschaeven, gemanierd maeken*; — (recht) *eene hals-zaek in eene geld-zaek veranderen.*

Civilité, *s. f. Beleéfdheyd, gemanierdheyd, heuschheyd, welleévendheyd.*

Civique, *adj. Borgerlyk.* Couronne civique. *Borger-kroon.* Vertus civiques. *Borger-deugden.*

Civisme, *s. m. Hoedanigheyd van goeden borger*, s. f. *borger-iver*, s. m.

Clabaud, *s. m. Hond met lang hangende ooren*; — *hoed met groote slappe randen*; — (fig.) *lompen babbelaer.*

Clabaudage, *s. m. Honden geblaf*, — (gem.) *geschreeuw, getier, gekyf*, s. n.

Clabauder, *v. n.* (van jagt-honden spr.) *Gedueriglyk blaffen* of *bassen*; — (gem.) *schreeuwen, tieren, kyven.*

Clabauderie, *s. f.* (gem.) *Geschreeuw, getier, gekyf*, s. n.

Clabaudeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer, kyver: schreeuwster, kyfster.*

Claie, *s. f. Horde, teene horde.*

Clair, *s. m. Schyn*, s. m. *licht*, s. n. Clair de lune, clair de la lune. *Maeneschyn, maen-licht.*

Clair, aire, *adj. Klaer, helder, licht.* Cette chambre est fort claire. *Die kamer is heel licht.* — *Helder, klaer, helder-luydend.* Voix claire. *Heldere stem.* — *Dun.* Ce sirop est trop clair. *Die siroóp is te dun.* Lait clair. *Wey van melk.* — *Klaer, klaerblykelyk, verstaenbaer, duydelyk.* Argent clair. *Geld dat men krygen kan als men wilt.*

Digitized by Google

Tirer à clair *of* au clair. *Aftappen.* Semer clair *Dun zaeyén.*

Clair, *adv.* (*zoek*) Clairement.

Clairan, *s. m.* (*zoek*) Clarine.

Claire, *s. f.* *Been-assche.*

Clairement, *adv.* *Klaerblykelyk, klaerlyk, duydelyk.*

Clairet, ette, *adj.* Vin clairet. *Bleekert, bleek-rooden wyn.* Eau clairette. *Brandewyn met krieken, suyker enz.*

Clairet, *s. m.* (juweeliers w.) *Steen die te licht-koleurig is.*

Clairette (plant) (*zoek*) Coursette.

Claire-voie, *s. f.* *Traliewerk in eenen muer (om een uytzigt te hebben)* s n. — *groote ruymte tusschen balken, boomen enz*, s. f. A claire-voie. *Niet digt, niet gesloóten.* Etoffe à claire-voie. *Stoffe die niet gesloóten is, die los geweven is.* Porte à claire-voie. *Tralie-deur.* Semer à claire-voie. *Dun zaeyén*

Clairière, *s f.* *Onbeplante plaets in een bosch*

Clair-obscur, *s. m.* (schilder-k.) *Dag-schaduwe*, s f. *het dagen en schaduwen*, s. n.

Clairon, *s. m* (soórt van trompet) *Klaroen; — zéker orgel-register.*

Clair-semé, ée, *adj.* *Dun gezaeyd.*

Clairvoyance, *s. f.* *Doórzienigheyd, scherpzinnigheyd.*

Clairvoyant, ante, *adj.* *Scherpzinnig, doórziende, schrander, klaerziende.*

Clamesi, *s. m.* *Gemeen stael (dat uyt Limosin komt)* s n.

Clameur, *s. f.* *Groot getier, geschreeuw*, s. n.

Clamp, *s. m.* (schippers w.) Clamp du mât. *Schyf van het homber-gat.* Clamp du beaupré. *Bolster, twil, klos.*

Clamponier, *adj. et s. m.* Cheval clamponier. *Peèrd met lange en dunne schenkels.*

Clan, *s. m.* *Geslacht bestaende in eenige huysgezinnen (in Schotland).*

Clandestin, ine, *adj.* *Verborgen, geheym, verholen, niet openbaer.*

Clandestinement, *adv.* *In het verborgen, in het geheym.*

Clandestinité, *s f.* (recht) *Verholenheyd, geheymheyd.*

Clapet de pompe, *s. m.* *Klep in eene pomp*, s f.

Clapier, *s. m.* *Konyne-kot*, s. n. Clapier *of* lapin de clapier. *Tam konyn.*

Clapir, *v. n.* *Piepen (als een konyn)* — *v. r* (byzonderlyk van konynen spr.) *Zich wegstoppen*, v. r. *wegkruypen*, v. n.

Claponier, *s. m.* (*zoek*) Clamponier.

Clapoteux, euse (*zoek*) Clopoteux.

Claque, *s. f.* *Klets, klap*, s. f. *slag (met de platte hand; — overschoen*, s. m.

Claquedent, *s. m.* (gem.) *Bédelaer, schooyér; — babbelaer.*

Claquement, *s. m.* Claquement de mains. *Hand-geklap.* Claquement de dents. *Geklapper der tanden.*

Claquemurer, *v. a.* (gem.) *In eene gevangenis opsluyten.*

Claque-oreille, *s. m.* (gem.) *Neérhangenden hoed; — eenen die zoo eenen hoed draegt.*

Claquer, *v. n.* *Kletsen, klappen met de handen* of *met eene zweep enz.* Claquer des dents. *Klappertanden, met de tanden klapperen.* — *v. a.* (gem.) Claquer quelqu'un. *Imand eene klets geéven.*

Claquet, *s m.* *Klapper*, s. m. *onrust (in eenen meulen)* s. f.

Clarification, *s f.* *Klaering, klaermaeking (van vogten).*

Clarifier, *v. a.* *Klaeren, klaermaeken* — *v. r.* *Klaer worden*, v. n.

Clarine, *s f.* *Belleken (dat aen den hals van sommige beesten hangt)* s. n.

Clariné, ée, *adj.* (wapen-k. van dieren spr.) *Met bellekens aen den hals.*

Clarinette, *s. f.* (blaes-speéltuyg) *Klarinet*, s. f. — *klarinet-speéler*, s m.

Clarté, *s. f.* *Licht*, s n. *helderheyd, klaerheyd*, s. f. Clarté du jour. *Helderheyd van den dag.* Clarté de la lune. *Maene-schyn.* — (fig.) *Duydelykheyd, klaerheyd.* La clarté de ses idées. *De duydelykheyd van zyne gedagten.*

Clas, *s. m.* (*zoek*) Glas.

Classe, *s. f.* *Order*, s. n. *verdeeling; — schoól*, s f.

Classement, *s. m.* *Schikking, rangschikking, op-order-stelling*, s. f. *het schikken, het op-order-stellen*, s. n.

Classer, *v. a.* *Schikken, rangschikken, op order stellen.*

Classification, *s. f.* (*zoek*) Classement.

Classique, *adj.* Livres classiques. *Schoól-boeken.* Exercices classiques. *Schoól-oeffeningen.* Auteur classique. *Schryver die men in de schoólen gebruykt.*

Clatir, *v n.* (w. der jagt, van honden spr.) *Zyn gebas verdobbelen.*

Claude, *s. et adj.* (gem.) *Zot.* Je ne suis pas si claude. *Ik ben zoo zot niet.*

Claudication, *s. f.* *Het hinken, het mank gaen*, s. n.

Digitized by Google

Clause, *s. f. Bepaeling, voórwaerde*, s f. *beding*, s. n

Clausoir, *s. m.* (metsers w.) *Sluytsteen (in eenen muer)*

Claustral, ale, *adj. Kloosterlyk*

Clavé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Knodsvormig.*

Claveau, *s. m.* (schaeps-ziekte) *Schurft*, s. n. *knobbel*, s. m. — *s m plur.* (bouw-k.) *Bind-steenen (boven eene deur* of *venster).*

Clavecin, *s. m. Clavecimbel*, s. f.

Claveciniste, *s. m. Clavecimbelspeeler.*

Clavelé, ée, *adj.* (van schaepen spr.) *Schurftig, gekrobbeld*

Clavelée, *s. f. (zoek)* Claveau

Clavette, *s. f. Spie (die men in eenen yzeren bout enz. steekt om hem tégen-te-houden).*

Clavicule, *s f.* (ontleéd-k.) *Sleutelbeen, krop-been*, s. n.

Clavier, *s. m. Sleutel-ring, sleutelriem*, s. m. — *klauwier (van eene orgel enz.)* s. n.

Claviforme, *adj. (zoek)* Clavé, ée.

Clayer, *s. m. Groote teene horde*, s. f.

Clayon, *s. m Kleyne teene horde* s f.

Clayonnage, *s. m. Pael-werk met boom-takken (om de aerde tégen-te-houden)* s n.

Cleché, ée, *adj.* (wapen-k). *Sleutelringvormig.*

Clef, *s. f.* (spreek uyt *klé*) *Sleutel*, s. m. Fausse clef. *Nagemaekten sleutel.* Clef faussée, clef forcée. *Verdraeyden sleutel* Clef à vis. *Schroef-sleutel, vys-draeyer.* Clef de voûte. (bouw-k.) *Slot-steen* of *midden-steen in een gewelf.*

Cléidomancie, *s. f.* (oud.) *Waerzeggery doór sleutels.*

Clématite, *s. f.* (plant) *Bédelaerskruyd, vuer-kruyd, klim*, s. n. *lynen, viornen*, s. f. Clématite bleue. *Bisschopswyngaerd.*

Clémence, *s. f. Goedertierenheyd, zagtmoedigheyd.*

Clément, ente, *adj. Goedertieren, zagtmoedig.*

Clémentines, *s. f. plur. Instellingen van Paus Clémens V*; — *schriften valschelyk toegeëygend aen den H Clémens.*

Clenche, *s. f. (zoek)* Loquet.

Clepsydre, *s. f. Water-uer-glas*, s. n

Cléragre, *s. f. Ziekte in de vleugels der roofvogels.*

Clerc, *s. m.* (spreek uyt *kleir*) *Schryver, schryf-knaep, schryf-gast* of *klerk (by gerechts-persoonen)* Pas de clerc. *Misslag, feyl* — (kerkelyk w.) *Eenen die doór de eerste scheering in den geestelyken staet getreéden is*; — *koster, knaep (van eene kerk* of *broederschap).* Grand clerc. (oud) *Geleerden.*

Clergé, *s. m. Geestelykheyd*, s. f. Rentes du clergé. *Renten ten laste der geestelykheyd.*

Clergie, *s. f.* (oud) *Weétenschap, geleerdheyd.*

Clérical, ale, *adj. Kerkelyk, geestelyk, priesterlyk, klérikael.*

Cléricalement, *adv. Op eene geestelyke* of *kerkelyke wyze.*

Cléricature, *s f. Geestelyken stand*, s. m.

Cléromancie, *s. f. Waerzeggery doór het lot.*

Clèves, *s. f.* (stad) *Kleéf.*

Client, ente, *s. m. et f. Beschermeling, party, eenen die zyne zaek stelt in de handen van eenen advocaet* of *procureur*; — *eenen die zich stelde onder de bescherming van eenen magtigen borger (by de oude Romeynen).*

Clientèle, *s. f. Alle de beschermelingen van eenen patroon*; — *bescherming.*

Clifoire, *s. f. Vlier-houte spuyt.*

Clignement, *s. m. Pinkooging*, s. f.

Cligne-musette, *s. f. Verberg-spel (der kinderen)* s. n.

Cligner, *v. a.* Cligner les yeux. *Knipoogen, pinkoogen.*

Clignotement, *s. m Oogblikking*, s. f.

Clignoter, *v. n.* Clignoter des yeux. *Blikken met de oogen, de oogen dikwils toe en open doen.*

Climat, *s. m. Locht-streek, lochtgesteldheyd*, s. f.

Climatérique, *adj.* Année climatérique. *Trap-jaer, moord-jaer, ider zevende jaer van imands léven.*

Climax, *s. m.* (welspreékendheyd) *Trapswyze opklimming in de réde*, s. f.

Clin, *s. m.* Clin d'œil. *Oogenblik*, s. m. *oogwenking, oogblikking*, s. f. En un clin d'œil. *Op eenen oogenblik, zeer schielyk.*

Clincaille, *s. f. (zoek)* Quincaille.

Clincaillerie, *s f. (zoek)* Quincaillerie.

Clincailler, *s. m. (zoek)* Quincailler.

Clinche, *s. f. (zoek)* Loquet.

Clinique, *adj. et s.* (kerkelyk w.) *Die op zyn dood-bed gedoopt wierd.* — *adj.* Médecine clinique. *Geneés-kundige behandeling der zieken aen het ziek-bed.* École clinique. *Schoól waer in de geneés-kunde bezonderlyk geleerd word doór de behandeling der zieken aen het ziek-bed.*

Digitized by Google

Clinoïde, *adj.* (ontleed-k.) Apophyses clinoïdes. *Binnenwaerts uytsteekende hoeken van het wigge-been*

Clinopode, *s. m.* (plant) *Wilde basilicum.*

Cliquant, *s. m.* *Klinkant*, *klatergoud*. *klater-zilver*, s. n.

Cliquanter, *v. a.* *Met goude* of *zilvere kant boorden* of *beleggen.*

Clio, *s. f.* (fabel-k.) *Clio*, *godin der geschiedenis.*

Clique, *s. f.* (gem.) *Saemenrotting*, s. f. *gespan*, *saemengespan*, s. n.

Cliquet, *s. m.* (*zoek*) Claquet.

Cliqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Klappen*, *kletteren.*

Cliquetis, *s. m.* *Geratmel van de wapenen* (*als zy tegen malkander stooten*) s. n.

Cliquette, *s. f.* *Klap-houtje*, s. n. — *lazarus-klep*, s. f. — *s. f. plur.* *Steenen met gaten die de visschers aen hunne netten binden*, s. m. plur.

Clise, *s. f.* *Gevlogte teenen horde*; — (beel-k.) *spalk.*

Clisé, ée, *adj.* Bouteille clissée. *Flesch met teenwerk omvlogten.*

Clisère, *s. m.* (*zoek*) Clysère.

Clitie, clytie, *s. f.* (bloem) *Klaproos.*

Clitoris, *s. m.* (ontleed-k.) *Kittelaer*

Cliver un diamant. (diamant-klievers w.) *Eenen diamant klieven.*

Cloaque, *s. f.* (spr. van de werken der oude Romeynen) *Rioöl*, *waterleyding* (nu zegt men *égout*). — *s. m.* *Vuylnis-put*; — *vuylen stinkenden mensch*, s. m. — *vuyl huys*, s. n.

Cloche, *s. f.* *Klok.* Fondre des cloches. *Klokken gieten.* Fleurs en cloche. *Klok-vormige bloemen.* — *Glaze klok* (*die men over sommige planten zet*) — *blaer*, *bleyn* (*op het vel*).

Cloché, ée, *adj.* (hoveniers w.) Melon cloché. *Meloen die onder eene glaze klok ryp geworden is.*

Clochement, *s. m.* *Hinking*, s. f. *het mank gaen*, s. n.

A cloche-pied, *adv.* *Al hinkende.* Aller à cloche-pied. *Hinken*, *mank gaen.*

Clocher, *s. m.* *Kerk-toren*, *klok-toren*, s. m. — *parochie-kerk*, s. f.

Clocher, *v. n.* *Mank gaen*, *hinken*, *kreupel gaen*; — (fig.) *niet opregt handelen*; — (van zaeken spreek.) *gebrekkelyk zyn.* Ce vers cloche. *Dit vers is gebrekkelyk.* — *v. a.* (hoveniers w.) *Eene glaze klok op gene plant zetten.*

Clocheton, *s. m.* *Klokken*, s. n.

Clochette, *s. f.* *Klokken*, s. n. — (plant) *klok-bloem*, s. f.

Cloison, *s. f.* *Schutsel*, *afschutsel*, s. n. Cloison à jour. *Traliе-schutsel.* Cloison de serrure. *Kasken van een slot.*

Cloisonnage, cloisonage, *s. m.* *Afschutsel*, *het afschutten*, s. n.

Cloisonné, ée, *adj* (schelp-k.) Coquillage cloisonné. *Schelp-visch die van binnen een scheydsel heeft.*

Cloître, *s. m.* *Klooster*, s. n. — *pand van een klooster*, s. m.

Cloîtrer, *v. a et n.* *In een klooster steeken*, *kloosteren*

Cloîtrier, *s. m.* *Klooster-monik.*

Clopin-clopant, *adv.* (gem.) *Al hinkende.*

Clopiner, *v. n.* (gem.) *Hinken*, *kreupel gaen*, *mank zyn*

Cloporte, *s. m.* (insecte) *Pissebed*, *zeug*, s. f. *duyzend-been*, s. n.

Clopoteux, euse, *adj.* (schippers w.) *Zeer ongestuymig.*

Cloque, *s. f.* (kwaal aen de boomen) *Krinkel*, s. m.

Clorose, *s. f.* (*zoek*) Chlorose.

Clorre, *v. a. et n. irreg.* (word in de *Tempora simplicia* niet gebruykt als in *Singulari* van het *Præsens indicat.* Je clos, tu clos, il clot. Je clorrai. Je clorrois; maer in de *Tempora composita* word het algemeen gebruykt. *Part. pass.* Clos, ose) *Sluyten*, *toedoen*, *toemaeken*, *afsluyten*; — (fig.) *eyndigen*, *voleynden*, *sluyten.*

Clos, ose, *adj.* *Gesloöten*, *toe.* Villes closes. *Bemuerde stéden.*

Clos, *s. m.* *Stuk bebouwd land dat met eene haeg* of *muer omringd is.*

Closeau, *s. m.* *Boeren-hofken dat met eene haeg afgesloöten is*, s. n.

Closerie, *s. f.* (*zoek*) Closeau.

Clossement, *s. m.* (van kiekens spr.) *Gehakel*, s. n.

Closser, *v. n.* (*zoek*) Glousser.

Clôtoir, *s. m.* *Mandemaekers sluytyzer*, s. n.

Clôture, *s. f.* *Omsluyting*; — *sluyting*, s. f. *slot*, s. n.

Clôturer, *v. a.* (w. van het recht, spr. van eene rekening) *Sluyten.*

Clôturier, *s. m.* *Mandemaeker in grof werk.*

Clou (*plur.* clous) *s. m.* *Nagel*, *spyker.* Clou à cheval. *Hoef-nagel.* Clou

Digitized by Google

d'épingle. *Spelde-nagel.* Clou de girofle. *Kruyd-nagel.* — *Bloed-zweêr.*

Cloucourde, *s.f. Bleek-roode koörnbloem.*

Cloué, ée, *adj. Genageld, vastgenageld, nagelvast.* Être cloué à quelqu'un *of* à quelque chose. *Aen iemand* of *aen iets vastgehegt zyn.*

Clouer, *v. a. Nagelen, vasthagelen, toenagelen, spykeren.*

Clouière, *s.f. Mal (tot het maeken der spyker-koppen).*

Clouter, *v. a. Met kop-nageltjes beslaen (tot cieraed).*

Clouterie, *s.f. Nagel-winkel, spyker-winkel; — koophandel in nagelen,* s. m. — *nagelmaekery, spykermaekery,* s. f.

Cloutier, *s. m. Nagel-smid, spyker-smid; — nagel-verkooper, spyker-verkooper.*

Cloutière, *s.f. (zoek)* Clouière.

Clouvière, *s.f. (zoek)* Clouière.

Club, *s. m.* (spreêk uyt *Clob*) *Staetkundige borgers vergadering,* s. f.

Clubiste, *s. m. Lid van eene staetkundige borgers vergadering* s. n.

Cluse, *s.f.* (valkeniers w.) *Geschreeuw van den valkenier op de honden,* s. n.

Clystère, *s. m. Klistérie,* s. f. *spuytgeneés-middel,* s. n.

Coaccusé, *s. m.* (recht) *Médebeschuldigden.*

Coactif, ive, *adj.* Pouvoir coactif. *Dwingende magt.*

Coaction, *s.f. Dwang,* s. m. *geweld,* s. n.

Coadjuteur, trice, *s. m. et f. Médehelper en opvolger van eenen Bisschop enz.: méde-helpster en opvolgster van eene abdis enz.*

Coadjutorerie, *s.f. Weêrdigheyd van méde-helper van eenen Bisschop enz.,* s. f. *coadjuteurschap,* s. n.

Coagulation, *s.f. Stremming, stolling, dikwording (van eenig vogt).*

Coaguler, *v. a. Doen stremmen, doen stollen, dik worden.* — *v. r. Stremmen, stollen, dik worden.* v. n.

Se coaliser, *v. r. Zich vereenigen (om eene zaek te verdédigen).*

Coalition, *s.f. Vereeniging van verscheyde persoonen* of *mogendhéden (ter verdédiging eener zaek).*

Coassement, *s. m.* (van vorschen spr.) *Gekwaek,* s. n.

Coasser, *v. n.* (van vorschen spr.) *Kwaeken.*

Cobalt, cobolt, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) *Kobalt, half-metael waer uyt men het ratte-kruyd trekt,* s. n. — *berg-stoffelyke zelfstandigheyd die den eygendom heéft van een groen koleur aen het glas te geéven,* s. f.

Cobes, *s.f. plur.* (schippers w.) *Leeuwers-oogen in het lyk, toewkens aen de zeylen daer men andere doórhaelt,* s. n. plur.

Cocagne, *s.f.* (ververs w.) *Pastelkoeksken,* s. n. Pays de cocagne, (gem.) *Luylekker-land.* Cocagne *of* mât de cocagne. *Gladdigen en verhéven staek waer op men klautert om iet van het top af-te-haelen in openbaere feesten.*

Cocarde, *s.f. Lint-strik,* s. m.

Cocasse, *adj.* (gem.) *Snaekagtig, boertig.*

Coccinelle, *s.f.* (insecte) *Kleynen kever,* s. m.

Coccix, *s. m.* (ontleéd-k.) *Stuytbeen, stiet-been, steërt-been,* s. n.

Coccus, *s. m. (zoek)* Kermès.

Coche, *s. m. Post-wagen,* s. m. *post-koets,* s f. Coche d'eau. *Trekschuyt,* s. f.

Coche, *s.f. Kerf (in hout* of *metael)* — (wyfken van het verken) *zeug,* s. f. — (gem.) *dik wyf,* s. n.

Cochemar, *s. m. (zoek)* Cauchemar.

Cochêne (boom) *(zoek)* Sorbier.

Cochenillage, *s. m. Afkooksel van cochenille (om scharlaken en karmozynrood te verven)* s n.

Cochenille, *s.f.* (insecte) *Cochenille.*

Cocheniller, *v. a. Met cochenille verven.*

Cochenillier, *s. m. Cochenille-boom.*

Cocher, *s. m. Koetsier.*

Cocher, *v. a.* (spr. van haenen en vogelen) *Treéden, dekken.*

Cochère, *adj. f.* Porte cochère. *Koets-poort.*

Cochet, *s. m. Jong haentje,* s. n.

Cochevis, *s. m.* (vogel) *Kuyf-leeuwerik.*

Cochléaria, *s. m.* (spreêk uyt *koklèaria*) (plant) *Lépel-blad,* s. n.

Cochon, *s. m. Verken, zwyn.* s. n. Cochon nourri de glandes. *Eekelverken.* Cochon de lait. *Speên-verken, zog-verken.* Jeune cochon. *Big, bigge, jong verken.* — (metael-k.) *Onzuyver mengsel van gesmolte metaelen)* s. n.

Cochonnée, *s.f. Worp biggen* of *jonge verkens,* s. m.

Cochonner, *v. a.* (gem.) *Verbrodden, slegt werk maeken.* — *v. n. Biggen werpen.*

Cochonnerie, *s.f.* (gem.) *Vuylheyd, morsery.*

Digitized by Google

Cochonnet, *s. m. Twaelf-kantig beenen rol-tolleken; — merk daer men naer werpt als men met den bol speélt.* s. n.

Coco, *s. m. Kokos, koker-noót, klap-noót*, s. f.

Cocon, *s. m. Bolleken, tonneken (waer in den uytgesponnen zy-worm is)* s. n.

Cocotiér, *s. m. Kokos-boom, koker-noót-boom.*

Coction, *s. f.* (schey-k.) *Koóking; — koóking of verteèring in de maeg.*

Cocu, *s. m.* (gem.) *Hoórn-draeger.*

Cocuage, *s. m.* (gem.) *Het hoórn-draegen*, s. n.

Cocyte, *s. m.* (fabel-k.) *Helle-vloed.*

Code, *s. m. Wet-boek*, s. n. *verzameling van wetten*, s. f.

Codécimateur, *s. m.* (leen-recht) *Méde-tiend-heffer.*

Codétenteur, *s. m.* (recht) *Méde-agterhouder van eenig goed.*

Codicillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Dat in eene codicil begreépen is.*

Codicille, *s. m.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Codicil*, s. f. *byvoegsel aen een testament*, s. n

Codonataire, *adj. et s.* (recht) *Méde-deelhebber in eene erffenis.*

Cœcum, *s. m.* (latynsch woórd der ontleéd-k.) *Blinden darm, eersten der groote darmen die maer eene opening heéft.*

Coëffe etc. (*zoek*) Coiffe etc.

Coégal, ale, *adj.* (godsgeleerdh.) *Even-gelyk.*

Coemption, *s. f. Wéderzydschen koop*, s. m.

Coercible, *adj.* (natuer-k.) *Bedwingbaer.*

Coercitif, ive, *adj.* (recht) *Bedwingend.*

Coercition, *s. f.* (recht) *Bedwingende magt.*

Co-état, *s. m. Méde-stand, méde-staet, staet of prins die de souvereyniteyt oeffent met eenen anderen.*

Coéternel, elle, *adj.* (godsgeleerdh.) *Even-eeuwig, méde-eeuwig.*

Cœur, *s. m. Hert*, s. n. Cela me perce le cœur. *Dat doórgrieft myn hert.* Il a le cœur bien placé. *Hy heéft een édelmoedig hert. — Hert*, s. n. *moed*, s. m. *kloekmoedigheyd*, s. f. Homme de cœur. *Kloekmoedigen man. — Hert*, s. n. *genégenheyd*, s. f. Mettre son cœur en Dieu. *Zyn hert of zyne genégenheyd op God stellen.* De bon cœur, de grand cœur. *Geérne, zeer geérne, uyt goeder herte.* A contre-cœur. *Tégen dank.* Avoir à cœur. *Vueriglyk verlangen.* Prendre à cœur. *Ter herte neémen, behertigen, beiveren.* A cœur ouvert. *Regt uyt, openhertiglyk. — Hert, het midden*, s. n. Au cœur de l'hiver. *In het midden van den winter. — Herten, herten-kaert*, s. f. Par cœur. *Van buyten.* Apprendre une chose par cœur. *Iets van buyten leeren.*

Co-évêque, *s. m. Méde-bisschop.*

Coexistence, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Méde-wézigheyd, méde-bestaenbaerheyd.*

Coexister, *v. n.* (godsgeleerdheyd) *Méde-wézig zyn, méde-bestaen, met iet anders te gelyk bestaen.*

Coffin, *s. m. Korfken met een hengsel en deksel*, s. n.

Coffine, *adj.* Ardoise coffine. *Geboógde schalie.*

Se coffiner, *v. r.* (van bladeren en hout spr.) *Krom trekken, omkrollen*, v. n

Coffre, *s. m. Koffer*, s. n. *kist*, s. f. Coffre fort. *Geld-kist, yzere kist.* Coffre d'un carosse. *Kas van eene koets.* Coffre de presse d'imprimeur. *Kar van eene druk-pers.* Coffre d'autel. *Autaer-tafel* — (vesting-bouw-k.) *Moord-groef*, s. f.

Coffrer, *v. a.* (gem.) *Opsluyten, gevangen zetten.*

Coffret, *s. m. Kistje, kofferken*, s. n.

Coffretier, *s. m. Koffermaeker.*

Cognasse, *s. f.* (vrugt) *Wilde kweé-peèr*, s. f. *wilden kweé-appel*, s. m.

Cognassier, *s. m. Kweé-boom, kweé-appel-boom, kweé-peèr-boom.*

Cognat, *s. m.* (spreék uyt *kog-na*) (recht) *Vermaegschapten (bezonderlyk van de vrouwelyke zyde).*

Cognation, *s. f.* (spreék uyt *kog-nacion*) (recht) *Maegschap tusschen de mannelyke en vrouwelyke nakomelingen van den zelven stam*, s. n.

Cognatique, *adj.* (spreék uyt *kog-natik*) (recht) Succession cognatique. *Nalaetenschap die by gebrek van mannelyke vrienden op de vrouwelyke vervalt.*

Cognée, *s. f. Byl, aks.*

Cogne-fêtu, *s. m.* (gem.) *Hooydorscher, eenen die met veél omslag weynig voordert.*

Cogner, *v. a. Indryven.* Cogner un clou. *Ergens eenen nagel indryven. — v. n.* (gem.) *Slaen, stooten, botsen.* Cogner à la porte. *Op de deur botsen. — v. r.* (gem.) *Stooten.* Il

Digitized by Google

s'est cogné la tête contre la muraille. *Hy heeft zyn hoofd tégen den muer gestooten*; ook (fig.) *zyne onderneéming is hem mislukt.*

Cognet, *s. m. Snuyf-karoót*, s. f.

Cognoir, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Dryf-hout (om de vormen te sluyten)* s. n.

Cohabitation, *s. f.* (recht) *Saemenwoóning (als man en vrouw).*

Cohabiter, *v. n.* (recht) *Saemen woonen (als man en vrouw).*

Cohérence, *s. f.* (schoól-w.) *Overeenkoómst, gelykvormigheyd.*

Cohérent, ente, *adj.* (schoól-w.) *Overeenkoómstig, gelykvormig*

Cohéritier, ière, *s. m. et f. Méde-erfgenaem: méde-erfgenaeme.*

Cohésion, *s. f.* (natuer-k.) *Aenkleéving.*

Cohobation, *s. f.* (schey-k.) *Weéroverhaeling.*

Cohober, *v. a.* (schey-k.) *Weér overhaelen.*

Cohorte, *s. f. Krygs-bende (by de oude Romeynen)* s. f. — *hoop volk*, s. m.

Cohue, *s. f. Gewoel*, s. n. *saemenloop van veéle menschen*, s. m.

Coi, oie, *adj.* Se tenir coi, demeurer coi. *Stil zitten, zich gerust houden.*

Coiffe, *s. f. Trekmuts, vrouwe-muts, kap, kuyf*, s. f. — *helm*, s. m. *hoofdvlies (waer méde sommige kinderen geboóren worden)* s. n.

Coiffé, ée, *adj. Gekrold*; — *gekapt, gemutst* Être né coiffé. *Met eenen helm geboóren zyn*; ook (fig.) *zeer gelukkig zyn.*

Coiffer, *v. a. Het hair opcieren*; — *hullen, kappen, de kap opzetten, het hoofd ergens méde bedekken.* Coiffer une bouteille. *Een deksel op den stop van eene flesch doen.* Coiffer une liqueur *Een vogt met een ander mengen.* Coiffer quelqu'un d'une opinion *Imand in een gevoelen styven.* Coiffer quelqu'un. (gem.) *Imand dronken maeken.* — *v. r. Zyn hoofd ergens méde vercieren* of *dekken.* Se coiffer *of* être coiffé d'une personne, d'une opinion. *Ingenomen zyn voór imand, voór eene denkwyze.* Se coiffer. (gem.) *Zich dronken drinken, zich zat zuypen.*

Coiffeur, euse, *s. m. et f. Hair-kroller, hair-opcierder: hair-krolster.*

Coiffure, *s. f. Krolling* of *opciering van het hair*, s. f. — *hulsel, kapsel*, s. n.

Coignassier, *s. m.* (*zoek*) Cognassier

Coignier, *s. m.* (*zoek*) Cognassier.

Coin, *s. m. Hoek.* Regarder du coin de l'œil *Lonken.* — *Klief-bytel*, s. m *heg, wig*, s. f. — *Stempel, munt stempel*, s. m. Cette action est marqué au coin de la sagesse. *Die daed geef groote wysheyd te kennen.* Coin d bas. *Klink van eene kous.* Coins d'un cheval. *Hoek-tanden van een peêr (die zynen ouderdom teekenen).* — *Kweépeêr*, s. f.

Coïncidence, *s. f.* (meét-k.) *Méde helling, médeneyging, valling op he zelve punt*, s. f. — *het vallen op de zelven tyd*, s. n.

Coïncident, ente, *adj.* (meét-k. *Médehellend, op het zelve punt val lend*: — *op den zelven tyd vallend*

Coïncider, *v. n.* (meét-k.) *Méde hellen, op het zelve punt vallen*; — *op den zelven tyd vallen.*

Coïndicans, *adj. m. plur.* (geneés-k. Signes coïndicans. *Médeteekens me andere teekens die eygen aen de ziekt zyn*

Coïndication, *s. f. Médeaenwyzing* s. f. *médeteeken*, s. n.

Coine, *s. f.* (*zoek*) Couenne.

Coing, *s. m. Kweépeêr*. s. f.

Coïon, *s. m.* (gem.) *Lafhertigen eerloozen mensch.*

Coïonner, *v. a.* (gem.) *Beschimpen foppen, den gek scheêren.* — *v. n Schimpen, spotten.*

Coïonnerie, *s. f.* (gem.) *Lafhertig heyd, eerloosheyd*; — *zotterny, onge rymdheyd, beschimping.*

Coire. (stad) *Chur.*

Coït, *s. m. Verzaeming, paerin (ter voortteeling).*

Coite, *s. m.* (*zoek*) Couette.

Coites, *s. f. plur.* (schippers w. *Bedding onder een schip (als het ve stapel loopt)* s. f.

Col, *s. m.* (*zoek*) Cou. — *Engte* s f. *nauwen doórtogt*, s. m. Col de vessie. (ontleéd-k.) *Pyp* of *hals d blaes.*

Colarin, *s m.* (bouw-k.) *Fries a het kapiteel der toscaensche en dorisc zuylen*, s. f.

Colaphiser, *v. a.* (gem.) *Kaek-slag geéven*

Colation, *s. f. Gering avond-eéte* s. n. (*zoek voorders*) Collation etc.

Colationer, *v. n. Een gering avon mael neémen.*

Colature, *s. f.* (apotheékers w. *Doórzygsel*, s. n.

Digitized by Google

Colchique, s. m. (plant) *Tydeloos*, s. f. lucht-*safraen*, s. m. *naekte vrouwen*, s. f. plur.

Colcotar, s. m. (schey-k.) *Verkalkt vitrioöl, overblyfsel van overgehaeld vitrioöl*, s. n.

Co-légataire, s. m. *Die névens een ander een legaet ontfangen heéft.*

Coléoptère, adj. (van insecten spr.) *Schildvleugelig, dat scheeden op de vleugels heéft.*

Coléra-morbus, s. m (de s word uytgesproken) (geneés-k.) *Overloop van gal die doet afgaen en braeken.*

Colère, s. f. *Gramschap, grammoedigheyd, oploopendheyd, haestigheyd, belgzugt, korzelheyd*, s. f. *toórn*, s. m.

Colère, adj. *Grammoedig, haestig, toórnig, belgzugtig, korzel, oploopend.* En colère. *Grammoediglyk.* Se mettre en colère. *Gram worden.*

Coleret, s. m. *Slyp-visch-net*, s. n.

Colérique, adj. *Grammoedig, toórnig, oploopend.* Humeur colérique. *Grammoedigen aerd.*

Colérire, s. m. (schey-k.) *Bereyd vogt om het goud te keuren*, s. n.

Colètes, s. f. pl. *Soórt van hollandsche en hamborgsche lynwaeten.*

Coliart, s. m. (visch) *Soórt van rog.*

Colibri, s. m. (kleyn américaensch vogeltje) *Kolombyntje*, s. n.

Colifichet, s. m. *Voddery*, s. f. — s. m. plur. (munters w.) *Vyl om de stukken wigtig te maeken*, s. f.

Colimaçon, s. m. (zoek) Limaçon.

Colimbe, s. m. (zoek) Grèbe.

Colin-maillard, s. m. (kinder-spel) *Blinde-manneken*, s. n.

Colin-tampon, s. m. *Zwitsersche marsch*, s. f. *trommel-slag der Zwitsers*, s. m.

Colique, s. f. (geneés-k.) *Darmpyn, buyk-pyn*, s. f. *koliek*, s. n. — adj. (ontéed-k.) *Van den kronkeldarm.*

Colis, s. m (koopmans w.) *Bael, kas, kist*, s. f. *koffer*, s. n.

Colisée, s. m. *Schouw-plaets (doór Vespasianus te Roomen gebouwd)* s. f.

Collabescence, s. f. (natuer-k.) *Zinking van een lichaem doór zyne eyge zwaerte.*

Collaborateur, trice, s. m. et f. *Médewerker: médewerkster.*

Collage, s. m. *'t Lymen (van het papier)* s. n.

Collataire, s. m. *Eenen aen wie men een kerkelyk ampt vergeéven heéft.*

Collatéral, ale, adj. *Zydelingsch, die erfgenaem is niet in de regte linie maer van ter zyde.*

Collatéral (plur. collatéraux) s. m. *Zydelingschen erfgenoem.*

Collateur, s. m. *Vergeéver van eenig geestelyk ampt.*

Collatif, ive, adj. *Dat vergeéven of opgedraegen word.*

Collation, s. f. *'t Vergeéven van eenig geestelyk ampt*: — (recht) *'t nazien*, s. n. of *vergelyking van schriften*, s. f. — (zoek) Colation.

Collationner, v. a. (recht) *Overzien, een afschrift met het oorsprongelyk schrift vergelyken*: — (boekbinders w.) *nazien of de bladeren van een boek malkander wel volgen.* — v. n. (zoek) Colationer.

Colle, colle forte, s. f. *Lym.* Colle de farine, colle d'amidon *Gekoókt styfsel (om iet aeneen-te-plekken).* Colle à bouche. *Mond-lym.* Colle de poisson. *Visch-lym, huyzen-blas.*

Colle-chair, s. f (zoek) Sarcocolle.

Collé, ée, adj. *Gelymd.* Papier collé. *Gelymd papier.*

Collecte, s. f. *Inzameling, ophaeling*, s. f. — *het ophaelen der aelmoessen*, s. n. — *gebéden voór den Epistel (in de Misse)* s. n. plur.

Collecteur, s. m. *Inzamelaer, ophaeler.*

Collectif, ive, adj. (spraek-k). Terme collectif. *Verzamelend woórd, woórd dat eene verzameling van verscheyde persoonen* of *zaeken uytdrukt.* Peuple, armée, multitude, forêt sont des termes collectifs. *Volk, léger, ménigte, bosch zyn verzamelende woórden.*

Collection, s. f. *Verzameling.*

Collectivement, adv. *In eenen zin van ménigvuldigheyd, verzamelens wyze, verscheyde persoonen te saemen.*

Collégataire (zoek) Co-légataire.

Collége, s. m. *Genoótschap*, s. n. *vergadering, byeenkoómst*; — *openbaere schoól*, s. f.

Collégial, ale, adj. et s. f. Église collégiale. *Collégiale kerk, kerk met een capitel van kanoniken zonder bisschop.* Manières collégiales. (schimp-w.) *Schoól-manieren.*

Collégue, s. m. *Ampt-genoót, médegezel, médegenoót (in eene openbaere bediening).*

Coller, v. a. *Lymen, belymen, plakken, beplakken, met lym* of *styfsel vasthegten.* — v. r. *Aeneenkleéven*, v. n.

Digitized by Google

Collerette, *s.f.* *Boerinnen hals-doek*, s. m.

Collet, *s m.* *Kraeg*, *bef*, s. f. — *strik (om haezen enz. te vangen)* s. m. Collet de veau. *Kalfs hals-stuk*. Collet de violon. *Krol van eene viool.*

Colleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *By de kraeg vatten (om ter aerde te smyten).* — *v. n.* *Strikken spannen (om wild te vangen).* — *v. r.* *Met malkander worstelen.*

Colleteur, *s. m.* *Strikken-spanner (om wild te vangen).*

Colletier, *s. m.* *Kolder-maeker*

Colletin, *s. m.* *Kolder*, s. m. *leère wambes zonder mouwen*, s. n. — *pelgrims-kraeg*, s. f.

Collédque, *adj.* (geneés-k.) *Aeneenlymend.*

Colleur, *s. m.* *Kartonmaeker*; — *papier-lymer*; — *laken-papper.*

Collier, *s. m.* *Hals-band*, *kerkant*, s. m. *hals-keten*, s. f. *hals-cieraed*; — *gareel (van een trek-peërd)* s. n. *haem*, s. f.

Colliger, *v. a.* (oud) *Verzamelen*, *opzamelen (uyt boeken).*

Colline, *s. f.* *Heuvel*, s. m. *hoogte*, s. f.

Colliquatif, ive, *adj.* (spreék uyt *kollikwatif*) (geneés-k.) *Smeltend*, *het geene smelt* of *zich ontbind.*

Colliquation, *s. f.* (spreék uyt *kollikwacion*) (geneés-k.) *Smelting*, *ontbinding.*

Collision, *s. f.* (natuer-k.) *Saemenschokking*, *harde vryving* of *stooting.*

Collocasie, *s. f.* (plant) (*zoek*) Pied-de-veau.

Collocation, *s. f.* (recht) *Schikking volgens welke de schuld-eyschers moeten betaeld worden.*

Colloque, *s. f.* *Gesprek*, s. n. *saemenspraek*: — *byeenkoomst*. s f.

Colloquer, *v a.* (recht) *De betaeling der schuld-eyschers schikken.*

Colluder, *v. n.* (recht) *Zich heymelyk met de wederpartij verstaen ten nadeele van eenen derden.*

Collumelle, *s. f.* (kruyd-k.) *Zaedhuys-pilaertje*, s n.

Collumellé, ée. *adj.* (kruyd-k.) Fruit collumellé. *Vrugt die een zaedhuys-pilaertje heéft.*

Collusion, *s. f* (recht) *Heymelyke verstandhouding (tusschen twee persoonen om eenen derden te bedriegen).*

Collusoire, *adj.* (recht) *Bedriegelyk.*

Collusoirement, *adv.* (recht) *Bedriegelyk*, *op eene bedriegelyke wyze.*

Collyre, *s. m.* (geneés-k.) *Oog water*, s. n.

Cologne, *s. f.* (stad) *Keulen.*

Colombage, *s. m* *Rey regtstaenden ribben in een houte schutsel.*

Colombe, *s. f.* *Duyf*, *duyve*; — *kuypers schaef-bank (daer men de duygen op schaeft)* — (timmerman w) *regtstaende rib van een schutsel.*

Colombier, *s. m.* *Duyve-kot*, s. n — *s. m. plur.* (boek-drukkers w. *Duyve-koten*, s. n. plur. *groote ruymte tusschen de woórden*, s. f. — (schippers w.) *twee getande stukken hout om een schip in het water te laeten loopen*. s n. plur.

Colombin, *s. m.* *Berg-steen waer uyt het zuyver lood gehaeld word.*

Colombin, ine, *adj.* (oud) *Lichtviolet*, *appel-bloessemverwig.*

Colombine, *s. f.* (hoveniers w. *Duyve-drek*, s. m.

Colon, *s. m.* *Land-bouwer*; — *bewooner der volk-plantingen.*

Côlon, *s. m.* (ontleéd-k.) *Kronkel darm*, *kartel-darm.*

Colonel, *s. m.* *Kolonel*, *oversten van een régiment.*

Colonelle, *adj. et s. fém.* Compagnie colonelle. *Eerste compagnie van een régiment.*

Colonial, ale, *adj.* *Van de volk planting.*

Colonie, *s. f.* *Volk-planting*, *bevolking.*

Colonisation, *s. f.* *Opregting eene volk-planting.*

Coloniser, *v. a.* *Eene volk-planting opregten.*

Colonade, *s. f.* *Eene rey pilaeren (onder een gebouw).*

Colonne, *s. f.* *Kolom*, *ronde pilaer zuyl*, s. f. — *stennsel*, *stutsel*, s. n Colonne de table. *Voet van eene tafel.* Colonne de lit. *Styl van een lédikant.* Colonne de livre. *Kolom in een boek* — (oórlogs w.) *Kolom*, *lange rey krygs-volk (dat in aentogt is)* s. f.

Colophane, *s. f.* *Harst*, *spiegel harst*, s m.

Coloquinte, *s. f.* (spreék uyt *kolokent*) *Quint-appel*, *bitter-appel*, s. m *koloquint*, s. f.

Colorant, ante, *adj.* *Koleur geévend.*

Coloration, *s. f.* *Koleuring*, *verving*

Coloré, ée, *adj.* *Geverfd*, *gekleurd*; — (fig.) *waerschynlyk*, *schynbaer.* Visage coloré. *Opdragtig aengezigt*, *roode tronie.*

Digitized by Google

Colorer, *v. a.* *Kolleur geeven, verven.* Le soleil colore les fruits. *De zon geeft de koleuren aan de vrugten.* — (fig.) *Eenen schyn geeven.* Il a tâché de colorer son mensonge. *Hy heeft getraagt eenen schyn van waerheyd aen zyne leugen te geeven.* — *v. r.* *Koleur krygen.*

Colorier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *De verven leggen (in eene schildery).*

Coloris, *s. m.* (schilder-k.) *Koleuren*, s. n. plur. *koloriet*, s. n. *verf-legging*, s. f.

Colorisation, *s. f.* (schey-k.) *Verfverandering.*

Coloriste, *s. m.* *Konst-schilder die de verf-legging verstaet.*

Colossal, ale, *adj.* *Van eene onmaetige grootte.* Figure colossale. *Reuzenbeeld.*

Colosse, *s. m.* *Reuzen-beeld*, s. n.

Colostre, *s. m.* (geneés-k.) *Biest, eerste melk in de borsten der kraemvrouwen*; — *ziekte veroorzaekt door het ronnen van die melk*, s. f.

Colportage, *s. m.* *Kraemers stiel.*

Colporter, *v. a.* *Met een mars-kraem omgaen, iets door de stad te koop brengen.*

Colporteur, euse, *s. m. et f.* *Leurkraemer, kraemer die iets door de stad te koop draegt: leur-kraemerin.*

Colza, *s. m.* (plant) (*zoek*) Colza.

Colti, coltie, *s. m.* (schippers w.) *Kleyn plaetsken op het eynde van het voorkasteel van een schip*; — *kleyn kamerken op het eynde van een gebouw*, s. n.

Colures, *s. m. plur.* (sterre-k.) *Kruys-kringen (van den hémel-bol).*

Colza, *s. m.* (plant) *Sloor-zaed, kool-zaed*, s. n. Huile de colza. *Smout.*

Coma, *s. m.* (geneés-k.) *Slaeptzugt, slaepziekte*, s. f.

Comateux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Slaepzugtig, slaepziekte verwekkend.*

Combat, *s. m.* *Gevegt*, s. n. *stryd, slag*, s. m. Combat naval. *Zee-gevegt, zee-slag, zee-stryd.* Être hors de combat. *Onbekwaem zyn tot den stryd.* Combat singulier. *Twee-stryd, tweegevegt.* Combat intérieur. *Zelf-stryd.*

Combattant, *s. m.* *Stryder, strydbaeren man, gewapenden man, weêrbaeren krygsman.*

Combattre, *v. a.* (word geconj. als *Battre*) *Bevegten, bestryden.* — *v. n.* *Vegten, stryden.*

Combattu, ue, *adj.* *Bestreeden, betwist.* Il a l'esprit combattu. *Hy is twyffelmoedig.*

Combien, *adv.* *Hoe veél.* Combien de gens? *Hoe veél volk?* Combien de temps? *Hoe veél tyd? hoe lang?* Combien de fois? *Hoe dikwils? hoe ménigmaal?* — *Hoe zeer.* Si vous saviez combien je vous aime. *Indien gy wist hoe zeer ik u beminne.* Le combien, *s. m.* (gem.) *Den prys.*

Combinaison, *s. f.* *Byeenvoeging, verzameling, vereeniging, saemenvoeging.*

Combiné, *s. m.* (schey-k.) *Menging*, s. f.

Combiner, *v. a.* *Byeenvoegen, byeenverzamelen, vereenigen, saemenvoegen*

Combiau, *s. m.* (*zoek*) Combleau.

Comble, *s. m.* *Toemaet, toegift, overmaet*, s. f. Pour comble de malheur. *Tot overmaet van ongeluk.* — *Het opperste, het hoogste*, s. n. *kap van een gebouw*, s. f — (fig.) *toppunt*, s. n. *hoogsten trap*, s. m. Alexandre mourut au comble de sa gloire. *Alexander stierf toen hy op den hoogsten top van zyne heerlykheyd was.* — *adj.* *Vol.* La mesure est comble. *De maet is vol.*

Combleau, *s. m.* *Kanon-raep*, s. m. *zwaere touw om het grof geschut voort-te-trekken*, s. f.

Combler, *v. a.* *Dempen, vullen.* Combler un fossé. *Eene gragt vullen* of *dempen* — (fig.) *ophoopen, overlaeden.* Je l'ai comblé de bienfaits. *Ik heb hem met weldaeden overlaeden.*

Comblette, *s. f.* (jaegers w.) *Kloof in het midden van eenen herten-poot.*

Combourgeois, *s. m.* (schippers w.) *Méde-eygenaer van een schip.*

Combrière, *s. f.* *Net om groote visschen te vangen*, s. n.

Combuger, *v. a.* Combuger des futailles. *De vaten verwateren* of *vol water zetten (eer men die gebruykt).*

Combustible, *adj.* *Brandbaer, dat vuer vat, dat ligt in brand geraekt.*

Combustion, *s. f.* *Verbranding*; — (fig.) *wanorde*, s. f. *oproer*, s. m. Toute la ville étoit en combustion. *Geheel de stad stond in wanorde.*

Comédie, *s. f.* *Schouwburg*, s. n. Près de la comédie. *Digt by het schouwburg.* — *Bly-spel*, s. n. — (fig.) *geveynsdheyd*, s. f. Tout cela n'est qu'une pure comédie. *Dat alles is maer enkele geveynsdheyd.*

Comédien, enne, *s. m. et f.* *Toneel-*

Digitized by Google

speéler: *toneel-speélster*; — (fig.) *schynheyligen*, *veynzer*: *schynheylige*, *veynster*.

Comestible, *adj.* *Eétbaer*, *dat geéten word.*

Comestibles, *s. m. plur.* *Eét-waeren*, s. f. plur. *lévens-middelen*, s. m. plur.

Comète, *s. f.* *Comeét*, *steêrt-sterre*, s. f. — (kaert-spel) *comeét-spel*, s. n.

Cometé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gestraeld*, *met flikkerende straelen.*

Cométique, *adj.* *Comeétisch*, *steêrt-sterrig*, *van de comeéten*, *van de steêrt-sterren.*

Cométographe, *s. m.* *Comeét-beschryver*, *eenen die over de steêrt-sterren geschreéven heéft.*

Cométographie, *s. f.* *Comeét-beschryving.*

Comices, *s. m. plur.* *Vergadering des volks van oud Roomen in het veld van Mars om zyne bestierders te kiezen.*

Cominge, *s. f.* (oórlogs w.) *Zeer groote bombe.*

Comique, *adj.* *Klugtig*, *drollig*, *koddig*, *snaeksch.* — *s. m.* *Het klugtig*, s. n. *klugtigen stiel*; ook *klugt-speéler*, *eenen die de klugtigste rol in een blyspel speélt*, s. m.

Comiquement, *adv.* *Drolliglyk*, *koddiglyk*, *klugtiglyk.*

Comite, *s. m.* *Bevelhebber over de galeyboeven* of *roeyslaeven.*

Comité, *s. m.* (ontleend uyt het engelsch) *Vergadering van aengestelde persoonen.*

Comma, *s. m.* (spraek-k.) *Dobbel stip*; — (muziek) *verschil van den grooten tot den kleynen toon*, s. n. — *zekeren africaenschen vogel.*

Command, *s. m.* (recht) *Volmagtgeéver*, *lastgeéver.*

Commandant, *adj. et s. m.* *Bevelhebber*, *bevelheer*, *gebieder.*

Commandataire, *adj.* commande, *s. f.* (*zoek*) Commendataire, commende.

Commande, *s. f.* (koopmans w.) *Last*, s. m. *lastgeéving*, s. f. Ouvrage de commande. *Aenbesteld werk*, *werk dat men heéft doen maeken.* Maladie de commande. *Geveynsde ziekte.*

Commandement, *s. m.* *Bevel*, *gebod*, s. n. Commandemens divins. *Goddelyke geboden.*

Commander, *v. a.* *Gebieden*, *beveélen*, *hieten*; — *beheerschen*, *in dwang houden.* La citadelle commande la ville. *Het kasteel beheerscht de stad*, *houd de stad in dwang.* — *v. n.* *Het bevel voeren*, *heerschen.*

Commanderie, *s. f.* *Commendery*, *inkoómst van een ridder-orden.*

Commandeur, *s. m.* *Commandeur van een ridder-orden.*

Commanditaire, *s. m.* *Lid van eene maetschappy van kooplieden die het geld schiet*, s. n.

Commandite, *s. f.* Société en commandite. *Maetschappy van kooplieden waer van de eene het geld schieten en de andere de zaek bestieren.*

Comme, *adv.* *Als*, *gelyk.* Hardi comme un lion. *Stout als eenen leeuw.* Comme il faut. *Naer behooren*, *gelyk het behoort.* — *Toen*, *doen*, *als*, *wanneer.* Comme le Roi entra dans la ville. *Doen den Koning in de stad kwam.* — *Hoe*, *op welke wyze.* Racontez-moi comme la chose s'est passée. *Vertelt my hoe het met die zaek gegaen is.* — *conj.* (reg. *indic.*) *Vermits*, *dewyl*, *nadien*, *gemerkt*, *gelykerwys*, *gelyk.*

Comme si, *adv.* *Als of*, *gelyk of.*

Commémoraison, *s. f.* (*zoek*) Commémoration.

Commémoratif, ive, *adj.* *In de gedagten brengend*, *herinnerend.*

Commémoration, *s. f.* *Geheugenis*, *gedagtenis* (*die men van de Heyligen* of *van de overléden houd*). En commémoration. *Ter gedagtenis*, *tot gedagtenis.*

Commençant, ante, *s. m. et f.* *Beginneling*, *beginner*, *beginnenden leerling.*

Commencement, *s. m.* *Begin*, *beginsel*, s. n. *aenvang*, *ingang*, s. m.

Commencer, *v. a.* *Beginnen*, *aenvangen.* — *v. n.* *Beginnen*, *ingaen*, *aenvang neémen.*

Commendataire, *adj.* Abbé commendataire. *Abt eener abdy die geenen orden-geestelyken is.*

Commende, *s. f.* Abbaye en commende. *Abdy welkers abt niet behoeft orden-geestelyk te zyn.*

Commensal, *s. m.* *Tafel-gezel*, *disch-genoót*, *kost-ganger.*

Commensaux, *s. m. plur.* *Huysbedienden* (*des Konings* of *van koninglyke huyzen die tafel aen het hof hebben*).

Commensurabilité, *s. f.* (wis-k.) *Saemenmeétbaerheyd*, *gelykmaetigheyd.*

Commensurable, *adj.* (wis-k.) *Saemenmeétbaer*, *gelykmaetig.*

Comment, *adv.* *Hoe*, *op welke manier*, *op welke wyze.*

Commentaire, *s. m.* *Uytlegging*, *verklaering*, s. f. Les commentaires de César. *De gedenk-boeken van Julius-Cæsar.*

Digitized by Google

Commentateur, trice, *s. m. et f.* *Uytlegger, verklaerder: uytlegster, verklaerster.*

Commenter, *v. a.* *Uytleggen, verklaeren.* — *v. n.* (gem.) *In het kwaed uytleggen.* Ne commentez point sur ses actions. *Legt zyne werken niet in het kwaed uyt.*

Commer, *v n.* (gem.) *Eene vergelyking maeken.*

Commérage, *s. m.* (gem.) *Wyvengepraet*, s. n.

Commerçable, *adj.* *Gangbaer (in den koophandel).*

Commerçant, ante, *s. m et f.* *Koophandel-dryver, koopman: koophandel-drysster.* — *adj.* *Koophandel-dryvend.* Ville commerçante. *Koop-stad.*

Commerce, *s. m.* *Koophandel*, s. m. *koopmanschap, koopvaerdy*, s. f. — *omgang*, s m *verkeering, gemeenschap*, s. f. Je n'ai aucun commerce avec lui. *Ik heb geenen omgang met hem.* Commerce de lettres. *Brief-wisseling, brief-onderhandeling.*

Commercer, *v. n.* *Handel doen, koophandel doen, handel dryven.*

Commercial, ale, *adj.* *Van den koophandel, den koophandel betreffend of raekend.*

Commère, *s. f.* *Gemoeder* Commère, vraie commère. (gem.) *Babbelaerster.* Bonne commère. (gem.) *Wakker wyf, helleveeg.*

Commettant, *s. m.* *Eenen die zyne zaeken aen een ander ter verrigting overgeeft.*

Commettre, *v. a. irreg.* (word geconjug. als *Mettre*) (van het bedryven van slegte zaeken spreek.) *Begaen, bedryven, doen, pleegen* Vous avez commis une incivilité. *Gy hebt eene onbeleefdheyd begaen.* — *Aenstellen.* On l'a commis pour avoir soin. *Men heeft hem aengesteld om zorg te draegen.* — *Betrouwen, overlaeten.* Je me commets à vos soins. *Ik betrouw my op uwe zorg.* — *In gevaer brengen, blootstellen.* Ce général a commis la fortune de l'état. *Dien krygs-oversten heeft 's lands welvaeren in gevaer gesteld.* Commettre deux personnes l'une avec l'autre. *Twee persoonen tegen malkander ophitsen.* — *v. r.* *Zich blootstellen.*

Commination, *s. f.* (welspreekendh.) *Vrees-aenjaeging, bedreyging.*

Comminatoire, *adj.* (recht) *Dreygend, met bedreygingen verzeld.*

Comminuer, *v. a.* *Verminderen*; — *verbryzelen, verbreeken, tot kleyne stukskens brengen.*

Commis, *s. m.* *Aengestelden, bedienden.*

Commise, *s. f.* (recht) *Verbeurdvalling van een leen.*

Commisération, *s. f.* *Medelyden*, s. n. *ontferming*, s. f.

Commissaire, *s. m.* *Opzigter.* Commissaire de quartier. *Wyk-meester.*

Commissariat, *s. m.* *Opzigterschap*, s. n.

Commission, *s. f.* *Last*, s. m. *boodschap*, s. f.

Commissionnaire, *s. m.* *Gelastigden, factoór (der kooplieden).*

Commissoire, *adj.* (recht) Clause commissoire. *Beding, het welk, zoo het niet vervuld word, het verdrag vernietigt.*

Commissure, *s. f.* (ontleed-k.) *Vervoeging (van eenige lichaems deelen).*

Commodat, *s m.* (recht) *Geleend goed dat in natuer moet wedergegeeven worden*, s. n.

Commodataire, *s. m.* *Eenen die iets ontleend heeft dat in natuer moet wedergegeeven worden.*

Commode, *s. f.* *Kas met schuyflaeden.*

Commode, *adj.* *Gemakkelyk, gerieflyk*; — (van persoonen spr.) *zagt, gemakkelyk.*

Commodément, *adv.* *Gemakkelyk, gerieflyk.*

Commodité, *s. f.* *Gemak, gerief*, s. n. *gemakkelykheyd*, s. f Prendre la commodité du bateau. *Zich van de gelegenheyd van het schip bedienen.* — *Huysken, kak-huysken*, s. n.

Commotion, *s. f.* (geneés-k.) *Ontroering, geweldige beweeging (die men in het lichaem gevoelt)*

Commuable, *adj.* *Veranderbaer, dat veranderd kan worden.*

Commuer, *v. a.* Commuer la peine, (recht) *De straffe veranderen, eene andere lichtere straffe opleggen.*

Commun, une, *adj.* *Gemeen, gemeyn, dat idereen toebehoort.* Genre commun. (spraek-k.) *Gemeen geslacht, tweevoudig geslacht.* Sens commun. *Gezond verstand, gezonde reden, gezond oórdeel.* — *Gering, gemeen, slegt.* Commun, *s. m.* Les gens du commun. *Het volk, gemeen volk, den gemeenen man.* Cela nous appartient en commun. *Dat hoort ons toe in het gemeen.*

Communal, ale, *adj.* *Aen de gemeente toebehoorend.*

Digitized by Google

Communauté, s. f. *Gemeente*; — *gild*. s. f. *ambagt*, s. n. — *gemeenschap*, s. f. Communauté de biens. *Gemeenschap van goederen*

Communaux, s. m. plur. (recht) *Gemeene weyslanden*. s. n. plur.

Commune, s. f. *Gemeente*. — s. f. plur. (recht) *Gemeene goederen*, s. n. plur.

Communément, adv. *Gemeenelyk*, *doorgaens*, *door den band*, *gewoonelyk*.

Communiant, s. m. *Communicant*.

Communicabilité, s. f. *Mededeelbaerheyd*.

Communicable, adj. *Mededeelbaer*.

Communicatif, ive, adj. *Mededeelbaer*, *mededeelzaem*; — *die aen andere geerne mededeelt het geene hy weet*.

Communication, s. f. *Gemeenschap*. Communication de biens. *Gemeenschap van goederen*. — *Mededeeling*, *kennis*. Je lui en donnerai communication. *Ik zal er hem kennis van geeven*.

Communier, v. n. (word geconjug. als *Crier*) *Communiceeren*, *de communie ontfangen*. — v. a. *De communie uytdeelen*.

Communion, s. f. *Communie*, *nutting van het hoogweerdig Sacrament*; — *gemeenschap*. On l'a retranché de la communion de l'Eglise. *Hy is van de gemeenschap der H. Kerk afgesneden*.

Communiquant, ante, adj. *Mededeelend*.

Communiquer, v. a. *Mededeelen*, *kenbaer maeken* — v. n. *Verkeeren*, *omgaen*. Communiquer avec les savans. *Met de geleerden verkeeren*. — v. n. et r. *Gemeenschap hebben*. Ces deux chambres communiquent *of* se communiquent. *Deeze twee kamers hebben gemeenschap met malkander*. — v. r. *Gemeenzaem zyn*, v. n. *zich in vertrouwen uytlaeten*; ook *zich mededeelen*, *zich aenzetten*, v. r. La petite vérole se communique aisément. *De kinder-pokskens zetten zich ligtelyk aen*.

Commutatif, ive, adj. (recht) Justice commutative. *Verwisselende gerechtigheyd*

Commutation de peine, s. f. (recht) *Verzagting* of *verandering van straffe*

Compacité, s. f. *Ineengedrongenheyd*.

Compact, s. m. (recht) *Verdrag*, s. n.

Compacte, adj. *Digt*, *vast*, *ineengedrongen*.

Compagne, s. f. *Gezellin*, *medegezellin*; — *medewerkster*.

Compagnie, s. f. *Gezelschap*, *genootschap*, s. n. *maetschappy*; — *bende krygs-mannen*, s. f. De compagnie. *Gezaemenlyk*, *te saemen*.

Compagnon, s. m. *Gezel*, *medegezel*, *genoot*; — *gast*, *ambagts-gast*; — *aerdigen kwant*, *viezen snaek*. Traiter de pair à compagnon. *Al te gemeenzaem omgaen met de geene die meerder zyn*.

Compagnonage, s. m. *Tyd dat men gast in een ambagt is*, s. m. — *vergadering van ambagts-gasten*, s. f.

Comparable, adj. *Vergelykelyk*, *te vergelyken*

Comparaison, s. f. *Vergelyking*, *gelykenis*.

Comparant, ante, s. m. et f. (recht) *Verschyner*; *verschynster*. — adj. *Voor de rechters verschynend*.

Comparatif, s. m. (spreek.) *Comparativus*, *vergelykenden trap*.

Comparatif, ive, adj. *Vergelykend*.

Comparativement, adv. *By gelykenis*, *vergelykender wyze*.

Comparer, v. a. *Vergelyken*.

Comparition (zeek.) Comparution

Comparoir, v. n. (word meer in *infinit.* gebruykt) (recht) *Voor den rechter verschynen*.

Comparoître, v. n. irreg. (spreek. uyt *comparaître*, en word geconj. als *Connoître*) (recht) *Voor den rechter verschynen*

Comparse, s. f. *Stommen persoon in een blyspel*, s. m.

Compartiment, s. m. *Cierlyk ingelegd werk*; — *loofwerk* (*in glazen*, *op boeken enz.*) s. n. — *evenredige verdeeling*, s. f. Parterre à compartimens. *Bloem-perk met verscheyde bedden* (*in eenen hof*)

Compartiteur, s. m. (recht) *Rechter die in eene zaek van een ander gevoelen is als den verslagdoender*.

Comparution, s. f. (recht) *Verschyning voor den rechter*.

Compas, s. m. *Passer*, s. m. — *kompas*, *zee-kompas*, s. n. — *schoenmaekers maet-stok*, s. m.

Compassé, ée, adj. *Gemaekt*, *gedwongen*, *stif*. Il est compassé dans ses manières. *Hy heeft gemaekte manieren*.

Compassement, s. m. *Afpassing*, s. Le compassement de son discours. (fig.) *De gemaektheyd zyner rede*.

Compasser, v. a. *Passen*, *met de passer afmeeten*; — *schikken*, *w*

Digitized by Google

voegen. Compasser ses démarches. *Zyne stappen passen.*

Compassion, *s. f. Médelyden, médoogen.* s. n. *médoogendheyd deêrnis.* s. f. Avoir compassion. *Deêren, médelyden hebben* Faire compassion. *Deêrnis verwekken.*

Compaternité, *s. f.* (recht) *Geestelyk moegschap.* s. n.

Compatibilité, *s. f. Overeenkoómst, gelykvormigheyd.*

Compatible, *adj. Overeenkoómend, gelykvormig, overeenkoómstig.*

Compatir, *v n. Médelyden hebben, tot médelyden beweégd zyn.* Compatir à la foiblesse humaine. *Medelyden hebben met de menschelyke krankheyd.* — *Overeenkoómen.* L'esprit de Dieu ne peut compatir avec celui du monde. *Den geest Gods kan met den geest der wereld niet overeenkoómen*

Compatissant, ante, *adj. Médelydend, médoogend*

Compatriote, *s. m. et f. Médevaderlander, landsgenoót, landsman: landsvrouw*

Compendium, *s. m.* (latynsch w.) *Kort begryp* s. n.

Compensation, *s. f. Vereffening, gelykstelling, évenschatting*

Compenser, *v. a. Vereffenen, tégen elkander gelyk stellen: — vergoeden, herstellen.* Le gain de cette année compense la perte de la précédente. *De winst van dit jaer vergoed of herstelt het verlies van het voórgaende*

Compérage, *s. m.* (gem.) *Gevaderschap.* s. n.

Compère, *s. m. Gevader;* — (gem.) *Goeerd:* — *snaek.*

Compersonniers, *s. m. plur.* (recht) *Médegenooten in een huysgezin waer de goederen in het gemeen zyn*

Compétemment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Behoorlyk*

Compétence, *s. f. Onderhoorigheyd, wettigheyd,* s. f. *recht.* s. n. Cela n'est pas de sa compétence. (fig) *Dat is boyten zyn bereyk, dat gaet boven zyn verstand.* — *Gelykheyd van recht,* s. f.

Compétent, ente, *adj.* (recht) *Onderhoorig, wettig, recht hebbend, toebhoorend, toehoómend;* — *behoorlyk, vereyscht.*

Compéter, *v. n.* (recht) *Toebehooren, toehoómen.*

Compétiteur, *s. m. Médedinger, die met een ander noer eene zaek staet.*

Compilateur, *s. m. Uytschryver* of *verzamelaer van uyttreksels uyt verscheyde schryvers.*

Compilation, *s. f. Verzameling van uyttreksels uyt verscheyde schryvers.*

Compiler, *v a. Uyttreksels uyt verscheyde schryvers verzamelen* of *byeenhaelen.*

Compitales, *s. f. plur. Feesten der oude Romeynen ter eere van hunne huys-goden,* s. n. plur.

Compitalice, *adj.* Jeux compitalices. *Spélen op de feesten der huys-goden (by de oude Romeynen)*

Complaignant, ante, *adj.* (recht) *Aenklaegend.* — *s. m. et f. Aenklaeger: aenklaegster.*

Complainte, *s. f.* (recht) *Beklaeging, klagt, treur-klagt,* s. f. *beklag,* s. n.

Complaire, *v n irrég.* (word geconj. als *Plaire*) *Behaegen, believen,* v. n. *zich behaegelyk maeken,* v. r. — *v. r. Zyn behaegen scheppen.*

Complaisamment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Gedienstiglyk, op eene voldoende wyze.*

Complaisance, *s. f. Gedienstigheyd, believing, gevoegzaemheyd,* s. f. Il a une trop grande complaisance pour ses enfans. *Hy heeft eene al te groote toegeevendheyd voór zyne kinderen.* Dieu a mis toutes ses complaisances en son Fils. *God heeft alle zyn welbehaegen in zynen Zoón gesteld.*

Complaisant, ante, *adj. Gedienstig, voldoende, believend, gevoegzaem.*

Complant, *s m. Akker met boomen* of *wyngaerden beplant.*

Complanter, *v a Eenen akker beplanten met wyngaerden, boomen enz.*

Complanterie, *s. f.* (recht) *Recht van den heer op de wyngaerden,* s. n.

Complément, *s. m. Vervulling, voltooying,* s. f. *het ten vollen maeken,* s. n.

Complémentaire, *adj.* Jours complémentaires *Vul-dagen, vervul-dagen, dagen die het jaer ten vollen maeken.*

Complet, ète, *adj Volmaekt, volkomen, voltallig, volléding.* — *s. m.* Le complet d'un régiment. *Het voltallige van een régiment.*

Complétement, *s. m Voltallig-maeking,* s f. — *adv. Gantschelyk, volkomenlyk.*

Compléter, *v. a.* (Je complète; nous complétons. Je compléterai. Complète; qu'ils complètent. Que je complétasse. Complétant, complété, ée) *Voltallig maeken, volléding maeken.*

Digitized by Google

Complétif, ive, *adj.* (spreek-k.) *Volledig maekend.*

Complexe, *adj.* (schoól-w.) *Saemengevoegd, verscheyde zaeken behelzend.* Termes complexes. *Saemengevoegde woórden die een volkome denkbeeld opleveren.*

Complexion, *s. f. Aerd*, s. m. *lichaems gesteldheyd*, s f.

Complexionné, ée, *adj.* (geneés-k.) *Geëerd, gesteld.*

Complexité, *s. f.* (schoól-w.) *Saemenvoeging van woórden die een volkome denkbeeld uytmaeken.*

Complication, *s. f. Opeenhooping, verzameling.*

Complice, *adj. et s. Médepligtig, médeschuldig.*

Complicité, *s. f. Médepligtigheyd.*

Complies, *s. f. plur.* (deel der kerkelyke geyden) *Compleeten.*

Compliment, *s. m. Begroeting, gebiedenis, pligtpleeging*, s. f. Compliment de condoléance. *Rouwbeklag.*

Complimentaire, *s. m. Imand op wiens naem den handel eener maetschappy gevoerd word.*

Complimenter, *v a. et n. Begroeten, pligtpleegingen afleggen.*

Complimenteur, euse, *s. m. et f. Pligtpleeger: pligtpleegster, die overtollige beleefdheden bewyst.*

Compliqué, ée, *adj. Gemengd, verward, niet eenvoudig, uyt verscheyde stukken saemengesteld.* Maladie compliquée. *Ziekte uyt verscheyde toevallen veroorzaekt.*

Complot, *s. m. Boozen aenslag, boozen toeleg*, s. m. *heymelyke saemenzweering*, s. f.

Comploter, *v. a. Zweeren, smeeden.* Ils ont comploté ma ruine *Zy hebben mynen ondergang gesmeed.* — *v n. Eenen boozen aenslag maeken.*

Componction, *s. f Berouw, verbryzeld hert, leet, leetwezen*, s n. *droefheyd over de zonden*, s f.

Composé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Saemengezet.*

Comportement, *s. m* (oud) *Levenswyze*, s. f. *gedrag*, s n.

Comporter, *v. a et n. Gedoogen, toelaeten, dulden.* — *v r. Zich gedraegen, zich kwyten.* Acheter une maison telle qu'elle se comporte. *Een huys koopen gelyk het gestaen en gelegen is.*

Composé, ée, *adj. Te saemen gesteld, saemengevoegd*; — *gemaekt, zédig door gemaektheyd.* Cet homme a toujours un air composé. *Dien man heeft altyd een gemaekt weezen.*

Composé, *s. m. Saemenstelling*, s. f. *saemenstel, mengsel*, s. n.

Composer, *v. a. Te saemen stellen, maeken.* Composer un livre. *Een boek maeken.* — (boek-drukkers w.) *Zetten, letterzetten.* — *v. n. Een verdrag maeken, een verdrag aengaen.* Composer avec ses créanciers. *Met zyne schuld-eyschers een verdrag aengaen.* Il ne faut jamais composer avec sa conscience. *Men mag nooyt iets doen dat tégen zyn gewisse stryd.* — (oórlogs w) *In onderhandeling treeden, van overgave handelen.* — *v. r. Een zédig gelaet aenneemen, een gemaekt gelaet toonen.*

Composeur, *s. m.* (schimp-w.) *Slegten schryver* of *opsteller.*

Composite, *adj. et s m.* Ordre composite. *Saemengesteld bouw-orden.*

Compositeur, *s. m. Maeker van muziek*; — (boek-drukkers w.) *letterzetter.* Amiable compositeur. (recht) *Vrédemaeker, goedeman, scheydsman, bylegger van eenig geschil in der minne.*

Composition, *s f Het maeken* s. n. *saemenstelling, opstelling, vermenging*, s f. *saemenmengsel*, s. n. — (schilder-k.) *schikking*; — (boek-drukkers w.) *letterzetting*, s. f. — *verdrag*, s n. *overeenkoómst*, s. f. Il est de bonne *of* de facile composition. *Hy is gemakkelyk om te overhaelen; hy laet zich ligt gezeggen.*

Compost, *s m. (zoek)* Comput.

Composteur, *s. m* (boek-drukkers w.) *Letterzetters haek, zethaek.*

Compote, *s. f. Gestoófd van appelen, peeren enz met suyker*. s. n. Compote de pigeonneaux. *Gestoófd van jonge duyven met eene kragtige saus.* Viande en compote. *Uytgekoókt vleesch.* Il a la tête et les yeux en compote. (gem.) *Zyn hoofd en oogen zyn blauw geslaegen*

Compotier, *s. m. Confituer-bom*, s. f.

Compréhensible, *adj. Begrypelyk, bevattelyk, verstaenbaer.*

Compréhension, *s. f. Begryp*, s. n. *bevatting*, s f.

Comprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Begrypen bevatten, behelzen, inhouden.* Ce livre comprend beaucoup de choses remarquables. *Dat boek begrypt veele aenmerkelyke dingen.* — *Bevatten, begrypen, begroeden, verstaen.* Je ne comprends pas

Digitized by Google

cela. *Ik bevat dat niet.* Comprendre mal. *Misvatten, kwalyk bevatten.*

Compresse, *s. f.* (heel-k) *Doeksken op eene wond, wond-kusseken*, s. n.

Compressibilité, *s. f.* (natuer-k.) *Ineenpersbaer, ineenperselyk, dat ineen kan geperst* of *gedrongen worden.*

Compressible, *s. f.* (natuer-k.) *Ineenpersbaer, ineenperselyk, dat ineen kan geperst* of *gedrongen worden.*

Compressit, ive, *adj.* (heel-k.) *Ineenpersend, ineendrukkend, ineendringend.*

Compression, *s. f. Ineendringing, ineenpersing.*

Comprimer, *v. a. Ineendrukken, in malkander dringen, ineenpersen;* — (fig.) *inteugelen, intoomen.*

Y compris. *Daer in begreepen.* Non compris. *Daer niet in begreepen, uytgenomen.*

Compromettre, *v. n. irreg.* (word geconj. als *Mettre*) *Wederzyds toestaen, bewilligen, overeenkoomen (in een geding).* Compromettre quelqu'un. *Imand ergens in waegen, imand aen moeyelykheyd blootstellen.* Compromettre son autorité. *Zyn gezag in gevaer stellen.* — *v. r. Zich in gevaer stellen, zich waegen, zyne eer te pand stellen.*

Compromis, *s m.* (recht) *Wederzydsche toestemming* of *bewilliging in de uytspraek van scheydsmannen*, s. f. Mettre en compromis. *In gevaer stellen, blootstellen.*

Compromissaire, *s. m.* (recht) *Scheydsman, scheydsrechter van beyde partyen aengesteld.*

Comprotecteur; *s. m. Medebeschermer.*

NB. In de woorden aldus ,, geteekend, word *mp* als *n* uytgesproken.

,, Comptabilité, *s. f. Pligt* of *verbintenis van rekening te doen.* Commission de comptabilité. *Vergadering die aengesteld is om de rekeningen te overzien.*

,, Comptable, *adj. et s. Verantwoordelyk, die rekening moet doen.* Quittance comptable. *Wettigen kwytbrief.*

,, Comptant, *adj. et s. m.* Argent comptant. *Gereed geld, liggend geld*, s. n. C'est tout mon comptant *Dat is al myn liggend geld.* — *adv. In gereed geld.* Payer comptant. *Aenstonds* of *in gereed geld betaelen.*

,, Compte, *s. m. Rekening, oprekening*, s f. Rendre compte de ses deniers. *Rekening doen van zyne penningen.* — *Rekenschap*, s. f. Rendre compte de ses actions. *Rekenschap geeven van zyn gedrag.* — *Voordeel, profyt*, s n. Il y trouve son compte. *Hy vind daer zyn voordeel in.* A bon compte, à bon marché. *Goeden koop.* Il en a pour son compte. *Hy is er aen bedroogen.* Recevoir à compte. *Op rekening ontfangen.* Faire compte sur quelqu'un. *Op imand staet maeken.* N'en faire aucun compte. *Er geenen staet op maeken.* Cet homme est de bon compte. *Dat is eenen man daer wel mede te handelen is.* Prendre sur son compte. *Op zich neemen, er voor instaen.* Au bout du compte. *Eyndelyk, ten laetsten.* Chambre des comptes. *Rekenkamer.* Passer en compte, porter en compte, mettre en ligne de compte. *In rekening brengen.* Tenir compte d'une chose à quelqu'un. *Imand ergens over dank weeten.* Être loin de son compte. *Verre buyten zyne gissing zyn.*

,, Compte-pas, *s. m. Weg-meeter, schreeden-teller*, s. m. *werktuyg om de schreeden van eenen weg te meeten*, s. n.

,, Compter, *v. a. Rekenen, tellen, afstellen, uyttellen, oprekenen, uytcyfferen, optellen.* Compter ensemble. *Afrekenen, eene rekening effenen.* — *Rekenen, schatten, agten.* Vous comptez mes services pour rien. *Gy agt myne diensten niet met al.* Compter ses pas. *Langzaem gaen, zyne treeden tellen;* ook (fig.) *voorzigtiglyk te werk gaen.* Compter les pas de quelqu'un. *Imands gangen* of *bedryf nauw bespieden.* — *v. n. Staet maeken, zich laeten voorstaen.* Compter sur quelqu'un. *Op imand staet maeken, zich op imand verlaeten.*

,, Compteur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Teller, rekenaer.*

,, Comptoir, *s. m. Kantoor*, s. n. *schryf-kamer;* — *schryf-tafel*, s. f. — *toog (in eenen winkel)* s. m. — *koophandel-kantoor (der Europeenen in Indien)* s. n.

Compulser, *v. a.* (recht) *Zich eenig schrift, dat onder eenen beampt-schryver rust, doen vertoonen door bevel van den rechter.*

Compulsoire, *s. m.* (recht) *Schriftelyk bevel van den rechter, waer door hy imand toelaet om de stukken, die onder eenen beampt-schryver berusten, te mooien zien*, s. n.

Comput, *s. m.* (de *t* word uytge-

Digitized by Google

sproken) *Oprekening der tyden voór den kerkelyken almanak*, s f.

Computiste, *s. m. Tyd-rekenaar, almanakmaeker.*

Comtal, ale, *adj. Graeflyk.*

Comtat, *s. m* Le comtat Venaissin. *Het graefschap Venaissin.*

Comte, *s. m. Graef.* De comte. *Graeflyk*, adj. En comte. *Graeflyk*, adv *als eenen graef.* Vivre en comte. *Graeflyk leeven.*

Comté, *s. m. Graefschap*, s. n.

Comtesse, *s. f. Graevin*

Concassé, *s m. et adj.* Poivre concassé. *Gebroke peper (die niet fyn gestampt is).*

Concasser, *v. a. Stampen, stooten, bryzelen, morzelen.*

Concaténation, *s. f.* (wysbegeérte) *Schakeling, aeneenschakeling*

Concave, *adj. Hol, uytgehold.* — *s. m. Het holle*, s. n.

Concavité, *s f. Holheyd, holte.*

Concéder, *v. a. Verleenen, vergunnen, toestaen, inwilligen.*

Concélébrer, *v. a. Médevieren*

Concentration, *s. f.* (wysbegeérte) *Dryving tot het midden-punt, zakking op het midden-punt.* Concentration du pouvoir. *Vereeniging van het gezag.* Concentration du pouls. (geneés-k.) *Slappen* of *flauwen pols*

Concentré, ée, *adj.* Acide concentré. *Zeer sterk zuer.*

Concentrer, *v. a.* (wysbegeérte) *Naer het midden-punt dryven.* Le grand froid concentre la chaleur naturelle. *De groote koude dryft de natuerlyke warmte naer het midden-punt.* Concentrer sa colère. *Zyne gramschap inhouden.* — *v. r. Naer het midden-punt hellen.* Se concentrer *of* être concentré en soi-même. *Droefgeestig zyn, zyn hert gesloóten houden.*

Concentrique, *adj.* (meét-k.) Cercles concentriques. *Kringen die het zelve midden-punt hebben.*

Concept, *s. m.* (spreék uyt *konsep*) (wysbegeérte) *Denkbeéld*, s. n.

Conception, *s. f. Ontfangenis*, s. f. — *Begryp*, s. n. *bevatting*, s. f. Cet enfant n'a pas de conception. *Dat kind heéft geen begryp.* — *Gedagte*, s. f. *inval*, s. m.

Concernant, *prép. Raekende, aengaende, betreffende, nopens.* (moet van een *subst.* voórgegaen zyn) J'ai à vous dire quelque chose concernant cette affaire-là. *Ik heb u iets te zeggen nopens die zaek.*

Concerner, *v. a.* (zonder *passivum*) *Raeken, betreffen, aengaen, aenbelangen.*

Concert, *s. m. Muziek-spel*, s. n. *gelykluyding van stemmen en speéltuygen; — muziek-zael; —* (fig.) *overeenkomst, gemeene overeenstemming*, s. f. De concert. *Eenstemmiglyk, eenpaeriglyk*, adv.

Concertant, ante, *s. m. et f. Médezanger, médespeéler: médezangster, médespeélster (in een muziek-spel).*

Concerté, ée, *adj. Beraemd, voórbedagt, overwoógen, overlegd; —* (fig.) *die gemaekte manieren heéft.*

Concerter, *v. a. Beraemen, overleggen, voórbedenken*, v. a. *raedpleégen*, v. n. — *v. n. Saemen muziek zingen en speélen.* — *v. r. Zich beraemen.*

Concession, *s f. Vergunning, verleening, inwilliging.*

Concessionnaire, *s. m Eenen aen wie een voórrecht vergund is.*

Concevable, *adj. Begrypelyk, bevatelyk, te begrypen, denkelyk, vatbaer.*

Concevoir, *v. a. et n. Ontfangen.* Une Vierge a conçu. *Eene Maegd heéft ontfangen.* — *Begrypen, bevatten, verstaen, bevroeden.* Je ne conçois rien à cela. *Ik begryp daer niets van.* — *v. a. Verzinnen, bedenken.* Concevoir de l'amour. *Verliefd worden, door liefde ontsteéken worden.* Concevoir de l'amitié, de la haine *Vriendschap, haet opvatten.* Concevoir de l'horreur. *Met schroom bevangen worden.* Concevoir de l'espérance. *Hoóp krygen.*

Conche, *s. f. Tweeden bak der zout-putten*, s m. Être en bonne ou en mauvaise conche. (oud) *Wel of slegt toegetakeld* of *gekleed zyn.*

Conchile, *adj. et s. f.* (meét-k.) Ligne conchile. *Linie slangswyze nevens eene regte linie loopende zonder haer te raeken.*

Conchites, *s. f. pl. (zoek)* Conchytes.

Conchoïdal, ale, *adj.* (meét-k.) *Halve-maenvormig, als eene geboóge linie.*

Conchoïde, *s. f.* (meét-k.) *Messellyn, halve-maenvormige* of *geboóge knie.*

Conchyle, *s. m.* (visch) *Parperslek*, s. f.

Conchyliologie, *s. f.* (spreék uyt *konkiliologi*) *Schelp-kunde, schelpvisch-kunde, schelp-dier-kunde.*

Conchyliologue, conchyliologiste, *s. m.* (spreék uyt *konkiliolok, konkiliologist*) *Schelp-kundigen.*

Digitized by Google

Conclyes, s. f. plur. (spreek uyt konkt) Stekke-steenen. schelp-steenen, s m plur versteende schelpen. s. f. plur.

Concierge, s. m. Kastelyn, hofbewaerder; — cipier. gevangenhouder, gevangenis-bewaerder; — deurwagter, toezigter (van een schouwburg enz)

Conciergerie, s. f. Wooning of bediening van eenen kastelyn of cipier; — gevangenis.

Concile, s. m. Kerk-vergadering. s. f.

Conciliable. adj. Bevrédigbaer, overeenbrengbaer, dat bevrédigd of overeengebragt kan worden.

Conciliabule, s. m. Onwettige kerkvergadering; — saemengerotte vergadering, s. f.

Conciliant, ante, adj. Gevoeglyk, gevoegzaem

Conciliateur, trice, s. m. et f. Bevrédiger, vereeniger, bylegger: bevrédigster. — adj. Bevrédigend, vereenigend.

Conciliation, s f. Bevrédiging, vereeniging. bylegging; — overeenbrenging van schriften enz (die aen malkander tegenstrydig schynen).

Concilier, v a (word geconj. als Crier) Vereenigen bevrédigen, overeenbrengen. byleggen Concilier les nations ennemies. De vyandlyke volken bevrédigen. — v a. et r. Tot zich trekken, winnen, v. a. Il s'est concilié les bonnes grâces du Prince. Hy heeft de gunst van den Prins gewonnen of op zich getrokken. Cette action lui a concilié l'estime des honnêtes gens. Die daed heeft de agting der eerlyke lieden op hem getrokken

Concis, ise, adj. Kortbondig, beknoopt.

Concision, s. f. Kortbondigheyd, beknooptheyd.

Concitoyen, enne, s. m. et f. Médeborger, stéde-genoot: médeborgeresse

Conclamation, s. f. Het blaezen op de trompet (om de dood van imand bekend te maeken, by de oude Romeynen) s. n.

Conclave, s. m. Besloóte vergadering (der Kardinaelen tot het verkiezen van eenen Paus) s. f.

Conclaviste, s. m. Geestelyken die zich met eenen Kardinael opsluyt (in het verkiezen van eenen Paus).

Concluant, ante, adj. Besluytend.

Conclure, v. a. et n. irrég (Je conclus, tu conclus, il conclut; nous concluons, vous concluez, ils concluent. Je concluois. Je conclus. Je conclurai Qu'il conclue. Que je conclusse, qu'il conclût. Concluant; conclu, ue) Besluyten, eyndigen.

Conclusif, ive, adj. (spraek-k.) Besluytend.

Conclusion, s. f. Besluyt, slot, eynde, s. n. voltrekking, s. f. Pour conclusion. Kort om, eyndelyk.

Concoction, s f. (geneés-k.) Koóking, eerste verteering (in de maeg).

Concombre, s. m. (plant) Konkommer, s. f.

Concomitance, s. f. (godsgeleerdh.) Vergezelschapping.

Concomitant, ante, adj. (godsgeleerdheyd) La grâce concomitante. De byblyvende of verzellende genade.

Concordance, s. f. Overeenstemming, overeenkoómst, gelykvormigheyd. Concordance de la Bible. Bybels woórdenboek dat de plaetsen der spreuken aenwyst.

Concordanciel, elle, adj. Overeenstemmend, overeenkoómend.

Concordant, s. m. (muziek) Stem tusschen den bas en den ténor, die beyde die stemmen kan zingen.

Concordat, s. m. Verdrag (voórnaemenlyk in kerkelyke zaeken) s. n.

Concorde, s. f. Eendragt, eendragtigheyd, eenmoedigheyd.

Concourir, v. n. irrég. (word geconj. als Courir) Médewerken; — saemenloopen. Ces deux pièces ont concouru pour le prix Die twee stukken hebben gekampt voór den prys.

Concourme, s. f. Drogery om geél te verven.

Concours, s. m. Saemenloop, toeloop, toevloed. Grand concours de monde. Grooten toeloop van volk. — Médewerking. s f. Dieu prête son concours aux hommes God werkt met de menschen méde. — Médestreéving van verscheyde persoonen naer eene plaets staende (die aen den bekwaemsten gegeéven word) s. f.

Concret, ète, adj. (schoól-w.) Saemengesteld; — (schey-k.) verdikt, geronnen, gestold.

Concrétion, s. f. (natuer-k.) Saemenstelling van verscheyde zaeken. — (schey-k.) Verharding, verdikking.

Conçu, ue, adj. Uytgedrukt, opgesteld, bevat.

Concubinage, s. m. Bywyfschap, byzitschap, s. n. onegte saemenleéving, s. f.

Concubinaire, s. m. Boel, die eene byzit houd.

Digitized by Google

Concubine, *s. f. Boelin, bysit*, s. f. *bywyf*, s. n.

Concupiscence, *s. f. Begeêrlykheyd, neyging tot het kwaed.*

Concupiscible, *adj.* (wysbegeêrte) Appétit concupiscible. *Begeêrlyken lust* of *geneygdheyd.*

Concurremment, *adv. Door saemendinging; — te saemen, te gelyk.*

Concurrence, *s. f. Médestreéving, médedinging.* Jusqu'à la concurrence de cent florins. *Tot het beloop van honderd guldens.*

Concurrent, ente, *s. m. et f. Médedinger, médestreéver: médedingster, médestreéfster.*

Concussion, *s. f. Aspersing, knévelaery*

Concussionnaire, *s. m. Asperser, knévelaer.*

Condamnable, *adj.* (spreék uyt *kondanabel*) *Doemens-weêrdig; — berispelyk, verwerpelyk*

Condamnation, *s. f.* (spreék uyt *kondanacion*) *Veroórdeeling, verwyzing, dormenis.* Passer condamnation. (recht) *Toestaen dat de tegenparty vonnis tot haer voórdeel verkrygt;* ook (fig.) *zyn ongelyk bekennen.* Subir condamnation. (recht) *Zich aen een vonnis onderwerpen waer van men zich op hooger recht kan beroepen*

Condamner, *v. a.* (spreék uyt *kondané*) *Veroórdeelen, verwyzen, vonnissen, doemen; — afkeuren, verwerpen, mispryzen.* Condamner une porte *of* une fenêtre. *Eene deur* of *venster vastmaeken (dat zy niet meer kan open gedaen worden) — v. r. Zyn ongelyk* of *zyne schuld bekennen.*

Condensabilité, *s. f.* (natuer-k.) *Verdikbaerheyd, ineendringbaerheyd.*

Condensable, *adj* (natuer-k.) *Verdikbaer, ineendringbaer.*

Condensateur, *s. m.* (natuer-k.) *Werktuyg om de locht te verdikken* of *ineen-te-dringen*, s. f.

Condensation, *s. f.* (natuer-k.) *Verdikking, styvermaeking, styverwordingineendringing.*

Condenser, *v. a.* (natuer-k.) *Dikker doen worden, verdikken, styver maeken, ineendringen. — v. r.* (natuer-k.) *Dikker worden, ineengedrongen worden*, v. n.

Condescendance, *s. f. Toegeévendheyd, toegeeflykheyd.*

Condescendant, ante, *adj. Toegeévend, toegeéflyk.*

Condescendre, *v. n.* (word met *avoir* geconj.) *Toegeéven*, v. a. *zich naer imands wil schikken* of *voegen*, v. r.

Condiction, *s. f.* (recht) *Terugeysching van afgenome zaeken.*

Condigne, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Évenrédig, overeenkomend.*

Condignement, *adv.* (godsgeleerdheyd) *Évenrédiglyk, overeenkomstiglyk.*

Condignité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Overeenkomst, évenrédigheyd.*

Condisciple, *s. m. Médeleerling, schoól-gezel, leer-gezel*

Condit, *s. m.* (apotheékers w.) *Alle soórten van konfitueren.*

Condition, *s. f. Voórwaerde*, s. f. *beding, besprek*, s. n. — *staet*, s. m. Cela est au-dessus de sa condition. *Dat is boven zynen staet.* Homme de condition. *Man van aenzien.* — *Dienst*, s. m. Ce valet est dans une bonne condition. *Dien knegt is in eenen goeden dienst.*

A condition que, sous condition que, *conj.* (reg. *indic.*) *Onder voórwaerde dat, onder besprek dat, mits, mits dat.*

Conditionné, ée, *adj.* Bien conditionné. *In goeden staet.* Mal conditionné. *In slegten staet.* Cet homme est bien conditionné. (gem.) *Dien man heeft wel geëten en gedronken.*

Conditionnel, elle, *adj. Op-voórwaerde, voórwaerdig.*

Conditionnel, *s. m. et adj.* (spraekk.) Temps conditionnel. *Onzekeren tyd*, s m. *incertum*, s. n.

Conditionnellement, *adv. Op-voórwaerde, onder besprek, voórwaerdiglyk.*

Conditionner, *v. a. Bedingen, bespreéken, voórwaerden maeken; — de vereyschte hoedanigheyd geéven, maeken gelyk het behoort.*

Condoléance, *s. f.* Compliment de condoléance. *Rouw-beklag.* Lettre de condoléance. *Rouw-brief, rouw-beklagbrief.*

Se condouloir, *v. r.* (oud woórd niet in gebruyk als in *infinit.*) *Deel naemen in imands droefheyd.*

Condrille, *s. f.* (*zoek*) Chondrille.

Conducteur, trice, *s. m. et f. Voórganger, leydsman: leydsvrouw; — bestierder: bestierster. — s m.* (heelmeesters werktuyg gebruykelyk in het steen-snyden) *Weg-wyzer, tintel-yzer, provet, hol-keêl, sny-staf.*

Conduction, *s. f.* (recht) *Het hueren*, s. n. *huer*, s. f.

Digitized by Google

Conduire, *v. a. irrig.* (Je conduis. Je conduisois. Je conduisis. Je conduirai. Que je conduise. Que je conduisisse. Conduisant; conduit, ite) *Leyden, geleyden, brengen, aanvoeren, stieren;* — *bestieren.* Conduire un arbre. *Eenen boom snoeyen, opbinden enz.* Conduire bien sa barque. (fig.) *Zyne zaeken wel verrigten.* — *v. r. Zich gedraegen.*

Conduit, *s. m. Goót, buys, waterbuys, pyp*, s. f. *riool*. s. n.

Conduire, *s. f. Bestiering*, s. f. *geleyde, bestier, bewind, opzigt;* — *gedrag, beleyd*, s. n. *levenswyze;* — *waterleyding* (*bestaende uyt verscheyde buyzen*) s f.

Condyle, *s. m.* (ontleed-k.) *Gevrigtknokkel.*

Condyloïde, *adj.* (ontleed-k.) *Gevrigtknokkelvormig.*

Condylome, *s. m.* (geneés-k.) (vleezigen uytwas) *Vyg-gezwel*, s. n.

Cône, *s. m.* (wis-k.) *Kegel*, s. m. *ronde spitse figuer als eenen kegel* of *suyker-brood*, s. f.

Confabulateur, *s. m.* (gem.) *Gemeenzaemen klapper, praeter.*

Confabulation, *s f.* (gem.) *Saemenkooting, gemeenzaeme saemenspraek.*

Confabuler, *v. n.* (gem.) *Gemeenzaemlyk saemenkouten.*

Confection, *s f. Uytvoering, volvoering, volmaeking, voltooying;* — (apotheekers w.) *toebereyding van verscheyde geneés-middelen;* — (recht) *maeking*, s. f. *het maeken*, s. n. La confection d'un inventaire. *Het maeken van eenen boedel.*

Confectionner, *v a. Maeken, vervaerdigen.*

Confédératif, ive, *adj. Bondgenóótschaplyk.*

Confédération, *s. f. Verbond, bondgenóótschap, eedgenóótschap*, s. n.

Confédéré, ée, *s. m. et f. et adj.* (als *subst.* word het nooyt in *singul.* gebruykt) *Bondgenóót, eedgenóót.* Un des confédérés. *Eenen der bondgenóóten.*

Se confédérer, *v. r. Zich te saemen verbinden, een verbond maeken, een bondgenóótschap aengaen.*

Conférence, *s. f. Gesprek*, s. n. *saemenspraek, réde-wisseling;* — *vergadering over geestelyke zaeken;* — (recht) *vergelyking van twee zaeken*, s. f.

Conférencier, *s. m. Voórzitter van eene vergadering.*

Conférer, *v. a. Vergelyken, nazien, overzien.* Conférer une copie avec l'original. *Een afschrift tégen het oorsprongelyk nazien.* — *Vergeéven, opdraegen.* Conférer un bénéfice. *Een ampt vergeéven.* — *Geéven.* Les Sacremens conférent la grâce. *De Sacrementen geéven de genade.* — *v. n. Gesprek houden, saemen spreéken, rédewisselen.*

Confesse, *s. f. Biegt.* Il va à confesse à un tel prêtre. *Hy gaet by zoo eenen priester te biegten.*

Confesser, *v. a. Biegten, belyden.* Confesser ses péchés. *Zyne zonden belyden.* — *Belyden, bekennen.* Je vous confesse que j'ai tort. *Ik belyde u, dat ik ongelyk heb.* — *Belyden.* Confesser Jésus-Christ. *Jésus-Christus belyden.* Confesser la foi. *Het geloof belyden.* — *v. a. et n. Biegt hooren.* — *v. r. Biegten, te biegten gaen*, v. n.

Confesseur, *s. m. Belyder.* Ce n'est pas un martyr, c'est un confesseur. *Het is geenen martelaer, 't is eenen belyder.* — *Biegt-vader.*

Confession, *s. f. Belydenis, bekentenis;* — *biegt.*

Confessionnal, *s. m. Biegt-stoel.*

Confessionniste, *s. m. Lutheraen die de belydenis van Augsborg volgt.*

Confiance, *s. f. Betrouwen, vertrouwen*, s. n — *verzekerdheyd, vrymoedigheyd;* — *vermétenheyd, stoutmoedigheyd*, s. f.

Confiant, ante, *adj. Vertrouwend;* — *vermeten, stoutmoedig.*

Confidemment, *adv. In vertrouwdheyd.*

Confidence, *s f. Vertrouwdheyd*, s. f. — (kerkelyk recht) *ongeóórloofd verdrag waer doór men onder een anders naem de inkomsten van een kerkelyk ampt geniet*, s. n.

Confident, ente, *s. m. et f. Vertrouweling.*

Confidentiaire, *s. m.* (kerkelyk recht) *Eenen die den naem heeft van een kerkelyk ampt te bezitten terwyl er een ander de inkomsten van trekt;* — *eenen die onder een anders naem de vrugten van een kerkelyk ampt geniet.*

Confidentiel, elle, *adj.* (staet-k.) *Vertrouwend, dat in vertrouwen médegedeeld word.*

Confidentiellement, *adv. Op eene vertrouwende wyze.*

Confier, *v. a.* (Je confie; nous confions. Je confiois; nous confiions,

Digitized by Google

vous confiiez. Je confiai. Je confierai. Que je confie; que nous confiions, que vous confiiez. Que je confiasse. Confiant; confié, ée) *Vertrouwen, toevertrouwen.* Je vous ai confié ce secret. *Ik heb u dat geheym vertrouwd.* — *v. r. Betrouwen*, v n. Il se confie en ses forces. *Hy betrouwt op zyne kragten.*

Configuration, *s. f.* (natuer-k.) *Uytwendige gedaente.*

Confiner, *v. n. Paelen, aenpaelen, grenzen, aengrenzen.* La France confine à l'Espagne. *Vrankryk paelt aen Spanjen.* — *v. a. Verbannen, verzenden.* On l'a confiné dans une île. *Men heeft hem in een eyland verzonden* — *v. r. Zich vertrekken, zich in eene afgelége plaets begeéven.*

Confins, *s. m plur. Grenzen, paelen, uyterste paelen (van een land).*

Confire, *v. a. irreg.* (Je confis, tu confis, il confit; nous confisons, vous confisez, ils confisent. Je confisois. Je confis; nous confîmes. Je confirai. Confis; qu'il confise. Confisant; confit, ite) *Konfyten.* Confire quelque chose au sel ou au vinaigre. *Iets in het zout of in den azyn opleggen.* — (velblooters w.) *Met water, zout enz. bereyden.*

Confirmatif, ive, *adj. Bekragtigend, bevestigend.*

Confirmation, *s. f. Bevestiging, bekragtiging*, s. f. — *Vormsel*, s. n. Donner la Confirmation. *Het Vormsel geéven, vormen.*

Confirmer, *v. a. Bevestigen, bekragtigen;* — *vormen, het Vormsel geéven.*

Confiscable, *adj. Verbeurlyk, verbeurbaer, dat verbeurd kan worden verklaerd.*

Confiscant, *adj.* (recht) *Verbeurbaer, dat verbeurd kan worden.*

Confiscation, *s. f. Verbeuring, verbeurte, verbeurdmaeking, verbeurdverklaering*, s. f. *aenslag*, s. m.

Confiseur, euse, *s. m et f. Konfyter, konfytuermaeker suyker-bakker, banketmaeker: konfyster, konfytuermaekster, banketmaekster.*

Confisqué, ée, *adj. Verbeurd, verbeurd verklaerd, aengeslagen.* Homme confisqué. (gem.) *Man welkers gezondheyd* of *fortuen verloóren is.*

Confisquer, *v. a. Verbeurd verklaeren, aenslaen.*

Confit, ite, *adj. Gekonfyt, doórsuykerd.*

Confit, *s. m. Velblooters kuyp (daer de vellen in bereyd worden)* s. f.

Confiture, *s. f. Konfytuer, konfyt*, s. f. *geconfyte vrugten*, s. f. plur. *banket*, s. n.

Confiturier, ière, *s. m. et f. Konfytverkooper, konfytuer-verkooper, banketverkooper: konfytuer-verkoopster.*

Conflagration, *s. f.* (schoól-w. weynig in gebruyk) *Algemeenen brand*, s. m. *algemeene verwoesting doór het vuer*, s. f.

Conflit, *s. m.* (oud) *Stryd, slag, stoot, aenval*, s. m. *gevegt*, s. n. Conflit de juridiction. (recht) *Geschil tusschen twee rechters over het recht van vonnissen*, s. n.

Confluent, *s. m. Vereeniging*, s. f. *saemenvloed (van twee rivieren)* s. m.

Confluente, *adj. f.* (geneés-k.) Petite vérole confluente. *Ineenloopende kinder-pokskens.*

Confondre, *v. a.* (word geconj als *Fondre*) *Verwarren; ondereensmyten, brabbelen;* — *beschaemen, beschaemd maeken, verlégen maeken.*

Conformation, *s. f. Gesteldheyd, gesteltenis, schikking.* Conformation d'un os fracturé. *Volkome ineenzetting van een gebroke been.*

Conforme, *adj. Gelykvormig, overeenkomstig, overeenkomend, gelykmaetig.*

Conformément, *adv. Gelykvormiglyk, overeenkomstiglyk.*

Conformer, *v. a. Rigten, voegen, schikken, gelykvormig maeken.* — *v r. Zich voegen, zich schikken;* ook *zich onderwerpen.*

Conformiste, *s. m. Conformist, eenen die de engelsche kerk aenkleéft.*

Conformité, *s. f. Gelykvormigheyd, gelykmaetigheyd, overeenkomst, overeenkomstigheyd, gelykheyd.* Conformité à la volonté de Dieu. *Onderwerping aen den wil van God.* En conformité. *Gelykvormiglyk*, adv. En conformité de ses ordres. *Gelykvormiglyk aen zyne bevélen.*

Confort, *s. m.* (oud w.) *Troost*, s m. *vertroosting*, s. f.

Confortatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Versterkend.* — *s. m. Versterkend geneés-middel*, s. n.

Confortation, *s. f.* (geneés-k. enz.) *Versterking.*

Conforter, *v. a.* (geneés-k. enz.) *Versterken;* — (oud w.) *Troosten, vertroosten.*

Confraternité, *s. f. Broederschap*, s. n.

Confrère, *s. m. Méde-broeder;* — *gilde-broeder.*

Digitized by Google

Confrérie, s. f. *Broederschap*; — *gilde*, s. n.

Confrontation, s. f. *Overhooring*; — *vergelyking*.

Confronter, v. a. *Overhooren*; — *vergelyken*.

Confus, use, adj. *Verward*. Il court un bruit confus *Daer loopt een onzéker gerugt*. — *Beschaemd*, *verlegen*, *ontsteld*, *beteuterd*.

Confusément, adv. *Verwardelyk*, *duysterlyk*.

Confusion, s. f. *Verwarring*, *wanorde*, *brabbeling*; — *beschaemdheyd*, *schaemte*, *verlégenheyd*; — *schande*, s. f. — *grooten hoop*, s. m. *zeer veel*. La confusion *Hol over bol*, *zonder orde*; ook *in overvloed*.

Confutation, s. f. (*zoek*) Réfutation.

Confuter, v. a. (*zoek*) Réfuter

Congé, s. m. *Afscheyd*; — *verlof*, s. n. *verlof-brief*; — *zee-brief*, s. m. *pas* (*van eenen schipper*) s. f. — *oórlof*, *speét-dag*, s. m. On lui a donné son congé. *Men heeft hem afgedankt*. — (recht) *Ontslag van den rechter waer door hy den gedaegden ontslaet van den eysch des eyschers, om dat den laesten op den gestelden tyd niet verschynt*, s. n. — (bouw-k.) (*zoek*) Escape.

Congéable, adj. (leen-recht) *Dat weer terug kan genomen worden*.

Congédier, v. a. (word geconj. als *Confier*) *Afdanken*, *wegzenden*.

Congélation, s. f. *Bevriezing*; — *stremming*, *stolling*

Congéler, v. a. (il congèle) *Bevriezen*; — *doen stremmen*, *doen stollen*. *dik of styf doen worden*. — v. r. *Stremmen*, *stollen*, *dik* of *styf worden*, v. n.

Congénère, adj. (kruyd-k.) *Eenslachtig*, *van het zelve slach*; — (ontleéd-k.) *mèdewerkend tot de zelve beweeging*.

Congestion, s. f. (geneés-k.) *Vergadering van vogten in het lichaem die allengskens gezwellen veroorzaeken*.

Congiaire, s. m. *Buytengewoonelyke uytdeeling in geld en eét-waeren* (*door de Keyzers van oud Roomen*) s. f.

Conglobation, s. f. (welsprekendheyd) *Verzameling van bewys-rédenen*.

Conglobativement, adv. *Gezaemenlyk*, *te saemen*, *in eenen hoop*, *in eenen hoop*.

Conglobé (*zoek*) Conglomeré, ée.

Conglomeré, ée, adj. (ontleéd-k.) Glandes conglomérées. *Op eenen hoop liggende klieren*.

Conglomérer, v. a. (natuer-k.) *Ophoopen*, *opeenstapelen*.

Conglutination, s. f. (natuer-k.) *Aeneenkleeving*, *lyming*.

Conglutiner, v. a. (natuer-k.) *Eenig vogt tymagtig* of *slymagtig maeken*.

Congratulation, s. f. (weynig in gebruyk) *Begroeting*, *geluk-wensching*.

Congratuler, v. a. *Begroeten*, *geluk-wenschen*.

Congre, s. m. (visch) *Zee-aal*, *zee-paling*, *honger-aal*.

Congréganiste, s. m. et f. *Die onder eene godvrugtige vergadering is*.

Congrégation, s. f. *Vergadering*.

Congrès, s. m. *Staets-vergadering*, s. f.

Congru, ue, adj. *Régelmaetig*, *naer den régel*, *behoorlyk*. Portion congrue. *Genoegzaem onderhoud dat de tiendeheffers verpligt zyn te geven aen de Pastoors die geene inkomst genoeg hebben om te konnen bestaen*.

Congruaire, s. m. *Pastoor* of *onderpastoor die niet als zynen jaerlykschen onderhoud trekt*.

Congruent, ente, adj. (geneés-k.) Digestion congruente. *Behoorlyke verteering*.

Congruistes, s. m. plur. (godsgeleerdheyd) *Die het gevoelen staende houden van de kragt der genade door haere overeenkomst met den wil van den mensch*.

Congruité, s. f. (gods-geleerdheyd) *Overeenkomst der genade met den wil van den mensch*.

Congrûment, adv. *Régelmaetiglyk*, *naer den régel*, *volgens den régel*, *behoorlyk*.

Conifère, adj. (kruyd-k.) Arbre conifère. *Boom welkers vrugt kégelvormig is* (*gelyk die der denne-boomen enz.*)

Conille, s. f. (schippers w.) *Ruymte aen de kanten van eene galey*.

Conique, adj. (meét-k.) *Kégelvormig*, *kégelagtig*. Section conique. *Kégel-sneede*.

Conise, s. f. (plant) *Donder-kruyd*, *muggen-kruyd*, s. n.

Conjectural, ale, adj. *Onzéker*, *gissingagtig*, *vol gissingen*

Conjecturalement, adv. *Vermoedelyk*, *onzékerlyk*, *by gissing*.

Conjecture, s. f. *Gissing*, *raeding*, s. f. *vermoeden*, s. n.

Conjecturer, v. a. *Gissen*, *afmaeten*, *oórdeelen*, *vermoeden*.

Conjectureur, s. m. (gem.) *Gisser*, *raeder*.

Digitized by Google

Conjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Te saemen voegen, door het houwelyk vereenigen.*

Conjoint, ointe, *adj. Te saemen gevoegd, vereenigd.*

Conjointement, *adv. Te saemen, gezaemenlyk, te gelyk.*

Conjoints, *s. m. plur.* (recht) *Getrouwden, man en vrouw.* L'un des conjoints. *Eenen der getrouwden.*

Conjonctif, *s. m.* (spraek-k.) *Conjunctivus*, s. m. *saemenvoegende wyze, byvoegende* of *toevoegende wyze*, s. f.

Conjonctif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Koppelend, aaneenvoegend.*

Conjonction, *s. f. Vereeniging, saemenvoeging door het houwelyk*; — (spraek-k.) *conjonctie*, s. f. *koppelwoord*, s. n. — (sterre-k.) *ontmoeting der dwaal-sterren onder den zelven graad van den dier-kring*, s. f.

Conjonctive, *s. f.* (ontleed-k.) *Het wit van het oog*, s. n.

Conjoncture, *s. f. Toestand*, s. m. *tyd-gesteltenis, gelegenheyd des tyds*, s. f.

Se conjouir, *v. r.* (oud) *Zich met imand verheugen.*

Conjouissance, *s. f.* (oud) *Gelukwensching.*

Conjugaison, *s. f.* (spraek-k.) *Conjugatie, tydvoeging.* Conjugaison des nerfs. (ontleed-k.) *Saemenvoeging* of *vereeniging der zenuwen.*

Conjugal, ale, *adj. Houwelyks, egt.* Le lien conjugal. *Den band des houwelyks* Amour conjugal. *Egte liefde.*

Conjugalement, *adv. Egtelyk, in den egt, in het houwelyk.*

Conjugué, ée, *adj.* (ontleed-k.) Nerfs conjugués. *Zenuwen tot de zelve werking dienende.*

Conjuguer, *v. a.* (spraek-k.) *Conjugeeren, de verba* of *werkwoorden in hunne wyzen, tyden en persoonen stellen.* — *v. r. Geconjugeerd worden.*

Conjurateur, *s. m. Saemenzweerder*; — *bezweerder.*

Conjuration, *s. f. Saemenzweering*, s. f. *vloekverwantschap*, s. n. — *bezweering, beleezing*, s. f. — *s. f. plur.* (weynig in gebruyk) *Ootmoedige bede*, s. f. *verzoek*, s. n.

Conjurer, *v. a. Bidden, smeeken.* Je vous en conjure. *Ik bid er u om.* — *Bezweeren, beleezen, uytmaenen* Conjurer le diable. *Den duyvel bezweeren.* Conjurer la tempête. *Het onweer* of *den storm afkeeren.* — *v. a. et n. Saemenzweeren, saemenspannen.* Conjurer la ruine de la patrie. *Saemenzweeren tot den ondergang van het vaderland.*

Conjurés, *s. m. plur. Saemengezwoornen, vloekverwanten.*

Connétable, *s. m.* (oud) *Opperhoofd der legers.*

Connétablie, *s. f.* (eertyds) *Koninglyk gerechts-hof daer de marschalken van Vrankryk als rechters zaten*, s. n.

Connexe, *adj.* (recht) *Overeenkoomstig met malkander.*

Connexion, *s. f. Saemenbinding, overeenkoomst*, s. f. *verband*, s. n.

Connexité, *s. f.* (*zoek*) Connexion.

Connil, *s. m.* (oud) *Konyn*, s. n.

Conniller, *v. n.* (oud) *Uytvlugten zoeken.*

Connillière, *s. f.* (oud) *Uytvlugt, voorwending.*

Connivence, *s. f. Ooglayking, gedooging*; — *saemenspanning, mededaedigheyd.*

Conniver, *v. a. Ooglayken, door de vingeren zien, ongemerkt laeten doorgaen.*

Connoissable, *adj. Kenbaer, kennelyk* (word gemeenelyk gezeyd met eene *negatie*). Il n'est pas connoissable. *Hy is niet kenbaer.*

Connoissance, *s. f. Kennis, kundigheyd*; — *kennis*, s. f. *imand die men kent*; — (recht) *recht van te vonnissen*, s. n.

Connoissement, *s. m.* (schippers w.) *Vragt-brief, beken-brief.*

Connoisseur, euse, *s. m. et f. Kenner*: *kenster.*

Connoître, *v. a. irrég.* (spreek uyt *connaître, je connais* enz.) (Je connois, tu connois, il connoît; nous connoissons. Je connoissois. Je connus. Je connoîtrai. Je connoîtrois. Que je connoisse. Que je connusse. Connoissant; connu, ue) *Kennen.* — *v. n.* (recht) *Vonnissen, uytwyzen.* Ce tribunal connoît des affaires civiles et criminelles. *Dat gerechts-hof vonnist borgerlyke en misdaed-kundige zaeken.* — *v. r. Kennis hebben, ergens wel weeten van te oordeelen.* Se connoître en peinture. *Kennis van de schilderkonst hebben, van de schilder-konst wel weeten te oordeelen.*

Connotation, *s. f. Duystere beteekenis van een woord behalven zyne klaere beteekenis.*

Connu, ue, *adj. Bekend.*

Conoïdal, ale, *adj.* (meet-k.) *Kegelagtig, kegelvormig.*

Digitized by Google

Conoïde, s. m. (meet-k.) *Kegelvormige gedaente*, s. f.

Conque, s. f. *Zee-hoorn*, s. m. — s. f. plur. (ontleed-k.) *Holheden (van het oor)*.

Conquérant, s. m. *Overwinnaer, veroveraer*.

Conquérir, v. a. irrég. (word geconj. als *Acquérir*) *Veroveren, inneemen, overheerschen*.

Conquêt, s. m. (recht) *Aengewonne goed (ten tyde van het houwelyk)* s. n.

Conquête, s. f. *Verovering, inneeming, overheersching*, s. f. — *gewonne plaetsen*, s. f. plur. *ingenome landen*, s. n. plur.

Conquêter (oud) (*zoek*) Conquérir.

Conquis, ise, *adj. Overwonnen, veroverd*.

Consacrant, *adj. et s. m.* (kerkel. w.) Évêque consacrant. *Bisschop die eenen anderen Bisschop wyd*.

Consacrer, v. a. (kerkelyk w.) *Consacreeren; — wyden, inwyden, toewyden, heyligen, toeheyligen*. Consacrer une église, un calice. *Eene kerk, eenen kelk wyden*. Se consacrer à Dieu. *Zich toeheyligen aen God*. — *Toeëygenen*. Consacrer sa vie à l'étude. *Zyn leven aen de studie toeëygenen*.

Consanguin, ine, *adj.* (de *u* word niet uytgesproken) Frères consanguins. *Broeders van den selven vader maer van eene andere moeder*.

Consanguinité, s. f. (de *u* word uytgesproken) *Bloedverwantschap van 's vaders wege*, s. n.

Conscience, s. f. *Gewisse, geweten, gemoed*, s. n. En conscience. *In der waerheyd, op myn gemoed*. Être en conscience. (boek-drukkers w.) *Op dag-loon werken*.

Consciencieusement, *adv. Naer het gemoed, naer het gewisse*.

Consciencieux, euse, *adj. Teer van gewisse, nauw van gemoed*.

Conscription militaire, s. f. *Gedwonge uytschryving* of *ligting van krygs-volk*.

Conscrit, s. m. *Krygs-knegt door gedwonge ligting*. — *adj. masc. plur.* (roomsche hist.) Les pères conscrits. *De beschreeve vaders, de raedsheeren*.

Consécrateur (*zoek*) Consacrant.

Consécration, s. f. *Consecratie; — inwyding, heyliging, toeheyliging*.

Consécutif, ive, *adj. Agtereenvolgend*.

Consécution, s. f. (sterre-k.) *Tydverloop tusschen de ontmoeting der maen met de zon*, s. n.

Consécutivement, *adv. Vervolgens, agter malkander, agter een*.

Conseil, s. m. *Raed*, s. m. *raedgeeving*, s. f. Bon conseil. *Goeden raed*. — *Raed*, s. m. *raeds-vergadering*, s. f. Conseil privé. *Geheymen raed*. Conseil de guerre. *Krygs raed*. Conseil aulique. *Keyzerlyk hof-gerecht*. Grand conseil. *Hoogen raed, breeden raed*. — *Besluyt*, s. n. Le conseil en est pris. *Het besluyt is genomen*. — *Raedsman, raedgeever*.

Conseiller, v. a. *Raeden, raed geeven*.

Conseiller, s. m. *Raedsheer*. Conseiller privé, conseiller intime. *Geheymen raed* of *geheymen raedsheer*. Conseiller aulique. *Raedsheer van het keyzerlyk hof-gerecht*. Conseiller-pensionnaire. *Raed-pensionnaris*.

Conseiller, ère, s. m. et f. *Raedgeever, raedgeefster*.

Consentant, ante, *adj.* (recht) *Toestaende, inwilligend*.

Consentement, s. m. *Toestemming, bewilliging, inwilliging*, s. f.

Consentir, v. n. irrég. (word geconj. als *Sentir*) *Toestemmen, bewilligen, inwilligen, toestaen*. — v. a. (recht) *Toestaen, inwilligen*.

Conséquemment, *adv. By gevolg, gevolgelyk, in gevolg, vervolgens*.

Conséquence, s. f. *Gevolg, besluyt; — belang*, s. n. *aengelegenheyd*, s. f. En conséquence. *In gevolge*. Cela ne tire pas à conséquence. *Dat kan geene gevolgen hebben*. Sans conséquence. *Zonder gevolg, onbeduydend*. C'est un homme sans conséquence. *'T is eenen onbeduydenden man*.

Conséquent, ente, *adj. Nauwkeurig, die aen zich zelven altyd gelyk is*.

Conséquent, s. m. (réde-k.) *Gevolg*, s. n. *laetste stelling (van eene beurs-réden)* s. f.

Par conséquent, *adv. By gevolg, gevolgelyk, dienvolgens, overzulks*.

Conservateur, trice, s. m. et f. *Beschutter, bewaerder, behoeder: beschutster, bewaerster, behoedster*.

Conservation, s. f. *Behoudenis, bewaering, beschutting, handhaeving*.

Conservatoire, s. m. *Muziek-school*, s. f. — *adj.* (recht) *Handhaevend, beschermend*.

Conserve, s. f. (apotheekers w.) *Conserf, konfytsel; — convooy-schip, schip dat een ander moet geleyden*, s. n.

Digitized by Google

Ces deux vaisseaux vont de conserve. *Die twee schépen vaeren te saemen* of *dienen malkander tot vergeleyding.*

Conserver, *v. a. Bewaeren, in goeden staet houden; — houden, behouden.* Il a conservé ses anciens domestiques *Hy heeft zyne oude dienstboden gehouden.* — *v. r. Zich goede slaen;* ook *zich goed houden, niet bederven.* Ces poires se conservent long-temps. *Die peeren houden zich langen tyd goed.*

Conserves, *s. f. plur. Bril die het gezigt bewaert*, s. m.

Considence, *s. f.* (natuer-k.) *Zinking, neerzakking (van iets dat door opschudding der vogten boven gekomen is).*

Considérable, *adj. Merkelyk, aenmerkelyk, aenzienlyk.*

Considérablement, *adv. Merkelyk, zeer, veel.*

Considérant, *s. m.* (recht) *Beweegréden, voórafgaende bemerking (van eene wet, besluyt, vonnis enz.)* s f.

Considérant, ante, *adj. Omzigtig, nauwlettend.*

Considération, *s. f. Aenmerking, bemerking, bepeyzing, overdenking, overweeging.* Cela mérite considération. *Dat verdient aenmerking.* — *Réden*, s. f. *inzigt*, s. n. Diverses considérations m'y ont obligé. *Verscheyde rédenen hebben my daer toe verpligt.* — *Gewigt, belang*, s. n. *aengeléganheyd.* — *omzigtigheyd, nauwlettendheyd*, s. f. — *aenzien, ontzag*, s. n. *agtbaerheyd, agting*, s. f. Homme de grande considération. *Man van groot aenzien.*

En considération de, *prép. Aengezien, in aenzien van.* En considération de son âge. *Aengezien zyne jaeren*

Considérément, *adv. Omzigtiglyk, voórzigtiglyk.*

Considérer, *v. a. Bemerken, overweegen, inzien, bepeyzen, overpeyzen, overdenken; — agten, hoogagten.*

Consignataire, *s. m.* (recht) *Bewaerder van eenig toebetrouwd geld* of *goed; — eenen aen wie de laeding van een schip is toegezonden.*

Consignation, *s. f. Onder recht legging, verzégeling; — bewaergeéving; — toezending der laeding van een schip.*

Consigne, *s. f. Order aen eenen schildwagt gegeéven*, s. n. — *aengestelden aen de stads poort om aen-te-teekenen de inkomende vremdelingen*, s. m. — *adj.* (spel-k.) *Dat de zelve teekens heeft en in de zelve gestaltenis.*

Consigner, *v. a.* (recht) *Onder recht leggen, verzégelen; — te bewaeren geéven, toebetrouwen.* Cette action héroïque sera consignée dans l'histoire. *Deeze helden-daed zal in de geschiedenis aengeteekend staen.* Je l'ai consigné à ma porte. *Ik heb bevel gegeéven van hem niet in-te-laeten.* — (koopmans w.) *Zenden, toezenden.* Consigner un navire. *De laeding van een schip aen imand toezenden.* — *v. n.* Consigner à une sentinelle. *Order aen eenen schildwagt geéven.*

Consire (plant) (*zaek*) Consonde.

Consistance, *s. f. Dikheyd, lyvigheyd.* Cette gelée n'a pas assez de consistance. *Die geley is niet dik genoeg.* — *Vastigheyd, bestendigheyd.* Les choses du monde n'ont pas de consistance. *De wéreldsche zaeken zyn niet bestendig.* — *Stand, toestand, staet*, s. m. *geléganheyd*, s. f. Telle étoit alors la consistance de la monarchie. *Dusdanig was alsdan den toestand van het ryk.*

Consistant, ante, *adj. Bestaende;* — (natuer-k.) *dikkyvig.*

Consister, *v. n. Bestaen.*

Consistoire, *s. m. Kerk-raed, raed van den Paus;* — *kerk-raed der protestanten*, s m.

Consistorial, ale, *adj. Consistoriael, van den kerk-raed.*

Consistorialement, *adv. In den kerk-raed.*

Consolable, *adj. Troostbaer, vertroostbaer, te troosten.* (word meest gezeyd met eene *negatie*) Il n'est pas consolable. *Hy is niet te troosten.*

Consolant, ante, *adj. Troostelyk, vertroostelyk, vertroostend.*

Consolateur, trice, *s. m. et f. Vertrooster, trooster; troostersse.*

Consolatif, ive, *adj.* (gem.) *Vertroostend.*

Consolation, *s. f. Troost*, s. m. *vertroosting*, s. f.

Consolatoire, *adj.* (gem.) Épître consolatoire. *Troost-brief.*

Console, *s. f.* (bouw-k.) *Kraegsteen, draeg-steen, balk-sleutel*, s. m. *lyst*, s. f. *uytstek, steunsel (om eene kornis, balk, vaas enz. te ondersteunen)* s. n.

Consoler, *v. a. Troosten, vertroosten.*

Consolidant, ante, *adj.* (heel-k.) *Heelend, geneezend.* — *s. m. Heelend middel*, s. n.

Consolidation, *s. f.* (heel-k.) *Geneezing, heeling (van eene wond) toeheeling;* — (recht) *vereeniging van het vrugt-gebruyk met den eygendom.*

Digitized by Google

Consolider, v. a. (heel-k.) *Heelen, toeheelen, geneezen.* Consolider l'usufruit à la propriété. (recht) *Het vrugtgebruyk met den eygendom vereenigen.* — (fig.) *Bekragtigen, versterken.* La gouvernement a consolidé ces rentes. *Het land-bestier heeft eene geld-somme aengeweezen tot betaeling van die renten.*

Consommateur, s. m. *Volbrenger, vervuller.* Jésus-Christ est le consommateur de notre foi. *Christus is den vervuller van ons geloof.* — *Verbruyker, etter, slyter (der veld-vrugten enz.)*

Consommation, s. f. *Volbrenging, voleynding, voltrekking;* — *verbruyking, verteering, sleet.*

Consommé, s. m. *Sterk vleesch-nat,* s. n.

Consommé, ée, adj. Il est consommé en science. *Hy is zeer geleerd.* Sagesse consommée. *Volmaakte wysheyd.*

Consommer, v. a. *Voltrekken, voleynden, voltooyen.* Notre Seigneur a consommé toutes les prophéties. *Onzen Heer heeft alle de voorzeggingen voltrokken* — *Verteeren, slyten, verbruyken.* Ils consommèrent tous les vivres. *Zy verteerden alle de levensmiddelen.*

Consomptif, ive, adj. (geneés-k.) *Verteerend.* — s. m. *Verteerend geneesmiddel,* s. n.

Consomption, s. f. *Verteering, verbruyking, slyting, sleet,* s. f. *verdoen,* s. n. — (ziekte) *teering, uytteering,* s. f. *voedings gebrek,* s. n.

Consonnance, s. f. (spraek-k.) *Klank, médeklank,* s. m. — (muziek) *welluydend accoord,* s. n.

Consonne, s. f. et adj. (spraek-k.) *Consonant,* s. f. *médeklinker,* s. m.

Consors, s. m. plur. (recht) *Médestanders, médegezellen, médegenooten.*

Consoude, s. f. (plant) *Waelwortel, smeer-wortel, spek-wortel,* s. m. *ezels-oor,* s. n.

Conspirant, ante, adj. (natuer-k.) *Saemenspannend.*

Conspirateur, s. m. *Saemenzweerder.*

Conspiration, s. f. *Saemenzweering, saemenspanning.*

Conspirer, v. a. *Zweeren, smeeden.* Ils ont conspiré la ruine de l'état. *Zy hebben den ondergang van den staet gezworen.* — v. n. *Saemenzweeren, saemenspannen, eenen aenslag maeken.* Ils ont conspiré contre vous. *Zy hebben tégen u eenen aenslag gemaekt.* — *Saemenspannen, médewerken.* Tout conspire à nous rendre heureux. *Alles werkt méde om ons gelukkig te maeken.*

Conspuer, v. a. (oud) *Bespouwen;* — (gem.) *verachten, uytjouwen, bespotten.*

Constamment, adv. *Standvastiglyk, volstandiglyk, bestendiglyk:* — *gewisselyk, zekerlyk, ontwyffelbaer.*

Constance, s. f. *Standvastigheyd, volstandigheyd, bestendigheyd, gestadigheyd.*

Constant, ante, adj. *Volstandig, standvastig, bestendig, gestadig;* — *zeker, ongetwyffeld, ontwyffelbaer.*

Constantinople (stad) *Constantinopelen.*

Constater, v. a. *Bewyzen, betoonen, bewaerheden.*

Constellation, s. f. *Gesternte,* s. n. *saemensterring,* s. f.

Constellé, ée, adj. (sterrekyk-k.) *Onder den invloed van zeker gesternte gemaekt.*

Conster, v. impers. (recht) *Blyken, vast en zeker zyn.*

Consternation, s. f. *Ontsteltenis, verslaegenheyd, neerslagtigheyd.*

Consterner, v. a. *Ontstelten, verslaen, verschrikken, neerslagtig maeken.*

Constipation, s. f. *Hardlyvigheyd.*

Constipé, ée, adj. et s. *Hardlyvig.* Il a la mine d'un constipé. (gem.) *Hy ziet er zoo bedrukt uyt.*

Constiper, v. a. *Den buyk stoppen, hardlyvig maeken.*

Constituant, ante, adj. *Aenstellend;* — (natuer-k.) (zoek) Constitutif, ive. — subst. *Lastgeever, magtgeever, insteller.*

Constitué, ée, adj. *Gesteld, aengesteld.*

Constituer, v. a. *Uytmaeken.* L'ame et le corps constituent l'homme. *Ziel en lichaem maeken den mensch uyt.* — *Aenstellen.* Qui vous a constitué juge? *Wie heeft u rechter aengesteld?* Constituer prisonnier. (recht) *Gevangen zetten.* Constituer une rente. *Geld uytzetten* of *beleggen.* Constituer quelqu'un en frais. *Iemand op kosten jaegen.*

Constitut, s. m. (recht) Clause de constitut. *Voorwaerde waer by den gebruyker van eenig goed erkent dat hy er geenen eygendom aen heeft.*

Constitutif, ive, adj. (natuer-k.) *Weezenlyk, het geene weezenlyk eene zaek uytmaekt.* Titre constitutif. *Aenstellenden* of *recht-geevenden titel.*

Constitution, s. f. *Saemenstelling.* La constitution du corps humain. *De*

Digitized by Google

saemenstelling van het menschelyk lichaem. — *Gesteltenis*, *lichaems gesteltenis.* Il est de bonne constitution. *Hy heeft eene goede lichaems gesteltenis.* — *Rente.* Constitution de rente. *Rente-brief.* — *Wet*, *staets-régeling*, s. f. — *grond-wetten* (*van een land*) s. f. plur.

Constitutionnaire, *s. m. Geld-schieter* (*van eene rente*) — *eenen die de bulle* Unigenitus *aengenomen had.*

Constitutionalité, *s. f. Grond-wettigheyd.*

Constitutionnel, elle, *adj. Grond-wettig*, *van de grond-wetten.*

Constitutionnellement, *adv. Grond-wettiglyk.*

Constricteur, *s. m.* (ontleed-k.) *Toetrekker*, s. m. *toetrekkende spier*, s. f.

Constriction, *s. f.* (natuer-k.) *Saementrekking*, *toetrekking*, *inkrimping.*

Constringent, ente, *adj.* (natuer-k.) *Saementrekkend*, *insentrekkend*, *vernauwend.*

Constructeur, *s. m. Bouwer*, *opbouwer*, *timmeraer.*

Construction, *s. f. Optimmering*, *bouwing*, s. f. *het optimmeren*, *het bouwen*, s. n. — (spraek-k.) *woórden-schikking*, *saemenstelling*, s. f.

Construire, *v. a. irrég.* (Je construis. Je construisois. Jé construisis. Je construirai. Que je construise. Que je construisisse. Construisant; construit, ite) *Bouwen*, *optimmeren*; — (spraek-k.) *schikken*, *saemenstellen.*

Consubstantialité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Médezelfstandigheyd.*

Consubstantiel, elle, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Médeweézenlyk*, *médezelfstandig.*

Consubstantiellement, *adv.* (godsgeleerdheyd) *Médezelfstandiglyk.*

Consul, *s. m. Borgermeester* (*van oud Roomen*) — *consul* (*die van eenen Vorst voór koophandel-zaeken naer stéden en havens word gezonden*).

Consulaire, *adj. Borgermeesterlyk*, *borgermeesters.*

Consulairement, *adv. Borgermeesterlyk.*

Consulaires, *s. m. plur. Geweézne borgermeesters* (*van oud Roomen*).

Consulat, *s. m Borgermeesterschap*, s. n.

Consultant, *s. m. Raedgeéver.* — *adj. masc. Raedgeévend.*

Consultation, *s. f. Beraedslaeging*, *raedhouding*, *raedpleéging*; — *raed-vraeging.*

Consultative, *adj. f.* Avoir voix consultative. *Raed-geévende stem hebben.*

Consulter, *v. a. Raed vraegen*, *te raede gaen.* — *v. n. Raedslaen*, *raedhouden*, *raedpleégen*, *gezaemenlyk overweégen*; — *v. r. Zich zelven te raede gaen*, *by zich zelven overweégen.*

Consulteur, *s. m. Raedsman* (*in geestelyke zaeken te Roomen*).

Consumant, ante, *adj. Verteérend*, *verslindend.*

Consumer, *v. a. Verslinden*, *verteéren*; — *doórbrengen*, *verkwisten*; — *verbézigen*, *gebruyken*, *verbruyken.* — *v. r. Opraeken*, *v. n. verteérd worden*, v. pass. ook *vergaen*, v. n. Se consumer d'ennui. *Van verdriet vergaen.*

Contact, *s. m.* (spreek uyt *kontakt*) (natuer-k.) *Aenraeking*, s. f.

Contadin, *s. m. Boer*, *landsman.*

Contagieux, euse, *adj. Besmettelyk*, *besmettend*; — (fig.) *zéden bederend.*

Contagion, *s. f. Besmetting*, *besmettelykheyd*, *besmettelyke ziekte*; — (fig.) *zéden-bederving.*

Contailles, *adj. f. pl.* Soies contailles. *Slegtste zyde*, *flos-zyde.*

Contamination, *s. f.* contaminer, *v. a.* (oud) (*zoek*) Souillure, souiller.

Contaut, *s. m. Scheéps lyst*, s. f.

Conte, *s. m. Vertelling*, s. f. *vertelsel*, s. n. Contes à dormir debout, contes bleus. *Praetjes voór den vaek*, *pis-praetjes.* Conte fait à plaisir, conte en l'air. *Lauter verdichtsel.*

Contemplateur, trice, *s. m. et f. Beschouwer*: *beschouwster.*

Contemplatif, *s. m. Beschouwer der hémelsche zaeken*, *godvrugtigen mensch.*

Contemplatif, ive, *adj. Beschouwend*, *bespiegelend.*

Contemplation, *s. f. Beschouwing*, *bespiegeling.*

Contempler, *v. a. Beschouwen*, *bespiegelen.* — *v. n. Overdenken*: Il passe sa vie à contempler. *Hy brengt zyn léven doór in overdenking.*

Contemporain, *s. m. Tydgenoót.*

Contemporain, aine, *adj. Van den zelven tyd*, *gelyktydig*, *éventydig.*

Contemporanéité, *s. f. Tydgenoótschap*, s. n. *gelyktydigheyd*, *éventydigheyd*, s. f.

Contempteur, *s. m.* (de *p* word uytgespr.) *Versmaeder*; *veragter.*

Contemptible, *adj.* (oud) *Veragtelyk*, *verwerpelyk*, *versmaedelyk.*

Digitized by Google

Contenance, *s. f. Uytgestrektheyd, grootte.* Une terre de la contenance de cent arpens. *Een land-goed van honderd gemeten in zyne uytgestrektheyd.* — *Gelaet*, s. n. *houding*, s. f. Par contenance. *Om welstaens wil.* Faire bonne contenance. *Zich dapper vertoonen.* Perdre contenance. *Verlegen worden, in verlegenheyd geraeken.*

Contenant, ante, *adj. Inhoudend, vervattend.* — *s. m.* Le contenant est plus grand que le contenu. *Het inhoudend is grooter als het geene er ingehouden word.*

Contendant, ante, *adj. et subst. Mededinger, tegenverraer.*

Contenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Inhouden, begrypen, bevatten, vervatten, behelzen; — inteugelen, tegenhouden, wederhouden.* — *v. r. Zich bedwingen, zich inhouden, zich maetigen.*

Content, ente, *adj. Vergenoegd, te vreden.*

Contentement, *s. m. Genoegen*, s. n. *vergenoeging*, s. f.

Contenter, *v. a. Vergenoegen, te vrede stellen, beveredigen.* — *v. r. Zich te vrede houden, vergenoegd zyn.* Se contenter de peu. *Met weynig te vrede zyn.*

Contentieusement, *adv. Op eene twist-zoekende wyze, twistagtiglyk.*

Contentieux, euse, *adj.* (van zaeken spr.) *Betwistelyk, netelig;* — (van persoonen spr.) *twistagtig, twist-gierig, twist-zoekend.* Juridiction contentieuse. *Rechts-bank die de geschillen in borgerlyke zaeken vonnist.*

Contentif, *adj. masc.* (heel-k.) Bandage contentif. *Verband om de geneés-middelen, die op eene wond liggen, vast-te-houden.*

Contention, *s. f. Twist*, s. m. *krakeel*, s. n. Contention d'esprit. *Spanning van geest, groote aendagt.*

Contenu, *s. m. Inhoud.*

Conter, *v. a. Vertellen, verhaelen.* En conter à quelqu'un. *Imand wat wys maeken.*

Contestable, *adj. Betwistelyk, betwistbaer.*

Contestant, ante, *adj. Twistend.* — *s. m.* Les deux contestans. *De twee twistende partyen.*

Contestation, *s. f. Twist*, s. m. *betwisting*, s. f. *geschil*, s. n. Ce dogme est en contestation. *Dat leerstuk word betwist.*

Conteste, *s. f.* (recht) Être en conteste sur un point. *In geschil zyn over eene zaek.*

Contester, *v. a. Betwisten.* — *v. n. Twisten.*

Conteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Verteller: vertelster.*

Contexture, *s. f. Aeneenschakeling, saemenweeving*, s. f. *saemenweefsel*, s. n.

Contignation, *s. f.* (timmermans w.) *Gebind*, s. n.

Contigu, uë, *adj. Aeneenpaelend, aeneengrenzend, aeneenraekend.*

Contiguité, *s. f.* (de *u* word uytgesproken) *Aeneenpaeling, aeneengrenzing, aeneenraeking.*

Continence, *s. f. Onthouding, maegdelyke zuyverheyd; — uytgestrektheyd, ruymte*, s. f. *inhoud*, s. m.

Continent, ente, *adj. Onthoudend, zuyver, reyn.*

Continent, *s. m. Vastland, land dat geen eyland is.*

Contingence, *s. f. Uytval* (*van zaeken*) s. m. *toevalligheyd*, s. f. Angle de contingence. (meét-k.) *Nevenhoek, raekhoek.*

Contingent, *s. m.* Portion contingente. *Deel, aendeel*, s. n.

Contingent, ente, *adj. Gevallig, gebeurlyk, toevallig.*

Continu, ue, *adj. Aenhoudend, geduerig, gestadig;* — (natuer-k.) *onafgebroken, aeneenhangend, van een stuk.* A la continue. *By aenhouding, in het vervolg van tyd, met den tyd.*

Continuateur, *s. m. Voortzetter, vervolger* (*van een boek*).

Continuation, *s. f. Vervolg*, s. n. *agtervolging, volherding, aenhouding*, s. f.

Continuel, elle, *adj. Geduerig, gestadig, aenhoudend, onophoudelyk.*

Continuellement, *adv. Gedueriglyk, gestadiglyk, onophoudelyk.*

Continuer, *v. a. et n. Aenhouden, vervolgen, agtervolgen, vervoorderen, voortvaeren, volherden.* On l'a continué receveur. *Men heeft hem rentmeester ingekoozen* of *laeten blyven.* — *v. n. Dueren.* — *v. r. Vervoorderd worden*, v. pass. *voortgaen*, v. n. Cet ouvrage se continue. *Dat werk gaet voort.*

Continuité, *s. f. Aenhouding, agtervolging.*

Continûment, *adv. Zonder ophouden, aeneen.*

Contondant, ante, *adj.* (heel-k.) *Kneuzend, pletterend.*

Digitized by Google

Contorniate, *adj. f.* Médaille contorniate. *Geranden gedenk-penning.*

Contorsion, *s. f.* *Vringing, omvringing (van eenige deelen des lichaems).* Donner une contorsion à la vérité. *Eenen draey aen de waerheyd geeven.* — *(zoek)* Grimace.

Contour, *s. m.* *Omtrek, omkring, omloop.*

Contourné, ée, *adj.* Jambes contournées. *Scheeve beenen.* — *(zoek)* Turbiné, ée.

Contourner, *v. a.* (schilder-k.) *Omtrekken, omschryven, de omtrekken van een lichaem maeken.*

Contract, *s. m (zoek)* Contrat.

Contractans, *s. m. plur. Contractanten, die een verdrag* of *verbintenis aengaen.*

Contractant, ante, *adj.* *Overeenkomend, verdrag maekend.*

Contracte, *s. et adj. f.* (spraek-k.) *Vervoeging van twee vocaelen in eene.*

Contracter, *v. a.* *Maeken, aengaen, sluyten.* Contracter un mariage. *Een houwelyk sluyten.* Contracter des dettes. *Schuld maeken.* Contracter une maladie. *Eene ziekte krygen* Contracter une mauvaise habitude. *Eene kwaede gewoonte aenneemen.* Contracter une obligation envers quelqu'un. *Tot imand verpligt worden.* — (natuer-k.) *Doen ineenkrimpen.* — *v. n.* *Een verdrag maeken, eene overeenkomst aengaen.* Il a contracté avec son frère. *Hy heeft met zynen broeder een verdrag gemaekt.* — *v. r.* (geneés-k.) *Ineenkrimpen,* v. n.

Contractile, *adj.* *Inkrimpend.*

Contractilité, *s. f.* *Inkrimphaerheyd*

Contraction, *s. f.* (geneés-k.) *Inkrimping, kramp, saementrekking der zenuwen;* — (spraek-k.) *verkorting van sillaben, brenging van twee sillaben in eene.*

Contractuel, elle, *adj.* (recht) *Doór verdrag vastgesteld, by verdrag bedongen.*

Contracture, *s f.* (bouw-k.) *Verdunning der zuylen naer boven,* s. f. *spitsen opgang der zuylen,* s. m.

Contradicteur, *s. m.* *Tegenspreeker, tegenzegger.*

Contradiction, *s f.* *Tegenspraek, tegenzegging;* — *tegenstrydigheyd* Esprit de contradiction. *Dwarsdryver, wargeest.* Tomber en contradiction. *Zich tegenspreeken.*

Contradictoire, *adj.* *Tegenstrydig, tegenstrydend, tegenzeggelyk.* Arrêt contradictoire. (recht) *Vonnis des rechters in het byweezen van twee dingende partyen.*

Contradictoirement, *adv.* *Tegenstrydende, tegenstrydiglyk;* — (recht) *in het byweezen van partyen.*

Contraignable, *adj.* (recht) *Dwingbaer tot betaeling.* Contraignable par corps. *Dwingbaer tot gevangenis.*

Contraindre, *v. a. irrég.* (Je contrains, tu contrains, il contraint; nous contraignons, vous contraignez, ils contraignent. Je contraignois; nous contraignions. Je contraindrai. Contrains. Que je contraignisse. Contraignant; contraint, ainte) *Dwingen, noodzaeken;* — (fig. van kleederen enz. spreek.) *klemmen, benauwen, spannen, drukken.* — *v. r.* *Zich zelven geweld aendoen, zich intoomen.*

Contraint, ainte, *adj.* *Gedwongen, geklemd, gespannen, geprangd;* — *gevrongen, styf.*

Contrainte, *s. f.* *Dwang.* s. m. *bedwang,* s. n. *intooming, beteugeling,* s. f. Sans contrainte. *Ongedwongen, vry, zonder dwang.* — *Dwang-brief,* s. m. — (van kleederen enz spr.) *benauwing, pranging* s. f. Contrainte par corps. (recht) *Vonnis om imand gevangen te neemen.* Contrainte par saisie des biens. *Vonnis om imands goederen in beslag te neemen.*

Contraire, *adj.* *Tegenstrydend, tegen, tegenstrydig, strydend, strydig;* — *nadeelig, schadelyk.* — *s. m.* *Het tegenstrydig, tegendeel,* s. n. *tegenstrydige zaek,* s. f. Au contraire. *In tegendeel.*

Contrariant, ante, *adj.* *Tegenspreekend, tegenzeggend, tegenstreevend.*

Contrarier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Confier*) *Tegenspreeken, tegenzeggen;* — *tegenstreeven, tegenstribbelen.*

Contrariété, *s. f.* *Tegenstrydigheyd, strydigheyd, verkeerdheyd;* — *tegenstreeving, tegenstribbeling.*

Contraste, *s. m* *Verscheydenheyd; strydigheyd,* s. f. *verschil in voórwerpen,* s. n

Contraster, *v. a.* Faire un contraste. *Verscheydenlyk vertoonen, doen verschillen.* — *v. n.* *Verschillen, tegenstrydig zyn.*

Contrat, *s. m.* *Verdrag,* s. n. *overeenkomst,* s. f. Contrat de mariage. *Houwelyksche voórwaerde.* Contrat de louage. *Huercoel, huercedulle.*

Contravention, *s. f.* *Overtredding, verbreeking.*

Digitized by Google

Contre, *prép.* (reg. *accus.*) *Tégen.* — *s. m.* Dire le pour et le contre. *Het voór en tégen zeggen.*

Contre-allée, *s. f.* *Zy-dreéf.*

Contre-amiral (*plur.* contre-amiraux) *s. m.* *Schout-by-nagt.*

Contre-appel, *s. m.* (scherm-k.) *Loosheyd tégen loosheyd, tégenstrydige beweéging.* s. f.

Contre-approches, *s. f. plur.* (oórlogs w.) *Tégenloopgraeven.*

Contre-balancer, *v. a* *Évenaeren, opweégen, ophaelen, tégenweégen.*

Contrebande, *s. f.* Marchandises de contrebande. *Verboóde goederen, onvrye goederen,* s. n. plur. Faire la contrebande. *Sluyk-handel dryven, met verboóde waeren handelen.*

Contrebandier, ière, *s. m. et f.* *Sluyk-handelaer, die met verboóde goederen handelt.*

Contre-bas, *adv.* (bouw-k.) *Opwaerts, van benéden naer boven.*

Contre-basse, *s. f.* (speéltuyg) *Dobbelen bas,* s. m.

Contre-batterie, *s. f.* *Tégenbattery, tégenbeukery.*

A contre-biais, *adv.* *Verkeerd, averegts.*

Contrebittes, *s. f. plur* (schippers w.) *Bétings-kniën, stuynders.*

Contreboutant, *s. m.* (bouw-k.) *Schuynse tégenpilaer, fryt,* s. f.

Contrebouter, *v. a.* (bouw-k.) *Met fryten* of *tégenpilaeren voórzien.*

Contr'écaille, *s. f.* *Het onderste van eene schelp,* s. n.

Contrecalquer, *v. a.* (plaetsnyders w.) *Eenen tégenafdruk afteekenen.*

Contre-carêne, *s. f.* (schippers w.) *Tégenkiel.*

Contrecarrer, *v. a.* *Tégenstribbelen, tégenstreéven, tégenstryden, dwarsboomen.*

Contr'écarteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (wapen-k.) *Een der vier deelen van een schild in vieren verdeelen.*

Contr'échange, *s. m.* *Tégenruyling,* s. f.

Contre-charme, *s. m.* *Tégentoovering,* s. f.

Contre-châssis, *s. m.* *Raem die tégen eene andere raem gezet word,* s. f.

Contre-clef, *s. f.* (bouw-k.) *Tégensluyt-steen,* s. m.

Contre-cœur, *s. m.* *Heêrd-plaet, yzere plaet in eene schouw (daer men vaer tégen stoókt)* s. f. A contre-cœur. *Onwilliglyk, met tégenzin.*

Contre-coup, *s. m.* *Weérslag, weérstuyt, weérsprong.*

Contre-danse, *s. f.* *Tégendans,* s. m.

Contredire, *v. a. et n. irrég.* (word geconjug. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon *plur.* van het *præsens indicat.* waer het heéft *vous contredisez*) *Tégenspreéken, tégenzeggen.* — *v. a.* (recht) *Wéderleggen, beäntwoórden.*

Contredisant, *s m.* (recht) *Beäntwoórder (der stukken die de tégenparty ingebragt heéft).*

Contredisant, ante, *adj.* *Tégenspreékend, tégenzeggend.*

Contredit, *s. m.* *Tégenspraek, tégenzegging,* s. f. — *s. m plur.* (recht) *Wéderlegging, beäntwoórding (der stukken die doór de tégenparty ingebragt zyn)* s. f.

Contrée, *s. f.* *Gewest, land,* s. n. *land-streék,* s. f.

Contre-enquête, *s. f.* (recht) *Tégenonderzoek,* s. n.

Contre-épreuve, *s. f.* (plaetsnyders w.) *Tégenafdruksel,* s. n.

Contre-épreuver, *v. a.* *Een tégenafdruksel* of *wéderdruk maeken.*

Contre-espalier, *s. m.* *Latwerk om boomen tégen op te leyden,* s. n.

Contre-extension, *s. f.* (heel-k.) *Tégenrekking.*

Contrefaçon, *s. f.* *Namaeksel,* s. n.

Contrefacteur, *s. m.* *Nadrukker (van een boek).*

Contrefaction, *s. f.* *Nadruksel,* s. n. *nadruk,* s m.

Contrefaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Namaeken, nabootsen, nadoen, naäepen; — nadrukken.* Contrefaire un livre. *Een boek nadrukken.* — *Leelyk maeken, mismaeken.* — *v. r.* *Veynzen.*

Contrefaiseur, *s. m.* *Namaeker, nabootser, nadoender.*

Contrefait, aite, *adj.* *Nagemaekt.* Ouvrage contrefait. *Namaeksel.* — *Mismaekt.*

Contre-fanons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Nok-gordingen.*

Contre-fenêtre, *s. f.* *Dobbele venster, tégenvenster.*

Contre-fente, *s. f.* (heel-k.) *Tégenbreuk, tégensplyting.*

Contre-fiches, *s. f. plur.* (bouw-k.) *Kruys-banden,* s. m. plur.

Contre-finesse, *s. f.* *Tégenlist.*

Contre-fissure (*zoek*) Contre-fente.

Contre-flambant, ante, *adj.* (wapen-k.) *Tégenvlammen opwerpend.*

Digitized by Google

Contre-fort, *s. m.* (bouw-k.) *Tégenmuer, steun-muer, schoór-muer.*

Contre-fruit, *s. m.* (bouw-k.) *Néderwaertsche vermindering, vermindering der dikte van eenen muer van boven naer onder*, s. f.

Contre gage, *s. m. Tégenpand.*

Contre-gager, *v. a. Tégenpand geéven; — tégenpand neémen.*

Contre-garde, *s. f.* (vesting-bouw-k.) *Dryhoekige borstweéring (tot dekking van een bolwerk).* — *s. m.* (munters w.) *Boekhouder der munt-stoffen (die men in de munt brengt om aldaer gesmolten te worden).*

Contre-hacher, *v. n.* (plaetsnyders w.) *De schaduwe doór kruys-trekken verdonkeren (op eene kopere plaet).*

Contre-hachure, *s. f.* (plaetsnyders w.) *Verdonkering der schaduwe doór kruys-trekken (op eene kopere plaet).*

Contre-hâtier, *s. m. Staende spitzyzer met verscheyde haeken*, s. n.

Contre-haut, *adv.* (bouw-k.) *Néderwaerts, van boven naer benéden.*

Contre-hermine, *s. f.* (wapen-k.) *Zwart veld met zilver gespikkeld*, s. n.

Contre-jour, *s. m. Valsch licht*, s. n. A contre-jour. *Tégen den dag, tégen het licht.*

Contre-jumelles, *s. f. plur.* (metsers w.) *Steene wangen (in een rioól).*

Contre-lames, *s. f. plur. Voet-treéden (van een weéf-getouw).*

Contre-latter, *v. a.* (timmermans w.) *Tégenlatten op een dak leggen.*

Contre-lattes, *s. f. plur.* (timmermans w.) *Tégenlatten (op een dak).*

Contre-lettre, *s. f.* (recht) *Tégenbrief, brief waer by eenen voórigen brief geheelyk of ten deele vernietigd word*, s. m.

Contre-maître, *s. m. Hoogbootsman, onderstuerman (op een schip) — meester-gast (in eene reedery).*

Contremandement, *s. m. Terugroeping*, s. f. *tégenbevel*, s. n.

Contremander, *v. a. Tégenbevel geéven, afzeggen; — terugroepen.*

Contre-marche, *s. f. Terugtogt, tégentogt*, s. m.

Contre-marée, *s. f. Tégenstroom*, s. m.

Contre-marque, *s. f. Tégenteeken, tégenmerk*, s. n.

Contre-marquer, *v. a. Tégenteekenen, een tégenmerk ergens op zetten.*

Contre-mine, *s. f.* (oórlogs w.) *Tégengraeving, tégenmyn.*

Contre-miner, *v. a.* (oórlogs w.) *Tégengraeven, tégenmynen.* Contre-miner quelqu'un. (fig.) *Imands heymelyke gangen ontdekken.*

Contre-mineur, *s. m.* (oórlogs w.) *Tégengraever, tégenmyner.*

Contre-mont, *adv.* Gravir contre-mont. *Eenen berg opklimmen.* A contre-mont. *Opwaerts, tégen den stroom (van eene rivier).*

Contre-mur, *s. m. Tégenmuer, dobbelen muer.*

Contre-murer, *v. a. Eenen muer verdobbelen, eenen tégenmuer maeken.*

Contre-ongle, *s. m.* (jagt) *Verkeerd spoór*, s. n.

Contre-ordre, *s. m. Tégenbevel*, s. n.

Contre-ouverture, *s. f.* (heel-k.) *Werking die men doet in de wonden om ze van den etter te zuyveren.*

Contre-palé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Tégen elkander gepaeld.*

Contre-partie, *s. f.* (muziek) *Tégenparty.* Contre-partie d'un compte. (koopmans w.) *Het tégenboek houden.*

Contre-passant, *adj. m.* (wapen-k.) *Tégen elkander schrydend.*

Contre-percer, *v. a. Tégenbooren.*

Contre-peser, *v. a.* (word geconj. als *Peser*) (*zoek*) Contre-balancer

Contre-pied, *s. m. Tégendeel, het tégenstrydig*, s. n.

Contre-pleige, *s. m.* (recht) *Eenen die voór den borg instaet.*

Contre-pleiger, *v. a.* (recht) *Voór den borg instaen.*

Contre-poids, *s. m. Tégenwigt, tégengewigt*, s. n. Ce défaut fait un grand contre-poids à son mérite. *Dat gebrek krenkt zeer zyne verdienste.*

Contre-poil, *s. m. Tégenkant van het hair.* A contre-poil. *Tégen het hair op*; ook (fig.) *verkeerd* Prendre une affaire à contre-poil. *Eene zaek verkeerd oppatten.*

Contre-point, *s. m.* (muziek) *Tégenzang*, s. m. *zet-konst*, s. f.

Contre pointer, *v. a. Eene stoffe aen wederzyde stikken*; — (fig.) *tégenspreéken, tégenzeggen.* Contre-pointer du canon. *Kanon tégenstellen.*

Contre-poison, *s. m. Tégengift, tégenvergift*, s. n.

Contre-porte, *s. f. Dobbele poort* of *deur.*

Contre-porter, *v. a.* (*zoek*) Colporter.

Contre-porteur (*zoek*) Colporteur.

Contre-poser, *v. a. Eenen post verkeerd overdraegen (in eene rekening).*

Digitized by Google

Contre-póseur, s. m. (metsers w.) *Werkman die de zwaare steenen, die opgetrokken worden, op hunne vaste plaets legt.*

Contre-position, s. f. *Verkeerde overdragt van eenen post (in eene rékening).*

Contr'épreuve, s. f. (plaetdrukkers w.) *Overdruk*, s. m. *tégendruksel, overlegsel (van eene print)* s. n.

Contr'épreuver, v. a. (plaetdrukkers w.) *Eenen overdruk* of *tégenafdruksel van eene print maeken.*

Contre-promesse, s. f. *Tégenbelofte*, s. f. *schrift dat eene voórige belofte te niet doet*, s. m.

Contre-queue d'aronde, s. f. (vestingbouw-k.) *Dubbelen zwaluw-steèrt*, s. m.

Contre-quille, s. f. (schippers w.) *Kolsem, dobbele kiel.*

Contre-rampant, ante, adj. (wapen-k.) *Tégen elkander kruypend.*

Contre-retable, s. m. (bouw-k.) *Gedeelte van eenen autaer waer tégen gemeenelyk eene schildery word geplaetst*, s. n.

Contre-révolution, s. f. *Tégenstaets-omwenteling*

Contre-révolutionnaire, adj. *Tégenstaets-omwentelingsch.* — s. m. *Tégenstaets-omwentelaer.*

Contre-ronde, s. f. (oórlogs w.) *Tégenronde, nagt-wagt die tégen eene andere de ronde doet.*

Contre-ruse (zoek) Contre-finesse.

Contre-sabords, s. m. pl. (zee-oórlogs w.) *Deuren der geschut-gaten*, s. f. pl.

Contre-salut, s. m. (schippers w.) *Tégengroet (met het geschut).*

Contre-sangion, s. m. *Zadel-riem om den buyk-riem van een peèrd vast-te-riemen.*

Contrescarpe, s. f. *Buytenkant der gragt (eener vesting)* s. m.

Contre-scel, s. m. *Tégenzégel, kleynen zégel.*

Contre-sceller, v. a. *Tégenzégelen, den tégenzégel opstellen.*

Contre-seing, s. m. *Tégenteekening*, s. f.

Contre-sens, s. m. *Verkeerden zin.* A contre-sens. *Verkeerdelyk, averegts*, adv. — *Averegtschen kant (van eene stoffe).*

Contre-signer, v. a. *Tégenteekenen, leeger teekenen.*

Contre-tailler, v. a. (houte plaetmyders w.) *Kruys-sneeden maeken.*

Contre-tailles, s. f. pl. (houte plaetmyders w.) *Kruys-sneeden.*

Contre-temps, s. m. *Onverwagt toeval*, s. n. *ontydige daed*, s. f. Tomber dans un contre-temps. *Iets van onpas doen.* A contre-temps. *Ontydig, te onpasse*, adv.

Contre-tirer, v. a. (teeken-k.) *Een tégenafdruksel* of *weèrdruk maeken*; — *doórtrekken om de zelve teekening te hebben.*

Contre-tranchées, s. f. pl. (oórlogs w.) *Tégenloopgraeven.*

Contrevallation, s. f. (oórlogs w.) *Omwalling, tégenborstweèring (om zich voór de uytvallen der belégerden te dekken.*

Contrevenant, ante, s. m. et f. (recht) *Overtreéder, overtreédster.*

Contrevenir, v. n. irrég. (word geconj. als *Venir*) *Overtreéden*, v. n. Contrevenir aux lois. *De wetten overtreéden.*

Contrevent, s. m. *Wind-schutsel, schutsel* of *blind voór de vensters tégen den wind, water-bled*, s. n. *slagvenster*, s. f.

Contreventer, v. a. *Tégen den wind ondersteunen.*

Contre-vérité, s. f. *Tégenwaerheyd, réde die verkeerd moet verstaen worden.*

Contrevisite, s. f. *Tégenbezoek*, s. n.

Contribuable, adj. *Schatbaer, schattingbaer, aen schatting onderworpen.* — s. m. *Lastgelder.*

Contribuer, v. n. *Toebrengen, helpen, toedoen.* Il a contribué beaucoup à ma fortune. *Hy heeft veel geholpen tot myn geluk.* — *Opbrengen, schatting geeven.* Toute la province a contribué pour l'entretien des gens de guerre. *Het geheel landschap heeft geld opgebragt tot onderhoud van het krygs-volk.*

Contribution, s. f. *Schatting*; — *brand-schatting.* Les voleurs l'ont mis à contribution. *De dieven hebben hem zyn geld afgenomen.* Cet auteur a mis beaucoup de livres à contribution pour faire son ouvrage. *Deezen schryver heeft uyt veèle boeken zyn werk byeengeraept.*

Contrister, v. a. *Bedroeven, bedroefd maeken.*

Contrit, ite, adj. *Berouw hebbend, bedroefd, droevig.*

Contrition, s. f. *Volmaekt berouw*, s. n.

Contrôle, s. m. *Tégenboek*, s. n. — *keur-stempel (op goud en zilver)* s. m.

Contrôler, v. a. *Op het tégenboek stellen*; — *den keur-stempel op goud*

Digitized by Google

en zilver slaen. — *v. a. et n.* (fig.) *Berispen, beknibbelen.*

Contrôleur, *s. m. Tégenboekhouder.* Contrôleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Berisper, knibbelaer: knibbelaerster.*

Controuver, *v. a. Iets valsch uytvinden* of *verzinnen.* Ce sont des choses qu'on a controuvées pour le noircir. *Dat zyn valschheden die uytgevonden zyn om hem te bekladden.*

Controverse, *s. f. Geloofs-geschil*, s. m. *zintwisting over het geloof*; — *twistréde*, s. f.

Controversé, ée, *adj. Betwist, daer over getwist word.*

Controversiste, *s. m. Schryver die over geloofs-punten twist.*

Contumace, *s. f.* (recht) *Verstek, verzuym* (*om voór den rechter te verschynen*) s. n. Condamner par contumace. *By verstek vonnissen.* — contumax, *adj. et subst. Die zich versteekt* of *niet verschynt* (*na dat hy voór het gerecht is gedaegd*).

Contumacer, *v. a.* (recht) *By verstek vonnissen.*

Contus, use, *adj. Gekneusd, geblutst.*

Contusion, *s. f. Kneuzing, blutsing.*

Convaincant, ante, *adj. Overtuygend, overrédend.*

Convaincre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vaincre*) *Overtuygen, overrédenen.*

Convalescence, *s. f. Béterschap, herstelling* (*uyt eene ziekte*).

Convalescent, ente, *adj. Aen de bétere zyde, uyt eene ziekte opgestaen.*

Convenable, *adj. Behoorlyk, gevoeglyk, betaemelyk, gelykmaetig.*

Convenablement, *adv. Behoorlyk, betaemelyk, naer behooren, gevoeglyk.*

Convenance, *s. f. Gelykvormigheyd, overeenkoómst, gelykmaetigheyd*; — *behoorlykheyd, gevoeglykheyd, betaemelykheyd, geschiktheyd.*

Convenant, ante, *adj.* (oud) *Gevoeglyk, betaemelyk.*

Convenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir* en met *être*) *Overeenkomen, overeenstemmen, afspreéken, eens worden, eens zyn.* Nous sommes convenus de cela. *Wy zyn hier in overeengekomen.* Ces deux personnes se conviennent. *Die twee persoonen komen wel overeen, zyn van den zelven aerd.* — (word met *avoir* geconjugeérd) *betaemen, behoorlyk zyn, passen, voegen.* Cette charge auroit convenu à votre fils. *Die bediening had uwen zoón wel gepast.* — *v. impers.* Il convient. *Het betaemt, het is geraedzaem.*

Conventicule, *s. m. Ongeóórloofde vergadering*, s. f.

Convention, *s. f. Verdrag*, s. n. *overeenkomst*, s. f. Il est de difficile convention. *Hy is moeyelyk om mé om-te-gaen.*

Conventionnel, elle, *adj. Besproken, bedongen, waer over men eens geworden is.*

Conventionnellement, *adv. Met verdrag.*

Conventualité, *s. f. Klooster-broederlykheyd*, s. f. *kloosterlyken staet*, s. m.

Conventuel, *s. m. Kloosterling die recht heéft van in het zelve klooster altyd te woonen.*

Conventuel, elle, *adj. Kloosterlyk.*

Conventuellement, *adv. Kloosterlyk.*

Convergence, *s. f.* (meét-k.) *Saemenlooping van twee liniën*; — (gezigt-k.) *byeenkoómst der straelen in het midden-punt.*

Convergent, ente, *adj.* (meét-k.) Lignes convergentes. *Saemenloopende liniën.* — (gezigt-k.) *In het midden-punt byeenkomend.* Les verres convexes rendent les rayons convergens. *De bolle glazen verzamelen* of *trekken de straelen in het midden-punt.*

Converger, *v. n.* (gezigt-k., van straelen spr.) *Zich in het zelve punt vereenigen.*

Convers, erse, *adj.* Frère convers. *Leeke-broer.* Sœur converse. *Leekezuster.* Proposition converse d'une autre. (réde-k.) *Omgekeerde voórstelling.*

Conversable, *adj.* (weynig in gebruyk) *Liefiallig, aengenaem in de verkeering.*

Conversation, *s. f. Omgang, wandel*, s. m. *verkeering, saemenspraek*, s. f. *gespreek*, s. n.

Converser, *v. n. Omgaen, omgang hebben, verkeeren, gemeenschap houden.*

Conversion, *s. f. Verandering, verwisseling* (*van eene zaek in eene andere*) — (fig.) *bekeering*; — (oórlogs w.) *omkeerende beweéging van eenen halven kring.*

Converti, ie, *adj. Bekeerd.* — *subst. Bekeerdèn.*

Convertible, *adj. Veranderbaer, dat veranderd kan worden.*

Convertir, *v. a. Veranderen*; — (fig.) *bekeeren.*

Convertissement, *s. m. Verandering, verwisseling*; — (munters w.) *smelting,*

Digitized by Google

(van geldstukken om er andere van te maeken) s. f.

Convertisseur, *s. m.* (gem.) *Bekeerder.*

Convexe, *adj. Bol, bol-rond, uytgeboogen, uytwendig rond.*

Convexité, *s. f. Bolheyd*

Conviction, *s. f. Overtuyging*, s. f. *overtuygend bewys*, s. n.

Convié, ée, *adj. Genood.* — *s. m. Gast, genooden.*

Convier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Noodigen, nooden.*

Convive, *s m. Gast, genooden.*

Convocation, *s. f. Byeenroeping, beroeping.*

Convoi, *s. m. Geleyde*, s. n. — *toevoer*, s. m. Convoi funèbre. *Lykbegangenis.*

Convoitable, *adj.* (oud) *Wenschelyk, wenschbaer.*

Convoiter, *v. a. Begeèren.*

Convoiteux, euse, *adj.* (oud) *Begeèrig*

Convoitise, *s. f. Begeèrlykheyd.*

Convoler, *v. n.* (recht) Convoler en secondes nôces, convoler à un second mariage. *In een tweede houwelyk treeden, een tweede houwelyk aengaen, hertrouwen.*

Convoquer, *v. a. Beroepen, byeenroepen. beschryven, dagvaerden.*

Convoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (schippers w.) *Vergeleyden*

Convulsé, ée, *adj.* (geneés-k.) *Van stuypen aengerand, die stuypen heeft.*

Convulsif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Opkrimpend, saementrekkend; — stuypverwekkend.* Mouvemens convulsifs. *Stuyptrekkingen.*

Convulsion, *s. f. Krimping* of *saementrekking der zenuwen, stuyp.* Convulsions internes. *Binnenstuypen.*

Convulsionnaire, *s. m. Die stuypen heeft.* — *s. m. plur.* (naem van zekere geestdryvers) *Stuyptrekkers.*

Conyse, *s. f.* (*zoek*) Conise.

Coobligé, *s. m.* (recht) *Mèdeverpligten, mèdeverbonden.*

Coopérateur, trice, *s. m. et f. Mèdewerker: mèdewerkster.*

Coopération, *s. f. Mèdewerking.*

Coopérer, *v. n. Mèdewerken.*

Cooptation, *s. f.* (schoól-w.) *Verkiezing, aenneeming.*

Coopter, *v. a.* (schoól-w.) *Verkieuen, aenneemen.*

Copal, *s. m.* (boom-harst) *Kopal.*

Copartageant, ante, *adj. Mèdedeelend.* — *s. m. Mèdedeelgenoot, mèdedeelhebber.*

Copeau, *s. m. Spaender, schaefspaender*, s. m. *splinter, krol*, s. f.

Copenhague (stad) *Coppenhagen.*

Copermutant, *s. m. Die een geestelyk ampt met een ander ruylt.*

Copie, *s. f. Afschrift, naschrift*, s. n. — *nabootzing, namaeking*, s. f. — (boek-drukkers w.) *schrift volgens welk den letterzetter zet*, s. n.

Copier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Afschryven, naschryven, uytschryven; — nabootsen, namaeken.*

Copieusement, *adv.* (van eeten, drinken, pissen enz. spreek.) *Veel, overvloediglyk.*

Copieux, euse, *adj.* (van eeten, drinken, pissen enz. spr.) *Overvloedig.*

Copiste, *s. m. Uytschryver, naschryver; — namaeker, nabootser.*

Copou, *s. m. Zeer geagt lynwaet in China.*

Co-preneur, *s. m. Mèdepagter, mèdehuerder.*

Co-propriétaire, *s. m. et f. Mèdeeygenaer, mèdebezitter: mèdebezitster.*

Copte, copthe, *s. m. Naem van zekere christenen in Egipten.* La langue copte. *De oude egiptische tael.*

Copter, *v. a. Kleppen.* Copter la cloche. *De klok kleppen.*

Copulatif, ive, *adj.* (spraek-k.) Conjonction copulative. *Koppelwoord, voegwoord.*

Copulation, *s. f.* (geestelyk recht) Copulation charnelle. *Vleeschelyke gemeenschap.*

Copule, *s. f.* (rede-k.) *Aeneenvoeging, saemenpaering*, s. f. *verbindings-woord*, s. n.

Coq, *s. m.* (spreek uyt *kok*) *Haen; — windhaen, weerhaen (op eenen toren).* Coq de joûte. *Kamphaen, vegthaen.* Coq de bruyère. *Ouerhaen, berghaen.* Coq d'inde. *Kalkoenschen haen.* — (horlogiemaekers w.) *Lof* of *kloof van een uerwerk.* Coq de jardin (plant) *Kost, kost-kruyd.*

Coq-à-l'âne, *s. m.* (heeft geenen *plur.*) (gem.) *Rèdevoering die niet aeneenhangt*, s. f. *van den os op den ezel, van het een op het ander.*

NB. In de woorden aldus „geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

„Coquard, *s. m.* (gem.) *Ligtveerdigen gryzaerd; — zot, babbelaer*, s. m. *slegthoofd*, s. n.

Digitized by Google

,, Coquâtre, *s. m. Half gelubden haen, halven kapuyn.*

,, Coque, *s. f. Eyër-schael*, s. f. *eyër-dop*, s. m. Coque de noix. *Nooté-dop*, s. m. *nooté-schelp*, s. f. Coque d'un ver-à-soie. *Tonneken* of *spinsel van eenen zy-worm*, s. n. — (schippers w.) *Kink*, s. f. *draey (in eene koord)* s. m.

,, Coquelicot, *s. m.* (plant) *Roode koornbloem, klapperroos, kollebloem, kankerbloem, koornroos*, s. f. *rooden heul, wilden heul*, s. m.

,, Coqueliner, *v. n.* (van haenen spr.) *Kraeyën*

,, Coquelourde, *s. f.* (plant) *Keukenkruyd, windkruyd*, s. n. *keukenschel*, s. f. Coquelourde des jardiniers. (bloem) *Christus-oogen, jenette.*

,, Coqueluche, *s. f.* (kwael) *Kiekhoest, kinkhoest*, s. m. — (oud, soort van kap) Il est la coqueluche de la ville. (gem.) *Hy is in aenzien in de stad.*

,, Coqueluchon, *s. m. Soort van kap.*

,, Coquemar, *s. m. Moor*, s. f. *ketel (om water in te kooken)* s. m.

,, Coquerelle, *s. f. (zoek)* Coqueret.

,, Coquerelles, *s. f. pl.* (wapen-k.) *Groene hazelnooten.*

,, Coqueret, *s. m.* (plant) *Winterkers, joodenkers, blaeskers*, s. f. *krieken over zee*, s. f. plur.

,, Coquerico, *s. m. Haenen-gekraey*, s. n.

,, Coqueriquer, *v. n.* (van haenen spr.) *Kraeyën.*

,, Coqueron, *s. m.* (schippers w.) *Voóronder, kamerken (in het voórste der kleyne schépen)* s. n.

,, Coques, *s. f. plur.* (smids w.) *Veëren (van een slot waer door de schoot* of *schof in de kram springt).*

,, Coquesigrue, *s. f. Zee-hoórntje*, s. n. *zee-schelp*, s. f. — *s. f. plur.* (fig.) *Praetjes voór den vaek*, s. n. plur. *kaelighéden*, s. f. plur.

,, Coquet, ette, *adj. et subst. Ligtveërdig, die zoekt te believen.*

,, Coqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Ligtveërdig zyn, zoeken te believen.*

,, Coquetier, *s. m. Eyër-verkooper*; — *mild-verkooper*, s. m. — *schaeltje (om een ey uyt den dop in-te-zetten)* s. n.

,, Coquetterie, *s. f. Ligtveërdigheyd.*

,, Coquillage, *s. m. Schelp-visch*, s. m. — *allerley schelpen*, s. f. plur. — *schelp-werk*, s. n.

,, Coquillart, *s. m. Laeg vol schelpkens (in de steen-mynen)* s. f.

,, Coquille, *s. f. Schelp*, s. f. *hoórntje, zee-hoórntje*, s. n. Coquille de St. Jacques. *St. Jacobs schelp.* — *Klep (van eene deur-klink)* s. f. Coquille d'œuf. *Eyër-schael.* Coquille de noix. *Nooté-schelp.* A qui vendez-vous vos coquilles? (gem.) *Wie meynt gy dat gy voór hebt?*

,, Coquillier, *s. m. Verzameling van schelpen*; — *verzamelplaets van schelpen*, s. f.

,, Coquillier, ière, *adj.* Pierre coquillière. *Schelp-steen, steen waer in schelpen gevonden worden.*

,, Coquin, ine, *s. m. et f. Schelm, boef, deugniet, guyt*: *ondeugende vrouws-persoon.* — *adj. Vaddig, luy.*

,, Coquinaille, *s. f. Bende guyten.*

,, Coquiner, *v. n.* (oud) *Den deugniet speëlen.*

,, Coquinerie, *s. f.* (gem.) *Schelmery, deugnietery, guytery.*

Cor, cor au pied, *s. m. Ekster-oog*, s. n. *lyk-doórn*, s. m. Cor, cor de chasse. *Hoórn, jagt-hoórn, walt-hoórn*, Cor de mer. *Zee-hoórn, kink-hoórn.* A cor et à cri. *Uyt alle zyne magt, met groot geweld.*

Coracoïde, *s. f.* (ontleéd-k.) *Uytwas van het schouderblad gelykende aen eenen raeven-bek*, s. m.

Corail (*plur.* coraux) *s. m.* (zeegewas) *Korael*, s. n. Corail de jardin. (plant) *Spaensche péper.*

Corailler, *v. n.* (spr. van raeven) *Schreeuwen*

Corailleur, *s. m. Korael-visscher.*

Coraline, *s. f.* (plant) *Korael-gewas*, s. n.

Corallé, ée, *adj.* (apotheékers w.) *Met korael, gemengd met korael.*

Corallin, ine, *adj.* (weynig in gebruyk) *Koraelverwig, koraelagtig.*

Coralloïde, *adj. Koraelagtig, aen korael gelykend.* — *s. f. Wit koraelzaed*, s. n.

Corbeau, *s. m.* (vogel) *Raef, raeve*; — (bouw-k.) *nóót, neut (daer eenen balk op rust)* s. f. — (schippers w.) *enter-dreg, enter-haek*, s. m.

Corbeille, *s. f. Korfsken*, s. n. — *s. f plur. Schans-korven*: s. m plur.

Corbeillée, *s. f. Een korfsken vol.*

Corbillard, *s. m. Groote koets voór acht persoonen*; — (gem.) *lyk-koets*, s. f.

Corbillat, *s. m.* (vogel) *Jonge raef*, s. f.

Corbillon, *s. m. Korfsken*, s. n.

Corbin, *s. m.* (oud w.) *Raef*, s. f.

Digitized by Google

Bec de corbin. *Haek-appel (aen eenen gaenstok).*

Cordage, *s. m. Touwwerk*, s. n. — *touw*, s. f. — *het meeten van het brand-hout met eene touw*, s. n.

Cordager, *v. n. Lyn-draeyën, zeel-draeyën.*

Cordat, *s. m. Grofste lynwaet*, s. n.

Corde, *s. f. Koord, touw, lyn*, s. f. *zeel*, s. n. — *strop*, s. m. Corde à boyau *of* de boyau. *Snaer (van een speelhuyg)* ook *peés (van eenen boóg enz.)* — (maet van brand-hout). *Wis*, s. f. Tabac en corde. *Gesponnen toebak.* Corde d'étoffe, corde de drap. *Draed* of *héting van stoffe, van laken.*

Cordeau, *s. m. Lyn, meét-lyn*, s. f. *draed (die de metsers enz. gebruyken om in regte linie te trekken)* s. m.

Cordeler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Vlegten.*

Cordelette, *s. f. Koordeken*, s. n.

Cordelier, *s. m. Franciscaner monik.*

Cordelière, *s. f. Zwart zyde hals-koordeken*, s. n. — (wapen-k.) *rouw-gordel-band (tot cieraed rondom de schilden der wéduwen)* s. m.

Cordelle, *s. f.* (oud) *Koordeken, lyntje*, s. n. — (fig.) *aenhang*, s. m. *party*, s. f.

Corder, *v. a. Zeel-draeyën, lyn-draeyën, touwen* of *koorden maeken*; — *met koorden binden.* Corder du tabac. *Toebak spinnen.* Corder du bois. *Brand-hout met de koorde meéten.* — *v. r.* (van raepen, radyzen enz. spr.) *Taey, stókkig* of *houtagtig worden*, v. n.

Corderie, *s. f. Zeel-baen, lyn-baen*, s. f. — *het zeel-draeyën*, s. n.

Cordial, *s. m.* (geneés-k.) *Hertsterking*, s. f. *hert-sterkend geneés-middel*, s. n.

Cordial, ale, *adj. Hertsterkend, verkwikkend, vervrolykend*; ook (fig.) *hertelyk, goedhertig.* Affection cordiale. *Hertelyke genégenheyd.*

Cordialement, *adv. Uyter herte, hertelyk, goedhertiglyk*

Cordialité, *s. f. Goedhertigheyd, hertelykheyd.*

Cordier, *s. m. Zeel-draeyër, lyn-draeyër.*

Cordiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Hertvormig.*

Cordillas, *s. m. Grof laken*, s. n. *baey*, s. m.

Cordille, *s. m.* (visch) *Jongen tonyn.*

Cordon, *s. m. Rand*, s. m. *koord*, s. f. *snoer*, s. n. — *draed waer van de koorden worden gemaecht*; — *rand (rondom de geldstukken)* s. m. Cordon de troupes. *Kéten van krygs-volk.* Cordon ombilical *of alleenlyk* cordon. (ontleéd-k.) *Navel-streng*, s. f.

Cordonner, *v. a. Vlegten, draeyën.*

Cordonnerie, *s. f. Schoenmaekery*, s. f. *het schoenmaeken*, s. n. — *schoen-merkt*, s. f.

Cordonnet, *s. m. Rygsnoer*; — *teeken op den rand der muntstukken*, s. n.

Cordonnier, *s. m. Schoenmaeker.*

Cordouan, *s. m. Spaensch leér, bereyd geyten-leér*, s. n.

Cordouanier, *s. m. Spaensch-leér-bereyder.*

Corée, *s. m.* (dicht-k.) *Voet van zéker griekisch* of *latynsch vers van eene lange en eene korte sillabe.*

Coriace, *adj. Taey, langdraedig.*

Coriacé, ée, *adj. Leéragtig.*

Coricire, *adj. Tot het huydevetten gebruykelyk.*

Coriambe, *s. m.* (dicht-k.) *Voet van zéker griekisch* of *latynsch vers van twee korte sillaben tusschen twee lange.*

Coriande, *s. f.* (*zoek*) Coriandre.

Coriandre, *s. f.* (plant) *Koriander*, s. m. *koriander-kruyd*, s. n.

Coridale (plant) (*zoek*) Fumeterre.

Corinthe, *s. f.* (stad) *Corinthen.*

Corinthien, enne, *adj. Corintisch.* Ordre corinthien. (bouw-k.) *Corintisch orden.*

Corlieu, *s. m.* (*zoek*) Courlis.

Corme, *s. f.* (*zoek*) Sorbe.

Cormier, *s. m.* (*zoek*) Sorbier.

Cormoran, *s. m.* (vogel) *Waterraef*, s. f.

Cornac, *s. m. Leydsman der olifanten.*

Cornachine, *s. f. Buykzuyverend poeder*, s. n.

Cornaliler, *v. n.* (timmermans w.) *Niet regt in malkander sluyten.*

Cornaline, *s. f.* (rood gesteente) *Kornalyn, karneóól.*

Cornard, *s. m.* (schimp-w.) *Hoórn-draeger.*

Corne, *s. f. Hoórn*, s. m. Bêtes à cornes. *Gehoórnd vee, hoórn-beesten.* — *Hoef (van een peérd enz.)* Corne de cerf. *Herts-hoórn*, s. m. *gewigt van eenen hert*, s. n. *ook* (plant) *hertshoórn*, s. m. *graevinne-kruyd*, s. n. Corne d'abondance. *Fruyt-hoórn.* Ouvrage à corne. (vesting-bouw-k.) *Hoórn-werk.* Corne d'ammon. (natuerlyke historie) *Ammons hoórntje.* Corne de vergue. (schippers w.) *Gaffel.*

Digitized by Google

Corné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Hard en gladdig als hoórn.*

Cornée, *s.f.* (ontleéd-k.) *Hoórn-vlies van het oog*, s. n.

Corneille, *s. f.* (vogel) *Kraey.* Corneille emmantelée. *Bonte kraey.* — (plant) (*zoek*) Lysimachie.

Cornemuse, *s.f.* (speéltuyg) *Doedelzak pyp-zak*, s. m. *moezel, zak-pyp*, s. f.

Cornéole, *s.f.* (plant) *Kruypenden brem*, s. m.

Corner, *v. n.* *Toeten* of *tuyten op den hoórn*; — *met den hoórn in het oor van eenen dooven spreeken.* Corner aux oreilles de quelqu'un. (gem.) *Imand doór klappen lastig vallen.* — (gem) *Ruyschen, tuyten.* Les oreilles me cornent. *Myne ooren tuyten.* Les oreilles lui cornent. (gem.) *Hy verstaet alles verkeerd.* Cette viande corne. *Dat vleesch begint te bederven.* — *v. a.* (gem.) *Rugbaer maeken, uytstrooyén.*

Cornet, *s. m.* *Hoórntje*, s. n. *post-hoórn, tromp-hoórn*, s. m. *tromp*, s. f. — *peper-huysken, gerold papiere zaksken*, s. n. — *inkt-koker*, s. m. Cornet acoustique. *Hoórn waer méde men in de ooren van eenen dooven spreékt.* Cornet à ventouse. (beelmeesters werktuyg) *Kop (waar méde men bussen zet)* — *dobbelkroes. dobbelhoórn*, s. m. — *obli, toegerolde dunne wafel*, s. f. — (schelp) *kinkhoórn*, s. m. *kinkhoórntje*, s. n.

Cornetier, *s. m.* *Hoórn-bereyder.*

Cornette, *s. m.* *Standaerd-draeger (der ruytery).*

Cornette, *s.f.* *Vrouwe trekmuts*; — *witte vierkante vlag (op het schip van den bevelvoerder eener vloót).*

Corneur, *s.m.* *Tuyter op den hoórn, hoórnblaezer.*

Corniche, *s.f.* (bouw-k.) *Kroon-lyst.*

Cornichon, *s. m.* *Hoórntje*; — *komkommerkes, aguretje*, s. n.

Cornier, ière, *adj.* (bouw-k.) Pilastre cornier. *Hoek-pilaster.*

Corniers, *s. m plur.* (zaelmaekers w.) *De vier hoek-stylen (van de kap der koets).*

Cornière, *s f.* *Goót tusschen twee daken*, s. f. (schippers w.) *hekstuk*, s. n. *voering*, s. f.

Cornillas, *s. m.* (vogel) *Het jong van eene kraey*, s. n.

Cornouille, *s.f.* (vrugt) *Kornoelie.*

Cornouiller, *s. m.* *Kornoelie-boom, kornoelje-boom.*

Cornu, ne, *adj.* *Gehoórnd, die hoórns heéft*; — *dat hoeken* of *punten heéft.* Raisonnement cornu. *Slegte réde.*

Cornue, *s.f.* (schey-k.) *Krom-hals*, s. m. *overhael-glas met eenen krommen hals*, s. n.

Cornupède, *adj.* (van dieren spr.) *Gehoórnd, met hoórns.*

Corollitique, *adj.* (bouw-k.) *Met loofwerk versierd.*

Corollaire, *s. m.* (réde-k.) *Aenhangsel*; — (wis-k.) *gevolg*, s. n.

Corolle, *s.f.* (kruyd-k.) *Bloemkrans.*

Corollifère, *adj.* (kruyd-k.) *Bloemkrans draegend.*

Coronaire, *adj.* (ontleéd-k.) Artères coronaires. *Krans-slagaderen.*

Coronal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Os coronal. *Kroon-been, been van het voórhoofd.* Suture coronale. *Krans-naed, kroon-naed.* Veine coronale. *Kroon-ader.*

Coroné, *s m.* (ontleéd-k.) *Puntigen uytstek van het gebeenle.*

Coronéole, *s.f.* (*zoek*) Cornéole.

Coronoïde, *adj.* *Kransvormig, kroonvormig.* Apophyse coronoïde. (ontleéd-k.) *Kraeybeks uytsteksel.*

Corporal, *s. m.* (kerkelyk w.) *Korporael-doek.*

Corporalier, *s. m.* (kerkelyk w.) *Zak van den korporael-doek.*

Corporation, *s. f.* *Gild, ambagt*, s. n.

Corporéité, *s. f.* (schoól-w.) *Lichaemelykheyd, eygenschap van het geene lichaemelyk is.*

Corporel, elle, *adj.* *Lichaemelyk, lichaems.* Punition corporelle. *Lyfstraffe*

Corporellement, *adv.* *Lichaemelyk, aen den lyve.*

Corporification, *s. f.* (schey-k.) *Belichaeming, werking die een de geesten het zelve lichaem geéft het welk zy hadden voór hunne geestwording.*

Corporifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schey-k.) *Belichaemen, de geesten het lichaem doen aenneémen dat zy hadden, eer zy zich van de zouten scheyden* — *v. a.* (schoól w.) *Een lichaem toeëygenen aen het geene er geen heéft.* — *v. r.* *Bestandig worden, dik* of *styf worden*, v. n. *een lichaem krygen.*

Corporisation (*zoek*) Corporification.

Corporiser, *v. a.* (*zoek*) Corporifier.

Corps, *s. m.* *Lichaem, lyf*, s. n. Se battre corps à corps. *Lyf om lyf vegten.* — *Verzameling vergadering*, s. f. En corps. *Gezaemenlyk.* Corps de métier.

Digitized by Google

Gild, ambagt, s. n. Le corps de la noblesse. *Den gantschen adel.* Corps de droit civil. *Borgerlyk wet-boek.* — *Bestendigheyd, dikheyd*, s. f. A corps perdu. *Hals over kop, blindelings, dol, onbeschroomd.* A son corps défendant. *Met tegenzin.* Corps, corps de jupe, corps de robe. *Keurs*, s. f. *keurslyf, stuklyf, ryglyf*, s. n.

Corps-de-garde, *s. m. Wagt-huys, huys daer de wagt haer verblyf heeft*, s. n.

Corps de bataille, *s. m. Het middenste van een léger*, s. n.

Corps-de-logis, *s. m. Hoofd-bouw, bezonderste deel van een gebouw*, s. n.

Corps de reserve, *s. m. Afgezonderde krygs-benden*, s. f. plur.

Corps-mort, *s. m. Dood lichaem, lyk*, s. n.

Corpulence, *s. f. Zwaerlyvigheyd, groftyvigheyd, diklyvigheyd, dikte des lichaems.*

Corpulent, ente, *adj. Diklyvig, groftyvig, zwaerlyvig.*

Corpusculaire, *adj.* (school-w.) Physique corpusculaire. *Natuer-kunde die van alles wilt réden geéven door de beweéging van sommige kleyne lichaemen.*

Corpuscule, *s m. Lichaemken, zeer kleyn lichaem*, s. n.

Corradoux, *s. m.* (schippers w.) *Tusschendek*, s n.

Correct, ecte, *adj. Feutloos, zuyver.*

Correctement, *adv. Zonder fauten, zuyverlyk.*

Correcteur, trice, *s. m. et f. Berisper, verbéteraer, bestraffer: verbéteraerster, bestraffster.* — *s. m.* (boekdrukkers w.) *Proef-leézer.*

Correctif, *s. m. Verzagting, verzoeting, maetiging*, s. f.

Correction, *s. f. Bestraffing, berisping*; — *verbétering.* Maison de correction. *Tugthuys, spinhuys, verbéterhuys.* Correction des épreuves. (boekdrukkers w.) *Proef-leézing.* Sauf *of* sous correction. *Onder verbétering, met welneémen.* — *Nauwkeurigheyd, zuyverheyd.* Correction du dessin. *Zuyverheyd der teekening.*

Correctionnel, elle, *adj.* (recht) *Van tugt, van of ter verbétering.* Police correctionnelle. *Verbéterings tugt.*

Corrégence, *s. f. Mèderégentschap*, s. n. *médebestiering*, s. f.

Corrégent, *s. m. Médebestierder.*

Corrégidor, *s. m. Opperrechter (in Spanjen).*

Corrélatif, ive, *adj. Opzigtelyk, betrekkelyk.*

Corrélation, *s. f. Betrekkelykheyd (van twee zaeken op elkander).*

Correspondance, *s. f. Médehandeling, gemeenschap*, s. f. *saemenhandel*, s. m. — *overeenkomst, gelykvormigheyd*, s. f.

Correspondant, *s. m. Médehandelaer.*

Correspondant, ante, *adj. Overeenkomend, gelykvormig, overeenkomstig.*

Correspondre, *v. n. Beantwoórden, erkennen*, v. a. Correspondre à l'affection de quelqu'un. *Imands genégenheyd erkennen.* — *v. r. Overeenkomen, met malkander overeenkomen*, v. n. Ces deux bâtimens se correspondent. *Die twee gebouwen komen met malkander overeen.*

Corrétier (boqm) (*zoek*) Sorbier.

Corridor, *s. m. Gaendery*, s. f. *gang*, s. m.

Corriger, *v. a. Verbéteren*; — *berispen, bestraffen*; — *maetigen, temperen.* Corriger la crudité de l'eau. *De rauwheyd van het water maetigen.* — *v. r. Zich béteren, zyn léven béteren.*

Corrigible, *adj. Verbéterlyk, dat verbéterd kan worden.*

Corrigiole, *s. f.* (plant) (*zoek*) Renouée.

Corrival (oud) (*zoek*) Compétiteur.

Corroborarif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Versterkend.* — *s. m. Versterkend geneés-middel*, s. n.

Corroboration, *s. f. Versterking.*

Corróborer, *v. a. Versterken.*

Corrodant, ante, *adj. Doórknaegend.*

Corroder, *v. a. Doórknaegen, doórvreéten, doórbyten.*

Corroi, *s. m. Leértouwing, leérbereyding*; — *doórkneéde kley (om de kanten der waterloopen te beleggen)* s. f.

Corrompre, *v. a.* (word geconjug. als *Rompre*) *Bederven, verderven*; — *omkoopen*: — *vervalschen, verminken.* Corrompre un texte. *Eene spreuk verminken.* — *v. r. Bederven*, v. n. La viande commence à se corrompre. *Het vleesch begint te bederven.*

Corrompu, ue, *adj. Bedorven*; — *ondeugend.*

Corrosif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Bytend, inbytend.* — *s. m. Ineétend geneés-middel*, s. n.

Corrosion, *s. f.* (geneés-k.) *Inbyting, ineéting.*

Corroyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Leér bereyden, leértouwen.* Corroyer le fer. *Het yzer zeer heet*

Digitized by Google

aeneensmeeden. Corroyer le bois. *Het rouw van het hout schaeven.* Corroyer le mortier. *Mortel beslaen, kalk en zavel met water mengen.* Corroyer un bassin de fontaine. *Eenen fonteyn-bak met kley besetten.*

Corroyeur, *s. m. Leêr-bereyder, leêr-touwer.*

Corrude, *s. f.* (plant) *Wilde spergie.*

Corrupteur, trice, *s. m. et f. Bederver, omkooper: bederfster, omkoopster.* — *adj. Verleydend, zéde-bedervend.* Discours corrupteurs. *Verleydende rédevoeringen.*

Corruptibilité, *s. f. Bederflykheyd, vergankelykheyd.*

Corruptible, *adj. Bederflyk, vergankelyk;* — (fig.) *omkoopelyk, die zich laet omkoopen.*

Corruption, *s. f. Bederf,* s. n. *bederving, bedorvenheyd;* — *vervalsching,* s. f.

Cors, *s. m. plur. Takken (der herts-hoorns).*

Corsage, *s. m. Lyf,* s. n. *gestalte des lichaems van de schouders tot aen de heupen,* s. f.

Corsaire, *s. m. Zee-roover, zee-schuymer, kaeper,* s. m. — *roof-schip,* s. n. — (fig.) *onmédoogenden mensch,* s. m.

Corse, *s. f.* (eyland) *Corsica.*

Corselet, *s. m. Borst-harnas, borst-wapen;* — *borst-schild (der insecten)* s. n.

Corset, *s. m. Lyfken, stuklyf zonder baleynen, slap ryglyf,* s. n.

Cortége, *s. m. Sleép, stoet,* s. m. *gevolg,* s. n.

Cortés, *s. m. plur. Vergadering der staeten (in Spanjen).*

Cortical, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Bastig, schorsig.* Substance corticale. (ontleéd-k.) *Buytendeel van het breyn en van het agterbreyn.*

Cortiqueux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Dat van buyten hard en van binnen malsch is.*

Cortuse, *s. f.* (plant) *(zoek)* Oreille-d'ours.

Coruscation, *s. f.* (natuer-k.) *Schynsel,* s. n. *flikkering,* s. f.

Corvéable, *adj. et subst. Aen leendienst onderworpen.*

Corvée, *s. f. Leen-dienst, dienst die eenen leen-man aen zynen leen-heer schuldig is;* — (fig.) *zwaeren arbeyd die men gedwongen doet,* s. m.

Corvette, *s. f.* (vaertuyg) *Berigt-jagt, kleyn snel-zeylend schip ten oórlog gewapend.*

Corybante, *s. m.* (oudh.) *Priester der godin Cibéla.*

Corycée, *s. m.* (oudh.) *Plaets in de oeffen-schoól waer de leerlingen met den bal speélden,* s. f.

Corymbe, *s. f.* (kruyd-k.) *Bloem die trosswyze aen eenen stam groeyt,* s. f.

Corymbeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Trosvormig.*

Corymbifère, *adj.* (kruyd-k.) *Trosvormige bloemen draegend.*

Coryphée, *s. m. Aenleyder, belhamel.*

Coryse, *s. m.* (geneés-k.) *Hoofd-vloed,* s. m. *verkoudheyd in het hoofd,* s. f.

Cossaque, *s. m.* (volk) *Kozak.*

Coscinomancie, *s. f. Waerzeggery doór eene zift.*

Co-seigneur, *s. m. Médeheer.*

Cosmétique, *adj. et s. m.* (apotheékers w.) *Het vel glad en schoon maekend.*

Cosmique, *adj.* (sterre-k.) Aspect cosmique. *Het verschynen en verdwynen van eene ster als de zon opkomt.*

Cosmiquement, *adv.* (sterre-k.) *Met den opgang en ondergang der zon.*

Cosmogonie, *s. f. Beschryving der aeneenschakeling van de heele wéreld.*

Cosmographe, *s. m. Wéreld-beschryver, wéreld-kundigen.*

Cosmographie, *s. f. Wéreld-beschryving, wéreld-kunde.*

Cosmographique, *adj. Wéreld-beschryf-kundig, van de wéreld-beschryving.*

Cosmolabe, *s. m.* (wis-k.) *Afstand-meéter.*

Cosmologie, *s. f. Weétenschap der algemeene wetten doór de welke de natuerlyke wéreld word bestierd.*

Cosmologique, *adj. Wéreld-bestier-kundig, raekende de weétenschap der algemeene wetten doór de welke de natuerlyke wéreld word bestierd.*

Cosmopoliser, *v. a. Wéreld-kundig maeken, overal kenbaer maeken.*

Cosmopolite, cosmopolitain, aine, *s. m. et f. Wéreld-borger, eenen die geene vaste wooning heéft.*

Cosse, *s. f. Schel (van boonen, erten enz.)* — (schippers w.) *yzeren ring in eene touw,* s. m.

Cosser, *v. n.* se cosser, *v. r.* (spr. van rammen) *Stooten.*

Cosson, *s. m.* (insecte) *Schiet-worm, graen-worm;* — *wyngaerd-knop.*

Digitized by Google

Cossu, ue, *adj.* (word bezonderlyk van erten en boonen gezeyd) *Dik van schel, dikbastig;* — (gem.) *ryk, welhebbend.*

Costal, ale, *adj.* (de *s* word uytgesproken) (ontleéd-k.) *Van de ribben.* Nerfs costaux. *Rib-zenuwen.*

Coston, *s. m.* (schippers w.) *Stuk hout om den mast te versterken.*

Costume, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Kleeding*, s. f. — *gewoonten en manieren*, s. f. plur.

Costumer, *v. a.* (de *s* word uytgesproken) *Kleeden (volgens het gebruyk van tyd en land).*

Cote, *s. f. Letter* of *getal op de stukken van een geding enz.* Faire une cote mal-taillée. *Eene ligte schatting maeken.* — *(zoek)* Quote.

Côte, *s. f. Rib.* A côtes. *Geribd, met ribben.* Côtes de tabac. *Toebakstelen.* — *Kust, zee-kust*, s. f. *wal*, s. m. — *helling van eenen berg*, s. f. A mi-côte. *In het midden der helling van eenen berg.* Côte-à-côte. *Nevens malkander.*

Côté, *s. m Zyde*, s. f. *kant*, s. m. Les bas côtés d'une église. *De zybeuken van eene kerk.* A côté, *adv. et prép.* (reg. gen) *Aen de zyde, bezyden, nevens, benevens, naest.* A côté de vous. *Nevens u.* Marcher à côté. *Bezyden gaen.* Donner à côté. *Van het doelwit afwyken.* De côté. *Van ter zyde, zydelings.* Regarder de côté. *Van ter zyde* of *op zyde zien*; ook *met veragting aenzien.* Je mettrai cela de côté. *Ik zal dat aen eenen kant leggen, ik zal dat wegleggen.*

Coteau, *s. m. Hoogte*, s. f. *heuvel*, s. m.

Côtelette, *s. f. Rib*, s. f. *ribbeken (dat men op den rooster braed)* s. n.

Cote-part, *s. f (zoek)* Quote-part.

Coter, *v. a. Teekenen met cyffers* of *letters.*

Coterie, *s. f.* (gem.) *Vrolyk gezelschap, kransken*, s. n.

Cothurne, *s. m. Toneel-leêrs*, s. f. Chausser le cothurne. *Treurspelen maeken;* ook *eenen hoogen toon opneémen.*

Cotice, *s. f.* (wapen-k.) *Band-streep.*

Côtier, *s. m. et adj.* Pilote côtier. (schippers w.) *Loods, loodsman (die de zee-kusten kent).*

Côtière, *s. f.* (schippers w.) *Landstrekking, lange lust*, s. f. — (hoveniers w.) *muer-bed (in eenen hof)* s. n.

Cotignac, *s. m.* (de laetste *c* word niet uytgesproken) *Gekonfyt kweédvleesch*, s. n.

Cotillon, *s. m. Vrouwen onderrok.*

Cotir, *v. a.* (spr. van fruyt) *Blutsen, kneuzen.*

Cotisation, *sef. Schatting, belasting.*

Cotiser, *v. a. Schatten, belasten.*

Cotissure, *s. f.* (van fruyt spr.) *Kneuzing, kwetsing.*

Coton, *s. m. Katoen*, s. n. *boom-wol*, s. f. Coton en laine. *Katoene wol, ongesponne katoen.* Coton filé. *Katoene garen.* Coton garancé. *Siam, turksch garen.* — *Wollige pluys (op sommige vrugten en bladeren)* s. f. — *vlasbaerd*, s. m *eerste hair (aen den baerd der jonge lieden)* s. n. Jeter son coton *of* du coton. (van lakens enz. spr.) *Wol opwerpen.*

Cotonné, ée, *adj. Kroezelig.*

Se cotonner, *v. r. Wol krygen, wollig worden;* — *kroezelen;* — (van vrugten spr.) *voos worden, stokkig worden*, v. n.

Cotonneux, euse, *adj.* (van vrugten spr.) *Voos, stokkig:* — *wollig.*

Cotonnier, *s. m. Katoen-boom.*

Cotonnine, *s. f. Groven katoenen doek*, s. m.

Cotons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Wangen.*

Côtoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Nevens imand* of *aen imands zyde gaen;* — *langs iets henen gaen, vaeren* of *ryden.* Nous côtoyâmes la rivière. *Wy gingen langs de rivier.*

Cotret, *s. m. Kleyne fago*, s. f. *takkebosken*, s. n.

Cotte, *s. f. Vrouwen-rok*, s. m. *schort*, s. f. Cotte d'armes. *Wapenrok, krygs-rok.* Cotte de maille. *Pantsier, maliën-holder.* Cotte morte *Goed dat eenen afstyvigen monik heeft nagelaeten.*

Cotteron, *s. m. Onderrok*, s. m. *kort vrouwen-rokshen*, s. n.

Co-tuteur, *s. m.* (recht) *Méde-voogd, toezienden voogd, méde-momboir.*

Cotyle, *s. m.* (ontleéd-k.) *Holheyd van het heup-been*, s. f. *dy-been-koker*, s. m.

Cotylédon, *s. m.* (plant) *Vénusnavel-kruyd*, s. n. *vrouwen-navel*, s. m. — *s m. plur.* (kruyd k.) *Zaedlobben, zaed-kwabben*, s. f. plur.

Cotyloïde, *adj.* (ontleéd-k.) Cavité cotyloïde. *Diepe holheyd der beenderen.*

Cou (*plur.* cous) *s. m. Hals (van menschen en dieren)* — *hals (van flies, blaes enz.)* Cou-de-pied *of* coude-pied,

Digitized by Google

s. m. Vreëg, s. f. *het bovenste van den voet*, s. n.

Couard, arde, *s. m.* (oud) *Bloodaerd.* — *adj. Lafhertig.*

Couardise, *s. f* (oud) *Lafhertigheyd, bloohertigheyd.*

Couchant, *adj. m. Ondergaende.* Le soleil couchant. *De ondergaende zon.* — *s. m. Westen*, s. n. *zonnen ondergang*, s. m.

Couche, *s. f. Bed*, s. n. *bedstëde*, s. f. Couche nuptiale, couche conjugale. *Egte bed.* — *Kinderbed, kraam*, s. n. Fausse couche. *Miskraam, misval.* Elle a fait une fausse couche. *Zy heeft een misval gehad.* — *Broey-kas*, s. f. *broey-bak*, s. m. — *roy, laeg*, s. f. — *gat-doek (der kleyne kinderen)* — *zet*, s. m. *het geëne in het spel op eene kaert word gezet*; — *beschildering*; — *beplaestering*, s. f. *bezetsel (van eenen muer)* s. n.

Couché, ée, *adj.* Avant soleil couché. *Voór den zonnen ondergang.* Être couché. *Liggen*; ook *te bedde liggen.*

Couchée, *s. f. Slaepplaets, vernagtplaets (der reyzigers).*

Coucher, *v. a. Nëderleggen, uytstrekken*; — *beschilderen, met verf enz. beleggen*; — *nëderslaen, om verre werpen.* Il coucha son ennemi par terre. *Hy sloeg zynen vyand neër.* Coucher sur le carreau. *Dooden, doodslaen.* Coucher sur le registre *of* dans le livre de compte. *Boeken, te boek zetten, te boek stellen.* Coucher par écrit. *In schrift stellen, opstellen.* Coucher en joue. *Mikken, aenleggen.* Coucher en jeu. *Zetten, inzetten, op het spel zetten.*

Coucher, *v. n. Nëderleggen, te bed leggen, te rusten leggen, slaepen.* Il couche sur la dure. *Hy slaept op den grond.* — *Beslaepen*, v. a. On n'a pas encore couché dans ce lit. *Dat bed is nog niet beslaepen.*

Se coucher, *v. r. Naer bed gaen, slaepen gaen*; — *ondergaen*, v. n. Le soleil se couche. *De zon gaat onder.*

Coucher, *s. m Het slaepen, het naer bed gaen*; — *beddegoed, beddegerief.* s. n. Le coucher du soleil et des astres. *Het ondergaen* of *den ondergang der zon en der sterren*

Couchette, *s. f. Slaepbank*, s. f. *slaepbak*, s. m.

Coucheur, euse, *s. m et f. Byslaeper, slaepgezel: byslaepster, slaepgezellin.*

Couchis, *s. m. Onderlaeg van balken, zavel enz.* (*onder den vloer van eene brug*) s. f.

Coucheir, *s. m.* (boek-binders werktuyg) *Opzetter*, s. m.

Couci-couci, *adv.* (gem.) *Zoo en zoo, tusschen beyde, rëdelyk wel.*

Coucou (*plur.* coucous) *s. m.* (vogel) *Koekoek.*

Coude, *s. m. Elleboóg.*

Coudé, ée, *adj. Elleboógswyze geboógd, elleboógvormig.*

Coudée, *s. f. Elleboógmaet.* Avoir ses coudées franches. *Plaets genoeg hebben om zyne armen uyt-te-strekken*; ook (fig.) *vrye magt hebben om te doen wat men wilt.*

Coude-pied, *s. m.* (*zoek onder*) Cou.

Couder, *v. a. Buygen als eenen elleboóg.*

Coudoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met den elleboóg stooten.*

Coudraie, *s. f. Hazelaers bosch*, s. n.

Coudrau, *s. m. Teër.*

Coudranner, *v. a.* (*zoek*) Goudronner.

Coudranneur, *s. m. Met teër bestryker.*

Coudre, *s. m.* (boom) *Hazelaer, hazelnoóten-boom.*

Coudre, *v. a. irreg.* (Je couds, tu couds, il coud; nous cousons. Je cousois. Je cousis. J'ai cousu. Je coudrai. Couds. Que je cousisse, qu'il cousît. Cousant; cousu, ue) *Naeyën, innaeyën, toenaeyën.*

Coudrement, *s. m.* (huydevetters w.) *Running of looying van het leër*, s. f.

Coudrer, *v. a.* (huydevetters w.) *Runnen, looyën.*

Coudrier, *s. m.* (boom) *Hazelaer, hazel-noóten-boom.*

Coudroir, *s. m. Looy-kuyp*, s. f.

Couenne, *s. f. Zwaerd* (*van het spek*) s. n. — (geneës-k.) *Slymige korst op het afgetapt bloed.*

Couenneux, euse, *adj.* (geneës-k.) Sang couenneux. *Slymig bloed.*

Couet, *s. m.* (schippers w.) *Hals, smyt*, s. m. *zwaere zeyl-touw*, s. f.

Couette, *s. f.* (oud) *Pluymen bed*, s. n.

Coufle, *s. f. Bael met levantsche séne-bladen.*

Couillard, *s. m.* (schippers w.) *Koord die het groot zeyl aen den mast houd*, s. f.

Coulage, *s. m.* (van wyn en andere vogten spr.) *Lekkagie*, s. f.

Coulamment, *adv. Vloeyënde.*

Coulant, ante, *adj. Loopend, vloeyënd.* Vers coulans. *Vloeyënde verzen.* Vin coulant. *Aengenaemen wyn.* Nœud coulant. *Strik-knoop, schuyf-knoop.*

Coulant, *s. m. Hals-juweel dat met een zyde koordeken vast is*, s. n.

Digitized by Google

Coulée, *s. f.* (scheeps bouw-k.) *Dikte-vermindering naer onder (van een schip)* — *s. f. et adj.* Ecriture coulée. *Loopend geschrift*, s. n.

Coulement, *s. m.* *Strooming*, *vlieting*, *vloeying*, s. f. Coulement d'épée. (scherm-k.) *Gezwinde toeschieting met den dégen.*

Couler, *v. a.* *Laeten doórzypen* of *zygen*; — *gieten.* Couler du plomb. *Lood gieten.* — *Overbrengen.* Couler des jours heureux. *Zyne dagen in geluk overbrengen.* — *Behendiglyk* of *stillekens ondersteeken*, *insteeken* of *laeten invloeyën.* Couler de faux louis parmi les bons. *Valsche louizen onder de goede steeken* of *mengen.* Couler à fond. *In den grond booren*, *doen zinken*; ook (fig.) *imand in den grond helpen.* Couler à fond, couler bas, *v. n.* *Zinken*, *naer den grond gaen.*

Couler, *v. n.* *Vloeyën*, *uytvloeyën*, *biggelen.* Les larmes lui coulent des yeux *De traenen vloeyën uyt zyne oogen.* — *Lekken*, *uytloopen*, *leëg loopen.* Toute la bière a coulé du tonneau. *De geheele ton bier is uytgeloopen.* — *Vloeyën*, *loopen*, *afvloeyën*, *afvlieten.* La rivière coule vers le midi. *De rivier vloeyt* of *loopt naer den zuyden.* — *Stillekens doórtrekken*, *voórbygaen* of *voórbyloopen*; — (fig.) *verloopen*, *voórbygaen*, *voórbyloopen* Les années coulent si vite. *De jaeren loopen zoo ras voórby.* — (van wyngaerden spr.) *Kwynen*, *kweelen*; — (van den schryfstiel spr.) *Vloeyën*, *niet hard zyn*, *natuerlyk zyn*; — *schuyven*, *uytschuyven*, *afglyën.* L'échelle coula. *De leer schoof uyt.* — *Ergens ligt overloopen*, *ligt aenraeken*, v. a. Il n'a fait que couler sur cette circonstance. *Hy heeft die omstandigheyd maer ligt aengeraekt.*

Se couler, *v. r.* *Zich stillekens laeten afryzen* of *afglyën*, *zich zoetjes neérlaeten.*

Couleur, *s. f.* *Koleur*, s. n. *verf*, *verve*, s. f. — (fig.) *voórwendsel*, s. n. *dekmantel*; — *schyn*, s. m. *schyn-réden*, *waerschynlykheyd*, s. f.

Couleurs, *s. f. plur.* *Livrey*, s. f. *livrey-kleederen*, s. n. plur.

Couleuvre, *s. f.* *Slang*, *adder.* Il a avalé bien des couleuvres. (gem.) *Hy heeft veel verdriet opgekropt.*

Couleuvreau, *s. m.* *Het jong van eene slang*, s. n.

Couleuvrée, *s. f.* (plant) (*zoek*) Bryone.

Couleuvrine, *s. f.* (lang stuk geschut) *Slang*, s. f. *slang-stuk*, s. n.

Coulis, *adj.* Vent coulis. *Togt*, *trek-wind.*

Coulis, *s. m.* *Doórgezeége sap (van vleesch enz.)* s. n. — *dunnen plaesterkalk*, s. m.

Coulisse, *s. f.* *Sponning*, *voór*, *groef (waer in eene venster op en neér schuyft)* — *blind* of *venster die in eene groef schuyft*; — *sluyf*; — *toneel-scheën.* Coulisse de galée. (boekdrukkers w.) *Galey-schuyf.*

Couloir, *s. m.* *Zift*, *zeéf*, *teems*, s. f. — *gang (tusschen twee kamers)* s. m. Couloir de la bile. (ontleed-k.) *Gal-gang.*

Couloire, *s. f.* *Zyg-vat*, s. n.

Coulpe, *s. f.* (oud) *Misdaed*, *schuld*, s. f.

Coulure, *s. f.* (van gesmolte metaelen spr.) *Vloeying*, *vloeybaerheyd.* La coulure de la vigne. *Het afvallen van den bloessem der wyngaerden.*

Coup, *s. m.* *Slag*, *stoot*, *houw*, *douw.* Coup de tonnerre. *Donder-slag.* Sans coup férir. *Zonder slag of stoot.* — *Worp*; — *steek.* Coup d'épée. *Steek met eenen dégen.* — *Schoót*, *scheut.* Coup de canon. *Kanon-scheut.* Coup de feu. *Geweér-scheut*; ook *wond doór eenen geweér-scheut veroorzaekt.* — *Streek*, s. m. Coup d'archet. *Streek op de vioól.* Coup de tête. *Vernuftigen streek*; ook *dommen streek.* Coup de pied. *Schop.* Coup de chapeau. *Groetenis met den hoed.* Coup de vent. *Ruk-wind.* Coup d'essai. *Proefstuk.* — *Daed*, s. f. Coup de maître. *Schoone daed.* — *Dronk*, s. m. *teug*, s. f. Coup de vin. *Dronk wyn.* Coup d'œil. *Wenk*, *oogslag*, *oogwenk*; ook *gezigt*, *uytzigt.* D'un coup d'œil. *Met eenen oogwenk*, *met eenen opslag van het oog.* Coup de bec, coup de dent, coup de langue. (fig.) *Beet*, *steek*, *scherpen steek met de tong.* Porter un coup fourré à quelqu'un. *In het heymelyk imand nadeel toebrengen.* Tout coup vaille. *Luk of rack.* Après coup. *Te laet.* Coup de plume. *Trek met de pen.* Tirer à coups perdus. *In het wild schieten.* Coup de main. (oórlogs w.) *Schielyken aenval.* Coup d'état, coup de partie. *Wel-uytgevoerden staetsstreek van groote aengelégenheyd.* Ce mur a pris *of* donné coup. *Dien muer heeft eene bogt of uytzet.* Porter coup. *Indruk doen.* Porter coup à quelqu'un. *Imand schade toebrengen.* Faire son

Digitized by Google

coup. *Gelukken.* Manquer son coup. *Mislukken.* Tout à coup. *Gezwind, aenstonds, op eenen oogenblik.* Tout d'un coup. *Plotseling, eensklaps.* — *Keer*, s. m. *reyze*, s. f. Pour le coup, à ce coup. *Voór deéze reyze, voór deézen keer.* Encore un coup. *Nog eene reyze, nog eens.* A coup sûr. *Gewis, zékerlyk, ongetwyffeld.* Coup sur coup. *Zonder ophouden, onophoudelyk.* A tous coups. *Altyd aen, dikwils.*

Coupable, *adj. et subst. Schuldig, misdaedig, handdaedig, pligtig.*

Coupant, ante, *adj. Snydend, dat snyd.*

Coupe, *s. f. Drinkbéker, kelk*, s. m. *drinkschael*; — *afsnyding*; — *doórsnyding*; — *afhakking, afkapping*, s. f. *het kappen*, s. n. — *sneé*, s. f. *het snyden (van een kleed enz.)* — *het afneémen, het afheffen (der kaert)* s. n.

Coupé, ée, *adj. Gesneéden, afgesneéden, doórsneéden, gehakt.* Pays coupé. *Land dat doórsneéden is van water, haegen enz.* Style coupé. *Beknoopten schryfstiel welkers zinnen niet wel aen malkander gebonden zyn.* Lait coupé. *Melk met water gemengd.*

Coupé, *s. m. et adj.* Carrosse coupé. *Halve koets*, s. f.

Coupeau, *s m.* (oud) *Top*, s. m *kruyn (van eenen berg)* s. f. — *(zoek)* Copeau.

Coupe-bourgeon, *s. m. Groenagtige risp die de knoppen der boomen bederft*, s. f.

Coupe-cercle, *s. m. Werktuyg om iets rond te snyden*, s. n.

A coupe-cu, *adv.* Jouer à coupe-cu. *Maer een spel speélen zonder aen den verliezer wéderkans* of *nieuw spel te geéven.*

Coupe-gorge, *s. m. Moordkuyl*, s. m. — *plaets alwaer men bedroógen word*; — (schippers w.) *onderknies, schegge*, s. f.

Coupe-jarret, *s. m. Roover, straetschender.*

Coupellation, *s. f. Zuyvering in den smeltkroes.*

Coupelle, *s. f. Smeltkroes, kroes om het goud en zilver in te zuyveren*, s. m. Or *of* argent de coupelle. *Fynste goud* of *zilver.* Passer par la coupelle. (fig.) *Eene scherpe proeve uytstaen.*

Coupeller, *v. a. In den smeltkroes zuyveren.*

Coupe-paille, *s. m. Werktuyg om het strooy in kleyne stukskens te snyden*, s. n.

Coupe-pâte, *s. m.* (bakkers w.) *Deeg-mes*, s. n. *spacy*, s. f.

Couper, *v. a. Snyden, afsnyden, doórsnyden, kerven, kappen, afkappen, hakken, afhakken, houwen, afhouwen.* Couper les cartes *of alleen* couper. *De kaerten afheffen.* Couper la gorge. *Vermoorden, ombrengen, omhalsbrengen*; ook (fig.) *groote schade toebrengen.* Couper pied *of* couper chemin à quelqu'un *of* à quelque chose. *Imand den pas afsnyden, den weg afsnyden, iets afbreéken.* Il faut couper chemin à cet abus. *Men moet dat misbruyk afbreéken.* Couper la parole ou la voix à quelqu'un. *Imands woórd of stem afbreéken, in imands réde vallen.* Couper du vin. *Snyden, verscheyde wynen ondereenmengen.* Couper court. *In weynige woórden zeggen, kort afbreéken.* Couper court à quelqu'un. *Imand plotseling verlaeten*; ook *imand doór een bondig antwoórd doen zwygen.* Pour couper court. *Om kort te maeken.* Couper par le plus court *of* par le plus court chemin. *Langs den naesten weg gaen.*

Se couper, *v. r. Zich snyden*; — (fig) *zich tégenspreéken*, v. r. — (van stoffen spr.) *kerven, klieven*, v. n.

Couperet, *s. m. Hakmes, kapmes, breed snymes*, s n.

Couperose, *s. f. Koperrood*, s. n. *vitriool*, s. m.

Couperosé, ée, *adj.* Visage couperosé. *Rood aenzigt vol puysten.* Femme couperosée. *Vrouw met puysten in het aenzigt.*

Coupe-tête, *s. m.* (kinder-spel) *Haesken over*, s. n.

Coupeur, euse, *s. m. et f. Druyvensnyder: druyven-snydster.* Coupeur de cheveux. *Hairsnyder.* Coupeur de bourse. *Borzesnyder, gauwdief.*

Coupis, *s. m. plur. Oost-indisch geruyt katoene lynwaet*, s. n.

Couple, *s. f. Paer, koppel*, s. n. Une couple d'œufs. *Een paer eyeren.* — *(zoek)* Accouple. — *s. m.* (van menschen en dieren spr.) *Paer*, s. n. *man en vrouw.* Couple heureux. *Gelukkig houwelyk.* — *s. m. plur.* (schippers w.) *Koppel-banden*, s. m. plur. *scheéps-ribben, vullingen*, s. f. plur.

Coupler, *v. a. Twee aen twee doen, paeren, koppelen.*

Couplet, *s. m. Verdeeling van een lied enz. uyt verscheyde régels bestaende en de vois uytmaekende*, s. f.

Coupleter, *v. a.* (word geconj. als

Digitized by Google

Jeter) (gem.) *Inpand in liedekens* of *in verzen ten spot stellen.*

Coupoir, *s. m. Groote scheêr (om yzer, blek enz. te snyden)* s. f.

Coupole, *s. f. Kom, koepel, ronde kap (van een gebouw)* s. f. *inwendig* of *hol deel van een kogel-gewelf*, s. n.

Coupon, *s. m. Lap stoffe*, s. f. — *afgesneêde quittancie-briefken (van eene rente of actie, met het welk men den intrest ontfangt)* s. n.

Coupure, *s. f. Sneêde*, s. f. — (oórlogs w.) *verschansingen*, s. f. plur. of *storm-paelen agter eene muer-bres (om zich te verdêdigen)* s. m. plur.

Cour, *s. f. Plaets, opene plaets*, s. f. — *hof (van eenen Vorst)* — *hofgezin*, s. n. Homme de cour. *Hoveling*; ook *loozen en bedriegelyken mensch.* C'est la cour du Roi petaut. (spreêk-w.) *'T is eene plaets daer iedereen meester is.* — *Gerechts-hof, pleyt-hof*, s. n. *verzamelplaets der rechters*, s. f. Cour martiale. *Krygsraed.* Mettre hors de cour. (recht) *Afwyzen, van de hand wyzen.* Faire sa cour of la cour à quelqu'un. *Doór beleêfdheyd en gedienstigheyd zich by imand aengenaem maeken.* De cour, de la cour. *Van het hof, hofsch.* adj.

Courable, *adj.* (jagt) *Jaegbaer, bejaegbaer.*

Couradoux, *s. m. (zoek)* Corradoux.

Courage, *s. m. Moed*, s. m. *moedigheyd, kloekheyd, kloekmoedigheyd, stoutmoedigheyd, stouthertigheyd, dapperheyd, manhaftigheyd*, s. f. Je n'ai pas le courage de refuser cela à mon ami. *Ik zou dit aen mynen vriend niet kunnen weygeren.*

Courage! *interj. Wakker! sa! lustig!*

Courageusement, *adv. Kloekmoedigelyk, stoutmoedigelyk, manhaftigelyk, manmoedigelyk, moedigelyk, dapperlyk.*

Courageux, euse, *adj. Kloekmoedig, stoutmoedig, manmoedig, dapper, moedig.*

Courammment, *adv. Snellyk, ter loops, gezwind.*

Courant, ante, *adj. Loopend, stroomend, vloeyënd*; — (fig.) *loopend, gangbaer.* Monnoie courante. *Gangbaer geld.* Tout-courant, *adv. Heel snel, zonder moeyte, vlug, veêrdig.*

Courant, *s. m. Loop, gang*, s. m. *gewoonte*, s. f. Le courant du marché. *Den loopenden prys der waeren.* Le courant *of* le mois courant. *De loopende maend.* Le courant de l'eau. *Den stroom, loop* of *vloed van het water.* Courant d'eau. *Water-loop.*

Courante, *s. f.* (gem.) *Gedwarigen afgang, buyk-loop*, s. m. — *loopend geschrift*, s. n.

Courantin, *s. m. Vuer-pyl die eene in de locht gespanne touw doórloopt.*

Courbatons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kniën*, s. f. pl. *krom-houten*, s. n. plur.

Courbatu, ue, *adj.* (van peêrden *of* menschen spr.) *Styf, afgereêden, afgemat.*

Courbature, *s. f.* (van peêrden *of* menschen spr.) *Styfheyd, afgematheyd.*

Courbe, *adj. Krom, gekromd, geboógen, boógvormig.*

Courbe, *s. f. Boóg*, s. m. *kromte*, s. f. — (timmermans w.) *krom-hout*; — *gezwel aen de beenen der peêrden*, s. n. — *s. f. plur. (zoek)* Courbatons.

Courbé, ée, *adj. Krom, gekromd, bogtig, geboógen.*

Courbement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Buyging, kromming*, s. f.

Courber, *v. a. Krommen, omkrommen, krom maeken, buygen, krom buygen, omburgen, boógswyze maeken.* — *v. n. et r. Krommen, krom worden, bukken, buygen*, v. n.

Courbet, *s. m. Bovendeel van den zadel (van een last-dier)* s. n.

Courbette, *s. f.* (ry-schoól) *Ligten sprong van een peêrd met de voórste voeten*, s. m. Faire des courbettes. (gem.) *Nêderige beleêfdhêden betoonen, kruypen.*

Courbetter, *v. n.* (ry-schoól) *Ligte sprongen maeken.*

Courbure, *s. f. Kromheyd, kromte, bogt, omkromming.*

Courcaillet, *s. m. Het slaen* of *geluyd der kwakkels*; — *kwakkel-beentje*, s. n.

Courcier, *s. m. Het voórste en agterste van eene galey (waer een kanon geplaetst is)* s. n. — *doórgang, overloop (in eene galey tusschen de roey-banken)* s. m.

Courcive, *s. f.* (schippers w.) *Waring*, s. f. *gang-boord*, s. m.

Courçon, *s. m. Yzere sluyt-lat (aen de vormen der kanons)* s. f.

Courée, *s. f.* (schippers w.) *Harpuys*, s. n. Donner la courée à un vaisseau. *Een schip harpuyzen.*

Couret, *s. m. (zoek)* Courée.

Coureur, *s. m. Looper*, s. m. — *snelloopend peêrd*, s. n. — *s. m. plur. Uytgezonde ruyters ter ontdekking van den vyand.*

Digitized by Google

Coureuse, *s.f. Straet-hoer.*

Courge, *s.f.* (plant) *Kauwoerde, pompoen*, s. f. — *jok (om twee eemers water te draegen)* s. n.

Courier, *s. m. (zoek)* Courrier.

Courir, *v. a. irrég.* (Je cours, tu cours, il court; nous courons, vous courez, ils courent. Je courois. Je courus. Je courrai. Je courrois. Cours. Qu'il coure. Que je courusse. Courant; couru, ue) *Jaegen, najaegen;* — *doórloopen, doórzwerven.* Courir le plat pays. *Stroopen.* Courir la mer. *Rooven op zee, zee-rooven.* Courir risque. *Gevaer loopen.*

Courir, *v. n. irrég. Loopen.* Courir devant. *Voórloopen.* Courir après. *Naloopen;* ook *vueriglyk betragten* Courir à bride abattue. *Jaegen, haestig te peérd ryden.* — *In voegen zyn.* Les usages qui courent. *De gebruyken die in voegen zyn, de hédendagsche gebruyken.* Faire courir un bruit. *Een gerugt uytstrooyén.*

Couriieu, *s. m. (zoek)* Courlis.

Courlis, *s. m.* (water-vogel) *Wulp, meér-koete.*

Couronne, *s.f. Kroon;* — *krans*, s. f. Couronne de Prêtre. *Priesters kruyn.* — *Tientje, roozen-hoedje van tien graenen*, s. n.

Couronné, ée, *adj. Gekroond.* Ouvrage couronné. (vesting-bouw-k.) *Kroon-werk.*

Couronnement, *s. m. Krooning;* — (fig.) *bekrooning, volmaeking, voleyndiging;* — (bouw-k.) *kap*, s. f. *top*, s. m. *spits (van een gebouw)* s n. — (schippers w.) *spiegel-boóg*, s. m.

Couronner, *v a. Kroonen, bekroonen, bekransen;* — *vergelden, beloonen;* — *heerlyk ten eynde brengen* of *voleyndigen;* — *omringen* Les montagnes qui couronnent cette vallée. *De bergen die deéze vlegte omringen.*

Couronne, *s.f.* (jagt) *Kroon der herts-hoórns.*

Courre, *v. a. irrég* (word geconj. als *Courir*) Courre la poste. *In post ryden, te post ryden* Courre la bague. *Naer den ring steéken.* Courre le lièvre etc. *Op de haezen enz. jaegen.*

Courrier, *s. m Post-bode, post-looper, post-ryder.* Courrier du cabinet. *Staeten-bode.*

Courrière, *s.f.* (dicht k.) *Dagenraed*, s. m. Courrière des nuits. *De maen.*

Courroie, *s.f. Leéren-riem* of *band*, s m. Étendre *of* alonger la courroie. *Zyn recht onmaetiglyk vergrooten.*

Courroucer, *v. a. Vergrammen, gram maeken.* — *v. r. Gram worden;* ook (van de zee spr.) *onstuymig worden, bruyschen*, v. n.

Courroux, *s. m. Gramschap, verbolgenheyd*, s. f. *toórn*, s m Le courroux de la mer. *De ongestuymigheyd der zee.*

Cours, *s. m. Loop* s. m. *het loopen*, s. n. Le cours du soleil. *Den loop der zonne.* Donner cours à un bruit. *Een gerugt uytstrooyén* — *Drift*, s. f. *togt, stroom, loop van het water*, s. m. Une rivière dont le cours est fort rapide. *Eene rivier die eene sterke drift heéft.* — *Trek, aftrek*, s. m. *vertier (in koopmanschap)* s. n. — *Koers, loop.* Le cours du change. *Den wissel-koers.* Cours de ventre. *Loop, buyk-loop, kakkery.* Voyage de long cours. *Verre reys.* — (schoól-w.) *Alle de deelen van eenige weétenschap.* s. n. pl. Cours d'architecture. *Volstrekte bouw-kunde.* — *Leertyd van eenige weétenschap*, s m. — *groote dreéf* of *wandel-baen*, s. f.

Course, *s.f. Loop*, s. m. Course de bague. *Ring-loop, het ring-steéken, het rennen naer den ring.* — *Stroop, roof, inval*, s. m. *stroopery*, s. f.

Coursie, *s.f.* (schippers w.) *(zoek)* Courcier

Coursier, *s. m. Groot snelloopend peérd*, s. n. — *(zoek)* Courcier.

Coursière, *s.f.* (schippers w.) *Ophael-brug op de scheépen (in de zee-geeegten).*

Courson, *s. m.* (hoveniers w.) *Loot, scheuteling (van eenen boom)* — *wyngaerd-loot, gesnoeyden wyngaerd-rank.*

Court, ourte, *adj. Kort.* Demeurer court dans un discours. *In eene réde blyven steéken.* Demeurer *of* rester court. *Stom blyven, niets hebben te antwoórden.* Avoir la vue courte. *Byziende zyn;* ook (fig) *weynig voóruytzigt hebben.* Les vues de cet homme sont courtes. *Dien mensch heéft weynig voóruytzigt.* Avoir l'esprit court. *Weynig verstand hebben.* Se trouver court. *Tot zyn oogwit niet konnen geraeken.* Tenir quelqu'un de court (gem.) *Imand kort houden* of *weynige vryheyd geéven.*

Court, *adv. Kort.* Tourner court. *Kort omdraeyén;* ook (fig.) *plotseling van réde veranderen.* Tout court. *Zonder byvoeging, zonder iets meer;* ook *aenstonds.*

Courtage, *s. m. Makelaerschap*, s. n. *makelaerdy, makelaery*, s. f. — *makelaers loon*, s. m.

Digitized by Google

Courtaud, aude, *adj. et s. Kort en dik*; — *mots-peërd, peërd met afgesneéde ooren en steërt*, s. n. Chien courtaud. *Hond met afgesneéde ooren en steërt.* Courtaud *of* courtaud de boutique, *s. m.* (schimp-w) *Winkeljongen.*

Courtauder, *v. a.* (van peërden spr.) *Den steërt afsnyden.*

Court-bâtons (*zoek*) Courbatons.

Court-bouillon, *s. m. Zop met kruyden waer in men visch kookt.*

Courte-botte, *s. m.* (gem.) *Kleyn mannetjen*, s. n.

Courte-boule, *s. f. Korte bol-baen.*

Courte-haleine, *s. f.* (*zoek*) Asthme.

Courte-paille, *s. f.* Tirer à la courte-paille. *Om het kortste of het langste strootje trekken.*

Courte-pointe, *s. f. Korte kaetsbaen.*

Courte-pointe, *s. f. Sprey*, s. f. *gestikt deksel* (*van een bed*) s. n.

Courte-pointier, *s. m. Spreymaeker*; — *sprey-verkooper.*

Courtier, *s. m. Makelaer.*

Courtille, *s. f.* (*zoek*) Grillon-taupe.

Courtillière, *s. f.* (*zoek*) Grillon-taupe.

Courtine, *s. f.* (oud) *Gordyn* (*van een ledekant*) s. f. *voorhangsel*, s. n. — (vesting-bouw-k.) *midden-wal, muer tusschen twee bolwerken*, s. m.

Courtisan, *s. m Hoveling, hof-jonker.*

Courtisane, *s. f. Oneerlyke vrouwspersoon.*

Courtiser, *v. a.* (gem.) *Vleyën, liefkoozen.* Courtiser les muses. *De letter-kunde en bezonderlyk de dichtkonst liefhebben* of *oefenen.*

Court-jointé, *s. m. Peërd met korte schenkels*, s. n.

Courtois, oise, *adj.* (oud) *Beleéfd, vriendelyk, minzaem.*

Courtoisement, *adv.* (oud) *Beleéfdelyk, vriendelyk.*

Courtoisie, *s. f.* (gem.) *Beleéfdheyd, vriendelykheyd, minzaemheyd.*

Courton, *s. m. Kort vlas van kemp*, s. n.

Court-pendu, *s. m. Aegt-appel*, s. m. *kort-steeltje*, s. n.

A courts-jours. (koopmans w.) Lettre de change à courts-jours. *Wisselbrief op kort zigt.*

Courtrai, *s. m.* (stad) *Kortryk.*

Couru, ue, *adj. Gejaegd, nagejaegd.* Pays couru par les ennemis. *Land dat door den vyand afgestroopt is.* — *Gezogt, gevolgd, gewild.* Prédicateur couru. *Prédikant die veel toeloop heeft.*

Cous, *s. m. Wet-steen, slyp-steen.*

Cousin, *s. m.* (insecte) *Mug*, s. f. Cousin, cousin germain. *Kozyn, ooms* of *moeys zoón.* Cousin issu de germain. *Agterkozyn, kozyns zoón.*

Cousinage, *s. m.* (gem.) *Maegschap*, s. n. *alle de kozynen en nigten.*

Cousine, *s. f. Nigt, ooms* of *moeys dogter.*

Cousiner, *v. a.* se cousiner, *v. r. Kozyn en nigt noemen.*

Cousinière, *s. f. Gaeze gordyn aen een bed om van de muggen bewryd te zyn.* — (*zoek*) Cousinage.

Cousoir, *s. m. Boek-binders naeybank*, s. f.

Coussin, *s. m. Kussen, zit-kussen*, s. n. Coussin à coudre. *Naey-kussen.*

Coussinet, *s. m Kussentje*, s. n.

Cousu, ue, *adj. Genaeyd.* Bouche cousue. (fig.) *Stil! spreek er niet van.*

Coût, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Prys* (*dat iets kost*).

Coûtant, *adj. masc.* Je vous le donne au prix coûtant. *Ik geef het u voor den prys die het my heeft gekost.*

Couteau, *s. m. Mes*, s. n Couteau de chasse. *Wey-mes.* Couteau de tripière. *Pens-mes dat aen twee kanten snyd*; ook (fig) *imand die van den zelven persoon goed en kwaed spreekt.* Couteau à ressort. *Knip-mes, vouw-mes.* A couteaux tirés. *Tot vegtens toe.*

Coutelas, *s. m. Houwer, korten en breeden sabel*; — (schippers w.) (*zoek*) Bonnettes.

Coutelier, ière, *s. m. et f. Mesmaeker*; — *mes-verkooper*: *mesverkoopster.* Marchand coutelier. *Meskraemer.*

Coutelière, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Mes-koker*, s. m.

Coutellerie, *s. f. Mesmaekery*, s. f. *mes-winkel*, s. m. — *het mesmaeken*, s. n.

Coûter, *v. n. Kosten, gelden, instaen.* Tout lui coûte. *Hy doet alles met tegenzin.* Rien ne lui coûte. *Hy doet alles geerne, daer is hem niets te veel.*

Coûteux, euse, *adj. Kostbaer, kostelyk, dat veel kost.*

Coutier, *s. m. Tyk-weever.*

Coutières, *s. f. plur.* (schippers w.) *Want, touwwerk aen eenen galey-mast*, s. n.

Coutil, *s. m.* (spreek uyt *kooti*) *Tyk, bedde-tyk*, s. f.

Digitized by Google

Coutillade, *s. f.* *Sneé* of *wond van eenen dolk.*

Coutille, *s. f.* *Pook*, *dolk*, *korten breeden degen*, s. m.

Coutillier, *s. m.* *Krygsman die eenen dolk droeg.*

Coutre, *s. m.* *Ploeg-yzer*, s. n.

Coutume, *s. f.* *Gewoonte*, *gewoonheyd*, *manier*, s. f. *gebruyk*, s. n. Coutume de l'église. *Kerk-gebruyk.* — *Lands recht*, *stads recht*; — *wet-boek* (*van eene stad* of *land*) s. n.

Coutumier, *s. m.* *Wet-boek* (*van een land* of *stad*) s. n.

Coutumier, ière, *adj.* *Volgens het lands* of *stads recht*; — (gem.) *gewoon.* Il est coutumier de mentir. *Hy is gewoon te liegen*

Couture, *s. f.* *Naed*, s. m. *las*, s. f. — *lid-teeken*, s. n. *naed* (*van eene wond* of *van de kinder-pokskens*) s. m. Être battu à plate couture. *Volkomenlyk verslaegen zyn.*

Couturé, ée, *adj.* *Genaeyd.* Il est couturé de la petite vérole. *Hy is van de kinder-pokskens genaeyd.*

Couturier, ière, *s. m. et f.* *Naeyer*: *naeyster.* Couturière pour femme. *Vrouwe-kleermaekster.*

Couvain, *s. m.* *Gebroedsel* (*van insecten*) s. n.

Couvée, *s. f.* *Broeysel*, *uytbroeysel*, *gebroed*, *gebroedsel*, s. n. *alle de eyeren* of *jongenen van een broeysel.*

Couvein, *s. m.* (*zoek*) Couvain.

Couvent, *s. m.* *Klooster*, s. n.

Couver, *v. a. et n.* *Broeyen*, *uytbroeyen.* Cette poule a couvé douze œufs. *Die hin heeft twaelf eyeren uytgebroeyd.* Le feu couve sous la cendre. *Het vuer broeyt onder de assche.* — *v. a.* (fig.) *Broeyen*, *smeeden*, *verborgen houden.* Couver un mauvais dessein. *Eenen kwaeden aenslag smeeden.* Cet homme couve une grande maladie. *Dien mensch heeft eene groote ziekte in het lyf.* Couver quelqu'un des yeux. *Imand met genegenheyd en teerhertigheyd bezien.*

Se couver, *v. r. impers.* (fig.) *Gesmeed worden*, v. pass. Il se couve quelque mauvais dessein. *Daer word eenen kwaeden aenslag gesmeed*

Couvercle, *s. m.* *Deksel*, *scheel* (*van eenen pot*, *oven enz.*) s. n.

Couvert, *s. m.* *Tafel-goed*, *tafelgerief*, *alles het geene dient om de tafel te dekken*; — *tafel-gerief voor elken persoon*, s. n. couvert d'un livre. *Band* of *omslag van een boek.* Couvert d'une lettre. *Omslag van eenen brief.* — *Huysvesting*, *herberging*; — *schaduwe*, *lommer*, s. f.

Couvert, erte, *adj.* *Gedekt*, *bedekt*, *overtrokken*; — *beschaduwd*, *overlommerd* Pays couvert. *Land vol bosschen.* Vin couvert. *Dikken rooden wyn.* Temps couvert. *Duystere* of *overtrokke locht.* Ennemi couvert. *Heymelyken vyand.* A couvert. *Bevryd*, *in veyligheyd*, *in verzekerdheyd.*

Couvertement, *adv.* *Bedektelyk*, *heymelyk.*

Couverture, *s. f.* *Deksel*, *dek-kleed*, s. n. — *omslag*, *band* (*van een boek*) s. m. — *dak*; — (fig.) *voorwendsel*, s. n. *dek-mantel*, s. m.

Couverturier, *s. m.* *Dekselmaeker*; — *deksel-verkooper.*

Couvet, *s. m.* *Lollepot*, *vuer-ketel*, *vuer-pot.*

Couveuse, *s. f.* *Broey-hen*, *broey-hin.*

Couvi, *adj. m.* Œuf couvi. *Vuyl ey.*

Couvre-chef, *s. m.* (gem.) *Hoofddeksel*, s. n. *alles dat dient om het hoofd* of *aenzigt te dekken*; — (Heelk.) *hoofd-band*, s. m.

Couvre-feu, *s. m.* *Stulp*, s. f. *vuerdeksel* (*daer men 's nagts het vuer méde dekt*) s. n. Sonner le couvre-feu. *Den tap-toe slaen.*

Couvre-pied, *s. m* *Voet-deksel*, s. n.

Couvreur, *s. m.* *Dekker*, *dak-dekker.* Couvreur en ardoise. *Schalie-dekker*, *ley-dekker.* Couvreur en chaume. *Rietdekker.*

Couvrir, *v. a. irreg.* (Je couvre, tu couvres, il couvre; nous couvrons, vous couvrez, ils couvrent. Je couvrois. Je couvris. Je couvrirai. Couvre. Qu'il couvre. Que je couvrisse. Couvrant; couvert, erte) *Dekken*, *bedekken*, *overdekken*, *bekleeden*, *beleggen*; — (van dieren spr.) *dekken ter voortteeling.* Couvrir une enchère. *Hooger bieden.* — *v. r.* (reg. *abl.*) *Zynen hoed opzetten*; ook *overtrokken worden*, v. pass. *overtrekken*, *bewolken*, v. n. L'air se couvre. *De locht overtrekt.* Se couvrir de gloire. *Veel roem behaelen.*

Covendeur, *s. m.* *Medeverkooper*, *die met imand iets verkoopt dat in het gemeen bezeten word.*

Coyer, *s. m.* *Wet-steen*, *slyp-steen.*

Coyon etc. (*zoek*) Coïon etc

Crabe, *s. m.* (schelp-visch) *Krab*, s. f.

Crabier, *s. m.* (vogel) *Krab-eeter.*

Digitized by Google

Crac, *s. m.* (gem.) *Krak*, s. m. *gekraek*, s. n.

Crachat, *s. m. Spouwsel*, s. n. *rochel*, *rochebel*, s. f.

Craché, ée, *adj.* (gem.) C'est son père tout craché. *Hy gelykt aen zynen vader als twee druppelen water.*

Crachement, *s. m. Spouwing*, *rocheling*, *flaym-lossing*, s. f. Crachement de sang. *Bloed-spouwing.*

Cracher, *v. a. et n. Spouwen*, *bespouwen*, *rochelen.* Cracher au nez de quelqu'un. (gem.) *Imand veragten* of *bespotten.*

Cracheur, euse, *s. m. et f. Rochelaer*, *spouwer*: *rochelaerster*, *spouwster.*

Crachoir, *s. m. Spouw-bakken*, *spouw-potteken*, s. n. *kwispedoór*, s. f.

Crachotement, *s. m. Geduerige spouwing* of *speeking*, s. f.

Crachoter, *v. n. Gedueriglyk spouwen* of *speeken.*

Cracovie, *s. f.* (stad) *Cracouw*, *Cracou.*

Craie, *s. f. Kryt*, s. n.

Craindre, *v. a. et n. irrég.* (Je crains, tu crains, il craint; nous craignons, vous craignez, ils craignent. Je craignois; nous craignions, vous craigniez. Je craignis. Je craindrai. Crains. Que je craigne. Que je craignisse. Craignant; craint, ainte) *Vreezen*, *dugten*, *bevreesd zyn*, *verveerd zyn*, *bedugt zyn.* Je crains qu'il ne vienne. *Ik vrees dat hy zal komen.* Je ne crains pas qu'il vienne. *Ik vrees niet dat hy zal komen.*

Crainte, *s. f. Vrees*, *bevreesdheyd*, *angstvalligheyd*, *beschroomdheyd*, *bedugtheyd*, s. f. *schroom*, s. m.

De crainte de *of* crainte de, *conj.* (reg. *infinit.*) *Uyt vreeze van.* De crainte d'être trompé. *Uyt vreeze van bedrooogen te worden.* Crainte d'accident. *Uyt vreeze van eenen toeval.*

De crainte que, *conj.* (reg. *conj.*) *Uyt vreeze dat.* De crainte qu'on ne vous vole. *Uyt vreeze dat men u zal bestelen.*

Craintif, ive, *adj. Vreesagtig*, *beschroomd*, *bevreesd.*

Craintivement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Met vrees*, *bevreesdelyk.*

Cramoisi, *s. m. Karmozyn-rood*, s. n.

Cramoisi, ie, *adj. Van karmozyn-koleur*, *karmozyn-verwig.*

Crampe, *s. f. Kramp*, *krimping der zenuwen.* Goutte-crampe. *Vliegende jigt.*

Crampon, *s. m. Yzere kram*, s. f. *haek*, *houwst*, s. m.

Cramponner, *v. a. Vasthaeken*, *vastkrammen*, *met krammen vastmaeken.* Cramponner des fers à cheval. *Haeken aen de hoef-yzers maeken.* Cramponner un cheval. *Een peerd met hoef-yzers* of *met haeken beslaen.* — *v. r. Zich ergens aen vastklampen.*

Cramponnet, *s. m. Krammeken*, *haekskien*, s. n.

Cran, *s. m. Haek*, *tand*, *kerf.* Sa réputation a baissé d'un cran. (gem.) *Zyne agting is verminderd.*

Crâne, *s. m. Bekkeneel*, *hoofd-schédel*, *hersen-bekken*, s. n. *hersen-pan*, s. f.

Cranologie, *s. f. Bekkeneel-kunde.*

Cranologue, *s. m. Bekkeneel-kundigen*, *die doór het bekkeneel den aerd ontdekt.*

Cranson, *s. m.* (plant) *Lépel-blad*, s. n.

Crapaud, *s. m.* (gedierte) *Pad*, s. f.

Crapaudaille, *s. f. Soórt van dunne zyde krep* of *gaes.*

Crapaudière, *s. f. Padde-nest*, s. m.

Crapaudine, *s. f.* (kostelyken steen) *Padde-steen*, s. m. — (plant) *glid-kruyd*, *yzer-kruyd*, *wond-kruyd*, s. n. — *pan* (*daer de spoór-leé van eene deur in draeyt*) — *kloóf aen eenen peerds voet* (*doór het stooten veroorzaekt*) s. f. Poulet à la crapaudine. *Kras-duyvel*, *kieken op den rooster gebraeden.*

Crapone, *s. f. Bastaerd-uyl.*

Crapoussin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Kleyn mismaekt manneken*: *kleyn mismaekt vrouwken*, s. n.

Crapule, *s. f. Overdaed*, *ongebondenheyd.*

Crapuler, *v. n. In overdaed en ongebondenheyd leeven.*

Crapuleux, euse, *adj. et subst. Ongebonden*, *die in overdaed leeft.*

Craquelin, *s. m.* (gebak) *Krakeling.*

Craquelot, *s. m. Nieuwen gerookten haring*

Craquement, *s. m. Het kraeken*, *gekraek*, s. n. *kraeking*, s. f.

Craquer, *v. n. Kraeken*; — (gem.) *zwatsen*, *stoffen.*

Craquerie, *s. f.* (gem.) *Gezwets*, *gestof*, s. n.

Craquètement, *s. m. Stuyp die de tanden doet knarsen*, s. f.

Craqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Dikwils kraeken*; — (van oyevaers spr.) *klepperen met den bek.*

Craquaur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Zwetser*, *windmaeker*, *stoffer*: *zwetster*, *windmaekster*, *stofster.*

Digitized by Google

Crâse, *s. f.* (spraek-k.) *Saemensmelting van twee sillaben in eene.*

Craspédon, *s. m.* (ziekte) *Verslapping van het lelleken der keel*, s. f.

Crasse, *s. f. Vuytigheyd*, s. f. — *smeêr, vet*, s. n. *vettigheyd (van het hoofd* of *van het lichaem)* s. f. — *schuym (van gesmolte metaelen)* s. n. Être né dans la crasse. *Van slegte afkomst zyn.* Crasse du collége, crasse de l'école. *Onbeschaefdheyd in wêreldsche manieren, school-meesterlyke neuswysheyd.* — *Gierigheyd*, s. f. — *s. f. plur. Schilferingen (van sommige metaelen, als zy met den hamer geslagen worden).*

Crasse, *adj. f. Slymig, dik.* Humeurs crasses. *Slymige vogten.* Ignorance crasse. *Groote botheyd.*

Crasseux, euse, *adj. et s. Vuyl, morsig, smeêrig, besmeêrd*; — *gierig.*

Cratère, *s. m. Opening van eenen vuer-braekenden berg*; — *zilvere drinkschael zonder oor (by de oude Romeynen)* s. f.

Craticuler, *v. a.* (schilder-k.) *Eene schildery afruyten.*

Cravan, *s. m. Schelp-visch die zich vasthegt onder aen een schip*, s. m. — (water-vogel) *vosse-gans*, s. f.

Cravate, *s. f. Das, hals-doek*, s. m. — *s. m. (zoek)* Croate.

Crayon, *s. m. Kryt, teeken-kryt, pot-lood*, s. n. — *schets, afschetsing*, s. f. — *afbeeldsel met kryt geteekend*, s. n.

Crayonner, *v. a. Teekenen*; — *schetsen, afschetsen, afteekenen.*

Crayonneur, *s. m. Teekenaer.*

Crayonneux, euse, *adj. Krytagtig.*

Créance, *s. f. Schuld-brief (die men op imand heeft)* s. m. *uytstaende schuld (die men ontfangen moet)* s. f. Lettre de créance. *Geloof-brief, volmagt-brief.*

Créancier, ière, *s. m. et f. Schuldeyscher: schuld-eyschersse.*

Créat, *s. m.* (ry-school) *Onderry-meester.*

Créateur, *s. m. Schepper*; — (fig.) *uytvinder.* Génie créateur. *Uytvindenden geest.*

Création, *s. f. Schepping*, s. f. *het scheppen, het maeken van iet uyt niet*, s. n. La création du monde. *De schepping der wêreld.* — (fig.) *Opregting, aenstelling.* Création d'une charge. *Opregting van eene bediening.*

Créature, *s. f. Schepsel, maeksel*, s. n. — (fig.) *gunsteling*; — *persoon die door den Paus tot het Cardinaels ampt verhêven is*, s. m.

Crécelle, *s. f. Houten ratel*, s. m. Tourner *of* sonner la crécelle. *Ratelen.*

Crécerelle, *s. f. (zoek)* Frésaie.

Crèche, *s. f. Krib*, s. f. *eêt-bak (voor de dieren)* — (water-bouw-k.) *uytsteek voor eene brug-pilaer (om de drift van het water te breeken)* s. m.

Crédence, *s. f. Tafeltje ter zyde van den autaer*, s. n.

Crédibilité, *s. f. Geloofbaerheyd, gelooflykheyd.*

Crédirentier, *s. m. Rent-schuldeyscher, borg-rentier.*

Crédit, *s. m. Geloof, gezag*, s. n. *agting*, s. f. — *borg*, s. m. *het borgen*, s. n. Acheter à crédit. *Op borg koopen.* Lettre de crédit. *Borg-brief.* Donner à crédit, faire crédit. *Borgen.* A crédit. *Te vergeefs, vrugteloos*; ook *ongegrond, zonder reden.*

Créditer, *v. a.* (koopmans w.) *Borgen.* Je suis crédité sur Hambourg. *Ik heb eenen borg-brief op Hamborg.*

Créditeur, *s. m.* (koopmans w.) *Schuld-eyscher.*

Crédule, *adj. Ligtgeloovig.*

Crédulité, *s. f. Ligtgeloovigheyd.*

Créer, *v. a. Scheppen, uyt niet maeken*; — *uytvinden, verzinnen*: — *aenstellen, opregten.* Créer une dette. *Eene schuld maeken.* Créer une rente. *Geld tot eene rent opneemen.*

Crémaillère, *s. f. Hael*, s. f. *heugel (in eene schouw)* s. m. — *yzer om den rug van eenen leunstoel regter of schuynser te zetten*, s. n.

Crémaillon, *s. m. Haeltje, heugeltje*, s. n.

Crémastères, *adj. plur.* (ontleed-k.) Muscles crémastères. *Opschorsende spieren, spieren die de zaed-ballen opgehêven houden.*

Crême, *s. f. Room, melk-room*, s. m. *zaen*, s. f. *vet van de melk*, s. n. Crême fouettée. *Tot schuym geklopte room*; ook (fig.) *schoone woorden met weynig zin.* Crême de tartre. *Wynsteen-room, gezuyverden wynsteen.* — (fig.) *Puyk*, s. n. C'est la crême des honnêtes gens. *'T is het puyk der eerlyke lieden. (zoek)* Chrême.

Crémeau, *s. m (zoek)* Chrémeau.

Crément, *s. m.* (grieksche en latynsche spraek-k.) *Lettergreep-vermeerdering (in de uytgangen der woorden)* s. f. — *aenwas van land (aen de waterkanten)* s. m.

Digitized by Google

Crêmer, *v. n. Roomen, tot room worden.*

Crêmier, ière, *s. m. et f. Room-verkooper, room-verkoopster.*

Crêneau, *s. m. Schiet-gat, kanteel (in eenen muer voór het hand-geschut)* s. n.

Crénée, *s. f. et adj.* Lettre crénée. (letter-gieters w.) *Uytspringende letter.*

Crênelage, *s m.* (munters w.) *Rand om de muntstukken.*

Crêneler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Met kanteelen* of *schiet-gaten voórzien; — tanden maeken (in raderen enz.)*

Crêneiure, *s. f. Tandwerk, iets dat tandswyze is uytgehaeld)* s. n.

Crêner, *v. a.* (letter-gieters w.) *Afkrabben, afsnyden.*

Créole, *s. m. Imand van europische afkomst die in América geboóren is.*

Crêpage, *s. m. Toebereyding van floers* of *gaes*, s. f.

Crêpe, *s. m. Floers, zwart gaes, lamfer*, s n. *rouw-band*, s. m. Crêpe lisse. *Glad* of *effe floers.* Crêpe crêpé. *Kroezel-floers.* — *s. f.* (gebak) *Struyf, flets.*

Crêpé, *s. m. Hair-krulsel*, s. n.

Crêper, *v. a. Digt in malkander krullen.* — *v. r.* (van het hair spr.) *Kroezelen.*

Crepi, *s. m. Mortel (om de muyren te bezetten).*

Crépin, *s. m.* (gem) Il perd tout son saint crépin. *Hy verliest alles wat hy heeft.*

Crépine, *s. f. Doórwerkte franiën*, s. f. plur. — *net, darm-vlies (van een lam)* s n.

Crépir, *v. a. Beplaesteren, bezetten, met mortel bestryken.* Crépir du cuir. (leêrrouwers w.) *De nerf op het leêr doen komen.* Crépir le crin. *Het peêrdshair in water laeten koóken om het te doen kroezelen.*

Crépissure, *s. f Beplaestering, bestryking met mortel*, s. f. *bezetsel*, s. n.

Crépitation, *s. f. Gerugt van eene opspringende vlam vuers*. s. n.

Crépodaille, *s. f. (zoek)* Crapaudaille.

Crépon, *s. m.* (stoffe) *Krepon, krip*, s. f.

Crépu. ue, *adj. Gekroezeld, digt ineen gekrold.*

Crépusculaire, *adj. Van het schémerlicht.* Cercle crépusculaire. *Schemerlichts kring.*

Crépuscule, *s. m. Schémering*, s. f. *schémer-licht (tusschen den ondergang en opgang der zon)* s. n. Le crépuscule du jour. *Het krikken van den dag.*

Créquier, *s. m. Soórt van wilden pruym boom.*

Créseau, *s. m, (zoek)* Carisée.

Cresserelle, *s. f. (zoek)* Frésaie.

Cresson, *s. m.* (plant) *Kers*, s. f. Cresson d'eau. *Water-kers.* Cresson de prés. *Wilde kers.* Cresson des jardins, cresson alénois. *Hof-kers.*

Cressonnière, *s. f. Plaets daar veel kers wast.*

Crête, *s. f. Kam*, s. m. *kuyf*, s. f. Crête de coq. *Haene-kam.* Crête d'une alouette. *Kuyf van eenen leeuwerk.* Lever la crête. (gem.) *Zyne hoórns opsteeken, zich verhooveêrdigen.* — *Opgehoopte aerde nevens eene gragt*, s. f. — *top van eenen berg*, s. m. Crête de morue. *Rug-vin van eenen abberdaen.* Crête de coq. (plant) *Haene-kam, ratels.*

Crêté, ée, *adj. Gekamd, gekuyfd, met eenen kam* of *kuyf.*

Crêteler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) (van de kiekens spr.) *Kakelen.*

Crétin, *s. m. Gevoelloozen in ziel en lichaem.*

Crétinisme, *s m.* (kwaal) *Gevoelloosheyd in ziel en lichaem*, s. f.

Cretonne, *s. f. Soórt van wit lynwaat.*

Creusement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Uytholling, uytgraeving*, s. f.

Creuser, *v. a. et n. Graeven, uytgraeven, delven, diepen, doórgraeven.* — (fig.) *doórgronden, doórdringen.* Creuser une science. *Eene weêtenschap doórgronden.* Creuser son tombeau. *Zyne dood verhaesten.* Se creuser le cerveau. *Zynen geest kwellen.*

Creuset, *s. m. Smelt-kroes.* Sa vertu a été mise au creuset. (fig.) *Zyne deugd is doór alle middelen beproefd geweest.*

Creux, *s. m Holheyd, holte*, s. f. Le creux de la main *Het hol van de hand.* — *Vorm om iets af-te-gieten; — stempel om iets af-te-drukken*, s m.

Creux, euse, *adj. Hol, uytgehold.* Ce bâton est creux. *Dien stok is hol.* Des yeux creux. *Diep instaende* of *ingevalle oogen* — *Ydel.* Imaginations creuses. *Ydele inbeêldingen.* — *adv.* Songer creux. *Zich met hersenschimmen ophouden.*

Crevaille, *s. f.* (gem.) *Vreêt-maeltyd.*

Crevasse, *s. f. Berst, kloóf, scheur.*

Crevasser, *v. n.* se crevasser, *v r. Bersten, klieven, openbersten*, v. n.

Digitized by Google

Crève-cœur, *s. m. Verdriet, hertzeer, hert-zweêr, hert-leet*, s. n.

Crever, *v. a. Doen bersten, scheuren, openscheuren.* Il creva le filet. *Hy scheurde het net.* Crever les yeux. *De oogen uytsteeken.* Crever un cheval. *Een peêrd afjaegen of afryden.* — *v. n. Bersten, openbersten, scheuren, openscheuren, uytbersten.* Le tuyau crevera. *De buys zal scheuren.* — *v. r. Zich te bersten eeten en drinken.* Se crever à force de travailler. *Zich te bersten werken, onder den arbeyd bezwyken.*

Crevette, *s. f.* (schael-visch) *Garnaet*, s. m. *steur-krab*, s. f.

Cri, *s. m. Schreeuw*, s. m. *geroep, geschreeuw*, s. n. — *openbaere bekendmaeking* of *uytroeping*, s. f. N'avoir qu'un cri après une personne. *Naer imand vueriglyk verlangen.* Il n'y a qu'un cri sur cet homme. *Ider spreekt van dien mensch op de zelve wyze.*

Criailler, *v. n.* (gem) *Roepen en schreeuwen, raezen, tieren.*

Criaillerie, *s. f.* (gem.) *Getier, geschreeuw, geraes*, s. n.

Criailleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer: schreeuwster.*

Criant, ante, *adj. Schreeuwend, vraekroepend.*

Criard, arde, *adj. Schreeuwend.* Dettes criardes. *Schreeuwende schulden, kleyne schulden.* — *s. m. et f. Schreeuwer, schreeuwster.*

Criarde, *s. f. Gegomd lynwaed (dat altyd gerugt maekt als men het verroert)* s. n.

Crible, *s. m. Koórn-zift, harp*, s. f.

Criblé, ée, *adj. Gezift*; — *doórschoóten.* Un vaisseau criblé de coups de canon. *Een schip met kanons ballen doórschoóten.* Un homme criblé de blessures. *Eenen man vol wonden.*

Cribler, *v. a. Harpen, het koórn ziften.*

Cribleur, *s. m Harper, koórn-zifter.*

Cribleux, *adj m.* (ontleéd-k.) Os cribleux. *Zifi-been boven den neus.*

Criblier, *s. m. Ziftmaeker.*

Cribiure, *s. f. Uytzifisel (van koórn enz.)* s n.

Cribration, *s. f.* (schey-k.) *Zifting, doórzifting.*

Cribriforme, *adj.* (ontleéd-k.) Os cribriforme (*zoek*) Ethmoïde.

Cric, *s. m.* (spreék uyt *kri*) (werktuyg om zwaere lasten op-te-hyssen) *Wind-as*, s. m. *domme-kragt*, s. f. — (spreék uyt *krik*) *moord-priem (der Malaizen)* s. m.

Cricoïde, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Cartilage cricoïde. *Ringvormig kraekbeen, kraek-been van het hoofd der locht-pyp*, s. n.

Criée, *s. f.* (recht) *Uytroeping, bekendmaeking (van eene openbaere verkooping).*

Crier, *v. a.* (Je crie, tu cries, il crie; nous crions, vous criez, ils crient. Je criois; nous criions, vous criiez. Je criai. Je crierai. Que je crie. Que je criasse. Criant; crié, ée) *Uytroepen, afkondigen.* Crier des pommes, des petits pâtés. *Appelen, toertjes leuren.* — *v. n. Schreeuwen, roepen, toeroepen.* Crier après quelqu'un. *Nasthreeuwen, naroepen, om imand roepen.*

Crierie, *s. f. Geschreeuw, geroep*, s. n.

Crieur, *s. m. Roeper, uytroeper.* Crieur de moutarde. *Mostaerd-leurder.*

Crieur, euse, *s. m. et f. Schreeuwer: schreeuwster.*

Crime, *s. m Misdaed*, s. f. *schelmstuk*, s. n. Crime énorme. *Grouwel-daed, booze daed, grouwel-stuk.* Crime capital. *Hoofd-misdaed, hals-zaek.* Crime de lèse-majesté. *Hoog verraed, misdaed van gekwetste majesteyt.*

Criminaliser, *v. a.* (recht) *Eene geldzaek in eene hals-zaek veranderen.*

Criminaliste, *s. m. Misdaed-kundigen, rechtsgeleerden die in het lyfstraf-zaekige ervaeren is*; — *schryver over lyfstraf-zaeken.*

Criminel, *s. m. Misdaedigen, misdaediger.*

Criminel, elle, *adj. Misdaedig*; — *lyfstraf-zaekig, misdaed-kundig.* Juge criminel. *Halsrechter, bloedrechter.*

Criminellement, *adv. Misdaediglyk, op eene strafschuldige wyze.* Juger criminellement de l'action de quelqu'un. *Imands daed in het kwaed uytleggen.*

Crin, *s. m. Peêrds-hair*, s. n. Les crins d'un cheval, d'un lion. *De maenen van een peêrd, van eenen leeuw.*

Crinal, *s. m. Heelmeesters werktuyg om de traen-fistel néder-te-drukken*, s. n.

Crinier, *s. m. Peêrds-hair-bereyder.*

Crinière, *s. f. Maenen (van een peêrd* of *leeuw)* s. f. plur. — *halsdeksel (van een peêrd)* s. n.

Crinon, *s. m.* (wormken) *Myteéter, draek-worm.*

Crique, *s. f.* (schippers w.) *Kreék.*

Digitized by Google

Criquet, *s. m.* *Kleyn slagt peërd*, s. n.

Crise, *s. f.* (geneés-k.) *Top-punt of scheyding eener ziekte (dat het lot-gevel der zieken ten goeden of ten kwaeden beschikt).* La maladie est dans un état de crise. *De ziekte staet op het scheyden.* — *Punt van uytwyzing*, s. n. Les affaires sont dans une crise. *De zaeken staen op het uytwyzen.*

Crispation, *s. f.* *Inkrimping, ineenkrimping.*

Crisper, *v. a.* *Doen ineenkrimpen.* — *v. r.* *Ineenkrimpen*, v. n.

Crisser, *v. n.* *Met de tanden knarsen.*

Cristal (*plur.* cristaux) *s. m.* *Kristal*, s. n. Cristal de roche. *Berg-kristal, rots-kristal, berg-glas.* Cristal de tartre. *Wyn-steen-room, gezuyverden wyn-steen.*

Cristalin, *s. m.* *Kristallyne vogt (in de oogen)* s. n.

Cristallin, ine, *adj.* *Kristallyn, doórlugtig als glas.*

Cristallisation, *s. f.* (schey-k.) *Kristallyning, kristalvorming, verandering in kristal.*

Cristalliser, *v. a.* *Als kristal maeken;* — *als kristal doen stollen.* — *v. r.* *Tot kristal worden*, v. n.

Cristallographe, *s. m.* *Kristal-kundigen.*

Cristallographie, *s. f.* *Kristal-kunde, kristal-beschryving.*

Cristalloïde, *s. f.* (*zoek*) Arachnoïde.

Cristallomancie, *s. f.* *Waerzeggery met eenen spiegel.*

Crite, *s. f.* (heel-k.) *Gerste-koórn*, s. n. *puyst op het oog-scheél*, s. f.

Crithomancie, *s. f.* *Waerzeggery met offer-koeken.*

Crithophage, *s. m.* *Gerst-eéter.*

Critiquable, *adj.* *Berispelyk, aen berispingen onderworpen.* Les meilleurs ouvrages sont critiquables. *De beste werken zyn aen berisping onderworpen.*

Critique, *adj.* *Onzéker, gevaerlyk.* Les affaires sont dans un état critique. *De zaeken zyn in eenen onzékeren staet, daer zal verandering in voórvallen.* — *Oórdeel-kundig.* Dictionnaire critique. *Oórdeel-kundig woórden-boek.* — *Berispend, hékelzugtig, die op alles wat te zeggen heeft.* C'est un esprit critique. *Het is eenen mensch die geneygd is om alles te berispen.*

Critique, *s. m.* *Oórdeel-kundigen;* — *hékelzugtigen, berisper, eenen die alles berispt;* — *boekzifter.*

Critique, *s. f.* *Oórdeel-kunde, konst van over eenig werk te oórdeelen.* Se soumettre à la critique de quelqu'un. *Zich aen iemands oórdeel onderwerpen.* — *Berisping, hékelzugt.* Rien n'échappe à sa critique. *Hy berispt alles.*

Critiquer, *v. a. et n.* *Berispen.* — *v. a.* *Uytpluyzen, nauw onderzoeken, beknibbelen.*

Croassement, *s. m.* *Gekras* of *geschreeuw (der raeven)* s. n.

Croasser, *v. n.* *Krassen, schreeuwen (als de raeven).*

Croate, *s. m.* *Croëet, eenen uyt Croëtiën*, s. m. — *croëtisch peërd*, s. n.

Croatie, *s. f.* (landschap) *Croëtiën.*

Croc, *s. m.* (spreék uyt *kro*) *Haek (daer iets aen gehaekt word)* — *werp-haek*, s. m. *harpoen*, s. n. — (gem.) *valschen speéler, bedrieger in het spel*, s. m. — (spreék uyt *krok*) (gem.) *Gekraek*, s. n. Cela fait croc sous la dent. *Dat kraekt tusschen de tanden.* — *s. m. plur.* *Baek-tanden (van een peërd)* — *oog-tanden (van eenen hond)* — *groote haekswyze gekromde knévels.*

Croc-en-jambe, *s. m.* Il lui a donné le croc-en-jambe. *Hy heéft hem een beentje gezet om hem te doen vallen;* — (fig.) *hy heéft hem den voet geligt, hy heéft hem onderkroópen.*

Croche, *adj.* *Krom, scheef.*

Croche, *s. f.* (muziek) *Haek-noót.*

Crochet, *s. m.* *Haekskes*, s. n. — (boek-drukkers w.) (*zoek*) Accolade. — (timmermans w.) *Stoothaek.* Il est ici à mes crochets. (fig.) *Hy teërt hier op myne kosten.* — (*zoek*) Peson. — *s. m. plur.* *Baek-tanden (van een peërd)* ook *oog-tanden (van eenen hond).*

Crocheter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Met eenen haek open doen.*

Crocheteur, euse, *s. m. et f.* *Arbeyder, kruyër, pakdraeger, kaey-boef: arbeydster, pakdraegster.* Crocheteur de portes, crocheteur de serrures. *Dief die met haeken de sloten open doet.*

Crochetons, *s. m. plur.* *Stekken van een pakdraegers draegtuyg.*

Crochetoral, ale, *adj.* (gem.) *Onbeleéfd, lomp.*

Crochu, ue, *adj.* *Krom, geboógen.* Avoir les mains crochues. (fig.) *Diefagtig zyn.*

Crochue, *s. f.* (muziek) *Haek-noót.*

Crocodile, *s. m.* (dier) *Krokodil*, s. f. *kaeyman*, s. m. Larmes de crocodile. *Geveynsde traenen, verraeders traenen.*

Digitized by Google

Crocotte, *s. m.* *Dier voortkomende van eene hondin en eenen wolf*, s. n.

Crocus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Safraen*; — *crocus-bloem*, s. f.

Croire, *v. a. et n. irrég.* (Je crois, tu crois, il croit; nous croyons, vous croyez, ils croient. Je croyois; nous croyions, vous croyiez, ils croyoient. Je crus. Crois. Que je croie; que nous croyions, que vous croyiez, qu'ils croient. Que je crusse, que tu crusses, qu'il crût; que nous crussions, que vous crussiez, qu'ils crussent. Croyant; cru, ue) *Gelooven, geloof geeven.* Je crois fermement. *Ik geloof vastelyk.* On croit plus aux yeux qu'aux oreilles. *Men gelooft meer het gezigt als het gehoor.* — *v. a. Meynen, denken, aenzien, gelooven.* Je le croyois homme d'honneur. *Ik zag hem aen voór eenen eerlyken man, ik meynde dat hy eenen eerlyken man was.* — *v. r. Zich inbeélden, zich laeten voórstaen.*

Croisade, *s. f.* *Kruystogt*, s. m. *kruysvaert (tégen de ongeloovigen)* s. f.

Croisat, *s. m.* (geld) *Kruys-daelder.*

Croisé, *s. m.* *Kruysvaerder (die ten oórlog gaet tégen de ongeloovigen)* Croisé de soie. *Geképerde zyde*

Croisé, ée, *adj.* *Geképerd.* Ruban croisé. *Geképerd lint.* — *Gekruyst, kruysswyze gemaekt* of *gelegd.* Avoir les bras croisés. *Ledig staen, niet werken.*

Croisée, *s. f.* *Venster*; — *raem, kruys-raem*, s. f. — (weévers w.) *inslag (van een weéfsel)* s. m.

Croisement, *s. m.* (scherm-k.) *Het kruysen der dégens*, s. n.

Croiser, *v. a.* *Kruysen, kruysswyze over malkander leggen.* Croiser quelqu'un *Imand dwarsboomen* of *wéderstreéven.* — *Doórschrabben (met de pen).* Il m'a croisé trois articles dans mon compte. *Hy heéft dry artikels in myne rékening doórgeschrabt.* — (weévers w.) *Het weéfsel digt aenslaen*; — (mandemaekers w.) *vlegten.*

Croiser, *v. n.* *Kruysen.* Les vaisseaux ennemis croisent sur la côte. *De vyandlyke schépen kruysen op de kust.* Cette camisole ne croise pas assez par devant. *Dat slaeplyf komt niet ver genoeg over een van voór.*

Se croiser, *v. r.* *Op kruysvaert gaen (tégen de ongeloovigen)* — *kruysswyze, liggen, zich kruysen.* Ils se croisent dans leurs prétentions. *Zy wéderstreéven malkaer in hunne eyschen.*

Croiserie, *s. f.* (mandemaekers w.) *Gevlogte werk*, s. n.

Croisette, *s. f.* (plant) *Kruys-wortel*, s. m. — (wapen-k.) *kleyn kruys*, s. n.

Croiseur, *s. m.* *Kruysvaerder, kapiteyn van een schip dat kruyst ter zée*, s. m. — *kruys-schip*, s. n.

Croisière, *s. f.* *Kruystogt*, s. m. — *plaets op zee alwaer den kruystogt geschied*, s. f.

Croisillon, *s. m.* *Dwars-hout (van een kruys* of *van eene kruys-raem)* s. n.

Croissance, *s. f.* *Wasdom, groey*, s. m. *groeying*, s. f. *het groeyén*, s. n.

Croissant, *s. m.* *Halve maen, wassende maen*, s. f. L'empire du croissant. *Het turksch rykk.* — *Sikkel*, s. f. *hoveniers half-rond sny-mes*, s. n.

Croisure, *s. f.* *Képer, grond van lint, stoffen enz.*, s. m.

Croît, *s. m.* (van vee spr.) *Verménigvuldiging, aenfokking*, s. f.

Croître, *v. n. irrég.* (de *î circonflexe* is noodig in alle die tyden, welke, zonder dit teeken, zouden konnen genomen worden voór de tyden van het *verbum Croire*, en word onverschilliglyk met *être* of *avoir* geconjugeérd) (Je crois, tu crois, il croît; nous croissons. Je croissois. Je crûs. Je croîtrai. Crois. Que je croisse. Que je crûsse. Croissant; crû, ûe) *Wassen, groeyén, aenwassen, aengroeyén, opgroeyén, opschieten*; — *verménigvuldigen.* Les jours croissent. *De dagen worden langer.* — *v. a.* (dicht-k.) *Vermeerderen, vergrooten.* Cet honneur va croître son audace. *Die eer gaet zyne stoutmoedigheyd vergrooten.*

Croix, *s. f.* *Kruys*, s. n. Signe de la croix, signe de croix. *Kruys, kruysteeken, teeken des heyligs kruys.* Église bâtie en croix grecque. (bouw-k.) *Kerk die gebouwd is als een kruys met vier éven lange zyden.* Église bâtie en croix latine. *Kerk welkers onderste zyde langer is als de dry andere.* Croix de par Dieu. *Kruysken a, a-b-boek.* N'avoir ni croix ni pile. *Noch kruys noch munt hebben.* En croix, en forme de croix *Kruyselings, kruysswyze.* — (fig.) *Kruys*, s. n. *tégenspoed*, s. m. *vervolging, verdrukking*, s. f.

Cron, *s. m.* *Verzameling van schelpkens in de aerde*, s. f.

Crone, *s. m.* (schippers w.) *Kraen (om de schépen te laeden en te ontlaeden)* s. f.

Cronhyomètre, *s. m.* *Werktuyg om de veélheyd van den régen te meéten*, s. n.

Digitized by Google

Croquant, s. m. (gem.) *Guyt.*

Croquant, ante, adj. *Knappend, krookend*

Croquante, s. f. *Knap-taert.*

Croque, s. f. Manger du pain à la croque au sel. *Brood met zout eeten.*

Croquer, v. a. et n. *Knappen, kroeken;* — (gem.) *opslokken, inslikken, gulzigly eeten.* Croquer le marmot *Lang staen wagten eer men iemand kan spreeken.* — (van schilderyën enz. spr) *In het rouw schetsen;* — (gem.) *wegneemen, steelen.*

Croquet, s. m *Kluppeleh*, s m. plur. *klappel-koek, knap-koek*, s. m.

Croqueur, s. m. (gem.) *Loozen bedrieger, gauwdief.*

Croquignole, s. f. *Knok-slag, knipslag, knip met de vingeren*, s. m

Croquignoler, v a. *Knippen, knokslagen* of *knippen met de vingers geeven.*

Croquis, s. m. *Rouwe schets (van eene schildery)* s. f. — *rouw ontwerp (van een boek)* s n.

Crosse, s. f. *Staf (van eenen Bisschop enz.)* — *kolf (om méde te speelen)* s. m Crosse de fusil. *Kolf van een fuziek.* Crosse d'aiguière. *Oor van een lampet.*

Crossé, ée, adj. *Die eenen staf voert staf-draegend.*

Crosser, v. n. *Kolven, met den kolf speelen.*

Crossette, s. f. (boveniers w.) *Ingelegden wyngaerd-rank*, s. m.

Crosseur, s. m. *Kolver, eenen die met den kolf speelt.*

Crotale, s. m. (oudh.) *Klap-houtjes*, s. n. plur.

Crotaphite, adj. (ontleed-k.) Muscle crotaphite. *Slaep-spier, spier die het onderste kaek-been omhoog trekt.*

Crotons, s. m pl. (suyker-raffineerders w.) *Stukken suyker die door de zift niet hebben konnen gaen.*

Crotte, s. f. *Slyk*, s. n. *modder*, s. m. *vuyligheyd (der straeten)* s. f. Il fait bien de la crotte dans les rues. *De straeten zyn zeer vuyl.* — *Keutel, drek (van peerden, schaepen enz.)* s m.

Crotté, ée, adj. *Beslykt, bemorst.* Poëte crotté. *Slegten dichter.*

Crotter, v. a. *Bemorsen, beslyken.* Mon habit est crotté. *Myn kleed is beslykt.*

Crottin, s. m. *Keutel, drek (van peerden, schaepen enz.)*

Croulant, ante, adj. *Bouwvallig, dat op vallen staet.*

Croulement, s. m. *Instorting, inzakking*, s. f.

Crouler, v. n. *Instorten, invallen, inzakken.* Ce bâtiment croule. *Dat gebouw stort in.* — v. a. Crouler un vaisseau. *Een schip van stapel laeten loopen.*

Croulier, ière, adj. Terres croulières *Landen welkers grond onvast is.*

Croulière, s. f. *Onvasten grond*, s m.

Croup, s. m. (de p word uytgesproken) (ziekte) *Keel-gezwel met korten adem verzeld*, s. n.

Croupade, s. f. (ry-school) *Viersprong, hoogen sprong (van een peerd)* s. m.

Croupe, s. f. *Kruys, het agterdeel van een peerd*, s. n. Croupe d'une montagne. *Den top van eenen berg.*

A croupetons, adv. *Bukkende, op zyn agterste zittende.*

Croupiader, v. a. (schippers w.) *Een schip van agter vertuyën.*

Croupiat, s. m. (schippers w.) *Kabel-knoop, spring, sprenkel.*

Croupier, s. m. *Medestander in het kaert-spel enz.;* — *geld-schieter in eene zaek van welkers winst hy mededeelt.*

Croupière, s. f. *Agterriem, steertriem (van een peerd enz.)* s. m. — (schippers w.) *agterdwars-touw*, s. f.

Croupion, s. m. *Stiet-been, stuytbeen*, s. n. — *stiet (van eenen vogel)* s. f.

Croupir, v. n. *Stilstaen, niet vloeyen, geenen loop hebben.* Les eaux qui croupissent, deviennent puantes. *De stilstaende waters worden stinkende.* Croupir dans le péché, dans le vice. *In de zonde, in de ondeugd blyven steeken.* Cet enfant croupit dans son ordure. *Dat kind legt in zyne vuyligheyd.*

Croupissant, ante, adj. *Stilstaende.* Eaux croupissantes. *Stilstaende waters.*

Croupon, s. m. (leêrtouwers w.) *Gerund ossen* of *koeyën leêr zonder hoofd noch buyk*, s. n.

Croustille, s. f. (gem.) *Korstje brood*, s. n.

Croustiller, v. n. (gem.) *Een korstje brood eeten (om op te drinken).*

Croustilleusement, adv. (gem.) *Klugtiglyk, vermaekelyk.*

Croustilleux, euse, adj. (gem.) *Klugtig, vermaekelyk, koddig, poetsig, boertig.*

Croûte, s. f. *Korst;* — (heel-k.) *roof (van eene wonde* of *zweer)* — (schilder-k.) *slegte schildery.*

Digitized by Google

Croûtelette, *s. f. Korstje brood*, s. n.

Croûtier, *s. m. Opkooper, ruyler. (van oude schilderyën) — slegten schilder.*

Croûton, *s. m. Korst brood*, s. f.

Croyable, *adj. Geloofbyk, geloofbaer, geloof-weêrdig.*

Croyance, *s. f. Geloof; — gevoelen*, s. n. *meyning*, s. f.

Croyans, *s. m. plur. Geloovigen.*

Crû, *s. m. Grond waer op iets gewassen is*, s. m. — *gewas*, s. n. Cela n'est pas de son crû. *Dat komt uyt zynen koker niet.*

Crû, ûe, *adj. Gewassen, gegroeyd.*

Cru, ue, *adj. Rouw, ongekookt; — onbereyd; — lomp, onbeschaefd.* Une pensée toute crue. *Een zeer onbeschaefd gepeys.*

A cru, *adv.* Monter un cheval à cru. *Een peêrd zonder zadel beryden.* Être botté à cru. *De leêrzen op zyne bloote beenen draegen.*

Cruauté, *s. f. Vreedheyd, bloeddorstigheyd, bloed-gierigheyd, moordaedigheyd, onmenschelykheyd.*

Cruche, *s. f. Kruyk, water-kruyk, kit.* Cruche à l'huile. *Olie-kruyk, kruyk om olie in te doen.* Cruche d'huile. *Kruyk met olie, daer olie in is.* — (gem.) *Botterik, botmuyl*, s. m.

Cruchée, *s. f. Eene kruyk vol.*

Crucherie, *s. f.* (gem.) *Botheyd, domheyd, lompheyd.*

Cruchon, *s. m. Kruyksken*, s. n. *kleyne kruyk*, s. f.

Crucial, ale, *adj.* (heel-k.) Incision cruciale. *Kruys-sneede.*

Crucifère, *adj.* (van gewassen spr.) *Kruysvormig, als een kruys.* Colonne crucifère. *Kruys-kolom.*

Crucifiement, *s. m. Kruysing, kruysiging*, s. f.

Crucifier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Kruysen, kruysigen, aen een kruys hegten.*

Crucifix, *s. m.* (spreek uyt *krucifi*) *Kruys-beeld*, s. n.

Crudité, *s. f. Rauwheyd.*

Crue, *s. f. Vermeerdering, aenwassing, aengroeying*, s. f. *wasdom, aenwas*, s. m.

Cruel, elle, *adj. Vreed, moorddaedig; — streng, straf, onmedoogend; — vreeselyk, pynelyk.* Homme cruel. *Vreedaerd, vreeden menseh.* Cruel homme. *Lastigen mensch*; ook *koppigen mensch.*

Cruellement, *adv. Vreedelyk, moorddaedigyk.*

Crument, *adv. Rouwelyk, onbeschofelyk.*

Crupellaire, *s. m. Ten vollen gewapenden krygsman (by de oude Gauloisen).*

Crural, ale, *adj.* (ontleed-k.) Veine crurale. *Been-ader, schenkel-ader.* Muscle crural. *Schenkel-spier.*

Crustacé, ée, *adj.* (nat. hist.) (van visschen spr.) *Met gelederen geschelpt.*

Crustacés, *s. m. pl.* (natuerl. hist.) *Schael-visschen; geschelpte visschen met verscheyde gelederen (als kreeften, krabben enz.)*

Cruzade, *s. f.* (zilvere geldstuk in Portugael) *Kruzade.*

Crypte, *s. f. Onderaerdsch gewelf*, s. n. *kelder*, s. m. — (ontleed-k.) *huylvormige opening (van sommige deelen des lichaems)* s. f.

Cryptogames, *adj. et s. f. pl.* (kruyd-k.) Plantes cryptogames. *Planten met onkennelyke* of *verborge geslachten.*

Cryptogamie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach der planten met verborge geslachten*, s. m.

Cryptogamiser, *v. n. Planten zoeken met verborge geslachten.*

Cryptographie, *s. f. Konst van met verborge* of *geheyme teekens te schryven.*

Cryptographique, *adj. Betreffende de konst van met verborge teekens te schryven.*

Cryptonyme, *adj. et s. m. Naemloos, die zynen waeren naem verbergt.*

Crypto-portique, *s. m.* (bouw-k.) *Onderaerdschen gewelfden gang.*

Crystal etc. *(zoek)* Cristal etc.

Cu etc. *(zoek)* Cul etc.

Cubation, *s. f. Konst om de vastheyd* of *bestendigheyd der lichaemen te meeten.*

Cubature, *s. f. Konst om de uytgestrektheyd der vaste lichaemen te meeten.*

Cube, *s. m.* (meet-k.) *Regelmaetig vierkant (met zes gelyke oppervlakten als eenen teêrling)* s. n. — *adj. Zeszydig, teêrlingvormig.*

Cubique, *adj. Zeszydig, teêrlingvormig.*

Cubèbe, *s. f.* (plant) *Steêrt-peper.*

Cuber, *v. a. Tot een regelmaetig vierkant brengen.*

Cubital, *s. m. Bank om met de armen op te leunen*, s. f.

Cubital, ale, *adj.* (ontleed-k.) Muscle cubital. *Elleboogs spier.*

Cubitus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (ontleed-k.) *Arm-been van den elleboog tot de hand*, s. n.

Cubiane, *s. m.* (water-vogeltje) *Wit-buyksken*, s. n.

Digitized by Google

Cuboïde, *s. m.* (outleéd-k.) *Teêrling-been*, s. n.

Cuceron, *s. m. Kleyne maey (in de schel-vrugten)* s. f.

Cucullaire, *adj.* (outleéd-k.) Muscle cucullaire. *Spier van het agterhoofd.*

Cucurbitacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) Plante cucurbitacée. *Meloenagtige plant, plant welkers vrugten gelyken aen de kauwoerde, meloen, komkommer enz.*

Cucurbitain, cucurbitaire, *s. m. Platten worm die aen de kernen van eene kauwoerde gelykt (in de ingewanden der menschen).*

Cucurbite, *s. f.* (schey-k.) *Overhaelvat*, s. n. *overhael-ketel*, s. m.

Cueillé, *s. f.* (schippers w.) *Breedte van den zeyl-doek.*

Cueilleret, *s. m. Cyns-register der inkomsten van een leen-goed.*

Cueillette, *s. f. Inzameling van penningen; — inzameling van vrugten.*

Cueilleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) Il est fait en cueilleur de pommes. *Hy is slegt gekleed.* Elle est faite comme une cueilleuse d'herbes. *Zy is slegt gekleed.*

Cueillir, *v. a. irrég.* (Je cueille. Je cueillois. Je cueillis. Je cueillerai. Je cueillerois. Que je cueille; que nous cueillions, que vous cueilliez. Cueillant; cueilli, ie) *Plukken, afplukken.* Cueillir des palmes, des victoires. *Lauwer-kransen plukken, overwinningen behaelen.*

Cueilloir, *s. m. Fruyt-mand*, s. f. *vrugt-korf*, s. m.

Cuider, *s. m. Lange fruyt-mand*, s. f.

Cuider, *v. a.* (oud) *Meynen, gelooven*. v. n. *zich inbeelden*, v. r.

Cuiller, *s. f.* (de *r* word uytgesproken) (*zoek*) Cuillère.

Cuillère, *s. f. Lépel*, s. m. Cuillère à pot. *Pot-lépel, pot-lépel.* Cuillère à potage *of* à soupe. *Sop lépel.*

Cuillerée, *s. f. Schep, eenen lépel vol*, s. m.

Cuilleron, *s. m. Lépel-blad, blad of het hol van eenen lépel*; — (kruyd-k.) *lépelvormig gedeelte van eene plant*, s. n.

Cuillier, *s. m.* (vogel) *Lépelaer*, s. m. — *lépelvormige zee-schelp*, s. f.

Cuine, *s. f.* (schey-k.) *Aerden ketel om sterk water over-te-haelen*, s. m.

Cuir, *s. m. Leêr, leêder*, s. n. Cuir doré. *Goud-leêr.* Cuir bronzé. *Kamoes-leêr.* Cuir à rasoir. *Stryk-riem, leêr om de scheêr-messen te wetten.* Cuir à semelle. *Zoôl-leêr.* Cuir en poil. *Huyd met het haïr op.*

Cuirasse, *s. f. Harnas, borst-harnas, borst-wapen*, s. n.

Cuirassé, ée, *adj. Geharnast, met een harnas aen.* Être bien cuirassé. *Overal op voôrzien zyn.*

Cuirasser, *v. a. Met een harnas wapenen.*

Cuirassier, *s. m. Ruyter met een harnas gewapend.*

Cuire, faire cuire, *v. a. et n. irrég.* (Je cuis, tu cuis, il cuit; nous cuisons, vous cuisez, ils cuisent. Je cuisois. Je cuisis. Je cuirai. Cuis. Que je cuise. Que je cuississe. Cuisant; cuit, ite) *Koôken, de spyzen gereed maeken* of *gaer maeken*; — *bakken.* Cuire du pain *of* faire cuire du pain. *Brood bakken.* — *v. a. Verteêren, koôken in de maeg.* — *v. n. Steêken, bytend* of *scherp zyn, branden, byten.* Les yeux me cuisent. *Myne oogen steêken.* Il vous en cuira. *Het zal u berouwen.*

Cuisant, ante, *adj. Smertelyk, pynelyk.* Douleur cuisante. *Smertelyke pyn.* Froid cuisant. *Strenge koude.*

Cuisine, *s. f. Keuken*, s. f. Cuisine voûtée. *Kelder-keuken.* — *Het bereyden der spyzen*, s. n. Faire la cuisine. *De keuken doen, koôken, de spyzen bereyden.*

Cuisiner, *v. n.* (gem.) *Koôken, de spyzen bereyden.*

Cuisinerie, *s. f. Koôk-konst*, s. f. *keuken-werk*, s. n.

Cuisinier, ière, *s. m. et f. Kok: kokin, keuken-meyd.*

Cuisinière, *s. f. Braed-pan (van een spit).*

Cuissart, *s. m. Dy-stuk (van een oud wapen-kleedsel)* s. n.

Cuisse, *s. f. Dy, dye*, s. f. — *bout*, s. m. *boutje (van een kieken enz.)* s. n. Cuisse de noix. *Vierde deel* of *beentje van eene noôt.*

Cuisson, *s. f. Baksel*; — *het koôken, het bereyden der spyzen*, s. n. Pain de cuisson. *Huys-bakken brood.* — *Brandige pyn, steêking*, s. f.

Cuissot, *s. m. Bout (van eenen hert* of *van eenen ree-bok).*

Cuistre, *s. m.* (schimp-w.) *Schoôl-knegt, knegt in eene latynsche schoôl*; — *neuswyzen, waenwyzen.*

Cuit, ite, *adj. Gaer, gezoôden, gebakken.* Ce pain est bien cuit. *Dat brood is wel gebakken.*

Cuite, *s. f.* (van steenen, tichelen, enz spr.) *Het bakken*, s. n. La cuite des briques. *Het steen-bakken.* La cuite de la chaux. *Het kalk-branden.*

Digitized by Google

Cuivre, *s. m.* *Koper*, s. n. Cuivre vierge, cuivre natif. *Maegde-koper, ongesmolte koper (gelyk het uyt de myne komt).* Cuivre de Corinthe. *Menging van goud, zilver en bezonderlyk van koper.* Cuivre jaune (*koek*) Laiton.

Cuivré, ée, *adj.* *Verkoperd, met koper beleegd.*

Cuivrer, *v. a.* *Verkoperen, met koper beleggen.*

Cuivrette, *s. f.* *Kopere pypken (aen het mondstuk van eene hoboo enz.)* s. n.

Cuivreux, euse, *adj.* *Kopervervig.*

Cul, *s. m.* (spreek uyt *ku*) *Gat, het agterste*, s. n. *aers, naers*, s. m. Cul d'artichaut. *Artichok-stoel.* Cul de basse fosse. *Donker hol* of *kot in eene gevangenis.* Cul-bas. (kaert-spel) *Broek-af.* Cul-de-jatte. *Mensch zonder beenen die zich in eenen houten bak voortslypt.* Cul-de-lampe. *Het onderste van eene lamp*; ook *cieraed in het midden van eene zoldering* of *gewelf*; ook (boek-drukkers w.) *steêrtstuk (tot cieraed in de boeken).* Cul-de-sac. *Straetje zonder eynd, blinde straet.*

Culasse, *s. f.* *Broek, kamer (van het kanon) — agterste schroef (in de hand-geweêren).*

Culbute, *s. f.* *Tuymeling, omtuymeling, ombuyteling*, s. f. — *val*, s. m. Horrible culbute. *Zwaeren val.* Il a fait une grande culbute. (fig.) *Hy is van rykdom tot armoede vervallen.*

Culbuter, *v. a.* *Doen tuymelen, overrompelen, overhoop werpen*; — (fig.) *tot eenen geringen staet doen vervallen.* — *v. n.* *Omtuymelen, omrollen*; ook *tot eenen geringen staet vervallen.*

Culbutis, *s. m.* *Overhoop-geworpe zaeken*, s. f. plur.

Culée, *s. f.* (schippers w.) *Stoot (van een schip tegen den grond)* — (bouw-k.) *hoek-muer (waer op den boog van eene brug rust)* s. m. Culée d'arc-boutant (bouw-k.) *Pilaer daer de gewelven der zwaere gebouwen op rusten.*

Culer, *v. n.* (schippers w.) *Agteruyt zeylen* of *dryven.*

Culeron, *s. m.* (zaelmaekers w.) *Beulling van den steêrt-riem (van een peêrd).*

Culier, *adj. et s. m.* (ontleêd-k.) Boyau culier. *Aers-darm, endel-darm.*

Culière, *s. f.* (bouw-k.) *Druypsteen (onder eene goot)* s. m.

Culmifère, *adj.* (kruyd-k.) Plante culmifère. *Plant welkers stam als een stroo is.*

Culminant, *adj. m.* (sterre-k.) Point culminant d'un astre. *Hoogste punt van een gesternte.*

Culmination, *s. f.* (sterre-k.) *Tydstip dat een gesternte de middag-linie doorgaet*, s. n.

Culminer, *v. n.* (sterre-k.) *De middag-linie doorgaen.*

Culot, *s. m.* *Het onderste van eene kerk-lamp*: — *grond-sop (van gesmolte metaelen)* s. n. — (van menschen en beesten spr.) *den laest-geboôren, den jongsten*; — (gem.) *die den laetsten in een gezelschap* of *maetschappy aengenomen is*, s. m.

Culotte, *s. f.* *Broek.* Culotte de pigeon. *Het agterste van eene duif.* — *Kap (van een pistool).*

Culotin, *s. m.* *Enge broek*, s. f. — (gem.) *jongsken dat eerst in de broek is*, s. n.

Culpabilité, *s. f.* *Pligtigheyd, schuldbaerheyd.*

Culte, *s. m.* *Godsdienst-oeffening*, s. f. *uytwendigen godsdienst*, s. m. *eerbewyzing die aen God* of *aen de Heyligen gedaen word*, s. f. Culte de latrie. *Goddelyke eerbewyzing, eerdienst die men aen God bewyst.* Culte d'hyperdulie. *Eerdienst die men aen de heylige Maegd bewyst.* Culte de dulie. *Eerdienst die men aen de Heyligen bewyst.*

Cultellation, *s. f.* (meêt-k.) *Het meêten van hoogten en afstanden stuksgewyze.*

Cultivable, *adj.* *Beploegbaer.*

Cultivateur, *s. m.* *Landbouwer, bebouwer, beploeger.*

Cultivé, ée, *adj.* *Bebouwd*; — (fig.) *aengekweekt, onderweezen, geôeffend.* Esprit cultivé. *Geôeffenden geest.*

Cultiver, *v. a.* *Bouwen, bebouwen, landbouwen, akkeren, ploegen.* Cultiver la terre. *De aerde bebouwen.* Cultiver les sciences. *De wetenschappen aenkweeken* of *oeffenen.* Cultiver quelqu'un *of* cultiver l'amitié de quelqu'un. *Imands vriendschap aenkweeken* of *onderhouden.* Cultiver l'esprit. *Het verstand oeffenen.*

Culture, *s. f.* *Akkerbouw, landbouw*, s. m. *bouwing, bebouwing, beploeging*; — (fig.) *oeffening, kweeking, aenkweeking.* Culture des sciences. *Aenkweeking der wetenschappen.*

Cumin, *s. m.* (plant) *Komyn.* Fromage de cumin. *Komyne-kaes.*

Cumulatif, ive, *adj.* (recht) *Gezaemenlyk.*

Digitized by Google

Cumulativement, *adv.* (recht) *Gezaemenlyk.*

Cumuler, *v. a.* (recht) *Verzamelen, opeenhoopen.*

Cunéiforme, *adj.* (ontleed-k) Os cunéiforme. *Wigge-been, kliefs-bytelvormig been.*

Cunette, *s. f.* (vesting-bouw-k.) *Sloot in het midden van eene droogebuytengraft.*

Cupide, *adj.* *Begeêrlyk.*

Cupidité, *s. f.* *Onrédelyke begeêrte, begeêrlykheyd.*

Cupidon, *s. m.* (fabel-k.) *Cupido, minne-god*, s. m *de liefde*, s. f.

Curable, *adj.* *Geneéslyk, geneésbaer.*

Curage, *s. m.* *Het ruymen*, s. n. *ruyming*; — (plant) *water-peper*, s. f.

Curatèle, *s. f.* *Momboirschap, voogdyschap*, s. n. *voogdy*, s f. On l'a mis en curatèle. *Men heeft hem stads kind gemaekt; men heeft hem het bewind van zyne goederen afgenomen.*

Curateur, trice, *s. m. et f.* *Momboir, voogd: momboiresse, voogdesse.*

Curatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Geneézend.*

Curation, *s. f.* (geneés-k.) *Geneézing.*

Cure, *s. f.* *Geneézing, wond-heeling*, s. f. — *pastoorschap, pastoors ampt*, s. n. — *pastoory, pastoors wooning*; — (oud w.) *zorg*, s f.

Curé, *s. m.* *Pastoor.*

Cure-dent, *s. m.* *Tanden-koter, tanden-kuyscher.*

Curée, *s. f.* (jagt) *Gewy*, s. n. *het geene men aen de honden geeft van het wild dat zy gevangen hebben.*

Cure-oreille, *s. m.* *Oor-koter, oor-lépeltje, lépeltje om de ooren te zuyveren*, s. n.

Cure-pied, *s. m.* *Schrap-yzer (om het binnenste der peêrde-voeten te zuyveren)* s. n.

Curer, *v. a.* *Ruymen, uytruymen.* Se curer les oreilles. *Zyne ooren zuyveren.*

Curette, *s. f.* (heel-k.) *Steen-tang, lépel-sonde, lapidil.*

Cureur de puits, *s. m.* *Put-ruymer.*

Curial, ale (*plur.* aux, ales) *adj.* *Van eene parochie, pastoors.*

Curie, *s. f.* (oudh.) *Gedeelte van een geslacht (van het roomsch volk)* s. n.

Curieusement, *adv.* *Nieuwsgierigelyk*; — *nauwkeuriglyk.*

Curieux, euse, *s. m. et f.* *Nieuwsgierigen*; — *liefhebber: liefhebster.*

Curieux, euse, *adj.* *Nieuwsgierig, vraegagtig.* Ne soyez pas si curieux. *Weêst zoo nieuwsgierig niet.* — *Zonderling, fraey, aerdig, zeldzaem.* Ce livre est fort curieux. *Dat boek is zeer fraey.* — *Weêtenswaêrdig.* Remarques curieuses. *Weêtenswaêrdige aenmerkingen.*

Curion, *s. m.* (oudh.) *Heydenschen priester van eene verdeeling (van het volk van Roomen).*

Curiosité, *s f.* *Weêtgierigheyd, begeêrte van te weêten, nieuwsgierigheyd, vraegagtigheyd*; — *aerdigheyd, fraeyheyd, zeldzaemheyd.* Cabinet plein de curiosités. *Kamer vol zeldzaemheden.*

Curlande, *s. f.* (landschap) *Courland.*

Curoir, *s m.* *Stok waer mede de landbouwers de ploeg zuyveren.*

Curon, *s. m.* (*zoek*) Curoir.

Curseur, *s. m.* (wis-k.) *Kruys van eenen graed-boog*, s n.

Cursive, *adj et s. f.* Écriture cursive. *Loopend geschrift*, s. n.

Curule, *adj. fem.* (oudh.) Chaise *of* chaire curule. *Ivooren zitstoel (voór de voórnaemste romeynsche overheyd).*

Curures, *s. f. plur.* *Vuylnis*, s. f. *modder (die men ergens uyt ruymt)* s. m.

Curviligne, *adj.* (meêt-k.) *Kromlynig, met kromme liniën.*

Curvité, *s. f.* (*zoek*) Courbure.

Cuscute, *s. f.* (plant) *Vrangkruyd, viltkruyd*, s. n.

Cussonné, ée, *adj.* (van hout spr.) *Wormsteêkig, van wormen doórknaegd.*

Custode, *s. f.* *Kap* of *deksel boven den communie-kop*; — *gordyn ter zyde van den hoogen autaer*; — *matras* of *rug-kussen in eene koets*; — *kap van eenen pistool-koker.* Sous la custode. *In het heymelyk.*

Custodi-nos, *s. m.* (gem.) *Eenen die een geestelyk ampt voór een ander waernneêmt zonder de inkomsten er van te genieten. (zoek voorders)* Confidentiaire.

Cutanée, *adj.* (geneés-k.) *Vel, van het vel, van de huyd.* Maladie cutanée. *Huyd-ziekte, vel-ziekte.*

Cuticule, *s. f.* (*zoek*) Epiderme.

Cutter, *s. m.* (engelsch snel zeylend schip) *Kutter, kotter.*

Cuve, *s. f* *Kuyp, tobbe.* Cuve à mortier. *Kalk-tobbe.*

Cuveau, *s. m* *Kuypken*, s. n.

Cuvée, *s. f.* *Eene kuyp vol.*

Cuvelage, *s. m.* *Bekleeding met balken en planken (om de instorting der aerde te beletten in de myn-putten)* s. f.

Digitized by Google

Cuveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) Cuveler les puits d'une mine. *Het binnenste van eene myn met ribben en planken bekleeden.*

Cuver, *v. n.* *In de kuyp staen.* Ce vin n'a pas assez cuvé. *Dien wyn heeft niet genoeg in de kuyp gestaen.* Cuver son vin. *Uytslaepen na dat men te veel gedronken heeft.*

Cuvette, *s. f.* *Kuypken, kuypje, tobbeken*, s. n. *spoelbak*; — *koelbak*; — *looden bak* (*van eene dak-goót*) s. m. — (*zoek*) Cunette.

Cuvier, *s. m.* *Loog-kuyp*, s. f.

Cyclamor, *s. m.* (wapen-k.) *Ronden rand* (*rondom een wapen-schild*).

Cycle, *s. m.* *Jaer-kring, tyd-kring.* Cycle solaire. *Zon-kring van acht-en-twintig jaeren.* Cycle lunaire. *Maen-kring van négentien jaeren.*

Cyclique, *adj.* *Van de tyd-kringen.* Poète cyclique. *Liedekens dichter.* Poème cyclique. *Liedeken.*

Cycloïde, *s. f.* (meét-k.) *Rad-linie, boógswyze linie veroorzaekt doór de volle rond-draeying van eenen cirkel die op eene regte linie loopt.*

Cyclope, *s. m.* (fabel-k.) *Eenoogigen reus, smids-gezel van Vulkaen.*

Cycloptère, *s. m.* (natuerl. hist.) *Slach van visschen welkers vlimmen kringswyze verzameld zyn.*

Cygne, *s. m.* *Zwaen*, s. f. — (fig.) *voórnaemen dichter*, s. m.

Cylindracé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Rond, rondvormig.*

Cylindre, *s. m.* *Rol, ronde zuyl-vormige figuer van gelyke dikte*, s. f.

Cylindrique, *adj.* *Als eene rol, zuylvormig, rolvormig.*

Cylindroïde, *s. m.* (meét-k.) *Rol-vormige figuer welkers twee eynden ey-vormig zyn*, s. f.

Cymaise, *s. f.* (bouw-k.) *Bovendeel van eene kroon-lyst waer van de eene helft hol en de andere bol is*, s. n.

Cymbalaire, *s. f.* (plant) *Cimbael-kruyd, navel-kruyd*, s. n.

Cymbale, *s. f.* (oud speéltuyg) *Cimbael*, s. f. — *triangel*, s. m. *dryhoekig yzer* (*in de muziek gebruykelyk*) s. n.

Cyme, *s. f.* (kruyd-k.) *Scheut*, s. m. *spruyt*, s. f.

Cynanche, *s. f.* (geneés-k.) *Geweldige keél-ontsteéking.*

Cynanthropie, *s. f.* (ziekte) *Raezende dolheyd.*

Cynarocéphale, *adj.* (kruyd-k.) *Dat hoofden draegt* (*als artichokken, distels enz.*)

Cynégétique, *adj.* *Van de jagt, van de jagt handelend.*

Cynique, *adj.* *Cinisch*; — *onbeschaemd, onbeschofst.* Vers cyniques. *Schimp-dicht.* — *s. m.* *Cinischen wysgeér.*

Cynisme, *s. m.* *Leering der cinische wysgeéren*; — *onbeschaemdheyd, onbeschofstheyd*. s. f.

Cynocéphale, *s. m.* *Aep met eenen honds smoel.*

Cynocrambe, *s. f.* (plant) *Ringel-kruyd*, s. n.

Cynoglosse, *s. f.* (plant) *Honds-tong.*

Cynorexie, *s. f.* (geneés-k.) *Honds-honger, verscheurenden honger*, s. m.

Cynorrhodon, *s. m.* (plant) *Honds-roos*, s. f.

Cynosorchis, *s. m.* (plant) *Zots-kap*, s. f. *zots-kulletjes*, s. n. plur.

Cyphose, *s. f.* (ontleéd-k.) *Buyging der rug-graet.*

Cyprès, *s. m.* *Cipressen-boom*, s. m. — *cipresse-hout*, s. n. Les funestes cyprès. *De dood.* Petit-cyprès (plant) *Worm-kruyd, zéver-kruyd*, s. n.

Cystéotomie, *s. f.* (*zoek*) Cystotomie.

Cysthéolithe, *s. m.* *Spons-steen, steen die in de spongiën gevonden word.*

Cysthépatique, *adj.* (geneés-k.) Conduit cysthépatique. *Buys die de gal der léver brengt in de gal-blaes.*

Cystique, *adj.* (ontleéd-k.) Artères cystiques. *Pols-aderen die van de léverpols-ader naer de gal-blaes gaen.*

Cystirrhagie, *s. f.* (geneés-k.) *Pynelyke bloed-loozing uyt de blaes.*

Cystite, *s. f.* (geneés-k.) *Blaes-ontsteéking.*

Cystitome, *s. m.* *Heel-kundig werktuyg om het vlies van het kristallyne oog-vogt te openen*, s. n.

Cystobubonocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Lies-breuk der blaes.*

Cystocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Blaes-breuk.*

Cystoméroceèle, *s. f.* (geneés-k.) *Been-breuk der blaes.*

Cystotome, *s. m.* *Heel-kundig werktuyg om den steen zydelings uyt de blaes te haelen*, s. n.

Cystotomie, *s. f.* (heel-k.) *Blaes-snyding, blaes-opening.*

Cytise, *s. m.* (plant) *Heester-klaver, geyte-klaver*, s. f.

Cyzicène, *s. m.* *Eét-zael* (*by de oude Grieken*) s. f.

NB. De woórden, die hier niet te vinden zyn met *cy*, moeten gezogt worden onder *ci*.

Digitized by Google

Czar, *s.m.* *Czar Keyzer van Rusland.*

Czarine, *s.f.* *Czarin, Keyzerin van Rusland.*

Czarowitz, *s.m.* *Zoon van den Czar van Rusland.*

D

D, *subst. mascul.*, *quatrième lettre de l'Alphabet.* De *d* op het eynde van een woord word uytgesproken als eene *t*, als het volgende woord met eene vocael of stomme *h* begint. B.V. *Grand homme*, *grand esprit*; spreek uyt *grantom*, *gran-tespri.*

Da, *adv.* (gem.) *Toch*, *wel.* Oui da. *Ja toch*, *ja wel*, *ja zeker.* Nenni-da. *Neen zeker.*

D'abord, *adv.* *Aenstonds*, *terstond*, *op staende voet*, *sluks*, *straks*; — *voor eerst.*

D'abord que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als.*

Dactyle, *s.m.* (latynsche en grieksche dicht-k.) *Dactylus*, *voet van eene lange en twee korte sillaben.*

Dactyliomancie, *s.f.* *Waerzeggery door eenen ring.*

Dactylique, *adj.* (latynsche en grieksche dicht-k.) *Van den dactylus.*

Dactylolalie, dactyologie, *s.f.* *Vinger-spraek*, *konst van met vingerteekens te spreeken.*

Dactylonomie, *s.f.* *Vinger-rekenkonst*, *tel-konst op de vingeren.*

Dadais, *s.m.* (gem.) *Jan sul*, *eenoozelen bloed.*

Dagorne, *s.f.* *Koey wiens eenen hoorn gebroken is*, s.f. — (schimpw.) *oud grimmig wyf*, s.n.

Dague, *s.f.* *Dolk*, *korten breeden degen*, s.m. *dagge*, s.f. Dague de prévôt. *Koord daer men op de schepen het volk mede straft.* — *s.f.plur.* *Uytkomende hoorns* (*van eenen jongen hert*) s.m. plur.

Dagner, *v.a.* (oud) *Doorpriemen*, *met eenen dolk doorsteeken.* — *v.n.* (van herten spr.) *Dekken* (*ter voortteeling*).

Daguet, *s.m.* *Jongen hert welkers hoorns beginnen uyt-te-schieten.*

Daigner, *v.n.* (word altyd van eenen *infinit* gevolgd zonder *à* of *de*) *Geweerdigen*. v.n. *zich geweerdigen*. v r. Daignez m'écouter. *Geweerdigt my te eenhooren.*

D'ailleurs, *adv.* *Daerenboven*; — *van elders*, *van eene andere plaets.*

Daillots, *s.m.plur.* (schippers w.) *Leeuwertjes*, s.n. plur. *ringen* (*aen het slag-zeyl*) s.m. plur.

Daim, *s.m.* (spreek uyt *dein*) (dier) *Deyn*, *dam-hert.*

Daine, *s.f.* (dier) *Deyne*, s.f. *wyfken van den deyn*. s.n.

Dais, *s.m.* *Troon-verhemelte*, s.n.

Dalem, *s.m.* (plaets in het Limburgsch) *'s Gravendal.*

Dalle, *s.f.* *Wet-steen* (*om de zeyssens te wetten*) — *vloer-steen*; — *goot-steen*; — *water-steen*, s.m. — *moot*, *mook*, *sneede visch*, s.f.

Dalmatique, *s.f.* (kleedsel der diakens en subdiakens in de Misse) *Dalmatica*, s.f. *dien-rok*, s.m.

Dalots, *s.m.plur.* (schippers w.) *Spie-gaten*, *bossen*, s.n. plur.

Dam, *s.m.* (spreek uyt *dan*) A son dam. *Tot zyne schade* La peine du dam. (godsgeleerdheyd) *De straffe der schade*, *de berooving van Gods aenschyn.*

Damas (de *s* word uytgesproken) (stad) *Damascus.* Prunes de Damas. *Pruymen van damast* of béter *van Damascus.* Acier de Damas. *Fyn stael dat te Damascus bereyd word.* — *s.m.* (spreek uyt *dama*) (gebloemde zyde stoffe die oorsprongelyk van Damascus komt) *Damast.*

Damasquette, *s.f.* *Gebloemde stoffe van goud*, *zilver* of *zyde.*

Damasquine, *s.f.* (*zoek*) Damasquinure.

Damasquiner, *v.a* *Inlammen*, *yzer* of *stael met goud-draed* of *zilver-draed inleggen.*

Damasquinerie, *s.f.* *Inlegging van goud-draed* of *zilver-draed op yzer* of *stael.*

Damasquineur, *s.m.* *Inlegger van yzer* of *stael met goud-draed* of *zilver-draed.*

Damasquinure, *s.f.* *Yzerwerk* of *staelwerk met goud-draed* of *zilver-draed ingelegd*. s.n.

Damassé, *s.m.* *et adj.* Linge damassé. *Damast-lynwaet*, s.n.

Damassé, ée, *adj.* *Damast.*

Damasser, *v.a.* *Damast weeven*, *bloemwerk* of *beeldwerk in lynwaet weeven.*

Damasin, *s.m.* (stoffe) *Geringen damast.*

Damassure, *s.f.* *Damastwerk in lynwaet*, s.n.

Damas-violette, *s.f.* (plant) *Damastbloem*, *mast-bloem.*

Digitized by Google

Dame, *s. f.* (vrouw van rang) *Vrouw, mevrouw.* Notre Dame. *Onze lieve Vrouw.* Dame d'un village. *Vrouw van een dorp.* Dame de la cour. *Hofjuffer.* Dame de carreau *Ruyten vrouw.* Dame-damée. *Vrouw van rang.* Dame-jeanne. (gem.) *Korf-flesch, flesch met biezen* of *teenen bekleed.* — *Dam.* s. m. *schyf (van een dam-berd enz.)* s. f. Dame découverte. *Enkelen dam, blooten dam.* Dame couverte, dame damée. *Dobbelen dam, gedekten dam.* Aller à dame *Naer dobbel gaen.* Jouer aux dames. *In het dam-berd speelen.* — *Dyk, dam (in eenen water-loop)* — *kasseyërs hey-blok*, s. m.

Dame, *interj.* (gem.) Dame! si vous me fâchez. *Wagt u, dat 'gy my kwaed maekt.*

Damer, *v. a.* (dam-spel) *Eenen dam opzetten* of *verdobbelen*

Dameret, *s. m.* *Pronker, salet-jonker.*

Damier, *s. m.* *Dam-berd*, s. n.

Damnable, *adj.* (spreek uyt *dánabel*) *Verdoemelyk, verdoemens-weerdig, doem-weerdig.*

Damnablement, *adv.* (spreek uyt *dánableman*) *Verdoemelyk, op eene verdoemelyke wyze.*

Damnation, *s. f.* (spreek uyt *dánaciòn*) *Verdoemenis, verdoeming.*

Damné, ée, *adj.* (spreek uyt *dáné*) *Verdoemd.* — *s. m.* *Verdoemden*

Damner, *v. a.* (spreek uyt *dáné*) *Verdoemen.*

Damoiseau, *s. m.* *Salet-jonker, pronker.*

Damoiset, *s. m.* *Salet-jonker, pronker.*

Damoiselle, *s. f.* (recht) *Juffrouw.*

Danché, ée, *adj.* (wapen-k.) *Getand (als eene zaeg).*

Dandin, *s. m.* (gem.) *Sul, bloed.*

Dandinement, *s. m.* *Slingering* of *lompheyd in het gaen*, s. f.

Dandiner, *v. n.* se dandiner, *v. r.* *Als eenen lomperd gaen*, v. n.

Danemarc, *s. m.* (koningryk) *Deenmarken.*

Danger, *s. m.* *Gevaer*, s. n. *nood*, s. m. *onveyligheyd*, s. f.

Dangereusement, *adv.* *Gevaerlyk.*

Dangereux, euse, *adj.* *Gevaerlyk, onveylig, zorgelyk.*

Danois, oise, *adj.* *Deensch,* — *s. m et f.* *Deen: deensche.*

Dans, *prép.* (reg *acc.*) *In, binnen.* Dans peu. *In het kort, eerlang, haest, wel haest.*

Danse, *s. f.* *Dans*, s. m. *het dansen, gedans*, s. n.

Danser, *v. a. et n.* *Dansen.*

Danseur, euse, *s. m. et f.* *Danser: danster.* Danseur de corde. *Koordedanser.*

Dansomanie, *s. f.* *Dans-drift, verzotheyd op het dansen.*

Danube, *s. m.* (rivier). *Donauw.*

Daphnite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Verbloemden steen verbeeldende een laurier-blad*, s. m.

Daphnomancie, *s. f.* *Waerzeggery door eenen laurier-tak.*

D'après, *prép.* (reg. *accus.*) *Naer, volgens, in navolging van.* D'après nature. *Naer het leven.*

Darcine, *s. f.* (*zoek*) Darse.

Dard, *s. m.* *Werp-spies*, s. f. *werp-schigt, werp-pyl;* — (fig) *kwaedaerdigen tong-steek*, s. m. — (visch) *witteritje, kolfoog*, s. n. — (kruyd-k.) (*zoek*) Pistil.

Dardanaire, *s. m.* (oud) *Opkooper.*

Darder, *v. a.* *Schieten met eene werp-spies* of *werp-pyl.* Darder un javelot. *Eene werp-spies schieten* Le soleil darde ses rayons. (fig.) *De zon schiet haere straelen.*

Dardeur, *s. m.* *Werp-pyl-schutter, pyl-werper.*

Dardille, *s. f.* *Stam van eene giroffelbloem*, s. m.

Dardiller, *v. n.* (van sommige bloemen spr.) *Zyn stampertje schieten.*

Dariote, *s. f.* (gebak) *Melk-toertje*, s. n.

Darne, *s. f.* *Mook, moot, sneede visch.*

Darse, *s. f.* *Dok*, s. n. *kom (van eene zee haven)* s. f.

Darsine, *s. f.* (*zoek*) Darse.

Dartos, *s. m.* (ontleed-k.) *Zak-vlies (der zaed ballen)* s. n.

Dartre, *s. f.* (geneés-k.) *Hair-worm*, s. m. *krauwsel, loopend zeer*, s. n. Dartre farineuse. *Meelagtig* of *droog krauwsel, droogen hair-worm* Dartre vive. *Hair-worm die geduerighyk weerkomt.* — *Zweer (aen sommige lidmaeten der peerden)* s. f.

Dartreux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Schurftagtig, hair-wormagtig.*

Dasimètre, *s. m.* *Werktuyg om de dikheyd van idere laeg van den dampkring te meeten*, s. n.

Dataire, *s. m* *Pausselyken cancelier, opperschryver der roomsche cancelary.*

Date, *s. f.* *Dag-teekening.* Prendre date *of* retenir date. *Voor den naesten keer behouden.*

Dater, *v. a.* *Dag-teekenen.*

Digitized by Google

Daterie, *s. f. Cancelary te Roomen daer de geestelyke ampten gedagteekend worden; — bediening van opperschryver der cancelary te Roomen.*

Datif, *s. m.* (spraek-k.) *Dativus, geéver*, s. m. *geévend geval*. s n.

Dation, *s. f.* (recht) *Onvrywillige of gedwonge gift.*

Datisme, *s. m.* (welspreékendheyd) *Verdrietige manier van spreéken bestaende in veéle woórden van de zelve beteekenis te gebruyken*, s. f.

Dative, *adj. f.* (recht) Tutelle dative. *Voogdyschap die doór het gerecht aen imand opgedraegen word.*

Datte, *s. f.* (vrugt) *Daey, dadel; — zékere lange pruym.*

Dattier, *s. m. Dadel-boom.*

Dature, *s. f.* (*zoek*) Pomme épineuse.

Daube, *s. f.* (saus) *Andovi*. s. m. Poisson à la daube. *Visch in den andovi.*

Dauber, *v. a.* (gem.) *Met de vuyst slaen; — voór den zot houden. — v. r.* (gem.) *Met de vuyst vegten*, v. n.

Daubeur, *s. m.* (recht) *Spotter, beschimper, schertser.*

Dauphin, *s. m.* (zee-visch) *Dolfyn; — den oudsten zoón des Konings van Vrankryk* Dauphine, *s. f. De vrouw van den Dauphin.*

D'autant enz (*zoek onder*) Autant.

Davantage, *adv.* (word maer gebruykt op het eynde van eenen zin, anders gebruykt men *plus*) *Meer, meerder.* J'en ai davantage. *Ik heb er meer.*

Davéridion, *s. m. Spyk-olie, lavendel-olie*. s. f.

Davier, *s. m. Tandtrekker*, s. m. *werktuyg om de tanden te trekken*, s. n. — *kuypers reep-tang*. s. f.

De, *en* d' *voór eene vocael. artikel.* (*teeken van den* genit. *en* ablat.) *Van.* La parole de Dieu. *Het woórd van God* Je viens de Paris. *Ik kom van Parys.* Il est aimé de tout le monde. *Hy word van idereen bemind. — artikel partitif* (*als er een* adject *onmiddelyk op volgt*) De bonne bière vaut mieux que de méchant vin. *Goed bier is béter als slegten wyn.* De (*toont de afgelégenheyd*) Mon jardin est éloigné du vôtre de cinquante pieds. *Mynen hof ligt vyftig voeten van den uwen.* De (*toont de maet*) La tour est haute de deux cents pieds. *Den toren is twee honderd voeten hoog.* De (*drukt de stoffe uyt, waer van iets is gemaekt*) Une croix d'or. *Een goude kruys.* Boucles d'argent. *Zilvere gespen.* De (*drukt den tyd uyt, waer op iets geschied*) J'aime mieux voyager de jour que de nuit. *Ik heb liever by klaeren dag als by nagt te reyzen.* De (*in den zin van* avec) *Met.* Je vous assi terai de toute ma force. *Ik zal u met alle myne magt bystaen.* De (*tusschen twee* verba) *Te, van te.* Je craindrois de vous ennuyer. *Ik zou vreezen u te verdrieten* of *van u te verdrieten.* De (*voór eenen* infinit. *na het* verbum venir, *om iets uyt-te-drukken dat maer eerst geschied is*) Je viens de recevoir des nouvelles de l'armée. *Ik heb zoo aenstonds tydingen uyt het léger gekreégen.* De (*word altyd gesteld tusschen twee* subst., *maer word in het vlaemsch niet uytgedrukt*) La ville de Paris. *De stad Parys.* Une livre de beurre. *Een pond boter.* Une aune de drap. *Eene elle laken.* De par le Roi. *Van wégens den Koning.*

Dé, *s. m. Teérling, dobbel-steen* Dé à coudre. *Vinger-hoed.* Dé sans fond. *Naey-ring.* — (bouw-k.) *Vierkant voet-stuk* (*van eene zuyl enz.*) s n.

Déalbation, *s. f.* (schey-k.) *Verandering van zwart in wit* (*doór de kragt van het vuer*).

Débâclage, *s. m.* (*zoek*) Débâcle.

Débâcle, *s. f. Ruyming van eene haven verwydering der ontlaede scheépen van de wal* (*om er gelaede scheépen te leggen*) s f. — *het losbreéken van het ys*, s. n. — (fig.) *schielyke omwenteling in de zaeken*. s f.

Débâclement, *s. m.* (*zoek*) Débâcle.

Débâcler, *v. n.* (van ys spr.) *Losbreéken. — v. a. De haven van lédige scheépen ontruymen*; ook (gem.) *eene toegemaekte deur of venster weér openmaeken.*

Débâcleur, *s. m. Haven-meester belast om de lédige scheépen van de wal te verwyderen en er de gelaede te leggen.*

Débagouler, *v. n* (gem.) *Braeken, spouwen; — onbedagtelyk spreéken, babbelen.*

Débagouleur, *s. m.* (gem.) *Onbedagten spreéker, babbelaer.*

Déballer, *v. a. Ontpakken.*

A la débandade, *adv. In het verstrooyd, zonder order, in het wild.*

Débandement, *s m Verwarde weglooping* (*der krygs-lieden*) s. f.

Débander, *v. a. Ontspannen.* Débander un arc, un pistolet. *Eenen boóg, een pistoól ontspannen. — v. r Losspringen, losgaen, afgaen*; ook *verwardelyk wegloopen, verloopen*, v. n. Toute l'armée se débanda. *Het geheel*

Digitized by Google

léger liep in wanorder. Se débander l'esprit. *Zynen geest ontspannen.* Le temps se débande. *Het weêr word zagter.*

Débanquer, *v. a.* (in het kaert-spel) *De bank winnen.*

Débaptiser, *v. a.* (spreêk uyt *débatisé*) Il se feroit plu:ôt débaptiser que de faire cela. *Hy zou eerder zyn doopsel verloochenen als zulks te doen.* — *v. r Zynen naem veranderen.*

Débarbouiller, *v. a.* (word niet gezeyd als van het aengezigt) *Schoon maeken, wasschen, reynigen.* Se débarbouiller le visage. *Zyn aengezigt wasschen.*

Débarcadour, *s. m. Losplaets voôr de scheêpen*, s. f.

Débardage, *s. m. Ontlaeding van hout uyt de scheêpen*, s. f.

Débarder, *v. a. Hout ontlaeden, hout uyt de scheêpen laeden.* — *Eenen last hout afleggen die men draegt.*

Débardeur, *s. m. Houtlosser* of *houtontlaeder (uyt de scheêpen)*

Débarqué, *s. m* Nouveau débarqué. *Nieuweling die nog niet veêl onder de menschen verkeerd heêft.*

Débarquement, *s. m. Ontscheêping, ontlaeding*, s. f. Troupes de débarquement. *Landings troepen.*

Débarquer, *v. a Lossen, ontlaeden, ontscheêpen* Débarquer des marchandises. *Goederen lossen.* On débarqua l'infanterie. *Men ontscheêpte het voetvolk.* — *v. n. Ontscheêpen, uyt het schip gaen.* Nous débarquâmes en tel endroit. *Op zulk eene plaets gingen wy uyt het schip.* Au débarquer. *Ten tyde der ontlaeding, by de ontlaeding.*

Débarras, *s. m.* (gem.) *Ontslaeging, ontlasting*, s f.

Débarrassement, *s. m.* (gem.) *Ontslaeging, ontlasting*, s. f

Débarrasser, *v. a. Uyt den weg ruymen, ontruymen, ontslaen, ontlasten.* — *v. r Zich ontmaeken, zich ontlasten* Se débarrasser l'esprit. *Zynen geest ontlasten.*

Débarrer, *v. a. Ontsluyten, den boom van eene deur* of *venster wegdoen.*

Débat, *s. m. Twist*, s m. *geschil*, s. n

Débâter, *v. a. Een last-dier ontzadelen.*

Débattre, *v. r irrég.* (word geconj. als *Battre*) *Betwisten.* Débattre les articles d'un compte. *De artikels van eene rekening betwisten.* — *v. r. Zich beweêgen*, v. r. *woelen, spartelen*, v. n.

Débauche, *s. f. Ongebondenheyd, ongeregeldheyd;* — *overdaed*, s. f. *het zuypen, geslemp*, s. n.

Débauché, ée, *adj Ongebonden, ongeregeld.* — *s. m Ongebonden mensch, slemper.*

Débaucher, *v. a. Tot ongebondenheyd brengen, verleyden.* La trop grande liberté a débauché bien des jeunes gens. *De al te groote vryheyd heêft veêle jonge lieden tot ongebondenheyd gebragt.* Débaucher un domestique. *Eenen dienstbode van zynen heer afstrekken.* Débaucher les soldats. *De krygs-lieden omkoopen.* — *v. r. Zich aen de ongebondenheyd overgeêven.*

Débaucheur, euse, *s. m. et f. Verleyder: verleydster.* C'est un agréable débaucheur. *'T is eenen vrolyken gast.*

Debet, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (latynsch koopmans w.) *Schuld*, s. f. *débet, het geêne men schuldig is by rekening.*

Débiffer, *v. a.* (gem. w. weynig in gebruyk) *Bederven, ontstellen.*

Débile, *adj. Zwak, krank, kragteloos, magteloos, flauw, flauwmoedig, flauwhertig.*

Débilement, *adv. Flauwelyk, zwakkelyk, op eene kragtelooze wyze.*

Débilitation, *s. f. Verzwakking.*

Débilité, *s. f. Zwakheyd, krankheyd, kragteloosheyd, magteloosheyd, flauwhertigheyd*

Débiliter, *v. a. Verzwakken, kragteloos maeken.*

Débillardement, *s. m.* (timmermans w.) *Afkapping van het rouw van een stuk hout*, s. f.

Débillarder, *v. a.* (timmermans w.) *Het rouw van een stuk hout afkappen.*

Débiller, *v. a.* (schippers w.) *De peêrden van eene trek-schuyt losmaeken.*

Débit, *s m.* (spreêk uyt *débi*) *Afsrek, trek, sleêt*, s. m. *neêring, vertiering*, s. f. *vertier*, s. n. Il a un beau débit. (fig.) *Hy heêft eene schoone manier van spreêken*

Débitant, ante, *s. m. et f. Winkelier, koopman in het kleyn*

Débiter, *v. a. Verkoopen, aen den man brengen, vertieren.* Débiter quelqu'un (koopmans w) *Imands rekening belasten imands schuld op het boek aenschryven.* Débiter un article. *Eenen artikel op den débet aenteekenen.* — (van hout en steen spr.) *Op zyne noodige lengte kappen* of *zaegen.* Débiter des nouvelles. *Nieuws-tydingen uytstrooyen* of *vertellen.* (*zoek voorders*) Débitter.

Digitized by Google

Débiteur, euse de nouvelles, *s. m. et f. Nieuws-verteller : nieuws-vertelster.*

Débiteur, trice, *s. m. et f. Schuldenaer : schuldenaeres.*

Débitis, *s. m.* (recht) *Volmagt wegens eene schuld-voordering*, s. f

Débitter, *v. a.* (schippers w.) Débitter le câble. *De kabel van de beting afwinden.*

Déblai, *s. m. Afvoering van aerde (om eenen grond gelyk te maeken)* s. f. Voilà un beau déblai. (gem.) *Ik heb er my schoon van ontmaekt.*

Déblatérer, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Hévigiyk tégen imand uytvaeren.*

Déblayer, *v. a.* (word geconj. als Payer) *Ontlasten, ruymen.* Déblayer une rue. *Eene straet ruymen (van vuylnis, steen-hoopen enz.)* Déblayer les terres. *De aerde afvoeren (om den grond gelyk te moeken).*

Débloquement, *s. m.* (oórlogs w.) *Het opbreeken der blokeering (eener vesting)* s. n.

Débloquer, *v. a.* (oórlogs w.) *Ontzetten.* Débloquer une ville. *Eene stad ontzetten.* — (boek-drukkers w.) *De omgekeerde letters uyt eenen vorm trekken (en er de noodige letters in stellen).*

Déboire, *s. m. Kwaeden nasmaek (van eenen drank)* s. m. — (fig.) *ongenoegen, verdriet*, s. n.

Déboîté, ée, *adj. Ontvrigt, uyt de hoót.*

Déboîtement, *s. m. Ontvrigting, uyt de hoót zetting (van een gebeente)* s. f.

Déboîter, *v. a.* (van gebeente spr.) *Ontvrigten, uyt de hoót* of *uyt het lid zetten* ; — (van schrynwerk spr.) *uyt het gelid doen gaen, uyt malkander doen wyken.* — *v. r. Uyt de hoót gaen*; ook *uyt het gelid gaen, uyt malkander wyken*, v. n.

Débonder, *v. a. Ontbommen, den tap van eene sluys* of *de bom van een vat openen.* — *v. n. et r. Uytstroomen, uytvloeyen.*

Débondonner, *v. a. Ontbommen, de bom* of *den stop uyt een vat trekken.*

Débonnaire, *adj* (oud) *Zagtmoedig, goedaerdig.* Homme débonnaire. *Sukkelaer, sul.*

Débonnairement, *adv.* (oud) *Zagtmoediglyk, goedaerdiglyk.*

Débonnaireté, *s. f.* (oud) *Zagtmoedigheyd, goedertierenheyd, goedaerdigheyd*

Débord, *s. m.* (geneés-k.) *Overlooping, overvloeying*, s. f.

Débordé, ée, *adj. Ongebonden, ongeregeld, uytgelaeten.*

Débordement, *s. m Overvloeying, overstrooming*, s. f. Débordement des eaux. *Water-vloed.* — (fig.) *Ongebondenheyd, ongeregeldheyd*, s. f. — *inval van barbaersche volkeren in een land*, s. m. Débordement d'injures. *Uytlaeting in scheld-woórden*

Déborder, *v. n.* se déborder, *v. r. Overvloeyen, overstroomen, overloopen.* — (zee-oórlogs w.) *Losraeken* of *zich redden van de aenklamping.* — *v. a. et n. Uytsteeken, overschieten.* Une ardoise qui déborde une autre. *Eene schalie die buyten de andere uytsteekt.* — *v. a.* (oórlogs w.) *Overvleugelen.* La première ligne des ennemis déborde la nôtre. *De eerste linie des vyands overvleugelde de onze.* — *Den boord afdoen* of *lostarnen.* — *v. r.* (spr. van barbaersche volkeren) *Eenen inval doen in een land.* Se déborder en injures. *Zich uytlaeten in scheld-woórden.*

Débordoir, *s. m.* (lood-gieters en kuypers w.) *Sny-mes*, s. n.

Débosser, *v. a.* (schippers w.) Débosser le câble. *Den stopper losmaeken.*

Débotter, *v. a. De leêrzen uyttrekken, ontleêrzen.* — *v. r. Zich ontleêrzen, zyne leêrzen uyttrekken.* Le débotter, *s. m Het ontleêrzen, het uyttrekken der leêrzen*, s. n.

Débouché, *s. m. Middel* of *uytweg om de waeren te vertieren* ; — *middel om ergens toe te geraeken.*

Débouchement, *s. m. Ontstopping, opening*, s. f. — (*zoek*) Débouché.

Déboucher, *v. a. Ontstoppen, open maeken, openen.* — *v. n.* (oórlogs w.) *Uyt eene engte komen.* L'armée déboucha dans la plaine. *Het léger kwam door de engte in de pleyn.* — *s. m.* Au déboucher du défilé. *In het uytkomen der engte.*

Déboucler, *v. a. Ontgespen, de gespen losdoen* ; — (van hair spr.) *ontkrollen, de krollen uytdoen.* — *v. r.* (van gespen spr.) *Losgaen*, v. n.

Débouilli, *s. m. Het afkooken van staeltjes (om te zien of de verf vast is)* s. n.

Débouillir, *v. a.* (ververs w.) *Staeltjes afkooken (om te zien of de verf vast is).*

Débouquement, *s. m.* (schippers w.) *Zeyling uyt eene zee-engte*, s. f.

Débouquer, *v. n.* (schippers w.) *Uyt eene zee-engte zeylen.*

Digitized by Google

Débourber, *v. a. Ontmodderen, aan slyk en modder zuyveren.*

Débourgeoiser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Imand zyne ongemanierdheyd afleeren.*

Débourrer, *v. a. De prop van een schiet-geweêr aftrekken;* — (fig.) *beschaeven, goede manieren leeren* — *v. r Beschaefd* of *welgemanierd worden.*

Débours, *s. m. Verschot*, s. n *uytgaeve van geld voór een ander*, s. f.

Déboursé, *s. m. (zoek)* Débours.

Déboursement, *s. m. (zoek)* Débours.

Débourser, *v. a. Verschieten, voór een ander uytgeéven.*

Debout, *adv. Overeynd, staende.* Être debout. *Op zyn, te been zyn* Se tenir debout. *Staen, overeynd staen, regt staen.* Mettre debout. *Regt om hoog zetten.* Marchandises qui passent debout. *Koopmanschappen die doórtrekken zonder ontlaeden te worden, transito-goederen* Donner debout à terre. (schippers w.) *Regt naer het land aenzeylen* Être debout au vent, avoir vent debout, aller debout au vent. *Tegen den wind opzeylen.*

Débouter, *v. a.* (recht) *Verwerpen, ontzeggen, afwyzen.* On l'a débouté de sa demande. *Men heeft hem zynen eysch afgeweézen.*

Déboutonné, ée, *adj. Ontknopt.* Manger *of* rire à vèntre déboutonné. (gem) *Zich te bersten eéten* of *lachen.*

Déboutonner, *v. a. Ontknoppen, de knoppen losdoen, losknoppen.* — *v. r. Zyn kleed ontknoppen;* ook (fig.) *openhertiglyk spreéken.*

Se débrailler, *v. r. Ongemanierdelyk de borst ontblooten.*

Débredouiller, *v. a.* (tiktak-spel) *Het teeken van jan* of *dubbel wegneémen.*

Débrider, *v. a. et n. Onttoomen, ontbrydelen, den toom afdoen;* — (gem.) *iets met groote haest verrigten.* Sans débrider. (gem.) *Zonder ophouden, aen een stuk.*

Débris, *s. m. Vrak*, s n. *stukken van een verongelukt schip*, s. n. plur. — (fig) *overschot, overblyfsel (van een léger, van imands fortuen)* s. n.

Débrouillement, *s. m. Ontwarring*, s. f.

Débrouiller, *v. a. Ontwarren, in order schikken.*

Débroutir, *v. a. (zoek)* Débrutir.

Débrutaliser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Beschaeven, imand zyne kwaede manieren afleeren.*

Débrutir, *v. a. Het rouwe van glas of marmer afslypen.*

Débrutissement, *s. m. Afslyping van het rouwe (van glas of marmer)* s. f.

Débucher, *v. n.* (jagt) *Uyt zyne schuylplaets komen.*

Débusquement, *s. m. Verjaeging uyt eene voórdeelige standplaets*, s. f.

Débusquer, *v. a. Uyt eene voórdeelige plaets verjaegen* of *verdryven;* — (fig.) *imand den voet ligten.*

Début, *s. m. Begin, beginsel*, s. n. *aenvang*, s. m.

Débutant, ante, *s. m. et f. Beginneling, die begint.*

Débuter, *v. n Beginnen, aenvangen.*

Deçà, par-deçà, *prep.* (reg *accus.*) au-deçà, en-deçà, *prep.* (reg. *genit.*) *Aen deéze zyde, aen deezen kant.* Deçà l'Escaut. *Aen deéze zyde van de Schelde.* Au-deçà des Alpes *Aen deezen kant der Alpes.* Les villages de deçà la rivière. *De dorpen aen deéze zyde der rivier.* Deçà et delà, *adv Herwaerts en derwaerts.*

Décacheter, *v. a.* (word geconj. als *Cacheter*) *Ontzégelen, opendoen.*

Décacorde, *s. f. Tiensnaerig speéltuyg (der ouden)* s. n.

Décadaire, *adj. Tiendagsch.*

Décade, *s. f. Tiental, werk van tien boeken*, s n. — *tyd-loop van tien dagen, tiendagschen tyd-loop*, s. m.

Décadence, *s. f. Verval*, s. n. *ondergang*, s m.

Décadi, *s. m Tienden dag van eenen tiendagschen tyd-loop.*

Décagone, *adj.* (meét-k.) *Tienhoekig* — *s m. Tien-hoek.*

Décagramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende tien grammen*, s. n.

Décagynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Stach van planten welkers bloemen tien stampertjes voortbrengen*, s. n.

Décaisser, *v. a. Uyt de kas* of *kist haelen.*

Décalitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien liters*, s. f.

Décalogue, *s. m. De tien geboden Gods*, s. n. plur.

Décalquer, *v. a.* (teeken-k.) *Een tégenafdruksel van eene print* of *teekening maeken.*

Décaméride, *s. f. Tiende gedeelte*, s. n.

Décaméron, *s. m. Tiendagsch verhael, verhael van eene tiendagsche gebeurtenis*, s. n.

Décamètre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien méters*, s. f.

Décampement, *s. m. Het opbreeken van een léger*, s. n.

Digitized by Google

Décamper, *v. n.* *Opbreéken, zyn léger-plaets verlaeten, verlégeren;* — (gem.) *opkraemen, weggaen.*

Décanal, ale, *adj.* *Van het dékenschap.*

Décanat, *s. m.* *Dékenschap*, s. n. *weérdigheyd van déken*, s. f.

Décandre, *adj.* (kruyd-k.) *Met tien meél-draedjes* of *helm-styltjes.*

Décandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen tien meél-draedjes* of *helm-styltjes voortbrengen*, s. n.

Décaniser, *v. n.* (recht) *De plaets van déken bedienen.*

Décantation, *s. f.* (schey-k.) *Zagte afgieting (van eenig vogt om het grond-sop niet te roeren).*

Décanter, *v. a.* (schey-k.) *Zagtjes afgieten (om het grond-sop niet te roeren).*

Décaper, *v. a.* (schey-k.) *Het spaensch groen van het koper afdoen.* — *v. n.* (schippers w.) *Eene kaep voórby zeylen.*

Décapitation, *s. f.* *Onthoofding, onthalsing*, s. f. — (schey-k.) *het afdoen van het spaensch groen van het koper*, s. n.

Décapiter, *v. a.* *Onthoofden, onthalsen, het hoofd afslaen.*

Décapole, *s. f.* *Land-streék met tien bezondere stéden.*

Décarreler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Ontvloeren, den vloer* of *de vloer-steenen opbreéken.*

Décastère, *s. m.* *Nieuwe fransche moet doende tién stères*, s. f.

Décastyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw met tien pilaeren in den voórgével*, s. n.

Décasyllabe, décasyllabique, *adj.* *Van tien letter-greépen* of *sillaben.*

Décédé, ée, *adj.* *Gestorven, overleéden.*

Décéder, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd en als *Céder*) *Sterven, overlyden, aftyvig worden.*

Déceindre, *v. a. irrég.* (oud) *Ontgorden.*

Décèlement, *s. m.* *Ontdekking, verklikking*, s. f.

Déceler, *v. a.* *Ontdekken, verklikken, imand die zich verbergt aenbrengen.*

Décembre, *s. m.* *December, de maend december, winter-maend*, s. f.

Décemment, *adv.* *Betaemelyk, behoorlyk.*

Décemvir, *s. m.* (magistraet by de oude Romeynen) *Tien-man.*

Décemviral, ale, *adj.* (roomsche historie) *Van het tien-manschap, tien-manschaplyk.*

Décemvirat, *s. m.* (roomsche hist.) *Tien-manschap*, s. n. *weérdigheyd van tien-man*, s. f.

Décence, *s. f.* *Betaemelykheyd, behoorlykheyd.*

Décennal, ale, *adj.* *Tienjaerig.*

Décennales, *s. f. plur.* (oudh.) *Tienjaerige feesten (die de roomsche Keyzers vierden)* s. n. plur

Décent, ente, *adj.* *Betaemelyk, behoorlyk.*

Déception, *s. f.* (recht) *Bedrog*, s. n. *misleyding, valschheyd*, s. f.

De ce que, *conj.* (reg. *indic.*) *Om dat, vermits, doór dien, dewyl.*

Décerner, *v. a.* *Bewyzen, toewyzen, toeschryven.* Le sénat lui décerna les plus grands honneurs. *Den raed wysde hem de hoogste eer toe.*

Décès, *s. m.* *Het overlyden, versterf*, s. n. *dood*, s. f.

Décevable, *adj.* (oud) *Bedriegbaer, die gemakkelyk kan bedroógen worden.*

Décevant, ante, *adj.* *Bedriegelyk.*

Décevoir, *v. a.* (Je déçois, tu déçois, il déçoit; nous décevons, vous décevez, ils déçoivent. Je décevois. Je déçus. Je décevrai. Je décevrois. Déçois. Qu'il déçoive. Que je déçusse. Décevant; déçu, ue) *Bedriegen, misleyden.*

Déchagriner, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Blygeestig maeken.*

Déchaînement, *s. m.* *Verbittering, vervoerdheyd (tégen imand)* s. f.

Déchaîner, *v. a.* *Ontkéténen, ontkluysteren;* — (fig.) *aenhitsen, opstoóken.* Il les a déchaînés contre moi. *Hy heéft hun tégen my aengehitst.* Se déchaîner contre quelqu'un, *v. r.* *Zich tégen imand zeer verbitterd aenstellen, uytvaeren.* Se déchaîner en invectives. *Zich in scheldwoórden uytlaeten.*

Déchalander, *v. a.* *De neéring* of *kalanten onttrekken.*

Déchalasser, *v. a.* *De stokken wegneémen (van de wyngaerden na den wyn-oogst).*

Déchanter, *v. n.* (gem.) *Zich ten onder geéven, zyn woórd herroepen.*

Déchaperonner, *v. a.* (valke-jagt) *De kap van den vogel afneémen.*

Décharge, *s. f.* *Het losen, het ontlaeden*, s. n. *lossing, ontlaeding, aflaeding, verligting*, s. f. C'est une décharge pour l'état. *'T is eene ontlasting voór den staet.* — *Afwatering, ontlasting van het water*, s. f. Décharge des humeurs.

Digitized by Google

Ontlasting der kwaede vogten. — *Gevoeg*, s. n. *natuerlyke ontlasting des lichaems*; — *ontlasting*, *verschooning*, *verontschuldiging*, s. f. — *ontlast-brief*, *kwyting-brief*; — (bouw-k.) *dwars-balk*; — *boóg boven den dwars-balk* (*van eene deur* of *venster*) s. m. — *losbranding*, *afschieting* (*van het schiet-geweêr*) s. f. On fit une décharge de toute l'artillerie. *Men deéde eene algemeene losbranding van het grof geschut.* Il reçut une décharge de coups de bâton. *Hy kreég eene vragt stok-slagen.* Papier de décharge (boek-drukkers w.) *Verschoon-bladeren*; ook *aftrek-bladeren*.

Déchargé, ée, *adj.* *Ontlast*, *ontlaeden*. Cheval déchargé. *Fyn en rank peerd.*

Déchargement, *s. m.* *Ontlaeding*, *aflaeding*, *lossing* (*van goederen uyt een schip enz.*) s. f.

Déchargeoir, *s. m.* *Weévers-boom* (*daer de weévers het linnen omrollen*).

Décharger, *v. a.* *Lossen*, *ontlaeden*, *aflaeden*; — *verligten*, *ontlasten*. Décharger son cœur. *Zyn hert verligten.* Je vous déchargerai de ce soin. *Ik zal u van die zorg ontlasten.* — (van schiet-geweêren spr.) *Afschieten*, *lossen*; — *ontlaeden*, *de prop aftrekken.* Décharger un coup de bâton, de sabre sur quelqu'un. *Imand eenen stok-slag*, *eenen sabel-slag geéven.* Décharger sa colère sur quelqu'un. *Zyne gramschap op imand uytstorten.* Décharger un registre. *Eenen ontlast-brief geéven en den zelven op het boek aenteekenen*; ook *de betaelde schulden in een boek doórschrabben.* — *Ontlasten*, *verschoonen*, *ontschuldigen*, *verontschuldigen*; — (van het hoofd-hair spr.) *dunnen.*

Se décharger, *v. r.* *Zich ontlasten*, *zich ontmaeken.* Se décharger d'un fardeau. *Zich van eenen last ontmaeken.* Cette rivière se décharge dans l'océan. *Die rivier ontlast zich in de groote zee* of *valt in den oceden.* — (van stoffen spr.) *Schieten*, v. n. *zynen glans* of *koleur verliezen.* Se décharger le ventre. *Kakken.*

Déchargeur, *s. m.* *Ontlaeder*, *losser.*

Décharmer, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Onttooveren.*

Décharné, ée, *adj.* *Mager*, *die maer het vel over de beenen heéft.* Style décharné. (fig.) *Mageren*, *zénuwloozen schryf-stiel.*

Décharner, *v. a.* *Het vleesch van de beenen doen*; — *vermageren*, *afteéren.*

Décharpir, *v. a.* (gem.) *Twee vegtende lieden scheyden.*

Déchasser, *v. a.* Déchasser une cheville. *Eene pin met geweld ergens uytslaen.*

Déchaumer, *v. a.* (akkerbouw) *Opscheuren*, *voór de eerste reys omploegen.*

Déchaussé, ée, *adj.* *Ongeschoend*, *ongeschoeyd*, *barrevoetsch.*

Déchaussement, *s. m.* (hoveniers w.) *Losmaeking der aerde* (*rondom eenen boom*) s. f.

Déchausser, *v. a.* *Schoenen en kousen uyttrekken*, *ontschoeyën*, *ontschoenen.* Déchausser un arbre. *Eenen boom ontschoeyën*, *de aerde rondom eenen boom losgraeven en mesten.* Déchausser une dent. *Het tand-vleesch rondom eenen tand losmaeken* (*om hem uyt-te-trekken*).

Déchaussoir, *s. m.* *Werktuyg om het tand-vleesch los-te-maeken* (*rondom eenen tand*, *die moet uytgetrokken worden*) s. n.

Déchaussures, *s. f. plur.* (jagt) *Wolfs-léger*, s. n.

Déchaux, *adj. m. pl.* (gem.) Carmes déchaux. *Ongeschoende carmelieten.* (*carmes déchaussés* is béter gezeyd).

Déchéance, *s. f.* (recht) *Verval*, *verstek*, s. n. *versteéking*, *berooving*, s. f.

Déchet, *s. m.* *Vermindering*, s. f. *verlies*, s. n.

Déchévelé, ée, *adj.* *Met hangende hair.*

Déchéveler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *De kap aftrekken dat het hair overal heénen hangt.*

Déchévêtrer, *v. a.* *Den halster* of *stal-band afdoen.*

Déchiffrable, *adj.* *Ontcyfferbaer*, *dat ontcyfferd* of *uytgelegd* of *geleézen kan worden.*

Déchiffrement, *s. m.* *Ontcyffering*, s. f.

Déchiffrer, *v. a.* *Ontcyfferen*; — (fig.) *een moeyelyk geschrift leézen.* Déchiffrer quelqu'un dans une compagnie. *Imand in een gezelschap met alle zyne gebreken vertoonen* of *leelyk schilderen.* — *Verklaeren*, *uytleggen*, *ontknoopen.* Cette affaire est bien difficile, je ne saurois la déchiffrer. *Die zaek is zeer moeyelyk*, *ik kan er niet wys in worden*, *ik kan ze niet ontwarren.*

Déchiffreur, *s. m.* *Ontcyfferaer*, *die eenen brief ontcyffert*; — *imand die moeyelyke geschriften leést.*

Déchiqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Uytsnyden*, *insnydingen maeken.*

Digitized by Google

Déchiqueture, *s. f.* (kleermaekers w.) *Uytsnyding.*

Déchirage, *s. m.* Bois de déchirage. *Brand-hout van oude scheepen*, s n.

Déchirant, ante, *adj. Hert-scheurend, treurig.*

Déchirement, *s. m. Scheuring, verscheuring*, s f. *het scheuren*, s. n. Déchirement d'entrailles. (fig.) *Snydende pyn in het ingewand.* Déchirement de cœur. *Bittere smert.*

Déchirer, *v. a. Scheuren, verscheuren, afscheuren.* Déchirer une lettre. *Eenen brief scheuren.* On le déchira à coups de fouet. *Zy hebben hem met geessel-slagen verscheurd.* — (fig.) *Lasteren, kwaed spreeken.* Déchirer à belles dents. *Imands eer en goeden naem ongenadiglyk schenden.*

Déchirure, *s. f. Scheur.*

Déchoir, *v. n. irrég.* (Je déchois, tu déchois, il déchoit, nous déchoyons, vous déchoyez, ils déchoyent. (*heeft geen* Imperfectum) Je déchus. Je déchurrai. Je déchurrois. Que je déchoie, que tu déchoies; que nous déchoyions, que vous déchoyiez, qu'ils déchoient. Que je déchusse. Déchéant; déchu, ue) (word met *être* geconjugeerd) *Vervallen, vergaen;* — (schippers w.) *vervallen, van zynen weg afwyken.*

Déchouer, *v. a.* (schippers w.) *Weder vlot krygen, doen vlotten.*

Déchu, ue, *adj. Vervallen*

Déciare, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eenen are* (*doende tien méters*) s n.

Décidé, ée, *adj. Standvastig, vast in zyne gevoelens.*

Décidément, *adv. Op eene besliste wyze, voór goed.*

Décider, *v. a. et n. Vonnissen, uytwyzen, beslissen.* L'affaire est décidée. *De zaek is uytgeweezen.* — *v. a. Een vast besluyt doen neemen, doen besluyten.* — *v. r. Besluyten*, v. n. *een besluyt neemen.*

Décidu, ue, *adj.* (kruyd-k.) *Dat na de vrugtbaermaeking afgevallen is.*

Décigramme, *s. m.* (nieuw fransch gewigt) *Tiende gedeelte van eene gramme*, s. n.

Décilitre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eenen liter*, s. n.

Déciller, *v. a.* (*zoek*) Dessiller.

Décimable, *adj. Aen tienden onderworpen.*

Décimal, ale, *adj. Van tiende, tientallig.* Fraction décimale. *Breuk van tiende.* Droit décimal *Tiende-recht.*

Décimateur, *s. m. Tiende-heffer.*

Décimation, *s. f. Loting van den tienden krygsman* (*om hem te straffen*).

Décime, *s. f. Tiende*, s. f. *tiengedeelte, tiende poert*, s. n. — *s. f. plur. Tienden* (*die de geestelyken aen den Koning betaelden*).

Décimer, *v. a. Den tienden krygsman by loting straffen.*

Décimètre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eenen méter*, s. n.

Décintrement, *s. m.* (bouw-k.) *Het wegdoen van een houte boógwerk onder een nieuw gemetseld gewelf*, s. n.

Décintrer, *v. a.* (bouw-k.) *Den houten boóg onder een nieuw gemetseld gewelf wegneemen.*

Décintroir, *s. m.* (metsers w.) *Bikhamer, hamer die aen beyde kanten scherp is.*

Décirer, *v. a. Dee was ergens afdoen* of *uytdoen.*

Décisif, ive, *adj. Beslissend, uytwyzend.* Bataille décisive. *Beslissenden veld-slag.* — *Vermeten, laetdunkend, die vermetelyk oórdeelt.* Homme décisif. *Laetdunkenden man.*

Décision, *s. f. Uytwyzing, uytspraek, beslissing*, s f. *vonnis*, s. n.

Décisivement, *adv. Beslissende, op eene beslissende wyze.*

Décisoire, *adj.* (recht) Serment décisoire. *Beslissenden eed, eed waer op het vonnis volgt.*

Décistère, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eene stère*, s. n.

Déclamateur, *s. m. Rédenaer die in het openbaer eene rédevoering uytspreekt; — rédenaer die meer werk maekt van stem, uytspraek en manieren als van de zaeken die hy verhandelt.*

Déclamation, *s. f. Uytspraek en manieren van eenen rédenaer; — rédevoering; — al te groote opgepronktheyd* (*in eene réde*) — *laster-tael*, s. f. *laster-schrift*, s. n.

Déclamatoire, *adj. Rédenaers.* Art déclamatoire. *Rédenaers konst.* Style déclamatoire. *Opgepronkten schryf-stiel.*

Déclamer, *v. a. et n. Eene rédevoering uytspreeken.* — *v. n. Zeer heftig tégen imand uytvaeren.*

Déclaratif, ive, *adj.* (recht) *Verklaerend, te kennen geevend.*

Déclaration, *s. f. Verklaering, betuyging; — klaering, aengeeving,*

Digitized by Google

s. f. *het klaeren*, *het aengeeven*, s. n. La déclaration des marchandises. *Het klaeren der goederen.*

Déclaratoire, *adj.* (recht) *Verklaerend*, *getuygend.* Acte déclaratoire. *Verklaer-schrift*, *getuyg-schrift.*

Déclaré, ée, *adj.* *Openbaer*, *gezwoóren.* Ennemi déclaré. *Openbaeren vyand.*

Déclarer, *v. a.* *Verklaeren*, *betuygen*, *openbaeren.* — *v. a. et n.* *Klaeren*, *goederen aengeeven en rechten betaelen (op de lands komptooren).* — *v. r.* *Zich verklaeren*; ook *zich vertoonen*, *zich openbaeren*, v. r. *te voórschyn komen*, v. n.

Déclencher, *v. a.* Déclencher une porte. *De klink van eene deur opligten.*

Déclic, *s. m.* *Zwaeren hey-blok (om de paelen in den grond te heyën).*

Déclin, *s. m.* *Ondergang*, s. m. *vermindering*, s. f. *verval*, s. n. — *veér (van een schiet-geweér)* s. f.

Déclinabilité, *s. f.* (spraek-k.) *Déclineerbaerheyd*, *buygbaerheyd.*

Déclinable, *adj.* (spraek-k.) *Déclineérbaer*, *dat gedéclineérd kan worden*, *buygbaer.*

Déclinaison, *s. f.* (spraek-k.) *Déclinatie*, *naem buyging*; — (sterre-k.) *afwyking (der sterren van de middenlinie).*

Déclinant, *adj. m.* Cadran déclinant. *Afwykenden zonne-wyzer*, *zonne-wyzer die niet regt op een der vier hoofdpunten aenziet.*

Déclinatoire, *s. m. et adj.* (recht) Exception déclinatoire. *Uytvlugt tot verwerping van den rechter*, *verklaering waer doór men den rechter voór onwettig erkent.*

Décliner, *v. a.* (spraek-k.) *Déclineéren*, *een naem-woórd buygen.* Décliner la juridiction. (recht) *Den rechter* of *het rechts-gebied verwerpen* of *niet willen erkennen.* Décliner son nom. (gem.) *Zynen naem bekend maeken.* Ne savoir pas décliner son nom. (gem.) *Zeer bot zyn.* — *v. n.* *Vervallen*, *op zyn eynde gaen*, *daelen.* Le jour commence à décliner. *Den dag begint te daelen.* Cet homme décline tous les jours. *Dien man vervalt van dag tot dag.* — (sterre-k. enz.) *Afwyken*, v. n. *zich afwenden*, v. r.

Déclive, *adj.* *Schuynsch*, *afhellend.*

Déclivité, *s. f.* *Schuynschheyd*, *afhelling.*

Déclotré, ée, *adj.* *Ontkloosterd.*

Déclotrer, *v. a.* *Ontkloosteren*, *uyt het klooster doen gaen.*

Déclorre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Clorre*) *Eene omtuyning wegdoen.*

Déclos, ose, *adj.* *Open*, *onafgeschud.*

Déclouer, *v. a.* *Ontnagelen*, *de nagels losmaeken* of *losbreeken.*

Décochement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Het afschieten (van eenen pyl)* s. n.

Décocher, *v. a.* (van pylen spr.) *Schieten*, *werpen.* Il lui décocha une flèche. *Hy schoót eenen pyl naer hem.*

Décoction, *s. f.* *Afziedsel*, *afkooksel*, *uyttreksel*, s. n.

Décognoir, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Koey-hout*, *ontsluyt-hout*, s. n. (*zoek voorders*) Cognoir.

Décoiffer, *v. a.* *Ontkappen*, *de kap afdoen*, *de kap afstrekken.* Décoiffer une bouteille. *Eene flesch ontkappen*, *het deksel afdoen dat op den stop van eene flesch is.*

Décollation, *s. f.* *Onthoofden.* La décollation de saint Jean. *Sint Jans onthoofding*

Décollement, *s. m.* *Ontlyming*, *losmaeking (van iets dat gelymd is)* s. f.

Décoller, *v. a.* *Onthoofden*, *onthalsen*, *het hoofd afkappen*; — *ontlymen*, *iets dat gelymd is losmaeken.* Décoller les feuilles d'un livre. *De bladeren van een boek losmaeken.*

Décolleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Den hals ontblooten.*

Décolleur, *s. m.* *Matroos die den gevangen abberdaen den kop afkapt.*

Décoloration, *s. f.* *Bleekmaeking*, s. f. *het doen verliezen van het koleur*, s. n.

Décoloré, ée, *adj.* *Dat zyn koleur verloóren heéft.* Fruits décolorés. *Vrugten die haer koleur verloóren hebben.*

Décolorer, *v. a.* *Het koleur doen verliezen*, *bleek maeken.* — *v. r.* *Bleek worden*, *afgaen*, v. n. *zyn koleur verliezen.*

Décombrement, *s. m.* *Het ruymen*, *het zuyveren*, *het wegvoeren van gruys enz.*, s. n.

Décombrer, *v. a.* *Gruys wegvoeren.*

Décombres, *s. m. plur.* *Gruys van afgebroke mueren*, s. n. *puyn*, s. f. *puynhoopen*, s. m. plur.

Décomposer, *v. a.* (schey-k.) *Scheyden*, *ontbinden.*

Décomposition, *s. f.* (schey-k.) *Scheyding*, *ontbinding.*

Décompte, *s. m.* (spreek uyt *dékont*) *Afrekening*, *afkorting*, *afstrekking*, s. f.

Digitized by Google

Décompter, *v. a.* (spreek uyt *dékonté*) *Afrekenen, afkorten afrekken.*

Déconcerter, *v. a. Ontstellen, verlegen maeken. in verlegenheyd brengen.* Il arriva une chose qui le déconcerta fort *Ergebeurde eene zaek die hem in groote verlegenheyd bragt* — *v. r. Zich ontstellen*, v. r *verlegen zyn*, v. n.

Déconfiancer, *v. a.* (oud) *Het betrouwen ontneemen, agterdenkend maeken.*

Déconfire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Confire*) (oud) *Gantsch verslaen, in stukken hakken*; — (gem.) *in verlegenheyd brengen.*

Déconfiture, *s. f.* (oud) *Volslaege nederlaeg (van een leger)* s. f. — (gem.) *vollen ondergang (van imand)* s m. — (recht) *boedel-verlaeting*, s. f. *bankeroet*, s. n.

Déconfort, *s m.* (oud) *Verslagenheyd, neerslagtigheyd*, s. f.

Déconforter, *v. a. Den moed beneemen, neerslagtig maeken.* — *v. r. Neerslagtig worden*, v. n. *mistroostig worden*, v. n. *den moed verliezen.*

Déconseiller, *v. a. Ontraeden, afraeden.*

Déconsidérer, *v. a. De agting ontneemen.*

Déconstruire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Construire*) *Uyteendoen.*

Décontenancer, *v. a. Ontstellen, in verlegenheyd brengen.* — *v. r. Zich ontstellen*, v. r. *verlegen zyn*, v. n.

Déconvenue, *s. f.* (gem.) *Ongeval, ongeluk*, s. n. *slegten uytval*, s. m.

Décorateur, *s. m. Vercierder, opschikker (van een schouwburg enz.)*

Décoration, *s. f. Cieraed*, s. n. *verciering, opschikking*, s. f.

Décorder, *v. a. Eene touw losdraeyen.*

Décorer, *v. a. Vercieren, opschikken.*

Décortication, *s f. Het afpellen van den bast* of *der schorsse, het ontbasten (der takken, wortelen enz.)* s. n.

Décorum, *s. m.* (latynsch w.) Garder le décorum. *Zich naer de betaemelykheyd schikken, de uytwendige pligten volbrengen.*

Découcher, *v. a. Imand zyn bed doen ruymen* of *doen verlaeten.* — *v. n. Buytens huys* of *in een vremd bed slaepen.*

Découdre, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Coudre*) *Lostarnen, ontnaeyen, afstarnen* Découdre un habit. *Een kleed lostarnen.* — *v. r.* (van naed spr.) *Losgaen*; ook (fig.) *beginnen slegt te staen.* — *v. n.* (is altyd vergezeld met het woórdeken *en*) (gem.) *Handgemeen worden, aen het vegten geraeken* Ils en veulent découdre. *Zy willen hand-gemeen worden.*

Découlant, ante, *adj. Overvloeyend.*

Découlement, *s. m. Afvloeying, afstrooming*, s. f.

Découler, *v. n Vloeyen, afstroomen, uytvloeyen, afloopen, nédervlieten, nédervloeyen, afdruypen, afdruppen, afdruppelen.* L'eau découle. *Het water loopt af*

Découpé, *s. m. Bloem-perk (in eenen hof)* s. n.

Découper, *v. a. In stukken snyden, vaneensnyden*; — *cierlyk uytsnyden.*

Découpeur, euse, *s. m. et f. Uytsnyder: uytsnydster, die stoffe* of *laken cierlyk uytsnyd.*

Découple, découpler, *s. m.* (jagt) *Ontkoppeling*, s. f.

Découplement, *s. m. Ontkoppeling*, s. f.

Découpler, *v. a.* (jagt) *Ontkoppelen.*

Découpure, *s. f. Cierlyke uytsnyding*

Découragé, ée, *adj. Moedeloos, mismoedig, neerslagtig, die den moed verloóren heeft.*

Décourageant, ante, *adj. Neerslagtig maekend, moed beneemend.*

Découragement, *s. m. Neerslagtigheyd, mismoedigheyd, moedeloosheyd*, s f.

Décourager, *v. a. Den moed beneemen, moedeloos* of *neerslagtig maeken.* — *v. r. Moedeloos worden*, v. n. *den moed verliezen* of *laeten zinken.*

Décourber, *v. a. De peerden, die een vaertuyg voorttrekken, losmaeken.*

Décours, *s. m. Het verminderen, het afgaen (van de maen* of *van de ziekte)* s. n.

Décousu, ue, *adj. Losgetornd, ontnaeyd.* Style décousu *Schryf-stiel die niet aeneenhangt.* Ses affaires sont fort décousues. *Zyne zaeken staen heel slegt.*

Décousure, *s. f. Losgetornden* of *ontnaeyden naed*, s. m.

Découvert, erte, *adj. Ontdekt, ontbloot, onoverdekt, open.* Payer en deniers découverts. (recht) *Met gereed geld betaelen.* A découvert. *In het open, in de ope locht.* A découvert, à visage découvert. *Openlyk, in het openbaer, onbedektelyk, rond uyt, zonder bewimpeling.*

Découverte, *s. f. Ontdekking.*

Découvrir, *v. n. irreg.* (word geconj.

Digitized by Google

als *Couvrir*) *Ontdekken*, *ontblooten*. Découvrir la poitrine. *De borst ontblooten*. — *Ontdekken*, *agterhaelen*, *onderscheppen*, *agterkomen*. Découvrir une conspiration. *Eene saemenzweering ontdekken* of *agterhaelen*. Découvrir le pot aux roses. *Het geheym van eene list ontdekken*. — (fig.) *Ontdekken*, *openbaer* of *kenbaer maeken*. Il m'a découvert son secret. *Hy heeft my zyn geheym geopenbaerd*. — *v. r. Ontdekt worden*, v. pass *zich ontdekken*, *zich openbaeren*, v. r. ook (fig.) *zynen hoed afdoen*. Le temps se découvre. *Het weer klaert op*, *het word helder weer*.

Décrasser, *v. a. Wasschen*, *reynigen*, *zuyveren*, *kuyschen*, *de vuyligheyd ergens afdoen*. Se décrasser les mains. *Zyne handen wasschen*. — (fig.) *Beschaeven*, *goede manieren leeren*.

Décrédité, ée, *adj. In kleynagting*, *misagt*.

Décréditement, *s. m. Agt-beneeming*, s. f. — *verlies van betrouwen* of *agting*, s. n.

Décréditer, *v. a. De agting* of *het betrouwen beneemen*. — *v. r. Zyne agting* of *zyn betrouwen verliezen*.

Décrépit, ite, *adj. Zeer oud*, *stok-oud*, *uytgeleefd*.

Décrépitation, *s. f.* (schey-k.) *Drooging en uytbranding van het zout*, s. f. — *gerugt dat het zout maekt als het word gebrand*, s. n.

Décrépiter, *v. a.* (schey-k.) *Zout droogen en uytbranden* (*tot dat er geene vogtigheyd meer in is*). — *v. r.* (van zout spr. dat word uytgebrand) *Gerugt maeken*, *springen*.

Décrépitude, *s. f. Hoogen ouderdom*, *uytgeleefden ouderdom*, s. m.

Décret, *s. m. Besluyt*, *raeds-besluyt*, *decreet*, s. n.

Décrétale, *s. f. Brief der oude Pauzen by wyze van gebod*, s. m.

Décréter, *v. a. et n. Als eene wet voorschryven*, *besluyten*, *vaststellen*. Décréter de prise de corps. (recht) *Uyt last van het gerecht gevangen doen neemen*.

Décreuser, *v. a.* (ervers w.) *De zyde met witte zeep opkooken*.

Décri, *s. m. Afzetting* (*van geld*) s. f. — *verbod* (*van sommige waeren*) s. n. — (fig.) *veragting*, s. f.

Décrié, ée, *adj. Haetelyk*, *veragtelyk*.

Décrier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Afzeten*, *verbieden* (*by openbaere afkondiging*). Décrier la monnoie. *Het geld afzetten*. Décrier quelqu'un. *Imands eer* of *aenzien beneemen*.

Décrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ecrire*) *Beschryven*, *afmaelen*; — (meet-k.) *teekenen*.

Décrochement, *s. m. Loshaeking*, *omhaeking*, s. f.

Décrocher, *v. a. Loshaeken*, *afhaeken*, *onthaeken*.

Décroire, *v. a.* (gem.) Je ne le crois ni ne le décrois. *Ik geloof noch ja noch neen*.

Décroissement, *s. m. Het afgaen*, s. n. *vermindering*, s. f. Le décroissement des jours. *Het afgaen der dagen*.

Décroître, *v. n irrég.* (word geconj. als *Croître* en met *Être*) *Verminderen*, *kleyner worden*, *afgaen*.

Décrotter, *v. a. Borstelen*, *afborstelen*, *van slyk zuyveren*.

Décrotteur, *s. m. Schoen-kuyscher*.

Décrottoire, *s. f. Borstel*, *schoenborstel*, s. m.

Décruer, *v. a.* (ervers w.) *Loogen*, *met loog bereyden*.

Décrûment, *s. m.* (ervers w.) *Het loogen*, *het bereyden met loog*, s. n.

Décrusement, *s. m. Het leggen van het gespin der zy-wormen in kookende water* (*om de zyde gemakkelyker afte-winden*) s. n.

Décruser, *v. a. Het gespin der zywormen in kookende water leggen*.

Déçu, ue, *adj. Bedroogen*, *misleyd*.

Décuire, *v. a. irrég* (word geconj. als *Cuire*) (van stroopen enz. spr.) *Verdunnen*, *dun maeken*. — *v. r. Ontlaeten*, *dun worden*, v. n.

Décupeler, *v. a.* (schey-k.) (word geconj. als *Appeler*) *Zagtjes afgieten*.

Décuple, *s. m. et adj. Tiendobbel*, *tienvoudig*, *tienmael zoo veel*, *tienmael zoo groot*.

Décupler, *v. a. Tienmael zoo groot maeken*, *tienmael verdobbelen*.

Décurie, *s. f. Bende van tien krygsmannen* (*by de oude Romeynen*).

Décurion, *s. m Hoofdman over tien krygsmannen* (*by de oude Romeynen*).

Décussation, *s. f.* (meet-k.) *Punt alwaer twee* of *meerdere liniën malkander doorsnyden*; — (gezigt-k.) *punt alwaer de gezigt-straelen zich doorsnyden*, s. n.

Décussoire, *s. m. Wond-heelers werktuyg om den etter uyt-te-persen*, s. n.

Dédaigner, *v. a. Versmaeden*, *veragten*, *misagten*, *verontweerdigen*. — *v. n. Zich niet geweerdigen*, *zich verontweerdigen*, v. r.

Digitized by Google

Dédaigneur, *s. m.* (ontleed-k.) (*zoek*) Abducteur.

Dédaigneusement. *adv. Versmaedelyk, veragtelyk, met veragting.*

Dédaigneux, euse, *s. m. et f. Versmaeder: versmaedster. — adj Veragtend, versmaedend, verontweêrdigend.*

Dédain, *s. m. Veragting, versmaeding, verontweêrdiging*, s. f.

Dédale, *s m Doól-hof*, s. m. — (fig) *verwarring*, s. f.

Dédamer, *v. n.* (dammen-spel) *Eenen der dammen van de eerste ry verschuyven.*

Dedans, *s. m. Het binnenste*, s. n.

Dedans, *adv. Binnen.* En dedans, en-dedans. *Binnenwaerts.*

Dédicace, *s. f. Kerk-wyding, kerkmisse, inwyding, toeheyliging, toewyding; — opdragt*, s f. *opdragt-brief (van een boek)* s. m.

Dédicatoire, *adj.* Épître dédicatoire. *Opdragt-brief.*

Dédier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Toewyden, inwyden, toeheyligen.* Dédier un livre. *Een boek opdraegen.*

Dédire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon *plur.* van het *Præsens indicat.* waer het heeft *Vous dédisez*) *Ontkennen, leugenagtig maeken. — v. r. Herroepen, niet staende houden.*

Dédit, *s. m* (gem.) *Wederroeping, herroeping; — verbeurte by overeenkomst vastgesteld voór den geenen die zyn woórd niet houd*, s. f. *rouw-koop*, s. m. Il y a un dédit de mille florins. *Die zyn woórd niet houd, verbeurt duyzend guldens.*

Dédommagement, *s. m. Vergoeding, schadeloosheyd, schadeloos-stelling*, s. f.

Dédommager. *v. a. Vergoeden, goedmaeken, schadeloos stellen.*

Dédorer, *v. a. Het goud of het verguldsel afdoen. — v. r.* (van verguldsel spr.) *Afgaen.* Cette tabatière commence à se dédorer. *Het verguldsel van die snuyf-doos begint af-te-gaen*

Dédormir, *v. n.* (gem.) Faire dédormir l'eau. *Het water lauw maeken.*

Dédoubler, *v a. Ontvoeyeren, de voeyering uytdoen.*

Déduction, *s f. Korting, afkorting, afrekking (van eene somme) — vertelling*. s. f. *verhael*. s. n.

Déduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Korten, afkorten, afrekken; — verhaelen, omstandiglyk verhaelen; — besluyten, uyttrekken.*

Déduit, *s m.* (oud) *Vermaek*, s. n. *tyd-korting*, s f.

Déesse, *s. f. Godin.* Déesse de la chasse. *Jagt-godin.* Déesse de la guerre. *Krygs-godin.* Déesse de la mer. *Zee-godin.*

Se défâcher, *v. r.* (gem.) *Weder goed worden.* v. n. *zich bedaeren*, v r. S'il est fâché, qu'il se défâche. *Is hy kwaed, dat hy weder goed worde.*

Défaillance, *s. f. Flauwte, flauwheyd, bezwyming, zwymeling, onmagt.* Défaillance de nature. *Zwakheyd, magteloosheyd, verlies der kragten.* — (schey-k.) *Afdruyping.* Huile de tartre par défaillance. *Olie van wynsteên doór afdruyping overgehaeld.*

Défaillant, ante, *s. m et f.* (recht) *Niet verschynend, die voór den rechter gedaegd zynde niet verschynt.*

Défaillant, ante, *adj. Bezwykend, magteloos.*

Défaillir, *v. n. irrég.* (*word niet gebruykt als in* plur. *van het* présent nous défaillons, *in* imparfait je défaillois; *in* prétérit je défaillis, j'ai défaillí; *en in* infinit. défaillir) *Flauw worden, magteloos worden, bezwyken, bezwymen; —* (oud) *te niet gaen, ontbreeken.*

Défaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Ontdoen, losmaeken, uyteendoen, breeken.* Ce que l'un fait, l'autre le défait. *Dat den eenen maekt, breekt den anderen.* Défaire une montre. *Een zak-uerwerk uyteendoen. — Verslaen.* Il défit l'armée ennemie. *Hy versloeg het vyandlyk leger. — Ontslaen, ontlasten.* Défaites-moi de cet homme-là. *Ontlast my van dien mensch. — Verdoen, ombrengen, om hals brengen; — vermageren, verslappen.* Sa maladie l'a bien défait. *Zyne ziekte heeft hem zeer verslapt. — Verdooven, minder doen schynen.* L'écarlate défait toutes les autres couleurs. *Het scharlaken verdooft alle andere koleuren, schynt boven alle andere koleuren uyt.*

Se défaire, *v. r. irrég.* (word geconjug. als *Faire*) *Zich ontmaeken, zich ontwennen, zich ontslaen, laeten vaeren, laeten loonen.* Se défaire d'une marchandise *Zich van eene koopmanschap ontmaeken.* On a bien de la peine à se défaire d'une mauvaise habitude. *Men heeft veele moeyte om zich te ontwennen van eene kwaede gewoonte. — Zich ontmaeken*, v. r. *verdoen, ombrengen, om hals brengen*, v. a. Se défaire de son ennemi. *Zyneh vyand om hals*

Digitized by Google

brengen. Se défaire soi-même. *Zich zelven verdoen.* Votre vin se défait. *Uwen wyn verflauwt.*

Défait, aite, *adj. Ongedaen, bleek, mager.*

Défaite, *s. f. Nederlaeg.* Après la défaite des ennemis. *Na de nederlaeg der vyanden.* — *Verschooning*, s. f. *dek-mantel*, s. m. *voórwendsel*, s. n. Voilà une mauvaise défaite. *Dat is eene slegte verschooning.* — *Afstrek*, s. m. *vertier*, s. n. Ces marchandises sont de défaite. *Die waeren hebben veél afstrek.*

Défalcation, *s. f. Afstrekking* of *afkorting (van eene kleyne somme op eene grootere).*

Défalquer, *v. a. Afstrekken, afkorten.*

Défaut, *s. m. Gebrek*, s n Il n'y a personne sans défauts. *Niemand is zonder gebreken.* — (recht) *Rechtsverzuym*, s. n. *nalaeting van op den bestemden tyd voór het recht te verschynen*, s. f. Condamner par défaut. *By rechts-verzuym verwyzen.* Le défaut des côtes. *Onder* of *beneden de ribben.* Au défaut de la cuirasse. *Onder* of *beneden het harnas.*

Au défaut de, *prép. By gebrek van.* Au défaut de la force. *By gebrek van magt.*

Défaveur, *s. f. Ongunst, ongenade.*

Défavorable, *adj. Ongunstig, niet gunstig.*

Défavorablement, *adv. Ongunstiglyk, op eene ongunstige wyze.*

Défécation, *s. f.* (schey-k.) *Zuyvering, reyniging.*

Défectif, *adj m.* (spraek-k.) Verbe défectif. *Onvolmaekt werk-woórd (dat alle zyne tyden niet heeft).*

Défection, *s. f. Afval (van eenen aenhang)* s. m. — *weglooping (der krygs-lieden)* s. f.

Défectueusement, *adv. Gebrekkelyk.*

Défectueux, euse, *adj. Gebrekkelyk, daer iets aen ontbreekt.*

Défectueux, *adj. m.* (spraek-k.) *(zoek)* Défectif.

Défectuosité, *s. f. Gebrek*, s. n. *gebrekkelykheyd, onvolmaektheyd*, s. f.

Défendeur, *s. m.* défenderesse, *s. f.* (recht) *Verweêrder, verdédiger: verweêrster, verdédigster.*

Défendre, *v. a. Verweêren, beschermen, beschutten, verdédigen voórstaen.* Il s'est bien défendu. *Hy heeft zich wel verweêrd.* — *Verbieden.* Ces livres sont défendus. *Die boeken zyn verbooden.* — *v. r. Zich verweêren, zich beschermen*; ook *zich verontschuldigen, zich verschoonen*; ook *zich onthouden, zich wéderhouden.*

Défends, défens, *s. m.* (recht) Bois en défends. *Bosch waer in niet gehakt noch vee mag in gedreéven worden.*

Défense, *s. f. Verweéring, verdédiging, bescherming, beschutting*, s. f. *voórstand*, s. m. — *verantwoórding*, s. f. — *verbod*, s. n. *verbieding*, s. f.

Défenses, *s. f. plur. Versterkingwerken (eener vesting)* s. n. plur. — *slag-tanden (van een wild zwyn)* s. m. plur.

Défenseur, *s. m. Beschermer, verdédiger, verweêrder beschutter voórstander, voórvegter.* Défenseur officieux. *Verdédiger der beschuldigden (in de recht-banken).*

Défensif, *s. m.* (heel-k.) *Beschutband*, s m. — *beschut-plaester*, s. f.

Défensif, ive, *adj. Verdédigend, beschuttend, beschermend.*

Défensive, *s. f.* Être *of* se tenir sur la défensive. *Op zyne hoede zyn, staen om zich te verweêren.*

Déféquer, *v. a.* (schey-k.) *De onzuyverheyd van een vogt wegneémen.*

Déférant, ante, *adj. Ontziende, toegeévend.*

Déférence, *s. f. Agting, hoogagting, eerbiedigheyd, schikkelykheyd*, s. f. *ontzag* s. n.

Déférent, *s. m.* (munt) *Teeken der plaets waer het geld geslaegen is*, s. n.

Déférer, *v. a. Toestaen, toewyzen, opdraegen, aenbieden, geéven.* Le sénat lui déféra les plus grands honneurs. *Den raed wées hem de hoogste eer toe.* — *Aenklaegen, aenbrengen, beklappen, verklikken* Déférer quelqu'un en justice. *Imand in recht aenklaegen.* — *v. n. Zich gedraegen, zich ten onderen geéven*, v. r. Déférer aux avis de quelqu'un. *Zich aen imands raed gedraegen.*

Déferler, *v. a.* (schippers w.) *De zeylen losmaeken, laeten vallen, slaeken*

Défermer, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Ontsluyten, uytlaeten, loslaeten.*

Déferrer, *v. a. De hoef-yzers van een peérd afdoen*; — *ontyzeren, het yzer ergens afdoen.* — (fig.) *verbysteren, verlégen maeken, van zyn stuk afhelpen.* — *v. r. Zyn hoef-yzer verliezen*; ook (fig.) *van zyn stuk raeken, verlégen worden*, v. n.

Défets, *s. m plur.* (boek-verkoopers w.) *Defecten, onvolmaekte boeken,*

Digitized by Google

overschietende bladen (van een werk) s. n. plur.

Défeuillation, *s.f.* (kruyd-k.) *Het afvallen der bladeren*, s n.

Défi, *s.m. Uytteysching, uytdaeging, beroeping*, s. f.

Défiance, *s.f. Wantrouw, wantrouwigheyd, agterdogt*, s. f. *wantrouwen, mistrouwen, agterdenken*, s. n. Avec défiance. *Wantrouwiglyk*. adv.

Défiant, ante, *adj. Mistrouwend, wantrouwig, wantrouwend, agterdenkend.*

Déficit, *s.m.* (latynsch w. waer in de *t* uytgesproken, en in *olur.* geene *s* bygevoegd word) *Ontbreekende somme*, s. f *het geene te kort komt.*

Défier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Uytteyschen, uytdaegen, tergen, beroepen.* Je vous défie de me frapper. *Slaet my als gy derft, slaet als gy het hert hebt.* Je vous défie de le deviner. *Geraed het als gy kont.* — *v. r. Mistrouwen, wantrouwen, niet betrouwen, geen betrouwen hebben.* Se défier (*zoek*) Se douter.

Défigurer, *v. a. Mismaeken, schenden, ontcieren, verminken*

Défilé, *s. m. Nauwen weg*, s. m. *engte*; — (fig.) *moeyelyke gesteltenis, groote verlegenheyd*, s f.

Défiler, *v. a. Ontrygen, ontsnoeren, den draed uyt peerlen enz. trekken* — *v n. Agter malkander gaen.* Les troupes défiloient quatre à quatre. *De krygs-benden trokken door, vier aen vier.*

Défini, *s. m. Het bepaelde*, s. n. *bepaelde zoek*, s. f.

Défini, ie, *adj. Bepaeld, vastgesteld.* Article défini. (spraek-k.) *Bepaeld lid-woord.*

Définir, *v. a. Bepaelen, vaststellen, verklaeren.* On ne sauroit définir cet homme-là. *Men kan dien man niet doorgronden.* — *Uytwyzen, vaststellen, beslissen.*

Définiteur, *s. m.* (klooster-titel) *Définitor, raedsman van den provinciael.*

Définitif, ive, *adj. Bepaelend, beslegtend, beslissend, uytwyzend, eyndelyk.*

En définitif, en définitive, *adv. Door eene eyndelyke uytwyzing*; — *eyndelyk.*

Définition, *s.f. Bepaeling, verklaering*; — *vaststelling, beslissing.*

Définitivement, *adv. Eyndelyk.*

Définitoire, *s. m. Kapittel (van sommige kloosterlingen)* s. n.

Déflagration, *s.f.* (schey-k.) *Branding, uytbranding.*

Déflegmation, *s.f.* (schey-k.) *Zuyvering van slym* of *water.*

Déflegmer, *v. a.* (schey-k.) *Van slym* of *water zuyveren.*

Défleuraison, *s.f.* (kruyd-k.) *Het afvallen der bloemen*, s. n.

Défleurir, *v. a. Den bloessem* of *de bloemen doen afvallen* of *afdoen.* — *v. n. Zynen bloessem verliezen.* Les arbres défleurissent. *De boomen verliezen hunnen bloessem.*

Déflexion, *s.f.* (natuer-k.) *Afwyking.*

Défloraison, *s.f* (*zoek*) Défleuraison.

Défloration, *s.f.* (recht) *Onteering, schoffeering, schending.*

Défiorer, *v. a.* (recht) *Onteeren, schoffeeren, schenden.*

Défluer, *v. n.* (sterre-k.) *Hoe langer hoe meer afwyken.*

Défoncement, *s. m. Ontbodeming, instooting van den bodem*, s. f.

Défoncer, *v. a. Ontbodemen, den bodem instaen.* Défoncer un cuir. (leertouwers w.) *Eene huyd treeden.* Défoncer un terrain. *De aerde weggraeven (om er eene laeg mest onder te leggen).* — *v. r. Invallen, inzakken, instorten*. v. n. Tonneau qui se défonce. *Ton welkers bodem instort.* Lit qui se défonce. *Bed welkers onderlaegen invallen.*

Déformation, *s. f. Ontworming, gedaente-bederving.*

Déformer, *v a. De gedaente bederven, ontvormen.* — *v. r. Zyne gedaente verliezen.*

Défourner, *v. a. Uyt den oven doen.*

Défrai, *s. m. Vryhouding van onkosten*, s. f.

Défrayer. *v. a.* (word conj. als *Effrayer*) *Vryhouden, de kosten betaelen, kosteloos en schadeloos houden.* Défrayer la compagnie. *Een gezelschap met kwinkslagen onderhouden*; ook *tot spot van een gezelschap dienen.*

Défrichement, *s. m. Opploeging (van eene hey om bebouwd te worden)* s. f.

Défricher, *v. a. Opploegen, in staet stellen om bebouwd te worden.* Défricher une affaire. *Eene zaek ophelderen* of *ontvouwen.*

Défricheur, *s. m. Opploeger (van een onbebouwd land).*

Défriser, *v. a. Ontkrollen, de krol uytdoen.*

Défroncer, *v. a. Ontplooyen, de*

Digitized by Google

plooyën ergens uytdoen. Défroncer les sourcils. (fig.) *Een vergenoegd gelaet toonen.*

Défroque, *s. f. Nalaetenschap van eenen monik.*

Défroqué, ée, *adj. et subst.* Moine défroqué. *Uytgeloopen monik.*

Défroquer, *v. a. Eenen monik uyt de kap praeten, te wége brengen dat eenen monik de kap verlaet;* — (gem.) *afneémen, steelen, uytschieten.* — *v. r. De moniks kap uytschudden, den kloosterlyken staet verlaeten.*

Défuner, *v. a.* (schippers w.) *Eenen mast onttakelen.*

Défunt, unte, *adj. et s. m. et f. Overléden, gestorven.*

Dégagé, ée, *adj. Los, zwierig, ongedwongen, onbelemmerd.*

Dégagement, *s. m. Ontslaeging, ontlasting*, s. f. — (bouw-k.) *geheymen uytgang, kleynen smallen gang (van de eene plaets tot de andere in een gebouw)* s. m.

Dégager, *v. a. Lossen, ontpanden.* Il a dégagé ses pierreries et tout ce qu'il avoit donné en gage. *Hy heéft zyne gesteenten en alles wat hy verpand had, gelost.* — *Losmaeken, redden, uyt het gevaer trekken.* Je l'ai dégagé du milieu de ses ennemis. *Ik heb hem getrokken uyt het midden van zyne vyanden.* Dégager sa parole. *Aen zyn woórd voldoen;* ook *zyn woórd intrekken dat men op zékere voórwaerde geneéven had.* Dégager sa promesse. *Aen zyne belofte voldoen.* Dégager son cœur. *Zyn hert van iets afstrekken.* Dégager la tête, la poitrine. *Het hoofd, de borst verligten.* Dégager un appartement. *Aen een vertrek eenen geheymen uytgang geéven.* Cet habit vous dégage la taille. *Dat kleed doet u wel voórkomen.* — *v. r. Zich redden, zich ergens uyttrekken.*

Dégaîne, *s. f.* Voilà une femme d'une belle dégaîne. (gem.) *Dat is een lomp wyf.*

Dégaîner, *v. a. et n. Den dégen trekken.*

Dégaîneur, *s. m. Zwetser, voórvegter.*

Déganter, *v. a. De hand-schoenen uyttrekken.* — *v. r. Zyne hand-schoenen uyttrekken.*

Dégarnir, *v. a. Ontblooten, het cieraed enz. wegneémen, onttakelen.* — *v. r. Zich ontblooten;* ook *zich ligter kleeden.*

Dégasconner, *v. a.* (gem.) *Imand de gasconsche tael afleeren.*

Dégât, *s. m. Verwoesting, schade;* — *verkwisting (van lévens-middelen)* s. f.

Dégauchir, *v. a.* (van hout of steen spr.) *Gelyk maeken, de ongelykhéden wegneémen.*

Dégauchissement, *s. m.* (van hout *of* steen spr.) *Gelykmaeking*, s. f.

Dégel, *s. m. Dooy*, s. m. *ontdooying*, s. f.

Dégeler, *v. a.* (il dégèle) *Ontdooyën, ontvriezen.* — *v. n. et r. Dooyën, ontdooyën.*

Dégénération, *s. f. Ontaerding, verbastering.*

Dégénérer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Ontaerden, verbasteren, van aerd verslegten.*

Dégingandé, ée, *adj.* (gem.) *Die eenen lammen gang heéft.*

Dégluer, *v. a. Losmaeken (het geéne met vogel-lym vast is).* — *v. r.* (van vogelen spr.) *Losraeken van den lym.* Se dégluer les yeux. *Zyne oogen zuyveren.*

Déglutition, *s. f.* (geneés-k.) *Inslokking, inzwelging.*

Dégobiller, *v. a.* (gem.) *Braeken, overgeéven, spouwen.*

Dégobillis, *s. m.* (gem.) *Uytbraeksel, spouwsel*, s. n.

Dégoiser, *v. a. et n.* (gem.) *Klappen.* Il dégoise tout. *Hy klapt alles.*

Dégorgement, *s. m. Overloop*, s. m. *overstrooming (van iets dat verstopt is)* s. f.

Dégorgeoir, *s. m.* (kanoniers w.) *Laed-priem.*

Dégorger, *v. a. Zuyveren, iets doórsteeken dat verstopt is.* Dégorger *of* faire dégorger du poisson. *Visch verwateren* of *speénen.* — *v. n. et r.* (van water enz. spr.) *Zich ontlasten.*

Dégoter, *v. a.* (gem.) *Uyt zyne plaets verdryven.*

Dégourdi, ie, *adj. et subst. Slim, loos, eenen aen wie men niets kan wysmaeken.*

Dégourdir, *v. a. De verdooving* of *de verstyving verdryven.* Faire dégourdir de l'eau. *De kil van het water beneémen, het water lauw maeken.* Dégourdir un jeune homme. (fig.) *Eenen jongeling beschaeven.* — *v. r. Wederom beweéging krygen;* ook (fig.) *beschaefd worden, zyne domheyd aflegger.*

Dégourdissement, *s. m. Het beneémen der verstyving (uyt eenig lid)* s. n.

Dégoût, *s. m. Walg, walging, spyswalging, onlust tot eéten, smaekeloos-*

Digitized by Google

heyd, *lusteloosheyd*, s. f. *tégenmaek*; — (fig.) *tégenzin*, *afkeer*. s. m. — *verdriet*. *ongenoegen*, s. n. *onlust*, s. f.

Dégoûtant, ante, *adj.* *Walgend*, *walgaetig*.

Dégoûté, ée, *adj.* *Vies in eéten en drinken*.

Dégoûter, *v. a.* *Smaekeloos doen worden*, *doen walgen*, *den smaek beneémen*; — (fig.) *eenen afkeer* of *tégenzin doen krygen*. — *v. r.* *Walgen* v. n. *eenen afkeer krygen*, *eenen tégenzin hebben*.

Dégouttant, ante, *adj.* *Afdruppend*, *aflekkend*, *afdruypend*.

Dégoutter, *v. n.* *Druppen*, *druppelen druypen*. *afdruppen*. *doórdruppen*, *uytdruppen*, *aflekken*, *uytlekken*, *zygen*, *zypen*.

Dégradation, *s. f.* *Ontédeling*, *berooving van édeldom*; — *afzetting* (*van eenige weérdigheyd*) — *schade* (*die men in een gebouw bosch enz. doet*) s. f. — *slegten toestand* (*van een gebouw enz.*) s. m. — (schilder-k.) *vermindering* of *verzwakking van het licht en der koleuren* (*in eene schildery*) s. f.

Dégrader, *v. a.* *Ontédelen*, *van édeldom berooven*; — *imand afzetten van zyne weérdigheyd*; — *veragtelyk maeken* Dégrader des bâtimens, des bois. *Gebouwen*, *bosschen beschadigen*. Dégrader un vaisseau. *Een schip onttakelen en verlaeten*. — (schilder-k.) *Het licht* of *de koleuren van eene schildery verminderen* of *verzwakken*. — *v. r.* *Zich onteeren*, *zyne eer te kort doen*, *zich veragtelyk maeken*.

Dégrafer, *v. a.* *Loshaeken*, *ontbaeken*.

Dégraissage, *s. m.* *Het afdoen van het vet*; — *het uytdoen van vette plekken*, s. n.

Dégraissement (*zoek*) Dégraissage.

Dégraisser, *v. n.* *Plekken uyt een kleed enz. doen*; — *het vet ergens afdoen* of *afscheppen*. Dégraisser un homme. (gem.) *Imand plukken*, *hem een deel van zyne rykdommen ontneémen*.

Dégraisseur, euse, *s. m. et f.* *Plekuytdoener*: *plek-uytdoenster*, *die de plekken uyt de kleederen enz. doet*.

Dégraissoir, s. m. *Wol-kammers wasch-bank*, s. f. — *werktuyg om de darmen van vet te zuyveren*, s. n.

Dégrappiner, *v. a.* (schippers w.) *De dreggen losmaeken*.

Dégras, *s. m.* (leértouwers w.) *Visch-traen*.

Dégravoiment, *s. m.* *Afkabbeling* (*van eenen muer* of *paal doór het water*) s. f.

Dégravoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Afkabbelen*. L'eau courante dégravoye les murs. *Het loopend water kabbelt de mueren af*.

Degré, *s. m.* *Trap*, *tred*, *treede*; — *trap*, *graed*. De degré en degré. *Van trap tot trap*. Par degré. *Trapswyze*.

Dégréé, ée, *adj.* (van scheépen spr.) *Onttakeld*.

Dégréer, *v. a.* (schippers w.) *Onttakelen*.

Dégrèvement, *s. m.* *Ontlasting*, *vermindering van lasten*, s. f.

Dégréver, *v. a.* *Ontlasten*, *de lasten verminderen*.

Dégringoler, *v. a.* (gem.) *Schielyk de trappen afloopen*.

Dégrossage, *s. m.* *Het goud-* of *zilverdraed-trekken*, s. n.

Dégrosser, *v. a.* *Goud-* of *zilverdraed trekken* of *dunner maeken*.

Dégrossi, *s. m.* (munters w.) *Pers om de geldstukken gelyker en grooter te maeken*, s. f.

Dégrossir, *v. a.* *Verdunnen*, *dunner maeken*; — (beéldhouwers w. enz.) *in het rouw kappen*. Dégrossir les matières (fig.) *De stoffen ophelderen*.

Déguénillé, ée, *adj.* *Onthavend*, *wiens kleederen een flenters gescheurd zyn*.

Déguerpir, *v. a et n.* (recht) *Van eenen boedel* of *erffenis afzien*. — *v. n.* (gem.) *Het haeze-pad kiezen*, *de vlugt neémen*.

Déguerpissement, *s. m.* (recht) *Verlaeting* of *overgeéving van eene erffenis aen de schuld-eyschers*, s. f.

Dégueuler, *v. n.* (gem.) *Braeken*, *overgeéven*, *spouwen* (*doór overdaed*).

Dégueuleux, *s. m.* *Mond van eene fonteyn*.

Déguignonner, *v. a.* (gem.) *Het ongeluk in het speélen wegneémen*.

Déguisé, ée, *adj.* *Verkleed*, *vermomd*.

Déguisement, *s. m.* *Verkleeding*, *vermomming*; — (fig.) *veynzery*, *bewimpeling*, *verbloeming*, s. f.

Déguiser, *v. a.* *Verkleeden*, *vermommen*; — (fig.) *veynzen*, *bewimpelen*, *verbloemen*. — *v. r.* *Zich verkleeden*, *zich vermommen*, v. s. ook (fig.) *veynzen*, v. n.

Dégustateur, *s. m* *Wyn-proever*.

Dégustation, *s. f.* *Het proeven* (*van wyn* of *van andere dranken*) s. n.

Déguster, *v. a.* (van wynen, enz. spr.) *Proeven*.

Déhâler, *v. a.* *De verbrandheyd van*

Digitized by Google

de zon wegneémen. — *v. r. De verbrandheyd der zon verliezen.*

Déhanché, ée, *adj. Met gebroke lenderen; — die gaet of zyne heupen* of *lenden gebroken zyn.*

Déharder, *v. a.* (jaegers w.) *De honden aeneengebonden uytlaeten.*

Déharnachement, *s. m. Ontluyging*, s. f. *het afneémen van het getuyg (van een peérd)* s. n.

Déharnacher, *v. a. Ontluygen, een peérd het tuyg afneémen.*

Déhiscence, *s. f.* (kruyd-k.) *Ontluyking, ontsluyting.*

Déhonté, ée, *adj. Schaemteloos, onbeschaemd.*

Dehors, *s. m. Het buytenste*, s. n. Les dehors d'une place. *De buytenwerken van eene plaets.* — *s. m plur.* (fig.) *Uytwendigen schyn*, s. m. *het uytwendige*, s. n.

Dehors, *adv. Buyten, buyten de deur.* En dehors, au dehors, par dehors. *Uytwaerts, buytenwaerts, van buyten.* Au dehors et au dedans. *Van buyten en van binnen.*

Déicide, *s. m. Gods-moord*, s. f. — *s. m. et adj.* (word gezeyd van de joóden die Christus gedood hebben of de oorzaek van zyne dood zyn geweést) *Gods-moordenaer.*

Déification, *s. f. Vergoding, aenstelling onder de goden (by de oude Romeynen).*

Déifier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Vergoden, in het getal der goden stellen (by de oude Romeynen)* — (fig.) *onmaetiglyk pryzen.*

Déisme, *s. m. Deïstery*, s. f. *godistendom, gevoelen der geéne die van den gantschen godsdienst alleen maer gelooven dat er eenen God is*, s. n.

Déiste, *s. m. et f. Deïst, godist, eenen die maer gelooft dat er eenen God is en alle de andere punten van den godsdienst verwerpt.*

Déité, *s. f.* (dicht-k.) *Godheyd (der fabelen).*

Déjà, *adv. Reeds, alreede, al, nu al.*

Déjection, *s. f.* (geneés-k.) *Stoelgang, afgang*, s. m. *uytwerping*, s. f.

Se déjeter, *v. r.* (word geconj. als *Jeter*) (van hout spr.) *Krimpen; — zwellen; — krom worden*, v. n.

Déjeûné, déjeûner, *s. m. Ontbyt, morgen-eéten*, s. n. *ontmugtering*, s. f. Déjeûner-dîner *of* déjeûner-dînatoire. *Ontbyt die aen een middag-mael gelykt* of *er voór dient.*

Déjeûner, *v. n. Ontbyten*, v. n. *zich ontmugteren*, v. r. Déjeûner d'un petit pain. *Met een broodje ontbyten.*

Déjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) (spr. van hout en metselwerk) *Losmaeken, ontbinden, scheyden.* — *v. r. Losgaen*, v. n. *zich scheyden*, v. r.

Déjouer, *v. a. Verydelen.* — *v. n.* (schippers w.) *Wapperen, uytwoeyén.*

Déjuc, *s. m.* (oud) *Tyd wanneer de vogelen wakker worden en het rek verlaeten.*

Déjucher, *v. n. Het rek verlaeten, van den stek vliegen.* — *v. a. Van het rek jaegen* of *roepen*; ook (gem.) *uyt eene voórdeelige en verhéve standplaets verdryven.*

De là, *adv. Van daer, daer van, daer uyt.*

Delà, *prép.* (reg. *accus.*) *Aen de andere zyde van, aen de overzyde van, over.* Delà la mer. *Over de zee.*

Au-delà, par-delà, *adv. Er boven, nog meer.* Je l'ai satisfait et au-delà. *Ik heb hem voldaen en nog meer.* — *Nog verder.* Aller au-delà. *Nog verder gaen.*

Au-delà, *prép.* (reg. *genit.*) *Aen de overzyde, aen de andere zyde.* Au-delà de la Meuse. *Aen de overzyde van de Maes.*

Par-delà, *prép.* (reg. *accus.*) *Boven, verder als.* Dix lieues par-delà Paris. *Tien ueren boven Parys.* Il promet par-delà son pouvoir. *Hy beloóft boven zyne magt.*

Délabré, ée, *adj. Haveloos, in slegten staet.*

Délabrement, *s. m. Slegten staet, slegten toestand.*

Délabrer, *v. a. Aen stukken scheuren*; — (fig.) *in eenen slegten staet brengen, bederven, ontredderen.*

Délacer, *v. a. Ontrygen, losrygen.*

Délai, *s. m. Uytstel*, s. m. *vertoeving*, s. f.

Délaissement, *s. m. Verlaeting, verlaetenheyd, hulploosheyd*, s. f. *het verlaeten*, s. n.

Délaisser, *v. a. Verlaeten, hulploos laeten.*

Délardement, *s. m.* (timmermans w.) *Schuynsche afronding (aen den kant van eene plank)* s. f.

Délarder, *v. a.* (timmermans w.) *Schuyns afronden (den kant van eene plank).*

Délassement, *s. m. Rust, uytrusting*; — *ontspanning* of *verkwikking des geests*, s. f.

Délasser, *v. a. Doen rusten, doen*

Digitized by Google

uytrusten; — *ontspannen*, *verkwikken*. — *v. r.* *Rusten*, *uytrusten*; ook *zynen geest ontspannen* of *verkwikken*.

Délateur, trice, *s. m. et f.* *Aenbrenger*, *beklapper*, *betigter*, *overdraeger*: *overdraegster*, *betigster*.

Délation, *s. f.* *Aenbrenging*, *beklapping*, *betigting*.

Délatter, *v. a.* *Ontlatten*, *van een dak de latten afneémen*.

Délavé, ée, *adj.* (juweliers w.) Pierre délavée. *Bleeken steen*.

Délaver, *v. a.* (ververs w.) *Bleek maeken*.

Délayant, *s. m. et adj.* (geneés-k.) Remède délayant. *Geneés-middel dat de kwaede vogten verdunt*. s. n.

Délayé, ée, *adj.* *Bleek*, *met water gemengd*.

Délayement, *s. m.* *Weeking*, *menging*, *ontlaeting*, s. f.

Délayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Weeken*, *mengen*, *ontlaeten*.

Délectable, *adj.* *Aengenaem*, *lustig*, *verheugend*.

Délectation, *s. f.* *Aengenaemheyd*, *verlustiging*, s. f. *vermaek*, s. n.

Délecter, *v. a.* *Verheugen*, *verblyden*. — *v. r.* *Zyn behaegen scheppen*, *vermaek neémen*. Se délecter à l'étude. *In de studie behaegen scheppen*.

Délégation, *s. f.* *Zending*, *afzending*, *aenstelling*, *magtiging*. Délégation d'une somme sur quelqu'un. *Bewyzing van eene somme gelds op eenen anderen persoon om eene schuld te betaelen*.

Délégatoire, *adj.* Rescript délégatoire. *Magt-brief van den Paus waer in hy zekere rechters over eene zaek aenstelt*.

Délégué, *s. m.* *Afgezant*, *afgezonden*, *gemagtigden*, *aengestelden*.

Déléguer, *v. a.* *Afzenden*, *aenstelen*, *magtigen*. Le Pape a délégué des juges pour cette affaire. *Den Paus heeft rechters aengesteld tot die zaek*. Déléguer une somme, déléguer un fonds pour le payement d'une dette. *Eene somme gelds op eenen anderen persoon bewyzen om eene schuld te betaelen*.

Délestage, *s. m.* (schippers w.) *Het ligten van ballast*, s. n.

Délester, *v. a.* (schippers w.) *Ontballasten*.

Délesteur, *s. m.* *Aengestelden tot het doen ligten van den ballast uyt een schip*.

Délétère, *adj.* *Doodend*, *de dood veroorzaekend*, *dat een doodelyk vergif in zich bevat*.

Déliable, *adj.* *Dat losgemaekt* of *ontbonden kan worden*.

Délibérant, ante, *adj.* *Overweégend*, *beraedend*. — *s. m.* *Overweéger*, *beraeder*.

Délibératif, ive, *adj.* *Beraedend*, *overweégend*. Avoir voix délibérative dans une assemblée. *Stem hebben in eene vergadering*.

Délibération, *s. f.* *Overweéging*, *beraeding*, *raedhouding*, *raedpleéging*, s. f. *beraed*, *overleg*; — *besluyt*, s. n.

Délibéré, *s. m.* (recht) *Besluyt*, s. n.

Délibéré, ée, *adj.* *Los*, *zwierig*, *ongedwongen*; — *besloóten*, *vastgesteld*. De propos délibéré. *Met voórdagt*, *met opzet*.

Délibérément, *adv.* *Zwieriglyk*, *ongedwongen*; — *met overleg*, *bedagtelyk*.

Délibérer, *v. n.* *Overweégen*, *onderzoeken*, v. a. *raedpleégen*, *raedhouden*, *raedslaen*, v. n. *zich beraeden*. v. r. Délibérer sur une affaire. *Zich over eene zaek beraeden*, *eene zaek overweégen*. — *Besluyten*, *oórdeelen*.

Délicat, ate, *adj.* *Lekker*, *kostelyk*, *van goeden smaek*, *wel-smaekend*. Vin délicat. *Lekkeren wyn*. — *Teer*, *zwak*, *kleynzeerig*, *weekelyk*. Santé délicate. *Zwakke gezondheyd*. — *Vies*, *moeyelyk te vergenoegen*. Il ne faut pas être si délicat. *Gy moet zoo vies niet zyn*. — *Schrander*, *scherpzinnig*, *geestig*. Réponse délicate. *Geestig antwoórd*. — *Fyn*, *cierlyk*; — *nételig*, *moeyelyk*. C'est une affaire délicate. *Het is eene nételige zaek*.

Délicatement, *adv.* *Lekkerlyk*; — *teerlyk*, *zwak*, *weekelyk*; — *schranderlyk*, *scherpzinniglyk*; — *fyn*, *cierlyk*.

Délicater, *v. a.* *Teerlyk* of *wellustiglyk opbrengen*, *koesteren*, *vieren*. — *v. r.* *Zich te veel vieren*, *te veel werk van zyn zelven maeken*, *zich koesteren*.

Délicatesse, *s. f.* *Lekkerheyd*, *lekkerny*; — *teerheyd*, *zwakheyd*, *weekelykheyd*, *kleynzeerigheyd*; — *viesheyd*, *moeyelykheyd om te voldoen*; — *schranderheyd*, *scherpzinnigheyd*, *geestigheyd*; — *fynheyd*, *cierlykheyd*.

Délice, *s. m.* *Vermaek*, s. n. *genoegte*, *wellust*, s. f. C'est un délice. *Het is een vermaek*. (*Délices* word meer gebruykt in *plur* en dan is het *fémin*.) Il fait toutes ses délices de l'étude. *Hy maekt van de studie al zyn vermaek*.

Délicieusement, *adv.* *Lekkerlyk*; — *wellustiglyk*, *vermaekelyk*, *genoegelyk*.

Délicieux, euse, *adj.* *Lekker*, *kos-*

Digitized by Google

telyk, *wel-smaekend*: — *wellustig*, *vermaekelyk*, *genoegelyk*.

Se délicoter, *v. r.* (van peêrden spr.) *Zynen halster afdoen*, *zich ontbalsteren*

Délié, ée, *adj.* *Dun*. *fyn*. Esprit délié. *Doórtrapten* of *scherpzinnigen geest*. — *Ongebonden*, *los*, *niet gebonden*.

Déliennes, *adj. f. plur.* (oudh.) Fêtes déliennes. *Feesten die te Athénen gevierd wierden ter eere van Apollo*.

Délier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Ontbinden*, *losbinden*, *losmaeken*. *ontknoopen*.

Délinéation, *s. f.* *Teekening*, *afteekening*, *afschetsing* (*met bloote liniën*).

Délinquant. *s. m.* (recht) *Misdaedigen*, *misdaediger*, *daeder*.

Délinquer, *v. n.* (recht) *Misdoen*, *de wet overtreeden*.

Déliquescence, *s. f.* (schey-k.) *Het in zich trekken van de vogtigheyd der locht* s. n.

Déliquescent, ente, *adj.* (schey-k.) *Dat den eygendom heeft van de vogtigheyd der locht in zich te trekken*.

Délire, *s. m.* *Raeskalling*, *yle-koórts*, *ylhoofdigheyd*, *ylheyd*, *verwarring des verstands doór ziekte*. s. f.

Délit, *s. m.* (recht) *Misdaed*, s. f. *misdryf*. s. n. Être pris en flagrant délit. *Op het feyt betrapt worden*. Délit commun. (geestelyk recht) *Misdaed van eenen kerkelyken persoon welkers vonnis van rechts wegen toekoómt aen den geestelyken rechter*. Le corps du *of* de délit. (recht) *De feyten van belasting*. Arbres de délit. *Boomen die heymelyk zyn afgekapt*.

Déliter, *v. a.* (bouw-k.) *Tegen den draed leggen*, *eenen steen anders leggen als hy in de myne gegroeyd is*.

Délitescence, *s. f.* (geneés-k.) *Het naer binnen vloeyen der etter-stof van eene zweer waer doór zy seffens verdwynt*, s. n.

Délivrance, *s. f.* *Verlossing*, *bevryding*: — *lévering*, *afléveringe*.

Délivre, *s. m.* (*zoek*) Arrière-faix.

Délivrer, *v. a.* *Verlossen*. *afhelpen*, *bevryden*, *vrymaeken*: — *léveren*, *afléveren*. — *v. r.* *Zich ontmaeken*. Elle s'est délivrée d'un garçon. *Zy is van eenen zoón bevallen* of *gelégen*.

Délivreur, *s. m.* (klugtig w. weynig in gebruyk) *Verlosser*

Délogement, *s. m.* *Verhuyzing*, *opbreeking*, s. f. *het verhuyzen*, s. n.

Déloger, *v. a.* *Doen verhuyzen*, *verjaegen*, *verdryven*. — *v. n.* *Verhuyzen*, *opbreeken*.

Délot, *s. m.* (schippers w.) *Kous*, s. f. *yzeren ring* (*die men tégen het slyten in eene touw doet*) s. m.

Déloyal, ale, *adj.* *Trouweloos*, *ontrouw*, *ongetrouw*.

Déloyalement, *adv.* *Ongetrouwelyk*, *trouweloosly k*.

Déloyauté, *s. f.* *Ongetrouwheyd*, *trouweloosheyd*, *ontrouwigheyd*.

Delphinium, *s. m.* (plant) *Ridderspoór*. s f.

Deltoïde, *adj.* (ontleéd-k.) Muscle deltoïde. *Arm-spier*, *dryhoekige spier*.

Déluge, *s. m.* *Zond-vloed*: — *grooten water-vloed*: — (fig.) *overvloed*. Déluge de maux. *Overvloed van rampen*. Déluge de larmes. *Overvloed van traenen*.

Déluter, *v. a.* *Den leem van eenen overhael-ketel afdoen*.

Démagogie, *s. f.* *Volks saemenzweering*.

Démagogique, *adj.* *Van de volkssaemenzweering*.

Démagogue, *s. m.* *Opperhoofd van eene volks saemenzweering*, s. n.

Démaigrir, *v. a.* (bouw-k.) *Dunnen*, *dunner maeken*. — *v. n.* *Dikker* of *vetter worden*, *ontmageren*.

Démaigrissement, *s. m.* (bouw-k.) *Dunnermaeking*, s. f.

Démailler, *v. a.* (schippers w.) Démailler la bonnette. *Het by-zey losmaeken*.

Démailloter, *v. a.* Démailloter un enfant. *Een kind ontzwagtelen* of *uyt de doeken doen*.

Demain, *adv.* *Morgen*. Demain matin. *Morgen vroeg*. Après demain. *Overmorgen*.

Démanchement, *s. m.* *Het afdoen van eenen steel* of *hegt*. s. n. — *opschuyving naer omhoog met de hand* (*op de snaer-speéltuygen*) s. f.

Démancher, *v. a.* *Den hegt afdoen*, *uyt den steel trekken*. — *v. n.* *Met de hand naer om hoog schuyven* (*op de snaer-speéltuygen*). — *v. r.* *Zynen hegt* of *steel verliezen*, *van den hegt* of *steel gaen*. Cette affaire se démanche. (fig.) *Die zaek gaet slegt*.

Demande, *s. f.* *Vraeg*, *afvraeging*, s. f. *verzoek*. s. n. — (recht) *eysch*, s. m. *invoordering*, s. f.

Demander, *v. a. et n.* *Vraegen*, *verzoeken*, *afvraegen*. Demander à boire. *Te drinken vraegen*. — *v. a.* (recht) *Eyschen*, *invoorderen*.

Digitized by Google

Demandeur, euse, *s. m. et f. Vraeger, lastigen vraeger: vraegster.*

Demandeur, demanderesse, *s. m. et f.* (recht) *Eyscher: eyschersse.*

Démangeaison, *s. f. Jeuking, kételing, krével, krévéling, jeukte*, s. f. *jeuksel*, s. n. — (fig.) *grooten last*, s. m. *begeerte*, s. f.

Démanger, *v. n. Jeuken, kételen, krévelen.*

Démantélement, *s. m. Ontwalling, slegting, afbreeking der mueren (van eene vesting)* s. f.

Démanteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Ontwallen, slegten, de mueren van eene vesting afbreeken.*

Démantibulé, ée, *adj.* (gem.) *Aen stukken, gebroken, dat niet meer kan dienen.* Armoire démantibulée. *Kas die aen stukken is.*

Démarcation, *s. f.* Ligne de démarcation. *Scheydings linie.*

Démarche, *s. f. Gang, trap, tred*; — (fig.) *handel*, s. m. *handelwyze*, s. f. *gedrag* s. n.

Démarier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Ontrouwen, het houwelyk te niet doen.* — *v. r. Vaneenscheyden, egtscheyden.*

Démarquer, *v. a. Het mark* of *teeken uytdoen.* — *v. n.* (van peerden spr.) *Ophouden van teekenen.*

Démarquiser, *v. a.* (gem.) *Den titel van marquis ontneemen.*

Démarrage, *s. m.* (schippers w.) *Het losraeken van een schip*, s. n.

Démarrer, *v. a.* (schippers w.) *Losmaeken*: — (gem.) *verplaetsen.* — *v. n. Het anker ligten, van de plaets vertrekken daer men geänkerd lag*; ook (gem.) *verhuyzen, van plaets veranderen.*

Démasquer, *v. a. Ontmaskeren, ontmommeren, het masker afneemen.* — *v. r. Zyn masker afdoen, zich ontmaskeren.*

Démastiquer, *v. a. Iets losmaeken dat met stop-verf vast is, de stop-verf afdoen.*

Démâter, *v. a. Ontmasten*; — *den mast van een schip afschieten.* — *v. n. Den mast verliezen.*

Démêlé, *s. m. Twist*, s. m. *oneenigheyd*, s. f. *krakeel, geschil*, s. n.

Démêler, *v. a. Onderscheyden, ontwarren.* Démêler la fusée. (gem.) *Eene list* of *heymelyken slag ontdekken.* — *v. n. Twisten, met malkander iets te verhandelen hebben.* — *v. r. Zich ergens uytwikkelen* of *redden.*

Démêlois, *s. m. Haspel*; — *groven hair-kam, ontwar-kam.*

Démembrement, *s. m. Verdeeling, ontsitting, ontleeding*, s. f.

Démembrer, *v. a. Verdeelen, ontsitten, ontleeden.*

Déménagement, *s. m. Verhuyzing*, s. f. *verhuys*, s. m.

Déménager, *v. a et n. Verhuyzen.*

Démence, *s. f. Zinneloosheyd, krankhoofdigheyd, krankzinnigheyd.*

Se démener, *v. r.* (gem.) *Woelen, spartelen*, v. n. *zich heen en weer beweegen*, v. r.

Démenti, *s. m.* Il m'a donné un démenti. *Hy heeft my heeten liegen.* Avoir le démenti d'une chose. *Zyn oogwit niet bereyken.*

Démentir, *v. a. irrég.* (word conj. als *Mentir*) *Heeten liegen, zeggen dat imand gelooogen heeft*; — *loochenen, ontkennen, verwerpen, tégenspreeken.* C'est une chose que l'expérience dément tous les jours. *Het is eene zaek die dagelyks word ontkend* of *geloochend door de ondervinding.* J'ai rendu de fort bons témoignages de vous; gardez-vous de me démentir. *Ik heb zeer goede getuygenis van u gegeeven; wagt u van ze te loochenen door uwe werken.* Démentir sa naissance, démentir son caractère. *Iets doen dat met zyne geboorte, met zyne weerdigheyd niet overeenkomt.* Ses actions démentent ses paroles. *Zyne werken stryden met zyne woorden.* — *v. r. Afvallen, zich zelven niet gelyk zyn.* La vraie vertu ne se dément jamais. *De waere deugd is zich zelve altyd gelyk, valt nooyt af.* Cet homme ne se dément point. *Dien man is altyd den zelven.*

Démérite, *s. m. Slegte daed, strafweerdigheyd*, s. f.

Démériter, *v. n.* Démériter auprès de quelqu'un. *Imands agting verliezen.*

Démesuré, ée, *adj. Onmaetig, overmaetig, boven maeten.*

Démesurément, *adv. Onmaetigelyk, overmaetigelyk, boven maeten.*

Démettre, *v. a irrég.* (word conj. als *Mettre*) *Afzetten, afstellen.* Démettre un officier de sa charge. *Eenen bedienden uyt zyn ampt zetten.* Se démettre de sa charge. *Zyn ampt verlaeten, zyne bediening neerleggen.* — (heel-k.) *Verstuyken, uyt de koot rukken* of *zetten.* Se démettre le bras en tombant. *Zynen arm uyt de koot vallen.*

Digitized by Google

Démeublement, *s. m.* *Afneeming* of *ontblooting van meubelen* of *van huysraet*, s. f.

Démeubler, *v. a.* *Ontmeubelen, huysraet wegneemen.*

Demeurant, ante, *adj.* *Woonagtig.* Au demeurant. (gem.) *Voór het overige.*

Demeure, *s. f.* *Woon, wooning, woon-plaets, huyzing, verblyf-plaets*, s. f. *huys, verblyf*, s. n. Cela n'est pas fait à demeure. *Dat is niet gemaekt om zoo te blyven.* Être en demeure. (recht) *Ten agteren blyven.* Constituer *of* mettre quelqu'un en demeure. (recht) *Imand van rechts wegen dwingen tot zyne pligt.*

Demeurer, *v n.* (word met *être* geconjugeérd) *Blyven, blyven stilstaen.* Demeurez *Blyft hier.* Demeurer d'accord. *Bekennen, toestaen* Demeurer court. *In zyne réde blyven steeken.* — (word met *avoir* geconjugeérd) *Woonen, verblyven*; — *vertoeven, lang wagten, agterblyven.* Il demeure long-temps à venir. *Hy wagt lang eer hy komt.*

Demi, ie, *adj sing.* *Half.* (*Demi* voór een substantivum, blyft altyd indéclinabel) Demi-lune, *s f.* *Halve maen.* Demi-pied, *s m* *Halven voet.* (*Demi* na het substantivum moet met het zelve overeenkomen in geslacht, maer het blyft altyd in *singulari*) Une livre et demie. *Een pond en half* of *anderhalf pond.* Douze aunes et demie. *Twaelf ellen en half.*

Demi, *adv.* (word gesteld voór de *adjectiva*) Il est demi-fou. *Hy is half zot.* A demi, *adv.* (wórd gesteld voór de *participia*) *Half, ten halven.* Des mots à demi articulés. *Woórden die ten halven uytgesproken zyn.* A demi. (word ook gebruykt op het eynde van eenen zin) Faire les choses à demi. *De zaeken ten halven verrigten.*

Demie, *s. f.* Demi-heure. *Halve uer.* La demie est sonnée. *De halve uer is geslaegen.* Cette horloge sonne les heures et les demies. *Dat uerwerk slaet de ueren en de halve ueren.*

Demi-bain, *s. m.* *Half-bad, bad daer men maer met het half lyf in is*, s. n.

Demi-bosse, *s. f.* (beeld-houw-k.) *Half verhéve beeldwerk*, s. n.

Demis, ise, *adj.* *Afgezet* (*van zyn ampt*) — (heel-k.) *uyt de koót, verstuykt.*

Démission, *s. f.* *Afscheyd, ontslag*, s. n. *ontslaeging van dienst*; — *nédérlegging*, s. f. *afstand*, s. m.

Démissionnaire, *adj.* *et subst.* *Den geenen ten wiens voórdeele iets word afgestaen*; — *die afstand doet van zyn ampt.*

Demi-teinte, *s. f.* (schilder-k.) *Midden-verve*, s. f. *koleur tusschen het licht en de schaduwe*, s. n.

Démocrate, *s. m.* *Aenhanger der volks-bestiering.*

Démocratie, *s. f.* (spreék uyt *démocraci*) *Volks-bestiering, borgers-heersching, borgers-bestiering.*

Démocratique, *adj.* Gouvernement démocratique. *Volks-bestier, staet waer in het volk heerscht.*

Démocratiquement, *adv.* *Op eene volks-bestierings wyze.*

Demoiselle, *s. f.* *Juffrouw, juffer, jongvrouw*, s. f. — (werktuyg) *kasseystamper*; — *hey-blok*, s. m. — *bedstoóf, tinne water-flesch* (*om het bed te verwarmen*) — (insecte) *juffer*, s. f.

Démolir, *v. a.* *Afbreéken, slegten.*

Démolition, *s. f.* *Afbreéking, slegting*; — *puyn*, s. f. *gruys van afgebroke mueren enz.*, s. n. *puyn-hoopen*, s. m. plur.

Démon, *s. m.* *Duyvel, nikker, boozen geest*; — *geest, goeden* of *kwaeden geest.*

Démonétisation, *s. f.* (van gemunt en papiere geld spr.) *Ontmunting, afzetting.*

Démonétiser, *v. a.* (van gemunt en papiere geld spr.) *Ontmunten, afzetten.*

Démoniaque, *s. m. et f.* *Bezéten, die van den duyvel bezéten is.* — *adj.* (fig.) *Duyvelsch, boos, raezend, woedend.*

Démonographe, *s. m.* *Schryver over de duyvelen.*

Démonolatrie, *s. f.* *Eerdienst aen den duyvel*, s. m.

Démonomanie, *s. f.* *Verhandeling over de natuer der duyvelen*; — *krankhoofdigheyd waer doór imand gelooft van den duyvel bezéten te zyn.*

Démonstrateur, *s. m.* *Aentooner, aenwyzer.*

Démonstratif, ive, *adj.* *Aentoonend, aenwyzend, overtuygend.* Pronom démonstratif. (spraek-k.) *Aenwyzend voórnaem-woórd.*

Démonstration, *s. f.* *Bewys*, s. n. *aentooning, betooning*, s. f.

Démonstrativement, *adv.* *Op eene overtuygende wyze, bondiglyk.*

Démonter, *v. a.* *Imand van zyn peérd werpen.* Ce cheval a démonté son

Digitized by Google

homme. *Dat peerd heeft zynen ruyter ter aerde gesmeeten.* — *Uyteendoen.* Démonter une montre. *Een zak-uerwerk uyteendoen.* Démonter son visage *of* se démonter le visage. *Zyn gezigt naer de omstandigheden veranderen* of *weeten te stellen.* Démonter le canon. *Het kanon van zyn affuyt neemen* Démonter le canon des ennemis *Het geschut der vyanden lam schieten* of *onbruykbaer maeken.* — (fig.) *Ontstellen, verlegen maeken, van zyn stuk helpen.* Cette réponse le démonta. *Dit antwoord maekte hem verlegen.* — *Verydelen.* Ce coup démonte toutes ses espérances. *Dien slag verydelt alle zyne hoop.*

Démontrable, *adj. Betoonbaer, bewysbaer, dat betoond* of *beweezen kan worden.*

Démontrer, *v. a. Bewyzen, betoonen, aentoonen, aenwyzen.*

Démoraliser, *v. a. Ontzedigen, de goede zeden wegneemen.*

Démordre, *v. n. Loslaeten (dat met de tanden vastgehouden word).* Les dogues d'Angleterre ne démordent jamais. *De engelsche doggen laeten nooyt los.* — (fig) *Afzien, loslaeten.* Il n'en démordra pas. *Hy zal er niet van afzien, hy zal die zaek niet loslaeten.*

Démouvoir, *v. a.* (word niet gebruykt als in *infinit.*) (recht) *Doen afzien, imand beweegen om van iets af-te-zien.*

Démunir, *v. a. Eene plaets van krygstuyg en levens-behoefte berooven.*

Démurer, *v. a.* Démurer une porte, une fenêtre. *Eene deur* of *venster ontmueren, den muer afbreeken waer mede eene deur* of *venster toegemetst was.*

Dénain (stad) *Dettingen.*

Dénaire, *adj. Tientallig.* Nombre dénaire. *Tien-getal.*

Se dénantir, *v. r.* (recht) *Den pand verlaeten (die men had ontfangen) — ergens van afzien*

Dénatter, *v. a. Ontvlegten.* Dénatter les cheveux. *Het hair ontvlegten.*

Dénaturaliser, *v. a. Het inboorlings recht en vrydom ontneemen.*

Dénaturé, ée, *adj. Ontaerd, verbasterd*

Dénaturer, *v. a. Ontaerden, verbasteren, iets van natuer* of *van aerd veranderen.* Dénaturer son bien. *Zyne goederen verkoopen* of *vervremden.*

Dencké, ée, *adj.* (wapen-k.) *Getand, met tanden.*

Dendrite, *s. f.* (natuerl. [historie) *Boom-steen, steen waer in men de afbeelding van een boom-gewas bespeurt.*

Dendroïtes, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Tak-schietingen* of *getakte stoffen die men uyt de aerde ontgraeft*

Dendrolides, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Versteende boom-gewassen.* s n. plur.

Dendromètre, *s. m. Werktuyg om alle het hout van eenen boom te meeten,* s n.

Dénégation, *s. f.* (recht) *Loochening, ontkenning.*

Déneral, *s. m.* (munters w.) *Monster, proefstaal (van muntstukken)* s. n.

Déni, *s. m.* (recht) *Weygering, ontkenning, loochening,* s. f.

Déniaisé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Gesleepen, doorsleepen, listig, loos, doortrapt.*

Déniaisement, *s. m.* (gem.) *Bedrieging (die aen eenen eenvoudigen geschied)* s. f.

Déniaiser, *v. a.* (gem.) *Met loosheyd bedrieghen, doorstryken; — listig, fyn* of *doorsleepen maeken.*

Déniaiseur, *s. m.* (gem.) *Bedrieger (der eenvoudigen) — eenen die de eenvoudigen listig maekt.*

Dénicher, *v. a. Uyt den nest neemen, ontnesten, verjaegen.* — *v. n. Vlugten, weggaen, opkraemen.*

Dénicheur, *s m. Ontnester (van vogelen).* Dénicheur de merles. (gem.) *Doorsleepen kwant.*

Dénier, *v. a.* (in dry sillaben) (word geconj. als *Crier*) *Ontkennen, loochenen; — weygeren, afslaen.*

Denier, *s. m.* (in twee sillaben) *Penning.* Denier à Dieu *Gods-penning, hand-geld.* Denier d'argent. *Zilverling, zilvere muntstuk.* Deniers amenblés. *Geld dat de vrouw, als zy trouwt, in gemeynschap stelt.* Deniers propres. *Zy-houdende penningen, die buyten de gemeynschap zyn.* Deniers dotaux. *Houwelyks gift-penningen.* Deniers pupillaires. *Weeze penningen.* Deniers réalisés. *Uytgezette penningen, penningen ten intreste uytgezet.* Deniers d'entrée. *Koop-somme die men heeft betaeld om in het bezit van eenig erfgoed te komen.* Deniers à découvert. *Gereed geld.* Fort denier. *Kleynen onbetaelbaeren overschot van eene somme.* Denier fort. *Overmaetigen intrest, woeker-intrest.* Denier de l'ordonnance. *Intrest die de wet toeldet te trekken.* Denier de fin, denier de loi. *Inwendige weerde der muntstukken.* Intérêt au denier vingt. *Intrest tegen*

Digitized by Google

vyf ten honderd. Au dernier dix. *Tégen tien ten honderd.*

Dénigrement, *s. m. Kwaedspreeking; — veragelykheyd*, s. f.

Dénigrer, *v. a. Zwart maeken, beklaäden, kwaed spreeken, veragtelyk maeken.*

Dénombrement, *s. m. Telling, optelling*, s. f.

Dénombrer, *v. a. Tellen, optellen.*

Dénominateur, *s. m.* (cyffer-k.) *Noemer*, s. m. *het onderste van een gebroke getal*, s. n.

Dénominatif, ive, *adj. Noemend, den naem uytdrukkend.*

Dénomination, *s. f. Benaeming*, s. f. *naem*, s. m.

Dénommer, *v. a.* (recht) *Noemen.*

Dénoncer, *v. a.* (Je dénonçai, nous dénonçâmes) *Afkondigen, verklaeren, bekend maeken.* Dénoncer l'armistice. *Den wapen-stilstand opzeggen, verklaeren dat men den oörlog gaet herneemen.* — (recht) *Aenklaegen, betigten, beschuldigen.*

Dénonciateur, trice, *s. m. et f. Aenklaeger, betigter, aenbrenger, beschuldiger: aenklaegster, betigster.*

Dénonciation, *s. f. Afkondiging, verklaering, bekendmaeking;* — (recht) *aenklaeging, betigting, beschuldiging.*

Dénotation, *s. f. Aenwyzing*, s. f. *kenteeken*, s. n.

Dénoter, *v. a. Aenduyden, aenwyzen, aentoonen.*

Dénouement, *s. m.* (word maer in het fig. gebruykt) *Ontknooping, oplossing, ontbinding;* — *uytkomst*, s. f. *eynde (van een toneelstuk)* s. n.

Dénouer, *v. a. Ontknoopen, losknoopen, ontbinden, ontstrikken;* — (fig.) *ontvouwen, oplossen;* — *gezwind maeken* — *v. r. Zich ontknoopen* v. r. *losgaen;* ook (fig.) *gezwind worden*, v. n.

Denrée, *s. f. Eet-waeren*, s. f. plur. *lévens-middelen*, s. m. plur. — *waeren*, s. f. plur.

Dense, *adj.* (natuer-k.) *Gesloöten, ineengedrongen.*

Densité, *s. f.* (natuer-k.) *Gesloötenheyd, ineengedrongenheyd.*

Dent, *s. f. Tand*, s. m. *knauw-beentje*, s. n. Dent mâchelière, dent molaire, grosse dent. *Mael-tand, baek-tand, kies.* Dent œillère. *Oog-tand.* Dent de lait *Melk-tand.* Avoir mal aux dents. *Tand-pyn hebben.* Parler entre les dents. *Mompelen, binnens monds spreeken.* Avoir une dent de lait *of alleenlyk* une dent contre quelqu'un. *Eenen haet* of *eenen vrong tégen imand hebben.* Donner un coup de dent à quelqu'un. *Imand eenen steek met de tong geeven.* Être sur les dents. *Zeer vermoeyd zyn, afgemat zyn.* — *Tand (van een rad, zaeg, kam enz.)* s. m. — *schaerd (in een mes enz.)* s. f.

Dent-de-chien, *s. f.* (plant) *(zoek)* Chien-dent.

Dent-de-lion, *s. f.* (plant) *(zoek)* Pissenlit.

Dentaire, *s. f.* (plant) *Tand-kruyd, korael-kruyd*, s. n. — *adj.* (geneés-k.) *Van de tanden.* Vers dentaires. *Tand-wormen.*

Dentale, *adj. f.* (spraek-k.) Lettres dentales. *Letters die met de tong tégen de tanden uytgesproken worden (als* d *en* t*).*

Dentale, *s. f.* (visch) *Tand-braessem*, s. m.

Dente, *s. m. (zoek)* Dentale, *s. f.*

Denté, ée, *adj. Getand, met tanden.*

Dentée, *s. f.* (jagt) *Slag* of *beet met de tanden*, s. m.

Dentelaire, *s. f.* (plant) *Tand-kruyd*, s. n.

Dentelé, ée, *adj. Getand, met tanden, tandswyze gemaekt.*

Denteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Tanden, met tanden maeken.* Denteler une scie. *Eene zaeg tanden.*

Dentelet, *s. m. (zoek)* Denticule.

Dentelle, *s. f. Kant*, s. f. *kantwerk, speldewerk*, s. n. Dentelle travaillée aux fuseaux. *Gewerkte kant.* Dentelle de fil. *Garen-kant.*

Dentelière, *s. f. Kantwerkster.*

Dentelure, *s. f. Tandwerk, getand werk, werk tandswyze gemaekt*, s. n.

Denticule, *s. m.* (beeldhouw-k.) *Snywerk met tanden*, s. n.

Denticulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Getand, met tandjes.* Écu denticulé. (wapen-k.) *Wapen-schild met tand-snywerk omcierd.*

Dentier, *s. m.* (oud) *Tanden-rey*, s. f. *gebit*, s. n.

Dentiforme, *adj. Tandvormig.*

Dentifrice, *s. m.* (geneés-k.) *Tand-poeder, poeder om de tanden te zuyveren*, s. n.

Dentiste, *s. m. Tand-meester.*

Dentition, *s. f.* (geneés-k.) *Tand-kryging*, s. f. *het krygen der tanden*, s. n.

Denture, *s. f. Tanden-rey*, s. f. *gebit;* — *tandwerk (van een rad)* s. n.

Digitized by Google

Dénudation, *s. f.* (heel-k.) *Gebeent-ontblooting.*

Dénuement, *s. m. Ontblooting, berooving*, s. f.

Dénuer, *v. a. Ontblooten, berooven.*

Dépaqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Ontpakken.*

Déparager, *v. a. Eene dogter benedden haeren staet uythouwelyken.*

Dépareiller, *v. a. Ontpaeren, ontkoppelen, een paer schenden.*

Déparer, *v. a. Ontcieren.*

Déparier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) (*zoek*) Dépareiller.

Déparier, *v. n.* (gem.) *Ophouden van spreeken* (word niet gebruykt als met eene *negatie*) C'est un homme qui ne déparie pas *'T is eenen man die niet ophoud van spreeken, die nooyt zwygt*

Départ, *s. m. Vertrek, het afgaen, het afvaeren*, s. n. *afreys*, s. f. Le jour de son départ. *Den dag van zyn vertrek.* — (zilversmids w.) *Scheyding des gouds van het zilver door sterk water*, s. f. Eau de départ. *Schey-water.*

Départager, *v. a.* (recht) *De gelykheyd der stemmen verdeelen.*

Département, *s. m. Gebied, gebiedschap; — bewind, bestier*, s. n. *onderhoorigheyd*, s. f.

Départemental, ale, *adj. Gebiedschaplyk, van het gebiedschap.*

Départie, *s. f.* (oud) *Vertrek*, s. n. *afreys*, s. f.

Départir, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Partir*) *Verdeelen, uytdeelen* — *v. r Van iets afzien*, v. n. *afstaen*, v. a.

Dépasser, *v. a. Ergens uyttrekken.* Dépasser un ruban. *Een lint ergens uyttrekken.* — *Voorbyzeylen, voorbyvaeren, voorbyloopen; — te buyten gaen, overstappen* Dépasser les bornes de son pouvoir. *De paelen van zyne magt te buyten gaen.*

Dépaver, *v. a De kasseyën opbreeken.* Dépaver une rue. *Eene straet opbreeken.* Les chariots ont dépavé la chaussée. *De wagens hebben den steenweg bedorven.*

Dépayser, *v. a. Imand uyt zyn land steeren, in een ander land doen gaen;* — (fig.) *door valsche denkbeelden misleyden.* — *v. r. Zyn land verlaeten.*

Dépécement, *s. m. Aen stukken hakking of snyding*, s. f.

Dépecer, *v. a. In stukken snyden of hakken.*

Dépeceur, *s. m. Kooper van kwaede scheepen (om die aen stukken te slaen).*

Dépêche, *s. f. Staets-brief*, s. m.

Dépêcher, *v. a. Afveerdigen, afzenden.* Dépêcher un courrier. *Eenen courier afveerdigen.* — *Met haest afmaeken.* Dépêcher un ouvrage. *Een werk met haest afmaeken.* — *Om hals brengen, van kant helpen, dooden.* — *v. r. Zich haesten, zich spoeden.*

Dépeindre, *v. a. irreg.* (word geconjugeerd als *Peindre*) *Afschilderen, vertoonen, afmaelen, uytdrukken, beschryven.*

Dépenaillé, ée, *adj.* (gem.) *Slegt gekleed, slegt in de plunje.*

Dépenaillement, *s. m. Slegte kleeding*, s. f.

Dépendamment, *adv. Afhangelyk.*

Dépendance, *s. f. Afhangelykheyd, onderhoorigheyd.* Ce pays est de sa dépendance. *Dat land is van zyne onderhoorigheyd.* Les enfans sont dans la dépendance de leurs parens. *De kinderen zyn in de afhangelykheyd van hunne ouders.* — *s. f. plur. Toebehoorten, het geene deel maekt van eene erfenis, van een huys enz.*

Dépendant, ante, *adj. Afhangend, afhangelyk, onderhoorig.*

Dépendre, *v. a. Afhangen, afneemen (dat opgehangen was).* Dépendez ce tableau. *Hangt die schildery af.* — *v. n. Afhangen, afhangelyk zyn, onderhoorig zyn.*

Dépens, *s. m. plur. Kosten, onkosten.* Vivre aux dépens d'autrui. *Op een anders kosten leeven.*

Dépense, *s. f. Onkosten*, s. m. plur. *behoftiging, uytgaef; — schapraey, spinde, eetens-kas*, s. f.

Dépenser, *v. a. et n. Besteeden, geld uytgeeven, onkosten doen.* — *v. a. Opteeren, verteeren, doorbrengen, verkwisten.*

Dépensier, ière, *s. m. et f. Spysmeester: spys-meestersse (in de kloosters enz.)*

Dépensier, ière, *adj. Verkwistend, verspillend.* — *s. m. et f. Verkwister: verkwisster.*

Déperdition, *s. f.* (schey-k.) *Schade*, s. f. *verlies*, s. n.

Dépérir, *v. n.* (word onverschilligyk met *être* of *avoir* geconjugeerd) *Te niet gaen, vervallen, vergaen.*

Dépérissement, *s. m. Ondergang*, s. m. *verval*, s. n.

Dépêtrer, *v. a.* (word van de voeten gezeyd, als die ergens in vast gerakt zyn) *Ontwikkelen, losmaeken,*

Digitized by Google

uyttrekken. Se dépêtrer de quelqu'un. (gem.) *Zich van imand ontmaeken.*

Dépeuplé, ée, *adj. Ontvolkt, van volk ontbloot.*

Dépeuplement, *s. m. Ontvolking, ontblooting van volk*, s. f.

Dépeupler, *v. a. Ontvolken, van volk ontblooten.* Dépeupler un étang. *Eenen vyver van visch ontblooten.*

Déphlegmation etc. (*zoek*) Déflegmation etc.

Déphlogistiqué, *adj. m.* Air déphlogistiqué. *Locht die geene vlamvattende stoffe in zich heeft.*

Dépié, *s. m.* (leen-recht) *Verdeeling*. s. f.

Dépiécer, *v. a. Verdeelen.*

Dépilatif, ive, *adj. Dat het hair doet uytvallen.*

Dépilation, *s. f. Het uytvallen van het hair*, s. m.

Dépilatoire, *s. m. Zalf die het hair doet uytvallen*, s. f.

Dépiler, *v. a. Het hair doen uytvallen met zalf.* — *v. r. Zyn hair verliezen.*

Dépiquer, *v. a.* (gem.) *Verzagten, verzoeten.* Ce gain me dépique de mes pertes. *Die winst verzoet myne verliezen.*

Dépit, *s. m. Spyt, leet*, s. n.

En dépit de, *prép. Tot spyt van, in weetwil van.*

Dépiter, *v. a. Tergen, vergrammen, vertoornen.* — *v. r. Gram worden*, v. n. *zich stoorren*, v. r.

Dépiteux, euse, *adj.* (oud) *Spytig, gemetyk, mocyelyk.*

Déplacé, ée, *adj. Verplaetst, buyten zyne plaets, uyt zyne plaets.*

Déplacement, *s. m. Verzetting, verplaetsing*, s. f.

Déplacer, *v. a. Verzetten, verplaetsen, uyt zyne plaets zetten* of *neemen.*

Déplaire, *v. n irrég.* (word geconj. als *Plaire*) *Mishaegen.* Ne vous déplaise *of* ne vous en déplaise. *Met uw welneemen, met uwen oorlof, neëmt dat niet kwalyk.* — *v. r. Niet geërne ergens zyn, eene tegenheyd hebben*; ook (van dieren en planten spr.) *niet aerden.*

Déplaisance, *s. f.* Prendre quelqu'un en déplaisance. *Een ongenoegen tegen imand opvatten.*

Déplaisant, ante, *adj. Mishaegend, onaengenaem, verdrietig.*

Déplaisir, *s. m. Mismoegen, ongenoegen, mishaegen, verdriet, leet, hertzeer*, s. n. *droefheyd, kwelling*, s. f.

Déplanter, *v. a. Verplanten.*

Déplantoir, *s. m. Hoveniers boor (om de gewassen te verplanten)* s. f.

Déplâtrer, *v. a. De pleyster afbikken.*

Déplier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Ontvouwen, uyt de vouw doen.* — *v. r. Uyt de vouw gaen.* v. n.

Déplisser, *v. a. Ontplooyen, de genaeyde plooyen uytdoen.* — *v. r. Uyt de plooyen gaen*, v. n.

Déplorable, *adj. Jammerlyk, beweenelyk, beklaegelyk, beschreyelyk, deërlyk.*

Déplorablement, *adv. Jammerlyk, beklaegelyk, deërlyk.*

Déplorer, *v. a. Beweenen, beklaegen, beschreyen, betreuren, bezugten, bejammeren.*

Déployé, ée, *adj.* Rire à gorge déployée. *Hard op lachen, luyd-keels lachen.*

Déployer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Ontvouwen, ontplooyen.* Déployer les voiles. *De zeylen ontslaen* of *losmaeken.* Déployer les enseignes. *De vaendels laeten waeyen* of *vliegen.* — *Toonen, doen blyken.* Déployer toute son éloquence, toute son adresse. *Alle zyne welspreekendheyd toonen, alle zyne behendigheyd doen blyken.*

Déplumé, ée, *adj. Geplukt, ontpluymd.*

Déplumer, *v. a. Plukken, de veëren uyttrekken, ontpluymen.* — *v. r. Ruyen, ruyven*, v. n. *zyne pluymen verliezen.*

De plus, *adv. Daerenboven, te meer.*

Dépointer, *v. a. De steeken losdoen (waer mede eene plooy is vastgenaeyd).*

Dépoir, *v. n. Ontglansen, den glans wegneemen.*

Déponent, *adj. m.* (latynsche spraekk.) Verbe déponent. *Verbum deponens, werk-woord dat eene active beteekening en eenen passiven uytgang heeft.*

Dépopulariser, *v. a. De agting des volks doen verliezen.* — *v. r. De agting des volks verliezen.*

Dépopulation, *s. f. Ontvolking.*

Déport, *s. m.* (recht) Payable sans déport. *Betaelbaer zonder uytstel.* — *Recht van sommige Bisschoppen om de inkomsten van de openstaende pastooryen een geheel jaer te genieten*; — *leenheers recht om de inkomsten van een leen-goed te genieten het eerste jaer na de dood van den bezitter*, s. n.

Déportation, *s. f. Balling, uytbanning*, s. f. *ballingschap*, s. n.

Déporté, *s. m. Balling, uytgebannen.*

Déportement, *s. m.* (word meest in

Digitized by Google

eenen kweeden zin en in *plur.* gebruykt) *Gedrag*, s. n. *lévens-wyze*, s. f.

Déporter, *v. a.* *Bannen*. *uytbannen*. — *v. r.* *Zich afstrekken*, v. r. *ergens van afzien*. v. n. *laeten vaeren*, v. a. *afstand doen*.

Déposant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Getuygen*. — *adj.* *Getuygend*.

Déposer, *v. a.* *Afzetten*, *afstellen*. Déposer un juge. *Eenen rechter afzetten*. — *Te bewaeren geeven*, *in bewaering leggen*. Déposer une somme entre les mains d'un ami. *Eene somme aan eenen vriend te bewaeren geeven*. — *Een dood lichaem in eene kerk leggen* (*tot dat het vervoerd word naer eene andere plaets*) — *afleggen*, *nèderleggen*. Déposer sa charge. *Zyn ampt afleggen*. — *v. a. et n.* *Afleggen*, *grond-zop laeten zinken*. Cette eau dépose beaucoup de sable. *Dat water legt veel zand af*. — *v. n.* *Getuygen*, *getuygenis geeven*. Je déposerai contre vous. *Ik zal tégen u getuygen*.

Dépositaire, *s. m. et f.* *Bewaerder*: *bewaerster*; — *herts-vriend*: *herts-vriendin* (*aen wie men zyn hert openbaert*).

Déposition, *s. f.* *Afstelling*, *afzetting* (*van eenig ampt enz.*) — *getuygenis*, *verklaering*.

Déposséder, *v. a.* *Uyt het bezit stooten*.

Dépossession, *s. f.* (recht) *Het stooten uyt het bezit*, s. n.

Déposter, *v. a.* (oórlogs w.) *Uyt zyne stand-plaets verdryven*.

Dépôt, *s. m.* *Pand*, s. m. *toevertrouwd goed*, s. n. — *bewaer-plaets*; — *bewaer-kist*; — (geneés-k.) *verzameling van kwaede vogten*, s. f. — *grond-zop*, s. n. *droessem*, s. m.

Dépoter, *v. a.* (hoveniers w.) *Ontpotten*, *eene plant uyt den pot doen*.

Dépoudrer, *v. a.* *Ontpoederen*, *het poeder uyt het hair doen*.

Dépouille, *s. f.* *Vel*, s. n. *huyd* (*die sommige beesten afleggen*) s. f. — *roof*, *buyt*, s. m. — *afgelegde kleederen*, s. n. plur. — *inzameling der land-vrugten*, s. f.

Dépouillement, *s. m.* *Ontblooting*, *berooving*, s. f. — *uyttreksel* (*van eene rekening*, *van een geding enz.*) s. n.

Dépouiller, *v. a.* *Uytschudden*, *de kleederen afneemen*. Les voleurs l'ont dépouillé. *De dieven hebben hem uytgeschud*. Dépouiller un lapin. *Een konyn het vel afstroopen*. — *Berooven*, *ontblooten*, *afneemen*. Dépouiller un Prince de son état. *Eenen Prins zyne staaten afneemen*. Dépouiller un compte. *Het uyttreksel van eene rekening maeken*. — (van de vrugten der aerde spr.) *Inzamelen*, *inoogsten*.

Se dépouiller, *v. r.* *Afleggen*, v. a. Se dépouiller de toute humanité. *Alle menschelykheyd afleggen*. — *Zich ontblooten*; — (van serpenten enz. spr.) *zyne huyd afleggen*.

Dépourvoir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Pouvoir*) *Ontblooten*, *berooven*.

Dépourvu, ue, *adj.* *Ontbloot*, *onvoórzien*, *beroofd*. Au dépourvu. *Onverwagt*, *onvoórziens*, adv.

Dépravation, *s. f.* *Bedorvenheyd*, *ondeugendheyd*.

Dépravé, ée, *adj.* *Bedorven*, *ondeugend*.

Dépraver, *v. a* *Bederven*, *ondeugend maeken*.

Déprécatif, ive, *adj.* (kerkelyk w.) Forme déprécative. *Smeekende* of *afbiddende wyze*.

Déprécation, *s. f.* *Afbidding*, *afsmeeking*.

Dépréciation, *s. f.* *Het beneemen van de weerde* of *agting* (*eener zaek*) s. n.

Déprécier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Onder de weerde brengen*, *in misagting brengen*.

Déprédateur, *s. m.* *Roover*, *dief*.

Déprédation, *s. f.* *Roovery*, *plundering*, s. f. *diefstal*, s. m.

Déprèder, *v. a.* *Rooven*, *plunderen*.

Déprendre, *v. a. irr.* (word geconj. als *Prendre*) *Losdoen*, *losmaeken*, *ontbinden*, *ontdoen*. — *v. r.* *Losraeken*, v. n. ook *zich ontmaeken*, v. r.

De près, *adv.* *Van na by*, *van digt by*.

Dépresser, *v. a.* (boek-binders w.) *Ontpersen*, *uyt de pers doen*. — (van lakens spr.) *Ontglansen*, *den glans ontneemen*.

Dépression, *s. f.* (natuer-k.) *Nèderdrukking* (*van een lichaem door een ander dat zwaerder is*) — (fig.) *vernèdering*. s. f. *geringen staet*, s. m.

Se déprêtriser, *v. r.* *Zich ontpriesteren*, *den geestelyken staet afleggen*.

Déprévenir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Venir*) *Zyne voóroórdeelen doen verliezen*. — *v. r.* *Zyne voóroórdeelen afleggen*.

Dépri, *s. m.* (recht) *Aangeeving eener erffenis aen eenen leen-heer*, s. f.

Déprier, *v. a.* (recht) *Eene erffenis aangeeven om het leen daar van te voldoen*; — *afzeggen*, *ontzeggen* (*aen de geene die verzogt waeren*).

Digitized by Google

Déprimer, *v. a.* *Verkleynen*, *veragten*, *mispryzen*.

Dépriser, *v. a.* (van waeren spr.) *Mispryzen*, *verkleynen*, *veragten*.

Dépuceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Ontmaegden*, *den maegdom ontneémen*.

Dépucellement, *s. m.* *Ontmaegding*, s. f.

Depuis, *prép.* (reg. *accus.*) *Van*. Depuis le Rhin jusqu'à l'Escaut. *Van den Rhyn tot aen de Schelde*.

Depuis, *adv.* *Sédert*, *sint*. Depuis quand. *Sédert wanneer*. Depuis hier. *Sedert gisteren*. Depuis ce temps-là. *Van dien tyd af*. Depuis long-temps. *Ouds*, *van ouds*. Depuis peu. *Versch*, *onlangs*, *sédert korten tyd*, *niet lang*, *nieuwelings*, *kortelings*, *in het kort*.

Depuis que, *conj.* (reg. *indicat.*) *Sédert dat*, *van dien tyd af dat*.

Dépuratif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Reynigend*, *zuyverend*; — *s. m.* *zuyverend geneés-middel*, s. n.

Dépuration, *s. f.* (geneés-k. en schey-k.) *Reyniging*, *klaering*.

Dépuratoire, *adj.* (geneés-k.) *Reynigend*, *zuyverend*, *klaerend*.

Dépurer, *v. a.* (geneés-k. enz.) *Reynigen*, *zuyveren*, *klaeren*.

Députation, *s. f.* *Bezending*, *afzending*.

Député, *s. m.* *Afgezonden*.

Députer, *v. a. et n.* *Afzenden*, *bezenden*.

Déracinement, *s. m.* *Ontworteling*, *uytroeying*, s. f.

Déraciner, *v. a.* *Ontwortelen*, *uytwortelen*, *uytroeyen*.

Dérader, *v. n.* (schippers w.) *Afgleren*, *de reede verlaeten*.

Déraison, *s. f.* *Onrédelykheyd*, *onbehoorlykheyd*.

Déraisonnable, *adj.* *Onrédelyk*, *onbillyk*, *onbehoorlyk*, *onbetaemelyk*.

Déraisonnablement, *adv.* *Onrédelyk*.

Déraisonner, *v. n.* *Onrédelyk spreéken*, *zottelyk spreéken*.

Dérangé, ée, *adj.* *Ongered*, *ongereddord*, *ongeschikt*. Tout est encore dérangé dans ma chambre. *Alles is nog ongereddord in myne kamer*. — *Ongerégeld*, *ontsteld*.

Dérangement, *s. m.* *Verwarring*, *wanorder*, *wanschikking*, s. f.

Déranger, *v. a.* *Uyt zyne plaets stellen*, *verzetten*; — (fig.) *verwarren*, *stooren*, *in wanorder brengen*. — *v. r.* *In wanorder geraeken*, v. n.

Déraper, *v. n.* (van een scheépsanker spr.) *Uyt den grond springen*, *losraeken*, *slippen*.

Dérapé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Lustig*, *vrolyk*; — *loos*, *listig*, *gesleépen*.

Dérater, *v. a.* *De milt uytneémen* of *uytsnyden*.

Dérayure, *s. f.* *Voór* (*die twee akkers van malkander scheyd*).

Derechef, *adv.* (de *f* word uytgesproken) (oud) *Wederom*, *nogmaels*, *op nieuw*.

Dérégé, ée, *adj.* *Ongerégeld*, *ontsteld*; — *ongerégeld*, *losbandig*, *ongebonden*, *ongeschikt*.

Dérégement, *s. m.* *Ongerégeldheyd*, *ongesteldheyd*; — *ongerégeldheyd*, *ongeschiktheyd*, *ongebondenheyd*, *losbandigheyd* s. f.

Dérégément, *adv.* *Ongerégeld*, *op eene ongerégelde wyze*.

Dérégler, *v. a.* *In wanorder brengen*, *ontstellen*. — *v. r.* *In wanorder geraeken*, *ongerégeld worden*, v. n.

Dérester, *v. a.* *Overschot laeten*. Il a déresté sa caisse de mille florins. *Hy heeft in zyne kas duyzend guldens overschot gelaeten*.

Dérider, *v. a.* *Ontrimpelen*, *de rimpels uytdoen*; — (fig.) *vervrolyken*. Se dérider le front. *Een vriendelyk gelaet toonen*.

Dérision, *s. f.* *Beschimping*, *uytlaching*, *bespotting*, s. f. *spot*, s. m. *geschimp*, s. n.

Dérisoire, *adj.* *Bespottelyk*, *bespottens-weérdig*.

Dérivatif, ive, *adj.* (geneés-k.) Saignée dérivative. *Ader-laeting die de kwaede vogten doet afwyken*.

Dérivation, *s. f.* (spraek-k.) *Afkomst*, *afleyding* (*van een woórd*) — (geneés-k.) *afirekking der kwaede vogten*, s. f. — (water-werktuyg-k.) *omweg*, s. m. *afleyding*, s. f. — (schippers w.) (*zoek*) Dérive.

Dérive, *s. f.* (schippers w.) *Verzeyling*, *afdryving* (*in het zeylen*). Aller à la dérive. *Verzeylen*, *van zynen weg afdryven*.

Dérivé, *s. m.* (spraek-k.) *Afstammend woórd*, s. n.

Dériver, *v. n.* *Afkomen*, *ontstaen*, *uytspruyten*, *voortkomen*. De là sont dérivés tous nos malheurs. *Door uyt zyn alle onze rampen ontstaen*. Ce mot est dérivé du latin. *Dat woórd komt voort van het latyn*. — *Afsteéken*, *afvaeren*, *de kust verlaeten*; — (schip-

Digitized by Google

pers w.) *verzeylen*, *wegdryven*. Notre vaisseau étoit dérivé de plus de dix lieues. *Ons schip was meer als tien ueren verzeyld*. — *v. a.* Dériver les eaux. *De waters afleyden*.

Derme, *s. m.* (ontleéd-k.) *Huyd*, s. f. *vel*, s. n.

Dermographie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Huyd-beschryving*, *beschryving der huyd*.

Dermologie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over de huyd*

Dermotomie, *s. f.* *Huyd-ontleéding*, *vel-ontleéding*.

Dernier, ière, *adj. et s.* *Laetste*, *laeste*, *agterste*, *uyterste*. Dernier vivant. *Langst-leévende*. En dernier lieu. *Eyndelyk*, *ten laesten*, *ten laetsten*. C'est le dernier de tous les hommes. *Het is den veragtelyksten van alle menschen*. — *adj.* *Voórléde*, *laestléde*. L'année dernière. *Voórléde jaer*.

Dernièrement, *adv.* *Niet lang geléden*, *onlangs*, *laestléden*, *laestmael*.

Dérobé, ée, *adj.* A mes heures dérobées. *Op myne lédige ueren*, *tusschen uyts*. Fèves dérobées. *Gepelde boonen*.

A la dérobée, *adv.* *In het stil*, *in het heymelyk*.

Dérobement, *s. m.* (bouw k.) Voûte faite par dérobement. *Gewelf met panneel-werk*.

Dérober, *v. a. et n.* *Steélen*, *ontsteélen*, *ontneémen*. Dérober une montre. *Een zak-uermerk steélen*. Dérober la gloire de quelqu'un. *Imands eer ontneémen*. — *v. a.* *Onttrekken*. Dérober un homme à la fureur du peuple. *Imand aen de raezerny van het volk onttrekken*. — *Verbergen*, *bedekken*. L'ennemi nous déroba sa marche. *Den vyand verborg ons zynen togt*. Dérober sa marche. (fig.) *Zyne oogmerken verbergen*. — *v. r.* *Zich verbergen*, *zich onttrekken*. Se dérober à la vue des hommes. *Zich verbergen voór de menschen*, *zich onttrekken aen het gezigt der wéreld*.

Dérocher, *v. a.* (van goud spr.) *De vuylheyd afdoen*.

Déroder, *v. a.* (van bosschen spr.) *Uytroeyén*.

Dérogation, *s. f.* (recht) *Verbreéking*, *afbreéking*, *vernietiging*.

Dérogatoire, *adj* (recht) *Krenkend*. Acte dérogatoire. *Vernietigende* of *verbreékende acte*.

Dérogeance, *s. f.* (recht) Le trafic est une dérogeance à la noblesse. *De uehring krenkt den édeldom* of *is een verval des édeldoms*.

Dérogeant, ante, *adj.* (recht) *Vernietigend*, *verbreékend*.

Déroger, *v. n.* (recht) *Verbreéken*, *vernietigen*, v. a. Déroger à noblesse *of alleenlyk* déroger. *Van zynen édeldom vervallen*.

Déroidir, *v. a.* *Slap maeken*, *de styfhe wegneémen* — *v. r.* *Slap worden*; ook (fig.) *bedaerd worden*, v. n.

Déroquer, *v. a.* (*zoek*) Dérocher.

Dérougir, *v. a.* *De roodheyd verdryven* of *wegneémen*. — *v. n. et r.* *Van roodheyd verbleeken*, v. n.

Dérouillement, *s. m.* *Het afdoen van den roest*, s. n.

Dérouiller, *v. a.* *Ontroesten*, *den roest afschueren*; — (fig.) *beschaeven*, *goede manieren leeren*. — *v. r.* *Ontroesten*, *den roest verliezen*; ook (fig.) *beschaefd worden*, *goede manieren krygen*.

Dérouler, *v. a.* *Ontrollen*, *afrollen*.

Déroute, *s. f.* *Wanorder* (*in het léger na eene nédérlaeg*) s. n. Mettre en déroute. *Overhoop slaen*; ook (fig.) *doen bankeroet spéelen*; ook *ontstellen*, *verlégen maeken*; ook *verydelen*. — *Verval*, s. n. *slegten staet*, s. m. La déroute de mes affaires. *Het verval van myne zaeken*.

Dérouter, *v. a.* *Van den weg afleyden*, *doen verdwaelen*; — *verydelen*; — *ontstellen*, *verlégen maeken*.

Derrière, *prép.* (reg. *accus*) *Agter*. Derrière la porte. *Agter de deur*.

Derrière, par derrière, *adv.* *Agter*, *van agter aen*. Sens devant derrière. *Het agterste voór*.

Derrière, *s. m.* *Agterste*, *agterste deel*, s. n. Le derrière d'une charrette. *Het agterste van eene kar*. Porte de derrière. *Agterdeur*; ook (fig.) *uytvlugt*. — *Het agterste*, s. n. *aers*, *naers*, s. m.

Derviche, *s. m.* *Turkschen monik*.

Dervis, *s. m.* *Turkschen monik*.

Des, *art. défini plur.* (in *gen.* en *abl.*) *Van de*, *der*. Des hommes. *Van de menschen*. — *art. partitif plur.* (in *nom.* en *acc.*) Il y a des savans. *Er zyn geleerden*. J'ai acheté des plumes. *Ik heb pennen gekogt*.

Dès, *prép.* (reg. *acc.*) *Van*, *van*... *af*, *met*. Dès l'enfance. *Van de kindsche jaeren af*. Dès la pointe du jour. *Met het krieken van den dag*.

Dès que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als*, *zoo haest*. Dès que le soleil fut levé. *Zoo haest als de zon opgestaen was*. — *Vermits*, *nadien*, *terwyl*. Dès que

Digitized by Google

vous en tombez d'accord. *Verwilt gy dat toestemt*

Désabusement, *s. m. Onderregting, te-regt-helping*, s. f.

Désabuser, *v. a. Béter onderregten.* Je le croyois homme de bien, mais j'en suis bien désabusé. *Ik meynde dat hy eenen eerlyken man was, maer ik ben nu béter onderregt. — v. r. Zyne doóling erkennen, beter onderregt zyn.*

Désaccord, *s. m. Oneenigheyd*, s. f.

Désaccorder, *v. a.* (van snaer-speéltuygen spr.) *Ontstellen.*

Désaccouplement, *s. m.* désaccoupler, *v. a. (zoek)* Découplement etc.

Désaccoutumance, *s. f.* (oud) *Afwenning, ontwenning.*

Désaccoutumer, *v. a. Ontwennen, afwennen, afleeren.*

Désachalander, *v. a. Naéring* of *kalanten doen verliezen.*

Désaffleurement, *s. m.* (bouw-k.) *Ongelyke hoogte* of *dikte (van twee névens malkander staende stukken)* s. f.

Désaffleurer, *v. a.* (bouw-k.) *Ongelyk maeken, twee névens malkander staende stukken eene ongelyke hoogte of dikte geéven.*

Désafourcher, *v. n.* (schippers w.) *Het tuy-anker ligten* of *opwinden.*

Désagencer, *v. a.* (gem.) *Over hoop werpen.*

Désagréable, *adj. Onaengenaem, onlieffelyk, onvermaekelyk, mishaegelyk, onbevallig.*

Désagréablement, *adv. Onaengenaemelyk, op eene onaengenaeme wyze, onbevalligelyk.*

Désagréer, *v. a.* (schippers w.) *Onttakelen, onttuygen. — v. n. Mishaegen.* Ses façons de faire me désagréent fort. *Zyne manieren mishaegen my zeer.*

Désagrement, *s. m. Mishaegen*, s. n. *onaengenaemheyd, onvermaekelykheyd, onlieffelykheyd, onbevalligheyd*, s. f.

Désaigri, ie, *adj. Ontzuerd, dat zyn zuer verlooren heéft.*

Désajuster, *v. a. Wanschikken, ontschikken.*

Se désallier, *v. r. Trouwen zonder malkander te gelyken.* v n.

Désaltération, *s. f. Laeving (van den dorst).*

Désaltérement *(zoek)* Désaltération.

Désaltérer, *v. a. Laeven, den dorst verdryven.*

Désancher, *v. a. Het riet van een blaes-speéltuyg afneémen.*

Désancrer, *v. n.* (schippers w.) *Het anker ligten.*

Désappareiller, *v. a. Ontpaeren, ontkoppelen, een paer schenden;* — (schippers w.) *onttakelen*

Désapparier, *v. a. (zoek)* Dépareiller.

Désapétiser, *v. a. Den eét-lust doen verliezen.*

Désappliquer, *v. a. Afstrekken* of *afkeeren van eenige bézigheyd.*

Désappointer, *v. a.* (oud) *De inkomsten ontstrekken (aen krygsmannen).*

Désapprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Vergeéten, ontleeren, agterwyt-leeren.*

Désapprobateur, trice, *s. m. et f. Afkeurder: afkeurster. — adj. Afkeurend.*

Désapprobation, *s. f. Afkeuring.*

Désappropriation, *s. f.* (recht) *Verlaeting*, s. f. *afstand*, s. m. — (godsgeleerdheyd) *verzaeking, verloochening*, s. f.

Se désapproprier, *v. r. Afstand doen, verlaeten, verzaeken*, v. a.

Désapprouver, *v. a. Afkeuren, kwaedkeuren, mispryzen.*

Désarborer, *v. a.* (schippers w.) *De vlag afneémen; — den mast afkappen.*

Désarçonner, *v. a. Uyt den zadel werpen;* — (fig.) *ontstellen, verstommen.*

Désargenté, ée, *adj. Ontzilverd.*

Désargenter, *v. a. Ontzilveren, het zilver afdoen;* — (gem.) *imand zyn geld afhandig maeken.*

Désarmement, *s. m. Ontwapening; — afdanking van krygs-volk; — ontwapening, onttakeling (van een schip)* s. f.

Désarmer, *v. a. Ontwapenen, de wapens afneémen.* Les soldats furent désarmés. *De krygs-lieden wierden hunne wapenen afgenomen.* — (van scheépen spr.) *Onttakelen;* — (fig.) *stillen, verzoenen.* Le vrai répentir désarme la colère du ciel. *Het waer berouw stilt de gramschap des hémels. — v. n. De wapens néderleggen, ophouden van den oórlog te voeren.*

Désarrimer, *v. a.* (schippers w.) *De schikking der laeding veranderen.*

Désarroi, *s. m.* En désarroi, dans un grand désarroi. *In eenen ellendigen staet.*

Désassembler, *v. a. Van malkander scheyden, uyteendoen.*

Désassocier, *v. a. Een genoótschap breeken* of *scheyden. — v. r. Uyt een genoótschap scheyden.*

Désassorti, ie, *adj. Uyt zyn order.*

Digitized by Google

Ouvrage désassorti. (boek-verkoopers w.) *Onvolmaakt boek.*

Désassortir, *v. a. Uyt zyn order stellen, van zyne plaats doen.*

Désassurer, *v. a. In onzekerheyd brengen.*

Désastre, *s. m. Ongeval, ongeluk, onheyl*, s. n. *ramp*, s. f.

Désastreusement, *adv. Rampspoedigbyk, ongelukkigbyk.*

Désastreux, euse, *adj. Rampspoedig, ongelukkig.*

Désattrister, *v. a. De droefheyd verdryven, troosten.*

Désavantage, *s. m. Nadeel, agterdeel*, s. n.

Désavantager, *v. a. Benadeelen.*

Désavantageusement, *adv. Nadeeligbyk, onvoordeeligbyk.*

Désavantageux, euse, *adj. Nadeelig, agterdeelig, onvoordeelig.*

Désaveu, *s. m. Ontkenning, loochening*, s. f.

Désaveugler, *v. a. Uyt zyne verblindheyd trekken.*

Désavouer, *v. a. Ontkennen, loochenen.*

Desceller, *v. a. Losmaeken (dat met plaester enz. vast is)* — (oud) *ontzegelen.*

Descendance, *s. f. Afkomst, afdaeling*, s. f. *geslacht*, s. n. *stam*, s. m.

Descendans, *s. m. plur. Nazaeten, nakomelingen, afkomelingen*, s. m. pl. *nageslacht*, s. n.

Descendant, ante, *adj. Afdaelend, afkomend, afkomstig.* Ligne descendante. *Nazaeten, nakomelingen.*

Descendre, *v. a. Naer beneden brengen, afbrengen, laeten zakken, leeger hangen, leeger stellen, afslaeten.* Descendez ce tableau. *Brengt die schildery af.* — *Afkomen, afgaen, afryden, afvaeren.* Nous descendîmes la montagne. *Wy reeden den berg af.* Descendre la garde. *Van de wagt trekken.*

Descendre, *v. n.* (word met *être* geconjugeerd) *Afgaen, nederdaelen, afkomen, afklimmen, afstappen, aftreeden.* L'eau descend. *Het water loopt af.* — *Hangen.* Cet habit descend jusqu'aux genoux. *Dat kleed hangt tot aen de knieën.* — *Afkomstig zyn, voortkomen;* — (fig.) *daelen, tot eenen leegeren staet komen, van zyn aenzien vervallen*, v. n. — *zich vernederen*, v. r. — (oorlogs w.) *landen, eene landing doen;* — *eenen inval doen.* Descendre dans le détail. *Omstandigbyk verhaelen, zich in byzonderheden inlaeten.* La justice est descendue dans le lieu. *De rechters hebben zich ter plaetse begeeven.*

Descente, *s. f. Afgang, afloop*, s. m. *afdaeling, nederdaeling, aftreeding, afzakking*, s. f. La descente du Saint Esprit. *De nederdaeling van den H. Geest.* Descente d'une montagne. *Afgang van eenen berg.* A la descente du carosse. *In het uytgaen* of *afkomen van de koets.* — *Het afbrengen, het afdraegen*, s. n. Descente de la croix. *Afdoening van het kruys.* — (oorlogs w.) *Landing;* — *inrukking*, s. f. *inval*, s. m. Le juge a fait une descente sur les lieux. *Den rechter heeft zich ter plaetse begeeven.* — *Goot (door welke het water naer beneden loopt)* — (heel-k.) *breuk*, s. f.

Descriptif, ive, *adj. Beschryvend.*

Description, *s. f. Beschryving.*

Désemballage, *s. m. Ontpakking*, s. f. *het ontpakken* of *opendoen der baelen*, s. n.

Désemballer, *v. a. Ontpakken, uyt de baelen* of *uyt de pakken doen.*

Désembarquement, *s. m. Ontscheeping*, s. f.

Désembarquer, *v. a. Ontscheepen, uyt het schip doen.*

Désembarrasser (*zoek*) Débarrasser.

Désemboîter, *v. a. Ontvrigten, uyt het lid* of *uyt de koot zetten.* — *v. r. Uyt de koot gaen*, v. n. Il s'est désemboîté la rotule. *Zyne knie-schyf is uyt de koot gegaen.*

Désembourber, *v. a. Uyt het slyk trekken.*

Désemmailloter, *v. a. Ontbakeren.*

Désemparé, ée, *adj.* (van scheepen spr.) *Reddeloos, van masten en want beroofd.*

Désemparement, *s. m. Verlaeting*, s. f.

Désemparer, *v. a. Verlaeten, ontruymen.* L'ennemi a désemparé la ville. *Den vyand heeft de stad verlaeten.* Désemparer un vaisseau. *Een schip den mast en het want afschieten.* — *v. n. Uyt eene plaets gaen, vertrekken.* Les ennemis ont désemparé. *De vyanden zyn vertrokken.* Sans désemparer. *Zonder uytscheyden, aen een stuk.*

Désempenné, ée, *adj.* (oud) *Vederloos, ontpluymd.*

Désempeser, *v. a. Het styfsel uyt het lynwaet doen.*

Désemplir, *v. a. Leeg maeken, uytgieten.* — *v. n.* (word niet gebruykt

Digitized by Google

als met eene *negatie*) Sa maison ne désemplit point de monde. *Zyn huys is altyd vol volk.* — *v. r. Leeg worden*, v. n.

Désemprisonner, *v. a.* *Ontkerkeren*, *uyt de gevangenis verlossen.*

Désenchaîner, *v. a.* *Ontketenen*, *van de keten losmaeken.*

Désenchantement, *s. m.* *Onttooverring*, s. f.

Désenchanter, *v. a.* *Onttooveren*, *van de betoovering verlossen*; — (fig.) *van eenen hevigen drift verlossen.*

Désenclouer, *v. a.* Désenclouer un cheval. *Eenen nagel uyt de voeten van een peerd trekken.* Désenclouer un canon. *Het vernageld laed-gat van een kanon openen.*

Désendormi, ie, *adj.* *Half wakker*, *ontwaekt.*

Désenfler, *v. a.* *Doen ontzwellen*, *verdunnen*, *dun maeken.* — *v. n. et r.* *Ontzwellen*, *dun worden*, v. n.

Désenflure, *s. f.* *Ontzwelling.*

Désenger, *v. a.* Désenger un lit de punaises. *Een bed van weegluyzen zuyveren.*

Désengrener, *v. a.* *Losmaeken*, *ontdoen.*

Désenivrer, *v. a.* *Nugter maeken*, *de dronkenschap verdryven.* — *v. n. et r.* *Nugter worden*, v. n.

Désenlacement, *s. m.* *Ontvlegting*, *ontryging*, *ontstrikking*. s. f.

Désenlacer, *v. a.* *Ontvlegten*, *ontrygen*, *ontstrikken.*

Désennuyer, *v. a.* (word geconjug. als *Ennuyer*) *Het verdriet verdryven*, *vrolyk en lustig maeken.* — *v. r.* *Zich verlustigen*, *zich vervrolyken.*

Désenrayer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Effrayer*) *De keten van een wiel losmaeken* (*met de welke men het belet te draeyen in het afryden van eene schuynte*).

Désenrhumer, *v. a.* *De verkoudheyd verdryven.* — *v. r.* *De verkoudheyd kwyt geraeken.*

Désenrôlement, *s. m.* *Vrymaeking* (*van eenen krygsman uyt den dienst*) s. f.

Désenrôler, *v. a.* *Eenen krygsman van den dienst vrymaeken.*

Désenrouer, *v. a.* *De heeschheyd* of *de schorheyd verdryven.* — *v. r.* *De heeschheyd kwyt geraeken.*

Désenseigner, *v. a.* *Ontleeren*, *verleeren*, *afleeren.*

Désensevelir, *v. a.* *De doeken van een dood lichaem afdoen.*

Désensorceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Onttooveren*, *van betoovering verlossen.*

Désensorcellement, *s. m.* *Onttooverring*. s. f.

Désentêter, *v. a.* *Uyt het hoofd praeten*, *doen afzien.* Il est désentêté de la chasse. *Zyne verzotheyd tot de jagt is voorby.* — *v. r.* *Afgaen*, *afzien*, v. n. *uyt zyn hoofd stellen* v. a Il ne peut se désentêter de cette opinion. *Hy kan van dat gevoelen niet afzien.*

Désentortiller, *v. a.* *Losdraeyen*, *ontwinden.*

Désentraver, *v. a.* Désentraver un cheval. *De voet-banden van een peerd losmaeken.*

Désenvenimer, *v. a.* *Het vergift verdryven.*

Déséquiper, *v. a.* (schippers w.) *Onttakelen.*

Désergoter, *v. a.* Désergoter un cheval. *Een peerd van de spat-gallen geneezen.*

Désert, *s. m.* *Woestyn*, *wildernis*, s. f.

Désert, erte, *adj.* *Onbewoond*, *woest.*

Déserter, *v. a.* *Verlaeten.* Il fut obligé de déserter la province. *Hy wierd genoodzaekt het landschap te verlaeten.* — *v. n.* *Wegloopen*, *overloopen*, *desertieren.* Plusieurs soldats avoient déserté. *Verscheyde krygsmannen waeren weggeloopen.* — *Verloopen.* Tous ses chalands désertent. *Alle zyne kalanten verloopen.*

Déserteur, *s. m.* *Overlooper*, *weglooper*, *déserteur.*

Désertion, *s. f.* *Overlooping*, *desertie*. s. f. *het wegloopen* (*der krygslieden*) s. n.

A la désespérade, *adv.* (gem.) *Op eene wanhoópige wyze.*

Désespérant, ante, *adj.* *Zeer bedroevend*, *zeer bezwaerend.*

Désespéré, ée, *adj. et s.* *Hoópeloos*, *wanhoópig*, *vertwyffeld.*

Désespérément, *adv.* *Hoópeloos*, *wanhoópiglyk*, *zonder hoóp.*

Désespérer, *v. a.* *Alle hoóp beneemen*, *tot wanhoóp brengen*; — *tergen*, *raezend maeken.* — *v. n.* *Wanhoópen*, *vertwyffelen.* — *v. r.* *Wanhoópig worden*, v. n. *alle hoóp verliezen.*

Désespoir, *s. m.* *Wanhoóp*, *vertwyffeling*, *hoópelooshey d*; — *groote droefheyd*, *groote bezwaernis*, s. f. Je suis au désespoir. *Het is my van herte leed.* Mettre au désespoir. *Zeer bedroeven*, *groot ongenoegen veroorzaeken.*

Digitized by Google

Déshabillé, s. m. *Nagt-gewaed, huyskleed*, s. n.

Déshabiller, v. a. *Ontkleeden.*

Déshabité, ée, adj. *Onbewoond, ledig, verlaeten.*

Déshabituer, v. a. *Afwennen, ontwennen.* — v. r. *Zich ontwennen, eene gewoonte verlaeten.*

Déshérence, s. f. (recht) *Leen-heers erf-recht over goederen van imand die zonder wettige erfgenaemen sterft*, s. n.

Déshériter, v. a. *Onterven, ontmaeken, van de erfenis berooven, bastaerd maeken.*

Déshonnête, adj. *Oneerlyk, oneerbaer, onkuysch.*

Déshonnêtement, adv. *Oneerlyk, oneerbaerlyk, op eene oneerbaere wyze, onkuyschelyk.*

Déshonnêteté, s. f. *Oneerbaerheyd, onkuyschheyd.*

Déshonneur, s. m. *Oneer, schande, onteering, schand-vlek, eerloosheyd*, s. f. *hoón*, s. m.

Déshonorable (*zoek*) Déshonorant.

Déshonorant, ante, adj. *Schandig, onteerend.*

Déshonorer, v. a. *Onteeren, schenden, hoónen, smaed aendoen.*

Déshumaniser, v. a. *Den menschelyken aerd wegneémen, onmenschelyk maeken.*

Désignatif, ive, adj. *Aenwyzend, aentoonend, te kennen geévend.*

Désignation, s. f. *Aenwyzing, aentooning; — benoeming.*

Désigner, v. a. *Aenwyzen, te kennen geéven, aentoonen; — benoémen.*

Désincorporer, v. a. (oórlogs w.) *Vaneenscheyden, afscheyden.*

Désinence, s. f. (spraek-k.) *Uytgang (der woórden)* s. m.

Désinfatuer, v. a. *Van eene zotte inbeélding geneézen.*

Désinfecter, v. a. *De vuyle dampen* of *de besmetting wegneémen.*

Désinfection, s. f. *Wegnaéming van vuyle dampen* of *van besmetting.*

Désintéressé, ée, adj. *Onbaetzugtig, onbaetzoekend; — onzydig, onpartydig, belangloos.*

Désintéressement, s. m. *Onbaetzoekendheyd, onbaetzugtigheyd; — onzydigheyd, onpartydigheyd, belangloosheyd*, s. f.

Désintéressément, adv. *Onbaetzugtiglyk, op eene onbaetzugtige wyze.*

Désintéresser, v. a. *Schadeloos stellen, van schade vry houden.*

Désir, s. m. *Begeérte, genégenheyd, haeking*, s. f. *verlangen*, s. n. *lust*, s. m.

Désirable, adj. *Wenschelyk, wenschbaer, verlangbaer.*

Désirer, v. a. *Begeéren, verlangen, wenschen, haeken* Désirer ardemment. *Vlammen, ergens vueriglyk naer haeken.*

Désireux, euse, adj. *Begeérig, verlangend.*

Désistement, s. m. *Afstand.*

Se désister, v. r. *Afstand doen, afstaen*, v. a.

Dès-lors, adv. *Van dien tyd af, sédert.*

Desmographie, s. f. (*zoek*) Desmologie.

Desmologie, s. f. (outleéd-k.) *Verhandeling over de lichaems banden.*

Desmotomie, s. f. *Ontleeding der lichaems banden.*

Désobéir, v. n. *Ongehoorzaem zyn, niet gehoorzaemen.*

Désobéissance, s. f. *Ongehoorzaemheyd, wéderspannigheyd.*

Désobéissant, ante, adj. *Ongehoorzaem, wéderspannig.*

Désobligeamment, adv. *Onbeleéfdelyk, onheuschelyk.*

Désobligeant, ante, adj. *Onbeleéfd, onvriendelyk, onheusch.*

Désobliger, v. a. *Ongenoegen geéven, ondienst doen, kwaeden dienst doen.*

Désobstructif, s. m. (geneés-k.) *Ontstoppend geneés-middel*, s. n.

Désobstruer, v. a. (geneés-k.) *Ontstoppen, de verstoptheyd verdryven.* Désobstruer une rue *Eene straet van alle belemmering zuyveren.*

Désoccupation, s. f. *Lédigheyd.*

Désoccupé, ée, adj. *Lédig, zonder bézigheyd.*

Se désoccuper, v. r. *Zich van allen arbeyd ontslaen, lédig zyn.*

Désœuvré, ée, adj. *Lédig, werkloos.*

Désœuvrement, s. m. *Lédigheyd, werkloosheyd*, s. f.

Désolant, ante, adj. *Droevig, bedroevend.*

Désolateur, s. m. *Verwoester, verdelger.*

Désolation, s. f. *Verwoesting, vernieling, verdelging.* La peste a causé une horrible désolation dans ce pays. *De pest heéft in dat land eene schrikkelyke verwoesting aengeregt.* — *Droefheyd, treurigheyd, mistroostigheyd*, s. f. *rouw*, s. m. Toute la famille est dans une extrême désolation. *Het geheel huysgezin is in de uyterste droefheyd.*

Désolé, ée, adj. *Verwoest, vernield; — droevig, treurig, mistroostig.*

Désoler, v. a. *Verwoesten, vernielen.*

Digitized by Google

Les ennemis ont désolé toutes ces provinces. *De vyanden hebben alle die landschappen verwoest.* — *Bedroeven, bedroefd, treurig* of *mistroostig maeken.* Cette nouvelle me désole. *Die tyding bedroeft my.* — *v. r. Mistroostig worden*, v. n.

Désopilatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Openend, ontstoppend, dat de verstoptheden des lichaems wegneémt.*

Désopilation, *s. f.* (geneés-k.) *Opening, ontstopping.*

Désopiler, *v. a.* (geneés-k.) *De verstoptheyd verdryven, openen, afzetten.* Désopiler la rate. (gem.) *Vervrolyken, de droefgeestigheyd verdryven.*

Désordonné, ée, *adj. Ongeregeld, buytenspoórig.*

Désordonnément, *adv. Ongeregeldlyk, buytenspoóriglyk.*

Désordre, *s. m Wanorder, verwarring*, s. f. En désordre *In wanorder, hol over bol, overhoop.* — *Buytenspoórigheyd, ongeregeldheyd*, s. f.

Désorganisateur, trice, *s. m. et f. In wanorder brenger: in wanorder brengster.* — *adj. In wanorder brengend*

Désorganisation, *s. f. Ontbinding, uyteenscheyding*, s. f. — *het in wanorder brengen*. s. n.

Désorganiser, *v. a. Ontbinden, uyteenscheyden*: — *in wanorder brengen* — *v. r. Zich ontbinden*, v. r. *scheyden*, v. n.

Désorienter, *v. a. De hoogte doen verliezen, van den weg doen dwaelen*; — (fig.) *imand verlegen maeken, in verlegenheyd brengen, van zyn stuk helpen.*

Désormais, *adv. Voortaen, van nu af, in het toekomende*

Désorner, *v. a. Onteieren.*

Désossement, *s. m Het doen van de beenen uyt het vleesch*, s. n.

Désosser, *v. a. De beenen uyt het vleesch doen*; — *de graeten uyt de visschen doen.*

Désourdir, *v. a. Ontweeven.*

Desponsation, *s. f.* (*zoek*) Fiançailles.

Despotat, *s. m. Heerschappy* (*der Vorsten van Servien, Wallachien enz.*)

Despote, *s. m. Vorst* (*van Servien, Wallachien enz.*) — *willekeurigen Vorst, dwingeland.*

Despotique, *adj Onbepaeld, willekeurig.* Pouvoir despotique. *Onbepaelde magt*

Despotiquement, *adv. Onbepaeldelyk, willekeuriglyk.*

Despotisme, *s. m. Onbepaelde magt, willekeurigheyd, dwingelandy*, s. f. *willekeurig bestier*, s. n

Despumation, *s. f.* (schey-k.) *Schuyming, afschuyming.*

Despumer, *v. a.* (schey-k.) *Schuymen, afschuymen.*

Desquamation, *s. f.* (spreek uyt *deskwamacion*) *Afschrabbing der visch-schilfers.*

Dès que (*zoek onder*) Dès.

Dessaigner, *v. a.* (leértouwers w.) Dessaigner les cuirs. *De huyden van het bloed zuyveren.*

Se dessaisir, *v. r. Zich ontmaeken.*

Dessaisissement, *s. m. Ontmaeking, overgeeving*. s. f. *afstand*. s. m

Dessaisonner, *v. a.* (akker-bouw.) *Buyten het gewoonelyk order het land bebouwen.*

Dessalé, *s m.* (gem.) *Loozen vos, listigen mensch.*

Dessaler, *v. a. Weeken, ontzouten.* Dessaler de la morue. *Abberdaen weeken.*

Dessangler, *v. a. Ontgorden.*

Dessaouler, *v. a.* (*zoek*) Dessouler.

Desséchant, ante, *adj. Droogend, verdroogend.*

Desséchement, *s. m. Uytdrooging, verdrooging, verdorring*, s f.

Dessécher, *v. a. Droogen, verdroogen verdorren, uytdroogen*

Dessein, *s. m. Voórneémen, oogmerk, opzet, inzigt, oogwit*, s. n. A dessein. *Met opzet, met voórdagt, al willens.* A dessein que, *conj.* (reg. *conj.*) *Met opzet van, met opzet dat.* Dessein *of beter* dessin. *Teekening enz.* (*zoek*) Dessin.

Desseller, *v. a. Ontzadelen.*

Desserre, *s. f.* (gem.) Il est dur à la desserre. *Hy geéft niet geerne, hy houd zyne beurs gesloóten.*

Desserrer, *v. a. Ontsluyten, loslaeten, losmaeken, losrygen.*

Dessert, *s. m. Nageregt, laetste geregt*, s. n.

Desserte, *s. f. Overschot van de tafel, het geene van de maeltyd overschiet*, s. n. — *bediening van eenig kerkelyk ampt voór eenen anderen persoon*, s. f.

Desservant, *s. m. Eenen die eene kerkelyke bediening oeffent voór eenen anderen persoon.*

Desservice, *s. m.* (oud) *Ondienst, kwaeden dienst.*

Desservir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Servir*) *Afdienen, afneémen van de tafel.* Desservez le rôti. *Neémt het*

Digitized by Google

gebraed af. — *Hinderen*, *ondienst doen.* Il a fait tout ce qu'il a pu pour me desservir. *Hy heeft alles gedaen wat hy kon om my ondienst te doen.* — *Bedienen.* Ce prêtre est commis pour desservir cette chapelle. *Dien priester is aengesteld om deeze kapelle te bedienen.*

Desservitorerie, *s. f.* (recht) *Ampt dat verpligt om eene kerk* of *koor te bedienen*, s. n.

Dessiccatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Opdroogend.*

Dessiccation, *s. f.* (schey-k.) *Opdrooging*, *verdrooging*, *uytdrooging*

Dessiller, *v. a.* Dessiller les yeux. *De oogen openen*; — (fig.) *uyt de doöling helpen.*

Dessin, *s m.* *Teekening*, *uytteekening*, *afteekening*; — *teeken-konst*, s. f. Dessin au trait. *Ongeschaduwde teekening*, *teekening in trekken bestaende zonder schaduwe.*

Dessinateur, *s. m.* *Teekenaer*, *afteekenaer.*

Dessiner, *v. a.* *Teekenen*, *afteekenen*, *uytteekenen.*

Dessoler, *v. a.* *De hoef van den voet van een peërd afdoen.* — (*zoek*) Dessaisonner.

Dessouder, *v. a.* *Het soudeërsel losmaeken.* — *v. r.* (van soudeërsel spr.) *Losgaen*, v. n.

Dessoufrage, *s. m.* *Ontsolfering*, s. f.

Dessoûler, *v. a.* *Nugter maeken*, *de dronkenschap verdryven.* — *v. n. et r.* *Nugter worden*, v. n.

Dessous, *s. m.* *Het onderste*, *onderste deel*, s. n. Avoir du dessous, avoir le dessous. (fig.) *De nederlaeg krygen*, *nadeel hebben.* De dessous. *Onderste*, adj. La carte de dessous. *De onderste kaert.*

Dessous, par-dessous, de dessous, *adv. et prép.* (reg. *accus.*) *Van onder*, *onder*, *beneden.* Cherchez dessous. *Zoek van onder.* Dessous la chaise. *Onder den stoel.* On le prit par-dessous les bras. *Men nam hem onder de armen.* Tirez cela de dessous la table. *Trekt dat van onder de tafel.*

Au-dessous, *adv.* *Van onder*, *daer onder*, *daer beneden.* Les enfans de dix ans et au-dessous. *De kinderen van tien jaeren en daer onder.* — *prép.* (reg. *gen.*) *Beneden*, *onder.* Un village au-dessous de Paris. *Een dorp beneden Parys.* Au-dessous de vingt ans. *Onder de twintig jaeren*

Dessus, *s. m.* *Het bovenste*, *opperste deel*, s. n. Dessus d'une table. *Blad van eene tafel.* Avoir le dessus. (fig.) *De overhand behaelen.* — (muziek) *Bovenstem*, *hoogste stem* (*in de zangkonst*) s. f. De dessus. *Bovenste*, adj. La carte de dessus. *De bovenste kaert.*

Dessus, au-dessus, *adv.* *Op*, *boven op.*

Dessus, *prép.* (reg. *accus.*) *Op*, *boven op.* Dessus la table. *Op de tafel.* Au-dessus, *prép.* (reg. *genit.*) *Boven.* Au-dessus des cieux. *Boven de hemelen.*

Là dessus, *adv.* *Daer op*, *hier op.*

Par-dessus, *adv.* *Daer boven*, *daerenboven.* — *prép.* (reg. *accus.*) *Over*, *boven over.* Il sauta par-dessus la muraille. *Hy sprong over den muer.*

De dessus, *prép.* (reg. *accus.*) *Van boven*, *van.* Otez cela de dessus la table. *Neëmt dat van de tafel weg.*

Destin, *s. m.* *Noodschikking*, s. f. *lot*, *noodlot*, s. n.

Destination, *s. f.* *Schikking*, *toeschikking*, *bestemming.* Se rendre à sa destination. *Zich naer zyne bestemde plaets begeeven.*

Destinée *s. f.* *Noodschikking*, s. f. *lot*, *noodlot*, s. n. Finir sa destinée. *Sterven.*

Destiner, *v. a* *Schikken*, *toeschikken*, *bestemmen.* — *v. n.* *Van voórneëmen zyn*, *van zin zyn* — *v. r.* *Van voórneëmen* of *van zin zyn te aenveërden* of *zich te begeeven.* Il se destine à la guerre. *Hy is van zin zich tot den krygsdienst te begeeven.*

Destituable, *adj.* *Afzettelyk*, *afzetbaer*, *die afgezet kan worden* (*van zyn ampt*).

Destitué, ée, *adj.* *Ontbloot*, *beroofd*, *afgezet.* Un homme destitué de tout secours. *Eenen mensch die van allen bystand is beroofd*

Destituer, *v. a.* *Afstellen*, *afzetten*, *berooven* (*van eenig ampt*). Destituer un officier de son emploi. *Eenen bedienden van zyn ampt berooven.*

Destitution, *s. f.* *Afstelling*, *afzetting*, *berooving* (*van eenig ampt*).

Destrier, *s. m.* (oud) *Peërd geëeffend ten oórlog*, s. n.

Destructeur, trice, *s. m et f.* *Verwoester*, *vernieler*, *uytroeyer*: *vernielster*, *uytroeyster.* — *adj.* *Verwoestend*, *vernielend.*

Destructibilité, *s. f* *Vernielbaerheyd.*

Destructif, ive, *adj.* *Vernielend*, *verwoestend.*

Destruction, *s. f.* *Verwoesting*, *vernieling*, *verdelging*, *uytroeying.*

Digitized by Google

Désudation, *s. f.* *Overtollige zweeting.*

Désuétude, *s. f.* (de *s* word als ç uytgespr.) *Ongebruyk*, s. n. Cette loi est tombée en désuétude. *Deeze wet is in ongebruyk gevallen, van deeze wet word geen gebruyk meer gemaekt.*

Désuni, ie, *adj.* *Tweedragtig, oneenig, verdeeld.*

Désunion, *s. f.* *Scheyding, verdeeling*; — (fig.) *verdeeldheyd, oneenigheyd, tweedragt.*

Désunir, *v. a.* *Verdeelen, scheyden, vaneenscheyden*; — (fig.) *oneenig maeken, tot oneenigheyd brengen.* — *v. r.* *Zich scheyden*, v. r. *vaneengaen*; ook (fig.) *oneenig worden*, v. n.

Détaché, ée, *adj.* *Afgezonderd.* Pièces détachées. *Afgezonderde stukken*; ook *buytenwerken (eener vesting).*

Détache-chaîne, *s. m.* (kanoniers w.) *Spring-bus (om de keten te breeken die eenen weg afsluyt*, s. f.

Détachement, *s. m.* *Afzondering, afgescheydenheyd*, s. f. Vivre dans un entier détachement des choses du monde. *In eene volkome afgescheydenheyd der wereldsche zaeken leeven* — (oorlogs w.) *Afgezonderden hoop krygs-volk*, s. m.

Détacher, *v. a.* *Losmaeken, losdraeyen, ontbinden, losdoen*; — *afzonderen, aftrekken, afscheyden*; — (oorlogs w.) *afzenden.* On a détaché de la cavalerie. *Men heeft peerde-volk afgezonden.* — *De plekken uytdoen.* — *v. r.* *Losgaen*, v. n. ook *zich afzonderen, zich aftrekken, zich afscheyden*, v. r.

Détacheur, *s. m* (*zoek*) Dégraisseur.

Détail, *s. m.* *Omstandig verhael*, s. n. *omstandigheyd, byzonderheyd*, s. f. Je ne veux point entrer dans le détail de cette affaire. *Ik wil alle de omstandigheden van die zaek niet verhaelen.* En détail. *Omstandiglyk*; ook *by het stuk, in het kleyn, by de kleyne maet.* Vendre en détail. *In het kleyn verkoopen.*

Détaillé, ée, *adj.* *Omstandig.*

Détailler, *v. a.* *In het kleyn verkoopen.* Détailler un bœuf, un mouton etc. *Eenen os, een schaep enz in stukken houwen.* Détailler une affaire. *Eene zaek omstandiglyk verhaelen.*

Détailleur, *s. m* *Koopman die in het kleyn verkoopt, winkelier.*

Détalage, *s. m* *Ophraeming*, s. f.

Détaler, *v. a. et n.* *Ophraemen, de waeren innemen die men ten toon had gesteld.* — *v. n.* (gem.) *Zich wegpakken*, v. r. *ophraemen, stillekens verdwynen*, v. n.

Détalinguer, *v. a.* (schippers w.) *De kabel ontsteeken* of *losmaeken*

Détaper, *v. a.* (kanoniers w.) Détaper un canon. *Een kanon ontstoppen (om het af-te-schieten).*

Déteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Van koleur doen veranderen, het koleur uytbryten* of *wegneemen.* — *v. n. et r.* *Verschieten, zyn koleur verliezen.*

Dételer, *v. a. et n.* (word geconjug. als *Appeler*) *Uytspannen, de peerden uytspannen.*

Détendre, *v. a.* *Ontspannen, losmaeken.* Détendre un arc. *Eenen boog ontspannen.* Détendre son esprit. (fig.) *Zynen geest ontspannen* — *Afhangen, afneemen (het geene opgehangen was).*

Détenir, *v. a. irrég* (word geconj. als *Tenir*) *Onthouden, agterhouden.* Détenir le bien d'autrui. *Een anders goed agterhouden.* Détenir en prison. *In de gevangenis opgesloten houden.*

Détente, *s. f.* *Trekker, stangel (aen een vuer-roer om het af-te-schieten)* s. m. — *het aftrekken (van een vuer-roer)* s. n

Détenteur, trice, *s. m et f.* (recht) *Agterhouder: agterhoudster.*

Détention, *s. f* *Agterhouding onrechtveerdige bezitting*; — *gevangenis*; — *in beslagneeming.*

Détenu, ue, *adj.* *Onrechtveerdiglyk agtergehouden.* Détenu en prison. *In de gevangenis opgesloten.* Détenu au lit. *Te bed liggend (door ziekte* of *ongemak).*

Déterger, *v. a.* (nous détergeons, détergeâmes) (geneés-k.) *Zuyveren, reynigen.*

Détérioration, *s. f.* *Verslegting, verergering.*

Détériorer, *v. a.* *Verslegten, verergeren*

Déterminant, ante, *adj.* *Bepaelend, vaststellend*

Déterminatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Bepaelend, vaststellend, dat de beteekening van een woord bepaelt.*

Détermination, *s. f.* *Bepaeling, vaststelling.*

Déterminé, *s. m.* *Verwoeden mensch.*

Déterminé, ée, *adj* *Stoutmoedig, stouthertig*: — *die aen eene zaek vastgekleefd* of *er op verzot is.* Joueur déterminé. *Grooten speeler, eenen die aen het spel vastgekleefd is.*

Digitized by Google

Déterminément, *adv. Volstrektelyk, ten vollen; — uytdrukkelyk; — stoutmoediglyk, stouthertiglyk.*

Déterminer, *v. a. Bepaelen, vaststellen, beraemen, besluyten.* L'Eglise l'a déterminé. *De Kerk heeft het vastgesteld.* Déterminer quelqu'un. *Imand ergens toe overhaelen, een besluyt doen neémen, beweégen. — v. n. et r. Besluyten, een besluyt neémen.*

Déterré, ée, *adj. Ontgraeven. — s. m.* Il a le visage d'un déterré. *Hy ziet er uyt als eenen dooden.*

Déterrer, *v. a. Ontgraeven, opgraeven, uyt het graf haelen; — (fig.) ontdekken.*

Détersif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Afzettend, zuyverend. — s. m. Zuyverend geneés-middel*, s. n.

Détestable, *adj. Grouwelyk, verfoeyelyk, afschrikkelyk, vervloekelyk.* Vin détestable. *Allerslegtsten wyn.*

Détestablement, *adv. Grouwelyk, ellendiglyk, zeer slegt.* Ce poëte écrit détestablement. *Dien dichter schryft ellendiglyk.*

Détestation, *s. f. Verfoeying, vervloeking.*

Détester, *v. a. Verfoeyén, vervloeken, verwenschen.*

Détirer, *v. a. Rekken, uytrekken.* Détirer du linge. *Lynwaet rekken.*

Détiser, *v. a.* Détiser le feu. *De brandende houten uyt het vuer neémen.*

Détonation, *s f.* (schey-k.) *Ontploffing.* s. f. *geluyd (der berg-stoffen, als zy gezuyverd worden)* s. n.

Détoné, ée, *adj.* (schey-k.) *Gezuyverd.*

Détoner, *v. n.* (schey-k., van bergstoffen spreék. die gezuyverd worden) *Ontploffen, geluyd maeken.*

Détonnation, *s. f.* (muziek) *Afwyking van den toon.*

Détonner, *v. n.* (muziek) *Van den toon afwyken.*

Détordre, *v. a.* (word geconjug. als *Tordre*) *Losdraeyén, ontwarren, ontwringen, loswringen.* Se détordre le bras, le pied. *Zynen arm* of *voet verwringen* of *verstuyken*

Détorquer, *v. a. Verdraeyén, verwringen.*

Détors, orse, *adj. Ongetwynd, ongetweérnd.*

Détorse (heel-k.) *(zoek)* Entorse.

Détorriller, *v. a. Ontvlegten, ontdraeyén.*

Détouper, *v. a. Ontstoppen, den stop uyttrekken.*

Détoupillonner, *v. a.* (hoveniers w.) *De onnutte takken van eenen oranie-boom snoeyén*

Détour, *s. m. Omweg*, s. m. *kromte, bogt (van eenen weg enz.)* s. f. — (fig.) *draey, streék, list*, s. m Il a pris de longs détours pour m'annoncer cela. *Hy heeft veéle omwégen gebruykt om my dat te kennen te geéven*

Détourné, ée, *adj.* Chemin détourné. *Omweg, afgelégen weg.* Rue détournée. *Afgelege straet.* Louange détournée. *Zydelingschen lof.*

Détourner, *v. a Afkeeren, afleyden, afweéren, afwenden, doen dwaelen.* Détourner quelqu'un de son chemin. *Imand doen dwaelen* of *van zynen weg afwenden — Aftrekken, afkeeren.* Cela me détourne de mes occupations. *Dat trekt my van myne bézigheden af. — Verdraeyén.* Détourner le sens d'une loi. *Den zin van eene wet verdraeyén. — Versteeken, agterhouden, listiglyk verbergen. — v. n. et r. Zich afwenden, eenen omweg doen.*

Détracter, *v. n. et a. Agterklappen, kwaedspreéken.*

Détracteur, *s. m. Agterklapper, kwaedspreéker.*

Détraction, *s. f. Agterklap*, s. m.

Détranger, *v. a.* (hoveniers w.) *Het schadelyk gedierte verdryven.*

Détraquer, *v. a. Ontstellen, van den gang afhelpen.* Détraquer une pendule. *Een uerwerk ontstellen.* Détraquer quelqu'un. *Imand van zyne gerégelde lévenswyze afstrekken. — v. r. Ontsteld zyn, niet wel gaen.* v. n.

Détrempe, *s. f. Water-verf.* Peindre en détrempe. *Met water-verf schilderen. — Schildery in water-verf.* Mariage en détrempe. (gem.) *Onwettige vereeniging onder schyn van houwelyk.*

Détremper, *v. a. Mengen, weeken.* Détremper l'acier. *Het staal ontlaeten of week maeken.*

Détresse, *s. f. Benauwdheyd*, s. f. *angst, druk; — uytersten nood*, s. m.

Détriment, *s. m. Schade*, s. f. *nadeel*, s. n.

Détripler, *v. a. De derde rey afneémen.*

Détriter, *v. a.* Détriter des olives. *De olyven persen.*

Détroit, *s. m. Engte*, s. f. *engen doortogt*, s. m. — *zee-engte*, s. f. Détroit de Gibraltar. *Zee-engte van Gibraltar. —* (recht) *Rechts-gebied*, s. n.

Digitized by Google

Détromper, *v. a. Beter onderregten, uyt de doóling helpen. — v. r. Zyne doóling erkennen, beter onderregt zyn.*

Détrôner, *v. a. Ontroonen, van den troon jaegen.*

Détroussé, ée, *adj.* Robe détroussée. *Afhangend kleed.*

Détrousser, *v. a Neérlaeten, laeten afhangen.* Détrousser une robe. *Een kleed laeten afhangen. — Afneémen, rooven, uytschudden.* Les voleurs l'ont détroussé. *De dieven hebben hem alles afgenomen.*

Détrousseur, *s. m.* (oud w.) *Dief, roover.*

Détruire, *v. a irrég.* (Je détruis. Je détruisois. Je détruisis. J'ai détruit. Je détruirai. Détruis. Que je détruise. Que je détruisisse. Détruisant; détruit, ite) *Vernielen, uytroeyen, verwoesten, verdelgen; —* (fig) *krenken.* Détruire quelqu'un. *Imands aenzien beneémen, imands goeden naem krenken. — v. r. Vervallen, vergaen,* v. n

Dette, *s. f. Schuld.* Dette active. *Schuld die men ontfangen moet.* Dette passive. *Schuld die men betaelen moet.* Dettes criardes. *Schreeuwende schulden, kleyne schulden. — Schuldige pligt.*

Deuil, *s m. Rouw.* Carosse de deuil. *Rouw-koets. — Rouw-kleed, rouwgewaed,* s. n.

Deutéro-canonique, *adj. et subst. m.* (godsgeleerdheyd) Livre deutéro-canonique. *Boek der heylige Schriftuer dat laeter in de lyst der Schriftuerboeken is geplaetst als de andere,* s. n.

Deutéronome, *s. m.* (het laeste der vyf boeken van Moyses) *Deuteronomium,* s. n. *herhaeling der wet,* s. f.

Deutéropathique, *adj.* (geneés-k.) Maladie deutéropathique. *Ziekte die uyt eene andere ziekte ontstaet.*

Deux, *s. m. Twee,* s. f. C'est un deux. *'T is eene twee. — adj. Twee.* Deux à deux. *Twee en twee.* Piquer des deux. (ry-schoól) *Met beyde de spoóren steeken.* Porter ses deux mains, faire les deux mains. *Alleen tégen twee speélen;* ook (fig.) *twee bedieningen verrigten.* A deux fois. *In twee keeren.* De deux en deux jours, de deux jours l'un. *Alle twee dagen, overanderen dag.*

Deuxième, *adj.* (spreék uyt *deuzieim*) *Tweede.*

Deuxièmement, *adv.* (spreék uyt *deuzieimeman*) En deuxième lieu. *Ten tweeden.*

Deux-ponts (stad) *Twee-bruggen.*

Dévaler, *v. a.* (gem) *Neérlaeten. — v. a. et n. Naer beneéden gaen, afgaen.*

Dévaliser, *v. a. Alles afneémen, uytschudden.*

Devancer, *v. a. Voóruyttrekken, voóruytgaen, voórloopen; —* (fig.) *te boven gaen, overtreffen.*

Devancier, ière, *s. m. et f. Voórzaet (in een ampt).* Devanciers, *s. m. plur. Voórouders, voórzaeten.*

Devant, *s. m. Het voórste, voórste deel,* s. n. Prendre le devant. *Voóraf vertrekken, den voórtogt neémen.* Prendre les devants. *Voórkomen, te gauw zyn.*

Devant, *adv. Voór, voóruyt, te voóren.* Ci devant. *Te voóren, voór deézen.* Par-devant. *Van voóren.*

Devant, *prép.* (reg. *accus.*) *Voór, in de tegenwoórdigheyd van, in het gezigt van.* Au-devant, *prép.* (reg. *genit.*) Aller au-devant de quelqu'un *Imand te gemoet gaen.* Aller au-devant du mal. *Het kwaed voórkomen.*

Devanteau, *s. m. (zoek)* Devantier.

Devantier, *s. m.* (gem.) *Vrouwen voórschoot.*

Devantière, *s. f. Ry-kleedsel (der vrouwen te peérd)* s. n.

Devanture, *s. f.* (bouw-k.) *Voórzyde.*

Devasement, *s. m. Ontmoddering, ontslyking,* s. f. *het wegdoen van het slyk,* s. n.

Devaser, *v. a. Ontmodderen, ontslyken, het slyk wegdoen.*

Dévastateur, *s. m. Verwoester, vernieler.*

Dévastateur, trice, *adj. Verwoestend, vernielend.*

Dévastation, *s. f. Verwoesting, vernieling.*

Dévaster, *v. a. Verwoesten, vernielen.*

Développement, *s. m. Ontvouwing; — ontdekking, verklaering,* s. f.

Développer, *v. a. Ontwinden, ontvouwen; — ontdekken, verklaeren. — v. r.* (van krygs-volk spr.) *Zich uytbreyden, zich uytspreyden;* ook (fig.) *zich ontvouwen, zich verklaeren.*

Devenir, *v n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Worden; — blyven.* Que deviendroit le monde, si le mal étoit impuni? *Waer zou de wereld blyven, als het kwaed ongestraft bleef?*

Déventer les voiles, *v a* (schippers w.) *'T e loéfwaerts aenbrassen.*

Dévergondé, ée, *adj.* (gem.) *Onbeschaemd, schaemteloos.*

Se dévergonder, *v r. Onbeschaemd* of *schaemteloos worden,* v. n.

Digitized by Google

Déverrouiller, *v. a. Ontgrendelen.*

Devers, *prép.* (reg *accus.*) (gem.) *Naer de kanten van* Devers Lyon. *Naer de kanten van Lions.* Par-devers, *prép.* (reg. *acc.*) *By, onder.* Il retient mes papiers par-devers soi. *Hy houd myne papieren onder zich*

Dévers, *s. m.* (timmermans w) *Schuynte*, s f.

Dévers, erse, *adj. Hellend schuynsch.* Bois dévers, bois déversé. *Kromloopend stuk hout*

Déverser, *v a Buygen, doen hellen.* Déverser les mépris sur quelque chose. *Iets veragtelyk maeken.* — *v. n. Buygen hellen.*

Déversoir, *s m Ontlast-plaets, plaets daer het water, dat eenen water-molen te veel heeft, afgeleyd word*, s f.

Se dévêtir, *v. r. irreg.* (word geconj. als *Vêtir*) *Zich ontkleeden*; — (recht) *afstand doen (van zyne goederen).*

Dévêtissement, *s. m.* (recht) *Afstand (van goederen).*

Déviation, *s. f. Afwyking.*

Dévidage, *s. m. Het haspelen, gehaspel*, s. n.

Dévider, *v. a. Winden, haspelen, spoelen.*

Dévideur, euse, *s. m et f. Haspelaer, zyde winder, garen-winder, spoelder: haspelaerster, windster, spoelster.*

Dévidoir, *s. m. Haspel*, s. m. *spoelwiel*, s. n.

Dévier, *v. n* se dévier, *v. r.* (word geconjug. als *Crier*) *Afwyken.*

Devin, *s. m Waerzegger, lotwigchelaer.*

Deviner, *v a. Waerzeggen*; — *raeden, geraeden, gissen.*

Devineresse, *s. f. Waerzegster.*

Devineur, *s. m.* (gem.) *Waerzegger.*

Dévirer, *v. n.* (schippers w.) *Over staeg gaen, agterwyt gaen.*

Dévirginer, *v. a. Ontmaegden.*

Dévirilliser, *v. a. Ontmannen, lubben.*

Devis, *s. m.* (bouw-k.) *Besteek, ontwerp (van een gebouw)* s. n. *staet van alles wat tot een gebouw behoort en van deszelfs onkosten*, s m. — (oud) *gekkap, gekout*, s. n.

Dévisager, *v. a. In het aengezigt krabben, het aengezigt schenden.*

Devise, *s. f. Zin-spreuk.*

Deviser, *v-n.* (oud) *Klappen, kouten.*

Dévoiement, *s. m. Buyk-loop*, s. m. *kakkery*, s f.

Dévoilement, *s. m. Ontdekking*, s. f.

Dévoiler, *v. a. Ontdekken.*

Devoir, *v. a. Schuldig zyn*; — *verschuldigd zyn. verpligt zyn.* — *v. n. Moeten, gehouden zyn.* (*Devoir* word ook gebruykt om den toekomenden tyd van een volgende *verbum* aen-te-toonen) Il doit arriver demain, *dat is*, il arrivera demain. *Hy zal morgen aenkomen.*

Devoir, *s. m. Pligt*, s. f. Rentrer dans son devoir. *Tot zyne pligt wederkeeren.* Ranger quelqu'un à son devoir. *Imand tot zyne pligt brengen.* Se mettre en devoir de faire une chose. *Zich in staet stellen om iets te gaen doen* Rendre ses devoirs à quelqu'un. *Zyne schuldige pligt aen imand bewyzen*; ook *by imand een bezoek afleggen*

Dévole *s. f.* (kaert-spel) Faire la dévole. *Niet eenen trek haelen.*

Dévolu, ue, *adj. Vervallen, aenbestorven, te beurt gevallen.*

Dévolu, dévolut, *s. m* (recht) *Brief van den Paus waer door imand in een anders ampt word gesteld uyt reden van eenige onbekwaemheyd* of *gebrek van den bezitter.*

Dévolutaire, *s. m.* (kerkelyk recht) *Eenen die van den Paus een anders ampt verkreegen heeft.*

Dévolutif, ive, *adj.* (recht) Appel dévolutif. *Beroep tot een hooger gerechts hof.*

Dévolution, *s. f.* (recht) *Aenwinning*, s. f. *verval van eenig recht op imand*, s. n.

Dévorant, ante, *adj. Verslindend, verscheurend.*

Dévorateur, *s. m. Verslinder, verscheurder.*

Dévorer, *v. a. et n. Verscheuren, verslinden*; — *vreeten, gulzig eeten.*

Dévot, ote, *s. m. et f. et adj. Godvrugtig, godsdienstig, godlievend, godminnend.*

Dévotement, *adv. Godvrugtiglyk.*

Dévotieux, dévotieusement (oude woorden) (*zoek*) Dévot, dévotement.

Dévotion, *s. f. Godvrugtigheyd, godsdienstigheyd, godvreezendheyd.* Faire ses dévotions *Te communie gaen.* — *Believen, gebied*, s. n. *wil*, s. m. Toutes ces gens sont à ma dévotion. *Alle dat volk staet aen myn believen.*

Dévoué, ée, *adj. Dienst-willig, dienst-bereyd, aengekleefd, verknogt, toegedaen.*

Dévouement, *s. m. Dienst-willigheyd, dienst-veerdigheyd, toegedaenheyd, verknogtheyd*, s. f.

Digitized by Google

Dévouer, *v. a. Opofferen, opdraagen, overgeéven* — *v. r. Aengekleefd zyn*, v. n. *zich overgeéven, zich opofferen*, v r.

Dévoyé, ée, *adj.* Tuyau dévoyé. (metsers w.) *Schuyns-loopende schouw-pyp.*

Dévoyer, *v. a* (word gecooj als *Employer*) Dévoyer le tuyau d'une cheminée. *Eene schouw-pyp schuyns leyden.* Dévoyer l'estomac. (geneés-k.) *De maeg ontstellen.* — (oud) *Van den weg a'helpen.* — *v r. Van den weg afdwaelen. dooïen*, v. n.

Dextérité, *s. f. Behendigheyd gauwheyd. gezwindheyd, handigheyd.*

Dextre, *s. f.* (oud) *Regte hand.*

Dextrement, *adv.* (oud) *Behendiglyk. met gauwheyd.*

Dextribord, *s. m* (*zoek*) Stribord.

Dextrochère, *s. m.* (wapen-k.) *Regten arm.*

Dey, *s. m.* (titel der Vorsten van Tunis, Algiers en Tripoli) *Dey.*

Diabètes, *s. m.* (geneés-k.) *Pis-vloed.*

Diabétique, *adj. et subst.* (geneés-k.) *Die den pis-vloed heeft.*

Diable, *s. m. Duyvel, boozen geest, droes, drommel, nikker*; — (fig.) *boozen mensch.* Faire le diable à quatre. *De beest speelen, raezen en tieren.* Tirer le diable par la queue. *Kwalyk aen den kost konnen geraeken.* Diable de mer. (visch) *Zee-duyvel.* — (werktuyg met twee wielen om balken enz. te vervoeren) *Heurst.*

Diablement, en diable, *adv. Duyvelsch, op eene duyvelsche wyze*; — (gem.) *boven maeten, zeer.*

Diablerie, *s. f. Duyvelaery. duyvelskonst*; — (gem.) *boosaerdigheyd.*

Diablesse, *s. f. Duyvelin*, s. f. *kwaed wyf*, s. n.

Diablezot, *interj.* (gem.) *Ik ben zoo zot niet, ik zal my daer van wagten.* Vous voulez que je parte, diablezot. *Gy wilt dat ik vertrekke, ik ben zoo zot niet.*

Diablotin, *s. m. Duyveltje*, s. n. — *s. m. plur. Chocolaet-koekskens met suykere bollekens boven op*, s. n. plur.

Diabolique. *adj. Duyvelsch*; — (fig.) *boos. boosaerdig.*

Diaboliquement, *adv. Duyvelsch, als eenen duyvel*; — (fig.) *boosaerdiglyk, kwaedaerdiglyk.*

Diacadmias, *s. m. Kalamyn-plaester*, s. f

Diacarcinon, *s. m.* (geneés-k.) *Tegenvergift van kreeften voór de raezerny*, s. n.

Diacarthame, *s. m.* (apotheékers w.) *Zuyverende slik-artseny met safloers opgemaekt*, s. f.

Diacaustique, *s. f. Brand-middel doór strael-breeking*, s. n.

Diacode, *s. m.* (apotheékers w.) *Heul-siroóp*, s. f.

Diaconat, *s. m.* (kerkelyk w.) *Diakonaet, diakenschap*, s. n. *weerdigheyd van diaken*, s. f.

Diaconat, ate, *adj. Van het diakenschap.*

Diaconesse, *s. f.* (kerkelyke hist.) *Diakonisse.*

Diaconie, *s f. Diakony.*

Diacopée, *s. f.* (heel-k.) *Bekkeneel-breuk (doór iet scherps veroorzaekt).*

Diacoustique, *s. f.* (natuer-k.) *Weetenschap der weérkaetsende geluyden.*

Diacre, *s. m Diaken.*

Diacydonite, *adj. Met kweeën bereyd.*

Diadelphie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten die bloemen voortbrengen welkers helm-stylties in twee rolvormige lichaemen saemen gegroeyd zyn*, s. n.

Diadême, *s. m. Konings kroon*, s. f. *koninglyken hoofd-band*, s. m.

Diaglaucium, *s. m.* (geneés-k.) *Oog-water, water voór kwaede oogen*, s. n.

Diagnostique, *adj. et. s. m.* (de *g* word niet vogtiglyk uytgesproken) (geneés-k.) Symptóme diagnostique. *Kenteeken van den aerd en de oorzaek eener ziekte.*

Diagonal, ale, *s. f. et adj.* (wis-k.) Ligne diagonale. *Dwars-linie, linie die van den eenen hoek tot den anderen regt doór het midden-punt loopt.*

Diagonalement, *adv. Dwars-loopend, schuyns.*

Diagramme, *s. m.* (meét-k.) *Ontwerp om iets te bewyzen*, s. n.

Diagrède, *s. f.* (apotheékers w.) *Bereyd scammonium*, s. n.

Dialecte, *s. m. Land-tael, spraekwyze. uytspraek (eener tael van eenen byzonderen landstreek)* s. f.

Dialecticien, *s. m Réde-kundigen.*

Dialectique, *s. f. Réde-konst, rédeneér-konst.*

Dialectiquement, *adv. Naer de régels der rédeneér-konst.*

Dialogique, *adj. Saemenspraekkundig, van de saemenspraek.*

Dialogiser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Saemenspraeken maeken.*

Dialogisme, *s. m. Saemenspraek-*

Digitized by Google

kunde, s. f. *opstel in saemenspraek*, s. n.

Dialogiste, *s. m. et f. Schryver : schryfster van saemenspraeken.*

Dialogue, *s. m. Saemenspraek, tweespraek, réde-wisseling*, s. f.

Dialoguer, *v. a. In saemenspraeken opstellen.*

Dialthée, *s. m.* (apotheékers w.) *Maluwe-zalf*, s. f.

Diamant, *s. m. Diamant, diamantsteen.*

Diamantaire, *s. m. Diamant-handelaer, koopman in diamant.*

Diamargariton, *s. m.* (geneés-middel) *Peêrel-water*, s. n

Diamétral, ale, *adj. Midden-lynig.*

Diamétralement, *adv. Regt tégen malkander over.* Ces deux opinions sont diamétralement opposées. *Die twee gevoelens zyn volstrektelyk strydig een malkander.*

Diamètre, *s. m. Midden-linie (van eenen kring) linie die eenen kring doórsnyd in twee gelyke deelen*, s. f.

Diamorum, *s. m.* (latynsch apotheékers w.) *Siroóp van moer-béziën*, s. f.

Diandre, *adj.* (kruyd-k.) *Met twee helm-styltjes.*

Diandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen twee helmstyltjes draegen*, s. n.

Diandrique, *adj. (zoek)* Diandre.

Diane, *s. f. Diana, jagt-godin ;* — (oórlogs w.) *morgen-waek.* Battre la diane. *De morgen-waek slaen.*

Diantre, *s. m.* (gem.) *Duyvel, duyker, duker.*

Diapalme, *s. m.* (apotheékers w.) *Opdroogende zalf, zalf om de koude zinkingen te ontbinden*, s. f.

Diapasme, *s. m. Welriekend poeder*, s. n.

Diapason, *s. m.* (muziek) *Uytgestrektheyd der toonen (die eene stem of een speéltuyg kan doórloopen van den leegsten tot den hoogsten toon)* — *maet-tafel*, s. f. *maet-stok (voór speéltuygmaekers, klok-gieters enz.)* s m.

Diapedèse, *s. m.* (geneés-k.) *Doórstraeling van het bloed doór de vaten*. s f.

Diaphane, *adj* (natuer-k.) *Doórschynend, doórzigtig, doórzigtbaer.*

Diaphanéité, *s. f.* (natuer-k.) *Doórzigtigheyd, doórschynendheyd.*

Diaphénic, *s. m.* (apotheékers w.) *Zuyverende slik-artseny bezonderlyk uyt dadel-kernen bestaende*, s. f.

Diaphorèse, *s. f.* (geneés-k.) *Uytwaeseming, zweeting.*

Diaphorétique, *adj.* (geneés-k.) *Uytwaesemend, zweet-verwekkend.*

Diaphragmatique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het midden-rif.*

Diaphragme, *s. m.* (ontleéd-k.) *Midden-rif, midden-rift, midden-schot ;* — (kruyd-k.) *schey-vlies*, s. n.

Diapnotique, *adj.* (geneés-k.) *Uytwaesemend*

Diapré, ée, *adj. Bont, veélvervig.*

Diaprée, *s. f. Soórt van violette pruym.*

Diaprun, *s. m* (apotheékers w.) *Slik-geneés-middel van pruymen*, s. n.

Diaprure, *s. f.* (oud) *Bontheyd, veélvervigheyd.*

Diarrhée, *s. f.* (geneés-k.) *Loop, buyk-loop*. s. m. *kakkery*, s. f.

Diarrhodon, *s. m* (apotheékers w.) *Rooze-koekskens*, s. n. plur.

Diarthrose, *s. f. (zoek)* Énarthrose.

Diasébeste, *s. m.* (apotheékers w.) *Siroóp van borst-pruymen*, s. f.

Diaséné, *s. m.* (apotheékers w.) *Siroóp van séne-bladeren*, s. f.

Diasostique, *s. f. Geneés-kundige verhandeling over de behoudenis der gezondheyd.*

Diastase, *s. f. (zoek)* Luxation.

Diastole, *s. f.* (ontleéd-k.) *Beweéging van het hert (als het zich verwyd of opent).*

Diastyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw welkers zuylen drymael zoo verre van malkander staen als eene zuyl dik is*, s. n.

Diasyrme, *s. m.* (welspreékendheyd) *Belachelyke verheffing van imand om hem bespottelyk te maeken*, s. f.

Diatessaron, *s. m.* (muziek) *Quarte*, s. f. *vier-toon*, s. m.

Diathèse, *s. f.* (geneés-k.) *Bezondere gesteldheyd des lichaems.*

Diatonique, *adj.* (muziek) *Met heele toonen op- en afgaende (volgens het natuerlyk order der toonen).*

Diatoniquement, *adv.* (muziek) *Volgens het natuerlyk order der toonen.*

Diatragacante, *s m.* (apotheékers w.) *Siroóp van gom-dragant*, s. f.

Diatribe, *s. f. Verhandeling ;* — *twist-réde ;* — *schimp-réde*, s. f. *hékel-schrift*, s n.

Dicélies, *s. f plur.* (oudh.) *Vrypostige klugt-spélen*, s. n. plur.

Dicélistes, *s. m. plur.* (oudh.) *Speélers van vrypostige klugt-spélen.*

Dichotome, *adj.* (spreék uyt *dikotóm*) (sterre-k.) La lune est dichotome. *'T is halve maen.* — (kruyd-k.) *Gespleéten.*

Digitized by Google

Dichotomie, *s. f.* (spreek uyt *dikotomi*) (sterre-k.) *Halve maen.*

Dicorde, *s. m. Twee-snaerig speeltuyg (der ouden)* s. n.

Dicotylédones, *s. f. plur.* (kruyd-k.) *Twee-lobbige planten.*

Dicrote, *adj.* (geneés-k.) Pouls dicrote *Dubbel-slaenden pols.*

Dictame blanc, *s. m.* (plant) *Esschen-kruyd*, s. n.

Dictamen, *s. m.* (latynsch w.) *Inspraek* of *ingeeving des geweetens*, s. f.

Dictateur, *s. m. Oppergezaghebber, oppersten magistraets-persoon (die de hoogste magt voór een nigen tyd in oud Roomen bediende).*

Dictature, *s. f. Oppergezaghebberschap (in oud Roomen)* s. n.

Dictée, *s. f. Het voórzeggen (van iets dat van een ander nageschreéven word)* s. n.

Dicter, *v. a. Voórzeggen; — ingeéven, inboezemen, inblaezen* La raison nous dicte cela *De réden boezemt ons dat in. — Voórschryven.* Dicter des lois. *Wetten voórschryven.*

Diction, *s. f. Bewoórding, schikking der woórden.*

Dictionnaire, *s. m. Woórden-boek*, s. n. *woórden-schat*, s. m

Dicton, *s. m.* (gem.) *Spreek-woórd*, s. n. *spreuk*, s. f. *kwink-slag*, s. m.

Dictum, *s. m.* (latynsch w van het recht) *Uytspraek, wyzing*, s. f.

Didactique, *adj Onderwyzend, leerzaem. — s. f. Onderwys-konst, konst van onderwyzen.*

Didactyle, *adj.* (natuerl. hist van sommige dieren spr.) *Welkers eynde der pooten in twee gespleeten zyn.*

Didynamie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten met twee lange en twee kortere helm-styltjes*, s. n.

Diedeau, *s. m. Groot visch-net (dat in eene rivier van den eenen kant tot aan den anderen gespannen word)* s. n.

Diédre, *adj.* (meét-k.) *Twee-zydig.*

Diérèse, *s. f.* (spraek-k.) *Verdeeling van eene diftong in twee sillaben*, s. f. *— teeken op eene vocael het geene aenduyd dat zy eene nieuwe sillabe begint*, *B. V.* béziën. — (heel-k.) *Vaneenscheyding der deelen die tégen de natuer vervoegd zyn.*

Diérétique, *adj.* (geneés-k.) *Vaneenscheydend, doórbytend.*

Dièse, diésis, *s. m.* (muziek) *Kruys, teeken om eene noót eenen halven toon te verhoogen*, s. n.

Dièser, *v. a.* (muziek) *Met een kruys teekenen*

Diète, *s. f. Leef-régel*, s. m. *matigheyd in eéten en drinken*, s. f. Faire diète. *Op zyne gezondheyd leéven. niet veel eéten. — Ryks-dag*, s. m. *vergadering der staeten (in sommige landen)* s. f.

Diététique, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over den leef-régel (die aen de zieken voórgeschreéven word). — adj. Zweet-verwekkend en opdroogend.*

Dieu, *s. m God.* Dieu aidant *Met Gods hulp.* Dieu, *plur.* dieux (word ook genomen voór de valsche goden van het heydendom) Dieux tutélaires. *Bescherm-goden.* Dieux pénates. *Huysgoden.* Dieu marin, dieu de la mer. *Zee-god*

Diffamant, ante, *adj. Eer-roovend, eer-schendend, lasterend.*

Diffamateur, *s. m. Eer-dief, eerroover, naem-roover, lasteraer.*

Diffamation, *s. f. Eer-schending, faem-rooving, eer-rooving, lastering.*

Diffamatoire, *adj. Eer-schendend, eer-roovend, lasterend.* Libelle diffamatoire. *Laster-schrift.*

Diffamé, ée, *adj.* (wapen-k.) Lion diffamé. *Leeuw zonder steert.*

Diffamer, *v. a. Eer-schenden, eerrooven, naem-rooven, den goeden naem beneémen, lasteren.*

Différemment, *adv. Verscheydenlyk, op verscheyde wyzen.*

Différence, *s. f. Verschil, onderscheyd*, s. n. *verschilligheyd, ongelykheyd, verscheydenheyd*, s. f.

Différencier, *v. a.* (word geconj. als Crier) *Onderscheyden, het onderscheyd aenwyzen.*

Différend, différent, *s. m. Geschil, verschil*, s. n. *twist*, s. m. *oneenigheyd, oneffenheyd*, s. f.

Différent, ente, *adj. Verscheyden, onderscheyden, verschillend, verschillig.*

Différentiel, elle, *adj.* (wis-k.) *Oneyndelyk kleyn.*

Différentielle, *s. f.* (wis-k.) *Oneyndelyk kleyne ménigte.*

Différer, *v. a. et n. Uytstellen, verschuyven, vertraegen. — v. n. Verschillen.* Ces deux étoffes diffèrent beaucoup. *Die twee stoffen verschillen veel.*

Difficile, *adj. Moeyelyk, ongemakkelyk, zwaer, lastig.* Il fait le difficile. *Hy houd zich trots.*

Difficilement, *adv. Moeyelyk, bezwaerlyk, met moeyte.*

Difficulté, *s. f. Moeyelykheyd, zwae-*

Digitized by Google

righeyd, *bezwaering*, *ongemakkelykheyd*. Difficulté d'uriner. *Koude-pis*. Difficulté de respirer. *Kortborstigheyd*, *benauwdheyd in het aessemen*

Difficultueux, euse, *adj. Die overal zwaerigheyd in vind.*

Difforme, *adj. Leelyk*, *mismaakt*, *wanschapen*, *wanstaltig*, *misstaltig*.

Difformer, *v. a.* (recht) *De gedaente beneémen*, *mismaeken*.

Difformité, *s. f. Leelykheyd*, *mismaektheyd*, *wangestalte*, *wanschapenheyd*.

Diffraction, *s. f.* (gezigt-k.) *Breéking* of *weérkaetsing der straelen*.

Diffus, use, *adj. Wydloopig*, *wyd uytgebreyd*

Diffusément, *adv. Wydloopiglyk*.

Digame, *adj. et s.* (*zoek*) Bigame.

Digastrique, *adj.* (ontleéd-k.) Muscle digastrique. *Twee-buykige spier*, *spier dienende om het onderkaek-been te openen*.

Digérer, *v. a. et n. Teéren*, *verteéren*, *verdouwen*. Mon estomac ne saurroit digérer cette viande. *Myne maeg kan dat vleesch niet verteéren*. Je ne saurois digérer cet affront. (fig.) *Ik kan dien smaed niet uytstaen*. — *v. a. Wel overweégen*, *wel overleggen*; — (schey-k.) *aen het vuer te trekken zetten*.

Digeste, *s. m. Verzameling van wetten* (*opgesteld door bevel van den Keyzer Justinianus*) s. f.

Digesteur, *s. m. Verteér-hétel* (*dienende om het vleesch op zeer weynig tyds te kooken en zelf uyt de beenen geley te trekken*).

Digestif, ive, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Dat eene verteérende* of *kookende kragt heéft*.

Digestion, *s. f. Verteéring*, *kooking*. Ce mauvais traitement est de dure digestion. (fig.) *Die slegte behandeling is moeyelyk om uyt-te-staen*. — (schey-k.) *Uyttrekking door een stil vuer*.

Digitale, *s. f.* (plant) *Vingerhoedkruyd*, s. n. *onzer vrouwe handschoen*, s. f.

Digitation, *s. f.* (ontleéd-k.) *Ineenschieting der spieren*.

Digité, ée, *adj.* (van sommige dieren spr.) *Gevingerd*, *met gevingerde pooten*; — (kruyd-k.) *gevingerd*, *vingers-wyze verdeeld*.

Diglyphe, *s. m.* (bouw-k.) *Tweespleét*, s. f.

Digne, *adj. Weérdig*, *weérd*. Digne de foi. *Geloofweérdig*.

Dignement, *adv. Weérdelyk*, *weérdiglyk*, *naer verdienste*.

Dignitaire, *s. m. Bezitter van een geestelyk ampt*.

Dignité, *s. f. Weérdigheyd*, s. f. — *eer-ampt*, s. n.

Digression, *s. f. Buytenréde*, *omréde*, s. f *omweg* (*in eene redevoering*) s. m.

Digue, *s. f. Dyk*, *dam*; — (fig.) *hinderpael*, s. m.

Diguer, *v. a.* (ry-schoól) Diguer un cheval. *Een peérd de spooren geeven*.

Diguon, *s. m.* (spreék uyt *digon*) (schippers w.) *Wimpel-stok*.

Digynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen twee stampertjes hebben*, s n.

Dilambe, *s. m.* (spraek-k.) *Voet van een vers bestaende uyt vier sillaben*, *de eerste en derde kort*, *de tweede en laetste lang*

Dilacération, *s. f. Verscheuring*.

Dilacérer, *v. a. Scheuren*, *verscheuren*, *met geweld in stukken trekken*.

Dilaniateur, trice, *adj.* (natuer-k.) Effort dilaniateur. *Geweld van het aengesteéke poeder in eene myn om de aerde vaneen-te-scheyden*.

Dilapidation, *s. f. Onnoodigen onkost*, s. m. *verkwisting*, s. f.

Dilapider, *v. a. Onnoodige onkosten doen*, *verkwisten*.

Dilatabilité, *s. f.* (natuer-k.) *Uytrekkings kragt*, *uytspannings kragt*, *uytrekbaerheyd*.

Dilatable, *adj.* (natuer-k.) *Uytrekkelyk*, *uytrekbaer*, *uytspannelyk*.

Dilatateur, *s. m.* (ontleéd-k.) *Openende* of *ontsluytende spier*, s. f.

Dilatation, *s. f. Uytzetting*, *zwelling*, *uytspanning*, *verwyding*.

Dilatatoire, *s. m.* (heel-k.) *Verwydende tang* (*om de wonden open-te-spreyden*) s. f.

Dilater, *v a. Uytspannen*, *uytzetten*, *doen zwellen*, *verwyden*. — *v. r. Zwellen*, *wyder worden*, v. n. *zich uytspannen*, *zich uytzetten*, v. r.

Dilatoire, *adj.* (recht) *Uytstallig*, *uytstellend*, *verschuyvend*.

Dilayer, *v. a et n.* (word geconj. als *Payer*) (oud) *Uytstellen*.

Dilection, *s. f.* (w. van godvrugtigheyd) *Liefde*.

Dilemme, *s. m.* (spreék uyt *dileim*) (réde-k.) *Strik-besluyt*, s. n. *strikréden*, *klem-réden*, *twee-lédige bewysréden*, s. f.

Diligemment, *adv. Vlytiglyk*, *neérstiglyk*, *agtzaemlyk*.

Digitized by Google

Diligence, *s. f. Neêrstigheyd, vlyt, vlytigheyd, beneêrstiging, agtzaemheyd.* Faire diligence, faire grande diligence. *Zich spoeden, haestig voortgaan, alle vlyt aenwenden.* — (openbaer rytuyg) *Post-wagen*, s. m.

Diligent, ente, *adj. Neêrstig, vlytig, agtzaem, iverig.*

Diligenter, *v. a. Verhaesten, voortzetten, bevoorderen.* — *v. n. et r. Zich spoeden, zich haesten*

Diluvien, enne, *adj.* Les eaux diluviennes. *De waters van den zond-vloed.*

Dimachère, *s. m.* (oudh.) *Schermer met twee dégens* of *moord-priemen.*

Dimanche, *s. m. Zondag.*

Dîme, *s. f. Tiend, tiende, vertiening.* — *s. m.* (*zoek*) Dimerie.

Dimension, *s. f. Maet, uytgestrektheyd* (*in lengde, breedte, dikte*).

Dîmer, *v. a. Vertienen, vertienden, tienden heffen;* — *tienden inzamelen.*

Dîmerie, *s. f. Land aen tienden onderworpen*, s. n.

Dimètre, *adj.* (grieksche en latynsche dicht-k.) Vers dimètre. *Vers dat twee maeten* of *vier voeten heeft.*

Dîmeur, *s. m Vertiender, tiende-verpagter.*

Dimier, *s. m. Werkman die de tienden verzamelt.*

Diminuer, *v. a. et n. Minderen, verminderen, verkleynen.*

Diminutif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Verminderend, verkleynend.* Diminutif, *s. m. Verkleyn-woord*, s. n.

Diminution, *s. f. Mindering, vermindering, verkleyning*, s. f. *afslag*, s. m.

Dimissoire, *s. m. Bisschoppelyken volmagt-brief* (*om imand tot de wyding te aenveerden*).

Dimissorial, ale, *adj.* Lettres dimissoriales (*zoek*) Dimissoire.

Dinanderie, *s. f. Koperwerk*, s. n.

Dinandier, *s. m. Koperslaeger.*

Dînatoire, *adj. Van het middag-mael, als een middag-mael.*

Dinde, *s. f. Kalkoen, kalkoensche hinne*, s. f. *wyfken van den kalkoen*, s. n.

Dindon, *s. m. Kalkoen, kalkoenschen haen.*

Dindonneau, *s. m. Jongen kalkoen, jongen kalkoenschen haen*

Dindonnier, ière, *s. m. et f. Kalkoen-hoeder: kalkoen-hoedster.*

Dîné, dîner, *s. m.* dînée, *s. f. Noen-mael, middag-mael*, s. n.

Dîner, *v. n. Het middag-mael neêmen* of *houden, spyzen.*

Dîneur, *s. m.* (gem.) *Eenen die geenen maeltyd neêmt als 's noenens.* C'est un beau dîneur. *'T is eenen klocken eêter.*

Diocesain, aine, *adj et subst. Onder het bisdom staende, onderhoorig aen het bisdom.*

Diocèse, *s. m. Bisdom*, s. n.

Diœcie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten, die op den eenen stam alleen bloemen met helm-styltjes en op den anderen stam alleen bloemen met stampertjes voortbrengen*, s. n.

Dioïque, *adj.* (kruyd-k.) Plantes dioïques *Planten die op den eenen stam alleen bloemen met helm-styltjes en op den anderen stam alleen bloemen met stampertjes voortbrengen.*

Dionysiaque, *s. f.* (oudh.) *Dans uytdrukkende de daeden van Bacchus*, s. m. — *s. f. plur. Feesten der Grieken ter eere van Bacchus*, s. n. plur.

Diopire, *s. m.* (heel-kundig werktuyg) *Moeder-spiegel, aers-spiegel.* — *s. m. plur.* (sterre-k.) *Vizieren, kyk-gaten* (*op meet-kundige werktuygen*) s. n. plur.

Dioptrique, *s. f. Verhandeling over de strael breeking des lichts* of *over de terug-kaetsende straelen.*

Dipétale, *adj.* (kruyd-k.) *Twee-bloem-bladig, uyt twee bloem-bladen bestaende.*

Diphryges, *s. m. Zinksel*, s. n. *kalk* (*van gesmolte koper*) s. m.

Diphthongue, diphtongue, *s. f.* (spraek-k.) *Diftong*, s. f. *twee-klank, twee-klinker*, s. m.

Diphylle, *adj.* (kruyd-k.) *Welkers kelk uyt twee bladen bestaet.*

Diploé, *s. m.* (ontleed-k.) *Tafel-scheydsel*, s. n. *sponsagtige stoffe die de twee bekkeneel-tafels scheyd*, s. f.

Diplomate, *s. m. Kenner der staets onderhandelingen.*

Diplomatie, *s. f.* (spreek uyt *diplomaci*) *staet-kundige kennis, weetenschap der staets onderhandelingen.*

Diplomatique, *s. f. Kennis der oude staets-schriften;* — *weetenschap der staets onderhandelingen.* — *adj.* Recueil diplomatique. *Verzameling van oude staets-schriften* Corps diplomatique. *Alle de vreemde gezanten aen een hof.*

Diplome, *s. m. Magt-brief, open brief* (*van eenen Vorst*).

Diplopie, *s. f.* (geneês-k.) *Bevanging der oogen* (*waer door men de voorwerpen dobbel ziet*).

Digitized by Google

Dipsade, *s. f.* *Slang welkers beet eenen doodelyken dorst veroorzaakt.*

Dipsétique, *adj.* (geneés-k.) *Dorstverwekkend.*

Diptère, *s. m.* (bouw-k.) *Tempel omringd met twee ryen zuylen.* — *adj. et subst.* Insecte diptère. *Tweevleugelig insecte.*

Diptiques, *s. m. plur.* (oud) *Naamregisters*, s. n. plur.

Dire, *s. m.* (recht) *Zeggen. gezeg*, s. n. *réde*, s. f. A son dire. *Naer zyn zeggen.*

Dire, *v. a. irrég.* (Je dis, tu dis, il dit; nous disons, vous dites, ils disent. Je disois; nous disions. Je dis. Je dirai; nous dirons. Je dirois. Dis. Que je dise. Que je disse. Disant; dit, ite) *Zeggen.* Il ne dit pas tout ce qu'il pense. *Hy zegt niet alles wat hy denkt.* Dire la Messe. *De misse doen* of *leézen.* Le cœur m'en dit. *Ik heb daer lust* of *trek toe.* Trouver à dire à quelque chose. *Te zeggen vinden op iets.* Il y a bien à dire. *Het verschilt veél.* — *v. r.* *Zich noemen. zich uytgeéven voór.* Il se dit votre parent. *Hy geéft zich uyt voór uwen bloedverwant.*

Direct, ecte, *adj.* (de *c* word uytgesproken) *Regt*, *régel-reet*, *regtstreéksch.* Seigneur direct. *Onmiddelyken leen-heer.*

Directe, *s. f.* *Onmiddelyk leen*, s. n.

Directement, *adv.* *Régelregt*, *regtstreeks.* Directement opposé. *Teenemael tégenstrydig.*

Directeur, trice, *s. m. et f.* *Bewindhebber*, *bestierder*: *bewindhebster*, *bestierster.*

Direction, *s. f.* *Bestiering*, s. f. *opzigt*, *bewind*, *bestier*, s. n. — *inrigting*, *schikking*; — *wending*, *keering*, s. f.

Directoire, *s. m.* *Aengesteld krygs* of *borgerlyk bewind*, s. n. — (almanak voór den kerkelyken dienst) *Cartabel*, s. f.

Diriger, *v. a.* (nous dirigeons, nous dirigeâmes) *Bestieren*; — *inrigten*, *schikken*; — *stieren*, *wenden.*

Dirimant, ante, *adj.* (kerkelyk recht) Empêchement dirimant. *Beletsel dat een houwelyk onwettig maekt.*

Disant, *adj. m.* Soi-disant. (recht) *Zich noemende*, *zich uytgeévende voór.* Bien disant. (oud) *Welspreékend.*

Discale, *s. m.* (koopmans w.) *Verlies*, s. n. *vermindering in gewigt* (*doór uytdrooging*) s. f.

Discaler, *v. n.* (koopmans w.) *In gewigt verminderen* (*doór uytdrooging*).

Disceptation, *s. f.* *Zin-twisting*, *twist-réde.*

Discernement, *s. m.* *Onderscheyding*, s. f. — (fig.) *oórdeel*, *goed oórdeel*, s. n.

Discerner, *v. a.* *Onderscheyden.*

Disciple, *s. m.* *Leerling.* Les disciples de Platon. *De aenkleévers der leering van Plato.*

Disciplinable, *adj.* *Leerzaem*, *gedweeg.*

Discipline, *s. f.* *Tugt*, s. f. *opzigt*, s. n. Discipline ecclésiastique. *Kerkelyke tugt.* Discipline militaire. *Krygstugt.* — *Geessel*, s. m. *geessel-koord*, s. f.

Discipliné, ée, *adj.* *Geoeffend*, *geleerd*, *onderweézen.* Troupes bien disciplinées. *Wel geoeffende krygslieden.* Enfant bien discipliné. *Kind dat wel onderweézen is.*

Discipliner, *v. a.* *Oeffenen*, *leeren*, *onderwyzen*; — *geesselen.* Les moines se disciplinent. *De moniken geesselen zich.*

Discobole, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter met den werpsteen.*

Discole, *adj.* (*zoek*) Dyscole.

Discontinuation, *s. f.* *Ophouding*, *afbreéking*, *staeking.*

Discontinuer, *v. a. et n.* *Ophouden*, *opschorten*, *staeken*, *afbreéken.*

Disconvenance, *s. f.* *Ongelykheyd*, *ongelykvormigheyd*, s. f. *verschil*, s. n.

Disconvenir, *v. n irrég.* (word als *Venir* en met *être* geconjug.) *Ontkennen*, *loochenen*, *tégenspreéken.* Je n'en disconviens pas. *Ik loochene het niet.*

Discord, *adj.* *Ontsteld*, *niet wel gesteld.* Clavecin discord. *Ontstelde klavecimbel.* — *s. m.* (oud) (*zoek*) Discorde.

Discordance, *s. f.* *Wanluydendheyd*; — *onovereenkomst*; — (fig.) *oneenigheyd.*

Discordant, ante, *adj.* *Wanluydend.* Instrument discordant. *Wanluydend speéltuyg.* — *Onovereenkomend.* Caractères discordans. *Onovereenkomende aerden.*

Discorde, *s. f.* *Tweedragt*, *oneenigheyd.* En discorde. *Tweedragtiglyk*, adv.

Discorder, *v. n.* (muziek) *Oneens gesteld zyn.*

Discoureur, euse, *s. m. et f.* *Praeter*, *kouter*, *snapper*: *praetster*, *koutster*, *snapster.*

Digitized by Google

Discourir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Rédeneéren, rédewisselen.* Discourir d'une affaire *of* sur une affaire. *Over eene zaek rédeneéren.* Ne faire que discourir. *Slegte klap vertellen, niets bondigs zeggen*

Discours, *s. m. Rédevoering, rédeneéring, réde, rédewisseling*, s. f. *gesprek*, s. n. Ce n'est que discours. *Het is maer slegte klap* of *ydelen praet.* Discours préliminaire. *Voórberigt, voórréde.*

Discourtois, oise, *adj.* (oud) *Onbeleéfd, onheusch, onhoflyk.*

Discourtoisie, *s. f.* (oud) *Onbeleéfdheyd onheuschheyd onhoflykheyd.*

Discrédit, *s m. Kleynagting, misagting, vermindering van agting* of *van weérde*, s f.

Discrédité, ée (*zoek*) Décrédité, ée.

Discret, ète, *adj Bescheyden, omzigtig, voórzigtig*: — (wis-k.) Quantité discrète. *Onderscheyde* of *verdeelde hoeveélheyd.*

Discrètement, *adv. Voórzigtiglyk, omzigtiglyk, beschevdenlyk.*

Discrétion, *s. f. Omzigtigheyd, voórzigtigheyd, bescheydenheyd* Parler avec discrétion. *Met omzigtigheyd spreéken.* Se rendre à discrétion. *Zich op de genade van den vyand overgeéven.* Vivre à discrétion. *Naer zynen wil leéven.* Se mettre à la discrétion de quelqu'un, *Zich gantschelyk aen imands wil overgeéven* Se remettre à la discrétion de quelqu'un *Zich naer imands oórdeel schikken, imands gevoelen volgen.*

Discrétoire, *s. m. Vergader-plaets der oversten (in sommige kloosters)* s. f.

Discrimen, *s. m.* (heel-k.) *Band voór de bloedlaeting in het voórhoofd.*

Disculpation, *s. f. Ontschuldiging, verontschuldiging.*

Disculper, *v. a. Ontschuldigen, verontschuldigen.*

Discursif, ive, *adj.* (rede-k.) *Rédeneérend, gevolg-trekkend.*

Discussif, ive, *adj.* (genees-k.) *Uytwaessemend, uytjaegend, verdryvend.*

Discussion, *s. f. Onderzoek, nazoek*, s. n. *navorsching, uytpluyzing*, s f. Faire la discussion des biens d'un débiteur. (recht) *Onderzoek en verkooping doen der goederen van eenen schuldenaer.* — *Geschil, krakeel*, s. n. *twist*, s. m.

Discuter, *v. a. Onderzoeken, nazoeken, navorschen, uytpluyzen.* Discuter les biens d'un débiteur. (recht) *De goederen van eenen schuldenaer opzoeken om ze te doen verkoopen.*

Disert, erte, *adj. Welspreékend, wel ter tael, vloeyend, cierlyk.*

Disertement, *adv. Met welspreékendheyd, cierlyk.*

Disette, *s. f. Gebrek*, s. n. *schaersheyd*, s f.

Disetteux, euse, *adj.* (oud) *Behoeftig, noodlydend, nooddruftig.*

Diseur, euse, *s. m. et f. Zegger, verteller: zegster, vertelster.* Diseur, diseuse de bonne aventure. *Goedegeluk-zegger, goedegeluk-zegster.*

Disgrâce, *s. f. Ongenade, ongunst.* Il est tombé dans la disgrâce du Prince. *Hy is in de ongenade van den Prins gevallen.* — *Ongeluk, ongeval, onheyl*, s. n. *ramp*, s. f.

Disgrâcié, ée, *adj. et subst. Die in ongunst gevallen is.* Disgrâcié de la nature *of alleenlyk* disgrâcié, ée, *adj. Leelyk, mismaekt.*

Disgrâcier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Van zyne gunst berooven.* Le Roi l'a disgrâcié. *Den Koning heeft hem van zyne gunst berooft.*

Disgrâcieusement, *adv. Onaengenaemelyk.*

Disgrâcieux, euse, *adj. Onaengenaem, mishaegend.*

Disgrégation, *s. f.* (gezigt-k.) Le blanc cause la disgrégation de la vue. *Het wit koleur verstrooyt de gezigtstraelen, doet het gezigt schémeren.*

Disjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Scheyden, verdeelen, vaneenscheyden.*

Disjonctif, ive, *adj et s. f.* (spreek-k.) Conjonction disjonctive. *Scheydend koppel-woórd, conjonctie de welke met de léden van eene réde aeneen-te-voegen, de zaeken scheyd die men zegt.*

Disjonction, *s. f. Verdeeling, scheyding.*

Dislocation, *s. f. Ontwrigting, verzetting uyt het lid* of *uyt de hoóst.* Dislocation d'une armée. *Verspreyding van een léger.*

Disloquer, *v. n. Ontwrigten, uyt het lid* of *uyt de hoóst zetten.* — *v. r Uyt de hoóst gaen.* Il s'est disloqué la jambe. *Zyn been is uyt de hoóst gegaen.*

Disparade, *s. f. Haestige* of *schielyke verdwyning.*

Disparate, *adj. Niet overeenkomend, verschillend.* — *s. f. Ongerymdheyd, onschikkelykheyd.*

Disparité, *s. f. Ongelykheyd, onpaar-*

Digitized by Google

righeyd, *verscheydenheyd*, s. f. *verschil*, s. n.

Disparition, *s. f. Verdwyning.*

Disparoître, *v. n. irrég.* (word geconjugeérd als *Connoître* en onverschilligtyk met *être* of *avoir*) *Verdwynen*, *weggaen.*

Dispâte, *s. f.* (*zoek*) Disparte.

Disparte, *s. f. Getuyg met twee katrollen*, *dobbel gescheer*, s. n.

Dispaste, *s. f.* (*zoek*) Disparte.

Dispendieux, euse, *adj. Kostbaer.*

Dispensaire, *s. m. Artseny-boek*, *boek der artseny-bereydingen*, s. n.

Dispensateur, trice, *s. m. et f. Uytdeeler*, *uytreyker*: *uytdeelster*, *uytreykster.*

Dispensation, *s. f. Uytdeeling*, *uytreyking*; — (apotheekers w.) *voórgeschreéve behandeling van de bereyding der artsenyën.*

Dispense, *s. f. Bevryding*, s. f. *ontslag*, s. n. Dispense d'âge. *Ontslag van minderjaerigheyd.* — *Oórlof*, s. m.

Dispenser, *v. a. Ontslaen*, *bevryden.* Le Prince l'a dispensé d'aller à la guerre. *Den Vorst heeft hem ontslaen van naer den oórlog te gaen.* — *Uytdeelen*, *uytreyken.* Dispenser les trésors du ciel. *De schatten des hémels uytdeelen.* — *De artsenyën bereyden.*

Dispermatique, *adj.* (kruyd-k.) *Tweezaedig*, *met twee zaeden.*

Disperme, *s. m.* (kruyd-k.) *Tweezaedige vrugt*, s. f.

Disperser, *v. a. Verstrooyën*, *verspreyden.*

Dispersif, ive, *adj.* (natuer-k.) *Verspreydend.*

Dispersion, *s. f. Verstrooying*, *verspreyding.*

Dispondée, *s. m.* Double spondée. (grieksche en latynsche dicht-k.) *Woórd van vier sillaben*, s. n.

Disponible, *adj.* (recht) *Daer men over kan beschikken.*

Dispos, *adj. m.* (heeft geen *fémin.*) *Bas*, *ligt*, *veérdig*, *gezwind.*

Disposé, ée, *adj. Genégen*, *gezind.*

Disposer *v. a. Schikken*, *beschikken.* Dieu a disposé dans un ordre merveilleux toutes les parties de l'univers. *God heeft met een wonderbaer order alle de deelen der wéreld geschikt.* Cet endroit est disposé pour le spectacle *Die plaets is geschikt voór het schouwburg.*

Disposer, *v. n. Iets tot zyn believen hebben*, *tot zynen wil hebben.* Disposez de moi. *Doet met my naer uwe beliefte.* Il dispose absolument de cette personne. *Hy doet met dien persoon wat hem beliest.* — *Vervreemden*, v. a. Il a disposé de cette terre. *Hy heeft dat land-goed vervreemd.* Disposer de son bien par testament *Zyn goed by testament maeken* of *schenken.* Disposer d'une charge. *Een ampt vergeeven.* Dieu a disposé de lui. *Hy is gestorven.*

Dispositif, *s. m.* (spr. van bisschoppelyke bullen) *Besluyt*, s. n. *voórschryving*, s. f. — (recht) *vonnis*, s. n. *uytspraek*, s. f.

Dispositif, ive, *adj.* Remède dispositif. *Voórbereydend geneés-middel.*

Disposition *s. f. Schikking*, *beschikking.* Disposition entre vifs *Beschikking tusschen lévende.* Disposition onéreuse. *Beschikking met last* Disposition caduque. *Beschikking zonder uytwerksel.* — *Genégenheyd*, *neyging*; — *gesteltenis*; — *magt*, s. f. *believen*, *vermogen*, s. n. *wil*, s. m.

Disproportion, *s. f. Ongelykheyd*, *ongelykvormigheyd*, *ondevenrédigheyd.*

Disproportionné, ée, *adj. Ongelykvormig*, *niet overeenkomend*, *ondevenrédig*

Disputable, *adj. Betwistelyk*, *betwistbaer.*

Dispute, *s. f. Geschil*, *krakeel*, s. n. *twist*, s. m. — *twist-réde*, *betwisting*, s. f *twist-schrift*, s. n.

Disputer, *v. a. Betwisten*, *bestryden.* — *v. n. Twisten*, *stryden* Il dispute d'érudition avec son frère. *Hy is een zynen broeder gelyk in geleerdheyd* — *v. r. Aen malkander betwisten.* Ils se disputent l'honneur de l'invention. *Zy betwisten aen malkander de eer der uytvinding.*

Disputeur, *s. m. Twister*, *betwister.*

Disque, *s. m.* (sterre-k.) *Schyf*, *plat-ronde gedaente* (*der zon*, *maen enz.*) — (oudh.) *ronde werp-schyf*, s. f. — (gezigt-k.) *rond plat glas*, s. n. — (kruyd-k.) *midden-knop* (*van eene bloem*) s. m.

Disquisition, *s. f.* (schoól-w.) *Naspeuring*, *navorsching*, s. f. *onderzoek*, s. n.

Dissecteur, *s. m. Ontleéder*, *ontlitter.*

Dissection, *s. f. Ontleéding*, *ontlitting.*

Dissemblable, *adj. Verschillend*, *ongelykvormig*, *ongelykmaetig.*

Dissemblance, *s. f Ongelykheyd*, *verschilligheyd*, *ongelykvormigheyd*, *ongelykmaetigheyd.*

Disséminer, *v. a. Verspreyden*, *verstrooyën.*

Digitized by Google

Dissention, *s. f. Tweedragt, verdeeldheyd, oneenigheyd*, s. f. *twist*, s. m. *geschil*, s n.

Disséquer, *v. a. Ontleéden, ontlitten.*

Disséqueur, *s. m. Ontleéder, ontlitter.*

Dissertateur, *s. m. Rédenaer; — praeter, klapper.*

Dissertation, *s. f. Rédeneéring, rédevoering.*

Disserter, *v. n. Rédeneéren*, v. n. *behandelen*, v. a.

Dissidence, *s. f. Scheuring, scheurmaeking.*

Dissident, *s. m. Scheur-maeker, die van eenen anderen godsdienst is als den heerschenden.*

Dissimilaire, *adj.* (schoól-w.) *Ongelykmaetig, ongelykslachtig.*

Dissimilitude, *s. f.* (welspreékendh.) *Ongelykheyd, verscheydenheyd.*

Dissimulateur, trice, *s. m. et f. Veynzer: veynster.*

Dissimulation, *s. f. Geveynsdheyd, veynzery, veynzing.* Avec dissimulation. *Geveynsdelyk*, adv.

Dissimulé, ée, *adj. Geveynsd. — s. m. et f. Veynzer: veynster.*

Dissimuler, *v. a. et n. Veynzen, geveynzen.*

Dissipateur, trice, *s. m et f. Verkwister, doórbrenger, verteérder: verkwisster, doórbrengster*

Dissipation, *s. f. Verkwisting, opmaeking, doórbrenging, verspilling; — verstrooydheyd van gedagten.* La dissipation des esprits. *De uytdamping* of *vervlieging der geesten.*

Dissipé, ée, *adj. Verstrooyd.* Avoir l'esprit dissipé. *Eenen verstrooyden geest hebben.* Un homme dissipé. *Eenen mensch die meer werk maekt van de vermaeken als van de pligten van zynen staet.*

Dissiper, *v. a. Verkwisten, verspillen, doórbrengen; — verdryven, verjaegen, verstrooyén. — v. r. Vervliegen, uytdampen, verdwynen*, v. n.

Dissolu, ue, *adj. Ongebonden, ongerégeld.*

Dissoluble, *adj.* (schey-k.) *Ontlosbaer, ontbindbaer, het geéne ontbonden kan worden.*

Dissolument, *adv. Op eene ongebonde wyze, ongerégeldlyk.*

Dissolutif, ive, *adj.* (*zoek*) Dissolvant, ante.

Dissolution, *s. f. Ongebondenheyd, ongerégeldheyd van léven: — scheyding, verbreéking, ontbinding.* Dissolution du mariage. *Egt-scheyding.* — (schey-k.) *Ontbinding, ontlossing, smelting (van harde lichaemen tot eene vloeyénde stoffe).*

Dissolvant, *s. m* (schey-k.) *Scheymiddel, ontbind-middel*, s n.

Dissolvant, ante, *adj. Ontbindend, dat de kragt heéft van te ontbinden* of *te doen smelten*

Dissonnance, *s. f.* (muziek) *Misklank*, s. m. *Slegt-luydend accoórd* s. n.

Dissonnant, ante, *adj* (muziek) *Valsch.* Voix dissonnante. *Valsche stem.*

Dissoudre, *v. a. irrég.* (Je dissous, tu dissous, il dissout; nous dissolvons, vous dissolvez, ils dissolvent. Je dissolvois. (*heéft geen* parf. simple) J'ai dissous. Je dissoudrai. Dissous; dissolvez. Que je dissolve. Dissolvant; dissout, oute) *Smilten, smelten, doen smelten, ontbinden, harde lichaemen tot eene vloeyénde stoffe maeken.* Dissoudre les métaux. *De metaelen doen smilten. — Ontbinden, scheyden, breéken.* Dissoudre un mariage. *Een houwelyk ontbinden. — v r. Zich ontbinden*, v. r. *smilten*; ook *scheyden*, v. n *gescheyden worden*, v. pass. La société se dissout. *Het genoótschap scheyd.*

Dissuader, *v. a.* (reg. *acc.* voór den persoon en *abl.* voór de zaek) *Ontraeden, afraeden.*

Dissuasion, *s. f. Ontraeding, afraeding.*

Dissyllabe, *adj. et s. m.* (spraek-k.) Mot dissyllabe. *Woórd van twee silleben.*

Distance, *s f. Ruymte, afgelégenheyd*, s. f. *afstand*, s. m. — (fig.) *verschil*, s n.

Distant, ante, *adj. Afgelégen, verre.*

Distendre, *v. a.* (geneés-k.) *Héviglyk uytrekken, sterk uytspannen.*

Distension, *s. f.* (geneés-k.) *Hévige uytrekking (der peézen).*

Distichiasis, *s. m.* (heel-k.) *Dobbele rey hairen (aen de oog-scheélen)* s. f.

Distillateur, *s. m.* (spreék uyt *disti-lateur*) *Overhaelder, stoóker, distileérder.* Distillateur de brandevin. *Brandewyn-stoóker.*

Distillation, *s. f.* (spreék uyt *disti-lacion*) *Overhaeling, stoóking, distilatie, distileéring*

Distillatoire, *adj.* (spreék uyt *disti-latoir*) *Dat tot het overhaelen dient.*

Distiller, *v. a* (spreék uyt *disti-lé*) *Overhaelen, stoóken, distileéren* Distiller sa rage. (fig.) *Zyne raezerny uytbraeken. — v. n. Druypen, afdruypen.* Des gouttes d'eau distillent de la voûte. *Het water druypt van het gewelf.*

Digitized by Google

Distillerie, *s. f.* (spreek uyt *disti-leri*) *Stookery, distileer-plaets, distileerdery.*

Distinct, incte, *adj. Onderscheyden, duydelyk, klaer.*

Distinctement, *adv. Klaerlyk, duydelyk, bescheydenlyk.*

Distinctif, ive, *adj. Onderscheydend.*

Distinction, *s. f. Onderscheyd, verschil*, s. n. Sans distinction de personnes. *Zonder onderscheyd van persoonen.* — *Verhéven rang*, s. m. *verhévenheyd*, s. f. Personnes de distinction. *Verhéve persoonen.* Officier de distinction. *Opperofficier.* Charge de distinction. *Verhéven ampt*

Distingué, ée, *adj. Verhéven, uytsteekend, voórnaeme.*

Distinguer, *v. a. Onderscheyden, verschil maeken.* — *v. r. Zich onderscheyden*, v. r. ook *uytmunten, uytsteéken*, v. n.

Distique, *s. m.* (latynsche dicht-k.) *Koppel-vers, tweerégelig vers (eenen volkomen zin uytmaekende)* s. n.

Distique, *adj.* (kruyd-k.) *Met bladen* of *takken die langs twee zyden uytgespreyd zyn.*

Distorsion, *s. f.* (geneés-k.) *Scheefheyd, verdraeying (van eenig lid).*

Distraction, *s. f. Afscheyding;* — *verstrooydheyd, onaendagtigheyd.*

Distraire, *v. a. irrég* (word geconj. als *Traire*) *Afscheyden;* — *stooren, afstrekken, verstrooyén*

Distrait, aite, *adj. Onaendagtig, verstrooyd.*

Distribuer, *v. a. Uytdeelen, omdeelen, uytreyken;* — *verdeelen, schikken.* Distribuer un procès à un conseiller. (recht) *Een geding aen eenen raedsheer ter hand stellen.* — (boekdrukkers w.) *Distribuéeren, de letters van eenen afgedrukten vorm in de kas leggen.*

Distributeur, trice *s. m. et f. Uytdeeler, uytreyker, omdeeler: uytdeelster, uytreykster, omdeelster.*

Distributif, ive, *adj.* (recht) *Uytdeelend, uytreykend;* — (réde-k.) *afzonderlyk.*

Distribution, *s. f. Uytdeeling, omdeeling, uytreyking;* — *verdeeling, schikking*, s. f. — (boek drukkers w.) *het distribuéeren der letters*, s. n.

Distributivement, *adv.* (réde-k.) *Afzonderlyk.*

District, *s. m.* (spreek uyt *distrik*) *Rechts-gebied, distrikt*, s. n.

Dit, *s. m.* (gem.) *Gezeg*, s. n. *spreuk, gedenk-spreuk*, s. f. Avoir son dit et son dédit. *Zyn zeggen en tégenzeggen hebben*

Dit, ite, *adj. Gezeyd, gezegd;* — *bygenaemd.*

Dithyrambe, *s. m. Bacchus-lied, drink-lied*, s. n.

Dithyrambique, *adj.* Poète dithyrambique. *Dichter van drink-liedekens.*

Diton, *s. m.* (muziek) *Tweetoon.*

Ditriglyphe, *s. m.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen twee drysplecten*, s. f.

Diurétique, *s. m et adj.* (geneés-k.) Remède diurétique. *Pis-afdryvend geneés-middel*, s. n.

Diurnal, *s. m. Dagelyksch gebéden-boek*, s. n.

Diurne, *adj* (sterre-k.) *Dagelyksch, van eenen dag.*

Divagation, *s. f. Afwyking van zyn voórwerp (in eene réde).*

Divaguer, *v. n. Van zyn voórwerp afwyken (in eene réde).*

Divan, *s. m. Raed van den turkschen Keyzer.*

Dive, *adj. f.* (oud) *Goddelyke*

Divergence, *s. f.* (meét-k.) *Verspreyding* of *afwyking van twee liniën (die uyt een punt voortkomen).*

Divergent, ente, *adj.* (meét-k.) *Verspreydend, afwykend.*

Divers, erse, *adj. Verscheyden.*

Diversement, *adv. Verscheydenlyk, op verscheyde wyzen*

Diversifiable, *adj. Veranderbaer, dat op verscheyde wyzen kan veranderd worden.*

Diversifié, ée, *adj. Geschakeérd, waer in veéle verscheydenhéden voórkomen.*

Diversifier, *v. a.* (word geconj als *Confier*) *Veranderen, op verscheyde wyzen voórbrengen, afwisselen.*

Diversion, *s. f. Afkeering, afwending.* Faire diversion. *Afkeeren, afwenden.* Faire diversion à sa douleur. *Zyne droefheyd verdryven.*

Diversité, *s. f. Verscheydenheyd.*

Divertir, *v. a Verlustigen, vermaeken.* Divertir une somme, divertir les deniers. *Eene somme gelds kwalyk aenleggen, verkwisten* of ook *steélen, agterhouden.* — (oud) *Afstrekken, afkeeren, ontraeden.* — *v. r. Zyn vermaek neémen* Se divertir de quelqu'un. *Iemand foppen, voór den gek houden.*

Divertissant, ante, *adj. Vermaekelyk, kortswylig, verlustigend.*

Divertissement, *s. m. Vermaek*, s. n. *verlustiging*, s. f. Divertissement de deniers. *Verkeerd gebruyk van penningen.*

Digitized by Google

Dividende, *s. m. Aendeel (der winst in eene maetschappy van koophandel)* — (cyffer-k.) *getal dat verdeeld moet worden*, s. n.

Divin, ine, *adj. Goddelyk*; — *uytmuntend, uytsteekend, voortreffelyk.*

Divination, *s f. Waerzeggery, wigchelaery.*

Divinatoire, *adj. Van de waerzeggers, van de wigchelaery.* Baguette divinatoire. *Toover-stok, wigchel-roede.*

Divinement, *adv. Goddelyk, op eene goddelyke wyze*; — *op eene uytgeleeze* of *voortreffelyke wyze.*

Diviniser, *v. a. Voor goddelyk erkennen*; — (fig.) *boven maeten verheffen.*

Divinité, *s. f. Godheyd, goddelykheyd.*

Divis, *s. m.* (recht) Posséder par divis. *By aenbedeeling bezitten.*

Divise, *adj.* (wapen-k.) Bande divise. *Band* of *reep die maer de helft van zyne breedte heeft.*

Divisé, ée, *adj. Geschiftig, oneenig, verdeeld.*

Diviser, *v. a. Deelen, verdeelen, scheyden*; — *oneenig maeken, tweedragtig maeken.*

Diviseur, *s. m.* (cyffer-k.) *Deeler*, s. m. *deelend getal*, s. n.

Divisibilité, *s. f. Deelbaerheyd.*

Divisible, *adj. Deelbaer, dat verdeeld kan worden.*

Division, *s. f. Deeling, verdeeling, afdeeling*; — (fig.) *verdeeldheyd, scheuring*; — (cyffer-k.) *divisie, verdeeling*, s. f. — (boek-drukkers w.) *verdeelings-teeken*, s. n.

Divorce, *s m Egt-scheyding, scheyding van man en vrouw*, s. f. Faire divorce. *Egt-scheyden.* Faire divorce avec les plaisirs du monde. *De wéreldsche genugten verlaeten.* Être en divorce avec ses amis. *Geduerig in oneenigheyd met zyne vrienden leeven.*

Divorcé, ée, *s. m. et f. Man* of *vrouw die in egt-scheyding leeft.*

Divorcer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Egt-scheyden, ontrouwen.*

Divulgation, *s. f. Verbreyding, uytstrooying, rugbaer-maeking.*

Divulguer, *v. a Verbreyden, uytstrooyen rugbaer maeken, voortzeggen.*

Divulsion, *s. f.* (heel-k.) *Afscheuring door sterke spanning.*

Dix, *adj. et s. m. Tien*, adj. et s. f. Dix-sept. *Zeventien.* Dix-huit. *Achttien.* Dix-neuf. *Négentien.* Léon dix. *Leo den tienden.* Dix fois. *Tienwerf, tienmael.* Dix fois autant. *Tiendobbel, tienmael zoo veel.* De dix sortes. *Tienderhande, tienderley.*

Dixain etc. (*zoek*) Dizain etc.

Dixième, *adj. et subst.* (spreek uyt *dizieim*) *Tiende.* Dix-septième. *Zeventiende.* Dix-huidième. *Achttiende.* Dix-neuvième. *Négentiende.*

Dixièmement, *adv.* (spreek uyt *dizieimeman*) *Ten tienden.*

Dixme, dixmer etc. (*zoek*) Dime etc.

Dizain, *s. m. Tientjes van een roozenhoedje*, s. n. plur. — *gedicht van tien fransche verzen*, s. n.

Dizaine, *s. f. Getal van tien, tiental*, s. n.

Dizainier, *s. m. Stads bedienden over tien persoonen aengesteld.*

Dizeau, *s. m. Hoop van tien schooven koorn.*

Dizenier, *s. m.* (*zoek*) Dizainier.

Docile, *adj. Leerzaem, gezeggelyk, buygzaem, gewillig, gehoorzaem.*

Docilement, *adv. Op eene leerzaeme* of *buygzaeme wyze, gehoorzaemelyk.*

Docilité, *s. f. Leerzaemheyd, gewilligheyd, buygzaemheyd, gehoorzaemheyd.*

Docimasie, docimastique, *s. f.* (schey-k.) *Proef-konst der metaelen.*

Docte, *adj. Geleerd.* Très-docte. *Hoog geleerd.* — *s. m. Geleerden.*

Doctement, *adv. Geleerdelyk.*

Docteur, *s. m. Leeraer.* Docteur de l'église. *Kerk-leeraer.*

Doctoral, ale, *adj. Leeraers.* Bonnet doctoral: *Leeraers muts*

Doctorat, *s. m. Weérdigheyd van leeraer*, s. f. *leeraerschap*, s n.

Doctorerie, *s. f. Oeffening in de godsgeleerdheyd om leeraer ontfangen te worden.*

Doctrinaire, *s. m. Priester der vergadering van de christelyke leering.*

Doctrinal, ale, *adj. Leerings.* Points doctrinaux. *Leerstukken.*

Doctrine, *s. f. Leere, leering*; — *geleerdheyd.*

Document, *s. m.* (recht) *Bewysstuk*, s. n.

Dodécaèdre, *s. m.* (meét-k.) *Régelmaetig lichaem wiens oppervlakte twaelf régelmaetige vyf-hoeken heeft*, s. n.

Dodécagone, *s. m.* (meét-k.) *Figuer met twaelf gelyke hoeken*; — (vesting-bouw-k.) *vesting met twaelf bolwerken*, s. f.

Dodécagynie, *s f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen twaelf stampertjes draegen*, s. n.

Digitized by Google

Dodécandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen tweelf helmstyltjes draegen*, s n.

Dodecatémorie, *s. f.* (sterre-k.) *Tweelfste deel van den dier-kring*, s. n.

Dodinage, *s. m.* *Tweeden buyl (in eenen graen-molen).*

Dodiner, *s. n.* (horlogiemaekers w.) *Slingeren*, v. n. *zich heên en weêr beweêgen*, v. r. — *v. r.* (gem.) *Zich te veêl koesteren, te veêl werk van zich zelven maeken.*

Dodo, *s. m.* (kinder-w.) Faire dodo. *Slaepen.* Aller au dodo. *Slaepen gaen.*

Dodu, ue, *adj.* (gem.) *Dik en vet, poezelagtig, poezelig.*

Dogat, *s. m.* *Dogeschap, ampt van opperhoofd den geweêze republieken van Venétiën en Génua*, s. n.

Doge, *s. m.* *Doge*, s. m. *opperhoofd der geweêze republieken van Venétiën en Génua*, s. n.

Dogmatique, *adj.* (spreêk uyt *dogmatik*) *Onderwyzend, leerend*; — *s. m.* *leer-stiel.*

Dogmatiquement, *adv.* (spreêk uyt *dog-matikeman*) *Als eenen leeraer, op eene leerende wyze.*

Dogmatiser, *v. n.* (spreêk uyt *dogmatizé*) *Valsche* of *gevaerlyke leerstukken uytstrooyên*; — (schimp-w.) *den leeraer speêlen.*

Dogmatiseur, *s. m.* (spreêk uyt *dogmatizeur*) (schimp-w.) *Eenen die den leeraer speêlt.*

Dogmatiste, *s m.* (spreêk uyt *dogmatist*) *Invoerder van nieuwe leeringen.*

Dogme, *s. m.* (spreêk uyt *dog me*) *Leerstuk*, s. n. *grondleere, leerstelling*, s. f.

Dogre, *s. m.* (visch-schuyt) *Buys, haring-buys*, s. f. *dogger, dogger-boot*, s. m.

Dogre-bot, *s. m.* (*zoek*) Dogre.

Dogue, *s. m.* (hond) *Dog, bloed-hond.*

Se doguer, *v. r.* (van schaepen spr.) *Tikken, stooten*, v. n.

Dogues *of* dogues-d'armure, *s. m. plur.* (schippers w.) *Hals-klampen* s. f. plur.

Doguin, *s. m.* (hond) *Steen-dog.*

Doguine, *s. f.* *Wyfken van den steen-dog*, s. n.

Doigt, *s. m.* (spreêk uyt *doi*) *Vinger.* Doigt du milieu. *Midden-vinger.* Doigt du pied. *Teen.* Le petit doigt de la main. *Pink, kleynen vinger.*

Doigter, *s. m.* (spreêk uyt *doité*) (muziek) *Het zetten der vingers op de snaeren*, s. n.

Doigter, *v. n.* (spreêk uyt *doité*) (muziek) *De vingers op de snaeren zetten.*

Doigtier, *s. m.* (spreêk uyt *doitié*) *Vinger-kappeken*, s. n.

Doite, *s. f.* (weêvers w.) Ces écheveaux ne sont pas d'une même doite. *Die streênen zyn van geen gelyk gespin.*

Doitée, *s. f.* *Eenige draeden garen (tot een stael dienende).*

Dol, *s. m.* (oud w. van het recht) *Bedrog*, s. n. *arglistigheyd, bedriegery*; — *groote trommel*, s. f.

Doléance, *s. f.* (gem.) *Geklag, beklag*, s. n. *klagt*, s f

Doleau, *s. m.* *Schaliedekkers hamer.*

Dolemment, *adv.* *Droeviglyk, treuriglyk, jammerlyk.*

Dolent, ente, *adj.* *Klaegend, kermend, bedroefd, bedrukt, treurig, jammerend.*

Doler, *v. a.* *Met den dissel gelyk kappen* of *in het rauw schaeven.*

Doliman, *s. m.* *Turksch kleed (op het schouwburg gebruykelyk)* s. n.

Doloire, *s. f.* (gereedschap van kuypers enz.) *Dissel*; — (metsers gereedschap) *haek (om mortel te maeken)* s. m. — (heel-k.) *schuynsch verband*, s. n. — (wapen-k.) *byl zonder steêl*, s. f.

Dom, don, (spaenschen eer-titel) *Heer.*

Domaine, *s. m.* *Grond-goederen*, s. n. plur. *erf-gronden*, s m. plur. *inkomsten (van prinsen of landen)* s. f. plur.

Domanial, ale, *adj.* *Van 's lands inkomsten* of *eygendommen.*

Dôme, *s. m.* (bouw-k.) *Koepel, kom*, s f. *dom*, s. m *top-gewelf*; — (schey-k.) *scheêl, deksel*, s. n. *kap*, s. f.

Domerie, *s. f.* (van sommige abdyên spr.) *Godshuys*, s. n.

Domesticité, *s. f.* *Huysgenoótschap*, s. n.

Domestique, *s. m.* *Huysgenoót.* — *s. m. et f.* *Huys-bedienden; bode, dienstbode, huys-knegt.* Il a un nombreux domestique. *Hy heêft veêle dienst-boden.* — *Huys-houden*, s. n. Ne vous mêlez pas de mon domestique. *Bemoeyt u niet met myn huyshouden.*

Domestique, *adj.* *Huyslyk.* Affaires domestiques. *Huys-zaeken.* — *Tam, mak.* Animal domestique. *Tam dier, huys-dier.* — *Inlandsch.* Guerre domestique. *Inlandschen oórlog.*

Digitized by Google

Domestiquement, *adv.* *Als eenen dienst-bode, als eenen knegt; — gemeenzaem.*

Domicile, *s. m.* *Woon-plaets, woon-stede, wooning.* s. f.

Domiciliaire, *adj.* Visite domiciliaire. *Huys-zoeking.*

Domicilié, ée, *adj.* *Gehuysd, gehuysvest, woonagtig.*

Se domicilier. *v r.* (word geconj als *Confier*) *Ergens komen woonen, zich ergens huysvesten.*

Dominant, ante, *adj.* *Heerschend.* Fief dominant. *Grond-leen, hoofd-leen.* Seigneur dominant. *Grond-heer.*

Dominateur, trice, *s. m. et f* *Heerscher, beheerscher: heerschster.*

Domination, *s. f.* *Heerschappy, heersching, beheersching,* s. f. *gebied,* s. n.

Dominer, *v. a. et n.* *Beheerschen,* v. a. *heerschen,* v n. La citadelle domine la ville *of* sur la ville. *Het kasteel beheerscht de stad, de stad is in het bereyk van het geschut van het kasteel.* — *v. n.* *Gebieden, heerschen, het hoogste gezag voeren.* Le rouge domine dans cette étoffe. *Het rood heerscht* of *steeht uyt in die stoffe.* Le poivre domine dans cette sauce. *Den péper word het meest gesmaekt in die saus.* Les pluies ont dominé cet été *Er is deezen zomer veel regen gevallen.* La bile domine dans son tempérament. *De gal heeft de overhand in zyn lichaems gestel.*

Dominicain, aine, *s. m. et f.* *Preekheer: preekheerin.*

Dominical, ale, *adj.* L'oraison dominicale. *Het gebed des Heere.* Lettre dominicale. *Zondags letter.* Prêcher la dominicale *of* les dominicales. *De zondagsche sermoonen doen.*

Domino, *s. m.* *Priesters koor-kleedsel (in den winter) — bal-kleedsel; — domino-spel,* s. n.

Dominoterie, *s. f.* *Marmer-papier-maekery,* s. f. — *marmer-papier-handel,* s. m.

Dominotier, *s. m.* *Marmer-papier-maeker; — marmer-papier-verkooper.*

Dommage, *s m.* *Schade, beschadiging,* s. f *hinder,* s. m. *nadeel,* s. n. C'est dommage. *'T is jammer.*

Dommageable, *adj.* *Schadelyk, nadeelig.*

Domptable *adj.* dompter, *v. a (zoek)* Domtable, domter etc.

Domtable, *adj.* (spreek uyt *dontabel*) *Tembaer, temmelyk, dat getemd kan worden.*

Domter, *v. a.* (spreek uyt *donté*) *Temmen, betemmen, beteugelen, tam maeken, bedwingen.*

Domteur, *s. m.* (spreek uyt *donteur*) *Bedwinger, temmer; — overheerscher.*

Domte-venin, *s. m.* (plant) *Zwaluwwortel.*

Don, *s. m* *Gaeve, gift* s. f. *geschenk,* s. n Don de Dieu. *Gods gaeve.*

Donataire, *s. m. et f.* (recht) *Begiftigden, eenen aen wie iets vereerd of gemaekt is.*

Donateur, trice, *s. m. et f.* (recht) *Begiftiger: begiftigster.*

Donatif, *s. m.* *Gift (die by de oude Romeynen in het léger aen de krygsmannen uytgedeeld wierd)* s. f.

Donation, *s. f.* (recht) *Gift, gaeve, begiftiging.* Donation entre-vifs. *Gift tusschen leevende.*

Donc, *adv.* (de *c* word uytgesproken, als *donc* den zin begint, en ook als er eene vocael opvolgt) *Dan, derhalven, dienvolgens.*

Dondon, *s. f.* (gem.) *Dikke en genuglyke vrouws-persoon.*

Donjon, *s m.* *Toren,* s. m. *verhévenste en sterkste deel (van een kasteel)* s. n.

Donjonné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Getorend, met torens.*

Donnant, ante, *adj.* (word niet gezeyd als met eene *negatie*) *Mild, die geerne geeft.* Il n'est pas donnant. (gem) *Hy is niet mild.*

Donne, *s. f.* *Het geeven der kaerten,* s. n.

Données, *s. f. pl.* (wis-k.) *Bekende getallen (van de welke men zich bedient in de oplossing van een vraegstuk om onbekende getallen te vinden) — bewyzen,* s. n. plur *bewys-rédens, grondstellingen, opgaeven,* s. f. plur.

Donner, *v. a. et n.* *Geeven, weggeeven, langen, aflangen, oplangen.* Donner à penser. *Te peyzen geeven.* Donner au hasard. *Waegen.* Donner caution. *Borg stellen.* Donner tout aux apparences. *Alleen naer den schyn te werk gaen.*

Donner, *v. n.* *Stooten.* Donner contre un rocher. *Tegen eene klip stooten.* Donner sur les ennemis. *Op den vyand aenvallen.* Donner tête baissée dans quelque affaire *Eene zaek met grooten iver ondernemen.* Donner dans les bâtimens, dans les tableaux etc. *Liefhebber zyn van gebouwen, van schilderyen enz.* Le soleil donne dans cette chambre. *De zon schynt in die*

Digitized by Google

kamer. Le vent donne dans les voiles. *Den wind blaest in de zeylen.* Ma chambre donne sur le jardin. *Myne kamer heeft het gezigt op den hof.* Ce vin donne dans la tête. *Dien wyn trekt naer het hoofd.* Donner dans le piége, dans le panneau *In de strikken vallen, zich laeten bedriegen.* Donner du monseigneur, de l'altesse à quelqu'un *Imand mynen heer* of *zyne hoogheyd noemen.* En donner d'une *of* en donner à garder. *Imand wat wysmaeken* Ne savoir où donner de la tête. *Niet weeten wat doen, geene uythomst weeten.*

Se donner, *v. r. Zich overgeeven.* Se donner à l'étude *Zich aen de studie overgeeven.* Se donner au cœur joie. *Zyn hert ophaelen, zich verheugen.* Se donner garde de quelqu'un *Zich van imand mistrouwen, kwaed betrouwen op imand hebben.* Se donner garde de faire quelque chose. *Zich ergens voór wagten.* Se donner des airs. *Den grooten man speelen, zich veel laeten voórstaen.*

Donneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Geever: geefster.* Donneur d'ordre. *Endosseerder (van wissel-brieven).*

Dont, *pron. relatif* (in *gen.* en *abl.*) *Wiens, waer van, van welk, welkers.*

Donzelle, *s. f.* (schimp-w.) *Ligveerdig juffertje*, s. n. — (visch) *soórt van zee-ael.*

Dorade, *s. f.* (visch) *Zee-braessem, goud-braessem*, s. m.

Doradille, *s. f.* (*zoek*) Cétérac.

Doré, ée, *adj. Verguld.*

Dorée, *s. f.* (visch) *Zonne-visch, zee-smid*. s. m.

Dorénavant, *adv. Voortaen, in het toekomende, van nu af.*

Dorer, *v. a. Vergulden.* Dorer la pilule. *Bewimpelen, een verfken geeven, met schoone woórden verzagten.*

Doreur, euse, *s. m. et f. Vergulder: verguldster.*

Dorique, *adj.* L'ordre dorique. (een der vyf ordens van de bouw-kunde) *Het dorisch orden.*

Dorloter, *v. a.* (gem.) *Troetelen, koesteren, streelen, vleyen, liefkoózen.* — *v. r.* (gem.) *Zyn gemak zoeken, zich zelven zeer vieren, zich koesteren.*

Dormant, ante, *adj. Stilstaende.* Eau dormante. *Stilstaende water.* Verre dormant. *Staende glas, glas dat niet open gaet.* Châssis à verre dormant. *Raem die niet kan open gedaen worden.* Pont dormant. *Vaste brug (die niet draeyt* of *niet word opgehaeld).* Serrure à pêne dormant. *Nagt-slot, slot dat men zonder sleutel niet kan open* of *toedoen.*

Dormeur, euse, *s. m. et f. Slaeper: slaepster.*

Dormir, *v. n. irrég.* (Je dors, tu dors, il dort; nous dormons, vous dormez, ils dorment. Je dormois. Je dormis. Je dormirai. Dors. Qu'il dorme. Que je dormisse. Dormant; dormi, ie) *Slaepen.* Dormir la grasse, matinée. *Een gat in den dag slaepen.* — (van water spr.) *Stilstaen.* Le dormir, *s. m. Het slaepen*, s n. *den slaep*, s. m.

Dormitif, *s. m. Slaep-drank*, s. m. *slaep-middel*, s. n.

Dormitif, ive, *adj. Slaep-verwekkend.*

Doroir, *s. m. Borstel (waer méde men het gebak bestrykt).*

Doronic, *s. m.* doronice, *s. f.* (plant) *Gembsen-wortel, schorpioenwortel*, s. m.

Dorophage, *s. m. Eenen die van giften en geschenken leeft.*

Dorsal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van den rug.* Nerfs dorsaux. *Rug-zenuwen.*

Dorsifère, *adj.* (kruyd-k.) Plante dorsifère. *Rugge-plant, plant die haer zaed op den rug der bladen draegt.*

Dortoir, *s. m. Slaep-plaets (in de kloosters)* s. f.

Dorure, *s. f. Verguldsel; — het vergulden*, s. n.

Dos, *s. m. Rug.* Dos à dos. *Rug tégen rug.*

Dos d'âne, *s. m.* (schippers w.) *Boóg (boven de stuerplegt)* s. m. — (beenhouwers w.) *Bank (als een houte peérd die de slagters gebruyken)* s. f. En dos d'âne. *Als eenen ezels rug, in het midden hoog en scherp en van beyde kanten schuyns afloopend.*

Dose, *s. f.* (apotheékers w.) *Inneemsel*, s. n. *zoo veel als men op eenen keer inneémt.*

Doser, *v. a.* (apotheékers w.) *De geneés-middelen op hunne maet en gewigt verdeelen.*

Dosse, *s. f. Schut*, s. n. *schoórplank (om de aerde in de mynen tégente-houden)* — *waenzyde, schael, eerste zaegdeel (van eenen boom)* s. f.

Dosseret, *s m.* (bouw-k.) *Kleyne platte pilaer*, s f.

Dossier, *s m. Rugge-steun*, s. m. *agterleuning (van eenen stoel enz.)* s. f. Dossier d'un lit. *Hoofd-eynde van een bed.* Dossier d'un testament etc.

Digitized by Google

(recht) *Opschrift van een testament enz.*

Dossière, *s. f.* *Draeg-riem, disselboom-riem (op den zadel van een peerd)* s. m.

Dot, *s. f.* (de *t* word uytgesproken) *Bruyds-schat, houwelyks-gift*, s. f. *uytzet (van eene dogter)* s. m. — *gift (die eene dogter in het klooster brengt als zy non word)* s. f.

Dotal, ale, *adj.* *Van den bruyds-schat, bruyds.* Deniers dotaux. *Bruyds penningen.*

Dotation, *s. f.* (recht) *Gift, begiftiging.*

Doter, *v. a.* *Den bruyds-schat aen eene dogter geeven als zy trouwt* of *non word*; — *eene kerk enz. begiftigen.*

D'où, *adv.* *Van waer, uyt welke plaets.* D'où venez-vous? *Van waer komt gy?* — *Waer uyt.* D'où je conclus. *Waer uyt ik besluyt.*

Douaire, *s. m.* (recht) *Wéduw-gift*, s. f. *wéduwelyke goederen*, s. n. plur. *bezit der goederen nagelaeten doór den man aen zyne wéduwe*, s. n.

Douairier, *s. m.* (recht) *Kind dat zich aen de wéduw-gift van zyne moeder houd en van zyne vaderlyke naloetenschap afstand doet*, s. n.

Douairière, *s. f.* *Wéduwe (van grooten rang).*

Douane, *s. f.* *Tol*, s. m. — *tol-huys*, s. n.

Douaner, *v. a.* *De koop-goederen met den tol-stempel voórzien.*

Douanier, *s. m.* *Tol-ontfanger, tollenaer, opzigter van den tol.*

Doublage, *s. m.* (schippers w.) *Dobbeling, voeyering (van een schip)* s. f.

Double, *adj. et subst.* *Dubbel, dobbel, tweevoudig, tweemael zoo groot, tweemael zoo veél.* Fermer à double tour. *In het nagt-slot doen.* Au double. *Eens zoo veél, dobbel.* Plier en double. *In twee toevouwen.* — (fig.) *Dubbelhertig, geveynsd.*

Double, *s. m.* *Duyt*, s. f. — *duplicaet, afschrift*, s. n. *copy*, s. f. — *s. f.* *De eerste der vier maegen (van de herknauwende dieren).*

Doubleau, *s. m.* (bouw-k.) *Gewelf (dat twee pilaeren aeneenbind)* s. n. — (timmermans w.) *rib*, s. f.

Double-feuille, *s. f.* (plant) *Tweeblad*, s. n.

Doublement, *s. m.* (recht) *Verdobbeling*, s. f. — *adv.* *Dobbel, eens zoo veél.*

Doubler, *v. a.* *Verdobbelen, tweemael zoo groot maeken.* Doubler la somme. *De somme verdobbelen.* — *Voeyeren, voederen.* Doubler un habit. *Een kleed voeyeren.* Doubler le cap. (schippers w.) *De koep voórbyzeylen.* Doubler le pas. *Den pas verdobbelen, rasser voortgaen.* — *v. n.* (boek-drukkers w.) *Veégen, dubbelen* of *dobbelen.*

Double-sou, *s. m.* (hollandsch geld) *Dubbeltje*, s. n.

Doublet, *s. m.* *Valsch gesteente (bestaende in twee kristalle schyfkens met een gekoleurd bladje tusschen beyde)* s. n. — *worp van twee gelyke getallen (met twee teérlingen)* s. m.

Doublure, *s. f.* *Voeyering, voedering.*

Douce-amère, *s. f.* (plant) *Alfsranke, bitter-zoet, bol-kruyd.*

Douceâtre, *adj.* (spreék uyt *doesâter*) *Zoetagtig, laf.*

Doucement, *adv.* *Zagtmoediglyk, zoetelyk*; — *stillekens, zoetjes*; — *traeg, langzaem*; — *gemakkelyk, op eene aengenaeme wyze.*

Doucerette, *s. f.* (gem.) *Eene die de wyze dogter speélt.*

Doucereux, *s. m.* *Vleyër, liefkoózer der juffers.*

Doucereux, euse, *adj.* *Zoet, laf*; — *vleyënd, streelend.*

Doucet, ette, *adj. et subst.* *Vleyënd, streelend.* Faire le doucet. *Den verliefden speélen.*

Doucette, *s. f.* (plant) *Veld-saleed*, s. n. *vette-kous*; — *suyker-siroóp*, s. f. — *soórt van zee-hond.*

Douceur, *s. f.* *Zoetheyd*, s. f. *zoeten smaek*, s. m. — *zoetheyd, genoegte*, s. f. *vermaek*, s. n. — *zagtheyd, zagtzinnigheyd, goedaerdigheyd, zagtmoedigheyd*; — *erkentenis, belooning*, s. f.

Douceurs, *s. f. plur.* *Zoetighéden, lekkernyën, snoeperyën*; — *liefkoózingen*, s. f. plur. *vleyery*, s. f. *minnepraetjes*, s. n. plur.

Douche, *s. f.* *Giet-bad, het gieten van warm berg-water (op de zwakke léden om ze te geneézen)* s. n.

Doucher, *v. a.* Donner la douche. *Warm berg-water op het lyf gieten.*

Doucin, *s. m.* (schippers w.) *Brak water met zoet water gemengd*, s. n.

Doucine, *s. f.* *Lyst-schaef.* — *(zoek)* Cymaise.

Douegne, *s. f.* *(zoek)* Duègne.

Douelle, *s. f.* *Duyg (van eene ton)* — (bouw-k.) *uytkapping van steenen (om de ronde van een gewelf te krygen)* — *inwendige ronding (van een gewelf).*

Digitized by Google

Douer, *v. a. Begaeven, begiftigen;* — (recht) *aen eene vrouw lyf-togten of het vrugt-gebruyk van eenig goed maeken.*

Douge, *s. f. (zoek)* Douche.

Douger, *v. a. (zoek)* Doucher.

Douillage, *s. m. Ongelyke wedving (van stoffe)* s. f.

Douille, *s f. Schagt (onder aen eene piek, bayonnet enz.)* — *schagt (van yzere gereedschappen om eenen houten steêl in-te-steeken.*

Douillet, ette, *adj. Zagt;* — *teer, teder, kleynzeerig.* — *s. m. Gemakkelyken mensch.*

Douilletement, *adv. Zagtelyk.*

Douilleux, euse, *adj.* (spreek. van wolle stoffen) *Van ongelyke braedte.*

Douleur, *s. f. Pyn, smert.* Douleur de tête. *Hoofd-pyn.* — *Droefheyd,* s. f. *weedom, druk,* s. m. Être accablé de douleur. *Van droefheyd overvallen zyn.*

Douloir, *s. m.* (wapen-k.) *Byl zonder steêl,* s. f.

Se douloir, *v. r.* (oud) *Zich beklaegen.*

Douloureusement, *adv. Pynelyk, smertelyk.*

Douloureux, euse, *adj. Pynelyk, smertelyk;* — *drukkelyk, droevig.*

Doute, *s m. Twyffel,* s m. *twyffeling, twyffelagtigheyd, ongewisheyd, onzékerheyd,* s. f. Sans doute. *Buyten twyffel, ongetwyffeld.*

Douter, *v n. Twyffelen, dubben.* — *v. r. Ergens op verdagt zyn, agterdogt hebben, denken, voórwytzien.* Ils ne se doutoient de rien. *Zy waeren nergens op verdagt.* Je m'en doutois bien. *Ik dagt het wel.*

Douteusement, *adv. Twyffelagtiglyk, op eene twyffelagtige wyze.*

Douteux, euse, *adj. Twyffelagtig, onzéker, ongewis.*

Douvain, *s. m. Vat-hout, duyg-hout,* s. n.

Douve, *s. f. Duyg (van eene ton)* — *gragt (van een kasteel)* s. f. — (plant) *haene-voet,* s m.

Doux, ouce, *adj. Zoet, zagt;* — (fig.) *goedaerdig, zagtmoedig.* Tout doux, *adv. Stillekens, zoetjes.*

Douzain, *s. m.* (oud) *Ouden franschen stuyver,* s. m. — *gedicht van twaelf verzen,* s. n.

Douzaine, *s. f. Dozyn, getal van twaelf,* s. n. A la douzaine. *By het dozyn;* ook *slegt,* adj. C'est un poète à la douzaine. *'T is eenen slegten dichter.*

Douze, *adj. Twaelf.* Charles douze. *Karel den twaelfsten.* Un livre in-douze *of* un in-douze. (boek-verkoopers w.) *Een boek in twaelve.* — *s. m. Eene twaelf,* s f.

Douzième, *adj. et subst. Twaelfde, twaelfste.*

Douzièmement, *adv. Ten twaelfde.*

Doyen, *s. m. Déken.* Doyen du chapitre. *Koor-déken.* Doyen rural. *Land-déken.* Doyenne, *s. f. Dékenin (in sommige vrouwen abdyën).*

Doyenné, *s. m. Dékenschap, dékenaet,* s. n. Doyenné rural. *Land-dékenschap.* — *Dékens wooning,* s. f.

Drachme, *s. f.* (gewigtje) *Dragma, vierde deel van een loot,* s n.

Dracuncule, *s. m* (wormken) *Myteéter, draek-worm.*

Dragan, *s. m.* (schippers w.) *Galey-spiegel.*

Dragée, *s. f. Suyker-bollekens,* s. n. plur. — *hagel (om méde te schieten)* s. m. — *mengsel van zaeden (die men de peêrden te eéten geéft)* s. n. Écarter la dragée. (van schiet-geweêr spr.) *zyn zaed verspreyden;* ook (fig.) *in het spreéken speeksel uyt den mond spatten.*

Drageoir, *s. m. Doos met suyker-bollekens,* s. f.

Drageoire, *s. f. Rand daer het glas van een zak-uerwerk in sluyt,* s. m. — *groef daer den bodem van een vat enz. in sluyt,* s. f.

Drageon, *s. m.* (boveniers w.) *Uytspruytsel,* s. n. *spruyt,* s. f. *scheut (aen den wortel der boomen enz)* s. m.

Drageonner, *v. n.* (hoveniers w.) *Scheuten uytschieten (aen den wortel).*

Dragme, *s. f. (zoek)* Drachme.

Dragoman, *s. m. Tolk, taelman (by de Turken).*

Dragon, *s. m. Draek;* — *dragonder;* — *vlieger, papiere vlieger,* s. m. — *ster, plek (in het oog der menschen en der peêrden)* — *plek (in de édele gesteenten)* s. f. Dragon d'eau. *(zoek)* Trombe. Dragon de vent. *Dwarrel-wind.*

Dragonne, *s. f. Kwast, kwispel (aen een dégen-gevest)* s. m.

Dragonné, *adj. m.* (wapen-k.) Lion dragonné. *Leeuw met eenen draekensteêrt*

Dragonneau *(zoek)* Dracuncule.

Drague, *s. f. Bagger-spade,* s. f. — (brouwers w.) *draf,* s. m. — *sleêpnet,* s. n. — (schippers w.) *braek, braeking, vastsorring,* s. f.

Draguer, *v. a.* (schippers w.) *Eenen*

Digitized by Google

anker opvisschen ; — baggeren, eene rivier, gragt of *put kuyschen.*

Dramatique, *adj. Van het toneel.* Pièce dramatique *Toneel-stuk, toneel-spel.* — *s m. Toneel-dicht-kunde*, s f.

Dramatiste, *s m (zoek)* Dramaturge.

Dramaturge, *s. m. Toneel-dichter, maeker van een toneel-spel.*

Drame, *s m Toneel-stuk ; — toneel-spel meer aen een treur-spel als aen een bly-spel gelykend*, s n.

Dranet, *s. m. Slyp-visch-net*, s n.

Drap, *s m* (de *p* word nooyt uytgesproken) *Laken*, s. n. Drap d'or. *Goud-laken.* Apprêter le drap, faire le drap *Laken bereyden.* Drap mortuaire. *Baer kleed* Drap de lit. *Slaep-laken, bedde-laken.* Tailler en plein drap (fig. spreekwyze) *Iets in overvloed tot zyn verdoen hebben.*

Drapé, ée, *adj. Met laken bekleed ; — als laken, aen laken gelykend ; —* (kruyd-k.) *gewold.*

Drapeau, *s. m. Vaendel*, s. n. *vlag ; — oude lap, vod, lomp*, s. f. — *s. m. plur. Busselen*, s. f plur. *doeken (daer de kleyne kinderen in gewonden worden)* s. m plur.

Draper, *v. a. Met zwart laken behangen* Draper une figure. *De kleederen van een beeld schilderen.* Draper quelqu'un. (gem.) *Imand foppen* of *voór den zot houden.*

Draperie, *s. f. Laken-bereyderij, laken-weévery*, s. f. — *laken-handel*, s m. — *kleeding (der beelden in de schilderyën enz.)* s. f.

Drapier, *s. m. Laken-verkooper ; — lakenmaeker, laken-bereyder, laken-weéver.*

Drastique, *adj.* (geneés-k.) Médicamens drastiques. *Schielyk en sterk-werkende geneés-middelen.*

Drave, *s. f.* (plant) *Péper-wortel*, s. m. *péper-kruyd*, s. n.

Drayer, *v. n.* (word geconjug. als *Payer*) (leértouwers w) *Afschaeven.*

Drayoire, *s. f.* (leértouwers w.) *Schaef-mes*, s. n.

Drayures, *s. f. plur.* (leértouwers w.) *Afschaefsel*, s. n.

Drèche, *s. f. Mout, malt, gedroogde gerst (daer men bier van brouwt).*

Drége, *s. f. Dreg-net*, s. n. — (*zoek*) Drèche. — *s. m. Vlas-répel, yzeren kam (waer méde men het zaed van de halmen doet.*

Dréger, *v. a.* Dréger du lin. *Vlas répelen* of *ryfelen, het zaed van de halmen doen.*

Drelin, *s. m. Geklink (eener bel)* s. n.

Dresse, *s. f.* (schoenmaekers w.) *Midden-zoól, tusschenzoól (in de schoenen)* s. f.

Dressé, ée, *adj. Geöeffend, afgerigt.* Enfant bien dressé. *Wel geöeffend kind.*

Dresser, *v. a. Regten, opregten, opzetten.* Dresser un autel. *Eenen autaer opregten.* Dresser des quilles. *Kégels opzetten.* — *Stellen, in staet stellen, inrigten.* Dresser un lit. *Een bed stellen.* Dresser une batterie. *Eene battery opwerpen.* Dresser un piége. *Eenen strik* of *laeg leggen.* — *Stieren, wenden.* Dresser sa route vers le nord. *Zynen weg naer het noórden wenden.* — *Oeffenen, afregten, afrigten, bekwaem maeken.* Dresser des soldats. *Krygs-lieden oeffenen.* — *Opstellen, ontwerpen* Dresser un mémoire. *Een gedenk-schrift opstellen.* Dresser un compte. *Eene rekening opmaeken.* — *Regt maeken, gelyk maeken, effen maeken.* Dresser une planche. *Eene plank effen maeken.* Dresser du linge. *Lynwaet stryken.* — *v. n.* Les cheveux lui dressèrent à la tête. *Zyne hairen reézen te berge.*

Dressoir, *s m. Aenregt-tafel ; — rek, rak*, s. f — *verlekturg (voór het afgewassche keuken-gerief)* s n.

Drille, *s m* (gem.) *Loskop ; —* (oud) *krygsman.*

Drille, *s. f.* (horlogiemaekers w.) *Dril, dril-boor ; — oude vodde.*

Driller, *v n.* (gem.) *Ras loopen.*

Drillier, *s m (zoek)* Chiffonnier.

Drisse, *s. f.* (schippers w.) *Val, kardeel, touwwerk waer méde de zeylen opgehyscht worden*, s. n.

Drogman, *s. m. Tolk, taelman (by de Turken).*

Drogue, *s. f. Drogery*, s. f. *kruyden*, s. n. plur. — *slegt goed*, s. n. *slegte waer*, s. f. Il fait bien valoir sa drogue. (gem. spreekwyze) *Hy weét zyne waeren wel aen den man te helpen.*

Droguer, *v a.* (gem.) *Te veél drogeryën ingeéven.* — *v. r. Te veél drogeryën inneemen.*

Droguerie, *s. f. Drogery.*

Droguet, *s. m.* (wolle stoffe) *Droget.*

Droguier, *s. m. Drogery-kas*, s f.

Droguiste, *s. m. Drogist, drogery-verkooper*

Droit, *s. m. Recht*, s n. Droit héréditaire. *Erf-recht.* Droit de la guerre. *Krygs-recht.* Droit marin. *Zee-recht.* Droit écrit. *Roomsch recht.* A bon

Digitized by Google

droit. *Met réden. met goed recht.* De droit, de plein droit. *Van rechtswégen.* A tort ou à droit. *Zonder te onderzoeken of de zaek recht of onrecht is, blindelings.* — *Last*, s. m *rechten*, s. n. plur Droits d'entrée et de sortie. *Convooy en licenten, inkomende en uytgaende rechten.*

Droit, oite, *adj. Regt, niet scheef.* Le droit chemin. *Den regten weg.* La main droite. *De regte hand.* A droite. *Ter regter hand.* — *Opregt.* Homme droit. *Opregten man.* Avoir l'esprit droit. *Goed oórdeel hebben.*

Droit, *adv. Regt uyt, regt, regt toe, regt aen, vlak:* — (fig.) *opregtelyk.*

Droite, *s. f. Regte hand.*

Droitement, *adv. Opregtelyk;* — *met goed oórdeel.*

Droitier, ière, *adj. Regts., niet slinks.*

Droiture, *s. f. Opregtheyd, regtzinnigheyd, ongeveynsdheyd.* En droiture. *Regt toe, régelregt, regt aen*, adv.

Drôle, *adj.* (gem.) *Drollig, koddig, klugtig, snaeksch.*

Drôle, drôle de corps, *s. m.* (gem.) *Drolligen kwant, snaek.* Drôle, *s. m. Loozen mensch;* ook *guyt, knével.*

Drôlement, *adv.* (gem.) *Koddiglyk, drolliglyk.*

Drôlerie, *s. f.* (gem.) *Drolligheyd, snaekery, koddigheyd, klugtigheyd.*

Drôlesse, *s. f.* (gem) *Schaemteloose vrouws-persoon.*

Dromadaire, *s. m.* (snelloopenden kémel met twee bulten) *Dromedaris.*

Drossart, *s. m. Drossaert (van een dorp).*

Drosse, *s. f.* (schippers w.) *Talie, geschut-talie.*

Drouine, *s. f. Zak (daer de kétellappers hun gereedschap in draegen)* s. m.

Drouineur, *s. m. Kétel-lapper, kételboeter (die langs het land loopt).*

Dru, ue, *adj.* (spreék. van jonge vogelen) *Snel.* Ces moineaux sont drus. *Die musschen zullen haest uyt den nest konnen vliegen.* — (gem. w. spr. van kinderen) *Lévendig, kloek.* Ces enfans sont bien drus. *Die kinderen zyn lévendig, kloek voór hunne jaeren.* — (spr. van gewassen) *Dik, digt, naby malkander.* L'herbe y étoit drue. *Het gras stond daer dik.* Pluie drue et menue. *Stof-régen.*

Dru, *adv.* (gem) *Digt, dik, naby malkander.* Il pleut dru et menu. *Het regent digt, het stof-régent.*

Druide, *s. m. Priester der oude Gauloïsen;* — (gem.) *doórtrapten ouderling.*

Drupacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Steen-vrugten voortbrengend.*

Dryade, *s. f. Bosch-godin, boschnimf, woud-godin.*

Dryoptéride, *s. f.* (plant) *Mannekens varen*, s. n.

Du (*art. défini masc. sing.* in *gen.* en *abl.*) *Van den, van de, van het, des, der.* Du père. *Van den Vader.* — (*art. partitif masc. sing.* in *nom.* en *acc.*) (deézen artikel word in het néderduytsch niet uytgedrukt) Du pain. *Brood.* Du poisson. *Visch.* J'ai acheté du jambon. *Ik heb hesp gekogt.* (als er eene vocael volgt, moet men *de l'* in plaets van *du* gebruyken) De l'enfant. *Van het kind.* De l'or. *Goud.*

Dû, *s. m. Het geene imand toekomt.* Je vous demande mon dû. *Ik vraeg u het geene my toekomt.* — *Pligt*, s. f. C'est le dû de ma charge. *'T is de pligt van myn ampt.*

Dubitation, *s. f.* (welspreékendheyd) *Geveynsde onzékerheyd.*

Dubitative, *adj. f.* (spraek-k.) Conjonction dubitative. *Koppel-woórd dat eene twyffeling te kennen geéft.*

Duc, *s. m.* (spreék uyt *duk*) *Hertog.* Grand-duc. *Groot-hertog.* — (vogel) *Kat-uyl.*

Ducal, ale, *adj. Hertogelyk, hertogs.*

Ducat, *s. m.* (goude munt) *Dukaet*, s. f Or ducat. *Dukaete goud.*

Ducaton, *s. m.* (zilvere munt) *Dukaton.*

Duché, *s. m. Hertogdom*, s. n. Grand-duché. *Groot-hertogdom.*

Duché-pairie, *s. f. Hertogdom en pairschap*, s. n.

Duchesse, *s. f. Hertogin.* Grande-duchesse. *Groot-hertogin.*

Ductile, *adj.* (van metaelen spr.) *Gedwee, gedweeg, smeédig, smeédbaer, buygzaem.*

Ductilité, *s. f.* (van metaelen spr.) *Gedweeheyd, smeédbaerheyd.*

Duègne, *s. f.* (spreék uyt *douen*) *Opzigster (van eene édele jonge dogter in Spanjen).*

Duel, *s m. Twee-gevegt, lyf-gevegt*, s. n. *twee-stryd*, s. m. — (grieksche spraek-k.) *tweevoud, tweevoudig*, s. n.

Duelliste, *s. m. Twee-vegter.*

Duire, *v. n.* (oud) *Dienen, behaegen.*

Duite, *s. f.* (weévers w.) *Inslagdraed*, s m.

Dulcamara (*zoek*) Douce-amère.

Digitized by Google

Dulcification, *s.f.* (schey-k.) *Zoetmaeking, verzoeting.*

Dulcifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schey-k.) *Zoet maeken, verzoeten*

Dulie, *s.f.* (*zoek*) Culte de dulie.

Dûment, *adv. Behoorlyk, betaemelyk, naer behooren.*

Dune, *s.f. Duyn*, s. f. *zand-berg (aen den zee-oever)* s. m.

Dunette, *s.f.* (schippers w.) *Hut, hoogste verdieping der hajuyt.*

Dunkerque, *s.f.* (stad) *Duynkerken.*

Dunkerquois, oise, *s.m et f. Duynkerkenaer: duynkerkenaersche.*

Duo, *s.m.* (muziek, heeft geene *s* in plur.) *Twee-zang*, s. m. *twee-spel, muziek-stuk voór twee stemmen* of *speeltuygen*, s. n.

Duodénum, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Twaelf-vingerigen darm, den eersten der dunne darmen.*

Dupe, *s.f. Sul, malloot, onnoozelen mensch*, s. m. Être la dupe. *Zich laeten foppen, bedriegen* of *misleyden, er aen gefopt zyn.* Je n'en suis pas la dupe. *Ik laet my daer doór niet misleyden.* L'esprit est souvent la dupe du cœur. *Het verstand word dikwils doór het hert misleyd*

Duper, *v. a. Bedriegen, misleyden, foppen.*

Duperie, *s.f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, foppery*, s. f.

Dupeur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Bedrieger.*

Duplicata, *s. m.* (heeft geene *s* in plur.) *Het dobbel (van eenen brief enz.)* s. n.

Duplication, *s.f.* (meet-k.) *Verdobbeling.*

Duplicature, *s.f.* (ontleed-k.) *Verdobbeling, vouwing (der vliezen).*

Duplicité, *s.f. Dobbelheyd, verdobbeling, tweevoudigheyd*; — (fig.) *dobbelhertigheyd, geveynsdheyd*

Duplique, *s.f.* (recht) *Wederantwoórd, tweede antwoórd*, s. n.

Dupliquer, *v. n.* (recht) *Een wederantwoórd geeven.*

Dur, ure, *adj. Hard, onzagt*; — *streng, straf.* Vin dur. *Scherpen wyn.* Marchandise dure à la vente. *Waer die weynig afirek heeft.* Avoir l'oreille dure *of* être dur d'oreille. *Hardhoorend zyn.*

Dur, *adv.* Il entend dur. *Hy is hardhoorend.*

Durable, *adj. Duerzaem, geduerzaem, van langen duer.*

Duracine, *s.f.* (vrugt) *Harde perzik.*

Durant, *prep.* (reg. *accus.*) *Geduerende.* Durant sa vie *of* sa vie durant. *Geduerende zyn leven.*

Durcir, *v. a. Harden, hard maeken.* — *v. n. et r. Hard worden*, v. n.

Durcissement, *s. m. Hardheyd*, s. f.

Dure, *s.f.* Coucher sur la dure. *Op den grond slaepen.*

Durée, *s.f. Duer*, s. m. *het dueren*, s. n. *duerzaemheyd*, s. f.

Durement, *adv. Hard, hardelyk, straffelyk, rouwelyk, onzagt.*

Dure-mère, *s.f.* (ontleed-k.) *Hard moeder-vlies, hard breyn-vlies, dik hersen-vlies*, s. n.

Durer, *v. n. Dueren, in weezen blyven.* — *v. a. Harden, uytstaen, verdraegen.*

Duret, ette, *adj.* (gem.) *Hardagtig.*

Dureté, *s.f. Hardheyd, onzagtheyd*; — (fig.) *strafheyd, onmedoogendheyd.* Dureté d'ouie, dureté d'oreille. *Hardhoorendheyd, hardhoorigheyd.* Dureté de ventre. *Hardlyvigheyd.* Dire des duretés. *Spytig toespreeken.*

Durillon, *s. m. Weer, eelt (aen handen* of *voeten)* s. n.

Durillonner, *v. n. Weeren krygen, eeltagtig worden.*

Duriuscule, *adj. Hardagtig.*

Dusil, dusi, *s. m. Zwik*, s. m. *zwiksken, pinneken (in eene ton)* s. n.

Dute, *s.f. Duyt.*

Duumvir, *s.m.* (roomsche historie) *Tweeman.*

Duumvirat, *s. m.* (roomsche hist.) *Tweemanschap*, s. n.

Duvet, *s.m. Dons*, s. m. *zagte pluymen*, s. f. plur. Couvert d'un duvet, *fem.* couverte. (van vrugten spreek.) *Gewold.* — (gem.) *Vlas-baerd (van eenen jongeling).*

Duveteux, euse, *adj.* (valke-jagt) *Met dons-veeren bezet.*

Dyasyrme, *s.m.* (welspreekendheyd) *Kwaedaerdige schimp-réde*, s. f.

Dynamique, *s.f.* (werktuyg-k. enz.) *Weetenschap der beweegende vermogens*

Dynamomètre, *s. m. Kragt-meeter, magt-meeter, geweld-meeter.*

Dynaste, *s. m.* (oudh.) *Kleynen Vorst (afhangende van eenen grooteren).*

Dynastie, *s.f. Vervolg* of *reeks van Koningen (van het zelve geslacht die na malkander geheerscht hebben).*

Dyptiques, *s. m. plur.* (oudh.) *Naemregisters*, s. n. plur.

Dyscinésie, *s.f.* (geneés-k) *Onvermogen om zich te beweegen*, s. n.

Digitized by Google

Dyscole, *adj. Nieuw-gezind, die afwykt van de oude gevoelens; — ongezellig, moeyelyk om méde om-te-gaen.*

Dysesthésie, *s. f.* (geneés-k.) *Gebrek in het gevoel*, s. n.

Dysménorrhée, *s. f.* (geneés-k.) *Moeyelyke ontlasting der maend-stonden.*

Dysorexie, *s. f.* (geneés-k.) *Walging*. s. f. *bedorven eét-lust*, s. m.

Dyspepsie, *s. f.* (geneés-k.) *Moeyelyke verteéring.*

Dyspermatisme, *s. m.* (geneés-k.) *Moeyelyke zaed-loozing*, s. f.

Dysphonie, *s. f. Ongemakkelyke uytspraek, moeyelykheyd in het spreéken.*

Dyspnée, *s. f.* (geneés-k.) *Kort-borstigheyd.*

Dyssenterie, *s. f. Rooden-loop, bloed-loop, bloed-gang*, s. m. *rood mélizoen*, s. n.

Dyssenterique, *adj. Van den bloed-loop* of *rooden-loop, rooden-loopagtig.*

Dysthymie, *s. f.* (geneés-k.) *Gemoeds-benauwdheyd*, s. f. *angst*, s. m.

Dystochie, *s. f.* (geneés-k.) *Moeyelyke verlossing* of *baering.*

Dysurie, *s. f.* (geneés-k.) *Moeyelyke water-loozing, pyn in het wateren, koude pis.*

Dytique, *s. m.* (insecte) *Water-tor.*

E

E, *subst. masc., cinquième lettre de l'Alphabet.* Men onderscheyd vier soórten van *e*. De stomme of korte *e* zonder klank-teeken, als *ame*: de scherpe of gesloóte *é*, als *aimé*: de zwaere of middenmaetige *è*, als *zèle*: en de opene *ê*, als *arrêt, même*. Eene trema op de *ë* staende, beteekent, dat zy eene nieuwe sillabe begint, als *noël.*

Eau, *s. f. Water*, s. n. Eau pluviale, eau de pluie, eau de citerne. *Régen-water.* Eau de source, eau de puits. *Put-water.* Eau de pompe. *Pomp-water.* Eau de vie. *Brandewyn, kwak.* Eau-forte. *Sterk-water.* Eau-rose. *Roozewater.* Eau de senteur. *Reuk-water, welriekend water.* Eau régale. (goud ontbindend water) *Konings water.* Eau stomachale. *Maeg-water.* Eau bénite. *Wy-water.* Eau blanche. *Zémel-water.* Eau-morte. *Stilstaende water.* Morteeau. (schippers w.) *Dood-stroom, zeer leege ty.* Être tout en eau. *Zeer bezweet zyn, doórnat van het zweet zyn.* Battre l'eau. (fig.) *Hooy dorschen, vergeéfsche moeyte doen.* Faire eau. (schippers w.) *Lek zyn.* Ce vaisseau fait eau. *Dat schip is lek.* Faire de l'eau. (schippers w.) *Versch water innemen*; ook (gem.) *pissen, wateren.* — *Pis*, s. f. *water*, s. n. — (juweliers w.) *wateri gheyd*, s. f. *glans, luyster (der gesteenten)* s. m.

Eau-mère, *s. f. Overblyvend vogt (als het zout tot steyn geworden is)* s. n.

Eaux-et-forêts, *s. f. plur. Rechtsgebied over de jagt, de visch-vangst, de bosschen en de rivieren*, s. n.

s'Ebahir, *v. r.* (oud) *Zich verwonderen*, v. r. *verbaesd staen*, v. n.

Ébahissement, *s. m.* (oud) *Verwondering, verbaesdheyd*, s. f.

Ébarber, *v. a. Den baerd afdoen, afschroeyën, afbaerden, afsnoeyën.* Ébarber le papier. *Het papier afbaerden.*

Ébarboir, *s. m. Schroey-mes, snoeymes*, s. n.

Ébaroui, ie, *adj.* (schippers w.) Vaisseau ébaroui. *Bekaeyd schip, schip welkers reeten doór de zon of wind opengetrokken zyn.*

Ébats, *s. m. plur.* (gem.) *Vermaek*, s. n. *tyd-korting, verlustiging*, s. f.

Ébattement, *s. m.* (oud) (*zoek*) Ébats.

s'Ébattre, *v. r. irrég* (word geconj. als *Battre*) (oud) *Zich verlustigen, zyn vermaek neémen.*

Ébaubi, ie, *adj.* (gem.) *Verwonderd, verbaesd.*

Ébauche, *s. f. Schets, afschetsing*, s. f. *ontwerp*, s. n.

Ébaucher, *v. a. Schetsen, ontwerpen, afschetsen, doodwerven.* Ébaucher du chanvre. (zeeldraeyërs w.) *Kennip hékelen.*

Ébauchoir, *s. m.* (timmermans w.) *Kap-bytel*; — (zeeldraeyërs w.) *groven hékel*, s. m. — (beéldhouwers w.) *boetseér-been*, s. n.

Ébaudir, *v. a.* (oud) *Verlustigen, vermaek aendoen.* — *v. r. Zich verlustigen.*

Ébaudissement, *s. m.* (oud) *Verlustiging, vermaekelykheyd*, s. f.

Ébe, *s. f.* (schippers w.) *Ebbe*, s. f. *vallend water*, s. n.

Ébène, *s. f. Ebben-hout*, s. n.

Ébéner, *v. a. Koleur van ebben-hout geéven.*

Ébénier, *s. m. Ebben boom, ebben-hout-boom.*

Ébéniste, *s. m. Ebben-houtwerker.*

Ébénisterie, *s. f. Ebben-houtwerk*, s. n.

Digitized by Google

Ébertauder, *v. a. Wolle stoffen voór de eerste maal scheêren.*

Ébeurrer, *v. a.* Ébeurrer le lait. *Den room* of *de zaen van de melk afneêmen.*

Ébiseler, *v. a. (zoek)* Chanfreindre.

Éblouir, *v. a. Verblinden door al te sterken glans, de oogen doen schêmeren;* — (fig.) *verblinden, verleyden, vervoeren.*

Éblouissant, ante, *adj. Verblindend, dat doet schêmeren.*

Éblouissement, *s. m. Verblinding, schêmering, oogen-schêmering,* s. f.

Éborgner, *v. a. Imand een oog uytsteêken, eenoogig maeken;* — (fig.) *eenig licht* of *gezigt den iets beneêmen*

s'Ébouffer de rire, *v. r. Zich te bersten lachen.*

Ébouillir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Bouillir*) *Uytkooken, uytzieden, verzieden, verkooken.*

Éboulement, *s. m. Instorting, inzakking, invalling,* s. f.

Ébouler, *v. n.* s'ébouler, *v. r. Instorten, inzakken, invallen.*

Éboulis, *s. m. Ingestorten* of *ingevallen hoop*

Ébouqueuse, *s. f. Vrouws-persoon die de knoopen uyt het laken trekt.*

Ébourgeonnement, *s. m.* (van boomen spr.) *Het afdoen der botten,* s. n.

Ébourgeonner, *v. a.* (van boomen spr.) *De botten afdoen.*

Ébouriffé, ée, *adj.* (gem.) (spr. van het hair des hoofds) *Verwaeyd, verstrooyd door den wind.*

Ébourrer, *v. a.* (leêrtouwers w.) *Het hair afdoen.*

Ébousiner, *v. a. Het rouw* of *de korst van den steen kappen.*

Ébraisoir, *s. m. Schup (om de gloeyende kooolen uyt het vuer te haelen)* s. f.

Ébranchement, *s. m. Afkapping,* s. f. *het afkappen (van takken)* s. n.

Ébrancher, *v. a. De takken van de boomen afbreeken, afsnyden* of *afkappen.*

Ébranlement, *s. m. Schudding, opschudding, beweeging, schokking,* s. f. L'ébranlement de sa fortune. (fig.) *Den slegten staet van zyne fortuen.*

Ébranler, *v. a. Schudden, beweegen, doen daveren;* — (fig.) *ontstellen, verschrikken, verbaesd maeken.*

s'Ébranler, *v. r. Verbaesd worden, verschrikken,* v. n *zich ontstellen;* — (oórlogs w.) *zich beweegen,* v. r. — *wankelen,* v. n.

Ébrasement, *s. m.* (bouw-k.) *Schuynsche verbreeding (der zyden van een gewelf, deur enz.)* s. f.

Ébraser, *v. a.* (bouw-k.) *De zyden van een gewelf, deur enz. schuyns verbreeden.*

Ébrêcher, *v. a. Ergens eene schaerd in maeken.*

Ébrener, *v. a.* (gem.) Ébrener un enfant. *Een kind, dat zich bekakt heeft, zuyveren.*

Ébrillade, *s. f.* (ry-schoól) *Ruk (met den toom)* s. m.

Ébrouement, *s. m.* (van peêrden spr.) *Proesting, snorking,* s. f.

Ébrouer, *v. a.* (ververs w.) *Stoffe* of *lynwaet wasschen.* — *v. r.* (van peêrden spr.) *Proesten, snorken,* v. n.

Ébruité, ée, *adj. Rugtbaer.*

Ébruiter, *v. a Rugtbaer maeken, verbreyden.* — *v. r. Rugtbaer worden,* v. n.

Ébuard, *s m. Houten kliefbytel.*

Ébullition, *s. f.* (geneês-k.) *Uytlooping (van scherpe vogten op het vel).* Ébullitions de sang *Scherphêden van het bloed.* Ébullitions d'une liqueur. (schey-k.) *Opzieding* of *bobbeling van een vogt (door het kooken verooraaekt).*

Écaché, ée, *adj.* Nez écaché. *Platneus.* Or écaché. *Geplet goud.*

Écachement, *s. m. Plettering, verplettering;* — *pletting,* s. f.

Écacher, *v. a. Pletteren;* — *pletten, platslaen.*

Écacheur d'or, *s. m. Goudslager.*

Écafer, *v. a.* (mandemaekers w.) Écafer de l'osier. *Teenen* of *wisschen klieven* of *splyten.*

Écaille, *s f. Schulp, schelp (van visch).* Écaille de moule. *Mossel-schelp.* Huitre à l'écaille. *Oester in haere schelpen.* — *Schildpad-schelp;* — *schob, schilfer (van visch).* Poisson à écailles. *Visch met schilfers.* — *Schilfer (van metaelen).* Écaille de mer. *Schilders vryf-steen.*

Écaillé, ée, *adj.* (spr. van visch) *Geschobd, geschubd, met schilfers;* — *geschelpt, met schelpen;* — *geschrabt, daer de schilfers zyn afgeschrabt.*

Écailler, ère, *s. m. et f.* Oester-verkooper: *oester-verkoopster.*

Écailler, *v. a.* (spr. van visch) *De schobben afdoen, schrabben.* — *v. r. schelferen, schilferen, afschelferen,* v. n. Ce tableau s'écaille. *Die schildery schilfert.*

Écailleux, euse, *adj. Schilferagtig, schilferig, dat ligt schilfert.*

Digitized by Google

Écale, *s. f. Schelp, bolster, snoester.* Écale de noix. *Noote-schelp.* — *Schael.* Ecale d'œuf. *Eyêr-schael.*

Ecaler, *v. a. Bolsteren, snoesteren, de schelpen, bolsters* of *snoesters afdoen.* — *v. r. Uyt de snoesters* of *schelpen vallen*, v. n.

Ecang, *s. m. Zwingel, zwengel.*

Écanguer, *v. a. Zwingelen, zwengelen halmen van het vlas* of *kemp doen.*

Écangueur, *s. m. Zwingelaer.*

Écarbouiller, *v. a.* (gem.) Ecarbouiller la cervelle. *De hersenen inslaen.*

Écarissoir, *s. m.* (*zoek*) Alesoir.

Ecarlate, *s. f. Scharlaken*, s. n.

Écarlatine, *adj. fem.* (geneés-k.) Fièvre écarlatine. *Roode koorts.*

Ecarner, *v. a.* (*zoek*) Échancrer.

Ecarquillement des jambes, *s. m.* (gem.) *Schryding der beenen*, s. f. Écarquillement des yeux. (gem.) *Openspreyding der oogen*, s. f.

Ecarquiller *v. a* (gem.) Écarquiller les jambes *Schryden, de beenen wyd vaneenzetten.* Écarquiller les yeux. *De oogen wyd openspreyden*

Écart, *s. m. Afwyking, dwaeling*, s. f. — *zy-sprong*, s. m. Ce cheval a pris *of* s'est donné un écart. *Dit peêrd heêft zig verminkt door eenen zy-sprong.* — *Uytgeschoote kaerten* (*in het kaert-spel*) s. f. plur. A l'écart. *Bezyden, ter zyden, afgezonderd*

Écarté, ée, *adj. Afgelegen.* Chemin écarté *Afgelegen weg.*

Écarteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Vierendeelen, in vier deelen snyden*; — *met vier peêrden vaneenrukken.* — *v. n.* (wapen-k.) *In vieren verdeelen*

Écartelure, *s f.* (wapen-k.) *Verdeeling in vieren.*

Ecartement, *s. m. Verwydering, verspreyding*, s. f.

Écarter, *v a. Verstrooyen, verspreyden, verdryven.* La tempête a écarté les vaisseaux. *Den storm heêft de scheêpen verspreyd* Écarter quelqu'un du droit chemin. *Imand van den regten weg afstrekken.* Écarter des cartes. *Kaerten uytschieten* (*in sommige kaert-spêlen*). — *v r. Verdwaelen, doolen, verdooien, afwyken*, v. n. ook *zich verwyderen*, *y r.*

Écartillement (*zoek*) Écarquillement.

Ecartiller, *v. a.* (*zoek*) Ecarquiller.

Ecbolique *adj.* (geneés-k.) Remèdes ecboliques *Vrugt-afdryvende middelen.*

Eccanthis, *s. m.* (geneés-k.) *Vleezigen uytwas* (*aan den hoek van het oog*).

Eccathartique, *s m et adj.* (geneés-k.) *Afzettend* of *zuyverend geneés-middel*, s. n

Ecchymose, *s. f.* (spreek uyt *ékimôs*) (heel-k.) *Kneuzing, blutsing, blauwe bloed-plek.*

Ecclésiaste, *s. m.* (een der boeken van het oud Testament) *Ecclésiastes, prediker.*

Ecclésiastique, *adj. Kerkelyk, geestelyk.* — *s. m. Kerkelyken persoon.* Les ecclésiastiques. *De geestelyken, de geestelykheyd.* l'Ecclésiastique. (een der boeken van het oud Testament) *Ecclésiasticus.*

Ecclésiastiquement, *adv. Op eene kerkelyke* of *geestelyke wyze.*

Eccoprotique, *adj.* (geneés-k.) *Zagt-zuyverend, zagt-afdryvend.*

Eccortatique, *adj.* (geneés-k.) *Goed voor de verstopthéden.*

Eccrinologie, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over de onreynhéden* (*die de natuer uytwerpt*).

Écervelé, ée, *adj. et s. m. et f. Zinneloos, hersenloos.*

Echafaud, *s. m. Schavot*, s. n. — *stelling, stellagie*, s. f.

Échafaudage, *s. m. Stelling, stellagie*, s. f.

Échafauder, *v. n. Eene stellagie opregten* of *maeken.*

Échalas, *s. m. Wyngaerd-stok, stok daer den wyngaerd aen gebonden word*; — *boon-staek, ert-staek enz.*

Échalassement, *s m Het vastbinden der wyngaerden aen stokken*, s. n.

Échalasser, *v. a. Den wyngaerd aen stokken binden.*

Echalier, *s. m. Haeg van afgekapte takken gemaekt*, s f

Echalotte, *s. f.* (plant) *Schalonie, charlotte* s. f *saus-look*, s. m. — *tongsken* (*aen de orgel-pypen*) s. n.

Echampir, *v. a* (schilder-k.) *Den omtrek van een beeld, loofwerk enz. maeken.*

Échancrer, *v. a. Half-rond uytsnyden, boogswyze snyden*; — *bekken, met bekken snyden*

Echancrure *s. f. Boogswyze* of *half-ronde uytsnyding.*

Échandole, *s. f. Dak-spaen*, s. n. *houte tichel*, s f.

Échange, *s. m. Ruyling, verwisseling, uytwisseling, mangeling*, s f.

Échangeable, *adj. Ruylbaer, verwisselbaer, mangelbaer.*

Échanger, *v. a Ruylen, verwisselen, uytwisselen, mangelen.*

Digitized by Google

Échangiste, *s. m.* (recht) *Ruyler.*

Échanson, *s. m.* *Schenker (des Konings).*

Échansonnerie, *s. f.* *Schenkkamer (des Konings).*

Échantillon, *s. m.* *Stael, staeltje*, s. n. *proef*, s. f.

Échantillonner, *v. a.* *Ykken, ikken, het gewigt* of *de maet nazien tegen het oorsprongelyk gewigt* of *maet*; — *staeltjes van stoffen snyden.*

Échanvrer, *v. a.* Échanvrer la filasse. *Zwingelen, de grootste stokken uyt het vlas* of *kemp doen.*

Échanvroir, *s. m.* *Zwingel*, s. m. *werktuyg om de grootste stokken uyt het vlas* of *kemp te doen*, s. n.

Échappatoire, *s. f.* (gem.) *Uytvlugt, ydele verschooning.*

Échappe, *s. f.* (valke-jagt) *Uytlaeting der vogelen (om roof-vogels op hun aen-te-hitsen).*

Échappé, *s. m.* (ry-schoól) *Peerd van tweederley ras geteeld*, s. n.

Échappée, *s. f.* *Ligtveerdige daed, onbezonne daed.* Faire quelque chose par échappée. *Iets in tusschentyd doen.* — (bouw-k.) *Ruymte onder eenen trap.* Échappée de lumière, échappée de vue. (schilder-k.) *Verschiet in eene schildery.*

Échappement, *s. m.* (horlogie-maekers w.) *Gang*, s. m. *het vatten der lépels in de tanden van het schakel-rad*, s. n.

Échapper, *v. a.* *Ontsnappen, ontkomen, ontvlugten.* Échapper le danger. *Het gevaer ontvlugten.* Il l'a échappé belle. *Hy is gelukkiglyk een groot gevaer ontkomen.*

Échapper, *v. n.* s'échapper, *v. r.* *Ontsnappen, ontkomen, wegraeken, losraeken*, v. n. Il a échappé, *of* il s'est échappé des mains des sergens. *Hy is weggeraekt uyt de handen der gerechts-dienaers.* Il a échappé d'un naufrage. *Hy is van eene schip-breuk ontkomen.* (men zegt ook met *être*) Le cerf est échappé aux chiens. *Den hert is ontsnapt aen de honden*

Échapper, *v. n.* (word met *avoir* geconjug.) *Ontsnappen, niet gespeurd* of *gezien worden.* Le cerf a échappé aux chiens. *Den hert is niet gespeurd van de honden.* Il y a des insectes si petits qu'ils échappent à la vue. *Er zyn zulke kleyne insecten dat zy aen het gezigt ontsnappen.* — *Ontgaen, ontsnappen, vergeeten, uyt de gedagten gaen.* Ce que je voulois vous dire, m'a échappé. *Het geene ik u wilde zeggen, is my ontgaen.* Rien n'échappe à sa prévoyance. *Niets ontsnapt aen zyn voóruytzigt.* — (word met *être* geconjugeerd) *Ontsnappen, ontvallen.* Ma tabatière m'est échappée de la main. *Myne snuyf-doos is my uyt de hand ontvallen.* Il lui est échappé un mot *of* un mot lui est échappé *of* il a laissé échapper un mot. *Er is hem een woórd ontsnapt.*

s'Échapper, *v. r.* *Wilde scheuten voortbrengen*; — (fig.) *zich uytlaeten, zich vergeeten, onvoórzigtiglyk zeggen* of *doen.* S'échapper en paroles déshonnêtes. *Zich in vuyle woórden uytlaeten.*

Écharbon, *s. m.* (plant) *Waterkastanie*, s. f.

Écharde, *s. f.* *Splinter*; — *doórn, steekel*, s. m.

Échardonner, *v. a.* (hoveniers w.) *De distels* of *doórns uyttrekken.*

Échardonnoir, *s. m.* (hoveniers w.) *Wied-yzer (om de distels en doórns uyt-te-steeken)* s. n.

Écharner, *v. a.* (huydevetters w.) *Het vleesch van eene huyd afschaeven.*

Écharnoir, *s. m.* (huydevetters w.) *Schaef-mes*, s. n.

Écharnure, *s. f.* (huydevetters w.) *Afschaefsel, vleesch dat van eene huyd afgeschaefd is*, s. n.

Écharpe, *s. f.* *Sluyér*; — *band (daer men eenen gekwetsten arm in draegt)* s. m.

Écharper, *v. a.* *Eenen slag met eenen houw-degen geeven.* Écharper un régiment. *Een régiment ten vollen verdelgen.* — *Eene touw slaen om iets dat men ophyschen wilt.*

Échars, arse, *adj.* (oud) *Gierig.* Vent échars. (schippers w.) *Slappen en ongestadigen wind.* Monnoie écharse. *Munt van te geringen alloey.*

Écharsement, *adv.* (oud) *Gierigiyk.*

Écharseté, *s. f.* *Al te geringe weerde (van munten).*

Échasse, *s. f.* *Munters meet-stok*, s. m. — *s. f. plur.* *Stelten (om op te gaen)* s. f plur. — (metsers w.) *stellagie-stylen*, s. m. plur.

Échassiers, *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) *Stelt-vogels, vogels met lange pooten.*

Échauboulé, ée, *adj.* *Vol vuerigheyd* of *roode plekken op het vel.*

Échauboulure, *s. f.* *Uytslag*, s. m. *vuerigheyd, roode plek op het vel*, s. f.

Digitized by Google

Échaudé, s. m. *Geweekt* of *gewend brood*, s. n. — *kleynen vouw-stoel*, s. m.

Échauder, v. a. *Met heet water begieten* of *wasschen, in het heet water steeken.* — v. r. (gem.) *Zich ergens in bedroógen vinden.*

Échaudoir, s. m. *Ketel*; — *penskétel*, s. m. — *plaets waer de pensen gekoókt worden*, s. f.

Échauffaison, s. f. (geneés-k.) *Verhitting.*

Échauffant, ante, adj. (geneés-k.) *Verhittend, verwarmend.*

Échauffé, ée, adj. *Verhit.*

Échauffé, s. m. Sentir l'échauffé. *Naer het zweet rieken.*

Échauffement, s. m. *Verwarming, verhitting.* s. f.

Échauffer, v. a. *Warmen, verwarmen, heet maeken, verhitten*; — (fig.) *aphitsen.* — v. r. *Warm worden, heet worden*, v. n. *zich verhitten*; ook (fig.) *zich vertoórnen*, v. r. *opgehitst worden*, v. pass.

Échauffourée, s. f. (gem.) *Onbezonne en ongelukkige onderneeming*, s. f. — *onvoórziens gevegt (in den oórlog)* s. n.

Échauffure, s. f. *Blaesken op het vel (doór verhitting veroorzaekt)* s. n.

Échauguette, s. f. (oórlogs w.) *Wagt-toren*, s. m.

Échauler (*zoek*) Chauler le blé.

Échaux, s. m. plur. *Gragten (waer in zich het water verlaet)* s. f. plur.

Échéance, s. f. *Verval-dag*, s. m.

Échec, s. m. (in sing. word dé laeste c uytgesproken) *Schaek (in het schaek-spel)* — (fig.) *nederlaeg*, s. f. Tenir en échec. *In benauwdheyd* of *vrees houden.* — s. m. plur. (spreék uyt *éché*) *Schaek-spel*, s. n. Jouer aux échecs. *Schaeken, in het schaek-spel speelen.*

Échelette, s. f. *Kleyne ladder* of *leer.*

Échelier, s. n. *Kraen-leer*, s. f. *styl met pinnen dienende voór leer*, s. m.

Échelle, s. f. *Leer, ladder.* Échelle de corde. *Touw-leer.* Après lui il faut tirer l'échelle. (spreék-w.) *Men kan hem niet évenaeren.* — *Myl-schael (van eene land-kaert)* — *schael*, s. f. *maet-stok (der teekening van een gebouw)* s. m. — *zee-haven, koop-stad in de Levant*, s. f. Toutes les échelles du Levant. *Alle de koop-steden van de Levant.*

Échelon, s. m. *Sport, leer-sport*, s. f.

Échenal, s. m. *Houte dak-goót*, s. f.

Échenau, s. m. *Houte dak-goót*, s. f.

Échenet, s. m. *Houte dak-goót*, s. f.

Échenillage, s. m. *Het vangen van de rupsen*, s. n.

Écheniller, v. a. *De rupsen uyt de boomen vangen.*

Échenilloir, s. m. *Yzere tuyg om de rupsen uyt de boomen te doen*, s. n.

Échéno, s. m. (geélgieters w.) *Aerden tregter (daer het gesmolte metaal doórloopt).*

Échoir, v. n irrég. (*zoek*) Échoir.

Échevau, s. m. *Streng, streen (van garen, zyde enz.)* s. f.

Échevellé, ée, adj. *Met hangende hair.*

Échevette, s. f. *Stregéntje*, s. n. *dunne streng (van garen, zyde enz.)* s. f.

Échevin, s. m. *Schépen*, s. m. *lid van den stads raed*, s. n.

Échevinage, s. m. *Schépenschap*, s. n.

Échif, ive, adj. (van honden spr.) *Hongerig.*

Échiffre, s. m. (bouw-k.) *Muer daer eenen trap op rust*, s. m. — *wang*, s. f. *houte gestel waer in de trappen gewerkt zyn*, s. n.

Échignole, s. f. (knopmaekers w.) *Klos, bobyn.*

Échillon, s. m. (schipp. w.) *Waterhods*, s. f.

Échine, s. f. *Rugge-been*, s. n. *rugge-graet*, s. f. — (bouw-k.) *eyvormig cieraed*, s. n.

Échinée, s. f. *Rugge-stuk (van een verken)* s. n.

Échiner, v. a. (gem.) *Het rugge-been aen stukken slaen, braef afrossen*; — *dood-slaen.*

Échinoderme, adj. (natuerl. hist., van wormen spr.) *Met een taey en steekelig vel.*

Échinophtalmie, s. f. (geneés-k.) *Ontsteeking (aen de hairige deelen van het oog-scheél).*

Échioïdes, s. m. (kruyd) *Soórt van ossę-tong.*

Échiqueté, ée, adj. (wapen-k.) *Ruytswyze, als een schaekberd.*

Échiquier, s. m. *Schaekberd*; — *kruys-net*, s. n. — *financie-kamer (in Engeland)* s. f. — *gerechts-hof (in sommige landen)* s. n. Planter en échiquier. *In het verband planten*

Écho, s. m. (spreék uyt *ékó*) *Echo, weérgalm, nagalm, weérklank, naklank.*

Échoir, v. n irrég. (*word byna niet gebruykt in het* præs. indicat. *als in den derden persoon van* singul. il échoit. (*heéft geen* imperf.) J'échus. J'écherrai. J'écherrois. Que j'échusse. Échéant; échu, ue; *en word met* être *geconjugeérd*) *Verschynen, vervallen,*

Digitized by Google

verloopen; — *vallen*, *aenbevallen*. Si le cas y échoit. *Als het voórvalt.*

Échomes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Roey-pennen*, *dollen* (*daer de roeyriemen in liggen*).

Échomètre, *s. m.* (spreék uyt *ékometer*) *Weérklank-meéter*, *weérgalmmeéter*.

Échométrie, *s. f.* (spreék uyt *ékométri*) *Weérklank-kunde*, *weérgalmkunde*.

Échoppe, *s. f.* *Stal*, s. m. *marskraem*, s. n. ⅌ (plaetsnyders w.) *ets-naeld*, s. f.

Échopper, *v. n.* (plaetsnyders w.) *Met de ets-naeld graveéren.*

Échouement, *s m. Stranding*, s. f.

Échouer, *v. n. Stranden*, *op het droog raeken*. Le vaisseau échoua sur un banc de sable. *Het schip strandde* of *stiet op eene zand-plaet*. — *In stukken geslaegen worden*, v. pass. — (fig.) *mislukken*, *kwalyk uytvallen*. Cette affaire a échoué. *Die zaek is mislukt.* — *v. a. Doen stranden.* — *v. r. Zich doen stranden*, *zyn schip doen stranden.*

Échymose, *s. f.* (*zoek*) Ecchymose.

Écimer, *v. a.* (van boomen spr.) *Afsoppen.*

Éclabousser, *v. a. Beslyken*, *bespatten*, *met slyk vuyl maeken.*

Éclaboussure, *s. f. Bekladding*, *bespatting*, *slyk-plek.*

Éclair, *s. m. Bliksem*, s. m. *weérlicht*, s. n. — (*zoek*) Fulguration.

Éclairage, *s. m. Het verlichten* (*der straeten eener stad*) s. n.

Éclaircie, *s. f.* (schipp w.) *Blink*, *heldere plaets in de locht* (*als het mist*).

Éclaircir, *v. a. Klaeren*, *klaer maeken*, *verdunnen*; — *in getal verminderen*, *verdunnen*. Éclaircir de la vaisselle. *Tafel-gerief klaer schueren.* — (fig) *Verklaeren*, *opklaeren*, *opheldere*n, *verstaenbaerder maeken*. Éclaircir quelqu'un. *Imand onderrigten.* — *v. r. Opklaeren*, *helder worden*, v. n. S'éclaircir sur une affaire. *Eene zaek onderzoeken.*

Éclaircissement, *s. m. Verheldering*, *opheldering*, *opklaering*, *uytlegging* s. f

Éclaire, *s. f.* (plant) (*zoek*) Chélidoine.

Éclairer, *v. a. et n. Lichten*, *verlichten*, *bestraelen*. Éclairez à monsieur. *Licht mynheer.* Éclairer quelqu'un. *Agt op imand geeven*, *nauwkeuriglyk op imand letten.* — *v. impers. Bliksemen*, *weérlichten.*

Éclamé, *adj. m.* Serin éclamé. *Verminkten* of *lammen kanari-vogel.*

Éclanche, *s. f. Hamelen bout*, s. m.

Éclat, *s. m. Splinter*, s. f. Éclat de bombe. *Scherf van eene bomb.* — *Glans*, *luyster*, s m. *blinking*, *flikkering*, s. f. *het blinken*; — *groot gerugt*, *geschater*, s. n. Éclat de tonnerre. *Donder-slag.* Éclat de rire. *Uytschetering van lachen.* — *Rugtbaerheyd*, s. f. *roem*, s. m.

Éclatant, ante, *adj. Blinkend*, *helder*, *glinsterend*, *glansryk*; — *rugtbaer*, *schaterend*, *doórblinkend.*

Éclater, *v. n. Blinken*, *glinsteren*, *flonkeren*, *uytschynen*; — *rugtbaer worden*, *openbaer worden.* Éclater en injures. *In scheld-woórden uytvallen.* — *v n et r. Alsplyten*, *bersten*, *in stukken springen*; ook (fig.) *uytbersten.* Il éclatoit *of* il s'éclatoit de rire. *Hy lachte dat hy schetterde.*

Éclectique, *adj. Die geene bezondere leering van wysgeéren maer het waerschynelykste van allen aenneémt.*

Éclectisme, *s m. Gevoelen der wysgeéren die het waerschynelykste van allen aenneémen zonder zich aen eene bezondere leering vast-te-hegten*, s. n.

Éclegme, *s. m.* (apotheékers w.) *Borst-siroóp*, s. f.

Éclipse, *s. f.* (sterre-k.) *Verduystering*, *taening*, *éclips.* Éclipse de la lune. *Maen-verduystering.* Faire éclipse. (gem.) *Verdwynen.*

Éclipser, *v. a.* (sterre-k.) *Verduysteren*; — (fig.) *overtreffen.* — *v. r.* (sterre-k.) *Verduysteren*; ook (fig.) *verdwynen*, *wegraeken*, v. n. *zich wegmaeken*, v. r.

Écliptique, *s. f.* (sterre-k.) *Zonneweg*, *kring die den jaerlykschen loop der zon aenwyst*, s. m. — *adj. Van de zon-* of *maen-verduystering.*

Éclisse, *s. f. Spaen*, s. n. *kaesvorm*; — *reep* (*van eene vioól*, *trommel*, *zift enz.*) s. m. — (heelmeesters werktuyg) *spalk*, s. f.

Éclisser, *v. a.* (heel-k.) *Spalken.*

Éclogue, *s. f.* (*zoek*) Églogue.

Écloppé, ée, *adj.* (gem.) *Kreupel*, *die gebrekkelyk gaet.*

Éclore, *v. n irrég* (il éclôt; ils éclosent. Il éclôra. Il éclôroit. Qu'il éclose. *Partic. passiv.* Eclos, ose; word met *être* geconjugeérd) *Zich ontsluyten*, v. r. *ontsluyten*, *ontluyken*, *opengaen*, v. n. Le jour commence d'éclore *of* à éclore. *Den dag breekt aen.* — (van vogelen spr.) *Kippen.*

Digitized by Google

Éclosion, *s. f. Ontluyking.*

Écluse, *s. f Sluys, spuy; — sluysdeur.* Écluse à tambour. *Verlaet-sluys.* Écluse à vannes. *Sluys met springdeuren.* Écluse à éperon. *Sluys met twee regtstaende deuren die met eenen schuynschen kant op malkaer aenslaen.* Écluse à vis. *Schroef-sluys.* Écluse de chasse. *Spuy-sluys, jagt-sluys (tot doórspoeling van slyk enz.)*

l'Écluse, *s. f.* (stad) *Sluys in Vlaenderen.*

Éclusée, *s. f. Het water dat uytloopt als de sluys open gezet is tot dat zy weér toe gedaen word*, s. n.

Éclusier, *s. m. Sluys-maester.*

Écobans, *s. m. pl.* (*zoek*) Écubiers.

Écobue, *s. f.* (hoveniers w.) *Gekromd houweel*, s. n.

Écofrai, *s. m. Werk-tafel*, s. f.

Écoinson, *s. m.* (bouw-k.) *Kant van den schuynschen binnenpost van deur* of *venster*, s. m. — *hoek-kas*, s. f.

Écolâtre, *s. m. Schoólaster.*

École, *s. f. Schoól, leerschoól, oeffenschoól, oeffenplaets.*

Écolier, ière, *s. m. et f. Schoólier, schoól-jongen: schoól-dogter.*

Écolleter, *v. a.* (zilversimids w.) *Uythollen.*

Éconduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Uytleyden*; — *afwyzen.*

Économat, *s. m. Bewind (over de inkomsten van een openstaende ampt* of *van vermietigde kloosters)* s. n.

Économe, *adj. Huyshoudend, spaerzaem, zuynig.* — *s. m. et f. Huyshouder, huysbestierder, bezuyniger: huyshoudster, huysbestierster.* — *s. m. Bewindhebber (over de inkomsten van een openstaende ampt* of *van vernietigde kloosters).*

Économie, *s. f. Huys-régel*, s. m. *huyshouding, huysbeschikking*, s. f. *huysbestier*, s. n. — *spaerzaemheyd, zuynigheyd, bezuyniging*; — *bestiering*, s. f. *bestier*, s. n. L'économie politique *of* l'économie d'un état. *De inwendige bestiering van eenen staet, staetkunde aengaende het inwendig bestier van een land.* Économie rurale *Bestier der land-goederen.* — *Saemenstel*, s. n. *overeenkomst*, s. f. Économie du corps humain. *Saemenstel van het menschelyk lichaem.*

Économique, *adj. Huyshoudend, bestierend, huysselyk.* — *s. f.* (wysbegeérte) *Bestier (van eenen staet* of *huysgezin)* s. n.

Économiquement, *adv. Huyshoudelyk, spaerzaemelyk, zuyniglyk.*

Économiser, *v. a. Met spaerzaemheyd en voórzigtigheyd bestieren.*

Économiste, *s. m. Huyshoudingkundigen.*

Écope, *s. f.* (schippers w.) *Hoósvat (om het water uyt-te-hoózen)* s. n. — *linne-bleekers gieter*, s. m.

Écopetche, *s. f. Tuyg om zwaere lasten op-te-haelen*, s. n. — *styl (van eene stellagie)* s. m.

Écorce, *s. f. Schors, bast, schel.* Écorce d'orange. *Oranie-schel.* — (fig.) *Schyn*, s. m. *schynbaerheyd*, s. f. *het uytwendige*, s. n.

Écorcement, *s. m. Ontschorsing, ontbasting.*

Écorcer, *v. a. Ontschorsen, de schors afdoen.*

A écorche-cul, *adv.* (gem.) *Op zyn gat ryzende*; — (gem.) *tégen zynen zin, met onwil.*

Écorcher, *v. a. Villen, afvillen, het vel afstroopen*; — (fig) *scheéren, te dier doen betaelen.* Il écorche le françois. (gem.) *Hy rabraekt het fransch.* Cette musique m'écorche les oreilles. *Dat muziek kwetst myne ooren.* Ce vin m'écorche le gosier. *Dien wyn byt in myne keél.* — *v. r. Het vel kwetsen* of *schrammen*

Écorcherie, *s. f. Villery, vil-plaets (der beesten)* — (fig.) *herberg daer men te veél doet betaelen.*

Écorcheur, *s. m. Viller*; — (fig.) *eenen die te dier doet betaelen.*

Écorchure, *s. f. Schram, kwetsing van het vel, ontvelling*, s. f. — *smertsel*, s. n. *blikaers*, s. m.

Écore, *s. f.* (schippers w.) Côte en écore. *Styg wal* of *kust.* — *s. f. plur. Schoóren (waer op een schip, dat gebouwd word, rust).*

Écorner, *v. a. Onthoórnen, de hoórns afbreéken*: — *de hoeken wegneémen*; — (gem.) *verminderen, afbreuk doen.*

Écornifler, *v. a.* (gem.) *Op schuym loopen, panlekken, te gast gaen daer men niet genoodigd is.*

Écornifleric, *s. f.* (gem.) *Schuymloopery, panlekkery.*

Écornifleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schuymer, schuymlooper, panlekker: schuymloopster, panlekster.*

Écornure, *s. f. Hoek die van eenen steen gebroken is*, s. m.

Écosse, *s. f.* (Koningryk) *Schotland*, s. n.

Digitized by Google

Écosser, *v. a.* (van erten, boonen enz. spr.) *Pellen, uyt de schil doen.*

Écosseur, euse, *s. m. et f. Peller: pelster (van erten, boonen enz.)*

Écossois, oise, *adj. Schots.* A l'écossoise. *Op zyn schots.* — *s. m. Schot.* l'Écossois, *s. m.* La langue écossoise. *Het schots*, s. n. *de schotse taal*, s. f.

Écot, *s. m. Gelag, verteêr (in eene herberg)* s. n. — *stam (waer aen nog stompen van afgekapte takken staen)* s. m.

Écotage, *s. m. Het stroopen (der tabaks-bladen)* s. n.

Écotards, *s. m plur.* (schippers w.) *Rusten der hoofd-touwen*, s. f. plur.

Ecoté, ée, *adj.* (wapen-k.) Tronc écoté. *Stam daer de dunne takken afgekapt zyn.*

Écôter, *v. a.* (van tabaks bladen spr.) *Stroopen, afstroopen.*

Écoume, *s. f. Munters vyl; — yzere rasp.*

Écouaner, *v. a.* (munters w.) *De goude en zilvere geld-stukken op hun gewigt brengen; — afraspen.*

Écouer, *v. a. Den steêrt afsnyden.*

Ecouets, *s. m. plur. (zoek)* Couets.

Écoufle, *s. m.* (roof-vogel) *Wouw, kieken-dief.*

Écoulement, *s m. Afwatering, aflooping van water, nédervlieting, nédervloeying*, s. f.

Écouler, *v. n.* s'écouler, *v. r. Afloopen, afwateren, afvloeyen, wegdruypen, weglekken*, v. n. L'eau écoule *of* s'écoule *Het water loopt af.* — *Verloopen, verschynen, voórbygaen*, v. n. Le temps est *of* s'est écoulé. *Den tyd is verloopen.*

Écoupe, *s. f.* (schipp. w.) *Zwabber, scheeps dwyl*, s. m.

Écoupée, *s f. (zoek)* Écoupe.

Écourgeon, *s. m Vroege gerst*, s. f.

Écourter, *v. a. Korten afkorten.*

Écoutant, ante, *adj. Hoorend, luysterend.*

Écoute, *s. f. Luyster-plaets.* Être aux écoutes *Staen luysteren.* — (schippers w.) *Schoot*, s. m.

Écouter, *v. a. Luysteren, naluysteren, aenhooren, gehoor geéven* — *v r. Te veel werk van zyne gezondheyd maeken.* S'écouter parler. (gem spreêkwyze) *Zeer langzaem en gemaekt spreêken.*

Écouteur, *s. m.* (schimp-w.) *Luysteraer.*

Écouteux, *adj. m* Cheval écouteux. *Verschietagtig* of *schigtig peêrd.*

Écoutille, *s. f. Luyk (van een schip)* s. n.

Écoutillon, *s m. Vierkante opening in het luyk (van een schip)* s f.

Ecouvette, *s. f.* (oud) *(zoek)* Balai.

Écouvillon, *s. m. Dwyl*, s. m. *wisch (om den oven* of *het kanon schoon te maeken)* s. f.

Écouvillonner, *v. a. Den oven* of *het kanon schoon maeken, uytwisschen.*

Ecphractique, *adj. et s. m.* (apotheêkers w.) *Openend geneês-middel*, s. n.

Ecpiesme, *s. m.* (heel-k.) *Zékere bekkeneel-breuk*, s. f.

Écran, *s. m Scherm, vuer-scherm, licht-scherm*, s. n.

Écrancher, *v. a.* Écrancher les faux plis d'un drap. *De kwaede vouwen* of *rimpels uyt het laken doen.*

Ecrasé, ée, *adj. Plat, ineengedrukt, ineengedrongen.* Taille écrasée. *Ineengedronge gestalte.* Nez écrasé. *Plat-neus.*

Écraser, *v. a. Verpletten, verpletteren.*

Écrêmer, *v. a. Ontroomen, den room van de melk scheppen;* — (fig.) *het beste ergens uythaelen.*

Écrémoire, *s. f. Vuer-werkers blekken* of *hoórnen lépel*, s. m

Écrénage, *s m.* (lettergieters w.) *Afbaerding (der letteren)* s. f.

Écréner, *v. a.* (lettergieters w.) *Afbaerden.*

Écrénoir, *s. m.* (lettergieters werktuyg) *Afbaerder.*

Écrêter, *v. a.* (oórlogs w.) *Het bovenste van eenen muer afneêmen.*

Ecrevisse, *s. f.* (schael-visch) *Kreêft.* Écrevisse de mer. *Zee-kreêft.*

s'Écrier, *v r.* (word geconj. als *Crier*) *Uytroepen, uytschreeuwen*, v. n.

Ecrille, *s. f. Horde*, s. f. *rooster (in eenen visch-vyver)* s. m.

Écrin, *s. m. Ring-dooshen, juweelkistje*, s. n.

Ecrire, *v. a. et n irrég.* (J'écris, tu écris, il écrit; nous écrivons, vous écrivez, ils écrivent. J'écrivois. J'écrivis. J'écrirai. J'écrirois. Écris. Que j'écrive. Que j'écrivisse. Écrivant; écrit, ite) *Schryven.*

Écrisée, *s. f.* (diamant-slypers w.) *Diamant-poeyér, stof om diamant te slypen*, s. n.

Écrit, *s. m. Schrift, geschrift*, s. n. C'est un écrit de sa main. *Het is zyn eygen hand-schrift.* Par écrit. *Schriftelyk*, adj. ook *schriftelings*, adv.

Digitized by Google

Écriteau, *s. m. Opschrift (voór een huys, op eenen pot enz)* s. n.

Écritoire, *s. f. Inkt-koher, schryf-koher*, s. m.

Écriture, *s. f. Schrift, geschrift*, s. n. L'Écriture, la sainte Ecriture. *Het H. Schrift*, s. n. *de Schriftuer*, s. f.

Écrivailler, *v. n.* (schimp-w.) *Veel en slegt schryven.*

Écrivaillerie, *s. f.* (schimp-w.) *Slegt geschryf*, s. n

Écrivailleur, *s. m.* (schimp-w.) *Krabbelaer, slegten schryver.*

Écrivain, *s. m. Schryver; — schryf-meester; — boek-schryver.*

Écrivassier, *s. m. (zoek)* Écrivailleur.

Écriveur, *s. m. Naschryver, copiëerder.*

Écrou, *s. m. Moer*, s. f. *schroef-gat*, s. n. — *rol der gevangenen*, s. f.

Écrouelles, *s. f. plur. Konings-zeer, klier-gezwel*, s. n. *koude klieren*, s. f. pl.

Écrouer, *v. a. Op de gevange-rol zetten.*

Écrouir, *v. a.* (spr. van metaelen) *Koud smeeden.*

Écrouissement, *s. m.* (van metaelen spr.) *Koud-smedding*, s f.

Écroulement, *s. m. Instorting, inzakking, invalling*, s. f.

Écrouler, *v. n.* s'écrouler, *v. r. Instorten, invallen, inzakken, bezwyken*, v. n.

Écrouter, *v. a. Ontkorsten, de korsten afsnyden.*

Écru, ue, *adj.* (spr. van lynwaet *of* zyde) *Rouw, ongebleekt, onbewerkt.*

Écrues de bois, *s. f. plur. Nieuw gegroeyd hout*, s. n.

Ecsarcome, *s. m.* (heel-k.) *Vleesch-agtigen uytwas.*

Ecthèse, *s. f.* (kerkelyke historie) *Geloofs-belydenis (uytgekondigd door den Keyzer Heraclius).*

Ecthymose, *s. f.* (geneés-k.) *Beweeging en uytzetting van het bloed.*

Ectropion, *s. m.* (geneés-k.) *Omkeering van het onderste oog-scheel*, s. f.

Ectrotique, *adj.* (geneés-k.) *Vrugt-afdryvend.*

Ectylotique, *adj.* (geneés-k.) *Dat de weeren doet verteëren; — dat het hair doet uytvallen.*

Ectype, *s. f.* (oudh.) *Nameaksel, afdruksel (van eenen zégel)* s n.

Ecu, *s. m. Schild, wapen-schild* s. n. — (zilvere muntstuk) *patakon*, s. m. Écu de six livres. *Fransche kroon.* Écu de trois livres *of* petit écu. *Halve fransche kroon.* (Als men by het woórd *écu* geene weérde uytdrukt, beteekent het eene *halve fransche kroon*).

Ecubiers, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kluys-gaten*, s. n. plur.

Ecueil, *s. m.* (spreék uyt *ékeuil*) *Klip*, s f.

Ecuelle, *s. f.* (spreék uyt *ékwel*) *Kom, nap*, s. f. *kommeken*, s n.

Ecuelle d'eau, *s. f.* (plant) *Vénus-navel*, s. m. *navel-kruyd*, s. n.

Écuellée, *s. f.* (spreék uyt *ékwellé*) *Eene kom vol.* Écuellée de bouillon. *Kom vol vleesch-nat*

Écuisser, *v. a. Eenen boom in het neérvallen doen splyten.*

Éculer, *v. a.* Éculer des souliers. *De hielen der schoenen neérgaen.* — *v. r.* Mes souliers s'éculent. *De hielen van myne schoenen gaen neér.*

Écumant, ante, *adj. Schuymend.*

Écume, *s. f. Schuym*, s. n.

Écuménicité, écuménique, écuméniquement *(zoek)* Œcuménicité etc.

Écumer, *v. a. Schuymen, afschuymen, het schuym afdoen.* — *v. n Schuymen, schuym opwerpen.* Il écume de rage. *Hy schuymbekte van razerny.*

Écumeur, *s. m.* Écumeur de mer. *Zee-schuymer, zee-roover.* Écumeur de marmite. *Panlekker, telloorlekker.*

Écumeux, euse, *adj. Schuymig, schuymend, schuymagtig.*

Écumoire, *s. f. Schuym-spoen*, s. n. *schuym-lépel*, s. m.

Écurer, *v. a. Schueren, afschueren.*

Écureuil, *s. m.* (dier) *Eekhoórntje*, s. n.

Écureur, euse, *s. m. et f. Schotel-wasscher: schotel-waschster.*

Écurie, *s. f. Stal, peérden-stal* s. m.

Écusson, *s. m.* (wapen-k) *Wapen-schild*, s. n. — (hoveniers w.) *oculatie, oculeéring*, s. f. — *plaetje (op het sleutel-gat van eene deur)* s. n.

Écussonner, *v a.* (hoveniers w) *Oculeéren, inenten door oculatie.*

Écussonnoir, *s. m.* (hoveniers w.) *Oculeér-mes*, s. n.

Écuyer, *s. m. Stalmeester: — peérde-beryder; — eenen die ry-school houd; —* (titel van édeldom) *schildknaep.* Écuyer tranchant. *Voórproever, voórsnyder* of *voórdiender (van eenen Vorst).* — (hoveniers w.) *Spar*, s f. *staek (daer eenen boom tégen opgeleyd word) — wilden scheut (aan eenen wyngaerd-stam)* s. m.

Edda, *s. f. Vermaerde fabel-kundige verzameling der noórdsche volkeren.*

Digitized by Google

Édémateux, édème (*zoek*) Œdémateux etc.

Éden, *s. m.* (w. der H. Schriftuer) *Aardsch paradys*, s. n.

Edenté, ée, *adj. Tandeloos, zonder tanden.*

Édenter, *v. a. De tanden braeken, onttanden.*

Édifiant, ante, *adj. Stigtelyk, gestigtig.*

Édificateur, *s. m. Stigter, bouwer.*

Édification, *s. f. Stigting, bouwing*; — (fig.) *gestigtigheyd*, s. f. *goed voórbeeld*, s. n.

Édifice, *s. m. Gebouw*, s. n.

Édifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Stigten, bouwen*; — (fig.) *stigten (doór goede voórbeelden).*

Édile, *s. m.* (roomsche historie) *Bouwmeester.*

Édilité, *s. f.* (roomsche historie) *Bouwmeesterschap*, s. n.

Édit, *s. m. Gebod, bevel, édict*, s. n.

Éditeur, *s. m. Uytgeever (van een boek).*

Édition, *s. f. Druk*, s. m. *uytgaeve (van een boek)* s. f.

Édredon, *s. m. Dons-veeren (van noórdsche vogelen)* s. f. plur.

Éducation, *s. f. Opvoeding, opbrenging.* Faire une éducation. *Een kind opvoeden.*

Édulcoration, *s. f.* (schey-k.) *Verzoeting.*

Édulcorer, *v. a.* (schey-k.) *Vetzoeten.*

Éfaufiler, *v. a. Uytrafelen.*

Effaçable, *adj. Uytwischbaer, dat uytgewischt kan worden.*

Effacer, *v. a.* (j'effaçois, nous effaçâmes) *Uytwisschen, uytcryven, uytschrabben, uytweegen, uytdoen.* Effacer un mot. *Een woórd uytschrabben* Effacer ses péchés *Zyne zonden uytwisschen.* — *Overtreffen, te boven gaen, verduysteren.* Ce général a effacé tous les autres *Dien veldheer heeft alle de andere overtroffen.*

Effaçure, *s. f. Uytwissching, uytcryving, uytschrabbing.*

Effaner, *v. a. Ontbladen, de bladen afdoen.* Effaner le blé. *Het koórn stompen (als het te driftig groeyt).*

Effaré, ée, *adj. Ontsteld, verschrikt, verbaesd, ontroerd.*

Effarer, *v. a. Ontstellen, verschrikken*

Effaroucher, *v. a. Schouw maeken, verweerd maeken, verschrikt maeken.*

Effectif, ive, *adj. Waerlyk, daedelyk, met ter daed, ten vollen*; — *waeragtig, opregt.* Cet homme est effectif. *Dien man is oprept.*

Effectivement, *adv. Waerlyk, in der daed.*

Effectuer, *v. a. Uytwerken, verrigten, uytvoeren, volvoeren, volbrengen, te weege brengen.*

Efféminé, ée, *adj. et subst. Verwyfd, lafhertig.*

Efféminer, *v. a. Verwyven, lafhertig maeken, weekhertig maeken.* — *v. r. Zich verwyven*, v. r. *lafhertig worden*, v. n.

Effendi, *s. m. Wet-geleerden (by de Turken).*

Effervescence, *s. f.* (natuer-k. en schey-k.) *Opzieding, opwalling, opgisting, opbruysching.*

Effet, *s. m. Uytwerksel*, s. n. *uytwerking*, s. f. Pour cet effet, à cet effet. *Tot dien eynde.* A quel effet. *Tot wat eynde.* En effet. *In der daed, waerlyk.* A l'effet de, *conj.* (reg. *infin.*) *Om te.* — *s. m. plur. Goederen*, s. n. plur. Effets civils. *Borgerlyke voórrechten.*

Effeuillaison, *s. f. Ontblading, ontbladering*, s. f.

Effeuillement (*zoek*) Effeuillaison.

Effeuiller, *v. a.* (hoveniers w.) *Ontbladeren, de bladen afdoen.* — *v. r. Bladerloos worden*, v. n.

Efficace, *adj. Kragtig, kragtdaedig.* — *s. f.* (*zoek*) Efficacité.

Efficacement, *adv. Kragtiglyk, kragtdaediglyk, met kragt.*

Efficacité, *s. f. Kragt, uytwerking, kragtdaedigheyd*, s. f. *vermogen*, s. n.

Efficient, ente, *adj.* (schoól-w.) Cause efficiente. *Uytwerkende oorzaek.*

Effigie, *s. f. Beeld*, s. n. *beeltenis, schildery*, s. f.

Effigier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *In beeltenis straffen.*

Effilé, *s. m. Rouw-franie*, s. f.

Effilé, ée, *adj. Lang en dun, lang en smal.*

Effiler, *v. a. Uytryfelen, pluyzen, de draeden van eene stoffe uyttrekken.* — *v. r. Ryfelen, uytryfelen, pluyzen*, v. n.

Effilocher, *v. a. Uytryfelen.*

Effilocheur, *s. m. Werktuyg om uytte-ryfelen*, s. n.

Effilure, *s. f. Uytryfeling.*

Effioler, *v. a.* (*zoek*) Effaner le blé.

Effianquer, *v. a.* (spr. van peerden) *Afryden, vermageren.*

Effleurage, *s. m.* (leertouwers w.) *Afschaeving (der vellen)* s. f.

Digitized by Google

Effleurer, *v. a. Kneuzen, ligt kwetsen.* Il s'est effleuré la jambe. *Hy heeft zyn been gekneusd.* — *Eventjes raeken*; — (hoveniers w) *de bloemen afbreeken* of *afstrekken*; — (leêrtouwers w.) *afschaeven*; — (fig.) *ligt over eene zaek loopen, niet in den grond onderzoeken.* Il n'a fait qu'effleurer la matière. *Hy heeft de stoffe maer eventjes aengeraekt.*

Effleurir, *v. n.* (schey-k.) *Beschimmelen.*

Efflorescence, *s. f.* (schey-k.) *Beschimmeling.* Efflorescences sur la peau. *Blaeskens* of *opwerpsels op het vel.*

Efflotter, *v. a.* (schippers w.) *Van de vloót verwyderen.* — *v. r. Van de vloót verwyderd worden*, v. pass.

Effondrement, *s. m.* (akkerbouw) *Uytspitting, uytgraeving*, s f.

Effondrer, *v. a.* (akkerbouw) *Uytspitten, uytgraeven*; — (van gevogelte spr.) *het ingewand uytdoen*; — *openbreeken, inslaen.* Effondrer un coffre. *Eene kist inslaen.*

Effondrilles, *s. f. plur. Grondsop*, s. n.

s'Efforcer, *v r.* (nous nous efforçons, efforçâmes) *Tragten, poogen, bevlytigen*, v. n. (vereyscht *de* na zich) S'efforcer de gagner les bonnes grâces de quelqu'un. *Imands gunst tragten te winnen.* — *Geweld doen, moeyte doen, zyne kragten inspannen* (vereyscht *à* na zich). Il s'est efforcé à courir. *Hy heeft zyne kragten ingespannen om te loopen.*

Effort, *s, m. Kragt, pooging*, s. f. *geweld*, s. n. Il a fait tous ses efforts. *Hy heeft alle zyne kragten ingespannen.* Effort d'esprit. *Kragtdaedige werking des verstands.* — (van peêrden spr.) *Verrekking, scheuring der aderen, uytswanning der zenuwen*, s f.

Effraction, *s. f.* (recht) *Openbreeking, inbreeking, braek.*

Effraie, *s. f.* (vogel) (*zoek*) Fresaie.

Effrayant, ante, *adj. Schrikkelyk, vervaerlyk, ysselyk.*

Effrayer, *v. a.* (J'effraie, tu effraies, il effraie; nous effrayons, ils effraient. J'effrayois; nous effrayions, vous effrayiez. J'effrayai. J'effraierai J'effraierois. Effraie, qu'il effraie; qu'ils effraient Que j'effraie; que nous effrayions, que vous effrayiez. qu'ils effraient. Que j'effrayasse. Effrayant; effrayé, ée) *Verveêrd maeken, beängst maeken, verschrikken, schrik aenjaegen.* — *v. r. Bang worden, verveêrd worden*, v. n.

Effréné, ée, *adj. Ongebonden, ongeregeld, onbeteugeld, toomeloos.*

Effriter, *v. a.* (akkerbouw) *Uytmergelen.*

Effroi, *s. m. Schrik*, s. m. *ontsteltenis*, s. f.

Effronté, ée, *adj. et s. Onbeschaemd, schaemteloos, zonder schaemte, stout.*

Effrontément, *adv. Onbeschaemdelyk, zonder schaemte, stoutelyk.*

Effronterie, *s. f. Onbeschaemdheyd, schaemteloosheyd, stoutheyd.*

Effroyable, *adj. Vervaerlyk, schrikkelyk, schroomelyk, ysselyk, grouwzaem.*

Effroyablement, *adv. Vervaerlyk, schrikkelyk, op eene ysselyke wyze.*

Effumer, *v. a.* (schilder-k.) *Ligtelyk afschetsen.*

Effusion, *s. f. Storting, uytstorting, uytgieting.* Effusion de sang *Bloedstorting.* Effusion de cœur. *Gemoeds opening.*

Efourceau, *s. m. Heurst (om zwaere lasten te vervoeren).*

Egagropile, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Hair-bal (in de maeg van sommige dieren)* s. m.

Egal, (*plur.* égaux) *s. m.* Mon égal. *Myns gelyken.* Son égal. *Zyns gelyken* of *haers gelyken* Traiter d'égal à égal. *Imand handelen als zyns gelyken.* A l'égal de cela. *In vergelyking van dat*; ook *zoo zeer* of *zoo veel als dat.*

Egal, ale, (*plur.* égaux, ales) *adj. Effen, gelyk*; — *gelykvormig, evengelyk.*

Egalé, ée, *adj.* (valkeniers w.) *Gepleht, met plekken.*

Egalement, *adv. Gelykelyk.* — *s. m.* (*zoek*) Egalisation.

Egaler, *v. a. Gelyk maeken, effen maeken*; — *evenaeren, gelyk stellen, vergelyken.*

Egalisation, *s. f.* (recht) *Gelykmaeking, gelyke verdeeling.*

Egaliser, *v. a.* (recht) *Gelyk maeken, effen stellen, in gelyke deelen verdeelen.*

Egalité, *s f. Gelykheyd, gelykvormigheyd, gelykweêrdigheyd.*

Egard, *s. m. Agting*, s. f. *aenzien, opzigt*, s. n. A cet égard, à cet égard-là. *Ten dien opzigte.* Avoir égard à une chose. *Agt slaen* of *agt neêmen op iets.*

A l'égard de, *prép. Ten aenzien van, ten opzigte van, aengaende, nopende.*

Eu égard à, *prép. Aengezien, in aenzien van.*

Egaré, ée, *adj. Verloóren, verdoóld*;

Digitized by Google

— *dwaas, verwilderd.* Des yeux égarés. *Dwaeze oogen.*

Égarement, *s. m. Dwaeling, verdwaeling, doóling, verdooldheyd*, s. f. Égarement d'esprit. *Zinneloosheyd.*

Égarer, *v. a. Van den weg afleyden, aen het doólen helpen, in doóling brengen, doen doólen.* Notre guide nous égara. *Onzen leydsman bragt ons van den weg af.* La prospérité nous égare. *Den voórspoed brengt ons in doóling.* Cette maladie lui a égaré l'esprit. *Die ziekte heeft hem van zyn verstand beroofd.* — *Verleggen, misleggen* J'ai égaré ces papiers. *Ik heb die papiergen misleggen.* — *v. r. Doólen, dwaelen*, v. n. Son esprit commence à s'égarer. *Hy begint te suffen.*

Égaroté, ée, *adj.* Cheval égaroté. *Peerd dat aen de schoft gekwetst is.*

Égayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Verheugen, vrolyk maeken, vervrolyken:* — (hoveniers w.) *dunnen, de takken uyt de kruyn van eenen boom wegneemen.* — (*zoek*) Aigayer. — *v. r. Vrolyk zyn*, v. n. *zich verheugen*, v. r.

Égide, *s. f.* (dicht-k.) *Schild van Pallas*, s. m. — (fig.) *bescherming*, s. f.

Égilops, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (geneés-k.) (*zoek*) Ægilops.

Églander, *v. a.* (peérdemeesters w.) *Eene klier uytsnyden.*

Eglantier, *s. m. Wilden roozenboom*

Églantine, *s. f. Wilde roos, hondsroos, veld-roos.*

Églefin, *s. m Schelvisch.*

Église, *s. f. Kerk.* Église cathédrale. *Hoofd-kerk, dom-kerk.* — *Gemeente* of *vergadering der geloovigen.*

Églogue, *s. f. Herders-dicht*, s. n.

Egoger, *v. a.* (leértouwers w.) *Van eene huyd de ooren en den steert afsnyden.*

Egobine, *s. f. Hand-zaeg.*

Egoïser, *v. n. Te veel van zich zelve spreeken.*

Égoïsme, *s. m. Zelfzugt, zelf-liefde, eyge liefde (bestaende in te veel van zich zelve te spreeken)* s. f.

Égoïste, *s. m. Zelfzugtigen, eenen die te veel van zich zelve spreekt.*

Égorger, *v. a. Keelen, de keel afsnyden, dooden, vermoorden, om hals brengen.*

Egorgeur, *s. m. Moordenaer, vermoorder.*

Égosiller, *v. a.* (oud) *Vermoorden.* — *v. r. Zich overschreeuwen, uyt zyne magt* of *boven zyne magt schreeuwen.*

Egout, *s. m. Rioól*, s. n. — *drup, drop, afdrup*, s. m.

Egoutter, *v. n.* Faire égoutter. *Laeten verlekken, laeten afdruppen.* — *v. r. Afdruppen, verlekken*, v. n.

Egouttoir, *s. m. Verlek-bak, rooster (om het afgewassche keuken-gerief te laeten verlekken).*

Égrainer, *v. a.* (*zoek*) Égrener.

Egrapper, *v. a. De druyven van de trossen afplukken.*

Égrappoir, *s. m. Tuyg om de druyven van de trossen te trekken*, s. n.

Egratigner, *v. a. Krabben, bekrabben, schrabben.*

Egratigneur, euse, *s. m. et f. Krabber: krabster.*

Egratignure, *s. f. Schrab, krab.*

Égravillonner, *v. a.* (hoveniers w.) *De oude aerde tusschen de wortelen uythaelen.*

Egrefin, *s. m. Schelvisch.*

Egrener, *v. a.* (akker-bouw) *De kernen uytdoen.* — *v. r. Uytkorlen*, v. n.

Égrenoire, *s. f. Vogel-huysken*, s. n.

Egrillard, arde, *adj. et s* (gem.) *Vrolyk, lustig, lévendig, koddig.*

Egrilloir, *s. m. Tralie*, s. f. *rooster (in de vyvers om er den visch in te houden)* s. m.

Egrisée, *s. f.* (diamantslypers w.) *Grisée-poeder, diamant-poeder*, s. n.

Égriser, *v. a.* (diamantslypers w.) *Diamanten grizeéren, het rouw van de diamanten doen.*

Égrisoir, *s. m.* (diamantslypers w.) *Grizeér-doos*, s. f.

Égrugeoir, *s. m. Houten vyzel (om het zout fyn te maeken)* — *répel*, s m. *werktuyg om het zaed van den kemp af-te-doen*, s. n.

Égruger, *v a. Fyn maeken, vergruyzen (in den vyzel).*

Égueulé, ée, *s. m. et f.* (gem.) *Onbeschoften.*

Egueuler, *v. a. Den hals van eene flesch, kruyk enz. breeken.* — *v. r.* (gem.) *Zich overschreeuwen, zich te bersten schreeuwen.*

Égypte, *s. f.* (land) *Égipten.*

Egyptien, enne, *s. m. et f. Égiptenaer: égiptenaersche.* — *adj. Egiptisch.* — (*zoek*) Bohème, bohémien, enne.

Eh! *interj. Ach, och!*

Eh bien, *interj. Wel, wel nu.* Eh bien, qu'est ce? *Wel, wat is 't?* Eh

Digitized by Google

bien, d'où venez-vous? *Wel nu, waêr komt gy van daen?*

Ehanché, ée (*zoek*) Déhanché, ée.

Eherber, *v. a.* (*zoek*) Sarcler.

Ehonté, ée, *adj. et s.* (oud) *Schaemteloos, onbeschaemd.*

Ehouper, *v. a.* Ehouper les arbres. *De boomen afstoppen.*

Éjaculateurs, *s. m. plur.* (ontleéd-k.) *Zaed-uytschietende spieren*, s. f. plur.

Éjaculation, *s. f.* (natuer-k.) *Geweldige uytwerping* of *uytschieting van eenig vogt*. s. f. — (w. van godvrugt) *schiet-gebed, kort en vuerig gebed*, s. n.

Éjaculatoire, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) *Uytschietend, uytwerpend.* Prière éjaculatoire. *Schiet-gebed, kort en vuerig gebed.*

Éjamber, *v. a.* Éjamber le tabac. *Den tabak stroopen.*

Éjection, *s. f. Uytwerpsel*, s. n. *uytwerping*, s. f.

Ékimose, *s. f.* (*zoek*) Ecchymose.

Élaboration, *s. f.* (geneés-k.) *Volmaekte hoeking.*

Élaborer, *v. a.* (geneés-k.) *Doen werken.* — *v. r. Koeken, werken*, v. n.

Élabouré, ée, *adj.* (gem.) *Uytgewerkt.*

Élagage, *s. m. Snoeying, afsnoeying*, s. f.

Élaguer, *v. a. Snoeyen, afsnoeyen, de takken van de boomen afhouwen.*

Élagueur *s. m. Snoeyer* (*van boomen*).

Élan, *s. m.* (dier) *Elant*, s. m. *rendier*, s. n. — *sprong*, s. m. Élan de cerf. *Sprong van eenen hert.* — *s. m. plur. Sterke beweégingen*, s. f. plur. Les élans de dévotion. *De sterke beweégingen van godvrugtigheyd.*

Élancé, ée, *adj. Lang en dun.*

Élancement, *s. m. Scheut*, s. m. *zugt, beweeging des herte*, s. f. — *scheut, pynelyken indruk* (*op eenig deel des lichaems*) s. m.

Élancer, *v. a. Scheuten geeven.* Le doigt m'élance. *Ik heb scheuten in mynen vinger.* — *v. r. Toeschieten, uytschieten, springen*, v. n. Un lion s'élança sur lui. *Eenen leeuw schoot op hem toe.*

Élaphébolies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Diana*, s. n. plur.

Élargir, *v. a. Verbreeden, verwyden, wyder, breeder* of *ruymer maeken, uytleggen*; — *op vrye voeten stellen, uyt de gevangenis ontslaen.* — *v. n. et r. Breeder worden, wyder worden*, v. n. *zich verbreeden*, v. r.

Élargissement, *s. m. Uytzetting, verwyding, verbreeding, vergrooting*; — *verlossing uyt eene gevangenis, vrylaeting*, s. f.

Élargissure d'un habit, *s. f. Uytlegging* of *wydermaeking van een kleed.*

Élasticité, *s. f. Opspanning, uytzettende kragt, veêr-kragt.*

Élastique, *adj. Opspannend, uytzettend, veêr-kragtig.*

Élatine, *s. f.* (plant) *Eer-en-prys-wyssje*, s. n.

Élavé, ée, *adj.* (jagt) *Met slap en bleek hair.*

Élbe, *s. m.* (rivier) *Elve*, s. f.

Électeur, *s. m. Kiezer, verkiezer.*

Électeur, trice, *s. m. et f. Keurvorst: keurvorstin.*

Électif, ive, *adj. Keusbaer, kiesbaer, verkiesbaer.*

Élection, *s. f. Keur, verkiezing*, s. f. *keus*, s. m. *het verkiezen*, s. n.

Électoral, ale, *adj. Keurvorstelyk.* Maison électorale. *Keurvorstelyk huys.*

Électorat, *s. m. Keurvorstendom*, s. n. — *keurvorstelyke weêrdigheyd*, s. f.

Électricité, *s. f.* (natuer-k.) *Electriciteyt, aentrekkende kragt.*

Électrique, *adj. Aentrekkend, electriek.*

Électrisable, *adj. Aentrekbaer, electriseêrbaer.*

Électrisation, *s. f. Électriseering, mededeeling der aentrekkende kragt.*

Électriser, *v. a. Électriseeren, de aentrekkende kragt mededeelen.*

Électromètre, *s. m. Électriciteyts wyzer* of *meêter.*

Électrophore, *s. m. Tuyg dat met aentrekkende stoffen gelaeden is*, s. n.

Électroscope (*zoek*) Électromètre.

Électuaire, *s. m. Slik-geneés-middel*, s. n. *slik-artseny*, s. f.

Élégamment, *adv. Cierlyk.*

Élégance, *s. f. Cierlykheyd, vloeyendheyd.*

Élégant, *s. m. Salet-jonker, opgepronkten.*

Élégant, ante, *adj. Cierlyk, vloeyend.*

Élégiaque, *adj.* Vers élégiaques. *Treur-verzen.*

Élégie, *s. f. Treur-dicht, treur-minnedicht*, s. n. *minne-klagt*, s. f.

Élégir, *v. a.* (timmermans w.) *Verdunnen, afneêmen.*

Élémens, *s. m. pl. Grond-beginselen, eerste beginselen* (*van eenige konst* of *weêtenschap*) s. n. plur.

Élément, *s. m. Hoofd-stoffe*, s. f. Les quatre élémens. *De vier hoofd-*

Digitized by Google

stoffen. Être dans son élément. *In zynen schik zyn*.

Elémentaire, *adj*. *Hoofd-stoffelyk*. Livres élémentaires. *Boeken die de grond-beginselen van eenige konst* of *weetenschap inhouden*. Géométrie élémentaire. *Grond-beginselen der meetkunde*.

Élémi, *s. m*. *Élemi-harst*.

Éléphant, *s. m*. (dier) *Olifant*.

Eléphantiasis, *s. f*. (geneés-k.) *Melaetschheyd (die het vel rimpelt)*.

Élévation, *s. f*. *Hoogte*. Élévation d'un bâtiment. (bouw-k.) *Hoogte* of *hoogte-meeting van een gebouw*. Élévation du pôle. *Pools hoogte*. — *verhooging*, *verheffing*. Élévation du pouls. *Verheffing* of *sterkere beweeging van den pols*. Élévation de l'Hostie. *Opheffing der Hostie*. Élévation de l'ame à Dieu. *Verheffing der ziel tot God*. — (fig.) *verheffing (in weerdigheyd* of *aenzien)* — *edelmoedigheyd*, *verhevenheyd*, s. f. *edelmoedige gedagten*, s. f. plur. *edele gevoelens*, s. n plur.

Élévatoire, *s. m*. (heelmeesters werktuyg) *Ophaeler*, *hef-boom*, s. m. *heftuyg*, s. n.

Élève, *s. m*. *Leerling*, *kweekeling*.

Elever, *v. a*. *Verhoogen*, *verheffen*, *opheffen*. Elever sa voix *Zyne stem verheffen*. — *Bouwen*, *opbouwen*, *optrekken*, *stigten*, *opregten*. Élever des autels. *Autaeren opregten*. — *Opbrengen*, *opvoeden*, *ophoesteren*, *kweeken*. Élever des enfans. *Kinderen opbrengen*.

s'Élever, *v. r*. *Opstaen*, *ontstaen*, v. n. Un orage s'est élevé. *Er is een onweer opgestaen*. — *Opstaen*, *wederspannig zyn*, v. n. S'élever contre quelqu'un. *Tegen imand opstaen*. — *Zich verheffen*; — *zich verhooveerdigen*, v r.

Élevure, *s. f*. *Blaer*, *bleyn*.

Elictroïde, *adj*. (ontleed-k.) Membrane élictroïde. *Tweede vlies der zaed-ballen*.

Élider, *v. a*. (spraek-k.) *Eene letter uytlaeten*. Cette lettre s'élide. *Die letter word uytgelaeten*.

Éligibilité, *s. f*. *Verkiesbaerheyd*.

Éligible, *adj*. *Kiesbaer*, *verkiesbaer*.

s'Élimer, *v. r*. (van zaeken spr. die men aen het lichaem draegt) *Slyten*, *verslyten*, v. n.

Élimination, *s. f*. *Uytschrabbing*.

Eliminer, *v. a*. *Uytschrabben*.

Élingue, *s. f*. (schippers w.) *Strik*, *schuyf-knoop*, s. m. *leng*, s. f.

'Élinguer, *v. a*. (schipp. w). *Eenen strik rondom eenen zwaeren last leggen (om-hem op-te-trekken)*.

Elinguet, *s. m*. (schippers w.) *Pal (om het afdraeyen der spil te beletten)*.

Élire, *v. a. irrég*. (word geconj. als *Lire*) *Kiezen*, *verkiezen*.

Élisées (*zoek*) Elysées.

Élision, *s. f*. (spraek-k.) *Uytlaeting van eene vocael*.

Élite, *s. f*. *Puyk*, *het beste*, *het uytgeleezendste*, s. n. *bloem*, s. f. L'élite de la noblesse. *De bloem van den edeldom*. Troupe d'élite. *Uytgeleeze krygs-bende*.

Élixation, *s. f*. (apotheekers w.) *Kooking*, *zieding (door een gemaetigd vuer)*.

Elixir, *s. m*. (apotheekers w.) *Uyttreksel*, *afkooksel*; — (fig.) *puyk*, *het beste*, s. n.

Elle, *pron. pers. fem*. *Zy*, *haer*.

Ellébore, *s. m*. (plant) *Nies-kruyd*, *heylig kerst-kruyd*, *kersten-kruyd*, s. n. *nies-wortel*, s. m. Avoir besoin d'ellébore. (spreekw.) *Niet wel by zyne zinnen zyn*.

Elléborine, *s. f*. (plant) *Valschen nies-wortel*, s. m.

Elléborné, ée, *adj*. (geneés-k.) *Met nies-kruyd gemengd* of *bereyd*.

Ellipse, *s. f*. (spraek-k.) *Uytlaeting (van een* of *meer woorden)* — (meet-k.) *hooge kegel-sneede*, s. f. *ovael*, *ey-rond*, *langwerpig rond*, s. n.

Ellipsoïde, *adj*. (meet-k.) *Ey-rond*, *ey-rondvormig*.

Ellipticité, *s. f*. (meet-k.) *Ey-rondheyd*, *ey-rondvormigheyd*.

Elliptique, *adj*. (meet-k.) *Ey-rond*, *langwerpig rond*; — (spraek-k.) Phrase elliptique. *Spreekwyze daer een* of *meer woorden uytgelaeten zyn*.

E'me (*zoek*) Feu saint Elme.

Elocher, *v. a*. (oud) *Iets (dat met den wortel vasthoud) heen en weer schudden* of *wiggelen*.

Élocution, *s. f*. *Bewoording*, *uytdrukking*, *uyting*.

Eloge, *s. m*. *Lof*, s. m. *lof-rede*, *lof-spraek*, s. f.

Eloigné, ée, *adj*. *Verre*, *afgelegen*. Pays éloignés. *Verre landen*.

Eloignement, *s. m*. *Afweezendheyd*; — *afgelegenheyd*; — *verwydering*, s. f. (fig.) *afkeer*, *tegenzin*, s. m. — (schilder-k.) *verschiet*, *verdiep (in eene schildery)* s. n.

Éloigner, *v. a*. *Verwyderen*, *afrekken*. — *v. r*. *Zich verwyderen*, *zich*

Digitized by Google

aftrekken, v. r. *afwyken*, v. n. ook (fig.) *eenen afkeer hebben.*

Elongation, *s. f.* (sterre-k.) *Gelyken afstand (van twee dwaal-sterren ten opzigte der aerde)* s. m. — (heel-k.) *verrekking*, s. f.

Elonger, *v. a.* Élonger une escadre. *Eene oórlogs vlóót uytbreyden.*

Éloquemment, *adv. Met welspreékendheyd, op eene welspreékende wyze.*

Éloquence, *s. f. Welspreékendheyd.*

Éloquent, ente, *adj. Welspreékend.*

Élu, ue, *adj. et subst. Verkoóren, uytverkoóren, gekoózen*

Élucidation, *s. f. Uytlegging, verklaering*

Élucubration, *s. f.* (schoól-w.) *Nagtwerk, werk dat met veél waeken gemaekt is*, s. n.

Éluder, *v. a. Verydelen, kragteloos maeken.*

Élysée, *s. m.* Les champs élysées, les champs élysiens. (fabel-k.) *De éliseésche velden, de plaets der deugdzaeme mannen na hunne dood (by de oude heydenen).*

Élytre, *s. m.* (natuerl. hist.) *Harden en taeyên schild (die de vleugels van sommige insecten bedekt).*

Élytroïde, *adj.* Membrane élytroïde. *Tweede vlies dat de teel-ballen omvat.*

Email (*plur.* émaux) *s. m. Smalt, émaus, smelt-glas*, s. n. *brand-verf*; — *brand-schildering*, s. f. *brand-schilderwerk*, s. n. Émail des prés. (dicht-k.) *Bloem-cieraed, schakeérsel der velden.* Email des dents. *Glans der tanden.* Cette porcelaine est d'un bel émail. *De verven van dat porcelyn zyn lévendig en glinsterend.* — (wapen-k.) *De verven (in een wapen-schild)* s. f. plur.

Émailler, *v. a. Brand-schilderen, vlam-schilderen, émailleéren*; — (dicht-k.) *vercieren.*

Emailleur, *s. m. Smalt-schilder, émailleérder, schilder die met brandverf schildert.*

Emaillure, *s. f. Brand-schildering, brand-schilders konst*, s. f. — *brandschilders werk*, s. n.

Émanation, *s. f. Uytvloeying, uytspruyting, afdaeling.*

Émancipation, *s. f.* (recht) *Ontvoógding, bejaerdmaeking*, s. f. *ontslag van de voogdy*, s. n.

Émanciper, *v. a.* (recht) *Ontvoógden, mondig maeken, bejaerd maeken, van de voogdy ontslaen.* — *v. r. Te veél vryheyd naémen, zich te buyten gaen.*

Émaner, *v. n. Afkomen, voorthomen, uytspruyten.* Lettres émanées du Prince. *Brieven van wegens den Prins gekomen.*

Émargement, *s. m. Kant-teekening, aenteekening (op den rand van een schrift)* s. f.

Émarger, *v. a. Op den rand aenteekenen.*

Émasculation, *s. f. Ontmanning, lubbing.*

Émasculer, *v. a. Ontmannen, lubben.*

Embabouiner, *v. a.* (gem.) *Met vleyende woórden bedriegen, in slaep wiegen, bepraeten.*

Emballage, *s. m. Pakking, inpakking toepakking*, s. f. *het pakken*, s. n.

Emballer, *v. a. Pakken, inpakken, toepakken.*

Emballeur, *s. m. Pakker, pakmaeker*; — (gem.) *zwetser, stoffer.*

Embanquer, *v. n.* (schippers w.) Être embanqué. *Zich op de groote bank by Terra-nova ophouden.*

Embarber, *v. a.* (schippers w.) Embarber un pont. *Eene brug naderen om er onder doór te vaeren.*

Embarcadère, *s. m.* (spaensch w.) *Plaets alwaer men te scheép gaet*, s. f.

Embarcation, *s. f. Schip, vaertuyg*, s. n.

Embarder, *v. n.* s'embarder, *v. r.* (schippers w.) *Afhouden, gieren, van den kant wyken.*

Embargo, *s. m.* (schippers w.) *Beslag (op scheépen)* s. n.

Embariller, *v. a. Intonnen, in tonnen doen.*

Embarquement, *s. m. Inscheéping*, s. f.

Embarquer, *v. a. Inscheépen, te scheép doen, inlaeden*; — (fig.) *inwikkelen, inlaeten.* Vous l'avez embarqué dans une fâcheuse affaire. *Gy hebt hem in eene nételagtige zaek ingewikkeld.* — *v. r. Te scheép gaen, te scheép komen*, v. n. S'embarquer sans biscuit. (spreékw.) *Eene zaek onbedagtelyk onderneémen.*

Embarras, *s. m. Verlégenheyd, ongelégenheyd, belemmering, bezorgdheyd, zwaerigheyd*; — *beslommering*, s. f. *beslag*, s. n. *omslag*, s. m. C'est trop d'embarras. *Dat is te veél beslag.*

Embarrassant, ante, *adj. Moeyelyk, lastig, ongemakkelyk.*

Embarrassé, ée, *adj. Belemmerd, verlégen, beteuterd.*

Embarrasser, *v. a. Belemmeren, verlégen maeken, hinderen*; — *verwarren*, — *v. r. Zich aendraegen, zich aentrekken, zich aen iets gelégen laeten.* Ne

Digitized by Google

vous embarrassez point de cette affaire. *Trekt u die zaek niet aen, laet u aen die zaek niet gelegen. — Zich ergens inwikkelen, zich ergens méde bemoeyen.* Ne vous embarrassez point dans cette affaire-là. *Wikkelt u in die zaek niet.*

Embarrure, *s. f.* (beel-k.) *Soort van bekkeneel-breuk.*

Embasement, *s. m.* (bouw-k.) *Grond-muer (onder een huys).*

Embattage, *s. m. Het beslaen (der wielen met yzere banden)* s. n.

Embâter, *v. a. Zadelen, den zadel aendoen; —* (gem.) *imand met iet moeyelyks belasten.*

Embâtonné, ée, *adj.* (bouw-k.) Colonne cannelée et embâtonnée. *Gegroefde en gestokte pilaer.*

Embâtonner, *v. a.* (gem.) *Met eenen stok wapenen.*

Embattoir, *s. m. Put (waer in de hoef-smeden de dom van het wiel leggen om er den band aen te doen).*

Embattre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Battre*) *Een wiel met eenen yzeren band beslaen.*

Embauchage, *s. m.* (gem.) *Bestelling van eenen werkman op eenen winkel; — werving van krygs-lieden door list*, s. f.

Embaucher, *v. a.* (gem.) *Eenen werkman op eenen winkel bestellen; — door list krygsman maeken.*

Embaucheur, *s. m.* (gem.) *Eenen die de ambogts-lieden by de meesters te werk bestelt; — werver van krygslieden door list.*

Embaucloir, *s. m. Houte leerzenbeen*, s. n.

Embaumement, *s. m. Balseming*, s. f.

Embaumer, *v. a. Balsemen.*

Embéguiner, *v. a.* (gem.) *Het hoofd met doeken bewinden, ophullen.* Qui vous a embéguiné si plaisamment? *Wie heeft u zoo schoon opgehuld? — v. r. In het hoofd krygen.* Il s'est embéguiné de cette opinion. *Hy heeft die meyning in het hoofd gekreegen.*

Embelle, *s. f.* (schippers w.) *Hals, huyl (van een schip)* s. m.

Embellir, *v. a. Verrieren, opschikken, optooyen. — v. n. et r. Schooner worden*, v. n.

Embellissement, *s. m. Verciering, opschikking, oppronking, optooying*, s. f.

S'emberlucoquer, *v. r.* (gem.) *Ergens voor ingenomen zyn*, v. n.

Embesogné, ée, *adj.* (gem.) *Vol bezigheyd.*

Embichetage, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Maet om de grootte van de bovenplaet van een uerwerk te bepaelen*, s. f.

Emblaver, *v. a. Met koorn bezaeyen.*

Emblavure, *s. f. Akker die met koorn bezaeyd is*, s. m.

Emble, *s. m.* (*zoek*) Amble.

d'Emblée, *adv. Met den eersten aenval, seffens.*

Emblématique, *adj. Zinnebeeldig, zinspreukig.*

Emblême, *s. m. Zinnebeeld*, s. n. *zinspreuk*, s. f.

Embler, *v. a.* (oud w.) *Stelen, behendigbyk wegneemen.*

Emblier, *v. n.* (schippers w.) *Veel plaets beslaen.*

Embodinure, *s. f.* (schippers w.) *Koord rondom den anker-ring.*

s'Emboire, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Boire*) (schilder-k.) *Intrekken, inzuygen, inschieten*, v. n. *zynen glans verliezen.*

Emboiser, *v. a.* (gem.) *Door zoete woorden verleyden.*

Emboiseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Verleyder: verleydster (door zoete woorden).*

Emboîtement, *s. m. Ineensluyting, ineenvoeging (der beenderen)* s. f.

Emboîter, *v. a. Ineenvoegen, ineensluyten; —* (schrynwerkers w.) *vergaeren; — in doozen sluyten.*

Emboîture, *s. f. Ineensluyting, ineenvoeging (der beenderen enz) —* (schrynwerkers w.) *vergaering.*

Embolisme, *s. m.* embolismique, *adj.* (sterre-k.) (*zoek*) Intercallation, intercallaire.

Embonpoint, *s. m. Vollyvigheyd*, s. f. Il a trop d'embonpoint. *Hy is te vollyvig.*

Embordurer, *v. a. In eene lyst zetten.*

Embosser, *v. a.* (*zoek*) Amarrer.

Embossure, *s. f.* (schippers w.) *Sprink, sprinkel, sprinkel-knoop.*

Embouchement, *s. m. Teugeling*, s. f. *het leggen van het gebit in den mond van een peerd; — het zetten van een blaes-speeltuyg aen den mond*, s. n.

Emboucher, *v. a. Aen den mond zetten.* Emboucher une trompette. *Eene bazuyn aen den mond zetten.* Emboucher un cheval. *Een peerd met het gebit toomen.* Emboucher quelqu'un. (gem.) *Imand ingeeven* of *inseeken het geene hy moet zeggen.* Cet homme est mal embouché. (gem.) *Dien mensch spreekt onbetaemelyk.* Ces bateaux sont

Digitized by Google

embouchés. *Die scheepen vaeren onder de brug door.* — *v. r.* (spreek. van rivieren) *Vallen*, *loopen*, v. n. L'Escaut va s'emboucher dans la mer. *De Schelde loopt in de zee.*

Embouchoir, *s. m. Leerze-leest*, s. f.

Embouchure, *s. f. Mond (van eene rivier)* s. m. A l'embouchure de cette rivière. *Aen den mond van die rivier.* — *Mondstuk (van een blaes-speeltuyg)* s. n. L'embouchure du canon. *De tromp van een kanon.* — *Gebit*, *mondstuk (van eenen peerden-toom)* s. n.

Embouer, *v. a.* (gem.) *Beslyken*, *bemodderen.*

Embouquer, *v. n.* (schippers w.) *Eene zee-engte inzeylen.*

Embourbé, ée, *adj. In den modder vastzittend.*

Embourber, *v. a. In het slyk smyten.* Embourber quelqu'un dans une mauvaise affaire. (fig.) *Imand in eene slegte zaek inwikkelen.* — *v. r. In het slyk vallen*, *in den modder zinken*, v. n. *zich bemodderen*, v. r. S'embourber dans une affaire. (fig.) *Zich in eene zaek te diep inlaeten.* S'embourber dans le vice. *Zich in de ondeugd versmooren.*

Embourrer, *v. a. (zoek)* Rembourrer.

Embourrure, *s. f.* Toile d'embourrure. *Grof lynwaet waer mede het vulsel van eenen stoel overtrokken word.*

Emboursement, *s. m. Het steeken van iets in eene bors* of *zak*, s. n.

Embourser, *v. a. In den zak steeken.*

Emboussure, *s. f. (zoek)* Embossure.

Embouté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met eenen zilveren ring aen het eynde voorzien.*

Emboutir, *v. a. (zoek)* Amboutir.

Embranchement, *s. m* (timmermans w.) *Ineenbinding (der balken en sparren)* s. f.

Embrancher, *v. a.* (timmermans w.) *Balken en sparren ineenbinden.*

Embraquer, *v a.* (schippers w.) *Eene touw inhaelen* of *inpalmen.*

Embrasé, ée, *adj. In brand gesteeken*, *brandend*, *gloeyig.*

Embrasement, *s. m. Brand*; — (fig.) *oproer*, *oploop*, s. m. *muytery*, s. f.

Embraser, *v. a. In brand steeken*, *ontsteeken*, *ontvonken.* — *v. r. In brand raeken*, v. n. *vuer* of *vlam vatten.*

Embrassade, *s. f.* (gem.) *Omhelzing*, *omarming.*

Embrassant, ante, *adj.* (kruyd-k.) *(zoek)* Amplexicaule.

Embrassement, *s. m. Omhelzing*, *omarming*, s. f.

Embrasser, *v. a. Omhelzen*, *omarmen.* Ils se sont embrassés. *Zy hebben malkander omhelsd.* — *Omhelzen*, *aenneemen*, *aenveerden.* Embrasser la vie religieuse. *Den geestelyken staet aenneemen.* — *Aenvatten*, *onderneemen*; — *bevatten*, *omringen*, *beslaen.* La mer embrasse la terre. *De zee omringt de aerde.*

Embrassure, *s. f. Kelft*, *yzeren band (rondom eenen balk enz.)* s. m.

Embrasure, *s f.* (oorlogs w.) *Schietgat (voor het grof geschut)* s. n. — (bouw-k.) *binnenkant (aen den muer rondom eene deur of venster)* s. m.

Embrenement, *s. m.* (gem.) *Bekakking*, s. f.

Embrener, *v. a.* (gem.) *Bekakken.* — *v. r. Zich bekakken*; ook (fig.) *zich in eene slegte zaek wikkelen.*

Embrèvement, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Invoeging*, *insteeking*, *inschieting*, s. f.

Embrèver, *v. a.* (schrynwerkers w.) *Invoegen*, *inschieten.*

Embrigadement, *s. m.* (oorlogs w.) *Verdeeling in brigaden*, s. f.

Embrigader, *v. a.* (oorlogs w.) *In brigaden verdeelen.*

Embrocation, *s. f.* (geneés-k.) *Drup-stooving*, s. f. *drup-bad*, s. n.

Embrocher, *v. a. Aen het spit steeken.*

Embronché, ée, *adj. Gestoord*, *kwalyk gezind.*

Embrouillé, ée, *adj. Verward.*

Embrouillement, *s. m. Verwarring*, s. f.

Embrouiller, *v. a. Verwarren*, *ondereenbrabbelen*, *ondereensmyten.*

Embruiné, ée, *adj. (zoek)* Bruiné, ée.

Embrumé, ée, *adj. Mistig*, *mistagtig*, *nevelagtig.*

Embruncher, *v a.* (timmermans w.) *Ineenbinden*, *ineenvoegen.*

Embrunir, *v. a.* (schilder-k.) *Bruyn schilderen*, *bruyn maeken.*

Embryographie *(zoek)* Embryologie.

Embryologie, *s. f.* (ontleed-k.) *Verhandeling over de vrugt (geduerende haer verblyf in de lyf-moeder).*

Embryon, *s m.* (ontleed-konst) *Onvolwasse vrugt*, *vrugt die zich begint te vormen in de lyf-moeder*, s. f. — (schimp-w.) *kleyn menneken*; — (kruyd-k.) *vrugt-beginsel*, s. n.

Embryothlaste, *s. m.* (heel-kundig werktuyg) *Haek (om eene doode vrugt af-te-haelen).*

Embryotomie, *s. f.* (ontleed-k.)

Digitized by Google

Ontleeding van eene onvolwasse vrugt, ontleed-kundige vaneenscheyding van een kind (dat in de lyf-moeder gestorven is).

Embryulkie, embryoulkie, *s. f.* (ontleed-k.) *Het afhaelen van een kind (in eene onnatuerlyke baering)* s. n.

Embûche, *s. f. List, laeg*, s. f. *strik*, s. m. Dresser des embûches. *Laegen leggen, strikken spannen.*

Embuscade, *s. f. Hinderlaeg, heymelyke laeg.*

s'Embusquer, *v. r. In eene hinderlaeg zich verbergen.*

Émender, *v. a.* (recht) *Verbéteren, hervormen.*

Émerande, *s. f.* (groen kostelyk gesteente) *Smaragd*

Émergent, *adj. m.* (natuer-k.) Des rayons émergens. *De straelen die door een middenpunt uytschieten.*

Émeri, *s. m. Ameril, smergel.*

Émérillon, *s. m.* (roof-vogel) *Steenvalk, krem, smeerle, smirrel.*

Émérillonné, ée, *adj.* (gem.) *Vrolyk, lévendig, wakker.*

Émérite, *adj. m.* Professeur émérite. *Leeraer die na eenigen tyd zyn ampt waergenomen te hebben, het zelve verlaet om den loon, die er aen vast is, te konnen genieten.*

Émersion, *s. f.* (sterre-k.) *Verschyning van eene verduysterde ster* of *planeet.*

Émerveiller, *v. a.* (gem) *Verwonderen verbaesd maeken.* — *v. r. Verbaesd worden.* v. pass *zich verwonderen.* v. r.

Éméticité, *s. f.* (geneés-k.) *Braekverwekkende kragt* of *hoedanigheyd.*

Émétique, *adj.* (geneés-k.) *Braekverwekkend.* Vin émétique. *Braek-wyn, wyn om te spouwen* — *s. m. Spouwdrank*, s m. *braek-middel*, s. n.

Émétiser, *v. a.* (geneés-k.) *Met braek-middelen mengen*

Émeto-catharrique, *adj et subst m* (geneés-k.) *Buyk-loozend langs onder en boven.*

Émettre, *v. a irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Uytgeéven, onder de menschen brengen.* Emettre un appel. (recht) *Zich op eene hoogere rechtsbank beroepen.* Emettre son vœu. *Stemmen, zyne stem geéven.*

Émétologie, *s. f. Geneés-kundige verhandeling over de braek-middelen.*

Émeu, *s. m.* (indiaenschen vogel) *Casuaris, casuarius.*

Emeut, *s. m.* (valke-jagt) *Vogelendrek.*

Émeute, *s. f. Oploop, oproer*, s. m. *beroerte*, s f.

Émeutir, *v. n.* (valke-jagt) *Drek loozen.*

Émier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Kruymelen, brokkelen, morselen, tot bryzelingen vryven.*

Émietter, *v. a.* (*zoek*) Émier.

Émigrant, ante, *subst. et adj. Landverlaeter; die uyt zyn land verhuyst.*

Émigration, *s. f. Land-verlaeting, verhuyzing uyt het land.*

Émigré, ée, *s et adj. Uytwykeling; die zyn land verlaeten heeft.*

Émigrer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Zyn land verlaeten, uyt zyn land verhuyzen.*

Émincée, *s. f. Dunne sneéde vleesch.*

Émincer, *v. a. Dunner maeken*; — (van vleesch spreék.) *in dunne reepen snyden.*

Éminemment, *adv. Volmaektelyk, ten hoogsten.*

Éminence, *s. f Heuvel*, s. m. *hoogte*; — (eer-titel der Cardinaelen) *Eminentie* s. f.

Éminent, ente, *adj. Hoog, verhéven*; — (fig.) *hoog-verhéven, uytsteekend, uytneémend*; — *naekend, bedreygend.*

Éminentissime, *adj.* (eer-titel der Cardinaelen) *Uytmuntendsten.*

Émir, *s m. Afstammeling van Mahomet.*

Émissaire, *s. m. Uytzendeling, verspieder.* Bouc émissaire. (w. van het oud Verbond) *Vry-bok.*

Émission, *s. f. Uytgaef, uytgeéving.* Émission des vœux. *Plegtige uytspraak der kloosterlyke beloften.* — (wysbegeérte) *Uytdryving, uytschieting*

Emmagasiner, *v. a. In het pakhuys doen.*

Emmaigrir etc. (*zoek*) Amaigrir etc.

Emmailloter, *v. a. Zwaqtelen, inzwaqtelen, bakeren, inbakeren.*

Emmanchement, *s. m.* (teeken-k.) *Voeging der lidmaeten aen het lyf van een beeld*, s. f.

Emmancher, *v. a. Eenen hegt* of *steel aendoen.* Cela ne s'emmanche pas ainsi. (gem. spreékwyze) *Dat gaet alzoo niet.*

Emmancheur, *s. m. Hegtmaeker.*

Emmannequiner, *v. a.* (hoveniers w.) *Jonge boomkens in manden zetten en ze in de aerde planten.*

Emmantelée, *adj. fém.* Corneille emmantelée. *Bonte kraey.*

Emmariné, ée, *adj.* Homme emmariné. *Bevaeren zeeman.*

Digitized by Google

Emmariner, *v. a.* Emmarimer un vaisseau. *Een schip bemannen.*

s'Emmarquiser, *v. r.* (gem.) *Zich uytgeéven voór eenen marquis.*

Emménagement, *s. m.* *Stoffeéring (van een huys) meubeleéring, behuysraeding*, s. f. *het meubeleéren*, s. n.

s'Emménager, *v. r.* *Meubeleéren, stoffeéren*, v. a. *zyne meubelen schikken; — zich van huysraed voórzien*, v r.

Emménagogue, *adj. et s. m.* (geneés-k.) Remèdes emménagogues. *Geneés-middelen die de maend-stonden verwekken*, s. n. plur.

Emménalogie, *s. f.* (géneés-k.) *Verhandeling over de maend-stonden.*

Emmener, *v. a.* *Wegbrengen, wegvoeren, médeneémen, wegleyden.*

Emmenoter, *v. a.* *Hand-boeyën aendoen, kluysteren.*

Emmiellé, ée, *adj.* *Honing-zoet.*

Emmieller, *v. a.* *Met honing bestryken; — ergens honing indoen.*

Emmielure, *s. f.* *Honing-zalf (voór peérden).*

Emmitoufler, *v. a.* (gem.) *In eenen pels bakeren. — v. r.* (gem.) *Zich warm dekken.*

Emmitrer, *v. a.* (oud) Emmitrer un Évêque. *Eenen bisschop myteren.*

Emmortaiser, *v. a.* (timmermans w.) *Ineenwerken.*

Emmotté, ée, *adj.* Arbre emmotté. *Gevelden boom wiens wortelen nog met aerde bezet zyn.*

Emmuseler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Muyl-banden, eenen muyl-band aendoen.*

Émoeller, *v. a.* *Het merg uytdoen.*

Émoi, *s m.* (oud) *Zorg, onrust, benauwdheyd*, s. f.

Émollient, ente, *adj.* (geneés-k.) *Verzagtend, pynstillend, weekmaekend. — s. m.* *Verzagtend middel*, s. n.

Émolument, *s. m.* *Winst, baet*, s. f. *gewin, genot*, s. n.

Émolumenter, *v. a.* (schimp-w.) *Winnen.*

Émonctoires, *s. m. plur.* (geneés-k.) *Ontlasters, ontfang-buyzen, klieren* of *vatjes des lichaems waer doór de overvloedige onreynhéden zich ontlasten.*

Émonde, *s. f.* (valkeniers w.) *Drek der vogels*, s. m. *— s. f. plur.* (hoveniers w.) *Afgesnoeyde takken*, s. m. plur. *rys-hout*, s. n.

Émonder, *v. a.* (hoveniers w.) *Snoeyën, onnutte takken afsnoeyën.*

Émotion, *s. f.* *Ontroerdheyd, ontroering, ontsteltenis; — beroerte, muytery*, s. f. *oproer, opstand*, s. m. Exciter une émotion. *Eenen oproer verwekken.*

Émotter, *v. a.* *De aerd-kluyten* of *klompen breéken* of *in stukken slaen.*

Émoucher, *v. a.* *De vliegen verdryven.*

Émouchet, *s. m.* (roof-vogel, manneken van den sperwer) *Tarsel.*

Émouchette, *s. f.* *Vliege-net (voór de peérden)* s. n.

Émoucheur, *s. m.* *Vliege-verdryver.*

Émouchoir, *s. m.* *Vliege-waeyër.*

Émoudre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Moudre*) *Slypen, scherpen, afslypen.*

Émouleur, *s. m.* *Slyper, messe-slyper.*

Émoulu, ue, *adj.* *Gesleépen, gescherpt.*

Émoussé, ée, *adj.* *Stomp, bot; — (van boomen spr.) ontmost, daer het mos is afgedaen.*

Émousser, *v. a.* *Stomp maeken, afstompen, verstompen, bot maeken.* Emousser les arbres. *Het mos van de boomen doen. — v. r.* *Stomp worden, bot worden*, v. n.

Émouvoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mouvoir*) *Beweégen, beroeren, onthutsen, ontstellen; — ophitsen, aenhitsen.*

s'Émouvoir *v. r. irrég.* (word geconj. als *Mouvoir*) *Beweégd worden*, v. pass. *zich laeten beweégen; — zich ontstellen*, v. r. *ontsteld* of *ontroerd worden*, v. pass. *— Ontstaen, opstaen*, v. n. Il s'émeut une grande tempête. *Er staet een zwaer onweér op. — Oproerig worden, aen het muyten raeken*, v. n.

Empailler, *v. a.* *Matten; — met strooy dekken; — met strooy opvullen.*

Empailleur, euse, *s. m. et f.* *Stoel-matter: stoel-matster; — strooy-dekker.*

Empalement, *s. m.* (straf by de Turken) *Empaleéring, spitsing*, s. f.

Empaler, *v. a.* *Empaleéren, een eenen paal spitsen.*

Empan, *s. m.* *Span (van eene hand)* s. m. *lengte van eenen span*, s. f.

Empanacher, *v. a.* *Met pluymagiën* of *véder-bossen vercieren.*

Empanner, *v. a.* (schippers w.) *Eenen bylegger maeken, bydraeyën, op den wind brassen.*

Empanon, *s. m.* (timmermans w.) *Bind-hout, karbeel*, s. n. *dwars-balk*, s. m.

Empaqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Pakken, inpakken, oppakken.* S'empaqueter dans son manteau. *Zich in zynen mantel winden.*

Digitized by Google

s'Empater, *v. r. Zich meester maeken, zich in het bezit stellen*, v. r. *bemagtigen, varoveren*, v. a

Empasme, *s. m. Welriekend poeder*, s. n.

Empasteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (ververs w.) *Blauwen.*

Empâtement, *s. m.* (schilder-k.) *Papagtigheyd, dikke belegging met verve*, s. f.

Empatement, *s. m.* (bouw-k.) *Grondslag, voet, steun.*

Empâter, *v. a. Pappig maeken.* Cela empâte la langue. *Dat maekt de tong pappig.* Empâter la volaille. *Heß gevogelte mesten.* Empâter les mains. *De handen vol deeg doen krygen.* — (schilder-k.) *Met verf dik beleggen.*

Empater, *v. a.* (wagenmaekers w.) *Speeken in een wiel steeken;* — (schippers w.) *verscherven, twee houten nêvens malkaer voegen.*

Empature, *s. f.* (schippers w.) *Verscherving, voeg van twee nêvens malkaer gevoegde houten.*

Empaumer, *v. a. In de hand vatten.* Empaumer une balle. *Eenen bal weêrkaetsen.* Empaumer une affaire. (fig.) *Eene zaek behoorlyk aenvangen.* Empaumer quelqu'un. *Zich van imands geest meester maeken.* Empaumer la parole. *Het woórd alleen willen voeren.*

Empaumure, *s. f. Het binnenste van eene handschoen;* — (jagt) *gewigt*, s. n. *herts-hoórns*, s. m. plur.

Empeau, *s. m.* (hoveniers w.) *Ente, griffel (in de schors)* s. f. *oculeêr-rys*, s. n.

Empêché, ée, *adj.* Homme empêché de sa personne *of* de sa contenance. *Verlegen* of *belemmerden mensch.*

Empêchement, *s. m. Beletsel, belet*, s. n. *verhindering, hindernis, hapering*, s. f.

Empêcher, *v. a. Beletten, verhinderen, stutten, wederhouden, hinderen.* — *v. r. Zich onthouden*, v. r. *nalaeten*, v. n.

Empeigne, *s. f.* (schoenmaekers w.) *Overleêr*, s. n.

Empellement, *s. m. Sluys-deur, schut-deur (van eenen vyver enz.)* s. f.

Empennelle, *s. f.* (schippers w.) *Kat*, s. f. *kleyn werp-anker*, s. n.

Empenneller, *v. a.* (schippers w.) *De kat uytwerpen.*

Empenner, *v. a.* (van pylen spr.) *Met veêren voórzien.*

Empenoir, *s. m.* (smids w.) *Kapbeytel.*

Empereur, *s. m. Keyzer;* — (visch) *zweêrd-visch, zaeg-visch.*

Empesage, *s. m. Styving*, s. f. *het styven (van het lynwaet)* s. n.

Empesé, ée, *adj.* (fig.) *Gemaekt, styf, gedwongen, met gemaektheyd.*

Empeser, *v. a.* (word geconj. als *Peser*) (van lynwaet spr..) *Styven, doórhaelen.* Empeser la voile. (schippers w.) *Het zeyl nat maeken.*

Empeseur, euse, *s. m. et f. Styver: styfster (van lynwaet).*

Empester, *v. a. Besmetten, de pest* of *besmettende ziekten aenzetten;* — (fig.) *met stank vervullen.*

Empêtré, ée, *adj.* Avoir l'air empêtré. *Er belemmerd uyt zien, een belemmerd gelaet toonen.*

Empêtrer, *v. a. Den voet van eene beest aen den halster binden (op de weyde).* Empêtrer quelqu'un dans une méchante affaire. (gem. spreêkwyze) *Imand in eene slegte zaek wikkelen.* — *v. r.* (spr. van peêrden) *Zich verwarren, ergens in vastraeken;* ook (fig.) *zich in verlegenheyd brengen.*

Emphase, *s. f. Opgeblaezenheyd, trotsheyd.* Parler avec emphase. *Met opgeblaezenheyd spreeken.*

Emphatique, *adj. Opgeblaezen, trots.*

Emphatiquement, *adv. Op eene opgeblaeze wyze, trotselyk.*

Emphractique, *adj.* (apotheêkers w.) *De zweetgaten stoppend, aenkleêvend.*

Emphysémateux, euse, *adj.* (geneês-k.) Tumeur emphysémateuse. *Bleyn, locht-gezwel.*

Emphysème, *s. m.* (geneês-k.) *Ziekte die het lichaem doet opzwellen;* — *bleyn*, s. f. *locht-gezwel*, s. n.

Emphytéose, *s. f.* (recht) *Vercynsing voór veele jaeren, erf-pagt.*

Emphytéote, *s. m. et f.* (recht) *Bezitter: bezitster eener erf-pagt.*

Emphytéotique, *adj.* (recht) Bail emphytéotique. *Vercynsing voór veele jaeren, erf-pagt.*

Emphytéotiquement, *adv.* (recht) *Voór veele jaeren, erf-pagtelyk, als erf-pagt.*

Empiétant, ante, *adj.* (wapen-k.) *Met de klauwen vasthoudend*

Empiété, ée, *adj.* (jaegers w.) *Die schoone en goede pooten heeft.*

Empiéter, *v. a. et n. Overweldigen*, v. a. *zich onrechtveêrdiglyk in bezit stellen, zich met geweld aenmaetigen*, v. r.

Digitized by Google

Empiffrer, *v. a.* (gem.) *Met spyzen opvullen, onmaatiglyk te eeten geeven;* — *dik en vet doen worden.* — *v. r.* (gem.) *Zich mesten*, v. r. ook *zeer dik en vet worden*, v. n.

Empilement, *s. m. Stapeling, opeenstapeling*, s. f.

Empiler, *v. a. Stapelen, opeenstapelen.*

Empitance, *s. f.* (koopmans w.) *Verslegting (der waeren)* — (munters w.) *verslegting (van het geld).*

Empire, *s. m. Keyzerryk;* — *ryk*, s. n. *bestiering*, s. f. Vaste empire. *Groot ryk.* Bas empire. *Laetsten tyd van het roomsch keyzerryk.* — *Bevel, gezag*, s. n. *magt, heerschappy, beheersching, overheersching*, s. f. Vous avez sur moi un empire absolu. *Gy hebt eene volkome magt over my.* L'empire des passions. *De overheersching der drifien.* Avec empire. *Trotselyk, hoovaerdiglyk, hoogmoediglyk*, adv.

Empirer, *v. a. Verergeren, erger maeken slegter maeken.* — *v. n Verergeren, erger worden, slegter worden.*

Empirique, *s. m. et adj.* Médecin empirique. *Kwakzalver, ongeleerden geneesmeester die door de ondervinding alleen geneest.*

Empirisme, *s. m. Kwakzalvery, geneezing door de ondervinding alleen*, s. f.

Emplacement, *s. m. Grond*, s. m. *plaets, erf;* — *plaetsing*, s. f.

Emplaigner, *v. a.* (*zoek*) Lainer.

Emplastique, *adj.* (apotheekers w.) *De zweetgaten stoppend, aenkleevend.*

Emplastration, *s. f.* (hoveniers w.) *Oculeering, eeting;* — (apotheekers w.) *het leggen van eene plaester*, s. n.

Emplâtre, *s. m. Plaester*, s. f.

Emplâtrer, *v. a. Beplaesteren, met mortel bezetten.*

Emplâtrier, *s. m.* (apotheekers w.) *Plaester-kas*, s. f.

Emplette, *s. f. Koop, inkoop*, s. m.

Emplir, *v. a. Volmaeken, vullen, aenvullen.* — *v. r. Vol worden, vol loopen*, v. n.

Emploi, *s. m. Gebruyk*, s. n. Le bon emploi du temps. *Het goed gebruyk van den tyd.* — *Bezigheyd, bediening*, s. f. *ampt*, s. n Pénible emploi. *Moeyelyk ampt.* Faux emploi. *Valsche overbrenging (in eene rekening).*

Emplomber, *v. a. Met gesmolte lood vastmaeken.*

Employable, *adj. Gebruykbaer, bezigbaer.*

Employé, *s. m. Bedienden, aengestelden.*

Employer, *v. a* (J'emploie, tu emploies, il emploie; nous employons, vous employez, ils emploient. J'employois, tu employois, il employoit; nous employions, vous employiez, ils employoient J'employai. J'emploierai, tu emploieras. J'emploierois, tu emploierois. Emploie, qu'il emploie; qu'ils emploient. Que j'emploie, que tu emploies, qu'il emploie; que nous employions, que vous employiez, qu'ils emploient. Que j'employasse, Employant; employé, ée) *Bezigen, gebruyken, in het werk stellen.* — *v. r. Zich bezig houden, zich ophouden*, v. r. *bezig zyn*, v. n.

Emplumer, *v. a.* (van klavecimbels spr.) *Bepennen, met pennen voorzien.* — *v. r.* (gem.) *Zich verryken, zyne bors vullen.*

Empocher, *v. a.* (gem.) *Zakken, in den zak steeken.*

Empoigner, *v a. In de hand vatten, aengrypen, vastgrypen, overpalmen, overgrypen, overvatten.*

Empoignés, ées, *adj. plur.* (wapenk.) *In het midden te saemen gebonden.*

Empois, *s. m. Styfsel*, s n.

Empoisonnement, *s. m. Vergiftiging, ombrenging door vergift*, s. f.

Empoisonner, *v. a. Vergiften, vergiftigen, vergeeven, met vergift ombrengen.*

Empoisonneur, euse, *s. m. et f. Vergiftiger, vergift-menger: vergiftigster.*

Empoisser, *v. a. Pekken, bepekken.*

Empoissonnement, *s. m. Pooting*, s. f. *het zetten van visch in eenen vyver*, s. n.

Empoissonner, *v. a. Pooten, visch in eenen vyver zetten.*

Emporétique, *adj.* (apotheekers w.) Papier emporétique. *Doorzyg-papier.*

Emporté, ée, *adj. et subst. Haestig, oploopend, opvliegend, korzel, grammoedig.*

Emportement, *s. m. Oploopendheyd, haestigheyd, grammoedigheyd, korzelheyd*, s. f. Noble emportement. *Edelmoedigen drift.*

Emporte-pièce, *s. m. Sny-mes*, s. n. — *hol-pyp*, s f. *schiet-beytel;* — (gem.) *strengen berisper*, s. m.

Emporter, *v. a. Wegdraegen, médedraegen, wegneemen, wegvoeren, médeneemen.* Emportez ces livres. *Draegt die boeken méde.* — *Vervoeren, overweldigen.* La jeunesse se laisse

Digitized by Google

emporter aux plaisirs. *De jongheyd laet zich vervoeren door de vermaeken.* — *Uytbyten.* Le chien m'a emporté une partie de la jambe. *Den hond heeft een stuk uyt myn been gebeeten.* Le jus de citron emporte les taches d'encre. *Het citroen-sap byt de inkt-plekken uyt.* — *Uytrukken, wegslypen, médeslypen.* La rivière a emporté le pont. *Het water heeft de brug médegesleepen.* — *Bekomen, verkrygen, verwerven.* Il a emporté ce qu'il demandoit. *Hy heeft verkreegen dat hy verzogt.* — *Médebrengen, verzellen.* La condamnation à mort emporte la confiscation des biens. *De veroordeeling ter dood brengt de verbeurte der goederen méde.* — *Inneemen, bemagtigen, overmeesteren.* Emporter une place d'assaut. *Eene plaats stormender-hand inneemen.* l'Emporter, *v. a. Overtreffen, te boven gaen.* Vous l'emportez. *Gy overtreft alles.* Le diamant l'emporte sur toutes les autres pierreries. *Den diamant gaet alle andere gesteenten te boven.* — *v. r. Gram worden, in gramschap opschieten* of *opvliegen*, v. n.

Empoter, *v. a.* (van gewassen spr.) *In potten zetten.*

Empoudrer, *v. a. Bepoederen, bestuyven.*

Empouille, *s. f.* (recht) *Vrugten*, s. f. plur. *oogst (nog te veld staende)* s. m.

Empoulette, *s. f. (zoek)* Ampoulette.

Empouper, *v. a.* (schippers w.) *Voór den wind zeylen.*

Empourpre, *v. a* (ond w. der dichtk.) *Purperen, purper-rood verven.*

Empreindre, *v. a irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Drukken, indrukken, inprinten.*

Empreinte, *s. f. Indruksel, afdruksel*, s. n. *afbeelding*, s. f. — *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Steenen waer in men bespeurt het afbeeldsel van gewassen* of *van dieren*, s. m. plur.

Empressé, ée, *adj. Drifdig, vuerig, haestig.*

Empressement, *s. m. Drift, iver*, s. m. *vuerigheyd, bevlytiging*, s. f.

s'Empresser, *v. r. Zich bevlytigen, zich haesten, zich spoeden.*

Emprisonnement, *s. m. Gevangenis, gevangen-houding*, s. f.

Emprisonner, *v. a. Kerkeren, gevangen zetten, in de gevangenis zetten.*

Emprunt, *s. m. Leening, ontleening*, s. f. Argent d'emprunt. *Geleend geld.* Être aux emprunts. *Leenen, ontleenen.* Vertus d'emprunt. *Schyndeugden.* Beauté d'emprunt. *Valsche schoonheyd.*

Emprunté, ée, *adj. Geleend, ontleend.* Avoir un air emprunté. *Een gemaekt gelaet toonen.*

Emprunter, *v. a. Leenen, ontleenen, afleenen.*

Emprunteur, euse, *s. m. et f. Leener, ontleener: leenster, ontleenster.*

Empuanir, *v. a. Met stank vervullen.* — *v. r. Beginnen te stinken, stinkende worden*, v. n.

Empuantissement, *s. m. Stinking*, s. f *stank*, s. m.

Empyème, *s. m.* (geneés-k.) *Etterborst*. s. f. *uytgestort bloed in eenige holheyd des lichaems*, s. n.

Empyocèle, *s. m.* (heel-k.) *Ettergezwel in de teel-ballen*, s n.

Empyomphale, *s. m.* (heel-k.) *Navel-etter-gezwel*, s. n.

Empyrée, *s. m. et adj.* Ciel empyrée. *Hoogsten hémel, hémel der hémelen.*

Empyreumatique, *adj.* (schey-k.) *Dat eenen vuylen verbranden smaek* of *reuk heeft.*

Empyreume, *s. m.* (schey-k.) *Aengebranden reuk* of *smaek.*

Ému, ue, *adj. Beweégd, ontsteld, ontroerd.*

Émulateur, trice, *s. m. et f. Médestreever, médedinger, naiveraer: médedingster.*

Émulation, *s. f. Édelen iver*, s. m. *nastreeving, iverzugt*, s. f.

Emule, *s. m. et f. Médedinger, médestreever, naiveraer: médedingster.*

Emulgent, ente, *adj.* (ontleéd-k.) Artères émulgentes. *Slag-aderen die het bloed in de lenden brengen.* Vaisseaux émulgens. *Nier-vaten.*

Émulsion, *s. f.* (geneés-k.) *Koeldrank*, s. m.

Émulsionner, *v. a.* (geneés-k.) *Koeldrank maeken.*

En, *pron. relatif. Er, er van, daer van, daer af, daer uyt.* J'en mourrai. *Ik zal er van sterven.*

En, *prép. In.* En France. *In Vrankryk.* En hiver. *In den winter.* — *Naer.* Il va voyager en France. *Hy gaet naer Vrankryk reyzen.* De ville en ville. *Van stad tot stad* of *van de eene stad naer de andere.* — *Gelyk, als.* Il vit en prince. *Hy leeft gelyk eenen prins.* En ami. *Als vriend.*

En arrière. *Agterwaerts, agteruyt;* — *ten agteren.* En avant. *Voórwaerts,*

Digitized by Google

naer voören. En bas. *Beneden, om leeg.* En dedans. *Van binnen, binnenwaerts.* En dehors. *Van buyten, buytenwaerts.* En ennemi. *Feytelyk, als vyand.* En haut. *Om hoog, boven.*

En. (by de *gerundia*) *Al.* En dormant. *Al slaepende.* En mangeant. *Al eetende.*

Enallage, *s. m.* (spraek-k.) *Regelverandering*, s f.

Enamouré, ée, *adj.* (oud) *Verliefd, verzot.*

Enarbrer, *v. a.* Enarbrer une roue. *De spil aen een rad maeken.*

Enarrhement, *s. m. Het geeven van eenen gods-penning*, s. n.

Enarrher, *v. a. Pand-geld geeven, eenen gods-penning geeven.*

Enarthrose, *s. f.* (ontleed-k.) *Holte van de inlèding der beenderen.*

Enas, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (vogel) *Wilde duyf.* s. f.

Encabanement, *s. m.* (schippers w.) *Verenging der schuynte (van een schip)* s. f.

Encablure, *s. f.* (schippers w.) *Afstand van honderd twintig vadems*, s. m.

Encadrement, *s. m. Het zetten in eene lyst*, s. n.

Encadrer, *v. a. Lysten, in eene lyst zetten.*

Encager, *v. a. In eene hèrie zetten*; — (fig.) *gevangen zetten.*

Encaissé, ée, *adj.* Rivière encaissée. *Rivier die hooge en style kanten heeft.*

Encaissement, *s. m. Het kisten, het inpakken in kisten*, s. n.

Encaisser, *v. a. Kisten, in eene kas of kist doen.*

Encan, *s. m. Uytroep*, s. m. *openbaere verkooping*, s. f. Vendre à l'encan. *By uytroep verkoopen.*

s'Encanailler, *v. r.* (gem.) *Met slegt volk omgaen*, v. n.

Encanthis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (geneés-k.) *Gezwel in de traen-klier*, s. n.

Encapelé, ée., *adj.* (schippers w.) *Vastgebonden, vastgehegt.*

Encappé, ée, *adj.* (schippers w.) Être encappé. *Zich tusschen twee kaepen bevinden.*

s'Encapuchonner, *v. r.* (gem.) *Zyn hoofd met eene kap bedekken.*

Encaquer, *v. a.* (spr. van haring) *Kaeken, in tonnen doen*: — (gem.) *gedrongen* of *opeengepakt doen zitten (in een ryturg).*

Encaqueur, *s. m. Kaeker, die de haringen in tonnen pakt.*

s'Encasteler, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) (van peêrden spr.) *Door zyne hoeven gedrukt worden*, v. pass.

Encastelure, *s. f. Drukking der hoef (van een peêrd).*

Encastillage, *s. m.* (schippers w.) *Vertuyning*, s. f. *gedeelte van een schip dat zich boven het water vertoont*, s. n.

Encastillement (*zoek*) Encastrement.

Encastiller, *v. a.* (*zoek*) Encastrer.

Encastrement, *s. m.* (timmermans w.) *Invoeging, saemenvoeging, vergaering*, s. f.

Encastrer, *v. a.* (timmermans w.) *Invoegen, saemenvoegen, vergaeren.*

Encaume, *s. m.* (geneés-k.) *Blaer, bleyn (door branden veroorzaekt)* s. f. — *teeken dat van branden overblyft*, s. n.

Encaustique, *adj. et s. f.* Peinture encaustique. *Was-schildering, schildering welkers verven met was bereyd zyn.*

Encavement, *s. m. Keldering, inkeldering*, s. f.

Encaver, *v. a. Kelderen, inkelderen, in den kelder doen.*

Encaveur, *s. m. Werkman die wyn, bier enz. inkeldert.*

Enceindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ceindre*) *Omringen, omvatten, omcingen, omgorden.*

Enceinte, *adj. f. Bevrugt, zwanger, bezwangerd, grootgaende.* Être enceinte, *v. n. Zwanger zyn, grootgaen.*

Enceinte, *s. f. Omtrek, omvang, omkring*, s. m.

Encénies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feest dat de joden vierden tot gedagtenis der zuyvering van den tempel door Judas Machabæus*, s. n.

Encens, *s. m Wierook.* Encens mâle. *Mannekens wierook.* — (fig.) *Lof*, s. m. *lof-tuyting, vleyery*, s. f.

Encensement, *s. m. Wierooking, bewierooking*, s. f.

Encenser, *v. a. Wierooken, bewierooken*; — (fig.) *pryzen, loven, vleyën.*

Encenseur, *s. m.* (fig.) *Vleyër, lof-tuyter.*

Encensoir, *s. m. Wierook-vat*, s. n.

Encéphale, *adj.* (geneés-k.) Ver enchépale. *Hoofd-worm.*

Encéphalocèle, *s. m.* (heel-k.) *Breuk der hersen-pan*, s. f.

Enchaînement, *s. m. Saemenhang*, s. m. *aeneenschakeling*, s. f.

Enchaîner, *v. a. Ketenen, vastketenen, boeyën*; — *schakelen, aeneenschakelen.*

Digitized by Google

Enchaînure, *s. f. Aeneenschakeling, saemenschakeling.*

Enchanté, ée, *adj. Betooverd.* Palais enchanté. *Betooverd paleys.* — (fig.) *Bekoorlyk, betooverend, aenlokkelyk, verrukkend.* Maison enchantée. *Aenlokkelyk huys.*

Enchanter, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Hout op stapels zetten; — vaten op stellingen leggen.*

Enchantement, *s. m. Betoovering, beguycheling;* — (fig.) *aenlokkelykheyd, bekoóring*, s. f.

Enchanter, *v. a. Betooveren, beguychelen;* — (fig.) *verleyden, bedriegen;* — *verlokken, bekoóren, verrukken.* Je suis enchanté de vous voir. *Ik ben verrukt van u te zien.*

Enchanterie, *s. f. Toovery, heksery, guychelaery.*

Enchanteur, *s. m.* enchanteresse, *s. f. Tooveraer: tooveraersster, tooverheks;* — (fig.) *verleyder: verleydster.* — *adj. Aenlokkelyk, bekoórlyk, verrukkend, betooverend.* Voix enchanteresse. *Verrukkende stem.*

Enchaper, *v. a.* Enchaper un baril. *Eene ton schiet-poeder in eene tweede ton doen.*

Enchaperonner, *v. a. Het hoofd met eene rouw-kap dekken;* — (valkeniers w.) *den valk eene kuyf aentrekken.*

Enchâsser, *v. a. Insluyten, inzetten.*

Enchâssure, *s. f. Insluyting, inzetting.*

Enchaussé, *adj. m.* (wapen-k.) Ecu enchaussé. *Schuyns doórsneeden schild.*

Enchausser, *v. a.* (hoveniers w.) *Met strooy* of *mest dekken.*

Enchère, *s. f. Opbod*, s. n. *hoogerbieding*, s. f. Mettre à l'enchère. *Aen den meestbiedenden verkoopen.* Faire une enchère, mettre enchère. *Hooger bieden, een opbod doen.* Couvrir l'enchère. *Een hooger opbod doen, imand overbieden.* Emporter l'enchère. *Den lesten bieder zyn.* Enchère courante. *Vastgestelden prys, waer op een goed, dat verkogt word, geschat is.* Folle-enchère. (recht) *Gebrekkelyken koop, rouw-koop, last die den hooper van eene erf op zich trekt als hy in gebrek blyft van op den gestelden tyd de koop-somme te betaelen.* Vendre une maison à la folle-enchère de quelqu'un. *Een huys herverkoopen ten laste van den hooper die in gebrek blyft van op den gestelden tyd de koop-somme te betaelen.* Payer la folle-enchère de quelque chose. (spreekw.) *Iets moeten boeten* of *bezweren.*

Enchérir, *v. a. Doen opslaen, duerder maeken, duerder doen worden, verhoogen;* — *hooger bieden, meerder bieden als een ander geboóden heeft.*

Enchérir, *v. n. Opslaen, in prys steygeren, ryzen, duerder worden, verhoogen.* Les blés ont fort enchéri. *De graenen zyn duerder geworden.* — (fig.) *Overtreffen, te boven gaen.* Néron a bien enchéri sur la cruauté de Tibère. *Néro is in vreedheyd Tiberius verre te boven gegaen.* Enchérir sur la vérité. *Meer zeggen als de waerheyd.*

Enchérissement, *s. m. Verhooging van prys*, s. f. *opslag*, s. m.

Enchérisseur, *s. m. Verhooger, opbieder.* Dernier enchérisseur. *Meestbieder, laestbiedenden.*

Enchevalement, *s. m.* (bouw-k.) *Onderschraeging*, s. f.

Enchevaschure, *s. f.* (bouw-k.) *Over malkander schieting, opeenschieting* (*gelyk de schalien op de daken*).

Enchevêtrer, *v. a. Halsteren, den halster aendoen.* — *v. r.* (spr. van een peerd) *Zich verwarren* of *verstrikken in den halster-riem;* ook (fig.) *zich in eene zaek verwarren.*

Enchevêtrure, *s. f.* (spr. van een peerd) *Verwarring in den halster;* — (timmermans w.) *opening met bindhouten (daer de schouw-pyp doórgaet).*

Enchifrené, ée, *adj. Verkoud, verstopt, versnoterd.*

Enchifrenement, *s. m. Valling in het hoofd, verstoptheyd, verkoudheyd, snof, snuf*, s. f.

Enchifrener, *v. a. Eene verstoptheyd veroorzaeken* of *doen krygen.*

Enchiridion etc. (*zoek*) Enkiridion etc.

Enchymose, *s. f.* (spreek uyt *ankimós*) (geneés-k.) *Schielyke bloedstorting in de huyd-vaten.*

Encirement, *s. m. Wassing, bestryking met was*, s. f.

Enciret, *v. a. Wassen, met was bestryken.*

Enclave, *s. f. Omtrek, omkring*, s. m. — *ingesloóte land (dat omringd is doór een ander rechts-gebied)* s. n.

Enclavement, *s. m. Insluyting, inschieting*, s. f.

Enclaver, *v. a. Insluyten, inschieten.*

Enclin, ine, *adj. Geneygd, genegen, hellend.*

Enclitique, *adj.* (griekische spraek-k.) Mot enclitique. *Woórdeken dat aen een ander woórd van agter gevoegd word.*

Digitized by Google

Enclostrer, *v. a. Kloosteren, in een klooster zetten.*

Enclorre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Clorre*) *Besluyten, insluyten, omringen.*

Enclos, *s. m. Omtrek, omkring.*

s'Enclotir, *v. r.* (van jagt-beesten spr.) *In een hol vlugten*, v. n.

Enclôture, *s. f.* (borduerders w.) *Insluyting, inzooming.*

Enclouer, *v. a. Vernagelen.*

Encloure, *s. f. Vernageling*; — (gem.) *zweerigheyd, hindernis.* J'ai découvert l'encloure. *Ik heb den knoop* of *de zweerigheyd ontdekt.*

Enclumat, *s. m.* (*zoek*) Enclumeau.

Enclume, *s. m. Aembeeld*; — *schaliedekkers werktuyg waar op men de schaliën kapt*, s. n.

Enclumeau, *s. m. Hand-aembeeld, kleyn aembeeld*, s. n.

Encoche, *s. f. Holblokmaekers werkbank.*

Encochement, *s. m. Inkerving*; — *aenlegging van den pyl op den boog* (*om te schieten*) s. f.

Encocher, *v. a. Inkerven.* Encocher une flèche. *De peés van eenen boog in de keep van eenen pyl brengen.*

Encochure, *s. f.* (schippers w.) *Nok van de ree.*

Encoffrer, *v. a. Kisten, inkisten, in het koffer sluyten, in de kist doen.*

Encogner, *v. a.* (*zoek*) Encoquer.

Encoignure, *s. f.* (de *i* word niet uytgespr.) *Hoek*, s. m. — *hoek-kas*, s. f.

Encollage, *s. m. Het lym-verven*, s. n.

Encoller, *v. a. Lym-verven, met lym-water overstryken.*

Encolure, *s. f. Hals* (*van een peërd*) s. m. — (fig.) *gelaet, wézen*, s. n. *gedaente*, s. f.

Encombre, *s. m.* (gem.) *Hindernis*, s. f. *beletsel*, s. n.

Encombrement, *s. m. Belemmering* (*van eenen weg met gruys* of *steenen*) — *opvulling met gruys*, s. f.

Encombrer, *v. a. Eenen weg met gruys* of *steenen belemmeren*; — *met gruys opvullen.*

Encontre, *s. f.* (oud) *Ontmoeting*, s. f. *geval*, s. n. A l'encontre de, *prép.* (oud) *Tégen.*

Encoquer, *v. a.* (schippers w.) *De beugels aen de ree schuyven* of *om de ree slaen.*

Encorbellement, *s. m.* (bouw-k.) *Uytstek*, s. n. *sprong* (*in eenen muer*) s. m.

Encore, *adv. Nog, daerenboven, ook, wederom.*

Encore que, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoewel, alhoewel.*

Encornail, *s. m.* (schippers w.) *Homber-gat, tuyn-gat*, s. n.

s'Encornaillier, *v. r.* (gem.) *Met eene ligte vrouws-persoon trouwen*, v. n.

Encorné, ée, *adj.* (gem.) *Gehoornd, met hoórns.* Javart encorné. *Gezwel onder den hoórn van een peërd.*

Encorner, *v. a. Met hoórn beslaen.*

Encorneter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *In een papiere paksken doen.* — *v. r. Eene vrouwe-koof op het hoofd zetten.*

Encouragement, *s. m. Aenmoediging, opwekking, aenporring*, s. f.

Encourager, *v. a.* (nous encourageons, encourageâmes) *Moedigen, aenmoedigen, moed geéven, aenporren, opwekken.*

Encourir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Ondergaen*, v. a. *vervallen*, v. n. Encourir le déshonneur. *In oneer vervallen.*

Encourtiner, *v. a. Met gordynen behangen.*

Encrasser, *v. a. Beruylen, vuyl maeken.* — *v. r. Vuyl worden*, v. n. *zich vuyl maeken*; ook (fig.) *zich veragtelyk maeken*, v. r.

Encre, *s. f. Inkt*, s. m. Encre à écrire. *Schryf-inkt.* Encre à imprimer. *Druk-inkt.* Encre de sympathie. *Onzigtbaeren inkt, inkt die op het papier niet gezien word als na zékere doenwyze.*

Encrier, *s. m. Inkt-koker, inkt-pot*; — (boek-drukkers w.) *inkt-bak.*

Encroué, *adj. m.* Arbre encroué. *Boom die in het vallen is blyven hangen in de takken van eenen anderen.*

Encroûter, *v. a. Met kalk bestryken* of *bezetten.*

s'Encuirasser, *v. r. Vuyl* of *smeërig worden*, v. n.

Enculasser, *v. a.* (geweërmaekers w.) *De steërt-schroef een den loop van een roer maeken.*

Encuvement, *s. m. Inkuyping, inlegging in de kuyp*, s. f.

Encuver, *v. a. In de kuyp doen, in de kuyp leggen.*

Encyclie, *s. f.* (natuer-k.) *Kringswyze beweéging van het water* (*als er iet invalt*).

Encyclique, *adj.* Lettre encyclique. *Omzend-brief.*

Encyclopédie, *s. f. Weét-kring*, s. m. *verzameling van alle weétenschappen*, s. f.

Encyclopédique, *adj. Alle weéten-*

Digitized by Google

schappen inhoudende, van alle weetenschappen.

Encyclopédiste, *s. m. Eenen die aen het boek der verzameling van alle weetenschappen gewerkt heeft.*

Endécagone, *s. m.* (meet-k.) *Elfhoekige figuer*, s. f.

Endécasyllabe, *adj. et subst. Van elf sillaben* of *letter-greepen.*

Endémie, *s. f. Land-ziekte, ziekte die aen de inwooners van een land eygen is.*

Endémique, *adj.* Maladie endémique. *Land-ziekte, ziekte die aen de inwooners van een land eygen is.*

Endente, *s. f.* (timmermans w.) *Intanding.*

Endenté, ée, *adj. Getand.* Elle a la bouche bien endentée. *Zy heeft schoone tanden.* Endenté, endenché, ée (wapen-k.) (*zoek*) Denché, ée.

Endenter, *v. a. Tanden, tanden ergens in maeken* of *vylen.*

Endetter, *v. a. Met schulden bezwaeren, in schulden brengen.* — *v. r. In schuld geraeken*, v. n. *zich in schulden stedken*, v. r. *schulden maeken.*

Endêvé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Moeyelyk, uytzinnig, kwaed.*

Endêver, *v. n.* (gem.) *Kwaed worden, uytzinnig worden.*

Endiablé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Verduyveld, duyvelsch, verwoed.*

Endiabler, *v. n.* (gem.) Faire endiabler quelqu'un. *Imand duyvelsch* of *verwoed doen worden.*

s'Endimancher, *v. r.* (gem.) *Zyne zondagsche kleederen aendoen, zich opschikken.*

Endive, *s. f.* (hof-gewas) *Andyvie.*

Endoctriner, *v. a.* (gem.) *Leeren, les geeven, onderwyzen.*

Endolori, ie, *adj. Pyn-lydend, pyngevoelend.*

Endommager, *v. a.* (nous endommageons, endommageâmes) *Beschadigen, benadeelen.*

Endormeur, *s. m.* (gem.) *Verteller van slegte praetjes.*

Endormi, ie, *adj. In slaep.*

Endormir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dormir*) *In slaep wiegen, in slaep doen vallen.* — *v. r. In slaep vallen, beginnen te slaepen*; ook (fig.) *gedompeld liggen*, v. n. *zich dompelen*. v. r. S'endormir dans le vice. *In de ondeugd gedompeld liggen.*

Endosse, *s. f.* (gem.) *Last*, s. m. *morgte*, s. f.

Endossement, *s. m.* (koopmans w.) *Rug-schrift*, s. n. *overdragt, naemteekening (op den rug van eenen wissel-brief)* s. f.

Endosser, *v. a.* (koopmans w.) *Endosseeren, overdraegen, eenen wissel-brief op den rug teekenen.* Endosser la cuirasse. *Het harnas aentrekken.* — (gem.) *Belasten.* On l'a endossé de cela. *Men heeft hem daer méde belast.*

Endosseur, *s. m.* (koopmans w.) *Endosseerder, overdraeger, naemteekenaer (op den rug van eenen wissel-brief).*

Endroit, *s. m. Plaets, streek*, s. f. *gewest*, s. n. *oord*, s. m. En cet endroit-là. *In die plaets.* — *Deel, gedeelte, stuk*, s. n. Le meilleur endroit d'un lièvre. *Het beste stuk van eenen haes.* C'est le plus bel endroit de sa vie. *Dit is het schoonste gedeelte van zyn leven.* L'endroit d'une étoffe. *De regte zyde van eene stoffe.*

Enduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Beplaesteren, bestryken, overstryken.*

Enduit, *s. m. Beplaestering*, s. f. *mortel (om de mueren te bezetten)* s. m.

Endurant, ante, *adj. Lydzaem, langmoedig, geduldig, verdraegzaem.*

Endurcir, *v. a. Verharden, hard maeken*; — (fig.) *versteenen, onmédoogend maeken.* — *v. r. Zich verharden*, v. r. *hard worden*; ook (fig.) *versteend worden, onmédoogend worden*, v. n.

Endurcissement, *s. m.* (fig.) *Versteendheyd des harts, onmédoogendheyd*, s. f.

Endurer, *v. a. Verdraegen, lyden, uytstaen, dulden.*

Énéide, *s. f. Helden-dicht van Virgilius nopende het bedryf van Æneas*, s. m.

Énéorème, *s. f.* (geneés-k.) *Wolk, ligte stoffe die in de pis dryft.*

Énergie, *s. f. Kragt*, s. f. *nadruk*, s. m.

Énergique, *adj. Kragtig, kragtdaedig, nadrukkelyk.*

Énergiquement, *adv. Met kragt, kragtdaedigly k, met nadruk, nadrukkelyk.*

Énergumène, *s. m. et f. Bezeten, van den duyvel bezeten.*

Énervation, *s. f. Kragteloosheyd, verzwakking.*

Énerver, *v. a. Ontzenuwen, kragteloos maeken, verzwakken.*

Enfaîteau, *s. m.* (metsers w.) *Vorstpan, nok-pan*, s. f.

Enfaîtement, *s. m. Belegging van den nok van een dak met lood*, s. f.

Digitized by Google

Enfaîter, *v. a. Den nok van een dak met lood beleggen.*

Enfance, *s. f. Kindschheyd*, s. f. *hinder-jaeren*, s. n. plur. Dès l'enfance. *Van jongs af.* Être en enfance. *Kindsch zyn.* Tomber en enfance. *Kindsch worden.*

Enfant, *s. m. et f. Kind*, s. n. Enfant nouveau-né. *Kraem-kind, kraem-kindeken.* Enfant posthume. *Nawees, kind geboóren na zyns vaders dood.* Enfant trouvé. *Vindeling, vondeling.* Enfant naturel. *Bastaerd, onegteling, onegt* of *onwettig kind.* Enfant de chœur. *Koraal, koor-jongen.* Les enfans perdus. *Verloóre schildwagten van een léger, waeghalzen die op de gevaerlykste ondernemingen uytgezonden worden.* Enfant d'honneur. *Jonker die te saemen met eenen Prins opgevoed word.* Faire l'enfant. (spreekw.) *Kinderagtig te werk gaen, het kind speelen.*

Enfantement, *s. m. Baering*, s. f. *het baeren*, s. n.

Enfanter, *v. a. Baeren, voortbrengen.*

Enfantillage, *s. m.* (gem.) *Kinderagtigheyd*, s. f. *kinder-klap*, s. m.

Enfantin, ine, *adj. Kinderagtig.*

Enfariner, *v. a. Bemeelen, met meél bestrooyen.* — *v. r. Zich bepoederen, zich bestuyven met meél*, v. r. ook (fig.) *sterk ingenomen zyn*, v. n.

Enfer, *s. m. Hel, plaets der verdoemden*, s. f. Aux enfers, à l'enfer. *Hellewaerts, naer de hel.* Bleu d'enfer. *Donker blauw, helsch blauw.*

Enfermé, *s. m.* Sentir l'enfermé. *Duf rieken.*

Enfermer, *v. a. Sluyten, opsluyten, insluyten, wegsluyten.* Enfermer les chevaux dans une écurie. *De peerden in eenen stal sluyten.* Enfermer dans un tonneau. *In een vát kuypen.* — *Inhouden, bevatten.* Ce livre enferme beaucoup de vérités. *Dit boek houd veele waerhéden in.*

Enferrer, *v. a. Doórsteéken.* Enferrer son ennemi. *Zynen vyand doórsteéken.* — *v. r. In zyns vyands dégen vallen*, v. n. ook (fig.) *zich verstrikken* of *benadeelen*, v. r.

Enficeler, *v. a. Met een koordeken toebinden.*

Enfilade, *s. f. Rey* of *reeks (van verscheyde aeneenvolgende dingen).*

Enfiler, *v. a. Snoeren, rygen, aenrygen, doórsteéken.* Enfiler une aiguille. *Eene naeld vademen* of *vessemen.* Enfiler une rue. *Eene straet ingaen* of *inslaen.* — (fig.) *Misleyden.* — *v. r. Zich in zyns vyands dégen werpen.* Se laisser enfiler. *Zich laeten misleyden.*

Enfin, *adv. Eyndelyk, ten laetsten, laestelyk.*

Enflammé, ée, *adj. Rood, vuerig.* Des yeux enflammés. *Roode oogen.*

Enflammer, *v. a. Ontsteéken, aensteéken, ontvonken*; — (fig.) *ophitsen, aenhitsen, opwekken, aenmoedigen, aenporren.* — *v. r. In brand geraeken, ontsteéken*, v. n.

Enflé, ée, *adj. Gezwollen, opgezwollen.*

Enfléchures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Wévelingen*, s. f. plur. *dwarse touwtjes (aen de hoofd-touwen om naer den mast te klimmen)* s. n. plur.

Enfler, *v. a. Opblaezen, doen zwellen*; — (fig.) *aenmoedigen, aenporren, aenhitsen.* Enfler le courage. *De kloekmoedigheyd aenhitsen.* — *Verhooveérdigen.* La prospérité l'a enflé. *Den voórspoed heéft hem verhooveérdigd.* Enfler son style. *Zynen schryf-stiel onmaetiglyk oppronken.* Enfler un compte. *Eene rékening doór bedrog verhoogen.* — *v. n. et r. Zwellen, opzwellen, dik worden*, v. n.

Enflure, *s. f. Gezwel*, s. n. *opzwelling, gezwollenheyd*, s. f. Enflure de style. (fig.) *Opgeblaezenheyd* of *onmaetige oppronking van den schryf-stiel.* Enflure du cœur. *Opgeblaezenheyd des herte, verhooveérdiging.*

Enfoláiré, ée, *adj. Voór imand zeer ingenomen.*

Enfonçage, *s. m.* (kuypers w.) *Het inzetten van bodems (in de vaten)* s. n.

Enfoncé, ée, *adj.* Des yeux enfoncés. *Diep instaende oogen.*

Enfoncement, *s. m. Diepte, verdieping*, s. f. Enfoncement d'une vallée. *Verdieping eener valley.* — *Oplooping*, s. f. *het inloopen (van eene deur)* s. n.

Enfoncer, *v. a. Doen zinken.* Enfoncer un vaisseau dans l'eau. *Een schip doen zinken.* — *Insteéken, instooten, inkloppen.* Il lui enfonça son épée dans le corps. *Hy stak hem zynen dégen in het lichaem.* — *Breéken, openbreéken, inbreéken, doórslaen, inslaen, instampen.* Enfoncer une porte. *Eene deur openbreéken.* — *Verdiepen, uytholen.* Enfoncer un tonneau. *Bodems in eene ton zetten.* Enfoncer des pilotis. *Paelen in den grond heyén.* Enfoncer son chapeau. *Den hoed in zyne oogen trekken.* Enfoncer une matière. (fig.)

Digitized by Google

Eene stoffe doórgronden of *in den grond doórzoeken.* — *v. n. Zinken, inzinken.* Le cheval enfonça dans la boue. *Het peërd zonk in den modder.* — *v. r. Doórdringen, diep ingaen, diep indringen*, v n. Il s'enfonça dans le bois. *Hy ging diep het bosch in.* S'enfoncer dans la débauche. *Zich in de ongebondenheyd dompelen.* S'enfoncer dans une affaire. *Zich diep in eene zaek steéken.*

Enfonceur de portes ouvertes, *s. m.* (gem.) *Windbreéker, zwetser.*

Enfonçure, *s. f. Onderlaegen (van een bed)* s. f. plur. — *bodemstukken (der vaten)* s. n. plur.

Enforcir, *v. a. Versterken, sterker maeken.* — *v. n. et r. Sterker worden, in kragt toeneémen*, v. n.

Enformer, *v. a. Op den vorm trekken* of *zetten.*

Enfouir, *v a. In de aerde verbergen, begraeven.* Enfouir un arbre. *Eenen boom in de aerde zetten* of *planten.*

Enfoncer, *v. a.* (gem.) Enfoncer un cheval. *Schrydelings te peërd zitten.*

Enfourchure, *s. f.* (jagt) *Het uyterste der herts-hoórnen*, s. n.

Enfourner, *v. a. In den oven steéken.*

Enfreindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Overtreéden, verbreéken, schenden.*

Enfroquer, *v. a.* (gem.) *Monik maeken, de moniks-kap doen aentrekken.* — *v. r. De moniks-kap aentrekken.*

s'Enfuir, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Fuir*) *Vlugten, wegloopen*, v. n. *zich wegmaeken*, v. r. *de vlagt neémen.* S'enfuir de la prison. *Uyt de gevangenis vlugten.* — *Lekken, weglekken, lek zyn*, v. n. Le vin s'enfuit. *Den wyn lekt.* Le tonneau s'enfuit. *De ton is lek.* — *Overkoóken, overloopen, overzieden.* Le lait s'est enfui. *De melk is overgekoókt.*

Enfumer, *v. a. Rooken, berooken, in den rook hangen.*

Enfutailler, *v. a. Tonnen, intonnen, inwaten*

Engageant, ante, *adj. Aenlokkend, aenlokkelyk, aentrekkend, aentrekkelyk.*

Engagement *s. m. Verbintenis, verpligting, belofte; — verpanding, tepandstelling; — beleening, verzetting; — dienstneéming (der krygs-lieden)* s. f. — *slag*, s. m. *gevegt*, s. n.

Engager, *v. a.* (nous engageons, engageâmes) *Opwekken, aenmoedigen.* Je l'ai engagé à travailler. *Ik heb hem opgewekt om te werken.* — *Verpanden, te pand stellen, te pand geéven, verbinden.* Engager sa maison. *Zyn huys verpanden.* Il a engagé son honneur. *Hy heéft zyne eer te pand gesteld.* — *Beleenen, verzetten.* Il a engagé toutes ses pierreries. *Hy heéft alle zyne juweelen beleend.* — *Inwikkelen.* Il m'a engagé dans cette affaire. *Hy heéft my in die zaek gewikkeld.* Engager le combat. *Tot den veldslag brengen, den slag beginnen.* Cela engage la poitrine. *Dat benauwt de borst.* Engager des soldats. *Krygs-lieden aenneémen.*

s'Engager, *v. r. Zich verpligten, zich verbinden, zich verpanden; — zich inwikkelen; — dienst neémen.* S'engager dans un bois. *Diep in een bosch gaen.* — *Zich in schulden steéken*, v. r. — *vastraeken*, v. n. Mon pied s'engagea, et je tombai. *Mynen voet raekte vast, en ik viel.* Sa poitrine s'engage. *Zyne borst word benauwd.*

Engagiste, *s. m.* (recht) *Pandbezitter, bezitter van eenig goed doór verpanding.*

Engaîner, *v. a. In de scheede steéken.*

Engallage, *s. m.* (ververs w.) *Verving* of *bereyding met galnoóten*, s. f.

Engaller, *v. a.* (ververs w.) *Met galnoóten verven* of *bereyden.*

Engastriloque, engastrimythe, *s. m.* (*zoek*) Ventriloque.

Engeance, *s. f. Gebroed, gebroedsel*, s. n. Engeance de vipères. *Adderen gebroedsel.*

Engelures, *s. f. plur. Winter (in handen, voeten enz.)* s. m.

Engendrer, *v. a. Voortbrengen, teelen, voortteelen, winnen, verwekken.* — *v. r. Voortgebragt worden*, v. pass.

Enger, *v. a.* (oud) *Lastig vallen, overlasten.*

Engerber, *v. a. Tot schooven binden; — opstapelen, ophoopen.*

Engin, *s. m. Krikkemik (om zwaere lasten op-te-hyschen)* — (oud) *vernufheyd*, s. f.

Englober, *v. a. Vereenigen, vervoegen*

Engloutir, *v. a. Opslokken, inslokken.*

Engluer, *v. a. Met vogelen-teër bestryken.* — *v. r.* (spr. van vogelen) *In den teër vastraeken* of *vast blyven zitten*, v. n.

Engoncer, *v. a.* Cet habit vous engonce. *Dat kleed staet u styf, staet u bekrompen.*

Digitized by Google

Engorgement, *s. m. Verstopping, verstoptheyd*, s. f.

Engorger, *v. a Verstoppen.* Cette gouttière est engorgée. *Die goot is verstopt.* — *v. r. Verstopt raeken, verstopt worden*, v. n.

Engouement, *s. m. Verkropping, verstikking*; — (fig.) *voôringenomenheyd*. s. f.

Engouer, *v. a. Verkroppen, verstikken.* — *v. r. Zich overzwelgen, zich verkroppen, zich verstikken*, v. r. ook (fig.) *ingenomen zyn*, v. n.

s'**Engouffrer**, *v. r.* Le vent s'engouffre entre les montagnes. *Den wind breekt tusschen de bergen in* Le Rhône s'engouffre dans un endroit. *De rivier de Rhone verbergt zich ergens onder de rotsen.*

Engoutier, *v. a.* (gem.) *Opslokken.*

Engourdi, ie, *adj. Styf, verkleumd, stram*; — (fig.) *zwaer, lomp, dom, traeg, ongevoelyk.*

Engourdir, *v a. Doen verstyven, verkleumen, verstrammen.* — *v. r. Verstyven, styf worden, stram worden*, v. n.

Engourdissement, *s. m. Verstyving, verkleuming, verstyfdheyd, verstramming doof-gevoeligheyd*, s. f. *slaepend gevoel*. s. n.

Engrais, *s. m. Mest*; — *het vetmaeken der beesten*, s. n. — *vetweyde, vetweydery*, s. f.

Engraissement, *s. m. Mesting*, s. f. *het mesten*, s. n.

Engraisser, *v. a Mesten, bemesten, vetten*; — *smeêrig maeken.* — *v. n. Vet worden*

s'**Engraisser**, *v. r. Vet worden*; — *smeêrig worden*, v. n. — (fig.) *zich verryken*. v. r. — (van bier of wyn spr.) *dik worden, spinnen, lyperen*, v. n.

Engranger, *v. a.* (nous engrangeons, engrangeâmes) *In de schuer doen, inzamelen*

Engravement, *s m Het vastzitten van een schip op het zand*, s. n.

Engraver, *v. a.* (van scheêpen spr.) *Op het zand vastzetten* — *v. n. et r. Vastraeken, op het zand blyven zitten.* Notre bateau s'engrava. *Onze schuyt bleef in het zand steeken.*

Engrêlé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Rondom puntig uytgehoeld.*

Engrêler, *v. a. Agterwerk een eene kant maeken.*

Engrêlure, *s. f. Agterwerk, kleyn kantje om agter een groot te zetten*, s. n.

Engrenage, *s. m. Het ineenschleten van de tanden der raderen*, s n.

Engrener, *v. a. et n. Het koôrn in den molen-trêmel doen.* Engrener les chevaux. *De peêrden met graen voeden.* Engrener la pompe. (schippers w) *De pomp loêg pompen.* — (gem) *Beginnen.* — *v. n et r.* (van raderen spr.) *Met de tanden in malkander scheten*, v. n.

Engrenure, *s. f.* (uerwerkmaekers w) *Intanding.*

Engrosser, *v. a.* (gem.) *Bezwangeren, bedrugten.*

Engrumeler, *v n.* s'**engrumeler**, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) *Klonteren, tot klonters worden*, v. n.

Enguenillé ée, *adj.* (gem.) *Met vodden bedekt.*

Enguichure, *s. f. Jagt-hoôrn-riem*, s. m. — *tromp van eenen jagt-hoôrn*, s. f.

Engyscope, *s. m. Vergroot-glas*, s. n.

Enhardir, *v. a. Verstouten, stout maeken.*

Enharmonique, *adj.* (muziek) *Met vierden van toonen voortgoende.*

Enharnachement, *s. m. Tuyging der peêrden*, s. f. — *getuyg der peêrden*, s. n.

Enharnacher, *v. a. De peêrden de tuygen opleggen*: — (gem.) *op eene vremde wyze kleeden* of *optooyên*

En haut, *adv. Boven, om hoog.* D'en haut. *Van boven, van om hoog.*

Enherber, *v. a Met gras* of *kruyden bezaeyên*

Enigmatique, *adj. Verborgen, duyster raedselagtig.*

Enigmatiquement, *adv. Op eene raedselagtige* of *duystere wyze.*

Enigme *s. f. Raedsel, geraedsel*, s. n. — (fig.) *duystere rêde*. s. f.

Enivrant, ante, *adj. Dronken maekend*; — (fig.) *verrukkend.*

Enivré, ée, *adj. Dronken.*

Enivrement, *s. m. Dronkenschap*; — (fig.) *verrukking*. s. f.

Enivrer, *v. a. Dronken maeken*; — (fig) *verrukken.* — *v r. Zich dronken drinken*, v. r *dronken worden*; — (fig.) *verrukt zyn*, v. n.

Enjabler, *v. a.* (kuypers w.) *De bodems der vaten in de groeven sluyten.*

Enjaler, *v a* (*zoek*) Enjauler.

Enjambé, ée, *adj* (gem.) C'est un homme bien enjambé *Dien man is lang gebeend* of *hoog gebeend.*

Enjambée, *s. f. Stap*, s. m. *schreêde*, s. f.

Digitized by Google

Enjambement, *s. m.* (dicht-k.) *Overschryding (van het een vers in het ander)* s. f.

Enjamber, *v. a. et n. Overschryden, overstappen.* Enjamber le ruisseau *of* par-dessus le ruisseau. *De beek overstappen. — Overspringen, oversteeken, draegen, rusten.* Les solives n'enjambent pas assez le poutre *of* sur le poutre. *De ribben draegen* of *rusten niet genoeg op den balk.* Ce vers enjambe sur le suivant. *Den zin van dit vers eyndigt in het volgende. — Ontneémen, inneémen.* Pour agrandir son jardin il a enjambé sur moi. *Om zynen hof te vergrooten heéft hy my een deel van myne erf ontnomen. — v. n. Stappen, met groote schreéden gaen.*

Enjauler, *v. a.* (schippers w.) *Het anker stokken.*

Enjaveler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Het gemaeyd koórn op hoopen brengen om het in schooven te binden.*

Enjeu, *s. m. Pot, inleg, inzet,* s. m. *geld dat men in het spel zet,* s. n.

Enjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Beveélen, belasten, opleggen.*

Enjointé, ée, *adj.* (valkeniers w.) Oiseau court-enjointé. *Vogel met korte pooten*

Enjôler, *v. a.* (gem.) *Met schoone woórden bedriegen* of *verleyden.*

Enjôleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger: bedriegster (doór schoone woórden).*

Enjolivement, *s. m. Opschikking, verciering,* s. f. *cieraed,* s. n.

Enjoliver, *v. a.* (word van geene persoonen gezeyd) *Opschikken, vercieren.*

Enjoliveur, euse, *s. m. et f. Opschikker, vercierder: opschikster, vercierster.*

Enjolivure, *s. f. Verciering,* s. f. *cieraed,* s. n.

Enjoué, ée, *adj. Vrolyk, wel gezind, aerdig, lastig, blygeestig, blymoedig.*

Enjouement, *s. m. Verheuging, vrolykheyd, lustigheyd, blygeestigheyd, aerdigheyd, blymoedigheyd,* s. f.

Enkiridion, *s. m. Zak-boeksken (inhoudende geheyme bemerkingen)* s. n.

Enkisté, ée, *adj.* (geneés-k.) *In een vlies besloóten.*

Enlacement, *s. m. Aeneenstrikking, ineenvlegting;* — *aeneenryging,* s. f.

Enlacer, *v. a.* (nous enlaçons, enlaçâmes) *Inoenstrikken, ineenvlegten;* — (timmermans w.) *vastpinnen, met pinnen vastmaeken.* Enlacer des papiers. *Papieren aeneenrygen.*

Enlaçure, *s. f.* (timmermans w.) *Vastpinning.*

Enlaidir, *v. a. Leelyk maeken, mismaeken, verleelyken. — v. n. Leelyk worden, verleelyken.*

Enlaidissement, *s. m. Verleelyking,* s. f.

Enlangagé, ée, *adj.* (oud) *Welspreékend.*

Enlèvement, *s. m. Roof,* s. m. *opligting, schaeking,* s. f. L'enlèvement des Sabines. *Den roof der sabinsche vrouwen.*

Enlever, *v. a. Rooven, schaeken, opligten, ontneémen;* — *opligten, opneémen, opheffen, ophaelen, optillen;* — *wegrukken;* — *wegneémen, afneémen.* Enlever des taches. *Plekken uytdoen.* — (oórlogs w.) *Inneémen;* ook *opligten;* — (fig.) *verrukken, bekoóren.* Cette musique m'a enlevé. *Dat muziek heéft my verrukt. — v. r.* (van het vel spr.) *Opzwellen,* v. n.

Enlevure, *s. f. Blaes, bladder,* s. f. — *verhève beéld-werk,* s. n.

Enlier, *v. a.* (metsers w.) *Steenen ineenbinden.*

Enligner, *v. a. Op eene regte linie trekken.*

Enluminer, *v. a. Afzetten, met koleuren afzetten.* — (van het aenzigt spr.) *Rood doen worden.*

Enlumineur, euse, *s. m. et f. Afzetter: afzetster (met koleuren).*

Enluminure, *s. f. Afzetting (met koleuren).* — *s. f. plur. Afgezette beélden,* s. n. plur.

Ennéadécatéride, *s. f.* (tyd-réken-k.) *Verloop van négentien jaeren, gulde getal,* s. n. *maen-kring,* s. m.

Ennéagone, *s. m.* (meét-k.) *Négenhoek.*

Ennéandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloem négen helmstyltjes draegt,* s. n.

Ennemi, ie, *s. m. et f.* (de eerste *e* behoud haeren natuerlyken klank) *Vyand: vyandin.* Ennemi mortel. *Dood-vyand, erf-vyand, aerts-vyand.* Ennemie mortelle. *Dood-vyandin, aerts-vyandin.* — *adj. Vyandlyk, vyands.* Couleurs ennemies. *Tégen malkander strydende koleuren.*

Ennoblir, *v. a. Verédelen, verryken,*

Digitized by Google

oplurysteren, *vermaerd* of *aenzienlyk maeken*.

Ennoie, *s. m.* (*zoek*) Amphisbène.

Ennui, *s. m.* *Verdriet*, *ongenoegen*, s. n.

Ennuyant, ante, *adj.* *Verdrietig*, *verdrietend*, *ongenoegelyk*, *verveelend*.

Ennuyer, *v. a.* (J'ennuie, tu ennuies, il ennuie; nous ennuyons, vous ennuyez, ils ennuient. J'ennuyois; nous ennuyions, vous ennuyiez. J'ennuyai. J'ennuierai. J'ennuierois. Ennuie, qu'il ennuie; qu'ils ennuient. Que j'ennuie; que nous ennuyions, que vous ennuyiez, qu'ils ennuient. Que j'ennuyasse. Ennuyant; ennuyé, ée) *Verdrieten*, *verdriet aendoen*, *verveelen*. — *v. r.* *Verdriet krygen*, *iets moede worden*.

Ennuyeusement, *adv.* *Verdrietiglyk*, *op eene verdrietige wyze*.

Ennuyeux, euse, *adj. et s.* *Verdrietig*, *verdrietend*, *verveelend*.

Énodé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Zonder knobbels*.

Énoiseler, *v. a.* (valkeniers w.) *Eenen jongen valk ter jagt gewennen*.

Énoncé, *s. m.* *Verhael*, s. n. *verhaeling*, s. f.

Énoncer, *v. a.* (j'énonçai, nous énonçâmes) *Uytdrukken*, *verhaelen*. — *v. r.* *Zich uytdrukken*, *zich uyten*.

Énonciatif, ive, *adj.* (recht) *Uytdrukkend*, *verklaerend*.

Énonciation, *s. f.* *Uytspraek*, *uytdrukking*.

Enoptromancie, *s. f.* *Waerzeggery door eenen toover-spiegel*.

Enorgueillir, *v. a.* *Hooveërdig maeken*, *verhooveërdigen*. — *v. r.* *Hooveërdig worden*, v. n. *zich verhooveërdigen*, v. r.

Énorme, *adj.* *Bovenmaetig*, *onmaetig*. Grandeur énorme. *Onmaetige grootheyd*. — *Grouwelyk*, *schrikkelyk*, *yysselyk*. Crime énorme. *Grouwelyk misdaed*.

Énormément, *adv.* *Onmaetiglyk*, *boven maeten*.

Énormité, *s. f.* *Onmaetige grootte*; — *schrikkelykheyd*, *afgrysselykheyd*, *grouwelykheyd*.

Enoué, ée, *adj.* (*zoek*) Énodé, ée.

Énouer, *v. a.* (laken-bereyders w.) Énouer le drap. *Het laken uytpluyzen*, *de knoopen uyt het laken doen*.

Enquérant, ante, *adj.* (gem.) *Nieuwsgierig*, *vraegagtig*.

s'Enquérir, *v. r. irrég.* (Je m'enquiers, tu t'enquiers, il s'enquiert; nous nous enquérons, vous vous enquérez, ils s'enquièrent. Je m'enquérois. Je m'enquis. Je m'enquerrai. Je m'enquerrois. Enquiers-toi, qu'il s'enquière. Que je m'enquière. Que je m'enquisse. S'enquérant; enquis, ise) *Ondervraegen*, *verneémen*, *onderzoeken*, *omhooren*, v. a.

Enquerre, *s. m* (weynig in gebruyk) Mots à enquerre. *Twyffelagtige woórden die moeten onderzogt worden*.

Enquête, *s. f.* *Gerechts-onderzoek*, s. n.

s'Enquêter, *v. r.* *Onderzoeken*, *navorschen*, v. a. Il ne s'enquête de rien. *Hy bekommert zich nergens méde*.

Enquêteur, *s. m.* *Onderzoeker* (*aengesteld van wégens het gerecht*).

Enquis, ise, *adj.* (recht) *Onderzogt*, *ondervraegd*.

Enraciné, ée, *adj.* *Ingewórteld*.

Enraciner, *v. n.* s'enraciner, *v. r.* *Wortelen*, *inwortelen*, *wortel schieten*.

Enragé, ée, *adj.* *Raezend*, *dol*, *uytzinnig*.

Enrageant, ante, *adj.* (gem.) *Dolmaekend*.

Enrager, *v. n.* (nous enrageons, nous enrageâmes) *Dol worden*, *raezen*, *raezend worden*. Enrager contre quelqu'un. *Tégen imand raezend* of *dol zyn*.

Enrayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) (akkerbouw) *De eerste voór ploegen*. — (wagenmaekers w.) *Speeken in een wiel zetten*; — (voermans w.) *een rytuyg stremmen*, *de wielen vastmaeken* (*in het afryden van eenen berg*) — *v. n.* (gem.) *Ophouden*, *uytscheyden*.

Enrayure, *s. f.* *Eerste voór* (*als het land geploegd word*) — *kéten*, s. f. *stok* (*waer méde het rad van een rytuyg gestremd word*) s. m.

Enrégimenter, *v. a.* *Tot een régiment opvormen*.

Enregistrement, enregitrement, *s. m.* *Opschryving*, *aenteekening*, *inschryving*, *te-boek-stelling*, s. f.

Enregistrer, enregitrer, *v. a.* *Opschryven*, *boeken*, *te boek stellen*.

Enrêner, *v. a.* Enrêner un cheval. *Een peérd de ley-reepen aendoen*.

Enrhumer, *v. a.* *Verkouwen*, *eene valling doen krygen*. — *v. r.* *Verkoud worden*, v. n. *eene valling krygen*.

Enrichir, *v. a.* *Ryk maeken*, *verryken*; — *vercieren*. — *v. r.* *Ryk worden*, v. n.

Enrichissement, *s. m.* *Cieraed*, s. n. *verryking*, *verciering*, s. f.

Enrôlement, *s. m.* *Werving*, *aenneéming tot krygsman*, *dienstneéming*, s. f.

Digitized by Google

Enrôler, *v. a. Werven, aenneémen, op de krygs-rol zetten.* Enrôler des soldats. *Krygs-lieden werven.* — *v. r. Krygsman worden*, v. n. *dienst neémen.* S'enrôler dans une confrérie. *Zich in een broederschap laeten inschryven.*

Enrôleur, *s. m. Werver.*

Enroué, ée, *adj. Heesch, schor.*

Enrouement, *s. m. Heeschheyd, schorheyd*, s. f.

Enrouer, *v. a. Heesch* of *schor maeken.* — *v. r. Heesch* of *schor worden*, v. n.

Enrouiller, *v. a. Doen roesten.* — *v. r. Roesten, verroesten*, v. n.

Enrouillure, *s. f. Roesting, verroestheyd.*

Enroulement, *s. m. Schroefvormige* of *slekvormige figuer*, s. f.

Enrouler, *v. a. Inrollen.*

Enrue, *s. f.* (akkerbouw) *Zeer breede akker-voór.*

Ensablement, *s. m. Verzanding*, s. f.

Ensabler, *v. a. Doen stranden, op eene zand-plaet jaegen.* — *v. r. Stranden, op eene zand-plaet geraeken*, v. n.

Ensacher, *v. a. Zakken, in eenen zak doen.*

Ensafraner, *v. a. Met safraen verven.*

Ensaisinement, *s. m.* (leen-recht) *in het bezit stelling*; — *bezitneéming*, s. f.

Ensaisiner, *v. a.* (leen-recht) *In het bezit stellen.*

Ensanglanté, ée, *adj. Bebloed.*

Ensanglanter, *v. a. Met bloed bemorsen* of *besmeuren.*

Enseigne, *s. m. Vaendrik, vendrik, vendel-draeger.*

Enseigne, *s. f. Uythang-berd*; — *vaendel, oórlogs bannier*; — *vaendrikschap*, s. n.

Enseignement, *s. m. Onderwyzing, onderrigting*, s. f.

Enseigner, *v. a. Onderwyzen, onderrigten, leeren.* Enseigner les ignorans. *De onweetenden leeren.* — *Wyzen.* Enseignez-nous le chemin. *Wyst ons den weg.*

Ensellé, *adj.* Cheval ensellé. *Peérd met eenen ingeboógen rug.* Vaisseau ensellé. *Ingeboóge schip, schip dat van voór en van agter hooger is als in het midden.*

l'Ensemble, *s. m. Het geheel*, s. n. *de heele saemenstelling (van iets)* s. f.

Ensemble, *adv. Te saemen, gezamenlyk, te gelyk, met malkander.* Tous ensemble. *Alle te gelyk.*

Ensemencement, *s. m. Bezaeying*, s. f.

Ensemencer, *v. a. Bezaeyén*

Enserrer, *v. a.* (bovenlers w.) *In de broey-kas* of *in de stoóf zetten*; — (oud) *besluyten, inhouden, bevatten.*

Enseuillement, *s. m* (bouw-k.) *Hooge borstweéring (onder eene venster)* s. f.

Ensevelir, *v. a. Lyken*; — *begraeven.* Être ensevelli. (fig) *Gedompeld zyn.* S'ensevelir dans la solitude *Zich opsluyten in de eenzaemheyd.*

Ensevelissement, *s. m. Het lyken*, — *het begraeven*, s. n.

Ensiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Zweérdvormig.*

Ensimage, *s. m.* (laken-bereyders w.) *Besmeéring van een laken met vet (eer het geschoóren word)* s. f.

Ensimer, *v. a.* (laken-bereyders w.) Ensimer un drap. *Een laken met vet besmeéren.*

Ensorceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Betooveren, beguycheln.*

Ensorceleur, euse, *s. m. et f. Tooveraer*: *tooveraerster.*

Ensorcellement, *s. m. Betoovering, toovery, beguycheling*, s. f.

Ensoufrer, *v. a. Solferen, besolferen, zwavelen, bezwavelen.*

Ensoufroir, *s. m Ploets daer men de zyde en wolle stoffen besolfert*, s. f.

Ensouple, *s. f. Borduer-raem, stikraem*, s. f. — *boom van een weéfgetouw (waer op het scheér-garen gewonden is)* s. m.

Ensoupleau, *s. m. Boom van een weéf-getouw (waer op het weéfsel gerold word).*

Ensoyer, *v. a* (word geconjug. als *Employer*) (schoenmaekers w.) *Den pek-draed borstelen.*

Ensuite, *adv. Nederhand, daer na, vervolgens.*

Ensuite de, *prép. Na.* Ensuite de cela. *Na dit, daer na.* Ensuite de quoi. *Waer na, na het welke.*

Ensuivant, *adj masc.* (recht) *Volgend.* Le dimanche ensuivant. *Den volgenden zondag.*

s'Ensuivre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Suivre* en maer gebruykt in den derden persoon) *Uytvolgen, uytspruyten.* Un grand bien s'ensuivit de tant de maux. *Een groot goed sproót uyt zoo veél kwaed.* Il s'ensuit, *v. impers. Daer uyt volgt.*

Digitized by Google

Ensouple, *s. f.* (*zoek*) Ensouple.

Entablement, *s. m.* (bouw-k.) *Het bovenste van een gebouw waer op het dak rust; — deel van een gebouw boven de kapiteelen der kolommen*, s. n.

Entacher, *v. a.* (word niet gebruykt als in *part. pass.*) Entaché de lèpre. *Met melaetschheyd besmet.* Entaché d'avarice. *Met gierigheyd besmet.*

Entaille, *s. f. Kerf, inkerving.*

Entailler, *v. a. Kerven, inkerven.*

Entailleur, *s. f. Kerf, inkerving.*

Entamer, *v. a. Beginnen.* Entamer un pain. *Een brood beginnen te snyden.* Entamer un discours. *Eene rédevoering beginnen. — Ligtelyk insnyden, ligtelyk kwetsen; —* (oórlogs w.) *beginnen doór-te-breeken.* Dès que la première ligne fut entamée, tout le reste s'enfuit. *Zoo haest de eerste linie begonst doórgebroken te worden, nam heel het overige de vlugt.* Se laisser entamer. (fig.) *Zich laeten overmeesteren;* ook *zich laeten gezeggen.*

Entamure, *s. f. Eerste sneede (van een brood, hesp enz) — ligte insnyding of kwetsing.*

En tant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Voór zoo veel als.*

Entassé, ée, *adj. Opgehoopt, opgestapeld; — ineengedrongen.* Homme entassé. *Ineengedrongen man.*

Entassement, *s. m. Ophooping, stapeling*, s. f.

Entasser, *v. a. Ophoopen, stapelen, opeenleggen, opeenpakken.*

Ente, *s. f. Ent (van eenen boom)* s. f. — *geënten boom;* — (schilder-k.) *pinceel-steel*, s. m. — *lasch (aen eene molen-roede)* s. f.

Entement, *s. m. Enting, inenting*, s. f. *het inenten (der boomen)* s. n.

Entendement, *s. m. Verstand*, s. n.

Entendeur, *s. m.* (gem.) *Verstaender.* A bon entendeur salut. *Dat is aen geenen dooven gezeyd.*

Entendre, *v. a. Hooren, verstaen; — verstaen, begrypen, bevatten.* Entendre dur. *Hardhoorende zyn. — v. a. et r. Zich ergens aen verstaen, ergens in ervaeren zyn.* Il entend la géométrie *of* il s'entend à la géométrie. *Hy is ervaeren in de meet-konst.*

Entendre, *v. n. Ergens naer luysteren, ergens in toestemmen, inwilligen.* Entendre à un accommodement. *In een vergelyk toestemmen. — Willen, verstaen.* J'entends que vous le fassiez. *Ik wil dat gy het doen zult.* Faire entendre, donner à entendre. *Te kennen geeven, te verstaen geeven.*

s'Entendre, *v. r. Malkander wel verstaen*, v. r. — *ervaeren zyn*, v. n.

Entendu, ue, *s. m. et f.* (gem.) Faire l'entendu. *Den geleerden speelen. — adj. Verstandig, ervaeren, geheffend.* Mal entendu, ue, *adj. Slegt geschikt, slegt gerégeld, slegt uytgevrogt.* Bien entendu, ue, *adj. Wel geschikt, wel gerégeld, konstiglyk uytgevrogt.*

Bien entendu, *adv. Zekerlyk, ongetwyffeld, ja.* Viendrez-vous? Bien entendu. *Zult gy komen? Zekerlyk.*

Bien entendu que, *conj.* (reg. *indic.*) *Wel verstaende dat.*

Entente, *s. f. Beteekening, bedeyding*, s. f. *zin*, s. m. — (schilder-k. enz.) *schikking*, s. f.

Enter, *v. a. Enten, inenten, griffelen.* Enter franc sur franc. *Op eygen stam* of *gelyken aerd van boomen enten.* Enter en écusson. *Oculeeren. —* (timmermans w.) *Vergaeren, ineenwerken.*

Entérinement, *s. m.* (recht) *Aenneeming; — bevestiging, bekragtiging, waermaeking*, s. f.

Entériner, *v. a.* (recht) *Aenneemen; — bekragtigen, bevestigen, waermaeken.*

Entérite, *s. f.* (geneés-k.) *Ontsteeking der ingewanden.*

Entérocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Darmbreuk, lies-breuk.*

Entérocystocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Darm- en blaes-breuk.*

Entéroépiplocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Breuk waer in het darm-net met de ingewanden in de teel-ballen valt.*

Entéroépiplomphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-breuk waer door het darmnet met de ingewanden uytkomen.*

Entérographie (*zoek*) Entérologie.

Entérohydrocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Darm- en water-breuk.*

Entérohydromphale, *s. f.* (geneés-k.) *Darm- en water-breuk in den navel*, s. f.

Entérologie, *s. f.* (ontleed-k.) *Verhandeling over de ingewanden.*

Entéromphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-breuk.*

Entérosarcocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Darm- en vleesch-breuk*, s. f.

Entéroschéocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Breuk waer door de ingewanden in de teel-ballen vallen.*

Entérotomie, *s. f.* (heel-k.) *Darmontleeding, darm-sneede.*

Digitized by Google

Enterré, ée, *adj. Begraeven; — leeg gelégen, in eene diepte gelégen.*

Enterrement, *s. m. Begraefnis, begraeving, zinking, beaerding*, s. f. Etre prié d'un enterrement. *Ter begraefnis gebéden zyn.*

Enterrer, *v. a. Begraeven, beaerden, ter aerde bestellen; —* (hoveniers w.) *in de aerde leggen.*

Entêté, ée, *adj. et s. Koppig, styfhoofdig, styfzinnig, hoofdig.*

Entêtement, *s. m. Koppigheyd, hoofdigheyd, styfzinnigheyd*, s. f.

Entêter, *v. a. et n. Naer het hoofd slaen, naer het hoofd trekken, dampen naer het hoofd jaegen.* Le charbon entête. *De koólen slaen naer het hoofd.* Les louanges entêtent. *De lofrédenen maeken hooveérdig. — v. r. Ingenomen zyn*, v. n. *eene zotte inbeélding hebben.*

Enthlade, *s. f.* (geneés-k.) *Soórt van bekkeneel-breuk.*

Enthousiasme, *s. m. Verrukking, opgetoógenheyd*, s. f. *geest-drift*, s. m.

Enthousiasmer, *v. a. Verrukken, in verrukking brengen. — v. r. Opgetoógen zyn, verrukt zyn*, v. n.

Enthousiaste, *s. m. Geestdryver, opgetoógen mensch; — vuerigen voórstaender* of *verwonderaer.*

Enthymème, *s. m.* (réde-k.) *Tweelédig bewys*, s. n.

Entiché, ée, *adj.* (van vrugten spr.) *Besmet, dat begint te rotten;* — (fig.) *Besmet.* Il est entiché d'avarice. *Hy is met gierigheyd besmet.* Qui vous a entiché de cette opinion? *Wie heéft u zoo hardnekkig aen dit gevoelen vastgekleefd?*

Enticher, *v. a.* (word maer gebruykt in *part. pass.*) (*zoek*) Entiché, ée.

Entier, *s. m. Geheel*, s. n. Quatre quarts font un entier. *Vier vierden maeken een geheel.* En son entier. *In zyn geheel.*

Entier, ière, *adj. Heel, geheel, gantsch.* Une heure toute entière. *Eene geheele uer.* Cheval entier. *Hengst, ongelubd peérd.* — (fig.) *Koppig, hardnekkig, styfzinnig.* Homme entier. *Styfzinnigen mensch.*

Entièrement, *adv. Gantschelyk, volkomenlyk, geheel, ten vollen, ten eenemael, gantsch en gaer.*

Entité, *s. f.* (schoól-w.) *Het weézen, het bestaen*, s. n.

Entoilage, *s. m. Doek waer aen eene kant word genaeyd.*

Entoiler, *v. a. Aen doek naeyén, op doek plakken.* Entoiler des estampes. *Printen op doek plakken.*

Entoir, *s. m.* (hoveniers w.) *Entmes*, s. n.

Entoiser, *v. a. In het vierkant opstapelen om met de roede te meéten.*

Entomotithes, *s. f. plur.* (nat. hist.) *Steenen waer in afbeéldingen van insecten bespeurd worden*, s. m. plur.

Entomologie, *s. f. Verhandeling over de insecten.*

Entomologique, *adj. Van de insecten.*

Entomologiste, *s. m. Insectenbeschryver, schryver over de insecten.*

Entomophage (*zoek*) Insectivore.

Entonnage, *s. m. Het gieten in vaten*, s. n.

Entonnement, *s. m.* (*zoek*) Entonnage.

Entonner, *v. a. In een vat gieten, in tonnen doen; — ophaffen, beginnen te zingen.* Entonner le Te Deum. *Den Te Deum ophaffen. — v. r.* Le vent s'entonne dans cette cheminée. *Den wind huylt in deeze schouw.*

Entonnoir, *s. m. Treft, trefter, tregter.* Fleur en entonnoir. *Treftvormige bloem.*

Entorner, *v. a.* (*zoek*) Contre-poser.

Entorse, *s. f.* (heel-k.) *Verstuyking, vergryping, vervringing, verrekking, vervrikking.* Se donner une entorse. *Verstuyken, vervringen, vergrypen, verrekken, vervrikken.* Se donner une entorse au bras. *Zynen arm verstuyken. —* (fig.) *Draey*, s. m. Donner une entorse à un texte. *Eenen draey geéven aen eene spreuk. — Afbreuk*, s. f. Sa fortune a souffert une rude entorse. *Zyne fortuen heéft eene zwaere afbreuk geleéden.*

Entortillement, *s. m. Omvlegting, kronkeling*, s. f. Entortillement de style. (fig.) *Verwarring van schryf-stiel.*

Entortiller, *v. a. Omwinden, omvlegten, omslingeren, rondom vlegten, rondom winden.* Entortiller son style. (fig.) *Zynen schryf-stiel verwarren, eenen verwarden schryf-stiel hebben. — v. r. Omklimmen, omslingeren*, v. n. *zich rondom vlegten*, v. r. Le serpent s'entortilloit autour de ma jambe. *Het serpent vlegtte zich om myn been.* S'entortiller dans son manteau. *Zich in zynen mantel winden.*

A l'entour, *adv. Rondom.*

Entourage, *s. m. Cieraed dat een juweel omringt*, s. n.

Entourer, *v. a. Omringen, omcingelen, besluyten, omzetten.*

Entournure, *s. f.* (kleermaekers w.)

Digitized by Google

Uytsnyding van eene mouw aen de oksels.

Entours, *s. m. pl. Omliggende plaetsen*, s. f. plur. *omvang*. s. m. Les entours de quelqu'un. *Persoonen die met imand in groote gemeynschap zyn.* Il sait bien prendre ses entours. (fig.) *Hy weét in zyn belangen te trekken de persoonen, die hy noodig heéft.*

s'Entr'accuser, *v. r. Malkander beschuldigen.*

Entr'acte, *s. m. Tusschenspel*, s. n. — *tyd tusschen de bedryven*, s. m.

s'Entr'aider, *v. r. Malkander helpen* of *bystaen.*

Entrailles, *s. f. plur. Ingewanden*, s. n. plur. Les entrailles de la terre. *Het binnenste der aerde.* — (fig.) *Genégenheyd, teerheyd*, s. f. *médelyden*, s. n.

s'Entr'aimer, *v. r. Malkander liefhebben* of *beminnen.*

Entraînant, ante, *adj. Verrukkend.*

Entraînement, *s. m. Verrukking*, s. f. Entraînement des passions. *Verrukking der hertstogten.*

Entraîner, *v. a. Médesleépen, nasleépen, wegsleépen, wegrukken*; — (fig.) *verrukken.*

Entrait, *s. m.* (timmermans w.) *Hoofd-balk, bind-balk.*

Entrant, ante, *adj.* (weynig in gebruyk) *Aentrekkelyk, aenvallend.* Il a les manières entrantes. *Hy heéft aenvallende manieren.*

s'Entr'appeler, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) *Malkander roepen.*

Entravaillé, ée, *adj.* (wapen-k.) Oiseau entravaillé. *Vogel met uytgespreyde vleugels die tusschen de pooten en de vleugels eenen stok heéft.*

Entraver, *v. a. Kluysteren, boeyén*; — (fig.) *verhinderen.*

Entravès, *s. f. plur. Kluysters*, s. f. plur. *blokken (aen de beenen der peérden om het wegloopen te beletten)* s. m. plur. — (fig.) *verhindernis*, s. f. Entrave, *s. f.* (fig.) *Band, toom*, s. m. Ce garçon a besoin d'une entrave qui le retienne. *Dien jongeling heéft eenen toom noodig om hem te wéderhouden.*

s'Entr'avertir, *v. r. Malkander waerschouwen.*

Entravon, *s. m. Leéren riem (aen de kluysters).*

Entre, *prép.* (reg. *accus.*) *Tusschen.* Entre deux rivières. *Tusschen twee rivieren.* Entre chien et loup. *Tusschen licht en donker.* — *Onder.* Entre nous. *Onder ons.* Entre les morts. *Onder de dooden.* Entr'autres *Onder andere.* — *In.* Mettre entre les mains de quelqu'un. *In imands handen léveren.*

Entre-bâillé, ée, *adj. Een weynig open, die aenstaet.* Porte entre-bâillée. *Deur die een weynig open is* of *aenstaet.*

Entre-bâiller, *v. a. Een weynig open zetten, aenzetten.*

s'Entre-baiser, *v. r. Malkander kussen* of *zoenen.*

Entrebandes, *s. f. pl.* (stoffe-weévers w.) *Beginsel en eynde van een stuk wolle stoffe*, s. n.

Entrebas, *s. m.* (stoffe-weévers w.) *Ongelykheyd der draeden (van de kéting eener stoffe)* s. f.

Entrebates (*zoek*) Entrebandes.

Entre-chat, *s. m. Locht-sprong, kruys-sprong.*

s'Entre-choquer, *v. r. Tégen malkander aenstooten*; — (fig.) *malkander beléédigen* of *tégenspreéken.*

Entre-colonne, *s. f.* (bouw-k.) *Zuylwydte, ruymte tusschen twee pilaeren.*

Entre-colonnement, *s. m.* (bouw-k.) (*zoek*) Entre-colonne.

Entre-côte, *s. m. Sneéde vleesch tusschen de ribben*, s. f.

Entre-coupe, *s. f.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen een onder- en boven-gewelf.*

Entrecouper, *v. a. Doórsnyden*; — (fig.) *afbreéken.* — *v. r.* (*zoek*) s'Entretailler.

Entre-deux, *s. m. Tusschenruymte, tusschenplaets*, s. f. — *adv. Tusschen beyde, zoo en zoo, taemelyk.*

s'Entre-donner, *v. r. Aen malkander geéven.*

Entrée, *s. f. Ingang, intogt*, s. m. *intrekking, inkomst, intreéde*, s. f. — (fig.) *begin*, s. n. D'entrée. (oud) *Van het begin.*

Entrefaites, *s. f. plur.* Dans ces entrefaites, sur ces entrefaites. *Middelerwyl, ondertusschen, in dien tusschentyd.*

s'Entre-frapper, *v. r. Malkander slaen.*

Entregent, *s. m.* (gem.) *Voórzigtige manier in de verkeering met de menschen*, s. f.

s'Entr'égorger, *v. r. Malkander vermoorden.*

s'Entre-gronder, *v. r. Malkander bekyven.*

s'Entre-haïr, *v. r. Malkander haeten.*

s'Entre-hanter, *v. r. Met malkander verkeeren.*

s'Entre-heurter, *v. r. Malkander stooten.*

Digitized by Google

Entre-hiverner, *v. a.* (akkerbouw) *Het land ploegen in den winter.*

Entrelacement, *s. m. Saemenvlegting, ineenvlegting, inlassing*, s. f.

Entrelacer, *v. a. Doórrygen, ineenvlegten, doórvlegten, inlassen, saemenvlegten, ineenvlegten.*

Entrelacs, *s. m. plur.* (spreek uyt *enterlá*) (bouw-k.) *Loofwerk*, s. n. *doórvlogte cieraeden*, s. n. plur.

Entrelarder, *v. a. Doórspekken, lardeeren; — doórmengen.*

Entrelas, *s. m. Doóreengevlogte letteren*, s. f. plur.

Entreligne, *s. f. Tusschenrégel*, s. m. *ruymte tusschen twee régels*, s. f.

Entreluire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Luire*) *Tusschen doórschynen.*

s'Entre-manger, *v. r. Malkander opeeten, malkander verscheuren.*

Entre-mêler, *v. a. Mengen, doórmengen, ondermengen, tusschenmengen, onderroeren.* — *v. r.* (gem.) (*zoek*) s'Entremettre.

Entremets, *s. m. Tusschengeregt* (*op eene maeltyd*) s. n.

Entremetteur, *s. m. Tusschenspreéker, bemiddelaer.*

Entremetteuse, *s. f. Koppelaerster.*

s'Entremettre, *v. r. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Tusschenspreéken, tusschenkomen*, v. n. — *zich bemoeyen*, v. r.

Entremise, *s. f. Tusschenspraek, tusschenkomst*, s. f. *toedoen*, s. n.

Entre-modillon, *s. m.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen twee sparre-koppen onder eene lyst*, s. f.

s'Entre-mordre, *v. r. Malkander byten.*

Entre-nerfs, *s. m. plur.* (boek-binders w.) *Ruymte tusschen de banden* (*der boek-ruggen*) s. f.

Entre-nœud, *s. m.* (kruyd-k.) *Ruymte tusschen de knoopen* (*van eene plant*) s. f.

s'Entre-nuire, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Nuire*) *Malkander benadeelen, malkander hinderen.*

s'Entre-parler, *v. r. Met malkander spreéken, malkander aenspreéken.*

Entrepas, *s. m.* (ry-schoól) *Halven of gebroken pas-gang.*

s'Entre-percer, *v. r. Malkander doórsteéken.*

Entre-pilastre, *s. m.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen twee platte pilaeren*, s. f.

Entreposer, *v. a. Koopmanschappen in eene stapel-plaets zetten.*

Entreposeur, *s. m. Gaedeslaeger van opgestapelde koopmanschappen.*

Entrepôt, *s. m. Stapel*, s. m. *stapelplaets* (*der koopmanschappen*) s f.

Entreprenant, ante, *adj. Ondernemmend, stout om iets te ondernemen; — vermeten, vermétel.*

Entreprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Ondernemmen, bestaen, aenvangen.* Entreprendre quelqu'un. *Imand bespotten*; ook *imand vervolgen.* — *Lam maeken*; — *styf maeken.* Ce rhumatisme lui entreprend toute la jambe. *Die koude maekt zyn heel been styf.* — *v. n. Toeleggen*, v. n. *aenvanden*, v. a. Entreprendre sur la vie *of* sur les droits de quelqu'un. *Op imands léven* of *gerechtigheyd toeleggen.* — *Overweldigen*, v. a. Entreprendre sur l'autorité des supérieurs. *Het gezag der oversten overweldigen.*

Entrepreneur, euse, *s. m. et f. Aenneémer: aenneémster* (*van eenig werk*).

Entrepris, ise, *adj. Styf*; — *lam.* Il est entrepris d'un bras. *Hy heéft eenen lammen arm.* — *Belemmerd.* J'ai la tête toute entreprise. *Myn hoofd is gantsch belemmerd.* — (gem.) *Onbedreeven, lomp.*

Entreprise, *s. f. Ondernemming*, s. f. *bestaen*, s. n. — *aenslag*, s. m.

s'Entre-quereller, *v. r. Met malkander twisten, kraekeel hebben onder malkander.*

Entrer, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Binnenkomen, ingaen, intreéden, inkomen, instappen, intrekken.* Entrer en discours. *In gespreek komen.* — *In eene haven binnenloopen, binnenzeylen, invaeren, inloopen*; — *ingaen, inschieten.* Cette poutre entre bien avant dans la muraille. *Dien balk schiet diep in den muer.* Il entre beaucoup d'ambition dans son plan. *Er is veél hoogmoed gelégen in zyn voórneémen.*

s'Entre-regarder, *v. r. Malkander bezien.*

s'Entre-répondre, *v. r. Malkander antwoórden.*

Entre-sabords, *s. m. plur.* (schippers w.) *Schut-vultingen*, s. f. plur. *geschutgangen*, s. m. plur.

s'Entre-saluer, *v. r. Malkander groeten.*

s'Entre-secourir, *v. r. Malkander te hulp koómen, malkander bystaen, malkander helpen.*

Digitized by Google

Entresol, *s. m. Hengkamer, tusschenstagie*, s. f.

Entre-sourcil, *s. m. Ruymte tusschen de twee wenkbrauwen*, s. f.

s'Entre-suivre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Suivre*) *Malkander volgen.*

s'Entretailler, *v. r.* (van peerden spr.) *Zich kwetsen met in het gaan de voeten tégen malkander te slaen.*

Entretaillure, *s. f. Kwetsuer die een peerd krygt met de voeten tégen malkander te stooten.*

Entretemps, *s. m. Tusschentyd.*

Entretènement, *s. m.* (recht) *Onderhoud*, s. n.

Entretenir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Tenir*) *Onderhouden*; — *met imand spreeken*; — *imand bézig houden, ophouden*; — *onderhouden, in goeden staat houden*; — *in malkaer houden, ineenhouden.* — *v. r. Met malkander spreeken, malkander onderhouden.*

Entretien, *s. m. Onderhoud*: — *gespreek*, s. n. *saemenspraek, rédekaveling*, s. f. Entretien de la cour. *Hofhouding, kosten tot onderhoud van het hof*

Entretoile, *s. f. Binnenwerk van kant tusschen twee banden lynwaet*, s. n.

Entretoise, *s. f.* (timmermans w.) *Bind-hout*, s. n. *dwars-balk, karveelblok*, s. m.

s'Entre-toucher, *v. r. Malkander raeken, aenpaelen.*

s'Entre-tuer, *v. r. Malkander dooden.*

Entrevoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Voir*) *Merken, gewaer worden, beginnen te zien.* — *v. r. Met malder in gespreek komen, malkander bezoeken.*

Entrevous, *s. m.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen twee ribben* (*in eene zoldering enz.*) s. f.

Entrevue, *s. f. Byeenkomst, saemenkomst.*

s'Entr'obliger, *v. r.* (nous nous entr'obligeons, entr'obligeâmes) *Malkander verpligten.*

Entr'ouir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ouir*) *Ten halven hooren, beginnen te hooren.*

Entr'ouvert, erte, *adj.* Fenêtre entr'ouverte. *Venster die met eene spleet openstaet.*

Entr'ouvrir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ouvrir*) *Met eene spleet open zetten, een weynig openen.* — *v. r. Open gaen, open bersten, open splyten*, v. n.

Enture, *s. f.* (hoveniers w.) *Opening in eenen boom waer in de enting geschied.*

Énule, enula-campana, *s. f.* (plant) *Alant, alants-wortel*, s. m.

Énumératif, ive, *adj. Optellend, oprékenend.*

Énumération, *s. f. Optelling, oprékening.*

Énumérer, *v. a. Optellen, oprékenen.*

Envahir, *v. a. Overweldigen, inneémen, bemagtigen.*

Envahissement, *s. m. Overweldiging, inneéming*, s. f.

Envaler, *v. a.* (visschers w.) *Een steek-net openhouden.*

Envéiloter, *v. a.* (akkerbouw) *Op kleyne hoopen leggen.*

Enveloppe, *s. f. Omslag*, s. m. *deksel, omwindsel, inwindsel, bewindsel*, s. n.

Enveloppement, *s. m. Omwinding, inwinding*, s. f.

Envelopper, *v. a. Omwinden, bewinden, inwinden, inrollen, inzwaeptelen.* S'envelopper le doigt d'un linge. *Zynen vinger met eenen doek bewinden.* — *Omringen, omcingelen.* Envelopper l'ennemi de toutes parts. *Den vyand van alle kanten omringen.* — *Bewimpelen, verbergen.* Envelopper la vérité sous des fictions. *De waerheyd verbergen onder verdichtsels.* — *Inwikkelen, bevatten.* On l'a enveloppé dans ce procès. *Men heeft hem in dat geding gewikkeld*

Envenimé, ée, *adj. Vergiftigd, venynig.*

Envenimer, *v. a. Vergiftigen, met vergift besmetten*; — (fig.) *verbitteren, vergallen.*

Enverger, *v. a.* (mandemaekers w.) *Met teene-roeden voórzien.*

Enverguer, *v. a.* (schippers w.) Enverguer les voiles. *De zeylen vastbinden.*

Envergure, *s. f.* (schippers w.) *Het aenslaen der zeylen aen de ree*, s. n. — *evenmaet van de roeën*; — *wydte der opengespreyde vleugelen* (*van eenen vogel*) s. f.

l'Envers, *s. m. Averegtsche zyde, verkeerde zyde*, s. f. A l'envers. *Averegts, verkeerd*, adv.

Envers, *prep.* (reg. *accus.*) *Tot, jégens, ten aenzien van.* Charitable envers les pauvres. *Liefdaedig tot den armen.*

Enverzer, *v. a.* (stoffe-weevers w.) Enverzer une étoffe. *Een stoffe rekken*

Digitized by Google

A l'envi, *adv. Om het beste, om stryd, om het eerst.*

Envie, *s. f. Nyd*, s. m *afgunst, wangunst, afgunstigheyd, benyding, nydigheyd*, s. f. Je vous porte envie. *Ik wilde wel zoo gelukkig zyn als gy.* — *Lust, trek, zin*, s. m. *begeêrte, gaeding, genegenheyd*, s. f. Avoir une extrême envie de quelque chose. *Eenen grooten lust tot iets hebben.* — *Nynagel*. s. n. Avoir des envies aux doigts. *Nynagels aen de vingers hebben.* — (geneés-k.) *Moeder-plek, plek daer sommige kinderen méde geboören worden.*

Envieilli, ie, *adj. Verouderd.*

Envieillir, *v. a. Verouderen, oud doen toonen.*

Envier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Benyden, misgunnen.* C'est l'emploi que j'envierois le plus. *Het is de bedíening die ik het meest zou wenschen* of *betragten.* J'envie votre bonheur. *Ik wilde wel zoo gelukkig zyn als gy.*

Envieux, euse, *s. m. et f. Benyder: nydigaerd: benydster.* — *adj. Nydig, afgunstig, misgunstig.*

Envilasse, *s. f. Ebben-hout van het eyland Madagascar*, s. n.

Enviné, ée, *adj.* (*zoek*) Aviné, ée.

Environ, *adv. et prép.* (reg. *accus.*) *Omtrent, daer omtrent, ten naeste by.*

Environner, *v. a. Omringen, omcingelen, becingelen, besluyten, insluyten.*

Environs, *s. m. plur. Omliggende plaetsen*, s. f. plur. *omstreéken*, s. m. plur. *omvang*, s. m.

Envisager, *v. a.* (nous envisageons, envisageâmes) *Bezien, beschouwen, aenzien.*

Envitaillement (*zoek*) Avitaillement.

Envitailler, *v. a.* (*zoek*) Avitailler.

Envoi, *s. m. Zending, afzending, verzending, wegzending*, s. f.

s'Envoiler, *v. r.* (smids w.) *Krom trekken.* Ce morceau d'acier s'envoile à la trempe. *Dat stuk staal trekt krom in het temperen.*

Envoisiné, ée, *adj.* (gem.) Nous sommes bien envoisinés. *Wy hebben goede gebueren.*

s'Envoler, *v. r. Wegvliegen, opvliegen, uytvliegen, vervliegen*, v. n.

Envoûtement, *s. m.* (bygeloovigheyd) *Betoovering met een wasse beéldeken*, s. f.

Envoûter, *v. a.* (bygeloovigheyd) *Met een wasse beéldeken betooveren of ombrengen.*

Envoyé, *s. m. Gezant, afgezant.*

Envoyer, *v. a. irrég.* (J'envoie, tu envoies, il envoie; nous envoyons, vous envoyez, ils envoient. J'envoyois; nous envoyions, vous envoyiez. J'envoyai. J'enverrai. J'enverrois. Envoie, qu'il envoie; qu'ils envoient. Que j'envoie; que nous envoyions, que vous envoyiez, qu'ils envoient. Que j'envoyasse. Envoyant; envoyé, ée) *Zenden, afzenden, verzenden, toezenden, wegzenden, afstieren, stueren, afstueren.* Le vin envoie des fumées à la tête. *Den wyn doet dampen naer het hoofd vliegen.* Envoyer quérir. *Doen of laeten haelen.*

Éolipyle, *s. m.* (natuer-k.) *Windkogel, damp-kogel.*

Epacte, *s. f.* (sterre-k.) *Jaer-sleutel, épacta*, s. m. *verschil van elf dagen tusschen het maen- en zon-jaer*, s. n.

Épagneul, eule, *s. m. et f. Spaenschen hond, patrys-hond*, s. m.

Epailler, *v. a. Het goud ontschilferen, van schilfers zuyveren.*

Épais, *s. m.* (*zoek*) Épaisseur.

Épais, *adv. Dik*; — *digt.* Ces blés sont semés trop épais. *Dat graen is te digt gezaeyd.*

Épais, aise, *adj. Dik.* Planche épaisse. *Dikke plank.* — *Grof.* Drap épais. *Grof laken.* — *Digt.* Bois épais. *Digt bosch.* — (fig.) *Plomp, dom.* Esprit épais. *Plomp verstand.*

Epaisseur, *s. f. Dikte, dikheyd*; — *grofheyd*; — *digtheyd.*

Epaissir, *v. a. Verdikken, dik* of *hyvig maeken.* — *v. n. et r. Verdikken, dik* of *hyvig worden*; ook (fig) *dom worden*, v. n.

Épaississant, ante, *adj. Verdikkend.*

Épaississement, *s. m. Verdikking*, s. f.

Épamprement de la vigne, *s. m. Snoeying van den wyngaerd*, s. f.

Épamprer, *v. a.* Epamprer la vigne. *Den wyngaerd snoeyen.*

Épanchement, *s. m. Uytstorting, uytgieting*, s. f. Epanchement de la bile. *Overloop van gal.*

Epancher, *v. a. Uytstorten, uytgieten, vergieten.*

Epanchoir, *s. m. Stortgat* (*van eenen waterloop*) s. n.

Épandre, *v. a. Uytstorten*; — *strooyen.* — *v. r. Stroomen, vloeyen*, v. n.

Épanorthose, *s. f.* (welspreékendheyd) *Geveynsde herroeping van eene*

Digitized by Google

zwakke uytdrukking doór eene sterkere uytdrukking verbéterd wordende.

s'Épanouir, *v. r.* (van bloemen enz. spr.) *Ontluyken, open gaen.* v. n. Son front s'épanouit. *Hy begint een vergenoegd gelaet te toonen.* — *v. a.* (gem.) Épanouir la rate. *Doen lachen, vrolyk maeken.*

Épanouissement, *s. m.* (van bloemen enz. spr.) *Ontluyking*, s. f. *het opengaen*, s. n. Épanouissement de rate. (gem.) *Hertelyken lach.*

Éparcet, *s. m.* (plant) *Spaensche klaver*, s. f.

s'Éparer, *v. r.* (van peêrden spr.) *Agterutslaen*, v. n.

Épargnant, ante, *adj. Spaerig, zuynig, spaerzaem.*

Épargne, *s. f. Spaerzaemheyd, bespaering, bezuyniging, zuynigheyd*, s. f. — *spaer-pot*, s. m. — *'s lands schat-kist*, s. f.

Épargner, *v. a. Spaeren, bespaeren, bezuynigen.* Épargner sa peine. *Zyne moeyte ontzien.* — (schilders w.) *Uytspaeren.*

Éparpillement, *s. m. Verstrooying, verspreyding*, s. f.

Éparpiller, *v. a. Verstrooyen, verspreyden.*

Éparre, *s. f. Pan (waer in eene spoór-leé draeyt).*

Épars, *s. m.* (schippers w.) *Vlagstok.*

Épars, arse, *adj. Hier en daer, verstrooyd, verspreyd.*

Épart, *s. m. Bies, lisch (dat in Spanjen groeyt)* s. n.

Éparvin, *s. m.* (gezwel aen de beenen der peêrden) *Spat*, s. n. *spatgal, kniezugt*, s. f.

Épaté, ée, *adj.* Verre épaté. *Roomer zonder voet.* Nez épaté. *Platneus.*

Épaufrure, *s. f.* (steenhouwers w.) *Afgesprongen stuk (van eenen gehouwen steen)* s. n.

Épaulard, *s. m.* (grooten zee-visch) *Botskop, noórdkaeper.*

Épaule, *s. f. Schouder.* Épaule de bastion. *Zyde van een bolwerk.*

Épaulée, *s. f. Stoot met de schouder*, s. m. Faire une chose par épaulées. *Iets onagtzaemelyk doen.* Épaulée de mouton. *Schaeps voórquartier.*

Épaulement, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Borstweêring*, s. f.

Épauler, *v. a.* (spr. van viervoetige dieren) *De schouder uyt de koót zetten*; — (gem.) *ondersteunen, helpen, bystaen.* Épauler les troupes. (oórlogs w.) *De krygs-benden dekken voór het kanon.*

Épaulette, *s. f. Schouder-lint*, s. n. *schouder-lap*; — *naed op de schouders (van een kleed, hemd enz.)* s. m.

Épaulière, *s. f. Schouderstuk (van een harnas)* s. n.

Épave, *adj. Verloóren en waer van men den eygenaer niet kent*; — *gestrand.* — *s. f. Verloóre goed*; ook *gestrand goed*, s. n. Droit d'épave. *Recht van aen zich verloóre goederen toe-te-eygenen*; ook *strand-recht.*

Épeautre, *s. m.* (koórn) *Spelt*, s. f.

Épée, *s. f. Degen*, s. m. *rapier*, s. n. Se battre à l'épée. *Met den degen vegten.* Homme d'épée. *Krygsman.* L'épée à la main. *Gewapender-hand, met den degen in de vuyst.*

Épeiche, *s. f.* (vogel) *Rood-spegt.*

Épeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Spellen.* Épeler un mot. *Een woórd spellen.*

Épellation, *s. f. Het spellen (der woórden)* s. n.

Épenthèse, *s. f.* (schoól-w.) *Invoeging van eene of meer letteren in een woórd.*

Éperdu, ue, *adj. Verbaesd, verschrikt, ontsteld.*

Éperdument, *adv. Met hert en ziel.* Je l'aime éperdument. *Ik bemin hem met hert en ziel.*

Éperlan, *s. m.* (visch) *Spiering*, s. f. Petit éperlan. (vischken) *Pin.*

Éperon, *s. m. Spoór*, s. f. Donner de l'éperon. *Met de spoóren steêken.* — *Spoór (van haenen, honden enz.)* s. f. — (schippers w.) *galioen*; — (vestingbouw-k.) *bolwerk (met eenen uytspringenden hoek)* — (bouw-k.) *puntig metselwerk*, s. n. — *puntige brug-pilaer (om den stroom van het water te breeken)* — (kruyd-k.) *punt (aen sommige bloemen)* s. f. — *rimpels (in den oog-hoek)* s. f. plur.

Éperonné, ée, *adj. Gespoórd, die spoóren heeft.*

Éperonnelle, *s. f.* (bloem) *Ridderspoór.*

Éperonnier, *s. m. Spoórmaeker*; — *spoór-verkooper.*

Épervier, *s. m.* (roof-vogel) *Sperwer*, s. m. *wyfken van den tarsel*; — *werpnet*, s. n. — (beel-k.) *band voór de neus-wonden*, s. m.

Épervin, *s. m.* (zoek) Éparvin.

Éphèbe, *s. m. Houwbaeren jongeling.*

Digitized by Google

Éphèdre, *s. m.* (oudh.) *Kampoegter (die tegen den laesten overwinnaer vogt).* — *s. f.* (plant) *Peerde-steert*, s. m.

Éphélides, *s. f. plur.* *Zwartagtige plekken (op het vel).*

Éphémère, *adj. et s.* *Eendagsch, dat maer eenen dag duert.* Fièvre éphémère. *Koórts die maer eenen dag duert, die maer eens komt.* — (fig.) *Van korten duer, dat niet lang staende blyft.* Succès éphémère. *Voórdeel van korten duer.*

Éphémérides, *s. f. plur.* *Sterrekundige tafelen (om den dagelykschen loop der sterren te bepaelen).*

Éphètes, *s. m. plur.* (oudh.) *Magistraets persoonen van Athénen aengesteld om over de doodslagen te vonnissen.*

Éphialtes, *s. m.* (geneés-k.) *Nagtmerrie*, s. f.

Éphores, *s. m plur.* (oudh.) *Rechters te Sparta aengesteld om het koninglyk gezag in toom te houden.*

Épi, épi de blé, *s m.* *Koórn-aer*, s. f. Épi d'eau (plant) *Fonteyn-kruyd, zwem-kruyd, zwam-kruyd.*

Épiale, *adj f.* (geneés-k.) Fièvre épiale. *Aenhoudende koórts met heette doór gebeel het lichaem en onregelmaetige huyveringen.*

Épian, *s. m.* (*zoek*) Pian.

Épicarpe, *s. m.* (geneés-k.) *Polsplaester*, s. f.

Épicaume, *s. m.* (heel-k.) *Zweér (op het zwart van het oog)* s f.

Épice, *s f.* *Kruydery, spécery.*

Épicé, ée, *adj.* *Kruydig, vol spéceryën.*

Épicède, épicédion, *s. m.* (oudh.) *Lyk-réde*, s. f.

Épicène, *s. m. et adj.* (spraek-k.) Mot épicène. *Naem-woórd dat in beyde geslachten gemeyn is, als* enfant, *kind.*

Épicer, *v. a.* *Kruyden, met spéceryën toemaeken.*

Épicérastique, *s. m. et adj* (geneéskunde) Remède épicérastique. *Geneésmiddel dat de scherphéden der vogten matigt*, s n.

Épicerie, *s. f.* *Spécery kruydery.*

Épichérème, *s m* (spreék uyt *épikhéreim*) (réde-k.) *Slot waer in het bewys eener zaek vervat is*, s n.

Épicier, ière, *s. m et f.* *Kruydenier, spécery-verkooper: kruydeniersster, spécery-verkoopster.*

Épicrâne, *s m.* (ontleéd-k.) *Het geene het bekkeneel omringt.*

Épicurien, *s. m.* *Épicurist*; — (fig.) *wellustigen.*

Épicurien, enne, *adj.* *Épicurisch, van Épicurus.*

Épicurisme, *s. m.* *Leering van Épicurus*, s. f. — (fig.) *wellustig leven*, s. n.

Épicycle, *s. m* (sterre-k.) *Bykring.*

Épicycloïde, *s. f.* (meét-k.) *Geboógde linie veroorzaekt doór de volle ronddraeying van eenen kring die op den omtrek van eenen anderen kring loopt.*

Épidémie, *s. f.* *Besmettelyke ziekte, land-ziekte, volk-ziekte.*

Épidémique, *adj.* *Besmettelyk, besmettend* Maladie épidémique. *Besmettelyke ziekte, land-ziekte, volkziekte.*

Épiderme, *s m.* (ontleéd-k.) *Opperhuyd*, s f. *oppervlies, opperveel*, s n.

Épididyme, *s. m.* (ontleéd-k.) *Opperklootje, opperballeken*, s. n.

Épier, *v a* (word geconjug. als *Crier*) *Bespieden, verspieden, begaepen, afzien, afloeren*: — *waerneémen.* Épier l'occasion *De gelégenheyd waerneémen.* — *v. n.* *Tot aeren schieten.* Les blés commencent à épier. *Het koórn begint tot aeren te schieten.*

Épierrer, *v a.* *Van steenen zuyveren, de steenen wegneémen (uyt eenen hof enz.)*

Épieu, *s m.* (jaegers w.) *Zwynspriet*, s m. *jagt-spies*, s. f.

Épigastre, *s. m* (ontleéd-k.) *Oppersmeér-buyk, midden bovenbuyk.*

Épigastrique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van den oppersmeérbuyk.*

Épiginomène, *adj.* (geneés-k.) *Toevallig, byvallig.*

Épiglotte, *s. f.* (ontleéd-k.) *Lelleken van de keel*, s. n. *strot-lap*, s. m. *gorgel-klep*, s. f.

Épigrammatique, *adj.* *Punt-dichtkundig der punt-dichten.*

Épigrammatiste, *s. m.* *Punt-dichter.*

Épigramme, *s. f.* *Punt-dicht, slotdicht, zin-dicht*, s. n. — *schimp-réde*, s. f.

Épigraphe, *s. f.* *Opschrift (van een gebouw)* s n — *zin-spreuk (op den titel van een boek)* s. f.

Épilance, *s f.* *Vallende-ziekte (der valken).*

Épilatoire, *s. m.* *Zalf die het hair doet uytvallen*, s. f.

Épiler, *v. a.* (*zoek*) Dépiler.

Épilepsie, *s. f.* *Vallende-ziekte, maen-ziekte*, s. f. *sint Jans heuvel*, s. m.

Digitized by Google

Épileptique, *s. m. Imand die de vallende-ziekte heeft.* — *adj. Van de vallende-ziekte.*

Épilet, épillet, *s. m. Graentje van een koórn-aer*, s. n.

Epilogue, *s. m. Sluytréde, slotréde, naréde*, s. f.

Épiloguer, *v. a. et n.* (gem.) *Beknibbelen, op alles wat te zeggen waéten, vitten.*

Epilogueur, *s. m.* (gem.) *Beknibbelaer, vitter.*

Epinaie, *s. f.* (gewas) *Doórn haeg.*

Épinards, *s. m. plur.* (hof-gewas) *Spinagie*, s. f.

Épinceler, *v. a. (zoek)* Époutier.

Epinçoir, *s. m. Grooten gespleeten hamer.*

Épine, *s. f. Doórn, stékel*, s m. — *doórn-gewas*, s n. Épine blanche. *Doórn-boom, haeg-doórn*, s. m. Epine du dos. (ontleéd-k.) *Rugge-been*, s. n. *rugge-graet*, s. f. — (fig.) *moeyelykheyd, zwaerigheyd*, s. f. *kommer*, s m.

Épinette, *s. f. Klavecimbeltje*; — *kot (om vogels te mesten)* s n.

Épineux, euse, *adj. Doórnagtig, stékelig, vol doórnen*; — (fig.) *moeyelyk, nételig, bekommerlyk.*

Épine-vinette, *s. f.* (plant) *Berberisse, boom-zurkel*, s. f. *zuer-doórn, zuer-boom, kweek-doórn*, s. m.

Epingard, *s. m.* (kleyn kanon) *Eenponder.*

Epingare, *s. m (zoek)* Épingard.

Épingle, *s. f. Speld, spelde.* Donner pour des épingles. *Drink-geld geéven*

Epinglette, *s. f Priem (om het laed-gat der kanons en der handgeweéren te kuyschen)* s m.

Epinglier, *s. m. Spelde-bakskes*, s. n. Épinglier de rouet à filer. *Klauwier* of *vleugel van een spinne-wiel*

Épinglier, ère, *s. m et f. Spelde-verkooper: spelde-verkoopster*; — *speldemaeker: speldemaekster*

Épinière, *adj. f.* (ontleéd k.) Moelle épinière *Merg van de rugge-graet, rugge-merg.*

Epinoche, *s. m.* (kruydeniers w.) *Besten koffi.* — *s. f.* (visch) *Stékel-baers.*

Épinyctides, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Nagt-puysten, puysten die 's nagts op het vel komen.*

Epiphane, *adj.* (oudh.) *Vermaerd, beroemd, berugt, doórluytig*

Epiphanie, *s. f.* (kerkelyk w.) *Dry-koningen-dag*, s. m. *feest der dry Wyzen*, s. n.

Epiphénomène, *s. m. et adj.* (geneés-k.) Symptômes épiphénomènes. *Toevallige teekenen in ziekten die zich naderhand openbaeren.*

Épiphonème, *s. m.* (welspr.) *Gedenkspreuk (waer méde eene réde gesloóten word)* s. f.

Epiphore, *s. f.* (geneés-k.) *Het gestadig loopen der oogen met ontsteéking*, s. n.

Epiphyse, *s f.* (ontleéd-k.) *Been dat aen een ander gegroeyd is*, s n.

Épipiérose, *s. f.* (geneés-k.) *Bovenmaetige dikte der slagaders.*

Epiplocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Darmnet-breuk*

Épiploïque, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het darm-net.*

Epiplomphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-breuk.*

Épiploon, *s. m* (ontleéd-k) *Darmnet*, s n.

Épiplosarcomphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-gezwel*, s. n.

Epiploschéocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Breuk waer doór het darm-net in de teel-ballen zakt.*

Épique, *adj.* (dicht-k.) *Helden, de helden-daeden beschryvend.* Poème épique. *Helden-dicht* Poëte épique. *Helden-dichter.*

Épiscopal, ale, *adj. Bisschops, bisschoppelyk.*

Épiscopat, *s. m. Bisschoppelyke weérdigheyd*, s f. *Bisschops ampt*, s. n.

Épiscopaux, *s. m. plur.* (ketters in Engeland) *Bisschops-gezinden, episcopaelen*

Épiscopisant, *s. m.* (gem.) *Eenen die naer een bisdom staet.*

Épiscopiser, *v n.* (gem.) *Naer een bisdom staen*; — *de manieren van eenen Bisschop aennemen.*

Episode, *s. m. Bydichtsel, dichtstuk tot cieraed en uytbreyding van het hoofd-dicht*, s. n.

Épisodier, *v a Een gedicht doór een bydichtsel vercieren.*

Épisodique, *adj. Van een bydichtsel.*

Épispastique, *s. m et adj.* (apotheékers w.) Médicament épispastique. *Trek-plaester*, s. f.

Épisser, *v. a* (schippers w.) Épisser une corde. *Eene touw splitsen*

Épissoir, *s. m* (schipp. w.) *Splitshoórn*, s m. *splits-yzer*, s n.

Épissure, *s. f.* (schippers w.) *Splitsing (van eene touw).*

Epistase, *s. f.* (geneés-k.) *Stoffe die op de pis dryft.*

Digitized by Google

Épistate, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd der raedsmannen (tot Athénen).*

Épistémonarque, *s. m. Opzigter der leering (in de grieksche kerk).*

Épister, *v. a. Deeg maeken van iets dat gestampt is.*

Épistolaire, *adj.* L'art épistolaire. *De konst van brieven te schryven.* Style épistolaire. *Brief-stiel.*

Épistolaires, *s m. pl. Brief-schryvers, schryvers welkers brieven verzameld en gedrukt zyn.*

Épistyle, *s. f. (zoek)* Architrave.

Épitaphe, *s. f. Graf-schrift, graf-dicht*, s. n.

Épitase, *s. f. Knoop*, s m. *laeste gedeelte van een toneel-gedicht*; — (geneés-k.) *het tomeémen eener ziekte*. s. n.

Épite, *s. f.* (schippers w.) *Wig, houte spie.*

Épithalame, *s. m. Bruyloft-dicht, trouw-dicht, houwelyks gezang*, s. n.

Épithème, *s. m.* (apotheekers w.) *Uytwendig kragtig geneés-middel*, s. n. *marg-plaester*, s. f.

Épithète, *s. f. Bynaem, toenaem*, s. m. *byvoeglyk naem-woórd*, s. n

Épithyme, *s. m.* (kruyd-k.) *Tymzyde*, s. f *hairtjes en vézeltjes (die aen den tymis groeyén)* s n. plur.

Épitié, *s. m.* (schippers w.) *Bak.*

Épitoge, *s. f. Mantel (der oude Romeynen)* s m. — *kap (der parlements voórzitters)* s. f.

Épitoir, *s. m.* (schippers w.) *Spieyzer, deutel-yzer*, s. n.

Épitome, *s. m. Korten inhoud*, s. m. *kort begryp, uytreksel*, s. n

Épitomer, *v. a.* (oud) *Een boek verkorten, tot een kort begryp maeken.*

Épitre, *s. f. Brief, zend-brief*; — *epistel (in de Misse)* s. m.

Épitrope, *s. m. Rechter, scheydsman der Grieken (in de turksche landen).* — *s. f.* (welspreék.) *Toestemming in iets dat kan geloochend worden.*

Épizootie, *s. f.* (spreék uyt *épizooci*) *Sterfte onder het hoórne vee.*

Épizootique, *adj.* Maladie épizootique. *(zoek)* Epizootie

Éplaigner, *v. a.* (droogscheérders w.) Éplaigner du drap. *De wol der lakens opkratsen*

Éplaigneur, *s. m.* (droogscheérders w.) *Opkratser.*

Éploré, ée, *adj. Bekreéten, met traenen overgooten, bitterlyk schreyénde* of *weenende.*

Éployé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met uytgestrekte vleugelen.*

Éplochement, *s. m. Plukking, uytpluyzing*, s. f.

Éplucher, *v. a. Uytpluyzen, van pluyzen zuyveren*; — (fig.) *uytpluyzen, nauwkeuriglyk nazien*, Éplucher les actions de quelqu'un. *Imands werken uytpluyzen* — (hoveniers w.) *Plukken, uytplukken, schoon maeken.* Éplucher la salade. *Salaed schoon maeken.*

Éplucheur, euse, *s. m. et f. Uytpluyzer*; *uytpluyster.*

Épluchoir, *s. m.* (mandemaekers mesken) *Uytsteeker.*

Épluchures, *s. f. plur. Uytpluksel, uytpluysel*, s. n

Épode, *s. f.* (dicht-k.) *Laeste gedeelte (van een zang-gedicht* of *ode)* s. n.

Épointé, ée, *adj* (van honden of peérden spr) *Welkers schoft verrekt* of *uyt de koót is.*

Épointer, *v. a. Afpunten, de punten afbreéken.*

Épointure, *s. f. Verrekking der schoft (van eenen hond).*

Épois, *s. m* (jagt) *Herts-hoórns tak.*

Épomide, *s. f. (zoek)* Épomis.

Épomis, *s. f.* (ontleéd-k.) *Bovendeel der schouder*, s n.

Éponge, *s. f. Spons, spongie*, s. f. — *hiel (der dieren)* s. m.

Éponger, *v. a. Met eene spongie afwasschen.*

Épontilles, *s. f. pl. (zoek)* Pontilles.

Épopée, *s. f.* (dicht-k.) *Heldendicht*, s. n.

Époque, *s. f. Tyd-merk, tyd-stip, tyd-begin*, s. n.

Époudrer, *v. a. Afstoffen, het stof afkeéren.*

s'Épouffer, *v. r.* (gem.) *Wegsnappen, wegloopen*, v. n.

Épouiller, *v. a. Luyzen, luyzen vangen.*

Époulet, *s. m. (zoek)* Époullin.

Époulle, *s. f.* (weévers w.) *Garen enz. dat op de bobyn van een schietspoel gewonden is*, s. n.

Époulleur, *s. m.* (weévers w.) *Spoelder, eenen die garen enz. opwind.*

Époullin, *s m.* (weévers w) *Bobyn (van een schietspoel)* s. f. — (gaesweévers w.) *schietspoeltje*, s. n.

Époumonner, *v. a.* (gem.) *Doen te bersten schreeuwen, blaezen enz.* — *v. r. Zich moede schreeuwen, zich te bersten schreeuwen.*

Épousailles, *s. f. plur. Trouw, houwelyks plegt*, s. f.

Digitized by Google

Épouse, *s f. Bruyd; — huysvrouw, gemaelin. egtgenoóte.*

Épousée, *s. f. Bruyd.*

Epouser, *v. a. Trouwen, ten houwelyk neémen;* — (fig.) *behertigen, ter herte neémen, aenkleéven.* Épouser les intérêts de quelqu'un. *Imands belangen ter herte neémen.*

Epouseur, *s. m.* (gem.) *Vryër, eenen die van zin is te trouwen.*

Épousseter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Afborstelen, afstoffen, afstuyven;* — (gem.) *afrossen, afsmeéren, slagen geéven.*

Époussetoir, *s. m.* (juweliers w.) *Fyn pinceel*, s. n.

Époussettes, *s. f.* (oud) *Kleerborstel*, s. m.

Épouti, *s. m.* (stoffe-weévers w.) *Vuylheyd in de wolle stoffen* of *lakens*, s. f.

Époutier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) (stoffe-weévers w.) *De vuylhéden uyt de wolle stoffen* of *lakens doen.*

Époutieuse, *s. f.* (stoffe-weévers w.) *Werkvrouw die de lakens zuyvert.*

Epouvantable, *adj. Schrikkelyk, vervaerlyk, afgrysselyk, grouwzaem, ysselyk.*

Epouvantablement, *adv. Schrikkelyk. afgrysselyk, vervaerlyk, ysselyk.*

Epouvantail (*plur.* épouvantails) *s. m. Vogel-schrik, molik (om de vogels verveérd te maeken).*

Épouvante, *s. f. Schrik, angst*, s. m. *verveérdheyd, verschrikking, verschriktheyd, vrees, beángstheyd*, s. f.

Epouvanter, *v. a. Verschrikken, verveéren, verveérd maeken, bevreesd maeken, beángst maeken.* — *v. r. Verschrikken, verschrikt worden*, v. n.

Époux, *s. m Bruydegom;* — *man, gemael, egtgenoót.* Les époux. *De getrouwden, man en vrouw.*

Epreindre. *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Uytpersen, uytdrukken, uytdouwen.*

Epreinte, *s. f.* (geneés-k.) *Wanstoel-gang*, s. m. *persing* of *drukking tot afgang*, s. f.

s'Eprendre, *v. r. irrég.* (is niet in gebruyk als in *part. pass.*) (*zoek*) Epris, ise.

Épreuve, *s. f. Proef, beproeving, proefneéming.* A toute épreuve. *In alle voórvallen.* Il est à l'épreuve de tout *of* il est à toute épreuve. *Er kan in alle voórvallen op zyne getrouwheyd staet gemaekt worden.* Être à l'épreuve de... *Wéderstaen aen...* Cuirasse à l'épreuve du mousquet. *Harnas dat aen den kogel wéderstaet.* Il est à l'épreuve de la tentation. *Hy wéderstaet aen de bekoóring* of *hy kan doór de bekoóring niet overwonnen worden.* Il n'est point à l'épreuve de la raillerie. *Hy kan geene spotterny verdraegen.* Mettre à l'épreuve. *Beproeven, tergen.* Vous mettez souvent ma patience à l'épreuve. *Gy tergt dikwils myn geduld.* — (boek-drukkers w.) *Proef*, s. f. *proef-druk*, s. m. *eerste afdruksel, proef-blad*, s. n.

Éprevier, *s. m* (*zoek*) Épervier.

Epris, ise, *adj. Ingenomen, bekoórd, bevangen, ontsteéken (doór eenige drifien).*

Éprouver, *v. a. Proeven, beproeven, probeéren.*

Éprouvette, *s. f. Peyl-kéten, kéten daer de wyn-roeyérs méde peylen*, s. f. — (heelmeesters werktuyg) *Tenteéryzer*, s. n. — *buskruyd-proef*, s. f. — *proef-lépel (der tinne-gieters)* s. m.

Eptacorde, *s. m.* (*zoek*) Heptacorde.

Eptagone, *s. m.* (*zoek*) Heptagone.

Epucer, *v. a.* (nous épuçons, épuçâmes) *Vlooyén, vlooyen zoeken, vlooyén vangen.*

Épuisable, *adj. Uytputbaer.*

Epuisement, *s. m.* (word meest gezeyd van de kragten des geests en des lichaems) *Uytputting, zwakheyd, kragteloosheyd*, s. f. L'épuisement des finances. *De uytputting van den landsschat.*

Epuiser, *v. a. Uytputten, leégputten.*

Épuisette, *s. f. Kleyn netteken (om eenen vogel in de vlugt* of *eenen visch in de beun af-te-vangen)* s. n.

Épulie, épulide, *s. f.* (heel-k.) *Wild tand-vleesch*, s. n.

Épulons, *s. m. plur. Priesters die de toezigt hadden over de feesten der goden (in oud Roomen)* — (klugtig w.) *tafel-gasten.*

Epulotique, *s. m. et adj.* (apotheékers w.) Médicament épulotique. *Uytwendig geneés-middel om de wonden te heelen en de zweéren te droogen*, s. n.

Épuratoire, *adj. Zuyverend.*

Épure, *s. f.* (bouw-k.) *Grondteekening (van een gebouw).*

Épuré, ée, *adj. Gezuyverd. zuyver.*

Épurer, *v. a. Zuyveren.* Épurer la langue. *De taal beschaeven.* — *v. r. Zuyver worden;* ook *volmaekter worden*, v. n.

Épurge, *s. f.* (plant) *Spring-kruyd, purgeér-kruyd*, s. n. *sporie, spurgie*, s. f.

Digitized by Google

N. B. In de volgende woórden aldus ,, gemerkt, moet *qu* als *kw*, en in de woórden, alwaer het gemeld teeken niet voórstaet, als *k* uytgesproken worden.

Équarrir, *v a. In zynen haek maeken, vierkantig maeken.* Équarrir un trou (horlogiemaekers w.) *Een gat grooter maeken.*

Équarrissage, *s. m. Vierkantmaeking*, s. f. Cette poutre a onze pouces d'équarrissage. *Dien balk heeft elf duymen in het vierkant.* Bois d'équarrissage. *Hout dat boven de zes duymen vierkant dik is.*

Équarrissement (*zoek*) Équarrissage.

Équarrisseur, *s. m. Peerden-dooder, peerden viller.*

Équarrissoir, *s m. Yzer om de gaten in het metael grooter te maeken*, s n.

,, Équateur, *s m.* (land-beschryving) *Evenaer*, s. m. *midden-linie, linie even afstandig van de twee aspunten*, s f.

,, Équation, *s f.* (stel-k. en sterre-k.) *Gelykstelling.*

Équerre, *s f. Winkel-haek*, s. m. Fausse équerre. *Zwaey-haek.* Équerre à épaulement, équerre à onglet. *Winkelhaek welkers eenen arm dikker is als den anderen.*

,, Équestre, *adj Ridderlyk, te peerd zittend* Statue équestre. *Ridderlyk standbeeld.* Ordre équestre. *Ridderschap*

,, Équiangle, *adj.* (meet-k.) *Gelykhoekig, evenhoekig.*

,, Équidistant, ante, *adj. Op gelyken afstand, even verre afgelegen.*

,, Équilatéral, ale, ,, équilatère, *adj. Gelykzydig, evenzydig.*

Équiboquet, *s. m.* (timmermans w.) *Winkel-haek (om groeven te meeten).*

Équilibre, *s. m Evenwigt*, s. n. *evenwigtigheyd, gelykwigtigheyd*, s. f.

,, Équimultiple, *adj.* (cyffer-k.) *Gelykgetallig, uyt gelyke getallen bestaende.*

Équinoxe, *s. m.* (meet-k.) *Nagtevening*, s. f *tyd des jaers als de dagen en nagten even lang zyn*, s m.

Équinoxial, ale (*plur.* équinoxiaux, ales) *s. m. et adj.* Ligne équinoxiale (*zoek*), ,, Équateur.

Équipage, *s. m Léger-treyn, lègertros*, s. m. *bagagie*, s. f. — *Koets en peerden.* Il a équipage. *Hy houd koets en peerden.* Équipage d'un vaisseau. *Scheeps-volk.* Être en bon ou mauvais équipage. *Wel of slegt uytgedost zyn.*

Équipe, *s. f. Verscheyde schuyten aeneengehegt saemen vaerende.*

Équipee, *s. f. Zotten aenslag*, s. m. *dwaeze daed*, s. f.

Équipement, *s. m.* (spr. van scheepen) *Uytrusting, uytreeding*, s f.

Équiper, *v a Uytrusten, toerusten, uytreeden.* Équiper un soldat. *Eenen krygsman uytrusten.* Équiper un vaisseau. *Een schip uytreeden.*

Équipollence, *s f.* (réde-k.) *Evenrédigheyd, evenweerdigheyd.*

Équipollent, *s. m.* (réde-k.) *Evenweerde*, s. f. A l'équipollent. *Naer maete, naer evenrédigheyd.*

Équipollent, ente, *adj. Van gelyke weerde, evenrédig.*

Équipoller, *v. a. et n.* (recht) *Van gelyke weerde zyn, evenrédig zyn.*

Équipondérance, *s. f. Gelyke zwaerte.*

Équitable, *adj. Rechtmaetig, billyk, rédelyk*: — *rechtveerdig*

Équitablement, *adv. Op eene rédelyke wyze, rechtmaetiglyk*; — *rechtveerdiglyk.*

,, Équitation, *s. f. Ry-konst, konst van te peerd te ryden.*

Équité, *s. f. Billykheyd, rédelykheyd, rechtmaetigheyd, rechtveerdigheyd.*

Équivalemment, *adv. Gelykweerdiglyk, evenweerdiglyk.*

Équivalence, *s. f. Gelyke weerde, evenweerdigheyd.*

Équivalent *s. m. Evenweerde, zoek van gelyke weerde met eene andere*, s f. Rendre l'équivalent. *Met gelyke munt betaelen.*

Équivalent, ente, *adj. Evenweerdig, van gelyke weerde.*

Équivaloir, *v n irrég.* (word geconj. als *Valoir*) *Van gelyke weerde zyn, van gelyke kragt zyn.*

Équivalve, *adj.* (natuerlyke hist.) *Gelykschelpig.*

Équivoque, *s. f. Dubbelzinnigheyd, twyffelzinnigheyd, tweezinnigheyd.* — *adj. Dubbelzinnig, twyffelzinnig, tweezinnig.*

Équivoquer, *v. n. Met dubbelzinnigheyd spreeken, dubbelzinnigheyd gebruyken.* — *v r.* (gem.) *Zich verspreeken, zich misspreeken.*

Érable, *s m. Ahorn, mast-boom, mast-hout-boom*, s. m. *schotze-linde*, s. f *luyt-hout*, s n. Érable-plane, érable à feuilles de platane. *Eschdoórn.*

Éradicatif, ive, *adj* (geneés-k.) Remède éradicatif. *Geneesmiddel dat de zickte en haere oorzaeken wegneemt.*

Digitized by Google

Éradication, *s. f.* (natuer-k.) *Uytrukking met den wortel.*

Érafler, *v. a.* Érafler la peau. *Het vel krabben* of *schrabben.*

Eraflure, *s. f. Schrab, krab (op het vel).*

Eraillé, ée, *adj.* Cet homme a les yeux éraillés. *Dien man heeft roode streépen in de oogen.*

Éraillement, *s. m. (zoek)* Ectropion.

Erailler, *v. a. Ontweeven, uytrafelen, uytryfelen. — v. r. Pluyzen, uytrafelen, uytryfelen, schiften.* v. n.

Eraillure, *s. f. Uytrafeling, uytryfeling, schifting.*

Erater, *v. a. De milt uytsnyden.*

Ère, *s. f. Tyd-begin*, s. n.

Érecteur, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Muscles érecteurs. *Opregtende spieren.*

Érection, *s. f. Opregting, aenstelling.*

Éreinter, *v. a. De lenden breéken.*

Erémitique, *adj. Éremyts, kluyzenaers.* Vie érémitique. *Eremyts léven.*

Érésipèle, *s. f.* érésipélateux, euse, *adj. (zoek)* Érysipèle etc.

Éréthisme, *s. m.* (geneés-k.) *Geweldige spanning der vliezen*, s. f.

Ergo, *adv.* (latynsch w.) *Vervolgens, gevolgenlyk.*

Ergo-glu. (gem.) *Dat is slegten praet, dat besluyt niets.*

Ergot, *s. m. Spoór (van eenen haen, hond enz.)* s. f. — (akker-bouw) *bederf in den rog*, s. n.

Ergoté, ée, *adj. Gespoórd, met spoóren.* Voilà un coq bien ergoté. *Dien haen is wel gespoórd.* Seigle ergoté. *Bedorven rog.*

Ergoter, *v. n.* (gem.) *Hairklieven, twisten, knibbelen, vitten.*

Ergoterie, *s. f.* (gem.) *Hairklievery, knibbeling, vittery.*

Ergoteur, *s. m.* (gem.) *Twister, hairkliever, vitter.*

Ériger, *v. a. Opregten, aenstellen*, Ériger des autels. *Autaeren opregten.* S'ériger en censeur public. *Zich tot openbaeren berisper aenstellen.*

Érigne, érine, *s. f. Heel-kundig werktuyg om de deelen op-te-ligten die ontleéd worden*, s. n.

Érisson, *s. m.* (schippers w.) *Dreg*, s. f. *ankertje met vier armen*, s. n.

Ermin, *s. m. Tol-recht (in de levant voór de inkomende en uytgaende koopmanschappen)* s. n.

Erminette, *s. f. (zoek)* Herminette.

Ermitage, *s. m. Hermitagie, kluys*, s. f.

Ermite, *s. m. Kluyzenaer, éremyt.*

Érodé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Een weynig getand.*

Erosion, *s. f.* (geneés-k.) *Ineéting, invreéting.*

Érotidies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten ter eere der liefde*, s. n. plur.

Érotique, *adj. Liefde-verwekkend; — uyt liefde ontstaende, min-ziek.* Chanson érotique. *Liefde-lied.*

Érotomanie, *s. f.* (geneés-k.) *Dolheyd uyt liefde ontstaende.*

Errant, ante, *adj. et subst. Doólend, dwaelend.*

Errata, *s. m.* (latynsch w.) *Drukfauten*, s. f. plur.

Erratique, *adj.* (geneés-k.) *Onrégelmaetig.* Fièvre erratique. *Onrégelmaetige koórts.*

Erre, *s. f. Gang, treéde, pas*, s. m. Erre d'un vaisseau. *Gang* of *loop van een schip.* Aller grande erre. *Spoedig gaen*; ook (fig.) *veél zwier maeken, veél geld verkwisten. — s. f. plur. Weg*, s. m. *spoór*, s. n. *voetstappen*, s. m. plur. Erres *(zoek)* Erremens.

Erremens, *s. m. plur. Stukken (van een geding enz.)* s. n. plur.

Errer, *v. n. Doólen, dwaelen, missen, faelen; — zwerven.*

Erreur, *s. f. Doóling, dwaeling, faelgreép, misgreép*, s. f. *misslag*, s. m. *misverstand*, s. n.

Errhine, *s. f.* (geneés-k.) *Niespoeder; — middel om het bloeden uyt den neus te beletten*, s. n.

Erroné, ée, *adj. Valsch, doólend, dwaelend.*

Erronément, *adv. Valschelyk, verkeerdelyk, al dwaelende.*

Ers, *s. m.* (schel-gewas) *Kleyne wikken*, s. f. plur.

Erse, *s. f.* (schippers w.) *Strop*, s. m. *strop-touw (aen eene katrol)* s. f.

Erucague, *s. f.* (plant) *Rakettekruyd, wit mostaerd-zaed*, s. n.

Eructation, *s. f.* (geneés-k.) *Opwerping der maeg-winden.*

Erudit, *s. m. Geleerden, geleerden mensch.*

Érudit, ite, *adj. Geleerd.*

Erudition, *s. f. Geleerdheyd, weétenschap.* Profonde érudition. *Hooggeleerdheyd.*

Érugineux, euse, *adj. Groen-roestig, koper-roestig.*

Eruptif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Uytslaende, uytbreékende.*

Éruption, *s. f. Uytbuldering, uytbersting.*

Érynge, *s. m.* (plant) *Zee-kruys-*

Digitized by Google

distel, s. m. *eyndeloos*, *duyvels naeygaren*, s. n.

Erysime, *s. m.* (plant) *Édele rakette*, s. f. *heesch-kruyd*, s. n. *wilden mostaerd*. s. m.

Érysipélateux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Roosagtig.*

Erysipèle, *s. f.* (geneés-k.) *Roos*, s. f. *sint Antonis vuer*, s. n.

Érythroïde, *s. f.* (ontleéd-k.) *Rood bal-vlies*, *eerste vlies rondom de zaedballen*, s. n.

Ès, *prép.* Maître ès arts. *Meester in de vrye konsten.*

Esaigné, ée, *adj. Uytgebloed.*

Escabeau, *s. m. Schabel*, *zitbank* (*zonder rug of armen*) s. f.

Escabelle, *s. f.* (*zoek*) Escabeau.

Escabion, *s. m.* (bouw-k.) *Voet* (*van een borst-beeld*)

Escache, *s. m. Eyvormig gebit* of *mondstuk* (*van een peèrd*) s. n.

Escadre, *s. f. Eskader*, s. n. *verdeeling eener vloót*, s. f

Escadrille. *s. f. Vlootje*, *kleyn eskader*. s. n.

Escadron, *s. m Escadron*. s. n. *verdeeling van een régiment ruytery*, s. f.

Escadronner, *v. n Zich in een escadron vergaderen*, v. r.

Escalade, *s. f. Beklimming met stormleeren*, *beladdering.*

Escalader, *v. a. Met storm-leeren beklimmen*. *beladderen.*

Escaladon, *s. m. Meuleken* (*om zyde te winden*) s. n.

Escale, *s. f.* (schippers w.) Faire escale dans un port. *In eene haven loopen.*

Escalier, *s. m. Trap.* Escalier à vis, escalier à noyau, escalier à limaçon *of* en limaçon *of* à limace. *Wendel-trap.* Escalier dérobé. *Heymelyken* of *geheymen trap.* Escalier à deux rampes. *Dobbelen trap.* Escalier à quinze marches. *Trap van vyftien treeden.*

Escalin, *s. m.* (zilvere muntstuk) *Schelling.*

Escamote, *s. f. Balleken* (*van eenen haeszak-speéler*) s. n.

Escamoter, *v. a.* (gem.) *Guychelen*, *uyt den haeszak speélen*, v. n. — *wegmoffelen*, *wegsutselen*, *afhandig maeken*, v. a.

Escamoteur, *s. m.* (gem.) *Guychelaer*, *speéler uyt den haeszak*; — *valschen speéler.*

Escamper, *v. n.* (gem.) *Vlugten*, *ontsnappen*. *het haeze-pad kiezen.*

Escampette, *s. f.* (gem.) Prendre de la poudre d'escampette. *Heymelyk ontsnappen*, *wegloopen*, *het haeze-pad kiezen.*

Escandole, *s. f.* (schippers w.) *Kamer van den opzigter der slaeven* (*op eene galey*).

Escap, *s. m.* (valkeniers w.) Faire escap à un oiseau. *Aen eenen vogel het wild leeren kennen.*

Escapade, *s. f.* (gem.) *Ondeugendheyd*, *vluggery*, s. f. — (ry-schoól) *verkeerden sprong van een peèrd* (*tégen dank van den ryder*) s. m.

Escape, *s. f.* (bouw-k.) *Onderste deel van eene pilaer* (*boven den voet*) s. n.

Escarbalie, *s. f.* (koopmans w.) *Kleynen olifants tand*, s. m.

Escarbillard, arde, *adj. et subst.* (gem.) *Lustig*, *vrolyk.*

Escarbit, *s. m.* (schippers w.) *Kalfaet-kistje*, s. n.

Escarbot, *s. m.* (diertje) *Kéver.*

Escarboucle, *s. f.* (rood gesteente) *Karbonkel-steen*, s. m.

Escarcelle, *s. f.* (gem.) *Zak*, s. m. *tesch*, s f.

Escargot, *s. m. Schelp-slek*, s. f. — (gem.) *mismaekten mensch*, s. m.

Escarlingue, *s. f.* (*zoek*) Carlingue.

Escarmouche, *s. f. Schermutseling.*

Escarmoucher, *v. n. Schermutselen.*

Escarmoucheur, *s. m. Schermutselaer.*

Escarotiques, *adj et subst m. plur.* (geneés-k.) Remèdes escarotiques. *Geneés-middelen die vel en vleesch doórbranden*, s. n. plur.

Escarpe, *s. f.* (vestingbouw-k.) *Voet-muer* (*aen de wal eener vesting*) s m.

Escarpé, ée, *adj. Steyl*, *onbeklimbaer.*

Escarpement, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Steyle afhelling*, s. f.

Escarper, *v. a. Steyl maeken.*

Escarpin, *s. m. Dans-schoen*, *omgekeerden schoen.* — *s. m. plur. Pynbank waer in men de voeten sluyt*, s. f.

Escarpolette, *s. f. Touter*, *schopstoel*. *schongel*, s. m.

Escarre, *s. f.* (heel-k.) *Roóf* (*op eene wond*) — (fig.) *opening.* Le coup de canon fit une grande escarre dans cette muraille. *Den kanonscheut maekte eene groote opening in dien muer.*

Escaude, *s. f. Kleyne schuyt* (*op kleyne rivieren*).

Escaut, *s. m.* (rivier) *Schelde*, s. f.

Digitized by Google

Escavessade, *s.f.* (ry-school) *Ruk met den toom*, s. m.

Escharre, *s.f.* (*zoek*) Escarre.

Eschillon, *s. m.* (*zoek*) Échillon.

Escient, *s. m.* A son escient *of* à bon escient. (oud) *Weetens en willens.*

Esclaire, *s. m.* (valkeniers w.) *Vogel die eene schoone lengde heeft.*

Esclandre, *s m.* (gem.) *Ongeluk, onheyl, ongeval*, s. n. *ramp*, s. f.

Esclavage, *s. m. Slaverny, dienstbaerheyd*, s. f.

Esclave, *s. m. et f. Slaef: slaevin.* — *adj. Slaefsch.*

l'Esclavon, *s. m. De slavonische tael*, s. f.

Esclavon, onne, *s. m. et f. Slavonier, eenen uyt Slavoniën: slavonische vrouw.* — *adj. Slavonisch.*

Esclavonie, *s. f.* (landschap) *Slavoniën.*

Escobarderie, *s. f. Slimme leugen, list, valsche uytvlugt*, s f.

Escocher, *v. a.* (bakkers w.) Escocher la pâte. *Den deeg met de platte hand slaen.*

Escoffion, *s. f.* (gem.) *Hoofd-hulsel (van geringe vrouwen)* s. n.

Escogriffe, *s. m.* (gem.) *Gryp-vogel, afstruggelaer; — lompen vlegel.*

Escompte, *s. m.* (koopmans w.) *Korting*. s. f. *afstrek*, s m. *discont*, s. n.

Escompter, *v. a.* (koopmans w.) *Korten, afstrekken, disconteeren.* Escompter une lettre de change. *Eenen wissel-brief met korting verhandelen.*

Escoperche, *s. f.* (*zoek*) Écoperche.

Escopette, *s. f.* (oud vuer-roer) *Zink-roer*, s. n.

Escopetterie, *s. f.* (oud) *Het schieten van verscheyde vuer-roeren te gelyk*, s. n.

Escorte, *s. f. Geley (van krygs-volk)* s. n. Faire escorte. *Geleyden, tot geley dienen. — Gevolg*, s. n.

Escorter, *v. a. Geleyden, verzellen, escorteeren.*

Escouade, *s. f.* (oorlogs w.) *Rot, deel van eene compagnie voet-volk*, s. n.

Escoup, *s. m.* (schippers w.) *Hoos-vat*. s. n.

Escourgée, *s. f. Zweep van verscheyde leêre riemen.*

Escourgeon, *s. m.* (plant) *Herfst-gerst*, s. f.

Escousse, *s. f.* (gem.) *Terug-deynzing (om te springen).*

Escrime, *s. f. Het schermen, gescherm*, s. n. *scherm-konst*, s. f. Maître d'escrime. *Scherm-meester.*

Escrimer, *v. n. Schermen*: — (fig.) *twisten.* — *v r.* (gem.) *Zich ergens méde bemoeyen* of *bezig houden.*

Escrimeur, *s. m. Schermer.*

Escroc, *s. m. Gauw-dief, listigen bedrieger.*

Escroquer, *v. a. Listig afhaelen, bedriegelyk afstruggelen.*

Escroquerie, *s. f. Gauw-dievery, vluggery.*

Escroqueur, euse, *s. m. et f.* (is altyd gevolgd door een regiem) Escroqueur de livres. *Boeken-dief.*

Espace, *s. m. Spatie, tusschenruymte, wydte, tusschenwydte*, s. f. — *s. f. plur.* (boek-drukkers w.) *Spatiën tusschen de woorden.*

Espacement, *s. m.* (bouw-k.) *Wydte, ruymte, tusschenruymte*, s. f.

Espacer, *v. a.* (nous espaçons, espaçâmes) *Op zyne maat zetten, even wyd vaneenzetten.*

Espade, *s. m.* (zeel-draeyërs w.) *Houte zweêrd (met scherpe kanten om den kemp te zuyveren)* s. n.

Espader, *v. a.* (zeel-draeyërs w.) Espader le chanvre. *Den kemp zuyveren.*

Espadeur, *s. m.* (zeel-draeyërs w.) *Kemp-zuyveraer.*

Espadon, *s. m. Slag-zweêrd*, s. n. *houw-degen*; — (visch) *zweêrd-visch, zaeg-visch*, s. m. — (*zoek*) Espade.

Espadonner, *v. n. Zich van een slag-zweêrd bedienen.*

Espagne, *s. f.* (koningryk) *Spanjen.*

l'Espagnol, *s. m. De spaensche tael*, s. f. *het spaensch*, s n.

Espagnol, ole, *s. m. et f. Spanjaerd: spaensche.* — *adj. Spaensch.* Les troupes espagnoles. *De spaensche troepen.* A l'espagnole. *Op zyn spaensch.*

Espagnolette, *s. f. Spanjolet-baey*; s. m. — *draey-slot (aen vensters enz.)* s. n.

Espale, *s. f.* (schippers w.) *Stuer-plegt.*

Espalier, *s. m. Eersten roeyër (op de bank van eene galey)* — (hoveniers w.) *waeyër, ley-boom, boom welkers takken tégen eenen muer* of *latwerk zyn uytgespreyd.*

Espalmer, *v. a.* (schippers w.) *Breeuwen, het onderste van een vaertuyg met gesmolte vet bestryken.*

Esparcette, *s. f.* (*zoek*) Sainfoin.

Espargoutte, *s. f.* (*zoek*) Matricaire.

Espatule, *s. f. Spatel (om zalf te stryken)* s. m. — *roer-spaen*, s. n. — (plant) (*zoek*) Glaïeul puant.

Digitized by Google

Espèce, *s. f. Soórt, spécie*, s. f. *slach*, s. n. Espèce de mouche. *Soórt van vlieg.* — (godsgeleerdheyd) *Gedaente*, s. f. *schyn*, s. m. *schynsel*; s. n. Les espèces du pain et du vin. *De gedaenten van brood en van wyn.* — *s. f plur. Spécie, geld-spécie*, s. f. Espèces d'or. *Goude spéciën.* Je ne vous payerai pas en argent mais en espèces *Ik zal u niet in geld maer in waeren betaelen.*

Espérance, *s. f. Hoóp*, s. f. *betrouwen*, s. n.

Espérer, *v. a. et n. Hoópen, verhoópen.*

Esperlucat, *s. m.* (gem.) *Listigen mensch loozen vos.*

Esphlese, *s f.* (heel-k.) *Soórt van bekkeneel-breuk.*

Espiègle, *s m et f.* (gem.) *Gauwdiefken, arg kind, vlugsken*, s. n.

Espièglerie, *s. f.* (gem.) *Parten, poetsen*, s. f. plur. *vlugge-streékskens (der kinderen)* s. n. plur.

Espingole, *s. f. Kort vuer-roer (dat men te scheép gebruykt in de aenklampingen).*

Espion, onne, *s. m et f. Spie, verspieder, bespieder, afspieder, spion: bespiedster.*

Espionnage, *s. m. Bespieding, afspieding*, s. f.

Espionner, *v. a. Verspieden, bespieden afspieden.*

Esplanade, *s. f. Pleyn, vlakte*; — *kasteel-pleyn.*

Espoir, *s. m. Hoóp*, s. f.

Esponton, *s. m Sponton, halve piek*, s f.

Espringale, *s f. Werp-slinger (voórtyds in de légers gebruykelyk)* s. m.

Esprit, *s. m. Geest.* Le saint Esprit. *Den H. Geest.* Le malin Esprit. *Den boozen geest, den duyvel.* Esprit malin. *Kwaeden geest, bousaerdigen mensch.* Esprit follet. *Spook.* — *Verstand*, s n. *geest*, s m. Esprit fort *Vry-geest.* Bel-esprit, *(zoek)* Bel-esprit. — (schey-k.) *Geest*, s. m. *allervlugtigste en dunste stoffe (van een lichaem)* s. f. Esprit de vin. *Wyn-geest, voórloop, overgehaelden wyn.* Esprit de vin rectifié. *Overgehaelden brandewyn.* Esprit volatil. *Vlugtig zout.*

NB. In de volgende woórden, aldus ,, geteekend, moet *qu* als *k* uytgesproken worden.

,, Esquif, *s. m. Boot*, s. m. *sloep*, s. f.

,, Esquille, *s. f.* (heel-k.) *Schilfering, splintering (van een gebroke been).*

,, Esquiman, *s. m.* (schippers w.) *Schieman, hoogbootsmans maet.*

,, Esquinancie, *s. f* (kwael) *Keélgezwel*, s. n. *keél-ontsteéking, halsstreng, wurg, worg*, s. f.

,, Esquine, *s. f.* (ry-schoól) Cheval fort d'esquine. *Peérd dat sterke lenderen heeft.* Foible d'esquine. *Onderhévig aen struykelen.* — (plant) *China-wortel, pokken-wortel*, s. m.

,, Esquipot, *s. m. Geld-bus (in de winkels der barbiers)* s f.

,, Esquisse, *s. f. Schets*, s f. *ontwerp (van eene schildery enz.)* s. n.

,, Esquisser, *v. a. Schetsen, een ontwerp van eene schildery enz. maeken.*

,, Esquiver, *v. a. et n. Ontwyken, ontgaen, ontvlugten, ontsnappen.* — *v. r. Zich stillekens wegmaeken.*

Essai, *s. m. Proef*, s f. *proefstuk*, s. n. Coup d'essai. *Eerste proefstuk.*

Essaie, *s. f. Indiaenschen wortel om scharlaken te verven*, s. m.

Essaim, *s. m. Zwerm, bie-zwerm.*

Essaimer, *v. n.* (van biën spreék.) *Zwermen.*

Essanger, *v. a.* (van lynwaet spr.) *In de week* of *te trekken zetten.*

Essarter, *v. a. Struyken uyt eenen akker rukken.*

Essaugue, *s. f.* (visch-net) *Bal-net*, s. n.

Essayer, *v a et n.* (word geconj. als *Effrayer*) *Keuren, toetsen, beproeven, de proef neemen.* Essayer l'or. *Het goud keuren.* Essayer un cheval. *Een peérd keuren.* Essayer d'une personne. *Imand beproeven.* Essayer d'une chose. *De proef ergens van neémen.* — *v. n. Tragten, poogen, zyn best doen.* J'ai essayé de le persuader. *Ik heb getragt hem te overréden.* — *v. r. Probeéren*, v. n. *zich beproeven*, v. r. *zyne bekwaemheyd onderzoeken.* S'essayer à nager. *Probeéren te zwemmen.*

Essayerie, *s. f. Keur-plaets (in de munt).*

Essayeur, *s. m.* (munters w.) *Keurmeester, toets-meester, waerdyn.*

Esse, *s. f. Luns, lens, wagen-lens*, s. f. — *yzeren haek als eene S*, s. m.

Esseau, *s. m. Dissel*, s. m. — *dakspaen*, s n. *houte tichel*, s. f.

Esselier, *s. m.* (bouw-k.) *Bindstuk*, s. n.

Essence, *s. f. Wezen*, s. n. *wezenlykheyd*, s. f. L'essence divine. *Het*

Digitized by Google

goddelyk weezen. — (schey-k.) *Welriekende overgehaelde olie*, s. f. *geest*, s. m. *uyttreksel*, s. n.

Esséniens, *s. m plur.* (joódsche wysgeêren) *Esséniaenen.*

l'Essentiel, *s. m. Het weezenlyk, voórnaemste punt*, s. n. *hoofd-zaek*, *s.* f.

Essentiel, elle, *adj. Weezenlyk*; — *volstrektelyk noodig.* Huile essentielle. *Olie uyt planten getrokken, welriekende overgehaelde olie* Sel essentiel. *Zout uyt planten getrokken.*

Essentiellement, *adv Weezenlyk.*

Essera, *s. m.* (geneés-k.) *Schilferagtige puyst op het vel*, s. f.

Essette, *s f. (zoek)* Aissette.

Esseulé, ée, *adj.* (gem.) *Verlaeten van zyne vriemden.*

Essieu, *s. m. As (van een ryturg).*

Essimer, *v. a.* (valkeniers w.) *Vermageren, uytmergelen.*

Essonnier, *s m.* (wapen-k.) *Dobbelen rand (om een wapen-schild).*

Essor, *s. m. Vlugt*, s. f. *het vliegen (van eenen vogel hoog in de locht)* s. n. Oiseau qui prend l'essor. *Vogel die de locht inviegt.* Ce jeune homme a pris l'essor. (fig.) *Dien jongman is uyt den band gesprongen.* Donner l'essor à ses pensées. *Den vollen toom* of *de volle vlugt aen zyne gedagten geéven.*

Essorant, ante. *adj.* (wapen-k.) Oiseau essorant. *Vogel die zyne vleugels half openspreyd en de zon beziet.*

Essorer, *v. a. In de locht te droogen hangen.* — *v. r. In de locht vliegen*, v. n *de volle vlugt neémen.*

Essorilier, *v. a. De ooren afsnyden, kortooren*; — (gem.) *het hair zeer kort afsnyden.*

Essoucher, *v a.* Essoucher un champ. *De boom-stammen uyt eenen akker doen.*

Essouflé, ée, *adj. Buyten aessem.*

Essoufler, *v. a. Buyten aessem doen loopen.* — *v. r. Buyten aessem raeken*, v. n.

Essourisser, *v. a.* (ry-schoól) *Een peérd de muys uyt den neus snyden.*

Essucquer, *v. a. Het sap uytpersen.*

Essui, *s. m. Droogplaets, plaets daer iets gedroogd word*, s f.

Essuie-main, *s. m. Hand-doek, droog-doek*

Essuie-pierre, *s m. Lynwaeten lap (om den fuziek-key af-te-vaegen).*

Essuyer, *v a.* (word geconjug. als *Ennuyer*) *Afdroogen, afveegen, opdroogen.* Essuyez vos larmes. *Droogt uwe traenen af.* — *Uytstaen, verdraegen.* Nous essuyâmes une rude tempête. *Wy stonden eenen harden storm uyt.* Essuyer un affront. (fig.) *Eenen smaed uytstaen.*

Est, *s. m.* (spreék uyt *est*) *Oosten*, s. n. Vent d'est *Oosten wind.*

Estacade, *s. f. Wael*, s. f. *paelwerk (in het water)* s. n.

Estafette, *s. f. Byzonderen postryder* of *courier*, *s.* m.

Estafier, *s. m. Livrey-knegt.* — *(zoek)* Souteneur.

Estafilade, *s. f.* (gem.) *Veeg, sneéde (met een mes* of *met eenen sabel).*

Estafilader, *v. a.* (gem.) *Eene sneéde* of *veeg geéven.*

Estame, *s f. Bry-wolle*, s. f. *wolle garen*, s. n.

Estamet, *s. m. Zekere geringe wolle stoffe.*

Estaminet, *s. m. Stameny, bierherberg*, s. f.

Estampe, *s. f. Print*, s. f. *afdruksel van eene plaet*, s. n.

Estamper, *v. a. Indrukken, inprinten*; — *stempelen, bestempelen.*

Estampillage, *s. m. Het teekenen, het merken, het stempelen*, s. n.

Estampille, *s f. Teeken, merk*, s. n. *stempel*, s m.

Estampiller, *v. a. Teekenen, merken, stempelen.*

Estampure, *s. f. Nagel-gat (in een hoef-yzer)* s n.

Estanc, *adj.* Vaisseau estanc. *Digt schip, schip dat niet lek is.*

Estances, *s. f. plur.* (schippers w.) *Dek-schoóren, stutten.*

Estateur, *s m.* (recht) *Eenen die in het recht zyne goederen afstaet aen zyne schuldeyschers.*

Ester, *v. n.* (recht) Ester en jugement, ester en droit. *Voór den rechter verschynen.*

Estère, *s. f. Bieze mat.*

Esterlin, *s. m.* (goud- en zilvergewigt van acht-en-twintig en half aezen) *Engels*, s. n. Il y a cent soixante esterlins au marc. *Er zyn honderd-zestig engels in een mark.*

Esthétique, *s. f. Leering van goed gevoelen en smaek in de konsten en weétenschappen.*

Estimable, *adj. agtbaer, pryzensweérdig, prysbaer.*

Estimateur, *s. m. Weérdeérder, schatter.*

Estimatif, ive, *adj. Volgens schatting.*

Estimation, *s. f. Weérdeering, schatting.*

Digitized by Google

Estime, *s. f. Agting, hoogagting, agtbaerheyd*; — (schippers w.) *gissing (van den weg die een schip aflegt).*

Estimer, *v. a et n. Schatten, weêrdeêren*; — *agten, groot agten*; — *gissen, meynen.*

Estiomène, *adj.* (geneês-k.) *Ineêtend, inwreêtend, inbytend.*

Estival, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Zomers.*

Estive, *s. f.* (schippers w.) *Evenwigt (der scheêps-laeding)* s. n.

Estoc, *s. m.* (spreêk uyt *estok*) *Langen smallen dégen*; — *punt van eenen dégen*; — (recht) *geslacht-boom*, s. m. *afkomst*, s. f. Couper un arbre à blanc estoc. *Eenen boom gelyks den grond afkappen.* Cela ne vient pas de son estoc. *Dat komt uyt zynen koker niet.* Frapper d'estoc et de taille. *Kappen en steêken.*

Estocade, *s. f. Steêk (met eenen dégen)* s. m. Rude estocade. *Geweldigen steêk* — (gem.) *Afstruggeling.*

Estocader, *v. n. Steêken geêven, steêken, stooten*; — (gem.) *héviglyk twisten.*

Estocage, *s. m.* (leen-recht) *Leenpenningen (van een stuk lands dat verkogt word)* s. m. plur.

Estomac, *s. m.* (spreêk uyt *estoma*) *Maeg*, s f.

s'Estomaquer, *v. r.* (gem.) *Zich stooren*, v. r. *boos worden, gestoord worden*, v. n.

Estompe, *s. f.* (schilder-k.) *Doezel*. s. m. *rolleken (dat spits uytgaet om met stof-verf te teekenen)* s. n.

Estomper, *v a.* (schilder-k.) *Doezelen, met stof-verf teekenen.*

Estoquiau, *s. m.* (slotmaekers w.) *Pinneken (dat de veêr van een slot houd)* s. n.

Estou, *s. m. (zoek)* Étou.

Estrade, *s. f. Treê*, s. m. *verhêve plaets (in eene kamer)* s. f. Battre l'estrade. (oórlogs w.) *Op kondschap uytgaen.* Batteurs d'estrade. *Ruyters op kondschap uytgezonden.*

Estragon, *s. m.* (plant) *Dragon.*

Estramaçon, *s. m. Houw-dégen*. s m. *slag-zweêrd*, s. n. Coup d'estramaçon. *Kap, houw.*

Estramaçonner, *v. a* (weynig in gebruyk) *Met eenen sabel kappen.*

Estrapade, *s. f.* (lyf-straf) *Wip, wip-galg* Donner l'estrapade. *Wippen.*

Estrapader, *v. a. Wippen.*

Estrapasser, *v. a. Een peêrd in de ry-schoól afmatten.*

Estraper, *v. a.* Estraper le chaume. *De overgelaete stoppelen afmaeyên.*

Estrapoire, *s. f Sikkel (om de stoppelen af-te-maeyên).*

Estrapontin, *s. m.* (schippers w.) *Kooy, hang-mat*, s. f. — *zit-banksken (voór aen in eene halve koets)* s. n.

Estrasse, *s. f. Flos-eyde.*

Estropiat, *s. m* (gem.) *Bédelaer die verminkt is* of *die geveynst verminkt te zyn.*

Estropié, ée, *adj. Verminkt, gebrekkelyk. lam, kreupel.*

Estropier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Verminken.*

Esturgeon, *s. m.* (visch) *Steur.*

Esule, *s. f.* (plant) *Wolfs-melk, duyvels-melk*, s. f. *vratte-kruyd*, s. n.

Et, *conj* (de *t* word nooyt uytgesproken) *En.*

Établage, *s. m. Stal-geld (voór peêrden enz)* — *staen-geld, recht voór het te koop stellen der waeren*, s n.

Étable, *s. f Beesten-stal. vee-stal*; — *kiel-balk (van een schip)* s. m

Établer, *v. a. Stallen, op stal zetten.*

Etableries, *s. f. plur. Stallingen.*

Établi, *s. m. Werk-bank, werktafel, schaef-bank*, s. f.

Établi, ie, *adj. Vastgesteld, gevestigd, gegrond.*

Établir, *v. a. Opregten, stigten, vaststellen, vestigen, bouwen, gronden.* Établir sa demeure dans un endroit. *Zyne wooning op eene plaets vaststellen.* — *Voorthelpen, tot staet brengen, uyttrouwen.* Établir ses enfans. *Zyne kinderen tot staet brengen*; ook *zyne kinderen uyttrouwen.* — *Instellen, invoeren, aenstellen.* Établir une nouvelle loi. *Eene nieuwe wet instellen.* Établir des juges. *Rechters aenstellen.* Établir son droit. *Zyn recht bewyzen.* Établir un fait. *Eene zaek bewyzen.*

s'Établir, *v. r. Zich ergens neêrzetten, ergens eene vaste wooning neêmen.* Ce mot aura de la peine à s'établir. *Dat woórd zal moeyelyk aengenomen worden.*

Établissement, *s. m. Opregting, instelling, aenstelling, stigting*, s. f. — *staet, vasten staet*, s. m. — *vaste wooning, neêrzetting*, s. f. — *bewys*, s. n. Établissement d'un fait. *Bewys van eene zaek.*

Établure, *s. f. Stêven, voórstêven (van een schip).*

Étadou, *s. m. Werktuyg om de kamtanden te maeken*, s. n.

Digitized by Google

Étage, *s. m. Verdieping, stagie, zoldering*; — (gem.) *conditie*, s. f. *staet, rang*, s. m.

Étager, *v. a.* (nous étageons, étageâmes) Étager les cheveux. *Het hair trapsgewyze snyden.*

Étague, *s. f.* (schippers w.) *Reep, draey-reep*, s. m.

Étai, *s. m.* (schippers w.) *Staeg, stag, hoofd-touw*, s. f.

Étaie, *s. f. Schoór, steun, stut*, s. m. *ondersteunsel*, s. n.

Étaiement, *s. m.* (*zoek*) Étayement.

Étaim, *s. m. Kam wol, fynste gekaerde wol*, s. f.

Étain, *s. m.* (metael) *Tin, ten*, s. n. Étain d'antimoine. *Spies-glas dat doór zékere toebereyding als tin word.* Étain de glace. (*zoek*) Bismuth. — *s. m. plur.* (schippers w.) *Rantsoen-houten*, s. n. plur.

Étal, (*plur.* étaux) *s. m. Vleesch-bank*, s. f. *vleesch-kraem*, s. n.

Étalage, *s. m. Toon*, s. m. *voórzetting* (*van koopmanschappen*) s. f. — *staen-geld, recht voór het te koop stellen der waeren*, s. n. Faire étalage de son esprit. *Met zyne geleerdheyd pronken.* — (gem.) *Opciering, optooying* (*der vrouwen*) s. f.

Étale, *adj.* (schippers w.) La mer est étale. *De zee is tusschen eb en vloed.*

Étaler, *v. a. Ten toon stellen, voórzetten.* Étaler la marée. (schippers w.) *Overtyën, tystoppen.* — *v. n.* La mer étale. *De zee is tusschen eb en vloed.*

Étaleur, *s. m. Geringen kraemer.*

Étalier, *s. m. Eenen die met een vleesch-kraem staet.*

Étalinguer, *v. a.* (schippers w.) Étalinguer les câbles. *De kabel-touw aen het anker vastmaeken.*

Étalon, *s. m. Hengst*, s. m. *ongelobd peérd*, s. n. — *yk, pégel*, s. m. *yk-maet, stads maet*, s. f. *stads gewigt* (*om de maeten* of *gewigten naer te yken*) s. n.

Étalonnage, *s. m. Yking*, s. f. *het yken, het pégelen*, s. n.

Étalonnement (*zoek*) Étalonnage.

Étalonner, *v. a. Yken, pégelen.*

Étalonneur, *s. m. Yker.*

Étamage, *s. m. Vertinning*, s. f.

Étambot, étambord, *s. m.* (schippers w.) *Agterstéven.*

Étambraie, *s. m.* (schippers w.) *Spoór-gat*, s. n. *uitsing*, s. f.

Étamer, *v. a. Vertinnen.*

Étameur, *s. m. Vertinner.*

Étamine, *s. f. Stramyne zift*, s. f. *stramyn*, s. n. Passer par l'étamine. *Doór eene haire zift laeten gaen*; ook (fig.) *een nauw onderzoek doen.* — (wolle stoffe) *Stamet, estemyn.* — *s. f. plur.* (kruyd-k) *Meél-draedjes, helm styltjes* (*der bloemen*) s. n. plur.

Étaminier, *s. m. Stramyn-weever*; — *stamet-weever.*

Étamper, *v. a.* (hoef-smids w.) *De gaten in een hoef-yzer slaen.*

Étamure, *s. f. Vertinsel*, s. n.

Étanchement, *s. m. Stelping*; — *lessching*, s. f.

Étancher, *v. a. Stelpen, doen ophouden.* Étancher le sang. *Het bloed stelpen.* — *Laeven, lesschen, blusschen.* Étancher la soif. *Den dorst lesschen.*

Étançon, *s. m. Schoór, stut*, s. m. *ondersteunsel*, s. n.

Étançonner, *v. a. Schoóren, ondersteunen, onderstutten.*

Étang, *s. m. Vyver, visch-vyver*; — *poel*

Étangue, *s. f.* (munters w.) *Groote tang.*

Étant, *s. m.* (recht) Arbre en étant. *Boom die nog op zynen stam staet.*

Étape, *s. f. Stapel*, s. m. *stapel-plaets, gemeene merkt-plaets*, s. f. — (oórlogs w.) *leéfiogt, voórraed van de doórtrekkende krygs-lieden*, s. m. — *plaets daer dien voórraed word uytgedeeld*, s. f.

Étapier, *s. m.* (oórlogs w.) *Proviand-meester, leéfiogt-bezorger.*

État, *s. m Staet, stand, toestand*, s. m. *gelégenheyd, gesteldheyd*, s. f. — *staet*, s. m. *beroep*, s. n. — *staet*, s. m. *land*, s. n. (Als *État*, in deéze beteekening, verzeld is met een *pron. possess.*, moet het in *plur.* staen). Ce Prince sortit de ses états. *Dien Prins verliet zyne staeten* État major. *Opper-officieren van een léger, staf-officieren, regiments-staf.* États généraux. *Algemeene staeten.* Tiers état. *Derden staet, borger-stand.* — *Rékening*, s. f. *staet*, s. m. État de recette et de dépense. *Rékening van ontfang en uytgaef.* — *Treyn, zwier.* Tenir un grand état. *Grooten treyn houden, grooten zwier maeken.* — *Dienstboden-vertrek* (*in groote huyzen*) s. n. Faire état. *Staet maeken, verzékerd zyn.* Faites état de cette somme. *Maekt staet op die somme.* Vous pouvez faire état que je viendrai. *Gy kont verzékerd zyn dat ik komen zal.* Faire état. *Meynen, gelooven.* Je fais état qu'il y a là

Digitized by Google

vingt mille hommes. *Ik meyn dat er twintig duyzend mannen zyn.* Faire état. *Agten, agting hebben.* Vous faites beaucoup d'état de mon frère *Gy hebt veele agting voór mynen broeder.*

Étau, *s. m. Schroef, vys (om iets vast-te-spannen*, s. f. — *(zoek)* Étal.

Étayement, *s. m. Onderschoóring, ondersteuning, onderschraeging, onderstutting*, s. f.

Étayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Schoóren, ondersteunen, onderschoóren, onderschraegen, onderstutten.*

Été, *s. m. Zomer.* En été, pendant l'été. *Des zomer-dags, by zomer-dag, des zomers.* d'Été. *Zomeragtig, zomersch*, adj.

Éteignoir, *s. m. Domper, dompboórn.*

Éteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Uytdooven, blusschen, uytblusschen, uytdoen, dempen, dompen.* Éteindre la chaux. *Kalk blusschen.* Éteindre la soif. *Den dorst lesschen.* Éteindre les lumières d'un tableau. *Het licht in eene schildery verdooven* of *verzwakken.* Éteindre une rente. *Eene rente afleggen.* Éteindre une dette. *Eene schuld betaelen.* Éteindre une pension. *Een pensioen afschaffen.*

s'Éteindre, *v. r. irrég. Uytgaen, uytdooven*, v. n. Le feu s'est éteint. *Het vuer is uytgedoofd.* La chandelle s'est éteinte par le vent. *De keers is uytgewaeyd.* — *Uytsterven.* Cette famille s'est éteinte. *Die familie is uytgestorven.* — *Vergaen, versterven.* Cette couleur s'éteint. *Dat koleur vergaet.*

Éteint, einte, *adj.* Des yeux éteints. *Verstorve oogen.* Voix éteinte. *Zwakke* of *gebroke stem.*

Ételon, *s. m.* (bouw-k.) *Grond waer op men een gebouw afteekent.*

Étemper, *v. a.* (horlogiemaekers w.) *Aen een stuk de gedaente geéven van den stempel die er ingedrukt word.*

Étendage, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Stokken*, s. m. plur. *koorden (daer de gedrukte bladeren ophangen om te droogen)* s. f. plur.

Étendard, *s. m. Standaerd.* Lever l'étendard. (fig.) *Zich openlyk verklaeren, zich beroemen.* Lever l'étendard de l'impiété. *Zich openlyk voór de goddeloosheyd verklaeren.*

Étendoir, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Kruys-hout*, s. n. *ophanger*, s. m. *kruk (waer méde het papier opgehangen word)* s. f.

Étendre, *v. a. Uytstreiken, uytbreyden, uytspannen, uytspreyden, uytrekken.* Étendre les bras. *De armen uytsteeken.* Étendre un homme sur le carreau *Imand dooden.*

Étendu, ue, *adj. Uytgestrekt.*

Étendue, *s. f. Uytgestrektheyd, uytstrekking, uytgebreydheyd.*

l'Éternel, *s. m. Den eeuwigen God.*

Éternel, elle, *adj. Eeuwig, altyd-duerend.*

Éternelle, *s. f.* (plant) *Papier-bloem, stroo-bloem.*

Éternellement, *adv. Eeuwiglyk.*

Éterniser, *v. a. Vereeuwigen, onsterffelyk maeken.* — *v. r. Zich eenen onsterffelyken naem maeken.*

Éternité, *s. f. Eeuwigheyd.*

Éternuer, *v. n Niezen.*

Éternument, *s. m. Niezing*, s. f. *genies*, s. n.

Étésiens, *s. et adj. m. plur.* Vents étésiens. *Gerégelde winden.*

Étésies, *s. m. pl. Gerégelde winden.*

Étêtement, *s. m Knotting, afkapping der kruyn (van de boomen)* s. f.

Étêter, *v. a. Knotten, de kruyn van de boomen afkappen; — den kop van eenen nagel* of *spelde afdoen.*

Éteuf, *s. m.* (spreék uyt *étou*) *Kaets-bal.*

Éteule, esteule, *s. f. Overgebleéven koóra-stoppel (op het veld)* s. m.

Éther, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) (natuer-k.) Matière éthérée. *Fyne vloeybaere hémels-locht*, s. f. — (schey-k.) Liqueur éthérée. *Vlugge geesten*, s. m. plur. *menging van wyngeest met vitrioól-olie*, s. f.

Éthéré, ée, *adj. (zoek)* Éther. Voûte éthérée. (dicht k.) *Hémel.*

Éthiopie, *s. f.* (land) *Éthiopiën.*

Éthiopien, enne, *s. m. et f. Éthioper: éthiopische* — *adj. Éthiopisch.*

Éthiopique, *adj. Éthiopisch.*

Éthiops, éthiops minéral, *s. m. Menging van kwik-zilver en selfer*, s. f.

Éthique, *s. f.* (schoól-w.) *Zéden-leer, zeden-konst.*

Ethmoïdal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Suture ethmoïdale. *Zoom* of *naed om het zeef-been van het bekkeneel*, s. m.

Ethmoïde, *s. m.* (ontleéd-k.) *Zeef-been van het bekkeneel*, s. n.

Ethnarchie, *s. f.* (oudh.) *Bestier van een landschap*, s. n.

Ethnarque, *s. m.* (oudh.) *Bestierder van een landschap.*

Ethnique, *adj. Heydensch.* Mot ethnique. (spraek-k.) *Woórd het welk*

Digitized by Google

den inwoener van een land of *stad uytdrukt.*

Ethologie, *s. f. Verhandeling over de zeden en manieren.*

Ethopée, *s. f.* (welspreekendheyd) *Afschetsing der zeden en hertstogten.*

Étier, *s. m. Leyding van het zee-water tot de zout-putten;* — *gragt* of *vaert die zich in de zee ontlast.* s f.

Étincelant, ante, *adj. Glinsterend, flikkerend.*

Étinceler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) *Glinsteren, blikken, flikkeren, flonkeren.*

Étincelette, *s. f. Vonksken, glinsterken,* s n.

Étincelle, *s. f. Vonk, glinster, gensier, sprankel.*

Étincellement, *s. m. Flikkeling, glinstering,* s. f. *glans,* s. m.

Étiolé, ée, *adj.* (spr. van planten) *Smal opgeschoóten, in de hoogte opgewassen.*

Étiolement, *s. m.* (spr van planten) *Opschieting, wassing in de hoogte,* s. f.

s'Étioler, *v. r.* (spr. van planten) *Smal opschieten, in de hoogte wassen,* v. n.

Étiologie, *s. f* (geneés-k.) *Verhandeling over de oorzaeken der ziekten,* s. f

Étique, *adj. Die de teering heeft;* — *afgeteerd, mager, uytteerend.* Devenir étique. *De teering krygen.* Mourir étique *Van de teering sterven.* Fièvre étique. *Teering, teering-koórts.*

Étiqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Een opschrift* of *titel zetten (op eene pleyt-zaek, op den rug der boeken enz.)*

Étiquette, *s. f. Opschrift,* s. n. *titel (op eene pleyt-zaek, op den rug der boeken enz.)* s. m. Juger sur l'étiquette du sac. (fig.) *Naer het uytwendig oórdeelen, ligtveerdiglyk vonnissen.* — *Hof-plegt,* s. f. *plegt-gebruyk der hoven,* s. n

Étirer, *v. a. Uytrekken, langer maeken.* Étirer le fer. *Het yzer uytsmeeden.*

Étisie, *s. f.* (*zoek*) Phthisie.

Étite, *s. f. Arends-steen, adelaers-steen, klapper-steen,* s. m.

Étoc, *s. m. Dooden stam.*

Étoffe, *s. f. Stoffe.*

Étoffer, *v. a. De noodige stoffagie geeven;* — *stoffeeren, bekleeden, versieren.*

Étoile, *s. f. Ster, sterre.* Étoile errante. *Dwael-ster.* A la belle étoile. *Onder den blooten* of *blauwen hemel.* — *Rol, witte plek (op het voórhoofd van een peerd).* Étoile de mer. (zee-insecte) *Zee-ster, zee-kwab, vyf-voet.*

Étoilé, *s. m* (heel-k.) *Sterre-band.*

Étoilé, ée, *adj. Gesternd, vol sterren, met sterren bezaeyd.* Bouteille étoilée. *Gesternde flesch, flesch met verscheyde scheuren als eene ster.*

Étoilées, *s. f. plur. et adj.* (kruyd-k.) Plantes étoilées. *Planten die stervormige bloemen draegen.*

s'Étoiler, *v. r. Sterwyze scheuren* of *bersten,* v. n.

Étole, *s. f.* (kerkelyk w.) *Stool, priesters stool.*

Étonnamment, *adv.* (gem.) *Verbaezendlyk, op eene wonderbaere wyze.*

Étonnant, ante, *adj. Wonderlyk, wonder, wonderbaer, verbaezend.*

Étonnement, *s. m. Verwondering, verbaesdheyd, ontsteltenis;* — (weynig in gebruyk) *waggeling, daevering,* s. f.

Étonner, *v. a. Verwonderen, verbaezen, ontstellen;* — (weynig in gebruyk) *doen waggelen* of *daeveren.* — *v. r. Zich verwonderen,* v. r. *verwonderd* of *verbaesd zyn.* v. n.

Étou, *s. m.* (beenhouwers w.) *Slagt-bank,* s. f.

Étouffant, ante, *adj. Stikkend, smoorend, benauwd.*

Étouffement, *s. m. Verstikking, smooring, versmagting,* s. f.

Étouffer, *v. a. Versmagten, verstikken, versmooren;* — (fig.) *dempen.* — *v. n. Stikken, smagten, smooren.* Étouffer de rire. (gem.) *Bersten van lachen.*

Étouffoir, *s. m. Blusch-pot, doof-pot, smoor-pot, smoor-ketel,* s. m. *stulp,* s. f.

Étoupe, *s. f. Werk,* s. n. *snuyt,* s. f. Mettre le feu aux étoupes. (fig.) *Vergramde menschen meer ophitsen.*

Étouper, *v. a. Met werk* of *vlas toestoppen* of *digt maeken;* — (hoedemaekers w) *de dunne laegen van eenen hoed in het maeken aenvullen.*

Étouperie, *s. f. Lynwaet van werk* of *snuyt,* s. n.

Étoupières, *s. f. pl. Vrouws-persoonen die van de oude hoorden werk maeken om de scheepen te stoppen.*

Étoupille, *s. f.* (vuerwerkers w.) *Lont in bus-poeder gerold.*

Étoupiller, *v. a.* (vuerwerkers w.) *De vuerwerken met lonten voórzien*

Étoupin, *s m.* (schippers w.) *Prop (op een kanon)* s. f.

Étourderie, *s. f. Losheyd, onbedachtheyd, loshoofdigheyd, onbezonnenheyd.*

Digitized by Google

Étourdi, ie, *s. m. et f. Loshoofd, loskop, losbol, onbezonnen mensch.* — *adj. Los, onbedagt, onbezonnen, loshoofdig, duyzelig, verdwelmd, bedwelmd.*

Étourdiment, à l'étourdie, *adv. Losselyk, onbedagtelyk, loshoofdiglyk.*

Étourdir, *v. a. Duyzelig maeken, bedwelmen, verdwelmen, verdwelmd maeken;* — (fig.) *ontstellen, verbaezen;* — *verdooven, verzagten, stillen.* Étourdir la douleur. *De pyn verzagten.* Cette viande n'est qu'étourdie. *Dat vleesch is maer half gaer* of *genoeg.*

s'Étourdir, *v. r. Zich ergens tegen verharden, zyne gedagten van iets afstrekken.* S'étourdir sur la crainte de la mort. *Zich tegen de vrees der dood verharden.* — *Zich voeden, zich bezig houden.* Il s'étourdit de chimères. *Hy voed zich met hersen-schimmen.*

Étourdissant, ante, *adj. Verdwelmend, duyzelig-maekend.*

Étourdissement, *s. m. Verdwelmdheyd, bedwelmdheyd, duyzeligheyd, duyzeling;* — (fig.) *ontsteltenis, verbaesdheyd*, s. f.

Étourneau, *s. m.* (vogel) *Spreeuw*, s. f. — *gedlagtig-grauw peêrd*, s. n. — (schimp-w.) *snot-baerd*, s. m.

Étrange, *adj. Vremd, zeldzaem, wonderlyk.*

Étrangement, *adv. Ongemeen, wonderlyk, op eene zeldzaeme wyze.*

Étranger, ère, *s. m. et f. Vremdeling, uytlander, buytenlander: buytenlandsche.* — *adj. Vremd, uytlandsch, buytenlandsch, van vremde landen.*

Étranger, *v. a.* (nous étrangeons, étrangeâmes) *Verjaegen, verwyderen.* — *v. r. Zich verwyderen*, v. r. *niet meer weêrkomen*, v. n.

Étranglé, ée, *adj. Geworgd, gewurgd;* — *te eng, te nauw, niet genoeg uytgestrekt.*

Étranglement, *s. m. Worging, wurging;* — *engte*, s. f. *nauwen doórtogt*, s. m. — (geneés-k.) *krimping, ineenkrimping*, s. f. Étranglement de boyaux. *Krimping der darmen.* — (natuerl. hist.) *Dun vezeltje dat het lichaem van sommige insecten aeneenbind*, s. n.

Étrangler, *v. a. Worgen, wurgen, verworgen, de keel toenypen;* — *de noodzaekelyke uytgestrektheyd niet geêven.* Étrangler une affaire. *Eene zaek met haeste vannissen* of *overloopen.* — *v. n. Stikken, smagten.* J'étrangle de soif. *Ik stik van dorst.*

Étranguillon, *s. m.* (peêrde-ziekte) *Worg, wurg, benauwdheyd in de keel*, s. f. Poires d'étranguillon. *Wurgpeêren, vrange peêren.*

Étrape, *s. f.* (akkerbouw) *Stoppelsikkel.*

Étraper, *v. a.* (akkerbouw) *De stoppels met eene sikkel afsnyden.*

Étraque, *s. f.* (schippers w.) *Breedte van de boey-planken.*

Étrasse, *s. f. Flos-zyde.*

Etrave, *s. f.* (schippers w.) *Stêven, voórstêven.*

Être, *v. auxil. Zyn, weêzen.* Je suis. *Ik ben.* Cela est vrai. *Dat is waer.* C'est mon ami. *Het is mynen vriend.* Il est onze heures. *Het is elf ueren.* Il est une espèce d'hommes. *Er is eene soórt van menschen.* Il en est des hommes comme des bêtes. *Het gaet met de menschen als met de beesten.* Je suis à vous dans un moment. *Ik zal op den oogenblik by u zyn.* Je suis tout à vous. *Ik ben geheel tot uwen dienst.* Si j'étois de vous *of* si j'étois que de vous. *Waert dat ik in uwe plaets was.* Où en êtes-vous de votre procès? *Hoe staet gy met uw geding?* J'en suis à faire nommer un rapporteur. *Ik staen er zoo ver méde, van eenen verslagdoender te doen benoemen.* Je fus trouver mon ami. *Ik ging mynen vriend vinden.*

NB. Het *verbum auxil. Être* moet in alle de tyden de *verba passiva* verzellen, en word alsdan in het néderduytsch uytgedrukt doór *Worden.* Être aimé, *bemind worden.* Je suis aimé, *ik word bemind.* J'étois aimé, *ik wierd bemind enz.* Il s'est tenu une assemblée. *Er is eene byeenkomst gehouden.* De *verba reciproca* moeten ook in de saemengesteldе tyden vervoegd zyn met *Être* en niet met *Avoir*, al word het vertaeld doór *Hebben.* Je me suis imaginé, *ik heb my ingebeêld.* Vous vous êtes corrigé, *gy hebt u gebêterd.* Ook verscheyde *verba neutra* vereyschen *Être*, bezonderlyk de *verba van beweêging*, als: aller, *gaen;* venir, *komen;* partir, *vertrekken;* tomber, *vallen enz.*, de welke in het néderduytsch ook met het *verbum auxiliare Zyn* geconjugeêrd worden. Je suis venu, *ik ben gekomen.* Il est tombé, *hy is gevallen, enz*

Être, *s. m. Het weêzen*, s. n. Être de raison. (réde-k.) *Ingebeêld weêzen, weêzen dat niet als in de inbeêlding bestaet.*

Digitized by Google

Êtres, *s. m. plur. Vertrekken*, s. n. plur. *gerieflykheden (van een huys)* s. f. plur.

Étrécir, *v. a. Engen, verengen, enger maeken, nauwer maeken, inleggen.* — *v. r. Enger worden, inkrimpen*, v. n.

Étrécissement, *s. m. Verenging, vernauwing, engermaeking, inlegging*; — *inkrimping*, s. f.

Etrécissure, *s. f.* (*zoek*) Étrécissement.

Etreignoir, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Klem-haek (om iets dat gelymd is inte-sluyten).*

Etrein, *s. m. Strooysel (onder de peerden)* s. n.

Étreindre, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Teindre*) *Vast toehaelen, toebinden, saemendrukken, persen, ineendouwen.* Étreindre les nœuds de l'amitié. (fig.) *De banden der vriendschap vernauwen.*

Étreinte, *s. f. Saemendrukking, saemendringing, saemenpersing.*

Etrenne, *s. f.* (spreek uyt *étrein*) *Nieuw-jaers-gift*, s. f. *nieuw-jaer*, s. n. — *hand-gift*, s. f. — *eerste gebruyk van eene zaek*, s. n.

Étrenner, *v. a.* (spreek uyt *étréné*) *Een nieuw-jaer geeven*; — *hand-giften, hand-gift geeven*; — *iets voór de eerste reys gebruyken.* — *v. n. Hand-gift ontfangen.* Je n'ai pas encore étrenné d'aujourd'hui. *Ik heb van daeg nog geene hand-gift ontfangen.*

Étrésillon, *s. m.* (bouw-k.) *Spanhout*, s. n.

Étrésillonner, *v. a.* (bouw-k.) *Met span-houten voórzien.*

Étrier, *s. m. Styg-beugel (aen eenen zadel)* — (heel-k.) *band voór bloedlaetingen in den voet.* Courir à franc étrier. *Te peerd de post ryden.*

Étrière, *s. f. Styg-beugel-riem*, s. m.

Étrille, *s. f. Roskam*, s. m. Être logé à l'étrille. (gem.) *Ergens geherbergd zyn daer de scheer uythangt (daer men te dier moet betaelen).*

Étriller, *v. a. Roskammen*; — (gem.) *afrossen, afkloppen, afslaen.*

Étripper, *v. a. Het ingewand uyt eene geslagte beest haelen.*

Étriqué, ée, *adj.* (gem. w. van kleederen, gordynen enz. spr.) *Nauw, eng, vernépen.*

Etrivière, *s. f. Styg-beugel-riem*, s. m. Donner des étrivières à quelqu'un. *Imand geesselen*; ook *op eene schandige wyze mishandelen.*

Étroit, oite, *adj. Eng, smal, nauw, bekrompen.* A l'étroit. *Eng, nauw, bekrompen*; ook *zuyniglyk*, adv.

Étroitement, *adv. Nauw, eng, bekrompen*; — *uytdrukkelyk, nauwkeuriglyk.*

Etron, *s. m.* (onbeleefd w.) *Stront, keutel.*

Etronçonner, *v. a.* (van boomen spr.) *Ontkruymen, ontkroonen.*

Étrope, *s. f.* (schippers w.) *Strop*, s. m. *strop-touw (aen eene katrol)* s. f.

Etrousser, *v. a.* (oud w. van het recht) *Toewyzen.*

Étruffé, ée, *adj.* (jagt) Chien étruffé. *Hond die verminkte lenderen heeft.*

Étruffure, *s. f.* (jagt) *Slinking, uytteering der lenderen (van jagt-honden).*

Étude, *s. f. Studie, boek-oeffening, leer-oeffening.* Il a fait ses études à Louvain. *Hy heeft tot Loven gestudeerd.* — *Practizyns kantoor* of *schryfkamer.*

Étudiant, *s. m. Student, leerling.*

Étudié, ée, *adj. Wel uytgewerkt*; — *te verre gezogt, gemaekt.*

Étudier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Bestudeeren, leeren, leeren kennen.* *v. a. zich ergens in oeffenen*, v. r. Etudier la musique. *De muziek bestudeeren.* — *v. n. Studeeren.* Il étudie en droits. *Hy studeert in de rechten.* — *v. r. Zyn werk maeken, zich bevlytigen.* Il s'étudie à plaire à son maître. *Hy maekt zyn werk van aen zynen meester te behaegen.*

Étudiole, *s. f. Lessenaer met veele laeden*, s. m.

Etui, *s. m. Koker*, s. m. *kas, scheede*, s. f. Étui à chapeau *Hoed-kas.*

Étuve, *s. f. Stoof, warm-plaets*; — *bad-stoof*, s. f. *zweet-bad*, s. n. — *droog-plaets*, s. f.

Etuvée, *s. f. Gestoofd* s. n. *gestoofde spys*, s. f. Étuvée de veau. *Gestoofd kalfs-vleesch.* Faire une étuvée (*reg.* gen.) Mettre à l'étuvée (*reg.* accus.) *Stoóven.* Faire une étuvée de carpe *of* mettre une carpe à l'étuvée. *Eenen karper stoóven.*

Etuvement, *s. m.* (heel-k.) *Zuyvering (van eene wond)* s. f.

Etuver, *v. a.* (heel-k.) Étuver une plaie. *Eene wond zuyveren.*

Étuviste, *s. m. Bad-meester, eenen die baden houd.*

Étymologie, *s. f. Oorsprong van een woórd*, s. m *woórd-gronding*, s. f.

Étymologique, *adj. Den oorsprong der woórden aenwyzend.*

Étymologiste, *s. m. Tael-kundigen, woórd-kundigen, die in den oorsprong der woórden ervaeren is.*

Digitized by Google

Eubages, *s. m. pl. Heydensche priesters (van oud Vrankryk) die zich oeffenden in de natuer- en sterre-konst.*

Eucharistie, *s. f.* (spreek uyt *eukaristi*) *H. Sacrament des Autaers*, s. n.

Eucharistique, *adj.* (spreek uyt *eukaristik*) *Van het H. Sacrament des Autaers.*

Eucologe, *s. m. Gebeden-boek met de officiën der feesten*, s. n.

Eucrasie, *s. f.* (geneés-k.) *Goede lichaems gesteldheyd.*

Eudiomètre, *s. m.* (natuer-k.) *Werktuyg om de goede hoedanigheyd der locht te meeten*, s n.

Eudiométrique, *adj.* (natuer-k.) Observations eudiométriques. *Waerneémingen over de goede hoedanighéden der locht.*

Euexie, *s. f.* (geneés-k.) *Goede lichaems gesteldheyd.*

Eufraise, *s. f.* (plant) *Oogen-troost*, s. m.

Eulogies, *s. f. plur.* (kerk. w.) *Gewyde zaeken*, s. f. pl. *gewyd brood*, s. n.

Euménides, *s. f. plur.* (fabel-k.) *Helsche raezernyën, hel-godinnen, vloek-godinnen.*

Eunuque, *s. m. Gesneéden, gelubden; — gesneéden kamerling.*

Eupatoire, *s. f.* (plant) *Boelkenskruyd, bastaerd lever-kruyd koninginnenkruyd*, s n.

Eupepsie, *s. f.* (geneés-k.) *Goede koókirg der maeg.*

Euphémisme, *s. m.* (welspreék.) *Gebruyk van zuyvere of aengenaeme woórden om onzuyvere of slegte denkbeélden te bewimpelen*, s. n.

Euphonie, *s. f.* (muziek) *Welluydendheyd (van stem* of *speéltuyg)* — (spraek-k.) *schikking van woórden om de uytspraek te vergemakkelyken.*

Euphonique, *adj.* (spraek-k.) Lettre euphonique *Letter dienende om de uytspraek te vergemakkelyken*

Euphorbe, *s. m.* (plant) *Persiäensche toórts; — gom* of *sap uyt de persiäensche toórts.*

Europe, *s f* (wéreld-deel) *Europa.*

Européen, enne *of* européan, ane, *s. m. et f. Europeäen*, s. m. *ewopeäensche*, s. f. — *adj. Europeäensch, europisch.*

Eurythmie, *s. f.* (bouw-k. enz) *Fraeye inrigting (van een beeld, schildery* of *gebouw).*

Eustyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw welkers pilaeren op eenen behoorlyken afstand van malkander staen*, s. n.

Euthymie, *s. f. Gemoeds rust, vergenoeging des herte.*

Eutrapélie, *s. f. Klugtige en fyne vertellings-wyze.*

Eutrophie, *s. f.* (geneés-k.) *Goede en overvloedige voeding des lichaems.*

Eux (*plur.* van het *pron. pers. masc.* lui) *Zy, zylieden; — hun, hen.*

Évacuant, ante (*zoek*) Evacuatif, ive.

Évacuatif, ive, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Afdryvend, afzettend.* Remède évacuatif. *Afdryvend geneés-middel.*

Évacuation, *s. f.* (geneés-k.) *Lossing, afdryving, afzetting der kwaede vogten en vuylhéden uyt het lichaem:* — (oórlogs w.) *ruyming, ontruyming.*

Évacuer, *v. a.* (geneés-k.) *Afdryven, afzetten, ontlasten, de kwaede vogten des lichaems afdryven;* — (oórlogs w.) *ruymen, ontruymen.*

s'Évader, *v. r. Ontvlugten, ontsnappen, ontkomen, uytbreéken*, v. n.

Évagation, *s. f.* (w. van godvrugt) *Verstrooydheyd der gedagten.*

s'Évaltonner, *v. r.* (gem.) *Te veél vryheyd neémen; — zich te stout kennen.*

Évaluation, *s. f. Schatting, weérdeéring.*

Évaluer, *v. a. Schatten, weérdeéren.* Évaluer une maison mille florins *of* à mille florins. *Een huys duyzend guldens schatten.*

Évangélique, *adj. Évangélisch, van het évangélie.*

Évangéliquement, *adv. Op eene évangélische wyze, volgens het évangélie.*

Évangéliser, *v. a. et n. Het évangélie verkondigen.*

Évangéliste, *s. m. Évangelist, évangélie-schryver.*

Évangile, *s. m. Évangélie*, s. n. *gelukkige tyding*, s. f.

s'Évanouir, *v r. In flauwte vallen, in onmagt vallen, bezwymen, bezwyken; — verdwynen*, v. n. La gloire du monde s'évanouit dans un moment. *Den roem der wéreld verdwynt in eenen oogenblik.*

Évanouissement, *s. m. Flauwte, flauwheyd, onmagt, bezwyming*, s. f.

Évantiller, *v. a.* (recht) Evantiller un contrat. *Omstandiglyk de weérde van een erf-goed ten toon leggen.*

Évaporation, *s. f. Vervlieging, uytdamping, uytwaeseming;* — (fig.) *loshoofdigheyd, onbezonnenheyd*

Évaporé, ée, *adj. Uytgewaesemd, verschaeld, verloógen;* — (fig.) *los, onbedagt, onbezonnen.*

Évaporé, *s. m. Losbol.*

Digitized by Google

Évaporer, *v. a.* Évaporer son chagrin. *Zyn hert-zweêr verligten* of *verdryven.* Évaporer sa bile. *Zyne gal uytbraeken, zyn gemoed ontlasten.*

s'Évaporer, *v. r. Vervliegen, verschaelen, uytdampen, uytwaesemen,* v. n. Faire évaporer une liqueur. *Een vogt laeten verschaelen* of *uytwaesemen.* S'évaporer en chimères. *Zich met hersen-schimmen voeden.* Ce jeune homme commence à s'évaporer. *Dien jongman begint zwierig te leêven.*

Évasé, ée. *adj. Wyd, wyd open.* Nez évasé. *Breeden neus.*

Évasement, *s. m. Wyde opening,* s. f.

Évaser, *v. a. Wyder maeken.* Évaser un arbre. *De kruyn van eenen boom meer uytgestrektheyd geêven.* — *v. r. Wyder worden,* v n.

Évasif, ive, *adj.* Réponse évasive. *Ydele uytvlugt, onvoldoende antwoôrd.*

Évasion, *s. f. Vlugt, ontvlugting, ontsnapping, ontkoming.*

Évêché, *s. m. Bisdom, stigt,* s. n.

Éveil, *s. m.* (gem.) *Waerschouwing,* s. f. *berigt,* s. n.

Éveillé, ée, *adj et subst. Wakker, snogger.* Elle a l'air éveillée. *Zy ziet er snogger uyt.* — *Ligtveêrdig, dertel.*

Éveiller, *v. a. Wakker maeken, wekken, opwekken, oproepen.* — *v. r. Wakker worden, ontwaeken,* v. n.

Événement, *s. m. Geschiedenis, gebeurtenis,* s. f. *geval, voôrval,* s. n. Les principaux événemens. *De voôrnaemste geschiedenissen.* A tout événement. *In alle voôrvallen, het gaet hoe het wilt.* — *Uytval, uytslag, keer,* s. m. Cette affaire a eu un événement heureux. *Deêze zaek heêft eenen gelukkigen uytval gehad.*

Event, *s. m. Verschaeldheyd,* s. f. *verschaeld,* adj. Ce vin sent l'évent *of* a de l'évent. *Dien wyn is verschaeld.* Cette viande sent l'évent. *Dat vleesch heêft zynen verschen smaek verloôren.* Ce boulet a trop d'évent. (kanoniers w.) *Dien bal heêft te veêl speêlens of is te kleyn.* Donner l'évent a un tonneau de vin. *Een locht-gat maeken in een wyn-vat.* Mettre à l'évent. *In de locht hangen* of *zetten.* Tête à l'évent. (gem.) *Losbol, onbezonnen mensch.* — *s. m. plur. Locht-buyzen (in de smelt-ovens der gieteryën)* ook *visch-ooren,* s. n. plur. *visch-kaeken,* s. f. plur.

Éventail (*plur.* éventails) *s. m. Waeyër.* Arbre en éventail. *Boom als eenen waeyër.*

Éventailliste, *s. m. Waeyërmaeker;* — *waeyër-verkooper.*

Éventaire, *s. m. Fruyt-mand zonder ooren,* s. f.

Éventé, ée. *adj. Verschaeld, vervloôgen.* — *adj. et subst.* (gem.) *Ligthoofdig, hersenloos.*

Éventer, *v. a. Waeyën, verkoelen.* Éventer les voiles. (schippers w.) *De zeylen uytzetten* of *ter wind-vangst stellen.* — *Verluchten, in de locht hangen, zetten* of *leggen.* Éventer les blés. *Het graen omscheppen (om locht te geêven).* Éventer une mine. (oôrlogs w.) *Eene myn ontdekken* of *verydelen.* Éventer un secret, éventer la mine. (fig.) *Een geheym ontdekken en verydelen.* — *v. r. Verschaelen, vervliegen, bederven,* v. n. *zyne kragten verliezen.* La bière est éventée. *Het bier is verschaeld.* La laine s'évente aisément. *De wol bederft ligtelyk.*

s'Éventiller, *v. r.* (valkeniers w.) *Schielyk in de locht schieten* of *vliegen.*

Éventoir, *s. m. Waeyër (om het vuer aen-te-blaezen).*

Éventrer, *v. a. Ontweyën, het ingewand uytbaelen.* — *v. r.* (gem.) *Zyn uyterste best doen.*

Éventuel, elle, *adj. Toevallig.* Traité éventuel. *Toevallig verbond, verbond dat van den uytslag van gebeurlyke omstandigheden afhangt.*

Éventuellement, *adv. Toevalliglyk.*

Éventure, *s. f. Scheur, berst (in den loop van een vuer-roer).*

Évêque, *s m. Bisschop, kerk-voogd, opperherder.* Évêque in partibus. *Kerkelyken persoon die den titel heêft van een bisdom in de landen der ongeloovigen.*

Évergète, *s. m.* (oudh.) *Weldoener.*

Éverrer, *v. a. Eenen hond van den worm snyden.*

Éversion, *s. f. Verwoesting, omkeering.*

s'Évertuer, *v r. Zich beylytigen,* v. r. *zyn best doen.*

Éveux, *adj. m.* Terrain éveux. *Slykagtigen grond.*

Éviction, *s. f.* (recht) *Uytwinning, uyt-bezit-stooting.*

Évidemment, *adv. Klaerlyk, zigtbaerlyk, klaerblykelyk, duydelyk.*

Évidence, *s. f. Klaerblykelykheyd, klaerheyd, zekerheyd, duydelykheyd.* Mettre en évidence. *Klaerlyk aentooner.* Être en évidence. *Zich vertoonen, te voôrschyn komen.*

Digitized by Google

Évident, ente, *adj.* *Zigtbaer, klaerblykend, klaer, zonneklaer, duydelyk.*

Évider *v. a.* (draeyërs, smids w. enz.) *Uythollen;* — (kleermaekers w.) *uytronden;* — *het styfsel uyt het lynwaet eryen.*

Évidoir, *s. m.* *Werktuyg om iets uyt-te-hollen*, s. n.

Évier, *s. m.* *Water-steen*, s. m. — *goót in eene keuken*, s. f.

Évincer, *v. a.* (nous évinçons, évinçâmes) (recht) *Uytwinnen, uyt het bezit stooten.*

Éviré, ée, *adj.* (wapen-k., van dieren spr.) *Dat geen teeken van geslacht heeft.*

Évitable, *adj.* *Mydelyk, vermydelyk, dat men niet kan vermyden.*

Évitée, *s. f.* (schippers w.) *Breedte van eene rivier* of *vaert.*

Éviter, *v. a* *Ontgaen, ontwyken, ontvlugten myden, vermyden, schouwen.* Éviter au vent (schippers w.) *De voórstéven op den wind draeyën.* Éviter à marée *Met de voórstéven tégen den stroom zwaeyën.* — *v. r.* *Malkander schouwen.*

Évocable, *adj.* (recht) *Beroepelyk, dat voór hooger recht beroepen kan worden.*

Évocation, *s. f.* (recht) *Beroeping voór hooger recht;* — *bezweering der geesten om te verschynen.*

Évocatoire, *adj.* Cédule évocatoire. *Schrifielyke verklaering dat men de zaek voór eene hoogere recht-bank trekt.*

Evolution, *s. f.* *Krygs-oeffening, krygs-beweeging.*

Evolutionnaires, *s. f. plur.* (*zoek*) Processionnaires.

Évoquer, *v. a.* (recht) *Voór hooger recht beroepen;* — *de geesten bezweeren om te verschynen.*

Évulsion, *s. f.* (heel-k.) *Uytrukking, uyttrekking.*

Ex, *latynsche prépositie*, die aen een fransch of nederlandsch woórd vervoegd zynde, te kennen geeft van wat staet of bediening imand was: Ex-provincial, ex-jésuite. *Ex-provinciael, ex-jésuiet* of *geweézen provinciael, geweézen jésuiet.*

Exacerbation, *s. f.* (geneés-k.) *Aenval* (*van koórts enz.*) s. m. — *terging*, s. f.

Exacorde, *s. m.* *Zes-snaerig speéltuyg*, s. n.

Exact, acte, *adj.* *Nauwkeurig, stipt, oplettend.*

Exactement, *adv* *Nauwkeuriglyk, stiptelyk, met groote oplettendheyd.*

Exacteur, *s. m.* *Plaeger, knévelaer, asperser* (*die onmaetige schattingen afeyscht*).

Exaction, *s. f.* *Afpersing, knévelaery, schatting.*

Exactitude, *s. f.* *Nauwkeurigheyd, oplettendheyd, stiptheyd.*

Exagérateur, *s. m.* *Vergrooter, grootspreeker.*

Exagératif, ive, *adj* *Vergrootend.*

Exagération, *s. f.* *Vergrooting, ruymspraek.*

Exagérer. *v. a. et n.* *Vergrooten, meer van iets zeggen als er van is.*

Exagone etc. (*zoek*) Hexagone etc.

Exaltation, *s. f.* Exaltation du Pape. *Verheffing tot de pausselyke weérdigheyd.* Exaltation de la croix. (feestdag) *Kruys-verheffing* — (schey-k.) *Zuyvering* (*der stoffen*) — (fig.) *opgetoógenheyd, opgeblaezenheyd verhitting.*

Exalté, ée, *adj* *Opgetoógen, heet, vuerig, verhit.* Tête exaltée. *Heet hoofd.*

Exalter, *v. a.* *Verheffen, pryzen, loóven, verheerlyken;* — (fig.) *opgetoógen maeken;* — (schey-k.) *zuyveren.*

Examen, *s m* (de *n* word uytgesproken) *Onderzoek*, s. n. — *ondervraeging*, s. f.

Examinateur, *s m* *Onderzoeker;* — *ondervraeger;* — *keurder.*

Examiner, *v. a.* *Onderzoeken;* — *ondervraegen;* — *keuren, nazien.* Examiner un chef-d'œuvre. *Een proefwerk keuren.* — *v. r.* (gem.) *Verslyten*, v. n. Cet habit commence à s'examiner. *Dat kleed begint te verslyten.*

Exanthémateux, euse, exanthématique, *adj.* (geneés-k.) *Puystig, puystagtig.* Eruption exanthémateuse. *Uytslag op het vel.*

Exanthême, *s. m.* (geneés-k.) *Uytbreeking op het vel*, s. f *uytslag*, s. m.

Exantlation, *s. f.* (natuer-k.) *Uytpomping* (*van water* of *locht*).

Exarchat, *s. m.* (spreek uyt *eksarka*) *Land-streek in Italiën waer van voórtyds Ravenne de hoofd-stad was*

Exarque, *s. m* *Stadhouder te Ravenne* (*van wégens de grieksche Keyzers in voórige tyden*) — *onderpatriarch* (*in de grieksche kerk*).

Exarthrose, *s. f.* (geneés-k.) *Verrekking.*

Exaspération, *s. f.* *Verbittering, vergramdheyd.*

Exaspérer, *v. a.* *Verbitteren, vergrammen, vertoórnen.*

Exastyle etc. (*zoek*) Hexastyle etc.

Digitized by Google

Exaucement, *s. m. Verhoering*, s. f.

Exaucer, *v. a. Verhooren.*

Excavation, *s. f. Uytgraeving, uytdelving.*

Excaver, *v. a. Uytgraeven, uytdelven.*

Excédant, *s. m. Overschot*, s. n. L'excédant d'une somme. *Het overschot van eene somme.*

Excédant, ante *adj. Overschietend.*

Excéder, *v. a. Overtreeden, te buyten gaen.* Il a excédé ses ordres *Hy heeft zyne bevélen te buyten gegaen.* — *Lastig vallen, moeyelyk maeken.* Vous m'excédez par vos railleries. *Gy valt my lastig door uwe spot-rédens.* — *v. r. Zich ergens in te buyten gaen.*

Excellemment, *adv. Uytneémende, op eene uytneémende wyze, by uytnaémendheyd, voórtreffelyk.*

Excellence, *s. f. Uytmuntendheyd, voórtreffelykheyd, uytneémendheyd.* Par excellence. *By uytneémendheyd, by uytmuntendheyd.* — (eer-titel) *Excellentie.*

Excellent, ente, *adj. Uytneémend, voórtreffelyk, uytsteékend, uytgeleézen, uytmuntend.*

Excellentissime, *adj.* (gem.) *Zeer kostelyk, zeer uytneémend.*

Exceller, *v. n. Uytmunten, uytsteéken, overtreffen, te boven gaen.*

Excentricité, *s. f.* (meét-k.) *Afwyking van het eerste middenpunt*, s. f. *afstand tusschen het middenpunt van twee kringen*, s. m.

Excentrique, *adj.* (meét-k.) Cercles excentriques. *Onmiddenpuntige kringen, kringen die in het middenpunt van malkander verschillen.*

Excepté, ée, *prép. et adj. Uytgenomen, behalven* (*Excepté* word in het fransch gezet voór en agter de *subst.*: in het eerste geval is het indéclinabel als *prépositie*; maer in het tweede word het gedéclineerd als *adjectivum*) Excepté les femmes, les femmes exceptées. *Behalven de vrouwén, de vrouwen uytgenomen.*

Excepter, *v. a. Uytzonderen, uytneémen.*

Exception, *s. f. Uytzondering, uytneéming.* A l'exception de. *Uytgenomen, uytgezonderd, behalven*, prép. — (recht) *Uytvlugt.*

Excès, *s. m. Overdaed, onmaetigheyd*, s. f. Excès de boire et de manger. *Overdaed in eéten en drinken.* — *Buytensporigheyd*, s. f. Faire des excès. *Zich te buyten gaen.* — *Overmaet, overgrootheyd*, s. f. Excès de bonté. *Overmaetige goedheyd.* A l'excès, jusqu'à l'excès. *Boven maete.*

Excessif, ive, *adj. Onmaetig, bovenmaetig, overdaedig.*

Excessivement, *adv. Boven maete, onmaetiglyk, overdaediglyk.*

Exciper, *v. a.* (reg. *ablat.*) (recht) *Uytzonderingen maeken.*

Excipient, *s. m.* (apotheékers w.) *Inmengsel, het welk in saemengestelde geneés-middelen alle de overige als verslind*, s. n.

Excise, *s. f.* (*zoek*) Accise.

Excitabilité, *s. f. Ophitsbaerheyd.*

Excitable, *adj. Ophitsbaer.*

Excitatif, ive, *s. m. et adj.* (geneéskunde) Remède excitatif. *Aenhitsend geneés-middel*, s. n.

Excitation, *s. f. Ophitsing, aenhitsing, aenmoediging, opwekking, aenporring.*

Exciter, *v. a. Verwekken, aenhitsen, ophitsen opwekken, aenporren.*

Exclamatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Uytroepend.*

Exclure, *v. a. irrég.* (J'exclus, tu exclus, il exclut; nous excluons. J'excluois; nous excluions. J'exclus. J'excluraï J'exclurois. Qu'il exclue. Que j'exclue; que nous excluions. Que j'exclusse. Exclu, ue *of* exclus, use, *part. pass.*) *Uytsluyten, buytensluyten.* Il est exclu de la compagnie. *Hy is uyt het gezelschap gesloóten.*

Exclusif, ive, *adj. Uytsluytend.*

Exclusion, *s. f. Uytsluyting.* A l'exclusion. *Met uytsluyting.*

Exclusivement, *adv. Uytgesloóten, er buyten.*

Excommunication, *s. f. Ban, kerkelyken ban*, s. m. *afsnyding van de kerk*, s. f.

Excommunié, ée, *s. m. et f. Die in den kerkelyken ban is.*

Excommunier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *in den ban slaen, van de kerk afsnyden.*

Excoriation, *s. f.* (heel-k.) *Kwetsing van het vel.*

Excorier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) (heel-k.) *Het vel kwetsen.*

Excorication, *s. f.* (apotheékers w.) *Ontschorsing, ontbasting.*

Excrément, *s. m. Drek*, s. m. *vuylheyd*, s. f. *uytwerpsel*, s. m. — (natuer-k.) *hair, nagels en hoórns der dieren.*

Excrémenteux, euse; excrémentiel,

Digitized by Google

excrémentitiel, elle, *adj. Drekagtig, van de natuer van drek.*

Excrescence (*zoek*) Excroissance.

Excréteur, trice, *adj.* (*zoek*) Excrétoire.

Excrétion, *s. f.* (geneés-k.) *Uytdryving, uytwerping.*

Excrétoire, *adj.* (ontleéd-k.) *Uytdryvend, het geene dient om de vuylheden uyt-te-werpen.*

Excroissance, *s. f. Uytwassing*, s. f. *uytwas (van vleesch enz.)* s. m.

Ex-curé, *s. m. Ex pastoor, geweézen pastoor.*

Excursion, *s. f. Stroopery (op vyandlyken bodem).*

Excusable, *adj. Vergeéflyk, verschoonbaer, verschoonlyk.*

Excusation, *s. f.* (recht) *Réden tot ontslag (van momboirschap enz.)*

Excuse, *s. f. Verschooning, ontschuldiging.* Faire des excuses à quelqu'un. *Zich by imand ontschuldigen.*

Excuser, *v. a. Verschoonen, ontschuldigen, verontschuldigen; — vergeéven; — ontslaen. — v. r. Zich verrechtveérdigen, zich verschoonen.* S'excuser de faire une chose. *Zich ergens tragten uyt-te-maeken.*

Excussion, *s. f. Schudding, opschudding.*

Exécrable, *adj. Verfoeyelyk, vervloekelyk, afgrysselyk, grouwelyk.*

Exécrablement, *adv. Verfoeyelyk, op eene afgrysselyke wyze.*

Exécration, *s. f. Verfoeying, vervloeking, grouwzaemheyd.*

Exécratoire, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Verfoeyëns-weérdig, vervloekt.*

Exécrer, *v. a. Verfoeyën.*

Exécuter, *v. a. Volbrengen, verrigten, uytvoeren, volvoeren, uytwerken; — met de dood straffen, rechten; —* (recht) *afpanden.* s'Exécuter soi-même *of alleenlyk* s'exécuter, *v. r. Zyn goed zelf verkoopen om zyne schulden te betaelen;* ook *iet van zelfs uytvoeren om er van rechts-wége niet toe gedwongen te worden.*

Exécuteur, trice, *s. m. et f. Uytvoerder, verrigter: uytvoerster, verrigster.* Exécuteur de la haute justice. *Beul, scherprechter.*

Exécutif, ive, *adj. Uytwerkend, uytvoerend.* Pouvoir exécutif. *Uytwerkende magt.*

Exécution, *s. f. Uytvoering, verrigting, nakoming, volbrenging; — doodstraffe (doór beuls handen).* Exécution militaire. *Krygs dood-straffe;* ook *militaire exécutie, oórlogs-straffe (uytgevoerd wordende tégen eene plaets die de brand-schattingen niet betaelt).* Exécution *of* saisie-exécution, *s. f.* (recht) *Afpanding.*

Exécutoire, *adj.* (recht) *Uytvoerlyk, naer recht uyt-te-voeren. — s. m. Acte om imand te dwingen tot betaeling*, s. f.

Exèdre, *s. m.* (oudh.) *Vergaderplaets der geleerden*, s. f.

Exégège, *s. f.* (welspreékendheyd) *Uytlegging, verklaering.*

Exégètes, *s. m. pl.* (oudh.) *Rechtsgeleerden (aen wie in Athénen de rechters raed vroegen in groote zaeken).*

Exégétique, *adj. Uytleggend, verklaerend.* Connoissance exégétique des langues. *Uytleggende kennis der taelen.*

Exemplaire, *s. m. Afdruksel; — afschrift; —* (oud) *voórbeéld*, s. n. Exemplaire de vertu. *Voórbeéld van deugd.*

Exemplaire, *adj. Voórbeéldig, stigtelyk, tot voórbeeld strekkend.*

Exemplairement, *adv. Stigtelyk, voórbeéldiglyk, ten voórbeélde.*

Exemple, *s. m. Voórbeéld*, s. n. *spiegel*, s. m. Par exemple. *By voórbeéld. — s. f. Voórschrift (om naer te leeren schryven)* s. n.

Exempt, *s. m.* (spreék uyt *eksan*) *Vryeling van de wagt, soórt van onderofficier.*

Exempt, empte, *adj.* (spreék uyt *eksan*, fem. *eksant*) *Vry, los, ontslagen, ontlast, ontbonden, bevryd.*

Exempter, *v. a.* (spreék uyt *eksanté*) *Bevryden, ontslaen.*

Exemption, *s. f.* (spreék uyt *eksanpcion*) *Ontslaeging, bevryding.*

Exercé, ée, *adj. Geóeffend, ervaeren.*

Exercer, *v. a. Oeffenen.* Exercer des soldats *Krygs-lieden oeffenen.* Exercer la médecine *De geneés-kunde oeffenen. — Bedienen, waerneémen.* Exercer une charge. *Een ampt waerneémen.* Exercer son droit. *Zich van zyn recht bedienen.* Dieu exerce les bons. *God beproeft de goeden.*

Exercice, *s. m. Oeffening, bediening, waerneéming*, s. f. Exercice du corps. *Lyf-oeffening.* Exercice militaire. *Wapen-handel, wapen-oeffening, krygs-oeffening.* Faire l'exercice. *De krygs-oeffeningen verrigten. — s. m. pl. Schoól-oeffeningen*, s. f. plur.

Exérèse, *s. f.* (heel-k.) *Uytsnyding, wegneéming.*

Digitized by Google

Exergue, *s. f. Plaets onder op eenen gedenk-penning waer in het opschrift* of *jaer-getal staet*, s. f.

Exfoliatif, ive, *adj.* (heel-k. van beenderen spr.) *Schilferend, afschilferend*

Exfoliation, *s. f.* (heel-k.) *Beenschilfering, afschilfering.*

s'Exfolier, *v. r* (heel-k. van beenderen spr.) *Schilferen, afschilferen.*

Exfumer, *v. a.* (schilder-k.) *Een weynig verdooven (het geene in eene schildery te veel afsteekt).*

Exhalaison, *s. f. Damp, waesem*, s. m. *uytwaeseming*, s. f.

Exhalation, *s. f.* (schey-k.) *Uytdamping.*

Exhaler, *v. a. Uytwaesemen, dampen, uytdampen*; — (fig.) *uytboezemen, openlyk toonen.* Exhaler sa colére. *Zyne gramschap uytboezemen.* — *Doen vervliegen, doen verdwynen, verzagten.* Exhaler sa douleur en plaintes. *Zyne droefheyd met klaegen verzagten.*

s'Exhaler, *v. r. Vervliegen, vergaen, in damp vervliegen*; — *walmen*, v n. *dampen opwerpen*; — (fig.) *zich uytlaeten.*

Exhaussement, *s. m.* (bouw-k.) *Hoogte, verhooging*, s. f.

Exhausser, *v. a.* (bouw-k.) *Verhoogen, optrekken.*

Exhérédation, *s. f.* (recht) *Onterving, uytsluyting uyt eene erfenis.*

Exhéréder, *v. a.* (recht) *Onterven, uyt eene erfenis sluyten.*

Exhiber, *v. a.* (recht) *Vertoonen, voór den dag brengen, te voórschyn brengen.*

Exhibition, *s. f.* (recht) *Aenwyzing, vertooning.*

Exhortation, *s. f. Vermaening, aenwakkering, opwakkering, aenmoediging.*

Exhorter, *v. a. Vermaenen, aenwakkeren, opwakkeren, aenmoedigen.*

Exhumation, *s. f.* (recht) *Ontgraeving, opgraeving (van een lyk)*

Exhumer, *v. a.* (recht) *Een lyk opgraeven* of *ontgraeven.*

Exigeant, ante, *adj. Dienst-afeyschend, die te veel dienst* of *opleftendheyd wilt hebben van een ander.*

Exigence, *s. f. Eysch*, s. m. *vereyschingh*, s. f. *vereysch*, s. n.

Exiger, *v. a. Eyschen, vereyschen, voorderen, afvoorderen, invoorderen, afvergen.*

Exigible, *adj. Eyschbaer, vereyschbaer, dat kan geëyscht worden.*

Exigu, ue, *adj.* (gem.) *Kleyn, gering.*

Exiguité, *s. f.* (gem.) *Kleynheyd, geringheyd.*

Exil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Ballingschap*, s. n. *uytbanning, verbanning*, s. f.

Exilé, *s. m. Balling, uytgebannen.*

Exiler, *v. a. Bannen, uytbannen, verbannen, uyt het land bannen, in ballingschap zenden.* — *v. r. Zich verwyderen, zich afscheyden.*

Exilité, *s. f. Kleynheyd, zwakheyd.*

Existant, ante, *adj. In weézen zynde.*

Existence, *s. f. Het weézen, het bestaen, het aenweézen*, s. n.

Exister, *v. n. Zyn, in weézen zyn, bestaen.*

Ex-jésuite, *s. m. Ex-jésuiet, geweézen jésuiet.*

Exode, *s. m.* (tweede boek van Moises) *Boek des uytgangs*, s. n.

Exoine, *s. f.* (recht) *Bewys waerom imand niet heéft konnen verschynen*, s n.

Exoiner, *v. a* (recht) *Imand verontschuldigen om dat hy niet in persoon verschynt.*

Exoineur, *s m* (recht) *Verschooner van imand die niet in persoon verschynt.*

Exomide, *s. f.* (oudh.) *Mantel met eene mouw*, s. m.

Exomologèse, *s. f.* (kerkelyk w.) *Openbaere biegt, openbaere belydenis.*

Exomphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navelbreuk.*

Exophtalmie, *s. f.* (heel-k.) *Uytkomst van het oog uyt zyne holte.*

Exorable, *adj. Verbiddelyk.*

Exorbitamment, *adv. Boven maete, overmaetiglyk, onmaetiglyk.*

Exorbitant, ante, *adj. Ommaetig, overmaetig.*

Exorciser, *v. a. Bezweéren, beleézen, den duyvel uytmaenen* of *uytbannen.*

Exorcisme, *s. m. Bezweéring, beleézing, duyvel-bezweéring, duyvel-uytmaening*, s. f.

Exorciste, *s. m. Bezweérder, duyvelbezweérder, duyvel-uytmaener.*

Exorde, *s. m. Voórréde, inleyding (eener rédevoering)* s f.

Exostose, *s. f.* (heel-k.) *Beenknobbel, uytwas van eenig gebeente*, s. m.

Exotérique, *adj Uytwendig, openbaer.*

Exotique, *adj. Vremd, uytlandsch, uytheémsch.*

Expansibilité, *s. f.* (natuer-k.) *Uytzetbaerheyd, uytstrekbaerheyd.*

Digitized by Google

Expansible, *adj.* (natuer-k.) *Uytzetbaer, uytstrekbaer.*

Expansif, ive, *adj.* (schey-k.) *Uytzettend, dat eene uytzettende kragt heeft;* — (fig.) *openhertig.*

Expansion, *s.f. Uytzetting, uytspreyding.*

Expatriation, *s.f.* (oud) *Afweezendheyd* of *verweydering uyt zyn vaderland.*

Expatrier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Imand zyn land doen verlaeten.* — *v. r. Zyn vaderland verlaeten, elders gaen woonen*

Expectant, *s. m Verwagteling, eenen die eene bediening afwagt.* Médecine expectante. *Geneés-kundige bespiegeling die de werkingen der natuer afwagt.*

Expectatif, ive, *adj. Hoop-geevend.*

Expectation, *s.f.* (oud) *Verwagting.*

Expectative, *s.f. Hoop, verwagting.* Être sur l'expectative. *Op hoop leeven.*

Expectorant, ante, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Dat fluymen doet lossen.*

Expectoration, *s. f.* (geneés-k.) *Lossing* of *uytwerping van fluymen.*

Expectorer, *v. a.* (geneés-k.) *Fluymen lossen* of *uytwerpen.*

Expédient, *s. m. Middel, werkmiddel.* Il est expédient. *'T is van noode, 't is geroedzaem, 't is voordeelig.*

Expédier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Afdoen, afhandelen, afmaeken, verrigten;* — *afveerdigen, afzenden.*

Expéditif, ive, *adj. Gauw, gezwind, snel, spoedig, die met gezwindheyd zyne zaeken afdoet.*

Expédition, *s.f. Afveerdiging.* s. f. C'est un homme d'expédition. *Het is eenen gezwinden man.* Expédition militaire. *Krygs-togt,* s. m *krygs-verrigting,* s. f. Expédition maritime. *Zee-krygstogt.* — *Verrigting,* s. f. — (recht) *Afschrift van een gedingstuk,* s. n. — *s.f. plur. Brieven, acten, bescheeden enz.*

Expéditionnaire, *s. m. et adj. Afveerdiger (van brieven en acten).*

Expérience, *s. f Ondervinding, ervaerenheyd.* C'est un jeune homme sans expérience. *'T is eenen jongeling zonder ondervinding.* — *Proef.* Faire une expérience. *De proef ergens van neemen.*

Expérimental, ale, *adj. Op de ondervinding gegrond.*

Expérimenté, ée, *adj. Ervaeren, geoeffend;* — *beproefd.*

Expérimenter, *v. a et n. Ondervinden, beproeven, de proef neemen.*

Expert, *s. m. Gezwoornen, aengestelden om zyn bescheed over eene zaek te zeggen.*

Expert, erte, *adj. Ervaeren, bedreeven, wel geoeffend*

Expertise, *s. f.* (recht) *Bescheed van aengestelde persoonen over eene zaek,* s. n. Faire une expertise. *Gezwoornen aenstellen om hun bescheed over eene zaek te hooren.*

Expiation, *s.f. Boeting, uytwissching.*

Expiatoire, *adj. Verzoenend, boetend.* Sacrifice expiatoire. *Verzoen-offer.*

Expier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Boeten, uytwisschen.*

Expiation d'hérédité, *s. f.* (recht) *Agterhouding van eene erfenis van de welke zich niemand erfgenaem heeft verklaerd.*

Expiration, *s. f. Verschyning,* s. f. *verloop, eynde van eenen bepaelden tyd,* s. n. — (natuer-k.) *uytademing;* — (schey-k.) *Uytwaeseming, uytdamping,* s. f.

Expirer, *v. a. Uytademen.* — *v. n.* (word met *avoir* geconjugeerd) *Zieltoogen, sterven, den geest geeven;* ook (word met *être* geconjugeerd) *eyndigen, verschynen, verloopen, een eynde neemen.* Le temps est expiré. *Den tyd is geeyndigd.*

Explétif, ive, *adj.* (spraek-k.) Mot explétif. *Overtollig woord, onnoodig woord.*

Explicable, *adj. Uytlegbaer, verklaerbaer.* Cela n'est pas explicable. *Dat kan niet uytgelegd worden.*

Explicatif, ive, *adj. Uytleggend, verklaerend.*

Explication, *s. f. Uytlegging, verklaering.*

Explicite, *adj.* (schoól-w.) *Klaer, duydelyk.*

Explicitement, *adv.* (schoól-w.) *Klaerlyk, duydelyk.*

Expliquer, *v. a. Uytleggen, verklaeren, ontvouwen.* — *v. r. Zich uyten,* v. r. *zyne gedagten te kennen geeven.*

Exploit, *s. m. Oorlogs-daed, krygsdaed, helden-daed;* — (recht) *amptsverrigting, indaeging, afpanding,* s. f. *daeg-brief (van eenen deurwaerder)* s. m.

Exploitable, *adj.* (recht) *Afpandbaer, dat afgepand kan worden;* — (van bosschen spr.) *bekwaem om gekapt te worden;* — (van landen spr.) *in staet om bebouwd te worden.*

Exploitant, *adj. m.* Huissier exploitant. *Afpander, deurwaerder die daegt* of *afpand.*

Digitized by Google

Exploitation, *s. f. Bewerking*; — *kapping van boomen (in een bosch)* — *bebouwing (van landen)*.

Exploiter, *v. a. Bewerken*; — *boomen afkappen (in een bosch)* — *het land bebouwen*. — *v. n.* (recht) *Indaegen*; ook *afspanden*.

Exploiteur, *s. m Bewerker, bebouwer*.

Explorateur *s. m. Eenen die uytgezonden word om de geheymen det hoven* of *om de gesteltenis der landen te ontdekken*.

Explorer, *v. a. navorschen, nauw onderzoeken*.

Explosion, *s. f.* (natuer-k.) *Uytdryving, uytbersting, uytbuldering*.

Exposition, *s. f.* (welspreekendh.) *Uytdrukking van de zelve zaek op verscheyde manieren (om die des te beter te doen kennen)*

Exponce, *s. f.* (recht) *Afstand van eene erf aen den geenen die er de rent op heeft*, s. m.

Exportateur, *s. m.* (koopmans w.) *Uytvoerder (van waeren buyten het land)*

Exportation, *s. f.* (koopmans w.) *Uytvoer*, s. m. *uytvoering (buyten het land)* s. f.

Exporter, *v. a.* (koopmans w.) *Uytvoeren, buyten het land voeren*.

Exposant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Vertooner: vertoonster*.

Exposé, *s. m.* (recht) *Vertoog, verhael*, s. n.

Exposer, *v a. Ten toon stellen, uytstellen*. Exposer le S. Sacrement. *Het Allerheyligste uytstellen*. Exposer en vente. *Te koop stellen*. Exposer un enfant. *Een kind te vindeling leggen*. — *Ontvouwen, verklaeren, uytleggen*. Il a exposé ses intentions. *Hy heeft zyne meyning verklaerd*. — *In gevaer stellen, bloot stellen*. Vous avez exposé votre vie pour lui. *Gy hebt voór hem uw leven in gevaer gesteld*. — *Keeren, wenden, plaetsen, stellen*. Cette chambre est exposée au nord. *Deeze kamer is in het noórden geplaetst, ligt in het noórden*. Exposer de la fausse monnoie. *Valsch geld uytgeéven*.

Expositeur, trice, *s. m et f. Uytgeéver: uytgeéfster van valsche munt*.

Exposition, *s. f. Uytstelling, tentoon-stelling*. L'exposition du S Sacrement. *De uytstelling van het Allerheyligste*. L'exposition des enfans. *Het te vinden leggen der kinderen*. — *Verklaering, uytlegging, ontvouwing*, s. f. Exposition de la foi. *De uytlegging van het geloof*. — *Stand*, s. m. *gelégenheyd*, s. f. L'exposition de cette maison n'est pas saine. *Dit huys legt in geenen gezonden stand*. — *Verhael*, s. n. *vertelling*, s. f.

Exprès, *s. m. Afgezonden, expressen, eenen die tot eene bezondere zaek afgezonden is*. — *adv. Met voórdagt, al willens*.

Exprès, esse, *adj. Uytdrukkelyk, duydelyk*.

Expressément, *adv. Uytdrukkelyk, op eene duydelyke wyze*.

Expressif, ive, *adj. Kragtig, nadrukkelyk*.

Expression, *s. f. Uytdrukking, uyting, bewoórding, wyze van spreeken*, s. f. — *nadruk*, s. m. *kragtige uytdrukking, kragt*; — *uytpersing (van vrugten enz.)* s. f.

Exprimable, *adj. Uytspreekelyk, uytdrukkelyk*. (word altyd met eene *negatie* gebruykt) Cela n'est pas exprimable. *Dat is niet uytspreekelyk*.

Exprimer, *v. a. Uytdrukken, uytspreeken*; — (schilder-k.) *natuerlyk verbeelden, kragtiglyk uytdrukken*; — *vrugten enz. uytpersen*.

Ex-professo, *adv.* (latynsch w.) *Met veel aendagt, nauwkeuriglyk*.

Expropriation, *s. f. Onteygening, berooving van eygendom*. Expropriation forcée. *Uytwinning*.

Exproprier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Onteygenen, van eygendom berooven*.

Expulser, *v. a.* (recht) *Verdryven, verjaegen*; — (geneés-k.) *uytdryven, afdryven (uyt het lichaem)*.

Expulsif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Uytdryvend, afdryvend*.

Expulsion, *s. f.* (geneés-k.) *Afdryving, uytdryving (uyt het lichaem)*.

Expultrice, *adj. f* (geneés-k.) Faculté expultrice. *Uytdryvende kragt*.

Expurgation, *s. f. (zoek)* Émersion.

Expurgatoire, *adj.* Index expurgatoire. *Lyst van boeken te Roomen verboóden tot dat zy verbéterd zyn*.

Exquis, ise, *adj. Uytsteekend, uytneemend, uytgeleezen*.

Exquisement, *adv.* (oud) *Op eene uytneemende wyze*.

Exsiccation, *s. f.* (schey-k.) *Uytdrooging, verdrooging*.

Exsuccion, *s. f.* (natuer-k.) *Zuyging, uytzuyging*.

Exsudation, *s. f.* (geneés- en natuer-k.) *Uytzweeting, uytwaeseming*.

Exsuder, *v. n.* (geneés- en natuer-k.) *Zweeten, uytzweeten, uytwaesemen*.

Digitized by Google

Exsutoire, *adj.* *Uytzweetend*, *uytwaesemend.*

Extant, ante, *adj.* (recht) *In weezen zynde.*

Extase, *s. f.* *Verrukking*, *opgetoógenheyd*; — (genees-k.) *droefgeestige slaepzugt.*

Extasié, ée, *adj.* *Verrukt*, *opgetoógen.*

s'Extasier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Opgetoógen worden*, *buyten zyn zelven vervoerd worden*, *verrukt worden*, v. pass.

Extatique, *adj.* *Verrukkend.*

Extenseur, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Muscle extenseur. *Uytstrekkende spier*, s. f.

Extensibilité, *s. f.* (natuer-k.) *Uytstrekbaerheyd*, *uytstrekkende hoedanigheyd*

Extensible, *adj.* (natuer-k.) *Uytstrekbaer*, *dat uytgestrekt kan worden.*

Extension, *s. f.* *Uytrekking*, *uytspanning* Extension du bras. *Uytrekking van den arm.* Extension de nerf. *Zénuwverrekking.* — (natuer-k.) *Uytgestrektheyd*; — (fig.) *vergrooting*, *vermeerdering*, *uytgestrektheyd.* Extension d'autorité. *Vermeerdering van gezag.* Par extension. *By uytgestrektheyd*, *by vermeerdering*; ook *in ruymeren zin.*

Exténuation, *s. f.* *Verzwakking*, *vermindering van kragten.*

Exténué, ée, *adj.* *Vermagerd*, *vervallen*, *verzwakt*, *afgeteérd.*

Exténuer, *v. a.* *Verzwakken*, *verminderen*, *de kragten beneémen.*

l'Extérieur, *s. m.* *Het uytwendig*, s. n *uytwendigen schyn*, s. m *uytwendigheyd*, s. f. A l'extérieur. *Naer het uytwendig*, *naer den uytwendigen schyn.*

Extérieur, eure, *adj.* *Uytwendig*, *uyterlyk.*

Extérieurement, *adv.* *Uytwendiglyk*, *van buyten*

Exterminateur, *adj. m.* *Slaende*, *vernielend*, *verdelgend.* Ange exterminateur. *Slaenden Engel.* Glaive exterminateur. *Vernielend zweérd* — *s. m.* *Uytroeyër*, *vernieler* Exterminateur des vices. *Uytroeyër der ondeugden.*

Extermination, *s. f.* *Vernieling*, *verdelging*, *uytroeying.*

Exterminer, *v. a.* *Vernielen*, *uytroeyén*, *verdelgen*

Externe, *adj.* *Uytwendig*, *uyterlyk*, *van buyten.*

Externes, *s. m. pl.* *Dag-schoólieren*, *studenten die buyten het collégie woonen.*

Extinction, *s. f.* *Uytdooving*, *uytblussching*, *demping.* Extinction du feu. *Uytdooving van het vuer.* Extinction de la voix. *Uytdooving der stem.* L'extinction d'une famille. *Het uytsterven van eene familie.* Extinction d'un crime. *Kwytschelding van eene misdaed.* Extinction d'une rente. *Afloosing van eene rente.*

Extirpateur, *s. m.* *Uytroeyër*, *verdelger.*

Extirpation, *s. f.* *Uytroeying*, *verdelging*, *vernietiging.*

Extirper, *v. a.* *Uytroeyén*, *verdelgen*, *vernietigen.*

Extispice, *s. m.* (oudh) *Waerzegger uyt het ingewand der offer-beesten.*

Extispicine, *s. f.* (oudh) *Waerzeggery uyt het ingewand der offerbeesten.*

Extorquer, *v. a.* *Afspersen*, *afdwingen*, *afknévelen.*

Extorsion, *s. f.* *Afspersing*, *knévelaery.*

Extrac, *adj. m.* (spreék uyt *ekstrak*) (ry-schoól) Cheval extrac. *Peérd dat niet veel lyf noch buyk heéft.*

Extraction, *s. f.* *Uyttrekking*, *uythaeling*: — *afkomst*, *geboórte*, s. f. *geslacht*, s. n.

Extracontinental, ale, *adj.* *Buyten het vastland gelégen.*

Extradition, *s. f.* *Overlévering*, *uytlevering* (*van eenen staets-gevangen*).

Extrados, *s. m.* (bouw-k.) *Uytwendige ronding* (*van eenen boóg*) s. f.

Extradossé, ée, *adj.* (bouw-k.) Voûte extradossée. *Gewelf welkers uytwendige ronding glad is.*

Extraire, *v. a irrég.* (word geconj. als *Traire*) *Uyttrekken*, *uythaelen.* Extraire un livre. *Den korten inhoud uyt een boek trekken.*

Extrait, *s. m.* *Uyttreksel*, s. n. Extrait baptistère *Kersten-brief*, *doopbrief.* Extrait mortuaire. *Dood-brief.*

Extrajudiciaire, *adj.* (recht) *Dat buyten recht geschied.*

Extrajudiciairement, *adv.* (recht) *Buyten recht*

Extraordinaire, *adj.* *Buytengewoon*, *buytengewoonelyk*, *ongemeen*, *zeldzaem.* Procédure extraordinaire. *Crimineéle gerechts-zaek.* — *s. m.* *Iet buytengewoonelyks*, *het buytengewoonelyk*, s. n.

Extraordinairement, *adv.* *Buytengewoonelyk*, *zeldzaemelyk*, *op eene ongemeene wyze.* Procéder extraordinairement contre quelqu'un. *Imand crimineélyk in recht vervolgen.*

Digitized by Google

Extrapassé, ée, *adj.* (schilder-k.) *Onnatuerlyk.*

Extravagamment, *adv.* *Dwaeslyk, buytenspoóriglyk.*

Extravagance, *s. f.* *Dwaesheyd, buytenspoórigheyd, uytgelaetenheyd, ongerymdheyd*

Extravagant, ante, *adj. et subst.* *Dwaes, buytenspoórig, uytgelaeten, ongerymd.*

Extravagantes, *s. f. plur.* *Pausselyke instellingen die by het kerkelyk recht gevoegd zyn.*

Extravaguer, *v. n.* *Buytenspoórige rédenen voeren, ongerymdhéden zeggen, dwaezen klap uytslaen.*

Extravasation, *s. f.* (geneés-k.) *Overloop (van bloed, gal enz.)* — (kruyd-k.) *overloop (van sap uyt de vaten der planten)* s. m.

s'Extravaser, *v. r.* (geneés-k. en kruyd-k.) *Overloopen, uyt de vaten loopen*, v. n.

Extravasion, *s. f.* (*zoek*) Extravasation.

Extrême, *adj.* *Zeer groot, zeer zwaer, uyterste, uytneémend.* Douleur extrême. *Allergrootste droefheyd.* Extrême misère. *Uyterste ellende.* Cet homme est extrême en tout. *Dien man gaet in alles buyten de paelen.* — *s. m.* *Uytersten pael*, s. m. *uyteynde*, s. n. Le froid et le chaud sont deux extrêmes. *De koude en de hitte zyn twee uyterste paelen* of *tégenstrydige zaeken.*

Extrêmement, *adv.* *Zeer, zeer veél, ten hoogsten, grootelyks, boven maete, uytermaete.*

Extrême-Onction, *s. f.* *Heylig Olisel, laetste Olisel*, s. n.

Extrémité, *s. f.* *Uyterste, eynde*, s. n. *uyterste paelen*, s. m. plur. Extrémité d'un bâton. *Eynde van eenen stok.* Extrémités du royaume. *Uyterste paelen van het ryk.* Vous passez d'une extrémité à l'autre. *Gy gaet van het een uyterste tot het ander over.* — *Uyterste*, s. n. *uytersten nood*, s. m. Nous sommes réduits à l'extrémité. *Wy zyn tot den uytersten nood gebragt.*

Extrinsèque, *adj.* (wysbegeêrte) *Uyterlyk, uytwendig, buytenwaertsch.* Valeur extrinsèque, d'une monnoie. *Uytwendige* of *gangbaere weêrde van een stuk geld (buyten zyn gewigt).*

Exubérance, *s. f.* *Overtolligheyd.*

Exulcératif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Verzweêring veroorzaekend.*

Exulcération, *s. f.* (geneés-k.) *Zweêring, verzweêring.*

Exulcèrer, *v. a.* (geneés-k.) *Verzweêring veroorzaeken.*

Exultation, *s. f.* (oud) *Verheuging, groote blydschap.*

Exulter, *v. n.* (oud) *Van vreugd opspringen*, v. n. *zich zeer verblyden*, v. r.

Exutoire, *s. m.* (geneés-k.) *Opening (ter ontlasting van eenig vogt)* s. f.

Ex-voto, *s. m.* (latynsch w.) *Beloftebeéltenis (in de kerken)* s. f.

F

F, *subst. fémin. suivant l'appellation ancienne* ef, *et subst. masc. suivant l'appellation moderne* fe, *sixième lettre de l'Alphabet.*

Fable. *s. f.* *Verdichtsel*, s. n. *fabel*, s. f. Fables d'Ésope. *Fabels van Esopus.* Vous nous contez des fables. *Gy maekt ons leugens wys.* — *Fabel-kunde*, s. f. — *spot*, s. m. Cet homme est la fable de la ville *of* cet homme sert de fable à la ville. *Dien man dient tot spot van de geheele stad.*

Fabliau, *s. m.* *Oud vertelsel in rym*, s. n.

Fabricant, *s. m.* *Maeker, weéverymeester, fabrikant.*

Fabricateur, *s. m.* Fabricateur de fausse monnoie. *Valschen munter.* Fabricateur de fausses nouvelles, de faux actes etc. *Uytvinder, verzinner, opsteller van valsche tydingen, van valsche acten enz.*

Fabrication, *s. f.* Fabrication de la monnoie. *Het munten der geldstukken.* Fabrication d'une étoffe. *Het maeken* of *het weéven van eene stoffe.* Fabrication d'un faux acte. *Het opstellen van eenen valschen act.*

Fabricien, fabricier, *s. m.* *Kerkmeester, fabriek-meester (eener kerk).*

Fabriquant, *s. m* (*zoek*) Fabricant.

Fabrique, *s. f.* *Fabriek, maekery, reedery, plaets daer iets gemaekt word*, s. f. — *maeksel, het maeken*, s n. — *maekloon*; — *bouw van eene parochie-kerk*, s m. — *inkomst van eene parochie-kerk (tot haer onderhoud)* Fabrique des monnoies. *Munt*, s. f. ook *het munten der geldstukken*, s n. — *s. f plur.* (schilder-k.) *Gebouwen, oude overblyfsels van gebouwen enz. (waer méde de schilderyën vercierd zyn)* s. n. plur.

Fabriqué, ée, *adj.* *Gewerkt, gemaekt,*

Digitized by Google

bereyd; — *verzonnen*, *vercierd*, *valsch*, *leugenagtig*.

Fabriquer, *v. a. Maeken*, *fabrikeéren*. Fabriquer de la monnoie. *Geld munten*, *geld slaen*. Fabriquer un acte. *Eenen valschen act maeken* of *opstellen*. Fabriquer un mensonge. *Eene leugen verzinnen*.

Fabuleusement, *adv. Op eene leugenagtige wyze*.

Fabuleux, euse, *adj. Verdicht*, *leugenagtig*.

Fabuliste, *s. m. Fabel-schryver*.

Façade, *s f.* (bouw-k.) *Gével*, *voórgével* (*van een gebouw*) s. n.

Face, *s. f. Aenschyn*, *aengezigt*, s. n. La face de Dieu. *Het aenschyn Gods* Face à face. *Aenschyn aen aenschyn*. — *Gével* (*van een gebouw*) — *stand*, *staet*, s. m. *aenzien*, s. n. La face des affaires. *Den stand der zaeken*. Faire face à ses engagemens. *Aen zyne verbintenissen voldoen*. — *Oppervlakte*, s. f. La face de la terre. *De oppervlakte der aerde*. — *Zyde*, s. f. *platten kant*, s. m. Faire face. *Regt tégen over staen* of *gelégen zyn*; ook (oórlogs w.) *stand houden*, *met het gezigt naer den vyand gekeerd zyn* Faire volte face. *Zich omkeeren*. En face. *Regt over*. En face *of* à la face. *In het aenschyn*, *in de tégenwoórdigheyd*. Se marier en face d'église. *Trouwen volgens het kerkelyk gebruyk*.

Facé, ée, *adj.* (gem.) C'est un homme bien facé *of* mal facé *Dien man heéft een fraey* of *een leelyk gezigt*.

Facétie, *s. f.* (spreék uyt *facéci*) *Klugt*, *kortswyl*, *koddigheyd*.

Facétieusement, *adv.* (spreék uyt *facécieuseman*) *Op eene klugtige wyze*, *koddiglyk*

Facétieux, euse, *adj.* (spreék uyt *facécieu*) *Klugtig*, *drollig*, *genoeglyk*, *koddig*

Facetter, *s. f. Ruyt* (*van eenen diamant enz.*)

Facetter, *v. a.* (diamant-slypers w.) *Ruytswyze slypen*.

Fâché, ée, *adj. Kwaed*, *gémelyk*, *vergramd*, *gestoord*; — *bedroefd*. Je suis fâché de ce malheur. *Dat ongeluk bedroeft my*.

Fâcher, *v. a. Vergrammen*, *boos maeken*, *vertoórnen*; — *bedroeven*, *verdriet aendoen*. — *v. r. Boos worden*, *vergramd worden*, *kwaed worden*, *gémelyk worden*, v. n Il me fâche, *v. impers. Het spyt my*, *het doet my leet*.

Fâcherie, *s. f.* (oud) *Droefheyd*, *pyn*, s. f. *ongenoegen*, *leet*, s. n.

Fâcheux, euse, *adj. Droevig*, *spytig*. Fâcheux état. *Droevigen staet*. — *Moeyelyk*, *ongemakkelyk*, *lastig*, *verdrietig*, *bekommerlyk*, *kwelagtig*. Fâcheux personnage. *Lastigen persoon*. Chemin fâcheux. *Moeyelyken weg* — s. m. *et f. Moeyelyken* of *lastigen mensch*.

Facial, ale, *adj. Van het aengezigt*.

Faciende, *s. f.* (gem.) *Heymelyke kuypery*.

Facile, *adj. Gemakkelyk*, *ligt*. La chose est facile. *De zaek is gemakkelyk*. — *Toegeévend*. Cet homme est trop facile. *Dien man is al te toegeévend*.

Facilement, *adv. Ligtelyk*, *gemakkelyk*

Facilité, *s. f. Ligtheyd*, *gemakkelykheyd*, s. f. *gemak*, s. n. — *toegeévendheyd*, s f.

Faciliter, *v. a. Vergemakkelyken*, *gemakkelyk maeken* *ligt maeken*.

Façon, *s. f Wyze*, *manier*. Ses façons de faire. *Zyne manieren van doen* De cette façon. *Aldus*. En aucune façon, en nulle façon, en façon quelconque, en façon du monde, de façon ou d'autre, de façon ni d'autre, en quelque façon que ce soit. *In geenerlye manier*, *in geenerlye wyze*. — *Maeksel*, *het maeken*, *fatsoen*, s n. — *maekloon*, s. m Mal-façon. *Slegt fatsoen slegt maeksel*. — (akkerbouw) *Bewerking*, *bebouwing*, *beploeging*; — *snoeying*, s. f. Sans façon. *Zonder omwégen*, *regt uyt*. — *s. f pl. Pligtpleégingen*, *al te groote beleéfdhéden*, s. f. plur. *complimenten*, s. n. plur.

De façon que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dat*, *zoodanig dat*.

Faconde, *s. f.* (oud) *Welspreékendheyd*.

Façonné, ée, *adj. Gevormd*, *opgemaekt*, *vercierd*.

Façonner, *v. a. Het fatsoen aen iets geéven*, *opcieren*, *opmaeken*; — (akkerbouw) *bewerken*, *bebouwen*, *beploegen*; — *snoeyén*; — (fig.) *beleéfd maeken*, *beschaeven*; — *gewennen*. — *v. n.* (gem.) Faire des façons. *Complimenten maeken*. — *v. r. Goede manieren leeren* of *krygen*; ook *zich ergens aen gewennen*, *zich ergens naer schikken*.

Façonnerie, *s. f. Het maeken* (*der stoffen*) s. n.

Façonnier, ière, *adj. et s. m. et f.*

Digitized by Google

Complimentenmaeker : complimentenmaekster, die veel complimenten maekt. Cette femme est trop façonnière. *Die vrouw maekt al te veél complimenten.*

Facteur, *s. m. Faktoór, koopmans handel-dryver* of *zaek-verrigter.* Facteur d'orgues etc. *Orgelmaeker enz.* — *Briefdraeger.*

Factice, *adj. Nagemaekt, niet natuerlyk.* Fleurs factices *Nagemaekte bloemen.* Mot factice, terme factice. *Woórd uyt eene vremde tael ontleend en niet aengenomen in de tael, in de welke het gebruykt word.*

Facdieux, *s. m.* (spreék uyt *fakcieu*) *Oproermaeker.*

Facrieux, euse, *adj. Oproerig, muytzugtig.*

Faction, *s. f. Saemenrotting, saemenzweéring oproermaeking, verdeeldheyd;* — (oórlogs w.) *het op schildwagt staen*, s. n. Être en faction. *Op schildwagt staen.* Sortir de faction. *Van schildwagt gaen.*

Factionnaire, *s. m. et adj.* Soldat factionnaire. (oórlogs w.) *Schildwagt, krygsman die op schildwagt staet.*

Factorerie, *s. f. Faktory*, s. f. *koophandel-komptoor (der Europeënen in Oost-indiën)* s. n.

Factoton, fac-totum, *s. m.* (gem.) *Al-beschik, moey-al, eenen die zich overal méde bemoeyt.*

Factum, *s. m.* (spreék uyt *fakton*) (latynsch w. van het recht) *Schriftelyk vertoog*, s. n.

Facture, *s. f.* (koopmans w.) *Faktuer, lyst der goederen (die verzonden worden)* s. f. — *maeksel*, s. n.

Facule, *s. f.* (sterre-k.) *Zonnefakkel, vuerige vlek in de zon.*

Facultatif, ive, *adj.* Bref facultatif. *Magtgeévenden brief van den Paus.*

Faculté, *s. f. Kragt, magt*, s. f. *vermogen*, s. n. Les facultés de l'ame. *De kragten van de ziel.* — *Eygenschap;* — *faculteyt*, s. f. *genoótschap*, s. n. La faculté de théologie. *De théologische faculteyt, het genoótschap van godsgeleerdheyd.* — *s f. plur. Middelen*, s. m. plur. *goederen*, s. n. plur.

Fadaise, *s. f. Beuzelaery, kaelheyd, zaek van kleyn belang.*

Fade, *adj. Laf, smaekeloos, ongezouten, onsmaekelyk, walgagtig;* — (fig.) *kael, flauw, slegt onnoozel.*

Fadement, *adv. Laflyk, smaekeloos, walgagtiglyk;* — (fig.) *kael, slegt, flauw.*

Fadeur, *s. f. Lafheyd, smaekeloosheyd, walgagtigheyd;* — (fig.) *kaelheyd, slegtheyd, flauwheyd.*

Fagone, *s. f.* (ontleéd-k.) *Borstklier, melk-klier;* — *kalf's zwézerik.*

Fagot, *s. m. Fago, takkebos, rysbos, mutsaerd;* — (gem.) *bondel*, s. m. *pak*, s. n. Conter des fagots. *Beuzelaeryén vertellen, wat wys maeken.* Sentir le fagot. (spreék-w.) *Van kettery verdagt zyn.*

Fagotage, *s. m. Het binden van mutsaerd;* — *hout om mutsaerd van te binden*, s. n.

Fagotaille, *s. f. Afdamming met takkebossen.*

Fagoter, *v. a. Tot mutsaerd binden;* — (gem.) *zottelyk kleeden, slegt opschikken.* Vous voilà bien fagoté! *Wat zyt gy fraey opgeschikt!*

Fagoteur, *s. m. Mutsaerd-binder, fagomaeker;* — (gem.) *knoeyér, brodder.*

Fagotain, *s. m. Gekleeden aep;* — *jan-potagie, kwakzalvers knegt;* — *onaerdigen snaek.*

Fagoue, *s. f. Borst-klier (der dieren)* — *zwézerik (der kalveren).*

Faguenas, *s. m. Vuylen reuk, stank.*

Faïence, *s. f. Platteel, gleyswerk, delfsch* of *brusselsch porcelyn*, s. n.

Faïencé, ée, *adj. Als porcelyn, aen porcelyn gelykend.*

Faïencerie, *s. f. Platteel-bakkery, gleyswerkmaekery.*

Faïencier, ière, *s. m. et f. Platteelbakker, gleyswerkmaeker;* — *gleyswerk-verkooper: gleyswerk-verkoopster.*

Faillí, *s. m. Bankeroetier.*

Faillibilité, *s. f. Feylbaerheyd.*

Faillible, *adj. Feylbaer, die missen kan.*

Faillir, *v. n. irrég.* (Je faux, tu faux, il faut; nous faillons, vous faillez, ils faillent. Je faillis. Je faudrai. Faillant; failli, ie) *Missen, misdoen, faelen, feylen, misdryven.* J'ai failli. *Ik heb gemist, ik heb misdaen.* — *Bankeroet speélen, bankbreéken.* Ce marchand a failli. *Dien koopman is bankeroet.* — *Weynig scheélen, byna zyn, haest zyn.* J'ai failli à mourir *of* de mourir. *Ik ben byna dood geweést.* — *Te niet gaen, uytsterven.* La branche de cette maison a failli. *Den stam van dat huys is uytgestorven* — *Ontbreéken.* Cet ami ne lui faudra pas au besoin. *Dien vriend zal hem in den nood niet ontbreéken.* Le cœur me faut. *Myn hert*

Digitized by Google

bezwykt. Le cœur lui a failli. *Zyn hert is bezweeken.*

Faillite, *s. f. Bankeroet*, s. n. *bankbreuk (zonder bedrog)* s f.

Failloise, *s. f.* (schippers w.) *Plaets daer de zon ondergaet.*

Faim, *s. f. Honger*, s. m. Avoir faim. *Hongeren, honger hebben.* — (fig.) *lust, drift*, s. m *begeerte*, s. f.

Faine, *s. f. Beuken-noót.*

Fainéant, ante, *adj. Luy, vaddig.* — *s. m. et f. Luyaerd, lédiglooper, lédigganger: luye vrouws-persoon, lédigloopster.*

Fainéanter, *v. n.* (gem.) *Luy en lédig zyn.*

Fainéantise, *s. f. Luyheyd, vaddigheyd.*

Faire, *v. a. irrég.* (Je fais, tu fais, il fait; nous faisons, vous faites, ils font. Je faisois. Je fis. J'ai fait. Je ferai. Je ferois. Fais. Que je fasse. Que je fisse. Faisant; fait, aite) *Doen, bedryven, begaen, verrigten, pleegen.* Faire une bonne action. *Een goed werk doen.* Faire du bien, bien faire. *Wel doen, goed doen.* — *Maeken.* Dieu a fait l'homme à son image. *God heéft den mensch naer zyn beéld gemaekt.* Faire un habit. *Een kleed maeken.* — *Aengaen, sluyten.* Faire une alliance. *Een verbond aengaen.* — *Uytmaeken.* Combien cela fait-il ensemble? *Hoe veél maekt dat saemen uyt?* Faire attention. *Letten, ergens opletten.* Faire l'amour. *Minnen, vryën, uyt vryën gaen.* Faire savoir, faire connoître. *Te kennen geéven, berigten, aenzeggen, kond maeken, kond doen.* Faire tort. *Te kort doen, nadeel doen, schade doen.* Je ne veux faire tort à personne. *Ik wil niemand te kort doen.* Faire entrer. *Inlaeten, in huys laeten.* J'ai fait entrer votre ami. *Ik heb uwen vriend ingelaeten.* Faire son possible, faire de son mieux, faire tous ses efforts. *Zyn best doen.* Faire entendre. *Te verstaen geéven.* Faire foi. *Getuygen.* Faire halte. *Halte houden, niet verder trekken.* Faire emplette. *Koopen.* Faire les cartes. *De kaerten geéven.* Faire une levée. *Eenen slag ophaelen (in het kaert-spel).* — *Speélen, verbeélden*, v. a. *zich aenstellen*, v. r. Faire l'enfant. *Het kind speélen, zich kinderagtig aenstellen.* Faire des petits. (van beesten spr.) *Jongen werpen.* Faire la loi. *De wet geéven* of *stellen.* On le fait riche de cent mille florins. *Men schat hem honderd duyzend guldens ryk te zyn*, of *men zegt dat hy honderd duyzend guldens ryk is.*

Faire, *v. n. irrég.* Il ne fait que d'arriver. *Hy komt zoo aenstonds aen.* Je ne puis que faire à cela *of* je n'y saurois que faire. *Ik kan daer niet aen doen.* Je n'ai que faire de cela. *Ik heb daer niet mé van doen.* J'ai beau faire, il n'en profite pas. *Laet my doen wat ik wil, hy doet er geen voórdeel méde.* C'en est fait, *'T is er mé gedaen.* C'est fait de moi. *'T is met my gedaen.*

Se faire, *v. r. irrég. Geschieden, gebeuren*, v. n. *gedaen worden*, v. pass. Cela se peut faire. *Dat kan geschieden.* Il se fait bien des choses dont on ne peut rendre raison. *Er geschieden veéle dingen, daer men geene réden van geéven kan.* — *Gemaekt worden*, v. pass. La paix se fera bientôt. *De vréde zal haest gemaekt worden.* — *Zich gewennen*, v. r. *gewoon worden*, v. n. Se faire au froid. *Zich aen de koude gewennen.* Se faire marchand. *Koopman worden.* Se faire la barbe. *Zynen baerd scheéren.* Se faire les ongles. *Zyne nagels korten* of *afknippen.* Se peut-il faire? *Is het mogelyk?*

Faire, *v. impers. irrég.* Il fait du vent. *Het waeyt.* Il fait beau temps. *Het is schoon wéder.* Il fait cher vivre en ce pays-là. *Het is in dat land dier leéven.* Il fera beau de voir cette cérémonie. *Die plegtigheyd zal schoon om zien zyn.*

Faire, *s. m.* (schilder-k.) *Manier, behandeling*, s. f. Ce tableau est d'un beau faire. *Die schildery is in eene fraeye manier geschilderd.* C'est un faire le faut. (gem.) *'T is eenen moet.*

Faisable, *adj. Doenelyk, mogelyk, doenbaer.*

Faisan, *s. m. Faisant, faisant-vogel.* Coq-faisant. *Faisant-haen.* Poule faisanne. *Faisant-hen.*

Faisances, *s. f. plur.* (recht) *Alles waer toe eenen pagter zich verbind doór zyne pagt.*

Faisandeau, *s. m. Jongen faisant.*

Faisander, *v. n.* Laisser faisander. (van wild spr.) *Laeten besterven, mals laeten worden.* — *v. r. Besterven, mals worden*, v n.

Faisanderie, *s. f. Faisant-kot*, s. n. *plaets daer de faisanten worden opgevoed*, s. f.

Faisandier, *s. m. Faisant-kweeker.*

Digitized by Google

Faisceau, *s. m. Bondel, bussel.* Faisceau de flèches, de piques. *Bondel pylen, pieken.* — *s. m. plur. Bondel roeden met eene uytsteekende byl in het midden (die voór de magistraets persoonen van oud Roomen gedraegen wierd)* s. m.

Faiseur, euse, *s. m. et f. Maeker: maekster.*

Faisselle, *s. f. Kaes-vat, vat waer in de kaes gemaekt word*, s. n.

Faisser, *v. a.* (mandemaekers w.) *Met wis-banden voórzien.*

Faisserie, *s. f.* (mandemaekers w.) *Tralie-werk*, s. n.

Faisses, *s. f. plur.* (mandemaekers w.) *Wis-banden*, s. m. plur.

Faissier, *s. m.* (mandemaekers w.) *Tralie-werkmaeker.*

Fait, *s. m. Daed*, s. f. *feyt, bedryf*, s. n. Ils ont été pris sur le fait. *Zy zyn op de daed betrapt.* De fait. *In der daed.* Les hauts *of* les beaux faits d'armes. *De helden-daeden.* — *Zaek*, s. f. Je vous dirai le fait. *Ik zal u de zaek verhaelen.* En fait *In zaeke, in het stuk.* En fait de religion. *In het stuk van godsdienst.* Cela seroit bien mon fait. *Dat zou my wel gelyken* of *wel dienen.* Mettre en fait, poser en fait. *Voór eene waerheyd stellen.* Prendre le fait de quelqu'un *of* prendre fait et cause pour quelqu'un. *Imands party neémen.* Être au fait d'une affaire. *Van eene zaek wel onderrigt zyn.* Mettre quelqu'un au fait des circonstances. *Imand in de omstandigheden onderrigten.* Voies de fait. *Geweldige middelen, geweld-pleégingen, daedelykheden, gewelddaedigheden, geweldenaeryën.* Cela vaut fait. *Maekt er staet op.*

Fait, aite, *adj. Gedaen*: — *gemaekt.* C'est un homme fait. *'T is eenen volwassen mensch.* Il est fait au travail. *Hy is den arbeyd gewoon.*

Si fait, *adv. Ja wel*

Tout-à-fait, *adv. Geheel en al, heel, geheel, ten vollen, volkomenlyk, teenemaal.*

Faitage, *s. m. Dak*; — *dek-lood (van een dak)* — *nok-balk*, s m.

Faitan, *s. m.* (zoek) Fietan.

Faitard, *s. m.* (oud) *Luyaerd.*

Faitardise, *s. f.* (oud) *Luyheyd, vaddigheyd, lédigheyd.*

Faîte, *s. m. Top, nok*, s. m. *het bovenste (van een gebouw, boom enz.)* s. n. — (fig.) *hoogsten trap*, s. m. *toppunt*, s. n. Le faîte du bonheur, le faîte des grandeurs mondaines. *Den hoogsten trap van het geluk, van de wéreldsche verhévenheyd.*

Faîtière, *s. f. Vorst-pan, nok-pan*, s. f. — *bovensten stok van eene tent*, s. m.

Faix, *s. m. Last*, s. m. *gewigt*, s n. *zwaerte*, s. f. Ce bâtiment a pris son faix. *Het gebouw heéft zich gezet* of *zynen zet genomen.*

Fakir, *s. m Turkschen bédel-monik.*

Falaise, *s. f. Steyle zee-kust*, s. f. *strand berg*, s. m.

Falaiser, *v. n.* (schippers w.) La mer falaise. *De zee brand, breékt tégen de strand-bergen.*

Falarique, *s. f.* (oud) *Brand-pyl*, s. m.

Falbala (*plur.* falbalas) *s. m. Plooysel, oplegsel (aen vrouwen-kleederen, gordynen enz.)* s. n

Falcade, *s. f.* (ry-schoól) *Buyging der beenen van een peérd (als men het in het loopen stil houd).*

Falcaire, *s. m.* (oud) *Krygsknegt die eenen gekromden dégen* of *sabel droeg.*

Falcidie, *s. f.* (recht) Quarte falcidie. *Recht van eenen erfgenaem om het vierde deel van al te groote gemaekte legaeten af-te-trekken*, s. n

Falisque, *adj.* Vers falisque. *Latynsch vers van vier voeten.*

Fallace, *s. f.* (oud) *Bedrog*, s. n.

Fallacieusement, *adv.* (oud) *Bedriegelyk, op eene bedriegelyke wyze.*

Fallacieux, euse, *adj.* (oud) *Bedriegelyk.*

Falloir, *v. impers. irrég.* (Il faut. Il falloit. Il fallut. Il a fallu. Il faudra. Qu'il faille) *Moeten, genoodzaekt zyn, behooren.* Il faut. *Men moet.* Il me faudra le satisfaire *of* il faudra que je le satisfasse. *Ik zal hem moeten voldoen.* Il faudroit s'en informer. *Men behoorde dat te ondérzoeken.* Comme il faut. *Naer behooren, gelyk het behoort, gelyk het betaemt.* — *Noodig hebben, moeten hebben.* Il lui faut un habit. *Hy heéft een kleed noodig.* Il me faut cent florins. *Ik moet honderd guldens hebben.* — *Noodig zyn.* Il faut de l'argent. *Er is geld noodig.* Il n'en falloit pas davantage pour le contenter. *Er was niet meer noodig* of *dat was genoeg om hem te vréde te stellen.* — (word met *être* geconjugeérd en is altyd vervoegd met *en*) *Schillen, scheélen.* Il s'en faut beaucoup *of* de beaucoup. *Het scheélt veél.* Il s'en est peu fallu qu'il n'ait été tué. *Het heéft*

Digitized by Google

weynig geschollen of hy wierd gedood. Il a perdu tant ou peu s'en faut. *Hy heéft zoo veél verloóren of daer ontrent.* Si faut-il qu'il s'explique là-dessus. (gem.) *Hoe de zaek ook zy, hy moet zich daer over verklaeren.*

Falot, *s. m. Stok-lanteérn*, s. f. — (gem.) *lompen vlégel*, s. m. *groote lanteérn zonder licht*, s. f.

Falot, ote, *adj.* (gem.) *Onbeschoft*; — *belachelyk.*

Falotement, *adv.* (gem.) *Onbeschoftelyk*; — *belachelyk.*

Falotier, *s. m. Lanteérn-ontsteéker (in de groote huyzen).*

Falourde, *s. f. Bos*, s. m. of *bussel dik brand-hout*, s. f.

Falsificateur, *s. m. Vervalscher.*

Falsification, *s. f. Vervalsching.*

Falsifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Vervalschen.*

Falun, *s. m.* (natuerlyke historie) *Gebroke schelpen (die men in de aerde vind)* s. f. plur.

Fâme, *s. f.* (recht) Bonne fâme. *Goeden naem.*

Fâmé, ée, *adj. Berugt, befaemd.*

Famélique, *adj. et subst. Hongerig, uytgehongerd.*

Fameux, euse, *adj. Vermaerd, wyd-vermaerd, beroemd, berugt.*

Famil, *adj. masc.* (valkeniers w.) *Tam.*

Se familiariser, *v. r. Zich gemeen maeken*; — *zich gewennen.*

Familiarité, *s. f. Gemeenzaemheyd, gemeenschap.*

Familier, ière, *adj. Gemeenzaem.*

Familièrement, *adv. Gemeenzaemelyk.*

Famille, *s. f. Huysgezin, huys*; — *geslacht*, s. n. *familie*, s. f.

Famine, *s. f. Hongers-nood*, s. m. *uythongering*, s. f.

Fanage, *s. m. Het hooyên*, s. n. *omwending van het gras (om het te doen droogen)* s. f. — *de bladeren (van eene plant)* s. n. plur.

Fanaison, *s. f. Hooy-tyd*, s. m. — *het hooy-maeyên*, s. n.

Fanal (*plur.* fanaux) *s. m. Scheéps-lanteérn*; — *vuer-baek*, s. f. *vuertoren*, s. m.

Fanatique, *s. m. Geestdryver, dweeper.* — *adj. Geestdryvend, vol zotte inbeéldingen.*

Fanatiser, *v. a. Geestdryvend maeken.* — *v. n. Geestdryven, dweepen.*

Fanatisme, *s. m. Geestdryvery, geestdryving, dweepery*, s. f.

Fane, *s. f.* (hoveniers w.) *Loof*, s. n. *bladeren (van eene bloem* of *plant)* s. n. plur.

Faner, *v. a. Doen verslensen*; — *hooyên. het gras doen dorren.* — *v. r. Verslensen, verwelken*, v. n.

Faneur, euse, *s. m. et f. Hooyër: hooyster.*

Fanfan, *s. m.* (gem. w.) *Lief kindje*, s. n.

Fanfare, *s. f. Trompet-geschal, trompet-geklank*, s. n.

Fanfaron, *s. m. et adj. Grootspreéker, zwetser, windbreéker. blaeskaek.*

Fanfaronnade, *s. f. Windbreékery, grootspreéking*, s. f. *gezwets*, s. n.

Fanfaronnerie (*zoek*) Fanfaronnade.

Fanfreluche, *s. f.* (gem.) *Strikken en linten (om zich op-te-schikken)*

Fange, *s. f. Slyk*, s. n. *modder*, s. m.

Fangeux, euse, *adj. Modderig, slykerig.*

Fanion, *s. m.* (oóriogs w.) *Bagagievaen, tros-vaen*, s. f.

Fanon, *s. m. Kossem*, s. m. *halskwabbe (van eenen os enz.)* s. f. — *uytlok, vlok hair (agter aep de voeten van een peérd)* — (*zoek*) Manipule.

Fanons, *s. m. pl. Walvisch-baerden*, s. m. plur. — *slippen (van eenen myter).* — (heel-k.) *spalken (voór een gebroke been)* s. f. plur.

Fantaisie, *s. f. Zin, wil*, s. m. *zinnelykheyd, gedagte*, s. f. Je veux vivre à ma fantaisie. *Ik wil naer mynen zin leéven.* — *Zotte inbeélding, eygenzinnigheyd, koppigheyd.* Il a des fantaisies ridicules. *Hy heéft belachelyke eygenzinnigheéden.* — *Gedagten, invallen (van muzikanten, dichters en schilders).* Habit de fantaisie. *Kleed van een zeldzaem maeksel.*

Fantasmagorie, *s. f. Konst om schimmen* of *spooken te doen verschynen.*

Fantasmagorique, *adj. Van de schimmen* of *spooken.* Spectacle fantasmagorique. *Schim-vertoon.*

Fantasque, *adj. et subst. Koppig, grillig, eygenzinnig, zot*

Fantasquement, *adv. Eygenzinniglyk.*

Fantassin, *s. m. Voet-knegt, krygsman te voet.* Les fantassins. *Het voetvolk.*

Fantastique, *adj. Ingebeéld, dat in de inbeélding bestaet*; — *vol hersenschimmen.*

Fantastiquer, *v. n. Zich met hersenschimmen ophouden.*

Fantôme, *s. m. Schim*, s. f. *verschynsel, spook, nagt-gedrogt, nagt-spook*,

Digitized by Google

s. n. — *hersen-schim*, *zotte inbeëlding*, s. f.

Fanum, s. m. (spreëk uyt *fanon*) (latynsch w. der oudh.) *Tempel voór de helden en Keyzers na hunne vergoding.*

Faon, s. m. (spreëk uyt *fan*) *Jongen hert.* Faon de chevreuil. *Reekalf.*

Faonner, v. n. (spreëk uyt *fanné*) (spreëk. van hinde en ree) *Jongen werpen.*

Faquin, s. m. (schimp-w.) *Guyt*, *schobbert*, *schavuyt*, *schobbejak*, s m. — *houte beeld (waer tegen men schermde in de ridder-spelen)* s. n.

Faquinerie, s. f. (gem.) *Guytery*, *schavuytery.*

Faquir, s. m. *Turkschen bedel-monik.*

Farsillon, s. m. (schippers woórd) *Zand-plaetje*, s. n.

Farais, s. m. *Net om korael te visschen*, s. n.

Faraison, s. f. (glas-blaezers w.) *Eerste gedaente die het glas krygt doór het blaezen.*

Farce, s. f. *Klugt*, *grap*, s. f. — *klugt-spel*: — (koks w.) *mengsel van gehakt vleesch met moes-kruyden*, s n.

Farceur, s. m. *Klugt speëler*, *hanswerst*: — *snaek*, *poetsmaeker.*

Farci, ie, adj. *Opgevuld.*

Farcin, s. m. (schurft der peërden en muyl-ezels) *Worm*, *vaernen.*

Farcineux, euse, adj. (van peërden enz. spr.) *Schurftagtig.*

Farcir, v. a. *Opvullen.*

Farcissure, s. f. *Opvulling.*

Fard, s. m. *Blanketsel*, *huyd-smeër*, s. n. — (fig.) *valschen schyn*, s. m. Sans fard. *Ongeveynsd*, *opregt*, adj.

Fardage, s. m. (schippers w.) *Takkebossen* (*die men op den bodem van het schip legt*) s. m. plur.

Fardeau, s. m. *Last*, *zwaeren last.*

Fardement, s. m. *Blanketting*, s. f.

Farder, v. a. *Blanketten*; — (fig.) *eenen valschen schyn geëven*, *bewimpelen.* — v. n. (metsers w.) *Bouwvallig worden*, *dreygen te vallen.*

Fardier, s. m. *Rytuyg om zwaere lasten te vervoeren*, s. n.

Farfadet, s. m. *Spook*, *kabouter-mannetken*, s. n. — (fig.) *pronker*, *valet-jonker*, s. m.

Farfouiller, v. a. et n. (fig.) *Fommelen*, *doórsnuffelen*, *betasten.*

Fargues, s. f. plur. (schippers w.) *Zeegangen*, *zetborden* (*dienende tot bortweëring op een schip*).

Faribole, s. f. (gem.) *Beuzelaery*, *nietige zaek*, *slegte praet.*

Farinacé, ée, adj. (kruyd-k.) *Meëlig*, *meëlagtig*

Farine, s. f. *Meël*, s. n. Farine d'avoine. *Haver-meël* Farine de froment. *Terwe-meël.* Farine de seigle. *Roggemeël.* Folle farine. *Stof-meël.* Fleur de farine. *Bloem*, *meël-bloem*, *bloemmeël.*

Fariner, v. a. *Met meël bestrooyën*, *in meël wentelen.*

Farinet, s. m. *Teërling die maer op eene zyde geteekend is.*

Farineux, euse, adj. *Meëlagtig*, *meëlig.*

Farinier, s. m. *Meël-verkooper.*

Farinière, s. f. *Meël-ton*, s. f. *meëlvat* s. n.

Farlouze, s. f. (vogel) *Soórt van leeuwerk.*

Farouche, adj. *Wild*, *woest*, *vreed*, *ongetemd*; — *stuers*, *straf.*

Fasce, s. f. (wapen-k.) *Balk*, s. m. *breede streëp* (*in het midden van een wapen*) s. f.

Fascé, ée, adj. (wapen-k.) *Gedwarsstreëpt.*

Fascicule, s. m. (apotheëkers w.) *Eenen bondel kruyden* (*zoo veël kruyden als men onder den arm draegen kan*).

Fasciculé, ée, adj. (kruyd-k.) *Bondelvormig.*

Fascié, ée, adj. (schelp-k.) *Met bandekens geteekend.*

Fascies, s. f. plur. (schelp-k.) *Banden*, *reepen* (*op eene schelp*) s. m. plur.

Fascinage, s. m. *Het maeken van léger-takkebossen*; — *het werk dat van takkebossen gemaekt is*, s. n.

Fascination, s. f. *Betoovering*, *guychelaery*, s. f. *guychel-spel*, s. n.

Fascine, s. f. *Takkebos*, *rysbos* (*die in den oórlog en in de vestingen word gebruykt*) s. m.

Fasciner, v. a. *Betooveren*, *de oogen verblinden.*

Faséole, s. f. (hof-gewas) *Gespikkeld boontje*, s. n.

Fasier, v. n. (word geconjug. als *Crier*) *Wapperen*, *slingeren.*

Faste, s. m. (zonder plur.) *Pragt*, *trotsheyd*, s. f. — s m. plur. (oudh.) *Registers*, *jaer-boeken*, *dag-wyzers.* Les fastes consulaires. *De jaer-boeken van de roomsche borgermeesters.*

Fastidieusement, adv. *Verdrietiglyk*, *op eene vervelende wyze.*

Digitized by Google

Fastidieux, euse, *adj.* *Verdrietig*, *verveelend.*

Fastigié, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Van gelyke hoogte.*

Fastueusement, *adv.* *Trotselyk*, *hooveerdiglyk*, *pragtiglyk.*

Fastueux, euse, *adj.* *Pragtig*, *trots*, *groots*, *hoogmoedig*, *opgeblaezen.*

Fat, *adj.* (zonder *fem*) (de *t* word uytgesproken) *Verwaend*, *laetdunkend*, *zot.* — *s. m.* *Leuterbol*, *zot.*

Fatal, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc.*) *Rampzalig*, *ongelukkig.* Cette bataille nous fut fatale. *Dien slag was ongelukkig voór ons.* — *Noodschikkelyk*, *noodlottig*, *van het noodlot.* Heure fatale. *Uer van het noodlot*

Fatalement, *adv.* *Noodlottiglyk doór het noodlot*; — *ongelukkiglyk*, *by ongeluk.*

Fatalisme, *s. m.* *Leering der geene die alles aen het noodlot toeschryven*, s. f.

Fataliste, *s. m* *Eenen die gelooft dat alles doór onvermydelyke noodzaekelykheyd gebeurt.*

Fatalité, *s. f.* *Noodlot*, s. n. *noodschikking*, *schikking van het noodlot*, s. f.

Fatidique, *adj.* (dicht-k.) *Voórzeggend.*

Fatigant, ante, *adj.* *Moeyelyk*, *lastig*; — *verveelend.*

Fatigue, *s. f.* *Arbeyd*, *last*, s. m. — *vermoeydheyd*, *afmatting*, s. f. Homme de fatigue. *Man die den arbeyd gewoon is.* Habit de fatigue. *Werk-kleed.*

Fatigué, ée, *adj.* *Vermoeyd*, *afgemat.* Ouvrage fatigué *Beknoeyd werk (dat met te veel te bewerken verslegt is).*

Fatiguer, *v. a.* *Vermoeyën*, *moey maeken*, *afmatten*; — *lastig vallen.* — *v. n. et r.* *Moey worden*, v. n. *zich vermoeyën*, v. r.

Fatras, *s. m.* *Beuzelaery*, *voddery*, s. f *onnutte dingen*, s. n. plur.

Fatuaire, *s. m.* (oudh.) *Waerzegger (die doór gewaende insproek het toekomende verkondigde).*

Fatuisme, *s. m.* (*zoek*) Fatuité.

Fatuité, *s. f.* *Verwaendheyd*, *laetdunkendheyd*, *zotheyd*, *buytenspoórigheyd*, *onbeschoftheyd.*

Fatum, *s. m* (latynsch w.) *Noodlot*, s. m.

Fau, *s. m.* (boom) (*zoek*) Hêtre.

Faubert, *s. m.* (schippers w.) *Zwabber*, *dwyl.*

Fauberter, *v. a.* (schippers w.) *Zwabberen*, *dwylen.*

Faubourg, *s. m.* (spreek uyt *foboer*) *Voórstad*, *buytenstad*, s. f.

Fauchage, *s. m.* *Maeying*, s. f. *het maeyën*, s. n. — *maey-loon*, s m.

Fauchaison, *s. f.* *Maey-tyd*, s. m.

Fauchard, *s. m.* *Kleyn krom kap-mes aen eenen langen stok*, s. n.

Fauche, *s. f.* *Het maeyën*, s. n.

Fauchée, *s. f.* *Het geene eenen maeyër op eenen dag afmaeyt.*

Faucher, *v. a.* *Maeyën*, *afmaeyën.* Faucher l'herbe. *Gras maeyën.* — *v. n.* (ry-schoól) *Maeyën hinken.*

Fauchet, *s. m.* *Houte herk*, *ryf*, *ryffel (aen twee zyden getand)* s. f. — *zeyssentje*, s. n.

Faucheur, *s. m.* *Maeyër.* — (*zoek*) Faucheux.

Faucheux, *s. m.* *Spinnekop met lange pooten*, s. f. *hooy-wagen*, s. m.

Faucille, *s. f.* *Pik*, s. f. *krom zeyssentje (om het koórn af-te-snyden)* s n.

Faucillon, *s. m.* *Krom kapmes*, s. n.

Faucon, *s. m.* (jagt-vogel) *Valk.*

Fauconneau, *s. m.* (grof geschut) *Valkenet*; — *dwars-hout aen eene krikkemik*, s. n.

Fauconnerie, *s. f.* *Valkery*; — *valkejagt*, s. f. — *valken-huys*, s. n.

Fauconnier, *s. m* *Valkenier.*

Fauconnière, *s. f.* *Valkeniers tasch.*

Faudage, *s. m.* *Vouwing der stoffen*, s. f.

Fauder, *v. a.* (van stoffen spreek.) *Vouwen.*

Faufiler, *v. a.* *Driegen*, *met wyde steeken naeyën.* — *v. r.* (gem.) *Zich ondermengen*, *zich vervoegen.* Je me suis faufilé parmi eux. *Ik heb my onder hun gemengd.* Se faufiler *of* être faufilé avec quelqu'un. *Met imand verkeeren.*

Faulides, *s. f. plur.* *Bosch-koól putten*, s. m. plur.

Faunales, *s. f. plur.* (oudh.) *Boschgods feesten*, s n plur.

Faune, *s. m.* (fabel-k.) *Bosch-god*, *bohs-voet.*

Fauquemont, *s. m* (stad) *Valkenberg.*

Faussaire, *s. m.* *Valschaerd*, *vervalscher.*

Fausse-alarme, *s. f.* *Ongegronden schrik*, *valschen alarm*, s. m.

Fausse-attaque, *s. f.* *Loozen aenval*, s. m.

Fausse-braie, *s. f.* (vestingbouw-k.) *Wal-gang*, s m. *onderwal*, s. f.

Fausse-clef, *s. f.* *Valschen sleutel*, *dieven-sleutel*, *looper*, s. m.

Fausse-corde, *s. f.* (muziek) *Snaer die niet op haeren toon gesteld is.* Corde

Digitized by Google

fausse. *Valsche snaer (die nooyt kan overeenkomen met eene andere)*

Fausse-côte, *s.f.* (ontleed-k.) *Korte rib, basterd-rib.*

Fausse-couche, *s.f. Miskraem*, s. n.

Fausse-coupe, *s f.* (schrynwerkers w.) *Vergeering die niet winkel-haek is.*

Fausse-équerre, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Zwaey-haek, beweegbaeren winkel-haek (om alle soorten van hoeken te meeten)* s. m.

Fausse-étrave, *s.f.* (schippers w.) *Slaeper, binnenstéven.*

Fausse-fleur, *s.f. Bloem daer geene vrugt van komt.*

Fausse-page, *s.f.* (boek-drukkers w.) *Voórtitel, kleynen titel (op de eerste blad-zyde van een boek)* s. m.

Fausse-porte, *s.f. Agterdeur*; — *looze deur.*

Fausses-enseignes, *s.f. plur. Valsche teekenen*, s. n. plur.

Fausses-lances, *s.f. plur.* (schippers w.) *Houte verkoperde kanons (tot schrik aenjaeging)* s. n. plur.

Fausses-manches, *s. f. plur. Overmouwen.*

Faussement, *adv. Valschelyk, ten onregte, onwaeragtiglyk.*

Fausser, *v. a. Verdraeyen, omvringen.* Fausser une serrure. *Een slot verdraeyen.* — *Krom buygen.* Fausser une épée. *Eenen degen krom buygen.* — (fig.) *Breeken, schenden.* Fausser sa promesse. *Zyne belofte breeken.* Fausser compagnie. (gem.) *Zyn gezelschap heymelyk verlaeten.* — *v. r. Buygen, krom worden*, v. n.

Fausset, *s. m. Zwik (in eene ton)* — *piepende stem, gemaekte* of *onnatuerlyke stem*, s. f.

Fausseté, *s.f. Valschheyd, onwaerheyd, leugenagtigheyd.*

Faussure, *s. f. Verwryding, bogt (van eene klok).*

Faute, *s.f. Misslag*, s. m. *feyl, faut, schuld*, s. f. C'est une faute grossière. *Dat is eenen grooten misslag, eene groote faut.* C'est ma faute. *'T is myne schuld.* Faute d'impression. *Druk-feyl.* — *Gebrek*, s. n. On eut faute de blé. *Men had gebrek aen graen.* Faute de, à faute de. *By gebrek van.* Faute d'argent. *By gebrek van geld.* Sans faute. *Zonder faut, zonder missen, zonder ontbreeken.*

Fauteuil, *s. m. Arm-stoel, leun-stoel, rust stoel.*

Fauteur, trice, *s. m. et f.* (spr van partyschappen, oproeren enz.) *Voórstaender, begunstiger: begunstigster.*

Fautif, ive, *adj. Gebrekkelyk*; — *vol fauten.*

Fauve, *adj. Vael, rosagtig, roodagtig.* Bêtes fauves. *Vaele dieren (als herten, dassen, wilde geyten enz.)*

Fauvette, *s.f.* (vogel) *Bastaerd nagtegael*, s. m. *groen-musch, gras-musch*, s. f.

Faux, *s.f.* (werktuyg) *Zeyssen.*

Faux, *s. m. Het valsch*, s. n. *valschheyd*, s f. Le vrai et le faux *Het waer en het valsch.* Accuser de faux. *Van valschheyd* of *van leugen beschuldigen.* — (recht) *Valsch schrift, valsch hand-teeken*, s. n. Crime de faux. *Valsch bedryf, het maeken van valsche acten, valsch hand-teeken enz.*

Faux, ausse, *adj. Valsch, onwaer, leugenagtig, onwaeragtig.* Corde fausse. *Valsche snaer.* Fausse corde. *Ongestelde snaer.* Esprit faux. *Eenen die geen goed oórdeel heeft.* — *Loos, valsch.* Fausse porte. *Looze deur.*

Faux, *adv. Valsch, valschelyk.* Chanter faux. *Valsch zingen.* Jurer faux. *Valschelyk zweeren.* S'inscrire en faux *Van valschheyd beschuldigen, als valsch verwerpen.*

A faux, *adv. Onrechtveerdiglyk, valschelyk, ten onrecht.* Il est accusé à faux *Hy word valschelyk beschuldigd.* Aller à faux en quelque endroit. *Ergens te vergeefs naer toe gaen.* Cette poutre porte à faux. *Dien balk heeft geene goede dragt* of *ligt klink.* Porter à faux. (fig.) *Ongegrond zyn, geenen grond hebben.* Cette comparaison porte à faux. *Die gelykenis is niet wel gegrond.*

Faux-accord, *s. m. Misklank*, s. m. *wangeluyd*, s. n.

Faux-bois, *s. m. Wild hout*, s. n. *water-scheut*, s. m.

Faux-bond, *s. m Schuynsche opstuyting van eenen bal*, s. f. Faire faux-bond à quelqu'un. *Imand bedriegen, aen imand zyn woórd niet houden.* Elle a fait faux-bond à son honneur. *Zy heeft haere eer te kort gedaen.*

Faux-bourdon, *s. m. Muziek die noót tégen noót gezongen word* s. f.

Faux-brave, *s. m. Zwetser, windbreeker*

Faux-brillant, *s. m. Valschen schyn, bedriegelyken schyn.*

Faux-bruit, *s. m. Valsch gerugt, uytstrooysel*, s n.

Faux-coup, coup faux, *s. m. Schampscheut.*

Faux-dévot, *s. m.* fausse-dévote, *s. f. Schyn-heyligen: schyn-heylige.*

Faux-feu, *s. m. Het uytbranden der*

Digitized by Google

pan (van een vuer-roer zonder dat den scheut afgaet) s. n. — *s. m. plur. Blik-vueren, teekens die met los buskruyd gegeéven worden*, s n. plur.

Faux-frais, *s. m. plur. Kleyne onkosten.*

Faux-frère, *s. m. Valschen broeder, verraeder.*

Faux-fuyant, *s. m. Geheymen weg*, s m. — (fig.) *uytvlugt, ydele uytvlugt*, s. f.

Faux-germe, *s. m.* (ontleéd-k.) *Zuyger*, s. m. *vleezige molik, misdragt, wanvrugt, onvrugt*, s. f.

Faux-jour *s. m. Valsch dag-licht*, s. n. — *kleyne hooge opening* of *venster (waer doór het licht inkomt)* s. f.

Faux-monnoyeur, *s. m. Valschen munter.*

Faux-pas, *s. m Valschen* of *verkeerden stap. mistréde*; — (fig.) *misslag*, s. m. *feyl*, s. f.

Faux-pli, *s m. Valsche vouw, kreuk*; — (fig.) *kwaede gewoonte*, s f.

Faux-saunage, *s. m. Sluyk-handel van verboóde zout.*

Faux-saunier, *s. m. Zout-sluyker, verkooper van verboóde zout.*

Faux-sel, *s. m. Gesloóke* of *verboóde zout*. s. n.

Faux-semblant, *s. m. Bedriegelyken* of *valschen schyn.*

Faveur, *s f Gunst, begunstiging, weldaed*, s f. *voórdeel*, s. n. Prendre faveur. *In agting komen.* Jours de faveur. (koopmans w.) *Gratie-dagen, loop-dagen.* En faveur d'un tel. *Ten voórdeele van zoo eenen.* En faveur de. *Ten aenzien van.* On lui a pardonné en faveur de ses belles actions précédentes *Het is hem vergeéven ten aenzien van zyne voórige schoone daeden.* A la faveur de. *Begunstigd zynde, geholpen zynde doór.* Il s'est échappé à la faveur des ténèbres. *Begunstigd zynde doór de duysternissen is hy het ontkomen.* — *s. f plur. Bies-linten, smalle zyde linten*, s n. plur.

Favorable, *adj. Gunstig, goedgunstig. genegen. toegedaen*

Favorablement, *adv. Gunstiglyk, goedgunstiglyk.*

Favori, ite, *s. m. et f. Gunsteling, lieveling.* — *adj. Begunstigd, meest begunstigd, daer men het meest van houd.*

Favoriser, *v. a. Begunstigen, gunst betoonen, gunst bewyzen, gunstig zyn.*

Fayance, fayancerie etc. (*zoek*) Faïence etc.

Féage, *s. m.* (recht) *Leen-brief.* Féage noble. *Leen-erfenis, erfleen-goed.*

Féal, (*plur.* féaux) *adj. m.* (oud) *Getrouw.* A nos amés et féaux. *Aen onze lieve en getrouwe* C'est son féal. *'T is zynen boezem-vriend*

Fébricitant, *adj. et s. m. Koórtsig, die de koórts heéft.*

Fébrifuge, *s m. et adj.* (geneés-k.) *Koórts-verdryvend middel*. s. n.

Fébrile, *adj.* (geneés-k.) *Koórtsig, van de koórts.*

Fécale, *adj f.* Matière fécale. *Drek, menschen-drek, drekagtige stoffe.*

Fécer, *v. n.* (van vogten spr.) *Klaer worden.*

Fèces, *s. f. plur.* (schey-k.) *Neérzinksel, grond-sop*, s. n. *droessem*, s. m.

Féciaux, *s. m plur.* (oudh.) *Priesters die stem hadden in de oórlogsverklaeringen, vréde-verhandelingen enz. (by de romeynen).*

Fécond, onde, *adj. Vrugtbaer.*

Fécondant, ante, *adj. Vrugtbaermaekend.*

Fécondation, *s. f. Vrugtbaermaeking bevrugting.*

Féconder, *v. a. Vrugtbaer maeken, bevrugten.*

Fécondité, *s f. Vrugtbaerheyd*

Fécule, *s. f.* (apotheékers w.) *Slympoeder*; — *grond-sop*. s. n. *droessem*, s. m.

Féculence, *s f.* (geneés-k.) *Grondsop van de pis*. s. n.

Féculent, ente, *adj.* (geneés-k.) *Dik, drabbig, droessemagtig.*

Fédéraliser, *v. a. De bondgenoótschaplyke bestierings wyze invoeren.*

Fédéralisme, *s. m. Gezindheyd tot de bondgenoótschaplyke bestierings wyze*, s. f

Fédéraliste, *s. m. Aenhanger van de bondgenoótschaplyke bestierings wyze.*

Fédératif, ive, *adj. Bondgenoótschaplyk.* Gouvernement fédératif. *Bondgenoótschaplyken staet, verscheyde kleyne staeten met malkander vereenigd doór een algemeen bestier.*

Fédération, *s. f. Bondgenoótschap*, s. n.

Fédéré, *s m Bondgenoót.*

Fée, *s. f. Toover-godin, toover-nimf.*

Féer, *v. a.* (oud) *Betooveren.*

Féerie, *s. f Toover-konst, betoovering.*

Feindre, *v a. et n irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Veynzen*, v. n. *zich gelaeten*, v. r. — *wankelen, nalaeten, haperen*, v. n. Je ne feindrai

Digitized by Google

pas de vous dire. *Ik zal niet nalaeten u te zeggen.* — *v. a. Verdichten, vercieren, verzinnen.* — *v. n. Hinken, mank gaen.*

Feint, einte, *adj. Geveynsd;* — *verdicht, verzonnen, vercierd.* Porte feinte. *Looze deur.*

Feinte, *s. f. Geveynsdheyd veynzery, veynzing,* s. f. — (muziek) *halven toon,* s. m.

Feintise, *s. f.* (oud) *Geveynsdheyd.*

Fêle, *s. f. Yzere pyp (om glas te blaezen).*

Fêlé, ée, *adj. Geborsten, gespleeten, gescheurd.* Verre fêlé. *Gescheurd glas.* Poitrine fêlée. *Weeke borst.* Avoir la tête fêlee *of* le timbre fêlé. *Een weynig zot zyn.*

Fêler, *v. a.* (van glas, porcelyn enz. spr.) *Doen bersten, doen splyten, doen scheuren.* — *v. r. Bersten, splyten, scheuren,* v. n.

Félicitation, *s. f. Geluk-wensching*

Félicité, *s. f. Heyl, geluk,* s. n. *voórspoed,* s. m. — *gelukzaligheyd,* s. f.

Féliciter, *v. a. Geluk wenschen* — *v. r. Zich gelukkig agten zich verblyden.*

Fellin, *s. m. (zoek)* Ferlin.

Félon, onne, *adj Meyneedig, ontrouw aen zynen leen-heer;* — (oud) *vreed, onmenschelyk.*

Félonie, *s. f. Meyneedigheyd, ongetrouwheyd aen zynen leen-heer;* — (oud) *vreedheyd, onmenschelykheyd.*

Félouque, *s. f.* (roey-schip) *Sloep.*

Félure, *s. f.* (van glas, porcelyn enz. spr.) *Berst, scheur, spleet.*

Femelle, *s. f. et adj. Wyfken (der dieren en vogels)* s. n. Le mâle et la femelle. *Het manneken en het wyfken.* Perdrix femelle. *Wyfken van eene patrys.* — *Vrouw, vrouws-persoon.* Fleur femelle. *Bloem die geen zaed draegt.*

Féminin, ine, *adj. Vrouwelyk.* Féminin, *s. m et adj.* (spraek-k.) Genre féminin. *Vrouwelyk geslacht,* s. n. Vers féminin, rime féminine. (dicht-k.) *Sleepend vers, vers dat eene sillabe langer is en met eene korte sillabe eyndigt.*

Féminiser, *v. a.* (spraek-k.) *Van het vrouwelyk geslacht maeken.*

Femme, *s. f. Vrouw, egtgenoóte, huysvrouw;* — *vrouws-persoon,* s. f. *vrouw-mensch, wyf,* s. n. Femme de chambre. *Kamenier, kamenierster.* Femme de charge. *Huyshoudster, opzigtster over het huyshouden.* — *s. f. plur. Vrouw-lieden,* s. f. plur. *vrouwvolk,* s. n.

Femmelette, *s. f. Vrouwken, wyfken,* s. n.

Fémur, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Dy been* s n.

Fenaison, *s. f. Hooy-tyd,* s. m. — *het hooy-maeyen,* s. n.

Fendant, *s. m.* (oud) *Zwetzer, blaeskaek;* — (oud) *sabel-houw.*

Fenderie, *s. f. Plaets daer het yzer tot staeven gespleeten word;* — *konst om het yzer tot staeven te klieven.*

Fendeur, *s. m. Kliever.* Fendeur de bois. *Hout-kliever.* Fendeur de diamans. *Diamant-kliever.* Fendeur de naseaux. (gem.) *Zwetzer, blaeskaek.*

Fendillé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met kloófkens.*

Fendoir, *s. m. Splyt-hout, kliefhout, kliefyzer,* s. n.

Fendre, *v. a. Klieven, kloóven, splyten, doórklieven.* Fendre du bois. *Hout klieven.* Fendre la tête. *Den kop doórklieven.* — *Splyten, doen bersten, doen scheuren.* La sécheresse a fendu la terre. *De droogte heeft de aerde doen bersten.* Ce bruit me fend la tête. *Dat gerugt doet myn hoofd scheuren.* Fendre la presse. *Doór het gedrang dringen.* Fendre les bataillons des ennemis. *Doór de bataillons der vyanden breeken.* Les oiseaux fendent l'air. *De vogelen doórsnyden de locht.* Les vaisseaux fendent les flots. *De scheepen doórsnyden de golven.* — *v. n.* (word maer in het fig. gebruykt) *Scheuren.* La tête me fend du bruit qu'on fait. *Myn hoofd scheurt van het gerugt dat men maekt.* Le cœur me fend de douleur. *Myn hert scheurt van droefheyd.* Il gèle à pierre fendre. *Het vriest dat het kraekt.* — *v. r. Scheuren, openbersten, splyten, klieven,* v. n.

Fendu, ue, *adj. Gescheurd, gespleeten, gekloóven.*

Fenestré, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met gaten.*

Fenêtrage, *s. m. Vensters,* s. f. plur. *vensterwerk,* s. n.

Fenêtre, *s. f. Venster.*

Fénil, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *Hooy-schuer,* s. f. *hooyzolder,* s. m.

Fenouil, *s. m.* (plant) *Venkel,* s. f. — *venkel-zaed,* s. n. Fenouil marin. *Zee-venkel.*

Fenouillet, *s. m. Anys-appel, venkelappel,* s. m

Fenouillette, *s. f. Anys-water, venkelwater,* s. n. — (*zoek*) Fenouillet.

Digitized by Google

Fente, *s. f.* *Kloof, scheur, berst, spleet, reet.*

Fenté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Gekloofd.*

Fenu-grec, *s. m.* (plant) *Grieksche venkel, fenegriek*, s f. *grieksch hooy, bokshoorn-zaad*, s. n.

Féodal, ale (*plur.* féodaux, ales) *adj.* Seigneur féodal. *Leen-heer.* Cour féodale. *Leen-hof.* Droit féodal. *Leen-recht.*

Féodalement, *adv.* *Leen-rechtelyk.*

Féodalité, *s. f.* *Leenbaerheyd, leenpligt.*

Fer, *s. m.* *Yzer*, s. n. Barre de fer. *Het yzer smeeden.* Fer en barre. *Staef-yzer.* Fil de fer. *Yzer-draed.* Grille de fer. *Yzere tralie.* Fer, fer à cheval. *Hoef-yzer*, s. n Fer à cheval. (vestingbouw-k.) *Halve maen*, s. f. Fer à rabot. *Schaef-yzer.* Fer à repasser. *Stryk-yzer.* Fer à friser. *Krol-yzer.* Fer à gaufres. *Wafel-yzer.* Fer d'aiguillette. *Nestel-beslag*, s. n. — *s. m plur.* *Boeyën, kluysters*, s. f. plur. ook (fig.) *gevangenis*, s. f.

Fer-blanc, *s. m.* *Blik, blek*, s. n.

Ferblantier, *s. m.* *Blikslaeger, bleksslaeger.*

Fer-chaud, *s. m.* (ziekte) *Geweldige hitte die uyt de maeg klimt tot in de heet*, s. f.

Feret, *s. m.* (glas-blaezers w.) *Fatsoenaer-yzer*, s. n. Feret d'Espagne. *Soort van bloed steen.*

Férial, ale, *adj.* Jour férial. *Feestdag.* Office férial. *Dienst van eenen feestdag.*

Férie, *s. f.* (kerkelyk w.) *Feest*, s. n. *feestdag*, s. m.

Férin, ine, *adj.* (geneés-k.) Maladie férine. *Ziekte van eenen kwaeden aard.*

Férir, *v. a.* (oud w., maer men zegt nog) Sans coup férir. *Zonder slag of stoot.*

Ferler, *v. a.* (schippers w.) *De zeylen inbinden* of *opgorden.*

Ferlet, *s. m.* (papiermaekers w.) *Kruys (om nat papier op-te-hangen)* s. n.

Ferlin, *s. m.* *Zekere engelsche wolle stoffe.*

Fermage, *s. m.* *Huer van eene pagthoef*, s f.

Fermail, *s. m.* (wapen-k.) *Haek.*

Fermaillé, *s. m.* (oud) *Yzere tralie*, s. f. — *adj. m.* Ecu fermaillé. (wapen-k.) *Schild met haeken voorzien.*

Fermant, ante, *adj.* A jour fermant. *Op het eynde van den dag.* A portes fermantes. *Op het sluyten van de poort.*

Ferme, *s. f.* *Pagt*; — *pagt-hoef, land-hoeve*; — *land-huer, land-pagt, hoef-pagt.* Prendre à ferme. *In pagt neemen, pagten, hueren.* Donner *of* bailler à ferme. *In pagt geeven, verpagten, verhueren.*

Ferme, *adj.* *Vast, styf, hard.* Le plancher n'est guère ferme. *Den vloer is niet vast.* Chair ferme. *Vast vleesch.* La terre ferme. *Het vast land.* — *Standvastig, bestandig, onwankelbaer.* Ferme amitié. *Standvastige vriendschap.* De pied ferme. *Zonder te wyken.*

Ferme, *adv.* *Vast, vastelyk*; — *sterk.* Heurter ferme. *Sterk kloppen.* Parler ferme. *Stoutelyk spreeken.* Tenir ferme *Niet wyken, vaststaen, zich niet laeten overhaelen.* Tenir une chose bien ferme. *Iets wel vasthouden.* Soutenir *of* nier fort et ferme. *Sterk en styf staende houden* of *loochenen.*

Ferme, *interj.* *Toe, kloek aen, sa.*

Fermement, *adv.* *Vastelyk, vast, standvastiglyk, op eene onwankelbaere wyze.*

Ferment, *s. m.* (natuer-k.) *Deesem, heef-deeg*, s. m. *gist*, s. f.

Fermentatif, ive, *adj.* (natuer-k.) *Gistend, dat eene gistende kragt heeft.*

Fermentation, *s. f.* *Gisting, ryzing*; — (fig.) *opgisting (der gemoederen).*

Fermenter, *v. n.* *Gisten, ryzen, een het gisten raeken.* — *v. a.* (oud w., men zegt nu) Faire fermenter. *Doen ryzen, doen gisten.*

Fermer, *v. a.* *Sluyten, afsluyten, toedoen, toesluyten.* Fermer la porte sur quelqu'un. *De deur agter imand toedoen.* Fermer à clef. *In het slot doen.* Fermer à vis. *Toeryzen.* Fermer les rideaux. *De gordynen toeschuyven.* — *v. n.* *Sluyten, toegaen.* — *v. r.* *Toegaen*, v. n. *gesloöten worden*, v. pass. La porte se ferme d'elle-même. *De deur gaet van zelfs toe.*

Fermeté, *s. f.* *Vastheyd, bestendigheyd, onwankelbaerheyd*; — (fig.) *standvastigheyd.*

Fermeture, *s. f.* *Sluyting*, s. f. *slot*, s. n.

Fermeur des paupières, *s. m.* (ontleed k.) *Sluyt-spier der oog-scheelen*, s. f.

Fermier, ière, *s. m. et f.* *Pagter, land-huerder: pagtersche, pagtster.*

Fermoir, *s. m.* *Slot (van een boek) boek-slot*, s. n *boek-haek*; — (timmermans w.) *smallen steek-bytel*, s. m.

Digitized by Google

Fermures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Vullingen.*

Fernambouc, *s. m* Brésillet de fernambouc. *Fernambuk-hout*, s. n.

Féroce, *adj. Vreed.*

Férocité, *s. f. Vreedheyd.*

Ferraille, *s. f. Oud yzer*, s. n.

Ferrailler, *v. n.* (gem.) *Met de degens vegten, de degens op een laeten rammelen*: — (fig.) *hevigelyk twisten.*

Ferrailleur, *s. m Verkooper van oud yzer*: — *vegter, voórvegter.*

Ferrandine, *s. f.* (stoffe) *Ferrandyn.*

Ferrandinier, *s m. Ferrandyn-weever.*

Ferrant, *adj. m.* Maréchal ferrant. *Hoef-smid, peerden-smid.*

Ferré, ée, *adj. Beslagen, met beslag voórzien.* Chemin ferré. *Harden steenagtigen weg.* Style ferré. *Harden schryf-stiel.* Eau ferrée. (geneés-k.) *Gestaeld water, water in het welk een gloyend yzer geloeld is.*

Ferrement, *s. m. Yzerwerk, alle slach van yzerwerk*, s. n. Ferremens d'un chirurgien. *Heelmeesters werk tuygen.*

Ferremente, *s. f.* (schippers w.) *Alle het yzerwerk en koperwerk (van een schip)* s. n.

Ferrer, *v. a. Beslaen, met yzer beslaen, de yzers aenleggen.* Ferrer les aiguillettes. *De nestels beslaen.* Ferrer d'argent. *Met zilver beslaen.* Ferrer un cheval. *Een peerd beslaen, de hoef-yzers aendoen.* Ferrer un cheval à glace. *Een peerd ten ys scherpen.* Ferrer la mule. (spreek-wyze) *Duerder aen rekenen als men iets gekogt heeft.*

Ferret, *s. m. Nestel-beslag*: — (steen-houwers w.) *weer*, s. n. *hardheyd (in de steenen)* s f.

Ferretier, *s. m. Hoef-smids smeedkamer.*

Ferreur, euse, *s. m. et f. Nestel-beslaeger*: *nestel-beslaegster.*

Ferrière, *s f. Zak met gereedschap (om de peerden op de reys te beslaen)* s. m.

Ferrification, *s f. Yzerwording, verandering in yzer.*

Ferron, *s. m Yzer-verkooper, koopman in staef-yzer.*

Ferronnerie, *s. f. Yzer-kraem*, s n. *yzer-winkel*, s. m. — *plaets daer men yzer-werk maekt*, s f.

Ferronnier, ière, *s. m et f. Yzerwerk-verkooper, yzerwerk-kraemer*: *yzerwerk-verkoopster.*

Ferrugineux, euse, *adj. Yzeragtig.*

Ferrure, *s. f. Beslag van yzer, yzer-beslag*; — *het beslaen der peerden*, s. n.

Fers, *s. m plur.* (*zoek onder*) Fer.

Ferté, *s. f.* (oud) *Vesting, sterkte.*

Fertile, *adj. Vrugtbaer.*

Fertilement, *adv. Vrugtbaerlyk.*

Fertilisation des terres, *s. f. Vrugtbaer-maeking van het land.*

Fertiliser, *v. a. Vrugtbaer maeken.*

Fertilité, *s. f. Vrugtbaerheyd.*

Féru, ue, (*part. pass.* van *férir*) Être féru contre quelqu'un. *Tegen imand gestoord zyn.* Il est féru de cette femme. *Hy is op die vrouw verliefd.*

Férule, *s. f.* (schoól-straf) *Plak*, s. f. *panter*; — (plant) *birk-wortel*, s. m.

Fervemment, *adv. Vueriglyk, iverig.*

Fervent, ente, *adj. Vuerig, iverig.*

Ferveur, *s. f. Vuerigheyd*, s. f. *iver*, s. m.

Ferze, *s. f.* (schippers w.) *De breedte van zeyl-doek.*

Fescennins, *adj. m. plur.* (oudh.) Vers fescennins. *Oneerbaere liedekens (die men in Roomen zong op de feesten en vrolykheden).*

Fesse, *s. f. Bil.*

Fesse-cahier, *s. m.* (gem.) *Naschryver die den kost wint met gauw en wyd te schryven*

Fesse-mathieu, *s. m.* (gem.) *Woekeraer, schrok.*

Fessée, *s. f.* (gem.) *Slagen op de billen met de hand* of *met de roey*, s. m. plur.

Fesser, *v. a. Op de billen geesselen, eene roey geeven.* Fesser les cahiers. (gem.) *Haestig en wyd naschryven.*

Fesseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Die eene roey op de billen geeft.*

Fessier, *s. m.* (gem.) *De billen*, s. f. plur. — *adj. m plur.* (ontleed-k.) Muscles fessiers. *Bil-spieren.*

Fessu, ue, *adj. Wel gebild, die dikke billen heeft*

Festin, *s. m. Gastmael*, s. n. *groote maeltyd*, s. f.

Festiner, *v. a.* (gem.) *Wel onthaelen, te gast houden.* — *v. n. Feesten, gastmael houden.*

Feston, *s. m. Loof-werk*, s. n. *bloem-krans*, s f.

Festonner, *v. a. Loof-werk* of *bloemkransen maeken*; — *bekken.*

Festoyer, *v a.* (*zoek*) Fétoyer.

Fête, *s. f. Feest, vreugde-feest*; — *feest*, s. n. *feest-dag*, s. m. Grande fête, fête solennelle *Hoogen feest-dag, hoogtyd.* — *Naem-dag*, s. m.

Digitized by Google

naem-feest, s. n. C'est demain sa fête. *'T is morgen zynen naem-dag.*

Fête-Dieu, *s. f. H. Sacraments-dag*, s. m.

Fêté, ée, *adj. Onthaeld.* C'est un homme bien fêté *Dien man word overal wel onthaeld.*

Fêter, *v. a. Vieren, feest-dag* of *heylig-dag houden*; — *wel onthaelen.*

Fétiche, *s. f. Afgod der mooren*, s. m.

Fétichisme, *s. m. Afgoden-dienst der mooren.*

Fétide, *adj. Stinkend.*

Fétoyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) (gem.) *Feestelyk onthaelen*

Fétu, *s. m. Strooy-halm, stoppel*, s. m — (plant) *manna-gras, dravik*, s. n.

Fétus, *s. m.* (*zoek*) Fœtus.

Feu, *s. m. Vuer*, s. n. *gloed, brand*, s. m Prendre feu. *Vuer vatten, in brand raeken* Mettre le feu à une maison. *Een huys in brand steeken* A petit feu. *Met een kleyn vuer*; ook *allengskens, van langer hand.* Il a reçu un coup de feu. *Hy heeft eenen geweêr-scheut gekreegen.* Faire feu. *Vueren, vuer geeven, schieten.* — *Schouw*, s f. *schoór-steen*, s. m. Chambre à feu. *Kamer met eene schouw.* — *Huys, huysgezin, huyshouden*, s. n. Il y a trois cents feux dans ce village. *Er zyn dry honderd huysgezinnen in dat dorp.* Feu d'artifice. *Konst-vuer, vuer-werk* Feu de joie. *Vreugde-vuer.* Feu de l'amour. *Minne-vuer*, s. n *liefde-brand* s. m. Feu follet. *Dwael-licht, stal-licht, dwael-vuer*, s. n. Feu saint elme. (schippers w.) *Zee-licht*, s n. *zee-brand*, s m. *vreé-vueren*, s. n. plur. — *Ontsteeking, hitte*, s. f. Le feu de la fièvre. *De hitte der koórts.* Feu actuel. (geneés-k.) *Werkelyk vuer, gloeyend brand-yzer*, s. n. Feu potentiel (geneés-k.) *Inbrandend* of *ineetend geneés-middel*, s. n. Feu saint Antoine. (ziekte) *Roos, sint Antonius vuer.* Feu volage. (geneés-k.) *Vliegende roos*, s. f. Feu persique. (geneés-k.) *Omloop, brand rondom het lyf.* — (fig.) *Twist-vuer*, s n. *beroerte*, s. f. *oproer*, s. m. — *vlugheyd des geests, vuerigheyd, hévigheyd*, s. f. Le feu des passions. *Den drift der heytstogten.*

Feu, feue, *adj. Overléden, wylen, zaliger.* (Als *feu* voór den artikel staet, is het indéclinabel; maer als het na den artikel volgt, is het déclinabel) Feu la Reine *of* la feue Reine. *De Koningin zaliger.*

Feudataire, *s m et f. Leen-man: leen-vrouw* (*die iets in leen bezit*).

Feudiste, *s. m. et adj. Die in het leen-recht ervaeren is.*

Feuillage, *s. m. Bladeren*, s. n. pl. *bladering*, s. f. *loof, geblader*; — (bouw-k.) *loof-werk bloem-werk*, s. n.

Feuillaison, *s. f.* (kruyd-k.) *Bladerwording.*

Feuillans, *s. m. plur.* (moniken) *Feuillanten.*

Feuillantines, *s. f. plur.* (nonnen) *Feuillantinnen*

Feuille, *s. f. Blad* (*van eenen boom* of *ander gewas*) s. n. Une feuille de papier. *Een blad papier.* — (heel-k.) *Schilfer* (*van een been*) Vin de trois feuilles. *Wyn die dry jaeren oud is.* — (onder édele gesteenten) *Foelie*, s. f.

Feuillé, ée, *adj. Gebladerd, bladerryk, met bladeren voórzien.*

Feuillée, *s f Groente*, s. f. *bladeren* (*van de boomen*) s. n. plur.

Feuille-morte, *adj et s. m.* (koleur) *Donker-geél*, adj. et s. n.

Feuiller, *v. n.* (schilder-k.) *De bladeren van eenen boom schilderen.*

Feuiller, *s. m.* (schilder-k.) *Manier van de bladeren te schilderen*, s. f.

Feuillet, *s. m. Blad papier van twee zyden* s. n.

Feuilletage, *s. m. Gebloederde korst* (*van toerten en pastyën*) s. f.

Feuilleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Doórbladeren, doórleezen.*

Feuilleton, *s. m. Bladje, kleyn blad*, s. n.

Feuillette, *s. f.* (maet) *Half oks-hoofd*, s. n.

Feuillu, ue, *adj. Bladerryk, bladerig, ryk van bladeren, vol van bladeren*

Feuillure, *s. f.* (timmermans w.) *Sponning, groeving*, s f. *aenslag* (*van eene deur* of *venster*) s. m.

Feurre, *s. m. Strooy*, s. n.

Feurs, *s. m. plur.* (recht) *Gedaene onkosten voór de bebouwing der landen.*

Feutrage, *s. m.* (hoedemaekers w.) *Het vilt-maeken*, s. n.

Feutre, *s. m.* (stoffe) *Vilt*, s. n. — (zadelmaekers w.) *scheêr-wol* (*om de zadels op-te-vullen*) s. f.

Feutrer, *v. a.* (hoedemaekers w.) *Vilt maeken*; — (zadelmaekers w.) *opvullen met scheêr-wol.* — *v. r. Tot vilt worden*, v. n.

Fève, *s. f.* (plant) *Boon.* Fèves de haricot, fève de Rome. *Kleyne boontjes.* Fève de marais. *Labboon.*

Digitized by Google

Fève épaisse. (plant) *Hémel-sleutel.* — *Popken (eener risp enz)* s. n.

Féveroles, *s. f. plur. Kleyne witte boontjes, prinsesse-boontjes*, s. n. plur.

Février, *s. m. Februarius*, s. m. *sprokkel-maend*, s. f.

Fi! *interj. Foey!*

Fi, *s m.* (ossen-ziekte) *Schurft*, s. n. *melaetschheyd*, s. f.

Fiacre, *s. m. Huer-koetsier*, s. m. — *huer-koets*, s. f.

Fiançailles, *s. f. plur. Ondertrouw, plegtige trouw-belofte*, s. f.

Fiancé, ée, *s. m. et f. Ondertrouwden, bruydegom: ondertrouwde, bruyd.*

Fiancer, *v. a Ondertrouwen, ondertrouw doen.*

Fibre, *s f. Vézel*, s. f. *vézeltje*, s. n.

Fibreux, euse, *adj. Vézelagtig, vézelig*

Fibrille, *s. f.* (spreék uyt *fibril*) *Dun vézeltje*, s. n.

Fic, *s. m.* (geneés-k.) (vleezigen uytwas) *Vyg-gezwel*, s. n.

Ficeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Met een koordeken toebinden.*

Ficelle, *s f. Koord*, s. f. *pak-garen, bind-garen*, s. n.

Ficellier, *s. m. Rol (waer op het bind-garen gewonden is)* s. f.

Fiche, *s. f. Leé (aen deur, venster enz)*

Fiché, ée, *adj.* Avoir les yeux fichés sur quelqu'un. *De oogen op imand gevestigd hebben.*

Ficher, *v. a. Insteéken, indouwen, inheyén, inslaen; — de voegen tusschen de steenen toestryken.*

Fichet, *s. m. Ivoore pinneken (in het tiktak-spel)* s. n.

Ficheur, *s. m. Eenen die de voegen der steenen met kalk bestrykt.*

Fichoir, *s. m. Gespleéte stoksken) om printen enz. op-te-hangen)* s. n.

Fichu, *s. m. Vrouwen hals-doek.*

Fichu, ue, *adj.* (schimp-w.) *Onbeschoft, leelyk.* Voilà un fichu compliment. *Dat is eene onbeschofte begroeting.* Il est fichu. *Hy is verlooren, zyne zaeken staen slegt.*

Fichure, *s. f. Elger, steék-elger, visschers dry-tand*, s. m. *steék-scheêr*, s. f.

Fictice, *adj.* (weynig in gebruyk) (*zoek*) Fictif.

Fictif, ive, *adj Geveynsd ingebeéld, voórondersteld, verzonnen.* Poids fictif. *Proef gewigt.*

Fiction, *s. f. Verdichtsel*, s. n. *verciering, uytvinding*, s. f. Sans fiction. *Zonder bewimpeling, regt uyt, onbewimpeld.* Fiction de droit. (recht) *Voórondersteld geval dat doór de wet bekragtigd is.*

Fictionnaire, *adj.* (recht) Droit fictionnaire. *Recht steunende op een voórondersteld geval dat doór de wet bekragtigd is.*

Fideicommis, *s. m.* (recht) *Erfenismaeking met last van overgaef, togtgenieting van eene erfenis, erflaeting over de hand.*

Fideicommissaire, *s. masc. et adj.* Héritier fideicommissaire. (recht) *Erfgenaem met last van overgaef, togtenaer van eene erfenis.*

Fidéjusseur, *s. m.* (recht) *Borg, eenen die voór een ander borg blyft.*

Fidéjussion, *s f* (recht) *Borgtogt.*

Fidèle, *adj. Trouw, getrouw.* Serviteur fidèle. *Getrouwen dienaer.* — *Geloovig.* Peuple fidèle. *Geloovig volk.* Les fidèles, *s. m. plur. De geloovigen.*

Fidèlement, *adv. Getrouwelyk.*

Fidélité, *s. f Getrouwheyd.*

Fiduciaire, *adj. et subst. m.* (recht) Héritier fiduciaire. *Erfgenaem die iets voór eenen zékeren tyd bezit.*

Fief, *s m. Leen, leen-goed*. s. n. Fief dominant. *Grond-leen, hoofd-leen.* Fief servant. *Onderleen.* Franc-fief. *Vry-leen, leen het welk eenen onédelen bezit.* Fief mouvant. *Verheffend leen.*

Fieffal, ale, *adj.* (recht) *Van het leen.*

Fieffant, *s. m.* (recht) *Eenen die eenig land in leen geéft.*

Fieffataire, *s. m. et f.* (recht) *Die eenig land in leen neémt.*

Fieffé, ée, *adj.* (recht) *Die een leen bezit; — die van een leen afhangt.* Fou fieffé. *Grooten zot.* Fripon fieffé. *Volslaegen gauwdief.*

Fieffer, *v. a.* (recht) *Te leen geéven.*

Fiel, *s. m. Gal;* — (fig.) *verbitterdheyd*, s. f. Fiel de terre. (plant) *Duyve-kervel, kryzekom, aerd-rook.*

Fiente, *s. f* (spreék uyt *fiant*) *Mest*, s. f. *drek van beesten*, s. m.

Fienter, *v. n.* (spreék uyt *fianté*) (spr. van de beesten) *Kakken, schyten.*

Fier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Toebetrouwen.* — *v. r.* (reg. *dativ.*) *Betrouwen*, v. n. *zich betrouwen*, v. r. Se fier à quelqu'un. *Zich op imand betrouwen.*

Fier, ière, *adj.* (de *r* word sterk uytgesproken) (in eenen kwaeden zin) *Trots, opgeblaezen, bars, spytig, spits, prat.* Réponse fière. *Trots antwoórd.* — (in eenen goeden zin) *Grootmoedig, verhéven, groots, trots,*

Digitized by Google

— (gem.) *groot, sterk, hard.* Fier coup. *Harden slag.*

Fier-à-bras, *s. m.* (gem.) *Zweiser, blaeskaek, snorker.*

Fièrement, *adv. Trotselyk, hoogmoediglyk, stoutelyk, barschelyk, spytiglyk.*

Fierté, *s. f.* (in eenen kwaeden zin) *Trotsheyd, grootsheyd, barschheyd, spytigheyd*, s. f. *hoogmoed*, s. m. — (in eenen goeden zin) *verhevenheyd, grootmoedigheyd, trotsheyd, grootsheyd.*

Fièvre, *s. f. Koórts* Accès de fièvre. *Aenkomst* of *bevanging van koórts.* Fièvre continue. *Aenhoudende koórts.* Fièvre intermittente. *Opgaende en afgaende koórts.* Fièvre quotidienne. *Alledagsche koórts.* Fièvre tierce. *Anderdagsche koórts.* Fièvre quarte. *Derdendagsche koórts.* Fièvre de lait. *Melk-koórts.*

Fièvreux, euse, *adj. Koórtsig, koórtsagtig, koórts-verwekkend.*

Fièvrotte, *s. f.* (gem.) *Koórtsken*, s. n.

Fifre, *s. m. Fluyt, fyfer*, s. f. — *fluyter, fyferaer*, s. m.

Figement, *s. m. Stremming, stolling*, s. f.

Figer, *v. a.* (nous figeons, figeâmes) *Doen stremmen doen stollen.* — *v. r. Stremmen, stollen, styf worden, dik worden*, v. n. La graisse se fige. *Het vet stolt.*

Figuoler, *v. n.* (gem.) *Eene gemaechte tael of manieren hebben (om boven de andere uyt-te-munten).*

Figue, *s. f.* (vrugt) *Vyg*

Figuerie, *s. f. Vygen-boomgaerd*, s. m

Figuier, *s m. Vygen-boom*

Figurabilité, *s. f.* (natuer-k.) *Vormbaerheyd.*

Figurant, ante, *s. m et f. Vertooner: vertoonster, die zich op het schouwburg vertoont zonder spreeken*

Figuratif, ive, *adj. Verbeeldend, afbeeldend, figuerlyk.*

Figurativement, *adv. Op eene verbeeldende* of *figuerlyke wyze*

Figure, *s. f. Verbeelding, figuer, gedaente*, s. f. *afbeeldsel*, s. n La figure du corps humain. *De verbeelding van het menschelyk lichaem.* La figure du pain. *De gedaente van brood.* Figure de rhétorique. *Figuer* of *leenspreuk in de konst van welspreekendheyd.* Faire figure. *Grooten zwier houden.* — *Plaet, print*, s. f. — *beeld*, s. n.

Figuré ée, *adj. Figuerlyk, verbeeldend, afbeeldend.* Plan figuré d'une maison. *Verbeeldende grond-teekening van een huys.* — *Verbloemd, oneygen, leenspreukig, figuerlyk.* Expression figurée *Verbloemde uytdrukking.*

Figurément, *adv. Op eene figuerlyke wyze, in eenen figuerlyken zin, leenspreukiglyk, oneygenlyk, verbloemdelyk.*

Figurer, *v. a. Verbeelden.* — *v. n. Grooten zwier houden, grooten staet voeren*; ook *wel passen, overeenkomst hebben.* Ces deux tableaux figurent bien ensemble. *Die twee schilderyën passen wel by malkander.* — *v. r. Zich verbeelden, zich voórstellen.* Je me figure deux armées prêtes à en venir aux mains. *Ik verbeeld my twee légers gereed om handgemeen te worden.*

Figurines, *s. f. plur.* (schilder-k.) *Kleyne figueren (flauwtjes geschilderd in het verdiep van eene schildery).*

Figurisme, *s. m. Leering der figuristen*, s f.

Figuriste, *s. m. Figurist, eenen die de geschiedenissen van het oud Verbond aenziet als zoo veele afbeeldingen* of *figueren van het nieuwe.*

Fil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Garen*, s n. *draed*, s. m. Dévider du fil. *Garen winden.* Fil en trois. *Drydraed* Fil de coton. *Katoene garen.* Fil d'argent *Zilver-draed* Fil de fer. *Yzer-draed.* Fil de laiton, fil d'archal. *Koper-draed.* Fil de perles. *Snoer peerlen.* Le fil du bois. *Den draed* of *was van het hout.* Le fil d'un discours. *Het vervolg eener réde.* Le fil de l'eau. *Den stroom, loop* of *vloed van het water.* Couper une toile de droit fil. *Eenen doek regt draeds doórsnyden.* — *Scherpte, sneé (van een mes enz.)* s f. Tout fut passé au fil de l'épée. *Alles wierd doór het zweerd vernield.*

Filadière, *s. f.* (schippers w.) *Proem, platte schuyt.*

Filage, *s. m. Het spinnen, gespin*, s. n.

Filagramme, *s. m.* (papiermaekers w.) *Schep-raem*, s f.

Filament, *s m. Vézel*, s f. *vézeltje*, s. n. *draed*, s. m.

Filamenteux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Vézelig vézelagtig, draedagtig.*

Filandière, *s. f. Spinster.*

Filandres, *s. f. plur. Herfst-draeden, zomer-draeden (die men dikwils in den herfst by schoon weder doór de locht ziet zweeven)* — *witte draeden (in de*

Digitized by Google

wonden der peerden) — lange vézelen (in het gekookt vleesch) — dunne wormkens (die de valken en andere vogelen kwellen) — (schippers w.) *wier, lange zee-groente (die onder aen de scheepen kleeft).*

Filandreux, euse, *adj. Vézelig, vézelagtig, draedagtig.*

Filardeau, *s. m.* (visch) *Kleynen snoek; — jongen boom met eenen langen en regten stam.*

Filardeux, euse, *adj.* (word van marmer en steen gezeyd) *Draedig, aderagtig.*

Filarets, *s. m. plur.* (schippers w.) *Boelie (aen de boorden van sommige scheepen)* s. f.

Filasse, *s. f. Gehékeld vlas* of *kemp.*

Filassier, ière, *s. m. et f. Vlashékelaer: vlas-hékelaerster; — vlasverkooper: vlas-verkoopster.*

Filature, *s. f. Spinnery.*

File, *s. f. Reeks, ry,* s. f. *gelid,* s. n. Aller à la file. *Agtereen op eene ry gaen.* Chef de file. *Voórsten man van de ry.* Serre-file. *Gelid-sluyter, agtersten man van de ry.*

Filé, *s. m. Getrokken goud-draed* of *zilver-draed.*

Filé, ée, *adj. Gesponnen.*

Filer, *v. a. et n. Spinnen.* Filer la carte. *De kaert moffelen (in het kaertspel).* Filer ses cartes. *Zyne kaerten wytspeélen.* Filer le câble. (schippers w.) *Het touwwerk vieren* of *loslaeten.* Filer doux. (gem.) *Gedweeg zyn, zich ten onderen geéven.*

Filer, *v. n. Agter malkander op eene ry gaen.* Faire filer des troupes dans un pays. *In het geheym krygs-volk naer een land zenden.* — (spr. van vogten) *Lyperen, dik worden.* Cette bière commence à filer. *Dat bier begint te lyperen.*

Filerie, *s. f. Spinnery, spin-plaets,* s. f. *spin-huys,* s. n.

Filet, *s. m. Net, visch-net,* s. n. Tenir quelqu'un au filet. *Imand doen wagten* of *ophouden.* — *Draed, fynen draed,* s. m. Sa vie ne tient plus qu'à un filet. *Zyn léven hangt maer aen eenen draed meer.* — *Draed (van eene schroef)* — *tong-riem,* s. m. *span-ader (onder de tong)* — *vézel (van wortelen en planten)* s. f. — (bouw-k.) *smal lystje,* s. n. — *linie (in boeken enz.)* — *vergulde linie (op den band der boeken)* s. f. Filet de bœuf. *Harst van eenen os.* Filet de vinaigre. *Scheutje azyn.* Filet de voix. *Fyne* of *piepende stem.* — *s. m. plur. Strikken, listen en laegen.*

Fileur, euse, *s. m. et f. Spinner: spinster.* Fileur de laine. *Wol-spinner.*

Filial, ale, *adj.* (zonder *plur.* in *masc.*) *Kinderlyk.*

Filialement, *adv. Kinderlyk, op eene kinderlyke wyze.*

Filiation, *s. f. Afkomst, afstamming,* s. f. *kinderschap,* s. n. Cette abbaye est de la filiation de Clairvaux. *Die abdy is afhangelyk van de geene van Clairvaux.* Filiation des idées. *Saemenhang der denkbeélden.*

Filicite, *s. f. Verbloemden steen die de bladeren van varen-kruyd verbeéld,* s. m.

Filicule, *s. f.* (plant) *Boom-varen, wéderdood,* s. f. *veélvoet,* s. m.

Filière, *s. f. Trek-yzer, draed-yzer,* s. n. *draed-bus (om goud-draed, koper-draed enz. te trekken)* s. f. — *moer-yzer (om yzen te maeken)* s. n. — *s. f. plur. Aderen, spleéten (in de steen-groeven).*

Filiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Draedvormig.*

Filigrane, *s. m. Draedwerk (van goud, zilver, koper enz.)* s. n.

Filipendule, *s. f.* (plant) *Roode steenbreéke, wilde gerwe.* — *adj.* (kruyd-k.) *Aen draeden gelykend.*

Fille, *s. f. Dogter,* s. f. *meysken,* s. n. Fille de boutique. *Winkel-dogter.* Belle fille. *Schoon-dogter;* ook *stiefdogter.* Petite-fille. *Kleyn-dogter, zoóns* of *dogters dogter.* Fille de chambre. *Kamenier, kamenierster.* Fille d'honneur. *Staet-juffer (van eene princes)* Fille dévote *Kwézel, geestelyke dogter, klop, klop-zuster.* Fille, fille de joie. *Ontugtige dogter, hoer.* Filles de mémoire. (dicht-k.) *Zang-godinnen.*

Fillette, *s. f.* (gem.) *Jong dogterken, meysken,* s. n.

Filleul, eule, *s. m et f. Doop-kind (daer men péter of méter over is)* s. n.

Filoche, *s. f. Dikke touw om den molen-steen op-te-heffen; — soórt van gebreyde kant van zyde, wol* of *garen.*

Filon, *s. m. Myn-ader,* s. f.

Filoselle, *s. f. Floret-zyde, flos-zyde, floxelle.*

Filotier, ière, *s. m. et f. Garen-hoover: garen-koopster (op de merkten).*

Filou (*plur.* filous) *s. m. Gauwdief, beurzen-snyder; — valschen speéler.*

Filouter, *v. a. et n. Behendiglyk steélen, beurzen-snyden; — in het spel bedriegen, valsch speélen.*

Digitized by Google

Filouterie, *s. f. Gauwdievery*, s. f. *het beurzen-snyden*, s. n.

Fils, *s. m.* (spreek uyt *fi*, en op het eynde van den zin en voór eene vocael *fis*) *Zoón.* Beau-fils. *Schoonzoón*; ook *stief-zoón.* Petit fils. *Kleynzoón*, *zoóns* of *dogters zoón.*

Filtration, *s. f. Zyging* (*doór eenen doek enz.*) *doórzyging*, *doórdruyping.*

Filtre, *s. m Zyp-doek*, *doek* of *papier enz. om iets doór-te-zygen.* — *Minne-drank*, *liefde-drank*, *tooverdrank.* — *s. m. plur.* (ontleéd-k.) *Werktuygen die de vogten van het bloed scheyden* (*in het lichaem*) s. n. plur.

Filtrer, *v. a. Doen doórzygen* of *doórdruypen* (*doór eenen doek enz.*) — *v. n. et r. Zygen*, *doórzygen*, *doórtrekken*, *doórdruypen*, v. n. Pierre à filtrer. *Zyg-steen.*

Filure, *s. f Spinsel*, *gespin*, s n.

Fin, *s. f. Eynde*, *slot*, s. n. *eyndiging*, s f. — *uyterste*, s. n. A la fin. *Eyndelyk*, *ten laetsten*, *laestelyk*, adv. A ces fins *Zoo is't dat*, *gevolgelyk*, *ten dien eynde.*

Le fin, *s. m. Den knoop*, s. m. *het fyn*, *het voórnaemste*, s. n.

Fin, ine, *adj. Fyn*, *dun*; — *zuyver*, *louter* Herbes fines. *Welriekende kruyden.* Fines herbes *Fyne kruyden* (*voór toespys enz dienende*) — *Fyn*, *gesleépen*, *doórsleépen*, *schalk*, *schalkagtig*, *slim*, *loos*, *listig.*

Finage, *s. m.* (recht) *Uytgestrektheyd* (*van eenig rechts-gebied*) s. f

Final, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc.*) *Eyndigend*, *sluytend*, *eyndelyk.* Compte final. *Slot-rekening.* Persévérance finale. *Volherding tot het eynde des lévens.* Cause finale. *Eynde*, *oogwit*, *inzigt.* Lettre finale. *Slotletter*, *laeste letter van een woórd.*

Finale, *s. f.* (muziek) *Sluyt-toon*, s. m *sluyt-noót*; — (spraek-k.) *laeste sillabe* (*van een woórd*) s. f.

Finalement, *adv. Eyndelyk*, *ten laesten*

Finance, *s. f.* (gem.) *Financie*. s. f. *geld*, *gereed geld*, s. n. Il n'a pas grande finance. *Zyne financie staet slegt.* — *s. f. plur.* 'S *lands schat*, s m. *geld-middelen*, s. m. pl. *financie*; ook *konst van schattingen te stellen en te ontfangen*, s. f.

Financer, *v. a. et n. Geld geéven*, *opdokken* Vous ne finirez point cette affaire sans financer. *Gy zult die zaek niet eyndigen zonder geld te geéven.*

Financier, *s. m. Schat-meester*, *financier*, *aengesteldén over 's lands schattingen*

Financier, ière, *adj. Financiekundig.* Plans financiers. *Financiekundige ontwerpen.*

Financière, *s. f. Ronde geschreéve druk-letter.* — *adj f.* Ecriture financière *of* de finance. *Rond geschrift.*

Finaiser, *v. n.* (gem.) *Looze streéken gebruyken.*

Finasserie, *s. f.* (gem.) *Doórtraptheyd*, s. f. *looze streéken*, s. f. plur.

Finasseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger*: *bedriegster.*

Finâtre, *s. f. Slegte zyde.*

Finaud, *s. m. Fynaerd.*

Finaud, aude, *adj.* (gem.) *Doórtrapt*, *loos.*

Finement, *adv. Op eene fyne wyze*, *geestiglyk*; — *op eene doórtrapte wyze*, *schalklyk.*

Finesse, *s. f. Fynheyd*, *dunheyd.* Finesse d'une toile. *Fynheyd van een lynwaet* of *van eenen doek.* — *Fynheyd*, *gesleépenheyd*, *doórsleépenheyd*, *schalkheyd*, *doórtraptheyd* Je n'y entends point de finesse. *Ik heb er geen erg in.*

Finet, ette, *adj. Loos*, *doórtrapt.*

Fini, *s. m.* Tableau d'un beau fini. *Wel uytgevoerde schildery*

Fini, ie, *adj. Geéyndigd*; — *volmaekt*; — *bepaeld.*

Finiment, *s. m.* (schilder-k.) *Volmaekte uytvoering*. s f.

Finir, *v. a Eyndigen*, *voleynden*, *ten eynde brengen*, *afmaeken*, *afdoen*, *afkrygen*, *gedden krygen*, *voltooyen.* — *v. n. Eyndigen*, *uytzyn*, *ten eynde raeken*; ook *sterven.*

Finissement, *s. m.* (*zoek*) Finiment.

Finito, *s. m.* (italiaensch w. van koop-handel) *Slot-rekening*, s. f.

Finlande, *s. f.* (landschap) *Finland.*

Finlandois, oise, *s. m. et f. Finlander*: *finlandsche.* — *adj. Finlandsch.*

Fiole, *s. f. Glaze flesken*, s. n.

Firmament, *s. m Sterren-hémel*, s. m. *uytspansel*, *hémel-gewelf*, s. n.

Firman, *s. m. Open brief*, s. m. *patent* (*van den turkschen Keyzer enz.*) s. f.

Fisc, *s. m* (spreek uyt *fisk*) *Landsschat*, s. m. *inkomst van een land*, s. f.

Fiscal, ale, *adj. Van den landsschat.* Avocat fiscal, procureur fiscal. *Fiscael*, *'s lands recht-voorderaer.*

Fisolère, *s. f. Ligt venétiaensch vaertuyg*, s n.

Fissipède, *adj.* (van dieren spr.) *Gevingerde* of *gespleéte pooten hebbende.*

Digitized by Google

Les chiens sont fissipèdes. *De honden hebben gevingerde pooten.*

Fissure, *s. f.* (heel-k.) *Been-spleet*; — (ontleed-k.) *verdeeling der ingewanden in kwabben.*

Fistule, *s. f.* (heel-k.) *Fistel, etter-goot, zweer ter ontlasting der kwaede vogten*, s. f. *zyp-gat*, s. n.

Fistuleux, euse, *adj.* (heel-k.) *Fistelagtig*; — (kruyd-k.) *buysvormig.*

Fixation, *s. f. Vaststelling, bepaeling*, s. f. — *gezetten prys*, s. m. — (schey-k.) *stremming, werking die een vlugtig lichaem stremt*, s. f.

Fixe, *adj. Styf, sterk, vast, onbeweeglyk.* Point fixe. *Vast punt.* Regard fixe. *Styf gezigt.* — *Bestemd, bepaeld, vast, vastgesteld.* Jour fixe. *Bestemden dag.* — (schey-k.) *Vast, onvlugtig.* Sel fixe. *Onvlugtig zout.* Les fixes, les étoiles fixes. *De vaste sterren.*

Fixé, ée, *adj. Gesteld, vastgesteld, gezet, bepaeld, bestemd.*

Fixement, *adv. Sterlings.*

Fixer, *v. a. Vaststellen, bepaelen, bestemmen, beraemen*; — *vestigen.* Fixer les yeux sur quelqu'un. *De oogen op imand vestigen.* — (schey-k.) *Een vlugtig lichaem onvlugtig* of *vastmaeken.* — *v. r. Zich ergens aen vasthouden* of *verbinden, zich ergens aen bepaelen.*

Fixité, *s. f.* (schey-k.) *Vastheyd, onvlugtigheyd.*

Fraccidité, *s. f.* (geneés-k.) *Verslapping, slapheyd.*

Fiche, *s. f.* (kasseyërs w.) *Inzakking der kasseyën (op de straet)* s. f. — (timmermans w.) *wankant, oneffen kant (aen het hout)* s. m.

Fiacheux, euse, *adj.* Bois flacheux. *Wankantig hout.*

Flacon, *s. m. Flesch, flakon*, s. f.

Flagellant, *s. m. Geesselaer, geesselbroeder.*

Flagellation, *s. f.* (van Christus spr.) *Geesseling.*

Flageller, *v. a.* (spr. van Christus en de Martelaeren) *Geesselen.*

Flageolet, *s. m. Fluytje*, s. n.

Flageoleur, *s. m. Fluytjes-speeler.*

Flagner, *v. n.* (gem.) (*zoek*) Niaiser.

Flagneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) (*zoek*) Niais.

Flagorner, *v. n.* (gem.) *Oorblaezen, overdraegen.*

Flagornerie, *s. f.* (gem.) *Oorblaezery, klappery.*

Flagorneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Oorblaezer, plasdank-zoeker*: *oorblaester.*

Flagrant, *adj. m.* En flagrant délit. *Op heeter daed, op het feyt.*

Flaine, *s. f.* (stoffe) *Soort van tyk.*

Flair, *s. m.* (spr van honden) *Reuk.*

Flairer, *v. a. Rieken*; — (fig.) *gewaer worden, voorzien.*

Flaireur de table, flaireur de cuisine, *s. m.* (gem.) *Schuymlooper, pannlekker, tafelbroer.*

Le flamand, *s. m. Het vlaemsch*, s. n. *de vlaemsche tael, de nederduytsche tael*, s. f.

Flamand, ande, *s. m. et f. Vlaeming*: *vlaemsche.* (somtyds worden onder het woord *flamand* alle de Nederlanders begreepen). — *adj. Vlaemsch, nederduytsch.*

Flamant, *s. m.* (water-vogel) *Flamingo.*

Flambant, ante, *adj. Vlammend, in volle vlam.*

Flambart, *s. m. Smoorder*, s. m. *hoöl die nog niet teenemaet gevonkt is*, s. f. — (schippers w.) *dwael-licht, licht-vuer*, s. n.

Flambe, *s. f.* (plant) *Lisch-bloem, water-bloem-lelie, zweerd-bloem.*

Flambé, ée, *adj.* (gem.) *Verloören, bedorven.*

Flambeau, *s. m. Flambeauw, fakkel, toorts*; — *keers*, s. f. — *kandelaer*, s. m.

Flamber, *v. a. Afzengen, door de vlam laelen, door de vlam laeten gaen.* Flamber de la viande. *Gebraede vleesch bedruypen.* — *v. n. Vlammen, vlam geeven.*

Flamberge, *s. f.* (gem.) *Degen*, s. m. Mettre flamberge au vent. *Den degen trekken.*

Flamboyant, ante, *adj. Vlammend, brandend, vlammig, flikkerend.*

Flamboyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Flikkeren, glinsteren.*

Flambures, *s. f. plur. Plekken (in de stoffen door het verven enz. veroorzaekt).*

Flamine, *s. m.* (oudh.) *Priester van Jupiter, Mars* of *Romulus (by de Romeynen).*

Flamme, *s. f. Vlam*, s. f. — (schippers w.) *wimpel*, s. m. *wimpel-vlag*; — *peerde-vlym*, s. f. *smids laet-yzer*, s. n.

Flammêche, *s. f. Vonk, sprankel*, s. f. *vonksken*, s. n. *dief (aen eene keers)* s. m.

Flammerole, *s. f. Dwael-licht, lochtvuer*, s. n.

Flammette, *s. f.* (heelmeesters werktuyg) *Snap.*

Digitized by Google

Flan, *s. m.* (gebak) *Vlaey*; — (munters w.) *ronde plaet, schyf (om geld van te munten)* s. f.

Flanc, *s. m.* (spreek uyt *flan*) *Zyde*, s. f. Le flanc d'un vaisseau. *De zyde van een schip.* — *Weeke zyde*, s. f. *het weeke des buyks, gedeelte des buyks onder de ribben*, s. n. — *schoot (eener beruyte vrouw)* s m.

Flanchet, *s. m. Ribbestuk (van eenen os enz.)* s. n.

Flanchis, *s. m.* (wapen-k.) *Kleyn sint Andries kruys*, s. n.

Flanconade, *s. f.* (schermers w.) *Steek in de zyde*, s. m.

Flandre, *s. f.* (landschap) *Vlaenderen.*

Flandrin, *s. m.* (gem.) *Scherminkel, langen mageren en leelyken vent.*

Flanelle, *s. f.* (stoffe) *Flenel, fledding.*

Flanquant, ante, *adj* (vestingbouw-k.) Angle flanquant. *Zy-hoek, stryk-hoek.*

Flanquer, *v. a.* (vestingbouw-k.) *Van ter zyde dekken* of *beschutten.* L'infanterie est flanquée par la cavalerie. *Het voet-volk word doór de ruytery op zyde gedekt.* Flanquer un soufflet à quelqu'un. (spreekwyze) *Imand eenen kaek-slag geéven.* — *v. r.* (gem.) *Zich stellen, zich voegen*, v. r. *neérzitten*, v. n.

Flaque, *s. f. Plas, water-plas*, s. m.

Flaquée, *s. f.* (gem.) *Water* of *onder vogt dat met geweld geworpen word*, s. n. *smeét van nat*, s. m.

Flaquer, *v. a.* (gem.) *Met water kletsen.* Il lui a flaqué un verre d'eau au visage. *Hy heéft hem een glas water in het aengeziet gekletst.*

Flasque, *adj. Slap, kragteloos, week.*

Flasque, *s. f. Buskruyd-hoórn, kruyd-koker*, s. m. — *s. m.* (oórlogs w.) *Zystuk van een affuyt*, s. n.

Flatir, *v. a. Muntstukken plat slaen (tot hunne behoorlyke dikte).*

Flatoir, *s. m. Munters hamer.*

Flâtrer un chien, *v. a. Eenen hond (die van eenen raezenden hond gebeéten is) voór het voórhoofd branden.*

Flatter, *v. a. Streelen, vleyën, pluymstryken, liefkoózen, fleemen.* Le peintre l'a flattée. *Den schilder heéft haer schoonder uytgeschilderd als zy is.*

Flatterie, *s. f. Streeling, vleyery, liefkoózing, fleemery, pluymstrykery*, s. f. *geveley, geestreel*, s. n.

Flatteur, euse, *s. m. et f. Vleyër, fleemer, pluymstryker: vleyster, fleemster, pluymstrykster.*

Flatteur, euse, *adj. Streelend, vleyënd.* Miroir flatteur. *Valschen spiegel, spiegel die de voórwerpen schoonder vertoont als zy zyn.*

Flatteusement, *adv. Op eene vleyënde wyze, met streelende woórden.*

Flatueux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Winderig, windagtig, dat wind verwekt.* Ce fruit est flatueux. *Dat fruyt is windagtig.*

Flatuosité, *s. f.* (geneés-k.) *Winderigheyd, windagtigheyd*, s. f. *wind*, s. m.

Fléau, *s. m. Vlégel, dorsch-vlégel*; — (fig.) *geessel*, s. m. *plaeg, kastyding, roede*, s. f. La peste, la guerre et la famine sont trois fléaux de Dieu. *Pest, oórlog en hongersnood zyn dry plaegen van God.* Fléau d'une balance. *Balans*, s. f. *waeg-balk*, s. m. *dwarsstuk (van eene schael)* s. n. — *yzere lat (om de deuren te sluyten)* s. f.

Flèche, *s. f. Pyl, schigt*, s. m. Flèches de Cupidon. *Minne-schigten.* — *Spits*, s. n. *naelde (van eenen toren)* s. f. Flèche de carosse. *Boom van eene koets die de voórste aen de agterste wielen vasthegt.* Flèche de lard. *Zyde spek.* — (vestingbouw-k.) *Kleyn raevelyn, half maentje*, s n. Flèche d'eau (*zoek*) Sagette.

Fléchir, *v. a. et n. Buygen.* Fléchir les genoux. *De kniën buygen.* — *v. a.* (fig.) *Beweégen, vermorwen, verbidden.* Se laisser fléchir aux larmes et aux prières. *Zich doór traenen en gebeden laeten vermorwen.*

Fléchissable, *adj. Buygzaem, buyghaer*

Fléchissement, *s. m. Buyging*, s. f.

Fléchissement de genoux. *Knie-buyging.*

Fléchisseur, *s. m.* (ontleéd-k.) *Buyg-spier*, s. f.

Flegmagogue, *adj. et s. m.* (geneés-k.) Remède flegmagogue. *Slym-zuyverend* of *afdryvend geneés-middel*, s n.

Flegmasie, *s. f.* (geneés-k.) *Ontsteéking.*

Flegmatique, *adj. et subst.* (geneés-k.) *Slymagtig, koud-vogtig, slymerig*; — (fig.) *verdraegzaem, gemaetigd, lydzaem, langmoedig.*

Flegme, *s. m.* (geneés-k.) *Slym*, s. n. *slymagtigheyd, koude vogtigheyd*; — (schey k.) *waterachtige en smaeklooze stoffe die na de overhaeling overblyft*) — (fig.) *gemaetigdheyd, lydzaemheyd, verdraegzaemheyd, langmoedigheyd*, s. f.

Digitized by Google

Flegmon, *s. m.* (geneés-k.) *Bloed-gezwel*, s. n. *bloed-zweêr, zwym-puyst*, s. f.

Flegmoneux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Bloed-gezwelagtig, van den aerd van een bloed-gezwel.*

Flessingue, *s. f.* (stad) *Vlissingen.*

Flet, flez, *s. m.* (visch) *Bot, feybot*

Fletan, *s. m.* (visch) *Heylbot.*

Flétri, ie, *adj. Verslenst, verwelkt, die zyne verve verloören heeft*; — (fig.) *geschonden, onteerd.*

Flétrir, *v. a. Doen verslensen, doen verwelken, verve en schoonheyd doen verliezen*; — (fig.) *onteeren, schenden*: — *v. r. Verslensen, verwelken, vergaen*, v. n.

Flétrissure, *s. f. Verslensing*, s. f. *verlies van schoonheyd der verve*, s. n. — (fig.) *krenking, schand-vlek*, s. f. — *brand-merk*, s. n.

Fleur, *s. f. Bloem.* Fleur d'été. *Zomer-bloem.* — *Bloesem, bloey*. s. m. Fleur de pommier. *Appel-bloesem.* Fleur de farine. *Bloem van meêl.* Fleur de lis. *Lélie, lélie-bloem*; (ook in Vrankryk) *het brand-merk.* — (fig.) *Glans*, s. m. *bloem*, s. f. *puyk, het uytgeleézene*, s. n. — *dauw (der onbehandelde vrugten)* s. m. A fleur de. *Water-pas met, gelyks, gelyk met.* A fleur de terre. *Gelyks den grond.*

Fleurs, *s. f. plur.* (schey-k.) *Stoffen door de werkzaemheyd van het vuer boven gebragt*, s. f. plur. — *kaem (op bier enz.)* s. f. — (oud) *maendstonden (der vrouwen)* s. f. plur. Fleurs blanches. (vrouwe-ziekte) *Witten vloed.* A fleurs. *Gebloemd*, adj. Etoffe à fleurs. *Gebloemde stoffe.*

Fleurage, *s. m. Gorte zémelen, zémelen van gort*, s. m. plur.

Fleuraison, *s. f.* (kruyd-k.) *Bloemwording*, s. f. — *bloey-tyd*, s. m

Fleurdeliser, *v. a. Met lélién versieren*; — *brand-merken (in Vrankryk).*

Fleuré, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met bloemen omringd* of *versierd.*

Fleureté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met bloemen omringd* of *versierd*

Fleurer, *v. a. Rieken, reuk van zich geéven.*

Fleuret, *s. m. Floret*, s. n. *schermdégen*. s. m. — *floret*. s. n. *flos-zyde*, s. f. Fil de fleuret *Floret-garen.*

Fleurette, *s. f. Bloemeken*, s. n. Conter des fleurettes. (gem.) *Blauwe bloemekens vertellen, vleyen.*

Fleuri, ie, *adj. Bloeyénd, in bloey staende.* Arbre fleuri. *Bloeyénden boom.* Teint fleuri. *Bloozend aenzigt.* Discours fleuri. *Vercierde* of *opgepronkte réde.*

Fleurir, *v. n. Bloeyén, in bloey staen.* (in de letterlyke beteekenis zegt men in *imparf.* en in *partic. fleurissoit, fleurissant*; maer in het figuerlyk *florissoit, florissant*). L'éloquence florissoit. *De welspreékendheyd bloeyde.* Empire florissant. *Bloeyénd ryk.*

Fleurisme, *s. m. Liefhebbery van bloemen*, s. f.

Fleurissant, ante, *adj. Bloeyénd.* Pré fleurissant. *Bloeyénde wyde.*

Fleuriste, *s. m. Bloemist, liefhebber van bloemen.* Fleuriste, peintre fleuriste. *Bloem-schilder.* Jardin fleuriste. *Bloem-hof.*

Fleuron, *s. m. Bloem-cieraed, bloemwerk, loofwerk*, s. n. Fleur à fleurons. *Bloem uyt verscheyde bloemekens saemengesteld.* Le plus beau fleuron de sa couronne. *De schoonste pérel van zyne kroon.*

Fleuronné, ée, *adj.* (kruyd-k.) (*zoek*) Flosculeux, euse. — (wapen-k.) *Met bloemen omringd* of *vercierd.*

Fleuve, *s. m. Vloed, stroom*, s. m. *groote rivier*, s. f.

Flexibilité, *s. f. Buygzaemheyd, gedweegheyd.*

Flexible, *adj. Buygzaem, buygbaer, buygelyk, gedweeg.*

Flexion, *s. f. Buyging, bogt.*

Flexueux, euse, *adj. Bogtig, krom.*

Flibot, *s. m.* (schipken) *Vlieboot.*

Flibustier, *s. m.* (roover in de americaensche waters) *Vrybuyter.*

Flin, *s. m. Donder-steen.*

Flipot, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Houten las (om een gebrek te dekken).*

Flocon, *s. m. Vlok, vlok.* s. f Flocon de laine. *Wol vlok.* Flocons de neige. *Sneeuw-vlokken*

Floraison, *s. f.* (*zoek*) Fleuraison.

Floral, ale, *adj* (kruyd-k.) *Van eene bloem.* Feuille florale. *Bloem-blad.*

Floraux, *adj. m. plur.* Jeux floraux. *Spélen ter eere van Flora (by de oude Romeynen).*

Flore, *s. f.* (fabel-k.) *Flora, bloemgodin, tuyn-godin*, s. f. — *bloem-boek*, s. n.

Florée, *s. f. Midden-soórt van indigo.*

Florence (stad) *Florentién.* — *s. m. Taffetas (die eertyds te Florentién en nu te Lions gemaekt word).*

Digitized by Google

Florencé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Als eene lélie eyndigend.*

Florentin, ine, *s. m. et f.* *Florentiner: florentinsche.* — *adj.* *Florentinsch.*

Florer, *v. a.* (*zoek*) Espalmer.

Florès. (gem. latynsch w.) Faire florès. *Zwieren, veel geld verteëren.*

Floretonne, *s. f.* *Soórt van spaensche wol.*

Florin, *s. m.* *Gulden*, s. m. *twintig stuyvers*, s. m. plur.

Floripore, *adj.* (kruyd-k.) *Bloemdraegend.*

Florissant, ante, *adj.* *Bloeyënd, in eenen bloeyënden* of *voórspoedigen staet.*

Floriste, *s. m.* *Bloem-beschryver.*

Flosculeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) Fleur flosculeuse. *Bloem saemengesteld uyt verscheyde kleyne bloemen.*

Flot, *s. m.* *Golf, baer*, s. f. *vloed*, s. m. *het op- en afloopen der zee, ty, gety*, s. n. Flot et jussant. *Vloed en ebbe.* — *Vlot, hout-vlot*, s. n. Jeter du bois à flot perdu. *Hout in het water te dryven werpen.* A flot. *Vlot, dryvend.* — *s. m. plur.* *Gewoel (van volk)* s. n. ook *overvloed*, s. m. *groote ménigte*, s f. A flots, à grands flots. *In overvloed, overvloedigly k*; ook *met groot gewoel.*

Flotres, *s. m. plur.* (papiermaekers w.) *Wolle lappen (waer op het papier, na dat het geschept is, word gelegd).*

Flottable, *adj.* *Vlotbaer, daer diepte genoeg is om te vlotten.*

Flottage, *s. m.* *Het vaeren van een hout-vlot*, s. n.

Flottaison, *s. f.* (schippers w.) *Uytwatering*, s. f. *gedeelte van een schip gelyks het water*, s. n.

Flottant, ante, *adj.* *Dryvend.* Iles flottantes. *Dryvende eylanden.* — (fig.) *Ongestadig, wankelbaer, onzéker.* Esprit flottant. *Ongestadigen geest.*

Flotte, *s. f.* *Vlóót, scheeps-vlóót.*

Flotté, ée, *adj.* Bois flotté. *Vlothout.*

Flottement, *s. m.* (oórlogs w.) *Onregelmaetige beweeging (van eene krygs-bende in het gaen, waer doór zy van de regte linie afwykt)* s. f.

Flotter, *v. n.* *Dryven, vlotten.* Faire flotter du bois. *Hout in vlotten doen dryven.* Les cheveux lui flottent sur les épaules. *Zyn hair zwiert op zyne schouders.* — (fig.) *Wankelbaer zyn, ongestadig zyn, waggelen, wankelen.*

Flottille, *s. f.* *Scheeps-vlóótje*, s. n.

Flou, *adv.* Peindre flou. *Zagt schilderen.*

Flouette, *s f.* (schippers w.) *Vleugel, top-staender*, s. m. *vaèn (op een schip)* s. f.

Fluant, *adj. m.* Papier fluant. *Vloeypapier.*

Fluctuation, *s. f.* (heel-k.) *Uytstorting, overvloeying (der vogten in een gezwel).* La fluctuation des denrées. *Het klimmen en daelen der lévensmiddelen.* La fluctuation des opinions. *De verscheydenheyd der gevoelens.*

Fluctueux, euse, *adj.* *In geweldige en tégenstrydige beweeging.*

Fluer, *v n.* *Vlieten, vloeyën, stroomen.* La mer flue et reflue. *De zee loopt op en af.*

Fluet, ette, *adj.* *Teer, zwak.*

Flueurs, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Maend-stonden.*

Fluide, *adj.* *Vloeybaer, vloeyënd.* — *s. m.* *Vloeybaere stoffe*, s. f.

Fluidité, *s. f.* *Vloeybaerheyd, vloeyendheyd.*

Fluors, *s. m. plur.* (natueri. hist.) *Vloey-kristallen, valsche gesteenten die het vuer vloeybaer kan maeken*, s. n. plur.

Flûte, *s. f.* *Fluyt.* Flûte traversière, flûte allemande. *Dwars-fluyt.* — *Fluyt-register (in de orgels)* — *fluyt-schip*, s. n. *fluyt*, s. f.

Flûté, ée, *adj.* Voix flûtée. *Zagte stem als eene fluyt.*

Flûter, *v. n.* (gem.) *Fluyten, op de fluyt speélen*; — *drinken, zuypen.*

Flûteur, euse, *s. m. et f.* (schimp-w.) *Slegten fluyter: slegte fluytster.*

Fluviatile, *adj.* (natuerlyke hist.) Coquillage fluviatile. *Rivier-schelp-visch.* Plante fluviatile. *Rivier-gewas.*

Flux, *s. m.* *Vloed*, s. m. *wassend water, opgaende ty*, s. n. Le flux et le reflux. *Vloed en eb.* Flux de sang. *Bloed-loop, bloed-gang, roode-loop.* Flux de ventre. *Loop, buyk-loop.* Flux de bouche. *Speeksel-vloed*; ook (fig.) *overtollig gepraet.* Flux de paroles. *Overvloed van woórden.*

Fluxion, *s. f.* (geneés-k.) *Valling, zinking*, s. f. *hoofd-vloed, hersenvloed*, s. m.

Fluxionnaire, *adj.* *Met zinkingen* of *vallingen gekweld.*

Focile, *s. m.* (ontleéd-k.) *Arm-pyp, been-pyp*, s. f.

Foène, *s. f.* (yzeren drytand om visch te vangen) *Elger*, s. m. *steékscheér, paling-scheér*, s. f.

Digitized by Google

Fœtus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der ontleéd-k.) *Ongeboóre vrugt, vrugt (in de lyf-moeder)* s. f.

Foi, *s. f. Geloof.* s. n. Foi divine. *Goddelyk geloof.* Ajouter foi. *Geloof geéven.* Digne de foi *Geloof-weêrdig.* Faire foi. *Getuygen, betuygen, bevestigen.* — *Woórd*, s. n. *belofte*, s. f. Donner sa foi. *Zyn woórd geéven.* Garder sa foi. *Zyn woórd houden.* — *Trouw, getrouwheyd.* La bonne foi. *De goede trouw, opregtheyd.* La mauvaise foi. *De kwaede trouw, ongetrouwheyd, trouweloosheyd.* Ma foi, de bonne foi, en bonne foi, à la bonne foi, foi d'honnête homme. *In waerheyd, waeragtig, ter goeder trouw, in der daed.* En foi de quoi. *T'oirkonde, ter getuygenis van het welke.*

Foiblage, *s. m* (munters woórd) *Remédie (op het geld)* s. f.

Foible, *adj.* (spreék uyt *feibel*) *Zwak, slap, onsterk, magteloos, kragteloos, onmagtig, flauw, flauwhertig, flauwmoedig.* — *s. m. Het zwak*, s. n. *zwakheyd*, s. f. Connoître le fort et le foible d'une affaire. *Eene zaek grondig kennen.* Scandaliser les foibles. *De zwakken verergeren.*

Foiblement, *adv.* (spreék uyt *feibleman*) *Zwakkelyk, op eene magteloose wyze, flauwelyk.*

Foiblesse, *s. f.* (spreék uyt *feibles*) *Zwakheyd, zwakte, flauwte, flauwhertigheyd, flauwmoedigheyd, magteloosheyd, kragteloosheyd, onmagt*

Foiblir, *v. n.* (spreék uyt *feiblir*) *Verzwakken, afneémen, kragteloos worden.*

Foie, *s. m. Lever*, s. f.

Foi-menteur, *s. m.* (leen-recht) *Ongetrouwen leenman.*

Foi-mentie, *s. f.* (leen-recht) *Ongetrouwheyd.*

Foi-mentir, *v. n. irrég.* (leen-recht) *Ongetrouw zyn.*

Foin, *s. m. Hooy, gedroogd gras*, s. n.

Foin, *interj.* (gem.) *Fi, foey.*

Foire, *s. f. Jaer-merkt, kermis, mis;* — (gem.) *kakkery*, s. f. *buykloop*, s. m. Avoir la foire. *De kakkery hebben, aen de kakkery zyn.*

Foirer, *v. n.* (gem.) *Eenen dunnen afgang hebben, de kakkery hebben.*

Foireux, euse, *adj.* (gem.) *Schytend.* — *s. m. et f. Schyter: schytster.*

Foirole, *s. f.* (plant) *Bingel-kruyd*, s. n.

Fois, *s. m. Keer*, s. m. *reys, mael, werf*, s. f. Une fois. *Eenen keer, eens.* Une fois pour toutes. *Eens voór al.* De fois à autre. *Van tyd tot tyd, somtyds, by wylen.* A la fois, tout à la fois. *Te gelyk, in eenen keer.* Tant de fois. *Zoo dikwils, zoo ménigmaal.*

Toutes les fois que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dikwils als.*

Foison, *s. f.* (gem.) *Overvloed*, s. m. *groote ménigte*, s. f. A foison. *In overvloed.*

Foisonner, *v. n. In overvloed zyn, overvloeyën; — verméniguldigen*

Foi, *adj.* (*zoek*) Fou, fol, folle.

Folâtre, *adj. et subst. Dertel, al te vrolyk, speélziek, mal.*

Folâtrement, *adv. Dertelyk, op eene dertele wyze.*

Folâtrer, *v. n. Dertel zyn, mallen, dertelen.*

Folâtrerie, *s. f. Dertelheyd, speélziekte.*

Foliacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Als een boom-blad.*

Foliaire, *adj.* (kruyd-k.) *Van een blad.*

Foliation, *s. f.* (kruyd-k.) *Blading*, s. f. *bladen die eene bloem uytmaeken*, s. n. plur.

Folichon, onne, *adj. et subst. m. et f.* (gem.) *Dertel, uytgelaeten in malheyd.*

Folie, *s. f. Zotheyd, zottigheyd, dwaesheyd, gekheyd, krankhoofdigheyd, krankzinnigheyd, malheyd.* A la folie. *Uyt er zotten, zottelyk, boven maete, met hert en ziel.*

Folié, ée, *adj.* (schey-k.) *In kleyne bladjes gebragt* of *bereyd.*

Foliiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Bladvormig.*

Foliipare, *adj.* (kruyd-k.) *Bladeren alleen voortbrengend.*

Un in folio, livre in folio, *s. m.* (boek-verkoopers latynsch w.) *Foliant*, s. m. *boek in folio*, s. n.

Folioles, *s. f. plur.* (kruyd-k.) *Blad-bladjes, kleyne bladjes (die een blad van sommige planten uytmaeken)* s. n plur.

Folle, *s. f. Malloot, zottin, narrin.*

Folle-enchère, *s. f.* (*zoek onder*) Enchère.

Folle-farine, *s. f. Molen-stof, stuyfmeél, stof-meél*, s. n

Follement, *adv. Zottelyk, gekkelyk, dwaezelyk.*

Follet, ette, *adj.* (gem.) *Dertel, vrolyk, geestig.* Poil follet. *Vlas-*

Digitized by Google

baerd, vlas-hair, eerste hair (dat aen de kin van de jonge lieden groeyt).

Follet, *s. m.* Esprit follet. *Spook, nagt-geest.* Feu follet. *Dwael-licht, stal-licht, vreé-vuer.*

Folliculaire, *adj.* (kruyd-k.) *Van het zaed-vlies.* — *adj. et subst masc.* (schimp-w.) Écrivain folliculaire. *Dagboek-schryver, gazetmaeker.*

Follicule, *s. f.* (kruyd-k.) *Zaed-vlies, zaed-huyskes*, s. n. — *s. m.* (ontleéd-k.) *Blaesken*, s. n.

Folliculeux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Blaeskensagtig.*

Fomentation, *s. f.* (geneés-k.) *Pap, stoóving.*

Fomenter, *v. a.* (geneés-k.) *Stoóven, pap* of *plaesters opleggen*; — (fig.) *onderhouden, voeden, voedsel geéven, aenstoóken, aenkweeken.* Fomenter l'amitié. *De vriendschap onderhouden.* Fomenter la division. *De tweedragt aenstoóken.*

Fonçailles, *s. f. plur. Onderlaegen (van eene bed-steé).*

Foncé, ée, *adj. Gegrond, vast (in eenige geleerdheyd)* — (van koleuren spr.) *donker, hoog* Bleu foncé. *Donker blauw, hoog blauw.* — (gem.) *Ryk, zeer ryk, schatryk.* Homme foncé. *Ryken man.*

Foncée, *s. f. Ly-groef, holte die men maekt in de myn om er de schaliën uyt-te-haelen.*

Foncer, *v. a. Bodemen, eenen bodem inzetten*; — *hooger van koleur maeken.* — *v. n.* Foncer sur l'ennemi. *Op den vyand aenvallen.* Foncer à l'appointement. *Geld verschaffen tot den noodzaekelyken onderhoud.*

Foncet, *s. m. Lange rivier-schuyt*, s. f.

Foncier, ière, *adj.* Seigneur foncier. *Grond-heer* Rente foncière. *Grondrente.* — *Grondig, vastgegrond (in eenige weetenschap).*

Foncièrement, *adv. Grondiglyk, in den grond.*

Fonction, *s. f. Bediening*, s. f. *ampt*, s. n.

Fonctionnaire, *s. m. Bedienden.* Fonctionnaire public. *Openbaeren bedienden.*

Fond, *s. m. Grond.* Le fond d'un puits. *Den grond van eenen put.* Le fond d'une affaire. *Den grond van eene zaek.* Donner fond. (schippers w.) *Het anker werpen.* — *Bodem.* Le fond d'un tonneau. *Den bodem van eene ton.* Le fond de cale. *Het onderste ruym van een schip.* — *Het diepste, het eynde*, s. n Le fond d'un bois. *Het diepste van een bosch.* Le fond d'un carosse. *Het agterste van eene koets.* Faire fond sur quelqu'un *of* sur quelque chose. *Staet op imand* of *op iets maeken.* A fond. *In den grond, grondig, grondelyk, grondelings.* Au fond, dans le fond. *In den grond, eygenlyk, alles wel ingezien.* Aller au fond. *Te grond gaen, zinken.* De fond en comble. *Geheel en al, van beneden tot boven*; ook *het onderste boven.*

Fondamental, ale, *adj.* Pierre fondamentale. *Grond-steen.* Loi fondamentale. *Grond-wet.*

Fondamentalement, *adv. Grondiglyk.*

Fondant, *s. m. et adj.* (geneés-k.) Remède fondant. *Ontbindend geneésmiddel*, s. n. — *s. m.* (metael-k.) *Stoffe die het smelten verhaest*, s. f.

Fondant, ante, *adj.* Poire fondante. *Sappige peér (die in den mond smilt).*

Fondateur, trice, *s. m. et f. Stigter, opregter, grondlegger: stigster enz.*

Fondation, *s. f. Stigting, opregting, grondlegging, bouwing.*

Fonde, *s. f.* (schippers w.) *Reede.*

Fondé, ée, *adj. et s.* (recht) *Belast, voórzien.* Fondé de procuration. *Met volmagt voórzien.* Un fondé de pouvoirs. *Eenen magthebber, gemagtigden, eenen die met magt voórzien is.*

Fondement, *s m. Grond, grondslag, grondrégel*, s. m. *grondlaeg, grondlegging, grondvest*, s. f. *grondbeginsel*; — *het agterste*, s n. *aers, naers*, s. m. — *oorzaek, réden*, s. f. Il se plaint sans fondement. *Hy klaegt zonder réden.*

Fonder, *v. a. Stigten, bouwen, gronden, grondvesten.* Fonder quelqu'un de procuration. *Imand volmagt geéven.* — *v. r. Steunen, gegrond zyn*, v. n.

Fonderie, *s. f. Gietery, smeltery, metael-gietery*; — *konst van metael te gieten.*

Fondeur, *s m. Gieter, metael-gieter.*

Fondis, *s. m. Inzakking* of *instorting van den grond (onder een gebouw)* s. f.

Fondoir, *s. m. Roet-smeltery*, s. f.

Fondre, *v. a Smelten.* Fondre les métaux. *De metaelen smelten.* — *Gieten.* Fondre une cloche. *Eene klok gieten.* — *v. n. et r. Smilten, smelten*, v. n. La neige fond *of* se fond au soleil. *Den sneeuw smilt in de zon.* Fondre en larmes. *In traenen smelten, bitterlyk weenen.*

Digitized by Google

Fondre, *v. n.* *Vergaen*, *verzinken*, *inzinken*. Cette ville a fondu tout d'un coup. *Die stad is in eenen oogenblik vergaen.* — *Nederstorten*. *vallen*, *uytbersten*, *uytvallen*. L'orage est prêt à fondre. *Het onweér zal aenstonds nederstorten.* — *Aenvallen*. Fondre sur l'ennemi. *Op den vyand aenvallen.* Fondre sur quelque chose. *Met geweld op iet vallen.* — *Vermageren*, *afgaen*. Cet homme fond à vue d'œil. *Dien man vermagert oogblykelyk.*

Fondrière, *s. f.* *Holte*, *diepte* (*in de aerde*, s. f. — *moeras*, s. n. *modderhuyl*, s. m.

Fondrilles, *s. f. plur.* *Grondsop*, s. n.

Fonds, *s. m.* *Grond-goederen*, *vaste goederen*, s. n. plur. *land*, *land-goed*, s. n. *grond*, s. m. *erf*, s. f Fonds de terre. *Grond-goederen*, *landeryén*. — *Geld*, s. n. *geld-somme*. *hoofd-somme*, s. f. Le fonds et le très-fonds. *Den grond met het geéne er opstaet*: ook *de hoofd-somme met den intrest.* Fonds de boutique. *Winkel-goederen*, *alle de goederen van eenen winkel.* Mettre son argent à fonds perdu. *Zyn geld op hyf-rente zetten.* Grand fonds d'esprit. *Groot verstand.* Grand fonds de savoir. *Groote geleerdheyd* Grand fonds de malice. *Groote boosheyd.*

Fondu, ue, *adj.* *Gesmolten.* Plomb fondu. *Gesmolte lood.*

Fonger, *v. n.* (van papier spr.) *Doórslaen*, *kladden.*

Fongible, *adj.* (recht) Choses fongibles. *Eét-waeren* (*die met het getal*, *maet of gewigt verkogt worden*).

Fongite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Kampernoelie-steen*, s. m.

Fongueux, euse, *adj.* (de eerste *u* word niet uytgesproken) (geneés-k.) *Sponsagtig*, *zwamagtig.* Chair fongueuse. *Wild vleesch.*

Fongus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der geneés-k.) *Wild vleesch*, s. n. *vleezigen en sponsagtigen uytwas* (*op eene wond*) s. m.

Fontaine, *s. f.* *Fonteyn*, *bron*, *springbron*, *spring-ader*, *wel*, *water-wel*, s. f. — *water-bak*, s. m. *fonteyn* (*in een huys*) — *kraen*, s. f. Fontaine de la tête (*zoek*) Fontanelle.

Fontanelle, *s. f.* (ontleéd-k.) *Bekhoeel-naed*, s. m.

Fontainier, *s. m.* *Fonteyn-meester.*

Fontange, *s. f.* *Strik* (*die de juffrouwen op het hoofd draegen*) s. m.

Fonte, *s. f.* *Smelting*, s. f. *het smelten*, s. n. La fonte des neiges. *Het smelten van den sneeuw.* — *Gieting*, *geut*, s. f. *het gieten* (*der metaelen*) — *gesmolte metael*, *koper-mengsel*, s. n. Canon de fonte. *Kanon van gegoóte koper.* Marmite de fonte. *Yzeren ketel.* Fer de fonte. *Gegoóten yzer.* — (letter-gieters w.) *Geut*, *alle de druk-letters van de zelve soórt*; — (schilder-k.) *zagheyd* of *schoone overeenkoómst der koleuren.*

Fontenier, *s. m.* *Fonteyn-meester.*

Fonticule, *s. m.* (heel-k.) *Fistel*, s. f *zyp-gat*, s. n.

Fonts, *s. m. plur.* (spreék uyt *fon*) Fonts de Baptême, fonts baptismaux. *Doop-vont*, s. f. Tenir un enfant sur les fonts. *Een kind ten doop heffen*, *doop-péter* of *doop-méter van een kind zyn.*

Foque, *s. f.* (schippers w.) *Fokzeyl*, s. n.

For, *s. m.* For extérieur. *Kerkelyk gerechts-hof*, s. n. For intérieur, for de la conscience. *Het vonnis van het eyge gewisse.*

Forage, *s. m* *Belasting* (*op den wyn*) s. f. Forage des canons. *Het uytbooren der kanons.*

Forain, aine, *adj.* *Vremd*, *uytlandsch*, *van eene andere plaets.* Marchand forain. *Vremden koopman die op de jaer-merkt zyne waeren verkoopt.* Traite foraine. *Inkomende en uytgaende rechten.*

Forban, *s. m.* *Zee-dief*, *zee-roover*, *zee-schuymer.*

Forbannir, *v. a.* (oud) *Bannen*, *verbannen.*

Forbannissement, *s. m.* (oud) *Banning*, *verbanning*, s. f.

Forçage, *s. m* (munters w.) *Overwigt* (*der muntstukken*) s. n.

Forçat, *s. m* *Roey-slaef*. *galey-boef.*

Force, *s. f.* *Kragt*, *magt*, *sterkte*, s. f. — *geweld*, s. n. Faire force de voiles. (schippers w.) *Alle zeylen byzetten.* Faires force de rames. *Sterk roeyén.* Maison de force. *Tugt-huys*, *verbeter-huys.* A force de. *Doór.* A force de prier. *Doór het sterk bidden.* A force de coups. *Doór de ménigte van slagen.* A force ouverte. *Met openbaer geweld.* De force, de vive force. *Met geweld*, *geweldiger hand.* Par force. *Doór dwang*, *gedwongen zynde.* A toute force. *Met kragt en geweld.*

Forces, *s. f. plur.* *Magt*, *krygs-magt*, s. f. Forces de terre. *Land-magt*,

Digitized by Google

lands krygs-magt. Forces de mer, forces navales. *Zee-magt.* — *Groote scheêr*; — *droogscheêrders scheêr*, s. f.

Force, *adj. indéclinable.* (gem.) *Veêl.* Il a force argent. *Hy heêft veêl geld.* Il a force amis. *Hy heêft veêle vrienden.*

Forcé, ée, *adj. Styf, gedwongen, gevrongen, gemaekt, niet natuerlyk.* Style forcé *Styven schryf-stiel.* Sens forcé. *Gevrongen zin.*

Forcément, *adv. Doór geweld, op eene gedwonge wyze.*

Forcené, ée, *adj. et subst. Raezend, dol, woedend.*

Forceps. *s. m.* (de *ps* word uytgesproken) (latynsch w. der heel-k.) *Tang, scheêr*, s f. *lépel (om iet uyt het lichaem te haelen)* s. m.

Forcer, *v. a. Dwingen, bedwingen, noodzaeken.* Forcer son naturel. *Zynen aerd bedwingen.* Forcer nature. *De natuer dwingen, meer willen doen als men kan.* — *Overweldigen, verweldigen, met kragt* of *met geweld inneêmen.* La ville fut forcée. *De stad wierd overweldigd.* Forcer un cheval. *Een peêrd overjaegen.* — *Breêken, openbreêken, verdraeyën.* Forcer les prisons. *De gevangenissen openbreêken.* Forcer une clef. *Eenen sleutel verdraeyën.* Forcer un passage. *Eene spreuk verdraeyën, eenen gevrongen zin er aen geêven.* Forcer de voiles. (schippers w.) *Alle zeylen byzetten.* Forcer de rames. *Sterk roeyën.* — *v. r. Zyne kragten inspannen, iet al te hévig doen*; ook *zich verrekken.*

Forcettes, *s. f. pl.* (droogscheêrders w.) *Kleyne scheêr*, s. f.

Forclorre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Clorre*) (recht) *Uytsluyten, buytensluyten.*

Forclusion, *s f.* (recht) *Uytsluyting, buytensluyting.*

Forer, *v. a.* (smids w.) *Booren, uytbooren, drillen.*

Forestier. *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Houtvester, bosch-wagter, woud-meester, warand-meester.*

Forestier. ière, *adj. Van de bosschen.* Les villes forestières. *De woud-steêden. de wald-steêden (in Duytsland).*

Foret, *s. m. Boor, dril-boor, fret*, s. f.

Forêt, *s. f. Bosch, woud, wald*, s. n.

Forfaire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) (recht) *Misdoen.* Elle a forfait à son honneur. *Zy heêft haere eer te kort gedaen.* Forfaire un fief. *Een leen verbeuren.*

Forfait, *s. m. Misdaed*, s. f. *schelmstuk*, s. n. Faire un forfait *of* traiter à forfait avec un architecte pour un bâtiment. *Een gebouw aen eenen bouwmeester aenbesteêden.* Prendre un bâtiment à forfait. *Een gebouw aenneêmen.* Acheter une chose à forfait. *Iet met den heelen hoop koopen goed en slegt doór een.*

Forfaiture, *s. f.* (recht) *Misdaed (van eenen magistraets persoon tégen zyn ampt)* s. n.

Forfante, *s. m.* (gem.) *Kwakzalver, zwetser.*

Forfanterie, *s. f.* (gem.) *Kwakzalvery, zwetsery.*

Forge, *s. f. Smis, smisse, smidse*, s. f. *smids oven*; — *smids winkel*, s. m. — *yzer-smeltery*, s. f.

Forgeable, *adj. Smeêdbaer, dat gesmeêd kan worden.*

Forger, *v. a. Smeêden*; — (fig.) *verzinnen, verdichten, uytvinden.* Forger des mensonges. *Leugens verzinnen.* Se forger des chimères. *Ongegronde dingen* of *ydele schimmen in zyn hoofd steêken.* — *v. n.* (van peêrden spr.) *Met de agterste voeten tégen de voórste slaen.*

Forgeron, *s. m. Smid, grofsmid.*

Forget, *s m.* (bouw-k.) *Overstek, uytstek*, s. m. *uytbouwing*, s. f.

Forgeter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (bouw-k.) *Uytsteêken, uytspringen, overhangen.*

Forgeture, *s. f. (zoek)* Forget.

Forgeur, *s. m. Smeêder, smid.* Forgeur de contes, forgeur de mensonges. *Leugen-smeêder, leugen-verzinner.*

Forjet, *s. m. (zoek)* Forget.

Forjeter, *v. n. (zoek)* Forgeter.

Forlancer, *v. a.* (jagt) *Een dier uyt zyn léger dryven.*

Forligner, *v. n.* (oud) *Ontaerden, verbasteren.* Cette fille a forligné. *Die dogter heêft haere eer te kort gedaen.*

Forlonger, *v. n.* (jagt) *Verre voór de honden loopen.*

Se formaliser, *v r. Kwalyk neêmen, kwalyk opneêmen, boos worden, kwaed worden*, v. n. *zich belgen*. v. r.

Formaliste, *s. m et f. Pligtpleêger, complimentenmaeker: pligtpleêgster, complimentenmaekster.* — *adj. Pligtpleêgend.*

Formalité, *s. f. Formaliteyt, rechtswyze*, s f. *rechts-gebruyk*, s. n.

Formariage, *s. m.* (oud w. van het

Digitized by Google

recht) *Houwelyk met eenen persoon van hoogeren staet*, s. n.

Se formarier, *v. r.* (oud w. van het recht) *Trouwen met eenen persoon van hoogeren staet.*

Format, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Formaet (van een boek)* s. n.

Formation, *s. f. Vorming*, s. f. *het maeken*, s n.

Forme, *s. f. Vorm*; — *leest, schoenleest*; — *gedaente*, s. f. *fatsoen*, s. n. Pour la forme. *Welstaens-halve, om welstaens wille.* En forme, dans les formes. *Behoorlyk, volgens de gebruyken, volgens de régels.* En forme de, par forme de. *By wyze van, gelyk.* Ornement en forme de cheminée. *Cieraed by wyze van schouw.* Dire une chose par forme de reproche. *Iets zeggen by wyze van verwyt.* — *s. f. plur. Koor-gestoelte*, s. n.

Formel, *s. m.* (gods-geleerdh.) Le formel du péché. *De tégenstrydigheyd van de zonde aen de wet*

Formel, elle, *adj. Uytdrukkelyk, formeel.*

Formellement, *adv. Uytdrukkelyk, formeelyk.*

Former, *v. a. Maeken, voortbrengen, formeeren, vormen, gedaente geeven.* Dieu a formé l'homme. *God heeft den mensch gemaekt.* Former son style sur celui de Cicéron. *Zynen schryf-stiel rig'en naer dien van Cicero.* Former des vœux. *Wenschen.* Former des plaintes. *Klaegen, klagten doen.* Former une difficulté. *Eene zwaerigheyd opwerpen.* Former une question. *Eene vraeg voórstellen.* Former le siége d'une place. *De belégering van eene plaets aenvangen.* — *Oeffenen, bekwaem maeken.* Former l'esprit. *Het verstand oeffenen.*

Se former, *v. r. Gedaente krygen, gemaekt worden, voortgebragt worden*: — *geöeffend worden, bekwaem gemaekt worden*, v. pass. *zich beschaeven*, v r. Se former des chimères. *Zich hersenschimmen verbeélden.* Se former sur de bons modèles. *Zich op goede voórbeélden vormen* of *zich naer goede voórbeélden schikken.*

Formeret, *s. m.* (bouw-k.) *Boóg van een gotisch gewelf.*

Formez, *s. f.* (jagt) *Wyfkens der roof-vogelen*, s. n. plur.

Formi, *s. m.* (jagt) *Ziekte in den bek der roof-vogelen*, s. f.

Formica-leo (*zoek*) Fourmi-lion.

Formicant, *adj. masc.* (geneés-k.) Pouls formicant. *Zwakken en jaegenden pols.*

Formidable, *adj. Ontzaglyk, gedugt.* Ce Prince se rendit formidable à ses voisins. *Dien Vorst maekte zich ontzaglyk aen zyne gebuaren.*

Formier, *s. m. Leestmaeker*; — *vormmaeker.*

Formuer, *v. a.* (jagt) *Eenen vogel doen ruyven.*

Formulaire, *s. m. Voórschrift, formulier*, s. n. Formulaire de prières. *Gebéden-boek.*

Formule, *s. f. Voórschrift*, s. n. Formule de serment. *Voórschrift van eed.* — *Voórschrift, recept (der geneésmeesters)* s. n.

Formuler, *v. n. De voórschriften der geneés-middelen maeken, recepten schryven.*

Formuliste, *s. m. Eenen die zich aen de voórgeschreévene régelen houd.*

Fornicateur, trice, *s. m. et f. Hoereérder: hoereérster.*

Fornication, *s. f. Hoerery, onkuyscheyd, ontugt.*

Forniquer, *v. n. Hoereéren, hoerery pleégen.*

Fors, *prép.* (oud) *Uytgenomen.*

Forsenant, *adj. masc.* (jagt) Chien forsenant. *Onvermoeyden en op het wild verhitten hond.*

Fort, *s. m. Fort* s. n. *schans, kleyne sterkte*, s. f. — *het sterkste van iets*, s. n. Au fort de l'hiver. *In het midden* of *in het koudste van den winter.* Dans le fort de sa maladie. *In het hévigste van zyne ziekte.* La philosophie est son fort. *Hy verstaet de wysbegeérte grondiglyk, hy munt er in uyt.* Le fort d'un bois. *Het dikste van een bosch.* Du fort au foible *of* le fort portant le foible. *De een doór de ander, doór malkaer.*

Fort, orte, *adj. Sterk, kragtig, magtig, hard, struys, zwaer.* A plus forte raison. *Zoo veél te meer, met zoo veél te meer réden.*

Fort, *adv. Zeer, hard, sterk.* Fort riche. *Zeer ryk.* Fort et ferme. *Kragtiglyk, styf en sterk.*

Fortement, *adv. Sterk, kragtiglyk, kragtdaedigly k.*

Forteresse, *s. f. Sterkte, vesting, sterke plaets.*

Fortifiant, ante, *adj. Versterkend.*

Fortificateur, *s. m.* (weynig in gebruyk) (*zoek*) Ingénieur.

Fortification, *s. f Vesting, versterking, fortificatie*, s. f. *werken om eene*

Digitized by Google

stad, s. n. pur. — *vestingbouw-kunde*, s. f *vesting-bouw*, s. m.

Fortifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Versterken*. *sterk maeken*; — *styven*, *sterken*. Vous fortifiez vos enfans dans leur opiniâtreté. *Gy styft uwe kinderen in hunne koppigheyd.* — *v. r. Zich versterken*, v. r. *sterker worden*, v. n.

Fortin, *s. m. Kleyne schans*, s. f.

Fortraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) (oud) *Steelen*, *afhandig maeken*.

Fortrait, aite, *adj.* (ry-schoól) Cheval fortrait. *Afgemat peêrd.*

Fortraiture, *s. f.* (ry-schoól) *Afgematheyd* (*van een peêrd*).

Fortuit, ite, *adj. Toevallig*, *gevallig*. Cas fortuit. *Toevalligheyd.*

Fortuitement, *adv. Toevalliglyk*, *gevalliglyk*, *by geval*

Fortunal, *s m.* (schippers w) *Rukwind*, s. m. *buy*, s. f. *onweêr*, s. n.

Fortune, *s. f. Geval*, *lot-geval*; — *geluk*, s n. *fortuen*; — (fabel-k) *luk-godin*, s. f. — *staet*, s. m Se contenter de sa fortune. *Met zynen staet te vréde zyn.* Bonne fortune. *Voórspoed* Mauvaise fortune. *Tégenspoed.* Courir fortune. *Gevaer loopen.* Faire fortune. *Zyn fortuen maeken.* Busquer fortune, tenter fortune. *Zyn geluk zoeken.*

Fortuné, ée, *adj. Gelukkig*, *voórspoedig*. Iles fortunées. *Canarische eylanden.*

Fort-vêtu, *s. m. Gemeynen persoon met een kostelyk kleed.*

Forure, *s. f.* (smids w.) *Gat* (*met eene dril gemaeht*) s. n.

Fosse, *s. f. Kuyl*, *put*, s. m. Fosse de privé. *Beêr-put.* Fosse à fumier. *Mest-put.* Tomber dans la fosse. *In den kuyl vallen.* — *Graf*, s. n. Cul de basse fosse *Diepste en donkerste hol* (*in eene gevangenis*).

Fossé, *s. m Graft*, *gragt*, *sloot*, *water-graft*, s f.

Fossette, *s. f. Kuyltje*, *putteken*; — *putteken* (*in de kaeken*) s. n. — *kloóf* (*in de kin*) s. f. Jouer à la fossette. (kinder-spel) *In den put speelen* (*met knikkers enz.*)

Fossile, *s m. et adj.* (natuerl. hist.) Substance fossile. *Delf-stoffe*, *stoffe die uyt de aerde gegraeven word*, s. f. Sel fossile. *Berg-zout*, *steenzout.*

Fossoyage, *s. m. Omringing met eene gragt*, s. f.

Fossoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met eene gragt omringen.*

Fossoyeur, *s. m. Graftmaeker.*

Fou, *s. m. Zot*, *gek*, s. m. — (water-vogel) *zee-meeuw*, s. f.

Fou, fol, folle, *adj. Gek*, *zot*, *zinneloos.* (*Fou* word gebruykt voór een *subst. masc.* dat met eene consonans begint; *fol* voór een *subst. masc.* dat met eene vocael of stomme *h* begint; en *folle* voór het *fem.*)

Fouace, *s f. Brood onder de assche gebakken*, s. n.

Fouage, *s m. Schouw-geld*, *heêrdgeld*, s. n.

Fouaille, *s. f.* (jagt) *Karwey van een wild zeyn* (*die men de honden geêft*).

Fouailler, *v. a.* (gem.) *Geduerig met de zweep slaen.*

Fouane, *s. f.* (*zoek*) Foène.

Fouber, *s. m.* (schippers w.) *Zwabber*, *dwyl.*

Foudre, *s. m. et f. Bliksem*, s. m. *bliksem-vuer*, s. n. Foudre de guerre, *s. m. Oórlogs-held.* — *s. m.* (groot vat) *Voeder*, *voeder-vat*, s. n. *toelast*, s. m.

Foudroiement, *s. m. Blikseming*, s. f.

Foudroyant, ante, *adj. Bliksemend*, *bliksem-straelen uytschietend.* Regards foudroyans. *Dreygende oogen*, *verveêrlyke oogen.*

Foudroyer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Employer*) *Met den bliksem slaen*, *bliksemen*, *donders en bliksems uytschieten.* Foudroyer une ville. *Eene stad doór het grof geschut verdelgen.* Foudroyer les vices. *Tégen de misdaeden héviglyk uytvallen.*

Fouée, *s. f. Nagt-jagt met licht.*

Fouène, *s. f. Beuken-nooót.* — (*zoek*) Foène.

Fouet, *s. m.* (spreék uyt *foit*) *Zweep*, *klets* (*voór de peêrden*) — *roede*, s. f. Donner le fouet à un enfant. *Een kind eene roede geéven.* — *Geesseling*, s. f. Ce criminel a eu le fouet. *Dien misdaedigen heêft eene geesseling gehad.*

Fouetté, ée, *adj.* (spreék uyt *foité*) *Gezweept*, *geslaegen*, *geklopt*, *gegeesseld.*

Fouetter, *v a.* (spreék uyt *foité*) *Zweepen*, *met eene zweep slaen*; — *geesselen*, *met eene roede slaen.* Fouetter la crême. *Room met eene roede slaen* of *doóreenklutsen* (*om de zelve te doen schuymen*). — *v. n.* Le vent me fouette droit dans le visage. *Den wind snyd my vlak in het gezigt.*

Digitized by Google

Fouetteur, euse, *s. m. et f.* (spreek uyt *foiteur*) *Geesselaer: geesselaerster.*

Fougade, *s. f.* (oórlogs w.) *Kleyne myn.*

Fougasse, *s. f.* (*zoek*) Fougade.

Fougerie, *s. f. Plaets daer veel varèn wast.*

Fougère, *s. f.* (plant) *Varen*, s. f. *varen-kruyd*, s. n. Danser sur la fougère. *In het groen dansen.* Verre de fougère. *Gemeyn glas. groen glas.*

Fougon, *s. m.* (schippers w.) *Kombuys*, s f. *scheeps-heèrd*, s. m.

Fougue, *s. f. Oploopendheyd. woede*, s. f. — *drift*, s. m. *vuerigheyd*, s. f. Mât de fougue. (schippers w.) *Bezaens-mast.* Vergue de fougue. *Bezaens-spriet.*

Fougueux, euse. *adj. Woedend, oploopend*; — *driftig, vuerig.*

Fouie. *s. m.* (verf-hout) *Smak.*

Fouille, *s. f. Het graeven, het delven, het opgraeven*, s. n. *opgraeving*, s. f.

Fouille-au-pot, *s. m.* (gem.) *Koksjongen*

Fouille-merde, *s. m.* (gem.) *Strontvlieg*, s. f.

Fouiller, *v. a. et n. Graeven, opgraeven, uytgraeven.* Fouiller la terre *of* dans la terre. *In de aerde graeven, de aerde opgraeven.* — *Tasten, betasten, doórsnuffelen, onderzoeken, zoeken.* Fouiller un voleur. *Eenen dief betasten.* Fouiller dans sa poche. *In zynen zak tasten.* Fouiller dans les livres. *De boeken doórsnuffelen.* — *v. n. Pluyzen, peuteren.*

Fouine, *s. f.* (dier) *Fluwyn*, s. m. *huys-marter*; — *gaffel, vork*, s. f. — (*zoek*) Foène.

Fouir, *v. a. et n. Graeven, opgraeven, uytgraeven.* Fouir la terre. *De aerde opgraeven.*

Foulage, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Inzet, indruk*, s. m. — *inpakking van haring* (*in de ton*) s. f.

Foulant, ante, *adj. Drukkend, indrukkend, dringend.*

Foule, *s. f. Gedrang, gekriel, geloop*, s. n. *ménigte, groote schaere*, s. f. *grooten hoop*, s m. Se tirer de la foule. *Zich uyt het gedrang maeken*; ook (fig.) *boven de andere uytmunten.* En foule, à la foule. *In ménigte, met groote hoopen, in overvloed* — *Vulling*, s. f. *het vollen* (*van lakens enz.*) s. n. — *onderdrukking*, s. f. *last, overlast*, s. m. Ces impôts vont à la foule du peuple. *Die lasten zyn tot onderdrukking des volks.*

Foulé, ée, *adj. Getrapt, getreèd*; — *gevold.* Avoir les jambes foulées. (van last-dieren spr.) *Afgewerkte en styve beenen hebben.*

Fouler, *v. a. Treèden, vertreèden, trappen, betrappen, vertrappen.* Fouler aux pieds. *Met voeten treèden, onder de voeten treèden.* — *Vullen, vollen.* Fouler le drap. *Het laken vollen.* Fouler un chapeau *Eenen hoed walken.* — *Kwetsen, bezeeren.* Cette chute lui a foulé le pied. *Dien val heeft zynen voet gekwetst.* Fouler le peuple. *Het volk verdrukken* of *plaegen.* — (fig.) *veragten, versmaeden.*

Foulerie, *s. f. Vol-molen*, s. m. *vollery* (*daer de stoffen gevold worden*) — *wyn-pers, druyve-pers*; — (hoedemaekers w.) *walk-plaets*, s f.

Fouleur, *s. m. Laken-voller*; — *druyven-treèder.*

Fouloir, *s. m.* (kanoniers w.) *Stamper*; — (hoedemaekers w.) *walkstok.*

Fouloire, *s. f. Vol-tobbe*; — (hoedemaekers w.) *walk-bank.*

Foulon, *s. m. Voller, eenen die wolle stoffen volt.* Terre à foulon *Volaerde.* Moulin à foulon. *Vol-molen.*

Foulque, *s f.* (vogel) *Koet, meèrkoet, water-henne, water hoen.*

Foulure, *s. f. Kwetsing, kneuzing* (*door drukking veroorzaekt*) s. f. — *het vollen* (*van wolle stoffen enz.*) s. n.

Foupir, *v. a. Den glans van eene stoffe beneèmen met ze te verzommelen.*

Four, *s. m. Oven, bak-oven.* Four à briques. *Steen-oven.* Four à chaux. *Kalk-oven.*

Fourbe, *s. m. Bedrieger.* — *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, arglistigheyd*, s. f.

Fourbe, *adj. Bedriegelyk, arglistig.*

Fourber, *v. a. Bedriegen.*

Fourberie, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, arglistigheyd*, s f.

Fourbir, *v a. Glad maeken, glad veègen, glad schueren.* Fourbir les armes. *Wapens glad schueren.*

Fourbisseur, *s. m. Zweèrdveèger, dègenmaeker.*

Fourbissure, *s. f. Het zweèrdveègen, het gladmaeken, het schoonmaeken* (*van dègens* of *andere wapenen*) s. n.

Fourbu, ue, *adj.* (van peèrden spr.) *Verwaterd, bevangen, versteèven.*

Fourbure, *s. f.* (van peèrden spr.) *Verwatering, bevanging, verstyving.*

Fourcats, *s. m. plur* (schippers w.) *Zogstukken, gaffelstukken, hoek-*

Digitized by Google

stukken (voór en agter aen de kiel van een schip) s. n. plur.

Fourche, *s.f. Vork, hooy-vork, griep, gaffel*, s. f. *riek*, s. m. Fourche d'un bas. *Klink van eene kous.* Fourches patibulaires. *Galg*, s. f. A la fourche. *Onagtzaemelyk*; ook *lomp*; ook *straffelyk, hard*, adv.

Fourché, ée, *adj. Gekloóven, gespleéten, gesplitst.*

Fourcher, *v. a. Splyten, splitsen, klieven, in twee deelen.* — *v. n. et r. In twee splyten* of *klieven*, v. n. La langue lui a fourché. *Hy heéft zich missproken, hy heéft het een woórd voór het ander gezeyd.*

Fourcheret, *s. m.* (roof-vogel) *Havik van eene middenbaere grootte.*

Fourchet, *s. m. Gaffelvormigen tak (van eenen boom)* s. m. — *zweér tusschen de vingers*, s. f.

Fourchette, *s. f. Forket, tafelvorksken*; — *vingerstuk (van eene handschoen)* s. n. — *mikstok (van een vuerroer)* s. m. — *gaffel aen een rytuyg (om het agteruytdeynzen te beletten)* — *strael (van peérde-voeten)* s. f. Fourchette de l'estomac. (ontleéd-k.) *Borst-been.*

Fourchon, *s. m. Vork-tand.*

Fourchu, ue, *adj. Gespleéten, gekloófd.* Arbre fourchu *Gespleéten* of *gaffelvormigen boom.* Menton fourchu. *Kloóf-kin.* Pieds fourchus. *Gespleéte voeten (van ossen, schaepen enz.)*

Fourchure, *s.f. Spleéting, verdeeling, afscheyding.*

Fourgon, *s. m. Stoók yzer, glooyyzer*, s. n. *oven-krabber, oven-haek*, s. m. *loet, kloet*, s. f. — *léger-wagen, proviand-wagen*, s. m.

Fourgonner, *v. n. Met den krabber de koólen* of *het hout in den oven roeren*; — *met de tang in het vuer peuteren*; — (gem.) *ondereenswyten.*

Fourmi, *s.f.* (insecte) *Mier.*

Fourmilière, *s.f. Mieren-nest*, s. m. *mieren-hol*, s. n.

Fourmi-lion, *s. m.* (insecte) *Mieren-leeuw, mieren-eéter*, s. m. *leeuw-mier*, s. f.

Fourmillant, *adj. m.* (geneés-k.) Pouls fourmillant. *Ongelyken en slappen pols.*

Fourmillement, *s. m. Kételing, jeuking*, s. f.

Fourmiller, *v. n. Krielen, grimmelen.* Livre qui fourmille de fautes. *Boek dat krielt van fauten, dat vol fauten is.* — *Jeuken, kételen.*

Fournage, *s. m Bak-loon.*

Fournaise, *s.f. Forneys*, s. n. *brandoven*, s. m.

Fournaliste, *s. m. Forneysmaeker, ovenmaeker.*

Fourneau, *s. m. Forneys*, s. n. *smeltoven*; — *pype-kop*, s. m. — *myn (in den oórlog)* s. f.

Fournée, *s.f. Baksel*, s. n. *eenen oven vol*, s. m.

Fournette, *s.f. Kleynen oven (der platteel-bakkers)* s. m.

Fourni, ie, *adj. Voórzien*; — *dik.* Bois bien fourni. *Dik bosch.*

Fournier, ière, *s. m. et f.* (leenrecht) *Die eenen oven in pagt heéft.*

Fournil, *s. m.* (spreék uyt *fourni*) *Bak-huys, oven-huys*, s n.

Fourniment, *s. m. Kruyd-hoórn, poeyér-koker*, s. m. *kruyd-bus*, s. f.

Fournir, *v. a. et n. Voórzien, léveren, bezorgen, verschaffen.* Il a fourni du blé à l'armée *of* il a fourni l'armée de blé. *Hy heéft graen geléverd aen het léger* of *hy heéft het léger van graen voórzien.* Il fournit cette maison *of* dans cette maison. *Hy voórziet dat huys (als van wyn, bier, vleesch, visch enz.)* Fournir à la dépense. *Zyn deel in de onkosten geéven* Il a fourni une glorieuse carrière. *Hy heéft zynen levens-loop heerlyk voltrokken.* Il faut encore vingt florins pour fournir la somme entière. *Daer moeten nog twintig guldens zyn om de somme vol te maeken.* Je ne puis fournir à un si rude travail. *Ik ben niet bekwaem om zoo eenen zwaeren arbeyd uytte-staen.*

Fournissement, *s. m.* (koopmans w.) *Aendeel (in eene maetschappy)* s. n.

Fournisseur, *s. m. Léverancier, léveraer, voórraed-bezorger.*

Fourniture, *s.f. Provisie, bezorging*, s f. *voórraed*, s. m. — *lévering*, s. f. Fourniture de salade. *Toekruyd voór de salaed.*

Fourques, *s.f. plur.* (*zoek*) Fourcus.

Fourrage, *s. m. Voeder*, s. n. *voeragie*, s. f.

Fourrager, *v. a.* (oórlogs w.) *Verwoesten, vernielen.* — *v. n. Voeder haelen.*

Fourrageur, *s. m.* (oórlogs w.) *Voeder-haeler.*

Fourré, ée, *adj. Met bont gevoeyérd*; — *boschagtig, struykagtig.* Pays fourré. *Boschagtig land.* Coup fourré. *Steék die men malkaer te gelyk geéft in het schermen.* — (fig.) *Bedriegelyk, geveynsd,*

Digitized by Google

valsch. Paix fourrée. *Geveynsde vrede.* Homme fourré de malice. *Kwaedaardigen mensch onder goeden schyn.*

Fourreau, *s. m. Scheede*, s. f. Fourreau de pistolet. *Pistool-koker*, *pistool-holster.* — *Overtrek*, *keel*, s. m. *overtreksel*, s. n. Faux-fourreau. *Overtreksel van eene scheede.*

Fourrée, *s. f. Zekere spaensche weedassche.*

Fourrelier, *s. m. Scheedemaeker.*

Fourrer, *v. a Steeken*, *insteeken*, *instoppen.* Fourrez cela dans votre poche. *Steekt dat in uwen zak.* Il ne sait où se fourrer. *Hy weet niet waar hy blyven zal*, *waar hy zich zal stoppen.* Vous vous fourrez des chimères dans la tête. *Gy steekt hersen-schimmen in uw hoofd.* — *Met bont* of *pels voeyeren.* Fourrer un câble. (schippers w.) *Eene touw bewoelen* of *bewinden.* — *v. r. Zich steeken*, *zich mengen*, *zich inlaeten*, *zich inwikkelen*; ook *zich warm kleeden.*

Fourreur, *s. m. Peltier*, *bontwerker.*

Fourrier, *s. m. Fourrier*, *besorger voor krygs-volk.*

Fourrière, *s. f.* Mettre des chevaux en fourrière. (recht) *Peerden in beslag neemen voor schuld.*

Fourrure, *s. f. Bont-voeyering*, *voeyering met pels*, s. f. — *kleed met bont gevoeyerd*; — (schippers w.) *hobel-kleed*, *beslag*, s. n. *woeling*, s. f. — *s. f. plur. Valsche invoegingen* (*in eenig schrift*).

Fourvoiement, *s. m.* (oud) *Doóling*, *dwaeling*, s. f.

Fourvoyé, ée, *adj. Verdooíd*, *verdwaeld.*

Fourvoyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Doen dwaelen*, *van den weg afhelpen.* — *v. r. Doólen*, *dwaelen*, *van de regte baen geraeken*, v. n.

Fouteau, *s. m. Beuken-boom.*

Foutelaie, *s f. Beuken-bosch*, s. n.

Foyer, *s m. Haerd*, *heerd*, s m. *heerd-steede*; — *warm-plaets der toneel-spelers*; — *vuer-baek*, s. f. *vuer-toren*; — (fig.) *zetel*, s. m. *middenpunt*, s. n. — (gezigt-kunde) *focus*, s. m. *straelpunt*; — (meet-k.) *middenpunt* (*daer de straelen byeenvallen*) s. n.

Fracas, *s. m. Gekraek*, *gedruys*, *gerugt*, *getier*, *geraes*, s. n.

Fracasser, *v. a. Vermorselen*, *in stukken breeken*, *verbryzelen.*

Fraction, *s. f.* (cyffer-k.) *Breuk*, s. f. *gebroken*, *gebroke getal*, s n. La fraction de l'Hostie. *Het breeken der heylige Hostie* (*in de Misse*).

Fractionnaire, *adj.* (cyffer-k.) Nombre fractionnaire. *Gebroke getal.*

Fracture, *s. f.* (recht) *Breuk*, *breeking*; — (van beenderen spr.) *breuk.*

Fracturé, ée, *adj.* (heel-k. van beenderen spr.) *Gebroken.*

Fragile, *adj. Broos*, *breekbaer*, *kortbreekig.* Le verre est fragile. *Het glas breekt ligt.* — (fig) *Zwak*, *krank.* La chair est fragile. *Het vleesch is zwak.* — *Ongestadig*, *vergankelyk*, *onbestandig.* Les biens fragiles. *De vergankelyke goederen.*

Fragilité, *s. f. Broosheyd*, *breekbaerheyd*; — (fig.) *zwakheyd*, *krankheyd*; — *ongestadigheyd*, *vergankelykheyd*, *onbestandigheyd.*

Fragment, *s. m.* (spreek uyt *fragman*) *Stuk*, *overschot*, *overblyfsel*, *gedeelte*, s. n

Frai, *s. m. Kuyt*, s. f. *zaed*, s. n. *eyeren* (*van de visschen*) s. n. plur. — *het ryden*, *het schieten* (*der visschen*) s. n. — *groey*, *jongen visch*, s. m. — (munt) *afslyting* (*van het geld door het behandelen*) s. f.

Fraîchement, *adv. Versch*, *onlangs*, *kortelings*, *niet lang geleden*; — *koeltjes*, *in de koelte.*

Fraîcheur, *s. f. Koelheyd*, *koelte*, *frischheyd*, *verschheyd*; — *levendigheyd* (*van koleur*).

Fraîchir, *v. n.* (schippers w.) La vent fraîchit. *Den wind word sterker*, *het word koeler.*

Fraier, *v. a.* (*zoek*) Frayer.

Frairie, *s. f.* (gem.) *Goede cier*, s. f. *vermaek*, *geslamp*, *vrolyk gezelschap*, s. n.

Frais, *s. m. plur. Kosten*, *onkosten.* Faux frais. *Kleyne onkosten.* — *s. m. Koelte*, s f.

Frais, aîche, *adj. Koel*, *frisch.* Vent frais. *Koelen wind.* — *Versch.* Œufs frais. *Versche eyeren.* J'en ai encore la mémoire toute fraîche. *Dat is nog versch in myne geheugenis.* Troupes fraîches. *Versche krygsbenden.* — *Frisch*, *jeugdig*, *levendig*, *gezond.* Un teint frais. *Een jeugdig wezen.*

Frais, aîche, *adv. Versch*, *nieuwelings*, *onlangs.*

Fraise, *s. f.* (vrugt) *Aerd-beezie*, s. f. — *omloop*, s. m. *ingewand* (*van een half* of *schaep*) s. n. — *hals-kraeg*, s. m. — (smids w.) *zink-boor*, *saerynboor*; — *ronde vyl*; — (oórlogs w.)

Digitized by Google

ry storm-paelen (met hunne punten buytenwaerts gekeerd) s. f.

Fraisement, *s. m.* (bouw-k.) *Schutpaelen (aen eene steene brug)* s. m. pl.

Fraiser, *v. a.* *Plooyen als eene halskraeg;* — (oorlogs w.) *met stormpaelen bezetten* of *dekken.* Fraiser un bataillon. *Een bataillon de bayonnetten doen opsteeken* Fraiser un trou. *Een gat met eene zink-boor uytholten, een gat saverynen.* Fraiser la pâte. *Den deeg wel kneeden.* Fraiser les fèves. *De boonen pellen.*

Fraisette, *s. f.* *Smal hand-lobbeken,* s. n.

Fraisier, *s. m.* *Aerd-bezien-plant,* s. f.

Fraisil, *s m.* (spreek uyt *fraisi*) *Steen-kool-assche (in eene smisse)* s. f.

Fraisoir, *s. m.* *Zink-boor, saverynboor,* s. f.

Framboise, *s f.* *Framboos, frambezie. hinne-bezie.*

Framboiser, *v. a.* *Met framboozennat bereyden.*

Framboisier, *s. m.* *Frambeziën-boom, framboozе-boom.*

Franc, *s m.* *Fransche munt doende tien deciemen* of *honderd centiemen.*

Francs, *s. m. plur.* (inwooners van oud Vrankryk) *De Franken.*

Franc, anche, *adj.* *Vry. ongedwongen.* Le franc arbitre. *Den vryen wil.* — *onbelast, vry van last* of *schulden.* Terres franches. *Onbelaste land-goederen.* Franc de port. *Port-vry, vragt-vry, franco.* — *Opregt, openhertig, ongeveynsd* Homme franc. *Opregten man.* — (van boomen spr.) *Tam. geplant, gekweekt.* Deux jours francs. *Twee volle dagen.* — (schilder-k.) *Los, zwierig.* — (in de volgende beteekening moet het voór de *subst.* staen) *Regt, aerts.* Franc menteur. *Regten leugenaer, aerts-leugenaer.*

Franc, *adv.* *Regt uyt, openhertiglyk;* — *ten vollen, gantsch.*

Franc-alleu, *s. m.* *(zoek)* Alleu.

France, *s. f.* (koningryk) *Vrankryk.*

Franc-étable, *s. m.* (schippers w.) *Voórsteven, galjoen,* s. n.

Franc-fief, *s. m.* *(zoek)* Fief.

Franc-funin, *s. m.* (schippers w.) *Gyn-touw,* s. f.

Franche-comté, *s f.* (landschap) *Het graefschap van Bourgondiën,* s. n.

Franchement, *adv.* *Vry en onbelast;* — *ongeveynsdelyk, openhertiglyk, vryelyk, onbewimpeld.*

Franchir, *v. a.* *Overspringen, overschreyden.* Franchir un fossé. *Over eene gracht springen.* — *Passeeren, overtrekken.* L'armée a franchi les Alpes. *Het léger is over de alpische bergen getrokken.* — *Overtreeden, te buyten gaen.* Franchir les bornes du devoir. *De paelen van zyne pligt te buyten gaen.* Franchir le mot. *Zonder bewimpeling spreeken;* ook *het woórd eyndelyk laeten vallen.* Franchir le pas. *Een besluyt neemen, ergens toe overgaen.* Il a balancé long-temps à se marier, mais enfin il a franchi le pas. *Hy heeft zich lang bedagt om te trouwen, maer hy is er eyndelyk toe overgaen.* Franchir les difficultés. *De moeyelykheden overwinnen* of *te boven komen.*

Franchise, *s. f.* *Vrydom,* s. m. — (oud) *vryheyd;* s. f. Franchise, lieu de franchise. *Vryplaets, schuylplaets.* — *Rondborstigheyd, opregtheyd, ongeveynsdheyd, openhertigheyd;* — (schilder-k.) *losheyd, zwierigheyd.*

Franciscain, *s. m.* *Franciscaen, monik van het orden van den H. Franciscus.*

Franciser, *v. a.* *Eenen franschen uytgang geeven.* Franciser un mot latin. *Aen een latynsch woórd eenen franschen uytgang geeven.* — *v. r.* (gem.) *Fransche manieren aenneemen.*

Franc-maçon, *s. m.* *Vry-metselaer.*

Franc-maçonnerie, *s. f.* *Vry-metselaery.*

François, oise, *s. m. et f.* (spreek uyt *françai*) *Franschman: fransche.* Le françois, *s. m.* La langue françoise. *Het fransch,* s. n. *de fransche tael,* s. f — *adj.* *Fransch.* A la françoise. *Op zyn fransch.*

Francolin, *s m.* (vogel) *Korhaen, hazel-haen,* s m.

Franconie, *s. f.* (landschap) *Frankenland,* s. n.

Franc-quartief, *s. m.* (wapen-k.) *Eerste quartier (in een wapen)* s. n.

Franc-salé, *s. m.* *Vrydom van zoutschatting.*

Franc-tillac, *s. m.* (schippers w.) *Onderste verdek,* s. n.

Frange, *s. f.* *Franie.*

Frangé, ée, *adj* (kruyd-k.) *Franievormig, als eene franie geboord.*

Franger, *s. m.* *Franiemaeker;* — *franie-verkooper.*

Franger, *v. a.* *Met franiën bezetten* of *boorden.*

Frangier, *s m.* *(zoek)* Franger, *s. m.*

Frangipane, *s. f.* (gebak) *Melktoert;* — *zeker reukwerk.*

Franque, *adj. fém.* Langue franque.

Digitized by Google

Brabbel-taal (in de levant gemengd met fransch, spaensch en italiaensch).

A la franquette, *adv.* (gem.) *Openhertiglyk, regt uyt.*

Frappant, ante, *adj. Wonderlyk, treffend*

Frappart, frère frappart, *s. m.* (schimp-w.) *Ruygen monik.*

Frappe, *s. f. Munt-slag;* — (letter-gieters w.) *letter-vormen*, s. m. plur.

Frappé, ée, *adj. Gemunt.* Drap bien frappé. *Digt gesloote laken.* Vers bien frappés. *Kragtige verzen.*

Frappe-main, *s. m.* (kinder-spel) *Handje-klap, handje-plak.*

Frappement du rocher, *s. m. Het slaen op de rots (door Moises om er water te doen uyt springen)* s. n.

Frapper, *v. a. Slaen.* Frapper avec un bâton. *Met eenen stok slaen.* Frapper de la monnoie *Munt slaen, munten* Frapper une manœuvre. (schippers woord) *Eene touw vastmaeken.* Frapper du pied. *Stampen met den voet;* ook *schoppen.* Frapper des mains. *In de handen klappen.* — (fig.) *Treffen, raeken, ontstellen.* Son discours m'a frappé. *Zyne réde heeft my geraekt, heeft my getroffen.* Etre frappé d'étonnement. *Van verwondering geraekt zyn* of *getroffen zyn.* — *v. n. Slaen, kloppen, botsen, stooten.* Frapper à la porte. *Aen de deur kloppen.*

Frappeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Slaeger: slaegster.*

Frasque, *s. f.* (gem.) *Part, gril, kuer, zotheyd, zottigheyd.*

Frater, *s. m.* (de laeste *r* word hard uytgesproken) (latynsch w.) *Heelmeesters gast.*

Fraternel, elle, *adj. Broederlyk.*

Fraternellement, *adv. Broederlyk, op eene broederlyke wyze*

Fraterniser, *v. n. Broederlyk leeven, als broeders leeven.*

Fraternité, *s. f. Broederlykheyd, broederlyke gemeenschap.*

Fratricide, *s. m. Broeder-moorder*, s. m. — *broeder-moord*, s. f.

Fraude, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, arglist, arglistigheyd;* — *lorrendraeyery, sluykery*, s. f. *sluyk-handel*, s. m. En fraude. *Geleurd.*

Frauder, *v. a.* (oud) *Bedriegen.* Frauder les droits. *Sluyken, leuren, smokkelen.*

Frandeur, euse, *s. m. et f. Lorrendraeyer, smokkelaer, sluyker, leurder: lorren-draeyster, smokkelaerster, sluykster, leurster.*

Frauduleusement, *adv. Bedriegelyk, listiglyk, arglistiglyk.*

Frauduleux, euse, *adj. Bedriegelyk, listig, arglistig.*

Fraxinelle, *s. f.* (plant) *Esschenkruyd*, s. n.

Fray, *s. m.* (*zoek*) Frai.

Frayant, ante, *adj.* (oud) *Kostbaer, dat veel kost.*

Frayé, ée, *adj. Gebaend.*

Frayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Baenen.* Frayer le chemin. *Den weg baenen.* — *Ligt* of *eventjes raeken.* Le coup n'a fait que lui frayer le chapeau. *Den scheut heeft zynen hoed maer eventjes geraekt.* — *v. n.* (spr. van de visschen) *Kuyt schieten;* — (gem.) *overeenkomen.* Ces deux frères ne frayent pas ensemble. *Die twee broeders komen niet wel met malkander overeen.* — *Afslyten.* Cet écu a beaucoup frayé. *Die kroon is veel afgesleeten.*

Frayeur, *s. f. Vrees, verschriktheyd*, s. f. *schrik, angst*, s. m.

Frayonne, *s. f.* (*zoek*) Freux.

Fredaine, *s. f.* (gem.) *Guytery, malle kuer, part.*

Fredon, *s. m.* (muziek) *Beevende aenhouding*, s. f.

Fredonner, *v. n.* (muziek) *Al beevende aenhouden.*

Frégate, *s. f. Fregat, jagt-schip*, s. n.

Frein, *s. m. Gebit, breydel;* — *praem, vang (van eenen wind-molen).*

Frelampier, *s. m.* (gem.) *Slegten mensch die nergens goed voor is.*

Frelaté, ée, *adj.* (van wyn spr.) *Gemengd, gesneeden, vervalscht*

Frelater, *v. n.* (van wyn spr.) *Mengen, snyden, vervalschen.*

Frelaterie, *s. f.* (van wyn spr.) *Menging, snyding, vervalsching.*

Frêle, *adj. Broos, breekbaer;* — (fig.) *zwak, vergankelyk.* — *s. f.* (op sommige plaetsen in gebruyk) *Freule, juffrouw, jonge dogter.*

Frélon, *s. m.* (insecte) *Groote wesp*, s. f.

Fréluche, *s. f. Pluys*, s. f. *pluyskens*, s. n. plur.

Freluquet, *s. m.* (gem.) *Saletjonker, poppe-jonker.*

Frémir, *v. n. Beeven, trillen, schrikken, zidderen, yzen.* L'eau ne bout pas encore, elle ne fait que frémir. *Het water koókt nog niet, het suyst maer, het welt maer op.* La mer frémit. *De zee bruyscht, begint onstuymig te worden.*

Digitized by Google

Frémissement, *s. m. Beéving, zidderring, yzing*, s. f. Frémissement des eaux. *Bruysching van het water*

Frêne, *s. m. Esch, esschen-boom*, s. m. — *esschen-hout*, s. n. Frêne épineux. *Steékeligen esch, bertram, tandpyn-boom, hercules-knods.* Frêne sauvage. *Haege-beuke, haege-beuke-boom.*

Frénésie, *s. f. Uytzinnigheyd, raezerny, dolheyd, dolligheyd, hersenwoede.*

Frénétique, *adj. et subst. Uytzinnig, krankzinnig, raezend, dol.*

Fréquemment, *adv. Ménigmael, dikwils.*

Fréquence, *s. f. Ménigvuldigheyd, veelvuldigheyd.* La fréquence de ses visites. *Zyne geduerige bezoeken* La fréquence du pouls. *Het jaegen van den pols.*

Fréquent, ente, *adj. Gemeen, geduerig, dat dikwils voórvalt.* L'usage fréquent des Sacremens. *Het geduerig gebruyk der heylige Sacramenten.* Les tremblemens de terre sont fréquens en ce pays. *De aerdbeévingen vallen dikwils voór in dat land.* Pouls fréquent. *Sterk-jaegenden pols.*

Fréquentatif, *s. et adj. m.* (spraek-k.) Verbe fréquentatif. *Herhaelend werk-woórd, werk-woórd het welk aenwyst dat iets dikwils geschied. B V.* Criailler, *geduerig* of *altyd schreeuwen.*

Fréquentation, *s. f. Omgang*, s. m. *verkeering, gemeenschap*, s. f. La fréquentation des Sacremens. *Het dikwils gebruyken* of *ontfangen der heylige Sacramenten.*

Fréquenté, ée, *adj. Daer veel volk komt.*

Fréquenter, *v. a. et n. Veel met imand omgaen* of *verkeeren, dikwils ergens komen.* Fréquenter les églises. *Dikwils in de kerk gaen.* Fréquenter les Sacremens. *De Sacramenten dikwils gebruyken* of *ontfangen.* Il fréquente dans cette maison. *Hy verkeert in dat huys.*

Frère, *s. m. Broeder, broer.* Frère aîné. *Oudsten broeder.* Frère puîné. *Jongeren broeder.* Frère cadet. *Jongsten broeder.* Frères germains. *Volle broeders (van den zelven vader en moeder)* Frères jumeaux. *Tweelingen.* Frère consanguin. *Broeder van den zelven vader.* Frère utérin. *Broeder van de zelve moeder.* Frère naturel *Bastaerd broeder.* Frère de lait. *Médezuygeling, die de zelve borsten méde gezoógen heéft.* Frère de la Rose-croix. *Zékere geweende stof-scheyders* of *geheymkundigen.* Bon frère. (gem.) *Vrolyken gast, smeér-borst.* Eu frères. *Broederlyk, als broeders.*

Frère lai, frère convers, *s. m. Leeken broeder, klooster-broeder.*

Frère mineur, *s. m. Minderbroeder.*

Frérie, *s. f.* (*zoek*) Frairie.

Frésaie, *s. f.* (vogel) *Kerk-uyl, lyk-uyl, kryter*, s. m.

Fresque, *s. f.* Peinture à fresque. *Schildering op natten kalk.*

Fressure, *s. f. Karwey*, s. f. *afval (van het ingewand der beesten)* s. m.

Fret, *s. m.* (van scheépen spr.) *Verhuering (ter bevragting)* s. f.

Fréter, *v. a.* (van scheépen spr.) *Verhueren (ter bevragting).*

Fréteur, *s. m. Verhuerder van een schip.*

Frétillant, ante, *adj. Onrustig, woelend, die niet stil kan zitten, woelig, wémelend, spartelig.*

Frétille, *s. f.* (oud) *Stroo, strooy*, s. n. Coucher sur la frétille. *Op stroo slaepen.*

Frétillement, *s. m. Onrustigheyd*, s. f. *gespartel, gewémel*, s. n.

Frétiller, *v. n. Onrustig zyn, woelen, spartelen, wémelen.*

Frétin, *s. m Uytschot, het slegtste*, s. n.

Frette, *s. f. Yzeren band (om de dom van een wiel enz.)* s. m.

Fretté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met traliën.*

Freux, *s. m.* (vogel) *Kauw, kerkkraey*, s. f.

Friabilité, *s. f. Broosheyd, breékbaerheyd.*

Friable, *adj. Broos, breékbaer.*

Friand, ande, *adj. Snoepagtig; — lekker.* Morceau friand. *Lekker stukskken.* — (fig.) *Verlekkerd, begeérig, happig.* Cet homme est friand de louanges. *Dien man is verlekkerd op lof-rédenen.* — *s. m. et f. Lekkerbek, snoeper: snoepster.*

Friandise, *s. f. Lekkerheyd*, s. f. *snoeplust, trèk naer lekkernyën*, s. m. — *s. f. plur. Lekkernyën, snoeperyën*, s. f plur. *lekkere dingen*, s. n. plur.

Fricandeau, *s. m. Snée gelardeérd kalfs-vleesch*, s. f.

Fricassée, *s. f. Opgestoófd vleesch*, s. n.

Fricasser, *v. a. Opfruyten, opstoóven.* Fricasser son bien. (gem.) *Zyn goed verkwisten* of *er doórbrengen.*

Fricasseur, *s. m. Slegten kok.*

Digitized by Google

Friche, *s.f. Braek-land, onbebouwd land*, s. n. En friche. *Onbebouwd, onbeploegd, braek*, adj.

Friction, *s.f.* (heel-k.) *Vryving.*

Frigefier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schoól-w.) *Verkoelen, koel maeken.*

Frigidité, *s.f.* (recht) *Koude natuer, onvrugtbaerheyd.*

Frigorifique, *adj.* (natuer-k.) *Verkoelend.*

Frigotter, *v. n.* (van vinken spr.) *Zingen.*

Frileux, euse, *adj. Koudelyk, koudagtig, huyverig.*

Frimas, *s. m. Rym, ryp, witten néval, bevroózen mist.*

Frime, *s. f.* (gem.) Faire la frime de s'en aller. *Zich gelaeten als of men heenen wilde gaen.* Faire la frime à quelqu'un. *Imand slegt onthaelen.*

Fringant, ante, *adj et subst.* (gem.) *Vrolyk, wakker, lustig.* Cheval fringant. *Moedig peerd.*

Fringuer, *v. a.* Fringuer un verre. *Een glas spoelen.* — *v. n.* (oud) *Huppelen, dansen, springen.*

Frion, *s. m. Tong (aen eene ploeg)* s. f.

Fripe, *s.f.* (gem.) *Het eéten, alles dat geéten word*, s. n.

Friper, *v. a.* (gem.) *Verkreuken, verfommelen; — verslyten, afslonsen; — doórbrengen, verteéren; — gulzig eéten, opslokken.*

Friperie, *s.f. Kleer-merkt, voddemerkt, kleerhoopery.*

Fripe-sauce, *s. m.* (gem.) *Gulzigaerd, slokdarm.*

Fripier, ière, *s. m. et f. Kleerverkooper, voddeman*, s. m. *kleerverkoopster*, s. f. *voddewyf*, s. n.

Fripon, *s. m. Gauwdief, fielt, guyt, boef, schurk.*

Fripon, onne, *adj. Verleydend, aenlokkend, dertel, wulpsch.*

Friponne, *s. f. Bedriegster, aenlokster, verleydster.*

Friponneau, *s. m.* (gem.) *Gauwdiefken, fieltje, guytje*, s. n.

Friponner, *v. a. et n. Met list afhandig maeken, bedriegen, gauwdievestukken uytregten.*

Friponnerie, *s.f. Deugnietery, gauwdievery, fieltery, guytery.*

Friquet, *s m.* (vogel) *Boom-musch, ringel-musch, veld-musch*, s. f. — *schuymspaen, schepspaen*, s. n. — (gem.) *zweetser, windbreéker*, s. m.

Frire, *v. a. et n. irrég.* (je fris, tu fris, il frit, *zonder plur.* Je frirai, tu friras, il frira; nous frirons Je frirois. Fris. Frit ite) *(Het heéft niet als deeze tyden, en de geene die van het* part. pass. *gemaekt zyn) In de pan bakken, fruyten.*

Frise, *s.f.* (wolle stoffe) *Vries*, s. f. *dikken baey*, s. m. — (landschap) *Vriesland.* — (bouw-k.) *Fries, platte faes*, s. f. *het plat tusschen de architraef en de kornissing*, s. n.

Frisé, ée, *adj. Gekrold, gekruld.*

Friser, *v a. et n. Krollen, krullen.* — *v. a. Noppen.* Friser du drap. *Laken noppen.* — *Eventjes raeken.* La balle lui a frisé le visage. *Den bal heéft zyn gezigt éventjes geraekt.* Le vent frise l'eau. *Den wind doet het water éventjes beweégen.* Friser la corde. (spreékwyze) *Byna aen de galg waeyén.* — *v. n.* (boek-drukkers w.) *Dubbelen.*

Friseur, euse, *s. m. et f. Haírkroller: hairkrolster.*

Frisoir, *s. m. Graveér-yzer; — nopyzer, yzer om het laken te noppen*, s. n.

Frison, *s. m. Vriezen vrouwen onderrok*, s. m. — (schippers w.) *flapken, kit; — vriesche tael*, s. f.

Frison, onne, *s. m. et f. Vriesch, eenen uyt Vriesland: vriesche.* — *adj. Vriesch.* A la frisonne. *Op zyn vriesch.*

Frisotter, *v. a.* (gem.) *Dikwils krollen zetten; — kleyne krollen zetten.*

Frisque, *adj.* (oud) *Aerdig, fraey, bevallig, cierlyk.*

Frisquette, *s.f.* (boek-drukkers w.) *Frisket*, s. n.

Frisson, *s. m. Koude beéving, huyvering, grilling, griezeling (die men in het begin van de koórts gewaer word)* — (fig.) *beéving, ziddering*, s f.

Frissonnement, *s. m.* (zoek) Frisson.

Frissonner, *v. n. Huyveren, griezelen (in het begin der koórts)* — (fig.) *beéven, zidderen.*

Frissure, *s. f. Krollen*, s. f. plur. *krolling*, s. f.

Frit, ite, *adj. In de pan gebakken, gefruyt.*

Fritillaire, *s. f.* (plant) *Kievitsbloem*, s. f. *kievits-ey*, s. n.

Fritte, *s. f. Schuym van gesmolte glas*, s n. — *mengeling van zand en zout (waer van glas word gemaekt)* s. f.

Friture, *s. f. Het bakken (in de pan)* s. n. *fruyting; — gebakke spys*, s. f. — *boter, vet enz. om iets in de pan te bakken.*

Digitized by Google

Frivole, *adj.* *Ydel*, *beuzelagtig*, *onnoozel*, *kael*.

Frivolité, *s.f.* *Ydelheyd*, *beuzelagtigheyd*.

Froc, *s.m.* (spreek uyt *frok*) *Kap*, *moniks-kap*, s. f. — *moniks-kleedsel*, s. n. Jeter le froc aux orties. *De kap op den tuyn hangen*, *het moniks léven verlaeten*.

Froid, *s.m.* *Koude*, *kil*, *killigheyd*, s. f. Souffler le chaud et le froid. *Mé en tégen spreéken*, *uyt twee monden spreéken*.

Froid, oide, *adj.* *Koud*, *koel*, *killig*, *huyverig*. Il fait froid. *Het is koud*. A froid. *Koud*. Battre le fer à froid. *Het yzer koud smeéden*. — (fig.) *Koel*, *onverschillig*, *ingetogen*, *bezaedigd*. C'est un homme froid. *Het is eenen onverschilligen mensch*. De sang froid. *Met koel bloed*, *met een bedaerd gemoed*.

Froidement, *adv.* *Koud*, *koel*; — (fig.) *onverschilliglyk*.

Froideur, *s.f.* *Koude*; — (fig.) *onverschilligheyd*.

Froidir, *v.n.* se froidir, *v.r.* *Verkoelen*, *koud worden*, v. n.

Froidure, *s.f.* *Koude*

Froidureux, euse, *adj.* (gem.) *Koudelyk*.

Froissement, *s.m.* *Sterke vryving*, s. f. Le froissement des cailloux excite du feu. *De vryving der keyën verwekt vuer*.

Froisser, *v.a.* *Kreuken*, *verkreuken*, *inoenfommelen*; — *sterk tégen malkander vryven*, *kneuzen*, *kwetsen*; — *vermorselen*, *verbryzelen*.

Froissure, *s.f.* *Kwetsing*, *kneuzing*.

Frôlement, *s.m.* *Ligte aenraeking in het voórbyvliegen*, s. f.

Frôler, *v.a.* *In het voórbyvliegen ligtelyk aenraeken*. La balle lui frôla les cheveux. *Den bal raekte ligtelyk zyn haïr in het voórbyvliegen*.

Fromage, *s.m.* *Kaes*, *keès*, s. f. Fromage d'hiver. *Hooy-kaes*. Fromage d'Hollande. *Hollandsche kaes*. Fromage à croûte rouge. *Edamsche kaes*.

Fromager, *s.m.* *Vat met gaten om de kaes te laeten verlekken*, s. n.

Fromager, ère, *s.m.* *et f.* *Kaesmaeker*: *kaesmaekster*; — *kaesverkooper*: *kaes-verkoopster*.

Fromagerie, *s.f.* *Kaes-huys*, s. n. — *kaes-merkt*, s. f.

Fromageux, euse, *adj.* *Kaesagtig*, *als kaes*.

Froment, *s.m.* *Terwe*, *weyt*, s. f. Froment locar, froment rouge. (koórn) *Spelte*.

Fromentacée, *adj.* *f.* (kruyd-k.) Plante fromentacée. *Plant die airen schiet als de terwe*.

Fromentée, *s.f.* *Terwe meél*, s. n.

Froncement des sourcils, *s.m.* *Ophaeling der wenkbrauwen*, *rimpeling van het voórhoofd*, s. f.

Froncer, *v.a.* *Plooyën*, *rimpelen*, *fronsen*. Froncer les sourcils. *Rimpels in het voórhoofd trekken*, *de wenkbrauwen ophaelen*.

Froncis, *s.m.* *Plooy*, *kroók*, s. f. *rimpel*, s. m.

Froncle, *s.m.* (*zoek*) Furoncle.

Fronçure, *s.f.* (*zoek*) Froncis.

Fronde, *s.f.* *Slinger*, *werp-slinger*; — (heel-k.) *slinger-band*, *vierhoofdigen windel*, s. m.

Fronder, *v.a et n.* *Slingeren*, *met den slinger werpen*. — *v.a.* (fig.) *Berispen*, *bestraffen*. — *v.n.* (gem.) *De lands-bestiering tégenspreéken*.

Frondeur, *s.m.* *Slingeraer*, *slingerwerper*; — (fig.) *berisper*, *bestraffer*; — *tégenspreéker der lands-bestiering*.

Front, *s.m.* *Voórhoofd*, s. n. Front ridé. *Gerimpeld voórhoofd*. — (fig.) *Stoutheyd*, *onbeschaemdheyd*, s. f. De quel front me présenterai-je devant lui? aurai-je le front de me présenter devant lui? *Zal ik de stoutheyd hebben van voór hem te verschynen?* Il a un front d'airain *of* c'est un front d'airain. *Het is eenen stouten en onbeschaemden mensch*. N'avoir point de front. *Geene schaemte hebben*. — *Voórste lid* of *front van eene krygs-bende*, s. n. De front. *Van voór*. Attaquer l'ennemi de front. *Den vyand van voór aentasten*. De front. *Nevens een*, *bezyden* of *naest malkander*, *in eene rey*. Ils marchoient dix de front. *Zy stapten tien in eene rey*.

Frontail, *s.m.* *Hoofd-band*.

Frontal, *s.m.* *Hoofd-band* (*tégen de hoofd-pyn*). — *adj.* (ontleéd-k.) *Voórhoofds*. L'os frontal. *Het voórhoofds been*, s. n.

Fronteau, *s.m.* *Hoofd-band*. Fronteau de mire. (kanoniers w.) *Verrezigt-top*, *mik-beuling*.

Frontière, *s.f.* *Grenzen*, s. f. plur. *paelen* (*van een land*) s. m. plur. — *adj.* *Aengrenzend*, *aenpaelend*, *grens*. Ville frontière. *Grens-stad*.

Frontispice, *s.m.* *Voórgevel*, s. m. — *titel-blad* (*van een boek*) s. n.

Digitized by Google

Fronton, *s. m.* (bouw-k.) *Drykantige* of *ronde kap* (*boven een gebouw, deur* of *venster*) s. f. — (schippers w.) *spiegel*, s. m. *agterste* (*van een schip*) s. n.

Frottage, *s. m. Het boenen, het glad-vryven*, s. n.

Frottement, *s. m. Vryving, schuering*, s. f. *het vryven, het schueren*, s. n.

Frotter, *v. a. Boenen, schrobben*; — *vryven, stryken, bestryken, smeören.* Il se frotta le bras avec de l'huile. *Hy vreef zynen arm met olie.* — (gem.) *Afrossen, afslaen.* Il sera frotté comme il faut. *Hy zal braef afgerost worden.* Se frotter à quelqu'un. (gem.) *Met imand te doen hebben* of *gemeenschap hebben.* Ne vous y frottez pas. *Moeyt u daer niet mede.*

Frotteur, euse. *s. m. et f. Boener: boenster.*

Frottoir, *s. m. Boen-borstel, boener, schrobber*; — *vryf-doek, vryf-lap*; — *scheër-lap* (*waer op de baerd-scheërders hun mes afveegen*).

Frouer, *v. n.* (vogelaers w.) *Met de fluyt aenlokken.*

Fructifère, *adj.* (kruyd-k.) *Vrugt-draegend.*

Fructification, *s. f.* (kruyd-k.) *Vrugt-draeging*, s. f. — *vrugt-beginsel*, s. n.

Fructifier, *v. n.* (word geconj. als *Confier*) *Vrugten voortbrengen, vrugten draegen, vrugtbaer zyn.*

Fructiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Vrugt-vormig.*

Fructueusement, *adv. Met vrugt, met voordeel.*

Fructueux, euse, *adj. Vrugtbaer, voordeelig, nuttig, dienstig.*

Frugal, ale, *adj. Maetig, zuynig.*

Frugalement, *adv. Maetiglyk, zuyniglyk.*

Frugalité, *s. f. Maetigheyd, zuynigheyd.*

Frugivore, *adv.* Animal frugivore. *Vrugt-verslindend dier, dier dat van vrugten leeft.*

Fruit, *s. m. Vrugt*, s. f. — *fruyt, oost*, s. n. Fruit tardif. *Navrugt.* — (fig.) *Vrugt, baet*, s. f. *voordeel, nut*, s. n. Faire du fruit. *Vrugt doen, voordeelige uytwerksels voortbrengen* (*voor de zaligheyd der zielen*). — *Vrugt*, s. f. *kind*, s. n. — (metsers w.) *opgaende vermindering van dikte van eenen muer*, s. f. — *s. m. plur. Inkomst van een land* of *van eene bediening*, s. f.

Fruitage, *s. m. Fruyt*, s. n. *allerhande vrugten*, s. f. plur.

Fruité, ée, *adj.* (wapen-k.) Arbre fruité *Boom met vrugten van een ander koleur.*

Fruiterie, *s. f. Bewaer-plaets van vrugten*, s. f. *oost-kelder*, s. m.

Fruitier, *adj. et s. m. Vrugt-draegend.* Arbre fruitier. *Vrugt-boom, fruyt-boom.*

Fruitier, ière, *s. m. et f. Vrugt-verkooper, fruyt-verkooper: vrugt-verkoopster, fruyt-verkoopster.*

Frusquin, *s. m.* (gem.) *Bezit, vermogen*, s. n.

Fruste, *adj.* Médaille fruste. *Ouden afgesleeten gedenk-penning.*

Frustratoire, *adj.* (recht) *Vrugteloos, vergeefsch, verydelend.*

Frustrer, *v. a. Berooven, versteeken.* Il m'a frustré de mes droits. *Hy heeft my van myn recht beroofd.* Frustrer l'espérance de quelqu'un. *Imands hoop verydelen.*

Fruticuleux, frutiqueux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Houtagtig.*

Fucus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (zee-plant) *Soort van zee-wier* of *zee-nestels.*

Fugitif, ive, *adj. Vlugtig, voorvlugtig, vlugtend.* — *subst. Vlugteling.* Criminel fugitif. *Misdaedigen die op de vlugt is.* Pièces fugitives. *Blauwboekskens, kleyne gedrukte werkskens.* Onde fugitive. (dicht-k.) *Vlietende golf.*

Fugue, *s. f.* (muziek) *Fueg, muziek welkers partyën op verscheyde tyden beginnende elkander naloopen.*

Fuie, *s. f. Kleyn duyven-kot*, s. n.

Fuir, *v. a. et n. irrégulier.* (in eene sillabe) (Je fuis, tu fuis, il fuit; nous fuyons, vous fuyez, ils fuient. Je fuyois; nous fuyions, vous fuyiez. Je fuis. Je fuirai. Je fuirois. Fuis, qu'il fuie. Que je fuie, que tu fuies, qu'il fuie; que nous fuyions, que vous fuyiez, qu'ils fuient. Que je fuisse. Fuyant; fui, ie) *Vlugten, de vlugt neemen, ontwyken, ontvlugten, ontvlieden, myden, vermyden, vlieden, schouwen.* Le pot fuit. *Den pot lekt.* Cela fuit bien. (schilder-k.) *Dat verwydert wel, dat staet wel in zyn verschiet.* Se fuir soi-même. *De knaeging van zyn gewis tragten te verdooven* of *te ontwyken.*

Fuite, *s. f. Vlugt*, s. f. *het vlieden*, s. n. — (fig.) *uytvlugt, verschooning*, s. f.

Fulguration, *s. f.* (schey-k.) *Uytbul-*

Digitized by Google

dering, uytflikkering (in de werking van den smelt-kroes.

Fuligineux, euse, *adj.* Vapeurs fuligineuses. *Vette roetagtige dampen.*

Fulminant, ante, *adj.* *Donderend, raezend, bulderend.*

Fulmination, *s. f.* (kerkelyk recht) *Uytblikseming*, s. f. — (schey-k.) *donderend geluyd (het geene de metaelen, die in den smelt kroes gebrand worden, veroorzaeken)* s. n.

Fulminer, *v. a.* (kerkelyk recht) *Uytbliksemen.* Il fulmina l'excommunication contre eux. *Hy bliksemde den ban uyt tegen hun.* — *v. n.* (gem.) *Tieren, raezen, bulderen tegen imand*; ook (schey-k.) *uytbulderen.*

Fulomanie, *s. f.* (kruyd-k.) *Overtolligheyd van bladeren (die schade doet aen de bloemen en vrugten).*

Fumage, *s. m.* *Het berooken van zilver-draed (om aen den zelven een goud-koleur te geeven)* s. n.

Fumant, ante, *adj.* *Rookend, smoorend.* Fumant de colère. *Zeer toórnig, schuymbekkend van gramschap.*

Fumé, ée, *adj.* *Gerookt.* Langue fumée. *Gerookte tong.* — *Gemest.* Terre bien fumée. *Wel gemest land.*

Fumée, *s. f.* *Rook, damp, smoor*, s. m. — (fig.) *ydelheyd, nietigheyd*, s. f. — *s. f. plur.* (jaegers w.) *Drek (der herten, dassen enz.)* s. m.

Fumer, *v. a.* *Berooken, in den rook hangen, te rooken hangen.* Fumer du tabac. *Tabak rooken.* Fumer la terre. *Het land mesten.* — *v. n.* *Rooken, dampen, smooren, rook uytwerpen.* Fumer de colère. (gem.) *Schuymbekken van gramschap, zeer toórnig zyn.*

Fumeron, *s. m.* *Rookende kool*, s. f. *rooker*, s. m.

Fumet, *s. m.* *Aengenaemen reuk* of *geur (van wynen* of *spyzen).*

Fumeterre, *s. f.* (plant) *Duyvekervel, kryzekom, aerd-rook.*

Fumeur, *s. m.* *Tabak-smoorder, tabak-rooker.*

Fumeux, euse, *adj.* *Dampig, hoofdig.* Vin fumeux. *Hoofdigen wyn.*

Fumiaire, *adj.* (kruyd-k.) *Op mest groeyend.*

Fumier, *s. m.* *Mest, mist*, s. f. — *mest-hoop*; — *mest-put*, s m.

Fumigation, *s. f.* *Berooking, doórrooking*, s. f. — *het branden van welriekende kruyden enz.*, s. n.

Fumiger, *v. a.* (nous fumigeons, fumigeâmes) (schey-k.) *Berooken, doórrooken, met rook bereyden.*

Fumiste, *s. m.* *Rook-verdryver (die het smooren der schouwen kan beletten).*

Fumure, *s. f.* *Mest (der ingeparkte wol-beesten).*

Funambule, *s. m.* (oudh.) *Koorddanser.*

Funèbre, *adj.* *Lyk, van een lyk.* Pompe funèbre. *Lyk-staetsie.* Oraison funèbre. *Lyk-réde.* — *Treurig, ysselyk.* Cri funèbre. *Treurig geschrey.* Oiseaux funèbres. *Nagt-vogels (als uylen enz.)*

Funer, *v. a.* (schippers w.) Funer un vaisseau. *Een schip betakelen, met want en touwwerk voórzien.*

Funérailles, *s. f. plur.* *Uytvaert*, s. f. *lyk-dienst*, s. m.

Funéraire, *adj.* Frais funéraires. *Onkosten van de begraefnis.*

Funeste, *adj.* *Rampzalig, jammerlyk, ellendig, ongelukkig, deêrlyk.*

Funestement, *adv.* *Rampzaligly k, ellendigly k, op eene jammerlyke wyze.*

Funeur, *s. m.* (schippers w.) *Tákelmeester.*

Fungus, *s. m.* (*zoek*) Fongus.

Funiculaire, *adj.* (natuer-k.) Machine funiculaire. *Werktuyg dat van koorden gemaekt is.*

Funin, *s. m.* (schippers w.) *Touwwerk*, s. n.

Fur, *adv.* Au fur *of* à fur et à mesure. *Naer maete, naer evenrédigheyd.*

Furet, *s. m.* (beestje dat de konynen uyt hun hol haelt) *Fret*, s. f. — (fig.) *snuffelaer, imand die alles wilt doórsnuffelen*, s. m.

Fureter, *v. a. et n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Met de fret op de jagt gaen*; — (fig.) *snuffelen, doórsnuffelen, alles doórzoeken.*

Fureteur, *s. m* *Eenen die met eene fret jaegt*; — (fig.) *snuffelaer, eenen die alles doórsnuffelt.*

Fureur, *s. f.* *Woede, verwoedheyd, raezerny, dolheyd, groote gramschap*; — *verrukking, vervoerdheyd.* A la fureur. *Boven maete, zeer.*

Furibond, onde, *adj. et subst.* *Raezend, dol, woedend.*

Furie, *s. f* *Verwoedheyd, woede, raezerny, dolheyd*, s. f. — *boosaerdig wyf*, s. n. Les furies de l'enfer. *De helsche raezernyën.*

Furieusement, *adv.* (gem.) *Schrikkelyk, zeer veél, uyt er maete, geweldigly k.* Cette femme est furieusement laide. *Die vrouw is schrikkelyk leelyk.*

Furieux, euse, *adj.* (word agter het *subst.* gezet) *Dol, raezend, woedend, verwoed, uytzinnig.* Lion furieux. *Woe-*

Digitized by Google

denden leeuw. — (word voór of agter het *subst.* gesteld) *Hévig, geweldig.* Vent furieux. *Hévigen wind.* Furieuse tempête. *Geweldig tempeest.* — (word voór het *subst.* gesteld) *Schrikkelyk, overdaedig, zeer groot.* Furieuse bataille. *Schrikkelyken veldslag.* — *subst. Dollen, verwoeden, uytzinnigen.*

Furin, *s. m.* (schippers w.) Mener un vaisseau en furin *of* au furin. *Een schip zytlootsen* of *in de ruyme zee brengen.*

Furolles, *s. f. plur. Dwael-lichten*, s. n. plur. *vuerige dampen*, s. m. plur.

Furoncle, *s. m.* (geneés-k.) *Bloedzweêr*, s. f.

Furtif, ive, *adj. Heymelyk.*

Furtivement, *adv. In het heymelyk, steélens-wyze, dieflyk.*

Fussin, *s. m. Paepen-hout*, s. n. *paepen-muts*, s. f. *spil-boom*, s. m.

Fusarole, *s. f.* (bouw-k.) *Vercierden ring* of *band (om het hoofd eener zuyl)* s m.

Fuseau, *s. m. Bobyn, spil, klos*, s. f. — *bout (waer méde men kanten enz. werkt)* s. m. Jambes de fuseau. (gam.) *Spille-beenen.*

Fusée, *s. f. Bout* of *spil vol garen.* Démêler une fusée. (fig.) *Eenen heymelyken aenslag ontdekken.* — *Fusé*, s. f. *hand-vuer-pyl*, s. m. Fusée volante. *Vuer-pyl.* — (horlogiemaekers w.) *Slek (waer op de héting loopt)* s. f.

Fusée, *adj. f.* Chaux fusée. *Ongebluschten kalk die van zelf in stof vergaet en nergens toe goed is.*

Fuselé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gespild, met spillen voórzien.* Colonne fuselée. (bouw-k.) *Spilvormige zuyl.*

Fuser, *v. n.* (geneés-k. en natuer-k.) *Zich uytspreyden*, v. r.

Fuserolle, *s. f.* (weévers w.) *Yzere spilleken (waer op de bobyn in een schiet-spoel draeyt)* s. n

Fusibilité, *s. f. Smeltbaerheyd.*

Fusible, *adj. Smeltbaer.*

Fusiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Spilvormig.*

Fusil, *s. m.* (spreék uyt *fusi*) *Fuziek, snap-haen, vuer-roer*, s. n. Fusil de chasse. *Jagt-roer.* Fusil à deux coups. *Tweeloop, fuziek met dobbelen loop.* Fusil à vent. *Wind-bus.* — *Overhael*, s. m. *deksel (van een vuer-roer)* — *vuer-slag, vuer-staal*, s. n. — *tintel-doos, vonk-laey*, s. f. — *wetstaal*, s. n. *wet-priem*, s. m.

Fusilier, *s. m. Fuziek-draeger, krygsman die een vuer-roer draegt.*

Fusillade, *s. f. Het schieten met het hand-geweêr*, s. n.

Fusiller, *v. a. Voór den kop schieten, met een vuer-roer dood-schieten.* — *v. r. Met het hand-geweêr op malkander schieten*, v. n.

Fusillette, *s. f. Kleynen vuer-pyl*, s. m.

Fusion, *s. f. Smelting*, s. f. *het smelten (der metaelen)* s. n.

Fuste, *s. f. Ligt lang en leegboordig schip met zeylen en riemen*, s n.

Fustet, *s. m. Geél verf-hout*, s. n.

Fustigation, *s. f. Geesseling.*

Fustiger, *v. a. Geesselen.*

Fustoc, *s. m. Geél verf-hout*, s n.

Fût, *s. m. Laede*, s. f. *houtwerk van een fuziek*; — *vat*, s. n. *ton*, s f. Ce vin sent le fût. *Dien wyn smaekt naer het vat* of *is vaetsch.* — *Handvat*, s. n. *steél (van verscheyde gereedschappen)* s. m. — (boek-binders w.) *ploeg (van eene sny-pers)* — (bouw-k.) *schagt*, s f. *pilaer-styl*, s. m.

Futaie, *s. f. Bosch met hoogstammige boomen*, s. n. Arbres de haute futaie. *Boomen van hooge stammen, hooge boomen, hoogstammige boomen.*

Futaille, *s. f. Fustagie*, s. f. *lédig vat*; — *vatwerk*, s. n. Futaille montée. *Gekuypt vat.* Futaille en botte. *Ongekuypt vat, duygen van een vat.*

Futaillerie, *s. f. Vat-hout*, s. n. *duygen*, s. f. plur.

Futaine, *s. f.* (stoffe) *Diemit, futeyn*, s. m.

Futainier, *s. m. Diemit-weéver.*

Futé, ée, *adj.* (gem.) *Listig, loos, schalk.*

Futée, *s. f. Stop-harst*, s. m. *zaegsel met lym gemengd*, s. n.

Futile, *adj. Gering, slegt, beuzelagtig.*

Futilité, *s. f. Beuzelaery, beuzeling, kaeligheyd, geringheyd.*

Futur, *s. m. Het toekomende*, s. n. — (spraek-k.) *toekomenden tyd*, s m. Le futur contingent. (réde-k.) *Het geéne kan gebeuren, maer waer van men onzéker is of het zal gebeuren.*

Futur, ure, *adj. Toekomende.*

Futurition, *s. f.* (schoól-w.) *Toekomende bestaenlykheyd.*

Fuyant, ante, *adj.* (schilder-k.) *In het verschiet staende, verwyderd.* Échelle fuyante. (doórzigt-k.) *Verkleynenden maet-stok.*

Fuyard, arde, *adj. Vlugtend.* — *subst. Vlugteling.*

Fuzin, *s. m.* (schippers w.) *Agtervinken-net*, s. n.

Digitized by Google

G

G, *subst. masculin, septième lettre de l'Alphabet.*

De *g* voór *e* en *i* word uytgesproken als *j*. Voór de andere letters word zy hard uytgesproken. Het onderscheyd van deeze twee uytspraeken vind men in *gage*. De *g* voór *n* staende, word met haer vogtiglyk uytgesproken in alle opregte franische woórden, als *craignons*, *agneau*, *digne*. Deeze uytspraek hebben wy niet in het néderduytsch; het gehoor moet die leeren. De *g* op het eynde van een woórd word gemeenlyk verzweegen; maer als het volgende woórd met eene vocael of stomme *h* begint, word zy uytgesproken als *k*: *long hiver*; spreek uyt *lon-kiver*.

Gabare, *s. f.* (platte en breede schuyt) *Gabaer*, *aek*; — (visch-net) *groot schakel-net*, *zégen*, s. n.

Gabari, gabarit, *s. m.* (scheéps-bouw-k.) *Spant*, s. f. *mal*, *model* (*van een schip*) s. n.

Gabarier, *s. m.* *Schipper van eene gabaer*; — *arbeyder* of *losser van eene gabaer*.

Gabatine, *s. f.* (gem.) Donner de la gabatine à que'qu'un. *Imand iet wys maeken*, *imand bedriegen*.

Gabelage, *s. m.* *Tyd dat het zout op de zolders moet leggen*.

Gabelé, *adj. m.* Sel gabelé. *Gedroogd zout*.

Gabeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Het zout te droogen leggen op de zolders*.

Gabeleur, *s. m.* *Zout-wagter*, *bedienden der zout-pagt*.

Gabelle, *s. f.* *Zout-pagt*, s. f. *impost op het zout*, s. m. — *plaets alwaer het zout met de kleyne maet verkogt word*, s. f.

Gabet, *s. m.* (*zoek*) Girou tte.

Gabie, *s. f.* (schippers w.) (*zoek*) Hune.

Gabier, *s. m.* (schippers w.) *Uytkyker*, *wagthouder op de mars*.

Gabillaud, *s. m.* (*zoek*) Cabillaud.

Gabion, *s. m.* (oórlogs w.) *Schans-korf*.

Gabionnade, *s. f.* (oórlogs w.) *Bedekking met schans-korven*.

Gabionner, *v. a.* (oórlogs w.) *Met schans-korven bedekken*.

Gabords, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kiel-gangen*, *gaer-boorden*.

Gaburons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Wangen*, *klampen* (*aen eenen mast*).

Gâche, *s. f.* (smids w.) *Yzere plaet* (*daer de tong van het slot in schiet*) s. f. — *kalk-haek* (*om den mortel te mengen*) s. m.

Gâcher, *v. a.* (spreek. van kalk *of* plaester) *Mengen*; — *kladden*, *zyne waeren onder de merkt verkoopen*.

Gâchette, *s. f.* (smids w.) *Plaetje* (*daer de tong van het slot in schiet*) s. n.

Gâcheur, *s. m.* *Kladder*, *koopman die zyne waeren onder de merkt verkoopt*.

Gâcheux, euse, *adj.* *Slykerig*, *slykagtig*, *modderig*.

Gâchis, *s. m.* *Slyk*, s. n. *vuyligheyd*, s. f. *modder*, s. m.

Gadèle, *s. f.* (vrugt) *Soórt van ael-bézie*.

Gadelier, *s. m.* *Soórt van ael-béziën-boom*.

Gadouard, *s. m.* *Beérsteeker*, *nagt-werker*, *kakhuys-ruymer*.

Gadoue, *s. f.* *Beér*, *drek*, s. m.

Gaffe, *s. f.* (schippers w.) *Haek*, *boots-haek*, s. m.

Gaffer, *v. a.* (schippers w.) *Met eenen boots-haek vasthouden*, *aenhaeken*.

Gagate, *s. f.* (zwarten blinkenden harstagtigen steen) *Git*, *gagaet-steen*.

Gage, *s. m.* *Pand*, *onderpand* s. m. *verzékering*, s. f. Gage de son amour. *Onderpand van zyne liefde*. — *s. m. plur.* *Loon*, *huer*, *huer-loon*, s. m. *soldy*, *bezolding*, *wedde*, s. f. Gagner de gros gages. *Eenen grooten loon trekken*.

Gager, *v. a. et n.* *Wedden*, *verwedden*. — *v. a.* *Loon geéven*, *hueren*, *in huer neémen*.

Gagerie, *s. f.* (recht) Saisie-gagerie. *Beslag op eenig goed voór schuld*, s. n.

Gageur, euse, *s. m. et f.* *Wedder*: *wedster*.

Gageure, *s. f.* (spreek uyt *gajür*) *Wedding*. Soutenir la gageure (spreek-wyze) *In zyn voórneémen volherden*.

Gagiste, *s. m.* *Loontrekker zonder huer-knegt te zyn*.

Gagnable, *adj.* *Winbaer*, *dat kan gewonnen worden*.

Gagnage, *s. m.* *Wey*, *weyde*, s. f. — (jagt) *graen-veld*, s. n. — *s. m. plur.* *Vrugten* (*der bezaeyde landen*) s. f. plur.

Gagnans, *s. m. plur.* *Winners*, *die het spel winnen*. Un des gagnans. *Eenen winner*.

Digitized by Google

Gagne-denier, *s. m. Kruyêr, arbeyder, pakdraeger.*

Gagne-pain, *s. m. Broodwinning, kostwinning*, s. f.

Gagne-petit, *s. m. Mes-slyper, scheêr-slyper die met zynen slyp-steen lanes de straeten gaet.*

Gagner, *v. a. Winnen, afwinnen, winst doen.* Gagner sa vie *Zynen kost winnen.* Gagner du temps. *Tyd winnen.* Gagner les suffrages. *De meeste stemmen voór zich winnen* Donner gagné à quelqu'un. *Zich gewonnen geêven, zich ten onderen geêven* — *Krygen, haelen, behaelen, bekoómen.* J'ai gagné un rhume. *Ik heb eene verkoudheyd gekrygen.* Gagner le dessus. *De overhand behaelen.* — *Verdienen.* Il l'a bien gagné. *Hy heêft het wel verdiend.* Elle a gagné les indulgences. *Zy heêft den aflaet verdiend.* — *Omkooopen.* Gagner ses juges. *Zyne rechters omkoopen.* — *Bereyken*, v. a. *komen, geraeken*, v. n. Il a gagné le grand chemin. *Hy is op de groote baen geraekt.* Gagner un vaisseau à la nage. *Een schip met zwemmen byhaelen.* Le gangrène a gagné le dedans. *Den kanker is binnenwaerts voortgeloopen* La nuit nous gagne. *Den nagt overvalt ons.* Gagner pays, gagner chemin. *Voortgaen, zynen weg voortzetten.* Gagner le devant *of* les devans *Voórwyttrekken, de voórste agterhaelen, voórwytgaen, den voórtogt neêmen.* Gagner quelqu'un de vitesse. *Imand voórloopen, imand te gauw zyn.* Gagner au pied. *Vlugten, wegloopen.* Gagner le vent. (schippers w.) *Boven den wind komen, de loef afwinnen.*

Gagui, *s. f.* (gem.) (de *u* word niet uytgesproken) *Dikke en genuglyke vrouws persoon.*

Gai, aie, *adj. Vrolyk, lustig, vermaekelyk, blygeestig, blymoedig, logthertig* — *Lustig, aengenaem, helder.* Temps gai. *Helder weêr.* — *adv.* Allons gai. *Sa lustig, kloek aen.*

Gaïac, *s. m.* (américaenschen boom) *Pok-hout*, s. n.

Gaiement, *adv. Vrolyk, op eene vrolyke wyze, blymoedigtyk, logthertigtyk.*

Gaieté, *s. f. Vrolykheyd lustigheyd, blygeestigheyd, blymoedigheyd, logthertigheyd.* De gaieté de cœur. *Met opzet, met opgezetten wil, met voórdagt, voórbedagtelyk.*

Gaignières, *s. f. pl. Soórt van honingbiên.*

Gaillard, *s. m.* (schippers w.) *Plegt (van een schip)* s f.

Gaillard, arde, *adj. Vrolyk, lustig, vermaekelyk.* Vent gaillard. *Koelen wind, logten wind.* — *s. m. et f. Snaek, vrolyken mensch: snaekin, snaeksche vrouws-persoon.*

Gaillardelettes, *s. f plur.* (schippers w.) *Vlaggen (van den fokke-mast en bezaens-mast).*

Gaillardement, *adv. Vrolyk*; — *stoutelyk, ligtveêrdigtyk.*

Gaillardet, *s. m.* (schippers w.) *Splits-vleugel.*

Gaillardise, *s. f Vrolykheyd snaekery.*

Gaiment etc. (*zoek*) Gaiement etc.

Gain, *s. m. Winst*, s. f. *gewin*, s. n. Donner gain de cause. *Eene zaek gewonnen geêven* Se retirer sur le gain. *Met de winst uyt het spel scheyden.*

Gaine, *s. f. Schee, scheede (van een mes enz.)* s. f. *mes-koker*, s. m. — *s. m.* (bouw-k.) *Schuynse kas (van een pael-beêld)* s. f. Fruits en gaine. (kruyd-k.) *Scheevormige vrugten.*

Gainier, *s. m Scheemaeker, kokermaeker*; — *Judas-boom.*

Gala, *s. m Gala*, s. m. *feest*, s n. Jour de gala. *Gala-dag*

Galactit, *s. m. Soórt van kley-aerde.*

Galactite, *s. f.* (soórt van Jaspissteen) *Melk-steen*, s m.

Galactode, *adj. Melkagtig, melkkleurig.*

Galactologie, galactographie, *s. f.* (ontleêd-k.) *Verhandeling over het melk*; — (geneês-k.) *verhandeling over het gebruyk van het melk.*

Galactophage, galactopote, *s. m. et f. Die van melk* of *van melk-spyzen leêft.*

Galactophore, *adj.* (geneês-k.) *Melk veroorzaekend.* Vaisseaux galactophores. *Melk-vaten.*

Galactoposie, *s. f.* (geneês-k.) *Behandeling der ziekte doór melk.*

Galactose, *s. f.* (geneês-k.) *Verandering van het maeg-zap in melk.*

Galamment, *adv. Aerdigtyk, met aerdigheyd, geestigtyk, cierlyk, fraey, hoftyk, zwieriglyk.*

Galant, *s. m Vryêr, minnaer, lief, heminden.* Vert galant. *Jongen en frisschen vryêr.*

Galant, ante, *adj.* (in deêze beteekenis moet het voór de *subst.* staen) *Bevallig, aengenaem, hoftyk, beleêfd, welleêvend.* C'est un galant homme. *Het is eenen welleêvenden man.* (in de volgende beteekenissen moet *galant, ante*, na de *subst.* staen) Homme

Digitized by Google

galant. *Man die de juffrouwen zoekt te behaegen.* Femme galante. *Ligtveërdige vrouw.* Lettres galantes. *Minnebrieven.* — *Zwierig, ongedwongen.* Habit galant. *Zwierig kleedsel.* Manières galantes. *Zwierige manieren.*

Galanterie, *s.f. Aerdigheyd, beleéfdheyd, wellevendheyd, hoffelykheyd;* — *vryery, minnery*, s. f. *minnen-handel*, s. m. — *minne-rédens*, s. f. plur. — *kleyn geschenk*, s. n.

Galantin, *s.m. Eenen die den minnaer speélt.*

Galantiser, *v. a.* (oud) *Den minnaer speélen.*

Galaubans, *s. m. pl.* (schippers w.) *Pardoens-touwen*, s. f. plur.

Galaxie, *s.f.* (sterre-k.) *Melk-weg*, s. m.

Galbanifère, *adj.* (kruyd-k.) Plante galbanifère. *Plant die de moeder-gom voortbrengt.*

Galbanum, galbanon, *s.m.* (kruyd-k.) *Moeder-gom*, s. f. Donner *of* vendre du galbanum. *Veél belooven en weynig geéven.*

Galbe, *s. m.* (bouw-k.) *Omhoog gaende verbreeding (van eenig cieraed)* s. f.

Galbule, *s.f. Cypres-nooót.*

Gale, *s.f.* (kwael) *Schurft, schurftheyd, krauwagie:* — *krinkel (aen de boomen)* — (*zoek*) Gala.

Galéace, *s.f. Galeas, groote galey*, s. f. *groot roey-schip*, s. n.

Galéanthropie, *s. f.* (geneés-k.) *Droefgeestige dolheyd waer in men meynt in eene kat veranderd te zyn.*

Galée, *s.f.* (boek-drukkers w.) *Galey.*

Galefretier, *s. m.* (schimp-w.) *Fielt, schork, guyt.*

Galéga, *s m.* (plant) *Geyten-ruyt*, s. f.

Galène, *s. f.* (verf) *Ménie*, s. f. *myn-lood*, s. n. *lood-glans*, s. m.

Galénique, *adj.* (geneés-k.) *Volgens de grondrégels van Galénus.*

Galénisme, *s m. Leering van Galénus (in de geneés-konst)* s. f.

Galéniste, *s. m. Geneésmeester die de leering van Galénus volgt.*

Galéopsis, *s. m.* (plant) *Doove nételen met roode bloemen*, s. f. plur.

Galer, *v. a.* (gem. w. weynig in gebruyk) *Krabben, krauwen, schrabben.*

Galère, *s.f. Galey*, s. f. *roey-schip*, s. n.

Galerie, *s.f. Galery, gaendery*, s. f. *overdekten gang*, s. m. — *schilderyzael*, s f.

Galérien, *s. m. Roey-slaef, galeyboef.*

Galerne, *s.f. Kouden noord-westen wind*, s. m.

Galet, *s. m.* (spel) *Schurftafel*, s. f. *schuyfberd;* — *rond key-steentje*, s. n. *strand-key, rivier-key*, s. m.

Galetas, *s. m. Scheër-zolder, hoogsten zolder*, s. m. — *slegt huys, vuyl kot*, s. n.

Galette, *s. f.* (gebak) *Boekweykoek, pannekoek*, s. m.

Galeux, euse. *adj. et subst. Schurftig; eenen die de schurft* of *krauwagie heeft.* Arbre galeux. *Schurftigen boom.*

Galice, *s.f.* (landschap) *Galiciën.*

Galilée, *s.f.* (landschap) *Galiléën.*

Galiléen, enne, *s. m. et f. Galiléër: galiléesche.*

Galimafrée, *s.f. Gehakt opgestooft vleesch*, s. n.

Galimathias, *s. m. War-réde, brabbelréde*, s. f. *mengelmoes*, s. n.

Galion, *s. m.* (groot spaensch schip) *Galioen*, s. n.

Gallote, *s.f.* (vaertuyg) *Galjoót*, s. n. Galiote à bombes. *Bombardeérgaljoót.* — (plant) *Nagel-kruyd, geeldgend kruyd*, s. n. *nagel-wortel*, s. m.

Galipot, *s. m Grynen-harst.*

Galles, *s.f.* (landschap) *Walles.*

Galliambe, *s. m.* (oudh.) *Verzen ter eere der godin Cibéla*, s. n. plur.

Gallican, ane, *adj.* Eglise gallicane. *Gallicaensche* of *fransche kerk.*

Gallice, *s f.* (landschap) *Galliciën.*

Gallicisme, *s. m. Fransche uytdrukking, spreékwyze die aen de fransche tael eygen is*, s. f.

Gallicomanie, *s. f. Verzotheyd op de fransche tael en manieren.*

Gallinacées, *s.f. plur.* (natuerl. hist.) *Vogelen van het slach der kiekens.*

Gallique, *adj.* (schey-k.) Acide gallique. *Galnoót-zuer.*

Galoche, *s. f. Overschoen;* — (schippers w.) *plat-blok, zeyl-blok*, s m. Menton de galoche. (gem.) *Lange spitse geboógde kin.*

Galon, *s. m. Galon*, s. f. *boordsel, lint*, s. n.

Galonner, *v. a. Galonneéren, met boordsel beleggen.*

Galonnier, *s. m. Galonmaeker, galon weéver.*

Galop, *s. m.* (spreék uyt *galó*) *Ren, spring-loop, galop (der peérden enz.)* Petit galop. *Hand-galop, zagten ren.*

Digitized by Google

Galopade, *s. f. Renning, galopeering.*

Galope, *s. f.* (rivier) *Gulpe.*

Galoper, *v. a.* Galoper un cheval. *Een peerd doen rennen, doen galopeeren.* Galoper quelqu'un. (gem.) *Imand opzoeken* of *najaegen.* — *v. n. Rennen, galopeeren.*

Galopin, *s. m.* (gem.) *Loop-jongen, draever; — keuken-jongen, spitdraeyer.*

Galvander, *v. a.* (gem.) *Barschelyk bekyven.*

Gamaches, *s. f. plur. Reys-kousen, overkousen, grove kousen.*

Gambade, *s. f. Logten sprong*, s. m. Payer en gambades. *Met gekscheeren betaelen, met slegten praet beantwoórden.*

Gambader, *v. n. Springen, huppelen.*

Gambage, *s. m. Impost op het bier.*

Gambes de hune, *s. f. plur.* (schippers w.) *Spreé-touwen.*

Gambiller, *v. n.* (gem. van kinderen spreek.) *Met de beenen slingeren, slingerbeenen, spartelen*

Gamélles, *s. f. plur.* (oud) *Bruylofts-feest, bruylofts-geschenk*, s. n.

Gamelle, *s. f. Bak*, s. m. *schotel (daer de matroozen en krygs-lieden uyt eéten)* s. f.

Gamme, *s. f. Muziek-schael, muziek-tafel.* Chanter la gamme à quelqu'un. *Imand de waerheyd zeggen, braef bekyven.*

Gamologie, *s. f. Rédevoering over het houwelyk.*

Ganache, *s. f. Onderste kaeks-been (van een peerd)* s. n. Il est chargé de ganache, il a la ganache pesante, c'est une ganache. (gem.) *Het is eenen domkop.*

Gance, *s. f. (zoek)* Ganse.

Ganche, *s. f.* (schippers w.) *Dobbelen haek (om de tent van eene galey op-te-houden)* s. m. — *wip-straf (by de Turken)* s. f.

Gand, *s. m.* (stad) *Gent.*

Gange, *s. m.* (rivier) *Ganges.*

Gangliforme, *adj.* (heel-k.) *Peés-knoopagtig.*

Ganglion, *s. m.* (heel-k.) *Peés-knoop*, s. m. — *hard gezwel in de gevrigten*, s. n.

Gangrène, *s. f.* (spreek uyt *kangrein*) *Kanker*, s. f. *heet-vuer, koud-vuer*, s. n.

Se gangrener, *v. r.* (spreek uyt *kangrené*) *Inkankeren*, v. n.

Gangréneux, euse, *adj.* (spreek uyt *kangréneu*) *Kankeragtig, dat den aerd van het koud-vuer heeft.*

Ganivet, *s. m. Heelmeesters mesken*, s. n.

Ganse, *s. f. Lits, lits-koord (dienende in de plaets van een knopgat).*

Gant, *s. m. Handschoen.* Jeter le gant à quelqu'un. *Imand tot een gevegt uytdaegen.*

Ganté, ée, *adj. Gehandschoend, met handschoenen aen.*

Gantelée, *s. f.* (plant) *Klokskens-kruyd, hals-kruyd*, s. n.

Gantelet, *s. m. Yzeren handschoen*, s. m. — *muys-leér, hand-leér*, s. n. — (heel-k.) *hand-band, hand-windel*, s. m.

Ganter, *v. a. Imand handschoenen aendoen.* — *v. n.* Ces gants gantent fort bien. *Die handschoenen passen wel.* — *v. r. Zyne handschoenen aendoen.*

Ganterie, *s. f. Het handschoen-maeken*, s. n. — *handschoen-handel*, s. m.

Gantier, ière, *s. m. et f. Handschoenmaeker: handschoenmaeksler; — handschoen-verkooper: handschoen-verkoopster.*

Gantois, oise, *s. m. et f. Gentenaer: gentsche, van Gent.*

Garançage, *s. m. Meekrap-verf*, s. f.

Garance, *s. f. Mee, krap, meekrap, rotte.* Garance grappe. *Gemaele meekrap.*

Garancer, *v. a. Met meekrap verven, kraprood verven.*

Garancière, *s. f. Meekrap-akker*, s. m.

Garant, *s. m. Borg, garant.* Se rendre garant. *Borg blyven, ergens voór instaen.*

Garantie, *s. f.* (recht) *Borgblyving, — borgstelling.*

Garantir, *v. a. Borg blyven, er voór instaen, verzékeren.* Je vous le garantis. *Ik blyf er borg voór.* Garantir quelque chose à quelqu'un. *Iets verzékeren aen imand.* — *Bewaeren, behoeden, beschutten, bevryden, beschermen.* Je vous garantirai du mal. *Ik zal u voór het kwaed behoeden.* — *v. r. Zich beschutten, zich bevryden.*

Garas, *s. m. Oost-indisch lynwaet van wit katoen*, s. n.

Garbin, *s. m.* (schippers w.) *Zuyd-westen wind.*

Garbon, *s. m.* (valkeniers w.) *Manneken der pátrys*, s. n.

Garçaille, *s. f.* (gem.) *Hoeren-volk*, s. n.

Garçailler, *v. n.* (gem.) *Met hoeren omgaen.*

Digitized by Google

Garce, *s. f.* (gem.) *Hoer, oneerlyke vrouws-persoon.*

Garcettes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Seyssingen, beslag-lynen*, s. f plur. *bindsels*, s. n plur.

Garçon, *s m. Jongen, jongeling; — jongman; — knegt die geene livrey draegt, gast, werk-knegt.* Garçon de comptoir. *Kantoor-gast.* Garçon de boutique. *Winkel-knegt, winkel-jongen.* Ce tailleur travaille avec douze garçons. *Dien kleermaeker werkt met twaelf gasten.*

Garçonnière, *s. f.* (gem.) *Loopster, mangekke vrouws-persoon.*

Garde, *s. f Bewaering, bescherming.* Le Roi lui confia la garde de cette place. *Den Koning stelde de bewaering van die plaets in zyne handen* Se donner de garde *Toezien, zich wagten.* N'avoir garde. *Zich wel wagten.* Etre sur ses gardes, se mettre en garde, se tenir en garde se tenir sur ses gardes *Op zyne hoede zyn.* Prendre garde *Gaede slaen, opletten.* Ce chien est de bonne garde *'T is eenen goeden waghond.* Ce fruit est de bonne garde. *Die vrugt blyft lang goed, kan tegen het liggen. — Gevest*, s n. *steek-plaet, stoot-plaet*, s f. Garde d'épée. *Gevest van eenen degen.* Gardes d'une serrure. *Werk van een slot — Wagt*, s f. Etre de garde. *De wagt hebben.* La grand'-garde. *De hooft-wagt* Garde avancée. *Voórwagt, buytenwagt. — Lyf-wagt*, s. f. La garde française. *De fransche lyf-wagt, de fransche garde. — Vrouwwaerster, baker; — oppaster der zieken*, s f.

Garde, *s m. Wagter, waeker, bewaerder.* Il a trompé ses gardes, il s'est évadé. *Hy heeft zyne wagters bedroógen, hy is het ontsnapt. — Lyfwagter.*

Garde-bois, *s. m. Bosch-wagter.*

Garde-bourgeoise, *s. f.* (recht) *Toezigt over eene wees met recht van over der zelver goederen te beschikken*, s. m. (als het weezen van édeldom zyn, zegt men *garde-noble*).

Garde-boutique, *s. m. Waeren, stoffen, boeken enz. die geenen afstrek hebben en die in den winkel blyven leggen.*

Garde champêtre, *s. m. Veld-wagter, dorp-wagter*

Garde-côte, *s. m.* (krygs-schip) *Kust-bewaerder, uytligger; — kustwagter, krygsman die langs de zeekust wagt houd.*

Garde-du-corps, *s. m. Lyf-wagter, eenen van de lyf-wagt.*

Garde-du-sceau, *s. m. Zegel-bewaerder.*

Garde-feu, *s. m. Yzere tralie voór het vuer*, s. f.

Garde-forêt, *s. m. Bosch-wagter.*

Garde-fou (*plur.* garde-foux) *s. m. Balie, leuning (aen eene brug enz.)* s. f.

Garde-magasin (*plur.* garde-magasins) *s. m. Opzigter van een magazyn, magazynier*

Garde-malade, *s. m. et f. Ziekendiender, krank-wagter: zieken-dienster.*

Garde-manger, *s. m. Schapraey, eeten-kas, vliege-schapraey; — spyskamer*, s. f

Garde-meuble, *s. m. Meubel-bewaerder*, s. m. — *meubel-kamer*, s. f.

Garde-noble, *s. f.* (*zoek*) Garde-bourgeoise.

Garde-note, *s. m.* (recht) *Notaris.*

Garde-robe, *s. f. Kleer-kamer, kleerkas*, s. f. — *huyskeu, gemak*, s. n. *kak-stille*, s f — (plant) *Wormkruyd, zéver-kruyd*, s. n.

Garde-vaisselle, *s. m. Bewaerder van het zilvere servies.*

Garder, *v. a Onderhouden.* Garder les commandemens. *De geboden onderhouden. — Bewaeren, hoeden, behoeden, overhouden.* Je veux garder cela. *Ik wil dat bewaeren.* Garder les brebis. *De schaepen hoeden.* Garder sa gravité. *Zyne staetigheyd houden.* Garder un malade. *Eenen zieken oppassen* of *bewaeken.* Garder la maison. *Te huys blyven* En donner à garder à quelqu'un. *Imand wat wys maeken.* La garder à quelqu'un *of* la garder bonne. *De gelégenheyd afwagten van zich te weeken. — v. r Zich wagten, zich myden.* Il y a des poires qui se gardent long-temps. *Sommige peéren blyven lang goed.*

Gardeur, euse, *s. m. et f. Vee-hoeder: vee-hoedster.*

Gardien, enne, *s. m. et f. Bewaerder: bewaerster.* Ange gardien. *Engel bewaerder, bescherm-engel.*

Gardien, *s m. Gardiaen, oversten (in een klooster).*

Gardiennat, *s m. Bediening van gardiaen (in een klooster)* s. f. *gardiaenschap* s. n.

Gardiennerie, *s. f. Konstapels kamer (op de scheepen).*

Gardon, *s. m.* (vischken) *Witterije*, s. n. *voórn*, s. m.

Digitized by Google

Gare, *interj. Past op, ziet toe, slaet gaede, myd u, gaet uyt den weg.*

Gare, *s. f. Wykplaets, verzekerde plaets (op de rivieren)*

Garenne, *s. f. Konynen-bosch, konynen-perk*, s. n.

Garennier, *s m. Opzigter over een konynen-woud, konynen-wagter.*

Garer, *v. a.* Garer un bateau. *Een schip in eene verzekerde plaets vastleggen.* — *v. r.* (gem.) *Plaets maeken voór iets* of *imand, zich gaedeslaen.*

Gargarisation, *s. f. Het gorgelen*, s. n. *gorgeling, keél-spoeling*, s. f.

Se gargariser, *v. r. Gorgelen*, v. n. *de keél spoelen.*

Gargarisme, *s. m. Gorgel-water*, s. n. *gorgel-drank*, s. m. — *het gorgelen*, s. n. *gorgeling, keél-spoeling*, s. f.

Gargotage, *s. m.* (gem.) *Slegte maeltyd, slegte spys*, s.

Gargote, *s. f. Slegte keuken*; — *kroeg, slegte herberg (daer men voór weynig geld eét).*

Gargoter, *v. n. In kroegen loopen*; — *smodderig eéten en drinken.*

Gargotier, ière, *s. m. et f. Kroegwaerd, kroeg-weérdin*; — *slegten kok: slegte kokin.*

Gargouille, *s. f. Groote steene goót.*

Gargouillement, *s. m. Ruysching van het water (in de keél, in de maeg* of *in het ingewand)* s. f.

Gargouiller, *v. n* (van kinderen spr.) *Morsen, in het water slobberen.*

Gargouillis, *s. m* (gem.) *Geruysch van het water (dat uyt eene goót valt)* s. n.

Gargoulette, *s. f. Soórt van lampetkan.*

Gargousse, *s. f.* (kanoniers w.) *Kardoes (voór het geschut).*

Gargoussière, *s. f. Kardoes-zak (van het grof geschut)* s. m.

Garnement, *s. m.* (gem.) *Deugniet, boef, schelm.*

Garni, ie, *adj. Voórzien, gestoffeérd bezet, vercierd.* Chambre garnie. *Gestoffeérde kamer.* Plaider main garnie *of* la main garnie. *Geduerende het proces de zaek genieten daer men over pleyt.*

Garniment, *s. m (zoek)* Garniture.

Garnir, *v a. Voórzien, bezetten, stoffeéren, omzetten, vercieren.*

Garnisaire, *s. m.* (recht) *Kluyver, bewaerder van aengeslaege meubelen enz*

Garnison, *s. f.* (oórlogs w.) *Bezetting*, s. f. *garnizoen*, s. n. — *Garnizoenplaets*, s. f Poser garnison, établir garnison. *Een huys met eenen gerechtsdienaer of gaedeslaeger beleggen.*

Garnisseur, euse, *s m. et f. Hoedestoffeérder: hoede-stoffeérster.*

Garniture, *s. f. Garniersel*, s. n. *stoffeéring*, s. f. Garniture, de lit. *Behangsel van een lédikant.* Garniture de feu. *Vuer-gerief (als tang, schup enz.)* Garniture de porcelaine. *Een stelsel porcelyn.* — *Beslag*, s. n. Garniture d'or ou d'argent. *Goud of zilver beslag.* Garniture de fusil. *Beslag van een vuer-roer.* Garniture d'épée. *Volkome dégen-gevest.* Garniture d'un vaisseau. *Betakeling van een schip.* — (boek-drukkers w) *Houte of loode formaet (om de blad-zyden vaneen-te-scheyden en aen de kanten het noodig wit te geéven)* s n.

Garou, *s. m.* (heester-gewas) *(zoek)* Lauréole.

Garou, *adj. m. (zoek)* Loup-garou.

Garouage, *s. m.* (gem.) Aller *of* être en garouage. *In hoere-koten loopen.*

Garrot, *s. m. Schoft (van een peérd)* s. f. — *kluppel, draey-stok, pak-stok*, s. m. Être blessé sur le garrot. *In zyne eer gekrenkt zyn.*

Garrotter, *v. a. Binden, knévelen, vastbinden.*

Gars, *s. m.* (oud) *Jongen.*

Garum, *s. m.* (spreék uyt *garom*) *Visch-pékel.*

Garus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Uyttreksel* of *elixir goed voór de maeg.*

Garzette, *s. f.* (vogel) *Witten reyger*, s m.

Gas, *s. m. (zoek)* Gaz.

Gascogne, *s. f.* (land in Vrankryk) *Gasconjen.*

Gascon, onne, *s. m et f. Gasconjer: gasconsche.*

Gascon, *s. m.* (gem.) *Zwetser, grootspreéker, stoffer.*

Gasconisme, *s. m. Gasconsche manier van spreéken*, s. f.

Gasconnade, *s f. Gezwets, gestof*, s. n. *grootspreékery, stoffery, snoevery*, s. f.

Gasconner, *v. n.* (gem.) *Zwetsen, stoffen.*

Gaspillage, *s. m. Verkwisting, doórbrenging, vermolling*, s. f.

Gaspiller, *v a. Verkwisten, doórbrengen, vermollen, opmaeken.*

Gaspilleur, euse, *s. m. et f. Verkwister, doórbrenger: verkwisster, doórbrengster.*

Digitized by Google

Gastadour, *s. m. Graever (die de wegen gelyk maekt voór de légers).*

Gaster, *s. m.* (de *s* en *r* worden uytgesproken) (geneés-k.) *Buyk*, s. m. — *maeg*, s. f.

Gastriloque (*zoek*) Ventriloque.

Gastrique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de maeg.*

Gastrite, *s. f.* (geneés-k.) *Ontsteéking der maeg*

Gastrocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Maegbreuk.*

Gastrocnémiens, *s. m. plur.* (ontleéd-k.) *Kuyt-spieren, bracy-spieren*, s. f. plur.

Gastrodynie, *s. f.* (geneés-k.) *Maegpyn, maeg-kramp.*

Gastro-épiploïque, *adj.* (ontleéd-k.) Vaisseaux gastro-épiploïques *Net- en maeg-vaten, vaten die zich verspreyden in de maeg en in het darm-net.*

Gastrolâtre, *s m. Buyk-minnaer, eenen die van den buyk zynen God maekt.*

Gastromancie, *s. f. Buyk-wigchelaery.*

Gastromanie, *s. f. Genégenheyd tot de goede cier en de lekkerny.*

Gastronome, *s. m. Minnaer der goede cier.*

Gastronomie, *s. f. Verhandeling over de goede cier.*

Gastroraphie, *s. f.* (heel-k.) *Buyks-hegting*, s. f. *buyks-naed*, s. m.

Gastrotomie, *s. f.* (heel-k.) *Buyksnyding, keyzers-sneéde.*

Gâteau, *s. m. Koek*, s. m. *gebak*, s. n. Gâteau épicé. *Kruyd-koek.* Gâteau de navette. *Raep-koek.* — (beéldhouwers w.) *Leem (daer iets in afgedrukt word om er in te gieten)* s. m.

Gâte-métier, *s. m.* (gem.) *Loonbederver, kladder.*

Gâte-papier, *s. m.* (gem.) *Slegten schryver.*

Gâter, *v. a. Bederven, beschadigen.* Gâter le métier. *Den stiel bederven, kladden.* — *v. r. Bederven*, v. n.

La gauche, *s. f. De slinke hand*; — *de slinke zyde.*

Gauche, *adj. Slinke, linker.* Côté gauche. *Slinke zyde.* A gauche. *Aen de slinke zyde, slinks.* Prendre une chose à gauche. *Eene zack verkeerd opvatten.* — (fig.) *Lomp, bot*; — (gem.) *leelyk.*

Gauchement, *adv. Op eene lompe of botte wyze.*

Gaucher, ère, *adj. et subst. Slinksch, slinke-poot, die slinksch is.*

Gaucherie, *s. f. Misslag*, s. m. *botheyd*, s. f.

Gauchir, *v. n. Ontwyken, myden, wyken*; — (timmermans w.) *scheef zyn, naer den eenen kant wyken*; — (fig.) *onopregtelyk handelen.*

Gauchissement, *s. m. Wyking naer den eenen kant*, s. f.

Gaudage, *s. m. Het verven met wouw*, s. n.

Gaude, *s. f.* (plant om geél te verven) *Wouw.*

Gauder, *v. a. Wouwen, met wouw geél verven.*

Se gaudir, *v. r.* (oud) *Zich verblyden.* Se gaudir de quelqu'un. *Met imand den zot houden.*

Gaufre, *s. f.* (gebak) *Waeffel*; — *honing-raet.*

Gaufrer, *v. a.* (van stoffen spreék.) *Wateren.*

Gaufreur, *s. m. Eenen die de stoffen watert.*

Gaufrier, *s. m. Waeffel-yzer*, s. n.

Gaufrure, *s. f. Het wateren (der stoffen)* s. n.

Gaule, *s. f. Oud Vrankryk*, s. n. — *langen stok*, s. m. — *wisch*, s. f. *rys*, s. n.

Gauler, *v. a. Vrugten van de boomen slaen met stokken.*

Gaulette, *s. f. Wisken, rysken, stokshen*, s. n.

Gaulis, *s. m.* (jagt) *Dunne takken*, s. m. plur.

Gaulois, *s. m. Oud fransch*, s. n. *oude fransche tael*, s. f.

Gaulois, oise, *adj. et subst. Gallen, oude Franschen.*

Gaupe, *s. f.* (gem.) *Vuyl wyf*, s. n. *morsige pry, slons*, s. f.

Gaures, *s m. plur. Vuer-aenbidders (in Persiën) aenhangers der leering van Zoroaster.*

Se gausser, *v. r.* (gem.) *Den zot houden, spotten.*

Gausserie, *s. f.* (gem.) *Spotterny, beschimping.*

Gausseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Spotter, schimper: spotster, schimpster.*

Gavache, *s. m. Laffen en eerloozen mensch.*

Gavelles, *s. f. plur. Zilvere* of *zilververgulde werken*, s. n. plur.

Gavion, *s. m.* (gem.) *Keél, strot*, s. f.

Gavon, *s. m. Kamerken in de kajuyt (van een schip)* s. n.

Gavotte, *s. f. Zéheren dans.*

Gayac, *s. m.* (américaenschen boom) *Pok-hout*, s. n.

Gaz, gas, *s. m.* (spreék uyt *gas*) (schey-k.) *Fynen geest, subtielen*

Digitized by Google

damp, s. m. *fynste en vlugste deelen van iets*, s. n. plur.

Gaze, *s. f.* (doórlugtigen doek) *Gaes*, s. n.

Gazelle, *s. f.* (wild dier) *Gazel.*

Gazer, *v. a. Een gaes voór iets doen; iets met een gaes verbergen;* — (fig.) *bewimpelen.*

Gazetier, *s. m. Gazettier, drukker of schryver van een nieuws-blad.*

Gazetin, *s. m. Kleyne geschreéve gazet*, s. f.

Gazette, *s. f. Gazet*, s. f. *nieuws-blad*, s. n.

Gazeux, euse, *adj.* (schey-k.) *Geestagtig, vlugtig.*

Gazier, *s. m Gaes-weéver.*

Gazifère, *s. m.* (schey-k.) *Dampmaeker*, s. m.

Gazomètre, *s. m* (schey-k.) *Dampmeéter*, s. m.

Gazon, *s. m. Gras*, s. n. — *zoóde*, s. f. *groes*, s. m.

Gazonnement, *s. m. Bezoóding, belegging met zoóden* of *groezen*, s. f.

Gazonner, *v. a. Met groezen* of *zoóden beleggen.*

Gazonneux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Groesagtig.*

Gazouillement, *s. m. Kweéling*, s. f. *het kweélen, het zingen (van de vogelen) — het ruyschen, het geruysch (van eenen water-stroom)* s. n.

Gazouiller, *v. n.* (van vogelen spr.) *Zingen, kweélen, kwinkeleéren;* — (van water-stroomen spr.) *ruyschen.*

Geai, *s. m.* (vogel) *Meerkol*, s. f. *roetaerd*, s. m.

Géant, ante, *s. m. et f. Reus: reuzin.*

Geindre, *s. m. Deeg-kneéder.*

Geindre, *v. n. irrég.* (gem.) *Klaegen, zugten, weenen.*

Gélatine, *s. f. Vleesch-geley.*

Gélatineux, euse, *adj. Vleesch-geleyagtig, als vleesch-geley.*

Gelée, *s f. Het vriezen*, s. n. *vorst*, s. f. Gelée blanche. *Rym, witten néevel*, s. m. — *Geley, schaley (van aelbéziën enz.)* s. f.

Geler, *v. a. Doen bevriezen.* — *v. n. et impers. Vriezen, toevriezen, bevriezen.* Il gèle à pierre fendre. *Het vriest dat het kraekt.* La rivière a gelé. *De rivier is toegevroózen.* Les pieds lui ont gelé. *Zyne voeten zyn bevroózen.* — *v. r. Bevriezen*, v. n. L'eau se gèle. *Het water bevriest.*

Geline, *s. f.* (oud) *Kieken*, s. n. *hen*, s. f.

Gelinotte, *s. f. Jong en vet kieken*, s. n. — *korhen, bosch-hen, hazelhoen*, s. f.

Gélissure, *s. f.* (*zoek*) Gélivure.

Gélivure, *s. f. Het bevriezen (van boomen enz.)* s. n.

Géloscopie, *s. f. Waerzeggery van imands aerd uyt zynen lach.*

Gémeaux, *s. m. plur.* (een der tweelf teekens van den dier-kring) *Tweeling.*

Gemelle, *s. f.* (schippers w.) *Wangen, klampen (aen eenen mast)* s f. plur.

Géminé, ée, *adj.* (recht) *Herhaeld, verdubbeld;* — (kruyd-k.) *dobbel, tweevoudig.*

Gémir, *v. n. Zugten, verzugten, kermen, klaegen, treuren, jammeren.* Gémir de ses péchés. *Over zyne zonden zugten.* Gémir de ses malheurs. *Over zyne ongelukken treuren.* Gémir sous le joug. *Onder het jok zugten.*

Gémissant, ante, *adj. Zugtend, kermend, jammerend.*

Gémissement, *s. m. Gezugt, geherm, het kermen, gejammer*, s. n. *verzugting, wee-klagt*, s. f.

Gemmation, *s. f.* (kruyd-k.) *Uytspruyting, uytbotting.*

Gemme, *adj.* Sel gemme. *Rots-zout, berg-zout, steen-zout.*

Gemmipare, *adj.* (kruyd-k.) *Botten voortbrengend.*

Gémonies, *s. f. plur.* (oudh.) *Plaets by de Roméynen daer de misdaedigen gerecht en hunne lichaemen na de dood ten toon gesteld wierden.*

Génat, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Kaeks, van de kaek* of *wang.*

Génant, ante, *adj. Lastig, moeyelyk, ongemakkelyk, knellend.*

Gencive, *s. f. Tand-vleesch*, s. n.

Gendarme, *s. m. Gewapenden man ter bewaeking van de openbaere veyligheyd.*

Gendarmes, *s. f plur. Glinsters, gensters (die uyt het vuer springen)* s. f. plur. — *gruysagtige deelen in de édele gesteenten;* — *plekskens in het oog*, s. n. plur. — *kaem (op bier* of *wyn)* s. f.

Se gendarmer, *v. r.* (gem.) *Kwaed worden, moeyelyk worden, opvliegen van gramschap*, v. n.

Gendarmerie, *s. f. Gewapend manschap ter bewaeking der openbaere veyligheyd*, s. n.

Gendre, *s. m. Schoon-zoón, aengetrouwden zoón.*

Gêne, *s. f. Pyn-bank, pyniging;* — (fig.) *kwelling, beknelling.*

Gêné, ée, *adj. Gedwongen, styf.*

Digitized by Google

Généalogie, *s. f. Geslacht-boom, geslacht-brief*, s. m. *geslacht-rekening*, s. f. Science des généalogies. *Geslacht-kunde.*

Généalogique, *adj. Geslacht, van het geslacht.* Table généalogique. *Geslacht-tafel.*

Généalogiste, *s. m Geslacht-kundigen, geslacht-schryver, geslacht-rekenaer.*

Gêner, *v. a. Pynigen, kwellen, beknellen; — verhinderen, moeyelyk vallen. — v. r. Zich bedwingen.*

Général, *s. m. Het grootste gedeelte*, s. n. *de groote meerderheyd*, s. f. — *veldheer, krygs-oversten, generael; — oversten van een geestelyk orden*, s. m.

Général, ale, *adj. Algemeen, algemeyn.* Répondre en termes généraux. *Op eene onvoldoende manier antwoórden.* En général. *In het algemeen.*

Généralat, *s. m Generaelschap*, s. n.

Générale, *s. f.* (oórlogs w.) *Marsch-slag (der trommel)* s. m. Battre la générale. *De trommel slaen om de troepen te waerschouwen tot den optogt.*

Généralement, *adv. In het algemeen, algemeenlyk.*

Généralisation, *s. f. Algemeenmaeking.*

Généraliser, *v. a. Algemeen maeken.*

Généralissime, *s. m. Opperveld-oversten.*

Généralité, *s. f Algemeenheyd, generaliteyt — s. f. plur. Algemeene bewoórdingen*, s. f. plur. *onvoldoende antwoórden*, s. n. plur.

Générateur, trice, *adj.* (meét-k.) *Voortbrengend.*

Génératif, ive, *adj. Voortbrengend, voortteelend.*

Génération, *s. f. Teeling, voortteeling, — afkomst*, s. f. *geslacht*, s. n.

Généreusement *adv. Edelmoediglyk op eene édelmoedige wyze; — dapperlyk.*

Généreux, euse, *adj. Édelmoedig, grootmoedig, groothertig; — mild, milddaedig.*

Générique, *adj.* (spraek-konst) Différence générique. *Onderscheyd in het geslacht.* Nom générique. *Geslacht-naem.* Terme générique. *Geslacht-woórd, woórd dat een byzonder slach* of *soórt te kennen geéft.* Caractère générique. *Slach-* of *soórt-onderscheydend kenteeken.*

Générosité, *s. f. Édelmoedigheyd, grootmoedigheyd, groothertigheyd; — mildheyd, milddaedigheyd.*

Gênes (stad) *Génua.*

Genèse, *s. f.* (het eerste boek van Moyses) *Het boek Génesis, het boek der schepping*, s. n.

Genestrolle, *s. f.* (plant) *Akker-brem, ververs brem (om geél te verven).*

Genêt, *s. m.* (boomken) *Brem, ginster*, s. m. *priem-kruyd*, s. n. Genêt épineux *Hey-brem, steékende brem, gaspel-doórn.* Genêt sauvage. *Duynhelm.*

Genet, *s. m.* (peérd) *Spaenschen hengst*

Généthliaque, *s. m. Gelukzegger uyt imands geboórte-ster. — adj.* Poème généthliaque. *Gedicht over imands geboórte waer in heerlyke zaeken voórzegd worden*

Généthliologie, *s. f. Wigchelaery uyt imands geboórte-ster.*

Genette, *s. f. Turksch peérden-gebit* of *mond-stuk*, s. n. Aller à cheval à la genette. *Te peérd ryden met korte styg-beugels.* — (dier) *Genet-kat.*

Genevrier, *s. m Genéver-boom*

Génie, *s. m. Geest*, s. m. Bon génie. *Goeden geest.* Mauvais génie. *Kwaeden geest — Verstand, vernuft*, s. n. *geest*, s. m. *zinrykheyd*, s. f. Génie supérieur. *Verhéve verstand. — Eygenschap*, s. f. Le génie d'une langue. *De eygenschap van eene taal. — Eygen aerd*, s. m. *natuer, genégenheyd, natuerlyke gesteltenis*, s. f. Faire quelque chose contre son génie. *Iets tégen zynen aerd doen. —* (oórlogs w.) *Konst der ingénieurs, fortificatie, vestingbouw-kunde*, s. f. *vestingbouw; — beschermgod (by de oude heydenen)* s. m. — *s. m. plur.* (beéldhouw-k.) *Kinder-beélden*, s. n. plur.

Genièvre, *s. m.* (sterken drank) *Genéver; — genéver-boom*, s. m. — *genéver-bézie*, s. f.

Génisse, *s. f.* (jonge koey die nog niet gekalfd heéft) *Vaers.*

Genistelle, *s. f.* (plant) *Kleyne brem ginst* of *priem-kruyd.*

Génital, ale, *adj. Teelend, van de teeling.* Parties génitales. *Teel-leden.*

Génitif, *s. m.* (spraek-k.) *Génitivus, teeler.*

Génitoires, *s. f. plur. Teel-léden*, s. n. plur.

Géniture, *s. f.* (oud) *Kind*, s. n. *kinderen*, s. n. plur.

Génois, oise, *s. m. et f. Génuëés: génuëésche. — adj. Génuëésch, van Génua.*

Genou, *s. m. Knie*, s. f. A genoux.

Digitized by Google

Knielende, met geboóge kniën. Être à genoux. *Knielen, op zyne kniën zitten* Se mettre à genoux. *Nederknielen, op zyne kniën vallen.*

Genouillé ée, *adj.* (kruyd-k.) *Knoestig, knoestagtig*

Genouillère, *s.f.* *Kniestuk (van eene leêrs* of *van een harnas)* s. n.

Genouillet, *s.m.* (plant) *Salomons zegel.*

Genouilleux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Knobbelig, met leden (als eenen stroohalm).*

Genre, *s. m.* *Geslacht*, s. n Le genre humain. *Het menschelyk geslacht.* — (spraak-k.) *Geslacht, génus*. s. n. Le genre d'un mot. *Het genus van een woórd.* — *Slach*, s. n. *soórt, spécie*; — *manier, wyze*, s. f. Ce genre de vie. *Die manier van léven.* Genre nerveux. *Zénuwen, zénuw-gestel.*

Gens, *subst. plur.* (is *masc.*, als het *adjectivum* 'er na volgt, en *femin.*, als het *adj.* voórgaet) *Menschen, volk, lieden.* Ce sont des gens bien sots *of* ce sont de sottes gens. *Dat zyn zotte menschen.* Gens mariés. *Getrouwde lieden.* Les vieilles gens sont soupçonneux. *De oude menschen zyn wantrouwig.* Men zegt nogtans: Tous les honnêtes gens, tous les gens de bien. *Alle eerlyke lieden.* Maer als er voór *gens* een *adj.* staet, dat eenen vrouwelyken uytgang heéft, moet men *toutes* gebruyken *B V.* Toutes les bonnes gens. *Alle goede lieden* Gens de guerre. *Krygslieden.* Les gens de lettres. *De geleerden* Le droit des gens. *Het recht der volkeren.*

Gent, *s.f.* (oud) *Volk, geslacht*, s. n *natie*, s. f.

Gent, ente. *adj.* (oud) *Fraey, geestig, net, aerdig.*

Gentiane, *s.f.* (plant) *Gentiaan*, s. f. *gentiaen-wortel, maldergeer*. s. m

Gentil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Heyden.* L'apôtre des gentils. *Den apostel der heydenen.* — *adj m. Heydensch*

Gentil, ille, *adj.* (de *l* word niet uytgesproken in *masc.*) *Aerdig, bevallig, bevallyk.*

Gentilhomme, *s m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken in *sing.*, maer in *plur.* word zy verzweégen) *Édelman, jonker, jonkheer: plur.* gentilshommes. *Edellieden.* Gentilhomme campagnard. *Land-édelman.*

Gentilhommerie, *s.f.* (schimp-w.) *Adel, édeldom*, s. m.

Gentilhommière, *s.f.* (gem.) *Buytenplaets van eenen édelman.*

Gentilisme, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Heydenschen goden-dienst.*

Gentilité, *s. f.* *Heydendom*, s. n. *de heydenen*, s. m. plur.

Gentillâtre, *s m* (schimp-w.) *Kaelen édelman, slegten édelman*

Gentillesse, *s f.* *Aerdigheyd, bevalligheyd.*

Gentiment, *adv.* (gem.) *Aerdiglyk, bevalliglyk*

Génuflexion, *s. f.* *Kniebuyging, knieling, nederknieling.*

Géocentrique, *adj.* (sterre-k.) *Gelyk-middenpuntig.*

Géocyclique, *s. m.* (sterre-k.) *Werktuyg om de beweéging der aerde rondom de zon aen-te-toonen*, s. n.

Géode, *s.f.* (natuerl. hist.) *Aerdarends-steen, aerd-klapper-steen*, s. m.

Géodésie, *s.f.* *Land-meét-konst.*

Géodésique, *adj.* (meét-k.) *Landmeét-kundig.*

Géognosie, *s.f.* *Kennis der aerden berg-stoffen.*

Géognostique, *adj.* *Aerd- en bergstof-kundig.*

Géographe, *s.m.* *Aerdryks beschryver, land-beschryver*; — *land-kaertmaeker.*

Géographie, *s.f.* *Aerdryks beschryving, land-beschryving.*

Géographique, *adj.* *Land, aerdryksbeschryf-kundig.* Carte géographique. *Land-kaert.*

Géohydrographie, *s. f.* *Land- en water-beschryving.*

Géohydrographique, *adj.* *Land- en water beschryf-kundig.*

Geolage, *s. m.* (spreék uyt *jolage*) *Sluyt- en ontsluyt-geld (dat aen den cipier der gevangenis betaeld word)* s. n.

Geole, *s.f.* (spreék uyt *jól*) (recht) *Kerker*. s. m. *gevangenis*, s. f.

Geolier, ière, *s m. et f.* (spreék uyt *jólié*) *Cipier, bewaerder van de gevangenis, gevangen-bewaerder, stokbewaerder, kerker-bewaerder: cipiersvrouw, gevangen-bewaerster.*

Géologie, *s. f.* *Aerdryks-kunde, aerdryks beschryving.*

Géologique, *adj* *Aerdryks-kundig.*

Géologiste, géologite, *s. m.* *Aerdryskundigen.*

Géomance, géomancie, *s. f.* *Stipwaerzeggery, waerzeggery door stippen en kringen die op den grond gemaekt worden.*

Digitized by Google

Géomancien, enne, *s. m. et f. Stip-waerzegger: stip-waerzegster.*

Géomantique, *adj. Van de stip-waerzeggery.*

Géométral, ale, *adj.* Plan géométral. *Platten grond, grond-teekening.*

Géomètre, *s. m. Meét-kundigen; — land-meéter.*

Géométrie, *s. f. Meét-konst; — land-meét-konst.*

Géométrique, *adj. Meét-kundig.*

Géométriquement, *adv. Meét-kundiglyk.*

Géoponique, *adj. Landbouw-kundig, van den landbouw.*

Géorgiques, *s. f. plur.* Les géorgiques de Virgile. *De land-gedichten van Virgilius.*

Géoscopie, *s. f. Landgrond-kennis, kennis van de hoedanighéden van den landgrond.*

Géostatique, *s. f. (zoek)* Statique.

Gérance, *s. f. Soórt van kraen (om de goederen uyt de scheépen te hyschen).*

Geranium, *s. m.* (plant) *Kraenen-bek, oyevaers-bek, geranium.*

Gerbe, *s. f. Schoof, koórn-schoof.* Gerbe d'eau. *Verscheyde water-straelen te saemen in eene fonteyn.* Gerbe de feu. *Verscheyde fuséën te saemen in een vuerwerk.*

Gerbée, *s. f. Bussel strooy daer nog eenig koórn in is.*

Gerber, *v. a. Schooven, tot schooven binden; —* (van wyn-vaten spreék.) *opeenstapelen.*

Gerce, *s. f. Met.* s. f. *worm (die de boeken en kleederen doórknaegt)* s. m.

Gercer, *v. a. Doen klieven, doen bersten. — v. n et r. Splyten, bersten, openbersten, klieven, kloóven,* v. n.

Gerçure, *s. f. Kloóf, berst.*

Gérer, *v. a. Bestieren.*

Gerfaut, *s. m.* (roof-vogel) *Gier-valk.*

Germain, aine, *adj.* (spreék. van maegschap) *Vol, heel.* Cousin germain. *Vollen neéf.*

Germains, *s. m. plur. Germaenen, oude Duytschers.*

Germandrée, *s. f.* (plant) *Manderkruyd.* s. n. Germandrée d'eau, germandrée aquatique. *Water-look, water-mander-kruyd.*

Germanie, *s. f. Germaniën, oud Duytsland*

Germanique, *adj. Duytsch, hoogduytsch, van Duytsland.*

Germanisme, *s. m. Hoogduytsche spreékwyze,* s. f.

Germe, *s. m. Scheut,* s. m. *spruyt (van het zaed)* s. f. Germe d'un œuf. *Haene-steék in een ey.* Germe de division. *Oorzaek van verdeeldheyd.*

Germer, *v. n. Schieten, uytschieten, uytspruyten.* Le blé commence à germer. *Het koórn begint te schieten.*

Germination, *s. f.* (kruyd-k.) *Uytspruyting, uytschieting.*

Germoir, *s. m.* (brouwers woórd) *Moutery,* s. f.

Germure, *s. f. Het groeyën, het wassen,* s. n.

Gérocomie, *s. f. Geneés-kundige waerneéming over den leéf-régel der oude lieden.*

Gérondif, *s. m.* (spraek-k.) *Gerundium.*

Gerseau, *s. m.* (schippers w.) *Strop aen eene katrol,* s. f.

Gersée, *s. f. Soórt van lood-wit.*

Gerzeau, *s. m. Zéker onkruyd dat in het koórn groeyt.*

Gésier, *s. m. Krop (van het gevogelte).*

Gésine, *s. f.* (oud) *Kraem-bed,* s. n.

Géir, *v. n. défect.* (oud w. niet meer in gebruyk) *Liggen.* Men zegt nog: nous gisons, ils gisent, il gisoit, gisant. *(zoek voorders)* Gît.

Gesses, *s. f. plur.* (plant) *Kleyne platte erten, wilde cicers.*

Gestation, *s. f. Dragt (der dieren)* s. f. *tyd dat de dieren hunne jongskens draegen,* s. m. — (oudh.) *lichaems beweéging (by de Romeynen tot herstelling van hunne gezondheyd)* s. f.

Gestatoire, *adj. f.* Chaise gestatoire. *Draeg stoel.*

Geste, *s. m. Beweéging,* s. f. *gebaer,* s. n — *s. m plur.* (oud) *Daeden, oórlogs daeden,* s. f. plur.

Gesticulateur, *s. m. Zwetser, gebaermaeker, kwakzalver die al te veél bohaey maekt met de handen.*

Gesticulation, *s. f. Bohaey, gezwets, hand-gebaer,* s. n. *te veél beweéging,* s. f.

Gesticuler, *v. n. Zwetsen, gebaer of bohaey maeken, de handen te veél beweégen.*

Gestion, *s. f. Bestier, bewind,* s. n.

Gétif, ive, *adj.* (van hout spr.) *Vol scheuren.*

Gèze, *s. m.* (bouw-k.) *Hoek-goót (tusschen twee daken)* s. f.

Gibbeux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Bultig.*

Gibbosité, *s. f.* (geneés-k.) *Bultagtigheyd, kromheyd (der rug-graet).*

Digitized by Google

Gibecière, *s. f.* *Haerzak*, s m. *guychel-tesch*; — *wey-tesch*, *jaegers tesch*, s f.

Gibelet, *s. m.* *Zwik-boor*, s. f.

Gibelins, *s. m. plur.* *Aenhangers der roomsche Keyzers tégen de Pauzen (in de twaelfste en twee volgende eeuwen).*

Gibelot, *s. m.* (schippers w.) *Knietje (aeff het galjoen)* s. n.

Gibelotte, *s. f.* *Hoender-gestoofd*, s. n.

Giberne, *s. f.* *Patroon-tesch*, *schutters tesch.*

Gibet, *s. m.* *Galg*, s. f.

Gibier, *s. m.* *Wild*, *wild-braad*. s. n.

Giboulée, *s. f.* *Régen-buy*, *vlaeg.* Giboulée de mars. *Meërtsche buy.*

Giboyer, *v. n.* (word geconjug. als *Employer*) *Jaegen.* Poudre à giboyer. *Fyn schiet-poeder.*

Giboyeur, *s. m.* *Jaeger.*

Giboyeux, euse, *adj.* *Wildryk*, *vol wild.*

Gigante, *s. f.* *Groot beeld (aen de agterstéven van een roey-schip)* s. n.

Gigantesque, *adj.* *Reusagtig*, *gelyk eenen reus.*

Gigantomachie, *s. f.* (fabel-k.) *Reuzen-stryd tégen de goden*. s. m.

Gigot, *s. m.* *Bout.* Gigot de mouton. *Hameles-bout*, *agterbout van een schaep.*

Gigoté, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Wel gebeend*, *wel gebild.*

Gigotter, *v. n.* (van geschoote wild dat sterft, en van kinderen spreek.) *Spartelen*, *uytrekken.*

Gigue, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) (vrolyken dans en muziekstuk) *Giga*; — (gem.) *long en mager meysken dat huppelt en springt*, s n.

Giguer, *v. n.* (de *u* word niet uytgesproken) (gem.) *Dansen*, *huppelen*, *springen.*

Gilet, *s. m.* *Borst-rok*, s. m. *mans kort onderkleed*. s. n.

Gille, *s. m.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (gem.) *Bloed*, *zul*, *sukkelaer*; — *soort van visch-net.*

Gimblette, *s. f.* *Ringvormig gebak*, s. n.

Gingembre, *s. m.* (specery) *Gember gingember.*

Gingiyme, *s. m.* (ontleed-k.) *Scharnier.*

Ginguer, *v. n.* (de *u* word niet uytgespr.) (oud) *Met den voet stampen.*

Ginguet, *s. m.* (de *u* word niet uytgesproken) *Slegten wyn.*

Ginguet, ette. *adj.* *Gering*, *slegt*; — *nauw*, *bekrompen.*

Gipe, *s. f.* *Groven keel*, *overtrek*, s. m.

Gipon, *s. m.* (leertouwers w.) *Wasch-lap.*

Giraffe, *s. f.* (dier) *Kameel-panther*, s. m.

Girande, *s. f.* *Verzameling van pypen (in eene fonteyn)* — *verzameling van vuer-pylen*, *vuer-krans.*

Girandole, *s. f.* *Arm-handelaer*, *kroon-handelaer*, *arm-blaker*, s m. — *oor-cieraed van diamanten*, s. n. — (*zoek*) Girande.

Girasol, *s. m.* (soort van opael-steen) *Zon-oog*, *kat-oog*, s. n.

Girofle, *s. m.* Clou de girofle. *Kruyd-nagel.*

Giroflée, *s. f.* *Giroffel-bloem*; — *giroffel-plant.* Giroflée jaune. *Muer-bloem geele violette.*

Giroflier, *s. m.* *Kruyd-nagel-boom.*

Giron, *s. m.* *Schoot.* Cacher dans son giron. *In zynen schoot verbergen.* Revenir au giron de l'Église. *Tot den schoot der Kerk wederkeeren.* — (bouw-k.) *Breedte der treeden (van eenen trap)* s f. — (wapen-k.) *geer*, *dryhoek (in eenen wapen-schild)* s. m.

Gironné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met acht geeren* of *dryhoeken voorzien.* Tuile gironnée (bouw-k.) *Geer-pan*, *pan die aen het een eynde smaller is als aen het ander.* Marches gironnées. *Geervormige treeden van eenen trap.*

Gironner, *v. a.* (zilversmids w.) *Ronden*, *afronden.*

Girouette, *s. f.* *Wind-wyzer*, *windhaen (op eenen toren)* — (gem.) *onstandvastigen mensch*; — (schippers w.) *topstaender*, s m. *topvaen*, s f.

Gisant, ante. *adj.* Gisant dans son lit malade. *Ziek te bed liggende.*

Gisement, *s. m.* (schippers w.) *Gelégenheyd der kusten*, s. f.

Git, *verbe défect.* Ci-git. *Hier legt*, *hier rust.* Ce n'est pas là que git le lièvre. (spreek-w.) *Daer in bestaet de moeyelykheyd niet*, *dat is de zaek niet.*

Gîte, *s. m.* *Verblyf-plaets*, *slaep-plaets*, s. f. — *léger (van eenen haes)* s. n. — *ondersten molen-steen*, s. m. — *s. m. plur.* *Ribben waer op de grond-planken rusten*, s. f. plur.

Gîter, *v. n.* (gem.) *Ergens slaepen* of *vernagten.*

Givre, *s. m.* *Winterschen rym* of *ryp*, s. m. — *s. f.* (wapen-k.) *Serpent*, s n.

Glabre, *adj.* (kruyd-k.) Plante glabre. *Plant met gladde en hairlooze bladeren.*

Glabréité, *s. f.* (kruyd-k.) *Gladheyd*, *hairloosheyd.*

Digitized by Google

Glabriuscule, *adj.* (kruyd-k.) *Gladagtig.*

Glaçant, ante, *adj. Verstyvend, stremmend;* — (fig.) *koel, onverschillig.*

Glace, *s. f. Ys, bevroóze water.* s. n. Froid comme glace. *Ys-koud.* Ferrer les chevaux à glace. *De peêrden ten ys scherpen.* — *Spiegel-glas,* s. n. La glace d'un carosse. *Den spiegel van eene koets.* — *Kleyne plek (in den diamant)* s. f. — *ys-kaes,* s. m. *vogten* of *vrugten met ys toebereyd.*

Glacé, ée, *adj Geglanst.*

Glacer, *v. a. Doen bevriezen, tot ys doen worden.* Le grand froid glace les rivières. *De groote koude doet de rivieren bevriezen.* — (fig.) *Verstyven, doen stremmen.* La peur me glace le sang dans les veines. *Den schrik doet myn bloed in myne aderen stremmen.* Son abord me glace. *Ik ben ontsteld, als hy my aenspreékt.* — *Glansen, glans geéven;* — *bestryken, met eene suyker-korst beleggen* — *v. n. et r. Toevriezen, bevriezen,* v. n. L'étang commence à se glacer. *Den vyver begint te bevriezen.*

Glaceux, euse, *adj.* (juweliers w.) *Yzig, onklaer, onzuyver.*

Glacial, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Zeer koud bevriezend.* Mer glaciale. *Ys-zee.*

Glacier, *s. m Ys-toebereyder, ys-kaesmaeker, ys kaes-verkooper.*

Glacière, *s. f. Ys-kelder,* s. m.

Glaciers, *s. m plur. Ys-bergen.*

Glacis, *s. m. Schuynte, afhelling,* s. f. — (kleermaekers w.) *naed waer méde de voeyering aen de stoffe is vastgenaeyd,* s. m. — (schilder-k.) *ligt en doórschynend koleur,* s. n.

Glaçon, *s. m. Ys-schol,* s. f. *ys-kégel,* s. m. *stuk ys,* s. n.

Gladiateur, *s m.* (oudh.) *Schermer, zweêrd-vegter (by de Romeynen).*

Gladié, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Zweêrd-vormig.*

Glaïeul, *s. m.* (plant) *Zweêrd-kruyd,* s. n. Glaïeul puant. *Want-luys-kruyd, stinkende lisch.*

Glaire, *s. f. Slym, slymagtig vogt;* — *wit van een ey,* s n.

Glairer, *v. a.* (boek-binders w.) *Eywitten, met het wit van ey overstryken.*

Glaireux, euse, *adj. Slymagtig.*

Glais, *s. m. Geklep der klok (als imand sterft)* s. n.

Glaise, *s. f. et adj.* Terre glaise. *Potaerde, kley, kley-aerde, leem.*

Glaiser, *v. a. Met kley-aerde* of *leem bestryken;* — *mager land met kley-aerde mesten.*

Glaiseux, euse, *adj. Kleyagtig, leemagtig*

Glaisière, *s. f. Plaets daer den leem, kley* of *pot-aerde word uytgehaeld*

Glaiteron, *s. m.* (plant) *Kleyn klissen-kruyd,* s. n.

Glaive, *s. m Zweêrd, straf-zweêrd,* s. n. La puissance du glaive. *De magt van léven en dood.* Glaive spirituel. *Magt der Kerk tot den kerkelyken ban.*

Glanage, *s. m. Naoogsting, naleézing, opzoeking van de overgebleéve graenen,* s. f.

Gland, *s m.* (vrugt van den eykenboom) *Eekel, aker.*

Glande, *s. f.* (ontleéd-k.) *Klier.*

Glandé, ée, *adj.* Cheval glandé. *Peêrd met gezwolle klieren.* — (wapen-k.) *Met eekels voórzien.*

Glandée, *s. f. Eekel-oogst,* s. m. Envoyer les cochons à la glandée. *De verkens in het bosch stouwen om eekelen te eéten.*

Glandule, *s. f. Kliertje,* s. n. *kleyne klier,* s. f.

Glanduleux, euse, *adj. Klieragtig.*

Glane, *s. f. Handvol opgeraepte koórn-aeren;* — *bussel, rist.* Glane d'oignon. *Bussel* of *rist ajuyn.*

Glaner, *v. a. et n.* (spr. van koórn-aeren die op den akker zyn blyven leggen) *Opleézen, naleézen, opraepen, naoogsten.*

Glaneur, euse, *s. m. et f. Naleézer, naoogster, opraeper van koórn-aeren: naleéster.*

Glanure, *s. f. (zoek)* Glanage.

Glapir, *v. n* (van vossen en kleyne honden spr.) *Keffen.*

Glapissant, ante, *adj. Schetterend, doórdringend.*

Glapissement, *s. m. Geschetter, schetterend geschreeuw,* s. n.

Glas, *s. m Geklep der klok (als imand sterft)* s n.

Glaucome, *s. m.* (geneés k.) *Grauwoogigheyd, verandering van het kristalyne oog-wit in een grauw* of *grauwagtig koleur,* s. f.

Glaux *s. m.* (plant) *Melk-kruyd,* s. n *zee-klaver,* s. f.

Glayeul, *s m. (zoek)* Glaïeul.

Glèbe, *s. f. Aerd-klomp,* s. m. — (leen-recht) *land,* s n. *grond,* s. m. Serfs de la glèbe. *Grondvaste boeren (die hunnen land-grond niet moógen verlaeten).*

Digitized by Google

Glène, *s. f.* (ontleéd-k.) *Holte van een been (waer een ander been inschiet).*

Glénoïdale, *adj. f.* (ontleéd-k.) Cavités glénoïdales. *Holheden dienende om het een been in het ander te voegen*

Glénoïde, *s. f.* (ontleéd-k.) *Holheyd van het schouder-blad (waer in den bovenarm schiet).*

Glette, *s. f.* (*zoek*) Litarge.

Glissade, *s. f. Uytglying, uytglipping, uytschuyving.*

Glissant, ante, *adj. Glad, gladdig, glibberig, glibberagtig, slibberagtig.*

Glissement, *s. m. Schuyving, slibbering*, s. f.

Glisser, *v. a. Zagtjes insteeken.* Il glissa sa main dans ma poche. *Hy stak zyne hand zagtjes in mynen zak.* — *Inlassen, doen invloeyen* Glisser un mot dans un discours. *Een woórd inlassen in eene rede.* — (fig.) *Zagtjes inboezemen.* Glisser une erreur parmi le peuple. *Het volk zagtjes eene doóling inboezemen.*

Glisser, *v. n. Afschuyven, uytschuyven, glyden, uytglyden, glibberen, slibberen, uytslibberen, ryzen uytglippen.* Le pied me glisse. *Mynen voet glyd uyt.* — (fig.) *Ligtelyk voórbygaen, overstappen*, v. n. Glissons là-dessus. *Laet om dat overstappen.* Toutes ces raisons glissoient sur son esprit. *Alle die rédenen deéden weynigen indruk op zynen geest.* — *v. r. Insluypen, inkruypen*, v. n. Il se glissa dans ma chambre. *Hy sloóp in myne kamer.*

Glissoire, *s. f. Ys-baen, gly-baen.*

Globe, *s. m Bol, kloot.* Globe terrestre. *Wéreld-bol, aerd-bol.* Globe céleste. *Hémel bol.* Les globes célestes. *De hémel-bollen, de sterren.*

Globeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Bolvormig.*

Globulaire, *s. f.* (plant) *Blauwe madelief.*

Globule, *s. m. Bolleken, klootje*, s. n.

Globuleux, euse, *adj. Uyt bollekens saemengesteld.*

Gloire, *s. f. Eer heerlykheyd, roemweérdigheyd*, s. f *roem, luyster*, s. m. La gloire éternelle. *De eeuwige gelukzaligheyd.* Faire gloire d'une chose *of* se faire gloire d'une chose. *Zich ergens over beroemen.* — *Hoogmoed*, s. m. *hooveérdigheyd, ydelheyd, opgeblaezenheyd, laetdunkendheyd* Vaine gloire. *Ydelen roem* — (schilder-k.) *Hémelpraal*; — *straal (rondom het hoofd van eenen Heyligen)* s. f.

Glorieusement, *adv. Heerlyk, roemweérdiglyk, roemrugtiglyk*

Glorieux, euse, *adj. Heerlyk, luysteryk, hooglofslyk, roemweérdig.* Une mort glorieuse. *Eene roemweérdige dood.* — *Gelukzalig.* — *adj. et subst. Hooveérdig, ydel, opgeblaezen, laetdunkend, trots.* Les glorieux se font haïr. *De hooveérdigen maeken zich haetelyk.*

Glorification, *s. f.* (van God en zyne Heyligen spr.) *Verheerlyking.*

Glorifier, *v. a.* (word geconjug als *Confier*) (van God en zyne Heyligen spreek.) *Verheerlyken* — *v. r. Zich roemen, zich verhooveérdigen, roem draegen.* Se glorifier de ses talens. *Op zyne begaefdhéden roemen.*

Gloriole, *s. f. Kleynen roem*, s m. *kleyne eer*; — *kleyne laetdunkendheyd, kleyne ydelheyd*, s. f.

Glose, *s. f. Woórdelyke uytlegging* of *verklaering.*

Gloser, *v. a. Uytleggen, verklaeren.* Gloser la bible. *Den bybel uytleggen.* — *v. a. et n. Berispen, ten kwaede uytleggen, behékelen, wat op te zeggen vinden.*

Gloseur, euse, *s. m. et f. Berisper, hékelaer: berispster.*

Glossaire, *s. m. Woórden-boek dat de duystere en bastaerd-woórden uytlegt*, s. n.

Glossateur, *s. m. Uytlegger, uytbreyder, verklaerder.*

Glossocatoche, *s. m.* (heel-k.) *Werktuyg om de tong neér-te-drukken*, s. n.

Glossocome, *s. m* (werktuyg-k.) *Winde met ingetande raderen (om zwaere gewigten te heffen)* — (heel-k.) *leé-schroef*, s. f. *werktuyg om gebroke beenen ineen-te-zetten*, s. n.

Glossographe, *s. m. Woórden-boekschryver.*

Glossographie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Tong-beschryving, beschryving over de tong.*

Glossologie, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over het gebruyk der tong.*

Glossopètres, *s. m plur.* (natuerlyke hist.) *Versteende visch tanden* of *tongen.*

Glossotomie, *s. f. Tong-ontleéding.*

Glotte, *s. f.* (ontleéd-k.) *Strotspleet, gorgel-spleet.*

Glouglotter, *v n. Kokkelen, klokken (als kalkoensche haenen).*

Glouglou, *s. m. Klokklok, geluyd dat eenig vogt maekt wanneer het uyt eene flesch geschonken word.*

Glouglouter, *v. n.* (*zoek*) Glouglotter.

Digitized by Google

Gloussement, *s. m.* (van kiekens spr.) *Het klokken, het kakelen*, s. n.

Glousser, *v. n.* (van kiekens spr.) *Klokken, kakelen.*

Glouteron, *s. m.* (plant) *Klis*, s f. *groot klissen-kruyd*, s. n. *kladden*, s. f. plur.

Glouton, onne, *adj Slokagtig, gulzig, vreetagtig. — subst. Gulzigaard, slokop.*

Gloutonnement, *adv. Gulzigelyk.*

Gloutonnerie, *s. f. Gulzigheyd, vreetzugt.*

Glu, *s. f. Vogel-teêr, vogel-lym*, s. m.

Gluant, ante, *adj. Lymagtig, kleêvig, kleêvend, kleêfagtig.*

Gluau, *s. m. Teêr-stok*, s. m. *teêrroey*, s. f.

Gluer, *v. a. Met vogel-teêr bestryken, kleêvend maeken.*

Glui, *s. m. Rogge-stroo*, s n

Gluten, *s. m. (en heeft den klank niet van an)* (natuerl. hist.) *Stoffe die de steenen en andere bestandige lichaemen aeneenbind.*

Glutinant, *s. m.* (geneés-k.) *Plakgeneés-middel, geneés-middel dat plakt als teêr*, s. n.

Glutinatif, *adj. et s. m.* (geneés-k.) Remède glutinatif. *Saemenheelend middel*, s. n.

Glutineux, euse, *adj. Lymagtig, kleêvig, kleêvend, kleêfagtig.*

Glyphe, *s. f.* (bouw-k.) *Groef, holheyd (tot cieraed).*

Glyptique, *s. f. Graveêr-kunde op kostelyke steenen.*

Glyptographie, *s. f. Kennis der gegraveêrde steenen.*

Gnome, *s. m.* gnomide, *s. f. Kabouter-manneken: kabouter-wyfken (die volgens de kabalisten de inwendige gedeelten der aerde bewoonen)* s. n.

Gnomique, *adj. Zinspreukig, zinryk.*

Gnomon, *s. m. Naeld (van eenen zonnewyzer)* — (sterre-k.) *naeld om de hoogte der zon te meeten*, s. f.

Gnomonique, *s. f. Zonnewyzerskonst, konst van zonnewyzers te maeken.* Colonne gnomonique. (bouw-kunde) *Zonnewyzer op eene zuyl.*

Gnosimaques, *s m plur. Ketters in de zevende eeuw die alle weetenschappen verwierpen.*

Gnostiques, *s. m. plur.* (ketters der tweede eeuw) *Gnostieken.*

Go, tout de go, *adv.* (gem.) *Vryelyk, zonder complimenten.*

Gobbe, *s. f. Vergiftig broksken (om het gedierte te dooden)* s. n.

Gobelet, *s. m. Béker, drink-béker, kroes*, s. m. Jouer des gobelets. *Guychelen, uyt den haeszak speêlen*; ook (fig.) *alle soórten van list gebruyken.*

Gobelins, *s. m. plur. Vermaerde scharlaken-ervery en tapytmaekery (te Parys)* s. f.

Gobelotter, *v. n.* (gem.) *Drinken, zuypen.*

Gobe-mouche, *s. m Kleyne haegedis (der Antilles-eylanden zeer behendig om vliegen te vangen)* s. f. — (gem.) *eenen die zich met kleynigheden bezig houd.*

Gober, *v. a.* (gem.) *Slokken, inslokken, inzwelgen, inslorpen*; — (fig.) *ligtelyk gelooven*; — *imand onvoórziens vastgrypen.* Gober des mouches. *Zynen tyd met kleynigheden verslyten.* Gober du vent. *Ledig zyn, niets doen.* Gober le morceau. *Zich laeten bedriegen.*

Goberge, *s. m.* (visch) *Soórt van abberdaen.* — *s. f.* (timmermans w.) *Klem-haek (om het gelymd hout in te zetten)* s. m. — *s. f. plur. Onderlaegen (van een bed).*

Se goberger, *v. r.* (gem.) *Spotten, den spot houden*; — *zich vervrolyken, vrolyk zyn*; — *zyn gemak neemen.*

Gobet, *s. m.* (gem.) *Brok*, s. f. *slok*, s. m. Prendre quelqu'un au gobet. *Imand onvoórziens by den hals grypen.*

Gobeter, *v. a.* (word geconj. als *Cacheter*) (metsers w.) *De reêten met kalk toestryken.*

Gobeur, *s. m.* (gem.) *Slokop, vreêter.* Gobeur de mouches. (vogel) *Vliege-vanger.*

Gobie, *s. f.* (visch) *Grondel.*

Gobin, *s. m.* (gem.) *Bult-manneken*, s. n.

Goblin, *s. m. Bullebak (waer méde men de kinderen verveêrd maekt).*

Godaille, *s. f.* (gem.) *Dronkenschap.*

Godailler, *v. n.* (gem.) *Onmaetig drinken, zuypen.*

Godelureau, *s. m.* (schimp-w.) *Salet-jonker, pronker*, s. m. *hof-pop*, s. f.

Godenot, *s. m. Pop (daer de guychelaers méde speêlen)* s. f. — *mismaekt manneken*, s. n.

Goder, *v. n.* (van kleederen spr.) *Valsche plooyën maeken, rimpelen.*

Godet, *s. m. Drink-kommeken (zonder voet en ooren)* — *verf-potteken*

Digitized by Google

(*der schilders*) s. n. — *eemer* (*die het water ophaelt met een werktuyg*) s. m.

Godiveau, *s. m. Pastey van kalfsgehakt*, s. n.

Godron, *s. m.* (bouw-k.) *Lyst met eyvormig cieraed*; — *ronde plooy, frons, vouw* (*in eene hand-lob enz.*) s. f.

Godronner, *v. a. In eene hand-lob enz. ronde plooyén zetten.*

Goëlette, *s. f.* (kleyn engelsch vaertuyg) *Goelet.*

Goëmon, *s. m.* (plant) *Zee-gras, wier*, s. n.

Goëtie, *s. f. Toovery waer doór men de kwaede geesten aenriep om de menschen te benadeelen.*

Goëtien, enne, *s. m. et f. Tooverer: tooveresse.*

Goëtique, *adj.* Magie goëtique. (*zoek*) Goëtie.

Goître etc. (*zoek*) Goître etc.

Goffe, *adj.* (gem.) *Leelyk, mismaekt*; — *lomp, dom, bot.*

Gogaille, *s. f.* Faire gogaille. *Vrolyk zyn, smeêren.*

A gogo, *adv.* (gem.) *Lustig, in den overvloed, op zyn gemak.*

Goguenard, arde, *adj.* (gem.) *Schimpagtig, spotagtig.* — *s. m. et f. Schimper, spotter: schimpster, spotster.*

Goguenarder, *v. n.* (gem.) *Schimpen, spotten.*

Goguenarderie, *s. f.* (gem.) *Geschimp*, s. n. *spotterny*, s. f.

Goguettes, *s. f. plur.* (gem.) *Spotterneyén*, s. f. plur. *lach-praetjes*, s. n. plur. Chanter goguettes à quelqu'un. *Imand uytschelden.*

Goiland, *s. m.* (vogel) *Groote meeuw*, s. f.

Goinfrade, *s. f.* (gem.) *Zwelgery, brassery.*

Goinfre, *s. m.* (gem.) *Gulzigaerd, slokop slemper.*

Goinfrer, *v. n.* (gem.) *Gulzigtyk eéten, vreéten.*

Goinfrerie, *s. f.* (gem.) *Slempery, brassery.*

Goître, *s. m.* (heel-k.) *Gorgelgezwel, krop-gezwel*, s. n.

Goitreux, euse, *adj. Krop-gezwelagtig, met krop-ziekte gekweld, aen krop-gezwellen onderworpen.*

Golfe, *s. m. Golf, zee-bogt*, s. f. *zee-boezem, inham*, s. m. Le golfe de Venise. *De golf van Venétiën.*

Gollie, *s. f. Spaensche kraeg.*

Gomme, *s. f. Gom.* Gomme-gutte. *Gitte-gom, gutte-gom.* Gomme-résine. *Gom-harst.*

Gommer, *v. a. Gommen, met gom bestryken.*

Gommeux, euse, *adj. Gomagtig, gom-draegend.*

Gommier, *s. m. Gom-boom.*

Gomphose, *s. f.* (ontleéd-k.) *Onbeweégbaere beenvoeging* (*gelyk de tanden in het kaeks-been*).

Gonagre, *s. f.* (geneés-k.) *Kniejigt*, s. f. *knie-flêrecyn*, s. n.

Gond, *s m.* (spreék uyt *gon*) *Duym*, s. m. *herre* (*van eene spoórlée*) s. f. Faire sortir *of* mettre quelqu'un hors des gonds. (spreékw.) *Imand kwaed maeken, imand in gramschap doen opvliegen.*

Gondole, *s. f. Gondoól, venétiaensche schuyt*, s. f. — *langwerpig drinkschaeltje*, s. n.

Gondolier, *s. m. Gondoól-roeyér, venétiaënschen schuyt-roeyér.*

Gonfalon, gonfanon, *s. m. Kerkvaen*; — *wapen-vaen*, s. f.

Gonfalonier, gonfanonier, *s. m. Vaendraeger*, s. m. — (voórtyds) *opperhoofd van eenige kleyne italiënsche republieken*, s. n

Gonflé, ée, *adj. Opgezwollen, opgeblaezen.*

Gonflement, *s. m. Opzwelling*, s. f.

Gonfler, *v. a. Doen opzwellen, opblaezen.* — *v. n. et r. Zwellen, opzwellen, uytdyén*, v. n.

Gongrone, *s f.* (heel-k.) *Gorgelgezwel, krop-gezwel*, s. n.

Gonin, *adj.* (gem.) Maître gonin. *Loozen vos, doórtrapten vent.*

Goniomètre, *s. m.* (werktuyg) *Hoekmeéter.*

Goniométrie, *s. f.* (wis-k.) *Hoekmeét-konst.*

Gonne, *s. f.* (schippers w.) *Ton*, s. f. *vat*, s. n.

Gonorrhée, *s. f.* (vénus-kwaal) *Druypert, zaed loop, zaed-vloed*, s. m.

Gonorrhoïque, *adj.* (geneés-k.) *Van den druypert.*

Gord, *s. m.* (visschers w.) *Vischsteek*, s. f. *steek-paelen*, s. m. plur.

Gordien, *adj. m.* Nœud gordien. *Knoop, moeyelykheyd.*

Goret, *s m.* (gem.) *Verksken*, s. n. — (schippers w.) *schrobber*, s. m.

Goreter, *v. a.* (schippers w.) *Schrobben.*

Gorge, *s. f. Hals*; — *strot*, s. m. *heél, gorgel*; — *krop* (*van sommige vogelen*) s. f. Rendre gorge. *Overgeéven, uytbraeken.* Gorge de montagne. *Engte tusschen twee bergen.* — *Stok*

Digitized by Google

boven een eene land-kaert of print (waer méde men ze ophangt of oprolt) s. m.

Gorge-de-pigeon, *s. f. Wederschynend en vermengd koleur*, s. n.

Gorgé, ée, *adj. Opgevuld, vol, opgekropt.* Ce cheval a les jambes gorgées. *Dat peërd heëft opgezwolle beenen.*

Gorgée, *s. f. Mond-vol, slok*, s. m.

Gorger, *v. a. Met spys en drank opvullen, dronken maeken.* Gorger de richesses. (fig.) *Met rykdommen overlaeden.* — *v. r. Zich tot de keël toe opvullen.*

Gorgère, *s. f. Ouderwetsche halskraeg (der vrouwen).*

Gorgeret, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Weg-wyzer.*

Gorgerette, *s. f.* (oud w.) *Vrouwen hals-doek*, s. m.

Gorgerin, *s. m. Hals-stuk van een harnas*, s. n. — (bouw-k.) *hals van het dorisch kapiteel*, s. m.

Gorge-rouge, *s. f.* (vogel) *Roodborstje*, s. n.

Gorgonelle, *s. f. Soort van hamborgsch en hollandsch tynwaet.*

Gosier, *s. m. Keël*, s. f. *strot, gorgel*, s. m. *keël-gat*, s. n. — *gorgel-pyp, longpyp, locht-ader*, s. f. Grand-gosier (water-vogel) *(zoek)* Onocrotale.

Gothique, *adj et subst. Gotisch, gothiek;* — (schimp-w.) *ouderwetsch.*

Gouache, gouasse, *s. f.* Peinture à gouache. *Schildering met gom-verf.*

Goudron, *s. m. Teër.*

Goudronner, *v. a. Teëren, beteëren, met teër bestryken.*

Goudronneur, *s. m. Met teër bestryker.*

Goué, *s. m. Groot kap-mes*, s. n.

Gouet, *s. m. Groot kap-mes*, s. n. — (plant.) *(zoek)* Pied-de-veau.

Gouffre, *s. m. Diepte*, s. f. *afgrond;* — *kolk, draey-kolk, mael-stroom*, s. m.

Gouge, *s. f. Guds*, s. f. *half-ronden bytel*, s. m. — (oud schimp-w.) *hoer*, s. f.

Gougette, *s. f. Kleyne guds.*

Gouine, *s. f.* (gem.) *Hoer.*

Gouiat, *s. m. Léger-jongen, bagagieknegt;* — *metsers-diender.*

Goujon, *s. m.* (rivier-visch) *Grondeling;* — *yzeren bout*, s. m. *yzere pin*, s. f. Faire avaler le goujon à quelqu'un. (gem.) *Imand bedriegen.*

Goujonner, *v. a. Met yzere pinnen aeneenhegten.*

Goujure, *s. f.* (schippers w.) *Groef (in eenen scheëps-blok).*

Goulée, *s. f.* (gem.) *Brok*, s. f. *zwelg, slok*, s. m.

Goulet, *s. m Engte*, s. f. *nauwen ingang (van eene haven) — hals (van stoop, flesch enz.)* s. m.

Goulette, *s. f. (zoek)* Goulotte.

Goulifre, *s. m.* (gem.) *Slokop, gulzigaerd.*

Goulot, *s. m. Hals (van eene flesch, stoop enz.)*

Goulotte, *s. f.* (bouw-k.) *Goot*, s. f. *rioöl (tot het afloopen van het water)* s. n.

Goulu, *s. m.* (dier) *Vedlvraet;* — (vogel) *zee-meeuw*, s. f.

Goulu, ue, *adj. Gulzig, slokagtig.* — *subst Slokker, gulzigaerd.*

Goulument, *adv. Gulzigelyk, slokagtig.*

Goupille, *s. f. Spie, pin.*

Goupiller, *v. a. Met eene spie* of *pin vastmaeken.*

Goupillon, *s. m. Wywater-kwast, kwispel waer méde men het wywater sproeyt;* — *kanne-wasscher, borstel om kannen en potten van binnen schoon te maeken*, s. m.

Goupillonner, *v. a. Met eenen borstel de kannen van binnen schoon maeken.*

Gour, *s. m. Holte die door eenen water-val veroorzaekt is;* — *holte vol water*, s. f.

Gourde, *adj. f.* (spr. van de handen) *Styf van koude.*

Gourde, *s. f. Holle kalbas (om drank in-te-doen)* — (heel-k.) *soort van water-breuk.*

Gourdin, *s. m.* (gem.) *Stok, kluppel.*

Gourdiner, *v. a.* (gem.) *Stok-slagen geeven, afrossen.*

Goure, *s. f. Vervalschte drogery.*

Goureur, *s. m. Vervalscher van drogery, drogist die vervalschte drogen verkoopt.*

Gourgandine, *s. f.* (gem.) *Hoer.*

Gourganes, *s. f plur.* (gewas) *Zoete wilde boontjes*, s. n. plur.

Gourgouran, *s. m. Indische stoffe van rouwe zyde*, s. f.

Gourmade, *s. f. Vuyst-slag, slag met de vuyst*, s. m.

Gourmand, ande, *adj. Gulzig.* Branche gourmande. (van fruyt-boomen spr.) *Water-scheut.* — *s. m. et f. Gulzigaerd, slokker: slokster.*

Gourmandé, ée, *adj.* (van vleesch spr.) *Doorspekt.*

Gourmander, *v. a. Harde woorden geeven, hard behandelen, bekyven,*

Digitized by Google

begrauwen. Gourmander un cheval. *Een peêrd met den toom rukken*. Gourmander ses passions. *Zyne drifien beteugelen* of *in toom houden*.

Gourmandise, *s. f. Gulzigheyd*.

Gourme, *s. f.* (peêrde-ziekte) *Droes*, s. m. *schurft*, s. n. Jeter sa gourme. (van kinderen spr.) *Het schurft hebben*; ook (fig. van jongelingen spr.) *zotte kueren* of *malheden uytregten*.

Gourmer, *v. a. Vuyst-slagen geeven*. Gourmer un cheval. *Een peêrd de kin-keten aendoen*. — *v. r. Met de vuyst vegten*.

Gourmet, *s. m, Wyn-proever, kenner van wynen*.

Gourmette, *s. f. Kin-keten (aen het gebit der peêrden)*.

Gournabler, *v. a.* (schippers w.) *Met houte pinnen vastmaeken*.

Gournables, *s. m pl.* (schippers w.) *Houte pinnen*, s. f. plur.

Goussant (*zoek*) Goussaut.

Goussaut, *s. et adj. m.* (ry-schoól) Cheval goussaut. *Kort ineengedronge peêrd*.

Gousse, *s. f. Peul, pel, bast, schel (van sommige vrugten)*. Gousse de pois. *Ert-schel*. Gousse de fève. *Boon-schel*. Gousse d'ail. *Look-bol, knoflook*.

Gousset, *s. m. Borzeken, binnen-borzeken*, s. n. *broek-zak*; — *oksel (onder de armen)* s. m. Gousset de chemise. *Oksel-schrooy (van een hemd)*. — (timmermans w.) *Kardoes (waer op eene plank rust)* s. m.

Goût, *s. m. Smaek*. Perdre le goût. *Den smaek verliezen*. — *Zin, lust, smaek*, s. m. Prendre goût à quelque chose. *Ergens smaek* of *zin in vinden*.

Goûter, *s. m.* (spreek uyt *goûté*) *Het agternoen-eeten*, s. n.

Goûter, *v. a. Smaeken*; — *smaek in iet vinden, zin in iet hebben*; — *goedkeuren, aenneémen* Je goûte ses raisonnemens. *Ik neém zyne redenen aen*. — *v. a. et n. Proeven*. Goûtez notre vin. *Proeft onzen wyn*. Goutez à *of* de notre vin. *Proeft van onzen wyn*. — *v. n. Tusschen het middag-mael en het avond-mael eeten*.

Goutte, *adv.* (gem.) *Niet een zier, zigt*. Je ne vois goutte *of* je n'y vois goutte. *Ik zien niet*.

Goutte, *s. f. Druppel, droppel*, s. m. Goutte à goutte. *Druppel voór druppel, druppelings*. Tomber goutte à goutte. *Afdruppen, aflekken*. — *Flêrecyn*, s. n. *jigt*, s. f. Goutte volante. *Vliegende jigt*.

Goutte-crampe, *s. f Kramp, krimping der zenuwen*.

Goutte sciatique (*zoek*) Sciatique.

Goutte sereine, *s. f.* (ziekte) *Helders-drop, verdonkerdheyd des gezigts*.

Gouttelette, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Druppeltje*, s. n.

Goutteux, euse, *adj. Met het flêrecyn gekweld, aen het flêrecyn onderworpen, flêrecynagtig, jigtig*. — *subst. Flêrecynist*.

Gouttière, *s. f. Goót, water-buys*; — (boek-binders w.) *voórsneé, holle sneé (van een boek)*. — *s. f. plur.* (jagt) *Groeven in de herts-hoórns*; ook (schippers w.) *water-berden, water-gangen, uytwateringen (langs de boorden van een schip)*.

Gouvernail (*plur.* gouvernails) *s. m. Roer (van een schip)* s. n. Tenir le gouvernail dans un état. *Aen het roer van staet zitten, het bewind der zaeken hebben*.

Gouvernance, *s. f. Bestiering (in sommige stêden)*.

Gouvernant, *s. m.* Les gouvernans et les gouvernés. *De bestierders en de bestierden*.

Gouvernante, *s. f. Land-voogdesse*; — *gemaelin van eenen land-voogd*; — *bestierster in een huys, opzigster over kinderen*.

Gouverne, *s. f.* (koopmans w.) *Régel*, s. m. *rigt-snoer, gouverno*, s. n.

Gouvernement, *s. m. Bestiering, land-voogdy, regeering*, s. f. *bestier, ryks-bestier*, s. n. — *wooning van eenen land-voogd enz.*, s. f.

Gouverner, *v. a. et n. Bestieren, regeeren, beheerschen*, v. a. *heerschen*, v. n. — *v. a. Stieren, stueren (een schip)*. — *v. r. Zich draegen, zich gedraegen, zich aenstellen*, v. r. ook *bestierd worden*, v. pass.

Gouverneur, *s. m. Bestierder, regeerder, land-voogd, stadhouder, gouverneur*.

Grabat, *s. m. Slegt bed*, s. n. *arme slaep-stee*, s. f. Être sur le grabat. *Ziek te bedde liggen*.

Grabataire, *adj. Bedlegerig*.

Grabataires, *s. m. plur* (kerkelyke hist.) *Lieden die den doop uytstelden tot op hun dood-bed*.

Grabeau, *s. m.* (w. der drogisten) *Grabeel, gruys, uytschot van drogeryen*, s. n.

Grabuge, *s. m.* (gem.) *Kyvagie*, s. f. *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Grâce, *s. f. Genade, gratie*. Faire

Digitized by Google

grâce. *Genade bewyzen*. *genadig handelen*. Trouver grâce. *Genade vinden*. La grâce sanctifiante. *De heyligmaekende genade*. — *Gunst*. Rentrer en grâce. *De gunst wederkrygen*. Gagner les bonnes grâces d'une personne. *De genegenheyd van imand winnen*. Je vous fais grâce de la moitié. *Ik scheld u de helft kwyt*. — *Bevalligheyd*, *aerdigheyd*. De bonne grâce. *Goedwilligkyk*. Il danse de bonne grâce. *Hy danst op eene bevallige wyze*. Il n'a pas bonne grâce *of* il a mauvaise grâce de faire telle ou telle chose. *Het past niet*, *het betaemt niet*, *het doet hem niet veel eer*, *het staet hem niet wel zulke of diergelyke dingen te doen*. Il n'a pas sacrifié aux grâces. (fig) *Hy heeft geene bevalligheden*. Rendre grâce *of* grâces. *Dankzeggen*, *bedanken*. Dire grâces *of* ses grâces. *God danken na de maeltyd*, *het nagebed leezen*. Grâce à Dieu. *God dank*, *God zy geloofd*. Grâce à sa bonté. *Zyne goedheyd zy gedankt*, *door zyne goedheyd*, *dat is zyne goedheyd dank te weeten*. De grâce. *Ik bid u*, *ik verzoek het u*, *uyt gunst*.

Gracisble, *adj*. *Vergeeflyk*, *vergiffenis-weerdig*.

Gracieusement, *adv*. *Vriendelyk*, *op eene beleefde wyze*, *op eene minnelyke wyze*.

Gracieuser, *v. a.* (gem.) *Vriendelyk onthaelen*.

Gracieuseté, *s. f.* (gem.) *Vriendelykheyd*, *beleefdheyd*, s. f. — *kleyn geschenk*, s. n.

Gracieux, euse, *adj*. *Minzaem*, *minnelyk*, *lieftallig*, *vriendelyk*; — *bevallig*, *aerdig*.

Gracilité, *s. f.* *Fynheyd der stem* (*gelyk die der vrouwen en kinderen*).

Gradation, *s f.* *Trapswyze ophlimming* of *verheffing*: — (schilder-k.) *flauwe vermindering des lichts en der schaduwe*.

Grade, *s. m.* *Eer-trap*, *graed van eer* of *weerdigheyd*.

Gradin, *s. m.* *Banksken*, s. n. — *trap-bank*, s. f. Gradins. *Trapswyze zit-banken*.

Gradine, *s f.* *Getanden bytel*, s. m.

Graduation, *s. f.* *Verdeeling in graeden*.

Gradué, *s. m.* (w. der hooge schoolen) *Gegraduëerden*. — *adj*. (schey-k.) Feu gradué. *Vuer dat men allengskens vergroot*.

Graduel, *s. m.* (kerkelyk w.) *Trapzang*, s. m. *vers dat tusschen den epistel en het evangélie in de Misse gezongen word*; — *boek waer in de Missen in hoor-zang geteekend zyn*, s. n.

Graduel, elle, *adj*. *Trapswyze*. Les psaumes graduels. *De trap-psalmen*.

Graduellement, *adv*. *Trapswyze*, *van trap tot trap*, *allengskens*.

Graduer, *v. a.* *Graduëeren*, *in graeden verdeelen*. Graduer une carte de géographie. *De graeden op eene land-kaert teekenen*. — *Graduëeren*, *de weerdigheyd geeven van licentiaet*, *van doctoor enz.* — *Trapswyze* of *allengskens vermeerderen*.

Graie, *s. f.* (vogel) (*zoek*) Freux.

Graillement, *s. m.* *Schor* of *heesch geluyd der stem*, s. n.

Grailler, *v. n.* (jagt) *Op den jagt-hoorn blaezen om de honden te rug te roepen*.

Graillon, *s. m.* *Overgeschoote spys*, s. f. *overschot*, s. n. *overgeschoote brokken*, s. f. plur.

Grain, *s. m.* *Graen*, s. n. Les grains. *De graenen*. — *Kerne*, *korrel*, *pit*, s. f. Grain de raisin. *Kerne van eene druyf*. Grain de sel. *Graentje zout*. Grain de sable. *Zandeken*. Grain de cuir. *Nerf op het leer*. Grain de l'acier. *Draed* of *fynte van het stael*. Furaine à grain d'orge. *Genopten diemit*. Grain de vent (schippers w.) *Schielyken draey-wind*. Catholique à gros grain. (gem.) *Ruygen catholyken*. — (kleyn gewigt) *Greyn*, *aes*, s. n.

Grain-d'orge, *s. m.* (draeyers gereedschap) *Punt-beytel*.

Graine, *s. f.* *Zaed* (*der gewassen*) s. n. Graine de paradis. (soort van peper) *Paradys-zaed*.

Grainer, *v. a.* (*zoek*) Grener.

Grainetier, grainier etc. (*zoek*) Grenetier etc.

Grairie, *s. f.* (recht) *Bosch dat in het gemeen bezeten word*, s. n.

Grais, *s. m.* (*zoek*) Grès.

Graissage, *s. m* *Het smeeren*, *het vetten*, s. n.

Graisse, *s. f.* *Vet*, s. n. — *vetheyd*, s. f.

Graisser, *v. a.* *Smeeren besmeeren*, *vetten* Graisser la patte à quelqu'un. (spreekw.) *Imand met geld omkoopen*. — *v n.* (van vogten spr.) *Lyperen*.

Graisset, *s. m.* *Groenen vorsch*.

Graisseux, euse, *adj* *Smeerig*, *vettig*.

Gramen, *s. m.* (*en* behoud zynen natuerlyken klank, en neemt geene *s* in *plur.*) (*zoek*) Graminées.

Graminées, *adj. fem. plur.* Plantes

Digitized by Google

graminées. *Gras-planten, grasagtige planten, halmvormige planten.*

Grammaire *s. f. Tael-konst, letter-konst, spraek-konst, grammatica.*

Grammairien, *s. m. Tael-kundigen, letter-kundigen, spraek-kundigen, tael-meester.*

Grammatical, ale, *adj. Tael-kundig, spraek-kundig, letter-kundig.*

Grammaticalement, *adv. Tael-kundiglyk, volgens de régels der spraek-konst.*

Grammatiste, *s. m. Meester in de spraek-konst; — leerling in de spraek-konst.*

Gramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende ontrent négentien greynen*, s. n.

Grammont (stad) *Geersbergen, Geeraerdsbergen.*

Grand, *s. m. Iet groots, iets verhéven.* Il y a du grand dans cet ouvrage. *Daer is iet groots in dat werk.* En grand. *In het groot*; ook (schilder-k.) *lévens-grootte.* Grands, *s. m. plur. De grooten, de aenzienelykste persoonen.* Les grands du royaume. *De grooten van het ryk.* Les grands d'Espagne. *De grooten van Spanjen.*

Grand, ande, *adj. Groot.* Grandes richesses. *Groote rykdommen.* Grand et puissant. *Grootmogende* De grand matin. *'S morgens heel vroeg.* Vivre à la grande. *Op zyn groots leéven.* — (fig.) *Verhéven édelmoedig hoogdraevend* Grande ame. *Verhéve ziel.*

Grandelet, ette, *adj.* (gem.) *Die begint groot te worden.*

Grandement, *adv. Groots, op eene verhéve wyze*; — (gem.) *grootelyks, zeer veel.*

Grandesse, *s. f.* (eer-titel der grooten in Spanjen) *Grandeschap, grandaet*, s. n.

Grandeur, *s. f. Grootte, grootheyd*; — *grootheyd, verhévenheyd*; — (titel van Bisschoppen enz.) *grootheyd, hoogweérdigheyd.* Grandeur d'ame. *Groothertigheyd, édelmoedigheyd.*

Grandiose, *adj. Groots.*

Grandir, *v. n. Groot worden.*

Grandissime, *adj. superlat.* (gem.) *Zeer groot.*

Grand-maître, *s. m. Grootmeester*

Grand'-maîtrise, *s. f. Grootmeester-schap*, s. n.

Grand'mère, *s. f. Grootmoeder.*

Grand'messe, *s. f. Hoogmisse.*

Grand-œuvre, *s. m. Gewaende goud-maekery*, s. f.

Grand-oncle, *s. m. Oudoom.*

Grand-père, *s. m. Grootvader.*

Grand-prévôt, *s. m. Opperrechter.*

Grand'tante, *s. f. Oudmoeye.*

Grange, *s. f. Schuer, graen-schuer.*

Granit, granite, *s. m.* (de *t* in *granit* word niet uytgespr.) (harden gespikkelden égiptischen marmer) *Granit-steen.*

Granitelle, *adj. f.* Marbre granitelle. *Granitagtigen marmer*, s. m.

Granivore, *adj.* (van dieren spr.) *Dat van zaeden leéft.*

Granulation, *s. f.* (schey-k.) *Korreling, verandering der metaelen in korreltjes.*

Granulé, ée, *adj. Gekorreld, met korrelen.*

Granuler, *v. a. Tot korrelen* of *tot hagel maeken*

Graphie, *s. f. Beschryving.*

Graphique, *adj. Dat doór print-verbeéldingen word aengetoond.*

Graphiquement, *adv. Doór print-verbeélding.*

Graphomètre, *s. m.* (wis-konstig werktuyg) *Hoek-meéter.*

Grappe, *s. f. Tros*, s. m. Grappe de raisins. *Druyven-tros.* Mordre à la grappe. (fig.) *Groot vermaek ergens in scheppen.* — *Schurft aen de voeten (der peérden).* Grappe de Hollande *of* garance-grappe. *Gemaele meekraap.*

Grappillage, *s. m. Het naleézen der druyven*, s. n.

Grappiller, *v. n. Druyven naleézen, de overgelaete druyven in den wyngaerd opzoeken.* — *v. a. et n.* (gem.) *Zyne winst zoeken doór listige middelen.*

Grappilleur, euse, *s. m. et f. Naleézer: naleéster van druyven*; — (gem.) *eenen die doór list kleyne winsten doet.*

Grappillon, *s. m. Kleyn trosken van eenen grooten tros afgeplukt*, s. n.

Grappin, *s. m.* (schipp. w.) *Dreg*, s. f. *anker met vier armen*, s. n. — *enter-dreg (om de schéepen aen-te-klampen)* — *spoór*, s. f. *voet-haek (om op de boomen te klimmen)* s. m.

Grappiner, *v. a.* (schippers w.) *Dreggen, de enter-dreggen overwerpen.*

Gras, *s. m. Vet*, s. n. J'aime le gras. *Ik eét geérne vet.* Le gras de la jambe *De kuyt, de bracy, het dik van het been.*

Gras, asse, *adj. Vet*; — *smeérig*; — *lyperend.* Terre grasse. *Kley, kley-aerde* Jour gras. *Vleesch-dag* — (fig.) *Vuyl, oneerbaer.* Cette comédie est un peu grasse. *Dit blyspel is wat*

Digitized by Google

oneerbaer. Avoir la langue grasse *of* parler gras (*zoek*) Grasseyer

Gras, *adj.* Manger gras, faire gras. *Vleesch eeten.*

Gras-double, *s. m. Osse-maeg*, s. f.

Gras-fondu, *s. m. Smelting der lies (in het lyf der peerden die te zeer verhit zyn)* s. f.

Grassement, *adv. Rykelyk, ruymelyk.*

Grasset, ette, *adj.* (gem.) *Vetagtig, dikagtig.*

Grassette, *s. f.* (naem van twee planten) (*zoek*) Sanicle; — Orpin.

Grasseyement, *s. m. Het bryën, het lispen, het kwalyk uytspreeken van sommige letters en bezonderlyk van de* r, s. n.

Grasseyer, *v. n.* (word geconj. als *Effrayer*) Parler gras *Bryën, lispen, sommige letters en bezonderlyk de* r *niet wel konnen uytspreeken.*

Grasseyeur, euse, *s. m et f. Bryër: bryster, die sommige letters en bezonderlyk de* r *niet wel kan uytspreeken.*

Grassouillet, ette, *adj. Vet, dik, wel in het vleesch, poezelig.*

Grat, *s m Plaets daer de kiekens al krabbende de pieren zoeken*, s f.

Grateron, *s. m.* (plant) *Klis, klisse*, s. f. *kleef-kruyd*, s n.

Graticuler, *v. a* (schilder-k.) *Eene schildery enz. afruyten.*

Gratification, *s. f. Begiftiging*, s. f. *geschenk*, s. n.

Gratifier, *v a* (word geconj. als *Confier*) *Begiftigen.*

Gratin, *s. m. Het geene onder aen den pot aengebakken is.*

Gratiole, *s. f.* (plant) *Gods-genade.*

Gratis, *adv.* (de *s* word uytgesproken) *Om niet, voór niet, gratis.* Il dit cela gratis. *Hy zegt dat zonder bewys.*

Gratitude, *s. f. Erkentenis, dankbaerheyd.*

Gratte-bosse, *s. f.* (verguldersw.) *Krats-borstel, schaer-borstel* s. m.

Gratte-bosser, *v. a.* (verguldersw.) *Met den krats-borstel vryven.*

Gratte-cu (*plur.* gratte-cus) *s. m.* (vrugt van den wilden roozen-boom) *Haeg-bézie, églantier-bézie*, s f.

Grattéleux, euse, *adj. Schurftagtig, schurftig.*

Grattelle, *s. f. Het schurft*, s. n. *schurftheyd, drooge krauwagie*, s. f.

Gratte-papier, *s. m.* (schimp-w.) *Eeuen die met gering pratyk aen den kost komt.*

Gratter, *v a. Krabben, krauwen.*

Gratteron, *s. m.* (plant) *Klis, klisse*, s. f. *kleef-kruyd*, s. n.

Grattoir, *s. m. Krabber*, s. m. *krabyzer*, s. n.

Gratuit, ite, *adj. Vrywillig.* Supposition gratuite. *Ongegronde voórondersteling.*

Gratuité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Vrywilligheyd, goedertierendheyd.*

Gratuitement, *adv. Om niet, ongedwongen, uyt enkele genade, uyt enkele goedertierendheyd: — ongegrond, zonder grond, valschelyk.* Cela est supposé gratuitement. *Dat word zonder grond voórondersteld.*

Graves, *s. m.* (*zoek*) Gravois.

Gravatier, *s. m. Gruys-voerder, gruys-karman.*

Grave, *adj.* (natuer-k.) *Zwaer, wigtig.* Les corps graves. *De zwaere lichaemen.* — *Deftig, staetig, ernsthaftig.* — (spraek-k.) Accent grave. *Zwaer geluyd-teeken.* Son grave. (muziek) *Leegen toon.*

Grave (stad) *De Graef.*

Gravé, ée, *adj. Gegraveerd, gesneeden; — pokdaetig, met pokputten.*

Gravelée, *s. et adj. f.* Cendre gravelée. *Loog-assche, pot-assche.*

Graveleux, euse, *adj. Graveelagtig, graveelig, die met het graveel gekweld is; — steenagtig, gruyzig.* Terroir graveleux *Steenagtigen grond.* — (gem.) *Dertel, ongebonden, ontugtig.* Conte gravelcux. *Ontugtig vertelsel.*

Gravelines, *s. f* (stad) *Grévelingen.*

Gravelle, *s. f. Graveel*, s. n. *lendenkwael, nier-wee*, s. f.

Gravelure, *s. f* (gem.) *Vuylen klap*, s. m. *ontugtige réde*, s. f.

Gravement, *adv. Deftiglyk, ernsthaftiglyk, staetiglyk.*

Graver, *v. a. Snyden, plaet-snyden, graveéren.* Graver sur cuivre. *In koper snyden* Graver en bois *In hout snyden* Graver à l'eau forte. *Met sterk water etsen.* Graver quelque chose dans son cœur. *Iets diep in zyn hert printen.*

Graveur, *s. m. Plaet-snyder, graveérder.* Graveur de caractères. *Letter-snyder, letter-steeker.* Graveur de cachets. *Zégel-snyder, zégel-steeker.* Graveur en manière noire. *Plaet-snyder in zwarte konst.* Graveur à l'eau forte. *Etser.*

Gravier, *s. m. Dryf-zand, gruys, key-zand*, s. n.

Digitized by Google

Gravifique, *adj.* (natuer-k.) *Zwaermaekend.*

Gravir, *v. a. et n.* *Klauteren, opklauteren, met handen en voeten opklimmen.*

Gravitation, *s. f.* (natuer-k.) *Natuerlyke afhelling naer het middenpunt der aerde.*

Gravité, *s. f.* (natuer-k.) *Zwaerheyd, zwaerte, zwaerte-kragt*, s. f. *gewigt*, s. n. Le centre de gravité. *Zwaerte-punt, middenpunt der zwaerte.* — *Defligheyd, staestigheyd, ernsthaftigheyd.*

Graviter, *v. n.* (natuer-k.) *Doór zyne zwaerte ergens naer toe hellen.*

Gravoir, *s. m.* *Werktuyg om den rand te maeken waer in men bril-glazen enz. zet*, s. n. — *merk-hamer*, s. m.

Gravois, *s. m.* *Kalk-gruys*; — *puyn, fyn gruys (van afgebroke mueren)* s. n.

Gravure, *s. f.* *Het plaet-snyden, graveersel, het graveeren*, s. n. Gravure en manière noire. *Zwarte-konst, zwarte print-konst.* Gravure à l'eau forte. *Ets-konst, etsing met sterk water.*

Gré, *s. m.* *Zin, wil, dank*, s. m. *begeerte, beliefte*, s. f. *behaegen, welgevallen*, s. n. J'y suis allé contre mon gré. *Ik ben 'er naer toe gegaen tégen mynen dank* of *tégen mynen wil.* Cela est-il à son gré? *Is dat naer zynen zin?* Prendre en gré. *In dank aenneémen.* Se laisser aller au gré des flots. *Op de genade der golven dryven.* Savoir gré *of* savoir bon gré à quelqu'un de quelque chose. *Iets dankweeten aen imand, imand over iets te danken hebben.* Savoir mauvais gré à quelqu'un. *Over imand kwalyk te vréde zyn.* Se savoir bon gré de quelque chose. *Ergens over verblyd* of *vergenoegd zyn.* Bon gré mal gré. *Lief of leed, tégen wil en dank.* De gré à gré. *In der minne*; ook *uyt er hand.* Vendre de gré à gré. *Uyt er hand verkoopen.*

Grèbe, *s. m.* (water-vogel) *Duyker, bonten visscher.*

Le grec, *s. m.* *Het grieksch*, s. n. *de grieksche tael*, s. f.

Grec, grecque, *adj.* *Grieksch.* — *s. m.* *Griek.* Cet homme est grec en cette science, c'est un grand grec. *Dien man is liefhebber in die weétenschap, 't is eenen kenner.* A la grecque *Op zyn grieksch*

Grèce, *s. f.* *Griekenland*, s. n.

Grécisme, *s. m.* *Griekscke uytdrukking* of *spreékwyze*, s. f.

Grecque, *s. f.* (*zoek*) Grèque.

Grecquer, *v. a.* (*zoek*) Gréquer.

Gredin, ine, *s. m. et f.* (schimp-w.) *Schurk, schobejak: slegte vrouwspersoon.* — *adj.* *Vrekagtig, schrokagtig, schrokkig.*

Gredin, *s. m.* *Kleynen hond met lang hair.*

Gredinerie, *s. f.* *Vrekheyd, schrokkigheyd, schrokagtigheyd.*

Gréement, *s. m.* (*zoek*) Grément.

Gréer, *v. a.* (schippers w.) *Takelen, toetakelen.*

Greffe, *s. m.* *Greffie, greffie-kamer*, s. f. — *s. f.* (hoveniers w.) *Ente, griffel.*

Greffer, *v. a.* (hoveniers w.) *Enten, griffelen.*

Greffier, *s. m.* *Greffier, gerechtsschryver.* Charge de greffier. *Greffierschap.*

Greffoir, *s. m.* *Griffel-mesken, entmesken*, s. n.

Grège, *adj. fem.* Soie grège. *Rouwe zyde.* — *s. m.* *Vlas-hékel, répel (om het vlas af-te-répelen).*

Grégeois, *adj. m.* Feu grégeois. *Grieksch vuerwerk (voór deézen in den oórlog in gebruyk, dat zelfs in het water brandde)* s. n.

Grégorien, enne, *adj.* *Grégoriaensch.*

Grègues, *s. f. plur.* (spreék uyt *grég*) (oud) *Broek*, s. f.

Grêle, *s. f.* *Hagel*, s. m. Grêle de coups. *Hagel buy van slagen.*

Grêle, *adj.* *Dun, rank, lang en dun.* Voix grêle. *Scherpe fyne stem.*

Grêlé, ée, *adj.* (gem.) Visage grêlé. *Pokdaetig aengezigt.*

Grêler, *v. a.* *Verhagelen, doór den hagel bederven.* L'orage a grêlé les blés. *Het onweér heéft het koórn verhageld.* — *v. impers.* *Hagelen.* Il grêle. *Het hagelt.*

Grêlin, *s. m.* (schippers w.) *Greéling, dunste habel-touw*, s. f.

Grêlon, *s. m.* *Hagel-steen.*

Grelot, *s. m.* *Rond belleken (aen den hals der honden)* s. n.

Grelotter, *v. n.* *Klappertanden, beéven van koude.*

Grelou, *s. m.* *Vat met kleyne gaten (om den was tot korrelen te maeken)* s. n.

Grelouage, *s. m.* *Het maeken van den was tot korrelen*, s. n.

Grelouer, *v. a.* *Den was tot korrelen maeken (om hem te zuyveren).*

Greluchon, *s. m.* (gem.) *Geheymen en begunstigden minnaer van eene vrouws-persoon (die van andere onderhouden word).*

Digitized by Google

Grément, *s. m. Toetakeling (van een schip)* s. f.

Grémial, *s. m. Doek die den Bisschop op de kniën heeft (als hy den dienst doende gezeten is).*

Grémil, *s m.* (plant) *Peërel-kruyd, steen-kruyd*, s. n.

Grenade, *s. f. Grenaet-appel*, s. m. Fleur de grenade. *Grenaet-bloem, grenaet-bloessem.* — (oórlogs w.) *Hand-grenaet.*

Grenadier, *s. m. Grenaet-boom;* — (krygsman) *grenadier, grenaet-werper.*

Grenadière, *s. f. Grenaet-tesch.*

Grenage, *s. m. Het maeken van schiet-poeder*, s. n. *korreling van het bus-kruyd*, s f.

Grenaille, *s. f. Hagel*, s. m. *korrelen (van lood* of *van andere metaelen)* s. f. plur. — *uytschot van zaed*, s. n.

Grenailler, *v. a.* (van metael spr.) *Tot korrelen maeken.*

Grenat, *s. m* (hoog-rood édel gesteente) *Grenaet-steen*

Grenelé, ée, *adj. Gekorreld.*

Greneler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) Greneler du cuir. *Korreltjes* of *den nerf op het leër maeken.*

Grener, *v. n Schieten, zaed schieten, voortschieten.* Cette herbe grène bien. *Dat kruyd schiet wel.* — *v a. Korrelen, tot korrelen maeken.* Grener la poudre. *Bus-kruyd ziften.*

Greneterie, *s. f. Graen-koophandel;* — *zaed-koophandel*, s. m.

Grenetier, ière, *s. m. et f. Graen-verkooper: graen-verkoopster;* — *zaed-verkooper: zaed-verkoopster.*

Grenetis, *s. m. Rand*, s. m. *kordonneërsel (van een stuk geld, gedenkpenning enz)* s. n.

Grenettes, *s. f. plur. Geele verf-korrelen.*

Grenier, *s. m. Zolder;* — *koórn-zolder, graen-zolder.* Grenier à foin *of* su foin. *Hooy-zolder.*

Grenoir, *s. m. Bus-kruyd-zift*, s. f.

Grenouille, *s f. Vorsch, kikvorsch, kikker*, s. m. — *pan (waer in eene spil enz. draeyt)* s. f.

Grenouiller, *v. n* (gem.) *Zich dronken drinken (in de kroegen)* v. r.

Grenouillère, *s. f. Vorsche-poel*, s. m.

Grenouillet, *s m.* (plant) *Salomons zegel.*

Grenouillette, *s. f.* (plant) *Wilde renonkel*, s. f. — (heel-k.) *gezwel onder de tong*, s n.

Grenu, ue, *adj. Begraend, gegraend, gekorreld, vol korrelen.* Epi bien grenu. *Wel gekorreld koórn-aer.* Maroquin bien grenu. *Turksch leër met eenen schoonen nerf.* Huile grenue. *Beste olie die in korrelen gestold is.*

Grèque, *s. f. Boek-binders zaegsken*, s. n. Livre relié à la grèque. *Boek met ingezaegden* of *effen rug.*

Gréquer, *v. a.* (boek-binders w.) Gréquer un livre. *Een boek op den rug inzaegen (om er de koorden inte-leggen).*

Grès, *s. m. Bik-steen, gré-steen, zand-steen*, s. m. — *keulsch aerdewerk*, s. n.

Grésil, *s. m. Fynen hagel, stofhagel;* — *fynen sneeuw.*

Grésillement, *s. m. Kronkeling, ineenkrimping*, s. f.

Grésiller, *v. a. Doen kronkelen.* — *v. impers.* Il grésille. *Er valt fynen hagel* of *fynen sneeuw.*

Grésillonner, *v. n.* (van hey-krékels spr.) *Zingen.*

Grésoir, *s. m.* (glazemaekers w.) *Gruys-yzer*, s. n.

Gresserie, *s. f. Gré-steen*, s. m. — *gré-steen-myn*, s. f. — *keulsch aerdewerk*, s. n.

Grève, *s. f. Oever*, s. m. *strand*, s. n.

Grever, *v. a. Belasten, bezwaeren, onderdrukken.*

Grianneau, *s. m. Jongen berg-haen.*

Griblette, *s. f. Karmeney met spek belegd.*

Gribouillage, *s. m.* (gem.) *Slegte schildering*, s. f. — *slegt geschrift*, s. n.

Gribouillette, *s. f.* (gem.) *Grabbeling, grieling.* Jetter quelque chose à la gribouillette. *Iets te grabbelen goeyën* of *laeten grielen.*

Grièche, *adj*, Pie-grièche. (vogel) *Grauwe ekster, wilde ekster;* ook (gem.) *kyfagtig wyf.* Ortie-grièche. (plant) *Brand-nétel.*

Grief, *s. m. Bezwaernis, verongelyking;* — *klagt over verongelyking*, s f.

Grief, ève, *adj. Zwaer, streng.* Grièves peines. *Zwaere straffen.*

Grièvement, *adv. Zwaerlyk, strengelyk.*

Grièveté, *s. f. Zwaerheyd, grootheyd.*

Griffade, *s. f.* (valkeniers w.) *Klauw, krauw*, s. f. *slag met de klauw*, s. m.

Griffe, *s. f. Klauw*, s. f. — *renonkelbol;* — *naem-stempel*, s. m.

Griffer, *v. a.* (valkeniers w.) *Met de klauwen vatten.*

Griffon, *s. m. Gryp-vogel.*

Digitized by Google

Griffonnage, *s. m. Krabbel-schrift, slegt schrift*, s. n. *krabbeling, kribbeling*. s. f.

Griffonnement, *s. m. Krabbeling*. s. f. *ligt ontwerp van eene teekening*, s. n.

Griffonner, *v. a. Krabbelen, kribbelen, slegt schryven, slegt teekenen*

Griffonneur, euse, *s. m. et f. Krabbelaer, kribbelaer, slegten schryver* of *teekenaer: krabbelaerster, slegte schryfster.*

Grignon, *s. m. Korst (van brood)* s. f.

Grignoter, *v. n. Knabbelen, peuzelen, knaegen*; — (gem.) *kleyne winst doen.*

Grigou, *s. m.* (gem.) *Schrok, gierigaerd.*

Gril, *s. m.* (spreek uyt *gri*) *Rooster.*

Grillade, *s. f. Koól-braed, geroost vleesch, vleesch op den rooster gebraeden*, s. n. Mettre à la grillade. *Op den rooster braeden.*

Grillage, *s. m. Tralie (van gevlogten yzer-draed)* — *werking waer doór men de wyn-stoffen doór verscheyde vueren doet gaen eleer men ze smilt*, s. f.

Grille, *s. f. Tralie*; — *snuyf-rasp.*

Griller, *v. a. Roosten, roosteren, op den rooster braeden*; — *betraliën, met traliën sluyten, met traliën afsluyten, met traliën bezetten.* Griller une fille. (gem.) *Eene dogter nonne maeken*

Grillet, *s. m.* grillette, *s. f.* (wapen-k.) *Belleken (aen de pooten der roofvogels)* s. n.

Grilleté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met bellekens aen de pooten.*

Grillon, *s. m.* (insecte) *Krekel, hey-krekel*, s. f. — *s. m plur. Duym-schroeven (waer mede de misdaedigen gepynigd worden)* s. f plur.

Grillon-taupe, *s. m.* (insecte) *Veemol, veen-mol*, s. m. *mol-krekel*. s. f.

Grills, *s. m. plur.* (visschen) *Kleyne zalmen.*

Grimace, *s. f. Grynzing, trekking van het aenzigt*; — (fig.) *veynzing, geveynsdheyd.* Faire la grimace à quelqu'un. *Imand slegt onthaelen*; ook *doór zyn gelaet aen imand zyn ongenoegen toonen.* Cet habit fait la grimace. *Dat kleed trekt kwaede plooyén.*

Grimacer, *v. n. Grynzen, leelyke gezigten trekken*; — (van kleederen enz. spr.) *Kwaede plooyén trekken.*

Grimacier, ière, *adj. et subst. Gryns, grynzaerd, die leelyke gezigten trekt*; — (fig.) *schyn-heyligen, hipocriet.*

Grimaud, *s. m.* (schimp-w.) *Leerjongen, schoól-jongen, kooót-jongen.*

Grime, *s. m.* (schimp-w.) *Kleynen leer-jongen, kleynen schoól-jongen*; — *poetsmaeker (op het toneel).*

Grimelin, *s. m.* (schimp-w.) *Kleynen jongen*; — *geringen speeler.*

Grimelinage, *s. m.* (gem.) *Het speelen om kleynigheyd*, s. n. — *kleyne winst*, s. f.

Grimeliner, *v. n.* (gem.) *Om eene kleynigheyd speelen.* — *v. a. et n. Kleyne winst doen.*

Grimoire, *s. m. Toover-boek*, s. n. — *war-réde, duystere réde*, s. f.

Grimpant, ante, *adj.* (kruyd-k.) *Klauterend, opklimmend.*

Grimper, *v. n. Klauteren*, v. n. *opklimmen, opkruypen*, v. a. et n. *beklimmen*, v. a

Grimpereau, *s. m.* (vogeltje) *Boomkruyper.*

Grincement de dents, *s. m. Tandenknersing, knerseling der tanden*, s. f.

Grincer, *v. a et n.* Grincer les dents *of* des dents. *Knersetanden, op de tanden knersen.*

Gringolé, ée, *adj.* (wapen-k.) Croix gringolée. *Kruys welkers eynden vercierd zyn met een serpenten hoofd.*

Gringotter, *v n.* (van jonge vogelen spr.) *Kwetteren, zoetjes fluyten*; — (schimp-w. van menschen spr.) *slegt zingen.*

Gringuenaude, *s. f. Vuyligheyd die aen de slym-vaten of aen andere lichaems deelen kleeft.*

Grinon, *s. m. (zoek)* Dracuncule.

Griots, *s. m. plur. Gort, grut*, s. f.

Griotte, *s. f.* (groote kortsteélige kriek) *Morelle*: — *soórt van rooden en bruynen geplekten marmer.*

Griottier, *s m. Morellen-boom.*

Grippe, *s f.* (gem.) *Zinnelykheyd.* Prendre quelqu'un en grippe *of* se prendre de grippe à quelqu'un. *Zonder réden tégen imand gestoord worden.*

Se grippeler, *v. r.* (weévers w.) *Ineenkronkelen*, v. n.

Gripper, *v. a. Grypen, pakken, klauwen.* — *v. r.* (van stoffen spr.) *Ineenkronkelen*, v. n. ook (gem.) *zich zonder réden stooren*, v. r.

Grippe-sou (*plur.* grippe-sous) *s. m.* (schimp-w.) *Gryp-stuyver, ophaelder der rent-intresten voór een ander.*

Gris, *s. m. Het grys, het grauw*, s. n. *grauwe verve*, s. f. Gris de perles. *Peérel-koleur.* Gris de lin. *Appel-bloessem koleur.* Gris de more. *Zwart-grys koleur.* Gris de souris. *Muys-grauw.* Petit-gris. *Grauwe pels.*

Digitized by Google

Gris, ise, *adj* *Grauw*, *grys* Temps gris. *Overtrokke locht*, *donker weer*. Vin gris. *Bleeken wyn*. Lettres grises (boek-drukkers w.) *Houte letteren met cieraed*. Un peu gris, qui tire sur le gris, tirant sur le gris. *Grauwagtig*, *grysagtig*. Faire grise mine à quelqu'un. *Imand stuer bezien*. — *Half dronken*.

Grisaille, *s. f.* (schilder-k.) *Schildering met wit en zwart*.

Grisailler, *v. a.* *Grys schilderen*.

Grisâtre, *adj.* *Grysagtig*, *grauwagtig*.

Gris-cendré, ée, *adj.* *Asch-grauw*.

Griser, *v. a.* *Half dronken maeken*. — *v. r.* *Zich half dronken drinken*.

Griset, *s. m.* (vogel:je) *Jonge distelvink*, s. f.

Grisette, *s. f.* *Geringe vrouws-persoon*. s. f. — *grys vrouwe-kleedsel*, s. n.

Grisoller, *v. n.* (van den leeuwerk spr.) *Zingen*.

Grison, *s. m.* (gem.) *Ezel*; — *huer-knegt zonder livrey*. — *s. m. plur.* (volk op de grenzen van Zwitserland) *Grauwbonders*.

Grison, onne, *adj.* *Gryshairig*, *grys van haïr*, *met gryze hairen*. — *subst* *Gryzaerd*.

Grisonner, *v. n.* *Gryzen*, *grys worden*, *gryze hairen krygen*.

Grive, *s. f.* (vogel) *Lyster*.

Grivelé, ée, *adj.* *Gespikkeld* (*met grauwe en witte plekskens*).

Grivelée, *s. f.* (gem.) *Schachery*, *woekery*, *ongeöorlofde en heymelyke winst*.

Griveler, *v. a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) (gem.) *Heymelyke en ongeöorlofde winsten doen*, *onrechtvaerdig geld winnen*.

Griveleur, *s. m.* (gem.) *Beurs-luyzer*, *eenen die ongeöorlofde winsten doet*.

Grivelerie, *s. f.* (*zoek*) Grivelée.

Grivois, *s. m.* *Wakkeren keerel*

Grivois, oise, *adj.* *Lustig*, *vrolyk*, *aerdig*, *wakker*.

Grivoise, *s. f.* *Stoute vrouws-persoon*, *helleveeg*.

Grognard, *s. m.* *Grimmer*, *knorder*.

Grogne, *s. f.* (gem.) *Hertzweer*, *ongenoegen*. s. n.

Grognement, *s. m.* (van verkens spr.) *Geknor*; — (gem.) *geknor*, *gegrim*, *gemor*, *gepreutel*, s. n.

Grogner, *v. n.* (van verkens spr.) *Knorren*; — (gem.) *knorren*, *grimmen*, *morren*, *preutelen*.

Grogneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Grimmer*, *knorder*: *grimster*. — *adj.* *Knorrig*, *grimmig*

Groin, *s. m.* *Muyl verkens snuyt*.

Groison, *s. m.* *Wit fyn gestampt kryt* (*om het parkement te bereyden*) s. n.

Grolle, *s. f.* (vogel) (*zoek*) Freux.

Grommeler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) (gem.) *Knorren*, *grimmen*, *mompelen*, *preutelen*.

Grondable, *adj.* *Die verdient bekeeven te worden*, *bekyvens-weerdig*.

Grondement, *s. m.* *Gerommel*, *gedommel*. s. n.

Gronder, *v. a.* *Bekyven*, *beknorren*. Il m'a grondé. *Hy heeft my bekeeven*. — *v. n.* *Kyven*, *knorren*; ook *rommelen*. Le tonnerre gronde. *Den donder rommelt*.

Gronderie, *s. f.* *Kyvagie*, s. f. *gehyf*, *het kyven*, s. n.

Grondeur, euse, *adj.* *Kyfagtig*, *knoragtig*, *knorrig*. — *s. m. et f.* *Kyver*: *kyfster*.

Groningue, *s. f.* (stad) *Groeningen*.

Gros, *s. m.* *Grootste gedeelte*, *het bezonderste*, *gros*, s. n. Le gros de l'armée. *Het gros van het leger*. Le gros de la besogne. *Het bezonderste van het werk*. Un gros de cavalerie. *Eenen grooten hoop peerden-volk*. Le gros de l'arbre. *Het dik van den boom*. — (het achtste deel van eene once) *groot*; — *groot*, s. n. *halven stuyver*, s. m. Livre de gros. *Pond groot*.

Gros, osse, *adj.* *Dik*, *dikhyvig*, *zwaerlyvig*, *zwaer*. Grosse femme. *Dikke vrouw* Femme grosse. *Beruagte vrouw*. — *Vol*, *opgeblaezen*. Un cœur gros de soupirs. *Een hert vol van zugten*. — *Groot*. Gros marchand. *Grooten koopman* — *Grof*. Gros drap. *Grof laken*. — *Zwaer*, *sterk*, *hevig*. Grosse fièvre. *Zwaere koorts*. Grosse bête. *Lompe beest* Gros temps *Storm*, *onstuymig weer*. Grosse mer. *Onstuymige zee*.

Gros, *adv.* *Groot*, *veel*. Gagner gros. *Veel winnen*. En gros. *In het groot*, *in het gros*. Marchand en gros. *Grossier*, *koopman in het gros*. Tout en gros. (gem.) *In het geheel*.

Gros-aventurier, *s. m.* *Eenen die zyn geld op bodemery waegt*.

Gros-bec, *s. m.* (vogel) *Dik-bek*, s. m. *kerse-vink*, s. f.

Groseille, *s. f.* *Ael-bézie*, *sint jans bézie*. Groseille épineuse of verte. *Stekel-bézie*, *doorn-bézie*, *kruys-bézie*.

Groseiller, *s. m.* *Ael-bézie-boom*.

Digitized by Google

Groseiller épineux. *Stekel-bézie-boom*, *kroes-doórn*, *kruys-doórn*, *kroes-bézie-boom*, *kruys-bézie-boom*.

Grouil, *s. m. Kwaed glas*, s. n.

Grosse, *s. f. Gros*, s. n. *twaalf dozynen*, s. n. plur. — *grosse*, s. f. *wettig afschrift van eene minute*, s. n.

Grosse-aventure, *s. f. Bodemery*.

Grosserie, *s. f. Koophandel in het groot*, s. m.

Grosses de fonte, *s. f. plur.* (boekdrukkers w.) *Groote letteren (in titels der plakkaerten enz.)*

Grossesse, *s. f. Zwangerheyd*, *bevruchtheyd*.

Grosseur, *s. f. Dikte*, *dikheyd*, *grofheyd*, s. f. — *gezwel*, s. n.

Grossier, ière, *adj. Grof*, *dik*, *lomp*. Faute grossière. *Grove faut*. — *Boeragtig*, *bot*, *rouw*, *plomp*, *onbeleefd*, *onbeschaefd*. Esprit grossier. *Botten geest*. Marchand grossier. *Grossier*, *koopman in het groot*.

Grossièrement, *adv. Onbeschaefdelyk*, *rouwelyk*, *onbeleefdelyk*, *bottelyk*; — *in het kort*, *in het algemeen*.

Grossièreté, *s. f. Grofheyd*, *dikte*, *dikheyd*; — *onbeschaefdheyd*, *boeragtigheyd*, *lompheyd*, *onbeleefdheyd*, *rouwheyd*, *plompheyd*.

Grossir, *v. a. Vergrooten*, *grooter maeken*, *grooter vertoonen*, *vermeerderen*; — *dikker maeken*, *doen zwellen*. — *v. n. et r. Grooter worden*, *vermeerderen*; ook *dikker worden*, *opzwellen*, v. n.

Grossoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (recht) *Grosseéren*, *een wettig afschrift* of *grosse eener minute maeken*.

Grotesque, *adj. Aerdig*, *drollig*, *klugtig*, *snaeksch*, *boertig*. — *s. m. plur.* (schilder-k.) *Snaeksche verbeéldingen*, *koddige printen* of *schilderyën*, s. f. plur.

Grotesquement, *adv. Aerdiglyk*, *klugtiglyk*, *drolliglyk*.

Grotte, *s. f. Grot*, *spelonk*, s. f. *onderaerdschen kuyl*, s. m.

Grotéteux, euse, *adj. Steenagtig*, *gruysagtig*.

Grouillant, ante, *adj.* (gem.) *Wémelend*, *krielend*.

Grouillement des intestins, *s. m. Rommeling*, s. f. *gerommel der darmen*, s. n.

Grouiller, *v. n.* (gem.) *Zich beweégen*, *zich roeren* v. r. Personne ne grouille encore. *Niemand roert zich nog*. Le ventre lui grouille. *Zynen buyk rommelt*. — *Krielen*, *wémelen*, *grimmelen*. Cela grouille de vers. *Dat krielt van de wormen*. La tête lui grouille. *Hy schuddebolt*, *zyn hoofd beeft*.

Groupe, *s. m.* (schilder-k.) *Groep*, *hoopswyze verbeelding van figueren*, s. f.

Grouper, *v. a.* (schilder-k.) *Figueren hoopswyze schilderen* of *houwen*. Grouper des colonnes. *Twee pilaeren nevens malkaer op een voetstuk stellen*. — *v. n. Eene groep uytmaeken*.

Gruau, *s. m. Grut*, *gort*, s. f. Bouillie de gruau. *Gorte-bry*. — *Jongen kraen-vogel*, s. m.

Grue, *s. f.* (vogel) *Kraen*, s. f. *kraen-vogel*, s. m. — *kraen*, s. f. *groot gestel om zwaere lasten op-te-hyschen*, s. n.

Gruerie, *s. f.* (recht) *Hout-vesterschap*, *woud-meesterschap*, *bosch-recht*, s. n.

Gruger, *v. a. Knabbelen*, *kraeken*, *met de tanden morselen (iet dat hard en droog is)* — (gem.) *eéten*, *opeéten*.

Grugeoir, *s. m* (*zoek*) Gresoir.

Grume, *s. f.* Bois en grume. *Neérgeveld hout* (*dat zyne schors nog heeft*) s. n.

Grumeau, *s. m. Klont*, s. f. *klonter*, s. m.

Grumel, *s. m. Haver-bloem* (*om de stoffen te vollen*) s. f.

Se grumeler, *v. r.* (word geconjug. als *Appeler*) *Klonteren*, *tot klonters worden*, v. n.

Grumeleux, euse, *adj. Klonterig*, *klonteragtig*. Bois grumeleux. *Hobbelig hout*.

Gruon, *s. m Jongen kraen-vogel*.

Gruyer, *s. m.* (recht) *Hout-vester*, *woud-vester*. — *adj. masc.* Seigneur gruyer. *Heer die een zeker recht heeft op de bosschen van zyne leenmannen*.

Gruyer, ère, *adj.* (valkeniers w.) Faucon gruyer. *Kraen-valk*, *valk die geleerd is op de jagt der kraen-vogels*.

NB. In de volgende woórden, in de welke, na *e* of *i*, de *u* volgt, word die *u* niet uytgesproken; zy dient om te beletten dat de *g* niet als *j* uytgesproken word.

Gué, *s. m. Waede*, *wadde*, *ondiepte* (*in eene rivier daer men te voet doór kan gaen*) s. f. Passer une rivière à gué. *Eene rivier doórwaeden*, *te voet doór eene rivier gaen*.

Guéable, *adj.* (van rivieren spr.) *Waedbaer*, *doórwaedbaer*.

Guèbres, *s. m. plur.* (*zoek*) Gaures.

Guède, *s. f.* (plant om blauw te verven) *Weed*, *weede*.

Digitized by Google

Guéder, *v. a. Met weed verven*; — (gem.) *opkroppen met eeten en drinken, dronken maeken.*

Guéer, *v. a.* (*zoek*) Aigayer.

Gueldre, *s. f.* (landschap) *Gelderland*, s. n.

Gueldres, *s. f.* (stad) *Gelder.*

Gueldrois, oise, *s. m. et f. Gelderschen, geldersche. — adj. Geldersch*

Guelfes, *s. m. plur. Aenhangers der Pauzen tégen de roomsche Keyzers (in de twaelfde en twee volgende eeuwen).*

Guenille, *s. f. Oud versleéte kleed*, s. n. *ouden lap*, s. m. *vodde, voddery*, s. f.

Guenillon, *s. m. Oud lappeken, voddeken*, s. n.

Guenipe, *s. f.* (gem.) *Eerlooze vrouws-persoon, hoer*; — *morsige vrouws-persoon, slons.*

Guenon, *s. f. Wyfken van den aep*, s. n. — *meérkat*, s. f. *steért-aep*, s. m. — (schimp-w.) *leelyke vrouws-persoon*; — *hoer*, s. f.

Guenuche, *s. f. Meérkatteken*, s. n.

Guêpe, *s. f.* (groote vlieg) *Wesp.*

Guêpier, *s. m. Wespen-nest*; — (vogel) *bie-wolf.*

Guerdon, *s. m.* (oud) *Vergelding, belooning*, s. f.

Guerdonner, *v. a.* (oud) *Vergelden, loonen, beloonen.*

Guerdonneur, *s. m.* (oud) *Belooner.*

Guère, guères, *adv.* (is altyd verzeld met *ne*) *Weynig, byna niet, luttel, niet veél.* Il n'a guère de temps. *Hy heéft weynig tyds.*

Guéret, *s. m. Braek-land, bebouwd land dat niet bezaeyd is*, s. n.

Guéridon, *s. m. Knaep*, s. m. *tafeltje (daer men licht op zet)* s. n.

Guérir, *v. a. Geneézen, heelen, gezond maeken.* — *v. n. et r. Geneézen, gezond worden*. v. n.

Guérison, *s. f. Geneézing, heeling.*

Guérissable, *adj. Geneéslyk, geneésbaer.*

Guérisseur, *s. m.* (gem.) *Geneézer.*

Guérite, *s. f. Schilder-huysken, schildwagt-huysken*, s. n. — *kyk-toren*, s. m.

Guéritif, ive, *adj. Geneés-kragtig, dat eene geneézende kragt heéft.*

Guerlandes, *s. f. pl.* (schippers w.) *Banden, krop-wangen aen den boeg.*

Guerlin, *s. m.* (schippers w.) *Gréling, werp-anker-touw, touw om een schip te vertuyën* of *in-te-winden*, s. f.

Guerre, *s. f. Oórlog, kryg*, s. m. Faire la guerre. *Oórlog voeren, oórlogen.* Aller à la petite guerre. *Stroopen, moeskoppen.*

Guerrier, ière, *s. m. et f. Oórlogsman, krygsman: krygs-heldin.* — *adj. Strydbaer, krygshaftig, krygsgezind*; — *oórlogs.*

Guerroyer, *v. n.* (word geconjug. als *Employer*) (oud) *Oórlogen, oórlog voeren.*

Guerroyeur, *s. m.* (oud) *Krygsman.*

Guet, *s. m. Wagt, stads wagt*, s. f. — *nagtwaeker, klapperman*, s. m. — (fig.) *bespieding*, s. f.

Guet-apens, *s. m Voórbedagt schelmstuk*, s. n. De guet-apens. *Met voórdagt, met opgezetten wil.*

Guêtre, *s. f. Wagge.*

Guêtrer, *v. a. Waggen aendoen.* — *v. r. Zyne waggen aendoen.*

Guetter, *v. a.* (gem.) *Bespieden, loeren, afloeren*; — *imand afwagten.*

Guetteur, *s. m. Bespieder, afloerder.*

Gueulard, *s. m.* (gem.) *Blaeskaek, raesbol.*

Gueule, *s. f. Muyl, smoel*, s. m. La gueule du lion. *Den muyl van den leeuw.* — *Mond*, s. m. *opening*, s. f. *bakhuys (van put, pot, oven enz.)* s. n.

Gueulée, *s. f.* (gem.) *Eenen mond vol.* — *s. f. plur. Vuyle woórden*, s. n. plur. *ontugtige réde*, s. f.

Gueuler, *v. a.* (jagt) *Met den smoel vastgrypen.* — *v. n.* (gem.) *Raezen, veél en hard spreéken.*

Gueules, *s. m.* (wapen-k.) *Rood koleur (in de wapen-schilden)* s. n.

Gueusaille, *s. f.* (schimp-w.) *Slagt volk, bedelaers volk, gespuys, janhagel, schuym*, s. n.

Gueusailler (gem.) (*zoek*) Gueuser.

Gueusant, ante, *adj. Bédelend, schooyénd.*

Gueuse, *s. f. Ongezuyverd staef-yzer*, s. n.

Gueuser, *v. a. et n.* (gem.) *Bédelen, schooyén.*

Gueuserie, *s. f.* (gem.) *Bédelaery, schooyery*; — *armoede, behoefligheyd*; — (fig.) *geringé zaek, kaeligheyd*

Gueuset, *s. m. Kleyne yzere staef (die nog niet gezuyverd is)* s. f.

Gueux, *s. m.* (schimp w.) *Geus.*

Gueux, euse, *adj.* (gem.) *Bédelagtig, kael.* — *s. m et f. Bédelaer, schooyér: bédelaerster, schooyster*; ook *guyt, fielt.*

Guhr, *s. m.* (natuerl. hist.) *Aerde die vol myn-stoffen is*, s. f.

Digitized by Google

Gui, *s. m.* (bygewas op de eyke en andere boomen) *Maren-takken*

Guichet, *s. m. Kleyn deurken (in eene groote poort) — vensterken met eene tralie; — blind (van eene venster)* s. n. *deur (van eene kas)* s. f.

Guichetier, *s m. Cipiers-gast (die de gevangenis sluyt en ontsluyt).*

Guide, *s. m. Leydsman, voórganger, wegwyzer, gids. — s. f plur. Leyreepen (van den toom der peerden)* s. m. plur.

Guider, *v. a. Den weg wyzen, geleyden.*

Guidon, *s. m Standerd der ruytery,* s. m. *ruyter-vaen,* s. f. — *kornet, standerd-draeger (der ruytery)* s. m.

Guignard, *s. m.* (vogel) *Kleynen pluvier.*

Guigne, *s. f.* (vrugt) *Kers.*

Guigner, *v. a. Belonken, beloeren.* Il guigne cette charge. (fig.) *Hy betragt die bediening. — v n. Lonken, loeren.*

Guignier, *s. m. Kerselaer, kersenboom.*

Guignon, *s. m.* (gem.) *Ongeluk,* s. n.

Guildive, *s. f. (zoek)* Tafia.

Guilée, *s. f (zoek)* Giboulée.

Guillage, *s. m. Dryving van het bier (dat nieuwelings getond is)* s. f.

Guillante, *adj fem.* Bière guillante. *Dryvend bier, bier dat zyne gist uytwerpt.*

Guillaume, *s. m. Rabat-schaef, sponning-schaef,* s. f.

Guilledin, *s. m. Engelsch ruyn-peerd,* s. n.

Guilledon, *s. m.* (gem.) Courir le guilledon. *In vuyle kroegen loopen.*

Guillemets, *s. m. pl.* (boek-drukkers w.) *Aenhaelings-teeken,* s. n. *ganzeoogen (op zyde der régels)* s f. plur.

Guillemetter, *v. n.* (boek-drukkers w.) *Aenhaelings-teekenen stellen.*

Guiller, *v n.* (van bier spr.) *Dryven.*

Guilleret, ette, *adj* (gem.) *Levendig, frisch, logt, vrolyk.*

Guilleri, *s. m. Het sirpen (van eene musch)* s. n.

Guillocher, *v. a. Eene konstige schikking van doóreengevlogte trekken maeken*

Guillochis, *s. m. Konstige schikking van doóreengevlogte trekken,* s. f.

Guillotinade, *s. f. Onthalzing van verscheyde persoonen te gelyk doór de guillotien.*

Guillotine, *s. f. Guillotien,* s. f. *werktuyg ter onthalzing der misdaedigen,* s. n.

Guillotiner, *v. a. Guillotineeren, doór de guillotien onthalzen.*

Guimauve, *s. f.* (plant) *Witte maluwe, witte heemst,* s. f. *heemst-wortel,* s. m Fausse guimauve. *Geele maluwe.*

Guimaux, *s. m. pl Weyden die tweemael's jaers gemaeyd worden,* s f. plur.

Guimbarde, *s. f. Langen wagen (om de koopmanschappen te vervoeren)* s. m. — (speeltuyg) *tromp, mond-tromp,* s. f.

Guimberge, *s. f.* (bouw-k.) *Cieraed (aen de sleutels der gothische gewelven)* s. n.

Guimpe, *s. f. Nonnen hals-doek,* s. m.

Se guimper, *v. r. Non worden.*

Guinda, *s. m.* (laken-scheerders w.) *Kleyne meulen-pers,* s. f.

Guindage, *s. m.* (schippers w.) *Hysching, ophysching (der goederen)* s. f.

Guindal, guindas, *s. m Dry-pikkel (om zwaere lasten op-te-hyschen).*

Guindant, *s. m.* (schippers w.) *Vlag-breedte,* s f.

Guinde, *s f. (zoek)* Guindeau.

Guindé, ée, *adj.* Style guindé. *Al te hoogdraevenden schryf-stiel.* Il est toujours guindé. *Hy heeft altyd eene gemaekte houding.*

Guindeau, *s. m.* (schippers w.) *Spil (daer de anker-touw op loopt)* s f.

Guinder, *v a. Ophaelen, optrekken, ophyschen.* Se guinder l'esprit. (fig.) *Al te hoogdraevende zyn.*

Guinderesse, *s. f.* (schippers w.) *Hysch-touw,* s. f. *wind-reep,* s. m.

Guinderie, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Gemaekte houding.*

Guindoule, *s. f.* (schippers w.) *Soórt van kraen om de scheepen te laeden en te ontlaeden.*

Guindre, *s. m. Zyde-winde, garenwinde,* s. f.

Guinée, *s. f.* (engelsch goude geldstuk) *Guinie, guiné,* s f. — *katoene lynwaet van Pondicheri,* s n.

Guingans, *s. m. Soórt van katoene lynwaet in Bengale.*

Gingois, *s. m Schuynte,* s. f. Il y a dans cet esprit un guingois qui choque tout le monde. (fig.) *Hy heeft iet averegts* of *dwars in zynen geest, dat idereen mishaegt.* De guingois. *Schuyns, dwars, scheef;* ook *verkeerd, averegts.*

Guinguette, *s. f. Geringe herberg (buyten de stad)* — (gem.) *kleyne buytenwooning.*

Guiper, *v. a. Zyde enz over eenen getwynden draed spinnen.*

Guipoir, *s. m.* (lint-weevers w.)

Digitized by Google

Werktuyg om gedraeyde fréniën te maeken, s n.

Guipon, *s. m.* (*zoek*) Guispon.

Guipure, *s f. Soórt van zyde kant.*

Guirlande, *s. f. Bloem-krans, kroon van bloemen.*

Guisarme, *s. f. Dobbele byl (die aen beyde zyden scherp is).*

Guise, *s f. Manier, wyze.* En guise. *Gelyk als, by manier van.*

Guispon, *s. m.* (schippers w.) *Smeèr-kwast, smeèr-borstel.*

Guitarre, *s. f.* (snaer-speéltuyg) *Guitarn.*

Guitariser, *v n.* (gem.) *Op de guitarn speélen.*

Guitran, *s. m. Teèr, pek.*

Gumène, *s. f.* (wapen-k.) *Ankertouw.*

Gustatif, *s. m et adj.* (ontleéd-k.) Nerf gustatif. *Smaek-zénuw.*

Gustation, *s. f.* (natuer-k.) *Smaek*, s. m.

Guttural, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de keél.* Artère gutturale *Keél-slagader.* — (spraek-k.) *Doór de keél uytgesproken wordende.* Lettres gutturales. *Keél-letters.*

Gymnase, *s. m.* (oudh.) *Oeffen-plaets, oeffen-schoól (waer in de jongelingen by de Grieken onderrigt wierden in de lichaems oeffeningen)* s. f.

Gymnasiarque, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd der oeffen-schoól (by de Grieken)* s. n.

Gymnaste, *s. m.* (oudh.) *Opzigter in de oeffen-schoól (der Grieken).*

Gymnastique, *s. f.* (oudh.) *Konst van het lichaem te oeffenen (by de Grieken)* — *adj.* Exercices gymnastiques. *Lichaems oeffeningen.*

Gymnique, *s. f. et adj.* (*zoek*) Gymnastique.

Gymnosophistes, *s. m. plur. Oude indiäensche wysgeèren.*

Gymnosperme, *adj.* (kruyd-k.) Plantes gymnospermes. *Planten welkers bloemen naekt zaed zonder zaed-huys draegen.*

Gymnospermie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen naekt zaed zonder zaed-huys draegen*, s. n

Gymnopédie, *s. f.* (oudh) *Dans by de Lacédemoniers waer in de dansers naekt waeren*, s. m.

Gynandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen de helmstyltjes op het stampertje hebben*, s. n.

Gynécée, *s. m.* (oudh.) *Vrouwen-vertrek*, s. n.

Gynéciaire, *s. m.* (oudh.) *Werkman in het vrouwen-vertrek.*

Gynécocratie *s. f. Vrouwen-heersching, vrouwen-regeéring*, s. f. — *staet*, s. m. of *ryk waer in de vrouwen mogen regeéren*. s n.

Gynécocratique, *adj.* Gouvernement *of* état gynécocratique. (*zoek*) Gynécocratie.

Gynécohome, *s. m.* (oudh.) *Opzigter over de zéden der vrouwen in Athénen.*

Gypse, *s. m. Gips. rauwe plaester*, s. f. *plaester-steen*, s. m. — *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) Pierres gypseuses. *Steenen die doór het vuer in plaester veranderd konnen worden.*

Gypseux, euse, *adj. Kalkagtig, plaesteragtig.* Goutte gypseuse. *Kalkflérecyn*

Gyrole, *s f.* (plant) (*zoek*) Chervis.

Gyromancie, *s. f.* (oudh.) *Waerzeggery die al rond stappende geschiedde.*

Gyrovagues, *s. m. plur.* (kerkelyke hist.) *Moniken die geene vaste wooning hadden.*

H

H, *s. f. huitième lettre de l'Alphabet.*

In alle de woórden aldus „ onderscheyden, word de *h* geäspireérd of uytgeädemd. Op het eynde der woórden word de *h* geäspireérd in deéze dry interjectiën: *ah! eh! oh!*

„ Hà! *interj. Ha, ach!*

Habeas-corpus, *s. m.* (latynsch w.) *Wet in Engeland waer doór eenen gevangen, mits borg geévende, op vrye voeten gesteld word.*

Habile, *adj. Gauw, bekwaem, bedreéven, handig. behendig, ervaeren;* — (recht) *bevoegd. wettig, bekwaem.*

Habilement, *adv. Behendiglyk.*

Habileté, *s. f. Gauwheyd, bekwaemheyd, ervaerenheyd, bedreévenheyd, handigheyd, behendigheyd, snédigheyd.*

Habilissime, *adj.* (gem.) *Zeer bekwaem, zeer behendig.*

Habilitation, *s f.* (recht) *Bejaerdmaeking.*

Habilité, *s. f.* (recht) *Bekwaemmaeking, bevoegdmaeking, wettiging.*

Habiliter, *v a.* (recht) *Geregtigen, bevoegd maeken, bekwaem maeken, wettigen, wettig maeken.*

Habillage, *s. m Het opmaeken* of *toebereyden van vleesch* of *gevogelte (om aen het spit te braeden)* s. n.

Digitized by Google

Habillé, ée, *adj.* *Gekleed.*

Habillement, *s. m.* *Kleeding*, s. f. *kleedsel*, *gewaed*, s. n. Habillement de tête. *Helm*, *helmet.*

Habiller, *v. a.* *Kleeden*, *aenkleeden*; — (koks w.) *gereed maeken* (*tot het kooken*). Habiller un lièvre. *Eenen haes het vel afstroopen enz.* Habiller un poisson. *Eenen visch reynigen*, *krabben enz.* Habiller une peau. *Een vel bereyden.* — *v. a et n.* *Kleeden*, *kleederen maeken.* Ce tailleur habille bien. *Dien klearmaeker maekt goede kleederen.* — *v. r.* *Zich kleeden zyne kleederen aendoen*; ook *zich van kleederen voórzien.*

Habilleur, *s. m.* *Vel-bereyder*, *bereyder van huyden* of *vellen.*

Habit, *s. m.* *Kleed*, *gewaed*, s. n. Habits de deuil. *Lyk-kleederen*, *rouwkleederen.* — *Habyt*, *religieuzen kleedsel*. s. n. *kap*, s. f.

Habitable, *adj.* *Bewoonbaer*, *dat bewoond kan worden.*

Habitacle, *s. m.* (w. der H. Schriftuer) *Woonplaets*, s. f. — (schippers w.) *kompas-huysken*, s. n.

Habitant, *s. m.* *Bewooner*, *inwooner*, *ingezeten.*

Habitant, ante, *adj.* (recht) *Woonagtig*, *woonend.*

Habitation, *s. f.* *Wooning*, *woonplaets.*

Habiter, *v. a.* *Bewoonen.* — *v. n.* *Woonen.*

Habitustion, *s. f.* *Bediening van eene parochie doór eenen onbeámpten priester.*

Habitude, *s. f.* *Gewoonte*, *gewoonheyd*, *aenwenning.* Mauvaise habitude. *Kwaede gewoonte.* Habitude du corps. *Houding des lichaems*; ook (geneés-k.) *gesteltenis van het lichaem.* — *Gemeenschap*, *verkeering*. s. f. *omgang*. s. m.

Habitué, *s. et adj. m.* Prêtre habitué. *Onbeámpten priester die eene parochie bedient.*

Habituel, elle, *adj.* *Gewoonlyk*, *aengewend.*

Habituellement, *adv.* *Uyt gewoonte*, *doór aenwenning*, *gewoonlyk.*

Habituer, *v. a.* *Gewennen*, *aenwennen*, *gewoon maeken* S'habituer au bien. *Zich de deugd aenwennen.* — *v. r.* *Komen woonen*, *eene woonplaets verkiezen.* Il s'est habitué en cette ville. *Hy is in deeze stad komen woonen.*

„ Habler, *v. n.* *Stoffen*, *zwetsen*, *grootspreeken.*

„ Hablerie, *s. f.* *Gestof*, *gezwets*, *gesnor*, s. n. *grootspreeking*, s. f.

„ Hableur, euse, *s. m. et f.* *Stoffer*, *zwetser*, *grootspreeker*: *stofster enz.*

„ Hache, *s. f.* *Byl.* Hache d'armes. *Oórlogs byl*: ook (zee-oórlogs w.) *enter-byl.* Avoir un coup de hache. (gem.) *Halt zot zyn*, *eenen streek weg hebben.*

„ Haché, ée, *adj.* *Gehakt*, *gekapt.*

„ Hacher, *v. a* *Kappen*, *hakken*, *kerven*; — (teeken-k.) *arceeren*, *de trekken kruyslings over malkander leggen*

„ Hachereau, *s. m.* *Byltje*, s. n.

„ Hachette, *s. f.* *Byltje*, s. n. — (metsers w.) *bik-hamer*, s. m.

„ Hachis, *s. m.* Viande hachée. *Gekapt vleesch*, s. n.

„ Hachoir, *s. m.* *Kap-blok*, *blok* (*om vleesch op te kappen*) s. m. — *kap-mes* (*om vleesch te hakken*) s. n.

„ Hachot, *s. m.* *Byltje*, s. n.

„ Hachure, *s. f.* (teeken-k.) *Arceering*. s. f. *kruys-streepen*. s. f. plur.

„ Hagard, arde, *adj.* *Suers*, *barsch.*

Hagiographe, *s. m.* *Heylig-schryver*, *beschryver van lévens der Heyligen.* — *adj.* Livres hagiographes. *Boeken van het oud Testament*, *uytgenomen die van Moyses en der Profeeten*

Hagiographie, *s. f.* *Heylig-beschryving*, *beschryving van heylige zaeken* of *van lévens der Heyligen.*

Hagiologique, *adj.* Discours hagiologique *Redevoering over heylige zaeken.*

„ Haie, *s. f.* *Haeg*, *heg.* Se mettre en haie, se ranger en haie. *Zich in eene rey stellen.* Les troupes bordoient la haie. *De krygs-benden stonden in eene rey.*

„ Haïe au bout. *En nog meer.*

„ Hailer, *v. a.* (schippers w.) *Preyen*, *toeroepen.*

„ Haillon, *s. m.* *Oud versleete kleed*, s. n. *oude vodde*, s. f. *ouden lap*, s. m.

„ Hainaut, *s. m.* (land) *Henegouw.*

„ Haine, *s. f.* *Haet*, s. m. En haine. *Uyt haet.*

„ Haineux, euse, *adj.* *Vyandig*, *haet-draegend.*

„ Haïr, *v. a. irrég.* (Je hais, tu hais, il hait; nous haïssons, vous haïssez, ils haïssent. Je haïssois. Je haïs. Je haïrai. Je haïrois. Hais, qu'il haïsse. *Prés. du conj.* Que je haïsse. *Imparf.* Que je haïsse. Haïssant. *Part. pass.* Haï, haïe) *Haeten.*

„ Haire, *s. f.* *Haire kleed*, s. n.

„ Haireux, *adj. m.* Temps haireux. *Koud en mistig weér*

„ Haïssable, *adj.* *Haetelyk*, *haetenweérdig.*

Digitized by Google

„ Halage, *s. m.* *Het voorttrekken (van een vaertuyg)* s. n.

„ Halbran, *s. m.* *Jongen wilden endvogel.*

„ Halbrené, ée, *adj.* (valkeniers w.) Oiseau halbrené. *Vogel met gekraekte slag-veêren.* — (fig.) *moey, afgemat, in slegten staet, haveloos.*

„ Halbrener, *v. a.* *Naer de jonge wilde endvogels jaegen.*

Halcyon, *s. m.* (*zoek*) Alcyon.

„ Hâle, *s. m.* *Het steêken van de zon*, s. n. *heette (van de locht)* s. f.

„ Hale-à-bord, *s. m.* (schippers w.) *Touw om den boot naer het schip te trekken*, s. f.

„ Hale-bas, *s. m.* (schippers w.) *Rakketalie*, s. f. *neêrhaeler*, s. m.

„ Hâlé, ée, *adj.* *Van de zon verzengd.*

Haleine, *s. f.* *Aessem, adem*, s. m. Prendre haleine. *Aessem scheppen.* Tenir des discours à perte d'haleine. *In den wind praeten, wydloopig en verdrietig rêdevoeren.* Tout d'une haleine. *In eenen aessem, zonder ophouden, aen een stuk.* Mettre un cheval hors d'haleine. *Een peêrd den bek afryden.* Être hors d'haleine. *Hygen, naer zynen aessem hygen.* En haleine. *In aessem, aen gang, aen het werk.*

„ Hâlement, *s. m.* *Leng*, s. f. *strop (om iets op-te-hyschen)* s. m.

Halenée, *s. f.* *Adem-reuk, reuk die doór ademing uyt den mond koómt*, s. m.

„ Halener, *v. a.* (van jagt-honden spr.) *Den reuk van het wild in den neus krygen;* — (fig.) *ontdekken, gewaer worden.*

„ Hâler, *v. a.* (van de zon spr.) *Verzengen, verdorren, verbranden.* — *v. r.* *Verzengd* of *verbrand worden (doór de zon)* v. pass.

„ Haler, *v. a.* (schippers w.) *Byhaelen;* — *voorttrekken.* Haler un bateau. *Eene schuyt voorttrekken.* Haler le vent. *Scherp by den wind zeylen.* — *Aenhitsen, ophitsen.* Haler les chiens après quelqu'un. *De honden tégen imand aenhitsen.*

„ Haletant, ante, *adj.* *Naer den aessem hygende, buyten aessem.*

„ Haleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Hygen, naer zynen aessem hygen.*

„ Haleur, *s. m.* *Voorttrekker van eene schuyt met eene touw.*

Halieutique, *adj.* *Van de visschery.*

Halinatron, *s. m.* *Salpêter.*

Haliothide, *s. f.* (numeri. hist.) *Oorschelp.*

„ Hallage, *s. m.* *Stand-geld (van een kraem)* s. n.

„ Halle, *s. f.* *Hal, overdekte merkt.* Langage des halles. *Tael der visch-wyven, onbeleêfde tael.*

„ Hallebarde, *s. f.* *Hellebaerd.*

„ Hallebardier, *s. m.* *Hellebaerdier, lyf-trauwant.*

„ Hallebreda, *s. m. et f.* (schimp-w.) *Lompen vlêgel: lomp wyf.*

„ Hallier, *s. m.* *Doórn-bosch;* — *bewaerder van eene hal;* — *kraemer op eene hal.*

Halo, *s. m.* (sterre-k.) *Heldere krans (die men somtyds bespeurt rondom de gesternten)* s. f.

„ Haloir, *s. m.* *Plaets alwaer den kemp gedroogd word*, s. f.

„ Halot, *s. m.* *Konynen-hol*, s. n.

„ Halotechnie, *s. f.* *Zout-scheykonst.*

„ Halte, *s. f.* *Halte*, s. f. *stilstand*, s. m. Les troupes firent halte. *De krygsbenden hielden halte.* Halte! halte-là! (gem.) *Houd op, staet stil.*

„ Halter, *v. n.* Faire halte. *Stilstand houden.*

„ Halurgie, *s. f.* *Zout-schey-konst.*

„ Hamac, *s. m.* (spreêk uyt *hamak*) *Hang mat*, s. f. *hang-bed*, s. n.

Hamadryade, *s. f.* (fabel-k.) *Boschgodin, bosch-nimf, woud-godin.*

„ Hambourg, *s. m.* (stad) *Hamburg.*

„ Hambourgeois, oise, *s. m. et f.* *Hamburger: hamburgsche.* — *adj.* *Hamburgsch.*

„ Hameau, *s. m.* *Gehugt*, s. n. *buert*, s. f.

Hameçon, *s. m.* *Haek, visch-haek, angel.* Mordre à l'hameçon *of* prendre l'hameçon. (gem.) *Den haek in de keêl krygen.*

Hameçonné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Hackwormig.*

Hamée, *s. f.* (kanoniers w.) *Steêl (van eenen kanon-wisscher)* s. m.

„ Hampe, *s. f.* *Steêl*, s. m. *stang (van eene hellebaerd)* s. f. — *steêl (van een pinceel)* s. m.

„ Han, *s. m.* *Rust-plaets (voór de karavaenen in het oosten)* s. f.

„ Hanap, *s. m.* (oud) *Kruyk, groote drink-kan*, s. f.

„ Hanche, *s. f.* *Heup (van eenen mensch)* — *schoft (van een peêrd).*

„ Hangar, *s. m.* *Wagen-huys, afdak*, s. n.

Digitized by Google

„ Hannebane, *s. f.* (plant) *Bilzen-kruyd*, s. n.

„ Hanneton, *s. m.* (insecte) *Meuldenaer, molenaer, kever, mey-tor.*

„ Hannir, *v. n.* (*zoek*) Hennir.

„ Hannissement (*zoek*) „ Hennissement

„ Hannovre, *s. f.* (stad) *Hannover.*

„ Hannovrien, enne, *s. m. et f. Hannoverschen: hannoversche.* — *adj. Hannoversch.* Les troupes hannovriennes. *De hannoversche kryqs-benden.*

Hanouards, *s. m. plur. Aengestelde zout-draegers (te Parys).*

„ Hanscrit, *s. m. Geleerde tael der Indiënen*, s. f.

Hanséatique, *adj.* (*zoek*) Anséatique.

„ Hanse teutonique *of alleenlyk* hanse, *s. f. Maetschappy van koophandel* of *verbond van verscheyde duytsche steeden.*

„ Hansière, *s. f.* (schippers w.) *Peerde-lyn, touw om de scheepen byte-haelen; — eene der dry touwen die de anker-kabel uytmaeken.*

„ Hanter, *v. a. et n. Omgaen, verkeeren.* Hanter en de mauvais lieux *In slegte huyzen verkeeren.* Dis-moi qui tu hantes, et je te dirai qui tu es. (spreek-woord) *Daer gy mé verkeert, word gy mé geëerd*

„ Hantise, *s. f.* (oud) *Omgang*, s. m. *verkeering*, s. f.

„ Happe, *s. f. Yzeren halven ring (aen een wagen-as)* s. m.

„ Happelourde, *s. f. Valschen diamant, valschen steen; — welgemaekten botterik die in het uytwendig geleerd schynt*, s. m. — *slegt peerd onder schoonen schyn*, s. n.

„ Happer, *v. a. Happen, toehappen.*

„ Haquenée, *s. f. Hakkeney*, s. f. *tel-peerd*, s. n. — *tel, lammeren-gang (van een peerd)* s. m

„ Haquet, *s. m. Kar* s. f.

„ Haquetier, *s. m. Karman, voerman.*

„ Harangue, *s. f. Aenspraek.*

„ Haranguer, *v. a. et n. Eene aenspraek doen.*

„ Harangueur, *s. m. Redenaer, eenen die eene aenspraek doet.*

„ Haras, *s. m. Peerden-kweekery*, s. f.

„ Harasser, *v. a. Vermoeyën, afmatten.*

„ Harceler, *v. a.* (word geconi als *Appeler*) *Kwellen, afmatten, vermoeyën.*

„ Hard, *s. f. Yzeren ring (om de wellen geweeg te maeken)* s. m.

„ Harde, *s. f.* (jagt) *Troep herten en andere wilde beesten*, s. f. — *band (om de honden aeneen te-binden)* s. m. — *s. f. plur. Kleederen en lynwaet.*

„ Harder, *v. a.* (jagt) *De honden aeneenbinden.* Harder une peau. *Een vel geweeg maeken*

Harderic, *s. m.* (schey-k.) *Yzerkalk.*

„ Hardi, ie, *adj. Stout, stoutmoedig, onverveerd, onvertsaegd; — vrypostig.*

„ Hardiesse, *s. f. Stoutheyd, stoutmoedigheyd, onvertsaegdheyd; — vrypostigheyd.*

„ Hardiment, *adv. Stoutelyk, onbeschroomdelyk; — vrypostiglyk.*

„ Hareng *s. m.* (visch) *Haring.* Hareng frais *Pan-haring groenen haring.* Hareng pec. *Pékel-haring.* Hareng saur, saure *of* sauret. *Bokking, gerookten haring.*

„ Harengaison, *s. f. Haring-visschery, haring-vangst*, s. f. — *tyd dat den haring gevangen word*, s. m.

„ Harengère, *s. f. Haring-verkoopster*, s. f. *haring-wyf*, s. n.

„ Harengerie, *s. f. Haring-merkt.*

„ Hargneux, euse, *adj. Twistagtig, kyfagtig*: — (van honden en peerden spr.) *bytagtig*

„ Haricot *of* haricot vert, *s. m. Snyboonen, groene boonen, klim-boonen*, s. f. plur. Haricots blancs. *Versche witte boonen.* Fèves de haricot. *Drooge witte boonen.* Haricots nains, haricots à la touffe. *Kruypers, kruyp-boonen, boonen zonder staeken.* — *Hutspot van schaeps-vleesch en raepen.*

„ Haridelle, *s. f. Afgereede peerd, oud slegt peerd*, s. n.

Harmale, *s. f.* (plant) *Wilde ruyte.*

Harmonie, *s. f.* (muziek) *Welluydendheyd, saemenluyding van verscheyde toonen*; — (fig.) *overeenstemming, overeenkoómst*; — (ontleed-k.) *streep-geleding*, s. f. *streep-naed*, s. m.

Harmonieusement, *adv. Op eene welluydende wyze.*

Harmonieux, euse, *adj. Welluydend; — wel overeenkoómend*

Harmonique, *adj. Saemenluydend, medeluydend.*

Harmoniquement, *adv. Volgens de regels der saemenluyding*

Harmoniser, *v. a. Overeenstemmig maeken, in overeenstemming brengen.*

Harmoniste, *s. m.* (muziek) *Toonkundigen.*

Harmonomètre, *s. m. Toon-meeter*,

Digitized by Google

s. m. *werktuyg om de overeenkoómst der toonen te meeten*, s. n.

„ Harnachement, *s. m. Peerden-tuyg; — het optuygen van een peerd*, s. n.

„ Harnacher, *v. a. Toomen en zadelen, de tuygen op een peerd leggen.*

„ Harnacheur, *s. m. Peerden-tuyg-maecker.*

„ Harnois, *s. m.* (spreek uyt *harnai*) *Peerden-tuyg; — aile het leere getuyg van een rytuyg; — de peerden en het heel gespan van een rytuyg.* Cheval de harnois. *Kar-peerd. — Gerief om vogelen* of *rivier-visch te vangen; —* (oud) *harnas, borstwapen*, s. n.

„ Haro, *s. m.* (gem.) Crier haro sur quelqu'un. *Imand uytjauwen.*

„ Se harpailler, *v. r.* (gem.) *Twisten, aen het vegten raeken*, v. n.

„ Harpe, *s. f.* (snaer-speeltuyg) *Harp.* Pincer la harpe. *Op de harp speelen. — s. f plur.* (metsers w.) *Tanden, steenen die men overhands laet uytsteeken aen den kant van eenen muer; — verband-steenen*, s. m. plur.

„ Harpé, ée, *adj.* Levrier bien harpé. *Wind-hond die eene breede sterke borst heeft.*

„ Harpeau, *s. m.* (zee-oórlogs w.) *Enter-dreg*, s. f. *enter-haek*, s. m.

„ Harper, *v. a.* (gem.) *Vastgrypen. — v. n.* (van peerden spr.) *Hinken, mank gaen. — v. r.* (gem.) *Malkander vastgrypen.*

„ Harpie, *s. f.* (verdicht gedrogt) *Harpy*, s. f. — (fig.) *gryp-vogel, imand die een anders goed afhaelt*, s. m. — *kyfagtig wyf*, s. n.

„ Se harpigner, *v. r.* (gem.) *Vegten. — kyven*, v. n.

„ Harpin, *s. m.* (schippers w.) *Scheeps-haek.*

„ Harpon, *s. m. Harpoen, werp-pyl (daer men de walvisschen méde vangt)* s. m. — *dreg aen de reeën (om in het enteren de scheeps-touwen van den vyand door-te-snyden)* s. f. — *houvast, yzer om den timmer van een gebouw aeneen-te-binden*, s. n.

„ Harponner, *v. a. Harpoenen, met den werp-pyl schieten.*

„ Harponneur, *s. m. Harpoener.*

„ Hart, *s. f. Band (van mutsaerd) — strop (daer men de dieven méde hangt)* s. m.

Haruspice, *s. m.* (*zoek*) Aruspice.

„ Hasard, *s. m. Geval*, s. n. *kans, wisselvalligheyd*, s. f. Jeux de hasard. *Dobbel-spelen, lot-spelen, kans-spelen.* Acheter quelque chose au hasard. *Iets goeden koop koopen.* Parler au hasard. *Onbezonnen spreeken.* Jeter des propos au hasard. *Een gezeg waegen* of *in den griel werpen.* Dire quelque chose au hasard *of* à tout hasard. *Iets zonder voórbedagtheyd zeggen. — Gevaer*, s. n. *gevaerlykheyd*, s. f. Par hasard. *By geval, gevalliglyk.* A tout hasard. *In alle geval.*

„ Hasardé, ée, *adj.* Viande hasardée. *Vleesch dat begint te bederven.*

„ Hasarder, *v. a. Waegen. — v. r. Zich in gevaer stellen.* Il se hasarde à faire cette proposition. *Hy durft dat voórstel doen.*

„ Hasardeusement, *adv. Op eene hachelyke wyze, gevaerlyk.*

„ Hasardeux, euse, *adj. Hachelyk, gevaerlyk; — stout, die veel waegt.*

„ Hase, *s. f. Wyfken van den haas* of *konyn*, s. n.

Hast, *s. m.* (de *st* word uytgesproken) Arme d'hast. *Wapen op eenen langen stok (als hellebaerd enz.)*

Hastaire, *s. m.* (oudh.) *Krygsman met eene piek gewapend.*

Hasté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Spiesvormig, speervormig.*

Haste, *s. f. Langen ryks-staf (op de oude gedenk-penningen)* s. m.

„ Hâte, *s. f. Haest, haestigheyd*, s. f. *spoed*, s. m. Avec hâte, en hâte, à la hâte. *In haest, met haest, haesteelyk, schielyk, met spoed.*

„ Hâté, ée, *adj. Haestig, gehaest.*

„ Hâter, *v. a. Haesten, verhaesten. — v. r. Zich haesten, zich spoeden.*

„ Hâtier, *s. m. Brand-yzer (waer op het spit draeyt)* s. n.

„ Hâtif, ive, *adj.* (van vrugten en bloemen spr.) *Vroeg, voór den tyd, voórtydig, vroegtydig, vroegryp.*

„ Hâtiveau, *s. m. Vroege peer*, s. f. — *vroege erten*, s. f. plur.

„ Hâtivement, *adv.* (van vrugten en bloemen spr.) *Vroeg, voór den tyd.*

„ Hâtiveté, *s. f.* (van vrugten en bloemen spr.) *Vroegrypheyd.*

„ Haubaner, *v. a.* (bouw-k.) *Eene krikkemik enz. met eene touw vastmaeken.*

„ Haubans, *s. m. plur.* (schippers w.) *Hoofd-touwen aen den mast*, s. f. plur. — (bouw-k.) *touw om eene krikkemik enz. vast-te-maeken*, s. f.

„ Haubergenier, *s. m. Maliënrokmaecker.*

Digitized by Google

„ Haubergeon, *s. m. Kleynen maliënrok.*

„ Haubergier, *s. m. Leenman die verpligt was den Koning ten oórlog te verzellen met eenen maliënrok.*

„ Haubert, *s. m. Maliënrok, wapenrok*, s. m. *pantsier*, s. n. Fief de haubert. *Leen die den leenman verpligtte den Koning ten oórlog te verzellen met eenen wapenrok.*

„ Hausse, *s. f. Verhooging, alles dat dient om iets hooger te maeken. — Opbod, hoogerbieding; —* (koopmans w.) *verhooging van prys; —* (boekdrukkers w.) *plak* of *stuk papier op den ligger (om den druk gelyk doen uyt-te-komen) — sloef (van den boóg van eene vioól enz.)*

„ Hausse-col (*plur.* hausse-cols) *s. m. Plaet (die sommige krygs officiers onder de kin draegen)* s. f.

„ Haussement, *s. m.* Il a fait un haussement d'épaules. *Hy heeft geschokschouderd* of *zyne schouders opgehaeld*

„ Hausser, *v. a. Verhoogen, hooger stellen; — ophoogen, hooger maeken.* Hausser le bras *Den arm opheffen.* Hausser les épaules. *Schokschouderen, zyne schouders ophaelen.* Hausser la voix. *De stem verheffen.* Hausser le courage à quelqu'un. *Imand moed geeven, aenmoedigen.* Hausser un vaisseau. (schippers w.) *Een schip naderen* of *inhaelen. — v. n. Hoogen, hooger worden;* ook *in prys verhoogen, klimmen, ryzen, stygen, duerder worden.*

„ Haut, *s. m. Hoogte*, s. f. — *het hoogste, het opperste*, s. n. *top*, s. m. Cette muraille a vingt pieds de haut. *Dien muer heeft twintig voeten hoogte* of *is twintig voeten hoog.*

„ Haut, aute, *adj. Hoog, verheven.* Haute montagne. *Hoogen berg.* De haut en bas. *Van boven naer beneden.* La haute mer. *In volle zee.* La mer est haute. *De zee is onstuymig.* Jeter de hauts cris. *Morren, openlyk klaegen.* A haute voix. *Met luyder stem, overluyd.* Le carême est haut. *Den vasten hoort laet.* Le haut Rhin. *Den Boven-Rhyn, den Opper-Rhyn.* Haute Saxe. *Opper-Saxen.*

„ Haut, *adv. Hoog.* Voler fort haut. *Zeer hoog vliegen. — Luyd, hard.* Crier haut. *Luyd roepen.* Au haut. *In het hoogste, op het hoogste, op den top.* Par haut et par bas. *Langs boven en onder.* En haut. *Om hoog, boven, opwaerts, bovenwaerts.* Passer par en haut. *Langs boven overgaen.*

„ Haut-à-bas, *s. m. Kraemer, marschdraeger.*

„ Hautain, aine, *adj. Hoogmoedig, trots, hooveërdig, opgeblaezen.*

„ Hautainement, *adv. Trotselyk, hooveërdiglyk, op eene trotse wyze.*

„ Hautbois, *s. m.* (speeltuyg) *Hoboo, schalmey*, s. f. — *hoboo-speeler*, s. m.

„ Haut-bord, *s. m. Hoogboordig schip*, s. n.

„ Haut-de-chausses (*plur.* hauts-de-chausses) *s. m. Broek*, s. f.

„ Haute-contre (*plur.* hautes-contre) *s. f.* (muziek) *Alt*, s. m. *alt-stem*, s. f.

„ Haute-cour, *s. f. Oppergerechtshof*, s. n.

„ Haute-futaie, *s. f.* Bois de haute-futaie. *Hoogstammig bosch*

„ Haute-justice, *s. f. Hoog recht, hals-recht, hals-gerecht*, s. n.

„ Haute-lice, *s. f.* (*zoek*) Lice.

„ Haute-liceur, haute-licier, *s. m. Tapyt-weever van hooge* of *staende scheëring.*

„ Haute-lutte, *s. f.* De haute-lutte. *Met gezag, met geweld.*

„ Haute-marée, *s. f. Hoog water*, s. n.

„ Hautement, *adv. Stoutelyk, moediglyk; — openlyk, openbaerlyk.*

„ Hautes-œuvres, *s. f. pl.* Le maître des hautes-œuvres. *Scherp-rechter, beul.*

„ Haute-paye, *s. f. Hoogere bezolding (als de gewoonlyke die aen de krygslieden gegeëven word)* s. f. — *krygsman die hoogere bezolding ontfangt*, s. m.

„ Hautes-puissances, *s. f. plur.* (titel van de staeten generael van Nederland) *Hoogmogende.*

„ Hautesse, *s. f.* (eer-titel van den turkschen Keyzer) *Hoogheyd.*

„ Hauteur, *s. f. Hoogte* La hauteur d'une montagne. *De hoogte van eenen berg. — Diepte.* La hauteur de la mer. *De diepte van de zee.* Hauteur d'un bataillon. *Dikte van een bataillon in geléderen agter malkander staende. —* (fig.) *Trotsheyd;* ook *barschheyd.*

„ Haut-fond, *s. m.* (schippers w.) *Ondiepte, zand-plaet*, s. f

„ Haut-justicier, *s. m. Bezitter van eene hals-heerlykheyd.*

„ Haut-mal, *s. m Vallende ziekte*, s. f.

„ Hauturier, *s. m. et adj.* Pilote hauturier. (schippers w.) *Ervaeren stierman* of *poóls-hoogte-meeter.* Navigation hauturière. *Lange zee-reys.*

„ Hâve, *adj. Mager, bleek.*

„ Haveneau, *s. m. Visch-net met eenen reep*, s. n.

Digitized by Google

„ Haveron, *s. m. Wind-haver, wilde haver*. s. f.

„ Havir, *v. a. et n.* se havir, *v. r.* (van vleesch spr.) *Aenbranden, verschroeyen.*

„ Havre, *s. m. Haven, zee-haven*, s. f. Havre d'entrée. *Diepe haven waer men ten allen tyde kan inloopen.* Havre de barre. *Ty-haven waer men niet als met hoog water kan inloopen.*

„ Havre-sac, *s. m. Knapzak, ransel.*

La Haye, *s. f.* (plaets in Holland) *Den Haeg, 's Gravenhage.*

„ Hazard, „ hazarder etc. (*zoek*)

„ Hasard, „ hasarder etc.

Hé! *interj. Wel!* Hé bien! *Wel nu!*

„ Heaume, *s. m. Helmet*. s. n. — *boom (van een scheeps-roer)* s. m.

„ Heaumerie, *s. f. Helmetmaekery.*

„ Heaumier, *s. m. Helmetmaeker, harnasmaeker.*

Hebdomadaire, *adj. Weekelyksch.*

Hebdomadier, *s. m. Eenen wiens week het is van den dienst te doen (in een klooster* of *kapittel).*

Héberge, *s. f.* (recht) *Hoogte en breedte* of *uytgestrektheyd (van een gebouw).*

Héberger, *v. a.* (gem.) *Herbergen, huysvesten.*

Hébété, ée, *adj. Bot. lomp, dom.* — *subst. Botterik, lomperd.*

Hébéter, *v. a. Dom en bot maeken.*

Hébichet, *s. m. Riete zift*, s. f.

Hébraïque, *adj. Hebreeuwsch.*

Hébraïsant, *s. m. Geleerden die zich oeffent in de hebreeuwsche tael.*

Hébraïsme, *s. m. Hebreeuwsche spreekwyze, hebreeuwsche manier van spreeken*, s. f.

Hébreu, *s. m. Hebreeuw*, s. m. — *hebreeuwsch*, s. n. *hebreeuwsche tael*, s. f. — *adj. Hebreeuwsch*

Hécatombe, *s. f.* (oudh.) *Offerande van honderd beesten.*

Hécatomphonie, *s. f.* (oudh.) *Offerande der Messeniaenen die honderd vyanden in den oorlog gedood hadden.*

Hèche, *s. f Zy-schort (van eene har)* s. n.

Hectare, *s. m. Nieuwe fransche maet doende honderd ares*. s. f.

Hectique, *adj.* (geneés-k) *Teering-agtig*

Hectogramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende honderd grammen*; s. n.

Hectolitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende honderd liters*, s. f.

Hectomètre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende honderd meters*, s. f.

Hédérée, *s. f.* Gomme d'hédérée. *Veyl-harst, harst van eyloof.*

Hédypnoïs, *s. m.* (plant) (*zoek*) Pissenlit.

Hégire, *s. f. Tyd-rekening (der Mahometaenen)*

Heiduque, *s. m. Heyduk, hongarischen krygsman te voet*

Hélas! *interj. Eylaes! ach!*

Hélépole, *s. f.* (oudh.) *Stormtoren*. s. m.

„ Héler, *v. a.* (schipp. w.) *Preyen, toeroepen.*

Hélianthe, *s. m.* (plant) *Groote zonne-bloem*, s. f.

Hélianthème, *s. m.* (plant) *Heydensoop, kleynen cistus.*

Héliaque, *adj.* (sterre-k.) Astre héliaque. *Gesternte dat opkomt of ondergaet in de straelen der zon.* — *s. m. plur.* (oudh.) *Offerande ter eere der zon*, s. f.

Héliastes, *s. m. plur.* (oudh.) *Magistraets persoonen van Athenen die in de locht vergaderden by den zonnen opgang.*

Hélice, *s. f.* (meét- en bouw-k.) *Schroefvormige streep (om eene ronde zuyl).* Escalier en hélice. *Wendel-trap, draey-trap.* — *Krol (aen de corintische kapiteelen)* s. f. — (ontleéd-k.) *oorrand*. s. m.

Hélicites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Schroefvormige berg-schelpen.*

Hélicoïde, *adj.* (meét-k.) *Schroefvormig.*

Hélicon, *s. m. Berg in Beotien*; — (dicht-k.) *zang-berg, Parnassus.*

Héliconiades, hélicoïdes, *s. f. plur.* (dicht-k.) *Zang-godinnen van Parnassus.*

Hélicosophie, *s. f. Konst van schroefvormige liniën te maeken.*

Héliocentrique, *adj.* (sterre-k.) *In het middenpunt der zon*

Héliocomète, *s. f.* (sterre-k.) *Zonne-comeét.*

Héliognostiques, *s. m. plur.* (secte der oude Joóden) *Zon-aenbidders.*

Héliomètre, *s. m. Zonne-meeter.*

Hélioscope, *s. m. Zonne-kyker, kyker om de zon te beschouwen*

Héliotrope, *s. m.* (plant) *Zonnebloem, zonne-wende*, s. f. — *s. f. Soort van groenagtigen jaspis-steen met rooden weerschyn.*

Hellanodices, hellanodiques, *s. m. plur.* (oudh.) *Voorzitters in de olimpische spelen.*

Hellébore (plant) (*zoek*) Ellébore.

Hellènes, *s. m. plur.* (oudh.) *Grieken*

Digitized by Google

die deel maekten van het grieksch bondgenoótschap.

Hellénique, *adj.* (oudh.) Corps hellénique. *Bondgenoótschap van verscheyde grieksche stéden. — Grieksch, van Griekenland.*

Hellénisme, *s. m.* *Grieksche spreekwyze*, s. f.

Helléniste, *s. m* *Griekschen jood, joódschen griek; — kundigen in de grieksche taal.*

Hellénistique, *adj.* Langue hellénistique. *Taal die in gebruyk was by de grieksche joóden.*

Hellespont, *s. m.* (oude land-beschryving) *Engte der Dardanellen*, s. f.

Helminthique, helmintagogue, *s. m. et adj.* *Worm-afdryvend.*

Helminthologie, *s. f.* *Verhandeling over de wormen.*

Hélose, *s. f.* (geneés-k.) *Oogziekte bestaende in de omkeering der oog-scheélen.*

Helvétique, *adj.* *Zwitsersch.* Corps helvétique. *Zwitsersch bondgenoótschap.*

Helxine, *s f.* (plant) (*zoek*) Pariétaire.

,, Hem! *interj.* *Hem! hoor!*

Hémagogue, *s. m.* (geneés-k.) *Middel om de maend-stonden en den speénvloed te verwekken*, s. n.

Hémalopie, *s. f.* (geneés-k.) *Uytstorting van bloed in den oog-appel.*

Hémastatique, *s. f.* (geneés-k.) *Kennis van het evenwigt des bloeds.*

Hématémèse, *s. f.* (geneés-k.) *Bloedspouwing.*

Hématite, *s. f.* *Bloed-steen*, s. m. — *rood teeken-kryt*, s. n.

Hématocèle, *s. f.* (heel-k.) *Breuk in den bal-zak.*

Hématographie, hématologie, *s. f.* (ontleed k.) *Verhandeling over het bloed*

Hématomphale, *s. f.* (geneés-k.) *Bloed-navel-breuk.*

Hématose, *s. f.* (geneés-k.) *Verandering van maeg-slym in bloed*

Hématurie, *s. f.* (geneés-k.) *Bloedpissing.*

Héméralope, *s. m.* (geneés-k.) *Nagtblind, die in de schémering niet ziet.*

Héméralopie, *s. f.* (geneés-k.) *Nagt-blindheyd, oog-kwaal waer doór men by het schémer-licht niet kan zien.*

Hémérobaptistes, *s. m pl.* (secte der oude joóden) *Baeders, bad-gebruykers.*

Hémérocale, *s. f.* (bloem) *Wilde lélie, geél-roode lélie van eenen dag.*

Hémérodrome, *s. m.* (oudh.) *Wagt (voór de veyligheyd der plaetsen)* s. f. — *post-bode*, s. m.

Hémi. (in het begin van verscheyde woórden van weétenschappen en konsten) *Half.*

Hémicranie, *s. f.* (*zoek*) Migraine.

Hémicycle, *s. m.* *Halven kring*, s. m. — (bouw-k.) *boóg-ronding (van eenen halven kring)* s. f.

Hémine, *s f.* (oudh.) *Zékere natte maet by de Romeynen.*

Hémionite, *s. f.* (plant) *Soórt van herts-tong.*

Hémiplégié, ée, hémiplégique, *adj.* (geneés-k.) *Lam aen eene zyde van het lichaem.*

Hémiplégie, hémiplexie, *s f.* (geneés-k.) *Lamheyd* of *beroerte aen eene zyde van het lichaem.*

Hémiptère, *adj.* (van insecten spr.) *Half-schildig.*

Hémisphère, *s. m.* *Halven bol*, s. m. — *helft van den aerd-bol*, s. f.

Hémisphérique, *adj.* *Als eenen halven bol.*

Hémisphéroïde, *adj.* (meét-k.) *Aen eenen halven bol gelykende.* — *s. f.* *Half kring-vormige figuer.*

Hémistiche, *s m.* (fransche dicht-k.) *Helft van een helden-vers*, s. f.

Hémitritée, *adj. et s. f.* (geneés-k.) Fièvre hémitritée. *Halve anderendagsche koórts welke tweemael 's dags herneémt.*

Hémocerchne, *s. m.* (geneés-k.) *Uytbraeking van bloed doór de keél met gerugt en geraetel*, s. f.

Hémopryque, *adj.* (geneés-k.) *Bloedspouwend.* — *subst.* *Bloedspouwer.*

Hémoptysie, *s. f.* (geneés-k.) *Bloedspouwing.*

Hémoptysique, hémoptytique, hémoptyque, *adj.* (geneés-k.) *Bloedspouwend, die bloed spouwt.*

Hémorragie, *s. f.* (geneés-k.) *Bloedvloed, bloedlooziug*, s. f.

Hémorroïdal, ale, *adj.* (geneés-k.) Veine hémorroïdale. *Speén-ader, guldeader.*

Hémorroïdale, *s. f.* (plant) *Kleyn gouw-kruyd, kleyn schel-kruyd*, s. n.

Hémorroïdes, *s f plur.* (geneés-k.) *Speén*, s. n. *aembeyén*, s. m. pl. *daem*, s. f.

Hémorroïsse, *s. f.* *De vrouw die van den bloed-vloed geneezen wierd doór het aenraeken van het kleed van Christus.*

Hémorroscopie, *s. f.* (geneés-k.) *Onderzoek van het bloed na de aderlaeting*, s. n.

Digitized by Google

Hémostase, hémostasie, *s.f.* (geneés-k.) *Algemeenen stilstand van bloed*, s. m.

Hémostatique, *adj. et s.* (geneés-k.) *Den bloed-vloed stuttende.*

Hendécagone, *s m.* (meét-k.) *Elf-hoek.* — *adj. Elfhoekig.*

Hendécasyllabe, *s. m.* (dicht-k.) *Vers van elf sillaben*, s. n.

,, Hennir, *v. n.* (spreék uyt *hanir*) (van peérden spr.) *Brieschen, grinniken, runniken.*

,, Hennissement, *s m.* (spreék uyt *hanisseman*) (van peérden spr.) *Gebriesch, het brieschen, het runniken*, s. n.

Hépar, *s. m.* (schey-k.) *Solfer-léver*, s. f.

Hépatalgie, *s.f.* (geneés-k.) *Léver-pyn.*

Hépaticogastrique, *adj.* (ontleéd-k.) *De léver en maeg betreffende.*

Hépatique, *s. f.* (plant) *Léver-kruyd*, s. n. *léver-bloem*, s. f. — *adj.* (ontleéd-k.) *Van de léver.* Flux hépatique. *Léver-vloed* Remede hépatique. *Geneésmiddel tégen de léver-ziekte.*

Hépatite, *s. f.* (natuerl. historie) *Léver-steen*, s m. — (geneés-k.) *ontsteéking der léver*, s f.

Hépatocystique, *adj.* (ontleéd-k.) *De léver en gal-blaes betreffende.*

Hépatographie, *s f. Ontleéd-kundige beschrysing der léver.*

Hépatologie (*zoek*) Hépatographie.

Hépatomphale, *s. f.* (ontleéd-k.) *Léver-navel-breuk.*

Hépatoscopie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór de léver der beesten.*

Hépatotomie, *s. f. Léver-ontleéding.*

Heptacorde, *s. m. Zévensnaerig speéltuyg*, s. n.

Heptagone, *s. m.* (vesting-bouw-k.) *Vesting met zéven bolwerken*, s. f. — (meét-k.) *zévenhoek*, s m. — *adj. Zévenhoekig.*

Heptagynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloem zéven stampertjes draegt*, s. n.

Heptaméride, *s. f. Verdeeling in zéven*, s. f. — *zévenste gedeelte*, s. n.

Heptaméron, *s. m. Zévendagsch verhael*, s. n.

Heptandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloem zéven helmstyltjes draegt*, s. n.

Heptangulaire, *adj.* (meét-k.) *Zévenhoekig.*

Heptarchie, *s. f. Zévenhoofdige lands bestiering.*

Heptarchique, *adj. Van de zévenhoofdige lands bestiering.*

Heptapétalé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met zéven bloem-bladen.*

Heptaphylle, *adj.* (kruyd-k.) *Met zéven bladjes.*

Heptateuque, *s. m. De zéven eerste boeken van het oud Testament*, s. n. plur

Héraldique, *adj.* Science héraldique. *Wapen-kunde.*

,, Héraut, *s. m. Héraut, wapenwoord, schildknaep.*

Herbacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) Plantes herbacées. *Planten die niet houtagtig zyn.*

Herbage, *s. m. Groente*, s. f. *kruyden*, s. n. plur. — *wey*, s. f. *weyland*, s. n.

Herbe, *s. f. Gras, kruyd*, s. n. *groente*, s. f. Herbe aux chats. *Nipte, neppe, katte-kruyd.* Herbe à l'épervier. *Haviks-kruyd, wilde lataauw.* Herbe aux cuillers. *Lépel-blad.* Herbe aux gueux (*zoek*) Clématite. Herbe au nombril. *Navel-kruyd.* Herbe aux vipères. *Slangen-hoofd, slangen-kruyd, wilde osse-tong.* Herbe aux poux (*zoek*) Staphis-aigre. Herbe aux puces. *Vlooy-kruyd.* Herbe aux goutteux. *Zonnedauw.* Herbe aux verrues (*zoek*) Tournesol. Herbe au vent (*zoek*) Coquelourde. Herbe aux cancers. (plant) *Perzen-kruyd.* Herbe au lait (*zoek*) Glaux. Herbes cultes. *Hokmoes.* Herbes potagères. *Hof-gewas, moes-kruyden, hof-kruyden.* Marché aux herbes. *Groen-merkt.*

Herbeiller, *v. n.* (spr. van wilde verkens) *Kruyden eéten, graezen.*

Herber, *v. a. Op het gras uytspreyden.*

Herberie, *s. f. Was-bleekery.*

Herbette, *s. f.* (dicht-k.) *Groente*, s. f. *het groen, gras*, s. n.

Herbeux, euse, *adj. Grasagtig, grasryk.*

Herbier, *s. m. Kruyd-boek*, s. n. *verzameling van gedroogde planten:* — *eerste maeg* (*der herknauwende dieren*) s. f.

Herbière, *s. f. Groen-vrouw, groen-verkoopster.*

Herbivore, *adj.* (van dieren spr.) *Kruyd-verslindend, kruyd-eétend, dat van kruyden leéft.*

Herborisation, *s. f. Kruyd-plukking*, s. f. *het zoeken van kruyden*, s. n.

Herboriser, *v. n. Kruyden zoeken, kruyden plukken.*

Digitized by Google

Herboriste, *s. m. Kruyd-kenner; — kruyd-verkooper.*

Herboriseur, *s. m. Kruyd-zoeker, kruyd-plukker.*

Herbu, ue, *adj. Vol gras, grasryk, grasig, grasagtig.*

Herco-tectonique, *s. f. Vestings- en verschansings-kunde.*

,, Hère, *s. m* Pauvre hère. (schimpw.) *Armen bloed, slegten mensch; — zeker kaert-spel.*

Héréditaire, *adj. Erflyk.*

Héréditairement, *adv. Erflyk, by erf-recht.*

Hérédité, *s. f* (recht) *Erfenis, nalaetenschap*, s. f. — *erf-recht, recht tot eene erfenis*, s. n.

Hérémitique, *adj. (zoek)* Eremitique.

Hérésiarque, *s. m. Aertsketter, hoofd-ketter.*

Hérésie, *s. f. Kettery. valsche leering (tegen het waer Geloof).*

Hérésiologue, *s. m. Schryver over de ketteryën.*

Héréticité, *s. f. Kettersche stelling, ketteragtigheyd.*

Hérétique, *s. m Ketter. — adj. Kettersch.*

,, Hérissé, ée, *adj.* Homme hérissé. *Dwarschen mensch, moeyelyk om mé om-te-gaen.* Un pédant hérissé de grec et de latin. *Eenen waenwyzen opgevuld met grieksch en latyn.* Un bataillon hérissé de piques. *Een bataillon met pieken gedekt.*

,, Hérisser, *v. a. De hairen opsteeken* of *doen opryzen.* Le lion hérissa sa crinière. *Den leeuw stak zyne maenen op. — (zoek)*, Hérissonner. — *v. n. et r. Ryzen, opryzen, opsteeken*, v. n. Les cheveux lui hérissèrent à la tête. *De hairen reezen hem overend.*

,, Hérisson, *s. m.* (dier) *Egel*, s. m. *zeer-verken; —* (werktuyg-k.) *kam-rad*, s. n. — (vestingbouw-k.) *haspel, slag-boom met pinnen*, s. m.

, Hérissonné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met lange en dunne steekhels voorzien.*

,, Hérissonner, *v. a. Met kalk* of *plaester bezetten.*

Héritage, *s. m. Erfenis, erf*, s. f. *erfdeel, erfgoed*, s n

Hériter, *v. a. et n. Erven.*

Héritier, ière, *s. m. et f. Erfgenaem: erfgenaeme.*

Hermaphrodisme, *s. m. Tweeslachtigheyd, tweeslachtige hoedanigheyd*, s. f.

Hermaphrodite, *s. m. Man-vrouw, eenen die twee geslachten heeft. — adj Tweeslachtig, manwyvig.*

Hermeline, *s f. (zoek)* Hermine.

Hermes, *s f. plur. Onbebouwde landen*, s. n. plur.

Hermès, *s. m.* (oudh) *Paal-beeld, beeld van het welk men niet ziet als het hoofd en welkers overige deelen als in eene schuynsche kas besloöten zyn*, s. n.

Herméneutique, *adj.* (godsgeleerdh.) *Verklaerend, uytleggend.*

Hermétique, *adj.* Science hermétique. *De gewaende goudmaekery* Colonne hermétique. (bouw-k.) *Zuyl die in plaets van een kapiteel een menschen hoofd draegt.*

Hermétiquement, *adv.* Fermer hermétiquement. *Toesluyten dat er niets vervliegen kan.*

Hermine, *s. f.* (diertje) *Hermelyn; — hermelyn-vel*, s. n.

Herminé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met hermelyn-bont bezet.*

Herminette, *s. f.* (kuypers w.) *Dissel*, s m

Hermitage etc. *(zoek)* Ermitage etc.

Hermodactes, hermodates, *s. f. plur.* (plant) *Hertjes-wortel, hermodactyl-wortel*, s. m.

Hernes, *s. f. plur. (zoek)* Hermes.

,, Herniaire, *adj. Van de breuk.* Chirurgien herniaire. *Breuk-meester.* Bandage herniaire. *Breuk-band. — s f. (zoek)* Herniole.

,, Hernie, *s f.* (geneés-k.) *Breuk, gescheurdheyd, darm-zakking.* Fausse hernie. *Wind-breuk.*

,, Herniéux, euse, *adj. Gebroken, gesleeten, die eene breuk heeft.*

Herniole, *s. f.* (plant) *Duyzend-koorn, duyzend-greyn*, s. n.

Hérodiens, *s m. plur.* (voórtyds secte by de joóden) *Herodiënen.*

Héroïcité, *s. f.* (van de daeden der Heyligen spr.) *Heldhaftigheyd.*

Héroï-comique, *adj* Poème héroïcomique. *Klagt-helden-dicht.*

Héroïde, *s. f. Helden dicht*, s. n.

Héroïne, *s. f. Heldin, krygs-heldin.*

Héroïque, *adj. Helddaedig, held-haftig.* Action héroïque. *Helden-daed.*

Héroïquement, *adv. Heldhaftiglyk, op eene helddaedige wyze*

Héroïsme, *s. m. Heldhaftigheyd, helden-deugd, helden-daed*, s. f.

,, Héron, *s. m* (vogel) *Reyger.*

,, Héronneau, *s. m. Reygertje*, s. n.

,, Héronnier, ière, *adj.* (jagt) Faucon héronnier. *Valk die op de*

Digitized by Google

reyger-jagt geleerd is. Femme héronnière. *Lang mager wyf.*

,, Héronnière, *s. f. Reygers-nest*, s. m

,, Héros, *s. m. Held, krygs-held.*

Herpe, *s. f.* (geneés-k.) *Ineétenden* of *kankeragtigen dauw-worm, wolf, ring-wolf*, s. m.

Herpes marines, *s. f. pl. Zee-gisten*, s. f. plur. *rykdommen die de zee op het strand werpt (als amber-steen enz.)* s. m plur.

,, Hersage, *s. m. Het eggen*, s. n.

,, Herse, *s. f.* (land-bouwers werktuyg) *Egge; — roem (daer men het parkement op spant) — val-deur (eener vesting-poort)* s. f. — *strop (om eene scheeps-katrol)* s. m. — (plant) *(zoek)* Tribule.

,, Herser, *v. a. Eggen, het bezaeyd land met de egge gelyk maeken.*

,, Herseur, *s. m. Egger, eenen die het land egt.*

Hersillons, *s. m. plur.* (oórlogs w.) *Storm-planken, planken met nagelpunten aen wederzyde (om den togt van het krygs-volk te verhinderen)* s. f. plur.

Hésitation, *s. f. Hapering.*

Hésiter, *v. n. Haperen.*

Hespéris (plant) *(zoek)* Julienne.

,, Hesse, *s. f.* (landschap) *Hessen.*

,, Hessois, oise, *adj. Hessisch. — subst. Hes.*

Hetéroclite, *adj.* (spraek-k.) *Onregelmaetig, buytenregelig, tegen de regels; —* (fig.) *eygenzinnig, koppig.*

Hétérodoxe, *adj Kettersch, strydig tegen de waere leering — subst. Ketter.*

Hétérodoxie, *s. f Ketterij*, s. f. *dwaelgeloof, wangeloof, dwael-gevoelen* s. n. *strydigheyd tegen de waere leering*, s. f.

Hétérogène, *adj. Van verschillende natuer, ongelyksoórtig, ongelykslachtig.*

Hétérogénéité, *s. f. Ongelykslachtigheyd, ongelykheyd van natuer* of *van hoedanigheyd.*

Hétérophyle, *adj.* (kruyd-k.) *Met bladeren van verscheyde gedaenten.*

Hétérosciens, *s. m. plur.* (landbeschryving) *Bewooners der beyde gemaetigde locht-streeken die de schaduwe der zon 's middags altyd aen eene zyde maer tegenstrydig aen malkander hebben.*

Hétique etc. *(zoek)* Étique etc.

,, Hêtre, *s. m. Beuke, beuken-boom, boeken-boom* s. m. — *beuken-hout*, s. n.

Heu! *interj. Hey!*

Heu, *s. m.* (schip) *Huy, hulk.*

Heur, *s. m.* (oud) *Geluk, heyl*, s. n. *voórspoed*, s. m.

Heure, *s. f. Uer*, s. f. *stond*, s. m. A vos heures perdues. *Op uwe lédige ueren, als gy lédigen tyd hebt.* D'heure en heure, d'heure à autre. *Van uer tot uer.* A l'heure qu'il est, pour l'heure. *Nu, tegenwoórdig, ter deézer uere.* Tout à l'heure, sur l'heure. *Terstond, aenstonds, strak.* A toute heure. *Alle stonden, altyd aen.* De bonne heure. *Vroeg, by tyds.* A la bonne heure. *Zeer wel, het is goed, zoo veél te béter, het zy zoo;* ook *ter goeder uere, van pas, ten gewenschten tyde.*

Heures, *s. f. plur. Gebéden-boek, getyden-boek*, s. n. Heures canoniales. *Getyden; kerkelyke getyden.*

Heureusement, *adv. Gelukkiglyk, by geluk, voórspoediglyk.*

Heureux, euse, *adj. Gelukkig, voórspoedig.* Il a la mémoire heureuse. *Hy heéft eene goede mémorie.* D'heureuse mémoire. *Zaliger gedagtenis.*

,, Heurt, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) *Stoot, schok, douw.*

,, Heurtequin, *s. m.* (kanoniers w.) *Yzeren beugel (aen een affuyt).*

,, Heurter, *v. n. et a. Stooten, botsen, kloppen. — v. a.* (fig.) *Belédigen, stooren;* ook *tegenspreeken, tegenkonten.*

,, Heurtoir, *s. m. Klopper (aen eene deur).*

Heuse, *s. f.* (schippers w.) *Pompzuyger*, s. m.

Hexaèdre, *s. m.* (meét-k.) *(zoek)* Cube.

Hexagonal, ale, *adj.* (meét-k.) *Zes-hoekig.*

Hexagone, *adj.* (meét-k.) *Zeshoekig — s. m. Zes-hoek.*

Hexagynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen zes stampertjes hebben*, s. n.

Hexaméron, *s. m. Zesdagsch verhael*, s. n.

Hexamètre, *adj.* (dicht-k.) *Zesvoetig, van zes voeten. — s. m. Zesvoetig vers*, s. n.

Hexandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen zes helmstyltjes hebben*, s. n.

Hexapétalé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met zes bloem-bladen.*

Hexaphyle, *adj.* (kruyd-k.) *Met zes bladen.*

Hexaples, *s. m. plur. Boek in zes kolommen inhoudende zes grieksche vertaelingen der heylige Schriftuer*, s. n.

Hexapode, *adj. Zesvoetig, met zes voeten.*

Digitized by Google

Hexaptère, *adj.* (kruyd-k.) *Met zes vleugels.*

Hexastyle, *s. m.* (kruyd-k.) *Gebouw dat zes pilaeren nevens malkander heeft*, s. n.

Heyduc, *s. m. Heyduk, hongaerischen krygs-knegt te voet.*

Hiatus, *s. m.* (latynsch woord der dicht-k.) *Onaengenaemen klank van twee vocaelen die tegeneenstooten.*

,, Hibou, (*plur.* hiboux) *s. m.* (roofvogel) *Uyl, nagt-uyl.*

Hibride, *adj.* (spraek-k.) *Dat uyt twee taelen getrokken is.* Choléra-morbus est un mot hibride. *Cholera-morbus is een woord dat uyt twee taelen getrokken is. — Van tweederhande dieren* of *planten afstammend.*

,, Hic, *s. m.* (de *c* word uytgesproken) (gem.) *Zwaerigheyd*, s. f. *knoop*, s m. Voilà le hic. *Dat is de zwaerigheyd.*

* ,, Hideusement, *adv. Afgrysselyk, afschouwelyk.*

,, Hideux, euse, *adj. Afgrysselyk, afschouwelyk, ysselyk, byster.*

,, Hie, *s. f. Hey*, s. f. *hey-blok*; — *stamper, kassey-stamper*. s. m.

Hième, *s. f.* (plant) *Wilde vlier, hadik.*

,, Hiement, *s. m. Heying, inheying, instamping*, s. f.

Hiène, *s. f.* (dier) *Hyëën.*

Hier, *adv.* (in eene sillabe en de *r* word uytgesproken) *Gisteren.* D'hier. *Van gisteren.* Hier au soir. *Gisteren avond.*

,, Hier, *v a.* (in twee sillaben) *Heyën, inheyën, instampen.*

Hiéracium, *s. m.* (plant) *Haviks-kruyd*, s. n. *wilde latouw*, s. f.

,, Hiérarchie, *s. f.* Hiérarchie céleste. *Orden van de negen chooren der Engelen.* Hiérarchie ecclésiastique. *Orden der kerkelyke eer-ampten.*

,, Hiérarchique, *adj. Van het orden* of *van den trap der kerkelyke eer-ampten.*

,, Hiérarchiquement, *adv. Volgens het orden der kerkelyke eer-ampten.*

,, Hiérarques, *s. m. plur. De geene die het kerkelyk orden uytmaeken (in de grieksche kerk als Bisschoppen enz.)*

Hière-picre, *s. f.* (apotheekers w.) *Heylig-bitter*, s. n.

Hiéroglyphe, *s. m. Zinnebeeld, beeld-schrift*, s. n. *beelde-spraek*, s. f.

Hiéroglyphique, *adj. Zinnebeeldig, zinnebeeldend, beeldspraekig.*

Hiéroglyphiquement, *adv. Zinnebeeldiglyk, met zinnebeelden.*

Hiérogramme, *s. m. Heylig schrift (by de oude heydensche Egiptenaeren)* s. n.

Hiérographie, hiérologie, *s. f. Beschryving van heylige zaeken.*

Hiéromancie, *s. f. Wigchelaery uyt de offer-giften (by de oude heydenen).*

Hiéronique, *adj.* (spr. van sommige spelen der oude heydenen ter eere van de goden) *Geheyligd.*

Hiérophante, *s. m.* (oudh.) *Priester die de verborgenheden en geheyligde plegtigheden verklaerde (by de heydensche Grieken).*

Hiéroscopie (*zoek*) Hiéromancie.

Hilaries, *s. f. plur.* (oudh.) *Vreugde-feesten ter eere van Cybéla*, s. n. plur.

Hilarité, *s. f. Zoete vreugd, vergenoeging des geests.*

Hilarode, *s. m.* (oudh.) *Zanger* of *dichter van vreugde-liedekens.*

Hilarodie, *s. f.* (oudh.) *Vreugde-gezang, vreugde-lied*, s. n.

Hile, *s. m.* (kruyd-k.) *Zaed-vlek*, s. f. *kleyn zwart vlekje (aen boonen, erten, zaeden enz.)* s. n.

Hipparque, *s. m.* (oudh.) *Bevelhebber der ruytery.*

Hippiatrique, *s. f. Peërden-geneeskunde, konst van de ziekte der peërden te kennen en te geneezen.*

Hippobosque, *s. f.* (natuerl. hist.) *Peërden-vlieg.*

Hippocampe, *s. m.* (vischken) *Zeepeërd*, s. n. — *s m. plur.* (fabel-k.) *Zee-peërden van Neptunus*, s. n. plur.

Hippocentaure, *s. m.* (fabel-k.) *Mensch-peërd, half peërd en half mensch.*

Hippocras, *s. m.* (*zoek*) Hypocras.

Hippocrène, *s f.* (fabel-k.) *Hengstbron*

Hippodrome, *s. m.* (oudh.) *Renbaen, loopbaen (voor peërden)* s. f.

Hippoglosse, *s. m.* (plant) *Tongenblad, keel-kruyd*, s. n.

Hippoglottide, *s. f.* (ontleed-k.) *Klier onder de tong.*

Hippogriffe, *s. m.* (fabel-k.) *Gevleugeld peërd*, s. n.

Hippolite, *s. f. Peërden-steen, geelen steen in het ingewand der peërden*, s. m.

Hippomane, *s. f. Stuk zwart vleesch in het voorhoofd van jong-geboore veulens*, s. n. — *nageboorte eener merrie*, s. f.

Hippopheste, *s. m.* (plant) *Soort van klissen-kruyd* of *volders-kaerden.*

Hippopotame, *s. m.* (dier) *Nylpeërd, rivier-peërd*, s. n.

Hippotomie, *s. f. Peërd-ontleeding.*

Digitized by Google

Hirondelle, *s. f.* (vogel) *Zwaluwe.*
Hirondelle de mer. *Zee-zwaluwe, meeuw.*
Hirsuté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Ruyg, hairig.*
Hispide, *adj.* (kruyd-k.) *Ruyg, hairig borstelig;* — (fig.) *koppig, dwarsch, steeg.*
,, Hisser, *v. a.* (schippers w.) *Hyschen, ophyschen, optrekken, ophaelen.*
Histiodromie, *s. f. Zeevaert-konst door middel der zeylen.*
Histoire, *s. f. Geschiedenis, historie;* — *beschryving,* s. f. *verhael, geschied-boek,* s. n.
Historial, ale, *adj. Historisch.* Almanach historial. *Historischen almanak.*
Historien, *s. m. Historie-schryver, geschiedenis-schryver*
Historier, *v. a. Met historie-beeldekens versieren.*
Historiette, *s. f. Vertelsel,* s. n. *vertelling,* s. f.
Historiographe, *s. m Historie-schryver (door de lands bestiering aengesteld).*
Historique, *adj. Historisch, geschied-kundig*
Historiquement, *adv Op eene historische wyze, geschied-kundiglyk*
Histrion, *s. m.* (schimp-w.) *Toneel-speeler, comédiant.*
Histrionisme, *s. m. Toneelzugt, drift tot de toneel-spelen,* s. f. — *toneel-gespan,* s. n.
Hiver, *s m.* (de *r* word uytgesproken) *Winter* Fruit d'hiver. *Winter-vrugt.* — (dicht-k.) *Ouderdom,* s m. *de oude jaeren,* s. n. plur.
Hivernal, ale, *adj. Wintersch, winters*
Hiverner, *v. n* (oorlogs w.) *Over-winteren, den winter overbrengen, in de winter-quartieren leggen.* — *v. r. Zich tegen de koude verharden.*
Ho! *interj. Ho! ha!*
,, Hobereau, *s m.* (roof-vogel) *Havik;* — (schimp-w.) *kaelen edelman, slegten edelman, land-jonker.*
,, Hoc, *s. m.* (kaert-spel) *Hok-spel,* s. n.
,, Hoche, *s. f. Kerfken,* s. n.
,, Hochement de tête, *s. m. Schudding met het hoofd,* s. f.
,, Hochepot, *s. m. Hutspot.*
,, Hochequeue, *s. m.* (vogel) *Kwik-steert*
,, Hocher, *v. a. Schudden, beweegen.*
,, Hochet, *s. m. Kleter,* s. m. *kinder-bel,* s. f.

Hogner, *v. n.* (gem.) *Grimmen, knorren, klaegen.*
Hoir, *s. m.* (recht) *Erfgenaem.*
Hoirie, *s. f.* (recht) *Erfenis, nalaetenschap.*
,, Holà, *interj. et s. m. Hola, houd, stil, zagtjes.* Mettre le holà. (gem.) *Kyvers* of *vegters vaneenscheyden* of *bevrédigen*
,, Hollande, *s. f.* (land) *Holland,* s n. *NB* Men zegt *la Hollande* en niet *l'Hollande;* maer het gebruyk wilt dat men zegge in *génit.:* Toile d'Hollande *Hollandsch lynwaet.* Fromage d'Hollande. *Hollandschen kaes.* Papier d'Hollande. *Hollandsch papier.*
Hollandée, *adj. f.* Batiste hollandée. (stoffe) *Batist die meer gesloóten is als naer gewoonte.*
Hollander, *v a.* Hollander des plumes. *Pennen bereyden.*
,, Hollandois, oise, *s. m. et f. Hollander: hollandsche.* — *adj. Hollandsch.* Le hollandois, *s. m. Het hollandsch,* s n. *de hollandsche taal,* s. f. A la hollandoise. *Op zyn hollandsch.*
Holocauste, *s. m. Brand-offer,* s. n. *brand-offerande,* s. f.
Holomètre, *s. m.* (zoek) Pantomètre.
Holostéon, *s m.* (plant) *Witte weegbreé met smalle bladeren,* s. f.
Holothuries, *s f pl.* (natuerl hist.) *Mismaekte zee-dieren die aen klompen gelyken,* s. n. plur.
Holothurion, *s. m. Zee-nétel.*
,, Homard, *s. m. Zee-kreeft,* s f.
Hombre, *s. m. Omber, omber-spel,* s n.
Homélie, *s f. Sermoon,* s. n. *leer-réde, uytlegging van het évangélie van den dag,* s. f.
Homéomère, *adj. Gelykvormig, overeenkoómstig.*
Homéomérie, *s. f. Gelykvormigheyd, overeenkoómst.*
Homéristes, *s. m. plur.* (oudh.) *Zangers die by de Grieken de verzen van Homérus zongen.*
Homicide, *s. m. et f. Moordenaer, menschen-moorder, doodslaeger: moor-denaeres.* — *s m. Doodslag, neèrslag,* s. m *moord,* s. f. — *adj. Moorddaedig.*
Homicider, *v. a.* (oud) *Doodslaen, vermoorden.*
Homiliaire, *s. m. Verzameling van sermoonen,* s. f.
Homiliaste, *s. m. Sermoonmaeker.*
Homiose, homoiose, *s. f.* (geneés-k.) *Kooking van het voedende zap.*
Hommage, *s. m. Hulde, dienst-*

Digitized by Google

bewyzing, *onderdaenigheyd*; — *eer-bewyzing*, s. f. Rendre hommage. *Getrouwheyd beloóven*, *zyne onderdaenigheyd bewyzen*; ook *eer bewyzen*.

Hommagé, ée, *adj.* *Leenschuldig*.

Hommager, *s. m.* *Leenman*, *leenhouder*.

Hommasse, *adj.* (van vrouwen spr.) *Mannelyk*, *als eenen man*.

Homme, *s. m.* *Mensch*; — *man*, *mans-persoon*, *vent*, *hèrel*. Hommes. *Mans-volk*, *mans-lieden*. Homme de guerre, homme d'épée. *Krygsman*, *oórlogsman*. Homme d'église. *Kerkelyken persoon* Homme de robe. *Raedsheer*. Homme de cœur. *Dapperen man*. Homme de lettres. *Geleerden*. Homme de mer. *Zee-man*. Homme d'affaires. *Aengestelden*, *zaekverrigter*. Homme de métier. *Ambagtsman*. Homme de cour. *Hoveling*. Homme de rien. *Slegten mensch* Homme de loi. *Rechtsgeleerden*, *wetgeleerden*.

Hommée, *s. f.* *Werk dat eenen werkman op eenen dag kan doen*, s. n.

Hommelet, *s. m.* *Manneken*, s. n.

Homocentrique, *adj.* (sterre-k.) *Dat het zelve middenpunt heeft*.

Homocule, *s. m.* *Menschken*, s. n. *kleynen mensch*, s. m

Homogène, *adj.* *Van den zelven aerd*, *gelykslachtig*, *gelyksoórtig*.

Homogénéité, *s. f.* *Gelykslachtigheyd*, *gelykheyd van aerd*.

Homologation, *s. f.* (recht) *Goedkeuring*, *bekragtiging*.

Homologue, *adj.* (meét-k.) *Evenrédig*, *overeenkoómend*.

Homologuer, *v. a.* (recht) *Goedkeuren*, *bekragtigen*.

Homomalle, *adj.* (kruyd-k.) *Naer de zelve zyde gekeerd*.

Homonyme, *adj* (spraek-k.) *Gelyknaemig*, *gelykklinkend maer verschillend van beteekenis*.

Homophage, *s. m.* *Eéter van rauw vleesch*. — *adj.* *Rauw vleesch eétende*.

Homophagie, *s. f.* *Het eéten van rauw vleesch*, s. n.

Homophonie, *s. f.* *Geluyd van verscheyde stemmen op den zelven toon*, s. n.

Homotone, *adj.* (geneés-k.) *Gelyk*, *op de zelve wyze*.

Hongnette, *s. f.* *Steenhouwers puntbytel*, s. m.

,, Hongre, *s. m. et adj.* Cheval hongre. *Ruyn*, *gesneéden hengst*.

,, Hongrer, *v. a.* Hongrer un cheval. *Ruynen*, *lubben*, *een peérd snyden*.

,, Hongrie, *s. f.* (land) *Hongariën*, s. n.

,, Hongrois, oise, *s. m. et f.* *Hongaer*: *hongarische*. — *adj.* *Hongarisch*. Le hongrois, *s. m.* la langue hongroise. *Het hongarisch*, s. n. *de hongarische tael*, s f.

Hongroyeur, *s. m.* *Hongersch leèrbereyder*: — *hongersch leèr-verkooper*.

Honnête, *adj.* *Eerlyk*, *eerbaer*, *eerzaem*, *braef*, *dégelyk*, *ordentelyk*; — *beleéfd*. Honnête homme. *Eerlyken mensch*. Homme honnête. *Beleéfden mensch*. — *s. m.* *Het eerlyk*, *het eerbaer*, *het dégelyk*, s. n. *heuscheyd*, s. f

Honnêtement, *adv.* *Eerlyk*, *op eene eerlyke* of *eerbaere wyze*, *braef*, *heuschelyk*; — *beleéfdelyk*.

Honnêteté, *s. f.* *Eerlykheyd*, *heuscheyd*; — *welleévendheyd*, *beleéfdheyd*; — *vereering*, *belooning*.

Honneur, *s. m.* *Eer*, s. f. Dame d'honneur, fille d'honneur. *Staetjuffer*. Honneurs funèbres. *Lyk-plegt*. — *s. m plur.* *Beleéfdhéden*, *plegtpleégingen*; ook *weérdighéden*, s. f. pl. *eer-ampten*, s. n. plur.

,, Honnir, *v. a.* (oud) *Hoónen*, *onteeren*. Honni soit qui mal y pense. (spreek-w.) *Die erg denkt*, *vaert erg in het hert*.

Honorable, *adj* *Agtbaer*, *eerweérdig*, *loflyk*, *aenzienlyk*, *treffelyk*, *deftig*.

Honorablement, *adv.* *Treffelyk*, *lofweérdiglyk*, *heerlyk*, *deftiglyk*, *loflyk*.

Honoraire, *adj.* Conseiller honoraire, professeur honoraire. *Raedsheer*, *hoogleeraer die zyne bediening niet meer behoeft te oeffenen en nogtans de bezonderste eer en voórrechten van de zelve geniet*. Tuteur honoraire. *Naemvoogd*, *toezienden voogd*. — *s. m. et adj.* Académicien honoraire. *Eer-lédemaet van een konst-genoótschap*.

Honoraire, *s. m.* *Eer-loon* (*die men geeft aen priesters*, *advocaeten enz.*)

Honorer, *v. a.* *Eeren*, *vereeren*, *eer aendoen*, *eer bewyzen*.

Honorifique, *adj.* *Eer-aendoende*. Droits honorifiques. *Voórrechten en eer-bewyzingen* (*die de stigters der kerken genooten*).

,, Honte, *s. f.* *Beschaemdheyd*, *schaemte*. Avoir honte. *Beschaemd worden*, *beschaemd zyn*, *zich schaemen*; — *schande*, *schand-vlek*, *oneer*.

Digitized by Google

,, Honteusement, *adv. Schandelyk, met schande.*

,, Honteux, euse, *adj. Beschaemd, schaemagtig* Morceau honteux. *Schaembrok, leste brok die in de schotel blyft.* Les pauvres honteux. *De schaemele huys-armen.* Parties honteuses. *Schaemléden.* — *Schandig, schandelyk, eerloos.*

Hôpital, *s. m. Gasthuys, ziekenhuys,* s. n. Hôpital ambulant. *Veld-hospitael.*

Hoplite, *s. m.* (oudh.) *Zwaergewapenden krygsman.*

Hoplitodrome, *s. m.* (oudh.) *Worstelaer (die gewapend liep in de spélen van Griekenland).*

Hoplomachie, *s. f.* (oudh.) *Gevegt van zwaergewapende kampvegters.* s. n.

Hoplomaque, *s. m.* (oudh.) *Zwaergewapenden kampvegter.*

,, Hoquet, *s. m. Hik, hok.* Avoir le hoquet. *Hikken, den hik hebben.*

,, Hoqueton, *s. m.* (gerechts-dienaer) *Hapscheer,* s. m. — *gerechts-dienaers kleed,* s. n.

Horaire, *adj. Van de ueren, uerlyk.* Cercle horaire. *Uer-kring.*

,, Horde *s. f.* (spr. van de Tartaeren enz.) *Horde, bende.*

,, Horion, *s. m.* (oud) *Zwaeren slag.*

Horizon, *s. m.* (land-beschryving) *Kim,* s. f. *gezigteynder, gezigtkring,* s. m.

Horizontal, ale, *adj. Gezigteynders, gezigteyndelyk.* Ligne horizontale. *Waterpas-linie, linie die waterpas loopt, platleggende linie.*

Horizontalement, *adv Waterpas.*

Horloge, *s. f. Uerwerk,* s. n. *horlogie,* s. f. Horloge de sable. *Zandlooper.*

Horloger, ère, *s. m. et f. Horlogiemaeker, uerwerkmaeker: horlogiemaekers vrouw.*

Horlogerie, *s. f Het uerwerkmaeken,* s. n. *horlogiemaekery,* s. f. — *koophandel in horlogiën,* s. m.

Horlogiographie, *s. f. Uerwerkbeschryving.*

Hormis, *prép.* (reg. *acc*) *Behalven, uytgenomen.*

Horodictique, *s. m. Uerwyzer.*

Horographie, *s. f. Zonnewyzerskonst.*

Horomètre, *s. m. Uerwyzer.*

Horométrie, *s. f. Konst om de ueren op de wyzers af-te-passen.*

Horoptère, *s. f.* (gezigt-k.) *Gezigtdoel,* s. m.

Horoscope, *s. m. Uer van imands geboórte, geboórte-ster,* s. f. *geboórtestip,* s. n. Faiseur d'horoscopes. *Voórzegger uyt imands geboórte-ster.* Faire l'horoscope d'une affaire. *Den uytval van eene zaek voórzien.*

Horoscoper, *v. n.* Tirer l'horoscope. *Uyt imands geboórte-ster voórzeggen wat hem overkomen zal.*

Horreur, *s. f. Schrik, afschrik,* s. m *afgryzen.* s. n. *schrikkelykheyd, afgrysselykheyd, haetelykheyd, grouwelykheyd, grouwzaemheyd, naerheyd,* s. f.

Horrible, *adj. Afgrysselyk, schrikkelyk, grouwelyk, grouwzaem, naer.*

Horriblement, *adv. Afgrysselyk, schrikkelyk, grouwelyk, vervaerlyk.*

Horripilation, *s. f.* (geneés-k.) *Ziddering der huyd.*

,, Hors, *prép.* (reg. *ablat.*) *Buyten, uyt.* Hors de l'église. *Buyten de kerk.* Hors de cour. (recht) *Afgeweézen;* ook *uytspraek waer doór de partyën afgeweézen worden.* — (reg. *accus.*) *Uytgenomen, behalven.* Hors deux ou trois. *Behalven twee of dry.*

,, Hors-d'œuvre (*plur.* hors-d'œuvres) *s. m. Omweg in eene rédevoering,* s. m *buytenréde,* s. f. — *iets dat niet ter zaek dient* of *te pas komt;* — (koks w.) *bygeregt,* s. n.

,, Hors d'œuvre, *s. m.* (bouw-k.) *Uytspringend gebouw,* s. n. (*zoek voorders onder*) Œuvre.

,, Hors-part, *s. f. Buytendeel,* s. n.

Hospice, *s. m Kleyn klooster;* — *gasthuys, godshuys, ziekhuys, armhuys,* s. n. — *plaets alwaer men de reyzende lieden ontfangt* s. f.

Hospitalier, ière, *adj. Herbergzaem, gastvry.*

Hospitalité, *s. f. Herbergzaemheyd, gastvryheyd.*

Hospodar, *s. m. Vorst van Moldaviën en Wallachiën.*

Hostie, *s. f.* (oudh.) *Slagt-offer,* s. n. *slagt-offerande;* — (kerkelyk w.) *hostie,* s. f. *mis-brood,* s. n.

Hostile, *adj. Vyandlyk, feytelyk.*

Hostilement, *adv. Vyandlyk, feytelyk.*

Hostilité, *s. f. Vyandlykheyd, feytelykheyd*

Hôte, *s. m. Weérd, herbergier;* — *kostgast-houder;* — *gast, tafelgast;* — *kostgast.* Table d'hôte. *Drooge tafel, tafelhouding, algemeene tafel*

Hôtel, *s. m. Huys (van aenzienlyke persoonen)* s. n. — *groote afspanning,* s. f. Hôtel de ville. *Stad-huys, raed-*

Digitized by Google

huys. Hôtel des monnoies. *Munt*, *plaets waer het geld gemunt word*.

Hôtel-dieu, *s. m. Gasthuys*, *godshuys*, s. n.

Hôtelier, ière, *s. m. et f. Weèrd*: *weèrdin* (*van eene afspanning*).

Hôtellerie, *s. f. Afspanning*, *herberg*.

Hôtesse, *s. f. Weèrdin*, *herbergierster*.

,, Hotte, *s. f. Rugge-korf*, s. m. *rugge-mand*, s. f. Hotte de cheminée. *Mantel van eene keuken-schouw*.

,, Hottée, *s. f. Eene rugge-mand vol*.

,, Hotteur, euse, *s. m. et f. Ruggemanddraeger*. *rugge-korfdraeger*: *ruggemanddraegster*. *rugge-korfdraegster*.

Houage, houache, *s. m.* (schippers w.) *Streèk*, *weg*, *gang*, *zog* (*van een schip*).

,, Houblon, *s. m.* (gewas) *Hop*, s. f.

,, Houblonner, *v. a. Hoppen*, *hop in het bier doen*.

,, Houblonnière, *s. f. Hopland*, *hopveld*, s. n.

,, Houcre, *s. f.* (schip) *Hoeker*, s. m.

,, Houe, *s. f. Houweel*, s. n. — *halk-haek*, s. m.

,, Houer, *v. a. et n. Hakken*, *omhakken*.

,, Houille, *s. f. Steen-koòlen*, s. f. plur.

,, Houillère, *s. f. Steen-koòl-myn*.

,, Houilleur, *s. m. Werkman in de steen-koòl-mynen*.

,, Houle, houlle, *s. f.* (schippers w.) *Holle baeren*, s. f. plur. *onstuymigheyd der zee*, s. f. *schoffel*, *zwalp*, s. m.

,, Houlette, *s. f. Herders staf*, s. m. — *hoveniers grypyzer* (*om de bollen der bloemen uyt de aerde te steèken*) s. n.

,, Houleux, houlleux, euse, *adj.* (schippers w.) *Hol*, *onstuymig*.

,, Houpée, *s. f.* (schippers w.) *Hooge zee-baer*.

,, Houppe, *s. f. Kwast*, *kwispel*, s. m.

,, Houppé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Busselswyze byeenstaende*, *kroonwormig*.

,, Houppelande, *s. f. Rys-rok*, *regenrok*, s. m.

,, Houpper, *v. a. Met kwispels versieren*; — *pluyzen aen de nestels maeken*. Houpper de la laine. *Wol kammen*.

,, Houppier, *s. m. Boom waer aen de kruyn alleen gelaeten is*: — *wol-kammer*.

,, Hourailler, *v. n. Met slegte honden jaegen*.

,, Hourailles, *s. m.* (jagt) *Gespan van slegte honden*, s. n.

,, Hource, *s. f.* (schippers w.) *Lorre*, *bezaens-bras*.

,, Hourdage, *s. m. Rouw en grof metselwerk*, s. n.

,, Hourder, *v. a. Rouw en grof metsen*.

,, Hourdi, *s. m.* (schippers w) *Hekbalk* (*agter aen een schip*).

,, Houret, *s. m. Slegten jagt-hond*.

,, Hourque, *s. f.* (schip) *Hoeker*, s. m.

,, Hourvari, *s. m. Groot gerugt*, *gedruys*; — *slegt toeval* (*in eene zaek*) s. n

,, Housard, *s. m.* (*zoek*) ,, Houssard.

,, Housé, ée, *adj.* (oud) *Beslykt*, *nat*, *vuyl*.

,, Houseaux, *s. m. plur.* (oud) *Slykhousen*, *waggen*, s. f. plur.

,, Houspiller, *v. a.* (gem.) *Trekken*, *sleuren*, *stooten*. — *v. r. Malkander overhoop stooten*, v. r. *worstelen*; ook *twisten*, v. n.

,, Houssage, *s. m. Afveèging*, *afstoffing*: — *omheyning* (*van eenen wind-molen*) s f.

,, Houssaie, *s f. Hulst-bosch*, *veld met hulst beplant*, s. n.

,, Houssard, *s. m. Hoezaer*, *ligtgewapenden ruyter*.

,, Housse, *s. f. Schabernak*, *dekkleed* (*van een peèrd*) — *overtreksel* (*van eenen stoel enz.*) s. n.

,, Housser, *v. a. Afstoffen*. *afveègen*.

,, Housset, *s. m. Koffer-slot*, s. n.

,, Houssètte, *s. f. Koffer-slot*, s. n.

,, Houssières, *s. f. plur. Hulst-bosch*, *veld met hulst beplant*, s. n.

,, Houssine, *s. f. Wisken*, *ryshen*, s n.

,, Houssiner, *v. a. Met een wisken slaen* of *kwispelen*.

,, Houssoir, *s. m. Stof-bessem*, *borstel van hulst*.

,, Housson, *s. m.* (*zoek*) ,, Houx.

,, Hout, *s. m. Schraeg* (*waer op het hout gezaegd word*) s f.

,, Houx, *s. m.* (gewas) *Hulst*. Houx-frelon, petit houx. *Muysdoòrn*, *steèkpalm*. *keerbèziën*.

,, Hoyau, *s. m. Houweel met twee tanden*, s. n.

,, Huard, *s. m.* (vogel) *Kerk-uyl*, *lyk-uyl*, *kryter*, s. m.

,, Huche, *s. f. Moelie*, *trog*, *kneètrog*, *bakkers trog*. Huche de moulin. *Trèmel van eenen molen*.

,, Hucher, *v. a.* (oud) *Roepen*.

,, Huchet, *s. m. Jagt-hoòrn*, *posthoòrn*.

,, Huée, *s. f.* (jagt) *Geschreeuw*, *geroep*, s. n. — (fig.) *uytjouwing*, s f.

,, Huer, *v. a.* (jagt) *Schreeuwen*,

Digitized by Google

roepen; — (fig.) *bespotten, uytschreeuwen. uytlachen, uytjouwen.*

,, Huet, *s. m.* ,, huette, *s. f.* (roofvogel) *Grooten nagt-uyl*, s. m.

Huguenot, otte, *s. m. et f. Calvinist, huguenot.*

Huguenotisme, *s. m. Calvinistery*, s. f. *calvinistendom*, s. n.

Huguenotte, *s. f. Forneys-ketel*; — *ketel zonder pikkelen*, s. m.

Hui (stad) *Hoey.*

Hui, *adv.* (recht) *Van daeg, heden.*

Huile, *s. f. Olie*, s. f. Huile d'olive. *Olyf-olie, boom-olie.* Huile de navette. *Smout, raep-olie.* Huile de lin. *Lyn-olie, lyn-zaed-olie.* Huile de baleine. *Traen, walvisch-traen.* Huile de morue. *Lever-traen.* Les saintes Huiles. *De heylige Olie.*

Huiler, *v. a. Oliën, beoliën, met olie smeeren.*

Huileux, euse, *adj. Olieagtig*; — *smeerig, smeeragtig, vet.*

Huilier, *s. m. Olie-flesch, olie-kan*; — *smout-kan*, s. f. *smout-pot*; — *olie-verkooper*; — *smout-verkooper*; — *smout-slaeger*, s. m.

Huis, *s. m.* (oud w. van het recht) *Deur*, s. f. A huis clos. *Met toe deuren.*

Huisserie, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Deur-werk, deur-gestel*, s. n.

Huissier, *s. m. Deurwaerder, deur-wagter, pander, rechts-bode.* Charge d'huissier. *Deurwaerderschap, deur-wagterschap.*

,, Huit, *adj.* (de *t* word niet uytgesproken voór eene *consonans*) *Acht.*

,, Huit, *s. m.* (de *t* word altyd uytgesproken) *Eene acht*, s. f. Le huit de piques. *Schoppen acht.* — *Achtsten.* Le huit de novembre. *Den achtsten november.* Huit de chiffre. (horlogiemaekers w.) *Dikte-passer.*

,, Huitain, *s. m. Gedicht van acht verzen*, s. n.

,, Huitaine, *s. f. Acht*, adj. *achttal, getal van acht*, s. n. Une huitaine de jours. *Acht dagen.* A la huitaine. *Binnen acht dagen.*

,, Huitième, *adj. et s. m. Achtste, den achtsten.* — *s. f.* (in het kaertspel) *Achttienden*, s. m.

,, Huitièmement, *adv. Ten achtsten.*

Huitre, *s. f.* (schelp-visch) *Oester.*

Hulot, *s. m.* (schippers w.) *Brilgat, holder-gat*, s. n.

,, Hulotte, *s. f.* (*zoek*) ,, Huet.

Humain, aine, *adj. Menschelyk.* Foiblesse humaine. *Menschelyke zwakheyd.* Lettres humaines. *Schoól-weetenschappen, letter-kunde.* — *Goedaerdig, menschlievend, zagtmoedig.* Prince humain. *Goedaerdigen Vorst.*

Humains, *s. m. plur.* (dicht-k.) *Menschen.* (men zegt in *sing.*) C'est le meilleur humain. *'T is den besten mensch.*

Humainement, *adv. Menschelyker wyze*; — *goedaerdiglyk, op eene menschlievende wyze.*

Humaniser, *v. a. Goedaerdiger maeken.* — *v. r Goedaerdiger worden*, v. n. ook *zich naer andere menschen voegen*, v. r.

Humaniste, *s. m. Eenen die in de tael, dicht-konst en welsprekkendheyd ervaeren is*; — *leeraer van die konsten*: — *leerling van die konsten.*

Humanité, *s. f. Menschheyd, menschelyke natuer*, s. f. — *menschdom*, s. n. — *menschlievendheyd, zagtmoedigheyd, goedaerdigheyd*, s. f. — *s. f. pl. Schoólen waer men de tael, de dichtkonst en de welsprekkendheyd leert.*

Humble, *adj. Ootmoedig, nederig.*

Humblement, *adv. Ootmoediglyk, op eene nederige wyze.*

Humectant, ante, *adj.* (geneés-k.) *Verfrisschend, verkwikkend, bevogtigend.* — *s. m. Verfrisschend geneesmiddel*, s. n.

Humectation, *s. f.* (apotheekers w.) *Bevogtiging, natmaeking.*

Humecter, *v. a. Bevogtigen, vogtig maeken.*

,, Humer, *v. a. Inzwelgen, inslorpen.*

Huméral, ale, *adj.* (ontleed-k.) Muscle huméral. *Schouder-spier.*

Humérus, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Arm-been*, s. n.

Humeur, *s. f. Vogt* (*der lichaemen, planten enz.*) s. n. — *aerd*, s. m. *inborst*, s. f. Humeur douce. *Zoeten aerd.* Il est de bonne humeur. *Hy is wel gezind.* Il est de mauvaise humeur. *Hy is kwalyk gezind.* Il n'est pas d'humeur à se laisser gouverner. *Het stryd tegen zyne inborst zich te laeten bestieren.* Etre en humeur de se promener. *Lust hebben om te wandelen.* — *s. f. plur.* (geneés-k.) *Kwaede vogten*, s. n. plur. Humeurs froides. *Koude zinkingen.*

Humide, *adj. Vogtig, nat, natagtig, waterig, klam.* — *s. m. Vogtigheyd*, s. f. *het nat*, s. n. L'humide radical. *Grond-vogt, oorsprongelyk vogt des lichaems.*

Humidement, *adv. In eene vogtige plaets, vogtig'yk.*

Digitized by Google

Humidité, *s.f.* *Vogtigheyd, natheyd, nattigheyd, klamheyd.* Les humidités du cerveau. *De hersen-vogten.*

Humifuse, *adj.* (kruyd-k.) *Op den grond verspreyd.*

Humiliant, ante, *adj.* *Vernederend, verootmoedigend.*

Humiliation, *s.f.* *Vernedering, verootmoediging.*

Humilier, *v. a.* (word geconj. als *Lier*) *Vernederen, verootmoedigen.*

Humilité, *s.f.* *Ootmoedigheyd, nederigheyd.*

Humoral, ale, *adj.* (geneés-k.) *Uyt kwaede vogten ontstaende.*

Humoriste, *s. m.* *Geneesmeester die het meestendeel der ziekten toeschryft aen de kwaede vogten.* — *adj.* (gem.) *Quintig, aen buyen onderhevig.*

„ Hune, *s.f.* (schippers w.) *Mars (van den scheeps-mast)* — *zwaer hout waer aen de klokken hangen*, s. n.

„ Hunier, *s. m.* (schippers w.) *Mars-zeyl*, s. n. — *mars-zeyls mast*, s. m.

„ Huppe, *s f.* (vogel) *Hoppe*; — *kuyf*, s. f. *top (die sommige vogelen op het hoofd hebben)* s. m.

„ Huppé, ée, *adj.* (van vogelen spr.) *Gekuyfd, getopt, die eene kuyf heeft.* Les plus huppés, *fem* huppées. (gem.) *De voornaemsten, de aenzienelyksten.* Les plus huppés y sont pris. *De stimsten zyn daer in bedroogen.*

„ Hure, *s.f.* (van sommige dieren spr.) *Hoofd*, s. n. *kop*, s. m. Hure de sanglier. *Kop van een wild verken.* Hure de saumon. *Kop van eenen zalm.*

„ Hurlement, *s. m.* *Gehuyl, het huylen*, s. n.

„ Hurler, *v. n.* *Huylen.*

Hurluberlu, *s. m. et adj.* (gem.) *Loshop, losbol.* — *adv.* *Als eenen losbol.*

Hurtebiller, *v. a.* (spr. van schaepen) *Dekken ter voortteeling.*

Hussard, *s. m.* (*zoek*) Houssard.

„ Hutte, *s.f.* *Hut*, s f. *hutteken*, s n.

„ Hutter, *v. a* (schippers w.) Hutter les vergues. *De ree kaeyen* of *toppen.* — *v. r.* *Zyne hutten nederslaen.*

Huy (stad) *Hoey.*

Hyacinthe, *s.f.* (kostelyk gesteente) *Hiacint-steen*, s m. — (bloem) *Hiacint, blauwe* of *witte melk-bloem, pastoet.*

Hyades, *s.f plur.* (*zoek*) Pléiades.

Hyaloïde, *adj.* (ontleed-k.) Humeur hyaloïde *Glazig oog-vogt.*

Hybride, *adj.* (*zoek*) Hibride.

Hydatide, *s.f.* (heel-k.) *Water-bloer.*

Hydatoïde, *s.f.* (ontleed-k.) *Wateragtig oog-vogt*, s. n

Hydatoscopie, *s. f.* (oudh.) *Water-wigchelaery*

Hydragogue, *s. m.* (geneés-k.) *Water-afdryvend middel, geneés-middel dat de wateragtige vogten afdryft*, s. n.

Hydrargyre, *s. m.* (schey-k.) *Kwik-zilver*, s. n.

Hydrargyrose, *s.f.* (geneés-k.) *Vryving met kwik-zilver.*

Hydraulico-pneumatique, *adj.* (werktuyg-k.) Machine hydraulico-pneumatique. *Waterluyg dat door de veerkragt der locht werkt.*

Hydraulique, *s. f. et adj.* Science hydraulique. *Water-werk-kunde.* Machine hydraulique. *Water-werktuyg.*

Hydre, *s.f.* *Water-slang*, s. f. — (verdicht gedrogt) *draek met zeven koppen*, s. m.

Hydréléon, *s. m.* (apotheekers w.) *Mengsel van water en olie*, s. n.

Hydrentérocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Darm-water-breuk.*

Hydrocardie, *s. f.* (geneés-k.) *Waterzugt van het hert-vlies.*

Hydrocèle, *s.f.* (geneés-k.) *Water-breuk, water-kloot.*

Hydrocéphale, *s. f.* (geneés-k.) *Water-hoofd*, s. n. *hoofd-waterzugt*, s. f.

Hydrocotyle, *s.f.* (plant) *Water-navel-kruyd*, s. n.

Hydrodynamique, *s.f.* (natuer-k.) *Weetenschap van de beweeging der vloeybaere lichaemen.*

Hydrogale, *s. m.* *Drank van water en melk.*

Hydrogé, ée, *adj.* *Uyt aerde en water saemengesteld.*

Hydrogène, *s. m.* (schey-k.) *Water-stoffe, water-zuygende stoffe*, s. f.

Hydrographe, *s. m.* *Zee-beschryver, zee-kaertmaeker.*

Hydrographie, *s.f.* *Zee-beschryving, zee-kunde.*

Hydrographique, *adj.* *Van de zee-kunde.* Cartes hydrographiques. *Zee-kaerten, pas-kaerten.*

Hydrologie, *s. f.* *Verhandeling over het water.*

Hydromancie, *s.f.* (*zoek*) Hydatoscopie.

Hydromel, *s. m.* (drank) *Meé*, s. f. *meé drank, honing-drank*, s. m.

Hydromètre, *s. m.* *Water-weeger, vogt-meeter.*

Hydrométrie, *s. f.* *Water-meet-kunde.*

Digitized by Google

Hydromphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-water-breuk, water-navel.*

Hydrophane, *adj.* (natuerl. hist.) *In het water glinsterend en doórschynend.*

Hydrophile, *s. m.* (natuerl. hist.) *Soórt van insecte dat in het water leéft.*

Hydrophisocèle, hydropneumatocèle, *s. f. Water- en wind-breuk.*

Hydrophobe, *s. m. et f.* (geneés-k.) *Water-schouwer, die doór de raezerny schrik van het water en alle vogten heéft.*

Hydrophobie, *s. f.* (geneés-k.) *Water-vrees*, s. f. *schrik van alle vogten uyt de raezerny ontstaende*, s. m.

Hydrophthalmie, *s. f.* (heel-k.) *Water-oog*, s. n. *waterzugt in het oog*, s. f.

Hydropiper, *s. m.* (plant) *Perzik-kruyd*, s. n. *water-péper*, s. f.

Hydropique, *adj. Waterzugtig.* — *subst. Waterzugtigen, eenen die het water heéft.*

Hydropirette, *s. f.* (geneés-k.) *Kwaedaerdige koórts met zweeten verzeld.*

Hydropisie, *s. f.* (geneés-k.) *Waterzugt*, s. f. *water*, s. n. Hydropisie de poitrine. *Borst-water.*

Hydropote, *s. m. et f. Water-drinker, die niet als water drinkt: water-drinkster.*

Hydrorachitis, *s. f.* (geneés-k.) *Waterzugt der rugge-graet.*

Hydrorrodon, *s. m.* (geneés-k.) *Water gemengd met roozen-olie*, s. n.

Hydrosarcocèle, *s. f.* (heel-k.) *Wind-breuk in den bal-zak.*

Hydrosarque, hydropneumosarque, *s. f.* (heel-k.) *Wateragtig en vleezig gezwel*, s. n.

Hydroscope, *s. m. Water-uerwerk*, s. n.

Hydroscopie, *s. f. Wigchelaery doór het water*; — *voórkennis van een aenstaende onweér doór teekenen die men op de zee bespeurt.*

Hydrostatique, *s. f. Water-weégkunde.*

Hydrotique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Zweet-verwekkend.*

Hydrothorax, *s. f.* (geneés-k.) *Borst-water*, s. n. *borst-waterzugt*, s. f.

Hyène, *s. f.* (dier) *Hyëën.*

Hygiée, *s. f.* (fabel-k.) *Godin der gezondheyd.*

Hygiène, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over de bewaering der gezondheyd.*

Hygrocirsocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Ader-breuk*, s. f. *gezwollen ader-tak doór kwaed bloed en andere vogten*, s. m.

Hygrologie, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over de vogten (in het menschelyk lichaem).*

Hygromètre, hygroscope, *s. m. Vogtmeéter*, s. m. *werktuyg om de vogtigheyd der locht te ontdekken*, s. n.

Hygrométrie, *s. f. Kennis van de vogtigheyd der locht.*

Hygrophobie (*zoek*) Hydrophobie.

Hymen, hyménée, *s. m* (*en* behoud zynen natuerlyken klank) (dicht-k.) *Houwelyks god*, s. m. — *trouw*, s. f. *houwelyk*, s. n.

Hymen, *s. m.* (ontleéd-k.) *Maegdevlies*, s. n.

Hyménode, *adj.* (ontleéd-k.) *Vliezig, vliesagtig.*

Hyménologie, *s. f. Vlies-verhandeling*

Hyménoptère, *s. m Insecte met vier ongelyke en hard-vliezige vleugelen*, s. n.

Hyménotomie, *s. f. Vlies-ontleéding.*

Hymne, *s. f. Kerkelyken lofzang*, s. m. *kerk-gezang*, s. n. (*hymne* is *masc.* als men spreékt van de lofzangen der heydenen ter eere van de valsche goden).

Hymniste, *s. m. Lofzang-dichter.*

Hymnodes, *s. m plur.* (oudh.) *Lofzang-zingers (op de openbaere feesten in Griekenland).*

Hymnographe (*zoek*) Hymniste.

Hymnologie, *s. f. Het zingen der lofzangen*, s. n.

Hyoïde, *adj. m.* (ontleéd-k.) Os hyoïde. *Tonge-been, been aen den wortel der tong.*

Hyosciame, *s. f.* (*zoek*) Jusquiame.

Hypallage, *s. f.* (spraek-k.) *Woórdverdraeying, woórd-verzetting.*

Hypécoon, *s. m.* (plant) *Wilde komyn*

Hyperbate, *s. f.* (spraek-k.) *Verplaetsing der woórden uyt hunne natuerlyke schikking.*

Hyperbole, *s. f.* (welspreék.) *Vergrooting, groot-spraek*; — (meét-k.) *vlakke kégel-sneé, leege kégel-sneé, doórsnyding van een kégelvormig lichaem doór eene vlakte.*

Hyperbolique, *adj.* (welspreék.) *Vergroot, vergrootend*; — (meét-k.) *leege kégel-sneévormig.*

Hyperboliquement, *adv.* (welspr.) *Op eene vergrootende wyze, by vergrooting*; — (meét-k.) *als eene leege kégel-sneé.*

Hyperborée, hyperboréen, enne, *adj. Noórdsch, van het noórden.* Nation hyperborée. *Noórdsch volk*

Hypercatalectique, *adj.* Vers hypercatalectique. *Grieksch* of *latynsch vers dat eene of twee silleben te veél heéft.*

Digitized by Google

Hypercatharse, *s. f.* (geneés-k.) *Purgatie al te sterken afgang veroorzaekende, overmaetige buyk-zuyvering.*

Hypercrise *s. f.* (geneés-k.) *Geweldig en bovenmaetig gevaer* of *uyterste van eene ziekte*, s. n.

Hypercritique, *adj. Al te nauw ziftend, zeer knibbelig. — s. m. Grooten knibbelaer.*

Hyperdulie, *s. f. (zoek)* Culte d'hyperdulie.

Hypéricon, *s. m.* (plant) *Sint Jans-kruyd, mans-bloed*, s. n.

Hypermètre, *adj. (zoek)* Hypercatalectique.

Hypersarcose, *s. f.* (heel-k.) *Vleezigen uytwas*, s. m.

Hyperthyron, *s. m.* (bouw-k.) *(zoek)* Linteau.

Hypertonie, *s. f.* (geneés-k.) *Geweldige spanning in de vaste deelen des lichaems.*

Hypètre, *s. f.* (oudh.) *Onoverdekten tempel*, s. m.

Hypnobate, *s. m (zoek)* Noctambule.

Hypnologie, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over den slaep en het waeken tot behoudenis der gezondheyd.*

Hypnotique, *adj.* (geneés-k.) *Slaep-verwekkend. — s. m. Slaep-middel*, s. n.

Hypocatharse, *s. f.* (geneés-k.) *Al te zagte buykloozing.*

Hypocauste, *s. m.* (oudh.) *Stoof, kachel*, s. f. *warm-bad*, s. n.

Hypocondre, *adj. et subst. (zoek)* Hypocondriaque. — *s. m.* (ontleéd-k.) *Het week onder de ribben*, s. n.

Hypocondriaque, *adj. Miltziek, miltzugtig, zwaermoedig. — subst. Miltzugtigen*; ook *mensch vol zotte inbeéldingen.*

Hypocondrie, *s. f.* Affection *of* maladie hypocondriaque. *Miltziekte, miltzugt, zwaermoedigheyd.*

Hypocrâne, *s. m.* (geneés-k.) *Zweering tusschen het bekkeneel en het hard breyn-vlies*, s. f.

Hypocras, *s. m Kaneel-wyn, spécery-wyn.*

Hypocratériforme, *adj.* (kruyd-k.) *Bekervormig, komvormig.*

Hypocrisie, *s. f. Schynheyligheyd, geveynsdheyd, schyndeugd, huychelaery.*

Hypocrite, *adj. Schynheylig, geveynsd. — subst. Schynheyligen, huychelaer.*

Hypogastre, *s. m.* (ontleéd-k.) *Onderbuyk.*

Hypogastrique, *adj.* (geneés-k.) *Van den onderbuyk.*

Hypogastrocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Onderbuyks gezwel*, s. n.

Hypogée, *s. m.* (oudh.) *Onderaardsche begraefplaets*, s. f.

Hypoglosses, *s. masc. et adj. plur.* (ontleéd-k.) Nerfs hypoglosses. *Zenuwen die de tong het werktuyg van den smaek maeken.*

Hypoglosside, *s. f.* (geneés-k.) *Ontstecking onder de tong*, s. f. *kikvorschgezwel*, s. n.

Hypoglottide, *s. f.* (ontleéd-k.) *Klier onder de tong*; — (oudh.) *kroon van welriekenden laurier.*

Hypolepathe, *s. m. Soort van rubarber.*

Hypomochlion, *s. m.* (werktuyg-k.) *Steunpunt van eenen handboom*, s. n.

Hypophore, *s. f.* (heel-k.) *Opene diepe en fistelagtige zweer.*

Hypophtalmie, *s. f.* (heel-k.) *Ontsteeking onder het hoornvlies van het oog.*

Hypopion, *s. m.* (heel-k.) *Etterverzameling agter het hoornvlies van het oog*, s. f.

Hyposome, *s. m.* (ontleéd-k.) *Vlies dat twee holheden van elkander scheyd*, s. n.

Hypostase, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Persoon*, s. m. *medeweezenheyd*, s. f. — (geneés-k.) *grondsop*, s. n. *drabbigheyd (van de pis)* s. f.

Hypostatique, *adj.* (godsgeleerdh.) Union hypostatique. *Eenheyd des persoons.*

Hypostatiquement, *adv* (godsgeleerdheyd) *Zelfstandiger wyze, persoonlyk.*

Hypothécaire, *adj.* (recht) *Pandrecht hebbende van vaste goederen*; — *pand-recht geevende.*

Hypothécairement, *adv.* (recht) *Door pand-recht.*

Hypothénar, *s. m.* (ontleéd-k.) *Onderpalm-spier, spier van den kleynen vinger*, s. f.

Hypothénuse, *s. f.* (meét-k.) *Zyde die tegen over den regten hoek staet (in eenen regthoekigen dryhoek).*

Hypothèque, *s. f.* (recht) *Pand, onderpand, grond-pand*, s. m. *vaste panden*, s m. plur. *hipotheek*, s. f.

Hypothéquer, *v. a.* (recht) *Tot onderpand stellen, tot vasten pand geeven.*

Hypothèse, *s. f. Onderstelling, voóronderstelling.*

Hypothétique, *adj. Voóronderstellend, dat tot eenen grond gelegd word.*

Digitized by Google

Hypothétiquement, *adv.* *By voórderstelling.*

Hypotrachélion, *s. m.* (spreék uyt *ipotrakélion*) (ontleéd-k.) *Onderste deel van den hals*, s. n. — (bouw-k.) *hals*, s. m. of *bovenste deel van eene pilaer* (*dat het kapiteel aenraekt*) s. n.

Hypotypose, *s. f.* (welspreékendh.) *Levendige* of *nadrukkelyke beschryving.*

Hypsiloïde, *s. f.* (*zoek*) Hyoïde.

Hysope, *s f.* (plant) *Hysoóp* s m.

Hystéralgie, *s. f.* (geneés-k.) *Moederpyn, pyn in de lyf-moeder.*

Hystérie, *s. f.* (geneés-k.) *Moederkwaal.*

Hystérique, *adj.* (geneés-k.) *Van de lyf-moeder.* Passions *of* affections hystériques. *Opstygingen der lyfmoeder, moeder-kwaal.* — (*zoek*) Emménagogue.

Hystérite, *s f.* (geneés-k.) *Ontsteéking der lyf-moeder.*

Hystérocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Uytzakking der lyf-moeder.*

Hystérolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Moeder-steen, vénus-steen*, s. m.

Hystérologie, *s. f.* (welspreékendh.) *Omkeering van de natuerlyke woórdenschikking eener réde.*

Hystérotomie, *s. f.* (heel-k.) *Ontleéding der lyf-moeder.*

Hystérotomotocie, hystéromotocie, *s. f.* (heel-k.) *Keyzers-sneé, moeders-sneé.*

Hystricite, *s. f.* (natuerl. historie) *Bézoar-steen van het stékel-verken*, s. m.

I

I, *Voyelle*, *s. m. neuvième Lettre de l'Alphabet.*

Vermits de *i vocael* en de *j consonant* twee verschillende letters zyn, zullen wy de woórden die met *i vocael* beginnen, afzonderlyk stellen van de geéne die met *j consonant* beginnen.

Iambe, *s. m Grieksche en latynsche dicht maet bestaende uyt eene korte en eene lange sillabe*, s. f.

Iambe, Iambique, *adj.* Vers Iambe. *Iambisch vers.*

Iatraleptique, *s. f.* *Geneés-konst die uytwendige middelen voórschryft* (*als pappen, plaesters, vryvingen enz.*)

Iatrique, *adj.* *Geneés-kundig.* Art iatrique. *Geneés-kunde.*

Iatrochimie, *s. f.* *Geneés-konst doór scheyskundige middelen.*

Ibis, *s. m.* *Egiptischen vogel als eenen oyevaer.*

Icelui, icelle (*plur.* iceux, icelles) *pron.* (recht) *Dien, deézen, die.*

In de volgende woórden, aldus „geteekend, word *ch* als *k* uytgesproken.

„ Ichneumon, *s. m.* *Egiptische rat, rat van Pharao*, s. f. — *soórt van vlieg met vier vleugels en eenen angel.*

„ Ichnographie, *s. f.* *Grondteekening*, s. f. *ontwerp van een gebouw*, s. n.

„ Ichnographique, *adj.* *Van de grondteekening.* Plan ichnographique. *Grondteekening.*

„ Ichor, *s. m.* (geneés-k.) *Lidwater, scherp vogt* (*in wonden*) s. n. *wateragtigen etter*, s. m.

„ Ichoreux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Scherp, bytend.*

„ Ichoroïde, *s. f.* (geneés-k.) *Etteragtig vogt*, s. n.

„ Ichthologue, *s. m.* *Minnaer van de natuerlyke historie der visschen.*

„ Ichtyite, *s. f.* *Steen met eene holheyd die de gedaente van eenen visch heéft*, s. m.

„ Ichtyocolle, *s. f.* (visch) *Grooten steur*; — *lym van grooten steur*, s m.

„ Ichtyolites, *s f. plur.* *Versteende visschen*; — *steenen die afbeéldsels van visschen vertoonen*

„ Ichtyologie, *s f.* *Verhandeling over de visschen, visch-beschryving.*

„ Ichtyologique, *adj.* *Van de visschbeschryving, van de visschen handelende.*

„ Ichtyologiste, *s. m.* *Visch-beschryver.*

„ Ichtyomancie, *s. f.* (oudh.) *Waerzeggery uyt het ingewand der visschen.*

„ Ichtyopètre, *s f.* (*zoek*) Ichtyolites.

„ Ichtyophage, *s. et adj.* *Die alleen van visch leéft.*

„ Ichtyte, *s. f.* (*zoek*) Ichtyolites.

Ici, *adv* *Hier, alhier.* D'ici. *Van hier.* Par ici. *Langs hier.* Jusqu'ici. *Tot hier.* Ici-bas. *Hier benéden, in deéze wéreld.* Les choses d'ici-bas. *De aerdsche zaeken.* Ici contre. *Hier regt over.*

Icoglan, *s. m.* *Staet-jonker* (*van den grooten heer*).

Iconoclaste, *s. m.* *Beéldstormer.*

Iconographe, *s. m.* *Beéld beschryver.*

Iconographie, *s. f.* *Beéld-beschryving.*

Digitized by Google

Iconographique, *adj. Van de beeld-beschryving, beeld-beschryvend.*

Iconolâtre, *s. m. Beelden-dienaer, aenbidder van beelden.*

Iconolâtrie, *s. f. Beelden-dienst*, s. m.

Iconologie, *s. f. Verhandeling over de beelden.*

Iconologique, *adj. Van de beelden handelende.*

Iconomaque, *s. m. Ketter die den eer-dienst der beelden bestryd.*

Icosaèdre, *s. m.* (meét-k.) *Régelmaetig lichaem welkers oppervlakte twintig gelykzydige dryhoeken heeft*, s. n.

Icosandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen ontrent twintig helmstyltjes hebben*, s. n.

Ictère, *s. m.* (geneés-k.) *Geelzugt*, s. f.

Ictérique, *adj.* (geneés-k.) *Geelzugtig; — dat tégen de geelzugt werkt.*

Idéal, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc.*) *Denkbeeldig, ingebeeld, in de inbeelding bestaende.*

Idéalisme, *s. m. Gevoelen der wysgeeren die in God de denkbeelden van alle zaeken beschouwen*, s. n.

Idée, *s f Denkbeeld; — ontwerp*, s. n. — *verbeeltenis, verbeelding, inbeelding*, s. f.

Idem. (latynsch w.) *Het zelve.*

Identifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schoól-w.) *Evenweezenlyk maeken, ondereenmengen, twee verschillende zaeken of persoonen voórstellen als of het maer eene zaek* of *eenen persoon was.*

Identique, *adj. Evenweezenlyk, van eenen aerd, van de zelve natuer.*

Identiquement, *adv. Evenweezenlyk, op eene en de zelve wyze.*

Identité, *s. f. Evenweezenlykheyd, eenheyd van natuer*, s. f. *het zelve weezen*. s. n.

Idéologie, *s. f. Verhandeling over de denkbeelden.*

Idéologue, *s. m. Denkbeeld-kundigen.*

Ides, *s. f. pl.* (oudh.) *Den vyftienden dag der maenden van meert, mey, julius en october, en den dertienden der acht overige maenden (in den almanak der oude Romeynen)*

Idiocrase, *s. f.* (geneés-k.) *Lichaems gesteltenis.*

Idio-électrique, *adj.* (natuer-k.) *Dat doór vryvingen geëlectriseerd kan worden.*

Idiome, *s. m. Tael, spraekwyze, spraek (die aen een byzonder volk eygen is)* s. f.

Idiopathie, *s. f.* (geneés-k.) *Ongemak* s. n. *kwael (aen eenig byzonder lid des lichaems)* — (zéde-k.) *natuerlyke genégenheyd*, s. f.

Idiopathique, *adj.* (geneés-k.) Maladie idiopathique. *Ziekte eygen aen een byzonder lidmaet en uyt geene andere ziekte ontstaende.*

Idiosyncrase, idiosyncrasie, *s. f.* (geneés-k.) *Lichaems gesteltenis waer doór men genégenheyd of afkeer tot iets heeft.*

Idiot, ote, *adj. Ongeleerd, onweétend, dom, bot.* — *s. m. Dommerik, botterik.*

Idiotisme, *s. m* (spraek-k.) *Onregelmaetige manier van spreéken, onregelmaetige uytdrukking (die eygen aen eene tael is)* s. f.

Idoine, *adj.* (recht) *Bekwaem, eygen.*

Idolâtre, *s. m. Afgodist, afgodendienaer.* — *adj. Afgodisch, heydensch;* ook (fig.) *verzot, boven maeten beminnend.* Cette mère est idolâtre de ses enfans. *Die moeder bemint al te zeer haere kinderen.*

Idolâtrer, *v. n. De afgoden aenbidden, afgodery pleégen.* — *v. a.* (fig.) *Verzot zyn, al te lief hebben, boven maeten beminnen.* Il est fou de ses enfans, il les idolâtre. *Hy is zot met zyne kinderen, hy heeft ze al te lief.*

Idolâtrie, *s. f. Afgodery*, s. f. *afgodendienst*, s m. — (fig.) *bovenmaetige liefde*, s. f. Jusqu'à l'idolâtrie. *Bovenmaetiglyk, met eene bovenmaetige liefde.*

Idolâtrique, *adj. Afgodisch.*

Idole, *s. f. Afgod*, s m. — (fig.) *voórwerp dat men zeer bemint*, s. n.

Idyle, *s. f. Herders-zang*, s. m. *herders-dicht, minne-dicht* s. n.

Ieuse, *s. f.* (boom) *Groene-eyke, steene-eyke.*

If, *s. m. Ipen-boom, iben-boom, taxis-boom*, s. m. — *ipen-hout, taxishout, spaensch hout*, s. n.

Ignare, *adj. et subst. Onweétend, ongeleerd, onkundig.*

Ignée, *adj.* (spreék uyt *ig-né*) (natuer-k.) *Vuerig, vueragtig.*

Ignescent, ente, *adj.* (spreék uyt *ig-nessan*) (van steenen spr.) *Vuergeevend.*

Ignicole, *s. m. et adj.* (spreék uyt *ig-nikól*) *Vuer-aenbidder, die het vaer aenbid.*

Ignition, *s. f.* (spréék uyt *ig-nicion*) (schey-k.) *Gloeying (van het metael eer dat het smelt).*

Digitized by Google

Ignivome, *adj.* (natuerl. historie) *Vuer-braekend, vuer-spouwend.*

Ignoble, *adj. Onédel, veragtelyk.*

Ignoblement, *adv. Op eene onédele wyze, veragtelyk.*

Ignominie, *s. f. Schande, oneer, versmaedheyd.*

Ignominieusement, *adv. Schandelyk, versmaedelyk.*

Ignominieux, euse, *adj. Schandelyk, versmaedelyk.*

Ignoramment, *adv. Onkundiglyk, als eenen onkundigen.*

Ignorance, *s. f. Onweétendheyd, onkunde, onkundigheyd, onbewustheyd, ongeleerdheyd.*

Ignorant, ante, *adj. Onweétend, onkundig, ongeleerd, ongeletterd.* — *s. m. Botterik, weétniet.*

Ignorer, *v. a. Niet weéten, onkundig zyn, onbewust zyn.* J'en ignore la cause. *Ik weét 'er de oorzaek niet van.*

Il (*plur.* ils) *pron pers. Hy*; plur. *zy.* — (*nominat.* der *verba imperson.*) Il pleut. *Het régent.* Il viendra un temps. *Er zal eenen tyd koómen.* Il y avoit beaucoup d'auditeurs. *Er waeren veéle toehoorders.*

Ile, *s. f. Eyland.* s n. — *s. f. pl.* (ontleéd-k.) *Zydeelen (van den onderbuyk)* s n pl Os des îles *Darmbeen, heup-been.*

Iléum, iléon, *s. m.* (ontleéd-k.) *Krommen darm, omgewonden darm, derden dunnen darm.*

Iliade, *s. f. Gedicht van Homérus over den Troyäenschen oórlog.*

Iliaque, *adj. f.* (geneés-k.) Vaisseaux iliaques. *Vaten des onderbuyks.* Muscle iliaque. *Darmbeen-spier.* Passion iliaque (*zoek*) Misérére.

Ilion, *s. m.* (ontleéd-k.) *Heup-been,* s. n.

Illégal, ale, *adj. Onwettig, strydig tégen de wet.*

Illégalement, *adv. Onwettiglyk, tégen de wet.*

Illégalité, *s. f. Onwettigheyd, strydigheyd tégen de wet.*

Illégitime, *adj. Onwettig, onegt, eg'eloos.*

Illégitimement, *adv. Onwettiglyk, onegtelyk*

Illégitimité, *s. f. Onwettigheyd, onegtheyd.*

Illétré, ée, *adj. Ongeleerd, ongeletterd, die weynig weét.*

Illicite, *adj. Verboóden. ongeoórloofd.*

Illicitement, *adv. Op eene ongeoórloofde wyze.*

Illimité, ée, *adj. Onbepaeld.*

Illisible, *adj. Onleésbaer. onleéslyk.*

Illuminateur, *s. m. Verlichter.* Grégoire l'illuminateur. *Grégorius den verlichter.*

Illuminatif, ive, *adj. Verlichtend.*

Illumination, *s. f. Verlichting.*

Illuminé, *s. m. Geestdryver.*

Illuminer, *v. a. Verlichten.*

Illusion, *s. f. Bedriegelyken schyn,* s. m. *bedrieging* of *verblinding der zinnen, beguycheling,* s. f. Faire illusion. *Verblinden, de zinnen bedriegen*

Illusoire, *adj. Verblindend, bedriegelyk; — kragteloos, vrugteloos.*

Illusoirement, *adv. Op eene bedriegelyke wyze, in schyn.*

Illustration, *s. f. Opheldering, opklaering; — vermaerdheyd, beroemdheyd.*

Illustre, *adj. Doórlugtig, vermaerd, beroemd*

Illustrer, *v. a. Doórlugtigen, vermaerd maeken, beroemd maeken.*

Illustrissime, *adj.* (eer-titel van Bisschoppen) *Doórlugtigste.*

Illutation, *s. f* (geneés-k.) *Bestryking van eenig lid met het slyk van een warm bad.*

Ilot, *s. m. Eylandje,* s n.

Image, *s. f. Beéld,* s. n. *beéltenis; — verbeélding; — gelykenis,* s. f. *évenbeéld,* s n.

Imager, ère, *s. m. et f. Beéldverkooper: beéld-verkoopster.*

Imaginable, *adj. Bedenkelyk, denkelyk, inbeéldelyk.*

Imaginaire, *adj. Ingebeéld, in de inbeélding bestaende.*

Imaginatif, ive, *adj. Vernuftig, schrander uytvindend*

Imagination, *s. f. Inbeélding, gedagte.*

Imaginative, *s. f. et adj.* Faculté imaginative. *Inbeéldings kragt, schranderheyd,* s f. *vernuft,* s n.

Imaginé, ée, *adj. Verzonnen, bedagt, uytgevonden.*

Imaginer, *v. a. Verzinnen, bedenken, uytvinden.* Imaginer un moyen. *Eenen middel bedenken* — *v. r. Zich inbeélden, zich verbeélden, zich laeten voórstaen.*

Iman, *s. m. Turkschen priester.*

Imantopède, *adj.* (van vogelen spr.) *Met lange dyén en beenen.*

Imaret, *s. m. Turksch gasthuys,* s. n.

Imbécile, *adj. Krankzinnig, zinneloos, krank* of *zwak van hersenen.* —

Digitized by Google

s. m. Slegt hoofd, s. n. *onnoozelen bloed*, s. m.

Imbécilement, *adv. Onverstandiglyk.*

Imbécilité, *s. f. Krankzinnigheyd, zinneloosheyd, krankheyd van hersenen.*

Imberbe, *adj. Baerdloos, zonder baerd.*

Imbiber, *v. a. Weeken, te weeken zetten, doen weeken.* — *v. r. Doórweeken, doórtrekken, intrekken*, v n.

Imbibition, *s. f. Doórweeking, intrekking.*

Imbriaque, *s. m.* (gem.) *Dronkaerd, zuyper.* — *adj. Dronken zat.*

Imbricée, *adj. fém.* Tuile imbricée. *Dak-pan.*

Imbriqué, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Over malkaer liggend (als de tichels op de daken).*

Imbroille, *s. m. Verwarring*, s. f.

Imbu, ue, *adj. Ingenomen. vol.* Il est imbu de cette opinion. *Hy is van die meyning ingenomen.*

Imitable, *adj. Navolgelyk. nadoenlyk, na-te-volgen.* Cela n'est pas imitable. *Dat is niet na-te-volgen.*

Imitateur, trice, *s m. et f. Navolger, nabootster: navolgster.* — *adj. Nabootsend.*

Imitatif, ive, *adj. Nadoende, nabootsende, naäepende.*

Imitation, *s. f. Navolging, nabootsing.* A l'imitation de *In navolging van.*

Imiter, *v. a. Navolgen, nadoen, namaeken, nabootsen, naäepen.*

Immaculé, ée, *adj.* Conception immaculée. *Onbevlekte Ontfangenis.*

Immanent, ente, *adj.* (schoól-w.) *Blyvend.*

Immangeable, *adj. Oneétbaer, niet eételyk.*

Immanquable, *adj. Ontwyffelbaer, zéker, dat niet missen kan.*

Immanquablement, *adv. Ongetwyffeld, ontwyffelyk, zékerlyk.*

Immarcessible, *adj. Onbederfelyk, onverwelkbaer.*

Immatérialisme, *s. m. Gevoelen van de onstoffelykheyd der zelfstandighéden*, s. n.

Immatérialiste, *s. m. Wysgeér die de onstoffelykheyd der weézens voórstaet.*

Immatérialité, *s. f. Onstoffelykheyd.*

Immatériel, elle, *adj. Onstoffelyk.*

Immatériellement, *adv. Op eene onstoffelyke wyze.*

Immatriculation, immatricule, *s. f. Inschryving, opteekening*

Immatriculer, *v. a. Inschryven, opteekenen.*

Immédiat, ate, *adj. Onmiddelyk.* Noblesse immédiate. *Onmiddelyken édeldom (die aen den Keyzer en het duytsch ryk alleen onderworpen is).*

Immédiatement, *adv. Onmiddelyk, régelregt, regtstreeks.*

Immédiateté, *s. f. Onmiddelykheyd.*

Immémorial, ale, *adj. Ongedenkbaer, overoud, onheugelyk, buyten geheugen.*

Immense, *adj. Onmeételyk, onmeétbaer, oneyndig, magtig groot.*

Immensement, *adv. Oneyndelyk, op eene oneyndige wyze.*

Immensité, *s. f. Onmeétbaerheyd, oneyndigheyd.*

Immensurable, *adj. Onmeétbaer, dat niet kan gemeéten worden.*

Immersif, ive, *adj.* (schey-k.) Calcination immersive. *Proeve van het goud in het sterk water.*

Immersion, *s. f. Indompeling.* Le Baptême par immersion. *Het Doopsel met indompeling.* — (sterre-k.) *Verdonkering (van eene dwael-ster).*

Immeuble, *adj. Onroerende.* — *s. m. Vast* of *onroerend goed*, s. n.

Immigrant, *s. m. Inwykeling, eenen die een ander land gaet bewoonen.*

Imminent, ente, *adj. Naekende, aenstaende, dreygende.*

s'Immiscer, *v. r. Zich bemoeyén, zich inmengen.* S'immiscer dans une succession. (recht) *Zich eene erfenis aenmaetigen.*

Immisericordieux, euse, *adj. Onbermhertig, onmédoogend.*

Immixtion, *s. f.* (de *t* word niet als *c* uytgesproken) (recht) *Aenmaetiging eener erfenis.*

Immobile, *adj. Onbeweégelyk, onberoerlyk, roerloos.*

Immobilier, *s. m.* (recht) *Onroerende goederen*, s. n. plur.

Immobilier, ière, *adj.* (recht) *In onroerende goederen bestaende.*

Immobilité, *s. f. Onbeweéglykheyd, onberoerlykheyd.*

Immodération, *s. f. Onmaetigheyd, ongemaetigdheyd, ongeréegeldheyd, onbezadigdheyd.*

Immodéré, ée, *adj. Onmaetig, ongemaetigd, ongeréegeld, onbezadigd.*

Immodérément, *adv Onmaetiglyk, ongeréegeldlyk. onbezadigdlyk.*

Immoderte, *adj. Ongeschikt, onzédig.*

Immodestement, *adv. Ongeschiktelyk, onzédiglyk.*

Immodestie, *s. f. Ongeschiktheyd, onzédigheyd.*

Digitized by Google

Immolateur, *s. m. Slagt-offeraer.*
Immolation, *s. f. Slagt-offering*, s. f. *het slagt-offeren*, s. n.
Immoler, *v. a. Slagt-offeren, slagten.*
Immonde, *adj. Onreyn, onzuyver.*
Immondices, *s. f. plur. Vuylheden, vuylighéden, onreynhéden.*
Immoral, ale, *adj. Zédeloos.*
Immoralité, *s. f. Zédeloosheyd.*
Immortaliser, *v. a. Onsterfelyk maeken, vereeuwigen.*
Immortalité, *s. f. Onsterfelykheyd.*
l'Immortel (*béter* l'Éternel) *s. m.* (van God spr.) *Den Onsterfelyken.*
Immortel, elle, *adj. Onsterfelyk.*
Immortelle, *s. f. Winter-bloem, bloem die veele jaeren onverslenst blyft.*
Immortification, *s. f. Onverstorvenheyd (der vleeschelyke drifien).*
Immortifié, ée, *adj. Onverstorven.*
Immuable, *adj. Onveranderlyk.*
Immuablement, *adv. Onveranderlyk.*
Immunité, *s. f. Vrydom*, s. m. *voórrecht*, s. n.
Immutabilité, *s. f. Onveranderlykheyd.*
Impair, aire, *adj Onpaer.*
Impalpabilité, *s. f. Ontastbaerheyd, onvoelbaerheyd.*
Impalpable, *adj. Ontastbaer, onvoelbaer.*
Impanation, *s. f.* (lutbersche kettery) *Het weezenlyk zyn van het lichaem van Christus met en onder het brood*, s. n.
Impardonnable, *adj. Onvergeéflyk, onverschoonlyk.*
l'Imparfait, *s. m.* (spraek-k.) *Den onvolmaekten tyd*
Imparfait, aite, *adj. Onvolmaekt, onvolkomen; — gebrekkelyk.*
Imparfaitement, *adv. Onvolmaektelyk, onvolkomenlyk; — op eene gebrekkelyke wyze.*
Impartable, *adj.* (recht) *Onverdeelbaer, onafscheydelyk.*
Impartageable, *adj.* (*zoek*) Impartable.
Impartiabilité, *s. f.* (recht) *Onverdeelbaerheyd,*
Impartial, ale, *adj. Onzydig, onpartydig.*
Impartialement, *adv. Onzydiglyk, onpartydiglyk, in de gerechtigheyd.*
Impartialité, *s f. Onzydigheyd, onpartydigheyd.*
Impartible, *adj. Onverdeelbaer.*
Impasse, *s. m.* (*zoek*) Cul-de-sac.
Impassibilité, *s. f. Onlydelykheyd.*
Impassible, *adj. Onlydelyk.*
Impastation, *s. f.* (metsers woórd) *Plaester gips (van gemaelen steen)* — (spotheékers w.) *tot deegmaeking.*

Impatiemment, *adv. Ongeduldiglyk, met ongeduld.*
Impatience, *s. f. Ongeduld*, s. n. *ongeduldigheyd*. s. f.
Impatient, ente, *adj. Ongeduldig, onverduldig.*
Impatienter, *v. a. Ongeduldig maeken, het geduld doen verliezen.* — *v. r. Ongeduldig worden*, v. n. *zyn geduld verliezen.*
s'Impatroniser, *v. r.* (gem.) *Zich als meester aenstellen, den baas speélen.*
Impayable, *adj.* (gem.) *Onbetaelbaer.*
Impeccabilité, *s. f. Zondeloosheyd, onbekwaemheyd van te zondigen.*
Impeccable, *adj. Zondeloos, die niet zondigen kan.*
Impeccance, *s. f. Zondeloosheyd*, s. f. *staet van eenen mensch die niet zondigt*, s. m.
Impécunieux, euse, *adj.* (weynig in-gebruyk) *Geldloos, zonder geld.*
Impécuniosité, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Gebrek van geld*, s. n.
Impénétrabilité, *s. f. Ondoórdringelykheyd, ondoórgrondelykheyd.*
Impénétrable, *adj. Ondoórdringelyk, ondoórgrondelyk, ongrondeérlyk.*
Impénétrablement, *adv. Ondoórdringelyk, op eene ondoórgrondelyke wyze.*
Impénitence, *s. f. Onboetveérdigheyd, onbekeerlykheyd*, s. f. *onberouw*, s. n.
Impénitent, ente, *adj. Onboetveérdig, onbekeerlyk.* — *s. m. Onbekeerden.*
Impense, *s. f.* (recht) *Onkosten tot verbétering van landeryén* of *huyzen*, s. m. plur.
Impératif, *s. m.* (spraek-k.) *Impérativus*, s. m. *gebiedende wyze*, s. f.
Impératif, ive, *adj. Gebiedende.*
Impérativement, *adv. Op eene gebiedende wyze.*
Impératoire, *s. f.* (plant) *Meesterwortel*, s m. *meester-kruyd*, s. n.
Impératrice, *s. f. Keyzerin.*
Imperceptibilité, *s. f. Onzigtbaerheyd, ongevoeligheyd.*
Imperceptible, *adj. Onzigtbaer, ongevoelig.*
Imperceptiblement, *adv. Ongevoeliglyk, allengskens.*
Imperdable, *adj.* (gem.) *Onverliesbaer.*
Imperfection, *s. f. Onvolmaektheyd, gebrekkelykheyd, onvolkomenheyd.* — *s. f plur.* (boek-verkoopers w.) *Defecten, ontbreékende* of *overschietende bladen (van een boek)* s. n. plur.

Digitized by Google

Imperforation, *s. f.* (heel-k., van lichaems deelen spreek. die natuerlyk moeten open zyn) *Ondoórboordheyd.*

Imperforé, ée, *adj.* (heel-k.) *Ondoórboord, zonder opening.*

Impérial, ale, *adj. Keyzerlyk, keyzersch.* Couronne impériale. *Keyzerlyke kroon.* Ville impériale. *Ryks-stad.* Les impériaux, *s. m. plur. De keyzerschen, de keyzerlyke krygsbenden.*

Impériale, *s. f. Hémel*, s. m. *verhémelte (van eene koets* of *lédikant)* s. n.

Impérieusement, *adv. Trotselyk, hoogmoediglyk.*

Impérieux, euse, *adj. Trots, hoogmoedig.*

Impérissable, *adj. Onvergankelyk.*

Impéritie, *s. f.* (spreek uyt *einpérici*) *Onervaerenheyd.*

Imperméabilité, *s. f.* (natuer-k.) *Ondoórdringelykheyd, ondoórdringbaerheyd.*

Imperméable, *adj.* (natuer-k.) *Ondoórdringelyk, ondoórdringbaer.*

Impersonnel, elle, *adj.* (spraek-k.) *Onpersoonlyk, impersoneel.*

Impersonnellement, *adv.* (spraek-k.) *Onpersoonlyk, impersoneelyk.*

Impertinemment, *adv. Ongeschiktelyk, onbeschoftelyk, ongerymdelyk.*

Impertinence, *s. f. Ongerymdheyd, onbeschoftheyd, ongeschiktheyd, buytenspoórigheyd.*

Impertinent, *s. m. Onbeschoften.*

Impertinent, ente, *adj. Buytenspoórig, onbeschoft, ongeschikt, ongerymd*; — (recht) *dat tot de zaek niet behoort.*

Imperturbabilité, *s. f. Onverstoorlykheyd, volkome gerustheyd des gemoeds.*

Imperturbable, *adj. Onverstoorlyk, die in zyn gemoed niet ontrust kan worden.*

Imperturbablement, *adv. Op eene onverstoorlyke wyze.*

Impétrable, *adj.* (recht) *Verwervelyk, verkrygelyk, verkrygbaer.*

Impétrant, ante, *s m. et f.* (recht) *Verwerver, verkryger: verwerfster, verkrygster.*

Impétration, *s. f.* (recht) *Verkryging, verwerving, bekoming*

Impétrer, *v a.* (recht) *Verkrygen, verwerven, bekomen.*

Impétueusement, *adv. Heftiglyk, onstuymiglyk, geweldiglyk, héviglyk.*

Impétueux, euse, *adj. Heftig, onstuymig, geweldig, hévig.*

Impétuosité, *s. f. Ongestuymigheyd, hévigheyd, heftigheyd*, s f. *geweld*, s. n.

Impie, *adj. Goddeloos, godvergeeten.* — *s. m. Goddeloozen.*

Impiété, *s. f. Goddeloosheyd, godvergeetenheyd.*

Impitoyable, *adj. Onbermhertig, ongenadig, onmédoogend, onmédelydend.*

Impitoyablement, *adv. Onbermhertiglyk, ongenadiglyk, zonder médelyden.*

Implacable, *adj. Onverzoenlyk, onverbiddelyk.*

Implantation, *s. f.* (ontleéd-k.) *Inplanting.*

Implanter, *v. a.* (ontleéd-k.) *Inplanten.*

Implexe, *adj.* (dicht-k.) Poème implexe. *Gedicht waer in de fortuen van den held zeer wisselvallig is.*

Implication, *s. f.* (recht) *Inwikkeling in een anders misdaed*; — (schoól-w.) *tégenstrydigheyd.*

Implicite, *adj. Onder verstaen, onder begreépen, niet uytdrukkelyk.*

Implicitement, *adv. Niet uytdrukkelyk.*

Impliquer, *v. a. Inwikkelen.* On l'a impliqué dans cette affaire. *Men heéft hem in die zaek gewikkeld.* Ces deux propositions impliquent contradiction. *Die twee stellingen zyn aen malkander tégenstrydig.*

Imploration, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Béde, smeeking.*

Implorer, *v. a. Verzoeken, smeeken, afsmeeken, bidden.*

Impoli, ie, *adj. Onbeleéfd, onbeschaefd, ongemanierd, onmanierlyk.*

Impolice, *s. f. Onrégeltugt.*

Impoliment, *adv. Onbeleéfdelyk, onmanierlyk.*

Impolitesse, *s. f. Onbeleéfdheyd, onbeschaefdheyd, ongemanierdheyd.*

Impolitique, *adj. Onstaetkundig.*

Importance, *s. f. Aengelégenheyd*, s. f. *belang, gewigt*, s. n. Faire l'homme d'importance. *Den grooten man speélen, zich veél laeten voórstaen.* D'importance. *Zeer, sterk, ter deég*, adv.

Important, ante, *adj. Gewigtig, van groote aengelégenheyd.* — *s. m* C'est un important, il fait l'important. *Hy speélt den grooten man, hy laet zich veél voórstaen.*

Importation, *s. f. Inbrenging, invoering*, s. f. *invoer*, s. m.

Importer, *v. a. In het land brengen, invoeren.* — *v. impers. Aengelégen zyn, van belang zyn.* Que lui importe? *Wat is'er hem aengelégen?* N'importe. *Daer is niet aengelégen.*

Importun, une, *adj Lastig, moeyelyk, verdrietig.* — *s. m. Lastigen mensch.*

Digitized by Google

Importunément, *adv. Lastiglyk, op eene verveelende wyze.*

Importuner, *v. a. Lastig vallen, verveelen overlast aendoen, kwellen.*

Importunité, *s f. Overlast*, s. m. *kwelling, moeyelykheyd*. s. f.

Imposable, *adj. Schattingbaer, aen schattingen onderworpen.*

Imposant, ante, *adj. Meesteragtig, gebiedend, deftig.*

Imposer, *v. a. Opleggen.* Imposer les mains. *De handen opleggen.* Imposer un joug fâcheux. *Een zwaer jok opleggen.* Imposer un crime à quelqu'un. *Imand eene misdaed aentygen* Imposer la taille. *Met schatting belasten.* Imposer silence. *Doen zwygen.* Imposer un nom. *Eenen naem geéven.* La présence du général imposa du respect aux mutins *of* en imposa aux mutins. *De tégenwoórdigheyd van den veld-oversten bragt de muytelingen tot hunne pligt.* Son air impose le respect *of* en impose. *Zyn gelaet maekt hem agtbaer.* En imposer à quelqu'un. *Imand bedriegen.* — (boek-drukkers w.) *Overslaen, eenen vorm opmaeken.*

Imposition, *s. f. Het opleggen der schattingen*, s. n. — *belasting, schatting*. s. f. Imposition des noms. *Benaeming, naemgeéving.* L'imposition des mains. *Het opleggen der handen.* — (boek-drukkers w.) *Het overslaen, het opmaeken (van eenen vorm)* s. n.

Impossibilité, *s. f Onmogelykheyd.*

Impossible, *adj. Onmogelyk.* — *s. m. Onmogelyke zaek*, s. f. *het onmogelyke*, s. n. Par impossible. *By onmogelykheyd, het geéne onmogelyk is.*

Imposte, *s. f.* (bouw-k.) *Impost, rand*, s. m. *lyst (waer op een gewelf rust)* s. f.

Imposteur, *s. m. Bedrieger; — lasteraer, valschen beschuldiger.* — *adj. m. Bedriegelyk.* Air imposteur. *Bedriegelyk gelaet.*

Imposture, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery; — lastering, valsche beschuldiging*. s. f.

Impôt. *s. m. Schatting, belasting*, s. f. *impost*, s. m.

Impotent, ente, *adj. Lam, geraekt, verminkt, verlemd.*

A l'impourvu, *adv. Onvoórziens, onverwagt.*

Impraticable, *adj. Onuytvoerbaer, ondoenlyk.* Ce moyen est impraticable. *Dien middel is ondoenlyk.* — *Onbruykbaer, onbegangelyk.* Chemin impraticable. *Onbruykbaeren weg.* — *Misselyk, ongezellig, daer men niet méde kan omgaen.* C'est un homme d'une humeur impraticable. *Dien man is van eene ongezellige inborst.*

Imprécation, *s. f. Vervloeking, verwensching.* Faire des imprécations contre quelqu'un. *Imand vervloeken of verwenschen.*

Imprécatoire, *adj.* (schoól-woórd) *Vervloekend, verwenschend.*

Impregnable, *adj.* (spreék uyt *einpreg-nable*) (schey-k.) *Doórweekbaer, doórdringbaer.*

Imprégnation, *s. f.* (spreék uyt *einpreg-nacion*) (schey-k.) *Doórweeking, doórdringing.*

Imprégner, *v. a.* (spreék uyt *einpreg-né*) (schey-k.) *Doen doórweeken, doen doórdringen.* — *v. r. Doórweeken, doórdringen*, v. n.

Imprenable, *adj.* (van vestingen spr.) *Onwinnelyk, onwinbaer, oninnemelyk.*

Impréscriptibilité, *s. f.* (recht) *Onverjaerbaerheyd; — onverbreékbaerheyd.*

Impréscriptible, *adj.* (recht) *Onverjaerbaer, aen geene verjaering onderworpen; — onverbreékbaer.*

Impresses, *adj. f. plur.* Ces espèces impresses sont des chimères. *Zoodanige inbeéldingen zyn hersen-schimmen.*

Impression, *s. f. Druk (van een boek)* s. m. Belle impression. *Schoonen druk.* Fautes d'impression. *Druk-fouten.* Impression contrefaite. *Nadruk, nagedrukt boek.* — *Indruk*, s. m. *indrukking, inprenting*, s. f. L'impression d'un sceau. *De indrukking van eenen zégel.* — (fig.) *Indruk*, s. m. *kragt, werking*, s. f. Le châtiment fait peu d'impression sur cet enfant-là. *De kastyding heéft weynig indruk op dat kind.* — (schilder-k.) *Grond*, s. m. *grond-verf*, s. f. Peinture d'impression. *Grof-schildering, klad-schildering.*

Imprévoyance, *s. f. Onvoórzienigheyd.*

Imprévoyant, ante, *adj. Onvoórzienig, onvoórziende.*

Imprévu, ue, *adj. Onverwagt, onvoórzien, onverhoed.*

Imprimé, *s. m. Druksel, gedrukt stuk*, s. n.

Imprimer, *v. a. Indrukken, inprenten.* Imprimer un sceau sur de la cire. *Eenen zégel in was drukken.* Il faut imprimer de bonne heure la crainte

Digitized by Google

de Dieu dans l'esprit des jeunes gens. *Men moet vroeg de vreeze Gods drukken in den geest der jonge lieden.* Imprimer du mouvement à un corps. *Een lichaem in beweeging stellen, aen een lichaem de beweeging mededeelen.* — (schilder-k.) *Gronden, grond-verven;* — *grof-schilderen, klad-schilderen.* — *v. a. et n. Drukken, boek-drukken, prenten.*

Imprimerie, *s. f. Drukkery, boek-drukkery;* — *druk-konst*, s. f. *het boek-drukken*, s. n. Imprimerie en taille-douce. *Plaet-drukkery, print-drukkery.*

Imprimeur, *s. m. Drukker, boek-drukker.*

Imprimure, *s. f.* (schilder-k.) *Grond*, s. m. *grond-verf*, s. f.

Improbable, *adj. Onbewysselyk, dat niet kan beweezen worden.*

Improbateur, trice, *adj. Afkeurend, verwerpend.* — *s. m. et f. Afkeurder, verwerper: afkeurster.*

Improbation, *s. f. Afkeuring, kwaed-keuring, verwerping.*

Improbité, *s. f. Ondeugdzaemheyd, onregtzinnigheyd.*

Impromptu (*zoek*) In-promptu.

Impropre, *adj.* (spraek-k.) *Oneygen.*

Improprement, *adv.* (spraek-k.) *Oneygenlyk.*

Impropriété, *s. f.* (spraek-k.) *Oneygenheyd, oneygenschap*

Improuver, *v. a. Afkeuren, verwerpen, kwaed keuren.*

Improvisateur, trice, *s. m. et f. Die op staenden voet een gedicht enz. maekt en uytspreekt over eene opgegeéve stoffe.*

Improvisé, ée, *adj. Zonder voórbereyding gemaekt en uytgesproken.*

Improviser, *v. a. et n. Op staenden voet een gedicht enz. maeken en uytspreéken over eene opgegeéve stoffe.*

A l'improviste, *adv. Onvoórziens, onverwagt, onverhoeds, buyten verwagting.*

Imprudemment, *adv. Onvoórzigtiglyk, onbedagtelyk.*

Imprudence, *s. f. Onvoórzigtigheyd, onbedagtheyd.*

Imprudent, ente, *adj. et subst. Onvoórzigtig, onbedagt.*

Impubère, *adj.* (recht) *Onhouwbaer, te jong om te trouwen*

Impudemment, *adv. Onbeschaemdelyk.*

Impudence, *s. f. Onbeschaemdheyd, schaemteloosheyd.*

Impudent, ente, *adj. et s. Schaemteloos, onbeschaemd.*

Impudeur, *s. f. Schaemteloosheyd.*

Impudicité, *s. f. Ontugt, ontugtigheyd, oneerbaerheyd, onkuyschheyd, geylheyd*

Impudique, *adj. et subst. Ontugtig, onkuysch, oneerbaer, geyl.*

Impudiquement, *adv. Oneerbaerlyk, onkuyschelyk, ontugtiglyk.*

Impugner, *v. a.* (oud w. van het recht) *Bestryden, tégenspreéken.*

Impuissance, *s. f. Onmagt, onmagtigheyd, magteloosheyd, kragteloosheyd*, s. f. *onvermogen*, s. n.

Impuissant, ante, *adj. et subst. Onmagtig, magteloos, kragteloos, onvermogend.*

Impulsif, ive, *adj.* (natuer-k.) *voortdryvend, aendryvend, voortjaegend.*

Impulsion, *s f.* (natuer-k.) *Voortdryving, voortstooting, aendryving;* — (fig.) *aenporring.*

Impunément, *adv. Straffeloos, ongestraft, zonder straffe;* — *zonder hinder, zonder nadeel.*

Impuni, ie, *adj. Straffeloos, ongestraft, zonder straffe.*

Impunité, *s. f. Ongestrafiheyd, straffeloosheyd.*

Impur, ure, *adj. Onzuyver, onreyn, vuyl;* — *onkuysch, ontugtig.*

Impurement, *adv. Onreynigblyk, onzuyverlyk;* — *onkuyschelyk, ontugtiglyk.*

Impureté, *s. f. Onzuyverheyd, onreynheyd, vuyligheyd;* — *onkuyschheyd, ontugtigheyd*

Imputation, *s. f. Beschuldiging, betigting, aentygting;* — *toepassing, toevoeging, toeréekening;* — *afrekking (van eene somme op eene andere).*

Imputer, *v. a. Te last leggen, betigten, beschuldigen, aentygen;* — *toepassen, toevoegen;* — *afrekken.*

Imputrescible, *adj. Onverrotbaer.*

Inabordable, *adj. Ongenaekbaer, daer men niet kan aenlanden.*

Inaccessibilité, *s. f. Ongenaekbaerheyd, ontoegangelykheyd.*

Inaccessible, *adj. Ontoegangelyk, ongenaekbaer, onbeklimbaer, onbeklimmelyk.*

Inaccommodable, *adj. Niet by-teleggen, dat niet bygelegd kan worden.* C'est une querelle inaccommodable. *'T is eenen twist die niet by-te-leggen is.*

Inaccordable, *adj. Onovereenkoómstig.*

Inaccostable, *adj.* (gem.) *Stuer, trots, niet aen-te-spreéken.*

Digitized by Google

Inaccoutumé, ée, *adj. Ongewoon, ongewend.*

Inactif, ive, *adj. Onwerkzaam, werkloos.*

Inaction, *s. f. Werkloosheyd, lédigheyd.* Demeurer dans l'inaction. *Stil blyven.*

Inactivité, *s. f. Onwerkzaamheyd, werkloosheyd.*

Inadmissible, *adj. Niet aenneémelyk, onaenneémelyk.*

Inadvertance, *s. f. Onbedagtheyd.*

Inaliénabilité, *s. f. Onvervreémdbaerheyd.*

Inaliénable, *adj. Onvervreémdbaer, dat niet verpand* of *verkogt* of *weggegeéven kan worden.*

Inalliable, *adj. Onvervalschbaer, onvermengelyk, dat niet vermengd kan worden.*

Inaltérable, *adj. Onveranderlyk, aen geene verandering onderworpen.*

Inamissibilité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Onverliesbaerheyd.*

Inamissible, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Onverliesbaer, dat niet verlooren kan worden.*

Inamovibilité, *s. f. Onafzettelykheyd (die aen sommige bedieningen eygen is).*

Inamovible, *adj. Onafzettelyk.* Officier inamovible. *Bedienaer die van zyn ampt niet kan afgezet worden.* Emploi inamovible *Ampt van het welk den bedienaer niet kan afgezet worden.*

Inangulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Ongehoekt, zonder hoeken.*

Inanimé, ée, *adj. Onbezield, zielloos, lévenloos, zonder léven; — flauw, laf.* Chant inanimé. *Laf gezang.*

Inanition, *s. f. Flauwte (veroorzaekt door gebrek van voedsel).*

Inappercevable, *adj. Onbespeurlyk, onbespeurbaer.*

Inapperçu, ue, *adj. Onbemerkt, onbespeurd.*

Inapplicable, *adj. Ontoepasselyk.*

Inapplication, *s. f. Agteloosheyd, zorgeloosheyd, onagtzaemheyd*

Inappliqué, ée, *adj. Onagtzaem, agteloos, zorgeloos.*

Inappréciable, *adj. Onweérdeérlyk, onschatbaer.*

Inaptitude, *s. f. Onbekwaemheyd.*

Inarticulé, ée, *adj. Onduydelyk uytgesproken.*

Inattaquable, *adj. Onaentastbaer, niet om aen-te-tasten*

Inattendu, ue, *adj. Onverwagt.*

Inattentif, ive, *adj. Onoplettend, onaendagtig.*

Inattention, *s. f. Onoplettendheyd, onaendagtigheyd.*

Inaugural, ale, *adj. Inhuldings, van de inhulding.*

Inauguration, *s. f. Inwyding, hulding, inhulding (van eenen souvereyn enz.)*

Inaugurer, *v. a. Inwyden, hulden, inhulden (eenen souvereyn enz.)*

Incagade, *s. f. Trotseéring, uytdaeging.*

Incaguer, *v. a.* (de *u* word niet uytgesproken) (gem.) *Trotseéren, uytdaegen.*

Incalicé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Kelkloos zonder kelk.*

Incalculable, *adj. Onberékenbaer.*

Incamération, *s. f. Vereeniging van landen, inkomsten enz. aen den pausselyken land-schat.*

Incamérer, *v. a. Eenig land enz. aen den pausselyken land-schat vereenigen.*

Incandescence, *s. f.* (schey-k.) *Gloeyéndwording.*

Incandescent, ente, *adj. Gloeyénd.*

Incantation, *s. f. Guychelagtige bezweéring*

Incapable, *adj. Onbekwaem, niet bekwaem, onvermogend.*

Incapacité, *s. f. Onbekwaemheyd, onvermogendheyd.*

Incarcération, *s. f.* (recht) *Inkerkering, vastzetting.*

Incarcérer, *v. a* (recht) *Kerkeren, in de gevangenis zetten, vastzetten.*

Incarnadin, ine, *adj et s. m. Roozenrood, bleek-rood, vleesch-koleur.*

Incarnat, ate, *adj. et s. m. Incarnaetrood, schoon rood.*

Incarnatif, ive, *s. m et adj.* (heel-k.) *Wondheelend, vleeschmaekend, dat het vleesch doet groeyén in de wonden.*

Incarnation, *s. f. Menschwording (van Christus).*

Incarné, ée, *adj.* Le Verbe incarné. *Het Woórd dat vleesch* of *mensch geworden is.* Diable incarné. *Verduyvelden mensch, geveleeschden duyvel.*

s'Incarner, *v. r.* (van Christus spr.) *Mensch worden, vleesch worden, de menschelyke natuer aenneémen.* Cette plaie commence à s'incarner. (heel-k.) *Die wond begint te heelen.*

Incartade, *s. f.* (gem.) *Onbeschofte haestigheyd* of *opvlieging.* Il lui a fait une incartade. *Hy is in zyne haestigheyd tégen hem opgevloógen. — s. f. plur. Buytenspoórigheden.* Il a fait mille incartades. *Hy heéft duyzend buytenspoórigheden gedaen.*

Digitized by Google

Incendiaire, *s. m. et f. Brandstigter: brandstigster. — adj. Brandstigtend.*

Incendie, *s. m. Brandstigting*, s. f. *het brandstigten*, s. n. — *brand*, s. m. L'incendie d'un temple. *Den brand van eenen tempel.* — (fig.) *Onlusten*, s. m. plur. *oproer*, s. m. Les hérésies ont causé de grands incendies dans les Pays-bas. *De ketteryén hebben schrikkelyke onlusten in de Nederlanden veroorzaakt.*

Incendier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *In brand steéken, verbranden, afbranden.*

Incération, *s. f.* (apotheékers w.) *Vermenging van was met andere stoffe.*

l'Incertain, *s. m. Het onzékere*, s. n.

Incertain, aine, *adj. Onzéker, twyffelagtig, ongewis.*

Incertainement, *adv. Onzékerlyk, twyffelagtig, zonder zékerheyd.*

Incertitude, *s. f. Onzékerheyd, twyffelagtigheyd, ongewisheyd.*

Incessamment, *adv. Aenstonds, op staende voet, zonder wytstel.* Il faut partir incessamment. *Gy moet zonder zwytstel vertrekken.* — (oud) *Onophoudelyk, zonder ophouden.*

Incessible, *adj.* (recht) *Dat niet kan afgestaen worden.*

Inceste, *s. m. Bloed-schande, bloedschending*, s. f.

Incestueusement, *adv. Bloed-schandiglyk.*

Incestueux, euse, *adj. Bloedschandig.* Enfant incestueux. *Kind in bloed-schande gewonnen.* — *s. m. Bloed-schender.*

Inchoatif, ive, *adj.* (spreék uyt *einhoatif*) (spraek-k.) Verbe inchoatif. *Werk-woórd dat een begin aenduyd*

Incicatrisable, *adj.* (van wonden spr.) *Ontoeheelbaer, dat niet wilt toeheelen.*

Incidemment, *adv. Toevalliglyk, by geval.*

Incidence, *s f.* (meét-k.) *Het vallen van eene linie op eene andere*, s n.

Incident, *s. m. Toeval, geval*, s. n.

Incident, ente, *adj. Toevallig.*

Incidentaire, *s. m. Die in een rechtsgeding enz. zwaerighéden inbrengt.*

Incidentel, elle, *adj. Tusschenkomend, tusschenvallend, toevallig.*

Incidenter, *v. n Zwaerighéden inbrengen in een rechts-geding enz.*

Incinération, *s f.* (schey-k.) *Aschmaeking, branding tot assche.*

Incirconcis, ise, *adj. Onbesnéden.*

Incirconcision, *s. f Onbesnédenheyd.* L'incirconcision du cœur. *De onbesnédenheyd des herte.*

Inciser, *v. a.* (heel-k.) *Insnyden, vlymen.*

Incisif, ive, *adj.* (geneés-kunde) *Ineétend, inbytend.* Dents incisives. *Voórtanden, sny-tanden, boter-tanden, lach-tanden.*

Incision, *s. f. Insnyding, vlyming.*

Incitation, *s. f. Aenhitsing, aendryving.*

Inciter, *v. a. Opstoóken, aendryven, aenhitsen, ophitsen.*

Incivil, ile, *adj. et subst. Onbeleéfd, ongemanierd, onmanierlyk.* Clause incivile. (recht) *Voórwaerde strydig aen de wet.*

Incivilement, *adv. Onbeleéfdelyk.*

Incivilisé, ée, *adj. Onbeschaefd.*

Incivilité, *s. f. Onbeleéfdheyd, ongemanierdheyd, onmanierlykheyd.*

Incivique, *adj. Onborgerlyk.*

Incivisme, *s. m. Onborgerlykheyd, hoedanigheyd van slegten borger*, s. f.

Inclémence, *s. f. Ongenade, strafheyd, strengheyd.*

Inclinaison, *s. f. Overbuyging, néderhelling.* Inclinaison de deux lignes. (meét-kunde) *Doórsnyding van twee kruyslings-loopende liniën.*

Inclinant, ante, *adj.* (zonne-wyzer-k.) *Neygend, hellend, afwykend.*

Inclination, *s. f. Neyging, buyging.* Il fit une profonde inclination. *Hy maekte eene diepe buyging.* — *Genégenheyd, neyging*, s. f. *vermaek*, s. n. L'étude est son inclination. *De studie is zyn vermaek.* — (gem.) *Vryster, minnaeres, liefste.*

Incliné, ée *adj. Geneygd, hellend.*

Incliner, *v. a. Buygen, neygen.* — *v. n. Neygen, hellen, afhellen*; ook *genégen zyn.*

Inclus, use, *adj. Ingesloóten.*

l'Incluse, *s f. Den ingesloóten brief*, s. m.

Inclusivement, *adv. Daer in begreépen*

Incoatif, ive, *adj.* (*zoek*) Inchoatif, ive.

Incoërcible, *adj.* (natuer-k.) *Onbedwingbaer.*

Incognito, *adv.* (de *gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Onbekend.* Garder l'incognito. *Onbekend blyven.*

Incohérence, *s. f. Onovereenkoómst, ongelykvormigheyd.* L'incohérence des parties de l'eau. *De onaeneengebondenheyd der deelen van het water.*

Digitized by Google

Incohérent, ente, *adj. Onovereenkoómstig, ongelykvormig.*

Incombustibilité, *s. f. Onbrandbaerheyd.*

Incombustible, *adj. Onbrandbaer, dat geen vuer vat.*

Incommensurabilité, *s. f. Onmeétbaerheyd.*

Incommensurable, *adj. Onmeétbaer.*

Incommode, *adj. Moeyelyk, lastig, ongemakkelyk, ongelégen.*

Incommodé, ée, *adj. Onpasselyk, niet wel te pas, ongezond, gekweld.* Il est incommodé d'un bras *Hy heéft een ongemak aen zynen arm.* Il est incommodé dans ses affaires. *Zyne zaeken zyn in slegten staet.* Vaisseau incommodé. *Beschadigd schip.*

Incommodément, *adv. Lastiglyk, moeyelyk, ongemakkelyk.*

Incommoder, *v. a. Lastig vallen, kwellen, overlast aendoen, ongemak bybrengen, hinderen, letten.*

Incommodité, *s. f. Onpasselykheyd; — moeyelykheyd, ongelégenheyd*, s. f. *ongemak, letsel*, s. n. *overlast*, s. m.

Incommunicable, *adj. Onmédedeelbaer, dat niet kan médegedeeld worden.*

Incommutabilité, *s. f.* (recht) *Onstoorbaerheyd, onverwisselbaerheyd, onveranderlykheyd.*

Incommutable, *adj.* (recht) *Onstoorbaer, onverwisselyk, onveranderlyk.*

Incommutablement, *adv.* (recht) *Op eene onstoorbaere wyze, onveranderlyk.*

Incomparable, *adj. Onvergelykelyk, zonder weérgae, weérgaeloos, gaedeloos.*

Incomparablement, *adv. Onvergelykelyk.*

Incompatibilité, *s. f. Strydigheyd, ongelykvormigheyd, ongelykheyd.*

Incompatible, *adj. Strydig, tégenstrydig, ongelykvormig, onovereenkoómstig.*

Incompétemment, *adv.* (recht) *Onwetitglyk, zonder recht.*

Incompétence, *s. f.* (recht) *Onwettigheyd, onbevoegdheyd.*

Incompétent, ente, *adj.* (recht) *Onwettig, onbevoegd.*

Incomplet, ète, *adj. Onvolkomen, onvolmaekt, niet geheel.*

Incomplexe, *adj. Enkel, eenvoudig, niet-saemengesteld, ongemengd.*

Incompréhensibilité, *s. f. Onbegrypelykheyd, onbevattelykheyd*

Incompréhensible, *adj. Onbegrypelyk, onbevatbaer.*

Incompressible, *adj. Dat niet kan ineengedrongen* of *ineengeperst worden.* L'eau est incompressible. *Het water kan niet ineengedrongen worden.*

Inconcevable, *adj. Onbegrypelyk, onbevattelyk, onbevatbaer.*

Inconciliable, *adj. Onovereenbrengbaer, dat niet kan overeengebragt worden.*

Inconduite, *s. f. Slegt gedrag*, s. n.

Incongru, ue, *adj.* (spraek-k.) *Onrégelmaetig, tégen de régels.*

Incongruité, *s. f.* (spraek-k.) *Misslag tégen de régels*, s. m. *tael-faut; — onbetaemelykheyd, ongerymdheyd, onbehoorlykheyd*, s. f.

Incongrûment, *adv.* (spraek-k.) *Onrégelmaetiglyk, tégen de régels.*

Inconnu, ue, *adj. Onbekend, onbewust. — s. m. Onbekenden.*

Inconséquence, *s. f. Tégenstrydigheyd, ongerymdheyd, ongerégeldheyd, wonderzinnigheyd.*

Inconséquent, ente, *adj. Tégenstrydig, ongerymd, ongerégeld.*

Inconsidération, *s. f. Onbedagtheyd, losheyd, onvoórzigtigheyd, onbezonnenheyd*

Inconsidéré, ée, *adj. Onbedagt, los, onvoórzigtig, onbezonnen, onberaeden. — s. m. Losbol.*

Inconsidérément, *adv. Onbedagtelyk, losselyk, onvoórzigtiglyk, onbezonnen, zonder agterdenken.*

Inconsolable, *adj. Ontroostelyk, onvertroostelyk, onvertroostbaer, troosteloos.*

Inconsolablement, *adv. Onvertroostelyk, op eene onvertroos'baere wyze.*

Inconstamment, *adv. Onstandvastiglyk, ongestadiglyk.*

Inconstance, *s. f. Onstandvastigheyd, wispeltuerigheyd, ligtveérdigheyd, ongestadigheyd, ongeduerigheyd, veranderlykheyd.*

Inconstant, ante, *adj. Onstandvastig, wispeltuerig, ligtveérdig, ongestadig, ongeduerig, veranderlyk.*

Inconstitutionnalité, *s. f. Strydigheyd tégen 's lands grond-wetten.*

Inconstitutionnel, elle, *adj. Strydig tégen 's lands grond wetten.*

Incontestabilité, *s. f. Onbetwistbaerheyd.*

Incontestable, *adj. Onbetwistelyk, onwéderspreékelyk, onbetwistbaer, onwéderleggelyk.*

Incontestablement, *adv. Onbetwistelyk, onwéderspreékelyk, onwéderleggelyk.*

Incontesté, ée, *adj. Onbetwist.*

Digitized by Google

Incontinence, *s. f. Ontugt, ontugtigheyd, wulpschheyd, onkuyschheyd.* Incontinence d'urine. (geneés - k.) *Onvrywillige pisloozing.*

Incontinent, *adv. Aenstonds, met eenen, terstond, op staenden voet, daetelyk, strak, straks.*

Incontinent, ente, *adj. Ontugtig, wulpsch, onkuysch.*

Inconvénance, *s. f. Onbehoorlykheyd, onschikkelykheyd, onbetaemelykheyd.*

Inconvenant, ante, *adj. Onbehoorlyk, onschikkelyk, onbetaemelyk.*

Inconvénient, *s. m. Zwaerigheyd,* s. f. *hinderpael,* s. m.

Inconvertible, *adj.* (natuer - k.) *Onveranderlyk, dat in geene andere zaek kan veranderd worden; — onbekeerbaer.*

Incorporalité, *s. f.* (schoól - w.) *Onlichaemelykheyd.*

Incorporatif, ive, *adj. Inlyvend, vereenigend.*

Incorporation, *s. f. Inlyving, vereeniging, vermenging.*

Incorporel, elle, *adj. Onlichaemelyk, dat geen lichaem heeft.* Droits incorporels. *Rechten waer door men iets niet mag raeken* of *hinderen.*

Incorporer, *v. a. Inlyven, vereenigen, vermengen.*

Incorrect, ecte, *adj. Onnauwkeurig.*

Incorrectement, *adv. Onnauwkeurigelyk.*

Incorrection, *s. f. Onnauwkeurigheyd.*

Incorrigibilité, *s. f. Onverbeterlykheyd.*

Incorrigible, *adj. Onverbeterlyk.*

Incorruptibilité, *s. f. Onbederfelykheyd.*

Incorruptible, *adj. Onbederfelyk.* Nature incorruptible. *Onbederfelyke natuer. — Onomkoopelyk, die niet omgekogt kan worden.* Juge incorruptible. *Rechter die niet kan omgekogt worden.*

Incorruption, *s. f. Onbedorvenheyd.*

Incrassant, ante, *adj.* (geneés - k.) Remède incrassant. *Bloed- en vogtverdikkend middel.*

Incrassation, *s. f.* (geneés-k.) *Verdikking der vogten.*

Incrasser, *v. a.* (geneés - k.) *Het bloed en de vogten verdikken.*

Incrédibilité, *s. f. Ongeloofbaerheyd.*

Incrédule, *adj. et subst. Ongeloovig; — kleyngeloovig.*

Incrédulité, *s. f. Ongeloof,* s. n. *ongeloovigheyd,* s. f.

Increé, ée, *adj.* (godsgeleerdh.) *Ongeschaepen.* Sagesse increée. *Ongeschaepe Wysheyd.*

Incriminé, ée, *adj.* (recht) *Misdaedig, als misdaedig beschuldigd.*

Incroyable, *adj. Ongeloofelyk, ongeloofbaer.*

Incroyablement, *adv. Ongeloofelyk, op eene ongeloofbaere wyze.*

Incrustation, *s. f. Inlegging, bekleeding (met marmer enz.) — steenagtige korst*

Incruster, *v. a. Inleggen, bekleeden (met marmer enz.)*

Incubation, *s. f.* (van vogelen spr.) *Broeying,* s f. *het broeyen,* s n.

Incube, *s. m.* (kwael) *Nagt-merrie, nagt-drukking,* s. f. — *gewaenden nagtduyvel,* s m.

Inculpation, *s. f.* (recht) *Beschuldiging, te last legging.*

Inculper, *v. a.* (recht) *Beschuldigen, te last leggen.*

Inculquer, *v. a. Indrukken, inprenten, instampen, inplanten, inscherpen, inboezemen.*

Inculte, *adj. Onbebouwd, wild; — ongeoeffend.*

Inculture, *s. f. Onbebouwdheyd.*

Incurabilité, *s f. Ongeneéslykheyd.*

Incurable, *adj. et subst. Ongeneéslyk, onheelbaer.*

Incurie, *s. f. Zorgeloosheyd, agteloosheyd, onagtzaemheyd.*

Incuriosité, *s. f. Onnieuwsgierigheyd.*

Incursion, *s. f. Inval,* s. m. *stroopery,* s. f.

Incuse, *s. et adj. f.* Médaille incuse. *Gedenk-penning welkers beeltenis inwendig gegraveerd is.*

Inde, *s. f.* Les Indes. *Indiën.* Les Indes orientales. *Oost-indiën.* Les Indes occidentales. *West-indiën. — s. m. Blauwe verf (die uyt den indigo getrokken word)* s. f.

Indébrouillable, *adj. Dat niet ontwaard kan worden.*

Indécemment, *adv. Onbetaemelyk, onbehoorlyk.*

Indécence, *s. f. Onbetaemelykheyd, onbehoorlykheyd.*

Indécent, ente, *adj. Onbetaemelyk, onbehoorlyk.*

Indéchiffrable, *adj. Onteyfferbaer, onverstaenbaer, onoplosselyk; — onleésbaer.*

Indécis, ise, *adj. Onbeslist, onbeslegt, niet uytgeweezen, niet afgedaen, ongeeyndigd.* Homme indécis. *Wankelbaeren mensch.*

Digitized by Google

Indécision, *s. f.* *Onzékerheyd*, *dubbing*, *twyffelmoedigheyd*, *wankelbaerheyd*.

Indéclinabilité, *s. f.* (spreek-k.) *Ondéclineerbaerheyd*, *onbuygzaemheyd*.

Indéclinable, *adj.* (spreek-k.) *Ondéclineerbaer*, *onbuygzaem*, *dat niet gedéclineerd kan worden*.

Indécrottable, *adj.* (gem.) Animal indécrottable. *Onafschrobbelyken dommerik*.

Indéfectibilité, *s. f.* *Onvergankelykheyd*, *duerzaemheyd*. L'indéfectibilité de l'église. *De onvergankelykheyd der kerk*.

Indéfectible, *adj.* L'église est indéfectible. *De kerk is onvergankelyk*.

Indéfendu, ue, *adj.* *Onverdédigd*, *onbeschermd*.

Indéfensable, *adj.* *Onverdédigbaer*, *dat niet verdédigd kan worden*.

Indéfini, ie, *adj.* *Onbepaeld*.

Indéfiniment, *adv.* *Onbepaeldelyk*, *zonder bepaeling*.

Indéfinissable, *adj.* (gem.) *Onbepaelbaer*.

Indéhiscence, *s. f.* (kruyd-k.) *Onontluykbaerheyd*.

Indéhiscent, ente, *adj.* (kruyd-k.) *Onontluykbaer*, *dat zich niet opent*.

Indélébile, *adj.* *Onuytwisschelyk*.

Indélébilité, *s. f.* *Onuytwisschelykheyd*.

Indélibéré, ée, *adj.* *Zonder overleg*, *onberaeden*.

Indemne, *adj.* (de eerste *e* behoud haeren natuerlyken klank) (recht) *Schadeloos*.

Indemniser, *v. a.* (spreek uyt *eindamnisé*) *Vergoeden*, *ontschadigen*, *schadèloos stellen*.

Indemnité, *s. f.* (spreek uyt *eindamnité*) *Schadeloosstelling*, *ontschadiging*, *vergoeding van schade*.

Indémontrable, *adj.* *Onbewysbaer*, *onbetoonbaer*.

Indenté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Tandloos*, *ongetand*.

Indépendamment, *adv.* *Onafhangelyk*. **Indépendamment de**, *prép.* *Behalven*, *buyten*.

Indépendance, *s. f.* *Onafhangelykheyd*, *onverbondenheyd*.

Indépendant, ante, *adj.* *Onafhangelyk*, *onverbonden*.

Indépendans, *s. m. plur.* (secte) *Indépendenten*, *ketters die geen kerkelyk gezag erkennen*.

Indépendantisme, *s. m.* *Secte der indépendenten*, s. f.

Indéstructibilité, *s. f.* *Onvernielbaerheyd*.

Indéstructible, *adj.* *Onvernielbaer*, *dat niet vernield*, of *verwoest kan worden*.

Indétermination, *s. f.* *Twyffelagtigheyd*, *onzékerheyd*.

Indéterminé, ée, *adj.* *Onbepaeld*. Nombre indéterminé. *Onbepaeld getal*. — *Onzéker*, *twyffelagtig*. Il est encore indéterminé. *Hy is nog onzéker*.

Indéterminément, *adv.* *Onbepaeldelyk*, *op eene onbepaelde wyze*.

Indévot, ote, *adj. et subst.* *Ongodsdienstig*, *ongodvrugtig*.

Indévotement, *adv.* *Ongodvrugtiglyk*, *ongodsdienstiglyk*.

Indévotion, *s. f.* *Ongodvrugtigheyd*, *ongodsdienstigheyd*.

Index, *s. m.* (spreek uyt *indeks*) *Tafel*, s. f. *bladwyzer*; — (ontleed-k.) *wysvinger*, *eersten vinger naest den duym*, s. m. — *Lyst der boeken* (*die te Roomen verboden zyn*) s. f.

Indicateur, *s. m.* (ontleed-k.) *Spier van den eersten vinger naest den duym*, s. f.

Indicateur, trice, *s. m. et fem.* *Aenwyzer*, *aentooner*, *bekendmaeker*: *Aenwysster*, *aentoonster*, *bekendmaeksler*.

Indicatif, *s. m.* (spreek-k.) *Indicativus*, s. m. *toonende wyze*, s. f.

Indicatif, ive, *adj.* *Aentoonend*, *aenwyzend*.

Indication, *s. f.* *Aenwyzing*, *aentooning*.

Indice, *s. m.* *Teeken*, *bewys*, *blyk*, s. n. Quel indice en avez-vous? *Wat bewys hebt gy daer van?*

Indicible, *adj.* (gem.) *Onuytspreekelyk*, *onuytdrukkelyk*, *onnoemelyk*.

Indiction, *s. f.* *Verkondiging* of *byeenroeping van eene kerk-vergadering*; — *indictie*, s. f. *tydkring van vyftien jaeren*, s. m.

Indicule, *s. m.* *Wyzer*, *aentooner*.

Indien, enne, *s. m. et f.* *Indiën*: *indiënsche*. — *adj.* *Indiënsch*.

Indienne, *s. f.* *Sits*, s. f. *geschilderd katoen*, s. n.

Indifféremment, *adv.* *Onverschilliglyk*, *met onverschilligheyd*, *zonder onderscheyd*.

Indifférence, *s. f.* *Onverschilligheyd*.

Indifférent, ente, *adj.* *Onverschillig*, *het zelve*. Cela m'est indifférent. *Dat is my het zelve*, *dat is my onverschillig*. Choses indifférentes. *Onverschillige zaeken* (*daer niemand aengelegen is*).

Digitized by Google

Indigénat, *s. m. Inboórlingschap, recht van inboórlingschap* s. n.

Indigence, *s. f. Behoefte, behoeftigheyd*, s. f. *gebrek*, s. n. *nood*, s. m.

Indigène, *s. m. et f. Inlander, inboórling. — adj. Inlandsch.*

Indigent, ente, *adj. et subst. Behoeftig, noodlydend.*

Indigeste, *adj. Onverteêrbaer, hard, rauw*; — (fig.) *onbeschaefd.*

Indigestion, *s. f.* (de *t* b. hond haeren natuerlyken klank) *Onverteêrbaerheyd, onverteêring, verteêrloosheyd, rauwheyd in de maeg (die het eeten belet te verteêren).*

Indigètes, *s. m. plur.* (oudh.) *Halve goden*; — *vergode helden.*

Indignation, *s. f. Verontweêrdiging.*

Indigne, *adj. Onweêrdig, niet weêrdig.* Je suis indigne de vos bienfaits. *Ik ben uwer gunsten niet weêrdig.* — *Smaedelyk, schandelyk.* Traitement indigne. *Smaedelyk onthael.* — *Onbetaemelyk, dat niet past.* Conduite indigne d'un homme d'honneur. *Gedrag dat niet past aen eenen eerlyken man.*

Indigné, ée, *adj. Verontweêrdigd, gram, vergramd, toórnig.*

Indignement, *adv. Onweêrdiglyk, smaedelyk, schandelyk.*

Indigner, *v. a. Ophitsen, vertoórnen, gram maeken.* — *v. r. Zich verontweêrdigen*, v. r. *gram worden, vergramd worden*, v. n.

Indignité, *s. f. Onweêrdigheyd*; — *grouwelykheyd*; — *veragting*, s. f. *smaed*, s. m.

Indigo, *s. m. Indigo-plant*, s. f. — (blauwe verf) *indigo*, s. m.

Indigoterie, *s. f. Indigo-bereydery.*

Indigotier, *s. m. Indigo-bereyder.*

Indiquer, *v. a. Aenwyzen, aentoonen*; — *bestemmen, vaststellen.*

Indire, *s. m.* (leenrecht) *Recht waer doór eenen leenheer zyne gerechtigheyd kan verhoogen*, s. n.

Indirect, ecte, *adj. Verborgen, heymelyk, zydelingsch.* Louange indirecte. *Verborgen lof.*

Indirectement, *adv. Heymelyk, zydelings.*

Indiscernable, *adj. Ononderscheydbaer, niet onderscheydbaer.*

Indisciplinable, *adj. Onbandig, die tot de tugt niet kan gebragt worden.*

Indiscipline, *s. f. Tugteloosheyd.*

Indiscipliné, ée, *adj. Tugteloos.*

Indiscret, ète, *adj. et subst. Onbescheyden, onbezonnen, onvoórzigtig, onbedagt*; — *die geen geheym zwygen kan.*

Indiscrétion, *s. f. Onvoórzigtigheyd, onbedagtheyd, onbescheydenheyd.*

Indiscrettement, *adv. Onvoórzigtiglyk, onbescheydenlyk, onbedagtelyk.*

Indispensable, *adj. Onnalaetelyk, onverzuymelyk.*

Indispensablement, *adv. Volstrektelyk, zonder nalaeting, onverzuymelyk.*

Indisponible, *adj.* (recht) Biens indisponibles. *Goederen welke men by testament niet vervremden kan.*

Indisposé, ée, *adj. Onpasselyk, ziekelyk, niet wel te pas, ongezond*; — *misnoegd.*

Indisposer, *v. a. Ophitsen, ongunstig maeken, ongenoegen doen opvatten.* — *v. r. Ongenoegen opvatten, kwalyk gezind zyn.*

Indisposition, *s. f. Onpasselykheyd, ziekelykheyd, ongezondheyd*, s. f. — *misnoegen*, s. n. *kwalyk-gezindheyd (tegen imand)* s. f.

Indisputable, *adj. Onbetwistbaer, onwèderspreèkelyk.*

Indisputablement, *adv. Onbetwistelyk, buyten alle tegenspraek.*

Indissolubilité, *s. f. Onverbreèkelykheyd, ononbindbaerheyd.*

Indissoluble, *adj. Onverbreèkelyk, onbreèkbaer, ononbindbaer.*

Indissolublement, *adv. Onverbreèkelyk, op eene ononbindbaere wyze.*

Indistinct, incte, *adj. Onduydelyk, verward, duyster, niet onderscheyden.*

Indistinctement, *adv. Onduydelyk, verwardelyk, duysterlyk, niet onderscheydenlyk.* Vous lisez si indistinctement, que j'ai de la peine à vous comprendre. *Gy leest zoo verwardelyk, dat ik u byna niet kan verstaen.* — *Zonder onderscheyd.* Il frappe indistinctement les innocens et les coupables. *Hy slaet zonder onderscheyd de schuldigen en de ontschuldigen.*

Individu, *s. m.* (schoól-w.) *Byzonderling*, s. m. *ondeelbaer weêzen*, s. n.

Individualité, *s. f. Weêzenheyd*, s. f. *het in weêzen zyn van eenen persoon*, s. n.

Individuel, elle, *adj.* (schoól-w.) *Byzonder, van ideren byzonderling.*

Individuellement, *adv.* (schoól-w.) *In het byzonder.*

Indivis, ise, *adj.* (de *s* word uytgespr. in *masc.*) (recht) *Onverdeeld.* Par indivis. *Onverdeeld, in het gemeen.*

Indivisibilité, *s. f. Ondeelbaerheyd.*

Digitized by Google

Indivisible, *adj. Ondeelbaer, onverdeelbaer.*

Indivisiblement, *adv. Ondeelbaerlyk.*

Indivision, *s.f.* (recht) *Onverdeeldheyd.*

In-dix-huit, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in achttienen.*

Indocile, *adj. Onleerzaem, die niet leeren wilt.*

Indocilité, *s.f. Onleerzaemheyd.*

Indolemment, *adv. Op eene ongevoelige wyze, onagtzaemelyk.*

Indolence, *s. f. Ongevoeligheyd, zorgeloosheyd, agteloosheyd, onagtzaemheyd.*

Indolent, ente, *adj. et subst. Ongevoelig, zorgeloos, agteloos, onagtzaem.* Tumeur indolente. (geneés-k.) *Gevoelloos gezwel.*

Indomtable, *adj. Ontemmelyk, ontembaer, onbedwingelyk toomeloos.*

Indomté, ée, *adj. Ongetemd, onbedwongen, onbeteugeld*

In-douze, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in twaelven*, s. n.

Indu, ue, *adj.* A heure indue. *Van onpas, ongelegen.* Indue vexation. *Onbehoorlyke knelling.*

Indubitable, *adj. Ontwyffelbaer, ontwyffelyk, gewis, zeker en vast.*

Indubitablement, *adv. Zekerlyk, zonder twyffel.*

Induction, *s. f. Aendryving, aenporring*, s. f. — *gevolg, besluyt (eener stelling)* s. n.

Induire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Conduire*) *Aendryven, aenporren.* Induire en erreur. *Verleyden, tot dooling brengen.* Ne nous induisez point en tentation. *Doet ons niet vallen in bekooring.* — *Besluyten, trekken.* Qu'induisez-vous de là? *Wat wilt gy daer uyt besluyten?*

Indulgemment, *adv. Genadiglyk, goedjonstiglyk.*

Indulgence, *s. f. Toegeevendheyd, goedjonstigheyd.* User d'indulgence. *Toegeevende zyn.* — (kerkelyk w.) *Aflaet*, s. m. Indulgence plénière. *Vollen aflaet.* Gagner les indulgences. *Den aflaet verdienen.*

Indulgent, ente, *adj. Toegeevend, goedjonstig.*

Indult, *s. m.* (recht) *Pausselyken vergunbrief; — tot op de américaensche goederen (in Spanjen).*

Indultaire, *s. m Die met eenen pausselyken vergunbrief voorzien is.*

Indûment, *adv.* (recht) *Onbehoorlyk, onbetaemelyk, onbillyk.*

Induration, *s. f.* (beel-k.) *Verharding, hardheyd.*

Industrie, *s. f. Vernuft*, s. n. *vernuftigheyd, schranderheyd, behendigheyd*, s. f. Chevalier d'industrie. *Eenen die door loosheyd de middelen vind om te bestaen.* Vivre d'industrie. *Door loosheyd aen den kost geraeken.*

Industriel, elle, *adj. Van het vernuft, dat het vernuft betreft.*

Industrieusement, *adv. Schranderlyk, vernuftiglyk.*

Industrieux, euse, *adj. Schrander, vernuftig, behendig.*

Induts, *s. m. plur.* (kerkelyk w.) *Geestelyken die in de groote Missen den Diaken en Subdiaken helpen.*

Inébranlable, *adj. Onbeweegelyk, onberoerlyk, onverzettelyk, onwankelbaer.*

Inébranlablement, *adv. Onberoerlyk, op eene onbeweegelyke wyze.*

Inédit, ite, *adj. Niet in druk gegeeven.*

Ineffabilité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Onuytspreekelykheyd.*

Ineffable, *adj.* (godsgeleerdh.) *Onuytspreekelyk.*

Ineffaçable, *adj. Onuytwisschelyk.*

Ineffectif, ive, *adj. Kragteloos, zonder werking.*

Inefficace, *adj. Kragteloos, onvermogend.*

Inefficacité, *s. f. Kragteloosheyd, onvermogendheyd.*

Inégal, ale, *adj. Ongelyk, oneffen, hobbelig.* Chemin inégal. *Onegelyken weg.* Deux choses de grandeur inégale. *Twee zaeken van ongelyke grootheyd.* — *Ongestadig, veranderlyk, wispeltuerig.* C'est un homme inégal. *'T is eenen veranderlyken mensch.*

Inégalement, *adv. Ongelyk; — veranderlyk, wispeltueriglyk.*

Inégalité, *s. f. Ongelykheyd, oneffenheyd, hobbeligheyd; — veranderlykheyd, ongestadigheyd, wispeltuerigheyd.*

Inélégamment, *adv. Oncierlyk.*

Inélégance, *s. f. Oncierlykheyd.*

Inélégant, ante, *adj. Oncierlyk, niet fraey.*

Inéligibilité, *s. f. Onverkiesbaerheyd.*

Inéligible, *adj. Onverkiesbaer, niet kiesbaer.*

Inénarrable, *adj. Onvertelbaer.*

Inepte, *adj. Onbekwaem; — onbeschoft, ongerymd.*

Ineptie, *s. f.* (spreek uyt *inepci*) *Onbeschoftheyd, ongerymdheyd.*

Digitized by Google

Inépuisable, *adj.* *Onuytputtelyk*, *onuytputbaer.*
Inéquilatère, *adj.* (kruyd-k.) *Ongelykzydig*, *met ongelyke zyden.*
Inéquivalve, *adj.* (kruyd-k.) *Met ongelyke klapvliezen.*
Inerme, *adj.* (kruyd-k.) *Doórnloos*, *zonder doórnen.*
Inerte, *adj.* *Onbeweégelyk*, *werkloos.*
Inertie, *s. f.* (spreék uyt *inerci*) *Werkloosheyd*, *onwerkzaemheyd.*
Inérudit, ite, *adj.* *Ongeleerd.*
Inespéré, ée, *adj.* *Onverhoópt.*
Inespérément, *adv.* *Onverhoópt*, *buyten verwagting.*
Inestimable, *adj.* *Onweérdeerlyk*, *onweérdeerbaer.*
Inétendu, ue, *adj.* *Onuytgerekt*, *onuytgestrekt.*
Inévident, ente, *adj.* *Onduydelyk*, *niet klaerblykend*, *duysteragtig*
Inévitable, *adj.* *Onvermydelyk*, *onvoórkomelyk.*
Inévitablement, *adv.* *Onvermydelyk.*
Inexact, acte, *adj.* *Onoplettend.*
Inexactitude, *s. f.* *Onoplettendheyd.*
Inexcusable, *adj.* *Onverschoonelyk*, *onverantwoórdelyk.*
Inexécutable, *adj.* *Onuytvoerbaer*, *onuytvoerlyk.*
Inexécution, *s. f.* (recht) *Onuytvoering*, s. f. *gebrek van uytvoering*, s. n.
Inexercé, ée, *adj.* *Ongeóefend.*
Inexistence, *s. f.* *Het niet in weézen zyn*, s. n.
Inexorable, *adj.* *Onverbiddelyk*, *onverzettelyk*, *onbeweégelyk.*
Inexorablement, *adv.* *Onverbiddelyk.*
Inexpérience, *s. f.* *Onervaerenheyd*, *onbedreévenheyd.*
Inexpérimenté, ée, *adj.* *Onervaeren*, *onbedreéven.*
Inexpiable, *adj.* *Onuytwisschelyk*, *onvergeéfelyk.*
Inexplicable, *adj.* *Onuytleggelyk*, *onbediedelyk*, *onverklaerbaer.*
Inexpressible, *adj.* *Onuytpersbaer.*
Inexprimable, *adj.* *Onuytspreékelyk*, *onuytdrukkelyk*, *onbeschryfelyk.*
Inexpugnable, *adj.* (spreék uyt *inexpug-nabel*) *Onwinnelyk*, *onwinbaer.*
Inextinguibilité, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) *Onuytblusschelykheyd.*
Inextinguible, *adj.* (de *u* word niet uytgesproken) *Onuytblusschelyk*, *onuytlesschelyk.*
Inextricable, *adj.* *Onuytkomelyk*, *verward.*
Infaillibilité, *s. f.* *Onfeylbaerheyd.*
Infaillible, *adj.* *Onfeylbaer.*
Infailliblement, *adv.* *Onfeylbaer.*
Infaisable, *adj.* *Ondoenlyk.*
Infamant, ante, *adj.* *Eerschendend*, *eerrooverend*, *onteerend.* Libelle infamant. *Lasterschrift.*
Infamation, *s. f.* *Eerrooving*, *onteering.*
Infame, *adj. et subst.* *Eerloos*, *oneerlyk*, *zonder eer*, *schandelyk.*
Infamie, *s. f.* *Schande*, *eerloosheyd*, *oneer*; — *lastering.*
Infant, ante, *s. m. et f.* (eertitel van de jongere zoónen en dogters der Koningen van Spanjen en Portugael) *Infant*: *infante.*
Infanterie, *s. f.* *Voetvolk*, s. n.
Infanticide, *s. m.* *Kinder-moord*, s. f. — *kinder-moordenaer*, s. m.
Infatigabilité, *s. f.* *Onvermoeyelykheyd.*
Infatigable, *adj.* *Onvermoeyd*, *onvermoeyelyk.*
Infatigablement, *adv.* *Onvermoeyelyk.*
Infatuation, *s. f.* *Verzotheyd*, *voóringenomenheyd.*
Infatué, ée, *adj.* *Verzot*, *ingenomen*, *voóringenomen*, *verslingerd.*
Infatuer, *v. a.* *Ingenomen doen zyn*, *verzotten.* — *v. r.* *Verzot zyn*, *ingenomen zyn*, v. n.
Infécond, onde, *adj.* *Onvrugtbaer.*
Infécondité, *s. f.* *Onvrugtbaerheyd.*
Infect, ecte, *adj.* *Stinkend*, *besmet.*
Infecter, *v. a.* *Besmetten.*
Infection, *s. f.* *Stank*, s. m. *besmetting*, s. f.
Infélicité, *s. f.* *Ongeluk*, s. n. *tégenspoed*, s. m.
Inféodation, *s. f.* (recht) *Leenbrief*, s. m. *overdragt van een leengoed*, s. f.
Inféoder, *v. a.* (recht) *In leenbezitting geéven.*
Inférer, *v. a.* (j'infère) *Besluyten*, *gevolg trekken.*
Inférieur, *s. m.* *Onderdaen.* Je suis son inférieur, je lui dois du respect. *Ik ben zynen onderdaen*, *ik ben hem eerbied schuldig.*
Inférieur, eure, *adj.* *Onderste*, *benédenste*, *néder*, *leegste.* La partie inférieure. *Het benédenste deel.* La Germanie inférieure. *Néder-Duytsland.* — *Minder.* Les ennemis étoient inférieurs en nombre. *De vyanden waeren minder in getal.*
Inférieurement, *adv.* *Slegter*, *geringer*, *op eene slegtere wyze.*
Infériorité, *s. f.* *Minderheyd*, *geringheyd*, s. f. *leegeren staet*, s. m.

Digitized by Google

Infernal, ale, *adj. Helsch.* Pierre infernale. (heel-k) *Duyvels-steen.*

Infertile, *adj. Onvrugtbaer.*

Infertilité, *s. f. Onvrugtbaerheyd.*

Infester, *v. a. Ontrusten, onveylig maeken.*

Infeuillé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Bladerloos, zonder bladen*

Infibulation, *s. f. Sluyting der teeldeelen met eenen ring.*

Infibuler, *v. a. De teeldeelen met eenen ring sluyten.*

Infidèle, *adj. et subst. Ontrouw, ongetrouw, trouweloos.* Récit infidèle. *Ongetrouw verhael.* Amant infidèle. *Trouweloozen minnaer.* Mémoire infidèle. *Zwak geheugen. — Ongeloovig.* Les nations infidèles. *De ongeloovige volkeren.* Les infidèles. *De ongeloovigen.*

Infidèlement, *adv. Ongetrouwelyk, trouwelooslyk.*

Infidélité, *s. f. Ontrouw, ongetrouwheyd, trouwelooshey d; — ongeloovigheyd.*

Infiltration, *s. f. Intrekking.*

s'Infiltrer, *v. r. Intrekken*, v. n.

Infime, *adj. Leegste, nederigste, geringste.*

Infini, ie, *adj. Oneyndig, eyndeloos.*

l'Infini, *s. m* (natuer-k.) *Het oneyndige*, s n. A l'infini. *Oneyndiglyk, zonder eynde, in het oneyndige.*

Infiniment, *adv. Oneyndiglyk; — zeer veel, ten hoogsten uytter maeten.*

Infinité, *s. f. Oneyndigheyd, eyndeloosheyd*, s f. *— oneyndig getal, overgroot getal*, s. n.

Infinitésimal, ale, *adj.* (meet-k.) Calcul infinitésimal. *Oprekening der oneyndige kleyne gedeelten (van eenige grootheyd).*

Infinitésime, *s. et adj. f* (meet-k.) Partie infinitésime. *Oneyndig kleyn gedeelte (van eenige grootheyd).*

Infinitif, *s m* (spraek-k) *Infinitivus*, s. m. *onbepaelde wyze*, s. f.

Infirmatif, ive, *adj.* (recht) *Vernietigend, te niet doende.*

Infirme, *adj. et subst. Ziekelyk, ongezond* Corps infirme *Ongezond lichaem.* Nous avons plusieurs infirmes. *Wy hebben verscheyde zieken — adj. Zwak, krank, broos.* La chair est infirme. *Het vleesch is krank*

Infirmer, *v. a.* (recht) *Kragteloos maeken, vernietigen.*

Infirmerie, *s. f. Zieken-huys*, s n.

Infirmier, ière, *s. m. et f. Zieken-diender: zieken-dienster.*

Infirmité, *s. f. Ziekelykheyd, ongezondheyd; — zwakheyd, krankheyd, broosheyd.*

Inflammabilité, *s f. Vlamvatbaerheyd, natuerlyke hoedanigheyd om vlam en vuer te vatten.*

Inflammable, *adj. Vlamvatbaer, dat vuer* of *vlam kan vatten.* Zèle inflammable. *Vuerigen iver.*

Inflammation, *s. f. Ontstetking, vuerigheyd*, s f. *brand*, s m.

Inflammatoire, *adj.* (geneés-k.) *Hitsigheyd* of *ontstetking veroorzaekend*

Infléchi, ie, *adj.* (kruyd-k.) *Binnenwaerts geboogen.*

Inflexibilité, *s f. Onbuygzaemheyd, onverzettelykheyd, onbeweegelykheyd.*

Inflexible, *adj. Onbuygzaem, onverzettelyk, onbeweegelyk, styfzinnig*

Inflexiblement, *adv. Onverzettelyk, onbeweegelyk.*

Inflexion, *s. f. Buyging.* Inflexion de la voix. *Buyging der stem.*

Infliction, *s. f.* (recht) *Oplegging van lyf-straffe.*

Inflictive, *adj. fém.* (recht) Peine inflictive. *Lyf-straffe.*

Infliger, *v. a.* (recht) *Opleggen.* Infliger une peine. *Eene lyf-straffe opleggen.*

Inflorescence, *s. f.* (kruyd-k.) *Bloeywyze, wyze volgens welke de bloemen aen den steel voorthomen.*

Influence, *s. f. Invloed*, s. m.

Influencer, *v. a. Invloed hebben, indruk doen.*

Influer, *v a.* (sterre-kykery) *Indrukken, doen invloeyën. — v. n. Invloeyën*; ook *(zoek)* Influencer.

In-folio *(zoek)* Folio.

Information, *s. f. Bevraeging*, s. f. *onderzoek*, s. n.

Informe, *adj. Vormloos, wanschoepen, misstaltig, mismaekt.*

Informé, *s. m.* (recht) *Bevraeging*, s. f. *onderzoek*, s n.

Informé, ée, *adj. Onderrigt.*

Informer, *v. a Berigten, verwittigen, onderrigten, kennis geeven* Je vous informerai de tout ce qui se passe. *Ik zal u kennis geeven van alles dat 'er omgaet. —* (schoól-w.) *Vormen, de gedaente geeven. — v. n. et r. Vernemen, onderzoeken, bevraegen, ondervraegen, kennis neemen, omhooren.* Je me suis informé de cette affaire. *Ik heb naer die zaek vernomen.*

Infortiat, *s. m.* (recht) *Tweede deel der pandecten*, s. n. *verzameling der justiniëensche wetten*, s. f.

Digitized by Google

Infortune, s. f. *Rampspoed, tégenspoed*, s. m. *ongeluk, onheyl*, s. n.

Infortuné, ée, *adj. Ongelukkig, rampspoedig.*

Infracteur, s. m. *Overtreeder, schender, verbreeker.*

Infraction, s. f. *Overtreeding, schending, verbreeking, inbreuk.*

Infructueusement, *adv. Vrugteloos, zonder vrugt, te vergeefs.*

Infructueux, euse, *adj. Vrugteloos, vergeefsch.*

Infundibulé, ée; infundibuliforme, *adj.* (kruyd-k.) Fleur infundibulée. *Tregtervormige bloem.*

Infus, use, *adj. Ingestort, ingeschaepen.* Sagesse infuse. *Ingeschaepe wysheyd.*

Infuser, *v. a. Te weeken zetten, doen weeken, doen doortrekken.*

Infusible, *adj. Ontsmeltbaer.*

Infusion, s. f. *Trekset*, s. n *doorweeking*; — *instorting*, s. f. L'infusion des dons du Saint Esprit. *De instorting der gaeven van den Heyligen Geest.*

Ingambe, *adj.* (gem.) *Rap, fluks ter been.*

Ingénérable, *adj. Dat niet voortgeteeld kan worden.*

s'Ingénier, *v. r* (word geconj. als *Crier*) (gem.) *Eenen middel verzinnen.*

Ingénieur, s. m. *Vestingbouwer, krygsbouw-kundigen.*

Ingénieusement, *adv. Schranderlyk, vernuftiglyk, scherpzinniglyk, snédiglyk*; — *konstiglyk.*

Ingénieux, euse, *adj. Schrander, vernuftig, scherpzinnig, snédig*; — *konstig.*

Ingénu, s. m. (roomsch recht) *Vrygeboornen.*

Ingénu, ue, *adj. Openhertig, opregt, rondborstig, onarglistig.* Fief ingénu. *Vryleen.*

Ingénuité, s. f. *Openhertigheyd, opregtheyd, rondborstigheyd, onarglistigheyd.*

Ingénument, *adv. Openhertiglyk, opregtelyk, rondborstiglyk.*

s'Ingérer, *v. r. Zich bemoeyen, zich inmengen, zich indringen.*

Ingrat, ate, *adj. et s. Ondankbaer, onerkennend.* — *adj.* (fig.) *Vergeefsch, vrugteloos, zonder vrugt.* Travail ingrat. *Vergeefschen arbeyd.* — *Onvrugtbaer.* Terre ingrate. *Onvrugtbaeren grond.*

Ingratement, *adv. Op eene ondankbaere wyze.*

Ingratitude, s. f. *Ondankbaerheyd, onerkentenis.*

Ingrédient, s. m. *Immengsel, kruyd enz. waer méde een geneesmiddel is saemengesteld*, s. n. — *spécery enz. waer van eene saus is gemaekt*, s. f.

Ingrie, s. f. (landschap) *Ingermerland.*

Inguérissable, *adj. Ongeneeslyk, ongeneesbaer.*

Inguinal, ale, *adj.* (de u word uytgesproken) (heel-k.) *Van de eekenis, van de lies.*

Inhabile, *adj.* (recht) *Onbevoegd, onbekwaem (volgens de wetten).*

Inhabileté, s. f. *Onbekwaemheyd, onbehendigheyd*

Inhabilité, s. f. (recht) *Onbevoegdheyd, onbekwaemheyd (volgens de wetten)*

Inhabitable, *adj. Onbewoonelyk, onbewoonbaer.*

Inhabité, ée, *adj. Onbewoond, onbevolkt, woest.*

Inhabitude, s. f. *Ongewoonte*, s. f. *ongebruyk*, s. n.

Inhérence, s. f. (wysbegeerte) *Inkleeving, aenkleeving, vereeniging.*

Inhérent, ente, *adj.* (wysbegeerte) *Ingekleefd, aengekleefd, vereenigd.*

Inhiber, *v. a.* (recht) *Verbieden.*

Inhibition, s. f (recht) *Verbod*, s. n.

Inhospitalier, ière, *adj. Onherbergzaem, ongastvry.*

Inhospitalité, s. f. *Onherbergzaemheyd, ongastvryheyd*

Inhumain, aine, *adj. Onmenschelyk, vreed, barbaersch.*

Inhumainement, *adv. Onmenschelyk, vreedelyk op eene barbaersche wyze, moorddaedigly k*

Inhumanité, s. f *Onmenschelykheyd, vreedheyd, moorddaedigheyd.*

Inhumation, s. f. *Het begraeven*, s. n. *begraefnis, bestelling ter aerde*, s. f

Inhumer, *v. a. Begraeven, ter aerde bestellen.*

Inimaginable, *adj. Oninbeeldelyk, onbedenkelyk, onbegrypelyk.*

Inimitable, *adj. Onnavolgelyk, onnadoenlyk, dat niet kan nagevolgd worden.*

Inimitié, s f *Vyandschap, onvriendschap.* Inimitié mortelle. *Erfvyandschap.*

Inintelligibilité, s. f. *Onverstaenbaerheyd, onduydelykheyd.*

Inintelligible, *adj. Onverstaenbaer, onverstaenlyk, onduydelyk.*

Digitized by Google

Inintelligiblement, *adv. Onduydelyk, op eene onverstaenbaere wyze.*

Inique, *adj. Onrechtveêrdig, onrechtig.*

Iniquement, *adv. Onrechtveêrdiglyk, ongerechtiglyk.*

Iniquité, *s. f. Onrechtveêrdigheyd, ongerechtigheyd; — ondeugd, boosheyd, ondeugendheyd.*

Initial, ale, *adj.* (spreêk uyt *inicial*) *Voórste, eerste.* Lettre initiale d'un mot. *Eerste letter van een woórd.*

Initiation, *s. f.* (spreêk uyt *iniciacion*) *Inleyding* of *toelaeting tot de geheymen van eenigen Godsdienst; — inleyding tot eenige weêtenschap; — aenneêming in eenig genoótschap.*

Initiative, *s. f. Plan, ontwerp, opstel*, s. n. *inleyding*, s. f. *— recht van eene wet voór-te-stellen*, s. n.

Initier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (spreêk uyt *inicié*) *Inleyden* of *toelaeten tot de geheymen van eenigen Godsdienst; — inleyden tot eenige weêtenschap; — aenneêmen in eenig genoótschap.* Il n'est pas encore initié à *of* dans cette science. *Hy kent de grondbeginselen van die weêtenschap nog niet.*

Injecter, *v. a Inspuyten.*

Injection, *s. f. Inspuyting*, s. f. *het inspuyten*, s. n.

Injonction, *s. f. Bevel, gebod*, s. n.

Injudicieux, euse, *adj. Zonder oórdeel.*

Injure, *s. f. Ongelyk*, s n. *beledíging, verongelyking*, s. f. *smaed*, s. m. Venger l'injure. *Het ongelyk vreêken. — s. f. plur. Scheld-woórden, smaed-woórden*, s. n. plur. Dire des injures à quelqu'un. *Imand scheld-woórden zeggen.* L'injure *of* les injures du temps. *De ongestuymigheden van het weêr.* Cet édifice a été détruit par l'injure du temps. *Dit gebouw is verdelgd doór de langheyd van tyd.*

Injurier, *v. a.* (word geconjug als *Crier*) *Smaed aendoen, beschimpen, verongelyken, beleedigen, schelden*

Injurieusement, *adv. Smaedelyk, met smaed.*

Injurieux, euse, *adj. Smaedelyk, beschimpend, beleedigend.*

Injuste, *adj. Onrechtveêrdig, ongerechtig.*

Injustement, *adv. Onrechtveêrdiglyk, ongerechtiglyk, ten onrecht.*

Injustice, *s. f. Onrechtveêrdigheyd, ongerechtigheyd.*

Inlisible, *adj.* (*zoek*) Illisible.

Innavigable, *adj. Onbevaerbaer, onbevaerlyk.*

Inné, ée, *adj.* (schoól-w.) *Ingeboóren, aengeboóren, ingeschaepen.*

Innocemment, *adv. Onnoozelyk, onschuldiglyk; — zonder erg, eenvoudiglyk.*

Innocence, *s. f. Onnoozelheyd, onschuld; — eenvoudigheyd*

Innocent, ente, *adj. et subst. Onnoozel, onschuldig; — eenvoudig.* Les innocens. *De onnoozele kinderen (die Herodes deêd vermoorden).*

Innocenter, *v. a. Onnoozel* of *onschuldig verklaeren.*

Innombrable, *adj. Ontelbaer, ontallyk.*

Innombrablement, *adv. Ontallyk.*

Innomé ée, *adj.* (recht) Contrat innomé. *Verdrag tusschen den geêver en den begiftigden.*

Innominés, *adj. m. pl.* (ontleêd-k.) Les os innominés. *De naemlooze* of *ongenaemde beenderen.*

Innovateur, *s. m. Nieuwigheyds-dryver, invoerder van nieuwigheden.*

Innovation, *s. f. Nieuwigheyd, nieuwe invoering.*

Innover, *v. a. et n. Nieuwigheden invoeren.*

Inobservance, *s. f. Overtreêding*, s. f. *het niet onderhouden*, s. n.

Inobservation (*zoek*) Inobservance.

In-octavo, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in achten*, s. n.

Inoculateur, trice, *s. m. et f.* (van de kinder-pokskens spr.) *Inenter, inoculeêrder: inenister, inoculeêrster.*

Inoculation, *s. f.* (van de kinder-pokskens spr.) *Inenting, inoculeêring.*

Inoculer, *v. a.* (van de kinder-pokskens spr.) *Inenten, inoculeêren.*

Inoculiste, *s. m. Goedkeurder der inenting van de kinder-pokskens.* Anti-inoculiste. *Afkeurder van de inenting der kinder-pokskens.*

Inodore, *adj. Reukloos, zonder reuk.*

Inofficieux, euse, *adj.* (recht) Testament inofficieux. *Testament waer in den wettigen erfgenaem zonder oorzaek onterfd word.* Donation inofficieuse. *Overmaetige begiftiging aen eenen erfgenaem ten nadeele der andere.*

Inofficiosité, *s. f.* (recht) *Onbillyke onterving.*

Inondation, *s. f. Overstrooming, overvloeying, onder-water-zetting*, s. f. *water-vloed*, s. m.

Digitized by Google

Inondé, ée, *adj. Overstroomd, onder water staende;* — (kruyd-k.) *onder water groeyénd.*

Inonder, *v. a. Overstroomen, overvloeyén, onder water zetten.*

Inopiné, ée, *adj. Onvoórzien, onverwagt, onvermoedelyk.*

Inopinément, *adv. Onvoórziens, onverwagt, onvermoedelyk.*

Inorthodoxie, *s. f. Onregtzinnigheyd in de leering.*

Inosculation, *s. f. (zoek)* Anastomose.

Inoui, ie, *adj. Ongehoord, nooyt gehoord.*

In-promptu, *s. m.* (latynsch w.) *Iets dat men op staenden voet zegt* of *doet zonder voórbereyding.* In-promptu fait à loisir. *Inval* of *dichtje dat men valschelyk uytgeéft op staenden voet gemaekt te zyn.*

NB. In de volgende woórden aldus „ geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

„ Inquart, *s. m.* (schey-k.) *(zoek)* Quartation.

In-quarto, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in vieren*, s. n.

„ Inquiet, ète, *adj. Ongerust, onrustig, bekommerd, bezorgd.*

„ Inquiétant, ante, *adj. Ontrustend, stoorend.*

„ Inquiéter, *v. a. Ontrusten, ongerust maeken, bekommeren, stooren.*

„ Inquiétude, *s. f. Onrust, ongerustheyd, ontrusting, bekommering, bekommernis.* Inquiétude aux jambes. *Steékende pyn in de beenen.*

„ Inquisiteur, *s. m. Geloofs-onderzoeker, ketter-rechter.*

„ Inquisition, *s. f. Inquisitie, geloofs-onderzoeking.*

Insaisissable, *adj. Dat niet kan in beslag genomen worden.*

Insalubre, *adj. Ongezond, schadelyk aen de gezondheyd.*

Insalubrité, *s. f. Ongezondheyd.* Insalubrité de l'air. *Ongezondheyd der locht.*

Insatiabilité, *s. f. Onverzaedelykheyd.*

Insatiable, *adj. Onverzaedelyk.*

Insatiablement, *adv. Onverzaedelyk, op eene onverzaedelyke wyze.*

Insciemment, *adv.* (spreék uyt *einciemen*) *Onwettens, buyten wetten.*

Inscription, *s. f. Opschrift, byschrift, omschrift*, s. n. Inscription en faux *of* de faux. (recht) *Schriftelyke betwyging tégen eene valschheyd.* Inscription hypothécaire. *Gerechtelyke te-boek-stelling van eenen onderpand.*

Inscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Inschryven, inteekenen, te boek stellen.* Inscrire une figure dans une autre. (meét-k.) *Eene figuer in eene andere afteekenen* of *insluyten.* — *v. r. Zynen naem inschryven.* S'inscrire en faux contre une pièce. (recht) *Een stuk als valsch verwerpen.*

Inscrutable, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Ondoórgrondelyk.*

A l'insçu, *adv. (zoek)* A l'insu.

Insecte, *s. m. Insecte, gekorve diertje, bloedeloos diertje, beenderloos diertje*, s. n.

Insectivore, *adj.* (van sommige vogelen spr.) *Insecten eétende.*

Insectologie, *s. f. Verhandeling over de insecten.*

In-seize, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in zestienen*, s. n.

Insensé, ée, *adj. et subst. Zinneloos, dwaes, uytzinnig, krankzinnig.*

Insensibilité, *s. f. Ongevoeligheyd, gevoelloosheyd; — onmédoogendheyd.*

Insensible, *adj. et subst. Ongevoelig, gevoelloos; — onmédoogend.*

Insensiblement, *adv. Ongevoeliglyk, allengskens.*

Inséparable, *adj. Onafscheydelyk, onscheydbaer.*

Inséparablement, *adv. Onafscheydelyk, onscheydelyk.*

Insérer, *v. a.* (j'insère) *Invoegen, inzetten, insluyten, inschieten, inlassen, inlyven.* — *v. r. Inschieten*, v. n. Les nerfs s'insèrent dans les muscles. *De zénuwen schieten in de spieren.*

Insermenté, *adj. m. Onbeédigd, die den eed niet gedaen heéft.*

Insertion, *s. f. Invoeging, inlassing, insluyting, inlyving.*

Insession, *s. f.* (geneés-k.) *Zweetbad, stoóf-bad, half-bad*, s. n.

Insexé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Geslachtloos, zonder geslacht.*

Insidieusement, *adv. Listiglyk.*

Insidieux, euse, *adj. Listig.*

Insigne, *adj. Uytneémend, beroemd.*

Insignifiance, *s. f. Onbeduydendheyd.*

Insignifiant, ante, *adj. Onbeduydend.*

Insinuant, ante, *adj. Aentrekkelyk, aenlokkend, bekoórlyk, bevéllig.*

Insinuatif, ive, *adj. Dat imands gunst doet winnen.*

Insinuation, *s. f. Aentrekkelykheyd, bevalligheyd;* — (recht) *waerschou-*

Digitized by Google

wing, *aenkondiging*; ook *aenteekening ter greffie*.

Insinuer, *v. a.* (recht) *Waerschouwen aenkondigen*; — *ter greffie aenteekenen*; — *zagtjes insteeken* of *indringen*: — (fig.) *aenpryzen*.

s'Insinuer, *v. r.* *Zich weeten in-te-brengen* of *in-te-steeken*. S'insinuer dans les bonnes grâces de quelqu'un. *Zich in de gunst van imand weeten te brengen*. — *Zagtjes indringen*, v. n.

Insipide, *adj.* *Smaekeloos*. *onsmaekelyk*, *walgelyk*, *walgend*, *ongezouten*; — (fig.) *laf*, *zenuwloos*.

Insipidement, *adv.* *Laffelyk*, *op eene zenuwlooze wyze*.

Insipidité, *s. f.* *Smaekeloosheyd*, *onsmaekelykheyd*; — (fig.) *lafheyd*, *zenuwloosheyd*.

Insister, *v. n.* *Aendringen*, *aenhouden*, *daer by blyven*.

Insociabilité, *s. f.* *Ongezelligheyd*, *misselykheyd*.

Insociable, *adj.* *Ongezellig*, *misselyk*, *daer men niet méde kan omgaen*.

Insolation, *s. f.* (schey-k.) *Stooving* of *warming door de straelen der zon*.

Insolemment, *adv.* *Stoutelyk*, *onbeschaemdelyk*, *moedwilligelyk*, *baldaediglyk*.

Insolence, *s. f.* *Stoutheyd*, *onbeschaemdheyd*, *moedwilligheyd*, *baldaedigheyd*.

Insolent, ente, *adj. et subst.* *Baldaedig*, *moedwillig*, *stout*, *onbeschaemd*.

Isoler, *v. a.* (schey-k.) *In de zon te stooven* of *te trekken zetten*.

Insolite, *adj.* (recht) *Onregelmaetig*.

Insolubilité, *s. f.* *Onoplosbaerheyd*; — (schey-k.) *onsmeltbaerheyd*, *ontbindbaerheyd*.

Insoluble, *adj.* *Onoplosselyk*, *dat niet kan opgelost* of *beantwoord worden*; — (schey-k.) *Ontsmeltbaer*, *ontbindbaer*.

Insolvabilité, *s. f.* *Onvermogen om te betaelen*, s. n. *onmogt tot voldoening van zyne schulden*, s. f.

Insolvable, *adj.* *Onmagtig om te betaelen*, *insolvent*.

Insomnie, *s. f.* *Slaepeloosheyd*.

Insouciance, *s. f.* *Zorgeloosheyd*.

Insouciant, ante, *adj.* *Zorgeloos*.

Insoumis, ise, *adj* *Niet onderworpen*.

Insoutenable, *adj.* *Onverdédiglyk*, *onverweerbaer*, *dat niet verdédigd kan worden*, *dat niet kan staende gehouden worden*; — *onverdraegelyk*.

Inspecter, *v. a.* *Bezigtigen*; — *ergens de toezigt over hebben*.

Inspecteur, *s. m.* *Opzigter*, *bezigtiger*.

Inspection, *s. f.* *Beschouwing*, *bezigtiging*; — *toezigt*. s. f. *opzigt*, s. n.

Inspirateur, *adj. m.* Génie inspirateur. *Inboezemend vernuft*.

Inspiration, *s. f.* *Inblaezing*, *inboezeming*, *ingeeving*; — (geneés-k.) *inademing*.

Inspirer, *v. a.* *Ingeeven*, *inblaezen*, *inboezemen*; — (geneés-k.) *inademen*.

Instabilité, *s. f.* *Onstandvastigheyd*, *ongestadigheyd*, *veranderlykheyd*.

Instable, *adj.* *Ongestadig*, *onstandvastig*, *veranderlyk*.

Installation, *s. f.* *In bezit stelling*, *hulding*

Installer, *v. a.* *In bezit stellen*, *hulden*.

Instamment, *adv.* *Vueriglyk*, *iverig*.

Instance, *s. f.* *Aenhouding*, *aendringing*. s. f. *aenhoudend verzoek*; — (recht) *rechts-vervolg*, s. n. Tribunal de première instance. *Ondergerecht*, *gerechts-hof van eersten aenleg*. — (schooi-w.) *Opwerping*, *tegenwerping*, s. f.

Instant, *s. m.* *Oogenblik*, *snap*. A l'instant. *Aenstonds*, *op den oogenblik*, *op staenden voet*.

Instant, ante, *adj.* *Vuerig*, *dringend*.

Instantané, ée, *adj.* *Dat maer eenen oogenblik duert*, *van eenen oogenblik*.

Instantanéité, *s. f.* (schooi-w.) *Duerzaemheyd van eenen oogenblik*.

A l'instar de, *adv.* *Op de wyze van*, *naer het voorbeeld van*, *gelyk te*.

Instauration, *s. f.* *Plegtige instelling*.

Instigateur, trice, *s. m. et f.* *Stookebrand*, *aenstooker*, *opstooker*, *aenhitser*, *aendryver*: *aenstookster*, *opstookster* enz.

Instigation, *s. f.* *Aenstooking*, *opstooking*, *aenhitsing*, *aenporring*, *aendryving*.

Instiguer, *v. a.* *Opstooken*, *aenhitsen*, *aenporren*, *aendryven*.

Instillation, *s. f.* (spreek uyt *einstil-lacion*) *Zagte indruyping* of *instorting*.

Instiller, *v. a.* (spreek uyt *einstil-lé*) *In laeten druypen*, *zagtjes instorten*.

Instinct, *s. m.* *Natuerlyke drift*, *aengeboore genégenheyd*, s f.

Instinctivement, *adv.* Par instinct. *Van natuers wegen*.

Instituer, *v. a.* *Instellen*, *inzetten*, *stigten*. Instituer des fêtes. *Feestdagen instellen*. — *Aenstellen*, *benoemen*. Instituer quelqu'un son héritier. *Imand tot zynen erfgenaem aenstellen*.

Digitized by Google

Institut, *s. m. Régel*, s. m. *inzetting*, *instelling*, *stigting*, s. f

Instituts, *s. m. plur.* Institutes, *s. f. plur.* (recht) *Kort begryp van het roomsch recht*, s. n.

Instituteur, trice, *s. m et f. Leermeester*, *onderwyzer*: *leermeestersse*, *onderwyster*; — *insteller*, *stigter*: *instelster*, *stigster*.

Institution, *s. f. Aenstelling*, *instelling*, *inzetting*, *stigting*. Institution d'héritier. *Benoeming* of *aenstelling tot erfgenaem*. — *Onderwyzing*.

Instructeur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Onderwyzer*, *onderrigter*. Juge instructeur. *Geding-opsteller*.

Instructif, ive, *adj.* (van zaeken spr.) *Onderwyzend*, *leerend*, *leerzaem*, *onderrigtend*.

Instruction, *s. f. Onderwyzing*, *leering*, *onderrigting*, s. f. *onderwys*; — *berigt*, s. n. *kennis*, s. f. Instruction d'un procès. (recht) *Opstelling* of *opmaeking van een geding*.

Instruire, *v. a. irrég.* (word geconj. als Conduire) *Onderwyzen*, *leeren*, *onderrigten*, *onderrigting geéven*. Cet enfant est bien instruit *Dat kind is wel onderrigt*. — *Berigten*, *kennis geéven*. Instruire un procès. (recht) *Een geding opmaeken*.

Instruit, ite, *adj. Onderrigt*, *onderweézen*.

Instrument, *s. m. Gereedschap*, s. f. *werktuyg*; — (muziek) *speéltuyg*, s. n. Instrument à vent. *Blaes-speéltuyg*. Instrument à cordes. *Snaer-speéltuyg*. — (recht) *Bewysstuk*, s. n.

Instrumental, ale, *adj. Werktuygelyk*, *dat met werktuygen gaet*. Musique instrumentale. *Muziek met speéltuygen*

Instrumenter, *v. n.* (recht) *Geschreéve bewysstukken maeken*.

A l'insu, *adv. Buyten weéten*, *buyten kennis*. A mon insu. *Buyten myn weéten*. A l'insu de toute la compagnie. *Buyten weéten van het heel gezelschap*.

Insubmergible, *adj. Onverdrinkbaer*, *onzinkbaer*.

Insubordination, *s. f. Ongehoorzaemheyd*.

Insubordonné, ée, *adj. Ongehoorzaem*.

Insuccès, *s. m. Mislukking*, s. f.

Insuffisamment, *adv. Ongenoegzaemlyk*, *niet genoeg*.

Insuffisance, *s. f. Onbekwaemheyd*, *onmagt*, *onvermogendheyd*; — *ongenoegzaemheyd*.

Insuffisant, ante, *adj. Onbekwaem*; — *ongenoegzaem*, *ontoereykend*.

Insufflation, *s. f.* (geneés-k.) *Inblaezing*.

Insulaire, *s. m. Eylander*, *bewooner van een eyland*. — *adj.* Les peuples insulaires. *De volken van de eylanden*.

Insultable, *adj.* (oórlogs w.) *Overrompelbaer*.

Insultant, ante, *adj. Smaedelyk*, *spytig*.

Insulte, *s. f. Beschimping*, s. f. *smaed*, s. m. Mettre une place hors d'insulte. *Eene vesting voór den aenval der vyanden bevryden*.

Insulter, *v. a. Mishandelen*, *beschimpen*, *smaedhéden aendoen*. Il m'a insulté. *Hy heéft my smaedhéden aengedaen*. — *Aentasten*. Insulter les dehors d'une place. *De buytenwerken van eene plaets aentasten*. — *v. n. Bespotten*, v. a. *spotten*, v. n. Insulter aux malheureux. *Met de ongelukkigen spotten* of *den spot houden*.

Insupportable, *adj. Onverdraegelyk*, *onlydelyk*.

Insupportablement, *adv. Onverdraegelyk*, *op eene onverdraegelyke wyze*, *onlydelyk*.

Insurgens, *s. m. plur. Opstandelingen*.

s'Insurger, *v. r. Oproerig worden*, *opstaen*, *muyten*, v. n.

Insurgés, *s. m. plur. Opstandelingen*.

Insurmontable, *adj. Ondoórkomelyk*, *onoverkomelyk*, *dat men niet te boven komen kan*.

Insurrection, *s. f. Opstand*, s. m.

Insurrectionnel, elle; insurrectionnaire, *adj. Opstandig*, *oproerig*.

Intabuler, *v. a. De naemen op eene lyst stellen* (*in een genoótschap*).

Intact, acte, *adj.* (spreék uyt *intakt* in *masc.* en *fém.*) *Zuyver*, *onbesmet*, *ongeschonden*.

Intactile, *adj.* (schoól-w.) *Ongevoelyk*, *ontastbaer*, *dat onder het gevoel niet vallen kan*.

Intarissable, *adj. Onuytputtelyk*, *onuytdroogelyk*.

Intégral, ale, *adj.* (wis-k.) *Geheel*, *volkomen*.

Intégralement, *adv. Geheelyk*.

Intégrant, ante, *adj.* Parties intégrantes *Deelen die een geheel uytmaeken die tot een geheel behooren*.

Intégration, *s. f.* (wis-k.) *Geheelmaeking*, *volkomenmaeking*.

Intègre, *adj. Opregt*, *rechtveérdig*, *onomkoopelyk*.

Digitized by Google

Intégrer, *v. a.* (wis-k.) *Geheel maeken, volkomen maeken.*

Intégrité, *s. f. Opregtheyd, rechtveêrdigheyd, onomkoopelykheyd; — volmaektheyd, volkomenheyd, ongeschondenheyd.*

Intégument, *s. m.* (ontleéd-k.) *Onderhuyd*, s. f. *binnenvel*, s. n.

Intellect, *s. m.* (spreék uyt *intellekt*) (schoól-w.) *Verstand*, s. n.

Intellectif, ive, *adj.* (schoól-w.) Puissance intellective, faculté intellective. *Kragt van te begrypen, verstand, begrypend vermogen der ziel.*

Intellection, *s. f.* (schoól-w.) *Verstand, begryp, oórdeel*, s. n.

Intellective, *s. f.* (schoól-w.) *Het verstandelyk vermogen*, s. n.

Intellectuel, elle, *adj.* (schoól-w.) *Van het verstand; — geestelyk, onlichaemelyk.*

Intelligemment, *adv. Met kennis, met verstand, verstandiglyk.*

Intelligence, *s. f. Verstand, begryp*, s. n. *kennis, bevatting*, s. f. L'intelligence des affaires. *De kennis der zaeken.* Les intelligences célestes *De hemelsche geesten.* — *Eensgezindheyd, eendragt.* Ils vivent en bonne intelligence. *Zy leéven in goede eensgezindheyd.* — *Verstandhouding, gemeynschap.* Ils sont d'intelligence pour vous tromper. *Zy verstaen malkander* of *zy zyn in heymelyke verstandhouding om u te bedriegen.* Avoir une secrète intelligence avec les ennemis. *Eene heymelyke verstandhouding met de vyanden hebben.*

Intelligent, ente, *adj. Verstandig, bedreéven, ervaeren, kundig;* — (schoól-w.) *met het verstandelyk vermogen begaefd.*

Intelligibilité, *s. f. Verstaenbaerheyd, duydelykheyd, duydelyke uytdrukking.*

Intelligible, *adj. Verstaenbaer, begrypelyk, duydelyk.*

Intelligiblement, *adv. Op eene verstaenbaere wyze, begrypelyk, duydelyk.*

Intempéramment, *adv. Onmaetiglyk.*

Intempérance, *s. f. Onmaetigheyd, ongemaetigdheyd, overdaed.*

Intempérant, ante, *adj. et subst. Onmaetig, ongemaetigd.*

Intempéré, ée, *adj. Onmaetig, ongeréégeld.*

Intempérie, *s. f.* (van de locht *of* kwaede vogten des lichaems spreék.) *Ongemaetigdheyd, ongetemperdheyd, ongeréégeldheyd.*

Intempestif, ive, *adj. Ontydig, dat buyten den bekwaemen tyd geschied.*

Intendance, *s. f. Opzigt, bewind*, s. n. *bestiering*, s. f. Intendance des digues. *Dyk-graefschap.*

Intendant, *s. m. Opzigter, opzighebber, bestierder, rentmeester, intendent.* Intendant des digues. *Dykgraef.*

Intendante, *s. f. Vrouw van eenen intendent.*

Intense, *adj.* (natuer-k.) *Sterk, hevig, geweldig, in eenen hoogen graed.*

Intension, *s. f.* (*zoek*) Intensité.

Intensité, *s. f.* (natuer-k.) *Spanning, uytzetting*, s. f. *het in kragt toeneémen*, s. n.

Intensivement, *adv.* (natuer-k.) *Met kragt, geweldiglyk.*

Intenter, *v. a.* (recht) *Beginnen, onderneémen.* Intenter un procès. *Een rechts-geding beginnen.*

Intention, *s. f. Meyning*, s. f. *voórneémen, opzet*, s. n. Faire des prières à l'intention de quelqu'un. *Voór iemand bidden.*

Intentionné, ée, *adj. Gezind, meynend.* Bien intentionné. *Wel-gezind, wel-meynend.*

Intentionnel, elle, *adj. Volgens de meyning, van de meyning.* C'est le sens intentionnel de l'auteur. *'T is den zin volgens de meyning van den schryver.* Question intentionnelle. *Vraeg nopende het inzigt van den beschuldigden in het bedryven van het feyt.* Les espèces intentionnelles (schoól-w.) *De eygenschap der dingen waer doór de zinnen getroffen worden.*

Interarticulaire, *adj.* (ontleéd-k.) Cartilages interarticulaires. *Knars-beenen tusschen de gevrigten.*

Intercadence du pouls, *s. f.* (geneés-k.) *Ongeréégeldheyd* of *ongestadigheyd van den pols.*

Intercadent, ente, *adj.* (geneés-k.) Pouls intercadent. *Ongestadigen* of *ongeréégelden pols.*

Intercalaire, *adj. Ingelast, tusschengevoegd.*

Intercalation, *s. f. Inlassing, tusschenvoeging.*

Intercaler, *v. a. Inlassen, tusschenvoegen.* Dans les années bissextiles on intercale un jour. *In het schrikkel-jaer word eenen dag ingelast.*

Intercéder, *v. n. Voórspreéken, voórbidden.* Intercédez pour nous. *Bid voór ons.*

Intercepter, *v. a. Onderscheppen, agterhaelen.*

Digitized by Google

Interception, *s. f. Onderschepping, agterhaeling.*

Intercesseur, *s. m. Middelaer, voórspreeker, voórbidder.*

Intercession, *s. f. Voórbidding, tusschenspreeking, voórspraek.*

Intercostal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Tusschenribbig, tusschen de ribben.*

Intercurrent, ente, *adj.* (geneés-k.) Fièvre intercurrente. *Vermengde koórts.* Pouls intercurrent. *Ongelyken pols.*

Intercutané, ée, *adj. Tusschen vel en vleesch.*

Interdiction, *s. f. Verbod*, s. n. — *ampts opschorsing*, s. f.

Interdire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon *plur.* van het *præs. indicat.*, *Vous interdisez*; als ook in den tweeden persoon *plur. imperat. Interdisez*) *Verbieden, beletten*; — *opschorsen.* Interdire quelqu'un. *Iemand stads-kind maeken* of *het bestier van zyne goederen ontneémen.* — (word in de volgende beteekenis maer gebruykt in de gecomposeérde tyden) *Ontstellen, verwonderen, verbaezen.*

Interdit, *s. m.* (geestelyk recht) *Verbod, interdict*, s. n. — *stads-kind, eenen aen wie het bestier van zyne goederen ontnomen is.*

Interdit, ite, *adj. Verboóden, belet*; — *opgeschorst*; — *ontsteld, verwonderd, verbaesd.*

Intéressant, ante, *adj. Aenbelangend, belangryk, van aengelégenheyd, van belang.*

Intéressé, ée, *adj. Baetzoekend, baetzugtig.* C'est un homme intéressé. *'T is eenen baetzugtigen mensch.* — *Belanghebbend, deelhebbend.* Les parties intéressées. *De belanghebbende partyén.* Être intéressé à une chose. *Belangen in eene zaek hebben.* — *s. m. et f. Belanghebber, deelhebber: belanghebster.*

Intéresser, *v. a. Intrekken, inwikkelen, deel doen neémen.* On m'a intéressé dans cette affaire. *Men heéft my in die zaek gewikkeld.* — *Aenlokken.* Tout vous intéresse à coopérer. *Alles lokt u aen om méde-te-werken.* Intéresser le jeu. *Het spel doór groot geld aenbelangende maeken.* Le gros jeu intéresse. *Het speélen voór groot geld wekt het belangen op.*

Intéresser, *v. a. et n. Belangen, aengaen.* Cela intéresse mon honneur. *Dat gaet myne eer aen.* — *Raeken, beweégen.* Cette tragédie intéresse les spectateurs. *Dat treurspel beweégt de aenschouwers.* — *v. r. Deel neémen.* Je m'intéresse à tout ce qui vous regarde. *Ik neém deel in alles het geéne u aengaet.*

Intérêt, *s. m. Belang, deel*, s. n. *intrest*, s. m. — *voórdeel*, s. n. *baet, baetzugtigheyd, baetzugt*, s. f. — *intrest*, s. m. *jaerlyksche inkomst*, s. f.

Intérieur, eure, *adj. Inwendig, innig, innerlyk, binnen.* — *s. m. Het inwendige, het binnenste*, s. n.

Intérieurement, *adv. Inwendiglyk, van binnen, innerlyk.*

Intérim, *s. m.* (latynsch w.) *Geloofsformulier op bevel van Keyzer Karel V. opgesteld in afwaging van eene algemeene kerk-vergadering.* Intérim, par intérim, dans l'intérim. *In tusschentyd, ondertusschen.*

Intérimistique, *adj. Tusschentydig.*

Interjection, *s. f.* (spraek-k.) *Tusschenstelling, interjectie*, s. f. *tusschenwerpsel*, s. n. Interjection d'appel. (recht) *Beroeping op hooger recht.*

Interjeter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (recht) Interjeter appel *of* un appel. *Zich op hooger recht beroepen.*

Interligne, *s. f. Tusschenrégel*, s. m. *ruymte tusschen de régels*, s. f.

Interlinéaire, *adj. Tusschenrégelig, dat tusschen de régels gedrukt* of *geschreéven is.*

Interlobulaire, *adj.* (ontleéd-k.) *De long-kwabbekens verdeelende.*

Interlocuteur, *s. m. Tusschenspreéker.*

Interlocution, *s. f.* (recht) *Voórbereydend vonnis*, s. n.

Interlocutoire, *adj. et s. m.* (recht) Arrêt interlocutoire. *Voórbereydend vonnis*, s. n.

Interlope, *adj. et s. m.* (koopmans w.) Vaisseau interlope. *Lorrendraeyér*, s. m. *leur-schip*, s. n.

Interloquer, *v. a.* (recht) *Een voórbereydend vonnis geéven*; — (gem.) *ontstellen, onthutsen.*

Intermaxillaire, *adj.* (geneés-k.) *Tusschen de kaeks-beenen.*

Intermède, *s. m. Tusschenspel*; — (schey-k.) *ontbind-middel*, s. n. *stoffe die men by eene bereyding voegt om die te ontbinden*, s. f.

Intermédiaire, *adj. et s. m. Tusschen, tusschen beyde.*

Intermédiat, ate, *adj. Tusschen, tusschentydig.*

Digitized by Google

Interminable, *adj.* *Onoplosselyk*, *onbestisselyk*, *onbeslagtelyk*.

Intermission, *s. f.* *Het ophouden*, s. n. *ophouding*, *aflaeting*; s. f. *stilstand*, s. m.

Intermittence, *s. f.* (geneés-k.) Intermittence du pouls. *Het stilstaen van den pols by poozen.*

Intermittent, ente, *adj.* (geneés-k.) Pouls intermittent. *Pols die by poozen stilstaet.* Fièvre intermittente. *Opgaende en afgaende koórts.*

Interne, *adj.* *Inwendig*, *innerlyk*, *binnen.* — *s. m. plur.* *Studenten die in het collégie woonen.*

Internonce, *s. m.* (pausselyken afgezant) *Internuncius*, *ondernuntius.*

Internonciature, *s. f.* *Bediening van internuncius.*

Interosseux, *adj. m.* (ontleéd-k.) Muscles interosseux. *Tusschenbeenige spieren.*

Interpellation, *s. f.* (recht) *Afvraeging*, *afeysching.*

Interpeller, *v. a.* (recht) *Afvraegen*, *afeyschen.* J'interpelle votre conscience. *Ik beroep uw gewisse.*

Interpolateur, *s. m.* *Eenen die by oude schriften iets invoegt.*

Interpolation, *s. f.* *Invoeging*, *inlassing* (*in een oud geschrift*).

Interpoler, *v. a.* *Byvoegen* of *inlassen* (*in een oud geschrift*).

Interposé, ée, *adj.* Négocier une affaire par quelques personnes interposées. *Eene zaak doór de tusschenkoómst van eenige persoonen verhandelen.*

Interposer, *v. a.* *Tusschenstellen*, *tusschenzetten.* Interposer son autorité. *Zyn gezag gebruyken* of *te werk stellen.*

Interposition, *s. f.* *Tusschenstelling*, *tusschenzetting*; — (fig.) *tusschenkoómst*, *bemiddeling.*

Interprétatif, ive, *adj.* *Uytleggend*, *verklaerend.*

Interprétation, *s. f.* *Uytlegging*, *verklaering*; — *overzetting.*

Interprétativement, *adv.* *Op eene uytleggende* of *verklaerende wyze.*

Interprète, *s. m. et f.* *Uytlegger*; *verklaerder*: *uytlegster*, *verklaerster*; — *vertaelder*, *overzetter*; —, *tolk*, *taelman.*

Interpréter, *v. a.* *Uytleggen*, *verklaeren*; — *vertaelen*, *overzetten.*

Interrègne, *s. m.* *Tusschenbestiering*, s. f.

Interrex, *s. m.* (latynsch w.) *Ryks bestierder* (*ten tyde dat er geenen Koning is*).

Interrogant, *adj. m.* (spraek-k.) Point interrogant. *Vraegteeken.*

Interrogat, *s. m.* (recht) *Vraeg*, *ondervraeging*, s. f.

Interrogateur, *s. m.* *Ondervraeger.*

Interrogatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Vraegend*, *ondervraegend.*

Interrogation, *s. f.* *Ondervraeging.*

Interrogatoire, *s. m.* (recht) *Gerechts onderzoek*, s. n.

Interroger, *v. a.* (nous interrogeons, interrogeâmes) *Ondervraegen*, *uytvraegen*; — (recht) *overhooren.*

Interrompre, *v. a.* (word geconjug. als *Rompre*) *Afbreéken*, *ophouden*, *staeken*; — *in imands réde vallen*, *stooren.*

Interrupteur, *s. m.* *Stoorder*, *eenen die in imands réde valt.*

Interruption, *s. f.* *Afbreéking*, *ophouding*; — *stooring.*

Intersection, *s. f.* (meét-k.) *Doórsnyding*, s. f. *stip alwaer twee liniën zich doórsnyden*, s. n.

Interstellaire, *adj.* (sterre-k.) Espaces interstellaires. *Ruymte tusschen de sterren.*

Interstice, *s. m.* *Tusschentyd*, s. m. — *tusschenruymte*, s. f.

Intervalle, *s. m.* *Tusschenpooziug*; — *tusschenruymte*, s. f.

Intervenant, ante, *adj. et subst.* (recht) *Tusschenkoómende.*

Intervenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Tusschenkoómen.*

Intervention, *s. f.* *Tusschenkoómst*, *tusschenspraek.*

Interversion, *s. f.* *Omkeering*, *stooring*, *verwarring.*

Intervertir, *v. a.* *Omkeeren*, *stooren*, *verwarren.*

Intervertissement, *s. m.* *Omkeering*, *stooring*, *verwarring*, s. f.

Intestat, *adj. et adv.* (recht) Mourir intestat. *Sterven zonder testament gemaekt te hebben.* Héritier ab intestat. *Erfgenaem van imands nalaetenschap die zonder testament gestorven is.*

Intestin, *s. m.* *Darm.* Les intestins. *De darmen*, *het gedarmte*, *de ingewanden*

Intestin, ine, *adj.* *Inwendig*, *binnen.* Fièvre intestine. *Binnenkoórts.* — *Binnenlandsch*, *inlandsch* Guerre intestine. *Inlandschen oórlog.*

Intestinal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de darmen.* Colique intestinale. *Darm-pyn*, *darm-krimping.*

Digitized by Google

Intigée, *adj. f.* (kruyd-k.) (*zoek*) Acaule.

Intimation, *s. f.* (recht) *Aenkondiging*; — *daeging voór het gerecht.*

Intime, *adj.* Ami intime. *Hertevriend, aerts-vriend, boezem-vriend.* Union intime. *Nauwe vereening.* Sens intime. *Innerlyk gevoelen.*

Intimé, ée, *s. m. et f.* (recht) *Gedaegden (voór het gerecht).*

Intimément, *adv. Uyter herte, innerlyk, inniglyk.*

Intimer, *v. a.* (recht) *Aenkondigen*; — *daegen (voór het gerecht).*

Intimidation, *s. f.* (recht) *Verschrikking, aenjaeging van schrik* of *vrees.*

Intimider, *v. a. Verschrikken, verveerd maeken, vrees aenjaegen, bedangst maeken.*

Intimité, *s. f. Vertrouwde vriendschap, groote genégenheyd.*

Intinction, *s. f. Saemenvoeging van een deeltje der H. Hostie met het Bloed van Christus (in de Misse).*

Intitulation, *s. f.* (van boeken enz. spr.) *Benoeming, betiteling.*

Intitulé, *s. m.* (recht) *Titel (op een gerechts-schrift).*

Intituler, *v. a.* (van boeken enz. spr.) *Noemen, eenen naem geéven.*

Intolérable, *adj. Onlydelyk, onverdraegelyk.*

Intolérablement, *adv. Onverdraegelyk, op eene onverdraegelyke wyze.*

Intolérance, *s. f. Ongedoogzaemheyd (in het stuk van godsdienst).*

Intolérant, *s. m. et adj. Ongedoogzaem (in het geéne den godsdienst betreft).*

Intolérantisme, *s. m. Gevoelen der geéne die maer eenen godsdienst in den staet willen gedoogen*, s. n

Intonation, *s. f. Opheffing* of *inzetting van een gezang.*

Intortion, *s. f.* (kruyd-k.) *Verdraeying.*

Intrados, *s. m.* (bouw-k.) *Inwendige ronding (van eenen boóg)* s. f.

Intraduisible, *adj Onvertaelbaer.*

Intraitable, *adj. Onhandelbaer, van moeyelyken omgang, daer niet méde te verkeeren is.*

Intransitif, ive, *adj.* (spraek-k.) Verbe intransitif. *Onovergaende* of *onzydig werkwoórd, verbum neutrum.*

Intrépide, *adj. Onbeschroomd, onbevreesd, manmoedig, stoutmoedig.*

Intrépidement, *adv. Onbeschroomdelyk, stoutmoediglyk.*

Intrépidité, *s. f. Stoutmoedigheyd, onbevreesdheyd, onbeschroomdheyd, manmoedigheyd, onverschriktheyd.*

Intrigant, ante, *adj. et subst. Listig, doórsleepen.*

Intrigue, *s. f. Heymelyken streek*, s m. *kuypery, list, doórsleepenheyd*, s. f. Intrigue d'une comédie. *Knoop van een tonneel-stuk.*

Intrigué ée, *adj. Verlégen, onthutst.* Comédie bien intriguée. *Blyspel dat met heymelyke streeken wel aeneengeschokeld is.*

Intriguer, *v. a. Verlégen maeken, onthutsen.* — *v. n. Heymelyke streeken brouwen, kuypen, kuyperyén maeken.* — *v. r. Veel zorg en moeyte aenwenden*; ook *zich overal indringen.*

Intrigueur, euse, *s m. et f.* (schimpw.) *Die heymelyke streeken kuypt.*

Intrinsèque, *adj.* (wysbegeérte) *Innerlyk, inwendig.* Valeur intrinsèque d'une monnoie. *Gehalte, inwendige weérde van een stuk geld (volgens zyn gewigt).*

Intrinsèquement, *adv. Van binnen, innerlyk, inwendiglyk.*

Introducteur, trice, *s m. et f. Inleyder, binnenleyder: inleydster, binnenleydster*

Introductif, ive, *adj.* (recht) *Inleydend, invoerend.*

Introduction, *s. f.* L'introduction de la sonde. *De insteeking van het tent-yzer.* L'introduction d'une coutume, d'une loi *Het invoeren van een gebruyk, van eene wet.* Introduction à une science. *Inleyding tot eene weétenschap.* Introduction d'un livre. *Voórréde van een boek.* Introduction d'une instance. *Begin van een rechtsvervolg.*

Introduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Inleyden, binnenbrengen*; — *invoeren, in gang brengen.* Introduire la sonde dans une plaie. *Het tent-yzer in eene wonde steeken.* — *v. r. Zich indringen.*

Introït, *s. m. Ingang*, s. m. *begin van de Misse*, s. n.

Intromission, *s. f.* (natuer-k.) *Indringing.*

Intronisation, *s. f. Inwyding (van eenen Bisschop).*

Introniser, *v. a.* (spreék. van eenen Bisschop) *Inwyden.*

Introuvable, *adj.* (gem.) *Onvindbaer, dat niet gevonden kan worden.*

Intrus, use, *adj. et subst. Ingedrongen (in eenige bediening).*

Digitized by Google

Intrusion, *s. f. Indringing (in eenige bediening).*

Intuitif, ive, *adj.* (godsgeleerdh.) Vision intuitive de Dieu. *Het aenschouwen Gods.*

Intuition, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Aenschouwing.*

Intuitivement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Op eene aenschouwende wyze.*

Intumescence, *s. f.* (natuer-k.) *Opblaezing, opzwelling.*

Intus-susception, *s. f.* (natuer-k.) Les plantes se nourrissent et croissent par intus-susception. *De planten voeden zich en groeyen door intrekking der vogten.*

Inusité, ée, *adj. Ongebruykelyk, buyten gebruyk.*

Inutile, *adj. Vrugteloos, noodeloos, onnoodig, onnoodzaekelyk, ondienstig, vergeefsch, onnut, onprofytig.*

Inutilement, *adv. Vrugteloos, te vergeefs, zonder vrugt, onnoodiglyk.*

Inutilité, *s. f. Vrugteloosheyd, onnuttigheyd, onnoodzaekelykheyd, onprofytigheyd, ondienstigheyd, onnoodigheyd.*

Invaincu, ue, *adj. Onoverwonnen, onovermeesterd.*

Invalide, *adj. Nietig, kragteloos, van geener weerde.* Acte invalide. *Kragteloozen act.* — *adj et subst. Ziek, zwak, verminkt.* L'hôtel des invalides. *Het gasthuys der verminkte krygs-lieden.*

Invalidement, *adv. Kragteloos, nietiglyk.*

Invalider, *v. a.* (recht) *Vernietigen, kragteloos maeken.*

Invalidité, *s. f. Kragteloosheyd, nietigheyd.*

Invariabilité, *s. f. Onveranderlykheyd.*

Invariable, *adj. Onveranderlyk.*

Invariablement, *adv. Onveranderlyk.*

Invasion, *s. f. Inval, vyandlyken inval*, s. m.

Invective, *s. f. Scheld-woord*, s. n. *uytscheldinge*, s. f.

Invectiver, *v. n.* (reg. de *prép. contre*) *Schelden*, v. a. et n. *uytschelden*, v. a. *uytvallen, uytvaeren*, v. n.

Invendable, *adj. Onverkoopbaer, dat niet kan verkogt worden.*

Invendu, ue, *adj. Onverkogt.*

Inventaire, *s. m. Inventaris*, s. m. *boedel-schryving, boedel-lyst*, s. f.

Inventer, *v. a. Uytvinden, verzinnen, bedenken; — verdichten.*

Inventeur, trice, *s m. et f. Uytvinder: uytvindster.*

Inventif, ive, *adj. Uytvindend, vernuftig, geestig, schrander.*

Invention, *s. f. Vinding, uytvinding.* L'invention de la sainte Croix. (feestdag) *Heylig Kruys-vinding.*

Inventorier, *v. a. Op den inventaris stellen.*

Inversable, *adj.* (van rytuygen spr.) *Dat niet kan omvallen.*

Inverse, *adj. Verkeerd, omgekeerd.*

Inversion, *s. f.* (spraek-k.) *Omkeering, verzetting (van woorden).*

Investigateur, *s. m. Naspeurder, zoeker.*

Investigation, *s. f. Naspeuring, zoeking.*

Investir, *v. a. In bezit stellen.* L'Empereur l'a investi de ce duché. *Den Keyzer heeft hem in bezit gesteld van dat hertogdom.* — *Omringen, berennen, insluyten.* Investir une place. *Eene vesting omringen.*

Investissement, *s. m. Omringing, berenning, insluyting*, s. f.

Investiture, *s f. In-bezit-stelling, leen-huldinge, leen-goeding.*

Invétéré, ée, *adj. Verouderd, ingeworteld, ingekankerd.*

Invétérer, *v n.* s'invétérer, *v. r. Verouderen, inwortelen, inkankeren*, v. n. Il ne faut pas laisser invétérer les abus. *Men moet de misbruyken niet laeten inwortelen.*

Invincibilité, *s. f. Onverwinnelykheyd, onoverwinbaerheyd.*

Invincible, *adj. Onverwinnelyk, onoverwinbaer, onverwinbaer.* Argument invincible. *Onwederleggelyk bewys.*

Invinciblement, *adv. Onverwinnelyk; — onwederleggelyk.*

Inviolabilité, *s. f. Onverbreekbaerheyd, onschendbaerheyd.*

Inviolable, *adj. Onverbreekelyk, onschendbaer; — ongeschonden.*

Inviolablement, *adv. Onverbreekelyk, onschendelyk; — ongeschonden.*

Invisibilité, *s. f. Onzigtbaerheyd, onzienelykheyd.*

Invisible, *adj. Onzigtbaer, onzienelyk.*

Invisiblement, *adv. Onzigtbaerlyk, op eene onzienelyke wyze.*

Invitation, *s. f. Nooding, uytnooding.*

Invitatoire, *s. m.* (w. der kerkelyke getyden) *Opwekkenden Psalm om God te looven.*

Inviter, *v. a. Nooden, noodigen, uytnoodigen, verzoeken, uytlokken.* Inviter à dîner. *Tot het noenmael noodigen.*

Invocation, *s. f. Aenroeping.*

Digitized by Google

Involontaire, *adj.* *Onvrywillig, ongedwongen.*

Involontairement, *adv.* *Onvrywilliglyk.*

Involucre, *s. m.* (kruyd-k.) *Inwindsel*, s. n. *kroontjes-kelk*, s. m. — (ontleéd-k.) (*zoek*) Tégument.

Involucré, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met eenen kroontjes-kelk voórzien.*

Involution, *s. f.* (recht) *Verwarring.*

Invoquer, *v. a.* *Aanroepen.*

Invraisemblable, *adj.* (de *s* word als *c* uytgespr.) *Onwaerschynelyk.*

Invraisemblance, *s. f.* (de *s* word als *c* uytgespr.) *Onwaerschynelykheyd*

Invulnérabilité, *s. f.* *Onkwetsbaerheyd.*

Invulnérable, *adj.* *Onkwetsbaer, onwondbaer.*

Iönien, enne, iönique, *adj.* *Iönisch.*

Iöta, *s. m.* Il n'y manque pas un iöta. *Er ontbreékt niets aen.*

Ipécacuanha, *s. f.* (plant) *Roodeloop-wortel, braek-wortel*, s. m.

Ipreau, *s. m.* *Olm-boom met breede bladeren.*

Ipres (stad) *Iperen.*

Irascible, *adj.* (wysbegeérte) Appétit irascible. *Grammoedige neyging des gemoeds.*

Ire, *s. f.* (dicht-k.) *Gramschap.*

Irénarque, *s. m.* (oudh.) *Vrédereechter.*

Iris, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Régenboóg.* Pierre d'iris. (gesteente) *Régenboóg-kristal.* — (ontleéd-k.) *Oogkring, gekoleurden kring rondom den oog-appel*, s. m. — (plant) *Lischbloem, waterbloem-lélie, zweérdbloem*, s. f.

Irlande, *s. f.* (eyland) *Ierland*, s. n.

Irlandois, oise, *s. m. et f.* *Ierlander: ierlandsche.* — *adj.* *Ierlandsch.* l'Irlandois, *s. m.* *Het iersch*, s. n. *de iersche tael*, s. f.

Ironie, *s. f.* *Fyne spotréde, bedekte schimpréde.*

Ironique, *adj.* *Spottend, spotagtig, schimpend.*

Ironiquement, *adv.* Par ironie. *Al spottende, al schimpende, op eene spottende wyze.*

Irradation, *s. f.* (schoól-w.) *Uytspreyding* of *uytschieting van straelen.*

Irraisonnable, *adj.* *Rédenloos, onrédelyk.*

Irraisonnablement, *adv.* *Op eene rédenlooze wyze.*

Irrationnel, elle, *adj.* (wis-k.) *Ongelyk, niet overeenkoómend.*

Irréconciliable, *adj.* *Onverzoenelyk, onverzoenbaer.*

Irréconciliablement, *adv.* *Onverzoenelyk, op eene onverzoenelyke wyze.*

Irrécouvrable, *adj.* (van schattingen spr.) *Oninvoorderbaer, dat niet kan ingevoorderd worden.*

Irrécusable, *adj.* *Onverwerpelyk.*

Irréductible, *adj.* (schey-k.) *Het geene ontbonden zynde niet wéderom tot zynen voórigen staet kan keeren;* — (stel-k.) *het geene onder geene eenvoudige gedaente kan gebragt worden.*

Irréfléchi, ie, *adj.* *Onbezonnen.*

Irréformable, *adj.* *Onverbéterbaer, dat niet verbéterd kan worden.*

Irréfragable, *adj.* *Onwéderleggelyk, dat geene tégenspraek lyd.*

Irrégularité, *s. f.* *Onrégelmaetigheyd;* — (kerkelyk recht) *onbevoegdheyd, onbekwaemheyd* (*om eenig kerkelyk ampt te bedienen*).

Irrégulier, ière, *adj.* *Onrégelmaetig, tégen de régels;* — (kerkelyk recht) *onbevoegd, onbekwaem* (*om eenig kerkelyk ampt te bedienen*).

Irrégulièrement, *adv.* *Onrégelmaetiglyk, tégen de régels.*

Irréligieusement, *adv.* *Ongodsvrugtiglyk, ongodsdienstiglyk.*

Irréligieux, euse, *adj.* *Ongodsvrugtig, ongodsdienstig.*

Irréligion, *s. f.* *Ongodsvrugtigheyd, ongodsdienstigheyd.*

Irrémédiable, *adj.* *Onhelpelyk, reddeloos, onherstelbaer, dat niet geholpen kan worden.*

Irrémédiablement, *adv.* *Op eene helpelooze wyze, onherstelbyk.*

Irrémissible, *adj.* *Onvergeéflyk.*

Irrémissiblement, *adv.* *Onvergeéflyk, zonder vergiffenis.*

Irréparable, *adj.* *Onherstelbaer, onvergoedelyk.*

Irréparablement, *adv.* *Onherstelbyk, op eene onherstelbaere wyze.*

Irrépréhensible, *adj.* *Onberispelyk, onverwytelyk, onbestraffelyk.*

Irrépréhensiblement, *adv.* *Onberispelyk, onverwytelyk, onbestraffelyk.*

Irréprochable, *adj.* *Onberispelyk, buyten opspraek.*

Irréprochablement, *adv.* *Onberispelyk.*

Irrésistibilité, *s. f.* *Onwéderstaenbaerheyd.*

Irrésistible, *adj.* *Onwéderstaenlyk, onwéderstaenbaer.*

Irrésistiblement, *adv.* *Op eene onwéderstaenbaere wyze.*

Digitized by Google

Irrésolu, ue, *adj. et subst. Onzéker, wankelbaer, twyffelmoedig.*

Irrésoluble, *adj.* (school-w.) *Onoplosselyk, dat niet kan beantwoord worden.*

Irrésolublement, *adv. Onzékerlyk, twyffelmoediglyk.*

Irrésolution, *s. f. Onzékerheyd, wankelbaerheyd, twyffelmoedigheyd, dubbing*, s. f. *onbesluyt*, s. n.

Irréussite, *s. f.* (*zoek*) Insuccès.

Irrévéremment, *adv. Oneerbiediglyk.*

Irrévérence, *s. f. Oneerbiedigheyd.*

Irrévérent, ente, *adj. Oneerbiedig.*

Irrévocabilité, *s. f. Onwéderroepelykheyd.*

Irrévocable, *adj. Onwéderroepelyk.*

Irrévocablement, *adv. Onwéderroepelyk.*

Irrigation, *s. f. Besproeying, bevogtiging (der landen by middel van water-leydingen).*

Irrision, *s. f.* (oud) *Bespotting, beschimping, veragting.*

Irritabilité, *s. f. Verhitbaerheyd.*

Irritable, *adj. Verhitbaer*

Irritant, ante, *adj.* (recht) *Vernietigend, verbreékend*; — (geneés-k.) *verhittend.*

Irritation, *s. f.* (geneés-k.) *Verhitting, verhittende scherpheyd (der vogten).*

Irriter, *v. a. Vergrammen, tergen, vertoornen, verbitteren, ophitsen*; — (geneés-k.) *prikkelen, verhitten.* — *v. r. Gram* of *toornig worden*, v. n.

Irroration, *s. f.* (schey-k. en geneés-k.) *Bevogtiging, besproeying.*

Irruption, *s. f. Inval, intogt*, s. m.

Isabelle, *s. m. Isabel-koleur*, s. n. — *adj. Isabelvervig.*

Isagone, *adj.* (meét-k.) *Gelykhoekig, met gelyke hoeken.*

Isard, *s. m.* (*zoek*) Chamois.

Ischiatique, *adj.* (spreék uyt *iskiatik*) (geneés-k.) *Van het heup-been.*

Ischion, *s. m.* (spreék uyt *iskion*) (ontleéd-k.) *Heup-been*, s. n.

Iscurétique, *adj.* (spreék uyt *iskurétik*) (geneés-k.) *Goed tégen de pis-opstopping.*

Iscurie, *s. f.* (spreék uyt *iskuri*) (geneés-k.) *Pis-opstopping.*

Isiaque, *adj.* (oudh.) Table isiaque. *Gedenkstuk waer op verbeéld staen de geheymenissen van Isis.*

Islam, *s. m. Mahometistendom*, s. n.

Islamisme, *s. m.* (*zoek*) Islam.

Islande, *s. f.* (eyland) *Ysland*, s. n.

Islandois, oise, *s. m et f. Yslander: yslandsche.* — *adj. Yslandsch.*

Isle, *s. f.* (*zoek*) Ile.

Isocèle, *adj.* (meét-k.) Triangle isocèle. *Dryhoek met twee gelyke zyden.*

Isochrone, *adj.* (spreék uyt *isokron*) (werktuyg-k.) *Van gelyke duerzaemheyd in de beweéging.*

Isochronisme, *s. m.* (spreék uyt *isokronism*) *Gelyke duerzaemheyd in de beweéging*, s. f.

Isolation, *s. f.* (natuer-k.) *Afzondering, afscheyding, alleenzetting.*

Isolé, ée, *adj. Alleenstaende, afgezonderd.*

Isolement *s. m Afgezonderdheyd, eenzaemheyd*, s. f. Vivre dans l'isolement. *In eenzaemheyd leéven.* — (bouw-k) *Afstand*, s. m

Isolément, *adv. Afzonderlyk, alleen staende.*

Isoler, *v. a. Alleen zetten, afzonderen.*

Isomérie, *s. f. Manier in de stelkonst om een getal van gebrokens te bevryden*

Isopérimètre, *adj.* (meét-k.) *Van gelyken omtrek.*

Israélite, *s. m et f. Israëliet.*

Issant, ante, *adj.* (wapen-kunde) *Klimmend.*

Isser, *v a.* (*zoek*) Hisser.

Issons, *s. m plur.* (schippers w.) *Hyschtouwen der ree*, s. f. plur.

Issu, ue, *adj. Voortgekomen, gesproóten, afgestamd, herkomstig.*

Issue, *s. f. Uytgang*; — (fig.) *uytslag*, s. m. *eynde*, s. n. A l'issu du dîner. *Korts na het noenmaal.* — *s. f plur. Afval (van geslagte beesten)* s. m.

Isthme, *s m.* (land-beschryving) *Land-engte (tusschen twee zeeën)* s. f.

Italie, *s. f* (land) *Italiën*, s. n.

Italien, enne, *s. m et f. Italiën: italiënsche.* — *adj. Italiënsch.* l'Italien, *s. m. De italiënsche taal*, s. f. *het italiënsch*, s. n. A l'italienne. *Op zyn italiënsch.*

Italique, *s. m. et adj.* (boek-drukkers w.) *Curcyf.*

Item, *adv.* (latynsch w.) *Insgelyks, nog, daerenboven, item.* Voilà l'item. *Dat is de zaek, dat is den knoop.*

Itératif, ive, *adj.* (recht) *Herhaeld, hervat.*

Itérativement, *adv.* (recht) *Wéderom, anderwerf, by herhaeling.*

Itinéraire, *s. m. Reys-beschryving,*

Digitized by Google

s. f. *reys-boek*; — (kerkelyk w.) *gebéden-boek voór de reyzers*, s. n. — *adj.* Mesure itinéraire. *Reys-maet.* Colonne itinéraire. *Kolom die de verscheyde wégen benwyst.*

Iule, *s. m.* (insecte) *Pissebed*, s. f.

Ive, ivette, *s. f.* (plant) *Veldcipres, hoe langer hoe liever.*

Ivoire, *s. m. Ivoor, elpen-been*, s. n. *olifants-tand* s m.

Ivoirier, *s. m. Ivoorwerker*; — *ivoor-verkooper.*

Ivraie, *s. f.* (*zoek*) Ivroie.

Ivre, *adj. Dronken, zat.* Ivre-mort. *Smoordronken.*

Ivresse, *s. f. Dronkenschap.* Ivresse des passions. *Buytenspoórigheyd der driften.* La docte ivresse. (dicht-k.) *De rymzugt.*

Ivrogne, *s. m. Dronkaerd, zuyper.* — *adj. Dronken, zat.*

Ivrogner, *v. n.* (gem.) *Zich dronken zuypen*, v. r.

Ivrognerie, *s. f. Dronkenschap, zatheyd*

Ivrognesse, *s. f.* (gem.) *Zuypster*, s. f. *dronke wyf*. s. n.

Ivroie, *s. f. Onkruyd*. s. n. *dolik*, s f. Ivroie de rat. (plant) *Roode dolik, muyzen-koórn*

Ixentique, *s. f. Konst om de vogelen met teér te vangen.*

Ixia, *s f.* (plant) *Roomsche distel.*

Izari, *s. m. Levantsche meekrap*, s. f.

J

J, *Consonne, subst. masc., dixième Lettre de l'Alphabet.*

Jà, *adv.* (oud) (*zoek*) Déjà.

Jable, *s. m.* (kuypers w.) *Groef, inkeep, kroos, gergel* (*van eene ton daer den bodem in sluyt*) s. f. — *rand aen eene ton* (*buyten den bodem*) s. m.

Jabler, *v. a.* (kuypers w.) *De groef in een vat maeken.*

Jabloire, *s. f.* (kuypers w.) *Groefyzer*. s. n.

Jabot, *s. m. Krop* (*van eenen vogel*) s. m. — *kant* (*aen de borst van een hemd*) s f.

Jabotter, *v. n.* (gem.) *Babbelen, kouten.*

Jacent, ente, *adj.* (recht) Hoirie jacente. *Liggende* of *verlaete erffenis.*

Jachère, *s. f.* Terre en jachère. *Braekland, onbezaeyd land*, s. n.

Jachérer, *v. a. Braekland omploegen.*

Jacinthe, *s. f.* (plant) *Hiacint, blauwe* of *witte melk-bloem, pastoet.*

Jacobée, *s. f.* (plant) *Sint Jacobs kruyd*, s. n.

Jacobin, ine, *s m. et f.* (monik en non) *Preékheer: preékheerin.*

Jacobin, *s. m. Jacobien, hévigen voórstaender der volks-bestiering* (*in het begin der fransche république*).

Jacobinisme, *s. m. Jacobienschen aenhang.*

Jactance, *s. f. Stoffery*, s. f. *gestof*, s. n.

Jaculatoire, *adj.* Prière jaculatoire. *Schiet-gebed, kort en vuerig gebed.*

Jade, *s. m.* (groenagtig gesteente) *Graveel-steen, nier-steen.*

Jadis, *adv. Voór deézen, voórtyds, voórmaels.*

Jaïet, *s. m.* (berg-stoffe) *Gît*, s. n.

Jaillir, *v. n. Springen, uytspringen, spatten.* Le sang saillit sur ses habits. *Het bloed sprong op zyne kleederen.*

Jaillissant, ante, *adj. Springend, met straelen uytspringend.*

Jaillissement, *s. m.* (van vogten spreek.) *Springing*, s. f. *het springen*, s. n.

Jais, *s. m.* (berg-stoffe) *Gît* s. n.

Jalage, *s. m.* (leen-recht) *Schatting op den wyn die met de kleyne maat verkogt word*, s. f.

Jalap, *s. m.* (plant) *Jalappe.*

Jale, *s. f. Soórt van tob* of *kuyp.*

Jalée, *s. f. Eene kuyp vol.*

Jalet, *s. m* (oud) *Knikker.* Abbelète à jalet. *Hand-boóg om knikkers te schieten.*

Jalon, *s m. Baken-stok* (*daer men boomen naer plant* of *een stuk land naer meét*).

Jalonner, *v n. Baken-stokken stellen* (*om er de boomen naer te planten* of *het land te maeten*).

Jalousé, ée, *adj.* Fenêtre jalousée. *Venster met eene blind.*

Jalouser, *v. a. Jaloers zyn, benyden.*

Jalousie, *s f. Jaloersheyd, nydigheyd*; — *iverzugt, iverzugtigheyd*, s. f. — *minne-nyd*, s. m. — *blind* (*voór vensters daer men doór ziet zonder gezien te worden*) s n.

Jaloux, ouse, *adj. et s. m. Jaloers, nydig*; — *iverzugtig*. Il est jaloux de sa gloire. *Hy is iverzugtig voór zyne eer.* — *Minne-nydig.*

Jamaïque, *s. f.* (eyland) *Jamaïca.*

Jamais, *adv. Nooyt, nimmermeer,*

Digitized by Google

nimmer. Je ne l'ai jamais vu. *Ik heb hem nooyt gezien*. — *Ooyt, immermeer*. Si jamais je deviens riche. *Als ik ooyt ryk worde*. A jamais, pour jamais. *Voór altoos, voór altyd, voór eeuwig*.

Jambage, *s. m.* (bouw-k.) *Post, styl (van deur, venster enz.)* s. m. — *beenen van de letters*, s. n. plur.

Jambe, *s. f.* (gedeelte des lichaems) *Been*, s. n. Il a la jambe bien faite. *Hy heéft wel gemaekte beenen*. L'os de la jambe. *De scheén, de pyp van het been*. Courir à toutes jambes. *Zoo gauw loopen als men kan*. Jambes de compas. *Beenen* of *punten van eenen passer*. Jambe sous poutre. (bouw-k.) *Noót, steen in eenen muer waer op de balken rusten*. Jambes de force. *Dak-balken, gebind van een gebouw waer het dak op rust*. Jambe deçà jambe delà. *Schrydelings, schrylings, met de beenen van een*.

Jambé, ée, *adj.* Il est bien jambé. *Hy is wel gebeend, hy heéft schoone beenen*.

Jambette, *s. f. Knipmes, vouwmes*, s. n. — *s. f. plur.* (bouw-k.) *Kleyne balken waer op de sparren van een dak rusten*, s. m. plur.

Jambier, *s. m. Boom waer aen eene geslagte beest word opgehangen*. — *s. m. plur.* (ontleéd-k.) *Kuyt-spieren*; ook *scheén-spieren*, s. f. plur.

Jamboion, *s. m. Indiäenschen mirtusboom*.

Jambon, *s. m. Hesp, ham*, s. f. *schink*, s. m. Jambon de devant. *Voór-hesp*. Jambon de derrière. *Agterhesp*.

Jambonneau, *s. m. Hammeken*, s. n.

Janissaire, *s. m.* (turksche krygsman te voet) *Janitsaer*.

Jannequin, *s. m. Gemeen gesponne katoen van Smirna*, s. n.

Jansénisme, *s. m. Jansenistery*, s. f. *jansenistendom*, s. n.

Janséniste, *s. m. Jansenist*.

Jante, *s. f.* (gedeelte van den houten rand rondom een wiel) *Velge, rad-velge*.

Jantille, *s. f. Schepper (van eenen water-molen)* s. m.

Jantiller, *v. a. De water-raden met scheppers voórzien*

Janvier, *s. m. Januarius, de maend januarius, lauwmaend*.

Japon, *s. m.* (land) *Japoniën, Japan*; — *japansch porcelyn*, s. n.

Japoner, *v. a.* Japoner le porcelaine. *Het chineés porcelyn herbakken om het zelve voór japansch te doen aenzien worden*.

Japonois, oise, *adj. Japansch, van Japoniën*. — *subst. Japanneés*. Le japonois, *s. m.* La langue japonoise. *Het japansch*, s. n. *de japansche tael*, s. f.

Jappe, *s. f.* (gem.) *Gesnap, gekakkel*, s. n. *slegten praet*, s. m.

Jappement, *s. m.* (van jonge honden spr.) *Geblaf, gekef*, s. n.

Japper, *v. n.* (van jonge honden spr.) *Blaffen, keffen*.

Jaque de mailles, *s. f. Maliën-kolder*, s. m.

Jaquemart, *s. m. Manneken dat de ueren slaet op eene klok*, s. n.

Jaquette, *s. f. Kinder-rokken*, s. n. Enfant à la jaquette. *Jongsken dat nog in de rokken is*.

Jardin, *s. m. Hof, tuyn*. Jardin botanique. *Kruyd-hof*. Jardin potager. *Moes-hof, potagie-hof*. Jardin à fleurs, jardin fleuriste. *Bloem-hof*.

Jardinage, *s. m. Hovenierdery*, s. f. *het hovenieren*, s. n.

Jardinal, ale, *adj. Hofs, van den hof*.

Jardiner, *v. n.* (gem.) *Hovenieren, in den hof werken*

Jardinet, *s. m. Hofken, tuyntje*, s. n.

Jardineuse, *adj. f.* (juweliers w.) Émeraude jardineuse. *Tahagtigen* of *onreynen smaragd*.

Jardinier, ière, *s. m. et f. Hovenier: hovenierster*.

Jardons, *s. m. plur. Eeltagtig gezwel (aen de buytenzyde der kniën van een peérd)* s. n.

Jargon, *s. m. Brabbel-tael*, s. f.

Jargonner, *v. a. et n. Eene brabbeltael spreéken*.

Jargonneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Brabbelaer: brabbelaerster, die eene brabbel-tael spreékt*.

Jarlot, *s. m.* (schippers w.) *Spanning, sponde*, s. f.

Jarre, *s. f.* (schippers w.) *Aerde kruyk (waer in het zoet water bewaerd word)* s. f. — (hoedemaekers w.) *bévor-hair*, s. n.

Jarret, *s. m. Haessen, wacy*, s. f. *knie-boóg*, s. m. *agtergevrigt der knie*, s. n. — *schenkel*, s. m. Jarret de veau. *Kalfs schenkel*. — (bouw-k.) *Knobbel*, s. m. *oneffenheyd (in een gewelf)* s. f.

Jarreté, ée, *adj.* Cheval jarreté. *Peérd met binnenwaerts geboógde agterbeenen*.

Digitized by Google

Jarreter, *v. n.* *Eene bogt maeken, krom loopen.*

Jarretier, *s. m.* (ontleéd-k.) *Spier onder de knie-schyf* s f.

Jarretière, *s. f.* *Kous-band*, s. m. *kous-lint*, s. n.

Jars, *s. m.* (mannetjen van de gans) *Gent.*

Jas d'ancre, *s. m.* (schippers w.) *Anker-stok.*

Jaser, *v n.* *Klappen, snappen, kouten, kakelen, praeten.*

Jaserie, *s. f.* *Geklap, gesnap, gekakel, gepraet gebabbel*, s. n. *kout* s. m.

Jaseur, euse, *s. m. et f* *Klapper, snapper, kakelaer, praeter: snapster, klappy, praetster.*

Jasmin, *s. m.* (plant) *Jasmyn.*

Jaspe, *s. m.* *Jaspis steen.* Jaspe sanguin. *Rood-gespikheldon jaspis-steen.* — (boek-binders w.) *Roode en groene verven (waer mede de sneé der boeken gemarmerd* of *gespikkeld word)* s. f. pl.

Jasper, *v. a.* *Marmeren, spikkelen, jaspisvervig schilderen*

Jaspure, *s. f* *Marmering, spikkeling.*

Jatte, *s. f* *Kom*

Jattée, *s. f.* *Eene kom vol*

Jauge, *s f* *Het roeyën, het peylen (der vaten)* s. n. — *peyl-stok, roey-stok*, s. m.

Jaugeage, *s m.* *Het roeyën*, s. n. — *roey-loon*, s m

Jauger, *v. a.* *Roeyën peylen*

Jaugeur, *s. m.* *Roeyër, peyler.*

Jaunâtre, *adj.* *Geelagtig.*

Jaune, *adj.* *Geél, geélvervig.* — *s. m.* *Het geél, geél koleur.* Jaune d'œuf. *Dooyër van een ey.* Jaune doré, ée, *adj.* *Goud-geél.* Jaune obscur, ure. *Donker-geél.* Jaune pâle. *Bleek-geél.*

Jaunet, *s. m.* *Boter-bloem*, s. f

Jaunir, *v. a.* *Geélen, geél maeken, geél verven.* — *v. n.* *Geélen, geél worden.*

Jaunissant, ante, *adj.* (dicht-k.) *Geél wordend, rpp wordend*

Jaunisse, *s. f.* *Geélzugt*, s. f. *het geél*, s n. Sujet à la jaunisse *Geélzugtig.*

Javart, *s. m.* *Gal*, s. f. *gezwel aen den voet der peerden*, s. n.

Javeau, *s. m* *Aenspoeling*, s f. *aenwas van land (in het midden van eene rivier)* s. m.

Javelé, ée, *adj* *In bussels gelegd.* Avoines javelées. *Haver die zwart geworden is terwylen zy in bussels lag.*

Javeler, *v. a* (word geconjug. als *Appeler*) *Het koorn in bussels leggen (om 'er schooven van te maeken).*

Javeleur, *s. m.* *Eenen die het koorn in bussels legt (om 'er schooven van te maeken).*

Javeline, *s. f.* *Lange werpspies.*

Javelle, *s. f.* *Bussel* of *armvol afgemaeyd koorn* Tomber en javelle. *In duygen vallen.*

Javelot, *s. m.* *Korte werpspies, schigt, werpschigt*, s. f. — *armvol afgemaeyde haver.*

Jayet *s. m.* (berg-stoffe) *Git*, s. n.

Je, *pron. perf. sing. in nominat.* *Ik.* Je dis. *Ik zeg.* J'aime. *Ik bemin* Que serai-je? *Wat zal ik doen?*

Jectigation, *s f.* (geneés-k.) *Pols die stuyptrekkingen aendwyd*, s. m.

Jectisses, *adj. f. pl.* Terres jectisses. *Opgeworpe aerde, onvasten grond.*

Jéjunum, *s. m.* (latynsch w. der ontleéd-k.) *Nugteren darm, tweeden dunnen darm.*

Jérémiade, *s. f.* (gem.) *Geduerige klagt*

Jésuite, *s. m* *Jésuiet.*

Jet, *s. m.* *Worp, werp*, s. m. *werping*, s. f. *het werpen*, s. n. Jet de pierre. *Steen-worp.* Armes de jet. *Werp-wapenen.* — (van boomen enz. spr.) *Spruyt*, s. f. *uytspruytsel*, s. n. — *gieting, geut*, s. f. *het gieten (van metael)* s. n. Figure d'un seul jet. *Beeld dat in eenen keer* of *aen een stuk gegoten is* Jet d'eau *Water-strael, water-sprong.* Jet de lumière. *Onverwagte licht-strael.* Jet d'abeilles. *Zwerm van jonge bien.* Jet d'une draperie. (schilder-k.) *Legging van het kleedsel.* Jet de voiles *Zeylagie, alle de zeylen (van een schip).* Jet de marchandises. (schippers w) *Het werpen der goederen over boord (als het stormt).* Canne d'un seul jet *of alleenlyk* jet. *Riet-stok van een lid.*

Jeté, *s m.* *Slinger in het dansen.*

Jetée, *s f.* *Dam (aen eene haven)* s. m. — *steen-gruys dat men op de wegen strooyt (om ze effen te maeken)* s. n

Jeter, *v. a.* (Je jette, tu jettes, il jette; nous jetons, vous jetez, ils jettent. Je jetois Je jetai Je jetterai, tu jetteras, *etc.* Je jetterois, tu jetterois, *etc.* Jette, qu'il jette; qu'ils jettent Que je jette, que tu jettes, qu'il jette; que nous jetions, que vous jetiez, qu'ils jettent. Que je jetasse. Jetant; jeté, ée) *Smyten, werpen, gooyën, worpen, uytwerpen, wegwerpen, afwerpen.* Jeter quelqu'un du haut en bas de la tour. *Imand van hoven den toren afwerpen* Jeter quelqu'un à terre. *Imand ter aerde werpen.*

Digitized by Google

Jeter des larmes. *Traenen storten*, *weenen*. Jeter au sort. *Loten*, *het lot werpen*, *kavelen*. Jeter les yeux *of* un coup d'œil sur quelque chose. *De oogen op iets slaen*. Jeter un cri. *Schreeuwen*, *eenen schreeuw laeten*. Jeter un soupir. *Zugten*, *eenen zugt laeten*. Jeter les fondemens d'un édifice. *Den grond van een gebouw leggen*. Jeter du pus. *Etteren*, *zweêren* Jeter une draperie. (schilder-k.) *Een kleedsel leggen*. — *Schieten*. Le poisson jette ses œufs. *Den visch schiet zyn kuyt*. — (van metaelen spr.) *Gieten* — *v. a. et n.* (van boomen en forteynen spr.) *Schieten*, *uytschieten*, *uytspruyten*. — *v. n.* (van bliën spr.) *Zwermen*. Se jeter sur quelqu'un. *Imand op het lyf vallen*.

Jeton, *s. m. Penning*, *réken-penning*.

Jeu (*plur.* jeux) *s. m. Spel*, s. n. Jeu de dé. *Teêrling-spel* Jeu de hasard, gros jeu. *Dobbel-spel*, *zwaer-spel*, *lot-spel*, *waeg-spel* Il joue gros jeu. *Hy waegt veêl*. Mettre au jeu *Inzetten*, *inleggen* Être à deux de jeu. *Effen speêlen*, *niet winnen of verliezen*. Jeu de passe-passe, jeu de gobelets. *Guychelaery*, *haeszak-spel*, *het guychelen*. Jeu d'adresse. *Konst-spel* Jeu de mots. *Woórden-speêling*, *dobbelzinnige loopjes*. Jeu d'esprit. *Geestige kwinkslagen*.

Jeudi, *s m. Donderdag*. Jeudi saint, jeudi absolu. *Witten donderdag*. Jeudi gras *Vetten donderdag*.

A jeun, *adv. Nuger*.

Jeune, *adj. Jong*, *jeugdig*. Jeune homme. *Jongeling*, *jongman*. Jeune fille. *Jonge dogter*, *meysken* Le jeune, *s. m. Den jongsten*.

Jeûne, *s. m. Het vasten*. s. n. *onthouding van spyze*, s f Jour de jeûne *of alleenlyk* jeûne. *Vasten-dag*.

Jeûner, *v. n. Vasten*, *uytvasten*.

Jeunesse, *s f. Jongheyd*, *jeugd*

Jeunet, ette, *adj.* (gem.) *Zeer jong*.

Jeûneur, euse, *s m. et f.* (word niet gebruykt als met het *adj. grand*) *Vaster*, *eenen die veêl vast*: *vaatster*.

Joaillerie, *s. f. Juweel handel*, s m.

Joaillier, ière, *s. m et f. Juwelier*: *juwelierster*.

Jobelin, *s. m.* (schimp w.) *Zot*.

Jocrisse, *s. m.* (schimp-w.) *Sul*, *keuken-klauwer*, *gorten-teller*.

Jodelet, *s. m.* (gem.) *Poetsenmacker*.

Joie, *s. f. Blydschap*, *vreugd*, *blymoedigheyd*. Feu de joie. *Vreugde-vuer*.

Joignant, *prép.* (reg. *acc.*) *Nevens*, *naest aen*, *bezyden*

Joignant, ante, *adj. Naest-gelegen*, *bygelegen*, *aenpaelend*.

Joindre, *v. a et n. irrég.* (Je joins, tu joins, il joint; nous joignons, ils joignent. Je joignois. Je joignis. Je joindrai. Je joindrois Joins, qu'il joigne. Que je joigne. Que je joignisse. Joignant; joint, ointe) *Voegen*, *vervoegen*, *byvoegen*, *invoegen*, *saemenvoegen byeenvoegen*, *hegten*, *aeneenhegten lassen*. Cette fenêtre joint bien. *Die venster sluyt digt*. — *v. a. Ontmoeten*, *naderen*; —, *inhaelen*, *agterhaelen*. — *v. r. Zich vereenigen*, *zich vervoegen*, *saemenloopen in malkander loopen*; ook *malkander ontmoeten*; *byeenkomen*.

Joint, ointe, *adj. Vervoegd*, *aeneengevoegd*, *gehegt*, *gelast*. La déclaration ci-jointe. *De hier bygevoegde* of *nevens-gaendé verklaering*. A mains jointes. *Met gevouwe handen*.

Ci-joint, *adv. Hier nevens*. Ci-joint la déclaration. *Hier nevens de verklaering*.

Joint que, *conj.* (reg. *indic.*) (oud) *Voegt er by dat*.

Joint, *s. m* (bouw-k) *Voeg*, *voeging*, s f. — (ontleêd-k.) *lid*, *gevrigt*, s. n.

Jointe, *s. f. Hiel* (*van een peêrd*) s. m. — (*zoek*) Junte.

Jointé, ée, *adj.* (ry-schoól) Cheval court-jointé *of* long-jointé *Peêrd dat te korte* of *te lange hielen heêft*.

Jointée, *s f. Twee gevoegde handen vol*.

Jointif, ive, *adj.* (bouw-k.) *Digt byeengevoegd*, *digt byeengenageld*.

Jointoyer, *v a.* (word geconj. als *Employer*) (metsers w) *De voegen invullen*, *toestryken* of *stoopen*.

Jointure, *s. f.* (*zoek*) Joint, *s m.*

Joli, ie, *adj. Fraey*, *schoon*, *mooy*, *aerdig*, *aengenaem*, *bevallig*

Joliet, ette, *adj.* (gem.) *Lief*, *fraey*, *mooy*

Joliment, *adv. Aerdiglyk*, *fraey*, *schoon*, *netjes*.

Jolivetés, *s. f. plur. Fraeyhéden*, *aerdighéden*

Jonc, *s. m Bies*, *lisch*, *riet*, s. n. Jonc marin. *Zee-bies*. Canne de jonc. *Rieten stok* — (juweliers w.) *Reepring*, *ring zonder kas* of *steen*.

Jonchaie, *s. f Bies-bosch* s. n. *plaets daer het riet* of *de biezen wassen*. s f.

Jonchée, *s. f. Strooysel* (*van groenie en bloemen*) s. n. — *room-kaes*, s. m.

Digitized by Google

Joncher, *v. a.* *Strooyën*, *bestrooyën*. Joncher les rues de fleurs. *De straeten met bloemen bestrooyën.* Joncher la campagne de morts. *Het veld met dooden bedekken.*

Jonchets, *s m. plur* (kinder-spel) *Knippel-spel*, *konings-spel.*

Jonction, *s. f.* *Saemenvoeging*, *vervoeging.*

Jonglerie, *s. f.* *Guychelaery.*

Jongleur, *s m.* *Guychelaer*, *haeszak-speeler.*

Jonque, *s. f.* (indigensch schip) *Jonk.*

Jonquille, *s. f.* (bloem) *Jonkille.*

Jouable, *adj* *Speelbaer*, *dat gespeeld kan worden.*

Jouailler, *v. n.* (gem.) *Speelen voór tyd-verdryf*, *een gering spel speelen.*

Jouaillerie, *s. f.* *Juweel-handel*, s. m.

Jouaillier, ière, *s. m. et f.* *Juwelier*; *juwelierster.*

Joubarbe, joubarde, *s. f.* (plant) *Huys-look*, s. m Joubarbe aquatique. *Ruyters-kruyd*, *krabben-klauw* Joubarbe de vignes (*zoek*) Orpin.

Joue, *s. f.* *Koek*, *wang*, *koen*

Jouée, *s f.* *Dikte van den muer in de opening van eene deur* of *venster.*

Jouer, *v. n. et a.* *Speelen* Vous jouez toujours. *Gy speelt altyd* Jouer un air, une comédie. *Een deuntje*, *een blyspel speelen* — *v. n* (reg *dativ* met den *article défini*, spr. van waeg-speelen) Jouer aux cartes, aux dés. *Met de kaerten*, *met de teerlingen speelen.* — *v. n.* (reg. *ablat* met den *article défini*, spr. van muziek-speeltuygen) Jouer du violon, du clavecin. *Op de vioól*, *op de clavecimbel speelen.* (men zegt in eenen *activen* zin) Jouer un air sur l'orgue sur la basse. *Een deuntje speelen op de orgel*, *op den bas.* Jouer un tour à quelqu'un. *Imand eene poets bakken.* Jouer des gobelets *of* de la gibecière. *Guychelen*. *met den haeszak speelen.* Jouer un écu. *Om eene kroón speelen.* Jouer de malheur. *Ongelukkig'yk speelen.* Jouer sur des mots. *Zinspeelen op woórden* Il fait cela en jouant *of* en se jouant. *Hy doet dat al speelende* of *zonder moeyte.* Jouer quelqu'un *of* se jouer de quelqu'un. *Met imand spotten*, *imand voór den zot houden foppen* Se jouer de la Religion. *Met den Godsdienst spotten.* Se jouer à quelqu'un. *Imand van onpas aenranden* of *overlasten.* Ne vous y jouez pas *of* ne vous jouez pas à cela. *Speelt daer niet méde*, *komt daer niet een.*

Jouereau, *s. m.* (spreek uyt *joeró*) (gem.) *Slegten speelder*; — *die maer voór weynig speelt.*

Jouet, *s. m.* *Speelgoed*, *speeltuyg*, s. n. Jouets d'enfans. *Kinder-speeldingen* Ce Prince fut le jouet de la fortune *Dien Prins was het speeltuyg der fortuyn.* Le vaisseau est le jouet des vents. *De winden kaetsen het schip heen en weer.* Il est le jouet de ses passions *Hy laet zich doór zyne driften vervoeren.*

Joueur, euse, *s. m et f.* *Speelder*; *speelster.* Joueur de violon. *Vioól-speelder.* — *Dobbelaer.* Joueur de gobelets, joueur de passe-passe *of* de gibecière. *Guychelaer*, *haeszak-speelder.*

Joufflu, ue, *adj. et subst.* (gem.) *Bol*, *die dikke kaeken heeft.* Gros joufflu *Dik bakhuys.*

Joug, *s. m* (de *g* word uytgespr.) *Jok*, s n — (fig) *last*, s. m. *dienstbaerheyd*; — *balans*, *unster*, s. f. *dwarsstuk van eene schael*, s. n.

Jouir, *v n.* (reg. *ablat.*) *Genieten*, *bezitten*, v a. Jouir d'une bonne santé. *Eene goede gezondheyd genieten* Jouir d'une terre. *Een land goed bezitten*

Jouissance, *s f.* *Genot*, *bezit*, s. n. *genietting*, *bezitting*, s f.

Jouissant, ante, *adj.* *Genietende.*

Joujou (*plur* joujoux) *s. m.* (gem.) *Kinder-speelgoed*, s. n.

Jour, *s m* *Dag.* Jour du jugement. *Jongsten dag*, *dag der oórdeels.* Jour gras. *Vleesch-dag.* Jour maigre. *Visch-dag*, *dag als men geen vleesch mag eten.* Jour ouvrier, jour ouvrable. *Werk-dag.* Jours de faveur, jours de grâce. (van wissel-brieven spreek.) *Loop dagen* *gratie-dagen* Prendre jour avec quelqu'un. *Eenen dag met imand bepaelen* of *vaststellen* A jour. *Doórlugtig*, *doórzeiglig* Percé à jour. *Doórboord*, *doórgeslaegen*, *doór en doór.* Vivre au jour la journée. *Dagelyks zyne winst verteeren*; ook (fig.) *voór het toekomende niet bezorgd zyn.* Mettre au jour *Aen den dag brengen*; ook *in het licht geven*; ook *baeren.* Se faire jour l'épée à la main. *Met den degen in de vuyst doór de vyanden heen breeken* En plein jour *By dag*, *by lichten dag.* De jour et de nuit. *By dag en by nagt* De jour en jour, d'un jour à l'autre. *Van dag tot dag.* De jour à autre. *Allengskens.* D'un jour à autre, de deux jours l'un. *Alle twee dagen*, *overanderen dag.* Un jour. *Eens*, *op eenen tyd.* Tous les

Digitized by Google

jours. *Alle dagen*, *dagelyks*. — *Daglicht*, s. n *klaerheyd*, *helderheyd*; — *ruymte*, *opening* (*tusschen houtwerk*) s. f. — (fig., word meest in *plur.* gebruykt) *Léven*, s. n. *lévens-tyd*, *lévens-loop*, s. m.

Jourdain, *s. m.* (rivier) *Jordaen*.

Journal, *s. m.* *Dag-register*, *journael*, s. m. *dag-boek*, *dag-verhael*, s. n. — (land-maet) *dag-wand* s. f., — *adj. m.* Livre journal, papiers journaux. *Dag-boek* (*van ontfang en uytgeéf*).

Journalier, *s. m.* *Arbeyder* (*die met den dag word betaeld*).

Journalier, ière, *adj.* *Dagelyksch*. Mon travail journalier. *Mynen dagelykschen arbeyd*. — *Ongestadig*, *veranderlyk*. Les armes sont journalières. *Het geluk der wapenen is wisselvallig*. Esprit journalier. *Ongestadigen geest*.

Journaliste, *s. m.* *Journael-schryver*, *dag-verhael-schryver*.

Journée, *s. f.* *Dag*, s. m. Heureuse journée. *Gelukkigen dag*. — *Dag-werk*, *dag geld*, s. n. Travailler à la journée. *In dag-loon werken*. — *Dag-reys*, s. f. A trois journées de Rome *Dry dagreyzen van Roomen afgelégen*. — *Slag*, *veld-slag*, s m. La journée de Lafeld. *Den slag van Lafeld*.

Journellement, *adv.* *Dagelyks*, *alle dagen*.

Jousant, *s. m* (*zoek*) Jusant.

Joûte, *s. f.* *Steék-spel te peèrd*, *kamp-gevegt te peèrd*, s. n. La joûte des coqs. *Het haenen-gevegt*.

Joûter, *v. n.* *Kampen* of *kamp-vegten te peèrd*. Faire joûter des coqs. *Haenen doen vegten*.

Joûtereaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Stutten*, s. m. plur. *kniën* (*aen het galjoen van een schip*) — *klampen* (*onder de mars-zalingen*) s. f. plur.

Joûteur, *s. m.* *Kamp-vegter te peèrd*.

Jouvence, *s. f.* La fontaine de jouvence. (verdichte spreékwyze) *De fonteyn die wéder jong maekt*, *die de jongheyd vernieuwt*.

Jouvenceau, *s. m.* (gem.) *Jongeling*, *jongen*.

Jouvencelle, *s. f.* (gem.) *Jonge dogter*.

Jouxte, *prép.* (reg. *acc.*) (oud) *Névens*, *naest*; — *volgens*, *agtervolgens*.

Jovial, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) (gem) *Vrolyk*, *blyde*, *lustig*, *vreugdig*.

Joyau (*plur.* joyaux) *s. m.* (oud) *Juweel*, *pronk-cieraed*, s. n. *kieynodie*, s. f.

Joyeusement, *adv.* *Blydelyk*, *vrolyk*, *blymoediglyk*.

Joyeuseté, *s. f.* (oud) *Snaekery*, *lachmerkt*.

Joyeux, euse, *adj.* *Bly*, *blyde*, *blymoedig*, *vrolyk*, *vreugdig*.

Jubarte, *s. f.* *Soórt van walvisch zonder tanden*.

Jubé, *s. m* *Hoogzael verhéve plaets voór de zangers* (*in de kerken*) s. f.

Jubilaire, *adj.* Chanoine jubilaire. *Jubil-kanonik*, *kanonik die vyftig jaeren heéft dienst gedaen*.

Jubilation, *s. f.* (gem.) *Blydschap*.

Jubilé, *s. m* *Jubil-feest*, *jubil-jaer*, s. n.

Jubiler, *v. a.* Jubiler un domestique. *Aen eenen uytgedienden dienstbode kost en huer geéven*

Jubis, *s. m.* *Razynen van Provence*, s. f. plur.

Juc, *s. m* (*zoek*) Juchoir.

Juché, *adj.* Cheval juché *Peèrd dat op de punten der agterste voeten gaet*.

Jucher, *v. n.* se jucher, *v. r.* (spr. van kiekens enz.) *Roesten*, *op eenen stok gaen zitten om te slaepen*; — (gem.) *op het hoogste van een huys woonen*, v. n.

Jucholr, *s. m.* *Kieken-kot*; — *hoender-roest*, *rek*, s. n. *stok* (*daer de kiekens op zitten om te slaepen*) s. m.

Judaïque, *adj.* *Joódsch*.

Judaïser, *v. n.* *De joódsche plegtighéden onderhouden*, *op zyn joódsch leéven*.

Judaïsme, *s m.* *Joódendom*, s. n.

Judée, *s. f.* *Joódsche land*, s. n. Bitume de Judée. (*zoek*) Asphalte.

Judicature, *s f.* *Rechterschap rechters ampt*, s n. — *gerechts-bank*, s. f.

Judiciaire, *s. f* (gem.) *Oórdeel*, *verstand*, *oórdeelend vermogen*, s n.

Judiciaire, *adj.* *Rechtelyk*, *gerechtelyk* *voór het gerecht*. Le pouvoir judiciaire. *De magt van te vonnissen*. Astrologie judiciaire. *Sterrekykery*, *voór-zeggingen uyt de sterren*.

Judiciairement, *adv.* *Gerechtelyk*, *voór het gerecht*.

Judicieusement, *adv* *Verstandiglyk*, *met goed oórdeel*, *oórdeel-kundiglyk*.

Judicieux, euse, *adj* *Verstandig*, *van een goed oórdeel*, *oórdeel-kundig*.

Judoigne (stad) *Geldenaken*.

Jugal, *adj.* Os jugal. (ontleéd-k.) *Jok-been*

Juge, *s m* *Rechter*. Juge criminel. *Hals-rechter*. Juge de paix. *Vréde-*

Digitized by Google

rechter. — *Beoördeeler*, *kenner.* Les Juges, le livre des Juges. (een boek van het oud verbond) *Het boek der Rechteren.*

Jugé, ée, *adj. Gevonnist, geoördeeld.*

Jugement, *s. m. Oördeel*, s. n. Les jugemens de Dieu. *De oordeelen Gods.* — *Oördeel*, *gevoelen*, s. n. *gedagte*, *kennis*. s. f. — *vonnis*, s. n. *rechtelyke uytspraek*, s. f.

Juger, *v. a. et n.* (nous jugeons, jugeâmes) *Oördeelen*, *beoördeelen*, *zyn gevoelen* of *gedagte zeggen*; — *oördeelen*, *vonnissen*, *uytwyzen*, *uytspraek doen.*

Jugulaire, *adj. et s. f.* (ontleed-k.) Veine jugulaire. *Keel-ader*, *kropader.*

Juif, ive, *s. m. et f Joód*: *joódin*: — (schimp-w.) *smous*, *smouzin.* — *adj. Joódsch.*

Juillet, *s. m. Julius*, *de maend julius*, *hooy-maend.*

Juin, *s. m. Junius*, *de maend junius*, *wey-maend.*

Juiverie, *s. f. Joóden-quartier* (*in sommige stéden*) s. n. — *woeker-handel* s. m.

Jujube, *s. f.* (vrugt) *Borst-bézie.*

Jujubier, *s. m. Borstbézie-boom*, *jujuben-boom.*

Jule, *s. m.* (insecte) *Pissebed*, s. f. — *zéker roomsch geldstuk.*

Julep, *s. m.* (de *p* word uytgespr.) (apotheekers w.) *Dranh.*

Julien, enne, *adj Juliäensch.* Calendrier julien. *Juliäenschen almanak.*

Julienne, *s. f.* (plant) *Pluymkens*, s. n. plur.

Juliers, *s. m.* (stad) *Gulik.* Le pays de Juliers. *Guliken-land.*

Jumart, *s. m. Dier voortkomende van eenen stier en eene ézelin of merrie*; — *dier voortkomende van eenen ézel of peérd en eene koe*, s. n.

Jumeau, melle, *adj et subst. Tweeling* Frères jumeaux. *Tweeling-broeders.* Sœur jumelle. *Tweeling-zuster.* Cerise jumelle. *Dobbele kriek.* Elle est accouchée de deux jumeaux. *Zy is van tweelingen* (*van twee kinderen*) *gelégen.* Un jumeau. *Eenen tweeling* (*eenen der twee saemen geboóre kinderen*). Lits jumeaux *Twee bedden onder een verhémelsel.* — *s. m. plur.* (ontleed-k.) *Twee kleyne spieren médewerkende tot de beweeging der dye*, s. f. plur.

Jumeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) (timmermans w.) *Met zystukken* of *klampen voórzien.*

Jumelles, *s. f. plur. Zystukken* (*van eene pers*, *van eene schroef enz.*) s. n. plur — (schipp. w.) *wangen*, *klampen* (*aen eenen mast*) s f plur.

Jument, *s. f.* (dier) *Merrie*, s. f. *merrie-peérd*, s. n.

Junte, *s f Vergadering*, *raedsvergadering* (*in Spanjen*).

Jupe, *s. f. Vrouwen-rok*, s m.

Jupiter, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) (schey-k.) *Tin*, *ten*, s n.

Jupon, *s. m. Vrouwen onderrok.*

Jurande, *s. f Overmanschap* (*van eene gilde* of *ambagt*) s. n.

Juratoire. *adj.* (recht) Caution juratoire. *Borg-togt onder eed.*

Juré, ée. *adj. Gezwoóren*, *beëedigd.* — *s. m. Gezwoórnen.*

Jurement, *s. m. Vloek*, s. m. *gevloek*, s n *vloeking*, s. f. — (weynig in gebruyk) *eed*, s. m.

Jurer, *v. a. et n. Vloeken*; — *zweéren*, *bezweéren beëedigen*, *met eed bevestigen*; — (fig.) *misstaen.* Violon qui jure. *Vioól die piept.*

Jureur, *s. m. Vloeker*, *zweérder.*

Juri, jury, *s. m. Vergadering van gezwoórnen*, s. f.

Juridiction, *s. f. Rechts-magt*, s. f. *rechts-gebied*, s. n.

Juridique, *adj. Gerechtig*, *volgens recht*. *wettig.*

Juridiquement, *adv. Gerechtiglyk*, *wettiglyk*, *volgens recht.*

Jurisconsulte, *s. m. Rechts-geleerden*, *wet-geleerden.*

Jurisdiction, *s. f. Rechts-magt*, s. f. *rechts-gebied*, s. n.

Jurisdictionnel, elle, *adj. Van het rechts-gebied.*

Jurisprudence, *s. f. Rechts-geleerdheyd*, *wet-geleerdheyd.*

Juriste, *s. m. Rechts-geleerden*; — *leerling in de rechten.*

Juron, *s. m.* (gem.) *Vloek-woórd*, s. n.

Jus, *s m. Sap* (*van vrugten enz.*) s. n. — *jeugd* (*van vleesch*) s. f.

Jusant, jussant *s. m. Eb*, *ebbe*, s. f. *vallend water*, s n.

Jusqu'à ce que, *conj.* (reg. *conj.*) *Tot dat*, *ter tyd toe dat.*

Jusqu'à présent, *adv. Tot nog toe*, *tot nu toe.*

Jusque, jusques, *prép.* (reg. *dativ.* behalven als er eene andere *prép.* volgt) *Tot.* Jusqu'au ciel. *Tot in den hémel.* Jusque sur le trône. *Tot op den troon.*

Jusquiame, *s. f.* (plant) *Bilsenkruyd*, s. n.

Digitized by Google

Jusqu'ici, *adv.* *Tot hier, tot hier toe, dus verre.*

Jussion, *s. f.* *Hoog bevel, koninglyk gebod*, s. n.

Justaucorps, *s. m.* *Kleed*, s. n. *mans-rok*, s. m.

Juste, *adj.* *Rechtveêrdig* Juste punition. *Rechtveêrdige straf.* — *Gerechtig, billyk, rechtmaetig, rédelyk:* — *juyst, nauwkeurig.* Juste mesure. *Juyste maet.* — *Dat wel past* of *wel sluyt* Cet habit est juste. *Dat kleed past wel* Les justes, *s. m plur.* *De rechtveêrdigen.*

Juste, *adv.* *Nauwkeuriglyk, stiptelyk.* Il parle juste *Hy spreekt nauwkeuriglyk.* — Au juste *Juyst, précies, even.* Il est venu juste à l'heure du dîné. *Hy is juyst gekoomen op de uer van het noenmael.* Je vous dirai au juste ce que cela me coûte. *Ik zal u juyst zeggen wat het my kost*

Justement, *adv.* *Rechtveêrdiglyk, gerechtiglyk.* Il a été puni justement. *Hy is rechtveêrdiglyk gestraft.* — *Juyst, précies, even* Voilà justement ce qu'il vous faut. *Dat is juyst het geene u toekomt.*

Justesse, *s. f.* *Netheyd, precieshey d, juystheyd, nauwkeurigheyd.* La justesse de la voix. *De zuyverheyd van de stem.*

Justice, *s. f.* *Rehtveêrdigheyd*; — *gerechtigheyd, billykheyd, rechtmaetigheyd.* — *Het recht, gerecht*, s. n. Rendre la justice. *Het recht bedienen, het recht oeffenen* Rendre justice à quelqu'un. *Imand recht doen* of *behandelen volgens verdienste.* Faire justice. *Rechten, recht doen, aen den lyve straffen.* Se faire justice. *Zynen misslag erkennen*; ook *zich zelven recht doen, zich vreeken.*

Justice de paix, *s. f.* *Vréde-gerecht*, s. n.

Justiciable, *adj.* (recht) *Rechthoorig, onder het recht staende.*

Justicier, *s. m.* (in dry sillaben) *Rechtdoender*, s. m. *rechtdoende*, adj. Ce Prince étoit grand justicier. *Dien Vorst beminde zeer het recht.* Haut justicier, seigneur justicier. *Hals-heer, eenen die hoog recht heeft.*

Justicier, *v. a.* (in vier sillaben) (word geconjug. als *Apprécier*) *Rechten, ter dood brengen.* On a justicié quatre voleurs. *Daer zyn vier dieven gerecht.*

Justifiable, *adj.* *Rechtveêrdigbaer, te verrechtveêrdigen.*

Justifiant, ante, *adj.* *Rechtveêrdigend, rechtveêrdigmaekend*

Justificateur, *s. m.* (letteregieters w.) *Werkman die de druk-letters gelyk maekt*, s. m. — *werktuyg daer men de druk letters mede gelyk maekt*, s. n.

Justificatif, ive, *adj.* (recht) *Bewyzend, rechtveêrdigend.* Pièces justificatives. *Bewyss ukken.*

Justification *s. f.* *Rechtveêrdigmaeking, verrechtveêrdiging.* Justification des pages. (boek-drukkers w.) *Opsluyting* of *geiykmaeking der blad-zyden in lengde en breedte.*

Justifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Rechtveêrdigen, verrechtveêrdigen.* — *v. a. et n.* *Bewaerheden, bewyzen, aentoonen*, v. a. Justifier un fait. *Eene daed bewaerheden.* L'événement l'a justifié. *Den uytval heeft het beweezen.* Justifier de l'emploi d'une somme. *Het gebruyk van eene geld-somme aentoonen.* Justifier les pages. (boek-drukkers w.) *De bladzyden opsluyten, van gelyke lengde en breedte maeken.*

Juteux, euse, *adj* *Sappig, sapogtig.* Poire juteuse. *Sappige peêr.*

Juthie, *s. f.* (landschap) *Juthland*, s. n.

Juxta-position, *s. f.* (natuer-k.) *Uytwendige aenwassing.*

K

K, *s. m. onzième Lettre de l'Alphabet.*

De *K* word in geene opregte fransche woórden gebruykt; men bedient zich, in der zelver plaets, van de C. De weynige woórden, die hier volgen, zyn genomen uyt vremde taelen.

Kahouanne, *s. f.* *Kawaen*, *groote schildpad*

Kali, *s. m.* (plant) (*zoek*) Soude.

Kan, *s. m* Kan des Tartares. *Prins* of *opperhoofd der Tartaeren.*

Karabé, *s. m* (*zoek*) Carabé.

Karat, *s. m.* (*zoek*) Carat.

Karmesse, *s. f.* *Kermis.*

Kératoglosse, *s. m.* (ontleed-k.) (*zoek*) Cératoglosse.

Kéraunoscopie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt den bliksem.*

Kilogone, *s. m.* *Duyzendhoekige figuer*, s. f.

Kermès, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Scharlaken-gryn*, s. n. *kermes-korl*, s. f *scharlaken-bezien*, s. f. plur.

Kissire, *s. m.* (heel-k.) *Band voór de knie-schyf die dwars gebroken is.*

Kilogramme, *s. m* *Nieuw fransch gewigt doende duyzend grammen*, s. n.

Digitized by Google

Kilolitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende duyzend liters*, s. f.

Kilomètre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende duyzend méters*, s. f.

Kinancie, *s f. (zoek)* Kynancie

Kiosque, *s. m. Lust-prieel (in eenen hof)* s. n.

Kirsch-wasser, *s. m.* (sterken drank) *Kriek-water*, s n.

Koff, *s. m.* (hollandsch vaertuyg) *Kof-schip*, s n.

Koran, *s. m (zoek)* Alcoran.

Kynancie, *s f.* (heel-k.) *Geweldige keel-ontsteeking.*

Kyrielle, *s f.* (weynig in gebruyk) *Litanie*; — (gem.) *lyst, reeks.* Kyrielle d'injures. *Reeks van scheld-woórden.*

Kyste, *s m.* (ontleed-k.) *Zak-gezwel, blaesken dat vloeybaere* of *dikke stoffen bevat*. s n

Kystéotomie, kystiotomie, *s f.* (heel-k.) *Pis-afstapping.*

L

L, *s f. suivant l'appellation ancienne* el, *et s masc. suivant l'appellation moderne* le, *douzième Lettre de l'Alphabet.*

Als deéze letter dobbel is, en dat er eene *i* voór staet, word zy gemeynelyk vogtiglyk uytgesproken, gelyk in deéze woórden: *veiller, fille, mouiller, travailler.* Men volgt de zelve uytspraek in de woórden, die uytgaen in *ail, eil, ouil*, als *travail, reveil, fénouil.* In sommige woórden is de *l* stom, als *baril, gentil, sourcil*, die uytgesproken worden *bari, genti, sourci.*

La *(fem van le) (zoek)* Le.

Là, *particule démonstr.* (word aen de *subst* gevoegd, maer in het néderduytsch niet uytgedrukt) Cet homme-là. *Dien man.* Cette femme-là *Die vrouw.*

Là, *adv. Daer, aldaer.* Il demeure là. *Hy woont daer.* Là là. *Zoo en zoo, taemelyk.* Là-bas. *Daer beneden, daer ginter.* Là-dedans. *Daer binnen.* Là-dehors. *Daer buyten.* Là-derrière. *Daer agter.* Là-dessous. *Daer onder.* Là-dessus. *Daer op.* Là-haut *Daer boven.* Il demeure là-haut. *Hy woont daer boven.*

Labeur, *s. m.* (dicht-k) *Arbeyd.* Terres en labeur. *Beploegde landeryën.* — (boek-drukkers w.) *Stapel-werk, groot werk*, s. n.

Labeurer, *v. n.* (oud) *Werken.*

Labial, ale, *adj* Lettres labiales. *Lip-letters, letters die met de lippen uytgesproken worden* Glandes labiales. *Lip-klieren.* Offres labiales. (recht) *Mondelinge aenbiedingen.*

Labié, ée, *adj.* (kruyd-k.) Plante labiée. *Plant welkers bloem verdeeld is in twee lippen*

Labile, *adj.* Mémoire labile. *Zwakke geheugenis.*

Laboratoire, *s. m. Werkplaets*, s. f. *werkhuys, stookhuys (der stof-scheyders)* s. n

Laborieusement, *adv. Arbeydzaemelyk.*

Laborieux, euse, *adj. Arbeydzaem, werkzaem, werkagtig.* Homme laborieux. *Arbeydzaemen man.* — *Moeyelyk, zwaer.* Entreprise laborieuse. *Moeyelyke onderneeming*

Labour, *s. m Het ploegen, het bewerken der aerde*, s. n. Terres en labour. *Beploegde landeryën.*

Labourable, *adj. Beploegbaer.*

Labourage, *s m. Akkerbouw, landbouw*, s m. *landbouwery, akkering*, s. f.

Labouré, ée, *adj. Beploegd, bebouwd, beakkerd*

Labourer, *v a. Ploegen, bebouwen, akkeren.* — *v. n.* (gem.) *Veel te lyden hebben, veel moeyte hebben* Le vaisseau laboure. (schippers w.) *Het schip stoot* of *raekt* of *schuert den grond.* L'ancre laboure. *Het anker gaet doór* of *houd niet in den grond.*

Laboureur, *s. m. Akkerman, landman, landbouwer, ploeger.*

Laburne, *s m. (zoek)* Aubours.

Labyrinthe, *s m. Doól-hof*, s. m. — (fig.) *verwarde en netelige zaek, groote verwarring*, s f.

Lac, *s m.* (spreek uyt *lak*) *Meér, staende water*, s. n.

Lacédémone, *s. f.* (oude stad) *Lacédemoniën*

Lacer, *v a. Rygen, véteren, snoeren*; — (van honden spr.) *Dekken ter voortteeling.* Lacer la voile. (schippers w.) *Het zeyl inhaelen, roeven.*

Lacération, *s. f.* (recht) *Verscheuring (van een schrift* of *boek doór bevel van den rechter).*

Lacérer, *v a.* (recht, van schriften spr.) *Scheuren, verscheuren.*

Laceret, *s m.* (timmermans w.) *Kleynen hegger.*

Lacerne, *s. f.* (oudh.) *Régen-kleed*, s. n.

Digitized by Google

Laceron, *s. n.* (*zoek*) Laiteron.

Lacert, *s. m.* (visch) *Hagedis-visch schelvisch-duyvel.*

Lacet, *s. m. Nestel, ryg-nestel, veter*, s. m. *ryg-snoer*, s. n. — *sirik, strop* (*daer men haezen enz. mede vangt*) s. m.

Lâche, *adv. Slap, los.* La corde est trop lâche. *De koord is te slap.* Temps lâche. *Laf weer.* Style lâche. *Laffen schryf-stiel.* Avoir le ventre lâche. *Een open lyf hebben.* — *Eerloos, schandig*; — *vaddig*; — *lafhertig, bloohertig.* — *s m. Bloodaerd, lafhertigen mensch.*

Lâchement, *adv. Lafhertiglyk*: — *schandiglyk, op eene eerlooze wyze*; — *vaddiglyk.*

Lâcher, *v a. Ontspannen.* Lâcher une corde. *Eene koord ontspannen* — *Loslaeten, laeten gaen* Lâcher un prisonnier. *Eenen gevangen loslaeten.* Lâcher la main *De hand loslaeten.* Lâcher un coup. *Eenen slag geeven* Lâcher une parole. *Een woord laeten ontglippen.* Lâcher pied *of* le pied. *De vlugt neemen, wyken.* — *v a. et n. Loozen, lossen, ontlasten* Lâcher de l'eau. *Zyn water lossen.* — *v. n. et r. Losgaen, afgaen* v n. Son pistolet vint à lâcher. *Zyn pistool ging af.* La corde se lâcha. *De koord ging los.* Se lâcher en invectives. *Zich in scheld-woorden uytlaeten.*

Lâcheté, *s. f. Lafhertigheyd, bloohertigheyd*; — *eerloosheyd*; — *vaddigheyd.*

Lacinié, ée, *adj.* (kruyd-k.) Feuilles laciniées. *Getande bladeren.*

Lacis, *s. m Netwerk* (*van garen* of *zyde*) *werk met maezen*, s. n.

Laconique, *adj. Kortbondig, beknoopt.*

Laconiquement, *adv. Kortbondiglyk, beknooptelyk.*

Laconisme, *s. m. Kortbondigheyd, kortbondige manier van zich uyt-te-drukken*, s. f.

Lacque, *s. f.* (*zoek*) Laque.

Lacrymal, ale, *adj.* (ontleed-k.) *Van de traenen.* Fistule lacrymale. *Traen-fistel, geyten-oog.*

Lacrymatoire, *s. m.* (oudh.) *Traen-fleschken*, s. n.

Lacrymule, *s. f. Traentje*, s n.

Lacs, *s. m.* (spreek uyt *las*) *Koordeken*, s. n. — *strik*; — *val-strik*, s. m. *hinderlaeg*, s. f.

Lacté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Melk-agtig.* Veine lactée. (ontleed-k.) *Melk-ader.* Voie lactée. (sterre-k.) *Melk-weg.*

Lactiphage (*zoek*) Galactophage.

Lactique, *adj* (schey-k.) Acide lactique. *Melk-zuer.*

Lacustral, ale, *adj.* (kruyd-k.) *In* of *ontrent eenen poel groeyend.*

Lacune, *s. f. Uytlaeting*, s. f. *open vak* (*in een boek*) s. n.

Ladanum, labdanum, *s m.* (latynsch w. der kruyd-k.) *Ladan-gom*, s. f.

Ladre, ladresse, *s m et f. Melaetschen*: *melaetsche, leproos*; — (fig.) *gierigaerd, rekel, schrok, vrek.*

Ladre, *adj Melaetsch*; — (van verkens spr.) *gortig*; — (fig.) *ongevoelig*; — *gierig, rekelagtig, schrokkig.* Cheval ladre *of* qui a du ladre. *Peerd met witte plekken rondom de oogen en op den neus.*

Ladrerie, *s. f. Melaetschheyd, leproosheyd*; — *leproosdy* s. f *leproozenhuys* s. n. (fig.) *gierigheyd, vrekheyd, schrokkigheyd*, s. f

Lady, ladi, *s. f.* (spreek uyt *ledi*) (eer-titel der engelsche vrouwen) *Jongvrouw, juffrouw.*

Lagénite, *s. f. Steen die eene flesch verbeeld* s. m.

Lagopède, *s. m.* (plant) *Haezepoot*, s m. *veld-klaver*, s f.

Lagophtalmie, *s. f.* (geneés-k.) *Haezen-oog*, s. n. *ziekte der oogscheelen*, s f.

Lague, *s f.* (schippers w.) *Zog, vaer-water* (*van een schip*) s. n.

Lagunes de Vénise, *s. f pl. Gragten* of *moerassen te Venetiën.*

Lai, aie, *adj. et subst. Leeken* Frère lai. *Leeken-broeder, klooster-broeder.*

Lai, *s f.* (oud) *Beklag*, s. n.

Laîche, *s. f.* (plant) *Riet-gras, lisch-gras*, s. n.

Laid, aide, *adj. Leelyk, mismaekt.*

Laidesse, *s. f.* (schimp-w.) *Dik leelyk wyf*, s. n.

Laideron, *s. f.* (gem) *Leelyke vrouws-persoon met eenige bevalligheyd.*

Laideur, *s. f. Leelykheyd, mismaektheyd.*

Laie, *s. f.* (wyfken van een wild verken) *Zog zeug*, s. f. — *weg in een bosch*, s m.

Lainage, *s. m. Wolle-werk, wollegoed*; — *het ophrassen der wol op lakens*, s. n Trafic de lainage. *Wol-handel.*

Laine, *s. f. Wol, wolle.* Laine en suint *Ongewassche wolle.* De laine. *Wolle.* Bas de laine. *Wolle kousen.* Laine de Moscovie. *Bever-hair.*

Digitized by Google

Lainer, *v. a.* *De wol op het laken kaeren, het laken rouwen.*

Lainerie, *s. f.* *Wolle-goed, wollewerk*, s. n.

Laineur, *s. m.* *Laken-kratser, lakenrouwer.*

Laineux, euse, *adj.* *Wollig, wolagtig, gewold, wol-draegend*

Lainier ière, *s. m et f* *Saey-verkooper, saeyët-verkooper: saeyët-verkoopster; — saeyët-bewerker, saey kammer.*

Laïque, *subst. et adj* *Leeken, wereldlyk.* Les laïques. *De leeken.*

Lais *s. m.* *Jong boomken dat men laet staen als een bosch gekapt word*, s. n.

Laisse, *s. f.* *Band waer méde men de windhonden leyd* of *koppelt*; — *hoed-band*, s m. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Aenspoelingen*, s. f. plur. *aengespoeld land*, s. n.

Laissées, *s. f pl.* (jaegers w.) *Drek (van wilde dieren)* s. m.

Laisser, *v a.* *Laeten* Laisser faire. *Laeten betyën. laeten begaen* Laisser passer. *Doórlaeten, laeten doórgaen.* — *nalaeten, overlaeten, agterlaeten*

Laisse-courre, *s. m.* (jagt) *Plaets* of *tyd dat men de honden loslaet.*

Lait, *s. m.* *Melk*, s. f *zog*, s. n. Lait de vache. *Koe-melk.* Lait de beurre, lait battu *Boter-melk, kernemelk.* Lait coupé. *Melk met water gemengd.* Lait pris. *Zaen, dikke melk.* Se mettre au lait *of* être au lait. *Zich met melk genezen* of *voeden.* Petit lait, lait clair. *Wey, weyde van melk, huy, water-melk.* Premier lait. *Biest, eerste melk.* Frère de lait *Zog-broeder.* Sœur de lait. *Zog-zuster.* Lait de poule. *Eyër-dooyër met suyker en water gemengd.* Lait de lune. (soórt van kalkagtige aerde) *Maen-melk.* Lait virginal. (blanketsel) *Jongvrouwmelk, maegde-melk.* Lait de chaux. *Kalk-water.*

Laitage, *s. m.* *Zuyvel*, s. n. *alles dat van melk gemaekt word (als boter, kaes enz.)*

Laitance, *s f.* (zaed van mannekensvisschen) *Hom, milt, gelt.*

Laite, *s f.* (*zoek*) Laitance.

Laité, ée, *adj.* *Dat eene milt, hom* of *gelt heeft.* Hareng laité. *Gelt-haring, hom-haring, hommer.*

Laiterie, *s. f.* *Melk-huys*, s. n.

Laiteron, *s. m* (plant) *Wilde latouw, haeze-latouw, haeze-salaed, ganzendistel, douw-distel, melk-weyt, haezenstruyk*, s. f. *konyne-kruyd*, s. n.

Laiteux, euse, *adj.* *Melkagtig.* Conduits laiteux. (ontleéd-k.) *Melkbuyzen.*

Laitier, *s. m.* *Yzer-schuym*, s. n.

Laitière, *s. f* *Melk-verkoopster, melk-vrouw, melk-boerin*, s. f. *melkmeysken*, s n. — (gem.) *voedster die veel melk heeft*; — *koey die veel melk geeft*, s. f.

Laiton, *s. m* *Latoen, geel koper*, s. n. *messing*, s. f Fil de laiton. *Koperdraed* Laiton blanc. *Piauter*, s n.

Laitue, *s. f* *Latouw, latouw-salaed.* Laitue pommée. *Krop-salaed.* Laitue romaine *Roomsche latouw.*

Laize, *s. f.* *Breedte (van eene stoffe).*

Lamanage, *s. m* *Loodsing*, s. f. *het loodsen (van een schip in of uyt de haven)* s n.

Lamaneur, *s. m.* *Loods, loodsman (die de scheepen in of uyt de haven brengt)*

Lamantin, *s. m.* (grooten visch) *Zee-koe*, s. f.

Lambdoïde, *adj.* (ontleéd-k.) Suture lambdoïde. *Winkel-naed, derden naed der hersen-pan.*

Lambeau, *s m.* *Vod, lap, lor, flenter*, s. f. *stuk (van een oud kleed enz)* s. n.

Lambel, *s. m.* (wapen-k.) *Balk (in een wapen).*

Lambin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Futselaer, drentelaer, talmer: futselaerster.*

Lambiner *v. n.* (gem.) *Futselen, drentelen, talmen.*

Lambourde, *s. f.* (timmermans w.) *Zolder-rib.*

Lambrequins, *s. m plur.* (wapen-k.) *Helm-deksel (rondom een wapen afhangende)* s. n.

Lambris, *s. m.* (bouw-k.) *Lambrizeérsel, beschot, panneel-werk*, s. n.

Lambrissage, *s. m.* *Lambrizeéring, beschieting, panneeling, beplaestering*, s. f

Lambrisser, *v. a.* *Lambrizeéren, met panneelwerk* of *plaesterwerk bekleeden.*

Lambruche, *s f.* *Wilden wyngaerd*, s. m. — *druyf van den wilden wyngaerd*, s f.

Lambrusque, *s. f.* (*zoek*) Lambruche.

Lame, *s. f.* *Lemmer (van een mes)* s. m. *kling (van eenen degen)* — *dunne metaele plaet*, s. f. — *flikker-goud, flikker-zilver*, s. n. — (schippers w.) *groote zee-baer*, s. f. *zwalp*, s. m.

Lamé, ée, *adj.* *Met flikker-goud* of *flikker-zilver doórgeweéven.*

Digitized by Google

Lamellé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Als dunne plaetjes.*

Lamelleux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Met dunne plaetjes voorzien.*

Lamentable, *adj.* *Jammerlyk, beklaegelyk, beweenelyk, beschreyelyk; — klaegend, schreyend.*

Lamentablement, *adv.* *Jammerlyk, beklaegelyk, beweenelyk, beschreyelyk.*

Lamentation, *s. f.* (gem.) *Weeklagt*, s. f. *geschrey, gekryt, gejammer, geherm*, s. n. Les lamentations de Jérémie. *De treur-klagten van Jeremias.*

Lamenter, *v. a.* (oud) *Beschreyen, beweenen, betreuren, bejammeren. — v. n. et r.* *Treuren, klaegen*, v. n.

Lamentin (visch) (*zoek*) Lamantin.

Lamie, *s. f.* (visch) *Haey.*

Lamier, *s. m.* *Weef-kammaeker: —* (roof-vogel) *zwemmer; — flikker-goudmaeker, flikker-zilvermaeker.*

Laminage, *s. m.* *Het pletten (der metaelen)* s. n.

Laminer, *v. a.* (van metaelen spr.) *Pletten.*

Laminoir, *s. m.* *Plet-molen.*

Lampadaire, *s. m.* (oudh.) *Lamp-draeger; — voet van eene lamp.*

Lampadomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery door lampen.*

Lampadophore, *s. m.* (oudh.) *Licht-draeger, lampdraeger.*

Lampas, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Gezwelaen het verhémelte van een peerd*, s. n. — *zekere chineesche zyde stoffe.*

Lampassé, ée, *adj.* (wapen-k.) Lion lampassé *Leeuw die zyne tong uytsteekt.*

Lampasses, *s. f. plur.* *Oost-indischen geschilderden doek*, s. m.

Lampe, *s. f.* *Lamp.*

Lampée, *s. f.* (gem.) *Grooten roomer*, s. m. of *glas vol wyn*, s. n.

Lamper, *v. a. et n.* (gem.) *Bekeren, zuyben, zeer veel drinken.*

Lamperon, *s. m.* *Pyp (van eene lamp)* s. f.

Lampion, *s. m.* *Lampken*, s. n.

Lampresses, *s. f. plur.* *Lamprey-net*, s. n.

Lamprillon, *s. m.* (*zoek*) Lamproyon.

Lamproie, *s. f.* (visch) *Lamprey, negenoog*, s. f. *prik*, s. m.

Lamproyon, *s. m.* (visch) *Lampreyken*, s. n.

Lance, *s. f.* *Lancie, lans, spies, speer.* Lance à feu. *Spouwer (in vuerwerk).* Lance d'étendard. *Standaerd-stok.* Baisser la lance. *Zich overgeeven, zich onderwerpen.*

Lancellée, lancéole, *s. f.* (plant) (*zoek*) Lonchitis.

Lancéolé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Lancievormig, spiesvormig.*

Lancer, *v. a.* *Smyten, werpen.* Il se lança au milieu des ennemis. *Hy wierp zich in het midden der vyanden.* Lancer des épigrammes. *Schimp-redens toewerpen.* Lancer un vaisseau à l'eau. *Een schip van stapel laeten loopen.* Lancer un cerf (jagt) *Eenen hert opjaegen.*

Lanceron, *s. m.* *Snoeksken*, s. n. *kleynen snoek, haring-snoek*, s. m.

Lancétier, *s. m.* *Lancet-koker.*

Lancette, *s. f.* *Lancet, vlym*, s. f. *laet-mesken, steek mesken*, s. n.

Lancier, *s. m.* *Lancier, lancie-draeger, speer-ruyter.*

Lancinant, ante, *adj.* Douleur lancinante. *Pyn die zich met scheuten doet gevoelen.*

Lancination, *s. f.* (geneés-k.) *Scheut*, s. m. *steekende pyn*, s. f.

Lancis, *s. m. plur.* (bouw-k.) *Zywangen*, s. f. plur *zyposten (van deur of venster)* s. m plur.

Lançoir, *s. m.* *Schut (aen eenen water-molen)* s. n.

Lançon, *s. m.* (*zoek*) Lanceron.

Lande, *s. f.* *Hey, dorre land-streek; —* (plant) (*zoek*) Genêt épineux.

Landgrave, *s. m. et f.* *Landgraef: landgravin.*

Landgraviat, *s. m.* *Landgraefschap*, s. n.

Landier, *s. m.* *Groot brand-yzer*, s. n.

Laner, *v. a.* (*zoek*) Lainer.

Laneret, *v. a.* (manneken van den steen-valk) *Steen-kryter, vinken-havik.*

Langage, *s. m.* *Tael, spraek, manier van spreeken*, s. f.

Lange, *s. m.* *Kinder-doeken*, s. m pl. *bussel (om de kinderen in-te-winden)* s. f.

Langoureusement, *adv.* *Op eene kwynende wyze.*

Langoureux, euse, *adj.* *Kwynend, kweelend.*

Langouste, *s. f.* *Soort van zee-kreefs; — soort van sprinkhaen.*

Langoutière, *s. f.* *Net om zee-kreefsen te vangen*, s. n.

Langue, *s. f.* *Tong.* Langue médisante. *Laster-tong.* Langue de terre. *Land-engte. — Tael, spraek.* Langue maternelle. *Moeder-tael, moeder-spraek.* Langue morte of grammaticale. *Doode tael, tael die niet als in de boeken gevonden word.* Langue mère, langue matrice, mère langue. *Moeder-tael,*

Digitized by Google

grond-taal (daer andere taelen van afgekomen zyn). Le latin est une langue mère. *Het latyn is eene moeder-taal.* Prendre langue. *Kondschap neemen.*

Langue-de-bouc, *s. f.* (plant) *Slange-kruyd*, s. n.

Langue-de-cerf, *s. f.* (plant) *Hertstong.*

Langue-de-chien, *s. f.* (plant) *Honds-tong.*

Langue-de-serpent, *s. f.* (plant) *Serpente-kruyd*, s. n. *adders-tong*, s. f. — *s. m. plur.* (natuerl. historie) *Versteende visch-tanden* of *tongen.*

Langué, ée, *adj.* (wapen-k.) Aigle langué. *Arend die zyne tong uytsteekt.*

Languette, *s. f. Tongsken*, s. n — *tand*, s. m. *messing (eener plank om in eene groef te voegen)* s. f. — *scheymuer (in eene schouw)* — *evenaer*, s. m. *naeld (van eene schael)* s. f.

Langueur, *s. f. Kwyning, kweeling, onlustigheyd.*

Langueyement, *s. m. Schouwing*, s. f. *het schouwen (van verkens)* s. n.

Langueyer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) Langueyer un cochon. *Een verken schouwen.*

Langueyeur, *s. m. Verkens-schouwer.*

Languier, *s. m. Gerookte verkens tong*, s. f.

Languir, *v. n Kwynen, kweelen.*

Languissamment, *adv. Al kweelende; — verliefdelyk.*

Languissant, ante, *adj. Kwynend, kweelend; — verliefd.*

Lanice, *adj.* Bourre-lanice. *Kratswol, wolle watten.*

Lanier, *s. m.* (vogel) *Steen-valk.*

Lanière, *s. f. Leeren riem; — slag*, s. m. *koord*, s. f. *leer (van eene zweep*, s. n.

Lanifère, *adj. Woldraegend.*

Lansquenet, *s. m. Duytschen krygsknegt te voet (in voorige tyden)* — (kaert-spel) *lands-knegt.*

Lanter, *v. a. Koperwerk dryven* of *cierlyk hameren.*

Lanterne, *s. f. Lanteern.* Lanterne sourde. *Blinde lanteern, dieve lanteern.* Lanterne magique. *Toover-lanteern* — (bouw-k.) *Lanteern*, s. f. *glaze dak; — geheym vertrek in eene gehoor-zael om af-te-luysteren;* — (werktuyg-k.) *rad waer in de tanden van het kam-rad vallen*, s. n. — *s. f. pl.* (gem) *Slegten klap*, s. m. *praetjes voor den vaek*, s. n. pl.

Lanterneau, *s. m. Kleyne zout-myn*, s. f.

Lanterner, *v. n.* (gem.) *Talmen, futselen; — slegten klap uytslaen.* — *v. a. Door zynen slegten klap verveelen* of *verdrieten.*

Lanternerie, *s. f.* (gem.) *Slegten klap*, s. m. *praetjes voor den vaek*, s. n plur.

Lanternier, ère, *s. m. et f. Lanteern-maeker; — lanteern-verkooper; lanteern-verkoopster; — lanteern-ontsteeker;* — (gem.) *futselaer, talmer, traegen mensch; — eenen die door zynen slegten praet verveelt.*

Lantiponnage, *s. m.* (gem.) *Zotten klap.*

Lantiponner, *v. n.* (gem.) *Slegten klap uytslaen.*

Lanture, *s. f. Dryfwerk (op koper)* s. n.

Lanturlu, *s. m.* (kaert-spel) *Lanterlu*, s. n. — *adv.* (gem.) Répondre lanturlu *Een slegt onbeduydend antwoord geeven.*

Lanugineux, euse, *adj.* (van planten sp.) *Hairig, wollig, wolagtig.*

Lanusure, *s. f. Overdekking met lood aen de vorsten en hoeken der daken.*

Lapare, lapatum, *s. m.* (plant) (*zoek*) Patience.

Laper, *v. n.* (van honden spreek.) *Slabben, slarpen, met de tong oplekken.*

Lapereau, *s. m. Jong konyntje*, s. n *lamprey*, s. f.

Lapidaire, *s. m. Slyper van gesteenten; — koopman van gesteenten; — adj.* Style lapidaire. *Schryf-stiel der opschriften, graf-schriften enz.*

Lapidation, *s. f. Steeniging.*

Lapider, *v. a. Steenigen, met steenen dood smyten.*

Lapidification, *s. f.* (schey-kunde) *Versteeniging, steenmaeking.*

Lapidifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schey-k.) *Versteenen, door verkalking tot steen maeken.*

Lapidifique, *adj.* (schey-k.) Suc lapidifique. *Versteenend* of *steenmaekend sap.*

Lapin, *s. m.* (manneken van het konyn) *Ryer, rammelaer.* Lapin de garenne *Wild konyn.* Lapin de clapier. *Tam konyn.*

Lapine, *s. f.* (wyfken van het konyn) *Voey, voedster.*

Lapis lazuli, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Azuer-steen.*

Lapmude, *s. f. Kleedsel van rennevel (in de noordsche landen)* s. n.

Lappon, onne, *s. m. et f. Laplander; laplandsche. — adj. Laplandsch.*

Lapponie, *s. f. Lapland*, s. n.

Digitized by Google

Laps de temps, *s. m.* (de *ps* word uytgesproken in *laps*) (recht) *Verloop van tyd*, s. n.

Laps, apse, *adj.* (de *ps* word uytgesproken) Il est laps et relaps. *Hy heeft verscheyde maal den catholyken Godsdienst verlaeten.*

Laquais, *s. m. Livrey-knegt, lakey.*

Laque, *s. f. Gom-lak*, s. n. — *zekere purpere verve.* — *s. m. Chineesch verlaksel*, s. n.

Laquéaire, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter die in de eene hand eenen strik en in de andere eenen moord-priem had*

Laqueton, *s. m.* (gem.) *Livreyknegtje*, s. n.

Laraire, *s m.* (oudh.) *Kleyne kapelle (waer in de heydenen hunne huys-goden plaetsten)* s. f.

Larcin, *s m. Diefstal*, s. m. *dievery, ontsteeling*, s. f. — *gestoole goed*, s. n.

Lard, *s. m.* (de *d* word nooyt uytgesproken) *Spek*. s n. Lard de baleine *Walvisch-spek (daer den traen van gemaekt word).*

Larder, *v. a. Spekken, bespekken, doorspekken, met spek doorrygen, lardeeren.*

Lardoire, *s. f. Lardeer-priem, spekpriem*. s. m.

Lardon, *s. m. Stuk lardeer-spek*; — (fig.) *schimp-woord*. s. n. *steek*, s. m.

Larenier, *s. m.* (timmermans w.) *Water-lyst*, s. f.

Lares, *s. m. plur. Huys-goden (der heydenen).*

Large, *adj. Breed, wyd, ruym*; — (schilder-k.) *breedvoerig.* — *s. m* Prendre le large. (schippers w.) *In de volle zee loopen.* Prendre *of* gagner le large. *Vlugten, het haezepad kiezen.*

Au large, *adv. Ruymelyk.* Il est logé au large. *Hy is ruymelyk gehuysvest, hy heeft een groot huys.* Être au large. *In den overvloed leeven, van alles in overvloed hebben.* Cette succession l'a mis au large. *Die erfenis heeft hem den overvloed verschaft.* Au large. (schippers w.) *In de volle zee, in het ruym.* Au long et au large. *Wyd en breed.*

Largement, *adv. Ruymelyk, overvloediglyk*; — (schilder-k.) *breedvoeriglyk.*

Largesse, *s. f. Milddaedigheyd, gift*, Pièces de largesse. *Werp-penningen, gedenk-penningen, zaey-penningen (de welke in groote gebeurtenissen het volk toegeworpen worden).* Largesse de loi. *Overwigt der muntstukken.*

Largeur, *s. f. Breedte, breedheyd.*

Largo, *adv.* (italiaensch w. der muziek) *Zeer langzaem.*

Largue, *s. m.* (schippers w.) *Ruyme zee*, s f. Prendre le largue. *De ruyme zee kiezen, dieper in zee steeken.* — *adj.* Aller vent largue. *Ruym schoots zeylen.*

Largué, ée, *adj.* (schippers w.) Vaisseau largué. *Bekaeyd schip, schip welkers naeden van malkander wyken.*

Larguer, *v a* (schippers w.) *Schoot geeven, loslaeten, vieren.*

Larigot, *s. m Soort van fluyt (die niet meer in gebruyk is).* Boire à tire larigot. *Met groote teugen drinken, onmaetiglyk drinken*

Larix, *s m.* (boom) *(zoek)* Mélèze.

Larme, *s f. Traen, oog-druppel*; — *druppel zap (van eenig boom-gewas)* s. m. Rire aux larmes. *Traenen lachen.*

Larmier *s. m.* (bouw-k.) *Afdak*, s. n. *uytstek (over eenen muer)* s. m. — *water-lyst*, s f. — *het meest uytsteekend deel van eene kroon-lyst*, s. n.

Larmières, *s f. plur.* (jagt) *Traengooten traen-streepen (onder de oogen der herten).*

Larmiers, *s m. plur. Slaep, slag (van het hoofd van een peerd)* s m.

Larmoyant, ante, *adj. In traenen zwemmende, bitterlyk schreyende*

Larmoyer, *v n.* (word geconj als *Employer*) *Bitterlyk weenen, eenen vloed van traenen storten.*

Larron, larronnesse, *s. m et f. Dief: diefegge.* Le bon larron. *Den goeden moordenaer.*

Larron, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Vouw, oor (die in het afsnyden van een boek niet geraekt is)* s. f.

Larronneau, *s. m.* (gem.) *Diefken*, s. n. *kleynen dief*, s. m

Larve, *s. m.* (natuerl. hist.) *Worm (eer hy mot word).* — *s. m. plur.* (oudh) *(zoek)* Lémures.

Larynge, laryngien, enne, *adj.* (ontleed-k.) *Van de gorgel.*

Laryngographie, laryngologie, *s. f.* (ontleed-kunde) *Beschryving van de gorgel*

Laryngotomie, *s. f.* (heel-k.) *Stroots-snede.*

Larynx, *s. m.* (ontleed-k.) *Strottenhoofd, bovenste deel der locht-pyp*, s. n. *gorgel, strot-appel*, s. m. *onregte keel*, s. f.

Las! *interj.* (oud) *Ach! eylaes!*

Las, *s. m. Plaets in eene schuer waer in de schooven liggen.*

Digitized by Google

Las, asse, *adj. Moey, vermoeyd, afgemat, mat.*

Lascif, ive, *adj. Ontugtig, onkuysch, gyl.*

Lascivement, *adv. Ontugtiglyk, onkuyschelyk.*

Lasciveté, *s. f. Ontugtigheyd, onkuyschheyd, geylheyd.*

Laserpitium, *s. m.* (latynsch w.) (plant) *Duyvels-drek.*

Lassant, ante, *adj. Moeyelyk, vermoeyënd, lastig; — verdrietig, verveëlend.*

Lasser, *v. a. Vermoeyën, moey maeken, afmatten: — verdrieten, verveëlen — v. r. Moey worden;* ook *verdriet krygen.*

Lassitude, *s. f. Vermoeydheyd, afgematheyd, afmatting, matheyd.*

Laste, *s m.* (schippers w.) *Last, twee tonnen.* Vaisseau de cent lastes. *Schip van honderd last.*

Latanier, *s. m. Soórt van dadelboom.*

Latent, ente, *adj.* Vices latens. *Verborge kwaelen (der peërden).*

Latéral, ale, *adj. Zydelingsch.*

Latéralement, *adv. Zydelings, van ter zyde.*

Latere. Légat à latere. *Buytengewoonlyken legaet* of *pausselyken afgezant.*

Laticlave, *s. m* (oudh.) *Tabbaerd (der roomsche raedsheeren).*

Latin, ine, *adj. Latynsch* Pays latin. *De hooge schoólen.* Voile latine. (schippers w.) *Dryhoekig zeyl.*

Le latin, *s. m.* La langue latine. *Het latyn*, s. n. *de latynsche tael*, s. f. Latin de bréviaire. *Klooster-latyn.* Latin de cuisine, mauvais latin. *Keukenlatyn, slegt latyn. — Eenen latyn.* Les Latins et les Grecs. *De Latynen en de Grieken.*

Latiniser, *v. a. Eenen latynschen uytgang geeven (aen een woórd).*

Latinisme, *s m. Latynsche spreekwyze*, s. f.

Latiniste, *s. m. Eenen die ervaeren is in het latyn.*

Latinité, *s. f. Het latyn*, s. n. *latynsche tael*, s. f. Latinité pure. *Zuyver latyn.* La basse latinité. *Het latyn van de laetere eeuwen (wanneer het verbasterd is geworden).*

Latitude, *s. f.* (land-beschryving) *Breedte*, s. f. *afstand van de middenlinie*, s. m. Latitude septentrionale. *Noórder breedte.* Latitude méridionale. *Zuyder breedte. —* (fig.) *Uytgestrektheyd*, s. f.

Latomie, *s. f.* (oudh.) *Steen-groef (waer in men de gevangenen opsloót).*

Latrie, *s. f. (zoek)* Culte de latrie.

Latrines, *s. f plur. Kak-huys*, s. n.

Latte, *s. f. Lat, houte lat.*

Latter, *v. a Latten, belatten, met latten beslaen.*

Lattis, *s. m* (spreek uyt *latti*) *Latwerk*, s. n. *glint, glinting*, s. f.

Laudanum, *s m.* (latynsch w.) *Uyttreksel van opium* of *heul bloem*, s. n.

Laudes, *s. f. plur.* (deel der kerkelyke getyden) *Lauden.*

Laure, *s. f. Klooster waer in de éremyten van malkander afgescheyden woonden*, s. n.

Lauréat, *adj. m.* Poëte lauréat. *Gelaurierden poëët, dichter die de laurierkroon ontfangen heéft.*

Lauréole, *s. f.* (heester-gewas) *Keller-hals, kémels-hals, berg-péper, zeel-bast, misérie-boom, aerd-leeuw*, s. m. — (fig.) *laurier-krans (der Martelaeren)* s. f.

Laurier, *s m. Laurier, laurier-boom, lauwer boom; — laurier tak; —* (fig.) *roem*, s. m. *eer, laurier-krans*, s. f. Laurier-thym. *Wilden laurier.* Laurierrose. *Rooze laurier, lauwer-roos, oleánder-boom.*

Lavage, *s. m. Wasch*, s. f. *het wasschen*, s n. Ce café n'est que du lavage *Dien koffi is maer spoeling.* Prendre une médecine en lavage. *Een geneésmiddel met veel water inneémen.*

Lavague, *s. f. Soórt van genuëésche schalie* of *steen.*

Lavanche, *s. f. (zoek)* Lavange.

Lavange, *s f. Grooten sneeuw-klomp (die van de bergen afrolt)* s. m.

Lavande, *s. f.* (plant) *Lavendel.*

Lavandière, *s. f. Wasschersse*, s f. — (vogeltje) *kwiksteert*, s m.

Lavasse, *s. f. Slag-régen*, s. m. *régen-buy*, s. f.

Lave, *s. f. Brandenden stroom (doór de vuer-bergen uytgeworpen)* s. m.

Lavé, ée, *adj* Couleur lavée. *Bleeke en dunne verve.* Cheval de poil bai lavé. *Licht-bruyn peërd.*

Lavée de laine, *s. f. Hoop gewassche wolle*, s m.

Lave-main, *s. m. Water-vaes om de handen te wasschen (in de sacristynen)* s. f.

Lavement, *s. m.* (kerkelyk w.) *Wassching*, s f. *het wasschen; — spuyt-geneésmiddel*, s. n. *clistérie*, s f.

Laver, *v. a. Wasschen, afwasschen, uytwasschen.* Se laver les mains. *Zyne*

Digitized by Google

handen wasschen. Se laver d'un crime. *Zyne onnoozelheyd doen blyken.* La rivière lave les murailles de la ville. *De rivier spoelt tégen de stads mueren, vloeyt voórby de stads mueren* Laver une poutre. (timmermans w.) *Eenen balk vierkant maeken.* Laver du papier. *Papier planeéren, doór lym-water haelen.*

Laveton, *s. m. Scheêr-wol (die in het vollen afvalt)* s f.

Lavette, *s. f. Schotel-doek*, s. m. *schotel-vod*, s f.

Laveur, euse, *s. m et f. Wasscher: waschster (van keuken-gerief enz.)*

Lavis, *s. m.* (spreék uyt *lavi*) (teeken-k.) *Het wasschen van eene teekening (met indiäenschen inkt enz.)* s. n.

Lavoir, *s. m. Wasch-huys*, s. n. — *wasch-kuyp, wasch-tob*, s. f. Lavoir de cuisine. *Schommel-huys, wasch-huys voór het keuken-gerief.* — (*zoek*) Lave-main.

Lavure, *s. f. Wasch-water, schotel-water; — het afwasschen (van keuken-gerief enz.)* s. n.

Laxatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Openend, lossend, afzettend, purgeérend, buyk-zuyverend*

Layer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Eenen weg baenen (in een bosch).*

Layetier, *s. m. Kistmaeker, wit-houtwerker.*

Layette, *s. f. Laey, schuyf; — kleyne kist; — luer-mand*, s. f. *kinds-korf*, s. m.

Layeur, *s. m. Merker der boomen die in een bosch tot het maeken van eenen weg moeten afgekapt worden.*

Lazaret, *s. m. Pest-huys*, s. n.

Le, *art. défini masc. (fém.* la, *plur.* les) *Den, de, het.* plur. *de.* Le père, *den vader.* La mère, *de moeder.* Les pères, *de vaders.* Les mères, *de moeders.*

Le, *pron. pers. masc.* in *accus. (fém.* la, *plur.* les) *Hem haer, het, ze, dit, deéze, die.* Je le vois. *Ik zien hem.* Je la vois *Ik zien haer.* Je le trouve. *Ik vind het.* (als er eene vocael of stomme *h* na *le* of *la* volgt, word de *e* of *a* geäpostrofeérd) L'homme. *Den mensch* L'enfant. *Het kind.* Je l'ai vu. *Ik heb hem gezien.* (maer als het *pron. le* of *la* na het *verbum* volgt, word het nooyt geäpostrofeérd).

Lé, *s. m. Baen, breedte (van eene stoffe)* s. f. Trois lés de damas. *Dry baenen damast.*

Léans, *adv.* (oud) *Daer binnen.*

Léard, *s. m.* (boom) (*zoek*) Peuplier.

Lèche, *s. f.* (gem w. van eéctwaeren spr.) *Dun sneéken, schyfken*, s. n. A lèche doigt. (gem.) *Mondjes maet, weynig.*

Léché, ée, *adj.* Tableau léché *Al te nauw uytgevoerde schildery* Ouvrage trop léché. *Al te nauw uytgehaeld werk.*

Léchefrite, *s. f. Braedpan, druyppan*

Lécher, *v. a. Lekken, likken, oplekken, aflekken.*

Leçon, *s. f. Les*, s. f. *onderwys*, s. n. — *leézing, manier van leézen*, s f Les diverses leçons de la Bible. *De verscheyde leézingen van den Bybel.*

Lecteur, trice, *s. m. et f. Leézer: leéster.* Lecteur en théologie *Leés-meester in de godsgeleerdheyd.*

Lectionnaire, *s. m.* (kerkelyk w.) *Les-boek, boek waer in alle de lessen vergaderd zyn*, s n

Lectisternes, *s. m. plur.* (oudheyd) *Feesten op de welke de beélden der afgoden op bedden gesteld wierden rondom eene tafel*, s. n plur.

Lecture, *s. f. Leézing, opleézing*, s. f. *het leézen*, s. n. Il a beaucoup de lecture. *Hy weét veél doór het leézen, hy is zeer beleézen.*

Lecyte, *s m.* (oudh) *Kruyk*, s. f.

Lède, *s. f. Het midden eener zoutgroeve*, s n.

Légal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Wettig, volgens de wet.*

Légalement, *adv. Wettiglyk, volgens de wet.*

Légalisation, *s. f Wettiging, wettigverklaering, wettigmaeking.*

Légalisé, ée, *adj Wettig gemaekt.*

Légaliser, *v. a Wettigen, wettig verklaeren, wettig maeken*

Légalité, *s. f. Wettelykheyd, wettigheyd.*

Légat, *s. m. Légaet, pausselyken afgezant.* Légat à latere. *Buytengewoonelyken legaet* of *pausselyken afgezant.*

Légataire, *s. m. et f. Légataris, eenen aen wien iets by testament is gemaekt.*

Légatine, *s. f. Stoffe van half zyde en half floret.*

Légation, *s. f. Legaetschap, gezantschap*, s. n.

Lége, *adj.* (schippers w.) *Onbevragt, leeg, zonder laeding*

Légendaire, *s. m. Legende-schryver, heylig-schryver.*

Légende, *s. f. Legende, lévensbeschryving der Heyligen*, s. f. —

Digitized by Google

wydloopig en verdrietig verhaal ; — opschrift (rondom een stuk gelds , gedenk-penning enz.) s. n.

Léger, ère, *adj. Ligt, niet zwaer.* Ducat léger. *Onwigtige dukaet.* — *Gezwind, vlug ;* — (fig.) *los, ligthoofdig, wispeltuerig, onbedagt.*

Légèrement, à la légère, *adv. Ligt, ligtelyk ;* — *gezwindelyk ;* — (fig.) *losselyk, onbedagtelyk.*

Légèreté, *s. f. Ligtheyd :* — *gezwindheyd, vlugheyd ;* — (fig) *losheyd, ligthoofdigheyd, wispeltuerigheyd, onbedagtheyd.*

Légion, *s. f. Krygs-bende,* s. f. *légioen,* s. n. — (gem.) *groote menigte,* s. f.

Légionnaire, *s. m. et adj* (oudh.) Soldat légionnaire. *Krygs-knegt van een légioen.*

Législateur, trice, *s. m. et f. Wetgever : wetgeefster.*

Législatif, ive, *adj. Wetgeevend, wetstellend.* Pouvoir législatif. *Wetgeevende magt, magt van wetten te geeven.*

Législation, *s. f. Wetgeeving, magt van wetten te geeven.*

Législature, *s. f. Wetgeevende vergadering.*

Légiste, *s m. Wet-kundigen, wetgeleerden, rechts-geleerden ;* — *leerling in de rechten*

Légitimaire, *adj.* (recht) *Van de légitime portie.* — *s. m. Rechthebber tot de légitime portie.*

Légitimation, *s. f. Wettiging, wettigmacking, egting*

Légitime, *adj. Wettig, wettelyk, egt ;* — *billyk, rechtmaetig.* — *s. f.* (recht) *Légitime portie,* s. f. *gerechtig deel,* s. n.

Légitimement, *adv Wettelyk, wettigtyk, egtelyk ;* — *billyk, rechtmaetigtyk.*

Légitimer, *v. a. Wettig verklaeren, wettigen, bewettigen, wettig maeken, egt maeken.*

Légitimité, *s. f. Wettigheyd, wettelykheyd.*

Legs, *s. m.* (spreek uyt *lé*) *Légaet,* s. n. *erf-gift,* s f.

Léguer, *v. a.* (de *u* word niet uytgesproken) *Vermaeken, begiftigen* of *maeken by testament, légateeren.*

Légume, *s. m. Schel-vrugt, peulvrugt,* s. f. — *moes-kruyd,* s. n. *potagie,* s. f.

Légumineux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Dat in eene schel* of *vlies groeyt.*

Léguminiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Peulvormig.*

Lemma, *s. m.* (plant) *Water-linzen,* s. f. plur.

Lemme, *s. m.* (wis-k.) *Lemma, voorbereydende stelling, stelling waer uyt eene volgende stelling beweezen word,* s. f.

Lémures, *s. m pl.* (oudh.) *Spooken,* s n. plur. *geesten der dooden die weerkwamen om de levenden te kwellen,* s. m plur.

Lémuries, lémurales, *s. f. pl. Feesten die gevierd wierden ter eere der spooken (in oud Roomen)* s. n. plur.

Lencorrheux euse, *adj.* (geneés-k.) Maladie lencorrheuse. *Witten vloed.*

Lende, *s. f. Neet,* s. f. *luys-eytje,* s n.

Lendemain, *s. m. 'S anderendags, den volgenden dag, den dag daer na.*

Lentiore, *s. m. et f.* (gem.) *Luyaerd.*

Lénifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (geneés-k.) *Verzagten.*

Lénitif, *s. m* (geneés-k.) *Verzagtend* of *pyn-stillend geneés-middel* s. n.

Lent, ente, *adj. Traag, langzaem.* Fièvre lente. *Sluyp-koorts, binnenkoorts.*

Lente, *s. f. Neet,* s. f. *luys-eytje,* s. n.

Lentement, *adv. Traagelyk, langzaem, langzaemelyk.*

Lenter, *v. a. Glad slaen, planeeren.*

Lenteur, *s. f. Traegheyd, langzaemheyd, draeling.*

Lenticulaire, *adj.* (kruyd-k) *Linzenvormig* Verre lenticulaire. *Lentille-glas, linzenvormig glas, glas dat aen beyde zyden bol gesleepen is.*

Lenticulé, ée (*zoek*) Lenticulaire.

Lentille, *s. f.* (peul-vrugt) *Lins, lens,* s f. — *vergroot-glas ;* — *Linzenvormig slinger-gewigt (van een staende uerwerk)* s. n. Lentille d'eau, lentille de marais. (plant) *Water-linzen, kroos, enden-kroos, enden-groen.* — *s. f. pl. Sproeten, plekken in het aengezigt enz.*

Lentilleux, euse, *adj. Sproetig, vol sproeten.*

Lentisque, *s. m. Mastik-boom.* — *adj.* Miroir lentisque *Brand-glas.*

Léonesses, *s. f. plur.* Ségovies léonesses. *Schoonste spaensche wollen.*

Léonin, ine, *adj.* Société léonine, *Maetschappy waer in de eene de winst hebben en de andere den last dragen,* Vers léonins. *Leonynsche verzen, latynsche verzen die in het midden en op het eynde eensluydende zyn.*

Léontopétalon, *s. m.* (plant) *Leeuwenblad,* s. n.

Digitized by Google

Léopard, s. m. (dier) *Luypaerd.*

Lépas, s. m. (schelp-visch) *Schotel-mossel*, s. f.

Lépidoïde, adj. (ontleéd-k.) *Schelp-vormig.*

Lépidoptère, s. m (natuerl. hist.) *Insecte met vier vleugelen, die met geholeurde schelpkens overdekt zyn*, s. n.

Lèpre, s. f. *Melaetschheyd, lazery.*

Lépreux, euse, adj. *Melaetsch.* — subst. *Melaetschen, leproós, lazarus.*

Léproserie, s. f. *Melaetsch-huys, leproózen-huys*, s. n.

Lequel, laquelle (plur. lesquels, lesquelles) pron. relat. *Den welken, de welke, het welk; dien, die, dit* (plur. *de welke, die*) — pron. interrog. disjoint. *Wie, welk, wat.*

Les (plur. van le en la) (zoek) Le.

Lésard, s. m. (dier) *Hoegdis*, s. f.

Lèse-majesté, s. f. *Gekwetste majesteyt*, s. f. *hoog verraed*, s. n.

Léser, v. a. (recht) *Beschadigen, benadeelen.*

Lésine, s. f. *Vrekheyd, gierigheyd.*

Lésiner, v. n. *Vrek zyn, gierig zyn.*

Lésinerie, s. f. *Vrekheyd gierigheyd.*

Lésion, s. f. (recht) *Beschadiging, benadeeling.*

Lesse, s. f (zoek) Laisse.

Lessive, s. f. *Loog*, s. f. *loog-water*; — (gem.) *groot verlies (in het spel)* s. n.

Lessiver, v. a. *Loogen, in de loog zetten, met loog-water wasschen.*

Lest, s. m. (de st word uytgesproken) *Ballast (in een schip).*

Lestage, s. m. *Het ballasten (van een schip)* s. n.

Leste, adj. *Zindelyk, wel uytgedost, net*: — *ligt, gemakkelyk*; — (fig.) *behendig*; — *loos, schalk.*

Lestement, adv. (van kleedsel spr.) *Zindelyk, netjes*; — (fig.) *behendiglyk.*

Lester, v. a. Lester un vaisseau. *Een schip ballasten.*

Lesteur, s. m. *Ballast-schuyt*, s. f.

Léthargie, s. f. (geneés-k.) *Slaepziekte, slaepzugt*; — (fig.) *ongevoeligheyd.*

Léthargique, adj. (geneés-k.) *Slaepzugtig, slaep-ziek*: — (fig.) *ongevoelig.*

Léthé, s. m. (fabel-k.) *Rivier der vergeétenheyd*, s. f.

Létifère, adj. *Doodelyk, dat de dood verborzaeht.*

Léton, s. m. (zoek) Laiton.

Lettre, s. f. *Letter.* Lettre ronde. *Ronde letter.* Lettre dominicale. *Zondags letter.* Lettres majuscules, lettres capitales *Gestrikte letters, trek-letters.* Lettre initiale. *Begin-letter (van een woórd).* Lettres de deux-points. (boekdrukkers w.) *Dobbel-letters, letters die twee régels beslaen.* Écrire un mot en toutes lettres. *Een woórd heel uytschryven zonder verkorting.* Écrire un nombre en toutes lettres. *Een getal niet in cyffers maer in woórden schryven.* A la lettre, au pied de la terre. *Naer de letter, duydelyk.* Aider à la lettre. *Aen een geschrift wat toegeéven of byvoegen dat men denkt 'er uytgelaeten te zyn.* — *Brief, zend-brief*, s. m. Lettres de charge. *Wissel-brief.* Lettres royaux (*niet* royales). *Koninglyke bevel-brieven.* Lettre de créance. *Geloofs-brieven, crédentiaeleu.* Lettre d'amour. *Minne-brief.* Lettre d'exemption. *Vry-brief (van gilden enz.)* Lettre de voiture. *Vragt-brief (der voerlieden).* Les lettres *of* les belles-lettres, s. f. plur. *De fraeye weétenschappen (als de spraek-konst, de welsprekendheyd en dicht-konst).* Les saintes lettres. *De heylige bladen, de heylige Schrifuer.*

Lettré, ée, adj. et subst. *Geletterd, geleerd.*

Lettrine, s. f. (boek-drukkers w.) *Verzend-letter, renvoi-letter (in een boek)* s. f. — *de letters boven in de woórden boeken*, s f. plur.

Leucé, s. f. (geneés-k.) *Witte melaetschheyd.*

Leucome, s. m. (geneés-k.) *Witte plek in het hoórn-vlies van het oog*, s. f.

Leucophlegmatie, s. f. (geneés-k.) *Lyf-water*, s n.

Leucorée, s. f. (geneés-k.) *Witten vloed*, s. m.

Leur (plur. leurs) pron. possessif masc. et fém. *Hun, haer* Leur père et leur mère. *Hunnen vader en hunne moeder.* Leurs pères et leurs mères. *Hunne vaders en hunne moeders.*

Leur, pron personnel indéclinable. (in datif plur masc. et fém.) *Hun, hen, haer*, of *aen hun, aen hen, aen haer.* Il leur fait du bien. *Hy doet hun of haer goed.*

Leurre, s. m. (valkeniers w.) *Lokvogel (van rood leêr gemaekt om de jagt-vogels in-te-roepen)* s. m. — (fig.) *lok-aes, aenloksel*, s n

Leurrer, v. a. *Aenlokken, bedriegen, misleyden.*

Levain, s. m. *Heéve*, s. f. *heéf-deeg, deesem, zuer-deesem*, s. m. Du pain

Digitized by Google

sans levain. *Ongedeessemd brood.* — (fig.) *Overblyfsel*, s. n. *deessem van eenige kwaelen* of *kwaede gewoonten*, s. m. Il reste encore un levain de haine parmi ces personnes. *Daer zyn nog eenige overblyfsels van haet onder die persoonen*

Levant, *adj.* Le soleil levant. *De opgaende zon.* — *s. m. Den oosten, den zonnen-opgang.*

Levantin, ine, *adj. Oostersch.* — *s. m. Oosterling.*

Levantis, *s. m. plur.* (de *s* word uytgespr.) *Turksche galey-krygslieden.*

Lève, *s. f. Lépel (in de malie-baen)* s. m.

Levé, ée, *adj.* Aller tête *of* la tête levée. *Onbevreesd gaan.* Être levé. *Op zyn, uyt zyn bed zyn.* La séance est levée. *De zitting is geëyndigd.*

Levée, *s. f. Dyk, dam; — slag, trek, hael (in het kaert-spel)* s. m. Levée d'une assemblée. *Het scheyden van eene vergadering.* Levée des fruits. *Inoogsting, het inzamelen van den oogst.* Levée des impôts. *Het heffen der schattingen.* Levée d'un scellé. *Ontzégeling, het afdoen der zégels.* Levée d'un siége. *Het opbreeken van een beleg.* Levée des soldats. *Het werven* of *werving der krygslieden.* Levée d'un corps mort *Het opneémen van een lyk ter begraefnis.* Levée de l'appareil d'une plaie. *Het afneémen van het verband eener wonde.*

Levent, *s. m. Turkschen zee-krygsman.*

Lever, *s. m. Het opstaen*, s. n. *opgang*, s. m. *opkoómst*, s. f.

Lever, *v. a. Afneémen, afdoen, wegneémen opneémen, wegdoen.* Lever l'appareil d'une plaie. *Het verband van eene wonde afneémen.* Lever une difficulté. *Eene moeyelykheyd wegneémen.* — *Heffen, opheffen, ligten, opligten, tillen.* L'aimant lève le fer. *Den zeylsteen ligt het yzer op.* Lever les yeux au ciel. *De oogen naer den hémel slaen.* Lever l'étendard (*zoek*) Étendard. Lever le masque. *Het masker afleggen, zich openlyk verklaeren.* Lever des impôts. *Schattingen heffen.* Lever le plan d'une ville. *De grond-teekening eener stad ontwerpen.* Lever le scellé. *Ontzégelen, de zégels afdoen.* Lever du drap. *Laken koopen*; ook *laken van het stuk afsnyden.* Lever un corps mort. *Een lyk opneémen ter begraefnis.* Lever la garde. *De wagt afslossen.* Lever des troupes. *Krygslieden werven.* Lever le siége. *De belégering opbreéken.* Lever les fruits d'une terre. *Inoogsten, den oogst van een land inzamelen.* Lever boutique. *Eenen winkel opstellen.* Lever une sentence au greffe. *Een vonnis ter greffie ligten.*

Lever, *v. n. Uytschieten, uytkomen.* Les blés commencent à lever. *De graenen beginnen uyt-te-schieten.* La pâte commence à lever. *Den deeg begint te vullen, te ryzen* of *op-te-gaen.* Faire lever un lièvre. (jaegers w.) *Eenen haes opjaegen.*

Se lever, *v. r. Opstaen*, v. n. Se lever de dessus une chaise. *Van zynen stoel opstaen.* Le soleil se lève. *De zon staet op.* — *Opstaen, uyt zyn bed komen*, v. n.

Lever-Dieu, *s m Het opheffen der hostie (in de Misse)* s. n.

Leveur d'impositions, *s. m. Schattingheffer.*

Levier, *s. m. Handboom, hefboom.*

Lévigation, *s. f.* (schey-k.) *Het maeken tot allerfynste stof*, s n.

Léviger, *v. a.* (schey-k.) *Tot allerfynste stof maeken.*

Levis, *adj.* (spreek uyt *levi*) Pont-levis. *Ophael-brug.*

Lévite, *s. m. Leviet, joódschen priester.*

Lévitique, *s. m.* (het derde der vyf boeken van Moyses) *Leviticus.*

Levraut, *s. m. Haeskken*, s. n. *jongen haes*, s. m.

Lèvre, *s. f. Lip.*

Levrette, *s. f. Wyfken van den haezewind-hond*, s. n.

Levretté, ée, *adj. Dun als eenen wind-hond.*

Levretter, *v. n. Met wind-honden jaegen; — jonge haezen werpen.*

Levretterie, *s. f. Afrigting van wind-honden.*

Levretteur, *s. m. Opbrenger van wind-honden.*

Lévriche, *s. f. Teéfken van eenen kleynen wind-hond*, s n.

Levrier, *s. m. Haezewind-hond, wind-hond.*

Levron, *s. m. Jongen wind-hond; — kleynen wind-hond.*

Levûre, *s. f. Gist.* Levûre de lard. *Afsnydsel van spek.*

Lexicologie, *s. f. Kennis van den oorsprong en beteekening der woórden.*

Lexicologique, *adj.* Connaissance lexicologique (*zoek*) Lexicologie.

Lexicographe, *s. m. Schryver van een woórden-boek.*

Digitized by Google

Lexique, lexicon, *s. m. Woórden-boek*. s. n. *woórden-schat*. s. m.

Lexique, *adj.* Manuel lexique. *Hand-woórden-boek*. *woórden-boek van een geduerig en gemakkelyk gebruyk.*

Lez, *adv.* (oud) *By*, *ontrent.*

Lézard, *s m.* (dier) *Haegdis*, s f.

Lézarde, *s f. Berst*, *scheur*, *kloóf* (*in eenen muer*).

Lézardé, ée, *adj* Mur lézardé. *Gescheurden muer.*

Lèze-majesté (*zoek*) Lèse-majesté

Liais, *s. m. Zékeren harden steen die ontrent Parys uyt de mynen gehaeld word.*

Liaison, *s. f. Saemenvoeging*. *saemenbinding*, *vereeniging*, *verbintenis*; — *overeenkoómst*, *gelykvormigheyd*, s f. — (metsers w.) *verband*, s. n.

Liaisonner, *v. a.* (metsers w.) *In het verband metsen* of *metselen.*

Liant, *s. m. Zoetaerdigheyd*. s. f.

Liant, ante, *adj. Buygzaem*; — (fig.) *zoetaerdig*, *gemakkelyk om mé te verkeeren.*

Liard, *s. m. Oórd*, *oórtje*, s. n. Trois liards. *Dry oórden*, *eene blank.* Cinq liards. *Eenen bras-penning*

Liarder, *v. n.* (gem.) *Geld uytleggen*, *ider eene kleyne somme geéven*

Liasse, *s. f. Hoop aeneengesnoerde geschriften*, s. m. — *snoer waer méde de geschriften aeneen zyn gereégen*, s. n.

Libage, *s m.* (bouw-k.) *Grondsteen*, *grooten groven steen.*

Libanomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt den wierook.*

Libation, *s. f.* (oudh) *Uytstorting van wyn of anderen drank tot eene offerande* (*by de heydenen*).

Libellatique, *s. m. et f.* (kerkelyke hist.) *Christen die zich vrykogt in de vervolging met eene somme gelds aen de overheyd te geéven*, *waer voór hy eenen vry-brief kreég*

Libelle, *s. m. Laster-schrift*, *smaedschrift eer-roovend schrift* s. n. — (recht) *brief van egt-scheyding*. s. m.

Libeller, *v a.* (recht) *Behoorlyk opstellen.* Libeller une ordonnance. *Aenwyzen waer toe eene somme gelds geschikt is.*

Libelliste, *s. m. Schryver van een laster-schrift.*

Libéral, ale, *adj. Mild*. *milddaedig*, *médedeelzaem* Les arts libéraux *De vrye konsten*, *konsten waer in den geest meer deel heéft als de handen.*

Libéralement, *adv. Mildelyk*, *milddaedigly k.*

Libéralité, *s f. Milddaedigheyd*, *mildheyd*. *médedeelzaemheyd.*

Libérateur, trice, *s. m. et f. Verlosser*, *bevryder*: *verlosster*. *bevrydster.*

Libération, *s. f.* (recht) *Bevryding*, *ontlasting* (*van schuld* of *bezwaernis*).

Libérer, *v. a* (recht) *Vry maeken*, *verlossen*, *bevryden*, *ontslaen*, *ontlasten.*

Liberté, *s. f. Vryheyd*, s. f. *vrydom*, s. m. — *vrypostigheyd*, s f. Liberté de pinceau. *Lossen zwier van het pinceel* (*in eene schildery*). Liberté de ventre. *Openlyvigheyd*. — *s. f. plur. Voórrechten*, s. n. plur. *vrydom van lasten*, s. m

Liberticide, *adj. De vryheyd te niet doende* of *vernietigende.*

Libertin, ine, *adj et subst. Toomloos*, *ongebonden*; — *vrygeestig*; *vrygeest.*

Libertinage, *s. m. Toomloosheyd*, *ongebondenheyd*; — *vrygeestery*, *vrygeestigheyd*. s. f.

Libertiner, *v. n.* (gem.) *Toomloos* of *ongebonden leéven.*

Libidineux, euse, *adj. Ontugtig*, *onkuysch.*

Libraire, *s. m. et f. Boek-verkooper*: *boek-verkoopster.*

Librairesse, *s. f.* (schimp-w.) *Boekverkoopster.*

Librairie, *s. f. Boek-verkoopery*, s. f. *boek-handel*. s m.

Libre, *adj Vry*, *onafhangelyk*, *los*. *onbedwongen*, *ongebonden*, *ongepraemd*; — *vrypostig.* Vers libres. *Verzen die geene vaste maet hebben.* Avoir le ventre libre. *Een open lyf hebben.* Être libre avec quelqu'un. *Met imand vry* of *gemeenzaem zyn.*

Librement, *adv Vryelyk*, *onbedwongen*; — *vrypostiglyk*

Lice, *s f. Ren-baen*, *loop-baen* s f. *stryd-perk*, *worstel-perk*, s. n. Entrer en lice. *In het stryd-perk treeden.* Haute lice. (tapyt-weévers w.) *Hooge* of *staende scheering.* Basse-lice *Leege* of *liggende scheering.* — *Wyfken van den jagt-hond*, s. n.

Licence, *s. f. Vrypostigheyd*, *te groote vryheyd.* C'est un homme qui se donne de grandes licences. *'T is eenen man die al te vrypostig is.* Licence poétique. *Dicht-kundige vryheyd.* — *Ongebondenheyd*. *moedwilligheyd*: — *licencie*, s. f. *leer-tyd* (*in de hooge schoólen*) — (oud) *oórlof*, s. m. *toelaeting*, s. f. — *s. f. pl. Licencie-brief*, s. m.

Digitized by Google

Licencié, *s. m.* *Licenciaet.*

Licenciement des troupes, *s. m.* *Afdanking der krygs-lieden*, s. f.

Licencier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Den graed van licenciaet geéven.* Licencier les troupes. *De krygs-lieden afdanken.* — *v. r.* *Te veél vryheyd neémen.*

Licencieusement, *adv.* *Buytenspoórigh'yk, ongebonden'yk.*

Licencieux, euse, *adj.* *Buytenspoórig, ongeregeld, ongebonden*

Liceron, *s. m.* *Lint-weévers scheêr-stok.*

Lichen, *s. m.* (spreék uyt *liken*) (plant) (*zoek*) Pulmonaire.

Licitation, *s. f.* (recht) *Openbaere verkooping aen den meest-biedenden (van iets dat aen verscheyde eygenaers toebehoort)* — *verkooping van rechts wégen.* Vendre une maison par licitation *Een huys aen den meest-biedenden gerechtelyk verkoopen.*

Licite, *adj.* *Geóórlofd, toegelaeten.*

Licitement, *adv.* *Op eene geóórlofde wyze.*

Liciter, *v. a.* (recht) *Iets dat aen verscheyde eygenaers toebehoort, aen den meest-biedenden verkoopen.* Faire liciter une maison. *Een huys aen den meest-biedenden verkoopen.*

Licol, *s. m.* (*zoek*) Licou.

Licorne, *s. f.* (dier) *Eenhoórn*, s. m.

Licou (*plur.* licous) *s m.* *Halster, hals-band (van een peérd).*

Licteur, *s m* (oudh.) *Hals-rechter, gerechts-dienaer (by de Romeynen).*

Lie, *s. f.* *Moer, wyn-moer*, s. f. — *droessem*, s. m. *grond-sop, zinksel*, s. n. Lie du peuple. *Slegt volk, het grauw.*

Lie, *adj.* (gem.) Faire chère lie. *Lustig smeéren.*

Liége, *s. m.* *Kork-boom*, s. m. — *kork, schors van den kork-boom*, s. f. — (stad) *Luyk.*

Liégeois, oise, *s. m. et f.* *Luykenaer, luyker-waal: luyksche.* — *adj* *Luyksch.*

Liéger, *v. a.* (nous liégeons, liégeâmes) Liéger un filet. *Een net korken* of *met kork voórzien.*

Liégeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Korkagtig.*

Lien, *s. m.* *Band*, s. m. *bindsel*, s. n. Lien conjugal, lien du mariage. *Houwelyks band, egte-band* Double lien. (recht) *Bloed-verwantschap tusschen broeders en zusters van den zelven vader en de zelve moeder.* — *s. m. plur.* *Boeyén, kluysters*, s. f. plur.

Lienterie, *s. f.* (geneés-k.) *Onverteérden afgang, spys-loop*, s. m.

Lier, *v a.* (Je lie, tu lies, il lie; nous lions, vous liez, ils lient. Je liois; nous liions, vous liiez. Je liai. Je lierai. Que je lie; que nous liions, que vous liiez. Que je liasse Liant; lié, ée) *Binden, vastbinden, toebinden;* — *verbinden* Ils sont liés d'amitié. *Zy zyn doór vriendschap verbonden.* Lier amitié avec quelqu'un *Met imand vriendschap maeken.* Lier conversation. *In gesprek geraeken* of *koómen*

Lierne, *s. f.* (bouw-k.) *Nok-balk*, s m.

Lierner, *v. a.* (bouw-k.) *Met nok-balken voórzien.*

Lierre, *s. m* (plant) *Veyl, eyloof, boom-wiel, klimop*, s. n. Lierre terrestre *of* traînant *of* rampant. *Onderhaeg, aerd-veyl, honds-drof* — (stad) Lier.

Liesse, *s f.* (oud) *Blydschap vreugd.*

Lieu (*plur.* lieux) *s. m.* *Plaets*, s. f. *oord, gewest*, s. n. Sur les lieux *Ter plaetse.* Avoir lieu. *Plaets hebben, plaets grypen, geschieden* Tenir lieu. *De plaets houden, de plaets bekleeden.* En premier lieu. *Ten eersten* Il y a lieu. *Er is réden, daer is middel.* Il y a lieu de s'étonner. *Men heéft réden van verwonderd te zyn.* Nous verrons s'il y a lieu de vous servir. *Wy zullen zien of er middel is van u te dienen.* Lieux communs, lieux oratoires (welspreékendheyd) *Algemeene plaetsen waer uyt de bewyzen en bemerkingen getrokken worden.* Lieux communs. *Oude en geringe praetjes.* — *s. m. plur.* *Gemak, huyskens, sekreét, kakhuys, vertrek* s n.

Au lieu de, *prép.* *In plaets van.*

Au lieu que, *conj.* (reg. *indic.*) *In plaets dat.*

Lieue, *s. f* *Uer, uer gaens* A cent lieues d'ici. *Honderd ueren van hier.*

Lieur, *s. m.* *Schoof-binder.*

Lieutenance, *s. f.* *Stadhouderschap*, — *luytenantschap*, s n.

Lieutenant *s m* *Stadhouder, stédehouder, plaetshouder:* — *luytenant.*

Lieutenante, *s. f.* *Stadhoudster;* — *luytenants vrouw.*

Lièvre, *s. m.* (dier) *Haes*

Ligament, *s. m.* (ontleéd-kunde) *Lichaems band, band* of *draad waer mé de lichaems deelen aen malkander hangen.*

Ligamenteux, euse, *adj.* (van gewassen spr.) *Draedig, vézelig, vézelagtig.*

Digitized by Google

Ligature, *s. f. Band, wond-band, laet-band*, s. m. *bindsel*, s. n. — (boek-drukkers w.) *stuk-letter*, s. f. *twee* of *dry letteren aeneengegoóten*.

Lige, *s. m. Leen-pligt* s. f. *leenrecht, recht der leen-goederen*, s. n. — *adj. Leenrechtelyk, leenroerig*

Ligement, *adv. Leenrechtelyk, leenpligtiglyk*.

Ligence, *s. f. Leen-bezitting*

Lignage, *s. m.* (oud w.) *Stam*, s. m. *afkoómst*, s. f. *geslacht*, s. n

Lignager, *s. m. et adj* (recht) *Die van de zelve afkoómst is*. Retrait lignager. *Familie-recht, recht van naesting, van vernadering* of *van halengiering*.

Ligne, *s. f. Linie, lyn*; — *streep, schreef*, s. f. — *régel* (*in een boek* of *geschrift*) s. m. Mettre un mot à la ligne. *Een woórd met eenen nieuwen régel beginnen*. Mettre en ligne de compte. *In rékening brengen*; ook (fig.) *doen gelden*. — *Sim, angelroede*, s. f. Pêcher à la ligne. *Met de angel-roede visschen*. — *Geslacht-linie*, s. f. — *twaelfste gedeelte van eenen duym*, s. n. — *s. f. plur.* (vesting-bouw-k.) *Veld-wal*, s. f.

Ligné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met liniën*.

Lignée, *s. f. Stam*, s. m. *afkoómst*, s. f. *geslacht, nakoómelingschap*, s. n.

Lignette, *s. f. Draed om netten te maeken*, s m.

Ligneul, *s. m. Spinael, schoenmaekers garen*, s. n. *pek-draed*, s. m.

Ligneux, euse, *adj. Houtagtig*

Se lignifier, *v r. In hout veranderen*.

Ligniperda, *s m. Worm*, s. m. *risp* (*die de visschers tot aes gebruyken*) s f.

Ligue, *s. f. Verbond, bondgenoótschap*, s. n. — *saemenzweering, saemenspanning*, s. f.

Liguer, *v. a. In verbond doen treeden, een bondgenoótschap doen aengaen*. — *v. r. Een bondgenoótschap aengaen, saemenspannen*: ook *saemenzweeren*

Ligueur, euse, *s m. et f. Saemengezwoórnen* (*tégen Hendrik III en Hendrik IV Koningen van Vrankryk*).

Ligulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Tongvormig*.

Lilas, *s. m. Seringen-boom*, s. m. — *seringe-bloem* s f.

Liliacée, *adj. f.* (kruyd-k.) Plante liliacée. *Plant welkers bloem lélievormig is* of *aen de lélie gelykt*.

Lille. (stad) *Ryssel*.

Limace, *s. f.* (*zoek*) Limas; — (*zoek*) Vis d'Archimède.

Limaçon, *s. m. Schelp-slek, huysjesslek*, s. f.

Limaille, *s. f. Vylsel, afeylsel*, s. n.

Limande, *s. f.* (visch) *Griet, grette*.

Limas, *s. m. Slek, slak* (*zonder schelp*) s. f.

Limbe, *s. m.* (wis-k) *Boord, rand*. — *s m plur.* (godsgeleerdh.) *Voórgeborgt der helle*, s. n.

Limbourg, *s. m.* (stad) *Limburg*

Lime, *s f. Vyl*. Lime douce. *Zoetvyl*. Lime de tiers point, lime à carnes. *Drykantige vyl*. Lime à queue de rat. *Spits-ronde vyl*. Lime à feuille de sauge. *Vyl die aen beyde zyden half-rond is*. Passer la lime sur un ouvrage. (fig.) *Een werk beschaeven*.

Limer, *v. a. Vylen, afeylen*; — (fig.) *schaeven, beschaeven*. Limer des vers. *Verzen beschaeven*.

Limier, *s. m.* (grooten jagt-hond) *Speur-hond, spoór-hond*.

Liminaire, *adj*, (oud) Épître liminaire. *Opdragt-brief*. Avertissement liminaire *Voórberigt*.

Limitatif, ive, *adj. Bepaelend*.

Limitation, *s. f Bepaeling*.

Limiter, *v. a. Bepaelen*.

Limites, *s. f. plur. Paelen, eynd-paelen*, s m plur. *grenzen*, s. f. plur.

Limitrophe, *adj. Aengrenzend, nabuerig, byleggend, paelend*

Limodore, *s. m.* (plant) *Soórt van sandel-kruyd*.

Limoine, *s. f.* (plant) *Zee-lavendel*.

Limon, *s. m. Slyk, slym*, s. n. *modder*, s. m. *dras*; — (vrugt) *limoen, lamoen*, s. f. — *berrie-boom, eenen der twee dissel-boomen van het lamoen van een rytuyg*, s. m. — (bouw-k.) *trap-wang*, s. f.

Limonade, *s. f. Limoen-drank* s m.

Limonadier, ière, *s. m. et f Limoendrank-verkooper: limoen-drank-verkoopster*.

Limoneux, euse, *adj. Slykerig, slykagtig, modderagtig, drassig, slymagtig*

Limonier, *s. m Lamoen-boom*, s. m. — *peerd dat in het lamoen loopt*, s. n.

Limonière *s. f. Lamoen gestel van twee dissel-boomen* (*van een rytuyg waer het peerd tusschen loopt*) s n.

Limousin, *s m. Metser die grof metsel-werk maekt*.

Limousinage, *s. m. Grof metselwerk*, s n.

Limousiner, *v. n. Grof metsel-werk maeken*.

Digitized by Google

Limpide, *adj.* (van vogten spr.) *Klaer, helder.*

Limpidité, *s. f. Klaerheyd, helderheyd (der vogten).*

Limure, *s. f. Het vylen, het afvylen,* s. n.

Lin, *s. m. Vlas,* s. n. Graine *of* semence de lin. *Vlas-zaed, lyn-zaed.* Pain de lin. *Lyn-zaed-koek, lyn-koek.* Huile de lin. *Lyn-zaed-olie, lyn-olie.* Fil de lin. *Vlas-garen.* Toile de lin. *Lynwaet van vlas-garen geweeven.*

Linaire, *s. f.* (plant) *Wild-vlas, vlas-kruyd,* s. n.

Linceul, *s. m.* (spreek uyt *lenseul*) *Bedde-laken, slaep-laken,* s. n. — *begraef-doek,* s. m.

Linéaire, *adj.* (schooi-w.) *Met liniën.*

Linéal, ale, *adj.* (recht) Succession linéale. *Erfvolging in regte linie.*

Linéament, *s. m. Trek (van het aengezigt).*

Linette, *s. f. Vlas-zaed, lyn-zaed,* s. n.

Linge, *s. m. Lynwaet, linnen (dat verwerkt is)* s. n. Linge de table. *Tafel-lynwaet.*

Linger, ère, *s. m. et f. Lynwaetier, lynwaetiersse; — toezigster over het lynwaet.*

Lingerie, *s. f. Lynwaet-handel.* s. m. — *lynwaet-merkt; — lynwaet-kamer,* s. f.

Lingot, *s. m. Baer, staef (van metael)* s. f.

Lingotière, *s. f. Staef-vorm,* s. m.

Lingual, ale, *adj.* (de *u* word uytgesproken) (ontleed-kunde) *Van de tong.* Muscle lingual. *Tong-spier.* Consonnes linguales. (spraek-k.) *Médeklinkers die doór verschillende beweégingen en gesteltenissen der tong uytgesproken worden.*

Lingue, *s. f.* (beste soórt van stokvisch; (*zoek*) Morue longue.

Linguet, *s. m.* (schippers w.) *Pal (eener spil).*

Linier, *s. m. Vlas-verkooper, koopman in vlas.*

Linière, *s. f. Vlas-land,* s. n. *vlas-akker,* s. m.

Liniment, *s. m.* (geneés-k.) *Verzachtend geneésmiddel,* s. n.

Linon, *s. m.* (fyn lynwaet) Toile de linon. *Klooster-doek, linon.*

Linot, *s. m.* (vogeltje) *Kneuter, vlas-vink,* s. f.

Linotte, *s. f. Wyfken der vlas-vink,* s. n. Tête de linotte *Persoon van kleyn verstand, slegt hoofd.*

Linteau, *s. m. Kalf,* s. n. *bovendorpel (van eene deur* of *venster)* s. m.

Lion, onne, *s. m. et f. Leeuw: leeuwin.*

Lionceau, *s. m. Jongen leeuw, wulp.*

Lionné, *adj. m.* (wapen-k.) Léopard lionné. *Kruypenden luypaerd.*

Lipogrammatique, *adj.* Ouvrage lipogrammatique. *Schrift waer in zékere letters van den a-b zyn uytgelaeten.*

Lipome, *s. f.* (geneés-k.) *Vetzak,* s. m. *vetgezwel,* s. n.

Lipothymie, *s. f.* (geneés-konst) *Flauwte, onmagt, bezwyming.*

Lippe, *s. f.* (gem.) *Dikke hanglip.*

Lippée, *s. f.* (gem.) *Mond-vol, beét,* s. m. Chercheur de franches lippées. (gem.) *Schuym-looper, kostzoeker.*

Lippitude, *s. f.* (geneés-k.) *Leepoogigheyd, vloed-dragt der oogen.*

Lippu, ue, *s. m. et f. Dik-lip, die eene dikke onderlip heéft.*

Lipyrie, *s. f.* (geneés-k.) *Heetkoude koórts, koórts waer in de uytwendige deelen koud en de inwendige deelen heet zyn.*

Liquation, *s. f.* (spreek uyt *likwacion*) *Scheyding van het zilver uyt het koper doór het lood.*

Liquéfaction, *s. f.* (spreek uyt *likwéfakcion Vloeybaermaeking, vloeybaerwording, smelting.*

Liquéfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (spreek uyt *likéfié*) *Vloeybaer maeken, smelten. — v. r. Vloeybaer worden, smelten,* v. n.

Liqueur, *s. f. Vogt, nat,* s. n. — *overgehaelden sterken drank,* s. m. Ce vin a de la liqueur *of* trop de liqueur. *Dien wyn is te zoet.*

Liquidateur, *s. m. Vereffenaer (eener rékening).*

Liquidation, *s. f. Vereffening, sluyting (eener rékening).*

Liquide, *adj. Vloeybaer, vloeyénd.* Biens liquides. *Vrye en onbelaste goederen.*

Liquidement, *adv.* (recht) *Volkomenlyk, klaerblykelyk.*

Liquider, *v. a. Vereffenen, sluyten.*

Liquides, *s. m. plur. Vloeybaer* of *nat voedsel,* s. n.

Liquidité, *s. f. Vloeybaerheyd.*

Liquoreux, euse, *adj.* (van wynen spr.) *Te zoet, te liqueuragtig.*

Liquoriste, *s. m. Liqueurmaeker.*

Lire, *v. a. et n. irrég.* (Je lis, tu lis, il lit; nous lisons, vous lisez, ils lisent. Je lisois. Je lus; nous lûmes,

Digitized by Google

vous lûtes, ils lurent. Je lirai. Je lirois. Lis, qu'il lise; qu'ils lisent. Que je lise. Que je lusse. Lisant; lu, ue) *Leezen*; — *voorleezen* Lire d'un bout à l'autre. *Doorleezen*

Lis, *s m.* (de *s* word uytgesproken) (bloem) *Lêhe*, s. f. — *s. f* (rivier) *Lys*.

Lisbonne, *s. f.* (stad) *Lissabon*.

Lisérage, *s m. Stikking* of *boording van eene stoffe met bloemen* of *loofwerk*. s f.

Liseré, *s. m. Gestikt boordeken (rondom eene stoffe)* s. n.

Lisérer, *v. a. Met bloemen* of *loofwerk stikken* of *boorden*.

Liseron, *s. m* (plant) *Winde*. s. f.

Liset, *s. m. Groenagtige risp (die de knoppen der boomen en wyngaerden bederft)* — (plant) *winde*, s. f.

Liseur, euse, *s. m et f. Leezer, eenen die geerne leest: leester*.

Lisible, *adj. Leesbaer, leezelyk*.

Lisiblement, *adv. Leezelyk, op eene leesbaere wyze*.

Lisière, *s. f. Zelfend* s. n. *zelfkant, zelfboord (van lakens en stoffen)* — *leyband (voor kleyne kinderen)* — *boord kant (van een bosch)* s. m. — *uyterste paelen (van een land)* s m. plur.

Lisse, *adj. Glad*.

Lisse, *s. f* (schippers w.) *Berghouten*, s. n plur *hokbalken* s m plur.

Lissé, ée, *adj. Glad, geglanst, gelikt*.

Lisser, *v. a. Glad maeken, glansen, likken*.

Lisseron, *s. m (zoek)* Liceron.

Lissoir, *s. m. Liksteen*.

Lissoire, *s. f. Liksteen*, s. m.

Lissure, *s. f. Gladmaeking, likking, glansing*

Liste, *s. f. Lyst, naemlyst, naemrol*. Liste civile. *Jaerlyksche somme die door de staeten aen sommige Vorsten word toegestaen voor hunne hofhouding*.

Listeau, *s. m. (zoek)* Listel.

Listel, *s. m.* (bouw-k.) *Lyst*, s. f. *rand, ring (tot cieraed)* s. m. — *ruymte tusschen de groeven (van eene kolom)* s. f.

Liston, *s. m.* (wapen-k.) *Smallen rand waer op de zinspreuk staet*.

Lit, *s. m. Bed*, s. n. Lit de plumes. *Pluymen bed*. Lit de parade. *Pronkbed* Lit de repos. *Rustbed*. Lit d'ange. *Bed zonder stylen met opgeschorste gordynen*. Faire un lit. *Een bed opmaeken* of *opdekken*. Défaire un lit. *Een bed afstrekken* Bois de lit *of alleenlyk* lit. *Ledekant, bedstede*. Enfans du premier lit *Kinderen van het eerste bed* of *houwelyk*. Lit de justice. *Zitting des Konings van Vrankryk in het parlement op zynen troon*. Lit d'une rivière. *Bed* of *bedding van eene rivier*. — *Laeg*, s. f. Lit de pierres. *Laeg* of *rey steenen*. Lit du vent. (schippers w.) *Halven wind*. Tenir le lit du vent. *Met halven wind zeylen*.

Litanies, *s. f. plur. Litanie*. s. f. — *s. f.* (gem.) *Verdrietige optelling*.

Liteau, *s. m* (jagt) *Wolven-nest*, s m. *wolven-hol*. s. n.

Liter, *v a. Zouten visch met laegen in eene ton pakken*.

Lithagogue, *adj.* (geneés-k.) *Steenverdryvend*.

Litharge, *s. f. Goud-schuym, zilverschuym, glit*. s. n.

Lithargé, ée, *adj. Met zilver-schuym vervalscht*

Lithargié, ée *(zoek)* Lithargé, ée.

Lithiasie, *s. f.* (geneés k.) *Vorming van den steen in het lichaem*, s. f. — (oog-ziekte) *weeroog*, s. n.

Lithocolle *s. f Diamant-lym, cement*.

Lithographe *(zoek)* Lithologue

Lithographie, *s f.* (natuerl hist.) *Steen-beschryving, verhandeling over de steenen*.

Litholabe, *s. m.* (heel-k.) *Tangsken om den steen uyt de blaes te trekken*, s. n

Lithologie, *s. f.* (natuerl. historie) *Steen-kunde*.

Lithologue, *s. m. Steen-beschryver, eenen die over de steenen geschreeven heeft*

Lithomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery door het werpen van steenen*.

Lithontribon, *s. m.* (geneés-k.) *Steen-poeder, geneesmiddel tegen den steen* of *het graveel*, s. n.

Lithontriptique, *adj.* (geneés-k.) *Steenbreekend dat den steen in de blaes breekt* of *verdryft*

Lithophage, *s. m. Schalle-steenwormen* s. n.

Lithophyte, *s. m.* (natuerl. hist.) *Steen-gewas*, s. n. *steenagtige plant*, s. f.

Lithotome, *s. m. Heelmeesters werktuyg in het steen-snyden gebruykelyk*, s. n.

Lithotomie, *s. f.* (heel-k.) *Steensnyding, werking om den steen uyt de blaes te haelen*.

Digitized by Google

Lithotomiste, *s. m. Steen-snyder, die den steen uyt de blaes haelt*

Lithuanie, *s. f.* (land) *Lithauwen.*

Lithuanien, enne, *s. m. et f. Inwoonner van Lithauwen.*

Litière, *s f. Strooy dat men onder de peerden smyt*, s. n. — *draeg-stoel*, s m. *rosbaer*. s. f. Être sur la litière. *Ziek zyn.* Faire litière de quelque chose. *Iets verkwisten.*

Litigant, ante, *adj.* (recht) *Twistend, geding-voerend.*

Litige, *s. m. Twist*, s. m. *geding, proces*, s. n.

Litigieux, euse, *adj. Betwistbaer, aen twist onderworpen.*

Litispendance, *s. f.* (recht) *Tyd dat een geding hangende is*, s. m.

Litorne, *s. f.* (vogel) *Soort van lyster.*

Litote, *s. f.* (welspreekendheyd) *Zwakke uytdrukking (waer door men meer wilt te verstaen geeven als men zegt).*

Litre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Liter.* — *s. f. Zwarte lyst (in eene kerk waer in het wapen van den heer geschilderd is).*

Litron, *s. m.* (maet) *Spint*, s. n.

Littéraire, *adj. Letter-kundig.*

Littéral, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc*) *Letterlyk.* Le sens littéral. *Den letterlyken zin.* — (wis-k.) *Stel-kundig, met letters uytgedrukt.* Le grec littéral. *Het grieksch gelyk men het in de oude schryvers vind en niet gelyk het hedendags gesproken word*

Littéralement, *adv. Letterlyk, naer de letter.*

Littéralité, *s. f. Letterlykheyd, letterlyke beteekenis.*

Littérateur, *s. m. Letter-kundigen, letter-wyzen.*

Littérature, *s. f. Letter-kennis, letter-wysheyd.*

Littoral, ale, *adj. Aen den oever gelegen.*

Liturgie, *s. f. Voorgeschreeve plegtigheden van den kerk-dienst*, s. f plur.

Liturgique, *adj. Van den kerk-dienst.*

Liturgiste, *s. m. Kerk-dienst-kundigen.*

Liûre, *s. f. Touw (waer mede de goederen op een rytuyg gebonden worden).*

Livèche, *s. f.* (plant) *Lavas.*

Livide, *adj.* (van kneuzingen enz. spreek.) *Blauw, zwartaglig, loodvervig.*

Lividité, *s. f. Blauwheyd (veroorzaekt door kneuzing enz.)*

Livonie, *s. f.* (landschap) *Lyfland.*

Livonien, enne, *s. m. et f. Lyflander: lyflandsche.* — *adj. Lyflandsch.*

Livraison, *s. f. Levering, aflevering, leveramcie.*

Livre, *s. m. Boek*. s. n. *of* m. Livre de prières, livre d'église. *Kerk-boek.* Livre mémorial *of* livre brouillard. *Klad-boek.* Livre journal. *Dag-boek van ontfang en uytgeef.* Grand livre, livre d'extrait, livre de raison. *Grootboek.* Livre de copies. *Copy-boek.* Livre blanc. *Boek van wit papier (daer nog niet in geschreeven is).* Livre en blanc. *Boek in bladeren, ongevouwe boek.* A livre ouvert. *Op het eerste gezigt, voor de vuyst.* Livres de fonds. (boek-verkoopers w.) *Eyge drukken, stapel-boeken.*

Livre, *s. f. Pond*, s. n. Une livre de gros. *Een pond groot.* — *Twintig stuyvers fransch tournois geld.*

Livrée, *s. f. Livrey*, s. f. — *livrey-knegten*, s. m plur. *livrey-volk*, s. n.

Livrer, *v. a. Leveren, overleveren, afleveren, behandigen, ter hand stellen.*

Livret, *s. m. Boeksken*, s. n. — (cyffer-k.) *tafel van multiplicatie*, s. f.

Lixiviation, *s. f.* (schey-k.) *Wassching van assche om 'er loog-zout uytte trekken.*

Lixiviel, *adj m.* (schey-k.) *Loogagtig.* Sel lixiviel *Loog-zout.*

Lobe, *s. m. Kwabbe (van de loos, lever enz.)* — *oor-lel*, s. f.

Lobule, *s. m. Kwabbeken*, s. n.

Local, *s. m. Erf*, s. f. *grond-bouw*, s. m

Local, ale, *adj Plaetselyk.*

Localité, *s. f. Plaetselykheyd, plaetsgesteltenis.*

Locataire, *s. m et f. Huerder: huerster.*

Locateur, *s. m. Verhuerder.*

Locatif, ive, *adj.* Réparations locatives *Noodzaekelyken onderhoud van een huer-huys.*

Location, *s. f.* (recht) *Verhuering, verpagting.*

Locatis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (gem.) *Huer-peerd*, s. n.

Loch, *s. m.* (spreek uyt *lok*) (schippers w.) *Stuk hout aen eene touw waer mede men de vaert van een schip afmeet*, s. n.

Loche, *s. f.* (visch) *Grondeling, grondel*, s. m. *smeerling*, s. f.

Digitized by Google

Locher, *v. n.* (van hoef-yzers spr.) *Rammelen, los zyn.* Il y a quelque chose qui loche. *Er hapert iets aen die zaek.*

Lochet, *s. m. Smalle spade*, s. f.

Lochies, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Kraem-zuyvering, ontlasting der kraemvrouwen (na de geboórte)* s. f.

Locman, *s. m. (zoek)* Lamaneur.

Locomotion, *s. f.* (schoól-w.) Faculté locomotrice. *Plaets-verwisselend vermogen*, s. n.

Locution, *s. f. Spreekwyze, manier van spreeken.*

Lodier, *s. m. Sprey*, s. f. *gestikt deksel (van een bed)* s. n.

Lods, *s. m. plur.* Lods et ventes. *Verponding*, s. f. *schot en lot, cynsrecht (dat men aen den lands-heer betaelt)* s. n.

Lof, *s. m.* (schippers w.) *Loef, wind-zyde (van een schip)* s. f. Être au lof. *Loefwaerts zyn, de loef hebben.* Aller au lof. *Loeven, oploeven.*

Logarithme, *s. m.* (wis-k.) *Rekental*, s. n. *rekken-kundige tafel*, s. f.

Logarithmique, *adj.* (wis-k.) *Logarithmisch, van de logarithmische getallen. — s. f. Konst van logarithmische reken-tafels te maeken.*

Loge, *s. f. Hut; — logie (in een schouwburg enz.)* s. f. *— poortiers kamerken; — kamerken (in een gevangenhuys* of *zot-huys) — beesten-kot; — mars-kraem; — koophandel-kantoor (der Europeënen in de Indiën) —* (kruyd-k.) *vakje, huysje*, s. n. *holte*, s. f.

Logeable, *adj. Bewoonbaer, gemakkelyk.* Maison fort logeable. *Zeer gemakkelyk huys.*

Logement, *s. m. Wooning, woonplaets, huysvesting, herberging*, s. f. *logement*, s. n. — (oórlogs w.) *inquartiering; — postvatting en verschansing (der belegeraeren)* s. f.

Loger, *v. a.* (nous logeons, logeâmes) *Logeëren, huysvesten; —* (oórlogs w.) *inquartieren. — v. n. Woonen, gehuysvest zyn. — v. r. Zich huysvesten, zynen intrek neemen.* Se loger sur la demi-lune (oórlogs w.) *Post vatten en zich verschansen op de halve maen.*

Logette, *s. f. Huttekeu*, s. n. *kleyne logie*, s. f. *— honde-nestje*, s. n.

Logeur, *s. m. Verhuerder (van gemeubeleerde kamers enz.)*

Logicien, *s. m. Réde-kundigen; — student in de réde-konst.*

Logique, *s. f. Réde-konst, rédeneerkonst.*

Logiquement, *adv. Réde-kundiglyk, volgens de régels der réde-kunde.*

Logis, *s. m. Huys, logist*, s. n. *wooning, woonplaets, huyzing, huysvesting*, s. f.

Logistique spécieuse, *s. f.* (oud) *(zoek)* Algèbre.

Logographe, *s. m. Eenen die zoo gauw schryft als men spreekt.*

Logographie, *s. f. Konst van zoo gauw te schryven als men spreekt.*

Logographique, *s. f. et adj. Konst van doór woórden* of *uytleggingen iets te leeren.*

Logogriphe, *s. m. Keer-vers, raedsel (dat uyt eene woórd-speeling* of *dobbelzinnigheyd van woórden bestaet)* s. n.

Logomachie, *s. f.* (schoól-w.) *Twisting over woórden*, s. f. *woórdenstryd*, s. m.

Loi (*plur.* lois) *s. f. Wet.* Faire la loi. *Wetten stellen, de wet geéven.* Loi martiale. *Wet die het gebruyk van het krygs geweld gebied (wanneer de gewoonelyke rechts-pleeging te traeg en ongenoegzaem geóórdeeld word). — Inwendige weérde (der muntstukken).*

Loin, *adv. et prép.* (reg. *ablat.*) *Verre, wyd.* Au loin. *Verre, in verre landen.* De loin. *Van verre*; ook *van oude tyden.* Loin à loin *of* de loin à loin. *Zelden, nu en dan*; ook *verre van malkander.*

Loin de, *conj.* (reg. *infinit.*) *Verre van, in plaets van.*

Loin que, *conj.* (reg. *conj.*) *Verre dat, in plaets dat.*

Lointain, *s. m. Verschiet (in eene schildery)* s. n.

Lointain, aine, *adj. Afgelegen, verre.* Pays lointains. *Afgelége landen.*

Loir, *s. m.* (dier) *Hazel-muys, rel-muys*, s. f.

Loisible, *adj.* (oud) *Geóórloofd, toegelaeten.*

Loisir, *s. m. Lédigen tyd, tyd*, s. m. *stade, staey*, s. f. Heures de loisir. *Lédige ueren.* A loisir. *Op zyn gemak, op staey*; ook *rypelyk.*

Lok, *s. m.* (geneés-k.) *Borst-stroop*, s. f.

Lombaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de lenden.* Veines lombaires. *Lendenaderen.*

Lombard, *s. m. Lombaerd, berg van bermhertigheyd.*

Digitized by Google

Lombard, arde, *s. m et f. Lombardiér. eene van Lombardiën.*

Lombardie, *s. f.* (land) *Lombardiën.*

Lombes, *s. m. plur.* (ontleéd-k.) *Lenden.* s. f. pl. *de vyf onderste wervelbeenen der rugge-graet*, s. n. plur.

Lombis, *s. m.* (schelp) *Kink-hoórn.*

Lombrical, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Muscles lombricaux. *Wormvormige spieren*

Lombril, *s. m.* (*zoek*) Térès.

Lonchitis, *s. f.* (spreék uyt *lonkitis*) (plant) *Gragt-varen*, s. n. *knobbelagtige tisch*, s. f.

Londre, *s. m. Leegboordig schip* (*als eene galey*) s. n.

Londres, *s. f* (stad) *Londen.*

Londrin, *s. m. Laken dat aan het londensch laken gelykt*. s. n.

Long, ongue, *adj. Lang*; — *langduerig*; — *wydloopig*; — *langzaem*, *traeg.*

Au long, tout au long, *adv. In het lang en breed.* Je vous écrirai tout au long. *Ik zal u in het lang en breed schryven.* A la longue *Door langheyd van tyd*, *allengskens*, *van langzaemer hand.* De longue main. *Sédert langen tyd.* En long. *In de lengte.* De long. *Lang*, *in de lengte.* Trois pieds de long. *Dry voeten lang.* De son long. tout de son long. *Heel uytgestreht.* Tout le long du jour. *Den gantschen dag.*

Le long, du long, au long, *prép.* (reg. *génit.*) *Langs.* Le long de la rivière. *Langs de rivier.*

Longanimité, *s. f. Langmoedigheyd*, *verdraegzaemheyd.*

Longe, *s. f. Leyriem* (*voór een peérd*) s. m. Longe de veau. *Kalfs nierstuk.*

Longer, *v. a.* (nous longeons, longeâmes) *Langs heén gaen.* L'armée longea la rivière. *Het léger ging langs heén de rivier.*

Longévité, *s. f. Langlévendheyd*, s. f. *lang léven*, s. n.

Longimétrie, *s. f.* (meét-k.) *Lengtenmeéting.*

Longitude, *s. f.* (land-beschryving) *Lengte*, s. f. *afstand van de eerste middag-linie*, s. m.

Longitudinal, ale, *adj. In de lengte.*

Longitudinalement, *adv. In de lengte.*

Long-temps, *adv. Lang*, *langen tyd.* *eenen geruymen tyd.* Il y a long-temps. *Over lang*, *'t is lang geléden.* Longtemps après. *Lang daer na.* Longtemps auparavant. *Lang te voóren.*

Longue, *s. f.* (spraek-konst) *Sillabe die lang word uytgesproken.*

Longuement, *adv. Lang*, *langen tyd.*

Longuet, ette, *adj.* (gem.) *Langwylig*, *wat lang.*

Longueur, *s. f. Lengte*: — *langduerigheyd*; — *langwyligheyd*, *vertoeving*, *traegheyd.*

Lopin, *s. m.* (gem.) *Hagt*, *homp*, *knoest* (*brood* of *vleesch*).

Loquacité, *s. f.* (spreék uyt *lokwacité*) *Gebabbel*, s. n. *vedlheyd van woórden*, s. f.

Loque, *s. f.* (gem.) *Lap*, s. m. *vodde*, s. f.

Loquèle, *s. f. Geringe manier van spreéken over geringe zaeken.*

Loquet, *s. m. Klink*, *deur-klink*, s. f. La porte n'est fermée qu'au loquet. *De deur is maer in de klink.* Couteau à loquet. *Mes dat niet toegaet als met op de veér te drukken.* — *s. m plur.* (koopmans w.) *Gemeene wolle* (*die van de schaeps billen geschoóren word*) s. f.

Loqueteau, *s. m. Klinksken* (*aen eene venster*) s n.

Loquette, *s. f.* (gem.) *Voddeken*, *lappeken*, s. n.

Lord, *s. m.* (engelsch w.) *Heer.*

Lordose, *s. f.* (geneés-k.) *Ziekte ontstaende uyt de voóroverbuyging der rugge-graet.*

Lorgner, *v. a. Aflonken*, *beloeren*, v. a. *loeren*, *lonken*, v. n.

Lorgnerie, *s f.* (gem.) *Gelonk*, *geloer*, *het lonken*, *het loeren*, s. n.

Lorgnette, *s. f. Loerglas*, *kykglas*, s. n. — *korte zienbuys*, s. f.

Lorgneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Loerder*, *lonker*: *loerster*, *lonkster.*

Loriot, *s. m.* (vogel) *Wéduwael*, *geéle spegt.*

Lormerie, *s. f. Kleyn yzer-werk*, s. n.

Lormier, *s. m. Smid die kleyn yzerwerk maekt.*

Lorrain, aine, *s. m. et f. Lorreyner* of *lotharinger*: *lorreynsche.* — *adj. Lorreynsch.*

Lorraine, *s. f.* (landschap) *Lorreynen*. *Lotharingen*, s. n.

Lors, *prép.* (reg. *ablat.*) *Ten tyde.* Lors du déluge. *Ten tyde van den zondvloed.* Pour lors. *Alsdan*, *toen*, *in dien tyd.*

Dès-lors, *adv. Van toen af*, *van dien tyd af.*

Lorsque, *conj.* (reg. *indic.*) *Als*, *wanneer*, *toen.*

Digitized by Google

Lôs, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (oud) *Los, prys*, s m. *eer*. s. f.

Losange, *s. f.* (meét-k.) *Spitse ruyt (met twee scherpe en twee stompe hoeken).*

Losangé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met langwerpige ruyten.*

Lot, *s. m. Lot, deel, aendeel; — lot*, s n. *prys (in eene lotery)* s. m.

Loterie, *s. f. Lotery.*

Lotier, *s. m. Lotus-boom.* Lotier odorant. (plant) *Dryblad, zeyengetyden-kruyd*, s. n

Lotion, *s. f.* (schey-k.) *Wassching.*

Lotir, *v. a. Loten, loten maeken, by loten verdeelen; — verloten.*

Lotissement, *s. m. Verdeeling in loten*. s. f.

Lotisseur, *s. m. Kavelinger, eenen die de loten* of *kavelingen maekt.*

Lotte, *s. f.* (visch) *Lotte, soórt van lamprey.*

Louable, *adj. Loflyk, prysbaer, lofweêrdig; — (geneés-k.) goed, gezond, heylzaem.*

Louablement, *adv. Loflyk, op eene prysbaere wyze.*

Louage, *s. m. Huer; — verhuering*, s. f. Carrosse de louage *Huer-koets.* Louage d'une maison *Huys-huer, huer van een huys.* Donner à louage. *Verhueren.* Prendre à louage. *Hueren, afhueren.* Tenir à louage *In huer hebben.*

Louange, *s. f. Lof, prys roem*, s. m.

Louanger, *v. a.* (schimp-w.) *Pryzen.* C'est un homme qui aime à être louangé. *'T is eenen man die geêrne gepreézen word.*

Louangeur, euse, *s. m et f.* (schimp-w.) *Vleyër: vleyster.*

Louche, *adj. Scheêl loens. — subst. Scheêlaerd.* Il est louche. *Hy ziet scheêl.* Construction louche. (spraek-k.) *Dobbelzinnige constructie.* Vin louche. *Onklaeren wyn. — s. m. Dobbelzinnigheyd*, s. f. *iet dobbelzinnigs*

Loucher, *v n Scheêl zien, loens zien.*

Louchet, *s. m. Soórt van houweel* of *spade.*

Louer, *v. a. Hueren; — verhueren; — pryzen, roemen, loóven.* Louez Dieu. *Loóft God.* Se louer de quelqu'un. se louer de quelque chose. *Wel vergenoegd, wel te vréden zyn over imand* of *over iets.*

Loueur, euse, *s. m et f. Verhuerder: verhuerster: — vleyër: vleyster.*

Louis, louis d'or, *s. m.* (fransche goude munt) *Louis, goude louis.*

Loup, *s. m. Wolf*, s m. — (word meest in *plur.* gebruykt) (ineétend gezwel aen het gebeente) *oret*, s. n.

Loup-cervier, *s. m. (zoek)* Lynx.

Loupe, *s. f. Vergroot-glas*; — (geneés-k.) *zak-gezwel*, s. n. — *knoest, knobbel, uywas (aen eenen boom)* — (juweliers w.) *onvolmaekten steen*. s. m. of *peêrel*. s. f.

Loupeux, euse, *adj.* (van boomen spr.) *Knoestagtig, knobbelagtig.*

Loup-garou (*plur.* loups-garoux) *s. m. Weêrwolf, gierwolf*; — (fig.) *bullebak.*

Loup-marin, *s. m.* (visch) *Zee-wolf.*

Lourd, ourde, *adj. Zwaer.* Lourd fardeau. *Zwaeren last.* — (fig.) *Bot, grof, dom, lomp, plomp.* Esprit lourd. *Bot verstand.* Lourde faute. *Grove fout.*

Lourdaud, aude, *s. m. et f. Botterik, botmuyl, kluppel, plomperd: botte vrouws-persoon*

Lourdement, *adv. Bottelyk, plompelyk, dommelyk.*

Lourderie, *s. f.* (gem) *Botheyd, domheyd, lompheyd, plompheyd*

Lourdise, *s. f.* (*zoek*) Lourderie.

Lourer, *v. a* (muziek) *Slypen, de nooten aeneenbinden in het zingen of speélen.*

Loutre, *s. f.* (dier) *Otter*, s. m. — *s m. Hoed van otter-hair.*

Louvain, *s m.* (stad) *Loven*

Louve, *s. f.* (dier) *Wolvin*; — *steen-tang, yzere tang die men steekt in het gat van eenen zwaeren steen om hem op-te-trekken.*

Louver, *v. a. Een gat in eenen zwaeren steen kappen (om hem met de steen-tang op-te-trekken).*

Louvet, ette, *adj.* Cheval louvet. *Wolfvervig peêrd.*

Louveteau *s. m. Jongen wolf*, s. m. *wolfken*. s. n

Louveter, *v. n. Jonge wolven werpen.*

Louveterie, *s. f. Gereedschap voór de wolven-jagt*, s. n.

Louvetier, *s. m.* Grand louvetier. *Opper-wolven-jaeger.*

Louveur, *s. m. Werkman die een gat in de zwaere steenen kapt (om hem met de steen-tang op-te-trekken).*

Louvoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) (schippers w.) *Laveéren, boegkruysen.*

Lover, *v. a.* Lover un câble. *Eene kabel opschieten, in het ronde leggen.*

Loxocosme, *s m.* (sterre-k.) *Werktuyg om de beweéging der aerde en de ongelykheyd der dagen na-te-speuren*, s. n.

Digitized by Google

Loxodromie, *s. f.* (schippers w.) *Schuynsche zeyling*, s. f. *dwars-loop*, s. m.

Loxodromique, *adj.* (schippers w.) Tables loxodromiques. *Tafels waer op de schuynsche zeyling van een schip* of *de afwyking der linie berekend is.* Ligne loxodromique. *Dwars-linie.*

Loyal, ale, *adj. Trouw getrouw, opregt, deugdzaem, deugdelyk*

Loyalement, *adv. Getrouwelyk, deugdzaemelyk, opregtelyk*

Loyauté, *s f. Getrouwheyd, opregtheyd.*

Loyer, *s. m. Huer, huys-huer*, s. f. Prendre à loyer. *Hueren, in huer neemen.* Donner *of* bailler à loyer. *Verhueren, in huer geeven.*

Luberne, *s. f. Wyfken van den luyoaerd*, s n.

Lubie, *s. f.* (gem.) *Zotte kuer, gril.*

Lubricité, *s. f. Ontugtigheyd, onkuyschheyd, oneerbaerheyd.*

Lubrifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneés-k.) *Smeërig* of *slibberig maeken.*

Lubrique, *adj. Ontugtig, onkuysch, oneerbaer.*

Lubriquement, *adv. Ontugtiglyk, onkuyschelyk, oneerbaerlyk.*

Lucarne, *s. f. Dak-venster.*

Lucciole, *s. f. Blinkende vlieg*

Lucide, *adj.* (weynig in gebruyk) *Lichtend, dat licht geeft.* Intervalle lucide. *Goede buy* (*van krankzinnige menschen*). Expression lucide. *Duydelyke uytdrukking.*

Lucifer, *s. m* (de *r* word uytgespr.) (Schrifture-w.) *Prins der duyvelen*, s. m. — (fabel-k.) *morgen-ster. Vénus*, s. f.

Lucratif, ive, *adj. Voordeelig, profytig, daer winst aen is.*

Lucre, *s m. Winst*, s. f. *gewin*, s. n.

Lucubration (*zoek*) Elucubration.

Luette, *s. f. Huyg*, s f. *strot-lap*, s. m *lelleken* (*in de keel*) s n Avoir la luette enflammée. *De huyg hebben.* Remettre la luette. *De huyg ligten.*

Lueur, *s. f. Licht; schynsel*, s. n. Lueur du feu. *Schynsel van het vuer.* Lueur de raison *Schynsel van reden.*

Lugubre, *adj Treurig, rouwig.* Plainte lugubre. *Treurklagt.*

Lugubrement, *adv. Treuriglyk.*

Lui, *pron pers.* (in nom.) *Hy*: — (in *dativ*) *hem, aen hem; aen haer.* (men gebruykt *lui* in *accus.* na eene *prép.* en na de conj. *que*) Je me tourne vers lui. *Ik keer my tot hem* Je n'aime que lui. *Ik bemin niet als hem.*

Luire, *v n. irreg.* (Je luis, tu luis, il luit; nous luisons, *etc.* Je luisois. (*heeft geen* Parfait simple) J'ai lui. Je luirai. Je luirois. Que je luise. Luisant; lui, ie) *Schynen, blinken, glinsteren, lichten, uytstraelen, glimmen.*

Luisant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend.* — *s. m.* Luisant d'une étoffe. *Glans van eene stoffe.*

Luites, *s f plur.* (jagt) *Teelballen* (*van een wild zwyn*) s. m. plur.

Lumachelle, *adj* Marbre lumachelle. *Schelp-marmer, marmer doormengd met veele kleyne schelpen.*

Lumière, *s. f. Licht*, s. n. Lumière du jour. *Dag-licht.* — *Licht*, s. n. *brandende keërs enz.*, s. f. — *dag* (*in eene schildery*) s. m. — *laedgat* (*van een schiet-geweër*) — *mikgat* (*van een wis-konstig werktuyg*) — *pomp-gat* (*op een schip*) s. n. — (fig.) *kennis, onderregting*, s. f. *licht*, s. n. Il m'a donné des lumières là-dessus. *Hy heeft my daer onderregting over gegeéven.* — *Verstand, oordeel*, s n *bekwaemheyd*, s. f. Il a de grandes lumières pour les sciences. *Hy heeft veel bekwaemheyd voor de weetenschappen.*

Lumignon, *s. m. Lemmer* (*van eene keërs* of *lamp*).

Luminaire, *s. m Licht*, s. n. Luminaire d'un enterrement. *Licht van eene begraefnis.* Dieu fit deux grands luminaires *God schiep twee groote lichten.* — (gem.) *Oogen*, s. n. plur. *gezigt*, s. n

Lumineux, euse, *adj Lichtgeevend, klaerschynend.* Corps lumineux. *Klaerschynend lichaem.* — (fig.) *Verlicht.* Esprit lumineux *Verlicht verstand.*

Lunaire, *adj. Maen, van de maen.* L'année lunaire. *Het maen-jaer.* Cadran lunaire. *Maen-wyzer.* — *s. f.* (plant) (*zoek*) Bulbonac.

Lunaison, *s. f. Maen*, s. f *maentyd, maendelyken loop der maen*, s. m.

Lunatique, *adj. et subst. Maenzuytig, maenziek*; — (fig.) *kwintig, buyig, ongelyk van aerd.*

Lundi, *s m. Maendag.* Lundi gras. *Vasten-avond-maendag.* Lundi saint. *Maendag in de goede week.*

Lune, *s. f. Maen*, s. f. — (scheyk.) *zilver*, s. n. Avoir des lunes. *Grillen hebben, half zot zyn.*

Lunets, *s. m plur.* (wapen-k.) *Maenroos*, s f *vier halve maenen met de punten tegen malkander*, s. f. plur.

Lunetier, *s. m Brillenmacker, brillen-*

Digitized by Google

verkooper; — (klugtig w.) *imand die eenen bril gebruykt.*

Lunette, lunette d'approche, lunette de *of* à longue vue, *s. f.* *Zienbuys*, s. f. *verrekyker*, s. m. *tuerglas*, s. n. Lunette convexe. *Vergrootglas*. Lunette concave. *Verkleynglas*. Lunette, *s. f.* *Band* (*waer in het glas van een zak-uerwerk staet*) — *bril* (*van een hakhuys*) s. m. — *kleyne dak-venster*, s. f.

Lunettes, *s. f. plur.* Paire de lunettes *Bril*, s. m. *gezigt-glas*, s. n. Etui à lunettes *Bril-koker*. Porter des lunettes, se servir de lunettes. *Brillen*, *zich van eenen bril bedienen.* — *Blinden* (*voór een peërd*) s. n. plur

Lunetter, *v. n.* (klugtig w.) *Brillen*, *eenen bril draegen.*

Luni-solaire, *adj.* (sterre-k.) Année luni-solaire. *Maen-zonne-jaer*, *jaer maer in de zon en de maen te gelyk op de zelve punten vallen* of *weërkomen.*

Lunule, *s. f.* (meët-k.) *Figuer als eene halve maen.*

Lunulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Halfmaenvormig.*

Lupercales, *s. f. pl.* (oudh) *Feesten van den afgod Pan* (*by de Romeynen*) s. n. plur.

Lupin, *s. m.* (plant) *Vyge-boon*, *wolfs-boon*, *boks-boon*, *lupyn*, *platte bittere boon*, s. f.

Lupinaire, *s. m.* *Koopman van vyge-boonen.*

Lusace, *s. f* (landschap) *Lausnitz.*

Lustrale, *adj. f.* (oudheyd) Eau lustrale. *Besproey-water* (*by de heydenen*).

Lustration, *s. f.* (oudh.) *Verzoening*, *reyniging* (*by de heydenen*).

Lustre, *s. m.* *Glans*, *luyster*, s. m. *opluystering* s. f. Beau lustre *Schoonen glans.* — *Luster*, *kroon-handelaer*, *hang-handelaer*, s. m. *heërse-kroon*, s. f. — (dicht-k.) *vyf jaeren*, s. n. pl. *tyd van vyf jaeren*, s. m. Après trois lustres. *Na vyftien jaeren.*

Lustrer, *v. a.* *Glansen*, *glans geeven*, *luyster geeven*, *kalanderen.*

Lustreur, *s. m* *Glanser.*

Lustrier, *s. m.* *Lustermaecker*, *kroonhandelaermaecker.*

Lustrine, *s f.* (stoffe) *Soórt van zyden droguet.*

Lustroir, *s. m.* (spiegelmaekers w.) *Polyst-doek.*

Lut, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) (schey-k.) *Leem.*

Lutation, *s. f.* (schey-k.) *Beleeming*, *bestryking met leem.*

Luter, *v. a.* (schey-k.) *Leemen*, *beleemen*, *met leem bestryken* of *stoppen.*

Luth, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) *Luyt*, s. f.

Luthéranisme, *s. m.* *Lutherdom*, s. n. *luthersche kettery*, *secte der lutheraenen*, s. f.

Lutherie, *s. f.* *Luytmaekery*, *snaerspeëltuygmaekery.*

Luthérien, enne, *s. m. et f* *Lutheraen*: *luthersche.* — *adj.* *Luthersch.*

Luthier, *s. m.* *Luytmaecker*, *snaerspeëltuygmaecker.*

Lutin, *s. m.* *Spook*, *kabouter-manneken*; — (gem.) *stout kind*, s. n. *kwel-geest*, s. m.

Lutiner, *v. a.* (gem.) *Kwellen*, *plaegen*, *tergen.* — *v. n.* *Spooken*, *raezen*, *woelen.*

Lutrin, *s. m.* *Koor-lessenaer* (*in eene kerk*).

Lutte, *s. f* *Worsteling*, *worstel-konst*, s. f. *het worstelen*, *worstel-spel*, s. n. De haute lutte. *Geweldiger hand.* De bonne lutte. *Zonder bedrog*, *opregtelyk.*

Lutter, *v. n.* *Worstelen*

Lutteur, *s. m.* *Worstelaer.*

Luxation, *s. f.* (heel-k.) *Verstryking*, *ontvrigting*, *ververinge*, *uyt-de-koót-schieting* (*der beenderen*).

Luxe, *s m.* *Pragt*, s. f.

Luxembourg, *s. m.* (stad) *Luxemburg.*

Luxer, *v. a.* (heel-k.) *Verstryken*, *uyt de koót doen gaen.* — *v. r.* *Uyt de koót gaen* v. n.

Luxure, *s. f.* (oud) *Onkuyschheyd.*

Luxurieux, euse, *adj.* (oud) *Onkuysch.*

Luzerne, *s. f.* (gewas) *Spaensche klaver*, *bourgondisch hoey* of *klaver.*

Luzernière, *s. f.* *Spaensch-klaverland*, s. n.

Lycanthrope, *s. m.* *Weërwolf*, *eenen die met de weërwolfs-ziekte gekweld is.*

Lycanthropie, *s. f.* *Weërwolfs-ziekte*, *wolfs-dolheyd*, s. f. *wolfs-beët*, s. m.

Lycée, *s. m.* (oudh.) *Vermoerde schoól te Athénen*; — (hédendags) *verzamel-plaets der geleerden*; — *openbaere schoól*, s. f.

Lychnis, *s. m.* (spreëk uyt *likkis*) (plant) *Vlieg-net*, s. n. *koekoeks-bloem*, s. f.

Lychnomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór lampen.*

Lycium, *s. m.* (latynsch w.) (doórnagtig gewas) *Barberisse-boom.*

Digitized by Google

Lycopode, *s. m.* (plant) *Wolfsklauwen*. s. f plur. *bosch-mos*, s. n.

Lymphatique, *adj* (ontleéd-k.) Vaisseaux lymphatiques. *Water-vaten.*

Lymphe, *s. f.* (ontleéd-k.) *Wateragtig vogt (des lichaems)* — (kruyd-k.) *wateragtig vogt (der planten)* s. n.

Lyngode, *s. f.* (geneés-k.) *Koórts met den hik verzeld.*

Lynx, *s. m.* (dier) *Lyns, locht, tiger-wolf*, s m. *wilde kat*, s. f.

Lyon (stad) *Lions.*

Lyonnois, oise, *s. m. et f. Die van Lions is.* — *adj. Lionsch.* Le lyonnois. *De provincie van Lions.*

Lyre, *s f.* (speéltuyg der oude volkeren) *Lier, hand-harp*

Lyrique, *adj.* Poésie lyrique *Liergezang, zang-gedicht, gedicht eygen om op muziek gesteld te worden.* Poète lyrique *Lier-dichter, dichter van gezangen die op muziek konnen gesteld worden.*

Lysimachie, *s. f.* (plant) *Wéderik, weégbreé, jóódden-kruyd, partyke*, s. n.

M

M, *s. f. suivant l'appellation ancienne* em, *et s. m. suivant l'appellation moderne* me, *treizième Lettre de l'Alphabet.*

Ma, *pron. poss. f. (zoek)* Mon.

Macaron, *s. m. Bitter koeksken, amandel-koeksken*, s. n.

Macaronée, *s. f. Gedicht in macaronschen stiel*, s. n.

Macaronique, *adj* Poésie macaronique. *Macaronsch gedicht, mengeldicht, latynsche verzen van eenen spottenden stiel doórmengd met woórden van eene andere taal aen de welke men eenen latynschen uytgang geéft.*

Macaronisme, *s. m. Macaronsche dicht kunde*, s. f.

Macédoine, *s. f.* (land) *Macedoniën.*

Macération, *s. f. Lyf-kastyding, afmatting van het vleesch*; — (schey-k.) *weeking, doórweeking.*

Macérer, *v. a. Zyn lichaem kastyden, afmatten doór verstervingen*; — (schey-k.) *weeken, laeten weeken.*

Maceron, *s. m.* (plant) *Pétersélie van Macédoniën, groote eppe*, s f.

Machabées, *s. m. plur.* (spreék uyt *makabé*) (vroóme joódsen) *Machabéën.*

Mâche, *s. f.* (plant) *Veld-salaed, vette-kous.*

Mâché, ée, *adj. Geknauwd.* Papier mâché. *Geknauwd papier.*

Mâchecoulis, *s. m. Moord-gat, werp-gat (in de mueren der oude vestingen)* s n.

Mâchefer, *s. m. Hamer-slag, yzer-slag.*

Mâchelière, *adj. et s. f* Dent mâchelière *Baek-tand, knauw-tand, kies.*

Mâchemoure, *s. f. Brokkelingen (van scheéps-beschuyt)* s f. plur.

Mâcher, *v. a. Knauwen, kauwen.*

Mâcheur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Vreéter: vreétster.* Mâcheur de tabac. *Tabak-knauwer.*

Machiavellique, *adj. Machiavelsch.*

Machiavellisme, *s. m. Staet-kunde van Machiavel*, s. f.

Machiavelliste, *s. m. Machiavellist, Machiavels-gezinden.*

Mâchicatoire, *s. m.* Prendre du tabac en mâchicatoire. *Tabak knauwen.*

Machicot, *s. m. Kerk-zanger.*

Mâchicoulis (*zoek*) Mâchecoulis.

Machinal, ale, *adj. Werktuyglyk.*

Machinalement, *adv. Werktuyglyk, als een werktuyg.*

Machinateur, *s. m. Aenlegger, smeéder, aenstooker (van iet kwaeds).*

Machination, *s. f. Heymelyken aenslag*, s. m.

Machine, *s. f. Tuyg, werktuyg*: — *konsttuyg*; — *konstwerk*, s. n. Machine ronde. (dicht-k.) *Wéreld, wéreld-rond* Machine infernale. *Donderschip, donder-ton (met schiet-poeder die men doet springen).* Tragédies à machines *Treurspel met vliegwerk.*

Machiner, *v. a.* Il machine votre perte *Hy smeéd uw verderf, hy is op uwen ondergang uyt.*

Machiniste, *s. m. Konst-werktuygmaeker.*

Mâchoire, *s. f. Kacks-been, kinnebak* s. n. — *bek*, s. m. *lippen (van eene schroef)* s. f. plur.

Mâchonner, *v. a. Met moeyte knauwen.*

Mâchurer, *v. a.* (gem.) *Kladden, bekladden, zwart maeken, bemorsen.*

Macis, *s. m.* (binnenschors van de muskaat-nóót) *Foelie*, s. f.

Macle, *s. f. Water-kastanie.*

Maçon, *s. m. Metser, metselaer.* Aide à maçon. *Metsers diender, opperman.* — (gem.) *Knoeyér, brodder.*

Maçonnage, *s. m. Metsel-werk*, s. n.

Maçonner, *v. a. Metsen, metselen, opmetselen*; — (gem.) *knoeyén, brodden.*

Maçonnerie, *s f. Metsel-werk*, s. n. *metselaery*, s. f.

Macque, *s. f.* (*zoek*) Brisoir.

Digitized by Google

Macquer, *v. a. Braeken, blouwen.* Macquer du chanvre. *Hennip braeken.*

Macreuse, *s. f.* (vogel) *Rotgans*, s. f. *wilden endvogel*, s. m.

Macrocéphale, *s. m.* (geneés-k.) *Die een lang hoofd heeft.*

Macrocosme, *s. m Groote wéreld*, (*in tégenstelling van* microcosme, *de kleyne wéreld* of *den mensch*) s. f.

Macroptère, *adj.* (van vogelen spr.) *Met lange vleugels.*

Maculature, *s. f. Misdruk*, s m.

Macule, *s. f. Plek, vlek.*

Maculer, *v. a. et n.* (boek-drukkers w.) *Overzetten, vlekken.*

Madame (*plur.* mesdames) *s. f. Mevrouw.*

Mademoiselle (*plur.* mesdemoiselles) *s. f. Juffrouw, mejuffrouw.*

Madone, *s. f. Onze lieve Vrouwe beeld*, s. n.

Madrague, *s. f. Tonyn-visschery, tonyn-vangst.*

Madré, ée, *adj Geplekt, gestippeld, gespikkeld, met plekken, gevlamd.* — *adj. et subst.* (gem) *Listig, loos, slim.*

Madrépore, *s. m Steenagtig zeegewas*, s. n.

Madrier, *s. m. Balk-plank, dikke plank*, s. f.

Madrigal (*plur.* madrigaux) *s. m.* (dicht-k.) *Madrigael, punt-dicht met ongelyke verzen*, s. n.

Madrure, *s. f. Plekken (in het vel van sommige dieren)* — *geelamdheyd, aderen, streépen (in het hout).*

Maëstral, *s. m. Noord-westen wind (op de middenlandsche zee).*

Maëstraliser, *v n.* (schippers w. van het kompas spr.) *Ten noord-westen draeyen (op de middenlandsche zee).*

Maffé, ée; maflu, ue, *adj.* (gem) *Dik* of *gezwollen van aenzigt.* — *subst. Dik bakhuys*, s n

Magasin, *s. m Pakhuys, magazyn*, s. n. — *mand (agter op de openbaere rytuygen)* s. f. Marchand en magasin. *Grossier, koopman in het groot.*

Magasinage, *s. m Tyd dat de waeren in het pakhuys liggen*, s m. — *pakhuys-huer*, s. f.

Magasiner, *v. a. In het pakhuys doen.*

Magasinier, *s. m. Magazynier, toezigter van een pakhuys.*

Magdaléon, *s. m* (apotheékers w.) *Zalf-stok*, s. m. *rol van zalf*, s. f.

Mage, *s. m.* (oudh.) *Wyzen, natuerkundigen (in de oostersche landen).* L'adoration des mages. *De aenbidding der wyzen.*

Magicien, enne, *s. m. et f. Toovenaar, toovenaer; tooveres.*

Magie, *s. f. Toovery, toover-konst, duyvels konst* Magie noire. *Zwarte konst.* Magie blanche, magie naturelle. *Natuerlyke toover-konst.*

Magique, *adj. Toover-konstig, tooverend.* Lanterne magique. *Tooverlanteérn.*

Magisme, *s. m. Ouden godsdienst der wyzen van Persiën.*

Magister, *s. m.* (latynsch w.) *Schoolmeester (van een dorp).*

Magistère, *s m. Groot-meesterschap (van Malta)* s n.

Magistral, ale, *adj. Meesterlyk.* Compositions magistrales (apotheékers w.) *Geneés-middelen die men niet bereyd vind.*

Magistralement, *adv. Meesterlyk, op eene meesteragtige wyze.*

Magistrat, *s. m Wethouder, stads bestierder, magistraets persoon*, s. m — *stads bestiering, magistraet wet*, s f.

Magistrature, *s. f. Stads bestiering*, s f *magistraets ampt*, s. n.

Magma, *s. m* (apotheékers w.) *Droessem*, s. m. *grondzop* s. n

Magnanime, *adj.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Grootmoedig, groothertig, édelmoedig.*

Magnanimement, *adv.* (*gn* word vogtiglyk uytgespr.) *Grootmoedigly k, édelmoediglyk.*

Magnanimité, *s. f.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Grootmoedigheyd, groothertigheyd, édelmoedigheyd*

Magnat, *s m* (spreék uyt *mag-na*) (naem der groote heeren in Pooleen) *Magnaet*

Magnésie, *s. f.* (*zoek*) Manganèse.

Magnétique, *adj Van den zeyl-steen.*

Magnétisation, *s. f Geneézing door de kragt van den zeyl-steen.*

Magnétiser, *v. a. De kragt van den zeyl-steen ergens aen mededeelen.*

Magnétiseur, *s. m. Eenen die de kragt van den zeyl-steen ergens aen mededeelt.*

Magnétisme, *s m* (natuer-k.) *Aentrekkende kragt van den zeyl-steen*, s. f.

Magnettes, *s f plur. Soort van hollandsche lynwaeten*

Magnificence, *s f. Pragt, voortreffelykheyd, kostelykheyd, prael.*

Magnifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (oud w. van godvrugtigheyd) *Verheerlyken, verheffen, loven.*

Digitized by Google

Magnifique, *adj. Pragtig, kostelyk, heerlyk, voórtreffelyk, hoogstaetelyk.*

Magnifiquement, *adv. Pragtiglyk, kostelyk, op eene heerlyke wyze, hoogstaetelyk.*

Magnolier, *s. m. Laurier-bladigen tulp-boom.*

Magot, *s. m Baviaen, grooten aep*, s. m. — *slegt gemaekt beeld*, s. n. — (gem.) *leelyken mensch*; — *spaerpot*, s. m. *verborge somme gelds*, s. f.

Maheutre, *s. m.* (oud w.) *Krygsman*

Mahométan, ane, *s. m. et f. Mahometaen: mahometaensche.* — *adj. Mahometaensch.*

Mahométisme, *s. m. Mahometaendom*, s. n.

Mahoutz, *s. m plur. Soórt van wolle lakens.*

Mai, *s. m. Mey*, s. m. *de maend mey. bloey-maend*, s. f. — *mey-boom, mey-tak*, s. m.

Maidan, *s. m. Merkt (in de oostersche landen)* s. f

Maie, *s f. Trog, moelie (waer in men het meel beslaet).*

Maïeur, *s m.* (oud) (*zoek*) Maire.

Maigre, *adj. Mager.* Jour maigre. *Mageren dag, visch-dag.* — *Dor, schrael*; — (gem.) *gering.* Il m'a chassé pour un maigre sujet. *Hy heeft my om eene geringe réden weggejaegd.* — *s. m. Het mager, mager vleesch*, s. n. Faire maigre, manger maigre. *Geen vleesch eéten.* Traiter en maigre. *Opdisschen zonder vleesch.* Le maigre m'incommode. *Het derven van het vleesch let my.*

Maigrelet, ette, *adj* (gem. w. van jonge lieden spreék.) *Mager, magerachtig.*

Maigrement, *adv.* (gem.) *Gering, magerlyk, schrael.*

Maigret, ette, *adj.* (gem) *Een weynig mager.*

Maigreur, *s. f. Magerheyd, schraelheyd.*

Maigri, ie, *adj. Vermagerd, mager geworden.*

Maigrir, *v. n. Vermageren, mager worden.*

Mail, *s m. Malie-hamer, kolf*, s. m. — *malie-baen, kolf-baen*, s. f. — *malie-spel, kolf-spel* s. n. — (timmermans w.) *houten hamer*, s. m

Maille, *s. f. Maes*, s. f. *steék (van brywerk)* s. m. — *schakel (van een net)* — *ronde plek in den oog-appel (waer doór het gezigt verduysterd word)* s. f. — (zilversmids w.) *vierde deel van eene once*, s. n. — *malie*, s f. *yzere ringskes (van eenen wapen-rok)* s. n. Cotte de maille. *Pantsier, maliënholder.* — (kleyne munt, niet meer in gebruyk) *Myt*, s. f. *heller, halven penning*, s. m.

Maillé, ée, *adj.* Fer maillé. *Gevlogten yzer-draed.*

Mailler, *v. a.* Mailler une toile de batiste. *Een stuk batist glad slaen.* — *v. n. et r.* (van vogelen spr.) *Spikkels* of *plekken krygen.*

Maillet, *s. m. Houten hamer.*

Mailletage, *s. m.* (schippers w.) *Het beslaen van het onderste van een schip met nagels*, s. n.

Mailleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (schippers w.) *Het onderste van een schip met nagels beslaen.*

Mailloche, *s. f. Klief-hamer, grooten houten hamer*. s. m.

Maillot, *s m Windsel*. s. n. *zwaegtel*, s. m. *bussel*, s. f. *kinder-doeken*, s. m. plur.

Maillure, *s. f. Spikkeling*, s. f. *plekken (op de veéren van eenen vogel)* s. f. plur.

Main, *s. f. Hand*, s. f. Donner la main. *Zich verloóven, trouwen.* De main en main. *Van hand tot hand.* A pleines mains. *Met volle handen, overvloediglyk.* Sous main. *Onder de hand, in het heymelyk.* Prendre à la main. *Met de hand vatten.* Nouvelles à la main *Geschreéve nieuwigheden die op gestelde tyden uytgegeéven worden.* En venir aux mains. *Handgemeen worden.* Faire main basse. *Geen quartier geéven, doór het zweérd ombrengen.* A main armée. *Gewapender hand* — *Handschrift*, s. n. — (kaert-spel) *slag*, s. m ook *voórhand*; — *geld-schuip*, s. f. Main de papier. *Boek papier.* — *s. f. plur.* (kruyd-k.) *Hegt-ranken, draeden, banden*, s m plur

Main-d'œuvre, *s. f. Arbeyds-loon*, s. m.

Main-forte, *s. f. Handbieding, hulp*, s. f. *bystand*, s. m.

Main-levée, *s f.* (recht) *Ligting, heffing van eenig beslag.*

Main-mise, *s. f.* (recht) *Beslag*, s n. *in-beslag-neéming*, s f User de main-mise. (recht) *Afrossen, slagen geéven.*

Main-mortable, *adj.* (recht) *Van eene doode hand, onvervreemdbaer.*

Main-morte, *s. f.* (recht) *Doode hand.*

Digitized by Google

Maint, ainte *adj.* (oud) *Veele*, *verscheyde*.

Maintefois, *adv.* (oud) *Dikwils*.

Maintenant, *adv.* *Nu*, *nu ter tyd*, *tegenwoórdig*, *thans*. Dès maintenant. *Van nu af*.

Maintenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Staende houden*: — *ondersteunen*, *voórstaen*, *handhaeven*, *verdédigen*. — *v. r.* *In stand blyven*, *staende blyven*, v. n.

Maintenue, *s. f.* (recht) *Handhaeving*.

Maintien, *s. m.* *Onderhouding*, *handhaeving*, s. f. Le maintien des lois. *De onderhouding der wetten*. — *Gelaet*, s. n. *houding*, s. f.

Maire, *s. m.* *Meyér*, *schout*, *opperofficier van eene stad*, *borgermeester*. Maire du palais. (oud) *Opperhofmeester*.

Mairie, *s. f.* *Meyérschap*; — *stadhuys*, *raed-huys*, s. n — *meyery*, s. f. La mairie de Bois-le-duc. *De meyery van 's Hertogen-bosch*.

Mairain, *s. m.* *Vat-hout*, *hout om duygen te maeken*, s. n.

Mais, *conj.* *Maer*, *doch*, *édoch*.

Maïs, *s. m* (de *s* word uytgespr.) *Turksch koórn*, *indisch koórn*, s. n. *spaensche terwe*, s. f.

Maison, *s. f.* *Huys*, s. n *huyzing*, s. f. Maison de coin. *Hoek-huys*. Maison de ville, maison commune. *Stad-huys*, *raed-huys*, *gemeentehuys*. Les petites maisons. *Zot-huys*, *zinneloos-huys*. Maison de correction, maison de force. *Verbéter-huys*, *tugthuys*. Maison mortuaire. *Sterf-huys*, *boedel-huys*. Maison de campagne, maison de plaisance. *Buytenplaets*, *hof-stéde*, *lust-hof*. — *Huysgezin*; — *geslacht*, s. n. *afkoómst*, s. f.

Maisonnée, *s. f.* (gem.) *Huysgezin*, s. n.

Maisonnette, *s. f.* *Huysken*, *kleyn huys*, s. n.

Maître, *s. m.* *Meester*, *baes*. Trancher du maître, faire le maître. *Den baes spéelen*. Passer maître. *Meester worden* (*in eenig ambagt*). — *Leermeester*. Maître d'armes *Schermmeester*. Maître d'école. *Schoólmeester*. Maître-autel. *Hoogen autaer*. Maître d'hôtel. *Hofmeester*. Charge de maître d'hôtel. *Hofmeesterschap*. Maître des œuvres. *Stads bouwmeester*, *opzigter over de stads gebouwen*. Maître des hautes œuvres. *Scherprechter*, *beul*. Maître des basses œuvres. *Beérsteeker*, *nagtwerker*. Maître ès arts. *Meester*, *leeraer in de vrye konsten*. Maître garçon. *Meester-knegt*. De main de maître. *Volmaektelyk*. En maître. *Meesteragtig*, *meesterlyk*. Parler en maître. *Meesteragtig spreeken*. — *Groot*, *aerts*. Maître fripon. *Aertschelm*. Maître sot. *Grooten zot*. — *s. m. plur.* (oórlogs w.) *Ruyters*.

Maîtresse, *s. f.* *Meestersse*, *gebiedster*, *baezin*. Maîtresse d'école. *Schoólmeestersse*. — *Minnaeres*, *vryster*, *liefste*. Maîtresse-pièce. *Het bezonderste stuk van een tuyg*.

Maîtrise, *s. f.* *Meesterschap* (*in gilden en ambagten*) s. n. Grande Maîtrise. *Grootmeesterschap*, *weérdigheyd van grootmeester*.

Maîtriser, *v. a.* *Overmeesteren*, *meester zyn over iets*, *beheerschen*.

Majesté, *s. f.* *Majesteyt*, *heerlykheyd*, *hoogagtbaerheyd*.

Majestueusement, *adv.* *Op eene hoogagtbaere wyze*.

Majestueux, euse, *adj.* *Hoogagtbaer*, *heerlyk*, *verhéven*.

Majeur, eure, *adj.* *Meerderjaerig*, *mondig*. Les ordres majeurs. (kerkelyk w.) *De meerdere* of *hoogere ordens*. Force majeure. *Onwéderstaenbaere magt*. Causes majeures. *Zaeken van groot belang*. Intérêt majeur. *Groot belang*. Ton *of* mode majeur. (muziek) *Grooten toon*. Tierce majeur. (piket-spel) *Derden opper*.

Majeure, *s. f.* (réde-k.) *Eerste stelling van eene bewys-réde*.

Majeurs, *s. m. plur.* (oud) *Voórouders*, *voórvaders*.

Major, *s. m.* (krygs-bedienden) *Major*.

Majorat, *s. m.* *Recht van eerstgeboórte* (*in Spanjen*) s. n.

Majordome, *s. m.* *Hofmeester* (*in Italiën en Spanjen*)

Majorité, *s. f.* *Meerderjaerigheyd*, *mondigheyd*; — *majors plaets* (*in een régiment enz.*) — *meerderheyd* La majorité des voix. *De meerderheyd der stemmen*.

Majorque, *s. f.* (eyland) *Majorca*.

Majuscule, *adj. et s. f.* Lettre majuscule. *Groote letter*, *strik-letter*, *hoofdletter*.

Mal (*plur.* maux) *s. m.* *Kwaed*, s. n. *ondeugd*, s. f. Eviter le mal. *Het kwaed vlugten*. Prendre en mal. *Kwalyk neémen*. Tourner en mal. *Kwalyk opneémen*. — *Pyn*, *smert*, s. f. *zeer*, s. n. La tête me fait mal. *Myn hoofd*

Digitized by Google

doet my zeer. — *Kwael*, *ziekte*, s. f. *letsel*, *ongemak*, s. n. Où a-t-il pris ce mal? *Waer heeft hy die kwael gekreegen?* Mal d'enfant. *Baerens-nood*, *arbeyd.* Mal caduc, haut mal, mal de saint Jean, mal de saint. *Vallende ziekte*, *sint Jans euwel*, *maen-ziekte.* Mal de tête. *Hoofd-pyn*, *hoofd-zeer.* Mal d'aventure. *Vyt*, *zweêr aen het eynde der vingeren* Mal de mer. *Zeeziekte.* Mal de mère. *Moeder-kwael.* Il a bien du mal à gagner sa vie. *Hy heeft veel moeyte om den kost te winnen.* — *Schade*, s. f. *verlies*; — *ongeluk*, *onheyl*, s. n.

Mal, *adv.* *Kwaelyk*, *slegt*, *niet wel* Il écrit mal. *Hy schryft slegt.*

Malachite, *s. f.* (gesteente) *Malakiet*

Malacie, *s. f.* (geneés-k.) *Lust der zwangere vrouwen*, *vremden eet-lust*, s. m.

Malacoderme, *adj.* (van dieren spr.) *Met een zagt vel*, *dat eene zagte huyd heeft.*

Malacoïde, *s. f.* (plant) *Soort van malwe*

Malactique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) *Verzagtend*, *weekmaekend.*

Malade, *adj. et subst.* *Ziek*, *krank.* Malade à mourir, malade à la mort. *Dood-ziek*, *doodelyk ziek.*

Maladie, *s. f.* *Ziekte*, *ongezondheyd*, *krankte*, *krankheyd.* Maladie mortelle. *Doodelyke ziekte.* Maladie héréditaire. *Erf-ziekte.* Maladie populaire, maladie épidémique. *Land-ziekte*, *volk-ziekte*, *besmettelyke ziekte.*

Maladif, ive, *adj.* *Ziekelyk*, *ziekagtig*, *van eene zwakke gezondheyd.*

Maladrerie, *s. f* *Lazarus-huys*, *melaetsch-huys*, s. n.

Mal adresse, *s. f.* *Plompheyd*, *lompheyd*, *onbehendigheyd*

Mal-adroit, oite, *adj.* *Plomp*, *lomp*, *onbehendig*, *handeloos*, *onhandig.* — *subst.* *Lompen vlegel.*

Mal-adroitement, *adv.* *Plompelyk*, *onbehendiglyk.*

Malagme, *s. m.* (apotheékers w.) *Weekmaekende plaester*, s. f.

Malaguette, *s. f.* (soort van péper) *Karadys-zaed*, s. n.

Malai, malais, *s. m.* (de zuyverste tael van Oost-indiën) *Maleys*, s. n.

Mal-aise, *s. m.* *Ongemak*, s. n.

Mal-aisé, ée, *adj.* *Ongemakkelyk*, *moeyelyk*, *bezwaerlyk.*

Mal-aisément, *adv.* *Ongemakkelyk*, *bezwaerlyk*, *op eene moeyelyke wyze.*

Malandres, *s. f. plur.* *Klooven* (*in de kniebuygen der peerden*) — *verrotte knoesten* of *kwesten* (*in het hout*).

Malandreux, euse, *adj.* (van hout spr.) *Met verrotte knoesten.*

Mal-à-propos, *adv.* *Te onpas*, *niet te pas*, *te onstade*, *ontydig.*

Malart, *s. m* *Wilden end-vogel.*

Mal aventure, *s. f.* *Ongeval*, *ongeluk*, s. n.

Mal-avisé, ée, *adj. et subst.* *Onbedagt*, *onbezonnen.*

Malaxation, *s. f.* (apotheékers w.) *Kneeding.*

Malaxer, *v. a.* (apotheékers w.) *Zagt kneeden.*

Mal-bâti, ie, *adj. et subst.* (gem.) *Mismaekt*, *wanschaepen.*

Mal-content, ente, *adj.* *Misnoegd*, *kwaelyk te vrede*, *te onvrede.*

Mâle, *s. m* (van dieren spr.) *Man*, s. m. *manneken*, s. n. Voici le mâle, voilà la femelle. *Dit is het manneken*, *dat is het wyfken.*

Mâle, *adj.* *Mannelyk*, *van het mannelyk geslacht.* Enfant mâle. *Mannelyk kind.* — (fig.) *Manhaftig*, *mannelyk.* Courage mâle. *Mannelyken moed.*

Malebête, *s. f.* (gem.) *Slimmen vos*, *loozen vent*, s. m. — (schippers w.) *klammaje-yzer*, s. n.

Malédiction, *s. f.* *Vervloeking*, *verwensching.*

Malefaim, *s. f.* (klugtig w.) *Grooten honger*, s. m.

Maléfice, *s. m.* *Schelmstuk*, s. n. *booze daed*, *schelmsche toovery*, s. f.

Maléficié, ée, *adj.* *Betooverd*, *behekst*; — (gem.) *ziekelyk*, *kweelend.*

Maléfique, *adj.* (sterrekykery) *Van eenen kwaeden invloed.*

Malemort, *s. f.* (gem.) *Rampspoedige dood*

Malencontre, *s. f.* (oud) *Ongeluk*, *ongeval*, s. n.

Malencontreusement, *adv.* (oud) *By ongeluk*, *ongelukkiglyk.*

Malencontreux, euse, *adj.* (oud) *Ongelukkig*, *rampspoedig.*

Mal-engin, *s. m.* (oud) *Bedrog*, s. n.

Mal-en-point, *adv.* (gem.) *In slegten staat.*

Mal-entendu, *s. m.* *Misverstand*, s. n. *misgreep*, s. f.

Malenuit, *s. f.* *Kwaeden nagt*, *slaeploozen nagt*, s. m.

Malepeste, *interj.* (gem.) *Den duyvel*, *den drommel*, *den droes.*

Malerage, *s. f.* *Geeuwhonger*, *wolfshonger*, s. m.

Digitized by Google

Mal-être, *s. m. Slegte gesteltenis*, s. f. *ongemak*, s. n.

Malévole, *adj* (gem.) *Ongenegen, ongunstig, vyandig.*

Mal-façon, *s. f. Mismaektheyd*, s. f. *gebrek*; — *bedrog*, s. n. *ontrouwe handelwyze*, s. f.

Mal-faim, *s. f.* (gem.) *Grooten honger*, s. m.

Malfaire, *v. n. irreg.* (word maer gebruykt in *infinit.*) *Kwaed doen.*

Malfaisance, *s. f. Kwaedaerdigheyd, boosaerdigheyd.*

Malfaisant, ante, *adj. Kwaedaerdig, boosaerdig*; — *schadelyk, hinderlyk.*

Malfait, aite, *adj. Mismaekt, wanschaepen.*

Malfaiteur, *s. m. Kwaeddoender, misdaediger.*

Malfamé, ée, *adj.* (gem.) *Kwalyk befaemd, die eenen kwaeden naem heeft.*

Malgracieusement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Onbeleefdelyk.*

Malgracieux, euse, *adj.* (weynig in gebruyk) *Onbeleefd, onbeschoft.*

Malgré, *prep.* (reg. *acc.*) *In weerwil, ondanks, in tegenwil, in tegenzin.* Il l'a fait malgré moi. *Hy heeft het gedaen in weerwil van my* of *tegen mynen wil.* — *Niet tegenstaende, onaengezien.* Malgré toutes mes précautions. *Niet tegenstaende alle myne voorzorgen.*

Malgré que, *conj* (reg. *conj.*) *Niet tegenstaende dat.* Il l'a fait malgré que j'en eusse. *Hy heeft het gedaen tegen mynen wil.*

Malhabile, *adj. et subst. Plomp, lomp, onbekwaem, onbedreeven onervaeren.*

Malhabilement, *adv. Plompelyk, op eene lompe wyze.*

Malhabileté, *s. f. Onbekwaemheyd, plompheyd, onbedreevenheyd.*

Malheur, *s. m. Ongeluk, ongeval, onheyl*, s. n. *ramp*, s. f. Par malheur. *By ongeluk, ongelukkiglyk.*

Malheur *interj. Wee.* Malheur aux impies! *Wee de goddeloozen!*

A la malheure, *adv. Ongelukkiglyk, by ongeluk.*

Malheureusement, *adv. Ongelukkiglyk, ellendiglyk, rampspoediglyk*; — *ramptaliglyk.*

Malheureux, euse, *adj. et subst. Ongelukkig, ellendig.* Il ne faut pas insulter aux malheureux. *Men moet de ongelukkigen niet bespotten.* — *Boos, booswigt, ramptaligen.* — *adj. Ellendig, slegt.* Malheureux écrivain. *Ellendigen schryver.*

Malhonnête, *adj. Oneerlyk, oneerbaer, eerloos.* Malhonnête homme. *Oneerlyken mensch.* — *Onbeleefd, onbetaemelyk, onordentelyk, onfatsoenlyk, ongeschikt.* Homme malhonnête. *Onbeleefden mensch.*

Malhonnêtement, *adv. Onbeleefdelyk, onbetaemelyk, ongeschiktelyk, onordenteiyk.*

Malhonnêteté, *s. f. Onbeleefdheyd, onbetaemelykheyd, onfatsoenlykheyd.*

Malice, *s. f. Booshèyd, boosaerdigheyd, kwaedaerdigheyd* Malice du péché. *Boosheyd der zonde.* — *Arglistigheyd, list, argheyd, arglist, doortraptheyd, streek.* Il m'a fait mille petites malices. *Hy heeft my duyzend streeken aengedaen.*

Malicieusement, *adv. Boosaerdiglyk, kwaedaerdiglyk*; — *listiglyk, arglistiglyk.*

Malicieux, euse, *adj. Boosaerdig, kwaedaerdig*; — *listig, arglistig, slim, doortrapt.*

Malignement, *adv. Boosaerdiglyk, kwaedaerdiglyk*; — *listiglyk, arglistiglyk.*

Malignité, *s. f. Boosaerdigheyd, kwaedaerdigheyd*; — *listigheyd, arglistigheyd.*

Malin, igne, *adj. Kwaed, boos, kwaedaerdig, boosaerdig*; — *slim, listig, arglistig.* — *s. m.* Malin *of* esprit malin. *Boozen geest, duyvel.*

Maline, *s. f.* (schippers w.) *Springty, gier-ty.*

Malines (stad) *Mechelen.*

Malingre, *adj.* (gem.) *Ziekelyk, zwak, kwynend.*

Malinois, oise, *s. m. et f. Mechelaer: mechelaersche.*

Mal intentionné, ée, *adj. et subst. Kwaedwillig, kwaed-peyzend.*

Malique, *adj.* (schey-k.) Acide malique *Appel-zuer.*

Malitôrne, *adj* (gem.) *Onhandig, lomp.* — *subst. Lompen vlegel.*

Mal-jugé, *s. m. Verkeerd vonnis*, s. n.

Mallard, *s. m. Kleynen draey-steen (der mes-slypers).*

Malle, *s. f. Valies, reyz-koffer*, s. n *mael*; — *kraemers mars*, s. f.

Malléabilité, *s. f. Buygzaemheyd, taeyheyd, rekbaerheyd, smeedigheyd.*

Malléable, *adj. Buygzaem, taey, rekbaer, smeedig, dat door hamerslagen uytgerekt kan worden.*

Malle-molle, *s. f. Soort van oostindischen netel-doek.*

Digitized by Google

Malléole, *s. f.* (ontleéd-k.) *Voetknoesel, enkel.*

Malletier, *s. m. Valiesmaeker, reyskoffermaeker.*

Mallette, *s. f. Kleyne mael*, s. f. *reys-hofferken*, s. n

Mallier, *s. m. Post-peèrd dat de brief-mael draegt; — peèrd dat in het limoen van eene post-chees loopt*, s. n.

Mal-mener, *v. a. Mishandelen, slaen.* Nos troupes furent mal-menées. *Onze krygs-benden kreegen de nèderlaeg.*

Malotru, ue, *s. et adj.* (schimp-w.) *Mismaekt, wanschaepen, leelyk.*

Malouin, ine, *s. m. et f. Eenen van Sint-Malo* Corsaire malouin. *Kaeper van Sint-Malo.*

Mal-plaisant, ante, *adj.* (oud) *Onaengenaem, onbevallig, onbehaeglyk.*

Mal-propre, *adj. Vuyl, morsig, slodderig, onschikkelyk.*

Mal-proprement, *adv. Vuyl, morsiglyk.*

Mal-propreté, *s. f. Vuylheyd, morsigheyd, onschikkelykheyd*, s. f. *gemors*, s. n.

Mal-sain, aine, *adj. Ongezond.*

Mal-séant, ante, *adj. Onbetaemelyk, onbehoorlyk, ongeschikt.*

Mal-sonnant, ante, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Strydig, aenstootelyk.*

Malt, *s. m.* (de *lt* word uytgespr.) *Mout, bereyde gerst (om bier te brouwen)* s. f.

Malte, *s. f.* (eyland) *Malta.*

Maltôte, *s. f. Overtollige schatting, knévelaery, afpersing*, s. f.

Maltôtier, *s. m. Afperser van overtollige schattingen, knévelaer.*

Maltraiter, *v. a. Mishandelen, kwaelyk behandelen; — beschadigen; — slegt onthaelen.*

Malvacées, *adj. f. plur.* (kruyd-k.) Plantes malvacées. *Planten van het slach dat maluwe.*

Malveillance, *s. f. Kwaedwilligheyd, kwaedaerdigheyd.*

Malveillant, ante, *adj. et subst. Kwaedwillig, kwaedaerdig.*

Malversation, *s. f. Trouwloosheyd*, s. f. *wanbedryf*, s. n.

Malverser, *v. n. Zyn ampt ongetrouwelyk bedienen.*

Malvoisie, *s. f. Malvezy, malvezieryn*, s. m.

Malvoulu, ue, *adj. Gehaet, niet wel gezien.*

Maman, *s. f.* (kinder-w.) *Moeder, mama.*

Mamelle, *s. f. Borst.* Mamelle de vache. *Uyêr.*

Mamelon, *s. m. Tépel, borst-tépel.*

Mamelonné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Tépelvormig.*

Mameln, ue, *adj. et s. m. et f.* (gem.) *Grofborstig, welgeborst, die groote borsten* of *eenen breeden boezem heéft.*

M'amie, m'amour. (gem.) *Vriendin, myne liefste.*

Mammaire, *adj.* (ontleéd-k.) Veines mammaires. *Borst-aders.*

Mammifére, *adj. et subst. Met borsten, dat borsten heéft; zuyg-dier*, s. n.

Mammiforme, *adj. Borstvormig.*

Manant, *s. m.* (recht) *Boer, landman, dorpeling;* — (schimp-w.) *lomperd, lompen vlégel.*

Mancelle, *s. f. Trekkéten (der karpeèrden).*

Manche, *s. f. Mouw.* Manche d'un habit. *Mouw van een kleed.* La manche. *Het canael* of *de zee tusschen Vrankryk en Engeland.* — *s. m. Steél, hegt*, s. m. *handvatsel*, s. n. Manche de couteau. *Mes-hegt.* Manche de charrue. *Ploeg-steèrt.* Manche de violon. *Hals van eene vioól.*

Mancherons, *s. m plur. Ploeg-steèrt, ploeg-steél*, s. m.

Manchette, *s. f. Hand-lob.*

Manchon, *s. m. Moffel*, s. f.

Manchot, ote, *adj. et s. Eenhandig, verminkt aen eene hand* of *arm.*

Mandant, *s. m.* (recht) *Volmagtgeéver.*

Mandarin, *s. m. Mandaryn, chineéschen édelman.*

Mandat, *s. m. Mandaet, pausselyken aenstellings-brief tot eenig kerkelyk ampt;* — (recht) *brief van magtgeéving*, s. m. — (koopmans w.) *schrifielyk bevel tot betaeling*, s. n. Mandat d'amener. *Bevel om voór den rechter te verschynen.* Mandat d'arrêt. *Bevel tot gevangenneéming.*

Mandataire, *s. m. Eenen aen wie van den Paus eenig openstaende kerkelyk ampt toegeweézen is;* — (recht) *gemagtigden, eenen die ergens toe gemagtigd is.*

Mandement, *s. m. Bevel-brief*, s. m. *verordening*, s. f. — *schrifielyk bevel tot betaeling*, s. n.

Mander, *v. a. et n. Ontbiéden, opontbieden.* — *v. a. Berigten, doen weéten, laeten weéten.*

Mandibule, *s. f.* (ontleéd-k.) *Kinnebak.*

Digitized by Google

Mandille, *s. f.* *Livrey-kleed* (*in voórige tyden*) s. n.

Mandoline, *s. f.* (speéltuyg) *Soórt van kleyne luyt.*

Mandore, *s. f.* (speéltuyg) *Soórt van luyt.*

Mandragore, *s. f.* (plant) *Mandragora, aluyn-kruyd*, s. n. *slaep-appel*, s. m.

Mandrerie, *s. f.* *Mandewerk*, s. n.

Mandrier, *s. m.* *Mandemaeker.*

Mandrin, *s. m.* *Kas, klos* (*die men op de spil van eene draeybank vyst*) s. f. — *smids doórslag*, s. m.

Manducation, *s. f.* (van het H. Sacrament spr.) *Nutting.*

Manéage, *s. m.* (schipp. w.) *Werk van eenen matroos in het laeden en het lossen* (*van een schip*) s. n.

Manége, *s. m.* *Ryschoól, rybaen, schoól daar men te peérd leert ryden*; — *rykonst, oeffening van te peérd te ryden*; — (fig.) *kuypery, heymelyke onderhandeling*, s. f. *streéken*, s. m. pl. *listen*. s. f. plur.

Manequin etc. (*zoek*) Mannequin etc.

Manes, *s. m. plur.* (oudh.) *Geest der afgestorven* (*by de heydenen*) s. m. Dieux manes. *Spook-goden.*

Manœuvre, *s. f.* (*zoek*) Manœuvre.

Manganèse, *s. f.* (soórt van yzeraerde om het glas te klaeren) *Bruynsteen*, s. m.

Mangeable, *adj.* *Eétbaer, eételyk.*

Mangeaille, *s. f.* *Eéten* (*voór de beesten*) s. n. — (gem.) *spys* (*voór de menschen*) s. f.

Mangeant, ante, *adj.* (gem.) Je l'ai laissée bien buvante et bien mangeante. *Zy was zeer gezond als ik haer verliet.*

Mangeoire, *s. f.* *Eétens-bak*, s. m. *krib* (*voór de peérden enz.*) s. f.

Manger, *v. a et n.* (nous mangeons, mangeâmes) *Opeéten*, v. a. *eéten, schaffen*, v. a. et n. *spyzen*, v. n. — *v. a.* *Verteéren, verkwisten. doórbrengen.* Il a mangé tout son bien en procès. *Hy heéft al zyn goed verteérd met procedeéren.* Manger les mots. *De woórden afbyten, niet volkomen uytspreéken.* Cette voyelle se mange devant une autre voyelle. *Die vocael word voór eene andere verzweégen.*

Manger, *s. m.* *Eéten*, s. n. *kost*, s. m. *spys*, s. f.

Mangerie, *s. f.* Relever mangerie. (gem.) *Op nieuw beginnen te eéten*; — (fig.) *overtollige onkosten der processen*, s. m. pl. — *afpersing, knévelaery*, s. f.

Mangeur, euse, *s. m. et f.* *Eéter: eétster.*

Mangeûre, *s. f.* (spreék uyt *manjür*) *Hét knaegen, het byten* (*der wormen* of *muyzen in stoffen enz*) s. n.

Mangouste, *s f.* (dier) *Egiptische rat.*

Maniable, *adj.* *Handelbaer, gedweeg, dwingbaer.*

Manieque, *adj. et subst.* *Raezend, dol, van den duyvel bezeéten.*

Manichéens, *s. m. plur.* (oude ketters) *Manicheën.*

Manichordion, *s. m.* (spreék uyt *manicordion*) *Soórt van clavecimbel.*

Manicle, *s. f.* *Droogscheérders werktuyg waer méde zy de scheéren in beweéging brengen*, s n. — *s. f. plur.* *Boeyën, hand boeyën.*

Manie, *s. f.* *Dolheyd, uytzinnigheyd, raezerny*; — *groote zinnelykheyd, hévige neyging.*

Maniement, *s. m.* (spreék uyt *maniman*) *Het handelen*, s. n. *handeling, behandeling*, s. f. Maniement des armes. *Wapen-handeling.* Maniement du bras. *Beweéging van den arm.* — (fig.) *Bestiering*, s. f. *bewind, bestier, het bestieren*, s. n. Maniement des finances. *Bewind over de geld-sommen.*

Manier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Handelen, behandelen, oeffenen, hanteéren.* Au manier. *In het handelen.* — (fig.) *Bestieren, regeéren.*

Manière, *s. f.* *Wyze, manier*; — *soórt*, s. f. *slach*, s. n. De cette manière. *Aldus.* Par manière de. *By wyze van, by wége van, by manier van.*

De manière que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoodanig dat, zoo dat.*

Maniéré, ée, *adj.* *Gemaekt, gedwongen, styf, niet natuerlyk.*

Maniériste, *s. m.* *Konst-schilder die afwykt van de schoone natuer.*

Maniette, *s. f.* *Vryslap* (*der katoendrukkers*) s. m.

Manifestation, *s. f.* *Openbaering.*

Manifeste, *adj.* *Openbaer, klaer, klaerblykelyk.* — *s. m.* *Verklaering*, s. f. *manifest*; — *verdédig-schrift*; *verweér-schrift*. s. n. — (schippers w.) *vragt-brief*, s m.

Manifestement, *adv.* *Openbaerlyk, openlyk klaerblykelyk.*

Manifester, *v. a* *Openbaeren, bekend maeken, ontdekken, vertoonen.*

Manigance, *s. f.* (gem.) *Bedriegelyke handelwyze, kuypery, list*, s. f. *streék*, s. m.

Manigancer, *v. a.* (gem.) *Heymelyk besteéken, kuypen, brouwen.*

Digitized by Google

Maniguette, *s. f.* (*zoek*) Malaguette.

Manioc, *s. m.* *Manioks-wortel.*

Manipulaire, *s. m.* (oudh) *Opperhoofd van eene kleyne krygs-bende* (*by de Romeynen*) s. n.

Manipulation, *s f.* *Behandeling*, *werking*, *bewerking* (*in de schey-konst*, *heel-konst enz*)

Manipule. *s. m.* *Manipel*, *priesterlyken arm-band*, s m — (apotheekers w) *handvol*, *greep*; — (oudh.) *kleyne krygs-bende* (*by de Romeynen*) s. f.

Manique, *s f.* *Hand-leer* (*daar sommige werklieden zich van bedienen*) s. n.

Maniveau, *s. m.* *Visch-ben*, s. f.

Manivelle, *s. f.* *Handvat* (*om mede te draeyen*) s n. — (schippers w.) *kolder stok*, *kanter-stok*, s. m.

Manne, *s. f.* (spreek uyt *mân*) (geneés-middel) *Manna*; — (schrijtuer-w.) *manna*, *hémelsch brood*; — (de *e* is kort) *tafel-korf*, *korf voór het tafel-gerief*, s. n. Manne à marée. *Visch-pender*, *platten visch-korf*. Manne d'enfant. *Teene wieg.*

Mannequin, *s. m.* *Mand*, *pak-mand*, *visch-mand*, *fruyt-mand*, s. f. — (beéldhouw-k.) *leéman*, s. m. *beeld dat beweéglyk is in zyne léden*, s. n.

Mannequinage, *s. m.* *Beéldhouwery aen de gebouwen*, s. f.

Mannequiné, ée, *adj.* (schilder-k.) *Onnatuerlyk*, *gemaekt*, *styf.*

Mannette, *s. f.* *Tafel-korfken*, s. n.

Manœuvre, *s. m.* *Metsers diender*; — (schimp-w.) *lompen werkman.*

Manœuvre, *s. f.* *Touwwerk*, *want* (*van een schip*) — *scheéps-werk*. s. n. *bestiering van een schip*; — (oórlogs w.) *beweéging*, *krygs-verrigting*, s. f. Ce général fit une manœuvre qui déconcerta les ennemis. *Deézen veldheer maekte eene beweeging*, *die de vyanden in wanorder bragt.* — (fig.) *Beleyd*. s n. Il a fait une étrange manœuvre. *Hy heéft een vremd beleyd getoond.* Cacher sa manœuvre. *Zyn oogmerk verbergen.*

Manœuvrer, *v a. et n.* *Het scheéps-werk verrigten.* Manœuvrer les voiles. *De zeylen bestieren* — *v. n.* (oórlogs w.) *De wapens handelen*, *krygsverrigtingen doen*; ook (fig) *listiglyk te werk gaen.*

Manœuvrier, *s. m.* *Ervaeren matroos.*

Manoir, *s. m.* (recht) *Woonplaets*, s. f.

Manomètre, *s. m.* *Locht-meéter.*

Manoque, *s. f* *Tabaks-rol.*

Manoscope, *s. m.* *Locht-meéter.*

Manouvrier, *s. m.* *Handwerker*, *arbeyder*, *werkman.*

Manque, *s. m.* *Gebrek*, s. n. *mangel*, s. m. De manque. *Te kort*, *te weynig.* Manque de. *By gebrek van.*

Manqué, ée, *adj.* *Mislukt.*

Manquement, *s. m* *Gebrek*. s. n. *misslag*, s. m. *faut*, s. f. Manquement de parole. *Het breéken van zyn woórd.*

Manquer, *v. a.* *Missen*, *niet raeken*, *niet treffen.* Manquer son coup. *Zynen slag missen*, *misslaen*; ook (fig.) *tot zyn oogwit niet geraeken.* — *Missen*, *niet vinden.* Manquer quelqu'un. *Imand die men zoekt*, *niet vinden.* Manquer l'occasion *De gelegenheyd laeten voórbygaen.* La manquer belle. (gem.) *Een groot gevaer ontkomen.*

Manquer, *v. n.* *Missen*, *feylen*, *eenen misslag begaen.* N'avez-vous jamais manqué? *Hebt gy ooyt niet gemist?* Son pistolet manqua. *Zyn pistoól ging niet af* of *ketste.* — *Ontbreéken*, *gebreéken*, *gebrek hebben.* L'argent nous manque *of* nous manquons d'argent. *Het geld ontbreékt ons* of *wy hebben gebrek aen geld*, *wy hebben geen geld.* Il a manqué à son devoir. *Hy heéft aen zyne pligt ontbroken.* Manquer de courage. *Geen hert hebben.* Manquer à sa parole. *Zyn woórd niet houden.* Manquer à son honneur. *Zyne eer te kort doen.* Manquer à quelqu'un. *Zyne pligt jégens imand te buyten gaen.* Se manquer à soi-même. *Zyn zelven te buyten gaen.* — *Mislukken.* Les blés ont manqué cette année. *De graeuen zyn dit jaer mislukt.* — *Bezwyken.* Le cœur me manque. *Myn hert bezwykt.* La maison manque par les fondemens. *De grondslagen van het huys bezwyken* of *begeéven zich.* Si cet homme vient à manquer, sa famille est ruinée. *Als dien man komt te sterven*, *is zyn huysgezin in den grond.* — *Bankeroet speélen.* Ce marchand a manqué. *Dien koopman is bankeroet.* — *Uytgleyén*, *uytglibberen*, *schampen*, *afschampen*, *uytschampen* Le pied lui manqua. *Zynen voet slibberde uyt.* Manquer de tomber. *Byna vallen.* — *Verzuymen*, *nalaeten.* Ne manquez pas de m'écrire. *Verzuymt niet my te schryven.*

Mansarde, *s. f.* (bouw-k.) *Gebroke dak*, s. n.

Manseau, *s. m.* *Inwooner der stad Mans.*

Mansuétude, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Zagmoedigheyd.*

Digitized by Google

Mante, *s.f.* *Rouw-kleed*, s. n. *slypenden tabbaard (die de juffrouwen in den rouw draegen)* s. m. — *grove sargie*; — *falie* s. f. — *zeker nonnen-kleedsel*; — (insecte) *blad*, s. n

Manteau, *s. m.* *Mantel*; — (fig.) *dekmantel*, *schyn*, s. m. *voórwendsel*, s. n. Vendre sous le manteau. *In het heymelyk verkoopen* Manteau de nuit, manteau de lit. *Nagt-jak*, *slaep-jak*.

Manteié, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gemanteld.*

Mantelet, *s. m.* *Schouder-manteltje*, s. n. — (oórlogs w.) *storm-scherm*, s. m. *manteling*, s. f. *storm-dak*, *blind*, s. n. — *luyk*, *klep (der oude reyskoetsen)* s. f.

Manteline, *s.f.* *Boerinnen-mantel*, s. m.

Mantelure, *s.f.* *Rug-hair van eenen hond (als het van een ander koleur is als dat der andere deelen)* s. n.

Mantille, *s.f.* *Vrouwen-manteltje zonder kap*, s. n.

Mantonnet, *s m* *Klink-haek (eener deur enz.)*

Mantoue (stad) *Mantua.*

Manture, *s.f.* (schipp w.) *Deyning*, *saementtooting (der zee-baeren)*.

Manuel, *s.m.* *Hand-boek*, s. n.

Manuel, elle *adj* *Dat met de handen geschied.* Travail manuel. *Hand-werk*

Manuelle, *s. f.* (schipp. w.) *Kolderstok*, s m *roer-pen*, s. f.

Manuellement, *adv.* *Van hand tot hand.*

Manufacture, *s. f.* *Reedery*, s f. *weekhuys*, s. n. — *gewerkte stoffe*, s. f. *maeksel*, s. n.

Manufactures, *v. a.* *Bewerken*, *maeken*, *reeden.*

Manufacturier, *s. m.* *Reeder*, *fabrikant*: — *handwerker*, *werkman (in eene fabriek)*.

Manufacturier, ière, *adj.* *Der reederyën*, *der fabrieken.*

Manumission, *s.f.* *Ontslaeging*, *vrystelling (van slaeven)*.

Manuscrit, *s. m.* *Hand-schrift*, *geschreéve boek*, s. n.

Manuscrit, ite, *adj.* *Geschreéven*, *met de hand geschreéven.*

Manutention, *s. f.* *Handhaeving*, *onderhouding.* La manutention des priviléges. *De handhaeving der voórrechten.*

Mappemonde, *s.f.* *Wéreld-kaert*, *kaert van den gantschen aerd-bodem.*

Maque, *s.f.* (zoek) Britoir.

Maquereau, *s. m.* (visch) *Makreel.* — *s. m. plur.* *Roode plekken aen de beenen (die men krygt van te digt by het vuer te zitten)* s. f. plur.

Maquereau, maquerelle, *s. m. et f.* (oneerbaer w.) *Hoeren-weérd*: *hoeren-weérdin.*

Maquerellage, *s. m.* (oneerbaer w.) *Hoeren-weérdschap*, s. n.

Maquette, *s. f.* *Eerste schets (van eenen beéldhouwer)*.

Maquignon, *s. m.* *Koopman in peérden*, *peérden-tuyscher*, *peérden-schacheraer*, *roskammer*; — (gem.) *loozen handelaer.*

Maquignonnage, *s. m.* *Peérden-schachery*, *peérden-tuyschery*, *roskammery*, s. f. *peérden-handel*; — (gem.) *loozen handel* s. m.

Maquignonner, *v. a.* *In peérden schacheren*; — (gem.) *loozen handel dryven.*

Maquilleur, *s. m.* *Makreel-schryt*, s. f.

Marabout, *s. m.* *Mahometaensche priester*; — *leelyken vent*; — *koffi-pot*, s. m. — (schippers w.) *galey-zeyl (by onweér gebruykt wordende)* s. n.

Maraboutin, *s. m.* (schippers w.) *Groot galey-zeyl*, s. n.

Maraîcher, *s. m.* *Hovenier die eenen moeras-grond bewerkt.*

Marais, *s. m.* *Moeras*, s. n. *poel*, s. m. — *hoveniers hoven (rondom Parys)* s. m plur. Marais salant. *Zout-put.*

Maresme, *s. m.* (ziekte) *Teéring*, *uytteéring*, s. f.

Marâtre, *s.f.* (schimp-naem) *Boose stiefmoeder*; — *ontaerde moeder.*

Maraud, aude, *s. m et f.* *Schelm*, *schurk*, *schobjak*, *deugniet*, *vlug*, *guyt*: *ondeugende vrouws-persoon*, *feéks.*

Maraude, *s.f.* (oórlogs w.) *Stroopery*, *vrybuytery*, *moeskoppery.*

Marauder, *v. n.* (oórlogs w.) *Stroopen*, *rooven*, *vrybuyten*, *moeskoppen.*

Maraudeur, *s. m.* (oórlogs w.) *Strooper*, *vrybuyter*, *moeskopper.*

Maravédis, *s. m.* (kopere munt-stuk) *Spaensch oórtje*, s. n.

Marbre, *s. m.* *Marmer*, s. n. *marmer-steen*; — (boek-drukkers w.) *corrigeér-steen*; ook *pers-steen*; — (schilders w.) *vryf-steen*, s. m.

Marbré, ée, *adj.* *Gemarmerd.*

Marbrer, *v. a.* *Marmeren*, *schilderen als marmer.*

Marbreur, *s. m.* *Marmeraer*, *die in marmer schildert.*

Marbrier, *s. m.* *Marmer-steenhouwer*, *marmer-bewerker.*

Digitized by Google

Marbrière, *s. f. Marmer-mijn, marmer-groef*, s. f. *marmer-kuyl*, s. m.

Marbrure, *s. f. Marmering (op een boek).*

Marc, *s. m.* (de *c* word niet uytgesproken) *Merk, gewigt van acht oncen*, s. n. Poids de marc. *Gewigt welkers pond zestien oncen doet.* Au marc le franc *of* au marc la livre *of* au sou la livre. (recht) *Zoo veél als elk voór zyn aendeel toekomt* of *moet betaelen.* — *Het dik, grondsop*, s. n. *draf, droessem*, s. m.

Marcaige, *s. m. Recht op den zeevisch*, s. n.

Marcassin, *s. m. Jong wild verken*, s. n.

Marcassite, *s. f. Solfer-steen, vuersteen, vuer-key*, s. m.

Marcarave etc. (*zoek*) Margrave etc.

Marchand, ande, *s. m. et f. Koopman, handeldryver: koopvrouw, handeldryfster; — kooper: koopster.* Marchand en gros. *Grossier, koopman in het groot.* Marchand de chair humaine. *Zielverkooper.* — *adj. Koophandeldryvend, van koophandel.* Ville marchande. *Koop-stad.* Vaisseau marchand. *Koopvaerdy-schip.* Marine marchande. *Zee-koophandel.* La rivière est marchande. *De rivier is bevaerbaer.* Cette denrée n'est pas marchande. *Die eetwaer is slegt, is niet verkoopbaer.* Acheter à pris marchand. *Voór koopmans prys koopen.*

Marchander, *v. a. et n. Dingen, bedingen, geld bieden.* Marchander beaucoup. *Nauw dingen.* — *v. n.* (gem.) *Talmen, twyffelagtig zyn, in twyffel zyn.* — *v. a. Spaeren.* Je ne le marchanderai pas. *Ik zal hem niet spaeren.*

Marchandise, *s. f. Koopmanschap, kraemery, waere*, s. f. *goed*, s. n.

Marche, *s. f. Togt, optogt, aentogt*, s. m. *het optrekken*, s. n. L'armée est en marche. *Het léger is in aentogt.* Marche forcée. *Verhaesten optogt.* Il y a dix jours de marche de Lyon à Paris. *Lions is tien dagen gaens van Parys gelégen.* — *Treéde*, s. f. *trap*, s. m. Les marches de l'autel. *De trappen van den autaer.* — *Treéde (van een weévers getouw, draey-bank enz.)* Marche d'un poème. *Vervolg* of *aeneenschakeling van een gedicht.* La Marche trévisane. (landschap) *De trévisaensche Mark.* — (fig.) *Handelwyze*, s. f. *gedrag*, s. n. Cacher sa marche. *Zyne handelwyze bedekken.*

Marché, *s. m. Merkt, merktplaets*, s. f. — *prys, koop*, s. m. *markt*, s. f. Bon marché *of* à bon marché. *Goeden koop.* Par-dessus le marché. *Op den koop toe.*

Marchepied, *s. m. Voet-bank, treéde*, s. f. *trap*, s. m.

Marcher, *v. n. Gaen, treéden, stappen*, v. n. *bewandelen, betreéden*, v. a. — *optrekken, in aentogt zyn, voortrukken*, v. n. L'armée marche. *Het léger is in aentogt.* Ce discours marche bien. *Die rédevoering is wel aeneengeschakeld.* — *v. a.* Marcher l'étoffe d'un chapeau. *De stoffe van eenen hoed bewerken* of *vollen.*

Marcher, *s. m. Gang*, s. m. *het gaen, het stappen*, s. n.

Marcheur euse, *s. m. et f.* (gem.) *Gaender: gaenster.*

Marcotte, *s. f.* (hoveniers w.) *Loot, spruyt*, s. f. *afzetsel, inlegsel*, s. n.

Marcotter, *v. a.* (hoveniers w.) *Inleggen, looten planten, afzetten.*

Mardelle, *s. f. Steenen rand (van eenen water-put)* s. m.

Mardi, *s. m Dinsdag, dynsdag.* Mardi gras. *Vasten-avond.*

Mare, *s. f Poel, water-poel*, s. m. — *wyngaerdeniers spade*, s. f.

Maréage, *s. m.* (schippers w.) *Het hueren van matroozen*, s. n.

Marécage, *s. m. Moeras*, s. n.

Marécageux, euse, *adj. Moerassig, moerasagtig.*

Maréchal, *s. m. Marschalk, veldmarschalk.* Maréchal, maréchal ferrant. *Hoef-smid, peérden-smid.* Maréchal expert. *Genees-meester van peérden.* Maréchal de logis. *Quartier-meester.*

Maréchallerie, *s. f. Hoef-smids werk, peérden-smids werk*, s. n.

Maréchaussée, *s. f. Bende ruyters tot openbaere veyligheyd*; — (voórtyds in Vrankryk) *Rechts-bank der marschalken.*

Marée, *s. f. Ty, gety, hoog en leeg water*, s. n. *eb en vloed*, s. m. Haute marée. *Hoog water.* Basse marée. *Leeg water.* La marée monte. *Het water wast* of *komt op.* La marée descend. *Het water valt* of *loopt af.* — *Zeevisch*, s. m.

Marer, *v. a.* (akker-bouw) *De aerde omspitten.*

Marfil, *s. m. Onbewerkten olifants tand.*

Margajat, *s. m.* (schimp-w.) *Kleynen jongen, knoop.*

Marganitique, *adj* Mariage marganitique. *Houwelyk met eene vrouw van*

Digitized by Google

leegen staet, *houwelyk ter linker hand* (*in Duytsland*).

Marge, *s. f.* *Kant*, s. m. *het wit* (*rondom de bladzyden van een boek* of *geschrift*) s. n.

Margelle, *s. f.* *Steenen rand* (*van eenen water-put*) s. m.

Marger, *v. a.* (boek-drukkers w.) *Den ligger leggen.*

Marginal, ale, *adj.* Notes marginales. *Kant-teekeningen.*

Margotter, *v. n.* (van kwakkels spr.) *Grauwen.*

Margouillis, *s. m.* *Drek*, *modder*, s. m. *slyk*, s. n.

Margrave, *s. m.* *Markgraef.*

Margraviat, *s. m.* *Markgraefschap*, s. n.

Marguerite, *s. f.* (bloem) *Madelief*, *margriet*, *kersauw*; — (Schriftuer-w.) *peêrel*

Marguillerie, *s. f.* *Kerk-meesterschap*, s. n.

Marguillier, *s. m.* *Kerk-meester.*

Mari, *s. m.* *Man*, *getrouwden man*, *egtgenoót.*

Mariable, *adj.* *Houwbaer*, *trouwbaer.*

Mariage, *s. m.* *Houwelyk*, s. n. *trouw*, s. f. *egt*, *egten staet*, s. m. — *houwelyks gift*; — (kaert-spel) *bruyd*, s. f.

Marié, ée, *adj. et subst.* *Getrouwd.* Les nouveaux mariés. *De nieuw-getrouwden.*

Marier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Trouwen.* Le Prêtre qui les a mariés. *Den Priester die hen getrouwd heeft.* — *Uyttrouwen*, *houwen*, *houwelyken*, *ten houwelyk geeven.* Il doit bientôt marier sa fille. *Hy zal wel haest zyne dogter uyttrouwen.* — (fig.) *Paeren*, *saemenvoegen.* Marier le savoir avec les armes. *De geleerdheyd en den wapen-handel saemen paeren.* — *v. r.* *Trouwen in egt tredden*, v. n. Il s'est marié bien jeune. *Hy is jong getrouwd.*

Marieur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Koppelaer*: *koppelaerster.*

Marin, *s. m.* *Zeeman.*

Marin, ine, *adj.* Monstre marin. *Zee-gedrogt.* Carte marine. *Zee-kaert.*

Marinade, *s. f.* (zuere saus) *Zult.*

Marine, *s. f.* *Zee-vaert*; — *zee-magt*, s. f. — *zee-strand*, s. m. Cela sent la marine. *Dat heeft eenen zee-smaek* of *zee-reuk.*

Mariné, ée, *adj.* *Doór zee-water bedorven*; — *bedorven*, *verslegt* (*om te lang op zee geweest te hebben*) — *gezult*, *in azyn en zout gelegd*; — (wapen-k.) *Met eenen visch-steêrt.*

Mariner, *v. a* *Zulten*, *in azyn en zout leggen.*

Maringouin, *s. m.* *Groote mug* (*in Oost- en West-indiën*) s. f.

Marinier, *s. m.* *Schipper*, *zeeman*, *boots-gezel.*

Marionnette, *s. f.* *Draed-pop*, *toneel-pop*, s. f. — (gem.) *wyfken*, s. n.

Martial, ale, *adj.* *Mannelyk*, *mans.*

Martialement, *adv.* *Mannelyk*, *gelyk eenen man betaemt.*

Maritime, *adj.* *Aan de zee gelegen*, *der zee.* Province maritime. *Landschap aan de zee gelegen.* Force maritime. *Zee-magt.*

Marjorne, *s. f.* (gem.) *Leelyk en vuyl wyf*, s. n.

Marjolaine, *s. f.* (plant) *Marjolyn*, *majoraen.*

Marjolet, *s. m* (gem.) *Salet-pop*, *pronker*, *oppasser der juffers.*

Marli, *s m.* (gaes) *Marlie.*

Marmaille, *s. f.* (gem.) *Hoop kleyne kinderen*, s. m.

Marmelade, *s. f.* *Marmelaede*, s. f. *vogtig inmaeksel van vrugten*, s. n. Marmelade de coins. *Gekonfyte kweepeêren*, *kwee-vleesch* Marmelade d'abricots *Gekonfyte abrikoózen* Marmelade de pommes. *Appel-moes.* Cette viande est en marmelade. *Dat vleesch is te zeer gekoókt*, *is tot bry gekoókt.*

Marmenteaux, *adj. m. plur.* Bois marmenteaux. *Lust-bosch*, s. n. *hooge boomen*, s. m. plur.

Marmite, *s. f.* *Koók-pot*, *ketel*, *kook-ketel*, s. m.

Marmiteux, euse, *adj. et subst.* (gem.) *Arm*, *ellendig.* Il fait le marmiteux. *Hy klaegt altyd.*

Marmiton, *s m.* *Keuken-knegt*, *keuken-jongen*, *koks-jongen.*

Marmonner, *v. a.* (gem.) (*zoek*) Marmotter.

Marmot, *s. m.* *Baviaen*, *grooten aep met eenen baerd en langen steêrt.*

Marmot, otte, *s. m. et f.* (schimp-w.) *Stouten jongen*, *bengel*, s. m. *stout meysken*, s. n.

Marmotte, *s. f.* (dier) *Berg-rat*, *marmot*, s. f. *marmel-dier*, s. n.

Marmotter, *v. a.* (gem.) *Preutelen*; *mompelen*, *prêrelen*, *binnens-monds spreêken.*

Marmouset, *s. m.* *Snaeksch* of *mismaekt beeld*; — *aepen-gezigt*, s. n. *leelyken jongen*, s. m.

Digitized by Google

Marne, *s. f. Kley*, s. f. *mergel*, s. m.

Marner, *v. a. Mergelen, met mergel mesten.* — *v. n.* La mer marne. *De zee in het afloopen laet het land bloot.*

Marneron, *s. m. Mergel-graever, kley-graever.*

Marnière, *s. f. Mergel-kuyl, kley-put*, s. m.

Maronites, *s. m. plur.* (christenen op den berg Libanus) *Maronieten.*

Maroquin, *s. m. Spaensch leër*, s. n. Maroquin du levant *Turksch leër.*

Maroquin, ine, *s. m et f. Marocaen: marocaensche, inwooner van Maroco;* — (schimp-w.) *slegten persoon, mensch zonder agting.*

Maroquiner, *v. a. Als spaensch leër bereyden.*

Maroquinerie, *s. f. Het bereyden van spaensch leër*, s. n.

Maroquinier, *s. m. Bereyder van spaensch leër.*

Marotique, *adj.* Style marotique. *Schryftrant in den smaek van den dichter Marot.*

Marotte, *s. f. Zots-kap, narre-kap;* — *speel-pop, iets daer men grooten zin in heeft.*

Marouchin, *s. m. Slegt teeken-kryt*, s. n.

Marouffe, *s. m.* (schimp-w.) *Schelm, deugniet.* — *s. f. Soort van lym.*

Maroute, *s. f.* (plant) *Stinkende camille.*

Marquant, ante, *adj. Byzonder, voornaeme.* Les personnes les plus marquantes de la compagnie. *De voornaemste persoonen van het gezelschap.* Cartes marquantes. (kaert-spel) *Telkaerten.*

Marque, *s. f. Teeken, merk, merkteeken*, s. n. Marques d'honneur. *Eerteeken.* Homme de marque. *Man van aenzien.* Lettres de marque. *Brieven van wégens de regeering door de welke de zee-kaepers gemagtigd worden om op kaep te vaeren.* — *Meet*, s. f. *begin van eene speel-baen* of *speelperk*, s. n. Il faut tenir le pied à la marque. *Gy moet aen de meet staen.*

Marqué, ée, *adj. Geteekend.* Marqué de la petite vérole. *Pokdaelig.* Il a un goût marqué pour la musique. *Hy heeft eenen byzonderen smaek* of *groote genégenheyd voor de muziek.*

Marquer, *v. a. Teekenen, teeken geeven, merken, een merk geeven, afteekenen, aenteekenen, opteekenen;* — *stempelen;* — *brandmerken;* — *bescheyden, bedingen.* Cela a été marqué expressément dans nos conditions. *Dat is duydelyk in onze voorwaerden bescheyden.* Le torrent a marqué son passage par un grand dégât. *Den stroom heeft in het doorvloeden groote schade na zich gelaeten.* — *v. a. et n. Te kennen geeven, doen weeten, toonen, aentoonen, betoonen, bewyzen, betuygen;* ook *melden, berigten.*

Marqueter, *v. a.* (word geconj. als *Cacheter*) *Sprikkelen, spikkelen, met kleyne vlekken teekenen;* — (schrynwerkers w.) *inleggen.*

Marqueterie, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Ingeleyd werk*, s. n.

Marquette, *s. f. Schyf*, s. f. *koek (van maegde-was)* s. m.

Marqueur, *s. m. Merker, opteekenaer, aenteekenaer;* — *stempelaer.*

Marquis, ise, *s. m. et f. Markgraef: markgravin.*

Marquisat, *s. m. Markgraefschap, marquisaet*, s. n.

Marquise, *s. f. Overtreksel van eene léger-tent*, s. n.

Se marquiser, *v. r. Zich voor eenen marquis uytgeeven.*

Marraine, *s. f. Méter, peet, doophefster.*

Marri, ie, *adj.* (oud) *Droef, droevig, bedroefd.*

Marron, *s. m. Groote kastanie*, s. f. Marron d'Inde *Kastanie-quina, wilde kastanie.* — *Klokkebus*, s. f. — (boekdrukkers w.) *Boek in het heymelyk gedrukt*, s. n. Nègre marron. *Slaef in América die in de bosschen vlugt om in vryheyd te leeven.* Cheveux frisés en marrons. *Hair in groote ronde krollen gezet.*

Marronner, *v. a. Het hair in groote krollen zetten;* — (boek-drukkers w.) *iets in het heymelyk drukken.*

Marronnier, *s. m. Groote kastanie-boom.* Marronnier d'Inde. *Wilde kastanie-boom, peerde-kastanie, roskastanie.*

Marroquin etc. (*zoek*) Maroquin etc.

Marrube, *s. m.* (plant) *Andoorn, malrove, malruvie.* Faux marrube (*zoek*) Marrubiastre.

Marrubiastre, *s. m.* (plant) *Valschen malrove* of *malruvie, soort van andoorn.*

Mars, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Maert, meert*, s. m. *lente-maend*, s. f. — (fabel-k.) *krygs-god, oorlogs-god*, s. m. — (schey-k.) *yzer*, s. n. — *s. m. plur. Zaeden die in meert gezaeyd worden*, s. n. plur.

Marsèche, *s. f.* (graen) *Zomer-gerst.*

Digitized by Google

Marsiliame, *s. f. Zeker vendtiaensch schip.*

Marsouin, *s. m.* (visch) *Bruyn-visch*, s. m. *zee-verken*, s. n. — (schimp-w.) *mylen en leelyken mensch*, s. m

Martagon, *s. m.* (plant) *Asfodille, wilde lilie*, s f.

Marte, *s f.* (*zoek*) Martre.

Marteau, *s. m. Hamer.* Marteau d'une porte. *Klopper van eene deur.*

Martel, *s. m.* (oud) *Hamer* Martel en tête. *Bekommering, jaloersheyd, agterdogt.*

Martelage, *s m. Teeken dat de houtcesters op de boomen zetten die afgekapt moeten worden*, s. n.

Marteler, *v a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) *Hameren, met den hamer slaen*; — (fig.) *Kwellen, plaegen, pynigen*

Martelet, *s. m. Hamerken*, s. n.

Marteline, *s. f. Bik-hamer, hamer om marmer te bikken*, s m.

Martial, ale, *adj. Strydbaer, oorlogszugtig, krygszugtig*; — (schey-k.) *yzeragtig.*

Martiales, *s f plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Mars*, s. n. plur.

Marticles, *s. f. plur.* (schippers w) *Haene-pooten*, s. f. plur. *scheêr-lyntjes*, s. n. plur.

Martinet, *s. m.* (vogel) *Gier-zwaluwe, steen-zwaluwe*, s. f. — *steêlkandelaer*, s. m. *licht-pannekken*, s n. — *stok met leêre riemkens (om het stof uyt de kleederen te kloppen)* — *stamper (in eenen vol-molen* of *papier-molen)* s. m.

Martinet-pêcheur, martin-pêcheur, *s. m Ys-vogel.*

Martingale, *s. f.* (ry-schoôl) *Springriem*, s. m Jouer à la martingale. *Effen of dobbel speelen.*

Martre, *s. f.* (dier) *Marter, boschmarter, marter-dier*; — *marter-vel*, s. n.

Martyr, yre, *s. m et f, Martelaer, bloed-getuygen: martelaeresse.*

Martyre, *s. m. Martelie, marteldood*; — (fig.) *groote pyn, groote smert* s. f.

Martyriser, *v. a. Martelen, martiriseêren, pynigen.*

Martyrologe, *s. m. Martelaers-boek*, s. n.

Martyrologiste, *s. m. Schryver van een martelaers-boek.*

Mascarade, *s. f. Mommery, verkleeding*, s f. *mommen-dans*, s. m. *mommen-spel*, s. n.

Mascaron, *s. m.* (bouw-k.) *Snoeshoofd, bakhuys (aen deuren, fonteynen, pompen enz.)* s. n.

Masculin, ine, *adj. Mannelyk, van het mannelyk geslacht.*

Masculinité, *s. f. Manbaerheyd, mannelyke hoedanigheyd*, s. f. *mannelyk geslacht*, s. n.

Masque, *s m. Mom-aenzigt, masker*, s. n. *gryns*, s f. — *vermomden persoon*, — (fig.) *valschen schyn, dek-mantel*, s. m. Lever le masque. *Het mom-aenzigt afleggen, zonder bewimpeling te werk gaen.* — (bouw-k.) *Tronie*, s. f. *hoofd*, s. n. — *s. f.* (schimp-w.) *Vuyle pry, morsige* of *leelyke vrouwspersoon.*

Masqué, ée, *adj. Vermomd.*

Masquer, *v. a. Vermommen, verkleeden, maskeêren*; — (fig.) *bedekken, veynzen.*

Massacre, *s. m. Moord, moordery, slagting*, s f. *bloed-bad*, s. n. — (gem.) *brodder, knoeyêr*, s. m.

Massacrer, *v. a. Vermoorden, om hals brengen, dooden, doodslaen*; — (gem.) *bederven, verbrodden, verknoeyen.*

Massacreur, *s. m. Vermoorder, moordenaer.*

Masse, *s. f. Klomp*, s. m. Masse de plomb. *Klomp lood.* Masse de sel. *Zout-steen.* — *Het geheel*, s. n. *geheelheyd*, s f. Masse du sang. *Geheelheyd van het bloed, al het bloed te saemen.* Masse des biens. *Geheelen boedel, alle de goederen te saemen.* En masse. *Alle gelyk, gezaemenlyk.* Faire une levée en masse. *Alle het jong manschap ten oorlog oproepen.* — *Zwaeren yzeren hamer*; — *staf, kolf*, s. m. *knods*, s. f. Masse d'eau, masse de glayeul (riet-plant) *Lisch-dodde, dorsen, polsen, dullen, zots-kap.* — *s. f. pl.* (schilder-k.) *Hoogsels en diepsels, dagen en schaduwen (in eene schildery).*

Mâsse, *s. f. Inleg, inzet (in de waeg-spelen)* s. m.

Masse-more, *s. m. Gestoote scheêpsbeschuyt*, s f.

Masse-pain, *s. m. Massepyn, suyker-amandel-brood*, s. n.

Mâsser, *v. a.* (w. der waeg-spelen) *Inzetten, inleggen.*

Masseter, *s. m.* (ontleêd-kunde) *Kinnebak-spier*, s. f.

Massicot, *s. m.* (geêle verf) *Loodgeêl*; — *verloodsel (van pot-werk)* s. n.

Massier, *s m. Roey-draeger, bedel.*

Massif, *s. m. Digt-beplant bosch*, s. n. Cette allée est terminée par un massif.

Digitized by Google

Op het eynde van deeze dreef is een digt beplant bosch. Massif de maçonnerie. *Zwaer* of *vol metsel-werk.*

Massif, ive, *adj. Digt, zwaer, grof, lomp.* Cet édifice est trop massif. *Dat gebouw is te zwaer.* Or massif. *Massif goud, louter blok-goud* Esprit massif. *Dom verstand, lompen geest.*

Massivement, *adv. Zwaer, lomp, grof.*

Massore, massorah, *s. f. Tael-zifting van den hebreeuwschen grond-text der heylige Schriftuer en der zelver verdeeling in kapittels, verzen enz.*

Massorétique, *adj. Massorétisch.*

Massorettes, *s. m pl. Geleerde joóden die gewerkt hebben aen de tael-zifting enz. van den hebreeuwschen grond-text der heylige schriftuer om der zelver verbastering te voórkomen.*

Massue, *s. f. Knods*, s. f. *knods-stok*, s. m.

Mastic, *s. m.* (harst) *Mastik*, s. m. — *stop-verf*, s. f.

Mastication, *s. f.* (geneés-k.) *Knauwing.*

Masticatoire, *s. m.* (geneés-k.) *Knauw-artseny*, s. f. *knauw-geneés-middel (om speeksel te verwekken)* s. n. — *adj. Speeksel-verwekkend, slym-loozend, slym-zuyverend.*

Mastiquer, *v. a. Met mastik aeneenlymen.*

Mastoïde, *adj.* (ontleéd-k.) Muscle mastoïde. *Spalk-spier, spier om het hoofd neér-te-bukken.*

Masturbation, *s. f.* (geneés-k.) *Zelfbesmetting.*

Masure, *s. f. Oud vervalle huys*, s. n. — *overblyfsels van vervalle gebouwen*, s. n. plur.

Mât, *s. m. Mast, scheeps-mast.* Mât de misaine. *Fokke-mast.* Mât d'artimon. *Bezaens-mast.* Mât de hune. *Steng, mars-steng.* Mât de beaupré. *Boegspriet.* Mât désarmé. *Blooten* of *ontlakelden mast zonder want* of *zeylen.*

Mat, atte, *adj.* (de *t* word uytgesproken in *mâsc.*) *Doof, glansloos, ongebruyneérd, dat niet blinkt;* — *zwaer, ineengedrongen.*

Matador, *s. m.* (gem.) *Aenzienelyken persoon.*

Matafion, *s. m.* (schippers w.) *Steek-lyn*, s f.

Matamore, *s. m.* (gem.) *Windmaeker, zwetser.* — *s. f. Slaevenkerker*, s. m.

Matasse, *s. f. Bael-zyde, rauwe ongesponne zyde.*

Matassinade, *s. f. Zotte poets in het dansen.*

Matassiner, *v. n. Den poetsen-dans dansen.*

Matassins, *s. m. plur. Zotten dans, poetsen-dans*, s. m. — *poetsen-dansers*, s. m. plur.

Matelas, *s. m. Matras*, s. f.

Matelasser, *v. a. Met matrassen voórzien of bekleeden;* — *iets opvullen als eene matras.*

Matelassier, *s. m. Matrasmaeker.*

Matelot, *s. m. Bootsgezel, matroos, zeeman;* — (zee-oórlogs w.) *schip geschikt tot bystand van een grooter*, s. n.

Matelotage, *s. m. Matroos-loon.*

Matelote, *s. f. Visch-kooking op zyn zeemans.* A la matelote. *Op zyn bootsgezels, op zyn zeemans.*

Mâter, *v. a. Bemasten, met masten voórzien.*

Mater, *v. a.* (schaek-spel) *Den koning schaek-mat* of *schaek en mat zetten;* — (fig.) *versterven, afmatten;* — *vernéderen, verootmoedigen.*

Mâtereau, *s. m. Mastje*, s. n.

Matérialisme, *s. m. Gevoelen der geéne die gelooven dat alles stoffelyk en eeuwig is*, s. n.

Matérialiste, *s. m. Eenen die gelooft dat alles stoffelyk en eeuwig is.*

Matérialité, *s. f. Stoffelykheyd.*

Matériaux, *s. m plur. Bouw-stoffen, matériaelen*, s f. plur. — *stukken dienstig tot opstelling van eenig schrift*, s. n. plur.

Matériel, elle, *adj. Stoffelyk, lichaemelyk;* — *grof, lomp, zwaer.* C'est un esprit bien matériel. *'T is eenen dommerik.*

Matériellement, *adv.* (schoól-w.) *Stoffelyk.*

Maternel, elle, *adj. Moederlyk, moeders;* — *van de moederlyke zyde.*

Maternellement, *adv Moederlyk.*

Maternité, *s. f. Moederschap*, s. n.

Mâteur, *s. m. Mastmaeker.*

Mathématicien, *s. m. Wis-konstenaer, wis-kundigen.*

Mathématique, *s. f.* mathématiques, *s. f. plur. Wis-konst.*

Mathématique, *adj. Wis-konstig, wis-kundig.*

Mathématiquement, *adv. Wis-konstiglyk, wis-kundiglyk*

Matière, *s. f. Stoffe, matéria*, s. f. Matière combustible. *Brand-stoffe.* Matières premières. *Eerste stoffen, grond-stoffen.* — *Onderwerp*, s. n.

Digitized by Google

inhoud, s m. — *oorzaek gelégenheyd*, s. f. — *Etter*, s. m. Matière fécale. *Drek*, *stront*. En matière de. *In het stuk van*.

Mâtin, *s. m. Wagt-hond*, *waek-hond*, *hof-hond*.

Matin, *s. m. Morgen*, *morgend*, *ogtend*. Dès le matin. *Van 's morgens af*. De bon matin. *'S morgens vroeg*. De grand matin. *'S morgens heel vroeg*. — *adv. Vroeg*, *tydig*.

Matinal, ale, *adj. Vroeg op*, *die vroeg opstaet*.

Mâtineau, *s. m. Kleynen waek-hond*.

Matinée, *s. f. Morgen*, *morgend*, *morgen-tyd*, *ogtend-stond*, s. m.

Mâtiner, *v. a.* (gem.) *Behyven*, *over den hékel haelen*, *uytmaeken*.

Matines, *s. f. plur.* (deel der kerkelyke getyden) *Mettènen*.

Matineux, euse, *adj. Die gewoon is vroeg op-te-staen*.

Matinier, ière, *adj.* Étoile matinière. *Morgen-ster*.

Matir, *v. a.* (zilversmids w.) *Mat maeken*, *het goud of zilver zonder glans* of *bruyneérsel beweerken* of *opkoóken*.

Matois, oise, *adj. et subst.* (gem.) *Listig*, *loos*, *doórsleépen*, *doórtrapt*, *fyn*. Fin matois. *Loozen vos*.

Matoiserie, *s. f.* (gem.) *Listigheyd*, *loosheyd*, *doórtraptheyd*, *doórsleépenheyd*.

Matou, (*plur.* matous) *s. m. Ongesneéden kater*.

Matras, *s. m.* (schey-k.) *Overhaelflesch*, *distileér-flesch*, s. f.

Matricaire, *s. f.* (plant) *Moederkruyd*, s n.

Matrice, *s. f. Giet-vorm*, s m. *matrys*; — (ontleéd-k.) *baer-moeder*, *lyf-moeder*, s. f. — *adj. f* Église matrice. *Moeder-kerk*. Langue matrice. *Moeder-tael* (*daer andere taelen van afstammen*). Couleurs matrices. *Hoofdverven* (*waer van de andere verven gemaekt worden*). Rôle matrice, matrice des rôles. *Oorsprongelyke lyst*, *hoofd-lyst*, *moeder-rol*.

Matricide, *s. m. Moeder-moord*, s. f. — *moeder-moorder*, s. m.

Matriculaire, *s. m. Eenen welkers naem op de rol geschreéven is*.

Matricule, *s. f. Naem-lyst*, *naem-rol*.

Matrimonial, ale, *adj. Houwelyksch*, *van het houwelyk*.

Matrone, *s. f.* (recht) *Vroed-vrouw*. Matrone romaine. (oudh.) *Matroon*, *edele romeynsche vrouw*.

Mâtte, *s. f.* (schey-k.) *Onzuyvere stoffe van metael* (*die men krygt doór de eersta smelting*).

Mattelins, *s. m. plur. Soórt van levantsche wolle*.

Maturatif, ive, *adj.* (geneés.-k.) *Rypmaekend*, *etter-verwekkend*.

Maturation, *s. f. Ryping*, *rypwording*.

Mâture, *s f. Bemasting*, s. f. *alle de masten van een schip*; — *mast-boomen*, s. m. pl. *hout voór scheéps-masten*, s. n.

Maturité, *s. f. Rypheyd*. Avec maturité. *Rypelyk*, *met rypheyd*, *met rypen raed*.

Maturinaire, *s. m.* (kerkelyk w.) *Morgend-gebéden-boek*, s. n.

Maturinal, ale, *adj.* (kerkelyk w.) *Van de morgend-gebéden*.

Maudire, *v. a. irreg.* (Je maudis, tu maudis, il maudit; nous maudissons, vous maudissez, ils maudissent. Je maudissois. Je maudis. Je maudirai. Je maudirois. Maudis. Que je maudisse. Maudissant; maudit, ite) *Vervloeken*, *verwenschen*.

Maudisson, *s m.* (gem.) *Vloek*, s. m. *vervloeking*, s. f.

Maudit *s. m.* (Schriftuer-w.) *Verdoemden*.

Maudit, ite, *adj. Vervloekt*, *verdoemd*; — *zeer slegt*.

Mauge, *s. f.* (*zoek*) Maugère.

Maugère, *s f.* (schippers w.) *Mammiering*, *leère kop* (*tot afdrupping van het water*).

Maugréer, *v n.* (gem) *Leelyk uytvaeren*, *schrikkelyk vloeken en zweéren*.

Maupiteux, euse, *adj.* (oud) *Onbermhertig*. Faire le maupiteux. *Klaegen* of *kermen zonder réden*.

Maure etc. (*zoek*) More etc.

Mauritanie, *s. f. Mooren-land*, s. n.

Mausolée, *s. m. Heerlyk en vorstelyk graf*, *eer-graf*, *pronk-graf*, *prael-graf*, s. n. *pragtige graf-stéde*, s. f.

Maussade, *adj. Morsig*, *vuyl*, *smeérig*; — *onbevallig*, *lomp*, *onbeléfd*; — *slegt gemaekt*. Habit maussade. *Kleed dat slegt gemaekt is*.

Maussadement, *adv. Morsigbyk*; — *lompelyk*.

Maussaderie, *s. f. Morsigheyd*; — *onbevalligheyd*, *lompheyd*.

Mauvais, aise, *adj. et subst. Kwaed*, *slegt*. Mauvaise herbe. *Onkruyd*, *kwaed kruyd*. Mauvais traitement. *Mishandeling*, *slegte behandeling*. Mauvaise volonté. *Kwaedwilligheyd*. De mauvaise volonté. *Kwaedwillig*.

Mauvais, *adv. Kwaelyk*, *slegt*.

Digitized by Google

Trouver mauvais. *Kwaelyk nemen.* Sentir mauvais. *Slegt rieken, stinken.*

Mauve, *s.f.* (plant) *Maluwe*, s. f. *kaeskens-kruyd*, s. n. Mauve de jardin. *Hof-maluwe*, *stok-roos.*

Mauviette, *s.f.* (vogel) *Soórt van leeuwerk.*

Mauvis, *s. m.* (vogel) *Kleyne lyster*, s. f.

Maxillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (ontleéd-k.) Os maxillaire. *Kaeks-been.*

Maxime, *s.f.* *Grond-régel*, *stok-régel*, *zet-régel*, s. m. *grond-spreuk*, *grondstelling*; — (muziek) *noót van vier maeten*, s f.

Maximum, *s. m.* (latynsch w. der wis-k.) *Top-punt*, *het hoogste*, s. n. — *hoogsten koop-prys*, s m.

Mayence (stad) *Ments.*

Mays, *s. m.* (*zoek*) Maïs.

Mazette, *s.f.* *Slegt peérd*, s. n. — (gem.) *slegten speélder*; — *prul*, *prullenaer*, s. m.

Me, *pron. pers.* (in *dativ.* en *accus.*) *My.* Il me dit. *Hy zegt my.* Il me punit. *Hy strafi my.* (als er eene vocael volgt. word *me* geäpostrofeérd) Il m'a dit. *Hy heéfi my gezeyd.*

Méat, *s. m.* (ontleéd-k.) *Buys*, *pyp*, s. f.

Mécanicien, *s. m.* *Werktuyg-kundigen.*

Mécanique, *s. f.* *Werktuyg-kunde*, *kennis der beweégende kragten*; — *saemenstelling*, *aeneenschakeling.*

Mécanique, *adj.* *Werktuyg-kundig*, *werktuyglyk.* Arts mécaniques *Ambagten*, *handwerken*, *werktuyg-konsten.* Métier bien mécanique. *Zeer gemeen* of *slegt ambagt.*

Mécaniquement, *adv.* *Werktuyg-kundiglyk.*

Mécanisme, *s. m.* *Werktuyg-kundige saemenstelling*, s. f.

Mécène, *s. m.* (eygen naem) *Mécénas*; — (fig.) *beschermer der konsten en der geleerden.*

Méchamment, *adv.* *Kwaedaerdiglyk*, *boosaerdiglyk*, *ondeugdelyk*, *snoodelyk.*

Méchanceté, *s.f.* *Kwaedaerdigheyd*, *boosheyd*, *ondeugendheyd*, *boosaerdigheyd*, *snoodheyd*; — *stoutheyd*, *koppigheyd*, s. f. *kwaede parten* (*der kinderen*) s. f. plur.

Méchant, ante, *adj.* et *súbst.* *Boos*, *kwaedaerdig*, *boosaerdig*, *ondeugend*, *snood.* — *adj.* *Kwaed*, *slegt.* Méchans vers. *Slegte verzen*

Mèche, *s. f.* *Lont.* Découvrir *of* éventer la mèche. (fig.) *Lont rieken*, *de list ontdekken.* — *Wiek*, s. f. *lemmer* (*van eene keérs* of *lamp*) — *tintel*, s. m. *vonk*; — *pyp* (*van eenen handelaer*) s. f. — *yzer van eene boor* of *van eenen kurke-trekker*, s. n.

Méchef, *s. m.* (oud) *Ongeluk*, s. n.

Mécher, *v. a.* Mécher un tonneau. *Eene ton zwavelen* of *solferen*, *den damp van den brandenden solfer in eene ton brengen.*

Méchoacan, *s. m.* (wortel) *Witten rhubarber.*

Mécompte, *s. m.* *Misrékening*, *mistelling*, s. f.

Se mécompter, *v. r.* *Misrékenen*, *mistellen*, v. n. *zich misgrypen*, *zich misrékenen*, v. r.

Méconite, *s. f.* (natuerl. historie) *Maenzaed-steen*, s m.

Méconnoissable, *adj.* *Niet kennelyk*, *niet kenbaer*, *onkenbaer*, *onkennelyk.*

Méconnoissance, *s. f.* *Ondankbaerheyd.*

Méconnoissant, ante, *adj.* *Ondankbaer.*

Méconnoître, *v. a.* *irrég.* (word geconj. als *Connoître*) *Miskennen*, *niet kennen.* Je vous ai méconnu. *Ik heb u niet gekend.* — *Niet erkennen*, v. a. *ondankbaer zyn*, v. n. — *v. r.* *Zich zelven niet meer kennen*, *hooveérdig zyn*, *zynen voórigen geringen staet niet meer gedenken.*

Mécontens, *s. m plur.* *Misnoegden.*

Mécontent, ente, *adj.* *Misnoegd*, *onvergenoegd*, *onvoldaen*, *te onvréde.*

Mécontentement, *s. m.* *Misnoeging*, *misnoegdheyd*, *onvergenoeging*, s. f. *misnoegen*, *ongenoegen*, s n.

Mécontenter, *v. a.* *Misnoegen*, *ongenoegen geéven.*

Mecque, *s. f.* (stad) *Mecca.*

Mécréant, *s. m.* *Ongeloovigen*

Mécroire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Croire*) (weynig in gebruyk) *Niet gelooven.*

Médaille, *s. f.* *Gedenk-penning*, *pronk-penning*, s. m. *medalie*, s. f.

Médailler, *s. m.* *Kabinet van gedenkpenningen*, s. n.

Médailliste, *s. m.* *Liefhebber* of *kenner van médaliën.*

Médaillon, *s. m.* *Grooten gedenkpenning*, s. m. — *ronde schyf met een borstbeeld* of *ander cieraed*, s. f.

Médecin, *s. m.* *Genéesmeester*, *médecynmeester*, *genéesheer*, *arts*, *doctoór.*

Digitized by Google

Médecine, *s. f.* *Geneés-konst*, s. f. — *geneés-middel*, s. n. *médecyn*, *artseny*, s. f.

Médeciner, *v. a.* (gem.) *Geneés-middelen ingeéven.* — *v. r.* *Geneés-middelen inneémen* of *gebruyken.*

Médiaire, *adj.* (kruyd-k.) *Middenste* of *middelste*, *midden.*

Médiane, *adj. f.* (ontleéd-k.) Veine médiane. *Méditten-ader*, *midden-ader*, *groote bloed-ader in den arm.*

Médianoche, *s. m.* (ontleend uyt het spaensch) *Middernagts maeltyd* (*na eenen vasten-dag*) s. f.

Médiante, *s. f.* (muzick) *Tierce van eenen grond-toon*; — *poozing in het midden van ider vers der Psalmen.*

Médiastin, *s. m.* (ontleéd-k.) *Middenvlies*, *middenschot* (*dat de holte der borst en de long in de lengte vaneenscheyd*) s. n.

Médiastine, *adj. fém.* (ontleéd-k.) Veine médiastine. *Ader van het middenschot.*

Médiat, ate, *adj.* *Middelyk.*

Médiatement, *adv.* *Middelyker wyze.*

Médiateur, trice, *s. m. et f.* *Middelaer*, *bemiddelaer*, *tusschenspreéker*, *vrédemaeker*: *middelaeres*, *bemiddelaerster.*

Médiation, *s. f.* *Bemiddeling*, *middeling*, *tusschenspraek*, *tusschenkomst.*

Médical, ale, *adj.* *Geneés-kundig*, *van de geneés-konst.*

Médicament, *s. m.* *Geneés-middel*, *kruyd-mengsel*, s. n. *artseny*, s. f.

Médicamentaire, *adj.* *Van de geneés-middelen handelende.*

Médicamenter, *v. a.* *Geneés-middelen ingeéven.* — *v. r.* *Geneés-middelen inneémen* of *gebruyken.*

Médicamenteux, euse, *adj.* *Geneés-kragtig*, *dat eene geneézende kragt heéft.*

Médicinal, ale, *adj.* Herbe médicinale. *Geneés-kruyd.* Eaux médicinales. *Geneés-wateren*, *wateren die de kragt hebben van te geneézen.*

Médiocre, *adj.* *Middenbaer* of *middelbaer*, *middenmaetig.*

Médiocrement, *adv.* *Middenmaetigbyk*, *tusschen beyde.*

Médiocrité, *s. f.* *Middenbaerheyd*, *middenmaet*, *middenmaetigheyd.*

Médionner, *v. a.* *Afréekenen*, *aftrekken*, *door vergelyking berékenen.*

Médire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon van het *præs. indicat.* *Vous médisez*; als ook in den tweeden persoon *plur.* van den *impérat.* *Médisez*) *Kwaed spreéken*, *agterklap spreéken*, *latteren.*

Médisance, *s. f.* *Kwaedspreékendheyd*, *lastering*, *laster-taal*, s. f. *agterklap*, s. m.

Médisant, ante, *adj.* *Kwaedspreékend*, *lasterend.* — *subst.* *Kwaedspreéker*, *agterklapper*, *lasteraer*, s. m. *kwaede tong*, s. f.

Méditatif, ive, *adj. et subst.* *Diepeyzend*, *bespiegelend.*

Méditation, *s. f.* *Overpeyzing*, *overdenking*, s. f. — *innerlyk gebed*, s. n.

Médité, ée, *adj.* *Bepeysd*, *overpeysd*, *bedagt.*

Méditer, *v. a. et n.* *Bepeyzen*, *overpeyzen*, *bedenken*, *overdenken*, *by zich zeloen overleggen.* Méditer sur l'éternité. *De eeuwigheyd overpeyzen.* Méditer sur Dieu. *God in overdenking neémen.* — *Het innerlyk gebed oeffenen.*

Méditerranée, *adj. et s. f.* Mer méditerranée. *Middenlandsche zee.* — *Te midden van het land gelégen.*

Médium, *s. m.* (latynsch w.) *Het midden*, *middenpunt*, s. n. — *middel*, *bemiddelings middel*, s. m.

Médoc, *s. m.* *Blinkenden hey*; — *médok-wyn.*

Médullaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Mergagtig.*

Méfaire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) (recht) *Te kort doen*, *kwaed doen*, *misdoen*, *onrecht doen.*

Méfait, *s. m.* (gem.) *Misdaed*, s. f. *misdryf*, s. n.

Méfiance, *s. f.* *Wantrouw*, *wantrouwigheyd*, s. f. *wantrouwen*, *mistrouwen*, *kwaed vermoeden*, s. n.

Méfiant, ante, *adj.* *Mistrouwend*, *wantrouwig.*

Se méfier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Mistrouwen*, v. a. *wantrouwen*, v. n. *kwaed vermoeden hebben.*

Mégamètre, *s. m.* *Lengte-meéter ter zee.*

Mégarde, *s. f.* Par mégarde. *Door onoplettendheyd*, *door onvoorzigtigheyd.*

Mégère, *s. f.* (dicht-k.) *Eene der dry helsche furiën*; — (gem.) *hellevéeg*, s. f. *boos wyf*, s. n.

Mégie, *s. f.* *Het zeem-bereyden*, s. n.

Mégisserie, *s. f.* *Zeem-bereydery*, s. f. — *zeem-koophandel*, s. m.

Mégissier, *s. m.* *Zeem-bereyder.*

Meigle, *s. f.* *Wyngaerdeniers spitse houweel*, s. n.

Meilleur, eure, *adj. comparat.* *Better.*

Digitized by Google

Le meilleur, la meilleure, *adj. superlatif. Beste.* Le meilleur, *s. m. Het beste*, s. n.

Meistre, *s. m.* (schippers w.) Mât de meistre, arbre de meistre. *Grootsten mast (van eene galey).*

Mélac, *s. m. Fyn tin van Peru*, s. n.

Mélanagogue, *s. m. et adj.* (geneés-k.) *Zwarte gal afdryvend.*

Mélancolie, *s. f.* (geneés-k.) *Zwarte gal*, s. f. *zwaar bloed* s. n. — *zwaerherrigheyd, zwaermoedigheyd, droefgeestigheyd, treurgeestigheyd*, s. f.

Mélancolique, *adj. et subst. Zwaermoedig, droefgeestig, treurgeestig*; — *droevig, treurig.*

Mélancoliquement, *adv. Zwaermoediglyk, droefgeestiglyk.*

Mélange, *s. m. Mengsel, saemenmengsel, mengelmoes*, s. n. *menging, mengeling, ondereenmenging*, s. f.

Mélanger, *v. n.* (nous mélangeons, mélangeâmes) *Mengelen, ondereenmengen, vermengen saemenmengen.*

Mélasse, *s. f. Suyker-siroóp.*

Mêlé, ée, *adj. Gemengd, vermengd, doórmengd.*

Mêlée, *s. f. Scherp gevegt*, s. n. *bloedigen stryd*; — *twist*, s. m. *geschil*; — *gedrang*, s. n. *grooten toeloop*, s. m.

Mêler, *v. a. Mengen, mengelen, vermengen, doórmengen, saemenmengen, ondereenschudden*; — *inwikkelen.* Mêler une serrure. *Een slot verdraeyën.* Se mêler de quelque chose, *v. r. Zich ergens méde bemoeyën.* Se mêler dans la foule. *Onder het volk dringen.*

Mélèze, *s. m. Lorke-boom, larix-boom.*

Mélianthe, *s. m.* (plant) *Honingkruyd*, s. n. *honing-bloem*, s. f.

Mélica, *s. m.* (soórt van geerst) *Zorg-zaed*, s. n.

Méliceris, *s. m.* (geneés-k.) *Honinggezwel*, s. n.

Mélier, *s. m. Zékere witte druyf.*

Mélilot, *s. m.* (plant) *Meilote, steen-klaver, welriekende klaver, geéle steenbreek*, s. f.

Mélinet, *s. m.* (plant) *Honds-tong*, s. f. *was-kruyd*, s. n.

Mélisse, *s. f.* (plant) *Melisse*, s. f. *citroen-kruyd, limoen-kruyd, biënkruyd*, s. n.

Mélitite, *s. f.* (natuerlyke historie) *Honing-steen*, s. m.

Mélocacte, *s. m.* (plant) *Meloendistel, doórn-appel.*

Mélodie, *s. f.* (muziek) *Zangwyze, toonvolging, zoetluydendheyd.*

Mélodieusement, *adv. Op eene zoetluydende wyze.*

Mélodieux, euse, *adj. Zoetluydend, wellluydend.*

Méloman, *s. m. Eenen die op de muziek verzot is.*

Mélomanie, *s. f. Verzotheyd op de muziek.*

Melon, *s. m.* (vrugt) *Meloen*, s. f.

Melon-chardon (*zoek*) Mélocacte.

Melonnier, *s. m. Meloen-verkooper.*

Melonnière, *s. f. Meloen-bed (in eenen hof)* s. n.

Mélopée, *s. f.* (*zoek*) Modulation.

Mémarchure, *s. f.* (spr. van een peerd) *Mistredde.*

Membrane, *s. f.* (ontleéd-k.) *Vlies, pelleken*, s. n.

Membraneux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Vliezig, vliesagtig.*

Membre, *s. m. Lid, lidmaet, deel van een lichaem*, s. n. Membre du conseil. *Lid van den raed.* Membre d'une académie. *Konst-genoót, lidmaet van eene konst-schoól* of *van een konstgenoótschap.*

Membré, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met beenen* of *voeten van een ander koleur als het lyf.*

Membru, ue, *adj.* (gem.) *Groflédig, dik en grof van léden.*

Membrure, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Raem (daer de panneelen worden ingezet) — maet voór brand-hout.*

Même, *adj. Zelven, zelve.* Il porte le même habit. *Hy draegt het zelve kleed.* (*Même* word dikwils gesteld agter de *personeele pronomina* en agter de *substantiva*, om met meerdere kragt te spreéken, en word in het néderduytsch uytgedrukt doór *zelf*). Moi-même, nous-mêmes. *Ik zelf, wy zelf.* C'est la bonté même. *'T'is de goedheyd zelf.* C'est Dieu même qui le commande. *'T'is God zelf die het gebiedt.*

Même, *adv. Zelfs.* Je vous dirai même. *Ik zal u zelfs zeggen.* Être à même. *In staet zyn, kunnen, meester van zyn, den oórlof hebben.* Mettre à même. *In staet stellen, de middels vergemakkelyken, de gelégenheyd verschaffen, den oórlof geven.* De même, tout de même. *Deegelyks, zoo ook, éven eens, insgelyks.*

De même que, *conj.* (reg. *indic.*) *Gelykerwys, gelyk als.*

Mêmement, *adv.* (oud) *Van 's gelyken.*

Mémoire, *s. f. Het geheugen*, s. n. *geheugenis, gedagtenis, erinnering*,

Digitized by Google

memorie, s. f. D'heureuse mémoire. *Zaliger gedagtenis*. Les filles de mémoire. *De zang-godinnen*. En mémoire. *Ter gedagtenis*, *tot gedagtenis*.

Mémoire, *s. m. Rekening*; — *aenteekening*, *notitie*, s. f. — *s. m. plur. Gedenkschriften*, s. n. plur.

Mémorable, *adj. Gedenkwaerdig*, *geheugelyk*.

Mémoratif, ive, *adj.* (recht) *Indagtig*.

Mémorial (*plur.* mémoriaux) *s. m. Gedenkschrift*, *onderrigtings schrift*; — *gedenkteeken*, s. n.

Mémorial, ale, *adj.* Arithmétique mémoriale. *Reken-kunde door het geheugen*.

Menaçant, ante, *adj. Dreygend*, *bedreygend*.

Menace, *s. f. Bedreyging*, s. f. *dreygement*, s. n.

Menacer, *v. a. et n. Dreygen*, *bedreygen*.

Ménade, *s. f.* (*zoek*) Bacchante.

Ménage, *s. m. Huyshouding*, s. f. — *huysgezin*, *huyshouden*, s. n. — *huysraed*, s. m. — *zuynigheyd*, *bezuyning*, *spaerzaemheyd*, s. f. *goed overleg*, s. n. Pain de ménage. *Huysbakken brood*. Toile de ménage. *Huysmaeken lynwaet*.

Ménagement, *s. m Omzigtigheyd*, s. f. *ontzag*, s. n. Avoir de grands ménagemens pour une personne. *Imand zeer ontzien*.

Ménager, *v. a.* (nous ménageons, nous ménageâmes) *Spaeren*, *bespaeren*, *bezuynigen*, *overleggen*, v. a. *spaerzaem zyn*, v. n. Ménager son revenu. *Zyne inkomsten spaeren*. — *Gaedeslaen*, *met omzigtigheyd gebruyken*, *niet verwaerloozen*, *niet blootstellen*, *niet in gevaer stellen*. Cet homme se ménage beaucoup. *Dien man slaet zich zelve wel gaede*. — *Bemiddelen*, *te wege brengen*. Ménager un accommodement. *Een verdrag bemiddelen*. — *Ontzien*, *met toegeëvendheyd behandelen*, v. a. *omzigtig te werk gaen*, v n. Ménager quelqu'un. *Imand ontzien*. Ménager les termes. *Met omzigtigheyd spreeken*. Ménager un escalier dans un bâtiment. *Eenen trap op eene bekwaeme plaets stellen door eene welgeschikte verdeeling van een gebouw*.

Ménager, ère, *s. m. et f. Huyshouder*: *huyshoudster*. — *adj. Spaerzaem*, *zuynig*, *huyshoudend*. Être ménager du temps. *Den tyd wel gaedesloen*.

Ménagerie, *s. f. Warande*, *diergaerde*.

Ménagogue (*zoek*) Emménagogue.

Mendiant, ante, *adj. Bedelend*, *schoeyend*. — *subst. Bedelaer*, *schoeyer*: *bedelaerster*, *schoeyster*. Religieux mendians. *Bedel-monikken*.

Mendicité, *s. f. Bedelaery*, *schoeyery*.

Mendier, *v. a. et n.* (word gecooj. als *Confier*) *Bedelen*, *schoeyen*; — *troggelen*, *afroggelen*.

Meneau, *s. m.* (bouw-k.) *Kruys* (*van eene venster*) s. n.

Menée, *s. f. List*, s. f. *heymelyken aenslag*, s. m. — (jagt) *spoor* (*van eenen vlugtenden hert*) s. n.

Mener, *v. a. Leyden*, *geleyden*, *aenleyden*, *brengen*; — *voeren*, *menen*. Mener un bateau. *Een schip stieren*.

Menétrier, *s. m. Speelman*; — (schimp-w.) *slegten vioól-speeler*.

Meneur, *s. m. Ley-jonker*. Meneur d'ours. *Beêr-leyder*.

Meneur, euse, *s. m. et f. Aenbrenger*: *aenbrengster van voedsters* (*te Parys*).

Méniantho, *s. m.* (plant) *Bokshoonen*, s. f. plur. *water-klaver*, s. f.

Ménil, *s. m.* (oud) *Boers woning*, s. f.

Menin, *s. m. Edelen jongman die met eenen Vorst word opgevoed*. — (stad) *Meenen*.

Méninge, *s. f.* (ontleed-k.) *Hersenvlies*, *vlies waer in de hersens besloten zyn*, s. n.

Méningé, ée, *adj.* (ontleed-k.) *Van het hersen-vlies*.

Méningophylax, *s. m.* (heel-kundig werktuyg) *Hersen-beschermer* (*in de trépaneering*).

Ménippée, *s. et adj. fém.* Satyre ménippée. *Steekend schimp-schrift naer den schryftrant van Menippus*.

Ménisque, *s. m. Glas dat aen den eenen kant hol en aen den anderen kant bol is*, s. n.

Mennonite, *s. m.* (ketters) *Mennoniet*, *menist*, *herdooper*.

Ménologe, *s. m. Martelaers-boek* (*der grieksche kerk*) s. n.

Menon, *s. m. Levantsche geyt* (*van welkers huyd turksch leêr gemaekt word*) s. f.

Ménorrhagie, *s. f.* (geneés-k.) *Maendstonden-vloed*, s. m.

Menotte, *s. f.* (gem.) *Handeken*, s. n. — *s. f. plur. Boeyen*, *arm-boeyen*, *hand-boeyen*.

Mense, *s. f. Inkomst*. Mense abbatiale. *Inkomst van eenen abt*.

Digitized by Google

Mensole, *s. f.* (bouw-k.) *Sluyt-steen (van eenen boog)* s. m.

Mensonge, *s. m. Leugen. leugentael, leugenagtigheyd*, s. f. Mensonge officieux. *Leugen om béters wil.*

Mensonger, ère, *adj. Leugenagtig.*

Menstruation, *s. f. (zoek)* Menstrues.

Menstrue, *s. m.* (schey-k.) *Scheyvogt*, s. n.

Menstrues, *s. f. plur. Maend-stonden, maen-stonden*, s. m. plur. *stonden-vloed, maendelyken vloed (der vrouwen)* s. m.

Menstruel, elle, *adj. Maendstondig, maenstondig.*

Mensuel, elle, *adj. Maendelyk, maendelyksch.*

Mental, ale, *adj. Innig, stil.* Oraison mentale. *Innig gebed (dat met de gedagten alleen geschied).*

Mentalement, *adv. Inniglyk, met de gedagten.*

Menterie, *s. f.* (gem.) *Beuzeling, onwaerheyd.*

Menteur, euse, *s. m et f. Beuzelaer, leugenaer: beuzelaerster, leugenaerster.* — *adj. Beuzelagtig, leugenagtig.*

Menthe, *s. f.* (plant) *Munt, kruyzemunt*, s. f. *bruyn-heylig, balsem-kruyd*, s. n.

Mention, *s. f. Melding, vermelding*, s. f. *gewag*, s. n. Faire mention. *Gewagen, gewag maeken.* Tous les auteurs en ont fait mention. *Alle de schryvers hebben er van gewag gemaekt.*

Mentionner, *v. a.* (recht) *Melden, melding maeken, vermelden.*

Mentir, *v. n. irrég.* (Je mens. Je mentis. Je mentirai. Que je mente. Que je mentisse. Mentant; menti) *Liegen, beuzelen.* Il en a menti. *Hy heeft er een gelóogen.* A ne point mentir. *Zonder liegen, om de waerheyd te zeggen.*

Menton, *s. m. Kin*, s. f. Menton fourchu. *Kloóf-kin.*

Mentonnier, ière, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de kin.*

Mentonnière, *s. f. Kin-doek (van een masker)* — (beel-k.) *kin-band*, s. m.

Mentor, *s. m. Raedsman, leydsman, bestierder.*

Mentule marine, *s. f. Soórt van zeebloed-échel.*

Menu, ue, *adj. Kleyn, dun, gering.* Menu peuple. *Gemeen volk.* Menus plaisirs. *Speél-geld.* Menus droits. *Ooren, snuyt en voorderen afval (van eenig dier).* Menus grains. *Zomerzaeden, zomer-graenen.* Menue monnoie. *Kleyn geld, snuyster-geld.*

Menu, *adv. Kleyn.* Hacher menu. *In kleyne stukskens kappen.* Par le menu. *Van stuk tot stuk, omstandiglyk.*

Menuaille, *s. f.* (gem.) *Kleyn geld, snuyster-geld*; — *uytschot van visch*, s. n. — *alle soórten van kleynighéden.*

Menuet, *s. m.* (dans) *Ménuët.*

Menufeuillé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met kleyne bladen.*

Menuise, *s. f. Hagel (om méde te schieten)* s. m.

Menuiser, *v. a. Schrynwerken.*

Menuiserie, *s. f. Schrynwerk*, s. n.

Menuisier, *s. m. Schrynwerker.*

Méon, *s. m.* (plant) *(zoek)* Méum.

Méphitique, *adj.* (natuer-k.) *Stinkend, ongezond.*

Méphitisme, *s. m.* (natuer-k.) *Stinkende of ongezonde hoedanigheyd*, s. f.

Méplat, ate, *adj.* Solive méplate. *Képer dle meer dikte als breedte heeft, die niet régelmaetig vierkant is.*

Se méprendre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Zich bedriegen, zich misspreéken, zich misgissen, zich miszien, zich misgrypen.*

Mépris, *s. m. Veragting, versmaeding, mispryzing*, s. f. Avec mépris. *Veragtelyk, versmaedelyk, met veragting.* Au mépris de, en mépris de. *T'er veragting van.*

Méprisable, *adj. Veragtelyk, versmaedelyk, mispryzelyk.*

Méprisamment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Veragtelyk, met veragting.*

Méprisant, ante, *adj. Versmaedend, veragtend, kleynagtend*

Méprise, *s. f. Misslag*, s. m. *misgreép, vergissing*, s. f.

Mépriser, *v a. Veragten, versmaeden, kleynagten, mispryzen.*

Mer, *s. f. Zee.* Mer glaciale. *Yszee.* Coup de mer. *Zwaere zee-baer*; ook *temweest van korten duer.* Grosse mer. *Holle* of *omstuymige zee.* Haute mer. *Vloed, hoog water, hoog gety.* Basse mer. *Ebbe, leeg water, leeg gety.* Haute mer, pleine mer. *Volle zee.* Mettre en mer *of* à la mer. *Onder zeyl gaen, in zee steeken.* C'est la mer à boire. (spreékw.) *'T is eene zaek zonder eynde.*

Mercantille, *adj. Koopmans.* Profession mercantille. *Koopmans stiel* of *hanteéring.* — *s. f. Koopmanschap van kleyne waerde.*

Mercelot, *s. m. Kleynen kraemer.*

Mercenaire, *adj et subst. Die voór loon arbeyd, arbeyder, huerling, loondienaer.* Travail mercenaire. *Loon-*

Digitized by Google

arbeyd, arbeyd die voór loon geschied. Troupes mercenaires. *Huer-troepen, gehuerde krygsbenden.* — *Baetzugtig, baetzoekend.*

Mercenairement, *adv. Baetzugtiglyk, op eene baetzoekende wyze.*

Mercerie, *s. f. Kraemery; — kraemers gilde.*

Merci, *s. f.* (heéft geenen *plur.*) *Genade.* Crier merci. *Om genade roepen.* A la merci des flots. *Op de genade der golven.* Être à la merci de quelqu'un. *In imands magt zyn, van imand afhangen.* Grand merci (gem.) *Ik dank u, gy word bedankt.* Dieu merci. *God dank, God zy gedankt.*

Mercier, ière, *s. m. et f. Kraemer, winkelhouder, winkelier: kraemerin, winkelhoudster.*

Mercredi, *s. m. Woensdag.*

Mercure, *s. m.* (planeét) *Mercurius;* — (fabel-k.) *Mercurius, Jupiters bode,* s. m. — (schey-k.) *kwik-zilver,* s. n.

Mercuriale, *s. f. Bestraffing, bekyving.* Son père lui fit une mercuriale. *Zynen vader gaf hem eene bestraffing.* — (plant) *Bingel-kruyd,* s. n. — *plur. Merkt-prys (van graenen en andere eétwaeren)* s. m.

Mercuriel, elle, *adj. Kwik-zilveragtig, van kwik-zilver, met kwikzilver.*

Mercurification, *s. f. Werking doór de welke men het kwik-zilver uyt de berg-stoffen trekt.*

Merdaille, *s. f.* (gem.) *Hoop kleyne bescheéte kinderen,* s. m.

Merde, *s. f.* (gem.) *Drek, stront,* s. m. Merde d'oie. *Geél groen.*

Merdeux, euse, *adj.* (gem.) *Drekkig, strontagtig.*

Mère, *s. f. Moeder.* Mère de famille. *Huys-moeder.* Grand'mère. *Grootmoeder.*

Mère-goutte, *s. f. Voórloop, lekwyn, zuyversten wyn (die zonder persing uyt de kuyp loopt)* s. m.

Mère-laine, *s. f. Rug-wol (van een schaep).*

Mère-langue, *s. f. Moeder-tael, grond-tael (daer andere taelen van afgekomen zyn).*

Mère-nourrice, *s. f. Voester-moeder, mem, minne.*

Méreau, *s. m. Gemerkt loodje (dat aen de kerk-bedienden word gegeéven tot een teeken dat zy den dienst hebben bygewoond)* s. n.

Mérelle, *s. f.* (kinder-spel) *Hinkperk,* s. n.

Méridien, *s. m. Méridiäen,* s. m. *middag-linie,* s. f.

Méridienne, *s. et adj. f.* Ligne méridienne. *Méridiäen-linie, middag-linie.* Faire la méridienne. *Den middag-slaep neémen.*

Méridional, ale, *adj. Zuydelyk, zuyder.*

Mérise, *s. f.* (vrugt) *Kleyne zwarte kers.*

Mérisier, *s. m. Kleyne zwarte kersboom.*

Méritant, ante, *adj. Die veéle verdiensten heeft.*

Mérite, *s. m. Deugd, goede hoedanigheyd, lofweérdigheyd, loflykheyd,* s. f. Homme de mérite. *Man die veéle deugden, veéle goede hoedanigheden heéft.* — *Verdienste,* s. f. Il sera jugé selon ses mérites. *Hy zal naer zyne verdiensten geöórdeeld worden.* Les mérites de Jésus-Christ. *De verdiensten van Jésus-Christus.* Les mérites des Saints. *De verdiensten der Heyligen.*

Mériter, *v. a. Verdienen.* Il a bien mérité de la patrie. *Hy heéft het vaderland groote diensten gedaen, hy heéft veél verdiend van het vaderland.*

Méritoire, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Verdienstig, dat loon verdient.*

Méritoirement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Verdienstiglyk, op eene verdienstige wyze.*

Merlan, *s. m.* (visch) *Molenaer, meulenaer, wieting, bolk.*

Merle, *s. m.* (vogel) *Meérle,* s. f. Fin merle (fig.) *Loozen kwant, loozen vos, slimmen mensch.*

Merlin, *s. m.* (schippers w.) *Marling, meerling.*

Merliner, *v. a.* (schipp. w.) *Marlen.*

Merlon, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Merloen, de aerde tusschen de schietgaten van eene battery,* s. f.

Merluche, *s. f.* (*zoek*) Morue sèche.

Merrain, *s. m. Vat-hout, hout om duygen te maeken,* s. n.

Merveille, *s. f. Wonder, wonderstuk, wonderwerk,* s. n. A merveille, à merveilles. *Wonderlyk, wonder wel, meesterlyk,* adv.

Merveilleusement, *adv. Wonderlyk, verwonderlyk, op eene wonderbaere wyze.*

Merveilleux, euse, *adj. Wonderlyk, wonderbaer, verwonderlyk.* — *s. m. et f.* (gem.) *Mode-pop,* s. f. Le merveilleux, *s. m. Het wonderlyk,* s. n.

Merville (stad) *Mergen.*

Mes, *pron. possessif.* (*plur. van mon*

Digitized by Google

en ma) *Myne*. Mes parens. *Myne ouders*. Mes sœurs. *Myne zusters*.

Mésaise, *s. m. Ongemak*, s. n.

Mésalliance, *s. f. Ongelyk houwelyk*, s. n.

Mésallier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Mistrouwen, een ongelyk houwelyk doen aengaen.* — *v. r. Mistrouwen*, v. n. *een ongelyk houwelyk aengaen.*

Mésange, *s. f.* (vogeltje) *Mees*. Mésange bleue. *Pimpel-mees*.

Mésangette, *s. f. Meezen-slag, slag om meezen te vangen*, s. m.

Mésaraïque, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de darmvlies-aders*.

Mésarriver, *v. impers. Mislukken*.

Mésaule, *s. m.* (bouw-k.) *Kleyne opene plaets (tusschen twee gebouwen)* s. f.

Mésavenir, *v. impers. Kwaelyk uytvallen*.

Mésaventure, *s. f. Ongeluk, ongeval*, s. n.

Mésentère, *s. m.* (ontleéd-k.) *Darm-scheydsel, darm-vlies*, s. n.

Mésentérique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het darm-vlies*.

Mésestimer, *v. a. Misagten, veragten*

Mésintelligence, *s. f. Misverstand*, s. n. *onenigheyd, tweedragt*, s. f.

Mésire, *s. m.* (geneés-k.) *Léverziekte*, s. f.

Mésocolon, *s. m* (ontleéd-k.) *Kleyne scheyl, gedeelte van het darmvlies dat ligt op den kronkel-darm*, s. n.

Mésoffrir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Offrir*) *Te weynig bieden, onder de weerde bieden*.

Mésolabe, *s. m. Werktuyg om twee evenrédige midden-liniën tusschen twee opgegeéve liniën te vinden*, s. n.

Mésopotamie, *s. f.* (land in Asia) *Mésopotamiën*.

Mesquin, ine, *adj.* (van persoonen spreek.) *Gierig, vrekagtig*; — (van zaeken spr.) *gering, slegt*.

Mesquinement, *adv. Gierigbyk*; — *geringelyk, slegt*.

Mesquinerie, *s. f. Gierigheyd, vrekheyd*.

Mesquis, *s. m. Bezaen-leêr (met smak in plaets van met run bereyd)* s. n.

Message, *s. m. Boodschap*, s. f.

Messager, ère, *s. m. et f. Bode: bodin*; — *Boodschapper: boodschapster*.

Messagerie, *s. f. Bodeschap, bodeampt*; — *bode-huys*, s. n.

Messe, *s. f. Misse*. Grand'messe, messe-haute. *Hoog-misse*. Petite messe, basse messe. *Leézende misse*. Messe en plain-chant. *Zingende misse in koorzang*. Messe des morts, messe des trépassés, messe de requiem. *Zielmisse*.

Messéance, *s. f. Onbetaemelykheyd, onbehoorlykheyd*.

Messéant, ante, *adj. Onbetaemelyk, onbehoorlyk*.

Messeoir, *v. n. irrég. et imperson.* (word geconj. als *Seoir*) Il messied. *Het past niet, het betaemt niet, het misstaet*.

Messie, *s. m. Messias, Gezalfden des Heere*.

Messier, *s. m. Wyngaerd-bewaerder, oogst-bewaerder*.

Messieurs (*plur. van* monsieur) *s. m. Myne heeren*.

Messin, ine, *s. m. et f. et adj. Die van Mets is*. Le pays messin. *Het land van Mets*.

Messire, *s. m.* (eer-titel) *Weldeleh*.

Mestre, *s. m.* (schippers w.) *Grooten galey-mast*.

Mestre de camp, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Oversten van een régiment ruytery*.

Mesurable, *adj. Meetbaer, dat kan gemeéten worden*.

Mesurage, *s. m. Meeting*, s. f. *het meéten*, s. n.

Mesure, *s. f. Maet*. La mesure est comble. *De maet is vol*. — *Dichtmaet*; — *muziek-maet, dans-maet*, s. f. — (fig.) *maet-régel, middel*, s m. Prendre des mesures. *Maet-régelen neémen, middelen zoeken*. A mesure. (op het eynde van eenen zin) *Naer maete*. Outre mesure, sans mesure. *Boven maete*. Être en mesure. *In staet zyn, gereed zyn*.

A mesure que, *conj.* (reg. *indic.*) *Naer maete dat*.

Mesuré, ée, *adj.* Paroles peu mesurées. *Ongepaste woórden, wypostige woórden*. C'est un homme fort mesuré dans ses discours. *'T is eenen man die zeer omzigtig is in zyne gezeggen*. Les périodes de ses discours sont bien mesurées. *De zinnen zyner rédevoeringen zyn wel gepast* of *wellluydend*.

Mesurer, *v. a. Meéten, afmeéten, passen, afpassen*. Mesurer ses actions. *Omzigtigbyk te werk gaen*. Se mesurer avec quelqu'un. *Met imand kampen*.

Mesureur, *s. m. Meéter*.

Digitized by Google

Mésuser, *v. n.* (reg. *ablat.*) *Misbruyken, kwaelyk gebruyken* v. a.

Mesvendre, *v. a* (*zoek*) Mévendre.

Mesvente, *s. f.* (*zoek*) Mévente.

Métabole, *s. f.* (welspreékendheyd) *Opeenhooping van verscheyde uytdrukkingen van de zelve beteekening om het zelve denkbeeld af-te-maelen.*

Métacarpe, *s. f.* (ontleéd-k.) *Agterhand, nahand.*

Métachronisme, *s. m.* (spreék uyt *métakronism*) *Tevroegstelling*, s. f. *misslag in de tydréken-kunde* (*bestaende in eene geschiedenis te vroeg te stellen*) s. m.

Métacisme, *s. m.* (spraek-k.) *Gebrek in het uytspreéken der letter* m, s. n.

Métail, *s. m. Vermengd metael*, s. n.

Métairie, *s. f. Hoef, hoeve, landhoef, boerdery, pagt-hoef.*

Métal (*plur.* métaux) *s. m. Metael*, s. n. *bergstoffe*; — *klokspys*, s. f. — *s. m. plur.* (wapen-k.) *Goud en zilver*, s. n.

Métallété, *s. f. Hoedanigheyd der metaelen.*

Métalepse, *s. f.* (welspreékendh.) *Omgekeerde uytdrukking* (*waer doór men iet in eenen anderen zin te kennen geéft*).

Métallique, *s. f. Metael-kunde, kennis der métaelen.*

Métallique, *adj. Van de metaelen, bergstoffelyk*; — *van de medaliën* of *gedenkpenningen.* Histoire métallique. *Historie op de gedenkpenningen gegrond.*

Métallisation, *s. f. Aenneéming van eene métael-gedaente.*

Métalliser, *v. a.* (schey-k.) *Eene metael-gedaente doen aenneémen.*

Métallographie, *s. f. Metael-beschryving, verhandeling over de metaelen.*

Métallurgie, *s. f. Metael-kunde, kennis der metaelen.*

Métallurgique, *adj. Metael-kundig.*

Métallurgiste, *s. m. Metael-kundigen.*

Métamorphose, *s. f. Herschepping, hervorming, gedaente-verwisseling*; — (fig) *verandering.*

Métamorphoser, *v. a. Herscheppen, hervormen, van gedaente doen veranderen.* — *v. r. Eene andere gedaente aenneémen, van gedaente veranderen.*

Métaphore, *s. f* (welspreékendh.) *Leenspreuk, verbloemde spreékwyze, figuerlyke manier van spreéken.*

Métaphorique, *adj.* (welspreékendheyd) *Leenspreukig, figuerlyk, oneygen, verbloemd.*

Métaphoriquement, *adv.* (welspreékendh.) *Figuerlyk, op eene oneyge of verbloemde wyze.*

Métaphrase, *s. f. Letterlyke vertaeling.*

Métaphraste, *s. m. Letterlyken vertaeler* of *overzetter.*

Métaphysicien, *s. m. Overnatuer-kundigen, bovennatuer-kundigen.*

Métaphysique, *s. f. Overnatuer-kunde, bovennatuer-kunde, weétenschap der onstoffelyke weézens.* — *adj. Overnatuer-kundig, bovennatuer-kundig*; ook *duyster, onverstaenbaer.*

Métaphysiquement, *adv. Overnatuer-kundiglyk, bovennatuer-kundiglyk.*

Métaphysiquer, *v. a. et n. Eene stoffe overnatuer-kundiglyk* of *onverstaenbaer verhandelen.*

Métaplasme, *s. m.* (spraek-k.) *Verandering in een woórd* (*doór het wegneémen, byvoegen of veranderen van eene letter of sillabe*) s. f.

Métaptose, *s. f.* (geneés-k.) *Ziekte-verwisseling* (*als de ziekte tot eene andere ziekte overgaet*).

Métastase, *s. f.* (geneés-k.) *Ziekte-verplaetsing, verplaetsing eener ziekte van het een lichaems deel in het ander.*

Métatarse, *s. m.* (ontleéd-k.) *Midden-voet.*

Métathèse, *s. f.* (spraek-k.) *Verplaetsing van letters*; — (geneés-k.) *ziekte-verplaetsing.*

Métayer, ère, *s. m. et f. Hoef-pagter: hoef-pagtersse.*

Méteil, *s. m.* (rogge en terwe onder een) *Mastelyn, masteluyn.* Pain de méteil. *Masteluyne brood.* Passe méteil. *Twee deelen terwe en een deel rogge.*

Métempsycose, *s. f. Ziel-verhuyzing van het een lichaem in het ander* (*volgens het gevoelen van Pythagoras enz.*)

Métemptose, *s. f.* (wis-k.) *Gelykmaeking van den zonne-loop om de nieuwe maenen niet eenen dag te laet te tellen.*

Météore, *s. m. Locht-verschynsel*, s. n. *verhéveling*, s. f. *iets dat doór de uytwaesemingen* of *dampen der aerde zich in de locht vormt.*

Météorique, *adj. Van de locht-verschynsels.*

Météorisme, *s. m.* (geneés-k.) *Opzwelling van den buyk*, s. f.

Météorologie, météorographie, *s. f. Verhandeling over de locht-verschynsels, weér-kunde.*

Météorologique, *adj. Van de locht-verschynsels, weér-kundig.*

Digitized by Google

Météorologiste, *s. m. Weér-kundigen.*
Météorologue météorographe, *s. m. Eenen die over de locht-verschynsels geschreéven heéft.*
Météorolomancie, *s. f.* (oudheyd) *Wigchelaery uyt de locht-verschynsels.*
Météoroscope, *s. m. Weér-kundig werktuyg*, s. n.
Méthode, *s. f. Leerwyze; — handelwyze, werkwyze, manier van doen.*
Méthodique, *adj. Welingerigt, welgeschikt, welgeréégeld, réégelmaetig.*
Méthodiquement, *adv. Op eene welgeréégelde wyze, réégelmaetiglyk.*
Méthodiste, *s. m. Eenen die iets réégelmaetiglyk inrigt. — s. m. et adj. Naem van zékere secte.*
Méticuleux, euse, *adj. Vreesagtig, beveesd.*
Métier, *s. m. Handwerk, ambagt*, s. n. *stiel*, s. m. Gens de métier. *Ambagts-lieden. — Borduerraem*, s. f. *— getouw, weéfgetouw*, s. n. Métier à bas. *Kous-weévers getouw.*
Métis, isse, *adj. et s.* (de *s* word ook uytgesproken in het *mascul.*) *Die voortkomt van eenen europeéen en eene indiéensche* of *van eenen indiéen en eene europeéensche vrouw.* Chien métis. *Hond van tweederlyén aerd, basterdslach van hond.*
Métonomasie, *s. f. Verandering van eygen naem (doór vertaeling).*
Métonymie, *s. f.* (welspreékendh.) *Naem-wisseling, figuer waer doór men de oorzaek stelt in plaets van het uytwerksel* of *het uytwerksel voór de oorzaek enz.*
Métope, *s. f.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen idere dryspleét der dorische fries.*
Métoposcope, *s. m. Gelaet-wigchelaer, eenen die den aerd der menschen meynt te kennen doór de trekken van hun aenzigt.*
Métoposcopie, *s. f. Waerzeggery uyt de trekken des aenzigts.*
Métoposcopique, *adj. Van de gelaetwichelaery.*
Métoyerie, *s. f.* (zoek) Mitoyerie.
Mètre, *s. m.* (oud) *Vers, gedicht*, s. n. *— verzen-maet; — nieuwe fransche lengte-maet*, s. f.
Métrenchyte, *s. f.* (beel-kundig werktuyg) *Moeder-tregter*, s. m.
Métrète, *s. f. Zékere natte maet (by de oude Romeynen).*
Métrifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (klugtig w.) *Rymen, verzen maeken.*
Métrique, *adj.* (grieksche en latynsche dicht-k.) *Dichtmaetig, uyt lange en korte lettergreépen bestaende.* Art métrique. *Dichtmaet-kunde. — Maeten gewigt-kundig, van de maeten en gewigten.*
Métrologie, *s. f. Verhandeling over de maeten.*
Métromane, *s. m. Eenen die verzot is om verzen te maeken.*
Métromanie, *s. f. Rymzugt, verzotheyd* of *grooten drift om verzen te maeken.*
Métromètre, *s. m.* (muziek) *Maetmeéter, tyd-meéter*, s. m. *werktuyg dat de maet geéft*, s. n.
Métropole, *s. f. Aerts bisschoppelyke stad; —* (oud) *hoofdstad. — s. f. et adj.* Église métropole. *Aertsbisschoppelyke kerk.*
Métropolitain, *s. m. Aerts-bisschop.*
Métropolitain, aine, *adj. Aertsbisschoppelyk.*
Mets, *s. m. Spys*, s. f. *kost*, s. m. *eéten*, s. n.
Mettable, *adj.* (van kleeren spr.) *Draegbaer, dat kan gedraegen worden.*
Metteur-en-œuvre, *s. m. Verzetter, juweelzetter.*
Mettre, *v. a. irrég.* (Je mets, tu mets, il met; nous mettons, vous mettez, ils mettent. Je mettois. Je mis. Je mettrai. Mets. Que je mette Que je misse. Mettant; mis ise) *Stellen, zetten, leggen, plaetsen.* Mettre en prison. *Vastzetten, gevangen zetten.* Mettre l'esprit en repos. *Gerust stellen. — Steéken.* Mettez cela dans votre poche. *Steékt dat in uwen zak* Je mis la tête à la fenêtre. *Ik stak myn hoofd doór de venster. — Brengen.* Mettre au désespoir. *Tot wanhoóp brengen.* Mettre la main à l'épée, à l'œuvre etc. *De hand slaen aen den dégen, aen het werk enz.* Mettre en pièces. *In stukken slaen.* Mettre à l'amende. *In de boet slaen. — Besteéden, bestellen.* Mettre quelqu'un en pension. *Imand in den kost besteéden. — Leggen, inleggen.* Mettre dans une loterie. *In eene lotery leggen. — Aendoen, omhangen, opzetten, aentrekken.* Mettre son habit. *Zyn kleed aendoen.* Mettre son manteau. *Zynen mantel omhangen.* Mettre bas. *Néderleggen, afleggen.* Mettre bas les armes. *De wapenen afleggen.* Mettre pavillon bas. *Het vlag stryken.* Mettre bas. (van beesten spr.) *Jongen, jongen krygen, jongen werpen.* Mettre à bas. *Afbreéken, afwerpen*; ook (fig.) *verootmoedigen.* Mettre à couvert. *Beschutten.*

Digitized by Google

Pour le mettre à couvert du vent. *Om hem tegen den wind te beschutten.* Mettre en jeu. *Noemen, opnoemen, aanhaalen.* Pourquoi m'avez-vous mis en jeu dans cette affaire? *Waarom hebt gy my in die zaak genoemd? waarom hebt gy my in het spel getrokken* of *gewikkeld?* Mettre en œuvre. *Verzetten, édele gesteenten inzetten;* ook *te werk stellen, gebruyken.* Mettre au fait. *Op het spoór helpen, een begryp ergens doen van krygen, onderrigten.* Mettre en fait. *Voóronderstellen, voórutystellen, voór vast stellen.* Mettre aux mains, mettre en train. *Aan den gang helpén.* Mettre du sien. *Er van het zyne bydoen;* ook *er aan toeleggen.* Mettre le doigt dessus. *Het raeden, den nagel op den kop slaen.* Mettre aux trousses. *Doen vervolgen.* Mettre quelqu'un en pied. *Imand in goeden staet stellen.* Mettre au jour. *Uytgeéven, in het licht geéven.* Mettre en exécution. *Uytvoeren, uytwerken.* Mettre deux personnes mal ensemble. *Twee persoonen oneenig maeken.*

Mettre, *v. n. irr.* Mettre à la voile. (schippers w.) *Onder zeyl gaen, wegzeylen, uytzeylen.*

Se mettre, *v. r. irrég. Zich kleeden, zich opschikken,* v. r. — *beginnen,* v. n. Elle se mit à pleurer. *Zy begon te weenen.* Ils se mirent à boire. *Zy begonnen te drinken.* Se mettre au lit. *Te bedde gaen liggen.* Se mettre à l'étude. *Zich tot de studie begeéven.* Se mettre mal avec quelqu'un. *Met imand oneenig worden.* Se mettre aux trousses de quelqu'un. *Imand vervolgen.* Se mettre à tous les jours. (gem.) *Zich gemeen maeken.*

Meuble, *s. m. Huysraed,* s. m. *huys-cieraed,* s. n. — *s. m. plur. Inboedel, inboel,* s. m.

Meuble, *adj.* Terre meuble. *Ligt land, gemakkelyk om te bebouwen.* Biens meubles. *Roerende goederen.*

Meubler, *v. a. Meubleéren, van huysraed voórzien, stoffeéren.*

Meuglement, *s. m. Geloey, gebulk, het loeyén (van koeyén en ossen)* s. n.

Meugler, *v. n. Loeyén, bulken.*

Meule, *s. f.* Meule de moulin. *Molensteen,* s. m. Meule à aiguiser. *Ronden wetsteen, slypsteen.* Meule à polir. *Polyst-schyf.* Meule de foin. *Hooy-tas, hooy-myt.*

Meulier, *s. m. Molensteen-kapper.*

Meulière, *s. f. Steen daar molensteenen worden van gekapt,* s. m. — *molensteen-myn,* s. f.

Meum, *s. m.* (plant) *Beér-wortel, woud-venkel.*

Meunier, ière. *s. m. et f. Molenaer: molenaerster, molenaers vrouw.*

Meurtre, *s. m. Moord,* s. f. *doodslag, manslag,* s. m. Crier au meurtre. *Moord schreeuwen.*

Meurtri, ie, *adj. Gekwetst, gekneuzd;* — (van vrugten spr.) *geblutst.*

Meurtrier, ière, *s. m. et f. Moorder, moordenaer doodslaeger: moordenaerster, moorderesse.* — *adj. Moorddaadig.* Armes meurtrières. *Moord-geweér.*

Meurtrière, *s. f.* (vestingbouw-k.) *Schietgat (in eenen muer)* s. n.

Meurtrir, *v. a. Kwetsen, kneuzen;* — (van vrugten spr.) *blutsen;* — (oud) *vermoorden.*

Meurtrissure, *s. f. Kwetsing, kwetsuer, kneuzing, buyl, blauwe plek;* — (van vrugten spr.) *bluts, blutsing.*

Meuse, *s. f.* (rivier) *Maes.*

Meute, *s. f. Hoop jagt-honden,* s. m.

Mévendre, *v. a. Onder de waérde verkoopen, kladden.*

Mévente, *s. f. Verkooping onder de waérde, kladding.*

Mexique, *s. m.* (landschap) *Mexico.*

Mézail, *s. m.* (wapen-k.) *Helmvizier.*

Mézance, *s. f.* (schipp. w.) *Quartiermeesters kamer (op eene galey).*

Mézelaine, mézeline, *s. f. Zékere stoffe van wol en zyde.*

Mézéréon, *s. m.* (gewas) (*zoak*) Laurèole.

Mezzabout, *s. m.* (schippers w.) *Kleyn galey-zeyl (by storm)* s. n.

Mezzanine, *s. f.* (bouw-k.) *Tusschenstagie, kleyne stagie in eene hooge stagie ingewerkt, hangende kamer.*

Mezzo-tinto, *s. m.* (italiaensch w. der graveér-k.) Manière noire. *Zwarte konst,* s. f.

Mi, *adj. Half.* Mi-parti, ie. *Half en half, in twee gedeeld.*

A mi, *adv. Ten halven.* A mi-corps. *Ten halven lyve.* A mi-chemin. *Ten halven wége.* A mi-côte. *Ten halven der helling van eenen berg.*

Mi-carême, mi-août, mi-mai, etc., *s. f. Half-vasten, half-augustus, half-mey, enz.*

Miasme, *s. m.* (geneés-k.) *Besmettelykheyd,* s. f. *vuylen damp,* s. m.

Miaulant, ante, *adj.* (van katten spr.) *Miauwend.*

Miaulement, *s. m.* (van katten spr.) *Gemiauw, het miauwen,* [illegible], s. n.

Digitized by Google

Miauler, *v. n.* (van katten spreek.) *Miauwen, lollen*

Miche, *s. f. Wit huysbakken brood*, s. n

Micmac, *s. m.* (gem.) *Heymelyken handel*, s. m *kuypery*, s. f.

Micocoulier *s. m.* (boom) *Lotus-boom, nétel-boom.*

Microcosme, *s. m* (schoól-w.) *Kleyne wéreld*, s. f. L'homme est un microcosme. *Den mensch is eene kleyne wéreld*

Microcoustique, *adj.* (natuer-k.) *Geluyd-vergrootend.*

Micrographie, *s. f. Beschryving van kleyne voórwerpen die men alleenlyk doór vergrootglazen kan zien*

Micromètre, *s m. Werktuyg in eenen verrekyker gebruykt wordende om den omtrek der sterren te meéten* s n

Microphone, *s m et adj.* (natuer-k.) *Geluyd-vergrootend.*

Microscope *s m. Vergrootglas*, s. n.

Microscopique, *adj. Doór vergrootglazen.*

Mi-denier, *s. m.* (recht) *Halve somme, somme uyt de gemeenschap genomen tot verbétering van een een den man of vrouw toehoorig erfgoed*, s f.

Midi, *s. m. Noen, middag* s m. — *tweelf ueren 's middags*, s. f. plur. A midi. *'S middags, op den middag.* Chercher midi à quatorze heures. (spreékw.) *Zwaerighéden zoeken daer 'er geene zyn; zoeken dat men niet vinden kan* — *Zuyden*, s. n et adj. Vent du midi. *Zuyden wind.*

Mi-douaire, *s. m.* (recht) *Pensioen dat eene vrouw toegelegd word uyt de goederen van haeren man*, s. n.

Mie, *s. f Kruym (van brood).*

Miel, *s. m Honing.* Miel sauvage. *Bosch-honing.* Miel vierge, miel blanc. *Maegde-honing, ongepynden honing, honing-zeem.*

Mielat, *s m Honing-dauw.*

Mielée, *s. f Honing-dauw*, s. m.

Mielleux, euse, *adj. Honingagtig; — zoet laf.*

Miellure, *s. f. Honing-dauw*, s. m.

Le mien, *s. m Het myne, myn goed*, s. m. Les miens, *s. m plur. Myne vrienden, myne bloedverwanten.*

Le mien, la mienne, *pron. possess. disjoint. Den myneu, de myne, het myn.*

Miette, *s f. Bryzeling, brokkeling, griezel, kruymel, kruymeling (van brood).*

Le mieux, *s. m. Het beste*, s. n. C'est le mieux que vous pouvez faire. *'T is het beste dat gy kont doen.* Il a fait de son mieux *Hy heéft het op zyn best gedaen* of *zoo wel als hy kan.*

Mieux *adv compar. Béter; — liever.* J'aime mieux le vin rouge que le vin blanc. *Ik drink liever rooden als witten wyn* Valoir mieux. *Béter zyn*: ook *meer weérd zyn.* A qui mieux mieux (gem.) *Om het beste, om stryd.* De mieux en mieux. *Hoe langer hoe béter.*

Mièvre, *adj.* (gem. w. van kinderen spr.) *Stout, slim, onrustig, ongeduerig.*

Mièvrerie, mièvreté, *s. f.* (gem. spr. van kinderen) *Stoutheyd, slimheyd, onrustigheyd, ongeduerigheyd.*

Mireau, *s m Slegtste wolle*, s f.

Mignard, arde, *adj.* (gem.) *Zoet, aerdig, fraey, bevallig, vleyënd, lief.*

Mignardement, *adv.* (gem) *Zoetelyk, aerdiglyk, fraey, bevalliglyk.*

Mignarder, *v. a.* (gem.) *Vleyën, streelen, liefkoózen.*

Mignardise *s f.* (gem.) *Aerdigheyd, bevalligheyd; — liefkoózery*, s. f. *gevley, gestreel*, s. n

Mignature, *s. f.* (*zoek*) Miniature.

Mignon, onne, *adj. Aengenaem, bevallig, lief, fraey, zoet.* Argent mignon. *Pot-geld, geld dat men bespaert voór iet bezonders.* Péché mignon. *Zonde waer aen men het meest is vastgekleéfd. — s. m. et f. Liefkind troetel-kind*, s. n.

Mignonnement, *adv Lieffelyk, aengenamelyk, bevalliglyk.*

Mignonnette, *s f. Gaeze-kant; — soórt van giroffel-bloem.*

Mignoter, *v. a.* (gem.) *Vleyën, streelen, liefkoózen, troetelen, te zagt opvoeden.*

Mignotise, *s. f.* (gem.) *Vleying, streeling, liefkoózery, troeteling.*

Migraine, *s. f. Scheél-hoofd-pyn.*

Migration, *s. f. Uyttogt, overtogt (van een geheel volk naer een ander land)* s. m.

Mijaurée, *s. f.* (gem.) *Vrouwspersoon die gemaekte* of *belacheelyke manieren heéft.*

Mijaurer, *v a.* (gem.) *Liefkoózen, troetelen; — zagtjes laeten braeden.*

Mil, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) (*zoek*) Millet.

Mil, *adj.* (in de oprékening der jaeren) *Duyzend* (*zoek voorders*) Mille.

Milan, *s. m.* (roof-vogel) *Wouw, kieken-dief; — (stad) Milanen.*

Milanez, milanois, *s. m. Het milanéesch, gebied van Milanen*, s. n.

Digitized by Google

Milanois, oise, *s. m. et f. Milaneezer : milaneesche. — adj. Milaneesch.*

Miliaire, *adj.* (geneés-k.) Glandes miliaires. *Huyd-klieren.* Fièvre miliaire. *Geerst koórts.*

Milice, *s. f. Land-milicie*, s. f. *land weêr*, s. m. *lands krygs-volk ; — krygs-volk, oórlogs-volk*, s. n.

Milicien, *s. m. Krygsman der landmilicie.*

Milieu, *s m. Midden, middendeel*, s. n. Point milieu, point du milieu. *Middenpunt.* Milieu du corps. *Middenlyf.* Au milieu. *In het midden.* Il n'y a point de milieu à cela. *Daer is geenen anderen middel.*

Militaire, *s. m. Krygsman, oórlogsman. — adj. Krygs, oórlogs.* L'art militaire. *De krygs-kunde.*

Militairement, *adv. Volgens krygsgebruyk.*

Militante, *adj. fém.* L'église militante. *De strydende kerk.*

Militer, *v. n.* (recht) *Stryden.* Cette raison milite pour moi. *Die reden stryd voór my, is in myn voórdeel.*

N B. In de woórden aldus „ geteekend, worden de *ll* niet vogtiglyk uytgesproken.

„ Mille, *s. m. Myl.* s. f. Dix milles. *Tien mylen.* Milles d'Italie. *Italiënsche mylen.*

„ Mille, *adj. indéclin. Duyzend.* Dix mille. *Tien duyzend.* (in de oprékening der jaeren zegt men *mil*) L'an mil sept cent. *Het jaer duyzend zéven honderd.* Mille fois. *Duyzend-mael*; ook *zeer dikwils.*

„ Mille-feuille, *s. f.* (plant) *Duyzendblad*, s. n. *geruwe, gerwe*, s. f.

„ Mille-fleurs. (geneés-k.) Eau de mille-fleurs. *Koey-pis die als een geneésmiddel ingenomen word.*

„ Mille-graine, *s. f.* (plant) *Druyvenkruyd*, s. n.

„ Millénaire, *adj. Duyzend, duyzendtallig. — s. m. Duyzend jaeren, tien eeuwen. — s. m. plur. Duyzendjaerig ryks gezinden, dwaelgeesten die geloofden dat de uytverkoórnen na den dag des oórdeels duyzend jaeren op de wéreld in vreugden zouden leéven.*

„ Mille-pertuis, *s. m.* (plant) *Sint Jans-kruyd, mans-bloed*, s. n.

„ Mille-pieds, *s. m.* (insecte) *Duyzend-been*, s. n.

„ Mille-pore. *s m. Sponsagtig gewas doórboord met veéle gatjes*, s. n.

„ Milléésime, *s. m. Jaer, jaer-getal (op eene medalie* of *muntstuk)* s. n.

Millet, *s. m.* (zaed) *Geerst, gierst, millie, hiers.* Grand millet, millet d'outremer. *Zorg-zaed, néger-koórn.*

„ Milliaire, *s. m. et adj.* (oudheyd) Colonne milliaire. *Myl-paal.*

„ Milliard, *s. m. Duyzend millioenen*, s. n. plur. — (gem.) *oneyndig getal*, s. n

„ Milliasse, *s. f.* (gem.) *Duyzend duyzend millioenen*, s. n. pl. *oneyndige ménigte*, s. f.

„ Millième, *s. m. Duyzendste, duyzendste gedeelte*, s n. — *adj. Duyzendste.*

„ Millier, *s. m. Duyzend*, adj. *een duyzend, getal van duyzend; — gewigt van duyzend*, s. n. A milliers. (gem.) *Met duyzende, in zeer groote ménigte.*

„ Milligramme, *s. m.* (nieuw fransch gewigt) *Duyzendste gedeelte van eene gramme*, s. n.

„ Millimètre, *s. m.* (nieuwe fransche lengte-maet) *Duyzendste gedeelte van eenen méter*, s. n.

„ Million, *s. m. Millioen*, s. n. *tienmael honderd duyzend*, adj.

„ Millionième, *adj. Duyzend-mael duyzendste.*

„ Millionnaire, *s. m. et f. Die een millioen bezit; — die zeer ryk is.*

Milord, *s. m.* (titel van engelsche heeren) *Milord.*

Mime, *s. m.* (oudheyd) *Klugtspel*, s. n. — *klugtspeéler*, s. m.

Mimeuse, *adj f.* (kruyd-k.) Plante mimeuse. *Plant die doór aenraeking ineenkrimpt.*

Mimique, *adj.* Poète mimique. *Dichter van klugtspélen.*

Mimographe, *s. m. Klugtspel-schryver.*

Mimographisme, *s. m. Nabootsenden trek* of *figuer, trek die de zaek vertoont die men wilt te kennen geéven.*

Mimologie, *s. f. Nabootsing van imands tael en manieren*

Mimologisme, *s. m. Klank-nabootsende* of *geluyd-nadoende uytdrukking*, s. f. *woórd dat doór nabootsing van geluyd de zaek te kennen geéft (als* koekoek, tiktak *enz.)* s. n.

Mimologue, *s. m. Nabootser van imands tael en manieren.*

Minage, *s. m. Meét-recht op het koórn*, s. n.

Digitized by Google

Minaret, *s. m. Rond torentje (der turksche tempels)* s. n.

Minauder, *v. n. Gemaekte manieren aenneémen (om te behaegen).*

Minauderie, *s. f. Gemaektheyd*, s. f. *gemaekte manieren*, s. f. plur.

Minaudier, ière, *s. m. et f. et adj. Die gemaekte manieren heeft.*

Mince, *adj. Dun*; — (fig.) *gering, slegt, van weynig belang.*

Mine, *s. f. Gelaet, uytwendig aenzien*, s. n. *gedaente*, s. f. On se trompe souvent à la mine. *Men word dikwils door het uytwendig gelaet bedroógen.* Avoir la mine. *Schynen.* Il a la mine d'être bien riche. *Hy schynt zeer ryk te zyn.* Faire mine. *Zich aenstellen, zich gelaeten, zich houden.* Il fit mine d'en être content. *Hy geliet zich als of hy er van te vréde was.* Faire la mine à quelqu'un, faire mauvaise mine. *Een stuers en vergramd aengezigt toonen.* Avoir bonne mine. *Er wel uytzien.* Ce plat a bonne mine. *Die schotel ziet er wel uyt.* Faire des mines. *Leelyke trekken met het aenzigt maeken.* Faire bonne mine à mauvais jeu. *In tégenspoed zich kloekmoedig toonen.*

Mine, *s. f. Myn*, s. f. *erts*, s. m. Mine d'argent. *Zilver-myn.* Mine de fer. *Yzer-erts, yzer-myn.* — (oórlogs w.) *Myn, ondermyning.* Faire jouer une mine. *Eene myn laeten springen.*

Mine de plomb, *s. f.* (verf) *Ménie, mynlood*, s. n *loodglans*, s. m. Mine de plomb noire. *Potlood, waterlood*, s. n.

Miner, *v. a. Ondermynen, graeven, uytgraeven*; — (van water spr.) *inkabbelen, uythollen*; — (fig.) *afteéren, verzwakken.* La fièvre le mine. *De koórts verzwakt hem.*

Minerai, *s. m. Erts*, s. m. *myn*, s. f.

Minéral (*plur.* minéraux) *s. m. Mynstof, bergstof*, s. f. *minerael*, s. n.

Minéral, ale (*plur.* aux, ales) *adj. Bergstoffelyk, minerael.* Eaux minérales. *Mineraele wateren, berg-wateren.* Sel minéral. *Berg-zout.*

Minéralisation, *s. f. Vermenging van metael met andere stoffen.*

Minéraliser, *v. a. Metael met andere stoffen vermengen.*

Minéralogie, *s. f. Bergstof-kunde, minerael-kunde.*

Minéralogique, *adj. Bergstof-kundig, minerael-kundig.*

Minéralogiste, minéralogue, *s. m. Bergstof-kundigen, metael-kundigen.*

Minerve, *s. f.* (fabel-k.) *Minerva, godin der wysheyd en schoone konsten.*

Minet, ette, *s. m. et f.* (gem.) *Jong katteken*, s. n.

Mineur, *s. m. Myngraever*; — (oórlogs w.) *ondermyner.*

Mineur, eure, *adj. et subst. Minderjaerig, onmondig.* — *adj. Kleyn, minder.* Asie mineure. *Kleyn Asia.* Excommunication mineure. *Kleynen ban.* Saint Jacques le mineur. *Den heyligen Jacobus den minderen.* Mineur, *subst. et adj. m.* (muziek) Ton mineur. *Kleynen toon.* Mineurs, frères mineurs. (kloosterlingen) *Minderbroeders.*

Mineure, *s. f.* (réde-k.) *Mindere stelling, tweede stelling (van eene bewys-réde).*

Miniature, *s. f.* (spreék uyt *minjatuer*) *Miniatuer, fyn schilderwerk in gom-verf*, s. n.

Miniaturiste, *s. m.* (spreék uyt *minjaturist*) *Miniatuer-schilder.*

Minière, *s. f. Myn, myn-groef, myn-ader.*

Minime, *adj. Donker-bruyn.* — *s. m.* (monik) *Mindem.*

Minimum, *s. m.* (latynsch w. der wis-k.) *Minste grootheyd (waer in iets han gebragt worden)* s. f.

Ministère, *s. m. Bediening*, s. f. *dienst*, s. m. *ampt*: — *staets bestier, staets bewind, ministérie*, s. n

Ministériat, *s. m. Staets bestier, staets bewind, ministérie*, s. n.

Ministériel, elle, *adj. Ministériëel, van wégens het staets bestier.*

Ministériellement, *adv. Ministériëelyk, van wégens het staets bestier.*

Ministre, *s. m. Uytwerker*, s. m. *werktuyg*, s. n. Les ministres de sa vengeance. *De uytwerkers zyner vraek.* Les ministres du Culte. *De bedienaers van den Godsdient.* — *Staets dienaer, staets bedienden, minister*; — *Prédikant, leeraer, dominé (der geréformeérden, lutherschen enz.)*

Minium, *s. m.* (roode verve) *Ménie.*

Minois, *s. m.* (gem. w. van eene dogter spr.) *Aengezigt*, s. n.

Minon, *s. m.* (naem die men aen de katten geéft) *Poes*, s. f.

Minoratif, *s. m.* (geneés-k.) *Zagt afdryvend geneésmiddel*, s. n. *zagte purgatie*, s. f.

Minoration, *s. f.* (geneés-k.) *Zagten afgang*, s. m.

Minorité, *s. f. Minderjaerigheyd, onmondigheyd*; — *minderheyd.* La

Digitized by Google

minorité des voix. *De minderheyd der stemmen.*

Minorque, *s. f.* (eyland) *Minorca.*

Minotaure, *s. m.* (fabel-k.) *Stiermensch*, s. m. *gewaend gedrogt half mensch en half stier*. s. n.

Minuit, *s. m. Middernagt*, s. m. *twaelf ueren 's nagts*, s. f. plur. A minuit. *'S middernagts.*

Minuscule, *adj et s. f.* (boek-drukkers w.) Lettre minuscule. *Kleyne letter, onderkas-letter.*

Minute, *s. f. Minuet*, s. f. *zestigste deel van eene uer*; — *zestigste deel van eenen graed*, s. n. — *minute*, s. f. *grond-schrift origineel (van een notariäel geschrift)* — *eerste ontwerp*. s. n *klad (van eenig geschrift)* s. f Ecrire en minute. *In zeer kleyne letters schryven.*

Minuter, *v. a Iet schriftelyks opstellen* of *ontwerpen.* — *v. a. et n. Ontwerpen*, v. a. *van voórneémen zyn*, v. n

Minutie, *s. f* (spreék uyt *minuci*) *Kleynigheyd, beuzelaery. beuzeling.*

Minutieux, euse, *adj.* (spreék uyt *minucieu*) *Die zich met kleynigheden bézig houd.* Recherches minutieuses. *Kaele* of *geringe naspeuringen.*

Mion, *s. m.* (gem.) *Kleynen jongen.*

Mi-parti, ie, *adj. Half, half verdeeld, in twee verdeeld.*

Miquelets, *s. m plur. Struyk-roovers (in het pireneésch gebergte).*

Miquelot, *s. m. Kleynen jongen die al bédelende reyst.* Faire le miquelot. (gem) *Den schynheyligen speélen.*

Mirabelle, *s. f. Mirabel-pruym.*

Miracle, *s m. Mirakel*, s. n. *bovennatuerlyke daed*, s f. — *wonder, wonderwerk*, s. n. *wonderdaed*. s. f. A miracle. (gem.) *Wonder wel*

Miraculé, ée, *s. m et f. Imand aen wie een mirakel geschied is.*

Miraculeusement, *adv. Op eene bovennatuerlyke wyze, mirakuleuzelyk*; — *op eene wonderdaedige wyze*

Miraculeux, euse, *adj. Bovennatuerlyk, mirakuleus*; — *wonderdaedig, wonderbaer.*

Mirauder, *v. a. Scherp bezien.*

Mire, *s. f.* (van kanons, fuzieken enz spr.) *Vizier. oogpunt*, s. n

Mirer, *v. a. Mikken doelen* v. n. — *v. r Zich spiegelen. in den spiegel zien*

Mirliflore *s. m.* (gem.) *Pronker*, s. m. *salet-pop*. s. f.

Mirlirot, *s. m* (*zoek*) Mélilot.

Mirmidon, *s m.* (gem.) *Kleyn onaanzienlyk manneken*, s. n.

Miroir, *s. m. Spiegel.* Miroir ardent. *Brand-spiegel.* — (schippers w.) *Spiegel*, s. m. *wapen-vlak*, s. n.

Miroité, ée, *adj.* (ryschoól) Cheval bai miroité *of* à miroir. *Geplekte schimmel, appel-grauw peerd.*

Miroiterie, *s. f Koophandel in spiegels, spiegel-handel*, s. m

Miroitier, *s. m. Spiegelmaeker*; — *spiegel-verkooper.*

Mis *s. m* (recht) *Dagteekening (op eenig schrift wanneer het ter greffie ingeléverd is)* s. f.

Mis, ise, *adj. Gelegd, gesteld, gezet*: — *gekleed. opgeschikt*

Misaine, *s f.* (schippers w.) *Fok, fok-zeyl*, s. n. Mât de misaine. *Fokmast.*

Misanthrope, *s. m Menschen-haeter, vyand van alle menschen.*

Misanthropie, *s. f. Menschen-haet, afkeer van alle menschen*. s. m

Miscellanées, *s m. pl Verzameling van verscheyde soórten van boeken*, s. f. — *mengelwerken, boeken die van verscheyde stoffen handelen* s n. plur.

Miscibilité. *s. f. Mengbaerheyd.*

Miscible, *adj. Mengbaer.*

Mise, *s f. Uytgeéf*, s. m. *uytgaeve*, s. f. *verschot*, s n. La mise excède la recette. *De uytgaeve is grooter als den ontfangst.* — *Inleg*, s. m. *ingelegd geld*; — *opbod*, s. n. *hoogerbieding*: — *kleeding, manier van zich te kleeden*, s. f. De mise. *Gangbaer.* Argent de mise *Gangbaer geld* Cette raison n'est pas de mise. *Die reden is niet gangbaer.*

Misérable, *adj. et subst. Ellendig, jammerlyk, rampzalig, erbarmelyk.* Fin misérable. *Ellendig eynde.* Secourir les misérables. *De ellendigen bystaen.* — *adj. Boosaerdig, kwaed, schelmagtig* — *subst. Schelm, booswigt.*

Misérablement, *adv. Ellendiglyk, jammerlyk, erbarmelyk.*

Misère, *s. f. Ellende. ellendigheyd*, s. f. *druk*, s. m. *jammer*, s n. — s. f plur. *Kleynigheden, kaelighéden, beuzelingen.*

Miséréré, *s. m.* (geneés-k.) *Darmkronkel, lang-heuvel*, s. m. *drekbraeking*, s. f.

Miséricorde. *s. f. Bermhertigheyd.*

Miséricordieusement, *adv. Bermhertiglyk. genadiglyk.*

Miséricordieux, euse, *adj. Bermhertig. genadig.*

Misnie, *s. f.* (landschap) *Meyssen.*

Misogame, *s. m. Vyand van het houwelyk.*

Digitized by Google

Misomesse, *s. m. Vyand der Misse.*
Missel, *s. m. Mis-boek*, s. n. *missael*, s. m.
Mission, *s f. Zending*, s. f. *zendelingschap ; — gezantschap (van geestelyken naer vremde landen om de ongeloovigen te bekeeren)* s. n.
Missionnaire, *s. m Zendeling, missionaris, geestelyken die afgezonden word om de ongeloovigen te bekeeren.*
Missive, *adj et s. f.* Lettre missive. *Brief zendbrief*, s. m.
Misère etc. (*zoek*) Mystère etc.
Mistrance, *s. f. De onderofficieren, (van een roeyschip* of *galey)* s. m. plur.
Mitaine, *s f. Want*, s. f. *handschoen (zonder vingeren* of *met eene klep)* s. m.
Mite, *s. f* (zeer kleyn wormken) *Made, maey*
Mitelle, *s. f.* (plant) *Kleynen bisschops-myter*, s. m.
Mithridate, *s. m* (tégenvergift) *Mithridaet.* Vendeur de mithridate. *Kwakzalver.*
Mitigation, *s. f. Verzagting, maetiging.*
Mitiger, *v. a.* (nous mitigeons, mitigeâmes) *Verzagten, maetigen.*
Miton, *s. m.* (halven handschoen) *Moefken*, s. n.
Miton-mitaine, *adj* Onguent miton-mitaine. *Lap-zalf, zalf die noch goed noch kwaed doet.*
Mitonner, *v. a.* (gem.) *Streelen, liefkoozen, koesteren.* Mitonner une affaire. *Eene zaek met voórzigtigheyd behandelen. — v. n. et r. Zagtjes op het vuer weeken* of *stooven, meulen.*
Mitoyen, enne, *adj.* Mur mitoyen. *Scheymuer, middenmuer, gemeenen muer, afscheydmuer.* Avis mitoyen. *Tusschenadries, middenmaetig advies tusschen twee anders.*
Mitoyerie, *s. f* (recht) *Gespleete erve.* Ces deux voisins sont en mitoyerie. *Deeze twee gebueren zyn doór eenen gemeenen muer van malkander gescheyden.*
Mitraillade, *s. f. Het schieten met schroot*, s. n.
Mitraille, *s. f. Neurenbergsche waeren*, s. f. plur. — *sneuster-geld ; — geel soudeér-koper ; — schroot, kruysscherp, oud kleyn yzer*, s. n. Canon chargé à mitraille. *Kanon met schroot geladen.*
Mitral, ale, *adj. Mytervormig.*
Mitre, *s. f. Myter*, s. m. *bisschops muts*, s. f.
Mitré, ée, *adj. Gemyterd.*
Mitron, *s. m.* (gem.) *Bakkers gast.*
Mitte, *s. f. Stinkenden en gevaárlyken damp (der beér-putten)* s. m.
Miure, *adj* (geneés-k.) Pouls miure. *Onregelmaetigen pols.*
Mixte, *adj. Gemengd, vermengd. — s. m. Mengsel, gemengd lichaem*, s. n.
Mixtiligne, *adj.* (meét-k.) *Vermengd, uyt regte en kromme lijnen bestaende.*
Mixtion, *s. f.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Menging, vermenging, ondereenmenging.*
Mixtionné, ée, *adj.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Gemengd, vermengd, ondereengemengd.*
Mixtionner, *v. a.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Mengen, vermengen, ondereenmengen.*
Mobile, *adj. Beweégbaer ; — (fig.) veranderlyk onstandvastig.* Fêtes mobiles. *Roerende feestdagen.*
Mobile, *s m. Beweéger*, s. m. *beweégende oorzaek*, s. f.
Mobilisire, *adj. Van de meubelen.* Contribution mobilisire. *Meubel-last, last-gelden op de meubelen.*
Mobilier, *s. m. Inboel, inboedel, alle de meubelen* of *huysraed.*
Mobilier, ière, *adj.* (recht) *Roerend, roerlyk ; — van de meubelen.*
Mobilisation, *s. f.* (recht) *Verandering in roerende goederen*, s. f. *het roerbaer maeken der onroerende goederen*, s n.
Mobiliser, *v. a.* (recht) *In roerende goederen veranderen.*
Mobilité, *s. f. Roering, beweéging, beweégbaerheyd ; —* (fig.) *veranderlykheyd, onstandvastigheyd.*
Moca, *s. m. Moka-koffi*
Moche, *s. f.* Soies en moche. *Een pak rouwe zyde (gelyk zy van den vremden komt).*
Mocquerie etc. (*zoek*) Moquerie etc.
Modale, *adj. f.* (réde-k.) Proposition modale. *Bepaeld voórstel.*
Mode, *s. m.* (wysbegeêrte) *Wyze van zyn, toevallige eygenschap (eener zelfstandigheyd) —* (spraek-k.) *wyze (der conjugatiën)* s. f. *modus*, s. m. — (muziek) *toonwyze*, s. f.
Mode, *s. f. Gebruyk*, s. n. *wyze, manier, gewoonte, kleederdraegt, mode*, s. f. Marchand de modes. *Koopman van mode-goederen.* A la mode. *Modensch, naer de mode.* Du bœuf à la mode. *Gestoófd osse-vleesch met spek doórregen.*

Digitized by Google

Modèle, *s. m. Model, voórbedld*, s. n. *patroon, régel*, s. m.

Modeler, *v. a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) (beeldhouwers woórd) *Boetseeren.* — *v. r. Zich vormen, zich schikken.*

Modénature, *s. f.* (bouw-k.) *Binnensten omtrek van eenen boóg of band met opwerk verciérd*, s. m.

Modène, *s. f.* (stad) *Modéna.*

Modérantisme, *s. m. Gemaetigde gezindheyd (in staets zaeken)* s. f.

Modérateur, trice, *s. m. et f Bestierder, regeérder: bestiersterster, regeérster.*

Modération, *s. f. Maetigheyd, gemaetigdheyd, bezadiging*; — *vermindering van prys.*

Modéré, ée, *adj. Maetig, gemaetigd, bezadigd.*

Modérément, *adv. Maetiglyk.*

Modérer, *v. a. Maetigen, verminderen.* — *v. r. Zich inhouden, zich bedwingen, zich bedaeren, zich maetigen.*

Moderne, *adj. Nieuw, hédendagsch van onzen tyd.* Les auteurs modernes. *De hédendagsche schryvers.* Les peintres modernes. *De schilders van onzen tyd.* Les anciens et les modernes. *De oude en nieuwe schryvers.*

Moderner, *v. a. Vernieuwen, een oud gebouw op zyn nieuws hermaeken.*

Modeste, *adj. Zédig, geschikt, stemmig.*

Modestement, *adv. Zédiglyk, geschiktelyk, stemmiglyk.*

Modestie, *s. f. Zédigheyd, geschiktheyd, stemmigheyd*

Modicité, *s. f. Geringheyd, kleynheyd.*

Modifiable, *adj. Bepaelbaer.*

Modificatif, ive, *s. m et adj.* (spraekkonst) Terme modificatif. *Bepaelend woórd, woórd dat eenen zin bepaelt.*

Modification, *s. f. Maetiging*; — (schoól-w.) *wyze van zyn, schikking, gedaente (der lichaemen).*

Modifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Maetigen*: — (schoól-w.) *eene gedaente van bestaen aen iets geéven.*

Modillon, *s. m.* (bouw-k.) *Krolneut, sparrehop (daer eene lyst op rust).*

Modique, *adj. Gering, middenbaer.*

Modiquement, *adv. Geringelyk*

Modulation, *s. f.* (muziek) *Toonvoering, aeneenschakeling van toonen.*

Module, *s. m.* (bouw-k.) *Zetmaet, maet om de verdeeling van een gebouw te bepaelen*; — *grootte (van eenen gedenkpenning)* s. f.

Moduler, *v. a. et n.* (muziek) *De toonen aeneenschakelen.*

Moelle, *s f. Merg*; — (fig.) *het beste, het pit*, s. n.

Moelleusement, *adv. Zagtelyk, molliglyk.*

Moelleux, *s. m.* (schilder-k.) *Het zagte, het mollige*, s. n.

Moelleux, euse, *adj. Mergagtig, vol merg*; — *zagt, mollig.* Discours moelleux. *Zinryke rédevoering.*

Moellon, *s. m. Blokstean.*

Mœuf, *s. m.* (spraek-k.) *Wyze (der conjugatiën)* s. f. *modus*, s. m.

Mœurs, *s f. plur. Zéden, manieren.*

Mofette, *s. f. Kwaeden damp*. s. m.

Mohatra, *adj. m.* (recht) Contrat mohatra. *Woeker-verdrag.*

Moi, *pron. person. Ik, my.* C'est moi. *Ik ben het.* Je ne suis pas de cet avis moi. *Ik ben van die meyning niet.* Moi je dis. *Ik zeg.* Donnez-moi. *Geéft my.* Pour moi *of* quant à moi. *Wat my belangt* of *betreft.* Cela vient de moi. *Dat komt van my.*

Moignon, *s. m Stomp (van eenen afgezetten arm, been* of *boom)* s. f.

Moinaille, *s. f.* (schimp-woórd) *Monikery*, s. f. *monikschap*, s. n.

Moindre, *adj. comparat. Minder, geringer.* Le moindre, la moindre, *adj superlat. Den minsten, de minste, het minste, het geringste.*

Moine, *s. m. Monik, kloosterling.* Moine déchaussé. *Barvoeter monik, barvoetschen monik.* — *Bedde-stoéf*, s. f. *bedde-warmer, vuer-korf (om het bed te warmen)* s. m.

Moineau, *s. m.* (vogel) *Musch*, s. f. Moineau privé. *Huys-musch.* Moineau franc. *Wilde musch, boom-musch.* Cheval moineau. *Peérd dat de ooren afgesneéden is.* — (vestingbouw-k.) *Bolwerk welkers punt eenen stompen hoek maekt*, s. n.

Moinerie, *s. f.* (schimp-w.) *Monikery*, s. f. *monikschap, monikdom*, s. n.

Moinesse, *s. f.* (schimp-w.) *Non, monikin.*

Moinillon, *s. m.* (schimp w.) *Moniksken*, s. n.

Le moins, *s. m. Het minste*, s. n.

Moins, *adv. comparat. Minder, min, niet zoo.* Soyez moins en colère. *Zyt niet zoo vergramd.* Moins beau. *Zoo schoon niet, minder schoon.* En moins de rien. *In minder als niet, in eenen oogenblik.* A moins de. *Minder, onder.* Il ne veut pas vendre ce cheval

Digitized by Google

à moins de cent florins. *Hy wilt dat peërd niet minder verkoopen als honderd guldens.* Au moins, du moins, tout au moins. *Ten minsten, althans.*

A moins de, à moins que de, *conj.* (reg *infinit.*) *Ten zy, ten waere, of.* Je ne pouvois pas lui parler plus fortement, à moins de le quereller *of* à moins que de le quereller. *Ik kon hem niet straffer toespreeken, of ik moest hem bekeeven hebben.*

A moins que, *conj.* (reg. *conj.* en vereyscht *ne*) *Ten zy dat.* A moins que vous ne changiez de conduite. *Ten zy dat gy van gedrag verandert.*

Moire, *s. f.* (stoffe) *Moor.*

Moiré, ée, *adj.* Étoffe moirée. *Gewaterde stoffe.*

Mois, *s. m. Maend*, s. f. Mois romains. *Romer-maenden, schatting op de ryks-standen (voor deezen in Duytsland).* Tous les mois. *Maendelyks, alle maenden.* — *s. m. plur. Maendstonden (der vrouwen).*

Moise, *s. f.* (timmermans w.) *Karbeel, klamp*, s. f. *bindhout*, s. n.

Moiser, *v. a.* (timmermans w.) *Met bindhouten voorzien*

Moisi, *s. m. Uytslag, schimmel*, s. m. *beschimmeling*, s. f.

Moisi, ie, *adj. Duf, dof, beschimmeld.*

Moisir, *v. a. Doen beschimmelen.* — *v. n. et r. Beschimmelen, verschimmelen, bekaemen, uytslaen, duf worden*, v. n.

Moisissure, *s. f. Uytslag, schimmel*, s. m. *beschimmeling, dofheyd, kaem*, s. f.

Moison, *s. f.* (recht) *Land-pagt (waer by den huerder een deel der vrugten aen den land-heer moet opbrengen).* Moison de drap. *Lengte der ketting van het laken.*

Moisonier, *s. m. Land-pagter (die een deel der vrugten van zyne pagt aen den land-heer opbrengen moet).*

Moissine, *s. f. Bussel wyngaerdranken.*

Moisson, *s. f. Oogst, maey-tyd*, s. m. *inoogsting, inzameling (van veldvrugten)* s. f.

Moissonner, *v. a. et n. Maeyën, afmaeyën, oogsten, inoogsten, inzamelen.* La mort l'a moissonnée dans la fleur de sa vie. *De dood heeft haer in de bloem haers levens weggerukt.*

Moissonneur, euse, *s. m. et f. Maeyër, inoogster: maeyërsse.*

Moite, *adj. Vogtig, klam.*

Moiteur, *s. f. Vogtigheyd, klamheyd.*

Moitié, *s. f. Helft*; — (van man of vrouw spr.) *wederhelft.* Être de moitié avec quelqu'un *Met imand voor de helft staen, saemen doen van winst of verlies.* D'outre moitié. *Meer als de helft, boven de helft.*

Moitié, *adv. Half.* Moitié seigle, moitié froment. *Half rogge, half tarwe.* A moitié. *Half, ten halven.* A moitié chemin. *Half wege.*

Mol, olle, *adj.* (*zoek*) Mou.

Molaire, *adj.* Dents molaires. *Baektanden, mael-tanden.*

Môle, *s. m. Zee-hoofd*, s. n. *weerdam, beer, voorruytstaenden muer (in het water)* s. m. — *s. f.* (ontleed-k.) *Zuyger*, s. m. *vleezige misdragt, wanvrucht, onvrucht*, s. f.

Moléculaire, *adj. Van kleyne deeltjes.*

Molécule, *s. f. Kleyn deeltje*, s. n.

Molène, *s. f.* (*zoek*) Bouillon-blanc.

Moler, *v. n.* (schippers w.) *Voor den wind zeylen.*

Molester, *v. a. Overlasten, kwellen, moeyelyk vallen.*

Molette, *s. f. Spoor-raderken, steekraderken aen de spooren*, s. n. — *schilders vryfsteen*, s m. — *wen*, s. f. *enkel-gezwel (van een peërd)* s. n.

Molière *s. f. Molensteen-groef.*

Molière, *adj f.* Terre molière. *Vette aerde, kley-grond*

Moline, *s. f. Zekere spaensche wol.*

Molinisme, *s. m. Molinistendom, het gevoelen der molinisten*, s. n.

Moliniste, *s. m. Aenkleever der leering van Molina.*

Mollasse, *adj. Slap, week, weekagtig.*

Mollement, *adv. Slappelyk, laffelyk*; — (fig.) *verwyfdelyk.*

Mollesse, *s. f. Slapheyd, weekheyd, wakheyd*; — (fig) *lafheyd, weekhertigheyd, lafhertigheyd*; — *verwyfdheyd*; — (schilder-k. en dicht-k.) *zagtheyd, molligheyd, lieffelykheyd.* Mollesse des chairs. *Zagtheyd der vleezige deelen.* Mollesse du pinceau. *Flauwe manier van schilderen.*

Mollet, *s. m. Kuyt, bracy (van het been)* — *smalle franie*, s. f.

Mollet, ette, *adj. Zagt, slap, week, weekagtig.*

Molleton, *s. m.* (stoffe) *Monikenbacy.*

Mollifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (geneës-k.) *Verzagten, week maeken, vloeybaer maeken.*

Digitized by Google

Mollir, *v. n.* *Week worden, murw worden, ryp worden;* — (fig) *verslappen, verzwakken;* — *wyken, geenen stand houden.*

Mollusques, *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) *Schelp-dieren met zagt vleesch (als oesters, mosselen enz)* s. n. plur.

Moluques, *s. f. plur.* *Molukische eylanden*, s. n. plur.

Molybdate, *s. m.* (schey-k.) *Zout van potlood-zuer*, s. n.

Molybdène, *s. f.* *Potlood, waterlood*, s. n.

Molybdique, *adj.* (schey-k.) Acide molybdique. *Potlood-zuer.*

Molybdite, *s. f.* (natuerl. historie) *Myn-steen die lood inhoud*, s. m.

Molybdoïde, *s. f.* *Soort van potlood.*

Moment, *s. m.* *Oogenblik, snap, stond.* A tout moment, à tous momens. *Alle oogenblikken, op ideren oogenblik.* Dans le moment. *Zoo aenstonds.*

Au moment où, au moment que, *conj.* (reg. *indic.*) *Op den oogenblik dat.*

Du moment que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als, van den oogenblik dat.*

Momentané, ée, *adj* *Oogenblikkelyk, van eenen oogenblik, dat maer eenen oogenblik duert.*

Momentanément, *adv* *Oogenblikkelyk, voór eenen oogenblik.*

Momerie, *s. f.* *Geldheyd, mommery;* — *schynheyligheyd, geveynsdheyd.*

Momie, *s. f.* *Gebalsemd* of *uytgedroogd lichaem*, s. n.

Mon, *fem.* ma (*plur.* mes) *pron. posses.* *Mynen, myne myn* (plur. *myne*). (*Mon* word ook gesteld voór een *subst. fem.* dat met eene vocael of stomme *h* begint) Mon ame. *Myne ziel.* Mon humeur. *Myne inborst.*

Monacaille, *s. f.* (schimp-w.) *Monikery*, s. f. *monikschap*, s. n.

Monacal, ale, *adj.* *Moniks, der moniken.* Habit monacal. *Moniks kleed.*

Monacalement, *adv.* *Moniklyk, op de wyze der monikken.*

Monachisme, *s. m.* (spreek uyt *monakism*) *Moniken-staet*, s. m. *monikdom*, s. n.

Monade, *s. f.* (wysbegeerte) *Ondeelbaer weezen*, s. n.

Monadelphie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen de styltjes in een lichaem te saemen gegroeyd hebben*, s. n.

Monandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen maer een helm-styltje hebben*, s. n.

Monarchie, *s. f.* *Eenhoofdige bestiering, opperhoofdige bestiering, eenheerschappy, alleenheerscheppy, alleenheerscheppy*, s. f. *ryk*, s. n.

Monarchique, *adj.* *Opperhoofdig, eenhoofdig, alleenheerschend.*

Monarchiquement, *adv.* *Op eene alleenheerschende wyze, opperhoofdiglyk.*

Monarchiste, *s. m.* *Aenhanger der eenhoofdige bestiering.*

Monarque, *s. m.* *Alleenheerscher, opperhoofdigen Vorst*, s. m. *opperhoofd van een ryk*, s. n.

Monastère, *s. m.* *Klooster*, s. n.

Monastique, *adj.* *Kloosterlyk.* Vie monastique. *Klooster-leven.*

Monant, *adj. masc.* *Eenoorig, die maer een oor heeft.*

Monceau, *s. m.* *Hoop, tas.* Monceau de pierres. *Puyn-hoop steengruys-hoop.*

Mondain, aine, *adj.* *Wereldsch.* — *subst.* *Wereldling, wereld-minnaer.*

Mondainement, *adv.* *Op eene wereldsche wyze.*

Mondanité, *s. f.* *Wereldsche ydelheyd.*

Monde, *s. f.* *Wereld*, s. f. Le nouveau monde. *De nieuwe wereld, America.* — *Volk*, s. n. *menschen, lieden*, s. m. plur. Peu de monde. *Weynig volk.* Le beau monde. *De fatsoenlyke lieden.*

Monde, *adj.* Animaux mondes et immondes. *Reyne en onreyne dieren.*

Mondé, ée, *adj.* *Gepeld.* Orge mondé. *Gepelde gerst.*

Monder, *v. a.* *Pellen, afschillen.* Monder de l'orge. *Gerst pellen.*

Mondificatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Reynigend, zuyverend.*

Mondifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneés-k.) *Zuyveren, reynigen.*

Monétaire, *s. m.* (by de oude volkeren) *Munt-meester, munter.* — *adj.* *Van de munt, munters.*

Moniale, *s. f.* (kerkelyk recht) *Non nonne, religieuse.*

Moniteur, *s. m.* *Vermaener, waerschouwer.*

Monition, *s. f.* (kerkelyk recht) *Vermaening, waerschouwing.*

Monitoire, *s. m. et adj.* (kerkelyk recht) *Vermaening, waerschouwing*, s. f. Lettres monitoires. *Vermaen-brief, waerschouw-brief.*

Monitorial, ale, *adj.* (kerkelyk recht) Lettres monitoriales. *Vermaen-brief, waerschouw-brief.*

Monnoie, *s. f.* (spreek uyt *monnai*)

Digitized by Google

Munt, *plaets waer het geld geslagen word*; — *munt*, s. f. *gemunt geld*; — *kleyn geld*, s. n. Monnoie de cuivre. *Koper-geld*, *kopere geld*, *koper-munt*.

Monnoyage, *s. m* *Het munten (van het geld)* s. n.

Monnoyé, ée, *adj.* *Gemunt*.

Monnoyer, *v. a* (word geconj. als *Employeer*) *Munten*, *geld slaen*.

Monnoyerie, *s. f.* *Stempel-plaets*, *munt-kamer*

Monnoyeur, *s. m.* *Munter*

Monocéros, *s. m.* (dier) *Eenhoorn*; — (visch) *eenhoorn-visch* *walrus*.

Monochromate, *s. et adj.* (spreek uyt *monokromat*) *Eenkoleurige schildery*.

Monocle, *s. m.* *Loerglas*, *kykglas door het welk men maer met een oog te gelyk zien kan*, s. n.

Monocorde, *s. m.* *Speeltuyg met eene snaer* s. n.

Monocotyledones, *s. m. pl.* (kruyd-k.) *Eenlobbige planten*, *planten welkers zaed uyt eene lobbe bestaet*, s. f plur.

Monocule *s. m.* (heel-k.) *Band voor de traen fistel*, s m. — (zigt-k.) *kykglas*, *loekglas*, s. n.

Monoécie, *s f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen de helmstyltjes en stamperijes in onderscheydene bloemen op de zelve plant hebben* s. n.

Monogame, *s. m. et f.* *Die maer eens is getrouwd geweest*.

Monogamie, *s. f.* *Staet van imand die maer eens is getrouwd geweest*, s. m.

Monogastrique, *adj* *Eenbuykig*, *die maer eenen buyk heeft*.

Monogramme, *s. m* *Naemletter*, s. f. *verkorten naemtrek* s m.

Monogynie, *s f.* (kruyd-k.) *Slach van planten met eenstylige bloemen*, s. n.

Monologue, *s. m.* *Alleenspraek*, s. f.

Monomachie, *s. f.* *Tweegevegt* s. n.

Monôme, *s. m* (stel-k.) *Enkele grootte (die maer uyt een lid bestaet)* s. f.

Monopétale, *s. et adj. f* (kruyd-k.) Fleur monopétale. *Eenbladige bloem*, *bloem welkers kelk uyt een blad bestaet*.

Monophyle, *adj.* (kruyd-k.) *Eenbladig*

Monopode, *s. m.* (oudh.) *Tafel met eenen voet*, s f.

Monopole, *s. m.* *Alleenkoop*, s. m. *ophooping (der waeren)* — *saemenspanning van eenige kooplieden om met uytsluyting van andere de waeren te verkoopen*; — *schatting die op de koopmanschappen word gesteld*, s. f.

Monopoler, *v. n.* *Ophoopen*.

Monopoleur, *s. m.* *Ophooper*; — *koopman die alleen eenige goederen mag verkoopen*; — *schatting-heffer*, *pagter der schattingen*.

Monoptère, *s. m.* (oudh.) *Ronden tempel zonder zymueren op zuylen rustende*.

Monoptote, *adj.* (spraek-k.) *Dat maer eenen casus* of *naemval heeft*.

Monorime, *s. m.* *Dichtstuk waer in alle de verzen in den zelven rym eyndigen*, s. n.

Monospermatique, monosperme, *adj.* (kruyd-k) *Eenzaedig*.

Monostique, *s. m.* *Puntdicht uyt een vers bestaende*, s. n.

Monosyllabe, *s. m.* *Woord van eene sillabe*, s n. — *adj.* *Eenlettergreepig*, *van eene sillabe*.

Monosyllabique, *adj.* Vers monosyllabiques. *Verzen welkers woorden alle van eene sillabe zyn*

Monotone, *adj.* *Eentoonig*, *eenluydend*

Monotonie, *s. f.* *Eentoonigheyd*, s. f. *gebrek van altyd op den zelven toon te spreeken*, *te zingen*, *te lezen*, *te schryven* s. n.

Monotriglyphe, *s. m.* (bouw-k.) *Ruymte eener dryspleet (tusschen twee pilaeren)* s f.

Mons, *s. m.* (schimp-w.) *Mynheer*; — (stad) *Bergen (in Hénegouw)*.

Monseigneur (*plur.* messeigneurs, nosseigneurs) *s. m.* *Mynheer*; *myne heeren*, *onze heeren*.

Monseigneuriser, *v a.* (klugtig w.) *Monseigneur noemen*.

Monsieur (*plur.* messieurs) *s. m.* *Mynheer*; *myne heeren*. (*Monsieur* beteekent in Vrankryk *den oudsten broeder des Konings*).

Monstre, *s. m* *Gedrogt*, *monster*, *monster-dier*, *wanschapsel*, *schrik-dier*, s. n. Monstre marin. *Zee-gedrogt*, *zee-monster*.

Monstrueusement, *adv.* *Wanschapenlyk*, *op eene wanschape wyze*.

Monstrueux, euse, *adj.* *Wanschapen*, *gedrogtelyk*, *monsteragtig*; — *zeer groot*, *zeer veel*.

Monstruosité, *s. f.* *Wanschapenheyd*, *monsteragtigheyd*.

Mont, *s. m.* *Berg*, s. m. *gebergte*, s. n Le mont Etna. *Den berg Etna*. Mont de piété. *Berg van barmhartigheyd*, *lombaerd*, *den berg*. Par monts et par vaux. *Over bergen en dalen*, *overal*. Mont-pagnote (*zoek*) Pagnote.

Digitized by Google

Montage, *s. m* *Het opdraegen*, s. n.

Montagnard, arde, *s. m et f.* *Bergbewooner*, *berglander*: *berg-bewoonster* Montagnards d'Écosse. *Bergschotten.*

Montagne, *s. f.* *Berg*, s. m. *gebergte*, s. n.

Montagneux, euse, *adj.* *Bergagtig*, *vol bergen.*

Montant, *s. m.* *Beloop*, *bedrag*, s. n. *somme* (*van eene rekening*) s. f. — *styl*, *post* (*van eene venster* of *deur*) — *stam* (*der planten*) s. m. Vin qui a du montant. *Kragtigen wyn.*

Montant, *adj. indéclin.* of *particip.* *Beloopende*, *bedraegende.* Toutes les sommes montant à mille florins. *Alle de sommen beloopende duyzend guldens.*

Montant, ante, *adj.* *Opgaende*, *klimmende.*

Montassin, *s. m.* *Levantsch gesponne katoen*, s. n.

Monte, *s. f.* *Paering der peerden*, s. f. — *paer-tyd der peerden*. s. m.

Monté, ée, *adj.* *Voorzien*, *in staet gesteld*, *opgemaekt.* Être bien monté. *Op een goed peerd ryden* Être monté sur un ton plaisant. *Op eenen klugtigen toon gesteld zyn.* Il est monté à la lieutenance. *Hy is tot luytenant verhoogd.*

Montée, *s. f.* *Kleynen trap*, *steegtrap*; — *opgang*, s. m. *het oplimmen*, s. n. — (gem.) *treede* (*van eenen trap*) s. f.

Monter, *v. n.* *Klimmen*, *oplimmen*, *opgaen*, *naer boven gaen*, *ryzen.* Le soleil monte sur l'horison. *De zon ryst* of *klimt op den gezigt-kring.* Il est monté dans sa chambre. *Hy is boven in zyne kamer gegaen.* Il a monté quatre fois à sa chambre. *Hy is viermael boven naer zyne kamer gegaen.* Monter et descendre. *Op en neer loopen.* Monter à cheval. *Te peerd stygen*; ook *te peerd ryden.* Monter à l'assaut. *Storm loopen.* Monter sur un vaisseau, monter sur mer. *Te scheep gaen.* Monter en chaire. *Prédiken* Monter sur le théâtre. *Op het toneel verschynen.* Le rouge lui monte au visage. *Het schaem-rood komt op haere wangen*, *zy word beschaemd.* — *Steygeren in prys*, *opslaen*, *duerder worden*, *ryzen.* — *v. n. et r.* *Komen*, v. n. *beloopen*, *bedraegen*. v. a. Ces marchandises montent à une grande somme. *Die koopmanschappen bedraegen eene groote somme.*

Monter, *v. a.* *Opdraegen*, *naer boven brengen*, *naer boven voeren*; — *ophyschen*, *optrekken*; — *oplimmen* Monter une montagne. *Eenen berg oplimmen.* — *Voorzien*, *in staet brengen*, *in staet stellen.* Monter une maison. *Een huys van meubelen voorzien* Monter un cavalier. *Eenen ruyter van een peerd voorzien.* Monter un violon. *Eene vioól snaeren* of *van snaeren voorzien*; ook *eene vioól hooger stellen*, *den toon van eene vioól verhoogen.* — *Opwinden.* Monter une montre. *Een uerwerk opwinden.* On lui a monté la tête sur cet objet. *Men heeft hem daer op verzot.* — *Zetten*, *verzetten*, *inzetten.* Ce diamant n'est pas bien monté. *Dien diamant is niet wel gezet.* — *Beryden.* Monter un cheval. *Een peerd beryden*, *te peerd ryden.* — *Opmaeken.* Monter un chapeau. *Eenen hoed opmaeken.* — *Ineenzetten.* Monter une armoire. *Eene kas ineenzetten.* Monter la garde. *De wagt optrekken.* Monter un vaisseau. *Het bevel over een schip voeren*; ook *een schip bemannen* of *met manschap voorzien.*

Monte-ressort, *s. m.* (werktuyg) *Veer-opwinder.*

Monticule, *s. m.* *Bergsken*, s. n. *kleynen berg*, s. m.

Montoir, *s. m.* (ryschoól) *Verhoe plaets*, *bank* of *steen om te peerd te stygen*; — *linke zyde van een peerd.* Le côté hors du montoir. *De regte zyde van een peerd.* Ce cheval est difficile *of* rude au montoir. *Dit peerd is moeyelyk in het opstygen.*

Montre, *s. f.* *Zak-uerwerk*, s. n. *zak-horlogie*, s. f. — *stael*, *monster*, *toonstuk*, s. n. *proef*, s. f. — *toon*, s. m. *alles dat den koopman*, *kraemer enz. voorzet*; — *toonkas*, s. f. Ce n'est que pour la montre. *Het is maer voor den toon.* La montre d'orgues. *De uytwendige orgel-pypen*, *de toonpypen.* Cette chose peut passer à la montre. (gem.) *Die zaek kan doorgaen*, *voldoet wel.* La montre des blés est belle. *Het koorn staet schoon te veld.* Faire montre de son courage. *Zyne dapperheyd toonen*, *blyken van zyne dapperheyd geeven*; ook *met zyne dapperheyd pronken.* — *Maend-geld der* (*krygslieden*) — (oud) *het monsteren*, s. n. *monstering* (*van het krygs-volk*) s. f. *wapen-schouw*, s. m.

Montrer, *v. a.* *Toonen*, *aentoonen*, *betoonen*, *wyzen*, *aenwyzen*, *laeten zien.* Montrer son courage. *Zyne kloekmoedigheyd toonen.* Cet habit montre la corde. *Dat kleed is draedschynig* of

Digitized by Google

versleeten. — *v. a. et n. Leeren, onderwyzen, les geeven.* — *v. r. Te voorschyn komen*, v. n. *zich vertoonen*, v. r.

Montueux, euse, *adj. Bergagtig.*

Monture, *s. f. Rypeêrd, rydier*, s. n. *rybeest*; — *monteering, toerusting*; — *laede*, s. f. *houtwerk (van een snaphaen, zaeg enz.)* — *het opmaeken* of *ineenzetten (van eenig werk)* s. n.

Monument, *s. m. Gedenkteeken*; — *graf*, s. n.

Moque, *s. f.* (schippers w.) *Doodshoofds-blok, blok zonder schyf*, s. m.

Se moquer, *v. r. Spotten, lachen, gekken*, v. n. *bespotten*, v. a. *den spot houden.* On se moque de lui. *Men spot met hem.*

Moquerie, *s. f. Bespotting, spotterny, belaching, beschimping, gekkerny*, s. f. *spot*, s. m.

Moquette, *s. f.* (stoffe) *Grove tryp, kaffa*, s. n.

Moqueur, euse, *s. m. et f. Beschimper, spotter: beschimpster, spotster.* — *adj. Spottende, schimpende.* Ris moqueur. *Schimp-lach.*

Morabites, *s. m. plur. Wysgeêren in Africa.*

Morailler, *v. a.* (glas-blaezery) Morailler le verre. *Het glas of de glasschyven uytrekken* of *langer maeken.*

Morailles, *s. f. plur. Nyper, neuspranger (der peêrden)* s. m. — (glasblaezery) *tang om het glas uyt-te-rekken*, s. f.

Moraillon, *s. m. Slot-hengsel*, s. n. *slot-kram (van het scheêl eener kist)* s. f.

Moraine, *s. f. Doode wolle, wolle van gestorve schaepen.*

Moral, *s. m. Het zêdelyk*, s. n. *zêdelyke gestelienis*, s. f.

Moral, ale, *adj. Zêdelyk, zêdekundig.* Certitude morale. *Waerschynelyke zêkerheyd, die menschelyker wyze zêker is.*

Morale, *s. f. Zêde-konst, zêde-leer, zêde-leering*, s. f. *zêde-régel*, s. m.

Moralement, *adv. Zêdelyk*; — *menschelyker wyze, waerschynelyk.*

Moraliser, *v. n. Zêde-lessen geêven, zêde-leeringen voorstellen.*

Moraliseur, *s. m. Eenen die op eene verdrietige wyze zêde-lessen geêft.*

Moraliste, *s. m. Schryver over zêdeleeringen, zêde-leeraer, zêde-kundigen.*

Moralité, *s. f. Zêde-leering, zêde-les*, s. f. — *zêdelyken zin*, s. m. — *zêdelykheyd*, s. f. *zêdelyk gedrag*, s. n.

Moravie, *s. f.* (landschap) *Moraviën.*

Morbide, *adj.* (schilder-k.) *Lêvendig, vol lêven.*

Morbidesse, *s. f.* (schilder-k.) *Molligheyd der vleezige deelen.*

Morbifique, *adj.* (geneês-k.) *Ziekteverwekkend.* Cause morbifique. *Ziekteverwekkende oorzaek.*

Morce, *s. f.* (metsers w.) *Bindsteen*, s. m. *bind-laeg*, s. f.

Morceau, *s. m. Stuk*, s. n. *brok*, s. f. *hagt*, s. m. Un morceau d'étoffe. *Eenen lap stof.* Morceau d'Adam. (ontleêd-k.) *Adams-appel, gorgel-knoop*

Morcelé, ée, *adj.* Style morcelé. *Slegt aeneengeschakelden schryfstiel.*

Morcèlement, *s. m. Verdeeling in stukken*, s. f.

Morceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *In stukken verdeelen.* Morceler une terre. *Een land in stukken verdeelen.*

Mordache, *s. f. Groote vuer-tang.*

Mordacité, *s. f. Scherpheyd, bytendheyd, bitsigheyd.*

Mordailler, *v. a. Zagtjes byten, niet doorbyten.*

Mordant, *s. m. Bytend middel*, s. n. Il a du mordant dans l'esprit. *Hy heêft iets spitsvinnig in den geest.*

Mordant, ante, *adj. Scherp, bytend, bytagtig, bitsig.*

Mordicant, ante, *adj. Scherp, bytend, bytagtig, bitsig.*

Mordicantes, *s. f. plur.* (insecte) *Steêk-vliegen.*

A la grosse mordienne, *adv.* (gem.) *Ongeveynsdelyk, regt door, zonder erg.*

Mordiller, *v. a. Zagtjes byten, niet doorbyten.*

Mordoré, ée, *adj. Rood-bruyn.*

Mordre, *v. a. et n.* (Je mords, tu mords, il mord; nous mordons, vous mordez, ils mordent. Je mordois. Je mordis. Je mordrai. Je mordrois. Mords. Que je morde. Que je mordisse. Mordant; mordu, ue) *Byten (met de tanden)* — (van vogelen spr.) *pikken, byten*; — (van scherpe vogten spr.) *inbyten, ineêten, inveêten.* Cette lime mord bien. *Die vyl haelt wel af.* Cette poutre ne mord pas assez avant dans le mur. *Dien balk draegt* of *schiet niet diep genoeg in den muer.* Mordre la poussière. *Sneuvelen, ter plaetse dood blyven.* Il s'en mordra les doigts. (fig.) *Hy zal het hem beklaegen.* Mordre à l'hameçon *of* à la grappe. *Den haek in de keêl krygen, zich laeten verleyden.* Il ne sauroit y mordre. (gem.) *Hy kan dat niet bevatten.*

Digitized by Google

Mordre, *v. n.* (boek-drukkers w.) *Afbyten*; — (fig.) *kwaed spreeken, veragten, mispryzen, laeken, beknibbelen.*

More, *s. m. Moor, mooriden, zwarten.*

Moreau, *s. m. Korf aen den hals der muyl-ézels om al gaende uyt te eéten.* — *adj. m.* Cheval moreau. *Moor-peérd, zwart peérd.*

Morelle, *s. f.* (plant) *Alfsranke, bitter-zoet, bol-kruyd.*

Moresque, *adj. Moorsch.* A la moresque. *Op zyn moorsch.* — *s. f. Moorin.* — *s. f. plur.* (*zoek*) Arabesques.

Moresse, *s. f Moorin.*

Morfil, *s. m. Braem (aen het scherp van een mes)* — *onverwerkten olifants tand.*

Morfondre, *v. a.* (word geconj. als *Fondre*) *Verstyven, verkouden, doen verkleumen.* — *v. r. Verstyven, verkouden*, v. n. *eene houde op het lyf krygen.* Je suis morfondu. *Ik ben styf van houde.* — (fig.) *Vergeéfschen arbeyd doen.* Ce capitaine s'est morfondu devant cette place. *Dien veld-heer hoéft die stad te vergeéfs aengetast.*

Morfondure, *s. f.* (van peérden spr.) *Verkoudheyd*, s. f. *neus-vloed*, s. m.

Morgeline, *s. f.* (*zoek*) Mouron.

Morgue, *s. f. Trotsheyd, stuursheyd*, s. f. — *kot, kamerken (in eene gevangenis waer men de nieuw-gevangenen inzet om hun te erkennen)* s. n. — *plaets waer in men wégens het gerecht de verongelukte lyken legt*, s. f.

Morguer, *v. a. Stuers en met veragting bezien.*

Morgueur, *s. m. Cipiers-knegt.*

Moribond, onde, *adj. Stervend, zieltoégend.* — *subst. Iemand die op sterven legt.*

Moricaud, aude, *adj.* (gem.) *Zwartagtig, bruyn.* — *subst. Halven moor.*

Morigéner, *v. a In zéden onderregten* of *onderwyzen*; — *tugtigen*; *bestraffen, kastyden.*

Morille, *s. f.* (gewas) *Moril, lente-kampernoelie.*

Morillon, *s. m. Zwarte en zoete druyf*; — (vogel) *ringelgans*, s. f. — *s. m. plur.* (kostelyke gesteenten) *Rauwe smaragden.*

Morion, *s. m.* (oudh.) *Soórt van helm* of *storm-hoed.*

Morne, *adj. Zwaermoedig, treurig, droefgeestig.* Morne silence. *Diepe stilzwygendheyd.*

Morné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Zonder klauwen, steert, tong en snavel.*

Mornifle, *s. f.* (gem.) *Oorveig, klap*, s. f. *kaeckslag*, s. m.

Moron, *s. m.* (*zoek*) Mouron.

Morose, *adj. Droevig, treurig, droefgeestig*; — *eygenzinnig, misselyk.*

Morosif, ive, *adj. Traeg, onagtzaem.*

Morosité, *s. f. Eygenzinnigheyd, misselykheyd.*

Morpion, *s. m.* (insecte) *Platluys*, s. f.

Mors, *s. m. Gebit, mondstuk (van eenen toom)* s. n. Prendre le mors aux dents. (van peérden spr.) *Hollen, op den hol raeken, op den loop zyn.* Mors d'étau. *Bek van eene schroef.* Mors du diable. (plant) *Duyvels beét.*

Morsure, *s. f. Beét, kap*, s. m. *kwetsing met de tanden*, s. f. La morsure d'un chien. *Den beét van eenen hond.*

Mort, *s. f. Dood*, s. f. *het overlyden, versterf, het sterven*, s. n. Mort cruelle. *Vreede dood.* Peine de mort. *Doodstraffe.* Arrêt de mort. *Dood-vonnis.* Mettre à mort. *Ter dood brengen.* Se donner la mort. *Zich verdoen.* Après la mort le médecin. (spreekw.) *Als het kalf verdronken is, den put vullen.* A mort, à la mort. *Tot ter dood, doodelyk.*

Mort aux rats, *s. f. Ratte-kruyd*, s. n.

Mort, orte, *adj. et subst. Dood, gestorven, overléden.*

Mortadelle, *s. f. Kruyd-saucies.*

Mortaillable, *adj.* (leen-recht) *Lyfeygen.*

Mortaise, *s. f.* (timmermans w.) *Spond-gat*, s. n. *graef*, s. f. Mortaise de poulie. *Schyf-gat van eene katrol.*

Mortalité, *s. f. Sterffelykheyd, sterffelyke natuer*; — *sterfte.* La mortalité s'est mise dans *of* sur le bétail. *De sterfte is onder het vee.*

Mort-bois, *s. m. Slegt hout om verwerkt te worden.* Bois mort. *Dood hout.*

Morte-eau, *s. f.* (schippers w.) *Dood-stroom*, s. m. *zeer leege ty*, s. f. Eau morte. *Stilstaende water.*

Mortel, elle, *adj. Doodelyk.* Maladie mortelle. *Doodelyke ziekte.* Haine mortelle. *Doodelyken haet.* — *adj. et subst. Sterffelyk.* Cette vie mortelle. *Dit sterffelyk léven.* Les misérables mortels. *De ellendige stervelingen.* — *adj.* (in de volgende beteekenissen moet het voór het *subst.* staen) *Zeer groot, verdrietig.* Trois mortelles lieues. *Dry verdrietige ueren.*

Mortellement, *adv. Doodelyk.*

Morte-paye, *s. f. Krygsman die zyn léven lang bezoldigd is*, s. m.

Digitized by Google

Morte-saison, *s. f. Tyd dat er voór den ambagtsman niet te werken is*, s. m.

Mortier, *s. m. Vyzel, mortier (om iets te stampen) — mortier (om bomben te schieten) — mortel (om te metsen)* s. m. — *présidents muts*, s. f. Mortier de veille. *Wasse nagt-licht.*

Mortifère, *adj. Doodelyk, doodveroorzaekend.*

Mortifiant, ante, *adj. Smaedelyk, versmaedend, vernéderend, beschaemend.*

Mortification, *s. f.* (heel-k.) *Verteêring, verrotting (van het vleesch)* — (fig.) *versterving (der zinnen)* — *vernédering, beschaeming, bestraffing.*

Mortifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Laeten besterven, mals laeten worden.* Cette viande n'est pas assez mortifiée. *Dat vleesch is niet genoeg bestorven.* — (fig.) *Versterven, temmen.* Se mortifier pour l'amour de Dieu. *Zich versterven uyt liefde tot God.* — *Bedroeven, bestraffen, vernéderen, beschaemen, beschaemd maeken.*

Mort-né, mort-née, *adj. et subst. Dood ter wéreld gekomen, dood geboóren.*

Mortoise, *s. f.* (*zoek*) Mortaise.

Mortuaire, *adj.* Drap mortuaire. *Lyk-laken.* Carrosse mortuaire. *Lyk-koets.* Extrait mortuaire. *Dood-brief.* Maison mortuaire. *Sterf-huys.*

Morue, morue fraîche, morue verte, *s. f.* (visch) *Kabeljauw, bakiljauw*, s. m. Morue salée. *Abberdaen, labberdaen.* Morue sèche, merluche, stokfisch. *Stokvisch.* Morue longue, morue barbue, lingue. *Leng.* Morue noire, charbonnier. *Snyvisch.* Morue de saint Pierre, égrefin, églefin, aigrefin *of* anon. *Schelvisch.*

Morve, *s. f. Snot*, s. n. *snottebel*, s. f. — (hoveniers w.) *snotterigheyd, verrotting (aen lataauw enz.)*

Morveau, *s. m.* (gem.) *Dik snot*, s. n. *dikke snottebel*, s. f.

Morver, *v. n.* (hoveniers w.) *Verrotten.*

Morveux, euse, *adj. Snottig, snotterig, snotagtig, besnot.* — *s. m. et f.* (gem.) *snot-neus, snot-baerd*, s. m.

Mosaïque, *s. f.* Ouvrage de *of* en mosaïque. *Ingeleyd werk (van hout of steen)* s. n.

Mosaïque, *adj.* La loi mosaïque. *De wet van Moises.*

Mosarabe etc. (*zoek*) Mozarabe etc.

Moscouade, *s. f. Rouwe poeyër-suyker.*

Moscovie, *s. f.* (land) *Moscoviën.* De Moscovie. *Moscovisch*, adj.

Moscovite, *s. m. et f. Moscovieter: moscovietsche.*

Mosette, *s. f. Soórt van Bisschopskap.*

Mosquée, *s. f. Turkschen tempel*, s. m. *moské*, s. f.

Moselle, *s. f.* (rivier) *Moezel.*

Mot, *s. m. Woórd*, s. n. Bon mot. *Aerdig en zinryk gezeg, klugtig woórd.* Gros mots. *Scheldwoórden.* Trancher le mot. *Regtuyt spreéken.* Mot à mot, mot pour mot. *Van woórd tot woórd.* En un mot. *Kortom, met een woórd.* En peu de mots. *In het kort, in weynige woórden.* — *Woórd, krygswoórd, wagt-woórd*, s. n.

Motacille, *s. f.* (vogeltje) *Kwiksteêrt*, s. m.

Motet, *s. m. Kerk-gezang in muziek*, s. n.

Moteur, *s. m. Beweégende oorzaek*, s. f. — *beweéger, bestierder*, s. m. Elle en a été le moteur. *Zy is er de oorzaek van geweést.*

Motif, *s. m. Beweégréden, réden, oorzaek*, s. f.

Motion, *s. f. Beweéging*; — *voórstelling (in eene vergadering).*

Motiver, *v. a. Beweégredens bybrengen.*

Motrice, *adj. f.* (natuer-k.) Faculté motrice. *Beweégende kragt.*

Motte, *s. f. Kluyt, klomp aerde*; — *run-torf, huydevetters torf.* Lever un arbre en motte *of* avec sa motte. *Eenen boom met de aerde aen den wortel uytdoen.*

Se motter, *v. r.* (van patryzen spr.) *Zich agter eenen klomp aerde verbergen.*

Mou, *s. m. Long (van geslagte dieren)* s. f.

Mou, mol, *fém.* molle, *adj. Slap, zagt, morw, mals, week*; — (fig.) *lafhertig, weekhertig.*

Mouchard, *s. m. Spion, verklikker, bespieder, verspieder.*

Mouche, *s. f. Vlieg.* Mouche à miel. *Honing-bie.* Mouche cantharide. *Goud-vlieg, spaensche-vlieg.* — *Zwart plaesterken van taftas (dat de juffrouwen op haer aengezigt plakken)* s. n. — (*zoek*) Mouchard.

Moucher, *v. a. Snutten, snuyten, imands neus snutten*; — *snutten (de keêrs).* La police l'a fait moucher. *De bestiering heéft hem doen bespieden.* — *v. r. Snutten, snuyten*, v. n. *zich snutten*, v. r.

Moucherolle, *s. f.* (vogel) *Vliegevanger*, s. m.

Digitized by Google

Moucheron, *s. m. Mug, mugge*, s. f. — *kleyn vliegsken*, s. n. — *top, neus (der wiek van eene brandende keêrs)* s. m.

Mouchet, *s. m. (zoek)* Émouchet.

Moucheter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Spikkelen, met kleyne ronde plekskens teekenen.*

Mouchette, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Krael-schaef, holle schaef voór lysten*, s. f. — (bouw-k.) *hoogste* of *meest uytsteékende deel (van eene kroon-lyst)* s. n. — *s. f. plur. Snutter, snuyter, keêrs-snutter*, s. m.

Moucheture, *s. f. Ronde plekskens*, s. n. plur. *bespikkeling*, s. f.

Moucheur, *s. m. Keêrs-snutter (in een schouwburg).*

Mouchoir, *s. m. Neusdoek, zakneusdoek, snutdoek.* Mouchoir de cou. *Halsdoek.*

Mouchure, *s. f. Keêrs-snutsel*, s. n.

Moudre, *v. a. et n. irrég.* (Je mouds, tu mouds, il moud; nous moulons, vous moulez, ils moulent Je moulois. Je moulus. Je moudrai Je moudrois. Qu'il moule. Que je moule. Que je moulusse. Moulant; moulu, ue) *Maelen.* Moudre du blé. *Koórn maelen.*

Moue, *s. f. Grynzing.* Faire la moue. *Grynzen, de lip voóruytsteéken (als men kwaelyk gezind is)*

Mouelle, *s. f.* mouelleux, euse, *adj. (zoek)* Moelle, moelleux, euse.

Mouette, *s. f.* (water-vogel) *Meeuw, zee meeuw.*

Moufette, *s. f. Kwaeden damp*, s. m.

Mouflard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Dik bakhuys, dik gezigt*, s. n.

Moufle, *s. m* (werktuyg-k.) *Katrolblok met verscheyde schyven*, s. m. — (schey-k.) *aerde scheêl* [illegible] *deksel van eenen smeltkroes*; — ([illegible]m.) *smoel, bakhuys*, s. n. — *s. f.* (oud) *Boerewant*, s. f. *groven handschoen*, s. m.

Mouflé, ée, *adj.* Poulie mouflée. *Katrol-blok met verscheyde schyven.*

Moufler, *v. a.* (gem) *Imand te gelyk by den neus en kaeken vatten.*

Mouflettes, *s. f. plur.* (glazemaekers w.) *Houten steél (om eenen heeten yzeren bout te vatten)* s m.

Mouillage, *s. m.* (schippers w.) *Anker-grond.*

Mouille-bouche, *s. f Sappige peêr.*

Mouillé, ée, *adj. Nat, vogtig.*

Mouiller, *v. a. et n. Natten, nat maeken, bevogtigen, begieten, bestorten.* Mouiller l'ancre *of alleenlyk* mouiller. (schippers w.) *Het anker werpen, ankeren.* Mouiller la double *ll.* (spraek-k.) *De dobbele* ll *zagt* of *vogtiglyk uytspreéken.* — *v. r. Nat worden*, v. n.

Mouillette, *s. f. Lang en smal sneéken brood het welk men in een zagt gekoókt ey dopt*, s. n.

Mouilloir, *s. m. Baksken met water (waer in de spinsters haere vingers nat maeken)* s. n.

Mouillure, *s. f. Natmaeking, begieting, bevogtiging.*

Moulage, *s. m. Het drukken* of *gieten in eenen vorm*; — *rad dat de molen-steenen doet draeyën*; — *het meéten van het brandhout*, s. n.

Moulant, *s. m. Molenaers knegt.*

Moule, *s. f.* (schelp-visch) *Mossel.* — *s. m. Vorm.* Moule à chandelle. *Keêrs-vorm.*

Moulé, ée, *adj. In eenen vorm gegoóten* of *gedrukt.* Lettres moulées. *Gedrukte letteren.*

Moulée, *s. f. Slib*, s. f. *afslypsel (van eenen slypsteen)* s. n.

Mouler, *v. a. Vormen, in den vorm gieten* of *drukken.* Mouler du bois. *Brandhout meéten.* Se mouler sur quelqu'un. (fig) *Zich naer imand schikken, imands voórbeéld navolgen.*

Moulettes, *s. f. plur. Kleyne schelpkens*, s. n. plur.

Mouleur de bois, *s. m. Houtmeéter.*

Moulière, *s. f. Mossel-bank, mosselkreék.*

Moulin, *s. m. Molen.* Moulin à bras. *Hand-molen, kwerne.* Moulin à vent. *Wind-molen.* Moulin à eau. *Water-molen.* Moulin à papier. *Papier-molen.* Moulin à foulon. *Vol-molen.* Moulin à café. *Koffi-molen.*

Moulinage, *s. m. Zyde-reedery*, s. f.

Mouliné, ée, *adj.* Bois mouliné. *Wormsteékig hout.*

Mouliner, *v. a.* (van wormen spr.) *De aerde doórbooren.* Mouliner la soie. *De zyde reeden.*

Moulinet, *s. m. Moleken*, s. n. — *munt-schroef*, s. f. — *stok waer méde den chocolaet geroerd word*; — *kluppel waer méde eene touw vastgedraeyd word*; — *molen*, s. m. *rad (in de werktuygen om zwaere lasten op-te-haelen)* s. n. Faire le moulinet. (scherm-schoól) *Den dégen behendiglyk rond draeyën*; ook (van guychelaers spr.) *omdraeyën gelyk een rad.*

Moulinier, *s. m. Zy-reeder.*

Moult, *adv.* (oud) *Veél, zeer.*

Digitized by Google

Moulu, ue, *adj. Gemaelen.* Moulu de coups. (gem.) *Bont en blauw geslaegen.* J'ai le corps moulu. *Myne leden zyn als gerabraekt.*

Moulure, *s. f.* (bouw-k.) *Lyst*, s. f. *lystwerk*, s. n.

Mourant, ante, *adj. et subst. Stervend*; — (fig.) *kwynend.* Bleu mourant. *Bleek-blauw.*

Mourir, *v. n. irreg.* (Je meurs, tu meurs, il meurt; nous mourons, vous mourez, ils meurent. Je mourois. Je mourus. Je mourrai. Je mourrois. Meurs. Que je meure, que tu meures, qu'il meure; que nous mourions, que vous mouriez, qu'ils meurent. Que je mourusse. Mourant; mort, orte) (word met *être* geconjugeerd) *Sterven*, *ontslaepen*, *overlyden*, *verscheyden*, *den geest geeven*; — (fig.) *vergaen*, *versterven*, *verslensen.* Mourir de rire. *Zich te bersten lachen.* Mourir au monde. *De wereld afsterven.* Mourir au péché. *De zonden verzaeken.* — *v. r. Zieltoógen*, *op sterven liggen*; v. n. La chandelle, le feu se meurt. *De keers*, *het vuer gaet uyt.*

Mouron, *s. m.* (plant) *Muer*, s. f. *hoender-beet*, s. m. *vogel-kruyd*, *ganzen-kruyd*, *guychel-heyl*, s. n.

Mousquet, *s. m.* (oud vuer-roer) *Musket*, *lont-roer*, s. n.

Mousquetade, *s. f. Musket-schoót*, s. m.

Mousquetaire, *s. m. Musketier.*

Mousqueterie, *s. f. Musket-vuer*, *geschiet der musketten*, s. n.

Mousqueton, *s. m. Donder-bus*, s. f. *kort vuer-roer met wyden loop*, s. n.

Mousse, *s. m. Kajuyt-jongen*, *scheeps-jongen.* — *s. f.* (gewas) *Mos*, *boom-mos*; ook *schuym* (*van bier enz.*) s. n.

Mousse, *adj.* (oud) *Bot*, *stomp*, *niet scherp.*

Mousseau, *adj. m.* Pain mousseau. *Brood van gorte meel.*

Mousseline, *s. f. Neteldoek*, s. m.

Mousser, *v. n. Schuymen*, *schuym opwerpen.*

Mousseron, *s. m. Mos-kampernoelie*, s. f.

Mousseux, euse, *adj. Schuymend*, *schuymagtig.*

Mousson, *s. f. Passaed-wind*, *geregelden wind* (*die in de indiaensche zeeën op zekere tyden blaest*) s. m.

Moussu, ue, *adj. Bemost*, *met mos bewassen.*

Moustache, *s. f. Knevel*, *knevel-baerd*, s. m.

Moustique, *s. f. Soórt van mug in Africa en America.*

Moût, *s. m. Most*, *nieuwen wyn.*

Moutarde, *s. f. Mostaert*, s. m. — *mostaert-zaed*, s. n. S'amuser à la moutarde. (gem.) *Zich met beuzelingen ophouden.* C'est de la moutarde après diné. (gem.) *Het zyn wygen na paesschen.* La moutarde lui vient au nez. (fig.) *Hy begint gram te worden.*

Moutardier, *s. m. Mostaert-pot*; — *mostaerimaeker*; — *mostaert-verkooper.*

Moutier, *s. m.* (oud) *Kerk*, s. f. — (gem.) *klooster*, s. n.

Mouton, *s. m.* (gelubden ram) *Hamel*, *weer*, s. m. *schaep*, s. n. Du mouton. *Hamelen-vleesch*, *schaeps-vleesch.* — *Hey*, *hey-blok* (*om paelen in den grond te heyên*) s. m. — *gestel* (*waer aen eene klok hangt*) s. n. — *s. m. plur. Hoek-stylen* (*van eene koets*) s. m. pl. ook *schuymende zee-golven*, s. f. plur.

Moutonnaille, *s. f.* (gem.) Le peuple n'est que franche moutonnaille. *Het gemeen volk is als eene hudde schaepen*, *de eene doen gelyk de andere.*

Moutonné, ée, *adj. Gekroezeld.* Cheveux moutonnés. *Gekroezeld hair.*

Moutonner, *v. a.* (van hair spreek.) *Kroezelen*, *doen kroezelen.* — *v. n.* (van de zee spr.) *Met groote baeren wit opschuymen.*

Moutonnier, ière, *adj. Schaeps*, *schaepagtig.* La multitude est moutonnière. (gem.) *Het volk is als eene hudde schaepen*, *de eene doen gelyk de andere.*

Mouture, *s. f. Het maelen*; — *gemael*, *gemaele goed*, s. n. — *maelloon*, s. m. Blé mouture. *Gemengd koórn*, *mengsel van terwe met rogge en gerst.*

Mouvance, *s. f.* (recht) *Leenroerigheyd*, *afhangelykheyd* (*van een leen-goed*).

Mouvant, ante, *adj. Beweegende.* Force mouvante. *Beweegende kragt.* — *Dryvend*, *los.* Sable mouvant. *Dryf-zand.* — (recht) *Afhangende*, *afhangelyk.* La Flandre étoit autrefois mouvante de la couronne de France. *Vlaenderen was voór deezen afhangelyk van de kroon van Vrankryk.*

Mouvement, *s. m. Beweeging*, *roering*, *verroering*, s. f. *loop*, *gang*, s. m. Se donner bien du mouvement. *Zich veele moeyte geeven*, *veele moeyte doen.*

Mouver, *v. a.* (hoveniers w.) Mouver

Digitized by Google

la terre. *De aerde in eenen bloem-pot of bak losmaeken* of *locht geeven.*

Mouvoir, *v. a. irrég.* (Je meus, tu meus, il meut; nous mouvons, vous mouvez, ils meuvent. Je mouvois. Je mus. Je mouvrai. Je mouvrois. Meus. Que je meuve, que tu meuves, qu'il meuve; que nous mouvions, que vous mouviez, qu'ils meuvent. Que je musse. Mouvant; mu, ue) *Beweegen, roeren; — aenporren, aen den gang helpen.*

Moyen, *s. m. Middel, werkmiddel,* s. m. — *Magt,* s. f. *vermogen,* s. n. — *s. m. plur. Middelen, rykdommen,* s. m. plur. *goed,* s. n. *goederen,* s. n. plur. ook (recht) *rédenen, bewyzrédenen,* s. f. plur. *bewyzen,* s. n. plur. *verweêr-middelen,* s. m. plur.

Au moyen, *prép.* (reg. *génit.*) *Doór middel.* Au moyen de quoi. *Doór middel van het welk, mits welk, waer méde.*

Moyen, enne, *adj. Middelbaer, middenbaer, middelmaetig, middenmaetig, midden.*

Moyennant, *prép.* (reg. *accus.*) *Behoudens, met, mits, by middel van.* J'en viendrai à bout moyennant une somme d'argent. *Ik zal het uytvoeren mits eene somme gelds.*

Moyennant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Mits dat, op voórwaerde dat.*

Moyennement, *adv.* (oud) *Tamelyk, rédelyk.*

Moyenner, *v. a.* (oud) *Bemiddelen, te wége brengen.*

Moyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Eenen steen in twee zaegen.*

Moyeu, *s. m. Dooyër (van een ey)* s. m. — *dom, aef, naef (van een wiel)* s. f.

Mozarabe, *s. m. Christen in Spanjen die van moorsche afkomst is.*

Mozarabe, mozarabique, *adj.* Missel mozarabe. *Missael die de christenen van moorsche afkomst in Spanjen gebruyken.*

Mu, ue, *adj. Bewoógen, beweégd.*

Muable, *adj. Ongestadig, veranderlyk, onbestendig.*

Mucilage, *s. m. Slymagtig vogt dat uyt sommige planten en kruyden loopt,* s. n.

Mucilagineux, euse, *adj. Slymagtig, slymig.*

Mucosité, *s. f. Slymigheyd, snotterigheyd.*

Mucroné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Gepunt.*

Mue, *s. f. Ruying,* s. f. *het ruyven (der vogelen) — het verhairen (der dieren)* s. n. — *vervelling,* s. f. *het vervellen (der slangen en wormen)* s. n. — *ruytyd, ruyftyd,* s. m. — *hot (daer men de kapuynen, ganzen enz. opsluyt om ze te mesten)* s. n.

Muer, *v. n.* (van vogelen spreék.) *Ruyën, ruyven, van pluymen veranderen;* — (van dieren spr.) *verhairen;* — (van slangen en wormen spreék.) *vervellen; — de kinder-stem in eene mans-stem verwisselen.* La voix lui a mué. *Hy is van stem veranderd, hy heéft eene mans-stem gekreégen.*

Muet, ette, *adj. et subst. Stom, spraekloos;* — (spraek-k.) *stom, die niet uytgesproken word.*

Muette, *s. f.* (jagt) *Jagt-huys,* s. n.

Mufle, *s. m. Smoel, muyl, snuyt (van stieren, leeuwen enz.)* Mufle de veau. (plant) *Kalfs-snuyt, aepenhoofd, knaptandekens-kruyd.*

Mufti, *s. m. Opperpriester (by de Turken).*

Muge, *s. m.* (visch) *Herder.*

Mugir, *v. n.* (van stieren, ossen en koeyën spr.) *Brullen, loeyën, bulken;* — (van de zee spreék.) *ruyschen, bruyschen, bulderen.*

Mugissant, ante, *adj.* (van ossen enz. spr.) *Brullend, loeyënd, bulkend;* — (van de zee spr.) *ruyschend, bulderend.*

Mugissement, *s. m.* (van ossen enz. spr.) *Gebrul, geloey, gebulk;* — (van de zee spr.) *gebulder, geruysch,* s. n.

Muguet, *s. m.* (plant) *Mey-bloem, dal-lélie,* s. f. Petit muguet (*zoek*) Caille-lait. — (gem.) *Pronker, saletjonker,* s. m. *hof-pop,* s. f.

Mugueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Den verliefden speélen by de juffrouwen; — ergens op loeren, belonken, betragten.*

Muid, *s. m.* (spreék uyt *mui*) *Okshoofd, groot vat,* s. n. — (koórumaet) *mudde,* s. f.

Muire, *s. f. Water daer men zout van maekt,* s. n.

Mulâtre, *s. m. et adj. Die geboóren is van eenen moor en van eene witte vrouw,* of *van eenen witten man en eene moorin.*

Mulcter, *v. a.* (recht) *Straffen.*

Mule, *s. f. Muyl, voet-muyl.* Baiser la mule du Pape. *Tot den voet-kus van den Paus toegelaeten zyn. — Muyldzelin.* Ferrer la mule. (gem.) *Schacheren, iets duurder aenrékenen als men*

Digitized by Google

het gekogt heéft. — *s. f. plur.* (kwael) *Kalk-hielen, winter-hielen*, s. m. plur.

Mulet, *s. m. Muyl, muyl-ézel.* Garder le mulet. (gem.) *Lang staen wagten.* — (visch) *Herder.*

Muletier, *s. m. Muyl-ézel-dryver.*

Mulon, *s. m. Grooten hoop zout die men vergadert aen de zeekanten.*

Muloi, *s. m.* (dier) *Aerd-muys, veld-muys, land-muys*, s. f.

Multicapsulaire, *adj.* (kruyd-k.) *Met veéle zaed-huysjes, veélkapselig.*

Multicaule, *adj.* (kruyd-k.) *Veél-stengig, met veéle stengen* of *stammen.*

Multifide, *adj.* (kruyd-k.) *Veél gespleéten* of *gesnippeld.*

Multiflore, *adj.* (kruyd-k.) *Veél-bloemig, met veéle bloemen.*

Multilatère, *adj.* (meét-k.) *Veél-zydig.*

Multilobé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Veélkwabbig.*

Multiloculaire, *adj.* (kruyd-k.) *Veélvakkig, met veéle holten.*

Multinome, *s. m. et adj.* (stel-k.) Quantité multinome. *Grootte uyt veéle enkele naemen bestaende*, s. f.

Multiparti, ie, *adj.* (kruyd-k.) *Veélriemig.*

Multiple, *adj. et s. m.* (cyffer-k.) *Getal dat een ander getal ménigmael in zich bevat zonder overschot.* Neuf est multiple de trois. *Négen bevat drymael dry.* Poulie multiple. *Blok met verscheyde katrollen.*

Multipliable, *adj.* (cyffer-k.) *Verménigvuldigbaer, dat verménigvuldigd kan worden.*

Multipliant, *s. m. Glas met verscheyde ruyten gesleépen.*

Multiplicande, *s. m.* (cyffer-k.) *Het grootste getal dat doór het kleynste verménigvuldigd moet worden*, s. n.

Multiplicateur, *s. m.* (cyffer-k.) *Getal waer méde men verménigvuldigd*, s. n.

Multiplication, *s. f. Verménigvuldiging, vermeerdering.*

Multiplicité, *s. f. Veélheyd, veélvuldigheyd, ménigte*, s. f. *groot getal*, s. n.

Multiplier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Lier*) *Verménigvuldigen, vermeerderen.*

Multitude, *s. f. Schaere, ménigvuldigheyd, ménigte.*

Multivalvé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met veéle vliezen, veélvliezig.*

Multivalve, *adj.* (van schelp-visch spreék.) *Veélschelpig.* — *s. f. plur. Schelp-visschen met verscheyde schelpen, veélschelpige schelp-visschen*, s. m. plur.

Munich (stad) *Munchen.*

Municipal, ale, *adj.* Officier municipal. *Lid der bestiering van eene stad* of *dorp.* Lois municipales. *Byzondere wetten van eene gemeente.*

Municipalité, *s. f. Municipaliteyt, bestiering van eene plaets*, s. f. — *bestierders van eene stad* of *dorp*, s. m. plur.

Municipe, *s. m. Lid der bestiering van eene stad* of *dorp.*

Munificence, *s. f. Grootmoedigheyd, milddaedigheyd.*

Munir, *v. a. Voórzien, bezorgen, verzorgen, bezetten.* — *v. r. Zich ergens tégen wapenen, zich ergens op voórzien.*

Munition, *s. f. Voórraed*, s. m. *bezorging*, s. f. Munitions de guerre et de bouche. *Voórraed van oórlogs- en mond-behoefien.* Pain de munition. *Léger-brood.*

Munitionnaire, *s. m. Léger-bezorger, krygstuyg-meester, proviand-meester.*

Muqueux, euse, *adj.* (spreék uyt *mukeu*) *Versnot, snotterig, slymerig.*

Mur, *s m. Muer, wand.* Mur de face. *Voórmuer* of *buytenmuer* (*van een gebouw*).

Mûr, ûre, *adj. Ryp, volwassen, volkomen.* Bien mûr. *Doórryp, zeer ryp.* A demi mur. *Half-ryp.*

Muraille, *s. f. Muer, wand*, s. m. Muraille commune *of* mitoyenne. *Middenmuer, schey-muer, gemeenen muer.*

Murale, *adj. f.* (oudh.) Couronne murale. *Muer-kroon* (*die de Romeynen gaven aen die het eerste op den muer van eene bestormde stad waren gekiommen.*

Mûre, *s. f.* (vrugt) *Moerbézie.* Mûre sauvage. (*zoek*) Mûron.

Muré, ée, *adj. Bemuerd, met mueren omringd.*

Mûrement, *adv. Rypelyk, met rypen raed, bedagtelyk.*

Murène, *s. f.* (visch) *Zee-lamprey, soórt van zee-ael.*

Murer, *v. a. Bemueren, met mueren omringen*; — *toemueren, toemetsen.*

Muriate, *s. f.* (schey-k.) *Gezuerd zout, loog-zout.*

Muriatique, *s. f.* (schey-k.) *Zoutzuer.*

Mûrier, *s. m. Moerbéziën-boom.*

Mûrir, *v. a. Doen rypen, ryp doen worden.* — *v. n. Rypen, ryp worden.*

Murmurateur, *s. m. Knorder, morder.*

Murmure, *s. m. Gemor, het morren,*

Digitized by Google

geknor, *het knorren*, *gemompel*, *gepreutel*, s. n. *misnoegdheyd*, s. f. Le murmure des eaux. *Het geruysch der wateren.*

Murmurer, *v. n.* *Knorren*, *morren*, *mompelen*, *preutelen*, *murmureeren*, *misnoegdheyd betoonen.* Il murmure entre les dents. *Hy knort binnens monds.* — *Ruyschen*, *geruysch maeken.* Le vent murmure dans les feuilles. *Den wind ruyscht in de bladeren.*

Mûron, *s. m.* (vrugt) Mûre sauvage. *Braem-bézie*, *brommel-bézie*, s. f.

Musaraigne, *s. f.* *Veld-muys*, *spitsmuys*, *rel-muys.*

Musard, arde, *adj.* (gem.) *Talmagtig*, *traeg*, *langzaem.* — *subst.* *Talmer*, *lanterfant.*

Musc, *s. m.* *Muskus*, s. m. — *muskus dier*, s. n. Couleur de musc. *Donker bruyn.*

Muscade, *s. et adj. f.* Noix muscade. *Muskaet-noót*, *noót-muskaet*, *kruydnoót.*

Muscadelle, *s. f.* *Muskadel-peêr.*

Muscadet, *s. m.* *Muskadel-wyn.*

Muscadier, *s. m.* *Muskaet-boom.*

Muscadin, *s. m.* *Koeksken van amber en muskus*, s. n. — (gem.) *pronker*, s. m. *salet-pop*, s. f.

Muscat, ate *of* ade, *adj. et subst.* *Muskaet*, adj. *muskaet-wyn*, s m.

Muscle, *s. m.* (ontleéd-k.) *Spier*, *muskel*, s. f. Muscle de la main. *Muys van de hand.* Muscle tendineux *Vas*, *fas.*

Musclé, ée, *adj.* *Welkers spieren wel voórkomen.*

Muscosité, *s. f.* *Mosagtigheyd*, *wolagtigheyd* (*in de maeg der herknauwende dieren*).

Musculaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Spieragtig*, *van de spieren.*

Muscule, *s. f.* *Zéker oórlogs getuyg der oude volkeren*; — (ontleéd-k.) *lend-ader.*

Musculeux, euse, *adj.* *Vol muskels*, *vol spieren.*

Muse, *s. f.* *Musa*, *zang-godin*, *zangheldin*; — (fig.) *dicht-ader.* Cultiver les muses. *De fraeye weetenschappen oeffenen.*

Muséau, *s. m.* *Snuyt*, *muyl*, *smoel.* A regorge museau. (gem.) *Tot walgens toe.*

Musée, *s. m.* *Plaets geschikt tot de studie der konsten en weetenschappen*; — *konst-zael*, *openbaere verzamelplaets van konst-stukken*, s. f.

Museler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Muyl-banden*, *eenen muylband aendoen.*

Muselière, *s. f.* *Muyl-band*, *smoelband*, s. m.

Muser, *v. n.* (gem.) *Staen gaepen*, *lédig staen*, *niets verrigten.* Qui refuse, muse. (spreékw.) *Die aengeboóden dienst versmaed*, *begeêrt dien als het is te laet.*

Muserolle, *s. f.* *Neus-riem* (*aen den toom van een peêrd*) s. m.

Muset, *s. m.* (*zoek*) Musaraigne.

Musette, *s. f.* (speéltuyg) *Doedelzak*, *pyp-zak*, s. m. *moezel*, *ruyschpyp*, s. f.

Muséum, *s. m.* (*zoek*) Musée.

Musical, ale, *adj.* *Muzickael*, *toonkundig*, *zang-konstig*, *speél-konstig.*

Musicalement, *adv.* *Volgens de régels der muziek*, *toon-konstiglyk*, *zangkonstiglyk*, *speél-kundiglyk.*

Musicien, enne, *s. m. et f.* *Musiekkundigen*, *muziekant*, *toon-kundigen*, *zang-konstenaer*, *speél-konstenaer*, *zanger*: *muziek-speélster*, *zangster.*

Musique, *s. f.* *Muziek*, *toon-konst*, *zang-konst*, *speél-konst.* Papier de musique. *Muziek-papier.*

Musqué, ée, *adj.* *Naer den muskus riekende*, *gemuskerd.* Paroles musquées. (gem.) *Zoete* of *vleyende woórden.* Fantaisies musquées. *Wonderlyke grillen.*

Musquer, *v. a.* *Den reuk van muskus aen iets geéven.*

Se musser, *v. r.* (oud) *Zich verbergen.*

Musulman, *s. m.* *Mahometaen*, *musulman.*

Musulman, ane, *adj.* *Mahometaensch*, *musulmansch.*

Musulmanisme, *s. m.* *Mahometistendom*, s. n. *turkschen godsdienst*, s. m.

Musurgie, *s. f.* (muziek) *Verhandeling over de toon-kunde.*

Mutabilité, *s. f.* *Veranderlykheyd*, *ongestadigheyd*, *onbestendigheyd.*

Mûtande, *s. f.* *Onderbroek* (*der bédel-monniken*).

Mutation, *s. f.* *Verandering.*

Muter, *v. a.* (van wyn-most spr.) *De gisting beletten.*

Mutilation, *s. f.* *Verminking*, *afsmyding*, *afzetting* (*van eenig deel des lichaems*).

Mutilé, ée, *adj.* *Verminkt*, *van eenig lid beroofd.*

Mutiler, *v. a.* *Verminken*, *van eenig lid beroóven*; — *lubben*, *ontmannen.*

Digitized by Google

Mutin, ine, *adj. Hardnekkig, koppig; — oproerig, oproermaekend, muytagtig, wéderspannig. — s. m plur. Oproerigen, wéderspannigen, oproermaekers.*

Mutiné, ée, *adj. Oproerig, wéderspannig; —* (dicht-k.) *ongestuymig.*

Se mutiner, *v. r. Oproerig worden, muyten, aen het muyten slaen, wéderspannig worden; —* (van kinderen spr.) *hardnekkig* of *boosaerdig zyn*, v. n

Mutinerie, *s. f. Oproer*, s. m. *wéderspannigheyd, muytery, oproerigheyd; —* (van kinderen spr.) *hardnekkigheyd, koppigheyd*, s f.

Mutique, *adj.* (kruyd-k.) *Ongebaerd zonder baerd.*

Mutisme, *s. m. Stomheyd*, s f. — (van wyn most spr.) *het beletten der gisting* s. n.

Mutuel, elle. *adj. Wéderzydsch, onderling, wéderhoorig, van beyde zyden.*

Mutuellement, *adv. Wéderzyds, onderling, wéderhooriglyk, van beyde zyden.*

Mutule, *s. f.* (bouw-k.) *Kraegsteen*, s. m *hardoes, vierkante noót (in de kroon-lyst van het dorisch orden)* s. f.

Muturatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Rypmaekend.*

Mycitologie, *s. f. Verhandeling over de kampernoeliën.*

Myctérisme, *s. m.* (konst van welspreékendheyd) *Schimpréde (om imand veragtelyk te maeken)* s. f.

Mydriase, *s. f.* (geneés-k.) *Gezigtsverzwakking (veroorzaekt doór de al te groote uytzetting van den oog-appel.)*

Myiologie, *s. f. Verhandeling over de vliegen.*

Myloglosse, *s. m.* (ontleéd-k.) *Eene der twee tong-spieren die de tong naer boven keeren.*

Mylo-hyoïdien, *s. m.* (ontleéd-k.) *Baektands tongebeens-spier*, s. f.

Myocéphale, *s. m.* (heel-k.) *Vliegekop zweér aen het eyér-vlies van het oog.*

Myologie, myographie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over de vleeschspieren.*

Myomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór ratten en muyzen.*

Myope, *s. m. et f. Byziende, stikziende, die kort van gezigt is.*

Myopie, *s. f. Byziendenheyd, kortheyd van gezigt, kortzigtigheyd.*

Myosotis, *s. m.* (plant) *Muyzenoor*, s. n.

Myotomie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Spierontleéding.*

Myriade, *s. f.* (oudh.) *Tien duyzend.*

Myriagramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende tien duyzend grammen*, s. n.

Myrialitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien duyzend liters*, s. f.

Myriamètre, *s. m Nieuwe fransche lengte-maet doende tien duyzend méters*, s. f.

Myriare, *s. m Nieuwe fransche lengtemaet doende tien duyzend ares*. s. f.

Myrmecaléon, *s. m. (zoek)* Fourmilion.

Myrmecie, *s. f.* (geneés-k.) *Vrat.*

Myrmecophage, *s m. Mieren-eéter*, s m *dier dat van mieren leéft*, s. n.

Myrabolan, *s. m.* (pruym) *Mirabolaen, roodeloop-noót*, s. f.

Myrabolanier, *s. m Mirabolaen-boom.*

Myrrhe, *s. f.* (welriekende gom) *Mirre.*

Mirte, *s. m. Mirt, mirtis, mirtenboom; —* (fabel-k.) *liefde*, s. f. *zinnebeéld der liefde*, s. n.

Myrtiforme, *adj.* (ontleéd-k.) *Mirtvormig.*

Myrtille, *s. m.* (plant) *(zoek)* Airelle.

Mystagogue, *s. m.* (oudh.) *Uytlegger der geheymenissen van den godsdienst.*

Mystère, *s. m. Geheym*, s. n. *geheymenis, verborgenheyd*, s f. Le mystère ineffable de la très-sainte Trinité. *Het onuytspreékelyk geheym der allerheyligste Dryvuldigheyd.* Il m'en a fait un mystère. *Hy heéft het voór my verborgen gehouden*

Mystérieusement, *adv. Op eene verborge wyze, heymelyk, verborgenlyk.*

Mystérieux, euse, *adj. Verborgen, geheym geheymryk.* Les paroles mystérieuses de la sainte Ecriture. *De geheymryke woórden der heylige Schriftuer.*

Mysticité, *s. f. Diepzinnige naspeuring der geestelyke zaeken.*

Mystificateur, *s. m. Eenen die imand wat wys maekt om er méde te spotten.*

Mystification, *s f. Spotting met imand die men wat wys maekt.*

Mystifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Imand wat wys maeken om er den spot méde te houden.*

Mystique, *adj. Figuerlyk, oneygen, verborgen, verbloemd, geheymzinnig, geestelyk.* Le sens mystique. *Den figuerlyken zin.* L'Eglise est le corps mystique de Jésus-Christ. *De Kerk is het*

Digitized by Google

geestelyk lichaem van Christus. Livres mystiques. *Geestelyke boeken.* — *s. m.* *Geheymzoeker in de heylige Schriftuer.*

Mystiquement, *adv.* *Verborgenlyk, figuerlyk, in eenen geestelyken zin.*

Mythologie, *s. f.* *Fabel-kunde, kennis der heydensche fabelen, vercierde geschiedenis der goden van het heydendom.*

Mythologique, *adj.* *Fabel-kundig, van de fabelen.* Discours mythologique. *Redevoering over de fabelen.*

Mythologiste, mythologue, *s. m.* *Fabel-kundigen, fabel-schryver.*

Mytule, mytile, *s. m.* (tweeschelpigen visch) *Mossel*, s f.

Myure, *adj. m.* (genees-k.) Pouls myure. *Pols welkers kloppingen allengskens verslappen.*

N

N, *s. f. suivant l'appellation ancienne* en, *et s. m. suivant l'appellation moderne* ne, *quatorzième Lettre de l'Alphabet.*

Nabot, ote, *s. m. et f.* (gem.) *Dwerg*, s. m. *kleyn mannekken: kleyn wyfken*, s. n.

Nacarat, ate, *adj. et subst.* (koleur) *Ligt-rood.*

Nacelle, *s. f.* *Bootje, schuytje*, s. n.

Nacre, nacre de perles, *s. f.* (schelp in de welke de pêrelen voortkomen) *Pêrel-moer, pêrel-schelp.*

Nacré, ée, *adj.* *Als pêrel-moer, pêrel-moervormig.*

Nadir, *s. m.* (sterre-k.) *Voetpunt, néder aspunt (dat lynregt tégen het hoofdpunt* of *zénith staat)* s n.

Naffe, *s. f.* Eau de naffe. *Welriekend water*, s. n.

Nage, *s. f* *Het zwemmen*, s. n. A la nage. *Met zwemmen, al zwemmende.* Passer une rivière à la nage. *Eene rivier overzwemmen.* Se jeter à la nage. *In het water springen om te zwemmen.* Être en nage. *Nat van het zweet zyn.*

Nageant, ante, *adj.* (kruyd-k.) *Zwemmend, bovendryvend.*

Negée, *s. f.* *Overzwemming, ruymte van water die men doorzwemt.*

Nageoir, *s. m.* *Zwemplaets*, s. f.

Nageoire, *s. f.* *Vin, vlim (van eenen visch)* — *blaes* of *biezen die men onder de armen doet om te leeren zwemmen.*

Nager, *v. n.* (nous nageons, nageâmes) *Zwemmen.* Il nage dans son sang. *Hy zwemt in zyn bloed.* — *Dryven.* Le bois nage sur l'eau. *Het hout dryft op het water.* Nager entre deux eaux. (gem.) *Onzéker zyn welke zyde men wilt kiezen.* Nager en grande eau. (gem.) *Schatryk zyn.* — (schippers w.) *Roeyén.*

Nageur, *s. m.* (schipp. w.) *Roeyér.*

Nageur, euse, *s. m. et f.* *Zwemmer: zwemster.*

Naguère, naguères, *adv.* *Onlangs, niet lang geléden, kortelings.*

Naïade, *s. f.* (fabel-k.) *Water-nimf, bron-godin, rivier-godin.*

Naïf, Ive, *adj.* *Openhertig, ongeveynsd, opregt.* Il a quelque chose de naïf dans l'humeur. *Hy is openhertig van aerd, van eenen ongeveynsden aerd.* — *Onnoozel, eenvoudig, sulagtig;* — *lévendig, natuerlyk, aerdig.* Description naïve. *Lévendige beschryving.*

Nain, aine, *s. m. et f.* *Dwerg*, s. m. *kleyn manneken, kleyn wyfken*, s. n. — *adj.* Arbre nain. *Dwerg-boom, leegstammigen boom.* Œuf nain. *Dooyérloos ey, ey zonder dooyér.* Pois nains. *Kruyp-erten, erten zonder staeken.* Fèves naines. *Kruyp-boonen.*

Naissance, *s. f.* *Geboórte.* Naissance d'un Prince. *Geboórte van eenen Vorst.* — *Afkoómst*, s. f. Homme de naissance. *Man van groote afkoómst.* — *Begin, beginsel*, s. n. *aenvang, oorsprong*, s. m. *opkoómst*, s. f. La naissance de l'hérésie. *Het begin der kettery* La naissance des fleurs. *Het uytschieten der bloemen.*

Naissant, ante, *adj.* *Opkoómend, voortkoómend, uytschietend.*

Naître, *v. n. irrég.* (Je nais, tu nais, il nait; nous naissons, vous naissez, ils naissent. Je naissois Je naquis. Je naîtrai. Je naîtrois. Nais. Que je naisse. Que je naquisse. Naissant; né, ée) (word met *être* geconjugeérd) *Geboóren worden, ter wéreld koómen* Il est né de parens illustres. *Hy is van doórluytige ouders geboóren.* — *Opkoómen, voortkoómen, beginnen, een beginsel neemen.* J'ai vu naître cette haine. *Ik heb dien haet zien beginnen.* — *Uytschieten.* L'herbe commence à naître. *De groente begint uyt-te-schieten.*

Naïvement, *adv.* *Openhertiglyk, ongeveynsdelyk, opregtelyk;* — *eenvoudiglyk, onnoozelyk.*

Naïveté, *s. f.* *Openhertigheyd, opregtheyd, ongeveynsdheyd;* — *eenvoudigheyd, onnoozelheyd;* — *lévendigheyd, aerdigheyd.*

Digitized by Google

Namur, *s. m.* (stad) *Namen.*

Nanan, *s. m.* (kinder-w.) *Lakkerdingen*, s. n. plur. *snoepery*, s. f.

Nantir, *v. a.* (recht) *Verpanden, te pand stellen.* Se nantir de quelque chose. *Iets in pand neémen, ergens beslag op doen;* ook (gem.) *zich uyt voórzorg ergens van voórzien.*

Nantissement, *s. m.* (recht) *Pand, onderpand*, s. m. *verpanding, te-pand-stelling*, s. f.

Napassé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Roepvormig.*

Napée, *s. f.* (fabel-k.) *Bosch-godin, woud-godin.*

Napel, *s. m.* (plant) (*zoek*) Aconit.

Naphte, *s. f. Steen-olie*, s. f. *bergbalsem*, s. m.

Napiforme, *adj.* (*zoek*) Napassé, ée.

Naples, *s. f.* (stad) *Napels.*

Napolitain, aine, *s. m. et f. Napolitaen: napolitaensche.* — *adj. Napelsch, van Napels.*

Nappe, *s. f. Tafel-laken, ammelaken.* Nappe d'autel. *Altaar-kleed.* Nappe de Communion. *Communiekleed.* Nappe d'eau. *Breed-uytgespreyden water-val* of *water-sprong.*

Naqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Imands gunst afbédelen.*

Narcisse, *s. m.* (plant) *Narcissebloem, tyloos, paes-lélie*, s. f. — (fig.) *eenen die met zyne schoonheyd pronkt*, s. m.

Narcotique, *adj.* (geneés-k.) *Pynstillend, verzagtend, gevoelloosmaekend.* — *s. m. Pynstillend middel*, s. n. Noix narcotique. (vrugt) *Malle-noót.*

Narcotisme, *s. m.* (geneés-k.) *Vergifuiging doór gevoelloosmaekende middelen*, s. f.

Nard, *s. m.* (plant) *Nardus, spikenard, spyk.* Faux nard. *Victorie-wortel, das-look, veld-look.*

Nargue, *s. f.* (gem.) Nargue de vous. *Ik geéf den bruy van u.* Nargue de l'amour. *Ik geéf den bras van de liefde.* Les vins de Champagne font nargue à tous les autres. *De Champagnewynen overtreffen alle de andere.*

Narguer, *v. a.* (gem) *Tergen, misagten, trotseéren.*

Narine, *s. f. Neus-gat*, s. n.

Narquois, oise, *s. m. et f.* (gem.) *Stimmen vos, listigen mensch, bedrieger: bedriegster.* Parler narquois. *Schoeyérs taal* of *kraemers latyn spreéken.*

Narrateur, *s. m. Verhaeler, verteller.*

Narratif, ive, *adj. Verhaelend, vertellend.*

Narration, *s. f. Verhael*, s. n. *verhaeling, vertelling*, s. f.

Narré, *s. m. Verhael*, s. n.

Narrer, *v. a. Verhaelen, vertellen.*

Narval, *s. m.* (visch) *Walrus, eenhoórn-visch*

Nasal, *s. m.* (wapen-k.) *Deel van het helmet welk des ridders neus bedekt*, s. n.

Nasal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van den neus.* Muscle nasal. *Neus-spier.* — (spraek-k.) Syllabe nasale. *Neussillabe, lettergreép die een weynig doór den neus uytgesproken word (als in het fransch* au, ieu, ong, un).

Nasalement, *adv.* (spraek-k.) *Doór den neus.*

Nasalité, *s. f.* (spraek-k.) Cette lettre se prononce sans nasalité. *Deéze letter word niet doór den neus uytgesproken.*

Nasarde, *s. f. Knip voór den neus*, s. m.

Nasarder, *v. a. Neus-knippen geéven;* — (gem.) *voór den gek houden, foppen.*

Naseau, *s. m. Neus-gat (der dieren)* s. n. Fendeur de naseaux. (gem.) *Blaeskaek, windmaeker, stoffer.*

Nasillard, arde, *s. m. et f. et adj. Die doór den neus spreékt.*

Nasillardise, *s. f. Het spreéken doór den neus*, s. n.

Nasiller, *v. n. Doór den neus spreéken.*

Nasilleur, euse, *s. m. et f. et adj. Die doór den neus spreékt.*

Nasillonner, *v. n.* (*zoek*) Nasiller.

Nasitort, *s. m.* (plant) *Hof-kers.*

Nasse, *s. f. Fuyk, visch-fuyk.* Être dans la nasse. (fig.) *In de klem zyn.*

Natal, ale, *adj.* Pays natal. *Geboórteland.* Jour natal. *Geboórte-dag.*

Natation, *s. f. Het zwemmen*, s. n.

Natif, ive, *adj. Geboórtig.* Natif de Paris. *Geboórtig van Parys.* Métal natif. *Metael dat ongemengd in de myn gevonden word.*

Nation, *s. f. Volk, land-volk*, s. n. *natie*, s. f. Nation belliqueuse. *Strydbaer volk.* Nation espagnole. *Spanjaerden.* Nation italienne. *Italiënen.* Il est français de nation. *'T is eenen geboóren franschman* Les nations. (Schriftuer-w.) *De ongeloovige volkeren, de heydenen.*

National, ale, *adj. Lands, nationael.* Troupes nationales. *Lands troepen.* Synode national. *Nationaele kerkvergadering.*

Nationalement, *adv. Nationaelyk.*

Nationaliser, *v. a. Nationael maeken,*

Digitized by Google

doór het volk doen aenneémen. — *v. r. De zéden en gebruyken van een volk aenneémen.*

Nativité, *s. f.* (kerkelyk w.) *Geboórte.* La nativité de la Vierge. *De geboórte van de Moeder Gods.* — (sterrekykery) *Geboórte-punt, geboórte-stip*, s. n.

Natolie, *s. f.* (landschap) *Natoliën.*

Natron, *s. m. Natuerlyk salpéter*, s. n.

Natte, *s. f. Mat;* — *vlegt, streng.* Natte de cheveux. *Hair-vlegt, hair-streng.* Natte d'or. *Goude vlegtwerk, goude koordewerk.*

Natter, *v. a. Bematten, met matten beleggen.* Natter les cheveux. *Het hair vlegten.*

Nattier, ière, *s. m. et f. Mattenmaeker: mattenmaekster;* — *mattenverkooper: matten-verkoopster.*

Naturalisation, *s. f. Aenneéming van eenen vremdeling tot inboórling*, s. f. — *recht van inboórlingschap*, s. n.

Naturaliser, *v. a. Tot inboórling aenneémen, als inboórling erkennen.* Naturaliser un mot. *Een vremd woórd in eene tael invoeren.*

Naturalisme, *s. m. Natuerlykheyd, natuerlyke hoedanigheyd*, s. f. — *natuerlyken godsdienst met verwerping van alle openbaering*, s. m.

Naturaliste, *s. m. Natuer-kenner, natuer-kundigen.*

Naturalité, *s. f. Inboórlingschap, recht van inboórlingschap*, s. n.

Nature, *s. f. Natuer, algemeenheyd der geschaepe zaeken.* Dieu est l'auteur de la nature. *God is den oorsprong der natuer.* Peindre d'après nature. *Naer het léven schilderen.* Payer le tribut à la nature. *Sterven.* Payer en nature. *In goederen betaelen.* — *Weézen*, s. n. *natuer*, s. f. La nature divine. *Het goddelyk weézen, de goddelyke natuer.* — *Aerd*, s. m *eygenschap*, s. f. Nature perverse. *Kwaeden aerd.* La nature du feu. *De eygenschap van het vuer.* — *Aerd*, s. m *soórt*, s. f. Je n'ai point vu d'arbres de cette nature. *Ik heb geene boomen van dien aerd gezien.*

Naturel, *s. m. Aerd*, s. m. *inborst, natuerlyke neyging, gemoeds gesteldheyd*, s. f. Mauvais naturel. *Kwaeden aerd.* Il faut être sans naturel pour ne pas soulager un malheureux quand on le peut. *Men moet geen het minste gevoelen van menschlievendheyd hebben om eenen ongelukkigen niet by-te-staen als men kan.* Cette mère n'a point de naturel. *Die moeder heéft geene genégenheyd voór haere kinderen.* Les naturels du pays. *De lands inboórlingen.* Au naturel. *Naer het léven.*

Naturel, elle, *adj. Natuerlyk, van de natuer, volgens de natuer;* — *aengeboóren, ingeboóren, eygen.* Fils naturel. *Natuerlyken zoón, onwettigen zoón, bastaerd.* Fille naturelle. *Natuerlyke dogter, onwettige dogter, bastaerd.* Parties naturelles. *Schaem-léden, teel-léden.* — *Natuerlyk, ongedwongen, vloeyënd.* Vers naturels. *Ongedwonge verzen.*

Naturellement, *adv. Natuerlyk, natuerlyker wyze, op eene natuerlyke wyze;* — *ongedwongen, op eene ongedwonge* of *vloeyënde wyze;* — *openhertiglyk.*

Naufrage, *s. m. Schip-breuk*, s. f. Faire naufrage. *Schip-breuk lyden.*

Naufragé, ée, *adj.* Vaisseau naufragé. *Verongelukt schip.* Marchandises naufragées. *Waeren die doór schip-breuk bedorven zyn.*

Naulage, *s. m. Vaergeld*, s. n. *vaerloon*, s. m.

Naumachie, *s. f.* (oudheyd) *Scheéps stryd-oeffening*, s. f. *scheéps spiegelgevegt*, s. n.

Nauséabonde, *adj.* (geneés-k.) *Braekig, dat doet braeken.*

Nausée, *s. f. Braeklust*, s. m.

Nautile, *s. f.* (natuerl. hist.) *Schipper*, s. m. *schip-schelp, schip-schelpige mossel*, s. f.

Nautique, *adj. Van de zee.* Cartes nautiques. *Zee-kaerten.*

Nautonnier, *s. m.* (dicht-k.) *Stuerman, schipper.*

Naval, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Scheéps, van de zee.* Combat naval. *Zee-gevegt, scheéps stryd.*

Navée, *s. f. Scheéps laeding, scheéps vragt.*

Navet, *s. m.* (plant) *Raep, knol*, s. f.

Navette, *s. f.* (plant) *Raep-zaed, knol-zaed, sloor-zaed*, s. n. *slooren*, s m. plur. *steék-raep*, s. f. Huile de navette. *Raep-olie, raep-smout.* — *Wierook-doos;* — *weévers-spoel, schiet-spoel*, s f.

Naviculaire, *s. m. et adj.* (ontleed-k.) Os naviculaire. *Schipvormig voetbeen*, s. n.

Navigable, *adj. Vaerbaer, bevaerbaer.*

Navigateur, *s. m. Zee-vaerder;* — *Zeevaert-kundigen.*

Digitized by Google

Navigation, *s. f. Zeevaert, scheêpvaert, bevaering; — stuermans konst, zeevaert-kunde.*

Naviguer, naviger, *v. n. Vaeren, ter zee vaeren*, v. n. *bevaeren*, v. a.

Naville, *s. f. Kleyne vaert*, s. f. *waterloop (om de landen te bevogtigen)* s. m.

Navire, *s. m. Schip, vaertuyg*, s. n. Navire à fret. *Vraegt-schip, gehuerd schip.*

Navrer, *v. a.* (oud w.) *Wonden, kwetsen.* (men zegt nog) Vous me navrez le cœur. *Gy bedroeft my zeer.*

Nazarde etc. *(zoek)* Nasarde etc.

Ne, *particule négative. Niet*; — *geen.* (Het woórdeken *ne* moet altyd voór het *verbum* staen, en is byna altyd gevolgd doór *pas* of *point*, of doór eene andere *négatie*) Il ne veut pas. *Hy wilt niet.* Vous ne viendrez jamais. *Gy zult noyt komen.* Je n'ai vu personne. *Ik heb niemand gezien.* Je n'ai pas d'argent. *Ik heb geen geld.* (Na de verba *cesser, oser, pouvoir, savoir* genomen in den zin van *pouvoir*, mag *ne* alleen gebruykt worden zonder *pas* of *point*). (Daer zyn verscheyde spreekwyzen, alwaer *ne* alleen word gebruykt; zelfs word *ne* in het fransch somtyds gebruykt, daer het woórdeken *niet* in het vlaemsch niet word uytgedrukt) Il est plus riche qu'on ne croit. *Hy is ryker als men meynt.* Je crains qu'il ne vienne. *Ik vrees dat hy zal komen.* (Zie des aengaende de Fransche Spraek-konst van *Des Roches*, 240 en volgende bladzyden).

Né, ée, *adj. Geboóren.* Nouveau-né, *fém.* nouveau-née, *plur.* nouveau-nés, *fém.* nouveau-nées, *adj. et subst. Nieuw-geboóren.* Premier-né, *fém.* première-née, *plur.* premiers-nés, *fém.* premières-nées, *adj. et subst. Eerst-geboóren.* Mort-né, *fém.* mort-née, *plur.* mort-nés, *fém.* mort-nées, *adj. et subst. Dood geboóren, dood ter wéreld gekomen.* Bien né, ée, *adj. Van deftige afkomst*; ook *goedaerdig, van goeden aerd.* Mal né, ée, *adj. Kwaedaerdig, van kwaeden aerd.* L'Archevêque de Rheims étoit Légat né du saint Siége. *Den Aerts-bisschop van Rheims was van ampts-wége* of *uyt kragt van zyne bediening Legaet van den heyligen Stoel.*

Néanmoins, *adv. Niettemin, édoch, egter, nogtans, niet tegenstaende, évenwel.*

Néant, *s. m. Den niet*, s. m. *nietigheyd*, s. f. Homme de néant. *Nietigen mensch, slegten mensch.* Mettre néant sur la requête. (recht) *Een verzoekschrift afwyzen.*

Nébulé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gewolkt, benéveld.*

Nébuleux, euse, *adj. Névelagtig, névelig, mistagtig, wolkig.*

Nécanées, *s. f. plur. Oost-indischen doek met witte en blauwe streépen*, s. m.

Nécessaire, *s. m. Het noodige, het noodzaekelyk onderhoud*, s. n. *nooddrift*, s. m. — *kas, doos*, s. f. of *koker met gerieflykhéden*, s. m.

Nécessaire, *adj. Noodzaekelyk, noodig, noodwendig.* Très-nécessaire. *Hoog-noodig.* — *Onvermydelyk.*

Nécessairement, *adv. Noodzaekelyk, noodwendiglyk*; — *onvermydelyk.*

Nécessitante, *adj. f.* (godsgeleerdheyd) *Dwingende.*

Nécessité, *s. f. Noodzaekelykheyd, noodwendigheyd*, s. f. — *nood*, s. m. *gebrek*, s. n. *behoeftigheyd*, s. f. Faire de nécessité vertu. *Van den nood eene deugd maeken.* De nécessité, de toute nécessité, de nécessité absolue. *Noodzaekelyk, noodwendiglyk.* — *s. f. plur. Nooddrift*, s. m. *noodzaekelyk onderhoud*, s. n. Aller à ses nécessités. *Op het kakhuys gaen, zyn gevoeg doen.*

Nécessiter, *v. a. Noodzaeken, dwingen, noodzaekelyk maeken.*

Nécessiteux, euse, *s. m. et adj. Behoeftig, arm, gebrek-lydend.*

Nécrologe, *s. m.* nécrologie, *s. f. Dood-lyst, lyst van gestorvenen.*

Nécromancie, nécromance, *s. f. Toovery, bezweéring, zwarte konst, duyvels konst.*

Nécromancien, enne, *s. m. et f. Tooveraer: tooveres.*

Nécrose, *s. f.* (geneés-k.) *Koud vuer*, s. n. *volkome versterving (van eenig lid)* s. f.

Nectar, *s. m.* (fabel-k.) *Godendrank*; — (fig.) *zeer kostelyken drank.*

Nécyomancie *(zoek)* Nécromancie.

Nef, *s. f.* (de *f* word uytgespr.) *Beuk (van eene kerk)* s. m. — (oud) *schip*, s. n. (men zegt nog) Moulin à nef. *Water-molen op een vaertuyg.*

Néfaste, *adj.* (oudheyd) Jours néfastes. *Dagen waer op geene openbaere werken mogten verrigt worden (by de Romeynen).*

Néfle, *s. f.* (vrugt) *Mispel.*

Digitized by Google

Néflier, s. m. *Mispel-boom*, *mispelaer*.

Négatif, ive, *adj. Loochenend*, *ontkennend*; — *weygerend*, *afkeurend*.

Négation, *s. f. Loochening*, *ontkenning*, s. f. — (spraak-k.) *ontkennend woórd*, s. n.

Négative, *s. f. Ontkenning*, *loochening*. L'un soutenoit l'affirmative, l'autre la négative. *Den eenen bevestigde de zaak*, *den anderen ontkende de zelve*; *den eenen zeyde ja*, *den anderen neén*. Il est fort sur la négative. *Hy is gewoon te weygeren het geene men hem vraagt*. — *subst. et adj. fém.* (spraak-k.) Particule négative. *Ontkennend woórdeken*.

Négativement, *adv. Loochenende*, *op eene ontkennende wyze*.

Négligé, *s. m. Nagt-gewaad*, *kamer-gewaad*, s. n. Elle étoit dans son négligé. *Zy was nog niet gekleed*, *zy was nog in haar kamer-gewaad*.

Négligé, ée, *adj. Verzuymd*, *verwaarloosd*; — *zonder cieraad*. Style négligé. *Onbeschaefden* of *onregelmaetigen schryfstiel*.

Négligement, *s. m. Voórbedagte verwaagtzaeming*, s. f.

Négligemment, *adv. Onagtzaemlyk*, *losselyk*, *met agteloosheyd*; — *zonder opschik*.

Négligence, *s. f. Onagtzaemheyd*, *verzuymenis*, *agteloosheyd*, *nalaeting*, *verwaarloozing*, s. f. *verzuym*, s. n. Négligence de style. *Onbeschaefdheyd* of *onregelmaetigheyd van schryfstiel*.

Négligent, ente, *adj. Verzuymend*, *onagtzaem*, *zorgeloos*, *agteloos*, *verwaarloozend*.

Négliger, *v. a.* (nous négligeons, négligeâmes) *Verzuymen*, *veronagtzaemen*, *verwaarloozen*.

Négoce, *s. m. Handel*, *koophandel*, s. m. *koopmanschap*, *koopaerdy*, s. f.

Négociable, *adj.* (koopmans w.) *Verhandelbaer*. Ce billet est négociable. *Dien wissel-brief is verhandelbaer*.

Négociant, *s. m. Koopman*, *handelaer*, *handeldryver*.

Négociantisme, *s. m. Koophandelgeest*.

Négociateur, *s. m. Onderhandelaer*, *staets dienaer die een verdrag bewerkt*.

Négociateur, trice, *s. m. et f. Bemiddelaer*, *bemiddelaerster*.

Négociation, *s. f. Onderhandeling*. Négociation d'un billet. (koopmans w.) *Verhandeling* of *vernégociéring van eenen wissel-brief*.

Négocier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) (koopmans w.) Négocier une lettre de change. *Eenen wissel-brief verhandelen* of *vernégociéren*. — *v. a. et n. Verhandelen*, *bewerken*, *tot stand brengen*. — *v. n. Koophandel dryven*, *handelen*.

Nègre, *s. m.* négresse, *s. f. Zwarten*, *moor*: *zwartin*, *moorin*; — *zwarten slaef*: *zwarte slaevin*.

Négrerie, *s. f. Slaeven-huys* (*daar de gekogte zwarten in bewaerd worden*) s. n.

Négrier, *adj. m.* Vaisseau négrier. *Schip tot den slaeven-handel geschikt*.

Négrillon, onne, *s. m. et f. Moorken*, *jongen moor*: *moorinneken*, *jonge moorin*.

Négritte, *s. f. Jonge moorin*.

Négromance etc. (*zoek*) Nécromance etc.

Négrophage, *s. m. Aanhanger van de slaverny der zwarten*.

Négrophile, *s. m. Vriend der zwarten*, *voórstaender van de vryheyd der zwarten*.

Neige, *s. f. Sneeuw*, s. m. Flocon de neige. *Sneeuw-vlok*.

Neiger, *v. impers.* (il neigeoit, neigea) *Sneeuwen*. Il neige. *Het sneeuwt*.

Neigeux, euse, *adj. Sneeuwagtig*, *sneeuwig*. Temps neigeux. *Sneeuwagtig weér*.

Néméens, *adj. m. pl.* (oudh.) Jeux néméens. *Spélen ter eere van Hercules*.

Néméonique, *s. m.* (oudh.) *Overwinnaer in de spélen ter eere van Hercules*.

Ténies, *s. f. plur.* (oudh.) *Treurgezang op de lyk-statiën* (*in Roomen*) s. n. plur.

Nenni, *adv. négat.* (gem.) *Neén*.

Nénufar, nénuphar, *s. m.* (bloem) *Water-lélie*, *water-roos*, *plomp*, s. f. *water-kruyken*, s. f. pl. *meér-bladeren*, s. n. plur.

Néographe, *s. m. et adj. Die de woórden op eene nieuwe wyze spelt*.

Néographique, *adj. Nieuwe spelling-kundig*.

Néographisme, *s. m.* néographie, *s. f. Nieuwe spelling*, *manier van de woórden te spellen tégen het aengenome gebruyk*, s. f.

Néologie, *s. f. Gebruyk van nieuwe woórden*; — *gebruyk van oude woórden in eenen nieuwen zin*, s. n.

Néologique, *adj.* Expression néologique. *Uytdrukking met nieuwe woórden* (*tégen den aerd der taal*).

Néologisme, *s. m. Misbruyk van nieuwe woórden* of *uytdrukkingen*, s. n.

Digitized by Google

Néologue, *s. m. Uytvinder en gebruyker van nieuwe woórden* of *uytdrukkingen (tégen den aerd der taal).*

Néoménie, *s. f.* (oudh.) *Nieuwe maen*, s. f. — *nieuwe maen-feest*. s. n.

Néophyte, *s. m. et f. et adj. Nieuwbekeerden, nieuweling in het christen geloof.*

Néotérique, *adj. Nieuw, hédendagsch.*

Néphélion, *s. m.* (heel-k.) *Witte vlek (op het oog)* s. f.

Néphralgie, *s. f.* (geneés-k.) *Lendenpyn.*

Néphrétique, néphritique, *s. f et adj.* (geneés-konst) Colique néphrétique. *Graveel in de nieren*, s. n. *nier-kwaal, nier-zugt, nier-pyn*, s. f. — *s. m. et f. Nier-zugtigen, eenen die met de nierzugt gekweld is.* — *s. m. et adj.* Remède néphrétique. *Geneésmiddel tégen het graveel*, s. n.

Néphrite, *s. f.* (geneés-k.) *Ontstéking der nieren.*

Néphrographie, néphrologie, *s. f. Beschryving der nieren.*

Néphrotomie, *s. f.* (heel-k.) *Nierontlédding, steensnyding uyt de nieren.*

Népotisme, *s. m. Neéfschap, gezag der neéven van den Paus in de landbestiering*, s. n.

Neptune, *s. m.* (fabel-k.) *Neptunus, zee-god*, s. m. — (dicht-k.) *de zee*, s. f.

Néréides, *s. f. plur.* (fabel-k.) *Zeegodinnen.*

Nerf, *s. m.* (de *f* word niet als in *sing.* uytgespr.) *Zénuw*, s. f. Nerf de bœuf. *Bullepeés, peézerik.* — (boekbinders w.) *Rib*, s. f. *koordeken (aen den rug-band van een boek)* s. n.

Nerf-férure, *s. f. Kwetsuer aen de been-zénuwen van een peérd.*

Nérinde, *s. f. Oost-indischen tafias.*

Nérite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Zeeschelp, rivier-schelp.*

Nerprun, *s. m. Duynbéziën-boom, rynbéziën-boom, wégedoórn, purgeérdoórn.*

Nervaison, *s. f.* (heel-k.) *Vermenging* of *saemenkoming der zénuwen.*

Nerval, ale, *adj.* (geneés-k.) *Van de zénuwen.* Maladie nervale. *Zénuwziekte.* — *Goed voór de zénuwen, zénuw-versterkend.*

Nerver, *v. a. Met zénuwen bezetten* of *beplakken.*

Nerveux, euse, *adj. Zénuwagtig, vol zénuwen*; — *van de zénuwen*; — (fig.) *sterk, kragtig.*

Nervin, *s. et adj. m.* (geneés-k.) Remède nervin. *Zénuw-versterkend middel*. s. n.

Nervure, *s. f. Bezetting* of *beplakking met zénuwen*; — (boek-binders w.) *ribbing van een boek*, s. f. — (bouw-k.) *het uytspringende gedeelte van lystwerk*; — (kruyd-k.) *zénuwgedeelte (der planten)* s. n.

Nestorianisme, *s. m. Nestoriaensche kettery*, s f.

Nestoriens, *s. m. plur.* (ketters) *Nestoridenen, aenhangers van Nestorius.*

Net, ette, *adj. Reyn, zuyver, schoon, net.* Écriture nette. *Fraey en duydelyk geschrift.* Son procédé est net. *Zyne handelwyze is opregt.* Faire maison nette. (gem.) *Alle zyne huysbedienden wegjaegen.* Trouver maison nette. *Het huys lédig vinden.* Mettre un écrit au net. *Een geschrift in het net uytschryven.*

Net, *adv. Ongeveynsdelyk, opregtelyk, regtuyt.* Parler tout net. *Regtuyt spreeken.* Cela est cassé tout net. *Dat is dwars doór gebroken.*

Nettement, *adv. Zuyverlyk, net, reyn*; — *duydelyk*; — *regtuyt, opregtelyk, ongeveynsdelyk.* Je le lui dirai nettement. *Ik zal het hem regtuyt zeggen.*

Netteté, *s. f. Netheyd, reynheyd, zuyverheyd*; — *duydelykheyd, klaerheyd.*

Nettoiement, *s. m. Het schoonmaeken, het kuyschen, het opruymen*, s. n. *reyniging*, s. f.

Nettoyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Schoon maeken, reynigen, zuyveren, kuyschen, afvaegen, afvegen, opruymen.*

Neuf, *adj. et s. m. Négen*, adj. et s. f. C'est un neuf. *Het is eene négen.* — *s. m. Het nieuwe*, s. n.

Neuf, euve, *adj. Nieuw.* Une maison neuve. *Een nieuw huys.* — (fig.) *Zonder ondervinding, onervaeren, onbedreéven, ongeoéffend.* Ce capitaine est encore tout neuf. *Dien veld-heer is nog onervaeren, heéft nog geene ondervinding.*

A neuf, *adv. Nieuw, op nieuw.* Refaire un bâtiment à neuf. *Een gebouw nieuw opmaeken.* De neuf. *Nieuw, in het nieuw.* Il a fait habiller ses enfans de neuf, tout de neuf. *Hy heéft zyne kinderen in het nieuw gekleed.*

Neuritique, *adj, (zoek)* Névritique.

Neurographie, neurologie, *s. f. (zoek)* Névrographie etc.

Digitized by Google

Neutralement, *adv.* (spraek-k.) *Als een verbum neutrum, als een onzydig werkwoórd.*

Neutralisation, *s. f. Bemaetiging, verzagting.*

Neutraliser, *v. a. Bemaetigen, verzagten.*

Neutralité, *s. f. Onzydigheyd, onpartydigheyd, neutraliteyt.*

Neutre, *adj. Onzydig, onpartydig, neutrael;* — (spraek-k.) *onzydig, geenslachtig.* Nom neutre. *Naemwoórd van het onzydig geslacht (dat noch mascul. noch fém. is).* Verbe neutre. *Onzydig werkwoórd (dat noch actif noch passif is).* Sel neutre. (schey-k.) *Zuer-zout.*

Neuvaine, *s. f. Gebed* of *godvrugtigheyd van négen dagen.*

Neuvième, *adj. et subst. Négende, négenste.*

Neuvièmement, *adv. Ten négende.*

Neveu, *s. m.* (zusters *of* broeders zoón) *Neéf, neéve* Petit neveu, arrière-neveu. *Agterneéf. naneéf. neéfs zoón.* — *s. m. plur.* (dicht-k.) *Nakomelingen, nazaeten.*

Névralgie, *s. f.* (geneés-k.) *Zénuwpyn, zénuw-ziekte.*

Névralgique, *adj. Van de zénuwziekte.*

Névritique, *adj.* (geneés-k.) *Zénuwsterkende.*

Névrographie, *s. f. Zénuw-beschryving.*

Névrologie, *s. f. Verhandeling over de zénuwen.*

Névroptère, *s. m. et adj.* (natuerl. hist.) *Slach van insecte met vliezige vleugels waer doór zénuwen en aderen netswyze verspreyd zyn.*

Névrose, *s. f.* (geneés-k.) *Zénuwziekte.*

Névrotomie, *s. f. Zénuw-ontleeding.*

Newtonianisme, *s. m. Natuerkundige aeneenschakeling doór Newton*, s f.

Newtonien, enne, *adj. Volgens Newton, van Newton. Newtoniaensch.*

Nez, *s. m. Neus.* Nez aquilin. *Papegaeys-neus.* Nez camus. *Plat-neus.* Parler du nez. *Doór den neus spreéken.* Il a un pied de nez. *Hy is er kael afgekoómen, hy heéft eenen neus.* Avoir bon nez. *Scherp van reuk zyn;* ook (fig.) *schrander zyn, slim zyn.*

Ni, *particule négat. Noch.* Ni l'un ni l'autre. *Noch d'een noch d'ander, geen van beyde.*

Niable, *adj. Ontkenbaer, loochenbaer.*

Niais, aise, *adj. Sulagtig, onnoozel.* — *subst. Bloed, snul, sul.*

Niaisement, *adv. Sulagtiglyk.*

Niaiser, *v. n. Zich met beuzelaeryën ophouden, sulagtiglyk te werk gaen.*

Niaiserie, *s. f. Sulagtigheyd, slegtheyd, kleynigheyd, beuzelaery, onnoozelheyd.*

Nice (stad) *Nissa.*

Nice, *adj.* nicement, *adv.* (oude w.) (*zoek*) Niais, niaisement.

Niche, *s. f.* (bouw-k.) *Nis, holte, holheyd (in eenen muer om een beeld in te plaetsen)* — (gem.) *part, poets,* s. f. *streék*, s. m

Nichée, *s. f. Eenen nest vol*, s. m. Une nichée d'oiseaux. *Eenen nest vogeltjes.*

Nicher, *v. n. et r. Nesten, nestelen,* v. n. *zynen nest maeken.* — *v. a.* (gem) *Plaetsen, stellen.*

Nichet, *s. m. Nest-ey, ey dat men in eenen nest legt (om dat de kiekens hunne eyeren daer by zouden leggen)* s. n.

Nichoir, *s. m. Nest-korf, nest (waer in de kanarie-vogels eyeren bebroeyën).*

Nicotiane, *s. f. Tabak, toebak.* s. m.

Nid, *s. m.* (spreék uyt *ni*) *Nest.*

Nidoreux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Dat naer verrot* of *verbrand riekt* of *smaekt.*

Nièce, *s. f.* (broeders *of* zusters dogter) *Nigt.*

Nielle, *s. f. Honing-dauw, koórnbrand, brand in het koórn*, s. m. — (plant) *nardus-zaed*, s. n. *nigelle, zwarte komyn, bloemekens in het hair, juffertjes in het groen.* Nielle des blés. (plant) *Koórn-roos, rood onkruyd in het koórn.*

Nieller, *v. a. Het koórn doór den honing-dauw bederven.*

Nier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Crier*) *Loochenen, ontkennen.*

Nigaud, aude, *adj.* (gem.) *Sulagtig, onnoozel.* — *s. m. et f. Slegt hoofd*, s. n. *sul, onnoozelen bloed*, s. m.

Nigauder, *v. n.* (gem.) *Zich met beuzelaeryën ophouden.*

Nigauderie, *s. f.* (gem.) *Sulagtigheyd beuzelaery.*

Nigauteaux, *s. m. plur.* (metsers w.) *Stukken van dak-tichelen*, s. n. plur.

Nigritie, *s. f.* (landschap) *Nigritiën, moorenland.*

Nil, *s. m.* (rivier) *Nilus, Nyl.*

Nille, *s. f. Rond wyngaerd-sprietje (uyt het hout voortkomende als hy bloeyt)* s. n.

Nilomètre, niloscope, *s. m. Nyl-*

Digitized by Google

meéter, s. m. *pilaer in den Nilus die de hoogte van het water aenwyst*, s. f.

Nimbe, *s. m.* (schilder-k.) *Straelkroon (rondom het hoofd der Heyligen)* s. f.

Nimègue (stad) *Nimwégen*. *Nimégen*.

Nipper, *v. a.* *Van kleynodiën* of *snuysteryën voórzien*.

Nippes, *s. f. plur.* *Snuysteringen*, *kleynodiën*, *kleyne kostelykhéden*, *plunjen*, s. f. plur. *kleyne verciersel*en, s. n. plur.

Nique, *s. f.* (gem.) Faire la nique à quelqu'un *of* à quelque chose. *Het hoofd schudden*, *den zot met imand* of *met iets houden*, *spotten*, *veragten*.

Niquedouille, *s. m.* (gem.) *Sul*, *sukkelaer*.

Nitouche, *s. f.* (gem.) Faire la sainte nitouche. *Fymelen*, *de schynheylige speélen*.

Nitrate de potasse, *s. m.* (schey-k.) *Salpéter*. Nitrate d'argent. *Zilver salpéter*.

Nitre, *s. m.* *Salpéter*, s. n.

Nitreux, euse, *adj.* *Salpéteragtig*, *ziltig*. Acide nitreux. *Salpéter zuer*.

Nitrière, *s. f.* *Salpéter-groef*, *salpéter-myn*.

Nitrique, *adj.* *Uyt salpéter bestaende*, *van salpéter*.

Nitro-muriatique, *s. m.* (goud ontbindend water) *Konings water*, s. n.

Niveau, *s. m.* *Paslood*, *waterpas*, s. n. De niveau, au niveau. *Waterpas*, *gelyk*, *éven hoog*.

Niveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*). *Met het paslood afmeéten*, *met het waterpas afmeéten*, *waterpassen*; — (fig.) *gelyk stellen*.

Niveléur, *s. m.* *Waterpas-meéter*.

Nivellement, *s. m.* *Waterpas-meéting*, s. f. *het meéten met het paslood*, s. n.

Nivette, *s. f.* (vrugt) *Soórt van perzik*.

Nobiliaire, *s. m.* *Lyst der adelyke geslachten (van een land)* s. f.

Nobilier, ière, *adj.* *Adelyk*.

Nobilissime, *adj. et subst.* (eertitel) *Allerédelsten*.

Noble, *adj.* *Édel*, *adelyk*. Très-noble. *Hoog-geboóren*, *hoog-édel*. — *s. m.* *Edelman*. Noble à la rose. (oud goude stuk engelsch geld) *Rooze-nobel*.

Noblement, *adv.* *Op eene édele wyze*, *édelmoediglyk*, *voórtreffelyk*.

Noblesse, *s. f.* *Adel*, *adel-stand*, *édeldom*, s. m. Prouver sa noblesse. *Zynen édeldom bewyzen*. — (fig.) *Édelheyd*, *édelmoedigheyd*, *verhévenheyd*. La noblesse de ses sentimens. *De édelmoedigheyd zyner gevoelens*.

Noce, *s. f.* *Bruyloft*, s. f. *bruylofts feest*, *houwelyks feest*, s. n Noce de village. *Boere-bruyloft*. Célébrer des noces. *Bruyloft houden*. — *s. f. plur.* *Houwelyk*, *bed*, s. n. Il avoit épousé en premières noces une telle. *Hy had een eerste houwelyk aengegaen met zoo eene*. Les enfans des premières noces. *De kinderen van het eerste bed* of *van het eerste houwelyk*.

Nocher, *s. m.* (dicht-k.) *Stuerman*, *schipper*.

Noctambule, *s. m. et f.* *Nagt-wandelaer in den slaep*, *imand die in den slaep opstaet*, *gaet enz.*

Noctambulisme, *s. m.* *Ziekte der geéne die 's nagts in hunnen slaep opstaen gaen enz.*, s. f.

Noctiluque, *adj. et subst. m.* *Dat 's nagts blinkt*, *schynt* of *licht geéft (als eenen glinster-worm enz.)*

Nocturlabe, *s. m* *Nagt-wyzer*, *graedboóg om alle ueren van den nagt de hoogte der noórd-ster te meéten*.

Nocturne, *s. m.* (deel der metten) *Nagt-gezang*, s. n. *nocturnus*, s m.

Nocturne, *adj.* Apparition nocturne. *Nagt-gezigt*, *nagt-verschynsel*. Assemblée nocturne. *Nagt-vergadering*.

Nocturnement, *adv.* (weynig in gebruyk) *'S nagts*, *in den nagt*.

Nodosité, *s. f.* (geneés-k.) *Been-knokkelagtigheyd*, *gevrigt-knokkelagtigheyd*.

Nodus, *s. m.* (latynsch w. der heel-k.) *Been-knobbel*, *been-knokkel*, *knoop aen de gevrigten*, *beenderen enz.*

Noël, *s. m.* *Kersmis*, *kersdag*, *christ-dag*. La veille de noël *Kersavond*. Fête de noël. *Kers-feest* La nuit de noël. *Kers-nagt*. — *Kersgezang*, *kers-lied*, s. n. Chanter des noëls. *Kers-liedekens zingen*.

Nœud, *s. m.* (de *d* word niet uytgespr.) *Knoop*, *strop*. Faire un nœud. *Eenen knoop maeken* C'est le nœud de l'affaire. *Dat is den knoop* of *het bezonderste van de zaek*. Nœud coulant. *Strik*, *strik-knoop*, *schuyf-knoop*. Nœud de diamans. *Strik*, of *cieraed van diamanten*. Couper le nœud gordien. (fig.) *Eene moeyelykheyd te boven komen*. — (fig.) *Verbintenis*, s. f. *band*, s. m. Nœud du mariage. *Band des houwelyks*. — *Gelid-knoop* (*van riet*, *koórn-halmen enz.*) — *kwast*, *knoest*, *knobbel*, *weer* (*in hout*) —

Digitized by Google

(ontleed-k.) *kneukel (van de vingers)* — *keel-knobbel*, *Adams-appel*, s. m.

Noguet, *s. m. Vrugt-korf, fruyt-korf.*

Noir, *s. m. Het zwart, zwart koleur*, s. n. *zwartheyd*, s. f. — *zwartsel*, s. n. Noir de fumée, noir à noircir. *Lampzwart.* Aller *of* passer du blanc au noir. (fig.) *Veranderlyk of ongestadig zyn, van het een uyterste tot het ander overgaen.*

Noir, oire, *adj. Zwart.* Bile noire. *Zwarte gal.* Bêtes noires. *Zwarte dieren, wilde verkens.* — *Donker, duyster.* Temps noir. *Donker weêr.* — (fig.) *Droevig, droefgeestig.* Noir chagrin. *Droevig hertzeer.* — *Schrikkelyk, afgryslyk, snood, schelmagtig, leelyk.* Noire trahison. *Snood verraad.* Blé noir. *Boekweyt.* Rendre noir. (fig.) *Zwart maeken, lasteren, behladden.* — *s. m. et f. Mooriaen, zwarten: moorin, zwartin.*

Noirâtre, *adj. Zwartagtig.*

Noiraud, aude, *adj. et subst. Die zwart hair en zwart vel heeft.*

Noirceur, *s. f. Zwartheyd*; — *zwarte vlek of plek*; — (fig.) *afgryslykheyd, snoodheyd, schelmagtigheyd.*

Noircir, *v. a. Zwarten, zwartselen, zwart maeken.* Se noircir le visage. *Zyn aenzigt zwart maeken.* — (fig.) *Zwart maeken, behladden, beslekken, schenden, lasteren.* Noircir la réputation de quelqu'un. *Imands goeden naem zwart maeken.* — *v. n. et r. Zwart worden.* — *v. r.* (fig.) *Zyne eer te kort doen.*

Noircisseur, *s. m. Zwartverver.*

Noircissure, *s. f. Zwartheyd, zwarte vlek of plek.*

Noire, *s. f.* (muziek) *Zwarte noot.*

Noirprun, *s. m.* (*zoek*) Nerprun.

Noise, *s. f.* (gem.) *Rusie*, s. f. *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Noisetier, *s. m. Hazelaer, hazelnoot-boom.*

Noisette, *s. f.* (vrugt) *Hazelnoot.*

Noix, *s. f. Noot.* Noix de gale *Galnoot.* Noix de muscade. *Muskaetnoot, kruydnoot.* Noix d'Inde *Kokosnoot.* Noix méteille. *Doornappel.* Noix du genou. (ontleed-k.) *Lid waer door het schenkel been met het scheen-been verbonden wordt.*

Noli-me-tangere, *s. m.* (latynsch w.) (plant) *Kruydje roert my niet*, s. n. — (geneés-k.) *kankeragtige verzweering in het aengezigt*, s. n.

Nolis, *s. m Vragt, bevragting (van een schip)* s. f.

Noliser, *v. a.* Noliser un vaisseau. *Een schip bevragten.*

Nolissement, *s. m.* (*zoek*) Nolis.

Nom, *s. m. Naem*, s. m. *benoeming*, s. f. Nom de baptême *Doop-naem, voornaem.* — (fig.) *Naem*, s. m. *faem, reputatie*, s. f. — (spraek-k.) *naemwoord*, s. n. Nom substantif. *Zelfstandig naemwoord.*

Nomade, *adj. et s.* Peuple nomade. *Dwaelend of doolend volk dat geene vaste woonplaets heeft.*

Nomance, nomancie, *s. f. Waerzeggery uyt de letters van imands naem.*

Nomarque, *s. m.* (oudh.) *Opperbestierder van een gebied in Egipten.*

Nombre, *s. m. Getal*; — *aental*, s. n *menigte*, s. f. *veel.* Nombre de gens. *Veel volk, menigte volks.* Il y a du nombre dans ce vers. *Dat vers is welluydend of vloeyend.* Sans nombre. *Oneyndiglyk veel.* Les nombres, *s. m. plur.* (het vierde der vyf boeken van Moyses) *Het boek der getallen*, s. n.

Nombrer, *v. a. Tellen, optellen.*

Nombreux, euse, *adj. Talryk, veel, menigvuldig.* Armée nombreuse. *Talryk leger.* — (van den schryfstiel spr.) *Vloeyend, welluydend, vollaltig.* Vers nombreux. *Vloeyende verzen.*

Nombril, *s. m.* (spreek uyt *nombri*) *Navel (des buyks)* s. m. — *kruyn (tegen over den steel van appelen en peêren)* s. f Nombril de Vénus (plant) *Vénus-navel-kruyd*, s. n. *vrouwennavel*, s. m.

Nome, *s. m.* (oudh.) *Gezang (ter eere van Apollo)* — *gebiedschap*, s. n. L'Égypte étoit divisée en trente-six nomes. *Egipten was verdeeld in zeven-dertig gebiedschappen.*

Nomenclateur, *s. m. Eenen die aen de plant-gewassen, gedierten enz. eene benoeming geeft volgens hunnen aard en eygendom.*

Nomenclature, *s. f Lyst, naem-lyst.*

Nominal, ale, *adj.* Appel nominal. *Naemelyke oproeping, oproeping met den naem.* Droit de prières nominales. *Recht van in de gebeden der Parochiemis genoemd te worden.*

Nominataire, *s. m. Die van wegens den Souvereyn benoemd is tot eenig geestelyk ampt.*

Nominateur, *s. m. Benoemer (tot eenig ampt).*

Nominatif, *s. m.* (spraek-k.) *Nominativus, noemer.*

Nomination, *s. f. Noeming, benoeming.*

Digitized by Google

Nominativement, *adv. Met den naem, naemelyk, naemelings.*

Nommé, ée, *adj. Genoemd, geheeten; — benoemd.* A point nommé. *Op den gestelden tyd.* A jour nommé. *Op den gestelden dag.*

Nommément, *adv. Naementlyk.*

Nommer, *v. a. Noemen, heeten, den naem geeven.* Il le nomma son père. *Hy noemde hem zynen vader. — Benoemen, aenstellen.* Il le nomma ambassadeur. *Hy noemde hem tot gezant. — v r. Heeten, genoemd worden, genoemd zyn.* Il se nomme Jean. *Hy word Joannes genoemd.*

Nomocanon, *s m. Verzameling van geestelyke en wéreldlyke wetten die met elkander betrekkelyk zyn*, s. f.

Nomographe, *s. m. Verzamelaer van wetten.*

Nompareil, eille, *adj. Weérgaloos, zonder weérgae.*

Nompareille, *s. f. Bies-lint, smal lint*, s. n. *— kleyne suyker-graentjes*, s. n. plur. *— zeer kleyne drukletter*, s. f.

Non, *s. m. Neén.* Ils se querellent pour un oui ou un non. *Zy kraheelen voór eenen ja of neén.*

Non, *adv. Neén.* Je gage que non. *Ik wed van neén.* Non pas. *Niet.* C'est moi et non pas vous. *Ik ben het en gy niet.* Non seulement. *Niet alleen, niet alleenlyk.*

Non plus, *adv. Niet meer, zoo min.* Je n'en sais rien non plus que vous. *Ik weét er niet af zoo min als gy. — Ook niet.* Vous ne parliez pas, ni lui non plus. *Gy spraekt niet, noch hy ook niet.*

Nonagénaire, *adj. Négentigjaerig, van négentig jaeren.*

Nonagésimal, ale, *adj. Négentigstallig, uyt négentig getallen bestaende.*

Nonante, *adj. Négentig.* NB. *Nonante* word maer in de cyffer-konst gebruykt, anders zegt men *quatre-vingt-dix.*

Nonantième, *adj. Négentigste.* NB. *Nonantième* word maer in de cyffer-konst gebruykt, anders zegt men *quatre-vingt-dixième.*

Nonce, *s. m. Nuncius, pausselyken gezant; — land-bode (in Polen).*

Nonchalamment, *adv. Onagtzaemelyk, zonder zorg, agteloozelyk, onzorgvuldiglyk.*

Nonchalance, *s. f. Onagtzaemheyd, zorgeloosheyd, agteloosheyd, onzorgvuldigheyd, onbezonnenheyd.*

Nonchalant, ante, *adj. et subst. Onagtzaem, zorgeloos, agteloos, onzorgvuldig.*

Nonciation, *s. f.* (recht) *Aenkondiging, aenzegging.*

Nonciature, *s. f. Pausselyk gezantschap, ampt van Nuncius*, s. n.

Non-conformiste, *s. m. et f. Die zich niet schikt volgens de engelsche kerk.*

None, *s. f.* (eene van de kerkelyke getyden) *Nonen — s. f plur* (oudh.) *Den zevenden dag der maenden van meërt, mey, julius en october, en den vyfden dag der acht overige maenden (by de Romeynen).*

Non-être, *s. m.* (wysbegeérte) *Onbestaenbaer weézen, weézenloos ding*, s. n. *hersen-schim*, s f.

Non-jouissance, *s. f.* (recht) *Derving, niet-bezitting*, s. f. *ongenot*, s. n.

Nonnain, nonne, nonnette, *s. f.* (schimp-w.) *Non*, s. f. *nonneken*, s. n.

Nonobstant, *prép.* (reg. *accus.*) *Niet tégenstaende, onaengezien, ondanks.*

Nonobstant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Niet tégenstaende dat.*

Non-ouvré, ée, *adj. Onbeärbeyd, onbewerkt, rouw; — effen, zonder bloemen* of *figueren.*

Nonpair, aire, *adj.* (weynig in gebruyk) *Onpaer.*

Non-payement, *s. m. Gebrek van betaeling*, s n.

Non-résidence, *s. f. Afwégzendheyd.*

Non-sanglant, ante *adj. Onbloedig.* La Messe est un sacrifice non-sanglant. *De Misse is eene onbloedige offerande.*

Non-sens, *s m. Wan-zin, onverstaenbaeren zin.*

Nonuple, *adj. et s. m. Négenvoudig, négenmael zoo groot, négenmael zoo veel.*

Nonupler, *v. a. Négenmael zoo groot maeken, négenmael verdobbelen.*

Non-usage, *s. m. Ongebruyk*, s. n.

Non-valeur, *s f Agterstel*, s. m. *schuld die niet kan ingevoorderd worden* s f. *— verwaerloosden staet van landeryën*, s. m.

Non-vue, *s. f* (schippers w.) Le vaisseau a échoué par non-vue. *Het schip is gestrand door eenen dikken nével die belettede te zien.*

Nopage *s. m.* (laken-bereyders w.) *Het noppen van het laken, het uyttrekken der knoopen*, s. n.

Nope, *s. m.* (van lakens spr.) *Nop, knoop.*

Digitized by Google

Noper, *v. a.* (laken-bereyders w.) Noper le drap. *Het laken noppen* of *met nopyzers van knoopen zuyveren.*

Nopeuse, *s. f. Nopster, die het laken van knoopen zuyvert.*

Noquet, *s. m. Loode plaet (in de hoeken van eene dak-venster)* s. f.

Nord, *s. m. Noórd, noórden*, s. n. Le vent du nord. *Den noórden wind.* Les peuples du nord. *De noórdsche volkeren.* Nord-est. *Noórd-oosten.* Nord-ouest. *Noórd-westen.*

Normale, *adj.* Ecole normale. *Schoól om leermeesters te kweeken.*

Normand, ande, *s. m. et f. Normandiër: normandsche.* — *adj. Normandsche*; ook (fig.) *schalk, loos, dobbelzinnig.*

Normandie, *s. f.* (landschap) *Normandiën*, s. n.

Norwége, norvége, *s. f.* (landschap) *Noórwégen*, s. n.

Nos, *plur. van* notre (*zoek*) Notre.

Nosologie, nosographie, *s. f. Verhandeling over de ziekte ziekte-kunde.*

Nosologique, *adj. Van de ziekte, ziekte-kundig.*

Nosologiste, *s. m. Ziekte-kundigen, ziekte-verhandelaer.*

Nostalgie, nostomanie, *s. f.* (geneésk.) *Vaderlands ziekte*, s. f. *verdriet veroorzaekt door het verlangen van naer zyn vaderland te rug te keeren*, s. n.

Nota, *s. m.* (latynsch w.) *Bemerking, aenmerking*, s. f. Nota *of* nota bene. *Bemerkt.*

Notable, *adj. Aenmerkelyk, merkweerdig, aenzienlyk.* Somme notable. *Aenmerkelyke geld-somme.* — *s. m. plur. Aenzienlykste persoonen (van een land).*

Notablement, *adv. Merkelyk, zeer veel.*

Notaire, *s. m. Notaris, beámptschryver.*

Notamment, *adv. Naementlyk, byzonderlyk.*

Notariat, *s. m. Notaris-ampt, notarisschap, beámpt-schryverschap*, s. n.

Notarié, ée, *adj. Notariëel.* Acte notarié. *Notariëelen act, act die voór eenen notaris gemaekt is.*

Note, *s. f. Noót, muziek-noót.* Changer de note. (fig.) *Van toon veranderen.* — *Teeken, merk*, s. n. Mettez une note à la marge de ce livre. *Stelt een teeken op den kant van dat boek.* — *Aenmerking, aenteekening*, s. f. On a imprimé cet ouvrage avec des notes. *Dat werk is gedrukt met aenteekeningen.* Prendre note. *In aenmerking neémen, opschryven, aenteekenen.* Notes marginales *Kantaenteekeningen (in een boek).* Note d'infamie, note infamante *of alleenlyk* note. *Schand-merk, schand-vlek.*

Noté, ée, *adj. Gemerkt, aenmerkt*; — *op nooten gezet*; — *verworpen, geschandvlekt.*

Noter, *v. a. Merken, teekenen, aenteekenen, noteéren, opschryven.* Noter d'infamie *of alleenlyk* notes. *Eerloos verklaeren, schandvlekken.* — *Op muziek-nooten zetten.*

Noteur, *s. m. Muziek-uytschryver, muziek-copiëerder.*

Notice, *s. f. Beschryving, noticie*, s. f. — *kort begryp*, s. n.

Notification, *s. f. Bekendmaeking, verwittiging.*

Notifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Bekend maeken, te kennen geeven, verwittigen.*

Notiomètre (*zoek*) Hygromètre.

Notion, *s. f. Kennis*, s. f. *denkbeéld*, s. n. Les premières notions de la physique. *De eerste gronden der natuerkunde.*

Notoire, *adj. Kennelyk, kenbaer, openbaer, wéreldkundig.*

Notoirement, *adv. Openbaerlyk, zekerlyk.*

Notoriété, *s. f. Klaerblykelykheyd, kenbaerheyd, wéreldkundigheyd, openbaerheyd.* Cela est de notoriété publique. *Dat is wéreldkundig.* Actes de notoriété. *Acten voór notaris en getuygen gemaekt.*

Notre (*plur.* nos) *pron. poss. conjoint. Onzen, onze, ons.* Notre père. *Onzen vader.* Notre Dame. *Onze lieve Vrouw.*

Le nôtre, la nôtre (*plur.* les nôtres) *pron posses. relatif* of *disjoint. Den onzen, de onze, het onze*, plur. *de onze.* Ce ne sont pas vos livres, ce sont les nôtres. *Het zyn uwe boeken niet, het zyn de onze.*

Le nôtre, *s. m. Het onze*, s. n. Défendons le nôtre. *Laeten wy het onze voórstaen.* — *s. m. plur. De onze, ons volk, onze bloedverwanten, lieden van onzen aenhang.*

Notule, *s. f. Kleyne aenteekening ter zyde van een boek.*

Nouasse, *s. f. Soórt van wilde muskaet-noót.*

Noue, *s. f. Vorst-pan, holle pan (op een dak)* — *vette wey.*

Noué, ée, *adj.* Cet enfant est noué.

Digitized by Google

Dat kind is aengewassen, heeft dobbele gevrigten of *den ledenvang.*

Nouement, *s. m. Knooping, toeknooping, strikking*, s. f.

Nouer, *v a. Knoopen, toeknoopen, strikken.* Nouer de l'argent dans le coin d'un mouchoir. *Geld knoopen in den hoek van eenen neusdoek.* Nouer amitié. *Vriendschap maeken.* — *v. n et r.* (van vrugten spr.) *Speenen, van bloem tot vrugt worden, zich tot vrugt zetten.*

Nouet, *s. m. Zaksken met kruyden (die men ergens in laet weeken)* s. n.

Noueux, euse, *adj.* (van hout spr.) *Kwastig, knobbelig, knoestig, weeragtig.*

Noulet, *s. m. Kleyn goótje boven eene dak-venster*, s. n. — *goót tusschen twee daken*, s. f.

Nourrain, *s. m. Groey, kweekvisch.*

Nourri, ie, *adj. Gevoed, opgevoed, opgebragt, opgekoesterd, opgekweekt.* Grain bien nourri. *Een vol graen.* Style nourri. *Woórdenryke schryfwyze.* Lettre bien nourrie. *Letter die haere behoorlyke dikte en grootte heeft.* Tableau bien nourri. *Schildery die dik met verf belegd is*

Nourrice, *s. f. Voedster, min, mem, minnemoeder, zuygmoeder.* Mettre un enfant en nourrice. *Een kind uytbesteeden by eene voedster.* Retirer un enfant de nourrice. *Een kind van zyne voedster te huys haelen.*

Nourricier, *s. m. et adj.* Père nourricier. *Voestervader, voesteraer.*

Nourricier, ière, *adj. Voedend.* Le suc nourricier. *Het voedend sap.*

Nourrir, *v. a. Spyzen, voeden, voedsel geeven, den kost geeven*; — *te zuygen geeven, met zyn melk voeden*; — (fig.) *opvoeden, opkweeken, opbrengen, opkoesteren.*

Nourrissage, *s. m. Het bezorgen, het oppassen (van het vee)* s. n.

Nourrissant, ante, *adj. Voedend, voedzaem, voedsel geevend.*

Nourrisseur, *s m. Koey-houder.*

Nourrisson, *s. m. Voesterling, zuygeling, kweeheling*, s. m. *minnekind, voesterkind*, s. n.

Nourriture, *s. f. Kost*, s. m. *voedsel*, s. n. *leef-middelen*, s. m plur. Cet arbre prend nourriture. *Dien boom is in den groey* of *heeft wortel gevat.* Faire des nourritures. *Vee opkweeken* of *bezorgen.*

Nous, *pron pers. Wy* (accus. *ons*) Nous autres. *Wy.*

Nouveau, nouvel, nouvelle, *adj. Nieuw.* (*nouveau* word gesteld voór het *masc.* dat met eene consonans begint; *nouvel* voór het *masc.* dat met eene vocael of stomme *h* begint; en *nouvelle* voór het *fém.*) Un habit nouveau. *Een kleed van een nieuw maeksel, nieuwmodensch kleed.* Un nouvel habit. *Een ander kleed.* Un habit neuf. *Een nieuw kleed.* De nouveau. *Op een nieuw, wederom, nog eens.* Du nouveau, *s. m. Iet nieuws.*

Nouveauté, *s. f. Nieuwigheyd.* De dangereuses nouveautés. *Gevaerlyke nieuwigheden.*

Nouvelle, *s. f. Tyding, nieuwe tyding, maere*, s. f. *nieuw berigt, wat nieuws*; — *vertelsel*, s. n.

Nouvellement, *adv. Nieuwelings, kortelings, onlangs.*

Nouvelleté, *s. f.* (recht) *Verstooring in het bezit.*

Nouvelliste, *s. m. Liefhebber van nieuwe tydingen*; — *schryver* of *uytvinder van nieuwe tydingen.*

Novale, *s. f. Nieuw-beploegd en bezaeyd land*. s. n. Il a défriché cette terre et l'a mise en novale. *Hy heeft dit land nieuwelings beploegd en bezaeyd.* — *s. f. plur. Tienden die de Pastoors heften op de nieuw-beploegde en bezaeyde landen.*

Novateur, *s. m. Invoerder* of *uytvinder van nieuwigheden*

Novation, *s. f.* (van verbintenissen spr.) *Verandering.*

Novelles, *s. f plur.* (recht) *Vierde en laetste gedeelte van het roomsch wet-boek doór Justinianus opgesteld*, s. n.

Novembre, *s. m November*, s. m. *maend november, slagt-maend*, s. f.

Novice, *adj. Nieuw, onervaeren, onbedreeven.* Il n'est pas si novice que vous le croyez. *Hy is zoo onervaeren niet als gy meynt.* — *s. m. et f. Nieuweling in een klooster, kloosterling die in de proef-jaeren is.*

Noviciat, *s. m Proef-jaeren*, s. n. pl. *proef-tyd (der kloosterlingen)* s. m. — *kamer* of *vertrek der kloosterlingen die in de proef-jaeren zyn*; — *leer-jaeren* of *leer-tyd in konsten en weetenschappen.*

Novissimé, *adv.* (gem. latynsch w.) *Onlangs.*

Noyale, *adj.* Toile noyale. *Digt aengeslaegen zeyl-doek.*

Noyau, *s. m. Steen, kroek-steen (van sommige vrugten).* Noyau de cerise. *Kriek-steen.* — *Spil (van eenen wenteltrap)* s. f. — *vorm die het holle* of *het binnenste van kanons, klokken enz.*

Digitized by Google

uytmaekt, s. m. Ce fut le noyau d'une révolte. *Dat was het begin van eenen oproer.*

Noyé, ée, *adj. Verdronken.* Il a les yeux noyés de larmes. *Zyne oogen zyn vol traenen.* Un homme noyé de dettes. *Eenen mensch met schulden overlast.*

Noyer, *s. m. Nooten-boom, nootelaer, okkernooten-boom, walnooten-boom.*

Noyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Verdrinken, verzuypen.* Noyer un chien. *Eenen hond verdrinken.* — *Overstroomen, onder water zetten.* Les pluies ont noyé la campagne *De régens hebben het land overstroomd.* Noyer une boule. *Eenen bol overwerpen (in de bol-baen).* Noyer les couleurs. (schilder-k.) *De koleuren zagtjes afschaduwen.*

Se noyer, *v. r. Verdrinken, verzuypen*, v. n. Il s'est noyé dans la rivière. *Hy is verdronken in de rivier.* — (fig.) *Zich dompelen, zich steeken.* Se noyer dans la débauche. *Zich dompelen in de overdaed.*

Noyon, *s. m.* (spreek uyt *neyon*) *Kuyl (aen het eynde van de bol baen).*

Nu, *s. m.* (schilder-k.) *Het naekt*, s. n. Dessiner d'après le nu. *Naer het naekt teekenen.* Vêtir les nus. *De naekten kleeden.*

Nu-ue, *adj. Naekt, bloot.* Les sauvages vont tous nus *De wilden gaen geheel naekt.* Épée nue. *Blooten degen.* Tout nu, toute nue. *Moedernaekt.* Nu-jambes. *Bloots-beens.* Nu-pieds. *Bar-voets, bloot-voets.* Nu-tête. *Bloot-hoofds.* A nu. *Naekt, bloot.* Monter un cheval à nu. *Een peerd zonder zadel beryden.*

Nuage, *s. m. Wolk, bewolking*, s. f.

Nuageux, euse, *adj. Bewolkt, met wolken overdekt*; — (van diamanten spr.) *onklaer.*

Nuaison, *s. f.* (schippers w.) *Tyd geduerende den welken den wind uyt de zelve streek waeyt*, s. m.

Nuance, *s. f. Schakeering, ongevoelyke vermeerdering* of *vermindering van het zelve koleur van het donker tot het licht* of *van het licht tot het donker*; — *mengeling van koleuren die wel op malkander voegen*, s. f. — (fig.) *fyn en byna ongevoelyk verschil tusschen twee zaeken van het zelve slach*, s. n.

Nuancer, *v. a. Schaduwen, schakeeren*; — *de koleuren wel op malkaer voegen.* Cet auteur sait bien nuancer ses caractères. *Dien schryver weet den verscheyden aerd van zyne personen wel te treffen* of *uyt-te-drukken.*

Nubécule, *s. f.* (oogmeesters w.) *Wolkskes (in het hoorn-vlies van het oog)* s. n.

Nubile, *adj. Houwbaer, trouwbaer, oud genoeg om te trouwen.*

Nubilité, *s. f. Houwbaerheyd, trouwbaerheyd.*

Nudité, *s. f. Naekteyd, blootheyd*, — *schaemelheyd.* — *s. f. pl.* (schilder-k.) *Naekte beelden*, s. n. plur.

Nue, *s. f. Wolk.*

Nuée, *s. f. Wolk*; — (fig.) *groote menigte.*

Nuement, *adv.* (*zoek*) Nûment.

Nuer, *v. a.* (*zoek*) Nuancer.

Nuire, *v. n. irrég.* (Je nuis, tu nuis, il nuit; nous nuisons, vous nuisez, ils nuisent. Je nuisois. Je nuisis. J'ai nui. Je nuirai. Je nuirois. Nuis. Que je nuise. Que je nuisisse. Nuisant; nui, ie) (reg. *dativ.*) *Hinderen, benadeelen*, v. a. *schadelyk zyn*, v. n.

Nuisance, *s. f.* (oud w.) *Schade*, s. f. *nadeel*, s. n.

Nuisible, *adj. Hinderlyk, schadelyk, nadeelig.*

Nuit, *s. f. Nagt*, s. m. La nuit du tombeau. *De dood.* De nuit. *By den nagt, in den nagt, 's nagts.*

Nuitamment, *adv.* (recht) *By den nagt, in den nagt, 's nagts.*

Nuitée, *s. f. Nagt-tyd, tyd van eenen nagt*, s. m.

Nul, *pron. indéfini.* (moet altyd verzeld zyn met de negatie *ne*) *Niemand.* Nul n'est innocent devant Dieu. *Niemand is onnoozel voór God.*

Nul, ulle, *adj. Geen*; — *onwettig, nietig, van geender weerde.*

Nullement, *adv. Geenzins, in geenderleye wyze, gantsch niet*; — (recht) *onwettiglyk.*

Nulle part, *adv. Nergens, in geene plaets, nivers.*

Nullité, *s. f. Nietigheyd, nulliteyt*; — (recht) *onwettigheyd.*

Nûment, *adv. Naektelyk, rondborstiglyk, zonder bewimpeling*; — (recht) *onmiddelyk.*

Numéraire, *s. m. Gemunt geld*, s. n. *geldstukken*, s. n. plur. — *adj.* Valeur numéraire. *Depaelde weerde der geldstukken.*

Numéral, ale, *adj.* Lettre numérale. *Tel letter.*

Numérateur, *s. m.* (cyffer-k., bovenste van een gebroke getal) *Teller*, s. m.

Digitized by Google

Numération, *s. f.* (cyffer-k. *en* rechc) *Optelling, oprekening*

Numérique, *adj. Van getallen, met getallen*

Numériquement, *adv. In getal*

Numéro, *s. m.* (heeft geene s in *plur*) *Nomber*, s. m. *getal*, s. n.

Numéroter, *v. a. Merken, teekenen met nombers* of *getallen, nombreeren.*

Numismatique, *adj. Gedenkpenning-kundig, van de gedenkpenningen.* Science numismatique. *Gedenkpenning-kunde.*

Numismatographie, *s. f. Beschryving der oude gedenkpenningen.*

Nummulaire, *s. f.* (plant) *Penning-kruyd, duyzend-kruyd*, s. n.

Nuncopatif, *adj. m.* (spreek uyt *nonkupatif*) (recht) Testament nuncupatif. *Mondeling testament*

Nundinales, *adj. f. plur.* (spreek uyt *nondinal*) (oudh.) Lettres nundinales. *De acht eerste letteren van den a-b.*

Nuptial, ale, *adj. Bruylofts, houwelyks.* Robe nuptiale. *Bruylofts kleed.* Bénédiction nuptiale. *Houwelyks zegen.*

Nuque, *s. f. Nek, agterhals, nekput*, s. m.

Nutation, *s. f.* (sterre-k.) *Beevende beweeging (van de as der aerde)* — (kruyd-k.) *wending der bloemen enz. naer de zon of ruyme locht.*

Nutritif, ive, *adj. Voedend, voedzaem.*

Nutrition, *s. f. Voeding.*

Nyctalope, *s. m. et f.* (geneés-k.) *Dag-blind, die béter 's nagts als in den dag ziet.*

Nyctalopie, *s. f.* (geneés-k.) *Dag-blindheyd, oog-kwael waer door men 's nagts béter ziet als in den dag.*

Nymphe, *s. f.* (fabel-k.) *Nimf, veld-godin, bosch-godin, rivier-godin enz.*; — (dicht-k.) *liefste, minnaeres.* — (*zoek*) Chrysalide. — *s. f. plur.* (ontleed-k.) *Vleugels*, s. m. pl. *water-lippen (der lyf-moeder)* s. f. plur.

Nymphée, *s. f.* (oudh.) *Openbaer bad*, s. n.

Nymphomanie, *s. f.* (geneés-k.) *Raezende lyf-moeder.*

Nymphotomie, *s. f. Snyding van de water-lippen der lyf-moeder.*

O

O, *s. m. quinzième Lettre de l'Alphabet.*

O! *interj.* O mon père! *O mynen vader!*

Obédience, *s. f.* (klooster-w.) *Gehoorzaemheyd*, s. f. — *orden-brief, reys-brief (van den klooster-oversten aen eenen monik)* s. m. Pays d'obédience. *Land waer in den Paus tot geestelyke ampten benoemt.*

Obédienciel, elle, *adj.* (godsgeleerdh.) *Die gehoorzaemt aen hoogere magt.*

Obédiencier, *s. m.* (klooster-w.) *Monik die een geestelyk ampt voór eenen anderen bedient.*

Obéir, *v. n. Gehoorzaemen, gehoorzaem zyn, onderdaenig zyn.* Cheval qui obéit bien à la bride. *Peerd dat wel naer den toom luystert.* — (fig.) *Buygen, buygzaem zyn, gedweeg zyn.* L'acier obéit plus que le fer. *Het staal is buygzaemer als het yzer*

Obéissance, *s. f. Gehoorzaemheyd, onderdaenigheyd.*

Obéissant, ante, *adj. Gehoorzaem, onderdaenig*; — (fig.) *buygzaem, gedweeg.* Fer obéissant. *Buygzaem yzer.*

Obélisque, *s. m. Gedenkzuyl, gedenknaeld, graf-naeld*, s. f.

Obéré, ée, *adj. Vol schulden, die veel schulden heeft.*

Obérer, *v. a. Met schulden belasten* of *bezwaeren.* — *v. r. Zich in schulden steeken, veele schulden maeken.*

Obésité, *s. f.* (geneés-k.) *Al te groote vetheyd (des lichaems) overmaet van vet.*

Obier, *s. m.* (heester) *Witten haezelaer*, s. m. *water-vlier*, s. f. *zwelkenhout*, s. n.

Obit, *s. m. Jaerlyksche ziel-misse*, s. f. *jaergetyde (voór eenen overleden)* s. n.

Obituaire, *s. m. et adj.* Registre obituaire. *Register van jaergetyden*, s. n. — *s. m. Kerkelyken persoon die eene bediening verkreegen heeft by afsyvigheyd van eenen anderen.*

Objecter, *v. a. et n. Opwerpen, tégenwerpen, voórwerpen, tégen inbrengen.*

Objectif, ive, *adj. Van de voórwerpen.* Verre objectif. *Glas van eene zienbuys dat het verste van het oog* of *aen het dik eynde der zienbuys is.* — (godsgeleerdheyd) Dieu est notre bonheur objectif. *God is het voórwerp onzer gelukzaligheyd.*

Objection, *s. f. Opwerping, tégenwerping*, s. f. *tégenwerpsel*, s. n.

Objet, *s. m. Voórwerp*; — *eynde, oogmerk, oogwit*, s. n.

Objurgation, *s. f.* (oud) *Bestraffing, doórhaeling.*

Digitized by Google

Oblat, *s. m. Wéreldlyken persoon die zich in een klooster begeeft en er de régels van onderhoud; — verminkten* of *ouden krygsman die eertyds in eene abdy of prioory onderhouden wierd.*

Oblation, *s. f. Offerande, opoffering.*

Obligation, *s. f. Verpligting, pligt, verbintenis*, s. f. — *schuld-brief, lo·rente-brief, verband-brief*, s. m. *obligatie*, s. f.

Obligatoire, *adj. Verpligtend, verbindend.*

Obligé, *s. m.* (recht) *Persoon die zich ergens toe verbonden heeft*, s. m. — *wéderzydsche schriftelyke verbinding tusschen eenen meester en zynen leerjongen*, s. f.

Obligé, ée, *adj.* (muziek) Partie obligée. *Party die niet kan agtergelaeten worden, noodzaekelyke party.* Récitatif obligé. *Zang-verhaal met speeltuygen verzeld.*

Obligeamment, *adv. Beleéfdelyk, op eene verpligtende wyze, gedienstiglyk.*

Obligeance, *s. f. Beleéfdheyd, heuschheyd, gedienstigheyd.*

Obligeant, ante, *adj. Beleéfd, verpligtend, gedienstig, heusch.*

Obliger, *v. a.* (nous obligeons, obligeâmes) *Verpligten, verbinden, noodzaeken, dwingen.* Obliger à restitution. *Tot vergoeding dwingen.* Mon devoir m'y oblige. *Myne pligt verbind my daer toe.* J'y suis obligé. *Ik ben daer toe verpligt.* (Als er na *obliger* een *verbum* volgt, gebruykt men in eene active beteekening tusschen de twee *verba à* of *de*, volgens dat het gehoor vereyscht) Notre devoir nous oblige à bien faire. *Onze pligt noodzaekt ons wel te doen.* Cette nouvelle l'oblige de quitter son entreprise. *Die tyding dwong hem van zyne onderneeming af-te-zien.* (Maer in eene passive beteekening is *de* béter) Les Princes sont obligés de révérer la Religion. *De Vorsten zyn verpligt den Godsdienst te eerbiedigen.* (Als *obliger* vervoegd is met het *pron. person.*, moet *à* gebruykt worden) Il s'oblige à le faire. *Hy verbind zich om het te doen.* Obliger un apprenti. *Eenen leerjongen by eenen meester bestedden (om eenen stiel te leeren).* — *Dienst doen, verpligten.* Vous m'obligerez beaucoup. *Gy zult my grooten dienst doen, gy zult my verpligten.* Je vous suis bien obligé. *Ik ben u wel verpligt* — *v. r. Zich verpligten*; ook *borg blyven.*

Oblique, *adj. Schuynsch, scheef.* Les rayons du soleil sont plus obliques en hiver qu'en été. *De zonne-straelen zyn schuynscher in den winter als in den zomer.* — *Bedekt, van ter zyde.* Louange oblique. *Bedekten lof (wanneer men imand bedektelyk pryst).* — *Bedriegelyk, slinksch.* Moyens obliques. *Bedriegelyke middelen.*

Obliquement, *adv. Schuyns, scheef, van ter zyden*; — *bedektelyk*; — *bedriegelyk.*

Obliquité, *s. f. Schuynte, schuynschheyd, scheefheyd, scheefte.*

Oblitéré, ée, *adj.* Caractères oblitérés. *Letteren die byna uytgesleeten zyn.*

Oblitérer, *v. a. Byna doen uytslyten.*

Oblong, ongue, *adj. Langwerpig, langer als hoog.*

Obole, *s. f. Gewigt van twaelf grynen*, s. n. — (oud) *halven penning*, s. m.

Obombrer, *v. a.* (oud) *Bedekken, verbergen.*

Oboval, ale; obové, ée, *adj.* (kruyd-k) *Eyvormig.*

Obreptice, *adj.* (recht) *Door list verkreegen (met eene waerheyd te verzwygen).*

Obrepticement, *adv.* (recht) *Op eene listige wyze, listiglyk.*

Obreption, *s. f.* (recht) *List (bestaende in eene waerheyd te verzwygen).*

Obron, *s. m.* (slotmaekers w.) *Kram (daer de tong van het slot inschiet)* s. f.

Obronnière, *s. f. (zoek)* Aubronnière.

Obscène, *adj. Onearbaer, onkuysch, onzuyver.*

Obscénité, *s. f. Onearbaerheyd, onkuyschheyd, onzuyverheyd.*

Obscur, ure, *adj. Duyster, onklaer, donker.* Il fait obscur. *'T is donker.* — (fig.) *Verborgen, onverstaenbaer*; — *onbekend, gering, slagt, van geen aenzien, onvermaerd.* Naissance obscure. *Geringe afkomst.* Mort obscure. *Stille dood die geenen roem nalaet.*

Obscurcir, *v. a. Verduysteren, verdonkeren, benévelen, bezwalken.* — *v. r. Duyster worden, verduysteren, verdonkeren, bewolken, benévelen*, v. n. Le soleil s'obscurcit. *De zon verduystert.*

Obscurcissement, *s. m. Verduystering, verdonkering, benéveling, bezwalking*, s. f.

Obscurément, *adv. Duysterlyk*; — (fig.) *verborgenlyk, op eene onverstaenbaere wyze*; — *zonder aenzien, op eene onbekende wyze.*

Digitized by Google

Obscurité, *s. f. Duysterheyd, donkerheyd, duysternis*, s. f. *den duyster, den donker*, s. m. — (fig.) *verborgenheyd, onverstaenbaerheyd*; — *geringheyd, vergeetenheyd, onvermaerdheyd*, s. f.

Obsécrations, *s. f. plur.* (oudheyd) *Openbaere gebéden om de goden te bedaeren (by de Romeynen)* s. n. plur.

Obséder, *v. a. Lastig vallen, kwellen, plaegen.*

Obsèques, *s. f. plur. Lyk-dienst*, s. m. *uytvaert*, s. f.

Obséquieux, euse, *adj. Al te beleéfd, lastig door beleéfdheyd.*

Observable, *adj. Zigtbaer, merkbaer, onderscheydbaer.*

Observance, *s. f. Onderhouding*, s. f. *het onderhouden*, s. n. — *kloosterregel*, s. m.

Observantin, *s. m. Minderbroeder van het gestrengste orden.*

Observateur, *s. m. Waerneémer, aenmerker, beschouwer.* Les observateurs des astres. *De waerneémers der sterren.*

Observateur, trice, *s. m. et f. Onderhouder: onderhoudster*; — *afspieder, beloerder (van imands gedrag)* — *adj. Waerneémend, beschouwend.*

Observation, *s. f. Onderhouding*; — *waerneéming, opmerking, beschouwing*; — *aenteekening, aenmerking (op een boek).* Armée d'observation. *Naspeurings léger, léger dat eene belégering dekt* of *de beweégingen der vyanden naspeurt.*

Observatoire, *s. m. Sterre-schouwplaets, verhéve plaets daer den loop der sterren waergenomen word*, s. f. *observatorie*, s. n.

Observer, *v. a. Onderhouden.* Observer les lois. *De wetten onderhouden.* — *Waerneémen, beschouwen*; — *letten, opletten, agt geéven, agt neémen, agt slaen*; — *bespieden, afspieden, afloeren, beloeren.* — *v. r. Omzigtig zyn in woórden en werken*, v. n.

Obsession, *s. f. Plaeging, kwelling.*

Obsidiane (*zoek*) Obsidienne.

Obsidienne, *adj. et subst. fém.* Pierre obsidienne. *Doórschynenden steen (die by de oude volkeren, zoo men meynt, in plaets van glaze ruyten gebruykt wierd).*

Obsidionale, *adj. fém.* Couronne obsidionale. *Belégerings kroon (die van de Romeynen gegeéven wierd aen eenen veldheer die eene stad had ontzet).* Monnoie obsidionale. *Belégerings munt, munt in eene belégering gangbaer (voór veél meerder als de inwendige weérde).*

Obsolète, *adj.* (spreek-k.) *Oud, verouderd.*

Obstacle, *s. m. Hinderpael*, s. m. *verhindering, hapering*, s. f. *belet, beletsel*, s. n.

Obstination, *s. f. Hardnekkigheyd, styfhoofdigheyd, koppigheyd.*

Obstiné, ée, *adj. et subst. Hardnekkig, styfzinnig, onverzettelyk, halsterrig, koppig.*

Obstinément, *adv. Hardnekkiglyk, koppiglyk.*

s'Obstiner, *v. r. Hardnekkig zyn*, v. n. *zich hardnekkiglyk ergens tégen stellen*, v. r. — *v. a.* (gem.) *Hardnekkig maeken.*

Obstructif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Stoppend.*

Obstruction, *s. f.* (geneés-k.) *Verstoptheyd, verstopping.*

Obstruer, *v. a. Verstoppen.*

Obtempérer, *v. n.* (recht) *Gehoorzaemen.* Obtempérer aux lois. *Aen de wetten gehoorzaemen.*

Obtenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Verkryygen, verwerven, bekomen, erlangen*

Obtention, *s. f.* (recht) *Verkryging, verwerving, bekoming, erlanging.*

Obturateur, *s. m.* (beel-k.) *Goude* of *zilvere plaet om eene opening in het gehémelte van den mond te stoppen*, s. f.

Obtus, use, *adj.* (de *s* word uytgesproken in *masc.*) (meét-k.) Angle obtus. *Stompen hoek.* Esprit obtus. *Plompen* of *botten geest.*

Obtusangle, *adj.* (meét-k.) Triangle obtusangle. *Dryhoek met eenen stompen hoek.*

Obtusangulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met stompe hoeken.*

Obus, *s. m. Obits-bombe*, s. f.

Obusier, *s. m. Obits (om kleyne bomben te werpen).*

Obvention, *s. f.* (kerkelyk w.) *Kerkelyke schatting.*

Obvier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier* en reg. *dativ.*) *Voórkomen, afweéren, afwenden*, v. a. Obvier à un malheur. *Een ongeluk afweéren.*

Ocaigner, *v. a.* Ocaigner un gant. *Eenen handschoen van binnen bestryken met welriekende gom.*

Occasion, *s. f. Gelégenheyd, oorzaek, réden.* A l'occasion de cette fête. *Ter gelégenheyd van deézen feestdag.* Il se saisira de l'occasion. *Hy zal zyne kans waerneémen.* Par occasion. *By geval, by gelégenheyd.* — *Gevecht*, s. n. *stryd,*

Digitized by Google

s. m. Occasion bien chaude. *Hérigen stryd.* Se porter aux occasions. *Zich in de gevaeren begeéven.*

Occasionel, elle, *adj.* (schoól-w.) Cause occasionelle. *Gelégenheyd gedwende oorzaek.*

Occasionellement, *adv.* *By geval, by gelégenheyd.*

Occasioner, *v. a.* *Veroorzaeken, gelégenheyd geéven, aenleyding geéven.*

Occident, *s. m.* *Weston* s n

Occidental, ale, *adj.* *Westelyk, van het weston, westersch.* Les peuples occidentaux. *De westersche volken.*

Occipital, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het agterhoofd.*

Occiput, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) (ontleéd-k.) *Agterhoofd*, s. n.

Occire, *v. a.* (oud) *Dooden, dood slaen, ombrengen.*

Occiseur, *s. m.* (oud) *Dooder, moordenaer.*

Occision, *s. f.* (oud) *Vermoording, slagting*, s. f. *bloedbad*, s. n.

Occultation, *s. f.* (sterre-k.) *Verberging, verschuyling (eener dwaelster).*

Occulte, *adj.* *Verborgen, verholen, geheym.*

Occupant, *s. m.* Premier occupant. *Eersten bezitter, eersten bezitnaemer.*

Occupation, *s. f.* *Bézigheyd, onlédigheyd*, s. f. *werk*, s. n. — (recht) *bewooning*; — (oórlogs w.) *bezitnaéming*, s. f.

Occupé, ée, *adj.* *Bézig, onlédig*; — *bewoond.*

Occuper, *v. a.* *Bézig houden, werk geéven.* Il faut occuper les jeunes gens. *Men moet de jonge lieden bézig houden.* — *Bewoonen.* Il occupe une grande maison. *Hy bewoont een groot huys.* — *In bézit naémen, bezetten.* Nos troupes occupèrent les hauteurs. *Onze krygsbenden namen de hoogten in bezit.* — *Beslaen, vervullen.* Les esprits n'occupent point de lieu. *De geesten beslaen geene plaets.* Occuper la place de quelqu'un. *Imands bediening bekleeden.* — *v. n.* (recht) *Van imand aengesteld zyn, in imands naem te werk gaen.* Ce procureur occupe pour moi dans cette cause. *Dien pleytbezorger is van my aengesteld in die zaek.*

s'Occuper, *v. r* (reg. dativ.) *Bézig zyn, zich bézig houden.* Il s'occupe à son ouvrage. *Hy is bézig aen zyn werk* — (reg ablat.) *Peyzen denken.* Il s'occupe de son jardin. *Hy denkt op zynen hof.*

Occurrence, *s. f.* *Voórval*, s. n. *gelégenheyd, ontmoeting*, s. f.

Occurrent, ente, *adj.* *Ontmoetend, voórvallend.*

Océan, *s. m.* *Oceäen*, s. m. *de groote zee (die rondom de aerde loopt)* s. f. Un océan de maux. *Eenen overvloed van rampen.*

Océane, *adj. f.* La mer océane. *Den oceäen, de groote zee.*

Ochlocratie, *s. f.* (spreék uyt ohlokraci) *Bestiering doór het gemeen volk.*

Ocre, *s. m.* *Oker, geélen oker*, s. m. *berg-geél*, s. n.

Octaccrde, *s. m.* *Achtsnaerig speéltuyg*, s. n.

Octaèdre, *s. m.* (meét-k.) *Achtzydige figuer*, s. f.

Octaétéride, *s. f.* (tydréken-k.) *Tyd van acht jaeren*, s. m.

Octagynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen acht stampertjes hebben*, s. n.

Octandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen acht helmstyltjes hebben* s. n.

Octante, *adj.* (oud) *Tachentig.*

Octantième, *adj.* (oud) *Tachentigste.*

Octaples, *s. m. plur.* *Achtvoeligen Bybel*, s. m.

Octateuque, *s. m.* *De acht eerste boeken van het oud Testament*, s n. plur.

Octave, *s. f.* *Octaef*, s. n. *achtdagsche kerk-plegt*, s. f. — (muziek) *octaef, achttoon, achtste noót*; — (dicht-k.) *strooj van acht verzen.*

Octavin, *s. m.* *Soórt van kleyne fluyt.*

Octavine, *s. f.* *Zékere kleyne klavecimbel.*

Un in-octavo, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in-octavo, boek in achten*, s. n.

Octil, *adj. m.* (sterre-k.) Aspect octil. *Stand van twee dwaelsterren die vyfenveertig graeden van malkaander staen.*

Octobre, *s. m.* *October*, s. m. *de maend october, wyn-maend*, s. f.

Octogénaire, *adj. et subst.* *Tachentigjaerig, die tachentig jaeren oud is.*

Octogone, *adj.* (meét-k.) *Achthoekig, achthantig.* — *s. m.* *Achthantige figuer*, s. f.

Octopétalé, ée, *adj* (kruyd-k.) *Uyt acht bloem-bladen bestaende.*

Octophore, *s. f.* *Draegstoel die van acht mannen gedraegen word*, s. m.

Octophylle, *adj.* (kruyd-k.) *Uyt acht bladjes bestaende.*

Digitized by Google

Octostyle, s. f. (bouw-k.) *Rey van acht pilaeren.*

Octroi, s. m. *Vergun-brief.* Octrois, deniers d'octroi. *Heffing van penningen ter noodwendigheyd der stéden* Octroi de bienfaisance. *Heffing van penningen ten behoeve der armhuyzen enz.*

Octroyer, v. a (word geconj. als *Employer*) *Vergunnen, verleenen, toestaen, begunstigen.*

Octuple, adj. et s. m. *Achtdubbeld, achtvoudig, achtmael zoo veel, achtmael zoo groot.*

Octupler, v. a *Achtmael zoo groot maeken, achtmael verdubbelen*

Oculaire, adj. *Oog, van het oog.* Témoin oculaire. *Oog-getuygen.* — s. m. et adj. Verre oculaire. *Oog-glas, glas in eene zienbuys dat het digtste by het oog* of *aen het dun eynde is.*

Oculairement, adv. *Zigtbaer.*

Oculiste, s. m. et adj. *Oogmeester, die oogen geneest.*

Odalisque, odalique, s. f. *Bywyf (van den grooten Heer)* s. n.

Ode, s. f. *Zang-gedicht*, s. n.

Odéum, odéon, odée, s. m. (oudh.) *Schouwburg (door Péricles gebouwd in Athénen)* s. n. — *muziekzael*, s. f.

Odeur, s. f. *Reuk, geur.* s. m. Odeur agréable. *Welriekendheyd.* Odeurs. *Welriekende dingen.* Mourir en odeur de sainteté. *Als eenen gelukzaligen sterven.*

Odieusement, adv. *Haetelyk, verfoeyelyk.*

Odieux, euse, adj. *Haetelyk, verfoeyelyk.*

Odomètre, s. m. *Weg-meéter, schreéden-teller*, s. m. *werktuyg om de schreéden van eenen weg te meéten*, s. n.

Odontalgie, s. f. (geneés-k.) *Tandpyn.*

Odontalgique, odontique, adj. (geneés-k.) *Tand-pyn stillende.* Plantes odontalgiques. *Tand-kruyden.*

Odontechnie, s. f. (heel-k.) *Tandkunde.*

Odontoïde, adj. *Tandvormig*

Odontologie, s. f. *Verhandeling over de tanden.*

Odorant, ante, adj. (dicht-k.) *Welriekend.*

Odorat, s. m. (eenen der vyf zinnen) *Reuk.*

Odorer, v. a. (schoól-w.) *Rieken.*

Odoriférant, ante, adj. *Welriekend, geurig.*

Odyssée, s. f. *Helden-dicht van Homérus de daeden van Ulysses beschryvende*, s. n.

NB. Œ word uytgesproken als é of e. maer in *œil* en alle zyne *composita* word *œ* uytgesproken als *eu.*

Œconome, œconomie etc. (*zoek*) Économe économie etc.

Œcuménicité, s. f. *Algemeenheyd.* L'œcuménicité d'un concile. *De algemeenheyd van eene kerk-vergadering.*

Œcuménique, adj. *Algemeen.* Concile œcuménique. *Algemeene kerkvergadering.*

Œcuméniquement, adv. *Algemeenlyk.*

Œdémateux, euse, adj. (geneés-k.) *Dat van den aerd van een slymerig water-gezwel is; — die een slymerig water-gezwel heéft.*

Œdème, s. f. (genées-k.) *Slymgezwel, slymerig water-gezwel, koud gezwel*, s. n.

Œil (*plur.* yeux) s. m. (spreék uyt *euil*) *Oog*, s. n. Coup d'œil. *Wenk, oogslag oogwenk*; ook *gezigt, uytzigt.* D'un coup d'œil. *Met eenen opslag van het oog, met eenen oogwenk.* Avoir l'œil au guet. *Een oog in het zeyl houden, een waekend oog houden.* A vue d'œil *Oogschynelyk.* — *Steél-gat (van eenen hamer)* — *middengat (in eenen molen-steen, slyp-steen enz.)* — *riem-gat (boven aen een peérden-gebit)* s. n. — (van kaes, brood enz. spr., word niet gebruykt als in *plur. yeux*) *oogen, gatjes*, s. n. plur. — (van stoffen, pérelen en kostelyke gesteenten spreék.) *oog*, s n. *glans*, s. m. — (kruyd-k.) *kruyn (tégen over den steél van appelen en peéren)* s. f. — *knop (aen boomen en andere gewassen die op het uytschieten staen)* s. m.

Œil-de-bœuf (*plur.* œils-de-bœuf) s. m. *Ronde dak-venster*, s. f. — *soórt van schouw*; — (plant) *osie-oog*, s n *koedille, padde-bloem*, s. f.

Œil-de-bouc, s. m. (schippers w.) *Wolkskes (dat allengskens vergroot en somtyds den voórbode van eenen schrikkelyken storm is)* s n.

Œil-de-chat, s. m. (soórt van agaetsteen) *Katten-oog*, s. n.

Œil-de-christ, s. m. (plant) *Sterrekruyd*, s. n.

Œillade, s. f. *Oogslag, oogwenk, wenk, lonk*, s. m. *lonking, toelonking*, s. f. Jeter des œillades. *Lonken, toelonken.*

Digitized by Google

Œillader, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Lonken, toelonken.*

Œillère, *adj. et s. f.* Dent œillère. *Oog-tand.* — *s. f. Oog-leêr*, s. n. *oog-lap (een den toom van een peêrd)* s. m.

Œillet, *s. m.* (bloem) *Nagel-bloem, giroffel-bloem, teste-bloem, angelier*, s. f. Œillet d'Inde. *Africaen, témis-bloem.* — *Nestel-gat*, s. n.

Œilleterie, *s. f. Plaets die beplant is met giroffel-bloemen.*

Œilleton, *s. m. Loot*, s. f. *afzetsel (van eene giroffel-bloem* of *artichok)* s. n.

Œilletonner, *v. a. De looten* of *afzetsels der giroffel-bloemen* of *der artichokken afsnyden.*

Œnomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery door den wyn.*

Œnomètre, *s. m. Wyn-meêter*, s. m. *werktuyg om de kragt van den wyn te meêten*, s. n.

Œsophage, *s. m.* (ontleêd-k.) *Slokdarm*, s. m. *locht-pyp*, s. f. Muscle œsophage. *Sluyt-spier.*

Œsophagien, enne, *adj.* (ontleêd-k.) *Van den slok-darm.*

Œsophagotomie, *s. f.* (heel-k.) *Slokdarm-sneêde.*

Œstype, *s. m. Vet van ongewassche schaeps-wol*, s. n.

Œuf, *s. m.* (spreêk uyt *euf*) *Ey*, s. n. Des œufs. *Eyeren.* Œufs mollets, œufs à la coque. *Eyeren uyt den dop, slurp-eyeren.* Œufs frits, œufs fricassés, œufs brouillés. *Geroerde eyeren.* Œufs au miroir, œufs sur le plat *of* au plat. *Osse-oogen, spiegel-eyeren, gebakke eyeren die niet ondereengeslaegen zyn.* Des œufs sans coque. *Wind-eyeren.* Blanc d'œuf. *Ey-wit, het wit van een ey.* Jaune d'œuf. *Dooyêr van een ey.* Œufs de poisson. *Kuyt van visch.*

Œuvé, ée, *adj.* Poisson œuvé. *Kuyt-visch, kuyter, wyfken van den visch.*

Œuvre, *s. f. Werk*, s. n. Les œuvres de miséricorde. *De werken van bermhertigheyd.* (in den verhêven stiel is *œuvre* mascul.: Le grand œuvre de la rédemption. *Het groot werk onzer verlossing.*) — *Kerkmeesters gestoelte in eene parochie-kerk*, s. n. — *bouw eener parochie-kerk*, s. m. — *inkoómst tot onderhoud van eene parochie-kerk*; — *kas (daer de êdele gesteenten in worden vastgezet)* s. f. Diamant hors d'œuvre. *Lossen* of *ongezetten diamant.* Mettre en œuvre. *Bézigen, gebruyken*; ook (van juweelen spr.) *verzetten, inzetten.* Œuvre de marée. (schippers w.) *Kalfating van een schip dat door het afloopen van den vloed droog zit.* Œuvres vives. *Onderhuyd van een schip, gedeelte van een schip dat onder het water is.* Œuvres mortes. *Boven-werk, dood werk, al wat een schip boven het water heêft.* — *s. f. plur.* (van boeken *of* schriften spr.) *Werken*, s. n. plur. Les œuvres de Cicéron. *De werken van Cicero.*

Œuvre, *s. m. Steen der wyzen*, s. m. — *verzameling van alle de printen van eenen konst-plaetsnyder*, s. f. — *werk dat eenen muziekmaeker in het licht geêft*, s. n. — (bouw-k.) *de vier buytenmueren* of *hoofdmueren (van een gebouw)* s. m. plur. Cet édifice a vingt pieds hors œuvre. *Dat gebouw meêt twintig voeten buyten de mueren.* Cette chambre a seize pieds dans œuvre. *Die kamer meêt zestien voeten binnen de mueren.* Cet escalier est pratiqué hors d'œuvre. *Dien trap springt uyt buyten het hoofdgebouw.* Ce cabinet est dans œuvre. *Dat kamerken staet binnen de hoofdmueren, springt niet uyt.* Travailler sous œuvre *of* reprendre sous œuvre. *Het onderste van eenen muer hermaeken terwyl het bovenste onderschoórd is.* Il fait de beaux vers, Despréaux n'y fait œuvre. *Hy maekt schoone verzen, Despréaux moet voór hem wyken.* Hors-d'œuvre (*zoek*) Hors-d'œuvre.

Offensant, ante, *adj. Aenstootelyk, verongelykend, smaedelyk, belêdigend.*

Offense, *s. f. Schuld, zonde.* Pardonnez-nous nos offenses. *Vergeêf ons onze schulden* — *Ongelyk, leed*, s. n. *smaed*, s. m. *belêdiging, verongelyking*, s. f. Grière offense. *Zwaer ongelyk.*

Offensé, ée, *adj. Geraekt, gestoord.* — *s. m. Belêdigden, verongelykten.*

Offenser, *v. a. Vergrammen, verongelyken, vertoórnen*; — *misdoen, ongelyk aendoen, smaed* of *leed aendoen, beleedigen*; — *kwetsen, raeken.* Ce coup lui a offensé le cerveau. *Dien slag heêft zyne hersenen gekwetst.* Ces paroles offensent les oreilles chastes. *Die woórden kwetsen de zuyvere ooren.* — *v. r. Kwaed worden*, v. n. *zich stooren, zich gestoord houden, zich belgen*, v. r. S'offenser de quelque chose. *Zich ergens over stooren.*

Offenseur, *s. m. Belêdiger.*

Offensif, ive, *adj. Aenvallend, aenrandend.*

Offensive, *s. f.* (oórlogs w.) *Aenvalling, aenranding*, s. f. *aenval*, s. m.

Digitized by Google

Offensivement, *adv.* *Aenvallender wyze. op eene aenvallende wyze.*

Offert, erte, *adj.* *Aengeboden*; — *geöfferd*, *opgeöfferd.*

Offerte, *s. f.* (deel der Misse) *Offerande.*

Offertoire, *s. m.* (deel der Misse) *Offer-gebed*, s. n.

Office, *s. m.* *Ampt*, s. n. *bediening*; — *pligt*, s. f. C'est l'office d'un bon citoyen. *'T is de pligt van eenen goeden borger.* — *Dienst*, s. m. Je vous rendrai de bons offices. *Ik zal u goede diensten doen.* Son estomac fait bien son office. *Zyne maeg doet haere werking wel.* L'office de l'église. *Den kerk-dienst.* L'office de la Vierge. *De getyden der heylige Maegd.* Dire son office. *Zyne getyden leezen.* Livre d'office. *Getyden-boek.* Le saint office. *De inquisitie, het geloofs-onderzoek.* D'office. *Uyt eygene beweeging*; ook *amptshalven*, *van amptswegen.*

Office, *s. f.* *Suyker-bakkery en konfytuermaekery* (*in de groote huyzen*) — *provisie-kamer van het nageregt en tafel-gewaed.*

Official, *s. m.* *Geestelyken rechter* (*van een bisschoppelyk gerechts-hof*).

Officialité, *s. f.* *Bisschoppelyke rechtsbank*, s. f. *geestelyk hof*, s. n.

Officiant, *s. m et adj.* Prêtre officiant. *Priester die den dienst doet.*

Officiel, elle, *adj.* *Amptelyk*, *officiëel.*

Officiellement, *adv.* *Van amptswegen*, *officiëelyk.*

Officier, *v. n.* (word geconjug. als *Apprécier*) (in vier sillaben) *Den kerk-dienst doen.* L'Evêque a officié aujourd'hui. *Den Bisschop heeft heden den dienst gedaen.* Il officie bien à table. (gem.) *Hy eet en drinkt wel aen tafel*, *hy schranst lustiglyk.*

Officier, *s. m.* (in dry sillaben) *Amptenaer*, *bedampten*, *ampteling*; — *bedienden*, *dienaer*; — *krygs-bedienden.* Officier de santé. *Geneesmeester*, *heelmeester.*

Officière, *s. f.* *Non die eene bediening heeft* (*in het klooster*).

Officieusement, *adv.* *Gedienstiglyk*, *dienstweerdiglyk.*

Officieux, euse, *adj.* *Gedienstig*, *dienstweerdig*, *gewillig*, *voldoende.*

Officieux, *s. m.* *Vleyer.*

Officinal, ale. *adj.* (apotheekers w.) Compositions officinales. *Geneesmiddelen die men altyd bereyd vind.*

Offrande, *s. f.* *Offerande*, *opoffering.*

Offrant, *s. m.* Au plus offrant. *Aen den meestbiedenden.*

Offre, *s. f.* *Gebod*, s. n. *bieding*, *aenbieding*, s. f.

Offrir, *v. a. irreg.* (J'offre, tu offres, il offre; nous offrons, vous offrez, ils offrent. J'offrois. J'offris. J'offrirai. J'offrirois. Offre; offrez. Que j'offre. Que j'offrisse. Offrant; offert, erte) *Bieden*, *aenbieden.* Offrir la main. *De hand bieden.* Offrir à la vue. *Ten toon stellen*, *voór de oogen brengen*, *vertoonen.* — *Offeren*, *opofferen*, *opdraegen.* Jésus-Christ s'est offert volontairement pour nous à son Père. *Jésus-Christus heeft zich voór ons vrywilliglyk aen zynen Vader opgeöfferd.*

Offusqué, ée, *adj.* *Verduysterd*, *verdoofd*; — (fig.) *overtroffen.*

Offusquer, *v. a. et n.* *Verduysteren*, *verdonkeren*, *verdooven*, *benevelen*, *het licht benemen*; — *verblinden*, *belotten te zien.* Otez-vous de devant moi, vous m'offusquez la vue. *Gaet van voór my weg, gy belet my te zien.* — (fig.) *Kwaed vermoeden* of *agterdogt geeven.*

Ogive, *s. f.* (bouw-k.) *Kruys-boog* (*van een gothisch gewelf*) s. m.

Ognon etc. (*zoek*) Oignon etc.

Ogre, *s. m.* (verdicht wangedrogt) *Menschen-eeter.*

Oh! *interj.* *O! och!*

Oie, *s. f.* *Gans.* Oie sauvage. *Wilde gans.* Oie domestique. *Tamme gans.* Oie engraissée. *Kropgans.* Petite oie. *Kleyne gans*; ook *afval* (*van eene gans* of *andere vogels*, *als hals*, *vleugels*, *maeg enz.*) ook (fig.) *bykleedsel* (*als hoed*, *kousen*, *handschoenen*, *linten enz.*) Jeu d'oie. *Ganze-spel*, *ganze-bord.* Jouer à l'oie. *Op het ganze-bord speelen.*

Oignement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Zalving*, s. f.

Oignon, *s. m.* (plant) *Ajuyn.* Soupe à l'oignon. *Ajuyn-sop.* Qui sent l'oignon. *Ajuynagtig*, *dat naer ajuyn riekt.* — *Bloem-bol*, *bol van eene bloem*; — *eelt*, *knobbel* (*aen de voeten*).

Oignonette, *s. f.* *Kleynen ajuyn*, s. m *ajuyntje*, s. n.

Oignonière, *s. f.* *Ajuyn-veld*, s. n.

Oille, *s. f.* *Mengeling van potagiën en verscheyde vleesch onderaen gestoofd.*

Oindre, *v. a. irreg.* (J'oins, tu oins, il oint; nous oignons. J'oignois. J'oignis. J'oindrai. J'oindrois. Que j'oigne. Que j'oignisse. Oignant; oint, ointe) *Zalven*, *met olie zalven.* On oint les

Digitized by Google

Évêques à leur sacre. *Men zalft de Bisschoppen met olie als zy gewyd worden.* — *Smeêren, vryven met olie.* Autrefois on oignoit les athlètes. *Voór deézen wierden de worstelaers met olie gesmeêrd.*

Oing, *s. m.* Vieux-oing. *Verkens-vet, verkens-smeêr, verkens-reuzel* s. n.

Oinomètre, *s. m* (*zoek*) Œnomètre.

Oint, ointe, *adj. et s. Gezalfd.* L'oint du Seigneur. *Den gezalfden des Heere.*

Oiseau, *s. m. Vogel.* Oiseau de proie. *Gryprogel, roofvogel.* Oiseau aquatique. *Water-vogel.* Oiseau de mer. *Zee-vogel.* A vol d'oiseau. *Régel-regt.* Plan d'une ville à vue d'oiseau. *Teekening van eene stad vertoond gelyk men die zou zien, waer 't dat men als eenen vogel daer regt boven was.* — *Metser-dienders kalk-bak.*

Oiseler, *v n* (word geconjug. als *Appeler*) *Vogelen. vogelen vangen.* — *v. a.* (jagt) *Eenen vogel ter jagt afregten.*

Oiseleur, *s. m. Vogel-vanger, vogelaer.*

Oiselier, *s. m. Eenen die vogels opbrengt en verkoopt.*

Oisellerie, *s. f. Het vangen en opbrengen der vogelen*, s. n.

Oiseux, euse, *adj. Luy.* Paroles oiseuses. *Ydele woórden.*

Oisif, ive, *adj. Lédig, zonder iets te doen;* — *vrugteloos, ondienstig.* La valeur est oisive pendant la paix. *De kloekmoedigheyd is ondienstig in tyd van vréde.*

Oisillon, *s. m.* (gem.) *Vogeltje*, s. n.

Oisivement, *adj. Lédig.*

Oisiveté, *s. f. Lédigheyd.* Honnête oisiveté. *Betaemelyke uytspanning* of *rust.*

Oison, *s m. Jonge gans*, s. f. — (gem.) *sul, bloed, sukkelaer*, s. m.

Okygraphie etc. (*zoek*) Tachéographie etc.

Oléagineux, euse, *adj. Olieägtig.*

Oléandre, *s. m.* (gewas) *Oleänderboom, rooze-laurier*, s. m. *lauwer-roos*, s. f.

Oiécrane, *s. m.* (ontleéd-k.) *Elleboógs-knokkel.*

Olfactif, ive, *adj.* (*zoek*) Olfactoire.

Olfactoire, *adj.* (ontleéd-k.) *Van den reuk.* Nerfs olfactoires. *Reuk zénuwen.*

Oliban, *s. m. Besten wierook.*

Olibrius, *s. m.* (gem.) *Windbreéker, stoffer*

Oligarchie, *s f.* État oligarchique. *Bestiering daer de magt in handen van weynige persoonen is.*

Oligophylle, *adj.* (kruyd-k.) *Met weynige bladen.*

Oligosperme, *adj.* (kruyd-k.) *Met weynig zaed.*

Oligrotophie, *s. f.* (geneés-k.) *Zwakke voeding.*

Olinde, *s. f. Soórt van fyne dégenkling.*

Olinder, *v. n.* (gem.) *Den dégen trekken.*

Olindeur, *s. m.* (gem.) *Vegter, eenen die geêrne met den dégen vegt.*

Olivaire, *adj. Olyfvormig.*

Olivaison, *s. f. Olyven-tyd, olyvenoogst*, s. m.

Olivâtre, *adj. Olyfvormig, olyfkoleurig.*

Olive, *s. f. Olyf.* Jardin des olives. *Olyven-hof.* Huile d'olive. *Olyf-olie, boom-olie.* Couleur d'olive. *Olyf-koleur.* Olive *of* rameau d'olive. *Olyf-tak*, s. m. ook (fig.) *vréde*, s. f.

Olivier, *s. m. Olyf-boom.*

Ollaire, *adj.* Pierre ollaire. *Soórt van zagten steen*

Olographe, *adj.* (recht) Testament olographe. *Eygenhandig testament.*

Olonne, *s. f. Zeyl-doek* (*die in Bretagne word gemaekt*) s. m.

Olympe, *s. m Olimp. berg Olimpus;* — (dicht-k.) *den hémel*, s. m. *azuergewelf*, s. n.

Olympiade, *s. f.* (oudh.) *Tyd van vier jaeren* (*by de Grieken*) s. m.

Olympiens, *adj. plur.* (oudh.) Les dieux olympiens. *De twaelf voórnaemste goden* (*by de heydenen*).

Olympique, *adj.* (oudh.) *Olimpisch.* Jeux olympiques. *Olimpische spélen* (*die alle vier jaeren by de stad Olimpia verrigt wierden*).

Omagre, *s. f.* (geneés-k.) *Schouderflérecyn* s. n. *schouder-jigt*, s. f.

Ombelle, *s. f.* (kruyd-k.) *Kroon*, s. f. *kroon-bloemen*, s. f. plur. Cette plante a sa fleur en ombelle. *Die plant draegt haere bloemen kroonswyze* of *als eenen zonne-scherm.*

Ombellé, ée, *adj.* (kruyd-kunde) *Met bloemen die kroonswyze verordend zyn.*

Ombellifère, *adj.* (kruyd-k.) Plante ombellifère. *Plant welkers bloemen als eenen zonne-scherm* of *kroonswyze verordend zyn.*

Ombilic, *s. m.* (ontleéd-k.) *Navel*, s. m. — (hoveniers w.) *kruyn* (*tégen over den steél van appelen en peêren*) s. f.

Ombilical, ale, *adj.* (ontleéd-k.)

Digitized by Google

Van den navel. Cordon ombilical. *Navel-streng.*

Ombiliqué, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met eene kruyn tegen over den steel.*

Ombrage, *s. m. Schaduwe, beschaduwing, lommer, belommering;* — (fig.) *agterdogt, s. f. vermoeden, mistrouwen, s. n. argwaen, s. m.* Donner de l'ombrage. *Kwaed vermoeden geeven.* Prendre de l'ombrage. *Agterdogt krygen.*

Ombrager, *v. a. Beschaduwen, overschaduwen, overlommeren, belommeren.*

Ombrageux, euse, *adj. Agterdogtig, kwaedenkend, mistrouwend, argwaenig;* — (van peerden spreek.) *schrikagtig, schrikkig, schigtig.*

Ombre, *s. f. Schaduwe, overschaduwing, lommer.* Se mettre à l'ombre. *In de schaduwe gaen zitten.* Ombres de la mort. *Schaduwen der dood.* Ombres de la nuit. *Duysternissen van den nagt.* — *Schim, s. f. verschynsel, s. n.* Royaume des ombres. *Ryk der schimmen.* Ombre d'Achille. *Schim van Achilles.* — (fig.) *Schyn, s. m. schynsel, voorwendsel, s. n.* Sous ombre d'amitié. *Onder den schyn van vriendschap.* Tout lui fait ombre. *Alles geeft hem agterdogt.* Faire ombre à quelqu'un. *Iemands agting verdooven.* A l'ombre d'une protection si puissante. *Onder zoo eene magtige bescherming.* — (*zoek*) Hombre. — *s. f. plur.* (oudh.) *Persoonen die door de genoode gasten medegebragt wierden.*

Ombrelle, *s. f. Kleyn zon-scherm, s. n.*

Ombrer, *v. a.* (schilder-k.) *Schaduwen, afschaduwen, diepen.*

Ombreux, euse, *adj.* (oud w.) *Schaduw-geevend.*

Ombromètre, *s. m. Regen-meeter.*

Omega, *s. m. Laeste letter van den grieksche a-b, s. f.* — (fig.) *einde, het laeste, s. n.*

Omelette, *s. f. Struyf, eyer-struyf, s. f. eyer-koek, s. m.* — *dooreengeslaege eyeren om den oryn te klaeren, s. n. plur.*

Omettre, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Mettre*) *Overslaen, agterlaeten, uytlaeten, verzuymen.*

Omis, ise, *adj. Uytgelaeten, verzuymd, voorgeslaegen.*

Omission, *s. f. Agterlaeting, uytlaeting, verzuyming.*

Omniscience, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Gods oneindelyke kennis.*

Omnivore, *adj.* (van dieren spr.) *Dat alles eet, dat van alles leeft.*

Omologation etc. (*zoek*) Homologation etc.

Omoplate, *s. f.* (ontleed-k.) *Schouderblad, schouder-been, s. n.*

Omphacin, ine, *adj.* (apotheekers w.) Huile omphacine. *Olie van onrype olyven.*

Omphalocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-breuk, net-breuk.*

Omphalodes, *s. m.* (plant) *Kleynen smeer-wortel, waal-wortel.*

Omphaloptère, *adj.* (gezigt-k.) Verre omphaloptère. *Vergrootglas.*

Omphalopcique (*zoek*) Omphaloptère.

Omphalotomie, *s. f.* (heel-k.) *Afzetting der navel-streng.*

On, l'on, *pron. pers. indef. Men.* On dit. *Men zegt.* Que dira-t-on? *Wat zal men zeggen?* Si l'on nous entendoit. *Waer 't dat men ons hoorde.*

Onagre, *s. m. Wilden ezel, s. m.* — (oudh.) *krygstuyg om steenen te werpen, s. n.*

Onanique, *adj.* Opération onanique. *Zelfbesmetting.*

Onanisme, *s. m.* (geneés-k.) *Zelfbesmetting, s. f.*

Onc, onques, *adv.* (oud) *Nooyt, nimmer, nimmermaer.*

Once, *s. f. Once (zestiende deel van een pond).* Demi-once. *Loot, halve once.* — (dier) *Soort van panthardier.*

Onciales, *adj. plur.* (oudh.) Lettres onciales. *Groote letters (op oude opschriften enz.)*

Oncle, *s. m. Oom.* Grand oncle. *Oud oom.* Oncle à la mode de Bretagne. *Vollen broeder van vader of moeder.*

Oncotomie, *s. f.* (heel-k.) *Openscheyding van een etter-gezwel.*

Onction, *s. f. Zalving.* L'extrême Onction. *Het laeste Oliesel, het heylig Oliesel* — (w. van godvrugtigheyd) *Zoetheyd, hert-zalving, s. f. troost, s. m.*

Onctueusement, *adv.* (w. van godvrugtigheyd) *Zoetelyk, troostelyk.*

Onctueux, euse, *adj. Vet, vetagtig;* — (w. van godvrugtigheyd) *zoet, troostelyk, hert-zalvend.*

Onctuosité, *s. f. Vetheyd.*

Onde, *s. f. Golf, baer;* — (dicht-k.) *zee.* — *s. f. plur. Het geslamd (van hout)* ook *het gewaterd (van stoffen)* s. n.

Ondé, ée, *adj.* (van hout spr.) *Geslamd, gewolkt;* — (van stoffen spr.) *gewaterd.*

Ondécagone, *s. m.* (meet-k.) *Elfhoek.*

Digitized by Google

Ondée, *s.f. Régen-buy*, s. f. *slagrégen*, *stort-régen*, s. m.

Ondin, ine, *s. m. et f.* (w. der kabalisten) *Water-geest.*

Ondoiement, *s. m. Stillen doop zonder de gewoonelyke kerk-plegtighéden.*

Ondoyant, ante, *adj. Golvend*, *vliegend.* Drapeaux ondoyans. *Vliegende vendels.*

Ondoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Vliegen*, *opvliegen*, *zwaeyen*, *kronkelen.* On voyoit la fumée ondoyer. *Men zag den rook opvliegen.* — *v. a. Doopen zonder de gewoonelyke kerk-plegtighéden.*

Ondulation, *s.f.* (natuer-k.) *Kringswyze beweéging*) *op het water en in de locht*).

Ondulatoire, *adj.* (natuer-k.) Mouvement ondulatoire. (*zoek*) Ondulation.

Ondulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Fyn geslamd* of *gewaterd.*

Onduler, *v. n.* (natuer-k.) *Zich kringswyze beweégen*

Onduleux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Fyn geslamd* of *gewaterd.*

Onéraire, *adj.* (recht) *Die met de bestiering eener zaek belast is.* Cet orphelin a deux tuteurs, l'un honoraire et l'autre onéraire. *Die wees heéft twee voogden*, *waer van den eenen de toezigt en den anderen de bestiering heéft.*

Onéreux, euse, *adj. Lastig*, *zwaer*, *moeyelyk.* A titre onéreux. *Met last.*

Ongle, *s. m. Nagel.* Les ongles des mains et des pieds. *De nagels aen handen en voeten.* — *Klauw* (*van sommige dieren en vogels*) s. f. — (oog-ziekte) *vlies aen den binnenhoek van het oog*, s. n. — *etter tusschen den kring en het hoórn-vlies van het oog*, s. m.

Onglé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met klauwen.*

Onglée, *s.f. Tinteling* (*in de tippen der vingers doór koude veroorzaekt*). Je ne saurois écrire, j'ai l'onglée. *Ik kan niet schryven*, *myne vingers tintelen van koude.*

Onglet, *s. m. Graveér-yzer*; — (timmermans w.) *verstèk*, s. n. *schuynschen hoek*, s. m. — (boek-verkoopers w.) *herdrukt bladje* (*om in plaets van een ander te zetten daer druk-fauten in zyn*) — (boek-binders w.) *reepken wit papier* (*tusschen de gedrukte bladen ingebonden om er printen* of *kaerten aen te plakken*) s. n.

Onglette, *s.f. Kleyn plat graveér-yzer*, s. n.

Onguent, *s. m.* (spreék uyt *ongan*) *Zalf*, s. f. Onguent pour la brûlure. *Brand-zalf.*

Onguiculé, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Genageld*, *met nagels aen de voeten.*

Ongulé, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Gehoefd*, *met hoeven aen de voeten.*

Onirocratie, *s.f.* (*zoek*) Onirocritie.

Onirocritie, *s.f. Uytlegging der droomen.*

Onirocritique, *s. m. Uytlegger der droomen.* — *s.f.* (*zoek*) Onirocritie.

Oniromancie, *s.f.* (*zoek*) Onirocritie.

Oniroscopie, *s.f.* (*zoek*) Onirocritie.

Onkotomie, *s.f.* (*zoek*) Oncotomie.

Onocrotale, *s. m.* (water-vogel) *Pélikaen*, *krop-vogel*, *roerdomp*, *scholfer.*

Onomancie, onomatomancie, *s.f. Waerzeggery uyt imands naem.*

Onomatopée, *s.f.* (*zoek*) Mimologisme.

Ononis, *s. m.* (plant) (*zoek*) Arrête-bœuf.

Ontologie, *s.f.* (wysbegeérte) *Verhandeling van het weézen der zaeken in het algemeen.*

Ontologique, *adj.* (wysbeg.) *Van het weézen der zaeken in het algemeen.*

Onycomancie, *s.f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt de nagels der vingeren van een kind.*

Onyx, *s. m.* (witten en bruynen agaet) *Oniks-steen.*

Onze, *adj. Etf.* Le onze. *Den elfsten.* Du onze. *Van den elfsten.*

Onzième, *adj. et subst. Elfste*, *elfde.* L'onzième jour *of* le onzième jour. *Den elfsten dag.*

Onzièmement, *adv. Ten elfden*, *ten elfsten.*

Oolites, *s. m. plur.* (natuerl. hist.) *Steenen saemengevoegd uyt kleyne versteende schelpen.*

Oomancie, ooscopie, *s.f.* (oudh.) *Wigchelaery doór eyeren.*

Oost-frise, *s.f.* (landschap) *Oostvriesland*, s. n.

Opacité, *s.f. Ondoórschynendheyd.*

Opale, *s.f.* (édel gesteente) *Opeelsteen*, s. m.

Opaque, *adj. Ondoórschynend.*

Opéra, *s. m.* (heéft geene *s* in *plur.*) *Opera*, *zang-spel*; — (gem.) *moeyelyk werk*, s. n. Faire opéra. (comeét-spel) *Alle zyne kaerten in eenen keer uytspeélen.*

Opérateur, *s. m. Heelmeester*, *wondheeler.* Opérateur, trice, *s. m. et f. Kwakzalver*; *kwakzalfster.*

Digitized by Google

Opération, *s. f. Werking, verrigting.* Opération arithmétique *of* d'arithmétique. *Uytrekening.*

Opératoire, *adj.* Médecine opératoire. *Werkende geneés-konst.*

Opercule, *s. m.* (natuerlyke hist.) *Dekschelp aen den mond der eenschelpige visschen*, s. f.

Operculé, ée, *adj.* (natuerl. hist.) Une coquille operculée. *Eenen eenschelpigen visch met eene dekschelp aen den mond.*

Opérer, *v. a. et n. Werken, uytwerken, verrig'en, uytvoeren.* Être opéré *of* se faire opérer. *Zich door eenen heelmeester laeten behandelen.*

Opes, *s. m.* (bouw-k.) *Balk-gat (in eenen muer) — stelling-gat (in eenen muer)* s. n.

Ophiase, *s. f.* (geneés-k.) *Ziekte die het hair doet uytvallen.*

Ophioglosse, *s. f.* (plant) *Serpentekruyd*, s. n. *adders-tong*, s. f.

Ophiolâtre, *s. m. Serpent-aenbidder.*

Ophiolâtrie, *s. f. Aenbidding der serpenten.*

Ophiologie, *s. f. Beschryving der serpenten of adders.*

Ophiomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery door serpenten.*

Ophiophage, *s. m. Serpenten-eeter.*

Ophite, *adj.* Marbre ophite. *Slangensteen, groenen marmer met geele aders.*

Ophris, *s. m.* (plant) *Tweeblad, dobbelblad*, s. n.

Ophtalmie, *s. f.* (geneés-k.) *Oogontsteeking.*

Ophtalmique, *adj.* (geneés-k.) *Van de oogen.* Plantes ophtalmiques. *Oogkruyden.*

Ophtalmographie, ophtalmologie, *s. f. Ontleed-kundige beschryving der oogen.*

Ophtalmoscopie, *s. f. Konst van imands aerd en zeden uyt zyne oogen te kennen.*

Ophtalmotomie, *s. f. Oog-ontleeding.*

Opiat, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) opiate, *s. f.* (apotheekers w.) *Zagt slik-geneésmiddel; — poeder om de tanden te kuyschen*, s. n.

Opilatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Stoppend, verstoppend.*

Opilation, *s. f.* (geneés-k.) *Stopping, verstopping.*

Opiler, *v. a.* (geneés-k.) *Stoppen, verstoppen.*

Opimes, *adj. fém. plur.* (oudh.) Dépouilles opimes. *Buyt die eenen romeynschen krygs-oversten behaelde als hy den eyandlyken krygs-oversten eygenhandig gedood had.*

Opinant, *s. m. Stemmer, stemgeever. — adj. Stemgeevend.*

Opiner, *v. n. Stemmen, zyne stem geeven, zyn gevoelen zeggen.*

Opiniâtre, *adj. et subst. Hardnekkig, halsstarrig, styfzinnig, eygenzinnig, koppig, steeg.*

Opiniâtrement, *adv. Hardnekkiglyk, koppiglyk, styfzinniglyk.*

Opiniâtrer, *v. a. Tegenstreeven, hardnekkiglyk staende houden.* Opiniâtrer un enfant. *Een kind koppig maeken.* Opiniâtrer le combat. *Het gevegt hardnekkiglyk voortzetten. — v. r. Hardnekkig zyn, hardnekkig worden*, v. n. *hardnekkiglyk zyn gevoelen houden staen.*

Opiniâtreté, *s. f. Hardnekkigheyd, koppigheyd, styfzinnigheyd, steegheyd.*

Opinion, *s. f. Gevoelen, bedunken, goedduncken*, s. n. *meyning, gezindheyd*, s. f. Aller aux opinions par assis et levée. *De stemmen verzamelen door zitten en opstaen.*

Opistographe, *adj. Aen de terugzyde geschreeven.*

Opium, *s. m.* (spreek uyt *opiom*) *Heul-sap, heulbloemen-sap*, s. n.

Opobalsamum, *s. m.* (latynsch w.) *Witten balsem, opregten balsem van Arabiën* of *van Egipten.*

Opportun, une, *adj. Behoorlyk, gevoeglyk, bekwaem, gelegen.*

Opportunité, *s. f. Bekwaeme* of *gunstige gelegenheyd.*

Opposant, ante, *adj.* (recht) *Tegenstellend, tegenstreevend. — s. m. et f. Tegenstreever: tegenstreefster, tegenparty.*

Opposé, ée, *adj. Strydig, tegenstrydig, contrarie; — tegen over gesteld.*

Opposer, *v. a. Tegenstellen, tegenzetten, tegen opwerpen; — tegen over zetten; — in vergelyking stellen, vergelyken — v. r. Wederstaen, tegenkanten*, v. n. *zich tegenstellen*, v. r.

Opposite, *s. m. Het tegendeel, het tegenstrydige*, s. n. A l'opposite. *Tegen, tegen over.*

Opposition, *s. f. Tegenstryding, tegenkanting, tegenstelling, strydigheyd*, s. f. *tegenweer, wederstand*, s. m. Opposition *of* parti de l'opposition. *Wederstreevende party.*

Oppressé, ée, *adj. Benauwd.*

Oppresser, *v. a. Benauwen.* Le toux m'oppresse. *Den hoest benauwt my.*

Digitized by Google

Oppresseur, *s. m. Verdrukker, onderdrukker, plaeger.*

Oppressif, ive, *adj. Verdrukkend.*

Oppression, *s. f. Verdrukking, onderdrukking, bezwaering; — benauwdheyd.*

Opprimé, ée, *adj. Verdrukt, onderdrukt, geplaegd. — s. m.* L'oppresseur et l'opprimé. *Den verdrukker en den verdrukten.*

Opprimer, *v. a. Verdrukken, onderdrukken, bezwaeren, plaegen.*

Opprobre, *s. m. Schande, oneer, schandelek, smaedheyd*, s. f. *smaed*, s. m.

Opsigone, *adj.* (van de backtanden spr.) *Deer na te voórschyn komend.*

Opsimathie, *s. f. Leerzugt in den ouderdom.*

Optatif, *s. m et adj* (spraek-k.) Mode optatif. *Optativus*, s. m. *wenschende wyze*, s. f.

Opter, *v. a. et n. Kiezen, verkiezen, uytkiezen.*

Opticien, *s. m. Gezigt-kundigen, strael-kundigen.*

Optimisme, *s. m. Gevoelen van sommige wysgeêren die staende houden dat alles wat er is en geschied niet béter kan zyn of niet béter kan geschieden*, s. n.

Optimiste, *s. m. Wysgeêr die staende houd dat het tégenwoórdig wéreldstelsel het allerbeste is en niet béter zou konnen zyn; — eenen die met alles te vréde is.*

Option, *s. f. Keus*, s. m. *verkiezing*, s. f.

Optique, *s. f Gezigt-kunde doórzigtkunde, strael-kunde, licht-kunde: — doórzigt. — adj. Van het gezigt.* Nerfs optiques. *Gezigt-zénuwen, oog-zénuwen.*

Optomatique, *s. f. et adj. Konst van doór print-verbeéldingen iets te leeren.*

Opulemment, *adv. In den overvloed, overvloediglyk, rykelyk*

Opulence, *s. f. Overvloedigheyd*, s. f. *rykdom, overvloed* s. m.

Opulent, ente, *adj. Ryk, zeer bemiddeld, die van alles in overvloed heeft.*

Opuntia, *s. f* (plant) *Indiaenschen vygen-boom (waer op de cochenille aengekweekt word)* s. m.

Opuscule, *s. m Werksken, schriftje, boeksken*, s. n.

Or, *conj Wel nu, wel aen, nu, nu dan, dus.*

Or, *s. m Goud*, s. n. Or battu, or en feuilles. *Geslaege goud, blad-goud.* Or écaché. *Geplet goud.* Or moulu. *Fyn gestampt goud.* Or blanc. *Bleek-goud.* Or trait, fil d'or. *Goud-draed* Or d'Allemagne, or de Manheim. *Metaelgoud. — Goud-geld*, s. n. Acheter au prix de l'or. *Zeer duer koopen.* Orsol. (bankiers w.) *Het drydobbel det verklaerde somme.* D'or. *Goude, gulde*, adj *van goud.* Montre d'or. *Goude zak-uerwerk.* Age d'or. *Gulde eeuw, goude eeuw.* Nombre d'or. *Gulde getal.*

Oracle, *s. m. God-spraek*, s. f. *orakel*, s. n.

Orage, *s. m. Onwéder, tempeest*, s. n. *storm*, s. m. *donder-buy, donderslaeg, slaeg*, s. f.

Orageux, euse, *adj. Onstuymig, stormagtig, buldenig, buyig.*

Oraison, *s. f. Gebed*, s. n. L'oraison dominicale. *Het gebed des Heere, dem Vader ons. — Rédevoering, réde.* Les oraisons de Cicéron. *De rédevoeringen van Cicero.* Les neuf parties de l'oraison. (spraek-k.) *De négen deelen der réde.* Oraison funèbre. *Lyk-rede, lykprédikatie, lyk-oratie.*

Oral, *s. m. Pausselyken hoofd-doek.*

Orale, *adj. fém. Mondelyk, mondeling.* Tradition orale. *Mondelyke overlevering.*

Orange, *s. f. Oranie-appel*, s. m. Orange-douce, orange de Chine. *Appelchina* of *chinas-appel. —* (staê) *Oraniën.*

Orangé, *s. m. Oranis-koleur*, s. n.

Orangé, ée, *adj. Oranievervig, oranielkoleurig, oranie.*

Orangeade, *s. f. Oranie-water*, s. n.

Orangeat, *s. m. Gekonfyte oraniën, gesuykerde oranie-schellen*, s. f. plur.

Oranger, *s. m. Oranie-boom.*

Oranger, ère, *s. m. et f. Oranieverkooper, oranie-verkoopster.*

Orangerie, *s. f. Oranjery, kweekery van oranie-boomen; — stoóf daer de oranie-boomen's winters worden bewaerd.*

Orangiste, *s. m. Oranie-boom-kweeker.*

Orateur, *s. m. Rédenaer.*

Oratoire, *adj. Rédenaers, rédekundig.* Art oratoire. *Rédenaers konst.*

Oratoire, *s. m. Bidplaets, huyskapel*, s. f.

Oratoirement, *adv. Réde-kundiglyk, als eenen rédenaer.*

Oratorien, prêtre de l'oratoire, *s. m. Oratoór, priester van het oratorie.*

Orbe, *s. m.* (sterre-k.) *Weg, omloop (der planeeten). — adj.* (meeters w.) Mur orbe. *Blinden muer, muer zonder deuren of vensters.* Coup orbe. (heel-k.) *Slag die het vleesch kneust zonder eene ope wonde te veroorzaeken.*

Digitized by Google

Orbiculaire, *adj.* *Bolrond, cirkelrond; kringswyze omloopend.*

Orbiculairement, *adv.* *In het rond, kringswyze.*

Orbiculé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Rond, kringvormig.*

Orbitaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Van den oog-kuyl.*

Orbite, *s.f.* (sterre-k.) *Weg, omloop (der planeéten)* s. m. Orbite de l'œil. (ontleéd-k.) *Oog-kuyl, holte daer het oog in geplaetst is.*

Or ça, *adv.* (gem.) *Wel nu, nu dan.*

Orcanète, *s.f.* (plant) *Kleyne ossetong, schaeps-tong,* s. f. *alkannewortel,* s. m.

Orchésographie, *s. f.* (spreék uyt *orkésografi*) *Dans-afbeélding doór figueren.*

Orchestique, *s. f.* (spreék uyt *orkestik*) (oudh.) *Dans-konst.*

Orchestre, *s. m.* (spreék uyt *orkester*) (oudh.) *Plaets in den schouwburg daer de roomsche raedsheeren zaten; — dans-plaets in den schouwburg (by de grieken) — (nu by ons) plaets in den schouwburg daer de muziekanten zitten; — verzameling van muziekanten,* s. f.

Orchis, *s. m* (spreék uyt *orkis*) (plant) (*zoek*) Satyrion.

Orchotomie, *s.f.* (spreék uyt *orkotomi*) *Lubbing, ontmanning*

Ord, orde, *adj.* (oud w.) *Vuyl.*

Ordalie, *s.f.* *Vuer-proef, waterproef (eertyds in gebruyk om de waerheyd te ontdekken).*

Ordinaire, *adj.* *Gemeen, gewoonlyk.* Usage ordinaire. *Gewoonlyk gebruyk.* Esprit ordinaire. *Middenmaetig verstand.* D'ordinaire. *Dikwils, ménigmael.* D'ordinaire, pour l'ordinaire. (*zoek*) Ordinairement. A l'ordinaire. *Volgens gewoonte.*

Ordinaire, *s. m.* *Dagelyksche maeltyd, gewoonlyke maeltyd.* Son ordinaire est la pièce de bœuf. *Zyne dagelyksche maeltyd is een stuk osse-vleesch.* — *Gewoonlyke manier,* s. f. *gewoonlyken handel,* s. m. Il m'a reçu à son ordinaire. *Hy heéft my op zyne gewoonlyke manier ontfangen.* Ordinaire de la Messe. *Gewoonlyke gebeden der Misse.* — *Bisschop (van eene plaets)* — *gewoonlyken post, post-dag,* s. m. Je vous écrirai au premier ordinaire. *Ik zal u schryven met den naesten post.* — *s. m. plur.* *Maend-stonden* of *maenstonden (der vrouwen).*

Ordinairement, *adv.* *Gewoonlyk, gemeenlyk, doór den hand, doórgaens.*

Ordinal, ale, *adj* (spraek-k.) Nombre ordinal. *Rangschikkend getal (als eerste, tweede enz.)*

Ordinand, *s. m* *Eenen die de heylige Ordens gaet ontfangen, die gewyd moet worden.*

Ordinant, *s. m.* *Bisschop die de Priesters wyd.*

Ordination, *s. f.* *Wyding (tot de kerkelyke Ordens).*

Ordo, *s. m.* (latynsch w.) *Cartabel,* s. f. *kerk-almanak, almanak voór den kerkelyken dienst,* s m.

Ordonnance, *s. f.* *Schikking, inrigting, orde,* s f. *order,* s. n. Les troupes marchoient en belle ordonnance. *De krygs-benden trokken in goed order op.* Ordonnance d'un bâtiment. *Schikking van een gebouw.* — *Gebod, bevel,* s n. *wet,* s. f. (Alhoewel *ordonnance fém.* is, men zegt nogtans: Ordonnances royaux. *Koninglyke wetten).* — *Voórschrift, recept (van eenen geneésheer)* s. n. — (oórlogs w) *krygsknegt die de berigten en de bevéelen draegt,* s. m.

Ordonnancer, *v. a.* *Bewyzen, last geéven om te betaelen*

Ordonnateur, *s. m* *Bestierder, schikker.*

Ordonné, ée, *adj.* *Geschikt;* — *belast, bevoólen.*

Ordonner, *v. a.* *Schikken, bestieren, bestellen.* Dieu a bien ordonné toutes choses. *God heéft alles wel geschikt.* — *Bewyzen, last geéven om te betaelen;* — *wyden, de heylige Wyding geéven.* — *v. a et n.* *Beveélen, gebieden, belasten, voórschryven.* Il est plus aisé d'ordonner que d'exécuter. *Het is gemakkelyker te gebieden als uyt-te-voeren.*

Ordre, *s m* *Schikking, orde,* s f. *bestier, order,* s. n. L'ordre de la Providence. *De schikking der Voórzienigheyd.* En ordre de bataille. *In slag-order.* Ordre du jour. *Order van het werk met het welk eene vergadering zich op den gestelden dag moet bezig houden.* Passer à l'ordre du jour sur une proposition. *Eene voórstelling afwyzen* of *niet in overweéging neémen.* — *Bevel, gebod, order,* s. n *last* s m. Ordre exprès. *Uytdrukkelyk bevel.* — *Krygs-woórd;* — *orden,* s. n. Ordre militaire. *Krygsorden.* Ordre religieux. *Geestelyk orden.* Esprit du premier ordre *Uytmuntend-verstand.* Les ordres du royaume. *De staeten, de ordens van het koningryk.*

Digitized by Google

Les cinq ordres d'architecture. *De vyf ordens der bouw-konst.* — *Wyding tot de kerkelyke ordens*, s. f. Prendre les ordres. *De wyding ontfangen.* Le Sacrement de l'Ordre. *Het Sacrament des Priesterschaps.*

Ordure, *s. f. Vuylheyd*, *vuylnis*, s. f. — *drek*; — *vuylen klap*, s. m.

Ordurier, ière, *adj. et subst.* (gem.) *Die vuylen klap spreekt.*

Oréades, *s. f. plur.* (fabel-k.) *Berggodinnen*, *berg-nimfen.*

Orée, *s. f.* (oud) *Kant*, *boord* (*van een bosch*) s. m.

Oreillard, arde, *adj.* (spreek. van peerden) *Langoorig*, *met lange en hangende ooren.*

Oreille, *s. f. Oor*, s. n. Prêter l'oreille. *Het oor leenen*, *toeluysteren.* — *Gehoor*, s. n. Avoir l'oreille bonne. *Een goed gehoor hebben.* Avoir de l'oreille. *Een fyn gehoor hebben.* Avoir l'oreille dure, être dur d'oreille. *Hardhoorig zyn.* Faire la sourde oreille. *Zich doof houden*, *al hoorende doof zyn.* Avoir une puce à l'oreille. (fig) *Ergens over ongerust zyn.* — *Oor*, s. n. *vouw* (*in een boek*) s. f. — *oor*, *handvatsel* (*van eene mand*, *kom enz.*) s. n. — *oorband* (*aen eene slaepmuts*) s. m.

Oreille-d'âne, *s. f.* (plant) *Waelwortel*, *smeêr-wortel*, *spek-wortel*, s. m. *ezels-oor*, s. n.

Oreille-d'homme, *s. f.* (plant) *Mans-oor*, s. n. *hazel-wortel*, s. m.

Oreille-de-lièvre, *s. f.* (plant) *Haezen-oor*, s. n. *hert-leevenden doórwas*, s. m.

Oreille-d'ours, *s. f.* (bloem) *Auricula*, s. f. *beêren-oor*, s. n.

Oreille-de-souris, *s. f.* (plant) *Muyzen-oor*, s. n.

Oreiller, *s. m. Oor-kussen*, *hoofdkussen*, s. n.

Oreillette, *s. f. Oor-ring*, s. m. — *oor-doekshen*, *doeksken dat men agter het oor steekt*, s. n.

Oreillons, *s. m. plur. Gezwel* (*agter de ooren der kinderen*) s. n

Ores, *adv.* (oud) *Nu*, *nu ter tyd.*

Orfèvre, *s. m. Goudsmid*, *zilversmid.*

Orfévrerie, *s. f. Goudsmédery*, *zilversmédery*, s. f. — *goudwerk*, *zilverwerk*, s. n.

Orfraie, *s. f.* (vogel) *Kerk-uyl*, *lyk-uyl*, *kryter*, s. m.

Orfroi, *s. m. Borduersel*, *stikwerk* (*aen de autaer-kleederen*) s. n.

Organdi, *s. m. Soórt van nételdoek.*

Organe, *s. m. Werktuyg*, *zintuyg*, *werktuygig deel*, s. n L'œil est l'organe de la vue. *Het oog is het werktuyg van het gezigt.* Cette personne a un bel organe. *Dien persoon heeft eene schoone stem.* Les Apôtres étoient les organes du Saint Esprit. *De Apostelen waeren de werktuygen van den Heyligen Geest.* Cet homme ne fait rien que par l'organe d'un tel. *Dien mensch doet niets als doór middel* of *tusschenkomst van zoo eenen.*

Organeau, *s. m.* (*zoek*) Arganeau.

Organique, *adj.* Corps organique. *Werktuyglyk lichaem.* — *In voegen brengend*, *werkstellig maekend.* Loi organique. *In voegen brengende wet*, *wet die de uytvoeringswyze van eene andere wet voórschryft.*

Organisation, *s. f. Saemenstelling* (*der werktuygen van een lichaem*). Organisation du corps politique d'un état. *Grond-wetten van eenen staet.* — (fig) *Inrigting*, *tot stand brenging*, *opvorming.* L'organisation des nouveaux tribunaux. *De inrigting der nieuwe gerechts-hoven.*

Organisé, ée, *adj.* Corps organisé. *Lichaem dat alle zyne werkende lédemaeten heeft.* Bien organisé. *Wel geschikt*, *wel gesteld*, *in goed order.* Mal organisé. *Slegt geschikt*, *slegt gesteld*, *in slegt order.* Tête bien organisée. *Man van groot verstand.* Clavecin organisé. *Klavecimbel aen de welke een orgel gevoegd is.*

Organiser, *v. a. Met zintuygen* of *werkende lédemaeten voórzien* L'Auteur de la nature a pu seul organiser les corps. *Den Schepper der natuer alleen heeft de werktuygen der lichaemen konnen maeken.* Organiser un clavecin. *Een orgel aen een klavecimbel voegen.* — (fig.) *Inrigten*, *in staet brengen*, *tot stand brengen*, *opvormen.* Organiser une nouvelle administration. *Eene nieuwe bestiering tot stand brengen.*

s'Organiser, *v. r. Met werkende lédemaeten voórzien worden*; — (fig.) *ingerigt*, *opgevormd* of *tot stand gebragt worden*, v. pass.

Organisme, *s. m. Inrigtingswyze*, s. f.

Organiste, *s. m. et f. Orgelist*, *orgelspeeler*: *orgel-speelster.*

Organsin, *s. m.* (gewynde zyde) *Organzyn*, s. f.

Organsiner, *v. a. Zyde twynen.*

Orgasme, *s. m.* (geneés-k.) *Driftige gisting des bloeds* of *der lévens-geesten*, s. f.

Digitized by Google

Orge, *s. f. Gerst, garst.* De belle orge. *Schoone gerst.* (*Orge* is *masc.* in de twee volgende uytdrukkingen: De l'orge mondé *Gepelde gerst.* De l'orge perlé. *Gepêrelde gerst*). Sucre d'orge. *Gerste suyker.* Etoffe à grain d'orge. *Genopte stoffe.*

Orgeat, *s. m. Amandel-drank*

Orgeolet, *s. m.* (heel-k.) *Gerste-koórn*, s. n. *puyst op het oog-scheél*, s. f.

Orgie, *s. f. Slempery, overdaed in eéten en drinken.* — *s. f. plur.* (oudh.) *Bacchus-feest*, s. n.

Orgue, *s. m.* orgues, *s. f. plur. Orgel*, s. n. Un bon orgue. *Een goed orgel.* Il y a de bonnes orgues en cette église. *Daer is een schoon orgel in die kerk.* Orgue d'Allemagne. *Draey-orgel, orgel die speélt doór het omdraeyén van een handvatsel.* Orgue, *s. m.* (vesting-bouw-k.) *Schot-balken eener vesting-poort*. s. m. plur.

Orgueil, *s. m. Hooveérdigheyd, hoogmoedigheyd, hooveérdy*. s. f. *hoogmoed*, s. m Orgueil insupportable. *Onlydelyke hooveérdigheyd.* (*Orgueil* word dikwils in eenen goeden zin genomen) Noble orgueil. *Edele grootmoedigheyd, édelmoedigheyd, verhévenheyd des gemoeds.*

Orgueilleusement, *adv. Hooveérdiglyk, hoogmoediglyk.*

Orgueilleux, *s. m. Puystje op het oog-scheél*, s. n.

Orgueilleux, euse, *adj. et subst. Hooveérdig, hoogmoedig, prat, opgeblaezen.*

Orient, *s. m. Het oosten*, s. n. Les peuples d'orient. *De oostersche volken.* L'orient des perles. *Het glinsteren der pêrelen.*

Oriental, ale, *adj. Oost, oostersch.* Les Indes orientales. *Oost-indiën.* Les orientaux *of* les peuples orientaux. *De oostersche volken, de oosterlingen.*

Orienté, ée, *adj.* Carte bien orientée. *Lándkaert waer op de windstreéken wel afgeteekend zyn.* Maison bien orientée. *Huys dat wel gelégen is ten opzigte der zón en winden.*

Orienter, *v. a. De streéken der winden aenteekenen op eene kaert, wyzer enz.* Orienter les voiles. (schipp. w.) *De zeylen redderen, kantzetten, naer den wind zetten.* — *v. r. De hoogte neémen, nazien waer men is*; ook (fig.) *eene zaek wel inzien.*

Orifice, *s. m. Opening, krop*, s f. *mond, ingang*, s. m. L'orifice de la vessie. *Den mond van de blaes.*

Oriflamme, *s. f. Standaerd*, s. m. *vaendel (van de oude Koningen van Vrankryk)* s. n.

Origan, *s. m.* (plant) *Orégo, grove majolyn.*

Originaire, *adj. Afkomstig, gesproóten, oorsprongelyk.* Maladie originaire. *Aengeboóre* of *overgeérfde ziekte.*

Originairement, *adv. Oorsprongelyk.*

Original, *s. m. Het oorsprongelyk, oorsprongelyk stuk, origineél*, s. n. — *schryver die niets van een ander ontleend heéft*, s. m. Les actes doivent rester en original chez les notaires. *De origineéle acten moeten onder de notarissen berusten.* Savoir une chose d'original. *Eene zaek uyt de eerste hand weeten.* — (schimp-w.) *Wonderlyken mensch, griek*

Original, ale, *adj. Oorsprongelyk, grondstellig, origineél.* Pièce originale. *Oorsprongelyk stuk (dat naer geen ander is gemaekt).* Pensée originale. *Nieuwe gedagte, gedagte* of *verzinning die men uyt zich zelven heéft.*

Originalement, *adv.* Il s'exprime originalement. *Hy drukt zich uyt op eene nieuwe wyze, zyne uytdrukkingen zyn nieuw.*

Originalité, *s. f. Oorsprongelykheyd, nieuwigheyd*; — *zonderlingheyd, wonderzinnigheyd.*

Origine, *s. f. Oorsprong*, s. m. *afkomst*, s. f. *begin*, s. n. Je connois son origine. *Ik ken zyne afkomst.* L'origine du monde. *Het begin der wéreld.* L'origine des choses. *Den oorsprong der zaeken.*

Originel, elle, *adj.* (godsgeleerdh.) *Oorsprongelyk, ingeboóren, erfelyk.* La justice originelle. *De oorsprongelyke rechtveérdigheyd (in de welke Adam is geschapen).* Le péché originel. *De erf-zonde.*

Originellement, *adv. Oorsprongelyk, uyt den oorsprong.*

Orillard, arde, *adj.* (spreék. van peérden) *Langoorig, met lange en hangende ooren.*

Orillon, *s. m. Oor, handvatsel (van eene kom)* s. n. Ecuelle à orillons. *Kom met handvatsels* — *s. m. plur. Gezwel (agter de ooren der kinderen)* s. n.

Orin, *s. m.* (schippers w.) *Boeyreep.*

Oripeau, *s. m. Klater-goud*, s. n. — (fig.) *valschen schyn*, s. m.

Orle, *s. m.* (wapen-k.) *Rand, zoom (van een wapen-schild)* — (bouw-k.) *zoom.*

Digitized by Google

Orme, *s. m. Olm, olm-boom.* Attendez-moi sous l'orme. (spreekwyze) *Maekt daer geenen staet op.*

Ormeau, *s. m. Jongen olm-boom.*

Ormille, *s. f. Plantagie van jonge olm-boomen*

Ormin, *s. m.* (plant) *Scharley, algoede*, s. f. *lammekens-oor*, s. n *goeden hendrik*, s. m.

Ormoie, *s. f. Olm-bosch*. s. n.

Orne, *s. m. Wilden esschen-boom.*

Ornement, *s. m. Cieraed, vercierset, bywerk*, s. n. *vercieringe, oppronking, optooying*, s. f. — *altaer-kleedset*, s. n.

Orner, *v. a. Cieren, vercieren, oppronken, opschikken, optooyen.*

Ornier, *s. m. Wilden esschen-boom.*

Ornière, *s. f. Wagenspoor, ryspoor*, s. n.

Ornis, *s. m. Soort van oost indischen nèteldoek.*

Ornithogale, *s. f.* (plant) *Veldajuyn*, s. m.

Ornitholites, *s. f. plur.* (nat. hist.) *Gedeelten van versteende vogelen (als bekken, klauwen enz.)* s. n. plur.

Ornithologie, *s. f. Vogel-kunde, verhandeling over de natuer der vogelen.*

Ornithologiste, ornithologue, *s. m. Vogel-kundigen, schryver over de natuer der vogelen*

Ornithomance, ornithomancie, *s. f. Wigchelaery uyt de vlugt der vogelen.*

Ornithopode, *s. m.* (plant) *Vogel-voet.*

Ornithotropie, *s. f. Konst van de vogelen uyt-te-broeyen en op-te-voeden.*

Orobanche, *s. f.* (plant) *Smeerkruyd*, s. n. *zomer-wortel, limoderen*, s. m.

Orobe, *s. f.* (plant) *Kleyne wikken*, s. f. plur.

Orpailleur, *s. m. Goudzoeker, eenen die de graentjes goud haelt uyt het zand (in sommige rivieren).*

Orphelin, ine, *s. m. et f. Wees*, s. m. et f. *wees-kind, ouderloos kind, vaderloos kind*, s. n

Orphelinage, *s. m. Ouderloozen staet, weezen staet.*

Orpheline, *s. f.* (bloem) *Purpere giroffel.*

Orphique, *adj.* (oudh.) *Van Orphéus.* — *s. f. plur. Bacchus-feesten*, s. n. plur. *slemperyen*, s. f. plur.

Orpiment, *s. m.* (verve) *Oprement*, s. m. *geel ratte-kruyd*, s. n.

Orpin, *s. m.* (plant) *Hémel-sleutel.* Orpin minéral *(zoek)* Orpiment.

Orque, *s. f.* (visch) *(zoek)* Épaulard.

Orseille, *s. f.* (mos dat op de klippen groeyt en door de ververs gebruykt word) *Orcel, orchille.*

Ort, *s. m.* (koopmans w.) Peser ort. *Iets met vat, bael* of *omslag weegen.*

Orteil, *s. m. Grooten teen (van den voet)* — (vestingbouw-k.) *bedekten weg (tusschen de wal en de graft).*

Orthodoxe, *adj. et subst. Regtgeloovig, regtgevoelend, van het waer geloof, regtzinnig.*

Orthodoxie, *s. f. Regtgeloovigheyd, gezonde leer, regtzinnigheyd.*

Orthodromie, *s. f.* (schippers w.) *Regtlynigen loop (van een schip)* s m.

Orthogonale, orthogonelle, *adj. f.* (meet-k.) *Regtvallend, regtstandig.*

Orthogonalement, orthogonellement, *adv.* (meet-k.) *Regtvaliende.*

Orthographe, *s. f. Spel-konst, spelkunde, spelling.*

Orthographie, *s. f.* (bouw-k.) *Hoogte-meeting, stand-teekening, meetkundige afteekening (van een gebouw enz.)*

Orthographier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Spellen, woorden spellen.*

Orthographique, *adj. Spelling-kundig, van de spel-konst.* — (bouw-k.) Dessin orthographique *(zoek)* Orthographie.

Orthographiste, *s. m. Schryver over de spel-konst.*

Orthopédie, *s. f.* (genees-k.) *Konst van de mismaektheyd der kinderen te voorkomen* of *te verbeteren.*

Orthopnée, *s. f.* (genees-k.) *Kortborstigheyd.*

Ortie, *s f.* (plant) *Nètels, brandnètels*, s. f. plur.

Ortier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Met brand-nètels steeken.*

Ortive, *adj.* (sterre-k.) Amptitude ortive. *Wydte tusschen den opgang eener sterre en het waere oosten, evenaersbreedte eener sterre.*

Ortolan, *s. m.* (vogeltje) *Ortolaen, régen-vogel.*

Orvale *s. f.* (plant) *(zoek)* Ormin.

Orviétan, *s. m.* (tégenvergift) *Orviétaen.*

Oryctographie, oryctologie, *s. f.* (natuerl. hist.) *Beschryving der delfstoffen.*

Oryx, *s. m.* (dier) *Wilden bok.*

Os, *s. m.* (de *s.* word uytgesproken) *Been*, s. n. *bonk, knok*, s. m. *pyp*. s. f. Les os. *De beenderen, het gebeente.* Os moelleux, os à moelle. *Merg-pyp.* Os de la jambe. *Been-pyp, scheen.*

Digitized by Google

Os de baleine. *Walvisch-been*, *baleyn*. D'os. *Beene*, *van been*. Manche d'os. *Beenen hegt*.

Oschéocèle, *s.f.* (heel-k.) *Zakbreuk*.

Oscillation, *s.f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Slingering*.

Oscillatoire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Slingerend*.

Osciller, *v. n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Slingeren*.

Oscitation, *s.f.* (geneés-k.) *Geeuwing*, *gaeping*.

Osé, ée, *adj.* *Stout*, *vermétel*, *onverstaegd*.

Oseille, *s.f.* (plant) *Zurkel*, *zuering*.

Oser, *v. n.* *Derven*, *durven*, v. n. *zich verstouten*, v. r. Il a osé lui résister. *Hy heéft hem derven wéderstaen*. — *v. a.* Pouvoir oser. *Derven onderneémen*, *derven doen*. En l'état où il est, il peut tout oser. *Hy zal alles derven doen*, *in den staet daer hy in is*.

Oseraie, *s.f.* *Plantagie van rys-hout*, *griend*, s. f. *teen-bosch*, *rys-bosch*, s. n.

Osier, *s.m.* *Rys-boom*, *water-wilge*, *pézelaer*, s. m. — *wisch*, *teen*, s. f. *wischken*, *rys*, *teen-rys*, s. n.

Osmonde, *s.f.* (plant) *Water-varen*, *bloeyénd varen-kruyd*, s. n.

Ossec, *s.m.* (schippers w.) *Durk*, *soed*.

Osselet, *s. m.* *Beentje*; — *hard gezwel* (*binnenwaerts aen de knién der peérden*) s. n. — *s. m. plur.* (kinderspel) *Bikkels*, s. m plur. *stuyt-beentjes*, s. n. plur. *het hiltikken*, s. n. Jouer aux osselets. *Bikkelen*, *stuyten*, *hiltikken*, *met de bikkels speélen*.

Ossemens, *s. m. plur.* *Beenderen*, s. n. plur.

Osseux, euse, *adj.* *Beenagtig*.

Ossification, *s.f.* (ontleéd-k.) *Beenwording*, *beenvorming*, *beenmaeking*.

Ossifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (ontleéd-k.) *Verbeenen*, *tot been maeken*. — *v. r.* *Verbeenen*, *tot been veranderen*, *tot been worden*, v. n.

Ossifique, *adj.* (ontleéd-k.) *Beenmaekend*.

Ossifrague, *s. m.* (vogel) *Zee-arend*.

Ossillon, *s. m.* *Beentje van eenen vogel*, s. n.

Ossu, ue, *adj.* *Wel gebeend*, *grof van gebeente*.

Ost, *s. m.* (oud) *Heyr*, *léger*, s. n.

Ostensible, *adj.* *Toonbaer*, *dat getoond kan worden*.

Ostensiblement, *adv.* Je lui ai écrit ostensiblement. *Ik heb hem eenen brief geschreéven die mag getoond worden*.

Ostensoir, ostensoire, *s. m.* *Remonstrantie* (*waer in de H. Hostie word ten toon gesteld op het altaer*) s. f. — *réliquie-kasken met een glas voór*, s. n.

Ostentation, *s.f.* *Opgeblaezenheyd*, *ydelheyd*, *ydele eer*.

Ostéocolle, *s.f.* *Wal-steen*, *beenlym*, s. m.

Ostéocope, *s.m.* (geneés-k.) *Hévige gebeente-pyn*, s. f.

Ostéogénie, ostéogénésie, *s. f.* *Ontleéd-kundige verhandeling over de been-vorming*.

Ostéolithes, *s. m. plur.* (nat. hist.) *Versteende beenderen der dieren* (*die men uyt de aerde haelt*) s. n. plur.

Ostéologie, ostéographie, *s f.* *Beenbeschryving*, *verhandeling over het gebeente*.

Ostéotomie, *s.f.* *Been-ontleéding*.

Ostracé, ée, *adj.* (nat. hist., van visschen spr.) *Geschelpt*, *met schelpen*.

Ostracés, *s. m plur.* *Schelp-visschen*, *visschen die meer als eene schelp hebben* (*als mossels*, *oesters enz.*)

Ostracisme, *s. m.* (oudh.) *Ballingschap van tien jaaren* (*in Athénen*) s. n.

Ostracite, *s.f.* (nat. hist.) *Versteende oester-schelp*; — *soórt van kalamyn-steen*.

Ostracoderme, *adj.* (van dieren spr.) *Met een geschelpt vel*.

Ostrelin, *s. m.* *Oosterling*, *inwooner van eene der hanze-stéden*

Ostrogot, *s. m.* (oud volk) *Oostergot*. Me prenez-vous pour un ostrogot? (spreékw.) *Ziet gy my aen voór eenen botterik?*

Otacoustique, *adj.* Instrumens otacoustiques. *Gehoor-werktuygen*, *werktuygen die het gehoor helpen*. Remèdes otacoustiques. *Middelen tégen de doófheyd*.

Otage, *s. m.* *Gyzelaer*, *pandsman*.

Otalgie, *s.f.* (geneés-k.) *Oor-pyn*.

Otalgique, *adj.* (geneés-k.) *Van de ooren*. Plantes otalgiques. *Oor-kruyden*.

Oté, *adv.* *Uytgenomen*, *behalven*.

Otelles, *s.f. plur.* (wapen-k.) *Lanspunten*, *speér-punten*.

Otenchyte, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Oor-spuyt*, s. f.

Oter, *v. a.* *Wegneémen*, *afneémen*. Otez cette chaise. *Neémt dien stoel weg*. Otez la nappe. *Neémt het ammelaken af*. Cette eau ôte les taches. *Dit water neémt de vlekken weg*. Oter son

Digitized by Google

chapeau. *Zynen hoed afneemen.* — *Uytdoen, afdoen, uyttrekken* Oter ses souliers. *Zyne schoenen uytdoen* Oter ses bas *Zyne kousen uyttrekken* — *Afneemen, ontneemen, beneemen, berooven.* Oter la vie à quelqu'un. *Imand het leven beneemen.* Oter l'honneur à quelqu'un. *Imands eer beneemen* — *v. r. Weggaen.* Otez-vous d'ici. *Gaet van hier weg.*

Othonne, *s. f.* (plant) *Wild sint Jacobs kruyd*, s. n.

Otographie, *s. f. Oor-beschryving, beschryving der ooren*

Ototomie, *s. f. Oor-ontleeding.*

Ottoman, anne, *adj. Ottomansch, turksch.* — *s. m. Ottoman.*

Ottomane, *s. f. Ligstoel, langen ruststoel*, s m

Ou, *conj Of.* Ou mort ou vif. *Of dood of leevend.*

Où, *adv. Waer, alwaer, waer naer, waer uyt, waer in, waer toe.* D'où. *Van waer, uyt welke plaets*; ook *waer uyt, waer van.* D'où venez-vous? *Van waer komt gy?* D'où je conclus. *Waer uyt ik besluyt.* Par où *Waer langs, langs waer, waer door.*

Ouaiche, *s. m.* (schippers w.) *Zog (dat een schip in het voeren agter zich laet)* s. n. Tirer un vaisseau en ouaiche. *Een schip voortslypen* of *naslypen.*

Ouailles, *s f. plur.* (spr. van christenen ten aenzien van hunne herders) *Schaepen*, s n plur Les ouailles connoissent la voix de leur pasteur. *De schaepen kennen de stem van hunnen herder.*

Ouais, *interj.* (gem) *He! ha!*

Ouate, *s. f.* (fyn katoen dat men tusschen de stoffe en de voeyering doet) *Watte.* Couverture d'ouate. *Bedde-deksel met watten gevuld.* (men zegt en men schryft gemeenlyk in *nom.* en *accus. de la ouate* in plaets van *de l'ouate*).

Ouater, *v. a. Watten tusschen de stoffe en de voeyering steeken*

Oubier, *s. m.* (vogel) *Soort van valk.*

Oubli, *s. m. Vergeetenis, vergeetenheyd*, s. f. *doodboek, vergeetboek*, s. n.

Oubliance, *s. f.* (oud) (*zoek*) Oubli.

Oublie, *s f. Ouwel, brief-ouwel*, s m. — *oubli, dunne waeffel*, s. f.

Oublier, *v. a. et n.* (word geconjug. als *Confier*) *Vergeeten*; — *verzuymen.* — *v. r. Vergeeten worden, uyt het hoofd gaen.* Cela s'oublie facilement. *Dat word ligtelyk vergeeten, men vergeet dat ligtelyk.* Ook *zich te buyten gaen, zyne pligt overtreeden.*

Oubliettes, *s. f. plur. Geheyme gevangenis*, s. f.

Oublieur, *s. m.* (spreek uyt *oublieu*) *Waeffel-verkooper, obli-verkooper.*

Oublieux, euse, *adj. Vergeetagtig, vergeetelyk, die ligtelyk vergeet.*

Oudenarde (stad) *Oudenaerden.*

Ouessant, *s. m.* (eyland) *Heyssant.*

Ouest, *s m. Het westen*, s. n. Vent d'ouest *Westen wind.*

Ouète, ouéter (*zoek*) Ouate, ouater.

Ouf, *interj. Ay my!*

Oui, *adv. Ja.* Je crois qu'oui. *Ik geloof van ja.* Oui-dà. (gem.) *Ja wel, ja toch, geerne.*

Oui, *s. m. Jawoord*, s. n. (*Oui* word aenzien als of het met eene geïspireerde *h* begonst) Le oui ou le non. *Den ja of den neen.*

Ouï, ouïe, *adj Gehoord.*

Ouï-dire, *s. m indéclin. Het hooren zeggen*, s n. Il ne faut pas s'arrêter aux ouï-dire. *Men kan geenen staet maeken op het hooren zeggen.*

Ouïe, *s. f. Gehoor*, s. n.

Ouïr, *v. a irr.* (word maer gebruykt in *perfect. simpl.*: *J'ouis*, in *imperf. conjunct.*: *Que j'ouisse*, in *infinit.* en in de gecomposeerde tyden: *J'ai ouï.* enz) *Hooren, aenhooren.* J'ai ouï dire à mon père. *Ik heb mynen vader hooren zeggen.*

Ouïes, *s. f. plur. Visch kaeken, kieuwen*, s f. plur. *visch-ooren*; — *galmgaten (van eene vioól enz.)* s. n. plur.

Ouragan, *s. m. Storm-wind, orkaen.*

Ouraque, *s. m.* (ontleed-k.) *Blaesstreng*, s. f.

Ourdir, *v. a.* (weevers w.) *De ketting scheeren*; — (mandemaekers w.) *vlegten*; — *de eerste pleystering op eenen muer enz. leggen.* Ourdir une trahison. (fig.) *Een verraed brouwen* of *smeeden.*

Ourdissage, *s. m.* (weevers w.) *Scheering*, s f. *het scheeren*, s. n. — *eerste pleystering (op eenen muer enz.)* s. f.

Ourdissoir, *s. m.* (weevers w.) *Getouw-boom, boom van een weef-getouw.*

Ourdissure, *s. f.* (*zoek*) Ourdissage.

Ourlet, *v. a. Zoomen, bezoomen.*

Ourlet, *s. m. Zoom*

Ouronologie, *s. f. Verhandeling over de pis.*

Ourque, *s. f.* (zee-visch) *Botskop, noordkaeper*, s. m.

Ours, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Beer*; — (fig.) *onbeschaften vent.*

Ourse, *s. f. Beerin*; — *zeeren-ster,*

Digitized by Google

noórd-ster, s. f. — (dicht-k.) *het noórden*, s. n.

Oursin, *s. m.* (schelp-visch) *Zeeégel.*

Oursiné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Stekelig, met stekels.*

Ourson, *s. m. Beérken*, s. n. *jongen beér*, s. m.

Ourvari, *s. m.* (jagt) *Geschreeuw om de honden terug-te-roepen*; — (gem.) *gerugt, geraas*, s. n.

Outarde, *s. f.* (vogel) *Trap-gans.*

Outardeau, *s. m.* (vogel) *Jonge trapgans*, s. f.

Outil, *s. m.* (spreék uyt *outi*) *Gereedschap, werktuyg*, s. n.

Outillé, ée, *adj.* (gem.) *Van gereedschap voórzien.*

Outiller, *v. a. Van gereedschap voórzien.*

Outrage, *s. m. Smaed, hoón*, s. m. *beleediging*, s. f. *ongelyk*, s. n.

Outrageant, ante, *adj. Verongelykend, smaedelyk, beleedigend, versmaedend, hoónend.*

Outrager, *v. a.* (nous outrageons, outrageâmes) *Verongelyken, versmaeden, smaed aendoen, beleedigen, hoónen*

Outrageusement, *adv. Smaedelyk, lasterlyk, op eene beleedigende wyze*; — *bovenmaetiglyk.*

Outrageux, euse, *adj. Smaedelyk, beleedigend, hoónend.*

A outrance, à toute outrance, *adv. Hévig'yk, met alle geweld, tot het uyterste toe.* Soutenir une opinion à toute outrance. *Zyn gevoelen tot op het uyterste verdédigen.*

Outre, *s. f. Boks-leéren zak (om natte waeren in te doen)* — *boks-leéren wind-bal*, s. m.

Outre, *prép.* (reg. *acc.*) *Behalven, boven.* Outre la somme promise. *Behalven de beloófde geld-somme.* — *Over.* Outre-mer *Over de zee.* Outre-Meuse. *Over de Maes.* Les pays d'outre-Meuse. *De landen van over de Maes.* Les guerres d'outre-mer. *De overzeesche oórlogen.*

Outre, *adv. Verder, voorder.* Il ne passa pas outre. *Hy ging niet verder.* Outre cela, en outre. *Daarenboven, boven dat, boven dien.* D'outre en outre. *Doór en doór, dwars doór.*

Outre que, *conj.* (reg. *indic.*) *Behalven dat.* Outre qu'elle étoit malade. *Behalven dat zy ziek was.*

Outré, ée, *adj. Afgemat, vermoeyd*; — *vervoerd.* Outré de colère. *Doór gramschap vervoerd.* — *Buyten réden, te verre, te wyd gedréven.* Sentimens outrés. *Te verre gedréven gevoelens.* Couleurs outrées. *Al te sterke koleuren.*

Outrecuidance, *s. f.* (oud) *Vermételheyd, stoutheyd.*

Outrecuidé, ée, *adj.* (oud) *Vermétel, stout.*

Outrément, *adv. Buyten de paelen der réden, geweldiglyk, overmaetiglyk, al te veél, al te zeer.*

Outre-mer, *s. m.* (verve) *Ultramaryn, azuerblauw*, s. n.

Outre-mesure, *adv. Boven maete, onmaetiglyk.*

Outre-moitié, *adv. Meer als de helft, boven de helft.*

Outre-passe, *s. m.* (recht) *Afkap die eenen houtpagter doet buyten de paelen die hem aengeweézen zyn.*

Outre-passer, *v. a. Overtreéden, te buyten gaen.*

Outrer, *v. a. Overlasten, afmatten, te veél doen werken.* Outrer un ouvrier. *Eenen werkman te veél doen werken.* Outrer un cheval. *Een peérd afryden.* — *Tergen, vergrammen, toórnig maeken.* Vous l'avez outré. *Gy hebt hem vergramd.* — *Te verre gaen, te wyd gaen, te verre dryven.* Il ne faut rien outrer. *Men moet niet buyten de réden gaen.*

Ouvert, erte, *adj. Open, ongesloóten.* Tenir table ouverte. *Ope tafel houden.* Pays ouvert. *Vlak* of *ongedekt land.* Guerre ouverte. *Openbaeren oórlog.* A force ouverte. *Met openbaer geweld, geweldiger hand.* Compte ouvert. *Openstaende rékening.* — (fig.) *Regtzinnig ongeveynsd, opregt, onbewimpeld.* Physionomie ouverte. *Regtzinnig gelaet.* A cœur ouvert. *Rondborstiglyk, regt uyt.*

Ouvertement, *adv. Openbaer, in het openbaer*; — *openhertiglyk, rondborstiglyk.*

Ouverture, *s. f. Opening, ontsluyting*; — *opening*, s. f. *gat*, s. n. — *opening*, s. f. *begin*, s. n. L'ouverture d'une assemblée. *De opening eener vergadering.* Ouverture d'un opéra. *Voórspel van een opera.* Ouverture de cœur. *Openhertigheyd, opregtheyd, rondborstigheyd, gulhertigheyd.* A l'ouverture du livre. *Met het openslaen van het boek.* — *Voórstelling*, s. f. *voórstel*, s. n. *voórslag*, s. m. Faire des ouvertures de paix. *Voórstellingen van vréde doen.* Faire l'ouverture d'un avis. *Eene voórstelling doen.* Faire l'ouverture

Digitized by Google

d'un expédient. *Eenen middel voórstellen.* Ouverture *of* ouverture d'esprit. *Natuurlyke gestiltenis, bekwaemheyd, geschiktheyd*, s. f. *verstand*, s. n. Il a beaucoup d'ouverture pour les sciences. *Hy heeft veél bekwaemheyd voór de wetenschappen.*

Ouvrable, *adj.* Jour ouvrable. *Werkdag.*

Ouvrage, *s. m. Werk, maeksel, werkstuk*, s. n. Ouvrage à corne. (vesting-bouw-k.) *Hoórnewerk.*

Ouvragé, ée, *adj. Bewerkt, doórwerkt, doórvrogt.*

Ouvrant, ante, *adj.* A jour ouvrant. *Met het aenbreéken* of *het krieken van den dag.* A porte ouvrante. *Met het openen van de poort.*

Ouvré, ée, *adj. Gewerkt, verwerkt.* Cuivre ouvré. *Gewerkt koper.* — *Gebloemd, met bloemen doórwerkt.* Serviettes ouvrées. *Gebloemde servetten.*

Ouvreaux, *s. m. plur. Openingen (in eenen glasblaezers oven)* s. f. plur.

Ouvrer, *v. a. et n.* (oud) *Werken, bewerken.*

Ouvreur, euse, *s. m. et f. Ontsluyter: ontsluytster (der loges van een schouwburg).*

Ouvrier, ière, *s. m. et f. Werker, arbeyder, werkman, ambagtsman: werkster, arbeydster.* — *adj* Jour ouvrier. *Werkdag.* Cheville ouvrière. *Yzeren sluytnagel* of *bout (die den dissel-boom van een rytuyg aen den voórtryn hegt).*

Ouvrir, *v. a. et n. irrég.* (J'ouvre, tu ouvres, il ouvre; nous ouvrons, etc. J'ouvrois. J'ouvris. J'ouvrirai. J'ouvrirois. Ouvre; ouvrez. Que j'ouvre. Que j'ouvrisse. Ouvrant; ouvert, erte) *Open doen, openen, ontsluyten.* Ouvrir la bouche. *Den mond open doen.* — *Openbreéken, openslaen, openscheuren, openssnyden.* — *v. a. Beginnen, openen.* Ouvrir la campagne. *Den veldtogt openen.* Ouvrir un avis. *Eene voórstelling doen.* — *v. n. et r. Open gaen*, v. n. *zich openen*, v. r. La porte s'ouvre. *De deur gaet open.* La terre s'ouvrit sous ses pieds. *De aerde opende zich onder zyne voeten.* Cette porte n'ouvre jamais. *Die deur gaet nooyt open.* S'ouvrir un chemin. *Zich eenen weg baenen.*

Ouvroir, *s. m. Werkhuys*, s. n. *werkkamer, werkplaets*, s. f.

Ovaire, *s. m. Eyér-net, vrugtbeginsel*, s. n. *eyér-stok*, s. m.

Ovalaire, *adj. Eyrondagtig, eyvormig.* — *s. m.* (ontleéd-k.) *Holheyd van het heup-been*, s. f.

Ovale, *s. m. et adj.* Figure ovale. *Eyrond, ovael, langwerpig rond.* Es ovale. *Als een eyrond, eyrondvormig.*

Ovation, *s. f.* (oudh.) *Kleynen zégeprael (by de Romeynen)* s. m.

Ove, *s. m.* (bouw-k.) *Eyvormig cieraed*, s. n.

Ové, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Eyvormig.*

Overissel, *s. m.* (landschap) *Overyssel.*

Ovicule, *s. m.* (bouw-k.) *Kleyn eyvormig cieraed*, s. n.

Oviforme, *adj. Eyvormig.*

Ovipare, *adj. Eyér-boerend, eyérleggend, dat zyne jongen uyt eyeren* of *uyt kuyt voortbrengt.*

Oxalate, *s. m.* (schey-k.) *Zuerings-zout, zurkel-zuerzout*, s. n.

Oxalique, *adj.* (schey-k.) Acide oxalique. *Zurkel-zuer.*

Oxide, *s. m.* (schey-k.) *Half-zuer*, s. n. *stoffe tusschen het zuer-beginsel en het zuer*, s. f.

Oxigène etc. (*zoek*) Oxygène etc.

Oxycanthe, *s. m.* (plant) *Berberisse, boom-zurkel*, s. f. *zuer-doórn, zuerboom, kweek doórn*, s. m.

Oxycèdre, *s. m. Kleynen céder-boom, céder-boom met gepunte bladeren.*

Oxycrat, *s. m. Azyn-water*, s. n.

Oxycrater, *v. a. Met azyn-water wasschen.*

Oxydation, *s. f.* (schey-k.) *Menging met zuerstoffe.*

Oxygénation, *s. f.* (*zoek*) Oxydation.

Oxygène, *s. m et adj.* (schey-k.) Principe oxygène. *Zuer-beginsel, grondbeginsel der zuyvere lucht*, s. n. *zuerstoffe, grondstoffe der zueren*, s. f.

Oxygéné, ée, *adj.* (schey-k.) *Half-zuer, met zuerstoffe gemengd.*

Oxygéner, *v. a.* (schey-k.) *Met zuerstoffe mengen.*

Oxygone, *adj.* (meét-k.) Triangle oxygone. *Scherphoekigen dryhoek, dryhoek met dry scherpe hoeken.*

Oxymel, *s. m. Azyn-honing*, s. m. *mengsel van honing en azyn*, s. n.

Oxyregmie, *s. f.* (geneés-k.) *Oprisping van het zuer in de maeg.*

Oxyrrhodin, *s. m.* (apotheékers w.) *Mengsel van olie en roozen-azyn*, s. n.

Oyant, ante, *adj et subst.* (recht) *Aen wie men eene rékening in recht doet.*

Ozène, *s. m.* (geneés-k.) *Stinkende neus-zweér*, s. f.

Digitized by Google

P

P, *s. m. seizième lettre de l'Alphabet.*

De *p* van eene *h* gevolgd, heeft den klank van eene *f*; *philosophe*, *pharmacie*, *physique* worden uytgesproken, als of er stond: *filosof*, *farmaci*, *fizik*. De *p* word in veele woórden niet gehoord; *compte*, *loup*, *sept*, worden uytgesproken, als of er stond: *cont*, *lou*, *set*.

Pacage, *s. m. Wey*, s. f. *weyland*, s. n.

Pacager, *v. n.* (recht) *Weyden*, *graezen*.

Pacant, *s. m.* (gem.) *Gemeynen man*, *boer*.

Pacifère, *adj. Vréde-aenbrengend*.

Pacificateur, *s m. Beverdiger*, *vrédemaeker*, *bylegger*.

Pacification, *s. f. Beverdiging*, s. f. *vréde-verdrag*, s. n.

Pacifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Beverdigen*, *stillen*, *tot vréde brengen*.

Pacifique, *adj. et subst. Vreédzaem*, *vréde-lievend*. Humeur pacifique. *Vreédzaemheyd*, *vreédzaemen aerd*. Possession pacifique. *Geruste bezitting*. Mer pacifique. *Stille zee*, *groote zuyd-zee*.

Pacifiquement, *adv. Vreédzaemlyk*, *in rust en vréde*.

Pacotille, *s. f. Pak met koopwaeren* (*die de officieren en matroozen der koopvaerdy-schepen voór hunne eyge rekening moógen medenemen*).

Pacte, *s. m. Verbond*, *verdrag*, s. n.

Paction, *s. f.* (oud w. van het recht) *Verbond*, *verdrag*, s. n.

Pactiser, *v. n.* (recht) *Een verdrag maeken*.

Padou, *s. m. Lint van zyde en garen*, s. m.

Padouan, *s. m.* (landschap) *Het Padoüensch*, s. n.

Padouane, *s. f. Nagemaekten ouden gedenkpenning*, s. m.

Padoue (stad) *Padua*.

Paean, *s. m.* (oudh.) *Gezang ter eere der goden* of *der groote mannen*, s. n.

Pagale, *s. f. Hoeyriem* (*der wilden in América*) s. m.

Paganales, **paganalies**, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten die gevierd wierden in de dorpen ter eere der veld-goden*, s. n. plur.

Paganisme, *s. m. Heydendom*, s. n.

Page, *s. f. Bladzyde* (*in een boek enz.*) — *s. m. Staets-jonker*, *lyfjonker*, *pagie* (*van eenen Vorst* of *grooten heer*). Être hors de page. *Zynen eygen meester zyn*, *mondig zyn*.

Pagel, *s. m.* (visch) *Rooden zeebraessem*.

Pageur, *s. m.* (*zoek*) Pagel.

Pagination, *s. f. Schikking der bladzyden van een boek*.

Pagne, *s. m. Sluyer*, s. m. *omhangsel* (*der zwarten en der indiëenen*) s. n.

Pagnon, *s. m. Fyn zwart laken* (*dat te Sédan gemaekt word*) s. n.

Pagnote, *s. m.* (gem.) *Bloodaerd*, *lashertigen mensch*. Voir un combat du mont-pagnote. *Een gevegt zien op eene hoogte alwaer men in veyligheyd is*.

Pagnoterie, *s. f* (gem.) *Bloohertigheyd*, *lashertigheyd*.

Pagode, *s. f. Indiëensche afgod*; — *indiëensche afgoden-tempel*, s. m. — *indiëensch goud-geld*; — *schuddebolleken*, *gemaekt beeldje dat geduyglyk het hoofd beweegt*, s. n.

Pagul, **pagurus**, *s. m. Groote zeakreeft*, s. f.

Paie, **paiement**, **paiment** etc. (*zoek*) Paye, payement etc.

Païen, **enne**, *adj. Heydensch*. Les Rois païens. *De heydensche Koningen*. — *subst. Heyden*. Les païens. *De heydenen*.

Paillard, **arde**, *adj. Hoeragtig*. — *s. m et f. Hoereerder*: *hoer*.

Paillarder, *v. n. Hoereeren*, *hoerery bedryven*.

Paillardise, *s. f. Hoerery*.

Paillasse, *s. f. Strooy-zak*, s. m. *strooy-bed*, s. n. — *s m. Poetsenmaeker* (*der kwakzalvers* of *koordedansers*).

Paillasson, *s. m. Strooy-mat*, s. f. — *strooy-deksel* (*voór deuren*, *vensters en vrugt-boomen*) s. n.

Paille, *s f Strooy*, *stroo*, s. n. Paille d'avoine. *Haver-strooy*. Rompre la paille. (fig.) *De vriendschap breeken*. Tirer à la courte paille. *Met strooyhens om het lot trekken*. — *Plekje* (*in édele gesteenten*) s. n. — *schelfer*, *barst* (*in metaelen*) s. f.

Paillé, **ée**, *adj.* (wapen-k.) *Gestreept*, *bont*.

Pailler, *s. m. Voórplaets van eene hoeve* (*waer men het graen en het strooy legt*) s. f. Chapon de pailler, chapon pailler. *Kapuyn die los loopende vet geworden is*. Sur son pailler. (spreekw.) *Te huys*, *op zynen nest*.

Digitized by Google

Paillet, *adj. m.* Vin paillet. *Bleekrooden wyn, bleekaert.*

Paillette, *s. f.* *Loovertje, plaetje*, s. n. — *graentjes goud (die men in het zand van sommige rivieren vind)* s. n. plur.

Pailleur, euse, *s. m. et f.* *Strooyverkooper: strooy-verkoopster.*

Pailleux, euse, *adj.* (van metaelen spr.) *Schiferagtig.*

Paillon, *s. f.* (verzetters w.) *Foelie (die onder de édele gesteenten gelegd word)* s f. — *groot loovertje (aen het borduersel der kleederen)* s. n. Paillon de soudure. (zilversmids w.) *Kleyn stuk soudeérsel.*

Pain, *s. m.* *Brood*, s n. Pain de ménage, pain chaland, pain de cuisson. *Huys-bakken brood.* Pain frais. *Nieuwbakken brood.* Pain rassis. *Oud-bakken* of *belége brood.* Pain quotidien. *Dagelyksch brood.* Pain tendre. *Zagtgebakken brood.* Pain dur. *Hardgebakken brood.* Pain de munition. *Ammunitie-brood.* Pain bis. *Bruyn-brood van rogge en terwe.* Pain de seigle. *Roggen brood.* Pain de froment. *Terwen brood.* Pain trempé. *Gewend brood, geweekt brood.* Pain de navette. *Raepkoek.* Pain d'épice. *Péperkoek, zoetekoek.* Pain de cire. *Was-koek, waschyf.* Pain de sucre. *Brood-suyker, suyker-brood.* Pain à cacheter. *Ouwel, ouweltje, brief-ouwel.* Pain à chanter. *Mis-brood*; ook *ouwel, brief-ouwel.* Croûte de pâté vaut bien pain. (spreekw.) *By gebrek van brood éet men korsten van pastyën.* — (gewigt van acht ponden) *Steen.* s. m. Un pain de bougie. *Eenen steen wasse keérsen.*

Pain-de-cocu, pain-de-coucou, *s. m.* (plant) (*zoek*) Alléluia.

Pain-de-pourceau, *s. m.* (plant) *Verkens-brood, aerd-brood*, s. n.

Pain-d'oiseau, *s. m.* (plant) *Muerpéper*, s. m *huys-kruyd*, s n.

Pair, *adj.* *Paerig, gelyk, éven.* Nombre pair. *Paerig getal.* Pair ou non. *Paer of onpaer.*

De pair, *adv.* *Gelyk aen imand* of *aen iets.* Il va de pair avec les plus savans. *Hy is gelyk aen de grootste geleerden.* Traiter quelqu'un de pair à compagnon. *Imand handelen als zyns gelyk.*

Pair, *s. m.* (eer-titel) *Pair*, s. m. — *paer*, s. n. La tourterelle a perdu son pair. *De tortel-duyf heéft haer paer verloóren.* Vivre avec ses pairs. *Met zyns gelyken leéven.* Ils sont pairs et compagnons. *Zy zyn gemeenzaem met malkander.* Il s'est mis hors de pair *of* de pair. *Hy heéft zich boven zyns gelyken verhéven.* Homme sans pair. *Man die zyns gelyken niet heéft, man zonder weérga.* Le change est au pair. *Den wissel-koers is gelyk* of *pari.*

Paire, *s. f.* (twee dingen van gelyke slach die saemen gebruykt worden) *Paer*, s. n. Une paire de souliers. *Een paer schoenen.* Une paire de boucles. *Een paer gespen.* Men zegt ook: Une paire de pigeons. *Een koppel duyven.* Une paire de poulets. *Een koppel kiekens.* Une paire de bœufs. *Een koppel ossen.* (*Une paire* word ook gezeyd van zaeken die uyt twee gelyke stukken bestaen) Une paire de ciseaux. *Eene scheér.* Une paire de lunettes. *Eenen bril.* Une paire de mouchettes. *Eenen snutter.*

Pairement, *adv.* Nombre pairement pair. *Paerig getal welkers helft ook paerig is.*

Pairie, *s. f.* (eer-titel) *Pairschap*, s. n Duché-pairie. *Hertogdom en pairschap.*

Paisible, *adj.* *Vreédzaem, stil, gerust.*

Paisiblement, *adv.* *Vreédzaemlyk, gerustelyk, in rust, in vréde.*

Paissant, ante, *adj.* (wapen-k., van schaepen enz spr.) *Weydend, graezend.*

Paisse solitaire, *s. f.* (vogel) *Zinghyster.*

Paisseau, *s. m* *Wyngaerd-stok, stok daer den wyngaerd aen gebonden word*; — *boon-stack, ert-stack enz.*

Paisseler, *v. a.* *Den wyngaerd aen stokken binden.*

Paisson, *s. f.* *Het geéne de beesten in de bosschen enz. weyden.* — *s. m.* (velblooters w.) *Rekyzer*, s. n.

Paissonner, *v. a.* (velblooters w.) *Vellen rekken op het rekyzer.*

Paître, *v. a. et n. irrég.* Je pais, tu pais, il paît; nous paissons, etc. Je paissois. Je paîtrai. Je paîtrois. Paissez. Que je paisse. Paissant; *de andere tyden zyn niet in gebruyk*) *Weyden, hoeden, voeden, graezen, in het gras weyden.* Envoyer paître quelqu'un. (gem.) *Imand wegjaagen.* Envoyer paître une chose. *Ergens van afzien.* — *v. r.* *Zich voeden.* Les corbeaux se paissent de charognes. *De raeven voeden zich met doode krengen.* Se paître de vaines espérances. *Zich voeden met ydele hoóp.*

Paîtrir etc. (*zoek*) Pétrir etc.

Digitized by Google

Paix, *s. f.* *Vréde*, *peys*; — *rust*; *stilte*, *stilheyd*. Paix fourrée *of* plâtrée. *Geveynsde vréde*, *schyn-vréde*. Paix, paix-là! *Stil*, *stil daer!* — *Schouder-blads been* (*van een kalf* of *schaep*) s. n.

Pal (*plur.* pals *of* paux) *s m.* *Spits-pael* (*waer op de turken de misdaedigen spitsen*) — *s. m. pl.* (wapen-k.) *Pael.*

Palade, *s. f.* (schippers w.) *Slag* of *trek* (*met den riem in het water*) s. m.

Paladin, *s. m* (oudh.) *Ridder.*

Palais, *s. m.* *Hof*, *paleys*, s. n. Palais royal. *Koninglyk hof.* — *Gerechtshof*, s. n. Jours de palais. *Pleyt-dagen.* Style de palais *of* du palais. *Schryfwyze in rechten gebruykelyk.* — *Gehémelte* (*van den mond*) s. n.

Palais-de-lièvre (plant) (*zoek*) Laiteron.

Palamente, *s. f.* (schippers w.) *Alle de riemen* (*van eene galey*) s. m. plur.

Palan, *s. m.* (schippers w.) *Talie*, s. f. *takel*, s. m. *gyn*, s n.

Palanque, *s. f.* *Pael-schans*, *verschansing met paelen.*

Palanquer, *v. a.* (schippers woórd) *Taliën.*

Palanquin, *s. m.* *Indiäenschen draegstoel*, s. m. — (schippers w.) *dunne talie*, s. f.

Palanquinet, *s. m* (schippers w.) *Koord om het galey-roer te beweégen*, s. f.

Palardeaux, *s. m. pl.* (schippers w.) *Stopstukken* (*om de gaten der scheépen te stoppen*) s. n. plur

Palastre, *s. m.* *Plaet van een slot* (*waer aen het werk vast is*) s f.

Palatale, *adj. f.* (spraek-k.) Lettres palatales. *Gehémelt-letters*, *letters in welkers uytspraek de tong het gehémelte raekt* (*als* d, t, l, n, r).

Palatin, *s. m.* *Palatyn*, *landvoogd* (*in Polen*), Palatin de Hongrie. *Palatyn* of *onderkoning van Hongariën.*

Palatin, ine, *adj. et subst.* *Van den Palts.* Palatin du Rhin. *Paltsgraef van den Rhyn.* L'Électeur palatin. *Den Keurvorst van den Palts.* La Princesse palatine *of* la Palatine. *De Paltsgravin.* — *adj.* (ontleéd-k.) *Van het gehémelte des monds.*

Palatinat, *s. m.* *Palts*, s. m. *paltsgraefschap*; — *palatynschap* (*in Polen*) s n.

Palatine, *s. f.* *Pels* (*die de juffrouwen 's winters om den hals draegen*).

Pale, *s. f.* (kerkelyk w.) *Vierkantig kelk-deksel*, s. n. — *schuyfdeur*, *valdeur*, *schotdeur* (*van eene sluys*) — (schippers w.) *het plat*, *het blad* (*van eenen roeyriem*) s. n. — (water-vogel) *lépelaer*, s. m.

Pâle, *adj.* *Bleek*, *bleekvervig*, *doodvervig.* Pâles couleurs. *Geepsheyd*, *bleekzugt* (*der vrouwen*).

Paléage, *s. m.* (schippers w.) *Het uytschoppen*, *het uytschieten van graen*, *zout enz.* (*uyt een schip*) s. n.

Palée, *s. f.* *Paelwerk aen de dyken* (*om de aerde tégen-te-houden*) s. n.

Palefrenier, *s. m.* *Stal-knegt.*

Palefroi, *s. m.* (oud) *Juffers rypeérd*, s n.

Palempurez, *s. m. plur.* *Oost-indische lynwaete tapyten*, s. n. plur.

Paléographie, *s. f.* *Kennis der oude geschriften.*

Paleron, *s. m.* *Schouder-blad* (*der dieren*) s. n.

Palestine, *s. f.* (land) *Palestienen*, s. n.

Palestre, *s. f.* (oudh.) *Worstelperk*, s. n. *vegtschoól*, *oeffenplaets der worstelaeren*, s. f.

Palestrique, *adj.* (oudh.) Exercices palestriques. *Worsteloeffeningen.*

Palet, *s. m.* *Schyf*, *werpschyf*, s. f. *werpsteen*, s. m.

Paleter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Met de werpschyf speélen.*

Palette, *s. f.* *Kaets-planksken*; — *palet*, *verf-berd* (*der schilders*) — *inkt-schupje* (*der boek-drukkers*) — *laet-bekken*, s. n. — (water-vogel) *lépelaer*, s. m.

Pâleur, *s. f.* (van persoonen spr.) *Bleekheyd.*

Palier, *s. m.* (bouw-k.) *Rusting*, *bordes* (*van eenen trap*) s. f.

Palification, *s. f.* *Het stellen en inheyën van paelen* (*aen het water*) s. n.

Palindrome, *s. m.* *Kreéft-dicht*, *vers dat het zelve is*, *'t zy men het leést van voór naer agter of van agter naer voór*, s n.

Palindromie, *s. f.* (geneés-konst) *Vloeying der bedorve vogten naer de édele déelen des lichaems.*

Palingénésie, *s. f.* (schey-k.) *Wédergeboórte*, *wédervoortbrenging van iets uyt der zelver assche.*

Palinod, palinot, *s. m.* *Gedicht ter eere van de onbevlekte ontfangenis der heylige Maegd*, s. n.

Palinodie, *s. f.* Chanter la palinodie.

Digitized by Google

Zyne woorden herroepen, zich ten onder geeven.

Pâlir, *v. a. Bleek maeken. bleek doen worden.* — *v. n. Bleek worden, besterven.*

Palis, *s. m. Pael*, s. m. *paelwerk (om iets te omtuynen)* s. n.

Palissade, *s. f. Storm-pael, schans-pael*, s. m. — *storm-paelwerk, staketsel*, s. n. — *boom-haeg, ry boomen (welkers takken als eene haeg uytmaeken)* s. f.

Palissadé, ée, *adj. Met stormpaelen omringd.*

Palissader, *v. a. Met stormpaelen afscheyden* of *bezetten.* Palissader une muraille. *Langgetakte boomen voór eenen muur planten.*

Palissage, *s. m. Het opleyden van boomen tégen een schutsel* of *muer*, s. n.

Palissandre, *s. m. Violetholeurig hout, chineesch hout*, s. n.

Pâlissant, ante, *adj. Verbleekend, bestervend.*

Palisser, *v. a. Boomen tégen een schutsel* of *muer opleyden.*

Paliure, *s. f.* (plant) *Jodden-doórn, Christus-doórn, wége-doórn*, s. m.

Palixandre, *s. m.* (*zoek*) Palissandre.

Palladium, *s. m.* (latynsch w.) *Beeld van Minerva (in haeren tempel 'te Troyén)* s. n. — (fig.) *beschermschild*, s. m. *beschutting*, s. f.

Palliatif, ive, *adj. et s. m.* (geneeksk.) Remède palliatif. *Verzagtend maer niet gantsch geneezend middel*, s. n.

Palliation, *s. f. Bedekking, bewimpeling.*

Pallier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Bedekken, bewimpelen.* Pallier le mal. *De kwaal in den schyn geneezen.*

Pallium, *s. m.* (latynsch w.) *Schoudergewaed (der Aerts-bisschoppen)* s. n.

Palmaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de palm der hand.* Muscle palmaire. *Palm-spier.*

Palmé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Handvormig.*

Palme, *s f. Palm-tak*, s. m. — (fig.) *zége, overwinning*, s f. Palme de Christ (plant) (*zoek*) Ricin. — *s. m. Palm, span (van eene hand)* s. f.

Palmer, *v. a.* Palmer les aiguilles. *De naelden plat slaen aen het oog.*

Palmette, *s. f.* (bouw-k.) *Palm-blad (tot cieraed op lystwerk)* s. n.

Palmier, *s. m. Palm-boom, dadelboom.*

Palmipède, *adj.* (van vogelen spr.) *Vliesvoetig, zwemvoetig, welkers pootvingers met een vlies vereenigd zyn (om te konnen zwemmen).*

Palmiste, *s. m. Soórt van palm-boom (in de West-indiën).*

Palmite, *s. m. Pit* of *merg van den palm-boom*, s. n.

Palombe, *s. f. Soórt van wilde duyf.*

Palonnier, *s. m. Toórts-hout, haemhout (van een rytuyg)* s. n.

Palot, *s. m.* (schimp-w.) *Lompen vlegel, lomperik.*

Palpable, *adj. Tastelyk, tastbaer; — klaerblykelyk.*

Palpablement, *adv. Tastelyk, op eene tastelyke wyze; — klaerblykelyk.*

Palper, *v. a.* (gem.) *In handen hebben.*

Palpitant, ante, *adj. Kloppend, zich beweégend.* Son cœur étoit encore tout palpitant. *Zyn hert klopte nog.*

Palpitation, *s. f. Hart-klopping.*

Palpiter, *v. n. Kloppen, beweégen.* Le cœur lui palpite. *Zyn hert klopt.*

Palplanche, *s. f. Stuk hout dat het paelwerk van eenen dyk beschut*, s. n.

Palsatille, *s. f.* (plant) (*zoek*) Coquelourde.

Paltoquet, *s. m.* (*zoek*) Palot.

Paludier, *s. m. Werkman in eene zout-heet.*

Palus méotide, *s. m.* (land-beschr.) *Méotisch meér*, s. n. *zee van Azof*, s. f.

Pâmer, *v. n.* se pâmer, *v. r. Flauw worden, in onmagt vallen, in eene flauwte vallen, bezwyken, bezwymen.*

Pamflet, *s. m.* (*zoek*) Pamphlet.

Pâmoison, *s. f. Onmagt, flauwte, bezwyming, kwaelyhte, kwaelykheyd.*

Pampe, *s. f. Koórn-loof, gersten-loof enz.*, s. n.

Pamphlet, *s. m. Schimp-schrift*, s. n.

Pampiniforme, *adj.* (kruyd-k.) *Wyngaerd-rankvormig.*

Pampre, *s. m. Wyngaerd-rank, wyngaerd-scheut (met zyne bloederen).*

Pampré, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met eenen wyngaerd-rank.*

Pan, *s. m. Pand (van een kleed, behangsel enz.)* Pan de muraille. *Gedeelte* of *stuk van eenen muer.* — *Platte zyde, oppervlakte*, s. f. Salière à six pans. *Zout-vat met zes platte zyden.* — *Ruyt (van eenen gesledpen diamant)* — (schrynwerkers w.) *dikke bed-sponde (waer op de sponde-berden rusten)* s. f.

Panacée, *s. f. Algemeen geneesmiddel voór alle kwaelen*, s. n.

Panache, *s. m. Véder-bos, pluymbos*, s. m. Panache d'un casque. *Pluymen op eenen helm.* — *Bovenste stuk*

Digitized by Google

van eene kerk-lamp, s. n. — *schakeéring*, *menging der koleuren* (*eener bloem*) s. f. Panache de mer. (steenplant) *Korsel-mos*, s. n.

Panaché, ée, *adj.* (van bloemen en vogelen spr.) *Gestreépt*, *geschakeérd*, *bont*, *veélvervig*.

Panacher, *v. n. et r.* (van bloemen spr.) *Veélvervig worden*, *zich schakeéren*.

Panachure, *s. f.* *Gestreéptheyd*, *geschakeérdheyd*, *bontheyd*, *veélvervigheyd*.

Panade, *s. f.* *Brood in vleesch-sop geweekt*, s. n.

Se panader, *v. r.* (gem.) *Trots en opgeblaazen gaan*, *tredden als eene pauw*, v. n.

Panage, *s. m.* (recht) *Recht om zyne verkens in een eekel-bosch te stouwen*, s. n.

Panais, *s. m.* *Witte peé*, *pastenaek*, *pinsternaek*, s. f. *witten wortel*, s. m.

Panard, *adj.* Cheval panard. *Peérd welkers voórste voeten buytenwaerts staen*.

Panaris, *s. m.* (heel-k.) *Fyt*, s. n. *worm*, s. m. *zweér* (*aen de nagels der vingeren*) s. f.

Panathénées, *s. f. pl.* (oudh.) *Feest van Minerva* (*tot Athénen*) s. n.

Pancaliers, *s. m.* (hof-gewas) *Savoye-kool*, s. f.

Pancarpe, *s. m.* (oudh.) *Gevogt der menschen tégen de dieren* (*by de Romeynen*) s. n.

Pancarte, *s. f.* *Plakkaert* of *aengeplakt schrift over eenige nieuwe tollen*, s. n. — (schimp-w.) *slegte schriften*, *vodden van schriften*.

Panchreste, *s. m.* (*zoek*) Panacée.

Panchymagogue, *s. m. et adj.* (geneés-k.) Remède panchymagogue. *Geneés-middel dat de kwaede vogten afdryft*, s. n.

Pancrace, *s. m.* (oudh.) *Worstel-oeffening*, s. f.

Pancratiale, *s. m.* (oudheyd) *Prys-behaeler* (*in de vyf lyf-oeffeningen der Grieken*).

Pancratiaste, *s. m.* (oudh.) *Eenen die de vyf lyf-oeffeningen verrigtte* (*by de Grieken*).

Pancratie, *s. f.* (oudh.) *De vyf lyf-oeffeningen* (*die in de spélen en feesten der Grieken verrigt wierden*) s. f. plur.

Pancréas, *s. m.* (ontleéd-k.) *Buyk-klier-bedde*, *alvleesch*, s. n.

Pancréatique, *adj.* (ontleéd-k.) Suc pancréatique. *Alvleesch-sap*, Conduit pancréatique. *Alvleesch-buys*, *groote klier-buys*.

Pandectes, *s. f. plur.* (*zoek*) Digeste.

Pandémie, *s. f.* (*zoek*) Épidémie.

Pandémique, *adj* (*zoek*) Epidémique.

Pandore, *s. f.* C'est la boîte de Pandore. *'T is den oorsprong van alle kwaed*.

Pandoure, *s. m.* *Zéheren hongarischen krygsman*.

Panduré, ée, panduriforme, *adj.* (kruyd-k.) *Viooivormig*, *dat in het midden als eene viool ingebogen is*.

Pané, ée, *adj.* Côtelettes panées. *Ribbekens met geraspt brood bestrooyd*. Eau panée. *Water daer geroost brood in geweekt is*.

Panégyrique, *s. m.* *Lof-réde*, s. f. *lof-dicht*, s. n. — *adj.* Discours panégyrique. *Lof-réde*.

Panégyriste, *s. m.* *Lof-rédenaer*, *schryver van eene lof-réde*.

Paner, *v. a.* (koks w.) *Met geraspt brood bestrooyen*.

Panerée, *s. f.* *Eene mand vol*, *eenen korf vol*.

Paneterie, *s. f.* *Brood-kamer* (*des Konings*).

Panetier, *s. m.* *Broodmeester*, *broodbezorger* (*des Konings*).

Panetière, *s. f.* *Broodzak*, *knapzak*, s. m. *herders tessche*, s. f.

Paneton, *s. m.* (*zoek*) Panneton.

Panicaut, *s. m.* (plant) (*zoek*) Eryngo.

Panicule, *s. m.* (kruyd-k.) *Trosvormige aer* (*waer in de zaeden van sommige planten groeyen*, *als haver*, *gerst enz.*) s. f.

Panicum, *s. m* (*zoek*) Panis.

Panier, *s. m.* *Mand*, s. f. *korf*, s. m. Panier à clef. *Sluytmand*. Panier de fleurs. *Korf met bloemen*. Panier à fleurs. *Bloem-korf*. Panier à jour *of* à claire-voie. *Tralie-mand*, *yl-gevlogten korf*. Panier plat. *Ben*. — *Baleyne-rok*.

Panification, *s. f.* *Broodwording*. Les pommes de terre sont susceptibles de panification. *Van aerdappels kan brood gemaekt worden*.

Panique, *adj. fém.* Terreur panique. *Schielyke en ongegronde vrees*.

Panis, *s. m.* (gierst) *Panik-koórn*, s. n.

Panne, *s. f.* (stoffé) *Tryp*, s. n. *pan*; — *lies*, s. f. *reuzel*, *verkens vet*, s. n. — *pen*, s. f. *dun eynde* (*van eenen hamer*, s. n. Frapper de panne. *Met de pen van den hamer slaen*. — (wapen-k.) *Hermelyn-vel*, s. n. *voedering* (*in een wapen-schild*) s. f. — (timmermans

Digitized by Google

w.) *gording (van een dak)*. Mettre un vaisseau en panne. (schippers w.) *Eenen bylegger maeken, bydraeyën, op den wind brassen.* Il reste en panne *of* il se tient en panne. *Hy houd zich stil.*

Panneau, *s. m. Strik*, s. m. *net (om haezen enz. te vangen)* s. n. Tendre un panneau à quelqu'un. *Listen leggen om imand te bedriegen.* Donner dans le panneau. *In de strikken vallen, zich laeten bedriegen.* — *Panneel*, s. n. Panneau de vitres. *Glaze-raem (in eene deur enz.)* — *Zadel-kussen*, s. n. — *s. m. plur.* (schippers w.) *Luyken, deksels*, s. n. plur.

Panneauter, *v. n.* (jagt) *Strikken spannen (om haezen te vangen).*

Pannelle, *s. f.* (wapen-k.) *Popelier-blad*, s. n.

Panneton, *s. m. Sleutel-baerd*, s. m. *deel van eenen sleutel dat in het slot gaet*, s. n.

Pannicule, *s. f.* (ontleéd-k.) *Vet-rok*, s. m. *vlies tusschen het vet en het mager*, s. n.

Pannomie, *s. f. Verzameling van alle de wetten.*

Panonceau, *s. m. Wapen der overheyd (op de plakkaerten)* s. n.

Panophobie, *s. f.* (geneés-k.) *Nagt-vrees.*

Panorama, *s. m. Natuerlyke verbeélding eener plaets in schildery*, s. f.

Panphague, *adj.* (*zoek*) Omnivore.

Pansage, *s. m. Het oppassen der peêrden*, s. n.

Panse, *s. f.* (gem.) *Buyk, pens*, s. m. Panse d'a. *Het lyf van de letter a.* Il ne saura faire une panse d'a. *Hy kan niet eene letter schryven.* Je n'y ai pas fait une panse d'a. *Ik heb er niets toe gedaen.*

Pansement, *s. m. Verbinding, vermaeking (van wonden)* s. f. Pansement de la main. *Roskamming, oppassing, bestelling* of *bezorging der peêrden.*

Panser, *v. a. Verbinden, vermaeken.* Panser un blessé. *Eenen gekwetsten verbinden.* Panser des chevaux. *Peêrden roskammen, oppassen, bestellen* of *bezorgen.* Cet homme est bien pansé. (gem.) *Dien mensch heeft wel geëéten en gedronken.*

Panstéréorama, *s. m. Natuerlyke verbeélding eener plaets in uytstaende snywerk*, s. f.

Pansu, ue, *adj.* (gem.) *Dikbuykig, dikpensig.* — *subst. Dikpens, dikbuyk.*

Pantagogue, *s. m. et adj.* (geneés-k.) Remède pantagogue. *Geneésmiddel dat de kwaede vogten afdryft*, s. n.

Pantalon, *s. m. Hansworst, hansop, jan-potagie*, s. m. — *hansworst-kleed*, s. n. — *kouse-broek, lange broek*, s. f.

Pantalonnade, *s. f. Guychel-dans*, s. m. — *streéken*, s. m. plur. *poetsen (van jan-potagie)* s. f. plur. — (fig.) *gevaynsdheyd, valsche betooning van blydschap, droefheyd enz.*; — *ydele uytvlugt*, s. f.

Pantelant, ante, *adj.* (oud) *Naer zynen adem heygend.*

Panteler, *v. n.* (word geconjug. als *Appeler*) (oud) *Naer zynen adem heygen.*

Panthée, *adj. fém.* (oudh.) Figure panthée. *Beeld dat de eygendommen van verscheyde godhéden vertoonde (by de heydenen).*

Panthéon, *s. m.* (oudh.) *Tempel aen alle de heydensche goden te gelyk toegewyd.*

Panthère, *s. f.* (vreed dier) *Panther*, s. m. *pantherdier*, s. n.

Pantière, *s. f. Snep-net*, s. n. *vlouw, flouw*, s. f.

Pantin, *s. m. Kaerte figuer (die zich beweégt doór het trekken van eenen draed)* s. f.

Pantine, *s. f.* (ververs w.) *Eenige strengen aen malkander gebonden*, s. f. plur.

Pantocosme, *s. m.* (wis-k.) *Afstand-meéter.*

Pantographe, *s. m.* (wis-kundig werktuyg om teekeningen na-te-maeken, te vergrooten *of* te verkleynen) *Oyevaers-bek, aep.*

Pantoîment, *s. m.* (valkeniers w.) *Het kuchen, het hoesten (der vogelen)* s. n.

Pantomètre, *s. m.* (meét-kundig werktuyg) *Hoek-meéter.*

Pantomime, *s. f. Stomme klugt*, s. f. *stomme klugt-spel*, s. n. — *s. m. Stomme klugt-speéler.* — *adj. Van eene stomme klugt.*

Pantoquières, *s. f. pl.* (schippers w.) *Scheêr lynen (om het want te styven).*

Pantoufle, *s. f. Muyl.* En pantoufles. *Op zyne muyltjes, op zyn gemak.* Raisonner pantoufle. (gem.) *Zotten klap uytslaen.*

Paon, *s. m.* (spreék uyt *pan*) (vogel) *Pauw.*

Paonne, *s. f.* (spreék uyt *panne*) *Pauwin.*

Digitized by Google

Paonneau, *s. m.* (spreék uyt *pdnó*) (vogel) *Pauwken*, s. n. *jongen pauw*, s. m.

Papa, *s. m.* (kinder-w.) *Papa*, *vader*.

Papable, *adj. Bekwaem om Paus gekoózen te worden.*

Papal, ale, *adj. Paustelyk.* Dignité papale. *Paustelyke weêrdigheyd*

Papas, *s. m. Arménischen priester.*

Papauté, *s. f. Pausschap*, *pausdom*, s. n. *staet van paus*, s. m. *paustelyke weêrdigheyd*, s. f.

Pape, *s. m. Paus.*

Papegai, *s. m. Wip-vogel*, *houten vogel (op eene wip waer naer geschoóten word).* Abattre le papegai. *Den vogel afschieten.* — (oud) *Papegaey.*

Papelard, *s. m.* (gem.) *Schynheyligen*, *huychelaer.*

Papelardise, *s. f.* (gem.) *Schynheyligheyd*, *geveynsdheyd*, *huychelaery.*

Papeline, *s. f. Zékere half-zyde stoffe.*

Papeloné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met eene soórt van schelp vercierd.*

Paperasse, *s. f. Scheur-papier*, *oud beschreéve papier*, s. n.

Paperasser, *v. n.* (gem.) *Papieren doórsmuffelen*; — *papier bekladden.*

Paperassier, *s. m. Snuffelaer in oude schriften.*

Papeterie, *s. f. Papiermaekery*, s. f. *papier-molen*; — *papier-handel*, s. m.

Papetier, *s. m. Papiermaeker*; — *papier-verkooper.*

Papier, *s. m. Papier*, s. n. Papier brouillard. *Klad-papier*, *zuyg-papier*, *vloey-papier.* Papier à écrire. *Schryf-papier.* Papier à imprimer. *Druk-papier.* Papier cassé, papier cordé. *Kas-papier*, *kassé-papier.* Papier qui boit. *Papier dat doórslaet* of *vloeyt.* Papier à lettres. *Brief-papier*, *post-papier.* Papier public. *Nieuws-papier.* Papier tenture. *Meubel-papier.* Papier volant. *Los blad.* Papier libre. *Ongezégeld papier.* — *Papier (bestaende in wissel-brieven*, *rente-brieven*, *schuld-brieven)* s. n. Papier du Nil (*zoek*) Papyrus. — *s. m. plur. Schriften*, *handschriften*, *bewys-stukken*, s. n. plur.

Papier-monnoie, *s. m. Papiere geld*, s. n.

Papier-nouvelle, *s. m. Nieuws-papier*, s. n.

Papilionacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Dat in eene schel* of *vlies groeyt*

Papillaire, *adj.* (spreék uyt *papilair*) (ontleéd-k.) *Tépelvormig.*

Papille, *s. f.* (spreék uyt *papil*) (ontleéd-k.) *Tépelvormigheyd (aen sommige inwendige deelen des lichaems).*

Papillon, *s. m.* (insecte) *Vlinder*, *schoenlapper*, s. m. *kappelle*, s. f. *witje*, s. n.

Papillonner, *v. n.* (gem.) *Heén en weér zweéven* of *vliegen.*

Papillotage, *s. m. Onvrywillige beweéging der oogen*; — *flikkering eener schildering (doór al te heldere koleuren)* — *al te groote opgepronktheyd (in den schryfstiel)* — (boek-drukkers w.) *dobbeling van den druk*, s. f.

Papillote, *s. f. Papierken*, *rolleken (om het hair in* of *op te krollen)* — *goude* of *zilvere loovertje (op de kleederen)* s. n.

Papilloter, *v. a.* (van hair spreék.) *Op* of *in papierkens winden* of *krollen.* — *v. n.* Les yeux lui papillotent continuellement. *Zyne oogen draeyên* of *beweégen zich geduerigh.* Cette peinture papillote. *Die schildering flikkert doór al te heldere koleuren.* Ce style papillote. *Dien schryfstiel is te zeer opgepronkt.* Ook (boek-drukkers w.) *Dobbelen*, *dubbelen*, *veégen.*

Papillots, *s. m. plur. Plekken op het vel (als men de roode koórts heéft)* s. f. plur.

Papion, *s. m. Soórt van grooten aep.*

Papisme, *s. m.* (schimp-w.) *Pausgezindheyd*, s. f. *paepschen godsdienst*, s. m.

Papiste, *s. m.* (schimp-w.) *Pausgezinden*, *roomsch-gezinden.*

Papules, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Roode puysten (op het vel).*

Papyracé, ée, *adj.* (natuerl. hist.) *Papieragtig*, *zoo dun als papier.*

Papyrus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) (gewas) *Papier-plant*, s. f. *papier-riet*, s. n.

Pâque, *s. f. Paesch-feest (der joóden)* s. n. Immoler la pâque. *Het Paeschlam slagten.* Pâque, Pâques, *s. m. Paeschen*, *paesch-dag.* (*Pâques* is *fém.* en *plur.* in de volgende spreékwyzen: Pâques fleuries. *Palm-zondag.* Pâques closes. *Beloken-paeschen.* Faire set Pâques. *Zynen paeschen houden).*

Paquebot, paquet-bot, *s. m. Paketboot*, s. m. *post-schuyt*, s. f.

Pâquerette, *s. f.* (bloem) *Soórt van witte madelief.*

Paquet, *s. m. Pak*, s. n.

Par, *prép.* (reg. *acc.*) *Doór.* Par la parole de Dieu. *Doór Gods woórd* — *By.* Par manière de dire. *By manier*

Digitized by Google

van spreeken. Par bonheur. *By geluk*. — *Met*. Par le bras *Met den arm*. Marcher par troupes. *Met benden gaen*. Se promener par le beau temps. *Met het schoon weér wandelen*. — *Langs*, *doór*. Courir par les rues. *Langs de straeten loopen*. — *Uyt*. Par haine. *Uyt haet*. — *In*. Ranger par chapitres. *In hoofdstukken schikken*. Par an. *'S jaers*, *jaerlyks*. Par mois. *'S maends*, *maendelyks*. Par semaine. *'S weéks*, *weékelyks*. Par jour. *'S dags*, *dagelyks*.

De par, *prép*. (reg. *accus*.) *Van wégens*. De par le Roi. *Van wégens den Koning*.

Par-après, *adv*. (oud) *Sédert*, *daer na*.

Par-ci par-là, *adv*. *Hier en daer*; — *nu en dan*.

Par conséquent, *adv*. *By gevolg*.

Par-delà etc. (*zoek onder*) D:là etc.

Par-derrière, *adv*. *Agter*, *van agter*.

Par-dessous, *adv*. *et prép*. (reg. *acc*.) *Onder*, *benéden*, *van onder*.

Par-dessus, *adv*. *et prép*. (reg. *acc*.) *Boven*, *daer boven*. — *s. m*. *Toegift op den koop*, s f.

Par-devant, *adv*. *et prép*. (reg. *acc*.) *Voór*, *van voór* Par-devant notaire. *Voór notaris*. Par devant le commissaire. *Voór den commissaris*.

Par-devers, *prép*. (reg. *accus*.) *Voór*. Par-devers moi. *Voór my*.

Par-ici, *adv*. *Hier langs*, *langs hier*, *hier doór*.

Par-là, *adv*. *Langs daer*, *daer doór*.

Par quoi. (oud) *Om welke réden*.

Par-trop, *adv*. (gem.) *Te veél*, *te zeer*.

Par-tout, *adv*. *Overal*.

Parabolain, *s. m* (oudh.) *Stoutsten kampvegter*; — *kerkelyken persoon die in de grootste gevaeren de zieken diende*

Parabole, *s. f*. (Schrifturer-woórd) *Gelykenis*, *zinspreuk*; — (meét-k.) *brandsneé*, *midden-kégelsneé*.

Parabolique, *adj*. (meét-k.) *Middenkégelsneédig*.

Paraboliquement, *adv* *Met gelykenissen*, *in zinspreuken*; — (meét-k.) *volgens de midden-kégelsneé*.

Paracentèse, *s. f*. (heel-k.) *Buykopening* (*om het water van eenen waterzuchtigen af-te-tappen*).

Paracentrique, *adj*. (meét-k.) *Naderend of afwykend*.

Parachévement, *s. m*. (oud) *Voltooying*, *volvoering*, s. f.

Parachever, *v. a*. (oud) *Voltooyen*, *voltrekken*, *volmaeken*, *ten eynde brengen*.

Parachronisme, *s. m*. (spreék uyt *parakronism*) *Misslag in de tyd-rékening* (*bestaende in eene geschiedenis te laet te stellen*).

Parachute, *s m* (werktuyg der lochtreyzers om daer méde zagtjes naer benéden te komen) *Val-scherm*, s. n.

Paraclet, *s. m*. (Schrifturer-woórd) *Trooster*, *Heyligen Geest*.

Paracynancie, *s. f*. (geneés-k.) *Worg-gezwel*, s. n. *keél-ontsteéking*, s. f.

Parade, *s. f*. *Pronk*, s. m. *tentoonstelling*, s. f. Lit de parade. *Pronkbed*. Mettre une chose en parade. *Iets te pronk stellen*. Faire parade de son esprit. *Zyn verstand ydelyk ten toon stellen*. Ces larmes n'étoient qu'une parade. *Het waeren maer geveynsde traenen*. — (oórlogs w.) *Optrek*, s m. of *het optrekken der wagt*, s. n. — (scherm-k.) *afweéring* (*van eenen steék*) s. f. — (ry-schoól) *het ophouden van een peérd in het ryden*, s. n. — *gekke kueren*, *zotte grillen* (*die de koordedansers enz. aen den ingang van hunne vertoonplaets uytregten*) s. f. plur.

Paradigme, *s. m*. (spraek-k.) *Voórbeéld*, *ontwerp*, s. n.

Paradis, *s. m*. *Paradys*, s. n. — (fig.) *zeer vermoekelyke plaets*, s. f. Oiseau de paradis. *Paradys-vogel*. Pomme de paradis. *Paradys-appel*. — *Bovenste galery* (*in eenen schouwburg*) s. f.

Paradoxal, ale, *adj*. *Wonderlyk*, *wonderschynend*.

Paradoxe, *s. m*. *Wonderspreuk*, *voórstelling die wonderlyk en onbegrypelyk schynt en tégen het gemeen gevoelen aenkant*, s. f. — *adj*. *Wonderlyk*, *wonderschynend*.

Paradoxisme, *s. m*. (welspreékendh.) *Overeenbrenging van verscheyde eygendommen die op het eerste gezigt tégenstrydig en onovereenbrengbaer schynen*, s. f.

Paradygme, *s. m*. (spraek-k.) *Voórbeéld*, *ontwerp*, s. n.

Parafe, *s. m*. *Trek met de pen* (*onder* of *agter eenen naem*).

Parafer, *v. a*. *Onderteekenen*; — *aen zynen naem eenen trek voegen*.

Parafeu, *s. m*. *Vuer-scherm*, s. n.

Parafrénésie, *s. f*. (geneés-k.) *middenrifpyn*, *soórt van pleuris*.

Parage, *s. m*. (schippers w.) *Streék*,

Digitized by Google

zee-streek, hoogte. s. f. De haut parage. (oud) *Van hoogen edeldom*.

Paragoge, *s. f.* (spraek-k.) *Agteraenzetting, verlenging van een woord (met eene letter* of *sillabe)*.

Paragogique, *adj.* (spraek-konst) Lettrès paragogiques. *Letters die agter aen een woord gevoegd zyn.*

Paragraphe, *s. m. Afdeeling (van een hoofdstuk van een boek)* s. f.

Paraguante, *s. f.* (spreek uyt *paragouant*) (spaensch gem. w.) *Vereering, belooning, erkentenis, gift.*

Paraguay, *s. m.* (landschap) *Paragaey.*

Paraisonier, *s. m.* (w. der glasblaezery) *Spiegel-glasblaezer.*

Paralie, *s. f.* (geneés-k.) *Ontsteeking van het land-vleesch.*

Paralipomènes, *s. m. plur.* (twee boeken der H. Schriftuer) *Kronyk-boeken*, s. n. plur. *byvoegsel van het geene in de boeken der Koningen uytgelaeten is*, s. n.

Paralipse, *s f.* (welspreekendheyd) *Spreekwyze waer in den redenaer veynst iets te willen voorbygaen en er nogtans breedvoerig van spreekt.*

Parallactique. *adj.* (sterre-k.) Angle parallactique. *Hoek van plaets-verschil (eener sterre).*

Parallaxe, *s. f.* (sterre-k.) *Plaets-verschil, verschil-licht, verschil tusschen den schynbaeren en den waeren stand eener sterre*. s. n.

Parallèle, *s. f. et adj.* (meét-k.) Ligne parallèle. *Even wyde* of *gelyk-standige linie.* — *s. f.* (oórlogs w.) *Gemeenschap van de eene loopgraeve met de andere.* — *s. m. Gelykenis, vergelyking*, s. f. Mettre deux choses en parallèle. *Twee zaeken tégen malkander vergelyken* of *in gelykenis stellen.* Ook (land-beschryving) *Gelyk-standige linie (van den evenaer* of *middenlinie)* s. f.

Parallélipipède, *s. f.* (meét-k.) *Figuer met zes vierkanten welkers tégengestelde zyden gelyk zyn.*

Parallélisme, *s. m.* (meét-k.) *Gelyken afstand van twee liniën.*

Parallélogramme, *s. m.* (meét-k.) *Figuer welkers tégengestelde zyden gelyk zyn*, s. f.

Paralogisme, *s. m.* (schoól-w.) *Valsch besluyt*, s. n.

Paralyser, *v. a. Lam* of *beroerd doen worden*; — (fig.) *verydelen*; — *bederven, verslegten.*

Paralysie, *s. f.* (geneés-kunde) *Geraektheyd, beroerte, beroerdheyd, lamheyd*

Paralytique, *adj. et subst. Lam, beroerd, geraekt.*

Paramètre, *s m.* (meét-k.) *Regte linie (van eene onveranderlyke grootte)* s. f.

Parangon, *s. m. et adj.* Diamant parangon. *Diamant zonder fauten.* — *s. m.* (oud) *Vergelyking*, s. f. *voórbeeld, model*, s. n.

Parangonner, *v. a.* (oud) *Vergelyken.*

Paranomasie, *s. f.* (schoól-woórd) *Overeenkoómst van woórden van verscheyde taelen.*

Parant, ante, *adj. Schoon, cierlyk.*

Paranymphe, *s. m.* (oudh.) *Geleyder der bruyd naer den bruydegom*, s m. — *lof-réde ter eere van den geénen die in eene universiteyt de weérdigheyd van leeraer verkreeg*, s. f.

Parapegmes, *s. m. plur.* (oudh.) *Metaele tafelen (waer op de openbaere bevélen wierden geschreéven)* s. f. plur.

Parapet, *s m. Borstweering (eener vesting)* — *leuning (eener brug)* s. f.

Paraphe etc. (*zoek*) Parafe etc.

Paraphernaux, *adj. m. plur.* (recht) Biens paraphernaux. *Zy-houdende goederen, goederen die eene getrouwde vrouw aen zich behoud en van de welke haeren man het bestier niet heéft.*

Paraphimosis, *s. f.* (geneés-k.) *Vénus-kraeg.*

Paraphone, *adj.* (muziek) *Saemenstemmend.*

Paraphrase, *s. f. Uytbreyding, verklaering, uytlegging.*

Paraphraser, *v. a. Uytbreyden, verklaeren, uytleggen.*

Paraphraseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Knibbelaer, verdrietigen uytlegger: knibbelaerster.*

Paraphraste, *s. m. Uytbreyder, verklaerder, uytlegger.*

Paraphrénésie, *s. f.* (geneés-k.) *Raezerny ontstaende uyt de ontsteeking van het middenrif.*

Paraphrosinie, *s. f.* (geneés-k.) *Yl-hoofdigheyd, suffing*

Parap'ésie, paraplexie, *s. f.* (geneés-k.) *Beroerte, geraektheyd (die alle de deelen behalven het hoofd aentast).*

Parapluie, *s. m Régen-scherm, scherm tégen den régen*, s n.

Parasélène, *s. f.* (sterre-k.) *Wolk-maen, bymaen*, s. f. *weérschyn der maen (in de wolken)* s. m.

Digitized by Google

Parasite, *s. m. schuymlooper, telloorlekker, tafel-vriend, tafel-broer.* — *adj.* Plantes parasites. *Zuyg-planten, schuymloopers, planten die op eene andere plant en niet in de aerde groeyën.* Branches parasites. *Onnuttige takken.* Expressions parasites. *Al te dikwils herhaelde uytdrukkingen.*

Parasitique, *s. f. Schuymloopery, telloorlekkery, tafel-vriend-chap.*

Parasol, *s. m. Zonne-scherm*, s. n.

Parasquinancie, *s. f.* (geneés-k.) *Uytwendig keél-gezwel*, s. n.

Parastate, *s. m.* (ontleéd-k.) *Opperklootje, opperballeken*, s. n.

Paratitlaire, *s. m. Schryver van het kort begryp van het roomsch recht.*

Paratitles, *s. m. plur. Beknoopte verklaering over den inhoud der roomsche rechten*, s. f.

Paratonnerre, *s. m Donder-scherm*, s. n. *afleyder*, s. m. *donder-spil, yzere spil ter afleyding van den donder*, s. f.

Paravent, *s. m. Wind-scherm, schutsel, wind-schut*, s. n.

Parc, *s. m. Park, perk*, s. n. *warande, diergaerde*; — *besloote weyde (om ossen te vetten)* s. f. — *Oester-put*, s. m. Parc de l'artillerie. *Geschut perk.*

Parcage, *s. m. Verblyf der schaepen op de bouwlanden*, s. n.

Parcelle, *s. f. Stukskon, kleyn deeltje; parceel*, s. n.

Parce que, *conj.* (reg. *indic.*) *Om dat, vermits, dewyl, doór dien.*

Parchemin, *s. m. Parkement, franeyn*, s. n. Parchemin vierge. *Bereyd vel van dood-geboóre geytjes* of *lammeren.* Parchemin en cosse. *Ontbloot vel om er parkement van te maeken.*

Parcheminerie, *s. f. Parkement-maekery*, s. f. — *parkement-handel*, s. m.

Parcheminier, *s. m. Parkement-maeker; parkement-verkooper.*

Parcimonie, *s. f. Te groote spaerzaemheyd.*

Parcimonieux, euse, *adj. Te spaerzaem.*

Parcourir, *v. a irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Doórwandelen, doórloopen, doórgaen, doórreyzen*; — *doórbladen, overloopen, schielyk overleezen* of *overzien.*

Pardon, *s. m. Vergiffenis, vergeéving, kwytschelding*, s. f. — Angelus. *Gebed drymael 's dags als de béde-klok klept*, s. n. — *s. m plur. Aflaet*, s. m. Gagner les pardons. *Den aflaet verdienen.*

Pardonnable, *adj. Vergeéfbaer, vergeéflyk.*

Pardonné, ée, *adj. Vergeéve.*

Pardonner, *v. a et n. Vergeéven, kwytschelden, vergiffenis geéven.* La mort ne pardonne à personne. *De dood spaert niemand.* Le temps ne pardonne à aucune chose. *Den tyd spaert niets.*

Paré, ée, *adj. Vercierd, opgeschikt.* Exécution parée. (recht) *Onmiddelyke rechts-panding, parate exécutie.* Cidre paré. *Uytgedroogden* of *uytgegisten appel-drank.*

Paréage, *s. m.* (recht) *Gemeenschap*, s. f. Tenir un bien en paréage avec un autre. *Een goed met een ander in gemeenschap bezitten.*

Paréatis, *s. m* (latynsch w. van het recht) *Magt-brief om een vonnis in een anders gebied te doen uytvoeren.*

Pareaux, *s. m. plur.* (visschers w.) *Zinksteenen (aen een net).*

Parégorique, *adj.* (geneés-k.) *Pynstillend, verzagtend.*

Pareil, eille, *adj. et subst. Gelyk, diergelyk, gelykvormig, evengelyk, weérgae.* Ils sont pareils en âge et en sagesse. *Zy zyn gelyk in jaeren en in wysheyd.* Ce cheval n'a pas son pareil. *Dat peérd heéft zyn gelyken niet.* Rendre la pareille à quelqu'un. *Iemand met de zelve munt betaelen, iemand op de zelve wyze handelen.* Sans pareil, eille, *adj. Gadeloos, weérgaloos, onvergelykelyk, zonder weérga.* Une vertu sans pareille. *Eene deugd zonder gelyk, zonder weérga.* A la pareille. *Even zoo, op de zelve wyze.*

Pareillement, *adv. Van gelyken, ook zoo, desgelyks, insgelyks.*

Parélie, *s. f.* (sterre-k.) *Wolk-zon byzon*, s. f. *weérschyn der zonne in de wolken*, s. m.

Parelle, *s. f.* (plant) *Gemeene peérdrik.*

Parement, *s. m.* (metsers w.) *Buytenkant (van eenen steen in den muer)* s. m. — *wangen*, s. f. plur. *kant-steenen die de hasseyën in het slot houden op de wégen)* — *dikke kluppels (in eenen muisaerd)* s m. plur. Parement d'autel. *Het voórstuk* of *antependium van den autaer.* Paremens d'habit. *Opslagen van een kleed.*

Parenchymateux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Voedend zap inhoudend.*

Parenchyme, *s. m* (ontleéd-k.) *Ingewanden daer het bloed doórvloeyt*, s. n. plur. — (kruyd-k.) *voedend zap, zap-stremsel*, s. n.

Parénèse, *s. f.* (schoól-w.) *Opwekking tot de deugd, zédelyke leer-réde.*

Digitized by Google

Parénétique, *adj.* (schoól-w.) *Tot de deugd opwekkend.*

Parent, ente, *s. m. et f. Bloed-vriend, bloed-vriendin, bloed-verwant, maeg, nabestaende.* Nous sommes parens. *Wy zyn bloed-verwanten.*

Parens, *s. m. plur. Ouders.*

Parentage, *s. m.* (oud) *Maegschap, bloed-verwantschap*, s. n. *bloed-vriendschap*, s. f.

Parenté, *s. f. Maegschap, bloed-verwantschap*, s. n. *bloed-vriendschap*, s. f.

Parentèle, *s. f.* (oud) (*zoek*) Parenté.

Parenthèse, *s. f.* (spraek-k.) *Tusschenréde, tusschenstelling in eene réde*, s. f. *tusschenzin*, s. m. — *tusschenzin-teeken* ( ) s. n.

Parer, *v. a. Vercieren, opschikken, oppronken, optooyën.* Parer un cuir. *Een leér schaeven.* Parer le pied d'un cheval. *De hoef van eenen peérds-voet met het veégmes afsteéken.* — *Beschermen, dekken.* Se parer de la pluie. *Zich voór den régen dekken.* — (schippers w.) *Voórbyzeylen.* Parer le cap. *De kaep voórbyzeylen.* — *Gereed houden.* Parer une ancre. *Een anker gereed houden.* — *v. a. et n. Afkeeren, afweéren, afschermen.* Parer un coup. *Eenen slag afkeeren.* Parer aux coups. *De slagen afweéren.* On ne peut parer à tout. *Men kan alles niet voórkoómen.* — *v. n.* (ry-schoól) *Stilstaen, stilhouden.*

Parère, *s. m. Raed*, s. m. *gevoelen* (*der hooplieden over hoophandel-zaeken*) s. n.

Paresse, *s. f. Traegheyd, luyheyd, onarbeydzaemheyd, vaddigheyd.*

Paresser, *v. n.* (gem.) *Den luyäerd speélen, luy zyn.*

Paresseux, euse, *adj. Luy, traeg, onarbeydzaem, vaddig.* — *subst. Luyaerd.* Avoir le ventre paresseux. (geneés-k.) *Hardlyvig zyn.* Estomac paresseux. *Slegt teérende maeg.*

Parfaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) (recht) *Volmaeken, voltooyën, voltrekken, ten eynde brengen;* — *voltallig maeken.*

Parfait, *s. m. et adj.* (spraek-k.) Prétérit parfait. *Volmaekten voórléden tyd, præteritum perfectum.*

Parfait, aite, *adj. Volmaekt, volkomen, onverbéterlyk.*

Parfaitement, *adv. Volmaektelyk, volkomenlyk.*

Parfilage, *s. m. Uytpluyssel*, s. n.

Parfiler, *v. a. et n. Uytpluyzen.*

Parfois, *adv.* (gem.) *Somtyds, by tyden.*

Parfondre, *v. a.* (brandschilders w.) *Gelykelyk doen smelten.*

Parfournir, *v. a. et n. Vol léveren, geheel bezorgen.*

Parfum, *s. m.* (spreék uyt *parfeun*) *Reukwerk*, s. n. *aengenaemen geur*, s. m. *welriekendheyd*, s. f.

Parfumé, ée, *adj. Welriekend, geurig.*

Parfumer, *v. a. Welriekend maeken, geurig maeken, eenen goeden reuk geéven.* Ces fleurs parfument toute la chambre. *Die bloemen geéven eenen goeden reuk aen de geheele kamer.* — *Berooken (om de kwaede locht te verdryven).* La contagion étoit dans cette maison, il a fallu la parfumer avec du soufre. *Dat huys was besmet, men heéft het met solfer moeten berooken.*

Parfumeur, euse, *s. m. et f. Reukwerker: reukwerkster.*

Pari, *s. m Wedding*, s. f. Tenir le pari. *De wedding aenneémen.*

Pariade, *s. f.* (jagt) *Paertyd der patryzen*, s. m. — *een paer patryzen*, s. n.

Pariage, *s. m.* (*zoek*) Paréage.

Parié, ée, *adj. Gewed, verwed.*

Parier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Wedden, verwedden.*

Pariétaire, *s. f.* (plant) *Glas-kruyd, kleéf-kruyd, sint-pieters-kruyd, muerkruyd*, s. n.

Pariétal (*plur.* pariétaux) *adj. m.* (ontleéd-k.) Os pariétal. *Wand-been, opperhoofds-been, zy-been* (*van het bekkeneel*) s. n.

Parieur, *s. m. Wedder.*

Paris (stad) *Parys.*

Parisien, enne, *s. m. et f. et adj. Eenen van Parys.* C'est une parisienne. *Zy is van Parys.*

Parisienne, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Diamant-letter, kleynsté druk-letter.*

Parité, *s. f. Gelykheyd, évengelykheyd, overeenkoómst;* — *gelykenis, vergelyking.*

Parjure, *adj. et subst. Meyneedig, die eenen valschen eed gedaen heéft;* — *die zynen eed gebroken heéft, eedbreeker.* — *s. m. Valschen eed*, s. m. *meyneedigheyd;* — *eed-breuk, eedbreeking*, s. f.

Se parjurer, *v. r. Meyneedig worden, eenen valschen eed doen, valschelyk zweéren;* — *zynen eed breéken.*

Digitized by Google

Parlage, *s. m.* (gem.) *Geklap, gekakel, geraes*, s. n.

Parlant, ante, *adj. Spreekend.* Trompette parlante. *Spreek-trompet, roeper.* Portrait parlant. *Wel getroffe afbeeldsel.* Armes parlantes. (wapenk.) *Spreekend wapen, wapen dat den naem aenduyd van den geenen die het voert.*

Parlement, *s. m. Parlement, oppergerechts-hof (in Vrankryk)* s. n. — *ryks-vergadering, algemeene vergadering (der staeten in Engeland)* s. f.

Parlementaire, *adj. Parlements, van het parlement.* — *s. m. et adj.* Vaisseau parlementaire. *Afgezonde schip om met den vyand in gesprek te komen.* — *s. m. Parlements-gezinden*

Parlementer, *v n. Met den vyand in onderhandeling treeden; — met imand in onderhandeling komen, beginnen in-te-willigen.*

Parler, *s. m. Het spreeken*, s. n. *spraek*, s. f.

Parler, *v. a. et n. Spreeken, kouten, klappen, praeten, tael voeren.* Je lui ai parlé. *Ik heb hem gesproken.* Parler une langue étrangère. *Eene vremde tael spreeken.* Parler françois. *Fransch spreeken.* Parler raison. *Met reden spreeken.* Parler physique. *Van de natuer-kunde spreeken. natuer-kundiglyk spreeken.* Parler Virgile. *Uyt Virgilius spreeken.* Parler du nez. *Doór den neus spreeken.* Parler entre les dents. *Mompelen, binnens monds preutelen.* Parler gras (*zoek*) Grasseyer. — *v r. Gesproken worden*, v. pass. La langue françoise se parle par toute l'Europe. *De fransche tael word doór gantsch Europa gesproken.*

Parlerie, *s. f.* (gem.) *Gebabbel, lastig geklap*, s. n.

Parleur, euse, *s. m. et f. Spreeker, kouter, praeter, klapper: klappey, praetster.*

Parloir, *s. m. Spreekhuys*, s. n. *spreekkamer (in een klooster)* s. f.

Parme (stad) *Parma.*

Parmesan, *s. m. Het Parmezaensch. het land van Parma*, s. n. — *parmezaen-kaes*, s. m.

Parmi, *prép.* (reg. *accus.*) *Onder, tusschen* Parmi mes papiers. *Onder myne papieren.*

Parnage, *s. m.* (*zoek*) Panage.

Parnasse, *s. m. Berg Parnassus, zang-berg*, s. m. — (fig.) *dicht-konst*, s. f. — *dichters*, s. m. plur.

Parodie, *s. f. Keerdicht*, s. n. *klugtige* of *bespottelyke omkeering van een ernstig gedicht*, s. f. — *het maeken der woórden op een muziek-stuk*, s. n.

Parodier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Een keerdicht maeken, een ernstig gedicht op eene klugtige* of *bespottelyke wyze omkeeren; — de woórden op een muzick-stuk maeken.*

Parodiste, *s. m. Keerdichter, omkeerder van een ernstig gedicht op eene klugtige* of *bespottelyke wyze; — maeker der woórden op een muziek-stuk.*

Paroi, *s. f.* (oud) *Binnenmuer.* — *s. f. pl. Binnenkant*, s. m. *binnenzyde*, s. f. Parois d'un tube. *Binnenkant van eene buys.* Parois de l'estomac. (ontleéd-k.) *Maeg-vliezen.*

Paroir, *s. m.* (jagt) *Muyl, snoel (der wilde verkens)* s. m. — (hoefsmids w.) *veégmes, hoefmes, steekmes*, s. n.

Paroire, *s. f.* (kopersiaegers w.) *Krabyzer (tot het vertinnen gebruykelyk)* s. n.

Paroisse, *s f. Parochie*, s. f. *kerspel*, s. n. — *parochie-kerk, kerspel-kerk*, s. f.

Paroissial, ale, *adj. Parochiael, kerspels.* Église paroissiale. *Parochiekerk.*

Paroissien, enne, *s. m. et f. Parochiäen.*

Paroître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Connoître*) (spreek uyt *paraître*) *Verschynen, voór den dag komen, in het licht komen, uytkomen, zich vertoonen; — schynen, schynen te zyn, dunken.* Il paroît savant. *Hy schynt geleerd te zyn. Afsteeken, voórkomen.* Le noir paroît bien sur le blanc. *Het zwart steekt wel af op het wit.* Il paroît, *v. impers. Het schynt.* Il paroît une comète. *Daer verschynt eene steértsterre.* Il paroît un beau livre depuis quelque temps. *Daer is sédert eenigen tyd een schoon boek uytgekomen.*

Paroles, *s f. Woórd*, s. n. De belles paroles. *Schoone woórden.* — *Spraek*, s. m. Il a perdu la parole. *Hy heeft de spraek verloóren.* — *Woórd, wagtwoórd*, s. n.

Paroli, *s. m.* (w. van het spel) *Het verdobbelen van den eersten inzet*, s. n.

Paronomase, *s f.* (welspreek.) *Zinspeeling, woórd-speeling.*

Paronomasie, *s. f.* (schoól-w.) *Overeenkoómst van woórden in verscheyde taelen die den zelven oorsprong aenduyden.*

Paronychie, *s f.* (plant) *Vyt-kruyd*, s. n.

Digitized by Google

Parotide, *s.f.* (heel-k.) *Oor-klier*, s. f. — *klier-gezwel agter de ooren*, s. n.

Paroxisme, *s. m.* (geneés-k.) *Aenval*, s. m *vereffing (eener ziekte)* s. f.

Parpaing, aigne, *s. m. et adj* (metsers w.) Pierre parpaigne. *Bind-steen, steen die zoo dik is als de breedte van den muer.*

Parque, *s. f.* (dicht-k.) *Noodlot*, s. n. *de dood*, s. f. Les trois parques. *De dry schik-godinnen.*

Parquer, *v. a et n Perken, afperken*; — *in eene besloóte weyde laeten loopen.*

Parquet, *s. m Hek (in eene pleytzael)* s. n. — *afgesloóte plaets in het midden van eenen schouwburg*, s. f. — *(zoek)* Parquetage

Parquetage, *s. m. Houten vloer van ingeleyd werk*, s. m. — *houte beschutting tégen eenen muer (om er spiegels in te stellen)* s. f.

Parqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Eenen vloer met houtwerk inleggen.*

Parrain, *s. m. Péter, gevader, doopheffer.*

Parricide, *s. m. et f. Vader-moorder, moeder-moorder, broeder-moorder, zuster-moorder, kinder-moorder, konings-moorder: vader-moorderes enz.* — *s. m. Vader-moord, moeder-moord, broeder-moord, zuster-moord, kinder-moord, konings-moord*, s. f. — *adj. Moorders, moordenaers, moorddaedig* Main parricide. *Moorddaedige hand.*

Parsemer, *v. a Bestrooyén, bezaeyén, overzaeyén.* Habit parsemé de perles. *Kleed met pèrelen bezaeyd.* Chemin parsemé de fleurs. *Weg met bloemen bezaeyd.*

Parsi, *s. m. (zoek)* Gaures.

Parsimonie, *s. f.* parsimonieux, euse, *adj. (zoek)* Parcimonie etc.

Part, *s. f. Deel, paert, gedeelte, aendeel*, s. n. Je demande ma part. *Ik vraeg myn deel.* Vous avez beaucoup de part dans cette affaire. *Gy hebt veel deel in deeze zaek.* Prendre part. *Deel neémen.* Donner *of* faire part. *Kennis geeven, berigten mèdedeelen.* Prendre en bonne part. *Wel neémen.* Prendre en mauvaise part *Kwaelyk neémen.* Être à la part. (scheéps-w.) *Op reyne kaep vaeren, deel aen den buyt hebben.*

A part, *adv. In het byzonder, ter zyde, afzonderlyk*; — *zonder.* Raillerie à part. *Zonder spotten, zonder gekscheéren.* D'une part. *Van den eenen kant.* D'autre part. *Van den anderen kant.* De part et d'autre. *Van beyde de kanten, van wéder zyde.* De part en part. *Doór en doór, dwars doór.* De bonne part. *Van goeder hand.* Nulle part. *Nergens.* On ne le trouvera nulle part. *Men zal hem nergens vinden.* Quelque part. *Ergens.* Je vous suivrai quelque part que vous alliez. *Ik zal u volgen waer gy gaet of niet.* De toute part *of* de toutes parts. *Van alle kanten* of *van alle zyden.* Autre part. *Elders, op eene andere plaets.* Il faut que j'aille autre part. *Ik moet elders gaen.*

De la part, *prép.* (reg. *génit.*) *Van wége.* Allez-y de ma part *Gaet daer van mynent wége.* De quelle part vient cette nouvelle? *Van wiens wége* of *van wie komt die tyding?* De quelque part qu'il vienne, il sera bien reçu *Van wiens wége het mag komen, het zal wel ontfangen worden.*

Part, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) (recht) *Kinder-baering*; — *lyfs-vrugt*, s. f. *kraem-kind*, s. n. Supposition de part. *Heymelyke ondersteéking* of *valsche voór den dag brenging van een kind.* Suppression de part. *Afdryving der vrugt*; ook *het verzwygen van een nieuw-geboóre kind.*

Partage, *s. m. Deeling, bedeeling, verdeeling, scheyding*, s. f. *het deelen*; — *deel, aendeel*, s. n. L'homme a l'esprit en partage. *Het verstand is den mensch aengeboóren* of *is eygen aen den mensch.* Partage d'opinion. (recht) *Verdeeldheyd van stemmen in gelyk getal.* Faire partage. *Deelen.* Faire le partage du butin. *Den buyt deelen.*

Partager, *v. a.* (nous partageons, partageâmes) *Deelen, verdeelen, scheyden* Partager le différent par la moitié. *Het geschil in twee deelen.* — *Deel neémen.* Je partage votre douleur. *Ik neém deel in uwe droefheyd.* — *Bedeelen.* La fortune l'a bien partagé. *De fortuen heéft hem wel bedeeld.*

Partance, *s. f.* (schippers w.) *Vertrek, het afvaeren (van een schip)* s. n. Coup de partance. *Vertrek-schent.*

Partant, *adv.* (recht) *By gevolg, overzulks, derhalven, dus.*

Partement, *s. m.* (oud) *Vertrek*, s. n.

Parterre, *s. m. Bloem-perk (in eenen hof) bloem-bed*, s. n. Parterre d'eau. *Water-konstwerk waer in zich verscheyde straelen vertoonen.* — *Staenplaets*, s. f. *het ruym in eenen schouwburg*, s. n. — *de aenschouwers in de staenplaets*, s. m plur.

Digitized by Google

Parthénon, *s. m.* (oudh.) *Tempel van Minerva (in Athénen).*

Parti, *s. m.* *Party*, *zyde*, *streng*, s. f. *aenhang*, s. m. *deel*, *belang*, s. n. Il se trouve à la tête d'un puissant parti. *Hy vind zich aen het hoofd van eene magtige party.* Prendre le parti de quelqu'un. *Imands party opneémen, in imands belangen treéden.* Il a pris le bon parti. *Hy heéft het beste deel gekoózen.* — *Besluyt*, s. n. Il prit le parti de se taire. *Hy besloót te zwygen; hy nam het besluyt van te zwygen.* — *Aenbieding*, *gelégenheyd*, s. f. *voórwaerden*, s. f. plur. On vous fera un bon parti. *Men zal u voórdeelige voórwaerden aenbieden.* — *Beroep*, *ampt*, s. n. Il a pris le parti des armes. *Hy heéft zich in den krygsdienst begeéven; hy heéft den krygsdienst verkoózen.* — *Middel*, s. m. On lui a proposé plusieurs partis pour sortir d'affaire. *Men heéft hem verscheyde middelen voórgesteld om zyne zaek te redden.* — *Party*, s f. Cette fille-là est un bon parti. *Die dogter is eene voórdeelige party* of *houwelyk.* Parti de cavalerie. *Party ruyters.* Parti bleu. *Partyloopers*, *vrybuyters*, *stroopers.* Prendre parti. (oórlogs w.) *Dienst neémen.* Homme de parti *Partydigen* of *partyzugtigen mensch.* Esprit de parti. *Partyschap*, *partyzugt*, *partydigheyd.*

Parti *adj. m.* (kruyd-k.) *Verdeeld.*

Partiaire, *adj.* Fermier partiaire. *Pagter, welken een deel der pagt in vrugten betaelt.*

Partial, ale, *adj.* (spreék uyt *parcial*) *Eenzydig*, *partydig*; — *gedeeltelyk*, *voór een gedeelte.*

Partialement, *adv.* (spreék uyt *parcialeman*) *Eenzydiglyk*, *partydiglyk.*

Se partialiser, *v. r.* (spreék uyt *parcialisé*) *Party kiezen*, *partydig zyn.*

Partialité, *s. f.* (spreék uyt *parcialité*) *Eenzydigheyd*, *partydigheyd.*

Partible, *adj.* (kruyd-k.) *Verdeelbaer.*

Participant, ante, *adj.* *Deelagtig.* — *s m.* *Deelgenoót*, *deelhebber.*

Participation, *s. f.* *Médedeeling*, *deelagtigheyd*, s. f. *médegenoótschap*, *deelgenoótschap*, s. n. Participation aux prières des Saints. *Médedeeling in de gebéden der Heyligen.* — *Kennis*, s. f. *het weéten*, s. n. Cela s'est fait sans ma participation. *Dat is geschied zonder myne kennis, buyten myn weéten.*

Participe, *s. m.* (spraek-k.) *Deelwoórd*, *participium*, s. n. — (recht) *médedeelhebber*, *médegenoót*, s. m.

Participer, *v. n.* (reg. *dativ.*) *Deel hebben*, *médedeelen*, *deelagtig zyn.* Vous participerez au profit. *Gy zult deel hebben in het profyt.* — (reg. *abl.*) *Den aerd van iets hebben.* Le mulet participe de l'âne et du cheval. *Den muyl-ézel heéft iets van den aerd van den ézel en van het peérd.*

Particulariser, *v. a.* *Omstandiglyk verhaelen.*

Particularité, *s. f.* *Byzonderheyd*, *omstandigheyd.*

Particule, *s. f.* (schoól-w.) *Deeltje*, *stukken*; — (spraek-k.) *woórdeken*, *woórd-lédeken*, s. n.

Particulé, ée, *adj.* (spraek-k.) *Voórgegaen doór een woórd-lédeken.*

Particulier, *s. m.* *Byzonderling*, *byzonderen persoon*, *onbeámpten persoon.* Les particuliers n'ont pas droit de... *Byzondere lieden hebben geen recht van...* Le particulier d'une affaire. *De byzondere omstandighéden eener zaek.*

Particulier, ière, *adj.* *Byzonder*, *zonderling.* Raison particulière. *Byzondere réden.* — *Wonderlyk*, *ongemeen*, *vremd*, *buytengewoonelyk.* C'est un esprit particulier. *'Tis eenen wonderlyken geest.* En particulier. *In het byzonder*, *alleen.* En mon particulier. *Wat my aengaet*, *wat my betreft.* En son particulier: *Afgezonderd*, *in het byzonder.*

Particulièrement, *adv.* *Byzonderlyk*, *inzonderlyk*, *voórnaementlyk*; — *omstandiglyk.*

Partie, *s f.* *Deel*, s. n. Les parties nobles. *De édele deelen (des lichaems als hert, lever enz.)* Parties naturelles, parties honteuses. *Teelléden*, *schaemdeelen* Les quatre parties du monde. *De vier deelen der wéreld.* Les neuf parties de l'oraison. *De négen deelen der réde.* Remettre la partie. *Zyn voórneémen uytstellen.* Se mettre de la partie. *Zich ergens byvoegen.* Être de la partie. *Médewerken*, *méde deel hebben van het gezelschap zyn.* Coup de partie. *Beslissende daed.* Lier partie, la partie *of* une partie; faire partie, la partie *of* une partie. *Eene verbintenis met malkander aengaen*, *zich te saemen vervoegen.* J'ai payé partie en argent partie en billets. *Ik heb gedeeltelyk in geld en gedeeltelyk in papier betaeld.* Prendre un juge à partie. (recht) *Eenen rechter voór eene andere vierschaer*

Digitized by Google

roepen. Partie civile. (recht) *Beschuldiger in hals-zaeken.* — *Party*, s. f. C'est ma partie adverse. *'T is myne tégenparty.* Partie de chasse. *Jagtparty.* Partie de plaisir. *Gezelschap ter verlustiging.* Les quatre parties de la musique. *De vier partyën der muziek.* — *Spel*, s. n. J'ai perdu la première partie. *Ik heb het eerste spel verloóren.* — *Kaveling*, s f *deel*, *gedeelte*, s. n. En partie. *Ten deele*, *eensdeels*, *gedeeltelyk.* — *Artikel eener rékening*, s. m. — *s. f. plur.* *Rékening*, s. f. Payer les parties. *De rékening sluyten.* Il a toutes les parties d'un grand capitaine. *Hy heéft alle de hoedanighéden van eenen grooten oórlogs held.*

Partiel, elle, *adj.* *Gedeeltelyk.*

Partir, *v. a.* (word régelmaetiglyk geconjugeérd als *punir*) (oud) *Deelen*, *verdeelen.*

Partir, *v. n. irr.* (Je pars, tu pars, il part; nous partons. Je partois. Je partis. Pars; partez. Partant; parti, ie) (word met *être* geconjugeérd) *Vertrekken*, *weggaen*, *wegtrekken*, *afryden*, *afreyzen*, *afvaeren.* Il partira dans trois jours. *Hy zal binnen dry dagen vertrekken.* Il ne part pas de la maison. *Hy komt niet uyt zyn huys.* Faire partir le gibier. *Het wild opjaegen.* Le lièvre partit à quatre pas de moi. *Den haes sprong op als hy vier stappen van my was.* Ce cheval part bien de la main. *Dat peérd begint wel te loopen zoo haest men den toom viert.* Dès qu'on lui parle, il part de la main *of* de vitesse. *Hy vliegt op het eerste woórd om te verrigten het geéne men hem gebiedt.* Dans cette discussion il est parti d'un bon principe. *Hy steunde op eenen goeden grond in dat onderzoek.* A partir de là. *Zulks veronderstellende.* — *Komen*, *voortkomen*, *ontstaen*, *zynen oorsprong neémen.* Toutes les artères partent du cœur. *Alle de slagaderen neémen hunnen oorsprong uyt het hert.* Ce conseil part de lui. *Dien raed komt van hem.* — (word met *avoir* geconjugeérd) *Vliegen*, *uytvliegen*, *wegvliegen*, *uytschieten.* La bombe a parti du mortier. *De bomb is uyt den mortier gevloógen.* Ne le faites pas partir, vous vous en repentiriez. *Maekt hem niet gram* of *doet hem niet opstuyven*, *gy zoud het u beklaegen.*

Partir, *s. m.* (ry-schoól) *Het begin van het loopen (van een peérd)* s. n.

Partisan, *s. m.* *Aenhanger.* Les partisans de l'Empereur. *De aenhangers van den Keyzer.* — (oórlogs w.) *Partyganger*, *partylooper*, *strooper*; — *pagter van 's lands inkomsten.*

Partiteur, *s. m.* (*zoek*) Diviseur.

Partitif, ive, *adj.* (spraek-k.) Article partitif. *Deelend geslacht-woórd.*

Partition, *s. f.* *Deeling*, *verdeeling*; — (muziek) *partituer*, s. f. *partyboek*, s. n.

Partout, *adv.* *Overal*, *alom.*

Part-prenant, *s. m.* *Deelhebber*, *deelgenoót.*

Parulis, *s. m.* (heel-k.) *Ontsteéking*, *zwelling (van het tand-vleesch)* s. f.

Parure, *s. f.* *Verciersel*, *cieraed*, *pronk-gewaed*, *paleérsel*, *optooysel*, s. n. *opschik*, s. m. *vercieringe*, *oppronking*, *optooying*, s. f. La parure du pied de cheval. *Het afsnydsel der hoef van een peérd (eer het beslagen word).* Les meubles de cette chambre sont de même parure. *De meubelen van die kamer zyn van eenerley stoffe en gedaente.*

Parvenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Geraeken*, *komen*, v. n. *bereyken*, v. a. Apres une longue marche ils parvinrent aux pieds des Alpes. *Na eenen langen aentogt kwamen zy aen den voet der Alpes.* Parvenir à son but. *Zyn oogmerk bereyken.* — *Voortraeken.* Cet homme ne manquera pas de parvenir. *Dien man zal wel voortraeken* of *tot goeden staet komen.*

Parvenu, *s. m.* *Man van fortuen*, *die van leegen tot hoogeren staet gekomen is.*

Parvis, *s. m.* *Voórpleyn (van eene hoofd-kerk)* s. f.

Pas, *s. m.* *Treéde*, *schreéde*, s. f. *stap*, *voetstap*, *pas*, s. m. Il fit un pas en arrière. *Hy deéd eenen stap te rug.* Se tirer d'un mauvais pas. *Zich uyt eene kwaede omstandigheyd redden.* Donner le pas à quelqu'un. *Imand den voórgang geéven*, *eerst laeten ingaen.* — *Trap*, s. m. *treéde*, s. f. Il y a quatre pas à monter à cette chambre. *Daer zyn vier trappen om op die kamer te komen.* — *Dorpel (van eene deur)* s. m. — *engte*, s. f. *doórtogt (tusschen twee bergen)* s. m Garder le pas. *De engte bezetten.* Le pas de Calais. *De straet van Calais.* Pas de clerc. *Misslag*, s. m. *feyl*, s. f. Pas de vis *of* pas d'une vis. *Slekken-draed eener schroef.* Pas à pas. *Van stap tot stap*, *voetje voór*

Digitized by Google

voetje. De ce pas. *Op staande voet, terstond, aenstonds.*

Pas, *adv négat. Niet, geen.* (*zoek voorders*) Ne. Pas un, pas une. *Niemand* Pas un ne le dit. *Niemand zegt het.* Pas d'avantage. *Niet meer.* Pas une seule fois. *Niet eens.*

Pas d'âne, *s. m. Steekblad* (*aen een dégen-gevest om de hand te dekken*) — *gebit* (*voór de peérden die hard in den bek zyn*) — *werktuyg om den muyl der peérden open-te-doen*, s. n. — (plant) (*zoek*) Tussilage.

Pascal, ale, *adj. Paesch, van paeschen.* L'Agneau pascal. *Het Paeschlam.*

Pasigraphe, *s. m. Eenen die de konst kent van doór algemeene schrifiteekenen zich aen alle volkeren te doen verstaen.*

Pasigraphie, *s f. Konst van doór algemeene schrift-teekenen zich aen alle volkeren te doen verstaen.*

Pasilalie, *s. f. Algemeene tael.*

Pasquin, *s. m Spotter* (*die doór zyne kwinkslagen doet lachen*).

Pasquinade, *s. f. Schimp-schrift*, s. n. *paskil*, s. f.

Pasquiniser, *v. n.* (gem.) *Schimpschriften maeken.*

Passable, *adj. Taemelyk, rédelyk, passelyk, tusschen beyde.*

Passablement, *adv. Taemelyk, rédelyk, passelyk, tusschen beyde.*

Passade, *s. f. Doórtogt*, s. m. *doórreyze*, s f. — *reys-penning*, s. m. *aelmoes* (*om verder te konnen reyzen*) s. f. Cela est bon pour une passade. *Dat is goed voór eens* — (ry-schoól) *Omloop* of *heén en weérgang* (*van een peérd*, s. m.

Passage, *s. m. Doórtogt, doórloop, doórgang, weg, overgang*, s. m *doórreyze, doórvaert, overvaert, passagie*, s. f. Oiseaux de passage. *Trekvogels.* — *Spreuk, plaets* (*uyt een boek*) s. f. Un passage de saint Augustin. *Eene plaets van den heyligen Augustinus.*

Passager, ère, *s. m et f. Reyziger, reyzenden persoon, passagier: reyzigersse.* — *adj.* Oiseaux passagers. *Trekvogels.* Ook (fig.) *Onbestendig, onduerzaem.*

Passagèrement, *adv. Voór weynigen tyd.*

Passant, *s. m. Voórbyganger, reyziger.*

Passant, ante, *adj.* Rue passante. *Straet daer veél volk doórgaet.* En passant. *In het voórbygaen, ter loops.*

Passation, *s. f.* (recht) *Het maeken* of *het aengaen* (*van een verdrag*) s. n.

Passavant, *s. m. Doórvoer-brief.*

Passe, *s f. Inleg* (*in sommige kaertspelen*) s. m. — *pas* (*in het spel*) — *poort* (*van een malie-spel* of *van eenen billard*) — (schippers w.) *engte* (*tusschen twee zand-banken*) s. f. — (scherm-k.) Faire une passe. *Op imand inloopen, onder den dégen loopen.* — *Opgeld* (*om eene somme voltallig te maeken*) s. n. Être en passe. (gem.) *Op goeden voet staen.* Il est en passe de faire fortune. *Hy staet op goeden voet om fortuen te doen.*

Passe, *adv.* (gem.) *Het zy zoo, het kan zoo doórgaen.* Passe pour cela. *Dat kan doórgaen*; ook *daer is het minste aengelégen.*

Passé, *s. m Het voórléden, het geéne gebeurd is*, s. n. — *voórleden tyd*, s. m.

Passé, *prép.* (reg. *accus.*) *Voórby, na.* Passé la maison. *Voórby het huys.*

Passé, ée, *adj. Voórléden, verloopen.* La semaine passée. *De voórléde week.* Homme passé. *Uytgeleefden man.* Couleur passée. *Geschoóte koleur.* Mode passée. *Afgelegde* of *ouderwetsche kleeder-dragt.*

Passe-cheval, *s. m. Veér-pont, plevt* (*om de peérden over het water te brengen*) s. f.

Passe-debout, *s m. Tol-brief* (*om te moógen doórgaen zonder de waeren te ontlaeden*).

Passe-dix, *s. m.* (teérling-spel) *Werp van meer als tien oogen* (*met dry teérlingen*).

Passe-droit, *s. m. Gunst die aen imand beweézen word zonder dat sy in gevolgen getrokken mag worden*, s. f. — *ongelyk dat aen imand tégen alle recht geschied* s. n.

Passée, *s. f.* (jagt) *Trekyd* (*der sneppen*) s. m. — *spoór* (*van het wild*) s. n. — (paruykmaekers w.) *hairtrens*, s. f. — (weévers w.) *het over en weér schieten* (*van het schiet-spoel*) s. n.

Passe-fleur, *s. f.* (*zoek*) Coquelourde.

Passement, *s. m. Boordsel, belegsel, passement*, s. n.

Passementer, *v. a Boorden, met passement beleggen.*

Passementerie, *s. f. Passementmaekery.*

Passementier, ière, *s. m. et f. Passement-werker: passement-werkster;*

Digitized by Google

— *passement-verkooper : passement-verkoopster.*

Passe-méteil, *s. m.* *Menging van twee derde deelen terwe en een derde deel rogge*, s. f.

Passe-mur, *s. m.* (kanon) *Zeer lang slangstuk*, s. n.

Passe-muscat, *s. m.* passe-musquée, *s. f.* *Soórt van muskadel-druyf.*

Passe-parole, *s. m.* (oórlogs w.) *Zegt het voort, léger-woórd* of *bevel dat van den eersten krygsman tot den laesten gaet*, s. n.

Passe-partout, *s. m.* (verandert niet in *plur.*) *Looper, sleutel waer méde men verscheyde sloten opent*, s. m. — *trekzaeg (om dikke boomen te zaegen)* s. f. — (boek-drukkers w.) *cieraed met eene opening in het midden om er eene letter naer beliefie in te plaetsen*, s. n.

Passe-passe, *s. m.* Tours de passe-passe. *Het speélen uyt den haeszak, guychel-spel*, s. n. Faire des tours de passe-passe. (gem.) *Behendiglyk bedrieezen.*

Passe-pied, *s. m.* *Soórt van dans.*

Passe-pierre, *s. f.* (plant) *Zeevenkel.*

Passe-poil, *s. m.* *Boordsel dat een weynig uyt den naed van het kleedsel komt*, s. n.

Passe-pomme, *s. f.* *Zékeren vroegen appel zonder keérnen.*

Passe-port (*plur.* passe-ports) *s. m.* *Vrygeley-brief*, s. m. *paspoórt*, s. f.

Passer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd, als er iets volgt dat er betrekking op heéft; maer als er niets volgt, vereyscht het *être*) *Doórgaen, doórtrekken, doórreyzen, doórgeraeken, overgaen, voórbygaen, voórbytrekken, passeéren.* Toute l'armée a passé par ici. *Het gantsch léger is hier doórgetrokken.* Toute l'armée est passée. *Het gantsch léger is doórgetrokken.* Il passera par la ville. *Hy zal doór de stad trekken.* Passer debout. (van koopmanschappen spr.) *Onafgelaeden doórgaen.* Passer de la tristesse à la joie. *Van de droefheyd tot de blydschap overgaen.* Passons à d'autres choses. *Laet ons tot andere dingen overgaen.* — *Vlieten, vloeyén, loopen.* La rivière passe devant la ville. *De rivier loopt névens de stad.* — *Doórgaen*, v. n. *aengenomen, aeweérd* of *goedgekeurd worden*, v. pass. Cette affaire a passé à la pluralité des voix. *Deeze zaek is aengenomen met meerderheyd van stemmen.* Il ne passera pas aux Ordres. *Hy zal tot de Wyding niet aengenomen worden.* — *Aengezien worden, geägt worden*, v. pass. Il passe pour un homme de bien. *Hy word voór eenen eerlyken man aengezien.* — (kaert-spel) *Passen, niet speélen.* Un carrosse a passé sur cet enfant *Dat kind is overreéden van eene koets.* Passer outre, passer plus avant. *Doórgaen, voortgaen, verder gaen.* Passer en revue. (in eenen passiven zin) *De monstering* of *wapen-schouw ondergaen, gemonsterd worden*; ook (in eenen activen zin) *de monstering daen.* Passer au vent d'un vaisseau. (schippers w.) *Een schip de loef afwinnen, te boven komen.* Passer de mode. *Uyt het gebruyk raeken.* Passer légèrement sur quelque chose. *Eene stoffe ligtelyk overloopen, maer in het voorbygaen van de zelve spreéken.* Passer par-dessus toutes les considérations. *Alle rédenen overstappen, niets in aenmerking neémen.* Il faut en passer par-là. *Men moet zich daer naer schikken, men moet zich daer aen onderwerpen.* — *v. n.* (word met *être* geconjug.) se passer, *v. r.* *Voórbygaen, vergaen, overgaen, verloopen, verdwynen.* Les années passent insensiblement. *De jaeren gaen ongevoeliglyk voórby.* Cela se passera. *Dat zal wel overgaen.* — *v. n. et r.* *Verslensen, verwelken*; ook *vergaen, afgaen, verschieten.* — *v. n. of* passer le pas. (gem.) *Sterven.* Il est à l'agonie, il va passer. *Hy is in doods-nood, hy gaet sterven.* — *v. n. et r.* *Gebeuren, geschieden, voórvallen*, v. n. et impers. Ce qui s'est passé avant nous. *Het geéne voór onzen tyd is geschied.*

Se passer, *v. r.* *Derven, ontbeéren, niet van noode hebben, missen*, v. a. *zich onthouden*, v. r. Je ne saurois m'en passer. *Ik kan dat niet missen.* — *Zich vergenoegen, zich behelpen*, v. r. *te vréde zyn*, v. n. Il se passe de peu *of* à peu. *Hy is met weynig te vréde.*

Passer, *v. a.* *Overslaen.* J'ai lu ce livre, mais j'ai passé plusieurs choses. *Ik heb dat boek geleézen, maer verscheyde dingen heb ik overgeslaegen.* — *Overbrengen, overvoeren.* On a passé le canon dans des bateaux *Het geschut is met schuyten overgebragt.* — *Doórbrengen, overbrengen, verslyten, besteéden, passeéren.* Passer le temps. *Den tyd doórbrengen.* — *Te boven gaen, overtreffen.* Il passe tous les savans de

Digitized by Google

son siècle. *Hy gaet alle de geleerden van zyne eeuw te boven.* Cela passe mes espérances. *Dat gaet alle myne hoóp te boven.* Cela me passe. *Dat gaet myn verstand te boven.* — *Ziften, zygen, doórzygen.* Passer de la farine dans un tamis. *Bloem ziften doór eene zift.* — *Wetten, aenzetten.* Passer des rasoirs sur une pierre. *Scheêrmessen wetten op eenen steen.* — *Doór de vingeren zien, voórby laeten gaen, toegeêven, verschoonen.* Il ne me passera rien. *Hy zal my in niets verschoonen.* — *Overvaeren, overtrekken, overstappen, overgaen.* Passer la rivière. *De rivier overvaeren.* Passer le pont. *De brug overgaen, over de brug gaen* of *stappen.* — *Overzetten, over het water stueren.* Le batelier m'a passé. *Den schipper heêft my overgezet.* — *Maeken, sluyten.* Passer un contrat. *Een verdrag maeken.* Passer en compte *of* à compte. *Op rekening stellen, in rekening brengen.* Passer condamnation. *Zyne schuld belyden, zyn ongelyk bekennen.* Passer maître. *Als meester aennemen*; ook *als meester aengenomen worden.* Passer au fil de l'épée. *Doór het zweêrd doen vallen, dooden, ombrengen.* Passer la plume sur quelques endroits d'un ouvrage. *Eenige plaetsen van een werk met de pen doórschrabben.* Passer la lime sur un ouvrage. *Een werk beschaeven.* Passer un fait sous silence. *Eene daed stilzwygende voórbygaen.* Passer de fausses pièces d'argent. *Valsche geldstukken uytgeêven.* Passer un soldat par les armes. *Eenen krygsman doór den kop schieten.* Cet homme vous passe de la tête. *Dien mensch is een hoofd grooter als gy.* Passer les bornes. *De paelen te buyten gaen.* Cet habit me passera cet hiver. *Dat kleed zal my den geheelen winter dienen.* Cela passe la raillerie. *Dat gaet te verre, dat is te grof.* Je vous passe cela. *Ik staen u dat toe.* Passer un lacet dans un œillet. *Eenen nestel doór eene oog steêken* of *haelen.* Passer son habit. *Zyn kleed aentrekken.* Passer une peau. *Een vel bereyden.* Passer une étoffe en couleur. *Eene stoffe verven.* Mon envie en est passée. *Ik zien er van af*; ook *mynen lust is er van voldaen.*

Passe-rage, *s. f.* (*zoek*) Chasse-rage. Passe-rage sauvage (*zoek*) Cardamine.

Passereau, *s. m.* (vogel) *Musch, boom-musch*, s. f.

Passerilles, *s. f. plur. Razynen, muskadel-druyven in de zon gedroogd.*

Passes, *s. f. pl. Razynen, muskadel-druyven in de zon gedroogd.*

Passe-temps, *s. m. Tydkorting*, s. f. *tydverdryf*, s. n.

Passette, *s. f. Trezeêr*, s. m. *verlaet, verlaet-bekken*, s. n. *vergiet-tast*, s. f.

Passeur, euse, *s. m. et f. Schuytvoerder, overzetter, veêrman: schuytvoerster, veêrvrouw.*

Passe-velours, *s. m.* (bloem) *Fluweel-bloem, duyzend-schoon*, s. f.

Passe-vogue, *s. f.* (schippers w.) On fit faire passe-vogue à la chiourme. *Men deêde de galey-boeven sterk roeyen.*

Passe volant, *s. m. Gehuerden krygsman (die op de monstering voór eenen krygsman word gesteld)* — (gem.) *eenen die zich in een gelag dringt zonder te betaelen.*

Passibilité, *s. f.* (schoól-w.) *Lydelykheyd, lydbaerheyd.*

Passible, *adj.* (schoól-w.) *Lydelyk, lydbaer, bekwaem om te lyden.*

Passif, ive, *adj. Lydend.* Verbe passif. (spraek-k.) *Lydend werkwoórd, verbum passivum.* — *Onwerkzaem, stil.* Il faut dans cette affaire vous tenir passif. *Gy moet u in die zaek onwerkzaem houden.* Dettes passives. *Schulden die men betaelen moet.* Voix passive. *Bekwaemheyd* of *recht om gekoózen te worden.*

Passion, *s. f. Lyden*, s. n. *passie*, s f. La passion de notre Seigneur. *Het lyden van onzen Heere.* — *Drift, hertstogt, gemoeds-beweêging.* Passion déréglée *Ongeregelde drift.* — *Lust*, s. m. *genegenheyd*, s. f. Sa plus forte passion c'est la chasse. *Zynen grootsten lust is de jagt.* Aimer à la passion. *Boven maete beminnen.*

Passionné, ée, *adj. Teer, vuerig, ingenomen, verliefd.* Amant passionné. *Vuerigen minnaer.* Passionné pour la gloire. *Eerzugtig.* — *Eenzydig, partydig.* Juge passionné. *Partydigen rechter.*

Passionnément, *adv. Vuerigh, hévigh.*

Passionner, *v. a. Kragt* of *nadruk byzetten* of *geêven.* Passionner sa voix, son chant, son récit. *Aen zyne stem, aen zynen zang, aen zyn verhael kragt geêven.* — *Opwekken, aenporren.* Une ame que les grandes vertus passionnent. *Eene ziel die doór de groote deugden word opgewekt.* — *v r. Vuerig zyn, iverig zyn, ingenomen zyn*, v. n. Il se passionne fort pour cette affaire. *Hy is zeer ingenomen voór die zaek.* —

Digitized by Google

Zich doór zyne driften laeten vervoeren, v. r. *kwaed* of *toórnig worden*, v. n

Passivement, *adv.* (spreek-k.) *Op eene lydende wyze, in eenen lydenden zin.*

Passoire, *s.f. Trezeér*, s. m. *verlaet, verlaet-bekken*, s. n. *vergiet-test*. s. f.

Pastel, *s. m.* (teekenkryt) *Pastel*; — *pastel-teekening*, s f. Orangé-pastel. *Bruynagtig oranie koleur.* — (plant) *Weed, weede*, s. f.

Pastenade, *s.f.* (*zoek*) Panais.

Pastenague, *s. f.* (visch als eenen roch) *Pyl-steèrt, pinsternakel*. s. m.

Pastèque, *s.f.* (vrugt) *Water-meloen.*

Pasteur, *s. m. Herder, schaep-herder.*

Pastiche, *s. m. Nagemaekte schildery* (*waer in den schilder den smaek, koleuren enz. van eenen anderen schilder nagevolgt heéft*) — *gemaekte* of *styve navolging van den schryfstiel* (*van eenen auteur*) s. f. — *zang-spel* (*uyt stukken van verscheyde meesters saemengevoegd*) s. n.

Pastillage, *s. m. Reuk-bal*, s. m. *welriekend koeksken* (*om te eéten* of *om te branden tot geur*) s. n.

Pastille, *s.f.* (*zoek*) Pastillage.

Pastoral, ale. *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Herderlyk, herders.*

Pastorale, *s. f.* Comédie pastorale. *Herders-spel*. s. n.

Pastoralement, *adv. Herderlyk, op eene herderlyke wyze.*

Pastorelle, *s.f. Herders-lied*. s. n.

Pastoureau, elle, *s. m. et f. Herderken, herderinneken*, s. n.

Pat, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (schaek-spel) *Koekmat.*

Pât, *s. m.* (valkeniers w.) *Het eéten* (*voór de vogelen*) s. n.

Patache, *s.f. Uytligger*, s. m. *wagtschip*; — *advies-jagt*; — *openbaer rytuyg* (*voór de reyzers*) s. n.

Patagon, *s. m.* (spaensch zilvere muntstuk) *Patakon.*

Pataraffe, *s. f.* (gem.) *Krabbelschrift*, s. n.

Pataraste, *s.f.* (schippers w.) *Klammey-yzer*, s. n.

Patard, *s. m.* (gem.) *Stuyver.*

Patate, *s.f. Aerd-appel*, s. m

Pataud, *s. m. Jongen hond met dikke pooten.* Être à nage pataud. (gem.) *Zwemmen in den overvloed.*

Pataud, aude, *adj. et s. m. et f.* (gem.) *Dik en vet kind*, s. n. — *dik-pens*, s m.

Patauger, *v. n. Doór een modderagtig water gaen.*

Pâte, *s.f. Deeg*, s. m. *beslag*, s. n. Pâte d'amandes. *Amandel-deeg.* — *Pap* (*om papier te maeken*) s. f. Il est de bonne pâte. (gem.) *Hy is kloek en sterk.* C'est une bonne pâte d'homme. (gem.) *'T is eenen man van goeden aerd.*

Pate, *s.f.* (*zoek*) Patte.

Pâté, *s. m. Pastey*, s. f. Pâté de poulets. *Kieken-pastey.* Pâté de requête. *Koude pastey met gevogelte.* Pâté de godiveau. *Pastey van halfs vleesch.* Pâté en pot. *Pot-pastey, gehakt gestoofd vleesch* — *Inkt-klad* (*op het papier*) — (boek-drukkers w.) *pastey*, s. f. *ondereengevalle letteren*; s. f. plur. Faire le pâté. *De kaerten moffelen, niet wel onderschieten.*

Pâtée, *s.f. Beslag* (*waer méde men het gevogelte mest*) s. n.

Patelin, *s. m.* (gem.) *Pluymstryker, vleyër, listigen vos, loozen schalk*; — *kleynen smeltkroes.*

Patelin, ine, *adj.* (gem) *Pluymstrykend, vleyënd, listig, loos.*

Patelinage, *s. m.* (gem) *Vleyery, pluymstrykery, listigheyd, loosheyd*, s. f. *gevley*, s. n.

Pateliner, *v. a. et n.* (gem) *Pluymstryken, vleyën, listiglyk handelen, bedriegen, betrekken.* Pateliner une affaire. *Eene zaek zoodanig keeren en wenden dat men zyn oogmerk bereykt.*

Patelineur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Pluymstryker, vleyër, listigen vos, loozen schalk: pluymstrykster, vleyster.* — *adj. Pluymstrykend, vleyënd, listig, loos.*

Patène, *s.f. Patène*, s f. *rond kelkdeksel* (*in de Misse*) s. n.

Patenôtre, *s.f.* (gem.) *Vader ons, páter noster*, s. m. — *s.f. plur. Roozenhoedje*, s. n. ook *graentjes, bollekens* (*van een roozen-hoedje*) s. n. plur.

Patenôtrerie, *s.f. Koophandel van roozen-hoedjes*, s. m.

Patenôtrier, *s. m. Pater-noster-maeker*: — *pater-noster-verkooper.*

Patent, ente, *adj.* (w. der kancelary) *Open, bezégeld* Lettres patentes. *Opene brieven, bezégelde brieven.*

Patente, *s.f. Gunst-brief* (*om zyne neéring te moógen oeffenen*) s. m. Patente, *s.f.* patentes, *s f plur. Patent*, s. f. *opene brieven, bezégelde brieven*, s. m. plur.

Patepelu, ue, *s. m. et f. Vleyënden bedrieger*: *vleyënde bedriegster.*

Pater, *s. m. Vader ons*, s. m. —

Digitized by Google

groot graen, groot bolleken (aan een roozen-hoedje) s. n.

Patère, *s f.* (oudh.) *Béker*, s m. *schael (in de offeranden der heydenen)* s. f.

Paternel, elle, *adj. Vaderlyk, vaders; — van de vaderlyke zyde.*

Paternellement, *adv. Vaderlyk, op eene vaderlyke wyze.*

Paternité, *s. f. Vaderschap*, s. n.

Pâteux, euse, *adj. Deegagtig.* Ce pain est pâteux. *Dat brood is deegagtig.* — *Meêlig, meêlagtig.* Ces poires sont pâteuses. *Die peêren zyn meêlagtig.* — *Slymig, slymagtig, pappig.* Bouche pâteuse. *Slymagtigen mond.* — *Kleyagtig, modderagtig.* Chemin pâteux. *Kleyagtigen weg.*

Pathétique, *s. m. Zielroerendheyd, beweêglykheyd*, s. f.

Pathétique. *adj. Zielroerend, hertraekend, beweêglyk, nadrukkelyk.*

Pathétiquement, *adv. Beweêglyk, op eene zielroerende wyze.*

Pathétisme, *s. m Konst van de hertstogten te beweêgen*, s. f.

Pathogénésie, *s. f. Oorsprong der ziekten*, s. m.

Pathognomonique, *adj.* (geneês-k.) Signes pathognomoniques. *Eyge kenteekens, teekens die eygen en byzonder zyn aen idere ziekte.*

Pathologie, *s. f. Ziekte-kunde, geneeskundige verhandeling die den aerd der ziekten leert kennen en onderscheyden.*

Pathologique, *adj. Ziekte-kundig, van de ziekte-kunde.*

Pathos, *s. m* (de *s* word uytgespr.) *Ongepaste hérigheyd in de réde*, s f.

Patibulaire, *adj.* Fourches patibulaires. *Galg.* Mine patibulaire. *Galgetronie, kwaedaerdig gelaet.*

Patiemment, *adv. Geduldiglyk, verduldiglyk, lydzaem, langmoediglyk.*

Patience, *s. f. Geduld*, s. n. *verduldigheyd, geduldigheyd, lydzaemheyd, langmoedigheyd, verdraegzaemheyd*, s. f. — (plant) *parisch, peêrdik, patiencie-kruyd*, s n. Patience rouge. *Draeken-bloed, roode peêrdik.* Patience des jardins (*zoek*) Pareilles.

Patient, *s. m. Lyder, eenen die onder heelmeesters handen is; — misdaedigen (die gerecht staet te worden)* — (wysbegeêrte) *lyder*, s. m. *lydend deel* s. n.

Patient, ente, *adj. Geduldig, verduldig, lydzaem, verdraegzaem, langmoedig;* — (natuer-k.) *indruk lydend.*

Patienter, *v. n. Geduld hebben, met geduld wagten.*

Patin, *s m Schaets (om op het ys te ryden)* s. f. Aller à patins. *Op schaetsen ryden.* — (bouw-k.) *Grondplank (van eenen trap)* s. f.

Patiner, *v. a. Bevoelen, betasten, behandelen, befommelen.* — *v. n. Op schaetsen ryden.*

Patineur, *s. m. Schaets-ryder;* — (gem.) *bevoeler, betaster.*

Pâtir, *v. n. Lyden, uytstaen, verdraegen.* Pâtir de quelque chose *of* pour quelque chose. *Iets bezueren.*

Pâtis, *s. m. Magere weyde*, s. f. *slegt wey-land*, s n.

Pâtisser, *v. n. Pastey-bakken.*

Pâtisserie, *s. f. Gebak, pasteygebak*, s n. — *pastey-bakkery*, s. f.

Pâtissier, ière, *s. m. et f. Pasteybakker, toertjes-bakker: pastey-bakster, toertjes-bakster.*

Patissoie, *s. f. Chineêsche zyde stoffe.*

Pâtissoire, *s. f. Pastey-bakkers tafel.*

Patois, *s m. Plompe spraek, lompe gebroke tael, brabbeltael*, s. f.

Pâton, *s. m. Deeg-balleken, mestvoeder (om gevogelte te mesten)* — (schoenmaekers w.) *neus-leder*, s. n. *voeyering onder den neus* of *punt van eenen schoen*, s. f.

Patraque, *s. f.* (gem.) *Prul, rod, iets dat van geene weêrde is.*

Pâtre, *s. m. Vee-hoeder, vee-weyder, vee-dryver.*

Patres. (latynsch gem' w.) Aller ad patres. *Sterven.* Envoyer ad patres. *Van kant helpen, doen sterven.*

Patriarcal, ale, *adj. Aerts-vaderlyk, patriarchael.*

Patriarcat, *s. m. Aerts-vaderschap*, s n. *weêrdigheyd van aerts-vader* of *patriarch*, s. f.

Patriarche, *s. m. Aerts-vader, patriarch.*

Patrice, *s. m.* (oudh.) *Patricius, eersten, hoogsten in weêrdigheyd (na de roomsche Keyzers).*

Patriciat, *s m.* (oudh.) *Patriciaet, hoogste eer-ampt onder de Keyzers (na den tyd van Constantinus den grooten)* s. n.

Patricien, *s. m. Édelman;* — (oudh) *afstammeling der roomsche raedsheeren.*

Patricien, enne, *adj.* (spr. van de oude Romeynen) *Raedsheerlyk, édel.*

Patrie, *s. f. Vaderland*, s. n.

Patrimoine, *s. m. Erf-goed, vaderlyk en moederlyk erf-goed*, s. n.

Digitized by Google

Patrimoine de saint Pierre, la province du patrimoine. (landschap) *Sint Peeters erf-land.*

Patrimonial, ale, *adj. Erflyk van ouders wégen.* Biens patrimoniaux. *Erf-goederen, ouderlyke goederen.*

Patriote, *s. m. et f. Vaderlands-minnaer, iverigen voórstaender van zyn vaderland*

Patriotique, *adj. Vaderlandsch, vaderlands, vaderlands-gezind.*

Patriotiquement, *adv. Als vaderlands-minnaer.*

Patriotisme, *s. m. Vaderlands liefde, liefde tot het vaderland*, s. f.

Patrociner, *v. n.* (gem.) *Met veéle woórden poogen te overtuygen.*

Patron, *s. m. Schipper, kapiteyn (van een koopvaerdy-schip) — oversten (van eene galey) — voórbeéld, model.* s. n. *patroon; — beschermer, verdéediger, voórstaender; — eenen die recht heéft om tot een kerkelyk ampt te benoemen*, s m.

Patron, onne, *s. m. et f. Patroon, bescherm-heyligen: patroones, bescherm-heylige.* La Vierge est la patronne d'Anvers. *De H. Moeder Gods is de bescherm-heylige* of *de patroones van Antwerpen.*

Patronage, *s m. Patroonschap, recht om tot een kerkelyk ampt te benoemen*, s. n.

Patronal, ale, *adj.* Fête patronale. *Patroon-feest.*

Patronimique, *adj.* Nom patronimique. *Geslacht-naem.*

Patronner, *v. n.* (kaertmaekers w.) *Doór patroonen beschilderen.*

Patrouillage, *s. m.* (gem.) *Morsery*, s. f. *gemors*, s. n.

Patrouille, *s. f. Wagt, nagt-wagt, ronde.* Faire patrouille *of* la patrouille. *De ronde* of *de nagt-wagt doen.*

Patrouiller, *v. a et n.* (gem.) *Morsen, bemorsen. — v. n. De ronde* of *de nagt-wagt doen.*

Patrouillis, *s. m.* (gem.) *Modder-poel*, s. m. — *gemors* s. n.

Patte, *s. f. Poot.* Graisser la patte à quelqu'un. (gem. spreékw.) *Imand de handen vullen, omkoopen.* Patte de verre, de coupe etc. *Voet van eenen roomer, béker enz.* Pattes d'ancre. (schippers w.) *Anker-tanden, anker-klauwen.* Patte d'anémone. *Bol* of *wortel van eene anemonie-bloem.* — (timmermans w.) *Houvast*, s. n. — *lynpen, liniéér-pen (om muziek-liniën te trekken)* s. f.

Patte-d'oie, *s. f.* (plant) *Ganze-poot, verkens-dood:* — (hoveniers w.) *verscheyde laenen in eene uytloopende*, s f plur.

Patte-d'ours, *s f.* (plant) *Beéren-klauw*, s. m.

Patté, ée, *adj.* (wapen-k.) Croix pattée. *Kruys welkers eynden poot-vormig zyn.*

Patte pelu, *s. m.* (fig.) *Vleyénden bedrieger.*

Patu, ue, *adj.* Pigeon pattu. *Ruyg-pootige duyf, duyf welkers pooten met pluymkens bedekt zyn.*

Pâturage, *s. m. Wey, weyde*, s. f. *wey-land*, s. n. Droit de pâturage. *Weyde-recht.*

Pâture, *s. f. Voeder, voedsel, aes*, s. n. *spys (voór de beesten)* s. f. Mettre les chevaux en pâture. *De peérden op de weyde zetten.* Vaine pâture. *Braek-londen.* La parole de Dieu est la pâture de l'ame. *Het woórd Gods is het voedsel der ziel.*

Pâturer, *v. n. Weyden, graezen, ter weyde gaen, in de wey loopen.*

Pâtureur, *s. m.* (oórloga w.) *Dryver van de peérden naer de weyde.*

Pâturon, *s. m. Hiel (van een peérd).*

Pauciflore, *adj.* (kruyd-k.) *Met weynige bloemen.*

Pauciradié, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met weynige straelen.*

Paume, *s. f. Palm (van de hand)* — (maet) *palm, hand-palm, hand-breed.* Paume, jeu de paume. *Kaets-baen*, s. f. *kaets-spel, het kaetsen*, s. n. Jouer à la paume. *Kaetsen, met den kaets-bal speélen.*

Paumée, *s f. Palm-slag* s. m.

Paumelle, *s f* (graen) *Gerst (met twee ryén korrelen en platte aeren)* — (smids w.) *spoór-leé.*

Paumer, *v. a. By palm-slag verkoopen.* Paumer la gueule (gem.) *Met de vlakke hand eene klap op het gezigt geéven.*

Paumier, *s. m. Kaetsbaen-meester.*

Paumier-raquetier, *s. m. Raket-maeker.*

Paumure, *s. f.* (jagt) *Kroon (der herts-hoórnen).*

Paupière, *s. f. Oog-scheél; — hair van het oog-scheél*, s. n. Fermer la paupière. (fig.) *Slaepen*; ook *sterven.*

Pause, *s. f. Rust, poozing, verpoozing*, s. f. *stilstand*, s. m.

Pauser, *v. n* (muziek) *Aenhouden op eene noót (in het zingen).*

Pauvre, *adj. et s. Arm, armhertig,*

Digitized by Google

behoeftig, *noodlydend*, *kael*. Homme pauvre. *Armen mensch*. Les pauvres. *De arme menschen*, *de armen*. Les pauvres honteux. *De schaemele huys-armen*. — *adj Slegt*, *arm*, *gemeen*. Pauvre auteur. *Slegten schryver*. Pauvre homme. *Onnoozelen bloed*. Pauvre langue. *Magere tael*.

Pauvrement, *adv. Armelyk*, *in armoede*, *behoeftiglyk*.

Pauvresse, *s. f.* (gem.) *Arme vrouw*, *bédelaerster*.

Pauvret, ette, *s. m. et f.* (gem.) *Armen bloed*: *arme sloor*.

Pauvreté, *s. f. Armoede*, *behoeftigheyd*, *armhertigheyd*, *kaelheyd*. Pauvreté d'une langue. *Magerheyd* of *woórden-gebrek eener tael*. — *Kaelligheyd*, *beuzeling*, *zotterny*, *onnoozele réde*.

Pavage, *s. m. Kasseywerk*, *het kasseyën*, s. n.

Se pavaner, *v. r.* (schimp-w.) *Trots en moedig gaen*, *treéden als eenen pauw*. v. n.

Pavé, *s. m. Key-steen*, *kassey-steen*, *straet-steen*; — *steen-weg*, *kassey-weg*, *straet-weg*; — *vloer*, s. m. *plaveysel*, s. n. On l'a mis sur le pavé. (gem.) *Men heéft hem op straet gezet*, *men heéft hem weggejaegd*.

Pavé, ée, *adj Gekasseyd*; — *gevloerd*, *geplaveyd*. Avoir le gosier pavé. *Eene geplaveyde keél hebben*, *heete spyzen konnen slikken*.

Pavement, *s. m. Het kasseyën*; — *het vloeren*, *het plaveyën*, s. n.

Paver, *v. a. et n. Kasseyën*, *eenen steen-weg maeken*; — *plaveyën*, *vloeren*, *eenen vloer leggen*. Les rues de Paris sont pavées de laquais. *Te Parys is eenen overvloed van livrey-knegten*.

Pavesade, *s. f.* (*zoek*) Bastingue.

Paveur, *s. m. Kasseyër*; — *vloerlegger*, *plaveyër*.

Pavie, *s. f.* (stad) *Pavia*. — *s. m.* (vrugt) *Soórt van perzik die van den steen niet scheyd*.

Pavier, *s. m.* (*zoek*) Bastingue.

Pavier, *v. a.* (*zoek*) Pavoiser.

Pavillon, *s. m. Tent*, *veld-tent*, s. f. — *tent-bed*, *bed op de wyze van eene tent gemaekt*; — *ciborie-deksel*, s. n. — *vlag* (*van een schip*) s. f. Baisser pavillon *of* le pavillon. *De vlag strykhen*; ook *zich ten onderen geéven*, *wykhen*. Pavillon blanc. *Vréde-vlag*. Pavillon d'une trompette, d'un cor etc. *Paviljoen* of *breed eynde van eene trompet*, *van eenen hoórn enz.* — *Vleugel-gebouw*, *gebouw dat als eenen vleugel aen het hoofd-gebouw is*; — *speél-huys* (*in eenen hof*) *tuyn-huys*, *lust-priéel*, s. n.

Pavois, *s. m. Schild* (*voór deézen in den oórlog gebruykelyk*) — (*zoek*) Bastingue.

Pavoiser, *v. a.* (schippers w.) *Schans-kleederen spannen*; — *met vlaggen vercieren*.

Pavot, *s. m.* (plant) *Heul-zaed*, *mankop*, *slaep-kruyd*, s. n. Les pavots du sommeil. (dicht-k.) *Den slaep*. Pavot rouge des champs. (*zoek*) Coquelicot.

Pavoyer, *v. a.* (*zoek*) Pavoiser.

Payable, *adj. Betaelbaer*, *te betaelen*.

Payant, ante, *adj. Betaelend*. — *subst. Betaeler*.

Paye, *s. f. Betaeling*, *bezolding*, *soldy*, s. f. *krygs-loon*; — *betaeler*. s. m. C'est une bonne paye. *'T is eenen goeden betaeler*. Haute paye. *Hoogere soldy als de gewoonelyke*; ook *imand die hoogere soldy ontfangt*. Morte paye. *Krygsman die onderhouden word in eene bezetting zoo in oórlog als in vréde*; ook *ouden dienstbode die onderhouden word zonder dat hy eenigen dienst doet*. Mortes-payes. *De geéne die in de onmogelykheyd zyn van 's lands schattingen te betaelen*.

Payement, *s. m. Betaeling*, s. f.

Payen, *s. m.* (*zoek*) Païen.

Payer, *v. a. et n.* (Je paie, tu paies, il paie, nous payons, vous payez, ils paient. Je payois; nous payions, vous payiez. Je payai. Je paierai. Je paierois. Paie. Que je paie; que nous payions, que vous payiez, qu'ils paient. Que je payasse. Payant; payé, ée) *Betaelen*. *voldoen*. Payer ses créanciers. *Zyne schuldeyschers betaelen*. Il a payé tous les frais. *Hy heéft alle de onkosten betaeld*. Payer d'ingratitude. *Met ondankbaerheyd vergelden*. Payer le tribut à la nature. *Sterven*. Il a payé la peine de son crime. *Hy heéft de straf van zyne misdaed geboet* of *ondergaen*. Payer de raison. *Goede rédenen bybrengen*. Se payer de raison. *Naer réden luysteren*. Payer d'effronterie. *Onbeschaemdelyk eene leugen voórstaen*. Payer de sa personne. *Zyn léven waegen*. — *v. a. Paeyën*, *te vréde stellen*. Je l'ai payé de paroles. *Ik heb hem met woórden gepaeyd*.

Payeur, euse, *s. m. et f. Betaeler*: *betaelster*.

Pays, *s. m. Land*, s. n. Beau pays.

Digitized by Google

Schoon land. Plat-pays. *Plat-land.* Pays plat. *Open land zonder bergen of bosschen.* Les Pays-bas. *De Nederlanden.* Gagner pays, avancer pays. *Zynen weg voorderen, sterk voortgaen.* Faire voir du pays à quelqu'un. (gem.) *Imand spel leveren* of *moeyte verschaffen.* Du pays. *Inlandsch, binnenlandsch,* adj. Manufactures du pays. *Inlandsche reederyën.*

Pays, payse, *s. m. et f.* (gem.) *Landsman: landsvrouw.*

Paysage, *s. m. Landschap,* s. n. *landsdouwe,* s. f. — (schilder-k.) *landschap, land-gezigt,* s. n.

Paysagiste, *s. m. Landschap-schilder.*

Paysan, anne, *s. m. et f. Boer: boerin;* — (fig.) *boer, onbeleefden mensch: boerin, onbeleefde vrouwspersoon.* — *adj. Boersch, boeragtig, lomp, onbeleefd.* Avoir l'air paysan. *Een lomp gelaet hebben.* A la paysanne. *Op zyn boersch.*

Péage, *s. m. Tol,* s. m. *tol-recht, tol-geld, weg-geld, brug-geld;* — *tol-huys,* s. n.

Péager, *s. m. Tollenaer, ontfanger van den tol.*

Peau, *s. f. Vel,* s. n. *huyd, vagt,* s. f. Peau de veau. *Kalfs-vel.* — *Vlies, vel (op vogtige stoffen)* — *vlies, vel,* s. n. *schil, schel (der vrugten)* s. f.

Peausserie, *s. f. Vel-verkoopery,* s. f. *vel-handel,* s. m.

Peaussier, *s. m. Vel-verkooper;* — *vel-bereyder.* — *adj. masc.* Muscle peaussier. *Huyd-beweegende spier (van sommige dieren).*

Peautre, *s. m.* (oud) *Stuer, roer (van een schip)* s. n.

Peautré, ée, *adj.* (wapen-k.) Poisson peautré. *Visch welkers steert een ander koleur heeft als het lichaem.*

Pec, *adj.* Hareng pec. *Pekel-haring.*

Peccable, *adj. Zondigbaer, die zondigen kan.*

Peccadille, *s. f. Kleyne zonde, geringe overtreeding* of *feyl.*

Peccant, ante, *adj.* (geneés-k.) Humeur peccante. *Bedorve vogten;* ook *overtollige vogten.*

Pêche, *s. f.* (vrugt) *Perzik, markaton;* — *visschery, visch-vangst,* s. f. *het visschen,* s. n. Pêche du hareng. *Haring-vangst, haring-visschery.*

Péché, *s. m. Zonde, overtreeding van Gods wet,* s. f. Péché véniel. *Dagelyksche zonde.* Péché mortel, *Doodzonde, doodelyke zonde.* Péché actuel. *Daedelyke zonde.* Péché originel. *Erfzonde.* Péché d'omission. *Zonde van verzuymenis.* Péché de commission. *Zonde van bedryf.* Péché capital. *Hoofd-zonde.*

Pécher, *v. n. Zondigen, kwaed doen, Gods wet overtreeden;* — *misdoen, feylen, missen, eenen misslag begaen.* Pécher contre la bienséance. *Tegen de welleevendheyd misdoen.* Pécher en couleur *of* par la couleur. (van wyn spreek.) *Het regt koleur niet hebben.* Pécher en quantité. (geneés-k.) *Overtollig zyn.* Pécher en qualité. *Bedorven zyn.*

Pêcher, *v. a. et n. Visschen, visch vangen.* Où avez-vous pêché tout cela? (gem.) *Waer hebt gy dat gehaeld?*

Pêcher, *s. m. Perzik-boom, markaton-boom.*

Pêcherie, *s. f. Visschery, plaets daer men vischt.*

Pêcheteau, *s. m.* (visch) *Zee-duyvel.*

Pêcheur, *s. m. Visscher.* Pêcheur du hareng. *Haring-vanger, haring-visscher.*

Pêcheur, pêcheresse, *s. m. et f. Zondaer: zondaeresse.*

Péchyagre, *s. f.* (geneés-k.) *Elleboógs jigt,* s. f. *elleboógs flêrecyn,* s. n.

Pécore, *s. f.* (schimpw.) *Beest,* s. f. *plompaerd, lompen mensch,* s. m.

Pecque, *adj.* (schimpw.) Femme pecque. *Zottin.*

Pectineux, *s. m.* (ontleed-k.) *Loodvervige spier, de derde der vyftien dyespieren,* s. f.

Pectoral, *s. m.* (oudh.) *Borst-lap (van den heogen Priester der jooden).*

Pectoral, ale, *adj. Van de borst.* Muscle pectoral. *Borst-spier.* Croix pectorale d'un Évêque. *Borst-kruys van eenen Bisschop.* Ce sirop est pectoral. *Die siroóp is goed voór de borst.*

Péculat, *s. m. Diefstal (van 's lands penningen).*

Pécule, *s. m. Gewonne goederen,* s. n. plur. *eyge winst (die imand, onder een anders gebied staende, voór zyn eygen gewonnen heeft)* s. f.

Pécune, *s. f.* (oud) *Geld,* s. n.

Pécuniaire, *adj. Van geld.* Amende pécuniaire *Geld-boet.*

Pécunieux, euse, *adj.* (gem.) *Geldryk, geldig.*

Pédagogie, *s. f. Schoól, oeffenschoól.*

Pédagogique, *adj. Leermeesterlyk, van de onderwyzing.*

Digitized by Google

Pédagogue, *s. m. Leermeester, opzigter, tugtmeester (der jeugd).*

Pédaire, *adj. et subst. m.* (oudheyd) Sénateur pédaire. *Raedsheer die zich vervoegde by de geene die van zyne meyning waeren.*

Pédale, *s. f. Voet-klauwier (van een orgel, harp enz.)* s. n. — *groote orgel-pyp die met het voet-klauwier gespeéld word*, s. f

Pédané, *adj. m.* Juge pédané. *Dorprechter die staende en zonder vierschaer over sommige zaeken recht doet.*

Pédant, *s. m.* (schimp-w.) *Schoólvos.*

Pédant. ante, *s. m et f.* (schimp-w.) *Neuswyzen, woórden-zifter, knibbelaer: neuswyze vrouw, knibbelaerster.* — *adj. Neuswys, waenwys, verwaend.*

Pédanter, *v. n.* (schimp-w.) *Den neuswyzen speélen, den knibbelaer speélen.*

Pédanterie, *s. f.* (schimp-w.) *Neuswysheyd, schyngeleerdheyd, schoólmeesteragtigheyd, waenwysheyd, knibbelaery.*

Pédantesque, *adj.* (schimp-w.) *Verwaend, neuswys, schyngeleerd, schoólmeesterlyk, schoólmeesteragtig, knibbelagtig.*

Pédantesquement, *adv.* (schimp-w.) *Verwaendelyk, op eene schyngeleerde* of *knibbelagtige wyze.*

Pédantiser, *v. n.* (schimp-w.) *Den schyngeleerden speélen.*

Pédantisme, *s. m.* (schimp-w.) *Schyngeleerdheyd, verwaendheyd, knibbelagtigheyd*, s. f.

Pédéraste, *s. m. Sodomiet, ontugtbedryver tégen de natuer, schender van jongelingen.*

Pédérastie, *s. f. Sodomietery, ontugt tégen de natuer*

Pédestre, *adj.* Statue pédestre. *Stand-beéld, staende beéld.*

Pédestrement, *adv.* (gem.) *Te voet.*

Pédicelle, *s. f.* (kruyd-k.) *Bloemsteéltje*, s. n.

Pédiculaire, *adj.* (geneés-k.) Maladie pédiculaire. *Luys-ziekte.* — *s f.* (plant) *Luys-kruyd*, s. n. *ratels, roode ratels*, s. m. plur.

Pédicule, *s. m* (kruyd-k.) *Bladsteél, steél der bladeren*

Pédiculé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met eenen steél.*

Pédieux, *s. m.* (ontleéd-k.) *Voetzoól-spier*, s. f.

Pédiluve, *s. m. Voet-bad*, s. n.

Pédomètre, *s. m* (*zoek*) Odomètre.

Pédon, *s. m. Bode te voet.*

Pédotrophie, *s. f.* (geneés-k.) *Manier van de kinderen te voeden.*

Pédunculaire, *adj.* (kruyd-k.) *Met eenen steél.*

Péduncule, *s. m.* (kruyd-k.) *Steél (der bloemen en der vrugten).*

Pédunculé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met eenen steél.*

Pégase, *s. m.* (dicht-k.) *Pegasus*, s. m. *gevleugeld peérd*, s. n.

Pégomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt eene fonteyn.*

Peigne, *s. m. Kam, hair-kam;* — *weévers-kam*, s. m. — *wol-kaerde;* — (zee-schelp) *sint Jacobs schelp mantels.* Peignes de Vénus. (plant) *Naeldekervel*, s. f. *snavel-kruyd*. s n.

Peigné, ée, *adj. Gekamd, gehékeld.* Cet ouvrage est trop peigné. *Dat werk is te zeer beschaefd.* Ce jardin est bien peigné. *Dien hof is wel opgeschikt.* Homme mal-peigné. *Vuylen mensch.*

Peigner, *v. a. Kammen, kemmen;* — *hékelen;* — *kaerden.*

Peigneur, euse, *s. m. et f. Kaerder: kaerster;* — *wol-kammer: wol-kamster,* — *hékelaer: hékelaerster.*

Peignier, *s. m. Kammaeker;* — *kam-verkooper.* Métier de peignier. *Het kammaeken, kammaekers ambagt.*

Peignoir, *s. m. Kam-kleed*, s. n. *kam-doek;* — *poeyér-mantel*, s m.

Peignures, *s. f. plur. Uytkemsel van hair*, s. n.

Peiller, *s. m Verzamelaer van vodden.*

Peilles, *s. f. plur. Vodden (om papier te maeken.*

Peindre, *v. a. et n irrég.* (Je peins, tu peins, il peint; nous peignons, vous peignez, ils peignent. Je peignois. Je peignis. Je peindrai. Je peindrois. Peins, qu'il peigne. Que je peigne; que nous peignions. Que je peignisse. Peignant; peint, einte) *Schilderen, uytschilderen, afmaelen.* A peindre. *Schilderagtig, schoon.* Personne faite à peindre. *Welgemaekten persoon.* — *v. n. Schryven, letteren maeken met de pen.* Il peint bien. *Hy schryft wel.* — *v. r. Zich vertoonen.* La douleur se peint sur son front. *De droefheyd vertoont zich op zyn aenzigt.*

Peine, *s. f. Pyn, smert.* Les peines de l'enfer. *De pynen der helle.* — *Kwelling, droefheyd, moeyelykheyd*, s. f. *verdriet, ongemak*, s. n. — *angst, kommer* s. m. *onrust*, s. f. Peines de l'esprit. *Kwellingen des geests.* — *Straf, kastyding.* Il a commis la faute, il

en portera la peine. *Hy heeft de misdaad begaen, hy zal er de straf van draegen.* — *Moeyte*, s. f. *arbeyd*, s. m. Sa peine n'a pas été infructueuse. *Zyne moeyte is niet vrugteloos geweest.* Se donner de la peine. *Veel moeyte doen.* Sans peine. *Zonder moeyte, gemakkelyk.* A grand'peine. *Met groote moeyte.* Il est dans la peine. *Hy is in den nood, hy heeft gebrek.* Homme de peine. *Eenen die met zwaeren arbeyd den kost wint.* Avoir peine à faire une chose. *Iets met tégenzin doen.* Avoir de la peine à faire une chose. *Iets met moeyte* of *moeyelyk doen.* Perdre sa peine. *Vergeefsche moeyte doen.* Mettre en peine. *Bedugt* of *bekommerd maeken.* Être en peine. *Bedugt zyn, in agterdagt zyn, bekommerd zyn.*

A peine, *adv. et conj.* (reg. *indic.*) *Nauwelyks, ter nauwer-nood, pas, kwalyk.* A peine le soleil fut-il levé qu'on se mit en marche. *Nauwelyks was de zon opgestaen of men begaf zich op weg.*

A peine de, sous peine de, sur peine de, *prép.* *Op straffe van.*

Peiné, ée, *adj.* *Gedwongen, styf.* Style peiné. *Gedwongen schryf-stiel.*

Peiner, *v. a.* *Kwellen, verdriet aendoen;* — *moeyelykheyd baeren.* — *v. n.* Je peine à écouter cet homme. *Ik aenhoor dien mensch met tégenzin.* J'ai peiné à bêcher. *Ik heb my vermoeyd met spitten.* Cette poutre peine trop. *Dien balk buygt* of *zakt te veel door.* — *v. r.* *Veel moeyte aenwenden, zich kwellen.*

Peineuse, *adj. f.* (gem.) La semaine peineuse. *De goede week.*

Peint, einte, *adj.* Toiles peintes. *Geschilderden doek, geschilderd* of *gedrukt katoen.*

Peintre, *s. m.* *Schilder, fyn-schilder, konst-schilder.* (*Peintre* word ook van vrouwen gezeyd) Elle est peintre en miniature. *Zy schildert in miniatuer.* Peintre de portrait. *Portrait-schilder.* Peintre d'histoire. *Historie-schilder.* Peintre de paysage. *Landschap-schilder.* Cet orateur est un grand peintre. *Dien rédenaer drukt de zaeken, die hy verhandelt, lévendig uyt.*

Peinturage, *s. m.* *Het klad-schilderen*, s. n. *klad-schildering*, s. f.

Peinture, *s. f.* *Schilder-konst.* Il excelle dans la peinture. *Hy munt uyt in de schilder-konst.* — *Schildery, schildering.* Il y a de belles peintures dans cette église. *Daer zyn schoone schilderyën in die kerk.* — *Beelden (in het kaert-spel)* s. n. plur. — (fig.) *afbeelding, beschryving*, s. f. *afbeeldsel*, s. n. Il me fit une vive peinture de ses maux. *Hy deede my een lévend afbeeldsel van zyne rampen.* En peinture. *In den schyn.*

Peinturer, *v. a.* *Met een koleur schilderen, klad-schilderen.*

Peinturieur, *s. m.* *Klad-schilder.*

Pelade, *s. f.* *Ziekte die het haer doet uytvallen.*

Pelage, *s. m.* *Koleur van het haer (der peerden, koeyën, herten enz.)* s. n.

Pélagianisme, *s. m.* *De dwaelingen van Pelagius*, s. f plur.

Pélagien, *s. m.* *Pelagiën, aenhanger der dwaelingen van Pelagius.*

Palains, *s. m. pl.* *Chineesche satynen*, s. n. plur.

Pélamide, *s. f.* (visch) *Jongen thonyn*, s. m.

Pelard, *adj. m.* Bois pelard. *Gepeld hout (daer de schors lévend is afgedaen).*

Pelastre, *s. m.* *Bled* of *blad van eene schup*, s. n.

Pelé, ée, *adj.* *Gescheld, geschild, gepeld.* Il a la tête pelée. *Hy is kaelhoofdig, hairloos.* Vieux pelé, vieille pelée. (schimp-w.) *Kaelkop.*

Pélécoïde, *adj.* (meet-k.) *Bylvormig.*

Pêle-mêle, *adv.* *Onder een, onder malkander, overhoop, onder een vermengd, in wanorder.*

Peler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Schellen, schillen, afschillen, pellen, de schil, de schors* of *de bast afdoen* — *Het haer afschrobben* of *afscheeren.* Peler un cochon. *Een verken het haer afschrobben.* Peler la terre. *De groezen van het land steeken.* — *v. n.* *Vervellen.* Tout le corps m'a pelé à la suite de cette maladie. *Geheel myn lichaem is verveld na die ziekte.*

Pélerin, ine, *s. m. et f.* *Pelgrim, bedevaert-ganger;* — (gem.) *loozen vos.*

Pélerinage, *s. m.* *Pelgrimagie, bedevaert*, s. f.

Pélican, *s. m.* (vogel) *Pelikaen;* — (beelmeesters werktuyg) *tand-trekker*, s. m. — (schey-k.) *overhaelvat (met twee buyzen)* s. n.

Pelin, *s. m.* (huydevetters woord) *Kalk-water*, s. n.

Pelisse, *s. f.* *Bonten mantel*, s. m. *kleed met bont gevoeyerd*, s. n.

Pelle, *s. f.* *Schup, schop.* Pelle à feu.

Digitized by Google

Vuer-schup, asch-schop. La pelle se moque du fourgon. (spreekw.) *Den pot verwyt den ketel dat hy zwart is.*

Pellée, *s.f. Schop, eene schup-vol.*

Pelleree, *s.f. Schop, eene schup-vol.*

Pelleron, *s.m. Pastey-bakkers schup*, s. f.

Pelletée, *s.f. Schop, eene schup-vol.*

Pelleterie, *s.f. Bontwerk, het bontwerken*, s. n. *bontwerkerij, pelterij*, s. f.

Pelletier, ière, *s. m. et f. Bontwerker, peltier: bontwerkster.*

Pellicule, *s. f. Velleken, vliesken*, s. n.

Peloir, *s. m. Zeem-bereyders rol-stok.*

Pelote, *s.f. Spelde-kussen*, s. n. — *klouw*, s. f. *bol (van garen, wol enz.)* s. m. Pelote de neige. *Sneeuw-bol.* — *Kol, witte plek (op het voórhoofd der peêrden)* s. f. — (oud w.) *kaetsbal*, s. m.

Peloter, *v. n. Sneeuw-ballen werpen; — visch aezen, kleyne ballekens deeg voór de vissehen werpen; — buyten party in eene kaets-baen speelen.* — *v. a.* (gem.) *Afrossen, afslaen, afsmeêren;* ook *voór den zot houden.*

Peloton, *s. m. Klouw*, s f. *bolleken (van garen, wol enz.) — spelde-kussen*, s. n. — *troep, hoop*, s m. Les soldats entroient dans la ville par petits pelotons. *De krygslieden trokken met kleyne troepen de stad in.* Cet enfant n'est qu'un peloton de graisse. *Dat kind is een klompken vet.*

Pelotonner, *v a. Op een klouwken winden.* — *v. r. Zich troepsgewyze byeenvergaderen.*

Pelouse, *s. f. Grond met kort gras bewassen*, s. m.

Pelte, *s. f.* (oudh.) *Kleyn schild*, s. n.

Pelu, ue, *adj. Ruyg, behaird.* Patte pelue. (gem.) *Loozen vent, bedrieger.*

Peluche, *s.f.* (langhairig tryp) *Pluys, pluys-fluweel.*

Peluché, ée, *adj.* (van stoffen en bloemen spr.) *Fluweelagtig, donzig.*

Pelucher, *v n.* (van wolle stoffen spr.) *Wol opwerpen.*

Pelure, *s f. Schil (der vrugten).* Pelure de fromage. *Korst van kaes.*

Penaille, *s. f.* (schimpw.) *Eenen hoop moniken*, s. m

Penaillon, *s. m.* (gem.) *Vodde, flenter*, s. f. *lap;* — (schimpw.) *monik*, s. m,

Pénal, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc.*) *Straf-opleggend.* Lois pénales. *Straf-wetten.*

Pénalité, *s.f. Strafbaerheyd.*

Penard, *s. m.* (schimpw.) Vieux penard. *Loozen ouderling;* ook *losbandigen ouderling.*

Pénates, *adj. et s. m. plur.* (fabel-k.) Dieux pénates. *Huys-goden, heêrdgoden.* — *s. m. plur.* (gem.) *Huys*, s. n. *heêrd-stêde*, s. f. Retrouver ses pénates. *Te huys komen.*

Penaud, aude, *adj.* (gem.) *Beschaemd, ontsteld, verlegen, verplet.*

Penchant, *s. m. Helling, afhelling, overhelling, neyging, schuynte*, s. f. *het overhangen, het afhellen*, s. n. Le penchant d'une montagne. *Het afhellen van eenen berg.* Être sur le penchant de sa ruine. *Op den boord zyn van zynen ondergang.* Le penchant de l'âge. *Het verval der jaeren.* — (fig.) *Neyging, geneygdheyd, genégenheyd*, s. f. Résister à son penchant. *Zyne genégenheyd wêderstaen.*

Penchant, ante, *adj. Hellend, overhellend, neygend, hangend, overhangend.*

Penché, ée, *adj Overhellend, overhangend.* Airs penchés. *Gemaekte manieren.*

Penchement, *s.m. Buyging, neyging*, s. f. Il répondit par un penchement de tête. *Hy antwoórdde doór eene buyging des hoofds.*

Pencher, *v. n. Buygen, neygen, hellen, afhellen, nêderhellen, overhellen, overhangen.* Le mur penche un peu de ce côté-là. *Den muer helt wat over naer dien kant.* — (fig.) *Neygen, geneygd zyn, genégen zyn, hellen.* La plupart des juges penchoient à le renvoyer absous. *Het meestendeel der rechters waeren genégen hem vry te laeten.* De quel côté penchez-vous? *Naer welken kant helt gy over?* — *v. a. Buygen.* Pencher la tête. *Het hoofd buygen.*

Pendable, *adj. Hangens-weêrdig, die de galg verdient.* Cet homme est pendable. *Dien man heêft de galg verdient.*

Pendaison, *s.f.* (gem.) *Het hangen aen de galg*, s. n.

Pendant, *s. m.* Pendant de baudrier. *Hangstukken van eenen bandelier.* Pendans d'oreilles. *Oor-ringen, oorhangsels, oor-juweelen.* — (schilder-k.) Pendant d'un tableau. *Tegenstuk, schildery die by eene andere behoort.* — (fig.) *Weêrga, weêrgade*, s. f. Cet homme est le pendant de l'autre. *Dien mensch is de weêrga van den anderen.*

Pendant, ante, *adj. Hangend, afhangend.* Oreilles pendantes. *Hangende*

Digitized by Google

ooren. — (recht) *Hangend, onbeslist, niet uytgeweezen, onafgedaen.* Procès pendant. *Onbeslist geding*

Pendant, *prép.* (reg. *acc.*) *Geduerende.* Pendant l'hiver. *Geduerende den winter.*

Pendant que, *conj.* (reg. *indic.*) *Terwyl dat, ondertusschen dat.* Pendant qu'ils étoient assemblés. *Terwyl dat zy vergaderd waeren.*

Pendard, arde *s. m. et f.* (gem.) *Galg-aes, galg-brok, deugniet, eenen die de galg verdient: ondeugende pry.*

Pendeloque, *s. f.* Oor-cieraed s. n. oor-ring, s. m. — *een stuk kristal peêrswyze gesleêpen dat tot cieraed ergens aenhangt.* — (schimpw.) *lap*, s. m. *flard*, s. f. *gescheurd stuk (dat aen een kleed hangt)* s. n.

Pendentif, *s. m.* (bouw-k.) *Uytsteêk (in eenen muer wâer op eenen boóg rust).*

Pendiller, *v. n.* (gem.) *Hangen, te waeyën hangen, in den wind hangen.*

Pendoir, *s. m.* *Touw (waer mêde het spek opgehangen word)* s. f.

Pendre, *v. a.* *Hangen, ophangen.* Pendre de la viande au croc. *Vleesch aen den haek hangen* Pendre des voleurs. *Dieven ophangen.* — *v. n.* *Hangen, afhangen.* Cette robe pend trop d'un côté. *Dat kleed hangt te zeer af aen den eenen kant.* — *v. r.* *Zich verhangen.*

Pendu, *s. m.* Il a l'air d'un pendu. *Hy ziet er uyt als eenen die gehangen is.*

Pendule, *s. m.* *Slinger (van een uerwerk)* s. m. — *s. f.* *Staende* of *hangende uerwerk*, s. n.

Penduliste, *s. m.* *Kasmaeker van staende uerwerken.*

Pêne, *s. m.* *Tong, schoót (van een slot)* s. f.

Peneaux, *s. m. plur.* *Kleyne prullery*, s. f. *oude vodden*, s. f. plur.

Pènes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Teêr-kwast*, s. m.

Pénétrabilité, *s. f.* *Doórdringelykheyd.*

Pénétrable, *adj.* *Doórdringelyk, doórdringbaer.*

Pénétrant, ante, *adj* *Doórdringend, schrander.* Avoir l'esprit pénétrant. *Eenen schranderen* of *scherpzinnigen geest hebben.*

Pénétratif, ive, *adj.* *Doórdringend, dat eene doórdringende kragt heêft.*

Pénétration, *s. f.* *Doórdringendheyd, doórdringende kragt.* La pénétration du mercure. *De doórdringende kragt van het kwikzilver.* — (fig.) *Scherpzinnigheyd, schranderheyd*, s. f. *doórdringend verstand*, s. n. Il a beaucoup de pénétration *of* une grande pénétration d'esprit. *Hy is zeer scherpzinnig, hy heêft een doórdringend verstand.*

Pénétré, ée, *adj.* *Doórdrongen, vol, vervuld, geraekt, bevangen.* Pénétré de douleur. *Vol droefheyd.* Pénétré d'amour. *Vol van liefde, van liefde geraekt.*

Pénétrer, *v. a. et n.* *Doórdringen indringen, doórgaen* Pénétrer jusqu'au cœur du pays. *Tot in het binnenste des lands doórdringen.* — *Doórgronden, bevatten, begrypen, grondig kennen.* Dieu qui pénètre les cœurs. *God die de herten doórgrond.* Pénétrer les secrets *of* dans les secrets de la nature. *De geheymen der natuer doórgronden.* — *v. a.* *Raeken, beweêgen, vervullen.*

Pénible, *adj.* *Moeyelyk, zwaer, lastig, ongemakkelyk.*

Péniblement, *adv.* *Moeyelyk, bezwaerlyk, met groote moeyte, ongemakkelyk.*

Péniche, *s. f.* *Kleyn langwerpig vaertuyg*, s n.

Pénil, *s. m.* (ontleêd-k.) *Vénusberg.*

Péninsule, *s. f.* *Half-eyland, bynaeyland, schier-eyland*, s. n.

Pénitence, *s. f.* *Boetveêrdigheyd, boet, pénitentie.* Pénitence véritable. *Waere boetveêrdigheyd.* Le Sacrement de pénitence. *Het Sacrament van boetveêrdigheyd, de biegt.*

Pénitencerie, *s. f.* *Pénitenciers-ampt*, s. n.

Pénitencier, *s. m.* *Pénitencier, Priester doór den Bisschop aengesteld om de behoude zonden te vergeêven.*

Pénitent, ente, *adj.* *Boetveêrdig.* — *s. m. et f.* *Boetveêrdigen*, s. m. *boetveêrdige*, s. f. ook *biegt-kind*, s. n.

Pénitentiaux, *adj. m. plur.* Psaumes pénitentiaux. *Boet-psalmen, Psalmen van boetveêrdigheyd.*

Pénitentiel, *s. m.* *Boek dat voórtyds de openbaere boetveêrdigheyd voórschreêf*, s. n.

Pennade, *s. f.* *Schop (met den voet)* s. m.

Pennader, *v. n.* *Met den voet schoppen.*

Pennage, *s. m.* (valke-jagt) *Pluymen (van roof-vogels)* s. f. plur.

Penne, *s. f.* *Slag-veêr (van eenen roof-vogel)* — *veêr (aen eenen pyl).*

Pénombre, *s. f.* (sterre-k.) *Flauwe schaduwe (in het begin en op het eynde van eenen éclips).*

Digitized by Google

Pensant, ante, *adj.* *Denkend*, *peyzend.*

Pensée, *s. f.* *Gedagte*, s. f. *gepeys*, s. n. — (plant) *pensée-bloem*, *dry-holewrige violette-bloem* Couleur de pensée. *Violet-bruyn koleur.* — (schilder-k.) *ligte schets*, s. f. *rouw ontwerp*, s. n.

Penser, *v. a. et n.* *Denken*, *bedenken*, *peyzen*, *meynen*, *in zyne gedagten hebben*, *overweegen*, *overleggen.* — *v. n.* (gevolgd van eenen *infinit.* zonder artikel) *Denken*, *meynen*, *weynig scheelen.* J'ai pensé mourir. *Ik dagt te sterven*, *het scheelde weynig of ik stierf.*

Penser, *s. m.* (dicht-k.) *Gedagte*, s. f. *gepeys*, s. n.

Penseur, *s. m.* *Peyzer*, *denker.*

Pensif, ive, *adj.* *In gedagten*, *mymerend.* Elle est toujours pensive. *Zy is altyd in gedagten.*

Pension, *s. f.* *Kost-geld*, *teêr-geld*, s. n. Payer pension. *Kost-geld betaalen.* Être en pension. *In den kost zyn.* Mettre en pension. *In den kost besteeden.* — *Kost-schoôl*, s. f. — *kost-huys*, *logist*, s. n. Demi-pension. *Halven kost*; ook *schoôl* of *huys daer men in den halven kost is.* — *Jaer-geld*, *pensioen*, s. n. *jaer-wedde*, *jaerlyksche gift*, s. f. Le Prince lui a donné mille florins de pension. *Den Prins heeft hem een pensioen van duyzend guldens gegeven.*

Pensionnaire, *s. m. et f.* *Kostganger*; *kostgangster.* Demi-pensionnaire. *Halven kostganger*, *eenen die in den halven kost is.* — *kost-kind*, s. n. — *s. m.* *Pensioentrekker*, *eenen die eene jaer-wedde geniet*; — (amptenaer in de Nederlanden) *Pensionnaris.*

Pensionnat, *s. m.* *Kost-schoôl*, s. f. *pensionnaet*, s. n.

Pensionner, *v. a.* *Een pensioen* of *eene jaer-wedde geeven.*

Pensum, *s. m.* (latynsch schoôl-w.) *Taek* (*die den agtcloozen schoôlier tot straf opgelegd word*) s. f.

NB. In de woorden aldus „ geteekend, word de eerste *e* niet uytgesproken als eene *a*, maer behoud haeren natuerlyken klank.

„ Pentacorde, *s. f.* (oudh.) *Vyf-snaerig speêltuyg*, s. n.

„ Pentacrostiche, *adj.* Vers pentacrostiches. *Vyfvoudig naem-gedicht.*

„ Pentadactyle, *adj.* (natuerl. hist., van dieren spr.) *Met vyf vingeren aen ideren poot.*

„ Pentadécagone, *s. m.* (meêt-k.) *Vyftienhoek*, s. m. *figuer die vyftien zyden en vyftien hoeken heeft*, s. f.

„ Pentaèdre, *s. m.* (meêt-k.) *Vyf-zydige figuer*, s. f.

„ Pentaglotte, *adj.* *Vyftaelig*, *in vyfderley taelen.*

„ Pentagone, *s. m.* (meêt-k.) *Vyfhoek.* — *adj.* *Vyfhoekig.*

„ Pentagynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen vyf stampertjes hebben*, s. n.

„ Pentamètre, *adj. et s. m.* Ven pentamètre. *Vyfvoetig vers.*

„ Pentandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen vyf helmstyltjes hebben*, s. n.

„ Pentapaste *of* pentaparte, *s. m.* *Katrol-gescheêr met vyf schyven*, s. n.

„ Pentapétalé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Uyt vyf bloem-bladen bestaende.*

„ Pentaphyle, *adj.* (kruyd-k.) *Vyfbladig.*

„ Pentapole, *s. f.* *Land-streek waer in vyf stêden zyn.*

„ Pentaptère, *adj.* (kruyd-k.) *Vyfvleugelig.*

„ Pentasperme, *adj.* (kruyd-k.) *Vyfzaedig.*

„ Pentastyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw met vyf holommen van voôr*, s. n.

„ Pentateuque, *s. m.* *De vyf boeken van Moises*, *de vyf eerste boeken der heylige Schriftuer*, s. n. plur.

„ Pentathle, *s. m.* (oudh.) *Vereeniging der vyf verscheyde speêl-gewegten* (*waer in de worstelaers zich oefenden in Athênen*) s. f.

Pente, *s. f.* *Helling*, *afhelling*, s. f. *het hellen*, s. n. La pente d'une montagne. *Het afhellen van eenen berg.* La pente d'une rivière. *Het afloopen der rivier.* — *Val* (*aen een lêdikant enz.*) — (fig.) *genégenheyd*, *neyging*, *geneygdheyd*, s. f. Suivre sa pente. *Zyne genégenheyd involgen.*

Pentecôte, *s. f.* *Sinxen*, *pinxteren*, *pinxter-feest*, s. n.

Penthèse, *s. f.* *Feest der zuyvering van Maria* (*in de grieksche kerk*) s. n.

Penthière, *s. f.* *Snep-net*, s. n.

Penture, *s. f.* *Hengsel* (*van deur of venster*) s. n.

Pénultième, *adj. et s. m. et f.* *Op een na de laetste*, *voôrlaetste.* La pénultième syllabe *of alleenlyk* la pénultième. *De laetste sillabe op een na.*

Digitized by Google

Pénurie, *s. f. Gebrek*, s. n. — *behoefligheyd*, *armoede*, s. f.

Péotte, *s. f. Venetiaensche ligte sloep.*

Pépastique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) Remède pépastique. *Bypmaekend middel*; — *geneésmiddel dat de hoóking* of *verteering der spyzen in de maeg bevoordert*, s. n.

Pépie, *s. f.* (vogel-ziekte) *Sprouw*, *pip*. Avoir la pépie. (gem.) *Eene drooge keel hebben*, *geerne drinken*. N'avoir pas la pépie. *Van de spanader gesneeden zyn*, *wel konnen klappen*.

Pépier, *v. n.* (spr. van musschen) *Sirpen*, *piepen*.

Pépin, *s. m. Kern*, *korl* (*van peeren*, *appelen enz.*) s. f.

Pépinière, *s. f. Kweekery*, *boomkweekery*, *entery*, s. f. *kweekhof* s. m. Pépinière de poiriers. *Kweekery van peer-boomen*. — (fig.) *Kweekschool*, s. f. Le séminaire est une pépinière d'ecclésiastiques. *Het seminarie is eene kweekschool van priesters*.

Pépiniériste, *s. m. Planter en aenkweeker van boomen*.

Pépite, *s. f. Stuk maegde-goud*, s. n.

Peptique (*zoek*) Pépastique.

Pèque (*zoek*) Pecque.

Péquet, *s m.* (ontleed-k.) Réservoir de péquet. *Vergader-plaets waer in het maeg-slym gebragt word doór de melk-aders*.

Perçant, ante, *adj. Scherp*, *doórdringend*. Poinçon perçant. *Scherpen priem*. Des yeux perçans. *Scherp gezigt*. Voix perçante. *Doórdringende* of *heldere stem*. Esprit perçant. *Vernuftien* of *schranderen geest*. Vent perçant. *Snydenden wind*. Froid perçant. *Vinnige* of *strenge koude*.

En perce. Mettre un tonneau en perce. *Eene ton ontsteeken*.

Percé, ée, *adj. Logtig*. Maison bien percée. *Logtig huys*. Panier percé. (gem.) *Doórbrenger*, *verkwister*.

Perce-bosse, *s. f.* (plant) *Wederik*, *weegbree*, *joóden-kruyd*, *partyke*, s. n.

Percée, *s. f.* percé, *s. m. Doórzigt* (*in een bosch*) s. n. Faire une percée. *Diep doórreyzen*.

Perce-feuille, *s. f.* (plant) *Doórwas*, *doórblad*, s. n. Perce-feuille vivace (*zoek*) Oreille-de-lièvre.

Perce-forêt, *s. m* (gem.) *Grooten jaeger*, *grooten liefhebber der jagt*.

Perce-fourmise, *s. m.* (metaelgieters w.) (*zoek*) Périer.

Perce-lettre, *s. f. Brief-priem*.

Percement, *s. m.* (bouw-k.) *Opening in eenen muer* (*om 'er eene deur of venster in te maeken*) s f.

Perce-mousse, *s. f. Hairagtig mos*, s. n. *gulde wederdood*, s. f.

Perce-neige, *s. f.* (winter-bloem) *Witte tyloos*.

Perce-oreille, *s. m.* (insecte) *Oorworm*.

Perce-pierre, *s. f.* (plant) *Zeevenkel*.

Percepteur, *s. m. Ontfanger*.

Perceptibilité, *s. f. Zigtbaerheyd*, *gevoelykheyd*. La perceptibilité d'un impôt. *De mogelykheyd van eene schatting te ontfangen*.

Perceptible, *adj.* (word met eene *negatie* gebruykt) *Bespeurbaer*, *zigtbaer*; — *tastbaer*, *voelbaer*. Impôt perceptible. *Schatting die kan ontfangen worden*.

Perception, *s. f. Ontfang*, *ontfangst*, s. m. *het ontfangen*, s. n. *ingaering*, *inzameling*, s. f. La perception des droits. *Het ontfangen der rechten*. — (fig.) *Begrip*, s. n. *bevatting*, s. f. Perception distincte. *Duydelyke bevatting*.

Percer, *v. a. et n.* (nous perçons, perçâmes) *Booren*, *doórbooren*, *dringen*, *doórdringen*, *doórbreeken*, *doórsteeken*, *doórstooten*. Percer un ais. *Doór eene plank booren*. Percer la foule. *Het gewoel doórdringen*. Le coup perce dans la chair. *Den steek dringt in het vleesch*. Il fut percé de coups. *Hy wierd doórwond*. Percer l'avenir *of* dans l'avenir. *Het toekomende voórzien*. Percer de la bière *of* un tonneau de bière. *Bier* of *eene ton bier ontsteeken*. Percer une croisée dans un mur. *Eene opening in eenen muer breeken om er eene deur of venster in te maeken*. Percer une affaire *of* dans le fond d'une affaire. *Eene zaek doórgronden*. Cette nouvelle m'a percé le cœur. *Die tyding heeft myn hert doórgriefd* of *zeer bedroefd*. Percer un bois. *Eenen weg maeken in een bosch*; ook *doór een bosch gaen*. Les os lui percent la peau. *Hy heeft maer het vel over de beenen*. Percer la nuit à jouer. *Den naet met spelen doórbrengen*. — *Doórslaen*, *doórtrekken*. Le papier perce. *Het papier slaet doór*. L'encre perce le papier. *Den inkt treht doór het papier*. La pluie a percé la terre d'un pied. *Den regen is eenen voet diep in de aerde getrokken*.

Percer, *v. n. Opengaen*, *openbreeken*,

Digitized by Google

voór den dag komen, *doórbreéken*. Les dents percent à cet enfant. *De tanden van dat kind breéken doór*. Cette maison perce dans deux rues. *Dat huys heéft eenen uytgang in twee straeten*. Cette étoffe ne perce point. *Doór deeze stoffe trekt geen water*. Le secret n'a pas percé. *Het geheym is niet voór den dag gekomen*. Cet homme a percé par son mérite. *Dien man is doór zyne verdiensten tot hoogen staet gekomen*. Il a été tout percé *of* il a été percé jusqu'aux os. *Hy is doórnat geweest*.

Perceur, *s. m.* (schipp. w.) *Scheéps-boorder*.

Percevoir, *v. a.* (je perçois, je perçus) *Ontfangen*, *ingaeren* Percevoir les droits d'entrée. *De inkomende rechten ontfangen*

Perchant, *s. m* *Lokvogel*.

Perche, *s. f.* (visch) *Baers*; — *roede*, *meét-roede*; — *roede lands*. Perche de dix-huit pieds. *Roede van achtien voeten*. — *Spar*, s. f. — *schippers boom* of *haek*, s. m. — (jagt) *stang*, s. f. *de twee groote takken* (*der herts-hoórns*) s. m plur.

Percher, *v. n. et r.* (spr. van vogels enz) *Op eenen stok of tak zitten*, v. n.

Perchis, *s. m.* *Staek-heyning*, *haeg van staeken gemaekt*, s. f.

Perchoir, *s. m.* *Stok* (*in een vogel-kot*

Perclus, use, *adj.* *Lam*, *geraekt*, *beroerd*.

Perçoir, *s. m.* *Zwik-boor*, *boor om de vaten te ontstréken*, s. f.

Perçu, ue, *adj.* *Ontfangen*.

Percussion, *s f.* (natuer-k.) *Slag*, *stoot*, s. m. *botsing*, s. f. Instrument de percussion. *Speéltuyg dat met slaen klank geéft*.

Perdable, *adj.* *Verliesbaer*, *dat verloóren kan worden*.

Perdant, *s. m.* *Verliezer*, *die het spel verliest*.

Perdition, *s. f.* *Verderf*, s. n. *ondergang*, s. m. *verdoemenis*; — *verkwisting*, *verspilling* (*van geld* of *goederen*) s. f.

Perdre, *v. a. et n.* *Verliezen*, *kwyt worden*, *kwyt raeken*. Perdre son mouchoir. *Zynen neus-doek verliezen*. Perdre une bataille. *Eenen veldslag verliezen*. Il perd de son crédit. *Hy verliest van zyne agting*. Perdre courage. *Kleynmoedig worden*, *den moed verliezen*. Perdre son argent au jeu. *Zyn geld verspeélen* of *met speélen verliezen*.

Perdre, *v. a.* *Bederven*, *in den grond helpen*. La nielle a perdu les blés. *Den honing-dauw heéft de graenen bedorven*. Vous le perdrez par vos flatteries. *Gy zult hem bederven doór uw gevley*. — *Verletten verzuymen*. Perdre l'occasion. *De gelégenheyd verzuymen*.

Se perdre, *v. r.* *Verloóren gaen*, *zich verloopen*, *in zyn verderf loopen*. Il se perdra par ses débauches. *Hy zal in zyn verderf loopen doór zyne ongebondenhéden*. — *Vergaen*, *te grond gaen*. Le vaisseau s'est perdu sur la côte. *Het schip is op de kust vergaen*. — *Te niet gaen*, *verdwynen*. Le Rhin se perd presque entièrement dans les sables. *Den Rhyn verdwynt byna gantsch in het zand*. — *Dwaelen*, *verdwaelen*, *doólen*, *verdoólen*, *een het doólen raeken*. Il se perd dans les bois. *Hy dwaelt in het bosch*. L'esprit se perd dans ces mystères. *Het verstand raekt in dit geheymenissen een het doólen*.

Perdreau, *s m.* (vogel) *Jonge patrys*, *jonge veld-hoen*, s. f.

Perdrigon, *s. m.* *Zékere langwerpige pruym*

Perdrix, *s. f.* (vogel) *Patrys*, *veld-hoen*.

Perdu, *s. m* Crier comme un perdu. *Schreeuwen als eenen dollen mensch*.

Perdu, ue, *adj.* *Verloóren*, *vrugteloos*. Peine perdue. *Verloóre moeyte*. Tirer à coups perdus. *In het honderd schieten*; ook *in het wild schermen*. Se jeter sur quelqu'un à corps perdu. *Met groote hévigheyd op imand vallen*. Des heures perdues. *Ledigen tyd*, *lédige ueren*. Homme perdu. *Onredbaeren man*. Homme perdu d'honneur. *Eerloozen*, *eenen die zyne eer verloóren heéft*. Perdu de débauche. *Doór de ongebondenheyd bedorven*. Perdu de dettes. *In schulden gedompeld*. Fille perdue. *Eerlooze dogter*.

Père, *s. m.* *Vader*. Pére de famille. *Huyshouder*, *huys-vader*, *vader des huysgezins*. Nos pères. *Onze voór-vaders*, *voórouders*, *voórzaeten*. Le père du jour. (dicht-k.) *De zon*. — *Oudvader*. *kerk-vader*. Le témoignage de tous les pères. *De getuygenis van alle de oudvaders*. — *Pater*, *kloostergeestelyken*.

Pérégrination, *s. f.* (oud) *Verre reys*.

Pérégrinité, *s. f.* (recht) *Vreemdelingschap*, s. n. *hoedanigheyd van vreemdeling*, s. f.

Digitized by Google

Pérégrinomanie, *s.f. Verzotheyd tot het reyzen.*

Peremption d'instance, *s.f.* (recht) *Verzuym van rechts-vervolg*, s. n. *ontstentenis*, s. f.

Peremptoire, *adj. Beslissend, overtuygend.* Exception peremptoire. (recht) *Uytvlugt van verzuym.*

Peremptoirement, *adv. Op eene beslissende wyze.*

Peremptoriser, *v. n.* (recht) *Tyd geéven, uytstel geéven*

Pérennial, ale, *adj.* (*zoek*) Perpétuel, elle.

Perfectibilité, *s.f. Verbéterbaerheyd, verbéterlykheyd.*

Perfectible, *adj. Verbéterbaer, verbéterlyk, dat verbéterd kan worden.*

Perfection, *s.f. Volmaektheyd, onverbéterlykheyd; — voltooying, volkomenheyd.* En perfection. *Volmaektelyk, volkomenlyk, in de volmaektheyd.*

Perfectionnement, *s.m. Volmaeking, voltooying; — volmaektheyd*, s. f.

Perfectionner, *v. a. Volmaeken, tot volmaektheyd brengen. — v. r. Volmaekter worden, in volmaektheyd toeneémen*, v n.

Perfide, *adj. et subst. Trouweloos, ongetrouw, verraederlyk.*

Perfidement, *adv. Trouweloozelyk, ongetrouwelyk, verraederlyk.*

Perfidie, *s.f. Trouwelooshey d, ongetrouwheyd, verraedery.*

Perforation, *s.f. Doórbooring.*

Perforer, *v. a. Doórbooren.*

Pergolèse, *s.m. Soórt van druyf.*

Pergoutte, *s.f.* (bloem) *Madelief, margriet, harsauw.*

Périanthe, *s.m.* (kruyd-k.) *Bloem-kelk.*

Périapte, *s.m.* (*zoek*) Amulette.

Péribole, *s.f.* (geneés-k.) *Verplaetsing der vogten* of *der ziekte-verwekkende stoffen op de oppervlakte des lichaems.* — *s.m.* (oudh.) *Beplante plaets* (*rondom de tempels der heydenen*) ook *borstweéring*, s. f.

Péricarde, *s.m.* (ontleéd-k.) *Hertevlies*, s. n.

Péricardin, ine, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het herte-vlies.*

Péricarditis, *s.m.* (geneés-k.) *Ontsteéking van het herte-vlies*, s. f.

Péricarpe, *s.m.* (kruyd-k.) *Zaedvlies*, s. n. — (geneés-k.) *pols-plaester*, s. f.

Périciliter, *v. n.* (word maer van zaeken gezeyd) *Gevaer loopen, in gevaer zyn, gevaer lyden.*

Péricondre, *s.m.* (ontleéd-k.) *Vlies* (*dat sommige knarsel-beenen overdekt*) s. n.

Péricrâne, *s.m.* (ontleéd-k.) *Bekkeneel-vlies, pan-vlies*, s n.

Péridot, *s.m. Groenagtigen kostelyken steen.*

Péridrome, *s.m.* (bouw-k.) *Opene galery* (*die een vierkant gebouw omringt*) s f.

Périer, *s.m.* (metaelgieters werktuyg) *Boor-yzer, yzer om eene opening in den smelt-oven te maeken*, s. n. — *zékeren vogel.*

Périgée, *s.m. et adj.* (sterre-k.) *Stip waer in de dwael-sterren het digtste by de aerde zyn*, s. n.

Périgueux, *s.m. Zeer harden zwarten steen.*

Périhélie, *s.m. et adj.* (sterre-k.) *Stip waer in eene dwael-ster het digtste by de zon is*, s. n.

Péril, *s.m.* (de *l* word vogtigiyk uytgesproken) *Nood*, s. m. *gevaer, perykel*, s. n. *onveyligheyd*, s. f.

Périlleusement, *adv. Gevaerlyk, op eene gevaerlyke wyze, met gevaer.*

Périlleux, euse, *adj. Gevaerlyk, onveylig.*

Périmer, *v. n.* (recht) Cette instance est périmée. *Dit rechts-vervolg is doór verzuym verloóren.*

Périmètre, *s.m.* (meét-k.) *Omtrek*, s. m. *buytenrond*, s. n.

Périnée, *s.m.* (ontleéd-k.) *Bilnaed*, s. m. *naed-sluyf*, s. f.

Période, *s.m Hoogste punt, toppunt*, s n. *hoogsten top*, s. m. Sa gloire est montée à son plus haut période. *Zynen roem is tot den hoogsten top geklommen.* Être au dernier période de sa vie. *Op het eynde zyns lévens zyn.*

Période, *s.f.* (sterre-k.) *Loop, omloop-kring*, s. m. Le soleil fait sa période en 365 jours et environ 6 heures. *De zon doet haeren loop in* 365 *dagen en omtrent* 6 *ueren.* — (spraek-k.) *Zin, volzin, volkomen zin* (*van eene réde*) s. m. Cette période est trop longue. *Dien zin is te lang.* — (tydréken-k.) *tyd-perk*, s. n. *omloop* (*van eenen bepaelden tyd*) s. m. Période julienne. *Juliäensche tyd-rekening.* — (geneés-k.) *Omloop der ziekten, tyd tusschen de verheffing en afneéming eener verwisselende ziekte*, s. m.

Périodicité, *s.f. Het omloopen*, s. n.

Périodique, *adj. Omloopend, dat op gestelde tyden komt.* Le mouvement des

Digitized by Google

astres est périodique. *De beweeging der sterren geschied op gestelde tyden.* Ouvrage périodique. *Werk dat op gestelde tyden uytkomt.* — *Welluydend, wel afgepast* Style périodique. *Welluydenden schryfstiel.*

Périodiquement, *adv.* *Op gestelde tyden, met eenen geregelden omloop van tyd.* Parler périodiquement. *Met gemaektheyd spreeken.*

Périodiste, *s. m.* *Schryver van een werk dat op gestelde tyden uytkomt.*

Périoeciens, *s. m. plur.* (land-beschryving) *Bewooners der zelve aerdryks breedte.*

Périoste, *s. m.* (ontleéd-k.) *Been-vlies*, s. n.

Péripatéticien, enne, *subst. et adj.* Philosophe péripatéticien. *Aenhanger der wysbegeerte van Aristoteles.* Philosophie péripatéticienne (*zoek*) Péripatétisme.

Péripatétisme, *s. m.* *Wysbegeerte van Aristoteles*, s. f.

Péripétie, *s. f.* (spreek uyt *péripéci*) *Onverwagte uytkomst (van een schouwspel, van een verdiehtsel enz.)*

Périphérie, *s. f.* (meét-k.) *Omtrek*, s. m. *buytenrond*, s. n.

Périphrase, *s. f.* (welspreekendh.) *Omschryving.*

Périphraser, *v. n.* *Omschryvingen gebruyken, met omschryving spreeken of schryven.*

Périple, *s. m.* (oude land-beschryving) *Omvaering (rondom eene zee of een land)* s. f.

Péripneumonie, *s. f.* (geneés-k.) *Longzuigt, looszuigt, ontsteeking der long.*

Périptère, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw van alle zyden met zuylen omringd*, s. n.

Périr, *v. n.* (word in alle beteekenissen onverschilligtyk met *avoir* of *être* geconjugeérd) *Vergaen.* Le monde périra. *De wéreld zal vergaen* Périr de froid. *Van koude vergaen.* — *Het leven verliezen, verongelukken, omkomen, te grond gaen, een ongelukkig eynde hebben.* Je périrois plutôt. *Ik zou liever het leven verliezen.* — *Vervallen.* Cette maison périt. *Dat huys vervalt.* Laisser périr une instance. (recht) *Een rechts-vervolg doór verzuym verloóren laeten gaen.*

Périsciens, *s. m. plur.* (land-beschryving) *Bewooners van beyde de koude lucht-streeken welkers schaduwe des zomers rondom hun gaet.*

Périssable, *adj.* *Vergankelyk.*

Périssologie, *s. f.* (welspreekendh.) *Overtolligheyd van woórden.*

Péristaltique, *adj.* (ontleéd-k.) Mouvement péristaltique. *Wormwyze of néderwaerts-drukkende beweeging der darmen.*

Péristyle, *s. m.* (bouw-k.) *Overdekte galery met zuylen ondersteund; — eene rey zuylen (in een gebouw)* s. f.

Périsystole, *s. f.* (geneés-k.) *Tyd tusschen het sluyten en het uytzetten van het hert*, s. m.

Péritoine, *s. m.* (ontleéd-k.) *Buyk-vlies*, s. n. *pens-zak*, s. m.

Péritrochon, *s. m.* *Tuyg om zweere lasten op-te-haelen*, s. n.

Perle, *s. f.* *Pèrel, peèrl.* Gris de perle. *Pèrel-koleur.* S'amuser à enfiler des perles. *Zynen tyd verkwisten.* — (fig.) *Puyk*, s. n.

Perlé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gepèrelde, met peèrlen bezet.* Orge perlé. *Gepèrelde gerst.* Bouillon perlé. *Krugtig vlaesch-nat daer het vet op drijft.*

Perlure, *s. f.* (jagt) *Knobbeltjes aen de herts-hoórns*, s. n. plur.

Permanence, *s. f.* *Duerzaemheyd, bestendige byblyving.* L'assemblée a déclaré sa permanence *of* s'est déclarée en permanence. *De vergadering heeft zich in aenhoudende zitting verklaerd.*

Permanent, ente, *adj.* *Eeuwigduerend, onvergankelyk, duerzaem, bestendig.*

Perméabilité, *s. f.* (natuer-k.) *Doórdringbaerheyd, doórdringelykheyd*

Perméable, *adj.* (natuer-k.) *Doórdringbaer, dat kan doórdrongen worden.* Le verre est perméable à la lumière. *Het glas kan van het licht doórdrongen worden.*

Permesse, *s. m.* (rivier) *Permessus*, s. m. — (fabel-k.) *wooning der zanggodinnen*, s. f. Les filles du Permesse *of* les Permessides. *De negen zanggodinnen.*

Permettre, *v. a. et n. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Toelaeten, toestaen, oórlooven, vergunnen, gedoogen.* — *v. r.* *Zich aenmaetigen, zich toelaeten.*

Permis, ise, *adj.* *Toegelaeten, geoórlofd.*

Permission, *s. f.* *Verlof*, s. n. *oórlof*, s. m. *toelaeting, gedooging, vergunning*, s. f. Avec votre permission. *Met uw welneemen.*

Permutant, *s. m.* (kerkelyk recht)

Digitized by Google

Ampt-wisselaar, *geestelyken die zyne bediening met eene andere wisselt.*

Permutation, *s. f.* (kerkelyk recht) *Ampt-wisseling*, *ruyling van een geestelyk ampt.*

Permuter, *v. a.* (van kerkelyke ampten spr.) *Ruylen*, *verwisselen*, *vermangelen.*

Pernicieusement, *adv. Op eene verderfelyke wyze*, *nadeeliglyk.*

Pernicieux, euse, *adj. Verderfelyk*, *schadelyk*, *nadeelig.*

Péroné, *s m.* (ontleed-k.) *Scheenbeen*, *kuyt-been*, s. n.

Péronier, *s. m.* (ontleed-k) *Scheenbeen-spier*, s. f.

Péronnelle, *s. f.* (schimp-w.) *Zottin*, s. f. *slegt hoofd*, s. n.

Perorraison, *s. f. Sluytréde*, *slotréde.*

Perorer, *v. n.* (gem.) *Rédekaavelen*, *rédenaeren.*

Pérou, *s. m.* (landschap) *Peru.*

Perpendiculaire, *s. f. et adj.* Ligne perpendiculaire. *Regtvallende linie.*

Perpendiculairement, *adv. Regt*, *loodregt.*

Perpendicularité, *s. f. Regtstandigheyd.*

Perpendicule, *s. m. Regtvallende linie*, *loodlyn*, s. f.

Perpétrer, *v. a.* (van misdaeden spr.) *Begaen*, *bedryven.*

Perpètres, *s. f. plur. Landen die men in het gemeen bezit*, s. n. plur.

Perpétuation, *s. f.* (schoól-woórd) *Voortteeling*, *in weézen houding.*

Perpétuel, elle, *adj. Geduerig*, *altyd-duerend*, *onophoudelyk.* Exercices perpétuels de pénitence. *Geduerige oefeningen van boetvaardigheyd.* — *Voór het léven*, *zyn léven lang*, *altyd aanblyvend*, *die niet afgezet word.* Dans l'académie françoise le secrétaire est perpétuel. *Het ampt van geheymschryver der fransche academie is aan hem zyn léven geduerende.*

Perpétuellement, *adv. Gedueriglyk*, *altyd*, *onophoudelyk.*

Perpétuer, *v. a. Voortzetten*, *in weézen houden*, *vereeuwigen*, *altyd doen dueren.* — *v. r. In weézen blyven*, *voortdueren*, v. n.

Perpétuité, *s. f. Duerzaemheyd*, *altyd-duerzaemheyd*, *onvergankelykheyd.* A perpétuité. *Voór altyd*, *voór altoos*, *ten eeuwigen dage.*

Perplexe, *adj. Verslaegen*, *ontsteld*, *verbaesd*; — *onzéker.*

Perplexité, *s. f. Verslaegenheyd*, *ontsteltenis*, *verbaesdheyd*; — *onzékerheyd.*

Perquisition, *s. f.* (spreék uyt *perkisicion*) *Onderzoek*, s. n. *navorsching*, *naspeuring*, s. f.

Perreau, *s. m. Was-keérsmaekers kétel.*

Perrière, *s. f. Steen-groef*; — *leygroef*, *schalie-groef.*

Perrique, *s. f.* (vogel) *Kleynen papegaey*, s. m.

Perron, *s. m. Stoep*, s. f. *steenen trap* (*voór een huys*) s. m.

Perroquet, *s. m.* (vogel) *Papegaey*; — *vouw-stoel*, *léger-stoel*, *tent-stoel*, s. m. — (schippers w.) *steng*, *bramsteng*, s. f. Voile du perroquet. *Bramzeyl.* Soupe à perroquet. *Wyn-sop*, *wyn-en-brood.*

Perruche, *s. f. Kleynen papegaey*, s. m. — *wyfken van den papegaey*, s. n.

Perruque, *s. f. Pruyk*, *perruyk*, *kalot.*

Perruquier, *s. m. Pruykmaeker*, *kalottier.*

Perruquière, *s. f. Kalottiers vrouw.*

Pers, erse, *adj.* (oud) *Groen-blauw.*

Persan, anne, *s. m. et f. Persiäen*: *persiäensche.* — *adj. Persisch*, *persiäensch.*

Le persan, *s. m.* La langue persanne. *Het persiäensch*, s. n. *de hédendagsche persiäensche taal*, s. f.

Perscrutation, *s. f. Navorsching*, s. f. *onderzoek*, s n.

Perse, *s. f.* (koningryk) *Persiën*; — *gedrukt katoen van Persiën*, s. n. Bleu de Perse. *Groenagtig blauw.*

Perses, *s. m. plur.* (naem der oude inwooners van Persiën) *Persen.*

Persécutant, ante, *adj. Lastig*, *kwellend*, *moeyelyk.*

Persécuter, *v. a. Vervolgen*; — *kwellen*, *lastig vallen.*

Persécuteur, trice, *s. m. et f. Vervolger*: *vervolgster*; — *kweller*, *plaeger*: *kwelster*, *plaegster.*

Persécution, *s. f. Vervolging*; — *kwelling*, *plaeging*, s f. *overlast*, s. m.

Persévérammment, *adv. Volstandiglyk*, *standvastiglyk.*

Persévérance, *s f. Volstandigheyd*, *volherding*, *standvastigheyd*, *gestadigheyd*, *aanhouding.*

Persévérant, ante, *adj. Volstandig*, *volherdend*, *standvastig*, *gestadig.*

Persévérer, *v. n. Volherden*, *volstandig blyven*, *standvastig blyven*, *aanhouden.*

Persicaire, *s. f.* (plant) *Persik-*

Digitized by Google

kruyd, *persen-kruyd*, s. n. *water-péper*, s. m.

Persicot, *s. m.* (sterken drank) *Persico.*

Le persien, *s. m.* La langue persienne. *De oude persische taal*, s. f.

Persienne, *s. f.* *Zonne-scherm voór vensters (met schuynsche planksskens).* Persienne *of* robe à la persienne. *Persiäensch kleedsel*, s. n. A la persienne. *Op zyn persiäensch.*

Persiflage, *s. m.* *Spotterny*, *beschimping*, *bespotting*, s. f.

Persifler, *v. a.* *Voór den zot houden*, *bespotten*, *begekken*, *beschimpen.* — *v. n.* *Zotte klap spreéken.*

Persifleur, *s. m.* *Spotter*, *spotvogel*, *beschimper.*

Persil, *s. m.* (spreék uyt *perci*) (plant) *Pétersélie*, *hof-eppe.* Persil de Macédoine. *Steen-eppe*, *rots-pétersélie*, *pétersélie van Macédoniën*, s. f. Persil de marais. *Eppe*, *eppe-kruyd.*

Persillade, *s. f.* *Vleesch met pétersélie-saus toebereyd*, s. n.

Persillé, ée, *adj.* Fromage persillé. *Pétersélie-kaes*, *groenen kaes.*

Persique, *s. f.* (vrugt) *Soórt van groote perzik.* — *adj.* (bouw-k.) Ordre persique. *Persiäensch bouw-orden (waer in de architraef doór menschen-beélden ondersteund word).*

Persister, *v. n.* *Volherden*, *aenhouden*, *standvastig blyven*

Personnage, *s. m.* *Mensch*, *man*, *persoon*, s. m. *personagie* s. f. Tapisseries à personnages. *Tapyten met figueren.*

Personnaliser, *v. a.* *Met scheld-woórden beleedigen*; — *als eenen persoon verbeélden*, *persoonlyke eygenschappen toeéygenen aen onbezielde zaeken.*

Personnalité, *s. f.* *Persoonlykheyd*, *al wat eenen persoon in het byzonder raekt*; — *persoonlyke beleediging*; — *zelfzugt*, *zelf-liefde.*

Personne, *s. f.* *Persoon*, s. m. (Hoewel *personne* subst. fem. is, moet men nogtans, in het vervolg der réde, *il* en niet *elle* gebruyken, als men van mans-persoonen spreékt) Il y a dans l'université des personnes savantes; ils ont une parfaite connoissance etc. *Daer zyn in de hooge schoól geleerde persoonen*; *zy hebben eene volmaekte kennis enz.* Etre bien de sa personne. *Wel gemaekt van lyf en léden zyn.* En personne. *Zelf*, *in persoon*, *persoonlyk.*

Personne, *pron. masc. nég.* *Niemand*, *geenen mensch.* Il n'y a personne. *Daer is niemand.* — (in eene vraegende réde) *Iemand.* Y a-t-il personne assez hardi? *Is er iemand zoo stout?*

Personnel, *s. m.* *Aerd*, s. m. *inborst*, *natuerlyke hoedanigheyd*, s. f. Son personnel est très-aimable. *Zyne inborst is zeer minzaem.*

Personnel, elle, *adj.* *Persoonlyk*, *persooneél*, *eygen.* Action personnelle. (recht) *Aenspraek op imands persoon.* Homme personnel. (*zoek*) Egoïste.

Personnellement, *adv.* *In eygen persoon*, *zelfs*, *persoonlyk.*

Personnification, *s. f.* *Persoon-verbeélding*, *toeéygening van persoonlyke eygenschappen*, s. f.

Personnifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Als eenen persoon verbeélden*, *persoonlyke eygenschappen toeéygenen (aen onbezielde zaeken).*

Perspectif, ive, *adj.* *Verregezigt*, *dat een verregezigt vertoont.* Plan perspectif. *Ontwerp dat een verregezigt vertoont.*

Perspective, *s. f.* *Doórzigt-konst*, *verrezigt-kunde*, s. f. — (teeken-k.) *verregezigt*, *verschiet*, s. n. Perspective linéaire. *Verregezigt doór liniën verbeéld.* Perspective aërienne. *Verregezigt doór de schakeéring der koleuren gemaekt.* Il a la perspective d'une grande fortune. *Hy heéft een groot geluk te verwagten.* En perspective. *In het verschiet*, *in het verre.* Il est fort riche, mais ce n'est encore qu'en perspective. *Hy heéft groote ryhdommen te verwagten.*

Perspicacité, *s. f.* *Scherpzinnigheyd*, *doórdringendheyd van geest.*

Perspicuité, *s. f.* (schoól-w.) *Klaerheyd*, *duydelykheyd.*

Perspiration, *s. f.* (geneés-k.) *Doór-waeseming*, *uytdamping.*

Persuadant, ante, *adj.* *Overtuygend*, *overréédend.*

Persuadé, ée, *adj.* *Overtuygd*, *overréédend.*

Persuader, *v. a. et n.* (regeért den persoon in *accus.*) *Overréden*, *overtuygen*, *doen gelooven*, *verzéheren.* Je l'ai enfin persuadé. *Ik heb hem eyndelyk overtuygd.* Ce discours ne persuade pas. *Die réde overtuygt geenzins.* — *v. a.* (reg. den persoon in *dativ.* en de zaek in *accus.*) *Raeden*, *aenraeden*, *ergens toe brengen* of *beweégen.* Il lui a persuadé de venir. *Hy heéft hem geraeden van te koómen.* Persuader la

Digitized by Google

paix. *De vréde aenraeden.* — *v. r. Gelooven*, v n. *zich inbeelden, zich laeten voórstaen, zich verzékerd houden*, v. r.

Persuasible, *adj. Overreédbaer, overtuygbaer.*

Persuasif, ive, *adj. Kragtig, overtuygend, overréden d.*

Persuasion, *s. f. Overtuyging, overréding, verzékering; — aenraeding*, s. f. *het aenraeden*. s. n.

Perte, *s. f. Verlies, nadeel*, s. n. *schade*, s. f. Perte considérable. *Merkelyk verlies.* Perte de sang. *Vloed, bloed-vloed.* Perte de temps. *Tyd-verlies, tyd-verkwisting.* — *Verderf, bederf*, s. n. *ondergang*, s. m. La perte de l'état. *Den ondergang van den staet.* En pure perte. *Vrugteloos, te vergeéfs.* A perte. *Met verlies, tot verlies.* Vendre à perte. *Met verlies verkoopen.* Courir à perte d'haleine. *Uyt zynen adem loopen.* A perte de vue. *Zoo verre het gezigt draegen kan.* Raisonner à perte de vue. *Op eene lange en onbedwydende wyze rédekavelen.*

Pertinemment, *adv.* (word maer van het spreéken gezeyd) *Met goed oórdeel, verstandiglyk.* Raisonner pertinemment. *Verstandiglyk rédekavelen.*

Pertinence, *s. f. Behoorlykheyd.*

Pertinent, ente, *adj. Behoorlyk, voldoende.*

Pertuis, *s. m. Verlaet-gat (van eene fonteyn-kom enz)* s. n. — *engte (in eene rivier om doór te vaeren)* — *engte (tusschen het gebergte)* — (landbeschryving) *engte tusschen een eyland en het vast land)* s. f. — *gat in een draed-trekyzer*, s n.

Pertuisane, *s. f* (soórt van oud bellebaerd) *Stryd-byl, partisaen.*

Perturbateur, perturbatrice du repos public, *s. m et f. Muytmaeker, stoorder der gemeyne rust: muytmaekster.* — *adj.* Force perturbatrice. *Stoorende kragt.*

Perturbation, *s. f.* (schoól-w.) *Stoornis, beroerte, onrust*, of *ontsteltenis der ziel*; — (sterre-k.) *afwyking.*

Péruvien, enne, *s. m. et f. Péruviden, inwooner van Peru: peruvidensche.* — *adj. Peruvidensch.*

Pervenche, *s. f.* (plant) *Maegdepalm*, s. m. *maegde-kruyd*, s. n

Pervers, erse, *adj. et subst. Boos, kwaed, boosaerdig, kwaedaerdig, snood, ondeugend.*

Perversion, *s. f.* (van de zéden spr.) *Bederving.*

Perversité, *s. f. Boosheyd, boosaerdigheyd, ondeugendheyd, snoodheyd, kwaedaerdigheyd.*

Pervertir, *v. a. Bederven, verleyden, ondeugend maeken.* Pervertir l'ordre des choses. *Het order der zaeken over hoop smyten.* Pervertir le sens d'un passage. *Den zin eener spreuk vervalschen.*

Pervertissement, *s. m. Bederving, verleyding*, s f.

Pésade, *s. f.* (ry-schoól) *Steygering (van een peèrd met de voórvoeten).*

Pesamment, *adv. Zwaer, bezwaerlyk.* Marcher pesamment. *Eenen zwaeren gang hebben.*

Pesant, ante, *adj. Zwaer, wigtig, zwaerwigtig.* Ducat pesant. *Volwigtige dukaet.* Avoir la tête pesante. *Zwaerhoofdig zyn.* Il a l'esprit pesant. *Hy is traeg van begryp.* Conversation pesante. *Verdrietige verkeering.*

Pesant, *adv.* Il lui a donné une livre pesant d'or. *Hy heéft hem een pond goud gegeéven.* Cent livres pesant. *Honderd pond gewigt.* — *s. m.* Il vaut son pesant d'or. (gem.) *Hy is met geen goud te betaelen.*

Pesanteur, *s. f. Zwaerte, zwaerheyd, zwaerwigtigheyd.* Pesanteur de tête. *Zwaerhoofdigheyd.* Pesanteur d'esprit. *Plompheyd, botheyd.*

Pesée, *s. f. Het weégen*, s. n. *waeg*, s. f. *het geéne men in eene reyze weégt.*

Pése-liqueur (*plur.* pèse-liqueurs) *s. m.* (*zoek*) Aréomètre.

Peser, *v. a.* (Je pèse, tu pèses, il pèse; nous pesons, vous pesez, ils pèsent. Je pesois. Je pesai. Je pèserai. Je pèserois. Pèse, qu'il pèse; qu'ils pèsent. Que je pèse, que tu pèses, qu'il pèse; qu'ils pèsent) *Weégen.* Peser de l'or. *Goud weégen.* — (fig.) *Overweégen, inzien, overdenken.* Peser les raisons de part et d'autre. *De rédenen van wéder zyde overweégen.*

Peser, *v. n. Weégen, zwaer zyn, zwaerwigtig zyn.* Cela pèse beaucoup. *Dat weégt zwaer.* Ce ducat ne pèse pas. *Die dukaet is niet wigtig.* Peser sur une syllabe. *Eene letter-greép lang uytspreéken.* Peser sur un levier. *Hard op eenen hand-boom drukken.* — (fig.) *Bezwaeren.* Cela me pèse sur le cœur. *Dat bezwaert myn hert.* Ce secret lui pèse. *Hy kan dat geheym niet zwygen.* Peser sur une circonstance. *Eene omstandigheyd wydloopiglyk verhandelen.*

Digitized by Google

Peseur, *s. m.* *Weéger*; — *waeg-meester.*

Peson, *s. m.* *Weéghout*, s. n. *weéghaek*, *unster*, s. m. *waeg*, *boere balans*, *romeynsche weégschaal*, s. f.

Pessaire, *s. m.* (geneés-k.) *Zetpil*, *moeder-pil*, *schyf voór de hyfmoeder*, s. f.

Peste, *s. f.* *Pest*, *pestilentie*, *besmettelyke ziekte*, s. f. — (fig.) *verderf*, s. n. Cette peste de femme! *Die snoode pry!* La peste soit du fou! *Den drommel haele den gek!* Peste! qu'il fait froid! *Den droes! wat is het koud!*

Pester, *v. n.* (gem.) *Raezen*, *tieren*, *bulderen*, *vloeken.*

Pestifère, *adj.* (schoól-w.) *Besmettend*, *besmettelyk.*

Pestiféré, ée, *adj. et subst.* *Besmet*, *met de pest besmet*, *die de pest heéft.*

Pestilence, *s. f.* *Besmetting des lochts.* Être assis dans la chaire de pestilence. (fig.) *Eene valsche leering uytstrooyên.*

Pestilent, ente, *adj.* *Pestig*, *pestagtig*, *besmettend*, *besmettelyk.*

Pestilentiel, elle, *adj.* *Pestig*, *pestagtig*, *besmettend*, *besmettelyk.*

Pestilentieux, euse, *adj.* (fig.) *Besmettend*, *pestagtig.* Opinions pestilentieuses. *Besmettende gevoelens.*

Pet, *s. m.* *Wind*, *scheét*, *prot*, *veést.* — *s. m. plur.* (gebak) *Sprits*, *soórt van broederijes.*

Pétale, *s. m.* (kruyd-k.) *Bloem-blad*, *een der bladen die eene bloem uytmaeken*, s. n.

Pétalé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met bloem-bladen.*

Pétalisme, *s. m.* (oudh.) *Verbanning voór vyf jaeren* (*te Siracusa in gebruyk*) s. f.

Pétaloïde, *adj.* (kruyd-k.) *Bloem-bladvormig.*

Pétarade, *s. f.* *Geprot* (*van een peérd*, *dzel enz. in het agteruytslaen*) — (gem.) *gerugt met den mond* (*om iemand te bespotten*) s. m.

Pétarasse, *s. f.* (schippers w.) *Klamey-yzer* (*om de scheéps-naeden digt te maeken*) s. n.

Petard, *s. m.* (oórlogs-tuyg) *Poortbreéker*, s. m. *springbus*; — (vuerwerkers w.) *klakkebus*, s. f. *moordslag*, s. m.

Petarder, *v. a.* *Met eene springbus doen springen.*

Petardier, *s. m.* *Springbusmaeker*; — *springbus-afsteéker.*

Pétase, *s. m.* (fabel-k.) Le pétase ailé de Mercure. *Den gevleugelden hoed van Mercurius.*

Petasite, *s. m.* (plant) *Dobbelbladen*, *groote hoef-bladen*, s. n. plur. *pest-wortel*, *négenkragts-wortel*, s. m.

Petaud, *s. m.* (gem.) Cour du roi petaud. *Plaets daer idereen meester is*, *daer alles in het wild loopt.*

Pétaudière, *s. f.* (gem.) *Plaets daer idereen meester is.*

Pétéchial, ale, *adj.* (geneés-k.) Fièvre pétéchiale. *Vlek-koórts.*

Pétéchie, *s. f.* (geneés-k.) *Vlekkoórts*, s. f. *petitsel*, s. n.

Peter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Proten*, *eenen wind laeten vliegen*; — *klappen*, *slaen*, *eenen slag geeven.* Ce fusil pète bien. *Dat vuerroor geéft eenen harden slag.* Le bois de chêne pète dans le feu. *Het eyhen hout kraekt in het vuer.*

Péterolle, *s. f.* (vuerwerkers w.) *Kleyne klakkebus.*

Peteur, euse, *s. m. et f.* *Protter*: *protster.*

Petillant, ante, *adj.* *Flikkerend*; — *speéland*; — *kraekend*; — *lévendig.*

Petillement, *s. m.* *Springing*, *kraeking*, s. f. Le petillement du sel dans le feu. *Het kraeken van het zout in het vuer.*

Petiller, *v. n.* *Springen*, *kraeken.* Le sel petille dans le feu. *Het zout kraekt in het vuer.* Des yeux qui petillent. *Flikkerende oogen.* Du vin qui petille. *Wyn die speélt in het glas.* Le sang lui petille dans les veines. *Het bloed kookt in zyne aderen.* Petiller d'impatience. *Branden van ongeduld.* Petiller d'esprit. *Veél verstand hebben.*

Pétiolaire, *adj.* (spreék uyt *pétiolaïr*) (kruyd-k.) *Van den blad-steél.*

Pétiolé, ée, *adj.* (spreék uyt *péciolé*) (kruyd-k.) *Gesteéld*, *met eenen steél.*

Pétiole, *s. f.* (spreék uyt *péciol*) (kruyd-k.) *Blad-steél*, *steél der bladeren*, s. m.

Petit, *s. m.* *Het kleyn*, *het jong*, s. n. Les petits d'un chien. *De jongen van eenen hond.*

Petit, ite, *adj.* *Kleyn.* Un petit. *In het kleyn.* — *Gering.* Le petit peuple. *Het gemeen volk.* Petit à petit. *Allengskens*, *met er tyd.* A petit bruit. *Stillekens.*

Petite-fille, *s. f.* *Kleyn-dogter*, *zoóns of dogters dogter.*

Digitized by Google

Petit-fils, *s. m. Kleyn-zoón, zoóns of dogters zoón.*

Petit-gris, *s. m. Zéher dier als een eekhoórntje; — het vel van zulk een dier*, s. n. — *grauwe pels*, s. f.

Petit-lait, *s. m. Wey van melk, huy, water-melk*. s. f.

Petit-maître, *s. m. Pronker, saletjonker, verwaenden zot.*

Petite-maîtresse, *s. f. Pronkster, salet-pop, verwaende zottin.*

Petit-neveu, *s. m. Neéfs zoón, nigts zoón, nuneéf.*

Petite-nièce, *s. f. Neéfs dogter, nigts dogter, nanigt.*

Petite-vérole, *s. f.* (ziekte) *Pokskens, kinder-pokskens*. s. n. plur.

Petitement, *adv. Kleyn; — spaerzaemelyk, geringelyk.*

Petitesse, *s. f. Kleynheyd, kleynte; — geringheyd.* Petitesse de cœur. *Kleynhertigheyd, kleynmoedigheyd.*

Pétition, *s. f. Eysch*, s. m. *vraeg, béde*, s. f. *verzoek*, s. n. Pétition de principe. (réde-k.) *Beweys getrokken uyt gronden die nog niet toegestaen zyn.*

Pétitionnaire, *s. m. Eyscher, vraeger, verzocher.*

Pétitionner, *v. a. Eyschen, vraegen, verzoeken.*

Pétitoire, *s. m. et adj.* (recht) Action pétitoire. *Verzoek om den eygendom van iets te krygen.*

Peton, *s. m. Kinder-voetje*. s. n.

Pétoncle, *s. f.* (scheip-visch) *Alikruyk.*

Pétreau, *s. m. Scheutje (aen den stam van eenen boom)* s. n.

Pétrée, *adj. f.* L'Arabie pétrée. *Het steenagtig Arabiën.*

Pétreux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Steenagtig.* Os pétreux. *Steen-been.*

Pétri, ie, *adj. Gekneéd.* Pétri d'orgueil. (fig.) *Vol hoogmoed.*

Pétricherie, *s. f. Uytrusting ter stokvisch-vangst* of *ter aberdaen-vangst.*

Pétrifiant, ante, *adj. Versteenend, dat doet versteenen.*

Pétrification, *s. f. Versteening, steenwordding, verandering in steen; — versteende zaek.*

Pétrifié, ée, *adj. Versteend, in steen veranderd.* Du bois pétrifié. *Versteend hout, hout in steen veranderd.*

Pétrifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Versteenen, in steen veranderen; —* (fig.) *verbaezen, ontstelleh, stom doen staen. — v. r. Versteenen, tot steen worden, in steen veranderen*, v. n.

Pétrin, *s. m. Moelie*, s. f. *trog, kneétrog, bakkers trog*, s. m.

Pétrir, *v. a. et n. Kneéden, deeg maeken.*

Pétrissement, *s. m. Kneéding, deegkneéding, deegmaeking*, s. f.

Pétrisseur, euse, *s. m. et f. Kneéder, kneédster.*

Pétrole, *s. m.* Huile de pétrole. *Steen-olie, péter-olie*, s. f.

In petto. (italiënsch w.) *In het geheym.*

Pétulamment, *adv. Dertelyk, brooddronken, wulpschelyk.*

Pétulance, *s. f. Dertelheyd, brooddronkenschap, wulpschheyd.*

Pétulant, ante, *adj. Dertel, brooddronken, wulpsch, uytgelaeten.*

Petun, *s. m.* (gem.) *Tabak, toebak.*

Petuner, *v. n.* (gem.) *Tabak rooken.*

Peu, *s. m. Weynig, luttel, kleyn*, s. n. et adj. Son peu d'expérience. *Zyne weynige ondervinding.* Ce peu de lignes serviront pour etc. *Deéze weynige régels zullen dienen om ens.* C'est peu de chose que ce livre-là. *Dat boek is van weynige weérde.* Un peu, tant soit peu. *Een luttel, een beétje, een weynig.*

Peu, *adv. Weynig, luttel, niet veél, een beétje.* Peu d'hommes. *Weynige menschen.* Peu à peu. *Allengskens.* A peu près, à peu de chose près. *Ten naesten by, bykans, byna.* Peu auparavant. *Korts te voóren.* Peu après, peu de temps après. *Korts daer na.* A peu de jours de vue. (koopmans w.) *Op kort zigt.* La lettre de change est payable à peu de jours de vue. *Den wissel-brief is op kort zigt te betaelen.* Dans peu. *In het kort, binnen korten tyd.*

Pour peu que, *conj.* (reg. *conj.*) *Is 't dat.* Pour peu que vous en preniez soin. *Is 't dat gy er maer eenige zorg voór draegt.*

Peuplade, *s. f. Bevolking, volkplanting.*

Peuple, *s. m. Volk*, s. n. *gemeente*, s. f. *land-aerd*, s. m. Le peuple. *Den gemeenen man, het gemeen volk.* Le petit peuple, le menu peuple. *Het slegt volk. — Groey, jongen visch (die men op eenen vyver zet)* s. m. — *scheutjes (aen den stam der boomen)* s. n. plur. — *adj.* Ce Prince a l'air bien peuple. *Dien Prins heéft een onédel gelaet.*

Peuplé, ée, *adj. Bevolkt, volkryk.*

Peupler, *v. a. Bevolken.* Peupler un étang de poisson. *Eenen vyver met*

Digitized by Google

jongen visch bezetten. — *v. n. Vermeerderen*, *voortteelen*, *voortzetten.* Il n'y a point d'animaux qui peuplent tant que les lapins. *Er zyn geene dieren die zoo voortteelen als de konynen.*

Peuplier, *s. m. Popelier*, *popelierboom.* Peuplier blanc. *Abeel*, *abeelboom.* Peuplier tremble. *Ratelaer*, *espen-abeel*, *klater-abeel.*

Peur, *s. f. Schrik*, s. m. *vrees*, *bevreesdheyd*, *verveerdheyd*, *beschroomdheyd*, *bangheyd*, s. f. Avoir peur. *Bang zyn*, *bevreesd zyn.*

De peur de, *prép. Uyt vreeze van.*

De peur que, *conj.* (reg. *conj.*) *Uyt vreeze dat.*

Peureux, euse, *adj. Schrikagtig*, *vreesagtig*, *verveerd*, *bevreesd*, *beschroomd*, *bang.*

Peut-être, *adv. Misschien*, *mogelyk*, *ligt*, *veelligt.*

Phacoïde, *adj.* (ontleed-k.) *Linsvormig.* Humeur phacoïde. *Kristalyne oog-vogt*, s. n.

Phaéton, *s. m.* (rytuyg) *Faëton.*

Phadégénique, *adj.* (geneés-k.) *Inbytend*, *ineetend.* Eau phadégénique. *Kalk-water.*

Phalange, *s. f. Bende krygs-volk te voet*, s. f. — (ontleed-k.) *gelid-beentje* (*der vingers en der teenen*) s. n.

Phalangite, *s. m.* (oudh.) *Krygsman eener bende voet-volk.*

Phalaris, *s. m.* (plant) (*zoek*) Alpiste.

Phalène, *s. m.* (insecte) *Nagthapelle*, s. f. *nagt-witje*, s. n.

Phaleuque, phaleuce, *s. m. et adj.* Vers phaleuque. *Latynsch vers van vyf voeten.*

Phalisque, *adj.* (*zoek*) Falisque.

Phantasmagorie etc. (*zoek*) Fantasmagorie etc.

Pharaon, *s. m. Zeker kaert-spel.*

Phare, *s. m. Vuer-toren*, s. m. *baek*, *vuer-baek*, s. f. Le Phare de Messine. *De zee-engte tusschen Italiën en Siciliën.*

Pharisaïque, *adj. Phariseënsch.*

Pharisaïsme, *s. m. Phariseëndom*, s. n. *phariseënsche leering en levenswyze*; — (fig) *geveynsdheyd*, *schynheyligheyd*, s. f.

Pharisien, *s. m.* (joödsche secte) *Pharisé*; — (fig.) *geveynsden*, *schynheyligen.*

Pharmaceutique, *s. f. Apotheekers konst*, *artseny-konst*, s. f. *het bereyden der geneesmiddelen*, s. n. — *adj. Kruydmeng-kundig*, *artseny-bereydkundig.*

Pharmacie, *s. f. Artseny-konst*, *kruydmeng-konst*, *artseny-bereyding*, s. f. *het bereyden der geneesmiddelen*, s. n. — *apotheek* (*in gasthuyzen enz.*) s. f.

Pharmacien, *s. m. Apotheeker*, *kruydmenger*, *artseny-bereyder.*

Pharmacochimie, *s. f. Schey-konst handelende van de bereyding der scheykundige geneesmiddelen.*

Pharmacologie, *s. f. Weetenschap van de geneesmiddelen te bereyden.*

Pharmacopée, *s. f. Verhandeling over de artseny-bereyding.*

Pharmacopole, *s. m.* (schimpw.) *Verkooper van drogeryën en geneesmiddelen.*

Pharyngé, ée, *adj.* (ontleed-k.) *Van het keelgat.*

Pharyngien, *adj. masc.* (geneés-k.) Sel pharyngien. *Zout tegen de halsgezwellen.*

Pharyngographie, pharyngologie, *s. f. Beschryving van het keelgat.*

Pharyngotome, *s. m.* (heel-kundig werktuyg) *Keel-snyder*, s. m. *verborge lancet waer méde men in het diepste der keel kan komen*, s. n.

Pharyngotomie, *s. f. Keelgat-sneede.*

Pharynx, *s. m.* (ontleed-k.) *Keelgat*, *bovenste gedeelte van den slokdarm*, s. n.

Phase, *s. f.* (sterre-k.) Les phases de la lune. *De verschillende verschynsels waer in de maen zich vertoont.*

Phaséole, *s. f.* (*zoek*) Faséole.

Phébus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) (fabel-k.) *Apollo*, s. m. — *de zon*, s. f. — *gemaekten* of *al te hoogdraevenden schryfstiel*, s. m. Parler phébus. *Met gemaektheyd spraeken.*

Phénicoptère, *s. m.* (water-vogel) *Flamingo.*

Phénigme, *s. m.* (geneés-k.) *Geneesmiddel die ronde plekken en blaeshens op het vel trekt*, s. n.

Phénix, *s. m.* (verdichten vogel) *Phénix*; — (fig.) *den voórnaemsten*, *eenen die boven de andere uytmunt.*

Phénomène, *s. m. Locht-verschynsel*; — *wonder*, *wonder geval*, s. n.

Philanthrope, *s. m. Menschenminnaer*, *menschen-vriend.*

Philanthropie, *s. f. Menschen-liefde*, *menschlievendheyd*, *liefde tot de menschen.*

Philanthropique, *adj. Menschlievend*, *menschminnend.*

Philarmonique, *adj. Muziekminnend.* — *s. m. Muziek-minnaer.*

Digitized by Google

Philautie, *s. f.* (spreek uyt *filoci*) *Eyge-liefde, zelfs-liefde.*

Philippique, *s. f. Schimp-schrift, hekel-schrift*, s. n.

Philologie, *s. f. Letter-wysheyd, kennis der vrye konsten en weetenschappen.*

Philologique, *adj. Letter-kundig.*

Philologue, *s. m. Letter-wyzen.*

Philomathie, *s. f. Liefde tot de geleerdheyd.*

Philomathique, *adj. Geleerdheyd-minnend.*

Philomèle, *s. f.* (vogel) (dicht-k.) *Nagtegael*, s. m.

Philosophale, *adj. fém.* Pierre philosophale. *Steen der wyzen, gewaende goudmaekery.*

Philosophe, *s. m. Wysgeer, wysheyd-minnaer, philosoof; — student in de wysbegeerte; —* (in eenen goeden zin) *eenen die door kloekheyd van geest de wereldsche vooroordeelen en zyne driften overwint; —* (in eenen kwaeden zin) *vrygeest, eenen die niet erkent als de wetten van de natuer.*

Philosophe, *adj.* (in eenen goeden zin) *Wysgerig, verlicht; —* (in eenen kwaeden zin) *vrygeestig.*

Philosopher, *v. n. Over de wysbegeerte spreeken; — volgens de grondregels der wysbegeerte redeneeren; — spitsvinnigyk redekaevelen, hairklieven, zintwisten.*

Philosophie, *s. f. Wysbegeerte, wyszugt, wereld-wysheyd, philosofie; —* (in eenen goeden zin) *kloekheyd van geest waer door men de wereldsche vooroordeelen en zyne driften overwint; —* (in eenen kwaeden zin) *vrygeestigheyd, ongebondenheyd van geest.*

Philosophique, *adj. Wysbegeerig, philosoofsch, wereld-wys.* Esprit philosophique. *Geest die vry is van alle vooroordeelen.*

Philosophiquement, *adv. Op zyn philosoofsch, als eenen philosoof, wysbegeeriglyk.*

Philosophisme, *s. m. Leering der valsche wysgeeren*, s. f.

Philosophiste, *s. m. Gewaenden wysgeer die onder voorwendsel van zich vry te maeken van de vooroordeelen, alle aengenome gevoelens verwerpt.*

Philotechnique, *adj. Konstminnend.*

Philtre, *s. m. Minne-drank, liefde-drank, toover-drank.*

Phimosis, *s. m.* (geneés-k.) *Krimping der vooruyd*, s. f.

Phitoliche, *s. f.* (natuerl. historie) *Versteende plant.*

Phlébographie, phlébologie, *s. f. Ader-beschryving.*

Phlébotome, *s. m.* (heel-k.) *Laetyzer met eene veer*, s. n.

Phlebotomie, *s. f.* (heel-k.) *Aderlaeting*, s. f. *het ader-laeten*, s. n.

Phlébotomiser, *v. a.* (heel-k.) *Aderlaeten, bloed-laeten.*

Phlébotomiste, *s. m. Ader-laeter.*

Phlegmatique, phlegme etc. (*zoek*) Flegmatique, flegme etc.

Phlogistique, *s. m.* (schey-k.) *Vlamvattende deel (van eenige stoffe)* s. n.

Phlogose, *s. f.* (geneés-k.) *Inwendige* of *uytwendige ontsteeking.*

Phlyctènes, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Wild vuer*, s. n. *water-puysten, heete blaeren*, s. f. plur.

Phœnicure, *s. m.* (vogel) *Roodsteertje, winter-koningsken*, s. n.

Pholade, *s. f. Schelp-visch welkers schelp uyt vyf stukken bestaet*, s. m.

Phonascie, *s. f.* (oudh.) *Zang-konst, konst om de stem cierlyk te maeken.*

Phonique, *s. f. Bespiegeling over het geluyd en zyne eygendommen.*

Phonocamptique, *adj. Wedergalmend.*

Phonomètre, *s. m.* (sterre-konst) *Lichtmeeter*, s. m. *werktuyg om het licht der sterren te meeten*, s. n.

Phoques, *s. plur.* (natuerl. hist.) *Allerley groote gedierten die te water en te land leeven*, s. n. plur.

Phoromonie, *s. f. Weetenschap der beweeging van de vaste en vloeybaere lichaemen.*

Phosphore, *s. m.* (natuer-k.) *Lichtbrenger*, s. m. *stoffe die in de duysternis schynt* of *glinstert*, s. f.

Phosphorique, *adj.* (natuer-k.) *Dat in het duyster schynt* of *glinstert.*

Phrase, *s. f. Spreekwyze*, s. f. *zin*, s. m. *gedeelte eener rede*, s. n.

Phrasier, *s. m. Eenen die met gemaektheyd spreekt.*

Phrénésie etc. (*zoek*) Frénésie etc.

Phrénique, *adj.* (ontleed-k.) *Van het middenrif.*

Phrénitis, *s. f.* (geneés-k.) *Ontsteeking van het middenrif.*

Phthiriase, *s. m.* (geneés-k.) *Luysziekte*, s. f.

Phthirophage, *s. m. Luyzen-eeter.*

Phthisie, *s. f.* (ziekte) *Teering.*

Phthisiologie, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over de teering.*

Digitized by Google

Phthisique, *adj.* *Teëringagtig, aen de teëring onderworpen.*

Phylactère, *s. m.* (oudh.) *Gedenkcédel (der joóden)* s. f. *rolleken parkement waer op de wet of andere aenteekeningen uyt den Bybel geschreéven waeren (het welk zy op hunne borst en voórhoofd droegen) — behoedmiddel (dat de heydenen uyt bygeloovigheyd op hun lichaem droegen)* s. n.

Phylarque, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd van een geslacht (in Athénen)* s. n.

Phyllitis, *s. m.* (plant) *Herts-tong*, s. f.

Phyllon, *s. m.* (plant) *Bingel-kruyd*, s. n.

Phyma, *s. m.* (heel-k.) *Klierontsteéking doór slymig bloed*, s. f.

Physconie, *s. f.* (geneés-k.) *Hard buyk-gezwel*, s. n.

Physetère, *s. m.* *Soórt van walvisch.*

Physicien, *s. m.* *Natuer-kundigen, natuer-kenner; — student in de natuerkunde.*

Physico-mathématique, *adj.* *Natuer- en wis-kundig.* L'optique est une science physico-mathématique. *De gezigt-kunde is eene natuer- en wiskundige weétenschap.*

Physiognomie, physiognomonie, *s. f.* *Gelaet-kunde.*

Physiognomonique, *adj.* *Gelaetkundig.*

Physiographie, *s. f.* *Beschryving van de voortbrengsels der natuer.*

Physiographique, *adj.* *Natuer-kundig, natuer-beschryvend.*

Physiologie, *s. f.* *Verhandeling over de saemenstelling van het menschelyk lichaem.*

Physiologique, *adj.* Recherches physiologiques. *Naspeuringen over de saemenstelling van het menschelyk lichaem.*

Physiologiste, *s. m.* *Kundigen in de saemenstelling van het menschelyk lichaem.*

Physionomie, *s. f.* *Gelaet, aenzigt, aenschyn wézen*, s. n. — *gelaet-kunde. aenzigt-kunde, weétenschap die doór de trekken van het aenzigt imands neygingen ontdekt*, s. f.

Physionomiste, *s. m.* *Gelaet-kenner, gelaet-kundigen.*

Physionotrace, *s. m.* *Gelaettrekker*, s. m. *werktuyg om imands afbeéldsel nauwkeuriglyk na-te-trekken*, s. n.

Physique, *s. f.* *Natuer-kunde, kennis der natuer.* — *s. m.* *Natuerlyke gesteltenis des lichaems*, s. f. — *adj.* *Natuerlyk, volgens de wetten der natuer*; ook *natuer-kundig.*

Physiquement, *adv.* *Natuerlyk, op eene natuerlyke wyze*; — *natuerkundiglyk.*

Physocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Windbreuk.*

Phytographie, *s. f.* *Plant-beschryving.*

Phytologie, *s. f.* *Verhandeling over de planten.*

Piaculaire, *adj.* Sacrifice piaculaire. *Verzoen-offer.*

Piaffe, *s. f.* (gem.) *Ydele pragt, ydelheyd, trotsheyd.*

Piaffer, *v. n.* (gem.) *Trotselyk gaen, pronken, pryken.*

Piaffeur, *s. m et adj.* Cheval piaffeur. *Trots of moedig peérd*, s. n.

Piaillard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer, gryzer: schreeuwster, gryster.*

Piailler, *v. n.* (gem.) *Schreeuwen, gryzen.*

Piaillerie, *s. f.* (gem.) *Geschreeuw, gegrys*, s. n.

Piailleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer, gryzer: schreeuwster, gryster.*

Pian, *s. m.* *Vénus-ziekte (in América)* s. f.

Piano, *adv.* (italiaensch w. der muziek) *Zagtjes, stil.*

Piast, piaste, *s. m.* *Poólschen inboórling, afstammeling der oude poólsche huyzen.*

Piastre, *s. f.* *Piaster, spaenschen patakon*, s. m. Piastre forte. *Dobbelen piaster.*

Piauler, *v. n.* (gem.) *Weenen, gryzen*; — (van jonge kiekens spr.) *piepen.*

Pic, *s. m.* (de *c* word uytgespr.) *Houweel*, s. n. — (piquet-spel) *zestig.* Faire pic. *Tot zestig tellen, zestig maeken.* — (land-beschryving, naem van sommige hooge bergen) Le pic de Téneriffe. *Den berg Téneriffe.* — (vogel) *Spegt.* A pic. *Loodregt, regtstandiglyk.*

Pica, *s. m.* (geneés-k.) *Verkeerden honger, lust naer kryt, koólen enz.*

Picholine, *s. f.* (vrugt) *Olyf (van de kleynste soórt).*

Picorée, *s. f.* Aller à la picorée (*zoek*) Picorer.

Picorer, *v. n.* *Op roof uytgaen, om buyt uytgaen, vrybuyten.*

Digitized by Google

Picoreur, *s. m.* (oud) *Vrybuyter*, *roover*.

Picot, *s. m.* *Stomp* (*van eenen afgekapten boom*) s. m. — *omoog*, s. f. *tandje aen garen-kant*, s. n.

Picoté, ée, *adj.* (gem.) Picoté de la petite vérole. *Pokdaelig*.

Picotement, *s. m.* *Het steeken*, s. n. *pikking*, *prikkeling*, s. f.

Picoter, *v. a.* *Steeken*, *pikken*, *prikkelen*; — *in de vrugten pikken* (*als de vogels*) — (fig.) *schimpen*, *tergen*, *steeken geeven*.

Picoterie, *s. f.* (gem.) *Geschimp*, *geterg*, s. n.

Picotin, *s. m.* (maet, het vierde deel van een schépel) *Spint*, s. n.

Pie, *s. f.* (vogel) *Ekster*. — *adj.* Cheval pie. *Bont peërd*. Œuvre pie. *Godevrugtig werk*.

Pie-grièche, *s. f.* (vogel) *Wilde ekster*, *grauwe ekster*; — (fig.) *knorster*, *schreeuwster*, s. f. *keyfagtig wyf*, s. n.

Pie-mère, *s. f.* (ontleed-k.) *Dun hersen-vlies*, s. n.

Pièce, *s. f.* *Stuk*, s. n. Cette colonne est toute d'une pièce. *Deeze kolom is uyt een stuk*. Tailler en pièces. *In stukken kappen*, *netsabelen*. Couper par pièces. *In stukken snyden*. Mettre en pièces. *In stukken breeken*. Pièces de rapport. *Stukken om ingeleyd werk*, *inlegstukken*. Les pièces d'un procès. *De gedingstukken*, *geschriften van een geding*. Pièce à pièce. *Stuk voór stuk*. Une pièce de drap. *Een geheel stuk laken*. — *Ider bezonder deel van eene wooning*, s. n. — *lap*, s. m. Mettre une pièce à un habit. *Eenen lap op een kleed zetten*. Jouer *of* faire pièce *of* une pièce à quelqu'un. *Imand eene poets speelen*. Pièce d'eau. *Vyver*.

Pied, *s. m.* *Voet*; — *poot*. Pied à pied. *Voet voór voet*; ook *met voórzigtigheyd*. A pied. *Te voet*. D'arrache-pied. *Op staende voet*. A pied sec. *Droogvoets*. Perdre pied. *Den grond verliezen*. (*in het water*). Figure en pied. *Regtstaende beeld*. Lâcher pied *of* le pied. *Wyken*. Donner du pied à une échelle. *Eene leer schuyns zetten* *of* *onder uytzetten*. De pied ferme. *Onverzettelyk*, *zonder wyken*. Au pied de la lettre. *Letterlyk*. Gens de pied. *Voet-volk*, *krygs-knegten te voet*. Capitaine en pied. *Kapiteyn in werkelyken dienst*. Pied bot. *Horlevoet*, *stomp-voet*. Pied plat *of* plat pied. (schimpw.) *Platvoet*, *geringen en slegten persoon*. De petits pieds. *Kleyn gebeente*, *kleyn gevogelte* (*dat goed om te eeten is*). — *Voet*, s. m. *het onderste van iets*, s. n. Pied d'une table. *Voet van eene tafel*. Le pied *of* les pieds d'un lit. *Het voeten-eynde van een bed*. — *Stam* (*van eenen boom* of *plant*) — (dicht-k.) *voet*. Vers de six pieds. *Vers van zes voeten*. — (maet) *Voet*, s. m. *voet-maet*, s. f. La toise a six pieds *of* est de six pieds. *De roede bevat zes voeten*. Pied de roi. *Fransche voet-maet* (*van twaelf duymen*). Du même pied. *Gelykelyk*, *even wel*. Il est difficile que ces deux projets si différens aillent du même pied. *'T is moeyelyk dat die twee zoo verschillende ontwerpen gelykelyk gaen*. Se mettre sur le pied de faire une chose. *Zich iets aenwennen*; ook *van voórneemen zyn iets te doen*. Sur pied. *Op de been*. Mettre une armée sur pied. *Een léger op de been brengen*. Sur le pied. *Tégen*, *voór*. Payer une étoffe sur le pied de trente escalins l'aune. *Een stuk stoffe betaelen tégen dertig schellingen de el*. De plain pied. *Gelyks den grond*, *zonder opgaen* of *afgaen*.

Pied-d'alouette, *s. m.* (plant) *Ridder-spoór*, s. f.

Pied-de-chat, *s. m.* (plant) *Kattepoot*, s. m. *katoen-kruyd*, *wit-kruyd*, s. n.

Pied-de-chèvre, *s. m.* *Koe-voet*, *yzeren hand-boom*: — (boek-drukkers w.) *bal-hamer*.

Pied-de-griffon, *s. m.* (plant) *Zwart nies-kruyd*, s. n.

Pied-de-lièvre, *s. m.* (plant) *Haazepoot*, s. m *veld-klaver*, s. f.

Pied-de-lion, *s. m.* (plant) *Leeuwenklauw*.

Pied-de-pigeon, *s. m.* (plant) *Duyve-poot*.

Pied-de-veau, *s. m.* (plant) *Kalfspoot*, *koórts-wortel*, s. m. *duyvelsche gember*, s. f.

Pied-droit, *s m.* *Deur-post*, *deur-styl*.

Piedestal (*plur.* piedestaux) *s. m.* (bouw-k.) *Voetstuk*, *pédestael*, s. n. *voetstal*, s. m.

Pied-fort, *s. m.* (munters w.) *Proefstuk*, s. n.

Pied-d'oison, *s. m.* (plant) *Loogkruyd*, s. n. *ganze-voet*, s. m.

Piédouche, *s. m.* *Voetstuk* (*van een borst-beeld*) s. n.

Piége, *s. m.* *Strik*, s. m. *val*, s. f. Prendre un loup au piége. *Eenen wolf*

Digitized by Google

vangen in eenen strik. — (fig.) *Strik*, s. m. *list*, *lasg*, *hinderlaeg*, *belaeging*, s. f. Donner dans le piége des ennemis. *In de strikken der vyanden vallen.*

Pierraille, *s. f. Puyn*, *gruys*, *steengruys*, s. n.

Pierre, *s. f. Steen*, s. m. Pierre de taille. *Ardwyn-steen.* Pierre à aiguiser. *Wetsteen*, *slypsteen.* Pierre douce. *Olie-steen* (*om te slypen*). Pierre de touche. *Toets-steen.* Pierre infernale. *Duyvels-steen.* Pierre d'aimant. *Zeylsteen magneét-steen* Pierre précieuse *of alleenlyk* pierre. *Konelyken steen*, *édel gesteente.* Pierre à broyer les couleurs. *Vryfsteen*, *steen om verven te vryven.* Pierre à filtrer. *Filtreérsteen*, *lekksteen.* Pierre à lever. *Waschsteen*, *water-steen.* Pierre à chaux. *Kalk-steen.* Pierre à fusil. *Vuer-steen*, *key van een vuer-roer.* Pierre angulaire, maîtresse-pierre, pierre de coin. *Hoek-steen.* La pierre en est jetée. *Het voórneémen is er van gemaekt* Jeter la pierre à quelqu'un. *Het op iemand gemunt hebben.* — *Steenagtigheyd* (*in sommige peéren enz.*) s. f. — *steen* (*in de blaes*) s. m.

Pierrée, *s. f. Steene waterleyding.*

Pierre-ponce, *s. f. Puymsteen*, *dryfsteen*, s. m.

Pierreries, *s. f. pl. Édele gesteenten*, s. n. plur.

Pierrette, *s. f. Steentje*, s. n.

Pierreux, *s. m. Eenen die met den steen gekweld is.*

Pierreux, euse, *adj. Steenagtig.*

Pierrier, *s. m.* (geschut) *Steenstuk*, *hamer-stuk*, s. n. *gooteling*, *bas*, *draey-bas*, s. m.

Pierrures, *s. f. plur.* (jagt) *Knobbelties aen de herts-hoórns*, s. n plur.

Piété, *s. f. Godvrugt*, *godvrugtigheyd*, *godsdienstigheyd*, *godvreezendheyd* Piété exemplaire. *Voórbeeldige godvrugtigheyd.* Piété envers les parens, piété filiale. *Gedienstige teerhertigheyd tot de ouders*, *tédere kinderlyke liefde*

Piéter, *v. n.* word geconjug. als *Jeter*) (kégel-spel enz.) *Den voet aen de meét houden.* — *v. a.* (gem.) *Styven*, *verharden.* Piéter le gouvernail (schippers w.) *Het roer teekenen om te weeten hoe diep het in het water gaet.* — *v. r.* (gem.) *Zich styven*, *zich verharden*, v. r. *standvastig zyn*, v. n.

Piétiner, *v. n.* (gem.) *Trappen*, *stampen* of *spartelen met de voeten.*

Piéton, onne, *s. m. et f. Voetganger*: *voetgangster.*

Piètre, *adj.* (gem.) *Slegt*, *gering.*

Piètrement, *adv.* (gem.) *Slegt*, *geringelyk.*

Piétrerie, *s. f.* (gem.) *Slegte waer*, s. f. *vodden*, s. f. plur.

Pieu (*plur.* pieux) *s. m. Paal*, *staek.*

Pieusement, *adv. Godvrugtiglyk*, *godsdienstiglyk.* Vivre pieusement. *Godvrugtiglyk leéven.* — *Eerwaardiglyk.* Je le crois pieusement. *Ik geloof het eerwaardiglyk.*

Pieux, euse, *adj. Godvrugtig*, *godsdienstig*, *godzalig*, *godvreezend*; — *teerhertig.* Il rendoit à son père les plus pieux devoirs. *Hy beweés aen zynen vader de teerhertigste pligten.*

Piffre, *s. m.* piffresse, *s. f.* (schimpw.) *Gulzigaerd*, *vreéter*: *vreétster*; — *dikpens*, *dikbast.*

Se piffrer, *v. r.* (schimpw.) *Den bast vullen*, *vreéten.*

Pigeon, *s. m Duyf*, *duyve*, s. f. Nourrir *of* élever des pigeons. *Duyven houden*, *duyven melken.* Pigeon mâle. *Duyver*, *doffer.* Pigeon femelle. *Duyvin.* Pigeons domestiques, pigeons de volière. *Huys-duyven.* Pigeon ramier, pigeon sauvage. *Wilde duyf*, *ringduyf*, *hout-duyf.* Une paire de pigeons. *Een paer lévende duyven*, *twee duyven die saemen gepaerd zyn.* Une couple de pigeons. *Een koppel duyven* (*om te eéten*).

Pigeonneau, *s. m. Jonge duyf*, s. f.

Pigeonnier, *s. m. Duyven-kot*, s. n.

Pigmée, *s. m.* (*zoek*) Pygmée.

Pigne, *s. f. Zilver-schuym*, s. m. *zilver-assche*, s. f.

Pignocher, *v. n.* (gem.) *Pauzelen*, *met kleyne beétjes eéten.*

Pignolat, *s. m. Gekonfyte pyn-appels kernen*, s. f. plur.

Pignon, *s. m. Bovengével*, s. m. *nok kap* (*van een huys*) s. f. Avoir pignon sur rue. *Een eygen huys hebben.* — (kerne *of* noót van den pyn-appel) *Pingel*, s. f. — (horlogiemaekers w.) *rondsel*: — *dryfrad* of *dryfwerk* (*in eenen molen*) — *werk* of *wythéhaksel* (*van hemp*) s. n.

Pignoné, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gévelvormig*, *van twee kanten trapsgewyze spits oploopend*

Pignoratif, ive, *adj.* (spreékwyze *pig-noratif*) (recht) *Verpandend*, *verbindend.* Contrat pignoratif. *Pandverdrag*, *verbindend verdrag.*

Digitized by Google

Pigou, *s. m.* (schippers w.) *Scheéps-kandelaer, steéker.*

Pigrièche, *s. f.* (*zoek*) Pie-grièche.

Pilastre, *s. m. Pilaster*, s. m. *platte vierkante pilaer*, s. f.

Pilau, *s. m. Rys en vleesch gekoókt met boter* of *vet.*

Pile, *s. f. Stapel, tas*, s m. — *muntzyde van het geld* (*daer het afbeéldsel van den Vorst op staet*) s. f. Jouer à croix et à pile. *Kruys of munt speélen, koppen of letteren speélen.* N'avoir ni croix ni pile. *Noch kruys noch duyt hebben* — (bouw-k.) *Steunsel*, s. n. *pilaer* (*van eene steene brug*) — *peyl*, s. f. *holle gewigten* (*waer van de kleyndere in de grootere sluyten*) s. n. plur.

Pilé, ée, *adj. Gestooten, gestampt.* Amandes pilées. *Gestoote amandelen.*

Piler, *v. a. Stampen, stooten* (*in eenen mortier*). — *v. n.* (gem.) *Eéten, schransen.*

Pilette, *s. f. Werktuyg om de wol te vollen*, s. n.

Pileur, *s. m. Stamper, stooter*; — (gem.) *grooten eéter, schranser.*

Pilier, *s. m. Styl, pael*, s. m. *pilaer, zuyl*, s. f. Pilier boutant. *Fryt, steun* (*om eenen muer regt te houden*).

NB. In de volgende woórden aldus ,, geteekend, moeten de *ll* vogtiglyk uytgesproken worden.

,, **Pillage**, *s. m. Plondering, uytplondering, roovery*, s. f.

,, **Pillard**, arde, *adj.* (gem.) *Plonderzugtig, roofgierig.* — *s. m. et f. Plonderaer: plonderaerster.*

,, **Piller**, *v. a. Rooven, plonderen, uytplonderen*; — *knévelen, afpersen*; — (van honden spr.) *aenranden, byten.* — *v. r.* (gem.) *Malkander uytschelden.*

,, **Pillerie**, *s. f. Knévelaery, afpersing.*

,, **Pilleur**, *s. m Roover, plonderaer.*

Pilon, *s. m. Stamper, stooter* (*van eenen vyzel enz.*) Mettre un livre au pilon. *Een boek in het scheur-papier werpen.*

Piloner, *v. a.* Piloner la laine. *De wol vollen* of *walken.*

Pilori, *s. m. Kaek*, s. f. *pronk-pael, pael* (*daer de misdaedigen aen te pronken worden gesteld*) s. m.

Pilorier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Aen de kaek zetten, te pronken zetten.*

Piloselle, *s. f.* (plant) *Muyzen-oor*, s. n.

Pilotage, *s. m. Stuermans konst*, s. f. *stuermanschap*, s. n. — *stuermans loon*, s. m. — *inloodsing*, s f. — *paelwerk, heywerk* (*waer op men in het water bouwt*) s. n.

Pilote, *s. m. Stuerman.*

Pilote-côtier, *s. m. Loods, loodsman* (*die de zee-kusten kent*).

Pilote lamaneur, *s. m. Loods, loodsman* (*die de schépen in en uyt de zeehaven brengt*).

Piloter, *v. a. Met paelwerk voórzien.* Piloter un vaisseau. *Een schip in* of *uyt eene haven loodsen* — *v. n. Inheyën, paelen in den grond slaen.*

Pilotis, *s. m. Paelwerk*, s. n. *paelen, ingeheyde paelen*, s. m. plur.

Pilule, *s. f.* (apotheékers w.) *Pil.* Faire avaler la pilule à quelqu'un. (fig.) *Imand doór eenen zueren appel doen byten.*

Pimbêche, *s. f.* (schimpw.) *Neuswyze vrouw.*

Piment, *s. m. Spaensche péper, piment*, s. f. Piment d'eau. *Water-péper.*

Pimpant, ante, *adj.* (schimpw.) *Opgepronkt, schoon gekleed.*

Pimpesouée, *s. f.* (gem.) *Vrouw met gemaekte manieren.*

Pimprelocher, *v. a. Het hair op eene belachelyke wyze krullen.*

Pimprenelle, *s. f.* (plant) *Pimpernel.*

Pin, *s. m. Pyn-boom, pynappel-boom, vueren-boom.*

Pinacle, *s. m.* (Schriftuer-w.) *Tinne*, s. f. *het hoogste des tempels*, s. n. Mettre quelqu'un sur le pinacle. (gem.) *Imand tot de wolken toe verheffen.* Il est sur le pinacle. *Hy is op den hoogsten top van zyn geluk.*

Pinasse, *s. f.* (ligt schip) *Pinas, spiegel-schip*, s. n.

Pinastre, *s. m. Wilden pynappel-boom.*

Pince, *s. f. Plooy, vouw*, s. f. — *yzeren hand-boom, koe-voet*, s. m. — *tang*, s. f. — *het voórste van den voet* (*van een peêrd, hert enz.*) — *het voórste van een hoef-yzer*, s. n. Cet instrument n'a pas de pince. *Dat werktuyg heéft geen handvatsel.* Homme sujet à la pince. (gem.) *Diefagtigen mensch.* De l'argent sujet à la pince. *Geld dat gevaer loopt van gestoólen te worden.* — *s. f. plur. Scheéren* (*van kreéften* of *krabben*) s. f. plur. ook *de voórste tanden* (*van een peêrd*) s m. plur.

Pincé, ée, *adj. Gemaekt, gedwongen.*

Pinceau, *s. m. Pinceel*, s. n. On lui a donné un vilain coup de pinceau.

Digitized by Google

Men heeft hem leelyk afgeschilderd, men heeft veel kwaed van hem gezegd.

Pincée, *s. f. Vinger-greep, kneep.*

Pinceller, *s. m. Schilders blekke baksken in twee verdeeld (om olie in te doen en de pinceelen af-te-wasschen)* s. n.

Pince-maille, *s. m.* (gem.) *Schrok, gierigaerd.*

Pincement, *s. m.* (hoveniers w.) *Het afsnyden*, s. n.

Pincer, *v. a.* (nous pinçons, pinçâmes) *Nypen, knypen, knellen, klemmen.* Pincer la harpe. *Op de harp speelen.* Pincer des deux. (ryschool) *Ter deeg de spoören geeven.* Pincer le vent. (schippers w.) *Den wind knypen* of *prangen, scherp by den wind zeylen.* — *v. a. et n.* (gem.) *Beschimpen, tong-steekken geeven, voor den hekel haelen.* Il m'a pincé en riant. *Al lachende heeft hy my tong-steekken gegeeven.*

Pincettes, *s. f. plur.* pincette, *s. f. Nyper*, s. m. *tang*; — *vuer-tang*, s. f.

Pinchina, *s. m. Soort van grof laken.*

Pinçon, *s. m. Neep, blauwe plek*, s. f.

Pinçure, *s. f. Valsche vouw, plooy (in het laken).*

Pindarique, *adj. Pindarisch, in den smaek van Pindarus.*

Pindariser, *v. n.* (gem.) *Eene gemaekte taal spreeken, te veel uytgezogte woorden gebruyken.*

Pindariseur, *s. m. Eenen die eene gemaekte taal spreekt of te veel hoog-drawende woorden gebruykt.*

Pinde, *s. m.* (dicht-k.) *Parnassus-berg, zang-berg.*

Pinéale, *adj. f.* (ontleed-k.) Glande pinéale. *Pynappel-klier, hersen-klier.*

Pineau, *s. m. Zeer zwarte duyf*, s. f.

Pinée, *s. f.* (*zoek*) Morue sèche.

Pingoin, pingouin, *s. m.* (vogel) *Zee-gans, vet-gans*, s. f.

Pinnatifide, *adj.* (kruyd-k.) Feuille pinnatifide. *Gevleugeld blad.*

Pinne-marine, *s. f. Zeer groote zee-mossel.*

Pinnule, *s. f.* (wis-k.) *Vizier (van eenen graed-boog)* s. n.

Pinque, *s. f.* (schip) *Pink.*

Pinsbeck, *s. m. Mengsel van koper en zink*, s. n.

Pinson, *s. m.* (vogel) *Vink*, s. f. Pinson appelant. *Lokvink, lokvogel.*

Pinsonnée, *s. f. Nagt-jagt naer het klayn gevogelte.*

Pintade, *s. f. Peerl-hoen, africaensche henne, soort van kalkoen.*

Pinte, *s. f. Pint*, s. f. *halven pot*, s. m. Boire pinte. *Een pintje drinken.*

Pinter, *v. n.* (gem.) *Zuypen*, v. n. *zich dronken drinken*, v. r.

Pintereau, *s. m.* (schimpw.) *Slegten schilder, kladder.*

Pioche, *s. f. Eenpuntig houweel (om de aerde los te kappen)* s. n.

Piocher, *v. a. et n. Met het houweel los kappen.*

Piochette, *s. f. Houweeltje*, s. n.

Pioler, *v. n.* (*zoek*) Pinoler.

Pion, *s. m. Schyf (van het schaekberd* of *dam-berd)* s. f.

Pionnier, *s. m. Graever, delver, schans-graever.*

Piot, *s. m.* (gem.) *Wyn.* Il aime le piot. *'T is eenen drinken-broer.*

Pipage, *s. m. Pyp-recht*, s. n. *belasting op de tabak-pypen*, s. f.

Pipe, *s. f. Pyp, tabaks-pyp*; — (vat) *pyp.*

Pipé, ée, *adj.* Dé pipé. *Valschen teerling.*

Pipeau, *s. m.* (dicht-k.) *Herder-fluyt*, s. f. — *s. m. plur. Teer-roeden (om vogelen te vangen)* s. f. plur. ook (fig.) *list*, s. f. *bedrog*, s. n.

Pipée, *s. f. Vogelen-vangst met de teer-roeden.* Prendre des oiseaux à la pipée. *Vogelen met de teer-roeden vangen.*

Piper, *v. a Fluyten, piepen, de vogels nafluyten (om ze te vangen)* — *bedriegen in het spel, valsch speelen.* Piper des dés. *Dobbel-steenen verwisschen.*

Piperie, *s. f.* (gem.) *Bedrog in het spel, valsch spel*, s. n. *valschheyd in het spel*, s. f.

Pipeur, *s. m.* (gem.) *Valschen speeler.*

Piquant, ante, *adj. Steekend, steekelig, steekelagtig.* Épines piquantes. *Steekende doornen.* — *Scherp, bytend.* Goût piquant. *Scherpen smaek.* — *Scherp, bits, spytig, schamper, steekend, beleedigend.* Paroles piquantes. *Steekende* of *beleedigende woorden.* — *Geestig, aerdig, zinryk, bevallig, dat den geest streelt.* Tableau d'un effet piquant. *Schildery van eene bevallige uytvoering.*

Pique, *s. f. Piek, spies*, s. f. — *piekdraeger, piekenier*, s. m. — (gem.) *verbittering, onlust, verwydering van vriendschap*, s. f. — *s. m.* (in het kaert-spel) *Schoppen*, s. n. L'as de pique. *Schoppen-aes.*

Pique-bœuf, *s. m. Ossen-dryver, ossen-stouwer.*

Pique-nique, *s. m.* Faire un pique-

Digitized by Google

nique *of* faire un repas à pique-nique. *Eene maeltyd doen waer elk zyn gelag betaelt.*

Piqué, ée, *adj. Gestikt.* Bonnet piqué. *Gestikte muts.*

Piquer, *v. a. Steeken.* Une épingle l'a piqué *Hy heeft zich gesteeken aen eene spelde* of *eene spelde heeft hem gesteeken.* — *Prikkelen, byten.* Le poivre pique la langue. *Den péper byt op de tong.* Piquer un cheval *Een peërd vernagelen.* Piquer son cheval *of alleenlyk* piquer *of* piquer des deux. *Zyn peërd met de spoören steeken, de spoören geeven* Piquer la masette. (gem.) *Op een slegt peërd ryden.* — *Stikken;* — *bespekken, doörspekken, lardeeren.* Piquer un lièvre. *Eenen haes doörspekken* — (fig.) *Vergrammen, raeken.* Cette réponse l'a piqué jusqu'au vif. *Dit antwoörd heeft hem gevoelig geraekt.* On ne sait pas souvent quelle mouche le pique. *Men weet dikwils niet om welke reden hy kwaed word.* Piquer d'honneur. *Met eer aenprikkelen.* Piquer les tables. (gem.) *Op schuym loopen.* Être piqué par un serpent. *Van een serpent gestooken worden.* Ce poisson pique. *Dien visch is niet versch genoeg.*

Se piquer, *v. r. Zich steeken,* v. r. — (fig.) *kwaed worden, gram worden,* v. n. Bois qui se pique. *Hout daer den worm in komt.* Étoffes qui se piquent. *Stoffen daer de mot in komt* Le papier trop long-temps mouillé se pique. *Het papier dat te lang nat is, stikt.* Se piquer de quelque chose. *Ergens op roemen, op stoffen, zynen roem op draegen.* Se piquer au jeu. *Heet op het spel worden (hoe meer men verliest).*

Piquet, *s m. Wagt, léger-wagt,* s. f. Lever le piquet. (oörlogs w.) *Opbreeken, vertrekken.* — (kaert-spel) *Piquet, piket-spel,* s. n. — *landmeeters stok;* — *tent-stok;* — *pael (waer men de peërden aen vastmaekt in een léger)* s. m. Aller planter le piquet chez quelqu'un. *Zich by imand voör eenigen tyd neërslaen* of *gaen woonen.*

Piquette, *s. f. Pruymen-drank;* — *slegten wyn;* — *slegten drank,* s. m.

Piqueur, *s. m. Jaeger te peërd (die de jagt-honden aendryft)* — *rymeester (in de ryschoól)* — *aendryver, opzigter (der werklieden)* — (koks w.) *bespekker, besteeker* Piqueur d'assiette, piqueur de table. *Telloorlekker, tafelbroer, schuymlooper.*

Piquier, *s. m. Piekenier, piekdraeger.*

Piquot, *s. m. (zoek)* Picot.

Piqûre, *s. f. Steek (van eene spelde, doörn, bie enz.)* s. m. — *stiksel (van een rygtyf enz.)* — *worm-gatje (in vrugten, hout, papier enz.)* — *het vernagelen van een peërd,* s. n.

Piramide etc. *(zoek)* Pyramide etc.

Pirate, *s. m. Zee-roover, zeeschuymer.*

Pirater, *v. n. Zee-rooven, zeeschuymen.*

Piraterie, *s. f. Zee-roovery, zeeschuymery.*

Pire, *adj. comp. Erger, slegter.*

Le pire, *adj. superlat. et s. m. Het slegtste, het ergste,* adj. et s. n. Avoir du pire dans une affaire. *De néderlaeg krygen, in het onderspit geraeken.*

Piriforme, *s. m.* (ontleed-k.) *Eerste der binnenwaerts beweegende dy-spieren.* — *adj. Peërvormig.*

Pirogue, *s. f. Prauw, praem, schuyt van eenen uytgeholden boom.*

Pirole, *s. f.* (plant) *Winter-groen,* s. n.

Piron, *s. m. Soört van spoör-leë.*

Pirouette, *s. f. Kinder-molentje, draeyhoutje,* s. n. — *schielyke omdraeying op eenen voet,* s. f. — (ryschoól) *zwenk,* s. m. *schielyke omdraeying van een peërd zonder van ploets te veranderen.* s. f.

Pirouetter, *v. n. Op eenen voet omdraeyen.*

Pis, *s. m. Uyër,* s. m. *speën (der beesten,* s. f. Mettre la main au pis. (recht) *Met de hand op de borst zweeren.*

Pis, *adj. et adv. compar. Erger, slimmer.* C'est pis que jamais. *Het is erger als ooyt.* Qui pis est. *Dat erger is.* De mal en pis, de pis en pis. *Van erger tot erger.*

Le pis, *s. m. Het ergste, het slegtste,* s. n. Prendre les choses au pis. *De zaeken op het ergste neëmen.* Faire du pis qu'on peut. *Iets op zyn ergste doen.*

Le pis aller, *s. m. Het grootste kwaed, het ergste dat 'er van kan komen,* s. n. Je serai votre pis aller. *Als gy niet béter hont, bedient u dan van my.* Au pis aller. *Ten ergsten, ten ergsten genomen.*

Pissalphalte, *s f. Aerd-harst.*

Piscine, *s. f.* (Schriftuer-w.) *Waterbad,* s. n. — (oudh.) *visch-vyver,* s. m. — *ploets in de sacristynen waer in men het water giet,* s. f.

Piscivore, *adj.* (van dieren spr.) *Visschen eétend, dat van visschen leéft.*

Pissat, *s m.* (word meest van beesten gezeyd) *Pis,* s. f.

Digitized by Google

Pisse-froid, *s. m.* (schimpw.) *Zwaermoedigen* of *ongevoeligen mensch.*

Pissement de sang, *s. m. Bloedpissing*, s. f.

Pissenlit, *s. m.* (plant) *Wilden andyvie*, s. m. *honds-roos*, *schorfs-bloem*, *peerde-bloem*, *kanker-bloem*, *pisse-bloem*, s. f. *paepen-kruyd*, s. n. — (gem.) *pissebed*, s. f. *kind dat in het bed pist*, s. n.

Pisser, *v. a. et n. Pissen*, *wateren*, *zyn water maeken.*

Pisseur, euse, *s. m. et f. Pisser*, *pisbroek*: *pisster*, *piskous.*

Pissoir, *s. m. Pisbak*, s. m. *piscyn*, s. n.

Pissoter, *v. n. Dikwils en met druppelen pissen.*

Pissotière, *s. f. Pishoek*, s. m. *plaets waer men pist*; — (schimpw.) *fonteyn die weynig water geeft*, s. f.

Pissotte, *s. f. Dunne buys* (*onder een eene wasch-kuyp* of *loog-vat*).

Pistache, *s. f.* (vrugt) *Pistas*, *pimpernoót.*

Pistachier, *s. m. Pistassen-boom*, *sint teunis noóten-boom.* Faux pistachier. *Pimpernoót-boom*, *blaes-noót*, *wilden pistassen-boom.*

Piste, *s. f. Spoór*, *voet-spoór* (*der dieren*) s. n. Suivre un homme à la piste. *Imand nagaen* of *opzoeken.*

Pistil, *s. m.* (de *l* word niet vogtiglyk uytgesproken) (kruyd-k.) *Stamperije*, *zwartje* (*in den kelk van sommige bloemen*) s. n.

Pistole, *s. f.* (geld) *Pistoól.*

Pistoler, *v. a. Met eene pistoól doodschieten.*

Pistolet, *s. m.* (schiet-geweer) *Pistoól*, s. f. Pistolet de poche. *Zakpistoól.*

Pistolier, *s. m. Eenen die wel met het pistoól schiet.*

Piston, *s. m. Pomp-zuyger*, *pompeemer.*

Pitance, *s. f.* (gem.) *Portie van eeten* (*die men geeft aen monniken enz.*) Aller à la pitance. *Om mond-kost ter merkt gaen.*

Pitaud, aude, *s. m. et f.* (schimpw.) *Lomperd*, *plomperd*, s. m. *lomp wyf*, s. n.

Pite, *s. f. Myt*, s. f. *halven penning*, s. m.

Pitèque, *s. m.* (dier) *Steertloozen aep*, *aep zonder steert.*

Piteusement, *adv.* (gem.) *Deerlyk*, *jammerlyk*, *ellendiglyk.*

Piteux, euse, *adj.* (gem.) *Jammerlyk*, *deerlyk*, *ellendig.* Faire le piteux. *Den ellendigen spoelen*, *voor ellendig willen aenzien worden.*

Pitié, *s. f. Medoogendheyd*, *deernis*, *ontferming*, *erbarming*, s. f. *medelyden*, *medoogen*, s. n. Etre touché de pitié. *Door medelyden bewoógen zyn.* Digne de pitié. *Deernis-weerdig.* Ce seroit grand'pitié *of* grande pitié. *Dat zou jammer zyn.* Avoir pitié. *Deeren*, *medelyden hebben*, *erbarmen.* Faire pitié *of* exciter pitié. *Tot deernis* of *medelyden verwekken.* Vous me faites pitié de parler de la sorte. *Zoo spreeken doet my met u spotten.* Il raisonne à faire pitié. *Hy redeneert deerlyk* of *slegt.*

Piton, *s. m. Ring-nagel*, *spyker met een oog.*

Pitoyable, *adj. Jammerlyk*, *deerlyk*, *ellendig*, *erbarmelyk*; — *medelydend*, *medoogend*, *ontfermend.*

Pitoyablement, *adv. Op eene deerlyke*, *jammerlyke* of *erbarmelyke wyze*, *ellendiglyk.*

Pitre-pite, *s. m. Sterken brandewyn van wyn-geest.*

Pittoresque, *adj. Schilderagtig*; — (fig.) *aerdig*, *levendig*, *natuerlyk.*

Pittoresquement, *adv. Op eene schilderagtige wyze*; — (fig.) *op eene aerdige*, *levende* of *natuerlyke wyze.*

Pituitaire, *adj.* (ontleéd-k.) Glande pituitaire. *Slym-klier.*

Pituite, *s. f. Slym*, *koud vogt*, s. n.

Pituiteux, euse, *adj. et subst. Slymerig*, *slymagtig*, *koudvogtig.*

Pive, *s. f. Soórt van visch-luys.*

Pivert, *s. m.* (vogel) *Groen-spegt.*

Pivoine, *s. f.* (bloem) *Pioen*, *peonie*, *vuer-bloem.* — *s. m.* (vogel) *Goudvink*, s. f.

Pivot, *s. m. Spil* (*waer op iet draeyt*) s. f. — *hert-wortel*, *bezondersten en regt in den grond staenden wortel* (*van eenen boom*) s. m.

Pivotant, ante, *adj.* (kruyd-k.) *Zynen bezondersten wortel regt in den grond schietend.*

Pivoter, *v. n.* (van boomen spr.) *Zynen bezondersten wortel* of *hertwortel regt in den grond schieten.*

Placage, *s. m. Plakwerk*, s. n. *oplyming van schoon en dun blad-hout op slegter hout*, s. f.

Placard, *s. m. Plakkaert*, *plakschrift*, *aenplaksel*; — *schimp-schrift*, s. n. *pasquil*, s. f.

Placardé, ée, *adj.* Mur placardé. *Muer met plakkaerten beplakt.*

Digitized by Google

Placarder, *v. a.* *Aemplakken.* Placarder quelqu'un. *Imand beschimpen;* ook *schimp-schriften tégen imand aenplakken.*

Place, *s. f.* *Plaets, ruymte.* Place d'armes. *Wapen-plaets.* — *Stad, vesting, plaets;* — *bediening, plaets,* s. f. *ampt,* s. n. Il est en place. *Hy heeft eene bediening.*

Placé, ée, *adj.* *Geplaetst.* Avoir l'ame bien placée. *Eene édelmoedige ziel hebben.* Avoir le cœur mal placé. *Eene leege ziel* of *slegte gevoelens hebben.*

Placement, *s. m.* (koopmans w.) *Plaetsing* of *uytzetting van geld,* s. f.

Placenta, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Nageboorte,* s. f. *moederkoek,* s. m. — (kruyd-k.) *zaedlobben,* s. f. plur.

Placer, *v. a.* *Plaetsen, op zyne plaets stellen, zetten, leggen.* Placer de l'argent. *Geld uytzetten op intrest.* Placer une personne. *Imand eene kostwinning, bediening* of *dienst bezorgen* Placer bien ses enfans. *Zyne kinderen voordeeliglyk uytzetten* of *uyttrouwen.*

Placet, *s. m.* *Verzoek-schrift, smeek-schrift,* s. n. — *stoel zonder leuning* of *rug,* s. m.

Placier, *s. m.* *Merkt-meester, pagter van eene merkt.*

Placité, ée, *adj.* (recht) *Toegestaen, goedgekeurd.*

Plafond, *s. m.* *Beplaestering,* s. f. *houtwerk, plaesterwerk (om de balken en ribben te dekken) zolder-beschot,* s. n.

Plafonner, *v. a.* *Beplaesteren, eene zoldering met houtwerk* of *plaesterwerk beleggen.*

Plafonneur, *s. m.* *Plafonneerder, beplaesteraer.*

Plage, *s. f.* *Strand, zee-stand,* s. n. *effen zee-oever,* s. m. — (dicht-k.) *gewest, land,* s. n. *streek, kust,* s. f.

Plagiaire, *adj. et s.* *Schrift-roover, eenen die stukken van andere schryvers op zynen naem uytgeeft;* — (recht) *kinder-dief.*

Plagiat, *s. m.* *Schrift-roovery;* — (recht) *kinder-dievery,* s. f.

Plaid, *s. m.* Peu de chose peu de plaid. (spreekw.) *Het sop is de koolen niet weerd.*

Plaids, *s. m. plur.* (recht) *Gerechtsdagen.*

Plaidable, *adj.* (recht) *Pleytbaer.* Jour plaidable. *Pleyt-dag.*

Plaidant, ante, *adj.* *Pleytend.*

Plaidé, ée, *adj.* *Gepleeten.*

Plaider, *v. a. et n.* *Pleyten, bepleyten, pleydooyen, dingtaelen.* Plaider la main garnie. *Geduerende het geding de zaek genieten daer men over pleyt.* Plaider quelqu'un. *Imand een proces aendoen.* — *v. n.* *Procedeeren, een geding* of *proces hebben.*

Plaideur, euse, *s. m et f.* *Pleyter; pleytster, die in proces is;* — *pleytzugtigen, twistgierigen.*

Plaidoirie, *s. f.* *Het pleyten,* s. n.

Plaidoyable, *adj.* Jour plaidoyable. *Pleyt-dag, recht-dag, zit-dag.*

Plaidoyer, *s. m.* *Pleyt, pleyt-rede, pleydooy, dingtael, rédevoering (van eenen advocaet)* s. f.

Plaie, *s. f.* *Wond, kwetsuer.* Plaie dangereuse. *Gevaerlyke wond.* — *Plaeg, kwelling.* Les plaies d'Egypte. *De plaegen van Egipten.*

Plaignant, ante, *adj.* (recht) *Klaegend.* — *s. m. et f.* *Klaeger: klaegster.*

Plain, *s. m.* (*zoek*) Pelin.

Plain, aine, *adj.* *Effen, vlak, gelyk, plat.* En plaine campagne. *In het vlak veld.* Etoffe plaine. *Effe stoffe zonder bloemen.* Chambres de plain pied. *Kamers van gelyken grond (zonder opgaen of afgaen)* De la salle on entre de plain pied dans le jardin. *Van de zael komt men gelyks den grond in den hof.*

Plain-chant, *s. m.* *Koor-zang, gregoriëenschen zang.*

Plaindre, *v. a irrég.* (word geconj. als *Craindre*) *Beklaegen.* Je vous plains. *Ik beklaeg u.* — *v. a. et n.* *Ontrekken,* v. a. plaindre le pain à ses enfans. *Aen zyne kinders het brood ontrekken.* Se plaindre toutes choses. *Zich zelven te kort doen* of *het noodzaekelyk ontrekken.* — *v. r.* *Klaegen,* v. n. *zich beklaegen,* v. r. *klagten doen.* Je m'en plaindrai. *Ik zal er over klaegen.*

Plaine, *s. f.* *Pleyn, vlak veld, effe veld,* s. n. *vlakte,* s. f. La plaine liquide. (dicht-k.) *Het pekel-veld, de zee.*

Plain-pied, *s. m.* (bouw-k.) *Eenen reeks vertrekken in een gebouw van gelyken grond (zonder opgaen of afgaen).* (*zoek voorders onder*) Plain, aine.

Plainte, *s. f.* *Klagt, klagt-rede,* s. f. *beklag, geklag,* s. n.

Plaintif, ive, *adj.* *Klaegend, klaegagtig, kermend.*

Plaintivement, *adv.* *Op eene klaegende wyze.*

Plaire, *v. n. irrég.* (Je plais, tu plais, il plaît; nous plaisons, vous

Digitized by Google

plaisez, ils plaisent. Je plaisois. Je plus. J'ai plu. Je plairai. Je plairois. Plais. Que je plaise. Que je plusse. Plaisant; plu, ue) *Behaegen, aengenaem zyn, wel bevallen.* Cela me plaît. *Dat behaegt my.* — *Believen, gelieven, willen, behaegen.* S'il vous plaît. *Als het u belieft.* Cela vous plaît à dire. *Dat gelieft u zoo te zeggen.* Plaît-il *of* que vous plaît-il? *Wat belieft u?* Plaise à votre majesté. *Dat het aen uwe majesteyt behaege.* A Dieu ne plaise. *Daer bewaere ons God voór;* ook *het zy verre van my of van ons.* A Dieu ne plaise que j'y consente jamais. *Het zy verre van my van daer in ooyt toe-te-stemmen.*

Se plaire, *v. r. irreg. Zyn behaegen scheppen, behaegen neemen, vergenoeging vinden.* Il se plaît à vous contredire. *Hy neemt behaegen in u tégen-te-spreéken.* Il se plaît à la musique. *Hy schept zyn behaegen in de muziek.* — *Geérne zyn.* Le gibier se plaît dans les bois. *Het wild is geérne in de bosschen.* Se plaire avec quelqu'un. *Geérne met iemand zyn.* Se plaire dans un endroit. *Ergens geérne zyn.* — *Wel aerden,* v n. La vigne se plaît dans les terres pierreuses. *Den wyngaerd aerd wel in steenagtige gronden*

Plaisamment, *adv. Aengenaemlyk, op eene aengenaeme wyze, bevalliglyk;* — *aerdiglyk, hoddiglyk, klugtiglyk.*

Plaisance, *s. f.* Lieu de plaisance, maison de plaisance. *Buytenplaets*, s. f. *lusthof*, s. m — (stad) *Placentia.*

Plaisant, *s. m. Snaek, koddigen vent.* C'est un mauvais plaisant. *'T is eenen onaerdigen snaek.*

Plaisant, ante, *adj.* (moet na de *subst* volgen) *Aengenaem, vermaekelyk, bevallig:* — *klugtig, aerdig, koddig, boertig, drollig, genuglyk, genoeglyk.* Des manières tout-à-fait plaisantes. *Zeer drollige manieren.* — (moet voór de *subst.* staen) *Wonderlyk, onrédelyk, belachelyk, bespottelyk.* C'est un plaisant personnage. *'T is eenen wonderlyken vent.*

Plaisanter, *v. a Bespotten, uytlachen.* — *v. n. Spotten, lachen, jokken, boerten, gekscheéren.*

Plaisanterie, *s. f. Snaekery, koddigheyd, klugtigheyd, boertery, drolligheyd:* — *spotterny.* Plaisanterie à part. *Zonder lachen, zonder gekscheéren.*

Plaisir, *s. m. Vermaek, behaegen,* s. n. *vreugd, genoegte, genoeglykheyd,* s. f. *lust,* s. m. Avec plaisir. *Lustiglyk, met vermaek.* Par plaisir. *Tot vermaek, uyt tyd-verdryf, uyt korten wyl, om den doen.* Maison bâtie à plaisir. *Huys dat met zorg en overleg gebouwd is.* J'ai tout vu à plaisir. *Ik heb alles met vermaek gezien.* A plaisir. *Al willens, met voórdagt.* A son plaisir. *Volgens zynen wil.* Sous le bon plaisir de votre pèse. *Met het welnoémen van uwen vader.* — *Gunst, vriendschap, weldaed,* s. f. *dienst,* s m. Il m'a fait un grand plaisir. *Hy heéft my eene groote vriendschap gedaen.*

Plamée, *s. f.* (leêrtouwers w.) *Kalk (om het hair uyt eene huyd doen te vallen).*

Plamer, *v. a.* (leêrtouwers w.) Plamer un cuir. *De hairen uyt eene huyd doen vallen.*

Plan, *s. m.* (wis-k.) *Platten grond,* s. m. *oppervlakte;* — (bouw-k.) *grondteekening,* s. f. Plan d'un bâtiment. *Grond-teekening van een gebouw.* — *Ontwerp, beworp, bestek,* s. n. Plan de la campagne prochaine. *Ontwerp van den aenstaeynden veldtogt.* Dégradation des plans. (schilder-k.) *Vermindering der voórwerpen naer mate van hunne verwydering.*

Plan, ane, *adj.* (wis-k.) *Plat, effen, gelyk.*

Planche, *s. f. Plank, deél,* s f. *berd,* s. n. Faire la planche aux sauts. (gem.) *Eene brug voór andere leggen, hun voórgaen.* — *Houte of kopere plaat (waer op iets gesneéden is)* — *print,* s. f. *afdruksel (van eene plaet)* — (hoveniers w.) *bed, tuyn-bed,* s n.

Planchéier, *v a.* (word geconjugeerd als *Crier*) *Planken, beplanken, met planken bevloeren, eenen planken vloer leggen.*

Plancher, *s. m. Houten vloer, planken vloer,* s. m. — *zoldering,* s f.

Planchette, *s. f. Planksken,* s. n. — (plant) *veld-salaed, vette-kous,* s. f.

Plançon, *s. m. Telg,* s. f. *planisoen,* s. n.

Plane, *s. m. Plaenboom, platanboom.* — *s f. Kuypers snymes,* s. n. ook *stryker (om het zand tot het gieten van het lood glad te stryken)* s. m.

Planer, *v. n.* (van vogels spreek.) *Zweéven, dryven in de locht.* — *v. a. Glad maeken, glad slaen.*

Planétaire, *adj. Van de dwaelsterren, van de planeéten.* — *s. m. Afbeélding der planeéten,* s. f.

Planète, *s. f. Dwaelster, planeét.*

Digitized by Google

Planétolabe, *s. m.* *Dwaelster-meêter*, s. m. *werktuyg om de hoogte der dwaelsterren te meêten*, s. n.

Planeur, *s. m.* (zilversmids woórd) *Gladslager.*

Planimétrie, *s. f.* *Platmeêting*, *platmeêt-kunde*, *meêting der vlakten.*

Planisphère, *s. m.* Planisphère terrestre. *Platte wéreld-kaert.* Planisphère céleste. *Platte afbeêlding van den sterren-hémel.*

Plant, *s. m.* *Telg*, s. f. *scheut om te planten*; — *jongen boom*, s. m. — *plaets met jonge boomen beplant*, s. f.

Plantade, *s. f.* (*zoek*) Plant.

Plantage, *s. m.* *Beplanting*, *plantagie*, s. f.

Plantain, *s. m.* (plant) *Weégbreé*, s. f. *weégblad*, s. n.

Plantaire, *adj.* *Van den voet-zoól.*

Plantard, *s. m* (*zoek*) Plançon.

Plantat, *s. m.* *Eenjaerigen wyngaerd.*

Plantation, *s. f.* *Beplanting*, *plantagie.*

Plante, *s. f.* *Gewas*, s. n. *plant*, s. f.

Plante du pied, *s. f.* *Voet-zoól*, s. m. *het onderste van den voet*, s. n.

Planté, ée, *adj.* *Geplant*, *beplant*; — *geplaetst*, *gelégen.* Maison bien plantée. *Welgelégen huys.* Cheveux bien plantés. *Welgeschikte hairen.* Figure en pied bien plantée. *Staende beêld in eenen schoonen stand.* Être bien planté sur ses pieds. *Eene schoone houding hebben.*

Planter, *v. a* *Planten*, *beplanten*, *pooten*, *in de aerde zetten.* Je l'ai planté là. *Ik heb hem laeten staen* of *ik heb hem verlaeten.* Se planter devant quelqu'un. *Voór imand komen staen.* Me voilà bien planté pour reverdir. (gem.) *Daer staen ik nu wèl te zien* of *wat moet ik nu aenvangen.* — (fig.) *Voortplanten.* Planter la foi. *Het geloof voortplanten.*

Planteur, *s. m.* *Planter.*

Plantivore, *adj.* (van dieren spr.) *Gewas-verslindend*, *dat van gewassen leéft.*

Plantoir, *s. m.* *Plantyzer*, *pootyzer*, s. n.

Plantule, *s. f.* *Plantje*, s. n.

Plantureusement, *adv.* (gem.) *Overvloedigly k*, *in overvloed.*

Plantureux, euse, *adj.* (gem.) *Overvloedig*

Planure, *s. f.* *Spaenders*, *houtspaenders*, s. m. plur.

Plaque, *s. f.* *Plaet* (*van metael*) — *plaet*, s. f. *steêkblad* (*van een dégengevest*) s. n. — *hanghlaker* (*in eene pronkkamer*) s. m. Argent plaqué *of* du plaqué. *Mengsel van metael met eenig zilver.*

Plaquer, *v. a.* *Met plaeten* of *bladhout beleggen*, *bekleeden* of *overdekken*; — *bepleysteren*, *met kalk besmeêren.* Plaquer un soufflet sur la joue. *Eene muylpeêr geéven.* Plaquer quelque chose au nez de quelqu'un. *Imand iets onder den neus vryven* of *iets verwyten.*

Plaquette, *s. f.* *Plaket*, *halven schelling*, s. m.

Plaqueur, *s. m.* *Belegger met plaeten* of *blad-hout.*

Plaquis, *s. m.* (bouw-k.) *Slagt ingeleyd werk van marmer*, s. n.

Plasme, *s. f.* (apotheékers woórd) *Bouwen gestampten smaragd-steen*, s. m.

Plastique, *adj.* (natuer-k.) Vertu plastique. *Teelende* of *vormende kragt.* — *s. f. et adj* Art plastique *Konst van beêlden in plaester enz. te boetseêren.*

Plastron, *s. m.* *Borst-harnas*, s. n. — *borst-lap* (*van eenen schermmeester*) s. m. C'est le plastron de ses voisins. *Hy dient tot spot aen zyne gebueren.*

Se plastronner, *v. r.* *Een borstharnas* of *borst-lap aendoen.*

Plat, *s. m.* *Schotel*, s. f. Plats de balance. *Schotels van eene schael.* Plat de verre. *Glas-schyf.* — *Het plat*, s. n. Le plat de l'épée. *Het plat van den dégen.* Donner du plat de la langue. (gem.) *Vleyén*, *goede woórden geéven.*

Plat, ate, *adj.* *Plat*, *effen*, *gelyk*, *vlak.* Plat pays. *Plat* of *effe land.* Le plat pays. *Het plat land*, *de dorpen*, *den buyten.* A plate terre. *Op den vlakken grond.* Calme plat. *Volkome stilte te water.* Vers à rimes plates. *Gelykrymende verzen*, *verzen welkers twee eerste eene sillabe meer hebben als de twee volgende.* Cheveux plats *Sluykhair*, *hair dat regt afhangt.* Tout plat *of* tout à plat *Rond uyt*, *regt uyt*, *vlak*, *plat af*, *plat uyt*; ook *ten vollen*, *geheel*, *gantschelyk.* Battre *of* défaire à plate couture *Geheel in de pan hakken*, *gantschelyk verslaen.* — (fig.) *Plat*, *laf*, *smaekeloos*, *flauw.* C'est un livre bien plat. *Het is een laf boek.*

Platane, *s. m.* *Plaenboom*, *plataenboom.*

Plat-bord, *s. m.* (schippers w.) *Dolbord*, s. n. *bosbank*, s. f.

Plateau, *s. m.* *Schenkberd* (*voór thee*, *koffi enz.*) s. n. — *houte scheelen* (*van*

Digitized by Google

eene groote weêgschael) s. f. plur. — *effe vlakte op eene hoogte*, s. f.

Plate-bande, *s. f. Lang en smal bloem-bed (in eenen hof)* s. n. — (bouw-k.) *platten band*, s m.

Platée, *s. f.* (bouw-k.) *Fondament*, s. n. *gemetsten grond (van een gebouw)* s. m.

Plate-forme, *s. f. Tinne, platte vlakte (boven een gebouw)* — *bedding*. s. f. *planken grond (waer op het geschut staet)* s. m. — *schietkat, beukery (op eene vesting waer op men het geschut plant)* s. f.

Plate-longe, *s. f. Breeden leêren riem (aen de harnassen der peêrden)* — (jagt) *leêren riem (aen den hals der honden)* s. m.

Platement, *adv.* (gem.) *Slegt, gemeen, gering, laf, op eene flauwe wyze.* C'est tout platement un grand hableur. *Het is regt uyt gezeyd maer eenen grooten zwetser*

Plat-fond, *s. m. (zoek)* Plafond.

Platiasme, *s. m. Gebrek van goede uytspraek*, s. n.

Platille, *s. f. Soórt van fransch lynwaet.*

Platine, *s. f. Plaet (van een uerwerk)* — *slot-plaet (van eene deur* of *vuer-roer)* s. f. — *vuer-bekken (waer op het linnen gedroogd word)* s. n. — (boek-drukkers w.) *dégel (van eene druk-pers)* s. m. — *bleek goud, wit goud*, s. n.

Platitude, *s. f. Platheyd, lafheyd, slegtheyd (van tael* of *schryfwyze).*

Platonicien, *s. m. Aenhanger der leering van Plato.*

Platonicien, enne, *adj.* (*zoek*) Platonique.

Platonique, *adj. Platonisch, van Plato, van de leering van Plato.* Amour platonique. *Platonische liefde, wéderzydsche genégenheyd tusschen twee persoonen van verschillende geslacht die alleenlyk op de verdiensten en begaefdhéden gevestigd is.*

Platonisme, *s. m. Leering van Plato*, s. f.

Plâtrage, *s. m. Plaesterwerk*, s. n.

Plâtras, *s. m. Kalk-brok*, s. f. *stuk afgevallen kalk* of *plaester, plaester-gruys*, s. n.

Plâtre, *s. m. Plaester*, s. f. *plaester-kalk*, s m.

Plâtré, ée, *adj. Geplaesterd.* Paix plâtrée. *Geveynsde vréde.*

Plâtrer, *v. a. Plaesteren, beplaesteren, overplaesteren, met plaester-kalk bestryken*; — (fig.) *een verfken geéven, met eenen schoonen schyn bedekken.* — *v. r.* (gem.) *Zich blanketten.*

Plâtreux, euse, *adj.* Terre plâtreuse. *Rood-krytagtigen grond.*

Plâtrier, *s. m. Plaestermaeker*; — *plaester-verkooper.*

Plâtrière, *s. f. Plaester-groef*, s. f. *plaester-kuyl, plaester-put*, s. m. — *plaestermaekery*, s. f.

Plaubage, *s. f.* (plant) *Perzen-kruyd*, s. n.

Plausibilité, *s. f. Waerschynlykheyd, aenneémelykheyd.*

Plausible, *adj. Waerschynlyk, voldoende, aenneémelyk.*

Plausiblement, *adv. Op eene waerschynlyke* of *aenneémelyke wyze.*

Plébéien, enne, *s. m. et adj.* (roomsche hist.) *Onédel, van het volk.*

Plébiscite, *s. m.* (roomsche hist.) *Wet* of *willekeur van de gemeente*, s. f.

Phlegme, *s. m. (zoek)* Flegme.

Pléiades, *s. f. pl.* (sterre-k.) *Zévenster*, s. f. Pléiade poétique. *Zévental van vermaerde dichters.*

Pleige, *s. m.* (oud w. van het recht) *Borg, borgtogt*, s. f.

Pleiger, *v. a.* (oud w. van het recht) *Borg blyven, instaen voór imand.*

Plein, *s m. Het volle*, s. n. Le plein et le vide. *Het volle en het lédige.*

Plein, eine, *adj. Vol*; — *volkomen.*

Plein, *adv. Vol.* Avoir du vin plein sa cave. *Zynen kelder vol wyn hebben.* A plein (*zoek*) Pleinement.

Plein-chant, *s. m. Koor-zang, gregoriäenschen zang.*

Pleine, *adj. f.* (van dieren spr.) *Dragtig, die jongen draegt.*

Pleinement, *adv. Ten vollen, volkomenlyk, geheelyk.*

Plénière, *adj. f.* Indulgence plénière. *Vollen aflaet.* Cour plénière. *Plegtige vergadering (die de Koningen voórtyds hielden).*

Plénipotentiaire, *s. m. Volmagtigden.* — *adj. Gevolmagtigd.*

Pléniprébendé, *s. m. Domheer die alle de inkomsten van zyn ampt geniet.*

Plénitude, *s. f. Volheyd, volkomenheyd.* Plénitude d'humeurs *of alleenlyk* plénitude (geneés-k.) *Overvloedigheyd van vogten*

Pléonasme, *s. m.* (spraek-k.) *Overtolligheyd van woórden*, s. f.

Plérose, *s. f.* (geneés-k.) *Herstelling van een afgemat lichaem.*

Digitized by Google

Piérotique, *adj.* (geneés-konst) *Vleeschmaekend.*

Piéthore, *s.f.* (geneés-k.) *Volheyd van bloed en vogten, bloedrykheyd.*

Piéthorique, *adj.* (geneés-k.) *Bloedryk, die vol bloed en vogten is.*

Pleurant, ante, *adj.* *Traenend, schreyend, weenend, gryzend.* Peuplier pleurant. *Treur-popelier, popelier-boom welkers takken nederwaarts hangen.*

Pleure, *s.f.* (ontleed-k.) *Ribben-vlies, borst-vlies*, s. n.

Pleurer, *v. a.* *Beweenen, bekermen, betreuren, beschreyen.* Pleurer ses péchés. *Zyne zonden beweenen.* — *v. n.* *Weenen, gryzen, kryten, schreyen, traenen, traenen storten.* De quoi pleurez-vous? *Waerom weent gy?* La vigne pleure. *Den wyngaerd druypt.*

Pleurésie, *s.f.* *Pleuris*, s. n. *steekte in de zyde, borst-vlies-pyn, ontsteeking van het ribben-vlies*, s. f.

Pleurétique, *adj.* *Die met steekte in de zyde geweld is.*

Pleureur, euse, *s. m. et f.* *Schreyer, weener: schreyster, weenster.*

Pleureuses, *s.f. plur.* *Rouw-boorden (van wit lynwaet)* s. m plur.

Pleureux, euse, *adj.* *Weenagtig, gryzagtig.*

Pleurnicher, *v. n.* (gem.) *Geveynsde traenen storten.*

Pleuronectes, *s. m. pl.* *Geslacht van visschen welke beyde de oogen op eene zyde hebben en ook op eene zyde of schuyns zwemmen (als heylbot, tarbot, tongen enz.)*

Pleuropneumonie, *s.f.* (geneés-k.) *Ontsteeking der long en ribben-vlies.*

Pleurs, *s. m pl.* *Traenen*, s. m. pl. *geween, geschrey*, s. n. Les pleurs de l'aurore. (dichtk.) *Den dauw.*

Pleutre, *s. m.* (schimpw.) *Bloodaerd, sukkelaer.*

Pleuvoir, *v. n et impers. irrég.* (Il pleut Il pleuvoit. Il plut. Il pleuvra. Il pleuvroit Qu'il pleuve. Qu'il plût) *Regenen* Il pleut. *Het regent.* Les dards y pleuvoient. *De pylen vloogen daer langs alle kanten.*

Plèvre, *s.f* (ontleed-k.) *Ribben-vlies borst-vlies*, s. n.

Plexus, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Doorreenvlegting van verscheyde bloed-aderen*, s. f.

Pleyon, *s. m* *Wyngaerd-band*, s. m. *dun teene ryshen (om wyngaerden en andere boomen te binden)* s. n.

Pli, *s. m.* *Plooy, vouw, kronkel, kreuk, rimpel*, s. f. Avoir des plis au front. *Rimpels in het voorhoofd hebben.* Prendre un mauvais pli. (fig.) *Eene kwaede gewoonte aenneemen.*

Pliable, *adj.* *Buygzaem, vouwbaer.*

Pliage, *s. m.* *Het vouwen, het plooyen*, s. n. *vouwing, plooying*, s. f.

Pliant, *s. m.* Chaise pliante. *Vouwstoel.*

Pliant, ante, *adj.* *Buygzaem, dat ligt kan geboogen worden;* — (fig.) *toegeevend, gedweeg.*

Plica, *s. m.* (ziekte) (*zoek*) Plique.

Plicatile, *adj.* (kruyd-k.) *Buygbaer.*

Plie, *s. f.* (visch) *Pladys.* Plie desséchée. *Schol, gezoute en gedroogde pladys.*

Plier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Lier*) *Buygen, vouwen, inwouwen, opvouwen, toevouwen, plooyen.* Plier des serviettes. *Servetten plooyen.* Plier les genoux. *De kniën buygen.* Plier sous l'autorité de quelqu'un. *Onder imands gezag buygen.* Se plier à la volonté de quelqu'un. *Zich schikken naer imands wil.* Plier bagage. *Vertrekken, opkraemen, heenen gaen, zyne bagagie pakken.* — *v. n.* *Deynzen, wykan, bezwyken, zwigten.* Les ennemis plièrent d'abord. *De vyanden weeken aenstonds.*

Plieur, euse, *s. m. et f.* *Vouwer, plooyer: vouwster, plooyster.*

Plinger, *v. a.* (nous plingeons, plingeâmes) (keêrsmaekers w) *Katoen de eerste mael in het keêrs-roet steeken.*

Plinthe, *s. f.* of *s. m.* (bouw-k.) *Plint*, s. f. *platten grond-band*, s. m.

Piloir, *s. m.* *Vouwbeen (om papier te vouwen en door-te-snyden)* s. n.

Plique, *s. f.* (geneés-k.) *Poolsche vlegt, hair-ziekte (in Poolen).*

Plissé, ée, *adj.* *Geplooyd, gevouwen.*

Plissement, *s. m* (*zoek*) Plissure.

Plisser, *v. a.* *Plooyen, in plooyen leggen, vouwen.* — *v. n. et r.* *Plooyen, in plooyen vallen*, v n.

Plissure, *s. f.* *Het vouwen, het plooyen*, s. n. *plooying* s f.

Ploc, *s. m.* (schippers w.) *Harpuys, mengsel van teer met gestampt glas en koe-hair*, s n.

Plomb, *s. m.* (spreek uyt *plon*) *Lood*, s n. Saumon de plomb. *Blok-lood, slek-lood.* Blanc de plomb. *Lood-wit.* — *Lood*, s n. *kogels (om te schieten)* s. m. plur Menu plomb. *Schiethagel.* — *Paslood, schielood*, s. n. A plomb. *Regt, loodregt, lynregt, regtstandigyk (zoek voorders)* Aplomb. — (schippers w.) Plomb

Digitized by Google

de sonde. *Dieplood.* — *Doodelyke benauwdheyd (die de beêrsteekers somtyds overvalt in het ruymen der beêrputten)* s. f.

Plombagine, *s. f. Potlood, waterlood*, s. n.

Plombé, *s. m. Verloodsel*, s. n.

Plombé, ée, *adj. Verlood*; — *gelood, gestempeld*; — *loodbleek, loodvervig.*

Plombée, *s. f.* (roode verve) *Uytgebrande ménie.*

Plomber, *v. a. Verlooden, vernissen.* Plomber un pot. *Eenen pot verlooden.* Plomber des balots. *Baelen looden* of *bestempelen.* Plomber un mur. *Eenen muer aflooden* of *met het paslood afmeeten.* Plomber une dent creuse. *Eenen hollen tand met lood vullen.* Plomber la terre. *De aerde aenstampen.*

Plomberie, *s. f. Loodgietery*, s. f. — *loodwerk*, s. n.

Plombier, *s. m. Loodgieter.*

Plombière, *adj. f.* Pierre plombière. *Loodsteen.*

Plongé, ée, *adj.* Chandelle plongée. *Ingedopte keêrsen, keêrsen die niet gegooten zyn.*

Plongeant, ante, *adj. Néderwaertsch, néderwaerts-gaende.* Flamme plongeante. *Néderwaerts-slaende vlam.* En plongeant. *Néderwaerts, van boven naer benéden.* Coup d'épée qui va en plongeant. *Dégen-steek die van boven naer benéden gaet.*

Plongée, *s. f.* Plongée du parapet. (vestingbouw-k.) *Schuynte der borstweêring.* Tirer de plongée *of* par plongée. *Néderwaerts* of *van boven naer benéden schieten.*

Plongeon, *s. m.* (water-vogel) *Duyker, duykelaer.* Faire le plongeon. *Duyken, duykelen, onder het water zwemmen*; ook (fig.) *bukken* of *het hoofd intrekken als men hoort schieten*; ook *wyken* of *de vlugt neémen uyt vreeze*; ook *uyt bloohertigheyd zyn woórd niet staende houden.*

Plonger, *v. a.* (nous plongeons, plongeâmes) *In het water smyten, werpen, dompelen* of *doen zinken.* Plonger une cruche dans la rivière. *Eene kruyk in het water dompelen.* Plonger un poignard dans le sein de quelqu'un. *Imand eenen moordpriem in den boezem steeken.* — (fig.) *Dompelen.* Lui seul vous a plongé dans la misère. *Hy alleen heéft u in de ellende gedompeld.* — *v. n. Duyken, duykelen, onder water zwemmen.* — *v. r. Baeden*, v. n. *zich baeden (in het water)* ook (fig.) *zich baeden*, v. r. *gedompeld* of *versmoord leggen*, v. n. Se plonger dans le vice. *In de ondeugd gedompeld leggen.*

Plongeur, *s. m. Duyker, duykelaer.*

Ploquer, *v. a.* (schippers w.) *Harpuyzen.*

Ployable, *adj. Buygbaer, buygzaem, gedweeg.*

Ployer, *v. a. et n.* (word geconjug. als *Employer*) (alleenlyk in gebruyk in de dicht-konst en in den verhéven stiel) *Buygen, wyken.*

Pluche, *s. f.* (langhairig tryp) *Pluys, pluys-fluweel.*

Pluie, *s. f. Régen*, s. m. Grosse pluie. *Plas-régen, stort-régen.*

Plumage, *s. m. Pluymen, veêren (der vogelen)* s. f. plur.

Plumail, *s. m. Veêre-borsteltje, veêre-bessemken, pluyme-bessemken*, s. n.

Plumart, *s. m. (zoek)* Plumail.

Plumasseau, *s. m. Veêr (aen eenen pyl)* s. f. — *penneken (aen de springers der clavecimbels)* — *veêre-bessemken, pluym-bessemken*; — *pluk, pluksel (voór wonden)* s. n.

Plumassier, *s. m. Pluym-bereyder, véderbosmaeker*; — *pluym-verkooper, véderbos-verkooper.*

Plume, *s. f. Pen, schryfpen.* Plume hollandée. *Bereyde pen.* — *Pluym, veêr, véder*, s. f. *veêrtje, pluymken*, s. n. La belle plume fait le bel oiseau. *De kleeren maeken den man.* — (fig.) *Schryver, auteur*, s. m. — *schryfwyze (van eenen auteur)* s. f. Plume diffamatoire. *Laster-pen.* — *(zoek)* Plumule.

Plumé, ée, *adj. Geplukt.*

Plumeau, *s. m. (zoek)* Plumail.

Plumée, *s. f. Eene pen vol inkt.*

Plumer, *v. a. Plukken, de veêren uytplukken.* Plumer quelqu'un. (gem.) *Imand plukken* of *zyn geld afhandig maeken.*

Plumet, *s. m. Hoed-pluym, pluym op den hoed*, s. f. — (schimp-w.) *jonker die pluymen op den hoed draegt*, s. m.

Plumeté, *adj. m.* (wapen-k.) *Met fyn stikwerk belegd.*

Plumetis, *s. m Klad*, s. f. *kladschrift, rouw ontwerp*, s. n.

Plumette, *s. f. Geringe wolle stoffe.*

Plumeux, euse, *adj. Véderagtig, van véderen gemaekt.*

Plumitif, *s. m.* (recht) *Eerste opstel, ontwerp (van een geschrift)* s. n.

Plumotage, *s. m. Bereyding der aerde (die dient om het suyker te raffineeren)* s. f.

Digitized by Google

Plumoter, *v. n.* *De aerde bereyden (met de welke men het suyker raffineert).*

Plumule, *s. f.* (kruyd-k.) *Bladagtig deel (van het zaad-spruytje dat het eerste uyt de aerde komt)* s. n.

La plupart, *s. f.* *Het meestendeel*, s. n. (als *la plupart* gevolgd is van een *subst.* in *genit. singul.*, moet het *verbum*, van het welk *la plupart* den *nominat.* is, in *singul.* staen) La plupart du peuple vouloit. *Het meestendeel van het volk wilde.* (maer als *la plupart* gevolgd is van een *subst.* in *génit. plur.*, moet het *verbum*, van het welk *la plupart* den *nominat.* is, in *plur.* staen) La plupart des hommes ne font réflexion sur rien. *Het meestendeel der menschen maekt nergens bemerking op.* (als *la plupart* van geenen *genit.* gevolgd is, moet het *verbum* ook in *plur.* staen, 't zy *la plupart* op eenen *singul.* of *plur.* betrekking heeft) Le sénat fut partagé, la plupart vouloient que . . . *Den raed was verdeeld, het meestendeel wilde dat. . .* La plupart furent d'avis. *Het meestendeel was van gevoelen.*

Pluralité, *s. f.* *Meerderheyd*, s. f. *het grootste getal*, s. n La pluralité des voix. *De meerderheyd der stemmen.* — *Vetlheyd.* La pluralité des maîtres n'est pas bonne. *De vetlheyd van meesters is niet goed.*

Pluriel, *s. m.* (spraek-k.) *Het meervoudig, meervoudig getal*, s. n.

Pluriel, elle, *adj.* (spraek-k.) *Meervoudig.*

Plus, *adv.* (regeert *génit.* met den *art. indef.*) *Meer, meerder.* Elle n'a plus d'amis. *Zy heeft geene vrienden meer.* Il y a plus de deux ans. *Het is meer als twee jaeren geleden.* Plus d'une fois. *Meer als eens.* Je n'y pense plus. *Ik denk er niet meer op.* Je n'ai plus rien à vous dire. *Ik heb u niets meer te zeggen.* (men gebruyst somtyds by *plus* geene *negatie*, al staet er eene in het néderduytsch) Tout va bien, plus de larmes. *Alles gaet wel, geene traenen meer.* Plus que temps. *Hoogen tyd, meer als tyd.* Il est plus que temps de partir. *Het is hoogen tyd van te vertrekken.* Ni plus ni moins. *Noch meer noch min.* Sans plus différer. *Zonder voorderen uytstel.* — (in rékeningen enz. gebruykelyk) *Item, alnog.* Bien plus, de plus, il y a plus, qui plus est. *Daerenboven, dat nog meer is, verders, voorders.* Plus du tout. *In het geheel niet meer.* Non plus. *Ook niet.* Ni moi non plus. *Noch ik ook niet* Plus ou moins. *Min of meer.* D'autant plus. *Zoo veél te meer.*

Plus, *adv. compar.* Plus loin. *Verder.* Plus grand *Grooter.* Plus tard. *Laeter.* Plus on est élevé, plus on court de danger. *Hoe verhévener men is, hoe meer gevaer men loopt.* Plus on est riche, plus ón est avare. *Hoe ryker, hoe gieriger.* De plus en plus. *Hoe langer hoe meer.* Plus tôt. *Eer, eerder, vroeger.* Plus tôt *of* plutôt. *Liever.* Je mourrois plutôt. *Ik zou liever sterven.*

Le plus, *adv. et s. m.* *Het meeste*, s. n. Le plus que je puis *of* puisse faire. *Het meeste dat ik kan doen.* Du plus au moins. *Van het meeste tot het minste.* Le plus, le plus, *adv. superl.* Le plus grand. *Den grootsten.* Le plus tôt sera le mieux. *Hoe vroeger hoe béter.* Au plus, tout au plus. *Ten hoogsten, ten meesten.* Le plus souvent. *Meestendeel, meestendeels, meest.* Au plus tôt. *Op het spoedigste.* Au plus tard. *Uyterlyk, ten uyterste, ten langste.*

Plus près, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Nader by, digter by.* Plus près de la table. *Digter by de tafel.*

Plus proche (*zoek*) Plus près.

Plusieurs, *pron. indéf.* *Verscheyde, veéle, ettelyke, ménige.* Plusieurs fois. *Ménigmael, meermaels, dikwils.*

Pluspart, *s. f.* (*zoekt*) Plupart.

Plus-pétition, *s. f.* (recht) *Te sterke vraeg.*

Plût à Dieu que, *conj.* (reg. *conj.*) *God gave dat, gave God dat, och ofte.*

Pluton, *s. m.* (fabel-k.) *Pluto, den god der helle.*

Plutôt, *adv.* *Liever.*

Pluvial, *s. m.* (priesterlyk gewaed) *Koorkap*, s. f.

Pluviale, *adj. f.* Eau pluviale. *Régenwater.*

Pluvier, *s. m.* (vogel) *Pluvier.*

Pluvieux, euse, *adj.* *Régenagtig.*

Plyoteries, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten in Athénen ter eere van Minerva*, s. n. plur.

Pneumatique, *adj.* (natuer-k.) Machine pneumatique. *Locht-pomp.* — *s. f.* *Locht-kunde, kennis van de eygenschappen der locht.*

Pneumatocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Wind-breuk.*

Pneumatologie, *s. f.* (schooi-w.) *Verhandeling over de locht of over de onlichaemelyke weézens.*

Digitized by Google

Pneumatomphale, *s. f.* (geneés-k.) *Navel-wind-breuk.*

Pneumatose, *s. f.* (geneés-k.) *Zwelling der maag (doór winden veroorzaakt).*

Pneumographie, pneumologie, *s. f.* *Long-beschryving.*

Pneumonie, *s. f.* (geneés-k.) *Long-ziekte.*

Pneumonique, *adj.* (geneés-k.) Remèdes pneumoniques. *Geneésmiddelen tégen de long-ziekten.*

Pneumotomie, *s. f.* *Long-ontsteéking.*

Poaillier, *s. m.* *Dik stuk koper (waer op de hoofd-eynden van eene klok draegen)* s. n.

Poche, *s. f.* *Zak (in een kleed)* s. m. Mettre dans sa poche. *In zynen zak steeken.* Mettre en poche. (fig.) *Voór zich houden het geéne men voór een ander ontfangen heéft.* — *Molders meél-zak;* — *krop (van eenen vogel)* s. m. — *kwakkel-net, konyne-net,* s. n. — *trek (aen het eynde van eene letter)* s. m. — *kreuk, verheerde plooy (in kleederen)* s. f. Cet habit fait des poches. *Er zyn kreuken in dat kleed.* — *Zak-vioótje,* s. n. — (heel-k.) *etter-zak,* s. m.

Poché, ée, *adj.* Œufs pochés. *Ongeroerde in de pan gébakke eyeren.* Ecriture pochée. *Gekladt geschrift.* Des yeux pochés. *Blauw-geslage oogen.*

Pocher, *v. a.* Pocher les yeux à quelqu'un. *Iemand een paer blauwe oogen slaen.* Pocher des œufs. *Ongeroerde eyeren in de pan bakken.* Pocher la queue d'une lettre. *Den ondersten trek aen eene letter maeken.*

Pocheter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (van vrugten spr.) *In den zak draegen (om te laeten mals worden).*

Pochette, *s. f.* *Zak-netteken;* — (oud) *zaksken,* s. n.

Podagre, *adj.* (gem.) *Met het voetflérecyn gekweld* — *s. m.* *Flérecynist.*

Podestat, *s. m.* *Gerechts amptenaer (in sommige stéden van Italiën)*

Podomètre, *s. m.* (*zoek*) Odomètre.

Poêle, *s. m.* *Dood-kleed, baer-kleed,* s. n — *trouw-doek, trouw-sluyér,* s. m. — *verhémel'e (waer onder het Allerheylígste gedraegen word* of *welk eenen Vorst op zynen intreéde boven het hoofd heéft)* s. n. — *kachel, stoóf;* — *kachel-kamer* s. f. — *s. f.* *Pan, kasserol,* s. f. *bekken* s. n. Poêle à frire. *Braed-pan, fruyt-pan.*

Poêlier, *s. m.* *Kachelmaeker, stoófmaeller.*

Poêlon, *s. m.* *Braed-pannekn,* s. n.

Poêlonnée, *s. f.* *Een pannekn vol.*

Poème, *s. m.* *Dicht, gedicht, dichtstuk,* s. n.

Poésie, *s. f.* *Dicht-konst, dichtkunde, rym-konst,* s. f. — *s. f. plur.* *Dichten, gedichten,* s. n. plur. Poésies mêlées. *Mengel-dichten.*

Poète, *s. m.* *Dichter, rymer, poëet,* Poète dramatique. *Toneel-dichter.* (*Poète* word ook van vrouwen gezeyd) Elle étoit un poète agréable. *Zy was eene aengenaeme dichteres.*

Poètesse, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Dichteres.*

Poétereau, *s. m.* (schimpwoórd) *Slegten dichter.*

Poétique, *adj.* *Dicht-kundig, dichterlyk.* — *s. f.* *Verhandeling over de dicht-kunde.*

Poétiquement, *adv.* *Dicht-kundiglyk.*

Poétiser, *v. n.* (klugtig w.) *Verzen maeken, dichten, rymen.*

Poge, *s. m.* (schippers w. in de middenlandsche zee) *Stuer-boord,* s. n.

Poids, *s. m.* *Gewigt, wigt,* s. n. *zwaerte, zwaerheyd, wigtigheyd,* s. f. — *gewigt (om méde te weégen)* s. n. Faire bon poids. *Goed gewigt geéven, ruym weégen.* Poids de marc *Markgewigt, munt-gewigt, gewigt van zestien oncen in een pond.* Vendre au poids de l'or. *Zeer duer verhoopen.* — *Weeg,* s. f. *weéghuys;* — (fig.) *gewigt,* s. n. *aengelégenheyd,* s. f. Son autorité n'est pas d'un grand poids. *Zyn gezag is van geen groot gewigt.*

De poids, *adj.* *Wigtig, gewigtig, dat zyn gewigt heéft.* Monnoie de poids. *Geld dat zyn gewigt heéft.*

Poignant, ante, *adj.* (oud) *Steekend hévig, heftig.*

Poignard, *s. m.* *Moordpriem, dolk, pook, ponjaerd;* — (visch) *snoek.*

Poignarder, *v. a.* *Met eenen moordpriem doórsteéken* of *vermoorden.*

Poignée, *s. f.* *Handvol, greép.* Une poignée de gens. *Eene handvol volks, een weynig volk.* — *Greép,* s. f. *handvatsel, gevest (van dégens enz)* s. n. A poignée. *Met handvollen, in overvloed.*

Poignet, *s. m.* *Gewigt (der hand)* s. n. Poignet de chemise. *Hand-boord van een hemd*

Poil, *s. m.* *Hair (des lichaems* of *der dieren)* s. n. *hairigheyd,* s. f. (van het hair des hoofds spr. zegt men *cheveux*).

Digitized by Google

Poil. follet. *Vlas-baerd, steppel-hair.* Étoffe à poil long. *Bauwhairige stoffe.* Étoffe à poil court. *Kort-geschoôre stoffe.* Prendre une étoffe à poil. *Eene stoffe met den draed neémen.* Coucher le poil d'un chapeau. *Eenen hoed glad borstelen.* Velours à trois poils. *Drydraeds fluweel, fluweel welkers ketting van drydraed is.* Monter un cheval à poil. *Een peérd zonder zadel beryden.* Chien qui est au poil et à la plume. *Hond die op de haezen-jagt en patryzen-jagt afgeregt is.* Être au poil et à la plume. (fig.) *Tot alles konnen dienen, tot veéle zaeken bekwaem zyn* — *Baerd*, s. m. Se faire le poil. *Zynen baerd scheéren.* — *Koleur (van een peérd)* s. n. Lièvre en poil. *Ongevilden haes.* — *Zekere ziekte in den boezem der vrouwen veroorzaekt doór gekloneerd melk.*

Poile, *s. m. Kachel, stoóf;* — *kachel-kamer*, s. f.

Poilier, *s. m. Dik yzer dat de spil en den molen-steen draegt*, s. n.

Poiloux, *s. m.* (schimpw.) *Luyspoók.*

Poilu ue, *adj Hairig, ruyg.*

Poinçon, *s. m Priem*, s. m. *elzen*, s. f. Poinçon de tête. *Hair-spelde.* — *Steék-yzer, graveér-yzer*, s. n. — (w. der zilversmeéders, munters enz.) *stempel*, s. m. — *poensel*, s. n. *anderhalve ton*, s f.

Poindre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Uytschieten, uythomén, uytloopen.* Les herbes commencent à poindre. *De kruyden beginnen uyt-teschieten.* Le jour commence à poindre. *Den dag komt op.* — *v. a.* (weynig in gebruyk) *Steéken, pikken.* Oignez vilain, il vous poindra; poignez vilain, il vous oindra. (spreékw.) *Die eenen slegten mensch goed doet, heéft stank voór dank; maer die hem naer weérde behandelt, heéft er deugd van.*

Poing, *s. m Vuyst*, s. f. Coup de poing. *Vuyst-slag.* Oiseau de poing. *Hand-vogel, jagt-vogel.* Flambeau de poing. *Hand-flambeeuw.*

Point, *s. m. Punt*, s. n. *stip*, s. f. Sur le point de mourir. *Op het punt van te sterven.* De point en point. *Van stip tot stip* of *van punt tot punt.* De tout point. *In alle deelen, van alles, ten vollen.* Point d'honneur. *Punt van eer.* Point de vue. *Gezigt-punt, behoorlyken afstand, bekwaeme plaets.* Les quatre points cardinaux *De vier hoofd-stippen, de vier winden.* Points collatéraux. *Zypunten* of *oosten en westen (op de land-kaerten.* Les principaux points de la foi. *De hoofd-punten van het geloof.* Point de milieu. *Midden-punt* Point d'appui *Steun, steun-stok* Point du jour. *Dagenraed, het krieken van den dag.* A point nommé. *Op den gestelden tyd.* Ces lunettes sont à mon point. *Dien bril is goed voór myn gezigt* — *Punt, stuk*, s. n. Ils sont d'accord sur ce point. *Zy zyn eens over dat punt.* C'est-là le point de l'affaire. *Dat is het voórnaemste punt van de zaek.* — *Punt, deel*, s. n. Son sermon étoit divisé en trois points. *Zyn sermoon was in dry deelen verdeeld.* — *Genaeyde kant, kant met de naeld gemaekt*, s. f. — *tapyt-werk met de naeld gemaekt;* — *naelden-werk, werk met de naeld gemaekt*, s. n. — (spraek-k.) *punctum*, s. m. *punt*, s. n. *stip (op het einde van eenen zin)* s. f. — *oog, punt (van kaerten en teérlingen)* — (muziek) *punt*, s. n. *stip (dat de weérde van eene noót de helft vergroot)* s f. — (piket-spel) *roffel;* — (kleermaekers en schoenmaekers w.) *steek*, s. m — *gat (in eenen leéren riem)* s. n. — *staet*, s m. *gesteltenis*, s. f. Il est en mauvais point. *Hy is in slegten staet.* Au dernier point. *Zeer, uyterlyk, in den hoogsten graed.* Point de côté *of* au côte. *Steékte* of *steéking in de zyde*, s. f. A point, bien à point. *Van pas, net van pas.*

Point, *adv. Niet, geen, geenzins.* (*Point* is gemeenelyk voórgegaen doór *ne*). Je ne le connois point. *Ik ken hem niet.* Ils n'ont point de vin. *Zy hebben geenen wyn.* Je ne doute point que cela ne soit. *Ik twyffel geenzins of dat is zoo* Point du tout. *Geenzins, in het geheel niet, gantsch niet, gantschelyk niet.*

Pointage, *s. m.* (schippers w.) *Afmeéting, afpassing (doór de stuerlieden op de zee-kaerten)* s. f.

Pointe, *s. f. Punt*, s f. *spits*, s n. *tip*, s. m. Pointe d'un couteau. *Punt van een mes.* Pointe d'une montagne. *Spits van eenen berg.* Pointe d'une dévote. *Tip van eene kwezel.* En pointe. *Spits, spits toeloopend.* Être en pointe de vin. *Doór den wyn verheugd zyn.* A la pointe du jour. *Met het aenbreéken* of *het krieken van den dag.* Emporter une chose à la pointe de l'épée. *Iet met geweld behaelen.* Disputer sur la pointe d'une aiguille. *Om een haver-stroo krakeelen.* Poursuivre sa pointe. (gem.) *Zyn voórneémen* of *opzet vervolgen.* — (plaet-snyders w.) *Ets-naeld*, s. f. —

Digitized by Google

zee-hoek, *wythoek*, s. m. *haep*, s. f. *zee-hoofd*, s. n. — *bytenden smaek*, s. m. *prikkeling op de tong*, s. f. Ce vin a une pointe agréable. *Dien wyn geëft eene aengenaeme prikkeling op de tong.* Pointe à corriger. (boek-drukkers w) *Corrigeér-elzen.* Pointe d'esprit *of alleenlyk* pointe. *Scherpzinnigheyd*, *spitsvinnigheyd*, s. f. *kwinkslag*, s. m. *geestig woórd*, s. n. Pointe de l'esprit. *Merg* of *het fynste van den geest.*

Pointement, *s. m. Het stellen van het grof geschut*, s. n.

Pointer, *v. a. Met de punt van den dégen steéken ; — stellen, inrigten, wenden.* Pointer le canon. *Het geschut stellen (om te schieten).* — *v. n.* (van vogelen spr.) *In de hoogte opvliegen ;* ook (w. der miniatuer-schilders) *stippen, puntuéréen.* Le vert commence à pointer. *Het groen begint uyt-te-schieten.*

Pointeur, *s. m. Steller van het grof geschut.*

Pointillage, *s. m. Het stippen* of *puntuéréen (in het miniatuer)* s n.

Pointille, *s. f. (zoek)* Pointillerie.

Pointiller, *v. a. Beknibbelen.* — *v. n.* (plaet-snyders w.) *Stippen, puntuéréen ;* ook (fig.) *twisten, knibbelen, hairklieven, zifsen.*

Pointillerie, *s. f. Hairklievery, knibbelaery, knibbeling, muggezifstery.*

Pointilleux, euse, *adj. Twistzoekend, moeyelyk, twistgierig, knibbelagtig.*

Pointu, ue, *adj. Spits, puntig, met eene scherpe punt.* Chapeau pointu. *Hoed met eenen spitsagtigen kop.* Avoir l'esprit pointu. *Knibbelagtig zyn.*

Pointure, *s. f.* (schippers w.) *Rif* of *reéf in het zeyl, verkorting* of *inbinding van het zeyl ;* — (boek-drukkers w.) *puntuer*, s. f *puntyzer*, s. n.

Poire, *s. f.* (vrugt) *Peér.* Poire à poudre. *Buskruyd-hoorn.* En poire. *Peérvormig.*

Poiré, *s. m. Peéren-drank.*

Poireau, *s. m.* (hof-gewas) *Parey, kleyne look ;* — *vrat (aen de handen der menschen en aen de voeten der peérden)* s. f.

Poirée, *s. f.* (hof-gewas) *Beet*, s. f. *beet-wortel*, s m.

Poirier, *s. m. Peéren-boom.*

Pois, *s m.* (hof-gewas) *Erwt, erwet*, s. f. Pois verts, petits pois. *Jonge erten.* Pois en cosse. *Pel-erten, erten in de schel.* Pois gris, pois chiches. *Grauwe erten, cissers.* Pois ramés. *Klimmers, erten die tégen takken opwassen.* Pois nains. *Kruyp-erten.* Pois sans cosse, pois gonlus. *Schel-erten, erten die met de schel geéten worden.*

Poison, *s. m. Vergif, vergift*, s. n.

Poissard, arde, *adj. Van het gemeen volk.*

Poissarde, *s. f. Visch-wyf*, s. n.

Poisse, *s. f. Gepekten takkebos*, s. m.

Poisser, *v. a. Bepekken, met pek bestryken ; — bemorsen, besmeuren.*

Poisson, *s. m. Visch.* Poisson frais. *Krimp-visch.* Poisson de rivière *Rivier-visch.* Poisson de mer. *Zee-visch.* Poisson œuvé. *Kuyter, kuyt-visch, wyfkes van den visch.* Donner un poisson d'avril à quelqu'un. (spreékw.) *Iemand op den eersten april met eene loote boodschap uytzenden.* — (natte maet) *Vierde deel van eene mudde*, s. n.

Poissonnaille, *s. f. Grooy*, s. m. *kleyne vischkens*, s. n. plur.

Poissonnerie, *s. f. Visch-merkt.*

Poissonneux, euse, *adj. Vischryk, vol van visch, van visch voórzien.*

Poissonnier, ière, *s. m et f. Visch-verkooper : visch-verkoopster.*

Poissonnière, *s. f. Visch-krétel*, s. m.

Poitevin, ine, *s. m et f.* Qui est de Poitou. *Eenen van Poitou.*

Poitrail, *s. m. Borst (van een peérd)* s. f. — *borst-riem*, s. m. Poitrail des poissons. *Wam van de visschen.* — (bouw-k.) *Dwars balk, hoofd-balk (boven eene poort enz.)* s m.

Poitrinaire, *adj. et subst. Met eene borst-kwaal gekweld, aemborstig.*

Poitrinal, ale, *adj. Dat op de borst hangt* of *gehegt is.*

Poitrine, *s. f. Borst.*

Poitrinière, *s. f. Borst-stuk (van een lint-getouw)* s. n.

Poivrade, *s. f. Péper-saus.*

Poivre, *s. m. Péper*, s. f. Poivre d'Inde. *Spaensche péper, piment.*

Poivré, ée, *adj. Gepéperd.*

Poivrer, *v. a. Péperen, bepéperen, met péper bestrooyén ; —* (gem.) *met de vénus-ziekte besmetten.*

Poivrier, *s. m. Péper-boom*, s. m. — *péper-bus, péper-doos*, s f.

Poivrière, *s. f. Kruyd-doos.*

Poix, *s. f. Pek*, s. n.

Poix-résine, *s. f Harst, boom-harst.*

Polacre, *s. f. Levantsch vaartuyg*, s. n — *s. m Poólschen ruyter.*

Polaire, *adj. Poól, van de poól, aspuntig.* L'étoile polaire. *De poól-ster.* Cercle polaire. *Aspunt-kring.*

Polaque, *s. f. (zoek)* Polacre.

Digitized by Google

Polarité, *s. f.* *Het hellen (van den zeyl-steen) naer den noórd-poól*, s. n.

Polastre, *s. m.* *Loodgieters vuer-pan (die in zwaere buyzen gesteéken word om ze te soldeéren)*

Pôle, *s. m.* *Poól*, s. f. *aspunt (der wéreld)* s. n. Pôle arctique. *Noórd-poól* Pôle antarctique. *Zuyd-poól*

Polémarque, *s. m.* (oudh.) *Veldoversten (by de grieken)*.

Polémique, *adj.* *Geschil-kundig, twist-kundig.* Écrits polémiques *Twistschriften.*

Polémoscope, *s. m.* *Verrekyker (die in den oórlog gebézigd word)*.

Poli, *s. m* *Glans, luyster*, s. m. *blinking, gladdigheyd*, s. f.

Poli, ie, *adj.* *Glad, blinkend, glanzig, gepolyst.* Marbre poli. *Gladden marmer.* — (fig.) *Beleéfd, wellévend, beschaefd, gemanierd.* Il est savant, mais il n'est pas poli. *Hy is geleerd, maer niet beleéfd.* Discours poli. *Beschaefde* of *cierlyke rédevoering.*

Police, *s. f.* *Régel-tugt*, s. f. *order*, s. n. Police d'assurance. (koopmans w.) *Verzéker-brief* Police de chargement (*zoek*) Connoissement. Bonnet de police. *Quartier-muts (der krygslieden).* — (lettergieters w.) *Lyst van het gewigt* of *getal van idere letter eener geut*, s. f.

Policé, ée, *adj.* *Beschaefd, welgerégeld, van goede wetten voórzien*

Policer, *v. a.* *Beschaeven, goed order invoeren, van goede wetten voórzien.*

Polichinel, *s. m.* *Gebulten toneel-zot* of *hansworst.*

Poliçon, *s. m.* (*zoek*) Polisson.

Poligale, *s. f.* (plant) *Kruys-bloem.*

Poligalon, *s. m.* (plant) *Kruys-bloem*, s. f.

Poliment, *s. m.* *Het polysten*, s. n. *gladmaeking*; — *blinking*, s. f. *glans*, s. m.

Poliment, *adv.* *Beleéfdelyk, beschaefdelyk, op eene wellévende wyze, heuschelyk.*

Polion, *s. m.* (plant) *Berg-poley*, s. f.

Polir, *v. a.* *Glad maeken, glad slypen, luyster geéven, blinkende* of *glanzig maeken, polysten.* Polir l'acier. *Het staal glad maeken.* Polir des diamans. *Diamant slypen.* — (fig.) *Beschaeven, de beleéfdheyd leeren, beleéfd maeken, de wellévendheyd leeren*; — *beschaeven, cierlyk maeken.* Polir un discours. *Eene rédevoering beschaeven.*

Polisseur, euse, *s. m. et f.* *Polyster, gladslyper: gladslypster.* Polisseur de diamans. *Diamant-slyper.*

Polissoir, *s. m* *Polyst-steen, polyst-tand* s. m. *polyst-yzer*, s. n.

Polissoire, *s. f.* *Polyst-rad*, s. n. *houte schyf (om messèn enz. glad te slypen)* s. f. — *vryfborstel, beenborstel*, s. m.

Polisson, *s. m.* *Straet-jongen, koótjongen, kwaeden jongen*; — *verteller van slegte* of *onbetaemelyke praetjes.*

Polisson, onne, *adj.* *Onbetaemelyk.*

Polissonner, *v. n.* *Stoute parten uytregten*; — *onbetaemelykhéden* of *slegten klap uytslaen.*

Polissonnerie, *s. f.* *Stoute part*; — *onbetaemelyke daed* of *klap.*

Polissure, *s. f.* *Het polysten*, s. n. *gladmaeking*; — *blinking*, s. f. *glans*, s. m.

Politesse, *s. f.* *Beleéfdheyd, beschaefdheyd, wellévendheyd, gemanierdheyd, heuschheyd, hoffelykheyd.*

Politique, *adj. et subst.* *Staet-kundig.* Économie politique. *Inwendige bestiering van eenen staet, staet-kunde aengaende het inwendig lands-bestier.* — (fig.) *Slim, loos, doórslépen, arglistig.*

Politique, *s. f.* *Staet-kunde, bestierkunde*; — (fig.) *doórslépenheyd, loosheyd, slimheyd, arglistigheyd.*

Politiquement, *adv.* *Staet-kundiglyk, op eene staet-kundige wyze*; — (fig.) *op eene slimme wyze, arglistiglyk.*

Politiquer, *v. n.* (gem.) *Over de staets zaeken spreéken*

Pollen, *s. m.* (*en* behoud zynen natuerlyken klank) (kruyd-k.) *Stuyf-naed (op de helmstyltjes der bloemen)* s. n.

Pollicitation, *s. f.* (recht) *Verbintenis van imand welke van een ander nog niet aengenomen is.*

Polluer, *v. a.* (van kerken spr.) *Onteeren, ontheyligen.* — *v. r.* *Zich besmetten, zich verontreynigen.*

Pollution, *s. f.* *Onteering, ontheyliging (van eene kerk)* — *besmetting, bevlekking.*

Pologne, *s. f.* (landschap) *Polen.*

Le polonois, *s. m.* *Het poólsch*, s. n *de poólsche tael*, s. f.

Polonois, oise, *s. m. et f* *Polak, poól: poólsche.* — *adj.* *Poólsch* La noblesse polonoise. *Den poólschen édeldom.*

Poltron, *s. m.* *Bloodaerd, lafhertigen.*

Poltron, onne, *adj.* *Bloo, bloohertig, lafhertig.*

Poltronnerie, *s. f.* *Bloohertigheyd, lafhertigheyd.*

Digitized by Google

Polyacoustique, *adj. Geluyd vermeerderend.*

Polyadelphie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers helmstyltjes in verscheyde lichaemen saemengegroeyd zyn*, s. n.

Polyandrie, *s. f. Houwelyk van eene vrouw met verscheyde mans te gelyk*; — (kruyd-k.) *slach van planten met tweeslachtige bloemen en eene ménigte helmstyltjes*, s. n.

Polyanthé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Veélbloemig, dat veéle bloemen op eenen steel draagt.*

Polyanthéa, *s. m. Alphabétische verzameling van letter-kundige aenteekeningen*, s. f.

Polycreste, *adj* (apotheékers w.) Sel polycreste. *Zout dat tot veéle dingen nuttig is, dat veéle deugden heeft, afzettend zout.*

Polyèdre, *s. m.* (meét-k.) *Veél-zydig lichaem*, s. n. Verre polyèdre. *Glas met verscheyde ruyten gesleépen om de voórwerpen te verménigvuldigen.*

Polygame, *s. m. et f. Man die te gelyk meer als eene vrouw heéft: vrouw die te gelyk meer als eenen man heéft.*

Polygamie, *s. f. Houwelyk van eenen man met verscheyde vrouwen te gelyk* of *van eene vrouw met verscheyde mans te gelyk*; — (kruyd-k.) *slach van planten die veélslachtige of vermengd-slachtige bloemen voortbrengen*, s. n.

Polygarchie, *s. f. Veélhoofdige bestiering.*

Polyglotte, *adj. Veéltaelig, in veéle taelen.* Dictionnaire polyglotte. *Woórden-boek van verscheyde taelen.* — *s. f. Veéltaeligen bybel, bybel in verscheyde taelen*, s. m.

Polygone, *adj.* (meét-k.) *Veélhoekig, dat veéle hoeken heéft.* — *s. m. Veélhoek*, s. m. *figuer met verscheyde hoeken*, s. f.

Polygraphe, *s. m. Schryver over veéle zaeken*; — *veélschryver*, s. m. *werktuyg om verscheyde afschriften op den zelven tyd te schryven*, s. n.

Polygraphie, *s. f. Konst van in cyffer te schryven*; — *konst van cyfferschriften te ontcyfferen.*

Polygynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen veél stampertjes hebben*, s. n.

Polymathe, *s. m. Die verscheyde konsten kundig is.*

Polymathie, *s. f. Algemeene kundigheyd.*

Polymatique, *adj. Van verscheyde konsten.*

Polynome, *s. m.* (stel-k.) *Veélnaemig wortel-getal*, s. n. *veélheyd die uyt verscheyde benaemingen saemengesteld is*, s. f.

Polyoptre, *s. m. Glas waer door men de voórwerpen verménigvuldigd doch verkleynd ziet*, s. n.

Polypaston, *s. m. Katrol met verscheyde schyven*, s. f.

Polype, *s. m.* (zee-gedierte met verscheyde pooten) *Poliep, veélvoet*, s. m. — (geneés-k.) *slym-prop*, s. f. *veélvoet, vleeschagtigen uytwas (in den neus)* s. m.

Polypétale, *adj.* (kruyd-k.) Fleur polypétale. *Veélbladige bloem, bloem die uyt meer als zes bladeren bestaet.*

Polypeux, euse, *adj.* (geneés-k.) Tumeur polypeuse (*zoek*) Polype.

Polyphylle, *adj.* (kruyd-k.) *Veélbloembladig.*

Polypier, *s. m.* (natuerlyke hist.) *Poliep-nest, nest der veélvoeten.*

Polypode, *s. m.* (plant) *Boom-varen, eyhe-varen, enge-zoet*, s. n. *veélvoet, krop-wortel*, s. m.

Polysarchie, *s. f.* (geneés-k.) *Zwaerlyvigheyd.*

Polyscope, *s. m. Veélhoekig gesleépe glas dat het voórwerp verménigvuldigt*, s. n.

Polyspermatique, *adj.* (kruyd-k.) *Veélzaedig.*

Polysperme (*zoek*) Polyspermatique.

Polysyllabe, *s. m. et adj.* (spraek-k.) Mot polysyllabe. *Veéllédig woórd, woórd dat uyt veéle sillaben bestaet.*

Polysynodie, *s. f. Veélheyd van raeds-vergaederingen.*

Polytechnique, *adj. Veél-konstig, van veéle konsten.* École polytechnique. *Konst-schoól, schoól waer in verscheyde konsten en weétenschappen geleerd worden.*

Polythéisme, *s. m. Veélgodendom*, s. n. *veélgodery*, s. f.

Polythéiste, *s. m. Eenen die de veélheyd der goden gelooft.*

Polytric, *s. m.* (plant) *Rood vrouwen-haer, wéderdood*, s. n.

Polytrophie, *s. f.* (geneés-k.) *Veélheyd van voedsel.*

Polytypage, *s. m. Het verménigvuldigen der druk-vormen*, s. n.

Polytype, *s. m. Eenen die de druk-vormen verménigvuldigt.*

Polytyper, *v. a. De druk-vormen verménigvuldigen.*

Digitized by Google

Poméranie, *s. f.* (landschap) *Pomeren*

Pomiforme, *adj. Appelvormig.*

Pommade, *s. f. Hair-zalf, appel-zalf.*

Pommader, *v. a. Met hair-zalf stryken.*

Pomme, *s. f. Appel*, s m. Pommes de garde. *Winter-appelen.* Pomme épineuse. *Doórn-appel, steek-appel.* Pomme de terre. *Aerd-appel.* Pomme de pin. *Pyn-appel.* Pomme-dorée, pomme d'amour. *Liefde-appel, dol-appel.* Pomme de discorde. (fig.) *Twist-appel.* — *Krop*. s f. *hert (van koolen* of *salaed)* s. n. Pomme d'Adam. (ontleéd-k.) *Adams-appel, gorgel-knoop*, s. m. Pomme de merveille. (plant) *Balsem-appel*, s. m. *wilde komkommer*, s. f.

Pommé, *s. m. Appel-drank.*

Pommé, ée, *adj. Gekropt.* Laitues pommées. *Krop-salaed.* Fou pommé. (gem.) *Volslaegen gek.*

Pommeau d'épée, *s. m. Dégen-knop.* Pommeau de selle. *Zadel-knop.*

Pommelé *of* gris-pommelé, ée, *adj.* Cheval pommelé. *Appel-grauw peérd, schimmel.* Ciel pommelé. *Locht vol kleyne ronde wolkskens.*

Se pommeler, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) (van peérden spr.) *Appel-grauw* of *schimmelagtig worden*; — (van de locht spr.) *vol kleyne ronde wolkskens komen*, v. n.

Pommelle, *s. f. Plaet met gaten (op den mond van eene buys om de vuytigheyd tégen-te-houden).*

Pommer, *v. n. Sluyten, kroppen krygen.* Ces choux commencent à pommer. *Die koolen beginnen te sluyten.*

Pommeraie, *s. f. Appel-plantagie*, s. f. *appel-boomgaerd*, s. m.

Pommeté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met ronde knoppen, geappeld.*

Pommette, *s f. Bolleken (tot cieraed)* — (ontleéd-k.) *bovendeel der kaek*, s. n.

Pommier, *s. m. Appel-boom*, s. m. — *appel-pan, pan om appelen te braeden*, s. f.

Pompe, *s f. Pragt, prael, staetsie*, s. f. *kostelyken toestel*, s m. Pompe funèbre. *Lyk-staetsie.* La pompe de ses expressions. *Het cieraed van zyne uytdrukkingen.* — *Pomp, water-pomp*, s. f. Pompe aspirante et foulante. *Jagt-pomp.* Pompe à feu, pompe à incendie, pompe à secours. *Spuyt, brand-spuyt, blusch-spuyt.*

Pomper, *v. a. et n. Pompen, uyt-pompen.*

Pompeusement, *adv. Pragtigelyk, met groote staetsie, staetiglyk.*

Pompeux, euse, *adj. Pragtig, plegtig, staetig.* Discours pompeux. *Verhéve* of *hoogdraevende rédevoering.*

Pompier, *s. m. Pomp-maeker*; — *pomper, eenen die pompt.*

Pompon, *s. m. Gering bycieraed (op het hoofd der vrouwen)* — (fig.) *ydel cieraed (in den schryfstiel)* s. n.

Pomponner, *v. a.* (van het vrouwen hoofd-cieraed spr.) *Met gering bycieraed vercieren.* Pomponner son style. *Zynen schryfstiel met ydel cieraed vercieren.*

Ponant, *s. m. Westen*; — *den oceéan*, s m *de groote zee*, s f.

Ponce, *s. f.* (teeken-k.) *Spons-zaksken met geureéve koól (om te sponsen)* s. n. — *adj.* Pierre ponce, *s. f. Puymsteen, drysteen*, s. m.

Ponceau, *s. m. Roode koórn-bloem*, s. f. — *s. m. et adj. Turksch-rood koleur*, s. n.

Poncer, *v. a. Sponsen, eene teekening doórtrekken* of *nasponsen*; — *puymen, met puymsteen glad maeken.*

Ponche, *s. m.* (drank) *Punsch, pons.*

Poncire, *s. m. Poncier, groote en dikbastige citroen (welkers schel doórsuykerd is en dan sukkade genaemd word)* s. f.

Poncis, *s. m. Spons, teekening met gatjes (om eene copy te maeken)* s. f.

Ponction, *s. f.* (heel-k.) *Water-afstapping, opening in den buyk (om het water van eenen waterzugtigen afte-tappen).* Ponction au périnée. *Pis-afstapping.*

Ponctualité, *s. f. Nauwkeurigheyd, nauwgezetheyd, groote oplettendheyd.*

Ponctuation, *s. f.* (spraek-k.) *Afstipping*, s. f. *het punctuéeren, het stellen der puncta en commata*, s. n.

Ponctuel, elle, *adj. Nauwkeurig, nauwlettend, nauwgezet, stipt.*

Ponctuellement, *adv. Nauwkeurig-lyk, stiptelyk.*

Ponctuer, *v. a. et n.* (spraek-k.) *Punctuéeren, afstippen, de puncta en commata stellen.*

Pondage, *s. m. Pond-geld, recht op de inkomende en uytgaende waeren*, s. n.

Pondération, *s. f.* (schilder-k.) *Eevenmigt der lichaemen*, s. n.

Digitized by Google

Pondeuse, *s. f.* (van de wyfkens der vogelen spr.) *Legster, eyër-legster.*

Pondre, *v. a. et n. Leggen, eyeren leggen.*

Ponent, *s. m. Westen; — den oceäen*, s. m. *de groote zee*, s. f.

Pont, *s. m. Brug*, s. f. Pont de bateaux. *Schip-brug* Pont volant. *Vliegende brug, gier-brug.* Pont tournant. *Draey-brug.* Pont-levis. *Ophael-brug, val-brug*; ook *klep (aen eene broek).* Pont dormant. *Vaste brug. — Dek, verdek (van een schip)* s. n. Vaisseau à deux ponts *Twee-dek.* Vaisseau à trois ponts *Dry-dekker.*

Pont-euxin, *s. m* (land-beschryv.) *Pontus euxinus*. s. m. *zwarte zee*. s. f.

Pont-aux-ânes, *s. m. Kleyne zwaerigheyd (daer eenen botterik voór verlégen staet)* s. f. — *gemakkelyken hulpmiddel (voór de onweétende)* s. m.

Pontal, *s. m. Het hol, het ruym, (van een schip)* s. n.

Ponte, *s. f. Het eyër-leggen*, s. n. — *legtyd (der vogelen)* s. m — *s. m* (in het homber-spel) *Ruyten aes* of *herten aes*, s. n. ook (in sommige kaert-spélen) *eenen die tégen den bankhouder speélt.*

Ponté, ée, *adj.* Vaisseau ponté. *Schip met een dek.*

Ponter, *v. n.* (in sommige kaert-spélen) *Tégen den bankhouder speélen, op de kaerten iets zetten.*

Pontet, *s. m. Plaet (van een dégengevest)* s. f.

Pontife, *s. m.* (in verhéven stiel) *Bisschop.* Le grand Pontife. *Den hoogen Priester.* Le souverain Pontife. *Den souvereynen Opperpriester, den Paus.*

Pontifical, *s. m. Boek der dienstplegtighéden voór de Bisschoppen*, s. n.

Pontifical, ale, *adj. Bisschoppelyk, opperpriesterlyk; — pausselyk.*

Pontificalement, *adv. In bisschoppelyk* of *pausselyk gewaed.*

Pontificat, *s. m. Pausdom, pausschap*, s. n. *pausselyke bestiering*. s. f. Sous le pontificat de S. Léon. *Onder het pausdom van den heyligen Leo.* — (oudh.) *Opperpriesterschap*, s. n.

Pontilles, *s. f. plur. Stutten, kniën (daer de zeyldoeksche borstweëring op een schip aen vastgemaekt word).*

Ponton, *s. m.* (oórlogs w.) *Platte schuyt, vlot-brug, gier-brug*, s. f. — (schippers w.) *vlot*, s. n. *legger (tot het kalfateren der scheépen enz.)* s. m.

Pontonage, *s. m. Brug-geld, schuytgeld, passagie-geld*, s. n.

Pontonier, *s. m. Schuytvoerder, overzetter; — ontfanger van het bruggeld* of *overzet-geld.*

Pontuseau, *s. m.* (papiermaekers w.) *Dikken koper-draed in de papiervormen*, s. m. — *streép* of *linie in het papier (doór de dikke koper-draeden veroorzaekt)* s. f.

Pope, *s. m. Russischen priester (der grieksche kerk-plegt).*

Poplitaire, *adj.* (ontleéd-k.) Muscle poplitaire. *Kniebuyg-spier, haessenspier*

Poplité, ée, *adj.* (zoek) Poplitaire.

Populace, *s. f. Gemeen volk slegt volk, het grauw, gepeupel*, s. n.

Populaire *adj Volks, van het volk.* Gouvernement populaire. *Volks bestiering. — Gemeenzaem, gespraekzaem, volk gezind.*

Populairement, *adv. Zoo als het gemeen volk doet; — gemeenzaemelyk, op eene gespraekzaeme wyze*

Populariser, *v a Gemeenzaem maeken — v. r. Zich by het volk bemind maeken, de genégenheyd van het volk winnen.*

Popularité, *s. f. Genégenheyd tot het volk, volks gezindheyd, gemeenzaemheyd, gespraekzaemheyd; — genégenheyd van het volk tot imand.*

Population, *s f. Bevolking*

Populeux, euse, *adj. Volkryk.*

Populo, *s. m.* (gem.) *Kleyn poezelig kind*, s. n.

Poquer, *v. a. et n. Eenen bol tégen eenen anderen werpen (waer doór hy in zynen loop gestut word).*

Poracé, ée, *adj.* (geneés-k.) Bile poracée *Groenagtige gal.*

Porc, *s. m.* (spreék uyt *pór*) *Verken, zwyn*, s. n. Du porc. *Verkenvleesch.* Porc châtré. *Berg, gesnoede verken.* Porc entier. *Beer, mannéken van de zeug.*

Porc-épic, *s. m.* (spreék uyt *porképi*) *Yzer-verken, stékel-verken*, s. n. *ögel*, s. m.

Porc-marin, *s. m.* (spreék uyt *pormarrin*) (visch) *Zee-verken*, s. n.

Porc-sanglier, *s. m.* (zoek) Sanglier.

Porcelaine, *s. f. Porcelyn*, s. n. — (schelp-visch) *porcelyn-hoórn*, s. m. Cheval porcelaine. *Grauw peérd met blauwagtige plekken.*

Porchaison, *s. f.* (jagt) *Jagt-tyd der wilde zwynen*, s. m.

Digitized by Google

Porche, *s. m. Portael*, s. n. *ingang (van eene kerk)* s. m.

Porcher, ère, *s. m. et f. Verkens-dryver, verkens-hoeder : verkens-dryfster, verkens-hoedster.*

Pore biliaire, *s. m.* (ontleéd-k.) *Gal-buys*, s. f.

Pores, *s. m pl. Zweet-gatjes, locht-gatjes*, s. n. plur. *byna onzigtbaere openingen in het vel*, s. f. plur.

Poreux, euse, *adj. Sponsagtig, vol locht-gaten.*

Porisme, *s m. (zoek)* Lemme.

Porocèle, *s. f.* (heel-k.) *Breuk uyt eene harde stoffe ontstaende*, s. f.

Porosité, *s. f.* (natuer-k., van zaeben spr.) *Sponsagtigheyd, hoedanigheyd van iets dat vol locht-gatjes is.*

Porotique, *adj.* (geneés-k.) *Eene vereeltheyd voortbrengende.*

Porphyre, *s. m.* (rooden *of* groenen harden marmer met witte plekken) *Porfier-steen.*

Porphyriser, *v. a.* (schey-k.) *Op eenen porfier-steen tot stof vryven.*

Porphyroïde, *adj. Aen porfier-steen gelykend.*

Porracé, ée, *adj.* (geneés-k.) *Pareyvervig.*

Porreau, *s. m. (zoek)* Poireau.

Porrection, *s. f.* (kerkelyk w.) *Tarhand-stelling (in het geéven der mindere ordens).*

Port, *s. m.* (spreék uyt *pór*) *Haven*, s. f. Arriver à bon port. *In behoude haven aenkomen.* Se promener au port. *Op de haven wandelen.* Port de barre. *Haven waer in men niet kan binnen vaeren als met hoog water.* Port franc. *Vrye haven, haven alwaer geene ingevoerde koopmanschappen rechten betaelen als de geene die binnen het land verzonden worden.* — *Vragt*, s. f. *port*, s. n. *vragt-loon*, s. m. Port d'une lettre. *Brief-port, brief-loon.* Un vaisseau du port de cinq cents tonneaux *Een schip van vyf honderd tonnen* of *twee honderd vyftig last.* — *Houding*, s. f. Il a un port noble et majestueux. *Hy heéft eene schoone en grootsche houding.* — (kruyd-k.) *Gedaente*, s. f. *heel gestel (van eene plant)* s. n. — (piket-spel) *kaerten die men aenhoud*, s. f. plur. Mon port est de carreau. *Ik houd aen op ruyten.*

Port-d'armes, *s. m. Het wapendraegen*; — *recht om de wapenen te draegen*, s. n.

Port-de-voix, *s. m.* (muziek) *Stemburging (van eenen leegeren tot eenen hoogeren toon)* s. f.

Portable, *adj. Draegbaer, dat kan gedraegen worden.*

Portage, *s. m. Het draegen*, s. n. — *het geéne eenen zeeman voór zich zelve mag médevoeren*

Portail (*plur.* portails) *s. m. Portael*, s. n. *ingang (van eene kerk)* s. m.

Portant, ante, *adj. Draegend.* Tirer à bout portant. *Met de tromp op de borst* of *van zeer naby schieten.* L'un portant l'autre *of* le fort portant le foible. *Doór malkander, doór een genomen, d'een doór d'ander.* Bien portant, ante. *Gezond, welvaerend.*

Portatif, ive, *adj. Draegbaer, dat gedraegen kan worden.* Livre portatif. *Draeg-boek, boek dat men gemakkelyk met zich kan neémen.*

Porte, *s. f. Deur, poort.* A porte ouvrante. *Met het openen der poort.* A porte fermante. *Met het sluyten der poort.* Porte de devant. *Voórdeur.* Porte de derrière. *Agterdeur*; ook (fig.) *uytvlugt.* Mettre à la porte. *Wegjaegen, buyten de deur zetten.* A porte close. *In het geheym, met gesloote deuren.* De porte en porte. *Van deur tot deur, van huys tot huys.* Porte d'agraffe. *Oog van eenen haek.* — *Hof van den turkschen Keyzer*, s. n.

Porté, ée, *adj. Toegedaen, genégen, gezind.*

Porte-aiguille, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Naeldhouder.*

Porte-arquebuse, *s. m. Jagt-busdraeger (des Konings).*

Porte-assiette, *s. m. Tafel-ring (om de schotels op-te-zetten).*

Porte-baguette, *s. m. Ring daer den laed-stok doórgaet (aen een schietgeweér).*

Porte-balle, *s. m. Mars-kraemer.*

Porte-chape, *s. m. Priester die eene koorkap draegt.*

Porte-choux, *s. m. Kleyn hoventers peérd*, s. n.

Porte-cochère, *s. f. Koets-poort, stal-poort.*

Porte-collet, *s. m. Voeyering van karton onder eene kraeg*, s. f.

Porte-crayon, *s. m. Teeken-pen*, s. f. *koherlje voór potlood enz.*, s. n.

Porte-croix, *s. m. Kruys-draeger.*

Porte-crosse, *s. m. Staf-draeger.*

Porte-culotte, *s. f.* (gem.) *Vrouw die de broek draegt, die den baes speélt.*

Porte-Dieu, *s. m. Gods-draeger, Priester die het Allerheyligste draegt.*

Digitized by Google

Porte-drapeau, *s. m. Vaendrik, vendel-draeger.*

Portée, *s f. Dragt (van jongen der dieren)* s. f. — *bereyk*, s. n. A la portée du canon. *Onder het bereyk van het geschut.* Hors de portée. *Buyten scheut, buyten het bereyk des geschuts.* A portée *By de hand. by der hand.* — *Bereyk, begryp, vermogen, verstand*, s. n. *kragt, bekwaemheyd*, s. f. Cela passe la portée de son esprit. *Dat gaet zyn verstand te boven.* — (bouw-k.) *Dragt, rust (van eenen balk, rib enz.)* — *lengte, wytgestrektheyd*, s. f. Cette poutre plie dans le milieu, parce qu'elle a trop de portée. *Dien balk buygt in het midden, om dat hy te lang draegt.* — (muziek) *Régel van vyf liniën (waer op de nooten geteekend staen)* s. m.

Porte-enseigne, *s. m.* (oud) *Vaendrik, vendel-draeger.*

Porte-épée, *s. m. Dégen-gordel, draegband van eenen dégen.*

Porte-éperon, *s. m. Hiel-leër (aen eene leërs)* s. n.

Porte-étendard, *s. m. Standaerd-draeger (der ruytery)* s. m. — *leëre hoos (daer den standaerd in rust)* s. f.

Porte-étriers, *s. m Stygbeugel-riem, riem der stygbeugels.*

Porte étrivières, *s. m. plur. Vierkante yzere ringen (aen beyde de kanten van den zadel waer aen de stygbeugel-riemen vast zyn).*

Porte-faix, *s. m. Pak-draeger, zak-draeger, last-draeger.*

Porte-feuille, *s. m. Portefolie, brief-tessche, tessche (om printen* of *papieren in-te-leggen)* s. f.

Porte-huilier, *s m. Olie- en azyn-gerief*, s. f.

Porte-lettre, *s. m Brief-tessche*, s. f.

Porte-lumière, *s. m. Licht-draeger.*

Porte-malheur, *s. m* (gem.) *Ongeluk-aenbrenger, ongeluks vogel.*

Porte-manteau, *s. m. Valies*, s. n. *mantel-zak*; — *kap-stok*, s. m.

Porte-mèche, *s. m. Lont-stok.*

Portement de croix, *s. m. Kruys-draeging, schildery* of *print die de kruys-draeging van Christus verbeeld*, s. f.

Porte-mors, *s. m. Leëren die het gebit aen den toom houden*, s. n. plur.

Porte-mouchettes, *s. m. Keërs-snutter-bakskes, snutter-bakskes*, s n.

Porte-mousqueton, *s. m. Karabyn-haek*; — *haek (aen de kétens der zak-uerwerken).*

Porte-pièce, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Doórslag (om gaten in de schoenen te slaen).*

Porter, *v. a. Draegen.* Porter l'épée. *Den dégen draegen.* Porter un habit de soie *Een zyde kleed draegen.* — *Voortbrengen.* Cet arbre porte de bons fruits. *Dien boom brengt goede vrugten voort.* — (wapen-k.) *Voeren*; — *houden.* Porter les pieds en dehors. *De voeten buytenwaerts houden.* — *Brengen, aendryven, vervoeren.* Les mauvaises compagnies l'ont porté à la débauche. *De kwaede gezelschappen hebben hem tot de ongebondenheyd gebragt.* Porter quelqu'un à la vertu. *Imand tot de deugd aendryven.* — *Brengen, uytbreyden, uytstrekken.* Ce Prince a porté ses armes jusque dans le cœur du pays ennemi. *Dien Prins heeft zyne wapenen uytgebreyd tot in het midden van 's vyands land.* C'est porter la vengeance trop loin. *Dat is de wraek te verre brengen.* Porter loin ses espérances. *Zyne hoóp verre uytstrekken.* — *Lang zyn.* Cette poutre porte trente pieds. *Dien balk is dertig voeten lang.* Porter en procession. *In processie omdraegen.* Il lui porta un coup d'épée. *Hy bragt hem eenen steek toe.* Porter respect à quelqu'un. *Imand eerbied bewyzen.* Porter envie. *Benyden, nyd toedraegen.* Porter bateau. (spr. van rivieren) *Bevaerbaer zyn.* Porter la main à l'épée, au chapeau etc. *De hand slaen aen den dégen, aen den hoed enz.* Porter ses regards, porter sa vue. *De oogen wenden, de oogen keeren, de oogen slaen.* Porter la santé de quelqu'un. *De gezondheyd van imand drinken.* Porter la parole. *Het woórd voeren.* Porter quelqu'un. *Imand voórstaen* of *begunstigen.* Porter patiemment son malheur. *Zyn ongeluk verduldighyk verdraegen.* Le porter haut. *Zich trots aenstellen.* Porter l'air d'un fripon. *Er uytzien als eenen guyt.* Porter bonheur. *Geluk bybrengen.* Porter coup. *Zyne werking doen, raek zyn, van gewigt zyn*; ook *nadeelig zyn, schade veroorzaeken.* Porter ses pas en quelque lieu. *Ergens naer toe gaen.* Porter parole. *Zyn woórd geëven, verzekering geëven.* Porter témoignage. *Getuygenis geëven.* Porter un jugement *of* son jugement de quelque chose *of* sur quelque chose. *Zyn oórdeel ergens over stryken* — *v. a. et n. Luyden, behelzen, melden, inhouden.* L'édit porte que les étrangers... *Het plakkaert luyd dat de vreemdelingen...*

Digitized by Google

Porter, *v. n.* (van geschut spreek.) *Draegen, bereyken; — treffen; — draegen, steunen, rusten.* Tout l'édifice porte sur ces colonnes. *Geheel het gebouw rust op die zuylen.* Le vaisseau porte au sud. *Het schip stevent zuydwaerds.* Être porté au changement. *Tot verandering genégen zyn.* Être porté d'amitié pour quelqu'un. *Imand genégen zyn.*

Se porter, *v. r. Zich voegen, zich gedraegen.* Il s'y est porté en homme de cœur. *Hy heeft zich gedraegen als eenen man van moed. — Geneygd* of *genégen zyn, overhellen.* v. n. Se porter au bien. *Tot het goed geneygd zyn.* Se porter avec ardeur à quelque chose. *Iets met iver ondernemen.* Se porter bien. *Welvaeren, wel te pas zyn.* Se porter mal. *Niet wel te pas zyn.* Se porter mieux. *Béter te pas zyn.*

Portereau, *s. m. Schort, schof (in eene beek om het water op-te-stygen)* s. n.

Porte-trait, *s. m. Leéren riem om de streng van een peérd op-te-houden.*

Porteur, euse, *s. m. et f. Brenger, draeger: brengster, draegster.* Porteur de lettres. *Brief draeger.* Porteur d'une lettre de change. *Houder* of *tooner van eenen wissel-brief.*

Porte-vent, *s. m. Wind-buys (in een orgel)* s. f.

Porte-verge, *s. m. Roey-drager, staf-draeger (in eene kerk).*

Porte-voix, *s. m. Spreek-trompet, spreek-buys,* s. f. *roep-hoorn,* s. m.

Portier, ière, *s m. et f. Poortier, deur-wagter: poortieresse.*

Portière, *s. f. Portel (van eene koets) — deur-gordyn.*

Portion, *s. f. Deel,* s. n. *portie,* s. f. Portion congrue *(zoek)* Congru, ue.

Portique, *s. m. Overdekte* of *overwelfde gaendery door pilaeren ondersteund,* s. f. Le portique. *De stoïksche school, de leering van Zeno.*

Portor, *s. m. Zwarten marmer met goud-geele aderen.*

Portraire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Traire*) (oud) *Uytschilderen, portraiteeren.*

Portrait, *s. m. Afbeeldsel, portrait,* s. n. *afbeelding van imands figuer* of *aerd,* s. f. Portrait flatté. *Portrait dat imands gebreken verkleynt.* Portrait chargé. *Portrait dat imands gebreken vergroot.*

Portraiture, *s. f.* (oud) *Afbeeldsel, portrait,* s. n. — *konst van portraiten te maeken,* s. f. Livre de portraiture. *Boek dat alle de lichaems deelen leert teekenen.*

Portugais, aise, *s. m. et f. Portugees: portugeesche. — adj. Portugeesch.* Le portugais, *s. m.* La langue portugaise. *De portugeesche taal,* s. f. *het portugeesch,* s. n.

Portugal, *s. m.* (koningryk) *Portugael.*

Portu'an, *s. m. Boek dat de ligging der zee-havens, keepen en kusten beschryft,* s. n.

Posage, *s. m. Het stellen, het leggen, het opregten,* s. n.

Pose, *s. f.* (metsers w) *Het stellen, het leggen (van groote bouw-steenen)* s. n. — (oorlogs w.) *schildwagt (die men stelt als den taptoe geslaegen is)* s. f. Caporal de pose. *Kaporael die de schildwagten opleyd en afhaelt.*

Posé, ée, *adj. Stil, geschikt, zédig, bedaerd.* Enfant posé. *Geschikt kind.*

Posément, *adv. Langzaem, maetiglyk, zonder zich te haesten.*

Poser, *v. a. Stellen, zetten, leggen, plaetsen.* Poser les fondemens d'une église. *Den grondslag leggen van eene kerk.* Poser les armes. *De wapens nederleggen. — Vaststellen, veronderstellen.* Ceci posé. *Dit vastgesteld zynde. — v. n. Draegen, steunen, rusten.* La poutre ne pose pas assez sur le mur. *Den balk rust niet genoeg op den muer.* Poser en fait. *Voor vast stellen, voóruytstellen, voórronderstellen.*

Poseur, *s. m.* (metsers w.) *Legger, steller (van groote bouw-steenen).*

Positif, *s. m.* (spraek-k.) *Stellenden trap, positivus,* s. m. — *byorgeltje, kleyn orgel aen een groot orgel,* s. n.

Positif, ive, *adj. Weezenlyk, waer, stellig, daedelyk, vast, zeker, uytdrukkelyk.* C'est une chose positive. *'T is eene zekere zaek.* Le droit positif. *Het geschreéve recht.*

Position, *s. f. Stand,* s m. *geldgenheyd; —* (school-w.) *stelling, vaststelling,* s. f. *grond-régel,* s. m.

Positivement, *adv. In der daed, weezenlyk, zeker, stelligiyk, vast; — uytdrukkelyk.*

Pospolite, *s. f. Poolschen adel ten oorlog verzameld,* s m.

Possédé, ée, *adj et subst. Bezeten, beduyveld, met den duyvel bezeten.*

Posséder, *v. a. et n. Besitten, genieten, in eygendom besitten* of *hebben.* La colère le possède souvent. *De*

Digitized by Google

gramschap overheerscht hem veeltyds. — *v. r. Zich zelven meester zyn, zich doór zyne driften niet laeten vervoeren.*

Possesseur, *s. m. Bezitter, eygenaer, genieter.*

Possessif, *adj. m.* (spraek-k.) Pronom possessif. *Bezittend voórnaemwoórd.*

Possession, *s. f. Bezitting, genieting,* s. f. *bezit, genot,* s. n. — (kerkelyk w.) *bezétenheyd (van den duyvel)* s. f.

Possessoire, *s. m.* (recht) *Recht van bezitting,* s. n. — *adj. Van het recht van bezitting.*

Possessoirement, *adv.* (recht) *Volgens het recht van bezitting.*

Posset, *s. m.* (engelschen drank) *Bier-melk, melk die met bier of wyn gekarteld word,* s. f.

Possibilité, *s. f. Mogelykheyd, gebeurlykheyd.*

Possible, *adj. Mogelyk, gebeurlyk.* — *s. m.* Je ferai tout mon possible. *Ik zal myn uyterste best doen.* — *adv.* (oud) *Misschien.*

Post-communion, *s. f.* (gebed in de Misse) *Post-communie.*

Postcrit, *s. m. Post-scriptum, naschrift, aenhangsel (dat men onder het slot van eenen brief schryft)* s. n.

Postdate, *s. f. Laetere dag-teekening.*

Postdater, *v. a. Laeter dag-teekenen.*

Poste, *s. m.* (oorlogs w.) *Standplaets;* — *wagt, schildwagt,* s. f. Poste avancé. *Voórpost, voórwagt.* — *Ampt,* s. n. *bediening,* s. f.

Poste, *s. f. Post;* — *postery,* s. f. *post-huys,* s. n. — *post-bode;* — *kleynen fuziek kogel* of *pistoól-kogel,* s. m. Acheter à poste. *Koopen op voórwaerde van op gestelde tyden te betaelen.*

Poster, *v. a. Plaetsen, stellen.*

Postérieur, eure, *adj. Laeter, jonger, nieuwer, van laetere dagteekening.* Partie postérieure de la tête. *Agterdeel des hoofds.*

Postérieurement, *adv. Naderhand, laeter, daer na.*

Postériorité, *s. f. Laeterheyd.* Postériorité de date. *Laeterheyd van dagteekening.*

Postérité, *s. f. Nakomelingschap, nageslacht,* s. n. *nazaeten, nakomelingen,* s. m. plur.

Posthume, *adj. et s. m.* Enfant posthume. *Kind dat na de dood zyns vaders ter wéreld is gekomen.* Ouvrage posthume. *Werk in het licht gegeven na de dood van den schryver.*

Postiche, *adj. Naderhand bygevoegd;* — *valsch, niet natuerlyk.*

Postillon, *s. m. Post, post-ryder, post-knegt;* — *voórryder (van een rytuyg).*

Post-scriptum, *s. m.* (latynsch w.) (*zoek*) Postcrit.

Postulant, ante, *s. m. et f. Verzoeker: verzoekster.* Avocat postulant. *Avocaet die nog niet pladooyt.*

Postulateur, *s. m. Den geénen die gelast is met het proces van eene heyligverklaering te vervolgen.*

Postulation, *s. f. Verzoek,* s. n. *aenhouding om iets,* s. f.

Postuler, *v. a. Verzoeken.* — *v. n.* (recht) *Een proces vervolgen.*

Posture, *s. f. Lichaems stand,* s. m. *gesteltenis, houding des lichaems,* s. f. Se mettre en posture de se défendre. *Zich te weér stellen.*

Pot, *s. m.* (maet van twee pinten) *Pot;* — *pot,* s. m. *kan,* s. f. Pot à bière. *Bier-pot, bier-kan.* Un pot de bière. *Eenen pot bier.* Pot à fleurs. *Bloem-pot pot om bloemen in-te-zetten.* Pot de fleurs. *Bloem-pot, pot waer in bloemen zyn.* Pot à l'eau (*en niet* pot à eau). *Pot om water in-te-doen.* Un pot d'eau. *Eenen pot water.* Pot de chambre. *Water-pot, kamer-pot, pis-pot.* Pot à feu. (oórlogs w.) *Vuer-pot;* ook (vuerwerkers w.) *stinkpot, springpot.* Pot pourri. *Mengelmoes van opgewarmden kost;* ook (fig.) *mengelmoes van schriften enz.* Faire un pot pourri. *Alles ondereenmengen* of *verwarren.* Découvrir le pot aux roses. *Agter het geheym komen;* ook *het geheym openbaeren.* Payer les pots cassés. *Iets bezuuren of bekoopen;* ook *het gelag* of *de kosten betaelen.*

Pot-en-tête *of alleenlyk* pot, *s. m. Helm, storm-hoed.*

Potable, *adj. Drinkbaer.*

Potage, *s. m. Sop,* s. f. Potage à la viande. *Vleesch-sop, vleesch-nat.* Potage au lait. *Melk-sop.* Potage aux choux. *Kool-sop.* Potage aux herbes. *Warmoes, potagie.*

Potager, *s. m. Moes-hof;* — *stoófpot,* s. m. — *keuken-forneys,* s. n.

Potager, ère, *adj.* Jardin potager. *Moes-hof.* Herbes potagères. *Moeskruyden.*

Potamide, *s. f.* (fabel-k.) *Riviernimf.*

Digitized by Google

Potamogéiton, s. m. (plant) *Fontayn-kruyd, zwem-kruyd zwam-kruyd* s. n.

Potasse, s. f. *Potasch, potassche.*

Pote adj. f. (gem.) Main pote. *Styve of verkleumde hand.*

Poteau, s. m. *Paal. post styl, staek.*

Potée, s. f. *Eenen pot vol*, s. m. — *ten-assche*; — *aerde (om metael in te gieten* s. f.

Potelé, ée, adj. *Malsch. poezelig, vleezig.* Joues potelées. *Malsche kaeken.*

Potelet, s. m. *Postje. styltje* s. n.

Poteleur, s. m. *Tapper (die by de kleyne maet wyn bier enz. verkoopt).*

Potelot, s. m. (*zoek*) Mine de plomb.

Potence, s. f. *Galg mik*, s. f. — *stutsel (om iets te ondersteunen)* s. n. — *arm (om iets aen te hangen)* s. m. — *kruk (daer de kreupelen op gaen)* s. f.

Potencé, ée adj. (wapen-k.) Croix potencée. *Gekrukt kruys.*

Potentat, s. m. *Mogendheyd*, s. f. *vorst* s. m.

Potentiel, elle, adj. (geneés-k.) Cautère potentiel. *Geneésmiddel dat zonder heet te maeken brand* of *ineét.*

Potentiellement, adv. (geneés-k.) *Op eene zonder vuer brandende* of *ineétende wyze.*

Potentille (plant) (*zoek*) Argentine.

Poterie, s. f. *Aerde-werk*, s. n. Poterie plombée. *Gleyze-werk, aerde-werk dat verlood is.* Poterie d'étain. *Tenne-werk.*

Poterne, s. f. (vestingbouw-k.) *Sluypdeur, heymelyke poort (om uytvallen te doen).*

Potier, s. m. *Potbakker.*

Potier d'étain, s. m. *Tingieter, tengieter.*

Potin, s. m. *Geél koper*, s. n.

Potion, s. f. (geneés-k.) *Drank*, s. m. Potion médicinale. *Geneés-drank.*

Potiron, s. m. (gewas) *Groote kampernoelie*, s. f. — *soórt van ronde pompoen.*

Pou (*plur.* poux) s. m. *Luys*, s. f.

Pouacre, s. m. (gem.) *Luysbos, luyshond.* — adj. *Luyzig, zeer vuyl.*

Pouce, s. m. *Duym (van de hand).* Jouer du pouce. *Geld tellen.* — (gedeelte van eene voet-maet) *Duym*

Poucier, s. m. *Duymstuk*, s. n. *duymeling (die den duym van sommige werklieden bedekt)* s. m.

Pou-de-soie, s. m. *Zékere zyde stoffe.*

Pouding, s. m. (engelsch gebak) *Podding.*

Poudre, s. f. *Stof, poeder, poeyër*, s. n. Réduire en poudre. *Tot stof brengen.* Poudre d'or. *Goud-stof, goud-poeyër.* Poudre médicinale. *Geneés-poeyër.* Poudre à verre (*zoek*) Santoline. Jeter de la poudre aux yeux. (fig.) *Verblinden. doór valschen schyn bedriegen.* — *Poeder, poeyër, hair-poeyër*, s. n. Mettre de la poudre. *Poeyër in het hair doen.* — *Bus-kruyd, bus-poeyër, schiet-poeyër*, s. n. Poudre d'amorce. *Laed-kruyd. fyn bus-kruyd.* — *Poeyër, zand (dat men op het geschrift strooyt)* s. n.

Poudrer, v. a. *Poeyeren, bepoeyeren.*

Poudrette, s. f. (hoveniers w.) *Kort mest*, s. n.

Poudreux, euse, adj. *Stoffig, stofferig. vol stof, bestoóven.*

Poudrier, s. m. *Bus-kruydmaeker*; — *bus-kruyd-verkooper*; — *hair-poeder-maeker*; — *hair-poeder-verkooper*; — *zand-koker*, s. m. *zand-doosken*, s. n.

Pouf! *interj. Pof.*

Pouf, adj. m. (steenhouwers w.) Marbre pouf. *Marmer die morzelt.*

Pouffer, v. n. (gem.) Pouffer de rire *Bersten van lachen.*

La Pouille, s. f. (landschap) *Apuliën.*

Pouillé, s. m. *Lyst van alle kerkelyke bedieningen (van een bisdom, provincie enz.)*

Pouiller, v. a. (gem.) *Uytschelden.* — v. r. *Malkander uytschelden*; ook *zich luyzen, zyne luyzen vangen.*

Pouillerie, s. f. *Plaets in een gasthuys daer de kleederen der armen bewaerd worden.*

Pouilles, s. f. plur. (gem.) *Smaed-woórden, scheld-woórden* s. n. plur. Il lui a chanté pouilles. *Hy heeft hem scheld-woórden gezeyd.*

Pouilleux, euse, adj. *Luyzig, luysagtig, vol luyzen.*

Pouillier, s. m. (gem.) *Kroeg, slegte herberg*, s. f.

Pouillis, s. m. (*zoek*) Pouillier.

Poulailler, s. m. *Kieken-kot*, s. n. — s. m. et adj. Marchand poulailler. *Kieken-verkooper.*

Poulain, s. m. *Veulen, jong poërd (onder de dry jaeren)* s. n. — *sleé (om zwaere lasten te vervoeren)* — *sleé (om vaten in den kelder af-te-laeten)* s. f. — (vénus-gezwel in de lies) (*zoek*) Bubon.

Poulaine, s. f. (schippers w.) *Galioen (van een schip)* s. n.

Poulan, s. m. (in sommige kaert-spélen) *Het geéne den kaert-geéver meer op eene kaert zet als de andere.*

Digitized by Google

Poularde, *s. f. Jong gemest kieken*, s. n.

Poule, *s. f.* (wyfken van den haen) *Kieken*, s. n. *hen*, *henne*. *hoen*, s. f. Poule d'eau. *Water-hen*. Poule d'Inde. *Kalkoensche hen*. Poule faisane *of* faisande. *Faisant-hen*. — (in het haert-spel) (*zoek*) Enjeu.

Poulet, *s. m. Jong kieken*, *kiekshen*, s. n. — (oud) *minne-brief*, s. m.

Poulette, *s. f. Jonge hen*. C'est une maîtresse poulette. (gem.) *'T is eene vrouw die den baes speelt.*

Poulevrin, *s. m.* ,*Laed-kruyd*, *laed-poeyer* (*voór het kanon*) s. n.

Pouliche, *s. f. Jonge merrie* (*onder de dry jaeren*).

Poulie, *s. f. Katrol*. Poulie moufiée. *Katrol met verscheyde schyven.*

Poulier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Met eene katrol ophyschen.*

Poulieur, *s. m. Katrolmaeker*; — *katrol-verkooper.*

Poulin, *s. m.* (*zoek*) Poulain.

Pouliner, *v. n. Veulens werpen.*

Poulinière, *adj.* Jument poulinière. *Merrie bezonderlyk geschikt om veulens te kweeken.*

Pouliot, *s. m. Katrolleken*, s. n. — (plant) *poley*, s. f.

Poulpe, *s. f.* (*zoek*) Pulpe.

Pouls, *s. m.* (spreek uyt *pou*) *Pols.*

Poumon, *s. m. Long*, *loos*, s. f. Avoir de bons poumons. *Eene sterke stem hebben.*

Poupard, *s. m.* (gem.) *Gebakerd kind*, *kind in de bussel*, s. n.

Poupart, *s. m.* (schelp-visch) *Soórt van krab.*

Poupe, *s. f. Agterkasteel*, *het agterste van een schip*, s. n. Avoir le vent en poupe. *Voór den wind zeylen*; ook (fig.) *gelukkig zyn.*

Poupée, *s. f. Pop*, *kermis-pop*, *speel-pop*, s. f. — (hoveniers w.) *soórt van enting*; — *hoofd* (*van eene draey-bank*) — *vlas dat op den kop van een spinne-wiel gewonden is*, s. n.

Poupelin, *s. m. Soórt van gebak met suyker en boter bereyd.*

Poupetier, *s. m. Poppenmaeker*; — *poppen-verkooper.*

Poupeton, *s. m. Een gestoófd van gekapt vleesch in dunne kalfs-sneeden gerold*, s. n.

Poupin, ine, *adj.* (gem.) *Te zeer oppetooyd.* — *s. m. Salet-jonker.*

Poupon, onne, *s. m. et f. Poezelagtig kind*, s. n.

Pour, *s. m.* Le pour et le contre. *Het voór en het tégen.*

Pour, *prép.* (reg. *accus.*) *Om*, *voór.* Pour sa science. *Om zyne geleerdheyd.* Pour moi. *Voór my* Pour cela. *Deer voór.* Pour cette raison. *Deshalven*, *derhalven*, *om die réden.* Quatre pour cent. *Vier ten honderd.* Pour lors. *Alsdan.* — *Naer.* Partir pour Rome. *Naer Roomen vertrekken.* — *Aengaende*. *wat betreft*. *wat aengaet.* Pour lui. *Wat hem aengaet.* Pour ce qui est de moi. (gem.) *Wat my betreft.* — *Tégen.* Pour l'année prochaine. *Tégen het aenstaende jaer.* — *Voór*, *in plaets van.* Il comparut pour son frère. *Hy verscheen in plaets van zynen broeder.*

Pour, *adv.* (voór een *adj.* staende in plaets van *quelque*, reg. *conj.*) *Hoe.* Pour grand que vous soyez. *Hoe groot gy ook zyt.*

Pour que, *conj.* (reg. *conj.*) *Om*, *ten eynde.* Vous m'avez négligé trop long-temps, pour que je puisse encore compter sur vous. *Gy hebt my te lang verzuymd*, *om nog staet op u te kunnen maeken.*

Pour peu que, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoe weynig dat.* Pour peu que vous m'aidiez, nous aurons bientôt fait. *Als gy my maer een weynig helpt*, *zullen wy haest gedaen hebben.*

Pour-boire, *s. m. Drink-geld*, s. n.

Pourceau, *s. m. Zwyn*, *verken*, s. n. Pourceau qu'on engraisse. *Mest-verken.* Pourceau de mer. *Zee-verken.*

Pourchasser, *v. a.* (oud) *Najaegen*, *tragten te bekomen.*

Pourfendeur, *s. m.* (oud) *Eenen die imand met eenen sabel-slag doórklieft.*

Pourfendre, *v. a.* (oud) *Met eenen sabel-slag klieven* of *doórklieven.*

Pourir, etc. (*zoek*) Pourrir etc.

Pourparler, *s. m. Onderhandeling*, s. f. *gespreek*, *mond-gespreek*, s. n.

Pourpier, *s. m.* (plant) *Postelyn*, *porcelyn*, s. f. Pourpier doré. *Goód porcelyn.*

Pourpoint, *s. m. Wambas*, s. n. *borst-rok*, s. m. Remplir son pourpoint. (spreekw.) *Zynen bast vullen*, *wel schransen.*

Pourpointerie, *s. f. Wambasmaekery.*

Pourpointier, *s. m. Wambasmaeker*; — *wambas-verkooper.*

Pourpre, *s. m. Purper*, *purper koleur*, s. n. Cette étoffe est d'un beau pourpre. *Die stoffe is van een schoon purper.* Teindre en pourpre *Purperen*, *purper verven.* — (ziekte) *Purper-koórts*, s. f.

Digitized by Google

purper-ruer, s. n. — (schelp-visch) *purper-visch*, s. m. — *Purperagtig koleur (der bloemen)*. — *s. f.* (kostelyke verve) *Purper*, s. n. La pourpre de Tyr. *Tirisch purper*. La pourpre des Empereurs. *Het purper der Keyzeren*. La pourpre romaine. *Het roomsch purper*.

Pourpré, ée, *adj. Gepurperd*, *purperagtig*, *purpervervig*. Fièvre pourprée. *Bluts-koórts*, *purper-koórts*. Rouge pourpré. *Purper-rood*.

Pourprer, *v. a. Purperen*, *purper verven*.

Pourprin, *s. m. Purperagtig koleur (der bloemen)* s. n.

Pourpris, *s. m.* (oud) *Omvang*, *omtrek*, s. m. — (dicht-k.) *verblyf*, s. n.

Pourquoi, *s. m.* (gem.) *Rêden*, *oorzaek*, s. f.

Pourquoi, *adv. Waerom*.

C'est pourquoi, *conj.* (reg. *indic.*) *Daerom*, *deshalven*, *overzulks*.

Pourri, *s. m. Het rot*, s. n.

Pourri, ie, *adj. Rot*, *verrot*. Membre pourri. *Rot lid*.

Pourrir, *v. a. Doen rotten*. L'eau pourrit le bois. *Het water doet het hout rotten*. Le jus de réglisse pourrit *of* fait pourrir le rhume. *Het sap van zoet-hout doet de verkoudheyd lossen*. — *v. n. et r. Rotten*, *verrotten*, v. n.

Pourriture, *s. f. Verrotting*, *rottigheyd*, *rotheyd*.

Poursuite, *s. f. Najaeging*, *navolging*, *vervolging*, *naloeping*. Il est à la poursuite des ennemis. *Hy is de vyanden gaen najaegen*. — *Najaeging*, *aenhouding*, s. f. *aenhoudend verzoek*, s. n. Il a obtenu cet emploi après deux ans de poursuite. *Naer een aenhoudend verzoek van twee jaeren heêft hy dat ampt verkreégen*. — *s. f. plur. Het vervolgen eener zaek (in recht)* s. n.

Poursuivant, *s. m. Verzoeker*, *aenhouder*, *najaeger*.

Poursuivre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Suivre*) *Vervolgen*, *naloopen*, *najaegen*, *nazetten*, *naryden*, *op de hielen zitten*. Poursuivre vivement les ennemis. *De vyanden hévigblyk vervolgen*. Poursuivre quelqu'un en justice. *Imand in het recht vervolgen*. — *Aenhouden*, v. n. *verzoeken*, v. a. Poursuivre une charge. *Om een ampt aenhouden*. — *Vervoorderen*, *voortzetten*. Poursuivre un ouvrage qu'on a commencé. *Een werk*, *het welk men begonst heêft*, *vervoorderen*.

Pourtant, *adv. Niet te min*, *nogtans*, *egter*, *éven wel*, *toch*.

Pourtour, s. m. (bouw-k.) *Omtrek*, s. m. *dikte*, s. f.

Pourvoir, *v. n. irrég.* (*word geconj. als* Voir, *uytgenomen in de volgende tyden*: Je pourvus. Je pourvoirai. Je pourvoirois. Que je pourvusse) *Voórzien*, *beschikken*, *bezorgen*. On y pourvoira. *Men zal er in voórzien*. Pourvoir à un bénéfice. *Een geestelyk ampt vergeéven*. — *v. a. Bezetten*, *voórzien*. Pourvoir une ville d'une forte garnison. *Eene stad met eene sterke bezetting voórzien*. Ce père a bien pourvu tous ses enfans. *Dien vader heêft alle zyne kinderen wel uytgezet*. Pourvoir quelqu'un d'une charge. *Imand met een ampt voórzien* of *imand een ampt geéven*. Se pourvoir en justice *of alleenlyk* se pourvoir, *v. r. Zich op het recht beroepen*.

Pourvoirie, *s. f. Leéftogt-plaets (in de groote huyzen)*.

Pourvoyeur, *s. m. Leéftogt-bezorger*, *léverancier*, *proviand-meester*.

Pourvu, *s. m. Eenen die met een kerkelyk ampt voórzien is*.

Pourvu que, *conj.* (reg. *conj.*) *Als*, *mits*, *mits dat*, *als maer*, *zoo maer*.

Pousse, *s. f. Scheut*, *tak (van eene plant)* s. m. — (peêrde-ziekte) *dampigheyd*, s. f.

Pousse-balle, *s. m. Kogel-aendryver*, s. m. *werktuyg om de kogels van een karabyn aen-te-dryven*, s. n.

Pousse-cul, *s. m.* (gem.) *Dieflyder*.

Poussé, ée, *adj. Gestooten*, *voortgestooten*, *gedouwen*, *gedrongen*. — Vin poussé. *Wyn die buyten tyd gegist heêft*. Cheval poussé de nourriture. *Peêrd dat zich overeéten heêft*.

Poussée, *s. f.* (bouw-k.) *Het drukken* of *het dringen van een gewelf (op de mueren daer het op rust)* s. n. Donner la poussée à quelqu'un. (gem.) *Imand verveêrd maeken* of *agtervolgen*.

Pousser, *v. a. Stooten*, *schuyven*, *voortstooten*, *douwen*, *dringen*, *voortdryven*. Pousser du coude. *Met den elleboóg stooten*. — *Voortzetten*, *vervolgen*, *bevoorderen*. Pousser le travail. *Het werk voortzetten*. Pousser ses succès. *Zyn geluk bevoorderen*. — *Insloen*, *indryven*. Pousser un clou dans une muraille. *Eenen nagel in den muer slaen*. — *Uytzetten*, *langer maeken*. Il faut pousser ce mur plus loin. *Men moet dien muer wyder uytzetten*. — *Aenporren*, *aendryven*, *brengen*, *beweégen*.

Digitized by Google

On l'a poussé à se battre. *Men heéft hem tot vegten aengepord.* — *Dringen, praemen.* Pousser vivement quelqu'un dans une dispute. *Imand heviglyk praemen in eenen twist* — *Voorthelpen, begunstigen.* C'est son ami qui l'a poussé. *'T is zynen vriend die hem heéft voortgeholpen* Pousser un cheval. *Een peêrd aenzetten* of *de spoóren geéven.* Pousser l'ennemi. *Den vyand doen wyken.* Pousser un coup d'épée à quelqu'un *Imand eenen dégen-steék toebrengen.* Pousser sa voix. *Zyne stem verheffen.* Pousser quelqu'un à bout. *Imand geweldig aenvallen, tot het uyterste brengen;* ook *imand botmuylen.* Pousser une raillerie, pousser un raisonnement trop loin. *Eene spotterny, eene redneering te verre dryven* of *brengen* Pousser des cris. *Schreeuwen.* Pousser des soupirs *Zugten.*

Pousser, *v. n. Uytschieten, scheuten krygen, uytspruyten uytbotten.* Ces fleurs commencent à pousser. *Die bloemen beginnen uyt-te-schieten.* La cavalerie pousse aux ennemis *Het peêrde-volk rukte op den vyand aen* Pousser à la roue. (gem.) *Helpen, médewerken.* Ce mur pousse en dehors. *Dien muer zet zich uyt* of *maekt eene bogt.* — *Zynen weg vervoorderen.* — (van peêrden spr.) *Dampig zyn.* — *v. r. Zich vervoorderen, zyn best doen tot vervoordering van zyn geluk.*

Poussier, *s. m. Boskoól-gruys*, s. n.

Poussière, *s. f. Stof*, s. n. Faire de la poussière. *Stuyven, stof maeken* Tirer quelqu'un de la poussière. *Imand uyt den nood helpen*

Poussif ive, *adj* (van peêrden spr) *Dampig kortborstig.* — *subst.* (gem.) *Dampigen mensch*, s. m.

Poussin *s. m. Kieksken*, s. n.

Poussinière, *s. f.* (sterre-k.) *Zévenster.*

Poussoir, *s. m.* (tandmeesters werktuyg) *Tandstooter.*

Poussolane, *s. f. Tiras-aerde.*

Poutie, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Stof (op kleederen)* s. n.

Poutre, *s. f. Balk*, s. m.

Poutrelle, *s. f. Balksken*, s. n. *dunnen balk*, s. m.

Pouvoir, *s. m. Magt*, s. f. *vermogen*, s. n. Pouvoir exécutif *Uytwerkende* of *uytvoerende magt, magt van de wetten te doen uytvoeren* Ce Prêtre a reçu des pouvoirs. *Dien Priester heéft de magt ontfangen van biegt te hooren.* Plein-pouvoir. *Volle magt.* Il a reçu des pleins-pouvoirs. *Hy heéft volle magt gekreégen.*

Pouvoir, *v. a. et n. irrég.* (Je puis of je peux, tu peux, il peut; nous pouvons, vous pouvez, ils peuvent. Je pouvois. Je pus, tu pus, il put; nous pûmes, vous pûtes, ils pusent. Je pourrai. Je pourrois. Que je puisse. Que je pusse. Pouvant; pu) *Kunnen, mogen, vermogen.* Il peut tout. *Hy kan alles.* Je n'en puis plus *Ik kan het niet meer uytstaen* of *ik kan het niet langer uythouden.* Cela se peut *Dat kan zyn.* Il se pourroit bien faire. *Het zou wel konnen geschieden.*

Pozzolane, *s. f. Tiras-aerde.*

Pragmatique *adj et s. f.* Pragmatique sanction. *Verordening* of *schikking in kerkelyke zaeken;* — *ordonnantie van Karel VII Koning van Vrankryk nopende de geestelyke ampten en andere kerkelyke zaeken.*

Prague. (stad) *Praeg.*

Prairial, ale, *adj.* (kruyd-k.) *In de weyde groeyend.*

Prairie, *s. f. Wey, weyde*, s. f. *wey-land*, s. n. *beémd, dries*, s. m.

Praline, *s. f Bruyne suyker-amandel.*

Praliner, *v. a. In suyker bakken.*

Prame, *s. f.* (vaertuyg, *Praem.*

Praxe, *s. f.* (kostelyk gesteente) *Groenagtigen smaragd* s. m.

Praticable, *adj Bruykbaer, gebruykbaer, dat gebruykt kan worden dat in het werk kan gesteld worden;* — *doenelyk, uytvoerlyk, mogelyk.* Cet homme n'est pas praticable. *'T is eenen ongezelligen mensch.*

Praticien, *s m. Practizyn, advocaat, rechts-geleerden;* — *ervaren geneesmeester.*

Pratique, *s. f. Oeffening*, s. f. *gebruyk*, s. n. Il faut joindre la pratique à la théorie. *Men moet de oeffening by de beschouwing voegen.* Mettre en pratique *Werkstellig maeken, in het werk stellen.* — *Neering, kalandisie*, s. f. — *kalant*, s. m. — *pratyk, recht-kunde, rechts-pleeging, rechts-oeffening*, s. f. — *de papieren die onder eenen procureur* of *notaris berusten*, s n. plur. — *s. f. plur. Geheyme gemeenschap* of *onderhandeling*, s. f.

Pratique, *adj. Oeffenend, beöeffenend, werkelyk, daedelyk, het geene in de oeffening (maer niet in de bespiegeling) bestaet.* Géométrie pratique. *Oeffenende meêt-kunde.* Morale pratique. *Werkelyke zéde-kunde.*

Digitized by Google

Pratiquement, *adv. Op eene oeffenende wyze, in de oeffening.*

Pratiquer, *v. a. Oeffenen, pleegen, in het werk stellen, uytwerken, bewerken, betragten; — omgaen, verkeeren, gemeenschap houden.* Pratiquer les honnêtes gens. *Met eerlyke lieden verkeeren. — Omhoopen, ompraeten; — stellen, maeken, te wége brengen, uytspaeren.* On y a pratiqué un petit escalier. *Men heeft daer eenen kleynen trap gesteld.* Pratiquer des intelligences. *Heymelyke verstandhoudingen zoeken te verkrygen. — v. n. Practizeëren, de pleyt konst oeffenen.*

Pré, *s. m Wey, weyde,* s. f. *beëmd, dries,* s. m. *wey-land,* s. n. Se porter sur le pré. *Zich ter bestemde plaets begeëven (voór een twee-gevegt).*

Préadamite, *s. m.* (naem van eene secte) *Préadamiet, eenen die gelooft dat er voór Adam menschen geweest hebben.*

Préalable, *s. m. et adj. Voórafgaende.* Au préalable (*zoek*) Préalablement.

Préalablement, *adv. Voórafgaendelyk, eerstelyk, voór af, van te voóren.*

Préambule, *s. m. Voórréde, inleyding,* s. f.

Préau, *s. m. Opene plaets (van eene gevangenis)* s. f. — *pand-hof (van een klooster)* — (oud) *kleynen beëmd,* s. m.

Prébende, *s. f. Prébende,* s. f. *geestelyk ampt,* s. n. — *inkomst van een geestelyk ampt,* s. f.

Prébendé, ée, *adj. et s. Eene prébende bezittende, die een geestelyk ampt heeft.*

Prébendier, *s. m. Prébendaris, bebezitter van een geestelyk ampt.*

Précaire, *adj. Geleend, verleend, vergund, afhangelyk.* Autorité précaire. *Geleend gezag.*

Précaire, *s. m.* (recht) Posséder par précaire. *In togt bezitten.*

Précairement, *adv. By vergunning, met toelaeting.*

Précaution, *s. f. Voórzorg, omzigtigheyd.*

Précautionné, ée, *adj. Voórzigtig, omzigtig.*

Précautionner, *v. a. Op zyne hoede doen zyn, waerschouwen* Précautionner les fidèles contre l'erreur. *De gelooviigen op hunne hoede doen zyn tégen de dooling. — v. r. Omzigtig zyn, voórzigtiglyk te werk gaen, op zyne hoede zyn, v n. voórzorg gebruyken.*

Précédemment, *adv. Alvoórens, te voóren, voór af, voórgaendelyk.*

Précédent, ente, *adj. Voórig, voórgaende*

Précéder, *v. a. Voórgaen voórstappen, eerder zyn.* Le musique précéda le soupé *Het avondmael wierd voórgegaen door de muzick. — Den voórrang hebben, de hoogere hand hebben.*

Préceintes, *s. f. plur.* (schippers w.) (*zoek*) Ceintes.

Précenteur, *s. m. Koormeester, voórzanger (in eene kerk).*

Précepte, *s. m. Les, leezing,* s. f. *voórschrift; — gebod,* s. n. Précepte de l'Eglise. *Kerk-gebod.*

Précepteur, *s. m. Leermeester, onderwyzer, bestierder (der jongheyd).*

Préceptoral, ale, *adj. Leermeesterlyk.*

Préceptorat, *s. m. Leermeesterschap.* s. n.

Préceptoriale, *adj. et s. f.* Prébende préceptoriale. *Weêrdigheyd in een dom-kapittel die deszelfs bezitter verpligt de jonge geestelyken te onderwyzen in de spraek-konst.*

Précession, *s. f.* (sterre-k.) *Schynbaere beweeging der vaste sterren naer het oosten (ten tyde der dag- en nagtevening).*

Préchantre, *s. m. Koormeester, voórzanger (in eene kerk).*

Prêche, *s. m.* (van de geréformeêrden spr.) *Prédikatie, prédikking,* s. f.

Prêcher, *v. a. et n. Preeken, prédikken, verkondigen.* Prêcher d'exemples. *Goede voórbeëlden geeven.*

Prêcheur, *s. m.* (schimpw.) *Slegten prédikant, preeker.*

Prêcheurs, frères prêcheurs, *s. m. plur. Prédikheeren, dominikaenermoniken.*

Précieuse, *s. f. Vrouw die al te gemaekt is in haere tael en manieren.*

Précieusement, *adv. Zorgvuldiglyk.*

Précieux, euse, *adj Kostelyk, dierbaer.* Le Sang précieux de Jésus-Christ. *Het dierbaer Bloed van Christus. — Gemaekt, styf, gedwongen.* Manières précieuses *Gemaekte manieren.*

Précipice, *s. m. Afgrond,* s. m. *style en gevaerlyke diepte,* s. f.

Précipitamment, *adv. Haestiglyk, drifftiglyk, voórbaerlyk.*

Précipitant, *s. m.* (schey-k.) *Iets dat de ontbonde stoffe naer benedden dryft.*

Précipitation, *s. f. Haeste, haestigheyd, verhaesting, overhaesting, voórbaerigheyd, drift, drifftigheyd,* s. f. — (schey-k.) *het zinken (der ontbonde stoffe)* s. n.

Digitized by Google

Précipité, *s. m.* (schey-k.) *Neérgedreéve ontbonde stoffe*, s. f. *néderslag*, s. m.

Précipité, ée, *adj. Verhaest, haestig, schielyk, voórbaerig.* Départ précipité. *Haestig vertrek.* Mercure précipité. *Gezuyverd kwikzilver.*

Précipiter, *v. a. Néderstooten, néderwerpen, van boven néderstmyten*; — *haesten, verhaesten, haestiglyk doen*; — (schey-k.) *naer den grond dryven, doen zinken.* — *v. r. Zich néderwerpen*, v. r. *afspringen*; ook *neérvallen*, v. n.

Préciput, *s. m.* (recht) *Voóruytgift*, s. f. *recht van voórrang (onder deelgenooten)* s. n.

Précis, *s. m. Kort begryp*, s. n. *korten inhoud*, s m.

Précis, ise, *adj. Juyst, stipt, precies, nauwkeurig.*

Précisément, *adv. Juyst, net, stiptelyk, nauwkeuriglyk, precies.*

Préciser, *v. a. Vaststellen, bepaelen.*

Précision, *s. f. Nauwkeurigheyd, stiptheyd, netheyd*; — (schoól-w.) *afzondering, afscheyding.*

Précoce, *adj. Vroeg, vroeg-ryp, ryp voór den tyd.* Fruits précoces. *Vroege vrugten.* Esprit précoce. *Vroeg verstand.* — *Voórbaerig.* Ce que vous dites-là, est précoce. *Het geéne gy daer zegt, is voórbaerig.*

Précoce, *s f. Vroege kriek.*

Précocité, *s. f. Rypheyd voór den tyd, vroege rypheyd.*

Précompte, *s. m.* (spreék uyt *précont*) (recht) *Voóruyt-afrékening*, s. f.

Précompter, *v. a.* (spreék uyt *préconté*) (recht) *Voóruyt afrékenen* of *in rékening brengen.*

Préconisation, *s. f.* (kerkelyk recht) *Voórstelling, préconisatie, berigt het welk eenen Cardinael aen den Paus en aen den kerkelyken raed doet nopens de bekwaemhéden van imand die tot een geestelyk ampt is verkoóren.*

Préconiser, *v. a. Uyt er maete pryzen* of *verheffen*; — (kerkelyk recht) *voórstellen. in den kerkelyken raed berigt van imands bekwaemheyd geéven die tot een geestelyk ampt is verkoóren.*

Précurseur, *s. m. Voórlooper, voórbode.*

Prédécédé, ée, *s. m. et f.* (recht) *Voóraflyvigen, eerst-gestorven.*

Prédécéder, *v. n. Voóroverlyden, eerst sterven.*

Prédécès, *s. m.* (recht) *Voóroverlyding, voóraflyvigheyd*, s. f.

Prédécesseur, *s. m Voórzaet.* Nos prédécesseurs. *Onze voórvaders, onze voórouders.*

Prédestination, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Prédestinatie, voórschikking (tot de zaligheyd)* s. f. — *noodlot*, s. n. *onvermeydelyke noodzaekelykheyd*, s. f.

Prédestiné, ée, *s. m. et f. Uytverkoórnen.* — *adj. Uytverkoóren.*

Prédestiner, *v. a.* (godsgeleerdh.) *Voórschikken, prédestineéren.*

Prédétermination, *s. f.* (godsgel.) *Voórbeweéging, werking doór welke God den menschelyken wil beweégt.*

Prédéterminer, *v. a.* (godsgeleerdh. van God spr.) *Den menschelyken wil beweégen.*

Prédial, ale, *adj.* (recht) *Van een erf-goed.* Rente prédiale. *Grond-rente.*

Prédicable, *adj.* (réde-k.) *Algemeen, dat aen meer als eene zaek toegepast kan worden.* (*B. V.* animal, *dier, het welk zoo wel van menschen als van beesten gezeyd kan worden*).

Prédicament, *s. m.* (réde-k.) *Soórt, schikking*, s. f. *slach*, s. n.

Prédicant, *s. m.* (schimpw.) *Protestantschen prédikant.*

Prédicateur, *s. m. Prédikant, prédiker, verkondiger (van Gods woórd).*

Prédication, *s. f. Het prédiken, het verkondigen (van Gods woórd)* s. n. *prédikatie. prédiking*, s. f.

Prédicatrice, *s. f. Preékster, vrouw die preékt (by de kwakers).*

Prédiction, *s f. Voórzegging.*

Prédilection, *s. f. Voórliefde, liefde waer doór den eenen meer bemind word als den anderen.*

Prédire, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Dire*, uytgenomen in den tweeden persoon plur. van het præs. Indic. *vous prédisez*; en in den tweeden persoon plur. van den Imperat. *prédisez*) *Voórzeggen, profeteéren.*

Prédominant, ante, *adj. Heerschend, overheerschend.*

Predominer, *v. n. Heerschen.* La charité prédomine dans les bons chrétiens. *De liefde heerscht in de waere christenen.* — *v. a. Beheerschen, overheerschen.* C'est l'intérêt qui le prédomine. *'T is den heblust die hem overheerscht.*

Prééminence, *s. f. Voórrang*, s. m. *voórrecht*, s. n. *voórtreffelykheyd*, s. f.

Prééminent, ente, *adj. Voórtreffelyk.*

Digitized by Google

Préétablir, *v. a.* (schoól-w.) *Voóraf vaststellen, voóruytstellen.*

Préexistant ante, *adj. Voórbestaende, voórweézend, dat eerder bestaet.*

Préexistence, *s f. Voórweézendheyd*, s. f. *het eerder bestaen*, s. n.

Préexister, *v. n. Voórzyn, eerder bestaen.*

Préface, *s. f. Voórréde*, s. f. *voórberigt*, s. n. — *préfacie* (*in de Misse*) s f.

Préfecture, *s f. Stédehouderschap, opperbestier; — opzigterschap der leerlingen* (*in de latynsche schoólen*) s. n.

Préférable, *adj. Béter, dat verdient voórgesteld te worden.*

Préférablement, *adv. By voórkeus.*

Préférence, *s. f. Voórrang, voórkeus*, s. m. *voórstelling*, s. f.

Préférer, *v. a. Den voórrang geéven, meer agten hooger agten, voórstellen, liever hebben.*

Préfet, *s. m. Stadhouder, opperbestierder; — opzigter der leerlingen* (*in de latynsche schoólen*).

Préfinir, *v. a.* (recht) *Bepaelen, vaststellen.*

Préfix, ixe, *adj. Bepaeld, bestemd, vastgesteld.*

Préfixion, *s. f.* (recht) Préfixion de délai. *Bepaeling van uytstel, bepaelde tyd-vergunning.*

Préfloraison, *s. f.* (kruyd k.) *Staet van eene bloem eer zy ontluykt*, s. m.

Pregnant, ante, *adj.* Douleurs prégnantes. *Hevige pynen.*

Préjudice, *s. m Benadeeling, schade, verongelyking* s f. *nadeel, agterdeel*, s. n. Au préjudice de son honneur. *Tot nadeel van zyne eer*

Préjudiciable, *adj. Nadeelig, hinderlyk, schadelyk.*

Préjudiciaux, *adj. m. plur.* (recht) Frais préjudiciaux. *Proces-kosten die voóraf moeten betaeld worden.*

Préjudiciel, elle, *adj.* (recht) Question préjudicielle. *Geschil dat voóraf moet gevonnist worden.*

Préjudicier, *v. n.* (word geconj als *Apprécier*) *Nadeelig zyn, schadelyk zyn, hinderlyk zyn* v. n. *verongelyken, benadeelen*, v a. La débauche préjudicie à la santé. *De ongebondenheyd is schadelyk aen de gezondheyd.*

Préjugé, *s. m. Voóroórdeel*, s. n. *opgevatten waen*, s. m. *verkeerde inbeélding*, s. f. — *voórteeken*; — (recht) *voóraf vonnis*, s. n. *provisie*, s. f.

Préjuger, *v. a. By gissing oórdeelen, gissen, vermoeden*; — (recht) *voóraf vonnissen, voórloopig vonnis stryken.*

Prélart, *s. m.* (schippers w.) *Geteérden zeyl-doek* (*om voór eene opening in een schip te hangen*).

Se prélasser, *v. r.* (gem.) *Defiig gaen*, v. n. *eenen trotsen gang hebben.*

Prélat, *s. m. Prelaet, kerk-voogd, hoogen geestelyken amptenaer.*

Prélation, *s. f.* (recht) *Recht waer doór de kinderen in de bedieningen van hunne vaders boven vremden opvolgen*, s. n.

Prélature, *s. f. Prelaetschap*, s. n. *kerk-voogdy*, s. f.

Prêle, *s. f.* (plant) *Peérde-steért, hatte-steért*, s m. *bies, schaef-strooy* (*daer men het hout méde glad vryft*) s. n.

Prélegs, *s. m.* (recht) *Legaet* (*die by testament voóruyt gemaekt word*) s. f.

Préleguer, *v. a.* (recht) *Voóruyt maeken, voóruyt légateéren.*

Prêler, *v. a Het hout biezen, met schaef-strooy glad vryven.*

Prélèvement, *s. m. Voóraf wegneéming*, s. f.

Prélever, *v. a. Voóraf wegneémen* of *afneémen.*

Préliminaire, *adj. Voór, voórafgaende.* Discours préliminaire. *Voórréde, voórberigt.*

Préliminaires de la paix, *s. m. plur. Préliminairen, voórafgaende vréde-onderhandelingen*, s. f. plur.

Préliminairement, *adv. Voórafgaendelyk.*

Prélire, *v a. irrég.* (word geconj. als *Lire*) (boek-drukkers w.) Prélire une épreuve. *Eene proef de eerste mael overleézen.*

Prélonge, *s. f. Lange en dikke koord* (*om het kanon op de bergen te trekken*).

Prélude, *s. m. Voórbode*, s. m. *voórteeken*; — (muziek) *voórspel*, s. n.

Préluder, *v. n.* (muziek) *Voórspeelen, een voórspel* of *voórbereyding maeken.*

Prématuré, ée, *adj. Voórbaerig, vroeg, ontydig.*

Prématurément, *adv. Voórbaeriglyk, ontydiglyk, voór den tyd.*

Prématurité, *s. f.* (word maer in het figuerl gebruykt) *Vroegrypheyd, voórbaerigheyd.* Prématurité d'esprit. *Vroegrypheyd van geest.*

Préméditation, *s. f. Overleg*, s. n. *overweéging, voórbedenking, voórdagt, beraedslaeging*, s. f.

Prémédité, ée, *adj. Voórbedagt, overlegd.*

Préméditer, *v. a. Voórbedenken, beraedslaen, overweégen, overleggen.*

Digitized by Google

Prémices, *s. f. plur.* *Eerstelingen*, *eerste vrugten*, s. f. plur. — (fig.) *beginsel*. s. n.

Premier, ière, *adj.* *Eerst*, *eersten* Au premier jour. *Eerstdags*. En premier lieu. *Voór eerst*, *eerstelyk* — *subst.* *Den eersten*, *de eerste*, *het eerste*.

Premièrement, *adv.* *Eerstelyk*, *ten eersten*.

Premier-né (*zoek onder*) Né, née.

Premisses, *s. f. plur.* (réde-k.) *Twee eerste stellingen* (*van eene sluytréde.*)

Prémontré, *s. m.* *Kanonik van het orden van Prémonstreyt.*

Prémotion, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Voórbeweéging*, *werking doór de welke God den menschelyken wil beweégt.*

Prémunir, *v. a.* *Voórzien*, *wapenen*, *sterken*. Se prémunir contre le froid. *Zich voórzien tégen de koude.*

Prenable, *adj.* *Inneémelyk*, *winbaer.*

Prenant, ante, *adj.* (financie) Partie prenante. *Ontfangende party*, *party die de betaeling ontfangt.* Carême prenant. *Vasten-avond.* Singe à queue prenante. *Aep met eenen gryp-steert* of *langen steert waer mede hy zich aen de takken der boomen laet hangen.*

Prendre, *v. a. irrég.* (Je prends, tu prends, il prend; nous prenons, vous prenez, ils prennent Je prenois Je pris. Je prendrai Je prendrois. Prends, qu'il prenne; prenons, prenez, qu'ils prennent. Que je prenne. Que je prisse. Prenant; pris, ise) *Neémen* Prendre un livre *Een boek neémen.* Prendre quelqu'un sous sa protection. *Imand onder zyne bescherming neémen* — *Neémen*, *inneémen*, *gebruyken*, *nutten.* Prendre du thé, du café. *Theé*, *koffi neémen* of *drinken* Prendre de la nourriture. *Voedsel gebruyken.* Prendre une médecine. *Een geneésmiddel inneémen.* — *Aenneémen.* Prendre le deuil *Den rouw aenneémen.* — *Wegneémen*, *afneémen*, *ontneémen.* On m'a pris ma bourse. *Men heéft my myne beurs afgenomen* — *Inneémen*, *overmeesteren*, *winnen.* Prendre une ville d'assaut. *Eene stad stormender-hand inneémen.* — *Grypen*, *vastgrypen*, *vatten*, *pakken.* Je la pris par la main. *Ik greép haer by de hand.* — *Vangen* Prendre des cailles *Kwakkelen vangen.* Prendre un voleur. *Eenen dief vangen.* — *Inslaen*, *ingaen.* Prendre un autre chemin. *Eenen anderen weg inslaen* — *Aenzien*, *agten.* Me prenez-vous pour un fripon? *Ziet gy my aen voór eene vlug?* Pour qui me prenez-vous? *Voór wie ziet gy my aen? wie meynt gy dat ik ben?* — *Begrypen*, *verstaen*, *vatten* Prendre bien le sens d'un auteur. *Den zin van eenen schryver wel verstaen.* Prendre à cœur. *Behertigen.* Je prends ses intérêts à cœur comme les miens propres. *Ik behertig zyn belangen als myn eygen.* Prendre garde à une chose. *Ergens op letten*, *ergens agt op slaen.* Prendre garde à quelqu'un. *Imand gaedeslaen*: ook *zich voór imand wagten.* Prendre le change. *Zich bedriegen*, *zich misgrypen* Prendre l'ennemi en flanc. *Den vyand van ter zyde aengrypen.* Prendre les armes *De wapens opneémen* of *opvatten.* Prendre parti. *Dienst neémen onder het krygsvolk.* Prendre parti contre quelqu'un. *Zich tégen imand verklaeren.* Prendre son parti *Zyn besluyt neémen.* Prendre du tabac. *Snuyven* Prendre ses habits. *Zyne kleederen aentrekken* of *aendoen.* Prendre l'habit de religieux *of alleenlyk* prendre l'habit. *Monik worden.* Prendre le voile. *Non worden* Prendre quelqu'un pour dupe. *Imand bedriegen* of *bedotten.* Prendre les choses de travers. *De zaeken averegts opvatten.* Prendre courage. *Moed scheppen.* Prendre l'épouvante. *Met schrik bevangen worden* Prendre terre *Landen*, *aenlanden.* Prendre l'air. *De locht scheppen.* Prendre haleine. *Aessem scheppen.* Prendre la défense *of* le parti de quelqu'un. *Imands verdédiging opneémen* Prendre la parole. *Beginnen te spreéken*, *het woórd opvatten.* Prendre une maladie. *Eene ziekte krygen.* Prendre naissance. *Geboóren worden*, *beginnen*, *ontstaen.* Prendre feu. *Vuer vatten*; ook (fig.) *toórnig* of *gram worden* Prendre femme. *Eene vrouw neémen*, *trouwen.* Prendre jour et heure. *Dag en uer stellen.* Mon fusil a pris un rat. *Myn fuzick hetste.* Je vous prends à témoin. *Ik neém u tot getuygen*, *ik leg dat in kennis.* Il lui prit une fantaisie. *Hy kreeg eene kuer.* La pluie nous prit en chemin. *Den régen overvuel ons op den weg.* J'ai pris sa parole *of* j'ai pris parole de lui. *Hy heéft my zyn woórd gegeéven.* La fièvre lui a pris *of* l'a pris à une heure. *Hy heéft de koórts ten een uer gekreégen.* A tout prendre. *Alles wel ingezien* of *overwoógen.*

Prendre, *v. n. irrég.* *Bevriezen*, *toevriezen.* Si le froid dure encore deux

Digitized by Google

jours, la rivière prendra. *Als de koude nog twee dagen aenhoud, zal de rivier toevriezen.* — (van planten spr.) *Groeyën, wortel schieten;* — (fig.) *in zwang komen, in gebruyk komen, gelukken:* — (van melk spr.) *stremmen, kabbelen, klonteren.* Cette couleur ne prend point. *Dat koleur pakt niet.* Bien lui en prend. *Het is zyn geluk.* S'il ne se corrige, il lui en prendra mal. *Het zal zyn ongeluk zyn, als hy zich niet bétert.* Voilà une odeur trop forte, elle prend au nez. *Dien reuk is te sterk, hy pakt by den neus.*

Se prendre, *v. r. irrég. Vastraeken, vast blyven zitten*, v. n. Mon habit s'est pris à un clou. *Myn kleed is aen eenen nagel vastgeraekt.* — (van sommige vogten spr.) *Stollen, dik worden*, v. n. Se prendre de vin. *Zich dronken drinken.* Se prendre de paroles. *Kyven, twisten.* Je ne sais comment m'y prendre. *Ik weét niet hoe ik het zal aenvangen.* S'en prendre à quelqu'un. *Het op imand wyten, het op imand verhaelen.* Il s'est pris à un arbre. *Hy heéft zich aen eenen boom geklampt.* Se laisser prendre aux apparences. *Zich doór den schyn laeten bedriegen.* Se prendre bien à quelque chose. *Iets wel aenvangen* of *beginnen.* On s'y prend mal. *Men legt dat slegt aen.*

Preneur, *adj. m.* Vaisseau preneur. *Schip dat eenen prys genomen heéft.* — *s. m.* (recht) *Huerder, pagter.*

Preneur, euse, *s. m. et f. Neémer: neémster;* — *vanger: vangster.*

Prénom, *s. m. Voórnaem.*

Prénotion, *s. f.* (schooi-w.) *Voórkennis, voórgissing*, s. f. *onvolkome denkbeéld*, s. n.

Préoccupation, *s. f. Voóroórdeel*, s. n. *voóringenomenheyd*, s. f.

Préoccupé, ée, *adj. Voóringenomen.*

Préoccuper, *v. a. In voóroórdeelen brengen, voóringenomen maeken.* — *v. r. Voóringenomen zyn, voóroórdeelen hebben.*

Préopinant, *s. m. Voórstemmer, eerst-stemmenden, die de eerste stem heéft.*

Préopiner, *v. n. Voórstemmen, het eerste zyn gevoelen verklaeren.*

Préparant, ante, *adj* (ontleéd-k.) Vaisseaux préparans. *Vaten die dienen tot bereyding van het zaed.*

Préparatif, *s. m. Bereydsel, toebereydsel*, s. n. *toestel*, s. m. *bereyding, gereedmaeking*, s. f.

Préparation, *s. f. Bereyding, voórbereyding, gereedmaeking*, s. f. *bereydsel*, s. n.

Préparatoire, *adj. Voórbereydend, voórafgaende.*

Préparé, ée, *adj. Bereyd, gereed, veérdig, verveérdigd.*

Préparer, *v. a. Bereyden, toebereyden, voórbereyden, gereed maeken, toestellen, veérdig maeken.*

Prépondérance, *s. f. Voórrang*, s. m.

Prépondérant, ante, *adj. Overtreffend, overhaelend.* Voix prépondérante. *Overhaelende stem.*

Préposé, *s. m. Aengestelden, opziender, opzigter.*

Préposé, ée, *adj. Aengesteld.*

Préposer, *v. a. Aenstellen.*

Prépositif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Dat dient om voór aen een woórd gezet te worden.*

Préposition, *s. f.* (spraek-k.) *Prépositie*, s. f. *voórzetsel*, s. n.

Prépuce, *s. m.* (ontleéd-k.) *Voórhuyd*, s. f.

Prérie, *s. f.* (*zoek*) Prairie.

Prérogative, *s. f. Voórrecht*, s. n.

Près, *prép.* (reg. *ablat.* of *accus.*) *By, na by, digt by, ontrent.* Près de l'église. *Digt by de kerk.* — (reg. *ablat.*) *By, ontrent, byna, bykans.* Il a reçu près de cent florins. *Hy heéft ontrent honderd guldens ontfangen.* Près de. *Op het stip van.* Près de mourir. *Op het stip van te sterven.* L'eau est près de bouillir. *Het water koókt byna.*

De près, *adv. Van na by.* Il n'y regardera pas de si près. *Hy zal zoo nauw niet zien.* A peu près. *Ten naesten by, byna.* A beaucoup près. *Op verre na.* A cela près. *Behalven dat, op dat na.*

Présage, *s. m.* (de *s* word als *ç* uytgesproken) *Voórteeken, voórbediedsel*, s. n.

Présager, *v. a.* (de *s* word als *ç* uytgesproken) *Voórbedieden, voórspellen, voórzeggen, aenkondigen;* — *gissen.*

Presbyopie, *s. f. Verreziendendheyd.*

Presbyte, *subst. et adj. Van verre ziende, die wel van verre ziet en niet van na by.*

Presbytéral, ale, *adj. Priesterlyk.* Maison presbytérale. *Pastoors huys, pastoory.*

Presbytère, *s. m. Pastoors huys*, s. n. *pastoory*, s. f.

Presbytérianisme, *s. m.* (secte in

Digitized by Google

Engeland die geene Bisschoppen erkent) *Presbiteriënstendom*, s. n

Presbytérien, enne. *adj. Presbiteriënsch.* — *subst. Presbiteriën.*

Préscience, *s f God's voórweetendheyd*, *voorkennis* of *voórweetenschap.*

Prescinder, *v. n.* (schoól-w.) *Afzonderen.*

Prescriptible, *adj* (recht) *Verjaerbyk, dat men doór verjaering in eygendom bekomen kan.*

Prescription, *s. f.* (recht) *Verjaering, verkryging van eygendom van iets dat men zekere jaeren doór de wetten bepaeld vreedzaemelyk bezeten heeft.*

Prescrire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Écrire*) *Voórschryven, gebieden, beveelen, belasten;* — (recht) *doór recht van verjaering in eygendom bekomen.* — *v. r. Verjaeren, doór recht van verjaering vervallen.* v. n.

Prescrit, ite, *adj Voórgeschreéven, belast, geboden, bevoólen;* — (recht) *verjaerd, doór recht van verjaering vervallen.*

Préséance, *s. f.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Voórrang*, s. m. *hoogerhand, voórzitting*, s. f.

Présence, *s. f. Tégenwoórdigheyd*, s. f. *byzyn, byweézen*, s. n. En ma présence. *In myne tégenwoórdigheyd.* Présence d'esprit. *Snelheyd* of *veérdigheyd van geest.* Les deux armées sont en présence. *De twee légers staen in het gezigt, zyn digt by malkander.*

En présence, *prép.* (reg. *génit.*) *Ten overstaen, in het byweézen.*

Présent, *s. m. Geschenk*, s. n. *gaeve, gift, vereering*, s. f. Faire présent (*reg.* génit.) *Vereeren, begifftigen, schenken.* Il m'a fait présent d'une bague. *Hy heeft my eenen ring vereerd.* — (spraek-k.) *Tégenwoórdigen tyd*, s. m. *het tégenwoórdig, præsens*, s. n.

Présent, ente, *adj. et subst. Tégenwoórdig, byzynde, byweézende.* Les présens délibèrent pour les absens. *De tégenwoórdigen beraemen voór de afwezenden.* — *adj. Tégenwoórdig, nu ter tyd zynde.* Être présent. *By staen, by zyn, by weézen.* La présente lettre *of alleenlyk* la présente. *Dezen brief.* J'en ai la mémoire présente. *Ik heb het versch in myn geheugen.* Avoir l'esprit présent *Eenen snellen geest hebben.* Remède présent. *Genesmiddel dat op staende voet werkt.*

A présent, *adv. Nu, tégenwoórdig, thans.* Dès à présent. *Van nu af.*

Présentable, *adj. Aenbiedbaer, dat verdient aen imand voórgesteld* of *toegereykt te worden.*

Présentateur, trice, *s m. et f. Voórsteller, aenbieder: voórstelster, die het recht heeft om imand tot eenig geestelyk ampt voór-te-stellen.*

Présentation, *s. f. Aenbieding, voórstelling, vertooning.* La Présentation de la Vierge. (feestdag) *De Presentatie van Maria.*

Présentement, *adv. Nu ter tyd, nu, tégenwoórdiglyk, hédendags, thans.*

Présenter, *v. a. et n. Aenbieden, opofferen, voórstellen* Présenter une requête. *Een verzoek-schrift ingeéven* of *indienen.* Présenter une lettre de change. *Eenen wissel-brief vertoonen.* — *v r. Verschynen, voór den dag komen*, v. n *zich aenbieden, zich vertoonen*, v. r.

Préservatif, *s m. Bewaer-middel, bescherm-middel, behoed-middel*, s. n.

Préservatif, ive, *adj. Bewaerend, behoedend, beschermend.*

Préserver, *v. a. Bewaeren, behoeden, beschermen.*

Présidence, *s. f. Voórzitterschap, présidentschap*, s. n.

Président, *s. m. Voórzitter, président.*

Présidente, *s. f. Présidents vrouw.*

Présider, *v. a. et n. Voórzitten, aen het hoofd van eenen raed* of *genoótschap zyn.* Présider le conseil *of* au conseil. *In den raed voórzitten.*

Présidial, *s. m.* (rechts-gebied) *Présidiaal, land-gerecht*, s. n.

Présidial, ale (*plur.* présidiaux, ales) *adj. Land-gerechtelyk, présidialyk.*

Présidialement, *adv.* Juger présidialement. *Vonnissen zonder dat er beroeping op hooger recht valt.*

Présidiaux, *s. m. plur. et adj.* Juges présidiaux. *Rechters van een présidiaal.*

Présomptif, ive, *adj.* Héritier présomptif. *Vermoedelyken* of *naesten erfgenaem die waerschynlyk zal erven.*

Présomption, *s f. Laetdunkendheyd, verwaendheyd, waenwysheyd*, s. f. *hoogmoed*, s. m. — *gissing, agterdogt*, s. f. *vermoeden*, s. n.

Présomptueusement, *adv. Hoogmoediglyk, verwaendelyk, op eene laetdunkende wyze.*

Présomptueux, euse, *adj. et subst. Laetdunkend, verwaend, waenwys, opgeblaezen, hoogmoedig.* C'est un jeune présomptueux. *'T'is eenen laetdunkenden jongeling.*

Digitized by Google

Presque, *adv. Byna, bykans, schier, haest*

Presqu'île, *s. f. Byna-eyland, schier-eyland*, s. n.

Presqu'ombre, *s. f. (zoek)* Pénombre.

Pressamment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Ernstelyk, met aendrang; op eene dringende wyze.*

Pressant, ante, *adj. Dringend.* Nécessité pressante *Dringende noodzaekelykheyd — Aenhoudend, vlytig (om imand dienst te doen of vermaek aente-doen).* C'est un homme trop pressant. *'T is eenen lastigen* of *kwellenden mensch.* Douleur pressante. *Hevige pyn*

Presse, *s. f. Gedrang*, s. n. *ménigte menschen, schaere volks*, s. f. Fendre la presse. *Doór het volk dringen.* La presse des matelots. *Het pressen der matroozen, het dwingen der matroozen tot den dienst der oórlogsscheepen.* — *Pers*, s. f. Presse d'imprimerie. *Druk-pers.* — (vrugt) *Soórt van perzik die van den steen niet gaet.*

Pressé, ée, *adj. Haestig, jaglig.* Vous êtes bien pressé. *Gy zyt wel haestig, gy hebt groote haest.* — *Aengedrongen, aengedreéven.* Pressé par la faim. *Doór den honger aengedreéven.*

Presséance, *s. f. Voórrang*, s. m. *hooger-hand, voórzitting*, s. f.

Pressentiment, *s. m. Voórgevoelen*, s. n.

Pressentir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Sentir*) *Voóruytgevoelen, zien aenkomen.* Pressentir quelqu'un. *Imand toetsen, ondertasten, polsen, uytkooren.*

Presser, *v. a. Verhaesten.* Presser son départ. *Zyn vertrek verhaesten.* — *Drukken, vringen, persen, uytpersen, uytvringen.* Presser une éponge. *Eene spongie uytvringen.* — *Byeenschikken, digt byeenzetten.* Pressez un peu plus votre écriture. *Zet uw geschrift een weynig digter byeen.* — *v. a. et n. Dringen, praemen, benauwen.* Le mal presse. *De kwael dringt, lyd geen uytstel.*

Presseur, *s. m. Perser (van stoffen).*

Pressier, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Drukker, perswerker.*

Pression, *s. f.* (natuer-k.) *Drukking, persing.*

Pressis, *s. m. Uytgeperst vleesch-nat;* — *uytgeperst sap (van kruyden)* s. n.

Pressoir, *s. m. Wyn-pers, druyvenpers*, s. f.

Pressorier, *s. m. Wyn-perser, vrugten-perser.*

Pressurage, *s. m Druyven-persing, uytpersing (van druyven en andere vrugten)* s. f. — *nawyn, wyn die men uyt het grond-sop perst*, s. m.

Pressurer, *v. a.* (van vrugten spr.) *Persen, uytpersen;* — (fig.) *straeven, uytputten.*

Pressureur, *s. m. Wyn-perser, vrugten-perser.*

Prestance, *s. f. Staetigheyd, deftigheyd*, s. f. *schoon gelaet*, s. n.

Prestant, *s. m. Prestant (in een orgel)*

Prestation, *s. f.* (recht) Prestation du serment. *Eed-aflegging, het afleggen van den eed* Prestation annuelle. (leen-recht) *Jaerlyksche lévering der goederen.*

Preste, *adj. Gauw, behendig, gezwind.* — *interj.* (gem.) *Gauw.*

Prestement, *adv. Gauw, behendiglyk;* — *haestiglyk, met haest.*

Prester, *s. m.* (natuer-k.) *Dwarlwind (die alles verbrand en om verre werpt dat hy ontmoet).*

Prestesse, *s. f. Gauwheyd, gauwigheyd, behendigheyd, gezwindheyd.*

Prestige, *s. m. Toovery, beguycheling, verblinding der zinnen*, s. f.

Prestigiateur, *s. m.* (weynig in gebruyk *Guychelaer tooveraer bedrieger.*

Prestimonie, *s. f. Inkomst die eenen geestelyken van eene kapel zonder vaste bezettingen geniet.*

Presto, *adv.* (italiäensch w. der muziek) *Snellyk, ras, haestiglyk.*

Prestolet, *s. m.* (schimpw.) *Geringen priester.*

Présumé, ée, *adj. Vermoed, gemeynd.*

Présumer, *v. a. et n. Vermoeden, meynen, denken, agterdenken hebben, agterdogt hebben* Que présumez-vous de cette affaire-là? *Wat denkt gy van die zaek?* — *v. n. Groote gedagten hebben, een goed gevoelen hebben, laetdunkend zyn.* Vous présumez trop de votre ami. *Gy hebt te groote gedagten van uwen vriend.*

Présupposer, *v. a.* (de eerste *s* word als *ç* uytgespr.) *Voóronderstellen.*

Présupposition, *s. f.* (de eerste *s* word als *ç* uytgespr.) *Voóronderstelling.*

Présure, *s. f. Leb, lub (om de melk te doen stremmen)* s. f. *stremsel*, s. n.

Prêt, *s. m.* (recht) *Leening*, s. f. *het leenen (aen een ander)* — *het geleende;* — *inkoóm-geld (van eene pagt)* s. n. — *betaeling (aen de krygslieden)* s. f.

Digitized by Google

Prêt, ête, *adj.* (vereyscht *à* na zich) *Gereed, veërdig, klaer.* Prêt à partir. *Gereed om te vertrekken.* Prêt à servir. *Dienstveërdig, dienstwillig.*

Pretantaine, pretantène, *s.f.* (gem.) Courir la pretantaine. *Heën en weër loopen zonder iets te doen te hebben, op den dril zyn.*

Prête-jean, *s. m.* (naem van den Keyzer van Abissiniën) *Négus.*

Prétendant, ante, *s. m. et f. Prétendent, dinger (die ergens naer staet) pretendente, dingster.*

Prétendre, *v. a. et n. Eyschen, begeëren.* Je n'y prétends rien. *Ik begeër daer niets van.*

Prétendre, *v. n.* (reg. *conj.* in deëze beteekenis) *Willen, verstaen* Je prétends être le maître chez moi. *Ik wil meester zyn in myn huys.* Je prétends qu'on fasse son devoir. *Ik wil dat men zyne pligt doe.* — *Naer staen, naer dingen, naer tragten.* Il prétend à cette charge. *Hy staet naer dat ampt.* — *Houden staen, voór zéker houden.* Il prétend que cela est vrai. *Hy houd voór zéker dat dit waer is.*

Prétendu, ue, *adj. Gewaend, gemeend, zoo genoemd.* Ce prétendu gentilhomme. *Dien gewaenden édelman.* La religion prétendue réformée. *Den zoo genaemden hervormden godsdienst.* — *s. m. et f.* (gem.) *Bruydegom: bruyd.* Où est ma prétendue? *Waer is myne bruyd?*

Prête-nom (*plur.* prête-noms) *s m. Naëm-leener, die zynen naem ergens toe leent.*

Prétention, *s. f. Eysch*, s. m. *voordering, aensprack*, s. f. C'est un homme à prétentions. *'T is eenen verwaenden mensch.* C'est un homme sans prétentions. *'T is eenen mensch zonder verwaendheyd.*

Prêter, *s. m.* Un prêter à jamais rendre. *Eene geleende zaek die men nooyt kan wéderkrygen.*

Prêter, *v. a. Leenen, schieten.* Prêter de l'argent *Geld leenen, geld schieten.* Prêter à intérêt. *Geld uytzetten.* Prêter l'oreille. *De ooren leenen, luysteren, toeluysteren.* Prêter la main *of* prêter secours. *Helpen, ondersteunen, de hand leenen.* Prêter sa voix à quelqu'un. *Voór imand spreëken.* Prêter serment. *Den eed afleggen, den eed doen.* Prêter le flanc à l'ennemi. *Den vyand vat op zich geëven.* Prêter le collet à quelqu'un. (gem.) *Het hoofd bieden aen imand.* — *Aenvryven, aentygen, toeëygenen.* Prêter à quelqu'un des discours. *Gezegdens aen imand toeëygenen.*

Prêter, *v. n. Oorzaek geëven, réden geëven.* Prêter à la raillerie. *Réden geëven tot de spotterny.* C'est un sujet qui prête. *'T is een ontwerp dat veële stoffe oplévert* of *daer veel han van gezeyd worden.* — (van leër *of* stoffen spr.) *Rekken*, v. n. *zich voegen*, v. r. — *v. r. Toegeëvend zyn, toestemmen*, v. n. *zich ergens naer schikken* of *voegen*, v r. Se prêter à un accommodement. *In een vergelyk toestemmen.* C'est un homme qui se prête à tout. *'T is eenen mensch die zich naer alles schikt.* On peut se prêter aux plaisirs, mais il ne faut pas s'y abandonner. *Men mag de vermaeken maetiglyk gebruyken, maer zich er niet geheel aen overgeëven.*

Prétérit, *s. m.* (spraek-k.) *Voórléden tyd*, s. m. *præteritum*, s. n.

Prétérition, *s. f.* (recht) *Uytlaeting (van imand in een testament)* — (welspreëkendheyd) *geveynsde uytlaeting (van iets in eene réde) iets dat den rédenaer in het hort aenraekt, terwylen hy zegt dat hy er niet van spreëken wilt.*

Prétermission, *s. f.* (welspreëkendh.) (*zoek*) Prétérition.

Préteur, *s. m.* (oudh.) *Opperschout; — veldheer by de Romeynen).*

Prêteur, euse, *adj. et s. m. et f. Leener: leenster, die aen een ander leent.*

Prétexte, *s. m. Voórwendsel*, s. n. *dekmantel, schyn*, s. m. *voórgeëving, voórwending, bewimpeling*, s. f. — *s. f. et adj.* (oudh.) Robe prétexte. *Romeynsch kleedsel met purper geboord.*

Prétexter, *v. a. Voórgeëven, voórwenden.*

Prétintaille, *s. f. Uytgesneëde cieraed (op de vrouwe kleederen)* — *toebehoorten*, s. n.

Prétintailler, *v. a. Met cieraed beleggen;* — (fig.) *met kleynigheden vercieren.*

Prétoire, *s. m.* (oudh.) *Recht-huys (by de Romeynen)* s. n. — *tent (der roomsche veldheeren)* s. f. Préfet du prétoire. *Bevelhebber van de lyfwagt (der roomsche Keyzeren).*

Prétorien, enne, *adj. Prétoriënsch.*

Prêtraille, *s. f.* (schimpw.) *De priesters*, s. m. plur.

Prêtre, *s. m. Priester.*

Prêtresse, *s. f. Heydensche priesterin.*

Prêtrise, *s. f. Priesterschap, priesterdom*, s. n.

Digitized by Google

Préture, *s. f.* (oudh.) *Prétorschap, opperschoutschap (by de Romeynen)* s. n.

Preuve, *s. f. Proef, betooning*, s. f. *blyk, bewys*, s. n.

Preux, *adj. et s. m.* (oud) *Kloek, dapper, moedig.*

Prévaloir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *valoir*, uytgenomen in *Conj.*: Que je prévale, qu'il prévale; que nous prévalions, que vous prévaliez, qu'ils prévalent etc.) *Te boven gaen, overtreffen, béter zyn, de overhand hebben, den voórrang hebben.* — *v. r. Voórdeel trekken, tot zyn voórdeel doen dienen.*

Prévaricateur, *s. m. Trouweloozen, overtreéder eenen die zyne pligt te buyten gaet.*

Prévarication, *s. f. Overtreéding, valsche handelwyze.*

Prévariquer, *v. n. Overtreéden, zyne pligt te buyten gaen, trouweloos handelen, bedriegelyk te werk gaen.*

Prévénance, *s. f. Gedienstigheyd, beleéfdheyd, voórkoming.*

Prévenant, ante, *adj. Gedienstig, beleéfd*; — *tot zich trekkend, aenlokkend, vriendelyk.* Grâce prévenante. (godsgeleerdh.) *Voórkomende genade.*

Prévenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Voór komen, eerder aenkomen*, v. n. L'homme que vous m'avez envoyé, a prévenu le courier. *Den mensch die gy my gezonden hebt, is eerder aengekomen als den postbode.* Quelquefois la sagesse prévient l'âge. *Somtyds komt de wysheyd voór de jaeren.* — *Voórkomen, verhoeden.* Pour prévenir ce mal. *Om dat kwaed te voórkomen.* — *Voórinneémen, in zyn voórdeel winnen.* Il a prévenu l'esprit de ses juges. *Hy heéft het gemoed van zyne rechters voóringenomen.* — *Voórkomen, verwittigen, berigten, waerschouwen*; — *v. r irrég. Voóringenomen zyn, voóringenomenheyd hebben.*

Prévention, *s. f. Voóringenomenheyd*, s. f. *voóroórdeel*; — (recht) *voórrecht*, s. n.

Prévenu, *subst.* (recht) *Beschuldigden.* — *adj. Beschuldigd.*

Prévenu, ue, *adj. Voóringenomen.*

Prévision, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Voórziening, voórbeschouwing.*

Prévoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Voir*, uytgenomen in *Futur.* en in *Incert.*: Je prévoirai. Je prévoirois) *Voórzien, zien komen.*

Prévôt, *s. m. Hals-rechter, bloedrechter, provoóst* Prévôt des marchands. *Hoofdman der kooplieden.* Prévôt des monnoies. *Munt-rechter.* Prévôt de salle. (scherm-schoól) *Ondermeester.* — *Proóst.* Prévôt d'une église cathédrale. *Dom-proóst.*

Prévôtal, ale, *adj. Hals-rechterlyk.*

Prévôtalement, *adv. Hals-rechterlyk.*

Prévôté, *s. f. Prevoóstschap, hals-rechterschap*, s. n. — *proóstdy*, s. f. — *proóstschap*, s. n. *weérdigheyd van proóst (in een kapittel)* s f.

Prévoyance, *s. f. Voórzienigheyd*, s. f. *voóruytzigt*, s. n.

Prévoyant, ante, *adj. Voórzienig, voórziende.*

Priapée, *s. f. Onkuysch gedicht*, s. n.

Priapisme, *s. m.* (geneés-k.) *Pynelyken en onwilligen roede-stand.*

Prie-Dieu, *s m.* (verandert niet in *plur.*) *Kniel-bank, bid-bank*, s. f.

Prier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Crier*) *Bidden, verzoeken, smeeken.* Prier quelqu'un de quelque chose. *Imand iets verzoeken.* — *Nooden, noodigen.*

Prière, *s. f. Gebed*, s. n. Prière du soir. *Avond-gebed.* Jour de prières. *Bid-dag.* — *Verzoek, gesmeek*, s. n. *béde, smeeking*, s. f. Il a fait cela à ma prière. *Hy heéft dat op myn verzoek gedaen.*

Priés, *s. m plur. Genooden, gasten.*

Prieur, eure, *s. m. et f. Prioor, klooster-vader*: *prioorin, klooster-moeder.* Prieur d'enterrement. *Bidder ter begraefnis, lyk-bidder.*

Prieuré, *s. m. Prioorschap*; — *prioors huys*, s n.

Primaire, *adj.* Ecole primaire. *Kinderschoól, schoól waer in de jongheyd de eerste beginselen van onderrigting leert.* Assemblée primaire. *Vergadering van borgers van eene landstreék om de léden der keus-vergadering te kiezen.*

Primat, *s. m. Primaet, opperkerkvoogd.*

Primatial, ale, *adj. Opperkerkvoogdelyk.*

Primatie, *s. f.* (spreék uyt *primaci*) *Primaetschap*, s. n. *opperkerk-voogdy*, s. f.

Primauté, *s. f. Opperhoofdigheyd, oppermagt*; — (w. van het spel) *voórhand.*

Prime, *s f. Prémie*, s. f. *prys*, s. m. — (eerste deel der kerkelyke getyden) *primen*; — (kleyn gewigt) *vierentwintigste gedeelte van een greyn*, s. n. — *fynste spaensche wolle*, s. f. De prime abord (gem.) *In het eerst, met den eersten opslag.*

Digitized by Google

Primer, *v. a. et n.* *Uytmunten*, *te boven gaen*, *overtreffen*.

Primerole, *s. f.* (plant) *Primulaveris*, *sleutel-bloem*, *witte betonie*, s. f. *bek-kruyd*, *sint pieters kruyd*, s. n.

Primeur, *s. f.* *Eersten tyd* (*van sommige vrugten*) s. m. Ce vin est bon dans sa primeur. *Dien wyn is goed in zynen eersten tyd*.

Primevère, *s. f.* (*zoek*) Primerole.

Primicériat, *s. m.* *Weêrdigheyd van oppersten* (*in een kapittel enz.*) s. f.

Primicier, *s. m.* *Eersten* of *oppersten* (*in eene kerk*, *in een kapittel enz.*)

Primipile, *s. m.* (oudh.) *Eersten honderdsten man* (*by de Romeynen*).

Primitif, *adj. et s. m.* (spraek-k.) Mot primitif. *Grond-woord*, s. n.

Primitif, ive, *adj.* *Eerst*, *oorsprongelyk*. La primitive église. *De eerste kerk*.

Primitivement, *adv.* *Eerst*, *eerstelyk*, *oorsprongelyk*.

Primò, *adv.* (latynsch w.) (*zoek*) Premièrement.

Primogéniture, *s. f.* (recht) *Eerstgeboorte*, s. f. *recht van eerstgeboorte*, s. n.

Primordial, ale, *adj.* *Eerste*, *oorsprongelyk*.

Primordialement, *adv.* *Oorsprongelyk*.

Prince, *s. m.* *Prins*, *vorst*. Prince royal. *Kroon-prins*. Prince héréditaire. *Erfprins* Prince électoral. *Keurprins*. De prince, en prince. *Vorstelyk*, *prinselyk*, *als eenen prins*.

Princesse, *s. f.* *Prinsesse*, *vorstin*. Princesse royale. *Kroonprinsesse*. Princesse héréditaire. *Erfprinsesse*. Princesse électorale. *Keurprinsesse*.

Principal, *s. m.* *Het voornaemste*, *het hoofdzaekelyk*, *hoofdpunt*, s. n. *hoofdzaek*, s. f. Les principaux de la ville. *De voornaemsten der stad* — *Hoofdsomme*, s. f. *kapitael*, s. n. Payer les intérêts et le principal. *Het kapitael en den intrest betaelen*. — *Principael*, *oversten* (*der latynsche schoolen*).

Principal, ale, *adj.* *Voornaemste*, *aenmerkelykste*, *hoofdzaekelykste*.

Principalement, *adv.* *Voornaemelyk*, *bezonderlyk*, *hoofdzaekelyk*.

Principalité, *s. f.* *Principaelschap*, *opperbestier* (*der latynsche schoolen*) s. n.

Principauté, *s. f.* *Prinsdom*, *vorstendom*, s. n.

Principe, *s. m.* *Beginsel*, *grondbeginsel*, s. n. *oorsprong*, s. m. Dieu est le principe de toutes choses. *God is den oorsprong van alle dingen*. — *Régel*, *grondrégel*, s. m. *grondstelling*, s. f. Principes d'honneur et de vertu. *Grondrégels van eer en deugd*. — *s. m. plur.* *Grondrégels*, s. m. plur. *eerste beginselen*, s. n. plur. *ook* (schey-k.) *hoofdstoffen*, s. f. plur.

Principion, principiot, *s. m.* (schimpw.) *Kleyn prinsken*, *gering prinsken*, s. n.

Printanier, ère, *adj.* *Van de lente*, *lente*. Saison printanière. *Lente-tyd*.

Printemps, *s. m.* *Lente*, s. f. *voorjaer*, s. n. Printemps de l'âge. *Bloey des ouderdoms*.

Priorat, *s. m.* *Prioorschap*, s. n.

Priorité, *s. f.* *Eerderheyd*, *vroegere dagteekening*, s. f. *vroegeren tyd*, *vroegeren datum*; — *voorrang*, s. m.

Pris, ise, *adj.* *Gevangen*; — *genomen*, *veroverd*; — *bedroogen*, *bedot*. Homme pris de vin. *Man die van den wyn bevangen is*. Homme bien pris dans sa taille. *Welgemaekten mensch*.

Prise, *s. f.* *Inneeming*, *verovering*, *overweldiging*, s. f. *het neemen*, *het inneemen*, s. n. Après la prise de Jérusalem. *Na het inneemen van Jerusalem*. — *Het gevangen neemen*, *het vangen*, s. n. La prise de ce général a changé les affaires. *Het gevangen neemen van dien krygs-oversten heeft de zaeken veranderd*. — *Vangst*, s. f. — *snuyfken*; — *inneemsel*, *zoo veel als men in eenen keer inneemt*; — *genome schip*, s. n. *prys*, *buyt*, s. m. Il est entré quatre prises dans ce port. *In deeze haven zyn vier pryzen binnengekomen*. Être de bonne prise. (van scheepen spr.) *Van goeden prys zyn*, *wettiglyk veroverd zyn*. Être en prise. *In gevaer zyn van genomen te worden*. Être hors de prise. *Buyten gevaer zyn van genomen te worden*. Lâcher prise. *Loslaeten*, *afstaen*, *laeten vaeren*; ook (fig.) *van zyn voorneemen afzien*. Donner prise sur soi. *Gelegenheyd geeven om benadeeld te worden*. Prise de corps. *Gevangenneeming*; ook *vonnis om imand gevangen te neemen*. Prise à partie. (recht) *Aenspraek* of *verhael op den rechter*. Prise de possession. *Bezitneeming*. Prise d'habit. *Het aenneemen van het kloosterlyk kleedsel*. Ce pot n'a point de prise. *Dien pot heeft geene vatting* of *heeft niets om hem vast-te-houden*. — *Twist*, s. m. *geschil*, *krakeel*, s. n.

Digitized by Google

En être aux prises. *Vegten, handgemeen zyn.* En venir aux prises. *Handgemeen worden.*

Prisée, *s. f. Weêrdeering, schatting.*

Priser, *v. a. Weêrdeêren, schatten;* — (fig.) *agten, hoogagten, pryzen.*

Priseur, *s. m. Weêrdeêrder, schatter.*

Prismatique, *adj.* (meêt-k.) *Kantzuylvormig.* Couleurs prismatiques. *Koleuren die op een drykantig glas-prisma doór der zelver straelbreêking veroorzaekt worden.*

Prisme, *s. m.* (meêt-k.) *Kant-zuyl, kantige pilaer,* s. f. Prisme de verre. (natuer-k.) *Drykantig glas-prisma doór welkers straelbreêking de levendige koleuren van den régen-boóg voórgesteld worden.*

Prison, *s f. Gevangenis, hegtenis,* s. f. *kerker,* s. m. *gevangen-huys,* s. n. Mettre en prison. *Gevangen zetten.*

Prisonnier, ère, *s. m et f. Gevangen.* Prisonnier de guerre. *Krygs-gevangen.*

Privatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Onttrekkend, berooven d, wegneêmend.* Particule privative. *Berooven woórdeken.*

Privation, *s. f. Verlies;* — *gebrek,* s. n. — *onttrekking berooving, beneêming, ontbeêring, uytsluyting,* s. f.

Privativement, *adv. Met uytsluyting.* Privativement à tout autre. *Met uytsluyting van alle de andere.*

Privauté, *s. f. Al te groote gemeenzaemheyd* of *vryheyd.*

Privé, *s. m. Gemak, kakhuys, vertrek, secreêt,* s. n.

Privé, ée, *adj. Beroofd, ontbloot;* — *ampteloos, stil, byzonder.* La vie privée. *Het stil leven.* — *Eygen.* De son autorité privée. *Op zyn eyge gezag.* — *Geheym.* Conseil privé *Geheymen raed.* — *Tam, getemd, mak.* Oiseau privé *Tommen vogel.*

Privément, *adv.* (oud) *Gemeenzaemelyk.*

Priver, *v. a. Onttrekken, berooven.* — *v. r. Zich onthouden, zich speênen.*

Privilége, *s. m. Voórrecht,* s. n. *handvest, vryheyd,* s. f.

Privilégié, ée, *adj. et subst. Bevoórrecht, bevoórrechtigd, die een voórrecht heeft.*

Privilégier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Bevoórrechten, bevoórrechtigen.*

Prix, *s. m. Prys,* s. m. *weêrde,* s. f. Prix fixe. *Gezetten of vasten prys.* A quelque prix que ce soit. *Het koste wat het wilt.* Vendre à non-prix. *Tot schade verkoopen.* Être sans prix, n'avoir point de prix. *Onweêrdeêrlyk zyn, boven prys zyn.* — *Prémie, vergelding, belooning,* s. f. *loon,* s. m. Au prix de. *By, in vergelyking van.* Ceci n'est encore rien au prix de ce qui va suivre. *Dat is nog niets by het geêne volgen zal.* Ook *ten pryze van.* Au prix de sa vie. *Ten pryze van zyn leven.* A juste prix. *Ten behoorlyken prys.* A bon prix. *Goeden koop.*

Probabilisme, *s. m.* (godsgeleerdh.) *Leering der waerschynlykheyd,* s. f.

Probabiliste, *s. m. Aenkleêver van de leering der waerschynlykheyd.*

Probabilité, *s. f. Bewysbaerheyd, waerschynlykheyd, bewyslykheyd,* s. f. *schyn van reden,* s. m.

Probable, *adj. et subst. Bewysbaer, bewyslyk, waerschynlyk, dat schyn van reden heeft.*

Probablement, *adv. Waerschynlyk.*

Probante, *adj. f.* (recht) En forme probante. *In behoorlyke form, onder gewettigde hand en zegel.*

Probation, *s. f. Proef-tyd (der kloosterlingen)* s. m. — *beproeving,* s. f.

Probatique, *adj.* (Schriftuer-w.) Piscine probatique. *Wasch-bad, waterbad.*

Probatoire, *adj.* Acte probatoire. *Bewys-schrift.*

Probité, *s. f. Opregtheyd, deugdzaemheyd, regtzinnigheyd, degelykheyd.*

Problématique, *adj. Betwistelyk, betwistbaer, dat betwist kan worden;* — *onzeker;* — *dubbelzinnig, raedselagtig.*

Problématiquement, *adv. Op eene onzekere* of *twyffelagtige wyze.*

Problême, *s. m. Voórstel, vraegstuk,* s. n. Problême mathématique. *Voórstel van de wis-konst.* C'est encore un problême. *'T is nog een raedsel* of *geraedsel.*

Proboscide, *s. f* (wapen-k. en natuerl. hist.) *Olifants snuyt.*

Procathartique, *adj.* (geneês-k.) Cause procathartique. *Oorsprongelyke* of *eerste oorzaek (eener ziekte).*

Procédé, *s. m. Handel,* s. m. *gedrag,* s. n. *manier van doen, handelwyze,* s. f. — *twist,* s. m. *moeyelykheyd,* s. f.

Procéder, *v n. Voortkomen, spruyten.* Tous nos malheurs procèdent de là. *Alle onze rampen komen daer uyt voort.* — *Handelen, te werk gaen.* Pour procéder avec ordre. *Om ordelyk te handelen.* — (recht) *In het recht vervolgen, procedeêren.*

Digitized by Google

Procédure, *s. f. Pleyt-handel, rechts-handel*, s m. *proces, geding*, s. n.

Procéleusmatique, *s. m.* (dicht-k.) *Voet van een grieksch* of *latynsch vers van vier korte sillaben.*

Procès, *s. m Geding, rechts-geding, proces*, s. n. *pleytzaek*, s. f. Faire le procès à quelqu'un. *Imands proces opmaeken.* Procès verbal. *Proces verbael, verslag* of *verklaering van eenen beämpten persoon napende het geene hy gezien en gehoord heeft.* — (ontleed-k.) *Uytwas, aenwas (van een gebeente)* s. m. — (schey-k.) *schey-kundige verrigting (om iet nieuws te ontdekken)* s. f.

Processif, ive, *adj. Twistzugtig, pleytzugtig, die geêrne procedeert.*

Procession, *s f. Omgang*, s. m. *processie*, s. f. La procession du Saint Esprit. *De voortkoomst van den Heyligen Geest.*

Processionnaires, *s f. plur.* (natuerl. hist.) *Rispen die in ménigte van de eene plaets tot eene andere overgaen en een opperhoofd hebben.*

Processionnal, processionnel, *s. m. Processie-boek*, s. n.

Processionnellement, *adv. In processie, processie-wyze.*

Prochain, *s. m.* (heeft geenen *plur.*) *Naesten, evennaesten, evenmensch.* L'amour du prochain. *De liefde tot den evenmensch.*

Prochain, aine, *adj. Naest, naestgelegen.* Le village prochain. *Het naestgelége dorp.* — *Naestkoómende, aenstaende, toekoómende, eerstkoómende.* Le mois prochain. *De aenstaende maend.*

Prochainement. *adv. Eerstdags.*

Proche. *adj. Naest.* Proche parent. *Bloed-vriend, naesten vriend.* — *Na by, digt by*, Le temps est proche. *Den tyd is na by.* — *Digt by zynde, ontrent liggende, naestgelégen.* La ville la plus proche. *De naestgelége stad.*

Proche, *prép.* (reg. *abl.*) *Digt by, na by.* Proche de la ville. *Digt by de stad.* Proche, ici proche. *Hier by.* De proche en proche. *Allengskens.*

Proches, *s. m. plur. Bloed-vrienden, naeste vrienden, nabestaenden.* Il fut abandonné de ses proches. *Hy wierd van zyne bloed-vrienden verlaeten.*

Prochronisme, *s. m.* (spreek uyt *prokronism*) (*zoek*) Anachronisme.

Procigale, *s. f.* (insecte) *Soórt van vlieg.*

Proclamation, *s f. Afkondiging, uytroeping, afroeping.*

Proclamer, *v. a. Afkondigen, uytroepen, afroepen.*

Procommissaire, *s. m. Imand die de plaets van eenen commissaris bedient.*

Procombant, ante, *adj.* (kruyd-k.) *Op den grond hangend.*

Proconsul, *s. m.* (oudh.) *Land-voogd (by de Romeynen).*

Proconsulat, *s m.* (oudh.) *Landvoogdschap (by de Romeynen)* s. n.

Procréation, *s. f. Teeling, voortteeling, kinder-teeling.*

Procréer, *v. a. Teelen, voortteelen, verwekken.*

Proctalgie, *s. f.* (geneés-k.) *Aerspyn.*

Procuration, *s. f. Volmagt, procuratie*, s. f. *last*, s. m

Procuratrice, *s. f. Gevolmagtigde.*

Procure, *s. f. Bezorgerschap, procuratorschap (in een klooster)* s. n.

Procurer, *v. a. Bezorgen, verschaffen, toebrengen, aenbrengen.*

Procureur, *s. m. Pleyt-bezorger, geding-bezorger*; — *volmagtigden.* Procureur, père procureur. *Pater procurator.*

Procureuse, *s. f.* (gem.) *Procureurs vrouw.*

Prodigalement, *adv. In overdaed, overdaedigly k, verkwistelyk.*

Prodigalité, *s. f. Overdaed, verkwisting, doórbrenging.*

Prodige, *s. m. Wonder, wonder-werk, wonder-teeken*, s. n. *wonder-daed*, s. f. On vit des prodiges en l'air. *Men zag wonder-teekenen in de locht.* Cet homme est un prodige de savoir. *Dien man is wonderlyk geleerd.* Néron étoit un prodige de cruauté. *Néro was eenen ontmenschten vreedaerd.*

Prodigieusement, *adv. Wonderlyk, wonderbaerlyk, boven maeten.*

Prodigieux, euse, *adj. Wonder, wonderbaer, verwonderens weêrdig.*

Prodigue, *adj. Verkwistend, doórbrengend, kwistig, kwistagtig.* — *subst. Verkwister.* L'enfant prodigue. (w. van het Evangélie) *Den verloóren zoón.* Être prodigue de sa vie. *Met zyn léven speélen.* Il est prodigue de paroles *of* de promesses. *Hy beloófs veél, maer werkt weynig er van uyt.* Il n'est pas prodigue de louanges. *Hy pryst niet geêrne.* — (in eenen goeden zin) *Zeer milddaedig.*

Prodiguer, *v. a. Verkwisten, doórbrengen.* Prodiguer sa vie. *Met zyn léven speélen.*

Digitized by Google

Proditoirement, *adv.* (recht) *Verraederlyk.*

Prodrome, *s. m.* (spr. van boeken) *Voorlooper*, s. m. *voorberigt*, *kort opstel dat voor een groot werk uytgegeeven word en deszelfs inhoud aenkondigt*, s. n.

Producteur, *s. m. Voortbrenger.*

Productif, ive, *adj. Voortbrengend.*

Production, *s. f. Vrugt*, *voortbrenging*, s. f. *voortbrengsel*, s. n. Les productions de la terre. *De vrugten der aerde.* Productions marines. *Zeegewassen.* Les productions d'un auteur. *De werken van eenen schryver.* — (recht) *Bewys*, *bewysstuk*, s. n. — (ontleed-k.) *verlenging*, s. f.

Productrice, *s. f.* (word alleen van de natuer gezeyd) *Voortbrengster.*

Produire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Conduire*) *Voortbrengen*; — *veroorzaeken*; — *in het licht geeven*, *in het licht doen komen*, *aen den dag brengen*, *bekend maeken*, *doen zien*, *opleveren.* — *v. r. Zich vertoonen*, *zich bekend maeken*, v. r. *te voorschyn komen*, v. n.

Produit, *s. m. Beloop*, *product*, s. n.

Proégumène, *adj.* (geneés-k.) Cause proégumène. *Voorafgaende oorzaek eener ziekte.*

Proème, *s. m.* (oud) *Voorréde*, s. f. *ingang eener réde*, s. m.

Proéminence, *s. f. Iets dat voorruytkomt*, *het voorruytkomen*, s. n. La proéminence du globe de l'œil. *Het voorruytkomen van den oog-bol.*

Proéminent, ente, *adj. Voorruytkomend*, *voorruytsteekend.*

Proemptose, *s. f.* (wis-k.) *Gelykmaeking van den zonne-loop om de nieuwe maenen niet eenen dag te vroeg te tellen.*

Proérosies *of* prérosies, *s. f plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Céres*, *eer men de landen bezaeyde*, s. n. pl.

Profanateur, *s. m. Heyligschender*, *ontheyliger.*

Profanation, *s f. Ontheyliging*, *ontwyding*, *heyligschendery*, *schending van heylige zaeken.*

Profane, *adj et subst. Ongodsdienstig*; — *ongewyd*, *onheylig*, *wereldsch.*

Profaner, *v a. Ontwyden*, *ontheyligen*, *onteeren*, *schenden*; — *misbruyken.*

Profectif, ive, *adj.* Biens profectifs. *Goederen die door erfenis van vader en moeder of van andere opklimmende bloedverwanten toevallen.*

Proférer, *v. a. Uytspreeken.*

Profès, professe, *adj. et subst. Geprofessied*, *die de kloosterlyke beloften gedaen heeft.*

Professer, *v. a. Belyden.* Professer la Religion catholique. *Den catholyken Godsdienst belyden.* — *Oeffenen*, *hanteeren.* Professer un art. *Eene konst oeffenen.* — *Leeren*, *onderwyzen.* Il professe les mathématiques. *Hy leert de wis-konst*, *hy is meester in de wis-konst.*

Professeur, *s. m. Hoogleeraer*, *professor*, *leermeester van konsten en weetenschappen*; — *eenen die voor zyne kostwinning eene konst oeffent.* Il n'est pas seulement amateur en musique, c'est un professeur. *Hy is niet alleenlyk minnaer van de muziek*, *maer muziekant van stiel.*

Profession, *s. f. Openbaere belydenis.* Faire profession d'une religion. *Openbaere belydenis doen van eenen godsdienst.* — *Beroep*, *ambagt*, s. n. *stiel*, s. m. *hanteering*, s. f. Il est chirurgien de profession *of* de sa profession. *Hy is wondheeler* of *chirurgeyn van zyn beroep.* Joueur de profession. *Regten tuyscher die zynen tyd met speelen overbrengt.* C'est un dévot de profession. *Hy geeft zich uyt voor godsvrugtig.* Il fait profession d'être sincère. *Hy maekt zich eene eer van opregt te zyn.* — *Inwyding*, *professie* (*van monik* of *non*) s. f.

Professorat, *s. m. Hoogleeraers ampt*, s. n.

Profil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken maer niet vogtiglyk) *Zygezigt*, *gezigt dat langs eene zyde bespeurd word*, s. n. Le profil de Paris. *Het zygezigt van Parys.* De profil. *Op zy*, *van ter zyde.* Visage de profil. *Zyaengezigt*, *aengezigt op zy geteekend.*

Profiler, *v. a.* (bouw-k.) *Van ter zyde vertoonen.*

Profit, *s. m. Voordeel*, *gewin*, *profyt*, s. n. *winst*, *nutheyd*, *nuttigheyd*, *baet*, s. f. — *voortgang in de studie enz.*, s. m. Au profit de. *Ten behoeve van.*

Profitable, *adj. Profytig*, *voordeelig*, *nut*, *nuttig*, *strekkelyk.*

Profiter, *v. n. Winnen*, *voorderen*, *voordeelig zyn*, *baeten*; — *voortgang doen*; — *groeyen*, *aerden*, v. n. — *zich bedienen*, v. r. *voordeel trekken*, *waerneemen*, *gebruyk maeken*, v. a. Profiter de l'occasion. *Zich van de gelegenheyd bedienen.*

Digitized by Google

Profond, onde, *adj. Diep.* Puits profond. *Diepen put.* Sommeil profond. *Diepen slaep.* Profonde révérence. (gem.) *Nederige eerbiedigheyd.* — *Grondig, diepzinnig.* Profonde science. *Grondige weetenschap.* — *Verholen, verborgen.* Les jugemens de Dieu sont profonds. *De oórdeelen Gods zyn verholen.*

Profondément, *adv. Diep*; — *grondiglyk, diepzinniglyk.* Saluer profondément. (gem.) *Nederig groeten.*

Profondeur, *s. f. Diepte.* La profondeur d'un puits. *De diepte van eenen put.* La profondeur d'une maison. *De diepte* of *lengte van een huys.* — (fig.) *Diepzinnigheyd, schranderheyd.* La profondeur de son esprit. *De diepzinnigheyd van zynen geest.* — *Verholenheyd, verborgenheyd.* La profondeur des jugemens de Dieu. *De verholenheyd van Gods oórdeelen.*

Profontié, *adj. m.* (spreek uyt *profoncié*) (schippers w.) Navire profontié. *Diepgaende schip.*

Profusément, *adv. Overdaediglyk, overvloediglyk.*

Profusion, *s. f. Overdaed, verkwisting*; — *uytneémende mildheyd*, s. f. — *grooten overvloed*, s. m.

Progéniture, progénie, *s. f.* (oud) *Geslacht*, s. n. *kinderen*, s. n. plur.

Prognostic etc. (zoek) Pronostic etc.

Programme, *s. m. Bekendmaeking*, s. f. *plakschrift* (*dat de manier van eene openbaere oeffening of plegtigheyd voórschryft*, s. n.

Progrès, *s. m. Voortgang*, s. m. *toeneéming*, s. f.

Progressif, ive, *adj.* (schoól-w.) *Voortgaende, voórwaertsgaende.*

Progression, *s. f.* (wis-k.) *Progressie, evenrédige opklimming* (*der getallen*) s. f. — (schoól-w.) *het voortgaen, het voórwaertsgaen*, s. n.

Progressivement, *adv. Voórwaertsgaende, op eene voórwaertsgaende wyze.*

Prohibé, ée, *adj. Verboóden.* Marchandise prohibée. *Verboóde koopmanschap.* Degré prohibé. *Graed van bloedverwantschap waer in de wet verbied te trouwen.*

Prohiber, *v. a.* (recht) *Verbieden.*

Prohibitif, ive, *adj.* (recht) *Verbiedend.*

Prohibition, *s. f.* (recht) *Verbod*, s. n.

Proie, *s. f. Roof, buyt*, s. m. *prooy*, s. f. Oiseaux de proie. *Roof-vogels.* Être en proie à la médisance. *Blootgesteld zyn aan de kwaedspreékendheyd.* Être en proie à ses passions. *Van zyne herts-togten overmeesterd worden.*

Projectile, *s. m.* (werktuyg-k.) *Iets dat omhoog geworpen is en overgelaten aan zyne eyge zwaerte.* — *adj.* Force projectile. *Omhoog werpende kragt.*

Projection, *s. f.* (schey-k.) *Werking om eenige stoffe te verkalken*; — *afteekening* (*van eene figuer naer zeker gezigtpunt*) — *gieting van metael.* Mouvement de projection. *Vlugt* of *geweldige voortwerping* (*als van eenen pyl, kogel, bombe enz.*) Poudre de projection. *Stof waer méde de gewaende goudmaekers het goud willen maeken.*

Projecture, *s. f.* (bouw-k.) *Uytstek*, s. m. *afdak*, s. n.

Projet, *s. m. Bewerp, ontwerp, voórneémen*, s. n.

Projeter, *v. a et n.* (word geconj. als *Jeter*) *Beraemen, ontwerpen.* — *v. a.* (schey-k.) *Werken tot verkalking eener stoffe*; ook *eene figuer afteekenen naer zeker gezigtpunt.* — *v. r.* (bouw- en schilder-k.) *Voóruytkomen, voóruytstaen*, v. n. Cette figure se projète dans le tableau. *Die figuer komt voóruyt in de schildery.*

Prolégomènes, *s. m. plur.* (schoól-w.) *Voórréde*, s. f. *voórberigt*, s. n.

Prolepse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Voórkoming der opwerpingen.*

Proleptique, *adj.* (welspreékendh.) *De opwerpingen voórkomend.*

Prolifère, *adj.* (kruyd-k.) Fleur prolifère. *Bloem welkers middenpunt andere bloemen voortbrengt.*

Prolification, *s. f. Voortteeling.*

Prolifique, *adj. Eygen* of *bekwaem tot de voortteeling.* Vertu prolifique. *Voortteelende kragt.*

Prolixe, *adj. Wydloopig, lang.*

Prolixement, *adv. Wydloopiglyk.*

Prolixité, *s. f. Wydloopigheyd, langheyd, groote uytgestrektheyd* (*van eene rédevoering*).

Prologies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten der Grieken, eer zy de vrugten afplukten*, s. n. plur.

Prologue, *s. m. Voórréde*, s. f. *voórberigt*, s. n.

Prolongation, *s. f. Verlenging*, s. f. *uytstel*, s. n.

Prolonge, *s. f. Koord* (*om de kanons uyt het slyk te trekken*).

Prolongement, *s. m. Uytrekking, verlenging*, s. f.

Digitized by Google

Prolonger, *v. a.* (nous prolongeons, prolongeâmes) *Verlengen, uytrekken.* Prolonger un navire. (schippers w.) *Een schip ter zyde van een ander schip leggen.*

Profusion, *s. f.* (schoól-w.) *Voórstel*, s. n. *inleyding*, s. f.

Promenade, *s. f. Wandeling*, s. f. *wandel-weg*, s. m. — *het wandelen*, s. n.

Promener, *v. a. Leyden, omleyden, omvoeren.* Promener son esprit. *Met zyne gedagten omzwerven.* Promener la vue. *Rondzien, de oogen overal rondwenden.* — *v. r. Wandelen, omwandelen, trantelen, heen en weér gaen*, v. n.

Promenoir, *s. m. Wandel-plaets*, s. f.

Promesse, *s. f. Belofte, toezegging.* Promesse de mariage *Houwelyks belofte.* — *Schuld-briefken*, s. n. *schriftelyke belofte (van eene somme gelds te betaelen)* s. f.

Prometteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Beloóver: beloófster.*

Promettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Beloóven, toezeggen.* Promettre monts et merveilles. *Goude bergen beloóven.* Ce Prince promettoit beaucoup. *Men verwagtte groote zaeken van dien Prins.* — *v. r. irrég. Hoópen, verwagten*, v. a.

Prominence, *s. f.* (*zoek*) Proéminence.

Prominent, ente, *adj.* (*zoek*) Proéminent, ente.

Promis, ise, *adj. Beloófd.* Terre promise. *Land van belofte.*

Promiscuité, *s. f.* (schoól-w.) *Mengeling.*

Promission, *s. f.* Terre de promission (Schriftuer-w.) *Land van belofte.*

Promontoire, *s. m.* (oude landbeschryving) *Voórgebergte*, s. n. *kaep*, s. f.

Promoteur, *s. m. Voortzetter; — opzigter.* Promoteur d'une querelle. *Oprokker van eenen twist.*

Promotion, *s. f. Verheffing, aenstelling (tot eenig ampt).*

Promouvoir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mouvoir*) *Verheffen, aenstellen.*

Prompt, ompte, *adj.* (de tweede *p* word niet uytgespr.) *Snel, spoedig, veérdig, schielyk, gezwind.* Prompt retour. *Schielyke wéderkomst.* Vin prompt à boire. *Wyn die niet lang moet liggen om gedronken te worden.* Avoir l'esprit prompt. *Eenen schranderen geest hebben.* — *Oploopend, haestig, die ligt toórnig word.*

Promptement, *adv.* (de tweede *p* word niet uytgespr.) *Ras, haestiglyk, schielyk, gauw, spoedigtyk.*

Promptitude, *s. f.* (de tweede *p* word niet uytgespr.) *Rasheyd, haest, schielykheyd, snelheyd; — haestigheyd, oploopendheyd, toórnigheyd.*

Promptuaire, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Kort begryp*, s. n.

Promulgation, *s. f.* (van wetten spr.) *Afkondiging.*

Promulguer, *v. a.* (van wetten spr.) *Afkondigen.*

Pronateur, *adj. m* (ontleéd-k.) Muscle pronateur. *Spier die de palm van de hand naer omleeg doet keeren.*

Pronation, *s. f.* (ontleéd-k.) Mouvement de pronation. *Beweéging die de palm van de hand naer omleeg keert.*

Prône, *s. m. Parochie-sermoon*, s. n. — (gem.) *verdrietige vermaening* of *berisping*, s. f.

Prôner, *v. a. Roemen, pryzen, verheffen* — *v. a. et n.* (gem.) *Op eene verdrietige wyze vermaenen* of *berispen.* — *v. n.* (weynig in gebruyk) *Het parochie-sermoon doen* of *prédiken.*

Prôneur, euse, *s. m. et f. Pryzer, loftuyter: pryster, loftuytster; — bestraffer, berisper: bestrafster, berispster*

Pronom, *s. m.* (spraek-k.) *Pronomen, voórnaem-woórd*, s. n. *voórnaem*, s. m.

Pronominal, ale, *adj.* (spraek-k.) Verbe pronominal. *Verbum dat met twee pronomina van den zelven persoon geconjugeérd word* (het welk ook *verbum reciprocum* genoemd word) Je m'imagine. *Ik beéld my in.* Il se loue. *Hy pryst zich.*

Prononcé, *s. m.* Le prononcé d'une sentence. *De uytspraek van een vonnis.*

Prononcé, ée, *adj. Uytgesproken, uytgedrukt; — standvastig, beslist, bestandig.* Caractère prononcé *Bestandigen aerd.* — (schilder-k.) *Lévendig afgebeéld, voórkomend*

Prononcer, *v. a. Uytspraéken;* — (schilder-k.) *lévendig afbeélden, doen voórkomen.* — *v. n. Zyn oórdeel ergens over vellen, zyne meyning zeggen.* — *v. r. Zich uyten, zyne meyning te kennen geéven.*

Prononciation, *s. f. Uytspraek.* Prononciation d'une sentence. *Uytspraek van een vonnis.*

Digitized by Google

Pronostic, *s. m. Voórteeken, voórbediedsel*, s. n. *voórbedieding*, s. f.

Pronostication, *s. f. Voórzegging.*

Pronostique, *adj.* Signe pronostique. *Voórteeken.*

Pronostiquer, *v. a. Voórzeggen, voórbedieden, voórspeelen.*

Pronostiqueur, *s. m. Voórzegger, voórbedieder, voórspeeler.*

Propagande, *s. f. De vergadering van de voortplanting des Geloofs (te Roomen).*

Propagandisme, *s. m. Uytbreydingszugt*, s. f.

Propagandiste, *s. m. Lid van de vergadering der voortplanting van het Geloof (te Roomen).*

Propagateur, *s. m. Voortplanter, voortzetter; — voortteeler.*

Propagation, *s. f. Voortplanting, voortzetting; — voortteeling*

Propager, *v. a.* (nous propageons, propageâmes) *Voortplanten, voortzetten.* — *v. r. Zich wytspreyden, zich verspreyden.*

Propension, *s. f Helling (van iet zwaers naer het midden punt der aerde)* — (fig.) *genégenheyd, neyging, genegydheyd.*

Prophète, *s. m. Profeet, voórzegger.*

Prophétesse, *s. f. Profetesse, voórzeggster.*

Prophétie, *s. f.* (spreek uyt *proféci*) *Profetie, voórzegging.*

Prophétique, *adj. Profétisch, voórzeggend.*

Prophétiquement, *adv. Op eene voórzeggende wyze.*

Prophétiser, *v. a. Profeteéren, voórzeggen.*

Prophylactique, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over de verhoeding* of *voórkoming der ziekten.* — *adj.* Remède prophylactique. *Behoedmiddel, middel om de ziekten te voórkomen.*

Propice, *adj. Genadig, gunstig.*

Propitiation, *s. f.* Sacrifice de propitiation. *Verzoen-offerande.*

Propitiatoire, *adj. Verzoenend.* Sacrifice propitiatoire. *Verzoen-offerande.* — *s. m. Verzoen-deksel, deksel van de ark des verbonds*, s. n.

Proplastique, *adj.* Art proplastique. *Konst van vormen te maeken.*

Propolis, *s. f. Maegde-was, stopwas (waer méde de bién de spleeten van hunne korven stoppen)* s. m.

Proportion, *s. f. Evenrédigheyd, proportie, overeenkoómst, gelykvormigheyd.* A proportion, en proportion. *Naer maete, naer advenant.*

Proportionnalité, *s. f.* (schoól. w.) *Evenrédigheyd.*

Proportionné, ée, *adj. Evenrédig, geschikt, gepast.* Corps bien ou mal proportionné. *Welgemaekt of wanschaepe lichaem.*

Proportionnel, elle, *adj.* (wis-k.) *Evenrédig, evenrégelig.*

Proportionnellement, *adv. Evenrédigh.*

Proportionnément, *adv. Naer evenrédigheyd, overeenkoómstigh.*

Proportionner, *v. a. Gelykvormig maeken, schikken, passen.* Proportionner sa dépense à son revenu. *Zyn verteér volgens zyne inkoómsten schikken.*

Propos, *s. m. Gesprek*. s. n. *réde*, s. f. Propos fâcheux. *Verdrietige réde.* Jeter des propos d'accommodement. *Voórstellingen van verzoening doen.* Tenir des propos injurieux. *Lastertael voeren.* — *Besluyt, voórneémen*, s. n. A quel propos a-t-il dit cela? *Tot wat eynde* of *uyt welke oorzaek heéft hy dat gezeyd?* A propos. *Van pas, te pas, gelégen.* Cela est dit fort à propos. *Dat is regt van pas gezeyd.* A propos. *Geraeden, geraedzaem, dienstig*, adj. Je ne trouve pas cela à propos. *Ik vind dat niet geraeden.* A propos. (gem.) *Eh wel, wel m, wagt*; ook *by gelégenheyd.* A tout propos. *Geduerig, telkens, altyd, by alle gelégenhéden.* Mal à propos, hors de propos. *Van onpas, ontydig, niet te pas, ongelégen.* Cette réponse a été faite bien mal à propos. *Dat antwoórd kwam niet te pas.* De propos délibéré. *Met opzet, voórbedagtelyk, al willens, moetwillens, weétens en willens.*

Proposable, *adj. Voórstelbaer, dat voórgesteld kan worden.*

Proposant, *s. m. Proponent, jongen prédikant (by de calvinisten).*

Proposer, *v. a. Voórstellen, voórdraegen, te berd brengen, voórwerpen.* Proposer son sentiment. *Zyn gevoelen voórstellen.* — *Aenbieden.* Proposer une récompense. *Eene beloóning aenbieden.* — *v. r. Voórneémen, van voórneémen zyn*, v. n. *zich voórstellen*, v. r. Il se propose de partir dans peu de jours. *Hy is van voórneémen binnen weynige dagen te vertrekken.*

Proposition, *s. f. Voórstel*, s. n. *voórstelling*, s. f. *voórslag*, s. m.

Digitized by Google

Propositions de paix. *Voórslagen van vrede.* — (schoól-w.) *Stelling.* Proposition dangereuse. *Gevaerlyke stelling.* Pains de proposition. (Schriftuer-w.) *Toon-brooden.*

Propre, *adj. Eygen.* Ses propres paroles. *Zyne eyge woórden.* Nom propre. *Eygen naem.* — *Bekwaem, goed, gebruykelyk, nuttig, dienstig.* Du bois propre à bâtir. *Hout dat dienstig is om tot bouwen gebruykt te worden.* — *Net, reyn, zuyver, schikkelyk, behoorlyk.* Il est propre jusqu'à l'excès *Hy is al te net.*

Propre, *s m. Eygenschap, weézenlyke hoedanigheyd*, s. f. Le propre des oiseaux est de voler. *De eygenschap der vogelen is te vliegen.* — *Eygendom*, s. m. Les religieux n'ont rien en propre. *De kloosterlingen hebben niets in eygendom.*

Proprement, *adv. Eygenlyk, in eenen nauwen zin;* — *net, netjes, zindelyk.*

Propret, ette. *adj et subst.* (gem.) *Net met gemaektheyd.*

Propreté, *s. f. Netheyd, zindelykheyd, schikkelykheyd.*

Propréteur, *s. m.* (oudh.) *Landvoogd (by de Romeynen).*

Propriétaire, *s. m. et f. Eygenaer, bezitter: eygenaerster, bezitster.*

Propriété, *s. f. Eygenschap, weézenlyke hoedanigheyd*, s. f. — *eygendom*, s. m.

Propylée, *s. m.* (oudh.) *Portael (van eenen tempel)* s. n.

Au prorata, *adv.* (latynsch w.) *Naer maete, naer evenrédigheyd.*

Prorogation, *s. f. Opschorsing, verlenging, verschuyving*, s. f. *uytstel*, s m.

Proroger, *v. a.* (nous prorogeons, prorogeâmes) *Opschorsen, verlengen, verschuyven, uytstellen.*

Prosaïque, *adj. Dat alleen in onrym gebruykelyk is.*

Prosateur, *s. m. Schryver in onrym.*

Prosarabée, *s. m.* (insecte) *Oliétor, bastaerd-kever zonder vleugels.*

Proscénium, *s. m.* (zoek) Avant-scène.

Proscription, *s. f. Vogelvry-verklaering*, s. f. *dood-vonnis zonder wyze van proces*, s. n. — *banning, uytbanning, verbanning*, s. f. Proscription d'un usage, d'un mot. *Afschaffing van een gebruyk, van een woórd.*

Proscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ecrire*) *Vogelvry verklaeren, doodschuldig verklaeren zonder wyze van proces;* — *bannen, uytbannen, verbannen* Proscrire un usage, un mot. *Een gebruyk, een woórd afschaffen.*

Proscrit, ite, *adj. et subst. Die vogelvry is verklaerd;* — *uytgebannen, balling.*

Prose, *s. f. Onvers*, s. n. *onrym;* — (kerkelyk w.) *Loszang*. s. m. Prose du saint Sacrement. *Loszang van het Allerheyligste.*

Prosélyte, *s. m. et f. Nieuw-bekeerden, geloofs-genoót.*

Prosélytisme, *s. m. Iver om de ongeloovigen te bekeeren.*

Proseuque, *s. f.* (oudh.) *Bidplaets (der jooden).*

Prosodie, *s. f. Maet-klank*, s. m. *wellwydende uytspraek*, s. f.

Prosodique. *adj. Van den maet-klank.*

Prosonomasie, *s f.* (welspreek.) *Klank-spéeling, woórd-spéeling.*

Prosopographie, *s. f.* (welspreek.) *Beschryving der uytwendige trekken en houding van eenen mensch* of *van eene beest.*

Prosopopée, *s. f.* (welspreékendh.) *Persooneering, persoons-verbeelding.*

Prospectus, *s. m.* (latynsch w. van boeken spr.) *Prospectus*, s. m. *voórafgaende berigt*, s n.

Prospère, *adj. Gunstig, voórspoédig.*

Prospérer, *v. n. Voórspoedig zyn, voórspoed hebben, welvaeren, gelukken.*

Prospérité, *s. f. Voórspoed*, s. m. *welvaeren, geluk, welvaert*, s. n.

Prostaphérèse, *s. f.* (sterre-k.) *Onderscheyd tusschen den waeren en schynbaeren stand (eener dwael-sterre)* s. n.

Prostase, *s. f.* (geneés-k.) *Overheersching van een vogt boven de andere.*

Prostates, *s. m plur.* (geneés-k.) *Voórstanders, klieragtige lichaemen (aen den wortel der roede).*

Prosternation, *s f. Néderknieling, néderbuyging*, s. f. *knie-val*, s. m.

Prosternement, *s m. Néderknieling, néderbuyging*. s. f. *knie-val*, s. m

Se prosterner, *v. r. Te voet vallen, néderknielen*, v. n. *zich ter aerde néderbuygen, zich werpen voór de voeten van imand*, v. r.

Prosthèse, *s. f.* (zoek) Prothèse.

Prostitué, ée, *adj. Schandelyk overgegeéven* of *aengekleefd*. C'est une plume vénale et prostituée. *'T'is eenen schryver die omgekogt en schandelyk eene party aengekleefd is.*

Prostituée, *s. f. Ontugtige vrouwspersoon, hoer.*

Digitized by Google

Prostituer, *v. a. Tot de ontugt overgeéven.* Prostituer son honneur. *Zyne eer te buyten gaen.* — *v. r. Zich tot de ontugt overgeéven, zich onteeren.* Se prostituer à la fortune. *Zich onteeren om tot hoogen staet te geraeken.*

Prostitution, *s. f. Ontugt, hoerery.* Prostitution de la justice, des lois. *Onteering van het recht, van de wetten, misbruyk dat eenen rechter maekt van het recht, van de wetten.*

Prostration, *s. f. Nèderknieling, nèderbuyging*, s. f. *knie-val*, s. m.

Prostyle, *s. m. et adj.* (oudh.) Temple prostyle. *Tempel die van voór alleen zuylen heéft.*

Protase, *s. f. Ingang*, s. m. *eerste deel inhoudende de verklaering (van een toneel-spel)* s. n.

Protatique, *s. m. Voórrèdenaer (van een toneel-spel).* — *adj. Van den ingang van een toneel-stuk.*

Prote, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Meester-gast.*

Protecteur, trice, *s. m. et f. Beschermer, beschermheer, voórstaender, behoeder: beschermster, behoedster.* — *adj. Beschermend.*

Protection, *s. f. Bescherming, behoeding*, s. f. *voórstand*, s. m.

Protée, *s. m.* (fabel-k.) *Eenen god die gedueriglyk van gedaente veranderd;* — (fig.) *ongestadigen of veranderlyken mensch.*

Protégé, ée, *s. m. et f. Gunsteling.*

Protéger, *v. a.* (nous protégeons, protégeâmes) *Beschermen, voórstaen, behoeden*

Protestant, ante, *adj. Protestantsch.* — *subst. Protestant, die de kettery van Luther of Calvien volgt.*

Protestantisme, *s. m. Protestantendom*, s. n. *secte der protestanten*; s. f.

Protestation, *s. f. Betuyging, verklaering.* Mille protestations d'amitié. *Duyzend betuygingen van vriendschap.* — (recht) *Tègenspraek*, s. f. *protest*, s. n. Faire protestation par devant notaire. *Protest doen voór eenen notaris.*

Protester, *v. n. Betuygen, verklaeren.* (*Protester*, in deéze beteekenis, is alleenlyk *actif* in de volgende spreékwyze: Je vous le proteste. *Ik betuyg het u*). — (recht) *Zyn protest doen, protesteéren, zich ergens tègen verzetten.* — *v. a.* Protester une lettre de change. *Eenen wissel-brief protesteéren.*

Protêt, *s. m.* (koopmans w.) *Protest*, s. n.

Prothèse, *s. f.* (spraek-k.) *Voóraenzetting, byvoeging van eene letter of letteregreép voór een woórd;* — (heel-k.) *konstige aenzetting van eenig lid.*

Protocanonique, *adj.* Livres protocanoniques. *Boeken der heylige Schrifture die voór goddelyke boeken erkend waeren, eer dat zy doór de kerkvergaderingen voór dergelyke aengenomen waeren.*

Protocolle, *s. m. Schryfvel*, s. f. *boek der stukken (van eenen notaris greffier enz)* — *formulier boek (voór rechts-geleerden)* s. n.

Protomartyr, *s. m.* (kerkelyk w.) *Eersten martelaer.*

Protonotaire, *s. m. Protonotarius, eersten paussèlyken notaris.*

Protopathique, *adj.* (geneés-k.) Maladie protopathique. *Ziekte die uyt geene andere ziekte ontstaet.*

Protosyncelle, *s. m. Vicaris (van eenen Patriarch* of *Bisschop der griekische kerk).*

Prototype, *s. m. Voórbeèld*, s. n. *patroon*, s. m.

Protrygées, *s. f. pl.* (oudh.) *Feesten ter eere van Bacchus (eer men den wyn-oogst ingaerde)* s. n. plur.

Protubérance, *s. f.* (ontleéd-k.) *Uytwas, knobbel*, s. m.

Protubérant, ante, *adj. Uytspringend, uytsteékend.*

Protuteur, *s. m. Ondervoogd, toezienden voogd.*

Prou, *adv.* (oud) *Veél, zeer, genoeg.*

Proue, *s. f. Boeg*, s. f. *voórste deel (van een schip)* s. n.

Prouesse, *s. f. Groote daed, kloekmoedigheyd, kloeke daed;* — (schimpw.) *slegte daed.*

Prouver, *v. a. Bewyzen, betoonen, aentoonen, waer maeken.*

Provéditeur, *s. m. Bestierder, opzigter (in Venetiën).*

Provenant, ante, *adj. Spruytend, voorthomend.*

Provençal, ale, *adj. Dat van Provence is.*

Provençaux, *s. m. plur. Inwoners van Provence.*

Provende, *s. f.* (oud) *Voórraed van lèvens-middelen*, s. m.

Provenir, *v. n. irrég.* (word als *Venir* en met *être* geconjugeérd) *Komen, voorthomen, spruyten, ontstaen.*

Provenu, *s. m. Winst*, s. f. *profyt, voórdeel (dat ergens van komt)* s. n.

Proverbe, *s. m. Spreuk*, s. f. *spreékwoórd*, s. n.

Digitized by Google

Proverbial, ale, *adj Spreekwoórdig, spreukagtig.*

Proverbialement, *adv Met spreekwoórden, spreukagtiglyk*

Providence *s f. Voórzienigheyd, Gods voórzienigheyd.*

Provignement, s. m. *Voortplanting, aenwinning*, s. f.

Provigner, *v. a. Wyngaerd-ranken inleggen pooten. — v. n.* (fig.) *Aenwinnen, aengroeyen, vermeerderen.*

Provin, *s m Wyngaerd-rank (die in de aerde legt om wortel te schieten).*

Province, *s. f Landschap*, s n. *provincie* s. f. Les Provinces unies *De vereenigde Nederlanden* Il a encore un air de province. *Hy ziet er nog onbeschaefd uyt.*

Provincial, *s. m et adj.* Père provincial. *Provinciael, pater provinciael, oversten der kloosters van eene provincie.*

Provincial, ale, *adj Landschappelyk van het landschap, van de provincie provinciael. — s m et f et adj Landzaet dorpeling, die op het land woont en niet hoffelyk of steedsch is*

Provincialat, *s m* (klooster-w.) *Provinciaelschap*, s n

Proviseur, *s m. Provisoór, bezorger; — eersten oversten (in sommige collégiën)*

Provision, *s. f Voórraed, toevoer*, s. m *provisie*, s. f. — *recht van aenstelling tot eenig geestelyk ampt*, s. n — (recht) *provisie, voórbaet*, s. f. Par provision. *By provisie, voór af, by voórbaet.* Il a été ordonné par provision que... *Er is bevoólen by provisie dat...* Provisions *of* lettres de provision. *Brieven van aenstelling (tot een ampt)* s. m. plur.

Provisionnel, elle, *adj. Voórafgaende, tusschentydig, provisioneel*

Provisionnellement, *adv. By provisie, by voórbaet, tot nader goedvinden.*

Provisoire, *adj.* (recht) *Tusschentydig, provisioneel.*

Provisoirement, *adv.* (recht) *Voórafgaendelyk, tot nader goedvinden, by provisie.*

Provisorerie, *s. f. Provisoórschap, bezorgerschap; — ampt van eersten oversten (in sommige collégiën)* s n.

Provocation, *s f. Terging, uytdaeging uyteysching.*

Provoquer, *v. a et n Veroorzaeken verwekken*. v. a. Provoquer le sommeil *of* au sommeil. *Den slaep verwekken. — v. a. Beroepen, uytdaegen, uyteyschen* Provoquer quelqu'un au combat *Imand ten stryde beroepen*

Proxénète, *s m et f. Maekelaer; maekelaeres van kwaede zaeken.*

Proximité *s. f. Nabyheyd, bygelégenheyd* s. f. *nabuerschap* s n. La proximité d'un lieu *De nabyheyd van eene plaets — Bloedverwantschap, namaegschap* s. n. Il y a proximité de sang entr'eux *Zy zyn namaegschap onder malkander*

Prude, *adj. et s f. Neuswys, waenwys, verwaend laetdunkend*

Prudemment *adv Voórzigtiglyk, omzigtiglyk, bedagtelyk met overleg.*

Prudence, *s. f. Voórzigtigheyd, omzigtigheyd.*

Prudent, ente, *adj. Voórzigtig, omzigtig*

Pruderie, *s f.* (word maer van de vrouwen gezegd) *Neuswysheyd waenwysheyd, verwaendheyd, laetdunkendheyd*

Prud'homme, *s m.* (oud) *Deugdzaemen man:* — (recht) *ervaeren man.*

Prud'hommie, *s f* (oud) *Deugdzaemheyd:* — (van jonge lieden spr.) *waenwysheyd verwaendheyd*

Prune, *s. f.* (vrugt) *Pruym.*

Pruneau, *s m Gedroogde pruym* s. f. Pruneau de Tours. *Cathriene pruym.*

Prunelaie, *s. f. Pruymen-boomgaerd*, s. m

Prunelet, *s. m. Pruym-drank.*

Prunelle, *s f Wilde pruym, slé.* Prunelle prunelle de l'œil. *Oog-appel.* Jouer de la prunelle. *Lonken*

Prunellier, *s. m. Wilden pruymboom.*

Prunier, *s. m. Pruym-boom, pruymelaer.*

Prurit, *s m* (geneés-k.) *Jeuking, vuerigheyd, steeking*, s. f.

Prusse *s f* (koningryk) *Pruyssen.* Bleu de Prusse. *Berlins blauw*

Prussiate, *s. m* (scheyk.) *Blauwzuer* s n.

Prussien, enne, *s. m et f. Pruys: pruyssische. — adj. Pruyssisch*

Prytanat, *s m.* (oudh) *Rechters ampt (in Athénen)* s. n.

Prytanée, *s. m.* (oudh) *Openbaer gebouw in het welk de rechters vergaderden in Athénen en alwaer ten koste der republiek onderhouden wierden de geene die eenen aenmerkelyken dienst aen den staet beweezen hadden* s n

Prytanes, *s. m. plur.* (oudh) *Rechters in Athénen aengesteld om de misdaeden te vonnissen; — de geene die boven*

Digitized by Google

het gemeen hebben uytgemunt doór hunne verdienste.

Prytanide, *s. f.* (oudh.) *Wéduwe die het geheyligd vuer van Vesta onderhiel (by de Grieken).*

Psallette, *s. f. Koorael-huys*, s. n. *schoól waar de koor-kinderen in het zingen onderweézen worden*, s. f.

Psalmiste, *s. m. Psalmist, psalmdichter.*

Psalmodie, *s. f. Psalm-zang*, s. m. *het psalm-zingen*, s. n.

Psalmodier, *v. n.* (word geconj. als *Confier*) *Psalmen zingen*

Psaltérion, *s. m.* (snaer-speeltuyg) *Hakkeberd*, s. n. *psalter*, s. m.

Psaume, *s. m. Psalm*, s. m. *harpgezang (van David)* s. n. Les psaumes pénitentiaux. *De boet-psalmen, de psalmen van boetveérdigheyd.*

Psautier, *s. m. Psalm-boek*, s. n.

Psellisme, *s. m. Het hakkelen*, s. n.

Pseudamantes, *s. f. plur. Valsche diamanten*, s. m plur.

Pseudonyme, *adj. Dat eenen vercierden* of *valschen naem voert*

Pseudo-prophète, *s. m. Valschen profeét.*

Psilothre, *s. m.* (heel-k.) *Zalf die het hair doet uytvallen*, s. f.

Psoas, *s. m.* (ontleéd-k.) *Lendenspier*, s. f.

Psora, *s. m.* (geneés-k.) *Schorftheyd*, s. f.

Psorique, *adj.* (geneés-k.) *Schorftig, schorftagtig; — goed om de schorftheyd te geneezen.*

Psorophtalmie, *s. f.* (geneés-k.) *Oog-ontsteéking met jeukte.*

Psychagoge, *s. m.* (oudh.) *Voórzegger met de zielen der dooden te doen verschynen.*

Psychagogique, *adj.* (geneés-k.) Remède psychagogique. *Middelen die in eene flauwte de geesten verlévendigen.*

Psychologie, *s. f.* (spreék uyt *psikologi*) *Verhandeling over de ziel*

Psychomancie, psychomance, *s. f.* (spreék uyt *psikomanci*) *Wigchelaery* of *bezweéring om de zielen der afgestorven te doen verschynen.*

Psychromètre, *s. m.* (*soek*) Hygromètre.

Psyctique, *adj.* (geneés-k.) *Ververschend, verfrisschend.*

Ptarmique, *s. f.* (plant) *Nies-kruyd*; — (geneés-k.) *nies-middel*, s. n. — *adj. Dat doet niezen.*

Ptérygion, *s. m.* (heel-k.) *Vleezig vlies* of *vel (dat den oog-appel bedekt)* s. n.

Ptilose, *s. f. Het uytvallen van het hair der oog-scheelen*, s. n.

Ptisane, *s. f. Tisaen, gerste-drank, koel-drank*, s. m. *gerste-water, calisinhout-water*, s. n.

Ptyalagogue, *adj.* (geneés-k.) *Dat den speeksel-vloed verwekt, dat doet speekselen.*

Ptyalisme, *s. m.* (geneés-k.) *Speeksel-vloed.*

Ptysmagogue (*zoek*) Ptyalagogue.

Puamment, *adv. Stinkend.* Mettre puamment. (gem.) *Onbeschaemdelyk liegen.*

Puant, ante, *adj. Stinkend.* — *subst. Stinker: stinkster.*

Puanteur, *s. f. Stank*, s. m.

Pubère, *adj.* (recht) *Houwbaer.*

Puberté, *s. f.* L'âge de puberté. *Houwbaerheyd*, s. f. *houwbaere jaeren*, s. n. plur.

Pubescence, *s. f.* (kruyd-k.) *Hairigheyd, ruyghéyd.*

Pubescent, ente, *adj.* (kruyd-k.) *Hairig, ruyig.*

Pubis, *s. m.* (ontleéd-k.) Os pubis. *Schaem-been, gemagt-been.*

Public, *s. m. Het gemeen, het algemeen, het publiek, het volk*, s. n. Donner un ouvrage au public. *Een boek in het licht geéven.*

Public, ique, *adj. Openbaer, publiek, rugtbaer, wéreld-kundig.* Personne publique. *Openbaeren ampenaer.* Femme *of* fille publique. *Hoer.* Lieu public. *Hoere-kot.* Lieux publics. *Openbaere plaetsen.* En public *In het openbaer. — Gemeen, voór ideeren.*

Publicain, *s. m.* (Schriftuer-w.) *Publikaen, tollenaer*; — (schimpw.) *pagter van 's lands schattingen.*

Publication, *s. f. Bekendmaeking, afleézing, afkondiging, verkondiging.*

Publiciste, *s. m. Leeraer* of *schryver over het openbaer recht.*

Publicité, *s. f. Openbaerheyd, rugtbaerheyd.*

Publier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Openbaeren, bekend maeken, afkondigen, afleézen, verkondigen, rugtbaer maeken, openbaer maeken.* Publier à son de trompe. *Uyttrompetten, uytbazuynen.* Publier un livre. *Een boek in het licht geéven.*

Publiquement, *adv. In het openbaer, openbaerlyk, openlyk.*

Puce, *s. f. Vlooy.* Avoir la puce à

Digitized by Google

l'oreille. *Over iets ongerust zyn.* Herbe aux puces. (plant) *Vlooy-kruyd.* — *adj. Vlooy-kolewig, bruynagtig.*

Puceau, *s. m.* (gem.) *Jongman die nog maegd is, zuyveren jongman.*

Pucelage, *s. m.* (gem.) *Maegdom.*

Pucelle, *s. f. Maegd;* — (visch) *soort van elft.*

Puceron, *s. m. Boom-luys, plant-luys.*

Puchot, *s. m.* (*zoek*) Trombe.

Pudeur, *s. f. Schaemte, eerbaerheyd, eerbaere schaemte.*

Pudibond, onde, *adj.* (gem.) *Beschaemd schaemagtig.*

Pudicité, *s f. Kuyschheyd, zuyverheyd, reynheyd, eerbaerheyd.*

Pudique, *adj. Kuysch, zuyver, reyn, eerbaer.*

Pudiquement, *adv. Kuyschelyk, zuyverlyk, reynelyk, eerbaerlyk.*

Pueil, *s. m.* Bois en pueil. *Jong hak-bosch.*

Puer, *v. a.* (Je pue, tu pues, il pue; nous puons. Je puois. Je puerai. Je puerois. *De andere tyden worden niet gebruykt*) *Stinken, sterk rieken,* v n. Cet homme pue le vin. *Dien man rieht sterk naer den wyn.* — *v. n. Stinken.* La danse lui pue. *Hy heeft eenen tegenzin van het dansen.*

Puéril, ile, *adj.* (de *l* word uytgespr. maer niet vogtiglyk) *Kinderagtig.* Discours puéril. *Kinderagtige rede.*

Puérilement, *adv. Kinderagtiglyk, op eene kinderagtige wyze.*

Puérilité, *s. f. Kinderagtigheyd.*

Pugilat, *s. m. Het vegten met de vuyst*, s. n.

Puiné, ée, *adj. et s. m et f. Jonger, nageboóren.* C'est ma puinée. *Het is myne jongere zuster.*

Puis, *adv. Daer na, en dan, naderhand, vervolgens.* Ils se proposent d'aller à Paris, puis à Lion. *Zy zyn van meyning te gaen naer Parys, en dan naer Lions.*

Puisage, *s. m. Het putten*, s. n. *putting*, s. f.

Puisard, *s. m. Water-put.*

Puiser, *v a. et n. Putten, scheppen.* Puiser de l'eau à la rivière. *Water putten in de rivier.*

Puisoir, *s. m. Salpeter-lepel.*

Puisque, *conj.* (rég. *indic.*) *Dewyl, vermits, overmits, terwyl, nadien, aengezien, gemerkt, alzoo, nademael*

Puissamment, *adv. Magtiglyk, kragtiglyk, zeer.*

Puissance, *s. f. Magt, kragt*, s. f. *vermogen*, s. n. Avoir quelque chose en sa puissance. *Iets in zyne magt hebben.* La puissance des clefs. *De magt van de zonden te vergeeven (die Christus aen zyne kerk gegeeven heeft).* Les puissances célestes. (eene van de négen kooren der Engelen) *De hemelsche magten* — *Mogendheyd.* Les puissances de l'Europe. *De mogendheden van Europa.* Leurs hautes puissances. (titel van de staeten generael der Nederlanden) *Hunne hoogmogenden.* Leurs nobles puissances. *Hunne edelmogenden.* Toute-puissance. *Almogendheyd, almagt.*

Puissant, ante, *adj. Magtig, kragtig, mogend, vermogend.* Très-puissant. *Groot-magtig.* Tout-puissant, ante. *Almagtig, almogend.* — *s. m.* Les puissans du siècle. *De magtigen der aerde.* Le Tout-puissant. *God almagtig, den Almogenden.*

Puits, *s. m. Put;* — *'bornput, waterput, waterbak* Puits perdu. *Sterfput, zinkput (waer in het water wegzakt).*

Pulluler, *v. n. Voortspruyten, aengroeyen, verménigvuldigen.*

Pulmonaire, *s. f.* (plant) *Longekruyd, steen-lever-kruyd, onzer vrouwe melk-kruyd;* — *mos, steen-mos, spongiemos*, s. n. — *adj. Van de long.* La veine pulmonaire. *De long-ader, de slagaderlyke ader.*

Pulmonie, *s. f. Long-ziekte, longzugt, long-kwael.*

Pulmonique, *adj. et subst. Longzugtig, long-ziek.*

Pulpe, *s f. Vleezig gedeelte (des lichaems* of *der vrugten)* s. n.

Pulpeux, euse, *adj. Vleezig.*

Pulsatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Slaende, kloppende (als eene polsader).* Douleur pulsative. *Kloppende pyn.*

Pulsatille, *s. f.* (plant) (*zoek*) Coquelourde.

Pulsation, *s. f.* (geneés-k.) La pulsation du pouls. *Het slaen van den pols, den pols-slag.*

Pulsiloge, *s. m.* (*zoek*) Pulsimètre.

Pulsimantie, *s. f.* (geneés-k.) *Polskennis.*

Pulsimètre, *s. m.* (geneés-k.) *Polsslag-meeter.*

Pulsion, *s. f.* (natuer-k.) *Uytbreyding, voortzetting* of *voortdryving der beweeging.*

Pulvérin, *s. m. Fyn bus-poeyer, laedkruyd, laed-poeyer*, s. n. — *bus-kruyd-*

Digitized by Google

hoóru, s. m. — *water dat zich in eene fonteyn of water-val uytspreyd als fynen régen*. s. n.

Pulvérisation, *s. f. Poedermaeking, tot stofmaeking.*

Pulvériser, *v. a. Tot stof maeken, tot poeder brengen*; — (fig.) *vernielen. verbryzelen.*

Pulvérulateurs, *s. m. plur.* (natuerl. hist.) *Dieren die de gewoonte hebben van zich in het zand te wenden*, s. n. plur.

Pulvérulent, ente, *adj.* (kruyd-k.) *Stofagtig. donsagtig.*

Pulvinaire, *s. m.* (oudh.) *Kleyne bed-stéde (in de tempels der heydenen waer op zy de afbeéldsels van hunne afgoden legden)* s. f.

Pumicin, *s. m. Palm-olie*, s. f.

Punais, aise, *adj. Uyt den neus stinkend.* — *subst. Stinkneus.*

Punaise, *s. f. Weegluys, wandluys.*

Punaisie, *s. f. Stinkende neus-zweêr.*

Punch, *s. m.* (drank) *Punch, pons.*

Punique, *adj. Punisch, van Carthago.* La première guerre punique. *Den eersten punischen oórlog.*

Punir, *v. a. Straffen.*

Punissable, *adj. Strafbaer, strafweêrdig.*

Punition, *s. f. Straf, straffe.* Punition corporelle. *Lyf-straffe.*

Pupillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) (recht) *Minderjaerig, onmondig.* Deniers pupillaires. *Weeze penningen.*

Pupillarité, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Minderjaerigheyd, onmondigheyd.*

Pupille, *s. m. et f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Wees, minderjaerigen, onmondig kind*; — (fig.) *kweekeling, opvoedeling.* — *s. f.* (ontleéd-k.) *Oog-appel*, s. m.

Pupitre, *s. m. Lessenaer.*

Pur, ure, *adj. Fyn, louter, onvermengd, onvervalscht.* Or pur. *Fyn goud* — *Zuyver, reyn, onbesmet, onbevlekt.* Latinité bien pure. *Zeer zuyver latyn.* Vierge pure. *Zuyvere maegd.* — *Enkel, zuyver.* Pure malice. *Enkele boosaerdigheyd.* En pure perte. *Vrugteloos, te vergeéfs.* Pur et simple (*fém.* pure) *adj.* (recht) *Zuyver, volkomen, zonder eenige uytzondering of voórbeding.* A pur et à plein. *Ten vollen, volkomenlyk, gantschelyk.*

Pureau, *s. m. Deel van de schalie of tichel dat bloot op het dak ligt*, s. n.

Purée, *s. f. Ert-sop, boon-sop.*

Purement, *adv. Zuyverlyk, reynigelyk*; — *enkelyk, alleenlyk.* Purement et simplement *Volkomenlyk, zonder eenige uytzondering of voórbeding.*

Pureté, *s. f. Zuyverheyd, reynheyd, reynigheyd, onbesmetheyd.*

Purette, *s. f. Zwart en blinkend poeyér (dat men op het geschrift werpt)* s. n.

Purgatif, *s. m. Purgatie*, s. f. *zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Purgatif, ive, *adj. Zuyverend, buyk-zuyverend, purgeérend, afzettend.*

Purgation, *s. f. Buyk-zuyvering, purgatie*, s. f. *zuyverend geneésmiddel*, s. n. — *s. f. plur. Maendstonden (der vrouwen).*

Purgatoire, *s. m. Vagevuer*, s. n.

Purge, *s. f. Zuyvering (der waeren die met de pest besmet zyn).*

Purgeoirs, *s. m. plur. Zand-kommen (om het fonteyn-water te zuyveren)* s. f. plur.

Purger, *v. a.* (nous purgeons, purgeâmes) *Zuyveren, reynigen*; — *purgeéren. eene purgatie ingeéven.* — *v. r. Purgeéren*, v. n *eene purgatie inneémen*; ook (fig.) *zich verrechtweêrdigen, zich ontschuldigen*, v. r.

Purgerie, *s. f. Plaets daer men de suyker-vormen reynigt.*

Purification, *s. f. Zuyvering.* La Purification de la sainte Vierge. *De zuyvering van Maria, Maria lichtmisse.* Purification des métaux. *Lautering of zuyvering der metaelen.* — *Afwassching (in de Misse).*

Purificatoire, *s. m. Kelk-doekzken (waer méde den Priester den kelk uytwischt in de Misse)* s. n.

Purifier, *v. a.* (word gecoujug. als *Confier*) *Zuyveren, reynigen, louteren.* Purifier les métaux. *De metaelen louteren of zuyveren.*

Puriforme, *adj.* (geneés-k.) *Etteragtig.*

Purisme, *s. m. Tael-ziftery, gemaektheyd in de tael*, s. f.

Puriste, *s. m. Tael-zifter, woórden-zifter.*

Puritains, *s. m. plur.* (secte in Engeland) *Puriteynen.*

Puritanisme, *s. m. Puriteyndom*, s. n. *puriteynsche secte*. s. f.

Puron, *s. m. Wey van melk*, s. f.

Purpurin, ine, *adj. Purperagtig.*

Purpurine, *s. f. Gemaele koper*, s. n.

Purulence, *s. f.* (geneés-k.) *Etteragtigheyd.*

Digitized by Google

Purulent, ente, *adj.* (geneés-k.) *Etteragtig.*

Pus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Etter*, s. m. *materie*, *dragt* s. f.

Pusillanime, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Kleynmoedig*, *flauwmoedig*, *schroomhertig.*

Pusillanimité, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Kleynmoedigheyd*, *flauwmoedigheyd*, *schroomhertigheyd.*

Pustule, *s. f. Puyst.*

Putain, *s. f.* (gem.) *Hoer.*

Putanisme, *s. m.* (gem.) *Hoerenlœen*, s. n. — *hoerery*, s. f.

Putaniser, *v. n.* (gem.) *Hoerenjaegen.*

Putasserie, *s. f.* (gem.) *Hoerenjaegery.*

Putassier, *s. m.* (gem.) *Hoerenjaeger.*

Putatif, ive, *adj.* Père putatif. *Gewaenden* of *vermeynden vader.*

Putois, *s. m.* (dier) *Bunsing*, *bonsem.*

Putréfaction, *s. f. Verrotting.*

Putréfait, aite, *adj.* (geneés-k.) *Verrot.*

Putréfiant, ante, *adj.* (geneés-k.) *Verrotiend*, *de verrotting te wége brengend.*

Putréfier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Doen rotten*, *doen verrotten.* — *v. r. Verrotten*, v. n.

Putrescible, *adj. Dat aen verrotting onderworpen is.*

Putride, *adj.* Humeurs putrides. *Bedorve vogten.* Fièvre putride. *Rotte koórts.*

Putridité, *s. f.* (geneés-k.) *Verrotting*, s. f. *bederf*, s. n.

Pycnostyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw welkers tusschenwydte der pilaeren zoo breed is als de dikte van anderhalve pilaer*, s. n.

Pycnotique, *adj. et s. m.* (geneés-k.) Remède pycnotique. *Geneésmiddel dat het wateragtig bloed verdikt*, s. n.

Pygmée, *s. m Dwerg*, s. m. *kabouter-manneken*, s. n.

Pylore, *s. m.* (ontleéd-k.) *Uytgang*, s. m. *onderste opening der maég*, s. f.

Pylorique, *adj.* (ontleéd-k.) Veine pylorique. *Ader van den uytgang der maeg.*

Pyracanthe, *s. m.* (plant) *Stékelligen mispel-boom.*

Pyramidal, ale, *adj. Spits-toeloopend*, *spitsvormig*, *graf-naeldvormig.* Arbre pyramidal. *Spits-opgaenden boom.*

Pyramidale, *s. f. Spitsvormige blauwe klokken-plant.*

Pyramide, *s. f. Spitse zuyl*, *graf-naeld*

Pyramider, *v. n. Spitsvormiglyk opgaen* of *toeloopen.* Ce groupe pyramide bien. *Die groep gaet fraey spitsvormiglyk op.*

Pyramidoïde, *s. m.* (meét-k.) *Spitsvormige figuer*, s. f.

Pyrénées, *s. m. plur. Pireneésch gebergte*, s. n.

Pyrèthre, *s. m.* (plant) *Bertram*, *bertram-wortel*, *speeksel-wortel*, *tand-wortel.*

Pyrétique, *adj. Tégen de koórts.*

Pyrétologie, *s. f. Verhandeling over de koórts.*

Pyrexie, *s. f.* (geneés-k.) *Toevallige koórts.*

Pyrite, *s. f. Solfer-steen*, *vuer-steen*, *vuer-key*, s. m.

Pyriteux, euse, *adj. Keyagtig*, *vuer-steenagtig.*

Pyritologie, *s. f Key-beschryving*, *vuer-steen-beschryving.*

Pyroboliste, *s. m. Vuerwerk-kundigen.*

Pyrobologie, *s. f. Vuerwerk-kunde.*

Pyrolatrie, *s. f Vuer-aenbidding.*

Pyrole, *s. f.* (plant) *Winter-groen*, s. n.

Pyrologie, *s. f. Verhandeling over het vuer.*

Pyromance, pyromancie, *s. f. Waerzeggery uyt het vuer.*

Pyromètre, *s. m. Vuer-meéter*, s. m. *werktuyg om de kragt van het vuer te meéten*, s. n.

Pyronomie, *s. f. Weétenschap van het vuer te bestieren in de schey-kundige werkingen.*

Pyrophore, *s. m. Poeder van aluyn en meél (dat in de locht in brand vliegt).*

Pyroscopie, *s. f. Waerzeggery uyt het vuer.*

Pyrotechnie, *s. f.* (spreék uyt *pirotekni*) *Vuerwerkery*, *vuerwerkers konst.*

Pyrotechnique, *adj.* (spreék uyt *piroteknik*) *Vuerwerk-kundig*, *van de vuerwerken.*

Pyrotique, *adj.* (geneés-k.) *Ineétend*, *brandig.*

Pyrrhique, *s. f.* (oudh.) *Wapen-dans*, *dans van gewapende persoonen (by de Grieken)* s. m — (dicht k.) *griekische en latynsche dicht-maet van twee korte sillaben*, s. f.

Digitized by Google

Pyrrhonien, enne, *adj. Ongeloovig, die aen alles twyffelt. — subst. Twyffelaer.*

Pyrrhonisme, *s. m. Ongeloovigheyd, twyffeling*, s. f.

Pythie, *s. f.* (oudh.) *Priesterin die de gewaende godsspraeken bekend maekte (in den tempel van Apollo te Delphes).*

Pythiques, *adj. plur.* (oudh.) Jeux pythiques. *Spélen ter eere van Apollo (by de Grieken).*

Python, *s. m.* (fabel-k.) *Verdichte slang die van Apollo gedood wierd*, s. f. — (oudh.) *waerzeggenden geest*, s. m.

Pythonisse, *s. f.* (oudh.) *Waerzegster.*

Pyulque, *s. m. Heelmeesters werktuyg waer méde den etter uyt de diepe wonden gehaeld word*, s. n.

Pyurie, *s. f.* (geneés-k.) *Etter-pis.*

Pyxidule, *s. f.* (kruyd-k.) *Mos dat de gedaente van eenen uytgeholden béker heéft*, s. n.

Q

Q, *s. m. dix-septième Lettre de l'Alphabet.*

In de woórden aldus „ geteekend, word *qu* als *kw* uytgesproken; in de andere woórden, waer het gemeld teeken niet voórstaet, word *qu* uytgesproken als *k*.

De woórden, die hier onder de *q* niet te vinden zyn, moeten onder de *c* gezogt worden.

. Quacre etc. *(zoek)* „ Quaker etc.

Quaderne, *s. m. Lot van vier nombers (in de lotery)* s. n. — *s. m pl.* (tiktak-spel) *Worp van twee vieren*, s. m. Amener quadernes. *Twee vieren gooyën.*

„ Quadragénaire, *adj. et s. Veertigjaeren, van veertig jaeren, die veertig jaeren oud is.*

„ Quadragésimal, ale, *adj. Veertigdagsch* Jeûne quadragésimal. *Veertigdagschen vasten.*

„ Quadragésime, *s. f. Den eersten zondag in den vasten*, s. m.

Quadrain, *s. m (zoek)* Quatrain.

Quadran, *s. m. (zoek)* Cadran.

„ Quadrangle, *s. m. Vierhoek.*

„ Quadrangulaire, *adj. Vierhoekig.*

„ Quadrangulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Vierhoekig.*

Quadrat, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Quadraet (om de régels, die niet vol zyn, op-te-sluyten).*

Quadratin, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Vierkant.* Demi-quadratin. *Pasquadraet, halven vierkant.*

„ Quadratrice, *s. f.* (meét-k.) *Kromme linie (doór de oude meétkundigen uytgevonden om te geraeken tot de byna vierkantmaeking van het rond).*

„ Quadrature, *s. f. Vierkantmaeking*; — (sterre-k.) *vierkant (der maen als zy négentig graeden van de zon afgelégen is)* s. n. Quadrature du cercle. *Vierkant dat zoo groot is als den inhoud van eenen cirkel.*

Quadrature, *s. f.* (horlogiemaekers w.) *(zoek)* Cadrature.

Quadre, *s. m. (zoek)* Cadre.

Quadrer, *v. n. (zoek)* Cadrer.

„ Quadridenté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Viertandig, met vier tanden.*

Quadriennal, ale, *adj. (zoek)* Quatriennal, ale.

„ Quadrifide, *adj.* (kruyd-k.) *In vieren gesplist* of *gespleéten.*

„ Quadriflore, *adj.* (kruyd-k.) *Vierbloemig.*

„ Quadrifolium, *s. m.* (plant) *Vierblad, vier-bladig klaver-gewas*, s. n.

„ Quadrige, *s. m.* (oudh.) *Wagen op twee wielen met vier peérden nevens malkander bespannen.*

„ Quadrilatère, *s. m. Vierhoek*, s. m. *vierkant*, s. n. — *adj. Vierzydig.*

Quadrille, *s. m.* (kaert-spel) *Kadrit.* — *s. f. Bende ridders (in een tournoi* of *steek-spel).*

„ Quadrinôme, *s. m.* (stel-k.) *Viernaemig wórtel-getal*, s. n.

„ Quadripartition, *s. f. Verdeeling in vieren.*

„ Quadriphylle, *adj.* (kruyd-k.) *Vier-bladig.*

„ Quadrisyllabe, *s. m.* (spraek-k.) *Vierledig woórd*, s. n.

„ Quadrivalve, *adj.* (kruyd-k.) *Vierschellig, met vier schellen.*

„ Quadrivalvé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *In vier schellen opengaende.*

„ Quadrupède, *s. m. et adj.* Animal quadrupède. *Viervoetig dier*, s. n.

„ Quadruple, *s. m. et adj. Viervoudig, vierdobbel, viermael zoo veél, viermael zoo groot.* Au quadruple. *Viermael zoo veél.* — *s. m* (muntstuk) *Quadrupel*, s. m *vierdobbele pistoól*, s. f.

„ Quadrupler, *v. a. Viermael zoo groot maeken, viermael verdobbelen.* — *v. n. Viermael verdobbelen, viermael zoo groot worden.*

Quai, *s. m.* (spreék uyt *ké*) *Kaey, werf*, s. f. *waterkant*, s. m.

Digitized by Google

Quaiche, *s. f.* (vaertuyg) *Kits.*

„ Quaker, *s. m.* „ quakeresse, *s. f.* (secte van geestdryvers) *Kwaker: kwakerin.*

„ Quakerisme, *s. m.* *Kwakerdom*, s n. *gezindheyd der kwakers*, s. f.

Qualificateur, *s. m.* *Onderzoeker (by de inquisitie in Spanjen).*

Qualificatif, ive, *adj.* *Van de hoedanigheden, dat de hoedanigheden aantoont.*

Qualification, *s. f.* *Benaeming, bepaeling der hoedanigheyd*

Qualifié, ée, *adj.* *Voornaem, aenzienlyk. aenmerkelyk.*

Qualifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Benaemen, noemen, verklaeren.* Qualifier quelqu'un de fourbe. *Imand bedrieger noemen.* — *v. r.* *Zich noemen, zich doen noemen, eenen titel* of *naem aenneémen.*

Qualité, *s. f.* *Hoedanigheyd, eygenschap.* Il a de bonnes qualités. *Hy heeft goede hoedanigheden.* Qualités d'un arrêt. *Voorafgaende beweégredens van een besluyt.* — *Staet, rang*, s m. *aenzien*, s. n *qualiteyt*, s. f. Homme de qualité. *Man van staet.*

Quand *adv.* *Wanneer.* Depuis quand est-il venu? *Sedert wanneer is hy gekomen?*

Quand, quand même, *conj.* (reg. *incert.*) *Alwaer't dat, dat, al.* Quand tout devroit périr. *Al moest alles vergaen, alwaer't dat alles moest vergaen.*

Quanquan, *s. m.* Faire un grand quanquan de quelque chose. *Een groot getier* of *geraes ergens over maeken.*

Quant, *prép.* (reg. *dativ.*) *Aengaende, wat aengaet, belangende, wat aenbelangt.* Quant aux choses de la guerre. *Wat de zaeken van den oorlog aengaet.* Quant à moi. *Wat my aengaet* of *betreft.* Se mettre sur son quant-à-moi *of* quant-à-soi. (gem.) *Zich trots en verwaend aenstellen.*

Quantes, *adj. pl. f.* (gem.) Toutes et quantes fois que vous voudrez. *Zoo menigmaal en dikwils als gy wilt.*

Quantième, *adj.* *Hoeveélste.* Je ne sais précisément le quantième il est. *Ik weét niet net den hoeveélsten hy is.* — *s. m.* (gem) *Hoeveélsten dag.* Quel quantième du mois avons-nous? *Den hoeveélsten van de maend hebben wy?*

Quantité, *s. f.* *Veélheyd, menigte*, s f *aental*, s. n. Quantité de choses. *Menigte van zaeken.* — (spraek-k. en dicht-k.) *Maet-klank*, s. m. *langheyd en kortheyd (der sillaben)* — (wyskegeerte) *grootheyd, hoegrootheyd*, s. *hoeveélheyd, grootte*, s. f. Quantité continue. *Verknogte* of *onverdeelde hoegrootheyd.* Quantité discrète. *Verdeelde* of *losse hoegrootheyd.*

Quarantaine, *s. f.* *Veertig*, adj. *getal van veertig.* Une quarantaine d'hommes. *Veertig mannen.* Jeûner la quarantaine. *Veertig dagen vasten.* Jeûner la sainte quarantaine. *Vasten geduerende den veertig-dagschen vasten.* Faire la quarantaine. *De veertig proef-dagen houden (als men van eene besmette plaets komt):* — (gem.) *Veertig jaeren.* Approcher de la quarantaine. *Ontrent veertig jaeren oud zyn.*

Quarante, *adj.* *Veertig.* Prières de quarante heures *of alleenlyk* les quarante heures *Gebed van veertig ueren.*

Quarantie, *s. f.* (voortyds) *Gerechtshof van veertig persoonen (te Venetiën)* s n.

Quarantième, *adj.* *Veertigste.* — *s. m.* *Veertigste deel*, s. n.

Quarderonner, *v. a.* (timmermans w.) *De scherpe kanten rond maeken.*

Quarre, quarré, quarrément, quarrer, quarrure (*zoek*) Carré etc.

Quart, *s. m.* *Vierendeel, vierde, vierde deel, vierde paert, quaert, quartier; — schoft. vierde deel van den dag*, s. n. Quart de vent, quart de rumb. *Halven streek winds (op het kompas).* Faire son quart, être de quart. *Op de wagt zyn, de wagt doen (op de scheépen)* Au tiers et au quart *Aen ryp en groen, aen ideereen zonder onderscheyd.*

Quart arte, *adj.* *Vierde.* Quart denier. *Vierden penning.* Fièvre quarte. *Derdendagsche koorts.* Fièvre double-quarte. *Koorts die tweemaal op dry dagen komt.*

Quartaine, *adj.* (gem.) Vos fièvres quartaines! *Dat u den duyvel haele!*

Quartenier, *s. m.* (jagt) *Vierjaerig wild zwyn*, s n.

Quartation, *s. f.* (schey-k.) *Menging van een vierde deel goud met dry vierde deelen zilvers.*

Quartaut, *s. m.* (maet) *Viertel*; — (natte maet) *aem*, s f. *vierendeel van een okshoofd, quarteel*, s. n.

Quarte, *s. f.* (natte maet) *Pot*, s. m. *twee pinten*, s. f. plur. — (muziek en scherm-school) *quart*; — (kaert-spel) *vierde*, s. f. (recht) *vierde deel (van eene erffenis)* s. n.

Quartenier, *s. m.* *Wyk-meester, quartier-meester (van eene stad).*

Quarter, *v. n.* *Uyt het spoor ryden;*

Digitized by Google

— (scherm-schoól) *eenen steek* of *stoot ontwyken.*

Quarteron, *s m. Vierendeel*, s. n. *vierendeel ponds.* Un quarteron de bière. *Een vierendeel bier* — *Vyf-en-twintig*, adj. Un quarteron de pommes. *Vyf-en twintig appelen.*

Quarteron, onne, *s. m. et f. Die van eenen mulat en eene witte vrouw* of *van eenen witten man en eene mulatres voortkomt*

Quartier, *s m Vierendeel*, *vierde deel*, *vierde poert*, *quartier*, s. n Quartier de mouton *Schaeps-quartier.* Quartier de derrière *Agterquartier.* Quartier de la lune. *Quartier van de maen.* — *Vierendeel jaers* s n Payer par quartier. *By het vierendeel jaers betaelen* — *Wyk*, s. f *gebuerschap*, *quartier* s. n Commissaire du quartier *Wyk-meester.* — (oórlogs w.) *Quartier*, s. n. *léger-plaets*, s. f. Quartier d'assemblée *Verzamel-plaets van het krygs-volk* Demander quartier. *Quartier vraegen*, *genade vraegen* Donner quartier *Quartier geeven*, *genade geéven.* — *Stuk* s. n. *brok*, s. f Quartier de pain de fromage, de pierre etc. *Een stuk brood kaes steen enz* Quartier d'un soulier. *Helstuk van eenen schoen* — (wapen-k) *Quartier* s. n A quartier. *Ter zyde afgezonderd*, *alleen* — *s. m plur. Gewest*, s. n. Mandez-nous ce qui se passe en vos quartiers *Berigt ons wat 'er omgaet in uwe gewesten of 't uwent.*

Quartier général, *s. m.* (oórlogs w.) *Hoofd quartier*, s. n.

Quartier-maitre, *s. m* (oórlogs w.) *Quartier-meester*; — *schieman*, *quartier meester (op de schepen).*

Quartinier, *s m Wyk-meester*, *quartier-meester (van eene stad).*

,, In quarto, *s. m.* (boek-verkoopers w.) *Boek in quarto*, *boek in vieren*, s n.

Quartz, *s. m. Soórt van keyagtigen steen.*

Quartzeux, euse, *adj. Keyagtig.*

Quasi, *adv.* (gem) *Bykans*, *byna haest.* — *s m* (koks w.) Un quasi de veau. *Een stuk van eenen halfs bil*

,, Quasi-contrat, *s. m.* (recht) *Overeenkomst die wel niet de wyze van een verdrag heeft*, *maer nogtans van de zelve kragt is.*

,, Quasi-délit, *s. m.* (recht) *Daed waer doór men imand zonder voórdagt lédigt*, s. f.

Quasimodo, *s. f. Beloken paeschen*, *den eersten zondag na paeschen*, s. m.

,, Quaternaire, *adj. Viertallig*, *van vier.*

,, Quaterne, *s. m. Lot van vier nombers (in de lotery)* s n.

Quatorzaine, *s f.* (recht) *Veertien dagen* s m plur.

Quatorze, *adj et s. m Veertien.*

Quatorzième, *adj. et s. m. Veertienden*

Quatrain, *s. m Vierling*, s. m. *vierregelig vers* s. n.

Quatre, *adj. et s m Vier* Il se mettroit en quatre pour ses amis. *Hy zou doór het vuer loopen voór zyne vrienden*; *hy zou al doen wat hy kan voór zyne vrienden.* On l'a tiré à quatre pour l'amener *Men heeft veele moeyte gehad om hem over-te haelen.*

Quatre de chiffre, *s. m. Soórt van muyzevel*

Quatre-temps, *s. m. plur.* (herkelyk w.) *Quatertemper drydagschen vasten (in ider der vier jaer-getyden)* s. m.

Quatre-vingt, *adj Tachtig.* (Als er onmiddelyk een *substantivum* volgt, moet men er eene *s* byvoegen) Quatre-vingts chevaux *Tachtig peerden* (maer niet als er nog een getal op volgt) Quatre-vingt-dix etc *Négentig enz*

Quatre-vingtième, *adj et s. m Tachtigste.*

Quatrième, *adj. et s m. Vierden.* Il loge au quatrième. *Hy woont op de vierde stagie.*

Quatrième, *s. m. Latynsche school waer in men de grammatica leert*; — (piket-spel) *eene vierde*, s. f.

Quatrièmement, *adv. Ten vierden.*

Quatriennal, ale, *adj.* Charge quatriennale. *Ampt dat men alle vier jaeren een jaer bedient.*

Quayage, *s. m.* (spreek uyt *kéage*) *Kaey-geld*, *recht dat de kooplieden betaelen voór het leggen van hunne goederen op de kaey*, s. n.

Que, *pron. relat.* (*accus. van* qui) *Die*, *dien*, *dat*, *den welken*, *de welke*, *het welk*, *wat.* L'homme que je vois. *Den man die ik zien.* Je ne sais que penser. *Ik weét niet wat peyzen.*

Que, *pron interrog. Wat* Que dites-vous *of* qu'est-ce que vous dites? *Wat zegt gy?* Que faire? *Wat raed?* Qu'est-ce que? *Wat is het?*

Que, *conj. Dat*, *of*, *den*, *als.* J'espère qu'il viendra. *Ik hoóp dat hy komen zal.* Il ne fut pas plutôt arrivé

Digitized by Google

qu'il se sentit malade. *Hy was zoo ras niet aengekomen, of hy gevoelde zich krank.* Elle est plus riche que vous ne croyez. *Zy is ryker als gy meynt.*

Que *adv. Maer, hoe, wat waerom.* Je ne l'ai vu qu'une fois. *Ik heb hem maer eens gezien.* Quelque pauvre que soit son frère. *Hoe arm zynen broeder ook zy.* Que je vous aime! *Hoe lief heb ik u!* Qu'elle est belle! *Wat is zy fraey!* Que n'attendez-vous? *Waerom wagt gy niet?* Que n'ai-je le temp? *Och dat ik maer tyd had!* Je n'ai que faire de votre argent. *Ik heb uw geld niet noodig.* Il ne fait que d'arriver. *Hy is zoo even aengekomen.* Je crois qu'oui *of* je crois que si. *Ik geloof van ja.* Je crois que non. *Ik geloof van neen.* C'est une belle chose que de garder le secret. *'T is eene schoone zaek het geheym te bewaeren.* O la belle chose que la vertu! *Wat is de deugd eene schoone zaek!* Tant morts que blessés. *Zoo dooden als gekwetsten.* Il ne dit que des sottises. *Hy zegt niet als ongerymdheden.* Qu'il fasse le moindre excès, il tombe malade. *De minste overdaed maekt hem ziek.* Qu'il perde ou qu'il gagne son procès, Il partira. *Of hy zyn geding wint of verliest, hy zal vertrekken.* Si j'étois que de vous. *Waer 't dat ik in uwe plaets was.*

Quel, elle, *adj. et pron. interrog. Welk, wat voór een, hoe, hoedanig, wat.* Quel âge a-t-il? *Hoe oud is hy?* Quelle heure est-il? *Wat uer is het* of *hoe laet is het?* Quel homme est-ce? *Wat is dat voór eenen mensch?* Quel malheur! *Wat ongeluk!* Quel que soit son rang. *Wat ook zynen staet zy.* Quelle que soit sa beauté. *Hoe schoon zy ook zy.* Tel quel, telle quelle (*zoek*) Tel quel, telle quelle.

Quelconque, *adj. Hoe genaemd, geenerley.* Il ne lui est demeuré chose quelconque *Daer is hem niets hoe genaemd gebleeven.* Nonobstant opposition quelconque. *Niet tegenstaende hoe genaemden tegenstand.* D'une manière quelconque. *Op wat manier het zy.*

Quellement, *adv.* (gem:) *Zoo en zoo, tusschen beyde, taemelyk.*

Quelque, *adv. et adj.* (reg *conj.*) *Hoe, hoe ook, hoedanig, welk, wat voór.* Quelque éclatantes que soient ses actions. *Hoe luysterlyk zyne daeden ook zyn.* (Wanneer *quelque* onmiddelyk gevolgd is van een *subst.* of van een *adj.* dat niet gescheyden is van zyn *subst.* word het declinabel) Quelques actions que je fasse *Wat voór daeden ik ook verrigte* Quelques éclatantes actions que je fasse. *Hoe luysterlyke daeden ik ook verrigte.* Quelque personne. *Imand* Quelque chose. *Iet, iets, wat.* Quelque chose de grand. *Iet groots.*

Quelque, *adj. Eenig*, plur. *eenige, sommige.* Cette affaire souffre quelque difficulté. *Die zaek lyd eenige moeyelykheyd.* Quelques écrivains *Sommige schryvers.* Quelque peu d'argent. *Een weynig geld, iet of wat geld.* En quelque manière, en quelque façon. *Eeniger wyze, eenigzins.* Quelque part, en quelque endroit, en quelque lieu. (*que* na deeze spreekwyzen reg *conj.*) *Ergens, waer, op welke plaets.*

Quelque, *adv. Ontrent, byna.* Il y a quelque soixante ans. *Ontrent zestig jaeren geleden.*

Quelquefois, *adv. Somtyds, somwylen, altemets, eenige keeren.*

Quelqu'un, quelqu'une (*plur.* quelques-uns, quelques-unes) *pron. disjoint. Imand*, plur. *eenige, sommige.*

Quémander etc. (*zoek*) Caimander etc.

Qu'en dira-t-on, *s. m.* (gem) *Opspraek*, s. f. *geproet der menschen*, s. n. Mépriser le qu'en dira-t-on. *Het geproet der menschen veragten.*

Quenotte, *s. f.* (gem.) *Tand (der kleyne kinderen)* s. m.

Quenouille, *s. f. Spinrok, vlaskop (van een spinnewiel)* s. m. Le royaume de France ne tombe point en quenouille. *Het koningryk van Vrankryk vervalt op geene dogters* of *kan van geene vrouwen geërfd worden.* — *Styl (van een lédikant)* — *spits opgaenden boom*, s. m.

Quenouillée, *s. f. Zoo veel als men op eenen spinrok wind.*

Quérat, *s. m.* (schippers w.) *Deel van een schip van de kiel tot aen de berghouten*, s. n.

Querelle, *s. f. Twist*, s. m. *geschil, gekyf, krakeel*, s. n. *kyvagie*, s. f. Querelle domestique. *Huys-krakeel, huys-twist.* Embrasser *of* épouser la querelle de quelqu'un. *Imands party opneemen.* Faire une querelle d'allemand. *Om een haver-strooy* of *om eenen niet twisten.*

Quereller, *v. a. Bekyven.* — *v. n. Kyven, krakeelen, twisten.* — *v. r. Tegen malkander kyven, krakeelen* of *twisten.*

Querelleur, euse, *s. m. et f. Kyver,*

Digitized by Google

twistzoeker, *krakeeler*: *kyfster*, *twistzoekster*, *krakeelster*. — *adj.* *Twistzoekend*, *kyfagtig*, *twistgierig*.

„ Quérimonie, *s. f.* *Verzoek-schrift* (*voórgedraegen aen de rechters van het geestelyk hof*. s. n.

Quérir, *v. a.* (word alleen in *infinit.* gebruykt na de verba *aller*, *envoyer*, *venir*) *Haelen*. Aller quérir *of* envoyer quérir quelqu'un. *Imand gaen haelen of laeten haelen*.

„ Questeur, *s. m.* (oudh.) *Schatmeester*, *penningmeester* (*by de Romeynen*) — (voórtyds) *penningmeester* (*der hooge-schoól van Parys*).

Question, *s. f.* *Vraeg*. Il m'a fait cent questions. *Hy heéft my honderd vraegen voórgesteld*. — *Vraegstuk*, *voórstel*, s. n. Une question épineuse. *Een moeyelyk voórstel*. La chose en question. *De zaek daer over gehandeld word*. Il n'est pas question de cela. *Hier word niet van gesproken*. *dat is de zaek niet*. Il est question de savoir s'il voudra. *Het komt er op aen om te weéten of hy zal willen*. — *Pynbank*, *pley*, s. f. Donner la question à quelqu'un. *Imand op de pynbank brengen*.

Questionnaire, *s. m.* *Pyniger*, *beul* (*die de misdaedigers op de pynbank brengt*).

Questionner, *v. a.* *Vraegen*, *ondervraegen*, *uytvraegen*.

Questionneur, euse, *s. m. et f.* *Vraeger*, *uytvraeger*: *vraegster*, *uytvraegster*.

„ Questure, *s. f.* (oudh.) *Schatmeesterschap* (*by de Romeynen*) s. n.

Quête, *s. f.* *Naspeuring*, s. f. *het zoeken*, *het onderzoeken*, s. n. Après une si longue et pénible quête. *Na zoo een lang en verdrietig zoeken*. Se mettre en quête *of* être en quête d'une chose. *Iets zoeken*. — *Inzameling van aelmoessen*, s. f. Les religieux qui vont à la quête. *De moniken die om aelmoessen gaen*. Faire la quête dans une église. *Rondgaen om aelmoessen in eene kerk*. — (jagt) *Het opzoeken van het wild*, s. n. — (schippers w.) *uytsteéking van het voór- en agterstéven*, s. f.

Quêter, *v. a. et n.* (jagt) *Zoeken*, *opzoeken*. Quêter un cerf. *Eenen hert opzoeken*. Quêter des louanges. *Lofrédens afbédelen*. — *v. n.* *Bédelen*, *omgaen om aelmoessen*, *inzamelen*; ook *op termeyn gaen*.

Quêteur, euse, *s. m. et f.* *Aelmoesvraeger*: *aelmoes-vraegster*.

Queue, *s. f.* *Steèrt*, s. m. Queue d'un cheval. *Peèrde-steèrt*. Queue d'un moulin. *Molen-steèrt*. Quand on parle du loup, on en voit la queue. (spreékw.) *Als men van den duyvel spreékt*, *is hy 'er by of ontrent*. A la queue, en queue. *Van agter*. Queue à queue. *Agter malkander*, *agtereen*. — *Steèrtstuk* (*van vioól*, *bas enz.*) s. n. — *steél*, s. m. Queue d'une pomme. *Steél van eenen appel*. Queue d'une poêle. *Steél van eene pan*. — *Sleép*, s. m. Queue d'un manteau. *Sleép van eenen mantel*. — (oórlogs w.) *Agterhoede*, s. f. *steèrt*, s. m. Donner sur la queue d'une armée. *Op de agterhoede van een léger vallen*. — (vat) *Anderhalf okshoofd*, s. n. — *wet-steen slypsteen*, s. m. Queue de billard. *Trukstok* (*om den bol voort-te-stooten*) s. m. Queue d'aronde (*zoek*) Aronde.

Queue-de cheval, *s. f.* (plant) (*zoek*) Prêle.

Queue-de-cochon, *s. f.* (timmermans w.) *Vys-boor*.

Queue-de-lion, *s. f.* (plant) *Leeuwensteèrt*, s. m.

Queue-de-pourceau, *s. f.* (plant) *Verkens-venkel*, s. f. *solfer-wortel*, s. m.

Queue-de-rat, *s. f.* *Ronde vyl*.

Queue-de-renard, *s. f.* (plant) *Vossen-steèrt*, s. m. *bies-veèren*, *raboorden*. Queues de-renard. *Gewassen die de fonteyn-buyzen verstoppen*.

Queue-de-scorpion, *s. f.* (plant) *Vratte-kruyd*, s. n.

Queue-de-souris, *s. f.* (plant) *Muyzen-steèrt*, s. m.

Queux, *s. m.* (oud) *Kok*.

Queuz, *s. m.* *Slypsteen*.

Qui, *pron. relat.* (*masc. et fém. sing. et plur.*) *Die*, *dat*, *den welken*, *de welke*, *het welk*, *wie*. L'homme qui travaille. *Den man den welken werkt*. La femme qui a soin de son ménage. *De vrouw die zorgt voór haer huyshouden*. Qui que ce soit. *Wie het ook zy*. (*Qui* word in *nominat.* van persoonen en zaeken gezeyd, maer in de andere *casus* van persoonen alleen) L'homme de qui je parle. *Den mensch van den welken ik spreék*. Le cheval sur lequel je suis monté. *Het peèrd waer op ik zit*. — *pron. interr.* (in *nom.*, *dativ.* en *accus.*) *Wie*. Qui êtes-vous? *Wie zyt gy?* A qui est ce livre? *Wiens boek is dit?* Qui est-ce? *Wie is het?* Qui avez-vous vu? *Wie hebt gy gezien?*

Quia. (latynsch gem. w.) Mettre

à quia. *Iemand den mond stoppen of verstommen.* Être à quia. *Verstomd staan, niet konnen antwoórden.*

Quibus, *s. m.* (gem.) *Geld*, s. n. Avoir de quibus. *Geld hebben.*

Quiconque, *pron. indéf. Wie, al wie, zoo wie.*

Quidam, *s. m.* quidane, *s. f.* (latynsch w. van het recht) *Zékeren persoon.*

Quiet, ète, *adj.* (oud) *Gerust, stil.*

Quiétisme, *s. m.* (secte) *Quiëtistendom*, s. n. *quiëtistery*, s. f.

Quiétiste, *s. m et f. Quiëtist, aenhanger van Molinos (wiens godsdienst in stille beschouwing van God bestaet).*

Quiétude, *s. f. Rust of stilheyd des gemoeds.*

Quignon, *s. m.* (gem.) *Hagt, homp, dik stuk brood*, s. n.

Quilboquet, *s. m.* (timmermans w.) *Winkelhaek (om groeven te meëten).*

Quillage, *s. m.* (schippers w) Droit de quillage. *Recht dat de schépen betaelen als zy de eerste reys in eene haven komen.*

Quille, *s. f. Kégel*, s. m. — *kiel (van een schip)* s. f.

Quiller, *v n. Heulen, met de kégelen werpen (om te zien welke spéelers saemen zullen zyn) — de omgeworpe kégelen weér opzetten.*

Quillette, *s. f. Wilgen-tak om te pooten*, s. m.

Quillier, *s. m. Kégel-baen*, s. f. — *kégel-spel*, s. n. *de négen kégelen*, s. m. plur.

Quinaire, *s. m.* (oudh.) *Een stuk zilvere of goude geld van de derde grootte*, s. n.

Quinaud, aude, *adj.* (oud) *Beschaemd, ontsteld.*

Quincaille, *s. f.* (gem.) *Kopere munt;* — *(zoek)* Quincaillerie.

Quincailler, *s. m. Kraemer, verkooper van neurenbergsche goederen.*

Quincaillerie, *s. f. Kraemery*, s. f. *neurenbergsche goederen*, s. n. plur.

Quinconce, *s. m. Planting in het verband*, s. f. Planter des arbes en quinconce. *Boomen planten in de gedaente van eene X.*

,, Quindécagone, *s. m.* (meét-k.) *Vyftien-hoek*, s. m. *figuer die vyftien zyden en vyftien hoeken heéft*, s. f.

Quine, *s. m. Twee vyven (in het tiktak-spel)* s. f. plur. — *lot van vyf nombers (in de lotery)* s. n.

Quiné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *In vyven verdeeld.*

,, Quinquagénaire, *adj. et s. Vyftigjaerig, van vyftig jaeren*

,, Quinquagésime, *s. f. Zondag quinquagésima, zondag voór den veertigdagschen vasten*, s. m.

Quinquangulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Vyfhoekig, met vyf hoeken.*

Quinquedenté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Vyftandig, met vyf tanden.*

Quinquarrie, *s f.* (oudh.) *Feest ter eere van Minerva (by de Romeynen)* s. n.

,, Quinquennal, ale, *adj.* (oudh.) *Vyfjaerig, dat vyf jaeren duerde; — dat alle vyf jaeren eens gepleégd wierd.*

,, Quinquennales, *s. f. plur.* (oudh) *Feesten die alle vyf jaeren eens gepleégd wierden (by de Romeynen)* s. n. plur.

,, Quinquennium, *s. m.* (latynsch w.) *Vyfjaerigen studie-loop (in de hooge schoólen).*

Quinquenove, *s. f. Teérling-spel van vyf en négen*, s. n.

,, Quinquerce, *s. m.* (oudh.) *Prys die op eenen dag doór den zelven kampvegter betwist wierd in vyf verscheyde soórten van gevegten*

,, Quinquérème, *s. m.* (oudh.) *Galey met vyf ryén roeyérs.*

Quinquet, *s. m. Lamp met eene locht pyp*, s. f.

Quinquina, *s. m.* (geneésmiddel) *Kina, américaensche koórts-bast*, s. f.

Quinquinatiser, *v. a Kina ingeéven.*

Quint, *adj m. Vyfden.* Charles quint. *Karel den vyfden.* Sixte quint. *Paus Sixtus den vyfden.* — *s. m.* (recht) *Vyfde paert, vyfde deel, een vyfde*, s. n.

Quintadiner, *v. n. Een valsch geluyd geéven in het orgel of als eene quint spreéken.*

Quintaine, *s. f.* (oud w. der ryschoól) *Paal waar tégen men in het voórbyryden met pylen en speéren wierp*, s. m.

Quintal (*plur.* quintaux) *s. m. Quintael, gewigt van honderd ponden*, s. n

Quintau, *s. m. Eenen hoop schooven of mutsaerden byeengebonden.*

Quinte, *s. f.* (muziek) *Quint;* — (snaer-speéltuyg) *alto-vioól;* — (kaert-spel) *eene vyfde.* Quinte major. *Vyfde opper.* — *Scherpen hoest, droogen hoest*, s. m. — *gril, kuer, koppigheyd, eygenzinnigheyd*, s. f. — *adj.* Fièvre quinte. *Vierdendagsche koórts.*

Digitized by Google

Quinte-feuille, *s. f.* (plant) *Vlooy-kruyd, vyfvinger-kruyd*, s. n.

Quinter, *v. a.* Quinter l'or et l'argent. *Goud en zilver stempelen.*

Quintescence, *s. f. Het fynste, het krachtigste*, s. n. *zuyversten geest*, s. m.

Quintessencier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Nauw uytpluyzen, het fynste uyt iet nemen.*

Quinteux, euse, *adj. et subst.* (gem.) *Eygenzinnig, hoppig, vol kueren.*

„ **Quintil**, *adj. m.* (sterre-k.) Aspect quintil. *Stand van twee dwaelsterren die twee-en-zeventig graeden van malkaer verwyderd zyn.*

Quintille, *s. m. Omber-spel van vyf persoonen*, s. n.

Quintin, *s. m. Soort van fyn lynwaet.*

Quintuple, *s. m. et adj. Vyfdobbel, vyfvoudig, vyfmael zoo veel, vyfmael zoo groot.*

Quintupler, *v. a. Vyfmael zoo groot maeken, vyfmael verdobbelen.*

Quinzain, *s. m indécl.* (in het kaetsspel) *Vyftien om vyftien.*

Quinzaine, *s f. Vyftien.* Une quinzaine de pistoles. *Vyftien pistoolen.* — *Veertien dagen*, s. m. plur. La quinzaine de pâques. *De veertien dagen van paeschen*

Quinze, *adj. et s. m. Vyftien.*

Les quinze-vingts, *s. m. pl. Gasthuys voor dryhonderd blinden (te Parys)* s. n. Un quinze-vingt. *Eenen der dryhonderd blinden (van het gasthuys te Parys).*

Quinzième, *adj. et s. m. Vyftienden.* — *s. m. vyftiende paert, een vyftiende*, s. n.

Quinzièmement, *adv. Ten vyftiende.*

Quiossage, *s. m.* (leertouwers w.) *Het schaeven van het leer*, s n.

Quiosse, *s. f.* (leertouwers w.) *Schaefsteen*, s. m.

Quiosser, *v. a.* (leertouwers w.) *Het leer schaeven.*

Quiproquo, *s. m.* (verandert niet in *plur.*) (latynsch gem. w.) *Misgreep*, s. f. *misslag*, s. m.

„ **Quirinales**, *s f. pl.* (oudh.) *Feest ter eere van Romulus (by de Romeynen)* s. n.

Quis, quisse, *s. m. Koperberg-steen.*

Quittance, *s. f. Kwyt-brief, ontlastbrief*, s. m. *quittancie*, s. f.

Quittancer, *v. a. Quittancie geeven.*

Quitte, *adj. Vry, los, ontslaegen, kwyt.* Je vous tiens quitte de ce que vous me devez. *Ik ontslaen u van het geene gy my schuldig zyt.* Jouer à quitte ou double *of* à quitte ou à double; *Even of dobbel speelen*; ook (fig.) *alles waegen.* Quitte à quitte. *Kamp, kamp op, gelyk op, even, malkander niets meer schuldig.*

Quittement, *adv.* (recht) Franchement et quittement. *Vry en onbelast.*

Quitter, *v. a. Verlaeten, afscheyden.* Quand l'ame quitte le corps. *Als de ziel het lichaem verlaet.* Quitter le négoce. *Uyt den koophandel scheyden.* Prune qui quitte le noyau. *Pruym die van den steen valt.* — *Afleggen, uytdoen.* Quitter ses habits. *Zyne kleederen uytdoen.* — *Loslaeten.* Le loup ne vouloit pas quitter sa proie. *Den wolf wilde zyne prooy niet loslaeten.* Faire quitter prise. *Doen loslaeten.* — *Ontslaen, kwytschelden, vrylaeten.* Je vous quitte de tous vos remercimens. *Ik ontslaeg u van alle uwe dankzeggingen.*

Qui-vive ? qui-va-là ? (roep der schildwagten) *Wie daer ?* Etre sur le qui-vive. (spreek-w.) *Op zyne hoede zyn.*

Quosiller, *v. n.* (van peerden spr.) *Geduerig den steert roeren.*

Quocolos, *s. m. Italiaenschen steen die door het vuer in glas verandert.*

Quoi, *pron. Wat.* De quoi. *Waer-aen, waer over.* A quoi. *Waer aen, waer op, waer in, waer toe.* En quoi. *Waer in.* Avec quoi. *Waer mede.* Après quoi. *Waer na.* Avoir de quoi vivre. *Kunnen bestaen, middelen hebben om te leeven.* Avoir de quoi. (gem.) *Ryk zyn.* Il y a dans cette affaire je ne sais quoi que je n'entends pas. *Daer is iets in deeze zaek dat ik niet begryp.* Il a je ne sais quoi d'heureux dans sa physionomie. *Hy heeft iet gelukkigs in zyn gelaet.* Quoi qu'il en soit, quoi qu'il arrive. *Immers, hoe de zaek zy.*

Quoi ! *interj. Wat ! hoe !* He quoi ! *Wel hoe !*

Quoique, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoewel, schoon, al is 't, alhoewel, niet tegenstaende dat.* (Het verbum *être* word dikwils agtergelaeten na *quoique*). Quoique peu riche, il est généreux. *Hy is milddaedig, alhoewel niet zeer ryk.*

Quolibet, *s. m. Slegte aerdigheyd, kaelheyd, kaele boertery*, s. f.

Quolibetier, *s. m.* (gem.) *Verteller van kaelighéden.*

Quote, *s. f. Deel, aandeel, paert*, s. n.

Quote-part, *s. f.* (*zoek*) Quote.

Digitized by Google

Quotidien, enne, *adj. Dagelyksch.*

Quotient, *s. m.* (spreek uyt *kocian*) (cyffer-k.) *Uytkomst*, s. f. *facit* (*van eene divisie*) s. m.

Quotité, *s. f. Deel, aendeel, paert*, s. n. Quotité du cens. (recht) *Beloop van eene cyns.*

R

R, *subst. fém. suivant l'appellation ancienne* er, *et subst. masc. suivant l'appellation moderne* re, *dix-huitième Lettre de l'Alphabet.*

Rabâchage, *s. m.* (gem.) *Herhaeling*, s. f. *het dikwils herzeggen*, s. n.

Rabâcher, *v. a. et n.* (gem.) *Herhaelen, dikwils het zelve zeggen.*

Rabâcheur, euse, *s. m. et f. Die altyd het zelve vertelt.*

Rabais, *s. m. Afslag*, s. m. *vermindering, korting, aftrekking, verleeging*, s. f. Vendre au rabais. *By afslag verkoopen.* Il met trop au rabais cet auteur, cet ouvrage. *Hy veragt dien schryver, dat werk al te zeer.*

Rabaissement, *s. m.* (van muntstukken en schattingen spr.) *Verleeging, vermindering*, s. f.

Rabaisser, *v. a. Verleegen, leeger zetten, leeger hangen, leeger stellen.* Il faut rabaisser ce tableau. *Men moet die schildery leeger hangen.* Rabaisser la voix. *Stilder spreeken.* — *Verminderen.* Rabaisser les monnoies. *Het geld verminderen.* — *Veragten, kleynagten, misagten.* Vous rabaissez trop sa marchandise. *Gy veragt zyne waeren te zeer.* — (fig.) *Vernéderen.* Rabaisser l'orgueil de quelqu'un. *Imands hooveërdigheyd vernéderen.* — *v. r. Zich vernéderen.*

Rabaner, *v. a.* (schippers w.) *Aen de ree vastmaeken.*

Rabans, *s. m. plur.* (schippers w.) *Banden, seyssingen, marling.* Rabans de voiles *Reebanden.* Rabans de sabords. *Poort-touwen.*

Rabat, *s. m. Kraeg, bef*, s. f. — *tweeden werp* of *slag* (*in het kégelspel*) s. m.

Rabatage, *s. m.* (koopmans w.) *Lekkagie, tarre, vermindering in gewigt* of *in weërde*, s. f.

Rabat-joie, *s. m.* (gem.) *Vreugdeverstooring*, s. f. *voórvol dat de blydschap stremt*; — *breékspel*, s. n. *vreugde-stoorder*, s. m.

Rabattre, *v. a.* (word geconjug. als *Battre*) *Afslaen, laeten vallen, aftrekken, korten.* Je n'en rabattrai pas un sou. *Ik zal geenen stuyver laeten vallen.* — (fig.) *Verminderen, vernéderen.* Rabattre l'orgueil. *De hooveërdigheyd vernéderen.* — *Neérslaen, doen vallen.* Le vent rabat la fumée. *Den wind slaet den smoor neér.* Rabattre un coup. *Eenen stoek afweëren.* Rabattre une couture, un pli. *Eenen naed, eene plooy plat stryken* of *persen.* Rabattre les ornières, les sillons. *De ryspoóren, de ploeg-grooven vullen* of *gelyk maeken.* Rabattre le gibier. *Het wild opjaegen.* — *v. n. Omkeeren, omslaen, inslaen.* Il faut rabattre à main droite. *Gy moet de regte hand inslaen.*

Se rabattre, *v. r. Zich neérslaen.* L'armée s'est rabattue sur cette place. *Het léger heeft zich voór die stad neérgeslaegen.* — *Vallen, neérvallen*, v n. Les perdrix se rabattirent dans une pièce de blé. *De patryzen vielen op een koórn-veld.* Après avoir parlé de la morale, il se rabattit sur la politique. *Na dat hy van de zéden gesproken had, viel hy op de staet-kunde.*

Rabattu, ue, *adj.* Épée rabattue. *Stompen dégen.* Tout compté, tout rabattu. *Alles wel ingezien zynde.*

Rabbin, *s. m.* (men zegt *rabbi* in *vocat.* en ook als 'er eenen eygen naem op volgt) *Rabbi, rabbien, joódschen leeraer.*

Rabbinage, *s. m.* (schimpw.) *Het leézen der rabbiensche boeken*, s. n.

Rabbinique, *adj. Rabbiensch.*

Rabbinisme, *s. m. Leézing der rabbienen*, s. f.

Rabbiniste, *s. m. Rabbinist, eenen die de leering der rabbienen volgt.*

Rabdoïde, *adj.* (ontleéd-k.) Suture rabdoïde. *Pyl-naed der hersen-pan.*

Rabdologie, *s. f. Oprékening* (*die men doet met eenige stokskens waer op men getallen schryft*).

Rabdomance, rabdomancie, *s. f. Waerzeggery met de wigchel-roede.*

Rabêtir, *v. a.* (gem.) *Dom maeken, verbeesten, dom doen worden.*

Rabillage, *s. m.* (*zoek*) Rhabillage.

Rabiller, *v. a.* (*zoek*) Rhabiller.

Rabiole, *s. f.* (plant) *Knol-radys.*

Râble, *s. m. Lenden* (*van eenen haes* of *konyn*) s. f. plur. Avoir le râble épais. (gem.) *Kloek en sterk zyn.* — *Bakkers vuer-haek, oven-krabber, kloet*, s. m. *rakel-yzer*, s. n.

Râblé, ée, *adj.* (*zoek*) Râblu, ue.

Digitized by Google

Râblu, ue, *adj.* (van haezen en konynen spr.) *Wel van lenden voórzien, die goede lenden heeft.* Gros garçon bien râblu. (gem.) *Dikken sterken jongen.*

Râblure, *s.f.* (schippers w.) *Sponning*, s. f. *naed (langs de kiel van een schip)* s. m.

Rabobeliner, *v. a. Plaesteren, beplaesteren.*

Rabonir, *v. a. Verbéteren, béter maeken.* — *v. n. Béter worden.*

Raboc, *s. m Schaef*, s. f. — *kalkhaek, kalk-kloet*, s. m.

Raboter, *v. a. Schaeven, afschaeven.*

Raboteux, euse, *adj. Rouw, oneffen, hobbelig, ongelyk, bultagtig, ongeschaefd.* Style raboteux. *Rauwen of ongeschaefden schryfstiel.*

Raboter, *s. m.* (w. der munt) *Tafel met groeven*, s. f.

Rabougri, ie, *adj.* Arbre rabougri. *Onderbleeven boom.* — (fig., van menschen spr.) *Ineengedrongen, kleyn en mismaekt.*

Rabougrir, *v. n.* se rabougrir, *v. r.* (van boomen spr.) *Onderblyven*, v n. Faire rabougrir. *Den wasdom beletten.*

Rabouillère, *s.f. Konyne-hol*, s n.

Raboudr, *v. a.* (gem.) *De eynden van twee stukken stoffe aen malkander hegten.*

Rabrouer, *v. a.* (gem.) *Snauwen, toesnauwen, spytig toespreeken.*

Racages, *s. m plur.* (schippers w.) *Rak*, s. n. *krans met ronde bollekens (aen eenen scheepsmast)* s. m.

Racaille, *s.f.* (gem.) *Gespuys, janhagel, gepeupel*, s. n. Je ne veux point avoir affaire avec cette racaille. *Ik wil met dat gespuys niet te doen hebben.* — *Slegt goed, uytschot*, s n. *vodden*, s. f. plur. Il n'y a que de la racaille dans ce cabinet. *Daer zyn niet als vodden in die konst-kamer.*

Racambeau, *s. m.* (schippers w.) *Rak*, s. n. *yzeren schryfring (aen den mast eener sloep)* s. m.

Raccommodage, *s m. Het lappen, het hermaeken*, s. n. Le raccommodage d'un habit. *Het lappen van een kleed.*

Raccommodement, *s. m. Verzoening, bevrédiging, herstelling van vriendschap*, s. f.

Raccommoder, *v. a. Lappen, hermaeken.* Raccommoder un habit. *Een kleed lappen.* — *Herstellen, herzetten, in order brengen*; — *byleggen, bevrédigen, verzoenen.* On cherche à raccommoder ce différent. *Men zoekt dien twist by-te-leggen.* — *v. r. Zich verzoenen*, v. r. *verzoend worden*, v. pass.

Raccommodeur, euse, *s. m. et f. Lapper, hermaeker: lapster, hermaekster.*

Raccordement, *s. m.* (bouw-k.) *Aeneentrekking, vereeniging (van twee gebouwen)* s. f.

Raccorder, *v. a.* (bouw-k.) *Byeentrekken, aeneentrekken, vereenigen.*

Raccoupler, *v. a. Herpaeren, wéder koppelen.*

Raccourci, *s. m. Kort begryp, uytreksel*, s. n. — (schilder-k.) *verkorting, régel-kundige verkleyning (der voórwerpen)* s f.

Raccourci, ie, *adj. Verkort*; — *te kort, ineengedrongen.* En raccourci. *In het kort.* A bras raccourci. *Uyt alle zyne magt.*

Raccourcir, *v. a. Verkorten, korter maeken, inkorten.* Raccourcir le bras. *Den arm inhaelen* of *tot zich brengen.*

Raccourcissement, *s. m. Verkorting, inkorting*, s. f. *het korter maeken*, s. n.

Raccoûtrement, *s. m. Lapping, hermaeking*, s. f.

Raccoûtrer, *v. a.* (oud) *Lappen, hermaeken.*

Raccoûtreur, euse, *s. m. et f. Lapper, hermaeker: lapster hermaekster.*

Raccourumer, *v. a Weér gewennen.* — *v. r. Weér gewend worden*, v. pass.

Raccrocher, *v a. Weér aenhaeken.* — *v. r.* (gem.) *Zich vasthegten*; ook *zich verzoenen.*

Raccrocheuse, *s. f.* (gem.) *Straethoer.*

Race, *s. f. Geslacht*, s. n. *stam*, s. m. *afkomst*, s. f. Il est d'une race illustre. *Hy is uyt een doórluchtig geslacht gesproóten.* — *Aard*, s. m. Cheval de race *of* de bonne race. *Peérd van goeden aerd.* Chasser de race. *Naer zyne ouders aerden.*

Racer, *v. a.* (van vogelen spreek.) *In aerd voortzetten.*

Rachalander, *v. a.* Rachalander une boutique. *Nieuwe halanten in eenen vervallen winkel brengen.*

Rachat, *s. m. Afkooping, vrykooping, lossing*; — *wéderkooping*, s. f.

Rache, *s. f.* (geneés-k.) *Lidenvang*, s. m. *dobbele gevrigten*, s. n. pl. Rache de goudron. (schippers woórd) *Teér-droessem*, s. m.

Rachetable, *adj. Losbaer, dat gelost* of *vrygekogt kan worden.*

Racheter, *v. a.* (je rachète, je rachetois) *Vrykoopen, afkoopen, lossen,*

Digitized by Google

vry maeken ; — *weér koopen*, *weér inkoopen*, *inmynen* ; — *vergoeden*, *herstellen*. Il rachète ses défauts par ses agrémens *Hy vergoed zyne gebréken doór zyne bevallighéden*. — *v. r. Vergoed* of *hersteld worden*, v. pass.

Rácheux, euse, *adj.* (van hout spr.) *Knoestig*.

Rachitique, *adj. Die den lédenvang* of *dobbele gewrigten heéft*. Blé rachitique. *Onderbleéve graen (doór de knobbelagtigheyd van deszelfs stammen)*.

Rachitis, *s. m. Lédenvang*, s. m. *dobbele gewrigten*, s. n. plur. *engelsche ziekte*, s. f.

Rachitisme, *s. m. Knobbelagtigheyd (aen den stam der graenen die ze doet onderblyven)* s. f. — (*zoek*) Rachitis.

Racinage, *s. m.* (ververs w.) *Afkooking van noote-schors*, s. f.

Racinal (*plur.* racinaux) *s. m.* (bouw-k.) *Schoór*, s. f. *steun-balk* ; — *dorpel (daer de sluys-deuren op draeyén)* s. m.

Racine, *s. f. Wortel*, s. m. Prendre racine. *Wortel schieten*, *inwortelen*. Racine de disette. (plant) *Wilde roode beet*. — (spraek-k.) *Wortel-woórd*, *stam-woórd*, s. n. Racine quarrée d'un nombre. (cyffer-k.) *Vierhants wortel van een getal*. Racine cube *of* cubique. *Teérlings wortel*.

Raciner, *v. n. Wortel schieten* ; — *met afkooksel van noote-schors verven*.

Racle, *s. f.* (schippers w.) *Krabber*, s. m. *krab-yzer*, s. n.

Racle-boyau, *s. m.* (gem.) *Slegten speélman*, *slegten vioól-speéler*.

Racler, *v. a. Schrabben*, *afschrabben* ; — (van koórn-maeten spr.) *afstryken*. Racler du violon. *Slegt op de vioól speélen*. Racler une allée. *Eene dreéf opryven*.

Racleur, *s. m. Krabbelaer*, *slegten speélman op de vioól*.

Racloir, *s. m. Krabber*, s. m. *krab-yzer*, s. n. — *hoveniers ryf*, s. f.

Racloire, *s. f. Stryk-stok (der graenmeéters)* s. m.

Racture, *s. f. Schrabsel*, *afschrabsel*, s. n.

Racolage, *s. m. Het werven (van krygs-lieden*.

Racoler, *v. a. Werven*.

Racoleur, *s. m. Werver*.

Raconter, *v. a. Verhaelen*, *vertellen*.

Raconteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Verteller* : *vertelster*.

Racornir, *v. a. Hard en taey maeken* ; — *doen omhrollen*, *hoórns-wyze doen krimpen* ; — *v. r. Taey worden*, *hard worden*, v. n.

Racornissement, *s. m. Taeyheyd* ; — *omkrolling*, *ineenkrimping*, s. f.

Racquit, *s. m. Herwinning (van het geéne men in het spel verloóren had)* s. f.

Racquitter, *v. a. Herwinnen*. Il avoit beaucoup perdu, mais j'ai pris son jeu, et je l'ai racquitté. *Hy had veél verloóren*, *maer ik heb voór hem gespeéld*, *en alles herwonnen*. — (fig.) *Schadeloos stellen*, *vergoeden*. Une seconde affaire l'a racquitté de ce qu'il avoit perdu à la première. *Een tweede zaek heéft hem vergoed van het geéne hy in de eerste verloóren had*. — *v. r. Herwinnen*, *weérwinnen*, *herkrygen*, *wéderkrygen*, v. a. *vry speélen*, v. n. Il avoit perdu tout son argent, mais il s'est racquitté. *Hy had al zyn geld verloóren*, *maer hy heéft het herwonnen*.

Rade, *s. f. Ree*, *reede*. Les vaisseaux sont à la rade *of* en rade. *De scheépen leggen op de ree*. Rade foraine. *Opene ree*.

Radeau, *s. m. Vlot*, *hout-vlot*, s. n.

Rader, *v. a.* (schippers w.) *Op de ree brengen* ; — (van koórn- en zoutmaeten spr.) *afstryken*.

Radeur, *s. m. Zout-meéter*, *graenmeéter*.

Radial, ale, *adj. Gestraeld*, *met straelen* Muscle radial. (ontleéd-k.) *Arm-pyps spier*.

Radiant, ante, *adj. Straelend*, *straelen uytschietend*.

Radiation, *s. f.* (natuer-k.) *Straeling*, *doórstraeling*, *uytschieting van straelen* ; — (recht) *uytschrabbing*, *doórschrabbing*. On a fait plusieurs radiations sur ses comptes. *Men heéft veéle artikels van zyne rékening doórgeschrabd*.

Radical, ale, *adj. Oorsprongelyk* ; — (kruyd-k.) *van den wortel*. Vice radical. *Ingewortelde ondeugd*. Mot radical. *Stam-woórd*, *wortel-woórd*

Radicalement, *adv. Oorsprongelyk*, *tot in den wortel*.

Radicant, ante, *adj.* (kruyd-k.) *Wortel schietend*.

Radication, *s. f. Inworteling (der planten)*.

Radicule, *s. f.* (kruyd-k.) *Pentje* s. n. *klem van het zaed (waer uyt den wortel komt)* s. f.

Radié, ée, *adj.* (kruyd-k.) Fleur radiée. *Strael-bloem*, *bloem die rondom*

Digitized by Google

de schyf haere bloem bladeren straelswyze draegt. Couronne radiée. *Gestraelde kroon.*

Radier, *s. m.* (water-bouw-k.) *Rooster (tot het aenleggen der sluyzen enz.)* — *s. m. plur.* (schippers w.) *Spitsuytloopende zy-planken (aen den voórstéven en agterstéven van een schip)* s. f. plur.

Radieux, euse, *adj. Straelend, glinsterend, blinkend, omringd van straelen.* Il a l'air radieux. (gem.) *Hy ziet er gezond en vergenoegd uyt.*

Radiomètre, *s. m. Graed-boóg*, s. m. *werktuyg om de hoogten waer-te-neémen*, s. n.

Radis, *s. m.* (hof-gewas) *Radys*, s. f.

Radius, *s. m.* (latynsch w. der ontleéd-k.) *Bovenste en kleynste armpyp*, s. f.

Radore, *s. f. Stryk-stok (der zoutmeéters)* s. m.

Radotage, *s. m.* (gem.) *Het suffen*, s. n. *suffery, raeskalling*, s. f.

Radoter, *v. a. Suffen, raeskallen, kindsch zyn.*

Radoterie, *s. f. (zoak)* Radotage.

Radoteur, euse, *s. m. et f. Suffer: sufster, die raeskalt.*

Radoub, *s. m.* (de *b* word uytgespr.) (schippers w.) *Kalfatering*, s. f. *het kalfateren*, s. n.

Radouber, *v. a.* (schippers w.) *Kalfateren.*

Radoubeur, *s. m.* (schippers w.) *Kalfateraer, scheépslapper.*

Radouci, ie, *adj. Verzagt; — verliefd.* Air radouci. *Verliefd gelaet.*

Radoucir, *v. a.* (van het weér spr.) *Verzagten, zagter maeken;* — (fig.) *zagtzinniger maeken, bedaeren.* — *v. r.* (van het weér spr.) *Zagter worden;* ook (gem.) *verliefd worden;* ook (fig.) *zagtzinniger worden*, v. n.

Radoucissement, *s. m. Verzagting*, s. f.

Raf, *s. m.* (schippers w.) *Sterke ty*, s. f. *sterken vloed*, s. m.

Rafale, *s. f.* (schippers woórd) *Val-wind, dwarl-wind, ruk-wind*, s. m.

Se raffaisser, *v. r. Weér inzakken, weér instorten*, v. n.

Raffe, *s. f. Tros daer de druyven af zyn*, s. m. — *s. f. plur. Afsnydsels van vellen*, s. n. plur.

Raffermir, *v. a. Versterken, vaster maeken.* — *v. r. Sterker worden, vaster worden*, v. n.

Raffermissement, *s. m. Versterking*, s. f.

Raffinage, *s. m. Het raffineéren, het zuyveren*, s. n. Le raffinage du sucre. *Het raffineéren* of *het zuyveren van de suyker.*

Raffiné, ée, *adj. Fyn, gezuyverd, geraffineérd.* — *adj et subst.* (fig.) *Slim loos, doórtrapt.*

Raffinement, *s. m. Al te groote fynheyd, gesleépenheyd, spitsvinnigheyd, slimheyd*, s. f. Raffinement de politique. *Slimme staet-kunde.*

Raffiner, *v. a. Zuyveren, fyner maeken, raffineéren* — *v. n.* (fig.) *Uytpluyzen, zifien.* On a bien raffiné sur les sciences. *De weétenschappen zyn zeer nauw uytgepluyzd.* — *v. r.* (fig.) *Fyner worden, slimmer, listiger* of *doórtrapter worden.* Le monde se raffine tous les jours. *De wéreld word alle dagen slimmer.*

Raffinerie, *s. f. Raffineérdery* (van suyker of *salpéter*).

Raffineur, *s. m. Zuyveraer, raffineérder.*

Raffoler, *v. n.* (gem.) *Zottelyk ingenomen zyn.*

Raffolir, *v. n.* (gem.) Vous me feriez raffolir. *Gy zoud my doen zot worden.*

Rafle, *s. f. Trits, rafel, warp van dry gelyken (met dry teérlingen)* s. m. Faire rafle. (gem.) *Alles wegpakken, rooven, alles wegneémen* — *Tros daer de druyven af zyn*, s. m.

Rafler, *v. a.* (gem.) *Rooven, wegneémen.*

Rafraîchir, *v. a. Ververschen, verfrisschen, verkwikken, verkoelen.* Cela rafraîchit le sang. *Dat verbeert het bloed.* Rafraîchir une place d'hommes et de munitions. *Versch volk en voórraed in eene stad brengen.* Rafraîchir à quelqu'un la mémoire d'une chose. *Imand iets indagtig maeken.* Rafraîchir un tableau. *Eene schildery schoon maeken en vernissen.* Rafraîchir une tapisserie. *Eene tapyt herstellen* of *hermaeken.* Rafraîchir les cheveux. *Het haer snyden* of *dunnen.* Rafraîchir un chapeau. *Eenen hoed afronden.* Rafraîchir une racine. *Eenen wortel afsnoeyén.* — *v. n. et r. Koelen, koel worden*, v. n. — *v. r. Zich ververschen*, v. r. *drinken*, v. n. Se rafraîchir la tête. *Zynen geest laeten rusten.*

Rafraîchissant, *s. m. Koel-drank, verkoelenden drank.*

Rafraîchissant, ante, *adj. Verloe-*

Digitized by Google

lend, *ververschend*, *verfrisschend*, *koel*, *frisch*, *versch*.

Rafraîchissement, *s. m. Verkoeling*, *verfrissching*, *verversching*, *laefenis*, *verkwikking*, s. f. — *s. m. plur.* (schippers w.) *Versche lévens-middelen* (*die niet gedroogd noch gezouten zyn*).

Rafraîchissoir, *s. m.* (in suyker-raffineéderyën) *Koelvat*, s. n. *koel-ketel*, s. m.

Ragaillardir, *v. a.* (gem.) *Vervrolyken verheugen*, *vrolyk maeken*.

Rage, *s. f.* (ziekte) *Raezerny* Avoir la rage. *Raezend zyn*. Rage blanche. *Raezerny waer in den hond schuymt en byt*. Rage mue. *Raezerny waer in den hond schuymt en niet byt*. — (fig.) *Raezerny woede*, *verwoedheyd*, *dolheyd*. Écumer de rage. *Schuymbekken van dolheyd* Avoir la rage de quelque chose. (gem.) *Ergens dol naer zyn*. Il a la rage de parler. *Hy heeft de dolheyd van altyd te klappen*. Il a la rage des tableaux *Hy is dol naer schilderyën*. Faire rage *Grooten drift toonen*; ook *yysselyk te werk gaen*, *groote wanorders pleegen*.

Ragot, *s. m. Dissel-kram*. s. f. — (jagt) *tweejaerig wild zwyn*, s. n.

Ragot, otte, *adj. et subst.* (gem.) *Kort en dik*. C'est un ragot. *'T is een dik kort manneken*.

Ragoter, *v. n.* (gem.) *Knorren*, *morren*, *preutelen*.

Ragoût, *s. m. Sterk gekruyde en eétlust verwekkende spyze*, s f. — (gem.) *smaek*, s. m. *vermaek*, s. n.

Ragoûtant, ante, *adj. Smaekelyk*, *lekker*; — (gem.) *aengenaem*, *aenlokkend*.

Ragoûter, *v. a. Den eétlust verwekken* of *doen weérkryygen*. Ragoûter un malade. *Aen eenen zieken den eétlust doen weérkryygen*. — (fig.) *Den lust* of *de begeérte opwekken*. — *v. r. Den smaek* of *eétlust weérkryygen*.

Ragrafer, *v. a. Wéder aenhaeken* of *toehaeken*.

Ragrandir, *v. a. Vergrooten*, *verwyden*, *grooter*, *ruymer* of *wyder maeken*.

Ragréer, *v. a. Voltooyën*, *afmaeken*, *opmaeken*, *glad maeken*; — *herstellen*, *hermaeken*. — *v. r.* (schippers w.) *Voórzien*, *verzorgen*.

Ragrément, *s. m. Afmaeking*, *voltooying*; — (van scheépen spreek.) *in-staet-stelling*, *verzorging*, s. f.

Ragué, *adj.* (schippers w.) Câble ragué. *Gescheurde*, *gevreéve* of *gesleéte touw*.

Raguet, *s. m.* (visch) *Soórt van kleynen groenen abberdaen*.

Ragusan, *s. m. Grond-gebied der républiek van Ragusa*, s. n.

Raguse (stad *Ragusa*.

Raie, *s. f. Streép*, *schreéf*, *linie*, — *voór* (*in het geploegd land*), s. f. — (visch) *roch*, s. m. Raie de turbot. *Vloót*. A la raie. *D'een doór d'ander*.

Raifort, *s. m* (hof-gewas) *Radys*, *rammenas*, s. f. *wierik-wortel*, s. m.

Railler, *v. a. et n.* se railler, *v. r. Schertsen*, *uytlachen*, *jokken*, *spotten*, *beschimpen*, *den gek houden voór den zot houden*; — *gekscheéren*, *korts-wylen*

Raillerie, *s. f. Schertsery*, *schertsing*, *spotterny*, *beschimping*, s. f. *gescherts*, *gespot* s. n. — *lachmerki*, *kortswyl*, s. f. Raillerie à part. *Zonder gekken*. Cela passe la raillerie. *Dat gaet te verre*, *dat is te grof*

Railleur, euse, *s m et f. Beschimper*, *spotter*, *schertser*: *beschimpster*, *spotster*. — *adj. Spottend*, *schimpend*, *schertsend*.

Rain, *s. m.* Rain de bois *Kant van een bosch*.

Rainceau, *s. m.* (*zoek*) Rinceau.

Raine, *s f.* (oud) *Vorsch*, *kikvorsch*.

Raineau, *s. m. Houten* (*die de paelen in eenen dyk enz. in den band houden*) s n. plur.

Rainette, *s. f. Renet-appel*, *konings-appel*, s m. — (*zoek*) Raine.

Rainure, *s. f.* (timmermans w.) *Groef*, *voór*, *sponning*.

Raiponce, *s. f.* (plant) *Rapuntsel*, *hals-kruyd*, s. n. *witten wortel*, s. m. *wilde raepen*, s. f. plur

Raire, *v. n irrég* (jagt, van herten spr.) *Schreeuwen*. — *v. a.* (oud) *Scheéren*.

Rais, *s. m. Spil*, *speek* (*van een rad* of *wiel*) — (oud) *strael*, s. f.

Raisin, *s. m. Druyf*, s. f. Grappe de raisins *Tros druyven*. Raisins secs. *Razynen*. Raisins de Corinthe. *Korenten*. Raisin sauvage. *Bosch druyf*.

Raisiné, *s. m. Druyve-konfyt*, s. n. *gekonfyte druyven*, s. f. plur.

Raison, *s. f. Réden*, s. f. *rédelyk vermogen*, *het vermogen dat het waere van het valsche onderscheyd*, s. n La raison distingue l'homme de la brute. *De réden onderscheyd den mensch van de beest*. — *Réden*, *gezonde reden*, s. f. *gezond verstand*, *goed oórdeel*, s. n. Cet homme n'a point de raison. *Dien*

Digitized by Google

men heeft geene réden of *gebruykt geene réden* Parler raison. *Met réden spreeken* Avoir raison *Gelyk hebben*. Avoir de la raison. *Rédelyk zyn*. — *Réden*. *bewysréden*, s. f. *bewys*, s. n. Ces raisons ne me satisfont point. *Die rédenen voldoen my niet*. — *Voldoening*, s. f. *recht*, s. n. Il se plaint, je lui ferai raison. *Hy klaegt*, *ik zal hem voldoening geéven* Il a tiré raison de cet affront. *Hy heeft voldoening over dien smaed gehad* Se faire raison. *Zich zelfs recht doen* Faire raison à quelqu'un. (gem.) *Imand bescheyd doen*, *bedanken voór het drinken van imands gezondheyd*. — *Réden billykheyd*, *regtmaetigheyd*, *behoorlykheyd*, s. f. Réduire quelqu'un à la raison. *Imand tot de réden brengen*. Comme de raison. *Naer réden*, *volgens behooren*, *zoo als de billykheyd vereyscht*. A plus forte raison. *Met zoo veél te meerder réden*, *zoo veél te meer*. — *Réden*, *oorzaek*, s. f. *inzigt*, s. n Quelle raison avez-vous d'en user comme vous faites? *Wat inzigt hebt gy van aldus te werk te gaen?* — *Rékening*, *rékenschap*, s. f. Rendre raison à quelqu'un. *Imand rékening doen* of *rékenschap geéven*. — (koopmans w.) *Naem teekening*, s. f. Livre de raison. *Koopmans schuld boek*, *rekening-boek* Cette marchandise est hors de raison. *Die waere is uyt er maete duer* — (wis-k.) *Overeenkoómst*, *évenrédigheyd* (*der getallen met malkander*) s. f.

A raison de, en raison de, *prép.* *Tegen*, *naer évenrédigheyd van*, *op den voet van*, *naer maete van*. Je vous payerai cette étoffe à raison de dix florins l'aune. *Ik zal u die stoffe betaelen tégen tien guldens de el*. Je l'ai payé en raison de l'ouvrage qu'il a fait. *Ik heb hem betaeld naer maete van het werk dat hy afgemaekt heeft*. A raison du profit que vous en tirerez. *Naer maete van het profyt dat gy er uyt zult trekken*.

Raisonnable, *adj.* *Rédelyk*, *met réden begaefd* Ame raisonnable. *Rédelyke ziel*. — *Rédelyk*, *billyk*, *regtmaetig*, *behoorlyk*. Condition raisonnable. *Rédelyke voórwaerde*.

Raisonnablement, *adv* *Met réden*, *met recht*, *op eene rédelyke wyze*, *rédelyk*, *billyk*.

Raisonné, ée, *adj.* *Berédeneérd*, *geredeneérd* Ouvrage raisonné. *Berédeneérd werk*.

Raisonnement, *s. m.* *Rédeneérend vermogen*, s. n. Il a le raisonnement bon. *Hy heeft een goed rédeneérend vermogen*. — *Rédeneéring*, *rédekeuling*, s. f.

Raisonner, *v. n.* *Rédeneéren*, *rédekavelen*. Raisonner faux. *Valschelyk rédeneéren*. — *Tégenspreeken* Ne raisonnez pas davantage. *Spreekt niet meer tégen*.

Raisonneur, euse, *s. m. et f.* *Rédeneérder*: *rédeneérster*; — *kaekelaer*, *verdrietigen rédeneérder*: *kaekelaerster*; — *tégenspreeker*: *tégenspreekster*.

Rajeunir, *v. a.* *Verjongen*, *weér jong maeken* *weéder jong doen worden*. — *v. n.* *Verjongen*, *weéder jong worden*.

Rajeunissement, *s. m.* *Verjonging*, *verjeugdiging*, s. f.

Rajustement, *s. m.* *Bylegging*, *berédiging*, s. f.

Rajuster, *v. a.* *Vermaeken*, *herstellen*, *verstellen*, *weér in order brengen*. Rajuster une serrure. *Een slot herstellen* — *Byleggen*, *vereffenen*. Rajuster un différent *Een geschil vereffenen*.

Râle, *s. m.* (vogel) *Kwakkel-koning*; — (*zoek*) Râlement.

Râlement, *s. m.* *Reutel*, s. m. *reuteling* (*in de keel*) s f. Le râlement de la mort. *De reuteling van eenen stervenden mensch*.

Ralentir, *v. a.* *Vertraegen*, *langzaemer doen gaen*; — (fig.) *verflauwen*, *verslappen*, *verkoelen*. — *v. r.* *Vertraegen*, *langzaemer gaen*: ook (fig.) *verflauwen*, *verslappen*, *verkoelen*, v. n.

Ralentissement, *s. m.* *Vertraeging*, *verflauwing*, *verslapping*, s. f.

Râler, *v. n.* (van stervende menschen spr.) *Den reutel in de keel hebben*.

Ralinguer, *v. n.* (schippers w.) Faire ralinguer les voiles. *De zeylen levendig houden*, *hillen*, *aen den wind leggen*.

Ralingues, *s. f. plur.* (schippers w.) *Lyken*, s. n. plur. *zoom-touwen* (*der zeylen*) s. f. plur.

Raller, *v. n.* (jagt) *Schreeuwen* (*als de herten in den brons-tyd*).

Ralliement, *s. m.* (spreek uyt *rallman*) (oórlogs w.) *Herschaering*, *weérverzameling der verscheyde krygsbenden*, s. f. Point de ralliement. *Plaets van verzameling*; ook *punt* of *gevoelen waer in verschillende secten overeenkomen* Mot of signe de ralliement. *Woórd* of *teeken waer doór men de verschillende secten onderscheyd*.

Rallier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Herschaeren*, *weér verzamelen*,

Digitized by Google

herstellen. Le général rallia les escadrons derrière l'infanterie. *Den veldheer herschaerde de ruyter-benden agter het voet-volk*. Rallier un navire au vent. (schippers w.) *Weér oploeven*. Se rallier à terre. *Het land naderen*.

Rallumer, *v. a. Weér aensteeken, weér ontsteeken*. Rallumer une chandelle. *Eene keérs weér ontsteeken*. Rallumer la guerre. *Het oórlogs vuer weér ontsteeken*. — *v. r. Weér aengaen, weér beginnen te branden*. v. n.

Rallonger, *v. a. Verlengen, langer maeken, een stuk aenzetten*.

Ramadan, *s. m. (zoek)* Ramazan.

Ramadouer, *v. a. Vleyén, streelen, lieskoózen*.

Ramadoux, *s. m. Indidensche rat*, s. f.

Ramage, *s. m. Wilden zang*, s. m. *gekweel kwinkeleering*, s. f. *het zingen (der vogelen)* s. n. Etoffe à ramage. *Stoffe met loofwerk, geb'oemde stoffe*.

Ramager, *v. n.* (van vogelen spr.) *Zingen, kweelen, kwinkeleeren*.

Ramaigrir, *v. a. Vermageren, mager maeken, mager doen worden*. — *v. n. Vermageren, mager worden*

Ramaillage, *s. m* (zeem-bereyders w.) *Bereyding der vellen tot zeem* s. f.

Ramailler, *v. a.* (zeem-bereyders w.) *De vellen tot zeem bereyden*.

Ramaire, *adj.* (kruyd-k.) *Van de takken*.

Ramas, *s. m. Hoop*, s. m. *menigte, verzameling*, s. f. Ramas de méchans livres. *Hoop slegte boeken*

Ramasse, *s. f. Sneeuw-slede (in het alpisch gebergte)*.

Ramassé, ée, *adj. Byeengeraept*; — (van persoonen spreék.) *Ineengedrongen*.

Ramasser, *v. a. Byeenraepen, verzamelen, vergaderen, byeenbrengen*. Il ramassa tout ce qu'il put trouver de soldats. *Hy bragt alle de krygslieden byeen die hy kon vinden*. — *Raepen, opraepen*. Ramassez vos gants. *Raept uwe handschoenen op*. — (gem.) *Afrossen, afsmeéren*; — *in eene sneeuw-slede vervoeren (op het alpisch gebergte)*.

Ramasseur, *s. m.* (schimpwoórd) *Verzamelaer*; — *slédevoerder (op het alpisch gebergte)*.

Ramassis, *s. m.* (gem.) *Byeenschrabsel, byeenraepsel*, s. n.

Ramazan, *s. m. Vasten-tyd (der turken)*.

Rambour, *s. m.* Pomme de rambour. *Wyn-appel*.

Rambourrage, *s. m. Bereyding der wolle van verscheyde kleuren (om gemengelde lakens te weeven)* s. f

Rame, *s. f Boon-stack, tuyn-stack*, s. m. *rys*, s. n. — *riem*, s. m *roeyspaen*, s. n. Rame de papier. *Riem papier*. Mettre un livre à la rame. *Een boek voór scheur-papier verkoopen*.

Ramé, ée, *adj.* Pois ramés. *Klimmers, erten die tégen takken opwassen*. Boulet ramé *Bout-kogel*.

Rameau, *s. m. Tak*, s. m. *taksken*, s. n. Rameau d'olivier. *Olyf-tak*. Cette veine a plusieurs rameaux. *Die ader heeft veéle takken* Dimanche des rameaux, jour des rameaux *Palmzondag*. — (oórlogs w.) *Tak, weg (van eene myne)*.

Ramée, *s f. Loof, gelommerte*, s. n. *lommer*, s. m. — *groene afgekapte takken*, s. m. plur.

Ramender, *v. a et n* (gem.) *Afslaen, in prys verminderen*. Le pain est ramendé. *Het brood is afgeslaegen*.

Ramener, *v a Brengen, wéderbrengen* Ramener un cheval à l'écurie. *Een peérd weér naar den stal brengen*. Ramener les esprits. *De gemoederen bedaeren*. Ramener une affaire de bien loin. *Eene kwaede zaek weder op goeden voet brengen*. Ramener une vieille mode. *Eene oude mode weér in zwang brengen*. Ramener un coup de dé *Nog eens de zebre getallen werpen met de teérlingen*. Ramener un cheval qui porte au vent. *Een peérd afwennen zyn hoofd op-te-steéken*. Ce cheval se ramène bien. *Dit peérd houd zyn hoofd wel*.

Rameneret, *s. m.* (timmermans w.) *Smet, slag, streek (met de meétlyn)*.

Ramentevoir, *v. a.* (word geconjug. als *Voir*) (oud) *Indagtig maeken, in het geheugen brengen*. — *v. r. Indagtig worden*, v. n. *zich errinneren*, v. r.

Ramequin, *s m. Kaes-toert*, s. f.

Ramer, *v. a* Ramer des pois. *Staeken* of *rys zetten aen de erten* — *v. n. Boeyén, riemen*. Ces forçats ne savent pas encore bien ramer. *Die galeyboeven verstaen het roeyén nog niet*. — (gem.) *Veél moeyte hebben*.

Ramereau, *s. m. Jonge ringelduyf, jonge wilde duyf*, s. f.

Ramette, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Yzere raem zonder kruys in het midden*.

Rameur, *s. m. Roeyér, riemer*.

Rameux, euse, *adj* (van gewassen spr.) *Takkig, getakt, vol takken*,

Digitized by Google

Ramier, s. m. Hout-duyf, ringel-duyf, wilde duyf, s. f.

Ramification, s. f. (ontleed-k.) Takverspreyding: — fig. verderling, s. f. tak (van eenige westens. hap) s. m.

Se ramifier, v. r. (word geconj. als Confier) Zich in takken verspreyden, zyne takken uytschieten.

Ramilles, s. f. plur. Rys, s. n. dunne takskens, s. n. plur.

Ramingue, adj. m. Cheval ramingue. Steeg peerd dat naer de spoóren niet luystert.

Ramiste, adj. f. (De j en v noemt men in het fransch lettres ramistes, om dat zy uytgevonden zyn door Ramus).

Ramoitir, v. a. Weder vogtig of klam maeken.

Ramollir, v. a. Verzaeten, vermorwen, week maeken, zagt maeken, weeker of zaeter doen worden. — v. r. Zaeter worden, slapper worden, v. n.

Ramollissant, ante, s. m. et adj. (geneés-k.) Remède ramollissant. Verzaetend middel.

Ramon, s. m. (oud) Bessem.

Ramoner, v. a. Ramoner la cheminée. De schouw veegen, den schoórsteen veegen.

Ramoneur, s. m. Schouwveeger, schoórsteenveeger.

Rampant, ante, adj. Kruypend. Insecte rampant. Kruypend beestje. Style rampant. Platten slegten, leegen of gemeenen schryfstiel. Ame rampante. Laeg of slaefsch gemoed. Lion rampant (wapen-k.) Klimmenden of stygenden leeuw.

Rampe, s. f. Gedeelte van eenen trap van de eene tot de andere verdieping of bordes, s. n. — leuning (van eenen trap) — schuynsche helling zonder traepen, s. f. schuynschen opgang en afgang, s. m.

Rampement, s. m. Het kruypen, s. n. kruyping, s. f.

Ramper, v. n. Kruypen, voorkruypen; — (van planten spr.) op den grond liggen; ook zich ergens omslingeren. Ramper dans la misère. In ellende leeven. Ramper devant les grands. Zich zeer vernederen of slaefsch zyn voór de grooten. Son style rampe. Zynen schryfstiel is plat of gemeen.

Rampin, adj. masc. Cheval rampin. Peerd dat op de punten der agterste voeten gaet.

Ramure, s. f. Alle de takken van eenen boom, s. m. plur. — gewigt, s. n. hóórns (van eenen hert) s. m. plur.

Rance, adj. Gerstig, goór. — s. m. Gerstigheyd, s. f. Sentir le rance. Gerstig rieken.

Ranche, s. f. Houte pin (in eene rib voór sport dienende).

Rancher, s. m. Rib, s. f. lang stuk hout (daer houte pinnen als sporten in gehegt zyn om op-te-gaen en af-te-gaen) s. n.

Ranchier, s. m. (wapen-k.) Het yzer van eene zeyssen, s. n.

Ranci, ie, adj. Gerstig, goór.

Rancidité, s. f. Gerstigheyd.

Rancir, v. n. Gerstig worden.

Rancissure, s. f. Gerstigheyd.

Rançon, s. f. Losgeld, rantsoen, s. n.

Rançonnement, s. m. Lossing, vryhooping; — (fig.) overschatting, afknéeveling, s. f.

Rançonner, v. a. Vryhoopen, lossen, losgeld betaelen; — (fig.) scheeren te veel doen betaelen. N'allez point loger en cette hôtellerie, on y rançonne tout le monde. Gaet in die herberg niet logeeren, men scheert er iderceen.

Rançonneur, euse, s. m. et f. (gem.) Scheerder: scheerster, die te veel doet betaelen.

Rancune, s. f. Haet, wrong, wrok, s. m. vyandschap, s. f. kwaed hert, s. n.

Rancunier, ière, adj. Haetdraegend. — s. m. et f. Haetdraeger: haetdraegster.

Randonnée, s. f. (jagt) Het loopen van eene gejaegde beest rondom de zelve plaets voór dieer die te verlaeten, s. n.

Rang, s. m. Ry, s. f. gelid, s. n. Rang d'arbres. Ry boomen. Se mettre sur le rang. Zich in de ry stellen. — Staet, s. m. weerdigheyd, s. f. Chacun selon son rang. Ider naer zynen staet. — Order, slach, s. n. rang, s. m. C'est un philosophe du premier rang. 'T is eenen wysgeer van het eersten order. Vaisseau du premier rang. Schip van den eersten rang of grootte.

Rangé, ée, adj. En bataille rangée. In volle slag-order. C'est un homme rangé. 'T is eenen gerégelden man.

Rangée, s. f. Ry, laeg, reeks. Rangée d'arbres. Ry boomen.

Ranger, v. a. (nous rangeons, rangeâmes) In order stellen, op eene ry stellen schikken wegschikken. Ranger des livres. Boeken in order stellen. Ranger une armée en bataille. Een léger in slag-order stellen. Ranger quelqu'un à la raison of à son devoir.

Digitized by Google

(gem.) *Imand tot réden of tot zyne pligt brengen.* Ranger une ville sous ses lois. *Eene stad onder zyn bedwang brengen.* Ranger quelqu'un. (gem.) *Imand dwingen of onderbrengen.* Ranger la côte. (schippers w.) *Langs de kust zeylen.* — *Plaetsen, stellen.* On range cet auteur parmi les livres classiques. *Men stelt dien schryver onder de schoól boeken.*

Se ranger, *v. r.* *Zich schikken, zich voegen zich onderwerpen.* Se ranger du parti *of* du côté de quelqu'un. *Imands zyde kiezen, zich aen imands zyde voegen.* Le vent se rangea au nord. *Den wind liep naer het noórden.* — *Plaets maeken, zich uyt den weg ruymen.*

Ranimer, *v. a.* *Het léven wédergeéven, verwekken, lévendig doen worden, verlévendigen, weér bezielen.* Dieu seul peut ranimer les morts. *God alleen kan de dooden verwekken.* — (fig.) *Moed geéven, aenmoedigen, opwekken.*

Ranulaire, *adj.* (ontleéd-k.) Veines ranulaires. *Aders onder de tong.*

Ranule, *s. f.* (ontleéd-k.) *Kikvorschgezwel, gezwel onder de tong (aen den tong-riem)* s. n.

Rapace, *adj.* *Roofagtig, roofgierig, roofzugtig.* Le vautour est fort rapace. *Den gier is zeer roofgierig.* Min s rapaces. *Verteérende of verslindende bergstoffen, berg-stoffen die in het smilten de andere stoffen verteéren.*

Rapacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Raepvormig.*

Rapacité, *s. f.* *Roofgierigheyd, roofzugt.*

Rapatelle, *s. f.* *Lynwaet van peérdshair gemaekt*, s. n.

Rapatriage, *s. m.* (gem.) *Verzoening bevrédiging*, s. f.

Rapatriement, *s. m.* (*zoek*) Rapatriage.

Rapatrier, *v. a.* (word geconj als *Crier*) (gem.) *Bevrédigen, verzoenen.*

Râpe, *s. f.* *Rasp*; — *rasp-vyl*; — (*zoek*) Raffe. — *s. f. plur.* *Kloóven (aen de kniën der peérden).*

Râpé, *s. m.* *Druyven (die men in een vat doet om den bedorven wyn te herstellen)* s. f. plur. — *doór nieuwe druyven herstelden wyn*, s. m. Râpé de copeaux. *Wyn daer men beukespoenderen op doet (om hem klaer te maeken).*

Râpé, ée, *adj.* *Geraspt.* Tabac râpé *of alleenlyk* du râpé. *Snuyf.* Habit râpé. *Kael versleéte kleed.*

Râper, *v. a.* *Raspen, afraspen.*

Rapérasser, *v. a.* *Lappen, verstellen.*

Rapetisser, *v. a.* *Kleyner maeken.* — *v. n. et r.* *Krimpen, kleyner worden*, v. n.

Rapide, *adj.* *Snel, snel-loopend, ras, gezwind.*

Rapidement, *adv.* *Snel, snellyk, ras, rasselyk.*

Rapidité, *s. f.* *Snelheyd, gezwindheyd, snel-loopendheyd.*

Rapiécer, *v. a.* *Lappen, verstellen, herstellen.*

Rapiécetage, *s. m.* *Het lappen, het verstellen*; — *lapwerk* s. n.

Rapiéceter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (*zoek*) Rapiécer.

Rapière, *s. f.* *Rapier*, s. n. — (schimpw.) *degen*, s. m.

Rapine, *s. f.* *Roof*, s. m. *roovery, struopery afpersing geweldenaery*, s. f. Oiseau de rapine. *Roofvogel.*

Rapiner, *v. a. et n.* (gem.) *Steélen, rooven.*

Rapinerie, *s. f.* *Roovery.*

Rapineur, *s. m.* *Roover.*

Rapistre, raphanistre, *s. m.* (plant) *Hedrik herik.*

Rapontic, *s. m.* (plant) (*zoek*) Rhubarbe des moines.

Rapparéiller, *v. a.* *Herpaeren.*

Rappel, *s. m.* *Wederroeping, terugroeping, terugontbieding*, s. f. Rappel d'un ambassadeur. *Terugontbieding van eenen gezant.* Rappel de ban. *Wederroeping of ontslag-brief van een ballingschap.* Rappel à une succession. (recht) *Roeping tot eene erfenis (by testament ten voórdeele der geene die er doór de wetten niet toe geroepen zyn).* — (oórlogs w.) *Trommel-slag (om de krygsliéden weér byeen te-roepen).*

Rappeler, *v. a.* (word geconjugeérd als *Appeler*) *Inroepen, weérroepen, wéderom-roepen, terugroepen, terug doen komen, terugontbieden.* Rappeler un ambassadeur. *Eenen gezant terugontbieden.* Rappeler à la vie. *Doen herleeven.* Rappeler ses esprits *of* ses sens. *Zyne krachten of zyne zinnen weer bekomen, tot zyn zelven komen.* Rappeler son courage. *Wederom moed scheppen.* Rappeler quelqu'un à son devoir. *Imand tot zyne pligt weerbrengen.* Rappeler quelqu'un à une succession. (recht) *Doór zyn testament deel in eene erfenis geéven aen imand die er doór de wetten niet toe gerechtigd is).* Ce vin rappelle son buveur. *Dien wyn lokt aen om te drinken.* Je l'ai appelé et rappelé. *Ik heb hem geroepen*

Digitized by Google

en herroepen. — (oorlogs w.) *De trommel slaen (om de krygslieden weêr byeen-te-roepen)* — *v. a et r Indagtig worden, indagtig zyn, in zyn geheugen brengen* Rappeler le temps passé *Den voorleden tyd in zyn geheugen brengen.* Rappeler sa mémoire. *Zich herinnyzen, zich bedenken, trachten in zyn geheugen te brengen.* Se rappeler qu'une chose dans la mémoire. *Iets indagtig worden* Je me rappelle d'avoir vu cela *Het geheugt my dat ik dat gezien heb.*

Rappliquer, *v. a Weêr aenwenden.* Se rappliquer à l'étude. *Zich weêr tot de letter-oefening begeêven.*

Rapport, *s m. Inkomst*, s. f. Ce champ est d'un grand rapport. *Dien akker is van goede inkomst, dien akker brengt veêl op.* — *Verhaal, berigt, verslag, bescheyd*, s. n. *verklaering*, s. f Il ne m'en a point fait un fidèle rapport. *Hy heeft my geen getrouw verhaal gedaen van die zaek* Faire des rapports. *Overdraegen, overklappen, overbrieven* Faux rapports. *Valsche aenbrengingen, verzonne laster-taal.* Faire de faux rapports *Valschelyk overdraegen* Au rapport de mon frère. *Volgens het verhaal van mynen broeder.* Mon procès est au rapport de ce conseiller. *Dien raedsheer moet het verslag doen over myn geding* of *moet myn geding inléveren.* — *Overeenkomst, gelykvormigheyd, gemeenschap* s. f. Toutes les parties du corps ont un certain rapport les unes avec les autres. *Alle de deelen des lichaems hebben eene zekere overeenkomst met malkander.* Sous ce rapport *Als men de zaek zoo inziet.* Terre de rapport. *Nieuwe aengevoerde aerde.* Cette terre n'est pas encore en rapport. *Dat land brengt nog niet op* of *is maer eerst bebouwd.* Pièces de rapport. *Inleg-stukken marmer, hout enz.* — *s m. plur. Oprisping, opwerping (der maeg)* s. f.

Par rapport, *prep.* (reg. *dativ.*) *Ten aenzien, aengaende, wat aengaet.* Par rapport à lui. *Ten aenzien van hem.*

Rapportable, *adj.* (recht) *Het geene in de erfenis moet ingebragt worden.*

Rapporté, ée, *adj.* Terres rapportées *Nieuwe aengevoerde aerde.* Ouvrage de pièces rapportées. *Ingelegd werk, werk dat met verscheyde stukken marmer, hout enz. ingelegd is*; ook *boek uyt verscheyde byeengebragte stukken bestaende.*

Rapporter, *v. a. Wederbrengen, terugbrengen* Il m'a rapporté tout ce qu'il m'avoit pris. *Hy heeft my alles weergebragt dat hy van my genomen had* — *Medebrengen.* Ce marchand a rapporté de la Chine bien des curiosités. *Dien koopman heeft veele zeldzaemheden medegebragt uyt China.* — *Behaelen.* Il a rapporté beaucoup de gloire de cette action. *Hy heeft door die daed veel roem behaeld.* — *Verhaelen, vertellen.* Il a rapporté tout ce qu'il a vu. *Hy heeft alles verhaeld dat hy gezien heeft.* — *Overdraegen, overbrengen, overbrieven, overklappen, overzeggen.* On n'oseroit rien dire devant lui, il rapporte tout. *Men derft niets zeggen in zyne tegenwoordigheyd, hy draegt alles over.* — *Aenhaelen, bybrengen* L'exemple qu'il rapporte, ne prouve rien. *Het voorbeeld dat hy aenhaelt, bewyst niets.* Rapporter des terres en un endroit. *Aerde brengen* of *vervoeren naer eene plaets.* — *Aenzetten.* On a rapporté une pièce à ce manteau *Men heeft een stuk aen dien mantel gezet.* — *Betoogen, tot oogwit hebben, wenden, rigten* Il rapporte tout à son profit. *Hy betoogt in alles zyne baet.* — *Toeëygenen, toeschryven.* On rapporte cet événement à un tel temps. *Men eygent die gebeurtenis aen zoo eenen tyd toe.* Rapporter l'effet à sa cause. *Het uytwerksel aen zyne oorzaek toeschryven.* — *Opbrengen, opléveren, geëven, voortbrengen.* Cette charge rapporte beaucoup. *Die bediening brengt veêl op.* Ces arbres rapportent beaucoup de fruits. *Die boomen brengen veele vrugten voort.* — *Afleyden, doen afkomen.* Il rapporte son origine à la maison royale. *Hy doet zynen oorsprong afkomen van het koninglyk huys.* Rapporter une loi. *Eene wet intrekken* of *te niet doen.* — *v. a. et n.* (recht) *Verslag doen over een geding, een geding inléveren.* — *v. n.* Ce chien de chasse rapporte bien. *Dien jaghond brengt wel aen.*

Se rapporter, *v. r. Overeenkomen*, v n. *overeenkomst* of *betrekking hebben.* Ces deux couleurs se rapportent bien. *Die twee koleuren komen wel overeen.* — *Zich gedraegen zich houden aen iets.* Je m'en rapporte à ma dernière lettre. *Ik houd my aen mynen laesten brief.* — (spraek-k.) *Betrekking hebben.* Cet adjectif se rapporte à ce substantif. *Dit adjectivum heeft betrekking op dat*

Digitized by Google

substantivum. Se rapporter *of* s'en rapporter, *v. r. Het laeten aen het oórdeel van imand.* Je m'en *of* je me rapporte à vous-même. *Ik laet het aen uw eygen oórdeel.*

Rapporteur, *s m.* (recht) *Berigter, verslagdoender, commissaris die voór het gerecht verslag doet over een geding;* — (meét-k.) *hoek-meéter (voór het maeken der grond-teekeningen.*

Rapporteur, euse, *s. m. et f. Overbrenger, overdraeger, verklapper, verklikker: overbrengster verklikster.*

Rapprendre, *v. a. Herleeren.*

Rapprivoiser, *v. a. Weér tam maeken.*

Rapprochement, *s. m. Byeenbrenging, byeenhaeling, vervoeging,* s. f. *het byeenbrengen, het byeenhaelen,* s. n. Le rapprochement des lèvres d'une plaie. *De vervoeging der lippen van eene wonde.* Le rapprochement des circonstances. *Het byeenbrengen van de omstandigheden.* — (fig.) *Vereeniging, verzoening,* s. f. Travailler au rapprochement de deux familles. *Arbeyden aen de verzoening van twee huysgezinnen.*

Rapprocher, *v. a. Weér bybrengen, weér digter zetten:* — *bybrengen, digter zetten.* Rapprochez cette table. *Zet die tafel digter.* Cette lunette rapproche bien les objets. *Die zienbuys verdigt wel, brengt wel de voórwerpen by.* — *Byeenbrengen, vervoegen.* En rapprochant les circonstances de ce fait, on en devine le motif. *Als men de omstandigheden van die daed byeenbrengt, kan men 'er de beweégréden van gissen.* — (fig.) *Doen overeenkomen, vereenigen, verzoenen.* On tâche de rapprocher ces personnes. *Men tragt die persoonen te verzoenen.* — *v. r. Naderen, nader by komen, digter by komen* v. n Il s'est rapproché à nous *Hy is nader by ons gekomen*

Rapsodie, *s. m.* (oudh.) *Zanger (by de Grieken die eenige stukken zong uyt de gedichten van Homérus).*

Rapsodie, *s. f.* (oudh.) *Afgezonderde stukken uyt de gedichten van Homérus (die by de Grieken gezongen wierden)* s. n. plur. — *mengelmoes, saemenraepsel (uyt verscheyde schriften)* s. n.

Rapsodiste, *s. m. Byeenraeper, schryver van byeengeraepte stukken*

Rapsodomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt een vers.*

Rapt, *s. m.* (de *pt* word uytgespr.) (van vrouwen spr.) *Roof,* s. m. *schaeking, schoffeering opligging ontweldiging, verleyding met geweld* of *bedrog,* s. f.

Râpure, *s. f Schrabsel, afschrabsel, raspsel,* s. n. Râpure d'ivoire. *Schrabsel van ivoor.*

Râpuroir, *s. m. Salpéter-bereyders vat,* s n

Raque, *s. f.* (schippers w.) *Rakbolleken,* s. n.

Raquetier, *s. m. Raketmaeker, haetsnetmaeker.*

Raqueton, *s m. Groot raket,* s. n.

Raquette, *s. f. Raket, haets-net* s. n. — *Indiaensche vygen boom (waer op de cochenille aengekweekt word)* s m.

Raquit, *s. m.* (*zoek*) Raquit.

Raquitter *v. a.* (*zoek*) Raquitter.

Rare, *adj. Ongemeen, raer vremd, zeldzaem* Oiseau rare. *Zeldzaemen voget* Il est rare de voir des amis fidèles *'T is iet ongemeens getrouwe vrienden te zien.* — *Schaers schrael.* L'argent est rare ici *Het geld is hier schaers* — (natuer-k.) *Uytgebreyd, uytgestrekt, dun, yl, fyn.* Plus les corps sont rares plus ils sont légers. *Hoe meerder verdunning de lichaemen hebben hoe ligter zy zyn.* Pouls rare. (geneés k.) *Traegen pols.*

Raréfactif, ive, *adj.* (geneés-k. en natuer-k.) *Verdunnend, uytzettend.*

Raréfaction, *s f.* (natuer-k.) *Verdunning, uytbreyding, uytzetting, uytspreyding*

Raréfiant, ante, *adj.* (geneés k. en natuer-k.) *Verdunnend, uytzettend.*

Raréfier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (natuer-k.) *Verdunnen, uytzetten, uytbreyden, uytspreyden.*

Rarement, *adv. Zelden, weynig, niet dikwils, zeldzaemlyk.*

Rareté, *s. f. Schaersheyd* La rareté des vivres *De schaersheyd der levensmiddelen* — *Zeldzaemheyd, raerheyd, raeriteyt, ongemeenheyd, vremdheyd, iet raers.* C'est une rareté de voir des roses en hiver. *'T is iet raers roozen te zien in den winter.* Pour la rareté du fait *Om de aerdigheyd, om de ongemeenheyd van de zaek* — (natuer-k) *Dunheyd, fynheyd, uytgezetheyd.* — *s. f plur. Fraeyhéden, raeriteyten, aerdigheden, zeldzaeme dingen.* Cabinet de raretés *Konst zael van zeldzaeme dingen*

Rarifeuillé ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met weynige en verre van malkaer staende bladeren.*

Digitized by Google

Rariflore, *adj.* (kruyd-k.) *Met weynige bloemen.*

Rarissime, *adj.* (gem.) *Zeer raer, zeer ongemeen.*

Ras *s.m.* *Zekere stoffe daer geene wol op is* Ras de saint Maur. *Zekere zyde stoffe.*

Ras ase *adj.* *Geschoóren, kael* Il a la tête rase. *Hy heeft een geschoóre hoofd.* Velours ras. *Geschoóre fluweel.* Etoffe ras. *Kaele stoffe, stoffe daer geene wol op is.* Chien à poil ras *Hond die kort hair heeft.* — *Effen, vlak.* Rase campagne. *Effen veld vlak veld.* Bâtiment rase *Open vaertuyg, onoverdekte schuyt* Mesure ras. *Afgestreeke maet maet die strykens vol is.* Verser à ras de bord. *Strykens vol schenken.*

Rasade, *s.f* *Vollen roomer*, s. m. *volle glas* s. n Ils se portoient des rasades. *Zy dronken de gezondhéden met volle glazen.*

Rasant, ante. *adj* (vestingbouw-k.) Ligne rasante. *Bestrykende* of *évenraekende linie*

Rase *s.f.* (schippers w.) *Harpuys, teer en pek saemengemengd.*

Rasement, *s. m.* *Slegting, afbreéking* s. f.

Raser, *v. a.* *Scheéren*; — *slegten, afbreeken, tot den grond afbreeken, afwerpen.* Raser une maison. *Een huys afbreeken.* Raser une place. *De vestingwerken eener plaets slegten.* — *Effen raeken voórby passeéren, digt voórby gaen* Une balle lui rasa le visage. *Eenen kogel vloóg digt voórby zyn aengezigt.* Raser la côte. *Langs de kust vaeren* Raser le tapis. *Kort by den grond rennen* of *galopeéren.* Raser un vaisseau *Een schip onttakelen.* — *v. n.* Ce cheval rase. *Dat peérd teekent niet meer.* Le gibier rase *Het wild verbergt zich op den grond.* — *v. r.* *Zich scheéren*; ook *zich laeten scheéren*, v. r. *geschoóren worden*, v. pass.

Rasibus, *prep.* (reg. *genit*) (gem.) *Digt névens.* Le coup lui passa rasibus du nez *Den scheut vloóg digt nevens zynen neus.*

Rasière, *s.f.* (koórn-maet) *Viertel, veertel.*

Rasoir, *s. m.* *Scheérmes*, s. n.

Raspatoir, *s. m.* *Wondheelers schrabyzer (om de bedorve beenderen af-te-schrabben)* s. n.

Raspe, *s.f.* Bois de raspe. *Schaerhout, kaphout*; — *schaerbosch, kapbosch*, s. n.

Raspecon, *s. m.* (visch) *Zee-rat*; s. f. *sterre-kyker*, s. m.

Rassade, *s. f.* *Glaze koraeltjes*, s. n plur.

Rassasiant, ante, *adj.* *Voedend, voedzaem verzaedigend.*

Rassasiement, *s. m.* *Verzaediging, bekomst* s f.

Rassasier, *v. a.* (word geconj. als *Corfier*) *Verzaeden, verzaedigen, den honger stillen*; — (fig.) *den lust voldoen.* — *v. r.* *Zich verzaedigen*, v. r. *verzaedigd worden*, v. pass. — (fig.) *zynen lust* of *begeérte voldoen.*

Rassemblement, *s. m.* *Byeenvergadering, byeenverzameling*, s. f

Rassembler, *v. a.* *Verzamelen, vergaderen byeenbrengen.*

Rasseoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Asseoir*) (spreek uyt *rassoir*) *Weér aenzetten, weér inzetten, weer vastzetten, weér vastmaeken.* Rasseoir une pierre. *Eenen steen weér inzetten.* Donnez-lui le temps de rasseoir son esprit. *Geeft hem den tyd van zich te bedaeren.* — *v. n. et r.* *Zinken, kloer worden*, v. n. Il faut laisser rasseoir ce vin. *Gy moet dien wyn laeten zinken.* — *v. n.* *Stillen, bedaeren, tot stilstand komen* Il faut laisser rasseoir les esprits. *Men moet de gemoederen laeten bedaeren.* — *v. r.* *Weér neérzetten*, v n. Il se rassit. *Hy ging weér neérzitten.* Ook (fig.) *Zich bedaeren, zich stillen.*

Rasséréner, *v. a.* *Ophelderen, ophlaeren, doen ophlaeren.* Cette nouvelle lui a rasséréné le visage. *Die tyding heeft hem blygeestig gemaekt.* — *v. r.* *Helder worden, ophlaeren*, v. n.

Rassiéger, *v. a.* *Wéder belégeren.*

Rassis, *s m.* *Hoef-yzer (dat men met nieuwe nagels weér vastmaekt)* s. n.

Rassis, ise, *adj.* Pain rassis. *Belégen* of *oudbakken brood.* Esprit rassis. *Gemaetigden* of *bedaerden mensch.* De sang rassis *of* de sens rassis. *Met koelen moed op eene gemaetigde wyze, zonder drift, met bedaerde zinnen.*

Rassoté, ée, *adj.* (gem) *Sterk ingenomen, verzot.* Elle est rassotée de son fils. *Zy is verzot op haeren zoón.*

Rassoter, *v. a.* (gem.) *Verzotten, doen verzot zyn.* On l'a rassoté de cette fille. *Men heeft hem op die dogter doen verzot zyn.*

Rassurer, *v. a.* (van zaeken spr.) *Verzékeren, versterken.* L'arche de ce pont a besoin d'être rassurée. *Den*

Digitized by Google

boog van die brug moet verzekerd worden — (van persoonen spr.) *Versterken, moed geeven, aenmoedigen, den moed opwekken, gerust stellen.* Sa présence rassura les troupes. *Zyne tegenwoordigheyd moedigde de krygsbenden aen* — *v. r. Zich gerust stellen, moed scheppen.* Il faut attendre que le temps se rassure. *Men moet wagten tot dat het helder weer word.*

Rasure, *s. f. Het scheeren (van het hair.)* s. n.

Rat, *s. m.* (dier) *Rat, rot,* s. f. Rat d'eau. *Water-rat.* Rat de Pharaon. *Egiptische rat.* De la mort aux rats. *Ratte kruyd.* Queue de rat. *Ratte-steert;* ook *ronde vyl.* Ils sont heureux comme des rats en paille. *Zy hebben hunne schaapkens op het droog zy leeven op hun gemak.* Avoir des rats dans la tête. (gem.) *Muyze-nesten* of *grillen in het hoofd hebben.* Mon fusil prend un rat. *Myn fuziek ketst* of *weygert vuer.* Cet homme a pris un rat. (gem.) *Zyne onderneming is mislukt.* Rat de cave. (schimpw.) *Kelder-rat, aengestelden die den wyn, bier enz. naziet in de kelders der kooplieden.*

Ratafia, *s. m. Brandewyn met suyker en sap van sommige vrugten gemengd.*

Ratan, *s. m.* (*zoek*) Rotin.

Ratatiné, ée, *adj.* (gem.) *Gerimpeld.* Vieille ratatinée. *Oud gerimpeld wyf.* Pomme ratatinée. *Gerimpelden appel.*

Se ratatiner, *v. r. Krimpen, ineenkrimpen, fronsen.* v. n. Le parchemin se ratatine au feu. *Het perkament krimpt aen het vuer.*

Rate, *s. f. Milt.* Mal de rate. *Pyn in de milt, miltzugt.* Épanouir la rate. (gem.) *Doen lachen, vrolyk maeken.* S'épanouir la rate. *Vrolyk zyn, lachen.*

Râteau, *s. m. Ryf, herk,* s. f.

Râtelée, *s. f. Eene ryf vol, zoo veel als men met eene ryf kan voortslypen.* J'en dirai ma râtelée. (gem.) *Ik zal er myne gedagte van zeggen.* Il nous a débité toute sa râtelée. *Hy heeft ons verteld alles dat hy er van wist.* Râtelée d'injures. *Hoop scheldwoorden.*

Râteler, *v. a.* (word conjug. als *Appeler*) *Ryven, herken.*

Râtelet, *s. m. Weevers kam.*

Râteleur, *s. m. Ryver, herker.*

Râteleux, euse, *adj.* (oud) *Miltzugtig, miltziek.*

Râteller, *s. m. Ryffel, ruyf (in eenen peerden-stal)* s. f. — *geweerstok (daer men de geweeren aen hangt* of *oplegt)* s. m. — *rek (daer men de gereedschappen in hangt)* s. n. — (gem.) *de twee ryen tanden.* Vilain râtelier. *Leelyke tanden.*

Rater, *v. a.* Il a raté son ennemi. *Hy heeft zynen vyand gemist (in het schieten).* Il a raté cet emploi. (gem.) *Hy heeft die bediening niet konnen bekomen.* — *v. n.* (spr. van schiet-geweeren) *Ketsen, vuer weygeren, niet afgaen.* Cet homme a raté (gem.) *De onderneming van dien man is mislukt.*

Ratier, ière, *s. m. et f. et adj.* (gem.) *Eygenzinnig, koppig.*

Ratière, *s. f. Ratte-val; — lintweevers getouw,* s. n.

Ratification, *s. f. Bekragtiging, bevestiging, ratificatie.*

Ratifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Bekragtigen, bevestigen, ratificeeren.*

Ratillon, *s. m.* (dier) *Kleyne rat,* s. f.

Ratinage, *s. m. Het noppen (van het laken)* s. n.

Ratine, *s. f. Ratien, genopt laken,* s. n.

Ratiner, *v. a.* Ratiner le drap. *Het laken noppen.*

Ratiocination, *s. f. Vernuftige redeneering.*

Ratiociner, *v. n. Vernuftiglyk redeneeren.*

Ration, *s. f. Portie (van leger-brood, vleesch, haver, hooy enz.)*

Rational, *s. m. Borststuk,* s. n. *vierkant stuk stoffe (dat den joodschen hoogen Priester op de borst droeg).*

Rationnel, elle, *adj.* (sterre-k.) Horison rationnel. *Gezigtsynder die men zich verbeeld de wereld in twee gelyke deelen te verdeelen;* — (wis-k.) Racine rationnelle. *Wortel-getal dat eene zekere overeenkomst met een ander heeft.*

Ratisbonne. (stad) *Regensburg.*

Ratiser, *v. a. Het vuer opstooken;* — (fig.) *aenmoedigen, doen herleeven.*

Ratissé, *s. m. Nette opgeryfde plaats,* s. f.

Ratisser, *v. a. Schrabben, afschrabben.* Ratisser une allée. *Eene dreef ryven.*

Ratissoire, *s. f. Hoveniers hak,* s. f. — *krabyzer,* s. n.

Ratissure, *s. f. Schrobsel, afschrabsel,* s. n.

Raton, *s. m.* (dier) *Kleyne rat,* s. f.

Digitized by Google

— *zéker kaes-toertje*; — (gem.) *kleyn kindje*, s. n.

Rattacher, *v. a. Weér vastmaeken, weér vasthegten.*

Ratteindre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Teindre*) *Weér inhaelen, weér agterhaelen.*

Rattendrir, *v. a. Weér vermorwen, weér mals doen worden.*

Rattraper, *v. a.* (gem.) *Weér inhaelen, weér agterhaelen*; — *weér krygen, weér bekomen*; — *herneémen, herwinnen*; — *hervangen.* On ne m'y rattrapera plus. (gem.) *Men zal my daer niet meer in afvangen* of *bedriegen.*

Rature, *s. f. Uytschrabbing, doórstreéping* (*in geschrift*).

Raturé, ée, *adj.* Manuscrit très-raturé. *Hand-schrift daer veél in uytgeschrabd is.*

Raturer, *v. a.* (van geschrift spr.) *Doórschrabben, doórstreepen.*

Raucité, *s. f. Schorheyd, heeschheyd* (*der stem*).

Raucoust, *s. m.* (*zoek*) Roucou.

Rauque, *adj. Heesch, schor.* Voix rauque. *Heesche stem.*

Ravage, *s. m. Verwoesting, vernieling*, s. f. — (fig.) *kwaed, wanorder, onheyl*, s. n. L'intérêt fait bien du ravage. *De baetzugt doet veél kwaed.*

Ravager, *v. a. Verwoesten, vernielen.*

Ravalement, *s. m. Bepleystering, bestryking* (*van eenen muer met kalk*) — (oud) *vernédering, vermindering van staet*, s. f. Clavecin à ravalement. *Klavecimbel die met eenige toonen vergroot is.*

Ravaler, *v. a. Weér inzwelgen, weér inslikken.* Ravaler ses paroles. (gem.) *De woórden weér inhaelen die men meende uyt-te-spreéken.* — *Pleysteren, eenen muer met kalk bestryken*; — *afslaegen, leeger doen.* Ravaler un capuchon sur les épaules *Eene kap afslaegen op de schouders.* Ravaler un arbre. *Eenen boom afkorten* of *leeger maeken.* Ravaler un cuir. *Een leér dunner schaeven.* — (fig.) *Vernéderen, imands eer* of *weêrdigheyd verminderen.* — *v. r. Zich vernéderen, zich verootmoedigen, zich verkleynen*; ook *zyne eer te kort doen.*

Ravaudage, *s. m. Lapwerk, het lappen, het verstellen, het stoppen*, s. n. *lappery*, s. f.

Ravauder, *v. a. et n. Lappen, verstellen, stoppen.* — *v. a.* (gem.) *Met slegten klap het hoofd warm maeken*; ook *imand uytschelden.* — *v. n. Opschikken, uyt den voet zetten.*

Ravauderie, *s. f.* (gem.) *Slegten klap, slegten praet*, s. m.

Ravaudeur, euse, *s. m. et f. Lapper, versteller: lapster, stopster, verstelster, verzoólster*; — (gem.) *praeter, snapper: praetster, die slegten praet vertelt.*

Rave, *s. f.* (hof-gewas) *Knol-radys.* Rave cordée. *Stokkige knol-radys.*

Ravelin, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Ravelyn*, s. n. *halve maen, voórschans*, s. f.

Ravenelle, *s. f. Witte koórn-bloem.*

Ravi, ie, *adj. Verblyd, zeer blyde*; — *verrukt, opgetoógen.*

Ravière, *s. f. Radys-bed, gedeelte van eenen akker met radys-zaed bezaeyd*, s. n.

Ravigote, *s. f. Groene saus van charlotten enz.*

Ravigoter, *v. a.* (gem.) *Versterken, verkwikken.*

Ravilir, *v. a. Slegt en veragtelyk maeken, verkleynen krenken.*

Ravin, *s. m. Hollen weg*, s. m. — *water-straet, water-groef*, s. f. *weg die doór het water is uytgehold*, s. m.

Ravine, *s. f. Stortrégen* of *water-val die de wégen bederft*; — *weg doór het water uytgehold, hollen weg die onder water staet*, s. m.

Ravir, *v. a. Rooven, ontrooven, met geweld ontneémen, beneémen, ontrukken, wegrukken.* Ravir le bien d'autrui. *Een anders goed rooven.* Ravir une fille. *Eene dogter schaeken* of *met geweld wegvoeren.* Ravir l'honneur à une fille. *Eene dogter onteeren.* — (fig.) *Vervoeren, verrukken, met verwondering raeken, groote blydschap aendoen, doen opgetoógen worden.* Ces merveilles me ravissent. *Die wonderhéden verrukken my.* Vous me ravissez. *Gy doet my groote blydschap aen, gy vervoert my van blydschap.*

A ravir, *adv.* (gem.) *Op eene verrukkende wyze, by uytneémendheyd, uytneémende schoon, uytneémende wel.* Il chante à ravir. *Hy zingt uytneémende wel.*

Se raviser, *v. r. Van gedagte veranderen, van meening* of *gevoelen veranderen*, v. n. — *zich verzinnen, zich bedenken*, v. r.

Ravissant, ante, *adj. Roovend, roofgierig, grypend.* Loups ravissans. *Grypende wolven.* — (fig.) *Verruk-*

Digitized by Google

kend. *wonder schoon*, *aenlokkend*. Beauté ravissante. *Verrukkende schoonheyd*

Ravissement, *s. m. Schaeking*, s. f. *roof*, s. m. Le ravissement d'Hélène. *De schaeking van Helena*. — (fig.) *Verrukking*, *opgetoógenheyd*, s. f. Ravissement de joie. *Verrukking van blydschap*. Le ravissement de saint Paul. *De opneeming van Paulus in den derden hemel*.

Ravisseur, *s. m. Schaeker*; — *beneémer*, *ontweldiger*, *roover*.

Ravitaillement, *s. m. Bezorging van leéfstogt en krygs munitiën*, s. f.

Ravitailler, *v. a. Van leéfstogt en krygs munitiën voórzien*. Ravitailler une place. *Eene plaets van leéfstogt en krygs munitiën voórzien*.

Raviver, *v. a. Verlévendigen*, *lévendiger maeken*, *ophelderen*. Cet élixir ravive les esprits. *Dat afkoóksel verlévendigt de geesten*. Raviver un tableau. *Eene schildery ophelderen*. Raviver le feu. *Het vuer helder op doen branden*.

Ravoir, *s. m.* (visschers w.) *Perk van netten* (*op het zand daer het water oploopt en afloopt*) s. n.

Ravoir, *v. a.* (word maer in *infinit.* gebruykt) *Wéder bekomén*, *wéder krygen*, *herkrygen*. — *v. r.* (gem.) *Béteren*, *béter worden*, v. n. *weér kragten beginnen te krygen*; ook *zich bedaeren*, v. r.

Rayaux, *s. m plur.* (w. der munt) *Gietwormen*.

Rayé, ée, *adj. Gestreépt*, *met streepen*. Mouchoirs rayés. *Gestreépte neus-doeken*. Arquebuse rayée. *Vuerroer met eenen getrokken loop*.

Rayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effroyer*) *Streépen maeken*; — *uytwisschen*, *uytdoen*, *doórschrabben*, *uytschrabben*, *uytkrabben*. Rayer une arquebuse. *Eenen getrokken loop aen een vuer-roer maeken*.

Rayon, *s. m. Strael*, s. m. *straelend schynsel*, s. n. Rayon visuel. *Gezigtstrael*. — *Speek* (*van een wiel*) — *ploeg-voór*, *groef* (*op eenen akker*) — *groef* (*waer in men een wyngaerd-loot legt*) — *schab* (*in eenen winkel*, *in eene boek-zael enz*) s. f. — (meét-k.) *halven diameter*, s. m. *halve middenlinie* (*van eenen cirkel*) s. f. Rayon de miel. *Honing-raet*, *honing-koek*. Rayon d'espérance. *Kleyne hoóp*.

Rayonnant, ante, *adj. Straelen uytschietend*, *straelend*, *glinsterend*, *blinkend*. Rayonnant de joie. *Zeer blymoedig*. Rayonnant de gloire. *Roemrugtig*, *vol roem*.

Rayonnement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Straeling*, *strael-uytschieting*, s. f. Rayonnement des esprits. *Uytvloeying der lévens-geesten* (*uyt de hersenen in de overige deelen*).

Rayonner, *v. n. Straelen*, *afstraelen*, *straelen schieten*, *glinsteren*, *blinken*.

Rayure, *s. f. Streépen*, s. f. plur. La rayure de cette étoffe est belle. *De streépen van die stoffe zyn fraey*, *die stoffe is zeer wel gestreépt*. Rayure d'une arquebuse. *Getrokken loop van een vuer-roer*.

NB. Re of *ré* word aen veele fransche woórden gehegt om eene herhaeling te kennen te geéven, en word alsdan gemeenelyk verteeld doór *wéder*, *wéderom*, *nog eens*, *op nieuw*, *her*, *terug*, gelyk hier in het vervolg te zien is.

Réaction, *s f.* (natuer-k.) *Tégenwerking*, *wéderwerking*, *terugwerking*, *werking van eene zaek die doór eene andere*, *waer op zy werkt*, *veroorzaekt is*; — (fig.) *verdrukte party die zich vreékt en op haere beurt werkt*.

Réagal, *s. m.* (*zoek*) Réalgal.

Réaggrave, *s. m.* (kerkelyk recht) *Laeste bezwaerend vermaen-schrift* (*dat den ban of excommunicatie voórgaet*) s n.

Réaggraver, *v. a.* (kerkelyk recht) *Bezwaeren*, *verzwaeren*.

Réagir, *v. n.* (natuer-k.) *Tégenwerken*, *wéderwerken*, *terugwerken*.

Réajournement, *s. m* (recht) *Herdaeging*, *tweede daeging* (*voór het gerecht*) s. f.

Réajourner, *v. a* (recht) *Herdaegen*, *voór de tweede mael daegen*.

Réal (*plur.* réaux) *s. m. of* réale (*plur.* réales) *s. f.* (spaensch geld) *Réael*

Réale, *s. et adj.* Galère réale. *De koninglyke* of *bezondersta galey*.

Réalgal, *s. m. Rood rotte-kruyd*, *rus-geel*, s. n.

Réalisation, *s. f. Weézenlykmaeking*, *werklykmaeking*.

Réaliser, *v. a. Werklyk maeken*, *weézenlyk maeken*, *in het werk stellen*, *met er daed doen*. Réaliser des offres. (recht) *Gereed geld aenbieden*. Réaliser une rente, des billets. *Eene*

Digitized by Google

rente of *bank-brieffkens uytwisselen tegen land*, *gereed geld enz.*

Réalité, *s. f. Weezentlykheyd*, *daedelykheyd*, *weezentlyke zaek*. Ce n'est pas une fiction, c'est une réalité. *'Tis geen verdichtsel*, *'t is eene weezentlyke zaek*. La réalité du Corps de notre Seigneur au saint Sacrement de l'Autel. *De weezentlyke tegenwoordigheyd van het Lichaem van Christus in het allerheyligste Sacrament des Autaers.*

Réapposer, *v. a.* Réapposer le scellé. *De zegels weér opstellen*, *op nieuws verzegelen.*

Réappréciation, *s. f. Tweede waerdeering*, *nieuwe schatting*, *herschatting.*

Réapprécier, *v. a.* (word geconjug. als *Apprécier*) *Ten tweede mael waerdeeren*, *herschatten.*

Réarpentage, *s. m. Hermeeting* (*van eenig land*) s. f.

Réarpenter, *v. a. Hermeeten.*

Réassembler, *v. a. Weér vergaderen*, *weér verzamelen*, *weér byeenbrengen.*

Réassignation, *s. f.* (recht) *Herdaeging*, *tweede daeging*; — *tweeede assignatie*, s. f. *tweede bewys ter betaeling*, s. n.

Réassigner, *v. a.* (recht) *Herdaegen*, *voór de tweede mael daegen*; — *op nieuws bewyzen ter betaeling.*

Réatteler, *v. a.* (word geconjugeérd als *Appeler*) *Weér inspannen.*

Réattraction, *s. f.* (natuer-k.) *Wéder tot zich trekking.*

Réatu, *adv.* (latynsch w.) Être in réatu. *Van eene misdaed beschuldigd worden.*

Rebaiser, *v. a. Herkussen herzoenen*; — (w. der munt.) *munt-plaeten op haer gewigt maeken*

Rebaisser, *v. a. Weér neérbuygen*, *weer laeten zakken.*

Rebander, *v. a. Herspannen*, *voór de tweede mael spannen.* Rebander une plaie *Eene wonde verbinden.*

Rebaptisans, *s. m. plur.* (spreék uyt *rebatizan*) (secte) *Herdoopers*, *weérdoopers.*

Rebaptisation, *s. f.* (spreék uyt *rebatizacion*) *Herdooping*

Rebaptiser, *v. a.* (spreék uyt *rebatizé*) *Herdoopen*, *wéderdoopen.*

Rébarbatif, ive, *adj.* (gem.) *Stuer*, *onbeschoft*, *onbeleéfd.*

Rebâter, *v. a.* (spr. van lastdraegende dieren) *Herzadelen* of *den draegzadel weér opleggen*; — *eenen nieuwen draegzadel laeten maeken.*

Rebâtir, *v. a. Herbouwen*, *weér opbouwen*, *herstigten*, *wéder optimmeren.*

Rebattre, *v. a.* (word geconjug. als *Battre*, *Uytslaen uytkloppen.* Rebattre un matelas. *Eene matras uytslaen.* Rebattre les cartes. *De kaerten nog eens doórschieten.* — *v. a. et n. Herhaelen*, *dikwils het zelve zeggen.* Vous rebattez trop souvent la même chose. *Gy zegt te dikwils het zelve* of *gy zingt altyd den ouden zang.*

Rebattu, ue, *adj.* Matelas rebattu. *Uytgeslaege* of *uytgeklopte matras.* Conte rebattu. *Vertelsel dat dikwils is verhaeld* Être rebattu de quelque chose *of* en avoir les oreilles rebattues *Vermoeyd zyn van iets dikwils te hooren.*

Rebaudir, *v. a.* (van jagt-honden spr.) *Aenmoedigen*, *streelen.*

Rebec, *s. m.* (oud) *Vioél*, s. f.

Rebelle, *adj. et subst. Wéderspannig*, *oproerig*, *afvallig.* Esprit rebelle. *Wéderspannigen geest.* Punir les rebelles. *De wéderspannigen straffen.* Cette fièvre est rebelle aux remèdes. *Deéze koórts is hardnekkig* of *luystert naer geene geneésmiddelen.* Substances rebelles. (van metaelen spr.) *Stoffen die niet gemakkelyk smelten.*

Se rebeller, *v. r. Oproerig worden*, *opstaen*, *wéderspannig worden*, *een het muyten slaen*, *afvallen*, v. n.

Rebellion, *s. f. Wéderspannigheyd*, *muytery*, s. f. *oproer*, *opstand*, *afval*, s. m.

Rebénir, *v. a. Herzégenen*, *herwyden.*

Se rebéquer, *v. r.* (gem.) *Tegenpreutelen*, *tégenmorren*, *tégenspreéken*, v. n.

Reblanchir, *v. a. Herwitten*, *voorwitten*; — *herwasschen*, *herbleeken.*

Rèble, *s. m.* (plant) *Klis*, *klisse*, s. f. *kleéfkruyd*, s. n.

Reboire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Boire*) *Weér drinken*, *nog eens drinken*

Rebondi, ie, *adj.* (gem.) *Rond dik.* Joues rebondies. *Ronde en dikke koeken.*

Rebondir, *v. n. Wéderstuyten*, *wéderspringen*, *terugkaetsen.*

Rebondissement, *s. m. Het terugspringen*, s. n. *wéderstuyting*, s. f.

Rebord, *s. m. Boord*, *rand* (*van eene tafel*, *schouw enz.*) — *breeden zoom*, *omslag* (*van eenig kleedsel*).

Reborder, *v. a.* (van kleederen spr.) *Herboorden*, *wéder boorden.* Reborder une planche. *Eenen opgehoogden rand rondom een hof-bed maeken.*

Digitized by Google

Rebotter, *v. a. Iemand weêr leêrzen aandoen.* — *v. r. Zyne leêrzen weêr aantrekken.*

Rebouchement, *s. m. Herstopping, weêrtoestopping*, s f

Reboucher, *v. a. Herstoppen. wêder stoppen.* Reboucher un trou. *Een gat herstoppen.* — *v. r. Stomp worden, omgaan*, v. n. L'épée se reboucha contre sa cuirasse. *Den dêgen wierd stomp op zyn harnas.*

Rebouillir, *v. a. irrêg.* (word geconjugeêrd als *Bouillir*) *Herkoôken, herzieden.*

Rebouisage, *s. m. Glansing, opmaeking (van eenen hoed)* s. f

Rebouiser, *v. a.* Rebouiser un chapeau. *Eenen hoed glansen* of *opmaeken.*

Rebourgeonner, *v. n. Op nieuws uytbotten, weêr uytschieten.*

Rebours, *s. m. Verkeerde* of *averegtsche zyde*, s. f. Le rebours d'une étoffe. *De verkeerde zyde van eene stoffe.* A rebours, au rebours *Tegen de wol, verkeerd, averegts* — (gem.) *Het tegendeel*, s n. Il faut croire le rebours de ce qu'il dit. *Men moet het tegendeel geloôven van het geêne hy zegt*

Rebours, ourse, *adj* (gem. w. in *masc.* en buyten gebruyk in *fem.*) *Eygenzinnig, koppig, dwars.*

Reboutonner, *v. a. Herknoppen, weêr toeknoppen.*

Rebrasser, *v. a.* (oud) Rebrasser ses manches *Zyne arms mouwen opstroopen* of *opslaen.*

Rebrider, *v. a. Hertoomen.*

Rebroder, *v. a. Herstikken, nog eens overstikken* of *bordueren.*

Rebrouiller, *v. a. Weêr verwarren, weêr ondereenmengen*; — *weêr in oneenigheyd brengen.*

Rebrousse, *s. f.* (droogscheêrders w.) *wol-krats*, s. m.

A rebrousse poil, *adv. Tegen de wol, tegen den draed, verkeerd, averegts.*

Rebrousser, *v. a. et n. Terugheeren, terugloopen, teruggaen.* Rebrousser chemin. *Den zelven weg teruggaen* of *terugkeeren.* Rebrousser les cheveux. *Het hair terug* of *tegen den draed stryken.* Rebrousser le drap. *De wol van het laken opkratsen.*

Rebroussoir, *s. m.* (droogscheêrders w.) *Wol-krats.*

Rebroyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Herwryven, herstampen, weêr tot gruys maeken.*

Rebrunir, *v. a. Weêr bruyneêren, weêr polysten.*

Rebuffade, *s f* (gem.) *Slegt onthael*, s. n. *onbeschofheyd, onbeleefdheyd*, s. f. *onbeleêfde woôrden*, s n. plur.

Rébus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Zinnebeêldig raedsel, dobbelzinnig woôrstel*. s. n. — *slegte praet, slegte aerdigheyd, koelheyd*. s. f.

Rebut, *s. m. Uytwerpsel, uytschot, bogt, slegt goed, het slegtste, het verworpenste*, s. n. Marchandise de rebut. *Uytgeschoôte waeren, uytschot.* Il a vendu ce qu'il avoit de meilleur, il n'a plus que du rebut. *Hy heeft het beste verkogt hy heeft niet meer als uytschot* Vous achetez le rebut d'un autre *Gy koopt dat een ander niet begeêrt* of *het uytschot van een ander.* C'est un homme méprisable, c'est le rebut du genre humain. *'T is eenen veragtelyken man, het uytschot van het menschelyk geslacht.* — *Veragting, verstooting*, s. f. *smaed*, s. m. Essuyer des reburs. *Veel smaed lyden.*

Rebutant, ante, *adj. Verdrietig, lastig, lustbeneêmend.* Travail rebutant. *Verdrietig werk.* — *Stuers, spytig, bars, mishaegend.* Homme rebutant. *Spytigen mensch.*

Rebuter, *v. a. Afwyzen, verstooten, verwyzen.* Il vouloit entrer, mais on le rebuta à la porte. *Hy meende binnen te komen maer hy wierd aan de deur afgeweêzen.* — *Verdrieten, den moed beneêmen, overlasten.* Le grand travail me rebute *Den grooten arbeyd beneêmt my den moed.* — *Mishaegen, voôr het hoofd stooten, tegenspannen.* Cet homme a une mine qui rebute tout ceux qui ont affaire à lui. *Dien man heeft een gelaet dat mishaegt aen alle die met hem te doen hebben.* Rebuter une fausse pièce de monnoie. *Een valsch stuk geld uytschieten.* — *v. r. Den moed* of *den lust verliezen, moedeloos worden.* Il ne faut pas se rebuter si aisément. *Men moet zoo ligt den moed niet verliezen.*

Recacher, *v. a. Weêr verbergen, weêr versteêken.*

Recacheter, *v. a.* (word geconjug. als *Acheter*) *Weêr verzegelen, herzegelen, weêr toezegelen.*

Récalcitrant, ante, *adj. Koppig, stylzinnig.*

Récalcitrer, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Hardnekkiglyk wêderstaen.*

Recaler, *v. a.* (schrynwerkers w.) *Glad schaeven.*

Digitized by Google

Recamer, *v. a.* *Goude of zilvere ranken op eene stoffe stikken.*

Récapitulation, *s. f.* *Korte herhaeling (van eene rédevoering of schrift).*

Récapituler, *v. a.* *In weynige woórden herhaelen.*

Recarder, *v. a.* *Herkaerden.*

Recarreler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Hervloeren, wéder plaveyén; — schoenen of leérzen verzoólen.*

Recasser, *v. a.* Recasser un champ. *Eenen akker opbeuren, op nieuw ploegen.*

Recassis, *s. m.* *Omgehakt veld*, s. n. *opgeploegden akker*, s. m.

Recéder, *v. a.* *Aen imand weér afstand doen (van het geéne hy had afgestaen).*

Recelé, *s. m.* (recht) *Agterhouding, verberging*, s. f.

Recelé, ée, *adj.* *Verholen, verborgen.*

Recèlement, *s. m.* (*zoek*) Recelé.

Receler, *v. a.* *Verholen houden, bergen, verbergen, versteéken, heelen, ophouden.* On a pris celui qui a recelé toutes les hardes volées *Men heéft dien gevangen die alle de gestoóle kleederen verborgen had.* Receler un vóleur. *Eenen dief bergen, versteéken, schuylplaets geéven.*

Receleur, euse, *s. m. et f.* *Heeler, aenhouder van dieven: heelster, aenhoudster van dieven.* S'il n'y avoit point de receleurs, il n'y auroit point de voleurs. *Waeren er geene heelers, daer waeren geene steélers.*

Récemment, *adv.* *Nieuwelings, onlangs, versch, sédert korten tyd, niet lang geléden, pas.*

Recensement, *s. m.* *Opschryving, opneéming*, s. f. Procéder au recensement des voix. *Voortgaen tot de opneéming der stemmen. — Nader onderzoek (der koopmanschappen op den tol enz.)* s. n.

Recenser, *v. a.* *Opschryven, opneémen; — de waeren op den tol enz. nader onderzoeken.*

Récent, ente, *adj.* *Versch, nieuw, eerst gebeurd.* La plaie est encore récente. *De wond is nog versch.* Avoir la mémoire récente d'une chose. *Iets geheugen als of het maer eerst gebeurd was.*

Récepage, *s. m.* (hoveniers w.) *Aftopping, afkorting (van boomen)* s. f.

Réceper, *v. a.* (hoveniers w.) *Aftoppen, afkorten.*

Récépissé, *s. m.* *Quitancie*, s. f. *kwyt-brief*, s m.

Réceptacle, *s. m.* (word meest in eenen kwaeden zin gebruykt) *Verzamelplaets, schuylplaets* s. f.

Réception, *s. f.* *Het ontfangen*, s. n. *ontfang*, s. m. *ontfangst*, s f. Accuser la réception d'un paquet. *Verklaeren dat men een pak ontfangen heéft. — Onthael*, s. n. *inhaeling*, s. f. Réception magnifique. *Pragtig onthael — Aenneéming.* Le jour de sa réception au parlement. *Den dag van zyne aenneéming in het parlement.*

Récercelé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Reeps-wyze omgekrold.*

Recette, *s. f.* *Ontfang*, s. m. *ontfangst*, s. f. *ontfange geld; — ontfangers comptoor; — recept, voórschrift (van geneésmeesters enz.)* s n

Recevable, *adj* *Aenneémelyk, ontfangbaer, dat kan aengenomen worden.*

Receveur, *s. m.* *Ontfanger rentmeester.* Receveur des impôts. *Impostmeester.*

Receveuse, *s. f.* *Ontfangster; — vrouw van eenen ontfanger.*

Recevoir, *v. a.* *Ontfangen, aenneémen, aenveérden.* Il a reçu mes excuses. *Hy heéft myne verontschuldigingen aengenomen.* Il a été reçu dans cette compagnie. *Hy is in dat genootschap aenveérd.* Recevoir à serment. *Tot den eed aenveérden. — Ontfangen, onthaelen.* C'est l'homme du monde qui reçoit le mieux ses amis. *Hy is den besten man van de wéreld om zyne vrienden te onthaelen — Huysvesten, huysvesting geéven.* On m'a défendu de le recevoir. *Men heéft my verbooden van hem huysvesting te geéven. — Ontfangen, krygen, bekomen.* Recevoir un don. *Eene gift bekomen.* La lune reçoit sa lumière du soleil *De maen ontfangt haer licht van de zon.* Recevoir les Sacremens. *De Sacramenten ontfangen.*

Recez, *s. m.* Recez de l'empire. *Register der besluyten van den keyzerlyken ryks-dag.*

Réchafauder, *v. n.* *Weér stellagiën maeken.*

Réchampir, *v. a.* (schilder-k.) *Verscheyde mael eene plaets overschilderen (waer in de névens-liggende verve was doórgetrokken).*

Rechange, *s. m.* *Herwissel-recht (het geéne men schuldig is voór het niét aenneémen van eenen wissel-brief)* s. n. Des armes, des cordages de rechange. *Voórraed van wapenen, van touwwerk (om des noods te konnen gebruyken).*

Digitized by Google

Rechanger, *v. a* (nous rechangeons, rechangeâmes) *Herwisselen, weér veranderen.* Il change et rechange souvent d'avis. *Hy verandert dikwils van gedagten*

Rechanter, *v. a. Herzingen, nog eens zingen.*

Réchappé, *s. m.* (gem.) C'est un réchappé de potence. *'T is eenen die van de galg ontsnapt is.*

Réchapper, *v. a. Ontsnappen, ontgaen, onthomen.*

Recharge, *s. f. Herlaeding.* Venir à la recharge. (van persoonen spreek.) *Nieuwe kragten inspannen.* Venir en recharge. (van zaeken spr.) *Den indruk vermeerderen.*

Recharger, *v. a.* (nous rechargeons, rechargeâmes) *Herlaeden, weérlaeden.* Recharger un mulet. *Eenen muyl-ézel herlaeden.* Recharger une arme à feu. *Een vuer-geweér herlaeden.* Recharger les ennemis. *De vyanden weér aentasten.* — *Herbelasten, herbevaelen.*

Rechasser, *v. a. Verjaegen; — herjaegen, terug jaegen, terug dryven.*

Rechasseur, *s. m.* (jagt) *Terugjaeger, terugdryver.*

Réchaud, *s. m. Komfoor,* s. n. *vuerkom (om iets te verwarmen)* s. f.

Réchauffé, ée, *s. m. et adj.* Viande réchauffée. *Opgewarmden kost.* — *s. m.* (fig.) *Oude vertelsels,* s. n. plur.

Réchauffement, *s. m.* (hoveniers w.) *Nieuw mest,* s. n.

Réchauffer, *v. a. Verwarmen, opwarmen;* — (fig.) *wéder aenzetten, weér vuerig maeken.* — *v. r. Wéder warm worden;* ook (fig.) *weér vuerig worden,* v. n.

Réchauffoir, *s. m. Tafel-komfoor,* s. n.

Rechausser, *v. a. Weér schoeyén, weér kousen en schoenen aendoen.* Rechausser un arbre. *Eenen boom weér met aerde* of *mest omleggen.* Rechausser une roue de moulin. *Een molen-rad met nieuwe tanden voórzien.* — *v. r. Zyne kousen en schoenen weer aentrekken.*

Rèche, *adj. Vrang.*

Recherche, *s. f. Onderzoek, het zoeken, het opzoeken,* s. n. *naspeuring, doórsnuffeling, navorsching, uytpluyzing,* s. f. La recherche de la vérité. *Het onderzoek der waerheyd.* Il y a trop de recherche dans son style. *Zynen schryfstiel is te nauw uytgepluyzd.* — *Verzoek, aenzoek,* s. n. La recherche d'une fille en mariage. *Het verzoek van eene dogter ten houwelyk.* — (bouw-k.) *Hermaeking, verbétering.* Ce pavé a besoin d'une recherche. *Dien hasty-weg heéft eene hermaeking noodig.* — *s. f. plur. Aenmerkingen, nauwkeurige onderzoekingen* of *aenteekeningen.* Livre plein de belles recherches. *Boek vol schoone aenmerkingen.*

Recherché, ée, *adj. Willig, gezogt.* Cette marchandise n'est pas fort recherchée. *Dat goed is niet zeer willig.* On trouve dans ce livre des choses bien recherchées. *Men vind in dat boek veéle ongemeene en diep onderzogte dingen.* Des choses trop recherchées. *Dingen die te verre gezogt* of *al te gemaeckt zyn.* — (schilder-k. en beéldhouw-k.) *Volmaekt, voltooyd.*

Rechercher, *v. a. Herzoeken, weérzoeken.* Je l'ai cherché et recherché. *Ik heb het gezogt en herzogt.* — *Onderzoeken, nazoeken, navorschen, naspeuren, doórsnuffelen.* Rechercher les secrets de la nature. *De verborgenhéden der natuer naspeuren.* — *Bedoelen, betragten,* v. a. *tragten, verlangen,* v. n. Rechercher la paix. *De vréde betragten, naer de vréde tragten* of *verlangen.* — (schilder-k. en beéldhouw-k.) *Volmaeken, voltooyén, de laeste hand aénslaen.* Rechercher une fille en mariage. *Eene dogter vryén* of *ten houwelyk verzoeken.*

Rechigné, ée, *adj. Grimmig, stuers, knorrig.*

Rechigner, *v. n.* (gem.) *Knorrig zyn, grimmen, een stuers gelaet toonen, zuer zien.*

Rechinser, *v. a.* Réchiser la laine. *De wol in klaer water wasschen.*

Rechoir, *v. n. irrég.* (*part. pass.* Rechu, ue) (oud) *Hervallen.*

Réchute, *s. f. Hervalling,* s. f. *het hervallen,* s. n. Les réchutes sont dangereuses. *Het hervallen in eene ziekte is gevaerlyk.* Les fréquentes réchutes dans le péché mènent à l'endurcissement. *Het dikwils hervallen in de zonden maekt den zondaer verhard.*

Récidive, *s. f. Hervalling,* s. f. *het hervallen (in eene faut)* s. n. Il sera puni à la première récidive. *Hy zal gestraft worden den eersten keer dat hy in die faut zal hervallen.*

Récidiver, *v. n. Hervallen,* v. n. *weér begaen,* v. a.

Récif, *s. m.* (schippers w.) *Rotsen (onder het water)* s. f. plur.

Digitized by Google

Récipé, *s. m.* *Recept*, *voorschrift* (*van een geneesmiddel*) s. n.

Récipiangle, *s. m.* (meet-k.) *Hoekmeeter*, s. m. *werktuyg om alle soórten van hoeken te meeten*, s. n.

Récipiendaire, *s. m.* *Eenen die zich aenbied om in eenig genootschap ontfangen te worden.*

Récipient, *s. m.* (schey-k.) *Ontfanger*, *voórlegger*, s. m. *ontfang-vat*, *ontfang-glas* (*om de overgehaelde vogten te ontfangen*) s. n. — (natuer-k.) *glaze klok* (*van eene locht-pomp*) s. f.

Réciprocation, *s. f.* (spraek-k.) *Betrekkelykheyd tot malkander*; — (natuer-k.) *beurt-wisseling*, *verwisseling*. Le flux et le reflux sont dans une continuelle réciprocation. *Eb en vloed zyn in eene geduerige beurt-wisseling.*

Réciprocité, *s. f.* *Onderling*, *wéderzydsch*, adj. Réciprocité de l'amitié. *Wéderzydsche vriendschap*, *onderlinge vriendschap.*

Réciproque, *adj.* *Onderling*, *wéderzydsch*, *wéderhoorig*, *van beyde zyden.* Verbes réciproques. (spraek-k.) *Verba reciproca*, *wéderhoorige werkwoórden.*

Le réciproque, *s. m.* *Het zelve van gelyken.* Je vous rendrai le réciproque. *Ik zal u van gelyken doen.*

Réciproquement, *adv.* *Wéderzyds*, *malkander*, *van gelyken.*

Réciproquer, *v. a.* *Vergelden*, *van gelyken doen*, *van gelyken zeggen.*

Recirer, *v. a.* *Weér met was bestryken.*

Recise, *s. f.* (plant) *Nagel-kruyd*, *gezégend kruyd*, s. n. *nagel-wortel*, s. m.

Récit, *s. m.* *Verhael*, *berigt*, *verslag*, s. n. *vertelling*, s. f. — (muziek) *het geene doór eene stem alleen gezongen* of *doór een speéltuyg alleen gespeéld word.*

Récitant, ante, *adj.* (muziek) Partie récitante. *Party die doór eene stem alleen gezongen* of *doór een speéltuyg alleen gespeéld word.*

Récitateur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Opzegger*, *die van buyten opzegt.*

Récitatif, *s. m.* (muziek) *Zang die aen de maet niet onderworpen is en meer verhaeld als gezongen word.*

Récitation, *s. f.* *Opzegging.*

Réciter, *v. a.* *Opzeggen*, *van buyten zeggen.* — *v. a. et n.* *Verhaelen*, *vertellen.* Réciter une histoire. *Eene geschiedenis verhaelen.*

Réclamateur, *s. m.* (koopmans w.) *Wédereyscher*, *terugeyscher.*

Réclamation, *s. f.* (recht) *Tégenstelling*, *tégenkanting*; — *terugeysching.*

Réclame, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Aenwys-woórd* (*onder aen den kant eener bladzyde*) s. n. *custos*, *klapper*, s. m. — *s. m.* (valkeniers w.) *Lokfluytje*, *geroep*, *teeken* (*om den vogel terug-te-roepen*) s. n.

Réclamer, *v. a.* *Te hulp roepen*, *om bystand roepen.* Réclamer l'assistance de Dieu. *Om den goddelyken bystand roepen.* — *Wédereyschen*, *terugeyschen.* Ce capitaine réclame son soldat. *Deézen kapiteyn eischt zynen krygsknegt wéder.* Réclamer l'oiseau. (valke-jagt) *Den vogel terug-lokken.* — *v. n.* *Protesteéren*, *zich ergens tégen verzetten.* Je réclame contre cela. *Ik verzet my daer tegen.* Se réclamer de quelqu'un. *Zich op imand beroepen*, *imand aenwyzen daer men van bekend is.*

Réclamper, *v. a.* (schippers w.) *Weér vastklampen*, *wangen.*

Réclinaison, *s. f.* (zonnewyzers-k.) *Terughelling*, *overhelling*, *afwyking.*

Réclinant ante, *adj.* (zonnewyzers-k.) *Terughellend*, *agterwaerts overhellend*, *afwykend.*

Récliner, *v. n.* (zonnewyzers k.) *Terughellen*, *agterwaerts overhellen*, *afwyken.*

Recloner, *v. a.* *Hernagelen*, *herstyken.*

Reclure, *v. a.* (word maer in *infinit.* en in de gecomposeérde tyden gebruykt) *Nauw opsluyten*, *tusschen vier muren zetten.*

Reclus, use, *s. m et f.* *Kluyzenaer*: *kluyzenaerster.* — *adj* *Opgeslooten.*

Reclusion, *s. f.* *Opsluyting*, *afzondering*; — *kluys*, *kluyzenaers wooning.*

Recocher, *v. a.* Recocher la pâte. (bakkers w.) *Den deeg met de hand herkneeden* of *doóreenslaen.*

Recogner, *v. a.* (gem.) *Terugdryven*; — *afkeeren*, *van de hand wyzen.*

Récognition, *s. f.* (spreek uyt *rékognicion*) (schoól-w.) *Onderzoek*, s. n.

Recoiffer, *v. a.* *Het hair weér opcieren.*

Recoin, *s. m.* *Hoek*, s. m. *verborge plaets*, s. f. *hol*, s. n. Les recoins du cœur. (gem.) *De geheymen van het hert.*

Récolement, *s. m.* (recht) *Tweede* of *nadere overhooring* (*der getuygen*) s. f. Faire le recolement d'un inventaire. *Eenen inventaris bewaerhéden.*

Digitized by Google

Récoler, *v. a.* (recht) Récoler les témoins. *De getuygen voór de tweede maal overhooren.* Récoler un inventaire. *Eenen inventaris bewaarhéden.*

Récollection, *s. f.* (w. van godvrugt.) *Ingetogenheyd.*

Recoller, *v. a. Herplakken, herlymen.*

Recollet, ette, *s. m. et f.* (naem van zékere moniken en nonnen) *Recollect, minderbroeder recollect.*

Se récolliger, *v. r.* (oud w. van godvrugtigheyd) *Ingetogen zyn*, v. n.

Récolte, *s. f. Oogst*, s. m. *inoogsting, ingadering, inzameling (van de vrugten der aerde)* s. f.

Récolter, *v. a. Oogsten, inoogsten, de vrugten inzamelen.*

Recommandable, *adj. Loflyk, prys-lyk, lofwaérdig, agtbaer.*

Recommandaresse, recommanderesse, *s. f. Besteédster (van dienstmeyden en memmen).*

Recommandation, *s. f. Aenpryzing, beveéling, aenbeveéling.* Lettres de recommandation. *Brieven van aenbeveéling.* — *Agting, grootagting, weérde.* Avoir l'honneur en recommandation. *De eer in weérde houden, de eer hoog agten.* — (recht) *Belegging met een nieuw arrest op eenen gevangen.*

Recommander, *v. a. Beveélen.* Il m'a recommandé de veiller sur vous. *Hy heéft my bevoólen op u te waeken.* — *Aenbeveélen, aenpryzen.* On m'a recommandé la lecture. *Het leézen is my aenbevoólen.* Recommander des choses perdues ou volées. *Verloóre* of *gestoóle goederen aengeéven om ze te doen aenhouden.* Recommander un prisonnier. (recht) *Eenen gevangen met een nieuw arrest beleggen.*

Recommencement, *s. m.* (gem. w. weynig in gebruyk) *Herbeginning, vernieuwing*, s. f.

Recommencer, *v. a. et n. Hervatten, weér beginnen, op nieuw beginnen.*

Récompense, *s. f. Loon*, s. m. *vergelding, belooning*; — *schadeloosstelling, vergoeding*, s. f. En récompense. *Tot belooning*; ook *daerentégen*

Récompenser, *v. a. Vergelden, loonen, beloonen*; — *schadeloos stellen, vergoeden.* — *v. r. Zich schadeloos stellen, zich vergoeden*

Recomposer, *v. a. Hermaeken*; — (boek-drukkers w.) *herzetten*; — (schey-k.) *de deelen van een lichaem weér vereenigen (die doór eenige werking gescheyden waeren).*

Recomposition, *s. f.* (schey-k.) *Hervereeniging (van iets dat doór eenige werking gescheyden was).*

Recompter, *v. a. Herrékenen, hertellen, overtellen.*

Réconciliable, *adj.* (word altyd met eene *negatie* gebruykt) *Verzoenbaer, verzoenlyk.*

Réconciliateur, trice, *s. m. et f. Verzoener, bemiddelaer, vrédemaeker, bevrédiger: bevrédigster, middelaeresse.*

Réconciliation, *s. f. Verzoening, bevrédiging*; — *herwydlng (van eene kerk).*

Réconcilier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Verzoenen, bevrédigen.* Je les ai réconciliés. *Ik heb hun bevrédigd.* Se réconcilier avec Dieu. *Zich met God verzoenen.* Réconcilier une église. *Eene kerk herwyden.* Se réconcilier. *Voór de tweede maal biegten (voór aleer men te communie gaet).*

Réconduction, *s. f.* (recht) Occuper une ferme par tacite réconduction. *Eene hoeve, waer van de huer niet opgezegd is, stilzwygende blyven bezitten op de voórwaerden der geéyndigde pagt.*

Reconduire, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Conduire*) *Uytgeley doen, uytleyden, uytlaeten.*

Reconduite, *s. f. Uytgeley*, s. n.

Réconfort, *s. m.* (oud) *Versterking, vertroosting*, s. f. *troost*, s m.

Réconfortation, *s. f. Versterking, verkwikking.*

Réconforter, *v. a. Versterken, verkwikken*; — (oud) *vertroosten.*

Reconfrontation, *s. f. Weér vergelyking tégen malkander.*

Reconfronter, *v. a. Weér tégen malkander overzien, stellen* of *vergelyken.*

Reconnoissable, *adj. Kenbaer, kennelyk.*

Reconnoissance, *s. f. Herkenning, bekendwording.* Il y avoit bien des années qu'il n'avoit vu son fils, il le reconnut d'abord, et on s'étonna d'une si prompte reconnoissance. *Hy had in veele jaeren zynen zoón niet gezien, hy kende hem aenstonds, en men was verwonderd over die schielyke herkenning.* — *Dankbaerheyd, erkentenis.* Témoigner sa reconnoissance. *Zyne dankbaerheyd betuygen.* Avec reconnoissance. *Dankbaerlyk.* — *Bekentenis, belydenis.* Prompte reconnoissance de sa faute. *Haestige schuld-belydenis.* — *Schriftelyke bekentenis*; — *onderzoeking, naspeuring.* Faire reconnoissance.

Digitized by Google

(oórlogs w.) *Op kondschap* of *ter ontdekking uytgaen.*

Reconnoissant, ante, *adj.* *Dankbaer, erkennend.*

Reconnoître, *v. a. irrég.* (word geconjugeerd als *Connoître*) *Kennen, weér kennen, nog kennen* J'avois de la peine à le reconnoître. *Ik had moeyte om hem te kennen, ik kende hem byna niet meer.* Me reconnoissez-vous? *Kent gy my nog?* — *Merken, bespeuren, gewaer worden, ontdekken.* On a reconnu son innocence. *Men heéft zyne onnoozelheyd bespeurd.* On a reconnu sa trahison. *Men heéft zyn verraed ontdekt.* — *Bekennen, belyden.* Il a reconnu sa faute. *Hy heéft zyne misdaed bekend.* — *Erkennen, aenzien, aenveérden.* Ils le reconnurent pour leur Roi. *Zy erkenden hem voór hunnen Koning.* — *Erkennen, dankbaer zyn.* Reconnoître les grâces qu'on a reçues. *Dankbaer zyn voór de weldaeden die men ontfangen heéft.* — *Vergelden, beloonen.* Il a mal reconnu les services que je lui ai rendus. *Hy heéft de diensten, die ik hem heb beweézen, slegt beloond.* — (oórlogs w.) *Bespieden, ontdekken, kondschap neémen, op kondschap uytgaen.* Reconnoître les ennemis. *Kondschap van de vyanden neémen.*

Se reconnoître, *v. r. irrég.* *Berouw krygen, tot eenen inkeer komen.* Il se reconnut enfin. *Hy kwam eyndelyk tot eenen inkeer.* — *Bedaeren, tot zyn zelven komen*, v. n. Il ne lui donna pas le temps de se reconnoître. *Hy gaf hem geenen tyd om tot zyn zelven te komen.* Se reconnoître en quelque endroit. *Zich ergens bekennen, weéten waer men is.*

Reconnu ue, *adj.* *Erkend*; — *beloond, vergeld.*

Reconquérir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Acquérir*) *Weér veroveren, herneémen herwinnen.*

Reconquis, ise, *adj.* *Heroverd, herwonnen.* Pays conquis. *Heroverd land.*

Réconstitution, *s. f.* (recht) *Nieuwe geld-ligting op rente* (*waer méde men eene andere rente aflegt*).

Reconstruction *s. f.* *Wéder opbouwing, herstigting.*

Reconstruire, *v. a.* *Wéder opbouwen, herstigten.*

Reconsulter, *v. a.* *Wéder raedpleégen wéder raedvraegen.*

Reconter, *v. a.* *Op nieuw verhaelen, weér vertellen.*

Recontracter, *v. a.* (recht) *Een nieuw verdrag aengaen.*

Reconvenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Venir*) (recht) *Eene tégenklagt inbrengen.*

Reconvention, *s. f.* (recht) *Tégenklagt*, s. f. *tégeneysch*, s. n.

Reconvoquer, *v. a.* *Weér saemenroepen, weér opontbieden.*

Recopier, *v. a.* *Weér uytschryven, op nieuw uytschryven*

Recoquillé, ée, *adj.* *Omgekrold, omgeboógen.*

Recoquillement, *s. m.* *Omkrolling, ineenkrolling*, s. f.

Recoquiller, *v. a.* (van bladeren in een boek spr.) *Omplooyén, omvouwen, eene vouw geéven.* — *v. r.* *Omkrollen, ineenkrollen*, v. n.

Record, *s. m.* (*zoek*) Recors.

Recordé, ée, *adj* (recht) Exploits recordés. *Ampts verrigtingen van eenen deurwaerder vergezeld van twee getuygen.*

Recorder, *v. a.* (gem.) Recorder sa leçon. *Zyne les overleézen* of *overleeren.* — *v. r.* *In zyne gedagten brengen* (*het geéne men te zeggen* of *te doen heéft*). Se recorder avec quelqu'un. *Zich met imand beraemen.*

Recorriger, *v. a.* (nous recorrigeons, recorrigeâmes) *Op nieuw verbéteren.*

Recors, *s. m.* *Hulpgenoót en getuygen* (*van eenen deurwaerder*).

Recoucher, *v. a.* *Verbedden, weér te bed leggen.* Recoucher son ennemi par terre. *Zynen vyand weér op den grond werpen.* — *v. r.* *Weér te bed gaen*, v. n.

Recoudre, *v. a irrég.* (word geconj. als *Coudre*) *Hernaeyén, weér toenaeyén, weér naeyén, weér vastnaeyén, weér aeneennaeyén.*

Recoupe, *s. f.* *Schilfers*, s. f. plur. *gruys* (*van gekapten steen*) s. n — *kornel*, s. f. *het fynste van de zémelen*; — *afraspsel* (*van brood*) s. n

Recoupement, *s. m.* (bouw k.) *Inwerking van elke laeg steenen* (*waer doór eenen muer van boven byloopt* of *dunner word*).

Recouper, *v. a.* *Weér snyden herssnyden*: — *de hoerten nog eens afheffen.*

Recoupette, *s. f.* *Zémel-meél, méél dat men uyt de zémelen trekt*, s. n.

Recourbé, ée, *adj.* *Omgeboógen, gekromd.*

Recourber, *v. a.* *De eynden rondbuygen.*

Recourir, *v. n. irrég.* (word geconj.

Digitized by Google

als *Courir*) *Herloopen*, *wederloopen*; — *zynen toevlugt neemen* Recourir à Dieu. *Zynen toevlugt tot God neemen.*

Recourre, *v. a.* (oud) *Ontzetten*, *verlossen*, *redden.*

Recours, *s. m.* *Toevlugt*, *toeverlaet.* Avoir recours à Dieu. *Zynen toevlugt tot God neemen.* Vous êtes mon recours. *Gy zyt mynen toeverlaet.* — (recht) *Eysch*, s. m. *verhael*, s n. *vergoeding*, s f.

Recousse, *s. f.* *Verlossing*, *hernaeming.*

Recousu, ue, *adj.* *Hernaeyd*, *weer aeneengenaeyd.*

Recouvrable, *adj.* *Weer bekomelyk*, *dat weer te bekomen is.*

Recouvrement, *s. m.* *Het weerkrygen*, s. n. *weerkryging*, *weerbekoming*, *hernaeming*, s. f. Recouvrement de santé, de forces. *Herstelling van gezondheyd*, *van kragten.* Recouvrement de deniers, d'une somme. *Ingaering* of *invoordering van penningen*, *van eene somme.* — *Overslag*, *overstreekenden kant* (*aen het deksel van eene kist enz.*) s. m.

Recouvrer, *v. a.* *Herkrygen*, *weder krygen*, *weder bekomen.* Recouvrer des deniers. *Penningen ingaeren* of *invoorderen.*

Recouvrir, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Couvrir*) *Herdekken*, *weer dekken*; — (fig.) *bedekken.*

Recracher, *v. a.* *Weer spouwen*; — *uytspouwen.*

Récréance, *s. f.* (recht) *Provisioneele bezitting van eenig goed* (*over welkers eygendom nog gepleyt word*). Lettres de récréance. *Brieven van terugroeping* (*eens gezants*) ook *récredentiebrieven*, *récredentiaelen*, *brieven die aen eenen gezant ter hand gesteld worden voor zynen meester van wegens het hof het welk hy verlaet.*

Récréatif, ive, *adj.* *Vermaekelyk*, *genoeglyk*, *vrolyk.*

Récréation, *s. f.* *Vermaek*, s n. *vermaekelykheyd*, *genoegte*, *verlustiging*, s. f. Prendre un peu de récréation. *Zich wat vermaeken*, *zich een weynig verlustigen.* Heures de récréation. *Speel-tyd*, *speel-ueren.* Jour de récréation. *Speel-dag.*

Récrédentiaire, *s. m.* (kerkelyk recht) *Provisioneelen bezitter van een kerkelyk ampt* (*dat nog in twist is*)

Récréer, *v. a.* *Verkwikken*, *vrolyk maeken*, *verlustigen*, *vermaeken*; — *weer opregten*, *weer aanstellen.*

Récrément, *s. m.* (geneés-k.) *Vogten die zich van het bloed afscheyden* (*als speeksel*, *gal enz.*) s. n. plur.

Récrémenteux, euse; récrémentiel, elle, *adj.* (geneés-k.) Humeurs récrémenteuses *of* récrémentielles (*zoek*) Récrément.

Recrépir, *v. a.* *Weer inplaesteren*, *op nieuw met mortel bestryken.* Recrépir un conte. (gem.) *Een vertelsel wat vercieren.* Cette vieille se recrépit le visage. *Dat oud wyf beplaestert haer gezigt* of *blanket zich.*

Recreusement, *s. m.* *Herdieping*, *heruytgraeving*, s. f.

Recreuser, *v. a.* *Op nieuw graeven*, *weer uytdiepen*, *meer uytdiepen.*

Recribler, *v. a.* *Herziften.*

Se récrier, *v r.* (word geconj. als *Crier*) *Zyne verwondering betoonen*; — *ergens tegen uytvallen.*

Récrimination, *s. f.* *Tegenbeschuldiging.*

Récriminatoire, *adj.* (recht) *Tegenbeschuldigend.*

Récriminer, *v. n.* *In plaets van zyne eyge onschuld te toonen*, *zynen beschuldiger beschuldigen.* Tout cela n'est qu'en récriminant. *Dat alles strekt niet als tot tegenbeschuldiging.*

Récrire, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Ecrire*) *Herschryven*, *nog eens schryven*; — *weer schryven*, *eenen brief beantwoorden.*

Recroisetté, ée, *adj.* (wapen-k.) Croix recroisettée. *Kruys dat aen ider eynde nog een kleyn kruys heeft.*

Recroître, *v. n irreg.* (word geconj. als *Croître*) *Hergroeyen*, *herwassen*, *weer groeyen*, *weer wassen.*

Se recroqueviller, *v. r.* (van perkement en bladeren der boomen spreek.) *Ineenkrimpen*, *kronkelen*, v. n.

Recrotter, *v. a.* *Weer bemorsen*, *weer beslyken.*

Recru, *s. m.* *Jong hout* (*dat op eenen afgekapten boom weer uytschiet*) s. n.

Recru, ue, *adj.* *Vermoeyd*, *mat*, *afgemat.*

Recrue, *s f* *Recruteering*, *werving* (*van krygslieden*) s. f. On a cessé la recrue. *De werving is geeyndigd.* — *Recruet*, *nieuwen krygsman*, *nieuwgeligten* of *nieuw-geworven krygsman*; — (gem.) *onverwagten gast* s m.

Recrutement, *s. m.* *Werving* (*van krygslieden*) *recruteering*, s. f.

Recruter, *v. a.* *Recruteeren*, *werven*, *krygslieden werven.*

Digitized by Google

Recruteur, *s. m.* *Werver*, *recruteérder.*

Recta, *adv.* (latynsch gem. w.) *Stiptelyk*, *nauwkeuriglyk*; — *regt doór*, *regtswegs.*

Rectangle, *adj.* (meét-k.) *Regthoekig* — *s. m.* *Regthoek*

Rectangulaire, *adj.* (meét-k.) *Regthoekig.*

Recteur, *s. m.* *Rector*, *schoól-voogd*, *oversten* (*van eene hooge-schoól enz.*) — *pastoor* (*van eene parochie in sommige fransche land-streéken*). — *adj. m.* (schey-k.) L'esprit recteur. *Het welriekend deel* (*van eene plant*).

Rectification, *s. f.* *Verbétering herstelling*, *in orderbrenging*; — (schey-k.) *tweede overhaeling.* Rectification d'une courbe. (meét-k.) *Het vinden van eene regte linie die gelyk is aen eene kromme.*

Rectifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Verbéteren*, *herstellen*, *in order brengen*; — (schey-k.) *voór de tweede mael overhaelen.* Rectifier une courbe. (meét-k.) *Eene regte linie vinden die in lengte gelyk is aen eene kromme.*

Rectiligne, *adj.* (meét-k.) *Regtlynig regtrégelig.*

Rectitude, *s. f.* *Opregtheyd.* Rectitude d'intention. *Opregtheyd van meening.* Rectitude d'esprit. *Goed oórdeel*, *nauwkeurigheyd van geest.*

Rectiuscule, *adj.* (kruyd-k.) *Byna regt.*

Recto, folio recto, *s. m.* (latynsch w.) *Bladzyde van een open boek aen de regte hand van den leézer*, s. f.

Rectoral, ale, *adj.* *Rectors*, *van eenen rector* of *schoól-voogd enz.*

Rectorat, *s. m* *Rectorschap*, s. n. *weérdigheyd* of *bediening van rector*, s. f.

Rectorerie, *s. f.* *Bediening van eene parochie* (*in sommige fransche land-streéken*).

Rectum, *s. m.* (latynsch w. der ontleéd-k.) *Regten darm.*

Reçu, *s. m.* *Quitancie*, s. f. *ontfangschrift*, s. n. *kwytbrief*, s. m.

Recueil, *s. m.* *Verzameling*, *byeengaering*, s. f.

Recueillement, *s. m.* *Ingetogenheyd*, *aendagtigheyd*, *aendagt*, *bespiegeling*, s. f.

Recueillir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cueillir*) *Inzamelen*, *inoogsten*, *ingaderen*, *winnen.* C'est un pays où l'on ne recueille ni blé ni vin. *'T is een land daer noch koórn noch wyn gewonnen word* — *Vergaderen byeenvergaeren*, *verzamelen.* Recueillir les débris d'une armée. *De verstrooyde léger-benden byeenvergaderen* — *Trekken*, *genieten.* Il n'a recueilli aucun fruit de ses travaux *Hy heéft geene vrugten van zynen arbeyd getrokken.* — *Onthaelen*, *ontfangen.* Recueillir charitablement les pélerins. *De pelgrims met liefde ontfangen.* Recueillir une succession. *Erven*, *eene erfenis bekomen.* Recueillir les voix *of* les suffrages. *De stemmen opneémen.* Je ne puis rien recueillir de son entretien. *Ik kan niets trekken* of *besluyten uyt zyne saemenspraek* Se recueillir, *v. r.* Recueillir ses esprits. *Zyne zinnen vergaeren*, *aendagtig zyn.*

Recueilloir, *s. m.* *Zeeldraeyers wiel*, s. n. *haspel*, s. m.

Recuire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cuire*) *Herkoóken*, *herzieden*, *herbakken*; — (van staal spr.) *hergloeyén ontlaeten.*

Recuisson, *s. f.* (spiegel-glasmaekery) *Verkoeling*, *koudwording.*

Recuit, ite, *adj.* *Herkoókt*, *herbakken*; — (geneés-k.) *verhard*, *verdikt*, *verbrand.*

Recuit, *s. m.* recuite, *s. f.* (van metaelen, glas enz. spr.) *Hergloeying*, *ontlaeting*, *herbakking*, s. f.

Recuiteur, *s. m* (munters w.) *Hersmelter* (*in de munt*).

Recul, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Terugsprong* (*van een kanon als het afgeschoóten word*).

Reculade, *s. f.* *Het agteruytspringen*, *het teruggaen*, s. n. *agteruytdeynzing*, s. f.

Reculé, ée, *adj.* *Afgelégen*, *verre*, *wyd.* Les nations les plus reculées. *De afgelégenste volken.* — *Vroeg*, *vroegtydig.* Les temps les plus reculés *De vroegste eeuwen*, *de vroegste tyden.* — *Laet*, *laettydig.* La postérité la plus reculée *Het allerlaetste nakomelingschap.*

Reculée, *s. f.* Feu de reculée. (gem.) *Zeer groot vuer*, s. n.

Reculement, *s. m.* *Terugwyking*, *terugdeynzing*; — *broek*, s. f *leéren band* (*der ingespanne peérden om het rytuyg tégen-te-houden in het afryden van eenen berg*) s. m.

Reculer, *s. m.* *Vyl* (*die maer aen eenen kant getand is*) s. f.

Reculer, *v. a.* *Agteruytzetten*, *agter-*

Digitized by Google

uytschuyven, opschuyven verschuyven. Reculez un peu votre chaise. *Schuyft uwen stoel een weynig agteruyt.* Il faut reculer cette muraille de quatre pieds. *Dien muer moet vier voeten agteruyt gezet worden.* Reculer les bornes d'un empire. *De paelen van een ryk uytbreyden* of *wyder uytzetten.* Reculer pour mieux sauter. (fig.) *Iets uytstellen* of *zich stil houden om te béter zyn oogwit te bereyken.* — *v. a. et n. Uytstellen, verschuyven.* On a reculé le payement. *De betaeling is uytgesteld.* — *v. n. Terugwyken, terugdeynzen, agteruytgaen, teruggaen.* Faire reculer un cheval. *Een peérd doen agteruyt gaen.* Vos affaires reculent au lieu d'avancer. (fig.) *Uwe zaeken gaen agterwaerts in plaets van voórwaerts, uwe zaeken verslegten.* — *v. r. Agteruytgaen, agteruytschuyven, opschuyven,* v. n.

A reculons, *adv. Agteruyt, agterwaerts, terug.*

Récupération, *s. f.* (oud w. der sterre-k.) *Verschyning van eene verduysterde ster* of *planeét.*

Récupéré, ée, *adj. Vergoed.* Ses avances sont pleinement récupérées. *Zyn verschot is ten vollen vergoed.*

Se récupérer de ses pertes *of alleenlyk* se récupérer, *v. r.* (gem.) *Zyne schade inhaelen.*

Récurer, *v. a. Schueren, afschueren.*

Recurer, *v. a.* (akkerbouw) *Eene derde omspitting aen den wyngaerd geéven.*

Recurrent, *adj. m.* (ontleéd-k.) Nerf recurrent. *Terugloopende zenuw.* Vers recurrens (dicht-k.) *Verzen die men agterwaerts begint te leézen.*

Récusable, *adj.* (word meest van rechters en getuygen gezeyd) *Verwerpelyk, dat men verwerpen kan, vraekbaer.*

Récusation, *s. f.* (word meest van rechters en getuygen gezeyd) *Verwerping, vraeking.*

Récuser, *v. a.* (word meest van rechters en getuygen gezeyd) *Verwerpen, vraeken.*

Rédacteur, *s. m. Opsteller (van eenig schrift).*

Rédaction, *s. f. Opstelling.*

Redan, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Versterkings werk (met uytspringende en inspringende hoeken)* s. n.

Redanser, *v. a. et n. Weér dansen, op nieuw dansen, herdansen.*

Redarguer, *v. a.* (de *u* word uytgesproken) (weynig in gebruyk) *Mispryzen, bestraffen, berispen.*

Reddition, *s. f.* (oórlogs w.) *Overgaef.* s. f. *het overgeéven (van eene vesting)* s. n. Reddition de compte. *Het overgeéven* of *het doen van rékening.*

Redébattre, *v. a.* (word geconj. als *Battre*) *Weér betwisten.*

Redéclarer, *v. a. Wéderom verklaeren* of *te kennen geéven.*

Redédier, *v. a. Weér toewyden, weér inwyden.*

Redéfaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Weér losmaeken, weér ontdoen.*

Redéjeûner, *v. n. Voór de tweede mael ontbyten.*

Redélibérer, *v. n. Weér beraedslagen.*

Redélivrer, *v. a. Weér verlossen.*

Redemander, *v. a. Hervraegen, op nieuw vraegen; — weérvraegen, wédereyschen, terugeyschen.*

Redemeurer, *v. n. Weérblyven; — wéderom woonen.*

Redemolir, *v. a. Weér afbreéken, op nieuw slegten.*

Rédempteur, *s. m.* (de *mp* word uytgespr.) (van Christus spr.) *Zaligmaeker, verlosser, heyland.*

Rédemption, *s. f.* (de *mp* word uytgesproken) *Verlossing.* La rédemption du genre humain. *De verlossing van het menschelyk geslacht.* La rédemption des captifs. *De verlossing der gevange slaeven.*

Redent, *s. m. (zoek)* Redan. — *s. m. plur.* (schippers en timmermans w.) *Schaekwerk,* s. n. *inkantingen, tandingen,* s f. plur.

Redépêcher, *v. a. Weér afveérdigen.*

Redescendre, *v. a. Weér neérlaeten, weér aflaeten.* — *v. a. et n.* (als *actif* word het met *avoir*, en als *neutre* word het met *être* geconjug.) *Weér afklimmen, weér afkomen,* v. a. *weér benéden komen,* v. n. Nous avons redescendu la montagne. *Wy zyn den berg weér afgekomen.* Nous sommes redescendus à six heures. *Wy zyn ten zes ueren weér benéden gekomen.*

Redevable, *adj. Schuldig; — verpligt, verschuldigd, dank te weéten.* — *s. m. et f. Schuldenaer: schuldenaeresse.*

Redevance, *s. f. Grondcyns, leenpagt.*

Redevancier, ière, *s. m. et f. Die een grondcyns* of *leenpagt onderworpen is.*

Redevenir, *v. n. irrég.* (word geconjug. als *Venir*) *Wéder worden.* Il redevint aussi puissant que jamais. *Hy*

Digitized by Google

wierd weér zoo magtig als hy ooyt was geweest.

Redevider, *v. a. Weér op- en afwinden* of *haspelen*

Redevoir. *v. a. Schuldig blyven.*

Redhibition. *s. f.* (recht) *Koopvernietiging*, s f. *ontslag van eenen koop*, s. n.

Redhibitoire, *adj.* (recht) *Koopvernietigend.*

Rédiger, *v. a.* (nous rédigeons, rédigeâmes) *Opstellen, beschryven, in geschrift stellen*; — *verkorten, in het kort vervatten.*

Se rédimer, *v. r.* (recht) *Zich vry koopen, zich afkoopen, zich vry maeken.*

Redingote, *s. f.* (ontleend uyt het engelsch) *Overrok*, s. m. *overkleed*, s. n.

Redire, *v a. irrég.* (word geconj. a's *Dire*) *Herhaelen, herzeggen, wéderzeggen.* Vous redites toujours la même chose. *Gy herhaelt altyd het zelve.* — *Overbrengen, overdraegen, overzeggen, klappen, ontdekken.* Il va redire tout ce qu'on lui dit. *Hy brengt alles over wat hem gezeyd word.* — (word maer in *infinit* gebruykt) *Berispen, mispryzen, te zeggen vallen, te zeggen zyn.* Il n'y a rien à redire à cet homme-là, à cet ouvrage *of* dans cet ouvrage. *Daer is op dien man, op dat werk niets te zeggen.* Il trouve à redire à tout. *Hy weét over-al wat op te zeggen, hy berispt alles.*

Redis-eur, *s. m. Herzeeger, herhaeler.*

Redistribuer, *v. a. Weér uytdeelen.*

Redistribution, *s. f Nieuwe uytdeeling, wéder-uytdeeling.*

Redite, *s. f. Herhaeling, herzegging.* User de redites. *De zelve zaek herhaelen* of *het zelve zeggen.*

Redomter, redompter, *v a.* (spreékt uyt *redonté*) *Hertemmen, weér onderbrengen.*

Redon (boomken) (*zoek*) Redoul.

Redondance, *s. f.* (schoól-w.) *Overtolligheyd van woórden*

Redondant, ante, *adj.* (schoól-w.) *Overtollig te veél.*

Redonder, *v. n.* (schoól-w.) *Overtollig zyn, te veél zyn.*

Redonner, *v. a. Weér geéven.* Sa présence redonna le courage aux troupes. *Zyne tégenwoórdigheyd gaf aen zyne benden wéder moed.* — *v. n.* (oórlogs w.) *Wéder op den vyand aenvallen.* — *v. n. et r. Zich ergens weér toe begeéven.* La pluie redonne de plus belle. *Het begint nog meer te régenen.*

Redorer, *v. a. Weér vergulden.* Le soleil vient redorer nos côteaux. (dicht-k.) *De zon komt op nieuws onze heuvels bestraelen.*

Redorte, *s. f.* (wapen-k.) *Ringswyze ineengevlogte tokken*, s. m. plur.

Redoublement, *s. m. Verdobbeling, vermeerdering, toeneéming*, s. f.

Redoubler, *v. a Hervoeyeren, op nieuw met voeyering voórzien, nieuwe voeyering inzetten.* — *v. a. et n. Verdobbelen, vermeerderen.* Il a redoublé ses soins *of* il a redoublé de soins. *Hy heéft zyne zorg verdobbeld.* La fièvre lui a redoublé son mal de tête. *De koórts heéft zyne hoofd-pyn vermeerderd.* — *v. n. Verdobbelen, vermeerderen, toeneemen, héviger worden* La fièvre lui a redoublé. *Zyne koórts heéft toegenomen.* Le froid a redoublé. *De houds is héviger geworden.* Redoubler de jambes. *Gauwer gaen.*

Redoul, *s. m.* (boomken) *Smak met mirte-bladen, verf-loof, loeyérs kruyd*, s. n. *léder-boom, leértouwers boom*, s. m.

Redoutable, *adj. Ontzaeglyk, vreeselyk, schrikkelyk, schroomelyk, gedugt.*

Redoute, *s. f Ronduyt, afgezonderde schans*, s. f. — *openbaer dans-feest*, s. n.

Redouter, *v. a. Ontzien, vreezen, schrikken, schroomen, dugten.*

Rèdre, *s. m.* (visschers w.) *Groot haring-net*, s. n.

Redressement, *s. m. Herstelling, weér-opregting, weér-regtmaeking.*

Redresser, *v a. Regt buygen, regt maeken regt zetten.* Redresser un arbre *Eenen boom regt zetten.* Redresser un bâton. *Eenen stok regt buygen.* — *Te regt brengen, op den regten weg helpen* Je m'étois égaré, j'ai trouvé quelqu'un qui m'a redressé. *Ik was verdoólid, ik heb iemand gevonden die my te regt heeft gebragt.* — *Herstellen, op eenen goeden voet brengen.* Redresser ses affaires. *Zyne zaeken herstellen* — (gem) *Bedotten, bedriegen.* Il m'a redressé au jeu. *Hy heéft my in het spel afgevangen.* Redresser un gant. *Eenen hand-schoen oprekken.* Il faisoit l'entendu, mais on l'a redressé. *Hy speelde den geleerden, maer men heéft hem dat ontwend.* — *v. r. Zich weér opregten als men gebuht heéft.* Redressez-vous. *Houd u regt.* Cette demoiselle commence à se redresser. *Die juffrouw begint zich meer op-te-schikken.*

Digitized by Google

Redresseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedotter, bedrieger: bedotster, bedriegster.*

Redressoir, *s. m.* (tingieters w.) *Hamer (om de blutsen uyt het tinwerk te kloppen).*

Réductible, *adj. Verminderbaer, dat in kleynere gedeelten kan gebragt worden*

Réductif, ive, *adj.* (schey-k.) Sel réductif. *Herstellend zout.*

Réduction, *s. f. Onderwerping, veroovering, overweldiging*, s. f. *het inneémen*, s. n. La réduction d'une ville. *De veroovering van eene stad.* — *Het maeken, het brengen tot iets, het reduceéren*, s. n. Faire la réduction de la livre de Paris à la livre d'Anvers. *De Parysche ponden tot Antwerpsche ponden brengen.* — *Vermindering, verkleyning, verandering in kleynere gedeelten* of *in kleynere gedaente*; — (schey-k.) *herstelling tot zyn voórig weézen*; — (heel-k.) *ineenzetting (van een verstuykt* of *gebroke been)* s. f. Être dans une grande réduction. *In eenen zeer geringen* of *verminderden staet zyn.*

Réduire, *v. a. irrég.* (Je réduis. Je réduisois. Je réduisis. Je réduirai. Je réduirois Réduis, qu'il réduise. Que je réduise. Que je réduisisse. Réduisant; réduit, ite) *Brengen.* Réduire quelqu'un à l'extrémité. *Imand tot het uyterste brengen* — *Brengen, maeken, veranderen.* Réduire des sous en florins. *Stuyvers tot guldens brengen* of *uytrékenen.* Réduire du blé en farine. *Het koórn tot meél brengen.* Réduire un royaume en république. *Een koningryk in eene républiek veranderen.* Réduire quelqu'un au petit pied. *Imand arm, ellendig* of *ongelukkig maeken.* — *Onderwerpen, onderbrengen* Réduire une province à *of* sous l'obéissance du Roi. *Een landschap onder 's Konings gehoorzaemheyd brengen.* — *Verminderen, verkleynen, in kleynere gedeelten* of *gedaente brengen* of *veranderen* — *Bepaelen.* A quoi réduisez-vous vos demandes? *Waer toe bepaelt gy uwe vraegen?* — *Noodzaeken, dwingen, verpligten.* On l'a réduit à demander pardon. *Men heeft hem genoodzaekt om vergiffenis te vraegen.* Réduire un cheval. *Een peérd temmen.* Réduire son avis. *Zyne meening in het kort zeggen.* — *v. r. Zich bepaelen.* v. r. ook *tot réden* of *tot bedaering komen*; ook (van vogten spr.) *verkoóken, verzieden, verminderen*, v. n.

Réduit, ite, *adj.* Vous êtes trop réduit dans ce logement. *Gy zyt te kleyn gehuysd.* Il étoit dans l'opulence, mais le voilà bien réduit. *Hy was in den overvloed, maer hy is nu tot armoede vervallen.*

Réduit, *s. m. Vertrek, kleyn vertrek, geheym vertrek*, s. n. — (vestingbouw-k.) *kleyne halve maen in eene grootere*, s. f.

Réduplicatif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Verdobbelend.* Particule réduplicative. *Verdobbelend lid-woórdeken (gelyk* re *in het fransch en* weder *of* her *in het néderduytsch).*

Réduplication, *s. f.* (grieksche spraek-k.) *Herhaeling van eene sillabe* of *letter.*

Réédification, *s. f. Herbouwing, weér-opbouwing, wéder-opregting*, s. f. *het herbouwen*, s. n.

Réédifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Weér opbouwen, wéder opregten, herbouwen.*

Réel, elle, *s. m. et adj. Weézenlyk, daedelyk, waeragtig.* C'est un homme réel et effectif. *'T is eenen opregten mensch, 't is eenen man die zyn woórd houd.* — *adj.* (recht) Action réelle. *Aenspraek* of *recht op onroerend goed.* Saisie réelle. *Beslag op onroerende* of *vaste goederen.* Offre réelle. *Aenbieding met gereed geld.* Taille réelle. *Schatting op vaste goederen.*

Réélection, *s. f. Herkiezing.*

Rééligibilité, *s. f. Herkiesbaerheyd.*

Rééligible, *adj. Herkiesbaer.*

Réélire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Lire*) *Herkiezen.*

Réellement, *adv. Weézenlyk, waerlyk, in der daed.* Saisir réellement. (recht) *Onroerend goed in beslag neémen (om het gerechtelyk te doen verkoopen).*

Réfacher, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Weér vergrammen, weér vertoórnen, weér kwaed maeken.* — *v. r. Weér gram* of *kwaed worden*, v. n.

Réfaçonner, *v. a. Weér fatsoeneéren, weér schikken, weér gedaente geéven.*

Refaction, *s. f.* (koopmans w.) *Afslag*, s. m. *vergoeding*, s. f.

Refaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Hermaeken, op nieuw maeken*; — *lappen, herstellen*; — *herdoen, op nieuw doen*; — *verkwikken*,

Digitized by Google

verfrisschen, *herstellen*. Refaire la viande. (koks w.) *Vleesch doór het vuer* of *doór het water doen opzwellen* (*om het te doórspekken*). Refaire les cartes. *De kaerten hergeéven*. — *v. r.* *Béteren*, *béter worden*, *weér bekomen*, v. n. *nieuwe kragten krygen*.

Refait, *s. m.* (kaert-spel enz.) *Spel* of *slag op nieuw*; — (jagt) *nieuw gewigt* of *hoórns* (*der herten*).

Refait, aite, *adj.* *Hermaekt*; — *hersteld*.

Refaucher, *v. a.* *Namaeyén*, *voór de tweede mael maeyén*.

Réfection, *s. f.* *Nooddruft*, *maeltyd*, s. m. *spyze*, s. f. *voedsel*, s. n. — (recht) *hermaeking*, *verbétering*, *opciering* (*van een gebouw*) s. f.

Réfectoire, *s. m.* *Refter*, s. m. *eétzael* (*in de kloosters*) s. f.

Réfectorier, ière, *s. m. et f.* (kloosterw.) *Refter-bezorger*, *spys-meester*: *refter-bezorgster*, *spys-meestersse*.

Refend, *s. m.* (metsers w.) Mur de refend. *Scheymuer*. Bois de refend. *Hout dat in het vierkant gezaegd is*. (*als balken*, *ribben enz.*) Pierre de refend. *Bind-steen*, *hoek-steen*.

Refendre, *v. a.* *Herklieven*, *op nieuw klieven*, *herkloóven*, *op nieuw kloóven*. Refendre du bois. *Hout in de lengte tot balken*, *planken enz. zaegen*, *schulpen*. Scie à refendre. *Schulp-zaeg*.

Référé, *s. m.* (recht) *Berigt*, *verslag*, s. n.

Référendaire, *s. m.* *Référendaris*, *amptenaer der cancelery die den voórnaemsten inhoud van eenig geschrift voórdraegt*.

Référer, *v. a.* *Stellen*, *doen behooren*, *betrekking doen hebben*. A quoi référez-vous cet article? *Waer onder doet gy dien artikel behooren?* Référer le choix à quelqu'un. *Den keus aen imand overlaeten*. — (oud) *Toeschryven*, *toeëygenen*. Il en faut référer l'honneur à Dieu. *Men moet God die eer toeschryven*. — *v. n.* (recht) *Verslag doen*, *voórdraegen*.

Se référer, *v. r.* *Zich gedraegen*, *zich beroepen*. Je me réfère à ma dernière lettre. *Ik gedraeg my aen mynen laetsten brief*. — *Betrekking hebben*. Cet article se réfère au précédent. *Dien artikel heeft betrekking op den voórgaenden*.

Refermer, *v. a.* *Weér sluyten*, *weér toedoen*. Refermer une plaie. *Eene wond toeheelen*.

Referrer, *v. a.* *Weér met yzer beslaen*; — *op nieuw met hoef-yzers beslaen*.

Réfêter, *v. a.* *Den afgeschaften feestdag van eenen Heyligen herstellen* of *hervieren*.

Refeuiller, *v. a.* (timmermans w.) *Eenen dobbelen aenslag* of *sponning aen eene deur of venster maeken*.

Refeuilleter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Herdoórbladen*.

Refeuillure, *s. f.* (timmermans w.) *Dobbelen aenslag*, s. m. *dobbele sponning* (*aen eene deur of venster*) s. f.

Reficher, *v. a.* *Weér indryven*, *weér inslaen*; — (metsers w.) *de voegen van eenen ouden muer weér toestryken met kalk*.

Refiger, *v. a.* (nous refigeons, refigeûmes) *Weér doen stollen* of *dik maeken*. — *v. r.* *Weér stollen* of *weér dik worden*, v. n.

Refin, *s. m.* *Zeer fyne wolle*, s. f.

Refixer, *v. a.* *Weér vaststellen* of *bepaelen*; — (schey-k.) *een vlugtig lichaem weér onvlugtig* of *vast maeken*.

Reflatter, *v. a.* *Weér vleyén* of *liefkoózen*.

Réfléchi, ie, *adj.* *Voórbedagt*, *overlegd*. Crime réfléchi. *Voórbedagte misdaed*. C'est un homme réfléchi. *'T is eenen man die met overleg* of *overdenking te werk gaet*. Voix réfléchie. *Teruggekaetste stem*. Rayon réfléchi. *Strael die weérschynt*. — (spraek-k.) (*zoek*) Pronominal, ale.

Réfléchir, *v. a. et n.* (natuer-k.) *Afstraelen*, *eenen weérschyn geéven*, *terugschynen*, *terugkaetsen*, *terugstuyten*, *terugzenden*. Les miroirs réfléchissent les rayons de tous les corps. *De spiegels zenden de straelen van alle lichaemen terug*. L'écho réfléchit la voix. *Den écho kaetst de stem terug*. La honte de cette action réfléchit sur toute la famille. *De schande van die daed valt op alle het maegschap*. La gloire des grands hommes réfléchit son éclat sur leurs descendans. *Den roem der groote mannen deelt zynen luyster mede aen hunne afstammelingen*. — *v. n.* *Overweégen*, *aenmerken*, *overdenken*, *overpeyzen*, *in bedenking neémen*, v. a. Je vous prie de réfléchir sur cette affaire. *Ik bid u dat gy die zaek overweégt*. C'est un homme qui ne réfléchit point. *'T is eenen man zonder overleg* of *overdenking*.

Réfléchissant, ante, *adj.* (natuer-k.)

Digitized by Google

Afstraalend, weêrschyn geêvend; weêrschyn veroorzaakend. Homme réfléchissant. *Man die met overleg* of *met overdenking te werk gaat.*

Réfléchissement, *s. m.* (natuer-k.) *Afstraaling, terugkaatsing, terugzending,* s. f. *weêrschyn,* s. m. *afschynsel,* s. n.

Reflet, *s. m.* (schilder-k.) *Weêrschyn.* s. m. *weêrkaatsende daging.* s. f.

Refléter, *v. a.* (schilder-k.) *Doen weêrschynen.*

Refleuret, *s. m. Tweede soort van spaensche wolle.*

Refleurir, *v. n. Herbloeyên, weêr bloeyên, weêr in eenen bloeyenden staat komen.* (zie de bemerking aen *Fleurir*).

Reflexe, *adj.* (natuer-k.) *Terugstraalend, terugschynend.*

Réflexibilité, *s. f.* (natuer-k.) *Weêrschynbaerheyd, terugbuygzaemheyd.*

Réflexible, *adj.* (natuer-k.) *Weêrschynbaer.*

Réflexion, *s. f.* (natuer-k.) *Terugkaatsing, terugzending,* s. f. *weêrschyn, weêrklank,* s. m. Réflexion de la lumière. *Weêrschyn van het licht.* Réflexion de la voix. *Weêrklank van de stem.* — *Bemerking, aanmerking, bedenking, overweêging, bepeyzing.* Réflexion importante. *Gewigtige bemerking.* Faire réflexion. *Agt slaen op iet, bemerken, overweêgen, bedenken, aanmerken, overdenken, overpeyzen.*

Refluer, *v. a. Terugvloeyên, ebben, afloopen.* La bile a reflué dans le sang. *De gal heêft zich met het bloed vermengd.*

Reflux, *s. m. Eb, ebbe,* s. f. *vallend water,* s. n. *wêdervloed,* s. m. Le flux et le reflux. *Vloed en ebbe.* La fortune a son flux et reflux. (fig.) *De fortuen is wisselvallig.*

Refonder, *v. a.* (recht) Refonder les dépens de contumace. *De kosten van versteek vergoeden.*

Refondre, *v. a. Hergieten, hersmelten, versmelten;* — *hermaeken, hervormen, eene andere gedaente geêven.* Cet ouvrage est entièrement refondu. *Aen dat werk is eene geheele andere gedaente gegeêven.*

Refonte, *s. f. Hersmelting (der muntstukken).*

Reforger, *v. a.* (nous reforgeons, reforgeâmes) *Hersmeêden, op een nieuw smeêden.*

Réformable, *adj. Verbêterlyk, hervormbaer.*

Réformateur, trice, *s. m. et f. Hervormer, verbêteraer: hervormster, verbêteraerster.*

Réformation, *s. f. Hervorming, verbêtering.* Réformation des monnoies. *Verandering van munt-stempel.*

Réforme, *s. f. Verbêtering, hervorming, herstelling.* Ces choses ont besoin de réforme. *Die dingen hebben verbêtering noodig.* Il vit dans une grande réforme. *Hy heêft zyn leven zeer verbêterd.* Il a fait une grande réforme dans sa maison. *Hy heêft zyn huyshouden op eenen minderen voet gesteld.* Il est tombé dans la réforme. *Hy is afgedankt geworden.* Réforme des troupes. *Vermindering* of *afdanking van een gedeelte van krygs-volk.* Réforme *of* prétendue réforme. *Zoo genaemden hervormden godsdienst (der protestanten)* s. m.

Réformé, *s. m. Kloosterling die de hervorming volgt (welke in zyn orden is gebragt).* Les prétendus réformés. *De zoogenaemde geréformeêrden, de protestanten.*

Réformé, ée, *adj.* Religion prétendue réformée. *Zoogenaemden hervormden godsdienst.* Capitaine réformé. *Kapiteyn die buyten dienst gesteld is en mindere soldy trekt.*

Réformer, *v. a. Verbêteren, hervormen, herstellen, in bêter order brengen.* Réformer des abus. *Misbruyken verbêteren.* Réformer un monastère. *Een klooster hervormen.* Réformer les troupes. *De krygs-benden verminderen, er een gedeelte van afdanken.* Réformer les monnoies. *Den munt-stempel veranderen, eenen nieuwen munt-stempel gebruyken.*

Reformer, *v. a.* (de eerste *e* word kort uytgesproken in deêze betoekenis) *Op nieuw maeken, op nieuw opmaeken, weêr opbouwen;* — (van krygsvolk spr.) *herschaeren, weêr in order brengen.*

Refouetter, *v. a. Weêr geesselen.*

Refouiller, *v. a. Weêr doorzoeken.*

Refoulement, *s. m. Het aenstampen (van het kanon)* — *het afloopen (van het water)* s. n.

Refouler, *v. a. Hervollen, weêr vollen:* — (kanoniers w.) *aenstampen.* Refouler la marée. (schippers woord) *Tegen den stroom opvaeren.* — *v. n.* La marée refoule. *Het water valt* of *ebt* of *loopt af.* L'embargo mis sur les vaisseaux a fait refouler les marchandises dans les magasins. *Het beslag op de scheêpen heêft de*

Digitized by Google

koopmanschappen doen weêrkeeren in de pakhuyzen

Refouloir, *s. m. Laadstok, stamper (van het kanon).*

Refourbir, *v. a.* (zweêrdveêgers w.) *Op nieuw schoon maeken.*

Refournir, *v. a. Weêr verschaffen, weêr voôrzien.*

Réfractaire, *s. m. Wêderspannigen, overtrêder. — adj. Wêderspannig, ongehoorzaem;* — (schey k.) *dat niet smelt* of *dat niet gemakkelyk smelt.*

Réfracté, ée, *adj.* (natuer-k.) Rayon réfracté. *Gebroke* of *gebuygde straal.*

Réfracter, *v. a.* (natuer-k.) *De straelbrekking veroorzaeken* of *voortbrengen.*

Réfraction, *s. f.* (natuer-k.) *Straelbrekking, buyging* of *brekking der lichtstraelen.*

Réfractoire, *s. f.* (meêt-k.) *Soôrt van kromme linie.*

Refrain, *s. m. Slot-rym (die aen elke verdeeling van een lied ent. herhaeld wordt).* C'est son refrain ordinaire. (fig.) *Hy zingt altyd het zelve lied* of *hy zegt altyd het zelve.* — (schippers w.) *Branding, burning,* s. f. *het slaen der golven tegen het strand,* s. n.

Se refranchir, *v. r.* (schippers w.) Le vaisseau se refranchit. *Het schip ontlast zich van het water (dat den régen* of *de baeren er hadden ingebragt).*

Réfrangibilité, *s. f.* (natuer-k.) *Straelbrekbaerheyd.*

Réfrangible, *adj.* (natuer-k.) *Straelbrekbaer.*

Refrapper, *v. a. Hermunten, herslaen.*

Réfrayer, *v. a.* (word geconj als *Effrayer*) (potbakkers w.) *Glad maeken, stryken.*

Réfréner, *v. a. Teugelen, beteugelen, inteugelen, intoomen.*

Réfrigérant, *s. m.* (geneês-k.) *Koeldrank, verkoelenden dronk,* s. m. *verkoelend geneêsmiddel,* s. n. L'orgeat est un bon réfrigérant. *Den amandeldrank is zeer verkoelende.* — (schey-k.) *Koelvat,* s. n.

Réfrigérant, ante, *adj.* (geneês-k.) *Verfrisschend, verkoelend, ververschend.*

Réfrigératif, ive, *adj. Verkoelend, ververschend.* — *s. m. Verkoelend geneêsmiddel,* s. n.

Réfrigération, *s. f.* (schey-k.) *Verkoeling.*

Réfringent, ente, *adj.* (natuer-k.) *Straelbrekkend, straelbrekking veroorzaekend.*

Refrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Frire*) *Herfrieten, herfruyten, herbakken (in de pan).*

Refriser, *v. n. Herkrollen.*

Refrogné, ée, *adj.* Mine refrognée, *Stuer gelaet.*

Refrognement, *s. m. Het rimpelen (van het voôrhoofd)* s. n.

Se refrogner *of* se refrogner le visage, *v. r. Rimpelen, zuer zien,* v. n. *rimpels trekken, een stuer gezigt zetten.*

Refroidir, *v. a. Koel maeken, koud maeken, verkoelen.* La pluie a refroidi l'air. *Den régen heeft de lucht koel gemaekt.* — (fig.) *Verminderen, verslappen, verflauwen, verkoelen.* Les difficultés ont refroidi son zèle. *De moeyelykheden hebben zynen iver verflauwd.* — *v. n. et r. Koel worden, koud worden, koelen, verkoelen,* v. n. — *v. r.* (fig.) *Verminderen, verslappen, verflauwen, verkoelen,* v. n. L'ur amitié se refroidit de jour en jour. *Hunne vriendschap verflauwt van dag tot dag.*

Refroidissement, *s. m. Verkoeling,* s. f. *het koud worden,* s. n. Refroidissement de l'air. *Verkoeling der lucht.* — (fig.) *Vermindering, verslapping, verflauwing, verkoeling.* Refroidissement de son zèle. *Verflauwing van zynen iver.* — (peêrde-ziekte) *Verkoudheyd,* s. f.

Réfroidissoir, *s. m. Koelbak.*

Refrotter, *v. a. Herboenen, herschrobben, hervryven, herstryken, hersmeêren.*

Refuge, *s. m. Toevlugt, vryburg,* s. m. *schuylplaets, vryplaets, vlugtplaets;* — *refugie, schuylplaets (der buytenkloosters binnen de steêden)* s. f. — *tugthuys (voôr de ondeugende vrouws-persoonen)* s. n. — (fig.) *toeverlaet, beschermer.* s. m. *steunsel,* s. n. — *uytvlugt, verschooning,* s. f.

Réfugié, *s. m. Verdrêveling, vlugteling.*

Se réfugier, *v. r.* (word geconj als *Confier*) *Vlugten,* v. n. *zynen toevlugt neêmen.*

Refuir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Fuir*) (jagt) *Wegloopen, vlugten.*

Refuite, *s. f.* (jagt) *Schuylplaets (van het wild)* — *list (van eenen hert die men opjaegt)* — (fig.) *uytvlugt,* s. f. *loozen streek,* s. m. — (timmer-

Digitized by Google

mans w.) *al te groote diepte (van een spond-gat)* s. f.

Refus, *s. m. Weygering, afwyzing, ontzegging*, s. f. Cela n'est pas de refus. (gem.) *Dat kan men niet afwyzen* of *weygeren*. Je ne veux point du refus d'un autre. *Dat een ander niet begeêrt, begeêr ik ook niet*. Avoir une chose au refus de quelqu'un. *Iets neémen dat een ander niet begeêrd heéft*. Cela n'est pas à votre refus. *Dat hangt van u niet af om te neémen of te weygeren dat word u niet aengeboóden*. Enfoncer un pieu jusqu'à *of* jusqu'au refus. *Eenen pael in den grond hoyën tot dat hy weygert er dieper in te gaen*. Cerf de refus. *Dryjaerigen hert*.

Refuser, *v. a. et n. Weygeren, afslaen, afstemmen, verwerpen afwyzen, ontzeggen, van de hand wyzen*. Le vent refuse. (schippers w.) *Den wind is tégenstrydig*. — *v. r. Wéderstaen, wéderstreéven*. v. n. On ne peut se refuser à l'évidence de ses preuves. *Men kan niet wéderstaen aen de klaerblykelykheyd van zyne bewyzen*. Les circonstances s'y refusent. *De omstandighéden laeten het niet toe*. Cet avare se refuse le nécessaire. *Dien gierigaerd onttrekt zich het noodzaekelyk*. Se refuser à la joie. *Zich van de vreugd onthouden, zich aen de blydschap onttrekken*. C'est un homme qui ne se refuse rien. *'T is eenen mensch die zyne genégenhéden in alles involgt*. C'est un homme qui ne refuse à rien *of* qui ne se refuse à rien *'T is eenen gedienstigen mensch die alles doet het geéne men hem verzoekt*.

Réfusion, *s. f.* (recht) Réfusion de dépenses. *Uytkeering* of *vergoeding der kosten*.

Réfutation, *s. f. Wéderlegging, beäntwoórding*.

Réfuter, *v. a. Wéderleggen, beäntwoórden*.

Regagner, *v. a. Weér winnen, herwinnen, inwinnen* Regagner son argent. *Zyn geld weér winnen*. Regagner le temps perdu. *Den verloóren tyd weér inhaelen*. — (oórlogs w.) *Herwinnen, weér inneémen*. Regagner une demi-lune. *Eene halve maen weér inneémen*. — *Wéderkeeren*, v. n. Regagner le logis. *Naer huys wéderkeeren, weér naer huys gaen*. Regagner le vent. (schippers w.) *Weér boven den wind komen, de loef weér afwinnen*; ook (fig.) *zyne zaeken herstellen, er weér boven op komen*.

Regain, *s. m. Herfts-hooy, nagras, tweedè gras, etgroen*, s. n. *toemaet*, s. f.

Régal (*plur.* régals) *s. m. Gastmael*, s. n. *feestelyke maeltyd*, s. f. C'est un régal pour moi de vous voir. *Ik ben zeer vergenoegd van u te zien*.

Régalade, *s. f.* Boire à la régalade. *Het glas in eenen teug snel uytdrinken*.

Régale, *adj.* (schey-k.) Eau régale. *Konings water, goud-ontbindend water*. — *s. f.* (kerkelyk recht) Droit de régale. *Recht dat den Koning van Vrankryk had om de inkomsten der openstaende bisdommen en abdyën te trekken en de geestelyke ampten, die in dien tusschentyd openvielen, te vergeéven*, s. n.

Régalement, *s. m. Évenrédige verdeeling (der schattingen)* — (bouw-k.) *gelykmaeking, waterpasmaeking (van eenen grond)* s. f.

Régaler, *v. a. Beschenken, onthaelen, ter maeltyd onthaelen*. Il nous a bien régalés. *Hy heéft ons wel onthaeld*. On le régala de coups de bâton. (gem.) *Hy wierd ter deég afgerost met stokslagen*. — *Verlustigen, vervrolyken, vermaek aendoen*. Il nous a régalés de plusieurs contes. *Hy heéft ons verlustigd met verscheyde vertelsels*. — *De schattingen évenrédiglyk verdeelen*; — (bouw-k.) *eenen grond gelyk* of *waterpas maeken*.

Régaleur, *s m. Slegter, gelykmaeker (van eenen grond)*.

Régalien, *adj. m.* Droits régaliens. *Koninglyke rechten*.

Régaliste, *s. m. Bezitter van een geestelyk ampt dat hem by het openstaen van een bisdom enz. doór den Koning gegeéven is*.

Regard, *s m. Aenzien, gezigt*, s. n. Regard fier. *Trots gezigt*. — *Oog-slag, opslag van een oog, wenk*. D'un seul regard il sait la contenir. *Met eenen opslag van een oog kan hy haer intoomen*. — (schilder-k.) *Twee figueren die tégen elkander zien* of *twee tégenstukken uytmaeken*. Il possède un regard d'un Christ et d'une Vierge. *Hy bezit eenen Christus en eene Maegd met de gezigten naer elkander gekeerd*. Le mari et la femme se sont fait peindre en regard. *Den man en de vrouw hebben zich doen uytschilderen met de gezigten naer elkander gekeerd*. Un Virgile en latin avec la traduction françoise en regard. *Eenen Virgilius in het latyn met de fransche overzetting op de néven-*

Digitized by Google

stoende bladeyden. — *Plaets door men de water-buyzen der brennen enz. hun bezigtigen*, s. f.

Au regard de, *prép.* (oud) *Ten aenzien van, ten opzigte van.*

Regardant, *s. m.* (gem. w., word meest in *plur.* gebruykt) *Ziender, kyker, aenschouwer.*

Regardant, ante, *adj.* (gem.) *Te nauw, te nauw ziende;* — *te spaerzaem.*

Regarder, *v. a. et n. Zien, aenzien, bezien, aenschouwen, bekyken, beschouwen.* Il ne faut pas regarder de si près. *Men moet zoo nauw niet zien.* On le regarde comme un de nos meilleurs écrivains *Men ziet hem aen als eenen van onze beste schryvers.* Regarder en bas. *Nederzien, naer beneden zien.* Regarder quelqu'un favorablement. *Iemand goedgunstigheyd betuygen* of *betoonen.* Regarder quelqu'un en pitié. *Met iemand medelyden hebben*; ook *iemand met kleynagting aenzien.* Cette maison regarde l'orient. *Den voorgevel van dat huys ligt tegen over het oosten* of *heeft het uytzigt op het oosten.* L'aiguille aimantée regarde toujours le nord. *De naeld van het kompas wend zich altyd naer het noorden.*

Regarder, *v. a. Aengaen, betreffen, raeken, belangen.* Cela me regarde. *Dat gaet my aen.* — (fig.) *Overweegen, overdenken, bepeyzen, bemerken.* Regardez bien la bonté de cette étoffe. *Bemerkt wel de deugd van deeze stoffe.* — *v. n.* (fig.) *Letten, agt geeven, toezien.* Regardez bien à ce que vous allez dire. *Let wel op het geene gy gaet zeggen.*

Regarnir, *v. a. Weer stoffeeren, weer voorzien, weer bezetten.*

Regayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) Regayer du chanvre. *Kemp* of *hennip hekelen.*

Regayoir, *s. m. Kemp-hekel, hennip-hekel.*

Regayure, *s. f. Werk (van kemp* of *hennip)* s. n.

Regeler, *v. n. Weer vriezen, weer toevriezen.*

Régence, *s. f. Regentschap, staets bestier*, s. n. *lands bestiering*, s. f. Pendant la régence du duc d'Orléans. *Onder het regentschap van den hertog van Orleans.* La régence de Suède. *Het staets bestier van Zweeden.* — *Stads bestiering, wet. magistraet*, s. f. La régence d'Amsterdam. *De bestiering van Amsterdam.* — *Leermeesterschap, rectorschap (der latynsche schoolen)* s. n.

Régénérateur, trice, *s. m. et f. Hersteller: herstelster.* — *adj. Herstellend.*

Régénération, *s. f. Nieuwe voortbrenging, aenwassing, aengroeying, herstelling.* La régénération des chairs. *De aenwassing der vleezige deelen.* — (godsgeleerdheyd) *Wedergeboorte, herbooring.* Il n'y a point de salut sans la régénération en Jésus-Christ. *Er is geene saligheyd zonder de wedergeboorte in Jesus Christus.*

Régénérer, *v. a.* (godsgeleerdh.) *Herbaeren, doen weder gebooren worden.* Le Baptême nous régénère en Jésus-Christ. *Het Doopsel doet ons herbooren worden in Jesus Christus.* — *v. r. Weer aengroeyen, weder aenwassen*, v. n. Les chairs se régénèrent. *De vleezige deelen wassen weer aen.*

Régent, *s. m. Leermeester, rector (der latynsche schoolen enz.)*

Régent, ente, *s. m. et f. Staets bestierder, regent: staets bestierster, regeerster.* — *adj. Bestierend, regeerend.* Docteur régent en droit, en médecine etc. *Leeraer en hoogleeraer (doctoor en professor) in het recht, in de genees-kunde enz.*

Régenter, *v. a et n. Leeren, onderwyzen (in de latynsche schoolen enz.)* Il régente la rhétorique. *Hy leert de rhetorica* of *hy is leermeester in de rhetorica.* — (fig.) *Den meester spelen, heerschen, beheerschen, gebieden.*

Regermer, *v. n. Weer uytschieten, weer uytspruyten, weer keenen.*

Régicide, *s m. Konings-moorder*, s. m. — *konings-moord*, s f.

Régie, *s. f. Bestier, bewind*, s. n.

Regimbement, *s. m.* (van peerden enz. spr.) *Het agteruytslaen*, s. n.

Regimber, *v. n.* (van peerden enz. spr.) *Agteruytslaen*; — (fig.) *weder-spannig zyn.*

Régime, *s. m. Leefregel*, s. m. *manier van leeven, leefwyze*, s. f. Vivre *of* user de regime. *Maetigyk leeven, op zyne gezondheyd leeven.* — *Bestiering*; — *staets bestiering*, s. f. — (spraek-k.) *regiem, woord dat onmiddelyk afhangt van een verbum of prépositie*, s. n.

Régiment, *s. m. Régiment*, s. n. *krygsbende (van eene bezondere benaeming)* — (gem.) *groote menigte*, s. f. *hoop volks*, s. m. Il a un régiment de valets. *Hy heeft eenen grooten hoop knegten.*

Digitized by Google

Région, *s. f. Streek, land-streek*, s. f. *land, gewest*, s. n. Les régions de la terre. *De land-streeken der aerde.* La haute, la moyenne et la basse région de l'air. *De hoogste, de middenste en de leegste locht-streek.* — (ontleed-k.) *Verdeeling*, s. f. *gedeelte*, s n. Région hypogastrique. *Nédergedeelte van den onderbuyk.*

E régione. (latynsch boek-drukkers w.) *Regt tégen over malkander*

Régir, *v. a. et n. Bestieren, regeéren.* — *v. a.* (spraak-k.) *Regeéren, vereyschen.*

Régisseur, *s. m. Bestierder, opzigter, bewindsman.*

Régistraire, *s. m. Bewaerder van schriften* of *protocollen.*

Registrata, *s. m.* (latynsch w. van het recht) *Uyttreksel, extract*, s. n.

Régistrateur, *s. m. Régistreérder, amptenaer in de paussclyke cancelery die de bullen enz. in de protocol schryft.*

Registre, *s. m. Schryf-boek, register*, s. n. *lyst, rol, protocol*, s f. Registre des baptêmes *Doop-boek.* Registre des mariages. *Trouw-boek.* Registre mortuaire *of* registre des décès *Doodboek.* Charger un registre. *Boeken, te boek stellen.* Décharger un registre. *Eenen ontlast-brief geéven en den zelven op het boek aenteekenen*; ook *de betaelde schulden in een boek doórschrabben.* Vaisseau de registre. *Register-schip.* — *Register*, s n. *orgelschuyf*, s f. — (boek-drukkers w.) *register*, s. n. *overeenkomst der bladzyden van den weérdruk met die van den schoondruk*; — (schey-kunde) *opening*, s. f. *locht-gat (in de smeltovens die men opent of toedoet volgens de graeden der hitte die men geéven wilt)* s. n.

Registrer, regitrer, *v. a. Opschryven, boeken, te boek stellen.*

Regitre, *s. m. (zoek)* Registre.

Règle, *s. f. Ry*, s f. *rigtsnoer, liniéel*, s. n. — (fig.) *régel*, s. m. Règle de foi. *Geloofs régel.* Règle de conduite. *Régel van gedrag.* — (fig.) *Levens wyze, manier van doen*, s f. — *voórbeéld*, s n. — *régel*, s. m. *wet, inzetting, installing*, s. f. — (fig.) *régel, grond-régel*, s. m. *grond-beginsel*, s. n. Règles de l'arithmétique *Grondbeginsels der cyffer-konst.* En règle. *Régelmaetig, régelmaetiglyk, volgens de régels, ordentelyk, in order.* Ce bénéfice est en règle. *Dat geestelyk ampt moet doór eenen kloosterling bediend worden.* Ce bénéfice a passé de règle en commande. *Dat geestelyk ampt, dat te voóren doór eenen kloosterling bediend wierd, is tot eenen wéreldlyken priester overgegaen.* — *s. f. plur.* (geneés-k.) *Maendstonden.*

Réglé, ée, *adj. Gelynd, geliniéérd.* Papier réglé. *Geliniéérd papier.* — *Bestemd, bepaeld, vastgesteld, vast, gezet.* Prix réglé. *Gezetten* of *vasten prys.* Heures réglées. *Vastgestelde ueren.* — *Régelmaetig, gerégeld, ordentelyk, geschikt.* Conduite réglée. *Ordentelyk gedrag.* Vie réglée. *Gerégeld léven.* Pendule bien réglée. *Uerwerk dat wel gaet.* Troupes réglées. *Gerégelde* of *in soldy staende troepen.* Fièvre réglée. *Gerégelde koórts, koórts die op vasten tyd en ueren weérkomt.* Cette fille est réglée. *Die dogter is gerégeld, heéft de maendstonden begonnen te krygen.* Cette femme est réglée. *Die vrouw heéft régelmaetiglyk de maendstonden.*

Réglement, *s. m. Régel*, s m. *réglement*, s. n. *schikking, inzigting, verordening*, s f. — *keur, willekeur*, s. m. Plaider en réglement des juges. *Pleyten om te doen uytwyzen voór welk gerechts-hof eene zaek moet gebragt worden.*

Réglément, *adv. Gerégeld, op eene gerégelde wyze, ordentelyk*; — *régelmaetiglyk, op eenen vasten* of *gestelden tyd.*

Réglémentaire, *adj.* Lois réglémentaires. *Wetten die schikkingen* of *réglémenten voórschryven.* Régime réglémentaire, administration réglémentaire. *Bestier dat al te veél réglémenten voórschryft.*

Régler, *v. a. Liniéeren, régelen.* Régler du papier. *Papier liniéeren.* — *In order stellen, schikken, beschikken, bestieren, inrigten, verordenen.* Régler ses actions sur l'Évangile. *Zyne werken schikken naer het Evangélie.* Régler ses affaires *Zyne zaeken in order stellen.* Régler un compte. *Eene rekening in order brengen.* Régler une montre. *Een zak-uerwerk stellen* of *wel doen gaen.* — *Vereffenen.* Régler un différent. *Een geschil vereffenen.* — *v. a. et n. Bestemmen, bepaelen, vaststellen.* Régler la marche. *Den optogt bepaelen.* — *v. r.* Se régler sur quelqu'un. *Zich naer imand schikken* of *voegen*; ook *imand ergens in navolgen.* Se régler sur quelque chose. *Zich naer iets voegen*; ook *iets navolgen.* La fièvre

Digitized by Google

commence à se régler. *De hoorn begint op eenen bestemden tyd te komen.*

Réglet, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Linie*, s. f. *liniëel*; — (bouw-k.) *smal lystje*, s. n.

Réglette, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Zetlinie (om de regels uyt den haek te zetten).*

Régleur, euse, *s. m. et f. Papier-liniëërder: papier-liniëërster.*

Réglisse, *s. f. Zoethout, calissiehout*. s. n. Jus de réglisse. *Zap van zoethout.*

Régloir, *s. m. Liniëërstok*, s. m. — (schoenmaekers w.) *likhout*, s. n.

Réglure, *s. f. Het liniëëren, liniëërsel*, s. n.

Régnant, ante, *adj. Heerschend, regeerend*; — (fig. van zaeken spr.) *dat de overhand heeft, dat in zwang is.*

Règne, *s. m. Regeering, heerschappy*, s. f. Règne heureux. *Gelukkige regeering.* — *Ryk*, s. n. Le règne de Jésus-Christ. *Het ryk van Jésus-Christus.* Le règne du péché. *Het ryk of de magt der zonde.* Le règne animal. *De dieren, de menschen en beesten.* Le règne végétal. *De planten, de gewassen.* Le règne minéral. *De mineraelen, de bergstoffen en mynstoffen.* Être en règne. *In zwang zyn, de overhand hebben.* — (zoek) Tristègne.

Régner, *v. n. Heerschen, regeeren*; — (fig.) *in zwang zyn*, v. n. *de overhand hebben*; — (bouw-k.) *zich uytstrekken, zich uytbreyden*, v. r. *omringen*, v. a. Cette corniche règne tout le long de la façade. *Deeze kroon-lyst streekt zich uyt op geheel den voorgevel.* La galerie règne autour du palais. *De gaendery omringt het paleys.*

Régnicole, *subst. et adj.* (spreek uyt *regnikôl*) *Inboorling, geboören inwooner van een land*; — *uytlander aan wie het voorrecht van eenen inboorling vergund is.*

Regonflement, *s. m.* (van rivieren spr.) *Opzwelling*, s. f.

Regonfler, *v. n.* (van rivieren spr.) *Zwellen, opzwellen.*

Regorgement, *s. m.* (van rivieren, gal enz. spr.) *Opstygering, opzwelling, overvloeying*, s. f. *het opstygeren, het opzwellen, het overvloeyen*, s. n.

Regorger, *v. n.* (nous regorgeons, regorgeâmes) *Overvloeyen, opzwellen.* Les pluies continuelles ont fait regorger les rivières. *De geduerige regens hebben de rivieren doen overvloeyen.*

Regorger de richesses. (fig.) *Overvloeyen van rykdommen, overvloedig rykdommen hebben.* — (fig.) *In overvloed zyn, opgekropt zyn.* L'avoine regorge cette année. *Dit jaer is er haver in overvloed.* Les magasins regorgent de marchandises. *De pakhuyzen zyn met goederen opgekropt.* Le sang lui regorgeoit par le nez. *Het bloed vloeyde uyt zynen neus.* Il regorge de santé. (gem.) *Hy is zeer gezond.* On lui fera regorger l'argent qu'il a volé. (gem.) *Men zal hem het geld, dat hy gestoolen heeft, doen wedergeeven.*

Regouler, *v. a.* (gem.) *Toesnoeren, spytig toespreeken*; — *tot de heel toe opvullen.*

Regourmer, *v. a.* Regourmer un cheval. *Een peerd de kin-ketten weer aendoen.*

Regoûter, *v. a. Nog eens proeven.*

Regrat, *s. m. Verkooping van zout met de kleyne maet*; — *plaets daer men het zout met de kleyne maet verkoopt*; — *slegte waere*, s. f.

Regratter, *v. a. Herkrabben*; — *afkrabben, schrabben, afschrabben, afbikken.* Regratter une planche. *Een plaet met het steekyzer diepen.* — *v. n. Het zout met de kleyne maet verkoopen.* C'est un homme qui regratte sur tout. (gem.) *'T is eenen mensch die alles beknibbelt of nauw neemt.*

Regratterie, *s. f. Kramery van geringe waeren.*

Regrattier, ière, *s. m. et f. Zoutverkooper: zout-verkoopster (by de kleyne maet)* — *geringen kroemer of winkelier*; — (gem.) *knibbelaar.*

Regreffer, *v. a. Herenten, weer enten of griffelen.*

Regrès, *s. m.* (kerkelyk recht) *Weder-bezitneeming*, s. f. *recht van wedder in een geestelyk ampt te komen (dat men gewisseld of afgestaen had)* s. n.

Regret, *s. m. Spyt, berouw, leet, leetwezen*, s. n. *droefheyd*, s. f. A regret. *Met spyt, met tegenzin, ongeerne, niet geerne.* — *s. m. pl. Klagten*, s. f plur. Ce sont des regrets inutiles. *Dat zyn vergeefsche klagten.*

Regrettable, *adj. Betreurens-weerdig, die verdient dat men spyt heeft over zyn verlies.*

Regretté, ée, *adj. Beklaegd, bejammerd, betreurd.*

Regretter, *v. a. Spyt hebben, bedroefd zyn, bejammeren, betreuren, beklaegen,*

Digitized by Google

bezuigten. Je regrette la perte de mon temps. *Ik beklaag het verlies van mynen tyd.*

Reguinder, *v. a. Weér ophyschen* of *ophaelen.* — *v. r.* (valke-jagt) *In de locht stygen, boven de wolken opvliegen*, v. n.

Régularisation, *s. f. Régelmaetigmaeking, inrigting, verordening.*

Régulariser, *v. a. Régelmaetig maeken, inrigten, verordenen.*

Régularité, *s. f. Geregeldheyd, geschiktheyd, régelmaetigheyd; — nauwkeurige onderhouding der kloosterregels*, s. f. — *moniks-stand, kloosterregel*, s. m. *kloester-leven*, s. n.

Régulateur, *s. m.* (horlogiemaekers woórd) *Slinger.* Régulateur du feu. *Werktuyg om eenen bepaelden graad der heette des vuurs aen iets te bezorgen.*

Régule, *s. m.* (schey-k.) *Koningsken, het zuyverste* (*van eenig metaal* of *mineraelagtig lichaem*) s. n.

Régulier, *s. m. Kloosterling, ordengeestelyken.*

Régulier, ière, *adj. Régelmaetig, geregeld.* Mouvement régulier. *Geregelde beweeging* Verbe régulier. (spraek-k.) *Régelmaetig werkwoórd, werkwoórd dat in het conjugeéren den gemeynen régel volgt.* Chanoine régulier. *Kanonik régulier, klooster-kanonik, régel-kanonik.* Clergé régulier. *Ordengeestelykheyd, klooster-geestelykheyd.* Observance régulière. *Klooster-régel, moniks-régel.* Bénéfice régulier. *Geestelyk ampt dat doór eenen ordengeestelyken* of *kloosterling moet bediend worden.* — *Ordentelyk, geschikt, nauwkeurig.* Conduite régulière. *Ordentelyk gedrag.*

Régulièrement, *adv. Régelmaetiglyk, op eene geregelde wyze, op eene régelmaetige manier, stiptelyk.*

Réguline, *adj. f.* (schey-k.) Partie réguline. *Louter metaal, metaal-gedeelte van een half metaal.*

Réhabilitation, *s. f.* (recht) *Herstelling in zynen voórigen staet.*

Réhabiliter, *v. a.* (recht) *In zynen voórigen staet herstellen.* — *v. r. In zynen voórigen staet hersteld worden*, v. pass.

Réhabituer, *v. a. Weér gewoon maeken.* — *v. r. Weér gewoon worden*, v. n.

Rehacher, *v. a. Nog eens hakken.*

Rehanter, *v. a. Weér méde verheeren* of *omgaen.*

Rehasarder, *v. a. Nog eens waagen.*

Rehaussé, ée, *adj. Verhoogd; — opgecierd, verryht.*

Rehaussement, *s. m. Verhooging, ophooging, hoogermaeking*, s. f. Rehaussement d'un mur. *Verhooging van eenen muer.* Rehaussement des monnoies. *Verhooging van de waerde der geldstukken.* Rehaussement des tailles. *Verhooging der schattingen.*

Rehausser, *v. a. et n. Verhoogen, ophoogen, hooger maeken.* Rehausser un mur. *Eenen muer verhoogen.* Rehausser les monnoies. *De waerde der geldstukken verhoogen.* Rehausser les tailles. *De schattingen verhoogen.* — *v. a.* (fig.) *Verheffen, vermeerderen.* Rehausser le courage à quelqu'un. *Imands moed verheffen.* Les ombres dans un tableau rehaussent l'éclat des couleurs. *De schaduwen in eene schildery verheffen de koleuren, doen de koleuren voórkomen.* — *v. n. Klimmen, ryzen, in prys verhoogen.*

Rehauts, *s. m. plur.* (schilder-k.) *Hoogsels*, s. n. plur. *verhooging van koleur*, s. f.

Rehourter, *v. a. Weér kloppen, weér stooten, op nieuw botsen.*

Réimposer, *v. a. Wéder opleggen, op nieuw opleggen.*

Réimposition, *s. f. Wéder-oplegging, nieuwe oplegging.*

Réimpression, *s. f. Herdrukking*, s. f. *nieuwen druk, herdruk*, s. m

Réimprimer, *v. a. Herdrukken, wéder drukken, op nieuw drukken.*

Rein, *s. m. Nier*, s. f. Rein droit. *Regte nier.* — *s. m. plur. Lenden, lendenen*, s. f. plur. Il a les reins trop foibles. *Hy heeft te zwakke lendenen, hy is niet struys genoeg.* Il a les reins forts *of* il a du rein. *Hy is zeer sterk* of *struys.* Avoir les reins forts (fig.) *Middelen* of *vermogen genoeg hebben.* Avoir les reins trop foibles. *Geene middelen* of *vermogen hebben*: *ook geene bekwaemheyd genoeg hebben.* Donner un tour de reins à quelqu'un. (gem.) *Imand slegten dienst doen* of *benadeelen.* Les reins d'une voûte. (bouw-k.) *Onderste gedeelte van een gewelf* (*dat op den rand* of *op de lyst rust*).

Reinaire, *adj.* (kruyd-k.) *Niervormig.*

Réincarcération, *s. f. Weér-opsluyting in de gevangenis, weér-vastzetting.*

Réincarcérer, *v. a. Weér in de gevangenis zetten.*

Reine, *s. f. Koningin.* Reine mère.

Digitized by Google

Koningin moeder (van den regeerenden Koning). Reine du bal. *Juffer die het bal opent* of *de eerste danst.*

Reine-claude, *s. f. Soort van zappige pruym.*

Reine-des-prés, *s. f.* (plant) *Geytenbeerd*, s. m. *worm-kruyd*, s. n.

Reinette, *s. f. Renet-appel, koningsappel*, s. m.

Réinfecter, *v. a. Weér besmetten, herbesmetten.*

Réinstaller, *v. a. Weér inhulden.*

Reinté, ée, *adj.* (van jagt-honden spr.) *Die breede lenden heéft.*

Réintégrande, *s. f.* (kerkelyk recht) *Herstelling in zyne voórige bediening of bezit.*

Réintégration, *s. f.* (recht) *Herstelling in zyn voórig bezit.*

Réintégrer, *v. a.* (recht) *Herstellen in zyn voórig bezit.* Réintégrer dans les prisons. *Weér in de gevangenis zetten.*

Réinterroger, *v. a. Weér ondervraegen.*

Réinviter, *v. a. Weér noodigen.*

Réitération, *s. f. Herhaeling, hervatting, hernieéming.*

Réitérer, *v. a. et n. Herhaelen, hervatten, hernieémen, op nieuw doen.*

Reitre, *s. m.* (oud.) *Duytschen ruyter.*

Rejaillir, *v. n. Springen, spuyten, spatten.* Faire rejaillir de l'eau. *Water doen springen.* Faire rejaillir de la boue contre quelqu'un. *Slyk op imand doen spatten.* La balle rejaillit jusqu'ici. *Den bal sprong* of *stuytte terug tot hier.* — *Terugstraelen, afstraelen.* La lumière qui rejaillit du soleil. *Het licht dat van de zon afstraelt.* — (fig.) *Vallen, komen.* La honte de cette action rejaillit sur nous. *De schande van die daed valt op ons, komt op ons.*

Rejaillissement, *s. m. Springing, bespatting*, s f. *het springen, het spatten, het spuyten*. s. n. Rejaillissement de la lumière. *Terugstraeling van het licht.*

Rejanner, *v. n. Imands spraek spotswyze nadoen.*

Rejaunir, *v. a. Weér geél maeken.* — *v. n. Weér geél worden.*

Rejet, *s m. Spruyt, loot, telg (van eenen boom enz.)* — (recht) *verwerping*, s f. Faire le rejet d'une pièce. *Een stuk uyt een geding verwerpen.* — *Overdragt van den post eener rekening (in eene nieuwe rekening)* — *nieuwe belasting (op eene gemeente om de betaeling ten vollen te maeken van eene schatting die niet is konnen betaeld worden door de geéne die 'er méde belast waeren)* s. f. — *zwerm (jonge biéen)* s. m.

Rejetable, *adj. Verwerpelyk.*

Rejeter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Wederom werpen, terugwerpen, wéder uytwerpen.* Il n'avoit pris que de petits poissons, il les rejeta dans l'eau. *Hy had niet als kleyne vischkens gevangen, hy wierp die weér in het water.* Rejeter la balle. *Den bal terugwerpen*; ook *den bal terugkaetsen.* — *Uytwerpen, opwerpen.* La mer rejète toutes les impuretés. *De zee werpt alle vuylighéden uyt.* — (fig.) *Verwerpen, afkeuren, versmyten, verstooten, afslaen, veragten, versmaeden.* Il a rejeté toutes mes offres. *Hy heéft alle myne aenbiedingen verworpen.* — *Brengen, stellen.* Il faut rejeter cet article sur le compte de l'année prochaine. *Men moet dien artikel brengen op de rekening van het toekomende jaer.* — *Overgeéven, braeken.* Rejeter les pièces qui ne sont pas de poids. *De onwigtige geldstukken uytschieten* of *niet aenveérden.* Rejeter une taxe sur une ville. *Eene nieuwe belasting opleggen aen eene stad (om het deel der schatting van de geéne die niet hebben konnen betaelen, ten vollen te maeken).* Rejeter la faute sur quelqu'un. *De schuld op imand leggen.* — *v. a. et n. Uytspruyten, uytbotten, uytschieten.* Cet arbre rejète par le pied. *Dien boom schiet van onder weér spruyten.*

Rejeton, *s. m. Spruyt, telg, loot*. s. f. *scheut, schoót*, s. m. *uytspruytsel (van boomen enz.)* s. n. — (in verkéven stiel) *spruyt, telg*, s f. *nakomeling, afstammeling*, s. m. Cet enfant étoit l'unique rejeton de cette illustre famille. *Dat kind was de eenigste spruyt van dat doórluchtig geslacht.*

Rejetoner, *v. a.* Rejetoner des plantes de tabac. *De scheuten en valsche stammen van de tabaks planten afdoen.*

Rejoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Byeenbrengen, weér byeenbrengen, weér saemenvoegen, weér byeenzetten.* Rejoignez ces deux morceaux. *Voegt die twee stukken weér byeen.* — *Agterhaelen, inhaelen*, v. a. *wéder byeenkomen*, v. n. Je vous rejoindrai à Paris. *Ik zal te Parys weér by u komen.* — *v. r. Zich wéder saemenvoegen, weér by malkander komen, weér byeenkomen.*

Digitized by Google

Rejointoyer, *v. a.* (metsers w.) *De voegen weér toestryken.*

Rejouer, *v. a. Op nieuw speélen.*

Réjoui, ie, *s. m et f.* (gem.) Gros réjoui. *Lustigen kwant, vrolyken gast.* Grosse réjouie. *Vrolyke baezin.*

Réjouir, *v a. Verheugen, vermaeken, vrolyk maeken, verlustigen, verblyden.* Réjouir la compagnie aux dépens de quelqu'un. *Met imand den zot houden om het gezelschap te verlustigen.* — *v. r. Vrolyk zyn*, v. n. *zich verheugen*, v. r. Se réjouir aux dépens de quelqu'un. *Met imand den zot houden* of *spotten.*

Réjouissance, *s. f. Verheuging, blydschap, vreugd, verlustiging.* Cris de réjouissance. *Vreugde-geroep.* Signes de réjouissance. *Vreugde-teekenen.*

Réjouissant, ante, *adj. Vermaekelyk, vrolyk, verheugend, vervrolykend.*

Rejoûter, *v. a. Weér in het steekspel rennen.*

Relâchant, ante, *adj.* (geneés-k.) *Verslappend, ontspannend.* — *s. m. Verslappend geneesmiddel*, s. n.

Relâche, *s. m. Het ophouden*, s. n. *rust, uytspanning, verkwikking*, s. f. Travailler sans relâche. *Zonder ophouden arbeyden.* Aujourd'hui relâche au théâtre. *Heden geen vertoon op den schouwburg.* — (schippers woórd) *Bekwaeme haven om op zynen togt in-te-loopen.*

Relâché, ée, *adj. Verslapt, verflauwd, ruym.* Morale relâchée. *Verslapte zédeleering, ruyme zédeleer.*

Relâchement, *s. m. Verslapping, ontlaeting, verflauwing, ontspanning*, s. f.

Relâcher, *v. a. Slap maeken, verslappen, verflauwen, slap doen worden, ontspannen, vieren.* Le temps humide relâche le papier. *Het vogtig weér maekt het papier slap.* Les cordes se sont relâchées. *De snaeren zyn ontspannen.* — *Los laeten, vry laeten, op vrye voeten stellen, laeten gaen.* Relâcher un prisonnier. *Eenen gevangen loslaeten.* — *Laeten vallen, afslaen.* Il ne veut rien relâcher du prix *Hy wilt niets laeten vallen van den prys.* — *v. n. et r. Verslappen, verflauwen, verminderen, lashertig worden*, v. n. Relâcher de l'ancienne discipline. *Van de oude tugt vervallen* of *verflauwen.* Se relâcher de son ancienne ferveur *In zynen voórigen iver verflauwen* of *verminderen.* — *v. n.* (schippers w.) *Inloopen.* Relâcher dans un port. *In eene haven inloopen.* — *v. r. Zich maetigen, laeten vallen* of *glippen.* Il s'est relâché sur cet article. *Hy heéft dien artikel laeten vallen.* Se relâcher l'esprit. *Zynen geest ontspannen.* Le temps se relâche. *Het weér verslapt* of *word zuger.*

Relais, *s m. Wisselplaets, uytspanning, peysterplaets (daer men versche peérden neémt)* s. f. Chevaux de relais. *Versche peérden, wisselpeérden.* Avoir des chevaux, des voitures, des habits de relais. *Verscheyde peérden, rytuygen, kleederen hebben (om te konnen verwisselen als men wilt).* — (jagt) *Versche jagt-honden (die men gereed houd)* s. m. pl. ook *plaets alwaer men de jagt-honden gereed houd*, s. f. — (vestingbouw-k.) *bedekten weg (tusschen de wal en de gragt)* s. m. — (tapyt-weévers w) *Opening* of *tusschenruymte (die den werkman laet in de tapyten als hy van koleur of figuer verandert)* s. f. Être de relais. (gem.) *Lédigen tyd hebben.*

Relaissé, *adj m* (jagt) Lièvre relaissé *Afgejaegden* of *afgematten haes.*

Relancer *v a.* (jagt) *Weér opjaegen.* On relança le cerf jusqu'à trois fois. *Den hert wierd tot dry keeren opgejaegd.* Relancer quelqu'un. (gem.) *Imand opzoeken* of *gaen haelen*; ook *imand stuers tégenspreéken, toesnauwen* of *over den hékel haelen.* Relancer l'ennemi dans son fort. *Den vyand in zyne sterkte terugdryven.*

Relaps, apse, *adj. et subst* (de *ps* word uytgesproken) *Hervallen, die weér in de kettery* of *grove zonden vervallen is.*

Rélargir, *v. a. Verwyden, wyder maeken.*

Relater, *v. a.* (recht) *Verhaelen, melden, berigten.*

Relatif, ive, *adj. Betrekkelyk, betrekking hebbende, dat betrekking heéft, behoorende, opzigtelyk.* Relatif à ce procès. *Betrekkelyk tot dat geding.* Pronom relatif. (spraek-k.) *Betrekkelyk voórnaem-woórd, pronomen relativum.*

Relation, *s. f. Verhael berigt* s. n. *beschryving, melding*, s f. Relation imprimée d'un voyage. *Gedrukt verhael van eene reys, reys-beschryving.* — *Overeenkoómst, betrekking*, s. f. Cet article n'a aucune relation avec le précédent. *Dien artikel heéft geene de minste betrekking op den voórgaenden.* Avoir relation avec quelqu'un *of* être en relation avec quelqu'un *of* avoir

Digitized by Google

des relations ensemble *Omgang of saemenhandel hebben.*

Relationnaire, *s. m. Berigter, opsteller van berigten; — reys-beschryver.*

Relativement, *adv. Met betrekking, betrekkelyk, opzigtelyk.* Relativement à cet art. *Betrekkelyk tot die konst.*

Relatter *v. a. Herlatten, met nieuwe latten voórzien.*

Relaver, *v. a. Herwasschen.*

Relaxation, *s. f.* (genees-k.) *Verslapping ontspanning* Relaxation des nerfs. *Verslapping der zenuwen* Relaxation d'un prisonnier. *Ontslag* of *vrylaeting van eenen gevangen.* Relaxation des peines canoniques. (kerkelyk recht) *Vermindering* of *kwytschelding der kerkelyke straffen.*

Relaxé, ée, *adj.* (heel-k.) *Ontspannen.*

Relaxer, *v. a* (recht) *Ontslaen, loslaeten, op vrye voeten stellen, laeten gaen.*

Relayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Verpoozen, aflossen, vervangen.* On envoyoit de deux heures en deux heures cinquante pionniers relayer ceux qui travailloient. *Men zond idere twee ueren vyftig graevers, om de geene die arbeydden, af-te-lossen.* — *v. n. Van peerden verwisselen, versche peerden neemen.* — *v. r. Malkander aflossen* of *vervangen.*

Relégation, *s. f.* (recht) *Ballingschap*, s. n.

Reléguer, *v. a. In ballingschap zenden, bannen, verbannen;* — (fig.) *uyt kleynagting herplaetsen, eene slegtere plaets geeven.* On a relégué ce portrait dans l'antichambre. *Men heeft die beeltenis uyt kleynagting verplaetst in de voórkamer.* L'innocence bannie des villes est reléguée aux villages. *De onnoozelheyd uyt de steeden gebannen is uyt kleynagting op de dorpen geplaetst.* — *v. r. Zich van de wereld afzonderen, zich in de eenzaemheyd begeeven* Il s'est relégué à la campagne. *Hy is naer buyten gaen woonen, hy heeft zich buyten in de eenzaemheyd begeeven.*

Relent, *s. m Dufheyd, mufheyd*, s. f. Cette viande sent le relent. *Dat vleesch is duf.*

Relevailles, *s. f pl. Kerk-gang (van eene kraem-vrouw)* s m

Relevance d'un fief, *s. f. Leenverheffing.*

Relevé, *s. m.* (hoef smids w.) *Het beslaen (van een peerd)* s. n. Faire le relevé de toutes les fautes d'un ouvrage. *Alle de fouten van een werk aenhaelen* of *aentoonen* Relevé de compte. (koopmans w.) *Uytreksel der artikels eener rekening (die het zelve voórwerp betreffen)* Relevé d'une bête fauve. (jagt) *Tyd dat het wild zyn hol verlaet om te gaen weyden.*

Relevé, ée, *adj. Verheven, hoog*, Condition relevée. *Verheven staet.* Sentimens relevés. *Verhève* of *edele gevoelens.* Cette sauce est d'un goût relevé. *Die saus is van eenen kragtigen smaek.*

Relevée, *s. f.* (recht) *Namiddag*, s. m. A trois heures de relevée. *Ten dry ueren des namiddags.*

Relèvement, *s. m Opregting, opheffing*, s. f. Relèvement d'un mur. *Opbouwing van eenen muer.* — (schippers woórd) *Byzing (aen den voórsteven en den agtersteven)* — *weérvlotmacking;* — *nauwkeurige opréhening*, s f. Relèvement de toute la dépense. *Nauwkeurige oprekening van alle de onkosten.*

Relever, *v a. Opheffen, opzetten, opregten, weér overendstellen, weér ophelpen, weér opraepen.* Relever une chaise qu'on avoit fait tomber. *Eenen stoel weér opzetten, die men omverre gestooten had.* Aidez-moi à me relever. *Helpt my weér op.* Relever le courage, les espérances de quelqu'un. (fig.) *Imands moed, imands hoop weer opwekken, aenzetten* of *verheffen* — *Verhoogen, hooger maeken.* Ce terrain est trop bas, il faut le relever. *Dien grond is te leeg, hy moet verhoogd worden.* — *Ophaelen aenhaelen, aentoonen.* Il relève jusqu'aux moindres fautes. *Hy haelt ook de kleynste misslagen op.* — *Doen gelden zeer prysen* of *verheffen.* Relever une action. *Eene daed zeer verheffen.* — *Weér opbouwen, hermaeken.* Relever un mur. *Eenen muer weér opbouwen* Relever une maison, une famille (fig) *Een huys, eene familie in haeren voórigen staet herstellen.* (fig.) *Verheffen, doen voórkomen, doen uytkomen.* Les ombres relèvent un tableau. *De schaduwen verheffen eene schildery.* Le jus de citron relève une sauce. *Het citroen-sap maekt eene saus sterker, kragtiger* of *smaekelyker.* Relever sa condition, son état. *Zyne weérdigheyd, zynen staet vermeerderen, vergrooten* of *verheffen.* Relever la moustache. *Den knevel-baerd opstryken,*

Digitized by Google

Relever la moustache à quelqu'un *of alleenlyk* relever quelqu'un. (gem.) *Imand over den hékel haelen* of *berispen*. Relever un vaisseau. (schippers w.) *Een schip weér vlot maeken*. Relever l'ancre. *Het anker ligten en anders uytwerpen*. Relever les mains *of* les cartes. (in het kaert-spel) *De slagen* of *de koerten ophaelen*. Relever un service. *Een geregt afdienen (om een ander in de plaets te zetten)*. Relever en broderie. *Borduerwerk ophoogen*. Relever une bosse. *Verhéve beéldwerk maeken* ; ook *gedreéve werk maeken*, *dryven*. — (oórlogs w.) *Aflossen*. Relever une sentinelle *of* de sentinelle. *Eene schildwagt aflossen*. Relever quelqu'un de sentinelle. (fig.) *Imand zyn ongelyk* of *zynen misslag doen zien*. — (recht) *Ontbinden*, *ontheffen*, *ontslaen*. Relever un mineur des actes passés en minorité. *Eenen minderjaerigen ontslaen van de acten die ten tyde zyner minderjaerigheyd gemaekt zyn* of *hem in zyn recht stellen*. Relever un appel. (recht) *Voór hooger recht betrekken* of *beroepen*. Relever un défaut *of alleenlyk* relever. (jagt) *Het pad*, *dat men verloóren had*, *weér vinden*

Relever, *v. n* (recht) *Afhangelyk zyn*, *afhangen*, *onderhoorig zyn*, *staen onder een ander*. Cette seigneurie ne relève que du Roi. *Die heerlykheyd is afhangelyk van den Koning alleen*. (van peérden spr.) *De voeten zeer hoog opheffen in het springloopen* of *galopeéren*. Relever de maladie. *Uyt eene ziekte opstaen*. Il est bien malade, il n'en relèvera pas. *Hy is zeer ziek*, *hy zal er niet van opstaen* of *doórkomen*. Relever de couches *of alleenlyk* relever. *Den kerk-gang doen* of *voór de eerste reys uytgaen*, *na het kinder-bed*.

Se relever, *v. r. Opstaen*, *weér opstaen*, v. n. *zich opregten als men gevallen is*, v. r. — *weér uyt het bed opstaen*, v. n. — (fig.) *zich herstellen*, v. r. *hersteld worden*, v. pass. Il s'est relevé de cette perte. *Hy heéft zich van dat verlies hersteld*. Se faire relever de ses vœux. *Zich doen ontbinden van zyne beloften*.

Releveur, *s. m. et adj.* (ontleéd-k.) Muscle releveur. *Opheffer*, s. m. *opheffende spier*, s f.

Relisage, *s. m. Het kuypen*, *het binden (van vaten enz.)* s. n.

Relié, ée, *adj. Gebonden*. Livres reliés. *Gebonde boeken*.

Relief, *s. m. Verhéve werk*, *hoogsel (in schilderyën*, *in beéldhouw-werk*, *in borduer-werk enz.)* s. n. Donner du relief *Vertoonen*, *doen uytkomen*, *doen verschynen*. Ces couleurs opposées se donnent beaucoup de relief. *Die tégenstrydige koleuren doen malkander wel voórkomen* of *wel uytkomen*. Donner du relief. (fig.) *Aenzienlyk maeken*, *aenzien geéven*. Ses actions à la guerre lui ont donné un grand relief. *Zyne oórlogs daeden hebben hem zeer aenzienlyk gemaekt*. Bas-relief. *Plat beéldwerk*, *bastaerd léven*. Demi-relief. *Half verhéve beéldwerk*. Haut-relief *of* relief entier. *Verhéve beéldwerk*. Relief de table. (oud) *Overgebleéve spyzen*, *brokken van eenen maeltyd*. — (recht) *Leen-verheffing*, s. f. *recht dat eenen leenman by het aenveérden van zyn leen moet betaelen aen zynen leenheer*, s. n. Relief d'appel. *Schriftelyke vergunning om tot eene hoogere vierschaer te moógen beroepen*.

Reliefs, *s. m.* (vuer-werkers w.) *Grof ongezift buskruyd*, s n.

Relier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Herbinden*, *op nieuw binden*. — (van boeken spr.) *Binden*, *inbinden*. Relier des tonneaux. *Vaten binden* of *kuypen*, *reepen om de vaten slaen*.

Relieur, *s. m. Binder*, *boek-binder*. Le métier de relieur. *Het boek-binden*, *boek-binders ambagt*.

Religieusement, *adv. Godsdienstiglyk*, *godvrugtiglyk* ; — *nauwkeuriglyk*, *getrouwelyk*, *stiptelyk*. Garder religieusement sa parole. *Zyn woórd getrouwelyk nakomen* of *houden*.

Religieux, euse, *s. m et f. Monik*, *kloosterling*, *religieus* : *non*, *nonne*. Les religieux de saint Benoît. *De moniken van den heyligen Benedictus*.

Religieux, euse, *adj. Godsdienstig*. Cérémonies religieuses. *Godsdienstige plegtighéden*. — *Godvrugtig*. Vie religieuse. *Godvrugtig léven*. — *Kloosterlyk*. Vie religieuse. *Kloosterlyk léven*. — *Getrouw*, *nauwkeurig*, *stipt*. Un religieux observateur de sa parole. *Eenen die getrouw is in zyn woórd te houden*.

Religion, *s. f. Godsdienst*, s. m. *Godsdienstigheyd*, s f. La religion chrétienne. *Den christelyken godsdienst*. — *Godvrugtigheyd*. Cet homme a beaucoup de religion. *Dien man heéft veél godvrugtigheyd*. — *Kloosterlyken staet*, s. m. *klooster-léven*, *orden*, s. n. Choisir une religion. *Een orden uytkiezen*.

Digitized by Google

Entrer en religion. *Den kloosterlyken staet aenweêrden.* Mettre une fille en religion. *Eene dogter den kloosterlyken staet doen aenweêrden* of *non maeken.* Il a trente ans de religion. *Hy is dertig jaeren monik.* Être de la religion. *Geréformeêrd* of *calvinist zyn* Se faire une religion *of* un point de religion d'une chose. *Zich ergens eene wet* of *pligt van maeken, iets stiptelyk onderhouden.* Surprendre la religion du prince, du juge. *Eenen prins, eenen rechter doór valsche berigten misleyden* of *bedriegen.* Violer la religion du serment. *Den eed breêken, meyneedig zyn.* — *Het orden van Malta.* s. n.

Religionnaire, *s. m Protestant, geréformeêrden, calvinist.*

Relimer, *v. a. Hervylen, nog eens vylen.* Relimer un ouvrage *Een boek beschaeven.*

Relinguer, *v. n* relingues, *s. f. plur.* (schippers w.) *(zoek)* Ralinguer etc.

Reliquaire, *s. m. Reliquie-kas, heyligdom-kas,* s. f.

Reliquat, *s. m.* (w. van het recht en koophandel) *Overschot, restant (van eene rekening)* s. n Les reliquats d'un dîner. (gem.) *De overgeschoóte brokken van eenen maeltyd.* Il porte encore le reliquat de cette maladie *Hy draegt nog het overblyfsel van die ziekte.*

Reliquataire. *adj et subst. Eenen die na gedaene rekening nog iets schuldig blyft.*

Relique, *s. f. Heyligdom overblyfsel (der Heyligen* of *der heylige zaeken)* s. n. *reliquie,* s. f. — *s. f. plur.* (in verhéven stiel) *Overblyfsels,* s. n. plur. Les tristes reliques de sa fortune. *De droeve overblyfsels van zyn geluk.*

Relire, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Lire*) *Herleezen, nog eens leezen.*

Reliure, *s. f Band (van een boek)* s. m. Reliure en velin. *Hoórne-band.*

Relocation, *s f.* (recht) *Verdrag (waer by men iets pandswyze bekomt)* s. n.

Reloger, *v. n.* (nous relogeons, relogeâmes) *Zyn voórig huys weêr bewoonen*

Relouage, *s. m. Tyd dat den haring kuyt schiet.*

Relouer, *v. a. Herhueren, weêr inhueren;* — *aen een ander verhueren (het geêne men zelf van imand gehuerd heeft)*

Reluire. *v n. irrég.* (word geconj. als *Luire*) *Blinken, glinsteren, flikkeren, glans geêven, uytschynen, doórschynen, afschynen, weêrschynen, straelen uytschieten.*

Reluisant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend, flikkerend.*

Reluquer, *v. a.* (gem.) *Van ter zyde bezien* of *bekyken.*

Relustrer, *v. a. Weêr glansen, op nieuw glans geêven.*

Remâcher, *v. a. Herknauwen, overknauwen;* — (fig.) *overpeyzen, overdenken.*

Remaçonner, *v. a. Weêr opmetselen.*

Remailler, *v. a.* (naeysters w.) *Maezen.*

Remander, *v. a. Weêr ontbieden, terugontbieden, weêr doen komen;* — *weêr melden, weêr berigten.*

Remanger, *v. a.* (nous remangeons, remangeâmes) *Weêr eeten.*

Remaniement, *s m Wederhandeling,* — *lapping, hermaeking, herstelling, verbêtering,* s. f. — (boek-drukkers w.) *Het verloopen;* ook *het overbrengen* of *het veranderen van een kleyn in een grooter* of *van een groot in een kleyner formaet* s. n.

Remanier, *v. a,* (word geconj. als *Confier*) *Weêr in de handen neêmen, weêr doór de handen laeten gaen;* — *lappen, hermaeken, herstellen, verbêteren;* — (boek-drukkers w.) *verloopen;* ook *van een kleyn in een grooter* of *van een groot in een kleyner formaet overbrengen* of *veranderen.* Remanier le papier. (boek-drukkers w.) *Het nat papier keeren* of *omslaen.*

Remanîment (*zoek*) Remaniement.

Remarchander, *v. a. Op nieuw dingen, nog eens dingen.*

Remarcher, *v. n. Weêr gaen, weêr stappen.*

Remarier, *v. a. Hertrouwen, weêr uyttrouwen, weêr ten houwelyk geêven.* — *v r. Weêr trouwen.* v. n. *zich weêr tot het houwelyk begeêven,* v. r.

Remarquable, *adj. Aenmerkelyk, aenzienlyk, merkweêrdig, gedenkweêrdig.*

Remarque, *s. f. Aenmerking, bemerking, opmerking.*

Remarquer, *v. a. et n. Aenmerken, bemerken, opmerken, bespeuren, zien naer iet* Remarquez bien ce tableau. *Ziet wel naer die schildery.* On a remarqué que... *Men heeft bemerkt dat...* — *v. a. Onderscheyden.* On le remarque à une plume qu'il avoit à son chapeau. *Men onderscheydde hem aen eene pluym die hy droeg op den hoed.* Il se fait assez remarquer par sa bonne mine. *Hy steekt genoeg uyt* of *hy is*

Digitized by Google

genoeg te kennen doór zyn goed gelaet. — *Herteekenen*, *hermerken.*

Remarqueur, *s. m* (schimpwoórd) *Maeker van bemerkingen.*

Remasquer, *v. a. Weér vermommen.*

Remballer, *v. a. Herpakken, weér inpakken, weér in de baelen doen.*

Rembarquement, *s. m. Het weér inscheépen*. s. n. *herinscheéping*, s. f.

Rembarquer, *v. a. Weér inscheépen, weér in de scheépen doen.* On a rembarqué les marchandises. *Men heéft de goederen weér ingescheépt.* — *v. r. Weér in het schip gaen*, v. n. *zich weér inscheépen*; ook (fig.) *zich inwikkelen*, v. r.

Rembarrer, *v. a* (weynig in gebruyk) *Met geweld terugdryven.* Rembarrer quelqu'un. *Imand den mond snoeren, imand toesnauwen.*

Remblai, *s. m. Aenvulling, gelykmaeking (met aerde)* — *aerde (waer méde men de dyken enz aenvult)* s. f.

Remblaver, *v. a. Weér met koórn bezaeyën.*

Remblayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) *Aenvullen (met gruys* of *aerde).*

Remboîtement, *s. m.* (van beenderen en schrynwerk spr.) *Het weérineenzetten*, s. n. *weér-ineenzetting*, s. f.

Remboîter, *v. a.* (van beenderen en schrynwerk spr.) *Weér ineenzetten.*

Rembouger, *v. a.* (nous rembougeons, rembougeâmes) *Weér in een vat gieten.*

Rembourrage, *s. m. Toebereyding die men aen de wol geéft (om laken van verscheyde koleuren te maeken)* s. f.

Rembourré, ée, *adj. Met scheérhair* of *wol opgevuld.*

Rembourrement, *s. m. Opvulling met scheérhair* of *wol*, s. f.

Rembourrer, *v. a. Met scheérhair* of *met wol opvullen.* Rembourrer son pourpoint. (gem.) *Zynen bast met eéten opvullen* — (*zoek*) Rembarrer.

Remboursable, *adj. Aflegbaer, wédergeéfbaer, losbaer.*

Remboursement, *s. m. Wédergeéving, aflegging (van penningen)* s. f.

Rembourser, *v. a. Wédergeéven, afleegen, uytkeeren, vergoeden.* Rembourser un soufflet. (gem) *Eenen kaekslag krygen.*

Rembraser, *v. a. Weér aensteéken, weér in brand steéken.*

Rembrasser, *v. a. Weér omhelzen, weér omarmen.*

Rembrocher, *v. a. Weér aen het spit steéken.*

Rembruni, ie, *adj. Donker.* Couleurs rembrunies *Donkere koleuren.* Air rembruni. (fig.) *Zwaermoedig* of *droevig aengezigt.*

Rembrunir, *v. a. Bruyner maeken, verdonkeren, verduysteren.* Rembrunir l'imagination. *De inbeélding bedroeven* of *bezwaeren.*

Rembrunissement, *s. m. Verdonkering, duystering*, s. f.

Rembuchement, *s. m.* (jagt) *Verschuyling (van eenen hert in zyn hol)* s. f.

Se rembucher, *v. r.* (jagt, van dieren spr.) *Weér in het bosch loopen.*

Remède, *s. m. Middel, hulpmiddel, geneésmiddel*, s. n. *remédie, artseny*, s. f. Etre dans les remèdes. *Geneésmiddelen gebruyken.* Se mettre dans les remèdes. *Geneésmiddelen beginnen te gebruyken.* — *Klistérie*, s. f. Remède de poids. (w. der munt) *Toelaeting om het geld wat ligter te moógen maeken als het behoort.* Remède de loi. *Toelaeting om het geld een weynig slegter van stoffe te moógen maeken dan het volgens de wetten vereyscht word.*

Remédier, *v. n.* (word geconj. als *Confier*) *Voórzien, middel schaffen, helpen, verhelpen.* Remédier aux abus. *In de misbruyken voórzien.* Avec un bon régime on remédie à la plupart des incommodités. *Met eene goede leéfwyze geneést men het meestendeel der onpasselykhéden.*

Remeil, *s. m.* (jagt) *Water-loop (waer de sneppen zich houden).*

Remêler, *v. a. Hermengen.*

Remembrance, *s. f.* (oud) *Geheugenis, gedagtenis.*

Rémémoratif, ive, *adj. Indagtig maekend, erinnerend.*

Remémorer, *v. a.* (oud) *Indagtig maeken.* — *v. r. Zich erinneren*, v. r. *Indagtig worden, indagtig zyn*, v. a.

Remenée, *s. f.* (metsers w.) *Boóg (boven eene deur* of *venster)* s m.

Remener, *v. a. Weérbrengen, weér geleyden.*

Remercier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Danken, bedanken, dankzeggen*; — *bedanken, weygeren*; — *bedanken, afdanken, afzeggen.*

Remercîment, *s. m. Danksegging*, s. f.

Digitized by Google

Réméré, *s. m.* (recht) *Kalengiering, vernadering, weérkooping, lossing*, s. f. Faculté de réméré. *Recht van kalengiering.*

Rémérer, *v. a.* (recht) *Kalengieren, vernaderen, weérkoopen. lossen.*

Remesurer, *v. a. Weér meéten, hermeéten.*

Remetteur, *s. m.* (koopmans w.) *Remittent, overmaeker (van geld in wissel-brieven).*

Remettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Weér stellen, weér zetten, weér brengen. weér insteéken.* Remettez ce livre à sa place *of* en sa place. *Zet dat boek weér op zyne plaets.* Remettre l'épée dans le fourreau. *Den dégen weér in de scheede steeken.* Remettre les troupes en campagne. *De krygs-benden weér in het veld brengen.* — *Herstellen, in den voórigen staet stellen.* On l'a remis dans tous ses biens *Men heéft hem in het bezit van alle zyne goederen hersteld* Il est tout-à-fait remis de sa maladie. *Hy is geheel van zyne ziekte hersteld* On lui a remis le bras. *Men heéft zynen arm ineengezet* of *in zyn gevrigt hersteld.* — *Behandigen, ter hand stellen, overhandigen, overgeéven, wéderléveren, wédergeéven, wederzenden.* On lui a remis sa montre. *Men heéft hem zyn zak-uerwerk ter hand gesteld.* Remettre un criminel entre les mains de la justice. *Eenen misdaedigen aen het gerecht overléveren.* — (koopmans w.) *Overmaeken overzenden, remitteéren.* Je lui ai remis cet argent par lettre de change. *Ik heb hem dat geld in wissel overgemaekt.* — *Uytstellen, verschuyven.* Remettre une affaire au lendemain. *Eene zaek uytstellen tot 's anderdags.* — *Kwytschelden, vergeéven.* On lui a remis les cinq cents florins qu'il devoit. *Men heéft hem de vyf honderd guldens kwytgescholden die hy schuldig was.* L'absolution remet la coulpe, mais elle ne remet pas toujours toute la peine. *De absolutie vergeéft de schuld der zonde, maer zy scheld niet altyd kwyt alle de straffen.* — *Toebetrouwen. in bewaering geéven.* Je lui ai remis mon trésor. *Ik heb hem mynen schat toebetrouwd.* — *Aenbeveélen, aen imands zorg overlaeten.* Je lui ai remis la conduite de cette affaire. *Ik heb hem het bestier deézer zaek aenbevoólen.* Je remets cette affaire à votre jugement. *Ik laet die zaek aen uw oórdeel, ik geéf die zaek aen uw oórdeel over.* — *Weér kennen, herkennen, nog kennen.* Me reconnoissez-vous? Oui, je vous remets. *Kent gy my nog? Ja. ik herken u.* — *Bedaeren, gerust stellen.* Remettre devant les yeux. *Voór oogen stellen.* Remettre bien ensemble deux personnes. *Twee persoonen met malkander verzoenen.* Remettre une charge. *Een ampt néderleggen* of *afstaen.* La partie est à remettre. (in het schaek-spel) *Het spel moet op nieuw beginnen.* — *v. n. et r.* Remettre à la voile, se remettre en mer. (schippers w.) *Weér onder zeyl gaen, weér gaen vaeren*, v. n. — *v. r. Zich gedraegen.* Je m'en remets à votre jugement. *Ik gedraeg my deswégens aen uw oórdeel* of *ik laet de zaek aen uw oórdeel* S'en remettre à quelqu'un *of* se remettre d'une chose à quelqu'un. *Zich wégens eene zaek aen imand gedraegen.* Le temps se remet au beau. *De locht klaert op.* Se remettre à table. *Weér aen tafel gaen zitten.* Se remettre à écrire. *Weer beginnen te schryven.* Se remettre quelque chose. *Iets erinneren* of *gedenken.*

Remeubler, *v. a. Weér meubleéren, weér stoffeéren, weér van huysraet voórzien.*

La saint Remi. *Bamisse, bamis.* A la saint Remi. *Te bamis.*

Réminiscence, *s. f. Geheugen*, s. n. *gedagtenis, erinnering*, s. f. Ouvrage plein de réminiscences. *Werk opgevuld met zaeken die reeds in andere boeken stonden.*

Remis, ise, *adj.* La partie est remise. (kaert-spel) *Het spel steékt, is van niemand gewonnen.*

Remise, *s. f. Koets-huys, wagenhuys*, s. n. *overdekte plaets voór rytuygen*, s. f. Carosse de remise. *Koets die men voór eenen dag* of *maend huert.* — *Uytstel*, s. m. *verschuyving*, s. f. Je partirai demain sans remise. *Morgen zal ik zonder uytstel vertrekken.* — (koopmans w.) *Wissel, wissel-brief.* s. m. *overmaeking (van eene somme gelds)* s. f. Faire des remises. *Geld overmaeken.* Faire une remise par change. *Geld doór wissel overmaeken.* Ce receveur a un sou par florin de remise. *Dien ontfanger heéft voór ideren gulden eenen stuyver voór hem.* — *Kwytschelding vermindering*, s. f. *afslag*, s. m. On lui a fait remise *of* une remise d'un quart de somme. *Men heeft hem een vierde der somme kwytge-*

Digitized by Google

scholden. — (jagt) *Schuylplaets (der haezen en patryzen).*

Remiser, *v. a. et n. Onder een wagenhuys stellen.*

Rémissible, *adj. Vergeêflyk.*

Rémission, *s f. Vergiffenis, kwytschelding, genade.* Lettres de rémission. *Genade-brieven.* — (geneés-k.) *Vermindering, ontlaeting.*

Rémissionnaire, *s m.* (recht) *Eenen die genade-brieven bekomen heêft.*

Remmailloter, *v. a. Herbakeren, herzwagtelen, weêr in doeken doen.*

Remmancher, *v. a. Eenen nieuwen hegt, steêl* of *handvatsel ergens aen maeken.*

Remmener, *v. a. Terug mêdebrengen.*

Rémolade, *s f Zalf voór kneuzingen van peêrden;* — *zekere scherpe saus.*

Remolar, *s m.* (schippers w.) *Opzigter (over de roeyriemen van eene galey).*

Remole, *s. f. Draeykolk, maelstroom*, s. m.

Remollient, ente; remollitif, ive, *adj* (geneés-k.) *Verzagtend.*

Remontant, *s m Hangend stuk (van den draegband van eenen dêgen)* s. n.

Remonte, *s. f. Remonteêring*, s. f. *het voórzien der ruytery met nieuwe peêrden*, s. n. Chevaux de remonte. *Remonteêr-peêrden, nieuwe peêrden voór de ruytery.*

Remonté, ée, *adj* Goutte remontée. *Ingeslaege* of *niet uytkomende flêrecyn.*

Remonter, *v a. et n Weêr opgaen, weêr opklimmen, weêr opryden.* Il remonta l'escalier. *Hy ging weêr den trap op.* Remonter dans sa chambre. *Weêr naer zyne kamer gaen.* Remonter la montagne. *Den berg weêr opklimmen.* Remonter la rivière. *De rivier opvaeren;* ook *nêzens de rivier opwaerts gaen.* Sa généalogie remonte jusqu'à tel temps. *Zynen geslacht-boom klimt op tot zoo eenen tyd.* — *v a. Voórzien, herstellen, weêr in staet stellen.* Remonter une maison de meubles. *Een huys met meubelen voórzien.* Remonter la cavalerie. *De ruytery van nieuwe peêrden voórzien.* Remonter un violon. *Eene vioól hersnaeren, nieuwe snaeren op eene vioól stellen.* Remonter des souliers. *Schoenen lappen* of *verzoólen.* Remonter une armoire. *Eene kas weêr ineenzetten.* Remonter une montre. *Een zak-uerwerk opwinden.* Remonter le courage à quelqu'un. (fig.) *Aen imand weêr moed geêven.* — *Weêr naer boven draegen.* — *v. n. Terugloopen, terugvloeyên.* La rivière remontera vers sa source, avant que cela arrive. *De rivier zal naer haeren oorsprong terugvloeyên, eer zulks zal geschieden.* Les propres ne remontent point. (recht) *Het opklimmende maegschap erft geene eygendommen.* Remonter à cheval. *Weêr te peêrd stygen.* Remonter sur sa bête. (gem.) *Zyne geleêde schade weêr inhaelen.* La goutte remonte. *Het flerecyn slaet in* of *komt niet uyt.*

Remontrance, *s.f. Vertoog, vertoogschrift*, s. n. — *vermaening, berisping*, s f.

Remontrer, *v. a. Vertoonen, doen zien, voór oogen stellen, voórhouden.*

Rémora, *s. m.* rémore, *s.f. Zuygervisch, den visch rémora;* — (fig.) *hinderpael*, s. m *beletsel*, s. n.

Remordre, *v. a. et n.* (van honden spr) *Weêr byten;* — (van krygsvolk spr.) *weêr aenvallen, op nieuw aentasten;* — (oud w. fig) *knaegen, vroegen.* La conscience le remord *of* lui remord *Het gewis knaegt hem.*

Remords, *s m. Knaeging, vroeging*, s. f. Les remords de la conscience. *De knaegingen van het gewis.*

Remorque, *s.f.* (schippers w.) *Het voortsleêpen, het boegseêren*, s. n.

Remorquer, *v. a* (schippers w.) *Voortsleêpen, op sleêptouw neêmen, voorttrekken, boegseêren, treylen.* Son vaisseau étoit engagé dans le sable, il le fit remorquer par des chaloupes. *Zyn schip was vastgeraekt in het zand, hy deêde het voortsleêpen doór de roeysloepen.*

Remors, *s. m.* (plant) *Duyvelsbeet.*

A rémotis (latynsch gem. w.) *Ter zyden, aen den eenen kant.*

Remoucher, *v. a. Weêr snuiten, hersnuiten.*

Remoudre, *v. a irrég.* (word geconjug. als *Moudre*) *Hermaelen, nog eens maelen.*

Rémoudre, *v a irrég.* (word geconj. als *Moudre*) *Herslypen, herwetten.*

Remouiller, *v. a. Weêr nat maeken, weêr bevogtigen;* — (schippers w.) *het anker weêr werpen, weêr ankeren.*

Rémoulade, *s.f.* (*zoek*) Rémolade.

Rémouleur, *s. m. Slyper, messenslyper, messen-wetter.*

Remous, *s. m.* (schippers w.) *Doodwater, zog*, s. n. *zelling, zuyging (van het water agter het roer van een voortzeylend schip)* s f.

Digitized by Google

Rempailler, *v. a.* Rempailler des chaises. *Stoelen met strooy opvullen.*

Rempailleur, euse, *s. m et f. Eenen die de stoelen met strooy opvult.*

Rempaquement, *s. m Het schikken, het pakken (van den haring in ryén* of *laegen)* s. n.

Rempaqueter, *v. a. Herpakken, weér pakken.*

Remparement, *s. m.* (oórlogs w.) *Bewalling, verschansing*, s f.

Se remparer, *v. r.* (oórlogs w.) *Zich verschansen.* Se remparer contre le froid. *Zich tégen de koude beschutten.* — *Herwinnen, herneémen*, v. a.

Rempart, *s. m. Vest, wal*, s. f. Se promener sur le rempart. *Op de vest wandelen.* Courense de rempart. *Straethoer, nagt-loopster.* — (fig.) *Borstwéering*, s. f *bolwerk*, s. n. Malte est un des principaux remparts de la chrétienté *Malta is een der voórnaemste bolwerken van het christendom.* Ce soldat combattant auprès de son capitaine, lui fit un rempart de son corps. *Dien krygsman strydende by zynen kapiteyn, dekte hem met zyn lichaem.*

Remplaçant, *s. m. Herplaetser, plaets-bekleeder.*

Remplacement, *s m. Herplaetsing*; — *wéder-aenlegging, wéder-uytzetting (van geld)* s. f.

Remplacer, *v. a. Herplaetsen, de plaets bekleeden, de plaets vervullen.* Il est difficile de remplacer ce ministre. *'T is moeyelyk imand te vinden die de plaets van dien staets dienaer kan vervullen.* — *Uytzetten, weér aenleggen* Il a de l'argent à remplacer. *Hy heeft geld om uyt-te-zetten.*

Remplage, *s. m. Het aenvullen van wyn (op de vaten)* s. n. Vin de remplage. *Vul-wyn, wyn waer méde men de vaten opvult.* — (metsers w.) *(zoek)* Blocage.

Rempli, *s. m. Inslag, inleg (aen een kleedsel enz.*

Rempli, ie, *adj. Vervuld, vol.*

Remplier, *v. a.* (word geconj. als *Lier)* (van kleedsels enz. spr.) *Invouwen, inplooyén inleggen, opnaeyén.*

Remplir, *v a. Vullen, invullen, volmacken, voldoen, vervullen, opvullen.* Remplir ses coffres d'or et d'argent. *Zyne kisten vullen met goud en zilver.* Remplir de la dentelle. *Kant stoppen.* — *Hervullen, weér vullen*; — *vervullen, bekleeden.* Il remplit mal la place qu'on lui a donnée. *Hy bekleed niet wel de plaets die hem gegeven is.* — *Vervullen, volbrengen.* Remplir les devoirs de l'amitié. *De pligten der vriendschap volbrengen.* Ces vers remplissent bien l'oreille. *Die verzen voldoen het gehoor wel* of *zyn welluydend.* Il faudra d'abord me remplir de mes frais. *Men zal eerst voór al myne onkosten moeten betaelen.* — *v. r. Vol worden, vol raeken*, v. n. Se remplir de viande. *Zich opkroppen met spyzen.* Se remplir de vin. *Zyn lichaem vullen met wyn.*

Remplissage, *s. m. Het stoppen, het verstellen (van kant)* s n. Parties de remplissage. (muziek) *Midden-partyén, vul-partyén.* Les trois quarts de ce livre ne sont que du remplissage *De dry vierde-deelen van dat boek zyn opgevuld met gemeene zaeken.* — *(zoek)* Remplage.

Remplisseuse, *s. f. Kant-stopster, kant-verstelster.*

Remploi, *s. m. Wéder-aenleg van penningen.*

Remployer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer) Weér gebruyken, op nieuw gebruyken*; — *weér in dienst neémen.*

Remplumèr, *v. a.* Remplumer un clavecin. *Eene clavecimbel met nieuwe veéren voórzien.* — *v. r.* (van vogelen spr.) *Nieuwe veéren* of *nieuwe pluymen krygen*; ook (gem.) *weér opkomen*, v n. *zyne schade herstellen.*

Rempocher, *v. a. Weér in den zak steéken.*

Rempoissonnement, *s. m. Het op nieuw voórzien van eenen vyver met visch*, s n.

Rempoissonner, *v. a. Eenen vyver weér met visch voórzien.*

Remporter, *v. a. Weér méde-neémen, wegbrengen wegdraegen.* Remporter ces livres. *Neemt die boeken weér méde.* — *Behaelen.* Remporter le prix *Den prys behaelen.* Remporter la victoire. *De overhand behaelen, den zégeprael behaelen.*

Remprisonner, *v. a. Weér gevangen zetten.*

Remprunter, *v. a. Weér geld afleenen* of *ontleenen.*

Remuage, *s. m.* (van wyn en koóra spr.) *Het omroeren*, s. n. Billet *of* congé de remuage. *Afvoer-brief, schriftelyke toelaeting om bier of wyn te mogen verhuyzen.*

Remuant, ante, *adj.* Enfant remuant. *Dwaes, wild* of *woeland kind.*

Digitized by Google

Esprit remuant. *Woelgeest, onrustigen mensch.*

Remué, ée, *adj.* Cousin remué de germain. *Agterkozyn, kozyns zoón.*

Remue-ménage, *s. m.* (gem.) *Verhuyzing*; — (fig.) *verwarring*, s. f. *wanorder*, s. n.

Remuement, *s m. Beweéging, vervoering*, s. f. Remuement d'humeurs. *Beweéging der vogten.* Remuement des terres. *Vervoering van aerde.* — (fig.) *Onrust, onlust, beroerte*, s. f. *oproer*, s. m.

Remuer, *v. a. Verzetten, verschuyven, roeren, verroeren.* Remuez un peu cette table. *Verschuyft die tafel een weynig.* Remuer le blé. *Het koórn verschieten, verschoppen* of *omroeren.* Remuer de la terre. *Aerde vervoeren.* Remuer la terre. (oórlogs w.) *De aerde opwerpen, verschansingen maeken.* Remuer un enfant *Een kind bakeren.* Il remue beaucoup d'argent *Hy handelt veél geld.* — (fig.) *Beweégen, raeken.* Cet orateur remue le cœur. *Dien rédenaer beweégt het hert.*

Remuer, *v. n. et r. Zich verroeren.* — *v. n.* (fig.) *Oproer verwekken.* — *v. r.* (fig.) *Werkzaem zyn, zyn best doen (om iets te doen gelukken).* L'argent se remue. *Het geld loopt rond* of *is in omloop.*

Remueur, *s. m. Omroerder van het graen koórn-verschieter.*

Remueuse, *s. f. Baker, vrouwwaerster.*

Remugle, *s. m. Duffen reuk, muffen reuk*, s. m. *dufheyd, mufheyd*, s f. Sentir le remugle. *Duf rieken.*

Remûment, *s. m.* (*zoek*) Remuement.

Rémunérateur, *s. m* (van God en Vorsten spr.) *Vergelder, looner.*

Rémunération, *s. f.* (oud) *Vergelding, belooning*, s. f. *loon*, s m.

Rémunératoire, *adj.* (recht) *Tot vergelding verstrekkend.*

Rémunérer, *v a.* (weynig in gebruyk) *Vergelden, loonen, beloonen.*

Renâcler, *v. n.* (gem.) *Doór den neus snorken van gramschap.*

Renaissance, *s. f. Wéder-opkomst, vernieuwing, herleéving.* Depuis la renaissance des lettres *Sédert de wéderopkomst der geleerdheyd.* La renaissance des hommes dans le Baptême. *De wéder-geboórte der menschen in het Doopsel.*

Renaissant, ante, *adj. Weér opkomende, weér opstaende, weér opryzende, herleévende.*

Renaître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Naître*) *Weér opkomen, weér voór den dag komen, herleéven.* Toute la nature renaît au printemps. *Geheel de natuer herleéft in de lente.* Renaître par le Baptême. *Doór het Doopsel herboóren worden.*

Rénal; ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de nieren.* Glandes rénales. *Nierklieren.*

Renard, *s. m.* (dier) *Vos*; — (fig.) *loozen vos, listigen en doórtrapten mensch.* Coudre la peau du renard à celle du lion. (spreéw.) *List by geweld voegen.* Se confesser au renard. *By den duyvel te biegten gaen.* — *Berst, spleet, opening (in de waterloopen)* s. f.

Renarde, *s. f. Vossin*, s. f. *wyfken van den vos*, s. n.

Renardé, *adj. m.* Ambre renardé. *Vervloógen amber.*

Renardeau, *s. m. Vosken*, s. n. *jongen vos*, s. m.

Renardier, *s. m. Vossen-vanger.*

Renardière, *s f. Vossen-hol*, s. n. *vossen-nest*, s. m.

Renard marin, *s. m.* (visch) *Zee-vos.*

Renasquer, *v n.* (*zoek*) Renâcler.

Rencaisser, *v. a.* (hoveniers w.) *Weér in de kas zetten.*

Renchaîner, *v. a. Weér kétenen, weér met kétenen binden.*

Renchéri, ie, *adj. Opgeslagen, verhoogd in prys, duerder geworden.* — *s. m.* Faire le renchéri. *Zwaerighéden maeken, moeyelyk zyn om over-te-haelen.*

Renchérir, *v. a. Opslaen, verhoogen, duerder maeken.* Renchérir les marchandises. *De koopmanschappen opslaen.* — *Hooger bieden, meerder bieden.* — *v n. Duerder worden, opslaen, ryzen.* Tout renchérit. *Alles word duerder.* Ook (fig.) *Overtreffen, te boven gaen*, v. a. Ils renchérissent encore sur moi. *Zy gaen nog verder als ik, zy gaen my nog te boven.*

Renchérissement, *s. m. Verhooging van prys*, s. f. *opslag*, s. m.

Rencogner, *v. a.* (gem.) *In eenen hoek dryven.*

Rencontre, *s. f. Voórval, geval*, s. n. *ontmoeting, gelégenheyd*, s. f. J'ai eu une malheureuse rencontre. *Ik heb een ongelukkig voórval gehad.* Je vous servirai en toute rencontre. *Ik zal u dienen in alle voórvallende gelégenhéden.* J'ai fait rencontre de cette personne. *Ik heb dien persoon ontmoet.* Aller *of* venir à la rencontre de quelqu'un.

Digitized by Google

Imand te gemoet gaen of *komen*. Rencontre des voyelles. (spraek-k.) *Saemenloop* of *het tegeneenstooten der vocaelen*. Rencontre des planètes *Ontmoeting der dwaelsterren*. Marchandise de rencontre. *Waere die men by geval en onder den gewoonelyken prys koopt*. Rone de rencontre. (horlogiemaekers w.) *Schakel-rad*, *stuyt rad*. Vaisseau de rencontre. (schey-konst) *Flesch welkers hals in den hals van eenen distileer-ketel komt*. — (fig.) *Geestig gezeg*, s. n. *kwinkslag*, s. m. Il n'est pas fort heureux en ses rencontres. *Zyne kwinkslagen zyn niet fraey*. — (oórlogs w.) *Schermutseling*, s. f. *gevegt by geval*, s. n.

Rencontrer, *v. a. Ontmoeten*, *bejegenen*, *te gemoet komen* Je l'ai rencontré en chemin. *Ik heb hem op den weg ontmoet*, *ik ben hem tegengekomen op den weg* — *Vinden*, *treffen*, *aentreffen*. J'ai rencontré ce passage dans un tel auteur *Ik heb die spreuk in zoo eenen schryver gevonden*.

Rencontrer, *v. n Vinden*, *geraeden*, *treffen*, *zeggen* C'est bien rencontré. *Dat is wel gezeyd*. — (w. der jagt, van honden spreek.) *Op het spoór raeken*, *het spoór vinden*. — *v. r. Malkander ontmoeten*; ook (fig.) *de zelve gedagten hebben*. Ces deux auteurs se rencontrent souvent. *Die twee schryvers hebben dikwils de zelve gedagten*.

Rencorser, *v. a* Rencorser une robe. *Een nieuw lyf aen een vrouwe-kleed zetten*.

Rencourager, *v. a.* (nous rencourageons, rencourageâmes) *Weér aenmoedigen*, *weér moed geéven*.

Rendant, ante, *s. m et f.* (recht) *Rekening-doender*: *rekening-doenster*.

Rendeuter, *v. a. Weér in schulden steéken*.

Rendez-vous, *s m Vergader-plaets*, *bestemde plaets*, *plaets van byeenkomst*. s f. Assigner un rendez-vous. *Eene plaets van byeenkomst bestemmen*. Manquer au rendez-vous *Ter bestemde plaets niet verschynen*.

Rendonnée, *s. f.* (jagt) (*zoek*) Rendonnée.

Rendormir, *v a. irrég.* (word geconj. als *Dormir*) *Weér doen slaepen*, *weér in slaep wiegen*. — *v. r. Weér in slaep vallen*, v. n.

Rendormissement, *s. m. Het weér in slaep vallen*, s n.

Rendoubler, *v. a.* (spreékende van kleederen die te lang of te wyd zyn) *Inleggen*.

Rendre, *v. a Wédergeéven*, *wéderom geéven*, *teruggeéven*. Rendez-moi mon argent. *Geéf my myn geld wéder*. — *Geéven*. Rendre raison. *Reden geéven*. Rendre réponse *Antwoord geéven*. Rendre compte. *Rékening geéven* of *doen*. Rendre gloire à Dieu. *De eer aen God geéven*. Cette fleur rend une odeur agréable. *Die bloem geeft eenen aengenaemen geur*. Rendre hommage. *Eerbiedigheyd bewyzen*. Rendre honneur. *Eer aendoen* of *bewyzen*. Rendre grâces. *Danken*, *dankzeggen*, *bedanken*. Rendre ses devoirs à quelqu'un. *Zyne pligten by imand afleggen* — *Brengen*, *overbrengen*, *voeren*, *vervoeren*. Rendre des marchandises en quelque endroit. *Koopmanschappen op zékere plaets brengen*. En deux heures je vous rendrai en cet endroit. *Op twee uren zal ik u daer brengen*. — *Overgeéven*, *in handen geéven*. Rendre une ville. *Eene stad overgeéven* Rendre les armes. *De wapens afleggen*. — *Maeken*. Rendre agréable. *Aengenaem maeken*. Cette action l'a rendu odieux. *Die daed heéft hem haetelyk gemaekt*. Rendre enceinte *Bezwangeren*. — *Overzetten*, *vertaelen*. Je ne puis rendre cela en françois. *Ik kan dat in het fransch niet overzetten*. — *Bestellen*, *ter hand stellen*. Rendre une lettre *Eenen brief bestellen*. — *Opbrengen*, *uytdoen*, *geéven*. Cette terre rend mille florins par an. *Dat land brengt duyzend guldens 's jaers op*. Un grain de blé en rend quelquefois plus de soixante. *Een hoórn-graen brengt er somtyds meer als zestig voort*. — *Overgeéven*, *uytspouwen*, *uytbraeken*. Rendre une médecine *Een geneésmiddel uytbraeken* Rendre du sang par le nez. *Uyt den neus bloeden*. Rendre la bride à un cheval. *Den toom vieren*. L'écho rend les sons. *Den weérgalm herhaelt het geluyd*. Il n'a pas fidèlement rendu ce que j'avois dit. *Hy heéft niet getrouwelyk herhaeld* of *overgezeyd het geéne ik gezeyd had*. Cette glace rend bien les objets. *Dien spiegel vertoont wel de voórwerpen*. Quelle langue pourroit rendre ce spectacle? *Wat voór eene tong zou dit vertoon konnen uytdrukken?* Rendre visite à quelqu'un. *Imand bezoeken*, *by imand een bezoek afleggen*. Rendre une sentence. *Een vonnis uytspreéken*. Rendre la justice.

Digitized by Google

Het recht oeffenen of *bedienen*. Rendre justice. *Nageéven, den naem geéven, recht doen.* Nous lui devons rendre cette justice. *Wy moeten hem dat nageéven.* Rendre de bons ou de mauvais offices à quelqu'un. *Imand goeden* of *kwaeden dienst doen.* Rendre des soins à quelqu'un. *Imand wel oppassen.* Rendre le bien pour le mal. *Het kwaed met goed beloonen.* Rendre la pareille. *Het zelve vergelden, met gelyke munt betaelen.* Rendre l'esprit *of* l'ame *of* les derniers soupirs. *Den geest geéven, sterven.* — *v. n et r.* *Uytkomen, eyndigen, loopen, toeloopen*, v n Ce chemin rend à un tel village. *Dien weg komt aen zoo een dorp uyt.* Les fleuves se rendent à la mer. *De rivieren loopen* of *vloeyën in de zee, ontlasten zich in de zee.*

Se rendre, *v. r.* *Zich begeéven, ergens naer toe gaen.* Se rendre à l'armée. *Zich naer het léger begeéven.* Se rendre à son devoir. *Zich tot zyne pligt begeéven.* — *Zich maeken*, v. r. *worden*, v n. Se rendre malade. *Zich zelve ziek maeken.* Se rendre religieux. *Monik worden.* Se rendre caution. *Zich tot borg stellen.* — *Zich onderwerpen, zich ten onder geéven, zich overgeéven.* Je me rends à vos raisons. *Ik geéf my ten onder aen uwe rédens.* — *Het opgeéven, ten eynde zyn.* Je ne puis plus marcher, jé me rends. *Ik kan niet meer voortgaen, ik ben ten eynde.*

Rendu, *s. m.* (oórlogs w.) *Overlooper, krygsman die overgeloopen is.*

Rendu, ue, *adj.* Le vin de Bourgogne coûte tant rendu à Paris. *Den wyn van Bourgondiën kost zoo veél te Parys geléverd.* Cheval rendu. *Afgemat peérd.* Nous voilà bientôt rendus. *Wy zyn er haest.* Sujet bien rendu. *Wel getroffe voórwerp.*

Renduire, *v a. irrég.* (word geconj. a's *Conduire*) *Bestryken, herbestryken.*

Rendurcir, *v. a.* *Verharden, harder maeken.* — *v. r.* *Harder worden*, v. n. ook (fig.) *zich verharden (in de boosheyd)* v. r.

Rêne, *s. f.* *Leydsel*, s. n. *leyreep, teugel (aen den toom der peérden)* s. m. — *s. f. plur.* (fig.) *Bewind, bestier*, s. n. Tenir les rênes du gouvernement. *Aen het roer van staet zitten, de bestiering in handen hebben.*

Renégat, ate, *s. m. et f.* *Verzaeker: verzaekster, afvalligen van het christen geloof, renegaet.*

Reneiger, *v. n. imp.* *Weér sneeuwen.*

Renette, *s. f.* *Hoef-smids steéhyzer (om eene vernagelde peérds-hoef te onderzoeken)* s. n.

Renetter, *v. a.* Renetter le pied d'un cheval. *Eene vernagelde peérds-hoef met een steéhyzer onderzoeken.*

Renettoyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Weér schoon maeken, weér reynigen.*

Renfaîter, *v. a.* *Het opperste van een huys hermaeken.*

Renfermer, *v. a.* *Opsluyten, weér opsluyten, weér vast zetten.* Renfermer un prisonnier. *Eenen gevangen nauwer opsluyten.* — *Inhouden, behelzen, bevatten.* Ce livre renferme de grandes vérités. *Dat boek bevat groote waerhéden.* — *Bepaelen, besluyten.* Cet orateur a renfermé son sujet en deux points. *Dien rédenaer heeft zyne stoffe in twee punten bepaeld.* Se renfermer en soi-même. *Zyne zinnen vergaeren, aendagtig zyn.*

Renfiler, *v. a.* *Hersnoeren, weér snoeren, weér rygen, weér aenrygen, weér vademen.*

Renflammer, *v. a.* *Weér ontsteéken, weér doen branden.*

Renflé, ée, *adj.* *Gezwollen, opgezwollen, verdikt.*

Renflement, *s. m.* (bouw k.) *Buyking, verdikking*, s. f. *het dikke*, s. n. *buyk (van eene pilaer)* s m.

Renfler, *v. n.* *Opzwellen, dik worden.*

Renfoncement, *s. m.* *Verdieping, diepte*, s. f. Renfoncement d'une perspective. *Verdieping van een verregezigt.*

Renfoncer, *v. a.* *Dieper indouwen, dieper insteéken*; — (kuypers w.) *bodemen, den bodem in een vat maeken.*

Renforcé, ée, *adj.* *Versterkt.* Etoffe renforcée. *Stoffe die dikker is als naer gewoonte* Bourgeois renforcé. (gem.) *Ryken borger die den grooten man speélt.*

Renforcement, *s. m.* *Versterking, sterkermaeking*, s f.

Renforcer, *v a.* *Versterken, sterker maeken*; — *vermeerderen.* — *v. r.* *Sterker worden, in krachten aengroeyën*; ook *vermeerderen*, v. n.

Renformer, *v. a* (hand-schoenmaekers w.) *Met den rekstok wyder maeken.*

Renformir, *v. a.* (metsers w.) *Eenen ouden muer met kalk bezetten* of *overpleysteren.*

Renformis, *s. m.* (metsers w.) *Over-*

Digitized by Google

pleystering. *bezetting* (*van eenen ouden muur met kalk*) s f.

Renformoir, *s. m.* (hand-schoenmaekers werktuyg) *Rekstok*.

Renfort, *s. m.* *Versterking*, *hulp*, s. f. *onderstand*, s. m.

Se renfrogner, *v. r.* enz. (*zoek*) Se refrogner enz

Rengagement, *s. m.* *Wéder-verbintenis*, *wéder-inwikkeling*; — *wéder-verpanding*, s f.

Rengager, *v. a.* (nous rengageons, rengageâmes) *Weder inwikkelen*, *wéder verbinden*, *weér verpligten*; — *weér verpanden*, *weér verzetten*. — *v. r.* (van krygslieden spr.) *Weér dienst neémen*.

Rengainer, *v a.* *Weér in de scheede steéken*. Rengainez votre compliment. *Houd uwe begroeting in* of *spreékt uwe begroeting niet uyt*.

Se rengendrer, *v. r.* *Weér voortgebragt worden*, v. pass. *weér ontstaen*, v. n.

Se rengorger, *v. r.* (nous nous rengorgeons, rengorgeâmes) *Eene onderkin zetten*, *eene dobbele kin maeken*, *zich groots en laetdunkende aenstellen*.

Rengraisser, *v. a.* *Weér vet maeken*. — *v n. et r.* *Weér vet worden*, v. n.

Rengrégement, *s. m.* (oud) *Verergering*, *verzwaering*, s f.

Rengréger, *v. a.* (nous rengrégeons, rengrégeâmes) (oud) *Verergeren*, *erger maeken*. — *v. r.* *Verergeren*, *erger worden*, v. n.

Rengrénement, *s m.* (w. der munt) *Herstempeling*, s. f.

Rengréner, *v. a.* (w. der munt) *Herstempelen*, *weér onder den stempel zetten*: — *weér koórn in den trémel doen*.

Renhardir, *v. a.* *Verstouten*, *stout maeken*.

Reniable, *adj.* Tous vilains cas sont reniables. *Snoode bedryven wilt men niet bekennen*.

Renié, ée, *adj.* Moine renié. *Uytgeloopen monik*. Chrétien renié. *Afgevallen christen*. Il est renié de Dieu et des hommes. *Hy is van God en van de menschen verworpen*.

Reniement, *s. m.* Le reniement de saint Pierre. *De verloochening van den heyligen Petrus*.

Renier, *v. a* (word geconjug als *Confier*) *Loochenen*, *verloochenen*, *ontkennen*, *verzaeken*. Renier Dieu. *God verzaeken*. Renier sa patrie *Zyn vaderland ontkennen*. — *v. n.* *Zyn geloof afzweéren*.

Renieur, *s. m.* (oud) *Verloochenaer*, *Gods-lasteraer*.

Renifiement, *s. m.* *Het ophaelen van het snot*, s. n.

Renifler, *v. n.* *Snot optrekken* (*in den neus*) Ce cheval renifle sur l'avoine. *Dat peérd wilt geene haver eéten*. Notre ami renifle là-dessus. (gem.) *Onzen vriend preutelt er tégen* of *doet het niet geérne*.

Reniflerie, *s. f.* (gem.) *Ophaeling van het snot* (*in den neus*).

Renifleur, euse, *s. m. et f.* *Snotter*, *snotterik*: *snotvink*, *snotster*.

Réniforme, *adj.* (kruyd-k.) *Niervormig*

Reniment, *s. m* (*zoek*) Reniement.

Reniveler, *v. a.* *Hermeéten met het water-pas*.

Renne, *s. f.* *Rendier*, s. n.

Renoircir, *v. a.* *Weér zwart maeken*, *herzwarten*.

Renom, *s. m.* *Naem*. s m. *faem*, s. f. Homme de renom *of* de grand renom. *Man van goeden naem*. Mauvais renom. *Kwaeden naem*.

Renommé, ée, *adj.* *Vermaerd*, *befaemd*, *berugt*, *roemrugtig*, *beroemd*.

Renommée, *s. f* (dicht-k.) *Faem*. Sur les ailes de la renommée. *Op de vleugels der faem*. — *Naem*, s. m. *faem*, *roemrugtigheyd*, *vermaerdheyd*, s. f. Noircir la renommée de quelqu'un. *Imands goeden naem beslekken*. — *Openbaer gerugt*, s. n. J'en suis instruit par la renommée. *Ik ben er van onderrigt door het openbaer gerugt*.

Renommer, *v. a.* (is altyd voórgegaen door het verbum *faire*) Faire renommer. *Vermaerd maeken*. Se renommer de quelqu'un. *Zich op imand beroepen*, *zich met imands naem dekken*.

Renonce, *s. f.* (in het kaert-spel) *Verzaeking* J'avois renonce en piques. *Ik had geen schoppen*. Jouer de renonce. *Uyt gebrek verzaeken*. Jouer en renonce. *Vrywilliglyk verzaeken*.

Renoncement, *s. m.* (zéde-k.) *Verzaeking*, *verloochening*, s f. Vivre dans un grand renoncement de soi-même. *In eene groote verzaeking van zyn eygen zelven leéven*.

Renoncer, *v. a. et n.* *Verzaeken*, *verloochenen*, *ontkennen*, *afgaen*. Il a renoncé son maître. *Hy heéft zynen meester verloochend*. Renoncer à sa religion. *Zynen Godsdienst verzaeken*. Renoncer à soi-même *of* se renoncer soi-même. *Zich zelve verloochenen*, *zich ontblooten van alle eyge liefde*. —

Digitized by Google

v. n. Afstaen, afstand doen, laeten vaeren, v. a. Renoncer à l'empire. *Het ryk afstaen.* — (in het kaert-spel) *Verzaeken.* Renoncer à trèfle. *Klaveren verzaeken.*

Renonciation, *s. f. Afstand* s. m.

Renoncule, *s. f.* (bloem) *Renonkel.* Renoncule des prés. *Wilde renonkel.*

Renouée, *s. f.* (plant) *Verkens-gras, kreupel-gras, knoop-gras*, s. n. *duyzend knoop*, s. m.

Renouement, *s. m Vernieuwing, hervatting*, s. f. Renouement d'amitié. *Vernieuwing van vriendschap.*

Renouer, *v. a. Knoopen, strikken*; — *herknoopen, herstrikken.* Renouer un ruban. *Een lint herstrikken.* — (fig.) *Vernieuwen, hervatten, op nieuw aengaen.* Renouer un traité. *Een verdrag weér op nieuw aengaen.* Renouer amitié *of alleenlyk* renouer. *De vriendschap vernieuwen.*

Renoueur, *s. m. Leézetter, heelmeester die de gebroke léden ineenzet.*

Renoûment (*zoek*) Renouement.

Renouveau, *s. m.* (gem.) *Lente*, s. f. *voórjaer*, s n.

Renouveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Vernieuwen.* Renouveler de jambes. *Weér beginnen te loopen.* Renouveler de zèle. *Met eenen nieuwen iver weér beginnen.* Renouveler d'appétit. *Weér beginnen te eéten.* — *v. r. Hernieuwd worden*, v. pass *weér beginnen*, v. n Se renouveler dans le souvenir de quelqu'un. *Zich weér in imands geheugen brengen.*

Renouvellement, *s. m. Vernieuwing*, s. f.

Rénovation, *s. f. Vernieuwing.*

Renseignement, *s. m. Onderrigting, aenwyzing*, s. f.

Renseigner, *v. a. Herwyzen, herleeren, op nieuw onderrigten.*

Rensemencer, *v. a. Herzaeyën, op nieuw bezaeyën.*

Rentamer, *v. a. Weér ontginnen, weér opsnyden.* Rentamer un discours. (fig.) *Eene réde hervatten.*

Rentassé, ée, *adj.* Petit homme rentassé. *Kleyn ineengedronge mannetjen.*

Rentasser, *v. a. Weér op hoopen zetten, hertassen*; — *ineendringen, ineenpersen.*

Rente, *s. f. Rente, jaerlyksche inkomst.* Rente foncière. *Grond-rente, cyns.* Rente rachetable. *Los-rente, rente die gekogt kan worden.* Rente viagère, rente à fonds perdu. *Lyf-rente.*

Renté, ée, *adj. Ryk, bemiddeld, met renten voórzien.*

Renter, *v. a Berenten, met renten voórzien, met jaerlyksche inkomsten begifftigen.*

Renterrer, *v. a. Weér begraeven* of *weér in de aerde delven.*

Rentier, ière, *s. m et f. Rentheffer, rentenier: rentheffster, rentenierscbe*; — *eenen die jaerlyksche grond-renten* of *chynsen moet betaelen.*

Rentoilage, *s. m. Bezetting met nieuw lynwaet*, s. f.

Rentoiler, *v. a. Met nieuw lynwaet bezetten.*

Renton, *s. m.* (timmermans w.) *Voeg* (*van twee houten die aen* of *in malkander gevoegd worden*) s. f.

Rentonner, *v. a. Hertonnen, weér in tonnen doen.*

Rentortiller, *v. a. Weér omwinden, weér omvlegten, weér omslingeren.*

Renton, *s. m* (*zoek*) Renton.

Rentraîner, *v. a. Weér médeslypen.*

Rentraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire* maer word niet gebruykt als in *Præsens* en in *Futur. Indicat.* en in de saemengestelde tyden; *Part. pass.* Rentrait, aite) *Stoppen, stopnaeyën.*

Rentraiture, *s. f. Stop-naed*, s. m. *stopsel*, s. n.

Rentrant, *adj. m.* (vestingbouw-k.) Angle rentrant. *Ingaenden hoek* (*welkers opening buytenwaerts is*).

Rentrayeur, euse, *s. m. et f. Stopnaeyér: stop-naeyster.*

Rentré, ée, *adj. Ingeslaegen, ingejaegd.* Dartre rentrée. *Ingeslaegen hairworm.*

Rentrée, *s. f. Inzameling.* Rentrée des deniers. *Inzameling der penningen.* Rentrée des foins. *Inzameling van het hooy.* — (van gerechts-hoven, collégiën enz. spr.) *het herneémen der oeffeningen* (*na de vacantie*) s n. — (in het kaert-spel) *kaerten die men bekomt* (*in plaets der geéne die men uyt zyn spel verworpen heéft*) s. f. plur.

Rentrer, *v. n. Weér inkomen, weér binnentreéden, weér binnengaen.* Il rentra dans la chambre *Hy kwam weér in de kamer.* Rentrer dans les bonnes grâces de quelqu'un. *Weér in de gunst van imand komen.* Rentrer en soi-même. *In zyn gemoed gaen, in zich zelve gaen* Rentrer dans son devoir. *Tot zyne pligt wéderkeeren.* Ce charlatan

Digitized by Google

lui a fait rentrer les dartres. *Dien kwakzalver heéft zynen hairworm ingejaegd* — *v. a* (plaetsnyders woórd) *Eene plaet diepen.* — *v. impers.* (kaertspel) *Kaerten krygen* (*in de plaets der geéne die men uyt zyn spel verworpen heéft*). Il m'est rentré beau jeu, deux as. *Ik heb schoon spel, twee aezen gekreégen.*

Renvahir, *v. a. Weér overweldigen.*

Renvelopper, *v. a. Weér ompakken.*

Renvenimer, *v. a. Weér vergiftigen, erger maeken*: — (fig.) *weér verbitteren, weér vergallen.* — *v. r. Erger worden, slegter worden*, v. n.

A la renverse, *adv. Agterover, ruggelings.* Tomber à la renverse. *Agterovervallen.*

Renversé, ée, *adj. Omgeworpen, overhoopgesmeéten, omgekeerd, in wanorder geraekt.* C'est le monde renversé. *Het is de verkeerde wéreld.* Dessein renversé. *Vernietigd* of *verbroke voórneémen.*

Renversement, *s. m Omwerping, omstooting, néderstorting, omkeering*, s. f. Renversement d'un buffet. *Omwerping van eene kas.* Renversement d'un état. *Overhoopsmyting* of *omkeering van eenen staet.* Le renversement de mes papiers. *Het ondereensmyten van myne papieren.* Renversement d'esprit. *Zinneloosheyd.* Charger par renversement (schippers w.) *Verbodemen, de laeding van een schip in een ander overbrengen.*

Renverser, *v. a. Het onderste boven werpen, overhoopsmyten, omwerpen, omsmyten, omkeeren, néderstooten, néderstorten.* Renverser une table. *Eene tafel omsmyten.* Renverser un état. *Eenen staet overhoopsmyten* of *omkeeren.* Ce livre lui a renversé l'esprit. *Dat boek heéft zyn verstand bedorven* of *verkeerd.* Renverser la charge d'un vaisseau dans un autre. (schippers w.) *Verbodemen, de laeding van een schip in een ander overbrengen.* Il a renversé tous mes papiers. *Hy heéft alle myne papieren ondereengesmeéten.* — *v. r. Omvallen, agterovervallen*; ook *in wanorder komen, in verwarring raeken, overhoop raeken*, v. n.

Renvi, *s. m.* (w. van sommige kaertspélen) *Hoogeren inleg, het geéne men boven den inzet verhoogt.*

Renvier, *v. n.* (word geconjug. als *Confier*) (w. van sommige kaert-spélen) *Hooger inzetten.*

Renvoi, *s. m. Terugzending, weérzending*, s. f. *het weérzenden, het terugzenden*, s. n. Renvoi de marchandises. *Terugzending van koopmanschappen.* Carosse de renvoi. *Koets die terugkeert* (*naer de plaets daer zy van af is gereéden*). Renvoi d'un domestique. *Het wegzenden van eenen diensthode.* Le renvoi d'une balle. *Het terugkaetsen van eenen bal.* Le renvoi des paroles par l'écho. *Het harkaelen* of *het wéderkaetsen der woórden door den weérklank.* — *Verzending, aewyzing*, s f. Il y a trop de renvois dans ce livre. *Dat boek verzend te dikwils den lezer naer andere plaetsen.* — (recht) *Afwyzing*, s. f.

Renvoyer, *v. a. irrég* (word geconj. als *Envoyer*) *Weér zenden, terugzenden, weérom zenden, weérom sturen.* Il a renvoyé le présent. *Hy heéft de vereering weérom gezonden.* — *Verzenden, naer andere plaetsen uytzen.* Un auteur est souvent obligé de renvoyer son lecteur à ce qu'il a dit dans un autre endroit. *Eenen schryver is dikwils genoodzaakt zynen lezer te verzenden tot het geéne hy op eene andere plaets heéft gezeyd.* — *Wéder kaetsen, terugkaetsen.* Renvoyer la balle. *Den bal terugkaetsen.* L'écho renvoie les sons. *Den weérklank kaetst het geluyd terug.* — *Verschuyven, uytstellen.* Il m'a renvoyé à noël pour mon paiement. *Hy heéft myne betaeling tot kersmis uytgesteld.* Renvoyer un domestique. *Eenen huys-bedienden wegzenden* of *afdanken.* Renvoyer un accusé. *Eenen beschuldigden op zyne voeten stellen.* Renvoyer un criminel à son premier jugement *Het eerste vonnis van eenen pligtigen bekragtigen.* Renvoyer un plaideur de sa demande. *De vraeg van eenen pleyter afslaen* of *weygeren door een vonnis.*

Réordination, *s. f.* (kerkelyk recht) *Herwyding, wéderwyding.*

Réordonner, *v. a.* (kerkelyk recht) *Herwyden, wéder wyden, op een nieuw wyden.*

Réorganisation, *s. f. Nieuwe inrigting, herinrigting.*

Repaire, *s. m Schuylplaets*, s. f. *nest*, s. m. *hol, léger* (*der wilde dieren en gevogelte*) s. n. Repaire des serpens. *Nest van serpenten.* Repaire de brigands. *Roofnest, schuylplaets van roovers.* — (jagt) *Drek.* Repaire de lièvre. *Haezen-drek.*

Répaissir, *v. a. Weér verdikken,*

Digitized by Google

weêr dikker maeken. — *v. n. Weêr verdikken, weêr dikker worden.*

Repaître, *v. n. irrég.* (word geconjugeêrd als *Paître*, en beêft daerenboven het *Perfectum simplex* en het *Perfectum compositum*: Je repus. J'ai repu) (van menschen en peêrden spr.) *Peysteren, eêten.* Mes chevaux n'ont point repu aujourd'hui. *Myne peêrden hebben van daeg geen eêten gehad.* — *v. a.* (word maer in het fig. gebruykt) Repaître quelqu'un de chimères. *Imand met ingebeêlde zaeken bezig houden* of *wat wys maeken.* — *v. r.* (word maer in het fig. gebruykt) Se repaître d'espérance. *Op hoop leêven.* Il ne se repaît que de sang et de carnage. *Hy neêmt zyn vermaek in moorden en bloed vergieten.* Se repaître de songes *of* de chimères. *Kasteelen in de locht bouwen*

Repaîtrir, *v. a.* (*zoek*) Repétrir

Répandre, *v. a. Storten, overstorten, omstorten, uytstorten, vergieten, plengen.* Répandre du sang. *Bloed storten.* Répandre tout son sang *Al zyn bloed vergieten.* Répandre des larmes. *Traenen storten, weenen.* Répandre des bienfaits *Weldaeden bewyzen.* — *Verspreyden, uytspreyden, uytstrooyên.* Le soleil répand la lumière. *De zon verspreyd het licht.* Les eaux se répandirent dans la campagne. *De waters spreydden zich uyt over het veld.* Il se répand un bruit. *Daer word een gerugt verspreyd.* Se répandre en longs discours, en complimens, en injures. *Zich uytspreyden* of *zich uytlaeten in lange rêdenen, in pligtpleêgingen, in scheldwoorden.*

Répandu, ue, *adj. Gestort*; — *verspreyd.* C'est un homme fort répandu dans le monde. *'Tis eenen mensch die in alle gezelschappen te vinden is*

Repanser, *v. a.* Repanser une plaie. *Eene wond wêder verbinden.*

Réparable, *adj. Herstelbaer.*

Réparage, *s. m Tweede scheêring (der lakens)* s. f. Tondre en réparage. *Voor de tweede mael het laken scheêren.*

Réparateur, *s. m.* Jésus-Christ est le réparateur du genre humain. *Jésus Christus is den hersteller van het menschelyk geslacht.* Réparateur des torts (schimpw.) *Bylegger van een anders geschillen.*

Réparation, *s. f. Herstelling, vernieuwing, hermaeking, verbêtering, optakeling.* Faire des réparations à une maison. *Een huys optakelen* of *verbêteren.* Réparation d'honneur. *Herstelling* of *vergoeding van eer.* Réparation civile. (recht) *Schade-vergoeding.*

Réparée, *s. f.* (plant) *Beet*, s. f. *beet-wortel*, s. m.

Réparer, *v. a. Herstellen, hermaeken, vernieuwen, optakelen, verbêteren, in staet stellen*; — (fig) *herstellen, vergoeden inhaelen.* Réparer sa faute. *Zynen misslag herstellen.* Réparer le dommage. *De schade vergoeden.* Réparer le temps perdu. *Den verloôren tyd inhaelen* Réparer une étoffe de laine. *Eene wolle stoffe weêr opkaerden.* — *v. r. Zich herstellen, zich vergoeden*, v. r. *hersteld worden, vergoed worden*. v. pass.

Reparition, *s. f* (sterre-k.) *Herverschyning van eene dwaelsterre.*

Reparler, *v. n. Weêr spreeken, nog eens spreeken.*

Reparoître, *v. n. irrég* (word geconj. als *Connoître*) *Weêr verschynen, weêr te voorschyn komen, weêr voor den dag komen*

Repartie, *s. f. Antwoord, bescheed*, s. n.

Répartir, *v. a.* (word régelmaetiglyk geconjugeêrd gelyk *Punir*) *Verdeelen.* Répartir les biens d'une succession. *De goederen van eene erfenis verdeelen.*

Repartir, *v. a. irrég.* (word geconjugeêrd gelyk *Partir*, en met *Avoir*) *Antwoorden, bescheed geêven.* Qu'avez-vous à repartir à cela? *Wat hebt gy daer op te antwoorden?* — *v. n.* (word geconjugeêrd als *Partir*, en met *Être*) *Weêr vertrekken, weêrkeeren, terugreyzen*

Répartition, *s. f. Verdeeling.*

Repas, *s. m. Mael* s. n. *maeltyd*, s. m. Repas prié. *Maeltyd waer toe eenige persoonen verzogt zyn.*

Repasser, *v. a. et n. Weêr overgaen, weêr doorgaen, weêr voorbygaen, weêr voorbyreyden, weêr voorbyvaeren, weêr overtrekken, terugtrekken.* L'armée repassa les Alpes. *Het léger trok weêr over de Alpes.*

Repasser, *v. a. Weêr overbrengen, weêr overvoeren.* Le même batelier me repassera. *Den zelven schipper zal my weêr overbrengen* — *Overleeren, overloopen, overleezen, overzien.* Repasser sa leçon. *Zyne lesse overleeren* — *Glad maeken, stryken.* Repasser du linge. *Lynwaet stryken.* Repasser des étoffes par la teinture. *Stoffen herverven*, Repasser des cuirs. *Aen de leêren eene nieuwe bereyding geêven.*

Digitized by Google

Repasser des couteaux sur la pierre. *Messen slypen*, *aenzetten* of *wetten*. Repasser la lime sur un morceau de fer. *Een yzer glad vylen*. Repasser la lime sur un ouvrage d'esprit. *Een boek beschaeven* of *verbeteren*. Repasser quelque chose dans son esprit *of* dans sa mémoire. *Iets by zich zelve nadenken* of *overpeyzen*. Repasser du pain rassis. *Oudbakke brood weér verwarmen*. — (gem.) *Over den hékel haelen bekyven*. *berispen*. *beknibbelen*. Repasser quelqu'un *of* repasser le bufle à quelqu'un. (gem.) *Imand afrossen*.

Repasseresse, *s. f.* *Grove wolkaerde*.

Repasseuse, *s. f.* *Strykster (van lynwaet enz.)*.

Repaver, *v. a.* *Herkasseyén*; — *hervloeren*, *herplaveyén*.

Repayer, *v. a.* (word geconj. als *Payer*) *Nog eens betaelen*, *weér betaelen*.

Repêcher, *v. a.* *Weér visschen*; — *opvisschen*, *uyt het water haelen*.

Repeigner, *v. a.* *Herkemmen*, *herkammen*.

Repeindre, *v. a. irrég.* (word geconjug als *Peindre*) *Herschilderen*, *overschilderen*.

Rependre, *v. a.* *Weér hangen*, *weér ophangen*.

Repenser, *v. n.* *Herdenken*, *herpeyzen*.

Repentance, *s. f.* *Berouw*, *leetwézen*, s. n.

Repentant, ante, *adj.* *Berouwhebbende*, *rouwhertig*. Il est repentant de ses fautes. *Hy heéft berouw over zyne zonden*.

Repenti, ie, *adj.* Les filles repenties *of alleenlyk* les repenties (vrouwekloosters) *Boet-pleégende nonnen (over hunne voórige ongebondenheyd in de wéreld)*.

Repentir, *s. m.* *Berouw*, *leetwézen*, s. n. *inkeer*, s. m.

Se repentir, *v. r.* (word geconj. als *Dormir*) *Berouwen*, *berouw hebben*, *leetwézen hebben*, *leet zyn*.

Repercer, *v. a.* *Weér doórbooren*; — (van vaten spr) *weér ontsteéken*.

Répercussif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Injaegend*, *naer binnen dryvend*. — *s. m.* *Injaegend geneésmiddel*, s. n.

Répercussion, *s. f.* (geneés-k.) *Injaeging*, *naer binnen dryving*; — (natuer-k.) *terughaetsing*; — (muziek) *geduerige herhaeling der zelve toonen*.

Répercuter, *v. a.* (geneés-konst) *Injaegen*, *naer binnen dryven*; — (natuer-k.) *terughaetsen*.

Reperdre, *v. a.* *Herverliezen*, *op nieuw verliezen*; — *verliezen het geéne men gewonnen had*.

Repère, *s. m.* *Teeken*, *merk (dat men op de stukken zet die inecengevoegd moeten worden)* s. n.

Répertoire, *s. m.* *Tafel*, *lyst*, s. f. *register*, s. n.

Repeser, *v. a.* *Herweégen*; — (fig.) *weér in overweéging neémen*

Répétailler, *v. a.* (gem.) *Geduerig-lyk herhaelen*.

Répéter, *v. a.* *Herhaelen*, *herzeggen*. Il répéta trois fois les mêmes paroles. *Hy herhaelde drymael de zelve woórden*. — *Herhaelen nog eens doen*. Répéter une expérience. *Eene proef herhaelen*. — *Leeren*, *van buyten leeren*. Répéter sa leçon. *Zyne les van buyten leeren*. Répéter une comédie. *Een blyspel probeeren*, *er de proeve van neémen*. Cette pendule répète les heures. *Dat uerwerk slaet de ueren*. Répéter un écolier. *Eenen schoólier in het byzonder de les uytleggen (de welke hy in de openbaere schoól leert)*. Répéter les témoins. (recht) *De getuygen nog eens overhooren*. — (recht) *Weéreyschen*, *wédervraegen*. Il m'a pris mon bien, j'ai droit de le répéter. *Hy heéft myne goederen weggenomen*, *ik heb recht om die weér-te-eyschen*. — *v. r.* *Herhaeld worden*, v. pass.

Répétiteur, *s. m.* *Leermeester (die de schoólieren afzonderlyk oefent in het geéne zy onder andere meesters leeren)*.

Répétition, *s. f.* *Herhaeling*. Pendule à répétition, montre à répétition. *Slaende uerwerk*, *zak-uerwerk dat de ueren slaet*. — *Byzondere herhaeffening (der schoólieren van het geéne zy in de openbaere schoól leeren)*. Répétition d'une comédie. *Proefneéming van een blyspel*. — (recht) *Wéder-eysching*, *wédervraeging*.

Repétrir, *v. n.* *Herkneéden*.

Repeuplement, *s. m.* *Wéder-bevolking*, *wéder-bezetting met volk*, s. f. Le repeuplement d'un étang. *Het voórzien van eenen vyver met groey-visch*.

Repeupler, *v. a.* *Wéder bevolken*, *weér met volk voórzien* of *bezetten*; — *voórzien*. On a repeuplé cette terre de gibier. *Men heéft dat land-goed met jong wild voórzien*.

Repic, *s. m.* (in kaert-spel) *Négentig*.

Digitized by Google

Il a fait deux fois repic. *Hy heeft tweemael negentig gemaekt.*

Repiler, *v. a. Herstampen, herstooten (in eenen mortier).*

Repiquer, *v. a. Herstikken, weer besteeken.*

Répit, *s. m.* (recht) *Uytstel.* s. m. *tyd-verlenging, tyd-vergunning (aen eenen schuldenaer)* s. f.

Replacer, *v. a. Weer op zyne plaets zetten of stellen.*

Replaider, *v. a. Weer beplyten.* — *v. n. Weer plyten, herplyten.*

Replanchéier, *v. a. Herbezolderen, eenen nieuwen planken vloer leggen.*

Replanter, *v. a. Weer planten, herplanten, verplanten, herpooten.*

Replâtrage, *s. m. Herbeplaestering, herbepleystering, herbezetting,* s f. — (fig.) *middel om eene faut te bedekken* of *te herstellen,* s. m.

Replâtrer, *v. a. Herbeplaesteren, weer beplaesteren, herbezetten;* — (fig.) *eene faut tragten te bedekken.*

Replet, ette, *adj.* (word maer van menschen gezeyd) *Dik en vet, diklyvig, groflyvig, vollyvig.*

Réplétion, *s. f. Diklyvigheyd, vollyvigheyd, dikte (van het lichaem).*

Replenvoir, *v. n et impers. irrég.* (word geconjug. als *Pleuvoir*) *Weer regenen.*

Repli, *s m Vouw, plooy,* s. f. *zoom, inslag,* s. m. Dans un repli de sa robe. *In eene vouw van haer kleed.* Les replis d'un serpent. *De kronkeling van eene slang.* Les replis du cœur. *Het binnenste* of *de geheymenis des harte.* Les replis de la conscience. *Het verborgenste van het gewis.*

Replier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Hervouwen, weer opvouwen, weer opplooyen.* Repliez cette étoffe. *Vouwt die stoffe weer op.* — *v. r. Zich al wykende vervoegen* of *byeentrekken.* La cavalerie se replia sur la seconde ligne. *De ruytery vervoegde zich al wykende by de tweede linie.* Le serpent se replie. *Het serpent kronkelt in een.* Se replier sur soi-même. (fig.) *In zyn zelven gaen, in zyn gemoed gaen.* Se replier. (fig.) *Allerleye middelen uytvinden om zyn oogwit te bereyken.*

Réplique, *s. f. Antwoord, tegenantwoord;* — (recht) *weder-antwoord, tegenschrift, antwoord-schrift, verweerschrift,* s. n. — *stokregel,* s m *leste woorden (van eenen toneel-speeler na welke eenen anderen begint te spreeken)* s. n. plur.

Répliquer, *v. a. et n. Antwoorden, tegen antwoorden, tegen inbrengen.*

Replisser, *v. a. Weder opvouwen, weder opplooyen.*

Replonger, *v. a. Weder indompelen.* — *v. r. Weer duyken, weer duykelen;* ook (fig.) *hervallen,* v. n. *zich weer dompelen,* v. r.

Repolir, *v. a. Weer polysten, weer beschaeven, weer luyster geeven, eenen nieuwen glans geeven.*

Repolon, *s. m.* (ry-school) *Halve wending in vyf tyden,* s f.

Répondant, *s m. Beweerder, verdediger, eenen die eene stelling beweeren moet (in de hooge scholen)* — *borg, borgtogt, verantwoorder (die ergens voor moet instaen)* — *misse-diender, eenen die den Priester antwoord (in de Misse).*

Répondre, *v. a. et n. Antwoorden, beantwoorden, antwoord geeven, bescheyd geeven* Répondre à une question. *Op een vraegstuk antwoorden* of *een vraegstuk beantwoorden.* Que ne répondez-vous? *Waerom antwoord gy niet?* Répondre la Messe *of* à la Messe. *De Misse dienen, den Priester in de Misse antwoorden.*

Répondre, *v. n. Wederleggen,* v. a. Il a répondu à toutes leurs objections. *Hy heeft alle hunne opwerpingen wederlegd.* — *Gelykenis hebben, overeenkomst hebben, beantwoorden.* Ce second discours ne répond pas au premier. *Die tweede rede heeft geene gelykenis met de eerste.* — *Uytkomen.* Ces allées répondent au bassin. *Die dreeven komen aen den vyver uyt.* — *Instaen, borg blyven.* Je réponds de *of* pour cet homme. *Ik staen in voor dien man.* Je vous en réponds. *Ik blyf u daer borg voor* of *ik verzeker u er van.* — *Beweeren, verdedigen (eene stelling in de hooge-scholen)* — *tegenspreeken, preutelen.* Je ne veux point d'un valet qui répond. *Ik wil geenen knegt die tegenspreekt.* Ce cheval répond parfaitement aux aides. *Dat peerd luystert zeer wel naer den toom.* Il s'est blessé au coude, et la douleur lui répond au petit doigt. *Hy is gekweist aen zynen elleboog, en hy voelt de pyn tot in zynen kleynen vinger.*

Répondu, ue, *adj.* (w. van het recht) Requête répondue. *Beantwoord smeekschrift.*

Répons, *s. m.* (kerkelyk w.) *Responsorium, antwoord (der koor)* s. n.

Réponse, *s. f. Antwoord, bescheyd,*

Digitized by Google

s. n. — *bedntwoórding*, *wéderlegging*, s. f.

Reportage, *s. m. Cyns*, *grond-pagt (bestaende in de halve tiende)* s. f.

Reporter, *v. a. Weérdraegen*, *weérbrengen*; — *overdraegen*, *overklappen*. Se reporter dans un endroit. *Zich ergens weér begeéven*. Se reporter au temps des croisades. *Zich in gedagten tot den tyd der kruys-vaarden begeéven*.

Repos, *s. m. Rust*, *gerustheyd*, *stilte*, s. f. Je n'ai point de repos. *Ik heb geene rust*. Jour de repos. *Rust-dag*. Mettre le chien d'un fusil dans son repos. *Den haen van een vuer-roer in zyne rust stellen*. Le repos d'un escalier. *De bordes* of *rust-plaets van eenen trap*. Avoir l'esprit en repos *Gerust zyn*, *een gerust gemoed hebben*. Se tenir en repos. *Zich gerust houden*. — (dicht-k.) *Stilstand*, s. m. *rusting*, *snee*, *snyding (in een vers)* s. f. Ce vers ne vaut rien, il n'a aucun repos. *Dat vers deugt niet*, *het heéft geene rusting*.

Reposé, ée, *adj. Uytgerust*, *frisch*. Du vin reposé. *Klaeren* of *gezonken wyn*. Faire une chose à tête reposée. *Iets met bedaerde zinnen doen*.

Reposée, *s. f.* (jagt) *Léger (der dieren)* s. n.

Reposer, *v. a. Leggen*, *néderleggen*, *laeten rusten*. Reposer sa tête sur un oreiller. *Zyn hoofd laeten rusten op een kussen*. Ce remède repose les humeurs. *Dat genedsmiddel stilt de kwaede vogten*. Cette eau repose le teint. *Dit water verfrischt het vel*. — *Gerust stellen*. Cette espérance me repose l'ame. *Deéze hoóp stelt myn gemoed gerust*.

Reposer, *v. n. Rusten*, *geplaetst zyn*, *begraeven liggen*; — (van vogten spr.) *zinken*, *klaer worden*. Ce café n'est pas assez reposé *Dien hoffi is niet genoeg gezonken* of *is niet klaer genoeg*. — *v. n et r. Rusten*, *uytrusten*, *stil zyn*; ook *slaepen*, v. n. — *v. r. Betrouwen*, *steunen*, v. n. *zich verlaeten*, v r. Je me repose de cela sur vous. *Ik verlaet my des aangaende op u*.

Reposoir, *s. m. Rust-autaer*, *opgeregten autaer (op de straet voór de processie)*

Repous, *s m.* (metsers w.) *Mortel (van kalk en gestampt steen-gruys gemaekt)*.

Répouser, *v. a Hertrouwen*, *weér trouwen*; — *weér uyttrouwen*.

Repoussant, ante, *adj. Aenstootelyk*, *mishaegelyk*.

Repoussement, *s. m. Het stooten*, *het terugstooten (van het geweér)* s. n.

Repousser, *v. a. Terugdryven*, *terugstooten*, *terugdouwen*, *wegstooten*, *afkeeren*, *afweéren*. Repousser la balle. *Den bal terugkaetsen*. Repousser une injure. *Eenen smaed vreéken*. Repousser la calomnie, une objection. *De lastertael*, *eene opwerping wéderleggen*. Repousser la raillerie. *De spotters bot-muylen* of *doen zwygen*. Repousser une tentation. *Eene behoóring overwinnen* of *verwerpen*. — *v. a. et n Weér schieten*, *weér uytschieten*. Ces branches repoussent. *Die takken schieten weér uyt*. — *v. n. Stooten*, *terugstooten*. Ce fusil repousse. *Dat fuziek stoot*.

Repoussoir, *s. m. Doórslag*, s. m. *dryfyzer*; — *heelmeesters werktuyg om de tand-wortels enz. uyt-te-trekken*, s. n.

Répréhensible, *adj. Berispelyk*, *bestraffelyk*, *dat te berispen is*.

Répréhension, *s. f. Berisping*, *bestraffing*.

Reprendre, *v. a. irr.* (word geconj. als *Prendre*) *Weér neémen*, *herneémen*, *hervatten*, *weér vastneémen*. Reprendre à son service un ancien domestique. *Eenen ouden bedienden weér in dienst neémen*. Il reprit ainsi son discours. *Hy hervattede dus zyne réde* Reprendre sous œuvre un projet. *Een ontwerp hervatten*. — *Wéder inneémen* Reprendre une ville. *Eene stad weér inneémen* of *herwinnen*. — *Wéder krygen*. Reprendre ses forces *Zyne krachten wéder krygen*. La goutte l'a repris *of* lui a repris. *Hy heéft het flérecyn weér gekreégen* of *het flérecyn heéft hem weér aengetast*. Reprendre son haleine. *Zynen adem haelen* of *scheppen*. Reprendre haleine. *Adem scheppen*, *rusten*, *poozen*. Reprendre courage. *Moed scheppen*. Reprendre une toile, un bas. *Een lynwaet*, *eene kous lappen*, *stoppen* of *toenaeyén*. Reprendre un mur sous *of* par-dessous œuvre. *Den grond van eenen muer hermaeken terwyl het bovenste onderschoórd is*. — *v. a. et n. Mispryzen*, *berispen*, *bestraffen*. On la repris de telle chose. *Men heéft hem berispt over zoo eene zaek*. Il trouve à reprendre aux meilleurs ouvrages. *Hy vind in de beste werken te behnibbelen*.

Reprendre, *v. n. irrég. Herneémen*, *hervatten* Le froid a repris *De koude heéft hernomen*. Cette mode reprend. *Die dragt herneémt* of *begint weér in*

Digitized by Google

zwang te komen. — (van gewassen spr.) *Weêr aengroeyên, weêr wortel schieten, weêr wortel vatten.* — *v. n. et r. Aeneengroeyên, aeneenhaelen, toehaelen*, v. n. La plaie reprend *of* se reprend. *De wond heelt aeneen.* — *v. r. Zyn woôrd herroepen.* Il dit un mòt pour un autre, mais il se reprit aussi-tôt. *Hy zeyde het een woôrd voôr het ander, maer hy herriep het aenstonds.*

Repreneur, *s. m.* (gem.) *Bestraffer, berisper, knibbelaer.*

Représailles, *s. f. plur. Vergoeding van schade, schade-verhaeling*, s. f. *tégengeweld*, s. n. User de représailles. *Zyne schade verhaelen, tégengeweld gebruyken, met de zelve munt betaelen.* Droit de représailles. *Recht van verhael op zynen vyand.*

Représentant, *s. m. Verbeêlder, plaets-bekleeder, vertégenwoôrdiger.* Représentant du peuple. *Volks verbeêlder.* — *adj. Verbeêldend, vertégenwoôrdigend, die den persoon van imand verbeêld.*

Représentatif, ive, *adj. Afbeêldend, verbeêldend.* Figure représentative. *Afbeêldsel.* Les ambassadeurs ont le caractère représentatif. *De gezanten verbeêlden hunnen Vorst.* Gouvernement représentatif. *Bestierings wyze waer in het volk zyne verbeêlders* of *plaets-bekleeders benoemt.*

Représentation, *s. f. Vertooning, verbeêlding*, s. f. *vertoog*, s. n. Homme d'une belle représentation. *Man van een deftig gelaet.*

Représenter, *v. a. Vertoonen, verbeêlden, afbeêlden*; — *een anders plaets bekleeden, imand vertégenwoôrdigen.* — *v. a. et n. Voôrhouden, voôr oogen stellen, voôrleggen, doen zien.* Cet homme représente bien. *Dien man heêft een deftig gelaet*; ook *dien man bekleed weêrdiglyk zyne plaets.* — *v. r. Zich vertégenwoôrdigen, zich voôr oogen stellen, zich verbeêlden.* Représentez-vous ce qui arriveroit, si vous faisiez cela. *Stelt u voôr oogen wat er zou voôrvallen, by aldien gy dat deêd.* Ook *Vertoond worden, gespeêld worden (op den schouwburg)* v. pass.

Répressif, ive, *adj. Beteugelend, intoomend.*

Répression, *s. f. Beteugeling, intooming.*

Repréter, *v. a. Herleenen, weêr leenen aen imand.*

Reprier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Weêr verzoeken, op nieuw verzoeken*; — *op zyne beurt noodigen, hernoodigen.*

Réprimable, *adj. Bedwingbaer, intoombaer, beteugelbaer.*

Réprimandable, *adj. Bestrafbaer, berispbaer, bestraffens-weêrdig, berispens-weêrdig.*

Réprimande, *s. f. Bestraffing, berisping.*

Réprimander, *v. a. Bestraffen, berispen, doôrhaelen, kapittelen.*

Réprimer, *v. a. Bedwingen, intoomen, beteugelen.*

Repris, ise, *part.* Il a été repris de justice. *Hy is doôr het gerecht gestraft geworden.* Vous y voilà repris. *Gy zyt er weêr vast aen* of *gy zyt weêr in de klem.*

Reprise, *s. f. Mael, reys*, s. f. *keer*, s. m. A plusieurs reprises. *Verscheyde mael, verscheyde keeren.* — *Hervatting, herneêming, weêder-beginning* Reprise d'un procès. *Hervatting van een geding.* — *Herneêming, herwinning, weêder-verovering.* Reprise d'une ville. *Herwinning van eene stad.* — (muziek) *Herhaeling*, s. f. *gedeelte van een muziek-stuk dat tweemael gespeêld word*, s. n. — (w. van sommige kaert-spêlen) *party*, s. f. *spel*, s. n. — (bouw-kunde) *hermaeking van het onderste van eenen muer*; — *lapping, stopping, toenaeying*; — *byschildering, herstelling (in eene schildery)* s. f. — (plant) *hêmel-sleutel*, s. m. — *s. f. plur.* (recht) *Geldsommen die eene weêduwe* of *weezen het recht hebben van voôruyt te genieten uyt de houwelyks gift enz.*

Repriser, *v. a. Herschatten, op nieuw schatten.*

Réprobation, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Verdoemenis, verwerping.*

Reprochable, *adj. Verwytelyk, berispelyk*; — (w. van het recht, van getuygen *of* getuygenis spr.) *verwerpelyk.*

Reproche, *s. m. Verwyt*, s. n. *verwyting*, s. f. De sanglans reproches. *Bittere verwytingen.* Il m'en a fait des reproches. *Hy heêft het my verweeten.* Sans reproches *Onberispelyk*; ook *zonder erg, zonder verwyt.* — *s. f. pl.* (recht) *Verwerping, vraeking (van getuygen)* s. f.

Reprocher, *v. a. Verwyten.* Je lui reprocherai son ingratitude. *Ik zal hem zyne ondankbaerheyd verwyten.* Reprocher des témoins. (recht) *Getuygen verwerpen* of *vraeken.*

Digitized by Google

Reproductibilité, *s. f.* (natuer-k.) *Voortbrengbaerheyd, kragt* of *hoedanigheyd van voortgebragt te worden.*

Reproductible, *adj.* (natuer-k.) *Voortbrengbaer, dat de kragt* of *hoedanigheyd heeft van voortgebragt te worden.*

Reproduction, *s. f. Nieuwe voortbrenging, wéder-uytspruyting.*

Reproduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Wéder te voórschyn brengen, weér voortbrengen.* — *v. r. Weér te voórschyn komen, weér uytschieten,* v. n. Se reproduire dans le monde. *Weér onder de menschen verschynen.*

Repromettre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Weér beloóven, op nieuw beloóven.*

Réprouvé, *s. m Verdoemden, verworpeling.* Être du nombre des réprouvés. *Onder het getal der verdoemden zyn.* Visage de réprouvé. (gem.) *Schelms gezigt.*

Réprouvé, ée, *adj. Verdoemd, verworpen.* Nation réprouvée *Verworpe volk.* Abandonner quelqu'un à son sors réprouvé. *Imand aen zynen verkeerden zin overgeéven.*

Réprouver, *v. a. Doemen, veroórdeelen, verwerpen.* L'église a réprouvé cette proposition. *De kerk heeft die stelling gedoemd* of *veroórdeeld.*

Reprouver, *v. a. Herbetoonen.*

Reptile, *s m et adj.* Animal reptile. *Kruypend dier, kruypend gedierte,* s. n.

Repu, ue, *adj. Gevoed, verzaedigd.*

Républicain, *s. m. Voórstaender der républiek, républieks-gezinden républicaen, aenhanger van eene vrye bestiering.*

Républicain aine, *adj. Républieks, républicaensch.* Gouvernement républicain. *Républieks bestiering* — *Républieks-gezind.* Maximes républicaines. *Républieks-gezinde grondregelen.*

Républicainement, *adv. Op eene républicaensche wyze.*

Républicaniser, *v. a. Républieksgezind maeken.*

Républicanisme, *s. m. Républieks gezindheyd,* s f.

Républicole, *s. m. et f. Républieksbewooner.*

République, *s. f. Républiek,* s. f. *gemeene-best,* s n. *vryen staet, staet die doór verscheyde persoonen bestierd word,* s. m. La république des lettres. *De geleerde wéreld, alle de geleerden in het algemeen.*

Répudiation, *s. f. Verstooting (van zyne huysvrouw).*

Répudié, ée, *adj. Verstooten, verworpen, afgekeurd.* Doctrine répudiée. *Verworpe leering.*

Répudier, *v. a.* (word geconj als *Confier*) Répudier sa femme. *Zyne vrouw verstooten, zich van zyne huysvrouw scheyden.* Répudier une succession. *Eene erfenis verstooten* of *niet aenweérden.*

Répugnance, *s. f. Tégenzin, weérzin, afheer, tégenstryd,* s. m. *tégenheyd, walg,* s. f. Avec répugnance. *Afheeriglyk, met afkeer, met tégenzin.*

Répugnant, ante, *adj. Tégenstrydig.*

Répugner, *v. n. Tégenstaen, tégenstooten, tégen zyn, afkeer* of *tégenzin* of *walg hebben.* Cela me répugne. *Dat staet my tégen, ik heb daer eenen afkeer van.* La mère répugnoit à ce mariage. *De moeder was tégen dat huwelyk.* — *Tégenstryden, tégenstrydig zyn.* Sa vie répugne à sa doctrine. *Zyn léven is tégenstrydig aen zyne leering.* Cela répugne au bon sens. *Dat stryd tégen het goed oórdeel.*

Répulluler, *v. n. Weér uytspruyten, weér uytbotten;* — (fig.) *weér aphomen,* v. n. *weér vernieuwd worden,* v. pass.

Répulsif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Terugstootend, wéderdryvend.*

Répulsion, *s. f.* (natuer-k.) *Terugstooting, terugdryving.*

Repurger, *v. a.* (nous repurgeons, repurgeâmes) *Op nieuw zuyveren, een zuyverend geneésmiddel weér ingeéven.*

Réputation, *s. f. Agting, faem, agtbaerheyd,* s. f. *naem,* s. m. *aenzien,* s. n. Mauvaise réputation. *Kwaeden naem.* Perdre quelqu'un de réputation. *Imand zyne agting doen verliezen.* Être fort en réputation. *Zeer in agting zyn.*

Réputer, *v. a. Agten, tellen, schatten, rékenen, houden, aenzien.* Je l'ai toujours réputé homme sage. *Ik heb hem altyd voór eenen wyzen man aengezien.* Il est réputé pour homme de bien. *Hy word voór eenen deugdzaemen man geagt.*

NB. In de volgende woórden, aldus ,, geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

,, Requart, *s. m.* (recht) *Vierden penning van een vierde deel.*

,, Requérable, *adj.* (recht) *Eyschbaer, afeyschbaer.*

,, Requérant, ante, *adj.* (recht) *Verzoekend, vraegend.* — *subst. Verzoeker, vraeger, vertoomer, eyscher.*

Digitized by Google

,, Requérir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Acquérir*) *Vereyschen.* Cette affaire requiert votre présence. *Die zaek vereyscht uwe tégenwoórdigheyd — Vraegen, eyschen, verzoeken.* C'est lui qui m'en a requis. *Het is hy die het my verzogt heéft.* — (word alléen in *Infinitivo* gebruykt na de Verba *aller, envoyer, venir*) Aller *of* envoyer requérir quelqu'un. *Imand nog eens gaen haelen* of *laeten haelen.*

,, Requête, *s. f.* (gem.) *Verzoek*, s. n. *béde, smeeking*, s. f. A la requête d'un tel. *Op het verzoek van zoo eenen.* — *Verzoek-schrift, smeek-schrift, request*, s. n. Présenter requête. *Een verzoek-schrift indienen.* Lettres de requête civile. (recht) *Brieven tot vernietiging van een vonnis.*

,, Requêter, *v. a.* (jagt) *Weér zoeken, weér opzoeken.*

Requiem, *s. m.* (latynsch w.) Messe de requiem. *Misse van requiem, zielmisse.*

,, Requin, *s. m.* (visch) *Haey*, s. f.

,, Se requinquer, *v. r.* (gem.) *Zich te veél* of *te gemaecht opschikken.* Cette vieille se requinque. *Dat oud wyf schikt zich te veél op.*

,, Requint, *s. m.* (recht) *Vyfden penning van een vyfde deel.*

,, Réquiper, *v. a. Weér uytrusten, weér uytreeden.*

,, Requis, ise, *adj. Verzogt, vereyscht, noodig.* Il a l'âge requis. *Hy heéft den vereyschten* of *noodigen ouderdom.*

,, Requise, *s. f.* Cette chose sera de requise. *Deéze zaek zal gewild* of *gezogt worden.*

,, Réquisition, *s. f. Verzoek, aenzoek*, s. n. — *afvoordering, afeysching* (*van wégens de overheyd ten dienste van den staet*) *requisitie*, s. f. Mettre en réquisition. *Afvoorderen, afeyschen, in requisitie stellen.*

,, Réquisitionnaire, *s. m. Jongeling die opgeroepen en gedwongen word om het vaderland te verdédigen.*

,, Réquisitoire, *s. m.* (recht) *Verzoekschrift, schriftelyk verzoek*, s. n.

Resacrer, resaigner etc. (*zoek*) Ressacrer, ressaigner etc.

Rescif, *s. m.* (*zoek*) Récif.

Rescindant, *s. m.* (recht) *Verzoekschrift* (*om een vonnis te niet-te-doen*) s. n.

Rescinder, *v. a.* (recht) *Te niet doen, vernietigen.*

Rescision, *s. f.* (recht) *Vernietiging* (*van eene acte*).

Rescisoire, *s. m.* (recht) *Inzigt waerom men eenen vernietigings brief bekomen heéft*, s. n.

Rescription, *s. f. Betaelbrief*, s. m. *schriftelyk bevel* (*om eene somme aen den tooner te betaelen*) s. n.

Rescrit, *s. m. Pausselyk bevelschrift:* — *schriftelyk besluyt* (*der roomsche Keyzeren*) s. n.

Réseau, *s. m. Netteken, kleyn net;* — *maeswerk, breywerk met opene maezen*, s. n. — (ontleéd-k.) *saemenvlegting van bloed-vaten*, s. f.

Réséda, *s. m.* (plant) *Italiäensche rakette*, s. f.

Réservation, *s. f.* (kerkelyk recht) *Voórbehouding.*

Réserve, *s. f. Uytneéming, uytzondering.* Il y a beaucoup de réserves dans ce contrat. *Daer zyn veéle uytneémingen in dat verdrag.* Réserves coutumières. *Goederen de welke men volgens 's lands gebruyken by testament niet vermaeken kan.* A la reserve de. *Uytgenomen, uytgezonderd, behalven*, prep. Il a perdu tous ses biens, à la réserve d'une maison. *Hy heéft alle zyne goederen verloóren, uytgenomen een huys.* Sans réserve. *Zonder uytneéming, zonder uytzondering.* En réserve *Ter zyde, aen den eenen kant.* Mettre quelque chose en réserve. *Iets ter zyde leggen* of *bewaeren.* — *Omzigtigheyd, voórzigtigheyd.* Parler avec beaucoup de réserve. *Met veéle omzigtigheyd spreeken.* N'avoir point de réserve pour quelqu'un. *Zyn volle betrouwen op imand stellen.* Se tenir sur la réserve. *Op zyne hoede zyn, omzigtig zyn.* Réserve *of* corps de réserve. (oórlogs w.) *Afgezonderde krygs-benden* (*om gebruykt te worden als den nood het vereyscht*) s. f. plur.

Réservé, ée, *adj. Omzigtig, voórzigtig;* — *die zyne waere meening niet openbaert.* Cas réservé. *Uytgenome geval, geréserveérde zonde* (*die doór den Paus of Bisschop alleen kan vergeéven worden*). — *s. m. et f.* Faire le réservé. *Den geheymen speélen, niet veél zeggen.*

Réserver, *v. a. Bewaeren, spaeren, voór zich houden, aen zich houden, voórbehouden.* Réservez cela pour une autre fois. *Bewaert dat voór eenen anderen keer.* Il a vendu sa charge, mais il s'est réservé une pension. *Hy heéft zyn ampt verkogt, maer hy heéft*

Digitized by Google

een pensioen aen zich gehouden. Les Évêques s'en sont réservé l'absolution. *De Bisschoppen hebben de absolutie daer van aen zich behouden.* — *v. r. Wagten, uytstellen*, v. n. Je me réserve à en parler une autre fois *Ik wagt tot eenen anderen keer om daer van te spreeken.*

Réservoir, *s. m. Water-bak, régenbak*, s. m. *plaets daer men water, visch of andere dingen in bewaert*, s. f. — *aezer*, s. m. Reservoir de la bile. *Gal-blaes.*

Réseuil, *s. m.* (*zoek*) Réseau.

Résidant, ante, *adj. Woonagtig, woonende.*

Résidence, *s. f. Wooning, woonplaets*, s. f. *verblyf*, s. n. — *wooning* (*ter plaetse daer men zyn ampt heeft*). Les Évêques sont obligés à la résidence. *De Bisschoppen zyn verpligt te woonen in hunne bisdommen.* — (schey-k.) *Grond-sop, zinksel*, s. n.

Résident, *s. m. Résident, verblyfhouder* (*van eenen Vorst aen een vreemd hof*).

Résider, *v. n. Woonen, zyne woonplaets houden, zyn verblyf houden*; — (fig.) *berusten, bestaen, gelégen zyn.* Toute l'autorité réside en sa personne. *Alle het gezag berust in zynen persoon.* Voilà où réside la question. *Ziet daer waer in het vraegstuk gelégen is.*

Résidu, *s. m.* (koopmans w.) *Het overige, overschot*, s. n. Le résidu du compte. *Het overschot der rékening.* — (cyffer-k.) *Overschietend getal* (*in eene divisie*) — (schey-k.) *overschot* (*der stoffen na de bewerking*) s. n.

Résignant, *s. m. Afstaender, eenen die een ampt aen een ander afstaet.*

Résignataire, *s. m. Eenen aen wie een ampt afgestaen word.*

Résignation, *s. f. Afstand*, s. m. *overgaef*, s. f. Donner sa résignation. *Zynen afstand doen.* — *Onderwerping, overgeéving.* Grande résignation à la volonté de Dieu. *Groote onderwerping aen den wil van God.*

Résigné, ée, *adj. Overgegeéven, onderworpen.*

Résigner, *v. a. Afstand doen, overgeéven, afstaen.* Résigner un bénéfice. *Een kerkelyk ampt afstaen.* Résigner son ame à Dieu. *Zyne ziel aen God overgeéven* of *in Gods handen stellen.* Se résigner à la volonté de Dieu. *Zich onderwerpen aen den wil van God.*

Résiliation, *s. f.* (recht) *Vernietiging, verbreeking.*

Résilier, *v. a.* (word gecoujug. als *Lier*) (recht) *Vernietigen, te niet doen, verbreeken.*

Résilir, *v. n.* (recht) *Weygeren te voldoen.*

Résine, *s. f. Hars, harst.*

Résineux, euse, *adj. Harstagtig*; — (van boomen spr.) *harst voortbrengend.*

Résingle, résingue, *s. m.* (horlogemaekers w.) *Werktuyg om de blutsen uyt de hassen te kloppen*, s. n.

Résipiscence, *s. f. Bekeering, bétering zyns levens.* Venir à résipiscence. *Zich bekeeren, zyn léven béteren.*

Résistance, *s. f. Wéderstand, tégenstand*, s. m. *tégenweér, tégenstreéving, tégenstribbeling*, s. f. Vous trouverez bien de la résistance. *Gy zult veél tégenstand vinden.* — *Hardheyd, stérigheyd.* Résistance de la matière. *Hardheyd der stoffe.* Étoffe qui n'a pas de résistance. *Stoffe die niet sterk is, die geene sterkte* of *duerzaemheyd heeft.*

Résister, *v. n. Tégenstaen, wéderstaen, tégenhouden, tégenstand doen, tégenweér doen, tégenstand bieden, tégenstreéven, tégenstribbelen*; — *uytstaen, uythouden, verdraegen*, v. a. Résister à la douleur. *De smert uytstaen.*

Résolu, ue, *adj. Besloóten, vastgesteld*; — *vrymoedig, onbeschroomd, moedig*; — *vernietigd, verbroken.* Bail résolu. *Vernietigde huer-ceel.* — *Verdweénen.* Tumeur résolue. *Verdweéne gezwel.* — *s. m.* Il fait le résolu. *Hy speélt den onbeschroomden.*

Résoluble, *adj.* (schoól-w.) *Oplosselyk, dat beántwoórd kan worden, beslisbaer.*

Résolument, *adv. Onbeschroomdelyk, vrymoediglyk*; — *regt uyt, vlak uyt, rond uyt.*

Résolutif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Ontbindend, ontstoppend, verzagtend.* — *s. m. Ontbindend geneés-middel*, s. n.

Résolution, *s. f. Besluyt, opzet, voórneemen*, s. n. Généreuse résolution. *Edelmoedig besluyt.* — *Moed*, s. m. *kloekmoedigheyd*, s. f. Se défendre avec beaucoup de résolution. *Zich met veél kloekmoedigheyd verdédigen.* Il est homme de résolution *of* c'est un homme de résolution. *'T is eenen kloekmoedigen man.* — *Oplossing, beslissing, beántwoórding.* La résolution d'une question. *De oplossing van een vraegstuk.* La résolution d'une tumeur.

Digitized by Google

(geneés-k.) *Het verdwynen, het slinken van een gezwel.* La résolution des corps. (natuer-k.) *Het ontbinden der lichaemen.* La résolution d'un contrat, d'un bail. (recht) *Het vernietigen van een verdrag, van eene huer-ceel.*

Résolutoire, *adj.* (recht) *Vernietigend, verbreekend.*

Résolvant, ante, *adj. Oplossend, beslissend, beäntwoórdend.* — (geneés-k.) *Ontbindend, ontstoppend, verzagtend.* — *s. m. Ontstoppend geneésmiddel*, s. n.

Résonnance, *s. f. Klank, wéderklank, galm*, s. m. *wédergalming*, s. f.

Résonnant, ante, *adj. Klinkend, weérgalmend.* Cette église est bien résonnante. *Die kerk heéft eenen schoonen weérgalm.*

Résonnement, *s. m. Klank, wéderklank, galm*, s. m. *wédergalming*, s. f.

Résonner, *v. n. Klinken, galmen, klank geéven, wédergalmen.*

Résoudre, *v. a. irrég.* (Je résous, tu résous, il résout; nous résolvons, vous résolvez, ils résolvent. Je résolvois. Je résolus. Je résoudrai. Je résoudrois. Résous. Que je résolve. Que je résolusse. Résolvant; résolu, ue) *Oplossen, beslissen, beäntwoórden.* Il a résolu la question. *Hy heéft de vraag opgelost.* — (recht) *Vernietigen, te niet doen, verbreeken.* Il faut résoudre ce contrat. *Dat verdrag moet vernietigd worden.* — (geneés-k.) *Doen slinken, doen verdwynen, verdryven.* Les frictions résolvent les tumeurs. *Het vryven verdryft de gezwellen.* — *Doen besluyten, doen vaststellen, overréden.* J'ai résolu mon ami à faire ce voyage. *Ik heb mynen vriend doen besluyten tot die reys.* — *Besluyten, vaststellen, voórneémen.* On a résolu la paix. *Men heéft de vréde besloóten.* Il a résolu d'attendre. *Hy heéft vastgesteld van te wagten.* — (heéft in deéze beteekenis in Part. pass. *résous*, en dan is het zonder *féminin*) *Brengen tot iets, in iets veranderen.* Le feu résout le bois en cendre et en fumée. *Het vuer brengt het hout tot assche en tot rook.*

Se résoudre, *v. r. irrég.* (*Part. pass.* résolu, ue) *Vaststellen, besluyten, voórneémen.* v. a. A quoi vous résolvez-vous? *Waer besluyt gy toe? wat besluyt neémt gy?* — (geneés-k.) *Slinken, verdwynen*, v. n. Cette tumeur se résoudra bientôt. *Dat gezwel zal haest verdwynen.* — (heéft in deéze beteekenis in Part. pass. *Résous*, en dan is het zonder *féminin*) *Ergens toe gebragt wórden, ergens in veranderen* of *veranderd worden, zich ontbinden.* Se résoudre en cendre, en vapeurs. *Tot assche, tot dampen gebragt worden.*

Résous, *adj. m. Veranderd, gebragt.* Brouillard résous en pluie. *Mist die in régen veranderd is.*

Respect, *s. m. Ontzag*, s. n. *agting, eerbiedigheyd, eerbewyzing*, s. f. Perdre le respect. *Het ontzag verliezen.* Rendre ses respects à quelqu'un. *Aen imand zyne eerbiedigheyd bewyzen, imand groeten.* Tenir l'ennemi en respect. *Den vyand tégenhouden* of *in ontzag houden.* Respect humain. *Menschelyk opzigt.* Sauf respect, sauf le respect, sauf votre respect. *Met uw welneémen, behoudens uwe agting.* — (oud) Cette proposition est vraie et fausse sous divers respects. *Die voórstelling is waer en valsch, volgens dat men ze inziet.*

Au respect, *prép.* (reg. *gén*) (oud) *Ten opzigte, in tégenstelling, in aenzien.*

Respectable, *adj. Ontzaglyk, eerwaérdig, aenzienlyk.* Très-respectable. *Hoog-agtbaer.*

Respecter, *v. a. Ontzien, eeren, hoogagting* of *eerbiedigheyd toedraegen, eerbiedigen*; — (fig.) *spaeren.* Le temps a respecté ce monument. *Den tyd heéft dat gedenkstuk gespaerd.* — *v. r. Zich zelve onberispelyk draegen, zyne eer* of *agting staende houden.* Ce magistrat ne se respecte pas assez. *Dien magistraets persoon houd zyne agting niet genoeg staende.*

Respectif, ive, *adj. Onderling, wéderzydsch, wéderhoorig.*

Respectivement, *adv. Wéderzyds, van beyde zyden.*

Respectueusement, *adv. Eerbiedigly k, met eerbied, op eene eerbiedige wyze.*

Respectueux, euse, *adj. Eerbiedig.*

Respirable, *adj. Inadembaer, dat men inademen kan.*

Respiration, *s. f. Aessemhaeling, ademhaeling, ademing, inademing.*

Respirer, *v. a. Scheppen, inademen.* L'air que nous respirons. *De locht die wy scheppen.* — (fig.) *Betoonen, bewyzen, inboezemen.* Tout respire ici la joie. *Alles boezemt hier de vreugd in.* — *v. a et n.* (fig.) *Ergens vol van zyn, ergens op uyt zyn, ergens naer haeken* of *tragten.* Il ne respire que la

Digitized by Google

vengeance. *Hy is vol vraekzugt, hy peyst niet als op vraekzugt.* Elle respiroit après le retour de son fils. *Zy haekte naer de wederkomst van haeren zoón.*

Respirer, *v. a. Aessem haelen, aessem scheppen, aessemen, ademen.* Je ne saurois presque respirer. *Ik han byna geenen aessem meer scheppen.* — *Leéven.* Tout ce qui respire. *Al dat leéft.* — (fig.) *Rusten, aessem scheppen.*

Resplendir, *v. n.* (in verhéven stiel) *Blinken, glinsteren, flikkeren, afstraelen.*

Resplendissant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend, flikkerend.*

Resplendissement, *s. m. Flikkering,* s. f *glans,* s m.

Responsabilité, *s. f. Verantwoórdelykheyd, aenspreékelykheyd.*

Responsable, *adj. Aenspreékelyk, verantwoórdelyk.*

Responsif, ive, *adj.* (recht) *Antwoórdend, dat eene antwoórd behelst.* Lettre responsive. *Antwoórd-brief.*

Responsion, *s. f. Penningen (die eenen ridder aen zyn orden moet uytkeeren van zyne kommandery)* s. m. plur.

Ressac, *s m.* (schippers w.) *Branding barning,* s. f. *het slaen der zeebaeren (tégen het land)* s. n.

Ressacrer, *v. a. Herwyden, op nieuw wyden.*

Ressaigner, *v. a. Herlaeten, nog eens bloed laeten.*

Ressaisir, *v. a.* se ressaisir, *v. r. Herneémen, weér in bezit neémen,* v. a

Ressaluer, *v. a. Hergroeten, verscheyde mael groeten.*

Ressarcelé, ée, *adj.* (wapen-k.) Croix ressarcelée. *Kruys dat een ander kruys van een ander koleur in zich besluyt.*

Ressasser, *v. a. Overziften, herbuylen.* Ressasser un discours, une affaire. (fig.) *Eene rédevoering, eene zaek overziften* of *beknibbelen.*

Ressaut, *s. m.* (bouw-k.) *Oversteéking, voóruytsteéking,* s. f. *sprong,* s. m.

Ressauter, *v. n. Herspringen, verscheyde mael springen* — *v. a. Weér overspringen.*

Ressécher, *v. a. Herdroogen, op nieuw droogen.*

Resseller, *v. a. Herzadelen, den zadel weér aendoen.*

Ressemblance, *s. f. Gelykenis, gelykheyd, overeenkoómst,* s. f. *évenbeéld,* s. n.

Ressemblant, ante, *adj. Gelykend.*

Ressembler, *v. n. Gelyk zyn gelyken, overeenkoómen.* — *v. r. Malkander gelyken.* Ce peintre se ressemble. *Dien schilder werkt altyd in den zelven smaek, heéft geene verscheydenheyd genoeg in zyne werken.*

Ressemeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Verzoólen.*

Ressemer, *v. a. Herzaeyén.*

Ressenti, ie, *adj.* (schilder-k. en beéldhouw-k.) Muscles bien ressentis. *Kragtiglyk uytgedrukte spieren.*

Ressentiment, *s. m. Gevoelen,* s. n. *smert, nawee (van eenige ziekte)* — (fig.) *gevoeligheyd,* s. f. *misnoegen (over een aengedaen ongelyk)* s. n. — (oud) *erkentenis, dankbaerheyd,* s. f.

Ressentir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Sentir*) *Gevoelen, gevoelig zyn, gevoelen toonen.* — *v. r. Gevoelen, gewaer worden, bezueren,* v. a. Il se ressentira long-temps de cette maladie. *Hy zal deéze ziekte lang gevoelen* of *bekweélen.* Il m'a fait un mauvais tour, mais il s'en ressentira. *Hy heéft my eenen slegten streék gespeéld, maer hy zal het bezueren.* Se ressentir d'une injure. *Gevoelig zyn* of *zich gevoelig toonen over een ongelyk.* Il se ressent de la mauvaise éducation qu'il a reçue. *Zyn slegt gedrag is het gevolg van zyne slegte opvoeding.*

Ressépage, *s. m. (zoek)* Recépage.

Ressépér, *v a (zoek)* Recéper.

Resserrement, *s. m. Toesluyting, inkrimping, stopping.* s. f. Resserrement des pores. *Toesluyting der zweet-gatjes.* Resserrement de cœur. *Benauwdheyd van herte.* Resserrement d'argent. *Opsluyting van geld (als men uyt vrees van het te verlieszen, zyn geld niet derft uytzetten).*

Resserrer, *v. a. Opsluyten, wegsluyten.* Resserrez ces papiers. *Sluyt die papieren op.* — *Vaster binden, vaster toebinden, vernauwen.* Resserrez un cordon. *Eene koorde vaster binden.* Resserrer les liens de l'amitié. *De banden der vriendschap vernauwen.* Resserrer un discours. *Eene rédevoering inkorten* of *verkorten.* Le froid resserre les pores. *De koude stopt de zweetgatjes.* Resserrer un prisonnier. *Eenen gevangen nauwer opsluyten.* Resserrer une forteresse. *Eene vesting vernauwen* of *nauw insluyten.* — *v. a. et n. Stoppen, den afgang beletten, hardlyvig maeken.*

Digitized by Google

Se resserrer, *v. r. Zich toesluyten*, v. r. *inkrimpen, enger worden, nauwer worden*; — (gem.) *zuyniger leéven*, v. n. *zyn verteér verminderen*. Le temps se resserre. *De koude vermeerdert, het weér word strenger.*

Ressif, *s. m.* (schippers w.) *Rotsen, klippen (onder het water)* s f. plur.

Ressor, *s. m. Veér, springveér, drxfveér*, s. f. Ressort d'une montre. *Veér van een zak-uerwerk* — (natuerk.) *Veérkragt*, s. f. Faire ressort. *Doór de veérkragt zynen natuerlyken stand herneémen.* Donner du ressort à l'estomac. *De maeg versterken.* Donner du ressort à l'esprit. *Den geest lévendiger* of *vueriger maeken.* Il y a du ressort dans ce caractère. *Hy is van eenen vuerigen aerd.* Il n'agit que par ressort. *Hy doet niets als doór een anders raed* of *opwekking.* — (fig.) *Middel, weg*, s m. Faire jouer tous ses ressorts. *Alle middelen gebruyken.* Agir par des ressorts cachés. *Verborge wégen gebruyken, verborge middelen in het werk stellen.* — *Gebied, rechtsgebied*, s. n. Tous les villages du ressort d'Anvers. *Alle de dorpen onder het gebied van Antwerpen.* Cela n'est pas de mon ressort. *Dat gaet my niet aen, dat raekt my niet.* Cela est du ressort de la théologie. *Dat raekt de godsgeleerdheyd.* Juger en dernier ressort. *Het hoogste vonnis stryken, onherroepelyk vonnissen.*

Ressortir, *v. n. irrég.* (word geconjugeérd als *Sortir*) *Weér uytgaen.* — (word régelmaetiglyk geconjugeérd als *Punir*) *Onderhoorig zyn, onderhooren, onder een rechts-gebied behooren.*

Ressortissant, ante, *adj. Onderhoorig (aen eenig rechts-gebied)*

Ressouder, *v. a. Weér soudeéren, hersoudeéren.*

Ressource, *s f. Reddings-middel, hulp-middel, middel (om zich te redden)* s m. *hoóp van ophomst*, s. f. Il trouve toujours quelque ressource. *Hy vind altyd eenigen middel uyt om zich te redden.* Je suis sans ressource. *Ik ben zonder hoóp van ophomst.* C'est un homme de ressource. *Het is eenen man die in zyn vernuft altyd reddingsmiddelen by de hand heéft.* Ce cheval a de la ressource. *Dat peérd blyft moedig na veél arbeyd.* Faire ressource. (gem.) *Zyne zaeken herstellen.*

Ressouvenir, *s. m. Gedagtenis, erinnering*, s. f. *geheugen*, s. n.

Se ressouvenir, *v. r. et impers. irrég.* (word geconjug. als *Venir*) *Gedagtig zyn, indagtig zyn, heugen, geheugen, erinneren, denken op iets, gedenken.* Il m'en ressouvient. *Het geheugt my.*

Ressuage, *s. m.* (metael-k.) *Scheyding van het zilver uyt het koper (doór middel van het lood)* s. f. Fourneau de ressuage. *Smelt-oven om het zilver van het koper te scheyden.* — *Het uytzweeten, het nat uytslaen*, s. n.

Ressuer, *v. a.* (metael-k.) *Het zilver van het koper scheyden.* — *v. n. Uytzweeten, nat uytslaen.*

Ressui, *s. m.* (jagt) *Plaets waer het wild zich droogt (na den régen of dauw)* s f.

Ressusciter, *v. a. Verwekken.* Ressusciter les morts. *De dooden verwekken.* Ce remède a ressuscité ce malade. *Dat geneésmiddel heéft dien zieken van de dood bevryd.* Cette bonne nouvelle l'a ressuscité. *Die goede tyding heéft hem uyt zyne droefgeestigheyd getrokken.* — (fig.) *Doen herleeven, weér voór den dag brengen.* Ressusciter un vieux procès. *Een oud geding weér voór den dag brengen.* — *v. n. Verryzen, opstaen van de dood.* Tous les hommes ressusciteront au jour du jugement. *In den dag des oórdeels zullen alle menschen verryzen.*

Ressuyer, *v. a.* (word geconj. als *Appuyer*) *Weér afdroogen*; — *weér opdroogen.*

Restant, *s. m. Het overige, het overschot*, s. n.

Restant, ante, *adj. Overblyvend, overschietend*

Restaur, *s. m.* (zee-koophandel) *Verhael tot vergoeding van schade*, s. n.

Restaurant, *s. m. Hertsterking, versterking*, s f. — *sterk vleesch-nat, hert-sterkend middel*, s. n. — *tafelhouding, tafel*, s. f.

Restaurant, ante, *adj. Versterkend, hertsterkend.*

Restaurateur, *s. m. Hersteller, wéderopregter*; — *tafelhouder, weérd (by wie men alle ueren van den dag eéten bereyd vind).*

Restauration, *s. f. Herstelling, wéderopregting*; — *gaer-keuken.*

Restaurer, *v. a. Herstellen, wéder opregten.*

Reste, *s. m. Overschot, het overige, overblyfsel*, s n. Il a encore un reste de pudeur. *Hy heéft nog eenige schaemte.* Être en reste. (gem.) *Ten agteren blyven (in betaeling) nog schuldig zyn.*

Digitized by Google

Jouer de son reste. *Er alles aen waegen.* De reste. *Over, te veel.* Il a de l'argent de reste. *Hy heeft geld over.* Au reste, du reste. *Voords, voorders, voór het overige.*

Rester, *v. n.* (word met *être* geconjugeerd) *Overblyven, overig zyn, overschieten.* Que me reste-t-il? *Wat blyft my over?* — *Blyven.* La compagnie s'en alla, et je restai. *Het gezelschap ging heenen, en ik bleef.* Il n'en restera pas là. *Het zal daer niet by blyven.* Rester sur la place. *Op de plaets blyven, gedood worden.* La terre nous reste au sud. (schippers w.) *Het land ligt zuydwaerts van ons.*

Restituable, *adj.* (recht) *Herstelbaer, vergoedbaer.*

Restitué, ée, *adj.* *Wédergegeéven;* — *hersteld.*

Restituer, *v. a. et n.* *Wéder geéven; teruggeéven (het geéne men genomen heeft).* — *v. a.* *Herstellen.* Restituer un endroit d'un auteur. *Eene plaets van eenen schryver ophelderen* of *herstellen.*

Restituteur, *s. m.* *Hersteller, ophelderaer (van schriften)* — *vernieuwer (van oude gevoelens).*

Restitution, *s. f.* *Wédergeéving, weérgaef (van genome goed)* — *herstelling;* — *opheldering (van eenig schrift).*

Restor, *s. m.* (recht) *Schade-verhael,* s. n.

Restorne, *s. m.* restorner, *v. a.* (*zoek*) Contre-position, contre-poser.

Restreindre, *v. a.* *irrég.* (word geconjugeerd als *Teindre*) (weynig in gebruyk) *Stoppen, hardlyvig maeken;* — (fig.) *bepaelen, uytzonderen.* Je me suis restreint à cela. *Ik heb my daer aen bepaeld.*

Restrictif, ive, *adj.* *Bepaelend, uytzonderend.*

Restriction, *s. f.* *Bepaeling, uytzondering.* Restriction mentale. *Voórbehouding in gedagten (waer doór men zich anders uytdrukt als men peyst).*

Restrictif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Stoppend, hardlyvig-maekend.* — *s. m.* *Stoppend geneesmiddel,* s. n.

Résultant, ante, *adj.* *Uytvolgend.*

Résultat, *s. m.* *Besluyt, gevolg,* s. n.

Résulter, *v. n.* (word met *avoir* of *être* geconjugeerd, en word niet gebruykt als in *infinit.* en in den derden persoon *sing.* van alle tyden) *Volgen, uytvolgen, ontstaen, spruyten, uytspruyten.*

Résumé, *s. m.* *Korten inhoud,* s. m. *herhaeling in het kort,* s. f.

Résumer, *v. a.* se résumer, *v. r.* *In het kort herhaelen* of *herhaelen.*

Résumpte, *s. f.* (spreek uyt *rézumpt*) *Twist-réde (op de hooge-school en tot den graed van leeraer in de godgeleerdheyd verhéven te worden).*

Résumption, *s. f.* (spreek uyt *rézompcion*) (*zoek*) Résumé.

Résure, *s. f.* (visch-vangst) *Lokaes van zoute visch-kuyt (om sardyn enz. te vangen)* s. n.

Résurrection, *s. f.* *Verryzenis, opstanding (van de dood).*

Retable, *s. m.* (bouw-k.) *Lyst,* s. f. *cierraed (rondom eene autaerschildery)* s. n.

Rétablir, *v. a.* *Herstellen, in zynen voórigen staet brengen.* — *v. r.* *Hersteld worden,* v. pass. *weér ophomen, tot zynen voórigen staet komen;* ook *weér gezond worden,* v. n.

Rétablissement, *s. m.* *Herstelling,* s. f.

Retaille, *s. f.* *Afsnydsel, afgesneden stuk,* s. n. *snipper,* s. m.

Retaillement, *s. m.* *Hersnyding,* s. f.

Retailler, *v. a.* *Hersnyden.*

Retaper, *v. a.* Retaper un chapeau. *Eenen hoed oplitten.* Retaper les cheveux *Het hair weér ophemmen.*

Retard, *s. m.* *Veragtering,* s. f. *het ten agteren blyven,* s. n. Mon débiteur est en retard *Mynen schuldenaer is ten agteren in betaeling.* Le retard d'une pendule. *Het ten agteren blyven van een uerwerk.*

Retardation, *s. f.* (recht) *Uytstelling, verlenging, opschorsing;* — (natuer-k.) *vertraeging.*

Retardatrice, *adj. f.* (natuer-k.) Force retardatrice. *Vertraegende kragt.*

Retardement, *s. m.* *Veragtering, verspaeding, vertraeging, verlooring,* s. f. *uytstel,* s. m.

Retarder, *v. a.* *Uytstellen, vertraegen, verspaeden, veragteren.* Retarder son départ. *Zyn vertrek uytstellen.* Retarder un courier. *Eenen post-bode ophouden.* — *v. n.* *Vertraegen, te langzaem gaen, agter blyven, agter zyn, laeter ophomen, laeter opgaen.* L'horloge retarde. *De klok is agter.* La marée retarde. *Het gety komt laeter op.*

Retâter, *v. a.* *Weér bevoelen, weér betasten;* — *beproeven, weér proeven.*

Retaxer, *v. a.* *Herschatten, weér schatten.*

Reteindre, *v. a.* *irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Herverven.*

Digitized by Google

Réteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Weér uytdooven, weér uytblusschen.*

Retendre, *v. a. Weér opspannen, weér uytspannen.*

Rétendre, *v. a. Weér uytleggen, weér uythangen, weér uytspreyden.*

Retenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Houden, inhouden, behouden, terughouden, tégenhouden, agterhouden, afhouden, onthouden.* Retenir les gages d'un ouvrier. *Den loon van eenen werkman agterhouden.* Il a vendu son bien, hormis une terre qu'il a retenue. *Hy heéft zyne goederen verkogt, uytgenomen een land-goed dat hy gehouden heeft.* — *Ophouden, doen blyven.* On m'a retenu trop long-temps dans cet endroit. *Men heéft my te lang opgehouden in die plaets.* Retenir son urine. *Zyn water ophouden.* Retenir prisonnier *of* en prison. *Vasthouden, gevangen houden.* — *Onthouden, gedenken.* Retenir sa leçon. *Zyne les onthouden.* — *Bespreéken, hueren, inhueren.* Retenir une loge à la comédie. *Eene logie in den schouwburg bespreéken.* — *Wéderhouden, bedwingen, betougelen.* La vue de ce magistrat retient les séditieux. *Het gezigt van dien magistraets persoon wederhoud de oproerigen.* — (cyffer-k.) *Houden.* Je pose sept, et je retiens deux. *Ik zet zéven, en ik houd twee.* — (oud) *Weér krygen, weer bekomen, weér hebben.* — *v. n.* (van merriën, koeyën enz. spr.) *Ontfangen, houden, met veulen geraeken.* — *v. r. Zich tégenhouden, zich vasthouden*; ook *zich wéderhouden, zich bedwingen.* Je me retiens pour parler après lui. *Ik zal spreéken als hy ophoud.*

Retenter, *v. n. Herwaegen, nog eens beproeven.*

Rétentif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Ophoudend, terughoudend, saementrekkend.*

Rétention, *s. f.* (recht) *Inhouding, behouding, een zich houding, agterhouding.* Rétention d'urine *of alleenlyk* rétention. *Opstopping* of *verstroptheyd die belet te pissen.*

Rétentionnaire, *s. m. et f.* (recht) *Houder: houdster (van een anders goed).*

Retentir, *v. n. Klinken, galmen, galm geéven, weérgalmen.*

Retentissant, ante, *adj. Klinkend, galmend, weérgalmend.*

Retentissement, *s. m. Klank, galm, weérgalm*, s. m. *gedreyt, gedommel*, s. n.

Retenu, ue, *adj. Gehouden*; — *wys, omzigtig, voórzigtig, gemaetigd, bezadigd.* Il faut être plus retenu sur ces matières-là. *In zulke stoffen moet men voórzigtiger zyn.*

Retenue, *s. f. Omzigtigheyd, voórzigtigheyd, gemaetigdheyd, bezadigdheyd, wéderhouding*; — *afhouding.* Droit de retenue. *Recht van kalengiering* of *van vernadering.*

Rétépore, *s. f.* (natuer-k.) *Soórt van korael-gewas.*

Rétiaires, *s. m. plur.* (oudh.) *Netschermers, schermers die met een net vogten (het welk zy hunne tégenparty over het hoofd wierpen).*

Réticence, *s. f. Verzwyging.*

Réticulaire, *adj. Netvormig, als een net.*

Réticulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Netswyze geribd*; — (bouw-k.) *netvormig.*

Rétif, ive, *adj. Steég, onwillig, koppig, hardnekkig, halssterrig.*

Rétiforme, *adj.* (ontleéd-k.) *Netvormig, als een net.*

Rétine, *s. f.* (oogmeesters w.) *Netvlies (der oog)* s. n.

Retirade, *s. f.* (vestingbouw-k.) *Wyk-schans, verschansing daer de belégerden zich in verschuylen (als zy eenen post moeten verlaeten).*

Retiration, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Weérdruk (van een blad)* s m.

Retiré, ée, *adj. Eenzaem, afgelégen, stil.* Lieux retirés. *Eenzaeme plaetsen.* Vie retirée. *Stil léven.*

Retirement des nerfs, *s. m. Krimping* of *saementrekking der zénuwen*, s f.

Retirer, *v. a. Trekken, uyttrekken, terugtrekken.* Retirer un sean du puits. *Eenen eemer uyt den put trekken.* Retirer son bras. *Zynen arm terugtrekken.* Retirer quelqu'un du danger. *Imand uyt het gevaer trekken* of *redden.* Retirer quelqu'un du vice. *Imand uyt de ondeugd* of *van de ondeugd trekken.* Retirer son épingle du jeu. (fig.) *Zich ergens van afmaeken, zich uyttrekken daer men in gewikkeld was.* — *Wegneémen, weghaelen, weérom neémen, wéderom haelen.* Retirer un écolier du collége. *Eenen schoólier uyt een collégie wegneémen.* — *Trekken, genieten.* Il retire beaucoup de cette charge. *Hy trekt veel van dat ampt.* — *Ontfangen, herbergen.* Il m'a retiré dans ma disgrâce. *Hy heéft my in myn*

Digitized by Google

ongeluk geherbergd. — *Hertrekken*, *op nieuw trekken.* Cette loterie a été mal tirée, il faut la retirer. *Die lotery is bealyk getrokken geweest, zy moet hertrekken worden.* — *Onttrekken*, *afneemen*, *ontneemen.* Dieu retire ses grâces aux pécheurs endurcis. *God onttrekt zyne gunsten aen de verharde zondaers.* Retirer son haleine. *Zynen adem inhaelen.* Retirer des hardes qui étoient en gage. *Kleederen lossen die verpand waeren.* Retirer sa parole. *Zyn woord intrekken, zyn woord niet houden.* Il fit retirer tous les spectateurs. *Hy deede alle de aenschouwers uytgaen.* Retirer de la gloire. *Roem behaelen.* — *Nog eens schieten*, *weer vueren*, *weer losbranden.* — (recht) (*zoek*) Rétraire.

Se retirer, *v. r.* *Vertrekken*, *terugtrekken*, *terugdeynzen*, *aftrekken*, v. n. Les ennemis se retirent. *De vyanden trekken terug.* La rivière se retire. *Het water der rivier loopt van het overstroomd land af.* — *Weggaen*; — *naer huys gaen*, v. n. — *verlaeten*, v. a. Se retirer du service, du désordre, du jeu etc. *Den dienst, het wanorder, het spel enz. verlaeten.* Se retirer de la cour. *Het hof verlaeten.* Il se retire sur sa perte, sur son gain. *Hy scheyd uyt het spel als hy verliest, als hy wint.* Se retirer à la campagne, dans ses terres. *Naer buyten, op zyn land-goed gaen woonen.* Se retirer du monde. *Zich van de wereld afzonderen.* — *Zich begeeven*, *zich ophouden.* Les voleurs se retirent dans les bois. *De dieven houden zich op in de bosschen.* Se retirer par-devers un juge. *Zich tot den rechter begeeven om recht te eyschen.* — *Krimpen*, *inkrimpen*, v n. Le parchemin se retire au feu. *Het parkement krimpt by het vuer.*

Retoiser, *v. a.* *Hermeeten (met de roede).*

Retombée, *s. f.* (bouw-k.) *Het onderste* of *beginsel der kromte (van eenen boog)* s. n.

Retomber, *v. n.* (word met *Être* geconjug.) *Hervallen*, *weder vallen*, *weer instorten*; — *vallen.* La balle est retombée et cet endroit. *Den bal is op die plaets gevallen.* Le blâme retombera sur lui. *De opspraek* of *de schande zal op hem vallen.* Les vapeurs retombent souvent en pluie. *De dampen veranderen dikwils in regen.*

Retondre, *v. a.* *Weer scheeren*, *op nieuw scheeren.*

Retordement, *s. m.* *Twyning*, *tweerning*, s. n.

Retordeur, *s. m.* *Twyner*, *garentwyner.*

Retordoir, *s. m.* *Twyn-molen*, *tweern-molen.*

Retordre, *v. a.* *Twynen*, *tweernen.* Tordre et retordre du linge mouillé. *Nat lynwaet uytwringen en heruytwringen.* Donner bien du fil à tordre à quelqu'un. (spreek-w.) *Imand veel spel leveren.*

Retordu, ue, *adj.* *Getwynd*, *getweernd.*

Rétorquer, *v. a.* Rétorquer un argument contre quelqu'un. *Imands beweyrede tegen hem zelve omkeeren.*

Retors, orse, *adj.* *Getwynd*, *getweernd.* — *adj. et subst.* (fig.) *Loos*, *slim*, *doorsleepen*, *fyn*, *listig.*

Rétorsion, *s. f.* (rede-k.) *Omkeering (der beweys-rede van zynen tegenstreever tegen hem zelve).*

Retorsoir, *s. m.* (zeel-draeyers w.) *Wuyt*, *twyn wiel*, s. n.

Retorte, *s. f.* (schey-k.) *Kromhals*, *krommen glazen hoff*, s. m. *flesch met eenen krommen hals*, s. f.

Retouche, *s. f.* (schilder-k.) *Herschilderde plaets (in eene schildery)* s. f. — *het diepen (van eene kopere plaet)* s. n.

Retoucher, *v. a.* *Verbeteren*, *beschaeven*, *overzien*, *overloopen.* Retoucher une planche. *Eene kopere plaet diepen.*

Retouper, *v. a.* (pot-bakkers w.) *Hermaeken*, *herstellen.*

Retour, *s. m.* *Wederkomst*, *wederkeering*, *terugkomst*, *terugreys*, s. f. A mon retour. *Op myne wederkomst.* Être de retour. *Weergekomen zyn.* Droit de retour. (recht) *Terugvalrecht.* Le retour d'une ame à Dieu. *De wederkeering* of *bekeering van eene ziel tot God.* Être sur son retour. *Op zyne wederkomst staen*, *gereed staen om terug-te-keeren.* Être sur le retour *of* sur son retour. *Oud worden*, *beginnen te vervallen.* Sans retour. *Voor altyd*, *voor eeuwig.* Retour de chasse. *Maeltyd na de jagt.* La fortune a ses retours. *De fortuen heeft haere wisselvalligheden*, *het geluk is veranderlyk* of *ongestadig.* Faire un retour sur soi-même. *Zyn gedrag rypelyk overweegen.* Il a de fâcheux retours. *Hy heeft wonderlyke grillen.* Il n'y a point de retour avec lui. *Hy vergeeft niet*, *hy is vraekzugtig.* — *Draey*, *omweg*,

Digitized by Google

s. m. *kromte*, *bogt*, s. f. Les tours et les retours d'une rivière. *De kromten van eene rivier.* — *Toegift (op iets dat men verruylt)* — (fig.) *dankbaerheyd*, *erkentenis*, *wederliefde*, *tegengift*, s f.

Retourne, *s. f. Troef-kaert*, *kaert die troef is gekeerd.*

Retourner, *v. n.* (word met *être* geconjugeerd) *Wederkeeren*, *terugkeeren*, *wederkomen*, v. n. *zich weer begeeven*, v. r. Retourner à l'armée. *Weer naer het leger keeren.* Retourner en arrière. (fig.) *Van zyne onderneeming afzien.* S'en retourner, *v. r. Heenen gaen*, *wederkeeren*, v n.

Retourner, *v. a. Keeren*, *omkeeren*, *omdraeyen.* Retourner un habit. *Een kleed omkeeren.* Retourner la terre. *De aerde omspitten.* — (in het kaertspel) *Eene kaert omkeeren* of *troef maeken.*

Retracer, *v. a. Hertrekken*, *overtrekken.* Cela n'est pas bien tracé, il faut le retracer. *Dat is niet wel getrokken*, *gy moet het nog eens overtrekken.* — (fig.) *Vernieuwen*, *voór oogen stellen*, *in het geheugen brengen.* Retracer l'histoire de ses malheurs. *Zyne rampen omstandiglyk voór oogen stellen*

Rétractation, *s. f. Herroeping*, *wederroeping.*

Rétracter, *v. a Wederroepen*, *herroepen.* — *v. r. Zyn woórd herroepen* of *intrekken.*

Rétraction, *s. f.* (geneés-k.) *Krimping*, *inkrimping.*

Retraindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Contraindre*) (zilver-smids w.) *Hol slaen* (*op het aembeeld*).

Retraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) (recht) *Vernaderen*, *benaesten*, *kalangieren*, *aen zich neemen* (*doór recht van vernadering*).

Retrait, *s. m. Kakhuys*, *huysken*, s. n. — (recht) *vernadering*, *benadering*, *kalangiering* (*van eene verkogte* of *verremde erf*) s. f.

Retrait, aite, *adj.* Blé retrait. *Graen dat niet gerold* of *niet vol is.*

Retraite, *s. f. Aftogt*, s m. *afwyking*, *terugwyking*, s. f. Sonner *of* battre la retraite. *Den aftogt blaezen* of *slaen*; ook *den taptoe luyden* of *slaen.* Faire retraite. *Terugwyken.* Battre en retraite, se battre en retraite (*zoek onder*) Battre. — *Afzondering*, *eenzaemheyd*, s f. *stil leven*, s n. Aimer la retraite. *De eenzaemheyd beminnen.* — *huys*, *eenzaeme wooning*; — *schuylplaets*, s. f. *schuylhoek*, s. m. Donner retraite à quelqu'un. *Imand eene schuylplaets geeven.* — *Inkrimping* (*die eene natte zoek in het droogen krygt*) — (bouw-k.) *verdanning* (*van eenen muer opwaerts*) — *afscheyds belooning* (*die men geeft aen eenen krygsman* of *dienstbode*) s. f. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Demp-gordings.*

Retranché, ée, *adj.* Camp retranché. *Verschanst leger-veld.* Fête retranchée. *Afgezetten heyligen-dag.*

Retranchement, *s. m. Vermindering*, s f. Retranchement de son train *Vermindering van zynen staet* — *Afschaffing*, s. f. Retranchement des abus. *Afschaffing der misbruyken.* Retranchement des fêtes. *Afzetting der heyligdagen.* — *Kleyn vertrek* (*in eene kamer*) s. n. — *verschansing*, *beschansing*, *omschansing*, s f. Forcer les ennemis dans leurs retranchemens. *De vyanden in hunne verschansingen overweldigen.*

Retrancher, *v. a. Afsnyden*, *onneémen*, *afneémen*, *verhorten*, *afkorten*, *wegneémen.* Retrancher quelques branches d'un arbre. *Eenige takken van eenen boom afsnyden* Retrancher de la communion des fidèles. *Afsnyden van de gemeenschap der gelooviger* of *in den herhelyken ban slaen.* — *Verminderen.* On lui a retranché de ses gages *Men heeft zynen jaerloon verminderd.* — *Afschaffen.* Retrancher les abus. *De misbruyken afschaffen.* Retrancher des fêtes. *Heylig-dagen afzetten.* Les médecins lui ont retranché le vin. *De geneésmeesters hebben hem den wyn verboóden.* — *Verschansen*, *beschansen*, *beholwerken.* Nos gens se retranchèrent à la vue de l'ennemi. *Ons volk verschanste zich in het gezigt der vyanden.*

Se retrancher, *v. r. Zich bevaelen.* Il voyoit autrefois beaucoup de monde, il s'est retranché à deux ou trois amis. *Hy had voórtyds veel bezoek*, *maer hy heeft zich nu tot twee of dry vrienden bepaeld.* — *Zuyniger leeven*, v. n. *zyn verteer verminderen.*

Retravailler, *v. a. Op nieuw werken*, *op nieuw bewerken.*

Retrayant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Die het recht van vernadering* of *kalangiering heeft*

Rétréci, ie, *adj. Vernépen*, *kleyn*, *gering.* Esprit rétréci. *Vernépen geest*, *kleyn verstand.*

Digitized by Google

Rétrécir, *v. a. Inleggen, nauwer* of *enger* of *smaller maeken, versmallen, doen krimpen.* — *v. n. et r. Nauwer* of *enger* of *smaller worden, krimpen, inkrimpen, indroogen*, v. n.

Rétrécissement, *s. m. Verenging, vernauwing, versmalling, krimping, inkrimping*, s. f. Rétrécissement de l'esprit, des idées. *Vernépenheyd* of *geringheyd van den geest, der denkwyzen.*

Retreindre, *v. a.* (konst-w.) *Dryven, hol en bol slaen.*

Retreinte, *s. f.* (konst-w.) *Het dryven, het hol en bol slaen*, s. n.

Retremper, *v. a. Weer nat maeken*; — (van staal spr.) *hertemperen, weer hard maeken.*

Retresser, *v. a. Hertrensen.*

Rétribution, *s. f. Vergelding, belooning*, s. f. *loon*; — *eer-loon (die de geestelyken genieten voór het verrigten hunner bedieningen)* s. m.

Rétriller, *v. a. Weer roskammen.*

Rétroactif, ive, *adj.* Effet rétroactif. *Terugwerkend uytwerksel.*

Rétroaction, *s. f Terugwerking, werking op het voórlédene.*

Rétrocéder, *v. a.* (recht) *Wéderom afstaen, weer afstand doen.*

Rétrocession, *s. f.* (recht) *Wéderafstand*, s. m. *teruggaef*, s. f.

Rétrogradation, *s. f. Teruggang*, s. m. *terugwyking*, s f.

Rétrograde, *adj. Teruggaende, agterwaertsgaende.*

Rétrograder, *v. n. Teruggaen, terugkeeren, terugwyken.*

Retroussé, ée, *adj. Opgeschort, opgestroopt. opgelitst.* Nez retroussé. *Opgeschorten neus.*

Retroussement, *s. m. Opschorting, opstrooping, opstryking, opgording, oplitsing*, s. f.

Retrousser, *v. a. Opschorten, opdoen, opslaen. opstroopen, opzetten, opstryken, opgorden, oplitsen.*

Retroussis d'un chapeau, *s. m. Opgeslaegen rand van eenen hoed.*

Retrouver, *v. a. Wéder vinden*; — *vinden.* — *v. r. Wéder byeenkomen, malkander vinden*; ook (fig.) *zyne zinnen behouden.*

Rets, *s. m. Net, vogel-net, vischnet*, s. n.

Rétudier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Herleeren, weér bestudeéren.*

Retus, use, *adj.* (kruyd-k.) *Stomp.*

Rétuver, *v. a. Herstoóven.*

Réunion, *s. f. Vereeniging, aeneenbrenging*; — (fig.) *verzoening, beviddiging.*

Réunir, *v. a. Vereenigen, aeneenbrengen*; — (fig.) *verzoenen, beviddigen.*

Réussir, *v. n. Gelukken. wel uytvallen, eenen goeden uytval hebben.* Cette entreprise a réussi. *Die onderneéming heéft eenen goeden uytval gehad.* Ce gentilhomme réussira bien à la guerre. *Dien édelman zal wel gelukken in den oórlog* of *is goed voór den oórlog.* — *Wel groeyén, wel wassen, wel aerden.* Ces fruits réussiront dans ce terroir. *Die vrugten zullen wel groeyén in dien grond.*

Réussite, *s. f. Uytval, uytslag*. s. m. *uytkomst*, s. f. — *goeden uytval*, s. m. Son livre n'a pas eu de réussite. *Zyn boek heéft geenen goeden afirek gehad.*

Revaloir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Valoir*) *Vergelden, weér vergelden.*

Revanche, *s. f. Vraek, weérvraek, beurt.* J'en aurai ma revanche. *Ik zal myne beurt hebben, ik zal het vreéken, ik zal er vraek over neémen.* — (gem.) *Vergelding, belooning.* Vous m'avez rendu ce bon office, je tâcherai d'avoir ma revanche. *Gy hebt my dien goeden dienst beweézen, ik zal tragten u daer over te vergelden.* En revanche. *Daerentégen, tot vergelding, in vergelding van dat.* — (w. van het spel) *Wéderkoms*. s f. *nieuw spel als men verloóren heéft*, s. n. Donner la revanche. *Wéderkoms geéven.*

Revancher, *v. a.* (gem.) *Bystaen, verdédigen, ondersteunen.* — *v. r. Zich verdédigen, zich tégenweéren*; ook *zich vreéken*, v. r. *met gelyke munt betaelen*; ook *vergelden, beloonen*, v. a. Se revancher d'un bienfait. *Een weldaed beloonen.*

Revancheur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Verdédiger, voórstaender.*

Rêvasser, *v. n.* (gem.) *Maelen, mymeren, onrustig slaepen.*

Rêve, *s. m. Droom.*

Revêche, *s. f.* (stoffe) *Bacy*, s. m.

Revêche, *adj. Zuer, vrang.* Ces poires sont revêches. *Die peéren zyn vrang.* — (fig.) *Stuer. koppig. bars, steég. eygenzinnig. dwars.* Cette femme est revêche. *Die vrouw is stuer.*

Réveil, *s. m. Ontwaeking, wakherwording*. s f. Il a eu un doux réveil. *Hy is heel zagt wakher geworden.* Il a eu un tâcheux réveil. *Hy is gramstoorig* of *bedwelmd uyt zynen slaep gekomen.*

Digitized by Google

Demain à mon réveil. *Morgen als ik wakker word.*

Réveil, réveil-matin, *s. m.* (uerwerk) *Wekker, morgen-wekker.*

Réveiller, *v. a. Wakker maeken, wekken;* — (fig.) *verwekken, opwekken, aenzetten, verlevendigen.* — *v. r. Wakker worden, ontwaeken;* ook *weér ontwaeken,* v. n. *weér levendig* of *vernieuwd worden,* v. pass.

Réveilleur, *s. m. Wekker, manik die de andere wekt.*

Réveillon, *s. m. Nagt-geregt,* s. n. *maeltyd in den nagt,* s. m. — (schilderk.) *lichte plaets in eene schildery (om den dag doen voór-te-komen)* s. f.

Révélation, *s. f. Openbaering;* — *ontdekking.*

Révélé, ée, *adj. Veropenbaerd;* — *ontdekt.*

Révéler, *v. a Openbaeren, veropenbaeren;* — *ontdekken.*

Revenant, *s. m. Spook,* s. n. *geest, weérkomenden geest,* s. m.

Revenant, ante, *adj. Aengenaem, lieflyk, aenvallig, bevallig.*

Revenant bon, *s. m Rest, overschot van penningen;* — *profyt, voórdeel,* s. n. *winst,* s. f.

Revendeur, euse, *s. m. et f. Uytverkooper, uytleurder: uytverkoopster, uytleurster.*

Revendication, *s. f.* (recht) *Wéder-eysching, terugeysching.*

Revendiquer, *v. a.* (recht) *Wéder-eyschen, terugeyschen*

Revendre, *v. a. Weér verkoopen, herverkoopen.* Avoir d'une chose à revendre. (gem.) *In overvloed* of *te veél ergens van hebben.*

Revenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) (word in alle beteekenissen met *être* geconjugeérd) *Nog eens komen, andermael komen.* Il est revenu vous chercher. *Hy is u andermael komen haelen.* — *Wéderkomen, wéderkeeren, terugkomen, terugkeeren.* Revenir de ses voyages. *Van zyne reyzen wéderkaeren.* Revenir de ses erreurs. *Van zyne doólingen wéderkomen.* Le soleil revient sur l'horison. *De zon komt weér op.* Revenir à la charge. *Het gevegt hervatten, eenen nieuwen aenval doen;* ook (fig.) *op eene zaek weér aendringen.* Revénir de ses débauches. *Uyt zyne overdaed tot een béter léven keeren.* J'en reviens toujours là que vous avez tort. *Ik houd nog altyd staende, dat gy ongelyk hebt.* — *Invallen, in de gedaegten komen.* Ce nom ne me revient pas. *Dien naem valt my niet in.* — *Opkomen, hersteld worden, tot béterschap komen.* Il ne reviendra pas de cette maladie. *Hy zal van die ziekte niet opkomen.* Revenir à soi. *Weér tot zyn zelven komen;* ook (fig.) *eenen inkeer krygen.* — *Komen, te staen komen, kosten, beloopen, bedraagen.* Cette étoffe revient à tant. *Die stoffe komt op zoo veél.* — *Behaegen, aenstaen.* Ses manières ne me reviennent point. *Zyne manieren staen my niet aen.* — *Weér uytspruyten, weér uytschieten, weér groeyén;* — *uyt de maeg oprispen, opkomen* of *opwerpen;* — *aengebragt worden,* v. pass Cela me revient de tous côtés. *Dat word my van alle kanten aengebragt.* Revenir sur l'eau. *Weér boven komen, weér op het water komen;* ook (fig.) *zyne vervalle zaeken herstellen.* Il ne m'en reviendra aucun profit. *Ik heb er geen voórdeel by.* Quel honneur vous reviendra-t-il de cette action? *Welke eer zal er voór u uyt deéze daed komen* of *spruyten?* Cette couleur revient fort à celle-là. *Dit koleur komt wel* of *past wel by dat.* Faire revenir de la viande. *Vleesch opkoóken* of *doen zwellen om te bespekken.* La fièvre lui est revenue. *Hy heéft de koórts weér gekreégen.* Cela revient au même. *Dat komt op het zelven uyt.* Revenir à ses moutons. (gem.) *Altyd op het zelve stuk vallen* of *altyd van de zelve zaek spreéken.* Revenir sur quelqu'un. (recht) *Het op imand verhaelen.* Revenir par opposition contre une sentence. *Zich in recht voórzien tégen een vonnis.* — *v. r.* (gem.) *Wéderkomen, wéderkaeren,* v. n.

Revente, *s f. Weér-verkooping, tweede verkooping.* Chose de revente. *Iets dat niet nieuw is als men het koopt.*

Revenu, *s. m. Inkomst,* s f. *inkomen,* s. n.

Revenue, *s. f. Jong hout (dat op afgekapte boomen weér uytschiet)* s n.

Rêver, *v. a et n. Droomen.* — *v. a. Suffen, raeskallen;* ook *sterk denken op iet, mymeren.*

Réverbération, *s. f.* (van licht *of* hitte spr.) *Weérschyn,* s. m. *weérstraeling, weérkaetsing,* s. f.

Réverbère, *s m Licht-scherm (daer het licht op terugschynt) afschyn, lichtschyn-werper.* Réverbère *of* lanterne à réverbère. *Lanteérn met eenen lichtscherm* of *afschyn.* Feu de réverbère.

Digitized by Google

(schey-k.) *Vuer welkers vlam terugstuyt op de stoffe.*

Réverbérer, *v. a. et n.* (van de hitte en het licht spr.) *Afstuyten, terugschynen, afstraelen, weerschyn geeven, wederkaetsen.*

Reverdir, *v. a. Weer groen schilderen.* — *v. n.* (van gewassen spr.) *Weer groen worden*; ook (van schurft spr.) *weer uytslaen, weer uytkomen.*

Reverdissement, *s. m.* (van gewassen spr.) *Het weer groen worden*, s. n.

Révéremment, *adv. Eerbiedigelyk, met eerbied.*

Révérence, *s. f. Eerbewyzing, eerbiedigheyd.* Faire la révérence. *Eerbewyzing doen, buygen, neygen.* — (eer-titel der moniken) *Eerweerdigheyd, eerweerde.* Votre révérence veutelle. *Belieft uwe eerweerde.*

Révérencielle, *adj. fém.* (recht) Crainte révérencielle. *Eerbiedig ontzag (dat de kinderen aen hunne ouders schuldig zyn).*

Révérencieux, euse, *adj.* (schimpw.) *Vol pligtplegingen.*

Révérend, ende, *adj. Eerweerde, eerweerdig.* Révérend père. *Eerweerden vader.*

Révérendissime, *adj.* (eer-titel der hooge geestelykheyd) *Zeer eerweerdig.*

Révérer, *v. a. Eeren, eerbiedigen, eerbiedigheyd bewyzen, ontzag toedraegen.*

Rêverie, *s. f. Mymering, suffery, raeskalling*, s. f. — *droom*, s. m. *diepzinnige gedagten, ydele inbeeldingen*, s. f. plur. *droom-gezicht*, s. n.

Revernir, *v. a. Weer vernissen.*

Reverquier, *s. m. Soort van tiktakspel.*

Revers, *s. m. Averegtsche zyde, weerzyde, verkeerde zyde*, s. f. *agterkant*, s m. Le revers d'une médaille. *De weerzyde van eenen gedenk-penning.* Coup de revers. *Averegtschen slag met de hand.* Revers de pavé. *Schuynsche hasseying aen de huyzen.* Revers de fortune *of alleenlyk* revers. *Tegenspoed*, s. m. *ongeluk, ongeval*, s. n. — *Opslag (van eene mouw enz.)* s. m. A revers *of* de revers. (oorlogs w.) *Van agter, in den rug, zydelings langs agter.* Manœuvres de revers. (schippers woord) *Lytouwen, lyschooten, lybrassen.*

Reversal, ale, *adj.* Diplôme reversal. *Open brief van eenen Vorst die betrekking heeft op eenen anderen open brief.*

Réversale, *s. f. Besluyt waer door men verklaert dat het geene door noodzaekelykheyd geschied is in een byzonder geval, geen nadeel zal toebrengen aen de algemeene gebruyken*, s. n.

Réverseau, *s. m.* (timmermans w.) *Water-lyst (aen vensters en deuren)* s f.

Reverser, *v. a. Weer schenken, weer inschenken.*

Reversi, *s. m. Zeker kaert-spel waer in herten-boer de hoogste kaert is.*

Réversibilité, *s. f.* (recht) *Weerkeerbaerheyd.*

Réversible, *adj.* (recht) *Weerkeerbaer, dat kan weerkeeren.*

Réversion, *s. f.* (recht) *Weerkeering, terugvalling.*

Révestiaire, *s. m. Sacristy, kleerkamer (der Priesters)* s. f.

Revêtement, *s. m. Bemanteling, bekleeding (aen eenen water-kar)* s. f.

Revêtir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vêtir*) *Kleeden.* Revêtir un habit *of* se revêtir d'un habit. *Een kleed aentrekken.* — *Overtrekken, bekleeden, beschieten, bedekken.* Revêtir un bastion. *Eene schans bemantelen.* Revêtir un caractère. *Zyne hoedanigheyd kenbaer maeken.* — (fig.) *Bekleeden, voorzien, begiftigen.* Il est revêtu de cette charge. *Hy is met dat ampt begiftigd.*

Revêtissement (*zoek*) Revêtement.

Revêtu, ue, *adj.* Gueux revêtu. (gem.) *Eenen die van niet tot iet geraekt is.*

Rêveur, euse, *s. m. et f. Droomer, suffer, mymeraer: droomster, sufster, mymeraerster.* — *adj. Droomend, suffend, mymerend.*

Revirement de bord, *s. m.* (schippers w.) *Omdraeying*, s. f. *het omkeeren, het omdraeyen, het omwenden van een schip*, s. n. Revirement de parties (*zoek*) Virement de parties.

Reviret de bord, *v. n.* (schippers w.) *Omkeeren, omdraeyen, het schip omwenden.* Il a reviré de bord. (fig.) *Hy is van party* of *aenhang veranderd.*

Réviser, *v. a. Overzien.*

Réviseur, *s. m. Overziender, keurder.*

Révision, *s. f. Keur*, s. m. *het overzien*, s. n. *overziening*, s. f.

Revisiter, *v. a. Weer doorzoeken, weer bezigtigen.*

Revivification, *s. f.* (schey-k.) *Verlevendig-maeking, herstelling in zyne natuerlyke gedaente.*

Revivifier, *v. a.* (word geconj. als

Digitized by Google

Confier) Verlévendigen, doen herleéven, weér lévendig maeken. Revivifier le mercure. (schey-k.) *Het kwik-zilver tot zynen natuerlyken staet brengen.*

Revivre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Vivre*) *Herleéven, weér lévendig worden.*

Révocabilité, *s. f. Herroepelykheyd, wéderroepelykheyd.*

Révocable, *adj. Wéderroepelyk, herroepelyk.*

Révocation, *s. f. Wéderroeping, herroeping, intrekking.*

Révocatoire, *adj. Herroepend, wéderroepend, intrekkend.*

Revoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Voir*) *Wéderzien, nog eens zien; — overleeren, overloopen, overleézen, overzien.* Revoir sa leçon. *Zyne les overleeren. — Nazien, overzien, verbéteren.* Jusqu'au revoir, au revoir. (gem.) *Tot wéderziens.*

Revoler, *v. n. Weér vliegen. — v. a. Weér steélen, op nieuw steélen.*

Revolin, *s. m.* (schippers w.) *Stuyt-wind, val-wind.*

Révoltant, ante, *adj. Beleedigend, aenstootelyk, mishaegend.*

Révolte, *s. f. Opstand, oproer,* s. m. *muytery,* s. f.

Révolté, *s. m. Wéderspannigen, oproerigen. muyteling, muyter, muytmaeker.*

Révolté, ée, *adj. Opstandig, oproerig.*

Révolter, *v. a. Tot oproer verwekken, oproerig maeken, wéderspannig maeken; — Verontweérdigen, beleedigen, ophitsen, vertoórnen, gram maeken, doen opstaen,* v. a. *mishaegen, stryden,* v. n. Cela révolte le bon sens. *Dat stryd tégen het goed oórdeel.* Cette action révolta tout le monde contre lui. *Die daed deéde idereen tégen hem opstaen. — v. r. Oproerig worden, opstaen, muyten,* v. n.

Révolu, ue, *adj. Verscheénen, verstreéken, omgeloopen, verloopen, geëyndigd.*

Révoluté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Buytenwaerts gerold.*

Révolution, *s. f. Omloop,* s. m. La révolution du soleil. *Den omloop der zon.* La révolution des années. *Het omloopen* of *het verloopen der jaeren. — Omkeering, staets omkeering, verandering, omwenteling, staets omwenteling,* s. f. La perte d'une bataille cause souvent de grandes révolutions dans un état. *Het verlies van eenen veld-slag brengt dikwils eene groote omwenteling in den staet.* Révolution d'humeurs. *Buytengewoonelyke* of *ongerégelde beweéging der lévens vogten.*

Révolutionnaire, *adj. Staets-omwentelingsch. — s. m. Staets-omwentelaer.*

Révolutionner, *v. a. Eene staets omwenteling te wége brengen.*

Revomir, *v. a. Weér uytbraeken, weér uytspouwen.*

Révoquer, *v. a. Wéderroepen, herroepen, intrekken, vernietigen, te niet doen.* Révoquer un ordre. *Een bevel intrekken.* Révoquer en doute une chose. *Iets in twyffel trekken. — Inroepen, inontbieden, terugontbieden.* Révoquer un ambassadeur. *Eenen gezant terugontbieden.*

Revouloir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vouloir*) *Weér willen.*

Revoyager, *v. n.* (nous revoyageons, revoyageâmes) *Weér ryzen, weér op de reys gaen.*

Revu, ue, *adj. Nog eens gezien; — overzien, verbéterd, nagezien.*

Revue, *s. f. Onderzoeking, naspeuring.* Faire la revue de toute la maison. *Het heel huys doórzoeken. — Monstering, wapen-schouw.* Passer en revue. (in eenen passiven zin) *De monstering ondergaen, gemonsterd worden.* Passer en revue. (in eenen activen zin) *of* faire la revue. *De monstering doen.*

Révulsif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Afdryvend, afleydend.*

Révulsion, *s. f.* (geneés-k.) *Afdryving, afleyding.*

Rez pied, rez terre, à rez de chaussée, *adv. Gelyks den grond, met den grond gelyk, met de straet gelyk, gelykvloers.*

Rez de chaussée, *s. m. Grond (die met de straet gelyk is).* Depuis le rez de chaussée jusqu'au haut. *Van den grond tot boven.*

Rhabillage, *s. m* (gem.) *Herstelling, hermaeking, lapping,* s. f.

Rhabiller, *v. a. Weér kleeden, weér aenkleeden; — weér van kleederen voórzien; —* (gem.) *herstellen, hermaeken, lappen; —* (heel-k.) *de verstuykte léden weér ineenzetten.*

Rhagades, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Kloóven, bersten (in de lippen, handen enz.)*

Rhagoïde, *adj.* (ontleéd-k.) Tunique rhagoïde. *Wynranksvormig oogvlies.*

Rhapontic, *s. m.* (plant) *(zoek)* Rhubarbe des moines.

Rhenne, *s. f. Rendier,* s. n.

Digitized by Google

Rhéteur, *s. m.* (oudh.) *Rédenaer, réde-konstenaer*; — (hédendags) *slegten rédenaer.*

Rhétoricien, *s. m. Leeraer in de welspreékendheyd*; — *leerling in de welspreékendheyd.*

Rhétorique, *s. f. Konst der welspreékendheyd, welspreék-konst, réderykkonst, rhetorica.* Employer sa rhétorique, perdre sa rhétorique. (gem.) *Zyn latyn ergens insteéken, zyn latyn ergens in verliezen.*

Rhin, *s. m.* (rivier) *Rhyn* De Rhin. *Rhynsch*, adj. Vin de Rhin. *Rhynschen wyn.*

Rhingrave, *s. m. Rhyngraef.*

Rhinobate, *s. m.* (visch) *Zee-engel, haey-rog, engel-visch.*

Rhinocéros, *s. m.* (dier) *Rhinoceros, rhinoster*, s. m. *neushoórn-dier*, s. n.

Rhisagre, *s. m. Werktuyg om de wortels der tanden uyt-te-trekken*, s. n.

Rhisophage, *s. m. Die van wortels leéft.*

Rhodomel, *s. m. Roozen-honing.*

Rhogmé, *s. f.* (heel-k.) *Soórt van bekkeneel-breuk.*

Rhombe, *s. m.* (meét-k.) *Schuyne ruyt (met twee stompe en twee scherpe hoeken)* s. f.

Rhomboïdal, ale, *adj.* (meét-k.) *Als eene langwerpige schuyne ruyt.*

Rhomboïde, *s. m.* (w. der meét-k.) *Langwerpige schuyne ruyt.* s. f. — *adj.* (ontleéd-konst) Muscle rhomboïde. *Hefspier van het schouder-blad.*

Rhopalique, *adj.* (dicht-k.) Vers rhopalique. *Vers dat begint met een woórd van eene sillabe en traps-wyze met langere woórden voortgaet.*

Rhopographe, *s. m. Schilder die niet als geringe voórwerpen schildert.*

Rhubarbe, *s. f.* (plant) *Rabarber*, s. f. *rabarber-wortel*, s. m. Rhubarbe des moines. (soórt van rabarber) *Moniks rabarber, groote patich, waterpatich, lamme patich.*

Rhumatismal, ale, *adj.* Douleur rhumatismale. *Koude zinking, pyn die veroorzaekt word doór verkoudhéden* of *zinkingen op de spieren.*

Rhumatisme, *s. m. Zinking, verkoudheyd (op de spieren)* s. f.

Rhume, *s. m. Valling, verkoudheyd*, s. f. *hoofd-vloed, hersen-vloed* s. m. Ce rhume lui est tombé sur la poitrine. *Die verkoudheyd is op zyne borst gevallen.*

Rhus, *s. m.* (boomken) *Smak, smakboom.*

Rhythme, *s. m.* (muziek- en dicht-k.) *Maet*, s. f. *maet-klank, trant*, s. m.

Rhythmique, *adj.* (muziek- en dicht-k.) *Rymend, maet-kundig, op malkander slaende.*

Riant, ante, *adj. Lachend, vrolyk, blygeestig.* Air riant. *Lachend gelaet.* — *Aengenaem, vermaekelyk, behaegelyk, bevallig, lustig, oog-streelend.* Jardin riant. *Aengenaemen hof.*

Ribambelle, *s. f.* (gem.) *Reeks.*

Ribaud, aude, *adj.* (gem.) *Onzuytig, geyl, onkuysch, hoeragtig.* — *s. m et f. Hoeren-jaeger: hoer.*

Ribauderie, *s. f.* (gemeen) *Hoerejaegery, ontugtigheyd.*

Ribaudure, *s. f. Valsche plooy (in de lakens die gevold worden).*

Riblette, *s. f. Braed-karmency*, s. f. *dun sneéken vleesch (dat men op den rooster braed)* s. n.

Ribleur, *s. m.* (oud gem.) *Gauwdief, nagtlooper.*

Ribord, *s. m.* (schippers w.) *Zandstrook, bekleedsel dat het naast aen de kiel is*, s. n.

Ribordage, *s. m.* (schippers w.) *Het stooten van een schip tégen een ander*, s. n. — *schade, avery (door het stooten veroorzaekt)* s. f.

Ribot, *s. m. Kern-stok, koter-stok.*

Ricanement, *s. m. Grim-lach, spotlach.*

Ricaner, *v. n. Grim-lachen, spotlachen, den zot houden, spotten.*

Ricaneur, euse, *s. m. et f. Spotter, grim-lacher: spotster, grim-lachster.*

Ric-à-ric, *adv.* (gem.) *Gelyk op, effen aen, net, éven veél, juyst.*

Richard, *s. m.* (gem.) *Rykaerd.*

Riche, *adj. Ryk, welhebbend.* Riche comme Crésus. *Zeer ryk.* — *Pragtig, kostbaer, kostelyk.* Étoffes riches. *Kostelyke stoffen.* Riche taille. *Schoone gestalte (des lichaems).* Rimes riches. *Nauwkeurigen rym.* Langue riche. *Woórdryke tael.* — *s. m. Rykaerd, ryken man.* Mauvais riche. *Ryken vrek, onbermhertigen ryken.* Riche mal-aisé. *Ryken die veél schuld heéft.*

Richement, *adv. Rykelyk, kostelyk, pragtiglyk.* Ce poète rime richement. *Dien dichter rymt nauwkeuriglyk.*

Richesse, *s. f. Rykdom*, s. m. *pragt, kostelykheyd, kostbaerheyd* s. f. Richesse d'une langue. *Woórdrykheyd eener*

Digitized by Google

taal. Richesse des rimes. *Nauwkeurigheyd van den rym.* — *s. f plur. Middelen, rykdommen*, s. m. plur. *goederen*, s n. plur.

Ricin, *s. m.* (gewas) *Wonder-boom, kruys-boom*; — (insecte) (*zoek*) Tique.

Ricochet, *s. m. Bot, stuyt (van een plat steentje dat schuyns in het water geworpen word).* Faire des ricochets dans l'eau. *Keylen.* La chanson du ricochet. (spreekw.) *Het liedekan zonde eynde, koekoek eenen zang.* Cette nouvelle m'est venue par ricochet. *Ik weet dat nieuws van hooren zeggen.* Avoir de quoi faire des ricochets. *Meer inkomsten hebben als men volgens zynen staet noodig heeft.*

Ricochon, *s. m. Leerjongen (in de munt).*

Ride, *s. f. Rimpel, frons, schrompel (in het vel)* s. m. Le vent forme des rides sur l'eau. *Den wind doet het water rimpelen* of *deentjes beweegen.* — *s. f. plur.* (schippers w.) *Talie-reepen*, s. m. plur. *schor touwen*, s f. plur.

Ridé, ée, *adj. Gerimpeld, rimpelagtig, rimpelig, schrompelig, gefronst.*

Rideau, *s. m. Gordyn*, s. f. *voórhangsel*, s. n. Tirer le rideau. *De gordyn schuyven*; ook (fig.) *stilzwygende voórbygaen, niet melden.* Ces arbres forment un rideau. *Die boomen beletten het uytzigt.* — (oórlogs w.) *Gordyn, hoogte (waer agter het krygsvolk zich kan verbergen)* s. f.

Ridelle, *s. f. Schort, zy-laer (van karren en wagens).*

Rider, *v. a. Verrimpelen, doen rimpelen, rimpels doen krygen, rimpels veroorzaeken.* Le vent ride la surface de l'eau. *Den wind doet het water rimpelen of deentjes beweegen.* — (schippers w.) *Aenhaelen, vast aentrekken (het want).* — *v. r. Rimpelen, fronsen*, v. n. *rimpels trekken, rimpels krygen.*

Ridicule, *adj. Belachelyk, bespottelyk.* — *s. m. Belachelykheyd, bespottelykheyd*, s. f. Se donner un ridicule, se rendre ridicule, tomber dans le ridicule. *Zich zelve bespottelyk* of *belachelyk maeken.* Tourner *of* traduire en ridicule. *Belachelyk maeken.* — *s. m. et f. Belachelyken* of *bespottelyken persoon, zot: zottin.* — *s. m. Zak breyzak.*

Ridiculement, *adv. Belachelyk, bespottelyk.*

Ridiculiser, *v. a.* (gem.) *Belachelyk maeken, tot spot stellen.*

Ridiculité, *s. f.* (gem.) *Belachelykheyd, bespottelykheyd.*

Rièble, *s. f.* (plant) *Klis, klisse*, s f. *kleef-kruyd*, s. n.

Rien, *s m. Niet, niets.* Dieu a créé le monde de rien. *God heeft de wereld van niets geschaepen.* Il feroit une querelle sur un rien. *Hy maekt twist om eenen niet.* Un rien le fâche. *Om eenen niet word hy gram.* Rien du tout. *Niet een zier, niet-met-al.* Si peu que rien. *Zoo weynig als niet.* Cela ne sert de rien. *Dat dient nergens toe.* Cet homme n'est bon à rien. *Dien man is nergens goed toe.* Il ne m'est rien. *Hy is van myn maegschap niet, hy is my vremd.* Il ne m'est de rien. *Ik trek hem in het geheel niet aen.* Cette affaire ne tient à rien. *Daer is niets dat die zaek belet.* Il ne tint à rien qu'il ne se tuât *Het scheelde weynig of hy doodde zich.* Il n'y a rien que nous l'avons vu. (gem.) *Het is niet lang geleden dat wy hem gezien hebben.* En moins de rien. *Op eenen oogenblik.* Il n'est rien de si fâcheux. *Daer is niets zoo lastig.* C'est un homme de rien. *Het is eenen mensch zonder aenzien* of *agting.* Il ne sait rien de rien. *Hy weet niet-met-al.* Il ne fait rien pour rien. *Hy weet wel waer voór hy het doet.* Je n'en ferai rien. *Ik zal het niet doen.* Il n'est rien moins qu'avare. *Hy is niet minder als gierig* of *hy is niet gierig.* — *s. m. plur. Nietige zaeken, kaelighéden, nietighéden, beuzelingen*, s. f. plur. *nietige dingen*, s. n. plur. Ce sont des riens. *Het zyn nietige dingen.* Un diseur de riens. *Eenen die niet als kaelighéden vertelt.* S'amuser à des riens. *Zich met nietighéden bezig houden.*

Rien, *s. m.* (in eene vraegende réde) *Iet, iets.* Y a-t-il rien de si beau que de pardonner? *Is er iet zoo schoon als te vergeeven?* Qui vous dit rien? *Wie zegt u iets?*

Rieur, euse, *s. m. et f. Lacher: lachster; — spotter, schimper: spotster, schimpster.* Avoir les rieurs de son côté. *Den grooten hoop voór zich hebben.*

Riflard, *s. m.* (timmermans woórd) *Roffel-schaef*, s. f. — (steenhouwers woórd) *getanden bytel*, s. m. — (koopmans w.) *langste rouwe wolle*, s. f.

Rifloir, *s. m. Vyl (die aen het eynde een weynig geboógd is)* s. f.

Rigide, *adj. Streng, straf, scherp.*

Rigidement, *adv. Strengelyk, strafselyk, scherpelyk.*

Digitized by Google

Rigidité, *s. f. Strengheyd, strafheyd, scherpheyd.*

Rigodon, *s. m. Zékeren dans.*

Rigole, *s. f. Rioól, verlaat*, s. n. *waterloop*, s. m. *goót*; — *gragt (voór eene haeg enz.)* s. f.

Rigorisme, *s. m. Strenge zédeleer*; — *strenge onderhouding der zédeleer*, s. f.

Rigoriste, *s. m. et f. et adj. Strengen zédeleeraer*; — *strengen onderhouder der zédeleer.* Il y a des rigoristes dans toutes les religions. *Er zyn strenge onderhouders in alle godsdiensten.*

Rigoureuse, *s. f. (zoek)* Stage.

Rigoureusement, *adv. Strengelyk, straffelyk, scherpelyk, ongenadigelyk*; — *onbetwistelyk.* Cela est rigoureusement vrai. *Dat is onbetwistelyk waer.*

Rigoureux, euse, *adj. Streng, straf, hard, scherp, ongenadig*; — *onbetwistbaer.* Démonstration rigoureuse. *Onbetwisthaer bewys.*

Rigueur, *s. f. Strengheyd, strafheyd, scherpheyd.* Cette règle est de rigueur. *Dien régel moet volstrektelyk onderhouden worden of mag niet agtergelaeten worden.* Jouer de rigueur. *Nauwkeurigelyk speélen (volgens de régels van het spel).* A la rigueur, à la dernière rigueur, à toute rigueur, en rigueur. *Op zyn ergste genomen, ten hoogsten, ten uyterste.*

Rimaille, *s. f. Slegt gerym*, s. n. *rymery*, s. f.

Rimailler, *v. n. Slegte verzen maeken.*

Rimailleur, *s. m. Rymelaer, ellendigen dichter, slegten poëét.*

Rime, *s. f. Rym, rym-klank*, s. m. Rimes plattes. *Gelyke rym-slagen (die twee en twee volgen).* Rimes croisées. *Overspringende rymen (die overhand slaan).* Il n'y a ni rime ni raison en tout ce qu'il dit. *Er is noch zin noch slot in alles dat hy zegt.*

Rimer, *v. n. Rymen, verzen maeken.* Cela ne rime à rien *Dat beteekent niets.* — *v. a. Doen rymen*; ook *in rym stellen.*

Rimeur, *s. m. Rymer, dichter, verzenmaeker.*

Rinceau, *s. m* (schilder-k. en bouw-k.) *Loofwerk*, s. n. *bladeren*, s. n. plur.

Rincer, *v. a.* (van glazen, tassen, potten enz spr.) *Spoelen, afspoelen, uytspoelen, wasschen, afwasschen.* Se rincer la bouche. *Zynen mond spoelen.* Il a été rincé comme il faut. (gem.) *Hy is wel over den hékel geheeld.*

Rinçure, *s. f. Spoeling*, s. f. *spoelwater, wasch-water (daer méde gespoeld is)* s. n.

Ringard, *s. m. Yzeren hand-boom (om zweere stukken te handelen in het smeéden).*

Ringrave, *s. f. Wyde broek (die men eertyds droeg).*

Rinstruire, *v. a. Op nieuw onderwyzen, weér onderrigten.*

Rioter, *v. n.* (gem.) *Grim-lachen.*

Rioteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Grim-lacher: grim-lachster.*

Ripaille, *s. f.* (gem.) Faire ripaille. *Gasten en brassen, lustig eéten en drinken.*

Ripailleur, *s. m.* (gem.) *Slemper, brasser.*

Ripe, *s. f. Krabyzer, yzer (om de mueren of beélden af-te-krabben)* s. n.

Riper, *v. a. Afkrabben (met een krabyzer).*

Ripopée, *s. f.* ripopé, *s. m.* (gem.) *Saemenbrouwsel, mengelmoes, mengsel*, s. n. *mengeling (van verscheyde wynen, sausen enz. onderaen)* — (fig.) *slegte aeneengevoegde rédeneéring*, s. f.

Riposte, *s. f.* (gem.) *Snéédig antwoórd* of *bescheed*, s. n. Avoir la riposte prête, avoir la riposte en main, être prompt *of* vif à la riposte. *Zyn antwoórd gereed hebben, haestig* of *vinnig in het antwoórden zyn.* — (scherm-schoól) *Steék (die men toebrengt als men eenen anderen steék heéft afgeweérd)* s. m

Riposter, *v. a. et n. Snéédig* of *vinnig antwoórden.* — *v. n.* (scherm-schoól) *Eenen steék afkeeren en eenen anderen steék toebrengen.* Il riposta d'un soufflet. *Hy antwoórdde met eenen kaek-slag.*

Ripuaire, *adj.* Les lois ripuaires. *De wetten der oude volkeren die langs de Maes en den Rhyn woonden.*

Rire, *v. n. irrég.* (Je ris, tu ris, il rit; nous rions, *etc.* Je riois; nous riions, vous riiez. Je ris. J'ai ri. Je rirai. Je rirois Ris; riez. Que je rie; que nous riions, que vous riiez. Que je risse. Riant) *Lachen*; — *spotten, gekscheéren.* Il rit de tout. *Hy lacht* of *spot met alles.* Tout rit dans ce jardin. *Alles lacht u toe in dien hof.* Cela rit à l'imagination. *Dat behaegt aen de inbeélding.* La fortune lui rit, tout lui rit, tout rit à ses désirs. *Het geluk lacht hem toe* of *is hem gunstig, alles gelukt hem, alles gaet volgens*

Digitized by Google

zynen wensch. Rire au nez de quelqu'un. *Met imand openlyk den zot houden.* — *v. r. Spotten, den zot houden, lachen met iet*, v. n. *uytlachen*, v. a. Il se rit de vous. *Hy lacht u uyt. hy spot met u.*

Rire, *s. m. Lach*, s. m. *het lachen, gelach*, s. n.

Ris, *s. m. Lach*, s. m. *het lachen, gelach*, s. n. — (*zoek*) Riz.

Ris, *s. m. plur.* Les grâces et les ris la suivent par-tout. *De bevallighéden en de vrolykhéden verzellen haer overal.* — (schippers w.) *Reef, reeband.* Prendre des ris. *Het zeyl reeven, inbinden.*

Ris de veau, *s. m. Kalfs zwézerik*, s. f.

Risagal, *s. m.* (*zoek*) Réalgal.

Risban, *s. m.* (vestingbouw-k) *Rysbank*, s. f. *riet-dyk, dam* (*aen eene haven met batteryén voórzien*) s. m.

Risberme, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Fascienwerk*, s. n.

Risdale, *s f.* (zilvere geld) *Rykdaler*, s. m.

Risée, *s. f. Het lachen, gelach, geschetter van lachen*, s. n. On fit de grandes risées. *Men lachte dat het schetterde.* — *Belaching, bespotting*, s. f. *spot, smaed, schimp*, s. m. Servir de risée. *Tot spot dienen.*

Risibilité, *s. f.* (schoól-w.) *Vermogen om te lachen*, s. n.

Risible, *adj. Belachelyk, bespottelyk*; — (schoól-w.) *dat het vermogen om te lachen heéft.*

Risiblement, *adv. Belachelyk, op eene belachelyke wyze.*

Risquable, *adj. Hachelyk, gevaerlyk, waegbaer.*

Risque, *s. m. Gevaer, peryhel*, s. n. A toute risque. (in deéze spreékwyze alleen is *risque* fémin.) *In alle geval, kost dat kost.*

Risquer, *v. a. et n. Waegen, in gevaer stellen.*

Risser, *v. a.* (schippers w.) *Vastmaeken, vastleggen.*

Rissole, *s. f. Vleesch pastyken*, s. n.

Rissoler, *v. a. Bruyn roosten, bruyn bakken, bruyn braeden.* Il a le visage rissolé. *Zyn aenzigt is bruyn van de zon*

Risson (schippers w.) (*zoek*) Éri-son.

Rit, rite (*plur.* rites) *s. m. Kerkdienst*, s. m. *kerk-gebruyk*, s. n. *kerkgewoonte, kerk-plegtigheyd*, s. f.

Ritournelle, *s. f. Muziek-spel* (*voór, tusschen en na een gezang*) s. n.

Ritualiste, *s. m. Schryver over de kerk-plegtighéden.*

Rituel, *s. m. Rituëél, boek der kerkelyke diensten en plegtighéden*, s. n.

Rivage, *s. m. Oever, zee-oever, water-kant*, s. m. *strand, zee-strand*, s. n. *zee-kust*, s. f.

Rival, ale, *s m. et f. Médeoryër, tégenoryër: médeoryster, tégenoryster, — mededinger: mededingster.* — *adj.* Deux peuples rivaux, deux nations rivales. *Twee volkeren die kampen om malkander te overtreffen.*

Rivaliser, *v. a et n. Kampen.* Dans cet ouvrage l'art rivalise la nature *of* avec la nature. *De konst kampt in dit werk met de natuer.* Cet homme est fort rivalisé. *Dien man heéft veele mededingers.*

Rivalité, *s. f. Médestryd*, s. m. *mededinging*, s. f.

Rive, *s. f. Oever, water-kant*, s. m. *strand*, s. n. On n'y voit ni fond ni rive. (spreékw.) *'T is eene verwarde zaek.*

River, *v. a. Omkloppen, omklinken.* River un clou. *Eenen nagel omkloppen.* River le clou à quelqu'un. (spreékw.) *Imand den mond snoeren.*

Riverain, *s. m. Oever-bewooner, oeverling*; — *die woont* of *bezittingen heéft langs heénen een bosch.* — *adj.* Seigneur riverain. *Strand-heer, heer die recht heéft langs heénen rivier* of *bosch.*

Riverain, aine, *adj.* (kruyd-k.) *Aen den oever groeyénd.*

Rivesaltes, *s. m. plur. Soórt van muscaed-wyn.*

Rivet, *s. m. Omgeklopte punt van eenen nagel* (*aen een peérds hoef*) s. f. — *schoen-naed*, s. m.

Rivière, *s. f. Rivier*, s. f. *stroom, vloed*, s m. Poisson de rivière. *Rivier-visch.* Oiseaux de rivière *Water-vogels.* La rivière de Gênes. *De zee-kust van den génuëéschen staet.*

Riviéreux, *adj. m.* Faucons riviéreux. *Rivier-valken.*

Rivulaire, *adj.* (kruyd-k.) *In loopende beéken groeyénd.*

Rivure, *s. f.* (smids w.) *Yzere pin* (*die de twee vleugels der laeén aeneenbind*).

Rixdale, *s. f.* (zilvere geld) *Rykdaler*, s. m.

Rixe, *s. f. Twist*, s. m. *geschil, krakeel*, s. n.

Riz, *s. m. Rys, ryst*; — *melk-rys*, s. m. *rys-pap*, s. f. Faire du riz. *Rys-pap kooken.*

Digitized by Google

Rize, *s. m.* *Beurs met vyftien duyzend dukaaten (in Turkyén)* s. f.

Rizière, *s. f.* *Ryz-land*, *ryst-land*, *ryz-veld*, s. n. *ryz-akker*, s. m.

Rizolites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Versteende wortels (van boomen)* s. m. plur.

Roable, *s. m.* (*zoek*) Tire-braise.

Rob, *s. m.* (apotheekers w.) *Verdikt zap (van gekookte vrugten)* s. n.

Robe, *s. f.* *Tabbaerd*; — *pleyt-rok*, s. m. — *kleed*, *lang kleedsel*, s. n. Robe de chambre. *Nagt-rok*, *slaeprok*. Les gens de robe. *De lieden van den tabbaerd*, *de heeren van de wet*. Un homme de sa robe. (van geestelyke persoonen spr.) *Eenen man van zynen staet*. Quitter la robe pour prendre l'épée. *De borgerlyke bedieningen verlaeten om den krygsdienst te aenvoerden*. — (van honden, katten enz. spr.) *Vel*, s n. *huyd*, s. f. Deux chevaux de même robe. *Twee peerden van eenerley koleur*. — (van peul-vrugten spr.) *Schil*, *schel* s. f. *bast*, s. m.

Rober, *v. a.* *De hoeden met een haeyén-vel bereyden*; — *het wortel-vlies van de meekraep afdoen*.

Robin, *s. m.* (schimp-naem die men aen de magistraets persoonen en rechtsgeleerden geeft) *Tabbaerd-sleeper*.

Robinet, *s. m.* *Kraen*. s. f. Clef de robinet *of alleenlyk* robinet. *Tap van eene kraen*.

Robinier, *s. m.* (boomken) (*zoek*) Acacia.

Roboratif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Versterkend*.

Robre, *s. m.* (boom) (*zoek*) Rouvre.

Robuste, *adj* (van menschen spr.) *Sterk*, *struys*, *kloek*.

Robustement, *adv.* *Kloekelyk*, *sterk*.

Roc, *s. m.* (spreek uyt *rok*) *Rots*, *steen-rots*, *klip*, *steen-klip*, *zee-klip*, s. f. — (schaek-spel) *kasteel*, s n. *toren*, s m.

Rocaille, *s. f.* *Grotwerk*, *schelpwerk*, s. n.

Rocailleur, *s. m.* *Grotwerker*, *schelpwerker*.

Rocailleux, euse, *adj.* (van schryfstijl spr.) *Rauw*, *ruw*, *ongeschaefd*.

Rocambole, *s. f.* (plant) *Rocambol*, *spaensche chalotte*, *look-porey*, s f. *spaensche knoflook*, s. m. — (fig.) *het beste (van iets)* s. n.

Roche, *s. f.* *Rots*, *steen-rots*, *klip*, *steen-klip*, *zee-klip*. Cristal de roche. *Berg-kristal*. Il y a anguille sous roche. (fig.) *Er schuylt iet geheyms onder*. Homme de la vieille roche. *Oprechten of ongeveynsden man*.

Rocher, *s. m.* *Steen-rots*, *steen-klip*, *rots*, *klip*, *zee-klip*; — *rots*, s f. *rotswerk (in eenen hof)* s. n. Cœur de rocher. (fig.) *Versteend en ongevoelig hert*.

Rochet, *s. m.* *Rokelyn*, s. m. *rokel*, *koor-hemd (met enge mouwen)* s. n. Roue à rochet. *Rad met omgebogde tanden*.

Rochoir, *s. m.* (goud-smeders w.) *Borax-bus*.

Rocou, *s. m.* (*zoek*) Roucou.

Rocouer, *v. a.* (*zoek*) Roucouer.

Rocouler, *v. n.* (*zoek*) Roucouler.

Rôder, *v. n.* *Zwerven*, *zwermen*, *omloopen*, *omzwerven*.

Rôdeur, *s. m.* *Zwerver*, *landloeper*.

Rodomont, *s. m.* *Zwetser*, *bloeskaek*, *windbreeker*.

Rodomontade, *s. f.* *Gezwets*, s. n. *windbreekery*, s. f.

Rodou (boomken) (*zoek*) Rodoul.

Rogation, *s. f.* (roomsche historie) *Voórstel (aen het volk wegens de invoering van eene wet)* s. n. — *s. f. plur.* *Kruys-dagen*, *bede-dagen en vasten-dagen (voór de vrugten der aerde)* s m. plur. La semaine des rogations. *De kruys-week*.

Rogatoire, *adj.* (recht) Commission rogatoire. *Lastgeeving van eenen rechter aen eenen anderen om in zynen naem iets uyt-te-voeren*.

Rogatons, *s. m plur.* (gem.) *Opgewarmden kost*, s. m. — *overgeschoote brokken (van eenen maeltyd)* — *oude prullen (van papieren of van boeken)* s. f. plur.

Rogne, *s. f.* *Ingewortelde schurft* of *schurftheyd*.

Rogne-pied, *s. m.* (hoefsmids w.) *Steek-mes*, *voeg-mes*, s. n.

Rogner, *v a.* *Afkorten*, *afsnyden*, *snoeyén*, *besnoeyén*, *afsnoeyén*, *afknippen*. Se rogner les ongles. *Zyne nagels afkorten*. Rogner les ongles à quelqu'un. (fig) *Imands magt beteugelen*, *imand in het nauw stellen*. — (gem.) *Verminderen*, *afneemen*. On lui a rogné de ses droits. *Men heeft hem van zyne rechten afgenomen*.

Rogneur, euse, *s. m. et f.* *Geldsnoeyér*: *geld-snoeyster*.

Rogneux, euse, *adj.* *Schurftig*, *schurftagtig*, *die het schurft heeft*.

Rognon, *s. m.* *Nier*, *eetbaere nier (van sommige dieren)* s. f. Mettre les mains sur les rognons. (gem.) *De*

Digitized by Google

henden in de zyden zetten. — (van haezen en muskus-dieren spr.) *zaedbal*, *teel-bal*, s. m. Mine en rognons *of* en marrons. *Myn in afgezonderde klompen.*

Rognoner, *v. n.* (gem.) *Kyven*, *preutelen*, *grimmen.*

Rogure *s. f.* *Snippeling*, s. f. *afsnydsel*, *afhnipsel*, *afsnoeysel*, s. n.

Rogomme, *s. m.* (gem.) *Brandewyn*, *genever.*

Rogue, *adj.* (gem.) *Trots*, *bars*, *opgeblaezen*, *laetdunkend.*

Roi, *s. m.* *Koning.* Le jour des Rois. *Dry Koningen-dag.* Roi de la fève. *Den koning van het konings-feest* (*op dry Koningen-dag*). Faire les rois. *Koningen*, *koningen houden.* Roi d'armes *Wapen-koning*, *heraut*, *wapendraeger*, *schild-knaep.* — *Heer*, *koning* (*in de kaert en schaek-spel*). Le roi de cœur. *Herten heer.*

Roide, *adj.* (spreek uyt *raid*) *Styf*, *stram.* Cette corde est trop roide. *Die koord is te styf.* Il est tout roide de froid *Hy is heel styf van koude.* — *Styl.* La montagne est roide. *Den berg is styl.* — *Snel*, *ras*, *snelloopend.* Le cours de cette rivière est roide. *Den loop van die rivier is snel*, *die rivier is snel-loopend.* — (fig.) *Styfzinnig*, *halssterrig*, *koppig*, *hardnekkig*, *onbuygzaem.* — *adv.* *Snellyk*, *rasselyk.* La flèche va fort roide. *Den pyl vliegt zeer snellyk.*

Roide mort, *adv.* (gem.) *Morsdood.*

Roideur, *s. f.* (spreek uyt *raideur*) *Verstramming*, *stramheyd*, *verstyfdheyd*, *styvigheyd*; — *stylte*, *stylheyd.* La roideur d'un escalier. *De stylte van eenen trap.* — *Snelheyd*, *rasheyd*, *gezwindheyd*, *vlugheyd*, *hevigheyd*, *kragt.* Une balle poussée avec roideur. *Eenen bal die met hevigheyd geworpen is.* Ce cheval courant de roideur s'abattit. *Dat peerd met snelheyd loopende viel.* — (fig.) *Styfzinnigheyd*, *onbuygzaemheyd*, *hardnekkigheyd*, *koppigheyd.*

Roidillon, *s. m.* (spreek uyt *raidillon*) *Kleyne steylte*, s. f.

Roidir, *v. a.* (spreek uyt *raidir*) *Verstrammen*, *stram maeken*, *doen verstyven*, *styf maeken.* Le froid lui a roidi le bras. *De koude heeft zynen arm styf gemaekt.* — *v. n. et r.* *Verstyven*, *styf worden*, v. n. Le linge mouillé se roidit par la gelée. *Het nat lynwaet word styf door den vorst.* — *v. r.* (fig.) *Zich verharden*, *zich aenkanten*, v. r. *wederstreeven*, v. n. Se roidir contre les difficultés. *Zich tegen de moeyelykheden aenkanten*

Roitelet, *s. m.* (vogeltje) *Winterkoningsken*, *nêtel-koningsken*; — (schimpw.) *koningsken*, *kleyn koningsken*, s. n.

Role, *s. f.* Role de tabac. *Rol van tabaks-bladen.*

Rôle, *s. m.* *Rol*, *party*, s. f. Jouer bien son rôle. *Zyne rol wel speelen.* — *Lyst*, *naem-lyst*, s. f. Rôle des tailles. *Zetboek* of *lyst der schattingen.* — (recht) *Rol*, *lyst der zaeken die moeten gepleyt worden*) s. f. — *blad* (*van twee beschreeve blad-zyden*) s. n. A tour de rôle. *Beurtelings*, *op beurt*, *op rol-beurt.*

Rôler, *v. n.* (recht) *Bladen rol schryven.*

Rôlet, *s. m.* Jouer bien son rôlet. *Zyne rol wel speelen.* Être au bout de son rôlet. *Niets meer te zeggen* of *te doen hebben.*

Romain, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Romeyn*, *romeyn-letter*, s f.

Romain, aine, *adj.* *Romeynsch*, *roomsch.* Beauté romaine. *Vrouwspersoon die een groots gelaet heeft.* Laitue romaine. *Spaensch salaed*, *breedbladige latouw.* — *s. m.* *Romeyn.*

Romaine, *s. f.* (*zoek*) Peson.

Roman, *s. m.* *Verzonne geschiedenis*, s. f. *verdichtsel*, s. n. Aventure de roman. *Wonderlyk voorval.*

Romance, *s. f.* *Zang-verhael in kleyne verzen*, *teer liedeken*, s. n.

Romancier, *s. m.* *Verdichtselschryver.*

Romanesque, *adj.* *Fabelagtig*, *verdicht.*

Romanesquement, *adv.* *Op eene fabelagtige* of *verdichte wyze.*

Romaniser, *v. n.* *Verdichtsels maeken*; — *eene geschiedenis met verdichtsels vercieren*

Romaniste, *s. m.* (*zoek*) Romancier.

Romantique, *adj.* *Schilderagtig.* Aspect romantique. *Schilderagtig gezigt.*

Romarin, *s. m.* (plant) *Roozemaryn*, *roozemaryn-boom.*

Rome, *s. f.* (stad) *Roomen.*

Romélie, *s. f.* (landschap) *Romeliën.*

Romes, *s. m. plur.* *De twee zystukken* (*van een tapyt-getouw*) s. n. plur.

Romescot, *s. m.* (engelsch w.) *Sint Peeters penning*, s. m. *recht dat de*

Digitized by Google

Engelschen aen den heyligen stoel betaelden, s. n.

Rompement de tête. *s. m.* (oud) *Hoofdbreeking*, *hoofdbreekery*, s. f.

Rompre, *v. a.* (Je romps, tu romps, il rompt; nous rompons, vous rompez, ils rompent. Je rompois. Je rompis. Je romprai. Je romprois. Romps. Que je rompe. Que je rompisse. Rompant; rompu, ue) *Breeken*, *verbryzelen*, *in stukken breeken* of *slaen*. Les enfans rompent tout. *De kinderen breeken alles*. Se rompre une jambe. *Zyn been breeken*. Rompre un bataillon. *Eene bende voetvolk over hoop slaen*, *in wanorder brengen*. Rompre les couleurs *De koleuren breeken* of *mengelen*. Rompre ses fers. *Zich vry maeken*, *zyne boeyén breeken*. Rompre la glace. *Het ys breeken*; ook (fig.) *den weg tot iets baenen*, *de eerste moeyelykheden overwinnen*. Rompre une porte, un coffre. *Eene deur*, *eene kist insluen* of *openslaen*. — *Breeken*, *verbreeken*. *afbreeken*. Rompre une alliance. *Een verbond breeken*. Rompre son serment. *Zynen eed breeken* of *niet houden*. Rompre son jeûne. *Zynen vasten breeken* of *niet onderhouden*. Rompre son discours. *Zyne réde afbreeken*. — *Rabraeken*. Il fut rompu vif. *Hy wierd levendig gerabraekt*. — *Breeken*, *verydelen*. Cet incident rompit toutes mes mesures. *Dat voórval verydelde alle myne maetregelen*. — (fig.) *Gewennen*, *oeffenen*, *afrigten*. Rompre quelqu'un aux affaires. *Imand in de zaeken oeffenen*. Rompre un cheval au trot. *Een peérd aen den draf gewennen*. Rompre le sommeil. *Den slaep stooren*. Rompre une essemblée. *Eene vergadering doen scheyden*. Rompre la tête à quelqu'un. *Imand kwellen*, *overlast aendoen*, *baloorig maeken*. Rompre les chemins. *De wégen bederven* of *onbruykbaer maeken*. Rompre son voyage. *Zyne reys opschorsen*. Rompre l'eau à un cheval. *Een peérd in verscheyde reyzen doen drinken*. Rompre le fil de l'eau. *Den loop van het water tégenhouden* of *afkeeren*. Rompre l'humeur *of* la volonté d'un enfant. *Een kind buygzaem* of *gehoorzaem maeken*. A tout rompre. (gem.) *Ten hoogsten*, *ten uytersten*, *uyterlyk*.

Rompre, *v. n.* *De vriendschap breeken*. Ils ont rompu *of* ils ont rompu ensemble. *Zy hebben de vriendschap gebroken* of *zy zyn geene vrienden meer*. — *v. n. et r.* *Breeken*, *losbreeken*, *in stukken springen*, *in stukken gaen*, v. n. *verbryzeld worden*, v. pass. Il vaut mieux plier que rompre. *Liever buygen als bérsten*. Rompre en visière à quelqu'un. *Imand zyytig toespreeken*.

Rompu, ue, *adj.* *Gebroken*, *aen stukken*. Être rompu à un art. *In eene konst ervaeren*, *bedreéven* of *geoeffend zyn*. Être rompu de fatigue. *Zeer afgemat zyn*. A bâtons rompus. *By vlaegen*, *by tusschenpoozingen*, *met horten en stooten*.

Rompure, *s. f.* (letter-gieters w.) *Plaets waer de geut is afgebroken van de letter*.

Ronce, *s. f.* (gewas) *Braem*, *braem-struyk*, *doórn-struyk*, s. m. Chemin semé de ronces. *Weg met doórnen bezaeyd*.

Roncerai, *s. m.* *Braem-bosch*, s. n. *plaets vol doórn-struyken*, s. f.

Rond, *s. m.* *Ronde*, s. f. *kring*, s. m. En rond. *In de ronde*, *kringswyze*.

Rond, onde, *adj.* *Rond*. La terre est ronde. *De aerde is rond*. Compte rond. *Effe rékening*, *effe geld*. Homme rond, homme tout rond. (gem.) *Oogeveynsden* of *rondborstigen man*, *die regt voór de vuyst is*. Période ronde. *Welklinkenden volzin*. Fil rond. *Graf en sterk garen*.

Rondache, *s. f.* *Rondas*, s. f. *ronden schild*, s. m.

Rond d'eau, *s. m.* *Ronden water-bak* of *fonteyn-bak*.

Ronde, *s. f.* *Ronde*. A la ronde. *In den omtrek*, *in de ronde*, *in den omreng*. Faire la ronde. *De ronde doen*. Faire sa ronde. *De gezondheyd rond drinken*. — (muziek) *Ronde ope noót*.

Rondeau, *s. m.* (gedicht en muziekstuk) *Rondeel*, s. n.

Rondelet, ette, *adj.* (gem.) *Dik en vet*, *poezelagtig*. Soies rondelettes. *Gemeenste zyde*, *slegtste zyde*.

Rondelettes, *s. f. plur.* *Zeyl-doek* (*die in Bretagne gemaekt word*) s. m.

Rondelle, *s. f.* *Kleynen ronden schild*, s m. — (plant) (*zoek*) Cabaret.

Rondement, *adv.* *Gelyk*, *altyd op de zelve wyze*; — (fig.) *regt uyt*, *openhartiglyk*, *rondborstiglyk*.

Rondeur, *s. f.* *Rondheyd*, *ronde*.

Rondin, *s. m.* *Tel-hout*, *rond brandhout*, s. n. — *kluppel*, *dikken stok*, s. m.

Rondiner, *v. a.* (gem.) *Met eenen kluppel afrossen*.

Rond-point d'une église, *s. m.* *Hoofd*

Digitized by Google

van eene kerk, deel van eene kerk rondom den hoogen autaer, s. n.

Ronflant, ante, *adj. Klinkend, ronkend, gerugt-maekend.* Promesses ronflantes. *Opgepronkte en ydele beloften.*

Ronflement, *s. m. Gesnork, geronk, het snorken, het ronken*, s. n.

Ronfler, *v. n. Ronken, snorken.*

Ronfleur, euse, *s. m. et f. Ronker, snorker: ronkster, snorkster.*

Ronge, *s. m.* (jagt) Le cerf fait ronge. *Den hert herknauwt.*

Rongé, ée, *adj.* Habit rongé de vers. *Kleed dat van de mot doórknaegd is.* Homme rongé de remords *Mensch die zeer gekweld word doór de knaeging van zyn gewisse.*

Ronger, *v. a.* (nous rongeons, rongeâmes) *Knaegen, afknaegen, knabbelen, afknabbelen.* Ronger un os. *Een been knaegen.* Le chagrin ronge cet homme. *Het hertzweêr knaegt dien mensch.* — *Inbyten, inaeten, vertêren.* L'eau forte ronge les métaux. *Het sterk water byt de metaelen in.* Ronger son frein. (fig.) *Zyn verdriet opkroppen.* Se ronger le cœur. (fig.) *Zich kwellen, onrustig zyn.*

Rongeur, *adj. m.* Le ver rongeur. *Den knaegenden worm van het gewisse.*

Roquefort, *s. m. Zékeren kaas van Languedoc.*

Roquer, *v. a.* (schaek-spel) *Het kasteel nêvens den koning stellen.*

Roquet, *s. m Deênsch hondeken met style ooren*; — (eertyds) *schoudermanteltje*, s. n.

Roquette, *s. f.* (plant) *Baket-kruyd*, s. n. Faire la roquette. (schippers w.) *'S nagts eenig vuerwerk werpen tot een teeken.*

Roquille, *s. f. Maetje, kleyn drinkmaetje*, s. n.

Rorelle, *s. f.* (plant) *Zonne-dauw*, s. m. *loopig-kruyd*, s. n.

Rorqual, *s. m Soórt van walvisch.*

Ros, *s. m. Kam (van een weêfgetouw).*

Rosace, *s. f.* (bouw-k.) *Roos*, s. f. *roosvormig cieraed*, s. n.

Rosacée, *adj. et s. fém.* (kruyd-k.) Fleur rosacée. *Roosvormige bloem, bloem die de gedaente eener rooze heeft.*

Rosage, *s. m. (zoek)* Oléandre.

Rosagine, *s. f. (zoek)* Oléandre.

Rosaire, *s. f. Roozekrans (ter eere der heylige Maegd Maria)* s. m. — *vat waer in men eertyds het roozenwater voerhaelde*, s. n.

Rosasse, *s. f. (zoek)* Rosace.

Rosat, *adj. Van roozen.* Vinaigre rosat. *Roozen-azyn, azyn van roozen.*

Rosbif, *s. m.* (engelsch w.) *Gebraeden agterbout.*

Rose, *s. f.* (bloem) *Roos.* Rose de Gueldres. *Stok-roos.* Rose de pivoine. *Pioen, pioen-roos.* Rose tremière. (plant) *Soórt van malwe* of *kaeskenskruyd.* Cette fille a un teint de lis et de rose. *Die dogter heeft een wit en bloózend aenzigt.* Diamant rose, diamant rosette *of* en rose *of* à rosette. *Roos, diamant van boven met ruyten en van onder plat gesleêpen.* Rose de diamans. *Diamant-boot, diamant-strik, borst-juweel.* Bois de roses. *Roozenhout, Rhodes-hout.* — *Groote ronde kerk-venster (als eene roos).* Rose des vents *of* rose du compas. (schippers w.) *Wyzer van het kompas (waer op de twee-en-dertig wind-streêken geteekend zyn)* s. m.

Rosé, ée, *adj.* Vin rosé. *Helder rooden wyn.* Couleur rosée. *Rooze-koleur.*

Roseau, *s. m.* (gem.) *Riet*, s. n. — *(zoek)* Masse d'eau.

Rose-croix (*plur.* les rose-croix) *s. f. Zékere wy-metselaeren.*

Rosée, *s. f. Dauw*, s. m. Rosée du ciel. *Hemel dauw.* Viande tendre comme rosée. *Zeer malsch vleesch.* Rosée du soleil. (plant) *Zonne-dauw*, s. m. *loopig-kruyd*, s. n.

Roselé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Roosvormig.*

Rosellière, *s. f. Riet-bosch*, s. n. *plaets met riet bewassen*, s. f.

Roser, *v. a.* (ververs w. van rood spr.) *Donkerder maeken, hooger maeken.*

Roserie, *s. f. Roozengoerd*, s. m. *plaets met roozen beplant*, s. f.

Rosereaux, *s. m. plur. Pelswerk (dat uyt Rusland komt)* s. n.

Rosette, *s. f. Roosken, roosvormig cieraed*; — *lint als eene roos gestrikt.* s. n. Diamant à rosette *(zoek onder)* Rose. — *Rooden inkt*, s. m. — *roodgeverfd kryt (om te schilderen)* s. n. Rosette *of* cuivre de rosette. *Zuyver koper, beste koper, roos-koper, roodkoper*, s. n. — (horlogiemaekers w.) *Stel-schyf, remédie*, s. f.

Rosier, *s. m. Roozen-boom, roozelaer.* Rosier sauvage. *Wilden roozen-boom.*

Rosière, *s. f.* (visch) *Soórt van braessem*; — *dogter die in sommige plaetsen van Vrankryk als de deugdzaemste met eenen krans van roozen gekroond wierd.*

Roson, *s. m. (zoek)* Rosace.

Digitized by Google

Rossane, *s. f.* (vrugt) *Geéle perzik.*

Rosse, *s. f. Oud slegt peérd, afgereéde peérd*, s. n.

Rosser, *v. a.* (gem.) *Slaen, kloppen, rossen, afrossen, priegelen.* — *v. r. Met malkander vegten.*

Rossignol, *s. m.* (vogel) *Nagtegael.* Rossignol d'Arcadie. (gem.) *Ezel.* — (smids w.) *Haek (om alle sloten open te doen).*

Rossignoler, *v. n.* (gem.) *Zingen als eenen nagtegael.*

Rossinante, *s. m.* of *s. f.* (gem.) *Oud afgereéde peérd*, s. n.

Rossolis, *s. m.* (drank) *Rossoli, zonne-dauw.*

Rostrale, *adj. f.* Couronne rostrale, colonne rostrale. *Scheéps-kroon, scheéps-kolom, met stéven van scheépen vercierd.*

Rot, *s. m.* (gem.) *Risping, oprisping, opwerping (van de maeg)* s. f. Faire un rot. *Oprispen.* — *Kam (van een weéf-getouw*, s. m

Rôt, *s. m. Gebraed, spit-gebraed, gebraede vleesch*, s. n.

Rotacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Radvormig, wielvormig.*

Rotateur, *adj. m.* (ontleéd-k.) Muscle rotateur. *Lonk-spier van het oog.*

Rotation, *s. f.* (natuer-k.) *Omdraeying, omkeering;* — (ontleéd-k.) *kringsvormige beweéging van de lonkspieren van het oog.*

Rôt-de-bif, *s. m. Gebraeden agterbout.*

Rote, *s. f.* (gerechts-hof te Roomen) *Rota.*

Rotengle, *s. m.* (visch) *Riet-voórn, ruysch-voórn.*

Roter, *v. n.* (gem.) *Rispen, oprispen, winden uyt de maeg oprispen;* — (schippers w.) *bewoelen, met eene touw bewinden.*

Rôti, *s m. Gebraed, spit-gebraed, gebraede vleesch*, s. n.

Rôtie, *s. f. Geharst* of *geroost brood*, s. n.

Rotier, *s. m. Weéf-kammaeker.*

Rotin, *s. m. Rotting*, s. m. *indiäensch riet*, s. n.

Rôtir, *v. a. Braeden, aen het spit braeden.* Rôtir au four. *In den oven braeden.* Faire rôtir des marrons. *Kastaniën braeden.* Faire rôtir. *Roosten, op den rooster braeden.* Faire rôtir de la viande sur le gril. *Vleesch op den rooster braeden.* — (van de hitte der zon spreék.) *Verzengen, verbranden.* — *v. n. et r. Braeden*, v. n. *gebraeden worden*, v. pass. ook *verzengen, verbranden*, v. n. *verzengd* of *verbrand worden (door de hitte der zon)* v. pass.

Rôtisserie, *s. f. Braedery.*

Rôtisseur, euse, *s. m. et f. Braeder: braedster (die gebraede vleesch, verkoopt).*

Rôtissoir, *s. m. Groote braedpan*, s. f.

Rotonde, *s. f.* (bouw-k.) *Rond gebouw*, s. n. — *gesteéven kraeg*, s. m.

Rotondité, *s. f.* (gem.) *Dikheyd (des lichaems).*

Rotule, *s. f.* (ontleéd-k.) *Kniéschyf, wade.*

Roture, *s. f. Gemeene borgerlyke afkomst, onédelheyd*, s. f. *gemeenen borgerlyken staet, onédelen staet*, s. m.

Roturier, ière, *adj. Borgerlyk, gemeen, onédel.* — *s. m. et f. Borgerman, gemeenen man, onédelen persoon; borgers vrouw, onédele vrouw.*

Roturièrement, *adv. Borgerlyk, gemeen, onédelyk, op zyn borgers.*

Rouage, *s. m. Raderwerk, wielwerk*, s. n.

Rouan, *adj. m.* Cheval rouan. *Rosse schimmel.* Cheval rouan vineux. *Bruyne schimmel.*

Rouanne, *s. f. Rits-yzer, merk-yzer (om de wyn-vaten te merken)* s. n.

Rouanner, *v. a.* (spreék. van wynvaten) *Ritsen, merken, teekenen.*

Rouannette, *s. f. Timmermans merkyzer*, s. n.

Rouant, *adj. m.* (wapen-k.) paon rouant. *Pauw met eenen uytgespreyden steért.*

Rouble, *s. m.* (zilver-geld) *Roebel, moskovischen ryks-daler (doende ontrent vyf francs).*

Rouche, *s. f.* (schipp. w.) *Geraemte (van een schip)* s. n.

Roucou, *s. m.* (américaensche boom welkers vrugt eene schoone roode verve geéft) *Rokoe, orliäen.*

Roucouer, *v. a. Met rokoe verven.*

Roucoulement, *s. m. Het roekelen (der duyven)* s. n.

Roucouler, *v. n.* (spreék. van het geluyd der duyven) *Roekelen, kirren, korren.*

Roucouyer, *s. m. (zoek)* Roucou.

Roudou, *s. m (zoek)* Redoul.

Roue, *s. f. Wiel, rad*, s. n. *schyf*, s. f. Roues d'un chariot. *Wielen van eenen wagen.* Roue d'une poulie. *Schyf van eene katrol.* Condamner à la roue.

Digitized by Google

Tot het rad veroórdeelen. Faire la roue. (van eene pauw spr.) *Den steërt uytspreyden, pronken.* Roue de câble. (schippers w.) *Touw in het rond gelegd.*

Roué, *s. m. Misdaedigen die gerabraekt is;* — (gem.) *schelm die het rad verdient;* — *zédeloozen die noch Godsdienst noch wetten erkent.*

Roué, ée, *adj.* Être roué de fatigue *of alleenlyk* être roué. *Styf van vermoeydheyd zyn, zeer vermoeyd zyn.*

Rouelle, *s. f. Schyf, sneéde.* Rouelle de veau. *Kalfs schyf.* Rouelle de pomme. *Appel-schyf, sneéde van eenen appel.*

Rouer, *v. a. Rabraeken.* Rouer de coups. *Braef afrossen.* Se faire rouer. *Overreeden worden doór eenig rytuyg.* Rouer un câble. (schippers w.) *Eene touw opschieten, in het rond leggen.*

Rouet, *s. m. Wiel,* s. n. Rouet à filer. *Spinnewiel.* Rouet à dévider. *Spoelwiel.* Rouet de moulin. *Kamrad van eenen molen.*

Rouette, *s. f.* (dunnen tak van eenen rys-boom) *Wisch, teen,* s. m.

Rouge, *adj. Rood, roodverwig;* — *bloózend;* — *gloeyénd, gloeyig.* Fer rouge. *Gloeyig yzer.* Le fer est rouge. *Het yzer gloeyt.* Boire à rouge bord. *Met volle glazen drinken.*

Rouge, *s. m. Het rood, rood koleur;* — *roodsel,* s. n. *roode verf,* s. f. Rouge brun. *Bruyn-rood.* Rouge foncé. *Donker-rood, hoog-rood.* Rouge pâle. *Bleek-rood.* Le rouge lui monte au visage. *Hy word rood.* — *Kleynen endvogel met roode pooten,* s. m.

Rougeâtre, *adj. Roodagtig.*

Rougeaud, aude, *adj. et subst.* (gem.) *Bloózend, rood van aenzigt.*

Rouge-gorge, *s. m.* (vogeltje) *Roodbaerdeken,* s. n.

Rougeole, *s. f.* (kinder-ziekte) *Mazelen,* s. f. plur.

Rouget, *s. m.* (visch) *Zee-haen.*

Rougeur, *s. f. Roodheyd, roode verf,* s. f. *rood koleur,* s. n. La rougeur lui monta au visage. *Hy wierd rood.* — *Roode puyst, roode plek (op het vel)* s. f.

Rougir, *v. a. Rood maeken, rood verven.* Rougir un livre sur la tranche. *Een boek op sneéde rood verven.* — *v. n. Rood worden, bloózen.* Les cerises commencent à rougir. *De krieken beginnen rood te worden.* — *Rood worden van schaemte* of *gramschap, schaemrood worden, beschaemd worden,* v. n. *zich schaemen,* v. r. Faire rougir quelqu'un. *Imand beschaemd maeken.* Faire rougir un fer dans le feu. *Een yzer in het vuer gloeyig maeken.*

Rougissure, *s. f. Roodhoper-koleur,* s. n.

Roui, *s. m. Verrotting (van vlas* of *kemp)* s. f. La chaleur hâte le roui. *De hitte verhaest de verrotting.* Cette viande sent le roui. *Dat vleesch heeft eenen vuylen smaek, smaekt naer den pot.*

Roui, ie, *adj.* Chanvre, lin roui. *Kemp, vlas dat te rotten heeft gestaen.*

Rouille, *s. f. Roest,* s. m. *roesting,* s. f. — *soórt van brand-roest* of *honing-dauw (die de gewassen bederft).*

Rouillé, ée, *adj. Verroest.* Avoine rouillée. *Haver die bedorven is doór den roest* of *honing-dauw.*

Rouiller, *v. a. Verroesten, doen roesten.* L'humidité rouille le fer. *De vogtigheyd verroest het yzer.* L'oisiveté rouille l'esprit *of* l'esprit se rouille dans l'oisiveté. (gem.) *Den geest verstompt zich in de lédigheyd.* — *v. n. et r. Roesten, verroest worden,* v. n.

Rouilleux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Roestvervig.*

Rouillure, *s. f. Roest,* s. m. *verroestheyd,* s. f.

Rouir, *v. a. et n.* Rouir *of* faire rouir du chanvre, du lin. *Kemp, vlas te rotten* of *te broeyén zetten, reëten.*

Rouissoir, *s. m. Vlas-reët,* s. f.

Roulade, *s. f.* (gem.) *Het rollen,* s. n. *rolling, buyteling, tuymeling,* s. f. — (muziek) *loop (in het zingen van verscheyde nóóten op eene sillabe)* s. m.

Roulage, *s. m. Het ryden,* s. n. Aplanir les chemins pour le roulage des chariots. *De wégen gelyk maeken voór het ryden der wagens.* — *Het vervoeren (van koopmanschappen met karren* of *wagens)* s. n. — *voer-loon, vragt-loon,* s. m.

Roulant, ante, *adj. Loopend, rollend, rydend.* Chemin roulant. *Gemakkelyken weg.* Chaise roulante. *Cheet die doór een peërd word voortgetrokken.* Vaisseau roulant, veine roulante. (heel-k.) *Verspringend vat, verspringende ader (die van plaets verandert als men er den vinger op zet).* Presse roulante. (boek-drukkers w.) *Werkende pers, pers daer op gedrukt word.*

Rouleau, *s. m. Rol,* s. f. *iet dat opgerold is;* — *rolstok;* — *rolblok, rolsteen (om de aerde gelyk te maeken)* s. m. *wel,* s. f.

Digitized by Google

Roulement, *s. m.* *Het rollen*, s. n. *rolling*, *beweeging (van iets dat rolt)* s. f. Roulement d'un carrosse. *Het ryden van eene koets.* Roulement de bas. *Het oprollen van kousen op de broek.* Roulement d'yeux. *Het draeyen der oogen.* Roulement de tambour. *Het roffelen* of *rommelen op de trommel.* — (muziek) (*zoek*) Roulade.

Rouler, *v. a.* *Rollen*, *omrollen*, *toerollen*, *oprollen.* Rouler une pièce d'étoffe. *Een stuk stoffe oprollen.* — *v. a. et n.* *Rollen*, *voortrollen.* Rouler un tonneau. *Eene ton voortrollen.* Boule qui roule. *Bol die rolt* of *voortloopt.* Rouler carrosse. (gem.) *Koets en peerden houden.* Rouler les yeux. *De oogen draeyen.* Rouler de grands desseins dans sa tête. *Groote voórneémens in zynen geest bevroeden* of *in zyn hoofd hebben.* Rouler doucement sa vie. (gem.) *Zyn leven stillekens overbrengen.*

Rouler, *v. n.* *Loopen.* Cette voiture roule aisément. *Dat rytuyg loopt gemakkelyk.* La conversation roula sur une telle matière. *Het gesprek liep op zulk eene stoffe.* Tout roule là-dessus. *Alles loopt daer op.* Cette affaire roule sur vous. *Die zaek loopt*, *draeyt* of *steunt op u.* C'est lui qui fait rouler toute la maison. *Hy is 't die het gantsch huysgezin onderhoud.* Faire rouler la presse. *De druk-pers in gang houden*, *iets laeten drukken.* — *Dwaelen*, *zwerven*, *omzwerven.* Il y a long-temps qu'il roule par le monde. *'T is lang dat hy door de wereld dwaelt.* L'argent roule dans ce pays. *Daer is veél geld in dat land.* Les yeux lui roulent dans la tête. *Zyne oogen draeyen in zyn hoofd.* Mille pensées différentes lui roulent dans l'esprit. *Duyzende verschillende gedagten woelen in zynen geest.* — *Malkander aflossen*, *wisselen*, *by beurte gaen*, *beurtelings dienen.* Il roule avec un tel. *Hy dient beurtelings met zoo eenen* — (schippers w.) *Schokken*, *schudden*, *slingeren.*

Se rouler, *v. r.* *Zich omwentelen*, *zich omrollen.* Se rouler sur un lit. *Zich op een bed omwentelen.* Il se roule sur l'or et sur l'argent. *Hy zwemt in het geld*, *hy heeft geld in overvloed.*

Roulet, *s. m.* (boedemaekers w.) *Rolstok*, *walkstok.*

Roulette, *s. f.* *Wieltje*, *rolleken*, s. n. Fauteuil à roulettes. *Rolstoel*, *stoel op rollen.* Lit à roulettes. *Rolbed.*

Roulette d'enfant. *Kinders rolwagen.* — *Kleyne chaes op twee wielen (die van eenen man word voortgetrokken).* — (meét-k.) (*zoek*) Cycloïde.

Rouleur, *s. m.* (insecte) *Kalender (die den wyngaard knaegt).*

Roulier, *s. m.* *Voerman*, *karreman*, *vragtryder.*

Roulis, *s. m.* (schippers w.) Le roulis d'un vaisseau. *Het schokken*, *het slingeren*, *het warrelen* of *het stooten van een schip*, s. n.

Rouloir, *s. m.* *Mangelstok (om het lynwaet glad te stryken).*

Roulon, *s. m.* *Sport (van eene leer)* — *sport (van eene wagen-schort)* s. f.

Roupeau, *s. m.* (vogel) *Rots-ryger.*

Roupie, *s. f.* *Neus-drup*, *neus-kégel*, *druppel (aen den neus)* s. m. — (een stuk geld in Oost-Indiën) *ropie*, s. f.

Roupieux, euse, *adj.* (gem.) *Drupneus*, *drupneuzig.*

Roupiller, *v. n.* (gem.) *Half slaepen*, *sluymeren*, *dutten.*

Roupilleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Sluymeraer*, *dutter*: *sluymeraerster*, *dutster*, *die altyd half slaept.*

Rouquet, *s. m.* (jagt) *Mannetjen van den haes*, s. n.

Roussâtre, *adj.* *Rosagtig*, *van een rosagtig koleur.*

Rousseau, *s. m.* (gem.) *Roshairigen*, *eenen die ros hair heeft.*

Rousselet, *s. m.* (vrugt) *Suyker-peer*, s. f.

Roussette, *s. f.* (vogeltje) *Roodborstje*, *grasmusken*, s. n. — (visch) *kleynen zeehond*, s. m. *steenhaey*, s. f.

Rousseur, *s. f.* *Rosheyd*; — *sproet*, *rosse plek.*

Roussi, *s. m.* Cuir de roussi. Jagt, *rus-leer*, *russisch leer*, s. n. Cela sent le roussi. *Dat stinkt naer het rus-leer*; ook *dat stinkt naer het verbrand* of *verzengd.*

Roussin, *s. m.* (peerd) *Hengst van middenmaetige grootte.* Roussin d'Arcadie. (gem.) *Ezel.*

Roussir, *v. a.* *Ros maeken*, *rosse plekken doen krygen*; — *zengen*, *verzengen*, *schroeyen.* — *v. n.* *Ros worden*, *rosse plekken krygen*; ook *zengen*, *verzengd worden.*

Routailler, *v. a.* (jagt) *Het wild met den speurhond volgen.*

Route, *s. f.* *Weg*, *gang*, s. m. *baen*, s. f. La route du ciel. *Den weg der hemels.* Route of feuille de route. (oórlogs w.) *Schriftelyke aenwyzing*

Digitized by Google

van den weg die de krygs-lieden moeten houden. — (schippers w.) *Vaert, streek*, s. f. *loop, koers*, s. m. Faire route. *Voortzeylen, voortstévenen, vaeren.* Faire fausse route. (schippers w.) *Van zynen weg afdwaelen.*

Router, *v. a.* (*zoek*) Routiner.

Routier, *s. m. Zeekaert-boek, graedboek*, s. n. — (gem.) C'est un vieux routier. *'T is eenen doórsleépen kwant, 's is eenen loozen vos.*

Routine, *s. f. Gewoonte*, s. f. *dagelyksch gebruyk*, s. n. *tránt*, s. m.

Routiné, ée, *adj.* (gem.) *Afgeregt, geóeffend, ervaeren, bedreéven.*

Routiner, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Gewennen, gewoon maeken.*

Routinier, *s. m. Die uyt gewoonte te werk gaet.* Ce médecin n'est qu'un routinier. *Dien geneesmeester gaet niet als uyt gewoonte te werk.*

Routoir, *s. m.* (akkerbouw) *Huyt*, s. f. *put* (*waer in men den kemp* of *het vlas doet rotten*) s m.

Rouverin, *adj. masc.* Fer rouverin. *Hard-smédig* of *sprokkig yzer.*

Rouvieux, *subst. et adj. m.* (*zoek*) Roux-vieux.

Rouvre, *s. m.* (boom) *Steen-eyke, haeg-eyke.*

Rouvrir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ouvrir*) *Weér openen, weér open doen, weér open maeken, weér open zetten.* — *v. r. Weér opengaen*, v. n.

Roux, *s. m. Ros koleur*, s. n.

Roux, ousse, *adj. Ros, van een ros koleur.* Beurre roux. *Gebruyneérde* of *bruyn-gebraede boter.* Vent roux. (hoveniers w.) *Schraelen wind* (*in april*).

Roux-vieux, *s. m. Schurft* (*aen de maenen der peérden*) s. n. — *adj. m.* Cheval roux-vieux. *Peérd dat schurftig aen de maenen is.* Chien roux-vieux. *Schurftigen hond.*

Royal, ale, *adj. Koninglyk.* C'est un royal homme. (gem.) *'T is eenen édelmoedigen man.* C'est une royale femme. *'T is eene édelmoedige vrouw.*

Royalement, *adv. Koninglyk, pragtiglyk, heerlyk, voórtreffelyk.*

Royalisme, *s. m. Konings-gezindheyd*, s. f.

Royaliste, *s. m. et f. Konings-gezinden.* — *adj. Konings-gezind.*

Royaume, *s. m. Koningryk*, s. n. Le royaume des cieux. *Het hémelryk.*

Royauté, *s. f. Koninglyke weérdigheyd*, s. f. *koningdom*, s. n.

Ru, *s. m. Graft, goót, waterleyding* (*van eene beék*) s. f.

Ruade, *s. f. Agteruytslag*, s. m. *het agteruytslaen* (*van een peérd*) s. n. Ce cheval lui donna *of* lui détacha une ruade. *Dat peérd gaf hem eenen agteruytslag.*

Rubace, rubacelle, *s. m. Helderen robyn-steen.*

Ruban, *s. m. Lint*, s. n. Ruban de fil. *Garen-lint.* Ruban de soie. *Zydelint.* — *Lint-worm*, s. m.

Rubanerie, *s. f. Lint-weévery*, s. f. — *linten-handel*, s. m.

Rubanier, ière, *s. m. et f. Lintwerker, lint-weéver: lint-werkster, lint-weéfster.*

Rubanné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Lintwyze gestreépt.*

Rubanté, ée, *adj. Met linten voórzien.*

Rubasse, *s. f.* (*zoek*) Rubace.

Rubéole, *s. f.* (soórt van meekrap) *Kleyne rotte.*

Rubette, *s. f. Padde-vergif*, s. n.

Rubiacées, *s. f. plur. et adj.* (kruyd-k.) Plantes rubiacées. *Planten die eene roodagtige verve geéven.*

Rubican, *subst. et adj. masc.* Cheval rubican. *Peérd dat hier en daer eenige gryze spikkels heéft.*

Rubicond, onde. *adj.* (gem.) *Rood.* Visage rubicond. *Rood aengezigt.*

Rubis, *s. m.* (rood édel gesteente) *Robyn, robyn-steen*, s. m. — *puyst* (*in het aengezigt*) s. f. Faire rubis sur l'ongle. (spreékw.) *Een glas tot den laesten druppel uytdrinken.* Faire payer rubis sur l'ongle. (spreékw.) *Tot den laesten penning doen betaelen.* — (schey-k.) *Bereyding met rood*, s. f.

Rubricaire, *s. m. Die de gebruyken der kerke-diensten kundig is*; — (gem) *die aen de pligt-pledgingen vastgehegt is.*

Rubrique, *s. f. Titel*, s. m. *opschrift* (*van een hoofdstuk der rechts-boeken*) s. n. — (gem.) *list, part*, s f. *streék*, s. m. Il s'est servi là d'une plaisante rubrique. *Hy heéft daer eenen aerdigen streék uytgewerkt.* — *Roode aerde*, s. f. *rood kryt*, s. n. — *s. f. plur. Uytleggingen*, s. f. plur. *régels* (*in den brevier* of *missael*) s m. plur.

Ruche, *s. f. Bie-korf*, s. m. Châtrer une ruche. *Eenen bie-korf rooven, er den was en den honing uytdoen.* — (ontleéd-k.) *Holte van het oor* (*waer zich het oor-smeér verzamelt*).

Ruchée, *s. f. Eenen bie-korf vol.*

Digitized by Google

Rudâtre, ière, *adj. et s. m. et f.* (gem.) *Bors, spytig, trots.*

Rude, *adj. Hard, onzagt, rouw.* Chemin rude. *Hobbeligen* of *ongelyken weg.* Cheval rude. *Ongemakkelyk rypeërd.* — *Straf, streng, stuer.*

Rudement, *adv. Hardelyk, straffelyk, op eene rouwe wyze.* Aller rudement en besogne. *Straf doórwerken.* Manger et boire rudement. *Straf* of *zeer veel eëten en drinken.*

Rudenté, ée, *adj.* (bouw-k.) Colonne rudentée. *Zuyl welkers uytgroeving van onder tot op een derde met een stokvormig* of *koordevormig cierseed gevuld is.*

Rudenture, *s. f.* (bouw-k.) *Stokvormig* of *koordevormig cierseed (waer mede de groeven eener zuyl van onder tot op een derde gevuld zyn)* s. n.

Rudéral, ale, *adj.* (kruyd-k.) *In muer-spleëten groeyënd.*

Rudération, *s. f.* (metsers w.) *Bouw en grof metselwerk*, s. n.

Rudesse, *s. f. Hardheyd, rouwheyd, onzagtheyd;* — (fig.) *strafheyd, stuerheyd, strengheyd.*

Rudimens, *s. m plur. Eerste lessen*, s. f. plur. *grond-beginselen (van eenige taal* of *wëëtenschap)* s. n. plur. Rudiment, *s. m. Boek van de grondbeginselen der latynsche taal*, s. n.

Rudoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Straffelyk toespreëken, toesnauwen, begrauwen.* Rudoyer un cheval. *Een peërd met spoören en zweep hard behandelen.*

Rue, *s. f. Straet.* Rue écartée. *Agterstraet, afgelége straet.* Courir les rues. *Langs de straeten loopen.* — (plant) *Ruyt, wynruyt.* Rue de chèvre. *Geyten-ruyt.* Rue de muraille (*zoek*) Capillaire.

Ruée, *s. f. Mest-hoop, vuylnis-hoop*, s. m.

Ruelle, *s. f. Straetje*, s. n. *steëg*, s. f. — *gang, doórgang (tusschen een lëdekant en den muer)* s. m. Passer sa vie dans les ruelles *of* aller de ruelle en ruelle. *Zyn leven verslyten in den omgang met de juffers.* Briller dans les ruelles. *By de juffers uytmunten.*

Rueller, *v. a.* Rueller la vigne. *Eenen wyngaerd-stam met aerde aenrullen.*

Ruer, *v. a. et n. Gooyën, werpen, smyten.* Ruer des pierres. *Steenen werpen.* Ruer de grands coups. (gem.) *Straf slaen.* Ses plus grands coups sont ruës. (fig.) *Zyn grootste geweld is over, zyne beste pylen zyn verschoëten.* — *v. n.* (van peërden, ëzels enz. spreëk.) *Agteruytslaen.* Ce cheval rue en vache. *Dat peërd slaet met zyne voórste voeten agteruyt.* Se ruer sur quelqu'un *of* sur quelque chose, *v. r.* (gem.) *Met geweld op iemand* of *op iets vallen, iemand* of *iets met geweld aantasten.*

Rufien, *s. m.* (gem.) *Hoere-jaeger.*

Rugine, *s. f.* (heelmeesters werktuyg) *Been-schrabber, tand-schrabber*, s. m.

Ruginer, *v. a.* (heel-k.) *Het bederf van de beenen* of *tanden schrabben.*

Rugir, *v. n.* (van leeuwen spr.) *Brullen, brieschen.*

Rugissant, ante, *adj.* (van leeuwen spr.) *Brullend, brieschend.*

Rugissement, *s. m.* (van leeuwen spr.) *Gebrul, gebriesch, het brieschen*, s. m. *briesching*, s. f.

Rugosité, *s. f.* (natuer-k.) *Rimpelagtigheyd (op hobbelige oppervlakten).*

Ruillée, *s. f.* (metsers w.) *Het bestryken (der dak-pannen met kalk)* s. n.

Ruiller, *v. a. Teekens* of *boekstokken stellen (om eenen grond enz. af-te-meëten).*

Ruine, *s. f. Verval*, s. n. *nëderstorting*, s. f. La ruine d'un bâtiment. *Het verval van een gebouw.* Tomber en ruine, être en ruine, s'en aller en ruine, menacer ruine, menacer d'une ruine prochaine. *Vervallen, te niet gaen, instorten, tot eenen puynhoop worden.* — *Vernieling, verdelging, verwoesting*, s. f. La ruine de Troie. *De verwoesting van Troyën.* Battre en ruine. *Vernielen, verdelgen, plat schieten, in den grond schieten.* — (fig.) *Verderf, bederf*, s. n. *ondergang*, s. m. Il court à sa ruine. *Hy loopt in zyn bederf.* Battre quelqu'un en ruine. *Iemand den mond smoeren.* — *s. f. plur. Puynhoopen*, s. m. plur. *overblyfsels*, s. n. plur.

Ruiné, ée, *adj. Vervalle, verwoest, vernield, bedorve.* Bâtiment ruiné. *Vervalle gebouw.* Pays ruiné. *Verwoest land.* Chemin ruiné. *Bedorven weg.* Homme ruiné. *Man die in den grond is.* Homme ruiné de débauches. *Man bedorven doór de overdaed.* Femme ruinée d'honneur et de réputation. *Vrouw die haere eer en goeden naem verloóren heëft.*

Digitized by Google

Ruiner, v. a. *Vernielen, verdelgen, verwoesten.* Ruiner le pays. *Het land verwoesten.* — (fig.) *Bederven, in den grond helpen.* Cette affaire l'a ruiné. *Die zaek heeft hem in den grond geholpen.* Ses ennemis l'ont ruiné dans l'esprit du Prince. *Zyne vyanden hebben hem in ongunst gebragt by den Vorst.* Ruiner une solive. (metsers w.) *Eene rib hakken* of *inkerven om het metselwerk te doen houden.* — v. r. *Vergaan, vervallen*, v. n. ook (fig.) *zich zelve in den grond helpen, zich zelve bederven*, v. r.

Ruineux, euse, *adj. Bouwvallig, zwak*; — (fig.) *verderfelyk, schadelyk.*

Ruinure, *s. f.* (metsers w.) *Hakking, inkerving.*

Ruisseau, *s. m. Beek*; — *vliet*, s. f. — *water-loop*, s. m. *ope vloot (in het midden der straeten)* s. n. Ruisseau de larmes. *Traenen-vloed, overvloedige traenen.*

Ruisselant, ante, *adj. Vloeyend, vlietend, stroomend.*

Ruisseler, v. n. (word geconj. als *Appeler*) *Vloeyen, stroomen.*

Rum, *s. m.* (spreek uyt *rom*) *Suyker-brandewyn*, s. m. — (schippers w.) *het ruym, het hol (van een schip)* s. n.

Rumb, *s. m.* (spreek uyt *romb*) (schippers w.) Rumb de vent. *Streek van den wind.*

Rumeur, *s. f. Oproer*, s. m *beroerte, beweeging, ontroering*, s. f. *geraes, gerugt, geschreeuw*, s. n.

Ruminant, ante, *adj.* (van ossen enz. spr.) *Herknauwend.*

Rumination, *s. f.* (van ossen enz. spr.) *Herknauwing.*

Ruminer, v. a. et n. (van ossen enz. spr.) *Herknauwen*; — (fig.) *peyzen, verzinnen, nadenken, overweegen, beknauwen, overknauwen*, v. a. *denken op iets*, v. n.

Runique, *adj. Van de oude noordsche volkeren, oud noordsch.* Poésie runique. *Dicht-konst der oude noordsche volkeren.*

Ruperstral, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Op rotsen groeyend.*

Ruptoire, *adj. et s. m.* (genees-k.) Remède ruptoire. *Uytbytend geneesmiddel.*

Rupture, *s. f. Inbreeking, inbreuk*, s. f. *het inbreeken, het openbreeken*, s. n. La rupture d'un coffre. *Het openbreeken van eene kist.* Rupture d'une étoffe. *Scheur in eene stoffe.* — *Breuk, darm-breuk*; — (fig.) *vyandschap, vordeeldheyd, oneenigheyd.* Ils en sont venus à une rupture ouverte. *Zy zyn tot openbaere vyandschap vervallen.* — (fig.) *Verbreeking, breuk.* Rupture de la paix. *Vrydebreuk.* — (schilder-k.) *Mengeling, breeking (der koleuren).*

Rural, ale, *adj. Van het land.* Doyen rural *Land-deken.* Biens ruraux. *Land-goederen.*

Ruse, *s. f. List, listigheyd, arglistigheyd, loosheyd, slimheyd, doorsleepenheyd, schalkheyd*, s. f. *streek*, s. m. Ruse de guerre. *Krygs list, oorlags list.*

Rusé, ée, *adj. Loos, listig, slim, doortrapt, doorsleepen, schalk, schalkagtig.* — *subst. Loozen aas: doortrapte vrouws-persoon.*

Ruser, v. n. *Listen en laegen leggen, listen gebruyken.*

Russe, *adj. Russisch.* — *s. m. et f. Rus, ruslander.* Les Russes. *De Russen.*

Russie, *s. f. Rusland*, s. n.

Russien, enne, *adj. et subst.* (oud) (zoek) Russe.

Rustaud, aude, *adj.* (gem.) *Lomp, plomp, onbeschoft.* — *subst.* Gros rustaud. *Plompen boer, lompen vlegel.*

Rusticité, *s. f. Boerschheyd, boeragtigheyd, lompheyd, plompheyd, onbeschoftheyd.*

Rustique, *adj. Lands, van het land, boersch.* La vie rustique. *Het land-leven, het buyten-leven.* Danses rustiques. *Boere dansen.* — (fig.) *Lomp, onbeschoft, boeragtig.* Manières rustiques. *Boeragtige manieren.* — *Wild, onbebouwd, zonder konst.* Promenade solitaire et rustique. *Eenzaeme en wilde wandeling.* Ouvrage rustique. (bouw-k.) *Werk van rouwen* of *grof-gekapten steen.* Ordre rustique. *Toscaensch orden, eenvoudigste der vyf ordens van de bouw-konst* — *s. m.* Il y a dans ce paysage un certain rustique qui plaît. *Daer is in dat landschap iet wilds dat behaeglyk is.*

Rustiquement, *adv. Boeragtiglyk, lomp, onbeschoftelyk.*

Rustiquer, v. a. (bouw-k.) *In het rouw kappen, grof kappen.*

Rustre, *adj. Lomp, plomp, onbeschoft, boeragtig.* — *subst.* Vrai rustre. *Lompen boer, kluppel, plompen vlegel.*

Rustre, *s. m.* (wapen-k.) *Ruyt met een rond gat in het midden*, s. f. — *soort van lancie (eertyds in gebruyk).*

Digitized by Google

Rut, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (van herten, wilde verkens enz. spr.) *Hitsigheyd*, *ritsigheyd*, s. f. *bronstyd*, *speél-tyd*, s. m.

Rutoir, *s. m.* (*zoek*) Routoir.

Rye, *s. f.* (land-beschryving) *Zeestrand*, s. n. *zee-oever*, s. m.

Ryptique, *s. m.* (geneés-k.) *Afzettend* of *zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Rythme etc. (*zoek*) Rhythme etc.

S

S, *subst. fém. suivant l'appellation ancienne* es, *et subst. masc. suivant l'appellation moderne* se, *dix-neuvième Lettre de l'Alphabet.*

In het begin der woórden en na eene consonant word de *s* als *c* uytgesproken; *saint*, *sacre*, *secret*, *penser*, *verser*: spreék uyt *cein*, *çacre*, *cegrè*, *pancé*, *vercé*. De *s* staende tusschen twee vocaelen word uytgesproken als *z*; *raser*, *baiser*, *rusé*, de welke worden uytgesproken *razé*, *baizé*, *ruzé*; eenige saemengevoegde woórden worden hier van uytgenomen, als *vraisemblance*, *vraisemblable*, *préséance*, *présentir*, *présentiment*, waer in de *s* als *c* word uytgesproken.

Sa, *pron. poss. fém.* (*zoek*) Son.

Sabaïsme, *s. m.* (*zoek*) Sabéisme.

Sabbat, *s. m.* *Sabbat-dag*, *rust-dag* (*by de jooden*) — *gewaende nagtvergadering* (*der tooveraers en heksen*) s. f. — (gem.) *geraes*, *getier*, *geschreeuw*, *gekyf*, s. n.

Sabbatine, *s. f.* *Kleyne twist-réde* (*in de hooge-schoólen*).

Sabbatique, *adj.* L'année sabbatique. *Rust-jaer*, *sabbat-jaer*, *zévende jaer* (*by de oude jooden*).

Sabech, *s. m.* (roof-vogel) *Soórt van havik.*

Sabéisme, *s. m.* (oudh.) *Aenbidding der sterren*, *zon*, *vuer*, s. f.

Sabiisme, *s. m.* (*zoek*) Sabéisme.

Sabine, *s f.* (gewas) *Zévenboom*, *zavelboom*, s. m.

Sable, *s. m.* *Zand*, s. n. *zavel*, s. m. Sable d'or. *Goud-zand*. Sable de pierre. *Steen-gruys*. Sable mouvant. *Dryfzand*, *wel-zand*. Banc de sable. *Zandplaet*, *zand-bank*. Bain de sable. (schey-k.) *Zand-bak*. — *Graveel-zand* (*in 's menschen lichaem*) s. n. — *zandlooper*, s. m. *uer-glas*; — (wapen-k.) *het zwart koleur*, s. n. Il porte de sable à la croix d'or. *Hy voert een goude kruys op een zwart veld.*

Sablé, ée, *adj.* Fontaine sablée. *Vat met zand gevuld* (*daer men het water laet doórzygen om het te zuyveren*).

Sabler, *v. a.* *Zanden*, *bezanden*, *met zand bestrooyén*. Sabler un verre de vin. (spreék-w.) *Een glas wyn in eenen teug uytdrinken.*

Sableux, euse, *adj.* Farine sableuse. *Zandig meél.*

Sablier, *s. m.* *Zand-looper*, s. m. *uer-glas*; — *zand-baksken* (*van eenen inkt-koker*) s. n.

Sablière, *s. f.* *Zand-groef*, s. f. *zandput*, *zand-kuyl*, s. m. — (timmermans w.) *ingekeept* of *gegroefd stuk hout* (*om ribben of planken in-te-voegen*) s. n.

Sablon, *s. m.* *Zand*, *schuer-zand*, *fyn zand*, s. n.

Sablonner, *v. a.* *Met zand schueren.*

Sablonneux, euse, *adj.* *Zandig*, *zandagtig*, *zavelagtig.*

Sablonnière, *s. f.* *Schuerzand-groef*, s. f. *zand-kuyl*, *zavel-kuyl*, s. m.

Sabord, *s. m.* (schipp w.) *Geschutpoort*, s. f. *gat* (*daer het kanon door steékt*) s. n.

Sabot, *s. m.* *Holblok*, *klomp*, *houten schoen*; — *hoef* (*van een peérd*) — *dryftop*, *top* (*daer de kinderen méde speélen*) s. m. Dormir comme un sabot. (gem.) *Zeer vast slaepen.* — *s. m. pl.* *Kopere beslag* (*onder aen sommige kassen en andere meubels*) s. n.

Saboter, *v. n.* *Met den top speélen*; — *met zyne holblokken geraes maeken.*

Sabotier, *s. m.* *Holblokmaeker*, *klompmaeker*; — *holblokdraeger.*

Sabouler, *v. a.* (gem.) *Schudden*, *sleuren*, *heén en weér trekken*, *rukken.*

Sabre, *s. m.* *Sabel*, *houwer*, *houwdégen*. Coup de sabre. *Sabel-houw.* Coup de plat de sabre. *Slag met het plat van den sabel.*

Sabrenas, *s. m.* (gem.) *Knoeyér*, *slegten werkman.*

Sabrenasser, *v. a.* (*zoek*) Sabrenauder.

Sabrenauder, *v. a.* (gem.) *Knoeyén*, v. n. *slegt werk maeken.*

Sabrer, *v. a.* *Sabelen*, *neérsabelen*, *sabel-houwen geéven.* Sabrer une affaire. (spreékw.) *Eene zaek met haest afwerken zonder behoorlyk onderzoek.*

Saburre, *s. f.* (geneés-k.) *Vuyle stoffe.*

Sac, *s. m.* *Zak.* Sac à blé. *Koórnzak*, *zak om koórn in te doen.* Sac de blé. *Zak vol koórn*, *zak met koórn*

Digitized by Google

gevuld. Sac à ouvrage. *Werk-zak, zak daer de vrouwen hun werk in steeken.* Sac à terre. (oórlogs w.) *Zand-zak, zak met aerde gevuld (waer de krygsmannen zich agter verschuylen).* Voir le fond du sac. *Tot den grond toe onderzoeken.* Cul-de-sac. *Straetje zonder eynd, blinde straet.* Homme de sac et de corde. *Deugniet, schurk, galgen-aes.* — *Boet-kleed*, s. n. *rauwen zak*, s. m. Porter le sac et le cilice. *Rauwe zakken en haire kleederen draegen* of *openbaere boetvaerdigheyd pleegen.* — *Plundering, verwoesting*, s. f. Le sac de Rome. *De verwoesting van Roomen.* — (heel-k.) *Eter-zak (aen eene wonde)* s. m.

Sac-à-vin, *s. m.* (gem.) *Wyn-zuyper, dronkaerd.*

Saccade, *s. f. Ruk (met den toom)* s. m. Donner des saccades à un cheval. *Een peerd met den toom rukken, schielyk terugtrekken.* Donner une saccade à quelqu'un. *Imand schudden en rukken*; ook (fig.) *imand van deeg behyven.*

Saccader, *v. a. Een peerd met den toom rukken* of *schielyk terugtrekken.*

Saccage, *s. m. Overhoopsmyting, verwarring*, s. f. — (gem.) *hoop*, s. m. Saccage de vieilles marmites. *Hoop oude hoókkétels.* — (*zoek*) Sacquage.

Saccagement, *s. m. Plundering, verwoesting*, s. f.

Saccager, *v. a. Plunderen, uytplunderen, verwoesten*; — (gem.) *overhoopsmyten.*

Saccatier, *s. m. Voerman van steenhoólen (in de smissen der yzermynen).*

Saccholactique, *adj.* (schey-k.) Acide saccholactique. *Melk-zuer.*

Saccholate, *s. m.* (schey-k.) *Zout uyt melk-zuer getrokken*, s. n.

Sacées, sacéennes, *s. f. plur. Zéker feest der oude Persiënen.*

Sacerdoce, *s. m. Priesterschap, priesterdom*, s. n.

Sacerdotal, ale, *adj. Priesterlyk.*

Sachant (*part.* van *savoir*) *Weétende.*

Sachée, *s. f. Eenen zak vol.*

Sachet, *s. m. Zaksken*; — *kruydzakskens (dat men op een ziek deel legt*; — *zakskens, kussekens (met welriekende kruyden)* s. n.

Sacoche, *s. f. Dobbelen ledren zak (die de reyzers aen den zadel hangen)* s. m.

Sacome, *s. m.* (bouw-k.) *Verhéve of uytspringende snywerk*, s. n.

Sacquage, *s. m. Meétgeld, meétrecht (van eenen zak koórn)* s. n.

Sacquatier, *s. m.* (*zoek*) Saccatier.

Sacraire, *s. m. Kleynen heydenschen tempel.*

Sacramentaire, *s. m. Sacramentaris, hetter die in doóling is wégens het heylig Sacrament.*

Sacramental, ale, sacramentel, elle, *adj. Sacramenteel, van het Sacrament.* Les paroles sacramentelles. *De woórden van het Sacrament.* Mots sacramentaux. (gem.) *Weézenlyke woórden tot het sluyten van een verdrag enz.*

Sacramentalement, sacramentellement, *adv. Sacramenteélyk, op eene sacramenteéle wyze.*

Sacre, *s. m.* (roof-vogel) *Saeker-valk.* Sacre d'un Roi. *Zalving van eenen Koning.* Sacre d'un Évêque. *Wyding* of *inwyding van eenen Bisschop.*

Sacré, *s. m.* Le sacré et le profane. *Het heylig en het onheylig.*

Sacré, ée, *adj. Gezalfd, geheyligd, gewyd*; — *heylig.* Le sacré collége. *De vergadering der Cardinaelen.*

Sacrement, *s. m. Sacrament, verbondteeken*, s. n. *verbond-zégel*, s. m. Le saint Sacrement de l'Autel *of alleenlyk* le saint Sacrement. *Het Allerheyligste, het heylig Sacrament des Autaers.* S'approcher des Sacremens. *Te biegte en te communie gaen.* Fréquenter les Sacremens. *Dikwils te biegten en te communie gaen.* Cet homme n'aime point le Sacrement. (gem.) *Dien man houd niet veél van het houwelyk.*

Sacrer, *v. a.* Sacrer un Roi. *Eenen Koning zalven.* Sacrer un Évêque. *Eenen Bisschop wyden* of *inwyden.* — *v. n.* (gem.) *Vloeken, zwéren.*

Sacret, *s. m.* (roof-vogel) *Wyfken van den saeker-valk*, s. n.

Sacrificateur, *s. m.* (spr. van de oude jooden en heydenen) *Priester, offeraer.* Le souverain sacrificateur. *Den hoogen priester, den opperpriester.*

Sacrificature, *s. f.* (spr. van de oude jooden en heydenen) *Priesterdom, priesterschap, offeraers ampt*, s. n.

Sacrifice, *s. m. Offer*, s. n. *offerande*, s. f. Sacrifice funèbre. *Lyk-offer, lyk-offerande.* Sacrifice propitiatoire. *Zoen-offer, verzoenende offerande.* Le sacrifice de la Messe. *De offerande der Misse.* Faire un sacrifice de son cœur à Dieu. *Zyn hert aen God opofferen.* Faire un sacrifice de ses ressentimens. *Alle gevoelen van wrak uytblusschen.*

Sacrifier, *v. a. et n.* (word geconj.

Digitized by Google

als *Confier*) *Offeren*, *opofferen*, *offerande doen*. — *v a.* (fig.) *Overgeéven*, *ten besten geéven*, *opofferen*. Il a sacrifié ses intérêts à son ami. *Hy heeft zyne belangens voór zynen vriend ten besten gegeéven*. Se sacrifier pour quelqu'un. *Zich voór imand opofferen* of *ten besten geéven*. Elle n'a pas sacrifié aux grâces. (spreékw.) *Zy heeft niets aentrekkelyks* of *aengenaems*

Sacrilége, *s. m.* *Heylig-schendery*, *heylig-schending*, *kerk-schendery*, *ontheyliging*; — *kerk-diefte*, *kerk-dievery*, s. f. — *heylig-schender*; — *kerk-dief*, s. m. — *adj.* *Heylig-schendig*, *heylig-schendend*.

Sacrilégement, *adv.* *Op eene heylig-schendende wyze*.

Sacristain, *s. m.* *Koster*, *sacristaen*. Office de sacristain. *Kosterschap*, *sacristaenschap*.

Sacristie, *s. f.* *Sacristy*, *kerk-gerief-kamer*.

Sacristine, *s. f.* *Kostersse*.

Sacro-lombaire, *adj.* (ontleéd-k.) Muscle sacro-lombaire. *Heylige lenden-spier*

Sacrum, os sacrum, *s. m.* (letynsch w. der ontleéd-k.) *Laeste wervel-been*, s. n.

Sadder, *s. m.* *Boek inhoudende den godsdienst der vuer-aenbidders* (*in Persiën*) s. n.

Saducéens, *s m. plur.* (secte onder de joóden) *Saducéën*

Saducéisme, *s. m.* *Leering der Saducéën*, s. f.

Saette, *s. f.* (oud) *Pyl*, *schiet-pyl*, s. m.

Safran, *s. m.* (plant) *Safraen*, s m. Safran bâtard, safran d'Allemagne. *Wilden safraen*, *safloers*. — (schey-k.) *Safraenverwige bereyding* s. f.

Safrané, ée, *adj.* *Met safraen bereyd* of *gemengd*. Ris safrané *Safraen-ryst*. — (kruyd-k.) *Safraenverwig*. Toile safranée. *Safraen-geél lynwaet*. Visage safrané. (gem. w.) *Geél aengezigt*.

Safraner, *v. a.* *Met safraen geél maeken* of *bereyden*.

Safranier, ière, *s. m et f.* (schimp-w.) *Bankeroetier*, *imand die slegt in zyne zaeken is*

Safre, *adj.* *Gulzig*, *happig*. — *s. m.* (blauwe verf uyt cobalt getrokken) *Safer-verf*, s. f.

Sagace, *adj.* *Schrander*, *scherpzinnig*.

Sagacité, *s. f.* *Schranderheyd*, *scherpzinnigheyd*. s. f. *doórdringend verstand*, s. n.

Sagaie, *s. f.* *Werpspies* (*die de inwooners van Madagascar gebruyken*).

Sage, *s. m.* *Wyzen man*, *wyzen*. Les sept sages de la Grèce. *De zeven wyzen van Griekenland*. — *adj* *Wys*, *voórzigtig*, *verstandig*; — *deugdzaem*, *deugdelyk*, *vroóm*; — *eerbaer*, *kuysch*; — *bedaerd*, *ingetoógen*, *gemoetigd*. Femme sage. *Wyze vrouw*; ook *eerbaere vrouw*.

Sage-femme, *s. f* *Vroed-vrouw*.

Sagement, *adv.* *Wyslyk*, *voórzigtigh*, *bedagtelyk*, *met overleg*.

Sagesse, *s. f.* *Wysheyd*, *voórzigtigheyd*, *verstandigheyd*; — *deugdzaemheyd*, *vroómheyd*; — *eerbaerheyd*, *kuyschheyd*; — *bedaerdheyd*, *ingetoógenheyd*, *gemoetigdheyd*.

Sagette, *s f.* (plant) *Pyl-kruyd*, *slangen-kruyd*, s n *serpents-tang*, s f. — (oud) *pyl*, *schiet-pyl*, s. m.

Sagittaire, *s. m* (een van de twaelf teekenen des dier-krings) *Schutter*; — *zékeren roof-vogel*.

Sagittale, *adj. f* (ontleéd-k.) Suture sagittale. *Pyl-naed der hersen-pan*.

Sagou, *s m.* *Meél* (*dat in Oostindiën van het merg van zéheren boom gemaekt word*) s. n.

Sagouin, *s. m.* (kleynen aep) *Smeéraep*.

Sagouin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Vuylaerd*, *vuylen mensch*: *vuyl wyf*.

Saie, *s. f* (oudh.) *Wapen-rok*; — (zilver-smids w.) *Krats-borstel*, s. m.

Saieter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) (zilver-smids w.) *Met eenen kra's-borstel zuyveren*, *borstelen*.

Saignant, ante, *adj.* *Bloedig*, *bloedend*, *afdruppend van bloed*. La plaie est encore saignante. (van eene beleediging *of* ongeluk spr.) *De wonde is nog versch*.

Saignée, *s f.* *Ader-laeting*, *bloed-laeting*, *bloed-aftapping*; — *doórsnyding*, *graft* (*om het water te laeten afloopen*).

Saignement, *s. m.* *Het bloeden*, s. n. *bloeding*, s. f. Saignement de nez. *Het bloeden uyt den neus*.

Saigner, *v. a et n.* *Laeten*, *aderlaeten*, *bloed-laeten*, *bloed aftappen*. Saigner un malade au bras, au pied, à la gorge, à la tempe, sous la langue. *Eenen zieken laeten in den arm*, *in den voet*, *in de keél*, *in de hersenen*, *onder de tong*. Saigner un fossé. *Het water uyt eene graft aftappen* of *afleyden* of

Digitized by Google

laeten afloopen. — *v. a.* (fig.) *Geld doen opbrengen.* On a saigné les riches. *Men heeft de ryken geld doen opbrengen.* — *v. n. Bloeden.* Le doigt lui saigne. *Hy bloed uyt zynen vinger.* Saigner du nez. *Uyt den neus bloeden;* ook (spreekw.) *zyn woord niet houden, niet derven uytwerken het geene men voorgenomen of beloofd had.* La plaie saigne encore. (van eene beleediging *of* ongeluk spr.) *De wonde is nog versch.* Le cœur me saigne, quand je le vois souffrir. *Het doet my pyn, als ik hem zien lyden.* — *v. r.* (gem.) *Zich in het nauw stellen, zich zelven wat afstrekken.* Il faut que chacun se saigne dans les nécessités de l'état. *Ider moet zyn zelven wat afstrekken om den staet in tyd van nood te helpen.*

Saigneur, *s. m.* (gem.) Rude saigneur. *Genesmeester die veel van laeten houd.*

Saigneux, euse, *adj. Bebloed, met bloed beplekt.* Bout saigneux. *Halsstuk (van eenen geslagten hamel* of *kalf).*

Saillant, ante, *adj. Voorruytsteekend, uytspringend.* Angle saillant. *Uytspringenden hoek.* Ce livre est bien écrit, mais il n'a rien de saillant. *Dat boek is wel geschreven, maar het heeft niets dat uytmunt.*

Saillie, *s. f.* (bouw-k.) *Uytsteek, sprong, uytsprong,* s. m. *voorruytsteeking,* s. f. Cabinet en saillie. *Kabinet dat uytspringt buyten het gebouw.* Cette corniche a trop de saillie, a deux pieds de saillie. *Dien kroon-lyst springt te verre uyt, springt twee voeten uyt.* Par saillies. *Met horten en sprongen.* L'eau, le sang en sortoit par saillies. *Het water, het bloed sprong 'er uyt met horten.* — (fig.) *Slag, kwinkslag, inval,* s. m. Saillie vive. *Vinnigen inval.* Saillies heureuses. *Schoone aardige slagen.* — *Woede, onloopendheyd.*

Saillir, *v. a.* (word régelmaetiglyk geconjugeerd als *Punir*) (spreek. van stieren, hengsten enz.) *Dekken ter voortteeling, bespringen.* — *v. n. Springen, uytspringen, spuyten* Le sang en saillissoit. *Het bloed sprong er uyt.*

Saillir, *v. n. irreg.* (*word niet gebruykt als in* infinit. *en in de derde persoonen:* Il saille; ils saillent. Il sailloit; ils sailloient. Il saillira. Qu'il saille. Qu'il saillît. Saillant; sailli, ie) (bouw-k.) *Uytspringen, uytsteeken, uytkomen.* Ce balcon saille trop. *Dien balkon steekt te verre uyt.*

Sain, aine, *adj. Gezond, frisch.* Saine raison. *Gezonde reden.* — *Goed, onbedorven, onbeschadigd.*

Saindoux, *s. m. Lies,* s. f. *reuzel, verkens-vet,* s n.

Sainement, *adv. Op eene gezonde wyze, gezond, gezondelyk.* Juger, penser sainement d'une chose. (fig.) *Verstandiglyk oordeelen* of *peyzen over eene zaek.*

Sainfoin, *s. m.* (plant) *Haenenkam, krok, mest-hooy, wilde vitsen.* Sainfoin d'Espagne. *Spaensche klaver.*

Saint, ainte, *s. m. et f. Heyligen: heylige.* Les saints. *De heyligen.* — *adj. Heylig.* La terre sainte. *Het heylig land.* Terre sainte. *Geweyde aerde, kerk-hof.* La semaine sainte. *De goede week.* Jeudi saint. *Witten donderdag.* Vendredi saint. *Goeden vrydag.* A la saint Jean. *Te sint Jan.* A la saint Remi. *Te baemis* of *te baefmis.*

Sainte-barbe, *s. f.* (schippers w.) *Buskruyd-kamer, konstapels kamer.*

Saintement, *adv. Heyligly k*

Sainteté, *s. f. Heyligheyd.* Sa Sainteté. (eer-titel die men aen den Paus geeft) *Zyne Heyligheyd.*

Saïque, *s. f.* (turksch schip) *Saïk.*

Saisi, *s. m.* (recht) *Eenen wiens goederen in beslag genomen zyn.*

Saisi, ie, *adj. Ingenomen, geraekt, bevangen, beklemd.* Il est saisi au moindre revers. *Hy is bevangen door den minsten tegenspoed* of *den minsten tegenspoed bevangt hem.* Être saisi de frayeur, de joie, d'étonnement. *Ingenomen* of *geraekt zyn door schrik, blydschap, verwondering.* Le voleur a été trouvé saisi du vol. *Den dief is betrapt met het gestoole goed by zich.*

Saisie, *s. f. Beslag,* s. n. *inbeslagneeming,* s. f. Saisie et annotation. *Beslag op het goed der afwezende beschuldigden.*

Saisie-exécution, *s. f.* (recht) *Afpanding.*

Saisie-gagerie, *s. f.* (recht) *Beslag op eenig goed voor schuld,* s. n.

Saisine, *s. f.* (recht) *Bezitneeming (van onroerende goederen).*

Saisir, *v. a. Aentasten, vatten, aengrypen, pakken.* Saisir quelqu'un au collet, par le bras. *Iemand by den hals, by den arm vatten.* Saisir l'occasion, le moment. *De gelegenheyd, den oogenblik waernemen.* — *Afneemen, ontrukken.* Le garde-chasse lui a saisi son fusil. *Den boschwagter heeft hem zyn fuziek afgenomen.* — (recht)

Digitized by Google

Beslaen, *in beslag neemen*, *de hand opleggen*. Saisir un tribunal d'une affaire. *Eene zaak voór een gerecht brengen* — (fig. *Bevangen* Le froid l'a saisi *De koude heeft hem bevangen* La fièvre m'a saisi. *De koórts heeft my bevangen.* — *Begrypen*, *bevatten*

Se saisir, *v. r. Aengrypen*, *vatten*, v. a. Il se saisit de son épée. *Hy greep zynen degen aen.* Se saisir de quelqu'un. *Iemand vastneemen*, *gevangen neemen.* — *Zich ergens meester van maeken*, v. r *afneemen*, *in bezit neemen*, *in beslag neemen*, v. a Il s'est saisi de mon cheval. *Hy heeft zich meester gemaekt van myn peerd* Se saisir d'un château, d'une place. *Een hasteel*, *eene plaets bemagtigen* of *inneemen.* — (fig) *Bevangen worden*, *ontsteld worden*, v. pass. *zich ontstellen*, v. r. A cette nouvelle il se saisit tellement. *Hy ontstelde zich zoodanigbyk op die tyding*

Saisissable, *adj.* (recht) *Vatbaer*, *pakbaer*; — *dat in beslag kan genomen worden.*

Saisissant, *adj m.* Froid saisissant. *Bevangende koude.*

Saisissant, ante, *s m. et f.* (recht) *Beslagdoender*, *in beslagnemer*: *beslagdoenster.*

Saisissement, *s. m. Bevanging*, *benauwdheyd* (*van het hert*) s. f.

Saison, *s. f. Jaergetyde*, *getyde des jaers*, *saisoen*, s n. La saison nouvelle. *Het nieuw saisoen*, *de lente*, *het voórjaer.* Être de saison *Te pas komen*, *van pas zyn.* Être hors de saison, n'être plus de saison. *Te onpas* of *niet te pas komen*, *ontydig zyn*, *buyten tyds* of *kwalyk van pas zyn.*

Salade, *s. f. Salaed*, s f. — (oudh.) *stóm-hood*, s m.

Saladier, *s. m. Salaed-schotel*, s. f. — *korfjken om het salaed uyt-te-wieden*, s. n.

Salage, *s m. Het zouten*, *het in het zout leggen*, s. n.

Salaire, *s. m. Loon*, *arbeyds-loon*, s. m. *belooning*, s. f.

Salaison, *s. f. Inzouting*, s. f. *het zouten*, *het in het zout leggen*, s. n. — *gezouten host*, s. m. L'usage des salaisons donne le scorbut. *Het gebruyk van gezouten host veroorzaekt het scheurbuyk.*

Salamandre, *s. f.* (viervoetig eyerleggend diertje van het geslacht der haegdissen) *Salamander*, s. m. — *s. f. plur.* (w. der cabalisten) *Vuurgeesten*, s. m. plur.

Salant, *adj.* Marais salant. *Zoutmoerassen.* Puits salans. *Zout-putten.*

Salarier, *v a.* (word geconjug. als *Crier*) *Loonen*, *beloonen.*

Salariés, *s. m. plur. Loontrekkende*, *bedienden.*

Saland, aude, *adj. et s* Petit saland. *Vuyl kind.* Conte saland. *Onceerbaer vertelsel.* C'est une salaude. (schimpw.) *'T is eene hoer.*

Sale, *adj Vuyl*, *onreyn*, *onzuyver*, *bemorst*, *morsig*, *besmeurd.* Paroles sales. *Oneerbaere woórden* Gris sale. *Aschgraauw*, *donker graauw.* Côte sale. *Kust die vol klippen en banken is.*

Salé, *s. m Gezoute vleesch*, *gesprengd vleesch*, *pékel-vleesch*, s. n. Petit salé. *Jong verken-vleesch dat niet lang in het zout gelégen heeft.* Le franc-salé (voór deezen zéker voórrecht in Vrankryk) *Het vry genot van zout* — (weynig in gebruyk) *Voórraed van zout* s. m.

Salé, ée, *adj. Zout*, *gezouten*, *gesprengd.* Viande salée *Gezoute vleesch.* Eaux salées, sources salées. *Zoute wateren.* Plaines salées, campagnes salées (dicht-k.) *Pékel-veld*, *zee.* Raillerie salée. *Steekende spotterny.*

Salement, *adv. Vuyl*, *morsighyk.*

Salep, *s. m.* (plant) (*zoek*) Satyrion.

Saler, *v a. Zouten*, *inzouten*, *pékelen*, *in de pékel leggen*; — (gem.) *doen bepéperen*, *te dier verkoopen.*

Saleron, *s. m. Het hol van een zout-vat* (*daer het zout in is*) s. m.

Saleté, *s. f. Vuylheyd*, *morsighéyd*; — (fig.) *onreynheyd*, *onzuyverheyd*, *oneerbaerheyd* (*in de réde*).

Saleur, *s. m. Zouter*, *inzouter.*

Salicaire, *s. f.* (plant) *Wédérik*, *wierik.*

Salicite, *s. f* (natuerl. hist.) *Steen die de gedaente heeft van een wilgenblad* s. m.

Saliçon, onne, *adj. et subst. Vuyl*, *morsig.*

Salicoque, *s. f.* (visch) *Garnaet*, s. m. — *steurkrab*, s. f.

Salicot, *s. m.* (plant) (*zoek*) Bacile. — (visch) (*zoek*) Salicoque.

Saliens, *adj. et s. m. plur.* (oudh.) Prêtres saliens. *Priesters van Mars.* Poèmes saliens. *Gezangen ter eere van Mars*

Salière, *s. f. Zout-vat*, s. n. — *zoutbak*, s. m. — *s. f. plur. Holhéden*

Digitized by Google

(boven de oogen der oude peerden en ook onder den hals der vrouwen).

Saligaud, aude, *subst.* (gem.) *Vuylaerd.* — *adj. Vuyl, morsig.*

Salignon, *s. m. Zout-klomp*, s. m. *brood van wit zout*, s. n.

Salin, ine, *adj. Zoutagtig, zilting.*

Saline, *s. f. Gezouten kost, gezouten visch*, s. m. *gezoute vleesch*, s. n. — *zout-berg*, s. m. *zout-myn*; — *zoutkeet, zoutmaekery*, s. f.

Salique, *adj. Salisch.* Loi salique. *Salische wet (waer doór de vrouwen van de fransche kroon uytgesloóten worden).*

Salir, *v. a. Vuyl maeken, bevuylen, onreyn maeken, beslabben, besmetten, bemorsen, bezoedelen.* — *v. r.* (van persoonen spr.) *Zich bevuylen, zich vuyl maeken*, v. r. ook (van zaeken spr.) *vuyl worden*, v n.

Salissant, ante, *adj. Vuylmaekend, besmeurend*; — *dat ligt vuyl word.*

Salisson, *s. f.* (gem.) *Vuyle slons*, s. f. *vuyl meysken*, s. n.

Salissure, *s. f. Vuylheyd, vuyligheyd.*

Salivaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het speeksel.* Glandes salivaires. *Speekselklieren.* — (geneés-k.) *(zoek)* Masticatoire.

Salival, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Glandes salivales. *Speeksel-klieren.*

Salivation, *s. f.* (geneés-k.) *Speekselvloed*, s. m.

Salive, *s. f. Speeksel, spog*, s. n.

Saliver, *v. n. Speekselen, speeksel uytwerpen.*

Salle, *s. f. Zael, groote kamer.* Salle à manger, *Eétzael.* Salle d'en bas, salle basse. *Beneden-zael.* Salle d'audience. *Gehoor-zael.* Salle d'armes. *Scherm-schoól.* Salle à danser. *Dans-schoól.*

Salmi, *s. m. Opgewarmd wildgebraed*, s. n.

Salmigondis, *s. m. Opgestoófd mengelmoes (van verscheyde overgebleéve vleesch)* — (fig.) *mengelmoes (van verscheyde zaeken in een boek* of *réde)* s. n.

Saloir, *s. m. Zout-bak*, s. m. — *kuyp om vleesch in te zouten*, s. f.

Salon, *s. m. Zael*, s. f.

Salonique, *s. f.* (stad) *Salonica.*

Salope, *adj.* (gem.) *Morsig, vuyl, slodderig, slonzig.* — *s. f. Vuyl wyf*, s. n. — *hoer*, s. f.

Salopement, *adv.* (gem.) *Vuyl, morsiglyk.*

Saloperie, *s. f.* (gem.) *Vuylheyd, morsigheyd*, s. f. — *vuylen praet*, s. m.

Salorge, *s. m. Zout-hoop, hoop zout.*

Salpe, *s. f. Soórt van stokvisch.*

Salpêtre, *s. m. Salpéter*, s. n. *zoutsteen*, s. m. Faire peter le salpêtre. *Schieten met het kanon* of *met het hand-geweér.* C'est un homme tout pétri de salpêtre. (spreékw.) *'T is eenen zeer oploopenden mensch, 't is eenen haestigen zot.*

Salpêtrier, *s. m. Salpéter-bereyder.*

Salpêtrière, *s. f. Salpéter-bereydery*; — *zéker tugthuys te Parys.*

Salsepareille, *s. f.* (wortel) *Salsaparilla, steekende winde.*

Salsifis, *s. m.* (plant) *(zoek)* Barbede-bouc. Salsifis d'Espagne. *(zoek)* Scorsonère.

Salsugineux, euse, *adj.* (schey-k.) *Zoutagtig*

Saltimbanque, *s. m Kwakzalver*; — *klugtspeéler, hansworst*; — (gem.) *slegten rédenaer (die veél gebaer maekt)*

Saluade, *s. f.* (oud) *Buyging, eerbewyzing, groeting.*

Salubre, *adj. Gezond, goed voór de gezondheyd.*

Salubrité, *s. f. Gezonde hoedanigheyd.* Salubrité de l'air. *Gezonde locht.*

Saluer, *v. a. et n. Groeten, begroeten neygen, buygen.* Saluer de l'épée. *Met den dégen groeten.* Vespasien fut salué Empereur par toute l'armée. *Vespasianus wierd Keyzer uytgeroepen doór geheel het léger.*

Salure, *s. f. Zoutheyd.* Diminuer la salure de quelque viande *De zoutheyd van eenig vleesch verminderen.*

Salut, *s. m. Welvaert, behoudenis*, s. f *heyl*, s n. Il y va de mon salut. *Myne behoudenis is er aen gelégen.* — *Zaligheyd*, s. f. *heyl*, s. n. Salut éternel. *Eeuwige zaligheyd* — *Groetenis, groet, groeting, begroeting*, s. f. *het groeten*, s. n. Les saluts de mer. *Het begroeten met kanonscheuten op de scheépen.* — *Lof (in de kerk)* s. n. Chanter le salut. *Het lof zingen.*

Salutaire, *adj. Heylzaem, voórdeelig, goed, zalig.*

Salutairement, *adv. Op eene heylzaeme wyze, heylzaemelyk, voórdeeligly k nuttiglyk.*

Salutation, *s. f.* (gem.) *Groet, groetenis.* Salutation angélique. *Engelsche groetenis, weést gegroet.*

Salvage, *s. m.* (schippers w.) Droit de salvage. *Berg-recht, recht dat betaeld word voór gestrande goederen.*

Salvation, *s. f. pl.* (w. van het recht)

Digitized by Google

Antwoórd-schriften (om de tégenspraek van een geding te ondersteunen) s. n. pl.

Salve, *s. f. Salvo, losbranding*. s. f. *eer-schoóten, vreugde-schoóten (met het grof geschut of hand-geweêr)* s. m. pl. Le canon tire en salve. *Men doet eene algemeene losbranding van het grof geschut.*

Samedi, *s. m. Zaterdag*. Samedi saint. *Paesch-avond.*

Samequin, *s. m.* (schip) *Turkschen bylander.*

Samestre, *s. m.* (koopmans w.) *Soórt van rood korael.*

Samis, *s. m. Venétiaensche goude en zilvere stoffe*, s f.

Samorin, *s. m. Zeer lang en plat vaertuyg*, s. n.

Sanas, *s. n. Wit* of *blauw oost-indisch katoene lynwaet*, s. n.

Sancir, *v. n.* (schippers w) *Zinken* Ce vaisseau a sanci sous ses amarres. *Dat schip is gezonken daer het op anker lag.*

Sanctifiant, ante, *adj. Heyligmaekend.*

Sanctificateur, *s. m Heyligmaeker.*

Sanctification, *s. f. Heyliging, heyligmaeking*. La sanctification des fêtes et des dimanches. *Het vieren* of *het onderhouden der feestdagen en der zondagen.*

Sanctifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Heyligen, heylig maeken.* Sanctifier les dimanches, les fêtes *De zondagen, de feestdagen vieren* of *onderhouden.*

Sanction, *s. f* (van wetten, gebruyken enz spr.) *Goedkeuring, bekragtiging.* Cette loi n'a pas encore reçu la sanction du Roi. *Die wet heeft haere bekragtiging nog niet ontfangen van den Koning.* La sanction d'une loi consiste sur-tout dans les peines dont elle ménace les infracteurs. *De kragt* of *het gezag van eene wet bestaet bezonderlyk in de straffen met de welke zy de overtreéders bedreygt.* — (*zoek*) Pragmatique.

Sanctionner, *v. a.* (van wetten, gebruyken enz. spreék.) *Goedkeuren, bekragtigen.*

Sanctuaire, *s. m.* (oudh.) *Het Heylig der Heyligen (in den joódschen tempel van Jérusalem) — plaets in de catholyke kerken alwaer het Allerheyligste rust.* Il ne faut pas vouloir pénétrer dans le sanctuaire. (spreékw.) *Men moet de geheymen der Koningen niet willen doórgronden.* Peser au poids du sanctuaire. (spreékw.) *Zeer rypelyk overweégen.*

Sandal, *s. m.* Bois de sandal. *Sandelhout*, s. n.

Sandale, *s. f. Sandael*, s. f. *schoen zonder overleêr (gelyk de barroetsche moniken draegen)* s. m.

Sandalier, *s. m. Sandaelmaeker.*

Sandaline, *s. f. Zékere venétiaensche stoffe.*

Sandaraque, *s. f.* (geélagtigen harst) *Sandrak*, s. n. — *rooden oprement*, s. m.

Sang, *s. m. Bloed*, s. n. Mettre un pays à feu et à sang. *Een land te vuer en te zweêrd verdelgen.* Aimer le sang, être altéré de sang, être un homme de sang. *Bloeddorstig zyn.* Les Princes du sang. *De Prinsen van den bloede, de Prinsen van de koninglyke afkomst.* Le sang est beau dans ce pays. *De menschen zyn fraey in dat land.* Sang froid. *Koelmoedigheyd, gerustheyd van geest, koelzinnigheyd, bedaerdheyd*, s. f. De sang froid. *Koelmoeds* of *koelsmoeds, bezadigdlyk, met koelen moed.*

Sang-de-dragon, (*zoek*) Sang-dragon.

Sang-dragon, *s. m.* (plant; *ook* gom) *Draeken-bloed*, s. n.

Sanglade, *s. f. Zwaeren zweep-slag, slag met eenen riem*, s. m.

Sanglant, ante, *adj. Bloedig.* Le Sacrifice non sanglant. *De onbloedige Offerande, de Misse.* — (fig.) *Bitter, hard, schamper, beleedigend.* Reproche sanglant. *Bitter verwyt.* Raillerie sanglante *Schampere bespotting.* La plaie est encore toute sanglante. (van eene beleediging *of* ongeluk spr.) *De wond is nog versch.*

Sanglargan, *s. m. Bloed-stelpend geneésmiddel*, s. n.

Sangle, *s. f. Riem, zadel-riem, buykriem, gordel*, s. m. *cingel*, s. f. — *draegzeel*, s. n. *draegband*, s. m.

Sangler, *v. a. Gorden, den draegband* of *buyk-band aendoen; — eenen stoel, rust-bank enz. met cingels overspannen.* Sangler un soufflet à quelqu'un. (gem.) *Imand eenen kaek-slag geéven.* Il a été sanglé. (spreékw.) *Hy heeft zyn geding met alle de onkosten verloóren.*

Sanglier, *s. m.* (dier) *Wild zwyn, wild verken, éver-zwyn;* — (visch) *zee-verken*, s. n.

Sanglons, *s. m. plur.* (*zoek*) Fourçats.

Sanglot, *s. m.* (word meest in *plur.* gebruykt) *Hévig gezugt, gekerm*, s. n.

Sangloter, *v. n.* Pousser des sanglots. *Héviglyk zugten; kermen, snikken.*

Digitized by Google

Sang-sue, *s. f.* (spreék uyt *san-su*) (insecte) *Bloed-zuyger*, *échel*; — (fig. *bloed-zuyper afpranger*, *knévelaer* (*des volks*) s. m.

Sanguification, *s. f.* (de *u* word uytgesproken) (geneés-k.) *Bloedwording*, *verandering van het voedsel in bloed.*

NB. In de woórden aldus „ geteekend, word de *u* niet uytgesproken.

„ **Sanguin**, ine, *adj.* *Bloedryk*, *vol bloed*; — *bloedrood.* Il a le visage d'un rouge sanguin. *Zyn aengezigt is bloedrood*, *is rood als bloed.*

„ **Sanguinaire**, *adj.* *Bloeddorstig*, *bloedgierig.*

„ **Sanguine**, *s. f.* (édel gesteente) *Bloed steen*, s. m. *rood kryt*, s n.

„ **Sanguinolent**, ente, *adj.* (geneés-k.) *Bloedig met bloed gemengd.*

„ **Sanguivore**, *adj.* *Bloed-verslindend*, *bloed-zuygend.*

Sanhédrin, *s. m.* (oudh.) *Hoogen raed* (*der jooden*).

Sanicle, *s. f.* (plant) *Sanikel*, *breukkruyd*, *wond-kruyd*, s. n.

Sanie, *s. f.* (geneés-k.) *Scherp vogt*, s. n. *wateragtigen etter uyt eene wond vloeyënde*, s m.

Sanieux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Vol scherpe vogten.*

Sannes, *s. m. plur.* (tiktak-spel) *Twee zessen*, s. f. plur.

Sans, *prép.* (reg. *accus.*) *Zonder.* Sans cesse. *Gestadiglyk.*

Sans que, *conj.* (reg. *conj.*) *Zonder dat.*

Sansonnet, *s. m.* (vogel) *Spreeuw* (*die fluyten en klappen kan leeren*) s. f. — (zee-visch) *kleynen makreel*, s. m.

Sans-souci, *s. m.* *Ligt-hert*, s. n. *vrolyken mensch*, s. m.

Santal, *s. m.* Bois de santal. *Sandelhout*, s. n.

Santé, *s. f.* *Gezondheyd*, *welvaerendheyd*, s. f. *welstand* (*des lichaems*) s m. A votre santé. *Op uwe gezondheyd.*

Santoline, *s. f.* (plant) *Worm-kruyd*, *zéver-kruyd*, s n.

Santon, *s. m.* *Turkschen monik.*

Sauve, *s. f.* (plant) *Geéle trosvormige koórn-kloem.*

Saoul, sabuler etc. (*zoek*) Soul, souler etc.

Sapa, *s. m.* (*zoek*) Raisiné.

Sapajou, *s. m.* *Soórt van kleynen aep.*

Sapan, *s. m.* (verf-hout) *Sapan hout*, s. n.

Sape, *s. f.* *Het graeven*, s. n. *ondergraeving*, *ondermyning*, s. f.

Saper, *v. a.* *Ondergraeven*, *ondermynen.*

Sapeur, *s. m.* *Graever*, *ondergraever*, *ondermyner.*

Saphène, *s. f.* (ontleéd-k.) *Moederader*, *ader die geöpend word in de voet-laetingen.*

Saphique, *adj.* (dicht-konst) Vers saphiques. *Saphische verzen*, *verzen van elf sillaben.*

Saphir, *s. m.* (hemels-blauw gesteente) *Safier-steen.*

Sapience, *s. f.* (oud) *Wysheyd.* Le pays de sapience. *Normandiën.*

Sapientiaux, *adj m plur.* (spreék uyt *sapianció*) Livres sapientiaux. *Boeken van Salomon*, *boeken der wysheyd.*

Sapin, *s. m* *Denne-boom*, *sperreboom*, s. m. Sapin rouge. *Greéne-boom*, *pek-boom*, *rooden denne-boom.* Sapin blanc *Mast-boom*, *witten denne-boom.* — *Denne hout* *sperre-hout*, *greénehout*, *vueren-hout*, s. n. Il sent le sapin. (spreékw.) *Hy steékt in een kwaed vel.*

Sapine, *s. f.* (bouw-k.) *Denne-balk*, *balk van denne-hout*, s. m.

Sapinette, *s. f.* (schippers w.) *Schelp-visch die aen de scheépen vastkleéft*, s. m.

Sapinière, *s. f.* *Mast-bosch*, *dennebosch*, *sperre-bosch*, s. n.

Saponaire, *s. f.* (plant) *Zeep-kruyd*, s. n.

Saporifique, *adj.* (schoól-w.) *Smaekelyk*, *smaek-hebbend*

Saquebute, *s. f.* *Schuyf-trompet.*

Sarabande, *s. f.* (dans) *Sarabande.*

Sarbacane, *s. f.* *Roeper*, s. m. *spreektrompet*, s f. Parler par sarbacane. (spreékw.) *Doór een anders mond spreéken.* — *Spat*, *buys*, *blaes-pyp* (*om vogelen méde te schieten*) s. f.

Sarcasme, *s. m.* *Schimp-spraek*, *bittere beschimping*, *beleedigende spotréde*, s. f. *tergwoórd*, s n

Sarcelle, *s. f.* (vogel) *Taeling.*

Sarcler, *v. a.* *Schoffelen*, *onkruyd uytdoen*, *wieden*, *uytwieden.*

Sarcleur, euse, *s. m. et f.* *Onkruydwieder*: *onkruyd-wiedster.*

Sarcloir, *s. m.* *Wied-yzer*, s. n. *schoffel*, s. m.

Sarclure, *s. f.* *Onkruyd*, *kwaed kruyd*, *uytwiedsel*, s n.

Sarcocèle, *s. m.* (heel-k.) *Vleeschbreuk*, s. f. *vleeschagtig gezwel aen de teelballen*, s. n.

Digitized by Google

Sarcocolle, *s. f.* (harst) *Vleesch-lym.*

Sarco-épiplocèle, *s. m.* (heel-k.) *Net- en vleesch-breuk in de zaad-ballen*, s. f.

Sarco-épiplomphale, *s. m.* (heel-k.) *Net- en vleesch-breuk in den navel*, s. f.

Sarco-hydrocèle, *s. m.* (heel-k.) *Water-vleesch-breuk*, s. f.

Sarcologie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over de vleezige deelen.*

Sarcomateux, euse, *adj.* (heel-k.) *Vyg-gezwelagtig.* Tumeur sarcomateuse. *Vyg-gezwel, vleezigen wytwas.*

Sarcome, *s. m.* (heel-k.) *Vyg-gezwel*, s. n. *vleezigen wytwas*, s. m.

Sarcomphale, *s. m.* (heel-k.) *Vleezigen wytwas aan den navel.*

Sarcophage, *s. m.* (oudh.) *Steene dood-kist (waar in de doode lichaemen geleyd wierden die men niet verbrandde)* s. f. — (hédendags) *prael-graf (in de groote lyk-staetsiën)* s. n. — *adj. et subst. masc.* (geneés-k.) Remède sarcophage. *Vleesch-verbrandend geneés-middel.*

Sarcotique, *adj.* (geneés-k.) *Vleesch-maekend, wondheelend.*

Sardaigne, Sardagne, *s. f.* (eyland) *Sardiniën.*

Sarde, *adj. Sardinisch.* — *subst. Sardinier.*

Sardine, *s. f.* (visch) *Sardyn.* Sardine fumée. *Sprot, gerookte sardyn.*

Sardoine, *s. f.* (édel gesteente) *Sardonik-steen*, s. m.

Sardonien, *adj. m.* Ris sardonien. (geneés-k.) *Stuyp-trekkenden lach, lach-ziekte*; ook (fig.) *gedwongen lach, gevrongen lach.*

Sardonique (*zoek*) Sardonien.

Sargasse, *s. f.* (zee-plant) *Zee-kroóst.*

Saricovienne, *s. f.* (dier) *Zee-otter*, s. m.

Sarment, *s. m. Wyngaerd-rank*, s. f. *wyngaerd-scheut*, s. m.

Sarmenteux, euse, *adj. Rankig, rankagtig, met ranken.*

Saronide, *s. m. Priester (der oude Franschen).*

Sarrasin, *s. m. et adj.* (graen) Blé sarrasin. *Boekweyt*, s. f. — *s. m.* (oud volk) *Sarrazyn.*

Sarrasine, *s. f. Val-poort, schot-deur (aan de stads poorten).*

Sarrau, *s. m. Keél, overtrek.*

Sarrette, *s. f.* (plant) *Schaeren-kruyd, silkel-kruyd, groot wild duyzend-blad, zaag-blad, verwend*, s. n.

Sarrietta, *s. f.* (plant) *Boom-kruyd, keule, kunne, saturey*, s. n.

Sarrot, *s. m. Keél, overtrek.*

Sart, *s. m.* (plant) *Zee-gras, wier*, s. n.

Sas, *s. m. Sluys*, s. f. *sas*, s. n. Le Sas de Gand. *Het Sas van Gent.*

Sas, *s. m.* (spreék uyt *sá*) *Eyne peéréls-haire zeéf* of *zifi*, s. f. Passer quelque chose au gros sas. *Iets ter loops overzien.*

Sassafras, *s. m.* (hout) *Sassefras, venkel-hout*, s. n.

Sasse, *s. f.* (schippers w.) *Hais-vat*, s. n. *gieter*, s. m.

Sassenage, *s. m. Soórt van kaes die in Dauphiné gemaekt word.* Pierre de sassenage. *Zékeren steen die men in de oog-kwaelen gebruykt.*

Sasser, *v. a. Ziften, uytziften, doór-ziften*; — (fig.) *nauw uytplayzen, nauw onderzoeken.*

Sasset, *s. m. Kleyne zeéf* of *zifi*, s. f.

Sasseur, *s. m. Zifter, uytzifter.*

Sassoire, *s. f. Voórgestel (van eene koets)* s. n.

Satan, *s. m. Satan, duyvel.*

Satanique, *adj.* (gem.) *Duyvelsch, duyvelagtig.*

Satellite, *s. m. Trauwant, voórvogter, huerling die zyns meesters kweed uytvoert*; — (sterre-k.) *wagter*, s. m. *kleyne dwael-ster (die om eene grootere dwael-ster zweéft)* s. f.

Satiété, *s. f.* (spreék uyt *saciété*) *Verzaediging, volheyd.*

Satin, *s. m.* (zyde stoffe) *Satyn, atlas*, s. n.

Satinade, *s. f. Zékere dunne stoffe als satyn.*

Satinaire, *s. m. Satyn-wever.*

Satiné, ée, *adj. Satynagtig, als satyn.*

Satiner, *v. a. Het oog van satyn geéven (aan eenige stoffe* of *lint).* — *v. n.* Cette tulipe satine. *Deéze tulip is als satyn* of *is satynagtig.*

Satire, *s. f. Schimpdicht, hékeldicht, schimpschrift, hékelschrift*, s. n.

Satirique, *adj. Schimp, schimpig, schimpend, hékelend.* Poète satirique. *Schimpdichter.* — *s. m. Schimper, schryver van schimpschriften, schimp-dichter, hékelaer.*

Satiriquement, *adv. Op eene schimpende wyze.*

Satiriser, *v. a. Beschimpen, hékelen.*

Satisfaction, *s. f. Voldoening, vergnoeging*, s. f. *genoegen, behagen*, s. n. Il faut que la satisfaction soit

Digitized by Google

proportionnée à l'offense. *De voldoening moet overeenkomstig zyn met de beleedïging.* J'ai eu bien de la satisfaction dans son entretien. *Ik heb veel behaagen gehad in zyne saemenspraak.*

Satisfactoire, *adj.* (schoól-w.) *Voldoende, voldoening gevende.*

Satisfaire, *v. a. et n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Voldoen, volbrengen, vergenoegen.* Tous les biens de la terre ne sont pas capables de satisfaire le cœur humain. *Alle de wéreldsche goederen zyn niet bekwaem het menschelyk hert te vergenoegen.* Satisfaire à son devoir. *Zyne pligt volbrengen.* Satisfaire ses créanciers. *Zyne schuldeyschers voldoen* of *betaelen.* Satisfaire à un payement. *Eene betaeling doen.* Satisfaire à une objection. *Eene opwerping beantwoórden.* — *v. r. Zynen lust voldoen, zynen wensch vervullen.*

Satisfaisant, ante, *adj. Voldoende, vergenoegend.*

Satisfait, aite, *adj. Voldaen, vergenoegd.*

Satrape, *s. m. Land-voogd (by de oude Persen)* — (fig.) *trotsen en wellustigen heer.*

Satrapie, *s. f. Land-voogdy (by de oude Persen).*

Satron, *s. m. Kleynen visch tot lokaes.*

Satteau, *s. m. Groote schuyt (tot de koraal-vangst gebruykelyk)* s. f.

Saturation, *s. f.* (schey-k.) *Bezwangering* of *menging van zoo veel stoffe in een vogt als 'er in kan smelten.*

Saturer, *v. a.* (schey-k.) *Bezwangeren, zoo veel stoffe in een vogt doen als 'er in kan smelten.*

Saturnales, *s. f. plur.* (oudh.) *Feestdagen ter eere van Saturnus*, s. m. plur.

Saturne, *s. m.* (heydensche godheyd) *Saturnus, den tyd;* — (dwael-ster) *Saturnus*, s. m. — (schey-k.) *lood*, s. n. Sel de Saturne. *Lood-zout.*

Saturnien, enne, *adj.* (weynig in gebruyk) *Droevig, droefgeestig, treurig, zweermoedig.*

Satyre, *s. m. Satter, bosch-god.* Vieux satyre. (schimpw.) *Ouden hoerenjaeger.* — *s. f. Schimpdicht*, s. n.

Satyriase, *s. f.* satyriasis, *s. m.* (*zoek*) Priapisme.

Satyrion, *s. m.* (plant) *Standelkruyd, kullekens kruyd, hondekens kruyd*. s. n. *zots-kap*, s. f.

Sauce, *s. f. Saus.* Il n'est sauce que d'appétit. *Honger is de beste saus.* La sauce vaut mieux que le poisson. (spreékw.) *De sop is de koolen niet weérd.*

Saucer, *v. a. In de saus doppen, soppen, insoppen.* Saucer quelqu'un. (spreékw.) *Iemand ter deeg bekyven, doór den hékel haelen.*

Sauce-robert, *s. f. Mosteerd-saus.*

Saucière, *s. f. Saus-kom.*

Saucisse, *s. f. Worst, braadworst.*

Saucisson, *s. m. Socies, gedroogde en gekruyde worst*, s. f. — (oódlogs w) *beuling (tot het aensteeken van eene myn)* s. m.

Sauf, sauve, *adj. Vry, behouden, onbeschadigd.* Il est revenu sain et sauf. *Hy is gezond en behouden te huys gekomen.* Il a eu la vie sauve. *Hy heéft zyn léven behouden.*

Sauf, *prép.* (reg. *accus.*) Sauf votre respect. *Behoudens uwe aeting, met uw welneémen.* Sauf à recommencer. *Behoudens weér te beginnen, met bespreek van weér te beginnen.* — *Uytgenomen, behalven.* Sauf erreur de calcul. *Behalven misrékening.* Il lui a cédé tout son bien sauf une terre. *Hy heéft hem alle zyne goederen afgestaen behalven een land-goed.*

Sauf-conduit, *s. m. Vrygeleyde*, s. n. *vrygeley-brief*, s m.

Sauge, *s. f.* (plant) *Salie, sallie, zelf.*

Saugrenée, *s. f. Toebereyding van erten met boter, fyne kruyden, water en zout.*

Saugrenu, ue, *adj.* (gem.) *Zot, ongerymd, belachelyk, buytenspoórig.*

Saule, *s. m. Wilge, wilgen-boom, windhout-boom, bindhout-boom*, s. m. — *wilgen-hout*, s. n.

Saumache, *adj.* (*zoek*) Saumâtre.

Saumâtre, *adj. Brak.* Eau saumâtre. *Brak water.*

Saumée, *s. f. Zékere land-maet van ontrent een gemeét.*

Saumon, *s. m.* (visch) *Zalm;* — *blok*, s. m. *slek (tin* of *lood)* s. f.

Saumonné, ée, *adj.* Truite saumonnée. *Zalm-forelle.*

Saumonneau, *s. m.* (visch) *Kleynen zalm*, s. m. *zalmken*, s. n.

Saumure, *s. f. Pékel*, s. f. *pékelnat*, s. n.

Saunage, *s. m. Verkooping van zout*, s. f. Faux-saunage. *Het zout-lorren*, s. n. *sluykhandel met zout*, s. m.

Sauner, *v. n. Zout maeken, zout zieden.*

Saunerie, *s. f. Zoutheet, zoutziedery.*

Saunier, *s. m. Zoutmaeker, zout-*

Digitized by Google

zieder; — *zout-verkooper*. Faux-saunier. *Zout-lorder*, *zout-sluyker*.

Saunière, *s. f.* *Zout bak*, s. m.

Saupiquet, *s. m.* *Hooge saus*, *sterke saus*, s. f.

Saupoudrer, *v. a.* *Sprengen*, *besprengen*, *besprenghelen*, *bestrooyen*. Saupoudrer des soles avec de la farine pour les frire. *Tongen met meel bestrooyen om ze te bakken*. Saupoudrer de poivre un lièvre. *Eenen haes met peper besprenghelen*. Écrit saupoudré d'érudition (fig.) *Schrift met geleerdheyd opgepronkt*. — (boveniers w.) *Met droog mest dekken (in den winter)*.

Saurage, *s. m.* (valkeniers woord) *Donker-geel holeur (der jonge vogelen eer zy geruyfd hebben)* s. n.

Saure, *adj.* Cheval saure. *Bruynagtig* of *donker-geel peerd*. Hareng saure, sauré *of* sauret. *Boks-haring*, *bokking*, *gerookten haring*. Oiseau sauré. (valkeniers w.) *Jongen vogel eer hy geruyfd heeft*.

Saurer, *v. a.* *Rooken*, *in den rook hangen*. Saurer des harengs *Haring rooken*.

Saussaie, *s. f.* *Wilgen-bosch*, s. n. *griend*, s. f.

Saut, *s. m.* *Sprong*; — *val*; — *water-val*. Saut de moulin. *Water-val die eenen molen doet draeyen*. Enfin il a fait le saut. *Hy heeft eyndelyk het besluyt genomen*. Il est arrivé tout d'un saut *of* d'un plein saut à cette charge *Hy is in eenen sprong* of *op eenen keer tot dat ampt overgegaen*. Au saut du lit. (gem.) *In het opstaen uyt het bed*. Saut de loup. *Graft aen het eynde van eene dreef (die 'er den ingang van belet)*. De plein saut. *Met eenen sprong*; ook (fig.) *eensklaps*, *plotseling*.

Sautant, ante, *adj.* (wapen-k.) *Springend*, *overeynd-staende*, *stygend*.

Sauteler, *v. n.* (oud) *Huppelen*, *al springende gaen*.

Sautelle, *s. f.* (landbouw) *Wyngaerdrank (die men verplant met zynen wortel)* s. m.

Sauter, *v. a. et n.* *Springen*, *overspringen*, *afspringen*, *opspringen* Sauter une muraille *of* par-dessus une muraille. *Over eenen muer springen*. Faire sauter un bastion, un vaisseau. *Een bolwerk*, *een schip doen springen*. Le bastion sauta. *Het bolwerk sprong in de locht* Le vaisseau a sauté. *Het schip is in de locht gesprongen*. Sauter au collet de quelqu'un. *Imand by den kraeg vatten*. Cela saute aux yeux. *Dat is klaer of dat hen idereen merkt*. Le vent sauté de rumb en rumb. (schippers w.) *Den wind loopt geduerigh yk om* of *loopt geduerigh yk van den eenen streek tot den anderen*. Il a sauté de la charge d'enseigne à celle de colonel. *Hy is van de bedieninge van voendrik in eenen stap overgegaen tot die van colonel*. — (fig.) *Overslaen*. Il a sauté deux pages de ce livre. *Hy heeft twee zyden van dat boek overgeslaegen*.

Sautereau, *s. m.* *Springertje*, *wippertje (van eene klaveecimbel dat de snaer doet spreeken*, s. n. — *kleynen jongen die al tusymelende van eene schuynte rolt*, s. m.

Sauterelle, *s. f.* (insecte) *Sprinkhaen*; — (wis-konstig werktuyg) *zaeyhaek*, *beweegbaeren winkelhaek (om alle soorten van hoeken te meeten)* s. m.

Sauteur euse, *s. m. et f.* *Springer*: *springster*. Vous êtes un habile sauteur. (schimpw.) *Gy zyt eenen groten stoffer*.

Sautillage, *s. m.* (zoek) Sautillement.

Sautillement, *s. m* *Huppeling*, s. f. *gehuppel* s. n. Sautillement des oiseaux. *Gehuppel der vogelen (die van het een taksken op het ander springen)*.

Sautiller, *v. n.* *Springen*, *huppelen*, *trippelen*.

Sautoir, *s. m.* (wapen-k.) *Sint Andries-kruys*, *kruys als eene X*, s. n. En sautoir. *Kruyselings over malkander* L'ordre de la toison d'or se porte en sautoir. *Het orden van het gulde vlies word aen eenen splits-toehoependen hals-band gedraegen*.

Sauvage, *s. m* (schippers w.) *Het bergen*, *het redden (der gestrande goederen)* s. n.

Sauvage, *s. m. et f.* *Wilden*, *wilden mensch*. — *adj* *Wild*, *woest*. Animaux sauvages. *Wilde dieren*. Pays sauvage. *Woest land*. Cet homme est fort sauvage. *Dien mensch is zeer eygenzinnig* — (van boomen en planten spr.) *Wild*, *dat in het wild groeyt*, *ongeënt*, *dat niet geënt* of *geplant word*. Huile sauvage *Olie die eenen bitteren smaek heeft* Phrase, construction sauvage. (spraek-k.) *Ruauwen* of *harden zin*. Feu sauvage. *Brand* of *schurft (op het aengezigt der kleyne kinderen)*.

Sauvageon, *s. m.* *Wilden boom*, *boom in het wild gegroeyd*, *ongeënten boom*.

Sauvagin, ine, *adj. et subst. masc.* Cela a un goût sauvagin *of* cela sent le

sauvagin. *Dat smaekt naer de wilde water-vogels.*

Sauvagine, *s. f. Allerley wilde water-vogels*, s. m. plur.

Sauvegarde, *s. f. Beschutting, beschermingh*, s. f. — *vry-geleyde*, s. n. *schut-brief*; — *kryghman*, s. m. *wagt (tot bewaering van een huys of plaets*, s. f. — *wapen-schild (dat men stelt voór een huys dat eenen vry-brief heéft)* s. n. — (schippers w.) *zorg-lyn, rust-lyn, loop-stang (van de boeg-spriet)* s. f.

Sauvement, *s. m.* (schippers w.) *(zoek)* Sauvage, *s. m.*

Sauver, *v. a. Verlossen, redden, behouden, bewaeren, behoeden, beschermen, bevryden.* Sauver son pays. *Zyn land verlossen.* Je lui ai sauvé la vie. *Ik heb hem zyn léven behouden.* Sauve qui peut. *Redde zich wie kan.* Vouloir sauver la chèvre et les choux. (spreékw.) *Tégenstrydige belangens ten zelven tyde willen redden.* Sauver les dehors, sauver les apparences *(zoek onder)* Apparence. — *Zalig maeken*; — *spaeren.* Cette nouvelle m'a sauvé un voyage. *Die tyding heéft my eene reys gespaerd.* — *Afweêren, afkeeren, afwenden.* Il faut tâcher de sauver le coup. *Men moet tragten den slag af-te-weêren.* — *Verschoonen, verontschuldigen.* On ne peut sauver sa conduite. *Men kan zyn gedrag niet verschoonen* Sauver une dissonance. (muziek) *Een wangeluyd door een volgende accoórd herstellen.*

Se sauver, *v. r. Zich bergen, zich in veyligheyd stellen, zich weg maeken, ontsnappen, ontkomen, vlugten*; — *zich schadeloos stellen, zyne schade inhaelen, zich vergoeden.* Ce tailleur travaille à bon marché, mais il se sauve sur les fournitures. *Dien kleermaeker werkt goeden koop, maer hy haelt zyne schade in op de léveringen.* — *Zalig worden, zyne zaligheyd bewerken.*

Sauve-raban, *s. m.* (schippers w.) *Leyssel*, s. n. *worst om de ree*, s. f.

Sauvetage, *s. m.* (schippers w.) *(zoek)* Sauvage, *s. m.*

Sauveté, *s. f.* (oud) *Veyligheyd*

Sauveur *s. m. Zaligmaeker, heyland*; — *behoeder, verlosser.*

Sauve-vie, *s. f.* (plant) *Muer-ruyt, steen-ruyt.*

Savamment, *adv. Geleerdelyk, op eene geleerde wyze, verstandiglyk.*

Savane, *s. f.* (ontleend uyt het spaensch) *Wey-land*, s. n.

Savant, ante, *adj. et subst. Geleerd, verstandig, letter-kundig.*

Savantasse, *s. m.* (schimpw.) *Wysneus, neuswyzen, eenen die alles meent te weeten.*

Savate, *s. f. Slof*, s. f. *ouden schoen*; — *boóde, briefdraeger (van de eene kleyne plaets op de andere)* s. m.

Savaterie, *s. f. Oude schoen-markt.*

Saveter, *v. a.* (gem.) *Verkmoeyën, bederven.*

Savetier, *s. m. Schoenlapper*; — (gem.) *knoeyër, brodder.*

Saveur, *s. f. Smaek*, s. m. Cela n'a ni goût ni saveur. *Dat heéft noch reuk noch smaek.*

Savinier, *s. m.* (gewas) *Zévenboom, zavelboom.*

Savoie, *s. f.* (land) *Savoyën*, s. n.

Savoir, *v. a et n irrég.* (Je sais, tu sais, il sait; nous savons, vous savez, ils savent. Je savois Je sus. Je saurai. Je saurois. Sache; sachez. Que je sache. Que je susse. Sachant; su, ue) *Weeten, kundig zyn.* Je ne saurois pas cela, si vous ne me l'eussiez dit. *Ik zou het niet weeten, waer 't dat gy my het niet had gezeyd.* Il sait l'histoire. *Hy is historie-kundig.* Il sait vivre. *Hy is welleévend, hy draegt zich dégelyk.* Savoir gré *of* savoir bon gré à quelqu'un de quelque chose. *Iets aen imand dank weeten* of *imand over iets te danken hebben.* Savoir mauvais gré à quelqu'un. *Over imand kwalyk te vréden zyn.* On m'en saura mauvais gré. *Ik zal daer slegten dank van behaelen.* Faire savoir. *Laeten weeten, kond doen.* Je ne sache personne qu'on puisse lui comparer. *Ik ken niemand die men by hem kan vergelyken.* Il n'y a personne que je sache. *Daer is niemand myns weetens* of *er is niemand dat ik weeté.* — *v. n. Konnen.* Il sait bien travailler. *Hy kan wel werken.* Il ne sauroit en venir à bout. *Hy kan het niet te wége brengen.* Je ne saurois marcher. *Ik kan niet gaen*

Savoir, à savoir, c'est à savoir, *adv. Te weeten, naementlyk.*

Savoir, *s m. Geleerdheyd, weetenschap, kennis*, s f.

Savoir-faire, *s. m. Behaemheyd, behendigheyd, manier van doen*, s. f.

Savoir-vivre, *s. m. Welleévendheyd, welgemanierdheyd*, s f.

Savon, *s. m. Zeep*, s. f. Faire du savon. *Zeep sieden.*

Digitized by Google

Savonnage, *s. m.* *Zeeping*, s. f. *het zeepen (van het linnaet)* s. n. Mettre au savonnage. *Zeepen, in het zeep-zop zetten.* Eau de savonnage. *Zeep-zop, zeep-water*

Savonner, *v. a.* *Zeepen*, *met zeep wasschen.* Ces toiles de coton se savonnent. *Die katoenen laeten zich met zeep wasschen (zonder hun koleur te verliezen).* Savonner quelqu'un. (spreekw.) *Imand over den hêkel haelen, braef behyven.*

Savonnerie, *s. f.* *Zeepziedery*, *zeepery*, *zeepmaekery.*

Savonnette, *s. f.* *Zeep-bal*. s. m.

Savonneux, euse, *adj.* *Zeepig*, *zeepagtig.*

Savonnier, *s. m.* *Zeepzieder*; — *zeep-boom.*

Savonnière, *s. f.* (plant) *Zeep-kruyd*, s. n.

Savorée, *s. f.* (kruyd) *Boon-kruyd*, *keule*, *kunne*, *saturey*, s. n.

Savourement, *s. m.* *Het smaeken*, *het proeven (van spys of drank)* s. n.

Savourer, *v. a.* *Smaeken*, *proeven.* Savourer les plaisirs. *De vermaeken met smaek genieten.*

Savouret, *s. m.* (gem.) *Merg-pyp*, s. f.

Savoureusement, *adv.* *Smaekelyk*, *met smaek.*

Savoureux, euse, *adj.* *Lekker*, *smaekelyk*, *welsmaekend.*

Savoyard, arde, *s. m. et f. et adj.* *Savoyard*, *van Savoyën.*

Saxatile, *adj.* *Steenagtig*, *dat tusschen de steenen groeyt.* Plante saxatile. *Steen-plant.*

Saxe, *s. f.* (koningryk) *Saxen*, s. n.

Saxifrage, *s. f.* (plant) *Steenbreêke*, *bévernel.* — *adj.* (geneés-k.) (*zoek*) Lithontriptique.

Saxon, onne, *adj.* *et s. m. et f.* *Saxisch.* Les saxons. *De Saxen.*

Saye, *s. f.* *Zékere logte wolle stoffe.*

Sayette, *s. f.* (wolle stoffe) *Sayet.*

Sayetterie, *s. f.* *Sayet-weavery.*

Sayetteur euse, *s. m. et f.* *Sayet-weever*: *sayet-weêfster.*

Sbire, *s. m.* *Gerechts-dienaer (in Italiën).*

Scabellon, *s. m.* *Pédestal*, *voet.*

Scabieuse, *s. f.* (plant) *Schurft-kruyd*, *aposteêm-kruyd*, s. n.

Scabieux, euse, *adj.* *Schurftagtig*, *schurftig.*

Scabreux, euse, *adj.* *Ongelyk*, *hobbelig*, *rouw.* Chemin scabreux. *Hobbeligen weg.* — (fig.) *Moeyelyk*, *ongemakkelyk*, *nêtelagtig.* Matière scabreuse. *Nêtelagtige stoffe.* C'est un homme scabreux. *Het is eenen gevaerlyken mensch.*

Scalène, *adj.* (ontleéd-k) Muscles scalènes. *Ongelykzydige spieren die den hals beweegen.* — (meét-k.) Triangle scalène. *Ongelykzydigen driehoek.*

Scalmes, *s. m. pl.* (*zoek*) Echomes.

Scalpel, *s. m.* (heel-kundig werktuyg) *Snymes*, s. n.

Scalvine, *s. f.* (*zoek*) Calebasse.

Scammonée, *s. f.* (plant) *Scammony*, *purgeêr-kruyd*, s. n.

Scammonite, *s. m.* *Zep uyt scammony getrokken*, s. n.

Scandale, *s. m.* *Ergernis*, *verergernis*, *ontstigtelykheyd*, *ontstigting*, s. f. *aenstoot*, s. m.

Scandaleusement *adv.* *Ergerlyk*, *aenstootelyk*

Scandaleux, euse, *adj.* *Ergerlyk*, *aenstootelyk*, *ontstigtelyk*

Scandaliser, *v. a.* *Ergeren*, *verergeren*, *ergernis geéven*, *ontstigten.* — *v. r.* *Zich verergeren*, *verergernis neémen.*

Scander, *v. a.* (dicht-k.) *Metten*, *afmeéten.* Scander un vers. *Een vers afmeéten.*

Scandinavie, *s. f.* (naem der noórdsche koningryken) *Scandinaviën.*

Scandix, *s. f.* (plant) *Naelde-kervel*, s. f. *snavel-kruyd*, s. n.

Scanie, *s. f.* (landschap) *Schoonen.*

Scaphandre, *s. m.* *Zwemrok*, s. m. *kleed met hoek voórzien (om zonder gevaer te zwemmen)* s. n.

Scaphoïde, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Os scaphoïde. *Schipvormig voet-been.*

Scapulaire, *s. m.* *Schapulier.* — *adj.* (ontleéd-k.) Veines scapulaires. *Schouder-blads aderen.*

Scarabée, *s. m.* *Schild-vleugelig insecte (als tor, kever, molenaer, schalbyter enz)* s. n.

Scaramouche, *s. m.* *Hanswurst.*

Scare, *s. m.* *Zekeren zee-visch die zich met kruyden voed.*

Scarificateur, *s. m.* (heel-kundig werktuyg) *Kap-mes*, *kerf-mes*, s. n.

Scarification, *s. f.* (heel-k.) *Kapping*, *kerving*, *insnyding (in de opperhuyd.*

Scarifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (heel-k.) *Kappen*, *kerven*, *in de opperhuyd insnydingen maeken.*

Scarlatine, *adj. f* (geneés-k.) Fièvre scarlatine. *Roode koórts.*

Digitized by Google

NB. In de woórden aldus „ geteekend, word de eerste *s* niet uytgesproken.

„ Sceau, *s. m. Zégel* Mettre le sceau à une chose. *Eene zaek ten eynde brengen.* Le sceau de la Confession *Het geheym der Biegt.* Sceau de Salomon. (plant) *Salomons zégel.*

„ Scel, *s. m.* (recht) *Zégel.*

„ Scélérat, *s. m. Schelm, booswigt.*

„ Scélérat, ate, *adj. Schelmagtig, boosaerdig* Homme scélérat. *Schelmagtigen mensch, schelm.*

„ Scélératesse *s. f. Boosheyd, boosaerdigheyd, schelmery, schelmagtigheyd.*

„ Scélite, *s. f. Gebloemden steen (die het menschen-been verbeéld)* s. m.

„ Scellé, *s. m.* (recht) *Zégel* s. m. *verzégeling*, s. f. On a apposé le scellé sur les effets de ce défunt. *Men heéft de zégels gesteld op de goederen van dien aflyvigen.*

„ Scellement, *s. m.* (metsers w.) *Vastmaeking (van een stuk hout of yzer in eenen muer met plaester of lood)* s. f.

„ Sceller, *v. a.* (recht) *Zégelen, bezégelen, toezégelen, verzégelen, den zégel opzetten, den zégel aenhangen.* Sceller une bouteille *Eene flesch toelakken* of *met lak toestoppen.* — (metsers w.) *Een stuk hout of yzer in eenen muer vastmaeken met plaester of lood;* — (fig.) *bekragtigen, versterken.* Sceller un traité de paix par une alliance. *Een vréde-verdrag bekragtigen doór een bondgenoótschap.*

„ Scelleur, *s. m. Zégel-drukker, zégelaer, amptenaer die ergens de zégels op drukt.*

„ Scénante, *s. f.* (plant) *Hémelshooy, hémels-strooy*, s. n.

„ Scène, *s. f. Toneel*, s. n. *vertoonplaets (van eenen schouwburg).* Dès que cet acteur paroît sur la scène. *Zoo haest als dien spéeler op het toneel verschynt.* — *Plaets, waer de daed, die men vertoont, gebeurd is*, s. f. Paroître sur la scène. (spreékw.) *Eene rol in de wéreld beginnen te spéelen: iets onderneémen waer méde men de oogen der menschen op zich trekt.* — *Uytkomst.* La troisième scène du premier acte. *De derde uytkomst van het eerste bedryf.* — *Vertooning.* Il a donné une étrange scène à la compagnie. *Hy heéft eene vremde vertooning aen het gezelschap gegeéven.* Faire une scène à quelqu'un. (spreékw.) *Imand hévig met woórden aenranden.*

„ Scénique, *adj. Toneel, toneelsch.* Les jeux scéniques des anciens. *De toneel-spélen der ouden.*

„ Scénique, *s. m. et f. Tent-bewoonner: tent-bewoonster.*

Scénobate, *s. m.* (oudh.) *Koordanser.*

Scénobatique, *s. f.* (oudh.) *Koordans-konst.*

„ Scénographie, *s. f. Perspectief*, s. n. *geschaduwde* of *doórzigt-kundige afteekening*, s. f.

„ Scénographique, *adj. Doórzigtkundig.*

„ Scénopégies, *s. m. plur.* (oudh.) *Loofhutten-feest (der joóden)* s. n.

„ Scepticisme, *s. m. Gevoelen der twyffelaers*, s. n. *secte der twyffelende wysgeéren*. s. f.

„ Sceptique, *adj. Twyffelend.* — *s. m. Wysgeér die alles in twyffel trekt.*

„ Sceptre, *s. m. Scepter, ryks staf, konings staf*, s. m. — (fig.) *koninglyke weérdigheyd*, s. f.

„ Schismatique, *adj. Scheurmaekend.* — *s. m. Scheurmaeker. schismatiek.*

„ Schisme, *s. m. Scheuring*, s. f. *schisma*, s. n.

„ Schiste, *s. m.* (spreék uyt *chit*) *Schilfer-steen, steen die zich in schilfers* [illegible] *in bladeren verdeelt (gelyk de* [illegible]*).*

Scholarité etc. *(zoek)* Scolarité etc.

„ Sciage, *s. m. Het zaegen*, s. n. Bois de sciage. *Hout om in de lengde gezaegd te worden.* Solive de sciage. *Gezaegde rib, rib uyt eenen boom gezaegd.*

„ Sciatérique, *adj.* Cadran sciatérique. *Zonnewyzer.*

„ Sciatique, *s. f. et adj.* (geneés-k.) Goutte sciatique. *Sciatica, flérecyn in de heuven*, s. n *heup-jicht*, s. f. Veines sciatiques. *Heup-aderen.*

„ Scie, *s. f. Zaeg* Scie à main. *Hand-zaeg.* Scie à manche. *Steél-zaeg.* Scie à refendre. *Schulp-zaeg.* Scie à débiter. *Raem-zaeg, span-zaeg.*

„ Sciemment, *adv. Weétens, met volle kennis, voórbedagtelyk*

„ Science, *s. f. Weétenschap, kennis, geleerdheyd, kundigheyd.*

„ Scientifique, *adj. Geleerd.*

„ Scientifiquement, *adv. Geleerdelyk, op eene geleerde wyze.*

„ Scier, *v. a.* (word geconjugeérd als *Confier*) *Zaegen, inzaegen, afzaegen, doórzaegen.* Scier des ais. *Deélen*

Digitized by Google

zaegen. — *Pikken*, *met de pik afsnyden.* Dans le temps qu'on scie les blés. *In den tyd dat het koórn gepikt word.* — *v. n.* (schippers w.) *Riemen stryken*, *deynsen*, *weregts roeyén.*

„ Scierie, *s. f.* *Zaegery*, s. f. *zaegmolen*, s. m.

„ Scieur, *s. m.* *Zaeger.* Scieur de long. *Zaeger die hout tot planken zaegt.* — *Pikker*, *koórn-maeyér.*

„ Scille, *s. f.* (plant) *Zee-ajuyn*, s. m.

„ Scillitique, *adj.* *Zee-ajuynagtig*, *van zee-ajuyn.*

„ Scinder, *v. a.* *Scheuren*; — *verwerpen*, *afwyzen.*

„ Scinque, *s. m.* (soórt van haegdis) *Schink*, *land-crocodil*, s. f.

„ Scintillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (sterre-k.) *Flikkering*, s. f. *het flikkeren*, *het glinsteren*, s. n.

„ Scintiller, *v. n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (sterre-k.) *Flikkeren*, *glinsteren.*

„ Sciographie, *s. f.* (bouw-k.) *Doórsnéde*, *afteekening van een gebouw in de lengte of breedte doórgesneéden (om het van binnen te vertoonen)* — (teeken-k.) *rauwe schets of afteekening*; — *zonnewyzers-konst*, *konst om doór de schaduwe der zon*, *maen of sterren te weéten welke uer het is.*

„ Sciomance, sciomancie, *s. f.* *Schaduw-wigchelaery*, *waerzeggery uyt de schimmen der dooden.*

„ Scion, *s. m.* *Jonge spruyt*, *loot (van eenen boom)* s. f.

„ Scissile, *adj.* *Kliefbaer*, *dat gekloóven kan worden.*

„ Scission, *s. f.* *Scheuring*, *scheyding (in eenen staet)* — *verdeeldheyd*, *verscheydenheyd (der stemmen in eene vergadering).*

„ Scissionnaire, *s. m.* *Scheurmaeker.*

„ Scissure, *s. f.* (ontleéd-k.) *Beenholte (waer in bloed-vaten en zenuwen geplaetst zyn).*

„ Sciure, *s. f.* *Zaegsel*, *zaegmeél*, s. n.

Sclérome, *s. m.* (geneés-k.) *Hard gezwel (in de lyfmoeder)* s. n.

Sclérophtalmie, *s. f.* (geneés-k.) *Pynelyke ontsteéking der oogen (waer doór den oog-appel zich moeyelyk beweégt).*

Sclérosarcome, *s. m.* (geneés-k.) *Vleezig hard gezwel (aen het tandvleesch)* s. n.

Sclérotique, *s. f. et adj.* (ontleéd-k.) Membrane sclérotique. *Hard oog-vlies*, *hoórn-vlies der oog.* — *s. m. et adj.* Remède sclérotique. *Vleesch-verhardend* of *versterkend geneésmiddel.*

Scobiforme, *adj.* (kruyd-k.) *Aen zaegsel gelykend.*

Scolaire, *adj.* Année scolaire. *Schoóljaer.*

Scolarité, *s. f.* Droit de scolarité. *Schoól-recht*, *studenten-recht (in de hooge-schoólen).*

Scolastique, *adj.* *Schoólsch*, *van de schoól.* Question scolastique. *Schoólvraeg.* — *s. f. et adj.* Théologie scolastique. *Schoólsche godsgeleerdheyd*, — *s. m. et adj.* Théologien scolastique. *Schoól-geleerden*, *schoól-godsgeleerden.*

Scolastiquement, *adv.* *Op eene schoólsche wyze*, *op eene schoól-geleerde wyze.*

Scoliaste, *s. m.* *Uytlegger*, *verklaerder (der grieksche schryvers).*

Scolie, *s. f.* (schoól-w.) *Uytlegging*, *verklaering (op de oude schryvers).* — *s. m.* (meét-k.) *Korte aenmerking*, *gevolgtrekking (eener leerstelling)* s. f.

Scolopace, *adj.* (van vogelen spr.) *Met eenen langen en dunnen bek.*

Scolopendre, *s. f.* (insecte) *Scolopender*, *assel*; — (plant) *hertstong.*

Scorbut, *s. m.* *Scheurbuyk*, s. n. *schimmel-ziekte*, *blauw-schuyt*, s. f.

Scorbutique, *adj. et subst.* *Scheurbuykig*, *scheurbuyhagtig*, *die het scheurbuyk heéft.*

Scordium, *s. m.* (plant) *Waterlook*, *watermander-kruyd.*

Scorie, *s. f.* *Metael-schuym*, s. n. *vuylheyd (die op gesmolte metael komt)* s. f.

Scorification, *s. f.* *Metael-schuymmaeking.*

Scorificatoire, *s. m.* *Kom*, s. f. *kroes (die men gebruykt in de metael-schuymmaeking)* s. m.

Scorifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Tot metael-schuym brengen*; — *het gesmolte metael schuymen*, *'er de vuylheyd afschuymen.*

Scorodoprase, *s. m.* (plant) *Longporey.*

Scorpène, *s. f.* (visch) *Zee-scherpioen*, s. m.

Scorpioïde, *s. m.* (plant) *Scherpioenkruyd*, s. n. *scherpioen-stoéri*, s. m. *raepe-klaver*, s. f.

Scorpiojelle, *s. f.* *Scherpioen-olie.*

Scorpion, *s. m.* (dier) *Scherpioen.* Scorpion de mer. (visch) *Zee-scherpioen.*

Digitized by Google

Scorsonnère, *s. f.* (hof-gewas) *Schorsoneér-wortel, gift-wortel.* s. m. *schorsoneér-pé*, s. f. *adders-kruyd, slangen-gras*, s. n.

Scotie, *s. f.* (bouw-k.) *Dobbele keél*, s. f. *hol-rond (aen den voet van eene pilaer)* s. n.

Scotomie, *s. f.* (geneés-k.) *Duyzeligheyd (met verduystering van het gezigt).*

Scribe, *s. m. Schrift-gekerden (by de oude jooden)* — (schimpw.) *bladschryver (die met schryven den kost wint).*

Scripteur, *s. m. Schryver (der pauselyke bullen).*

Scrobiculeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Met holten, met puttekens.*

Scrofulaire, *s. f.* (plant) *Speenkruyd, klier-kruyd*, s. n. *kanker-wortel*, s m

Scrofules, *s. f. plur.* (geneés-k.) *Konings-zeer, klier-gezwel*, s. n.

Scrofuleux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Klier-gezwelagtig.*

Scrotocèle, *s. f.* (geneés-k.) *Zakbreuk.*

Scrotum, scroton, *s. m.* (ontleéd-k.) *Bal-zak*, s. m. *vlies dat de zaed-ballen bedekt*, s. n.

Scrupule, *s. m. Twyffelmoedigheyd, ongerustheyd des gemoeds*, s. f. Je lui ai fait un scrupule de son luxe. *Ik heb hem twyffelmoedig* of *ongerust gemaekt over zyne pragt.* — *Nauwkeurigheyd, nauwgezetheyd*, s. f. Il corrige ses ouvrages avec beaucoup de scrupule. *Hy overziet zyne werken met veéle nauwkeurigheyd.* — (kleyn gewigtje) *Scrupel*. s. n.

Scrupuleusement *adv. Twyffelmoediglyk*; — *nauwkeurigiyk.*

Scrupuleux, euse, *adj. et subst. Twyffelmoedig, ongerust van gemoed.* Exactitude scrupuleuse. *Groote nauwkeurigheyd.* Recherche scrupuleuse. *Nauwkeurig onderzoek.*

Scrutateur, *s. m.* (Schriftuer-w.) Dieu est le scrutateur des cœurs *God is den doórgronder der herten.* — *Opzaemelaer, verzaemelaer, opneémer der keur-stemmen (in eene verkiezing).*

Scruter, *v. a. Onderzoeken, naspeuren, doórgronden.*

Scrutin, *s. m. Opzaemeling* of *opneéming der keur-stemmen* of *der lotballekens*, s f.

Sculpter, *v. a.* (de *p* word niet uytgesproken) *Snyden, beéldsnyden, beéldhouwen.*

Sculpteur, *s. m.* (de *p* word niet uytgesproken) *Beéldsnyder, beéldhouwer.*

Sculpture, *s. f.* (de *p* word niet uytgesproken) *Het beéldsnyden, het beéldhouwen, snywerk*, s n. *beéldsnydery beéldhouwery, beéldsnyders konst, beéldhouw-kunde*, s. f.

Scurrile, *adj. Slegt gezeyd, onbetaemelyk uytgedrukt gustagtig.*

Scurrilement, *adv. Slegt, onbetaemelyk.*

Scurrilité *s. f. Boevery, gustery, onbetaemelyke poetsery*

Scutiforme, *adj.* (ontleéd-k.) *Schildvormig.*

Scytale, *s. f.* (spreék uyt *citol*) (oudh.) *Verborge manier van brieven te schryven.*

Se, *pron. pers.* (van den derden persoon in *dativ.* en *accus.*) *Zich, zyn zelven, haer zelven.* Se tuer. *Zich dooden.* Se faire tort. *Zich zelven ongelyk doen.* (*Se* dient om aen de *verba activa* eene *passive* beteekening te geéven) Ces livres se vendront la semaine prochaine. *Die boeken zullen de aenstaende weék verkogt worden.* (Alle de *verba reciproca* en *pronominalia* zyn altyd verzeld doór *se* in den derden persoon van *sing.* en *plur.*) Se promener, *wandelen.* Se moquer, *spotten.* Se blesser, *zich kwetsen.* S'entr'aimer, *malkander beminnen.*

Séance, *s. f. Zitting*, s. f. Lever la séance. *De zitting eyndigen.* — *Zitdag*, s. m.

Séant (*part. van* Seoir) *Zittende.* Le Roi séant en son lit de justice. *Den Koning zittende in zynen rechter-stoel.*

Séant, *s. m. Het zitten, het overendzitten*, s n. Il étoit couché dans le lit, on le fit mettre en son séant *of* sur son séant. *Hy lag te bedde, men deéde hem overend zitten.*

Séant, ante, *adj.* (gem.) *Betaemelyk, welvoegelyk, behoorlyk.* Cela n'est pas séant. *Dat is niet betaemelyk* of *dat staet niet wel.* Cette femme est fort séante. *Die vrouw is zeer zédig.*

Seau (*plur.* seaux) *s. m.* (spreék uyt *só*) *Eemer, émer, aker.* Seau d'eau. *Eemer water.* Il pleut à seaux. *Het régent dat het giet, het stort-regent.*

Sébacée, *adj. fém* (ontleéd-k.) Glandes sébacées. *Talk-klieren, klieren waer in de vogten eene bestendigheyd krygen als keérs-roet.*

Sébacique, *adj.* (schey-k.) *Van het vet-zuer.*

Digitized by Google

Sébate, *s. m.* (schey-k.) *Vet-vuer-zout, zout uyt vet-zuer getrokken*, s. n.

Sébeste, *s. m.* (vrugt) *Borstpruym*, s. f.

Sébestier, *s. m.* *Borstpruym-boom.*

Sébile, *s. f.* *Houte tobbeken*; — *ondervat*, s. n.

Sec, èche, *adj.* *Droog*, *schrael*, *dor*. Temps bien sec. *Zeer droog weér.* Vin sec. *Schraelen wyn.* Style sec. *Schraelen schryfstiel.* A pied sec. *Droogvoets.* Figues sèches. *Gedroogde vygen.* Voir d'un œil sec. *Met drooge oogen* of *zonder médelyden aenschouwen.* — *Droog*, *mager*, *onbevleeschd*, *uytgedroogd.* Il a les jambes sèches. *Hy heéft magere beenen.* — (fig.) *Spytig*, *onbeleéfd*, *onvriendelyk.* Réponse sèche. *Spytige antwoórd.* Argent sec. *Gereed geld.* Tout sec, toute sèche, *adj.* (gem.) *In het geheel.* Son revenu consiste tout sec en cinquante ducats. *Zyne inkomst bestaet in het geheel in vyftig dukaeten.*

Le sec, *s. m.* *Het droog*, *het dor*, s. n. Mettre un cheval au sec. *Een peérd droog voedsel geéven.* Employer le vert et le sec. (spreékw.) *Alle middelen in het werk stellen.* — (spaenschen lekwyn) *Kanari-sek.*

Sec, *adv.* Répondre sec. *Spytiglyk* of *onbeleéfdelyk antwoórden.* A sec. *Droog.* La citerne est à sec. *Den put is droog.* Mettre à sec. *Droog maeken*, *uytputten*, *aftappen.* Le poète est à sec. *Den dichter is uytgerymd*, *weét niet meer wat zeggen.* Ce joueur est à sec. *Dien speéler heéft geen geld meer.* Ses profusions mirent ses coffres à sec. *Zyne verkwistingen hebben zyne geld-kist leég gemaekt.*

Sécable, *adj.* (schoól-w.) *Doórsnydbaer*, *verdeelbaer*, *scheydbaer.*

Sécance, *s. f.* (*zoek*) Séquence.

Sécante, *s. f.* (meét-k.) *Snylyn*, *snylinde.*

Sèche, *s. f.* (visch) *Zee-kat*, s. f. *inkt-visch*, s. m.

Sèchement, *adv.* *Droog*, *in eene drooge plaets*; — (fig.) *onbeleéfdelyk*, *spytiglyk*, *onvriendelyk.*

Sécher, *v. a.* *Droogen*, *uytdroogen*, *opdroogen*, *droog maeken.* Le soleil sèche les prairies. *De zon maekt de weylanden droog.* Sécher ses larmes. *Ophouden van weenen.* Sécher les larmes. *Vertroosten.* — *v. n.* *Droogen*, *uytdroogen*, *opdroogen*, *droog worden*, *verdorren*, *dor worden.* Sécher sur pied. (van gewassen spr.) *Op zynen stam verdorren*; ook (van persoonen spr.) *al gaende en staende verzwakken* of *uytteéren.*

Sécheresse, *s. f.* *Droogte*, *droogheyd*, *dorheyd*, *schraelheyd*; — (fig.) *spytigheyd*, *onbeleéfdheyd*, *onvriendelykheyd.* Il a répondu avec sécheresse. *Hy heéft met spytigheyd geántwoórd.* Il y a beaucoup de sécheresse dans ce discours. *Die rédevoering is zeer schrael.*

Sécheron, *s. m.* *Hoog weyland*, s. n. *drooge weyde*, s. f.

Séchoir, *s. m.* *Reukwerkers droogplaets* of *droog-kas*; — *droog plaets* (*voór lynwaeten*, *papieren enz.*) s. f.

NB. In de woórden aldus „ geteekend, word de *c* als *g* uytgesproken.

„ Second, *s. m.* *Tweeden.* Capitaine en second. *Tweeden kapiteyn.* Il n'est qu'en second *Hy is maer den tweeden* of *hy staet onder eenen anderen.* Il occupe le second. *Hy woont op de tweede stagie.* — *Helper*, *ondersteuner.* Sans seconde. (oud) *Weérgaloos*, *zonder weérga.*

„ Second, onde, *adj.* *Tweeden*, *tweede.* En second lieu. *Ten tweeden*, *ten anderen.* Eau seconde. *Sterk water dat met water verslapt is.*

„ Secondaire, *adj.* *Helpend*, *toegevoegd*, *van de tweede soórt* of *weérde*, *min voórnaeme*, *van minder belang*, *niet van de eerste noodzaékelykheyd.* Raisons secondaires. *Hulp-rédenen.* Planètes secondaires. *Mindere dwaelsterren* (*die zich rondom andere beweégen*). — *s. m.* (in sommige plaetsen) *Onderpastoor.*

„ Seconde, *s. f.* *Seconde*, s. f. *zestigste deel van eene minuet* of *van eenen graed*, s. n. — *latynsche schoól waer in de dicht-konst word geleerd*, s. f.

„ Secondement, *adv.* *Ten tweeden*, *ten anderen.*

„ Seconder, *v. a.* *Helpen*, *bystaen*, *te hulp komen*, *ondersteunen*, *begunstigen.*

Secouement, *s. m.* *Schudding*, s. f.

Secouer, *v. a.* *Schudden.* Secouer un arbre. *Eenen boom schudden.* Secouer le joug. *Het jok afschudden.* Secouer le joug de ses passions. *Zyne hertstogten bedwingen.* — *Uytschudden*, *uytslaen*, *omschudden.* Secouer les serviettes. *De servetten uytslaen.* Secouer

Digitized by Google

ses oreilles. (spreekw.) *Ergens méde spotten* of *lachen*; ook *niet toestaen het geene men vraegt*; ook *aen iets ongevoelig zyn.*

Secoûment, *s. m. Schudding*, s f.

Secourable, *adj. Hulpzaem, behulpzaem, behulpig.* Tendre une main secourable. *Eene behulpzaeme hand bieden.* — (word altyd met eene *negatie* gezeyd) Cette forteresse n'est pas secourable. *Die sterkte kan niet ontzet worden.*

Secourir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Helpen, bystaen, te hulp komen.* Secourir une place assiégée. *Eene belégerde plaets ontzetten.* — *v. r. Malkander te hulp komen, helpen* of *bystaen.*

Secours, *s. m. Hulp, behulpzaemheyd*, s. f. *bystand, onderstand*, s. m. — *kapel tot onderstand eener parochiekerk*, s. f.

Secousse, *s. f. Schok*, s. m. *geschok*, s. n. *beweeging, schudding*, s. f. La fièvre lui a donné une rude secousse. *De koórts heeft hem zeer verzwakt* of *afgemat.*

Secret, *s. m. Geheym*, s. n. *verborgenheyd, geheymenis*, s. f. Le secret d'un état. *Een staets geheym* Serrure à secret. *Slot met een geheym.* — (fig.) *Geheym*, s. n. *middel, geheymen middel*, s. m. Le secret de parvenir. *Den middel om tot staet te komen.* — *Laed-gat (van een kanon)* s. n. — *geheyme laey (in eene kist enz.)* s f.

Secret, ète, *adj. Geheym, heymelyk, verholen, verborgen* En secret. *In het geheym, in het verborgen, bedektelyk, heymelyk.* Ennemi secret. *Verborgen vyand.* — *Geheym-houdend, die wel zwygen kan.* Homme fort secret. *Man die wel zwygen kan.*

Secrétaire, *s. m. Geheym-schryver, secretaris, raed-schryver*, s. m. — *schryfiaefel, schryfkas*, s. f.

Secrétairerie, *s. f. Geheym-kamer, schryfkamer, secrétary.*

Secrétariat, *s. m. Geheym-schryverschap, secrétarisschap, ampt van secrétaris*, s. n. — *secrétary*, s. f.

Secrète, *s. f. Stille gebéden (in de Misse)* s n. plur.

Secrètement, *adv. In het geheym, in het verborgen, bedektelyk, heymelyk.*

Sécrétion, *s. f.* (spreek uyt *sécréscion*) (geneés-k.) *Afscheyding (der vogten).*

Sécrétoire, *adj.* (geneés-k.) Vaisseaux sécrétoires *Vaten die de vogten van het bloed afscheyden.*

Sectaire, *s. m. Ketter, aenhanger (van eenige kettersche geloofs gezindheyd).* Éloquence d'un sectaire. *Scherpe en hévige welspreekendheyd.*

Sectateur, *s. m. Aenkleever, navolger (van imands gevoelen).*

Secte, *s f. Gezindheyd*, s. f. *aenhang*, s m Faire secte *of* faire secte à part. *Van eene bezondere gezindheyd zyn.*

Secteur, *s m.* (meét-k.) Secteur de cercle *Snyd-lyn van eenen cirkel*, s. f.

Sectile, *adj. Kliefbaer, zaegbaer, splytbaer.*

Section, *s. f. Afdeeling.* Première section du second chapitre. *Eerste afdeeling van het tweede hoofdstuk.* — *Wyk, verdeeling (in eene gemeente)* — (wis-k.) *snyding, sneéde.* Section conique. *Kégel-sneéde.* Point de section. *Stip waer twee liniën zich doórsnyden.*

Séculaire, *adj.* Poème séculaire. *Eeuw-gedicht.* Année séculaire. *Jubeljaer, honderdste jaer, laeste jaer eener eeuw.*

Sécularisation, *s. f. Wéreldlykmaeking, sécularisatie.*

Séculariser, *v. a. Wéreldlyk maeken, van geestelyken tot wéreldlyken stand brengen.*

Sécularité, *s. f. Wéreldlyk rechtsgebied (eener kerk)* s. n.

Séculier, *s. m. Wéreldlyken persoon.*

Séculier, ière, *adj. Wéreldlyk* Etat séculier. *Wéreldlyken staet.* Bras séculier. *Wéreldlyke magt* of *overheyd.* Prêtre séculier. *Wéreldlyken priester.* — *Wéreldsch, wéreldsch-gezind, ydel.* Vie toute séculière. *Gantsch wéreldsch léven.*

Séculièrement, *adv. Op eene wéreldlyke wyze.*

Sécurité, *s. f. Gerustheyd, verzekerdheyd.*

Sédanoise, *s. f.* (boek-drukkers woórd) *Diamant-letter, kleynste drukletter*

Sédatif, ive, *adj.* (geneés-k.) *Stillend, pyn-stillend, verzoetend.*

Sédentaire, *adj. Zittend, die veel zit, stil, die weynig uytgaet.* Cet homme est trop sédentaire. *Dien man zit al te veel.* Vie sédentaire. *Stil léven.* — *Plaetselyk, dat in eene plaets blyft, dat niet van plaets verandert.* Le parlement étoit autrefois ambulatoire,

Digitized by Google

il est présentement sédentaire *Het parlement was eertyds dan op de eene plaets dan op de andere, nu is het op eene vaste plaets.*

Sédiment, *s. m. Droessem, drab*, s. m. *grondzop*, s. n.

Séditieusement, *adv. Oproeriglyk, op eene oproerige wyze*

Séditieux, *s. m Oproermaeker, muytmaeker, muyteling, muyter, oproerigen.*

Séditieux, euse, *adj. Oproerig, muytagtig.*

Sédition, *s. f Oproer, opstand*, s. m. *beroerte, muytery*, s f.

Séducteur, trice, *s. m. et f. Verleyder: verleydster. — adj. Verleydend.* Discours séducteur. *Verleydende réde.* Esprit séducteur. *Verleydenden geest, den duyvel.*

Séduction, *s. f. Verleydjng, misleyding.*

Séduire, *v. a irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Verleyden misleyden.* Sa manière d'écrire séduit. *Zynen schryfstiel verleyd* of *is aengenaem*

Séduisant, ante, *adj* (in eenen kwaeden zin) *Verleydend, bedriegelyk;* — (in eenen goeden zin) *verleydend, aengenaem*

Séduit, ite, *adj Verleyd misleyd.*

Ségétal, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Op het veld groeyénd, tusschen het graen groeyénd.*

Ségle, *s. m. (zoek)* Seigle.

Segment, *s m.* (meét-k.) Segment de cercle. *Snyding van eenen cirkel doór eene regte lyn*, s f.

Segmoïdal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Half-maenvormig.*

Ségrairie, *s. f. Gemeen bosch, bosch dat in het gemeen bezéten word*, s. n.

Ségrais, *s. m. Afgezonderd bosch*, s. n.

Ségréage, *s. m (zoek)* Ségreyage.

Ségrégation, *s. f. Ter zyde stelling, ter zyde legging, afzondering.*

Ségréger, *v. a* (nous ségrégeons, ségréeâmes) *Ter zyde stellen, ter zyde leggen, afzonderen*

Ségreyage, *s. m. Recht van eenen heer op de bosschen die doór zyne onderdaenen verhogt worden*, s n.

Ségreyer, *s. m. Deelhebber in een bosch dat in het gemeen bezéten word; — ontfanger van het heeren recht op de bosschen.*

Seigle, *s m* (graen) *Rogge.* Pain de seigle. *Rogge-brood.*

Seigneur, *s m. Heer.* Seigneur d'une terre. *Lands heer.* Le grand seigneur. *Den grooten heer, den turkschen Keyzer.*

Seigneuriage, *s. m.* Droit de seigneuriage. *Munt-recht, recht dat eenen heer van het munten of geld-slaen trekt.*

Seigneurial, ale, *adj. Heerlyk dat heeren recht heéft.* Terre seigneuriale. *Heerlyk land-goed, heerlykheyd* Droits seigneuriaux. *Heeren rechten.*

Seigneurie, *s. f. Heerlykheyd*, s. f. *heerlyk land-goed; — heerlyk rechtsgebied*, s. n.

Seime, *s. f.* (hoef-smids w) *Scheur, kloóf (in de hoef van een peérd).*

Sein, *s. m Boezem*, s m. *borst*, s. f. Cette femme est morte d'un cancer au sein. *Die vrouw is gestorven van den kanker in haeren boezem* Donner le sein à un enfant *Een kind de borst* of *te zuygen geéven.* Déposer ses secrets dans le sein de son ami. *Zyne geheymen in den boezem* of *in het hert van zynen vriend uytstorten. — Schoot, buyk*, s. m. *lyf-moeder*, s. f. Le fruit que cette femme porte dans son sein. *De vrugt de welke die vrouw in haeren schoot draegt.* Rentrer dans le sein de l'Eglise *Tot den schoot der Kerk wéderkeeren.* Porter la guerre dans le sein d'un royaume. *Den oórlog brengen in het hert* of *in het binnenste van een koningryk.* Le sein persique. *De golf van Persiën.*

Seine, *s. f.* (visch-net) *Zégen*, s m. *slypnet, sleépnet*, s n.

Seing, *s m. Onderteekening, handteekening*, s. f. Seing privé. *Enkele hand-teekening, hand-teekening die niet voór den notaris is gedaen.* Blanc-seing. *Wit papier met imands naem onderteekend (het welk aen eenen persoon word toebetrouwd om het te beschryven).*

Seizaine, *s. f. Pak-koord, koord (om pakken te binden) — bussel van zestien reepen enz.*

Seize, *adj. Zestien.* Le seize du mois *Den zestienden der maend.* Louis seize. *Lodewyk den zestienden.*

Seize, *s. m.* (zestiende deel van eene el) *Tælie*, s f.

Seizième *adj Zestiende. — s. m. (zoek)* Seize, *s m*

Seizièmement, *adv Ten zestienden.*

Séjour, *s. m. Verblyf*, s. n. Il a fait un long séjour dans ce pays-là. *Hy heéft lang in dat land zyn verblyf gehouden. — Verblyfplaets, woonplaets, wooning*, s. f.

Digitized by Google

Séjourné, ée. *adj.* (gem) *Uytgerust.*

Séjourner, *v. n. Verblyven, woonen. blyven woonen.* v. n. *zich ophouden*, v. r. *zyn verblyf houden.*

Sel, *s. m. Zout.* s. n. Gros sel. *Grof zout.* Menu sel. *Fyn zout.* Jambon de bon sel *of* d'un bon sel. *Hesp die van pas gezouten is.* Saupoudrer la viande de sel. *Het vleesch sprengen* of *inzouten.* — (fig.) *Zout, pit, merg*, s. n. *zin*, s. m. Il n'y a point de sel dans cet ouvrage *Er is geen pit in dat werk.*

Sélénique, *adj. Over de maen handelend.*

Sélénite, *s. f.* (schey-k.) *Zout dat uyt kalk-aerde en vitrioól-zuer bestaet*, s. n. — *maen-steen*, s. m.

Séléniteux, euse, *adj.* Sel séléniteux, matière séléniteuse (*zoek*) Sélénite

Sélénographie, *s. f. Maen-beschryving.*

Sélénographique, *adj. Van de maen, maen-beschryvend.*

Sélénostate, *s. m. Werktuyg om waernemingen op de maen te doen*, s n.

Selle, *s. f. Zadel*, s m *zael*, s. f. Selle à tous chevaux. (spreekw.) *Iets dat voór alles dienen kan.* — *Afgang, stoel-gang, kamer-gang*, s. m. Ce médicament lui a fait faire deux selles. *Dat geneesmiddel heeft hem tweemael doen afgaen.* Aller à la selle. *Afgaen.* — (oud) *Kleynen houten stoel*, s m.

Seller, *v. a. Zadelen.* — *v. r.* (akker-bouw) *Zich sluyten*, *v. r. hard worden*, s. n.

Sellerie, *s. f. Zadel-huys*, s. n.

Sellette, *s. f. Verhoor-banksken, banksken waer op de misdaedigen gezet worden* (*als den rechter hun ondervraegt*) s n. On l'a tenu long-temps sur la sellette. (spreekw.) *Men heeft hem nauw ondervraegd.*

Sellier, *s. m. Zadelmaeker*

Selon, *prep.* (reg. *accus.*) *Volgens, naer.* Selon moi *of* à mon avis. *Naer myn gevoelen, naer myn dunken.* C'est selon. (gem.) *'T is te weeten, misschien, naer dat het valt.*

Selon que, *conj.* (reg. *indic.*) *Volgens dat.*

Semailles, *s. f. plur. Het zaeyën, gezaey*; — *zaeysel*, s n. — *zaeytyd*. s m.

Semaine, *s. f. Week*, s. f. La semaine sainte. *De goede week.* — *Week-geld*, s. n. *werk-loon*, s. m. Prêter à la petite semaine. *Kleyne sommen voór korten tyd tegen grooten intrest leenen.* Être de semaine *of* être en semaine. *De week hebben, den dienst geduurende eene week verrigten.*

Semainier, ière, *s. m. et f. Die den dienst geduerende eene week verrigt.*

Semblable, *adj. Gelyk, gelykvormig, diergelyk, eenerhande, eenerley.* — *s. m.* Il n'a pas son semblable *Hy heeft zyns gelyken niet.* Nous devons aimer nos semblables. *Wy moeten onzen evennaesten beminnen*

Semblablement *adv.* (oud) *Van 's gelyken, desgelyks insgelyks*

Semblant, *s. m Schyn.* Faux semblant d'amitié. *Valschen schyn van vriendschap.* Faire semblant, *v. n. Veynzen*, v. n *zich gelaeten, zich houden*. v. r. Faites semblant que cela vous plaît. *Houd u als of dat u behaegde.* Il fait semblant de dormir. *Hy veynst te slaepen.* Ne faire semblant de rien. *Niets laeten merken, zyn voórneemen bedekt houden.*

Sembler, *v. n et impers. Dunken, schynen, voórkomen.* Le rivage semble fuir. *Den oever schynt terug-te-wyken.* Que vous semble de cette affaire? *Wat dunkt u daer van?* Il me semble qu'il a tort *of* il a tort ce me semble. *My dunkt dat hy ongelyk heeft.* Comme bon vous semblera. *Zoo als het u goed zal dunken.* Si bon vous semble. *Als het u goed dunkt.*

Semé, ée, *adj. Bezaeyd.*

Séméiologie, séméiotique, *s. f.* (geneeskr.) *Onderscheyd-kunde volgens den aerd der ziekten.*

Semelle, *s. f. Zoól* (*van eenen schoen, leêrs* of *kous*) — (maet) *lengte van eenen voet*, s. f. Battre la semelle. (gem.) *Te voet reyzen.* — (schippers w.) *Zweerd, zwaerd* (*van een schip*) s. n.

Semence, *s. f. Zaed, beginsel der voortteeling en van het weezen* (*der bezielde schepselen*) — *zaed, graen*, s n. *kern, korrel*, s. f. Semence de perles. *Peêrel-gruys.* — (fig.) *Zaed, beginsel*, s. n. *oorsprong* s m. *aenleyding*, s. f. Ces instructions sont des semences de vertu *Die onderwyzingen zyn aenleydingen tot de deugd.*

Sémencine, *s. f.* (plant) *Wormkruyd, zever kruyd*, s. n.

Semer, *v a Zaeyën bezaeyën.* Semer des fleurs. *Bloemen strooyën.* Semer un chemin de fleurs *Eenen weg met bloemen bestrooyën.* Semer de l'argent. *Geld uytdeelen* (*om de gemoederen te winnen*). Semer l'argent *Zeer milddaedig zyn.* — (fig.) *Uytstrooyën, verspreyden,*

Digitized by Google

rugtbaer maeken Semer de faux bruits. *Valsche gerugten uytstrooyën.*

Semestre, *s. m. Half-jaer.* s. n. *zes maenden*, s. f. plur. — *half-jaerig verlof (der krygs-lieden)* s. n. — *adj Half-jaerig, zes-maendig, dat een half jaer duert.*

Semestrier, *s. m Krygs-bedienden die met verlof zes maenden afweezig is.*

Semeur. *s. m. Zaeyër.* Semeur de discorde. *Tweedragt-zaeyër, tweedragt-stooker.* Semeur de faux bruits. *Uytstrooyër van valsche gerugten.*

Semi. (latynsch w. dat voór eenige naem-woórden word gesteld, die hier onder op hun order volgen) *Half.*

Semi-ariens, *s m. plur.* (oude ketters) *Halve ariäenen.*

Semi-brève *s. f.* (muziek) *Witte noót van eene halve maet.*

Semi-double, *adj.* (kerkelyk w.) Fête semi-double. *Half-dobbel feest, middenbaer feest noch groot noch kleyn.* Fleur semi-double. *Half-dobbele bloem.*

Semillant, ante, *adj.* (gem.) *Lévendig wakker, wild woelend.* Cette petite fille est bien semillante. *Dat kleyn meysken is van deég wild.*

Semi-lunaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Half maenvormig*

Séminaire, *s m Kweek-schoól (van jonge priesters)* s. f. *séminarie*, s n.

Séminal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Vésicules séminales. *Zaed-blaeskens.*

Séminariste. *s. m Seminarist, kweekeling in een séminarie.*

Sémination, *s. f.* (kruyd-k.) *Teeling, voortteeling.*

Sémiotique, *s. f (zoek)* Séméïologie.

Semi-pélagiens, *s. m plur.* (oude ketters) *Halve pelagiäenen*

Semi-prébende, *s. f. Halve prove, kerkelyke bediening van mindere inkoómst.*

Semi-prébendier, *s. m. Geestelyken die eene halve prove geniet.*

Semi-preuve, *s f.* (recht) *Half bewys onvolmaekt bewys*, s n.

Semi-pite, *s. f. Halve myt.* s. f. *vierde deel van eenen penning.* s. n.

Semis. *s m. Het zaeyén (van boomkernen of bloem-zaeden* s n — *plaets met boom-kernen* of *bloem-zaeden bezaeyd*, s f.

Sémite, *s. f. Zeker levantsch katoen.*

Semi-ton, *s. m.* (muziek) *Halven toon.*

Semoir. *s. m. Zaed-zak, zaed-bak (der zaeyërs).*

Semonce, *s. f. Waerschouwing, vermaening; — béde, noodiging*, s. f. *verzoek*, s. n.

Semonceur, *s. m. (zoek)* Semonneur.

Semondre, *v. a.* (oud) *Verzoeken, noodigen.*

Semonneur, *s. m.* (oud) *Knaep, bidder*

Semotte, *s. f. Spruyt (van savooykoolen).*

Semoule, *s. f Korrelen van deeg (van het fynste meél)* s. f plur.

Sempiterne, *s f* (engelsche geképerde lakens) *Perpétuëél*, s. n.

Sempiternel, elle, *adj.* (gem.) *Eeuwig-duerend.* Vieille sempiternelle. *Stok-oud wyf, oud uytgeleéfd wyf.*

Sempiternille, *s. f (zoek)* Sempiterne.

Sénat, *s. m. Raed, senaet*, s. m. *raeds-vergadering*, s f.

Sénateur, *s. m. Raedsheer*

Sénatorial, ale, *adj. Raedsheers, raedsheerlyk.*

Sénatorien, enne, *adj. Raedsheers, raedsheerlyk.*

Sénatrice, *s. f.* (spr. van de vrouwen der poólsche raedsheeren enz.) *Raedsheerin, raedsheers vrouw.*

Sénatus-consulte, *s. m Raeds-besluyt*, s. n. *uytspraek van den raed*, s. f.

Senau, *s m* (schip) *Snauw.*

Séné, *s. m Zéne-bladen-boom.* s m. — *zéne-blad*, s. n Séné bâtard. *Groot byltjes-kruyd* Faux séné, séné en vessie (*zoek*) Baguenaudier.

Sénéchal, *s m Drossaerd, landrechter.* Sénéchale, *s. f. Drossaerds vrouw.*

Sénéchaussée, *s. f. Drossaerdschap, land-rechterschap*, s. n.

Seneçon, *s. m* (plant) *Kruys-wortel*, s. m. *kruys-kruyd, sint Jacobs kruyd, griend-kruyd*, s n.

Senegré, *s m.* (plant) *Grieksche venkel fénegriek*, s. f. *grieksch hooy, bokshoórn-zaed*, s. n.

Senelle, *s. f.* (vrugt) *Hulster-bézie.*

Sener, *v. a.* (oud w. van dieren spr) *Snyden, lubben.*

Sénestre, *adj.* (wapen-k.) *Slinke, linker.*

Sénestré, ée. *adj.* (wapen-k.) *Dat iets ter linker zyde heéft.*

Sénestrochère, *s. m.* (wapen-k.) *Linken arm.*

Sénevé, *s m. Mostaerd-zaed-plant*, s f — *mostaerd-zaed*, s. n.

Sénieur, *s. m. Oudsten (in sommige geestelyke vergaderingen).*

Senne, *s f (zoek)* Seine.

Sens, *s. m. Zin.* Les cinq sens. *De*

Digitized by Google

vyf zinnen. Mortifier ses sens. *Zyne zinnen versterven, zyne lusten dempen.* Donner tout à ses sens *of* ne refuser rien à ses sens. *Zyne zinnelykhéden in alles voldoen.* — *Oórdeel*, s. n. *kennis om te onderscheyden, bevatting*, s. f. Homme de sens *of* de bon sens. *Man van goed oórdeel.* Le sens commun. *De gezonde réden, het natuerlyk oórdeel* of *begryp.* Il n'a pas le sens commun. *Hy heéft geen natuerlyk oórdeel.* Cela tombe sous les sens. *Dat is begrypelyk.* — *Zin*, s. m. *beteekenis*, s. f. Sens littéral. *Letterlyken zin.* Mot à double sens. *Dobbelzinnig woórd.* — *Zin*, s. m. *meening*, s. f. *gevoelen*, s. n. Vous ne donnez pas dans mon sens *Gy zyt van myne meening niet.* — *Kant*, s. m. *zyde*, s. f. Mettez cette étoffe du bon sens. *Legt die stoffe aen de regte* of *beste zyde.* Du mauvais sens. *Aen den verkeerden kant.* Tournez cette table de ce sens-là. *Keert die tafel om aen dien kant.* De l'autre sens. *Aen den anderen kant* Cela a tant de pieds en tout sens. *Dat heéft zoo veél voeten langs alle kanten.* A contre-sens. *Verkeerd, verkeerdelyk, averegts.* Cette pièce de bœuf n'est pas coupé dans le sens. *Dat stuk osse-vleesch is niet met den draed gesneéden.* Sens dessus dessous. *Het onderste boven, overhoop.* Sens devant derrière. *Het agterste voór.*

Sensation, *s. f. Gevoel*, s. n. *indruk*, s. m. *aendoening, zinraeking*, s. f

Sensé, ée, *adj. Verstandig, wys, oórdeel-kundig.*

Sensément, *adv Verstandiglyk, wyslyk, oórdeel-kundiglyk.*

Sensibilité, *s. f. Gevoeligheyd, teerheyd*

Sensible, *adj. Gevoelig, teer, teerhertig, light-geraekt.* Cheval sensible à l'éperon. *Peérd dat wel naer de spoóren luystert.* — *Smertelyk, aendoenlyk, pynelyk*: — *gevoelyk, tastelyk, tastbaer, bespeurlyk, merkelyk.*

Sensiblement, *adv. Gevoeliglyk, bespeurlyk*; — *zeer, grootelyks.*

Sensitif, ive, *adj.* (schoól-woórd) *Gevoelig, dat de kragt van het gevoel heéft.*

Sensitive, *s. f.* (plant) *Kruydje roert my niet*, s. n.

Sensorium, *s. m.* (latynsch w. der wysbegeérte) *Gedeelte der hersens dat aenzien word als den zétel der ziel*, s. n.

Sensualité, *s. f. Wellustigheyd, vleeschelykheyd, weelderigheyd, zinnelykheyd.*

Sensuel, elle, *adj. et subst. Wellustig, weélderig, vleeschelyk zinnelyk.*

Sensuellement, *adv Wellustiglyk, weélderiglyk, vleeschelyk, zinnelyk.*

Sente, *s. f.* (oud) (*zoek*) Sentier.

Sentence, *s. f. Vonnis*, s. n. *uytspraek*, s. f. Sentence de mort. *Doodvonnis.* Appeler d'une sentence *Van een vonnis op hooger recht beroepen.* — *Spreuk, zinspreuk, gedenkspreuk, leerspreuk, zédeles.* Une des plus belles sentences de Sénèque. *Eene der schoonste spreuken van Séneca.*

Sentencier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) (recht) *Vonnissen.*

Sentencieusement, *adv. Met zinspreuken.*

Sentencieux, euse, *adj. Spreukryk, vol spreuken, zinspreukig.*

Sentène, *s. f. Eynde van eene streng garen* (*waer méde men die begint opte-winden*) s. n.

Senteur, *s. f. Aengenaemen reuk* of *geur*, s. m. Eaux de senteur. *Welriekende wateren.* Aimer les senteurs. *Veél van reukwerk houden.*

Sentier, *s. m. Pad, voet-pad, wandelpad, binnenpad*, s. n. *smallen weg*, s. m. Ce sentier abrége le chemin. *Dat pad verkort den weg.* Les sentiers de la vertu. *De paden van de deugd.* Sentier tortu, sentier de traverse. *Dwars-pad.*

Sentiment, *s. m. Gevoel* (*van pyn, hitte enz.*) *gevoelend vermogen*; — *gevoelen, bedunken, oórdeel*, s. n. *meening, gedagte*; — *gevoeligheyd, teerheyd*, s. f. Il y a beaucoup de sentiment dans cet ouvrage. *Daer is veél gevoeligheyd in dat werk.* Avoir des sentimens. *Edelmoedige gevoelens hebben.* — (van honden spr.) *Reuk*, s. m.

Sentimental, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Gevoelig, van het gevoelen, dat het gevoelen voór beginsel* of *voór oogwit heeft.*

Sentine, *s. f. Durk*, s. m. *plaets onder in een schip waer in het vuyl water loopt.* Cette ville est la sentine de tous les vices. (fig.) *Die stad is de vergaderplaets van alle ondeugden.*

Sentinelle, *s. f. Schildwagt.* Faire sentinelle *of* être en sentinelle. *Op schildwagt staen, de wagt houden.* Relever de sentinelle *of* relever la sentinelle. *De schildwagt aflossen.* Relever quelqu'un de sentinelle. (spreekw.) *Imand wakker bekyven* of *doór den hákel haelen.*

Digitized by Google

Sentir, *v. a. irrég.* (Je sens, tu sens, il sent; nous sentons, *etc.* Je sentois. Je sentis. Je sentirai. Je sentirois. Que je sente. Que je sentisse. Sentant; senti, ie) *Voelen, gevoelen, gewaer worden.* Sentir le froid. *De koude gevoelen.* Sentir la beauté d'un discours. *De schoonheyd eener rédevoering gevoelen* of *verstaen.* — *Smaeken.* Ce vin sent le fût. *Dien wyn smaekt naer het vat.* Cette soupe ne sent rien. *Die sop smaekt nergens naer.* La caque sent le hareng. (spreékw.) *Het vat geéft uyt dat het in heéft, hy laet zien waer van hy voortgekomen is.* — *Er uyt zien, gelyken, vertoonen, te kennen geéven.* Il sent le pédant. *Hy ziet er uyt als eenen peuswyzen.* Cela sent la raillerie. *Dat gelykt aen spotterny.* Sentir le terroir. (spreékw.) *De manieren van zyn land hebben.* — *v. a. et n. Rieken, ruyken;* ook *reuk geéven.* Sentir une rose. *Aen eene roos rieken.* Cela sent la fleur d'orange. *Dat riekt naer de oranie-bloem.* Sentir mauvais *of alleenlyk* sentir. *Stinken, vuyl rieken.* Il sent des pieds. *Zyne voeten stinken.* Son haleine sent. *Zynen aessem stinkt.* Cette viande commence à sentir. *Dat vleesch begint te stinken.*

Se sentir *v. r. irrég. Gevoelen, gewaer worden,* v. a. Se sentir de la goutte. *Het flérecyn gewaer worden.* Il se sentira long-temps de cette blessure. *Hy zal die kwetsuer nog lang gevoelen.* — *Zich gevoelen, zich bevinden.* Je me sens malade. *Ik gevoel my ziek.*

Seoir, *v. n. irrég.* (*word niet gebruykt als in de derde persoonen van eenige tyden:* il sied, il siéent; il seyoit; il siéra; il siéroit; seyant) *Passen, voegen, wel staen.* Il ne sied pas à un homme de mon âge. *Het past niet aen eenen man van myne jaeren.* Ces couleurs vous siéent bien. *Die koleuren staen u wel.* — *v. n. et r.* (*is niet meer in gebruyk als in Part.* séant *en* sis) *Zitten.*

Séparable *adj. Scheydbaer, afscheydelyk, dat kan afgezonderd worden.*

Séparation, *s. f. Scheyding, afscheyding, afzondering,* s. f. — *schutsel, afschutsel,* s. n.

Séparatoire, *s. m.* (schey-k.) *Scheyglas,* s. n. *schey-tregter,* s. m. — *heelmeesters werktuyg om het bekkeneelvlies te scheyden,* s. n.

Séparément *adv. Afzonderlyk, ider in het byzonder, alleen.*

Séparer, *v. a. Scheyden, afscheyden, afzonderen, vaneenscheyden, van malkander scheyden, verdeelen.* Séparer le bon grain du mauvais *of* d'avec le mauvais. *Het goed graen van het kwaed scheyden.* Séparer de corps un mari et une femme. *Man en vrouw van tafel en bed scheyden.* — *v. r. Scheyden, van malkander scheyden, malkander verlaeten, zich verdeelen.* L'armée se sépara en deux corps. *Het léger verdeelde zich in twee benden.* Ils se séparèrent dans cet endroit. *Zy verlieten malkander op die plaets.*

Sépeau, *s. m.* (*zoek*) Cépeau.

Sépée, *s. f.* (*zoek*) Cépée.

Sepis, *s. m.* (dier) *Soórt van hagedis met korte pooten.*

Sept, *adj. et s. m.* (de *p* word niet uytgesproken) *Zéven.* Le sept du mois. *Den zévensten van de maend.* Pie sept. *Pius den zévensten.*

Septante, *adj.* (weynig in gebruyk, men zegt béter *soixante-dix*) *Zéventig.* Les septante. *De zéventig overzetters* (*des bybels van het hebreeuwsch in het grieksch*).

Septembre, *s. m.* (de *p* word uytgesproken) *September, de maend september, herft-maend.*

Septénaire, *adj et s. m.* (de *p* word uytgespr.) Nombre septénaire. *Zévengetal, zévental,* s. n. — *s. m. Tyd van zévenjaeren* (*in het léven van den mensch*) — *leeraer die zéven jaeren onderweézen heéft* (*in eene hooge-schoól*).

Septennal, ale, *adj.* (de *p* word uytgesproken) *Zévenjaerig, van alle zéven jaeren.*

Septentrion, *s. m.* (de *p* word uytgesproken) *Noórden* s. n. La Hollande est au septentrion de la France. *Holland ligt ten noórden van Vrankryk.*

Septentrional, ale, *adj.* (de *p* word uytgespr.) *Noórdsch, noórdelyk, van het noórden.* Les pays septentrionaux. *De noórdsche landen.* Les septentrionaux, *s. m. plur. De noórdsche volkeren.*

Septième, *adj.* (de *p* word niet uytgesproken) *Zévende, zévenste.* — *s. m. Een zévenste, zévenste gedeelte,* s. n. Le septième du mois. *Den zévensten der maend.* — *s. f.* (piket-spel) *Eene zévenste* of *zéventiende.*

Septièmement, *adv.* (de *p* word niet uytgesproken) *Ten zévende.*

Septier, *s. m.* (*zoek*) Setier.

Septique, *adj.* (geneés-k.) Topique septique. *Uytwendig geneésmiddel dat de verrotting te wége brengt zonder veél pyn.*

Digitized by Google

Septuagénaire, *adj. et s. Van zéventig jaeren, zéventig-jaerig.*

Septuagésime, *s. f. Zondag Septuagésima (die veertien dagen voór vasten-avond-zondag komt)* s. m.

Septuple, *adj et s. m. Zévenvoudig, zévendubbel, zévenmael zoo veél, zévenmael zoo groot*

Septupler, *v a. Zévenmael verdobbelen, zévenmael zoo groot maeken.*

Sépulcral, ale, *adj. Grafs, van het graf.* Inscription sépulcrale. *Graf schift.*

Sépulcre, *s. m* (van de graven der oude volkeren spreék.) *Graf*, s n. *begraefplaets, graf-stéde*, s. f.

Sépulture, *s. f. Begraeving, begraevenis, begraefnis; — begraefplaets*, Droit de sépulture. *Recht van in eene plaets begraeven te worden* Droits de sépulture. *Rechten die men aen de kerk en den pastoor moet betaelen voór eene begraefnis.*

NB. In de volgende woórden aldus „ geteekend, word de *qu* als *k* uytgesproken.

„ Séquelle, *s. f.* (gem.) *Aenhang*, s. m. Je me moque de lui et de toute sa séquelle. *Ik lach met hem en met zynen geheelen aenhang. — Lyst, reeks*, s f. Séquelle de questions ridicules. *Reeks van belachelyke vraegen.*

„ Séquence, *s f.* (in het kaert-spel) *Vervolg van verscheyde kaerten van het zelve koleur*, s. n.

„ Séquestration, *s. f.* (recht) *Beslagneéming.*

„ Séquestre, *s. m. Beslag*, s. n. *verzékering*, s f. Mettre en séquestre. *In beslag neémen, in verzékering stellen. —* (recht) *Persoon aen wie de goederen in geschil in handen gesteld zyn.*

„ Séquestrer, *v. a. In beslag neémen, in verzekerdheyd stellen.* Ses biens ont été séquestrés. *Zyne goederen zyn in beslag genomen. —* (fig.) *Afscheyden, afzonderen.* C'est un homme fâcheux, il faut le séquestrer d'avec nous. *Het is eenen lastigen mensch, men moet hem van ons afscheyden — Wegmoffelen, wegsteéken, verbergen.* Ce banqueroutier a séquestré ses meilleurs effets. *Dien bankeroetier heéft zyne beste goederen weggemoffeld.*

„ Séquin, *s. m.* (turksche en venétiënsche munt) *Sequien.*

Sérail, (*plur* sérails) *s. m.* (de *l* word vogtigyk uytgesproken) *Paleys van den turkschen Keyzer; — het vrouwen-vertrek*, s. n. *— alle de vrouwen van den turkschen Keyzer.*

Séran, sérans, *s. m. Hékel.*

Sérancer, *v. a. Hékelen, over den hékel haelen.* Sérancer du lin. *Vlas hékelen.*

Séraucolin, *s. m. Zékeren pirenaéschen marmer.*

Séraphin, *s m* (eenen van de négen kooren der Engelen) *Séraphien.*

Séraphique, *adj. Séraphiensch.*

„ Sérasquier, *s m. Séraskier, turkschen generael.*

Serdeau, *s. m. Spys-kamer (daer alle de schotels, die van des Konings tafel komen, gebragt worden)* s. f. *— de bedienden der spys-kamer*, s. m. plur.

Serein, *s. m. Avond-dauw*, s. m. *dampen (die in den zomer 's avonds op de aerde vallen)* s. m. plur.

Serein, eine, *adj. Helder, klaer.* Jour serein. *Helderen dag. —* (fig.) *Gerust, stil.* Visage serein. *Gerust aengezigt.* Jours sereins. *Gelukkige dagen.*

Sérénade, *s. f. Avond-muziek, nagtmuziek*, s. n.

Sérénissime, *adj. Doórlugtigste.*

Sérénité, *s. f.* (van het wéder spr.) *Helderheyd, klaerheyd; —* (fig.) *gerustheyd* Sérénité de l'ame. *Gerustheyd der ziel. —* (eer-titel) *Doórlugtigheyd.*

Séreux, euse, *adj.* (genees-k.) *Waterig, wateragtig.*

Serf, erve, *adj.* (de *f* word uytgesproken) *Dienstbaer, lyfeygen. — subst. Slaef.*

Serfouette, *s. f.* (hoveniers w.) *Krabber, kleynen vork (met twee tanden)* s m.

Serfouetter, *v. a.* (hoveniers w.) *De aerde rondom de planten ligt omspitten* of *omkrabben.*

Serfouir, *v a. (zoek)* Serfouetter.

Serge, *s. f.* (wolle stoffe) *Sargie, sergier*

Sergent, *s. m. Gerechts dienaer, stads dienaer.* Sergent à verge. *Roeydraeger. — Sergeant, wagtmeester; —* (timmermans w.) *klem-haek.*

Sergenter, *v. a.* (gem.) *Kwellen, plaegen, op het lyf zitten; —* (weynig in gebruyk) *doór eenen gerechts dienaer laeten maenen*

Sergenterie, *s. f. Gerechts dienaerschap*, s. n.

Serger, *s. m. Sargie-weéver; — sargie-verkooper.*

Sergerie, *s. f. Sargie-weéverij.*

Digitized by Google

Sergette, *s. f. Zeer ligte en dunne sergie.*

Sergier, *s. m.* (*zoek*) Serger.

Série, *s. f. By, geschikte agtereenvolging, schikking.*

Sérieusement *adv. Ernstiglyk, met ernst, staetiglyk, deftiglyk; — ongeveynsdelyk, opregtelyk; — meenens, te meenens.* Je vous ai dit cela en badinant, et vous le prenez sérieusement. *Ik heb het u al lachende gezeyd, en gy neémt het te meenens op.* Il m'a reçu sérieusement. *Hy heéft my met koelzinnigheyd ontfangen.*

Sérieux, *s. m. Ernstigheyd, deftigheyd, staetigheyd*, s. f. Garder son sérieux, prendre son sérieux, affecter un grand sérieux. *Een staetig gelaet toonen een deftig weézen zetten. — Het ernstige*, s. n. Cet acteur est bon pour le sérieux. *Dien speéler is goed voór het ernstige.* Prendre une chose dans le sérieux. *Eene zaek te meenens* of *als waeragtig opneémen.* Prendre une chose au sérieux *Eene zaek te meenens opneémen, zich er over stooren.*

Sérieux, euse, *adj Ernstig, staetig, deftig.* Mine sérieuse. *Deftig gelaet.* Discours sérieux. *Ernstige réde. — Gewigtig, van belang.* Affaire sérieuse. *Zaek van belang. — Ongeveynsd, opregt.* Sérieuses protestations d'amitié. *Opregte betuygingen van vriendschap.*

Serin, *s. m. Hékel.*

Serin, ine, *s. m. et f.* Serin de canaries. *Canarie-vogeltje.* Serin commun. *Cysken.*

Serinette, *s. f. Orgeltje (daer men vogeltjes op leert fluyten)* s. n.

Seringat, *s. m.* (plant) *Honingbloem, witte siring*, s. f. *pyp-boom, fluyten-boom, wilde oranie-boom*, s. m.

Seringue, *s. m. Spuyt*, s. f. Seringue à clystère, seringue à lavement. *Klisteérspuyt.*

Seringuer, *v. a. Spuyten, inspuyten.*

Serment, *s. m. Eed*, s. m. *bezweêring, beëeding*, s. f. Prêter *of* faire serment *Den eed afleggen, den eed doen, zweêren. — Vloek*, s. m. Il a fait un serment horrible. *Hy heéft schrikkelyk gevloekt.*

Sermentaire, *s. f.* (plant) *Lavas.*

Sermenté, ée, *adj. Beëedigd, in eed genomen.*

Sermon, *s. m. Sermoon*, s. n. *leerréde, prédikatie, preek; —* (gem.) *verdrietige vermaening*, s. f.

Sermonnaire, *s. m. Sermoon-boek*, s. n. — *sermoonmaeker*, s. m. — *adj. Van het sermoon, dat het sermoon betreft.*

Sermonner, *v. a.* (gem.) *Preéken, op eene verdrietige wyze vermaenen.*

Sermonneur, *s. m.* (gem.) *Preeker, verdrietigen vermaener.*

Sérosité, *s. f.* (geneés-k.) *Wateragtigheyd.*

Serpe, *s. f.* (hoveniers w.) *Snoeymes, kapmes*, s. n. Fait à la serpe. *Slegt gemaekt, lomp gemaekt.*

Serpent, *s. m. Serpent*, s. n. *slang*, s. f. Serpent aquatique. *Water-slang.* Serpent à sonnettes. *Ratel-slang.* C'est une langue de serpent *of* c'est un vrai serpent. (fig.) *'T is eene kwaede tong, 't is eene laster-tong. —* (blaesspeéltuyg) *Serpent, bas-bazuyn*, s. n. — *serpentist, serpent-speéler*, s. m.

Serpentaire, *s. f.* (plant) *Slangekruyd*, s. n. *slange-wortel, speér-wortel, draeken-wortel*, s. m.

Serpenteau, *s. m. Serpentje, slangetje*, s. n. — (vuerwerkers w.) *fusé, vuer-slang*, s. f. *voet-zoeker, zwermer*, s. m.

Serpenter, *v. n.* (van rivieren en wégen spr.) *Slangswyze* of *met bogten loopen, krom loopen.*

Serpenticole, *s. m. Slang-aenbidder.*

Serpentin, *s. m. Slang, slangvormige buys (aen een overhael-vat)* s. f. — *haen (van een oudtydig vuer-roer)* s. m.

Serpentin, ine, *adj.* Marbre serpentin. *Groenen marmer met witte en roode plekken.* Ce cheval a la langue serpentine. *Dat peêrd beweégt altyd zyne tong.*

Serpentine, *s. f.* (fynén steen) *Slange-steen, serpentyn-steen*, s. m.

Serper, *v. n* (schippers w. spr. van galeyën en leegboordige vaertuygen) *Het anker ligten.*

Serpette, *s. f.* (hoveniers w.) *Snoeymesken*, s. n.

Serpillière, *s. f. Pak-doek*, s. m. *grof lynwaet; — zeyl (dat men voor de winkels hangt)* s. n.

Serpillon, *s. m.* (hoveniers w.) *Snoeymesken*, s. n.

Serpolet, *s. m.* (kruyd-k.) *Wilden tymis, kwendel*, s. m. *onze lieve Vrouwe bed-strooy*, s. n.

Serre, *s. f. Oranie-huys*, s. n. *broeykas, stoóf (daer men des winters de oranie-boomen en andere gewassen bewaert)* — (van roof-vogels spreék.) *klauw*, s. f. L'aigle a les serres bien fortes. *Den arend heéft zeer sterke*

Digitized by Google

klauwen. Avoir la serre bonne. *Sterk in zyne handen zyn*; ook (fig.) *gierig zyn.* — *Persing*, s. f. *het persen (van druyven enz)* s. n. — *s. f. plur. Scheeren (van eene kreeft* of *krab).*

Serré, ée, *adj. Opgesloóten, weggeleyd*; — *gebonden*; — *digt ineen*, *ineengesloóten*, *benauwd.* Ecriture serrée. *Ineengedronge geschrift.* Toile bien serrée. *Vast aengeslaege* of *digtgeweeve lynwaet.* Style serré. *Kort ineengedrongen schryfstiel.* J'ai le cœur serré *Myn hert is benauwd.* Homme serré. *Gierigaerd.*

Serré, *adv.* (gem.) *Zeer*, *wakker*, *sterk*, *braef*, *ter deeg.* Il a gelé bien serré. *Het heeft sterk gevroózen.* Mentir bien serré. *Onbeschaemdelyk liegen.* Jouer serré. (w van het spel) *Benauwd speelen*, *niet waegen.*

Serre-argent, *s. m. Schat-kamer*, s. f.

Serrè-bauquières, *s. m. plur.* (schippers w.) *Balkwagers.*

Serre-bosse, *s. m.* (schippers w.) *Rust-hoord (waer méde het anker op het schip vastgemaekt word)* s. f.

Serre-file, *s. m. Gelid-sluyter*, *den laesten krygsman van een gelid.*

Serre-gouttières, *s. f plur.* (schippers w.) *Lyfhouten*, *waringen*, *gangboorden.*

Serrement, *s. m. Pranging*, *drukking*, s. f. Serrement de main. *Handgeeving*, *drukking aen de hand.* Serrement de cœur. *Her'klemming*, *benauwdheyd van het hert.*

Serrément, *adv. Zuyniglyk.* Vivre trop serrément. *Al te zuyniglyk leéven.*

Serre-papiers, *s. m. Papier-laey*, *schuyf waer in men papieren bewaert*, s. f. — *kleyn kamerken daer men papieren opsluyt*, s. n.

Serrer, *v. a. Opsluyten*, *wegsluyten*, *wegschikken*, *wegdoen*, *wegleggen.* Serrer des papiers. *Papieren wegsluyten.* — *Benauwen*, *knellen*, *prangen*, *drukken*, *persen*, *klemmen.* Souliers qui serrent les pieds. *Schoenen die de voeten knellen.* Serrer la main à quelqu'un. *Imand aen de hand drukken.* Serrer quelqu'un de près. *Imand op de hielen zitten.* — *Doen sluyten*, *vast toebinden*, *toetrekken.* Il faut serrer ce cordon davantage. *Men moet die koord meer toetrekken* of *vaster toebinden.* Serrer un pressoir avec la vis. *Eene pers toedraeyén* of *toevryzen.* Serrer les nœuds de l'amitié. *De banden der vriendschap vernauwen.* — *Sluyten*, *dringen*, *ineendringen*, *ineendouwen*, *digt byeenschuyven*, *digt byeenzetten.* Serrer les dents *De tanden sluyten.* Serrez vos rangs *of* vos files. *Sluyt uwe gelédéren.* Serrez-vous l'un contre l'autre *Schuyft digt byeen.* Serrez votre écriture davantage. *Schryft digter byeen.* Serrer son style. *Zynen schryfstiel inkorten*, *het onnoodige 'er uytdoen.* Serrer les voiles. (schippers w.) *De zeylen opvouwen.* Serrer le vent. (schippers w.) *Digt by den wind zeylen*, *oploeven.*

Serreté ée, *adj.* (kruyd-k.) *Getand*, *tandvormig.*

Serre-tête, *s. m Hoofd-band.*

Serrette, *s. f* (plant) (*zoek*) Sarrette.

Serron, *s. m. Serroen*, *spécery-kist (waer in de spéceryén uyt vreemde landen gebragt worden)* s f.

Serrulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Kleyn getand*, *met kleyne tanden.*

Serrure, *s f. Slot*, s. n Serrure à double tour *Nagt-slot.* Serrure à verrou. *Grendel-slot.* Serrure mêlée. *Verdraeyd* of *vervronge slot*

Serrurerie, *s. f. Slotmaekery*, s. f. *het slotmaecken*; — *slotwerk*, s. n.

Serrurier, *s. m Slotmaecker.*

Sersifis, *s. m.* (plant) *Boks-baerd*, s. m. *josephs-bloemen*, s. f. pl. *morgenster*, s f.

Serte, *s. f.* (verzetters w.) *Het inzetten*, s. n.

Sertir, *v a.* (verzetters w.) *Inzetten.*

Sertissure, *s. f.* (verzetters w.) *Het inzetten*, s. n.

Serum, *s. m.* (latynsch woórd der geneés-k.) *Wateragtig deel (van het bloed en van het maeg-slym)* s. n.

Servage, *s. m* (oud) *Dienstbaerheyd*, *lyf-eygenschap*, s. f.

Servant, *adj. m.* Gentilhomme servant. *Edelman die in het hof den dienst heeft.* Fief servant. *Onderleen.* Frères servans *of* chevaliers servans. *Ridders van Malta van eenen leegeren rang.*

Servante, *s. f. Meyd*, *dienstmeyd*, *dienstmaegd*, *dienstbode*, s. f *meyssen*, s. n. Je suis votre servante *Ik ben uwe dienaeresse.* — *Draeytafeltje (dat men in de maeltyden névens de groote tafels stelt om het gerief enz. op-te-zetten)* s. n.

Serviable, *adj. Gedienstig*, *dienstwiltig.*

Service, *s. m Dienst.* Être au service de quelqu'un. *In imands dienst zyn.* Être de service. *In werkelyken dienst zyn.* Il a trente ans de service. *Hy heeft dertig jaeren gediend.* Cette

Digitized by Google

étoffe, ce cheval est d'un bon service of de bon service. *Die stoffe, dat peerd doet goeden dienst.* — *Dienst*, s. m. *vriendschap*, s. f. Rendre service à quelqu'un. *Imand dienst doen.* — *Kerkdienst*; — *ziel-dienst*, s. m. — *geregt*, s. n. *opdissching*, s. f Repas à trois services. *Maeltyd van dry geregten (daer drymael word opgediend).* — *Servies*, *tafel-goed*, *tafel-gerief*; — *tafel-linnen*, s. n.

Serviette, *s. f. Servet*, s. f. *tafeldoek*, s m.

Servile, *adj. Slaefsch*, *slaefagtig*, *slaevelyk*, *dienstbaer*; — (fig.) *veragtelyk*, *leeg*. Traduction servile. *Al te letterlyke vertaeling.* Traducteur servile. *Overzetter die al te letterlyk vertaelt.*

Servilement, *adv. Op eene slaefsche wyze*; — *op eene veragtelyke wyze.* Traduire servilement. *Al te letterlyk vertaelen.*

Servilité, *s. f. Slaefagtigheyd*, *veragtelykheyd*, *leegheyd.* La servilité de son caractère le rend méprisable. *De leegheyd van zynen aerd maekt hem veragtelyk* Cette traduction a trop de servilité. *Deeze vertaeling is al te letterlyk.*

Servir, *v. a. irrég* (Je sers, tu sers, il sert; nous servons, vous servez, ils servent. Je servois. Je servis Je servirai. Je servirois. Sers. Que je serve Que je servisse. Servant; servi, ie) *Dienen*, *bedienen*, *gerieven.* Personne ne peut servir deux maîtres à la fois *Niemand kan te gelyk twee meesters dienen.* — *Dienen*, *dienst doen*, *dienst bewyzen* Servir ses amis. *Zyne vrienden dienst doen* — *Voordienen*, *voordisschen*, *voorsnyden* Il lui a servi un plat de son métier. (spreekw.) *Hy heeft hem eene part gebakken* of *eene poets gespeld* Servir quelqu'un à plats couverts. (spreekw.) *Imand in het geheym kwaeden dienst doen.* — *v. a. et n. Opdienen*, *opdisschen*, *opbrengen*, *op tafel brengen*, *opscheppen.* On a servi. *Het eeten is opgediend.* Servir à boire. *Inschenken*, *te drinken geeven.*

Servir, *v n. irrég. Dienen*, *helpen*, *baeten*, *dienstig* of *nuttig zyn*, *strekken*, *verstrekken.* Il m'a servi de père. *Hy heeft my tot vader gediend.* Cette machine sert à beaucoup de choses. *Dat tuyg is dienstig tot veele zaeken.* Cela ne vous servira de rien. *Dat zal u nergens toe helpen* of *baeten.* — *Dienen*, *in dienst zyn.* Il a servi sous ce général. *Hy heeft gediend onder den krygs-oversten.* — *v. r. Gebruyken*, *v a zich bedienen*, v. r. Se servir de l'occasion. *Zich van de gelegenheyd bedienen.* Se servir de toutes sortes de moyens. *Alle middelen gebruyken.*

Servite, *s. m.* (kloosterling) *Serviet.*

Serviteur, *s m. Dienaer*; — *dienstbode*, *dienst-knegt.*

Servitude, *s. f Dienstbaerheyd*, *slaeverny*, s. f. *lyf-eygendom*; — *last*, s m. *bezwaernis*, *servituet* (aen een huys enz.) s. f.

Ses *pron poss. plur.* (*zoek*) Son, sa.

Sésame, *s. m.* (plant) *Sessem-kruyd*, s. n.

Sésamoïde. *adj.* (ontleed-k.) Os sésamoïdes. *Zaed-beentjes*, *kleyne beentjes aen de leden der handen en voeten.*

Séséli, *s. m* (plant) *Séseli-kruyd*, s. n *soort van venkel.*

Sesquialtère, *adj.* (de *qu* word als *k* uytgesproken) (wis-k.) *Anderhalf.* Raison sesquialtère. *Eenvrédigheyd die een ander getal anderhalf mael bevat.*

Sesse, *s. m.* (schippers w.) *Hoofvat*, s. n. *hoofs-lepel*, s. m. — *s. f. Lynwaeten band* (*rondom eene turksche muts*) s. m.

Sessile, *adj.* (kruyd-k.) *Steellooz*, *zonder steel.*

Session, *s. f. Zitting*, *vergadering.*

Sesterce, *s. m. Zekere zilvere munt* (*der oude Romeynen*).

Sétacé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Borstelig*, *stysharig.*

Setier, *s. m.* (maet) *Mudde*, s. f. Setier de terre. *Zoo veel land als 'er met eene mudde zaed kan bezaeyd worden.* Demi-setier. (kleyne maet) *Half upekken.*

Séton, *s. m.* (heel-k.) *Draget*, s. f. *draed* of *lint* (*in het vleesch om het open te houden tot afleyding der vogten*).

Seuil, *s m. Dorpel*, *drempel* (*van eene deur*).

Seul, eule, *adj. Alleen*, *eenig*, *maer een*, *eenigste* C'est son seul défaut. *'T is zyn eenigste gebrek.* Un seul homme. *Maer eenen mensch.* Un homme seul. *Eenen mensch alleen.* — *Enkel.* Le seul souvenir de cette action fait horreur. *De enkele geheugenis dier daed baert afgryzen.*

Seulement, *adv Alleen*, *alleenlyk*, *eeniglyk*, *slegts*, *maer.* Non seulement. *Niet alleenlyk.*

Digitized by Google

Seulet, ette, *adj.* (w. der herdersgezangen) *Alleen.*

Sève, *s.f* *Sap*, *vogt*, s. n. La sève d'un arbre. *Het sap van eenen boom.* — (spr. van wyn) *Ryzendheyd*, *seef*, s. f. *smaek*, s. m

Sévère, *adj.* *Streng*, *straf*, *hard*, *ongenadig.*

Sévèrement, *adv.* *Strengelyk*, *straffelyk*, *ongenadiglyk.*

Sévérité, *s. f.* *Strengheyd*, *strafheyd*

Séveronde, *s. f.* (bouw-k.) *Uytstek van een dak* (*langs de straet*) s m.

Sévices, *s. m. plur.* (recht) *Mishandeling*, *harde behandeling*, s. f.

Seville (stad) *Seviliën.*

Sévir, *v. n.* *Streng zyn*, v. n. *hard behandelen*, v a. Sévir contre les coupables. *Streng zyn tegen de misdaedigers.*

Sevrage, *s. m* *Het speenen*, s n.

Sevrer, *v. a.* (van kinderen en jonge dieren spr.) *Speenen.* Sevrer un enfant. *Een kind speenen.* — *v. r.* (fig.) *Zich onthouden*, *zich speenen.* Se sevrer des plaisirs du monde. *Zich onthouden of speenen van de wereldsche vermaeken.*

Sexagénaire, *adj.* *Zestig jaerig*, *van zestig jaeren.* — *s. m. et f.* *Man of vrouw van zestig jaeren.*

Sexagène, *s. f.* (*zoek*) Sextar.

Sexagésime, *s f* *Zondag Sexagésima* (*agt dagen voór vasten-avond-zondag*) s. m.

Sex-digitaire, *adj. et subst.* *Die met zes vingeren aen eene hand* of *met zes teenen aen eenen voet geboóren is.*

Sex-digital, ale, *adj.* Main sex-digitale. *Hand met zes vingeren.* Pied sex-digital. *Voet met zes teenen.*

Sexe, *s. m.* *Geslacht*, s. n. *kunne*, s f. Beau sexe *of alleenlyk* sexe. *Vrouw-volk*, *vrouwelyk geslacht.*

Sextant, *s. m.* (sterre-k.) *Werktuyg dat uyt het zesde deel van eenen cirkel bestaet*, s n.

Sextante, *adj f* (geneés-k.) Fièvre sextante. *Zesdagsche koórts.*

Sexte, *s. f.* (eene van de kerkelyke getyden) *Sexten.* — *s. m.* *Zesde boek der pausselyke décretaelen*, s n

Sexté, *adj. m.* Registre sexté. *Naemrol der zout-pagters* (*in Vrankryk*).

Sextil, ile, *adj.* (sterre-k.) Aspect sextil. *Stand van twee dwael-sterren die zestig graeden van malkander verwyderd zyn.*

Sextule, *s. m.* (apotheékers woórd) *Gewigt van een dragma en een scrupel*, s. n.

Sextuple, *adj. et s. m.* *Zesdobbel*, *zesvoudig*, *zesmael zoo groot*, *zesmael zoo veél.*

Sextupler, *v. a.* *Zesmael zoo groot machen*, *zesmael verdobbelen.*

Sexuel, elle, *adj.* *Van het geslacht*, *dat het geslacht te kennen geeft.*

Shérif, *s. m.* *Land-rechter* (*in Engeland*).

Si, *conj.* (reg. *indic.*) *Indien*, *by aldien*, *als*, *zoo*, *is 't dat*, *is 't zaeke dat*; — *waer 't dat*, *waer 't zaeke dat.* (de *i* van *si* word nooyt geápostrofeérd, ten zy als er *il* of *ils* op volgt) S'il vient, *als hy komt.* Si elle vient, *als zy komt.* — *Of.* Demandez s'il viendra *Vraegt of hy zal komen.* — (reg *conj.*) *Hoe.* Si petit qu'il soit. *Hoe kleyn hy ook zy.*

Si, *adv.* *Zoo.* Il est si sage. *Hy is zoo wys.* — (gem) *Ja.* Je gage que si. *Ik wed van ja.* Si fait *of* ô que si. *Ja wel*, *ja toch.* Si tant est que la chose soit, comme vous le dites. *By aldien het waer is*, *gelyk gy zegt.*

Si bien que, *conj.* (reg. *indicat.*) *Zoo dat*, *zoodanig dat.*

Si est-ce que, *conj.* (reg. *indicat.*) (oud) *Niet te min*, *zoo is 't nogtans.*

Siagonagre, *s. f.* (geneés-k.) *Jigt in het kaek-been.*

Sialagogue, *adj. et subst.* (geneés-k.) *Speek-middel.*

Sialisme, *s m.* (geneés-k.) *Speekselvloed.*

Sialologie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over het speeksel.*

Siamois, oise, *adj.* *Siamsch*, *van Siam.* A la siamoise. *Op zyn siamsch.* — *s. m. et f.* *Siammer*, *man* of *vrouw van Siam.*

Siamoise, *s. f.* (stoffe) *Siamois.*

Sibarite, *s. m.* (oudh.) *Inwoener van Sibaris*; — (fig.) *wellustigen mensch.*

Sibylle, *s. f.* (oudh., heydensche profetersse) *Sibille.* Vieille sibylle. *Bejaerde vrouw die met haere geleerdheyd pronkt.*

✿ Sibyllin, *adj m.* (oudh.) *Der sibillen.* Les oracles sibyllins. *De gewaende god-spraeken der sibillen.*

Sicaire, *s. m.* *Moordenaer.*

Sicamor, *s. m.* (wapen-k.) *Beep.*

Siccatif, ive, *adj.* *Droogend*, *opdroogend.*

Siccité, *s. f.* (schooi-w.) *Droogheyd*, *droogte.*

Sicile, *s. f.* (eyland) *Siciliën*, s. n.

Sicilien, enne, *adj.* *Siciliënsch.* — *s. m. et f.* *Siciliën*: *siciliënsche.*

Digitized by Google

Sicilique, *s. m.* (apotheekers w.) *Gewigt van een dragma en dry scrupels*, s. n.

Sicle, *s. m.* (munt en gewigt by de oude Hebreeuwen) *Sikel.*

Sicomore etc. (*zoek*) Sycomore etc.

Sidéral, ale, *adj.* (sterre-k.) Année sidérale. *Jaer waer in de aerde na haeren omloop op het zelve punt wederkeert.*

Sidération, *s. f.* (heel-k.) *Ongevoeligheyd. versterving (van eenig lid).*

Sidéritis, *s. f.* (plant) (*zoek*) Crapaudine.

Sidéromancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelary door een heet yzer.*

Siècle, *s. m.* *Eeuw*, s. f. *tyd van honderd jaeren*, s. m. Le siècle d'or. *De goude eeuw, gelukkigen tyd.* Le siècle de fer. *De yzere eeuw, ongelukkigen tyd.* — *Wereld*, s. f. Se retirer du siècle. *De wereld verlaeten.* Les gens du siècle. *De wereldlingen, de minnaers der wereld.* — *Tyd*, s. m. Les mœurs de notre siècle. *De zeden van onzen tyd.* Le siècle futur. *Den toekomenden tyd*; ook *het toekomende leven.*

Il sied, *v. impers. van* seoir. *Het past. het voegt, het betaemt, het staet.* Il vous sied fort mal de parler de la sorte. *Het past u gantsch niet zoo te spreeken.*

Siége, *s. m.* *Stoel, zetel*, s. m *zitbank*, s f. Siége de cocher. *Bok* of *zitting van eenen koetsier.* Siége de selle. *Hol gedeelte van eenen zadel (waer in den ryder zit).* Le saint siége. *Den heyligen stoel, de paustelyke weerdigheyd* of *gezag.* Siége épiscopal. *Bisschoppelyken stoel* of *weerdigheyd.* Le siége de l'empire. *Den zetel* of *de résidentie-plaets des ryks.* — *Rechterstoel*, s m. *gerechts-hof*, s. n. *rechtsbank*; — *gerechts-zael*, s. f. — (fig.) *zetel*, s. m. Rome étoit le siége de l'idolâtrie. *Roomen was den zetel der afgodery.* Le cerveau est le siége de la pensée. *De hersenen zyn den zetel van het gepeys.* — *Belegering*, s. f. *beleg*, s. n. Le siége de Prague. *De belegering van Praeg.* — (oud) *Aers*, s. m *het agterste*, s. n.

Siéger, *v. n* *Den stoel bezitten* Ce Pape siégea deux années. *Dien Paus bezat den stoel twee jaeren.* — *Zitten, zitting houden.* Le parlement vint siéger à Paris. *Het parlement kwam te Parys zyne zitting houden.* Ce n'est pas là que siége le mal. *Het kwaed is daer niet in gelegen.*

Le sien, *s. m.* *Het zyne. zyn goed*; — *het haere, haer goed.* s. n. — *s m pl.* *De zyne, zyne huysgenooten, zyne vrienden, zyne aenhangers.* Dies n'abandonne pas les siens. *God verlaet de zyne niet* Faire des siennes. (gem.) *Poetsen uytregten.*

Le sien, la sienne, *pron. poss. disjoint* *Den zynen, de zyne, het zyn*; — *den haeren, de haere, het haer.* Mes intérêts sont les siens. *Myne belangens zyn de zyne.*

Sienne (stad) *Sénen.*

Siennois, oise, *s. m. et f.* *Eenen van Sénen*

Sieste, *s. f.* (ontleend van het spaensch) *Middag-slaep* s m.

Sieur, *s m.* (in eene sillabe) *Heer.*

Sifflant, ante, *adj.* (spraek-konst) S. x, z, j, ch, sont des consonnes sifflantes. *S, x, z, j, ch, zyn consonnanten, die sissende uytgesproken worden.*

Sifflement. *s. m* *Gefluyt, het fluyten*, s. n Le sifflement d'une balle *Het snorren van eenen kogel* Le sifflement des serpens. *Het sissen* of *het schuyffelen der slangen.* Le sifflement du vent. *Het huylen* of *het gehuyl van den wind.* — *Het piepen (in het adem-haelen)* s. n.

Siffler, *v. a.* *Fluyten.* Siffler toutes sortes d'airs. *Alle duyntjes fluyten.* Siffler un oiseau. *Eenen vogel een duyntje voorfluyten.* Siffler la linotte. (spreekw.) *Sterk zuypen.* — *Fluyten, uytfluyten, uytjouwen.* Cette comédie a été sifflée. *Dit blyspel is gefloóten.* — (fig.) *Inblaezen, insteeken.* Si vous ne savez pas votre rôle, on vous siffera. *Men zal u insteeken, als gy uwe rol niet weet.*

Siffler, *v. n.* (van den wind spr.) *Huylen*; — (van slangen enz. spr.) *schuyffelen, sissen, blaezen*; — (van het geluyd, dat eenen kogel in het voorbyvliegen maekt, spr.) *snorren*; — *piepen (in het adem-haelen).*

Sifflet, *s. m.* *Fluytje*, s. n. — *uytfluyting, uytjouwing*, s. f. On lui a coupé le sifflet. (gem.) *Men heeft hem de keel afgesneeden*; ook (fig) *men heeft hem gebotmuyld.*

Sifleur, euse, *s. m. et f.* *Fluyter*: *fluytster.*

Sigillée, *adj. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) Terre sigillée. *Zegel-aerde, lemnische aerde.*

Sigmoïde, *adj.* (ontleed-konst)

Digitized by Google

Cartilages sigmoïdes. *Half-maenvormige klap-vliezen (van de longe-slagaders).*

Signal (*plur.* signaux) *s. m. Teeken, seyn*, s. n. *leus*, s. f.

Signalé, ée, *adj. Uytmuntend groot, uytneémend, uytsteékend, beroemd.* Service signalé. *Uytsteékenden dienst.* Signalé fripon. *Grooten schelm.*

Signalement, *s. m.* (spr van persoonen om hun bekend te maeken) *Nauwkeurige beschryving der gestalte*, s. f.

Signaler, *v. n. De gestalte van eenen persoon nauwkeuriglyk beschryven; — doen uytmunten, doen zien, doen blyken.* Signaler son zèle *Zynen iver doen zien, blyken van zynen iver geéven* Signaler une flotte. *Doór teekens berigt geéven dat men eene vloót bespeurt. — v. r. Uytmunten, uytsteéken*, v. n. *zich beroemd maeken*, v r

Signamment, *adv.* (oud) *Naementlyk, byzonderlyk*

Signandaire, *adj.* Témoins signandaires. *Eygenhandig ondergeteekende getuygen*

Signataire, *s. m. Onderteekenaer.*

Signature, *s. f. Hand teekening, onderteekening*, s. f. *hand-merk*, s. n, — (boek-drukkers w.) *merk-letter, teeken-letter (onder aen eene blad-zyde)* s. f. Signature en cour de Rome. *Gunstbrief van het roomsch hof voór een geestelyk ampt.*

Signe, *s. m. Teeken, kenteeken*, s. n. Signe de la croix *of* signe de croix. *Kruys, kruys-teeken.* Faites le signe de la croix *Maekt een kruys.*

Signer, *v a et n. Teekenen, onderteekenen, onderschryven zyn hand-teeken zetten.* Signer l'or *Het goud stempelen* of *merken.* Les Martyrs ont signé leur confession de leur sang. *De Martelaeren hebben hunne belydenis met hun bloed gezégeld.*

Signet, *s. m.* (spreék uyt *sinè*) *Teeken-lintjes (in een boek)* s. n. plur. *kapittel-stok*, s. m.

Signette, *s. f.* (hoef-smids w.) *Neus-pranger (met tanden)* s. m.

Signifiant, ante, *adj. Beduydend, veél-beduydend, nadrukkelyk.*

Significatif, ive, *adj. Zinryk, kragtig, nadrukkelyk.*

Signification, *s. f. Beteekenis, beteekening, bediedenis, beduydenis*, s. f. *bediedsel*, s. n. *zin*, s. m. — (recht) *gerechtelyke aenzegging* of *aenkondiging*, s. f.

Signifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Beteekenen, te kennen geéven, bedieden, beduyden* Je vous ai signifié mes intentions. *Ik heb u myne meeningen te kennen gegeéven.* — (recht) *Aenkondigen, aenzeggen.*

Siguette, *s. f.* (de *u* word niet uytgespr.) (hoef-smids w.) *Neus-pranger (met tanden)* s. m.

Sil, *s. m. Mineraele aerde (waer méde de oude volkeren roode en geéle verven maekten)* s. f.

Silence, *s. m. Stilzwygendheyd*, s. f. Passer sous silence. *Stilzwygende voórbygaen.* — (fig.) *Stilte, stilheyd*, s. f. Silence de la nuit. *Stilte des nagts.*

Silencieusement, *adv. In het stil, heymelyk.*

Silencieux, euse, *adj. Stilzwygend, stilzwygens gezind, die weynig spreékt.*

Silènes, *s. m. plur.* (fabel-k) *Oude bosch goden* of *saters.*

Silésie, *s. f.* (landschap) *Silésiën.*

Silésien, enne, *adj. Silésisch, van Silésiën. — s. m. et f. Silésinger: silésische.*

Silex, *s. m.* (latynsch w.) *Vuersteen, kèy-steen.*

Silhouette, *s. f. Schaduw-beéld, beéld naer de schaduwe afgeschetst*, s. n.

Silicieux, euse, *adj. Keyagtig, keysteenagtig.*

Siliquastre, *s m.* (*zoek*) Piment.

Silique, *s. f* (kruyd-k.) *Bast*, s. m. *peul (van sommige vrugten)* s. f

Sillabe etc. (*zoek*) Syllabe etc.

Sillage, *s. m.* (schippers w) *Zog, spoór (dat een schip in het zeylen agter zich laet)* s. n. Faire bon sillage. *Voórspoediglyk vaeren.* Doubler le sillage d'un autre vaisseau. *Eens zoo gauw* of *gezwind vaeren als een ander schip.*

Sille, *s. m* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr) *Hékel-dicht, schimpdicht (by de oude Grieken)* s. n

Siller, *v n.* (schippers w) *Zeylen, vaeren, streék houden, vaert maeken. — v. a.* (valkeniers w.) *De oogscheélen der roof-vogels toenaeyën; — (zoek)* Ciller.

Sillet, *s. m.* (luytmaekers w.) *Net, ivooren band (op de toets van een speéltuyg waer op de snaeren rusten).*

Sillomètre, *s. m. Werktuyg om de snelheyd der vaert van een schip te meéten*, s. n.

Sillon, *s. m. Ploeg-voór*, s f. Sillon de lumière. (dicht-k.) *Heldere strael, licht-strael. — s. m. plur. Rimpels (in het gehémelte der peèrden)*

Sillonné, ée, *adj. Gegroefd, met voóren, geploegd.* Champ sillonné,

Digitized by Google

Geploegden akker. Front tout sillonné de rides *Voórhoofd vol rimpels.*

Sillonner, *v. a. Voóren met de ploeg maeken.* Sillonner la mer, sillonner la plaine liquide. (dicht-k.) *De zee doórsnyden de golven doórsnyden, het pékel-veld beploegen.* Les ans lui ont sillonné le front. (fig.) *De jaeren hebben zyn voórhoofd gerimpeld.*

Silouette, *s. f. Schaduw-beéld, beéld naer de schaduwe afgeschetst*, s. n.

Silure, *s. m.* (visch) *Meèrval.*

Silve, *s. f. Onbestudeérd gedicht*, s. n. — *verzameling van verscheyde latynsche stukken die geene overeenkoómst met malkander hebben*, s. f.

Simagrée, *s. f.* (gem) *Aepery, gemaektheyd*. s. f. *gemaekte manieren, grillen*, s. f. plur.

Simaise, *s. f.* (*zoekt*) Cymaise.

Simarre, *s. f. Tabbaerd met eenen sleëp*. s. m.

Simbleau, *s. m.* (timmermans w.) *Cirkel-snoer, koord om cirkels te trekken*, s. f.

Simbole, simétrie etc. (*zoek*) Symbole, symétrie etc.

Simélaire, *adj.* (schoól-w.) *Gelykslachtig, gelykaertig.*

Similitude, *s. f.* (welspreékendh.) *Gelykenis, vergelyking.*

Similor, *s. m. Gemengd metael van koper en zink*, s. n

Simoniaque, *adj. Simonisch.* — *s. m. Simonist, die geestelyke dingen koopt* of *verkoopt.*

Simonie, *s. f. Simonie*, s. f. *het koopen* of *verkoopen van geestelyke dingen*, s. n.

Simple, *adj. Enkel, enkelvoudig, eenvoudig, niet saemengesteld.* Dieu est un être simple. *God is een enkel weézen.* Je ne ferai qu'une simple remarque. *Ik zal maer eene enkele bemerking maeken.* Donation pure et simple. *Enkele gift zonder voórwaerde.* — *Eenvoudig, opregt, ongeveynsd, openhertig, gulhertig:* — *eènvoudig, onnoozel, sulagtig.* Je ne suis pas si simple que de croire tout cela. *Ik ben zoo onnoozel niet van dat alles te gelooven.* — *Eenvoudig, niet opgepronkt, zonder verciersel.* Son discours est simple. *Zyne rédevoering is niet opgepronkt.* — *Gemeen.* Simple soldat. *Gemeenen krygsman, krygsman zonder graed.* Fête simple. *Gemeenen feestdag.* C'est un bénéfice simple. *'T is eene geestelyke bediening zonder zielen-last.*

Simple, *s. m. Het enkelvoudig, het eenvoudig*, s. n. Je parie le double contre le simple. *Ik wed twee tegen een.* — *Eenvoudigen*. s. m. Dieu aime les humbles et les simples. *God bemint de ootmoedigen en de eenvoudigen.* — *Geneéskruyd*, s. n.

Simplement, *adv. Alleenlyk, enkelyk;* — *eenvoudiglyk, zonder verciering;* — *zonder erg of list, openhertiglyk.*

Simplesse, *s. f.* Il ne demande qu'amour et simplesse *Hy zoekt niet als vriendschap en vréde.*

Simplicité, *s. f.* (schoól-w.) *Eenvoudigheyd, enkelvoudigheyd.* La simplicité des esprits. *De enkelvoudigheyd der geesten.* — *Eenvoudigheyd, onnoozelheyd, sulagtigheyd:* — *onopgepronktheyd;* — *ongeveynsdheyd, openhertigheyd.*

Simplification, *s. f. Eenvoudigmaeking, vereenvoudiging.*

Simplifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Vereenvoudigen, eenvoudiger maeken, met meerdere eenvoudigheyd handelen.* Simplifier un bénéfice. *Den zielen-last van een geestelyk ampt afneémen.*

Simulacre, *s. m. Afgods beéld*. s. n. — (fig.) *schim, ydele inbeélding*, s. f.

Simulation, *s. f.* (recht) *Geveynsdheyd, veynzery.*

Simulé, ée, *adj. Geveynsd.*

Simuler, *v. a.* (recht) *Veynzen.*

Simultané, ée, *adj. Gelyktydig, gelykstandig, van den zelven tyd.*

Simultanéité, *s. f. Gelyktydigheyd.*

Simultanément, *adv. Op den zelven tyd, op den zelven stond.*

Sinapisme, *s. m.* (geneés-k.) *Mostaerd pap, mostaerd-plaester*, s. f.

Sincère, *adj. Opregt, ongeveynsd, openhertig, regtzinnig, gulhertig.*

Sincèrement, *adv. Opregtelyk, ongeveynsdelyk, openhertiglyk, regtzinniglyk.*

Sincérité, *s. f. Opregtheyd, ongeveynsdheyd, openhertigheyd, regtzinnigheyd, gulhertigheyd.*

Sinciput, *s. m.* (latynsch w. der ontleéd-k.) *Kruyn van het hoofd*, s. f. *opperste deel des hoofds*, s. n

Sindon, *s. m.* (heel-k.) *Wiek (die men in de opening der trépaneéring steékt)* s. f. — *begraef-doek (waer in het lichaem van Christus gewonden wierd)* s. m.

Singe, *s. m.* (dier) *Aep*, s. m. *sim*, s. f. — (*zoek*) Pantographe.

Digitized by Google

Singer, *v. a.* (schimpw.) *Nadepen, nadoen.*

Singerie, *s. f. Aepery, poetsery*, s. f. *aepen spel, aepen-werk*, s. n.

Se singulariser, *v. r. Byzondere manieren hebben, zich uytzonderen.*

Singularité, *s. f. Byzonderheyd, wonderlykheyd, zeldzaemheyd, zonderlingheyd, iet byzonders.*

Singulier, *adj.* (spraek-k.) *Eenvoudig, enkelvoudig.* — *s. m. Eenvoudig getal*, s. n *den singularis* s. m.

Singulier, ière, *adj. Byzonder, gevallig, vremd, zeldzaem, zonderling.* Exemple singulier. *Zeldzaem voorbeeld.* Combat singulier. *Twee-gevegt, gevegt van man tégen man.* — *Koppig, eygenzinnig, mottig, vies, wonderlyk.*

Singulièrement, *adv. Byzonderlyk, op eene zeldzaeme wyze, by uytstek, zeldzaemlyk, op eene wonderlyke wyze.*

Sinistre, *adj. Kwaed, rampspoedig, ongelukkig.*

Sinistrement, *adv. Ten kwaede, ongunstiglyk.*

Sinon, *adv. Of, anders, anderzins, of wel, zonder dat.* Faites ce qu'il souhaite, sinon n'en attendez aucune grâce. *Doet dat hy begeert, of wel gy herbt van hem niets te verwagten.* — *Wel niet, is 't niet.* Les peuples le regardoient sinon comme leur maître, au moins comme leur libérateur. *De volkeren aenzagen hem wel niet als hunnen heer, maer als hunnen verlosser.*

Sinon que, *conj.* (reg. *indic.*) *Als dat, uytgenomen dat, behalven dat.* Je ne sais rien, sinon que les troupes sont parties. *Ik weet niets, als dat de krygs-benden vertrokken zyn.*

Sinople, *s. m.* (wapen-k.) *Het groen, groen koleur*, s. n. — *kryt* of *mineraele aerde om groen te verven.*

Sinué, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Bogtig, met bogten.*

Sinueux, euse, *adj. Bogtig, krom, gebogen.* Ulcères sinueux. *Diepe, enge en bogtige zweeren.*

Sinuolé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Bogtagtig, met kleyne bogten.*

Sinuosité, *s. f. Kromte, bogt, bogtigheyd.*

Sinus, *s. m.* (latynsch w. der heel-k.) *Etter-zak*, s. m. *holheyd* of *verzakking in eene wond daer zich den etter vergadert*; — (wis-k.) *regtvallende linie welke van het een uyterste van eenen boog gaet door den halven middenkring naer het ander uyterste*, s. f.

Sion, *s. m.* (*zoek*) Scion.

Siphilis, *s. f.* (geneés-k.) *Vénusziekte.*

Siphilitique, *adj.* (geneés-k.) *Van de vénus-ziekte.*

Siphon, *s. m. Hével, kromme pyp*, s. f. *zuyger* (*om eenig vogt uyt een vat te tappen*) s. m. — (schippers w.) *wolk-breuk, zee-pomp, hoós, water-hoós, water-pilaer*, s. f.

Sire, *s. m.* (titel die men geeft aen de Koningen) *Heer Koning*: — (oud) *heer.* C'est un pauvre sire. *Het is eenen slegten kerel.*

Sirène, *s. f.* (verdicht zee-mons-ter) *Meermin, sireen*; — (fig.) *vrouwspersoon die door haere aenlokkende manieren verleyd.*

Sirerie, *s. f.* (ouden titel) *Heerlykheyd.*

Siriase, *s. f.* (geneés-k.) *Verhitting der hersens en derzelfs vliezen.*

Sirius, *s. m.* (latynsch w. der sterrekonst) *De groote honds-ster*, s. f.

Siroc, *s. m.* (schippers woórd in de middenlandsche zee) *Zuyd-oosten wind.*

Sirop, *s. m.* (spreek uyt *siro*) *Siroóp, stroóp*, s. f.

Siroper, *v. a. Met siroóp mengen.*

Siroter, *v. a. et n.* (gem.) *Met kleyne teugen drinken.*

Sirtes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Dryfzand*, s. n. *beweeglyke zandplaeten*, s. f. plur.

Sirvente, *s. f. Zeker oud fransch gedicht.*

Sis, ise, *adj.* (recht) *Gelégen.* Maison sise rue neuve. *Huys in de nieuwstraet gelégen.*

Siron, *s. m.* (plant) *Bisschops kruyd*, s. n.

Sister, *v. a.* (recht) Sister en justice. *Voór het gerecht daegen* of *roepen.*

Sistre, *s. m. Klapper* (*waer méde de oude volkeren in hun muziek de maet gaven*) s. m. — (snaer-speeltuyg) *sister*, s. f.

Site, *s. m.* (schilder-k.) *Stand*, s. m. *ligging, gelégenheyd* (*van eene plaets*) s. f.

Sitiologie, *s. f.* (geneés-k.) *Verhandeling over het voedsel* of *spyzen.*

Si-tôt que, *conj.* (*zoek*) Aussi-tôt que.

Situation, *s. f. Stand*, s. m. *gelégenheyd, ligging*; — (fig.) *gesteltenis*, s. f. *staet*, s. m.

Situé, ée, *adj. Gestaen, gelégen.*

Situer, *v. a. Plaetsen.*

Digitized by Google

Six, *adj.* (de *x* voór eene vocael word uytgespr. als *s*; voór eene consonans word de *x* verzweégen) *Zes.* — *s. m. Eene zes*, s. f. — *s. m. et adj. Den zesden* Charles six. *Karel den zesden.* Le six du mois. *Den zesden der maend.*

Sixain, *s. m.* (spreék uyt *sixein*) *Half doezyn*; — *zestregelig vers*, s. n.

Sixième, *adj.* (spreék uyt *sixieim*) *Den zesden, de zesde, het zesde.* En sixième lieu (*zoek*) Sixièmement. — *s. m. Zesde deel, een zesde*, s. n. — *student der eerste* of *leegste schoól* (*in de latynsche collégiën*) s. m. — *s. f.* (in het kaert-spel) *Eene zesde* of *zestiende*; — *eerste schoól, leegste schoól* (*in de latynsche collégiën*).

Sixièmement, *adv.* (spreék uyt *sixieimeman*) *Ten zesden.*

Six-vingt, *adj.* (oud) *Honderd en twintig.*

NB. De woórden, die hier niet te vinden zyn onder *si*, moeten gezogt worden onder *sy*.

Sloop, *s. m.* (engelsch. w.) (kleyn oórlogs vaertuyg) *Sloop*, s. f.

Sloupe, *s. m.* (*zoek*) Sloop.

Smalt, *s. m.* (soórt van blauw metaelglas) *Smalt.*

Smaragdin, *adj. masc. Groenvervig, smaragdvervig.*

Smectite, *s. f.* smectin, *s. m. Voldersaerde, soórt van talk.*

Smille, *s. f. Metsers bikhamer*, s. m.

Smiller, *v. a. Met den bikhamer afkappen.*

Sobre, *adj. Maetig.*

Sobrement, *adv. Maetigh.*

Sobriété, *s. f. Maetigheyd.*

Sobriquet, *s. m. Toenaem, schimpnaem, spotnaem, tergnaem.*

Soc, *s. m. Ploeg-yzer*, s. n. *ploeghouter*, s. m.

Sociabilité, *s. f. Gemeenzaemheyd, gesprachzaemheyd, gezelligheyd.*

Sociable, *adj. Gemeenzaem, spraekzaem, gesprachzaem, gezellig.*

Sociablement, *adv. Gemeenzaemlyk, gesprachzaemlyk, gezelliglyk.*

Social, ale, *adj. Borgerlyk, van de saemenletving.*

Sociétaire, *s. m. Médegenoót, deelhebber* (*in een genoótschap*).

Société, *s. f. Saemenletving, gemeenschap.* Société civile. *Borgerlyke saemenletving.* — *Maetschappy*, s. f. *gezelschap, genoótschap*, s. n.

Socinianisme, *s. m. Leering van Socyn, socinidensche hettery*, s. f.

Socinien, enne, *adj. Socinidensch.* — *s. m. Socinidên, aenhanger der leering van Socyn.*

Socle, *s. m.* (bouw-k.) *Plint, plat lid* (*het geéne den grondslag van een voetstuk* of *pédestal uytmaekt*) — *vierkantig voetstuk* (*onder eene vaes enz.*) s. n.

Socque, *s. m. Houten zoól* (*die sommige barrevoeters menikken onder hunne voeten draegen*) — *tonsel-schoen* (*die de oude volkeren in hunne klagtspélen droegen*).

Socratique, *adj. Socratisch*, *van Socrates.*

Socratiser, *v. n. Wyslyk rédenetren.*

Sodomie, *s. f. Sodomietery*, *onkuyschheyd tégen de natuer.*

Sodomite, *s. m. Sodomiet*, *eenen die onkuyschheyd tégen de natuer begaat.*

Sœur, *s. f. Zuster.* Sœur cadette. *Jongste zuster.* Sœurs germaines. *Volle zusters, zusters van den zelven vader en de zelve moeder.* Sœurs consanguines. *Zusters van den zelven vader.* Sœurs utérines. *Zusters van de zelve moeder.* Sœurs jumelles. *Tweeling-zusters.* Demi-sœurs. *Halve-zusters.* Les neuf sœurs. *De négen zang-godinnen.* — *Klooster-zuster, non.*

Sœur-laie, sœur-converse, *s. f. Leeke-zuster* (*in een klooster*).

Sofa, *s. m. Sofa, treé met een tapyt bedekt*; — *rust-bank* s f.

Soffite, *s. f.* (bouw-k.) *Plafond in perken verdeeld en met schilderyën en andere cieraeden bekleed.*

Sofi, *s. m.* (naem die de oosterlingen aen den Koning van Persiën geéven) *Sofi.*

Soi, *pron. sing.* (in *plur.* eux, elles) *Zich.* Soi-même. *Zich zelven.* Sur soi. *Op zich, op zyn zelven.* De soi. *Uyt zich zelve*; oook *van zich zelve.* Être à soi. *Zyn eygen meester zyn, van niemand afhangen.* Vivre chez soi. *Op zyn eygen leéven geene verkeering hebben.* Rentrer chez soi. *Te huys komen.* Avoir un chez soi. (gem.) *Een eygen huys hebben.* Garder son quant-à-soi *of* se tenir sur son quant-à-soi. *Zich groots houden.*

Soi-disant. (recht) *Zoo-genoemd, zoo-gezeyd.*

Soie, *s. f. Zyde.* Bas de soie. *Zyde housen.* — *Angel steert*, s. m. *steertstuk* (*van mes, dégen, vyl enz. waer mede zy in den hegt vast zyn*) s. n. —

Digitized by Google

borstels, s. m. plur. *hair*, s. n. Soies de porc *of* de cochon. *Verkens-borstels*, *verkens-hair*. — *s. f. plur.* *Het zagt en lang hair (van sommige honden)* s. n.

Soie-d'orient, *s. f.* (gewas) *Zyde-plant*, *plant die eene soórt van zyde voortbrengt.*

Soierie, *s. f.* *Zyde waeren*, s. f. plur. *zyde*; — *zy-fabriek*, s. f. — *zy-handel*, s. m.

Soif, *s. f.* (de *f* word uytgesprok.) *Dorst*, s. m. *dorstigheyd*, s. f. Avoir soif. *Dorsten*, *dorst hebben*. — (fig.) *Groot verlangen*, s. n. *hévigen dorst*, s. m.

Soigner, *v. a.* *Bezorgen*, *zorg draegen*. *oppassen* Soigner son style. *Zynen schryfstiel beschaeven.*

Soigneusement, *adv.* *Nauwkeuriglyk*, *zorgvuldiglyk*, *agtzaemlyk.*

Soigneux, euse, *adj.* *Bezorgd*, *zorgvuldig*, *nauwkeurig*, *oplettend*, *neérstig.*

Soin, *s. m.* *Agtzaemheyd*, *zorg*, *zorgvuldigheyd*. *oppassing*. *bezorgdheyd*. s. f. Avoir soin *of* prendre soin de que'qu'un. *Zorg draegen voór imand.* Rendre des soins à quelqu'un. *Imand zorgvuldiglyk dienst bewyzen.* Rendre de petits soins à une dame *of* être aux petits soins avec une dame. *Eene juffrouw oppassen*, *allerley bevallige diensten bewyzen* — *Bekommering*, s. f. *last*, s. m. Les soins du ménage. *De bekommeringen van het huyshouden.*

Soir, *s. m.* *Avond.* Le soir. *'Savonds.* Il prie Dieu soir et matin. *Hy bid God 's avonds en 's morgens.*

Soirée, *s. f.* *Avond*, *avond-stond*, *avond-tyd*, s. m.

Soit. *Laet het zoo zyn*, *het zy zoo*, *ik staen het toe*; — *het zy*, *of.* Soit bon soit mauvais. *Het zy goed of kwaed.*

Soit que, *conj.* (reg. *conj.*) *Het zy dat.* Soit qu'il parte ou qu'il demeure *of* soit qu'il parte, soit qu'il demeure. *Het zy dat hy vertrekke of dat hy blyve.*

NB. In de woórden aldus ,, geteekend, word de *x* als *ss* uytgesproken.

,, Soixantaine, *s. f.* *Zestig*, adj. *een zestigtal*, s. n. Une soixantaine de personnes. *Zestig persoonen* Avoir la soixantaine. (gem.) *Zestig jaeren oud zyn.*

,, Soixante, *adj.* *Zestig.*

,, Soixante-dix, *adj.* *Zéventig.*

,, Soixante-dixième, *adj.* *Zéventigste.*

,, Soixanter, *v. n.* (in het piketspel) *Zestig maeken.*

,, Soixantième, *adj.* *Zestigste.* — *s. m.* *Zestigste deel*, s. n.

Sol, *s. m.* (geld) *Stuyver*; — *grond*, *bodem*, s. m. *land*, s. n.

Solacier, *v. a.* (oud) *Troosten*, *vertroosten.* — *v. r.* *Zich verlustigen.*

Solaire, *adj.* *Zon*, *der zon*, *van de zon.* Cadran solaire. *Zonne-wyzer.* Fleurs solaires. *Bloemen die zich sluyten geduerende het schynen der zon.* Physionomie solaire. *Zeer bloemig gelaet.* Muscle solaire. (ontleéd.-k.) *Voetzoól-spier.*

Solandres, *s. f. plur.* *Kloóven (in de knie-schyven der peérden).*

Solbatu, ue, *adj.* Cheval solbatu. *Peérd dat gekneusd is onder de hoef.*

Solbature, *s. f.* *Kneuzing onder de hoef (van een peérd).*

Soldanelle, *s. f.* (plant) *Zee-winde*, *vrange*, *zee-kool.*

Soldat, *s. m.* *Soldaet*, *krygsman*, *krygsknegt.* — *adj. m.* Il a l'air soldat. *Hy heéft een krygsmans gelaet.*

Soldatesque, *s. m.* *Soldaetery*, s. f. *soldaeten*, s. m. pl. *gemeen krygsvolk*, s. n. — *adj.* *Krygsmans*, *van soldaeten.* Mœurs soldatesques. *Soldaeten manieren.*

Soldatomanie, *s. f.* *Groote gezindheyd tot de soldaeten.*

Solde, *s. f.* *Betaeling*, *soldy (der krygslieden).* — *s. m.* Solde d'un compte. *Slot van eene rekening*, *afrekening.*

Solder, *v. a.* Solder un compte. *Eene rekening sluyten*, *afrekenen.*

Sole, *s. f.* *Akker*, s. m. *een stuk bebouwbaer land*, s. n. — (visch) *tong*, s. f. — (schippers w.) *bodem (van een vaertuyg dat geene kiel heéft)* s. m. Sole d'un cheval. *Het onderste van de hoef* of *voetzoól van een peérd.*

Solécisme, *s. m* (spraek-k.) *Wanspraek*, *wantael*, *tael-faut*, *groote faut tégen de régels der spraek-konst*, s. f.

Soleil, *s. m.* *Zon*, *zonne*, s. f. Il fait déjà grand soleil. *'Tis al klaeren dag.* Il fait trop de soleil. *'Tis al te heet.* Entre deux soleils. *Tusschen den opgang en ondergang der zon*, *by helderen dag.* — *Zonne-schyn.* Se promener au soleil. *In den zonne-schyn wandelen.* Coup de soleil. *Zonne-steek*,

Digitized by Google

kwaal die de zon somtyds aen imand veroorzaekt door de hitte van haere straelen. — *Zonne-bloem*, s. f. — (scheyk.) *goud*, s. n. — *straelen van eene remonstrantie (waer in het Allerheyligste word ten toon gesteld)* s. f. plur.

Solen, *s. m.* (de *n* word uytgesproken en de *e* behoud haeren natuerlyken klank) (soórt van tweeschelpigen visch) *Orgel-pyp*, *messen-schee*, *ende-snavel*; — (beel-k.) *been-laede (waer in men een ineengezet been legt* of *sluyt.*

Solennel, elle, *adj.* (spreék uyt *solenel*) *Plegtig.* Acte, testament solennel. *Acte, testament dat met alle de vereyschte rechts-gebruyken voórzien is.*

Solennellement, *adv.* (spreék uyt *solanelleman*) *Plegtiglyk*, *feestelyk*, *op eene plegtige wyze.*

Solennisation, *s. f.* (spreék uyt *solanisacion*) *Plegtige viering*, s. f. *het plegtig vieren*, s. n.

Solenniser, *v. a.* (spreék uyt *solanisé*) *Vieren*, *plegtiglyk vieren.*

Solennité, *s. f.* (spreék uyt *solanité*) *Plegtigheyd*, *viering*, s. f. *feest*, s. n. Solennités d'un testament. *Vereyschte rechts-gebruyken van een testament.*

Soletard, *s. m.* (*zoek*) Smectite.

Soleure (stad) Salothurn.

Solfége, *s m.* (muziek) *Verzameling van lessen om op nooten te leeren zingen*, s. f.

Solfier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *met nooten zingen*, *de nooten in het zingen noemen.*

Solidaire, *adj.* (recht) *Dat eenen voór alle en alle voór eenen verpligt.* Il est solidaire. *Hy is in het byzonder voór alle de andere verpligt.*

Solidairement, *adv.* (recht) *Ider in het byzonder*, *eenen voór alle en alle voór eenen.*

Solidarité, *s f.* (recht), *Verpligting waer door zich eenen voór alle en alle voór eenen verbinden.*

Solide, *adj Vast*, *onvloeybaer.* Les corps solides. *De vaste lichaemen.* — *Vast*, *hard*, *sterk.* Bâtiment solide. *Sterk gebouw.* Fond solide. *Vasten grond.* — (fig.) *Bondig*, *bestendig*, *weézenlyk*, *waeragtig*, *welgegrond.* Réponse solide. *Bondig antwoórd.* Bonheur solide. *Bestendig geluk.* Piété solide. *Welgegronde godvrugtigheyd.* Ami solide. *Standvastigen vriend.*

Solide, *s. m.* *Vasten grond*, s. m. — (meét-k.) *vast lichaem*, *al wat lengte*, *breedte en dikte heéft*; — (fig.) *het bondige*, s. n. *iets dat bondig is.*

Solidement, *adv.* *Vast*, *sterk*: — (fig.) *op eene welgegronde wyze*, *bondiglyk.*

Solidité, *s. f.* *Vastheyd*, *sterkte*; — (fig.) *gegronsheyd*, *bestendigheyd*, *bondigheyd*; — (recht) (*zoek*) Solidarité

Soliloque, *s. m.* Les soliloques de saint Augustin. *De alleenspraeken van den heyligen Augustinus.*

Solins, *s. m pl.* (bouw-k.) *Ruymte tusschen de ribben*, s. f.

Solipède, *adj.* *Vasthoevig*, *eenhoevig*, *met eene ongespleéte hoef aen ideren voet* (*als de peérden*, *ezels enz.*)

Solitaire, *s. m.* *Kluyzenaer*, *dreuyt*: — (spel) *penne-berdeken*, *pinneberdeken*, s. n. — (juweeliers w.) *diamant* of *édelen steen die alleen vezet is zonder bywerk*, s. m. — *adj.* *Eenzaem.* Vie solitaire. *Eenzaem léven.* Ver solitaire. *Lint-worm.*

Solitairement, *adv.* *Eenzaemlyk*, *van de wéreld afgescheyden.*

Solitude, *s f.* *Eenzaemheyd*, *eenigheyd*, *stilte*; — *eenzaeme plaets*

Solive, *s. f.* *Rib*, *vierkante spar.*

Soliveau, *s. m.* *Képer*, s. m. *dunne rib*, s f.

Sollicitation, *s f.* *Verzoek*, *aenzoek*, s. n. *eysch*, s. m. — *aendringing*, *aenporring*, s. f.

Solliciter, *v. a. et n.* *Verzoeken*, *aenzoeken*, *eyschen*; — *aenporren*, *aendringen.* Solliciter quelqu'un de son déshonneur. *Imand aenporren tot eene zaek die welke tégen zyne eer stryd.*

Solliciteur, *s. m.* *Rechts bevoorderaer*, *verzorger van imands gerechts zaek.*

Solliciteur, eu e, *s m et f.* *Verzoeker*, *aenzoeker*; *verzoekster*, *aenzoekster.*

Sollicitude, *s. f.* *Bekommering*, *zorg*, *bezorgtheyd.*

Solo, *s. m.* (italiënsch w. der muziek) *Alleenzang*, s. m. *alleenspel*; — *rytuyg voór eenen persoon*, s n.

Solstice, *s. m.* (sterre-k.) *Zonnestand.*

Solsticial, ale, *adj.* (sterre-k.) *Zonne-standig*, *van den zonne-stand.*

Soluble, *adj.* *Oplosselyk*, *dat kan beántwoórd* of *uytgelegd worden*; — (schey-k.) *smelibaer*, *dat gemakkelyk smelt.*

Solution, *s. f.* *Oplossing*, *beántwoórding*; — (schey-k.) *smelting*, *smelibaerheyd*; — (recht) *betaeling*, *voldoening.* Solution de continuité.

Digitized by Google

(heel-k.) *Scheyding* of *opening in de vleezige deelen door insnyding veroorzaekt.*

Solvabilité, *s. f. Betaelbaerheyd, magt om te betaelen.*

Solvable, *adj. Betaelbaer, die betaelen kan.* Il est solvable. *Hy kan betaelen*

Somache, *adj.* (*zoek*) Saumâtre.

Somatologie, *s. f.* (geneés k.) *Verhandeling over de vaste deelen (van 's menschen lichaem).*

Sombre *adj Duyster, donker.* Temps sombre. *Duyster weder.* Il fait sombre. *Het is duyster weder.* — (fig.) *Droevig, treurig, droefgeestig, zwaermoedig.* Les rivages sombres, les royaumes sombres. (dicht k.) *De hel.*

Sombrer, *v. n.* (schippers w.) Sombrer sous voile. *Met volle zeylen vergaen, in het zeylen omgeslagen worden door eenen ruk wind.*

Sommaire, *adj. Kort, beknoopt.* Réponse sommaire. *Kort antwoord.* Matière sommaire. (recht) *Zaek die met weynige rechts-gebruyken en met haest moet gevonnist worden.* — *s. m. Korten inhoud*, s. m. *kort begryp*, s. n.

Sommairement, *adv. Kortelyk, beknooptelyk, in het kort, in weynige woorden.*

Sommation, *s. f. Afysching, afvoordering, maening.* Sommation d'une forteresse. *Opeysching van eene sterkte tot overgaef.* — (recht) *Indaeging, dagvaerding;* — (wis-k.) *oprekening, optelling.*

Somme, *s. f. Somme, somma*, s. f. *beloop (van eenig geld of van eenige opgestelde cyfers)* s. n. — *last*, s. m. *vragt*, s. f. Bête de somme. *Last-dier, last-beest, last-draegende beest.* — *Kort begryp*, s. n. *korten inhoud* s. m. Somme toute *of* en somme. (gem.) *In een woord, in het kort, eyndelyk,* — *s. m.* (gem.) *Slaep.*

Sommé, ée, *adj.* (wapen-k.) Pièce sommée. *Stuk dat nog een ander stuk boven zich heeft.*

Sommeil, *s. m. Slaep;* — *vaek, slaeplust.* s m. *slaeperigheyd, vaekerigheyd*, s. f.

Sommeiller, *v. n. Sluymeren, los slaepen, knikkebollen.* Il n'y a guère d'auteurs qui ne sommeillent quelquefois. *Er zyn weynige schryvers of zy zyn somtyds onagtzaem* of *vergeeten zich somtyds.*

Sommelier, ière, *s. m et f. Keldermeester bottelier: bottelierster, die de zorg heeft van het tafel-gerief, brood, drank enz.*

Sommellerie, *s. f. Kelder-meesterschap, bottelierschap*, s. n. *zorg voor het tafel-gerief, brood, drank enz.;* — *spys-kamer, bottelery*, s. f. *provisiekelder*, s. m.

Sommer *v. a. Eyschen, afeyschen, afvoorderen, maenen.* Sommer une place *Eene vesting opeyschen tot overgaef.* — (recht) *Indaegen, dagvaerden;* — (wis-k.) *oprekenen, optellen.*

Sommet, *s. m. Kruyn* s. f. *top*, s. m. *het opperste, het hoogste*, s n. Le sommet de la tête *De kruyn van het hoofd, hoofd-schedel.* Le sommet d'une montagne. *Den top* of *het hoogste van eenen berg.* Le sommet des grandeurs. *Het hoogste toppunt van eer* La montagne au double sommet. (dicht-k.) *Parnassus-berg, zang-berg.*

Sommier, *s. m Vragt-peerd*, s. n. — *matras*, s. f. Sommier d'orgues. *Orgel-kist, orgel-secreet.* — *Dunnen balk, schoorbalk*, s. m. — (boekdrukkers woord) Sommier de dessus. *Hoofd (van eene drukpers)* Sommier de dessous *Kalf (van eene drukpers).* — *Aenteeken-boek van dagelyksche ontfang en uytgeef* s. n.

Sommité, *s. f. Top*, s m. *kruyn*, s. f. *het opperste*, s. n.

Somnambule etc. (*zoek*) Noctambule etc.

Sommifère, *adj. Slaep-verwekkend.* — *s. m. Slaepmiddel, slaep-verwekkend middel*, s n.

Somnolence, *s. f.* (geneés-k.) *Slaeperigheyd, vaekerigheyd.*

Somptuaire, *adj.* Lois somptuaires. *Wetten tegen de overdaed, de pragt en de verkwisting.*

Somptueusement, *adv. Pragtiglyk, kostelyk.*

Somptueux, euse, *adj. Pragtig, kostelyk, kostbaer.*

Somptuosité, *s. f. Pragt, kostelykheyd.*

Son, *s. m Zemelen*, s. m plur. Son gras *Zemelen daer nog meel in is.* Son sec. *Drooge zemelen.* Eau de son. *Zemel-water* — *Geluyd, geklank*, s. n. *klank, galm*, s m.

Son, sa (*plur.* ses) *pron. possessif. Zynen, zyne, zyn*, plur. *zyne;* — *haeren, haere, haer* plur. *haere.* Son word ook gesteld voor een *subst. fem.*

Digitized by Google

dat met eene vocael of stomme *h* begint) Son ame, *zyne ziel*. Son humeur, *zyne inborst*.

Sonat, *s. m. Bereyd schaepen-vel*, s. n.

Sonate, *s. f. Muziekstuk voór een speeltuyg met eenen bas verzeld*, s. n.

Sonde, *s. f.* (schippers w.) *Pyl-lood, dieplood, zinklood, werplood*, s. n. *loodlyn*, s. f. — (heel-k.) *ten'yzer, tintelyzer, proovet, wondyzer, proefyzer*, s. n. — *boor*, s. f. *priem (die de opzigters der inhoómende en uytgaende rechten gebruyken om de waeren te onderzoeken)* s. m.

Sonder, *v. a. Peylen, afpeylen, gronden, de diepte van het water peylen*. Sonder une plaie. *Eene wonde tenten*. — (fig.) *Toetsen, doórgronden, onderzoeken, polsen, uythooren, navorschen*.

Sondeur, *s. m. Peyler, die de diepte van het water peylt*.

Songe, *s. m. Droom, waen*. En songe. *In den droom*.

Songe creux, *s. m.* (gem.) *Droomer, mymeraer*; — *kwaed-smeéder, eenen die kwaed verzint*.

Songe-malice, *s. m. et f.* (gem.) *Kwaed-smeéder, die kwaed verzint*.

Songer, *v. a. et n.* (nous songeons, songeâmes) *Droomen*. J'ai songé une chose. (gem.) *Daer is my iet ingevallen* of *ik heb iet bedagt*. — *v. n. Denken, peyzen*. Songer à une chose. *Ergens op denken*. Songer creux. *Droomeryén in het hoofd hebben, mymeren*; ook *iet kwaeds in den zin hebben*. Songer à soi. *Op zyn zelven letten* of *agt geéven, op zyne hoede zyn*.

Songeur, *s. m.* (Schriftuer-woórd) *Droomer*; — (gem.) *droomer, mymeraer*.

Sonica, *adv.* (gem.) *Juyst, van pas, in tyd*.

Sonna, *s. m. Boek der overléveringen (in den turkschen godsdienst)* s. n.

Sonnaille, *s. f. Bel (aen den hals der peérden enz.)*

Sonnailler, *v. a. et n.* (gem.) *Gedueriglyk betlen, rammelen met de bel*.

Sonnailler, *s. m. Dier met eene bel aen den hals (dat de andere voórgaet)* s. n.

Sonnant, ante *adj. Klinkend, dat klinkt*. Airain sonnant. *Klinkend koper*. Horloge sonnante. *Slaende uerwerk*. A l'heure sonnante. *Met het slaen van de klok*. A sept heures sonnantes. *Met het slaen van zéven ueren*. Espèces sonnantes. *Gemunt geld*. Proposition mal sonnante. *Voórstelling die lutteren schynt te zyn*.

Sonner, *v. a. et n.* (van uerwerk spr.) *Slaen*. Voilà midi qui sonne. *Het slaet twaelf ueren*. Deux heures sont sonnées. *'Tis twee ueren geslaegen*. L'horloge a sonné trois heures. *De klok heéft dry ueren geslaegen*. — *Luyden*. On sonne le sermon. *Men luyd voór het sermoon*. Les cloches sonnent. *De klokken luyden*. — *Bellen, schellen*. Sonnez le domestique. *Bel den knegt*. On sonne. *Er word gebeld*. — *Blaezen*. Sonner de la trompette. *De trompet blaezen*. Sonner la retraite. *Den afloegt blaezen*. Ne sonner mot. (gem.) *Stil zwygen, geen woórd spreeken*. Faire sonner bien haut une action. (gem.) *Eene daed hoog verheffen*. — *v. n. Klinken, klank hebben, geluyd geéven*. Cet écu est faux, faites le sonner. *Die kroon is valsch, doet ze klinken*. Ce mot sonne bien. *Dat woórd klinkt wel*. Sonner mal. *Misluyden, kwalyk luyden, misluydend zyn*.

Sonnerie, *s. f. Geluy, het luyden (der klokken)* — *slagwerk (van een uerwerk)* s. n.

Sonnet, *s. m.* (dicht-k.) *Klinkdicht (dat uyt veertien verzen bestaet)* s. n.

Sonnette, *s. f. Bel, schel*, s. f. *belleken, schelleken*; — *gestel waer een eenen heyblok hangt (om paelen in den grond te heygen)* s. n. Serpent à sonnettes. *Ratel-slang*.

Sonnettier, *s. m. Belgieter, belmaeker*; — *bel-verkooper*.

Sonneur, *s. m. Klok-luyder*.

Sonnez, *s. m.* (in het tiktak-spel) *Twee zessen*, s. f. plur.

Sonomètre, *s. m.* (nieuw uytgevonde werktuyg) *Toon-meéter, geluyd-meéter*.

Sonore, *adj. Klinkend, wellluydend*. Cette église est sonore. *Die kerk is weérgalmend*.

Sopeur, *s. f. Slaeperigheyd, zwaere in het hoofd*.

Sopha, *s. m* (*zoek*) Sofa.

Sophi, *s. m* (*zoek*) Sofi.

Sophisme, *s. m. Dwaelréde, bedriegelyke réde, schynréde*, s. f.

Sophiste, *s. m. Rédenaer, rédekonstenaer (by de oude volkeren)* — *rédenaer die valsche sluytréden markt, schynrédenaer*.

Sophistication, *s. f.* (van waeren spr.) *Vervalsching, menging*.

Sophistique *adj. Bedriegelyk valsch*.

Sophistiquer, *v. a. Vervalschen, mengen*. Sophistiquer le vin. *Den wyn*.

Digitized by Google

vervalschen. — *v. a. et n.* (fig.) *Hairklieven, nauw knibbelen*, v. n. *nauw beknibbelen*, v. a. Cet auteur sophistique tout. *Dien schryver beknibbelt alles nauw.*

Sophistiquerie, *s. f.* (van waeren spreek.) *Vervalsching, menging*; — (gem.) *hairklievery, nauwe beknibbeling (in eene réde).*

Sophistiqueur, *s. m. Vervalscher (van waeren)* — (schimpw.) *rédenaer die hairklieft* of *nauw knibbelt.*

Sophonistes, *s. m. plur.* (oudheyd) *Tugt-meesters (in Athénen).*

Soporatif, ive, *adj. Slaep-verwekkend, dat in slaep doet vallen.* Discours soporatif. *Verdrietige réde.* — *s. m. Slaep-verwekkend middel*, s. n.

Soporeux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Slaepzugtig, slaepziek.*

Soporifère, *adj. Slaep-verwekkend.* — *s. m. Slaep-verwekkend middel*, s. n.

Soporifique, *adj.* (*zoek*) Soporifère.

Sor, *adj.* (*zoek*) Saure.

Sorbe, *s. f. Vrugt van den sorben-boom.*

Sorbet, *s. m. Drank van citroenen, suyker en amber.*

Sorbier, *s. m. Sorben-boom, lyster-bézie-boom, kwalster-boom, haver-esch, kwartel-boom, kwael-boom, spreé-boom, spreébézie-boom.*

Sorbonne, *s. f. Sorbonne, schoól der Godsgeleerden (in Parys).*

Sorbonniste, *s. m. Sorbonnist, leeraer in de Sorbonne.*

Sorcellerie, *s. f. Toovery, duyvels konst, heksery, tooverkonst*, s. f. *heksenwerk*. s. n.

Sorcier, ière, *s. m. et f. Tooveraer, heksen-meester, duyvels konstenaer: tooveresse, tooverheks.* Vieux sorcier. *Ouden kwaeden vent.* Vieille sorcière. *Oud kwaed wyf.* N'être pas grand sorcier. *Niet zeer bekwaem zyn.*

Sordide, *adj. Eerloos, vuyl, schandelyk, laeg, veragtelyk, snood, verfoeyelyk.* Avarice sordide. *Schandelyke gierigheyd.*

Sordidement, *adv. Gierigelyk, vrekkigelyk.*

Sordidité, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Schandelyke vrekheyd, verfoeyelyke gierigheyd.*

Soret, *v. a.* (*zoek*) Saurer.

Soret, *adj.* (*zoek*) Saure.

Sori, *s. m. Zekere slegte bergstoffe.*

Sorie, *s. f. Spaensche lams wol.*

Sorike, *s. m.* (réde-k.) *Onvolmaekte sluytréde die uyt verscheyde voórstellen saemengesteld is*. s. f.

Sorne, *s. f. Yzer-schuym*, s. n. *yzer-assche*, s. f.

Sornette, *s. f. Slegte praetjes*, s. n. pl. *slegten klap*, s. m. *beuzeling*, s. f.

Sororial, ale, *adj.* (recht) *Zusters, zusterlyk.*

Sororiant, ante, *adj.* (spreek. van de borsten der dogters) *Groeyénd, zwellend.*

Sororicide, *s. m. Zuster-moord*, s. f. — *zuster-moorder*, s. m.

Sort, *s. m. Lot, noodlot, beschik*, s. n. Triste sort. *Droevig noodlot.* Le sort en est jeté. *Het besluyt is genomen.* Au sort, par le sort. *By loting.* Tirer au sort. *Loten, kavelen.* Sort principal. (recht) *Hoofd-somme, kapitael.* — *Betoovering*, s. f. On dit qu'on lui a donné un sort. *Men zegt dat hy betooverd is.*

Sortable, *adj. Gevoeglyk, betaemelyk, schikkelyk.*

Sorte, *s. f. Slach*, s. n. *soórt*, s. f. De la sorte, de cette sorte. *Aldus.* De telle sorte. *In diër voegen, dusdaniglyk, zoo, op zulke wyze.* — *s. f. plur.* (boek-verkoopers-w.) *Eyge drukken*, s. m. plur.

De sorte que, en sorte que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dat, zoodanig dat, invoege dat.* Faites en sorte qu'il soit content. *Doet zoodanig dat hy te vréde is.*

Sortie, *s. f. Uytgang, uyttogt*, s. m. *het uytgaen, het uyttrekken*, s. n. C'est sa première sortie depuis sa maladie. *'T is zynen eersten uytgang sédert zyne ziek'e.* Cette maison a une sortie sur la campagne. *Dat huys heéft eenen uytgang op het veld.* La sortie d'Égypte. *Den uyttogt van Égipten.* A la sortie de l'église. *In het uytgaen van de kerk.* A la sortie du printemps, du sermon. *Met het eyndigen van de lente, van het sermoon.* Droits d'entrée et de sortie. *Inkomende en uytgaende rechten.* L'entrée et la sortie des marchandises. *Het inbrengen en het uytvoeren der koopmanschappen.* — (oórlogs w.) *Uytval*, s m. Faire une sortie. *Eenen uytval doen.*

Sortilége, *s. m Betoovering, toovery, duyvels konst, heksery*, s. f.

Sortir, *v n. irreg.* (Je sors, tu sors, il sort; nous sortons, vous sortez, ils sortent. Je sortois. Je sortis. Je sortirai. Je sortirois. Sors. Que je

Digitized by Google

sorte. Que je sortisse. Sortant; sorti, ie) *Uytgaen*, *uytkomen*, *uyttrekken*, *uytgeraeken*. Sortir de la ville. *De stad uyttrekken*. Sortir d'un grand péril. *Uyt een groot gevaer geraeken*. Les fleurs commencent à sortir. *De bloemen beginnen uyt-te-komen* of *uyt-te-schieten*. Sortir de prison. *Loskomen*, *uyt de gevangenis komen*, *op vrye voeten gesteld worden*. Sortir d'un port. *Uyt eene haven vaeren* of *loopen*. Sortir du jeu. *Uyt het spel scheyden*, *niet meer speélen*. La rivière est sortie de son lit. *De rivier is uyt haer bed geloopen*. Sortir de table. *Na het eéten van de tafel opstaen* Sortir d'affaire. *Uyt zynen koophandel scheyden*. Sortir de son sujet. *Van zyne stoffe afwyken*. Cette figuré sort bien dans ce tableau. *Deeze figuer komt wel voóruyt in die schildery*. Sortir de son devoir. *Zyne pligt te buyten gaen*. Faire sortir quelqu'un hors de ses gonds. (spreékw.) *Imand gram maeken*. — *Voortspruyten*, *voortkomen*. Il sort de parens illustres. *Hy is uyt doórlugtige ouders voortgekomen*. — *v. a.* (gem.) Sortir un cheval de l'écurie. *Een peérd uyt den stal haelen*. Sortir quelqu'un d'affaire. *Imand uyt eene moeyelykheyd trekken*.

Sortir *v. a.* (word in deéze beteekenis régelmaetiglyk geconjugeérd als *Punir*) (recht) Sortir son effet. *Zyne uytwerking hebben*.

Sortir, *s. m* Au sortir. *In het uytgaen*. Au sortir de ce lieu. *In het uytgaen van deéze plaets*. Au sortir de son enfance. *Na zyne kindschheyd*, *op het eynde van zyne kindsche jaeren*

Sot, otte, *adj. et subst. Zot*, *gek*, *mal*, *nar*: *zottin*.

Sotie, sotise, *s. f. Oud klugt-spel* (*op de fransche schouwburgen*) s. n.

Sottement, *adv. Gekkelyk*, *zottelyk*, *dwaeslyk*.

Sottise, *s. f. Zotheyd*, *zotterny*, *gekheyd*, *dwaesheyd*, *malheyd*.

Sottisier, *s. m.* (gem.) *Verzameling van klugtjes en zotternyën*, s. f. — *verteller van zotternyën*, s m.

Sou, *s. m.* (geld) *Stuyver*.

Souabe, *s. f.* (land) *Zwaeben*.

Soubassement, *s. m.* (bouw-konst) *Grond-muer*, *voet* (*van een gebouw* of *zuyl*) s. m. — *onderbehangsel* (*van een lédikant*) s. n. *val* (*onder aen een lédikant*) s. f.

Soubresaut, *s. m. Schielyken sprong*, *onverwagten sprong*; — (gem.) *tégenstoot*, s. m. *hindernis*, s. f. *ongeval*, s. n.

Soubrette, *s. f.* (schimpw.) *Listige kamenier*.

Soubreveste, *s. f. Zéker oud kleedsel der muskettiers* (*in Vrankryk*).

Souche, *s. f. Onderstam*, *stomp* (*van eenen boom*) — *stronk*, *blok* (*om te branden*) — (gem.) *zout-zak*, *plomperd*, s. m. Souche de cheminée. *Verscheyde aeneen-gebouwde schouw-pypen boven het dak*. — (afkomst) *Stam*, *staek*; — *stam-vader* (*van een geslacht*) s. m. Faire souche. *Stam-vader zyn*. Adam est la souche de tout le genre humain. *Adam is den stam van geheel het menschelyk geslacht*. Succéder par souche. *Staeks-wyze erven* La succession par souches est opposée à la succession par têtes. *De staeks-wyze erfenis is tégenstrydig aen de hoofdswyze erfenis*.

Souchet, *s. m. Slegten steen die onder uyt de steen-groeven word gehaeld*; — (plant) *wilde galigan*, *ciper-wortel*; — *soórt van endvogel*.

Souchetage, *s. m. Bezigtiging der boom-stammen* (*doór de keurders*) s. f.

Soucheteur, *s. m. Keurder der boomstammen*.

Souchever, *v. a. Den ondersten steen uyt eene steen-groef haelen* (*om de andere steenen te doen vallen*).

Soucheveur, *s. m Werkman die den ondersten steen uyt de steen-groeven haelt* (*om de andere steenen te doen vallen*).

Souci, *s m. Kommer*, s. m. *zorg*, *bekommering*, s. f. Vivre sans souci. *Zonder zorg leéven*. Sans-souci. (gem.) *Onbezorgden* of *zorgloozen mensch*. — *Goudbloem*, s. f.

Soucie, *s f.* (vogel) *Soórt van musch*.

Se soucier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Zich bekommeren*, *zorg draegen*, *ter herte neémen*, *naer vraegen*, *om geéven*. Il ne se soucie point de sa réputation. *Hy bekommert zich niet over zynen goeden naem*. Je ne m'en soucie guère. *Ik geéf'er niet veél om*, *ik vraeg'er niet veél naer*.

Soucieux, euse, *adj. Bezorgd*, *bekommerd*, *ongerust*.

Soucis, *s m. Oost-indischen gestreépten zyden nételdoek*.

Soucoupe, *s. f. Schenktelloor* (*met eenen voet*) s. f. — *schoteltje* (*van eene theé-tas* of *koffi-tas*) s. n.

Soucrillon, *s. m. Soórt van wintergerst*.

Digitized by Google

Soudain, *adv.* *Haestelyk*, *fluks*, *straks*, *aenstonds*, *met eenen*, *seffens*.

Soudain, aine, *adj.* *Schielyk*, *haestig*, *plotselyk*.

Soudainement, *adv.* *Haestelyk*, *schielyk*.

Soudan, *s. m.* *Naem van de Koningen van Egipten ten tyde der Sarazynen*.

Soudard, *s. m.* (oud gem.) *Krygsman*, *soldaet*.

Soude, *s. f.* (plant) *Zee-gras*, *platkruyd*, *krabbe-kwaed*, s. n. — *weedassche*, *souda*; — (visch) *zee-krab*, s. f.

Souder, *v. a.* *Soudeeren*, *met soudeersel aeneenmaeken*

Soudiviser, *v. a.* (*zoek*) Subdiviser.

Soudoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Besolden*, *soldy geeven*, *betaelen*; — *met geld omkoopen*.

Soudre, *v. a. irrég.* (oud, word maer gebruykt in *infinit.*) *Oplossen*, *beantwoorden*.

Soudrille, *s. m.* (schimpw.) *Losbol van eenen krygsman*, *woesten en rouwen krygsman*.

Soudure, *s. f.* *Soudeersel*, s. n.

Soufflage, *s. m.* *Het glas-blaezen*, s. n. — (schippers w.) *verdobbeling* (*van een schip*) s. f. *plankwerk* (*waer méde een schip buytenwaerts bekleed en versterkt is*) s. n.

Souffle, *s. m.* *Aessem*, *adem*, s. m. *uytaesseming*, s. f. *het blaezen uyt den mond*, s. n. Souffle de vent. *Geblaes van den wind*. Il n'a plus qu'un souffle de vie. *Hy is zoo zwak dat hy met moeyte ademt* of *daer is byna geen leven meer in hem*.

Souffler, *v. n.* *Blaezen*, *ademen*. Souffler dans les doigts. *In de vingeren blaezen* Le vent de bise souffle rudement. *Den noórden wind blaest straffelyk*. Souffler aux oreilles de quelqu'un. *Imand de ooren vol blaezen*, *opstoóken* of *ergens toe aenporren*. Il a dépensé tout son bien à souffler. *Hy heeft al zyn goed verkwist met naer den steen der wyzen te zoeken*. — *Hygen*, *naer den adem hygen*. — *v. a.* *Blaezen*. Souffler l'orgue. *Het orgel blaezen*. Souffler le verre. *Glas blaezen*. Souffler le feu. *Het vuer aenblaezen*. Souffler la chandelle. *De keers uytblaezen*. Souffler la poussière. *Het stof weg-blaezen* of *ergens afblaezen*. Souffler un vaisseau. *Een kalf opblaezen*. Souffler quelqu'un. *Imand inblaezen*, *ingeeven* of *insteeken wat hy zeggen moet*. Souffler à quelqu'un une charge. *Imand eene bedieningontneemen* of *afhandig maeken*. Souffler un vaisseau. *Een schip verdobbelen* of *buytenwaerts met planken bekleeden en versterken*. Souffler un canon. *Een kanon afblaezen* of *met los poeyér schieten om het te kuyschen*. Souffler la discorde. *De tweedragt aenhitsen*. Souffler un exploit. *Eenen daegbrief bedriegelyk bybrengen*.

Soufflerie, *s. f.* *Blaesbalgen* (*van een orgel*) s m. plur.

Soufflet, *s. m.* *Blaesbalg*, s. m. — *blaespyp*, s. f. — *slag*, *kaek-slag*, *kinnebak-slag*, s. m *lap*, *oor-veeg*, s. f. — (rytuyg) *soórt van kalesse* of *reys-koets*.

Soufflétade, *s. f* *Eene ménigte kaekslagen* of *oor-veegen*.

Souffleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Kaek-slagen geeven*, *in het aengezigt slaen*.

Souffleteur, *s. m.* (gem.) *Oor-veeggeever*, *kaek-slager*.

Souffleur, *s. m.* *Blaezer*, *blaesbalgtrekker*. Souffleur d'orgues. *Orgelblaezer*. — *Inblaezer*, *ingeever*, *insteeker*; — *gewaenden goudmaeker*, *eenen die naer den steen der wyzen zoekt*; — (soórt van walvisch) *bruynvisch*, s. m. *zee-verken*, s. n. — *adj. m.* Cheval souffleur. *Peerd dat in het loopen sterk blaest*.

Souffleur, euse, *s m et f.* (gem.) *Blaezer*: *blaester*, *die naer den aessem heygt*.

Soufflure, *s. f.* (metaelgieters w.) *Hotté*, s. f. *put* (*in metaelwerk dat te heet gegoóten is*) s. m.

Souffrance, *s f.* *Lyden*, s. n. *smert*, *pyn*; — (recht) *toelaeting*, *dulding*, *gedooging*, s. f. Laisser un article en souffrance. *Eenen artikel open* of *opgeschorst laeten* Laisser ses affaires en souffrance. *Zyne zaeken veronagtzaemen*.

Souffrant, ante, *adj.* *Lydend*; — *verduldig verdraegzaem*.

Souffre-douleur, *s. m.* *Verstooteling*, *eenen die alles moet uytstaen*.

Souffreteux, euse, *adj.* (oud) *Ellendig*, *arm*.

Souffrir, *v. a et n. irrég.* (Je souffre, tu souffres, il souffre; nous souffrons, vous souffrez, ils souffrent Je souffrois. Je souffris. Je souffrirai. Souffrant; souffert, erte) *Lyden*, *verdraegen*, *uytstaen*, *doórstaen*. Souffrir la douleur. *Pyn lyden* Les troupes ont beaucoup souffert. *De krygs-benden hebben veel uytgestaen*. Souffrir du

Digitized by Google

pied, de la tête. *Pyn hebben in den voet, in het hoofd.* — *v. a. Gedoogen, toestaen, toelaeten, dulden, niet kwalyk neemen.* Souffrez que je vous dise. *Neemt niet kwalyk dat ik u zegge.*

Soufre, *s. m. Solfer, sulfer, zwavel*, s. m. — (schey-k.) *zwavelagtig vogt (dat uyt de stoffen getrokken word)* s. n.

Soufré, ée, *adj. Gesolferd, gezwaveld.*

Soufrer, *v. a. Solferen, zwavelen.*

Soufrière, *s. f. Solfer-myn*

Soufroir, *s. m. Solfer-stoof, stoof waer in de wol wit gemaekt word door den damp van den solfer*, s. f.

Sougarde, *s. f. Beugel (onder den trekker van een vuer-roer)* s. m

Sougorge, *s. f. Keel-riem (onder een den toom van een peerd)* s. m.

Souhait, *s. m. Wensch*, s. m. *begeerte*, s. f. *verlangen*, s. n. A souhait. *Naer wensch.*

Souhaitable, *adj. Wenschelyk, wenschbaer, te wenschen.*

Souhaiter, *v. a. Wenschen, begeeren, verlangen, haeken.*

Souhaiteur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Wenscher*

Souillard, *s. m.* (bouw-k.) *Paelen voor de bruggen enz. om het ys af-te-keeren*, s. m. plur.

Souille, *s. f.* (jagt) *Modder-poel (waer in de wilde zwynen zich wentelen)* — *zinkput*, s. m. — (schippers w.) *zeling, zel, zade, plaets waer een schip by leeg water in het slyk gelegen heeft*, s. f.

Souiller, *v. a. Bevlekken, besmetten, vuyl maeken, bemorsen, bekladden, bezoedelen, bevuylen, besmeuren.*

Souillon, *s. m. et f.* (gem. w. van kinderen spr.) *Slobber: vuyle morspot, morsebel.* Souillon de cuisine *of alleenlyk* souillon. *Schotel-wasscherse.*

Souillure, *s. f. Vlek, smet, veyligheyd, klad*; — (fig.) *besmetting, bezoedeling, ontreyniging.*

Soûl, *s. m.* (spreek uyt *sou*) *Genoegen*, s. n. *bekomst*, s. f. Manger son soûl. *Zyne bekomst eeten.* J'en ai tout mon soûl. *Ik heb er myn genoegen van.*

Soûl, oûle, *adj.* (in het *masc.* word de *l* niet uytgesproken) *Verzadigd, vol van spyzen.* Être soûl de quelque chose. (gem.) *Iets beu zyn.* — *Zat, dronken.*

Soulageant, ante, *adj. Verligtend, verkwikkend, verzagtend*

Soulagement, *s. m. Verligting, beternis, beterschap, verzagting, baet, verkwikking*, s. f.

Soulager, *v. a.* (nous soulageons, soulageâmes) *Verligten, verzoeten, verkwikken, verzagten, helpen.*

Soûlant, ante, *adj.* (oud gem.) *Verzadigend, voedzaem.*

Soulas, *s. m.* (oud) (zoek) Soulagement.

Soulége, *s. m. Ligter*, s. m. *vertuyg om de laeding uyt de schepen te neemen*, s. n.

Soûler, *v. a.* (gem.) *Opvullen met spys en drank*; — *dronken maeken, zat maeken.* On l'a soûlé. *Men heeft hem dronken gemaekt.* — *v. r Zich opvullen met spys en drank*; ook *zich dronken drinken*, v. r. *zat worden*, v. n.

Souleur, *s. f.* (gem.) *Schielyken schrik*, s. m.

Soulèvement, *s. m.* Soulèvement de cœur. *Walging*, s. f. *braeklust*, s. m. Soulèvement des flots. *Ongestuymigheyd der golven.* — (fig.) *Oproer, opstand*, s. m. *wederspannigheyd, muytery*; s. f. Soulèvement d'une province. *Oproer, opstand van een land.* Soulèvement des passions. *Wederspannigheyd der hertogten.* Cela causa dans la compagnie un soulèvement général contre lui. *Dat veroorzaekte in het gezelschap eene algemeene verontweerdiging tegen hem.*

Soulever, *v. a. Opligten, opheven, opheffen, optillen.* Soulever un fardeau. *Eenen last opligten.* Soulevez un peu la tête. *Ligt uw hoofd een weynig op.* — (fig.) *Oproerig doen worden, doen opstaen.* Il souleva l'armée contre son général. *Hy deed het leger tegen zynen veldheer opstaen.* La tempête soulève les flots. *Den storm jaegt de golven op, maekt het water ongestuymig.* Son insolence souleva tout le monde contre lui. *Zyne moedwilligheyd wekte de verontweerdiging van iedereen tegen hem op.* — *v. n.* Le cœur me soulève. *Myn hert walgt.* Cela me fait soulever le cœur. *Dat doet myn hert walgen.* — *v. r. Opstaen, oproerig worden*, v. n. La mer commence à se soulever. *De zee begint onstuymig te worden.*

Soulier, *s. m. Schoen.*

Souligner, *v. a. Onderlynen, onderstreepen, onderliniëeren.*

Souloir, *v. n.* (oud) *Gewoon zyn, pleegen.*

Soumettre, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Mettre*) *Onderwerpen, ten onderbrengen, onderdaenig maeken.*

Soumis, ise, *adj. Ten ondergebragt*; — *onderworpen, onderdaenig, nederig.*

Digitized by Google

Soumission, *s.f. Onderwerping, onderdaenigheyd, nederigheyd*, s. f. — *opbod, verdier*, s. n. *ophooging (van iets dat verkogt word)* s. f. Faire *of* donner une soumission. *Eene somme gelds bieden*; ook *zich aenbieden om voór zékere somme gelds iets te léveren.*

Soumissionnaire, *s. m. et f. Opbieder, ophooger (van iets dat verkogt word)* — *eenen die zich aenbied om voór zékere somme iets te léveren.*

Soumissionné, ée, *adj.* Domaine soumissionné. *Grond-erf die in koop* of *in opbod is, daer geld voór geboóden word.*

Soumissionner, *v. a. Opbieden, verdieren* of *verhoogingen stellen (op iets dat verkogt word)* — *eene lévering enz. aenneémen (voór zékere somme gelds).*

Soupape, *s. f. Klep, klap (van eene pomp, orgel, blaesbalg enz.)* s. f — *tap, stop (in eenen vyver enz.)* s m.

Soupatoire, *adj.* Dîner soupatoire. *Avond-noenmael, noenmael dat tot een avondmael verstrekt.* L'heure soupatoire. *Uer van het avondmael.*

Soupçon, *s. m. Vermoeden, agterdenken*, s. n. *argwaen*, s. m. *agterdogt*; — *gissing*, s. f. Il y a quelque soupçon de peste dans cette contrée. *Er is eenigen schyn van pest in dien landstreék.*

Soupçonné, ée, *adj. Verdagt.*

Soupçonner, *v. a. et n. Verdagt houden, vermoeden hebben, agterdogt hebben*; — *gissen.*

Soupçonneux, euse, *adj. Wantrouwig, kwaed vermoeden hebbende, argwaenig, agterdenkend, mistrouwend.*

Soupe, *s. f. Sop, zop, soep.* Soupe grasse. *Vleesch-soep, vleesch-nat.* Soupe maigre. *Soep die zonder vleesch gekoókt is.* Soupe au lait. *Melk-soep.* Soupe à la bière. *Bier-sop.* Venez manger ma soupe *of* de ma soupe. *Komt by my het middag-mael neémen.* — *Snéde brood (die men in de soep doet).* Cheval *of* pigeon soupe de lait. *Bleek-ros pelrd* of *duyf.*

Soupé, *s. m. (zoek)* Souper, *s. m.*

Soupeau, *s. m.* (akkerbouw) *Ploeghout (daer het yzer aen vast is)* s. n.

Soupente, *s. f. Hangriem (van eene koets)* s. m. — (bouw-k.) *hangende kamer*, s. f.

Souper, *s. m. Avondmael, avondeéten*. s. n.

Souper, *v. a. Avondmael houden, het avondmael neémen, 's avonds eéten.*

Soupeser, *v. a. Kwikken, wikken, opligten (om de zwaerte van iets te voelen).*

Soupeur, *s. m. Minnaer van het avondmael, eenen welkers bezonderste eéten het avondmael is.*

Soupière, *s. f. Sop-schotel, sopkom.*

Soupir, *s. m.* (de *r* word uytgespr.) *Zugt, snik, snak*, s. m. *verzugting*, s f. Pousser des soupirs. *Zugten, zugten uytboezemen.* — (muziek) *Snik.*

Soupirail (*plur.* soupiraux) *s. m. Kelder-gat*, s. n.

Soupirant, *s. m.* (gem.) *Vryër, minnaer.*

Soupirer, *v. n. Zugten.* Vous en soupirez. *Gy zugt er van.* Soupirer après quelque chose. *Ergens naer haeken, verlangen* of *snakken.* — *v a.* (dicht-k.) *Bezugten, uytzugten.* Soupirer ses douleurs. *Zyne pynen bezugten.*

Soupireur, *s. m. Zugter.*

Souple, *adj. Taey, buygzaem, gedweeg, week, zwak zagt.* Ces osiers sont bien souples. *Die wischkens zyn taey.* Ce sauteur a les jarrets bien souples. *Dien springer is zeer zwak in zyne gevrigten.* — (fig.) *Buygzaem, toegeévend, onderdaenig, onderworpen.* Pour réussir à la cour, il faut être bien souple. *Men moet zeer toegeévend zyn, als men aen het hof wilt voortgeraeken.*

Souplement, *adv. Buygzaemlyk.*

Souplesse, *s f. Zwakheyd, buygzaemheyd, gedweegheyd.* Il a une souplesse de corps admirable. *Hy is wonderlyk zwak van léden.* Souplesse d'esprit *of alleenlyk* souplesse. *Behendigheyd.* Il faut de la souplesse dans les affaires de ce monde. *Men moet behendigheyd hebben in de zaeken deézer wéreld.* Tours de souplesse. *Logte sprongen, gezwindheyd*; ook (fig.) *listen, streéken, looshéden* — (fig.) *Buygzaemheyd, toegeévendheyd, onderdaenigheyd.*

Souquenille, *s. f. Overtrek, keel (die de voerlieden enz. over hunne kleederen draegen)* s. m.

Sourbastis, sourbassis, *s. m. Beste en fynste levantsche zyde*, s. f.

Source, *s. f. Oorsprong*, s. m. *bron, bron-ader, wel*, s. f. Les sources du Nil. *De bronnen* of *den oorsprong van den Nilus.* La source de tous les biens. *De bron-ader van alle goed.* Ses vers coulent de source. *Zyne verzen zyn zeer vloeyënde.*

Digitized by Google

Sourcier, *s. m.* *Eenen die vermeynt bezondere middelen te hebben om brennen te ontdekken.*

Sourcil, *s. m.* (spreek uyt *sourci*) *Wynbrauw*, *wenkbrauw*, s. f. Froncer le sourcil. *De wynbrauw ostrekken.* — (bouw-k.) *Bovendorpel (van eene deur)* s m.

Sourciller, *v. n.* (word altyd met eene *negatie* gebruykt) *De wenkbrauwen vertoeren.*

Sourcilleux, euse, *adj.* (dicht-k.) *Hoog*, *verhéven.* Monts sourcilleux. *Hooge bergen.*

Sourd, *s. m.* (diertje) *Salamander.*

Sourd, ourde, *s. m. et f. et adj.* *Dooven*, *doove*, *doof.* Faire le sourd *of* la sourde oreille. *Zich doof houden*, *hoorende doof zyn.* Être sourd aux prières de quelqu'un. *Aen imands verzoek ongevoelig zyn.* — *adj.* *Doof*, *dat geen helder geluyd geéft.* Voix sourde. *Doove stem.* Bruit sourd. *Doof* of *stil gerugt*; ook (fig.) *heymelyk gerugt*, *stil gemompel.* Douleur sourde. *Doove pyn.* Pierre sourde. (juweeliers w.) *Dooven*, *onklaeren* of *gewolkten steen.* Lanterne sourde. *Dieve lanteérn.* Pratiques *of* menées sourdes. *Heymelyke streeken*, *bedekten handel.* Quantités sourdes. (wis-k.) *Grootten die niet nauwkeuriglyk konnen uytgedrukt worden door geheele noch gebroke getallen.*

Sourdaud, aude, *s. m et f.* (gem.) *Hardhoorigen* of *doofagtigen mensch.*

Sourdeline, *s. f.* (blaes-speeltuyg) *Italiënschen doedelzak*, s. m. *zakpyp*, s f.

Sourdement, *adv.* *Stillekens*; — *heymelyk*, *in het verborgen.*

Sourdine, *s f.* *Geluydbreeker*, *verdoover (die men op de speeltuygen en op den slag der uerwerken stelt om den klank te verdooven)* s. m. A la sourdine. (gem.) *In het stil*, *in het geheym*, *in het verborgen*, *stillekens*, *zonder gerugt.*

Sourdre, *v. n.* (word maer in *infinit.* en in den derden persoon sing. van het *præs. indic.* gebruykt) (van water spr.) *Uytspringen*, *voortkomen*, *uytspruyten.*

Souriceau, *s. m.* *Kleyn muysken*, *jong muysken*, s n.

Souricière, *s. f.* *Muyze-val*

Souriquois, oise, *adj.* (klugtig w.) Le peuple souriquois, la gent souriquoise. *De ratten en muyzen.*

Sourire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Rire*) *Grimlachen*, *grinniken.* Sourire à quelqu'un, *Imand toelachen.* Cette affaire lui sourit. *Dit zaek lacht hem toe*, *is hem gunstig.*

Sourire, *s. m.* *Lach*, *toelach*, *grimlach.* Doux sourire. *Vriendelyken lach.*

Souris, *s. f.* (dier) *Muys*; — *muys (in den neus der peérden)* — *muys (van de hand).* — *s. m.* (zoet) Sourire, *s. m.*

Sournois, oise, *adj et subst.* *Zoormoedig*, *treurig*; — *bedekt*, *geveynsd.*

Sous, *prép.* (reg. *accus.*) *Onder.* Sous le règne d'Auguste. *Onder het ryk van Augustus.* Sous la table. *Onder de tafel.* Mon argenterie est sous la clef. *Myn zilverwerk is opgeslooten.* Passer sous silence *Stilzwygende voorby gaen.* Sous peine de la vie. *Op doodstraffe*, *op levens-straffe.*

Sous-affermer (*zoek*) Sous-fermer.

Sous-arbrisseau, *s. m.* *Kleyn boomken (dat niet hoog wast)* s. n.

Sous-bail, *s. m.* *Onderpagt*, *s. f.* *gedeelte van eene groote pagt*, s. n.

Sous-bailli, *s. m* *Onderschout.*

Sous-bande, *s f.* (beel-k.) *Onderband (om eene been-breuk te verbinden)* s. m.

Sous-barbe, *s. f.* *Kin (van een peérd)* — (schippers w.) *knie (onder den anker-balk van een schip)* s. f. — (oud) *slag*, *stoot (onder de kin)* — (fig.) *smaed*, *hoón*, s. m.

Sous-berme, *s. f.* (schippers w.) *Schielyke wassing (der rivieren door groote régens of door het smelten van den sneeuw veroorzaekt).*

Sous-bibliothécaire, *s. m.* *Onderopzigter van eene boek-zaek.*

Sous-clavier, ière, *adj.* (ontleed-k.) Muscle sous-clavier. *Spier onder het sleutel-been.*

Sous-costal, ale, *adj.* (ontleed-k.) *Onder de ribben.*

Sous-clerc, *s. m.* *Onderschryver*, *minderen schryver.*

Souscripteur, *s. m.* (word niet gezeyd als van de geéne, die inschryven vóór den druk van boeken enz.) *Inschryver*, *inteekenaer.*

Souscription, *s. f.* *Onderteekening*, *onderschryving.* La souscription d'une lettre. *De onderteekening van eenen brief* — *Inschryving*, *inteekening.* On imprime ce livre par souscription. *Dat boek word by inschryving gedrukt.*

Souscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ecrire*) *Onderteekenen*, *onderschryven.* Souscrire pour un livre. *Voor*

Digitized by Google

en, boek inschryven of *inteekenen.* — *v. n. Toestemmen, inwilligen, toestaan.* Je souscrirai à tout ce que vous dites. *Ik zal in alles, dat gy zegt, toestemmen.*

Souscrivant (*zoek*) Souscripteur.

Sous-cutané, ée, *adj.* (ontleéd-k.) *Onder het vel.*

Sous-déléguer (*zoek*) Subdéléguer.

Sous-diaconat, *s. m.* (kerkelyk w.) *Subdiakenschap, onderdiakenschap,* s. n.

Sous-diacre, *s m* (kerkelyk woórd) *Subdiaken, onderdiaken.*

Sous-diviser, *v. a.* (*zoek*) Subdiviser.

Sous-double *adj.* (wis-k.) Deux est sous-double de quatre. *Twee is de helft van vier.*

Sous-doublé, ée, *adj. Gehalveerd, op de helft gebragt.*

Sous-doyen, *s. m. Onderdéken.*

Sous-doyenné, *s. m. Onderdékenschap.* s. n.

Sous-entendre, *v. a Onderverstaen, onderbegrypen,* — *v. r. Onderverstaen worden, onderbegreépen worden.* v. pass.

Sous-entendu, *s. m Uytgelaete woórd,* s. n. of *zin die men doór het overige der réde bevatten kan,* s. m. *iets dat er op verstaen word.*

Sous-entendu, ue, *adj. Onderverstaen, onderbegreépen.*

Sous-entente, *s. f. Zin,* s. m. of *meening die in iets begreépen is* (*doch listiglyk verzweégen word*) s. f.

Sous-épineux, *s. et adj. m* (ontleéd-k.) Muscle sous-épineux. *Ondergraetspier, bovenschouder-blad-spier, zévenste arm-spier*

Sous-faîte, *s. m.* (bouw-k.) *Stuk hout onder den nok van een dak.* s. n.

Sous-ferme, *s f.* (*zoek*) Sous-bail.

Sous-fermer, *v. a. Onderpagten, een deel van eene groote pagt in pagt neémen* of *geéven.*

Sous-fermier, ière, *s. m et f. Onderpagter: onderpagster.*

Sous-fréter, *v a.* Sous-fréter un vaisseau. *Een schip dat men gehuerd heéft, weér aen andere verhueren.*

Sous-gouvernante, *s. f. Onderbestierster, onderopzigster* (*der kinderen van groote heeren*).

Sous-gouverneur, *s. m. Onderbestierder, onderopzigter* (*der kinderen van groote heeren*).

Sous-gueule, *s f. Toom, breydel,* s. m.

Sous-lieutenance, *s. f. Onderluytenantschap,* s. n.

Sous-lieutenant, *s. m. Onderluytenant.*

Sous-ligner, *v. a.* (*zoek*) Souligner.

Sous-locataire, *s. m. Onderhuerder, eenen die een gedeelte van een huys van den bezonderen huerder afhuert.*

Sous-louer, *v. a Onderhueren;* — *onderverhueren, een gedeelte van een huys hueren* of *verhueren.*

Sous-maître, *s. m. Ondermeester.*

Sous-maîtresse, *s. f. Ondermeestersse.*

Sous-multiple, *adj. et s m.* (cyffer-k.) *Getal dat in een grooter getal verscheyde mael bevat word zonder overschot.* Trois est un des sous-multiples de douze. *Dry word vier mael in twaelf bevat.*

Sous-normale, *s. f.* (meét-k.) *Subnormaele linie.*

Sous-occipital, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Onder het agterhoofd.*

Sous-orbitaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Onder de oog-holte.*

Sous-ordre, *s. m. Eenen die onder een anders bevélen staet.* Vous devez veiller sur vos sous-ordres. *Gy moet waeken op de geéne die onder uwe bevélen staen* Il n'est qu'en sous-ordre dans cette affaire. *Hy hangt in deéze zaek van een anders bevélen af.*

Sous-perpendiculaire, *s. f.* (meét-k.) *Subnormaele linie.*

Sous-précepteur, *s. m. Onderleermeester.*

Sous-prieur, euse, *s. m. et f.* (klooster-w.) *Onderprioor: onderprioorin.*

Sous-réfectorier, ière, *s. m. et f.* (klooster-w.) *Onderrefter-bezorger, onderspys-meester: onderrefter-bezorgster, onderspys-meestersse.*

Sous-régent, *s. m. Onderrégent, onderbestierder.*

Sous-rente, *s f. Rente die men trekt van iets het geéne men zelfs van een ander op rente genomen heéft.*

Sous-rentier, *s. m. Eenen die aen een ander op rente geéft het geéne hy zelfs op rente genomen heéft.*

Sous-scapulaire, *s. m* (ontleéd-k.) *Laeste arm-spier, onderschouder-blads spier,* s. f.

Sous-sacristain, *s. m. Onderkoster, ondersacristaen.*

Sous-secrétaire, *s. m. Ondersecrétaris, onder-geheym-schryver.*

Soussigné, ée, *adj et subst. m. et f. Ondergeteekenden, ondergeschreéven.*

Soussigner, *v. a. et n. Onderteekenen.*

Sous-stylaire, *s f. Wys-linie, teekenlinie* (*van eenen zonne-wyzer*).

Sous-tangente, *s. f.* (meét-k.) *Regte*

Digitized by Google

linie die met de as van de kromme linie teffens doórgaat of *die de doórsnyding van de raeklinie met de as bepaelt.*

Sous-tendante, *s. f.* meét-konst) Sous-tendante d'un arc. *Regte linie die de twee eynden van eenen boóg vereenigt.*

Soustraction, *s. f. Wegneéming, wegstoéking, ontneéming, beroóving.* Il est accusé de soustraction de papiers. *Hy word beschuldigd papieren weggenomen te hebben.* — (cyffer-k.) *Afirekking, substractie*, s. f. *het afirekken, het substrahéren*, s. n.

Soustraire, *v. a. irr.* (word geconj. als *Traire*) *Onttrekken, wegneémen, afirekken.* Soustraire les sujets de l'obéissance de leur Prince. *De onderdaenen van de gehoorzaemheyd van hunnen Vorst afirekken.* — (cyffer-k.) *Afirekken, substraheéren* — *v. r. Zich onttrekken*, v. r. *ontgaen, ontwyken*, v. a. Se soustraire à l'autorité paternelle. *Zich aen het vaderlyk gezag onttrekken.* Se soustraire au châtiment. *De straffe ontgaen.*

Sous-traitant (*zoek*) Sous-fermier.

Sous-traité, *s. m.* (*zoek*) Sous-ferme.

Sous-traiter, *v. a.* (*zoek*) Sous-fermer.

Sous-triple, *adj.* (wis-k.) *Dat dry maal in een ander getal begreépen is.* Deux est sous-triple de six. *Twee is dry maal in zes begreépen.*

Sous-tuteur, *s. m. Ondervoogd, ondermomboir.*

Sous-ventrière, *s. f. Buyk-riem* (*der peérden*) s. m.

Sous-vicaire, *s. m. Ondervicaris, derden heer* (*van eene parochie*).

Soutane, *s. f. Toóg*, s. m. *lang zwart priesters kleed met enge mouwen*, s. n.

Soutanelle, *s. f. Kort priesters kleed*, s. n.

Soute, *s. f.* (recht) *Somme gelds welke eenen der deelhebbers tot gelykmaeking der loten opleggen moet.* Soute de compte. *Afrekening, slot van rekening.* — (schipp w.) *Bootje*, s. n. Soute aux biscuits. *Brood-kamer, plaets daer het brood bewaerd word* (*in de scheépen*). Soute aux poudres. *Kruyd-kamer, plaets daer het poeyër word bewaerd* (*in de scheépen*) — (*zoek*) Soude.

Soutenable, *adj. Verdédigbaer, die verdédigd kan worden, dat staende te houden is.* Ce poste n'est pas soutenable. *Dien post is niet verdédigbaer.* Cette opinion n'est pas soutenable. *Dat gevoelen kan niet staende gehouden worden.* — *Verdraegelyk, dat kan uytgehouden* of *uytgestaen worden.* (genre de vie n'est pas soutenable. *De manier van léven is niet uyt-te-staen.*

Soutenant, *s. m. Verdédiger, défendent* (*van eene thésis*).

Soutenement, *s. m.* (metsers w.) *Schoór, schraeg*, s. f. *ondersteunsel*, s. n. — (recht) *verdédiging*, s. f.

Souteneur, *s. m.* (gem.) *Eenen die in de hoeren-huyzen zorg draegt voor de betaeling.*

Soutenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Ondersteunen, ondersteuten, onderschraegen.* Cette colonne soutient le bâtiment. *Die pilaer ondersteut den bouw.* Soutenir quelqu'un. *Iemand ondersteunen.* Soutenir une famille. *Een huyshouden voorthelpen.* — *Staende houden.* Je le lui soutiendrai en face. *Ik zal het staende houden in zyne tégenwoórdigheyd.* Soutenir sa dignité. *Zyne weérdigheyd staende houden.* — *Beweéren, verdédigen, voórstaen.* Il a soutenu cette opinion. *Hy heeft dat gevoelen verdédigd.* — *Uytstaen, verdraegen, uythouden, verduuren.* Soutenir un siége. *Eene belégering uytstaen.* — *v. a. et n. Ondersteunen, versterken, kragt geéven.* La bonne nourriture soutient. *Het goed voedsel versterkt.* Soutenir un cheval. *Den toom van een peérd kort en sterk houden.* Soutenir une conversation. *Een gesprek voeden* of *in gang houden.*

Se soutenir, *v. r. irrég. Zich regt op zyne beenen houden*; — (fig.) *zich wel gedraegen*; — *zynen stand houden, niet verminderen.* Cet homme se soutient bien. *Dien mensch houd wel zynen stand.* Cette étoffe se soutient bien. *Die stoffe houd wel haeren stand.* Son style ne se soutient pas. *Zynen schryfstiel is ongelyk* of *valt af.* — *Verdédigd of staende gehouden worden*, v. pass. Cette opinion ne peut pas se soutenir. *Dat gevoelen kan niet verdédigd worden.*

Soutenu, ue, *adj.* Style soutenu. *Hoogdraevenden stiel.* Discours soutenu. *Rédevoering die van het begin tot het eynde even kragtig is.*

Souterrain, *s. m. Onderaerdsche gewelfde plaets*, s. f. — (fig.) *geheymen middel om ergens toe te geraeken*, s. m.

Souterrain, aine, *adj. Onderaerdsch.*

Souterré, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Dat zich onder de aerde poogt te verbergen.*

Soutien, *s. m. Steun, stut, schoór*, s. m. *schraeg*, s. f. *steunsel*, s. n.

Soutirage, *s. m. Het afirekken, het*

Digitized by Google

aftappen, s. n. *aftapping*, s. f. Le soutirage du vin. *Het aftrekken van den wyn.*

Soutirer, *v. a.* *Aftappen*, *aftrekken.*

Soutis, *s. m.* (*zoek*) Soucis.

Souvenance, *s. f.* (oud) *Geheugenis*, *gedagtenis*, *erinnering*, s. f. *geheugen*, s. n.

Souvenir, *s. m.* *Geheugen*, s. n. *geheugenis*, *gedagtenis*, *gedenkenis*, *erinnering*, s. f.

Souvenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*, en word altyd met *faire* gebruykt) Faire souvenir. *Doen gedenken*, *doen geheugen*, *doen erinneren.* Il faut les faire souvenir de leur devoir. *Gy moet hun hunne pligt doen gedenken.* — *v. r.* *Zich erinneren*, *ergens op denken* of *peyzen*, *indagtig zyn.* Ne vous souvenez-vous pas de cette réponse? *Erinnert gy u dat antwoórd niet?* — *v. impers.* Il me souvient. *Het gedenkt* of *het geheugt my.*

Souvent, *adv.* *Dikwils*, *dikmaels*, *ménigmael*, *meermaels*, *ménigwerf.*

Souverain, *s. m.* (goude munt) *Souvereyn.*

Souverain, aine, *s. m. et f.* *Oppervorst*, *souvereyn*: *oppervorstin souvereyne.* Juger au souverain. *Zonder voorder beroep vonnissen.*

Souverain, aine, *adj.* *Opper*, *opperste*, *hoogste.* L'Être souverain. *Het Opperweézen.* Au souverain degré. *In den hoogsten graed.* Le souverain bien. *Het opperste goed.* Le souverain Pontife. *Den souvereynen Opperpriester.* — *Souvereyn*, *oppermogend*, *oppermagtig*, *onafhangelyk.* Pouvoir souverain. *Oppermagtig gezag.* Cour souveraine, conseil souverain. *Oppergerechts-hof*, *souvereynen raed* (*waer van men niet beroepen kan tot een ander gerechtshof*). Remède souverain. *Onfeylbaer geneésmiddel.*

Souverainement, *adv.* *Oppermagtiglyk op eene onafhangelyke wyze* Juger souverainement *Zonder voorder beroep vonnissen.* — *Volmaektelyk*, *volkomenlyk*, *ten vollen*, *in den hoogsten graed*

Souveraineté, *s. f.* *Oppermagt*, *opperheerschappy*, s. f. — *gebied* of *land doór eenen oppervorst beheerscht*, s. n.

Soyeux, euse, *adj.* *Zyagtig*, *zagt als zyde.*

Spacieusement, *adv.* *Ruymelyk.*

Spacieux euse, *adj.* *Ruym*, *wyd*, *breed*, *uytgestrekt.*

Spadassin, *s. m.* *Blaeskaek*, *zwetser* (*die stout op zynen dégen is*).

Spadille, *s. m* (w. van sommige kaert-spelen) *Schoppen-aes*, s. n.

Spagyrique, *adj.* Art spagyrique. *Schey-konst*, *stof-chey-konst.*

Spahi, *s. m* *Turkschen ruyter.*

Spalmer, *v. a.* (schippers w.) *Teêren*, *met teêr bestryken.*

Spalt, *s. m.* *Schilferagtigen blinkenden steen die tot het smelten der metaelen gebruykt word.*

Spar, *s. m.* (*zoek*) Spath.

Sparadrap, *s. m.* (spreék uyt *sparadra*) (apotheékers w.) *Plaester van eenen lap lynwaet die met gesmolte zalf doórtrokken is.*

Spargane, *s. f.* (plant) *Riet-gras*, s. n.

Spargelle, *s. f.* (plant) *Kleyne brem*, *ginst* of *priem-kruyd.*

Sparies, *s. f. plur.* *Uytwerpselen der zee*, s n. plur. *alles het geéne de zee uytwerpt.*

Sparsile, *adj.* (sterre-k.) Étoiles sparsiles. *Wanstaltige sterren die nog onder geen zéker figuer gebragt zyn.*

Sparte, *s. f.* (plant) *Soórt van stékelige brem* (*waer van men touwen en matten maekt*).

Sparterie, *s. f.* *Plaets alwaer de touwen en matten van brem gemaekt worden.*

Sparton, *s. m.* (schippers w.) *Vigertouw*, *touw van brem gemaekt*, s. f.

Spasme, *s. m.* (geneés k.) *Kramptrekking*, *zénuw-trekking*, s. f.

Spasmodique, *adj.* (geneés-k.) *Krampagtig kramp-trekkend*, *zénuwtrekkend.* Remède spasmodique. *Krampgeneézend middel*

Spasmologie, *s. f.* *Verhandeling over de kramp* of *zénuw-trekking.*

Spath, *s. m.* (soórt van mineraelsteen) *Erts-bloem*, s. f.

Spathacé, ée, *adj* (kruyd-k.) *Met eene bloey-hoós omringd.*

Spathe, *s. f.* (kruyd k.) *Bloey-hoós*, *bloey-scheede*, s. f. *kelk der hoósbloemen*, s. m.

Sphatile, *s. f.* (kruyd-k.) *Kleyne bloey-hoós*, *kleyne bloey-scheede.*

Spatule, *s. f.* *Spatel*, *stryk-spatel*, s. m. — *roer-spaen*, s. n. — (vogel) *lépelaer*, s m

Spatulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Spatelvormig.*

Spécial, ale, *adj.* *Byzonder*, *zonderling.*

Spécialement, *adv.* *Byzonderlyk*, *inzonderlyk*, *naementlyk.*

Spécialité, *s. f.* (recht) *Byzonderheyd.*

Digitized by Google

Spécieusement, *adv. Met eenen fraeyën schyn, waerschynlyk*

Spécieux, euse, *adj. Schynbaer, waerschynlyk, dat eenen schoonen schyn heeft.* Raison spécieuse *Schynbaere réden.* Arithmétique spécieuse. (*zoek*) Algèbre.

Spécification, *s. f. Uytdrukking in het byzonder, verklaering van stuk tot stuk.*

Spécifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Uytdrukken in het byzonder, van stuk tot stuk verklaeren.*

Spécifique, *adj Eygen, byzonderlyk eygen.* — *s. m. Byzonder geneésmiddel* (*tégen eene kwael*) s. n.

Spécifiquement, *adv. Op eene byzondere wyze, byzonderlyk, eygenlyk.*

Spectacle, *s. m. Schouw-spel, spel dat op den schouwburg vertoond word* s. n. — *openbaere vertooning*, s f. Spectacle de la nature. *Toneel der natuer.* Se donner en spectacle. *Zich ten spot stellen.* Servir de spectacle. *Tot spot dienen.*

Spectateur, trice, *s. m. et f. Aenschouwer, beschouwer: aenschouwster, beschouwster.*

Spectre, *s. m. Spook, nagt-spook, spooksel, nagt-verschynsel, nagtgedrogt*, s. n.

Spéculaire, *s. f. et adj.* Science spéculaire. *Spiegel-kunde.* — *adj.* Pierre spéculaire. *Moscovisch glas, mariën-glas, vrouwen-glas, spiegel-steen.*

Spéculateur, *s. m. Diepzinnigen beschouwer.*

Spéculatif, *s. m. Diepzinnigen beschouwer der staets zaeken.*

Spéculatif, ive, *adj. Beschouwend, bespiegelend, opmerkend, diepzinnig.* Science spéculative. *Bespiegelende kennis, weétenschap die alleen in de beschouwing bestaet.*

Spéculation, *s. f. Beschouwing, bespiegeling.* Spéculation de commerce. *Diepzinnige naspeuring in koophandelzaeken.*

Spéculative, *s. f.* (*zoek*) Théorie.

Spéculatoire, *s. f. Weétenschap die tot voórwerp heéft de uytlegging van den bliksem, donder, steért-sterren enz.*

Spéculer, *v. a. et n.* (van de sterren enz. spreék.) *Beschouwen, bespiegelen.* Spéculer sur quelque chose. *Iets diepzinniglyk nadenken* of *bepeyzen.*

Spée, *s. f. Eenjaerig* of *tweejaerig hout-gewas*, s. n.

Spergule, *s. f.* (plant) *Speurrie.*

Spermatique, *adj.* (ontleéd-k.) Vaisseaux spermatiques. *Zaed-vaten.*

Spermatocèle, *s. f.* (heel-k.) *Zaed-ader-breuk.*

Spermatologie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over het zaed.*

Sperme, *s m.* (natuer-k.) *Zaed mannelyk zaed*, s. n. Sperme de baleine. *Walschot, walvisch-hersens, walvisch-breyn.*

Spéronelle, *s. f.* (bloem) *Ridder-spoór.*

Spet, *s m.* (visch) *Pyl-snoek.*

Sphacèle, *s. m.* heel-k.) *Koud-vuer.* s. n. *volkome versterving*, s. f.

Sphacélé, ée, *adj.* (heel-k.) *Die het koud-vuer heéft, van het koud-vuer aengerand.*

Sphénoïdal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het wigge-been.*

Sphénoïde, *s. m.* (ontleéd-k.) *Wiggebeen*, s. n.

Sphère, *s f.* (meét-k. en sterre-k.) *Bol, kogel, kloot*, s. m. *bolrond lichaem* s. n. Sphère armillaire, sphère artificielle. *Hémel-bol aenwyzende door verscheyde kringen den loop der dwaelsterren.* — *Bereyk, vermogen*, s. n. Cela n'est pas de votre sphère. *Dat is van uw bereyk niet, dat gaet uw verstand te boven.* Sortir de sa sphère. *Buyten zyn bereyk gaen*; ook *buyten zynen staet gaen.* Sphère d'activité. (natuer-k.) *Werkings-kring werkzaem vermogen* (*der natuerlyke lichaemen*). Sphère d'une planète. *Kring* of *omloop van eene dwael-ster.*

Sphéricité, *s f. Bolrondheyd.*

Sphérique, *adj. Bolrond, bolvormig.*

Sphériquement, *adv. Op eene bolronde wyze, bolvormiglyk.*

Sphériste, *s. m* (oudh.) *Oeffenmeester in de kaets-baen.*

Sphéristère, *s. m.* (oudh.) *Kaetsbaen*, s f.

Sphéristique, *s. f.* (oudh.) *Kaetsspel, bal-spel*, s. n. — *adj. Van den kaets-bal.*

Sphéroïde, *s. m* (meét-k.) *Rondagtigheyd, rondagtige gedaente, onvolkome bol-rondheyd*, s f.

Sphéromachie, *s. f. Kaets-spel, bal-spel*, s. n.

Sphincter, *s. m.* (ontleéd-k.) *Sluytspier*, s. f.

Sphinx, *s. m. Verdicht wangedrogt met het hoofd en de borsten van eene vrouw en het lyf van eenen leeuw*, s. n.

Digitized by Google

Spica-nard, *s. m.* (plant) *Nardus, spikenard, spyk.*

Spicilége, *s. m.* (schoól-w.) *Verzameling van schriften, gedenkstukken enz*) s. f.

Spinal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Nerf spinal. *Ruggegraat-zenuw.*

Spinelle, *adj fém.* Rubis spinelle. *Bleek-rooden robyn-steen.*

Spinescent, ente, *adj.* (kruyd-k.) *Met eenen spitsen punt.*

Spinosisme, *s. m. Leering van Spinosa*, s. f.

Spinthéromètre, *s. m. Werktuyg om de kragt der electrische glinsters te meeten*, s. n.

Spirale, *adj. et s. f.* (meét-k.) Ligne spirale. *Schroefvormige linie; — slekvormige linie.*

Spiralement, *adv.* (meét-k.) *Schroefswyze, schroefvormiglyk; — slekswyze, slekvormiglyk.*

Spiration, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Wyze of manier op de welke den H. Geest voorthomt van den Vader en den Zoón.*

Spire, *s. f.* (meét-k.) *Slekvormige linie; — enkele ronde*, s. f. *omtrek van eene slekvormige linie*, s. m. — (bouw-k.) *schagt-borstweéring*, s f. *grond van het voetstuk eener pilaar*, s. m. — (stad) *Spiers.*

Spiritualisation, *s. f.* (schey-k.). *Geestmaeking, overhaeling van een vast lichaem tot geest.*

Spiritualiser, *v. a.* (schey-k.) *Een vast lichaem tot geest overhaelen* of *maeken*; — (fig.) *in eenen geestelyken zin uytleggen*; — (weynig in gebruyk) *den geest openen.*

Spiritualité, *s. f. Geestelykheyd, onlichaemelykheyd.* Livre de spiritualité. *Geestelyk boek, godvrugtig boek.*

Spirituel, *s. m. Het geestelyk*, s. n. Le spirituel d'un bénéfice. *Het geestelyk deel van eene kerkelyke bediening.*

Spirituel, elle, *adj. Geestelyk, onlichaemelyk.* Les Anges sont des substances spirituelles *De Engelen zyn onlichaemelyke weézens.* — *Geestelyk, godvrugtig.* Livres spirituels. *Geestelyke boeken.* Concert spirituel. *Muziekspel van geestelyke gezangen.* — *Geestig, verstandig, zinryk, vol geest.* Réponse spirituelle. *Geestig antwoord.* Homme spirituel. *Man vol geest.*

Spirituellement, *adv. Geestelyk, op eene geestelyke wyze*; — *geestiglyk; verstandiglyk, op eene geestige wyze, vernuftiglyk.*

Spiritueux, euse, *adj. Geestagtig, kragtig, vol geest.* Ce vin est fort spiritueux. *Dien wyn is kragtig.*

Splanchnologie, splanchnographie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over de ingewanden.*

Splanchnotomie, *s. f. Ontleéding der ingewanden.*

Spleen, *s. m.* (engelsch w., spreék uyt *splien*) (ziekte) *Teéring*, s. f.

Splénalgie, *s. f. Milt-ziekte, milt-pyn.*

Splendeur, *s. f. Glans, luyster*, s. m. La splendeur du soleil. *Den glans der zon.* La splendeur de son nom. *Den luyster van zynen naem.* — *Pragt*, s. f. Vivre avec beaucoup de splendeur. *Zeer pragtiglyk leéven.*

Splendide, *adj. Kostelyk, pragtig.*

Splendidement, *adv. Kostelyk, pragtiglyk, heerlyk, met groote pragt.*

Splénétique, *adj.* (geneés-k.) *Miltziek, met de milt-ziekte gekwellen*; — *goed tégen de milt-ziekte.*

Splénique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de milt.* Artère splénique. *Milt-slagader.* Remèdes spléniques *Geneésmiddelen tégen de milt-ziekten.*

Splénite, *s. f.* (ontleéd-k.) *Ader der linke hand*; — *milt-ontsteéking.*

Splénographie, splénologie, *s. f. Milt-beschryving.*

Splénotomie, *s. f. Milt-ontleéding.*

Spode, *s. f.* (schey-k.) *Grauw-niet, koper-bloem, koper-roet, oogen-niet, droes* of *vuylheyd van zink (die aen de kanten van den smelt-oven blyft zitten) — iwoor dat in een ope vuer verkalkt is.*

Spodomancie (*zoek*) Téphramancie.

Spoliateur, *s. m. Roover, plunderaer.*

Spoliation, *s. f.* (recht) *Berooving, afneéming, wegneéming.*

Spolier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) (recht) *Berooven, afneémen, wegneémen.*

Spondaïque, *adj.* (dicht-k.) Vers spondaïque. *Zesvoetig vers met vier lange sillaben uytgaende.*

Spondée, *s. m.* (dicht-k.) *Spondaeus, voet van twee lange sillaben.*

Spondyle, *s. m* (ontleéd-k.) *Wervelbeen (der rug-graet)* s. n.

Spongieux, euse, *adj. Spongagtig, spongieagtig.*

Spongite, *s. f. Spons-steen*, s. m.

Spontané, ée, *adj. Vrywillig, ongedwongen*; — *natuerlyk, van zelfs, uyt*

Digitized by Google

zich zelve. Plante spontanée. *Wilde plant (die van zelfs komt en in het wild groeyt).*

Spontanéité, *s. f. Vrywilligheyd, ongedwongenheyd*, s. f. — *het van zelfs voortkomen* of *groeyen*, s. n.

Spontanément, *adv. Vrywilliglyk, op eene ongedwonge wyze; — natuerlyk, van zelfs.*

Spooton, *s. m* (*zoek*) Esponton.

Sporade, *adj.* (*zoek*) Sparsile.

Sporadique, *adj* (geneés-k.) Maladie sporadique. *Ziekte die verscheyde persoonen in verschillende plaetsen doór bezondere oorzaeken aenrand.*

Sporte, *s. f. Bédel-korf (der capucienen)* s. m.

Sportule, *s f.* (oudh.) *Kleyne vereering van een stuk geld (dat aen het volk wierd uytgedeeld met brood en wyn by de Romeynen)* s. f. — *bédel-korf (der armen)* s. m.

Spumosité, *s. f. Schuymagtigheyd.*

Sputation, *s. f.* (geneés-k.) *Spekking.*

Sputer, *s. m.* (half metaal) *Zink.*

NB. In de woórden aldus „ gemerkt, word *qu* als *k* uytgesproken: in de woórden, alwaer dit teeken „ niet staet, word *qu* als *kw* uytgesproken.

Squadroniste, *s. m. Cardinael die in het conclave van geene factie is*

Squajote, *s. f.* (vogel) *Soórt van ryger.*

Squammeux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Schilferig, schilferagtig.* Suture squammeuse. *Schilferagtigen nasd (van het bekkeneel).*

Squarreux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Ruyg-schubbig.*

Squatine, *s. f.* (visch) *Zee-engel*, s. m.

„ Squelette, *s. m. Geraemte, beengeraemte, rif*, s. n. — (fig.) *zeer mageren menisch*, s. m.

„ Squille, *s. f.* (plant) *Zee-ajuyn:* — (kleynen visch) *garnaet, garnael*, s. m. ook *steurkrab*, s. f.

„ Squillitique, *adj.* Médicament squillitique. *Geneésmiddel van zee-ajuyn gemaekt*

„ Squinancie, *s f.* (kwael) *Keel-gezwel*, s. n. *keel-ontsteéking, halsstreng, wurg, worg*, s. f.

„ Squine, *s f.* (plant) *China-wortel, pokken-wortel*, s. m.

„ Squirre, *s m* (geneés-k.) *Knoest-gezwel, verhard gezwel*, s. n. *aenwas*, s. m.

„ Squirreux, euse, *adj.* (geneés-k.) Tumeur squirreuse. *Knoest-gezwel, aenwas.*

Stabilité, *s. f. Vastheyd, bestendigheyd, bestendigheyd, onwankelbaerheyd; — vaste verblyving (in een klooster zonder te konnen verzonden worden).*

Stablat, *s. m. Wooning welke de boeren in hunne stallen maeken (om daer in met hun vee den winter doór te-brengen)* s. f.

Stable, *adj. Vast, bestendig, onwankelbaer.*

Stachis, *s. m.* (plant) *Biehende andoórn, wilde malrowe*, s f.

Stacté, *s. m. Mirrhe-zap*, s. n.

Stade, *s. m.* (oudh.) *Loopbaenbaen; — stadie, weg-maet van 125 meet-kundige schreéden*, s. f.

Stadhouder, *s. m.* (hollandsch w.) *Stadhouder (der vereenigde Provincien)*

Stadhouderat, *s. m.* (hollandsch w.) *Stadhouderschap*, s n.

Stage, *s. m. Bestemden tyd dat eenen nieuwen Kanonik verpligt is den koor-dienst by-te-woonen.*

Stagier, *s. m. Nieuwen Kanonik die zynen bestemden tyd volbrengt van den koor-dienst by-te-woonen.*

Stagnant, ante, *adj.* (spreék uyt *stag-nan*) *Stilstaende, niet loopende.* Eau stagnante. *Stilstaende water.*

Stagnation, *s. f.* (spreék uyt *stagnacion*) *Het stilstaen (van het water)* s n. — (geneés-k.) *stilstand (der beweeging van het bloed* of *der vogten)* s m

Staimbouc, *s. m.* (dier) *Steen-bok.*

Stalactite, *s. f* (natuerl. historie) *Ys druppel, drop-steen, kégel-steen, water-steen*, s. m.

Stalagmite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Dooven* of *ondoórschynenden drop-steen* of *kégel-steen*, s m.

Stalle, *s. m.* of *s f. Zit-plaets in een koor-gestoelte*, s f.

Stamate, *s f. Naem van twee verscheyde soórten van wolle stoffe.*

Stamète, *s f.* (*zoek*) Stamate.

Staminal, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Van de helm-stylties, van de meél-draeden.*

Stamineux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Met lange helm-stylties.*

Staminifère, *adj.* (kruyd-k.) *Met helm-stylties.*

Stampe, *s. f. Stempel (waer mede de zwarten geteekend worden)* s. m.

Stance, *s f* (dicht-k.) *Afdeeling (van een rust-gedicht)* — *s. f. plur.*

Digitized by Google

Rust-gedicht met verscheyde afdeelingen van de zelve maet en het zelve getal van régelen, s. n.

Stangue, *s.f.* (wapen-k.) *Ankersteél*, s. m.

Stanté, *adj. m.* (schilder-k.) *Styf, gedwongen.*

Staphilée, *s.f. Pimpernoót-boom, wilden pistassen-boom*, s m. *blaes-noót*, s. f.

Staphilin, *s. m. Insecte dat de terwe doórknaegt en doet onderblyven.*

Staphis-aigre, *s.f.* (plant) *Luyskruyd*, s. n. *Staphanus korrels, kattenpéper.*

Staphylôme, *s. m.* (geneés-k.) *Druyf-gezwel, gezwel op het hoórnvlies van het oog*, s n.

Staphylin, ine, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het keél-lelletje.*

Staphylodendron, *s. m. Pimpernoótenboom.*

Staroste, *s. m. Land-voogd (in Polen).*

Starostie, *s. f. Land-voogdyschap (in Polen) — gebied van eenen landvoogd*, s. n.

Stase, *s.f.* (geneés-k.) *Stilstand (van het bloed* of *andere vogten)* s. m.

Statère, *s. m. Zéker oud romeynsch muntstuk. — s. f. Zékere oude romeynsche weégschael.*

Statice, staticée, *s.f.* (plant) *Veélbloemig gras*, s. n.

Station, *s.f. Korten stilstand*, s. m. *rustplaets; — statie*, s. f. *bezoek van eene kerk* of *kapel*, s. n. — (sterre-k.) *schynbaeren stilstand (van eene dwaelsterre)* s. m. — *standplaets (der landmeéters)* s f. Donner une station à un prédicateur. *Eenen prédikant benoemen om den vasten* of *den advent te prédiken.* Ces vaisseaux sont en station. *Die scheépen zyn op wagt of op kruystogt.*

Stationnaire, *adj.* (sterre-k.) *Stilstaende.* Soldats stationnaires. (oudh.) *Uytgestelde schildwagten.* Fièvres stationnaires. *Aenhoudende koórtsen.* — *s. m. Uytligger*, s. m *wagt-schip*, s. n.

Stationnal, ale, *adj.* Eglise stationnale. *Bezoek-kerk, kerk alwaer men statie* of *bezoek houd.*

Statique, *s.f. Gewigt-kunde, weégkunde, évenwigt-kunde.*

Statistique, *s.f. Inwendige staets bestiering, staets bestier-kunde; — staets beschryving. — adj. Staets bestierkundig, van het lands bestier.*

Statuaire, *s. m. Beéldsnyder, beéldhouwer. — s f. Beéldhouw-konst. — adj.* Marbre statuaire. *Witten marmer zonder plekken of aders (dienstig voór beélden).* Colonne statuaire. *Beéldzuyl, zuyl waer op een beéld staet.*

Statue, *s. f. Beéld, standbeéld, eerbeéld, pronkbeéld, praeibeéld*, s. n Statue équestre. *Ridderlyk beéld, beéld te peérd zittende. —* (fig.) *Ongevoeligen mensch*, s. m.

Statuer, *v. a.* (recht) *Beveélen, belasten, gebieden, vaststellen.*

Stature, *s. f. Gestalte, gestaltenis, lichaems gestalte.*

Statut, *s. m. Wet*, s. f. *régel, keur*, s. m.

Stéatite, *s.f.* (natuerlyke historie) *Spek-steen*, s. m.

Stéatocèle, *s. m.* (geneés-k.) *Vetbreuk*, s. f. *gezwel van den bal-zak*, s. n.

Stéatomateux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Spek-gezwelagtig.*

Stéatome, *s m.* (geneés-k.) *Spekgezwel*, s. n. *wen*, s. f.

Stéganographie, *s.f. Cyffer-schryfkunde, konst van in cyffer te schryven; — konst van het geéne in cyffer geschreéven is te ontcyfferen.*

Stéganographique, *adj. Cyffer-schryfkundig, van de konst van in cyffer te schryven.*

Stegnotique, *s. m et adj.* (geneés-k.) Remède stegnotique. *Saamentrekkend* of *toesluytend geneésmiddel.*

Stélage, *s. m. Lépel-recht (op de graenen die ter merkt verhogt worden)* s. n.

Stélagier, *s. m. Pagter van het lépelrecht.*

Stèle, *s. m.* (oudh.) *Pilaster*, s. m. *attische zuyl, vierkantige zuyl*, s. f.

Stellion, *s. m* (dier) *Ster-haegdis, haegdis met gesternde vlakken op den rug*, s. f.

Stellionat, *s. m.* (recht) *Bedrog van imand die een anders erf-goed verkoopt als of het zyn eygen was; — bedrog van imand die zyne erf die belast is voór onbelast verkoopt*, s. n.

Stellionataire, *s. m.* (recht) *Bedriegelyken verkooper.*

Sténochorie, *s.f.* (geneés-k.) *Verenging van een vat doór een gezwel veroorzaekt.*

Sténographie, *s. f. Konst van doór verkortings teekens te schryven.*

Sténographien, *s. m. Schryver doór verkortings teekens.*

Sténographier, *v. a. Doór verkortings teekens schryven.*

Digitized by Google

Sténographiste, *s. m.* *Schryver door verhortings teekens.*

Stenté, *adj. m.* (*zoek*) Stanté.

Stercoreux, euse, *adj.* (geneés-k.) *Drekagtig.*

Stère, *s. m.* *Nieuwe fransche maet om het brandhout te meeten*, s. f.

Stéréobate, *s. m.* (bouw-k.) *Voet (van eene zuyl) — grond-muer, voet (van een gebouw).*

Stéréographie, *s. f.* (dooazigt-k.) *Konst van vaste lichaemen op eene vlakte af-te beelden.*

Stéréométrie, *s f.* (meet-k.) *Konst van vaste lichaemen te meeten.*

Stéréotomie, *s. f.* (meet-k.) *Konst van vaste lichaemen door-te-snyden.*

Stéréotypage, *s. m.* (*zoek*) Stéréotype.

Stéréotype, *s. m. et adj.* Impression stéréotype. *Het drukken met onbeweegelyke letteren (die in eene bladzyde maer een onverdeelbaer stuk uytmaechen en alle aeneengegooten zyn).*

Stéréotyper, *v. a.* *Drukken met onbeweegelyke letteren.*

Stérile, *adj.* *Onvrugtbaer, schrael, dor.*

Stérilement, *adv.* *Op eene onvrugtbaere wyze.*

Stérilité, *s. f.* *Onvrugtbaerheyd, schraelheyd, dorheyd.*

Sterling, *s. m.* Une livre sterling. *Een pond sterlings (van 20 engelsche schellingen, ontrent 24 francs).*

Sternon, sternum, *s. m.* (ontleed-k.) *Borst-been*, s n.

Sternutatoire, *s m.* *Nies-poeder, nies-middel*, s. n. — *adj* *Dat doet niezen.*

Stibié, ée. *adj.* *Getrokken uyt het spies-glas.* Tartre stibié. *Braech-wynsteen.*

Stichomancie, *s f* (oud) *Verzen-wigchelaery, waerzeggery door verzen.*

Stigmate, *s. m.* (oudh.) *Teeken dat op de linke schouder der aengenome krygsmannen gebrand wierd, brand-merk*; — (kruyd-k.) *merk, bloem-merk; bovenste eynde van het stampertje (in de bloemen)* s n. — *s. m. plur.* (natuerl. hist.) *Openingen in onderscheyde plaetsen (in de fichaemen der gekorve diertjes)* s. f. plur. ook *teekenen der wonden van Christus*, s. n. plur.

Stigmatisé, ée. *adj.* *Gebrandmerkt.*

Stigmatiser, *v a.* *Brandmerken, met een heet yzer op eenig deel van het lichaem teekenen.*

Stil de grain, *s. m.* (verf) *Schytgeel*, s. n.

Stile etc. (*zoek*) Style etc.

Stillation, *s. f.* (natuerl. histoire) *Drupping, afdrupping*

Stimulant, ante, *adj.* (geneés-k.) *Aenprikkelend, aendryvend.* — *s. m.* *Aenprikkelend geneésmiddel*, s. n.

Stimulation, *s. f.* *Aenprikkeling, aenzetting, aendryving.*

Stimuler, *v. a.* *Aenprikkelen, aenzetten, aendryven.*

Stimuleux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Met stékels, stéketig.*

Stipendiaire, *adj et subst. m.* *Loontrekkend, solde-trekkend.*

Stipendier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Betaelen, bezoldigen.* Stipendier les troupes. *De troepen betaelen.*

Stipulant, ante *adj.* (recht) *Bedingend, bescheydend, bespreekend.*

Stipulation, *s. f.* (recht) *Bedinging, bescheyding, bespreeking.*

Stipule *s. f* (kruyd-k.) *Steel-schubbetje, vliesje (aen den oorsprong der blad- of bloem-steelen)* s. n.

Stipulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Met steel-schubbetjes.*

Stipuler, *v. a.* (recht) *Bedingen, bescheyden, bespreeken.*

Stirie, *s. f.* (landschap) *Stiria, Stier-mark.*

Stoéchologie, *s. f.* *Verhandeling over de hoofd-stoffen.*

Stoïcien, *s. m.* *Aenhanger der leering van Zéno*; — *ongevoeligen wysgeer*

Stoïcien, enne, *adj.* *Stoïksch, van Zéno.* Philosophie *of* doctrine stoïcienne. *Leering van Zéno.*

Stoïcisme, *s. m.* *Leering van Zéno of der stoïksche wysgeeren*: — *ongevoeligheyd, standvastigheyd in het lyden der grootste smerten en rampen zonder zich te beklaegen*, s f.

Stoïque, *adj.* *Stoïksch, ongevoelig, streng, straf.*

Stoïquement, *adv.* *Op zyn stoïksch, ongevoeliglyk.*

Stoïsme, *s m.* *Ongevoeligheyd, standvastigheyd in het lyden der grootste smerten en rampen zonder zich te beklaegen*, s. n.

Stokfisch, *s. m.* (*zoek*) Morue sèche.

Stomacacé, *s. m.* (geneés-k.) *Schorbuyk*, s. n.

Stomacal, ale, *adj.* *Maeg-sterkend, dat de maeg versterkt.*

Stomachique, *adj.* *Van de maeg.* Veines stomachiques. *Maeg-aders.* — *Maeg-versterkend, goed voor de maeg.* — *s. m.* *Geneésmiddel voor de maeg*, s. n.

Digitized by Google

Stomachie, *adj.* (geneés-k.) *Goed voor mond en keel.*

Storax, *s. m.* (welriekende gom) *Storax, jooden wierook.*

Store, *s. m.* *Rol-gordyn*, s. f.

Strabisme, *s. m.* (geneés-k.) *Schuyne ligging van den oog-bol in deszelfs kuyl (die scheel doet zien)* s. f.

Straction, *s. f.* (boek-drukkers w.) *Het onderleggen der letteren (die rood gedrukt moeten worden)* s. n.

Stramonium, *s. m.* *Doornappel-boom.*

Strangulation, *s. f.* (schooi-w.) *Worging, verworging.*

Strangurie, *s. f.* (geneés-k.) *Droppelpis, houde-pis.*

Strapasser, *v. a.* (schilder-k.) *Met haast schilderen;* — (oud gem. w.) *mishandelen, afslaen, afrossen.*

Strapassonner, *v. a.* (schilder-k.) *Kladden, slegt schilderen.*

Strapontin, *s. m.* (*zoek*) Estrapontin.

Stras, *s. m.* (de laeste *s* word uytgesproken) Pierre de stras. *Konstiglyk nagemaekten diamant.*

Strasse, *s. f.* *Floszyde, warzyde.*

Stratagème, *s. m.* *Krygs-list, oorlogslist;* — (fig.) *list, loosheyd*, s. f. *bedrog*, s. n.

Stratégie, *s. f.* *Oorlogs-konst, krygskonst.*

Stratégique, *s. f.* (*zoek*) Stratégie.

Stratification, *s. f.* (schey-k.) *Het leggen van laeg op laeg*, s. n. *laegswyze legging*, s. f.

Stratifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schey-k.) *Verscheyde laegen op malkander leggen, laegswyze leggen.*

Stratiotes, *s. m.* (plant) *Water-aloës*, s. m. *krabben-klauw*, s. f. — *duyzend-blad*, s. n.

Stratocratie, *s. f.* *Krygs-bestiering.*

Stratographie, *s. f.* *Léger-beschryving.*

Stribord, *s. m.* (schippers w) *Stierboord, stuer-boord*, s. n. *regte zyde (van het schip)* s. f.

Strict, **icte**, *adj.* (de *ct* word ook uytgesproken in *masc.*) *Nauw, stipt, bepaeld.*

Strictement, *adv.* *Stiptelyk, op eene nauwe* of *bepaelde wyze.*

Strié, **ée**, *adj.* (bouw-k.) *Gegroefd, met uytgeholde streepen.*

Stries, *s. f. plur.* *Groeven, vooren (in de schalpen)* — (bouw-k.) *langwerpige groeven, vooren (in eene pilaer).*

Strigile, *s. m.* *Krabber (waer mede de oude volkeren hun lichaem zuyverden in het bad).*

Strinres, *s. f. plur.* (*zoek*) Stries.

Strobile, *s. m.* (kruyd-k.) *Kegel*, s. m. *kegelvormige figuer*, s. f.

Strobilifère, *adj.* (*zoek*) Conifère.

Strongle, *s. m.* (geneés-k.) *Langen en ronden worm (in het ingewand).*

Strophe, *s. f.* *Stroof, afdeeling van een gedicht in eenige régelen (die eenen volkomen zin uytmaeken).*

Structure, *s. f.* *Saemenstelling, ineenvoeging;* — *timmering, bouwing, stigting.* Structure d'un discours. *Aeneenschakeling van eene réde.*

Stryges, *s. f. plur.* (*zoek*) Vampires.

Stuc, *s. m.* *Gips*, s. f. *fyn gestooten marmer met kalk gemengd*, s. m.

Stucateur, *s. m.* *Gipser, stucadoor, plaester-werker.*

Studieusement, *adv.* *Nauwkeuriglyk, zorgvuldiglyk.*

Studieux, **euse**, *adj.* *Leerzugtig, leergierig, weétgierig, die de studie bemint.*

Stupé'actif, **ive**, *adj.* (geneés-k.) Remède stupéfactif. *Verdoovend* of *gevoelloos-maekend middel.*

Stupéfaction, *s. f.* (geneés-k.) *Verdooving, verkleuming, gevoelloosmaeking;* — (fig.) *schielyke verrukking* of *verwondering, verbaesdheyd, verslaegenheyd.*

Stupéfait, **aite**, *adj.* (gem.) *Verslaegen, verbaesd, verstomd, versteld.*

Stupéfiant, **ante**, *adj.* (*zoek*) Stupéfactif, ive.

Stupéfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneés-k.) *Verdooven, verkleumen, gevoelloos maeken;* — (fig.) *verbaezen, ontstellen, verstommen.*

Stupeur, *s. f.* (geneés-k.) *Verdoofdheyd, verkleuming, gevoelloosheyd;* — (fig.) *verbaesdheyd, verslaegenheyd.*

Stupide, *adj.* *Bot, dom, plomp.* — *s. m.* *Botterik, dommen mensch.*

Stupidement, *adv.* *Dommelyk, bottelyk, plompelyk.*

Stupidité, *s. f.* *Domheyd, plompheyd.*

Stygienne, *adj. f.* (schey-k.) Eau stygienne. *Sterk water.*

Stygmate, *s. m.* (*zoek*) Stigmate.

Style, *s. m.* *Naeld*, s. f. Style d'un cadran solaire. *Naeld van eenen zonnewyzer.* — (oudh.) *Schryf-naeld*, s. f. — *stiel, schryf-stiel*, s. m *schryfwyze, manier van schryven* of *van spreeken;* — (gem.) *manier* of *wyze van doen, leevens-wyze*, s. f. *gedrag*, s. n. — *stiel*, s. m. *manier van tyd-rekening*, s. f. Vieux style. *Ouden stiel.* — (recht) *Stiel van rechts-handel*, s. m.

Digitized by Google

wyze van procedeeren, s. f. — (van konstenaers en konstwerken spreek.) *trant*, s. m. *manier*, *wyze*, s. f. Cette peinture est de bon style. *Die schildery is van goeden trant* of *is fraey behandeld.* — (kruyd-k.) *Styl*, *bloem-styl*, s. m. *middenste deel van het stampertje (in de bloemen)* s. n.

Stylé, ée, *adj. Geöeffend*, *afgeregt*, *bedreeven*, *ervaeren.*

Styler, *v. a.* (gem.) *Oeffenen*, *afregten.*

Stylet, *s. m. Moord-priem*, *pook.*

Stylobate, *s. m.* (bouw-k.) *Voet (van eene zuyl)* — *grond-muer*, *voet (van een gebouw).*

Styloglosse, *adj. et s. m.* (ontleed-k.) *Priemvormige tong-spier*, s. f.

Stylohyoïdien, *s. et adj. m.* (ontleed-konst) *Priemvormige been-spier (der tong)* s. f.

Styloïde, *s. et adj f.* (ontleed-k.) Apophyse styloïde. *Priemvormig uytsteeksel van het slaep-been.*

Stylométrie, *s. f* (bouw-k.) *Zuylmeet-kunde*, *konst van alle de deelen eener pilaer te meeten.*

Stylopharyngien, *subst. et adj. m.* (ontleed-k.) *Priemvormige spier (van het keel-gat)* s f.

Styptique *adj.* (geneés k.) *Bloedstelpend.* — *s. m. Bloed-stelpend middel* s. n.

Styrax, *s m (zoek)* Storax.

Styx, *s. m.* (dicht-k.) *Helle-vloed.*

Su, ue, *(part van* savoir) *Geweeten.*

Suabe, *s f.* (landschap) *Zwaben*, *Zwaben-land*, s. n.

Suage, *s. m.* (schippers woord) *Het besmeeren van een schip*. s. n

Suaire, *s. m. Begraef-doek*, *lyk-doek.*

Suant, ante, *adj. Bezweet*, *in het zweet*, *zweetend.*

Suave, *adj. Zoet*, *aengenaem*, *lieflyk.*

Suavement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Zoetelyk*, *aengenaemelyk.*

Suavité, *s. f. Zoetheyd*, *aengenaemheyd*, *lieflykheyd.*

Subaction, *s. f.* (apotheekers w.) *Kneeding*, *doöreenkneeding.*

Subalterne, *adj. et subst. Onderhoorig*, *die onder andere staet.* Officier subalterne. *Onderofficier*

Subalternité, *s. f. Onderhoorigheyd*, s. f. *onderhoorigen staet*, s m.

Subcutané, ée, *adj.* (geneés-k.) *Dat onder het vel ligt.*

Subdélégation, *s. f. Last*, s. m. *afzending*, *aenstelling*, s. f.

Subdélégué, *s. m. Afgezonden*, *aengestelden*; — *onderrechter.*

Subdéléguer, *v. a. Afzenden*, *aenstellen*, *last geeven.*

Subdiale, *s. f.* (oudh.) *Onoverdekten tempel*, s. m.

Subdiviser, *v. a. Onderverdeelen*, *in kleyndere deelen verdeelen.*

Subdivision, *s. f. Onderverdeeling*, *verdeeling in kleyndere deelen.*

Subduple, *adj.* (cyffer-k. enz.) *De de helft van een grooter getal is.* Trois est le subduple de six. *Dry is de helft van zes.*

Subéreux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Korkagtig.*

Subhastation, *s f.* (recht) *Openbaeren uytroep*, s. m. *verkooping aen de meestbiedende*, s. f.

Subhaster, *v. a.* (recht) *Aen de meestbiedende verkoopen by openbaeren uytroep.*

Subintrante, *adj. fém.* (geneés-k.) Fièvre subintrante. *Koörts welkers aenval begint eer den voörigen af is.*

Subir, *v. a. Onderstaen*, *ondergaen.*

Subit, ite, *adj. Schielyk*, *haestig*, *onverwagt.*

Subitement, *adv. Schielyk*, *haestiglyk.*

Subjection, *s. f.* (welspreekenth.) *Vraeg die den rédenaer aen zich zelven doet en zelf beäntwoörd.*

Subjonctif, *s. m.* (spraek-konst) *Subjunctivus*, *conjunctivus*, s m. *byvoegende wyze*, *saemengevoegde wyze*, s. f.

Subjuguer, *v. a. Onderwerpen*, *onderbrengen*, *onder het jok brengen*, *overmeesteren.*

Sublimation, *s. f.* (schey-k.) *Bovendryving*, *opjaeging.*

Sublimatoire, *s. m. et adj.* (schey-k.) Vaisseau sublimatoire. *Sublimeer-vat*, s. n.

Sublime, *adj. Verhéven*, *hoogdraevend.* — *s. m. Verhévenheyd*, *hoogdraevendheyd*, s f.

Sublimé, *s. m.* (schey-k.) *Bloem*, *ophéveling*, s f.

Sublimement, *adv. Op eene verheven wyze*, *op eene hoogdraevende wyze.*

Sublimer, *v. a.* (schey-k.) *Om hoog dryven*, *naer boven jaegen (door de kragt van het vuer).*

Sublimité, *s. f. Verhévenheyd*, *hoogdraevendheyd.*

Sublingual, ale, *adj.* (de tweede s word ook uytgesproken) (ontleed-k.) *Ondertongsch*, *onder de tong liggend.*

Digitized by Google

Subluneire, *adj.* *Ondermaensch*, *dat onder de maen is.*

Submergé, ée, *adj.* *Ondergegaen*, *gezonken*, *verdronken.*

Submerger, *v. a.* (nous submergeons, submergeâmes) *Onder water zetten*, *overstroomen.*

Submersion, *s. f.* *Overstrooming.*

Submultiple, *adj. et s. m.* (*zoek*) Sous-multiple.

Subordination, *s. f.* *Onderdaenigheyd*, *afhangelykheyd.*

Subordinément, *adv.* *Met onderdaenigheyd*; — (recht) *gevolgelyk*, *in gevolge.*

Subordonnément, *adv.* *Op eene afhangelyke wyze*, *onder een anders bevel.*

Subordonner, *v. a.* *Onderschikken*, *onderstellen*, *afhangelyk maeken*, *onderwerpen.* Être subordonné. *Afhangelyk zyn*, *onderworpen zyn.* Les Prêtres sont subordonnés aux Evêques. *De Priesters zyn afhangelyk van de Bisschoppen*, *staen onder de Bisschoppen.*

Subornateur, *s. m.* (recht) (*zoek*) Suborneur.

Subornation, *s. f.* *Vetleyding*, *omkooping.*

Suborner, *v. a.* *Verleyden*, *omkoopen.*

Suborneur, euse, *s. m. et f.* *Verleyder*, *omkooper*: *verleydster*, *omkoopster.*

Subrécargue, *s. m.* (ontleend uyt het spaensch) *Aengestelden van de indische maetschappy tot het koopen en verkoopen der koopmenschappen.*

Subrécot, *s. m.* *Overgelag*, *nagelag*, s. n.

Subreptice, *adj.* (recht) *Doór bedrog of valsche verklaering verkreegen*, *heymelyk*, *dieflyk*, *bedriegelyk.*

Subrepticement, *adv.* (recht) *Op eene bedriegelyke wyze*, *bedriegelyk*, *doór valsche verklaering.*

Subreption, *s. f.* (recht) *Valschheyd*, *bedriegery*, *valsche verklaering*, s. f. *bedrog*, s. n.

Subrogation, *s. f.* *Het stellen van imand in een anders plaets of recht*, s. n. *plaets-vervanging*, s. f.

Subroger, *v. a.* (nous subrogeons, subrogeâmes) (recht) *In een anders plaets of recht stellen.*

Subrogé-tuteur, *s. m.* (recht) *Tweeden momboir*, *toezigt-momboir.*

Subséquemment, *adv.* (recht) *Vervolgens daer na.*

Subséquent, ente, *adj.* *Laeter*, *volgende*, *nader.*

Subside, *s. m.* *Onderstand-geld*, s. n. *hulp-penningen*, s. m. plur.

Subsidiaire, *adj.* (recht) Hypothèque subsidiaire. *Médepandschap*, *tweede hipotheek.* Moyens subsidiaires. *Hulp-middelen.*

Subsidiairement, *adv.* (recht) *Als eenen onderstand* of *hulp-middel*, *tot meerdere verzekering.*

Subsistance, *s. f.* *Onderhoud*, s. n. *levens-behoeften*, s. f. plur.

Subsister, *v. n.* *In weezen zyn*, *in weezen blyven*, *bestandig blyven*, *staende blyven.* La plupart des édifices des Romains ne subsistent plus. *Het meestendeel der romeynsche gebouwen zyn niet meer in weezen.* — *Bestaen*, *leeven*, *onderhoud hebben*, *hebben om van te leeven.* Il peut subsister honnêtement. *Hy kan eerlyk bestaen.*

Substance, *s. f.* (wysbegeêrte) *Zelfstandigheyd*, *weezenlyke eygenschap*, s. f. *weezen*; — *zap*, *voedsel*, s. n. *kragt*, s. f. Les plantes attirent la substance de la terre. *De planten ontfangen hun voedsel van de aerde.* Il y a beaucoup de substance dans cet aliment. *Daer is veel kragt* of *voedsel in die spys.* — (fig.) *Pit*, *merg*, s. n. *kragt*, *bondigheyd*, s. f. Il y a beaucoup de paroles mais peu de substance dans ce discours. *Er zyn in die rede veele woórden maer weynige bondigheyd.* — (fig.) *Bezondersten inhoud*, s. m. *het voórnaemste*, *het bezondersta*, s. n. Je n'ai pu retenir tout ce qu'il a dit, mais je vous rapporterai la substance. *Ik heb niet konnen onthouden alles dat hy gezeyd heeft*, *maer ik zal u den bezondersten inhoud verhaelen.* Il s'est engraissé de la substance du peuple. *Hy heeft zich ryk gemaekt met het noodwendige van het volk.* En substance. *In het kort*, *in weynige woórden.*

Substantiel, elle, *adj.* *Voedzaem*, *kragtig.* Nourriture substantielle. *Kragtig voedsel.* — (fig.) *Zelfstandig*, *weezenlyk.* Je vous dirai ce qu'il y a de substantiel dans ce livre. *Ik zal u zeggen wat 'er weezenlyk is in dat boek.*

Substantiellement, *adv.* (godsgeleerdheyd) *Zelfstandiglyk*, *weezenlyk.*

Substantif, *s. m.* (spraek-k.) *Zelfstandig naem-woórd*, *substantivum*, s. n.

Substantif, ive, *adj.* (spraek-k.) *Zelfstandig*, *dat op zich zelve bestaet.*

Substantifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (spraek-k.) Substantifier un adjectif ou un verbe. *Een adjectivum*

Digitized by Google

of een verbum tot een substantivum maeken of *in een substantivum veranderen.*

Substantivement, *adv.* (spreek-k.) *Zelfstandiglyk, als een substantivum, als een zelfstandig naem-woórd.*

Substituer, *v. a. In de plaets stellen;* — (recht) *by uytersten wil eenen tweeden erfgenaem aenstellen na de dood van den eersten.* Substituer une terre. *Een land-goed by versterf van den eersten erfgenaem aen den tweeden in bezit geéven.*

Substitut, *s. m. Médehelper, onderampt-genoót.* Substitut du procureur général. *Onderfiscael.*

Substitution, *s. f. Het aenstellen van eenen tweeden erfgenaem na de dood van den eersten*, s. n. *na-erfenis*, s. f. — *het in de plaets stellen*, s. n.

Subtangente (*zoek*) Sous-tangente.

Subterfuge, *s. m. Uytvlugt, ydele verschooning*, s. f.

Subtil, ile, *adj. Fyn, dun, vlugtig.* Air subtil. *Fyne* of *dunne locht.* — (fig.) *Scherpzinnig, behendig, vernuftig, spitsvinnig, loos.* Esprit subtil. *Scherpzinnigen geest.* Subtil renard. *Loozen vos.* Avoir la vue subtile, l'ouie subtile. *Een fyn* of *scherp gezigt, gehoor hebben.*

Subtilement, *adv. Scherpzinniglyk, behendiglyk, listiglyk.*

Subtilisation, *s. f.* (schey-k.) *Verdunning (van somm'ige vogten doór de hitte van het vuer).*

Subtiliser, *v. a. Fyn maeken, dun maeken, verdunnen.* Subtiliser le sang. *Het bloed verdunnen.* — (gem.) *Listiglyk bedriegen.* — *v. n. Hairklieven, knibbelen, nauw uytpluyzen.* Il ne faut pas tant subtiliser. *Men moet zoo niet hairklieven, men moet alles zoo nauw niet uytpluyzen.* — *v. r. Dunder worden, fynder worden, vlugtiger worden*, v. n.

Subtilité, *s. f. Fynheyd, dunheyd, vlugheyd.* La subtilité de l'air. *De fynheyd van de locht.* — (fig.) *Scherpzinnigheyd, behendigheyd; — loosheyd, geslepenheyd, arglistigheyd.*

Subtriple, *adj.* (*zoek*) Sous-triple.

Subulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Elzenvormig, priemvormig.*

Suburbicaire, *adj.* (kerkelyke historie) *Onderhoorig aen het bisdom van Roomen.*

Subvenir, *v. n. irrég.* (reg. *dativ.* en word met *avoir* geconjugeérd en als *Venir*) *Bystaen, helpen, te hulp komen*, v. a. Subvenir à quelqu'un dans ses besoins. *Iemand in synen noód te hulp komen.* — *Voórzien.* On a subvenu à ce besoin. *Men heeft a die noodwendigheyd voórzien.*

Subvention, *s. f. Onderstand-geld*, s. n.

Subversion, *s. f. Omkeering*, s. f. *ondergang*, s. m. *verval*, s. n. La subversion de l'état. *De omkeering van den staet.*

Subvertir, *v. a. Omkeeren, het onderste boven keeren.* Subvertir les lois. *De wetten het onderste boven keeren.*

Suc, *s. m. Sap, vogt*, s. n. — (fig.) *kragt*, s. f.

Succédané, ée, *adj.* (apotheeker w.) *Dat de ontbreékende geneesmiddelen vervangt.*

Succéder, *v. n.* (reg. *dativ.* en word met *avoir* geconjugeérd) *Volgen, opvolgen.* La nuit succède au jour. *Den nagt volgt op den dag.* — *Uytvallen, gelukken.* Tout lui succède. *Alles gelukt hem.* — *Erven, opvolgen in eene erfenis.* Habile à succéder. *Bekwaem om te erven.* Succéder par têtes. *Hoofdswyze erven.* Succéder par souches. *Staekswyze erven.*

Succès, *s. m. Uytval, uytslag*, s. n. *uythomst*, s. f. *gevolg*, s. n. Le bon ou le mauvais succès. *Den goeden of slegten uytval.* (Als dit woórd alleen word gebruykt, beteekent het gemeenelyk *bon succès*) Le succès de ses armes. *Het geluk* of *den goeden uytval zyner wapenen.*

Successeur, *s. m. Opvolger, nazaet.*

Successif, ive, *adj. Agteren volgende, onmiddelyk volgende.* Droits successifs. *Erf-recht.*

Succession, *s. f. Erfenis, nalaetenschap, nalaetenis*, s. f. *boedel*, s. m. *erfgoed*, s. n. Partager une succession. *Eene erfenis deelen.* Succession par souches. *Staekswyze erfenis.* Succession par têtes. *Hoofdswyze erfenis.* — *Opvolging, agtervolging*, s. f. *vervolg*, s. n.

Successivement, *adv. Agteren, de een na de ander, agter malkander, vervolgens.*

Succin, *s. m.* (*zoek*) Ambre jaune.

Succinate, *s. m.* (schey-k.) *Zout uyt barnsteen-zuer getrokken*, s. n.

Succinct, incte, *adj.* (de *ct* wórd ook in *mascul.* uytgesproken) *Kort, bekoopt.* Repas succinct. (gem.) *Schraele maeltyd.*

Succinctement, *adv. Bekoopteliyk, in het kort, met weynige woórden.*

Digitized by Google

Diner succinctement. (gem.) *Een schraal middagmaal neêmen.*

Succinique, *adj.* (schey - k.) Acide succinique. *Barnsteen zuer.*

Succion, *s.f.* (natuer-k.) *Het zuygen, gezuyg*, s n *uytzuyging*, s f.

Succise, *s f.* (plant) *Duyvels-beêt.*

Succomber, *v. a. Bezwyken.*

Succube, *s. m. Gewaenden nagtduyvel die zich onder de gedaente van eene vrouw by mannen voegt.*

Succulent, ente, *adj. Kragtig, sappig, voedzaem*

Succursale, *s. et adj. f.* Église succursale. *Hulp-kerk, kerk die tot hulp verstrekt aen eene parochie.*

Sucement, *s. m. Zuyging*, s. f. *het zuygen*, s. n.

Sucer, *v a.* (nous suçons, suçâmes) *Zuygen, inzuygen, uytzuygen ;* — (fig.) *uytputten, in den grond helpen.*

Sucet, *s. m. Zuyger-visch.*

Suceur, euse, *s. m. et f. Uytzuyger : uytzuygster (van eene wond).*

Suçoir, *s. m. Zuyger* s. m *hol gedeelte (van schelp-visch, insecten enz. waer méde zy zich ergens aen vastkleêven)* s. n.

Suçon, *s. m. Opzwelling van het vel doór het sterk zuygen veroorzaekt*, s. f.

Suçoter, *v. a.* (gem.) *Dikwils zuygen.*

Sucre, *s. m Suyker*, s f. Sucre candi. *Kandys, kandys-suyker* Sucre en pain *Brood-suyker.* Sucre en poudre. *Poeyêr-suyker.* Sucre royal. *Kanari-suyker.* Sucre d'orge. *Borstsuyker, garsten-suyker.*

Sucré, ée, *adj. Gesuykerd ; — zoet.* Ces poires sont trop sucrées *Die peêren zyn te zoet.* Faire la sucrée. (spr. van eene vrouw) *Zich onnoozel houden.*

Sucrer, *v. a. Suykeren, met suyker zoet maeken.*

Sucrerie, *s. f. Suyker-plantagie, suyker-kweekery ; — plaets waer de suyker word uyt het riet gedaen ; — suyker-bakkery, suyker-raffineêrdery.* — *s f. plur. Suyker-gebak*, s. n.

Sucrier, *s. m. Suyker doos, suykerbus*, s. f. *suyker-pot*, s. m.

Sucrin, *adj. m.* Melon sucrin. *Suykermeloen.*

Sucrion, *s. m. Soórt van gerst.*

Suction, *s. f. (zoek)* Succion.

Sud, *s. m.* (de *d* word uytgespr.) *Zuyden*, s. n. — *zuyden wind*, s. m. La mer du sud. *De zuyd-zee.*

Sud-est, *s. m. Zuyd-oosten*, s. n. — *zuyd-oosten wind*, s. m.

Sud ouest, *s m Zuyd-westen*, s. n. — *zuyd westen wind*, s. m.

Sudorifère, *adj Zweet-verwekkend.* — *s. m. Zweet-middel*, s. n.

Sudorifique, *adj. (zoek)* Sudorifère.

Suède, *s. f.* (koningryk) *Zweeden.*

Le Suédois, *s. m. Het zweêdsch*, s. n. *de zweêdsche tael*, s. f.

Suédois, oise, *s. m. et f. Zweêd : zweêdsche.* — *adj. Zweêdsch.*

Suée, *s. f.* (gem.) *Angst*, s. m. *groote ongerustheyd*. s. f.

Suer, *v. a et n. Zweeten.*

Suerie, *s. f. Zweetery, toebakzweetery.*

Suette, *s. f. Zweet-koórts, engelsche zweet-ziekte.*

Sueur, *s. f. Het zweet, het zweeten*, s. n

Suffètes, *s. m. plur.* (oudh.) *Magistraets persoonen (te Carthago).*

Suffire, *v. n. irrég.* (Je suffis, tu suffis, il suffit ; nous suffisons, vous suffisez, ils suffisent. Je suffisois. Je suffis. Je suffirai. Je suffirois. Suffis ; suffisez Que je suffise. Que je suffisse. Suffisant ; suffi) *Genoeg zyn.* — *Voórzien, voldoen.* On ne peut pas suffire à tout. *Men kan in alles niet voórzien.* Il ne peut pas suffire aux questions de tout le monde. *Hy kan aen de vraegen van idereen niet voldoen.* Il suffit, *v. impers.* *'T is genoeg.*

Suffisamment, *adv. Genoegzaem, genoeg.*

Suffisance, *s. f. Genoegzaemheyd*, s. f. *genoeg*, adv. Avoir suffisance de blé. *Koórn genoeg hebben.* A suffisance. (gem.) *Genoeg.* — (recht) *Bekwaemheyd ; — verwaendheyd, opgeblaezenheyd, laetdunkendheyd.*

Suffisant, ante, *adj. Genoeg genoegzaem.* Cette somme est suffisante. *Die somme is genoegzaem.* — *adj. et subst. Laetdunkend, verwaend, opgeblaezen.*

Suffocant, ante, *adj. Verstikkend, versmoorend, versmagtend.*

Suffocation, *s. f. Versmagting, verstikking, versmooring.* Suffocation de matrice. *Opstyging der lyf-moeder, moeder-kwael.*

Suffoquer, *v. a. Verstikken, versmooren, versmagten.*

Suffragant, *s. m. Wybisschop.* — *s. m. et adj. Bisschop staende onder eenen Aertsbisschop.*

Suffrage, *s. m. Stem*, s. f. Il a été

Digitized by Google

élu à la pluralité des suffrages. *Hy is met meerderheyd van stemmen verkoóren.* — *Goedkeuring*, s. f. Enlever les suffrages de toute l'assemblée. *De goedkeuring der geheele vergadering hebben.* — *s. m. plur. Voórbidding*, s. f. *gebéden*, s. n. plur. Les suffrages des Saints. *De gebéden* of *de voórbidding der Heyligen.*

Suffumigation, *s. f.* (geneés-k.) *Stoóving*, *bedamping*, *bewaesseming*, *berooking*, s. f. *geneésmiddel van verscheyde kruyden waer van men den rook in het lichaem laet trekken*, s. n.

Suffusion, *s. f.* (geneés-k.) *Overlooping*, *uytstorting.* Suffusion de bile. *Overlooping van gal.* Suffusion de l'œil. *Staer*, *val-vlies*, *schel* of *vlies op het oog.*

Suggérer, *v. a. Ingeéven*, *inblaezen*, *insteéken.* Suggérer un mauvais dessein à quelqu'un. *Imand een kwaed voórneémen ingeéven.* Suggérer un testament. *Op eene listige wyze een testament tot zyn voórdeel doen maeken.*

Suggestion, *s. f.* (de *t* beboud haeren natuerlyken klank) *Inblaezing*, *ingeéving*, *insteéking.*

Sugillation, *s. f.* (spreék uyt *sugilacion*) *Kneuzing*, *blauwe plek* (*van vallen* of *stooten*).

Suicide, *s m. Zelfmoord*, s. f. — *zelfmoorder*, s. m.

Suie, *s. f. Roet* (*uyt de schouw*) s. n.

Suif, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Keérs-roet*, *keérs-vet*, *keérs-smeér*, s. n. *ongel*, s. m.

Suint, *s. m. Zweet*, *vogt dat uyt de lichaemen der dieren komt* s. n. Suint de la laine des moutons. *Vetheyd der schaepen-wol.*

Suintement, *s. m. Lekking*, *druyping*, s. f.

Suinter, *v. n. Lekken*, *druypen*, *afdruypen*, *uytdruypen*, *zygen*, *zypen.*

Suisse, *s. f. Zwitserland* s. n. — *s m. et f. Zwitser*: *zwitsersche.* — *adj. Zwitsersch.* Garde suisse. *Zwitsersche lyfwagt.* A la suisse. *Op zyn zwitsersch.* — *s. m Portier*, *deurwagter*, *zwitser* (*aen de huyzen der groote heeren*).

Suisserie, *s. f. Portiers* of *deurwagters wooning* (*in de huyzen der groote heeren*).

Suite, *s. f. Gevolg*, *vervolg*, s. n. Les suites d'une affaire *De gevolgen van eene zaek.* Lisez la suite *Leest het vervolg.* — *Gevolg*, s. n. *stoet*, *nasleep*, s. m. Être à la suite de quelqu'un. *Van imands gevolg zyn.* Il n'a point de suite. *Hy heéft geen nakomelingschap.* — *Agtereenvolging*, *aeneenschakeling*, *reeks* Sa vie n'a été qu'une suite de disgrâces. *Zyn léven is niet geweést als eene aeneenschakeling van ongunsten.* Il n'y a point de suite dans ce discours. *Daer is geenen saemenhang in die réde.* Être à la suite d'une affaire. *Eene zaek vervolgen.* Marcher à la suite de quelqu'un. *Imand volgen*, *na imand gaen.* De suite. *Agtereen*, *agter malkander*, *vervolgens.* Tout de suite. *Aenstonds*, *met eenen*, *op staende voet.*

Suivant, *prép.* (reg. *accus*) *Volgens*, *naer* Suivant saint Thomas. *Volgens den heyligen Thomas.*

Suivant que, *conj.* (reg. *indic.*) *Naer dat*, *volgens dat.*

Suivant, ante, *adj. Volgend*, *navolgend.*

Suivante, *s f. et adj.* Demoiselle suivante. *Kamer-juffrouw*, *volg-juffrouw*, *sleép-juffrouw*

Suiver, *v. a* Suiver un navire. *Een vaertuyg smeéren*, *met vet* of *smeér bestryken.*

Suivi, ie, *adj. Gevolgd*, *die veél toeloop heéft.* Prédicateur suivi. *Prédikant die veél toeloop heéft* Discours bien suivi. *Wel aeneengeschakelde réde.*

Suivre, *v. a irrég.* (Je suis, tu suis, il suit; nous suivons, vous suivez, ils suivent. Je suivois. Je suivis Je suivrai. Je suivrois. Suis; suivez. Que je suive. Que je suivisse. Suivant; suivi, ie) *Volgen*, *navolgen*, *agtervolgen*, *nagaen*, *naryden*, *natreéden*, *natrekken.* Suivre une affaire *of alleenlyk* suivre. *Volherden*, *eene zaek voortzetten.* Suivre un prédicateur. *Eenen prédikant gestadig bywoonen.* Suivre le barreau. *Pleyten*, *practiseéren.* Suivre quelqu'un qui parle. *Imand met aendagt aenhooren.*

Sujet, *s. m Onderdaen*, *onderzaet.* Aimer ses sujets. *Zyne onderdaenen beminnen.* — *Persoon*, *mensch* L'homme dont vous parlez, est un bon sujet. *Den persoon daer gy van spreékt*, *is eenen bekwaemen mensch.* — *Réden*, *oorzaek*, s. f. Avoir sujet de se plaindre. *Réden hebben van klaegen.* — *Stoffe*, s f. *ontwerp*, s n. Sortir de son sujet. *Van zyne stoffe afwyken.* Le sujet d'un tableau, d'une comédie etc. *Het ontwerp van eene schildery*, *van een blyspel enz.*

Sujet, ette. *adj. Onderworpen*, *onderdaenig*, *onderhoorig.* Sujet aux lois.

Digitized by Google

Aen de wetten onderworpen. — *Onderhévig.* Sujet à bien des inconvéniens. *Aen veéle moeyelykhéden onderhévig.* — *Genégen*, *geneygd.* Sujet au vin. *Tot den wyn genégen.* Être sujet à la colère. *Grammoedig zyn*, *geneygd zyn tot grammoedigheyd.* Cet homme est sujet à caution. (spreékw.) *Op dien mensch is geenen staet te maeken.*

Sujétion, *s f.* (spreék uyt *sujécion*). *Dienstbaerheyd*, *onderworpenheyd*, *onderdaenigheyd*. s. f. *dwang*, s. m. *bedwang*, s. n. Tout état de sujétion est dur par lui-même *Alle staeten van dienstbaerheyd zyn hard van hun eygen zelven.* Tenir en sujétion. *In bedwang houden.* — *Gestadige oppassing*, s. f. *last*, s. m. C'est un emploi d'une grande sujétion. *'T is een lastig ampt*, *'t is een ampt daer veél last aen is.* Il faut une grande sujétion auprès de ce malade *Er is eene gestadige oppassing noodig by dien zieken.* Les sujétions d'une maison. *De ongerieflykhéden* of *ongemakkelykhéden van een huys*

Sulfate, *s. m.* (schey-k.) *Solferzuer*. s. n.

Sulfite, *s. m.* (schey-k.) *Solferagtig zuer-zout*, s. n.

Sulfuré, ée, *adj. Gesolferd*, *gezwaveld.*

Sulfure, *s. m.* (schey-k.) *Met solfer verbondene zelfstandigheyd*. s. f.

Sulfureux, euse, *adj. Solferagtig*, *solferig*. *zwavelagtig.*

Sulfurique. *adj.* (schey-k.) Acide sulfurique. *Solfer-zuer.*

Sultan, *s. m.* (titel van den turkschen Keyzer en der tartarische Vorsten) *Grooten heer.*

Sultane, *s. f. Sultanin*, *eene der vrouwen van den turkschen Keyzer*; — *soórt van turksch oórlogs schip.*

Sultanin, *s. m. Zékere turksche goude munt.*

Sumac, *s. m. Smak*, *smak-boom.*

Sund, *s. m.* (zee-engte) *Zond*, s. f.

Super, *v. n.* (schippers w.) Cette voie d'eau a supé. *Dien lek is toegegaen* of *heéft zich gestopt.*

Supération, *s f.* (sterre-k.) *Overschot van beweéging*, s. n. *meerdere beweéging* (*van eene dwael-ster ten opzigte van eene andere*) s f.

Superbe, *s. f.* (oud) *Hooveérdigheyd*, *hooveérdy.*

Superbe, *adj et subst. Hooveérdig*, *trots*, *groots*, *hoogmoedig*, *opgeblaezen.* Esprits superbes. *Hooveérdige geesten.* — *adj. Groots*, *heerlyk*, *kostelyk*, *hoogstaetelyk*, *pragtig.* Entrée superbe. *Heerlyke intreéde.* Habit superbe. *Kostelyk kleed*

Superbement, *adv. Hooveérdiglyk*, *hoogmoediglyk*, *trotselyk*; — *kostelyk*, *heerlyk*, *pragtiglyk.*

Supercherie, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery*, *list*, s. f. *streék*, s. m.

Superfétation, *s. f.* (ontleéd-k.) *Dobbele bevrugting*, *overbevrugting.*

Superficie, *s. f. Vlakte*, *oppervlakte.* La superficie de la terre. *De oppervlakte der aerde.* Ne savoir que la superficie des choses, s'arrêter à la superficie des choses. *Eene ligte kennis der zaeken hebben*, *de zaeken niet grondig kennen.*

Superficiel, elle, *adj.* (weynig in gebruyk) *Oppervlakkig*, *uytwendig*; — (fig.) *ligt*, *gering*, *niet grondig.* Connoissance superficielle. *Ligte kennis.* Homme superficiel. *Eenen die niets grondiglyk weét*, *die maer eene ligte kennis van de zaeken heéft.*

Superficiellement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Oppervlakkiglyk*, *uytwendiglyk*; — (fig.) *op eene ligte wyze*, *niet grondiglyk.*

Superfin, ine, *adj. et subst. Zeer fyn*, *allerfynst.*

Superflu, *s. m. Overvloed*, s. m. *overtolligheyd*, s. f. *te veél.* Les avares ne connoissent point de superflu. *De gierigaerds hebben nooyt te veél.*

Superflu, ue, *adj. Overtollig*, *overmaetig onnoodig* Dépenses superflues. *Onnoodige onkosten.* Paroles superflues. *Onnoodige woórden.*

Superfluité, *s. f. Overtolligheyd*, *onnoodigheyd.* Superfluité de paroles. *Overtollige woórden.*

Supérieur, *s. m. Oppersten*, *oversten*, s m. *opperhoofd*, s. n. Obéir à ses supérieurs. *Zyne oversten onderdaenig zyn.*

Supérieur, eure, *adj. Bovenste*, *hoogste*, *opper*, *opperste.* La région supérieure de l'air. *De opperste* of *bovenste locht-streék.* Puissance supérieure. *Opperste magt.* Génie supérieur. *Verhéven geest* of *verstand.* Supérieur en nombre. *Meerder in getal*, *sterker in getal*, *talryker.* Supérieur en doctrine *of* en science. *Geleerder.* Être supérieur aux événemens. *Boven de geschiedenissen zyn*, *doór de geschiedenissen niet kunnen overwonnen worden.*

Supérieure, *s. f. Overste* (*van een vrouwe-klooster*).

Digitized by Google

Supérieurement, *adv. Op eene verhève wyze, voortreffelyk, zeer schoon.*

Supériorité, *s. f. Gezag*, s. n. *opperhoofdigheyd*, s. f. Sa charge lui donne une grande supériorité. *Zyn ampt geeft hem een groot gezag.* Supériorité du nombre. *Meerderheyd van getal.* Supériorité de génie, de courage etc. *Overtreffelykheyd van geest, van moed enz.* Supériorité d'un couvent. *Plaets van oversten in een klooster.*

Superlatif, ive, *adj. et s. m.* (spraek-k.) Degré superlatif. *Superlativus, hoogsten trap van vergelyking, hoogsten graad.* Cela est bon ou mauvais au superlatif. (gem.) *Dat is goed of slegt in den hoogsten graad, dat is zeer goed of slegt.*

Superlativement, *adv.* (gem.) *In den hoogsten graad, zeer.*

Superposition, *s. f.* (schoól-w.) *Het stellen van eene zaek boven eene andere*, s. n.

Superpurgation, *s. f. Al te kragtige purgatie, overmaetige buykzuyvering.*

Superséder, *v. n.* (oud) *Opschorsen, uytstellen, verschuyven*

Superstitieusement, *adv. Bygeloovigelyk, op eene bygeloovige wyze;* — (fig.) *al te stiptelyk.*

Superstitieux, euse, *adj. et subst. Bygeloovig, overgeloovig;* — (fig.) *al te stipt, al te nauwkeurig.*

Superstition, *s f. Bygeloof, overgeloof*, s. n. *bygeloovigheyd;* — (fig.) *al te groote stiptheyd* of *nauwkeurigheyd*, s. f.

Supin, *s. m.* (latynsche spraek-k.) *Supinum*, s n.

Supinateur, *adj. et s. m.* (ontleéd-k.) Muscles supinateurs. *Spieren die de hand doen omkeeren.*

Supination, *s. f.* (ontleéd-k.) Mouvement de supination. *Omkeerende beweeging der hand.*

Supplantateur, *s. m. Onderkruyper.*

Supplantation, *s. f. Onderkruyping, ontvrying.*

Supplanter, *v. a. Den voet ligten, onderkruypen, de gunst doen verliezen, ontvryën.*

Suppléant, ante, *adj. Plaets-bekleedend.* — *s. m. Plaets-bekleeder, vertooner.*

Suppléer, *v. a. et n. Byvoegen, vervullen, bydoen, invullen, vol maeken, vergoeden.* Suppléer quelqu'un. *Imands plaets vervullen* of *bekleeden.* La valeur supplée au nombre. *De kloekmoedigheyd vervangt het getal.*

Supplément, *s. m. Byvoeging*, s. f. *byvoegsel*, s. n.

Supplémentaire, *adj. Bygevoegd, tot byvoegsel dienend.*

Supplient, ante, *adj. Smeekend, verzoekend, biddend.* — *s. m. et f. Smeeker, verzoeker: smeekster, verzoekster.*

Supplication, *s. f. Smeeking, bidde*, s. f. *gesmeek, verzoek*, s. n.

Supplice, *s. m. Lyf-straf*, s f. Mener au supplice, traîner au supplice. *Naer de gerechts-plaets* of *straf-plaets voeren.* Condamner au dernier supplice. *Tot de dood-straf veroordeelen.* — (fig.) *Pyn, kwelling*, s. f. *verdriet*, s n. Les passions ont leurs supplices. *De driften hebben hunne kwellingen.*

Supplicier, *v. a.* (word gecons. als *Apprécier*) *Rechten, met de dood straffen, door beuls handen straffen.*

Supplier, *v. a.* (word gecons. als *Lier*) *Smeeken, verzoeken, bidden, te voet vallen.*

Suppliqee, *s. f. Verzoek-schrift, smeek-schrift*, s. n.

Support, *s m. Steunsel, stutsel*, s. n. *steun, stut*, s. m. *ondersteuning*, s. f. Ce pilier est le support de toute la voûte. *Die pilaer is het steunsel van het geheel gewelfsel.* — (fig.) *Onderstand, bystand*, s. m. *hulp*, s. f. Servir de support à quelqu'un. *Imand tot onderstand dienen.* — (fig.) *Verdraegzaemheyd*, s. f. Le support mutuel est le lien de la société. *De wederzydsche verdraegzaemheyd is den band der saemenleeving.* — (boek-drukkers w.) *Draeger*, s. m. — *s. m. plur.* (wapen-k.) *Wapen-steunsels, schoór-beelden*, s. n. plur. *schild-houders*, s m. plur.

Supportable, *adj. Verdraeglyk, lydelyk, duldelyk, om te verdraegen, om uyt-te-staen.*

Supportablement, *adv. Taemelyk, passelyk.*

Supporter, *v. a Ondersteunen, onderstutten.* Ces piliers supportent toute la maison. *Die pilaeren ondersteunen het geheel huys.* — *Verdraegen, dulden, lyden uytstaen, doórstaen.* Supporter ses maux avec patience. *Zyne kwaelen verduldiglyk verdraegen.*

Supposé, ée, *adj. Valsch, vermoed.* Pièces supposées. *Valsche stukken.*

Supposé, *prép.* (is *indécl.*) *Voórondersteld zynde.* Supposé ces principes. *Deeze grondregels voórondersteld zynde.* Cela supposé. *Dit voórondersteld zynde* of *dit aengenomen zynde.*

Digitized by Google

Supposé que, *conj.* (reg. *conj.*) *Zoo genomen dat, voóronderstel dat.*

Supposer, *v. a. et n.* *Onderstellen, voóronderstellen, voóruytstellen, neémen.* Je suppose que cela soit ainsi. *Ik onderstel dat het zoo zy.* Supposer un enfant. *Een kind ondersteeken, een valsch kind voór den dag brengen.* Supposer un testament. *Een valsch testament voór den dag brengen.*

Supposition, *s. f.* *Onderstelling, voóronderstelling, voóruytstelling;* — *voórstelling* of *bybrenging van iets dat valsch is, valschheyd.*

Suppositoire, *s. m.* (geneés-k.) *Steékpil, zetpil (in den aers)* s. f.

Suppôt, *s. m.* *Aenhanger, médestander, voórvegter, helper,* s. m. *werktuyg,* s. n. Suppôts d'un scélérat. *Helpers* of *werktuygen van eenen schelm* Suppôt de satan. *Werktuyg van satan.* Suppôts de l'université. *Lédemaeten der hoogeschoól.*

Suppression, *s. f.* *Afschaffing, vernietiging, intrekking, afbreéking.* Suppression d'une loi. *Intrekking van eene wet.* Suppression d'un livre. *Het verbieden van een boek.* — *Verzwyging, agterhouding.* Suppression d'une circonstance. *Verzwyging van eene omstandigheyd.* Suppression d'urine. *Opstopping van het water, pis-opstopping.* Suppression de mois *of alleenlyk* suppression. *Opstopping der maandstonden.*

Supprimer, *v. a* *Afschaffen, vernietigen, te niet doen, afbreéken, intrekken.* Supprimer des charges. *Ampten afschaffen.* Supprimer un livre. *Een boek verbieden.* — *Verzwygen, agterhouden* Supprimer des circonstances. *Omstandighéden verzwygen* of *stilzwygende voórbygaen.*

Suppuratif, ive, *adj.* *Rypmaekend, etter-maekend, etter-verwekkend.* — *s. m.* *Etter-verwekkend middel,* s. n.

Suppuration, *s. f.* *Verzweéring, etterwording, rypwording.*

Suppurer, *v. n.* *Draegen, zweéren, ryp worden, tot etter worden, etteren.*

Supputation, *s. f.* *Rékening, uytréekening, oprékening, opcyffering, uytcyffering,* s. f. *overslag,* s. m.

Supputer, *v. a. et n.* *Oprékenen, narékenen, eenen overslag maeken.*

Suprématie, *s. f.* *Opperhoofdigheyd (des Konings van Engeland in het kerkelyk bestier).*

Suprême, *adj.* *Grootste, opperste, hoogste;* — (dicht-k.) *laatste, uyterste.*

Sur, *prép.* (reg. *accus.*) *Op, boven, boven op.* Sur la table. *Op de tafel.* Écrivez cela sur votre registre. *Schryft dat op uw boek.* Je le prends sur moi. *Ik neém dat op my* Sur toute chose. *Boven alles.* — *Op, ontrent, tégen.* Sur le soir. *Ontrent* of *tégen den avond.* — *Over.* Régner sur des nations. *Over volkeren heerschen.* Avoir sur soi. *By zich hebben, in zynen zak hebben.* Porter sur soi. *In zynen zak draegen* Sur cela. *Daar over.* Sur ce sujet-là *Over die zaek.* Sur le champ. *Aenstonds, op staende voet, met eenen.* Sur ces entrefaites. *Middenwyl, ondertusschen, in dien tusschentyd.*

Sur, ure, *adj.* *Zuer, vrang.*

Sûr, ûre, *adj.* *Zéker, gewis, vast.* A coup sûr. *Zekerlyk, zéker, vastelyk.* Ami, valet sûr. *Vriend, knegt daer men staet kan op maeken.* — *Veylig, verzékerd, zonder gevaer.* Les chemins sont sûrs *De wégen zyn veylig.* Le port est sûr. *De haven is veylig.*

Sur-tout, *adv.* *Voór al, boven al, voórnaementlyk.*

Surabondamment, *adv.* *Overvloediglyk, meer als noodig is.*

Surabondance, *s. f.* *Grooten overvloed,* s. m. *groote overvloedigheyd, overtolligheyd,* s. f.

Surabondant, ante, *adj.* *Zeer overvloedig, overtollig.*

Surabonder, *v. n.* *Overvloeyén, in overvloed zyn.*

Suracheter, *v. a.* (word geconj. als *Acheter*) *Te dier koopen, boven de weérde koopen.*

Suraigu, uë, *adj.* (muziek) *Zeer scherp, zeer hoog.*

Surale, *adj. et s. fém.* (ontleéd-k.) Veine surale. *Kuyt-ader, braey-ader.*

Sur-aller, *v. n.* (jagt) *Over het spoór loopen zonder een-te-slaen.*

Sur-andouiller, *s. m.* (jagt) *Bovensten tak (op de herts-hoórns).*

Surannation, *s. f.* (recht) Lettres de surannation. *Vernieuwings brieven van overjaerde rechten.*

Suranné, ée, *adj.* *Verouderd, oud, overjaerig, overjaerd, ouderwetsch.*

Suranner, *v. n.* *Overjaerig worden.*

Sur-arbitre, *s. m.* *Opperscheydsman.*

Surard, *adj. m.* Vinaigre surard. *Azyn die met vlier-bloemen bereyd is.*

Surbaissé, ée, *adj.* (bouw-k.) *Flauw-boógvormig, ingeboógen, neérgedrukt.* Voûte surbaissée. *Flauw boóggewelf.*

Digitized by Google

Surbaissement, *s. m.* (bouw-k.) *Flauwe boógvormigheyd, naerdrukking, inbuyging (van een gewelf)* s. f.

Surbande, *s. f.* (beel-k.) *Overband, bovenband*, s. m.

Surceus, *s. m. Buytengewoone cyns*, s. f.

Surcharge, *s. f. Overlast, meerderen last, grooteren last*, s. m. *overlaeding*, s. f.

Surcharger, *v. a.* (nous surchargeons, surchargeâmes) *Overlasten, overloeden, te veel bezwaeren* of *belasten* Se surcharger l'estomac. *Zich overkroppen.*

Surchauffures, *s. f. plur. Schilfers, scheuren (in het stael).*

Surcilier, *s. m.* (ontleéd-k.) *Inwendige holheyd (van het voórhoofds-been)* s. f.

Surcomposé, ée, *adj.* (spraek-k.) Temps surcomposé. *Tyd waer in twee maal het verbum auxiliare* avoir *word gebruykt (by een* Part pass.) Je suis sorti dès que j'ai eu fait. *Ik ben uytgegaen zoo haest als ik gedaen heb gehad.*

Surcomposé, *s m.* (schey-k.) *Lichaem dat uyt de saemenstelling van andere saemengestelde lichaemen bestaet*, s. n.

Surcostaux, *s. m plur.* (ontleéd-k.) *Spieren geplaetst aen de agterdeelen der ribben*, s. f. plur.

Surcroissance, *s f Uytwas*, s. m.

Surcroît, *s. m. Overmaet, toemaet*, s. f.

Surcroître, *v n irrég.* (word geconj. als *Croître*) (beel-k.) *Uytwassen.* — *v. a. Vergrooten, verhoogen, vermeerderen.* Il ne faut pas surcroître brusquement le prix des marchandises. *Men moet niet onverhoeds den prys der koopmanschappen verhoogen.*

Surdemande, *s. f.* (recht) *Onmaetigen eysch, onbillyken eysch*, s. m.

Surdent, *s. f. Tand die buyten de rey der andere tanden uytwast*, s. m.

Surdité, *s. f. Doofheyd, hardhoorigheyd.*

Surdorer, *v. a. Oververgulden, dobbel vergulden.*

Surdos, *s. m. Rug-riem*, s. m. *schoftstuk (van een peérdstuyg)* s. n.

Sureau, *s. m. Flier, vlier*, s. f. *flier-boom, vlier-boom*, s. m. Fleur de sureau. *Flier-bloem.* Du sureau. *Flier-hout.*

Surécot, *s. m. Nagelag, overgelag*, s. n.

Surelle, *s. f.* (plant) *Zurkel, zuering.*

Sûrement, *adv. Zekerlyk, zeker, gewisselyk, waer.* Cela est sûrement arrivé. *Dat is waer gebeurd.* — *In zekerheyd, in verzekerheyd, in veyligheyd, veyligelyk.*

Suréminent, ente, *adj. Allerverhevenst, tot in den hoogsten graed verhéven.*

Surenchère, *s f. Opbod, hooger bod*, s. n.

Surenchérir, *v. n. Hooger bieden, meerder bieden, een hooger bod doen, opjaegen, opbieden.*

Surépineux, *adj. m.* (ontleéd-k.) Muscle surépineux. *Schouder-been spier.*

Surérogation. *s. f. Overloedigheyd, overvolligheyd.* Œuvres de surérogation. *Werken van overvolligheyd, werken die men niet schuldig is te volbrengen.*

Surérogatoire, *adj. Overtollig, ten overvloed, dat men niet schuldig is te volbrengen, daer men niet toe verbonden is*

Suret, ette, *adj. Zueragtig, vinagtig.*

Sûreté, *s. f. Zekerheyd, verzekering, veyligheyd.* Prendre ses sûretés. *Voorzigtigheyd* of *voórzorg gebruyken.*

Surface, *s f. Vlakte, oppervlakte.*

Surfaire, *v. a. et n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Overeyschen, overvraegen, te veel vraegen, overloóven.*

Surfaix, *s. m. Overgordel, bovenste buyk-riem (van een peérd).*

Surfeuille, *s. f. Buytenhuyd (der bloem-knoppen.*

Surfleurir *v. n.* (van vrugt-boomen spr) *Herbloeyën.*

Surgarde, *s. m. Bywagt, toeziende wagt*, s. f.

Surge, *adj. f.* Laine surge. *Ongeverschte wol (zoo als zy van de schaepen komt).*

Surgeon, *s. m. Spruyt, scheut (onder aen eenen boom)* s. f. — (fig.) *afstammeling*, s. m. Surgeon d'eau. *Kleyne water-bron.*

Surgir, *v. n.* (oud, word niet gebruykt als in *Infinit.*) *Aenkomen.* Surgir à bon port. *In behoude haven aenkomen* of *binnenloopen.*

Surhaussement, *s. m.* (bouw-k.) *Spitse boógvormigheyd*, s. f. *boóggewelf hooger als eene halve ronde*, s. n. — *Verhooging* of *steygering (van den prys der waeren)* s. f.

Surhausser, *v. a.* (bouw-k.) *Een spits boóg-gewelf maeken, een boóggewelf hooger als eene halve ronde*

Digitized by Google

maeken; — *den prys der waeren verhoogen*, *doen steygeren*.

Surhumain, aine, *adj. Bovenmenschelyk*, *dat de menschelyke kragt te boven gaet*.

Surintendance, *s. f. Opperbewind*, *opperopzigt*, s n.

Surintendant, ante, *s. m. et f. Opperbewindhebber*, *opperopzigter*: *opperbewindhebbers vrouw*.

Surjet, *s. m. Overnaed*, *omnaed*, *overhands naed*.

Surjeter, *v a.* (word geconjugeerd als *Jeter*) *Overnaeyën*, *overhands naeyën*; — (recht) *opbieden*, *hooger bieden*.

Surlendemain, *s m. Agterover-morgen*, *den tweeden dag daer na*.

Surlenge, *s. f. Lendenstuk* (*van eenen os*) s. n.

Surmarcher, *v. n.* (jagt) *Op het zelve spoór terugkeeren*.

Surmener, *v. a.* Surmener un cheval. *Een peerd den hals afryden*, *afjaegen* of *afmatten*.

Surmesure, *s. f. Overmaet*, *toemaet*.

Surmontable, *adj.* (weynig in gebruyk) *Overwinbaer*; *te boven te komen*.

Surmonté, ée, *adj.* (wapen-konst) *Dat onmiddelyk een ander stuk boven zich heeft*

Surmonter, *v a. Bovendryven*, *overstroomen*, *overdekken*. Il alloit se noyer, l'eau le surmontoit. *Hy was op het stip van te verdrinken*, *het water overstroomde hem*. — (fig.) *Overtreffen*, *te boven gaen*; — *te boven komen*, *overwinnen*. Surmonter les difficultés. *De zwaerighéden te boven komen*. — *v. n. Boven komen*, *boven dryven*. L'huile surmonte. *De olie dryft boven*. Se surmonter soi-même, *v. r. Zyn zelve overwinnen*, *zich inhouden*, *zich temmen*, *zich intoomen*.

Surmouler, *v. a. Ergens eenen vorm op maeken*.

Surmoût, *s. m.* (*zoek*) Mère-goutte.

Surmulet, *s. m.* (visch) *Zee-barbeel*.

Surmulot, *s. m.* (dier) *Groote boschrat*, s. f.

Surnager, *v. n.* (nous surnageons, surnageâmes) *Boven dryven*, *boven zwemmen*, *boven komen*.

Surnaître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Naître*) *Boven op iet anders groeyën*, v. n. *bewassen*, v. a.

Surnaturel, elle, *adj. Bovennatuerlyk*, *overnatuerlyk*.

Surnaturellement, *adv. Bovennatuerlyk*, *overnatuerlyk*, *op eene bovennatuerlyke wyze*.

Surneigées, *adj. f. plur.* (jagt) Voies surneigées. *Spoór van het wild op den sneeuw*.

Surnom, *s. m. Bynaem*, *toenaem*.

Surnommé, ée, *adj. Bygenoemd*, *bygenoemd*.

Surnommer, *v. a. Bynaemen*, *toenaemen*, *den bynaem geéven*

Surnuméraire, *adj. Boventallig*, *overtallig*, *boven het getal*.

Suron, *s. m. Ceroen*, s. n. *bael koopmanschappen* (*in eene rauwe ossen-huyd gepakt*) s. f.

Suros, *s m. Wen*, *spat*, s. f. *hard gezwel* (*boven aen de beenen der peêrden*) s n.

Surpatient, ente, *adj.* (wis-konst) Proportion surpatiente. *Getal* of *grootte die een ander getal* of *grootte eens bevat en eenige deelen overhoud*.

Surpasser, *v. a. Uytsteéken*, *grooter zyn*, *hooger zyn*. v. n. Il me surpasse de toute la tête. *Hy is een geheel hoofd grooter als ik*. — (fig.) *Overtreffen*, *te boven gaen*. Il surpasse tous les autres en richesses. *Hy gaet alle de andere in rykdommen te boven*. Cet événement me surpasse. *Die gebeurtenis gaet myn verstand te boven*. — *v. r. Zich zelve te boven gaen*, *zich zelve overtreffen*.

Surpayer, *v. a.* (word conj. als *Payer*) *Te dier betaelen*, *te veél betaelen*.

Surpeau, *s. f. Opperhuyd*.

Surpente, *s. f.* (schippers w.) *Touw waer in het heystouw gehaekt word*, s n.

Surplis, *s. m. Overrok*, s. m *koorhemd*, s. n.

Surplomb, *s. m.* En surplomb. *Scheef*, *niet lyn-regt*, *niet lood-regt*, *overhellend*.

Surplomber, *v. n. Overhellen*, *niet lood-regt zyn*.

Surpluées, *adj. f. plur.* (jagt) Voies surpluées. *Spoór van het wild op natgeregenden grond*.

Surplus, *s. m. Het overig*, *overschot*, s. n. Surplus de poids. *Overgewigt*. Au surplus. *Voór het overige*, *voords*, *verders*.

Surpoint, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Afschrabsel* (*van gelooyde huyden*) s. n.

Surposé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Boven melkander*.

Surprenant, ante, *adj. Wonder*, *wonderbaer*, *wonderlyk*, *verwondeelyk*.

Digitized by Google

Surprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Verrassen*, *overrompelen*, *overvallen*. Surprendre un voleur. *Eenen dief verrassen*. Surprendre une ville. *Eene stad overrompelen*. — *Verbaezen*, *verbaesd maeken*, *verwonderen*, *ontstellen*. Cette nouvelle me surprend. *Die tyding verwondert my*. — *Misleyden*, *bedriegen*. Surprendre ses juges. *Zyne rechters misleyden*. — *Door list* of *bedrog verkrygen* of *bekomen*. Il a surpris un octroi. *Hy heeft door bedrog eenen vergunbrief bekomen*. Surprendre des lettres. *Brieven dieflyk onderscheppen*. Se laisser surprendre. *Zich laeten verrassen*; ook *zich laeten bedriegen*.

Surpris, ise, *adj. Verrast*, *overvallen*; — *verwonderd*, *verbaesd*; — *misleyd*, *bedrogen*.

Surprise, *s. f. Verrassing*, *overrompeling*, *overvalling*. Prendre une ville par surprise. *Eene stad by verrassing inneemen*. — *Verwondering*, *verbaesdheyd*, *versteldheyd*, *ontsteltenis*; — *misleyding*, s. f. *bedrog*, s. n.

Sursaut, *s. m.* S'éveiller en sursaut. *Schielyk*, *onvoorziens* of *plotseling wakker worden*.

Surséance, *s. f. Uytstel*, s. m. *opschorsing*, *verschuyving*, s. f.

Sursemer, *v. a. Overzaeyen*, *nog eens bezaeyen*.

Surseoir, *v. a. et n. irrég.* (Je sursois, tu sursois, il sursoit; nous sursoyons, vous sursoyez, ils sursoient. Je sursoyois; nous sursoyions, vous sursoyiez. Je sursis. Je surseoirai. Je surseoirois. Que je sursisse; *de andere Tyden worden niet gebruykt*) *Opschorsen*, *uytstellen*, *verschuyven*.

Sursis, *s. m.* (recht) *Uytstel*, s. m. *opschorsing*, *verschuyving*, s. f.

Sursis, ise, *adj. Uytgesteld*, *opgeschorst*, *verschoven*.

Sursolide, *s. m. et adj.* (stel-konst) Nombre sursolide. *Uytkomst van een getal dat vier maal in zich zelve vermenigvuldigd word*.

Surtaux, *s. m.* Plaider en surtaux. *In het recht klagten inbrengen wegens te hooge schatting*.

Surtax, *s. m. Overschatting*, *byschatting*, *tweede schatting*, s. f.

Surtaxer, *v. a. Te hoog schatten*, *overschatten*.

Surtondre, *v. a.* Surtondre la laine. *De grofste eynden van de wol snyden*.

Surtout, *s. m. Overrok*, *reys-rok*, s. m. — *mand-kar* (*om voorraed* of *huys-gerief te vervoeren*) s. f. — *tafelgestel* (*waer op men suyker-pot*, *peperbus*, *zout-vat enz zet*) s. n.

Sur-tout, *adv. Voóral*, *voórnaemelyk*, *inzonderlyk*.

Surveillance, *s. f. Strenge opzigt*, *waekzaemheyd*.

Surveillant, ante, *s. m. et f. Opzieder*, *opzigter*, *bewaeker*: *opzieuster*, *opzigster*, *bewaeksler*. — *adj. Waekzaem*.

Surveille, *s. f. Den tweeden dag voór*, s. m. *twee dagen voór*.

Surveiller, *v. n.* (reg. *dativ.*) *Waeken*, *opzien*, *opletten*, *agt geven*, *een waekend oog houden*. — *v. a. Bewaeken*. Surveiller quelqu'un. *Iemand bewaeken*.

Survenance, *s. f.* (recht) *Onverziene komst*.

Survenant, ante, *adj. Bykomend*, *byvallend*. — *s. m. Onverwagten gast*.

Survendre, *v. a.* (word geconj. als *Vendre*) *Te duer verkoopen*.

Survenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Komen*, *overkomen*, *onverwagt komen*, *overvallen*, *ontstaen*, *opryzen*, *opstaen*.

Survente, *s. f. Te duere verkooping*.

Survenu, ue, *adj. Voórgevallen*, *overgekomen*, *dat onverwagt gekomen is*.

Survêtir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vêtir*) *Een kleed over een ander aentrekken*.

Survider, *v. a. Ontlasten* (*van het geene te veel ergens in is*).

Survie, *s. f.* (recht) *Overleeving*, *langst-leevendheyd*.

Survivance, *s. f. Overleeving*, *opvolging* (*in een ampt na iemands overlyden*).

Survivancier, *s. m. Eenen die het recht van overleeving* of *opvolging van een ampt heeft*.

Survivant, ante, *adj. et subst. Overleevend*, *langst-leevend*.

Survivre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Vivre*) *Overleeven*, v. a. *langer leeven*, v. n. Il a survecu à ses enfans. *Hy heeft zyne kinderen overleefd*. Survivre à son honneur, à sa fortune. *Zyne eer*, *zyn goed voór zyne dood behoud zyn*. Survivre *of* se survivre à soi-même. *Van ouderdom kindsch worden*. — *v. a.* (weynig in gebruyk) *Overleeven*. Il a survecu tous ses enfans. *Hy heeft alle zyne kinderen overleefd*.

Sus, *prép.* Courir sus à quelqu'un. *Op iemand losgaen* of *aenvallen*. En sus. *Daer by*. Le quart en sus. *Een vierde daer by*.

Digitized by Google

Sus! *interj.* (gem.) *Wel aen! kloek aen! lustig!*

Susain, *s. m.* (*zoek*) Susin.

Sus-bec, *s. m.* (valkeniers woórd) *Hersen-vlood der valken*).

Susceptibilité, *s. f. Aentrekkelykheyd, al te groote gevoeligheyd.*

Susceptible, *adj. Bekwaem, gesteld, vatbaer, bekwaem om te ontfaugen.* L'esprit de l'homme est susceptible du bien et du mal. *Den geest der menschen is bekwaem tot goed en tot kwaed.* La matière est susceptible de toutes sortes de formes. *De stoffe is bekwaem om alle soórten van gedaanten te ontfangen.* Cette personne est susceptible. *Dien persoon is gauw gestoord.*

Susception, *s. f. Aenneeming, ontfanging (der heylige Ordens).*

Suscitation, *s. f. Opwekking, inblaezing, insteeking, aenzetting, aenporring.*

Susciter, *v. a. Verwekken, opwekken, doen opstaen.* Dieu a suscité des Prophètes. *God heeft Profeeten opgewekt.* — *Verwekken, veroorzaeken, doen ontstaen.* Il lui a suscité des ennemis. *Hy heeft hem vyanden verwekt.*

Suscription, *s. f. Opschrift (van eenen brief)* s. n.

Susdit, ite, *adj. Bovengemeld, voórnoemd.*

Suserain, aine, *adj* (*zoek*) Suzerain.

Suserainetè, *s. f.* (*zoek*) Suzerainetè.

Susin, *s. m.* (schippers w.) *Agtervinkenet, halfdek*, s n.

Susmentionné, ée, *adj Bovengemeld, voórnoemd.*

Suspect, ecte, *adj.* (de *t* word in *masc.* niet uytgespr.) *Verdaegt, daer men kwaed vermoeden van heeft.*

Suspecter, *v. a. Als verdaegt aenzien, verdaegt houden.*

Suspendre, *v. a. Hangen, ophangen.* Suspendre une lampe. *Eene lamp hangen.* Les nuées sont suspendues en l'air. *De wolken hangen in de locht.* — (fig.) *Opschorsen, uytstellen, afbreeken.* Suspendre son jugement. *Zyn oórdeel opschorsen.* Suspendre son travail. *Zyn werk afbreeken.* Suspendre un ecclésiastique. *Eenen kerkelyken persoon in zyne bedieninq opschorsen.*

Suspendu, ue. *adj. Hangend, dat hangt.* Carosse bien suspendu. *Koets die wel op haere riemen hangt.* — *Opgeschorst.*

Suspens, *adj. masc.* Prêtre suspens. *Priester die verbod heeft van zyne bedieningen te verrigten.* En suspens. *In twyffel, twyffelagtig, onzeker, in onzekerheyd*; ook *onbeslist, onafgedaen, opgeschorst.*

Suspense, *s. f. Opschorsing van eenen kerkelyken persoon in zyne bediening*, s f. *verbod aen eenen kerkelyken persoon van zyne bediening te verrigten*, s. n.

Suspensif, ive, *adj.* (recht) *Opschorsend*; — (welspreekendheyd) *in onzekerheyd brengend, twyffelagtig maekend.*

Suspension, *s. f. Opschorsing*, s. *uytstel*, s. m. Suspension d'un arrêt. *Opschorsing van een vonnis.* Suspension d'armes *Stilstand van wapenen, wapenschorsing.* — (recht) *Verbod aen eenen openbaeren bedienden van voor eenigen tyd zyne bediening te verrigten*, s. n. — (welspreekendh.) *opschorsing der gedagten*, s. f.

Suspensoir, suspensoire, *s. m.* (heel-k.) *Breuk-band, band die de breuken ophoud.*

Suspicion, *s. f.* (recht) *Agterdaegt*, s. f. *vermoeden*, s. n.

Sustentation, *s. f. Onderhoud, voedsel*, s. n.

Sustenter, *v. a. Onderhouden, voeden.*

Sutural, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Dat eenen naed heeft, met eenen naed.*

Suture, *s. f.* (ontleed-k.) *Bekkenveelnaed*; — (heel-k.) *wond-naed*; — (kruyd-k.) *naed van de schillen der peul-vrugten*, s. m.

Suzerain, aine, *adj.* Seigneur suzerain. *Opperleen-heer*

Suzerainetè, *s. f. Opperleen-heerschap*, s. n.

Svelte, *adj.* (schilder-k.) *Los, zwierig, ongedwongen, teer.*

Sycomore, *s. m. Wilden vygen-boom, égiptischen vygen-boom*; — *soórt van est-doórn* of *mast-boom met bladen als die van den vygen boom.*

Sycophante, *s. m. Verklikker, verraeder, schelm*

Sycose, *s f.* (geneés-k.) (vleezigen uytwas) *Vyg-gezwel*, s. n.

Syllabaire, *s. m. Lettergreep-boek, boek om de sillaben te leeren spellen*, s. n.

Syllabe, *s. f. Woórd-lid*, s. n. *lettergreep, sillabe*, s f.

Syllabique, *adj. Van eene lettergreep* of *sillabe, lettergrepig.*

Syllepse, *s. f.* (spraek-k.) *Gebruyk van een woórd in den zelven zin in de letterlyke en figuerlyke beteekenissen*, s. n.

Digitized by Google

Syllogiser, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Sluyt-rédenen maeken.*

Syllogisme, *s. m.* (réde - k.) *Sluyt-réde*, s. f.

Syllogistique, *adj.* (réde - k.) *Van eene sluyt-réde.*

Sylphe, *s. m.* sylphide, *s. f.* *Silf*, *geest der locht*, *locht-bewooner* (*volgens de inbeelding der cabalisten*).

Sylvain, *s. m.* (fabel-k.) *Bosch-god.*

Sylvatique, *adj.* (kruyd-k.) *Dat in de bosschen groeyt.*

Sylvestre, *adj.* (kruyd - k.) *Wild*, *dat van zelfs groeyt.*

Symbole, *s. m.* *Zinnebeeld*, *teeken*, s. n. Le chien est le symbole de la fidélité. *Den hond is het zinnebeeld van de getrouwheyd.* — *Gedaente*, s. f. *uytwendig teeken*, s. n. Jésus - Christ nous a donné son Corps et son Sang sous les symboles du pain et du vin. *Christus heeft ons zyn Lichaem en Bloed gegeeven onder de uytwendige teekenen van brood en wyn.* — *Geloofs begryp*, s. n. *de artikelen des geloofs*, s. m. plur. Le symbole des Apôtres. *Het geloofs begryp der Apostelen.*

Symbolique, *adj.* *Verbeeldend*, *zinnebeeldig.*

Symboliser, *v. n.* *Overeenkomst hebben.*

Symbologique, *s. f.* (geneés - k.) *Ziekte-kunde.* — *adj.* *Ziekte-kundig*, *van de henteekens der ziekten.*

Symbologie, symbolologie, *s. f.* (geneés - k.) *Verhandeling der ziekte-kunde.*

Symmétrie, *s. f.* *Overeenkomst*, *évenmaet*, *évenmaetigheyd*, *évenrédigheyd.*

Symmétrique, *adj.* *Welgepast*, *welgeschikt*, *évenmaetig*, *évenrédig.*

Symmétriquement, *adv.* *Op eene welgeschikte wyze*, *évenmaetiglyk*, *évenrédiglyk.*

Symmétriser, *v. n.* *Wel overeenkomen*, *wel passen*, *wel voegen*, *évenmaetig zyn.*

Sympathie, *s. f.* *Overeenkomst*, *natuerlyken trek en geneygdheyd*, *saemenneyging.* Poudre de sympathie. *Simpatétisch poeder*, *heymelyk werkend poeder.*

Sympathique, *adj.* *Overeenkomend*, *saemenneygend*, *naer malkander trekkend.*

Sympathiser, *v. n.* *Overeenkomen*, *saemenaerden*, *van gelyken aerd zyn.*

Symphonie, *s. f.* *Muziekstuk met verscheyde speeltuygen*, s. n.

Symphoniste, *s. m* *Muziek-konstenaer op speeltuygen*; — *opsteller van muziekstukken met verscheyde speeltuygen.*

Symphyse, *s. f.* (ontleéd-k.) *Byvoeging*, *aeneengroeying*, *aeneenvoeging* (*van twee beenderen*).

Symphyte (plant) (*zoek*) Consoude.

Symptomatique, *adj.* (geneés - k.) *Toevallig*, *byvallig.*

Symptomatologie, *s. f.* (geneés - k.) *Verhandeling over de toevallen der ziekten.*

Symptôme, *s. m.* (geneés-k.) *Toeval*, (*in eene ziekte*) s. m. *teeken* (*dat den aerd der ziekte ontdekt*) s. n. La fermentation qui est dans ce royaume, est le symptôme d'une révolution prochaine. *De opgisting*, *die in dit rijk heerscht*, *is het voórteeken van eene aenstaende staets omwenteling.*

Synagélasque, *adj.* (van visschen spr.) *Met benden saemen zwemmende.*

Synagogue, *s. f.* *Schoól*, *vergaderplaets*, *kerk* (*der joóden*). Enterrer la synagogue avec honneur. (spreekw.) *Een goed eynde maeken*, *loflyk iet ten eynde brengen*, *een goed slot maeken.*

Synalèphe, *s. m.* (spraek-k.) *Inesmelting van twee sillaben*, s. f. (quelqu'un *in plaets van* quelque un).

Synallagmatique, *adj.* (recht) *Wederzydsch.* Contrat synallagmatique. *Verdrag waer doór twee personen wéderzydsche verbintenissen aengaen.*

Synarthrose, *s. f.* (beel-k.) *Saemvoeging der beenderen* (*waer in weynige of geene beweeging is*).

Synaxaire, *s. m.* *Korten inhoud van de lévens der Heyligen in de grieksche kerk*)

Synaxe, *s. f.* (oudh.) *Vergadering van christenen* (*alwaer het gebed in het gemeen verrigt wierd*).

Synchondrose, *s. f.* (ontleéd - k.) *Vereeniging van twee beenderen door middel van een kraekbeen.*

Synchrone, *adj.* *Gelyktydig*, *éventydig*, *dat op den zelven tyd geschied.*

Synchronisme, *s. m.* (schoól - w.) *Gelyktydigheyd*, *éventydigheyd*, s. f.

Synchroniste, *adj.* *Gelyktydig*, *éventydig.* — *s. m.* *Tydgenoót.*

Synchronistique (*zoek*) Synchrone.

Synchyse, *s. f.* (spraek-k.) *Verworden saemenhang* (*in eene réde*) s. m.

Syncope, *s. f.* (geneés-k.) *Flauwte*, *oumagt*, *zwym*, *hertvang.* Tomber en syncope. *In flauwte vallen*, *bezwyken.* — (spraek - k.) *Uytlaeting van een letter* of *letter-greep* (*in het midden van een woórd*) — (muziek) *breeknoót*, *verdeeling*, *doórsnyding* (*van eene noót*).

Digitized by Google

Syncoper, *v. a.* (spraek-k.) *Eene letter* of *letter-greép wegneémen (uyt het midden van een woórd).* — *v. a. et n.* (muziek) *Eene noót verdeelen* of *doórsnyden.*

Syncrétisme, *s. m. Overeenbrenging van gevoelens (in het stuk van Godsdienst)* s. f.

Syncrétiste, *s. m. Overeenbrenger van gevoelens (in het stuk van Godsdienst).*

Syndérèse, *s. f. Knaeging van het gewisse, vroeging van het geweeten.*

Syndesmographie, syndesmologie, *s. f. Verhandeling over de lichaems banden.*

Syndesmose, *s. f. (zoek)* Synévrose.

Syndesmotomie, *s. f. Ontleéding der lichaems banden.*

Syndic, *s. m.* (amptenaer) *Bewindsman, zorgdraeger.*

Syndical, ale, *adj. Bewinds, bestierings, van de bestiering.*

Syndicat, *s. m. Bewindsmans ampt, bewind,* s. n.

Syndiquer, *v. a.* (gem.) *Mispryzen, afheuren, berispen.*

Synecdoche, synecdoque, *s. f.* (welspreekendheyd) *Uytdrukking van het geheel voór een deel* of *van een deel voór het geheel* of *voór de stoffe eener zaek voór de zaek zelf enz.*

Synérèse, *s. f.* (spraek-k.) *Ineensmelting van twee letter-greépen (in een woórd).*

Synévrose, syneurose, *s. f.* (ontleéd-k.) *Bandhegting, natuerlyke aeneenvoeging der beenderen doór eenen band.*

Syngénèse, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers helmstyltjes van der zelver bloemen rols-wyze saemen gegroeyd zyn,* s. n.

Syngraphe, *s. m. Schriftelyke verbintenis, schuld-bekentenis,* s. f.

Synodal, ale, *adj. Van de kerkvergadering, sinodael.*

Synodalement, *adv. Op eene sinodaele wyze, in kerk-vergadering.*

Synodatique, *adj. Van de kerkvergadering.*

Synode, *s. m. Kerk-vergadering,* s. f.

Synodique, *adj.* (sterre-k.) Mois synodique. *Maen-maend, tyd van de eene nieuwe maen tot de andere.* — Lettres synodiques. *Brieven welke eene kerk-vergadering aen de afweézende Bisschoppen schreéf.*

Synonyme, *adj. Gelykduydig, évenzinnig, van gelyke beteekenis.* — s. m. *Woórd dat de zelve beteekenis met een ander heéft,* s. n.

Synonymie, *s. f. Gelykduydigheyd, gelykzinnigheyd, gelyke beteekenis (van een woórd met een ander)* s. f. — (welspreekendheyd) *gebruyk van verscheyde woórden van de zelve beteekenis (om eene zaek uyt-te-breyden)* s. n.

Synonymique, *adj. Gelykduydig, évenzinnig, van gelyke beteekenis.*

Synoptique, *adj.* Tableau synoptique d'une science. *Tafereel waer in men met eenen oogslag den gantschen inhoud van eene weétenschap bespeurt.*

Synoque, *adj. et subst. f.* (geneés-k.) Fièvre synoque. *Byblyvende* of *aenhoudende koórts.*

Synostéologie, *s. f.* (ontleéd-k.) *Verhandeling over de inléding der beenderen.*

Synoviales, *adj. f. plur.* (ontleéd-k.) Glandes synoviales. *Léde-wateragtige klieren.*

Synovie, *s. f.* (geneés-k.) *Lid-water, léde-water, zénuw-water, voedend sap van elk lid,* s. n.

Syntaxe, *s. f. Woórden-schikking, syntaxis,* s. f. — *boek dat de régels der woórden-schikking bevat,* s. n.

Synthèse, *s. f.* (schoól-w. enz.) *Saemenvoeging, saemenmenging, vereeniging.*

Synthétique, *adj. Saemenvoegend, vereenigend.*

Synthétiquement, *adv. Op eene saemenvoegende* of *vereenigende wyze.*

Syphilis, *s. f.* (geneés-k.) *Vénusziekte, vénus-kwael.*

Syphilitique, *adj.* (geneés-k.) Maladie syphilitique. *Vénus-ziekte, vénuskwael.*

Syphon, *s. m. (zoek)* Siphon.

Syriac, aque, *adj. Sirisch.*

Syrie, *s. f.* (landschap) *Sirién,* s. n.

Syrien, enne, *adj. Sirisch.* — *s. m. Sirier.*

Syringa, *s. m.* (plant) *(zoek)* Seringat.

Syringotome, *s. m.* (heel-k.) *Fistelmes* s. n.

Syringotomie, *s. f. Het snyden van eene fistel* of *pyp-zweér,* s. n.

Syrop, syrtes *(zoek)* Sirop, sirtes.

Syssarcose, *s. f.* (ontleéd-k.) *Vleeschhegting, vleeschagtige aeneenvoeging der beenderen.*

Systaltique, *adj.* (ontleéd-kunde) *Saementrekkend.*

Systématique, *adj. Leerstellig,*

Digitized by Google

aeneengeschakeld Esprit systématique. *Eenen die doór voóronderstellingen zyne réde aeneenschakelt.*

Systématiquement, *adv. In een voóronderstelde order, op eene aeneengeschakelde wyze*

Systême, *s. m. Opstel, saemenhang*, s. m. *opstelling, aeneenschakeling, leerstelling*, s. f. *stelsel*, s. n. Systême de conduite. *Régel, manier van doen, handelwyze.*

Systole, *s. f.* (ontleéd-k.) *Saementrekking* of *drukking van het hert.*

Systyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw welkers tusschenruymte der pilaeren zoo breed is als de dikte van twee pilaeren*, s. n.

Syzygie, *s f.* (sterre-k.) *Saemenkomst*, s. f. *tégenschyn (der dwaelsterren met de zon)* s. m. — *volle maen*; ook *nieuwe maen* s f. Quand la lune est dans ses syzygies. *Als de maen nieuw of vol is.*

T

T, *subst. mascul., vingtième Lettre de l'Alphabet.*

Als onmiddelyk na een *Verbum*, dat met eene vocael eyndigt, *il, elle* of *on* volgt, moet tusschen dat *Verbum* en *il, elle* of *on* eene *t* gesteld worden om het wangeluyd te beletten: *Fera-t-il, joue-t-elle, dira-t-on.*

Ta, *pron. poss.* (*fém. van* ton) (*zoek*) Ton.

Tabac, *s. m.* (spreék uyt *taba*) *Tabak, toebak* Tabac en poudre. *Snuyf, snuyf-tabak.* Tabac à fumer. *Rook-tabak.* Tabac en feuille. *Bladtabak.* Tabac en corde. *Gesponnen tabak.* Prendre du tabac. *Snuyven, snuyf neémen.*

Tabagie, *s. f. Plaets daer tabak word gerookt*: — *tabaks doos.*

Tabarin, *s. m. Jan-potagie, hansworst, poetsenmaeker.*

Tabarinage, *s. m. Poetsenmaekery*, s. f.

Tabatière, *s f Snuyf-doos.*

Tabellion, *s. m. Dorp-notaris.*

Tabellionage, *s m. Notarisschap, notaris-ampt (op een dorp)* s. n. Droit de tabellionage. *Heerlyk recht om eenen notaris op een dorp aen-te-stellen.*

Tabernacle, *s. m.* (Schriftuer-w.) *Tabernakel*, s n. *hut, tent*, s. f. Fête des tabernacles. *Feest der looverhutten (by de oude jooden)* — *Plaets waer het Allerheyligste rust (in de kerken)* s. f.

Tabès, *s. m* (*zoek*) Atrophie

Tabide, *adj.* (geneés-k.) *Teéringagtig, teéringzugtig, afgeteérd.*

Tabifique, *adj.* (geneés-k.) *De teéring veroorzaekend.*

Tabis, *s. m.* (stoffe) *Tabyn, gewaterd armozyn* of *taftas*, s. n

Tabisé, ée, *adj. Gewaterd.*

Tabiser, *v. a.* (van stoffen spr.) *Kamelotten, wateren.*

Tablature, *s. f. Teekens* of *nooten der muziek.* Donner de la tablature à quelqu'un. (gem.) *Imand veél spel verschaffen, imand veél werk geéven.*

Table, *s. f. Tafel.* Table de chêne. *Eyke tafel.* La sainte table. *De tafel des Heere, de heylige Communie.* Diamant taillé en table. *Tafel-steen, platten diamant-steen.* Table rase, table d'attente. *Vlakke plaet van steen* of *van metael (om iets in uyt-te-houwen).* Mettre quelqu'un sous la table. (gem.) *Imand dronken maeken.* — *Blad-wyzer*, s. m. *tafel (in een boek)* s. f. Table chronologique *Tyd-rékenkundige tafel.* — *Eene rol lood*, s. f. *een blad lood*; — *klank-berd, bo-en-deksel*, s. n. *zang-bodem (van een snaer-speéltuyg*, s. m.

Tableau, *s. m. Schildery*: — (fig.) *afbeélding, afschetsing, beschryving*: — *naem-rol*, s f. *tafereel*, s n. C'est une ombre au tableau. *'T is eene ligte faut die de schoonhéden van een werk meer verheft.*

Tabler, *v. n.* (oud) (*zoek*) Caser. Vous pouvez tabler là-dessus. *Gy kont daer op staet maeken.*

Tabletier, ière, *s. m. et f. Die ingeleyd schrynwerk maekt* of *verkoopt.*

Tablette, *s. f. Schab, plank (om iets op te zetten)* s. f. Tablettes de bibliothèque. *Schabben van eene boekkas.* — *Pronk-reksken (waer op porcelyn enz. te pronken staet)* s. n. — (boek-drukkers w.) *brug (van eene pers)* s. f. — (bouw-k.) *dekstuk*, s. n *platten steen (op eenen muer)* s m — *plank* of *marmere plaet (op den stoel van eene schouw)* s. f. — *koeksken*, s. n. Tablettes stomachales. *Maeg-koekskens.*

Tablettes, *s. f. plur. Mémorie boeksken, zak-boeksken, schryf-boeksken*, s. n. — *kant-steenen (die de kasseyën in hun slot houden op de wégen*, s. m. plur.

Digitized by Google

Tabletterie, *s. f. Ingeleyd schrynwerk*, s. n. — *konst van ingeleyd schrynwerk te maeken*. s. f.

Tablier, *s. m. Voórschoot, schortedoek*, s. m. *schorte-kleed*. s. n. — Tablier de peau. *Schorte-vel*. Tablier de timbale. *Voórschoot* of *voórhangsel van kétel-trommels*. — *Ider der twee openslaende deelen van het tiktak-berd*; — (oud) *dam-berd, schaek-berd*, s. n.

Tabloin, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Beddingen, battery-planken*, s. f. plur.

Tabouret, *s. m. Stoel zonder rug en armen*, s. m. Avoir le tabouret. *Het recht hebben van in de tégenwoórdigheyd des Konings* of *der Koningin te zitten*. — (plant) *Herders-tessche*, s. f. *teskens-kruyd, borzekens-kruyd*, s. n.

Tabourin, *s m Gek op de schouwen (om het smooren te beletten)*.

Tac, *s. m Besmettelyke ziekte (onder de schaepen)* s. f.

Tacamaque, *s. f. Takemak-gom*.

Tacet, *s. m.* (latynsch w. der muziek) Tenir *of* faire le tacet. *Zwygen (terwyl de andere zingen* of *speelen)*.

Tache, *s. f. Smet, plek, vlek, klad*; — (fig) *schand-vlek, schande, oneer*. Tache de fer. *Yzer-mael, yzer-plek*. — *Plek (op het vel van menschen en beesten)*. Tache de vin. *Roode plekken waer méde sommige menschen geboóren worden*. Taches de rousseur. *Sproeten*.

Tâche, *s. f. Taek*. s. f. *dagwerk, gezet werk*, s. n. Donner une tâche à des écoliers. *Eene taek aen schoólieren geéven*. Donner un ouvrage à la tâche. *Een werk aenbesteéden*. Travailler à la tâche *of* être à la tâche. *Aenbesteéd* of *aengenome werk maeken, op het stuk werken*. Prendre à tâche de faire une chose. *Met iver iets onderneémen, iets op zich neémen*. En bloc et en tâche. *In het rouw, zonder omstandige schatting*.

Tâché, ée, *adj. Bevlekt, beplekt, besmet, bezoedeld, beklad*.

Tachéographe, *s. m. Eenen die doór verkortingen zoo gauw schryft als imand spreékt*.

Tachéographie, *s. f. Konst van doór verkortingen zoo gauw te schryven als imand spreékt*.

Tachéographique. *adj.* Art tachéographique (*zoek*) Tachéographie.

Tacher, *v. a. Vlekken, bevlekken, beplekken, besmetten, vuyl maeken, bezoedelen, besmeuren, kladden, bekladden*.

Tâcher, *v. n. Tragten, poogen, zyn best doen*. Je tâcherai de vous satisfaire. *Ik zal tragten u te voldoen*. — *Toeleggen, aenleggen, voór oogwit hebben*. Vous tâchez à me nuire. *Gy legt aen om my te benadeelen*.

Tacheté, ée, *adj. Gevlekt, gespikkeld, geplekt, met plekken*.

Tacheter, *v a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Spikkelen, plekken, bespikkelen, beplekken*

Tachygraphe etc. (*zoek*) Tachéographe.

Tacite, *adj. Stilzwygend, dat er onder verstaen word*. Condition tacite. *Stilzwygende voórwaerde*.

Tacitement, *adv. Stilzwygend, zonder uytdrukkelyke woórden*

Taciturne, *adj. Onspraekzaem, zwygagtig, die niet veél spreékt*.

Taciturnité, *s. f. Onspraekzaemheyd, stilzwygendheyd*.

Tact, *s. m.* (de *ct* word uytgesproken) *Gevoel*, s. n. *zin des gevoels*, s. m.

Tacticien, *s. m. Léger-kundigen, krygs-kundigen*.

Tactile, *adj.* (schoól-w.) *Tastbaer, voelbaer, dat gevoeld en getast kan worden*

Taction, *s. f.* (schoól-w.) *Het tasten, het voelen*, s. n.

Tactique, *s. f. Léger-konst, krygskunde, konst om de krygs-lieden in slag-order te stellen enz*.

Tadorne, *s f.* (soórt van endvogel) *Brandgans*.

Tael, *s. m Zékere chineésche rékenmunt*.

Taffetas, *s. m.* (zyde stoffe) *Taf, taftas*, s. n.

Tafia, *s. m. Rom, suyker-brandewyn, geest uyt suyker getrokken*.

Taie, *s. f* Taie d'oreiller. *Fluwyn, sloop (van een oor-kussen)* — *Vliesken (op het oog)* — (ontleéd-k.) *vlies (dat de vrugt, de léver enz. omringt)* s. n.

Taillable, *adj et s. Schattingbaer, aen schatting onderworpen*.

Taillade, *s. f. Sneé, sneéde (in het leévend vleesch* of *in eenige stoffe* of *kleederen)*.

Taillader, *v. a. Sneéden geéven (in het leévend vleesch* of *in eenige stoffe* of *kleederen)*.

Taillanderie, *s. f. Yzer-kraemery*, s. f. *yzere gereedschappen*, s. n. plur.

Taillandier, *s. m. Yzer-kraemer, smid (die yzere gereedschappen maekt)*.

Digitized by Google

Taillant, *s. m. Het scherp*, s. n. *snéde (van mes, sabel enz)* s. f.

Taille, *s. f. Het snyden. het snoeyén*, s. n. *snoeying*, s. f. Il entend bien la taille des arbres. *Hy verstaet het snoeyén der boomen wel. — Jong uytgeschóóte hout na het kappen; — het snyden*, s. n. *de sneé*, s. f. La taille d'un habit. *Het snyden van een kleed.* Habit galonné sur toutes les tailles *Kleed op alle de naeden gegalonneérd.* La taille des pierres. *Het kappen van harden steen*; ook *het snyden van édele gesteenten.* La taille de cette plume ne vaut rien. *Die pen is niet wel versneéden.* Frapper d'estoc et de taille. *Kappen en steéken. — Schatting, belasting*, s. f. *lasten*, s. m. plur. Payer la taille. *De lasten betaelen.* Taille personnelle. *Hoofd-geld. — Gestaltenis, gestalte, lyfs-gestalte.* Belle taille. *Schoone gestalte des lichaems. —* (muziek) *Ténor*, s. m. *tenor-stem; — alto-vioól; —* (munt) *zwaerte*, s. f. *gewigt (van het geld). — het snyden van den steen uyt de blaes*, s. n *— kerf, kerf-stok*, s. m. — (in het bassetspel) *het afsneémen en het verdeelen der koerten*, s. n.

Taillé, ée, *adj.* Homme bien taillé. *Welgemaekten mensch, man die eene fraeye lyfs-gestalte heéft.*

Taille de bois, *s. f. Houte plaet, print in hout gesneéden*, s. f. *— het afdruksel van eene houte plaet*, s. n.

Taille-douce, *s. f.* Gravure en taille-douce. *Kopere gesneéde plaet, print in koper gesneéden* Estampe en taille-douce. *Afdruksel van eene kopere gesneéde plaet.*

Tailler, *v. a. Snyden, snoeyén, knippen, houwen, kappen, hakken, kerven.* Tailler un arbre. *Eenen boom snoeyén.* Tailler un habit. *Een kleed snyden.* Tailler une pierre. *Eenen steen houwen.* Tailler un diamant. *Eenen diamant snyden.* Tailler une plume *Eene pen versnyden.* Tailler en pièces *Nédersabelen in stukken houwen, heel verslaen.* Tailler quelqu'un de la pierre. *Imand van den steen snyden, den steen uyt de blaes snyden.* Tailler la soupe. *Brood in de sop snyden.* Tailler les morceaux à quelqu'un. (spreékw.) *Imand voórschryven wat hy doen of laeten moet.* Tailler de la besogne à quelqu'un. *Imand moeyelykhéden verschaffen.* Tailler en plein drap. *Van alles in overvloed hebben.* Tailler et rogner à son gré. *Meester zyn* of *al doen wat men wilt.* — (munt-w.) *De geldstukken op hun gewigt snoeyén. — v. n.* (in het bassetspel) *De bank houden.*

Tailleresse, *s. f.* (munt-w.) *Werkvrouw die de geldstukken op hun gewigt maekt.*

Taillette, *s. f. Soórt van schalie.*

Tailleur, euse, *s. m. et f. Kleermaeker, snyder: kleermaekster, snydster.* Tailleur pour homme *Mans-kleermaeker.* Tailleur pour femme. *Vrouwenkleermaeker.* Le métier de tailleur. *Het kleermaeken, het kleermaeken ambagt.*

Tailleur, *s. m.* (munt-w.) *Stempelsnyder.* Tailleur de diamans. *Diamantsnyder.* Tailleur de pierres. *Steenhouwer.* Tailleur d'arbres *Boom-snoeyér.*

Taille-vent, *s. m. Zeekeren zeevogel.*

Taillis, *s. m. et adj.* Bois taillis. *Kreunel-bosch, hak-bosch (dat men van tyd tot tyd afsnoeyt en weér laet uytschieten)* s. n. Gagner le taillis. (fig.) *Wegvlugten, zich verbergen.*

Tailloir, *s. m. Snyberd, berd (waer op men vleesch snyd* of *kapt) —* (bouw-k.) *dekstuk, kroonstuk (van het kapiteel eener zuyl)* s. n.

Taillon, *s. m. Naschatting, tweede belasting*, s. f.

Tailure, *s. f. Borduering van veele uytgesneéde stukskens.*

Tain, *s. m. Verfoelisel stanioól*, s. n. Le tain d'un miroir. *Het verfoelisel van eenen spiegel. — s. m. plur.* (schippers w.) *Stapel-blokken, stapelingen (onder de kiel van een schip op de timmerwerf).*

Taire, *v. a. irreg.* (Je tais, tu tais, il tait; nous taisons, vous taisez, ils taisent. Je taisois. Je tus Je tairai. Je tairois. Tais, qu'il taise; taisez. Que je taise. Que je tusse. Taisant; tu, ue) *Zwygen, verzwygen* Faire taire. *Doen zwygen, den mond stoppen.* Notre canon fit taire celui des ennemis. *Ons kanon drempte dat van den vyand. — v. r. Zwygen, stil zwygen, niet spreéken*, v. n. *zynen mond houden* Il ne peut se taire de cette aventure. *Hy kan van dat voórval niet zwygen.* La mer, le vent se tait. *De zee, den wind bedaert zich.*

Taisson, *s. m.* (dier) *Das.*

Talapoin, *s. m. Heydenschen priester, monik (in Siam en in Pegu) — soórt van aep.*

Talbe, *s. m. Mahometaenschen leeraer (in Maroco).*

Digitized by Google

Talc, *s. m.* (spreék uyt *talk*) *Talk, talk-steen*, s. m. *moskovisch glas*, s. n.

Taled, *s. m. Hoofd-deksel (der joóden in hunne vergaderingen)* s. n.

Talent, *s. m.* (gewigt van eene somme gond *of* zilver by de oude volkeren) *Talent*, s. n. — (fig.) *gaef, begaefdheyd, bekwaemheyd*, s. f. Dieu lui a donné de grands talens. *God heéft hem groote begaefdhéden gegeéven.*

Taler, *s. m.* (de *r* word uytgespr.) (duytsch geld van ontrent dry francs) *Daler.*

Talinguer, *v. a.* (schippers w.) Talinguer les câbles. *De kabel-touw aen het anker vast maeken.*

Talion, *s. m* Loi du talion. *Wet van gelyke vergelding.* Peine du talion. *Straffe van gelyke vergelding.*

Talisman, *s. m. Bygeloovige tooverfiguer (onder zéker gesternte gemaekt)* s. f.

Talismanique, *adj. Van eene bygeloovige toover-figuer.* Figure talismanique (*zoek*) Talisman.

Talle, *s. f. Gewortelden scheut (aen eenen boom* of *plant)* s. m.

Taller, *v. n. Gewortelde scheuten uytschieten.*

Tallipot, *s. m. Zékeren boom in het eyland Ceylan met zeer groote bladen.*

Talmouse, *s f. Kaes-taertje, gebak van kaes, eyeren en boter*, s. n.

Talmud, *s. m.* (de *d* word uytgesproken) *Boek der joódsche wetten en overléveringen*, s n.

Talmudique, *adj. Van het boek der joódsche wetten en overléveringen.*

Talmudiste, *s m. Uytlegger* of *aenléever van het boek der joódsche wetten en overléveringen.*

Taloche, *s. f.* (gem.) *Lap om het oor, oor-veég.*

Talon, *s m. Hiel*, s. m. *hak, versen*, s. f. — *pollevey, hiel (van eenen schoen)* — *hiel (van eene kous)* s. m Souliers à talons de bois. *Schoenen met houte hielen.* Avoir les mules aux talons. *Kakhielen hebben.* Avoir l'esprit aux talons. (fig.) *Dom zyn, bot zyn.* Il est toujours à *of* sur mes talons. *Hy zit altyd op myne hielen, hy loopt my gestaedig na.* Montrer ses talons. *Wegloopen, het haeze-pad kiezen.* Cheval qui obéit aux talons. *Peérd dat naer de spoóren luystert* — *Yzer aen het onderéynde van eene piek enz.*, s. n. — *stok*, s. m. *verbluyfsel van eene gegeéve kaert*, s. n. — (schippers w.) *hiel (van een scheéps-roer)* s m.

Talonner, *v. a.* (gem.) *Op de hielen zitten, najaegen, vervolgen.*

Talontier, *s m. Hiel-houtjesmaeker, werkman die houte hielen maekt.*

Talonnières, *s. f. plur.* (dicht-k.) *Hiel-vlerken, vleugels, wieken (aen de hielen van Mercurius)* — *hiel-lappen, hiel-leéren (aen de sandaelen der ongeschoende monikken).*

Talque, *s. m.* (*zoek*) Talc.

Talqueux, ense, *adj. Talkagtig, talk-steenagtig.*

Talus, *s. m.* (spreék uyt *talu*) *Schuynte, schuynsheyd*, s. f. Talus d'une muraille. *Schuynte van eenen muer.*

Taluter, *v. a. Schuyns ophaelen, eene schuynte aen eenen muer* of *wal geéven.*

Tamarin, *s. m.* (vrugt van den tamarinde-boom) *Zuere zwarte dadel, tamarinde*, s. f.

Tamarinier, *s. m Tamarinde-boom.*

Tamaris, tamarisc, *s. m. Tamarisboom*

Tambour, *s m. Trom, trommel*, s. f. — *trommelslaeger, tamboer*, s. m. Tambour battant *Met slaende trommels.* Tambour de basque. *Bom, bommel.* — *Trommel (in de uerwerken)* — *trommel (waer in den koffi gebrand word)* — *vuer-mand*, s. f. — *portael, afschutsel (aen eene deur)* s. n. — (bouw-k.) *ronde laeg steenen (die de schagt van eene kolom uytmaeken)* — *borduerraem*, s f. Membrane du tambour. (ontleéd-k.) *Trommel-vlies (in het oor).*

Tambourin, *s. m. Tambouryn*, s. n. *lange en dunne trommel*, s. f. — *tambourynslaeger*, s m.

Tambouriner, *v. a.* (van verloóre goederen spreék.) *Uyttrommelen.* — *v. n.* (van kinderen spr.) *Trommelen.*

Tambourineur, *s. m.* (schimp-w.) *Trommelaer.*

Tamis, *s m Zeéf, zift, teéms*, s. f. Passer par le tamis. *Ziften, doór de zift laeten loopen*; ook (fig.) *nauw onderzoeken.*

Tamise, *s. f.* (rivier) *Teéms.*

Tamiser, *v. a. Ziften, doór de zift laeten loopen.*

Tamiseur, *s. m. Zifter (in de glasblazerijen).*

Tamisier, *s. m. Ziftmaeker, zeéfmaeker.*

Tampon, *s. m. Stop, prop*, s. f. *tap*, s. m. *stopsel*, s. n. — *inwisscher,*

Digitized by Google

rebbert (om den inkt in de kopere plaeten te vryven) s. m.

Tamponcer, *v. a. Stoppen, toestoppen (met eenen stop).*

Tan, *s. m.* (huydevetters w.) *Looysel*, s. n. *run, taen, gemaele schors van eyke boomen*, s. f. Tan usé *(zoek)* Tannée.

Tanaisie, *s. f.* (plant) *Reynvaren, worm-kruyd*, s. n.

Tancer, *v. a.* (nous tançons, tançâmes) (gem.) *Berispen, doórhaelen, bekyven.*

Tanche, *s. f.* (visch) *Lauw, zeelt.*

Tandis que, *conj.* (reg. *indic.*) *Terwyl dat.*

Tandroie, *s. f.* (glasblaezers w.) *Glas-gal*, s. f. *zout-schuym (dat by de eerste smelting van het glas boven dryft)* s. n.

Tangage, *s. m.* (schippers w.) *Het heyën, het stampen, het opgaen en neérgaen (van een schip in zyne lengte)* s. n.

Tangente, *s. f.* (méét-k.) *Raeklyn, raeklinie, regte linie die eene kromme linie raekt.*

Tanger, *v. a.* (nous tangeons, tangeâmes) (schippers w.) Tanger la côte. *Langs de kust vaeren.*

Tangue, *s. f. Fyn zee-zand*, s. n.

Tanguer, *v. n.* (schippers w.) *Stampryden, stampstooten bokken, induyken, op-en neérgaen in de lengte; — duyken, van voór te diep in het water gaen.*

Tanière, *s. f. Hol (daer de wilde dieren in woonen)* s. n. Cet homme est toujours dans sa tanière (gem.) *Dien mensch gaet zelden uyt.*

Tanjet *s. m. Soórt van oost-indischen nétel-doek.*

Tannant, *adj. m.* Homme tannant. *Lastigen* of *moeyelyken mensch.*

Tanne, *s. f. Kleyn zwart pleksken (op het aengezigt)* s. n.

Tanné, *s. m. Run-koleur*, s. n.

Tanné, ée, *adj. Runverig.*

Tannée, *s. f. Gebruykte run, run die uyt de kuyp komt.*

Tanner, *v. a. Huydevetten, looyën, runnen, taenen*; — (gem.) *lastig vallen, moeyelyk maeken*

Tannerie, *s. f. Huydevettery, looyery, runnery.*

Tanneur, *s. m. Huydevetter, looyër, runner.*

Tanqueur, *s. m. Arbeyder (die de scheepen laed en ontlaed).*

Tant, *adv. Zoo, zoo wel, zoo veél, zoo zeer, zoo lang.* Rien ne m'a tant fâché que cette nouvelle. *Niets heeft my zoo zeer bedroefd als die tyding.* Tant plein que vide. *Zoo vol als leeg.* Tant par eau que par terre. *Zoo te water als te land.* Nous sommes tant à tant. *Wy zyn gelyk in het spel, een spel staet gelyk.* — *Zoo, zoodanig.* Tant le monde est crédule. *Zoodanig is de wéreld ligtgeloovig.* Tant de fois. *Zoo dikwils, zoo dikmaels.* Tant plus que moins. (gem.) *Min of meer.* Tant mieux. *Zoo veél te béter, des te béter.* Tant pis. *Zoo veél te erger, des te erger.* Tant soit peu. *Een weynig, een luttel, een beétje.*

Tant que, *conj.* (reg *indic.*) *Zoo lang als, zoo veél als.* Tous tant que nous sommes. *Allegaeder, zoo veél als wy zyn.*

Tant s'en faut que, *conj.* (reg. *conj.*) *'T is verre van daer dat, het scheelt veél dat.*

Tant y a que, *conj.* (reg. *indic.*) (ond) *Zoodanig dat, zoo veél is er van dat.*

Si tant est que, *conj.* (reg. *conj.*) (gem.) *Is 't dat, is 't zaeke dat, indien, by aldien.*

En tant que, *conj. Voór zoo veél, voór zoo veél als.* Jésus-Christ a un Père en tant que Dieu, et une Mère en tant qu'Homme. *Christus heeft eenen Vader voór zoo veél hy God is, en eene Moeder voór zoo veel hy Mensch is.*

Tantale, *s. m.* (fabel-k.) *Tantalus*; — (fig) *ryken gierigaerd die by zyn geld gebrek lyd.*

Tante, *s. f. Moey, vaders* of *moeders zuster.* Grand'tante. *Oud-moey.* Tante à la mode de Bretagne. *Volle nigt van vader* of *moeder.*

Tantième, *adj. Zoo veéliste.*

Tantin, tantinet, *s. m.* (gem.) *Een weynig, een luttel, een beétje*, s. n.

Tantôt, *adv. Straks, dadelyk, aenstonds, haest, flus, fluskens.* Je reviendrai tantôt. *Ik zal straks weétkomen.* A tantôt. (gem.) *Tot straks, tot flus.* Tantôt bien, tantôt mal. *Nu eens wel, dan eens kwalyk.* Tantôt l'un, tantôt l'autre. *Nu den eenen, dan den anderen.*

Taon, *s. m.* (spreék uyt *ton*) *Peérdevlieg, hoey-vlieg, horsel*, s. f.

Tapabor, *s. m. Reys-muts, reys-kap, régen-muts*, s. f.

Tapage, *s. m.* (gem.) *Gerues, gerugt, geschreeuw*, s. n.

Tapageur, *s. m.* (gem.) *Roesbol, schreeuwer, die veél gerugt maekt.*

Tapagimini, *s. m.* (gem.) *Vrolyk gerugt*, s. n.

Digitized by Google

Tape, *s. f.* (gem.) *Klets, klap*, s. f. *slag met de hand : — tap, stop (van eene kuyp) — tap, stop (in den mond van een scheeps-kanon)* s. m.

Tapé, ée, *adj. Opgekamd.* Pommes, poires tapées *In den oven gedroogde appelen* of *peeren.* Réponse bien tapée. (gem.) *Welgepast spitsvinnig antwoord.*

Tapecu, *s. m. Wip (aen eene ophaelbrug)* s. f. — *zak (agter onder den mantel der capucienen)* s. m. — *schokkend rytuyg*, s n.

Taper, *v. a.* (gem) *Slaen, afrossen, slagen geeven.* Taper les cheveux. *Het hair opkammen* Taper un canon. *Den mond van een kanon stoppen.* Taper du pied, *v. n.* (gem.) *Stampen, trappen.*

Tapière, *s f.* (schippers woórd) *Scheeps-balk* of *lang stuk hout waer in de kat spoóren vastgenageld worden.*

En tapinois, *adv In het geheym, in het heymelyk, in het verborgen.*

Tapion, *s. m.* (schippers w.) *Landkenning*, s. f. *teeken waer by men in zee ontdekt waer men is*, s. n.

Se tapir, *v. r. Neérbukken*, v. n. *zich neérbuygen (om zich te verbergen)* v. r

Tapis, *s. m Tapyt*, s n Tapis de table. *Tafel-tapyt, tafel kleed* Tapis de pied *Vloer-tapyt, vloer-kleed.* Tapis vert *of* tapis de verdure. *Groen perk in eenen hof.* Mettre une affaire sur le tapis *Eene zaek op het tapyt brengen, opwerpen.*

Tapisser, *v. a. Behangen, bekleeden (met tapyten, papier enz.)*

Tapisserie, *s. f. Tapyten*, s. n. plur. *tapytwerk : — behangsel, bekleedsel*, s. n. Tapisserie de cuir doré. *Behangsel van goude leér.*

Tapissier, ière, *s. m et f. Tapytweéver, tapytwerker : tapyt-weéfster, tapytwerkster : — behanger, kamerbehanger, stoffeérder : behangers vrouw.*

Tapon, *s. m.* (gem.) *Ineengerold pak (met lynwaet kleederen enz.)* s. n. — (schippers w.) *stop (om den mond van het scheeps-kanon te stoppen)* s. m.

Tapoter, *v. a.* (gem.) *Slaen en stooten.*

Tapure, *s. f. Opkamming (van het hair).*

Taquer, *v. a.* (boek-drukkers w.) *Redresseéren, den vorm gelyk kloppen.*

Taquet, *s. m.* (schippers w.) *Klemp.*

Taquin, ine, *adj.* (gem.) *Gierig, vrekkig ; — koppig, hardnekkig. — s. m. Vrek, gierigaerd, schrok.*

Taquinement, *adv.* (gem.) *Gierigly k, vrekkiglyk ; — koppiglyk.*

Taquiner, *v. a. et n Knibbelen, beknibbelen, tégenspreeken (in kleyne zaeken).*

Taquinerie, *s f.* (gem.) *Gierigheyd, vrekheyd ; — koppigheyd, hardnekkigheyd.*

Taquoir, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Redresseér-berdeken (om den vorm gelyk te kloppen)* s. n.

Taquon, *s. m.* (boek-drukkers w.) *Plak*, s. f. *verhoogsel (om den vorm gelyk te doen drukken)* s. n.

Taquonner, *v. a.* (boek-drukkers w.) *Eene plek* of *verhoogsel leggen.*

Tarabuster, *v. a.* (gem.) *Kwellen, plaegen, lastig vallen, baloorig maeken.*

Taragos, *s. m. Dier in welkers maeg den west-indischen bézoar-steen gevonden word.*

Taranche, *s. f. Yzeren hand-boom (om de schroef van eene pers om-te-draeyën)* s m.

Tarande, *s m. Rendier*, s n.

Tarare, *interj.* (gem.) *Ik lach 'er mé, ik geloof 'er niet aen. — s. m. Wan, koórn-wan*, s. f.

Taraud, *s. m. Schroef-boor, moerboor*. s. f. *schroef-yzer*, s n

Tarauder, *v. a. Met de schroef-boor doórbooren, moeren.*

Tarc, *s. m. Teér.*

Tard, *adv. Laet, spa, spade ; — op den laeten avond.* Il se fait tard. *Het word nagt. — s. m.* Arriver sur le tard. *'S avonds laet aenkomen.*

Tarder, *v. n. Wagten, toeven, vertoeven, draelen ; — agterblyven, uytblyven. — v. impers. Verveelen, verlangen.* Il me tarde d'achever mon ouvrage. *Ik verlang om myn werk afte-doen.* Il me tarde que ma maison soit bâtie. *Het verveelt my dat myn huys niet gebouwd is.*

Tardif, ive, *adj. Laet.* Fruits tardifs. *Laete vrugten.* Repentir tardif. *Berouw te lang uytgesteld. — Traeg, langzaem, draelend* Pas tardifs. *Langzaeme stappen.* Esprit tardif. *Traegen geest, dom verstand.* Terrain tardif. *Grond die langzaem voortbrengt.*

Tardivement, *adv. Langzaemelyk, traegelyk.*

Tardiveté, *s. f. Traegheyd, langzaemheyd ; — traege rypwording, langzaeme voorthoming der vrugten.*

Tardone, *s. f.* (soórt van endvogel) *Brandgans.*

Digitized by Google

Tare, *s. f. Lekkagie, tarre, vermindering in gewigt* of *in waerde*; — *kassen, kisten, vaten, baelen enz. (waer in de koopmanschappen vervoerd worden)* — (fig.) *faut*, s. f. *gebrek, mangel*, s. n.

Taré, ée, *adj. Bedorven.* Homme taré. *Man zonder eer.*

Tarente, *s. m. Rendier*, s. n.

Tarentisme, *s. m. Ziekte door den beet eener tarantel veroorzaekt*, s. f.

Tarentule, *s. f. Tarantel, vergiftige aerd-spinne, dolle spinnekop*; — *soort van kleyne haegedis.*

Tarer, *v. a. Bederven.* L'humidité a taré ces fruits. *De vogtigheyd heeft die vrugten bedorven.* — *Afveegen (een vat, pot* of *flesch, voor dat men er iets in doet).* Tarer la réputation de quelqu'un. (fig.) *Imand benadeelen in zyne eer* of *goeden naem.* — *v. r. Bederven*, v. n. Ces fruits commencent à se tarer. *Die vrugten beginnen te bederven.*

Tareronde, *s. m. (zoek)* Pastenague.

Targe, *s. f. Soort van schild (die men eertyds gebruykte).*

Targette, *s. f.* (smids w.) *Grendelslotje (aen deuren en vensters)* s. n.

Se targuer, *v. r.* (gem.) *Steffen*, v. n. *ergens zynen roem op draegen.*

Targum, *s. m. Caldeesche uytbreyding* of *verklaering van het oud Verbond*, s. f.

Targumique, *adj.* Explications targumiques. *(zoek)* Targum.

Targumiste, *s. m. Schryver der caldeesche uytbreyding van het oud Verbond.*

Tari, *s. m. Aengenaem vogt dat getrokken word uyt de palm-boomen en kokernoot-boomen*, s. n.

Tarière, *s. f.* (groote boor) *Hegger, avegaer*, s. m.

Tarif, *s. m. Tol-lyst, tol-rol*, s. f. *boek aenwyzende de rechten die de inkomende en uytgaende waeren moeten betaelen*, s. n. Tarif des monnoies. *Munt-boek, specie-boek.* Tarif des glaces. *Lyst van de pryzen der spiegelglazen volgens hunne grootte.*

Tarifer, *v. a. In eene tol-rol brengen.*

Tarin, *s. m.* (vogeltje) *Grunsel*, s. f. *europischen kanarie-vogel*, s. m.

Tarir, *v. a. Uytputten, droog maeken*; — (fig.) *doen ophouden.* — *v. n. Opdroogen, verdroogen, uytdroogen*; ook (fig.) *ophouden.*

Tarissable, *adj.* (word niet gebruykt als met eene *negatie*) *Uytputtelyk, uytdroogbaer.*

Tarissement, *s. m. Het uytdroogen*, s. n. *uytdrooging*, s. f.

Tarot, *s. m.* (blaes-speelmyg) *Barson.* — *s. m. plur. Speelkaerten met andere beelden als de gewoonelyke*, s. f. plur.

Taroté, ée, *adj.* Cartes tarotées. *Speelkaerten die van agter gespikkeld* of *met ruyten zyn gedrukt.*

Taroupe, *s. f. Haer tusschen de twee wenkbrauwen*, s. n.

Tarse, *s. m.* (ontleed-k.) *Vreg*, s. f. *het bovenste van den voet*, s. n.

Tarso, *s. m. Zekeren witten steen die in de glasblazerygen in plaets van zand voor de kristalle glazen gebruykt word.*

Tartane, *s. f.* (kleyn vaermyg in de middenlandsche zee) *Tartaen.*

Tartare, *s. m.* (fabel-kunde) *Hel*, s. f. *tartarus*, s. m.

Tartare, *adj. Tartarisch*, uyt *Tartariën.* — *s. m. Tartaer*, s. m. ook *tartaersche tael*, s. f.

Tartareux, euse, *adj. Wynsteenagtig, wynsteenig, van wynsteen.*

Tartarie, *s. f.* (land) *Tartariën*, s. n.

Tartariser, *v. a.* (schey-k.) *Door wynsteen-zout zuyveren.*

Tarte, *s. f. Taert, toert.*

Tartelette, *s. f. Taertje, toertje*, s. n.

Tartre, *s. m. Wynsteen.* Sel de tartre. *Wynsteen-zout.*

Tartrite, *s. m. Wynsteen-zuer zout*, s. n.

Tartufe, *s. m. Schynheyligen, huychelaer, geveynsden.*

Tartuferie, *s. f.* (gem.) *Schynheyligheyd, huychelaery, geveynsdheyd.*

Tartufier, *v. n.* (gem.) *Huychelen, den schynheyligen speelen.*

Tas, *s. m. Hoop, stapel*, s. m. *myt*, s. f. Tas de pierres. *Hoop steenen.* Tas de blé. *Hoop koorn.* Tas de foin. *Hooy-myt.* Mettre en tas *of* en un tas. *Opstapelen, op eenen hoop leggen.* Tas de coquins. *Menigte* of *hoop schelmen.* A tas. *Met hoopen, in menigte.* — *Kleyn aembeeld*, s. n.

Tasse, *s. f. Drink-schaeltje*; — *koppeken*, s. n. *tas (daer men thee, koffy enz. uyt drinkt)* s. f. Tasse à thé. *Eene thee tas.* Tasse de thé. *Eene tas thee.*

Tassé, ée, *adj.* (schilder-k.) Figure tassée. *Ineengedronge figuer.*

Tasseau, *s. m.* (Timmermans w.) *Kleynen aembeeld (op eene werkbank)* s. m. — *klamp (om twee planken aeneen-te-houden)* — *klamp, lat (die men aen de zyplanken nagelt om eene schab op-te-leggen)* s. f.

Tassée, *s. f.* (weynig in gebruyk)

Digitized by Google

Een koppeken vol, een drink-schaeltje vol.

Tasser, *v. a. Op hoopen zetten, ophoopen, opstapelen.* — *v. n.* (van bloemen enz. spr.) *Zich uytbreyden, zich uytzetten*, v. r.

Tassette, *s. f. Dystuk (van een oud wapen-kleedsel)* s. n.

Tâte-poule, *s. m.* (gem.) *Keuken-klauwer, gorten-teller, jangat.*

Tâter, *v. a. Tasten, betasten, voelen, bevoelen.* Tâter le pouls à quelqu'un. *Imands pols voelen*; ook (fig.) *imand polsen, imands meening navorschen.* Tâter quelqu'un sur une affaire. *Imands meening navorschen, naspeuren* of *onderzoeken over eene zaek.* Tâter le terrain. (spreekw.) *Met voórzigtigheyd te werk gaen.*

Tâter, *v. n. Proeven, smaeken*, v. a. et n. Tâter au vin. *Den wyn proeven.* Tâter d'un pâté. *Van eene pasty proeven.* — (gem.) *Proeven, ondervinden.* Il veut tâter du métier de soldat. *Hy wilt het krygsmans leven proeven.*

Se tâter, *v. r. Zich bepeyzen, zich zelven onderzoeken*; — *voór zyne gezondheyd te zeer bezorgd zyn.*

Tâteur, euse, *s. et adj. Twyffelmoedig, onzeker.*

Tâte-vin, *s. m. Wyn-pomp*, s. f. *hevel*, s. m.

Tatillon, onne, *s. m. et f.* (gem.) *Praeter: praetster, die veele onnoodige omstandigheden vertelt.*

Tatillonage, *s. m.* (gem.) *Gepraet met veele onnoodige omstandigheden verzeld*, s. n.

Tatilloner, *v. n.* (gem.) *Praeten, met veele onnoodige omstandigheden vertellen.*

Tâtonnement, *s. m. Het voelen, het gaen* of *het zoeken in den blinde* of *by den tast*, s. n.

Tâtonner, *v. n. Tasten.* Marcher en tâtonnant. *By den tast gaen, by den tast zoeken, in den blinde loopen in het donker voelen* of *tasten.* — (fig.) *Onzekerlyk te werk gaen.*

Tâtonneur, euse, *s. m. et f. Voeler, taster, eenen die by den tast* of *in den blinde gaet* of *voelt*; — (fig.) *eenen die met onzekerheyd te werk gaet.*

A tâtons, en tâtonnant, *adv. By den tast, blindelings, in het donker*: — (fig.) *in het onzeker, met onzekerheyd.*

Tau, *s. m.* (wapen-k.) *Gedaente van eene* T.

Taudion, *s. m.* (gem.) (*zbek*) Taudis.

Taudis, *s. m. Kot, slegt huysken, slegt huysje*, s. n. Il demeure dans un taudis. *Hy woont in een kot.*

Taugours, *s. m. pl.* (wagenmaekers w.) *Kleyne hef-boomen.*

Taumalin, *s. m. Velagtige stoffe (in de krabben en in andere schelp-visschen)* s. f.

Taupe, *s. f.* (dier) *Mol*, s. m. — *blind gezwel, gezwel dat zich op de hersen-pan onder het vel verspreyd*, s. n.

Taupe-grillon, *s. m.* (insecte) *Veemol, veen-mol*, s. m. *mol-krekel*, s. f.

Taupier, *s. m. Mollen-vanger.*

Taupière, *s. f. Mollen-val.*

Taupinée, *s. f. Mollen-hoop*, s. m.

Taupinière, *s. f. Mollen-hoop*, s. m.

Taure, *s. f. Vaers, jonge koey (die nog niet gekalfd heeft).*

Taureau, *s. m. Stier, bul, var.* Combat de taureau. *Stier-gevegt.*

Taurobole, *s. m.* (oudh.) *Verzoen-offer waer in men eenen stier aen Cibéla slagt offerde*, s. n.

Taurocatapsies, *s. f. pl. Stier-gevegt*, s. n.

Taute, *s. f. Inkt-visch*, s. m.

Tautochrone, *adj. Gelyktydig.*

Tautochronisme, *s. m. Gelyktydigheyd*, s. f.

Tautogramme, *adj. et s. m.* Poème tautogramme. *Gedicht waer in alle de woórden met de zelve letter beginnen.*

Tautologie, *s. f.* (schoól-w.) *Onnoodige herhaeling (van het geene alreeds gezeyd is).*

Tautologique, *adj.* Écho tautologique. *Weérgalm die verscheyde mael het zelve herhaelt.*

Tautométrie, *s. f.* (schoól-w.) *Al te nauwe herhaeling der zelve maet.*

Taux, *s. m. Zetting, schatting, prysstelling*, s. f. *gezetten prys*, s. m.

Tavaïolle, *s. f.* (kerkelyk w.) *Pronk-doek, doop-doek*, s. m. *doop-kleed*, s. n.

Tavèle, tavelle, *s. f. Boord-koordeken (op de naeden der kleederen)* s. n.

Tavelé, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Bont, gepleht, gespikkeld.*

Taveler, *v. a.* (word geconjug als *Appeler*) (van dieren spr.) *Spikkelen, bespikkelen, vlekken* — *v. r. Bont* of *gespikkeld worden*, v. n. *plekken krygen.*

Taveluro, *s. f.* (van dieren spr.) *Spikkeling, bespikkeling, bontheyd, gevlektheyd.*

Taverne, *s. f.* (schimp-w.) *Kroeg, slegte herberg.*

Tavernier, ière, *s. m et f.* (oud) *Kroeghouder: kroeghoudster.*

Digitized by Google

Taxateur, *s. m.* (recht) *Schatter, weêrdeêrder.*

Taxation, *s. f. Schatting, weêrdeêring.* — *s. f. plur. Recht dat eenen ontfanger ten honderd toekomt*, s. n.

Taxe, *s. f. Zetting, schatting, prysstelling* s. f. *bepaelden of gezetten prys*, s. m. — *schatting, belasting*, s. f. *hoofd-geld*, s. n. Taxe de dépens (recht) *Bepaeling der onkosten (van een geding).*

Taxer, *v. a. Weêrdeêren, schatten, op prys stellen;* — *schatten, schatting opleggen, belasten;* — *beschuldigen.* — *v. r. Zich belasten (om eene bepaelde somme te betaelen).*

Te, *pron. pers sing. U. (zoek voorders)* Tu.

Technie, *s. f. Konst, kunde, weêtenschap.*

Technique, *adj. Van konsten en weêtenschappen.* Mot technique. *Konstwoórd.* Vers techniques. *Verzen die in weynige woórden de régels van eenige weêtenschap inhouden*

Technologie, *s. f. Kennis van handwerken, konsten enz*

Technologique, *adj. Handwerkkundig, van de handwerken en konsten*

Tédieux, euse, *adj.* (oud) *Verdrietig, verdrietend.*

Tégument, *s. m.* (ontleéd-k.) *Bekleedsel*, s. n.

Teignasse, *s. f.* (gem.) *Slegte pruyk.*

Teigne, *s. f.* (insecte) *Mot*, s. f. *kleer-worm, boek-worm, hout-worm;* — (schurftheyd aen het hoofd) *douwworm, ring-worm*, s. m. *kwaed zeer, droog schurft;* — *schurft*, s. n. *kanker aen de schors der boomen)* s. f. — *s. f. plur. Verrotting (in de strael van eenen peêrds-voet)* s. f.

Teignerie, *s. f. Plaets in een gasthuys alwaer de schurftigen geneêzen worden.*

Teigneux euse, *adj. et subst. Schurft. schurftig* Balles teigneuses (boekdrukkers w) *Al te natte bal-leêren (waer op den inkt niet vatten kan).*

Teille, *s. f. Schors, bast, schel (der kemp-halmen en vlas-halmen).*

Teiller, *v. a.* Teiller du chanvre. *Kemp zwengelen, kemp braeken.*

Teilleur, euse, *s. m. et f. Kempbraeker, vlas-braeker: kemp-braekster, vlas-braekster.*

Teindre, *v. a. irrég.* (Je teins, tu teins, il teint; nous teignons, vous teignez, ils teignent. Je teignois. Je teignis. Je teindrai. Je teindrois. Teins; teignez. Que je teigne. Que je teignisse. Teignant; teint, einte) *Verven, eene verf* of *koleur geêven.*

Teint, *s. m. Het verven*, s. n. — *verf, verve*, s. f. On teint les draps fins au grand teint *of* au bon teint. *Men verft de fyne lakens met vaste verf.* On teint les gros draps au petit teint *of* au faux teint. *Men verft de grove lakens met gemeene verf, die geenen stand houd.* — *Verf*, s. f. of *koleur des aengezigts*, s. n.

Teinte, *s. f.* (schilder-k.) *Koleur*, s. n. *verf*, s. f. Cela est d'une teinte trop foible *Dat is van een te zwak koleur.* Demi-teinte. *Halve schaduwing (in eene schildery).* Il y a dans cet écrit une teinte de mélancolie. *Er is in dat schrift eene zekere droefgeestigheyd*

Teinture, *s. f. Verving;* — *verf*, s. f. *verf-koleur*, s. n. Ce drap a bien pris la teinture. *Dat laken heeft wel verf gevat.* Donner la teinture a une étoffe. *Eene stoffe verven.* — (scheyk.) *Uyttreksel, afverfsel*, s. n. *tinktuer;* — (fig.) *ligte* of *oppervlakkige kennis*, s. f. Il n'a pas la moindre teinture des sciences. *Hy heeft geene de minste kennis van de weêtenschappen.* — (fig.) *Indruk*, s. m. *genegenheyd;* s. f. Il lui est resté une petite teinture de piété. *Er is hem nog eenigen indruk van godvrugtigheyd overgebleeven*

Teinturerie, *s. f. Ververy.*

Teinturien, enne, *adj.* (kruyd-k.) *Tot het verven gebruykelyk.*

Teinturier, ière, *s. m. et f. Verver: verfster.* Teinturier en soie. *Zydeverver.* Teinturier en laine. *Wolleverver.*

Tel, elle, *adj. Zoo, zoo een, dusdanig, zoodanig, zoodanig een, zulk, zulk een.* Vit-on jamais rien de tel! *Zag men ooyt zoo iets!* Telle est ma situation. *Zoodanig is myne gesteltenis.* Tel fait des libéralités qui ne paye pas ses dettes. *Zoo eenen doet milddaedigheden die zyne schulden niet betaelt.*

Tel quel, telle quelle, *adj.* (gem.) *Zoo en zoo, tusschen beyde, middenmaetig, taemelyk.* Étoffes telles quelles. *Middenmaetige stoffen.* Je vous rends votre somme d'argent, telle quelle. *Ik geef u de somme gelds weêr zonder verandering* of *gelyk zy is geweest.*

Télamones, *s. m. plur.* (zoek) Atlantes.

Digitized by Google

Télégraphe, *s. m. Verreschryver*, s. m. *werktuyg om van verre iets met teekens aen-te-duyden*. s n.

Télégraphique, *adj. Verreschryf-kundig, van den verreschryver.*

Télescope, *s. m. Zienbuys*, s. f. *verrekyker*, s. m.

Tellement, *adv. Zoo, zoodaniglyk, in dier voegen.*

Tellement quellement, *adv.* (gem.) *Zoo en zoo, tusschen beyde. taemelyk.*

Téméraire, *adj. Vermétel, verméten, stout, roekeloos, onbedagt. — s. m. Stout'en. verméten mensch, waeghals.*

Témérairement, *adv. Vermételyk, onbedagtelyk, stoutelyk.*

Témérité, *s. f. Vermétenheyd, onbedagtheyd, stoutheyd, roekeloosheyd.*

Témoignage, *s. m. Getuygenis, betuyging*, s f. — *blyk, bewys, teeken*, s. n. Témoignage d'amitié. *Gunstbewys, gunstbewyzing.*

Témoigner, *v. a. et n. Getuygen, toonen.* Témoigner en justice contre quelqu'un. *Tegen imand getuygen in het recht. — Betuygen bewyzen, betoonen.* Témoigner de l'amitié à quelqu'un. *Imand vriendschap betoonen*

Témoin. *s. m Getuygen.* Témoin oculaire. *Oog-getuygen.* Témoin auriculaire. *Oor-getuygen.* Elle est témoin de ce fait. *Zy is getuygen van die zaek.* Je vous prends tous à témoin (*niet à témoins*). *Ik neém u alle tot getuygen.* Témoin les saints Pères. *Getuygen zyn de heylige Kerk-vaders. — s m.plur. Teekens*, s m. plur. *stukken tichels* of *schaliën die men begraeft onder de grens-steenen van eenen akker om te konnen zien of zy niet verlegd zyn.*

Tempe, *s. f.* (ontleéd-k.) *Slaep, slag van het hoofd*, s. m.

Tempérament, *s. m. Gestellenis, gesteldheyd, lichaems gestellenis*, s. f. — *aerd*, s. m. Avoir du tempérament. *Tot de liefde zeer genégen zyn. — Verzagting, maetiging, gemaetigdheyd*, s f. Il faut essayer de trouver quelque tempérament à cela. *Men moet zien daer eenige verzagting in te vinden. —* (muziek) *Wolf, maetigeng der toonen*, s. f.

Tempérance, *s. f. Maetigheyd, ingetogenheyd.*

Tempérant, ante, *adj. et subst. Maetig, ingetogen.*

Tempérant, *adj. et s. m.* Remède tempérant. *Maetigend* of *verzagtend middel.*

Température, *s. f. Gemaetigdheyd, getemperdheyd.* Température de l'air. *Gemaetigdheyd van de locht.*

Tempéré, ée, *adj. Gemaetigd, getemperd.* Air tempéré. *Getemperde locht.* Homme tempéré. *Zeer gemaetigden man.*

Tempéré, *s. m.* Le thermomètre est au tempéré *of* marque le tempéré. *Dén weér-wyzer staet op gemaetigd weér.*

Tempérer, *v. a. Maetigen, temperen, verzagten.*

Tempête, *s. f. Storm*, s. m. *onweér, onwéder, tempeest*, s. n.

Tempêter, *v. n.* (gem.) *Bulderen, raezen, tieren, schreeuwen, gerugt maeken, geweld maeken.*

Tempétueux, euse, *adj. Buyig, buyagtig, onstuymig, stormagtig.*

Temple, *s. m. Tempel.* Son nom est écrit au temple de la mémoire. *Hy heéft zynen naem onsterfelyk gemaekt.*

Templet, *s. m. Sluyshout (aen eene boek-binders naeybank)* s. n.

Templier, *s. m. Templier, tempel-ridder.*

Temporaire, *adj. Voór eenen tyd, tydelyk.*

Temporal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van den slaep* of *slag van het hoofd.* Muscle temporal. *Slaep-spier.*

Temporalité, *s. f. Het tydelyk*, s. n. *wéreldlyke gerechtigheyd (van een bisdom, kapittel enz.)* s. n.

Temporel, elle, *adj. Wéreldlyk; — tydelyk, vergankelyk. — s. m Het tydelyk, het wéreldlyk*, s n. *inkomste van een geestelyk ampt*; ook *wéreldlyke magt* of *heerschappy (van eenen Vorst)* s. f

Temporellement, *adv. Tydelyk, voór eenen tyd.*

Temporisation, *s. f. Uytstel*, s. m. *tydwinning, vertoeving, verschuyving (tot eenen gunstigeren tyd)* s. f.

Temporisement, *s. m. (zoek)* Temporisation.

Temporiser, *v. n. Tyd winnen, uytstellen, vertoeven, eene gunstigere gelégenheyd afwagten.*

Temporiseur, *s. m. Tydwinner, uytsteller, vertoever.*

Temps, *s. m.* (spreék uyt *tan*) *Tyd.* Cela demande bien du temps. *Daer hoort veél tyd toe.* Du temps de Charles-quint. *Ten tyde van Karel den V.* De mon temps. *In mynen tyd* De temps en temps *of* de temps à autre. *Van tyd tot tyd.* De tout temps. *In alle tyden, van alle tyden, altyd.* En temps et lieu. *Op tyd en plaets.* A temps. *Tydig,*

Digitized by Google

by tyds, van pas, voór eenen bepaelden tyd. Bannissement à temps. *Uytbanning voór eenen bepaelden tyd.* Tout d'un temps *Teffens, te gelyk.* — *Weér, weder*, s. n. Il fait beau temps *Het is schoon weer.* Gros temps. (schippers w.) *Storm, onstuymig weér.* Il fait gros temps *Het stormt.*

Tenable, *adj.* (word niet gebruykt als met eene *negatie*) *Houbaer, verdédigbaer.* La place n'est pas tenable. *De plaets is niet houbaer, is niet te verdédigen, kan niet meer tégengehouden worden.* Il fait trop froid ici, la place n'est pas tenable. *'T is hier niet te houden van de koude.*

Tenace, *adj.* *Kleévig, kleéfagtig, lymagtig;* — (fig.) *vasthoudend, karig, gierig;* — *koppig, eygenzinnig, hardnekkig.*

Tenacité, *s. f.* *Kleéfagtigheyd, lymagtigheyd;* — (fig.) *vasthoudendheyd, karigheyd, gierigheyd:* — *koppigheyd, eygenzinnigheyd, hardnekkigheyd.*

Tenaille, *s. f.* (gemeenelyk in *plur.*) *Nyptang, trektang, smids tang.* Tenailles d'écrevisse. *Scheéren van eene kreeft.*

Tenailler, *v. a.* *Met gloeyénde tangen nypen* of *pynigen.*

Tenaillon, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Tongwerk, scheérwerk*, s. n.

Tenancier, *s. m* *Eygenaer van landgoederen.*

Tenancier, ière, *s m et f* (leenrecht) *Leenhouder: leenhoudster.*

Tenans, *s. m. plur.* (wapen-k.) *Schildhouders, wapenhouders.* Les tenans et les aboutissans d'une terre. *De aengrenzingen* of *aenpaelingen van een land-goed* Je sais tous les tenans et les aboutissans de cette affaire. (fig.) *Ik weét alle de omstandighéden van die zaek.*

Tenant, *s. m.* (gem.) *Voórvegter, voórstander, verdédiger.* Tout en un tenant *of* tout d'un tenant. *Alle aeneen gelegen.*

Ténar, *s. m.* (ontleéd-k.) *Palm-spier (van den duym) afvoerende spier*, s. f.

Tenare, *s. m.* (fabel-k.) *Hel*, s. f.

Tendance, *s. f.* (schoól-w.) *Het strekken, het hellen*, s. n. *helling*, s. f.

Tendant, ante, *adj.* *Strekkend, hellend*

Tendelet, *s. m.* (schippers w.) *Zonnedek, pavilioen*, s. n.

Tenderie, *s. f.* *Het leggen van strikken (om vogels of dieren te vangen)* s. n.

Tendeur, *s. m.* *Netlenspreyder (om vogels enz te vangen).*

Tendineux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Peésagtig.*

Tendon, *s. m.* *Peés*, s. f. *uytersie* of *eynde van de zénuwen*, s. n.

Tendre, *adj.* *Zagt, week* Bois tendre. *Week hout.* — *Malsch, morw.* Viande tendre. *Malsch vleesch.* Pain tendre. *Zagt-gebakke brood.* — (fig.) *Teer, teerhertig, téder.* Paroles tendres. *Teere woórden.* Yeux tendres. *Lodderlyke* of *verliefde oogen.* — *Teer, zwak, gevoelig.* Il est extrêmement tendre au froid. *Hy is zeer gevoelig aen de koude.* Avoir la vue tendre. *Een zwak gezigt hebben.* Conscience tendre. *Teer gewisse.* — (schilder-k.) *Teer, fyn, édel.* — *s. m.* Il a du tendre pour sa sœur. *Hy bemint zyne zuster teerlyk.*

Tendre, *v. a.* *Spannen, uytspannen.* Tendre des piéges. *Strikken spannen.* — *Behangen.* L'église étoit tendue de noir. *De kerk was in het zwart behangen.* — *Uyts'eéken, uytstrekken.* Tendre les mains au ciel. *De handen uytsteéken naer den hémel* Tendre les mains à quelqu'un. *Imand om help smeeken.* Tendre les bras à quelqu'un. *Imand bystaen in den hoód.* — *v. n.* *Leyden, hellen.* Où tend ce chemin-là? *Waer leyd dien weg naer toe?* Toutes choses tendent à leur centre. *Alle zaeken hellen naer haer middenpunt.* — (fig.) *Strekken, verstrekken, tot oogwit hebben.* A quoi tendent vos désirs? *Waer toe strekken uwe begeérten?*

Tendrement, *adv.* *Téderlyk, teerlyk, teerhertiglyk;* — *verliefdelyk;* — (schilder-k.) *teer, fyn, édel.*

Tendresse, *s. f.* *Téderheyd: teerheyd, teerhertigheyd;* — *verliefdheyd;* — (schilder-k.) *teerheyd, fynheyd, édelheyd*

Tendreté, *s. f.* (van spyzen spr.) *Malschheyd, morwheyd*

Tendrifier, *v. a* (word geconj. als *Confier*) *Teerhertig maeken, tot médelyden beweégen.*

Tendron, *s. m.* *Spruytje*, s. n. Jeune tendron. (gem.) *Jong meysken.* — *s. m. plur.* *Kraekebeentjes, knorbeentjes*, s. n plur.

Tendu, ue, *adj* Avoir l'esprit tendu. *Eenen gespannen geest hebben.* Style tendu *Geerongen schryfstiel.*

Ténèbres, *s. f. plur.* *Duysternis, duysterheyd, donkerheyd:* — (fig.) *verblindheyd, onweétendheyd;* —

Digitized by Google

onzékerheyd, s f. — (zékere kerkelyke diensten in de goede weêk) *donkere metten*, s f. plur.

Ténébreux, euse, *adj Duyster*, *donker*. Les temps ténébreux de l'histoire. *De onzékere* of *duystere tyden der geschiedenis*. Le séjour ténébreux. (dicht-k.) *De hel*. Avoir l'air sombre et ténébreux. *Droefgeestig zyn*. Conspirateur ténébreux *Geheymen saemenzweêrder*.

Ténement, *s. m.* (recht) *Hoeve*, *pagt-hoeve* (*afhangende van eene heerlykheyd*) s. f.

Tenesme, *s. m.* (geneés-k.) (*zoek*) Épreinte.

Tenette, *s. f.* (heel-k.) *Tangsken* (*waer méde den steen uyt de blaes word gehaeld*) s n.

Teneur, *s. f Inhoud* (*van een schrift enz.*) s. m. Teneur de livres. *Boekhouder*.

Ténia, *s. m.* (ontleend uyt het latyn) *Lint-worm*.

Tenie, *s. f.* (bouw-k.) *Platte fries*.

Tenir, *v. a. irrég.* (Je tiens, tu tiens, il tient; nous tenons, vous tenez, ils tiennent. Je tenois Je tins. Je tiendrai. Je tiendrois. Tiens; tenez. Que je tienne. Que je tinsse. Tenant; tenu, ue) *Houden*, *vasthouden*. Tenir une épée. *Eenen dégen vasthouden*. Il y a long-temps que la fièvre le tient. *Hy heéft sédert langen tyd de koórts*. Je ne sais qui me tient. *Ik weêt niet wat my wéderhoud*. — *Houden*. Tenir auberge. *Herberg houden*. Tenir ménage. *Huys houden*. Tenir sa parole. *Zyn woórd houden*. — *Houden*, *inhouden*. Bouteille qui tient chopine. *Flesch die een uperken inhoud*. — *Bezitten*, *in bezit hebben* Les Mahométans tiennent les plus belles provinces de l'Asie. *De Mahometaenen bezitten de beste landschappen van Asia*. — *Beslaen*, *vervullen* L'armée tenoit deux lieues de pays. *Het léger besloeg twee ueren lands*. — *Weêten*, *vernoómen hebben*. De qui tenez-vous cela? *Van wie weêt gy dat?* — (fig) *Verschuldigd zyn*, *verpligt zyn*. Tout ce qu'il a, il le tient de votre libéralité. *Alles wat hy heéft*, *is hy aan uwe milddaedigheyd verschuldigd*. Tenir la vie de quelqu'un. *Aen imand het léven verschuldigd zyn*. Tenir compte d'une somme à quelqu'un. *Aen imand eene somme in rékening brengen*. Tenir compte de quelque chose à quelqu'un. *Imand ergens over verpligt zyn*. Ne tenir compte de quelqu'un, de quelque chose. *Geen werk maeken van imand* of *van iets*, *imand* of *iets niet agten*. Tenir tête. *Wéderstaen*, *het hoofd bieden*. Tenir la campagne. (van krygsvolk spr.) *In het veld staen*, *te veld liggen*. Tenir une chose de son père ou de sa mère, tenir une chose de race. *Den aerd van zynen vader of moeder ergens in hebben*, *iets aengeboóren zyn*.

Tenir, *v. n. irrég.* *Dueren*, *in stand blyven*, *in gang blyven*. Cette foire tient pendant cinq jours. *Die jaermerkt duert vyf dagen*. — *Tégenhouden*. Cette place a tenu six jours. *Die plaets heéft zes dagen tégengehouden*. — *Behooren*, *toebehooren*. Il tient à cette famille. *Hy behoort aen die familie*. — *Aenkleéven*, *aengekleéfd zyn* Il tient pour le bon parti. *Hy kleéft de goede party aen*. Il tient fortement à ses opinions. *Hy is sterk zyne gevoelens aengekleéfd*. Il en tient. (gem.) *Hy heéft het spek weg* of *hy is 'er aen vast* of *hy is 'er aen bedot*; ook *hy is dronken*. Tenir bon, tenir ferme. *Stand houden*, *aenhouden*, *wéderstaen* Cette chose lui tient au cœur. *Die zaek legt aen zyn hert*, *hy is daer aen gevoelig*. Il ne tiendra qu'à vous d'avoir la paix. *Het zal maer van u afhangen van de vréde te hebben* S'il ne tient qu'à cela *Als het daer maer op aen komt*. A quoi tient-il que vous ne le fassiez? *Waer by komt het* of *waer aen schort het*, *dat gy het niet doet?* Tenez. *Houd*, *daer*, *ziet*. Cette architecture tient du gothique. *Dat gebouw gelykt aen het gothisch*. Il a tenu à peu que nous n'ayons eu un procès. *Het heéft weynig gescholten*, *of wy hebben een geding gehad*. Ma maison tient à la sienne. *Myn huys is névens het zyne gelégen* of *paelt aen het zyne*. Tenir de son père ou de sa mère, tenir de race. *Den aerd van zynen vader of moeder hebben*. Un tiens vaut mieux que deux tu l'auras. (spreêk-w.) *'T is béter eenen vogel in de hand als twee in de locht*.

Se tenir, *v. r irrég.* *Zich houden*, *zich vasthouden*. Se *of* s'en tenir à son marché. *Zich aen zynen koop houden*. — *Blyven*, *blyven staen*, v. n. Tenez-vous là. *Blyfi daer*. Se tenir en repos. *Zich gerust houden*, *zich stil houden*. — *Gehouden worden*, v. pass. Il se tint un conseil. *Er wierd eene raeds-*

Digitized by Google

vergadering gehouden. — *Zich houden, zich agten.* Je me tiens heureux d'avoir pu vous servir. *Ik agt my gelukkig van u te hebben konnen dienen.* Il ne sauroit se tenir de parler. *Hy kan niet zwygen* of *hy kan zich niet wederhouden van te spreeken.* — *Woonen, verblyven*, v n. *zich ophouden*, v. r. Il se tient à la campagne. *Hy houd zich buyten op* Se tenir debout. *Staen, regt staen.* Se tenir à genoux. *Knielen.*

Tenon, *s. m.* (timmermans w.) *Pen, pin (die in eene groef of gat sluyt)* — *steert-schroef (van den loop van een snaphaen)* s. f.

Ténor, *s. m.* (muziek) *Ténor-stem, midden-stem*, s. f

Tension, *s f. Spanning, uytspanning.* Tension d'esprit. *Spanning des geests.*

Tentant, ante, *adj. Bekoórend, aenlokkend, aentrekkelyk*

Tentateur, *s. m. et adj.* Esprit tentateur. *Den duyvel.* Tentateur, trice, *s m. et f. Bekoórder: bekoórster.*

Tentatif, ive, *adj. Bekoórend, aenlokkend, aentrekkelyk.*

Tentation, *s. f. Bekoóring, aenvegting, aenlokking*; — *begeérte*, s. f. *lust*, s. m.

Tentative, *s. f. Pooging, onderwinding, tragting.*

Tente, *s. f. Tent, léger-tent*; — (heel-k.) *wiek.*

Tentement, *s. m.* (scherm k.) *Steek (waer doór men zyns vyands dégen tweemaal met den zynen slaet).*

Tenter, *v. a. Bekoóren, aenlokken, aenvegten, aenprikkelen.* L'occasion l'a tenté. *De gelégenheyd heeft hem bekoórd.* — *Beproeven, te proeve stellen.* Dieu tenta Abraham. *God beproefde Abraham.* Tenter la fidélité de quelqu'un. *Imands getrouwheyd beproeven.* Tenter Dieu. *God tergen.* — *v. a. et n. Ondernemen, beproeven, waegen, de kans waegen.* Tenter une entreprise. *Eene zaek ondernemen.* Tenter fortune. *Geluk zoeken.*

Tenture, *s. f. Behangsel, tapytbehangsel*, s. n.

Ténu, ue, *adj.* (schoól-w.) *Dun, fyn.*

Tenu, ue, *adj Gehouden, verpligt, verschuldigd.* Jardin bien ou mal tenu. *Wel of slegt onderhouden hof.*

Tenue, *s. f. Houding, zitting*, s. f. *zittyd, zitdag*, s. m. — *houding (te peérd)* s. f. La tenue de la plume. *Het houden van de pen.* La tenue d'une troupe. *De houding van eene krygsbende.* La tenue de livres. *Het boekhouden.* Le temps n'a pas de tenue. *Het weér is niet standvastig, is veranderlyk.* Cet homme n'a pas de tenue. *Dien mensch is niet standvastig, is veranderlyk.* Fond de bonne tenue. (schippers w.) *Goeden ankher-grond.* Tenue noble. *Édel agterloen.* Tout d'une tenue. *Aeneen, aen malkander.*

Ténuité, *s. f.* (schoól-w.) *Dunheyd fynheyd.*

Tenure, *s. f.* (leen-recht) *Afhangelykheyd, leenroerigheyd.*

Téorbe, *s. m. (zoek)* Tuorbe

Téphramancie, *s. f.* (oudh.) *Wichelaery doór de asche van het vuer het welk de slagt-offers verbrand had.*

Tératoscopie, *s. f. Voórzegging uit de onnatuerlyke verschynsels in de lucht enz.*

Terceau, *s. m.* (leen-recht) *Derde deel der land-vrugten (dat eenen onderdaen aen den heer geéven moet)* s. n.

Tercer, *v. a.* (wyngaerdeniers w.) Tercer la vigne *Eene derde bewerking aen de wyngaerden geéven.*

Tercet, *s. m.* (fransche dicht-k.) *De dry eerste* of *dry laeste verzen (van een klink-dicht)* s. n. plur.

Térébenthine, *s. f. Termentyn, terpentyn*, s. m.

Térébinthe, *s. m. Terpentyn-boom.*

Térébration, *s. f. Doórboóring (van eenen boom om er den harst doen uyt-te-loopen).*

Téréniabin, *s. m. Vloeybaer manna (uyt Persiën)* s n.

Térès, *s. m. Langen en ronden worm (in 's menschen lichaem)*

Téret, ète, *adj.* (kruyd-k.) *Stomp, bot.*

Térétiuscule, *adj.* (kruyd-k.) *Stompagtig, botagtig.*

Tergiversation, *s. f. Omwégen*, s m. plur. *uytvlugten*, s f. plur.

Tergiverser, *v. n. Omwégen maeken, uytvlugten zoeken.*

Terme, *s. m. Eynde*, s. n. Le terme de la vie. *Het eynde des lévens.* — *Termyn.* Payable en six termes. *Te betaelen in zes termynen.* Il doit deux termes à son hôte. *Hy is twee termynen aen zynen huysmeester schuldig.* — *Tyd, gezetten tyd, bepaelden tyd.* Elle est accouchée avant terme. *Zy heeft voór haeren tyd gebaerd.* Cet enfant est venu à terme. *Dat kind is op zynen tyd ter wérelt gekomen* — *Woórd*, s. n. *bewoórding*, s. f. Parler en termes

cholsis. *Met uytgezogte woórden spreeken.* Termes d'art. *Konst-woórden.* Il parla en ces termes. *Hy sprak in diër woegen.* — (bouw-k.) *Paal-beeld, eynd-beeld, beeld van het welk men niet ziet als het hoofd en de voeten en welkers overige deelen als in eene schuynse kas besloóten zyn*, s. n. — s. m. plur. *Gesteltenis, gesteldheyd* s. f. *staet, voet*, s. m. En quels termes est cette affaire? *In welken staet is die zaek? hoe gaet het met die zaek?*

Terminaire, s. m. *Terminaris, monik die op termyn gaet.*

Terminaison, s. f. (spraek-k.) *Uytgang*, s. m. *eyndiging*, s. f. *laeste letters (van een woórd)* s. f. plur.

Terminal, ale, adj. (kruyd-k.) *Op het top staende.*

Terminer, v. a. *Sluyten, eyndigen, voaelen; — voleyndigen, volbrengen, afhandelen, besleg'en, ten eynde brengen, beslissen* — v. r. *Geëyndigd worden, ten eynde gebragt worden* v. pass. *eyndigen, afloopen*, v. n. Tout cela est heureusement terminé. *Dit alles is gelukkigtyk ten eynde gebragt.* — (spraek-k.) *Eyndigen, uytgaen*, v. n. Les noms qui se terminent en *eur. De naemen die uytgaen in* eur.

Terminthe, s. m. (geneës-k.) *Hondsvadder, honds-blaer, honds bleyn*, s. f.

Termonde (stad) *Dermonde* of *Vendermonde.*

Ternaire, adj. Nombre ternaire. *Ternyal, drygetal.*

Terne, adj. *Doof, mat, bezwalkt, ansloos, dat zynen glans verlooren heft.*

Terne, s. m. *Lot van dry nombers (in de lotery)* s. n. — s. m. plur. (piktak-spel) *Twee dryën.* Amener des *Twee dryën gooyën.*

Terné, ée, adj. (kruyd-k.) *Met drie saemengevoegd.*

Terni, ie, adj. *Doof, mat, bezwalkt, ansloos, dat zynen glans verlooren heft.*

Ternir, v. a. *Verdooven, mat maeken, bezwalken, den glans beneemen.* La neige ternit la glace. *Den adem bezwalkt het glas.* Ternir la réputation de quelqu'un. *Imands eer verdooven.* — v. r. *Verdooven, doof worden, mat worden*, v. n. *zynen glans verliezen.*

Ternissure, s. f. *Verdooving, matheid.*

Terrage, s. m. (leen-recht) *Vrugtcyns*, s. f. — *het wit maeken van aerde met vol-aerde*, s. n.

Terrageau, s. m. (leen-recht) *Vrugtcyns-genieter.*

Terrager, v. a. (leen-recht) *De vrugt-cyns genieten.*

Terrageur, s. m. (zoek) Terrageau.

Terrain s m *Grond*, s. m *plaets, vlakte*, s. f. Occuper un grand terrain. *Veel plaets beslaen.* Gagner du terrain. *Voortgaen, voóruytkomen.*

Terral, s. m. (schippers w.) *Landwind.*

Terraqué, ée, adj. Globe terraqué. *Wereld-bol met zyn land en water.*

Terrasse, s. f. *Verhève wandelplaets (in eenen hof)* — *tinne, platte vlakte (boven een gebouw)* s f. — (schilderk.) *voórgrond (van een landschap)* s. m. — *deel van een gesteente dat niet kan gesleépen worden*, s. n. Terrasse de marbre. *Gebrek in den marmer* Terrasse de sculpture. *Bovendeel van eene plint.*

Terrassé, ée, adj (wapen-konst) Arbre terrassé. *Boom welkers wortel met groezen bedekt is.* Pointe terrassée. *Spits van een wapen-schild met groezen bedekt.*

Terrasser, v. a. *Met aerde ondersteunen* of *versterken.* Terrasser une muraille. *Eenen muer met aerde ondersteunen.* — *Ter aerde werpen, omverre smyten, overhoop smyten.* Terrasser les ennemis. *De vyanden overhoop werpen.* — (fig.) *Neerslagtig maeken, den moed beneémen; — overréden, tot stilzwygen brengen.* — v. r. *Met aerde ondersteund worden*, v. pass

Terrasseur, s. m *Leemplakker, werkman die eenen muer* of *zoldering grof bepleystert.*

Terrassier, s. m. *Walgraever, aerdevervoerder.*

Terre, s. f. *Aerde* Bonne terre. *Goede aerde.* Terre à pipe. *Pyp-aerde.* Vase de terre. *Aerden pot.* Terre à foulon. *Vul-aerde, vol-aerde.* Terre à potier. *Potbakkers leem, kley, potaerde.* — *Aerde*, s. f. *aerdryk*, s. n. *aerdbodem*, s. m Le ciel et la terre. *Hémel en aerde.* Les biens de la terre. *De wereldsche* of *aerdsche goederen.* — *Land*, s n. *grond, bodem*, s m. Entrer dans les terres des ennemis. *In de landen der vyanden vallen* of *op vyandelyken bodem komen.* — *Land-goed*, s. n. *landeryën*, s. f. plur. Il possède de belles terres. *Hy bezit schoone land-goederen.* La terre ferme. *Het vast land.* Terre grasse, terre argileuse. *Kley-grond, kley-land.* Terre à blé. *Koórn-land.*

Digitized by Google

Terre à froment. *Teerw-land.* Terre promise, terre de promissiou. *Land van belofte.* Aller terre à terre. *Langs de kust zeylen*: ook (fig.) *niet boven zyn bereyk gaen.* Mettre pied à terre. *Van het peêrd stygen*; ook *voet aen land zetten* Prendre terre. *Aenkomen, aen land komen.* Perdre terre. *Zich van het land verwyderen*; ook *den grond verliezen.* Mettre *of* porter en terre. *Begraeven, ter aerde bestellen.* Donner du nez en terre. (gem.) *In zyn vaórneémen mislukken.*

Terreau, *s. m. Mest-aerde, verrotte mest*, s. f.

Terrein, *s. m. (zoek)* Terrain.

Terre-neuve, *s. f* (eyland) *Terranova, nieuw-land.* Terres neuves. *Nieuw-ontdekte landen.*

Terre-neuvier, *s. m. Nieuw-lands-vaerder.* — *s. m. et adj.* Vaisseau terre-neuvier. *Schip dat ter aberdaen-vangst naer nieuw-land vaert*, s. n.

Terre-noix, *s. f.* (plant) *Aerd-noót, aerd-eekel.*

Terre-plain, *s. m.* (vestingbouw-k.) *Walgang*, s. m. *vlakte van een bolwerk*, s. f.

Terrer, *v. a.* Terrer une étoffe. *Eene stoffe met vol-aerde bestryken.* Terrer du sucre. *Suyker met vol-aerde wit maeken.* — *v. n. et r.* (van konynen enz. spr.) *Onder de aerde in hollen kruypen*, v. n. — (oórlogs w.) *zich in den grond verschansen*, v. r.

Terrestre, *adj. Aerdsch, der aerde.* Paradis terrestre. *Aerdsch paradys.* Globe terrestre. *Aerd-bol.* Animaux terrestres. *Land-dieren, dieren der aerde.* Exhalaisons terrestres. *Dampen die de aerde opwerpt.* — *Aerdsch, wéreldsch.* Pensées charnelles et terrestres. *Vleeschelyke en wéreldsche gedagten.*

Terrestréités, *s. f. plur.* (schey-k.) *Aerdagtigheyd*, s. f. *grofste deelen der stoffen*, s. n. plur.

Terreur, *s. f. Schrik, schroom*, s. m. *vrees, vervaerdheyd*, s. f.

Terreux, euse, *adj. Aerdagtig, met aerde, vol aerde, met aerde gemengd*; — *met aerde bemorst.* Avoir le visage terreux. *Een bleek* of *doodvervig aengezigt hebben.* — (van édele gesteenten spr.) *Duyster, onklaer.*

Terrible, *adj. Schrikkelyk, vreeselyk, vervaerlyk, schroomelyk, yselyk.*

Terriblement, *adv. Schrikkelyk, vreeselyk, vervaerlyk, schroomelyk, op eene yselyke wyze.*

Terrien, enne, *s. m. et f.* Il est grand terrien. *Hy bezit veéle landen*, of *hy is landryk.* Ce Prince est un des plus grands terriens de l'Europe. *Dien Vorst is eenen van de grootste land-bezitters van Europa.*

Terrier, *s. m. Hol*, s. n. Terrier de lapins. *Konynen-hol.* Il s'est retiré dans son terrier. (fig.) *Hy leéft in de eenzaemheyd.* — *Hond voór de jagt der konynen.* — *subst. et adj.* m. Papier terrier. *Leen-register, lyst van land goederen met deszelfs rechten.*

Terrière, *s. f.* (oud) *Konynen-hol*, s. n.

Terrine, *s. f. Kom, sop-schotel.*

Terrinée, *s. f. Eene kom vol*

Terrir, *v. n. Landen, aenlanden, aen land komen*; — (van schildpadden spr.) *eyeren op strand leggen.*

Territoire, *s. m. Gebied, grondgebied, rechts-gebied*, s. n.

Territorial, ale, *adj.* Impôt territorial. *Belasting op de land-goederen.*

Terroir, *s. m. Land*, s. n. *grond*, s. m. Terroir fertile. *Vruchtbaeren grond.* Ce vin sent le terroir. *Dien wyn heeft eenen grond-smaek* of *land-smaek.* Cet homme sent le terroir. (fig.) *Men bespeurt in dien mensch zynen lands-aerd.*

Terroriser, *v. a. et n. De schrik-bestiering invoeren.*

Terrorisme, *s. m. Schrik bestiering, schrik-heersching*, s. f.

Terroriste, *s. m. Aenhanger der schrik-bestiering.*

Terser, *v a. (zoek)* Tercer.

Terset, *s. m. (zoek)* Tercet.

Tertre, *s. m. Heuvel*, s. m. *hoogte*, s. f.

Tes, *plur. van* ton *(zoek)* Ton.

Tesseaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Zaelen, zaelingen, mars-zaelingen.*

Tessons, *s. m. plur. Scherven, potscherven*, s. f. plur.

Test, *s. m. Hardste gedeelte der schelpen*, s. n. — (engelsch w.) Serment du test. *Eed in Engeland, waer doór de Transsubstantiatie, de Misse en de Aenroeping der Heyligen worden afgezwóren.*

Testacé, ée, *s. m. et adj.* (natuerl. historie) Animaux testacés. *Schelp-visschen.*

Testament, *s. m. Testament*, s. n. *uytersten wil, laetsten wil*, s. m. *eerstelling*, s. f. L'ancien et le nouveau Testament. *Het oud en het nieuw Testament* of *Verbond.*

Digitized by Google

Testamentaire, *adj.* Exécuteur testamentaire. *Uytvoerder van een testament.* Disposition testamentaire *Erfschikking by uytersten wil.* Héritier testamentaire. *Erfgenaem by testament aengesteld.*

Testateur, trice, *s. m. et. f. Testamentmaeker: testamentmaekster.*

Tester, *v. n. Testament* of *uytersten wil maeken.*

Testicule, *s. m. Teelbal, zaedbal.*

Testif, *s. m. Kémels-hair*, s. n.

Testimonial, ale, *adj. Van getuygenis.* Lettres testimoniales. *Getuygenisbrieven.*

Teston, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Oud fransch zilvere muntstuk*, s. n.

Testonner, *v. a.* (de *s* word niet uytgespr.) (oud) *Kammen.*

Têt, *s. m.* (de laeste *t* word niet uytgespr.) *Scherf, pot-scherf*; — (oud) *hersen-pan*, s. f. *bekkeneel*; — *hardste gedeelte der schelpen*, s. n. Têt à cochons. *Verkens kot.* — *Kom*, s. f. *kroes (die men gebruykt in de metael-schuymmaeking)* s. m.

Tétanos, *s. m.* (geneés-k.) (soórt van stuyp) *Dood-kramp*, s f.

Têtard, *s. m. Dikkop, jongen vorsch*; — *struyk-boom.*

Tétasses, *s. f. plur.* (schimpwoórd) *Slappe afhangende borsten.*

Tête, *s. f. Hoofd*, s. n. *kop, bol*, s. m. Tête chauve. *Kaelkop.* Tête de mort, *Doods-hoofd.* Tête d'un clou, d'une épingle. *Kop van eenen nagel, van eene spelde.* Tête de cerf. *Hertshoórns, gewigt van eenen hert.* Tête de more. *Moore-kop, peérd met eenen zwarten kop*; ook *soórt van koperen distileér-kétel.* C'est un homme de tête, C'est une bonne tête. *'T is eenen verstandigen man.* Il a de la tête. *Hy is verstandig*; ook *hy is koppig* of *eygenzinnig.* Crier à tue-tête *of* à pleine tête. *Uyt alle zyne magt schreeuwen.* La tête a tourné à cet homme. *Dien mensch heéft zyn verstand verloóren* of *is zot geworden.* La tête me tourne. *Myn hoofd draeyt.* La tête lui tourne *of* il perd la tête *Hy weét niet wat hy doet of zegt* of *hy raekt van zyn stuk af* Tourner la tête à quelqu'un *Imand zot maeken* Cette odeur porte à la tête. *Dien reuk vliegt naer het hoofd* Ce vin donne *of* monte à la tête *Dien wyn klimt naer het hoofd.* Payer de sa tête. *Met zyn hoofd betaelen.* Faire des coups de tête. *Zothéden uytregten.* Faire *of* tenir tête à quelqu'un. *Imand het hoofd bieden* of *tégenstáen.* Avoir quelqu'un en tête. *Imand tégen hebben.* Il est à la tête des affaires. *Hy is aen het hoofd der zaeken.* Laver la tête à quelqu'un. *Imand over den hékel haelen.* — *Kruyn*, s. f. *top* s. m. *het opperste (van boomen en sommige planten)* s. n. — *kruyn (van appelen, peéren enz.)* s. f. — *bloem-bol, bolwortel*, s. m. — *hoofd, begin, het eerste, het hoopste, het opperste, het voórste*, s. n. Tête du pont. *Bruggehoofd.*

Tête-à-tête, *s. m. Geheym gespreek (tusschen twee persoonen)* s. n. — *adv. Tusschen vier oogen, onder zyn beyde.*

Tête-morte, *s. f.* (schey-k.) *Doodan kop*, s. m. *dikke drooge stoffe (der overgehaelde stoffen en metaelen)* s. f.

Téter, *v. a. et n.* (word geconj. als *Jeter*) *Zuygen, de borst zuygen.*

Tétière, *s f. Mutsken (dat men de jong-geboóre kinderen opzet)* — *hoofdstel, kop-stuk (van eenen peérds-toom)* s. n.

Téton, *s. m. Tépel.*

Tétine, *s. f. Uyér*, s. m. — *bluts (in een harnas veroorzaekt doór eenen fuziek-scheut)* s. f.

Têtoir, *s. m. Werktuyg om den kop aen spelden enz. te maeken*, s. n.

Téton, *s. m. Borst, mem, tet*, s. f.

Tétracorde, *s. m.* (oud speéltuyg) *Lier met vier snaeren*, s f.

Tétradactyle, *adj.* (van dieren spr.) *Met vier vingeren.*

Tétradynamie, *s. f.* (kruyd-kunde) *Slach van planten welkers bloemen vier helmstyltjes hebben die langer als de andere zyn*, s. n.

Tétraèdre, *s. m* (meét-k.) *Régelmaetig lichaem met vier gelykzydige dryhoeken*, s n.

Tétragone, *s. m. Vierhoek, vierhant.* — *adj. Vierhoekig, vierkantig.*

Tétragonisme, *s. m Vierkant zoo groot als den inhoud van eenen cirkel*, s. n.

Tétragynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen vier stamperties hebben*, s. n.

Tétralogie, *s. f.* (oudheyd) *Kampschrift in vier stukken bestaende (by de Grieken)* s. n.

Tétramètre, *s m* (grieksche en latynsche dicht-k.) *Jambisch vers van vier voeten*, s. n.

Tétrandie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach*

Digitized by Google

van planten welkers bloemen vier helmstyltjes hebben, s. n.

Tétrapaste, *s. f. Katrol met vier schyven.*

Tétrapétale, *adj.* (kruyd-k.) *Vierbladerig, met vier bladen.*

Tétraples, *s. m. plur. Bybel van Origenes in vier kolommen nevens malkaer met vier verscheyde griekische overzettingen*, s. m.

Tétrapode, *adj. Viervoetig, met vier voeten.*

Tétrapodologie, *s. f. Verhandeling over de viervoetige dieren.*

Tétraptère, *adj.* (kruyd-k.) *Viervleugelig, met vier vleugels.*

Tétrarchie, *s. f.* (oudheyd) *Vierverstendom*, s. n. *heerschappy over het vierde deel van een ryk* of *landschap*, s. f.

Tétrarque, *s. m.* (oudh.) *Vier-vorst, Vorst die over het vierde deel van een ryk heerschte.*

Tétrasperme, *adj.* (kruyd-k.) *Vierzaadig, met vier zaaden.*

Tétrastique, *s. m. Vierregelig gedicht*, s. n.

Tétrastyle, *s. m.* (bouw-k.) *Gebouw dat op vier nevens malkaer staende zuylen rust*, s. n.

Tette, *s. f. Tepel (aen den uyer van een dier)* s. m.

Tette-chèvre, *s. m.* (nagt-vogel) *Geyten-melker.*

Têtu, *s. m. Metsers grooten breekhamer.*

Têtu, ue, *adj. et subst. Hoofdig, koppig, styfzinnig, eygenzinnig.*

Teuton, *s. m. Inwooner van oud Duytsland.*

Teutonique, *adj. Duytsch.* L'ordre teutonique. *Het duytsch ridder-orden.*

Texte, *s. m. Text*, s. m. *eyge woorden (van eenen schryver)* s. n. plur. — *schrifuer-plaets, schrifuer-spreuk (die men aenhaelt)* s. f. Revenir à son texte. *Tot het hoofdpunt zyner rede wederkeeren.*

Textile, *adj. Spinbaer, dat kan gesponnen* of *uytgerekt worden.*

Textuaire, *s. m. Boek zonder uytleggingen* of *aenmerkingen*, s. n. — *rechts-geleerden die den text der wetten grondiglyk verstaet*

Textual, elle, *adj. Woordelyk, letterlyk*

Textuellement, *adv. Van woord tot woord woordelyk*

Texture, *s. f. Saemenstelling, schikking (eener rede enz.)*

Thalassarquie, thalassarchie, *s. f. Opperheerschappy der zee.*

Thalassomètre, *s. m. Ebbe- en vloedmeeter, getymeeter.*

Thalictron, thalitron, *s. m* (plant) *Tye-kruyd, melezoen-kruyd fy-kruyd*, s. n *valschen rabarber*, s. m.

Thapsie, *s. f.* (plant) *Bastard thurbith.*

Thaumaturge, *subst. m. et f. et adj. Mirakel-doender.*

Thé, *s. m. Thee-boom : — thee*, s. m. *thee-blad*, s. n. Thébou. *Thee-boy, thee in de zon gedroogd* Thé vert. *Groenen thee, thee in den oven gedroogd.*

Théamède, *s. m. Blaezer, magneetsteen die het yzer niet tot zich trekt maer in tegendeel van zich stoot.*

Théandrique, *adj.* (schoól-woord) *Goddelyk en menschelyk te saemen.*

Théanurope, *s. m.* (van Christus spr.) *God-mensch.*

Théatin, ine, *s. m. et f. Théatiner-monik : théatiner-non.*

Théatral, ale, *adj. Toneelagtig, toneelsch, schouwburgsch.*

Théâtre, *s. m. Théater, schouwburg*, s. m. *toneel, schouwtoneel, speeltoneel*, s. n. *vertoon-plaets*, s. f. Pièce de théâtre. *Toneel-stuk* Théâtre de la guerre. *Oorlogs-toneel.* Coup de théâtre. *Toneel-streek, onverwagt toneel-geval dat de aenschouwers verwondert.* Roi de théâtre. *Koning zonder gezag.* — *Verzameling van toneel-stukken (van eenen schryver)* s. f.

Théière, *s. f. Thee-pot, trek-pot*, s. m.

Théiforme, *adj.* (apotheekers w.) *Als thee te gebruyken.*

Théisme, *s. m. Geloofen der geenen die gelooven dat 'er eenen God is*, s. n.

Théiste, *s. m. Den geenen die gelooft dat 'er eenen God is.*

Thème, *s. m.* (schoól-w.) *Ontwerp*, s. n. *text* ; — *thema*, s. m. *apostel*, s. n. Thème céleste. (sterre-kyker) *Stand der dwael-sterren ten tyde van imands geboorte.*

Thémis, *s. f.* (de *s* word uytgesproken) (dicht-k.) *De rechtvaerdigheyd, de godin der rechtvaerdigheyd.*

Thénar, *s. m. (zoek)* Ténar.

Théocratie, *s. f.* (spreek uyt *tèokraci*) *Gods onmiddelyke bestiering (by de Israëlieten, eer zy eenen Koning hadden).*

Théocratique, *adj.* Gouvernement théocratique *(zoek)* Théocratie.

Digitized by Google

Théodolite, *s. m. Wis-kundig werktuyg om de hoogte en afstand te meeten*, s. n.

Théogonie, *s. f.* (fabel-k.) *Geslachtboom der goden*, s. m. — *godendom, heydensch godendom*, s. n.

Théologal, *s. m. Kanonik die aengesteld is om de jonge geestelyken te onderrigten in de godsgeleerdheyd.*

Théologale, *s. f. Ampt van kanonik die de jonge geestelyken in de godsgeleerdheyd onderwyst*, s. n. — *adj. f. Goddelyk.* Les vertus théologales. *De goddelyke deugden.*

Théologie, *s. f. Godsgeleerdheyd.*

Théologien, *s. m. Godsgeleerden, théologant*; — *student in de godsgeleerdheyd.*

Théologique, *adj. Godsgeleerd, théologisch.*

Théologiquement, *adv. Op eene godsgeleerde wyze, godsgeleerdelyk.*

Théologiser, *v. n. Over de godsgeleerdheyd redekavelen.*

Théomancie, *s. f.* (oud) *Wigchelaery door de valsche goden.*

Théomasque, *s. m. Vyand van God.*

Théophilantrope, *s. m. Aenhanger van den natuerlyken godsdienst en vriend van alle menschen.*

Théophilantrophie, *s. f. Natuerlyken godsdienst bestaende in te gelooven dat er eenen God is, en den vriend te zyn van alle menschen*, s. m.

Théorème, *s. m.* (wis-k.) *Beschouwstuk, spiegelend voórstel*, s. n.

Théorétique, *adj.* (*zoek*) Théorique.

Théoricien, *s. m. Eenen die de grondbeginsels van eene weetenschap kent zonder die te oeffenen.*

Théorie, *s. f. Beschouwing, besnieeling, bespiegelende kennis zonder oeffening*, s. f. — *saemenhang van algemeene weetenschap*, s. m. *leerbegryp*, s. n.

Théorique, *adj. Beschouwend, bespiegelend.*

Théoriquement, *adv. Op eene beschouwende wyze, in de beschouwing.*

Théoriste, *s. m. Eenen die over de grondbeginsels van eene weetenschap geschreeven heeft.*

Théosophe, *s. m.* (christen wysgeêr in de midden-eeuwen) *Godsgeleerden.*

Théosophie, *s. f.* (leering van zekere christene wysgeêren in de middeneeuwen) *Godsgeleerdheyd.*

Thérapeutes, *s. m plur. Joódsche monikken (die zich aen het beschouwend léven overgeven).*

Thérapeutique, *adj.* Vie thérapeutique. *Beschouwend léven (der joódsche monikken).* — *s. f. Geneés-konst van de toepassing der geneesmiddelen die aen idere ziekte eygen zyn tot haere geneezing.*

Thériacal, ale, *adj. Dat de kragt van den triakel heeft.*

Thériaque, *s. f. Thériakel, triakel*, s. m.

Thermal, ale, *adj.* Eaux thermales. *Warme mineraele wateren of baden.*

Thermantique, *adj.* (geneés-k.) *Verwarmend.* — *s. m. Verwarmend middel*, s. n.

Thermes, *s. m. plur.* (oudheyd) *Warme baden*, s. n. plur. *bad-stoóven*, s. f. plur.

Thermomètre, *s. m. Weér-glas (om de warmte en koude aen-te-wyzen)* s. n.

Thermoscope (*zoek*) Thermomètre.

Thésaurisation, *s. f. Schat-verzameling.*

Thésauriser, *v. n. Schatten verzamelen, rykdommen vergaderen.*

Thésauriseur, euse, *s. m. et fém.* (gem.) *Schat-verzamelaar: schatverzamelaerster.*

Thèse, *s. f.* (schoól-w.) *Thésis, stelling*, s. f. *voórstel, vraegstuk, leerstuk*, s. n. Soutenir thèse pour quelqu'un *Imands party opneémen.*

Thesmothète, *s. m.* (oudh.) *Magistraets persoon te Athénen die de wetten bewaerde*

Théurgie, *s. f. Witte toover-konst, gewaende wonderwerking door de goede geesten.*

Théurgique, *adj. Van de witte tooverkonst.*

Thimélée, *s. f.* (heester-gewas) (*zoek*) Lauréole.

Thionville. (stad) *Diedenhoven.*

Thlaspi, *s. m.* (plant) *Boerenmostaerd*, s. m. *wilde kers*, s. f.

Thlipsie, *s. f.* (geneés-k.) *Tégen malkander drukking (der aderen).*

Tholus, *s. m.* (bouw-k.) *Hout waer in alle de kromme houten van een houte gewelf ingewerkt zyn*, s. n.

Thomisme, *s. m. Leering van Thomas van Aquinen*, s. f.

Thomiste, *s. m. Thomist, aenkleever der leering van Thomas van Aquinen.*

Thon, *s. m.* (visch) *Tonyn.*

Thonine, *s. f. Gezouten tonyn-visch*, s. m.

Thorachique, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de borst.* Veine thorachique. *Borstader.* Canal thorachique. *Gyl-leydar,*

Digitized by Google

gylooerder, *borst-buys*. — (geneés-k.) *Goed voór de borst.*

Thorax, *s m.* (ontleéd-k.) *Borst*, s. f. *bovenlyf*, s. n.

Thrombe, *s m* (geneés-k.) *Gezwel van geronne bloed*, s. n.

Thuriféraire, *s m* *Wierook-vatdraeger*, *wierooker.*

Thuringe, *s. f.* (land) *Thuringen* of *Duringen*, s n.

Thym, *s. m.* (spreék uyt *tein*) (plant) *Tym*, *tymis.*

Thymalle, *s. m* of *f.* *Thym visch*, *soórt van forelle riekende als thymis.*

Thymbre, *s. m* (plant) *Saturey*, *keule*, *kunne*, s. f. *péper-kruyd*, s. n.

Thyme, *s. m.* (ontleéd-k.) *Borstklier*, s. f.

Thymique, *adj.* (ontleéd-k.) Veine thymique. *Borst klier-oder.*

Thyrse, *s. m.* (fabel-k.) *Bacchusspies*, *spies met wyngaerd-ranken omvlogten*, s. f.

Tiare, *s f.* *Pausselyke kroon*, *pausselyke muts*, *drydobbele kroon*. s f. Porter la tiare. *Paus zyn.* — *Hoofdband* (*der oude persiaensche vorsten en priesters*) s. m.

Tibia, *s. m* (ontleéd-k.) *Scheénbeen*, s. n.

Tibial, ale, *adj.* (ontleéd-k.) Muscle tibial. *Scheén-been-spier.*

Tic, *s. m.* (van peérden spreék.) *Hoofd-stuyp*, *kribbebyting*: — *onvrywillige beweéging*, *stuyptrekking* (*in eenig deel van het menschelyk lichaem*) — *belachelyke* of *slegte gewoonte*. s. f.

Tiède, *adj.* *Lauw*, *bloed-lauw.* Eau tiède. *Lauw water.* — (fig.) *Lauw*, *flauw*, *laf*, *flauwhertig*, *lafhertig*, *iverloos.* Ami tiède. *Laffen vriend.*

Tièdement, *adv.* (word maer in het fig. gebruykt) *Flauwelyk*, *laffelyk*, *op eene iverlooze wyze*

Tiédeur, *s f.* *Lauwheyd*: — (fig.) *flauwheyd*, *lafheyd*, *lafhertigheyd*, *flauwhertigheyd*, *iverloosheyd.*

Tiédir, *v. n.* se tiéder, *v. r.* *Lauw worden*. v. n

Le tien, la tienne (*plur.* les tiens, les tiennes) *pron. poss. disjoint.* *Den uwen de uwe*, *het uwe* (plur *de uwe*). — *s. m.* *Het uwe*, s. n Les tiens, *s. m. plur.* *De uwe*, *uwe vrienden*, *uwe naestbestaende.*

Tiercaire, *s. m. et f.* *Tertiaen*, *monik* of *non van het derde orden van den heyligen Franciscus.*

Tierce, *s. f.* (muziek) *Ters*, s f. *drytoon*, s. m. — (in het piket-spel) *eene derde*, s. f. Tierce major. *Derde opper.* — (schermschool) *Ters*, s f. *terssteék*, s. m. — (deel der kerkelyke getyden) *terciën*, *tercen*, subst. plur. — (boek-drukkers w.) *derde proef*, *revisie*, s f. — (sterre-k.) *zestigste deel van eene seconde*, s n.

Tiercé, ée, *adj.* (wapen-k.) *In dryën verdeeld.*

Tierce-feuille, *s. f* (wapen-k.) *Klaver-blad*, *dryblad*, s. n.

Tiercelet, *s. m.* (vogel) *Tersel*, s m. *manneken van den sperwer*, s. n. Tiercelet de docteur. (gem.) *Slegten leeraer.*

Tiercement, *s. m.* *Verhooging van een derde* (*van den prys*) s. f. Demi-tiercement *Helft van een derde*, *zesde deel.*

Tiercer, *v. a.* (akkerbouw.) *Voór de derde maal omspitten*; — *in dryën verdeelen.* — *v n.* *Een derde verhoogen*, *den prys met een derde verhoogen.*

Tierceur, *s. m.* *Verhooger van een derde* (*van den prys*)

Tierceron, *s. m* (bouw-k.) *Kruysboóg* (*van een gothisch gewelf*)

Tiercon, *s m* *Derde deel* (*van eene natte maet*) s. n. — *zeep-kist*, *kist waer in de zeep verzonden word*, s. f.

Tiers, *s. m* *Derde*, *derde deel*, *derde paert*, s. n. — *derden*, *derden persoon*, s. m. Le tiers et le quart. (gem.) *Idereen*, *alle man.*

Tiers, tierce, *adj.* *Derde.* Partie en tierce personne. *In den derden persoon spreéken.* Tiers ordre de saint François. *Derde orden van den heyligen Franciscus.* Tiers état. *Derden staet*, *borgers-stand*, *boeren-stand.* Fièvre tierce. *Anderdaegsche koórts.* Fièvre double tierce. *Opgaende en afgaende koórts die alle dagen wéderkomt.*

Tiers-point, *s. m.* *Dryhoek*, s m. — *drykantige zyl*, s f Voile à tiers-point. (schippers w.) *Drykantig zeyl.*

Tige, *s. f.* *Stam*, *struyk* (*van eenen boom* of *plant*) — (fig) *stam*, s m. *afkomst*, s. f. *geslacht* s. n. — *steel*. (*van eenen sleutel*) s. m. — *schaft* (*eener pen*) — *schaft* (*van eene zuyl*) — *schaft*, s. f. *been* (*van eene leére*) s. n.

Tigé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met eenen stam van een ander koleur.*

Tigettes, *s f plur.* (*zoek*) Cauticoles.

Tigeux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Stengig*, *stammig*, *met veéle stengen.*

Tignasse, *s f.* (*zoek*) Teignasse.

Tigne, *s. f.* (*zoek*) Teigne.

Digitized by Google

Tignon, *s. m.* *Kuyf*, s. f. *gemeen vrouwen-hulsel*; — (gem.) *hair van het agterhoofd der vrouwen*. s. n.

Tignoner *v. a.* (gem.) *Het hair van het agterhoofd der wouwen in krollen zetten.* — *v. r.* (van vrouwen spr.) *Malkander by de kuyf* of *by het hair vatten.*

Tigre, *s m.* (dier) *Tiger*; — fig.) *vreeden mensch*; — *zeker insecte dat de bladeren der peêren boomen doórknaegt.* — *adj* Cheval tigre. *Tiger-peêrd, tiger-vlekkig peêrd.*

Tigré, ée, *adj.* *Getigerd, tiger-vlekkig.*

Tigresse, *s. f.* (dier) *Tigerin*, s. f. — (fig.) *hwaed wyf*, s n.

Tillac, *s. m.* *Dek, verdek*, s. n. *overloop (van een schip)* s m. Franc tillac. *Onderste verdek.*

Tille, *s. f.* *Binnenste schors* of *bast (van linde-boomen)* s. f. — *byl-hamer*, s. m. *werktuyg met eenen hamer aen den eenen kant en eene byl aen den anderen*, s. n. — (*zoek*) Teille.

Tiller, *v. a.* (*zoek*) Teiller.

Tilleul, *s m.* *Linde-boom*, s. m. — *linde-hout*, s n.

Tim, *s. m.* (plant) (*zoek*) Thym.

Timbale, *s. f.* *Ketel-trom, ketel-trommel, pauk*, s. f. — *raket (dat met perkament overtrokken is)* s n.

Timbalier, *s. m.* *Ketel-trommel-slaeger, pauker, timbalier.*

Timbre, *s. m* *Klok (van een uer-werk)* s. f. — *klank (der stem)* — *zegel, stempel*, s. m *wapen (op papier)* s. n. — (wapen-k.) *helm*, s m. — (gem.) *hoofd*, s n. *kop*, s m. Il a le timbre fêlé *Hy heeft het niet vast in zyn hoofd.*

Timbré, ée, *adj.* *Gezegeld.* Papier timbré. *Zegel-papier, gestempeld papier.* Cerveau mal timbré, tête mal timbrée. (gem.) *Kleyn verstand, zot hoofd.* Être un peu timbré. *Half zot zyn, niet veel verstand hebben.*

Timbrer, *v. a.* *Zegelen, stempelen*; — (recht) *den inhoud en de dag-tekening op de gerechts-schriften zetten.* Timbrer une armoirie *Een wapen helmen, eenen helm op een wapen zetten.*

Timbreur, *s m.* *Zegeloer, stempelaer.*

Timide, *adj.* *Vreesagtig, bevreesd, schroomd, bloo, bloode, flauwmoedig.*

Timidement, *adv* *Vreesagtiglyk, op eene beschroomde wyze, beschroomdlyk.*

Timidité, *s. f.* *Vreesagtigheyd, bevreesdheyd, beschroomdheyd, blooheyd, flauwmoedigheyd.*

Timon, *s. m.* *Dissel, dissel-boom (van een rytuyg)* — *helm-stok (van het roer van een schip).* Prendre le timon des affaires. (fig.) *Het bestier van staet in handen neêmen.*

Timonier, *s. m.* (schippers w.) *Boer-knegt, matroos die aen het roer staet*, s. m. — *dissel-peêrd, peêrd dat aen den dissel-boom gespannen is*, s. n.

Timoré, ée, *adj.* *Teermoedig, godvreezend.*

Timorphite, *s. f.* *Gebloemden steen (die een stuk kaas verbeêld)* s. m.

Tinctorial, ale, *adj.* *Verf, van de verf* Vertu tinctoriale. *Verf-kragt.*

Tine, tinette, *s. f.* *Kuyp, tob.*

Tintamarre, *s. m* (gem.) *Geraes, geluyd, gebulder, getier, gerammel*, s. n.

Tintamarrer, *v. n.* (gem.) *Geraes maeken, tieren.*

Tintement, *s. m.* *Naklank, galm (eener klok)* s m — *geklep (eener klok)* s. n. Tintement d'oreilles. *Oortuyting, oorsuyzing, het tuyten* of *het suyzen in de ooren.*

Tintenague, *s. m* (*zoek*) Toutenague.

Tinter, *v. a. et n* *Kleppen.* La messe tinte. *De misse word geklept.* L'oreille me tinte *Myne oor tuyt* of *ruyscht.* Le cerveau lui tinte. *Hy is half zot.* Faire tinter un verre. *Een glas doen klinken.* Vous n'avez qu'à tinter, nous sommes à vous *Op het minste teeken dat gy doet, zyn wy tot uwen dienst.*

Tintouin, *s. m* (gem.) *Geruysch, getuyt (in de ooren)* s. n. — (fig.) *bekommering, ongerustheyd (voór den uytval eener zaek)* s f.

Tique, *s. f.* (insecte) *Teêk, hondsluys, koe-luys enz*

Tiquer, *v. n.* (van peêrden spr.) *Kribbebyten.*

Tiqueté, ée, *adj.* *Gespikkeld, geplekt.*

Tiqueur, *s. m.* Cheval qui a le tic. *Kribbebyter.*

Tir, *s. m.* *Schietlyn, streek (van eenen geschoóten kogel)* s. f. Ce fusil n'a pas le tir juste. *Dat fuziek schiet niet regt, doet den kogel afwyken.*

Tirade, *s. f.* *Vervolg van eenige verzen* of *van eenige régelen onreym op het zelve voórwerp*, s. n. — (muziek) *sleêping, reeks noóten (die van de eene noót tot de andere leyd)* s. f. Tirade d'injures. *Ménigte scheldwoórden.* Tout d'une tirade. (gem.) *Agtereen, agter malkander.*

Digitized by Google

Tirage, *s. m.* *Trekking*, s. f. *het trekken*. s. n. Le tirage d'un bateau. *Het trekken, het voorttrekken van eene schuyt.* Tirage d'une loterie. *Trekking van eene lotery.* Le tirage des métaux. *Het tot draed trekken der metaelen.* — (boek-drukkers en plaet-drukkers w.) *Het trekken, het drukken*, s. n.

Tiraillement, *s. m.* *Trekking, onrégelmaetige beweeging (in eenig deel des lichaems)* s. f. Tiraillement d'esprit. *Twyffelmoedigheyd.*

Tirailler, *v. a.* *Over en weêr trekken* of *sleuren.* Se faire tirailler. (fig.) *Zich lang laeten bidden* of *kwellen.* — *v. n.* (gem.) *In het wild schieten, pifpaffen.*

Tiraillerie, *s. f.* *Het in het wild schieten, het pifpaffen*. s. n.

Tirailleur, *s. m.* *Slegten schieter; — scherpschutter.*

Tirannie etc. (*zoek*) Tyrannie

Tirant, *s. m.* *Treklint, snoer, trekbandeken (aen eene beurs)* s. n. — *trekriem (aen eene leêrs)* — *schoenriem*; — (bouw-k.) *bindbalk*, s. m. — *veêr, klam (van eenen huys-anker)* s. f. — *vas*, s. n. *dikke breede zénuwe (op den hals van eenen os enz.)* s. f. — *snoer van een gedraeyd perkament (om geschriften aeneen-te-rygen)* s. n. — (schippers w.) *water-dragt, diepte die een schip in het water gaet*, s. f.

Tirasse, *s. f.* *Kwakkel-net, treknet, sleêpnet, schrobnet (om kwakkels, leeuwerken enz. te vangen)* s. n.

Tirasser, *v. a. et n.* *Met een treknet te jagt gaen (om vogels te vangen).*

Tire, *s. f.* (gem.) Tout d'une tire. *In eenen keer, agter een, zonder ophouden, in eene teug.*

Tiré, ée, *adj.* Visage tiré. *Vermagerd* of *getrokken aenzigt.*

Tire-balle, *s. m.* (heel-k.) *Kogeltrekker (waer méde de kogels uyt de wonden getrokken worden)* — *kogeltrekker (daer de kogels méde uyt de schietgeweêren getrokken worden).*

Tire-botte, *s. m.* *Leêrzen-trekker, leêrzen-knegt*, s. m. — *lint (waer méde de behangers de meubel-behangsels boorden)* s. n.

Tire-bouchon, *s. m.* *Korken-trekker.*

Tire-bourre, *s. m.* (werktuyg om de prop *of* laeding uyt een vuer-roer te trekken) *Krasser.*

Tire-bouton, *s. m.* *Kleermaekers knop-yzer*. s. n.

Tire-braise, *s. m.* (bakkers w.) *Vuerhaek, oven-krabber, kloet.*

Tire-clou, *s. m.* (schalie-dekkers w.) *Nagel-trekker.*

Tire-d'aile, *s. m.* Voler à tire-d'aile. *Met eene snelle vlugt vliegen.*

Tirée, *s. f.* *Trek*, s. m *ophaeling (van een net enz.)* s. f.

Tire-fiente, *s. m.* *Mest-haek.*

Tire-filière, *s. f.* *Draed-trekyzer*, s. n.

Tire-fond, *s. m.* (kuypers w.) *Bodemtrekker.*

Tire-laine, *s. m.* *Nagt-dief, gauw-dief, mantel-dief.*

Tire-laisse, *s. m.* (gem.) *Misval, eenen neus.* On lui avoit fait espérer cet emploi, on l'a donné à un autre, voilà un vilain tire-laisse. *Dat ampt was hem toegezeyd, het is aen een ander gegeéven, dat is eenen neus voór hem.*

A tire-larigot, *adv.* (gem.) Boire à tire-larigot. *Met groote teugen drinken.*

Tire-ligne, *s. m.* *Trekpen*, s. f. *linietrekker*, s. m

Tire-lire, *s. f.* *Spaerpot*, s. m.

Tire-lirer, *v. n.* *Schreeuwen (als den leeuwerk.*

Tire-lisses, *s. f plur.* *Voet-treêden (van een weêfgetouw).*

Tire-moelle, *s. m.* *Merg-lépeltje*, s. n.

Tire-pied, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Spanreep, spanriem, knie-riem*

Tire-plomb, *s. m.* (glazemaekers w.) *Loodtrekker.*

Tirer, *v. a.* *Trekken, voorttrekken, aftrekken, uyttrekken.* Tirer l'épée. *Den dégen trekken.* Tirer un carosse. *Eene koets voorttrekken.* Tirer de l'or. *Goud-draed trekken.* Tirer une ligne. *Eene linie trekken.* — *Trekken, haelen.* Tirer la viande du pot. *Het vleesch uyt den pot haelen.* Il a tiré de belles sentences des anciens. *Hy heéft uyt de oude schryvers schoone zinspreuken getrokken.* Tirer le suc des herbes. *Het zap uyt de kruyden trekken* of *haelen.* Tirer quelqu'un du danger. *Imand redden* of *uyt het gevaer trekken.* Tirer un homme de prison. *Imand uyt de gevangenis trekken* of *verlossen.* Tirer parti de quelque chose. *Ergens voordeel uyt trekken.* — *Uytdoen, uyttrekken.* Tirer les bas à quelqu'un. *Imands kousen uyttrekken.* — *Trekken, genieten, ontfangen.* Tirer du profit d'une charge. *Profyt uyt een ampt trekken.* — (boek-drukkers woórd) *Drukken* On a tiré deux mille exemplaires de ce livre. *Er zyn van dit boek twee duyzend afdruksels gedrukt.* — *Uytschilderen, afbeélden, afmaelen.*

Digitized by Google

On l'a tiré en plâtre. *Men heeft hem n plaester afgebeeld.*

Tirer, *v. a. et n. Schieten, afschieten, steeken, losbranden, vueren, lossen.* Tirer des flèches *Pylen schieten.* Tirer es fusées. *Vuer-pylen afschieten.* Tirer e l'arc. *Met den boog schieten* Tirer balle. *Met eenen kogel schieten.* Tirer n oiseau *of* tirer à l'oiseau *Naer enen vogel schieten.* Tirer l'oiseau, (en spel) *Naer den vogel schieten.* Le fusil tire juste. *Dat fuziek schiet egt.* Tirer au blanc. *Naer het wit schieten.* Tirer en volant *of* au vol. *n de vlugt schieten.* Tirer sur quelqu'un. *Op imand schieten*; ook (gem.) *zn imand kwaed zeggen.* Tirer sur ue'qu'un *of* tirer une lettre de change ur quelqu'un. *Eenen wissel op imand rekken* Tirer quelqu'un d'affaire. *mand er doórhelpen* of *uyt den nood elpen.* Tirer de l'autre côté. *Overrekken, overhaelen.* Tirer la langue. *De tong uytsteeken.* Tirer de l'eau. *Water putten.* Tirer du vin, de la ière etc. *Wyn tappen, bier tappen enz.* irer du sang. *Laeten ader-laeten, loed-laeten.* Tirer au sort. *Kavelen, et lot werpen, loten.* Tirer le linge. *Het linnen rekken.* Tirer une vache. *Eene koey melken.* Tirer des armes. *Schermen.* Tirer son origine. *Gesproón zyn, afkomstig zyn.* Tirer les rideaux. *De gordynen schuyven, open* of *e schuyven.* Tirer son épingle du jeu. *Zich uyt eene kwaede zaek wikkelen.* a rivière tire sa source de cette ontagne *De rivier spruyt* of *neemt aeren oorsprong uyt dien berg.* Ce avire tire vingt pieds d'eau. *Dat schip aet twintig voeten diep in het water.* et ouvrage tire à sa fin. *Dat werk oopt naer* of *op zyn eynde,* Cet omme tire à sa fin. *Dien man zal let lang meer leeven.* Cette pierre re sur le vert. *Dien steen trekt op et groen.*

Tirer, *v. n.* (gem.) *Wegtrekken, ich ergens naer toe begeeven.* De quel ité tirez-vous? *Naer welken kant beeft ey u?* — *v. r.* Se tirer d'affaire, tirer d'embarras *of* s'en tirer. *Zich rt eene moeyelykheyd trekken* of *redden.*

Tire-sou, *s. m* (gem.) *Wockeraer.*

Tirez, *s. m Trek* (*om twee woórden neen-te-binden*) s. m. *vereening-teeken*; - *snoer van gedraeyd perkament* (*om eschriften aeneen-te-rygen*) s. n.

Tiretaine, *s. f.* (stoffe) *Tierentyn.*

Tire-tête, *s. m. Vroedmeesters werktuyg om de vrugt met het hoofd uytte-trekken*, s n.

Tireur, *s. m. Schieter, schutter, jaeger*; — *trekker* (*van eenen wisselbrief*). Tireur d'or. *Goud-draedtrekker.* Tireur d'argent. *Zilver-draedtrekker.* Tireur d'armes. (oud) *Schermmeester.* Tireur de laine (*zoek*) Tire-laine.

Tirlemont (stad) *Thienen.*

Tiroir, *s. m. Laey, trekkaey, schuyflaey*, s f.

Tironien, enne, *adj.* Lettre tironienne. *Verkortings letter.*

Tisane, *s. f. Tisaen, gerste-drank, koeldrank*, s. m. *gerste-water, calisiehout-water*, s. n.

Tison, *s. m. Brandstok.* Tison d'enfer. *Stookebrand, twistzoeker, twistzaeyer.* Tison de discorde. *Twistzugtigen mensch*; ook *twist-appel, iets dat oorzaek tot twist geeft.*

Tisonné, *adj. m.* Cheval gris tisonné. *Aschgraauw peerd met zwarte plekken.*

Tisonner, *v. n. Gedueriglyk het vuer opstoóken.*

Tisonneur, euse, *s m et f. Vuer-opstoókster: vuer opstoókster, die gedueriglyk het vuer opstoókt.*

Tisonnier, *s. m.* (smids w.) *Rokelyzer, opstoók-yzer*, s n.

Tissage, *s. m Het weeven*, s. n.

Tisser, *v a. Weeven.*

Tisserand, *s. m Weever, linnenweever.* Tisserand en drap. *Lakenweever.* Tisserand en soie *Zyde-weever.* Métier de tisserand. *Weef-getouw, weevers getouw.*

Tisseranderie, *s. f. Het weeven*, s. n. *weevery*, s. f. — *handel in geweeve goederen*, s. m.

Tissotier (*zoek*) Tissutier-rubanier.

Tissu, *s. m. Geweef, weefsel*, s. n. Le tissu d'une toile. *Het weefsel van een stuk lynwaet.* — *Soórt van breed lint*; — (fig.) *saemenstel*, s. n. *aeneenschakeling*, s. f. *saemenhang*, s. m. Tissu d'un discours. *Saemenhang van eene rede.*

Tissu, ue, *adj.* (*et part. pass.* van het verbum *tistre*) *Geweeven.* Il a tissu cette toile. *Hy heeft dat lynwaet geweeven.* C'est lui qui a tissu l'intrigue. (fig.) *'T is hy die de list aeneengesponnen* of *gekuypt heeft.* Des jours tissus d'or et de soie. (dicht-konst) *Gelukkige dagen.*

Tissure, *s. f. Keeper*, s. m. *weefsel, geweef*; — (fig.) *Saemenstel*, s. n. *aeneenschakeling*, s. f. *saemenhang*, s. m.

Digitized by Google

Tissutier - rubanier, *s. m.* *Galonweever, passement-weever.*

Tistre, *v. a.* (is niet meer in gebruyk als in de saemengestelde tyden) *(zoek)* Tissu, ue.

Titan, *s. m.* (dicht-k.) *Zon*, s. f. — (fabel-k.) *eenen der reuzen die de goden beoorlogden*, s. m.

Tithymale, *s. m.* (plant) *Wolfs melk, duyvels melk*, s. f. *vratte-kruyd*, s. n.

Titillant, ante, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Kittelend, hetelend*; — (van wyn spr.) *speelend.*

Titillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Kitteling, heteling*, s. f. *het speelen van den wyn*, s. n.

Titiller, *v. a. et n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Kittelen, hetelen.* Ce vin titille dans le verre. *Dien wyn speelt in het glas.*

Titre, *s. m.* *Titel, naem*, s. m. *benaeming*, s. f. *opschrift (van een boek)* s. n. — *eer-naem, eer-titel*, s. m. Titre clérical *of alleenlyk* titre. *Titel, bezetting van eene jaerlyksche rente op den geenen die Priester word.* — *Titel, brief*, s. m. *bescheyd, bewys, bewys-schrift, blyk*, s. n. Titre de noblesse. *Bescheyd van édeldom.* — *Titel*, s. m. *reden*, s. f. *recht*, s. n. A quel titre jouissez-vous de ce bénéfice? *Op wat titel bezit gy dit ampt?* Il a cette charge en titre. *Hy heeft die bediening in eygendom.* A bon *of* à juste titre. *Met recht, rechtmaetiglyk, rechtveerdiglyk.* A faux titre. *Ten onrechte, valschelyk.* — *Titel*, s. m. *hoofdverdeeling (in de wet-boeken enz.)* s. f. — (munt) *keur*, s. m. *weerdy*, s. f. *gehalte*, s. n. Cette monnoie n'est pas au titre de l'ordonnance. *Die munt is niet volgens den keur der wet.* A titre de parent. *Als bloedverwant, op titel van bloedverwant.* A titre d'achat. *Als kooper, by koop.* A titre d'office. *Van ampts wegen.* C'est un fripon en titre d'office. *'T is eenen volslagen deugniet.* Titre nouvel. (recht) *Nieuw verdrag.*

Titre-planche, *s. f.* *Titel-plaet (voór aen een boek).*

Titré, ée, *adj.* *Getiteld, die titels heeft, die eenen eer-naem voert.*

Titrer, *v. a.* *Eer-naemen geeven, titels geeven, betitelen*; — *magtigen.*

Titrier, *s. m.* (schimpw.) *Valschen titelmaeker.* Père titrier. (klooster-w.) *Bewaerder der bewys-schriften.*

Titubation, *s. f.* (sterre-k.) *Schynbaere waggelende beweeging (van den sterren-hemel).*

Titulaire, *adj.* *Die den eer-naem of titel van eene weerdigheyd enz. voert (zonder die te bezitten).* — *s. m.* *Titelvoerder (van een ampt)* — *bezitter van een ampt* of *weerdigheyd.* — *s. m. et f.* *Patroon: patroonersse (van eene kerk welkers naem zy voert).*

Toast, *s. m.* (engelsch w.) (spreekt uyt *tost*) *(zoek)* Toste, *s. m.*

Tocane, *s. f.* *Most, nieuwen wyn*, s. m.

Tocony, *s. m.* *Lynwaet (dat in spaensch América word gemaekt)* s. n.

Tocsin, *s. m.* *Brand-klok, storm-klok, nood-klok*, s. f.

Toge, *s. f.* *Toóg, tabbaerd (der oude Romeynen)* s. m.

Toi, *pron. pers. sing.* *Gy, u. (zoek voorders)* Tu.

Toile, *s. f.* *Lynwaet, linnen*, s. n. *web, webbe, linnen-web*, s. f. *doek*, s. m. Toile crue. *Ongebleekt lynwaet.* Toile cirée. *Gewast lynwaet.* Toile peinte. *Geschilderd lynwaet, gedrukt lynwaet, oost-indisch* of *inlandsch gedrukt katoen, sits enz.* Toile de coton. *Katoene lynwaet.* Toile de ménage. *Huysmaeken lynwaet, huyslinnen.* Toile glacée. *Trilkie.* Toile d'emballage. *Pak-doek, bael-doek.* Toile à tamis *of* à sas. *Hair-doek voór zijften.* Toile à voile. *Zeyl-doek.* Toile de Cambrai. *Cameryks, cameryks doek.* Toiles d'un moulin à vent. *Zeylen der zwengels van eenen wind-molen.* Toile d'araignée. *Spinne-web, spinrag.* La toile. *De theater-gordyn.* L'armée est sous la toile. *Het léger is onder de tenten* of *ligt te velde.* C'est la toile de Pénélope. *'T is eene zoek zonder eynde.* — *s. f. plur.* (jagt) *Netten (om herten en ander groot wild te vangen)* s. n. plur.

Toilé, *s. m.* *Grond*, s. m. *opstel (der kanten)* s. n.

Toilerie, *s. f.* *Lynwaetery*, s. f. *koophandel in lynwaet, linnen handel*, s. m.

Toilette, *s. f.* *Opschik-tafel, tafel daer de juffrouwen zich aen opschikken*, s. f. — *kleed van eene opschik-tafel*, s. n. Faire sa toilette. *Zich opschikken.* Mettre la toilette. (gem.) *Kleeren steelen.*

Toilier, ière, *s. m. et f.* *Linnenweever: linnen-weefster*; — *linnenverkooper: linnen-verkoopster.*

Toise, *s. f.* (maet van zes voeten)

Digitized by Google

Vadem, s. m. *halve roede*, s. f. Toise courante. *Vadem in de lengte*. Toise carrée. *Vadem vierkant* of *in het vierkant*. Toise cube. *Teêrlingvormig lichaem dat langs alle kanten zes voeten meêt.*

Toisé, *s. m Het meêten met vadems*, s. n.

Toiser, *v. a. Met vadems meêten* of *afmeêten*. Toiser quelqu'un. *Imand scherp bezien*. L'affaire est toisée. (gem.) *De zaek is ten vollen afgedaen*

Toiseur, *s. m. Meêter met vadems.*

Toison, *s. f. Scheêrwol, afgeschoôte schaeps wol.* Toison d'or. *Gulde vlies.*

Toit, *s. m. Dak*, s. n. Toit d'ardoise. *Ley-dak, schalie-dak.* Toit à cochons. *Verkens hot.*

Toiture, *s. f. Dakwerk*, s. n. *dakimmer*, s. m.

Tôle, *s. f. Plaet-yzer, yzer-blek, zwart blek*, s. n.

Tolérable, *adj. Verdraegelyk, lydelyk; — passelyk, toemelyk, middenmaetig.*

Tolérablement, *adv. Op eene verdraegelyke wyze.*

Tolérance, *s. f. Verdraegzaemheyd, oelaeting, gedoogzaemheyd.* Il ne jouit de cela que par tolérance. *Hy geniet dat maer by toelaeting.* User de tolérance. *Verdraegen, toelaeten.* Tolérance civile *of alleenlyk* tolérance. *Toelaeting van alle godsdienst-oeffeningen (in eenen staet).*

Tolérant, ante, *adj. Verdraegzaem, gedoogzaem, toegeêvend; — verdraegzaem (ten opzigte van andere godsdienst-oeffeningen).*

Tolérantisme, *s. m. Gevoelen der eene die alle godsdienst-oeffeningen in eenen staet willen gedoogen*, s. n.

Tolérer, *v. a. Verdraegen, dulden, oelaeten, gedoogen.*

Tolets, *s. m. plur. (zoek)* Échomes.

Tombac, *s. m.* (nagemaekt metael) *Tombak, spinsbek.*

Tombe, *s. f. Zerk, graf-steen*, m. — *graf*, s. n. *graf-stêde*, s f. Descendre dans la tombe. (dicht-k.) *In het graf daelen, sterven.*

Tombeau, *s. m. Graf*, s. n. *grafstêde, begraefplaets*, s f.

Tombelier, *s. m. Mest-karvoerder, ruys-karvoerder.*

Tomber, *v. n.* (word met *être* geconjugeêrd) *Vallen, nêdervallen, invallen, nêderstorten.* Tomber d'accord. *Overeenkomen.* Tomber malade. *Ziek worden.* Tomber de haut mal. *De vallende ziekte krygen.* Tomber en démence *of* en délire. *Zinneloos worden.* Tomber en enfance. *Kindsch worden.* Le sort est tombé sur lui. *Het lot is op hem gevallen.* Le vent est tombé. *Den wind is gevallen.* La pièce nouvelle est tombée. *Het nieuw toneelstuk is gevallen* of *heêft eenen slegten uytval gehad.* Ses cheveux lui tombent sur les épaules. *Zyn hair hangt op zyne schouders.* Tomber de son haut. (gem.) *Verbaesd staen, verwonderd zyn.* Tomber de fièvre en chaud mal. (spreêkw.) *Van den kant in de gragt vallen, van kwaed tot erger komen.* Il tombe, *v impers. Daer valt.*

Tombereau *s m Mest-kar, vuylnis-kar, stort kar, gruys-kar, beêr-kar*, s f.

Tome, *s. m Deel, boek-deel*, s. n. Trois tomes in folio. *Dry deelen in folio.*

Tomocie, *s. f.* (geneês-k.) *Keyzersneê, moeder-sneê.*

Ton (*fém.* ta, *plur.* tes) *pron. posses. Uwen, uwe, uw*, plur. *uwe.* (*Ton* word ook gesteld voôr een *subst. fém.* dat met eene vocael of stomme *h* begint.) Ton épée. *Uwen dêgen.* Ton habileté *Uwe bekwaemheyd.*

Ton, *s. m. Toon, klank*, s. m. *geluyd*, s. n. — *toon, trant*, s. m. *manier (van zeggen, van doen, van schilderen enz.)* s. f. Il l'a pris sur un ton trop haut. *Hy heêft het te hoog opgenomen.* Prendre des tons. *Zich veêl laeten voôrstaen, zich groots aenstellen.* — (geneês-k.) *Spanning, kragt*, s. f. Demi-ton, semi-ton. (muziek) *Halven toon.*

Tonage, *s. m. (zoek)* Tonnage.

Tonalchile, *s. m. Soôrt van guineêschen peper.*

Tondaille, *s. f. Scheêrwol.*

Tondaison, *s. f. Scheêrtyd (der schaepen)* s. m.

Tondeur, *s. m. Scheêrder, schaepenscheêrder.* Tondeur de drap *Droogscheêrder, lakenscheêrder.* Tondeur de buis *Palmsnoeyêr.*

Tondin, *s. m.* (bouw-k.) *Astragael, ring (rondom het beneden deel van eene pilaer)* s. m. — *groot rond hout*, s. n.

Tondre, *v a. Scheêren, afscheêren.* Tondre des brebis. *Schaepen scheêren.* Tondre du drap. *Droogscheêren, laken scheêren.* Tondre une haie. *Eene haeg snoeyên* of *afknippen.* Tondre quelqu'un. (gem.) *Imand den baerd scheêren;*

Digitized by Google

ook *het hair van het hoofd kort afsnyden*; ook (oud) *imand monik maeken*. Tondre sur un œuf. (spreekw.) *Zeer gierig zyn, de wol op een ey-dop zoeken*.

Tondu, ue, *adj.* *Geschoôren*. Il est tondu. (spreekw.) *Hy is in den grond, hy is tot armoede vervallen*. Il a été tondu. (spreekw.) *Hy heeft eenen neus gehaeld, zyne onderneming is mislukt*.

Tonique, *adj.* (geneés-k.) Mouvement tonique des muscles *Spannende beweeging der spieren*. — *adj. et s. m.* Remède tonique. *Geneésmiddel dat de spieren versterkt*. — *adj. et s. f.* (muziek) Note tonique. *Grond-toon, grond-noôt*.

Tonlieu, *s. m.* *Merkt-recht, standgeld*. s. n. *tol*. s. m. Chambre de tonlieu. *Tol-kamer*. Juge de la chambre de tonlieu. *Erflaat van de tol-kamer*

Tonnage, *s. m.* *Vat-geld*, s. n. *belasting op idere ton met waeren (die te water of te land vervoerd word)* s. f.

Tonnant, ante. *adj* Jupiter tonnant. *Donder-god*. Voix tonnante. *Donderende stem*.

Tonne, *s. f.* *Ton*, s. f. *vat*. s. n. — *s f. plur.* *Soôrt van ronde schelpvisschen*.

Tonneau, *s. m.* *Ton*, s f. *vat* s. n. — (schippers w) *vat, gewigt van twee honderd ponden*, s n. Vaisseau de deux cents tonneaux *Schip van twee honderd vat* of *honderd last*.

Tonnelage, *s. m.* *Het kuypen*, s. n.

Tonneler. *v. a.* (word géconjug. als *Appeler*) *Vogels met het net vangen*; — (fig.) *imand verstrikken, met list vangen, in het net krygen*.

Tonnel-ur, *s. m.* *Patrysvanger, kwakkel-vanger*.

Tonnelier, *s. m.* *Kuyper, vatbinder*. Métier de tonnelier. *Het kuypen, kuypers ambagt*.

Tonnelle, *s. f.* *Patrys-net, kwakkel-net*: — *prieël, groen-prieël*, s. n.

Tonnellerie, *s. f.* *Het kuypen*, s. n. — *kuypery, plaets waer men kuypt*, s. f.

Tonner, *v. impers. et n.* *Donderen*. Tonner contre le vice. *Tegen de ondeugd héviglyk uytvaeren*.

Tonnerre, *s. m.* *Donder*, s. m. *gedonder*, s. n. Voix de tonnerre. *Bulderende stem* — *Gedeelte van een schietgeweêr waer de laeding in ligt*, s n.

Tonnites, *s. f. pl.* *Ronde versteende zee-schelpen*.

Tonomètre, *s. m.* (muziek) *Toonmeeter*.

Tonotechnie, *s. f.* *Het steeken van noôten op de trommel van een draeyorgel*, s. n.

Tonsure, *s. f.* (kerkelyk w.) *Scheering*; — *kruynscheering*. Avocat à simple tonsure. (schimpw.) *Slegte advokaet*.

Tonsuré, ée, *adj.* (kerkelyk w.) *Geschoôren*. — *s. m.* *Eenen aen wie de kruyn geschoôren is*.

Tonsurer, *v. a.* (kerkelyk w.) *Scheêren*; — *kruynscheêren*.

Tonte, *s. f.* *Het scheêren (der schaepen)* s. n. — *scheêrwol*, s. f. — *scheêrtyd*, s. m.

Tontine, *s. f.* *Lyf-rente op verscheyde hoofden die by uytsterving op den langstlêvenden vervalt*.

Tontinier, ière, *s. m. et f.* *Deelgenoôt van eene lyf-rente die by uytsterving op den langst-lêvenden vervalt*.

Tontisse, *s. f.* Papier tontisse. *Papier met bloemen van geverfde scheêrwol*, s. n.

Tonture, *s. f.* Tonture des draps. *Afscheêrsel* of *scheêrwol der lakens*. Tonture d'une haie. *Het snoeyen eener haea*.

Toparchie, *s. f.* *Kleyn gebied*, s. n. *heerlykheyd*, s. f.

Toparque, *s. m.* *Heer van een kleyn gebied*.

Topaze, *s. f.* (geêl édel gesteeente) *Topaes, topaes-steen*, s. m.

Tope, *interj.* *Top, ik stem 'er in toe*

Toper, *v. a.* *Toestaen, den koop toestaen, ergens in bewilligen*.

Topinambour, *s. m.* (soôrt van peen) *Aerd-peêr*, s. f.

Topique, *s. m. et adj.* Remède topique. *Uytwendig geneésmiddel, plaetsmiddel*. s. n. Fièvre topique. *Koorts die zich op gestelde tyden in het zeêr lid doet gevoelen*. — *s. m. plur.* (welspreekendh.) *Bewys-gronden*, s. m. pl. *algemeene hoofd-stellingen waer toe alle bewys-rêdenen konnen gebragt worden*. s f. plur.

Topographe, *s. m.* *Plaets-beschryver, beschryver van eenen bezonderen landstreek*: — *landschap-schilder, verrezigt-schilder*.

Topographie, *s. f.* *Plaets-beschryving*.

Topographique, *adj.* Description topographique. *Plaets-beschryving*. Carte topographique. *Plaets-kaert, kaert van eenen bezonderen landstreek*.

Toque, *s. f.* *Soôrt van muts* of *hoed met fluweel bekleed*.

Digitized by Google

Toquer, *v. a.* (oud) *Raeken, slaen.*

Toquet, *s. m. Soórt van kinder-muts; — soórt van vrouwen-hulsel.*

Torche, *s. f. Toórts, fakkel.*

Torche-cul, *s. m. Naers-wisch* s. m. *papier* of *lynwaet daer men het gat mé afwaegt*, s. n. — (fig.) *slegte zaek, vod, prul*, s. f.

Torche-nez, *s. m. Neuspranger (der peérden).*

Torche-pinceau, *s. m. Pinceel-lap, wisch-lap (der schilders).*

Torche-pot, *s. m.* (vogeltje) *Boomkruyper.*

Tordre, *v. a. Veégen, afveégen, afwisschen; — met leem bestryken.* Tordre quelqu'un. (gem.) *Imand afstossen* of *slaen.*

Torchère, *s. f Fakkel-voet*, s. m.

Torchette, *s. f.* (mandemaekers w.) *Vits, wisch die in het midden van den bodem van eenen korf enz. gevlogten is.*

Torchis, *s. m. Pleyster-kley* of *kleyaerde met strooy gemengd*, s. f.

Torchon, *s. m. Opneémdoek, wischlap*, s. m. *schotel-vod*; — (gem.) *vuyle slons, slordige vrouws-persoon*, s. f.

Tordage, *s. m. Het twynen*, s. n.

Torde, *s. f.* (schippers w.) *Leyssel*, s. n. *worst om de ree*, s. f.

Tordeur, euse, *s. m. et f. Twynder, twyner: twynster.* Tordeur de laine. *Wol-spinder, wol-spinner.* Tordeuse de laine. *Wol-spinster.*

Tordre, *v. a. Twynen, tweérnen, draeyén.* Tordre du fil *Garen twynen.* — *Vringen, ineenvringen, uytvringen.* Tordre du linge. *Lynwaet uytvringen.* — *Omdraeyén, verdraeyén, vervringen, omvringen.* Tordre le cou. *Den hals omvringen.* Tordre la bouche. *Den mond scheef trekken.* Tordre une loi, un passage. *Den zin van eene wet, van eene spreuk verdraeyén.* Il ne fait que tordre et avaler. (gem.) *Hy vreét gulzigtyk.*

Tore, *s. m.* (bouw-k.) *Voet-ring (eener zuyl).*

Toreumatographie, *s. f. Béschryving van het beéldwerk* of *snywerk (der oude volkeren).*

Tormentille, *s. f.* (plant) *Zévenblad*, s. n.

Torminal, *s. m. Soórt van torbenboom.*

Toron, *s. m.* (zeeldraeyérs w.) *Streng*, s. f. *kabel-garen*, s. n Câble à trois torons. *Touw van dry strengen.*

Torpeur, *s. f. Verstyving, verstyfdheyd, verstramming, verdooving*; — (fig.) *onwerkzaemheyd* of *bedwelmdheyd van geest.*

Torpille, *s. f. Kramp-visch, stompvisch, zidder-visch, tril-roch*, s. m.

Torque, *s. f.* (wapen-k.) *Gevlogten krans op den helm.*

Torquer, *v. a.* Torquer le tabac. *Den tabak spinnen.*

Torquet, *s. m.* (gem.) Donner un *of* le torquet à quelqu'un. *Imand bedriegen* of *misleyden.* Il a donné dans le torquet. *Hy heéft zich laeten bedriegen* of *afvangen.*

Torquette, *s. f. Hoop zee-visch die in stroo gepakt is*, s. m. Torquette de tabac. *Rol-tabak.*

Torréfaction, *s. f.* (apotheékers w.) *Braeding, roosting, drooging, branding (over het vuer).*

Torréfier, *v. a* (word geconj. als *Confier*) (apotheékers w.) *Braeden, roosten, drooogen, branden (over het vuer).*

Torrent, *s. m. Stroom, snel-vlietenden water-stroom.* Torrent de barbares. *Groote ménigte van barbaeren.* Céder au torrent. *Voór de overmagt wyken.* Résister au torrent des passions. *Aen de herts-togten* of *aen de driften wéderstaen.* Torrent d'injures *Reeks scheldwoórden.* Torrent de larmes *Traenen-vloed, beék van traenen.* Torrent d'éloquence. *Overtuygende welspreékendheyd.*

Torride, *adj.* Zone torride. *Brandende* of *verzengde locht-streék.*

Tors, orse, *adj. Getwynd, getweérnd, gedraeyd.* Soie torse. *Getwynde zyde.* Colonnes torses. *Gevronge pilaeren, schroefvormige pilaeren.* — *Gevrongen, scheef.* Cou tors *Scheeven hals*; ook (gem.) *schynheyligen, huychelaer.* (in gemeenzaemen stiel zegt men *torte* in het fém.) Jambe torte. *Scheef been.* Bouche torte. *Scheeven mond.*

Torse, *s. m.* (beéldbouw-k.) *Romp (van een beéld)* s. f. *beéld zonder hoofd, armen en beenen*, s. n. — *s. f.* (draeyérs w.) *Schroefswyze* of *slangswyze gedraeyden stok*, s. m.

Torser, *v. a.* (bouw-k.) Torser une colonne. *Eene zuyl schroefvormig* of *slangvormig maeken.*

Tort, *s. m. Ongelyk, onrecht*, s. n. J'ai tort. *Ik heb ongelyk.* — *Schade*, s. f. *nadeel*, s. n. *hinder*, s. m. Réparer le tort qu'on a fait. *De schade vergoeden die men gedaen heeft.* Faire tort à quelqu'un. *Imand benadeelen.*

Digitized by Google

A tort. *Ten onrecht, zonder reden, onrechtveerdiglyk.* A tort et à travers. *Onbedagtelyk, in het wild, wel of kwalyk.*

Tortelle, *s. f.* (plant) (*zoek*) Érysime.

Torticolis, *s. m. Imand die eenen scheeven hals heeft;* — (gem.) *schynheyligen, huychelaer,* s. m. — *stytheyd in den hals,* s. f. — *adj. Scheefhalzig.*

Tortil, *s. m.* (wapen-k.) *Krans (om een mooren-hoofd).*

Tortile, *adj.* (kruyd-k.) *Buygbaer, kronkelbaer.*

Tortillage, *s. m. Verwarden praet.*

Tortillant, ante, *adj.* (wapen-k., van serpenten spreek.) *Omslingerend, omgeslingerd.*

Tortillard, *adj. masc.* Bois tortillard. *Krom-gegroeyd hout.*

Tortillement, *s. m. Het vlegten, het ineendraeyen,* s. n. — (gem.) *omweg,* s. m. *uytvlugt,* s. f.

Tortiller, *v. a. Vlegten, ineenvlegten, ineendraeyen.* — *v. n* (gem.) *Omwegen* of *uytvlugten gebruyken.*

Tortillère, *s. f. Kleynen slingerweg (tusschen de boomen in een park)* s. m.

Tortillis, *s. m* (bouw-k.) *Gevlogte* of *omgeslingerde lyst (in werken van het toskaensch orden)* s. f.

Tortillon, *s. m.* (gem.) *Rondgedraeyde vod die de melk- en groenvrouwen op haer hoofd draagen)* — *jonge dienstmeyd (die eerst van buyten komt)* s. f. — *zeker boerinnen hulsel.*

Tortionnaire, *adj.* (recht) *Geweldig, geweldddaedig, onrechtveerdig, afgeperst.*

Tortis, *s. m. Vlegting (van verscheyde draeden)* s. f. — (wapen-k.) *snoer van peerlen (rondom de kroon der barons)* s. m. — (oud) *bloemkrans,* s. m.

Tortoir, *s. m. Pak-stok, stok om pakken* of *laedingen toe-te-vringen.*

Tortorelle, *s. f.* (oudh.) *Krygstuyg waer mede men steenen wierp,* s. n.

Tortu, ue, *adj. Krom, scheef, gebooogen;* — (fig.) *verkeerd, dwars.* Un peu tortu, ue. *Kromagtig.*

Tortue, *s. f. Schildpad,* s. f. — (oudh.) *stormdak, schermdak, schilddak (in den oorlog)* s. n.

Tortuer, *v. a. Krom buygen, bogtig* of *scheef maeken.* — *v. r. Krom worden, krom groeyen, scheef worden,* v. n.

Tortueusement, *adv. Krom, met bogten.*

Tortueux, euse, *adj. Krom, geboogen, bogtig.*

Tortuosité, *s. f. Bogt, kromte, bogtigheyd, kromheyd.*

Torture, *s. f. Pyniging, pyn; — pley, pyn-bank.* Mettre à la torture. *Pynigen, op de pyn-bank zetten.* Mettre son esprit à la torture, donner la torture à son esprit, se donner la torture. (fig.) *Zynen geest kwellen, zyn hoofd breeken.*

Torturé, ée, *adj. Gepynigd.*

Torturer, *v. a. Verdraeyen.* Torturer le sens d'un mot, d'un texte. *Den zin van een woord, van eene spreuk verdraeyen.*

Torulieux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Beurtelings breed en smal.*

Tory, *s. m. Hof-party (in Engeland)* s. f.

Toscan, ane, *adj. Toskaensch, van Toskaenen.* L'ordre toscan. *Het toskaensch bouw-orden, het eenvoudigste der vyf ordens van de bouw-konst.* — *s. m. et f. Toskaen: toskaensche.*

Toscane, *s. f.* (land) *Toskaenen* s. n.

Toste, *s. f.* (schippers w.) *Roeybank, dorft.* — *s. m* (ontleend uyt het engelsch) *Het drinken der gezondheyd van afweezende persoonen,* s. n. Porter un toste. (*zoek*) Toster.

Toster, *v. a. et n.* (ontleend uyt het engelsch) *Op de gezondheyd drinken van afweezende persoonen.*

Tôt, *adv. Haest, ras, vroeg.* Tôt ou tard. *Vroeg of laet.* Trop tôt. *Te vroeg.*

Total (*plur.* totaux) *s. m. Het geheel,* s. n. *de geheele somme;* s. f.

Total, ale (*plur.* aux, ales) *adj. Geheel, vol, gantsch volkomen* Ruine totale. *Volkomen ondergang.*

Totalement, *adv. Geheelyk, ten vollen, gantschelyk*

Totalité, *s. f. Het geheel,* s. n. *de geheele somme,* s. f.

Toton, *s. m. Draeytolleken,* s. n. *draeyteerling,* s. m.

Touage, *s. m.* (schippers w.) *Botkorting, touwkorting, inkorting (van een schip)* s. f. *het aen wal haelen* of *het voortwinden van een schip met eene touw,* s. n.

Touaille, *s. f. Hand-doek die op eene rol draeyt,* s. m.

Touance, *s. f. Zekere chineesche zyde stoffe.*

Touchant, *prép.* (reg. *accus.*) *Raekende, aengaende, betreffende, nopende, over, wegens.*

Digitized by Google

Touchant, ante, *adj.* *Beweeglyk*, *bertroerend*, *zietroerend* Point touchant. (meét-k.) *Aenraekings punt.*

Touchau, *s. m.* *Toets-naeld*, *proefnaeld* (*om het metaal te toetsen*) s. f.

Touche, *s. f.* *Toets*, s m. *proef.* (*van goud* of *zilver*) s. f. Pierre de touche *Toets-steen*, *proef-steen.* — *Toets* (*van het klauwier aen een orgel* of *klavecimbel*) — *toets* (*van eene viöól enz.*) s. m. — *griffie* (*waer méde men op eene schalie schryft*) s. f. — (boekdrukkers w.) *het opgeéven* s. n. — *vyspen* (*om de kinderen de letteren te leeren*) s. f. — *stokshen* (*om het konings spel te speélen*) s n. — (fig.) *slag*, *stoot* (*van schade*, *tégenspoed*, *verlies*, *ziekte enz.*) s m. Cette perte lui a donné une rude touche. *Dat verlies heéft hem eenen harden slag toegebragt.* Il craint la touche. *Hy vreest slagen te krygen*: ook *hy vreest over den hekel gehaeld te worden.* Touche de bœufs. *Kudde ossen.* — (schilder-k.) *Pinseel-streek*, s. m. *verflegging*, s f.

Touché, ée, *adj.* Tableau bien touché. *Schildery waer in de verven wel gelegd zyn.* Dame touchée dame touée. (in het dam-berd) *De schyf die men aenraekt*, *moet men speélen.*

Toucher, *s. m* *Gevoel*, s. n. *den zin van het gevoel*; — *tast*, s. m. *het voelen*; — *het speélen* (*op de orgel* of *klavecimbel*) s. n.

Toucher, *v. a.* *Voortdryven*, *voortstouwen*, *aendryven*, *de zweep geéven.* Il touche des bœufs devant lui. *Hy dryft ossen vóór zich voort.* Toucher, toucher. *Dryf aen*, *hoetsier* of *geéf de peérden de zweep.* — *Uytdrukken*, *behandelen.* Cet orateur touche bien les passions. *Dien rédenaer drukt de hertstogten wel uyt.* — *Raeken*, *aengaen*, *betreffen.* Cela ne me touche pas. *Dat raet my niet aen* — *Raeken*, *bestaen*, *maegschap zyn.* Il me touche de près, il est mon cousin. *Hy is van myn maamaegschap*, *het is mynen kozyn.* — (van goud *of* zilver spreéa.) *Toetsen*, *beproeven*; — (boek-drukkers w.) *opgeéven*; — (schippers w.) *aenlanden*, *binnenloopen*, *ten anker komen*, v. n. Le vaisseau a touché cette île. *Het schip is in dat eyland aengeland.*

Toucher, *v. a. et n.* *Raeken*, *aenraeken*, *aenroeren*, *treffen.* Ne touchez pas cela *of* à cela. *Raekt dat niet aen.* Toucher la grosse corde. *De hoofd-zaek aenraeken.* Il ne faut pas toucher cette corde. *Men moet van die zaek niet spreéken.* Ce Prince n'a pas touché à la Religion *Dien Prins heéft den Godsdienst niet aengeraekt* of *heéft geene verandering in den Godsdienst gedaen.* Les assiégés n'ont pas encore touché à leurs magasins. *De belégerden hebben nog niets van hunnen voórraed gebruykt.* Faire toucher une chose au doigt *Eene zaek zonneklaer maeken.* Toucher dans la main. *De hand geéven.* Toucher l'orgue, le clavecin. *Op het orgel*, *op de clavecimbel speélen* — *Trekken*, *ontfangen.* Il a touché cette somme *of* à cette somme. *Hy heéft die somme getrokken.* Faites-moi toucher cette somme. *Beschikt my dat geld.* — (fig.) *Beweégen*, *raeken*, *treffen*, *aendoen.* Cette mort l'a touché. *Die dood heéft hem getroffen*

Toucher, *v. n.* (schippers woórd) *Raeken* of *stooten tégen den grond*; — *naeken*, *naderen*, *na by zyn.* Nous touchons au dernier moment. *Wy naderen aen den laesten oogenblik.* — *v. r.* *Aeneengelégen zyn*, *névens malkander gelégen zyn* v. n.

Toue, *s. f.* *Veérschuyt*, *veérpont*, s f. — (schippers w.) *het voortwinden* of *het aen wal haelen van een schip met eene touw* s. n.

Touer, *v a* (schippers w.) *Een schip voortwinden* of *met eene touw aen wal haelen.*

Toueux, *s. m* (schippers woórd) *Werpanker*, *byhaelanker.*

Touffe, *s. f.* *Bos.* Touffe de cheveux. *Hair-bos*, *hair-klis.* Touffe de plumes. *Véder-bos.* Touffe d'arbres. *Lommerryk geboomte.*

Touffeur, *s. f.* *Benauwde warmte.*

Touffu, ue, *adj.* *Digt*, *digtgebladerd*, *bladerryk* *lommerryk.* Bois touffu. *Digt bosch*, *lommerryk bosch.* Barbe touffue. *Straffen baerd*, *digten baerd.*

Toujours, *adv.* *Altyd altoos steéds.* Ils se sont dit adieu pour toujours. *Zy hebben malkander voór altyd vaert-wel gezeyd* — (gem.) *Onderusschen*, *maer.* Je vous suivrai de près, marchez toujours. *Ik zal u haest volgen*, *gaet ondertusschen maer voort.* — (gem) *Evenwel*, *nogtans.* Si je n'ai pas réussi, toujours ai-je fait mon devoir. *Is het niet wel uytgevallen*, *ik heb évenwel myn best gedaen.*

Toupet, *s. m.* *Hair-vlok*, *hair-klis*, *hair-bles*, s. f. — *hair boven hat*

Digitized by Google

voórhoofd, s. n. Quand son toupet lui prend, il est insupportable. (gem) *Hy is onverdraegelyk, als hy gram word.* Toupet de bois. *Kleyn boschken.*

Toupie, *s. f.* (kinder-speeltuyg) *Non*; — (schimpw.) *straet-hoer.*

Toupiller, *v. n.* (gem.) *Heén en weér drentelen.*

Toupillon, *s. m.* *Verwarring van ineengegroeyde oranie-takken*, s. f. Toupillon de cheveux. *Kleyne hair-vlok* of *hair-bles*, s. f.

Tour, *s. f.* *Toren*; — *klok-toren*, s. m. — (in het schaekspel) *kasteel*, s. n.

Tour, *s. m.* *Omloop*, s. m. *rond-draeying*, s. f Tour du soleil. *Omloop der zon.* — *Omtrek*, *omloop*, *kring*, s. m. Tour de la ville. *Omtrek der stad.* Faire le tour de la ville. *De stad omgaen* of *rondgaen.* Faire un tour de promenade *of alleenlyk* faire un tour. *Eene wandeling doen.* Faire le tour du monde. *De wéreld rond-reyzen* of *rondvaeren* Il est allé faire un tour dans son pays. *Hy is eene reys gaen doen naer zyn land.* Tour de lit. *Behangsel van een lédikant.* Tour de cheveux. *Cieraed van valsch hair.* Tour de gorge. *Hals-strik*, *hals-lint.* — *Draeybank*, s f. Cet homme est fait au tour. *Dat is eenen welgemaekten mensch.* — *Draeypoortje*, s. n. *rol*, *schyf* (*in de spreékhuyzen der gesloóte vrouwe-kloosters enz.*) — *beurt*, s f. Chacun aura son tour. *Ider zal zyne beurt hebben* — *Draey*, *zwaey*, *zwier*, s m. Donner un tour aux choses. *Eenen draey aen de zaeken geéven.* — *Draeying*, *omdraeying*, *wending*, s f. Demi-tour à droite. *Halve wending naer den regten kant.* — *Trek*, *streék*, s. m *poets*, *part*, s. f. Il lui a joué *of* fait un tour *of* des tours *Hy heéft hem eene part gebakken* of *eene poets gespeéld.* — *Gauwheyd behendigheyd*, s. f. Tour d'adresse. *Konstige gauwheyd.* Tour de passe-passe. *Het speélen uyt den haes-zak.* Tours de souplesse. *Logte sprongen*, *gezwindheyd*: ook (fig.) *listen streéken loosheden* Tour de force. *Kragtdaedigheyd* Tour de bâton. *Buytenkans*, *buytenwinst* (*die men doór loosheyd bekomt*). Avoir un tour d'esprit agréable *Snédig van verstand zyn*, *bevallig* of *geestig zyn in het rédeneéren.* Donner un soufflet à tour de bras. *Eene oorveég geéven uyt alle zyne magt.* Tour de reins. *Geschot*, *verrekking der léden.* Donner un tour de reins à quelqu'un. (spreékw.) *Imand slegten dienst doen* of *benadeelen.* Tour à tour. *Beurtelings*, *by beurte.*

Touraille, *s. f.* *Hars*, *harst* (*om het graen te droogen*) s. m.

Tourbe, *s. f.* *Turf*, *torf*; — (oud) *hoop*, s. m. *ménigte volks*, s. f.

Tourbeux, euse, *adj.* *Turfagtig*, *torfagtig*

Tourbier, *s. m.* *Turf-boer*, *turf-steéker*, *turf-verkooper.*

Tourbière, *s. f.* *Veen*, *turf-land*, s. n.

Tourbillon, *s. m.* *Draeywind*, *dwarlwind*, *wervelwind*, *rukwind*; — *wervel*, *draeykolk*, s. m. *wiel* (*in het water*) s. n. — (natuer-k.) *kring van stoffe* (*die rondom de hémel-lichten draeyt*) s m. Le tourbillon du monde. (fig.) *De wéreldsche aentrekkelykhéden* of *bekoórlykhéden.*

Tourdille, *adj.* Gris tourdille. *Vuylgrauw.*

Tourelle, *s. f.* *Torentje*, s. n — *toon-pypen*, *zig baere pypen* (*van een orgel*) s. f. plur.

Touret, *s. m.* *Ring* (*van een peérdegebit*, s. m. — *kleyn rad* (*dat door een grooter beweégd word*) s. n. — *haspel*, s. m.

Tourie, *s. f.* *Aerde kruyk* (*om sterk water in te doen*).

Tourière, *s f.* Sœur tourière *Buytenzuster in een klooster* (*die aen de spreéktralie* of *aen het draeypoortje oppast*).

Tourillon, *s. m.* *Oor*, *as* (*van een kanon*) — *spil* (*waer op eene draeybrug*, *groote poort enz. draeyt*) s. f.

Tourmaline, *s. f.* (gesteente) *Aschtrekker*, s m.

Tourment, *s. m.* *Pyn*, *pyniging*, *smert*, s. f. Les tourmens des damnés. *De pynen der verdoemden.* — (fig) *Droefheyd*, *kwelling*, s. f. Cette affaire m'a bien donné du tourment. *Die zaek heéft my veéle kwelling veroorzaekt*

Tourmentant, ante, *adj.* *Pynigend*, *kwellend.*

Tourmente, *s. f.* *Storm*, s. m. *onweér*, *tempeest*, s n.

Tourmenter, *v. a.* *Pynigen*, *pyn aendoen*; — *kwellen*, *plaegen*, *droefheyd aendoen.* Ces enfans tourmentent fort leur père. *Die kinderen kwellen hunnen vader zeer.* — *Schokken*, *schudden*, *sollen.* Notre vaisseau fut longtemps tourmenté de la tempête. *Ons schip wierd lang doór den storm gesold.*

Digitized by Google

— *v. r.* *Zich beweegen, zich in roer stellen, zich moede maeken*; ook *zich moeyte aendoen, zich behommeren, zynen geest kwellen.* v. r ook (van bout spr.) *krimpen, krom trekken,* v. n.

Tourmenteux, euse, *adj.* (schippers woord) *Onstuimig, aen storm-wind onderworpen.*

Tourmentin, *s. m.* (schippers w.) *Boeaspriet-steng*, s. f.

Tournai (stad) *Doórnik.*

Tournailler, *v. n.* *Geduerig'lyk rondraeyën.*

Tournaisis, tournésis, *s. m.* *Het quartier van Doórnik*, s. n.

Tournant, *s. m.* *Draeykolk, draeystroom, maelstroom, wieling*, s. f. Il y a des tournans dangereux dans cette rivière. *Er zyn gevaerlyke draeykolken in die rivier.* Tournant d'une rue, d'un chemin. *Omdraey van eene straet, van eenen weg.* Tournant d'une rivière. *Bogt of kromte van eene rivier.* — *Draey*, s. m. *wending, keering*, s. f. Le cocher a mal pris son tournant. *Den koetsier heeft zynen draey kwalyk genomen.* Moulin à deux tournans. *Molen met twee raders.*

Tournant, ante *adj.* *Draeyënd.* Pont tournant. *Draeybrug, gierbrug.*

Tourne-bout, *s. m.* (blaes-speeltuyg) *Kromhoórn, engelschen hoórn.*

Tourne bride, *s. m.* *Herberg ontrent een buytenkasteel*, s. f.

Tourne-broche, *s. m.* *Draeyspit*, s. n. — *spitdraeyër*, s m.

Tourné, ée, *adj.* Bien tourné. *Regtschaepen, welgemaekt, schoon, fraey.* Mal tourné *Wanschaepen, slagt gemaekt, leelyk.*

Tournée, *s f.* *Reys, omreys.* Ce marchand est allé faire sa tournée en Hollande. *Dien koopman is zyne reys gaen doen in Holland*

Tourne-fil, *s. m.* *Wet-stael*, s. n. *wet-staef*, s f.

Tournelle, *s f* (oud) *Torentje*, s. n. Tournelle *of* chambre de la tournelle. (voórtyds) *Hals-gerechts hof (van het parlement te Parys).*

Tournemain, *s. m* (oud) En un tournemain. *In eene hand omdraeyëns, in eenen oogenblik.*

Tourner, *v. a.* *Keeren draeyën wenden, wentelen, omkeeren, omdraeyën, omroeren omschudden, omwenden, omwentelen.* Se tourner dans son lit. *Zich in zyn bed keeren en wenden.* Tourner un feuillet. *Een blad omslaen* of *omkeeren.* Tourner quelqu'un en ridicule. *Imand belachelyk maeken* of *tot spot stellen.* Tourner un poste. (oórlogs w.) *Eenen post langs agter aenranden.* Tourner casaque. (gem.) *Van party veranderen.* — *Draeyëm (op de draeybank)* — *schikken, in order brengen, eenen zwier geëven.* Tourner une période, *Eenen zin schikken.*

Tourner, *v. n.* *Strekken, verstrekken, keeren.* Cette action tournera à sa gloire. *Die daed zal tot zyne eer verstrekken* — (van melk en saus spr.) *Schiften, klonteren, runnen, stremmen, zuer worden*: — (van wyn spr.) *bederven zuer worden, keeren*: — (van vrugten spr.) *ryp beginnen te worden.*

Tournesol, *s. m.* (plant) *Zonnebloem, zonne-wende*, s. f. — (blauwe verf) *lakmoes*, s. m.

Tournette, *s. f.* *Spoelkroon, garenwind*, s. f. *spoelwiel*, s. n.

Tourneur, *s. m.* *Draeyër, konstdraeyër, stoeldraeyër*: — *molendraeyër, werkman die eenen molen of wiel draeyt.*

Tourne-vent, *s. m.* *Draeyënd windscherm (op eene schouw)* s. n.

Tourne-vire, *s. f.* (schippers w.) *Kabel-kring, kabelaring, anker-touw.*

Tournevis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Vysdraeyër, schroef-sleutel*:

Tourniquet, *s. m.* *Draey boom, kruysboom (op een voetpad)* — *wervel (aen eene venster)* s m. — (spel) *draeyberd*, s n. — *oder-pers*, s. f. *heelmeesters werktuyg om de bloed-vaten toe-te-vringen*, s n.

Tournoi, *s. m.* *Steek-spel, ridderspel, speel-gevegt*, s. n.

Tournoiement, tournoiment, *s m.* *Draeying omdraeying, omkeering* s f. Tournoiement de l'eau. *Draeying van het water.* Tournoiement de tête. *Draeying in het hoofd.*

Tournoir, *s. m.* (potbakkers w.) *Draeystok*

Tournois, *adj.* Livre tournois. *Franschen gulden van twintig stuyvers.*

Tournoyer, *s. n.* (word geconj als *Employer*) *Heën en weër keeren, heën en weër draeyën, geduerig omdraeyën*; — (fig.) *uytvluyten zoeken.*

Tournure, *s. f.* *Keer, draey*, s m. On ne sait pas quelle tournure cette affaire prendra. *Men weet niet welken keer die zaek zal neemen.* Homme d'une jolie tournure. *Fraeyën* of *welgemaekten*

Digitized by Google

mensch. Il a une tournure d'esprit agréable. *Hy is snédig van verstand, hy is bevallig in het rédeneéren.*

Touron, *s m.* (*zoek*) Toron.

Tourte, *s f.* (gebak) *Taert, toert.*

Tourteau, *s. m. Koek* Tourteau de lin. *Lyn-koek.* — (wapen-k.) *een plat rond*, s. n.

Tourtereau, *s. m. Jonge tortel-duyf*, s. f.

Tourterelle, *s. f. Tortel-duyf.*

Tourtes, *s. m. Draf* (*van uytgeperste nooten, van raep-zaed enz.*)

Tourtière, *s. f. Taert-pan. toert-pan.*

Tourtouse, *s. f. Strop* (*waer méde de misdaedigen opgehangen worden*) s m

Tourtre, *s f. Eétbaere tortel-duyf, tortel-duyf goed om geééten te worden.*

Touselle, *s. f.* (*zoek*) Épeautre.

Toussaint, toussaints, *s. f. Allerheyligen*, s. m. *feest van alle Heyligen*, s. n.

Tousser, *v. n. Hoesten, kuchen.*

Tousserie, *s. f.* (gem.) *Gehoest, gekuch*, s. n.

Tousseur, euse, *s. m. et f. Hoester, kucher: hoesster. kuchster.*

Tout, *s. m. Al, alles.* Il peut tout. *Hy kan alles.* — *Het geheel, gantsch*, s. n. Le tout est plus grand que sa partie. *Het geheel is grooter als zyn deel.* Ce n'est pas tout, ce n'est pas le tout, ce n'est pas encore tout. *Het is niet genoeg, het is niet al.* Le tout est de bien remplir ses devoirs *Het voórnaemste* of *het hoofdpunt is zyne pligten wel te volbrengen.* Il a fait telle chose, le tout pour vous obliger. *Hy heéft dat gedaen alleenlyk uyt inzigt van u te verpligten.*

Tout, oute, (*plur.* tous, outes) *adj. Al, alle, heel, geheel, gantsch.* De tout mon cœur. *Uyt geheel myn hert.* Tous les jours. *Alle dagen.* A toute heure. *Alle ueren.* Tout le monde, tout homme. *Idereen, alle man.* Tous ensemble, tous à la fois, (*fém.* toutes) *Te gader, al te gader, al te saemen, al te gelyk.* A tout hasard. *In allen geval, dat er van kome dat wilt.* A tous égards *Allezins, ten allen opzigte.* C'est tout un. (gem.) *'T is eender 't is onverschillig.* Prendre à toutes mains. *Grypen en pakken alles wegneémen* — (reg. *indicat.*) *Hoe, hoe zeer, hoe ook*, adv. Toute affligée qu'elle est. *Hoe bedrukt zy ook is.* — *Elk, ider.* Tout homme est sujet à la mort *Elken mensch* of *idereen is aen de dood onderworpen.* De tous les jours. *Alledagsch, van alle dagen.* Toute sorte. *Allerhande, allerley.*

Tout, *adv. Heel, geheelyk, zeer, gantsch, gantschelyk, volkomen, volkomenlyk.* Ils furent tout étonnés. *Zy waeren gantsch verwonderd* (*Tout* word déclinabel en *adjectif* voór een *adj. fém.* dat met eene consonant begint) Elle est toute malade. *Zy is heel ziek.* (maer voór de *adj fém.* die met eene vocael beginnen, is *tout* indéclinabel en *adv*) Des femmes tout éplorées. *Vrouwen die bitterlyk weenen* A tout, *adv. of* atout, *s. m.* (in het kaert-spel) *Troef.* Tout à coup. *Gezwind, aenstonds, op eenen oogenblik.* Tout d'un coup. *Eensklaps, seffens, plotseling.* Tout à-fait. *Ten vollen, volkomenlyk, geheel, geheelyk, teenemael.* Tout-à-point. *Van pas.* Tout à l'heure. *Strak* of *straks, terstond, op staende voet, zoo aenstonds, met eenen.* Tout au long. *In het breed, wydloopiglyk.* Tout au moins. *Ten minsten* Tout au plus. *Ten hoogsten, ten uytersten* Il a vingt ans tout au plus. *Hy is ten hoogsten twintig jaeren oud.* Tout bas. *Stil, stillekens, zagtjes.* Tout de bon. *Ter goeder trouwe, opregtelyk; ook met ernst, te meynens.* Tout de même. *Even eens, al het zelve.* Tout droit. *Regt doór, regt toe.* Marchez tout droit. *Gaet maer regt doór.* Tout du long. *Geheel, geheel uyt, in zyne volle lengte.* Tout ensemble. *Te gelyk, op den zelven tyd.* Tout haut. *Luydkeels, overluyd, hard.* Rien du tout, point du tout. *Niet een zier, in het geheel niet.* Il ne parle point du tout. *Hy spreékt in het geheel niet.* Par-tout. *Overal, allerwégen, alom.* Après tout. *Egter, niet te min, évenwel, alles wel ingezien* Sur-tout. *Boven al, voór al voórnaementlyk.*

Tout auprès, *adv. et prép.* (reg. *génit*) *Névens, digt névens.*

Toutes les fois que, *conj.* (reg. *indic*) *Zoo dikwils als, zoo ménigmael als*

Toute-bonne, *s. f.* (plant) *Scharley, algoede, lammekens-oor*, s. f. *goeden hendrik*, s. m.

Toutefois, *adv. Niettemin, évenwel, egter, nogtans, ondertusschen.*

Toutenague, *s. f Chineés koper*, s. n.

Toute-présence, *s. f. Overal-tégenwoórdigheyd.*

Toute-puissance, *s. f. Almagt, almagtigheyd, almogendheyd*, s. f. *alvermogen*, s. n.

Digitized by Google

Toute-saine, *s. f.* (plant) *Sint Jans-kruyd, mans-bloed*, s. n.

Toute-science, *s. f. Alwaëtendheyd, Gods oneyndige kennis.*

Tout-puissant, ante, *s. m. et adj. Almagtig, almogend, alvermogend.*

Tou-tou, *s. m.* (kinder-w.) *Hondekken, hefferken, blafferken*, s. n.

Toux, *s. f. Hoest*, s. m. *kuch*, s. f. *gekuch*, s. n.

Toxicodendron, *s. m. Vergift-boom.*

Toxicologie, *s. f. Verhandeling over de vergiften.*

Toxique, *s. m. Vergift*, s. n.

Toyère, *s. f. Steërt (van een mes enz. die in den heft steëkt)* s. m.

Trabant, *s. m. Drabant, trauwant, lyf-wagter (in Duytsland).*

Trabe, *s. m. Stok (van eene vaen* of *van een vaendel)* s. m. — *vuer-kolom*, s. f. *vuerig locht-teeken*, s. n.

Trabéation, *s. f.* (bouw-k.) (*zoek*) Entablement.

Trabée, *s. f.* (oudh.) *Zégeprael-kleed (der roomsche veld-oversten)* s. n.

Trac, *s. m.* (oud) *Gang, treë (van een peërd)* s. m. — *spoór (van het wild)* s. n.

Tracas, *s. m.* (gem.) *Gewoel, gewémel*, s. n. *onrust*, s. f. — *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Tracasser, *v. n.* (gem.) *Woelen, onrustig zyn*; — *krakeelen, twist maeken.* — *v. a. Plaegen, kwellen, stooren, in onrust brengen.* Cet homme me tracasse continuellement. *Dien man plaegt my zonder ophouden.*

Tracasserie, *s. f.* (gem.) *Krakeel*, s. n. *onlust, moeyelykheyd*, s. f. *twist*, s. m.

Tracassier, ière, *s. m et f. Woel-geest, wargeest, krakeelmaeker: krakeelmaeksler.*

Trace, *s. f. Spoór, voet-spoór*, s. n. *voet-stap*, s. m. Suivre les voleurs à la trace. *De dieven op het spoór navolgen.* Marcher sur les traces de ses ancêtres. *De voet-stappen van zyne voórouders bewandelen, hunne voórbeelden navolgen.* — *Overblyfsel, teeken*, s. n. De tout ce que vous dites-là, il n'en reste aucune trace dans l'histoire. *Van alles dat gy daer verhaelt, is geen overblyfsel meer in de geschiedenis te vinden.* Cette affaire a laissé de profondes traces dans son cerveau. *Die zaek heeft eenen diepen indruk in zyne hersenen gelaeten.* — *Afschetsing, afteekening*, s. f. Faire la trace d'un parterre. *De afteekening van een hof-bed maeken.*

Tracelet, *s. m.* (*zoek*) Traceret.

Tracement, *s. m. Afteekening, schets, afschetsing*, s. f. *het afteekenen, ontwerp*, s. n. Le tracement d'un fort sur le terrain. *Het ontwerp* of *de afteekening van eene sterkte op den grond.*

Tracer, *v. a. Teekenen, afteekenen, ontwerpen, schetsen, afschetsen, eene schets* of *een ontwerp maeken.* Tracer une allée. *Eene dreëf afteekenen.* Tracer le chemin à quelqu'un. *Imand den weg baenen, het voórbeëld geëven.* Il nous a tracé l'image de ses malheurs. *Hy heëft ons zyne ongelukken beschreëven* of *verhaeld.* — *v. n.* (van boomen spr.) *Zyne wortelen niet diep in den grond schieten.*

Tracer, *s. m* (*zoek*) Tracement.

Traceret, *s. m. Ritz, grift*, s. f. *punter-yzer (om hout af-te-teekenen)* s. n.

Traceur, *s. m. Afteekenaer (op den grond).*

Trachée, *s. f. Pyp.* Trachée-artère. (ontleëd-k.) *Longe-pyp, gorgel-pyp, locht-ader.*

Trachéotomie (*zoek*) Bronchotomie.

Traçoir, *s. m. Steëk-yzer*, s. n. *graveër-priem*, s. m. — (hoveniers w.) *trekyzer*, s. n.

Tractabilité, *s. f.* (schoól-w.) *Behandelbaerheyd, eygenschap eener zaek volgens welke men die ligt kan behandelen.*

Tractation, *s. f.* (schoól-w.) *Behandeling (van eene zaek).*

Traction, *s. f.* (werktuyg-k.) *Het trekken, het voorttrekken*, s. n.

Traditeur, *s. m.* (kerkelyke hist.) *Overléveraer (der heylige boeken aen de vervolgers der eerste christenen).*

Tradition, *s. f. Overlévering.* Traditions apostoliques. *Apostelyke overléveringen.* Traditions judaïques. *Uytleggingen van de wet van Moises door de joódsche leeraers.* — (recht) *Overgaef, overlévering, ter hand stelling.*

Traditionnaire, *s. m. Joód die de schriftuer uytlegt volgens de overléveringen van den talmud.*

Traditionnel, elle, *adj. Op de overlévering gegrond, overgelévert.*

Traditionnellement, *adv. Volgens de overlévering.*

Traditive, *s. f. Mondelyke overlévering.*

Traducteur, *s. m. Vertaeler, overzetter (van de eene tael in de andere).*

Traduction, *s. f. Vertaeling, overzetting (van de eene tael in de andere).*

Traduire, *v. a. irrég.* (word geconj.

Digitized by Google

als *Conduire*) *Vertaelen*, *overzetten* (*van de eene tael in de andere*). Traduit mot à mot. *Van woórd tot woórd vertaeld*. Traduire quelqu'un devant le juge. *Imand voór den rechter brengen*. Traduire un prisonnier d'une prison à une autre. *Eenen gevangen van de eene gevangenis overvoeren tot de andere*. Traduire quelqu'un en ridicule. *Imand belachelyk maeken*.

Traduisible, *adj. Overzetbaer*, *dat overgezet kan worden* (*van de eene tael in de andere*).

Trafic, *s m. Handel*, *koophandel*, s. m. *neèring*, *handeling*, *koopmanschap*, s. f.

Trafiquant *s. m. Handelaer*, *koopman*.

Trafiquer, *v. a. et n. Handel dryven*, *handel doen handelen*, *neèring doen*, *koophandel-dryven*, *koopmanschap doen*

Tragacante, *s. f.* (*zoek*) Adragant.

Tragédie, *s. f. Treurspel*; — *droevig voórval*, s. n.

Tragédien, enne, *s. m. et f. Treurspeéler*: *treurspeélster*.

Tragi-comédie, *s. f. Bly-eyndend treurspel*, s. n.

Tragi-comique, *adj. Treur-bly-eyndigend*.

Tragique, *adj. Treurig*, *van de treurspélen*. Poète tragique. *Treurdichter*. — (fig.) *Droevig*, *treurig*, *ongelukkig*, *rampzalig*. La fin des méchans est souvent tragique. *Het eynde der boozen is dikwils rampzalig*. — *s. m. Treurspeéler*; ook *treurspeldichter*. Il excelle dans le tragique. *Hy munt uyt in de treurspélen*

Tragiquement, *adv. Treuriglyk*, *op eene droevige wyze*, *op eene treurige* of *ongelukkige wyze*, *rampzaliglyk*.

Trahir, *v a. Verraeden*. Trahir son devoir. *Zyne pligt te buyten gaen*. Trahir son serment. *Tegen zynen eed doen* of *handelen* — *v r. Zich verraeden*, *zich ontdekken*, *zyne geheymen openbaeren*. Se trahir soi-même. *Aen zich zelve schade toebrengen*, *tegen zyne eygè belangens te werk gaen*.

Trahison, *s. f. Verraed*, s. n. *verraedery*, s f. Haute trahison. *Hoog verraed*. En trahison *Verraederlyk*, adv *op eene verraederlyke wyze*.

Traille, *s f. Pleyt* (*die met eene koord over eene rivier getrokken wordt*).

Train, *s. m. Gang*, *tred*, *pas*. Le train de ce cheval est doux *Den pas van dat peèrd is zoet*. Aller grand train, bon train. *Met groote passen gaen*, *loopen* of *ryden*. Cette affaire va bon train. *Die zaek gaet wel voort* of *die zaek word wel voortgezet*. L'affaire est en bon train. *De zaek staet op goeden voet*. — *Sleèp*, *naesleèp*, *treyn*, *stoet*, s. m. *gevolg*, s. n. Il marche avec un train magnifique. *Hy gaet met een pragtig gevolg*. Grand train d'artillerie. *Grooten sleèp geschuts*. Train de bateaux. *Reeks van schuyten agter malkander*. Train de bois flotté. *Hout-vlot*. Diminuer son train. *Zynen staet verminderen*. — *Trant*, s. m. *wyze*, *manier*, s. f Il faut savoir le train des affaires. *Men moet den trant der zaeken kennen*. Aller son train. *Voortgaen*. Être en train. *Aen den gang zyn*. Mettre en train. *Aen den gang helpen*. — *Voórlyf en agterlyf* (*van een peèrd*, *os enz*) — (gem.) *slegt volk*, *ondeugend volk*, s. n. Faire du train. *Tieren*, *getier maeken*. Train d'un carrosse. *Treyn van eene koets*. Train d'une presse. *Kar van eene drukpers*. Tout d'un train. *Te gelyk*, *seffens*, *saemen*, *op den zelven tyd*.

Trainant, ante, *adj. Hangend*, *sleèpend*. Queue traînante. *Sleèpenden steert*. — (fig.) *Sleèpend*, *kwynend*, *laf*. Discours traînant. *Laffe rédeneering*.

Trainasse, *s f. Patrys-net*, s n. — (plant) (*zoek*) Renouée.

Traine, *s. f. Touw* (*waer aen de bootslieden hun linne-goed in de zee hangen om het te wasschen*). Bateau qui est à la traine. *Schuyt die voortgetrokken word doór eene andere*. Perdreaux en traine. *Jonge patryzen die nog niet konnen vliegen*.

Traineau, *s. m. Sleè*, *sleède*, s. f. Traîneau à glace. *Ys-sleède*. — *Sleèpnet*, *patrys-net*; — (visch-net) *sleèpnet*, s n. *zegen*, s m.

Trainée, *s. f. Sleèp*, *streèp* (*van iets dat gestort* of *gestrooyd is*) s. f. — *loopend vuer* (*van schiet-poeder*) — *lok-aes* (*om wolven te vangen*) s. n.

Traîne-malheur, *s. m.* (gem.) *Ellendigen* of *ongelukkigen mensch*.

Traîne potence, *s m.* (gem.) *Eenen die zyne aenhangers ongelukkig maekt* of *aen de galg helpt*.

Traîne pieds, *s. m.* (gem.) *Sloffer*, *eenen die in het gaen de voeten sleèpt*.

Traîne-rapière, *s. m.* (gem.) *Twistmaeker*, *vegter*.

Traîner, *v. a. Sleèpen*, *sleuren*, *voortsleèpen*, *voortstrekken*. Les chevaux qui traînoient le canon. *De peèrden die het geschut trokken*. Traîner ses paroles.

Digitized by Google

Langzaem spreeken. Traîner une vie languissante. *Een ellendig leven lyden.* — *Medebrengen, medesleepen, medevoeren, met zich voeren.* La rivière traîne bien des immondices. *De rivier sleept veele vuylligheyd mede.* Il traîne toujours après lui une longue suite de valets. *Hy brengt altyd eene menigte van knegten mede.* — *Uytstellen, in den draey houden.* Ce juge vous traînera long-temps. *Dien rechter zal u lang in den draey houden.*

Traîner, *v. n. Sleepen, op den grond hangen.* Manteau qui traîne à terre. *Mantel die op den grond sleept.* Style qui traîne. *Loffen* of *zenuwloozen schryfstiel.* — *Slingeren.* Vous n'avez pas soin de vos papiers, vous les laissez traîner par-tout. *Gy hebt geene zorg voór uwe papieren, gy laet die overal slingeren.* — *Kwynen.* Cet homme ne fait que traîner. *Dien man doet niet als kwynen.* — *Uytgesteld worden, blyven steeken, blyven hangen.* Il y a deux ans que cette affaire traîne. *'T is twee jaeren dat die zaek blyft steeken.* — *Agterblyven, traeger gaen, ryden* of *vaeren als de andere.*

Se traîner, *v. r. Sluypen, kruypen,* v. n. Ce voleur se traîna par les broussailles. *Dien dief sloop door de struyken.* — *Voortkruypen,* v. n. *zich voortsluypen,* v. r. Il s'y traînera avec peine. *Hy zal daer met moeyte naer toe kruypen.*

Traîneur, *s. m. Agterblyver.* Dans la marche d'une armée il y a toujours beaucoup de traîneurs. *In het optrekken van een léger zyn er altyd veele die agterblyven.* Vaisseaux traîneurs. *Agterblyvende scheepen.* — *Die met het sleepnet vogelen vangt.* Traîneur d'épée. (gem.) *Lédigganger die eenen degen draegt.*

Traire, *v. a. irrég.* (Je trais, tu trais, il trait; nous trayons, vous trayez, ils traient Je trayois; nous trayions, vous trayiez. J'ai trait. Je trairai. Je trairois. Trais; trayez. Que je traie. Trayant; trait, aite. *Heeft geen* Perf. simp. *noch* Imperf. conj.) *Melken, uytmelken.*

Trait, *s. m. Pyl, schigt.* Décocher un trait. *Eenen schigt werpen, eenen pyl schieten.* Gens de trait *Boógschutters.* Partir comme un trait. *Vliegen als eenen pyl uyt den boóg.* Ces deux maisons sont à un trait d'arbalète l'une de l'autre. *Die twee huyzen zyn eenen boóg-scheut van malkander gelegen.* — *Trek.* Trait de plume. *Trek met de pen.* Copier trait pour trait. *Nauwkeuriglyk en getrouwelyk nabootsen.* Traits du visage. *Trekken des aengezigts.* Trait d'histoire. *Voórval uyt de geschiedenis.* — (fig.) *Trek, scheut, steek, streek.* Trait de satire. *Schimpscheut.* Trait de médisance. *Steek van eene kwaede tong.* Trait d'esprit *Geestigen* of *verstandigen trek.* — Vilain trait. *Leelyken trek.* — *Teug,* s. f. *zwelg, slok,* s m. Boire à longs traits. *Langzaem drinken.* — *Streng,* s. f. *trekzeel, trekleer (der peerden)* s. m. Cheval de trait. *Trekpeerd.* — *Leyband (der jagt-honden)* s. m Trait de scie. *Zaeg-snee* Scier une buche à deux traits. *Een half-hout in dry stukken zaegen.* Boutons de traits. *Knoppen van goud-draed* of *zilver-draed.* Trait de bateaux. *Reeks van schuyten agter malkander gehegt.* — *Overwigt (dat de schael doet hellen)* s. n. — *inval,* s. m. *gedagte, uytdrukking,* s. f. Il y a de beaux traits dans ce discours. *Er zyn schoone gedagten in die rédevoering.* — *Gelykenis,* s. f. Cette affaire n'a point de trait à l'autre. *Die zaek heeft geene gelykenis met de andere.* — (in het schaek-spel enz.) *Voórhand,* s f. *het uytspeelen, voórdeel van eerst te speelen,* s. n. — (bouw-k.) *wyze op de welke eenen steen gehapt is,* s. f. — *tractus (in de Misse)* s. m.

Trait, aite, *adj.* Argent trait. *Getrokken zilver-draed.* Or trait. *Getrokken goud-draed.*

Traitable, *adj. Gezellig, gemeenzaem, handelbaer, van goeden omgang, waer mede men wel kan omgaen;* — (heel-k.) *heelbaer, vermaekbaer;* — (van metaelen spr.) *smédig, gedweeg, zaet.*

Traitant, *s. m. Pagter impost-meester.*

Traite, *s f. Reys.* s. f. *keer, weg, trek, togt (die men doet zonder rusten* of *peysteren)* s. m. Aller tout d'une traite d'un lieu à un autre. *In eene reys* of *zonder rusten van eene plaets tot eene andere gaen.* D'ici là il y a une longue traite, une bonne traite. *'T is eenen langen weg van hier tot daer.* — *Handel, uytvoer, invoer (van koopmanschappen)* s. m. De grandes traites de blé. *Grooten uytvoer van koórn.* Traite des nègres. *Slaeven-handel, handel der zwarte slaeven.* — *Wissel, wissel-brief;* — *tol (op de inkomende en uytgaende waeren)* s. m. Recette des

Digitized by Google

traites. *Ontfangst der tollen.* — (munt) *Vermindering der inwendige weêrde van de geld-stukken.*

Traité, *s. m. Verhandeling*, s. f. Traité de la grâce. *Verhandeling over de genade.* — *Overeenkomst*, s. f. *verdrag, vergelyk*, s. n. Traité d'Utrecht. *Verdrag van Utrecht.*

Traitement, *s. m. Behandeling, bejégening*; — *behandeling, geneézing* (*van eene ziekte*) s. f. — *jaer-geld* s. n. *jaer-wedde, bezolding* (*van eenen beámpten persoon*) s. f.

Traiter, *v. a. Noemen, uytmaeken.* Traiter quelqu'un de prince. *Imand prins noemen* of *den titel van prins geéven.* Traiter quelqu'un de fou. *Imand voór zot uytmaeken.* — *Geneézen, meesteren.* Ce médecin m'a traité d'une fièvre. *Dien geneésmeester heéft my van eene koórts geneézen.* — *Onthaelen, ontfangen, bejégenen, behandelen.* Traiter quelqu'un en frère. *Imand behandelen als zynen broeder.*

Traiter, *v. a. et n. Handelen, behandelen, verhandelen.* Traiter un sujet. *Eene stoffe verhandelen.* Traiter la paix *of* traiter de la paix. *Over de vréde handelen.* Il a bien traité des plantes. *Hy heéft over de planten wel gehandeld.* — *Opdisschen, te eétén geéven, tafel houden.*

Traiteur, *s. m. Weêrd, gasthouder, tafelhouder.*

Traître, *s. m.* traîtresse, *s. f. Verraeder : verraedster.* — *adj. Verraederlyk, trouwloos, valsch, bedriegelyk.* Cœur traître. *Verraeders hert.* En traître (*zoek*) Traîtreusement.

Traîtreusement, *adv. Verraederlyk, op eene verraederlyke wyze.*

Trajectoire, *s. f.* (sterre-k. en meét-k.) *Kromme linie welke een beweégend lichaem in zynen loop beschryft.*

Trajet, *s. m. Overtogt*, s. m. *vaert, overvaert*, s. f. — *weg, togt*, s. m.

Tramail (*plur.* tramaux) *s. m.* (visch-net) *Schakelnet, spannet, dwarsnet*, s. n.

Trame, *s. f. Inslag* (*van een weéfsel*) s. m. La trame de ses jours. *Zynen lévens-draed of lévens-loop.* — (fig.) *Toeleg, aenslag*, s. m *saemenzweéring*, s. f. La trame fut découverte. *De saemenzweéring wierd ontdekt*

Tramer, *v. a. Doórweéven, inweéven, doórschieten, inslaen.* Étoffe tramée de soie. *Stoffe met zyde doórweéven.* — (fig.) *Saemenzweéren.* Tramer une conspiration. *Eene saemenzweéring brouwen.*

Trameur, *s. m. Werkman die de weéfspoelen gereed maekt.*

Tramontane, *s. f. Noórden*, s. n. *noórden-wind*, s. m. — *noórd-ster*, s. f. Perdre la tramontane. (fig.) *Van zyn stuk afraeken, niet meer weeten wat men doet of zegt.*

Tranchant, *s. m. Sneé, sneéde, scherpte*, s. f. *het scherp*, s. n. Couteau à deux tranchans. *Mes dat een beyde zyden snyd.*

Tranchant, ante, *adj. Scherp, scherp-snydend.* Ecuyer tranchant. *Voórsnyder.* Couleurs tranchantes. *Snydende* of *tegen malkander afsteéhende verven.* — (fig.) *Beslissend, overtuygend* Argument tranchant. *Overtuygend bewys.* C'est un homme tranchant. *'T is eenen man die op alles aenstonds een beslissend vonnis geéft.*

Tranche, *s. f. Sneé, sneéde.* Tranche de pain. *Sneé brood.* Tranche de marbre. *Marmere plaet.* Livre dont sur tranche. *Boek op de sneé vergeld.* Tranche de poisson. *Moot* of *moek van visch.* — (smids w.) *Beytel* (*om het gloeyend yzer doór-te-happen*) s. m.

Tranchée, *s. f. Graft, doórsnyding.* Il tira de grandes tranchées au travers du marais pour le dessécher. *Om het moeras te droogen, maekte hy breede graften doór het zelve.* — (oórlogs w.) *Loopgraeven*, s. f. plur. — *s. f. plur. Snyding, krimping, pyn in de ingewanden*, s. f. ook *naeceén, nasmerten*, s. f. plur.

Tranche-file, *s. f.* (boek-binders w.) *Besteéhband*, s. m. *besteéhsel* (*aen een boek*) s. n. — (schoenmaekers w.) *linnennaed* (*van eenen schoen*) s. m. — *kin-kéten* (*van eenen peérden-toom*) s. f.

Tranche-filer, *v. a.* (boek-binders w.) *Besteéken.*

Tranche-lard, *s. m. Spek-met*, s. n.

Tranche-montagne, *s. m. Zwetzer, grootspreéker, windbreéker.*

Trancher, *v. a. Snyden, doórsnyden, afsnyden, afslaen, afhauwen, afkappen.* Ce couteau tranche bien. *Dat mes snyd wel.* Trancher la tête à quelqu'un. *Imand het hoofd afsnyden* of *afslaen.* Trancher le mot. *Een beslissend antwoórd geéven.* Trancher la difficulté, trancher le nœud de la difficulté. *De zwaerigheyd oplossen.*

Trancher, *v. n. Beslissen, uytspreken*, v. a. Trancher sur tout. *Alles beslissen, zyne uytspraek op alles geéven.*

Digitized by Google

Trancher court, trancher net. *Ronduyt preeken, regtuyt zeggen, met korte voórden zyn gevoelen zeggen.* Trancher du grand seigneur. *Den grooten heer speelen.* — (van koleuren spr) *Snyden, tégen malkander afsteéken.* Le tramoisi tranche trop auprès du vert of sur le vert. *Het karmozyn steékt te veél af tégen het groen.* Cette description tranche trop dans cet écrit. *Die beschryving steékt te veél af* of *is te verschillig in dat schrift tégen het eéne voórgaet en volgt.*

Tranchet, *s. m. Snymes, krommes, schoenmaekers mes*, s. n.

Tranchis, *s. m. By nokpannen (op een dak)* s. f.

Tranchoir, *s. m. Snybord, snyberd*, s. n.

Trangles, *s. f. plur.* (wapen-k.) *Smalle banden (in ongelyk getal)* s. m. plur.

Tranler, *v. a.* (jagt) *Eenen hert naspeuren* of *opzoeken.*

Tranquille, *adj.* (spreék uyt *trankil*) *Gerust, vreédzaem, bedaerd.*

Tranquillement, *adv.* (spreék uyt *trankileman*) *Gerustelyk, stil, vreédzaemelyk.*

Tranquillisant, ante, *adj.* (spreék uyt *trankilizan*) *Geruststellend.*

Tranquilliser, *v. a.* (spreék uyt *trankilizé*) *Stillen, gerust stellen, doen bedaeren.* — *v. r. Bedaeren, gerust worden*, v. n. *zich gerust stellen*, v. r.

Tranquillité, *s. f.* (spreék uyt *trankilité*) *Rust, gerustheyd, stilte, stilheyd, bedaerdheyd.*

Transaction, *s. f. Verdrag, vergelyk*, s. n. Transactions philosophiques. *Dagboek der koninglyke maetschappy te Londen (behelzende natuer-kundige en terre-kundige waerneémingen enz.).*

Transcendance, *s. f. Voórtreffelykheyd, uytmuntendheyd.*

Transcendant, ante, *adj. Voórtreffelyk, uytmuntend, uytsteékend, dat alles te boven gaet.* Géométrie transcendante. *Meét-konst die het oneyndige in haere oprékeningen gebruykt.* Qualité transcendante. (schoól-w.) *Algemeene eygenschap die aen alle soórten van weézens kan toegepast worden.*

Transcendantal, ale, *adj. Overtreffend, te boven gaende.*

Transalpin, ine, *adj. Aen de overzyde der alpische bergen (ten opzigte van Roomen).*

Transcript, *s. m. Afschrift*, s. n. *kopy*, s. f.

Transcription, *s. f. Afschryving, uytschryving, overschryving*, s. f. *het afschryven, het uytschryven*, s. n.

Transcrire, *v. a irrég.* (word geconjug. als *Ecrire*) *Uytschryven, afschryven, overschryven.*

Transe, *s. f. Angst*, s. m. *benauwdheyd*, s. f.

Transférer, *v. a. Overvoeren, overbrengen, vervoeren, verplaetsen.* Transférer une fête. *Eenen feestdag op eenen anderen dag stellen.*

Transfert, *s. m. Overdragt*, s. f.

Transfiguration, *s. f.* Transfiguration de notre Seigneur. *Verandering van gedaente van Christus (op den berg Thabor).*

Se transfigurer, *v. r.* (word niet gezeyd als van Christus) *Van gedaente veranderen*, v. n.

Transformation, *s. f. Herschepping, hervorming, gedaente-verandering.*

Transformer, *v. a Herscheppen, hervormen, van gedaente veranderen.* — *v. r. Zich ergens in veranderen*; ook (fig.) *Zynen aerd vermommen, zich anders toonen als men is.*

Transfuge, *s. m. Overlooper.*

Transfuser, *v. a. Overgieten, overtappen.* Transfuser du sang. *Bloed van het een dier in de aders van een ander dier overtappen.*

Transfusion, *s. f.* (schey-k.) *Overgieting, overtapping*; — (geneés-k.) *overtapping van het bloed uyt een dier in een ander dier.*

Transgresser, *v. a. Overtreéden, te buyten gaen.*

Transgresseur, *s. m. Overtreéder.*

Transgression, *s. f. Overtreéding.*

Transi, ie, *adj.* (spreék uyt *tranci*) *Bevangen, verstyfd, beévend.* Amoureux transi. *Beévenden minnaer.*

Transiger, *v. n.* (spreék uyt *tranzigé*) (nous transigeons, transigeâmes) *Een vergelyk treffen, een verdrag maeken, overeenkomen.*

Transir, *v. a.* (spreék uyt *trancir*) *Doen verstyven, bevangen, verkleumen*; — *vrees aenjaegen, doen beéven.* — *v. n. Bevangen zyn, verstyven, verkleumd zyn.* Transir de froid. *Van koude verstyven* of *bevangen worden.* Transir de peur. *Van vrees bevangen zyn.*

Transissement, *s. m.* (spreék uyt *tranzisceman*) *Bevanging, verstyving, verkleuming (van koude* of *vrees)* s. f.

Transit, *s. m.* (de laeste *t* word uytgesproken) *Doórvoer.*

Transitif, *adj. masc.* (spreék uyt

Digitized by Google

transitif) (spraek-k.) Verbe transitif. *Overgaende werkwoord, werkwoord uytdrukkende eene werking die van het een voórwerp tot het ander overgaet.* Tous les verbes actifs sont transitifs. *Alle de bedryvende werkwoórden drukken eene werking uyt, de welke van het een voórwerp tot het ander overgaet.*

Transition, *s. f.* (spreek uyt *transicion*) (welspreekendheyd) *Overgang (van eene réde tot eene andere)* — (muziek) *overgang (van den eenen toon in den anderen)* s m.

Transitoire, *adj.* (spreek uyt *transitoir*) *Verganklyk, voórbygaende, onduerzaem.* Lois transitoires. *Wetten van omstandigheyd.*

Translater, *v. a.* (oud) *Overzetten, vertaelen.*

Translateur, *s. m.* (oud) *Overzetter, vertaeler.*

Translation, *s. f.* *Overvoering, vervoering, verplaetsing.* Translation d'une fête. *Het stellen van een feest op eenen anderen dag.*

Transmarin, ine, *adj.* *Aen de overzyde der zee liggend* of *woonend*.

Transmettre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Afstaen, afstand daen, eenen eygendom aen imand overbrengen, overzetten, overgeven* of *overdraegen*; — *overléveren, overzetten.* Les Grecs et les Latins nous ont transmis les arts et les sciences. *De Grieken en de Latynen hebben ons de konsten en wetenschappen overgeléverd.* Le verre transmet la lumière. *Het licht schynt doór het glas.*

Transmigration, *s. f.* *Verhuyzing*, s. f. *overgang (van een volk naer een ander land)* s. m. Transmigration de Babylone. *Vervoering der jooden naer Babilonien.* Transmigration des ames. (*sock*) Métempsycose.

Transmissible, *adj.* (van eygendommen spreek.) *Overgeefbaer, overdraegbaer.*

Transmission, *s. f.* (van eygendommen spreek.) *Overdragt, overzetting*; — *doórschyning, doórstraeling.*

Transmuable, *adj.* (schey-k. van metaelen spr.) *Hervormelyk, dat van stoffe veranderd kan worden.*

Transmuer, *v. a.* (schey-k. van metaelen spreek.) *Veranderen, hervormen.*

Transmutabilité, *s. f.* (schey-k. van metaelen spreek.) *Hervormbaerheyd, veranderbaerheyd.*

Transmutation, *s. f.* (schey-k.) *Hervorming, verandering.*

Transparence, *s. f.* *Doórschynendheyd, doórschyning, doórstraeling, doórzigtbaerheyd.*

Transparent, *s. m* *Geréegeld papier*, s. m. of *linie die men onder een papier legt om regt te schryven*, s. f. — *doórschynend papier*, s. m. Illumination et transparens. *Verlichting agter doórschynend papier.*

Transparent, ente, *adj.* *Doórschynend, doórstraelend, doórzigtbaer.*

Transpercer, *v. a.* (nous transperçons, transperçâmes) *Doórsteeken, doórboóren*; — *doórdringen.*

Transpirable, *adj.* *Uytwaesembaer, dat kan uytwaesemen.*

Transpiration, *s f.* *Doórwaeseming, uytwaeseming, uytdamping.*

Transpirer, *v. n.* *Doórwaesemen, uytwaesemen, uytdampen.* — *v. n. et impers.* (fig.) *Beginnen rugtbaer te worden, aen den dag komen.*

Transplantation, *s. f.* (van gewassen spr.) *Verplanting.*

Transplanter, *v. a* *Verplanten* Transplanter des arbres. *Boomen verplanten.* Transplanter une colonie. *Eene volkplanting van het een land in het ander verplaetsen.* — *v. r.* *Verhuyzen, overgaen* of *vertrekken naer een ander land.* C'est une famille d'Italie, qui s'est transplantée en France. *'T is eene italiaensche familie, die naer Vrankryk is overgegaen.*

Transport, *s. m.* *Overbrenging, vervoering, overvoering, overdraeging*, s. f. Vaisseau de transport. *Transportschip, vervoer-schip.* — *Overdragt, overteekening*, s. f. Transport d'une rente. *Overdragt van eene rente.* — (fig.) *Verrukking, vervoerdheyd*, s. f. Transport de joie. *Verrukking van blydschap.* Transport de colère. *Woede.* Transport au cerveau. *Yllhoofdigheyd, raeskalling, hersen-woede.*

Transporté, ée, *adj.* *Verrukt, vervoerd.*

Transporter, *v. a.* *Vervoeren, overbrengen, overvoeren, overscheepen, overdraegen.* Transporter des marchandises. *Goederen overvoeren.* — *Overdraegen, overteekenen.* Transporter une rente. *Eene rente overdraegen.* Transporter un compte sur un autre livre. *Eene rekening in een ander boek overdraegen* of *overteekenen.* — (fig.) *Verrukken, vervoeren.* La joie le transporte. *De blydschap verrukt hem.* — *v. r.* *Zich begeeven.* Les juges se transportèrent

Digitized by Google

ar les lieux. *De rechters begaven zich er plaetse.*

Transposer, *v. a.* (van woórden, innen enz. spr.) *Verzetten, verplaetsen;* — (muziek) *in eenen anderen toon brengen.*

Transposition, *s. f.* (van woórden, innen enz. spr.) *Verzetting, verplaetsing*, s. f. — (muziek) *het brengen in eenen anderen toon*, s. n.

Transsubstantiation, *s. f.* (godsg.) *Verandering van het brood en wyn in het lichaem en het bloed van Christus.*

Transsubstantier, *v. a.* (godsgeleerdh.) *Het brood en den wyn veranderen in het lichaem en het bloed van Christus.*

Transsudation, *s. f. Doórzweeting.*

Transsuder, *v. n. Doórzweeten, doór de zweet-gaten dringen, uytzweeten.*

Transsylvanie, *s. f.* (landschap) *Zebenbergen.*

Transvaser, *v. a.* (van vogten spr.) *Overgieten.*

Transversal, ale, *adj.* (meét-k.) *Schuyns-doórsnydend.*

Transversalement, *adv.* (meét-k.) *Overdwars, schuyns.*

Transverse, *adj. Schuynsch, dwars.*

Trantran, *s. m.* (gem.) *Trant, loop, handel.* Il sait le trantran des affaires. *Hy verstaet den trant der zaeken.*

Trapan, *s. m. Het hoogste van den trap (waer de treéden ophouden)* s. n.

Trapèze, *s. m.* (meét-k.) *Onrégelig vierkant welkers tégen elkander gestelde zyden niet gelyk zyn.*

Trapézoïde, *s. m.* (meét-k.) *Onrégelig vierkant met vier ongelyke zyden en hoeken*, s. n.

Trappe, *s. f. Luyk, valdeur;* — *schuyfdeur, schuyfvenster;* — *val*, s. f. *Strik (om beesten te vangen)* s. m.

Trapu, ue, *adj.* (van menschen en beesten spr.) *Kort en dik, ineengedrongen.*

Traque, *s. f.* (jagt) *Het omringen van het wild (in een bosch)* — *het omringen der dieven*, s. n. *dieve-vangst*, s. f.

Traquenard, *s. m.* (van peérden spr.) *Tel-gang, lammeren-gang*, s. m. — *val (om wézels, bunsingen enz. te vangen)* s. f.

Traquer, *v. a.* (jagt) *Het wild omringen en in de nauwte brengen.* Traquer des voleurs. *Dieven omringen.*

Traquet, *s. m. Strik*, s. m. *val (om vossen enz. te vangen)* s. f. Donner dans le traquet. (fig.) *Zich doór list meten bedriegen.* — *Onrust*, s. f. *klapper (van eenen molen)* s. m.

Traqueur, *s. m.* (jagt) *Jaeger die het wild omringt.*

Trattes, *s. f. plur. Zwaere houten die eenen wind-molen draegen*, s. n. plur.

Traumatique (*zoek*) Vulnéraire.

Travade, *s. f.* (schippers woórd) *Dwarlwind (die op eene uer tyds het kompas rondloopt en verzeld is met donder en régen)* s. m.

Travail (*pl.* travaux) *s. m. Arbeyd*, s. m. *werk*, s. n. Cesser le travail. *Het werk staeken.* Travail d'enfant *of alleenlyk* travail. *Arbeyd, baerens-nood.* Homme de travail. *Werkman, arbeyder.* Homme de grand travail. *Werkzaemen* of *arbeydzaemen man.* Les travaux d'Hercule. *De daeden van Hercules.* — *s. m. plur.* (oórlogs w.) *Werken*, s. n. plur. *verschansingen*, s. f. plur.

Travail (*plur.* travails) *s. m. Hoefstal, nood-stal*, s. m. *smids travalie*, s. f.

Travaillé, ée, *adj.* Ouvrage bien travaillé. *Wel uytgevoerd werk.* Discours bien travaillé. *Rédevoering die met groote zorg gemaekt is.* Cheval qui a les jambes travaillées. *Peérd dat doór den arbeyd-styf geworden is.* Être travaillé d'une maladie. *Doór eene ziekte gekweld worden.*

Travailler, *v. a. Bewerken, beárbeyden.* Travailler un cheval. *Een peérd bereyden* of *oeffenen.* — *Kwellen plaegen, ontrusten.* Ce songe m'a travaillé toute la nuit. *Dien droom heéft my den geheelen nagt gekweld.* Cette fièvre le travaille cruellement. *Die koórts kwelt hem vreedelyk.* — *v. n. Werken, arbeyden, vrogten.* Du bois qui travaille. *Hout dat krom trekt* Ce mur travaille. *Dien muer wykt uyt* of *scheurt.* Ce vin travaille. *Dien wyn werkt* of *dryft.* Le poumon travaille. *De long lyd* of *het ademhaelen valt hem zwaer.* L'estomac travaille. *De maeg teért niet.* — *v. r. Zynen geest kwellen, ongerust zyn.*

Travailleur, euse, *s. m. et f. Arbeyder, werkman: arbeydster, werkster.*

Travailleur, *s. m. Graever, schansgraever.*

Travates, *s. m. plur.* (schippers w.) (*zoek*) Travade.

Travée, *s. m. Ruymte tusschen twee balken, twee mueren enz* Travée de balustres *Eene ry pilaerkens tusschen twee zuylen* of *tusschen twee voetstukken.* Travée de grille. *Yzere tralie tusschen twee pilaeren enz.*

Travers, *s. m. Breedte*, s. f. Deux travers de doigt. *Twee vingeren breed,*

Digitized by Google

de breedte van twee vingeren. — *Schuynte*, s. f. *schuynsen hoek*, s. m. Il y a bien du travers dans ce jardin. *Dien hof loopt zeer schuyns.* — (fig.) *Eygenzinnigheyd*, *dwarsheyd*, *koppigheyd*, s. f. Il a du travers dans l'esprit. *Hy is eygenzinnig*, *hy heeft grillen in het hoofd.* En travers. *Dwars over*, *in de breedte*, *kruyselings.* Mettre un vaisseau en travers. *Eenen bylegger maeken.* Par le travers (reg. génit.) (schippers w.) *Tégen over.* La flotte étoit par le travers d'un tel cap. *De vloot was tégen over zoo eene kaep.* De travers. *Scheef*, *schuyns*, *dwars*, *overhoeks*, *overegts*, *verkeerd.* Vous écrivez de travers. *Gy schryft scheef.* Vous prenez tout de travers. *Gy neémt alles verkeerd.* Regarder de travers. *Scheel zien*, *op zyde zien.* Regarder quelqu'un de travers. *Imand met geene goede oogen* of *met verachting aenzien.* A tort et à travers. *Onbezonnen*, *onbedachtelyk*, *in het wild*, *wel of kwalyk.*

A travers (*reg.* accus.) au travers (*reg.* génit.) *prép.* *Doór*, *dwars doór.* A travers le bois. *Doór de bosschen.* Au travers des ennemis. *Dwars doór de vyanden.*

Traversage, *s. m.* *Het scheéren van het laken op de regte zyde*, s. n.

Traverse, *s. f.* *Dwarshout*, *dwarsyzer*, s. n. *dwarsboom*, *dwarsbalk*, s m. Traverse *of* chemin de traverse. *Binnenweg*, s. m. *dwarspad*, *binnenpad*, s. n. Rue de traverse. *Zystraet*, *dwarsstraet.* — (oórlogs w.) *Wal*; — (fig.) *moeyelykheyd*, *hindernis*, s. f. *ongeval*, *ongeluk* s. n. *tégenspoed*, *hinderpoel*, s. m. Venir *of* se jeter à la traverse. *Eene hindernis vervoorzaeken*, *er tusschen komen.*

Traversé, ée, *adj.* Homme bien traversé d'épaules *Man met breede schouders.* Cheval bien traversé. *Peérd dat eene breede borst heeft.*

Traversée, *s. f.* *Overvaert*, s f. *overtogt* (*der zee*) s. m.

Traverser, *v. a.* *Doórgaen*, *overgaen*, *doórloopen*, *doórreyzen*, *doórtrekken*, *doórvaeren*, *overvaeren.* Traverser un pays *Doór een land trekken* L'allée qui traverse le jardin. *Den weg die doór den hof loopt.* Traverser une rue. *Eene straet dwars overgaen.* Traverser une rivière. *Eene rivier overvaeren.* Traverser une rivière à la nage. *Eene rivier overzwemmen.* Un coup d'épée lui traversoit le corps. *Eenen dégen-steek ging dwars doór zyn lichaem.* La pluie a traversé son manteau. *Den régen heeft zynen mantel doór en doór nat gemaekt.* Je suis tout traversé de la pluie. *Ik ben doór en doór nat van den régen.* — (fig.) *Dwarsboomen*, *verhinderen*, *tégenstaen*, *tégen zyn*, *den voortgang beletten*, *stooren.* Traverser quelqu'un dans ses entreprises. *Imand dwarsboomen in zyne ondernemingen.*

Traversier, ière, *adj.* Vent traversier *of alleenlyk* traversier. *Tégenwind* (*die de scheépen belet uyt de haven te vaeren*). Barque traversière. *Overzetschuyt.* Flûte traversière. *Dwarsfluyt.*

Traversin, *s. m.* *Peuluwe*, *hoofdpeuluwe*, *oor-peuluwe*, s. f. — *dwarsbalk*, s. m. *dwarshout*, s. n. Traversin de balance. *Weegbalk*, *dwarsmid van eene schaal.*

Travesti, ie, *adj.* *Vermomd*, *verkleed.*

Travestir, *v. a.* *Verkleeden*, *vermommen.* Travestir un auteur. *Eenen schryver op eene klugtige wyze vertaelen.* — *v. r.* *Zich vermommen*; ook (fig.) *zynen aerd bedekken.*

Travestissement, *s. m.* *Verkleeding*, *vermomming*, s. f.

Travon, *s. m.* *Draegbalk*, *dwarsbalk* (*aan eene brug*).

Travouil, *s. m.* *Haspel.*

Travouiller, *v. a. et n.* *Haspelen.*

Travouillette, *s. f.* *Priem* (*waer op eene garen-klos steékt als men haspelt*).

Trayon, *s. m.* *Speén* (*van den uyer van eene koey*, *geyt enz.*) s. f.

Trébellianique, trébellienne, *adj. f.* (recht) Quarte trébellianique. *Recht van het vierde deel dat eenen erfgenaem op de nalaetenschap van een fidéicommis heeft.*

Trébuchant, *s. m.* *Overwigt*, s. n. *doórslag*, s. m.

Trébuchant, ante, *adj.* (van munstukken spr.) *Overwigtig*, *doórslaende.* Tous ces ducats sont trébuchans. *Alle die dukaeten zyn overwigtig.*

Trébuchement, *s. m.* (oud) *Val*, s. m. *tuymeling*, s. f. Le trébuchement de Phaéton. *Den val van Phaéton.*

Trébucher, *v. n.* *Stroukelen*, *struykelen.* Une pierre le fit trébucher. *Hy struykelde over eenen steen.* — (oud) *Vallen*, *tuymelen*; — *overwigtig zyn*, *overweégen*, *doórslaen.* Ce ducat trébuche. *Die dukaet sloet doór.* Trébucher dans ses affaires. (gem.) *In zyne zaeken eenen valschen stap doen.*

Digitized by Google

Trébuchet, *s. m.* *Goud-gewigt*, *goud-schaeltje*, s. n. — *vogel-knip*, *vogel-slag*; *duyve-kyker*; — *dranger* (*van eenen duyve-kyker*) s. m. Prendre quelqu'un au trébuchet. (gem.) *Imand in de val krygen.*

Trécheur, *s. m.* (spreek uyt *trékeur*) (wapen-k.) *Band*, *zoom van halve breedte.*

Trefilerie, *s. f.* *Draed-trekyzer*, s. n.

Trefileur, *s. m.* *Draed-trekker.*

Trèfle, *s. m.* (plant) *Klaver*, s. f. *klaver-gewas*; — *klaver-blad*, s. n. Il y a bien du trèfle dans ce pré. *Er is veél klaver in die wey.* Trèfle des prés. *Brem-klaver*, *gemeene klaver.* Trèfle d'eau *of* des marais (*zoek*) Ménianthe. — (kaert-spel) *Klaveren.* Je joue trèfle. *Ik speél klaveren.*

Tréflé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Gekleverd*, *als een klaver-blad*: — (kruyd-k.) *klaver-bladvormig.* Mine tréflée. (oórlogs w.) *Kruyd-myn met dry kamers.*

Tréfler, *v. a.* (munters w.) *Het indruksel van een geldstuk verdobbelen met meer als eens den stempel er op te drukken.*

Tréfoncier, *s. m.* (leen-recht) *Bosch-heer*, *land-heer.*

Tréfonds, *s. m.* (leen-recht) *Grond-eygendom.* Savoir le fonds et le tréfonds d'une affaire. *Eene zaek in den grond kennen.*

Treillage, *s. m.* *Stakersel*, *latwerk* (*waer tégen de boomen worden opgeleyd*) s. n.

Treille, *s. f.* *Wyngaerd tégen eenen muer of latwerk opgebonden*, s. m. Jus de la treille. *Druyven-nat*, *wyn.*

Treillis, *s. m.* *Ruytvormige tralie*, s. f. — (stoffe) *trillie*, *zwilk*, s. m. — *grof linnen*, *zak-linnen*, s. n.

Treillisser, *v. a.* *Tralién*, *betralién*, *met tralién voórzien.*

Treizain, *s. m.* (akkerbouw) *Dertien koórn-schooven*, s. f. plur.

Treize, *adj.* *Dertien.* Grégoire treize. *Grégorius den dertienden.* Le treize du mois. *Den dertienden der maend.*

Treizième, *adj.* *Dertienden.* — *s. m.* *Dertiende deel*, s. n.

Treizièmement, en treizième lieu, *adv.* *Ten dertiende.*

Trélingage, *s. m.* (*zoek*) Marticles.

Trélinguer, *v. n.* (schippers w.) *Met scheérlyntjes vastmaeken.*

Tréma, *adj. et s. m.* *Deel-teeken*, s. n. *twee punten boven eene vocaal* (*als* ë, ï, ü).

Tremblaie, *s. f.* *Popelier-bosch*, s. n.

Tremblant, ante, *adj.* *Beévend*, *dreunend*, *daverend*, *siddérend.*

Tremble, *s. m.* Peuplier tremble. *Ratelaer*, *espen-abeel*, *klater-abeel.*

Tremblement, *s. m.* *Beéving*, *daavering*, *schudding*, *siddering*, s. f. *het beéven*, *gedreun*, s. n. Le tremblement des mains. *Het beéven der handen.* Tremblement de terre. *Aerd-beéving.* — (muziek) *Beéving*, *trommelant*, s. f.

Trembler, *v. a.* *Beéven*, *daveren*, *dreunen*, *schudden*, *siddaren*; — (fig.) *vreezen*, *bavreesd zyn.*

Trembleur, *s. m.* (naem van zékere secte) *Quaker.*

Trembleur, euse, *s. m. et f.* *Beeveesden*, *vreesagtigen*, *angstigen mensch.*

Tremblotant, ante, *adj.* *Een weynig beévend* of *siddérend.*

Trembloter, *v. n.* (gem.) *Een weynig beéven* of *siddéren.*

Trémeau, *s. m.* (*zoek*) Merion.

Trémie, *s. f.* *Trémel*, *tregter* (*van eenen molen*) — *eétens-bak* (*voór de duyven*) s. m. Bandes de trémie. *Yzere banden waer op den schouw-mantel rust.*

Trémion, *s. m.* *Houten stut* (*onder eenen molen-trémel*) s. m. — *dwarshout* (*dat den mantel van eene keukenschouw ondersteunt*) s. n.

Trémoussement des ailes, *s. m.* *Het klappen der vleugelen*, s. n.

Trémousser, *v. n. et r.* *Huppelen*, *springen*, v. n. Ce n'est pas là danser, ce n'est que trémousser. *Dat is geen dansen*, *dat is maer huppelen.* Trémousser de l'aile *of* des ailes. (spreékende van vogelen) *Met de vleugels klappen*, *de vleugels roeren.* — *v. r.* (gem.) *Zich veél moeyte geéven*, *in geduerige beweéging zyn.*

Trémoussoir, *s. m.* *Nieuw-uytgevonde werktuyg met het welk men zich in eene kamer beweéging verschaft*, s. n.

Trempe, *s. f.* (van yzer *of* stael spr.) *Tempering*, *harding*, *hardmaeking*, s. f. *het hard maeken*, *het temperen*, s. n La trempe de l'acier. *Het hard maeken van het stael.* — (boek-drukkers w.) *Het natten* (*van het papier*) s. n. — (fig.) *aerd*, s. m. *gestelteni*, *getemperdheyd*, s. f. Corps d'une bonne trempe. *Gezond sterk lichaem.* Esprit de bonne trempe. *Goed verstand.*

Trempé, ée, *adj.* Être trempé, avoir son habit tout trempé. *Doórnat*

Digitized by Google

syn. Être tout trempé de sueur. *Doórnat van het zweet zyn.* Vin trempé. *Gewaterden wyn, wyn met water gemengd.* Des yeux trempés de larmes. *Oogen die in traenen zwemmen.*

Trempées, *s. f. plur.* (visschers w.) *Twee koorden om een sleépnet voorte-trekken.*

Trempement, *s. m.* (oud) *Weeking, natmaeking*, s. f.

Tremper, *v. a. Natten. nat maeken, bevogtigen, vogtig maeken.* Tremper un linge dans de l'eau. *Eenen doek nat maeken in het water.* La pluie a trempé la terre. *Den régen heéft de aerde bevogtigd.* Tremper ses mains dans le sang. *Zyne handen met bloed bezoedelen, eenen doodslag begaen.* Tremper dans un crime, dans une conspiration. *Aen eene misdaed. aen eene saemenzweering handdaedig zyn. — Soppen, insoppen, doopen, indoopen, weeken.* Tremper du pain dans du vin. *Brood weeken in wyn.* Tremper la soupe *Sneéden brood in de sop weeken.* Tremper son vin. *Zynen wyn met water mengen. water doen onder den wyn.* — (van yzer *of* stael spr.) *Harden, hard maeken, temperen. — v. n. Weeken, in het water staen, trekken.* Ce linge trempe depuis deux jours. *Dat lynwaet staet twee dagen in het water.* Faire tremper de la morue. *Abberdaen laeten weeken.*

Trempis, *s. m. Water waer in iets geweekt word*, s. n.

Tremplin, *s. m. Springplank, plank daer de springers hunne groote sprongen op doen*, s. f.

Trempoire, *s. f. Weekkuyp, kuyp om iets in te weeken.*

Trempure, *s. f. Gewigt waer méde men eenen molen fyn* of *grof doet maelen*, s. n.

Trentain, *s. m.* (in het kaert-spel) *Dertig; — zéker wolle laken.*

Trentaine, *s. f. Dertig stuks, dertigtal. getal van dertig.* s. n. *dertig*, adj. Une trentaine d'œufs. *Dertig eyeren.*

Trentanel, *s. m. (zoek)* Lauréole.

Trente, *adj. Dertig.* Le trente du mois. *Den dertigsten der maend.*

Trente. (stad) *Trenten.*

Trentième, *adj. Dertigsten. — s. m. Dertigste deel*, s. n.

Trentin, *s. m. Quartier van Trenten, gebied van Trenten, het trentische*, s. n.

Tréou, *s. m.* (schippers w.) *Vierkantig zeyl (het welk op leegboordige scheépen by storm gebruykt word)* s. n.

Trépan, *s. m.* (beel-k.) *Trépaen, boen-boor. pan-boor, boor om de hersen-pan te doórbooren; — trépaneéring*, s. f. *het trépaneéren*, s. n. — (steenhouwers w.) *Steen-boor*, s. f.

Trépaner, *v. a.* (beel-k.) *De hersenpan doórbooren, trépaneéren.*

Trépas, *s. m* (in verhéven stiel) *Dood*, s. f. *het overlyden, het sterven*, s. n.

Trépassé, *s. m.* Le jour des trépassés. *Aller-zielen-dag.* Prier Dieu pour les trépassés. *God bidden voór de overléden.* Il est pâle comme un trépassé. *Hy ziet er uyt als eenen dooden.*

Trépassement, *s. m.* (oud) *Het sterven, het overlyden*, s. n.

Trépasser, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Overlyden, sterven.*

Trépidation, *s. f.* (geneés-k.) *Beéving.* Trépidation des nerfs. *Beéving der zénuwen.* Mouvement de trépidation. (sterre-k.) *Schynbaere waggelende beweeging van den sterren-hemel.*

Trépied, *s. m. Treéft, dryvoet, dry-pikkel.*

Trépignement, *s. m. Het stampen*, s. n. *stamping met de voeten*, s. f.

Trépigner, *v. n. Stampen, stampvoeten, met de voeten stampen.*

Trépoint, *s. m.* trépointe, *s. f.* (schoenmaekers w.) *Schoen-rand.*

Tréport, *s. m.* (schippers w.) *Hekstut (aen de agterstéven van een schip).*

Très, *particule. Zeer.* Très-sage. *Zeer wys.* Le Très-haut. *Den Allerhoogsten.* Le Roi très-chrétien. *Den allerchristelyksten Koning.*

Trésept, *s. m. Zéker kaert-spel.*

Trésor, *s. m Schat, rykdom.* Grand trésor. *Grooten schat.* Il n'est trésor que de santé. *De gezondheyd is den besten schat. — Schat-kamer, schatkist*, s. f. Trésor royal. *Koninglyke schat-kamer.*

Trésorerie, *s. f. Trésorye, schatkamer.*

Trésorier, *s. m. Schat-bewaerder, schat-meester.*

Tressaillement, *s. m. Opspringing, buytenregelige beweeging des lichaems*, s. f. La peur donne des tressaillemens. *De vrees veroorzaekt opspringingen.* Tressaillement de cœur. *Hertklopping.* Tressaillement des nerfs. *Opschudding der zénuwen.* Tressaillement d'un nerf. *Verplaetsing van eene zénuw.*

Tressailli, ie, *adj.* (geneés-k.) Nerf tressailli. *Verplaetste zénuw door geweld.*

Digitized by Google

Tressaillir, *v. n. irrég.* (Je tressaille, ı tressailles, il tressaille ; nous tressaillons, vous tressaillez, ils tressaillent. Je tressaillois. Je tressaillis. : tressaillirai. Je tressaillirois. Que : tressaille. Que je tressaillisse. Tressaillant ; tressailli, ie) *Uytspringen.* 'ressaillir de joie. *Opspringen van 'eugd.*

Tresse, *s. f. Vlegt, trens, gevlogte ts*, s. f. of *band*, s. m. Tresse de ıeveux. *Hair-vlegt, hair-trens.*

Tresser, *v. a. Vlegten, trensen, rengelen.*

Tresseur, euse, *s. m. et f. Trenser, air-trenser : trenster hair-trenster.*

Tressoir, *s. m. Trenstuyg (om het air te trensen)* s. n.

Tréteau, *s. m. Schraeg*, s. f.

Trétoire, *s. f.* (mandemaekers w.) *trooptang.*

Treuil, *s m. Spil, rol, wel (daer : touw van eene kraen enz. op loopt)* f

Trève, *s. f. Wapen-schorsing*, s. f. *'lstand van wapenen*, s. m Trève archande. *Wapen-stilstand voór den ophandel.* Trève pêcheresse. *Wapen-'lstand voór de visschery.* — (fig.) *ust, verligting, ontlasting.* Donnez ıelque trève à votre esprit. *Geeft nige rust aen uwen geest.* Trève de ımplimens. *Al genoeg complimenten ' geene complimenten meer.* Trève de illerie. *Geene spotterny meer.*

Trèves, *s. f.* (stad) *Trier.*

Trevier, *s. m.* (schippers w.) *Zeyl-eester, opzigter over de zeylen.*

Triacleur, *s. m.* (oud) *Zalf-verkooper, vakzalver ;* — (gem.) *eenen die veel apt uyt inzigt van te bedriegen.*

Triage, *s. m Keur, keus*, s. m. *tkiezing, uytzoeking, uytkipping*, s. f. *gedeelte van een bosch waer den utkap geschied*, s. n.

Triaires, *s. m. plur.* (roomsche hist.) *rygsmannen van het derde gelid.*

Triandrie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach ı planten welkers bloemen dry helm-ltjes hebben*, s. n.

Triangle, *s. m. Dryhoek, drykant.*

Triangulaire, *adj. Dryhoekig, dry-ntig.*

Triangulairement, *adv. Op eene dry-ntige* of *dryhoekige wyze, als eenen rhoek.*

Triangulé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *et dry hoeken.*

Tribade, *s. f. Vrouw die met eene lere vrouw ontugt bedryft.*

Tribale, *s. f. Versch verken-vleesch in het vet gekookt*, s. n.

Tribomètre, *s. m.* (natuer-k.) *Werktuyg om de vryvingen te meeten*, s. n.

Tribord, *s. m.* (schippers w.) *Stierboord, stuerboord*, s. n. *regte zyde (van het schip)* s. f.

Tribordais, *s. m.* (schippers woórd) *Stuerboord-wagt*, s. f.

Tribonier, *s. m.* (zilversmids w.) *Houte rondspil*, s. f.

Tribraque, *s. m.* (dicht-k.) *Voetmaet van dry korte sillaben*, s. f.

Tribu, *s. f. Stam*, s. m. *geslacht*, s. n.

Tribulation, *s. f. Kwelling, droefheyd ellende*, s. f. *verdriet*, s. n.

Tribule, *s. m.* (plant) *Stékel-noót*, s. f.

Tribun du peuple *of alleenlyk* tribun, *s. m.* (roomsche hist.) *Voórstaender des volks, wyk-meester.* Tribun d'une légion. *Oversten van eene krygs-bende.* Tribuns militaires *Magistraets persoonen die geduerende eenigen tyd het oppergezag hebben gehad in Roomen.*

Tribunal, *s. m Rechter-stoel, rechter-zétel*, s. m. — *vierschaer, recht-bank*, s. f. *gerecht, gerecht-hof*, s. n Tribunal de la confession *Biegt-stoel.*

Tribunat, *s. m.* (roomsche historie) *Voórstaenderschap des volks, wyk-meesterschap*, s. n.

Tribune, *s. f. Verhéve plaets (waer eenen rédenaer tot het volk spreékt)* s. f. — *gestoelte (voór de aenhoorders in eene openbaere vergadering)* — *gestoelte (in eene kerk)* s. n. — *verhéve plaets (voór de zangers)* s. f. Tribune sacrée. *Prédikstoel (in eene kerk).*

Tribunitien, enne, *adj* (roomsche hist.) Puissance tribunitienne. *Gezag van voórstaender des volks.*

Tribut, *s. m. Schatting*, s. f. *tol*, s. m. Payer tribut. *Schatting betaelen.* Payer le tribut à la nature. (fig.) *Sterven.* Payer le tribut à la mer. *De zee-ziekte krygen (de eerste reys dat men te zee vaert).*

Tributaire, *adj. et s. Schattingbaer, schatting-betaelende, die schatting opbrengen moet, cynsbaer, tol-pligtig.*

Tricher, *v. a. et n.* (gem.) *Bedriegen :* — *valsch speélen, moffelen.*

Tricherie, *s. f.* (gem.) *Bedrog ;* — *het valsch speélen*, s. n *moffeling*, s. f.

Tricheur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger : bedriegster ;* — *valschen speéler : valsche speélster.*

Digitized by Google

Trichiase, *s. m.* (ziekte) *Binnenwaerts-keering van het hair der oogscheélen; — ziekte in de lenderen en in de blaes; — ziekte in den boezem der vrouwen veroorzaekt door geklonterd melk*, s. f.

Tricoises, *s. f. plur.* (hoef-smids w.) *Getande nyptang*, s. f.

Tricolor, *s. m. Drykoleurige fluweelbloem*, s. f.

Tricolore, *adj. Drykoleurig, dryverwig.*

Tricon, *s. m.* (w. van sommige kaertspélen) *Dry gelyke kaerten*, s. f. pl.

Tricot, *s. m.* (gem.) *Kluppel, knuppel, stok (om iemand af-te-rossen).* Tricot *of* ouvrage au tricot *of* ouvrage de tricot. *Gebreyd werk.*

Tricotage, *s. m. Breywerk, het breyën*, s. n. *breynaed*, s. m.

Tricoté, ée, *adj. Gebreyd.*

Tricoter, *v. a. Breyën, breyden.* Tricoter de la dentelle. *Kant werken.*

Tricoters, *s. m. plur. Ronden dans*, s. m.

Tricoteur, euse, *s. m. et f. Breyër: breyster.*

Trictrac, *s. m Tiktak-spel; — tiktakberd, verkeer-berd*, s. n.

Tricuspide, *adj.* (ontleéd-k.) *Drypuntig.*

Tridactyle, *adj.* (van dieren spr.) *Dryvingerig, met dry vingeren aen ideren poot.*

Tride, *adj.* (van de beweéging der peêrden spr.) *Kort en gezwind.*

Trident, *s. m.* (fabel-k.) *Drytand.* Neptune avec son trident. *Neptunus met zynen drytand.*

Tridenté, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Drytandig, met dry tanden.*

Triennal, ale, *adj. Dryjaerig, dat dry jaeren duert; — van dry jaeren een jaer, van alle derde jaeren.*

Triennalité, *s. f. Dryjaerige duerzaemheyd (van eene bediening).*

Triennat, *s. m. Dryjaerigen tyd eener bediening*, s. m. *dryjaerig bestier*, s. n.

Trier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Uytzoeken, uytkiezen, uytschieten, uytkippen.* Il est trié sur le volet. (gem.) *'T is eenen uytgeleézen man.*

Triérarchie, *s. f.* (oudh.) *Bevelhebberschap eener galey*, s. n. — *uytrusting van eene galey (by de Athéners)* s f.

Triérarque, *s m.* (oudh.) *Bevelhebber eener galey (by de Athéners) — borger die verpligt was van eene galey uyt-te-rusten.*

Triétéride, *s. f. Verloop van dry jaeren*, s. n.

Triétérique, *adj. Dryjaerig, dat alle dry jaeren geschied.*

Trifide, *adj.* (kruyd-k.) *In dryën verdeeld, in dryën gespleéten.*

Trifilé, ée, *adj. Drydraedig.*

Trifilerie, *s. f. Draed-trekyzer*, s. n.

Trigame, *s m. Die met dry vrouwen te gelyk getrouwd is; — die dry vrouwen agter malkander gehad heeft.*

Trigamie, *s. f. Houwelyk met dry vrouwen te gelyk; — derde houwelyk*, s n.

Trigaud, aude, *adj.* (gem.) *Loos, listig, arglistig, bedriegelyk. — s. m. et f. Loozen vos, arglistigen mensch, bedrieger: bedriegster.*

Trigauder, *v. n.* (gem.) *Bedriegen, misleyden, listen gebruyken.*

Trigauderie, *s. f.* (gem.) *List, schalkheyd, loosheyd, bedriegery*, s. f. *bedrog*, s. n.

Trigémeau, *s. m. Dryling, eenen der dry kinderen van eene dragt.*

Triglyphe, *s. m.* (bouw-k.) *Dryspleét*, s. f. *drydobbel loofwerk (aen de fries der zuyl van het dorisch orden)* s. n.

Trigode, *s. m* (meét-k.) *Dryhoek*, s. m. — *dryhoekig werktuyg (in het maeken van zonne-wyzers gebruykelyk)* s. n. — *adj.* (kruyd-k.) *Dryhoekig, dryzydig.*

Trigonométrie, *s. f. Dryhoeks meéting, dryhoeks meétkunde.*

Trigonométrique, *adj. Dryhoeks meét-kundig, van de dryhoeks meétkunde.*

Trigonométriquement, *adv. Dryhoeks meét-kundiglyk, volgens de régels der dryhoeks meét-kunde.*

Trigynie, *s. f.* (kruyd-k.) *Slach van planten welkers bloemen dry stampertjès hebben*, s. n.

Trihèdre, *adj.* (meét-k.) *Dryzydig, dryhoekig.*

Trilatéral, ale, *adj.* (meét-k.) *Dryzydig.*

Trilatère, *s. m. Dryhoek.*

Trillion, *s. m.* (cyffer-k.) *Duyzend mael duyzend millioenen*, s. n. plur.

Triloculaire, *adj.* (kruyd-k.) *Dryvakkig, met dry holten.*

Trimestre, *s. m. Vierendeel jaers*, s. n. *dry maenden*, s. f. plur.

Trimètre, *adj.* (dicht-konst) Vers trimètre. *Iambisch vers van zes voeten.*

Digitized by Google

Trin *of* trine, *adj. m.* (sterre-k.) Trin *of* trine aspect. *Stand van twee kwaelsterren die honderd en twintig graeden van malkander zyn.*

Tringle, *s. f.* *Gordyn-roede*; — *venster-roede*; — *hangkroon* (*om kleesch enz. aan-te-hangen*) — (timmermans w.) *smet, lyn, koord* (*om yf-te-smetten*).

Tringler, *v. a.* (timmermans w.) *Met de lyn slaen, smetten, afsmetten.*

Tringlettes, *s. f. plur.* *Glas-schyven*, s. f. plur. — *werktuyg om het lood, waer in het glas word gezet, te opeenen*, s. n.

Trinitaire, *s. m.* (klooster-ling; *ook* letter) *Trinitaris.*

Trinité, *s. f* (godsgeleerdheyd) *Drywuldigheyd, dryeenheyd.*

Trinome, *s. m.* (stel-k.) *Grootheyd uyt dry leden bestaende*, s. f.

Trinquart, *s. m.* *Kleyn waertuyg voór de haring-vangst*, s. n.

Trinquenin, *s. m.* (schippers w.) *Hoogsten boord* (*eener galey*) s. m.

Trinquer, *v. n.* (gem.) *Lustig drinken en met de glazen klinken.*

Trinquet, *s. m.* (schippers w. in de middenlandsche zee) *Fokmast.*

Trinquetin, *s. m.* (schippers w.) *Derde zeyl* (*aen eenen galey-mast*) s. n.

Trinquette, *s. f.* (schippers w.) *Zeil*, s. f. *stagzeyl, dryhantig zeyl*, s. n.

Trio, *s. m.* (verandert niet in *plur.*) (muziek) *Dryzang*, s. m. *dryspel, muziekstuk uyt dry partyen bestaende*; — (gem.) *gezelschap van dry persoonen*, s. n.

Triolet, *s. m.* *Zeker fransch gedicht van acht verzen*; — (muziek) *Dryzang*, s. n.

Triomphal, ale, *adj.* Char triomphal. *Zege-wagen, prael-wagen.* Arc triomphal. *Praelboóg, eerboóg.*

Triomphalement, *adv.* *Op eene zegepraelende wyze, in zegeprael.*

Triomphant, ante, *adj.* *Zegepraelend, zegevierend, zeeghaftig.*

Triomphateur, *s. m* *Zegepraeler, zegevierder, zegepraelenden overwinnaer.*

Triomphe, *s. m.* *Zegeprael, zegeviering*, s. f. Mener en triomphe. *In zegeprael omvoeren.* — *Overwinning*, s. f. Les triomphes de ce prince. *De overwinningen van dien Vorst.*

Triomphe, *s. f.* *Zeker haert-spel*; — *troef* (*in het haert-spel*) Combien avez-vous de triomphes? *Hoe veel troeven hebt gy?* Voilà de quoi est la triomphe. (fig.) *Daer komt het op uyt.*

Triompher, *v. n.* *Zegepraelen, zegevieren, de overwinning behaelen.* Ce Prince triomphe de tous ses ennemis. *Dien Prins zegepraelt over alle zyne vyanden.* Triompher de ses passions. *Zyne driften overwinnen.* — *Uytmunten, overtreffen, te boven gaen.* Ce peintre triomphe, quand il peint des fleurs. *Dien schilder munt uyt in het bloem-schilderen.* — *Roemen, stoffen, roem draegen.* Il triomphe de sa perfidie. *Hy draegt roem op zyne trouwloosheyd.* — *Zich verblyden, zich verheugen*, v r. *blyde zyn*, v. n. Quand on lui parle de ses enfans, elle triomphe. *Zy is blyde, als men haer van haere kinders spreekt.*

Tripaille, *s. f.* *Pens, harwey*, s. f. *gedarmte, ingewand* (*van eene geslagte beest*) s. n.

Tripartite, *adj.* Histoire tripartite. *Korten inhoud der dry geschiedenis-boeken van Eusébius, Socrates en Sosomenes.*

Tripe, *s. f.* (*zoek*) Tripaille. — *s. f. plur.* *Pensen, pensery*

Tripe de velours *of alleenlyk* tripe, *s. f* (stoffe) *Pan, tryp.*

Tripe-madame, *s. f.* (salaed) *Kleynen donder-baerd*, s. m.

Triperie, *s. f.* *Pens-markt, pens-hal.*

Tripétale, *adj. f.* (kruyd-k.) Fleur tripétale. *Drybladige bloem, bloem die uyt dry bladen bestaet.*

Tripette, *s. f.* Cela ne vaut pas tripette. (gem.) *Dat deugt niet een zier.*

Triphtongue, *s. f.* (spraek-k.) *Lettergreep uyt dry klinkers bestaende.*

Triphyle, *adj.* (*zoek*) Tripétale.

Tripier, *adj. m.* Oiseau tripier. *Roofvogel die men ter jagt niet kan afrigten.*

Tripier, ière, *s. m. et f.* *Pens-verkooper: pens-verkoopster.* Grosse tripière. (gem.) *Vrouw met eenen dikken pens.*

Triple, *adj. et s. m.* *Drydobbel, dryvoudig, drymael zoo groot, drymael zoo veel.*

Triplement, *s. m.* (van schattingen spr.) *Drydobbele verhooging*, s. f.

Triplement, *adv.* *Dryvoudiglyk, op eene drydobbele wyze.*

Tripler, *v. a.* *Drydobbel maeken, drymael verdobbelen, drymael zoo groot maeken.* — *v. n.* *Drymael verdobbeld zyn, drymael zoo groot worden.*

Triplicité, *s. f.* *Dryvoudigheyd, drydobbelheyd.*

Tripliquer, *v. n.* (recht) *Ten derde*

Digitized by Google

maal antwoórden, op de tweede verweêr schriften antwoórden.

Tripliques, *s f plur.* (recht) *Derde antwoórd, wederlegging van de tweede verweering*, s. f.

Tripoli, *s. m. Tripel, tripel-steen*, s. m. *tripolische aerde*, s. f.

Tripolir, *v. a. Met tripel polysten*

Tripolitain, aine, *adj. Tripolitaensch.* — *subst. Tripolitaen.*

Tripot, *s. m. Kaetsbaen*, s. f. — *speelhuys, dobbelhuys, huys van slegte verheering*, s. f.

Triporage, *s. m. Mengelmoes*, s. n. *morsery*, s. f.

Tripoter, *v. a et n. Morsen, ondereenmengen* Tripoter une affaire (gem.) *Eene zaek verwarren.*

Tripotier, *s. m. Weêrd van een dobbelhuys.*

Trips, *s. m. Zeker ongedierte dat in de bloemen en onder de schors der boomen leéft.*

Triptère, *adj.* (kruyd-k.) *Dryvleugelig.*

Trique, *s. f. Kluppel, dikken stok*, s. m.

Trique-balle, *s. m.* (kanoniers w.) *Heurst*, s. m. *rytuyg om kanon te vervoeren*, s. n.

Triquer, *v. a. Kluppels* of *stukken hout soórteeren.*

Triquet, *s. m. Kleyn kaets-raket*, s. n.

Triquoise, *s. f. Scherpe nyptang.*

Trirègne, *s m. Pausselyke kroon, drydobbele kroon*, s. f.

Trirème, *s. f. Galey die dry ryën roeybanken heéft.*

Trisagion, *s. m. Kerk-gezang op goeden vrydag waer in het woórd* heylig *drymaal herhaeld word* s n.

Trissaïeul, eule, *s. m et f. Overoudgrootvader: overoud-grootmoeder.*

Trisannuel, elle, *adj.* (kruyd-k.) *Dryjaerig.*

Trisarchie, *s. f.* (*zoek*) Triumvirat.

Trisection, *s. f.* (*zoek*) Trissection.

Trismégiste, *adj. m.* (eer-titel) *Drymaal grootsten* — *s. m.* (boekdrukkers w.) *Middenbaare canon-letter*, s. f.

Trispaste, *s. m. Katrol met dry schyven*, s. f.

Trisperme, *adj.* (kruyd-k.) *Met dry graenen.*

Trissection, *s. f* (meét-k.) *Deeling in dry gelyke deelen.*

Trissyllabe, *s. m. et adj.* Mot trissyllabe. *Woórd van dry letter-greépen*, s. n.

Triste, *adj. Droevig, bedroefd, droefgeestig, zwaermoedig, mistroosig.* Il est triste de la mort de son ami. *Hy is bedroefd over de dood van zyn vriend.* — *Droevig, treurig, ongelukkig, verdrietig, onaengenaem.* Triste spectacle. *Treurig vertoon.* Chose triste. *Verdrietigen zaeg* — *Donker, duyster* Le temps est triste. *Het weêr is duyster.*

Tristement, *adv. Droevigelyk, bedroefdelyk, treuriglyk, op eene droevige wyze.*

Tristesse, *s. f Treurigheyd, droefheyd, bedroefdheyd, droefgeestigheyd, zwaermoedigheyd, mistroostigheyd.*

Triturné, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Drymaal in dry verdeeld.*

Trithéisme, *s. m Kettery der geene die dry Goden* of *dry weézens in God erkennen*, s. f.

Trithéiste, *s. m. Ketter die dry Goden* of *dry weézens in God erkent.*

Triticide, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen die de gedaente van een koórn-eer heéft*, s m.

Triton, *s. m.* (fabel-k.) *Water-god, zee-god*; — (muziek) *slegtluydenden dryklank*

Triturable, *adj.* (schey-k.) *Dat gestampt, verbryzeld* of *tot stof kan gebragt worden.*

Trituration, *s. f.* (schey-k.) *Stamping, verbryzeling, tot poedermaeking*; — (geneés-k.) *verbryzeling (der spyzen (in de maeg).*

Triturer, *v. a.* (schey-k.) *Stampen, verbryzelen, tot poeder brengen.*

Triumvir, *s. m.* (oudh.) *Drynan, eenen der dry opperbestierders van Roomen.*

Triumviral, ale, *adj.* (oudh.) *Drymanschaplyk, der dry opperbestierders van Roomen.*

Triumvirat, *s. m.* (oudh) *Drymanschap, overweldigd opperbestier van Roomen doór dry magtige borgers*, s n.

Triviaire, *adj. Daer dry wégen ineen loopen.*

Trivial, ale, (*plur.* trivisux, ales) *adj. Gemeen, slegt, gering.*

Trivialement, *adv. Op eene gemeene wyze, gemeen, gering, slegt.*

Trivialité, *s. f. Geringheyd, slegtheyd, kaelheyd.* Ce livre est plein de trivialités. *Dat boek is vol kaelhéden.*

Troc, *s. m. Ruyling, mangeling, verwisseling*, s. f.

Trocar, *s. m.* (beehmeesters w.)

Digitized by Google

pken om het water af-te-tappen, n.

Trochaïque, *adj.* (spreek uyt *tro-ik*) (dichr-k.) Vers trochaïque. *rs bestaende in voet-maeten van eene ge en eene korte sillabe.*

Trochanter, *s. m.* (spreék uyt *tro-nté*) (ontleéd-k.) *Draeyër van het -been, schenkel-draeyër.*

Trochée, *s. m.* (spreék uyt *troké*) icht-k.) *Maet van eene lange en e korte sillabe*, s. f.

Troches, *s. m. plur.* (jagt) *Drek n het wild in den winter*) s m.

Trochet, *s. m* (van vrugten en emen spr.) *Tros, bos*, s. m. Les isettes viennent ordinairement par chets. *De hazelnooten wassen ge-enlyk troswyze.*

Trochile, *s. m* (bouw-k) *Bolrond n eene pilaer*) s n. *dobbele keél*, f.

Trochisque, trochique, *s. m.* (apo-ékers w.) *Koeksken (dat als een eésmiddel gebruykt word)* s. n.

Trochite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Top-migen steen*, s. m

Trochoïde, *s. f.* (*zoek*) Cycloïde.

Trochure, *s. f. Gewigt van eenen t het welk zich in trossen verdeelt*, n.

Trocléateur, *s. m.* (ontleéd-k.) *trol-spier, groote schuynsche oog-r*, s. f.

Troëne, *s. m.* (boomken) *Koel-m, reynwilge, liguster*, s m. *mond-t, keél-kruyd merre-hout*, s. n.

Troglodytes, *s. m. pl Hol-bewooners, geéne die onder de aerde woonen.*

Trogne, *s. f.* (klugtig w.) *Tronie, aengezigt, bakhuys*, s n.

Trognon, *s. m.* (van appelen, peê-enz. spr.) *Hert, klok-huys, kern-s*, s. n. Trognon de chou. *Kool-nk, kool-stok.* Joli petit trognon. m. w.) *Jong fraey meysken.*

Trois, *adj. Dry.* Henri trois *Hen-i den derden.* — *s. m Eene dry*, s. f. rois du mois. *Den derden der maend.*

Troisième, *adj. Derde.* — *s. m. Den den*; — *schoól-jongen* of *student in syntaxis.* — *s. f. Latynsche schoól r in men de syntaxis leert.*

Troisièmement, *adv. Ten derden.*

Trois-quarte, *s. f. Groote drykante*

Trois-quarts, *s. m.* (*zoek*) Trocar.

Trôler, *v. a.* (gem.) *Met zich ley-, overal médeneémen.* — *v. n. én en weér gaen, drentelen.*

Trolle, *s. f.* (jagt) *Het loslaeten der honden (om den hert op-te-zoeken)* s. n. — *horde van doóreengevlogte boom-takken*, s. f.

Troller, *v. a. Eene horde maeken met doóreengevlogte boom-takken.*

Trombe, *s f.* (schippers w.) *Hoós, water-hoós, wolk-breuk, zee-pomp*, s. f.

Trombone, *s f. Schuyf-trompet.*

Trompe, *s. f. Hoórn, jagt-hoórn*, s. m. — *yzere speéltromp (die tusschen de tanden genomen word)* s f Publier à son de trompe. *Uytbazuynen, onder het geschal der trompetten uytkondigen.* — *Tromp, snuyt, slurf (van eenen olifant)*, s. f. — *zuyger (van eene mug enz.)* s m. — (bouw-k.) *schelp*, s. f. *uytspringend gewelf*, s. n. — (*zoek*) Buccin. Les trompes de la matrice *of* de fallope. (ontleéd-k.) *Trompetten, eyër-leyders, buyzen der baermoeder.*

Tromper, *v. a. Bedriegen, misley-den, uytstryken, bedotten, verschalken.* — *v. r. Zich bedriegen, zich misgry-pen*, v. r. *faelen, feylen*, v n.

Tromperie, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, misleyding, verschalking*, s. f.

Trompeter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (recht) *Uyttrompetten, uytba-zuynen, met de trompet kenbaer maeken.* Il a trompeté par-tout cette affaire. *Hy heéft die zaek overal gaen uyt-trompetten* of *rugtbaer maeken.* — *v. n. Trompetten, geluyd maeken (als de arenden, ganzen enz.)*

Trompeteur (*zoek*) Buccinateur.

Trompette, *s. f. Bazuyn, trompet.* Sonner de la trompette. *Op de trompet blaezen.* Emboucher la trompette. *De trompet aen den mond zetten*; ook (fig.) *hoogdraevend spreéken* of *schry-ven.* Déloger sans trompette. *Met eene stille trommel verhuyzen.* — (*zoek*) Buccin. — *s. m. Trompetter, trompet-blaezer.*

Trompette marine, *s f. Langwerpig speéltuyg met eene snaer*, s n.

Trompette-parlante, *s. f. Spreékbuys, spreéktrompet*, s. f. *roephoórn*, s. m.

Trompeur, euse, *adj. Bedriegelyk.* — *s. m et f. Bedrieger: bedriegster.* A trompeur, trompeur et demi. (spreék-w) *Er is geenen bedrieger zoo groot, of hy vind zynen meester.*

Trompillon *s. m* (bouw-k.) *Kleyne schelp*, s. f. *kleyn uytspringend gewelf*, s. n.

Saint Tron (stad) *Sint Truyën.*

Digitized by Google

Tronc, *s. m.* (de *c* word uytgespr. als er eene vocael volgt) *Stam* (*van eenen boom*). Sortir du même tronc. *Van den zelven stam* of *van het zelve geslacht voorthomen.* — *Stronk, struyk*, s. m. *stomp* (*van eenen boom*) s. f. — *offerblok*; — (ontleed-k.) *romp* (*van het lichaem*) s. m.

Trouche, *s. f. Groot stuk onbewerkt hout*, s. n.

Tronchet, *s. m. Kapblok op dry pooten.*

Tronçon, *s. m. Splinter, spaender*, s. f. *stuk*, s. n. Un tronçon de son épée. *Een stuk van zynen degen* — *Snee, sneede, schyf, moot*, s. f. Tronçon de saumon. *Sneé zalm.* Colonne per tronçons. *Zuyl die uyt verscheyde stukken saemengevoegd is.* — *Stomp* (*van eenen peerden-steert*) s. m.

Tronçonner, *v. a. In sneeden snyden, in mooten snyden*

Trône, *s. m. Zetel, troon.* Monter sur le trône. *Den troon beklimmen, heerschen.* — *s m plur.* (eene van de negen kooren der Engelen) *De troonen.*

Tronière, *s. f.* (kanoniers w.) *Schietgat* (*van eene battery*) s. n.

Tronqué, ée, *adj. Verminkt*; — (kruyd-k.) *stomp.*

Tronquer, *v. a.* (van beelden spr.) *Verminken.* Tronquer un livre. (fig.) *Een boek verminken* of *door vermindering vervalschen.*

Trop, *adv.* (by een *verbum* staende) *Te veel, al te veel, te zeer, al te zeer.* Il parle trop. *Hy spreekt te veel.* Il a trop bu. *Hy heeft te veel gedronken.* Il a bu trop de vin. *Hy heeft te veel wyn gedronken.* — (by een *adj.* of *adv.* staende) *Te, al te.* Trop ambitieux. *Al te hoogmoedig.* Trop peu. *Te weynig.* — (by een *subst.* staende, vereyscht na zich den *art. indefini*) *Te veel, al te veel.* Trop de pain. *Te veel brood.* Par trop. (gem.) *Te, al te, te zeer, te veel.* C'en est trop. *Dat gaet te verre.* — *s. m. Het overtolligh, dat er te veel is*, s. n. Otez le trop. *Neemt weg dat er te veel is.*

Trope, *s. m. Oneyge, verbloemde* of *figuerlyke spreuk*, s. f. *B. V.* Cent voiles *in plaets van* cent vaisseaux.

Trophée, *s. m. Zege-teeken, zegewapen, teeken van overwinning, eerteeken*, s. n. *wapen-prael*, s. m. Élever, dresser *of* ériger des trophées. *Zegeteekenen opregten.* Faire trophée de quelque chose. *Ergens zynen roem op draegen.*

Tropique, *s. m.* (sterre-k.) *Keerkring, zonne-keerkring.*

Tropologique, *adj.* (konst van wispreekendh.) *Leenspreuking, oneygen, verbloemd, figuerlyk.*

Troquer, *v. a. Ruylen, mangelen, verwisselen, verruylen, vermangelen.* — *v. r. Verruyld* of *verwisseld worden*, v. pass.

Troqueur, euse, *s. m. et f. Ruyler: ruylster.*

Trot, *s. m. Draf*, s. m. *het draven* (*van de peerden*) s. n. Aller au trot *of* aller le trot. (van peerden spreek.) *Draeven, op den draf loopen.*

Trottade, *s. f. Korte wandeling te peerd* of *in een ryturg.*

Trotte, *s. f.* (gem.) *Een stuk weg.*

Trotter, *v. n.* (van peerden spr.) *Draeven, op den draf loopen*; — (gem. w. van persoonen spr.) *Gaen, loopen, rondloopen.*

Trotteur, *s. m. Draever*, s. m. *peerd dat op den draf loopt*, s. n.

Trottin, *s. m.* (gem.) *Loopjongen, jongen om de boodschappen te doen.*

Trottoir, *s. m. Voet-pad*, s. n. *verhéven voet-weg* (*nevens eenen ryweg*) s. m. Cette affaire est sur le trottoir. *Die zaek is in gang* of *er word aen die zaek gewerkt.* Cette fille est sur le trottoir. *Die dogter is hoerbaer.*

Trou (*plur.* trous) s. m. *Gat, hol*, s. n. *opening*, s. f. — *hot, slegt huys*, s. n. Il boit comme un trou. (gem.) *Hy zuypt geweldiglyk.* Faire un trou à la lune. (spreekw.) *Bankeroet speelen, stil ophraemen.*

Troubadour, *s. m.* (over eenige eeuwen in Vrankryk) *Dichter.*

Trouble, *adj. Geroerd, onklaer, drabbig.* Pêcher en eau trouble. (fig.) *In geroerd water visschen, zyn voordeel in de verwarring zoeken.* Avoir la vue trouble. *Een duyster gezigt hebben, niet helder zien.* L'air *of* le temps est trouble. *De lucht* of *het weer is duyster* of *niet klaer.*

Trouble, *s. m. Ongerustheyd, ontsteltenis, onrust*, s. f. Le trouble de son ame. *De ontsteltenis van zyne ziel.* — (word meest in *plur.* gebruykt) *Onlust, beroerte*, s. f. *oproer*, s. m. Les troubles des Pays-bas. *De nederlandsche beroerten.*

Troublé, ée, *adj. Verbaesd, ontsteld.*

Trouble-eau, *s. m.* (visschers w.) *Polsstok.*

Trouble-fête, *s. m.* (gem.) *Breek-*

Digitized by Google

spel, s. n. *vreugdebrenker*, *stoordar van de vreugd*, s. m.

Troubler, *v. a. Roeren*, *onklaer maeken*, *drabbig maeken* Le tonnerre trouble le vin. *Den donder maekt den wyn onklaer.* — *Ontstellen*, *krenken*, *bedwelmen*, *bedwelmd maeken*. La peur lui a troublé la raison. *De vrees heêft syn verstand bedwelmd.* — *Stooren*, *ontrusten*, *verhinderen*, *kwellen*. Il est venu troubler mon repos. *Hy is myne rust komen stooren.* Je lui parlois, on est venu me troubler. *Ik sprak met hem*, *men heêft my komen stooren.* — *Stooren*, *in verwarring brengen*, *beroerten en onlusten zaeyên*. Troubler le repos public. *De openbaere rust stooren.*

Se troubler, *v. r. Dik*, *drabbig* of *onklaer worden*, v. n. Le temps commence à se troubler. *Het weêr begint duyster* of *bewolkt te worden.* — *Zich ontstellen*, *blyven steêken*, *blyven haperen*, *van zyn stuk raeken*. Le prédicateur s'est troublé. *Den prêdikant is van zyn stuk geraekt.*

Troué, ée, *adj. Met gaten*, *daer gaten in zyn*. Bas troués. *Kousen daer gaten in zyn.*

Trouée, *s. f. Opening*, s. f. *gat*, s. n. — *doórtogt*, s m.

Trouer, *v. a. Een gat maeken*, *doórbooren*.

Trou-madame, *s m. Gek-spel*, *spel bestaende in dertien poortjes*, *dertien galeryên en dertien kleyne bollekens.*

Troupe, *s. f. Bende*, *troep*, *ménigte*, *schaere volks*. Troupe de brigands. *Bende roovers.* — *Krygs-bende.* Faire marcher les troupes *De krygs-benden doen voortrukken.* En troupe, par troupe. *Met troepen*, *troeps-wyze.*

Troupeau, *s. m.* (van vee enz. spr.) *Kudde*; — (in het fig. spr. van de geloovigen ten opzigte van hunne geestelyke herders) *Kudde*, *gemeente* s f. Le troupeau de Jésus-Christ. *De christene kerk.*

Trousse, *s. f. Koker*, *pyl-koker*, *messe-koker*, s. m. — *baerd-scheêrders tessche*; — *bussel*, s f. *bondel*, s. m. *pak*, s. n. Trousse de foin. *Bondel hooy.* Trousse de linge mouillé. *Pak nat lynwaet.* En trousse. *Agter op.* Mettre une femme en trousse derrière soi *Eene vrouw agter zich op het peêrd zetten.*

Trousses, *s. f. plur. Lange broek*, *staet-jonkers broek*, s. f. — (timmermans w.) *dunne touwen (om kleyne lasten op-te-haelen)* s. f. plur. Aux trousses (gem.) *Op de hielen.* Ils étoient à nos trousses. *Zy zaten ons op de hielen* of *zy vervolgden ons.*

Troussé, ée, *adj.* Bien troussé. (gem.) *Welgemaekt*, *fraey*, *net*, *bevallig*, *aerdig.* Cheval bien troussé. *Welgemaekt peêrd.* Compliment bien troussé. *Aerdig complimen'.*

Trousseau, *s. m.* Trousseau de clefs. *Ring met sleutels.* Trousseau de flèches. *Bondel pylen.* — *Uytzet*, s. m. *bruydsgoed*, s. n. Cette fille aura un beau trousseau. *Die dogter zal eenen schoonen uytzet hebben.*

Trousse-galant, *s. m* (gem.) (ziekte) (*zoek*) Coléra-morbus.

Trousse-pête, *s. f.* (schimpwoórd) *Jong meyshen*, *snikshen*, s. n.

Trousse-queue, *s. m. Steêrt-riem* (*van een peêrd*).

Troussequin, *s. m. Agterboóg* (*van eenen zadel*).

Trousser, *v. a. Opschorsen*, *opneêmen*, *opligten*. Trousser ses jupes. *Zyne rokken opschorsen.* Trousser les branches d'un arbre. *De takken van eenen boom opbinden.* Trousser bagage. (gem.) *Ophraemen*, *oppakken*, *het haeze-pad kiezen*, *wegvlugten.* — *Wegrukken*, *wegneêmen*, *medesleêpen.* Une maladie violente a troussé cet homme en deux jours. *Eene zwaere ziekte heêft dien mensch in twee dagen weggerukt.* Les juges ont troussé cette affaire en une matinée. *De rechters hebben die zaek op eenen morgend afgedaen.*

Troussis, *s. m Opgenaeyde ploey* (*in een kleed*) s. f. *opnaeysel*, s. n. *koppel*, s m.

Trouvaille, *s. f.* (gem.) *Vond*, s. m. *iets dat men vind* J'ai fait une trouvaille. *Ik heb iets gevonden.*

Trouvé, ée, *adj.* Enfant trouvé. *Vindeling.* L'hôpital des enfans trouvés. *Het vindelingen-huys.*

Trouver, *v. a Vinden.* Il a trouvé ses papiers. *Hy heêft syne papieren gevonden* — *Vinden*, *uytvinden*, *ontdekken.* Ce chimiste a trouvé un beau secret. *Dien schey-kundigen heêft een schoon geheym ontdekt.* Trouver bon. *Goedvinden*, *goedkeuren*; ook *wel neêmen* Je trouve bon que vous fassiez cela *Ik vind goed dat gy dat doet.* Trouver mauvais. *Slegt vinden*, *afkeuren*; ook *kwalyk neêmen.* — *Vinden*, *bevinden.* Je lui trouve de l'esprit. *Ik bevind dat hy verstand heêft.* — *v. r.* Se trouver bien. *Zich wel gevoelen.* Se trouver mal. *Zich kwalyk gevoelen.*

Digitized by Google

se trouver mieux. *Behoomen, béteren, zich béter gevoelen.* Se trouver bien de quelque chose *Zich ergens wel méde bevinden.* Se trouver en quelque lieu. *Zich ergens bevinden, ergens zyn, ergens gevonden worden.* Il se trouva que... *v. impers Men bevond dat...* Tout bien calculé, il se trouva qu'il étoit redevable de mille florins. *Alles wel uytgeréknd, men bevond dat hy duyzend guldens schuldig was.*

Trouverre, trouveur, *s. m.* (over eenige eeuwen in Vrankryk) *Dichter.*

Trouveur, *s. m.* (jagt) *Speurhond, opzoeker.*

Troye (stad) *Troyén.*

Troyen, enne, *adj. Troyénsch.* — *s. m. et f Troyén: troyénsche.*

Truand, aude, *s. m. et f.* (gem.) *Deugniet, landlooper, schooyér: landloopster, schooyster*

Truandaille, *s. f.* (oud gem.) *Bédelaers volk, gespuys*, s. n.

Truander, *v. n.* (oud gem.) *Schooyén, bédelen.*

Truanderie, *s f.* (oud gem.) *Schooyery, bédelaery.*

Truau, *s. m Zéker visch-net*; — *maet van onderhalf schépel.*

Truble, *s. f. Schepnet*, s. n.

Trucheman, truchement, *s m. Taelman, tolk.*

Trucher, *v. n.* (gem.) *Bédelen, schooyén.*

Trucheur, euse, *s. m et f.* (gem.) *Bedelaer, schooyér: bédelaerster, schooyster.*

Truelle, *s. f.* (metsers werktuyg) *Truweel*, s. n. *troffel*, s m.

Truellée, *s. f Een truweel vol.*

Truellette, *s. f. Truweeltje, troffeltje*, s. n.

Truffe, *s. f.* (gewas) *Truffel, aerdknobbel, aerd-nooten, aerd-buyl.*

Truffer, *v. a.* (gem.) *Bedriegen.*

Trufferie, *s. f.* (gem.) *Bedriegery.*

Troffette, *s. f. Soórt van lynwaet.*

Truffeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger: bedriegster*

Truffière, *s f Plaets waer truffels* of *aerd-nooten groeyén.*

Truie, *s. f.* (wyfken van het verken) *Zeug, zog*: — (schimpwoórd) *zog*. s. f. *dik wyf*, s. n

Truite, *s. f.* (visch) *Forelle.* Truite saumonnée. *Zalm-forelle.*

Truité, ée, *adj.* (van honden en peerden spr.) *Met rosse plekken gespikkeld.*

Trumeau, *s. m. Schenkel.* Trumeau de bœuf. *Ossen-schenkel.* — *Muur tusschen twee vensters* of *deuren*; — *spiegel tusschen twee vensters.*

Trusquin, *s. m.* (timmermans gereedschap) *Rits-hout, kruys-hout*, s n

Tu, *pron. pers. sing.* in *nominat. Cy.* (*Tu, tot, te* worden alleenlyk gebruykt in den gemeenzamen en in den verhéven stiel; men zegt doórgaens *vous*).

Tu, ue, *adj.* (*part. pass.* van *taire*) *Gezweégen, verzweégen.*

Tuable, *adj. Slagtbaer, dat geslagt kan worden.*

Tuage, *s. m. Het slagten van rerkens*, s. n.

Tuant, ante, *adj.* (gem.) *Zeer lastig onverdraegelyk, moeyelyk* Ce travail est tuant *Dat werk is lastig.*

Tu-autem, *s. m.* (gem. latynsch w.) *Het fyn*. s. n. *den knoop*. s. n. Je sais le tu-autem de cette affaire. *Ik weét het fyn van die zaek.*

Tube, *s. m.* (werktuyg-k.) *Buys, pyp*, s. f.

Tubercule, *s. m. Blaes, blaer*, s. f. *gezwel*, s. n. *bobbel, uytwas*, s m.

Tuberculeux, euse, *adj. Met blaezen, met bobbels.*

Tubéreuse, *s f.* (bloem) *Tuberoos, knol-hiacint, herfst-hiacint.*

Tubéreux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Knobbelig.*

Tubérosité, *s. f.* (genees-k.) *Bultagtige uytwassing, knoestagtigheyd*, s. f. *gezwel*, s. n.

Tubulaire, *s. f.* (zee-gewas) *Pyp-vormig koraal, zee-orgel.*

Tubulé, ée, *adj.* (schey-k.) *Met eene buys voórzien.*

Tubuleux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Buysvormig, als eene buys.*

Tudesque, *adj. Oud hoogduytsch* Le tudesque, *s. m. De oude hoogduytsche tael*, s. f.

Tue-chien, *s. m.* (plant) (*zoek*) Colchique.

Tue-loup, *s. m.* (plant) *Wolfswortel, honden-dood, monniks-kappen.*

Tue-mouche, *s. m. Vliege-klap*, s f.

A tue-tête, *adv.* Crier à tue-tête. *Zich te bersten schreeuwen.* Disputer à tue-tête. *Met alle zyne krachten twistrédenen.*

Tue-vent, *s. m. Wind-schot, het* (*om zich tégen den wind te bescherten*) s. f.

Tuer, *v. a. Dooden, doodslaen, vermoorden, verdoen, ombrengen, het léven benemen, van het léven berooven,*

om hals brengen. Tuer son ennemi à coups de bâton. *Zynen vyand met eenen stok dood slaen.* Il a été tué d'un coup de tonnerre. *Hy is van den donder dood geslaegen.* Tuer quelqu'un à coups d'épée. *Imand met eenen dégen dood steeken.* Il a été tué d'un coup de canon. *Hy is met eenen kanon-scheut dood geschooten.* Avoir été bien tué. *Volgens de régels van het twee gevegt gedood zyn.* Avoir été mal tué. *Verraederlyk vermoord zyn.* Le grand froid tue les plantes. *De groote koude doet de planten sterven.* Tuer les feux, les chandelles. (gem.) *Het vuer, de keêrsen uytdoen.* — *Slagten, slaen.* Tuer un bœuf. *Eenen os slagten.* — *Verveêlen lastig vallen, doodelyk verdrieten.* Ses longs complimens me tuent. *Zyne lange complimenten verdrieten my doodelyk.* Tuer le temps. (gem.) *Den tyd verdryven, den tyd ombrengen.* — *Doodelyk vermoeyën, afmatten.* Il porte de trop grands fardeaux cela le tue. *Hy draegt te zwaere lasten, dat mat hem af.*

Se tuer, *v. r. Zich dooden, zich zelven ombrengen zich verdoen.* Un couvreur tomba du haut du toit et se tua. *Eenen schaliedekker is van het dak dood gevallen.* Se tuer de travailler. *Zich dood werken.* Il se tue à force de boire. *Hy drinkt zich te bersten.* — (gem.) *Zich veêle moeyte geêven zich afmatten, zich vermoeyën.*

Tuerie, *s. f. Slagting*, s. f. *bloedbad*; — *slagthuys (der beesten)* s. n. *slagtery*, s. f.

Tueur, *s. m Slagter, verkens-slagter*; — (gem.) *vegter, twistmaeker.* Tueur des gens. *Zwetser, pofhans, blaeskaes.*

Tuf, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Tuf-steen, duyf-steen, derrie.*

Tuffeau, *s. m. (zoek)* Tuf.

Tuffier, ière, *adj. Tufagtig, derrieagtig.*

Tugue, *s. f.* (schippers w.) *Tent*, s. f. *zonne-dek, zonne-scherm*, s. n.

Tuilage, *s. m.* (droogscheêrders w.) *De leste bereyding van het laken.*

Tuile, *s. f.* Tuile-plate. *Tichel.* Tuile creuse. *Pan, dak-pan.* Tuile faitière. *Verst-pan.*

Tuileau, *s. m. Stuk*, s. n. *scherf (van eene tichel of pan)* s. f.

Tuilée, *adj. fém.* Coquille tuilée. *Dak-panvormige schelp.*

Tuiler, *v. a* (droogscheêrders w.) *De leste bereyding aen het laken geêven.*

Tuilerie, *s. f. Pan-bakkery*; — *tichel-bakkery.* — *s. f. plur. Naem van een koninglyk hof in Parys.*

Tuilier, *s. m. Pan-bakker*; — *tichelbakker.*

Tuition, *s. f.* (schoól-w.) *Het zien, het gezigt*, s. n.

Tulipe, *s. f.* (bloem) *Tulp, tulipaen.*

Tulipier, *s. m. Amérikaenschen tulpenboom.*

Tuméfaction, *s. f.* (geneés-k.) *Zwelling, opzwelling.* s. f. *gezwel*, s. n.

Tuméfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneés-k.) *Een gezwel veroorzaeken, doen opzwellen.*

Tumeur, *s. f. Gezwel*, s. n. *buyl, zwelling*, s. f. Tumeur aqueuse. *Watergezwel.*

Tumulaire, *adj.* Pierre tumulaire. *Zerk, graf-steen.*

Tumulte, *s. m. Gerugt, geraes*, s. n. *oploop, oproer*, s. m. *beroerte*, s. f. Tumulte des passions. *Ontsteltenis door de herts-togten veroorzaekt.* En tumulte. *In wanorder.* Ils s'assemblèrent en tumulte. *Zy kwamen in wanorder by een.*

Tumultuaire, *adj. Oproerig.*

Tumultuairement, *adv. In wanorder, oproeriglyk.*

Tumultueusement, *adv. Oproeriglyk, onstuymiglyk, in wanorder.*

Tumultueux, euse, *adj. Onstuymig, oproerig.*

Tunicelle, *s. f. Kleynen lyf-rok*, s. m. *onderkleed (der moniken)* s. n.

Tunique *s. f.* (soórt van onderkleed der moniken en der oude volkeren) *Lyf-rok*, s. m. — *(zoek)* Dalmatique. — (ontleéd-k.) *Huyd*, s. f. *vel, vlies, bekleedsel*, s. n.

Tuniqué, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Schilferagtig, met vliezen.*

Tuorbe, *s. m.* (spreék uyt *torb*) (speéltuyg) *Luyt met eenen langen hals*, s. f.

Tuque, *s. f. (zoek)* Tugue.

Turban *s. m. Turband*, s. m. *turksche muts*, s. f. Prendre le turban. *Den turband opzetten, turksch worden.*

Turbe, *s. f.* (recht) Enquête par turbe. *Verhoor van eene ménigte getuygen byeen.* — *Ronde turksche grafstéde.*

Turbine, *s. f. (zoek)* Jubé.

Turbiné, ée, *adj.* Coquille turbinée. *Schroefs-wyze gedraeyde en peêrvormige schelp.*

Turbinite, *s. f. Versteende schroefswyze gedraeyde en peêrvormige schelp.*

Turbith, *s. m.* (plant) *Turbith-wortel.* Turbith minéral. *Turbith die met kwikzilver bereyd is.*

Digitized by Google

Turbot, *s. m.* (visch) *Tarbot.*

Turbotière, *s. f. Verlaet-bekken*, s. n.

Turbotin, *s. m.* (visch) *Kleynen tarbot*

Turbulemment, *adv. Onstuymiglyk, met groot gewoel, ongerustelyk, oproerigiyk, onvreédzaemlyk.*

Turbulence, *s. f. Onrustigheyd, onvreédzaemheyd.*

Turbulent, ente, *adj. Onrustig, ongerust, oproerig.* Esprit turbulent. *Wargeest, woelgeest.*

Turc, turque, *s. m. et f. Turk: turksche* Traiter quelqu'un de turc à more. *Imand vreedelyk mishandelen. — adj. Turksch.* A la turque. *Op zyn turksch.* Le turc, *s. m.* La langue turque. *Het turksch*, s. n. *de turksche taal*, s. f.

Turc, *s. m. Kleynen worm die zich onder de schors van eenen boom met het zap voed.*

Turcie, *s. f. Steene wal*, s. f. *steenen dyk*, s. m.

Turelure, *s. f.* (gem.) C'est toujours la même turelure. *'T is altyd het zelve.*

Turgescence, *s. f.* (*zoek*) Orgasme.

Turiféraire, *s. m.* (*zoek*) Thuriféraire.

Turion, *s. m.* (kruyd-k.) *Wortel-scheut.*

Turite, *s. f.* (plant) *Toren-kruyd*, s. n.

Turlupin, *s. m. Eenen die kaeligheden en slegten klap vertelt.*

Turlupinade, *s. f. Slegten klap*, s. m. *kaeligheyd*, s. f.

Turlupiner, *v. n. Slegten klap uytslaen. — v. a.* (gem.) *Voór den zot houden.* Turlupiner tout le monde. *Idereen voór den zot houden.*

Turlut, *s. m.* (vogel) *Soórt van slegten leeuwerk.*

Turluter, *v. n. Als eenen slegten leeuwerk fluyten*

Turpeline, *s. f.* (gesteente) *Asch-trekker*, s. m.

Turpitude, *s. f. Schande, schandelykheyd oneer, eerloosheyd.*

Turque (*zoek*) Turc, turque.

Turquet, *s. m. Soórt van kleyn hondeken; — soórt van turksch koórn.*

Turquette, *s. f.* (plant) *Duyzend-koórn duyzend-greyn*, s. n.

Turquie, *s. f.* (land) *Turkyën*, s. n

Turquin, *adj.* Bleu turquin. *Hoog-blauw, donker-blauw.*

Turquoise, *s. f.* (blauw édel gesteente) *Turkois*, s. m.

Tussilage, *s. m.* (plant) *Hoef-blad*, s. n *peérds-klauw, meérts-bloem*, s. f. *ézels-poot*, s. m.

Tutélaire, *adj. Beschermend, behoedend, bewaerend.* Ange tutélaire. *Beschermengel.* Dieux tutélaires. (by de oude heydenen) *Beschermgoden.*

Tutelle, *s. f. Momboirschap, voogdyschap*, s. n. *voogdy* s. f. — (schippers w.) *wapen-schild* (*agter aen een schip*) s. n.

Tuteur, *s. m. Spar daer een jong boomken tégen opwast*, s. f.

Tuteur, trice, *s. m et f. Voogd, momboir: voogdesse, mombersche.*

Tutie, *s. m* (schey-k.) *Koper-blom*, s. f. *koper-roet, oogen-niet, grauw-niet*, s. n.

Tutoiement, tutoiment, *s. m. Het gebruyken van* tu *en* toi *in het spreéken of in het schryven in plaets van* vous, s. n.

Tutoyer, *v. a.* (word gecoojug. als *Employer*) Tu *en* toi *in het schryven of in het spreéken gebruyken in plaets van* vous.

Tutrice, *s. f.* (*zoek*) Tuteur.

Tuyau, *s. m. Buys, pyp*, s. f. Tuyau de fontaine. *Buys van eene fonteyn.* Tuyau d'orgue. *Orgel-pyp.* Tuyau de cheminée. *Pyp van eene schouw, schouw-pyp.* Tuyau de plume. *Schaft van eene pen.* Tuyau de blé. *Stroyhalm van het koórn.*

Tuyère, *s. f. Pyp van eenen smids blaesbalk.*

Tympan, *s. m.* (ontleéd-k.) *Trommelvlies (in de ooren)* s. n. — (beek-drukkers w.) Grand tympan. *Tulpend.* Petit tympan. *Bom.* — (werktuyg-k.) *Rad, rondsel; — scheprad* (*van eenen water-molen*) — (bouw-k.) *timpaen, gével-veld*, s. n. *ruymte in een gével-dak die doór dry kroon-lysten omringd is*, s. f. — *panneel met lyst-werk omringt*, s. n.

Tympaniser, *v. a.* (gem.) *In het openbaer bestraffen* of *uytschelden.*

Tympanite, *s. f.* (geneés-k.) *Trommelzugt, windzugt, winderige opzwelling* (*des onderbuyks*).

Tympanon, *s. m.* (snaer-speéltuyg) *Hakkebord*, s. n.

Type, *s. m. Verbeéldéng, afbeéldding*, s. f. *afbeéldsel, beéld*, s. n. Type d'une médaille. *Afbeéldsel van eenen gedenkpenning.* L'agneau pascal étoit le type de Jésus-Christ. *Het paesch-lam was het afbeéldsel van Jésus-Christus.* — *Druk-letter*, s. f. — (geneés-k.) *order der verpoozende koórtsen in der zelver toe- en afneéming*, s. n.

Digitized by Google

Typhode, *adj.* (geneés-k.) Fièvre typhode *Brandende koórts.*

Typhomanie, *s. f.* (geneés-k.) *Slaepzugt met koórts en raazerny, waekende slaepzugt.*

Typhon, *s. m.* (schippers w.) *Hoós, water-hoós, wolk-breuk. zee-pomp* s. f.

Typique, *adj. Verbeéldend, afbeéldend. zinnebeéldig, verbloemd, figuerlyk.* Le sens typique. *Den verbloemden zin.*

Typographe, *s. m. Boek-drukker.*

Typographie, *s. f. Druk-konst, boek druk-konst.*

Typographique. *adj. Der druk-konst.* Manuel typographique. *Hand-boek der druk-konst.* Caractères typographiques. *Druk-letteren.* Art typographique. *Druk-konst.*

Typographiquement, *adv. Druk-konstiglyk, op zyn boek-drukkers.*

Typographiste. *adj. et s. m.* Auteur typographiste, *Schryver over de boek-druk-konst.*

Typolites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Steenen waer op men bespeurt afbeéldsels van dieren* of *planten*, s. m. plur.

Tyran, *s. m. Dwingeland, geweldenaer. volk-plaeger.*

Tyranneau, *s. m.* (gem.) *Kleynen dwingeland.*

Tyrannicide, *s. m. Dwingelands moord*, s. f. — *dwingelands moordenaer*, s. m.

Tyrannie, *s. f. Dwingelandy, geweldenaery.*

Tyrannifuge, *adj. Die zich aen de dwingelandy onttrekt.*

Tyrannique, *adj. Geweldaedig, vreeddaedig, dwingelandsch.*

Tyranniquement, *adv. Geweldaediglyk, met dwingelandy.*

Tyranniser, *v. a. Vreedelyk handelen geweld* of *dwingelandy pleégen.*

Tyromorphite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen een stuk kaes verbeéldende*, s. m.

U

U, *subst. mascul., vingt et unième Lettre de l'Alphabet.*

Ubiquiste, *s. m.* (spreék uyt *ubikwist*) *Leeraer in de godsgeleerdheyd te Parys die aen geen bezonder collégie vast was.*

Udromètre, *s. m. Régen-meéter.*

Uhlans, *s. m. plur.* (spreék uyt *oulan*) (ligtgewapende ruyters) *Ulaenen.*

Ukase, *s. m. Bevel, gebod (daór den Keyzer van Rusland uytgegeéven)* s. n.

Ulcération, *s. f. Verzweéring*; — (fig.) *verbittering.*

Ulcère, *s. m. Zweér*, s. f. *etter-gezwel*, s. n.

Ulcéré, ée, *adj. Knaegend, verbitterd.* Cœur ulcéré. *Verbitterd gemoed.* Conscience ulcérée. *Knaegend geweéten.*

Ulcérer, *v. a. Doen zweéren, doen verzweéren tot etter doen worden.* Cette humeur âcre lui a ulcéré la gorge. *Dat scherp vogt heéft zyne keél doen verzweéren.* — (fig.) *Verbitteren, vergallen.* Je ne sais qui l'a ulcéré contre vous. *Ik weét niet wie hem tégen u verbitterd heeft.*

Uliginaire, *adj.* (kruyd-k.) *Dat in moerassige gronden groeyt.*

Uligineux, euse, *adj.* (kruyd-k.) *Moerassig, rotagtig.*

Ulmaire, *s. f.* (plant) *Geyten-baerd*, s. m. *worm-kruyd*, s. n.

Ultérieur, eure, *adj.* (land beschr.) *Hoog, opper, aen de overzyde gelégen.* Calabre ultérieure. *Opper-Calabriën.* — *Voorder, verder.* Demandes ultérieures. *Voordere eyschen.*

Ultérieurement *adv. Voorders, verder.*

Ultième, *adj. Laeste, laetste, leste.*

Ultimatum, *s. m.* (latynsch w.) *Laeste voórstelling (van eene mogendheyd aen eene andere)* s. f.

Ultramédiaire, *adj.* (recht) *Over het midden, over de helft.*

Ultramondain, aine, *adj.* (natuer-k.) *Buytenwéreldsch.*

Ultramontain, aine, *adj. Over het alpisch gebergte gelégen, overbergsch.* Maximes ultramontaines *Oierbergsche grondrégels, grondrégels waer in het pausselyk gezag gehandhaefd word.* — *adj. et subst.* Ultramontains *of* auteurs ultramontains. *Schryvers die het pausselyk gezag handhaeven.*

Umbilic etc. (*zoek*) Ombilic etc.

Umble, *s. m.* (spreék uyt *ombel*) (rivier-visch) *Trout.*

Un, *s. m. Een*, s. f.

Un, une, *adj. Eenen, eene, een.* Un et demi, *fém.* une et demie. *Anderhalf.* L'un et l'autre. *Alle beyde, d'een en d'ander.* Un à un. *Een voór een.* L'un portant l'autre, *fém.* l'une portant l'autre. *Doór malkander.* L'un l'autre, *fém.* l'une l'autre. *Malkander.* Ils s'aiment les uns les autres. *Zy beminnen malkander.* L'un vaut l'autre. *Het een is het ander weérd, zy zyn beyde even goed.* C'est tout un. *Het*

Digitized by Google

is onverschillig, 't is al het zelve. Il m'en a donné d'une. (gem.) *Hy heeft my bedroógen.* Un jour. *Eens, op eenen tyd.*

Unanime, *adj. Eenpaerig, eenstemmig, eensgezind, eenmoedig, gelykmoedig.*

Unanimement, *adv. Eenpaeriglyk, eenstemmiglyk, gezaemenlyk.*

Unanimité, *s. f. Eensgezindheyd, eenstemmigheyd, eenpaerigheyd.*

Unguis, *s. m.* (spreék uyt *onguis*) (latynsch w. der ontleéd-k.) *Traenklierbeentje*, s. n.

Uni, ie, *adj. Effen, gelyk.* Habit uni. *Effe kleed (zonder goud, zilver enz.)* Cet homme est tout uni. *Dien man is heel eenvoudig. — Vereenigd, verknogt.* Les provinces unies. *De vereenigde Néderlanden.* Ils sont unis d'amitié. *Zy zyn doór vriendschap vereenigd.*

Uni, *adv. Effen, gelyk.* A l'uni. *Gelyk, waterpas.*

Unicorne, *s. f.* (oud) (dier) *Eenhoórn*, s. m.

Unième, *adj.* (word niet gebruykt als met een getal voór) Vingt et unième. *Een-en-twintigste.*

Unièmement, *adv.* (word niet gebruykt als met een getal voór) Vingt et unièmement. *Ten een-en-twintigste.*

Uniflore, *adj.* (kruyd-k.) *Eenbloemig, dat maer eene bloem draegt.*

Uniforme, *adj. Gelykvormig; — overeenkoómstig, overeenkoómend — s. m. et adj.* Habit uniforme. *Monteéring*, s. f. *régiments-kleed, eenskleedsel*, s. n.

Uniformément, *adv. Gelykvormiglyk, eenpaeriglyk*

Uniformité, *s. f. Gelykvormigheyd, overeenkoómst, eenpaerigheyd.*

Unilobé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Eenkwabbig, met eene kwab.*

Unilatéral, ale, *adj.* (kruyd-k.) *Eenzydig.*

Uniloculaire, *adj.* (kruyd-k.) *Eenvakkig eenhuyzig*

Uniment, *adv. Effen, gelyk.* Cette toile est travaillée uniment. *Dat lynwaet is gelyk gewerkt, is gelyk van draed. — Eenvoudiglyk, op eene eenvoudige wyze.* Vivre uniment. *Op eene eenvoudige wyze leéven.*

Union, *s. f. Vereening, vereeniging.* L'union de l'ame avec le corps. *De vereening van de ziel met het lichaem.* — (fig.) *Eendragt, eendragtigheyd, eensgezindheyd.* Vivre dans une grande union. *In groote eendragtigheyd leéven.* Union de couleurs. (schilder-k.) *Overeenkoómst van koleuren.* — (ryschoól) *Het heel gestel van een peèrd*, s. n. — (juweliers w.) *peèrvormige peèrel*, s. f.

Unipersonnel, *adj. m.* (spreek-k.) Verbe unipersonnel. *Eenpersoonlyk werkwoórd, verbum impersonale.*

Unipétalé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Uyt een bloem-blad bestaende.*

Unique, *adj. Eenig, eenigste.* Fils unique. *Eenigen zoón.* Mon unique soin. *Myne eenigste zorg.*

Uniquement, *adv. Alleen, alleenlyk, eeniglyk, enkelyk, maer alleen.* Il l'aime uniquement. *Hy bemint hem maer alleen.*

Unir, *v. a. Effen maeken, gelyk maeken, glad maeken.* Il faut unir cette allée. *Die dreef moet gelyk gemaekt worden. — Vereenigen, byeenvoegen, aeneenvoegen.* Ils ont uni leurs armées. *Zy hebben hunne légers byeengevoegd* of *vereenigd.* L'amitié les unit. *De vriendschap vereenigt hun.* Unir un cheval (ryschoól) *Een peèrd net op een galop doen loopen. — v. r. Zich vereenigen*; ook *zich verbinden.*

Unisexé, ée, *adj.* (kruyd-k.) *Eenslachtig.*

Unisexuelle, *adj. fém.* (kruyd-k.) Plante unisexuelle. *Plant welkers mannelyk en vrouwelyk zaed afzonderlyk op twee takken groeyt.*

Unisson, *s. m.* (muziek) *Eenklank*, s. m. *saemenluyding, op den zelven toon*, s. f. Chanter à l'unisson. *Op den zelven toon zingen.* Se monter à l'unisson de tout le monde. (gem.) *Van iders meening zyn, iders gezindheyd aenneémen.*

Unitaire, *s. m.* (ketter) *Eenen die maer eenen persoon in de Godheyd erkent (en alzoo de Dryvuldigheyd loochent).*

Unité, *s. f. Eenheyd, een*, s. f. *getal van een*, s. n. Le nombre est composé d'unités. *Het getal is uyt eenen saemengesteld. — Eenheyd.* Unité de la foi. *Eenheyd des geloofs.*

Unitif, ive, *adj.* (godvrugtigh.) Vie unitive. *Léven waer in de ziel op eene byzondere wyze met God vereenigd is.*

Univalve, *adj.* (van schelp-visch spreék.) *Eenschelpig, die maer eene schelp heeft. — s. m. plur. Eenschelpige schelp-visschen.*

Univers, *s. m. Wéreld, geheele wéreld*, s. f. *het geheel-al*, s. n.

Universalité, *s. f. Algemeenheyd.*

Digitized by Google

L'universalité des hommes. *Alle de menschen* of *het heel menschelyk geslacht.*

Universaux, *s m. plur.* (voórtyds) *Zendbrieven van den Koning van Polen voór de byeenroeping van eenen lands dag.*

Universel (*plur.* universaux) *s. m.* (réde-k.) *Algemeene en byzondere eygenschap*, s f.

Universel, elle, *adj.* *Algemeen.* Remèdes universels. *Algemeene geneesmiddelen.* Homme universel. *Eenen die eene uytgestrekte kennis der konsten en weetenschappen heeft.*

Universellement, *adv.* *In het algemeen, algemeenlyk.*

Université, *s. f.* *Hooge-schoól, universiteyt.*

Univocation, *s.f.* (réde-k.) *Algemeenen naem*, s. m. *gemeenheyd eener benaeming*, s. f.

Univoque, *adj.* (réde-k.) Animal est un terme univoque à l'homme et au lion. *Dier is een woórd dat gemeen is aen den mensch en aen den leeuw.* — (spraek-k.) Mot univoque. *Woórd dat verscheyde beteekenissen heeft.*

Uranie, *s. f.* (fabel-k.) *Urania, zang-godin der sterre-konst; — soórt van half metael.*

Uranographie, uranologie, *s. f.* *Beschryving van den sterren-hémel.*

Uranométrie, *s. f.* (sterre-k.) *Meetkunde van den sterren-hémel.*

Uranoscope, *s m.* (visch welkers oogen boven op zyn hoofd geplaetst zyn) *Hémel-beschouwer.*

Uranoscopie, *s. f.* *Beschouw-konst van den sterren-hémel.*

Urbanistes, *s. f. plur.* (nonnen) *Urbanisten, Clara-nonnen (die vaste goederen mogen bezitten).*

Urbanité, *s. f.* *Beleefdheyd, welgemanierdheyd, hoftykheyd.*

Ure, *s. m.* (dier) *Wilden os.*

Urebec, *s. m.* (insecte) *Boom-worm.*

Uréolé, ée, *adj.* (kruyd-kunde) *Kruykvormig.*

Urètère, *s. m.* (ontleéd-k.) *Water-pyp, water-peés (die de pis van de nieren naer de blaes brengt)* s. f.

Urétique, *adj.* (*zoek*) Diurétique.

Urètre, *s m.* (ontleéd-k.) *Pis-buys (der roede waer langs de pis uyt de blaes loopt)* s. f.

Urgence, *s. f.* *Hoogdringendheyd, dringende noodzaekelykheyd.*

Urgent, ente, *adj.* *Dringend, hoogdringend, dat geenen uytstel lyd.* Urgente nécessité. *Dringenden nood.*

Urinaire, *adj.* *Van de pis.*

Urinal, *s. m.* *Pis-glas*, s. n. *pis-flesch*, s. f.

Urinateur, *s. m* (schippers w.) *Duyker, peerel-visscher.*

Urine, *s. f.* *Pis*, s. f. *blaes-water*, s. n.

Uriner, *v. n.* *Pissen, wateren.*

Urineux, euse, *adj.* *Pisagtig.*

Urinifère, *adj.* (ontleéd-k.) Tuyaux urinifères. *Pisleyders.*

Urique, *adj.* Acide urique. *Pis-zout.*

Urne, *s. f.* *Kruyk (tot cieraed dienende).* Urne sépulcrale. *Lyk-bus (waer in de oude volkeren de assche der verbrande lichaemen bewaerden).* — *Bus (waer in de stem-briefkens in eene vergadering verzameld worden).*

Urocrise, *s f.* (geneés k.) *Oórdeel aengaende de ziekte uyt het beschouwen der pis*, s n.

Uromancie, *s. f.* *Gissing over de ziekte doór pis-bekyking.*

Uromante, *s. m.* *Pis bekyker, kwakzalver die over de ziekte doór het bekyken van de pis oórdeelt.*

Uroscopie, *s f.* (*zoek*) Uromancie.

Urson, *s m* (dier) *Soórt van égel* of *stékel-verken.*

Ursuline, *s. f.* (non) *Ursulin.*

Us, *s. m. plur.* (de *s* word uytgesproken) (recht) Les us et coutumes. *De gewoonten en gebruyken.*

Usage, *s m.* *Gebruyk*, s. n. *gewoonte*, s. f. — *gebruyk, genot*, s. n. Ce mot est d'usage. *Dat woórd is in gebruyk.* Ce mot n'est pas du bel usage. *Dat woórd word in den fraeyén stiel niet gebruykt.* Mettre tout en usage. *Alles aenwenden, alle middelen gebruyken.* — *s. m. plur.* (boek-verkoopers w.) *Getyde-boeken, kerk-boeken, gebéden-boeken*, s. n. plur. Usages *of* droit d'usage. *Recht van in een bosch voór zyn gebruyk hout te kappen* of *van zyn vee te laeten weyden in de gemeene wey-landen.*

Usager, *s. m.* (recht) *Rechthebber tot het gebruyk der gemeene bosschen en wey-landen.*

Usance, *s. f.* (oud) *Gebruyk*, s. n. — (koopmans w.) *uso, verloop van eene maend.* Lettre de change à deux usances. *Wissel-brief à twee uso*, of *die na twee maenden moet betaeld worden.*

Usant, ante, *adj.* (recht) Fille majeure usante et jouissante de ses droits. *Meerderjaerige dogter die haer recht gebruykt en geniet.*

Usé, ée, *adj.* *Oud, versleéten.* Terre

Digitized by Google

usée. *Uytgemergelde aerde.* Pensée usée. *Al te dikmaels herhaelde gedagte.*

User, *v. a. Slyten, verslyten.* Les enfans usent beaucoup de souliers. *De kinderen verslyten veele schoenen.* — *Slyten, verteêren, bezigen, verdoen.* On use bien du bois dans cette maison. *Er word in dat huys veel hout gesleêten.* Il faut des poudres pour user les chairs. *Er zyn poeders noodig om het wild vleesch te verteêren* of *af-te-byten.* — *Verslyten afmatten.* Il n'y a rien qui use tant un homme que la débauche. *Er is niets dat eenen mensch meer afmat als de ongebondenheyd.* — *Afslypen.* Les miroitiers usent les glaces. *De spiegelmaekers slypen de spieeels af.*

User, *v. n.* (reg. *ablat.* met den *art. indefini*) *Gebruyken.* User de violence. *Geweld gebruyken.* Usez-en sobrement. *Gebruykt dat maetiglyk.* User de régime. *Maetig zyn, op zyne gezondheyd leeven.* En user, *v. n. Handelen, behandelen, bejegenen,* v. a. *omgaen,* v. n. Il en use bien avec moi. *Hy handelt my wel.*

s'User, *v. r. Slyten, verslyten,* v. n. Mon habit s'use. *Myn kleed verslyt.* — *Gesleêten worden, gebezigd worden, verteêrd worden,* v. pass. — (fig.) *zich afmatten, zich uytmergelen,* v. r. *zyne kragten verliezen.*

User, *s. m.* (gem.) *Gebruyk, het draegen* s. n. *dragt, sleêt,* s. f. Il y a des étoffes qui deviennent plus belles à l'user. *Er zyn stoffen die schoonder worden in het slyten.* Cet homme est bon à l'user. *Hoe langer men met dien man verkeert, hoe aengenaemer men hem bevind.*

Usine, *s. f. Werkhuys (als smissen, molens, glasblaezeryën enz.)* s. n.

Usité, ée, *adj. In het gebruyk, gebruykelyk, gebezigd.* Ce mot n'est guère usité. *Dat woord is weynig in gebruyk.*

Usnée, *s. f.* (kruyd-k.) *Soort van mosch.*

Usquebac, *s. m. Saffraen-brandewyn.*

Ustensile, *s. m. Gerief, huys-gerief, keuken-gerief* s. n. — *alles dat eenen borger aen eenen krygsman die by hem ingequartierd is moet leveren;* — *quartier-geld, geld dat de borgers betaelen om van het inquartieren der krygslieden beoryd te zyn,* s. n.

Ustion, *s. f.* (heel-k.) *Branding, inbranding, schroeying;* — (schey-k.) *verbranding, verhalking (waer door eene stoffe tot assche word gebragt).*

Usucapion, *s. f. (zoek)* Prescription.

Usuel, elle *adj. Gebruykelyk, gebruykbaer, in het gebruyk, dat gebruykt word.* Termes usuels. *Woorden die veel gebruykt worden.* Plantes usuelles. *Gebruykelyke planten, gewassen die tot voedsel of in de genesmiddelen gebruykt worden.*

Usuellement, *adv. Gemeenlyk, gewoonlyk, doorgaens.*

Usufructuaire, *adj.* (recht) *Dat het genot* of *vrugt-gebruyk geeft.*

Usufruit, *s. m. Genot, gebruyk, vrugt-gebruyk, lyf genot,* s. n. *togt, lyf-togt (van eenig goed welkers eygendom aen een ander toebehoort)* s. m.

Usufruitier, ière, *s. m. et f. Vrugt-gebruyker, togtenaer, lyf-togtenaer: vrugt-gebruyksster, togtenaeresse, lyf-togtenaeresse.*

Usuraire, *adj. Woekeragtig.*

Usurairement *adv. Met woekery, op eene woekeragtige wyze.*

Usure, *s. f. Woeker,* s. m. *woekery, onbehoorlyke winst,* s. f. Prêter à usure. *Op woekery leenen.* Rendre avec usure. *Dubbel wedergeeven, dubbel vergelden.* — (gem.) (van kleederen en meubelen spr.) *Slyting, afslyting, sleêt,* s. f.

Usurier, ière, *s. m. et f. Woekeraer: woekeraersster.*

Usurpateur, trice, *s. m. et f. Overweldiger, onrechtveêrdigen bezitter: overweldigster, onrechtveêrdige bezitster.*

Usurpation, *s. f. Overweldiging, onrechtveêrdige bezitting,* s. f. *dwangebruyk,* s. n.

Usurpé, ée, *adj. Overweldigd, ten onrecht verkreegen.*

Usurper, *v. a. et n. Overweldigen, onrechtveêrdiglyk in bezit neemen.* Vous usurpez sur mes droits. *Gy overweldigt myne rechten.*

Utérin, ine, *adj.* (genees-k.) *Van de lyf moeder, van de baer-moeder.* Frères utérins, sœurs utérines. *Halve broeders, halve zusters, broeders of zusters van moeders zyde (van de zelve moeder maer van eenen anderen vader).* Fureur utérine. *Baerende moer, ritsigheyd.*

Utile, *adj. Nut, nuttig, profytig, voordeelig, dienstig.* Si je puis vous être utile à quelque chose, vous n'avez qu'à parler. *Gy hebt maer te spreeken, indien ik u ergens dienstig in*

Digitized by Google

kan zyn. — *s. m. Het nutte, het nuttige, het profytige*, s n. Préférer l'utile à l'agréable. *Het nutte voór het aengenaeme stellen.*

Utilement, *adv. Nuttelyk, profytiglyk, dienstiglyk, voórdeeliglyk.*

Utilisation, *s. f. Nuttigmaeking, voórdeeligmaeking.*

Utiliser, *v. a. Nuttig maeken, voórdeelig maeken.*

Utilité, *s. f. Baet, nuttigheyd, dienstigheyd*, s. f. *nut, profyt, voórdeel, belang*, s. n.

Utopie, *s. f. Ontwerp van eene ingebeélde republiek (naer het voórbeéld der geéne van Plato)* s. n.

Utricule, *s. m.* (kruyd-k.) *Sapblaesken (der planten)* s. n.

Uvaure, *s. m. Soórt van zee-kalf.*

Uvée, *s. f.* (ontleéd-k.) *Druyf-vlies, derde oog-vlies*, s. n

Uvule, *s. f. (zoek)* Luette.

Uzifur, *s. m. (zoek)* Cinabre.

V

V, *subst. masculin, vingt-deuxième Lettre de l'Alphabet.*

Va, *adv.* (gem.) *Dat het zoo zy*, of *ik stem 'er in toe.*

Va, *s. m.* (basset-spel enz.) Sept et le va. *Zévenmael den inleg.*

Vacance, *s. f.* (van ampten spr) *Openstand*, s. m. *het openstaen, het lédig-staen*, s. n. Durant la vacance du saint Siége. *Geduerende het openstaen van den heyligen Stoel.* — *s. f. plur. Vacantie*, s. f. *schoól-stilstand, gerechts stilstand*, s. m Ils ont six semaines de vacances. *Zy hebben zes weéken vacantie.* (Men zegt ook in *singul.*) Jour de vacance. *Vacantie-dag.*

Vacant, ante, *adj. Lédig, open, openstaende, lédig-staende.* Maison vacante. *Lédig huys.* Abbaye vacante. *Openstaende abdy.* Succession vacante. *Erfenis voór de welke zich niemand aenbied.*

Vacarme, *s. m. Geraes, getier*, s. n.

Vacation, *s. f. Beroep*, s. n. *hanteéring*, s. f. De quelle vacation est-il? *Welk is zyn beroep?* — *Tyd, besteéden tyd (der practizyns)* s. m. On lui paye tant pour ses vacations. *Men betaelt hem zoo veél voór zynen besteéden tyd.* — *s. f. plur. Vacantie*, s. f. *gerechts stilstand*, s. m. Chambre des vacations. *Kamer waer in het recht geöeffend word ten tyde van den gerechts stilstand.* — *Loon*, s. m. *vacatie-gelden (der rechts-bedienden)* s. n. plur.

Vaccin, *s. m.* (geneés-k.) *Vogt of etter die in de koey-pok besloóten is (en aen de menschen word ingeënt om hun van de kinder-pokskens te bevryden)*.

Vaccin, ine, *adj. Van het vogt der koey-pok*

Vaccinal, ale, *adj. Van de koey-pok.* Bouton vaccinal. *Koey pok.* Pus vaccinal *(zoek)* Vaccin, *s. m.*

Vaccinateur, *s. m. Inenter van het vogt der koey-pok.*

Vaccination, *s. f. Inenting van het vogt der koey-pok koey-pokking.*

Vaccine, *s. f. Koey-pok, soórt van pokskens waer aen de koeyën in sommige landen onderhevig zyn.*

Vacciner, *v. a. Het vogt der koey-pok inenten.*

Vache, *s. f. Koe, koey.* Vache pleine. *Kalf-koey, koey die een kalf draegt.* Vache à lait *Melk koey* Vache marine. *Zee-koey.* Poil de vache. *Koey-hair, ros hair.* — *Koey-leèr*, s. m. *koey-huyd*; — *platte teene mand met leèr overtrokken (boven op een rytuyg)* s. f.

Vacher, ère, *s. m. et f. Koey-dryver, koey-hoeder: koey-dryfster, koey hoedster.*

Vacherie, *s. f. Koey-stal*, s. m. *koey-houdery*, s. f.

Vacillant, ante, *adj* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Waggelend, wankelend*; — (fig.) *onstandvastig, ongestadig, wankelbaer, wankelmoedig.*

Vacillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Waggeling*; — (fig.) *ongestadigheyd, onstandvastigheyd, wankelmoedigheyd.*

Vaciller, *v. n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Waggelen, wankelen, niet vast staen*; — (fig.) *ongestadig zyn, onstandvastig zyn*; — *stameren, haperen.* La langue lui vacille. *Hy stamert.*

Vacuiste, *s m. Natuer-kundigen die meent dat 'er iet ledigs in de natuer is.*

Vacuité, *s. f.* (geneés-k. en natuer-k.) *Leégheyd, lédigheyd.*

Vade, *s. f.* (w. van het spel) *Inzet, inleg*, s m. Chacun y est pour sa vade (gem.) *Ider heéft daer belang in voór zyn aendeel.*

Vademanque, *s. f.* (bankiers w.) *Vermindering van capitael.*

Digitized by Google

Vade mecum, *s. m.* (latynsch w.) (spreek uyt *vadé mécum*) (gem.) *Iet dat men altyd by zich heeft* of *draagt.*

Vadrouille, *s. f.* (schippers woórd) *Zwabber, dwyl, scheeps dwyl*, s. m.

Vagabond, onde, *s. m. et f. Landloeper: landloopster. — adj. Omzwervend, dooland.*

Vagabondage, *s. m. Omzwerving, landloopery.*

Vagabonner, *v. n.* (gem.) *Agter het land loopen, omzwerven.*

Vagin, *s. m.* (ontleéd-k.) *Scheede (der lyf-moeder)* s. f.

Vaginal, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van de scheede (der lyf-moeder).* Tunique vaginale. *Scheede-vlies.*

Vagissement, *s. m. Geschreeuw, het schreeuwen van de jong geboóre kinderen*, s. n.

Vague, *s. f. Golf, baer, zee-baer, water-baer.* La violence des vagues. *Het geweld der baeren.* — *s. m.* (dicht-k.) Le vague de l'air. *Het ruyme der locht.*

Vague, *adj. Woest, wild.* Lieux vagues. *Woeste plaetsen.* Terres vaines et vagues. *Onbebouwde* of *onvrugtbaere landen.* — (fig.) *Onbepaeld, los, onzeker.* Pensées vagues. *Losse gedagten.* — (schilder-k, van koleuren spr.) *Licht en lévendig.*

Vaguement, *adv. Onbepaeldelyk, losselyk, op eene onbepaelde wyze.*

Vague-mestre, *s. m. Wagen-meester (in een léger).*

Vaguer, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Dooien, zwerven, omzwerven, heen en weer zwerven.*

Vaidasse, *s. f. Weedassche.*

Vaigrage, *s. m. Bekleeding (van een schip van binnen)* s. f.

Vaigrer, *v. a. Een schip van binnen bekleeden.*

Vaigres, *s. f. plur. Wagers, wageringen, binnenplanken*, s. f. plur. *voeyering (van een schip)* s. f.

Vaillamment, *adv. Dapperlyk, kloekmoedigelyk, manhaftiglyk.*

Vaillance, *s. f. Dapperheyd, kloekmoedigheyd, manhaftigheyd.*

Vaillant, *s. m.* (gem.) *Gantsch bezit, vermogen*, s. n. *rykdom*, s. m.

Vaillant, *adv.* (gem.) Il a dix mille florins vaillant. *Hy is tien duyzend guldens ryk.*

Vaillant, ante, *adj. Dapper, kloekmoedig, manhaftig.*

Vaillantise, *s. f.* (oud gem.) *Heldendaed, kloeke daed.*

Vaille que vaille, *adv.* (gem.) *Lat of rack, valt dat valt.*

Vain, aine, *adj. Vergeéfsch, vrugteloos, ydel.* Vains efforts. *Vergeefsche moeyte.* Espérance vaine. *Ydele hoop.* Terres vaines. *Onbebouwde* of *onvrugtbaere landen.* Temps vain. *Zoet weér.* — *Ydel, opgeblaezen, hoovaerdig, laetdunkend, verwaend.* Vaine gloire. *Ydelen roem.* Homme vain. *Laetdunkenden mensch.* En vain. *Te vergeefs, ydelyk, vrugteloos*, adv. Prendre le nom de Dieu en vain. *Den naem van God misbruyken* of *ydelyk gebruyken.*

Vaincre, *v. a. et n. irrég.* (Je vaincs, tu vaincs, il vainc; nous vainquons, vous vainquez, ils vainquent. Je vainquois. Je vainquis Je vaincrai. Je vaincrois. Vaincs. Que je vainque. Que je vainquisse. Vainquant; vaincu, ue) *Overwinnen, verwinnen, overmeesteren.* Vaincre ses passions *Zyne hartstogten bedwingen.* Vaincre les autres en générosité *De andere in édelmoedigheyd te boven gaen* of *overtreffen.* Se laisser vaincre à la pitié *of alleenlyk* se laisser vaincre. *Zich laeten beweeren.* Se laisser vaincre à des raisons. *Zich laeten overréden* of *overhaelen.*

Vaincu, *s. m. Overwonnen, overwineling.* Maltraiter les vaincus. *De overwonne volken mishandelen.*

Vainement, *adv. Te vergeéfs, vrugteloos, ydelyk, zonder nut.*

Vainqueur, *s. m. Verwinnaer, overwinnaer.* — *adj. m. Onwéderstaenbaer.* Attraits vainqueurs. *Onwéderstaenbaere aenlokkelykheden.*

Vair, *s. m.* (wapen-k.) *Grauwe en witte pels* of *zilvere bellen op een blauw veld.*

Vairé, *s. m. Zee-gras, wier (waer aen de oesters zich kleéven)* s. n.

Vairé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Bezet met grauwe en witte pels* of *met zilvere bellen op een blauw veld.*

Vairon, *s. m. Rivier-vischken met verscheyde koleuren*, s. n. — *adj. m.* Cheval à l'œil vairon. *Peérd met witte ringen om de oogen*; ook *peérd welkers twee oogen van koleur verschillen.*

Vaisseau, *s. m. Vat*, s. n. *kruyk*, s. f. *pot*, s. m. Vaisseau de terre. *Aerde vat.* — *Schip, groot vaertuyg*, s. n. Vaisseau de guerre. *Oórlog-schip.* Vaisseau chargé de charbons. *Koól-schip.* Vaisseau marchand. *Koopvaerdy-schip.* Vaisseau de ligne. *Linie-schip.* —

Digitized by Google

(word gezeyd van kerken, gaenderyën, groote zaelen enz.) C'est un vaisseau magnifique. *'T is een kostelyk gebouw.* — (ontleéd-k.) *Vat*, s. n. Vaisseaux spermatiques. *Zaed-vaten.*

Vaisselle, *s. f. Tafel-gerief (als vaten, schotels, tellooren enz.)* s. n. Vaisselle d'argent. *Zilvere tafel-gerief.* Vaisselle montée. *Tafel-gerief dat zyt verscheyde stukken aen een gesoudeérd is.* Vaisselle plate. *Plat tafel-gerief (als schotels, tellooren enz)* Vaisselle de terre. *Aerdewerk, aerde-pottery.*

Val (*plur.* vaux) *s. m. Dal*, s n. *valley*, s. f. (*val* word in *singul.* niet gebruykt als in eenige eyge naemen van plaetsen) Le val de Suze. *Het dal van Suza.* (in *plur.* word het maer gebruykt in deéze spreékwyze) Par monts et par vaux. *Doór bergen en daelen* of *doór heggen en struyken.*

Valable, *adj. Van weérde, goed, aenneémelyk.* Cette raison n'est pas valable. *Die réden is van geener weérde.*

Valablement, *adv. Behoorlyk, op eene manier die goed en van weérde is.*

Valant (*part.* van *valoir*) *Weérd, weérdig, geldend.* Maison valant dix mille florins. *Huys weérd tien duyzend guldens.*

Valachie, Valaquie, *s. f.* (land) *Walachiën.*

Valaque, *s. m. et f. Walachier: vrouw uyt Walachiën.*

Valenciennes (stad) *Valencyn.*

Valériane, *s. f.* (plant) *Valérioen, sint Joris-kruyd, speér-kruyd*, s. n.

Valet, *s. m. Knegt, dienaer.* Valet de chambre. *Kamer-dienaer.* Valet d'écurie. *Stal-knegt* Valet de louage. *Huerknegt.* Valet à louer. *Knegt die naer eenen dienst uytziet.* Valet d'artillerie (oórlogs w.) *Handlanger* — (in het kaert-spel) *Boer, zot.* Valet de cœur. *Herten-zot, herten-boer* Valet de miroir. *Steunplankskes daer eenen staenden spiegel tégen rust.* Valet-à-patin. *Soórt van heelmeesters nyptang.* — *Gewigt aen eene deur (waer doór zy toevalt)* s. n. — (timmermans w.) *bank-haek*; s. m.

Valetage, *s. m.* (gem.) *Dienstbaerheyd*, s. f. *knegtelyken staet*, s. m.

Valetaille, *s. f.* (schimpw.) *Knegten*, s. m. plur.

Valeter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Den gedienstigen speélen, op eene slaefsche wyze oppassen uyt baetzugt.* Je suis las de valeter dans vos affaires. *Het verdriet my zoo te loopen voór uwe zaeken.*

Valétudinaire, *adj. Ziekelyk, zwak, ongezondelyk.*

Valeur *s. f. Weérde, weérdy.* Je vous en payerai la valeur. *Ik zal 'er u de weérde van betaelen* Cette terre est en valeur. *Dat land is in goeden staet* of *is wel bebouwd.* — *Kragt*, s. f. *zin*, s. m. Il n'entend pas la valeur des termes dont il se sert. *Hy verstaet de kragt niet van de woórden die hy gebruykt* — *Dapperheyd kloekheyd, kloekmoedigheyd manhaftigheyd.* Tout cède à sa valeur. *Alles wykt voór zyne dapperheyd*

Valeureusement, *adv. Dapperlyk, manhaftiglyk, kloekmoediglyk.*

Valeureux, euse, *adj. Dapper, kloekmoedig, manhaftig.*

Validation, *s f.* (recht) *Bekragtiging, wettiging, goedkeuring.*

Valide, *adj. Van weérde, goed, wettig.* Le Baptême des luthériens est valide. *Den Doop der lutheraenen is goed.* Mendians valides. *Gezonde en sterke bedelaers (die bekwaem zyn om te werken).*

Validement, *adv. Behoorlyk, wettiglyk.*

Valider, *v. a. Wettigen, doen gelden, goed en van weérde maeken, bekragtigen*

Validité, *s. f. Wettigheyd, behoorlykheyd kragt*

Valise *s f. Mael*, s. f. *reys-zak*, s m. *valies*, s n. Valise de lit. *Bedzak, overtrek van een bed.*

Vallaire *adj f.* (oudh) Couronne vallaire. *Kroon die by de Romeynen gegeéven wierd aen den geenen die den eersten de verschanstingen van den vyand was overgeklommen.*

Vallée, *s. f Dal*, s n. *valley, leegte, vlakte*; — *plaets te Parys alwaer het wild verkogt word*, s. f. Vallée de larmes. (w. van godvrugt) *Traenen-dal.*

Vallon, *s. m. Kleyn dal*, s n. *kleyne valley*, s. f. Sacré vallon (dicht-k.) *Verzamelplaets der zang-godinnen.*

Valoir, *v. n. irrég.* (Je vaux, tu vaux, il vaut; nous valons, *etc.* Je valois. Je valus. Je vaudrai. Je vaudrois. Vaux; valez. Que je vaille; que nous valions, que vous valiez, qu'ils vaillent. Que je valusse. Valant; valu) *Weérd zyn, gelden, doen.* Le florins vaut vingt sous. *Eenen gulden doet twintig stuyvers.* Cette étoffe vaut vingt escalins et demi l'aune.

Digitized by Google

Die stoffe geld twintig schellingen en half de el. Cet emploi, cette terre vaut tant. *Die bedienung, dat land brengt zoo veel op* of *doet zoo veel uyt.* Il sait ce qu'en vaut l'aune. (spreekw.) *Hy weét wat daer op uytloopt, hy weét, door ondervinding wat daer van is.* Le jeu ne vaut pas la chandelle. (spreekw.) *Het sop is de koolen niet weérd.* L'un vaut l'autre. *Den eenen is zoo goed als den anderen, den eenen is den anderen weérd — Deugen, goed zyn.* Ce cheval ne vaut rien. *Dat peérd deugt niet.* Valoir mieux. *Béter zyn.* Il y a beaucoup d'occasions où il vaut mieux se taire que de parler. *In veéle voórvallen is het béter te zwygen als te spreéken.* Faire valoir. *Doen gelden, in aenzien brengen wel voórdoen.* Faire valoir sa marchandise. *Zyne waeren doen gelden.* Se faire valoir *Zich zelve doen gelden, zich in agting brengen, doen zien wie men is.* — *v. a. Verkryggen, verwerven.* Cette bataille lui a valu le bâton de Maréchal. *Dien veld-slag heéft hem den staf van Marschalk verworven.* Que lui a valu son avarice? *Wat heéft hy verkreégen* of *wat heéft hy gewonnen met zyne gierigheyd?* A valoir. (koopmans w.) *Op rekening, op afkorting*

Valse, *s. f.* (dans) *Walze.*

Valser, *v. n. Walzeéren.*

Value, *s. f.* (recht) La plus-value. *De onweérde, de somme die eene zaek weérd is boven haere schatting.*

Valve, *s. f.* (schelp-k.) *Schelp;* — (kruyd-k.) *schel, schil.*

Valvulaire, *adj.* (ontleéd-k.) *Klapvliezig.*

Valvule, *s f.* (ontleéd-k.) *Klapvlies, valvlies*, s n.

Vampire, *s m.* (volgens de bygeloovigheyd van sommige volkeren) *Bloedzuyger, dooden die de lévende het bloed uytzuygt;* — (fig.) *bloed-zuyper, eenen die zich verrykt door de ellende des volks*, s m. — *amérikaensche fléder-muys (die de menschen en dieren in hunnen slaep het bloed uytzuygt)* s f.

Vampirisme, *s. m. Bygeloovigheyd der geene die zich inbeelden dat 'er doode zyn die de lévende het bloed uytzuygen*, s f

Van, *s. m Wan, koórn-wan*, s. f.

Vandale, *s. m.* (oud volk) *Wandael, wend;* — (fig.) *vyand van alle konsten en weétenschappen, verwoester van alle konst-werken.*

Vandalisme, *s. m. Bestieringswyze die alle konsten en weétenschappen wilt verndetigen*, s f.

Vandoise, *s. f.* (rivier-visch) *Witterje*, s. n. *kolfooge*, s. f.

Vanille, *s. f.* (plant) *Banille.*

Vanité, *s. f. Ydelheyd, nietigheyd.* Tout n'est que vanité. *Alles is ydelheyd.* — *Verwaendheyd, ydele eer, eyge liefde*, s f. *hoogmoed, ydelen roem*, s m. Faire *of* tirer vanité d'une chose. Sans vanité (gem.) *Zonder my te roemen, zonder verwaendheyd.*

Vaniteux, euse, *adj. et subst.* (gem.) *Verwaend, hoogmoedig.*

Vanne, *s. f. Duyker*, s. m. *schotdeur, valdeur (aen sluys* of *water-molen)* s. f.

Vanneau, *s. m.* (vogel) *Kievit.* — *s. m plur.* (valkeniers w.) *De grootste pluymen (der roofvogels)* s. f. plur.

Vanner, *v. a. Wannen, het koórn enz zuyveren.*

Vannerie, *s f Mandewerk, mandemaekers werk, het mandemaeken*, s. n *mandemaekery*, s. f.

Vannet, *s. m* (wapen-k.) *Schelp waer van men het inwendige ziet* s. f.

Vannette, *s. f. Mande om de haver te wannen.*

Vanneur, euse, *s. m. et f Wanner, koórn-wanner: wanster.*

Vannier, *s. m Mandemaeker.*

Vantail (*plur.* vantaux) *s. m. Deur*, s. f. *vleugel*, s. m. *blad (van een dobbele deur)* — *blind, blad (van eene venster)* s. n. *slag-venster* s. f.

Vantard, arde, *s. m. et f* (gem.) *Stoffer, roemer, blaeskaek, eenen die zich zelven pryst: stofster, roemster.* — *adj Stoffend.*

Vanter, *v. a. Roemen, beroemen, aenpryzen.* — *v. r. Zich beroemen, stoffen, zynen roem draegen.* Il se vante de lui avoir rendu de grands services *Hy beroemt zich, dat hy hem groote diensten beweézen heéft.* — *Zich sterk maeken.* Il se vante de le faire consentir à ce contrat *Hy maekt zich sterk dat hy hem zal doen toestemmen in dat verdrag.*

Vanterie, *s. f.* (gem.) *Stoffery, beroeming*, s. f. *ydelen roem*, s. m.

Vanteur, *s. m.* (gem) *Stoffer, blaeskaek.*

Vantiller, *v. n. Het water afdammen* of *afschutten met planken.*

Vapeur, *s. f. Damp, waesem, walm*, s. m. *walmte*, s. f. Bain de

Digitized by Google

vapeurs. *Damp-bad.* — *s. f. plur.* (ziekte) *Dampen, opstygingen (uyt de maeg naer de hersenen).* Vapeurs de mère. *Opstygingen der lyf-moeder, de moer, moeder-kwael.*

Vaporation, *s. f.* (schey-k.) *Damping, uytwaeseming.*

Vaporeux, *s. m. Eenen die aen dampen uyt de maeg onderworpen is.*

Vaporeux, euse, *adj. Dampig, vol dampen, waesemig.*

Vaporisation, *s. f.* (natuer-k.) *Dampwording, verandering in damp.*

Vaquant, ante (*zoek*) Vacant, ante.

Vaquer, *v. n. Open staen, lédig staen, leég staen.* Le saint Siége vaqua trois ans. *Den heyligen Stoel stond dry jaeren open.* — *In vacantie zyn, vacantie hebben, zyne verrigtingen staeken.* Le parlement vaque pendant ce temps. *Het parlement heéft in dien tyd vacantie.* — *Bezig zyn*, v. n. *doen, verrigten*, v. a. Vaquer à ses affaires. *Zyne zaeken verrigten.*

Varaigne, *s. f. Opening waer doór men het zee-water in den eersten bak der zout-putten brengt.*

Varander, *v. a.* Varander les harengs. *De haringen laeten uytlekken en droogen.*

Varangue, *s. f.* (scheéps-bouw-k.) *Buyk-stuk, vloer-hout*, s. n. *legger*, s. m.

Vare, *s. f. Zékere spaensche maet van anderhalve fransche elle.*

Varech, *s. m.* (spreék uyt *varek*) (plant) *Zee-gras, zee-wier; — zee-uytwerpsel, alles het geéne de zee op strand werpt; — gezonke schip*, s. n. Droit de varech *Strand-recht.*

Varenne, *s. f. Jagt*, s. f. *jaeg-land, jagt-land; — onbebouwd land*, s. n.

Variabilité, *s. f. Veranderlykheyd, ongestadigheyd.*

Variable, *adj. Veranderlyk, ongestadig.*

Variant, ante, *adj.* Esprit variant. *Ongestadigen geest.* Humeur variante. *Veranderlyken aerd* Homme variant. *Veranderlyken mensch.*

Variantes, *s. f. plur. Verschillende leézing*, s f. *verschillende lessen (van eenen text)* s. f. plur.

Variation, *s. f. Verandering, ongestadigheyd.* Variation du temps. *Verandering van het weér.* Variation de la boussole *of* de l'aiguille. (schippers w.) *Miswyzing* of *afwyking van het kompas.*

Varice, *s. f.* (geneés-k.) *Gezwolle ader, kramp-ader, geborste ader, uytsteékende ader, ader-spat.*

Varicocèle, *s. m.* (geneés-k.) *Aderbreuk in den bal-zak*, s. f.

Varicomphale, *s. m.* (geneés-k.) *Gezwel doór gezwolle navel-aders veroorzaekt*, s. n.

Varié, ée, *adj. Geschakeérd, waer in veéle verscheydenhéden voórkomen.*

Varier, *v. n.* (word geconjug. als *Crier*) *Veranderen.* Le temps varie continuellement. *Het weér verandert gedueriglyk.* — *Verschillen veranderen.* Les témoins ont varié dans leurs dépositions. *De getuygen hebben verschild in hunne getuygenis.* — (schippers w.) *Miswyzen, afwyken* Le compas varie de tant de degrés. *Het kompas wyst zoo veéle graeden mis.* — *v. a Veranderen, schakeéren, verscheyden maeken.* Varier la phrase. *De zelve zaek op verscheyde wyzen uytdrukken.*

Variété, *s. f. Verscheydenheyd.* Variétés littéraires. *Letter-kundige mengelwerken.*

Variolique, *adj.* (geneés-k.) *Pokkig, van de vénus-ziekte.*

Variqueux, euse, *adj.* (geneés-k.) Veine variqueuse. *Gezwolle ader, kramp-ader.* Tumeur variqueuse. *Gezwel doór gezwolle aders veroorzaekt.*

Varlet, *s. m. Lyf-jonker, pagie (der oude ridders).*

Varlope, *s. f. Grof-schaef*, s. f. *voórloopper*, s. m.

Varsovie (stad) *Warschouw.*

Vasculaire (*zoek*) Vasculeux, euse.

Vascule, *s. f.* (ontleéd-k.) *Vatje*, s. n.

Vasculeux, euse, *adj.* (ontleéd-k.) *Vatagtig, vol vaten.*

Vase, *s. m. Vat*, s. n. *vaes, kruyk*, s. f. Vases sacrés. *Geheyligde vaten.* Saint Paul est appelé vase d'élection. *Paulus is genoemd een vat van verkiezing.* — *s. f. Modder*, s. m. *slyk (op den grond der zee* of *der rivieren)* s. n.

Vaseux, euse, *adj. Slykerig, modderagtig.*

Vasistas, *s. m.* (de laeste *s* word ook uytgespr.) *Kleyn vensterken (in eene deur* of *venster)* s. n.

Vassal, ale, *s. m et f. Leenman, onderdaen, onderzaet: leenvrouw.*

Vasselage, *s. m. Leenmanschap*, s. n. *leenhulde, leenpligt*, s. f.

Vaste, *adj. Ruym, uytgestrekt, groot.* Vaste mer. *Ruyme zee.* Vastes desseins. *Groote voórneémens.*

Vatican, *s. m. Vatikaen, pausselyk*

Digitized by Google

paleys; — *pausselyk hof*, s. n. Foudres du Vaticen. *Kerkelyken ban*, *excommunicatie*.

Vaticination, *s. f.* (oud) *Voórzegging*, *waarzegging*.

Va-tout, *s. m.* (in sommige spélen) Faire va-tout *of* le va-tout. *Den gantschen inleg winnen*

A vau de route, *adv.* (oud) *Hals over kop*, *in wanorder*.

Vaudeville, *s. m.* *Straet-lied*, *straetliedeken* s n.

Vaudois, *s. m. plur.* (ketters) *Waldenzen*.

A vau-l'eau, *adv.* *Met den stroom*. Cette entreprise est allée à vau-l'eau. (spreek-w.) *Die onderneeming is misluckt*.

Vaurien, *s. m* (gem.) *Deugniet*, *schuik gayt*.

Vautour, *s. m.* (roof-vogel) *Gier*, *gryprogel*; — (fig.) *roofgierigen mensch*.

Vautrait, *s. m.* *Tuyg der zwynejagt*, s. n.

Se vautrer, *v. r* *Zich wentelen*, *zich omwentelen*. Se vautrer dans la fange. *Zich in het slyk omwentelen*. Se vautrer sur un lit, sur l'herbe. *Op een bed*, *op het gras gaen liggen* — (fig.) *Zich dompelen*, *zich heel overgeeven* Se vautrer dans les voluptés. *Zich dompelen in de wellusten*.

Vayvode, *s. m.* (titel der Prinsen van Moldaviën, Wallachiën enz.) *Waywode*.

Veau, *s. m.* *Kalf*, s. n. Veau qui n'a pas encore tété. *Nugter-kalf*. Veau de lait. *Melk-kalf*, *zuygend kalf*. Veau aquatique. *Zeker water-wormken*. Faire le pied de veau à quelqu'un. *Imand op eene slaefsche wyze onderdaenig zyn*. Bride à veau *of* à veaux (gem.) *Koelighéden*, *slegte praetjes*, *beuzelingen*. — *Kalfs leér*; — *kalfs vleesch*, s. n.

Veau-marin, *s. m.* (visch) *Zeekalf*, s. n.

Se veautrer, *v. r.* (zoek) Se vautrer.

Védasse, *s. f.* *Weedassche*.

Vedette, *s f.* *Schildwagt te peérd*, *ruyter-schildwagt*. Mettre en vedette. *Eenen ruyter op schildwagt stellen*. — *Schildwagt-huysken*, s. n.

Végétable, *adj.* *Groeybaer*, *dat groeyén kan*

Végétal, (*plur.* végétaux) *s. m.* *Gewas*, s. n. *plant*, s. f.

Végétal, ale, *adj* *Groeybaer*. Le règne végétal. *De gewassen*, *de planten*. Sel végétal. *Plant-zout*, *zout uyt de planten getrokken*.

Végétant, ante, *adj.* *Groeyend*, *wassend*.

Végétarif, ive, *adj.* *Groeyzaem*, *dat eene groeyende kragt heeft*.

Végétation, *s. f.* *Het groeyén*, *het wassen*, s. n.

Végéter, *v. n.* *Groeyén*, *wassen*, *uytschieten*. Il ne fait plus que végéter. *Hy heeft byna alle zyne zinnen en geest-kragten verloóren*.

Véhémence, *s. f.* *Héttigheyd*, *kragt*, s. f. *drift*, s. m.

Véhément, ente, *adj.* *Hévig*, *driftig*, *geweldig*, *hefig*, *kragtig*.

Véhémentement, *adv.* (recht) *Zeer*, *sterk*.

Véhicule, *s. m.* *Iets dat dient om geneesmiddelen gemakkelyker in-te-neémen* (*als water wyn enz.*) — (fig.) *middel*, *bevoorderings middel*.

Veille, *s. f.* *Waek*, *nagt-waek*, s. f. *het waeken*, *het nagt-waeken* s. n. Les longues veilles. *Het langduerig waeken*, *het nagtbraeken*. Les anciens divisoient la nuit en quatre veilles. *De oude volken verdeelden den nagt in vier waeken*. Chandelle de veille. *Nagtkeérs*. Bougie de veille. *Nagt-licht*. Lit de veille. *Slaep-bank*, *waek-bed*. — *Dags te voóren*, *den dag voór*. La veille de son départ. *Den dag voór zyn vertrek*. — *Avond*, s. m. La veille de Pâques. *Paesch-avond*. La veille de Noël *Kers-avond*. A la veille de. *Op het punt van* of *op den oogenblik van*, *haest*. A la veille de livrer bataille. *Op het punt van slag te léveren*. Nous sommes à la veille de voir de grands changemens. *Wy zullen haest groote veranderingen zien*. — *s. f. plur* (fig.) *Arbeyd*, s. m. *studie*, s. f. Le fruit de ses doctes veilles. *De vrugt van zynen geleerden arbeyd*.

Veillée, *s. f.* *Het waeken* (*by eenen zieken*) — *avond-gezelschap*, s. n. *avond-byeenkoómst*, s. f. — *het 's avonds werken*, *het werken met het licht*, s. n. Pâté de veillée. *Gans*, *feest dat de meesters aen hunne gezellen geven*, *als zy met licht gaen werken*. Les veillées sont longues en hiver. *De avonden zyn lang in den winter*.

Veiller, *v. a.* *Waeken*, v. n. *bewaeken* v. a. Veiller un malade. *By eenen zieken waeken*. Veiller quelqu'un. *Eene waekende oog op imand houden*. — *v. n.* *Waeken*, *wakker zyn*, *niet slaepen*, *nagtbraeken*. J'ai veillé toute la nuit.

Digitized by Google

Ik heb den gantschen nagt gewaekt. — (fig.) *Waeken, op zyne hoede zyn, zorgen, zorg draegen.* Veiller au salut de l'état. *Waeken voór de behoudenis van den staet.* Veiller sur la conduite de quelqu'un. *Een waekend oog op iemands gedrag houden*

Veilleur, *s. m* *Waeker.*

Veilleuse, *s. f.* *Nagt-lamp.*

Veilloir, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Werktafel (waer op de heêrs staet en de gereedschap ligt)* s. f.

Veillote, *s. f.* *Hoopken gemaeyd hooy (in eene weyde)* s. n.

Veine, *s. f.* *Ader, bloed ader*, s. f. *bloed-vat*, s. n. Veine cave. *Holle ader.* Veine de cou. *Hals-ader.* Veine porte. *Poort-ader.* Ouvrir la veine. *Aderlaeten, bloed-laeten.* Le sang lui bout dans les veines. *Hy is oploopend* of *hy is haestig.* Veines d'or et d'argent. *Goude en zilvere aderen (in de mynen).* Veine d'eau. *Water-ader.* Veine poétique *of alleenlyk* veine *Dicht-ader, dichtkundigen geest, bekwaemheyd tot de dicht-konst.*

Veiné, ée, *adj.* (van hout en steen spr.) *Geäderd, met aderen.*

Veineux, euse, *adj.* *Aderagtig, vol aderen, geäderd.*

Vélar, *s m* (plant) *Edele rakette*, s. f. *heesch-kruyd*, s. n. *wilden mostaerd*, s. m.

Véler, *v. n.* *Kaloen, een half werpen.* Cette vache n'a pas encore vélé. *Die koey heeft nog niet gekalfd.*

Vélin, *s. m* *Hoórn, hoórn-perkement*, s. n. Papier vélin. *Hoórn-papier, papier waer in men geene liniën bespeurt*

Vélites, *s. m. plur.* (oudh.) *Ligtgewapende krygs-knegten (der Romeynen).*

Velléité, *s. f.* *Kragteloozen wil, zwakken wil, wil zonder uytwerksel*, s. m.

Véloce, *adj.* (sterre-k.) *Snel, ras, gezwind.*

Vélocifère, *s. m.* *Ligten postwagen.*

Vélocité, *s. f.* *Snelheyd, rasheyd, gezwindheyd.*

Velours, *s. m.* (stoffe) *Fluweel felp*, s. n. Velours ras. *Geschoóre fluweel.* Velours plein. *Effe fluweel zonder bloemen.* Velours à fleurs. *Gebloemde fluweel.* Velours de coton. *Katoene fluweel.*

Velouté, *s. m.* *Fluweele lint*, s. n. — (ontleéd-k.) *hairigen en slymigen binnenhant (der ingewanden)* s. m. — *het donzige, het fluweelige (van sommige bloemen)* s. n.

Velouté, ée, *adj.* (van stoffen spr.) *Met fluweele bloemen; — fluweelagtig.* Fleur veloutée. *Fluweelagtige bloem.* Vin velouté. *Hoog-rooden wyn zonder vrangheyd.* Pierre veloutée. *Edelen steen van donker koleur.*

Velouter, *v. a.* *Satyn-lint maeken.*

Velage, *s. m.* *Het peylen, het roeyën, het meêten met de peyl-roede*, s. n.

Velte, *s. f.* *Peyl-stok*, s. m. *peyl-roede; — maet van zes pinten*, s. f.

Velter, *v. a.* *Peylen, roeyën, met den peyl-stok meêten.*

Velteur, *s. m.* *Roeyër, peyler.*

Velu, *s. m.* Le velu d'une plante. *Het wollige van eene plant*

Velu, ue, *adj* *Ruyg, hairig, hairagtig, vol hair.* Pierre velue. *Ruwen onbewerkten steen (gelyk hy uyt de myn komt).*

Velvote, *s. f.* (plant) (*zoek*) Élatine.

Venaison, *s. f.* *Wildbraed, vénezoen, vleesch van wilde eetbaere dieren*, s. n. Les cerfs, les sangliers sont en venaison. *De herten, de wilde zwynen zyn in hunnen slagt-tyd.*

Vénal, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc.*) *Te koop, veylbaer, dat te koop is.* Charge vénale. *Ampt dat te koop is.* — (fig.) *Eerloos, die met geld omgekogt word.* Ame vénale. *Eerlooze ziel.* Plume vénale. *Omgekogte pen, schryver die zyne pen voór geld verhuert en de waerheyd verraed.*

Vénalement, *adv.* *Op eene loffe* of *eerlooze wyze; — baetzugtiglyk.*

Vénalité des charges, *s. f.* *Het verkoopen der ampten*, s. n.

Venant, *adj et s. m.* Je l'ai vu allant et venant. *Ik heb hem gaende en staende gezien.* Les rues sont pleines d'allans et de venans. *De straeten zyn vol van gaende en komende lieden.* Il a mille florins de rente bien venant. *Hy heeft duyzend guldens vast inkomen.* A tout venant. *Aen idereen.*

Vendable, *adj.* *Verkoopbaer, dat verkogt kan worden.*

Vendales, *s. m. plur.* (oude noórdsche volkeren) *Wenden.*

Vendange, *s. f.* *Wyn-oogst, druyven-oogst*, s. m. Faire vendange. *Wyn-oogsten, de druyven inzamelen.* — *s. f. plur.* *Wyn-tyd, tyd van den wyn-oogst*, s. m. *inzameling der druyven*, s. f.

Vendanger, *v a. et n.* (nous vendangeons, vendangeâmes) *Druyven snyden en inzamelen, wyn-oogsten.* — *v. a.*

Digitized by Google

(gem.) *Verwoesten*, *wegneémen*. La pluie, la grêle, les soldats ont tout ventlangé. *Den régen*, *den hagel*, *de krygslieden hebben alles verwoest*.

Vendangeur, euse, *s. m. et f. Druyvensnyder*, *wyn-oogster*: *druyven-snydster*.

Vendeur, euse, *s. m. et f. Verkooper*: *verkoopster*. (in rechtpleéging heéft het in *fém.* venderesse) Faux vendeur. *Eenen die een anders goed verkoopt*; ook *eenen die met valsche maet of gewigt verkoopt*. Vendeur d'orviétan *of* de mithridate. *Kwakzalver*. Vendeur de fumée. *Windmaeker*, *eenen die veél beloóft en weynig geéft*.

Vendication, *s. f.* vendiquer, *v. a.* (*zoek*) Revendication etc.

Vendition, *s. f.* (recht) *Verkooping*.

Vendre, *v. a. Verkoopen vertieren*. Vendre toutes ses marchandises, vendre son fonds de boutique. *Uytverkoopen*. Vendre au rabais. *By den afslag verkoopen*. Vendre à la mesure. *Uytmeeten*. Vendre en détail. *By de kleyne maet verkoopen*. Vendre des vivres dans une armée. *Zoetelen*. Être à vendre. *Te koop zyn*, *te koop staen*. La maison est à vendre. *Het huys staet te koop*. — *v. r. Zich zelve overgeéven*, v. r. ook *verkogt worden*, *vertierd worden*, v. pass.

Vendredi, *s. m. Vrydag*. Vendredi saint. *Goeden vrydag*. Tel qui rit le vendredi, pleure le dimanche. (spreékw.) *Na vreugd volgt leet*.

Vendu, ue, *adj. Verkogt*; — *omgekogt*.

Venté, ée, *adj.* Viande ventée. *Bestorve vleesch*, *vleesch dat begint te bederven*.

Vénéfice, *s. m.* (recht) *Ombrenging doór vergift*, *vergiftiging*, s. f.

Venelle, *s. f.* Enfiler la venelle. *De vlugt neémen*, *het haeze-pad kiezen*.

Vénéneux, euse, *adj.* (van de gewassen spr.) *Venynig*, *vergiftig*. Doctrine vénéneuse. *Vergiftige leering*.

Vener, *v. a. De beesten moede jaegen* (*om het vleesch malscher te maeken*). Faire vener de la viande. *Het vleesch laeten besterven*.

Vénérable, *adj. Eerweêrdig*, *agtbaer*. Très-vénérable. *Hoog-agtbaer*.

Vénération, *s. f. Eerbied*, s. m. *eerbiedigheyd*, *eerbewyzing*, *agtbaerheyd*, *hoog-agting*, s. f.

Vénérer, *v. a. Eeren*, *vereeren*, *eerbiedigen*, *hoog-agten*.

Vénerie, *s. f. Het jaegen*, s. n. *jagt*, s. f. — *jagt-huys*, s. n.

Vénérien, enne, *adj.* Maladie vénérienne. *Vénus-ziekte*, *vénus-kwael*, *spaensche pokken*.

Venette, *s. f.* (gem.) Avoir la venette. *Bevreesd zyn*. Donner la venette. *Vrees aenjaegen*, *verveêrd maeken*.

Veneur, *s. m. Jaeger*, *weyman*. Grand veneur. *Jaeger-meester*, *opperjaegermeester*.

Vengeance, *s. f. Vraek*, *vraekzugt*, *vraekgierigheyd*. Tirer *of* prendre vengeance. *Vreeken*, *vraek neémen*.

Venger, *v. a.* (nous vengeons, vengeâmes) *Vreeken*, *vraek neémen*. — *v. r. Zich vreéken*, *vraek neemen*. Se venger de ses ennemis. *Zich vreéken op zyne vyanden*. Se venger d'un outrage. *Zich vreéken over eenen smaed*. Se venger sur quelqu'un d'une injure. *Zich op imand vreéken over een ongelyk* of *een ongelyk op imand vreéken*.

Vengeur, *s. m.* vengeresse, *s. f. Vreéker*, *vraekneémer*: *vreékster*, *vraekneémster*. — *adj. Vreékend*, *vraekneémend*. Main vengeresse. *Vreékende hand*.

Véniel, elle, *adj.* Péchés véniels. *Dagelyksche zonden*, *ligte zonden*.

Véniellement, *adv.* Pécher véniellement. *Eene dagelyksche zonde bedryven*.

Vénimeux, euse, *adj.* (van dieren spr.) *Venynig*, *vergiftig*. Langue venimeuse. *Venynige tong*, *laster-tong*.

Vénin, *s. m. Venyn*, *vergift*, s. n. *venynigheyd*; — (fig.) *kwaedaerdigheyd*, s. f.

Venir, *v. n. et impers. irrég.* (word in alle beteekenissen met *être* geconjugeérd. Je viens, tu viens, il vient; nous venons, vous venez, ils viennent. Je venois. Je vins. Je viendrai. Je viendrois. Viens; venez. Que je vienne. Que je vinsse. Venant; venu, ue) *Komen* of *koómen*. Elle est venue. *Zy is gekomen*. S'il venoit à mourir. *Waer't dat hy kwam te sterven*. Il vient du vent de ce côté-là. *Er komt wind van die zyde*. (somtyds zegt men *s'en venir* in plaets van *venir*) Dites-lui qu'il s'en vienne. *Zegt hem dat hy kome*. Il vient de sortir. (manier van spreéken om uyt-te-drukken dat iets sédert weynigen tyd geschied is) *Hy is daer aenstonds uytgegaen* of *hy is pas uytgegaen*. Venir à bout. *Doórhaelen*, *ten eynde brengen*. Il viendra à bout de cette affaire. *Hy zal het er doórhaelen*. En venir aux mains. *Hand-gemeen worden*, *gaen vegten*. En venir aux

Digitized by Google

extrémités, à un procès. *Tot het uyterste, ot een geding komen.* En venir là. *Er oe komen.* Pour en venir là, il faut lu temps. *Er is tyd noodig, om daer oe te komen* of *te geraeken.* La raison ui viendra avec l'âge. *Het verstand tomt voór de jaeren niet.* Venir à naturité. *Ryp worden, tot rypheyd tomen.* Venir à partage. *Deelen, tot deeling komen.* Venir à succession. *Erven, aen het erven geraeken.* Venir à compte. *Met een ander afrekenen.* Il lui vint en pensée *of* dans l'esprit. *Er viel hem in den zin.* D'où vient que vous n'êtes pas venu? *Waer by tomt het* of *welke reden is 'er dat gy niet gekomen zyt?* Tout lui vient à souhait. *Alles gaet hem naer wensch.* Je viens le voir. *Ik koóm hem bezoeken.* Je viens de le voir. *Ik heb hem zoo aenstonds gezien.* Cet habit vous vient bien à la taille. *Dat kleed past* of *staet u wel.* — *Krygen* Il lui vint une pleurésie. *Hy kreeg eene teekte in de zyde.* — *Groeyën, wasen.* Cet arbre vient bien. *Dien boom groeyt wel.* Il ne vient point de blé dans ce pays. *Er groeyt geen koórn in dat land.* A venir. *Toekomende, adj.* Les siècles à venir. *De toekomende eeuwen.*

Venise, *s. f.* (stad) *Venetiën.*

Venitien, enne, *adj. Venetiaensch.* — *s. m. Venetiaen*

Vent, *s. m. Wind.* Vent du nord. *Noórden wind.* Flotter au gré du vent. *Dryven op de genade van den wind.* Faire du vent avec un éventail. *Wind maeken met eenen waeyër.* Il fait du vent. *Het waeyt* Il fait grand vent. *Het waeyt heviglyk* of *het stormt.* Vent coulis. *Togt, wind die doór eene spleet komt.* Instrument à vent. *Blaestuig.* Avoir le vent en poupe. (schippers w.) *Voór den wind zeylen;* (fig.) *gelukkig zyn, voórdeel hebben.* Gagner le vent *of* avoir le vent sur un vaisseau *of* être au vent d'un vaisseau *of* avoir le dessus du vent d'un vaisseau. (schippers w.) *Boven den wind komen* of *de loef afwinnen.* Être *of* tomber sous le vent. *Onder den wind zyn* of *in ly vallen.* Être debout au vent *of* avoir vent debout *of* aller debout au vent. *Tegen den wind zeylen.* Serrer le vent. *Digt by den wind zeylen* of *oploeven.* Cheval qui porte au vent. *Peerd dat den kop inhoog steekt.* Arbre en plein vent. *Op zyn eygen staenden fruyt-boom (die tegen geenen muer is opgeleyd)* Avoir le dessus du vent. (fig.) *Voórdeel op imand hebben.* Donner vent à un tonneau de vin. *Een locht-gat in een wyn stuk maeken* — *Wind* s. m. *winderigheyd (in het lichaem)* s. f. — (van sommige dieren spreek.) *Geur, reuk,* s. m. *locht* s. f. Les corbeaux ont eu le vent d'une bête morte *De raeven hebben den reuk van eene doode beest gevat.* Avoir vent *of* le vent d'une chose. *Iets beginnen gewaer te worden* N'avoir ni vent ni nouvelle d'une chose. *Niet het minste van eene zaek verneemen.* — (fig.) *Wind,* s. m. *opgeblaezenheyd, ydele eer, ydelheyd,* s. f.

Ventail (*plur.* ventaux) *s. m.* (wapenk.) *Mond-gat (van eenen helm)* — *blind, blad,* s. n. *luyk, slagvenster,* s. f. — *deur-vleugel,* s. m

Vente, *s. f. Verkooping* s. f. *verkoop,* s. m. Exposer en vente, mettre en vente. *Te koop stellen.* Vente publique. *Openbaere verkooping, roep, uytroep,* Cette marchandise est de vente *of* de bonne vente. *Die koopmanschap word wel gewild* of *heeft afirek.* Cette marchandise est dure à la vente *Die koopmanschap heeft weynig afirek* Cette marchandise est hors de vente. *Die koopmanschap is niet verkoopelyk heeft geenen afirek* of *word niet meer gewild.* Salle de vente. *Verkoop-kamer.* Ventes (*zoek*) Lods et ventes

Venteau, *s. m. Schof, schort (van eene sluys)* s. n.

Venter, *v. n. et impers. Waeyën.* Il vente *Het waeyt.*

Venterolles, *s. m. plur.* (leen-recht) *Recht dat den kooper van eene cynsserve moet betaelen,* s. n.

Venteux, euse, *adj. Winderig;* — *dat wind in het lichaem verwekt.* Colique venteuse. *Wind-koliek, buykpyn doór wind veroorzaekt.*

Ventier, *s. m. Koopman van hout die een heel bosch koopt.*

Ventilateur, *s. m.* (werktuyg waer méde men in bedompte plaetsen locht brengt) *Locht-geever, togtverwekker.*

Ventilation, *s. f.* (recht) *Weerdeering, schatting (om eene gelyke verdeeling te maeken).*

Ventiler, *v. a.* (recht) *Weerdeeren, schatten (om eene gelyke verdeeling te maeken)* — *voórloopig onderzoeken.*

Ventolier, *adj. m.* (valkeniers w.) Oiseau bon ventolier. *Valk die den wind wederstaet.*

Digitized by Google

Ventosité, *s. f. Wind*, s. m. *windrigheyd (in het lichaem)* s. f.

Ventouse, *s. f Lucht gat, tugt-gat*, s. n. — *opening (in eenen muer tot afloyding van het water)* — (heel-k.) *bus* s. f. *kop*, s m.

Ventouser, *v. a.* (heel-k.) *Bussen* of *koppen zetten.*

Ventral, ale, *adj. Van den buyk.*

Ventre, *s. m.* (deel des lichaems) *Buyk*; — *buyk (van eene ton, kruyk enz.)* Le petit ventre. *De maeg* Le bas ventre *Het onderlyf. den onderbuyk.* Passer sur le ventre à quelqu'un. *Imand overweldigen, meester over imand worden.* Ce courier va ventre à terre. *Dien postryder ryd in den sterksten galop* of *springloop.* Être sujet à son ventre. (gem.) *Gulzig zyn.*

Ventrée, *s. f. Dragt*, s. f. *werp jonge beesten*, s. m

Ventricule, *s. m. Maeg der herknauwende dieren*: — (ontleéd-k.) *holheyd*, s. f. Les ventricules du cœur. *De holhéden van het hert.*

Ventrière, *s f. Buyk-riem (der peerden)* s. m.

Ventriloque, *adj. Die eene holle stem heeft, die als uyt den buyk spreekt.* — *s. m. et f. Buykspreeker*: *buykspreekster.*

Ventrosité, *s f.* (geneés-k.) *Buykgezwel*, s n.

Se ventrouiller, *v. r.* (gem.) *Zich wentelen in het slyk.*

Ventru, ue, *adj. et subst.* (gem) *Dikbuykig, gebuykt, die eenen dikken buyk heeft.*

Venu, ue, *adj et s. m et f.* Les premiers venus *De eerstkomende.* Un nouveau venu. *Eenen nieuweling.* Soyez le bien venu. *Zyt welkom*

Venue, *s f. Komst, aenkomst.* La venue du Messie. *De komst van den Messias.* Allées et venues. *Het gaen en komen* of *het heen en weer loopen.* Jeune arbre, jeune homme d'une belle venue *Jongen boom, jongen mensch die wel opschiet* of *wel opwast.* Tout d'une venue. *Overal even dik, van gelyke dikte.* Homme tout d'une venue. *Man als eenen staek.* Jambe tout d'une venue. *Been zonder bracy, been als eenen stek.* Escalier tout d'une venue. *Steektrap, stylen trap zonder bordes.* — (kégelspel) *Worp, inworp, uytworp*, s m. J'ai fait trois quilles de venue et six de rabat. *Ik heb dry kégels in het uytwerpen geslaegen en zes by den terugslag.*

Vénule, *s. f. Kleyne ader*, s. f. *aderken* s. n.

Vénus, *s. f.* (fabel-k.) *Min-godin, godin der liefde*; — (fig) *vleeschelyke wellust*, s. f. — (schey-k.) *koper*, s. n.

Vêpre, *s. m.* (oud) *Avond.* — *s. f. plur.* (deel der kerkelyke geydenen) *Vesperen, namiddag-getyden.*

Ver, *s. m. Worm, pier, pier-worm*, s m *made maey*, s f. Ver à soie. *Zy-worm.* Ver de terre. *Aerd-worm.* Ver plat, ver solitaire. *Lint-worm*, Ver luisant. *Glinster-worm, bol-worm, glim-worm, naet-lichter.* Ver-coquin. *Wyngaerd-worm*; ook *bol-worm (die in het hoofd der menschen en dieren somtyds word voortgebragt).* Ver rongeur. *Knaegenden worm, knaegend gewisse* Tirer les vers du nez à quelqu'un. (spreékw.) *Imand uythoeren.*

Véracité, *s. f Waerheyd, waeragtigheyd*

Verbal, ale, *adj.* (spraek-k.) *Werkwoórdig, afkomstig van een werkwoórd*: — *mondelyk, mondeling, woórdelyk.* Promesse verbale. *Mondelyke belofte.* Procès verbal (*zoek onder*) Procès.

Verbalement, *adv. Mondelings, woórdelyk*

Verbaliser, *v. n.* (recht) *Een proces verbael maeken*; — (gem.) *veéle onnoodige woórden gebruyken.*

Verbe, *s. m.* (godsgeleerdheyd) *Woórd*, s. n. *den Zoón van God*, s m. Le Verbe incarné *Het vleesch geworden Woórd Jésus-Christus.* — (spraek-k.) *Werkwoórd, verbum*, s. n. Il a le verbe haut. *Hy spreékt op eenen hoogen toon.*

Verbération de l'air, *s. f.* (natuerk.) *Aenstooting, geluyd veroorzaekende beweéging der locht.*

Verbeux, euse, *adj. Overvloedig van onnoodige woórden.*

Verbiage, *s. m.* (gem.) *Vergeéfsche woórden, onnutte woórden, woórden zonder zin*, s. n. plur.

Verbiager, *v. a.* (nous verbiageons, verbiageâmes) (gem.) *Met veél woórden weynig zeggen.*

Verbiageur, euse, *s. m et f.* (gem.) *Klapper*: *klapster, die met veéle woórden weynig zegt.*

Verboquer, *s. m.* (timmermans w.) *Balans-touw, touw om iet zweers dat opgehyscht word in balans te houden*, s. f.

Digitized by Google

Verboité, *s. f. Overtolligheyd van woórden.*

Verd, erte, *adj.* (*zoek*) Vert.

Verdâtre, *adj. Groenagtig.*

Verdée, *s. f. Toskaenschen groenagtigen witten wyn*, s. m.

Verdelet, ette, *adj. Groen.* Vin verdelet. *Wyn die nog wat groen* of *scherp is.* Ce vieillard est encore verdelet. (gem.) *Dien ouderling is nog jeugdig.*

Verderie, *s. f. Woutmeesters ampt, houtvesters ampt*; s. n. *houtrestery*, s. f.

Verdet, *s. m.* (*zoek*) Vert-de-gris.

Verdeur, *s. f. Groenheyd, jeugd.* Ce bois a encore de la verdeur. *Dien boom heeft nog jeugd.* — (van wyn spr.) *Onrypheyd, scherpheyd, vrangheyd*; — (fig. van menschen spreek.) *jeugd, jeugdigheyd*; — *scherpheyd* of *bitzigheyd van woórden.*

Verdier, *s. m. Woutmeester, houtvester*; — (vogel) *groenling, mof*, s. m. *groen-vink*, s. f.

Verdillon, *s. m. Tapyt-weevers raem* (*waer aen de draeden der ketting gehegt zyn*) s. f.

Verdir, *v. a. Groenen, groen maeken, groen verven, groen schilderen.* — *v. n. Groen worden*; ook (van koper spr.) *groen worden, uytslaen.*

Verdon, *s. m.* (vogel) *Groene vink*, s. f.

Verdoyant, ante, *adj.* (dicht-k.) *Groen.*

Verdoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) (oud) *Groen worden.*

Verdure, *s. f. Groente, groenheyd*, s. f. *het groen*, s. n. Verdure of tapisserie de verdure. *Tapyt met landschappen*, s. n.

Verdurier, *s. m. Koninglyken hofbedienden die de keuken-groenten bezorgt.*

Véreux, euse, *adj.* (van vrugten spr.) *Wormsteekig, wormagtig, vol wormen* of *maeyën*; — (gem.) *slegt, scherft, niet pluys.* Caution véreuse. *Slegte borg.*

Verge, *s. f. Roede, roey*; — *spitsroede*, s. f. *rysken, wisken*, s. n. — *garde, yzere* of *kopere roede, gordynroede, venster-roede*; — (maet) *roede*; — *roede*, s. f. *mannelyk lid*, s. n. — *trouw-ring* (*die den bruydegom aen de bruyd geeft*) s. m. Verge de bedeau. *Roeydraegers* of *bédéls roede.* Verge dorée. (plant) *Heydensch wond-kruyd, gulde roede.* — *s. f. plur. Roede* (*om mède te geesselen*) ook (fig.) *straffe, kastyding*, s. f.

Vergé, ée, *adj.* Étoffe vergée. *Stoffe die ongelyk van draed* of *verve is.*

Vergeage, *s. m. Het meeten van stoffen, linten enz. met de roede-maet*, s. n. — *ongelykheyd van draed* of *verve* (*in eene stoffe*) s. f.

Verger, *s. m. Boomgaerd.*

Verger, *v. a.* (nous vergeons, vergeâmes) *Eene stoffe enz. met de roede-maet meeten.*

Vergeté, ée, *adj.* Teint vergeté, peau vergetée. *Roode streepen in het aenzigt.*

Vergeter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Borstelen, afborstelen*

Vergetier, *s. m. Borstelmaeker.*

Vergettes, *s. f. plur. of* vergette, *s. f. Kleer-borstel*; — *reep* (*die het trommel-vel spant*) s. m.

Vergeûres, *s. f. plur.* (spreek uyt *verjuer*) (papiermaekers woórd) *Fyne koper-draedjes* (*die op de papier-vormen gespannen zyn*) s. n. plur. — *fyne streepen* (*door de koper-draedjes in het papier veroorzaekt*) s. f. plur.

Verglas, *s. m. Yzel, ys-régen.* Il tombe du verglas. *Het yzelt.*

Vergne, *s. m. Elzen-boom.*

Vergogne, *s. f.* (oud) *Schaemte.*

Vergogneux, euse, *adj.* (oud) *Beschaemd, schaemagtig.*

Vergue, *s. f.* (schippers w.) (dwarsmast om de zeylen op-te-houden) *Ree, rae.*

Véricle, *s. f.* (juweliers w.) Diamans de véricle. *Valsche diamanten, valsche steenen.*

Véridicité, *s. f. Waerheyd, waeragtigheyd, opregtheyd.*

Véridique, *adj. Opregt, waeragtig, waerheyd-lievend, die de waerheyd bemind, die de waerheyd spreekt.*

Vérificateur, *s. m. Onderzoeker der egtheyd van geschriften enz.*

Vérification, *s. f. Onderzoeking der egtheyd van geschriften enz.* Vérification d'un édit. *Aenneeming, inschryving* of *enregistreering van een koninglyk bevel.*

Vérifier *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Bewyzen, de waerheyd doen zien, bewaerheden.* Jésus a vérifié les anciennes prophéties. *Jésus heeft de waerheyd der oude voórzeggingen doen zien.* Vérifier un passage d'un auteur. *De waerheyd van eene plaets in eenen schryver onderzoeken.* Vérifier les écritures. *De schriften tegen malkander*

Digitized by Google

vergelyken om te zien of zy van eene hand geschreéven zyn. Vérifier un édit. *Een koninglyk bevel aenneémen, inschryven of aanregistreéren.*

Vérin, *s m. Vyzel, kelder-wind (om zwaere lasten op te-ligten)* s. f.

Vérine, *s. f. Besten américaenschen toebak*, s. m.

Véritable, *adj. Waer, waeragtig, opregt.* Histoire véritable. *Waere geschiedenis.* Véritable ami. *Opregten vriend.* Véritable vin de Canarie. *Opregten Canarie-wyn.*

Véritablement, *adv. Waerlyk, waeragtiglyk, opregtelyk.*

Vérité, *s. f. Waerheyd, waeragtigheyd;* — (schilder-konst) *overeenstemming met de natuer* of *met het oorsprongelyk.* En vérité. *Voórwaer, waerlyk, in waerheyd, in der waerheyd.* A la vérité. *Wel is waer, 'tis waer, om de waerheyd te zeggen, in der daed.*

Verjus, *s. m. Verjuys, zuer zap van onryne druyven*, s. n.

Verjuté, ée, *adj. Scherp, zuer, verjuysagtig.*

Verle, *s. f. Roede (om tonnen te roeyén)*

Vermeil *of* vermeil doré, *s m. Verguld zilver*, s n Service de vermeil. *Tafel-servies van verguld zilver.* Vermeil, *s m* (akkerbouw) *Plaets daer pier-wormen zyn*, s. f.

Vermeil, eille, *adj. Rood, hoog rood, roodvervig* Lèvres vermeilles. *Roode lippen.* Joues vermeilles. *Bloózende wangen.*

Vermeille, *s. f. Soórt van granaetsteen.*

Vermicelle, *s. m.* (spreék uyt *vermichel*) (fynen deeg die als kleyne wormkers toebereyd is) *Meel-reep.*

Vermiculaire, *adj. Wormstaltig, wormvormig*

Vermiculaire brûlante, *s. f* (plant) *Muer-péper*, s m. *huys-kruyd* s. n.

Vermiculé, ée, *adj* (bouw-k.) *Wormstreépig, wormvormiglyk gestreépt.*

Vermiforme, *adj.* (ontleéd-k.) *Wormstaltig, wormvormig.*

Vermifuge *adj. Worm-verdryvend.* — *s. m. Worm-verdryvend middel*, s. n.

Vermiller, *v. n.* (jagt, van wilde zwynen spr.) *Vroeten, in de aerde vroeten* of *de aerde omroeren om wormen te zoeken.*

Vermillon, *s. m.* (roode verve) *Vermiloen*, s. f. *berg-rood;* — *natuerlyk rood der wangen en der lippen* s. n.

Vermillonner, *v. a. Met vermiloen verven.* — *v. n.* (*zoek*) Vermiller.

Vermine, *s. f. Ongedierte, allerley schadelyke en vuyle dierjes (als luyzen, vloeyén, wormen enz.)* — (fig.) *gespuys, slegt volk*, s. n.

Vermineux, euse, *adj.* (geneés-k.) Maladie vermineuse. *Luys-ziekte.*

Vermisseau, *s. m. Wormken*, s. n.

Se vermouler, *v. r. Wormsteéklig worden, vol wormsteéken worden*, mulmen, *vermolmen, vermémelen*, v n.

Vermoulu, ue, *adj.* (van hout en papier spr.) *Vermolmd, daer den worm in is, wormsteéklig, vermémeld.*

Vermoulure, *s. f.* (word gezeyd van hout en papier) *Molming, vermolming, wormsteéklgheyd*, s. f. *mémel*, mulm, s. m. — *worm-meél*, s. n.

Vermout, *s. m. Wyn met alsem gemengd.*

Vernal, ale, *adj. Van de lente.*

Vernambok, vernimbok, *s. m. Rood verf-hout*, s. n.

Verne, *s. m.* (*zoek*) Vergne.

Vernir, *v. a Vernissen verlakken.*

Vernis, *s m. Vernis verlakzel* s. n. — *chineéschen vernis-boom*, s. m. — *glazuer (van potwerk)* s. n Donner un vernis. (fig.) *Eenen schyn geéven.*

Vernisser, *v. a.* (van potwerk spr.) *Vernissen, verglazen, verlakken.*

Vernisseur, *s. m. Vernisser, verlakker.*

Vernissure, *s. f. Het vernissen, het verlakken*, s. n.

Vérole *of* petite vérole, *s. f. Kinderpokskens.* Petite vérole confluente *Ineenloopende kinderpokskens.* Petite vérole discrète. *Kinderpokskens die malkander niet raeken.* Vérole *of* grosse vérole, *s. f. Pokken, spaensche pokken, vénus-ziekte.* Suer la vérole. *Onder de zweet-kuer zyn.*

Vérolette *of* petite vérole volante, *s. f Wind-pokskens, wyn-pokskens.*

Vérolé, ée, *adj. et subst. Die de vénus-ziekte heéft.*

Vérolique, *adj. Pokkig*, van de *vénus-ziekte.*

Véron, *s. m.* (*zoek*) Vairon.

Véronique, *s. f.* (plant) *Eer-en-prys.*

Véronique fémelle (*zoek*) Élatine. — *Doek van Véronica (waer op het aezigt van Christus afgebeéld is)* s. m.

Verrat, *s. m* (manneken van het verken) *Gelt-verken*, s. n. *beer*, s. m.

Verre, *s. m. Glas*, s. n. Verre de

Digitized by Google

Fougère. *Gemeen glas.* Verre à vitre. *Venster-glas.* Plat de verre. *Glas-schyf, zene schyf glas.* Verre ardent. *Brand-glas.* Faire du verre. *Glas blaezen, glas maeken.* Verre de lunette. *Bril-glas*; ook *glas voór eene zienbuys enz.* Verre à boire *of alleenlyk* verre, *s. m. Glas drink-glas*, s n. Verre à bière. *Bier-glas.* Verre de bière. *Glas bier, glas vol bier.* Verre à vin. *Roomer, wyn-glas.* Verre de vin. *Roomer vol wyn.*

Verrée, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Een glas vol.*

Verrerie, *s. f. Glasblaezery, glas-maekery*, s f. — *het glasblaezen*; — *allerley glaswerk*, s. n.

Verrier, *s. m. Glasblaezer, glas-maeker*; — *glaskraemer*; *glas-korf* (*daer men de drinkglazen inzet*).

Verrière, verrine, *s. f.* (oud) *Glas voór eene schildery, reliquie-kas enz.*) s. n.

Verrin, *s. m.* (*zoek*) Vérin.

Verroterie, *s f. Kleyn glaswerk*, s. n. *glas-snuystery*, s. f.

Verrou, verrouil (*plur.* verroux) *s. m. Grendel.* Serrure à verrou. *Grendel-slot.* Fermer à verrou. *Grendelen, toegrendelen.*

Verrouiller, *v a. Grendelen, toegrendelen, met den grendel toesluyten.*

Verrucaire, *s. f.* (plant) *Zonnebloem, zonnewende.*

Verrue, *s. f. Vrat, werte.*

Vers, *s. m. Vers*, s n. Vers héroïques. *Helden-verzen.* Faire des vers. *Rymen, dichten, verzen maeken.* Vers blancs. *Rymlooze verzen, verzen die niet rymen.* Vers libres. *Verzen van verscheyde maet-klanken.*

Vers *prép.* (reg. *accus.*) *Naer.* Il se tourne vers l'orient. *Hy keert zich naer het oosten.* Vers le sud. *Naer het zuyden.* — *Omtrent, tégen.* Vers les six heures. *Omtrent den zessen, omtrent zes ueren.* Vers le midi. *Omtrent den middag.* Vers ce lieu-là. *Derwaerts.*

Versade, *s. f.* (gem van rytuygen spr.) *Het omvallen, het omslaen*, s. n.

Versant, ante, *adj. Dat ligt omslaet.* Cette sorte de voiture est fort versante. *Die soórt van rytuyg slaet ligt om.*

Versatile, *adj. Veranderlyk, wispeltuerig, ongestadig, onbestandig.* Esprit versatile. *Wispeltuerigen geest.*

Verse, *adj.* (meét-k.) Sinus verse. *Pyl van den boóg van eenen cirkel.*

A verse, *adv.* Il pleut à verse. *Het régent dat het giet* of *het stortrégent.*

Versé, ée, *adj. Ervaeren, kundig, geóeffend, bedreéven, afgeregt.* Il est versé dans la géométrie. *Hy is ervaeren in de meét-kunde.*

Verseau, *s. m.* (een der twaelf teekenen van den diér-kring) *Waterman, aquarius.*

Versement, *s. m. Overstorting, overgaef* (*van eene somme gelds*) s. f.

Verser, *v. a. Storten, uytstorten, gieten.* Verser de l'eau dans une aiguière. *Water gieten in eene lampetkan.* Verser du blé dans un sac. *Koórn storten in eenen zak.* Verser des fonds. *Geld-sommen overstorten.* Verser des larmes. *Traenen storten.* Verser du sang innocent. *Onnoozel bloed vergieten.* — *Schenken inschenken.* Verser du vin dans un verre. *Wyn schenken in een glas.* Verser à boire. *Te drinken schenken, te drinken geéven.*

Verser, *v. a et n.* (van rytuygen spr.) *Omvallen, omslaen.* Notre carosse a versé deux fois. *Onze koets is tweemael omgeslaegen.* Ce cocher nous a versés. *Dien koetzier heéft ons doen omslaen* of *doen omvallen.* — (van het koórn spreék.) *Omwerpen, omsmyten, neérslaen.* L'orage a versé le blé. *Den storm-wind heéft het koórn omgesmeéten.*

Verset, *s. m. Vers*, s. n. *afdeeling* (*van een hoofdstuk*) s. f. Les premiers versets de ce chapitre. *De eerste verzen van dat hoofdstuk.*

Versificateur, *s. m. Dichter, rymer, verzenmaeker.*

Versification, *s. f. Dicht-konst, rym-konst, konst van verzen te maeken.*

Versifié, ée, *adj. Gedicht, gerymd.*

Versifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Dichten, rymen, verzen maeken.*

Version, *s f. Vertaeling, overzetting.* Version d'une histoire, d'une nouvelle. *Vertelling van eene geschiedenis, van eene tyding.*

Verso, *s. m.* (latynsch w.) *Tweede* of *omgekeerde zyde* (*van een blad*) s. f.

Vert, *s. m. Het groen, groen koleur*, s. n. Le vert réjouit la vue. *Het groen verheugt het gezigt.* Vert clair *of* vert gai. *Ligt-groen.* Ver de mer. *Zee-groen.* Vert pâle. *Bleek-groen.* Vert de vessie, vert d'iris, vert de glayeul. *Sap-groen.* Mettre les chevaux au vert. *De peérden groen te eéten geéven* of *op de weyde zetten.* Employer le vert et le sec. *Alle middelen*

Digitized by Google

gebruyken. — *Groenheyd*, *vrangheyd* (*van den wyn*) s. f.

Vert, erte, *adj.* *Groen*, *groenverrig.* Drap vert. *Groen laken.* Bois vert. *Groen hout*, *hout dat nog niet droog is.* Pierres vertes. *Rouwe steenen* (*gelyk zy uyt de myn komen*). Morue verte. *Versch-gezouten abberdaen.* Cuir vert. *Onbereyd leêr*, *natte huyd.* Fruits verts. *Onryne vrugten.* Pois verts *Jonge erten.* Ce vin est encore un peu vert. *Dien wyn is nog wat jong en vrang.* Réponse verte. *Bitsig* of *bytend antwoord.* Homme vert. *Onbeschroomden man.* Cet homme a la tête verte. *'T is eenen losbol* of *'t is eenen onbezonnen mensch.* — *Jeugdig*, *jong*, *frisch.* Cet arbre est encore vert. *Dien boom is nog jeugdig.* Verte vieillesse. *Jeugdigen ouderdom.* C'est un homme vert. *'T is eenen frisschen man.* Verte résistance. *Wakkeren tégenstand.*

Vert-de-gris, *s. m.* *Spaensch groen*, s. n. *koper-roest*, *uytslag van koper*, s. m.

Vertébral, ale, *adj.* (ontleed-k.) *Wervel-beenagtig.*

Vertèbre, *s. f.* (ontleed-k.) *Wervelbeen*, s. n. *gelid-wervel*, *gelid-knoop*, s. m.

Vertement, *adv.* *Wakkerlyk*, *moedigtyk stoutelyk*, *met grooten moed.*

Vertenelles, *s. f. plur.* (schippers w.) *Roer-haeken*, s. m plur.

Vertevelles, *s. f. plur.* *Grendelringen*, *ringen daer eenen grendel in schuyft*, s. m. plur.

Vertex, *s. m.* (latynsch woord der ontleed-k.) *Kruyn* (*van het hoofd*) s. f. — (wis-k.) *top-punt*, *kruynpunt*, s. n.

Vertical, ale (*plur* aux, ales) *adj.* (wis-k.) *Regtvallend.* Point vertical. *Top-punt.*

Verticalement, *adv.* (wis-k.) *Regt*, *op eene regtvallende wyze.*

Verticillé, ée, *adj.* (kruyd-kunde) *Wervelvormig ringvormig.* Plantes verticillées. *Planten welkers bloemen* of *bladeren ringswyze rondom hunnen stam wassen*

Verticilles, *s m. plur.* (kruyd-k.) *Wervels*, *ringen aen de takken* (*der boomen*)

Verticité, *s. f.* (natuer-k.) *Wendbaerheyd*, s. f. *vermogen van ergens naer te hellen*. s. n.

Vertige, *s. m.* *Hoofd-zwym*, s. m. *draeying in het hoofd*, *suyzeling*, *zwymeling*, *duyzeling*, s. f. Il est sujet à des vertiges. *Hy is een draeyingen in het hoofd onderworpen.* — *Zinneloosheyd*, *malhoofdigheyd*, *zotheyd*, *dolheyd*, s. f. Esprit de vertige. *Geest van dwaeling*, *verkeerden geest.*

Vertigineux, euse, *adj.* *Die aen draeyingen in het hoofd onderhevig is.*

Vertigo (*plur.* vertigos) *s. m.* (peerdeziekte) *Zwymeling*: — (gem.) *gril*, *kuer*, *buy*, s. f. Quand son vertigo lui prend. *Als hy die grillen krygt*, *als hy dat in het hoofd krygt.*

Vertu, *s. f.* *Deugd.* Les trois vertus théologales. *De dry goddelyke deugden.* Faire de nécessité vertu. *Van den nood eene deugd maeken.* — *Kragt.* Ce remède n'a pas de vertu. *Dat middel heeft geene kragt.* En vertu. *In gevolge*, *uyt hoofde*, *uyt kragt.* En vertu de ce testament. *Uyt kragt van dat testament.*

Vertueusement, *adv.* *Deugdelyk*, *deugdzaemelyk*, *vroómelyk.*

Vertueux, euse, *adj.* *Deugdelyk*, *deugdzaem*, *vroóm.*

Vertugadin, *s. m.* *Vertugadyn*, *reep-rok* (*die de vrouwen pleegen te draegen om hunne kleederen breed uyt-te-zetten*).

Vertumnales, *s. f. plur.* (oudheyd) *Herfst-feest* (*der Romeynen*) s. n.

Vertumne, *s. m.* (oudh.) *Hof-god* (*der Romeynen*).

Verve, *s. f.* *Vuerigheyd*, s. f. *drift*, s. m. Verve poétique. *Dicht-ader*, *dicht-vuer.* — (gem.) *Gril*, *buy*, *kuer*, s. f.

Verveine, *s. f.* (plant) *Yzer-kruyd*, *yzer-hard*, s. n.

Vervelle, *s. f.* (valkeniers woord) *Teeken aen den poot van eenen valk* (*waer aen men kent aen wie hy toebehoort*) s. n.

Verveux, *s. m.* (visch-net) *Stekknet*, s. n.

Vesce, *s. f.* (gewas) *Vitse*, *duyvenboon*, *wikke.* Vesce noire. *Kleyne wikke.*

Vesceron, *s. m.* *Wilde duyve-boon* of *wikke*, s. f.

Vésication, *s. f.* (geneés-k.) *Het opkoómen der blaeskens* (*veroorzaekt doór branden* of *trekplaesters*) s. n.

Vésicatoire, *s. m.* *et adj.* Emplâtre vésicatoire. *Spaensche-vlieg-plaester*, *blaertrekkende plaester*, s. f. Plantes vésicatoires. *Blaertrekkende planten.*

Vésiculaire, *adj.* (kruyd-kunde) *Blaesvormig*, *met blaeskens.*

Vésicule, *s. f.* *Blaesken*, s. n.

Digitized by Google

Vésiculeux, euse, *adj. Aen blaeskens gelykend.*

Véson, vésoul, *s. m. Rouw suykerzap*, s. n.

Vesperie, *s. f. Laetste twist-réde (van imand eer hy den graed van leeraer neémt)* — (gem.) *berisping, bestraffing, bekyving.*

Vespériser, *v. a.* (gem.) *Berispen, bestraffen, bekyven.*

Vesse, *s. f. Veést, wind, prot*, s. m. Lacher une vesce. *Eenen wind laeten vliegen.*

Vesse-de-loup, *s. f.* (gewas) *Wolfsveést, padde-stoel, duyvels-brood, bovist.*

Vesser, *v. a. Veésten, winden laeten vliegen.*

Vesseur, euse, *s. m. et f. Protter, veester: protster, imand die winden laet.*

Vessie, *s. f. Blaes, pis-blaes;* — *blaer, bleyn, blaes.*

Vessigon, *s. m. Water-gezwel (aen de knien der peérden)* s. n.

Vessir, *v. n.* (metael-schey-k.) *Wind van zich geéven.*

Vestale, *s. f.* (roomsche historie) *Vestael, vestaelsche maegd;* — (fig.) *huysche vrouws-persoon.*

Veste, *s. f. Kort onderkleed (met tesschen;* — *lang onderkleed (der oosterlingen)* s. n.

Vestiaire, *s. m. Kleerkamer (in de kloosters)* s. f. — *geld dat men aen de moniken en nonnen geéft om hun te kleeden*, s. n.

Vestibule, *s. m. Voórplaets, voórzael;* — (ontleéd-k.) *holheyd (in den doólhof van het oor)* s. f.

Vestige, *s. m. Voet-stap*, s. m. *voetspoór*, s. n. Suivre les vestiges de quelqu'un. *Imands voet-stappen volgen.* — *Overblyfsel, teeken*, s. n. On voit encore des vestiges de ce château. *Men ziet nog overblyfsels van dat kasteel.*

Vésuve, *s. m. Den berg Vésuvius.*

Vêtement, *s. m. Kleedsel, gewaed*, s. n. Les vêtemens sacerdotaux. *De priesterlyke kleederen.*

Vétéran, *adj. Oud uytgediend.* — *s. m. Ouden uytgedienden krygsman* of *raedsheer.* Ecolier vétéran. *Schoólier die langer als een jaer in eene latynsche schoól blyft.*

Vétérance, *s. f. Uytgediendheyd*, s. f. *staet van uytgedienden krygsman* of *raedsheer*, s. m.

Vétérinaire, *adj.* Art vétérinaire. *Peérden-geneés-konst, vee-geneés-konst, konst van de peérden en het vee te geneézen.* École vétérinaire. *Schoól waer men de peérden en het vee leert geneézen.* — *s. m. Geneésmeester van peérden en vee.*

Vétillard, arde, *adj.* (*zoek*) Vétilleur, euse.

Vétille, *s. f. Kleynigheyd, beuzeling, voddery, hairklievery.*

Vétiller, *v. n. Beuzelen, zich met kleynigheden ophouden, futselen;* — *knibbelen, hairklieven.*

Vétillerie, *s. f. Hairklievery, knibbelaery.*

Vétilleur, euse, *s. m. et f. Knibbelaer, hairkliever: knibbelaerster, hairkliefster;* — *futselaer: futselaerster, die zich met kleynigheden ophoud.*

Vétilleux, euse, *adj. Hairklievend, knibbelagtig.* Ouvrage vétilleux. *Futselwerk.*

Vêtir, *v. a. irrég.* (Je vêts, tu vêts, il vêt; nous vêtons, vous vêtez, ils vêtent. Je vêtois. Je vêtis. Je vêtirai. Je vêtirois. Vêts. Que je vête. Que je vêtisse. Vêtant; vêtu, ue) *Kleeden.* — *v. r. Zich kleeden.*

Véto, *s. m.* (latynsch w.) *Weygerings-recht, recht dat eenen Koning enz. heéft om aen eene wet zyne bekrachtiging te weygeren*, s. n.

Vêtu, ue, *adj. Gekleed.*

Vêture, *s. f. Kleeding*, s. f. *het kleeden (der kloosterlingen)* s. n.

Vétusté, *s. f.* (van gebouwen spr.) *Oudheyd*, s. f. *ouderdom*, s. m.

Veuf, veuve, *s. m. et f. et adj.* (de *f* word uytgespr.) *Wéduwenaer, wéduwman: wéduwe, wéduw-vrouw.* Il est veuf. *Hy is wéduwenaer.* Veuve relicte. (recht) *Haeg-wéduwe.* Eglise veuve. *Kerk die van cathedraal tot collégiael vervallen is.* De veuve. *Wéduwlyk* adj.

Veule, *adj.* (gem.) *Zwak, week, slap.* Terre veule. *Losse* of *ligte aerde.* Branches veules. *Dunne takken.*

Veuvage, *s. m. Wéduwlyken staet*, s. m. *wéduwschap*, s. n.

Veuve, *s. f. Tulip met witte en violette streépen;* — (*zoek onder*) Veuf.

Vexateur, trice, *adj. Kwellend, plaegend, knévelend.* — *s. m. et f. Plaeger, knévelaer: plaegster, knévelaerster.*

Vexation, *s. f. Kwelling, knévelaery, plaeging.*

Vexatoire, *adj. Kwellend, plaegend, knévelend.*

Vexer, *v. a. Kwellen, plaegen, knévelen.*

Viable, *adj. Dat kan leéven, dat sterk genoeg is om te blyven leéven.*

Digitized by Google

Viager, *s. m. Inkomst voór het léven*, s f. *lyf-renten*, s f. plur.

Viager, ère, *adj. Voór het léven.* Rente viagère *Lyf-rente.*

Viande, *s f Vleesch* s. n. Viande neuve *Vleesch dat voór de eerste reyze word opgediend.* Grosse viande. *Grof vleesch als van ossen halveren, schaepen)* Menue viande. *Gevogelte, wildbraed.* Viande faisandée *of* hasardée. *Wildbraed dat begint te bederven.* — *Spys* s. f. *het eéten, voedsel*, s. n. Viande de carême. *Vasten-spys, spys voór den vasten.*

Viander *v. n.* (jagt, van het ros wild spr.) *Eéten, weyden, graezen.*

Viandis, *s. m.* (jagt, van het ros wild spr.) *Graezing, weyding*, s. f.

Viatique, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Reys geld*, s. n. *voórraed voór eene reyze*, s m. — *Het heylig Sacrament dat aen de kranken in doods gevaer bediend word* s n. Ce malade a reçu le Viatique *Dien zieken is beregt.* Communier en Viatique *Te Communie gaen zonder dat men verpligt is nugter te zyn*

Vibord, *s. m.* (schippers w.) *Voórscheén, boord-plank*, s f.

Vibrant, ante, *adj. Slingerend, beéven d, trillend*

Vibration, *s. f. Slingering, beéving, trilling*

Vibrer, *v. n. Slingeren, beéven, trillen.*

Vicaire, *s. m Stadhouder vicaris, eenen die een anders plaets bekleed; — wyhisschop, onderbisschop; — onderpastoor.*

Vicairie *s. f. Vicarisschap, stadhouderschap; — onderpastoorschap*, s. n.

Vicarial, ale, *adj. Stadhouderlyk, van het vicarisschap.*

Vicariat, *s. m* (*zoek*) Vicairie.

Vicarier, *v. n.* (word geconjug. als *Crier*) *Onderpastoor zyn de bedieningen van onderpastoor verrigten*

Vice, *s. m Gebrek*, s. n Vice de nature *Natuerlyk gebrek* — *Ondeugd.* s f. Se plonger dans le vice. *Zich dompelen in de ondeugd.*

Vice *Onder.* (dit woórd word aen eenige woórden gevoegd) Vice-amiral. *Onderadmiraal.* Vice-roi. *Onderkoning.* Vice-royauté. *Onderkoningschap enz.*

Vicennal, ale, *adj.* (oudh.) *Twintigjaerig dat alle twintig jaeren gebeurt*

Vicennales, *s. f. plur.* (roomsche historie) *Feesten die op het twintigste jaer des ryks van eenen prins gegeven wierden; — rouw-feesten op den twintigsten dag na imands dood*, s. n. plur.

Viciation, *s. f. Bedorvenheyd.*

Vicié, ée, *adj. Bedorven*

Vicier, *v. a* (word geconjug. als *Apprécier*) *Bederven; —* (recht) *vernietigen, kragteloos maeken.*

Vicieusement, *adv. Gebrekkelyk.*

Vicieux, euse, *adj. Gebrekkig, gebrekkelyk.* Raisonnement vicieux. *Gebrekkelyke réde.* Contrat vicieux. *Kragteloos verdrag.* Cheval vicieux. *Peérd dat eenige faut* of *nuk heéft: dat byt, agteruytslaet enz.* — *Ondeugend.* Homme vicieux *Ondeugenden man.*

Vicieux, *s. m. Deugniet ondeugenden.*

Vicinal, ale, *adj.* Chemins vicinaux. *Binnenwégen.*

Vicissitude, *s. f. Verandering, veranderlykheyd, ongestadigheyd, wisselvalligheyd.* Vicissitude des saisons. *Verandering der jaergetyden.* Vicissitude des choses humaines *Ongestadigheyd der menschelyke zaeken.*

Vicomte, *s. m* vicomtesse, *s. f. Borggraef: borggravin.*

Vicomté, *s. f. Borggraefschap*, s. n.

Victimaire, *s. m.* (oudh.) *Offerdienaer, die het noodige tot het offer bereydde.*

Victime, *s. f. Slagtoffer, offer-dier*, s. n

Victimer, *v. a.* (gem.) *Slagtofferen.*

Victoire, *s. f. Overwinning, zege, overhand.*

Victorieusement, *adv. Op eene zégepraelende wyze, zégehaftigly k.*

Victorieux, *s. m Overwinnaer!*

Victorieux, euse, *adj. Overwinnend, zégeryk, zégehaftig.* Être victorieux de ses passions *Zyne driften bedwingen* of *overheerschen.*

Victuailles *s. f plur. Voórraed*, s. m. *lévens-middelen*, s. m. pl. *mondbehoefen*, s. f. plur.

Victuailleur, *s. m. Scheéps voórraedbezorger.*

Vidame, *s. m Bisschops leenhouder, plaetsbekleeder (voór het wereldlyke).*

Vidamé, *s. m.* vidamie, *s. f. Bisschops leenhouderschap*, s. n.

Vidange, *s. f. Ontruyming*, s. f. *het ruymen*, s. n. La vidange d'un fossé. *Het ruymen van eene gragt.* Tonneau en vidange *Ontsteeke ton, ton die niet meer vol is* — (geneés-k.) *Kraemzuyvering, ontlasting, afzering (der kraemvrouwen na de geboórte).* —

Digitized by Google

.f. plur. *Vuylnis*, *vuylheyd* (*die men uymt uyt goôten*, *huyskens*, *gragten* nz.) s f.

Vidangeur, *s. m. Beêrsteêker*, *nagtverker.*

Vide, *s. m. Leêge plaets*, *lêdige laets*, s f *het lêdige*. s m De quoi emplira-t-on ce grand vide? *Waer mêde zal die groote leêge plaets verulli worden?*

Vide, *adj. Leêg*, *lêdig*, *lens*, *ngevuld.* Sa bourse est vide. *Zyne eurs is leêg.* Tête vide. cerveau vide. *mand die niet veêl verstand heêft*, *nverstandigen mensch.* Ouvrage vide le sens. *Werk daer geene bondigheyd n is.* Habit brodé tant plein que vide. *Kleed welkers borduersel zoo veêl laets bekleed als het lêdige.*

A vide, *adv Leêg.* S'en retourner à vide. *Leêg wêderkeeren* Toucher une corde à vide. (van snaer-speêltuygen pr.) *Eene losse snaer roeren.*

Vidé, ée, *adj. Uytgehold*, *niet vol*

Vide-bouteille, *s. m.* (gem.) *Hofien*, *huysken van vermaek* (*digt by le stad*) s. m.

Videlle, *s f. Raderken* (*waer mêde le pasty-bakkers den deeg doôrsnyden*) . n.

Vider, *v a. Leêgen*, *lêdigen ruymen*, *leêg maeken*, *lêdig maeken.* Vider un tonneau. *Een vat leêg maeken.* Vider un verre. *Een glas uytdrinken.* Vider une clef, un canon de pistolet *Eenen leutel*, *eenen loop van een pistool uytkooren* of *uythollen.* Vider une étoffe. *Eene stoffe uythappen* of *uytsnyden.* Vider un peigne. *Eenen kam uythollen* of *met tanden maeken.* Vider du gibier, du poisson. *Het ingewand uyt wild*, *uyt visch doen.* Vider ses mains. *Afwêeven het geêne men onder zyn bewind had.* Vider ses comptes. *Zyne rekeningen vereffenen* of *beêaelen.* — (fig.) *Ruymen*, *verlaeten.* Vider le pays. *Het land ruymen.* — *Beslissen*, *afdoen*, *afmaeken*, *ten eynde brengen*, *afhandelen.* Vider un différent. *Een geschil beslissen.* — *v. r. Lêdig worden*, v n. *zich lêdigen*, *zich ontlasten*, v. r. ook *afgedaen* of *beslist worden*, v. pass.

Vidimer, *v a.* (recht) *Vidimeêren*, *verechtelyk betuygen dat een afschrift gelykvormig is aen het oorsprongelyke.*

Vidimus, *s. m.* (latynsch w. van het recht) *Betuyging dat een afschrift gelykvormig is aen het oorsprongelyke*, s f.

Vidrecome, *s. m.* (ontleend uyt het hoogduytsch) *Groot drinkglas*, s. n.

Viduité, *s. f. Wêduwlyken staet*, s. m. *wêduwschap*, s n.

Vidure, *s. f. Uytgesneêde* of *uytgekapt werk*, s. n.

Vie, *s f. Het lêven*, s. n. — *lêvensty*d, s. m. La vie éternelle. *Het eeuwig lêven*, *de gelukzaligheyd* Cet animal a la vie dure. *Dat dier is moeyelyk om te dooden.* Il y va de la vie. *Het lêven hangt 'er van af.* Être de grande vie. *Veêl eêten.* Être de petite vie. *Weynig eêten.* De ma vie je n'ai vu telle chose *Ik heb nooyt iet diergelyks gezien.* La lecture est sa vie. *Het leêzen is zyn grootste vermaek.* Faire la vie. (gem.) *Vrolyk zyn*, *lustig drinken.* Faire une vie enragée *of* de diable. *Ysselyk te werk gaen*, *een duyvels lêven maeken.* — *Onderhoud*, *brood*, s. n. *kost*, s. m. Gagner sa vie. *Zyn brood winnen.* A vie. *Voôr het lêven*, *zoo lang men leêft.*

Viédase, *s. f.* (schimpw.) *Êzelskop*, *lompen vlêgel*, s m.

Vieil, *adj. Oud.* Le vieil homme, le vieil Adam. *Den ouden mensch*, *den ouden Adam*, *den zondaer*, *de zonde.* (*zoek voorders*) Vieux.

Vieillard. *s. m Ouden man*, *gryzaerd.*

Vieille, *s. f. Oude vrouw*, s. f. *oud wyf*, s n.

Vicilleries, *s. f plur.* (gem.) *Oude vodden*, *oude prullen.*

Vieillesse, *s. f. Ouderdom*, s. m. *bejaerdheyd*, *bedaegdheyd*, s. f.

Vieillir, *v. a. Verouderen*, *oud maeken*, *oud doen worden.* — *v. n. Oud worden*, *verouderen.*

Vieillissement, *s. m. Veroudering*, *oudwording*, s. f.

Vieillot, otte, *adj. et subst.* (gem.) *Die oud begint te worden.*

Vielle, *s. f.* (speêltuyg) *Lier.*

Vieller, *v n. Lieren*, *op de lier speêlen*: — (gem.) *talmen*, *lanterfanten.*

Vielleur, euse, *s. m. et f. Lierman*: *liervrouw*, *die op de lier speêlt.*

Vienne, *s. f.* (stad) *Weenen.*

Vierge, *s. f. Maegd*, *reyne jongvrouw.* La Vierge, la sainte Vierge. *De heylige Maegd Maria.*

Vierge, *adj.* Ce garçon, cette fille est encore vierge. *Dien jongman*, *die dogter is nog maegd.* Métaux vierges. *Metaelen die zonder vermenging in de aerde gevonden worden.* Or, argent vierge. *Onvermengd*, *zuyver*, *onbewerkt zilver* of *goud* Cire vierge. *Maegdewas*, *onbewerkten was.* Huile vierge. *Maegde-olie*, *olie die zonder persen*

Digitized by Google

uyt de olyven loopt. Parchemin vierge. *Perkement van jonge lammeren* of *van dood-geboóre kalveren.* Réputation vierge. *Ongeschonde agting.*

Vieux, vieil, *fem.* vieille, *adj* *Oud*, *bedaagd*, *bejaerd* (*Vieil* word weynig gebruykt, al volgt er een woórd dat met eene vocael of stomme *h* begint) (*zoek voorders*) Vieil.

Vieux-oing, *s. m.* *Verkens-smeér*, s. n.

Vif, *s. m.* *Lévendig* of *gezond vleesch* s. n. Couper dans le vif. *In het lévendig vleesch snyden.* — *Hert*, *pit* *het binnenste (van eenen boom)* s. n Être piqué *of* touché au vif (fig.) *Tot in de ziel geraekt zyn*, *tot in het binnenste getroffen zyn.* Entre-vifs. (recht) *Tusschen levende.*

Vif, ive, *adj.* *Lévendig*, *lévend.* Mort ou vif. *Dood of lévend.* Chair vive. *Lévendig* of *gezond vleesch.* Chaux vive. *Ongebluschten kalk.* Eau vive. *Bron-water*, *fonteyn-water.* Forêt vive. *Wel-bewasse bosch.* De vive voix. *Mondelings.* — *Lévendig*, *vuerig*, *driftig*, *horzel.* Esprit vif. *Lévendigen geest.* — *Gewelddig*, *hévig*, *sterk.* Feu fort vif. *Zeer hévig vuer.*

Vif-argent, *s. m.* *Kwik*, s. f. *kwikzilver*, *verfoelisel*, s. n.

Vigie, *s. f.* (schippers w.) Être en vigie. *De wagt hebben*, *op schildwagt staen.*

Vigilamment, *adv.* *Wakkerlyk*

Vigilance, *s. f.* *Wakkerheyd*, *waekzaemheyd*, *vlyt*, *vlytigheyd.*

Vigilant, ante, *adj.* *Vlytig*, *wakker*, *waekzaem.*

Vigile, *s. f.* *Dag* of *avond voór eenen feestdag*, s m. *vigilie*, s. f. Vigiles des morts. *Ziel-dienst*, *lyk-dienst*

Vigne, *s. f.* *Wyngaerd*, *wyn-stok*, *druyven-boom*, s. m. Cep de vigne. *Wyngaerd-stam.* Sarment de vigne. *Wyngaerd-rank.* — *Wyngaerd-berg*, *wyn-akker*, s. m. *land met wyngaerden beplant*, s n — *s f. plur.* *Lusthoven* (*ontrent Roomen enz.*) s. m. plur. Vigne vierge (plant) (*zoek*) Morelle. Vigne blanche (*zoek*) Bryone

Vigneron, *s. m.* *Wyngaerdier*, *wyngaerdenier*, *wyngaerd-snoeyér*, *arbeyder in den wyngaerd.*

Vignette, *s. f.* *Loofwerk*, *cieraed boven aen eene blad-zyde* (*in de boeken*) s. n.

Vignoble, *s. m.* *Wyngaerd-berg*, *wyn-akker*, s. m. *land met wyngaerden beplant*, s. n.

Vigogne, *s. f.* (dier) *Vigonie*; — *vigonie-wol*, s. f. — *s. m.* *Hoed van vigonie-wol.*

Vigotte, *s. f.* *Konstapels mal*, s. n. *caliber-stok*, s. m.

Vigoureusement, *adv.* *Kragtiglyk*, *dapperlyk*, *kloekmoedigheyd*, *wakker.*

Vigoureux, euse, *adj.* *Sterk*, *kragtig.* Homme vigoureux. *Sterken man.* — *Kloek*, *wakker*, *kloekmoedig*, *dapper*, *hévig.* Vigoureuse résistance. *Wakkeren tégenstand.*

Vignerie, *s. f.* *Land rechters ampt*, *drossaerdschap* (*in het zuyden van Vrankryk*) s. n.

Vigueur, *s. f.* *Kragt*, *sterkte* Vigueur d'esprit. *Kragt van geest.* Ces lois sont en vigueur. *Deeze wetten zyn in voegen* of *hebben kragt.* — *Wakkerheyd*, *dapperheyd*, *kloekheyd*, *hévigheyd.* Pousser la guerre avec vigueur. *Den oórlog met hévigheyd voortzetten.*

Viguier, *s. m.* *Land-rechter*, *drossaerd* (*in het zuyden van Vrankryk*).

Vil, ile, *adj.* *Gering*, *gemeen*, *slegt*, *veragtelyk.* A vil prix. *Voór eenen geringen prys.* Chose de vil prix. *Zaek van weynige weérde.*

Vilain, *s. m.* *Leelykaerd*, *slegten mensch*; — *vrek*; — (oud) *boer*, *gemeenen man.*

Vilain, aine, *adj.* (moet voór het *subst.* staen) *Leelyk*, *slegt*; — (moet na het *subst.* staen) *vrekkig.*

Vilainement, *adv.* *Leelyk*, *op eene leelyke wyze*, *slegt*; — *vrekkiglyk*

Villebrequin, *s. m.* *Boor*, *draeyboor*, s. f.

Vilement, *adv.* *Schandelyk*, *snoodelyk*, *veragtelyk*

Vilenie, *s. f.* *Vuylheyd*, *smeyheyd*, *morsigheyd*; — *vrekheyd*; — *slegte daed.* — *s. f. plur.* *Onverbaerheyd*, s. f. ook *smaed-woórden*, *scheld-woórden*, s. n. plur. ook *ongezonden kost*, s. m.

Vileté, *s. f.* *Leegen prys*, s. m. — *geringheyd*, *slegtheyd*, s. f

Vilipender, *v. a* (gem.) *Bespotten*, *veragten*, *versmaeden.*

NB In de woórden aldus „ geteekend, worden de *ll* niet voegelyk uytgesproken; en men laet maer eene *l* hooren.

„ Villace, *s. f.* *Groote stad die niet wel bevolkt en slegt bebouwd is.*

„ Village, *s. m* *Dorp*, s. n.

„ Villageois, oise, *adj.* *Boersch*,

Digitized by Google

dorpagtig, *boere*, *boeragtig*. Mœurs villageoises. *Boere manieren*. — *s. m. et f.* Boer, *dorpeling*, *landman*: *boerin*, *landvrouw*.

,, Villanelle, *s. f.* *Herders-gezang*, *boere-lied*, s. n. — *boeren-dans*. s. m.

,, Ville, *s. f.* *Stad*. Ville marchande, ville de commerce. *Koop-stad*. Ville maritime. *Zee-stad*. Il est à la ville. *Hy is in de stad* of *hy is niet buyten*. Il est en ville. *Hy is uytgegaen*, *hy is niet te huys*. Il dîne, il soupe en ville. *Hy eét niet te huys*, *hy eét buytens huys*.

,, Villette, *s. f.* *Kleyne stad*, s. f. *stédeken*, s. n.

,, Villosité, *s. f.* *Hairigheyd*, *ruygte*.

,, Villotte, *s. f.* (*zoek*) ,, Villette.

Vimaire, *s. f.* *Verwoesting in een bosch doór onweér*.

Vin, *s. m.* *Wyn*. Vin d'honneur, vin de ville. *Eere-wyn*, *wyn van eere*. Vin de goutte. *Lek-wyn*. Vin de crû. *Wyn die gedronken word daer hy groeyt*. Vin de deux, de trois feuilles. *Wyn die twee* of *dry jaeren oud is*. Vin doux, vin bourru. *Most*, *ongeklaerden witten wyn*. Vin coupé. *Gemeéden wyn*, *gemengden wyn*. Vin de garde *Wyn die lang goed blyft*. Vin de copeau. *Wyn waer in men spaenders heéft laeten weeken om hem eerder drinkbaer te maeken*. Être pris de vin. *Dronken zyn*. Être en deux vins *of* être chaud de vin. *Dronken worden*. Être en pointe de vin. *Doór den wyn verheugd zyn*.

Vinage, *s. m.* (leen-recht) *Heerlyk wyn-recht*, s n.

Vinaigre, *s. m.* *Azyn*, *édik*. Vinaigre de vin. *Wyn-azyn*. Vinaigre de bière. *Bier-azyn*. Habit de vinaigre. *Kleed dat te ligt is volgens het jaer-getyde*.

Vinaigré, ée, *adj.* *Geázynd*, *daer azyn in is*. Sauce vinaigrée. *Saus daer azyn in is*.

Vinaigrer, *v. a.* *Azynen*, *azyn in doen*.

Vinaigrerie, *s. f.* *Azyn-brouwery*, *azynmaekery*.

Vinaigrette, *s. f.* *Saus van olie*, *azyn en pétersélie*, s f. — *rytuyg dat doór zenen man voortgetrokken word*, s. n.

Vinaigrier, *s. m.* *Azyn-brouwer*, *azynmaeker*; — *azyn-verkooper*. s. m. — *azyn-flesch*, s. f. — (boomken) *mak*, *smak-boom*, s. m.

Vinasse, *s. f.* *Verschaelden* of *belorven wyn*, s. m.

Vindas, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Windas*, *dommekragt*, s f.

Vindicatif, ive, *adj.* *Vraekzugtig*, *vraekgierig*, *vraekzoekend*, *vraekneémend*. Justice vindicative. *Straffende gerechtigheyd*.

Vindicte publique, *s. f.* (recht) *Openbaere vraek*, *vervolging van een schelmstuk*. s. f. *vraek-recht*, s. n.

Vinée, *s. f.* *Wyn-oogst*. s. m.

Vinetier, *s. m.* (plant) (*zoek*) Épine-vinette.

Vineux, euse, *adj.* *Wynagtig*, *dat den smaek* of *het koleur van wyn heéft*. Melon vineux. *Wyn-meloen*. Vin vineux. *Kragtigen wyn*.

Vingt, *adj.* *Twintig*. Vingt et un chevaux. *Een-en-twintig peérden*. (Al zegt men *vingt et un*, men moet nogtans zeggen *vingt-deux*, *vingt-trois etc*) — *s. m* *Den twintigsten*. Le vingt de Janvier. *Den twintigsten January*.

Vingtaine, *s. f.* *Twintig tal*, *getal van twintig*, s n. *twintig*, adj.

Vingtième, *adj. et s. m.* *Twintigste*, adj et s. n. Un vingtième. *Een twintigste deel* of *een twintigste*. Le vingtième. *Den twintigsten penning*.

Vinomètre, *s. m* *Wyn-kragtmeéter*, s. m. *werktuyg om de hoedanigheyd van den wyn te kennen doór zyne zweerte*, s. n.

Viol, *s. m.* *Verkragting*, *schaeking*, *geweldige onteering*, *schoffeéring*, *vrouwen-schendery*, s. f.

Violat, *adj m* *Van violetten*. Miel violat *Honing van violetten*.

Violateur, trice, *s. m. et f.* *Schender*, *verbreéker*, *overtreéder* (*der wetten*) *schendster*, *verbreekster*, *overtreédster*.

Violation, *s. f.* *Het schenden*, *het breéken*, *het overtreéden*, s. n. *schending*, *breéking*, *overtreéding*, s. f.

Viole, *s. f.* *Vioól met zeven snaeren*.

Violement, *s. m.* *Overtreéding*, *schending*, *verbreéking*, *onteering*, s. f. *het overtreéden*, *het schenden*, *het breéken*, s. n.

Violemment, *adv.* *Geweldiglyk*, *geweldaediglyk*, *met geweld*.

Violence, *s. f.* *Geweld*, s. n. *geweldaedigheyd*, s. f. User de violence. *Geweld gebruyken*. — *Onstuymigheyd*, *hévigheyd*. La violence du vent. *De ongestuymigheyd van den wind*. La violence des passions. *De hévigheyd der drifien*. Faire violence à une loi. *Den zin van eene wet verdraeyen*. Se faire violence. *Zich zelven bedwingen*.

Violent, ente, *adj.* *Hévig*, *geweldig*, *driftig*, *onstuymig*. Homme violent.

Digitized by Google

Geweldigen mensch. Passion violente. *Hevigen drift.*

Violenter, *v. a. Dwingen, geweld aendoen.*

Violer, *v. a. Schenden, overtreeden, breeken, verbreeken.* Violer les droits des gens. *Het recht der volken schenden.* Violer les lois *De wetten overtreeden.* Violer son serment. *Zynen eed breeken.* — *Verkragten, schaeken, met geweld enteeren, schoffeeren.*

Violet, *s. m Het violet, violet koleur, peërs koleur* s. n.

Violet, ette, *adj. Violet, peërs, paers.*

Violette, *s. f.* (bloem) *Violet, vioól-bloem, violier-bloem.* Violette de dames *Damast-bloem, mast-bloem.*

Violier *s. m.* (plant) *Violier.*

Violon, *s. m.* (snaer-speeltuyg) *Vióól, veel, vedel,* s. f. Jouer du violon. *Op de vióól speelen.* — *Vióól-speeler, vióólist,* s. m.

Violoncelle, *s. m.* (spreek uyt *violonchel*) *Bas-vióól,* s. f. — *bas-vióól-speeler,* s. m.

Viorne, *s. f.* (plant) *Meel-bloem,* s. f. *wilden wyngaerd,* s. m.

Vipère, *s. f.* (slang die haere jongen levendig en niet in eyeren voortbrengt) *Adder, adder-slang.* Langue de vipère. *Adder-tong, laster-tong, kwaedaerdige tong.*

Vipéreau, *s. m. Jonge adder,* s. f. *adderken,* s. n.

Vipérine, *s. f.* (plant) *Slange-kruyd,* s. n.

Virago, *s. f.* (gem.) *Groote vrouw met een mannelyk gelaet.*

Virelai, *s m. Soórt van ouden franschen rym.*

Virement de parties, *s m* (koopmans w.) *Afrekening, vereffening van wederzydsche rekeningen,* s. f.

Virer, *v. a. et n.* Tourner et virer. *Keeren en wenden.* Tourner et virer quelqu'un. (spreekw.) *Door allerley vraegen imand uythooren.* — (schippers w.) *Keeren, wenden, zwaeyen.* Virer de bord. *Het schip wenden.*

Vires, *s m. plur.* (wapen-k.) *Ineenliggende ringen.*

Vireau, vireveau, *s. m* (schippers w.) *Braedspit,* s. n. *scheeps-haspel,* s. m. *spil, winde,* s. f.

Virevole, *s. f.* (zoek) Dévole.

Virevolte, *s. f.* (ryschoól) *Krommen sprong, krol-sprong* (*van een peërd*) s. m.

Virevousse, *s. f.* (gem.) Il fait bien des virevousses. *Hy loopt veel heen en weer.*

Virginal, ale, *adj. Maegdelyk.* Lait virginal. *Maegde-melk, zeker toebereyd water om het vel wit te wasschen.*

Virginité, *s. f. Maegdelyke zuyverheyd,* s f. *maegdom,* s m.

Virgouleuse, *s f. Soórt van zappige winter peër.*

Virgule, *s. f.* (spraek-k.) *Comma, zinsneede,* s. f. *zinteeken,* s. n.

Viril ile. *adj. Mannelyk, manbaer.* Age viril. *Mannelyken ouderdom* — (fig.) *Manhaftig, kloek.* Ame virile. *Manhaftige ziel.* Partager une succession par portions viriles. *Eene erfenis in gelyke deelen verdeelen.*

Virilement, *adv. Manhaftiglyk, kloekmoediglyk.*

Virilité, *s f. Manbaerheyd,* s. f. *mannelyken ouderdom,* s. m. *mannelyke jaeren* s. n plur

Virole, *s. f. Ring, band* (*om den hegt van een mes, bytel enz.*) s m.

Virolé, ée, *adj.* (wapen-k.) *Met banden voórzien.*

Virolet, *s. m* (schippers w.) *Pevrat,* s. n. *draeyklos, rol in den bril,* s. f.

Virtualité, *s. f.* (schoól-w.) *Innerlyk vermogen,* s. n. *verborge kragt,* s. f.

Virtuel, elle, *adj.* (schoól-woórd) *Vermogend, dat eene inwendige kragt heeft.*

Virtuellement, *adv* (schoól-woórd) *Met eene inwendige kragt, als eene verborge eygenschap.*

Virtuose, *s. m. et f.* (ontleend van het italiënsch) *Konstenaer: konstenaeres imand die uytmunt in eenige konst* of *weetenschap.*

Virulence, *s. f.* (heel-k.) *Venynigheyd kwaedaerdige etterigheyd; — bitsigheyd* (*van schryfstiel*).

Virulent, ente, *adj.* (heel-kunde) *Venynig, kwaedaerdig-etterig.* Style virulent. *Bytenden schryfstiel.*

Virus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der ontleed-k.) *Kwaedaerdige-etterige stoffe* (*in de vénus-ziekte*) s m

Vis, *s. f.* (de *s* word uytgesproken) *Schroef, vys.* Vis d'Archimède. *Waterschroef, water-slak.* s. f. *tom-molen,* s. m. *werktuyg om het water uyt eene gragt enz. te pompen.* Vis d'une presse à imprimer. *Spil van eene druk-pers.* Escalier à vis *Wentel-trap.*

Vis-à-vis, *s. m. Smal rytuyg waer in*

Digitized by Google

maer twee persoonen over malkander konnen zitten, s. n.

Vis-à-vis, *adv. et prép.* (reg. *genit.* en somtyds in gemeenzaemen stiel *accus.*) *Schuyns over, tégen over, regt over.*

Visa, *s. m.* (latynsch woórd) *Wettelyke onderteekening* of *goedkeuring*; — *schriftelyke getuygenis (van eenen Bisschop wégens de bekwaemheyd van eenen geestelyken).*

Visage, *s. m. Gezigt, aengezigt, aenschyn, weézen* s. n. Faire bon visage à quelqu'un. *Imand een vriendelyk aengezigt toonen.* Se composer le visage. *Een zédig gelaet toonen.*

Viscéral, ale, *adj.* (ontleéd-k.) *Van het ingewand, voór het ingewand*; — (recht) *grondig.*

Viscère, *s. m.* (ontleéd-k.) *Ingewand*, s. n.

Viscide, *s. m Slymagtige vogtigheyd (in 's menschen lichaem)* s. f.

Viscosité, *s. f. Slymagtigheyd, slymigheyd.*

Visée, *s. f. Doelwit*, s. n. *mikking (in het schieten)* s. f. Il a changé de visée. *Hy is van inzigt veranderd.*

Viser, *v. a. Wettelyk onderteekenen* of *goedkeuren, met een handteeken bekragtigen.* — *v. n. et a. Mikken (in het schieten).* Viser un animal à la tête. *Naer den kop van een dier aenleggen.* — (fig.) *Toeleggen, zyn oogmerk neémen.* Je ne sais où il vise. *Ik weet niet waer hy op toelegt* of *wat zyn oogmerk is.*

Visibilité, *s. f. Zigtbaerheyd, zienlykheyd.*

Visible, *adj. Zigtbaer, zienlyk*; — *klaerblykelyk.*

Visiblement, *adv. Zigtbaerlyk, zienlyk*; — *klaerblykelyk.*

Visière, *s. f. Vizier, mikyzer (op een fuziek enz.)* — *voórstuk*, s. n. *zigtgaten (van eenen helm)* s. n. plur. Avoir la visière nette, trouble. *Een helder, een duyster gezigt hebben.* Rompre en visière à quelqu'un. (fig.) *Imand spytigly'k toespreeken.* Donner dans la visière de quelqu'un. (gem.) *Imands oogen bekoóren.*

Visigot, *s. m.* (oud volk) *Visigot, westergot*; — (schimpw.) *onbeschaefden vlégel, boeren kluppel, lompen vent.*

Vision, *s. f.* (natuer-k.) *Gezigt, het zien*, s. n. En quelle partie de l'œil la vision se fait-elle? *In wat deel van het oog is het gezigt gelégen?* Vision béatifique, vision intuitive. *Het godlyk aenschyn in den hémel* — *Gezigt, nagt-gezigt, visioen*, s. n. Les visions des Prophètes. *De gezigten der Profeéten.* — (fig.) *Droom*, s m *hersenschim ydele inbeélding*, s. f. C'est une pure vision. *Het is eenen enkelen droom.*

Visionnaire, *s. m. et f. Geestdryver: geestdryfster.* — *adj. Geestdryvend, vol ydele inbeéldingen, die gelooft aen droomen en valsche openbaeringen.*

Visir, visirat, *s. m. (zoek)* Vizir etc.

Visitandine, *s. f. Visitandien, non van de visitatie.*

Visitation, *s. f.* La visitation de la Vierge. *De bezoeking* of *de visitatie van Maria* Les religieuses de la visitation. *De nonnen van de visitatie.*

Visite, *s. f Bezoek*, s. n. Rendre visite à quelqu'un. *Imand bezoeken, een bezoek by imand afleggen.* — *Schouwing, bezigtiging*, s. f. *onderzoek*, s. n. Visites domiciliaires *Huyszoeking (van wégens de wet).*

Visiter, *v. a. Bezoeken.* Visiter les malades. *De kranken bezoeken.* — *Doórzoeken, onderzoeken, bezien, bezigtigen.* On visita toute la maison. *Men zogt het heel huys doór.*

Visiteur, *s. m. Bezigtiger, beschouwer, onderzoeker, doórzoeker (der koopgoederen enz.).*

Visorium, visorion, *s. m.* (boekdruktkers werktuyg) *Schrifthouder, kopyhouder.*

Visqueux, euse, *adj. Slymig, slymerig, slymagtig.*

Visser, *v. a. Schroeven, inschroeven, met vyzen vast maeken.*

Vistule, *s. f.* (rivier) *Wyssel.*

Visuel, elle, *adj.* (natuer-k.) *Van het gezigt.* Rayons visuels. *Gezigtstraelen.*

Vit, *s. m.* (gem.) *Mannelyk lid, teel-lid*, s. n.

Vital, ale, *adj. Des lévens.* Les esprits vitaux. *De lévens geesten.*

Vitalité, *s. f. Het léven*, s. n. *de lévendige beweéging*, s. f.

Vite, *adj. Ras, snel, gauw, gezwind, vlug.* — *adv. Rasselyk, snellyk, gezwindelyk.*

Vitement, *adv.* (gem.) *Rasselyk, snellyk, gezwindelyk.*

Vitesse, *s. f. Rasheyd, snelheyd, gauwheyd, spoedigheyd, gezwindheyd, vlugheyd*, s. f. *spoed*, s. m. Gagner quelqu'un de vitesse. *Imand voórloopen.*

Vitex, *s. m.* (boomken) *Kuyschlam*, s. n. *kuysch-boom*, s. m.

Digitized by Google

Vitonnières, *s. f. plur.* (*zoek*) Anguilliers.

Vitrage, *s. m. Glaswerk*, *vensterwerk*, s. n. *alle de glazen van een gebouw*, s. n. plur.

Vitraux, *s. m. plur. Kerk-vensters*, s. f. plur.

Vitre, *s. f. of* carreau de vitre. *Glas*, s. n. *glaze ruyt*, s. f. Vitre *of* panneau de vitre. *Glaze-raem*, *raem met glas in*, *glaze-venster*. Remettre des vitres en plomb. *Glazen verlooden* — *Kristalyn* (*in het oog van een paerd*) s. n.

Vitré, ée, *adj. Met glazen*. Porte vitrée. *Glaze deur*. Humeur vitrée. *Glazig* of *kristalyne vogt* (*in het oog*).

Vitrer, *v. a. Glazen inzetten*, *ruyten inzetten*; — *met glaze vensters voorzien*.

Vitrerie, *s. f. Glasmaekery*, s. f. — *glas-handel*, s. m.

Vitrescibilité, *s. f.* (schey-k.) *Eygenschap* (*die sommige stoffen hebben*) *van in glas te veranderen*

Vitrescible, *adj.* (schey-k.) *Dat in glas kan veranderd worden*.

Vitreux, euse, *adj.* (schey-k.) *Glasagtig*.

Vitrier, *s. m. Glazemaeker*.

Vitrifiable, *adj.* (schey-k.) *Dat in glas kan veranderd worden*.

Vitrification, *s. f.* (schey-k.) *Glasmaeking*, *glaswording*.

Vitrifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (schey-k.) *Tot glas maeken*, *glas doen worden*.

Vitriol, *s. m. Vitrioól*, s. m. *koperrood*, s. n. Vitriol vert, vitriol martial, vitriol couperose *Groenen vitrioól*, *yzer-vitrioól*. Vitriol bleu. *Blauwen vitrioól*, *koper-vitrioól*, *roomschen vitrioól*.

Vitriolé, ée, *adj. Met vitrioól toebereyd*.

Vitriolique, *adj. Vitrioólagtig*, *koperroodagtig*.

Vitupère, *s. m.* (oud) (*zoek*) Blâme.

Vitupérer, *v. a.* (oud) *Mispryzen*, *afkeuren*, *berispen*, *laeken*.

Vivace, *adj Lang leevende*, *die lang leeft*. En ce pays-là les hommes sont vivaces. *De menschen leeven lang in dat land*. Plantes vivaces. *Planten die verscheyde agtereenvolgende jaeren op den zelven stam bloemen draagen zonder verplant te worden*.

Vivacité, *s. f. Levendigheyd*, *snelheyd*, *wakkerheyd*. Vivacité de l'esprit. *Spitsvinnigheyd*, *schranderheyd*, *scherpzinnigheyd*. — *hevigheyd*, *vueriglheyd*, *vinnigheyd*, s. f. *drift*, s. m. La vivacité du combat. *De hevigheyd van het gevegt*. — s. f. plur. *Heftigheyd*, *oploopendheyd*, *kortzelheyd*, s. f. Il faut réprimer ces vivacités. *Gy moet die oploopendheyd intoomen*.

Vivandier, ière, *s. m. et f. Marketenter*, *zoetelaer*: *zoetelaerster*, *die iets een léger spys of drank verkoopt*.

Vivant, ante, *adj. Leevende*, *in het leven*. Créatures vivantes. *Leevende schepsels*. Langue vivante. *Leevende taal*, *taal die nog van een geheel volk gesproken word*. Du vivant. *In het leven*, *in den levens-tyd*. De son vivant. *In zyn leven*.

Les vivans, *s. m. plur. De levenden*. Bon vivant. (gem.) *Lustigen vent*, *vrolyke ziel*. Mal vivant. (rech.) *Mensch van een slegt gedrag*.

Vive, *s. f.* (visch) *Pieterman*, s. m.

Vive, vivat. (vreugde-geroep) *Lang leeve*, *vivat*.

Vivelle, *s. f. Stopsel*, *stopwerk* (*met de naelde*) s. n.

Vivement, *adv. Hevigelyk*, *met groote hevigheyd*, *vueriglyk*, *vinnigelyk*. Poursuivre vivement les ennemis *De vyanden met groote hevigheyd vervolgen*. — *Gevoeliglyk*. Être vivement touché d'une chose. *Over iets zeer gevoelig zyn*.

Vivier, *s. m. Vyven*, *visch-vyver*.

Vivifiant ante, *adj. Levendmaekend*, *verleevendigend*, *versterkend*.

Vivification, *s. f. Levendmaeking*, *verleevendiging*.

Vivifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Levendmaeken*, *verleevendigen*. Vivifier le mercure. *Het kwikzilver vloeybaer maeken*.

Vivifique, *adj. Levendmaekend*, *dat het leven verwekt*, *dat het leven geeft*. Les sucs vivifiques des plantes. *De leven-geevende zappen der planten*.

Vivipare, *adj.* Animal vivipare. *Jongen-werpend dier*, *levend-baerend dier*, *dier dat zyne jongen levendig voortbrengt en niet in eyeren*; — (kruyd-k.) *dat in plaets van bloemen gebladerde spruytjes voortbrengt*.

Vivoter, *v. n.* (gem.) *Geringelyk leeven*.

Vivre, *v. n. irreg.* (Je vis, tu vis, il vit; nous vivons, vous vivez, ils vivent. Je vivois. Je vécus. Je vivrai. Je vivrois. Vis; vivez. Que je vive. Que je vécusse. Vivre; vécu) *Leeven*. Vivre de ménage. (gem.) *Spaerzaemlyk leeven*. Vivre de

Digitized by Google

égime. *Op zyne gezondheyd leéven.* 'ivre d'espérance. *Op hoop leéven.* 'ivre d'industrie *Door zyn vernuft en den kost komen.* Savoir vivre. *Weéten hoe men zich gedraegen moet.* 'ivre bien ou mal avec quelqu'un. *Met imand wel of slegt omgaen* of *handelen.* — *Beleéven*, v. a. Vivre ans des temps difficiles. *Moeyelyke ïden beleéven.* Vivre conformément à a croyance. *Zyn geloof beleéven*

Vivres, *s. m plur. Lévensmiddelen*, . m. plur. *leéftogt*, s. m. *mondbehoefen*, *eétwaeren*, s. f. plur.

Vizir, *s. m.* (staets bedienden by e turken) *Vizir.* Le grand vizir. *Den grooten vizir.*

Viziraf viziriat, *s. m.* (staets dienaerschap by de turken) *Vizirschap*, . n.

Vocabulaire, *s. m. Woórden-boek*, . n.

Vocabuliste, *s. m. Schryver van een woórden-boek.*

Vocal, ale, *adj.* Oraison vocale, rière vocale *Mond-gebed gebed met luyder stemme* Musique vocale. *Zangmuziek*, *stem-muziek*

Vocalement, *adv. Met den mond*; *met luyder stemme.* Prier vocalement. *Met luyder stemme bidden.*

Vocatif, *s. m* (spraek-k.) *Vocatius*, *den roeper.*

Vocation, *s. f Roep*. s. m. *beroep*, . n. *roeping*, *neyging* of *genégenheyd tot eenen staet*, s f Suivre sa vocation. *Zynen roep volgen.*

Vocaux, *s. m. plur.* (kloosterw.) *Stemhebbende*, *stemgeévers* (*in eene verkiezing*).

Vocifférations, *s f. plur. Geschreeuw* (*in eene vergadering*) s. n.

Vociférer, *v. n. Schreeuwen* (*in eene vergadering*).

Vocifférateur, *s. m. Schreeuwer* (*in eene vergadering*).

Vœu, *s. m Belofte*, *gelofte* (*die men aen God doet*) s. f. Faire vœu. *Belofte doen.* — *Stem*. *keurstem*, s. f. Refuser son vœu *Zyne stem weygeren.* — (*zoek*) Ex-voto. — *s. m. plur. Wenschen*, s. m. plur. *begeérten*, . f plur. *verlangen*, s. n. Combler les vœux de quelqu'un. *Imands wenschen vervullen.*

Vogue, *s. f.* (schippers w.) *Vaert*, . f. *het voortroeyén* (*van eene galey*) . n. — (fig.) *agting*, s f. *naem*; — *tek*, *zwang*, *tbeloop*, s. m. *gebruyk*, . n. Ce jeu est à présent en vogue. *Dat spel is nu in zwang.* Ce prédicateur a la vogue. *Dien prédikant heeft den toeloop.*

Vogue-avant, *s. m.* (schippers w.) (*zoek*) Espalier.

Voguer, *v. n. Roeyén*, *voortroeyén*; — *vaeren*, *zeylen*, *voortzeylen.* Vogue la galère. (spreékw.) *Gaet dat gaet*, *dat het gae gelyk het wilt* Faire voguer l'étoffe. (hoedemaekers w.) *Het hair* of *de wol met den peés-boóg slaen.*

Vogueur, *s. m Galey-roeyér.*

Voici, *prép.* (reg. *acc*) *Hier*, *hier is*, *hier zyn.* Voici la plume. *Hier is de pen.* La voici. *Hier is zy.* L'homme que voici. *Den man die gy hier ziet.*

Voie, *s. f. Weg*, s. m. La voie du salut. *Den weg der zaligheyd.* Voie lactée. (sterre-k.) *Melk-weg.* — (fig.) *Weg*, *middel*, s. m. *gelégenheyd*, *wyze*, s. f. C'est la voie la plus sûre. *Dat is den zékersten weg* of *middel.* Par la voie de terre, de mer, de l'eau. *Langs het land*, *langs de zee*, *langs het water.* Envoyer par la voie de la diligence. *Met den post-wagen zenden.* Prendre la voie du messager. *Met den bode vertrekken.* Voies de droit. *Gerechts middelen*, *dwangmiddelen*, *middelen van het recht.* Voies de fait. *Geweldige middelen*, *geweld-oeffeningen*, *daedelykheden*, *gewelddaedigheden.* Mettre quelqu'un sur la voie *of* sur les voies. *Imand te regt helpen.* Être en voie d'accommodement. *Zich tot een vergelyk schikken.* Être en voie de faire quelque chose. *Bereyd zyn om iets te doen.* Laisser une chose en voie. (gem.) *Iets in den weg* of *onder den voet laeten liggen*, *niet wegdoen.* Les voies de Dieu sont impénétrables. *Gods schikkingen* of *raeds-besluyten zyn ondoórgrondelyk.* — *Spoór* (*van een rytuyg*) — (jagt) *spoór* (*van het wild*) s n. — *sneé* (*die eene zaeg in het hout maekt*) — *vragt*, *laeding*, s f. *voer*, *voeder*, s. n. Une voie de sable. *Eene vragt zand.* Une voie d'eau. *Eene dragt* of *twee eemers water*; oók (schippers w.) *lek* (*in het schip*).

Voilà, *prép.* (reg. *acc.*) *Daer*, *daer is*, *daer zyn* Voilà les services que j'ai rendus. *Daer zyn de diensten die ik heb gedaen.* Le voilà qui vient. *Daer komt hy.* Voilà ce que c'est de ne prendre aucun conseil. *Dat komt 'er van* of *zoo vaert men als men geenen raed aenhoort.* Voilà qu'on sonne. *Men belt.* Voilà onze heures qui sonnent.

Digitized by Google

Het slaet elf ueren. Voilà qui est bien. *Dat is wel* of *dat goet wel.*

Voile, *s. m. Dekkleed, doórschynend deksel (voór het aenzigt)* s. n. Le voile du temple se déchira. *Het voórhangsel van den tempel scheurde.* Le voile d'une religieuse. *Den doek van eene non.* Prendre le voile. *Non worden.* Déchirer le voile. *Het geheym ontdekken.* Les voiles de la nuit. *De duysternissen van den nagt.* Avoir un voile devant les yeux. *Van voóroórdaelen ingenomen zyn.* — (fig.) *Dekmantel, schyn*, s. m. *voórwendsel*, s. n. Un scélérat qui se couvre sous le voile de la piété. *Eenen booswigt die zich verbergt onder den dekmantel der godvrugtigheyd.*

Voile, *s. f. Zeyl (van een schip)* s. n. La grande voile. *Het groot zeyl.* Une flotte de trente voiles. *Eene vloót van dertig zeylen* of *scheépen* Mettre à la voile. *Onder zeyl gaen* Faire voile. *Zeylen, voortzeylen, gaen varen.* Forcer de voiles *of* faire force de voiles. *Alle zeylen byzetten.* Aller à pleines voiles *of* à toutes voiles *Met vollen wind zeylen.* A pleines voiles (fig.) *Uyt gantscher herte.*

Voilé, ée, *adj. Met eenen doek bedekt.* En ce pays-là les femmes ne sortent que voilées. *In dat land gaen de vrouwen niet uyt als met eenen doek voór hun aenzigt.* — *Die het nonnen-kleedsel aengetrokken heeft:* — (fig.) *verborgen, bedekt.* Le soleil voilé d'un nuage. *De zon doór eene wolk verduysterd.* Une voix voilée. *Eene doove stem.*

Voiler, *v. a. Met eenen doek bedekken;* — *het nonnen-kleedsel aen eene dogter geven;* — (fig.) *bedekken, verbergen, vermommen.* — *v. r. Zyn aenzigt met eenen doórschynenden doek bedekken;* ook (fig.) *zich vermommen, zich bedekken.*

Voilerie, *s. f. Zeylmaekery.*

Voilier, *s. m. Zeylmaeker.* Bon voilier. *Goeden zeyler, wel bezeyld schip.* Mauvais voilier. *Slegten zeyler, log schip.*

Voilure, *s. f. De zeylen*, s. n. plur. *zeylwerk*, s. n. *zeylagie*, s. f. — *het inrigten* of *het aenslaen der zeylen*, s. n.

Voir, *v. a. et n. irrég.* (Je vois, tu vois, il voit; nous voyons, vous voyez, ils voient Je voyois; nous voyions, vous voyiez. Je vis. Je verrai. Je verrois. Vois. Que je vois, que tu voies, qu'il voie; que nous voyions, que vous voyiez, qu'ils voient. Que je visse. Voyant; vu ue) *Zien, kyken.* Faire voir du pays à quelqu'un. *Imand veel moeyte geeven,* of *imand veel spel leveren* A le voir *Op het oog, op het uytwendig te zien.* Voir le jour. *Geboóren worden, ter wereld komen;* ook *leeven;* ook *in het licht komen, uytgegeeven worden, uytkomen.* Cette maison voit sur un jardin. *Dat huys heeft het uytzigt op eenen hof.* — *v. a. Bezoeken.* J'irai vous voir. *Ik zal u komen bezoeken.* — *v. r Gezien worden*, v. pass. Cela se voit tous les jours. *Men ziet dat alle dagen.* Ook *By malkander komen, malkander bezoeken, met malkander verkeeren.* Ils ne se voient plus. *Zy komen niet meer by malkander.*

Voire, *adv.* (oud) *Waerlyk, in der daed, voórwaer.*

Voirie, *s. f. Vilplaets*, *villery*, s. f. *prosput*, s. m. — *vuylnis-plaets, mestplaets (daer de vuyligheyd van de stad word byeengebragt)* — *vuyligheyd, slobbering (van eene geslagte beest)* s. f. — *openbaeren weg*, s. m. — *opzigterschap over de openbaere wegen*, s. n.

Voisin, ine, *s. m. et f. Gebuer, gebuer-man: gebuer-vrouw.* — *adj. Gebuerig, nabuerig, naest, naestgelége, naestleggend, aenleggend, aengrenzend.* Les états voisins. *De nabuerige landen.* La maison voisine. *Het naeste huys.* Être voisin. *Byleggen, bygelégen zyn.*

Voisinage, *s. m. Gebuerte*, s. f. — *nabuerschap*, s. n.

Voisiner, *v. n.* (gem.) *De gebueren bezoeken, kennis met de gebueren houden.*

Voiture, *s. f. Rytuyg*, s. n. *koets;* — *vragt-schuyt;* — *vragt, laeding*, s. f. Ce roulier n'a pu trouver voiture. *Dien voerman heeft geene vragt konnen vinden.* Lettre de voiture *Vragt-brief.*

Voiturer, *v. a. Voeren, vervoeren, overvoeren.*

Voiturier, *s. m. Voerman, vragt-ryder.* Voiturier par eau. *Schipper, vragtschipper, schuytvoerder.*

Voiturin, *s. m. Rytuyg-verhuerder en voerman (in en omtrent Italiën)*

Voix, *s. f. Stem*, s. f. *gelayd (van menschen en dieren)* s. n. Voix aiguë. *Scherpe stem.* Concert de voix et d'instrumens. *Muziek van stemmen en speeltuygen.* A haute voix. *Overluyd, hard op, luyd-keels, met luyder stemme.* Voix intérieure. *Goddelyke inspraeken.* La déesse aux cent voix. (dicht-k.)

Digitized by Google

De faem. — *Stem, keur-stem, kies-tem.* Voix active. *Recht om te kiezen.* Voix passive. *Bekwaemheyd* of *recht om gekoózen te worden.* Tout d'une voix. *Eenpaeriglyk, met eenpaerige stemmen.* Voix publique. *Openbaere goedkeuring.*

Vol, *s. m. Vlugt*, s. f. *het vliegen (van eenen vogel)* s. n. Cet oiseau a trois pieds de vol. *Dien vogel heeft dry voeten uytgestrektheyd van het een eynde der opengespreyde vleugels tot het ander.* Prendre son vol trop haut. (fig.) *Te hoog vliegen* of *meer doen als men kan.* Il est parvenu de plein vol à cet emploi. *Hy is seffens* of *in eenen sprong tot dat ampt geraekt.* Avoir le vol pour une chose. *Eene bezondere bekwaemheyd voór iets hebben.* — *Dievery, diefte*, s. f. *diefstal*, s. m. Vol domestique. *Huys-dievery.* Vol de grand chemin, *Struyk-roovery.* — *Gestoóle goed*, s. n. J'ai recouvré mon vol. *Ik heb myn gestoóle goed weér gekreégen.* — *Reyers-jagt, valke-jagt*, s. f. — (wapen-.) *twee opengespreyde vleugels*, s. m. plur. Demi-vol. *Eenen opengespreyden vleugel.*

Volable, *adj. Steélbaer, dat gestoólen kan worden, besteélbaer.*

Volage, *adj. Wispeltuerig, onbestendig, onstandvastig, ongestadig, veranderlyk.* Feu volage. *Hairworm (in het benzigt der kinderen).*

Volaille, *s. f. Gevogelte (dat men broed en mest om te eéten)* s. n. Mettre une volaille au pot. *Eene hoen in den pot steéken.*

Volant, *s. m. Pluym-bal (om met het raket te speélen)* — *wiek*, s. f. *weérd*, s. n. *vleugel (van eenen windmolen)* s. m. — *mans overrok zonder beyering;* — *wind-vang (in een slagerwerk).*

Volant, ante, *adj. Vliegend.* Camp volant. *Vliegend léger.* Pont volant. *Vliegende brug, gierbrug.* Feuille volante. *Los blad.* Fusée volante. *Vuerpyl.* L'aigle volant. (schey-k.) *Ammoniak-zout.*

Volatil, ile, *adj.* (schey-k.) *Vlug, vlugtig.*

Volatile, *s. m.* (word meest in *plur.* gebruykt) *Gevogelte*, s. n. *vliegende dieren*, s. n. plur. — *adj. Vliegend.* Espèce volatile. *Gevogelte, vliegende dieren.*

Volatilisation, *s. f.* (schey-k.) *Vlugtigmaeking.*

Volatiliser, *v. a.* (schey-k.) *Vlugtig maeken.*

Volatilité, *s. f.* (schey-k.) *Vlugheyd, vlugtigheyd.*

Volatille, *s. f.* (gem.) *Eétbaer gevogelte*, s. n.

Volcan, *s. m. Brandenden berg, vuerberg, vuer-spouwenden berg.*

Vole, *s. f.* (in het kaert-spel) Faire la vole. *Alle de trekken* of *slagen haelen.*

Volée, *s. f. Vlugt.* Les hirondelles traversent quelquefois la mer toute d'une volée. *De zwaluwen vliegen somtyds in eene vlugt de zee over.* Prendre une balle de volée *of* à la volée. *Eenen bal in de vlugt pakken.* Prendre une balle entre bond et volée. *Eenen bal in het weérbotten pakken.* — *Bende, troep, ménigte*, s. f. *hoop*, s. m. Volée de moineaux *Hoop musschen die saemen vliegen.* Volée de jeunes écoliers. *Troep jonge schoólieren.* Volée de pigeons. *Gebroedsel duyven.* Sonner deux volées. *In twee poozen luyén.* Sonner à toute volée. *Met alle de klokken te gelyk luyén.* Volée d'un canon. *Mondstuk* of *gedeelte van een kanon tusschen de ooren en den mond.* Volée de canon. *Kanon-scheut.* Volée de canons. *Losbranding van verscheyde kanons te gelyk.* Volée de coups de bâton. (gem.) *Hagel-buy stok-slagen.* — *Haem-hout*, s. n. *zwengel, evenaer (van een rytuyg)* s. m. — *wiek*, s. f. *zweérd (van eenen wind-molen)* s. n. — (fig.) *staet, rang*, s. m. Une personne de la première volée. *Eenen persoon van den eersten rang.* A la volée. (gem.) *Onbezonnen, onbedagtelyk, zonder overleg.*

Voler, *v. a. et n. Steélen, besteélen, ontsteélen, eenen diefstal begaen;* — (valke-jagt) *jaegen.* — *v. n. Vliegen.*

Volereau, *s. m.* (gem.) *Diefken*, s. n.

Volerie, *s. f.* (valke-jagt) *Vogeljagt;* — (gem.) *dievery*, s. f. *diefstal*, s. m.

Volet, *s. m. Duyve-kot*, s. n. — *duyve-kyker;* — *duyve-slag*, s. m. — *blind, blad, luyk (voór vensters enz.)* — *planksken (waer op men erten enz. uytzoekt)* s. n. Trié sur le volet. *Nauwkeuriglyk uytgezocht.* — (schippers tw.) *Kleyn zee-kompas*, s. n. — (plant) *water-lélie*, s. f. *smeér-blad*, s. n.

Voleter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Heén en weér vliegen, fledderen, vlédéren.*

Volettes, *s. f. plur. Franiën*, s. f. pl.

Digitized by Google

hoordekens (*aen het vliege-net der peerden*) s. n. plur.

Voleur, euse, *s. m. et f. Dief, gauwdief: diefsegge.* Voleur domestique. *Huys-dief.* Voleur de grands chemins. *Struyk-roover.* Au voleur! *Dieven, dieven!* of *houd den dief!*

Volice, voliche, *s. f.* (timmermans w.) *Dobbele pan-lat.*

Volière, *s. f. Vogel-vlugt, groote vogel-kouw*, s. f. — *duyve-hot*, s. n. Pigeons de volière. *Huys-duyven.*

Volige, *s. f. Dunne week-houte plank.*

Volition, *s. f.* (schoól-w.) *Het willen*, s. n. *werking waer door den wil tot iets een besluyt neemt*, s. f.

Volontaire, *adj. Vrywillig, onbedwongen.* — *s. m. Vrywilliger* (*in den krygs-dienst*). — *adj et subst. Eygenzinnig, koppig.* Petit volontaire. *Koppig kind, stouten bengel.*

Volontairement, *adv. Vrywilliglyk, zonder dwang.*

Volonté, *s. f. Wil*, s. m. *beliefte*, s. f. Bonne volonté. *Goedwilligheyd, gewilligheyd, welwillendheyd.* Etre de bonne volonté. *Goedwillig zyn.* Mauvaise volonté. *Kwaedwilligheyd, onwilligheyd.* Être de mauvaise volonté. *Kwaedwillig zyn.* A volonté. *Naer wil, gelyk men wilt.*

Volontiers, *adv. Geerne, gewilliglyk.* Très-volontiers. *Zeer geerne.*

Volte, *s f. Kringswyze omryding* (*van een peerd*). Faire volte-face. (oórlogs w.) *Zich omkeeren, zich naer den vyand wenden.* Prendre volte au nord. (schippers w.) *Zyne vaert naer het noórden wenden.* — (kaertspel) (*zoek*) Vole.

Volté, ée, *adj.* (wapen-k.) *Dobbel.*

Volter, *v. n.* (scherm-schoól) *Draeyen, wenden, van plaets veranderen om den steek te ontwyken*).

Voltigement, *s. m.* (van vogelen, ongedierte; *ook* van vlaggen, hair enz. spr.) *Het heen en weer vliegen, het fledderen*, s. n. — *slingering der hoordedansers op de slappe hoord*, s. f.

Voltiger, *v. n.* (nous voltigeons, voltigeâmes) (van vogelen, ongedierte; *ook* van vlaggen, hair enz. spr.) *Heen en weer vliegen, fledderen, vlederen*; — *slingeren* of *sprongen maeken op de slappe hoord*; — (ry-schoól) *verscheyde oeffeningen verrigten op een peerd.* Il voltige de maison en maison. *Hy loopt van huys tot huys.* La cavalerie des ennemis vint voltiger autour du camp. *De ruytery der vyanden kwam zwerven rondom het ligerveld.*

Voltigeur, euse, *s. m. et f. Slingeraer: slingeraersster, die op de slappe hoord* of *op een peerd sprongen maekt.*

Volubilité, *s. f. Ligtheyd, snelheyd, gezwindheyd, ligte beweeging in de ronde*; — *vlugheyd, vloeybaerheyd, vloeyendheyd* (*in het spreeken*). Volubilité de langue. *Gewoonte van gauw en veel te spreeken.*

Volue, *s. f.* (weevers w.) *Bobyntje* (*in een schiet-spoel*) s n.

Volume, *s. m. Boek-deel, deel van een boek*, s. n. — *grootte, uytgestrektheyd* (*van een lichaem*) s. f. Corps de même volume. *Lichaemen van de zelve grootte.*

Volumineux, euse, *adj. Groot, uytgestrekt*; — *in veele boek-deelen bestaende.*

Volupté, *s. f.* (in eenen kwaeden zin) *Wellust, weelde, wulpschheyd*, s. f. *vleeschelyk vermaek*; — (in eenen goeden zin) *vermaek*, s. n. *lust, vergenoeging des geests*, s. f.

Voluptuaire, *adj.* (recht) *Uyt zinnelykheyd, tot vermaek gedaen.*

Voluptueusement, *adv. Wellustiglyk, in wellust, weelderig.*

Voluptueux, euse, *adj. Wellustig, wulpsch, weelderig.* — *s. m. Wellustigen mensch, vleeschelyken mensch.*

Volute, *s. f.* (bouw-k.) *Krol, vrong, slang*, s. f. *slange-trek, slingertrek* (*aen de kapiteelen*) s. m. — (schelp-kunde) *toot, rol, soórt van schroefvormige schelp*, s. f.

Voluter, *v. a.* (weevers w.) *Garen op de bobyntjes der schiet-spoelen winden.*

Volve, *s f.* (kruyd-k.) *Stam-vlies* (*der kampernoeliën*) s. n.

Volvé, ée, *adj.* (kruyd-k. van kampernoeliën spr.) *Met een stam-vlies voórzien.*

Vombare, *s. m.* (insecte) *Wijfje met verscheyde koleuren gespikkeld*, s. n.

Vomer, *s. m.* (latynsch w. der ontleed-k.) *Ploeg been* (*in den neus*) s. n.

Vomique, *s f* (geneés-k.) *Verweering* (*in de loos*). — *adj.* Noix vomique. *Kraey-oog, kraen-oog, braekmoót, vergiftige moót* (*voór sommige viervoetige beesten*).

Vomir, *v. a. et n. Braeken, uytbraeken, spauwen, uytspouwen, overgeeven.*

Vomissement, *s. m. Braeking, uytbraeking, overgeeving*, s. f. *uytbraeksel*, s. n.

Digitized by Google

Vomitif, ive, *adj. Dat doet braeken, om te braeken, braekverwekkend.* — *s. m. Braekmiddel*, s n. *braekdrank, spouwdrank*, s m.

Vomitoire, *s. m.* (oud) *Braekmiddel*, s. n. — *s m. plur.* (oudh.) *Uytgangen der schouwburgen* (*by de Romeynen*).

Vorace, *adj. Verslindend, verslindzugtig, greëtig, gulzig.*

Voracité, *s. f. Verslindenden aerd*, s. m. *greëtigheyd, gulzigheyd*, s. f.

Vos (*plur. van* votre) (*zoek*) Votre.

Votant, *s. m Stemmer, stemgeëver.*

Votation, *s. f. Stemming, stemgeëving.*

Vote, *s. m. Stem, keurstem, kiesstem*, s. f.

Voter, *v. n. Stemmen, zyne stem geëven.*

Votif, ive, *adj. Dat doór gelofte gegeëven* of *gedaen word* (*ter eere van God* of *van zyne Heyligen*) Messe votive. *Misse die uyt een bezonder inzigt van godvrugtigheyd geschied.* Tableau votif. *Belofte-beëldenis* (*in de kerken*) s. f.

Votre (*plur.* vos) *pron. poss. conjoint. Uwen, uwe, uw.* Votre père. *Uwen vader.* Le vôtre, la vôtre. (*plur.* les vôtres) *pron. possess. disjoint. Den uwen, de uwe, het uw* (plur. *de uwe*). Voici mes papiers, voilà les vôtres. *Hier zyn myne papieren, daer de uwe.* Les vôtres, *s. m. plur. De uwe, uwe vrienden, uw volk, lieden van uwen aenhang.*

Vouède, *s. m* (plant) *Weede*, s f.

Vouer, *v a. Beloóven, opdraegen, verloóven, toeheyligen.* — *v. r. Zich verloóven, zich toeheyligen, zich opdraegen, zich verbinden, zich geheel overgeëven.*

Vouge, *s. f.* (akkerbouw) *Snoeymes aen eenen langen stok*, s. n. — (*zoek*) Épieu.

Vouloir, *v. a. et n. irrég.* (Je veux, tu veux, il veut; nous voulons, vous voulez, ils veulent. Je voulois. Je voulus. Je voudrai. Je voudrois. Que je veuille, que tu veuilles, qu'il veuille; que nous voulions, que vous vouliez, qu'ils veuillent. Que je voulusse. Voulant; voulu, ue. *Den* Imperat. *heëft maer de volgende persoonen:* Qu'il veuille; veuillez, qu'ils veuillent) *Willen, begeëren.* Il veut être payé. *Hy wilt betaeld zyn.* Je veux que vous partiez demain. *Ik wil dat gy morgen vertrekt.* Vouloir du bien à quelqu'un. *Imand genégen* of *toegedaen zyn.* Vouloir du mal à quelqu'un *of* en vouloir à quelqu'un. *Imand een kwaed hert toedraegen, eenen vrok* of *haet tégen imand hebben.* En vouloir. (gem.) *Zin hebben.* Il en veut à cette fille. *Hy heëft zin in die dogter.* A qui en voulez-vous? *Op wie hebt gy het gemunt* of *gelaeden?* Dieu le veuille! *God geëve het! och ofte het zoo waere!*

Vouloir, *s. m Wil.* Le vouloir et le pouvoir. *Den wil en de magt.*

Voulu, ue, *adj. Gewild gezogt.* Il est bien voulu par-tout. *Hy is overal gewild.*

Vous (*plur. van* tu) *pron. pers. Gy, u*, plur. *gylieden, ulieden.* De vous à moi *Tusschen u en my, tusschen ons beyde.*

Vousseau, *s. m.* (*zoek*) Voussoir.

Voussoir, *s. m* (bouw-k.) *Boóg*, s m. *boóg-rondting* (*van een gewelf, deur* of *venster*) s. f.

Voussure, *s. f* (*zoek*) Voussoir.

Voûte, *s f. Gewelf, welfsel, gewelfsel, overwelfsel*, s n. Voûte en plein cintre. *Boóg-gewelf van eene volhoóme halve ronde.* Voûte en anse-de-panier. *Flauw-rond boóg-gewelf.* Clef de la voûte. *Slotwelf-steen.* Voûte céleste, voûte azurée. (dicht-k.) *Sterre-gewelf, den hémel.*

Voûté, ée, *adj. Gewelfd, overwelfd.* Ce vieillard a le dos voûté. *Dien ouden man heëft eenen krommen* of *geboógden rug.*

Voûter, *v. a. Welven, toewelven, overwelven, een gewelf maeken.* — *v r. Krommen, krom worden van ouderdom*, v. n. *eenen hoogen rug krygen.*

Voyage, *s. m. Reys*, s. f. *togt, reystogt*, s m. Voyage de long cours. *Verre zee-reys.* Ce charretier a fait vingt voyages pour amener des pierres. *Dien voerman heëft twintig reyzen gedaen om steenen te haelen.* — *Reysbeschryving*, s f.

Voyager, *v. n.* (nous voyageons, voyageâmes) *Reyzen.* Voyager par eau, par terre. *Te water, te land reyzen.*

Voyageur, euse, *s. m et f. Reyzer, reyziger: reyzigerse.*

Voyant, *s. m.* (Schriftuer-w.) *Ziender, profeet.*

Voyant, (*partic. van* voir) *Ziende.*

Voyant, ante, *adj.* (gem. van de koleuren spr.) *Lévendig, helder.* Cette étoffe est trop voyante pour moi. *Die stoffe is voór my te lévendig.*

Digitized by Google

Voyelle, *s.f.* (spreek-k.) *Vocaal*, *klinkletter*, s. f. *klinker*, *zelfklinker*, s. m.

Voyer, *s.m.* *Opzigter der openbaere wégen.*

Voyer, *v.a.* Voyer la lessive. *De loog klaeren* of *doórzygen.*

Voyerie, *s.f.* *Vilplaets*, *villery*, s. f. *prosput*, s. m. — *vuylnis-plaets*, *mestplaets* (*daer de vuyligheyd van de stad word byeengebragt*) — *vuyligheyd*, *slobbering* (*van eene geslagte beest*) s. f.

Voyette, *s.f.* *Loog-lepel*, *loogschepper*, s. m.

Vrai, *s.m.* *Waerheyd*, s. f. Aimer le vrai. *De waerheyd beminnen.* A vrai dire, à dire vrai, à vous dire le vrai. *Om de waerheyd te zeggen.* Parlez vrai. *Zegt de waerheyd.*

Vrai, aie, *adj.* *Waer*, *waeregtig*, *ongeloógen.* Cela est vrai. *Dat is waer.* — *Regt*, *opregt*, *onvervalscht.* Du vrai marbre. *Opregten marmer.* Vrai poète. *Opregten dichter.* — *Opregt*, *ongeveynsd*, *regtzinnig.* C'est un homme vrai. *'T is eenen regtzinnigen mensch.* Au vrai. *Waerlyk*, *met waerheyd*, *in der waerheyd*, *opregtelyk.*

Vraiment, *adv.* *Waerlyk*, *waeregtiglyk*, *in der daed*, *voórwaer.*

Vraisemblable, *adj.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Waerschynlyk.* Cela n'est pas vraisemblable. *Dat is niet waerschynlyk.* — *s.m.* *Het waerschynlyke*, s. n. *waerschynlykheyd*, s. f.

Vraisemblablement, *adv.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Waerschynlyk.*

Vraisemblance, *s.f.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Waerschynlykheyd.*

Vraisemblant, ante, *adj.* (de *s* word als *c* uytgesproken) (*beter* vraisemblable) *Waerschynlyk.*

Vréder, *v.n.* (gem.) *Heen en weér looven.*

Vrille, *s.f.* *Handboor*, *krukboor*, *zwikboor*, *navegaer.* — *s.f. plur.* *Hegtranken*, *draeden*, *banden* (*aen sommige gewassen om zich ergens omte-slingeren*) s. m. plur.

Vrillier, *v.n* (vuerwerkers woórd) *Schroefswyze slingeren.*

Vrillier, *s m.* *Smid die booren en ander kleyn yzerwerk maekt.*

Vrillon, *s.m.* *Handboorken*, *zwikboorken*, s n.

Vu, *s.m.* (recht) *Inhoud der stukken* (*van een geding enz.*) Au vu et au su de tout le monde. *In het gezigt en met kennis van ideereen.*

Vu, *prép.* (reg. *accus.*) *Aengezien*, *uyt hoofde van.* Vu ses grands services. *Aengezien zyne groote diensten.*

Vu que, *conj.* (reg. *indic.*) *Nademael*, *nadien*, *vermits*, *overmits*, *terwyl dat.*

Vu, ue, (*part. pass.* van voir) *Gezien.* Vu bon. *Goed geheurd.*

Vue, *s.f.* *Gezigt*, s. n. Perdre la vue. *Het gezigt verliezen.* (la vue *word dikwils genomen voór* les yeux, *de oogen*) Baisser la vue. *De oogen nédérslaen.* Le soleil me donne dans la vue. *De zon schynt in myne oogen.* Avoir la vue courte *of* basse. *Byziende zyn.* A vue d'œil. *Oogschynelyk*, *zigtbaerlyk.* Connoître quelqu'un de vue. *Imand kennen van aenzien.* A vue de pays. *Blindelings*, *onagtzaemlyk*, *in het wild.* A vue d'oiseau. (*zoek onder*) Oiseau. Garder un prisonnier à vue. *Eenen gevangen nauw bewaeren* of *onder het oog houden.* Lunette à longue vue. *Zienbuys die verre draegt*, *zienbuys om verre afgelége voórwerpen onderscheydenlyk te beschouwen.* Perdre de vue. *Uyt het gezigt verliezen.* A perte de vue. *Zoo verre het oog kan draegen.* Faire des discours à perte de vue. *Lange en onbeduydende rédevoeringen doen.* Avoir vue sur quelqu'un. *Het opzigt over imand hebben.* Avoir la vue sur quelqu'un. *Imands gedrag bewaeken.* Donner dans la vue. *Behaegen*, *aenstaen*, *bevallen.* — (koopmans w.) *Zigt*, s. n. *vertooning*, s. f. La lettre de change est payable à vue. *Den wissel-brief is op zigt of betaelbaer op zigt.* — *Gezigt*, *doórzigt*, *uytzigt*, s. n. Vue agréable. *Aengenaem uytzigt.* La vue d'Anvers. *Het gezigt van Antwerpen.* — (fig.) *Oogmerk*, *oogwit*, *voórneémen*, *inzigt*, s. n. Il a de grandes vues. *Hy heeft groote inzigten*, *hy maekt groote voórneémens.* Avoir une chose en vue. *Zyn oogmerk op iet hebben.* Avoir des vues pour quelqu'un. *Inzigten hebben om imand eenig voórdeel te bezorgen.* Avoir des vues sur quelqu'un. *Van zin zyn imand ergens toe te gebruyken.* Avoir des vues sur quelque chose. *Eene zaek betragten* of *tragten te bekomen.*

Vuidange, vuide, vuider etc. (*zoek*) Vidange, vide, vider etc.

Vulcaniser, *v.a.* (schimpwoórd) *Hoórndraeger maeken.*

Vulcanisme, *s.m.* (schimpwoórd) *Het hoórndraegen*, s. n.

Digitized by Google

Vulgaire, *adj. Gemeen, algemeen.* Opinion vulgaire. *Gemeen gevoelen.* Expression vulgaire. *Uytdrukking die doór het gemeen volk gebéziigd word — gemeen, gering, slegt.* Esprit vulgaire. *Gering verstand.* — *s. m. Het gemeen, gemeen volk*, s. n. *gemeenen man*, s. m.

Vulgairement, *adv. Gemeenlyk, gewoonlyk.*

Vulgate, *s. f. et adj.* Version vulgate. *Latynsche overzetting van den Bybel die doór de roomsche Kerk voór egt erkend word.*

Vulnérable, *adj. Kwetsbaer, wondbaer.*

Vulnéraire, *adj. Wond-heelend, vleesch-maekend, dat goed is om wonden te genezen.* — *s. m. Wond-heelend middel, wond-middel*, s. n. — *s. f.* (plant) *Wond-kruyd*, s. n.

Vulve, *s. f.* (outleéd-k.) *Vrouwelykheyd*, s. f. *mond van de scheede der baer-moeder*, s. m.

W

De W is geene fransche letter; zy word maer gebruykt in de eyge naemen, die uyt de noórdsche taelen getrokken zyn.

WAlon, onne, *s. m. et f. Wael: waelin.* — *adj. Waelsch.* Le walon, *s. m. Het waelsch*, s. n. *de waelsche tael*, s. f.

West-frise, *s. f.* (landschap) *West-vriesland.*

Westphalie, *s. f.* (landschap) *Westfaelen.*

Wisk, *s. m. Zéker haert-spel.*

Wiski, *s. m. Zéker lang en ligt rytuyg.*

Wolfram, Wolfart, *s. m. Zeer harde yzer-myn*, s. f.

X

X, *s. m. vingt-troisième Lettre de l'Alphabet.*

Xanthium, *s. m.* (plant) *Kleyn klissen-kruyd*, s. n.

Xantholine, *s. f.* (plant) *Worm-kruyd, zéver-kruyd*, s. n.

Xénélasie, *s. f.* (oudh.) *Verbod aen de vremdelingen van in eene stad te mogen verblyven*, s. n.

Xénies, *s. f. plur.* (oudh.) *Gastgeschenken, geschenken die men aen vremden* of *aen gasten gaf*, s. n. plur.

Xérasie, *s. f.* (geneés-k.) *Gebrek in het hair waer doór het donzig is en als met stof bestrooyd*, s. n.

Xérophage, *s. m. Die by drooge vrugten leéft.*

Xérophagie, *s. f. Gebruyk van brood en drooge vrugten (in den vasten by de eerste christenen met uytsluyting van alle andere spyzen)* s. n.

Xérophtalmie, *s. f.* (geneés-k.) *Drooge ontsteéking der oogen.*

Xiphias, *s. m.* (visch) *Zweérd-visch, zaeg-visch.*

Xiphoïde, *s. m. et adj.* (outleéd-k.) Cartilage xiphoïde. *Herten-deksel, zweérdvormig kraekbeen van het borstbeen*, s. n.

Xylographie, *s. m. Konst van met houte vormen te drukken*, s. f.

Xylon, *s. m. Katoen-boom.*

Xylostéum, *s. m.* (heester-gewas) *Honds-kersen*, s. f plur.

Xyste, *s. m* (by de oude grieken) *Galery (waer de worstelaers zich oefenden)* — (by de oude romeynen) *wandeldreéf*, s. f.

Y

Y, *s. m. vingt-quatrième lettre de l'Alphabet.*

De Franschen noemen deéze letter *i grec*; zy word uytgesproken als eene *i*, en somtyds als twee *ii*, B. V. *payer, rayon, citoyen*; spreék uyt *païier, raïion, citoïien.*

Y, *pron. relatif et adv.* 'Er, *daer, daer aen, daer op, daer in, aldaer.* J'y viendrai. *Ik zal 'er komen.* J'y répondrai. *Ik zal 'er op antwoórden.* Il y a des gens. *Daer zyn lieden.*

Yacht, *s. m.* (vaertuyg) *Jacht*, s. n.

Yeuse, *s. f.* (boom) *Groene-eyke, steen-eyke.*

Yeux (*plur. van* œil) (*zoek*) Œil.

Yèble, *s. f.* (plant) *Wilde vlier, hadik.*

Yole, *s. f. Bootje, schuytje*, s. n.

Ypsiloïde, *adj.* (*zoek*) Lambdoïde.

Ynca, *s. m.* (naem die men gaf aen de Koningen van Péru) *Inca.*

Ypreau, *s. m. Olm-boom met breede bladeren.*

Yvoire, yvre, yvroie etc. (*zoek*) Ivoire, ivre, ivroie etc.

Digitized by Google

Z

Z, *s. m. vingt-cinquième lettre de l'Alphabet.*

Zacinthe, *s. f.* (plant) *Vrattenkruyd*, s. n.

Zagaie, zagaye, *s. f. Werpspies*, s. f. *werppyl*, *werpschigt* (*der mooren*) s. m.

*Zain, *adj masc.* Cheval zain. *Geheel zwart* of *geheel bruyn peërd zonder witte plekken.*

Záni, *s. m. Poetsenmaeker*, *hansworst* (*in de italiaensche blyspélen*).

Zèbre, *s. m.* (soórt van wilden ézel) *Zeberdier*, s. n.

Zédoaire, *s. f.* (soórt van gember) *Zédoar*, *maeg-wortel*, s. m.

Zélande, *s. f.* (landschap) *Zeeland.* De Zélande. *Zeelandsch*, *zeeuwsch*, adj.

Zélandois, oise, *s. m. et f. Zeelander*, *zeeuw*: *zeelandsche*, *zeeuwsche.*

Zélateur, trice, *s. m et f. Iveraer*, *iverigen voórstaender*: *iveraerster.*

Zèle, *s. m. Iver*, s. m. *beïvering*, s. f. Avec zèle. *Iverig*, *met iver.*

Zélé, ée, *adj. et subst. Iverig*, *beïverd*, *vuerig.*

Zénith, *s. m.* (sterre-k.) *Toppunt* (*dat lynregt tégen het voetpunt* of *nadir staet*) s. n.

Zénonique, *adj. Van de leering van Zéno.*

Zénonisme, *s. m. Leering van den wysgeër Zéno*, s. f.

Zéolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Glassteen*, s. m.

Zéphyr, *s. m. Zoeten aengenaemen wind*, s. m. *lieflyke koelte*, s. f.

Zéro, *s. m. Eene nul*, *eene* o *in het cyffer*, s. f.

Zest, *s. m.* Entre le zist et le zest. *Tusschen beyde*, *noch goed noch kwaed.*

Zest, *interj.* (gem.) *Zoo zoo*, *ik lach 'er méde.* Il fera ce que vous dites! zest! *Hy zal doen*, *dat gy zegt! ik lach 'er méde!*

Zeste, *s. m. Scheyvlies* (*der okkernoót het geene de pit in vieren scheyd*) — *dun schilleken* (*in eenen oranie-appel* of *citroen*) s. n. Cela ne vaut pas un zeste. *Dat is geene duyt weërd.*

Zététique, *adj.* (wis-k.) Méthode zététique. *Wyze om een vraegstuk op-te-lossen met de reden en de natuer eener zaek op-te-zoeken.*

Zibelline, *s. f. et adj.* Martre zibeline. *Zabel-dier*; — *zabel-bont*, *zabel-vel*, s. n.

Zigzag, *s. m. Zikzak*, *iets dat ruytswyze gemaekt is en ingetrokken* of *uytgetrokken kan worden.* Marcher en faisant des zigzags. *Als eenen dronkaerd heen en weër slingeren.* En zigzag. *Zikzakvormig*, *als de tanden van eene zaeg.* Tranchée en zigzag. *Loopgragt met veéle bogten die nu regt en dan slinks loopt.*

Zimmer, *s. m Bundel* of *pak van twintig bonte vellen*, s. n.

Zinc, *s. m.* (half metael) *Zink*, *spelter.*

Zinzolin, *s. m. et adj. Violet-rood*, *roodagtig violet.*

Zist, *s. m.* Entre le zist et le zest. *Tusschen beyde*, *noch goed noch kwaed.*

Zizanie, *s. f. Onkruyd*, *kwaed kruyd*, s. n. — (fig.) *oneenigheyd*, *tweedragt*, s. f. Semer la zizanie entre des frères. *Oneenigheyd zaeyën onder broeders.*

Zocle, *s. m.* (*zoek*) Socle.

Zodiacal, ale, *adj.* (sterre-k.) *Van den zodiak*, *dierkrings*, *van den dierkring.*

Zodiaque, *s. m* (sterre-k.) *Zodiak*, *dier-kring*, *dier-riem.*

Zoïle, *s. m.* (naem van zékeren berisper der schriften van Homérus) *Zoïlus*; — (hédendags) *nydigen berisper*, *onkundigen hékelaer.*

Zone, *s. f.* (land-beschryving) *Lachtstreék*, *wéreld-streék.*

Zooglyphites, *s. f. plur.* (natuerlyke hist.) *Steenen verbeéldende indruksels van dieren*, s. m. plur.

Zoographie, *s. f. Dier-beschryving*, *beschryving van den aerd en eygenschappen der dieren.*

Zoolâtrie, *s. f. Dier-aenbidding aenbidding der dieren.*

Zoolite, *s. m.* (natuerlyke historie) *Versteend lid van een dier*, *gedeelte van een dier dat in steen veranderd is*, s. n.

Zoologie, *s. f.* (natuerlyke historie) *Dier-kunde*, *natuerkundige verhandeling van alle dieren.*

Zoologique, *adj.* (natuerlyke hist.) *Dier-kundig van de dier-kunde.*

Zoomorphites, *s. f. plur.* (nat. hist.) *Steenen die de gelykenis van eenig dier hebben*, s. m. plur.

Zoonomie, *s. f. Onderzoek van het werktuyglyk leven*, s. n.

Zoophage, *subst et adj. Vleesch-*

Digitized by Google

verslindend dier, dier dat van vleesch leeft; — bloed-zuygend diertje, gekorve diertje dat zich voed met het bloed van andere dieren, s n.

Zoophore, *s. m.* (bouw-k.) *Fries, platte faes*, s. f. *het plat tusschen de architraef en de kornissing*, s. n.

Zoophorique, *adj.* (bouw-k.) Colonne zoophorique. *Zuyl waer op een dier staet.*

Zoophyte, *s. m. Plant-dier, dier-plant, gewas dat iets van de natuer der dieren heeft*, s. n.

Zoophytologie, *s. f. Plant-dier-beschryving.*

Zootipolithes, *s. f. plur.* (natuerlyke historie) *Steenen waer in men bespeurt eenig dier* of *eenige van zyne deelen*, s. m. plur.

Zootomie, *s. m. Dier-ontleeding, ontleeding der dieren.*

Zootomiste, *s. m. Dier-ontleeder, ontleeder der dieren.*

Zootypolite, *s. m.* (nat. historie) *Steen waer in het afbeeldsel van eenig dier* of *eenige van zyne deelen bespeurd word.*

Zopissa, *s. f.* (schippers w.) *Gedroogde pek en teer (die men van de oude scheepen krabt).*

Zoroche, *s. m. Soort van zilver-ers.*

Zoucet, *s. m.* (vogel) *Kleynen duyker* of *duykelaer.*

Zwinglianisme, *s. m. Kettery der Zwingliaenen*, s. f.

Zwinglien, enne, *adj. Zwingliaensch.* — *s. m. Zwingliaen, ketter die de leering van Zwingel volgt.*

Zygoma, *s. m.* (ontleed-k.) *Jokbeen.*

Zygomatique, *adj.* (ontleed-k.) *Van het jokbeen.*

Zymologie, *s. f. Verhandeling aengaende de opgisting* of *fermentatie.*

Zymosimètre, *s. m. Werktuyg om de verscheyde graeden der opgisting te ontdekken; — weer-glas (om de warmte en koude aen-te-wyzen)* s. n.

Zymotechnie, *s. f. Schey-kundige verhandeling over de opgisting.*

Digitized by Google

LYST

VAN EYGE NAEMEN.

NB. De Naemen, die in de twee Taelen met de zelve letters geschreven worden, zyn 'er uytgelaeten, als B.V. *Adam*, *Abel*, *David*, *Salomon*, *Gaspar*, *Xerxes*, *Judith*, *Esther*, *Debora*, enz.

ADelaïde,	*Adelaïs*, f.
Adelard,	*Adelardus*, m.
Adolphe,	*Adolphus*, m.
Adrien,	*Adrianus*, m.
Adrienne,	*Adriana*, f.
Æole,	*Æolus*, m.
Agapit,	*Agapitus*, m.
Agathe,	*Agatha*, f.
Agnès,	*Agnes*, f.
Albert,	*Albertus*, *Adelbertus*, m.
Aldegonde,	*Aldegondis*, f.
Alette,	*Alida*, f.
Alexandre,	*Alexander*, m.
Alexis,	*Alexius*, m.
Alger,	*Algérus*, m.
Aloïse,	*Aloysius*, m.
Alphonse,	*Alphonsus*, m.
Amand,	*Amandus*, m.
Ambroise,	*Ambrosius*, m.
Amelbergue,	*Amelberga*, f.
Amélie,	*Amélia*, f.
Anaclet,	*Anacletus*, m.
Anastase,	*Anastasius*, m.
Anastasie,	*Anastasia*, f.
Anatolie,	*Anatolia*, f.
André,	*Andréas*, m.
Andromède,	*Andromeda*, f.
Andronic,	*Andronicus*, m.
Ange,	*Engelbertus*, m.
Angèle, Angéline,	*Angela*, *Angéline*, f.
Angélique,	*Angélica*, f.
Anicet,	*Anicétus*, m.
Anne,	*Anna*, f.
Ansbert,	*Ansbertus*, m.
Anselme,	*Anselmus*, m.
Antoinette, Toinette,	*Antonia*, *Antonetta*, f.
Antoine,	*Antonius*, m.
Antonin,	*Antoninus*, m.
Apollinaire,	*Apollinaris*, m.
Apollon,	*Apollo*, m.
Apollonie,	*Apollonia*, f.
Appien,	*Appianus*, m.
Apulée,	*Apuléus*, m.
Aristote,	*Aristoteles*, m.
Arnaud, Arnauld,	*Arnoldus*, m.
Arnobe,	*Arnobius*, m.
Arnoult,	*Arnulphus*, m.
Arrien,	*Arrianus*, m.
Arsène,	*Arsénius*, m.
Aselle,	*Asella*, f.
Athanase,	*Athanasius*, m.
Athanasie,	*Athanasia*, f.
Aubert,	*Aubertus*, m.
Audard,	*Théodardus*, m.
Audry,	*Aldricus*, m.
Auguste,	*Augustus*, m.
Augustin,	*Augustinus*, m.
Aulu-Gelle,	*Aulus-Gellius*, m.
Aurèle,	*Aurélius*, m.
Aurélien,	*Aurélianus*, m.
Aurore,	*Aurora*, f.
Ausone,	*Ausonius*, m.
Authime,	*Authimius*, m.

BArbe,	*Barbara*, f.
Barnabé,	*Barnabas*, m.
Barthelémi,	*Bartholomæus*, m.
Basile,	*Basilius*, m.
Baudouin,	*Balduinus*, m.
Bavon,	*Bavo*, m.
Bède,	*Béda*, m.
Begghe,	*Begga*, f.
Bellone,	*Bellona*, f.
Benoît,	*Bénedictus*, m.
Bernard,	*Bernardus*, m.
Bertin,	*Bertinus*, m.
Bibiène,	*Bibiana*, f.
Blaise,	*Blasius*, m.
Boëce,	*Boëtius*, m.
Bonaventure,	*Bonaventura*, m.
Boniface,	*Bonifacius*, m.
Brice, Brixe,	*Brixius*, m.
Brigitte,	*Brigitta*, f.

CAlixte,	*Calixtus*, m.
Caprais,	*Caprasius*, m.
Caroline,	*Carolina*, f.
Casimir,	*Casimirus*, m.
Cassien,	*Cassianus*, m.

Digitized by Google

Cassiodore,	*Cassiodorus*, m.
Catherine,	*Catharina*, f.
Catulle,	*Catullus*, m.
Cécile,	*Cecilia*, f.
Celse,	*Celsus*, m.
Célestine,	*Célestina*, f.
Césaire,	*Cesarius*, m.
Charles,	*Carolus*, m.
Chrétien,	*Christianus*, m.
Christierne,	*Christiernus*, m.
Christine,	*Christina*, f.
Christophe,	*Christophorus*, m.
Chrysante,	*Chrysantus*, m.
Chrysogone,	*Chrysogonus*, m.
Chrysostome,	*Chrysostomus*, m.
Cicéron,	*Cicero*, m.
Claire,	*Clara*, f.
Claude,	*Claudius*, m.
Claudien,	*Claudianus*, m.
Clément,	*Clémens*, m.
Clet,	*Clétus*, m.
Clotilde,	*Clotildis*, f.
Colette,	*Coléta*, f.
Colombe,	*Columba*, f.
Côme,	*Cosmas*, m.
Commode,	*Commodus*, m.
Conrard,	*Conrardus*, m.
Constance,	*Constantia*, f.
Cornelile,	*Cornélius*, m.
Cornélie,	*Cornélia*, f.
Crépin,	*Crispinus*, m.
Cunegonde,	*Cunegundis*, f.
Cupidon,	*Cupido*, m.
Cyprien,	*Cyprianus*, m.
Cyriaque,	*Cyriacus*, m.
Cyrille,	*Cyrillus*, m.

DAmase,	*Damasius*, m.
Damien,	*Damianus*, m.
Dèce,	*Décius*, m.
Denis,	*Dionysius*, m.
Denise,	*Dionysia*, f.
Diane,	*Diana*, f.
Didace,	*Didacus*, m.
Digne,	*Digna*, f.
Dimphne,	*Dimphna*, f.
Dioclétien,	*Dioclétianus*, m.
Diogène,	*Diogenes*, m.
Dominique,	*Dominicus*, m.
Domitien,	*Domitianus*, m.
Domitille,	*Domitilla*, f.
Donat,	*Donatus*, m.
Donatien,	*Donatianus*, m.
Dorothée,	*Dorothéa*, f.

ÉDeltrude,	*Édeltrudis*, f.
Édithe,	*Éditha*, f.
Edmond,	*Edmundus*, m.
Édouard,	*Éduardus*, m.
Égide,	*Égidius*, m.
Eléonore,	*Eléonora*, f.
Éleuthère,	*Éleuthérius*, m.
Elisabeth,	*Elisabétha*, f.
Eloi,	*Eligius*, m.
Émérence,	*Emerentiana*, f.
Émeri,	*Emérius*, m.
Énée,	*Énéas*, m.
Épictète,	*Épictétus*, m.
Épiphane,	*Epiphanius*, m.
Érasme,	*Erasmus*, m.
Éraste,	*Erastus*, m.
Ermelende,	*Ermelindis*, f.
Ernest,	*Ernestus*, m.
Étienne,	*Stéphanus*, m.
Eucher,	*Euchérius*, m.
Eugène,	*Eugénius*, m.
Eugénie,	*Eugénia*, f.
Eulalie,	*Eulalia*, f.
Euphémie,	*Euphémia*, f.
Euphrasie,	*Euphrasia*, f.
Eusèbe,	*Eusébius*, m.
Eustache,	*Eustachius*, m.
Eustase,	*Eustasius*, m.
Eutrope,	*Eutropius*, m.
Évariste,	*Evaristus*, m.
Ève,	*Eva*, f.
Everard,	*Everardus*, m.

FAbien,	*Fabianus*, m.
Faustin,	*Faustinus*, m.
Félicien,	*Felicianus*, m.
Ferdinand,	*Ferdinandus*, m.
Fiacre,	*Fiacrus*, m.
Firmin,	*Firminus*, m.
Flore,	*Flora*, f.
Florent,	*Florentinus*, *Florus*, m.
Florentine,	*Florentia*, *Florentina*, f.
Fortunate,	*Fortunata*, f.
Foulques,	*Volquérus*, m.
François,	*Franciscus*, m.
Françoise, Francisque,	*Francisca*, f.
Frédegond,	*Frédegondus*, m.
Fréderic,	*Frédericus*, m.
Fulbert,	*Volpardus*, m.
Fulgence,	*Fulgentius*, m.

GAlathée,	*Galathéa*, f.
Galien,	*Galénus*, m.
Gautier,	*Walitérus*, *Gualtérus*, m.
Géminien,	*Geminianus*, m.
Genès, Genest,	*Genésius*, m.
Geneviève,	*Génovéva*, f.
George,	*Georgius*, m.
Gérard,	*Gerardus*, m.
Gerlac,	*Gerlacus*, m.
Germain,	*Germanus*, m.
Gertrude,	*Gertrudis*, f.

Digitized by Google

Gervais,	*Gervasius*, m.
Gilles,	*Gillis*, m.
Gislène,	*Gislenus*, m.
Godard,	*Gothardus*, m.
Godefroi,	*Godefridus*, m.
Godelive,	*Godeliva*, f.
Gommar,	*Gummarus*, m.
Gordien,	*Gordianus*, m.
Gorgon,	*Gorgonius*, m.
Grégoire,	*Gregorius*, m.
Grimoald,	*Grimoaldus*, m.
Gudule,	*Gudula*, f.
Guibert,	*Guibertus*, m.
Guilielmine,	*Guilielma*, *Wilhelma*, *Wilhelmina*, f.
Guillaume,	*Guilielmus*, *Wilhelmus*, m.

HArlinde,	*Harlindis*, f.
Hélène,	*Hélena*, f.
Héliodore,	*Héliodorus*, m.
Henri,	*Henricus*, m.
Henriette,	*Henrica*, f.
Hériberf,	*Héribertus*, m.
Herman,	*Hermanus*, m.
Herménégilde,	*Herménegildis*, f.
Hérode,	*Herodes*, m.
Hérodien,	*Herodianus*, m.
Hésiode,	*Hésiodus*, m.
Hilaire,	*Hilarius*, m.
Hildebrand,	*Hildebrandus*, m.
Hildegarde,	*Hildegardus*, m.
Hippocrate,	*Hippocrates*, m.
Homère,	*Homérus*, m.
Horace,	*Horatius*, m.
Hubert,	*Hubertus*, m.
Hugues,	*Hugo*, m.
Humbert,	*Humbertus*, m.
Hyacinthe,	*Hyacinthus*, m.
Hyppolite,	*Hyppolitus*, m.

ICare,	*Icarus*, m.
Ide,	*Ida*, f.
Ignace,	*Ignatius*, m.
Ildefonse,	*Ildefonsus*, m.
Innocent,	*Innocentius*, m.
Irénée,	*Irenæus*, m.
Isabelle,	*Isabella*, f.
Isaïe,	*Isaïas*, m.
Isidore,	*Isidorus*, m.
Ivon,	*Ivo*, m.

JAcqueline,	*Jacoba*, f.
Jacques,	*Jacobus*, m.
Jean,	*Joannes*, m.
Jean-Baptiste,	*Joannes Baptista*, m.
Jeanne,	*Joanna*, f.
Jérémie,	*Jérémias*, m.
Jerôme,	*Hieronymus*, m.
Jésus-Christ,	*Jésus Christus*, m.
Joseph,	*Joséphus*, m.
Joséphine,	*Josépha*, *Joséphina*, f.
Josse,	*Judocus*, m.
Jules-César,	*Julius Cæsar*, m.
Julie,	*Julia*, f.
Julien,	*Julianus*, m.
Julienne,	*Juliana*, f.
Junon,	*Juno*, f.
Juste,	*Justus*, m.
Justin,	*Justinus*, m.
Justine,	*Justina*, f.
Juvenal,	*Juvenalis*, m.

LActance,	*Lactantius*, m.
Ladislas,	*Ladislaus*, m.
Lambert,	*Lambertus*, m.
Lancelot,	*Lancelotus*, m.
Landrade,	*Landrada*, f.
Laurent,	*Laurentius*, m.
Lazare,	*Lazarus*, m.
Léandre,	*Léander*, m.
Léocadie,	*Léocadia*, f.
Léon,	*Léo*, m.
Léonard,	*Léonardus*, m.
Léonce,	*Léontius*, m.
Léonore,	*Léonorius*, m.
Léopold,	*Léopoldus*, m.
Liboire,	*Liborius*, m.
Lin,	*Linus*, m.
Livin,	*Livinus*, m.
Longin,	*Longinus*, m.
Louis,	*Ludovicus*, m.
Louise,	*Ludovica*, f.
Loup,	*Lupus*, m.
Luc,	*Lucas*, m.
Lucain,	*Lucanus*, m.
Luce,	*Lucius*, m.
Lucie,	*Lucia*, f.
Lucien,	*Lucianus*, m.
Lucrèce,	*Lucrétius*, m.
Lucrèce,	*Lucrétia*, f.
Ludolphe,	*Ludolphus*, m.
Lutgarde,	*Lutgardis*, f.

MAcaire,	*Macarius*, m.
Macrin,	*Macrinus*, m.
Macrine,	*Macrina*, f.
Macrobe,	*Macrobius*, m.
Madéleine,	*Magdaléna*, f.
Malachie,	*Malachias*, m.
Malo,	*Machutus*, *Machorius*, m.
Manille,	*Manilius*, m.
Mansuet,	*Mansuetus*, m.
Marc,	*Marcus*, m.
Marc-Aurèle,	*Marcus Aurélius*, m.
Marcel, Marceau,	*Marcellus*, m.
Marcelle,	*Marcella*, f.
Marcellien,	*Marcellianus*, m.
Marcellin,	*Marcellinus*, m.

Digitized by Google

Marguerite,	*Margaréta*, f.
Marie,	*Maria*, f.
Marien,	*Marinus*, m.
Marthe,	*Martha*, f.
Martial,	*Martialis*, m.
Martin,	*Martinus*, m.
Martine,	*Martina*, f.
Martinien,	*Martinianus*, m.
Mathilde,	*Mathildis*, f
Matthieu,	*Matthéus*, m.
Maur,	*Maurus*, m.
Maurice,	*Mauritius*, m.
Maxence,	*Maxentius*, m.
Maximilien,	*Maximilianus*, m.
Maximin,	*Maximinus*, m.
Médard,	*Medardus*, m.
Meinard,	*Mégindradus*, m.
Mélanie,	*Melania*, f.
Ménedème,	*Ménedemus*, m.
Mercure,	*Mercurius*, m.
Michel,	*Michaël*, m.
Minerve,	*Minerva*, f.
Modeste,	*Modestus*, m.
Moïse,	*Moyses*, m.
Monique,	*Monica*, f.

Narcisse,	*Narcissus*, m.
Nazaire,	*Nazarius*, m.
Neptune,	*Neptunus*, m.
Nérée,	*Néréus*, m.
Néron,	*Néro*, m.
Nicaise,	*Nicasius*, m.
Nicandre,	*Nicander*, m.
Nicéphore,	*Nicephorus*, m.
Nicodème,	*Nicodémus*, m.
Nicolas,	*Nicolaus*, m.
Norbert,	*Norbertus*, m.

Octave,	*Octavius*, m.
Octavie,	*Octavia*, f.
Octavien,	*Octavianus*, m.
Ode,	*Oda*, f.
Odilon,	*Odilo*, m.
Odulphe,	*Odulphus*, m.
Olivier,	*Olivérius*, m.
Olympie,	*Olympia*, f.
Onufre,	*Onuphrius*, m.
Optat,	*Optatus*, m.
Origène,	*Origenes*, m.
Oswalde,	*Oswaldus*, m.
Otton,	*Otto*, m.
Ovide,	*Ovidius*, m.

Pamphile,	*Pamphilius*, m.
Pancrace,	*Pancratius*, m.
Pascal,	*Pascalis*, m.
Pascase, Paschase,	*Paschasius*, m.
Patrice,	*Patricius*, m.
Patricie,	*Patricia*, f.
Paul,	*Paulus*, m.
Paule,	*Paula*, f.
Paulin,	*Paulinus*, m.
Pauline,	*Paulina*, f.
Pélage,	*Pelagius*, m.
Pélagie,	*Pelagia*, f.
Perpétue,	*Perpétua*, f.
Perpétué,	*Perpétuus*, m.
Perse,	*Persius*, m.
Persée,	*Perséus*, m.
Pétrone,	*Petronius*, m.
Pétronille,	*Pétronella*, f.
Pharamond,	*Pharamundus*, m.
Phèdre,	*Phédrus*, m.
Philibert,	*Philibertus*, m.
Philippe,	*Philippus*, m.
Philippine,	*Philippina*, f.
Philogone,	*Philogonius*, m.
Philomène,	*Philoména*, f.
Photin,	*Photinus*, m.
Pie,	*Pius*, m.
Pierre,	*Pétrus*, m.
Placide,	*Placidus*, m.
Platon,	*Plato*, m.
Plaute,	*Plautus*, m.
Pline,	*Plinius*, m.
Pluton,	*Pluto*, m.
Poliphème,	*Poliphémus*, m.
Polixène,	*Polixéna*, f.
Polycarpe,	*Polycarpus*, m.
Polydore,	*Polydorus*, m.
Pompée,	*Pompéius*, m.
Prisque,	*Prisca*, f.
Privat,	*Privatus*, m.
Procope,	*Procopius*, m.
Properce,	*Propertius*, m.
Proserpine,	*Proserpina*, f.
Protée,	*Prothéus*, m.
Prothaise,	*Prothasius*, m.
Prudence,	*Prudentius*, m.
Prudentienne,	*Prudentia*, f.

Quentin,	*Quintinus*, m.
Quinte-Curce,	*Quintus Curtius*, m.
Quintilien,	*Quintiliantus*, m.
Quirin,	*Quirinus*, m.

Raymond,	*Raymundus*, m.
Rebecque,	*Rebecca*, f.
Renaud, Regnauld,	*Reginaldus*, *Raynaldus*, *Renaldus*, m.
Regnier,	*Reneirus*, m.
Reine,	*Regina*, f.
Relinde,	*Relinda*, f.
Rembert,	*Rembertus*, m.
Remi,	*Remigius*, m.
René,	*Renatus*, m.
Reynilde,	*Reynildis*, f.

Digitized by Google

Richard,	*Richardus*, m.
Rimail,	*Rimaclus*, m.
Robert,	*Robertus*, m.
Roch,	*Rochus*, m.
Rodolphe,	*Rodolphus*, *Rodulphus*, m.
Rogatien,	*Rogatianus*, m.
Roger,	*Rogérus*, m.
Roland,	*Rolandus*, m.
Romain,	*Romanus*, m.
Romuald,	*Rumoldus*, *Romualdus*, m.
Rosalie,	*Rosalia*, f.
Rufin,	*Rufinus*, m.
Rufine,	*Rufina*, f.
Rupert,	*Rupertus*, m.

SAbin,	*Sabinus*, m.
Sabine,	*Sabina*, f.
Salluste,	*Salustius*, m.
Salvien,	*Salvianus*, m.
Saturne,	*Saturnus*, m.
Saturnin,	*Saturninus*, m.
Scholastique,	*Scholastica*, f.
Sébastien,	*Sébastianus*, m.
Sénèque,	*Séneca*, m.
Sérein,	*Serénus*, m.
Serge,	*Sergius*, m.
Servais,	*Servatius*, m.
Servule,	*Servulus*, m.
Sévère,	*Sevérus*, m.
Sévérien,	*Sevérianus*, m.
Sévérin,	*Séverinus*, m.
Sibylle,	*Sibylla*, f.
Sigebert, Sigisbert,	*Sigebertus*, *Sigisbertus*, m.
Sigismond,	*Sigismundus*, m.
Silène,	*Silénus*, m.
Silvain,	*Silvianus*, m.
Silvère,	*Silvérus*, m.
Silvestre,	*Silvester*, m.
Silvin,	*Silvinus*, m.
Simplice,	*Simplicius*, m.
Sixte,	*Sixtus*, m.
Smaragde,	*Smaragdus*, m.
Socrate,	*Socrates*, m.
Sophie,	*Sophia*, f.
Stanislas,	*Stanislaus*, m.
Suétone,	*Suétonius*, m.
Sulpice,	*Sulpitius*, m.
Susanne,	*Susanna*, f.
Symphorien,	*Symphorianus*, m.
Symphorose,	*Symphorosa*, f.

TAcite,	*Tacitus*, m.
Télémaque,	*Telémacus*, m.
Télesphore,	*Télesphorus*, m.
Térence,	*Térentius*, m.
Thadée,	*Thadéus*, m.
Tharaise,	*Tharasius*, m.
Thècle,	*Théela*, f.
Théodore,	*Théodorus*, m.
Théodoret,	*Théodoretus*, m.
Théodoric, Thieri,	*Théodericus*, m.
Théodose,	*Théodosius*, m.
Théodose,	*Théodosia*, f.
Théodote,	*Théodotus*, m.
Théophile,	*Théophilus*, m.
Thérèse,	*Therésia*, f.
Thibaut,	*Théobaldus*, m.
Tibère,	*Tibérius*, m.
Tibulle,	*Tibullus*, m.
Tiburce,	*Tiburcius*, m.
Timothée,	*Timothéus*, m.
Tite,	*Titus*, m.
Tite-Live,	*Titus Livius*, m.
Trajan,	*Trajanus*, m.

ULric,	*Udalricus*, *Ulricus*, m.
Urbain,	*Urbanus*, m.
Urbice,	*Urbicus*, m.
Ursule,	*Ursula*, f.

VAlentin,	*Valentinus*, m.
Valentine,	*Valentina*, f.
Valentinien,	*Valentinianus*, m.
Valère,	*Valérius*, m.
Valère-Maxime,	*Valérius Maximus*, m.
Valérien,	*Valérianus*, m.
Véronique,	*Verona*, *Veronica*, f.
Vespasien,	*Vespasianus*, m.
Victoire,	*Victoria*, f.
Victorien,	*Victorianus*, m.
Victorin,	*Victorius*, m.
Vincent,	*Vincentius*, m.
Vindicien,	*Vindicianus*, m.
Virgile,	*Virgilius*, m.
Vital,	*Vitalis*, m.
Vite,	*Vitus*, m.
Vivien,	*Vivianus*, m.
Vulcain,	*Vulcanus*, m.

WAlburge,	*Walburgis*, f.
Willebrord,	*Willebrordus*, m.
Willibald,	*Willibaldus*, m.

XAvier,	*Xavérius*, m.

ZÉnon,	*Zéno*, m.

Digitized by Google

CONJUGATIEN.

NB. De Conjugatiën der *Verba irregularia* (onregelmaetige Werkwoórden) zyn, tot meerder gemak, by die *Verba* in dit boek-deel te vinden.

CONJUGATIE VAN HET VERBUM AVOIR, *hebben*. *Part. pass.* Eu, *gehad*.

INDICATIVUS.

Præsens. J'ai, *ik heb*; tu as, il a; nous avons, vous avez, ils ont.

Imperfectum. J'avois, *ik had*; tu avois, il avoit; nous avions, vous aviez, ils avoient.

Perfectum simplex. J'eus, *ik had*; tu eus, il eut; nous eûmes, vous eûtes, ils eurent.

Perfectum compositum. J'ai eu, *ik heb gehad*; tu as eu, il a eu; nous avons eu, vous avez eu, ils ont eu.

Plusquam perfectum primum. J'avois eu, *ik had gehad*; tu avois eu, il avoit eu; nous avions eu, vous aviez eu, ils avoient eu.

Plusquam perfectum secundum. J'eus eu, *ik had gehad*; tu eus eu, il eut eu; nous eûmes eu, vous eûtes eu, ils eurent eu.

Futurum. J'aurai, *ik zal hebben*; tu auras, il aura, nous aurons, vous aurez, ils auront.

Futurum præterito mistum. J'aurai eu, *ik zal gehad hebben*; tu auras eu, il aura eu; nous aurons eu, vous aurez eu, ils auront eu.

Incertum. J'aurois, *ik zou hebben*; tu aurois, il auroit; nous aurions, vous auriez, ils auroient.

Incertum compositum. J'aurois eu, *ik zou gehad hebben*; tu aurois eu, il auroit eu; nous aurions eu, vous auriez eu, ils auroient eu.

IMPERATIVUS.

Que j'aie, *laet ik hebben*; aie, qu'il ait, ayons, ayez, qu'ils ayent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que j'aie, *dat ik hebbe*; que tu aies, qu'il ait; que nous ayons, que vous ayez, qu'ils ayent.

Imperfectum. Que j'eusse, *dat ik hadde*; que tu eusses, qu'il eût; que nous eussions, que vous eussiez, qu'ils eussent.

Perfectum. Que j'aie eu, *dat ik hebbe gehad*; que tu aies eu, qu'il ait eu; que nous ayons eu, que vous ayez eu, qu'ils aient eu.

Plusquam perfectum. Que j'eusse eu, *dat ik hadde gehad*; que tu eusses eu, qu'il eût eu; que nous eussions eu, que vous eussiez eu, qu'ils eussent eu.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Avoir, *hebben*. *Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir eu, *gehad hebben*. *Præsens participium.* Ayant, *hebbende*. *Præteritum participium.* Ayant eu, *hebbende gehad*. *Participium passivum.* Eu, *gehad*. *Gerundia.* D'avoir, *van te hebben*. En ayant, *met te hebben* of *hebbende*. Pour avoir, *om te hebben*.

Digitized by Google

CONJUGATIE VAN HET VERBUM

ÊTRE, *zyn* of *weézen*. *Part. pass.* Été, *geweést*.

INDICATIVUS.

Præsens. Je suis, *ik ben*; tu es, il est; nous sommes, vous êtes, ils sont.

Imperfectum. J'étois, *ik was*; tu étois, il étoit; nous étions, vous étiez, ils étoient.

Perfectum simplex. Je fus, *ik was*; tu fus, il fut; nous fûmes, vous fûtes, ils furent.

Perfectum compositum. J'ai été, *ik ben geweést*; tu as été, il a été; nous avons été, vous avez été, ils ont été.

Plusquam perfectum primum. J'avois été, *ik was geweést*; tu avois été, il avoit été; nous avions été, vous aviez été, ils avoient été.

Plusquam perfectum secundum. J'eus été, *ik was geweést*; tu eus été, il eut été; nous eûmes été, vous eûtes été, ils eurent été.

Futurum. Je serai, *ik zal zyn*; tu seras, il sera; nous serons, vous serez, ils seront.

Futurum præterito mistum. J'aurai été, *ik zal geweést zyn*; tu auras été, il aura été; nous aurons été, vous aurez été, ils auront été.

Incertum. Je serois, *ik zou zyn*; tu serois, il seroit; nous serions, vous seriez, ils seroient.

Incertum compositum. J'aurois été, *ik zou geweést zyn*: tu aurois été, il auroit été; nous aurions été, vous auriez été, ils auroient été.

IMPERATIVUS.

Que je sois, *laet ik zyn*; sois, qu'il soit; soyons, soyez, qu'ils soient.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je sois, *dat ik zy*; que tu sois, qu'il soit; que nous soyons, que vous soyez, qu'ils soient.

Imperfectum. Que je fusse, *dat ik waere*; que tu fusses, qu'il fût; que nous fussions, que vous fussiez, qu'ils fussent.

Perfectum. Que j'aie été, *dat ik hebbe geweést*; que tu aies été, qu'il ait été; que nous ayons été, que vous ayez été, qu'ils aient été.

Plusquam perfectum. Que j'eusse été, *dat ik hadde geweést*; que tu eusses été, qu'il eût été; que nous eussions été, que vous eussiez été, qu'ils eussent été.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Être, *zyn*. *Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir été, *geweést zyn*. *Præsens participium.* Étant, *zynde*. *Præteritum participium.* Ayant été, *geweést zynde*. *Participium passivum.* Été, *geweést*. *Gerundia.* D'être, *van te zyn*. En étant, *met te zyn* of *zynde*. Pour être, *om te zyn*.

Digitized by Google

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der eerste *Classe*, eyndigende in ER.

DONNER, *geèven*. *Part. pass.* Donné, *gegeéven*.

INDICATIVUS.

Præsens. Je donne, *ik geéf*; tu donnes, il donne; nous donnons, vous donnez, ils donnent.

Imperfectum. Je donnois, *ik gaf*; tu donnois, il donnoit; nous donnions, vous donniez, ils donnoient.

Perfectum simplex. Je donnai, *ik gaf*; tu donnas, il donna; nous donnâmes, vous donnâtes, ils donnèrent.

Perfectum compositum. J'ai donné, *ik heb gegeéven*; tu as donné, il a donné; nous avons donné, vous avez donné, ils ont donné.

Plusquam perfectum primum. J'avois donné, *ik had gegeéven*; tu avois donné, il avoit donné; nous avions donné, vous aviez donné, ils avoient donné.

Plusquam perfectum secundum. J'eus donné, *ik had gegeéven*; tu eus donné, il eut donné; nous eûmes donné, vous eûtes donné, ils eurent donné.

Futurum. Je donnerai, *ik zal geéven*; tu donneras, il donnera; nous donnerons, vous donnerez, ils donneront.

Futurum præterito mistum. J'aurai donné, *ik zal gegeéven hebben*: tu auras donné, il aura donné; nous aurons donné, vous aurez donné, ils auront donné.

Incertum. Je donnerois, *ik zou geéven*; tu donnerois, il donneroit; nous donnerions, vous donneriez, ils donneroient.

Incertum compositum. J'aurois donné, *ik zou gegeéven hebben*; tu aurois donné, il auroit donné; nous aurions donné, vous auriez donné, ils auroient donné.

IMPERATIVUS.

Que je donne, *laat ik geéven*; donne, qu'il donne; donnons, donnez, qu'ils donnent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je donne, *dat ik geéve*; que tu donnes, qu'il donne; que nous donnions, que vous donniez, qu'ils donnent.

Imperfectum. Que je donnasse, *dat ik gave*; que tu donnasses, qu'il donnât, que nous donnassions, que vous donnassiez, qu'ils donnassent.

Perfectum. Que j'aie donné, *dat ik hebbe gegeéven*; que tu aies donné, qu'il ait donné; que nous ayons donné, que vous ayez donné, qu'ils aient donné.

Plusquam perfectum. Que j'eusse donné, *dat ik hadde gegeéven*; que tu eusses donné, qu'il eût donné; que nous eussions donné, que vous eussiez donné, qu'ils eussent donné.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Donner, *geéven*. *Perfectum et Plusquam perfectum*. Avoir donné, *gegeéven hebben*. *Præsens participium*. Donnant, *geévende*. *Præteritum participium*. Ayant donné, *gegeéven hebbende*. *Participium passivum*. Donné, *gegeéven*. *Gerundia*. De donner, *van te geéven*. En donnant, *met te geéven* of *geévende*. Pour donner, *om te geéven*.

Digitized by Google

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der tweede *Classe*, eyndigende in IR.

PUNIR, *straffen*. *Part. pass.* Puni, *gestraft*.

INDICATIVUS.

Præsens. Je punis, *ik straf*; tu punis, il punit; nous punissons, vous punissez, ils punissent.

Imperfectum. Je punissois, *ik strafte*; tu punissois, il punissoit; nous punissions, vous punissiez, ils punissoient.

Perfectum simplex. Je punis, *ik strafte*; tu punis, il punit; nous punîmes, vous punîtes, ils punirent.

Perfectum compositum. J'ai puni, *ik heb gestraft*; tu as puni, il a puni; nous avons puni, vous avez puni, ils ont puni.

Plusquam perfectum primum. J'avois puni, *ik had gestraft*; tu avois puni, il avoit puni; nous avions puni, vous aviez puni, ils avoient puni.

Plusquam perfectum secundum. J'eus puni, *ik had gestraft*; tu eus puni, il eut puni; nous eûmes puni, vous eûtes puni, ils eurent puni.

Futurum. Je punirai, *ik zal straffen*; tu puniras, il punira; nous punirons, vous punirez, ils puniront.

Futurum præterito mistum. J'aurai puni, *ik zal gestraft hebben*; tu auras puni, il aura puni; nous aurons puni, vous aurez puni, ils auront puni.

Incertum. Je punirois, *ik zou straffen*; tu punirois, il puniroit; nous punirions, vous puniriez, ils puniroient.

Incertum compositum. J'aurois puni, *ik zou gestraft hebben*; tu aurois puni, il auroit puni; nous aurions puni, vous auriez puni, ils auroient puni.

IMPERATIVUS.

Que je punisse, *laat ik straffen*; punis, qu'il punisse; punissons, punissez, qu'ils punissent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je punisse, *dat ik straffe*; que tu punisses, qu'il punisse; que nous punissions, que vous punissiez, qu'ils punissent.

Imperfectum. Que je punisse, *dat ik strafte*; que tu punisses, qu'il punît; que nous punissions, que vous punissiez, qu'ils punissent.

Perfectum. Que j'aie puni, *dat ik hebbe gestraft*; que tu aies puni, qu'il ait puni; que nous ayons puni, que vous ayez puni, qu'ils aient puni.

Plusquam perfectum Que j'eusse puni, *dat ik hadde gestraft*; que tu eusses puni, qu'il eût puni; que nous eussions puni, que vous eussiez puni, qu'ils eussent puni.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum, Punir, *straffen*. *Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir puni, *gestraft hebben*. *Præsens participium.* Punissant, *straffende*. *Præteritum participium.* Ayant puni, *gestraft hebbende*. *Participium passivum.* Puni, *gestraft*. *Gerundia.* De punir, *van te straffen*. En punissant, *met te straffen* of *straffende*. Pour punir, *om te straffen*.

Digitized by Google

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der derde *Classe*, eyndigende in OIR.

RECEVOIR, *ontfangen*. *Part. pass.* Reçu, *ontfangen*.

INDICATIVUS.

Præsens. Je reçois, *ik ontfang*; tu reçois, il reçoit; nous recevons, vous recevez, ils reçoivent.

Imperfectum. Je recevois, *ik ontfing*; tu recevois, il recevoit; nous recevions, vous receviez, ils recevoient.

Perfectum simplex. Je reçus, *ik ontfing*; tu reçus, il reçut; nous reçûmes, vous reçûtes, ils reçurent.

Perfectum compositum. J'ai reçu, *ik heb ontfangen*; tu as reçu, il a reçu; nous avons reçu, vous avez reçu, ils ont reçu.

Plusquam perfectum primum. J'avois reçu, *ik heb ontfangen*; tu avois reçu, il avoit reçu; nous avions reçu, vous aviez reçu, ils avoient reçu.

Plusquam perfectum secundum. J'eus reçu, *ik had ontfangen*; tu eus reçu, il eut reçu; nous eûmes reçu, vous eûtes reçu, ils eurent reçu.

Futurum. Je recevrai, *ik zal ontfangen*; tu recevras, il recevra; nous recevrons, vous recevrez, ils recevront.

Futurum præterito mistum. J'aurai reçu, *ik zal ontfangen hebben*; tu auras reçu, il aura reçu; nous aurons reçu, vous aurez reçu, ils auront reçu.

Incertum. Je recevrois, *ik zou ontfangen*; tu recevrois, il recevroit; nous recevrions, vous recevriez, ils recevroient.

Incertum compositum. J'aurois reçu, *ik zou ontfangen hebben*; tu aurois reçu, il auroit reçu; nous aurions reçu, vous auriez reçu, ils auroient reçu.

IMPERATIVUS.

Que je reçoive, *laet ik ontfangen*; reçois, qu'il reçoive; recevons, recevez, qu'ils reçoivent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je reçoive, *dat ik ontfange*; que tu reçoives, qu'il reçoive; que nous recevions, que vous receviez, qu'ils reçoivent.

Imperfectum. Que je reçusse, *dat ik ontfinge*; que tu reçusses, qu'il reçût; que nous reçussions, que vous reçussiez, qu'ils reçussent.

Perfectum. Que j'aie reçu, *dat ik hebbe ontfangen*; que tu aies reçu, qu'il ait reçu; que nous ayons reçu, que vous ayez reçu, qu'ils aient reçu.

Plusquam perfectum. Que j'eusse reçu, *dat ik hadde ontfangen*; que tu eusses reçu, qu'il eût reçu; que nous eussions reçu, que vous eussiez reçu, qu'ils eussent reçu.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Recevoir, *ontfangen*. *Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir reçu, *ontfangen hebben*. *Præsens participium.* Recevant, *ontfangende*. *Præteritum participium.* Ayant reçu, *ontfangen hebbende*. *Participium passivum.* Reçu, *ontfangen*. *Gerundia.* De recevoir, *van te ontfangen*. En recevant, *met te ontfangen* of *ontfangende*. Pour recevoir, *om te ontfangen*.

Digitized by Google

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG-VERBUM der vierde *Classe*, eyndigende in RE.

ATTENDRE, *wagten*. *Part. pass.* Attendu, *gewagt*.

INDICATIVUS.

Præsens. J'attends, *ik wagt*, tu attends, il attend; nous attendons, vous attendez, ils attendent.

Imperfectum. J'attendois, *ik wagtte*; tu attendois, il attendoit; nous attendions, vous attendiez, ils attendoient.

Perfectum simplex. J'attendis, *ik wagtte*; tu attendis, il attendit; nous attendimes, vous attendites, ils attendirent.

Perfectum compositum. J'ai attendu, *ik heb gewagt*; tu as attendu, il a attendu; nous avons attendu, vous avez attendu, ils ont attendu.

Plusquam perfectum primum. J'avois attendu, *ik had gewagt*; tu avois attendu, il avoit attendu; nous avions attendu, vous aviez attendu, ils avoient attendu.

Plusquam perfectum secundum. J'eus attendu, *ik had gewagt*; tu eus attendu, il eut attendu; nous eûmes attendu, vous eûtes attendu, ils eurent attendu.

Futurum. J'attendrai, *ik zal wagten*; tu attendras, il attendra; nous attendrons, vous attendrez, ils attendront.

Futurum præterito mistum. J'aurai attendu, *ik zal gewagt hebben*; tu auras attendu, il aura attendu; nous aurons attendu, vous aurez attendu, ils auront attendu.

Incertum. J'attendrois, *ik zou wagten*; tu attendrois, il attendroit; nous attendrions, vous attendriez, ils attendroient.

Incertum compositum. J'aurois attendu, *ik zou gewagt hebben*; tu aurois attendu, il auroit attendu; nous aurions attendu, vous auriez attendu, ils auroient attendu.

IMPERATIVUS.

Que j'attende, *laet ik wagten*; attend, qu'il attende; attendons, attendez, qu'ils attendent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que j'attende, *dat ik wagte*; que tu attendes, qu'il attende; que nous attendions, que vous attendiez, qu'ils attendent.

Imperfectum. Que j'attendisse, *dat ik wagtte*; que tu attendisses, qu'il attendît, que nous attendissions, que vous attendissiez, qu'ils attendissent.

Perfectum. Que j'ai attendu, *dat ik hebbe gewagt*; que tu aies attendu, qu'il ait attendu; que nous ayons attendu, que vous ayez attendu, qu'ils aient attendu.

Plusquam perfectum. Que j'eusse attendu, *dat ik hadde gewagt*; que tu eusses attendu, qu'il eût attendu; que nous eussions attendu, que vous eussiez attendu, qu'ils eussent attendu.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Attendre, *wagten*. *Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir attendu, *gewagt hebben*. *Præsens participium.* Attendant, *wagtende*. *Præteritum participium.* Ayant attendu, *gewagt hebbende*. *Participium passivum.* Attendu, *gewagt*. *Gerundia.* D'attendre, *van te wagten*. En attendant, *met te wagten* of *wagtende*. Pour attendre, *om te wagten*.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

WIDENER
BOOK
CANCELLED
DEC 8 1988
NOV 14 1988
NOV 16 1988

Digitized by Google

ionnaire francois-hamaïde.
ener Library 003082750
3 2044 086 655 685

Digitized by Google